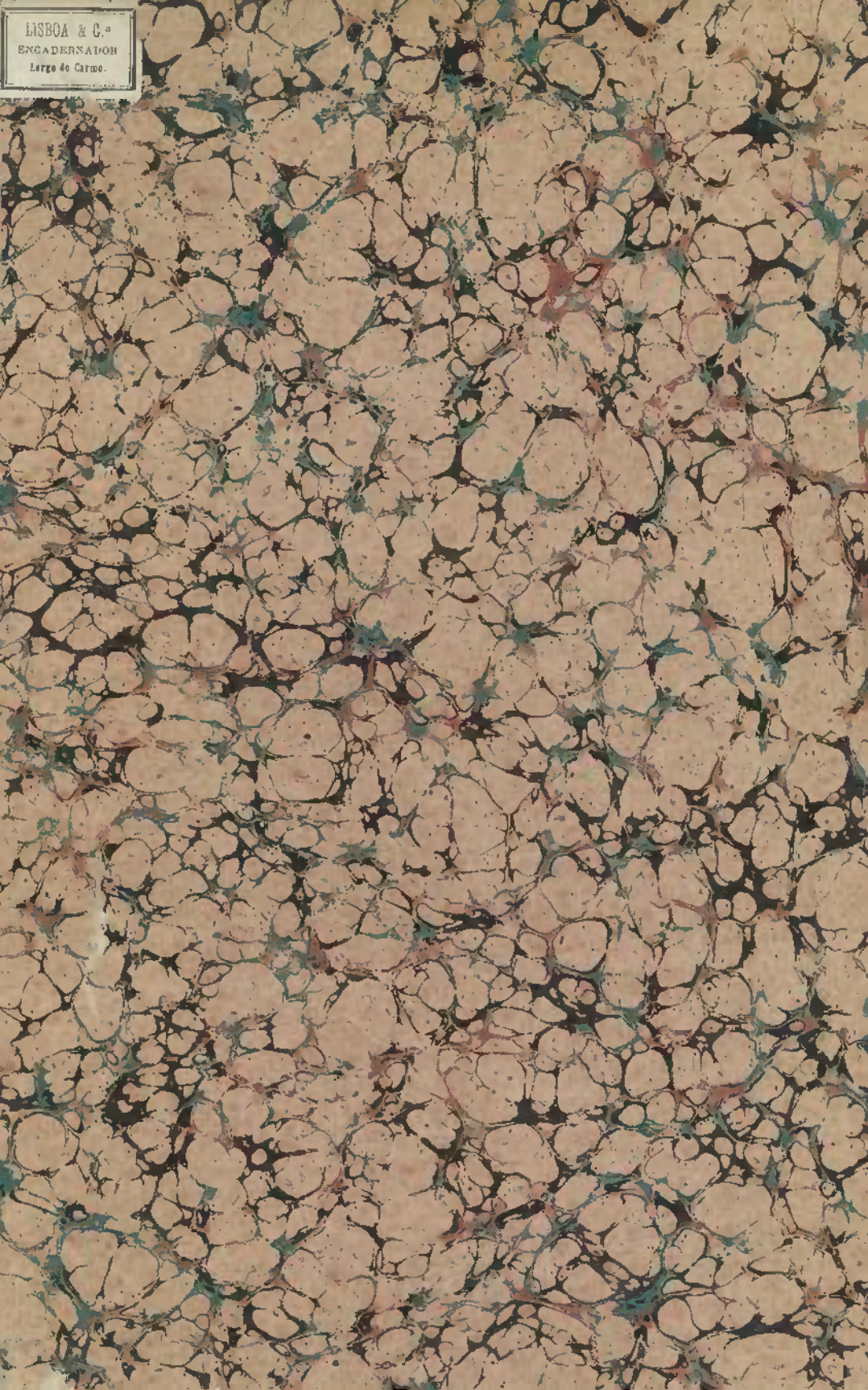

LISBOA & C.^a
ENCADERNADOR
Largo do Carmo.

Tag 257

Ine
1174

B, 1, 35

1039

1189 [Paris. Jean Bergmann]

Polain, 1978

Op^o p^odarissimū eximii dñi magi-
stri Roberti holkot sacre theologie
moralissimi atq; doctissimi p^ofessoris
ordinis frat^u p^odicato^u sup sapias sa-
lomonis. quaz philo distissim^o collegit
Cōtinens postillā accurate ac summa
enudeatione elaboratā. Cū singulari-
bus questionib⁹ ad oēz materiā tam
scolasticā atq; disputabilē: q̄ ad pp^oz p^o-
dicabilēvtilissimis. atq; solemnes non
mō dūiaz lrāz ver^o et philosopho-
rū atq; famosoz poetarū ad eadē
materias congruenter applicatas: al-
legationes.

INCIPIT. FELICITER.

Ominus petra mea
et robur meū. ii. Re-
gū xxii. Artes et sci-
entie hūanis studiis
admetē per occasio-
nē q̄druplicē matiaz

glorie sibi sumūt Artes nāq; q̄dā glo-
riosevidē ex auctori imperiali no-
bilitate. q̄dā ex p^oncipio^u naturali sō-
lilitate. q̄dā ex occultoz matiali dif-
ficultate. q̄dā ex officio^u generalivti-
litate. Prime aut sūt artes ciuiles siue
politice. Secūde sūt artes pueriles et
mathematice. Tertie sūt artes subti-
les et phice. **Q**uar^{te} sūt artes seruiles
et mechaice. **S**z sacre scripture subti-
litas hoib⁹ ispirata dicit⁹. p cuiusdaz
p^orogatiue p^ouilegiū singulare q̄tuor
istas cās honoris et glie sibi vendicat
merito sup oēs. vtpote au⁹ auctore in
hil sublimi⁹: q̄a dñs Cuius tenore ni-
hil solidi⁹: q̄a petra. Cuius vigore ni-
hil potēti⁹: q̄a robur. Cui⁹ valore nihil
locuplet⁹: q̄a mea et meus. ut sic soli
sacre scripture p^oueiat merito dicē ver-
ba thematis p^oassūpti. Dñs petra mea

a et robur meū. In qb⁹ q̄ ad q̄tuor ei⁹
cās efficiētē et materialē formalez et
finalē q̄tuor dignificāt eā et extollūt.
videlicet. Minimētū maiestatis. sim-
damētū firmitatis. cōplemētū p^oatis
et emolumētū p^orietatis. Primū ma-
gnificat. Secūdū ratificat. Tertiu forti-
ficat. Et quartū dignificat. Minimi-
tū maiestatis q̄ ad causā efficiētē nota-
tur cū p^omittitur dñs. De q̄ ps. Vox
dñi sup aquas de⁹ maiestatis itonuit.
dñs s^z aq⁹ multas. Fūdamētū firmi-
tatis quo ad materiā subiacētē notat⁹
i petra. Eccl. xxvi. Fūdamēta eterna
sup petrā solidā et mādāta dei i cor-
de mulieris scē id est militātis eccie-
s^z fm glo. Cōplemētū p^oatis q̄ ad fo^oz
relucētē iportat roburvt de ea digne
visicef illud ysaiē. xl. Dat lasso vir-
tutē et his q non sūt fortunū dñe et ro-
bur multiplicat. Emolumētū p^orieta-
tis q̄ ad finē p^osequētē designat in du-
plici p^onoie possessio mea et meū vt
digne dicat illud deutro. xxxii. Cōcre-
scatvt pluuia doctria mea. fluatvt ros
eloqū meū. Dñs inq; petra mea et ro-
bur meū. Circa primū ē aduertēdū q̄
auctor egregi⁹ huius sacratissime fa-
cultatis in ipis auditorib⁹ q̄tuor dispo-
sitōes v^otuofas requit. scz itētōis simpli-
citatē estūatiōis hūilitatē. cōmunicati-
onis liberalitatē. et opatōis cōformi-
tatē. Primo dico requit itētōis sim-
plicitatē. In x illud sapē. i. Sentite de
dño i boitate et i simplicitate cordis
q̄rite illū. Nā sicut nēo pōt duob⁹ dñis
seruire. Aut eivnū odio habebit. et al-
terū diliget. Aut vnū sustinebit et al-
terū cōtēnet. Math. vi. Ita nemo pōt
distictis factatib⁹ vtilit applicari. Et
iō sicut d^o. Math. iiii. Dñm dei tūz
adorabis et illi soli seruies ei⁹ scriptu

ris totaliter intédedo. Secúdo r̄quirit
sp̄s sc̄tis in auditore scripture. estia
tionis humilitatē. ut siue doctor siue
discipul⁹ humilit̄ sc̄nat de seipso. Iu-
xta principal̄ magistri exemplū. Io.
xiii. Vos vocatis me magister et dñe
et bene dicitis. sū etenū. si ego laui ve-
strōs pedes dñs et magister: et vos de
betis alter alterius lauare pedes. Exē
plū ei dedit magister noster in seipso
reprimēs inflationē et ad alios indig-
natōez eo q̄ k̄ia inflat si caritas nō as-
sistat. Et in multa sapia sit multa indi-
gnatio. Eccl̄. i. De ista materia loquitur
bern. s̄ can. ser. xli. Et dicit sic. Ve q̄
bñ de deo et assētire et eloq̄ acceperit:
si q̄stū effiauerūt pietatē si p̄uertant
ad inanē gloriā quod ad lucrū dei ac-
ceperit erogandū. si alta sapientes hu-
milib⁹ nō cōsētiāt. Paueāt illud quod
in propheta legitur dicēte dño. Dedi
eis aur̄ meū et argentū. ipsi autē de
argēto meo et auro meo opati sūt ba-
al hec beru. Tertio requirit auctor scri-
pture sacre in auditore ipsius cōmū-
cationis liberalitatem vt quod sine fic-
tione didicit sine inuidia cōmunicet.
sap. vii. Sicut enim dicit seneca. Sapi-
entia est nobilis animi possessio. aua-
rium dedignās possessōre que cū sit di-
stributa recipit incremētū seu augmē-
tum. Et aug⁹ de doctrina xpiana. c. v.
Ois res q̄ dādo nō deficit dū habetur
et nō dat. nō. nūm hēē quō habēda sit
Est enim officīū sapiētis rudores in-
struere et min⁹ iformatos curialiter
supportare iux̄ illud ysa. l. Dñs dedit
mibi liguā eruditā vt sc̄ia sustētare il-
lū q̄ lapsus ē vbo. Quarto requirit opa-
tionis p̄formitatē. Nō ei decz subtilit̄
sape et fructū vine. q̄ puer. ix. Principiū
sapie tior dñi et sc̄ia sc̄tōz prudentia.

Prudentia enim est recta ratio agibili
iunficut dicit arif. vi. ethi. Sicut ei au-
ctor sacre pagine de⁹ sc̄iarz dñs ē. Ita
sacra scriptura oiz facultatū dña dici
debz et nō illavana meth. quā deā sci-
entiarz et dñaz anif. vocat seu estimat
primo. metha. c. iiii. Istius em̄ dñe mi-
steriis reuerendas artes et sc̄ie libera-
les tenēt itēdere. sicut oculi auille in
manub⁹ dñe sue q̄a sicut dicit glo. q̄dā
interlinealis. Leuit. ii. Oēs artes phi-
losophice eo fine distinguūt vt p̄ eas q̄
si q̄dā nouo instrumēto theologia sac-
tissima p̄ferat. De ista dña theologia
figuratiue scribit hester. xv. q̄ assum-
psit duas famulas et sup vnā qdē ini-
tebat̄ q̄si p̄ deliciis et mimia tenerita-
te cor p̄ suū fe. re n̄ sustinēs: altera at
famularz seq̄bat̄ dñaz: defluētia i hu-
mū idumēta sustētās. Moralit̄ p̄ma
istarz famularz est sapia p̄iorz. Scdā
ē lex pōtificū et ipatorz. Sup p̄mā sa-
cra theologia cū sit sibi p̄i sufficiēs et
robusta. p̄ deliciis tñ sicut se inniti q̄i
dicitis et modif eoz. loquēdo opponē-
do. rādēdo. phādo. et reprobādo non
p̄ccitate. s̄ p̄ deliciis vt̄ sicut placet
Scdā vō sc̄z lex pōtificū et ipatorz do-
minā seq̄ debz et ei idumēta i trā de-
fluētia. i. iura de dec̄is et oblatōib⁹ et a
hiis tp̄alib⁹ qb⁹ ad tēp̄ uestit̄ ecc̄ia su-
stētare. Et signat̄ dē quod ista famula
dñaz seq̄bat̄. nimis ei piclōsū ē et icō-
ueniēs et absurdū quod cum sua dña
pari passu icedat quod ipa de fidei ar-
ticlis de coc̄ie sc̄mētis deuisiōe btōz
v̄l pōdē pctōz det̄miet. iux̄ v̄ba legū
i t̄reis negociis visitata. h̄ ei catholicos
i sc̄s manicos et ifideles et doctores in
adulatores p̄uertit sicut recēt vob̄ oc-
currit et n̄p̄ expimet̄ vidistis. Hec c̄i
factas ē illa ācilla agar de q̄ scribit̄ in

*in dñi opti
lūi b̄n̄d̄i*

CA. I.

LEC. I.

figura. gen. xvi. q̄ cōcepisse se videns
 p̄cepit dñaz suā et afflicta dñam suā
 fugit et fugiēs sub his v̄b ab āgelo re
 uocaf. Reuertē ad dñaz tuā et hūilia
 re sub maib⁹. Leges ei et canones
 itis t̄pib⁹ mirabilē fecūde p̄cipiūt di
 mitias et piūt dignitates. Et iō fac̄ sc̄p
 tura q̄ ē oīz sc̄iaz dña delicta ē. et ad
 illas p̄fluit q̄i tota m̄tūtu⁹ scolariū his
 dieb⁹ et flebil⁹ adiplec̄ lamētātō. Iere
 trenoz. i. Fcā ē q̄i vidua dña gētium.
 Hec ē etiā cā q̄re nō solū illa imo ācl
 la sua p̄ma phiavelic⁹ a paucis ī spe
 ctie moder nis t̄pib⁹ frequētatur sicut
 plāgit ovidi⁹ de vetula li. i. sic dicens.
 Oēs declināt ad eā q̄ luc̄ m̄strat. Vt
 q̄ sc̄iāt discut pauci. plures vt abūdēt.
 Sic te p̄stitiūt o v̄go sc̄e. sic te venalez
 faciūt casus āplexib⁹ aptā. Nō te p̄p̄t
 te q̄rētes s̄ luc̄ p te. Ditariq̄ volūt po
 ti⁹ q̄ phari. Et ifra sic. Exiliū patit⁹ et
 philo pecūia regnat. S̄z caneāt sibi ne
 dñaz hāc cōtēnāt q̄a ad eā optz oēs fi
 nahit⁹ reuerti et sub in amb⁹ ipi⁹ hūilia
 ri si tr̄velit saluari. Nō ei de legib⁹ ill
 s̄ de ista sola d̄r p̄ ps. Buis hō quē tu e
 rudiēris dñe et de lege tua docueris e
 um. Sic ergo declaratū ē munimētuz
 maiestatis sacre sc̄pture sc̄iaz dñe qd̄
 ē p̄ncipiū p̄ncipale ī thēate loōis. Secū
 dū qd̄ sc̄pturā sacā p̄mēdat ī v̄bis istis
 ē fūdamētū firmitatis q̄ ad inatīā sb̄
 iacētē cū d̄r p̄t Hec ē enī p̄t aq̄sa ad
 potādū p̄t mellosa ad cibādū. p̄t o
 lei p̄forata ad lenimētū penitētū. Pe
 tra sc̄adali destiata ad detrimētum dis
 credētū Prio dico qd̄ sac̄ sc̄ptura ē pe
 tra aq̄sa ad potādū. de q̄i. cori. x Bibe
 bāt āt oēs de spiritali p̄seq̄nte eos p̄t
 Et sap. xi. Sitierit et iuocauerit te dñe
 et data ē ill aq̄ de p̄t altissia. Est ei pe
 tra altissia p̄p̄t ei⁹ sublimitatē d̄c̄issia
 p̄p̄t ei⁹ suauitatē. durissia p̄p̄t ei⁹ diffi

d̄tatēvt merito possit dicē illd̄. ysai. i.
 Posui faciē meā vt petrā durissiaz et
 scio qm̄ n̄ p̄fudar. faciē. i. noticiā s̄sū
 13 diuerforz. In faciē ei n̄at̄ alr̄ patēt
 s̄sūs. et scio qm̄ n̄ cōfudar. 13 ei. hē ses
 sp̄ manebūt ī m̄udovsq̄ ad fies m̄udā
 sicut dicit quedā glo. ysai. vii. v̄ iiii Cō
 tra eastū sp̄ est qd̄a sp̄iales doctores
 ī ecclā sicut dicit alia glo. exo. xxvi Et
 iō signāt dicit sc̄rip̄ta scio qm̄ n̄ cōfū
 dar nec m̄uz. edificata ē ei sup̄ firmā
 petrā. de q̄. i. cori. x. P̄t aut̄ erat xp̄s
 cū null⁹ h̄tēt⁹ nec p̄t⁹ p̄p̄t sicut ī ps
 Absorti sūt iūcti petre iudices eoz.
 glo. Indices eoz sūt potētes et docto
 res q̄ demonibus iudicabūt. p̄lo. pic
 tagoraset arif. absorpti sūt petre iuu
 cti idest cōparati xp̄o s̄p̄ se videtur
 aliquid dicere s̄z iūge et compara eoz
 christo et nichil sunt mortū iacent:
 stulta ē sapientia eoz hec glo. 2⁹ ista
 p̄t ē mellosa ad cibādū de q̄ ps. Ciba
 uit eos ex adipe fr̄it. et de pe. mel. sa.
 eos Vnde h̄rgo didascalō l. iiii. c. iiii
 Dina eloga aptissime fauo cōp̄t q̄ etiā
 p̄p̄t simplicitatē fmois arida appent
 exti⁹ et it⁹ d̄cedie plēa sūt. sicut ei lac
 fm̄ medicos meli⁹ nutrit si sugat. Ita
 mel sacre sc̄pture si sugat p̄ studiū et
 deuotioēz m̄lto meli⁹ nutrit q̄ si p̄ bre
 uē auditioēz facili⁹ capiat. et iō de de
 uoto theologo d̄r den. xxxiii. Cōstitū
 it eā s̄r excelsā tr̄āvt cōdēt fructus a
 gros vt sugēt mel de p̄t. Cōueniēt āt
 sacre sc̄pture difficultati d̄cis et v̄n̄l̄ si
 auitas ē ānexa. q̄a fm̄ oratū ī poētri
 a sua et ē ad p̄p̄itū. Oē tulit p̄ctū q̄
 miscuit v̄lc d̄ca. oē tulit. i. poeta q̄ in
 libro suo approbatōez et fanorē habu
 it oīz rōanoz. p̄p̄s ei rōmā⁹ ī q̄nq̄ or
 dies erat diffus⁹. erat ei p̄s p̄scripti.
 s̄atores. ordiari. eq̄tes. plebs. Si er
 go poeta q̄cūq̄ op⁹ nobile edidit s̄z co

rá pplo publice legebat. si generalit
placuit vnusquisq; ordonũ punctum
apposuit in fine scripti et tũc carmen
illud deiceps autẽtũ hēbat. et iõ docz
horatũ q; quũt op' suũ oĩb' placẽ vide
at q; opus suũz habeat illa duo. s; q;
fit delectabile et vtile. quia omne tũ
lit punctũ q; misauit vtile dulci. hoc at
maxie facit sacra scriptura. Vnde au
gustin' de v' a in ocẽtia. c. lxxvi. Bone in
quit in scripturis sc̃tis misterioz. pfũ
ditates q; ob hoc tegũt ne vilescãt. ob
fĩ q; runtur vt exerceãt. ob fĩ apĩunt' vt
pateant. ẽ igit' hec sacra scriptura pe
tra mellosa ad cibandũ. Tertio sacra
scriptura ẽ petra olei pforata ad leni
metũ penitẽtũ de q; Job. xxix. Petra
fũdebat mihi riuos olei. Perforat' at
p acutas et subtiles expõesvt aĩ a de
uota intrinsec' itrogressa in xpi aple
xibus delectet' cũ spõsa. de q; Cãti. ii.
Colũba mea i foraminib' petre. hec sũt
foramina domũculæ sine case i q; bus
iuxta pgnõis mei p̃fẽsũm conuersari
debeo. sicut enim nomen a robore de
riuatũ ita cognomen habeo a fora
mine case datum. et ideo sicut nome
nem robertus in robore ita holkot
cognomen intueor. in foramine pe
tre igitur sacre scripture foramen iu
gressus rogabo cũ moysẽ. Exo. xxxi.
Domine ostende mihi gloriã tuãz
et ipse dignabitur michi respondere.
Tu inuenisti gratiam coram me et te
metipsũ noui ex noie ego oĩdam oẽ
bonũ tibi. Ecce est locus apud me
et stabilis supra petrã. Cũq; trausi
bit gloria mea ponam te in foraminẽ
petre et protegam te dextera mea
Quarto sacra scriptura ẽ petra scan
dali destiuata ad detrimentum discre
dentium de qua. i. Petri. ii. Non cre

dentibus aut lapis quem reprobaue
runt edificantes hic factus est in ca
put anguli et lapis offensionis et petra
scandali his qui offendunt verbo nec
credũt i q; et positi sũt. Tertiu q; sacra
scripturam p̃cipaliter cõmedat ẽ cõ
plemetũ ptãis quo ad formã. reducẽ
tem. q; robur. Robur nãq; sciarũ fe
culariũz nõ excedit potestãtẽ rõis hu
mane. sed certe robur sacranũs the
ologie est prime veritatis auctoritas
que cuiuslibet ingeniũm excedit. et
ideo hec vnũquẽq; theologũ cõsola
tur et admonet dices illd deu. xxxiiii.
Confortare et esto robustus quasi di
ceret Esto robustus ad expugnãdũ
ad supportandũ ad alleuandũ et to
lerandũ. Ad expugnandũ errores
et vicia et supportandũ onera et offi
cia. Ad alleuandũ dolores et suppli
cia. Ad tollerandũ terrores p̃iustia
Primo tenetur doctor catholicus re
aliter esse robustus ad expugnandũz
errores et vicia iuxta zelum sanctorũ
patrum qui nos in ecclia precesserũt
talis fuit helias sicut. iiii. regum patet
Qui robustus dominator interpretatur.
Talis fuit dauid sicut. ii. reg. patz
qui manu fortis interpretatur. Talis
fuit boos de quo ruth. iiii. qui similit
interpretat' robust'. Talis fuit oza q
archã declinatẽ manũ voluit erexisse.
ii re. vi. qui similit' int'pretat' robust'.
Et mlti alii de q; bus verificatur illud.
Iudi. ii. Oēs robustissimi pugnatorez
Secundo tenet' eẽ robust' ad suppor
tandũz onera et officia vt sit quasi co
lũna ad supportandũ eccliaz militãtẽ.
In cui' figurã salomõ i porticu tẽplĩ
dei duas colũnas collocauit q̃ru vna
vocatũt iachi quod ẽ firmitas et alte
ra boos quod sonat robũ v' i robore

CA. I.

LEC. II.

iii. re. vii. Portio tēpli dei id est celi ē ecclia militās cui glia creat et crescit si ei honores et onera deferāt sapiētibus et robustis iuxta illud. puer. xi. mulier gratiofa. i. militās ecclia iueit gliaz et robusti habebūt diuitias qā si aut scribit. puer. xxiiii. Vir sapiens fortis et vir doctus robustus et validus. Tertio tenet doctor catholice esse robustus ad allepiādū dolores et supplicia que interdū iniuste innocētibus inferūt. Iux illud ysa. xxxv. Confortate manus dissolutas et genua debilia roborate. vt sibi merito dici possit illud iob. iiii. Ecce docuisti plurimos et mā lassas roborasti. vacillātes pfirmauerunt sermōes tui. et genua debilia confortasti. Quarto tenet theologus esse robustus ad tolerādū terrores p iusticia et veritate sane doctrine qā secundū gre. xxvi. mor. c. xxix. exponēs illud iob xxxvi. robusti pphi ascēdāt Robusti sūt illi q p vitate quā detinēt despici non tescūt. robusti sūt illi qui ad vicēdū huius mundi desideria puale scūt sed p robustis ppli tūc ascendūt si p negligētia agūt vt doctor et fortium loca indocti et debiles fortitāt hec gre. De talibus nāq verificat illud Ihe. li. Denorati ē robur eorū facti sūt qsi mulieres non sic viri theologi quibus p veritate defendenda districte dicitur Iosue x. Nolite timere nec pauentis. confortamini et estote robusti. Quartū et vltimū quod sacra scpturā extollit ē emolūmētū pprietatis q ad finē psequētē quod notat cum dī mea et meū. Cū ei sit sciaz dēia sicut superi ē pbati. iuste sibi pueit pnoib istis vti. Ipa ei ē q singularitē dicit. puer. viii. Meū ē cōsiliū et mea ē eqtas: mā est prudētia. mea ē fortitudo. vbi quatuor

sibi appropat vtutes ifignes. Cōsiliuz discernēdo. eqtatē exeqndo. prudētā i pcauēdis. et fortitudiez i sustinēdis. Vt at per studiū sacre scpturē has vtutes dimit psequimur. dicā iā i fie lectōis illud quod scribit cassiodorus. libo suo institutionū dinarz lraz. c. vi. Pre sta dñe legētib pfectū legē tuā querētib p reiffionē oīz pctōz. vt q desiderio magno ad limē scpturaz tuaz peruenire cupi: nullis pctis caligātib obscuremur et trahē nos ad te vtute oipotēte tue et nō reliquas sūuolūtate vagari q s pōioso sanguine redemisti. Quod nobis cōcedat.

CA. I. LEC. II.

Illigite iustiam q iudicatis d trā Circa libz istū q liber sapie nūcupat sumt in pncipio tria notanda. Primū ē de ei noie. Secūdū de ei auctore. Tertiu de ei sē Circa nomē huius libri dico quod iste ē titul sapias et ē sciēdū quod tripl accipit a diuersis. Nā pmo apud peripateticos dicit vnū vt intellectua et spectatā iter oēs vtutes intellectuales nobilissima Et sic de ea tractat arif. vi. ethicor. c. vi. Et i. metha. c. v. vbi descriptioē sapientis inuestigat talē. Sapiēs ē qui scit oia et difficilia ppter certitudiez et cāz ipz sci re ppter se qrentis. et alios ordinans et persuadēs. Etiā ibidē dicit ei sapiens debeat nō solū scire per cās s; etiā per altissimas cās. Hoc aut nomē sapiēs i latio sophos i greco i ntpat. Vñ atiq tūā tpa pictagore oēs q se studio sapitēie māci parūt. sophi dicebāt. tādēz pictagoras ille famosus q tātē fuit auctoritatis i pplo qd de ei sūa nllū licu it disputare iudicās qd psūptuosū eēt sic vocari cū i nrogaret qd se pfitē

nō sapiētē sed philosophū id est ama-
torē sapie se vocauit eo q̄ se sapiētē
p̄fiteri arrogātissimū videbat̄. Sicut
dicit aug⁹. viii. de ci. dei. c. ii. Ex q̄ pa-
tet q̄ auctor h⁹ libri philosoph⁹ dici p̄t
Secundo apud theologos accipiē sapi-
entiā p̄ dono sup̄naturali si cuius uiso p̄
quod homo noticiā h̄z dinorū et hūa-
norū ex inspiratiōe speciali. vel ex q̄-
dā uicinitate gratiosa ad deū sicut di-
cit dionisi⁹. c. v. de diuis noib⁹. q̄ i he-
rothe⁹ patiedo diuā didicit. Sicut at̄ sa-
piētia acq̄sita q̄ uocā̄ natural̄ p̄fectior
ē scia et intellectū etiā p̄cipioꝝ p̄phē-
dit sicut ps. vi. ethi. q̄a hec sola contra
negātes p̄cipia arguit sicut. iiii. me-
tha. d̄r Ita h̄ donū fidē p̄suppoit et de-
fēdit. De hac sapia d̄r ysaie. xi. Rege
scet s̄r enī sp̄s dñi sp̄s sapie. 3° mō acci-
piē sapia apud stoicos et morales phi-
losophos sicut fuerūt socrates. seneca
et boeci⁹ q̄ nihil aliud uocāt sapiam q̄
collectionē uirtutū intellectualiū et mo-
raliū et illo mō sapiēs ē idēz q̄ p̄fecte
uirtuosus. Vñ de sapiēte sic accepto
dicit seneca i libro q̄dā q̄ intitulatur de
trāq̄llitate animi. q̄ in sapiētē n̄ cadit
iniuria in q̄ libro p̄bat q̄ sapiēs nō p̄t
offēdi et q̄ sapiētis aī sp̄ est i trāq̄llita-
te et q̄ cor sapiētis ē sicut adamas et
multa talia de q̄bus alias erit sermo.
Sic etiā loq̄r lactāti⁹ libro. iiii. Virt⁹
cū scia p̄iuncta ē sapia. Naturā ei hoīs
de⁹ hāc eē uolūt vt duarū rezū cupidul
et appetēs esset: sapiētiē sc̄z et religio-
nis et hoīs iō fallūt q̄a aut religioēz
suscipiunt omīssa sapia aut sapie soli
studēt religioē omīssa cū alterū sū al-
tero eē nō possit. Et sic michi uidet̄ q̄
accipit sapiāz auctor hui⁹ libri. Cuius
ratō est q̄a nomē libri cōmuniē acci-
pitur a m̄tia de q̄ tractatur. Nā i h̄ li

bro nō tractat̄ p̄cipiē nec p̄cipaliter
de aliq̄ uirtute intellectuali uel morali sed
de oī uirtute. Et iō nomē sapie non hic
ponit̄ p̄ dono sup̄naturali: nec p̄ uirtu-
te intellectuali. s̄ p̄ sūm a uirtutum tota-
li. Q̄ d̄ at̄ dicit hiero. i. p̄logo q̄ p̄de lib
sapie nomia q̄a i eo xpi aduēt⁹ et ei⁹
passio euident̄ exprimit̄ q̄ est sapia dei
patris uidef̄ eē quedā aptatō modalis
uel cōgruētia. magis q̄ denotiatio litte-
ralis. Secūdo sciēdū de huius libri au-
ctore. sūt enī apud sc̄tōs uarie opini-
ones q̄s auctor fuerit huius libri. Vi-
det̄ ei hiero. dicere q̄ philo qdā inde⁹
in lingua greca disertissim⁹ lib̄ri istuz q̄
sapientia inscribit̄ ex multis sc̄tētijs e-
ditis a salomōe cōpilaui. vnde philo-
nis hūc lib̄rū d̄x̄t esse nō salomonis:
nec habere apud hebreos nec i sc̄rip-
turas sacras cōputari debere. Sed con-
tra istā sūtiāz sūt euidentia argumenta.
Primo q̄ i. iiii. li. ecclesiastice histo. di-
c̄t sic. Egesipp⁹ et erene⁹ oīz antiq̄nū
chor⁹ lib̄ri quī intulā̄ sapia salomo-
nis esse dixerūt. Itē math. xxvii. glo-
p̄dictū erat i h̄ sapiē. morte turpissia
cōdēnem⁹ eū. q̄ aī passionē christi fu-
it liber edit⁹. Nō igit̄ a philone q̄ flo-
ruit tpe aplōs. Item libri philonis e-
iusdē in ecclesiasticis historiis nume-
rāf̄ ubi nō ponitur liber iste. Item in-
fra c. ix. dicit̄ sic. Tu elegisti me regē
populo tuo. et iudicē filioꝝ tuorū. qd̄
philoni non conuenit qui fuit i iudeus
alexandrinus in egipto. secūdū hic
ronimū i libro de hebraicis nomīnib⁹
Item ambrosius in libro super. iiii. q̄-
stiones salomonis dicit. Sapiētissim⁹
omniū hominū salomon p̄pheta tria
proposuit impossibilia. Et ista sic ip̄e
in libro sapie sue se dominū omniū po-
tētem deprecation fuisse cōmemorat

dicens. Da mihi dñe sediū tuarū affi-
 stricē sapiāz g̃vult q̃ salomō sit auctor
 hui⁹ libri. Itē beat⁹ aug⁹ fuit aliqñ isti-
 us opinionis q̃ iesus fili⁹ sirack fecit li-
 brū sapiē sicut et ecclīasticū. Dicit nan-
 q̃ sic. Illi duo librivinus q̃ sapia. alius
 qui ecclīastic⁹ iscribit de q̃dā similitu-
 die salomonis esse dicuntur. Nam ie-
 sus filius sirack eos cōscripsisse cōstan-
 ti ssime phibet. Hāc autē sententiā re-
 tractavit Aug⁹. ii. rēctōnū. c. iiii. sub
 his v̄bis. De auctore libri quez plures
 vocāt sapiētā salomois q̃ et ip̄z sicut
 ecclīasticū iesus fili⁹ sirack scripsit nec
 ita cōstare sicut a me dictum ē postea
 didici. Et iō probabilius comperi non
 esse hunc eius auctorem. Ex quibus
 videtur q̃ beatus aug⁹ finis dubita-
 verit quis fuerit auctor hui⁹ libri v̄l
 q̃ senferit salomonez fuisse hui⁹ auc-
 torē Item feria quarta in ebdomada
 penthecosten legitur in missa. Dixit
 salomon fili⁹ israel. Diligite iusticiā
 qui iudicatis terram. Constat q̃ ecclīa
 nec dubiū nec falsū asserēvult in mis-
 sa. Propter istas septem rationes
 tenendas apparet q̃ salomon fuit au-
 ctor istius libri principalis. possibile ē
 autem q̃ inde ille philo qui multuz
 fuit peritus in lingua greca. librū sa-
 lomonis vel libri sententias quōcunq̃
 contentas ī greco ediderit et q̃ de gre-
 co translatus sit liber finis in latinum
 et pro tanto ipsius auctor dicat̃ quan-
 tū autē ad I here. Verū est q̃ nō asse-
 rit librū istū philonis fuisse s̄z dicit q̃
 iudei librū istū cuiusdam philois
 fuisse affirmāt. Vñ Rabanus in glo.
 super principium istius libri. Male s̄
 imponitur hiero. q̃ hierouym⁹ nō as-
 serit sed recitatē scribit. Quod autēz
 int̄ sacras scripturas debeat numerari

exp̄sse dicit augustin⁹ de doctriua chri-
 stiana vbi prius oēs libros canonis et
 biblie consequenter enumerās de sa-
 pientia et ecclīastic. sic dicit. Qui q̃ui-
 am in auctoritatem recipi mernerūt
 inter propheticos enumerandi sunt.
 Ex istis p̄z q̃ iste liber iter scripturas
 canonicas apud ecclīaz cōputatur. Et q̃
 ei⁹ auctor salomon fuisse dicēdus est.
 Licet a iudeis oppositū sentiat. Vñ
 de damascen⁹. iiii. li. sentētiaz suaz
 c. ix. vbi libros sacre scripture enume-
 rat dicit sic panathecos hoc ē liber sa-
 piētē salomōis. et sapia iesu id est ec-
 clīastic⁹. vñ ioseph quidē et boni sed nō
 numerāt neq̃ iacebit ī archa hec ille
 et iō lz apud iudeos n̄ numerāt apud
 fideles tñ magne auctoritatis hñt. p̄z
 g̃ priō de hui⁹ libri noie. sedō de hui⁹
 libri auctore. tertio restat vidē de hui⁹
 libri fine. Vbi sciēdū q̃ finis sapiē q̃ i
 h̄ libro tradit̃ ē hoiez disponē et dig-
 nificare sp̄alit̃ q̃ ad tria. Primo ad gū
 bernādū ciuile cōmunitatē. Principiū
 enim leges cōdēdi et hūanā polliciaz
 statuēdi fuit sapiētia p̄ eloquētā ordi-
 nata sicut narrat tuli⁹. in p̄logo retho-
 rice ita dicēs fuit quondā tēp⁹ cū in a-
 gris bomines passī bestiarū more va-
 gabāt sibi et victu ferinovitam pro-
 pagabāt nec ratione animi q̃q̃ s̄z ple-
 raq̃ virib⁹ corporis admistrabāt. nec
 dū dīne religiois. nō hūam officii ra-
 tio colebat. nemo nuptias legitimas
 viderat. nō certos qui s̄q̃ cōspexerat li-
 beros n̄ ius eq̃bile qd vtilitatis habēt
 acceperat. Ita p̄pt̃ errorē atq̃ insiciā
 ceca atq̃ temeraria dñatrix cupiditas
 ad se explenda viribus corporis abu-
 tebatur perniciosissimis satellitibus q̃
 tēpore inquit tullius vir quidē magn⁹
 et sapiēs cognouit q̃ materia ess̄ et q̃

ta oportunitas ad maxias res anis in
eēt hoīz si qs eā posset eligē et p̄cipiē-
do inliore reddē. q̄ dispersos hoies
in agros et i terris siluestrib⁹ abditos.
rōe q̄dā ppulit et ad vnū locū p̄grega-
uit et eos in vnāq̄q; rē reducēs vtilē et
honestā. Primū p̄p̄t isoletiā reclamā-
tes. Deinde p̄p̄t rōnū et orationū stu-
diosi⁹ audiētes ex feris et imamb⁹ mi-
tes reddidit et mansuetos et hoc q̄dē
nō tacitavidec̄ uec iops dicēdi sapiā p̄-
ficere potuisse hec ille. Hoc idē poete
signare volebat q̄ fabulā de orp̄heo fe-
cerunt q̄ tā subtilis extitit cithare d⁹ q̄
flusa stare. siluas recurrere coegit. cer-
nā p̄iuxit leoni et leporē cam et in in-
fernalib⁹ furiis cānit pietatē sicut re-
citāt. Boeci⁹. iiii. de p̄so. Orp̄he⁹ in rei
veritate sapiētes designat q̄rū ē hoies
viciosos et a seinuicem per passiones
varias discordātes i vnā ciuilitatē re-
colligere et eos per leges et rōes sapi-
entie castigare. p̄p̄t q̄ signāter d̄r sapi-
entie. vi. Si delectami in sedib⁹ et sce-
ptris o reges p̄p̄t diligite sapiāz vt in
perpetuū regnetis. v⁹. Regna btā fo-
rent si vel cōtingeret eē. Phos reges:
vel reges p̄hari. Boeci⁹ in de p̄so. li. p̄.
p̄sa. iiii. At q̄ tu hanc sniaz p̄sonis ore
sanxisti. btās fore res publicas si eas
vel studiosi sapiēte regerēt vel earū re-
ctores studere sapiēte p̄gisset tu eiusdē
viri ore hāc sapiētib⁹ capescēdi rei pu-
blice causā cōnecessariā monuisti. ne
i probis flagicioisq; cimb⁹ vrbū reli-
cta gubernacula. pestē bonis ac p̄niciē
ferret. Secūdo p̄uenit huic scie hoiem
disponere ac dignificare ad expugnā-
dū hostilē aduersitatē. Eccl̄s. ix. Cui-
tas pua et pauci in ea vim venit cōtra
eā rex magn⁹ et vallauit eā extraxitq;
munitiones per girū et scā ē obsidio. in

uent⁹ est in ea vir sapiēs et paup̄ et li-
berauit ciuitatē per sapiētiam suam.
Et quā in antiquis est sapiā. Iob duo
decimo. et amorū mltitudo docet sa-
piētiam Iob tricesimo secūdo. Ideo ale-
xāder magn⁹ nullū i exercitu suo du-
cē habuit nisi sexagenariū. vt magis
senatores q̄ milites viderentur: sciuit
enī q̄ quātūcūq; homo sit fortis viri-
bus et honest⁹ corpore. si sapiā careat
nihil valet p̄ rege vel duce. Vnde fm
Aristotilē. Sapiēs est regere et ordi-
nare: s̄z fortis est obfuarē et m̄strare
Et hoc est q̄ dicit. Sapiē sexto. Meli-
or est sapiā q̄ vires et vir prudens ma-
gis q̄ vir fortis. Tercio cōuenit hu-
ic scie hoiez disponere et dignificare
ad castigādū puēlē fatuitatē. puerbi-
orū. vice simonono. Virga atq; corre-
ctio. tribuet sapiāz. Puer aut q̄ dimi-
tūtur volūtati sue cōfundet matrē suā.
Erim⁹ igit apti per noticiā hui⁹ libri
ad gubernādū ciuilē cōmunitatē. Ad
expugnādū hostilē aduersitatē et ad
castigādū puēlē fatuitatē. Et ideo si-
cut scribit p̄uerbioz octauo. Audite
disciplinā et estote sapientes et nolite
abicere eam.

L. E. III.

d Iligite iusticiā q̄ iudicatis terrā
Actur⁹ de sapiā sapiētissimi⁹ sa-
lomō in si libro vt ad eā auditores al-
liciat sic p̄cedit. Primo eī det̄miat
ipsi⁹ sapiē nobilitatē et cōmēdationē.

Secūdo ei⁹ vtilitatē et operatōez. capi-
tulo nono Deus patrum nostroum et
dñe tuie etē. Nā p̄ sapiāz sanati sunt
q̄cūq; placuerūt tibi dñe. Seq̄. Circa
p̄mū p̄mo oñdit quō hō possit sapiāz
acqrere. Secūdo quō acq̄sita possit hoiez
p̄ficē isra cap̄lo sexto. Melior ē sapiā

Circa p̄mū primo oñdit q̄ p̄ sapiā
acqrēda oportet hoiez iusticiā habere

Secdō excludit opinionē: iusticie et sapieptariā. caplo scdō. Dixerūt ipu

Circa p̄mū duo facit. Primo pp̄oit q̄ ad habedā sapiāz oportet amare iusticiā. Scdō ostēdit q̄ hec iusticia diuidit se triphariā. Ibi. Sēntē Dicit ḡ primo sic Diligite iusticiā q̄ iudicatis terrā. Notādū aut̄ q̄ in ḡn̄atōe aialis natura nō icipit a digito vel a pede s̄z a corde: pulmone et capite et mēbris p̄ncipalib⁹. sic hui⁹ libri auctor. volēs iformare corp⁹ ecclē in v̄tutib⁹ moralibus icapit a dñs et p̄latis q̄ incūbit ordinare et iudicare. Extēdit ei se hec doctrina moralis. ḡn̄aliter ad omnes

Cōuersatiōe aut̄ sp̄ plebs dños imitatur et superiores. Ideo salomō afflat⁹ sp̄ū sc̄tō in p̄ncipio suo doctrine aggredit̄ informare p̄latos et iudices. sciēs qm̄ si illi fuerit v̄tuosi: hoies subiecti. viciosi eē nō poterūt Eccl. x. Iudex sapiēs iudicabit pplm̄ suū et p̄ncipat⁹ sensati stabilis erit: s̄m iudicē ppli sic et m̄stri ei⁹ et ḡlis rector c̄tatis: tales et hitates in ea Notādū ē secūdo q̄ nō est mirabile si p̄ps suū p̄ncipē imitē. Corpora ei celestia q̄ p̄tinent̄ sub primo mobili om̄ia h̄nt motū s̄m motū illi⁹. Habēt tñ nihilomin⁹ suos motus p̄rios sit ḡliteraq; oportet q̄ populi suo p̄ncipi se p̄formēt iuxta illud Poete. Mobile mutat̄ sp̄ cū principe vulg⁹. Cui⁹ ratio est: q̄ p̄ncipes se habent ad p̄p̄os sicut caput ad mēbra q̄ ipsi sūt miorū capita. fontes et exemplaria. Modo a capite corpus recipit regimē. R̄imul⁹ a fonte caput aquā: et ab exemplari. scriptor accipit s̄ quod scribit. Vnde si exēplare sit corruptū et falsū. scriptor sufficiēter excusat̄ licet scripserit falsū librū. Et ideo solet medic⁹ curare p̄cipue q̄ caput sit sanū

quia. si caput ifirmū: cetera mēbra dolent. Faciētes artificialit̄ aq̄ductus curant p̄ncipalit̄ q̄ fons sit clarus. Et stationari solēt eē solliciti vt exēplaria sunt correcta de q̄bus scriptorib⁹ copia m̄stratur. Istomodo per oīa auctor hui⁹ libri volēs per totū corpus ecclē v̄tutes morales trāssūdere icipit a iudicib⁹: p̄ncipib⁹ et p̄latis. dicēs. Diligite iusticiā. Notādū est tertio q̄ p̄ncipalit̄ itēno salomonis ē docere sapientia. Mediū aut̄ ad acgrēdū sapiam est iusticia. Iuxta illud. Eccl. i. tertio. Fili p̄cipisces sapiāz. serua iusticiā et dñs p̄bebit tibi illā p̄t quod p̄ medio tanḡ necessario ad sapientia dicit iudicibus p̄ncipib⁹ et p̄latis. Diligite iusticiam. Videmus enī q̄ illud quod est p̄ciosū carū vel amatū a p̄ncipe in ornatu gestu vel victu illud trahit̄ ad cōsequētia a subditis et siue sit vtile siue inutile. saltē nobile negociū reputat̄ et figiare p̄ncipē in his q̄ ab ip̄o diligite cognoscant̄. Vnde si iudices domini et prelati vellent amare iusticiā. non est dubium quin eam subditi amaret̄ nec mirum. qui enī potest de secta regis et roba de eodē vel consimili panno indui bene habet materia gaudii. roba autem p̄ncipis et prelati iudicis debet esse iusticia secūdū illum. Job xxix. Iusticia idutus sū et vestiunt me sicut vestimēto Et i ips. Sacerdotes tui induant̄ iusticiā S̄z reuera tā sacerdotes q̄ alii scolares et laici unḡq; sibi ita parauerūt idumēta sicut modernis tēporib⁹ ita videm⁹ et certe sicut ē de veste corporis ita de vestitu mētis et ideo necesse ē de eis dicē. Diligite iusticiā Vbi breuit̄ eos docet tria videlz ḡlit̄ sint affecti. diligite iusticiā. ad qd̄ sunt electi. q̄ ad iudicādū. et q̄ sūt eis sub

quales vocem iudicis et p̄ncipis

iecti q̄a terrā id ē hoīes t̄renos et t̄re
nis desiderijs inherētes. Ad hoc q̄ hō
sit iust⁹ nō sufficit iusta facere. s; reg-
rit⁹ q̄ iuste faciat iusta. s̄m aristotē. ii
et. q̄nto ethico. Vñ q̄ suspēdit surē ze-
lo vindicte p̄t̄t̄ grauiamē p̄soale. facit
qdē iustū sed nō iuste sed ad h̄ q̄ hō sit
iust⁹ regrit⁹ q̄ iusta faciat amore iusti-
cie. Et ideo dicit anselm⁹ de libero ar-
bitrio. c. iiii. q̄ iusticia est recitudo vo-
luntatis p̄t̄t̄ se suata et Den. xvi. Iu-
ste q̄a iustū est exeq̄re. Ex q̄bus patet
q̄ q̄tuor ḡna hoīz sūt q̄ iusticiā quodā
modo faciūt et t̄n eā nō diligūt videl; **a**
appetitiū honoris et reuerētie. vindica-
tū rācorū et ipatiētie. lucratiū m̄erz.
et dissimilati scelerū. Sūt ei primo q̄-
dā q̄ licet iusticiā non diligāt volūt t̄n
videri iusti. Arguūt delinquētes. vitu-
perant vicia. docēt v̄tutes puniūt sine
m̄ia et t̄n cū oī itētiōe corrupta. q̄a nō
ob aliud nisi hōrificent̄ ab hoīb⁹ et vo-
centur iusticie zelatores. tales fuerūt
scribe et pharisei de q̄bus. Mathei. v.
Nisi abundauerit iusticia v̄ra pl⁹ q̄ sc̄i
barū et phariseorū nō irabitis in re-
gnū celoz. Sc̄to vindicati rancorū et
ipatiētie p̄tēdūt se eē amatores iusti-
cie et nō sūt. sicut enī iusticia vult vin-
dicare delicta. sic et ira. vnde irat⁹ an-
vidictā dolet q̄si patiens aliqd̄ iustū. s;
q̄n̄ punit delectat̄ sicut d̄. iiii. ethi. ca.
xxii. tales fuerunt illi d̄ro senes iudi-
ces q̄ susānā adiudicauerāt morti q̄a
eoz libidinosū amorē p̄tēp̄it sicut d̄
Daniel. xiiii. Iust enī passiōes malas q̄
in iudice eē possūt. Ira ē viia de peio-
rib⁹ nā ira ipedit aim ne possit ceme-
re verum sicut dicit. Catho. Ira exco-
gitat causas calūniādi et vbi culpa nō
subest ira in penis nescit modū tene-
re. Vñ Seneca in li. pri. de ira ad no-

uatum. de iudice qdē malo dicit q̄ fu-
rore accēs⁹ p̄denauit ad mortē tres mi-
lites inocētes p̄ hūc modū. vñ iussit
occi di q̄a devia redierat sine socio cō-
militōe. iponēs ei q̄ eū interfecerat p̄ce-
pitq̄ statū cūidā militi astanti q̄ eū du-
ceret ad locū supplicii vbi morte ple-
cteret̄ cū aut̄ eēt educ⁹ rediit cōmilito-
sanus et icolumis p̄ quo al⁹ morte
plectend⁹ d̄ucebat̄. Vidēs aut̄ hoc ter-
tius miles q̄ primū d̄ucebat̄ v̄ suis sup-
pliciiū rediit ad iudicē et ābos corā il-
lo milites p̄sentauit. q̄s vt vidit tirān⁹
furore accēs⁹ iudiciū dedit tale. primo.
dixit te iubeo occidi q̄a iustus es
occi dere et imp̄atori nō obedisti Sc̄to
te inq̄t iubeo inf̄fici. q̄a dānatus es. et
tertio te inq̄t. s̄c̄i iubeo inf̄fici quia
causa cōmilitoni dānatiōis fuisti. Et
subit seneca ibidē. O q̄ solers est iracū-
dia ad fingēdū causas furoris. tres ei
ibi puniti sūt ob vni⁹ inocētiā. Exco-
gitat iste quēadmodū facēt crimia cū
nullū iueniret. hēt ei iracūdia hoc ma-
lum q̄ nō vult regi. Nā ipsi v̄tati ira-
sciē si p̄travolūtātē eius aliquid faciet
hec Seneca. Et ideo signāē d̄. Ia. pri.
Sit aut̄ oīs hō velox ad audiēdū tard⁹
ad irā. Ira enī viri iusticiā dei nō opa-
tur. Tertio lucratiū m̄erū p̄tēdūt
se iusticiā diligere sed mētunt̄ oīno.
diligūt enī pecuniā et p̄t̄t̄ pecuniā fa-
ciūt iusticiā. Isti nō diligūt iusticiā ni-
si sicut venefic⁹ venenū. et iridas xpm
ad vēdēdū. Isti ei sūt mercatores iusti-
cie et nō amatores. Et sicut mercator
nō curat cui vēdat merces suas nisi q̄
ille habeat q̄ pl⁹ offert de pecunia. ita
tales iudiciū suū vēdūt idifferēt̄ iusto
et iusto. Dūmō ille poti⁹ hēt q̄ plus
de pecunia eis donat quib⁹ de m̄erito
maledixit. ysa. v. Ve qui iustificatis

apiū p munerib⁹ et iusticiā iusti aufer
tis ab eo. Quarto dissimulatum sce
lerū non sūt iusticie dilectores. hēt enī
iusticia q̄ culpe correspōdeat p̄a sicut
morbo medicina: et iō talis pietas vel
p̄passio falsa ē et iniusta. sicut ei m̄r q̄n
q̄ nō sustinet filiū vberari vt corrigat
nec filiā aduri vt sanet. Et cōtra tales
loquēs Aug. in q̄dā epistola dicit Mo
lest⁹ ē medic⁹ surētī frenetico et pater
indisciplinatō filio ille ligādo iste ce
dēdo. si aut̄ illos negligāt et p̄re p̄mit
tant. ista poti⁹ falsa māsfuetudo et cre
dilitas ē. Et ideo signāt d̄r i psalmo.
Btī qm̄ custodiūt iudiciū et faciūt iu
sticiā Et mathē. v. Btī q̄ esuriūt et siti
unt et c̄. Vñ nota s̄m āselmū de p̄cor
dia q̄ duplex ē affectio aīe q̄dā p̄mo
di et q̄dā iusti. Prima ē affectio avolū
tate īseparabilis. Scda ē sepabilis. sub
prima cadit affectio c̄bi et pot⁹. et hu
iustmodi sicut igit̄ oī die renouat̄ i uo
bis esuries et sitis ita affectio iusticie i
crimib⁹ corrigēdis sp̄ debet eē i nobis
recēs et īseparabilis. Et ideo dicit. Btī q̄
esit. et c̄. Glo. Amatorib⁹ veri boni nō
satis est q̄ iusti sūt. sed sp̄ sitiūt opa iu
sticie vt de q̄libet tali verificet̄ illud.
Apo. xxii. iust⁹ iudicabit̄ adhuc dicit̄
igit̄. Diligite iusticiā Est at̄ h̄ p̄mo
dubiū q̄re p̄cipib⁹ et platis poti⁹ d̄r.
diligite iusticiā q̄ diligite prudētiā v̄l
aliquā aliā v̄tutē moralē. Ad hoc dicē
dū q̄ huius duplex est causa Vna. q̄a
habita iusticia in platis habent̄ p̄mi
niter oēs v̄tutes. et hoc est quod dicit
ambrosi⁹ in examerō. Vbi inquit est
prudētia ibi int̄dū est malicia. vbi for
tudo ibi iracūdia. vbi tēperātia ibi ipa
tētia. pleraq̄ alia vicia Vbi aut̄ iusti
cia ibi est p̄cordia virtutū ceterarum.
Secūda causa est quia sine iusticia nō

possūt reges et p̄ncipes eē d̄ni. et ideo
multum diligere debēt illud sine quo
d̄ni esse nō possūt Amota enī iusticia
fiūt reges tirāni. Vnde Aug. quarto
de citate dei. c. iiii. remota iusticia qd
sūt regna nisi magna latrocinia. et la
trocinia qd sūt nisi p̄ua regna Ad qd
ostendēdū inducit Augustin⁹ historiā
de alexandro magno et quodā pirata
qui vocabat̄ dionides. que tamen ple
uius narratur. polli. li. iiii. Vbi dicit̄
q̄ cum pirata comprehēsus esset.
et cum alexander interrogaret p̄pter
quid mare haberet infestū. respondit
libera voce tu p̄pter quid orbem ter
rarū. sed q̄a ego facio illud paruo na
uigio: latro vocor. tu aut̄ quia magna
classe facis dixeris īperator. si solus ca
ptus fuerit alexāder latro erit. nam si
ad iutū dionidis p̄pli famularēt̄ erit
dionides īperator nā q̄tū ad causā nō
d̄rūt nisi q̄a deterior est q̄ rapit ip̄ro
bius q̄ iusticiā deserit abiect⁹ qm̄ ma
nifest⁹ p̄pugnat leges: q̄s ego fugio tu
p̄seqr̄is ego vtrūq̄ vereor tu cōtēnis.
me fortune iūctas et rei familiaris an
gustia. te fast⁹ itolerabil̄ et īexplicabil̄
auaricia furē fac: si fortūa māsfuescēt
fierē forte melior et tu q̄ fortunator:
negor eris. Mirat⁹ alexāder p̄stantiā
hoīs cū icreparet̄ iuste et mēito argu
eret Expiat̄ ingt̄ an futur⁹ sis melior:
fortunā mutabo ne tūc alicui q̄ delig
si. s̄z tuis morib⁹ asēbas. enīq̄ fieri iust
sit militē vt possit ex ide saluis legib⁹
militare. Ex isto seq̄r̄ q̄ s̄i iusticia nō
possūt r̄ges iuste regre. Scd̄z pōt eē
dubiū q̄ ē magis n̄c̄ria rei publice. v̄l
iusticia v̄l amicitia. Et videt̄ q̄ iusticia
q̄a. v. ethi. c. viii. i q̄dā p̄portōe p̄maet
ciuitas sed hoc p̄tinet ad iusticiā Item
ca. ii. Iusticia est p̄clarissima virtutū.

et e v' pfecta et neq; hesper' neq; luci
 fer e ita admirabil'. Ad oppositu argu
 it' per tuliu de amicia. e ei amicia
 a fin eu oiz dinariu humanaz qz rez cu
 benivolentia et caritate cofesio: s3 illa e
 maxie necessaria rei publice g' etc. Et
 addit quod si oes hoies eent aici no in
 digem' iustia. s3 q' n' cuq; hoies essent
 iust' adhuc digem' amicia. Et io di
 cit arif. quod aicia e magis necessari
 a q' iusticia. Dicendū quod sicut dicit a
 rif. v. ethi. Iusticia e duplex. scz iustia
 legal' q' e oes v' tutes et no e pars v'
 tutes sed e tota v'. Alia e v' particu
 lar' q' fin eu didit i pmutiaz et dis
 tributiaz. Si igitur qrit' an iusticia sit
 magis necessaria rei publice vel aicia
 a. et fiat qstio de iusticia gnali. Dicen
 dū quod illa e magis necia sicut totuz
 est meli' sua parte. Si vero de iusticia
 particulari Dicendū quod aicia e ma
 gis necessaria et h' satis imut arif. viii
 ethicoz. c. 1. vbi dicit quod aicia coti
 net et cofernat citates et legisposito
 res magis circa amiciam student. q'
 circa iustitiam. Ad argumentum in
 oppositum verū est quod per iustitiaz
 pmanet cimitas magis tñ p amicia.
 Quod at dē quod iusticia e pclarissi
 ma v' tute loq' ibi de iusticia legali. n̄
 de iusticia particulari Sequit'. Qui in
 dicatis trā. Et ista lrā triplicie exponi
 tur. Primo mō sic trā id est hoies Ge
 neralit' eni hoies pntvocari trā. tu qa
 de trā sūt originē ducetes. ecci. xxxiii
 Oes homies de solo et trā sūt vñ crea
 t' e adā cū trā inhabitet. Vñ ps. In
 cola ego sū i terra. Tu qa ex terra sūt
 existētis. ecci. xvii. Ois hō terra et ci
 nis. Tu qa in trā reuertēt'. Ecce quar
 to. Qui de trā sūt i trā reuertēt'. Vn
 de. i h' quod dicit trā repmit superbiā

iudiciū et plator'. Terra enim vñs est
 et infimū oiz corporū Vñ ecci. xliii.
 dicit'. Quid superbis trā et cinis. de
 bēt ergo iudices et plati cofiderare iu
 dicādo. quod ipi nō sūt celestes s3 ter
 reni sūt hoies aliis similes i cōditiois
 fragilitate. aliis cōuertibiles i corru
 ptibilitate. aliis eqles in mature vilita
 te. quia terra Nā secūdu pñm terra e
 mat' oiz corporū ipi filij sūt matris
 nostre gnalis q' e trā et etiā ipi sūt fi
 lii pñi nri gnāl' q' e trā fex et putredo
 ommū elementorū. Quod cofiderās
 beatus iob. xvii. c. Ipsi terre dixit. pat
 meus es et mater mea. Secundo mo
 do exponit' ista lrā de terra id e eccle
 sia ppter tres conditioes terre q' eccle
 sie conueniūt. v' delictet humilitatē sta
 bilitatē. et fertilitatē. Vnde bern. su
 per cantica de ecclesia sic exclamat O
 humilitas et sublimitas et tabernacu
 lū cedar et sanctuariū dei t'renū habi
 taculū et celeste palaciū domus lute
 a et aula regia et thorus mortis et tē
 plū lucis. et despectio superbis. et spō
 sa christi et stabilitati sane doctrine
 et fertilitas fidei christiane. quasi di
 ceret. Multa bona in te relucet. si be
 ne fuerint iudicata. Tertio modo ex
 ponit' illa littera de terra id est de car
 ne nostra et corpore nostro quod de
 bet iuste iudicare vt eius obsequium
 rationabile fiat et deo placeat. Vnde
 gregorius in moralib'. Dum carnalis
 vita corrigitur et vsq; ad abstinentie
 studium a proficientibus peruenitur
 quasi in altare iam corpus nostrū vel
 caro nostra incenditur vel offertur vt
 inde in conspectu omnipotentis sacri
 ficiūm redoleat vnde prius culpa dif
 plicebat. Qui ergo diligitis iustitiaz
 sic iudicate terram.

LEC. IIII.

Sentite de dño in bonitate et simplicitate cordis querite illi qm̄ inueniunt ab his qui nõ tentat illũ. Apparet aut̄ eis qui fidẽ hñt i illũ. Quia p̄posuit salomõ q̄ ad igrendã sapien-
 tiam de qua itẽtio ẽ principalis huius libri necessaria est iusticia Postq̄ k̄ prenuisit hic de ipsa iusticia prosequitur consequẽter. Et quia iusticia a cultu dei incipit Ideo primo ondit quõ ho-
 mo debet ordinari ad deũ in mente. Secundo quomodo in sermõẽ ibi benig-
 num est enim. Et tertio generalit̄ quomodo in tota cõuersatione ibi no-
 lite celare. Circa primũ ostendit p̄rio quomodo deus per virtuosas cogitati-
 ones placat. Secundo quõ per vicio-
 sas ab homie separat. ibi p̄ se eni-
 A Circa primũ est sciendum q̄ mens hu-
 mana ordiatur ad deũ p̄ tria. p̄ fidei
 integritatem. per cordis caritatem. et
 per spei firmitatẽ. Et hec tria i textu
 isto notantur. P̄rio quia sine fide im-
 possibile ẽ placẽ deo. p̄mittit fidei i-
 tegritatẽ dicens. Sentite de dño in bo-
 nitate. et c̄. De domino id est ea q̄ sunt
 de domio reuelata quasi dicet sacras
 scripturã per quã deus cognoscit̄ pie
 et humiliter et studiose legite et intel-
 ligite. et que nõ potestis de deo p̄bare
 pie credite quia sicut dicitur proner-
 bios. xxv. qui scrutator ẽ maiestatis
 opprimetur a gloria. Secũdo quia fi-
 des nõ saluat sine caritate quia si ha-
 buero omnes fidẽ itavt montes tras-
 feram. caritatẽ aut̄ nõ habeã nihil su-
 i. corin. xiii. Ideo postq̄ mens huma-
 na est primo illuminata per fidẽ opor-
 tet quod scdõ sit inflamata per carita-
 tem. Et idẽo subditur. in simplicitate
 cordis querite illum. queritur enim p̄

amorẽ et dilcõnẽ. Iuxta illud Canti-
 iii. Quiesce quem diligit̄ aniã mea.
 Bern. sup̄ cantica sermone. xx. Non
 abduci blanditiis nec frangi iniuriis
 nec seduci flagitiis toto corde tota ai-
 ma tota v̄tute diligere ẽ. et vt breuif
 dicas toto corde diligere ẽ omne quod
 blanditur de propria carne velut illi-
 cita respirare sed quia iam nemo que-
 rit efficaciter quod nõ sperat. ideo p̄
 fidei integritatẽ et amoris caritatem
 subdit spei firmitatem dicens. Quo-
 nam inuenitur ab his qui non tentat
 illum. Glo. super illud math. iiii. Nõ
 tentabis dominium deum tuum. Di-
 cit sic Nemo tentare debet deum qm̄
 ex humana ratione habet quid faci-
 at. Ille enim tentat deum qui com-
 mittit se periculo qm̄ ex humana ratõ-
 ne patet euasio et ideo xps dixit mat.
 x. Cũ vos p̄secuti fuerint in vna ciuita-
 te fugite in aliã sicut ipse idem fugit
 et latuit paruulis in egipto. math. ii.
 Et postea iam factus vir idẽ fecit. Io.
 viii. Sic paulus dimissus i sporta eni-
 sit. ii. coriu. ii. sed sicut dicit glo. v̄ pri-
 us. postq̄ humana ratio defecerit cõ-
 mendet se homo deo non tentando
 sed deuote confitendo propriam ifir-
 mitatẽ. secũdi. palipo. xxiiii. Cum ig-
 noremus quid agere debem⁹ hoc so-
 solu habem⁹ residui vt oculos n̄ros di-
 rigamus ad te. Itẽ glosa sup̄ ps. lxxxi
 v̄ lxxii. Tentare ẽ cũ i verbis ẽ sim-
 plicitas et i corde ẽ malicia. Et t̄les nõ
 q̄rit deũ i simplicitate cordis et iõ nõ
 inuenitur ab eis qui tentat eũ. Appa-
 ret aut̄ eis q̄ hñt fidẽ i illũ. Hic ẽ not-
 dũ q̄ aliqui tentat̄ dei demetiã qui ne-
 gligẽt orat̄ sũ deuotõẽ. sicut si aliquis
 tẽtaret si hõ doriat vel non. Eccl. xviii
 An̄ orõẽz p̄pa aiaz tuã et noli esse q̄si

hō q̄ deū tētāt. Aliq̄ tētāt dei patiaz
q̄ p̄auerāt i p̄ctis: i ps. Tētauerūt et ex
acerbauerūt deū excelsū et testioia ei⁹
nō custodierūt. Aliq̄ tētāt dei iustiti
am q̄orāt vidētā. luc. ix. Vis dicā⁹ vt
descēdat ignis de celo? Aliq̄ tētāt dei
potētiā vt temerari i picinū Iudit. viii
Qui estis vos q̄ tētastis dñs? Loq̄ cō
tra sacerdotes q̄ statuerūt de⁹ eos li
beraret isra aliqs̄ dies. Quidā tētāt
sapiāz dei q̄ exponunt se s̄n studio ad
docēdū et p̄meditatōe. ps. Tētauerūt
deū in cordib⁹ suis vt peterēt escas ai
mab⁹ suis. Nō solū aut̄ iueniē ab his
q̄ nō tētāt illū. s̄z apparet. i. sponte se
eis oñdit nō tū adhuc statū p̄ sp̄z s̄z p̄
fidē p̄mo et post p̄ sp̄m et iō subdit.
Apparet autē his q̄ habēt fidē in illuz
id est fidem tendentem in illuz per
dilectōem. Sic ḡ has tres virtutes the
ologicas ordinātes mētē i deū. homi
ni iusto esse necessarias patet manife
a ste Primo pōt esse dubiū hic vtruz
p̄ter virtutes morales acq̄sitas neces
se sit ponere theologicas. Et videt̄ qd̄
nō. q̄a de omnib⁹ virtutibus necessa
riis ad felicitatē vel beatitudiez deter
minat arif. sufficiēt in moralib⁹ suis
et nō facit mētionē nisi de naturalib⁹
vel acq̄sibilib⁹ aut cōsimilib⁹ ergo ille
sole sufficiūt p̄ hō pōt ex naturali
b⁹ suis assētire his q̄ fides predicat de
deo si bene instruat. Similit̄ deū cog
nitū pōt amare sup̄ oīa et spare quod
de⁹ dabit sibi vitā immortalē ḡ ad illos
actus non est necesse ponē h̄it⁹ suos
Añcedēs p̄z: q̄a aliū hō ifidelis nō fo
ret vt iupād⁹ si nō credēt ad p̄dicatōez
doctoz catholicoz. p̄ si tales h̄itus i
fusi forent in nobis. hō posset scire et
expiri eos p̄ eorum opatōes et sic pos
set homo de lege p̄i scire se esse in ca

ritate. p̄ns s̄m. p̄ntia patet q̄a in come
mēs ē nobilissimos h̄it⁹ eē i nobis et
latē nos Ad oppositū ē apls. i. cori. xiii
Nūc aut̄ manēt fides spes caritas tria
hec. Ad istud dubiū dicēda sunt duo.
Primū ē quod sicut reuelatū ē s̄ctis
p̄rib⁹ sic scola catholica tenet et ecclia
tradit. rō ē q̄a duplex ē hoīs felicitas
Naturalis et sup̄natural. P̄ia ē p̄por
tionata nature hūane ad quā pōt per
tigē p̄p̄cipia nature sue. Alia exce
dit et ad illā nō pōt p̄tingi nisi diua v
tute s̄m quādā diuinitatis p̄ticipationē
Et iō ad illā p̄seḡndā: oportz qd̄ homi
ni sup̄addā v̄ntes theologice. q̄ ideo
theologice dicunt̄ q̄a a solo deo infū
dūt et sola diua reuelatōe i sacra sc̄p
tura nobis tradūt. Ad priāz arif. non
tradit nisi de v̄tutib⁹ ordinatib⁹ hoiez
ad felicitatē hūanā. Ad s̄m patet qd̄ h̄
nō pōt homo facē meritorie ex natu
ralib⁹. Ad tertū nō si implic̄ latēt s̄z
credim⁹ nos tales h̄it⁹ h̄re Verbū au
tē p̄hi debet intelligi de h̄itib⁹ natura
libus. In simplicitate cordis q̄rite illū
Circa quod nota quod i h̄ q̄tuor inuū
tur que vitā boni christiani faciūt me
ritoriā in p̄nti. Rectitudo scē cōuersa
tiois i simplicitate. Gratiitudo pie de
uotiois cordis. Sollicitudo discrete in
q̄sitōis q̄rite: et altitudo q̄ete p̄tēplato
nis: illū. Simplicitas aut̄ illa debet eē cū
prudētia sicut dicat̄. mathei. x. Estote
prudētes sicut et c̄. Vñ gen. xxxv. d̄
de iacob quod vir simplex habitabat i ta
bernaculū et tū q̄te prudētus fuit erga
fr̄z suū esau i emēdo p̄mogeita sua.
erga patrē i sup̄ripēdo b̄ndicōez erga
amīc̄s i custodiēdo greges. erga vxō
res pacifice eas regēdo et i multis ali
is p̄z i gen. diffuse et iō simplicitas a
s̄mia n̄ ē p̄mēdabil̄ s̄z colūbia. ro. xvi:

Volo vos sapientes eē i bono simplici
 ces aut in malo. Et debz hec simplici
 tas eē simplici vane i tēnois sine rīga
 sē opioīf. sū tēgumēto palliate fictioīf
 Priaz simplicitatē n hnt q faciūt opa de
 grē bonoz i tētiōe huāne laudis vel
 lucri tpalis et nō ppēveritatē et hono
 rē dei cōtra quos dī math. vi. Si ocl's
 tuus fuerit simplex totū corp' tuū lu
 cidū erit. Q d' exponēs btūs arg'. l. ii.
 de f. d. i mōte. Dicit ocl's dī intētiō q
 qlibz i ope suo finēituef. corp' vō con
 geries opm itelligit. Tūc aut ocul' ē
 simplex qn' itēno solūmodo i deū di
 rigit' et qn' sic ē tūc tota cōgeries opm
 luce iusticie corā deo resplicd'z. vñ gre
 go. ff. eze. li. i. o. vii. si nra itētiō apud
 deū fuerit simplex ei' iudicō nrā actō
 tenebrosa nō erit. Secūda simplicitate
 nō hnt hētiōi q veris sētēnis fidei
 christiane p̄miscēterrores falsaz op̄i
 nionū. Vnde hi nō sūt simplices cor
 de et ligua imo duplices et bilingues
 p̄qs prouerbiōz. xviii. Verba bilin
 guis q̄i simplici a et pueniūt vsq; ad i
 teriora ventris. Et eccl. ii. ve duplici
 corde et labiis sceleratis et manibus
 malefacientib' et peccatori ingredie
 ti frā diab' viis. Tertiā simplicitatez
 nō hnt pditores et dolosi q p̄tēdūt vnū
 i ore et aliud hnt i corde. De qb' i ps.
 Labia dolosa in corde et corde locuti
 sūt. De qb' v̄ificaf' illud. Ia. i. vir du
 plex aīo iocōstās ē i oib' viis suis. Dicit
 arif. xviii de aīalib' c. iiii. qd i ajali nō
 ē nisi cor vnū aīa vna. Scdō d'z hō ha
 bē ḡitudinē pie deuotōis et iō dī cor
 de. Vbi notādū qd de' exigit cor huā
 nū sibi dan' tripl' scz. liberalit' itegra
 liter et ppetualit'. Prio vult de' qd tu
 des sibi libē cor tuū nō qd mutues n̄
 qd vēdas: s; qd dones. Mutuat q sibi

fuiūt ptpali p̄speritate cōseqnda et qn'
 eis subtrahit' p̄speritas subhūt et illi
 cor a deo. ps. Cōfitebit' tibi cū benefe
 cēris ei. Illi autē dūt q eū diligūt pro
 mercede q tñ de deo cogitāt qn' iaz
 de bñficiis ab ipō se percepisse p̄guo
 scūt. Prio ei mutuāt sub spe futuri
 comodi. sed istū vēdit iā p mercede
 accepta. de quibus dicitur. p̄p̄lis hic
 labiis me hōnorat cor at eoz lōge ē
 a me. Illi autē cor suū deo donāt q me
 rā dei boītatē et bñficia sp̄ualia cogi
 tāt nec nō et amore celestis pat̄ne cor
 suū custodiēdū et regēdū i maib' dei
 ponūt et istū modū exigit sibi de'. vñ
 signē dī. puer. xxiii. p̄be fili mi cor tu
 um mihi q̄i dicēt fili mi per creatio
 nē. fili mi per icōformatōz. fili mi p̄r
 redēptōez p̄be per dōatio nez. cor per
 dilectōz. tūi per possessionē mihi per
 deuotōez. Vult ḡ p̄mo quod des sibi
 cor tuū liberalit'. 2° quod des ei cor
 tuū itegralit'. math. xxii. Diliges dñz
 deū ex toto corde tuo et ex tota aīa tu
 a Estei de' sicut hō zelotip' q nō per
 mittit vxori sue alios diligere. exo.
 xxxii n. Noli adorare deū alienū. de'
 ei zelotes nōmē eius dñs et emulatoz
 nec mīz qā sol' redēit te. Auis ḡno
 sa cū diuolauerit et se fatigauerit et
 p̄dā suā cepit. requirit cor p̄de sue p
 mercede. Sic xp̄s ḡnosus ille falco q p
 te sua p̄dā capiēdā volauit de celo i vir
 ginis vterum et de virginis vtero ad
 patibulum de patibulo ad infernū
 de inferno i mūdum. de mūdō ad ce
 lu et ideo merito sibi vēdicat totū cor
 pare ḡ dēm' cor nr̄m ei sicut aīi p̄dali
 pat' cor p̄de sue. p̄mo exihit' lauat' et
 p̄p̄mit' et sāguis niger expr̄mē et in
 partes descinditur. Sic moraliter ex
 trahamus cor nr̄z per peccatorz occul

torum recordationem in ps. Effundite coram illo corda vestra. Laues per la crimaꝝ sup infusione. There. iiii. Laua a malicia cor tuum saluus fias. Cōprimatur p cōtritionē et sāguis id est pctū exprimat p cōfessionē tandē de sciadat p penosa satisfactionē et tunc debet sibi totalitē dari p denotionē. vñ iocel. ii. Cōuertimini ad me in toto cor de vꝛo. Tertio vult deus qd des sibi cor tui ppetualit. Solēt enim hoies quādo volūt simpliciter et perpetuo aliqd dare alicui: facere sibi bonā cartā et benē scriptā et postea illā signāt sigillo et tandē ponūt eū in possessione et tunc ē securus pro perpetuo. Isto mō vt deū p aiabꝝ nꝛis affecuremꝝ p ppetuo. faciāꝝ sibi cartā de corde nostro scribendo i illo mādāta et pcepta sua. puer. vii. Scribe illā id est legē dei i tabulis cordis tui et postea signet sigillo hūanitatē christi quod sculptū fuit multis lris h̄ ē in passione applicemꝝ per deuotā cōtēplationē mēti nꝛe memoriā illꝝ passionis et h̄ deuote mēo rādo. canti. viii. Pōe me sicut signaculū sup cor tuū et tūc ponēꝝ eū i possessionē: vt i mēte nꝛā p gratiam inhabitare dignet. e phe. iiii. Det vobis de secū dū diuitias glie sicut tūc corroborari p spūm in īteriori hoie habitare christū p fidē in cordibꝝ vestris. Et sic in simplicitate cordis qrite illū. Vbi notat sollicitudo disarete ingitōis. Et ideo tertio querere debēꝝ deū sapiēt cū tribus magis de qbꝝ mat. ii. Illi ei q̄sierūt stella duce Et nos ducēte maria q̄ ē stella maris. Vñ ber. si missus ē. s. iiii. Si i surgunt vbi temptationū si incurris scopulos tribulationū: respice stellā in uoca mariā. Queramꝝ scđo dolēt euz maria et ioseph de quibꝝ luce ii. Dolē

tes q̄rebamꝝ te. Illi p tridnū quesierūt christū et pꝝ tridnū inuenērūt. Tertio q̄ ramꝝ xpꝝ diligēter lit. xv. Quē mulier habens dragmas decē. etc. Quarto pmanēt. math. vii. petite et accipietis querite et inuenietis. Quartū quod vitā xpianā rectificat ē altitudo q̄te cōtēplationis: quia illū. In illo enī et in alio q̄tat nꝛē pteplatois itētio. Vnde augustinus. i. li. p̄fes. Tu dñe fecisti nos venire ad te. Et i q̄tū ē cor nꝛꝝ: nec r̄gescat i te. In simplicitate igitur cordis qrite illi

L. E. V. p cruerse ei cogitationes separant a deo. probata aut virtus corripit insipientes. qm̄ i maliuolā aiā non introibit sapia nec habitabit in corpore subdito pctis. Postq̄ determinatū ē q̄ liter hō queniēt ad sapiāz papiēdam disponit. Hic ostēdit p quid hō a sapiētia pncipalit impedit. Impedit at spiritꝝ sapie ne hoies ihibet spūaliter propt duplex obstaculū. Primū ē mētal malicia. scđm̄ corporal imūdiā. Et scđm̄dū h̄ loō ista didit i duas partes. Nā primo docet vitare maliciā mētis. scđm̄do vitare imūdiā corporis ibi. ne habitabit. Dicit ergo prior Peruerse cogitationes separant a deo.

Et notādū q̄ nō accipiūt h̄ cogitationes distinguēdo cogitationē p̄tra actū voluntatis. s; includēdo tā actū voluntatis q̄ itellecꝝ. quia sic sūt cogitationes peccata: nulla enī res peccatū est nisi actꝝ elicicꝝ voluntate vel ioperatus. Vñ augꝝ. Pctū adeo ē voluntariū q̄ nisi sit voluntariū nō ē pctū. Alias homo peccaret nolēs. Et sic puniret vbi nolisset deliq̄re quod nō ē rōnabile. Propter h̄ illa beata lucia dixit tiranno. Tu aut si me iuitā feceris scortari castitas mihi duplicabit ad coronam

Est igitur **sēsus**. **Primū** quod a deo separatur ē peruersa cogitatio. id est affectio cogitatiois. per quā de⁹ nō diligit nec adoratur nec in eū credit. probata autē virtus. id est fides opās p dilectione corrumpit insipientes. id est arguēdo cōscientiā de errore et ingratiudie erga deum. Et sic corripēdo suadēz amare et timere deū quod ē vera sapia. Cā autē quare cogitatioes infidelitatis separant a deo ē. qā tales hoies sūt in mēte maliciosi et in corpore voluptuosi et in illos nō pōt sapia introire. sapia. i. v⁹ b⁹ dei. Ecc. i. Fōs sapie verbū dei in excellentiss. Vel sapia id est collectio virtutū moralium et intellectualium quia sūmū cōtrariorū fuerit in sūmo nihil secū cōpatitur de suo cōtrarie. De⁹ autē ē firmā bonitas et ideo nullo modo cohabitāt cū malicia. et ideo ī maliuolam aīaz nō introibit sapia. Et nota q dicit in maliuolā animā: nō solū inhabitabit sed nō introibit ī eā. De corpore autē subdito pctis. dicit q in isto nō inhabitabit: quin tamē aliqñ introeat in eam nō negat. Huius dicti ratō pōt esse v⁹ ondat differētiā inter pctā carnalia et spūalia. et maxie malicie peccata cuiusmōdi sūt ira iudiā et huiusmodi quia ista sūt mōris v⁹ ecūdie et maioris culpe sūm gregoriū. econtra vero carnalia sūt maioris v⁹ ecūdie et minoris culpe. et ideo vt cōmunit⁹ facili⁹ pteritur hoies de pctō carnali et cum maiori v⁹ ecūdia satissaciūt q de pctis spūalib⁹. Vnde pctā spūalia sicut odium inuidiā supbia magis in hoib⁹ cōtinent⁹ q pctā carnis et ideo dicit q ī maliuolā animā etē. S; in pctōres et teos pctōres carnaliū bene irrat aliqñ sed tamen nō inhabitat in eis. Vnde gre. dicit. Maliuola aīa ē que ī corde

odii tenet vel rācorē. Corp⁹ autē subiectū pctis ē qd secundū apl⁹ fornicatio ni nō dno serunt. Sūt autē quatuor gna malarū cogitatioū. maliciose. ambiciose. voluptuose et infructuose. Cogitatio primo mō maliciosa q procedit ex aīo offendēdi vel nocēdi. cui cōtradicit ps. Quid gloriaris ī malicia qui potēs es iniquitate tota die iniustiaz cogitauit ligua tua. Talis fuit cogitatio faul contra dauid. i. re. xviii. Saul cogitauit tradere dauid in manus philistinorū. Et cogitatio frat⁹ ptra ioseph Gen. xxxvii. Qui cū vidisset eū procl⁹ aīq accederet ad eos cogitauerūt eū occidē. Nota de malicia ipi⁹ q cocodrillū adduxit vt germanū suū denorasset. et iō de teste malicoso dedit deus legē talionis. Deu. xix. Reddet ei sicut fratri suo cogitauit. De cogitatione ambiciosa scribit⁹ luce. ix. Intrauit cogitatio in eos quis eorū maior esset. Vbi notandū q ambicio ē firmā caritatis sicut dicit petrus blesēsis ī qdā ep⁹ ad clericos de capella regis hērici directa. Ambicio dicit ipse Iest que dā firmā caritatis. Caritas enī patient⁹ ē p etemis ābico pati⁹ omīa p caducis Caritas benigna ē paupib⁹. ābicio vō dicit⁹. Caritas oīa suffert p vitate. ābicio p vitanate. Vtraq; oīa credit omīa sperat. sed lōge distit mō. hec ad glāz h⁹ vite. illa ad glāz sū fīe. Et ifra. Oēs qui militāt ī castris ābictōis capti sūt a naas amonite. Dextros q oculos amiserūt. Prospiciētes ei sūt ī acqfitōne t⁹ paliū. iacturā vō vite q preterit et iminentia mortis etne supplicia non attendūt. Et par⁹ sup in eadē ep⁹. pphanī sūma vaitate nūlitāt hodie nostri cariales in labore in erūna ī vigiliis multis et periculis magnis. periculis nra

ris piculis fluminū. piculū pōtū. piculū
mōtū. piculis in falsis scrib⁹. an mortu
b⁹ frequēter. in p⁹fractione. in lassitudi
ne corporis atq; in aliis vite discrimi
nib⁹ in qb⁹ gliaz martiriū mererent⁹ si
he p⁹ xpi noie sustinerēt nūc aut mār
tires sūt mūdi. secti p⁹fessores. discipu
li curie. milites vel armigeri herlecoi
per multas sigdē tribulatōes itrat in
sta in regnū celoz. hi aut p⁹ multas tri
bulatōes p⁹menū infernū. Tertiu g⁹
malariū cogitationū sūt cogitationes
voluptuose. Gen. viii Sesus ei et cogi
tatio humani cordis. p⁹ni sunt ad ma
lum ab adolescētia sua. ex qua corru
pta sunt i p⁹mis p⁹ntib⁹ certe modicum
meliorata i suis posteris. Albert⁹ tra
ctatu ii. li. de causis p⁹rietatū elemēto
rū c. ii. dicit q⁹ si sup carbonē candele
extincte nō tamē sic oīno mortificate
quī ibi aliq⁹is ignis remaneat sup p⁹ci
atur tenuis puluis sulphuris candela
reaccendit⁹. Moratū q⁹tūcūq; hō in se
flāmas voluptatis extinxerit. semper
tū manet ignicul⁹ nō mortificat⁹. si ē
fomes carnal⁹ cōcupie q⁹ iuvta ista to
taliter extingui nō pōt. Et ideo sūmō
pere cauedū est nepiciat⁹ sup talē scin
tillulā tenuis puluis sulphuris. Sul
phur ē calid⁹ fetid⁹ et tenuax: et desig⁹
luxuriā Et puluis tenuis h⁹ sulphuris
ē cogitatō morosa de circūstātiis hu
ius act⁹ et delectatōib⁹ eiusdē. Vnde
gre. sr. illd iob. xviii. Aspergat⁹ iutab
naculo ei⁹ sulphur. dicit sulphur. sic ig
nē nutrit vt i se sit grauis sum fētoris
iō in eo petri caris itelligi⁹ quod dū p
uersis cogitatōib⁹ q⁹si fētōib⁹ mētē i
plet. eēna icēdia fouet. Vñ dñs i sodo
ma pluit ignē et sulphur. Cauedū est
ig⁹ cūcūq; penitēti de p⁹teritis. ne de
eisdē cogitatōes recordatias admittat

ga fm gre. iii. mox. c. v. Sepe mēs ita i
culpe recordatōe p⁹cutit⁹ vt ad p⁹petratō
nē illi⁹ mōge graui⁹ q⁹ p⁹us capta fuerat
vrgeat⁹. Et ideo signū dī. dēu. xv. Cane
ne subrepat tibi impia cogitatō. Sicut
ei p⁹ latricul⁹ per fenestrā imittit⁹ vt
maiorib⁹ latronib⁹ seras apiat. ita diā
bolus p⁹uas cogitatōes imittit. et si
ille p⁹ negligētiā admittat⁹ trahūt mē
tē ad cōfēsū. Vñ sext⁹. Iulius stragel.
li. iiii. c. ix. Gneius pōpetius cū suspec
tos habēt haucēs vel cretēles et verē
tur ne p⁹fidū recipent. petiit ab eis vt
egros iteri apud se refici paterēt. for
tissimis deide hitu lāguetiū missis ci
uitate occupauit. Cōtigat⁹ isto mō di
abol⁹ p⁹pēdēs aliq⁹sviros sctōs uolle re
cipe suggestior es i grossa matia sicut
i ope extiori. suad⁹ eis saltē cogitare
de illecebris. fingēs nē eē pic⁹ i debi
lib⁹ cogitatōib⁹. s; certe mēdax ē ga s; b
ifirmis cogitatōib⁹. fortissimas delec
tatōes imittit. et sic mētē ad cōfēsū de
ducit. Et iō statū sūmavigilāna et pru
dētia examianda est cogitatō q⁹ occur
rit et si ē noxiavel imūda expellēda ē
a corde. et puenēda ē ne fiat morosa
p⁹ quod desig⁹nt dī. Iere. iiii. Vsq⁹q⁹
morabūt⁹ mte cogitatōes noxiē⁹ quā
auctoritatē pictās beat⁹ gre. xvii. mo
ra. c. x. dicit sic. Nō rep⁹hedit cur ueni
unt sed cur morat⁹ eteni i bona corda
cogitatōes illicite ueniūt s; morari p
hibētur. Vñ hiero. ad eustochiū. dū p
u⁹ ē hostis itērfice vt ei⁹ negtia elidat⁹
in semie. ille p⁹dicat⁹ btūs q⁹ statū vt cep
it cogitare it⁹ fiat cogitat⁹ ei⁹ et allidit
ad petrā. Et cassiodor⁹ exponēs illud
ps. Filia babilōis misera. etē. filia in
q⁹ babilōis ē caro ga p⁹fusioēz p⁹tōz in
gerit cui digna cōpēsatio dat⁹. vt sicut
p⁹ctat aduicia. ita rep⁹ssa subdat⁹ vt uiti

b⁹. vñ subdit. Bñs q̄ retribuēt tibi re-
tri. tu. quā re. no. quā carnē retribuē-
re bonorū ē. q̄ etiā puulos q̄ ex carne
nascūt. i. malos mot⁹ atēq̄ crescāt reti-
nēt. ne sint liberi et allidūt ad petram
xp̄svt p̄fracti dispareāt. cogitatōes id
C est facil⁹ vicātur cū pne sint. Et notan-
dū q̄ nō solū apud catholicos imo a-
pud gētiles mūdicia mentis virgītatī
corpis p̄ferebat̄ in tñ q̄ vbi cūq̄ potu-
erūt h̄i p̄pēdere q̄ aliq̄virgo cōfēcta
corrupta erat mēte ip̄az a sacerdote
repulerūt sacrificio. Narrat seneca l. vi
declamatōnū. declamatōe. viii. de vir-
gine vestali q̄ sc̄psit hūc versū. Felices
nupte moriar vbi nubē dulce ē. Et
ob hāc cāz voluerūt eā sacerdotio p̄ual-
se. ysa. i. Auferte malē cogitatōnum
vestrarum ab oculis meis dicit domi-
nus. Et ysa. lv. Dereliq̄t impi⁹ viā suā.
et vir iniqu⁹ cogitationes suas. Quartū
gen⁹ malāz cogitatōnū sūt cogitatio-
nes infructuose et vane q̄ sñ fructu et v-
tilitate sūt. de quib⁹ in ps. De⁹scit cogi-
tatōes hoīz q̄r vane sūt. Et alibi. In
illa die id est i die mortis penbit om-
nes cogitationes eorū. Vbi notādū
C q̄ oīs cogitatō mūdānorū. vel ē de ter-
renorū p̄uidētia. vel est de differenda
penitētia. et certe vtraq̄ istāz cogita-
tōnū perit i morte vñ i die mortis. q̄li-
ter at perit p̄ma cogitā⁹ ps. lii. xii. de
dūte q̄ cogitabat horrea sua dilatare.
q̄liē at cogitatō scdā perit exp̄sse nar-
rat. iiii. re. xxi. de amō filio manasse
qvītā malā pris sui cogitās et inīam
dei fialī sibi p̄cessā. deliberavit q̄ in
pctis more pris inuētūtē suā ducēt et
postea fialī. sicut pat̄ fecerat peitēt. sed
illacogitatō perit q̄ i medio malicie
sue appriis suis iterfect⁹ ē. De talib⁹
p̄sūptuosīs dī i ps. Qm̄ dedauerūt in

te mala cogitauerūt cōsilia q̄ nō potue-
rūt stabilire. si ē permittēte te. q̄ ma-
licia p̄ceperūt tua boitate et mīa et sic
mala sua i te dedauerūt iō iusto tuo
iudicio cogitauerūt cōsilia q̄ nō potue-
rūt stabilire. Cogitatō fm gre. p̄paraf
radici. xii. morū. c. xviii. q̄ qd̄ radix
arbori. h̄i vnicuiq̄ hoī sua cogitatio est
Rō ē q̄a sicut radix occulat̄ s̄b fra. s̄z
i plāta se frā manifestat̄. sic cogitatio
latz sub fra corporis. i p̄nti. s̄z i opera
tōe patz. s̄z i futuro erit sicut i corpore
vitreo. n̄c aut̄ ē i corpore luteo. xviii.
morā. c. xxxiiii. qm̄ aut̄ radix deficca-
tur. tota plāta deficiat fm gre. xiiii. mo-
ra. c. viii. v̄ die. Oīs h̄iq̄ p̄ cogitatōib⁹
arescit. et postea a bois actib⁹ deficit.
Et iō sic ille qvilt arborē h̄c bñ cre-
scētē et fructiferāz sūme curare d̄z q̄
radix n̄ arescat p̄ siccitatē. ita qvilt se-
metip̄z fructifery reddē i opib⁹ v̄ tuos
curet oīo q̄ nō sit arid⁹ i cogitatōib⁹
suis q̄a nihil ita suat hoīez i mēte nec
ieinmū nec aliciū nec vigilie. sicut sc̄tā
p̄tēplātōv̄ cogitatō cōtēplatia et sicut
illa duo maxie humectāt radice m̄ ne
aresciat. sc̄z fi⁹ et sāguis hūan⁹. si cali-
d⁹ apponiat̄ ita duplex cogitatōv̄z de
morte n̄ra et de xp̄i passiōe p̄cipue in
oib⁹ opib⁹ nos fecūdat. i. pe. iiii. Xp̄o
i carne passo et vos eadē cogitatōe ar-
mami. Itē ec̄s. vii. Meli⁹ ē ire ad do-
mū luat̄q̄ ad domū p̄iuii. i illa ei cū
ctoz. fis amonef hoīz et vniēs cogitat
qd̄ futurū sit. Scdā cogitatō p̄pat̄ tinea
c. fm eūdē. ii. mora. c. xxi. q̄a sicut ti-
nea si soitu peneēt vestimētū. ita cogi-
tatō trāssigit mētē anq̄ p̄pendat̄. iob.
xiii. q̄i putredo p̄sumed⁹ sū et q̄i vesti-
metū qd̄ comedīf a tinea. Tertō cōpa-
tur ori. xv. mora. c. iiii. Os qp̄pe cogi-
tatio cordis est. omis hō nittur habe
b. ii.

re os suū inūdū et fūme cauet aliquid ponere fetidū in ore suo. puer. xv. Abhomiatio dñi cogitationes male. Quarto pilis carnis cōparat. v. moraliū. xxviii. Pili carnis sunt vite vetis cogitatōes. Vñ bñ p moysē dī. Nūeri viii. Leuite radāt ōs pilos carnis sue. q̄a is q̄ ī diuinū obsequiū assumit de bet an̄ dēi oculos a cūctis carnis cogitationib⁹ mūd⁹ appere. Vtinā sic esset modernis t̄pibus. Sed notādū q̄ta est fragilitas nra si cōparemur aplis q̄ in p̄mitiua ecclā fuerūt. Apostol⁹ ei q̄rit q̄si p mirabili. Ro. viii. Quis nos sepabit a caritate xpi. etē. Et reuera tales clerici q̄ successerūt in locū eorum possūt rīdere. Non mors nō gladius sed puerse et voluptuose cogitationes separāt nos a deo et fuit hodie in ecclēsia tales p̄sbrī de qb⁹ dī. Dan. xiii. Venerūt duo p̄sbrī pleni inq̄ cogitatione aduer⁹ susānā q̄a noluerat eis cōmiseri. Vos enī nō sic carissimū s̄ iuxta cōciliū. Ihere. xxv. Reuertatur vnusq̄s q̄ a via sua mala et a cogitationib⁹ suis pessimis. De scdo aut̄ p̄ncipali qd̄ vt p̄missū est tangit. Nec habitabit in corpe subdito pctis Quāuis sedes dei et p̄ p̄ns sc̄i spūs sit p̄ncipalit̄ aia tamē etiā in corpe dicit̄ habitare. q̄a cor⁹ accipit̄ p̄ toto p̄posito sepius in scripturis sc̄is vt cū dixit xpus h̄ est cor⁹ meū. Aut cū dī hō ē cor⁹ sc̄i. et sic de filib⁹. Et ē filis ratio hui⁹ sicut p̄ni. Nā opposita nō sūt in eodē Et maxie hoc apparet in opatōib⁹ corporalib⁹ sicut p̄mū in pueris cogitationib⁹. Nā sicut ignis in sinu nō absconditur. Et ex vultu anim⁹ hois cognoscit̄. Ita qualis quisq̄ est int⁹ sic loquit̄ iudicat et opat̄ p̄batio enī dilectionis id est amoris qui spūs est. exhibitio est

operis teste. Greg. in omelia. penthe. Assit ergo mūdicia corpis. i. vitemus pctā carnalia vel corpalia. Et non regnet ī cogitatu p̄uoiata m̄tiplēx malicia. Et remota sūt a nobis duo sapie diuine obstacula. LEC. VI. f. Pirat⁹ enī sc̄is discipline effugiet fictū et auferet se a cogitationibus q̄ sūt sine intellectu. et corripiet̄ a supueniēte inigrate. Postq̄ ostēdū est q̄ per duplicē idispositionē hō ipe dīc̄ ne sapias p̄sequat̄ videlz per mētis maliciā et carnis imūdiciā. In ista parte vtriusq̄ rationē assignat ostēdēdo q̄ peccatū duo mala hōi facit. Nā aufert gratiā et affert penā et sic ī ista lectōe tria facit. Primo ondit quō peccator quodām̄ necessitat̄ deū ad euz relinquēdū. Scdo ondit q̄ hoc non est simplicit̄ sentiēdū imo de⁹ iuste et s̄n cōpulsione se subtrahit peccatori. ibi. Et aufert se. Et tertio subiūgit q̄ hō p̄ peccatū velit nolit obligat se finaliter puniēdū. ibi. Et corripiet̄. Dicit ḡ primo sic. Spūs enī sc̄is discipline effugiet fictū. Ista lra duplicat̄ legit̄. v. nomō vt ille genitū⁹ discipline cōstrnat̄ euz eo qd̄ p̄cedit. sic spūs sc̄is discipline id est dator v̄l ispirator discipline. effugiet fictū. id ē ypocritā q̄ bonū p̄tēdit exteri⁹ et maliciā gerit interi⁹. Vñ non est murū si sapiētia ī malinōlā aiam nō introibit q̄a spūs sc̄us q̄ est auctor. et dator sapie effugiet talem fictum. Et sic in isto assignat̄ ratio q̄re in malinōlā aiam nō introibit sapia. Cōsequēter subdit rationē q̄re nec habitabit in corpe subdito pctis q̄a aufert se a cogitationib⁹ libidinosis et bestialib⁹ cū sit spūs mūdicie et honestatis. Vñ q̄a est spūs veritatis effugiet fictiones. s̄ q̄a est spūs honestatis effugiet bestia-

les cogitatōes. Et hoc ē q̄ dicit. aufert se a cogitatōib⁹ q̄ sūt sine intellectu. Aliē ex poit̄ ista l̄avit ille gti⁹ discipli ne cōstruat̄ cū h̄ qd̄ dī fictū. Et ē sēs⁹ Spūs ei scīs effugiet fictū discipline. id est illū q̄ fingit se habere disciplinā cū nō habeat. S; p̄m⁹ mō⁹ legēdi p̄cor dat cū glo. sic ḡ nemo pōt deo ipone re q̄ ip̄e spōte hoiez dereliq̄t. imo per maliciā fugat̄ ab eo. Et ideo dicit spi ritus sanct⁹ etc. Neciterū potest hō ipone deo qd̄ cōsentit et fauet volupta tib⁹ bestialib⁹ et repugnātib⁹ rōi quia siatī aufert se a cogitatōib⁹ q̄ sūt sine i tellectu. cū enī intellect⁹ sit hois natu ralis p̄fectio et sup̄ma nobilitas p̄ quē p̄p̄etere debz̄ inot⁹ irracionales car nis qn̄ ita est q̄ aliqs carnalib⁹ cogita tionib⁹ subdit̄. talis cogitatōes hz̄ sine intellectu. totalit̄ sēsiales et bestiales Cōtra q̄les loq̄r̄ ps̄. Nolite fieri sicut eq̄ et mul⁹ qb⁹ n̄ ē intellect⁹ q̄ a talib⁹ se aufert spūs sapie A Notādū ē fm̄ arif. vii. ethi. c. iii. Tres sūt spēs fu giēde circa mores. videlicz̄ icōtinētia maliciā et bestialitas. Incontīnētia ē se cūdū arif. qn̄ ita ē q̄ aliqs hz̄ rectz̄ est matōnē et sufficiētē iformatiōnē qd̄ deberet facere et qd̄ vitare. passio tamē tēptatōis ē itavehēmēs in appeti tu sēsio q̄ ipse succūbit passiōi et re cedit a sn̄ia sui iudici et p̄prie cōscie. faciēdo illud qd̄ scit sibi esse prohibi tū. et iō vocat̄ incōtinēs q̄ nō contīet se infra limites p̄prie cōscie sed p̄pter passiōnē egrediet̄ et r̄cedit a iudicō cō scie. et hec est prima species fugiēda. circa mores. Scda est maliciā. Et ē se cūdū eū hit⁹ mal⁹ genuit⁹ ex assuefacti one sequēdi passiōes. p̄ quē malū ha bitū recta est iatio siue bona conscien tia iam est corrupta in tānū q̄ iudicat

oē illud esse bonū et persequendū ad quod appetitus sensitivus inclināt. et ideo talis iam ex electiōe et nō ex pas sione opatur p̄versa. et iste multo pe ior est q̄ incōtinēs. Vñ talis apud arif totelē vocat̄ intemperatus sicut ps̄. c. x. eiusdē libri. Vñ seneca de copia v̄ borum pene ante finem. Tūc ē p̄sum mata ifehicitas vbi turpia nō solū dele ctat sed etiā placēt et desinit esse ime dio loc⁹. vbi q̄ fuerāt vicia mores sūt. Tertia species fugiēdoz̄ circa mores vocat̄ bestialitas. Sicut at maliciā ex cedit icōtinētā ita bestialitas excedit maliciā. vnde qn̄ maliciā ē tāta q̄ ex cedit limites humane affectiōis circa materiam irevel libidinis vel cuiuscū q̄ peccati. tunc dicitur talis hō bestial et maliciā suā vocat̄ bestialitas. sicut enim quando affectiōes partis intel lective. assimilantur in claritate et ho nestate cogitationib⁹ et affectiōibus intelligentiarum siue angelorum vo catur virtus divina siue heroica. ita p̄ oppositum quando per affectiōes p̄ tis sensitive corrumpuntur et depri muntur ad similitudinē bestiarum maliciā talis persone vocatur bestiali tas. Homo enim ī quodam medio cō finio constituitur inter substantias di vinas et bestias: et ideo si sapiat natu ram alterius extremi ab illo denomi natur. Et ideo viri excellētes in contē platōne et honestate. vocantur divini viri et excedētes in maliciā vocantur bestiales sicut ibidez dicit. aritoteles Et a talibus cogitationib⁹ tam videlicz̄ incontīnētie q̄ malicie et bestialitatis aufert se spiritus sanctus et eas diligē tem proicit in infernum. Cōtra quod signat̄ petit ps̄. Ne proicias me a fa cie tua et spiritum sanctum tuum ne

auferas a me. Sequitur in littera. Et corripies a supueniente iugitate. i. fict⁹ talis q per sua malicia fugat a se spūs sanctū certe nō euadet fialiter impūe imo corripies. i. per rationē iuste dānabit^r z hoc a supueniēte in iugitate id ē ppter iniquitatē q ei⁹ cōsciaz oppmet ficut omis graue. iuxta illud ps. Iniquitates mee supergreisse sūt caput meū et sicut on⁹ graue grauate sūt sup me. Et nota q aliter corripit^r penitēs de pctō et aliter ipenitēs. nā in correptione penitētis superueniet mansuetudo et mīa p quā pctū dimittit^r et hō deo reconciliat^r. Vñ ps. Quonia supueit mānsuetudo et corripiemur. Sz certe i correptione impenitētis finaliter supueniet ira dei ex vna parte et propria iniquitas ex alia parte. a Baruth iiii. Ignis enī superueniet ab etno in lōgiturnis dieb⁹. Dubitatio pōt eē an spiritus sanctus detestet^r et fugiat omnem fictionem Et probatur q nō quia lu. vi. dī de christo q longius se fixit i re et tamē pposuit cū eis manē ergo simulabat vnū exten⁹ et aliud i tendebat i inten⁹. Preterea lu. ix. legit et math. xvii. q xpō trāfigurato corā discipul⁹ apparuerūt moyses et helias. Quero ergo an apparuerūt tibi vere an ymaginarie. si ymaginarie tūc fuit fictio. si vere tūc moyses fuit tibi suscitatus et helias de paradiso translatus. sed hoc nō appretet^r. quia btūs augustin⁹ h³ pro icōueniēti q aīa samuelis fuit resuscitata qn samuel mortuus videbat^r apparere sauli. Et dicit q fuit illusio ymaginaria diaboli et nō spūs samuelis a rege sua suscitatus. Preterea glo. luce ix. super illud appuerūt moyses et helias dicit. Sciēdū ē nō corpora vel animas moysi z helie

ibi apparuisse sed i subiecta creatura illa corpora fuisse formata. potest etiā credi q angelico ministerio vt angeli eorum pēsoas assumerēt. Propterea illa daritas trāfiguratiois aut fuit vera et i christi corpore realiter vel imaginare tantū. Si secūdū habetur propositū. Si primū. Cōtra corp⁹ christi i reueritate fuit opacū et terminatū et coloratū. Glo. bede lu. ix. super illud. Nō gustabūt mortē dōec viderit regni dei. i. glorificationem corporis in imaginaria representatione ergo illa daritas fuit imaginaria tantū. Preterea i corpore christi p⁹ resurrectionē apparuerunt cicatrices imo discontinuatio carnis quia thōas misit manū iū latus christi: quero ergo aut apparuit imaginarie tantū. et sic fuerunt apostoli delusi et nō fuit pbatio resurrectionis vā v⁹ fuit illa apertura vulnerum vera et realis z si sic. Contra in corpore glorioso nullus manebit defect⁹ nature. vel corruptio vel deformitas. sed cicatricis aperture. vel discontinuatio partium corpori christi fuit deformitas et defect⁹ nature ergo nihil tale ibi fuit quia corpus christi fuit tūc ita gloriosū sicut est modo. Ad oppositū est scriptura sacra hic. Item gregorius in omelia. Nichil per duplicatatem simplex veritas fecit sed talem se foris exhibuit eis in corpore qualis erat eis i mente. Hoc enim egit foris dominus in oculis corporis. quod apud illos agebatur in oculis metis. apud semetipso ius cum amabāt et dubitabāt. Et dñs eis pñs aderat propt^r hoc q amabant sed aberat propter hoc q dubitabant Ad istā qōnē aliter rōndēdū ē secūdum vsū loquendi modernorū et

unde qm figura
hōmō tōm

aliter secūdu modū loquēdi sanctorū
 Apud modernos nanq; ex cōi vsu lo
 quēdi. Iste termi⁹ fictio importat de
 ordinationē et falsitatē et secūduz hoc
 manifestū est q; spūs sanctus effugiet
 omnem fictionem. Sed secūdu modū
 loquēdi sanctorū ille terminus fi
 ctio non necessario importat siue con
 notat falsitatē siue deordinationē. sed
 possibile est q; fictio significet sicut ē.
 et tūc fictio nō est falsa. Vñ arg. i li.
 de quēstionib⁹ euangelii. Non omne
 quod fingim⁹ mendaciū est sed quā
 do illud fingim⁹ quod nichil signifi
 cat tunc mendatiū est. Cum autēz fic
 tio nostra referat ad aliq; significatio
 nē non est mendaciū sed aliqua figu
 raueritatis sic enim domin⁹ fuxit se
 longius ire quia ppositi motū suum
 quasi volens ire ad aliquid significan
 dum. Itē damascen⁹. iiii. sūatū. c. x.
 Eorum que post resurrectionem xpō
 ifuerunt mōi sūt diuersi. Nā hec qdē
 nature sed nō secūdu naturā. sed secū
 dum dispensationē ad certificadū vel
 credi faciēdu quonā ipsū quod passū
 est corp⁹ resurrexit vt cicatrices. Potā
 tio cibatio post resurrectionē. Alia at
 vere et secūdu naturā vt transire de lo
 co ad locū infatigabiliter et per clau
 sas ianuas intrare. Alia autē secūduz
 fictio nēvt illud finxit se lōg⁹ ire. Ex
 istis patet q; non ois fictio cōsoluit se
 cum maliciā vel deordinationē. Et di
 cēdu est ad quēstionē q; spūs sctus q̄li
 bet fictionē deordinatā detestat et nō
 aliā. Per hoc ad primū argumētū q;
 illa nō fuit deordinata. sed fuit figu
 ra significans quales fuerunt illi dis
 cipuli amando et dubitando secūduz
 gre. Ad secūdu dicēdu. Quo dī trans
 figuratione dñi moyses ⁊ helias vere

realiter et personali ter aparuerūt ibi
 B Sicut docet aug⁹ de mirabili
 b⁹ diuinariū scripturarum c. ix. Cir
 ca quorum apparitionem notāda sūt
 quatuor. Primo q; in suis veris corpo
 rib⁹ ibi fuerunt. Secūdo q; in moyse
 nō fuit finaliter resurrectio completa
 sed corp⁹ suū iteratō i terrā seu pulue
 rē est reuersū. Tertiū est q; corpora s̄
 ctorū istoz nō perfecte sed similitudi
 narie habuerūt resurrectionis future
 gloriā pro tunc. Vnde hīc ix. dicitur
 q; moyses et helias visi erant in maie
 state et glā. Quātū ad hoc dicit fact⁹
 thōas q; claritas in moyse et helia nō
 fuit eiusdē gnis cū claritate corporū i
 patria sic claritas xpī fuit. s; fuit qdā
 claritas sic se hās ad illā sicut fides i vi
 a ad visionē i patria et iō aspectū aplō
 rū nō offēdebat qd nō fuit de claritate
 xpī. Et h⁹ rō ē q; aīa xpī glificata fuit
 nō aut aīa moysi. Et iō corpi ei⁹ potū
 it cōueniēt attribui claritas glōsa. nō
 at corpi moysi ne pri⁹ essz glā in cor
 pore q; in aīa et si viderē mibi rōnabilē
 detm. Quartū ē q; alit⁹ fuit de appari
 tōe samuel ga ibi fuit vnū corpus for
 matū ex aere qd appuit eē corpus sa
 muel pop⁹ diaboli. Ad secūduz argu
 mentum aliter respondz sanctus tho
 mas super. iii. sententiarum. distinc
 tione. xvi. qo. iiii. ar. v. vbi dicit q; glo
 sa que allegatur in tertio argumēto ē
 a magistris suspecta et subdit. Vnde
 dicendum est q; vterq; illorum ibi ap
 paruit. sed helias in corpore et anima
 moyses in aīa tātū que apparere potū
 it vel per corp⁹ assūptū sicut angeli ap
 parent vel poterat anima speciem cau
 sare in oculis videntū representantem
 hominem cuius erat illa anima. Sed
 hec responsio vt dicitur dicit oppositū.
 b. iiii.

Vide
 moyses et helias

Samuel

Nā dicit q̄ moyses et helias ibi v̄e ap-
paruerūt et tamē tñ fuit ibi alter eo-
rū et similit̄. Augustin⁹ dicit opposi-
tū de mirabilib⁹ diuinaz scripturarū
ca. ix. Et text⁹ euāgelii idē sonat. Et si
militer dicit. Albert⁹ sup. Luc. ca. ix.
videlz q̄ ibi moyses apparuit in ppria
p̄sona q̄a ali⁹ ei⁹ testimoniū parū valuis-
set et tamē null⁹ erat ibi in pprio cor-
pore sed in corpore sibi ab āgelis ap-
tato nec est credēdū q̄ corp⁹ suū putri-
dū resurrexit ad hāc visionē pagendā
aīa tñ sua de limbo venit. Penā tamē
videlz carēniā diuine visionis nō ami-
sit. Vn⁹ venit de inferno/ ali⁹ de padi-
so. vn⁹ de mortuis. alter de viuis. vt il-
le oñderet de quo sapie. xvi. Tu es do-
mine q̄ vite et mortis habes p̄tatem.
Sed tā Albert⁹ q̄ sc̄us thomas vidēnt̄
sic dicere diminute sine p̄iudicio. Te-
xt⁹ ei dicit. Luce. ix. exp̄sse q̄ duoviri
loquebant̄ cū illo. Erant autē Moyses
et helias visi in maiestate. Itē Criso-
stom⁹ dicit q̄ vn⁹ de mortuis ali⁹ de
viuis adducti sūt ad testificadū. Et sa-
tis credibile et rationabile est q̄ corp⁹
moysi resuscitati fuit p̄p̄ idē testio-
uim pagēdū sicut m̄lti alii resurrexe-
rūt xp̄o resurgēte q̄ postea obieit fm̄
aug. de mirabilib⁹ diuinaz scripturarū
vbi sup̄. Ad tertiū argumētū dicēdū ē
q̄ Glo. illa ē suspecta et ab antiq̄s ma-
gistris negata Ad q̄rtū de claritate fa-
ciei dñi in trāfiguratiōe dicēdū q̄ fuit
in ea vere et reali⁹. tñ p̄ miraculū et n̄
p̄ aliquā formā imānetē corpi xp̄i sic
erit in corpib⁹ gl̄ificatis post resurre-
ctionē. et fuit ille fulgor eiusdē speci-
ei cū fulgore corporū gl̄ificatorū. nō
tamē ita p̄fectus. sicut claritas vie assi-
milat claritati patrie. nō tamē fuit in
toto p̄fido corporis sed in superficie tñ

et sic nō est impossibile idē corp⁹ fore
opaci intrinsec⁹ et lucidū insup̄ficie.
Quod autē dicit glo. Bede q̄ fuit yma-
gitaria representatio. dicit p̄ tato q̄a fu-
it ymago et figura gl̄ificatiōis future.
Ad q̄ntū de vulnerib⁹ et cicatricib⁹ in
corpore xp̄i post resurrectionē. dicēdū q̄
aliud est loqui de cicatricib⁹ et aliud de
vulnerib⁹ siue de discōtinuatōe carnis
in corpore xp̄i. nā q̄ fuerūt cicatrices
oēs doctores concedūt. Sed de vulne-
ribus vel discōtinuatōe plane hoc ne-
gat Albert⁹. imo hoc repugnet glo-
rificationi que nō erit sine integritate
nature. Nec est credēdū q̄ thōas mi-
serit man⁹ suas intra latus xp̄i q̄a hoc
fuisse temerariū in ap̄lo et ifirmō in
dñō sed verū est q̄ latus tetigit et cica-
trices vidit vnde ad aspectū vulnerū
credidit et nō ad tactū et ideo dictū est
ei q̄a vidisti me et c̄. Et addit albertus
q̄ cicatrix nō affert difformitatem ni-
si q̄ mutat situm vel figurā mēbri s̄z
cicatrices in xp̄o fuerūt ita subtiles q̄
hoc nō fecerūt. Vñ fm̄ Aug. vl. de ci-
dei. c. xix. huiusmodi cicatrices vulne-
rum manebūt in martyrib⁹ sine qua-
cumq̄ difformitate. imo ad decorē q̄si
quedā ifignia victorie sue. Et sic p̄ba-
biliter tenet q̄ cicatrices sūt et semp̄
manebūt in corpore xp̄i sicut dicit sc̄us
thomas sup̄ tertiū sententiarū distin-
xxi. articulo penultimo q̄ aut vulnera
ibi nō fuerūt dicit beatus Aug⁹. li.
vi. questionū cōtra pelagianos. Sciāt
inquit q̄ has questionē p̄posuerunt:
xp̄m nō vulnera. sed signa vulnerū/ci-
catrices disc̄p̄is demōstrasse que t̄c
falsē essent. si nulla vulnera/p̄cessisset
Sc̄us thōas sup̄ q̄rto q̄st̄iōe. xxiiii. arti-
culo aut vltimo in solutiōe sed̄i argu-
mētū tenet. q̄ in xp̄o fuit aptura vul-

nerū et solutio p̄timitatis recōp̄sata
per maiore decorem glorie et q̄ Tho
mas tetigit vulnera. LE. VII.

b Enign⁹ ē enī spūs sapiētie et nō
liberabit maledictū a labiis suis
qm̄ renūm illi⁹ testis ē de⁹ et cordis il
lius scrutator est veris. et lingue illi⁹
auditor. Qm̄ spūs dñi repleuit orbes
terraz et hoc qd cōtinet oīa sciētiā ha
bet vocis Hucusq̄ docuit sapiēs qua
liter hō virtuos⁹ ordinare debet in de
um suas affectōes. Hic aut̄ exequitur in
formare quō debet i deū ordinare su
as locutiōes. Et circa hoc sic procedit
Primo docet vitare maliciā loquēdi in
generalī. Scdo qdā vicia loquēdi
dissuadet in specialī. ibi Custodite igit̄
vos. Circa p̄mū duo facit. Primo oñ
dit q̄ maliloqu⁹ nō pōt euadere impu
nitatis in iudicio p̄ culpe sue tergiuerfa
sionē. Scdo q̄ nō pōt euadere impu
nitatis per culpe sue occultationē. ibi p̄
pter hoc q̄ loquit̄. Circa p̄mū duo
facit. Primo oñdit q̄ iudex su⁹ habet
de eo plenariā cognitiōē. Scdo sue tā
te noticiē assignat ratōes ibi. Qm̄ spi
rit⁹ dñi. etē. Circa p̄mū adhuc duo fa
cit. Nā p̄mo ostendit q̄ iudex pctōris
maliloq̄ habet ad bonos sūmā pietatē

Scdo q̄ seruat ad malos iustā egta
tē. ibi. et nō liberabit maledictū. Dicit
ergo p̄mo sic. Benign⁹ ē spūs sapie et
pōt li spūs accipi dupliciē p̄mo nociōa
liter pro spū sc̄to iuxta illud. Iohānis
xv. Spūs veritatis q̄ a patre p̄cedit ille
testimoniū phibeat de me. scdo essenti
aliter p̄ tota trinitate q̄ est de⁹ iuxta il
lud ioh. iiii. Spūs ē de⁹ et eos q̄ adorāt
eū in spū et veritate oportet adorare.
Et siue vno modo accipiat̄. siue alio
mō. benign⁹ ē spūs sapie. A Est
enī benign⁹ iustos exaudiēdo. malos

reducēdo. cōctos recte regēdo de pri
mo in psalmo. Exaudi me dñe qm̄ be
nigna est mīa tua Et etiā benign⁹ ma
los reducēdo. Iuxta illud Romanos
scdo. Ignoras q̄ benignitas dei ad pe
nitētiam te adducit. De tertio lu. vi.
Benign⁹ est sup ingratos et malos. Et
Mathei. v. solē suū oriri facit sup bo
nos et malos. Sicigit̄ iste sapie spiri
tus habet ad bonos sūmā pietatem. et
tamē non ideo p̄sumat peccator mali
loquus q̄ se finaliter nō emēdat q̄ sit
euasur⁹ ipmie q̄ nō liberabit maledi
ctū id est maledicentē vel detractorē a
labiis suis id est a pena sibi debita pro
pctis labiorū suorū q̄ dicit ps. labor
labiorū i p̄orū operiet eos. etē. vsq̄ vir
linguos⁹. Et q̄a possit aliqs q̄rere quō
puniet spūs sc̄s malos hōies cū non
oñdat se modo nosse eorū pctā. Idēo
cōsequēter oñdit q̄ iudex ille oim pec
catorū plenariā habet cognitiōē. Et
subdit qm̄ renūm illius testis est de⁹:

Tria ei sūt que vellet peccator ma
xime latere. videlz delectatōes sue vo
luptatis. cogitatōes cōcepte vanitatis.
locutiones cōmunicate puerfitatis. et
tamē oīa ista de⁹ nude videt. Ista autē
tria tangit sapiēs per tria corporis or
gana videlicz. renes. cor. et linguā. In
renibus viget voluptas. in corde vani
tas. et in lingua puerfitas. Et respe
ctu istorū triū tres actus deo attribuit
nā respectu voluptatis ipse est testis.
et de hoc dicat voluptuosus in celis ē
testis meus respectu vanitatis ipse est
scrutator. Scrutari enī est ad interiora
et latentia penetrare. in psalmo. scru
tans corda et renes deus. sed respectu
puerfitatis seu falsitatis ipse est audi
tor. ps. nō videbit dñs nec intelliget de
us iacob qui plātavit autē non audiet

delectatio
cogitatio
puerfitas

ergo habem⁹ q^o deus p^ot esse iudex et testis. Testis: q^o videt et audit. iudex q^o scrutator et inuestigator est cordis. There. xxix. Ego s^u iudex et testis dicit d^os ergo patet c^u sit s^ume iustus. non liberabit maledict^u a labiis suis. Sed q^o posset e^e dubi^u vnde habet ille sp^us sapientie q^o videat et audiat et scrutet o^oia. ideo c^ouenienter assignat sue cognit^ois ratione Est aut^o ratio q^o sp^us ille est vbiq^o p^ontialit^o. et pot^otialit^o ter. et essentialit^o. et hoc est q^o subdit q^um sp^us d^oi repleuit orb^e terrarum. Et p^ot legi li d^oi vel intransiuevt sit sensus sp^us d^oi. id est sp^us qui est d^os vel tr^osiue id est qui est a deo patre et a deo filio iste repleuit orb^e terrar^u. Iheremie. xxiii. Cel^u et terr^a ego impleo. Et arg. vbiq^o est de⁹ inter omnia n^o inclusus extra o^oia n^o exclusus. super o^oia n^o elatus. infra o^oia n^o depressus. Et h^o quod continet o^oia: id est id^e spiritus qui o^oia continet. id est gubernat et seruat o^oia. scienti^a habet vocis id est notici^az o^om^o que ab ho^oie dici p^ossunt quacunq^o v^ota^o lingua. Et ideo cauere debem⁹ in quib⁹ delectemur. que meditemur. z qualia loq^umur quia iudex noster videt et audit quicq^o homo cogitat vel dicit. Et hoc est quod c^ocludit boeci^os. vl. li. conso. suar^u. Aduersarij inquit vicia. colite virtutes ad rectas spes anim^u subleuate. Humiles p^oces in excelsa porrigite. a. Magna vobis. si dissimulare non vultis in dicta est necessitas p^obitatis c^u o^oia ante oculos agitis iudicis c^ucta cern^otis

Notand^u q^o hic tangit sapiens tria corporis organa que difficilim^u est regere ratione. Renes. cor. et lingua. n^o in renibus voluptas. in corde vanitas. in lingua falsitas dominatur. Et ideo

difficilim^u est etiam factis q^o se regat perfecte in delectationibus que per renes signantur. in cogitationibus que per cor in locutionibus que per lingua nominant^o. dicit Aristoteles. xiii. de animalibus infirmitas renum in homie est difficilis curationis. Moralit^o q^o in renibus dominatur voluptas ideo infirmitas ren^u carnale nominat concupiscenti^a que vocatur langor nature. In psalmo. Miserere mei deus: quonia infirmus s^u. hec infirmitas est difficilis curationis sicut patuit in paulo et in alijs sanctis. Vnde mitigari potest tolli n^o p^ot citra mort^e o^oino. sc^oz Augustinu^o de p^ofectione iusticie hu^oane. Et Bernar. Sine velimus siue noli mus zebusense iste in finibus nostris. habitat sup^oprimi p^ot extingui n^o p^ot Vnde narrat Grego. iiii. dialogor^u. ca. xiii. de vrsino. p^ob^o qui sic conuixerat sue p^ob^otere tanq^o frater cum sorore c^otie a tempore ordinationis sue. ille cum esset c^ofectus etate et iaceret infirmatus ad mort^e. et in tantu^o inu^o huius infirmitas q^o dubitab^ot aliqui an spiritus exiisset an n^o. accessit ad eum p^ob^otera sua et narib⁹ suis aures apposuit vt sciret si corpori suo aliq^os vitalis spiritus inesset. quod ille iam semimortu^o sentiens recollectis virib⁹qs habebat erupit i^o voc^e. et ait Recede a me mulier adhuc ignic^ol^o viu^o tolle pale^a. Et cito post venientib⁹ ad se petro et paulo ap^olis sicut sibi videbat^o spirit^u exalauit. Ille potuit deo reg^otiari et dicere c^u ps. Benedic^o d^om q^o tribuit mihi intellect^u isup^o vsq^o ad noctem increpauer^ut me renes mei. id est vsq^o ad mort^e s^u glo. increpauer^ut id arguer^ut vel teptauer^ut me renes mei. Dicitur ei c^om^uiter q^o infirmitas re-

nū est difficilis curationis que nō recipit curam sine aduisione . talis est fomes carnis pp̄t qđ petiit psalmista signāter Proba me dñe et tēpta me: vire renes meos et cor meū. Glo. p̄ba me id est iudica me esse p̄batū. nō tibi qui oīa nosti sed mihi et hominib⁹ ne qđ delicti maneat Ideo dicit tēpta me qđ nisi tēptares negligētes essem⁹ Et vire igne tribulationis renes meos et cor meū id est adhibe medicinalē purgationē tribulatiōis delectatiōibus meis ne qđ mali delectet me et cogitatiōib⁹ ne qđ mali cogitē. Cor nāq; pro cogitatiōib⁹. renes p̄ delectatiōib⁹ posuit hec glosa. Scām organū corpis qđ nimis est difficile rezere rōc et cor vñ Grego. iiii. moralū. facile est puerfa opa vitare . Sed nimis difficile est ab illicita cogitatiōe corrigē. Quia sicut Bemar. dicit in meditatiōib⁹ suis. Nil in me corde meo fugaci⁹. qđ quotiens me deserit et p̄ p̄uas cogitatiōes desinit: totiens deū offēdit. Cor meuz: cor vagū: instabile dū suo ducit arbitrio et diuino caret cōsilio in semetipso nō pōt p̄sistere. sed oī mobili mobilius p̄ ifinita distrahū. Et ideo signāter dē puer. iiii. Omī custodia sua cor tuū qđ ex ipso vita p̄cedit. Est autē de corde hūano sicut de argēto viuo qđ ē sp̄ in motu. sicut tū aliq̄liē et mortificatur p̄ odorē h̄ ē p̄ fumū sulphuris sicut docet Aristoteles in q̄rto methecorū Moralit. Si sifere et domare velim⁹ cor nūz a vagis motib⁹ supbie et elatiōis adhibeā⁹ ei odorē sulphuridē ymaginatōez pene et nalis vñ iehēnal cū vna porcō dī eē sulphur B In xta illā ps. Ignis sulphur sp̄s p̄cellarū ps calicis eorū. et Apoc. xxi. ps illorū erit i stagno ardēte et sulphure ⁊ stati capie⁹ tiorē ⁊ p̄ tiorē p̄tēbim⁹ ⁊ p̄gre

gabim⁹ cor nūz. Ec̄c. xxx. Cōtie ⁊ p̄gre ga cor tuū i scītate ei⁹ et fīsticiā lōge expelle a te. Refert Girald⁹ cābrēsis i libro suo de topographia hībniē qđ quōdā iū mari p̄pe hībniā appiuit subito qđ dā isula. iuuenes s̄ de hībniā ascēdētes scaphas ⁊ naues nitebantur ad istā isulā applicare. Cū at ita p̄pe isulā nauis eēt qđ eorū iudicio ponē possēt pedes suos descēdē. statū isula ab eis fugit ⁊ se ad aliū locū mouit . cū ḡ h̄ mirabile frequē tēptassēt ⁊ sp̄ mō p̄dicto delusi fuissēt tādē dixit eis vn⁹ senex. Audiui inqt qđ ignis valz p̄ fātasmata Accipiat ḡ ahqs sagittā ignitā ⁊ sagittet i isulā ⁊ statū fātasmata cessabūt. et scām ē iuxta p̄siliū eius dē sēs: isula stabilita ē qđ pp̄t suā mirabile fugā vocata ē deiceps isula fugitiā Insula ista fāsticia et fugitiā cor desiḡt hūanū. qđ sp̄ mutabile varis fātasus fatigat nisi dina grā stabiliat. Ec̄c. i. xxxviii. sicut pturiens cor tuū fātasias patit nisi ab altissio missa fuerit visitatio stabliē at p̄ ignitā sagittā vbi dei de qđ ps. Sagitte potēd acute cū carbōib⁹ desolatoriis ⁊ tibi. Ignitū eloquū tuū vehemē Et istā ē optimū stablimētū hūani cordis In x illā Heb. xiii. optimū ei ē grā stabilire cor. Gre. xxviii. mora. ca. xviii. Quid ē inqt mare nisi cor nūz furore turbidū. rixis amarū. elatiōe supbie tumidū fraude malicie obscurū. Qđ mare q̄tū seuiat attēdat qđ qđ i se occ̄tas tēptatiōnū cogitatiōes itelliget Tertiū organū corpis qđ difficile ē regē ē ligua de qđ Ia. 3 Ligua modicū mēbrū ē ⁊ maḡ exaltat Et cito p̄ ligua p̄stituit i mēbrū qđ madat totū corp⁹ ⁊ islamata rotā natitatē nūc islamata a iehēna. Et i fra Ligua at null⁹. hō dōare pōt Quia auctoritatē p̄tractās Aug⁹. de naf a et grā dic̄ Nō ait : ligua null⁹ dōare pōt

sed null⁹ hoīz vt cū domat⁹ dīno adiu-
torio et gratia fieri fateamur. Vnde
nō est ex p̄ssio impossibilitatū sed magne
difficultatē. In cui⁹ figurā natura ordia
uit circa linguā q̄ duplici muro clau-
deret⁹ osse et carneo ad docēdū q̄ du-
plex examinatō fieri debet anteq̄ ling-
ua opus suū exerceat. Primo enī de-
bet cōsiderari. an sit licituz. scđō an sit
expediēs et iste sūt dīe vie p̄ quas ser-
mo debet trāsire. de qb⁹ ps. Dixi custo-
diā vias meā vt nō deliq̄ in lingua me-
a. Posti ori meo custodias x̄c. Vn-
de abbas Paph⁹ sicut n̄rrat⁹ libro ix.
historie triptite cū esset s̄i lris accessit
ad quēdā vt addiscēt et cū deuisset ad
istū versū. Dixi custodiā vias. etc. dix-
it se satis didicisse nec oportere vltēri
us addiscere si istā lcōez possz b̄i scire
Eccī. xxv. Beat⁹ vir q̄ habitat cū muli-
r. s̄fata et qui i lingua sua nō ē lapsus
Et licet iustus aliq̄n corripiat hz tamē
mel et lac sub lingua. Bern. mala lin-
gua est que aut puerfa laudat aut re-
cta rephēdit

LEC. VIII

p̄ rōp hoc q̄ loquit⁹ iniq̄ nō potest
latere nec p̄teriet illuz corripēs.
iudiciū i cogitatōib⁹ ipii interrogatio
erit sermonū aut illi⁹ iudicio ad deūz
veiet. z ad correptionē inq̄tatū illi⁹. q̄
niā auris zeli audit oīa et tumēt⁹ mur-
murationū nō abscedēt. Postiq̄ sapi-
ēs declarauit q̄ viciosa locutio nō trā-
sibit ipunita p̄ aliq̄ tergūerfationē vel
cauillationē. Hic p̄seq̄nt⁹ oñdit q̄ nec i
iuditio poterit impunita transire per
occultationē. Et circa h̄ dīo facit. Pri-
mo p̄pōit quod intēdit scđō illud p̄bat
ibi. in cogitatōib⁹. Circa p̄mūz duo fa-
cit Primū ē q̄ maliloqu⁹ nō poterit se
in iudicio occultare. Scđm ē q̄ nec in
dex volēt circa eū dissimulare. ibi nec

p̄teriet. Dicit ḡ primo q̄si cōcludēs ex
p̄cedentib⁹ p̄p hoc. s. q̄ spirit⁹ d̄ni re-
pleuit orbē terraz et existit vbiq̄ p̄fē-
tialit⁹ potētialet et eētialet. Ideo p̄ne-
niēs ē q̄ ille q̄ loquit⁹ iniq̄ta quūq̄ se-
creta q̄tūcūq̄ occulte. non potit latere
finalit⁹ etiā hoīes. deū vero nec ad t̄ps
pōt latere. A Lu. xii. Que in te-
nebris dixistis i lumie dicēt. Et quod
i aure locuti estis et i cubicul⁹ p̄dicabit⁹
in tectis. Huius exēplū habem⁹ de da-
uid ex p̄sse qui tū adulteriu⁹ q̄ homici-
diū occultissime p̄petrauit cū berfabee
uxore vrie et statū misit ad eū d̄ns per
nathan. ii. re. xii. d. Tu fecisti abscondi-
te ego vero faciā v̄bū istud i conspectu
oīs israel et i conspectu solis hui⁹ z sic
per penā manifestā declarabo culpaz
tuā. Et sic quocūq̄ in p̄ntu lateat pec-
cator saltē in iudicio nō potest latere
iniq⁹ Vñ anselm⁹ in meditationibus
suis. Latere erit impossibile. appare-
re intollerabile. h̄ est p̄mūz quod p̄po-
nit. Scđz ē q̄ iudex nolet circa eū dissi-
milare. Et i deo dicit. nec p̄terit illum
corripēs iudiciū. Ecc̄s. vi. in sic Ginc-
ta que fiūt adducet deus in iudiciū
siue bonū siue malū sit. Cōsequēt ibi
In cogitatōib⁹ probat ista dīo q̄ p̄pōsi-
it. Et p̄mo p̄mū. scđō scđz ibi. Quā au-
ris zeli. Primū sic latētiores sūt cogi-
tatōes q̄ verba. s̄z i iuditō cogitationes
discutiēt z p̄mēt ḡ a multo fortiori
fmones et hoc ē q̄ dicit In cogitatio-
bus iniq̄i cogitatio erit idest inquisi-
tio et discussio. Et exponitur sic litte-
ra q̄ int̄rogatio fiet a d̄no i cogitatio-
nib⁹ h̄ est de cogitatioib⁹ iuxta ill d̄ ps
D̄ns it̄rogat iustū et impiū. vel q̄ int̄-
rogatio fiet sibiipsis a seipsis. Sic enī
dicit⁹ infra. c. v. Impii in iudicio que-
rent a seipsis. Quid nob⁹ p̄fuit supbia

aut ditiarū iactātia qđ p̄tulit nob̄. Ad
roma. ii. Testimoniū reddēte ill' p̄ficia ip̄
sōꝝ et it' se iūcē cogitatōnū accusatiū
et defedētiū smonū at' illi' auditiō ad
deū vēiet Posito at' ancedēte pōit' p̄ns
qđ auditiō smonū ad deū vēiet ex qđ co
gitatiōes veniēt ad noticiā dī Et quōs
certe n̄ ad approbatōes s̄z ad p̄uitiōes
et vltionē. Et iō subdit. Et ad correpti
ōnē imigatū illi'. Hāc correptiōes ti
mūt p̄s. cū dixit. Dñe ne in furo. etē.
Cōsequēt' ibi. Qm̄ auris. p̄bat sm̄ qđ
sup̄. p̄posuit videlz qđ iudex i iudicio n̄
p̄cet nec dissimilabit. et p̄bat sic. Iudex
qđ sūme zelat p̄ obstatōe legis sue. nō
p̄teribit in iudicio qn̄ puniet trāsgres
sōres sed deus est talis iudex. qđ sūme
zelat p̄ lege sua. igit'. etē. Et hec ratio
innuēt' cū dicit' qm̄ auris zeli. i. dēi ze
lātis audit oīa et tumult' m̄mura
tionū nō abscondē. zelus in sacra scri
ptura accipit' q̄inq' modis. Primo mo
do pro inuidiā et sic accipit' ecclī. xxx.
Qm̄ docet filiū in zelū hoc est in iu
diam mittit inimicū. et in eodē. zel' et
iracūdia minuēt dies. Secdo accipit' p̄
ira. p̄s. Accedē' velut ignis zel' tuus
Tertio mō accipit' p̄ imitatōe. in p̄s.
Noli emulari in malignātib' neq' ze
laueris faciētes imigatē. id ē imitat'
fueris. Quarto accipit' p̄ rigore et iu
sta affectiōe vlt scēdi. p̄ner. vi. zelus
et furor viri non p̄cet in die vindicte.
Et sapie. v. Accipiet armaturā zel' il
lius et armabit creaturā ad vltionem
inimicōꝝ. Et sic accipitur hic. Quito
vocal' feruēs amor. Vnde zelotū' et
zelotes dī ille qđ feruētē amat et talit'
vult readamari. Exodi. xxxiiii. Dñs
zelotes nomē ei'. Dubitatio littera
lis eē pōt. Vtrū p̄ctā p̄ p̄nāz p̄donata
fuit reuelāda in iudicio generali. vide

tur qđ nō. qđ quod tectū est videri non
pōt s̄z p̄ctā p̄ p̄nāz p̄dōata: sūt tecta sic
dicit glo. sup̄ illud p̄s. Bñ quōꝝ re. sūt
im. et. q. te. sūt p̄ctā. Itē. iiii. sētēnarū.
di. xliii. c. vii. Nō irrationabilit' puta
ri pōt p̄ctā hic p̄ p̄nāz tecta et deleta.
illic etiā tegi aliis ergo. Itē. Ia. v. Ca
ritas operit multitudinē p̄ctōrū sed si
nō ē dictū qđ ad hoies qđ operiūt' apd
hoies occulta sine caritate ḡ in p̄spectū
dei. et p̄ p̄sequēs mltomagis in p̄spe
ctu oīm hoīm in iudicio. Ad oppo
sitū est glo. sup̄ illd. p̄. Corint. iiii. Ma
nifestabit p̄silia cordiū dicēs. qđ gesta
et cogitata bona et mala nota tūc erūt
oibus hoib'. Itē btūs Bernar. tractās
idē verbū dicit. Cūctaq' cūctōꝝ cūctis
archana patebūt. Ad istud p̄cordant.
Bernar. et. Anselm' de similitudinibus:
c. vi. Et text' apli cū glo. scāis thomas
et alii mlti catholici tenēt qđ sic. qđ oīa
tā bona quā mala nota erūt oibus Ra
tio est ad manifestā eqtatē iudicii de
clarandā qđ ostēsiō malōrū in bonis ē
ad manifestatiōnē mie p̄cipēs ostē
siō vō bonōꝝ ad manifestatiōes iusticie
et ecōuerso i mal' erit ostēsiō malōrū
ad manifestatiōes iusticie dei tunc p̄
niētis oīsio vō bonōꝝ ad manifestati
ōnē dīne mie p̄cedētis. Hec tñ oīsio n̄
cedit in ifamiā nec in vēcūdiā sed ad
grāz actōes i bonis et ad dei gl'iaz sal
uātis et liberātis et sic verificat' illud.
Apli. ii. Corin. v. Oēs ei nos oportet
manifestari aī tribunal xp̄i vt referat
vnusq'q' p̄pā corpis put gessit siue bo
nū siue malū Ad p̄mū p̄ctā dicim' p̄
tecta quātū ad erubescētiā nō quātū
ad sciētiā. et quātū ad p̄uisionē nō
quātū ad cognitiōnē Ad secūdū de
maḡo patet p̄ idē. Vel dicēdū qđ fuit
illius opinionis et in hoc nō tenetur.

Ad tertium p idē q̄a nō reuelabunt
ad penā s̄z ad dīne mīe et iustīe eni-
dentiā. Istud p̄radet q̄dam doctor sic
Si rex remisisset tibi centū libras pro
vno obolo. nōne si gratis esses narra-
res bñficiū regis oībns amicis tuis et
diceres eis. Regratiam regi p̄ me in
tanto sibi tenebar et p̄ tāto mihi remi-
sit? Cū ḡ pro pctō mortali merebaris
penā etnā et remisit tibi de^o pro pena
tpali q̄ nullā p̄portionē ad penā etnāz
habet mltomagis debes illud bñficiū
velle māifestari. Itē ex q̄ qlibet bon^o
gaudebit de liberatiōe sua et pximi-
magna materia bonis gaudi subtra-
heret si ignoraret gr̄az sibi factaz nec
oportet de erubescētia ptimescē q̄a si
cut de^o pōt ignē facē appropiare q̄bu-
stibili sine p̄bustōe sic pōt facere noti-
ciā pctōz tuoz in aliis. Et q̄ tu illud
scīas sine erubescētia q̄a cālitates regy
suspēdit q̄n vult. Itē si noticiā mltōrū
hoīz causaret i te erubescētiā ergo no-
ticiā vni^o causaret in te similit̄ aliqua
tam. Sed p̄stat q̄ de^o et aīa xpi āgel^o q̄
fuit custos tu^o sciēt pctā tua ḡ noticiā
pctōrū tuorū causaret i celis erubescē-
tiā. p̄sequēs falsū igit̄ aīcedēs. No-
tandū est sup̄ illud quod in l̄ra dī. q̄d
in iudicio in cogitationib^o ip̄i int̄ro-
gatio erit q̄ de^o tūc int̄rogatōnes tibi
faciet detrib^o maxie. si fueris dñs si-
ue prelatus. vel in honore vel dignita-
te cōstituit^o. Interrogabit te q̄lit̄ tui-
xeris. q̄lter subiectos rexeris. et q̄lit̄
bonā tibi cōcessa expēderis q̄a ip̄e est
a quo nullā pōt fieri appellatio. q̄a al-
tissim^o. Corā eo nullā pōt fieri aduo-
catio. q̄a iustissim^o est. Et nullā recipiet
excusatio. q̄a sapiētissim^o est. nulla su-
me^o dilatio. q̄a strictissim^o est. nulla
p̄sone v̄l munneris acceptatio. q̄a fide-

lissim^o. Igit̄ iterrogabit te. Primo
q̄lter vixeris sapie. vi. p̄bete aures ve-
stras vos q̄ p̄tinetis mltitudines et pla-
cetis vobis in turbis nationū q̄m data
est vobis ptās a dño et v̄t^o ab altissim^o q̄
int̄rogabit opa v̄rā et cogitatōes scrū-
tabit^o. Int̄rogabit sc̄do q̄lter subdi-
tos rexeris. Nā malicia subiectōrum
verte^o pro magna pte. in caput malo-
rū dñoz. Vñ Sapie. iiii. Ex imq̄s enī
oēs filii q̄ nascent testes sūt nequicie
aduersus parētes in int̄rogatione sua
id est tam in int̄rogatōne parentū q̄
filiōrū. i. subiectōz et prelatoz. Et iō
notabilit̄ bñs Aug. nō solū prelatus
sed dños laicos monet curare v̄tiose
de subiectis i q̄dā ep̄istola ad Comitē
Bonifaciū ita dīces. Queso mi frater
quiesce oībus subiectis et bonevolūta-
tis i domo tua a maiore vsq̄ ad mini-
mū. amorē et dulcedinem regni cele-
stis. amaritudinē et timorē iehēne an-
nūciēs et de eorū salute sollicit^o ac vi-
gil existas q̄a p̄ oīb^o tibi subiectis que
in domo tua sūt rationē dño reddes.
hec ille. Interrogabit etiam de^o tertio
q̄lter tuā expēderis. Luce. xvi. de vil-
lico diffamato apud dñz suū q̄si disti-
passet bona sua. Quid inq̄t hoc audio
de te redde rationē villicatiōis tue Et
ideo puidēdū ē nob̄ diligēt^o p̄ istū cō-
potū que reddem^o. q̄a Iob. ix. Si repē-
te interroget q̄s r̄debit ei? Quasi di-
ceret null^o De egtate iudicis/ et diabo-
li p̄ nos allegatoib^o. deuote scribit be-
atus Aug. ad comitē sup̄ dictū. Expe-
ctat̄ inq̄t diēs iudicis. Adent eq̄lissim^o
iudex q̄ null^o potentis p̄sonā accipiet
cui^o palatiū auro argētoq̄ null^o ep̄us
nec abbas nec cōes corrūpē pōt. Asta-
būt oēs aīe vt referat vniq̄q̄ s̄m̄ illud
q̄d i corpe gessit siue bonū siue malū.

ps̄to etiā erit diabol⁹ aduersari⁹ et reci-
tabūc v̄ba p̄fessiōis nr̄e et obiciet nob̄
in faciē q̄ die peccauimus et q̄ loco et
qd̄ bōi op̄is t̄nc t̄pis facē debebam⁹ et
si tales inuenti fuerim⁹ exultabit ille
aduersari⁹ i p̄sp̄cū p̄ssimi iudicis su-
periorē se eē nob̄ damās agēs talē cāz
ap̄d talē iudicē. hēt ei t̄nc dicē ip̄e dia-
bol⁹. Egssime iudex. iudica illū esse
meū ob culpā q̄a tu⁹ nolūit eē p̄ gr̄az.
tu⁹ ē p̄ naturā. me⁹ p̄ miserā. tu⁹ ob
passionē me⁹ ob suasionē. tibi iobedi-
ens mihi obediēs a te accepit imorta-
litas stolā a me penosā q̄ idn⁹ est tu-
nicā. tuā vestē amisit cū i ea veste hic
aduenit. qd̄ apd̄ eū i iudicia faciebat
qd̄ itēperātia qd̄ auaricia. qd̄ ira qd̄ su-
p̄bia. qd̄ cetera mēbra v̄l v̄cia. dimisit te
p̄fugiū fecit ad me et meas sorores vi-
deo cōrtari cū illo Egssie iudex iudica
illū q̄a iusticia et iudiciū p̄p̄atio sedis
tue iudica illū eē meū et meū eē dā-
nādū. Hec oīa q̄ huc attulit mea eē co-
gnosco me eē voluit et me accipiunt.
iō meū p̄iri debet. hec Aug. igit̄ nō
p̄teriret illū corripēs iudiciū. No-
tādū q̄ iudiciū istū p̄p̄at arcū sicut di-
cit Glo. sup̄ illā ps̄al. Dediti metuēti-
bus te significatiōē vt fugiāt a facie
arc⁹. Primio q̄a an̄q̄ feriat t̄iorē ic̄ritū
Vñ glo. Arc⁹ me⁹ extēs⁹ iā miat̄ sed
nōdū ferit q̄a iudiciū nos t̄ret s̄z nōdū
dānat. In ps̄. A iudicis ei t̄nis timui
Nota de illo q̄ fuit t̄ritus p̄ s̄oniūz in
iudicio. Nota q̄ duo milites ex deu-
otiohe inerūt vltra mare visitare loca
scā. Accidit q̄ itraueit vallē iofaphat
Vñ at̄ ex solatio posuit et adaptauit
vni magnū silicē. et ait socio suo. vo-
lo mihi parare sedē pro iudicio Et vo-
lēs p̄bare si bñ eēt apt⁹ sessiōi. posuit
se ad sedendū. sedit et ad celū vbi dñs

debet appere aspexit Cui subito tant⁹
t̄ior et tremor in mēbris ei⁹ n̄iss⁹ ē q̄
vix p̄ sociū suū potuit inde lenari atq̄
abduci. Asseruit postea q̄ ex t̄nc nūq̄
fuit q̄ audito iudiciū notari t̄reor i of
sib⁹ ei⁹ n̄ irruēt. Scdo p̄p̄at iudiciū
arcū q̄a corda arc⁹ q̄tomagis f̄trahē
tāto ḡm⁹ p̄cuss⁹ ledit̄. sic certe q̄tū iud-
ciū legis differēt a p̄ctōre et q̄to diuini⁹
expectat̄ tāto duri⁹ f̄enet. Ro. ii. Scd̄z
duriā tuā et cor ipeitēs thesaurifas
tibi irā i die ire et f̄uelatōis iusti iud-
cii dei. Et sicut vidē q̄ t̄tēio arc⁹ refle-
xio ē a sua naturali h̄itudie et rectitu-
dine. ita xps̄ in iudicio cū sit naturalit̄
m̄ificors q̄a filius matris mie ex vna
ptē et fil⁹ patris miar⁹ ex alia scde ad
cori. p̄. Flectet̄ qd̄ā mō p̄ arcū rigoris
et iusticie et emittet sagittas dire suie
Ite maledicti i ignē etnū. Math. xxv.

Tertio p̄p̄at iudiciū arcū. Arc⁹ s̄m
ysidor⁹. xviii. ethiologiaz. c. ix. d̄r. q̄a
curuat̄ arc⁹ vt arceat hostē. Sic fiet in
iudicio Vñ āselm⁹ i meditatōib⁹ suis
O angustie. hic erūt p̄ctā accusātia. In
de t̄rens iusticia. sub̄t̄ horrēdū cāhos
irēmi patēs. d̄s̄ sup̄ iudex irat⁹ it⁹ p̄scia
v̄rēs. foris mūd⁹ ardens. p̄ctōr sic dep̄-
hēns i quā ptē se p̄net p̄strict⁹ vbi late-
bit. Hec ibi Et ideo ante iudiciū pa-
ra iusticia. ec̄i. xviii. LEC. IX.

c Vt odite ḡ vos a murmuratōe
q̄ nihil p̄dest. Postq̄ sapiēs dis-
suasit oēs locutiōis maliciā ḡnalit̄ Hic
p̄ticlarit̄ descēdēdo distinat et q̄sdā lin-
gue malicias specialit̄. Et sūt tria mur-
muratio. detractio et mēdaciū. Et s̄m
h̄ lectio diuidit̄ in tres p̄tes sicut patz
intuēt̄. dicit̄ ḡ inferēs p̄clusionalit̄ ex
p̄cedētibus. Ex quo sic est q̄ peccator
maliloquus nullomō p̄t euadere im-
punitus sed iudicabitur et corripietur

a deo. ergo custodite vos a murmura-
trone que est spes vna locutiois q̄ mul-
tū deū offēdit. et nō solū cauēda ē pp̄
dei iudicantis seueritate imo pp̄ sui i-
utilitatē et iō subdit q̄ nichil p̄dest. du-
plex est malū cuius quo viuere moleste
ferim⁹ vt dicit varro Et ē notādū cir-
ca istud iudiciū quid sit et q̄te grauitatis
apud deū. Est enī querela cū impaciē-
tia in his que hō debet ferre patiēter
vel sustinē. Et cōmittit q̄nq̄ cōtra de-
um p̄ displicentiā. q̄nq̄ cōtra platū per
inobediētiā. q̄nq̄ cōtra proximū per
inuidētā. Primo enī inueniūt quidaz
qui murmurāt contra deum per dis-
plicentiā quā hnt de suo regimie et ad-
mīstratione quā facit circa homies
Et hoc est multū irrationabile. Vnde
seneca. Optimū ē pati quod emenda-
re nō possis. et deū quo auctore cūcta
p̄ueniūt sine murmuracione comita-
ri. Mal⁹ enī miles ē qui imperatores
gemēs sequit⁹. Seneca ī epistola. xiiii.
vbi nulla prudētia ē. subtiles et artifi-
ces multū indignāt et merito: q̄ cor-
ripiūt et instrūtur ab insciis et igna-
ris artis sue. Certe de mūdi regimine
nos sum⁹ ignari. Deus autē sol⁹ scit qd
oib⁹ expedit. Et ideo qui cūq̄ p̄tra di-
uinas ordinatiōes et dispositiōes mur-
murat oñdit se esse fatuū et īdiscipli-
natum. **Ecci. x. Vir prudēs et disciplina-
tus non murmurat. Murmurāt tamē
mundiales contra deū propter quatu-
or.** Primo de hoc q̄ temperiē et tem-
pestates non tribuit eis semp̄ secūduz
eorū voluntates. Secdo de hoc q̄ p̄speri-
tatem et aduersitatē non tribuit inui-
ta ista iuxta merita et d̄merita hoīm
Tertio de h̄ q̄ deus eis frequēt imit-
tit tribulationes et īfirmitates. Quar-
to specialiter murmurant pauperes ī

uolūtariū contra deū de eo q̄ non ita
abūdāt tribuit eis sicut qb⁹ dā d̄tibus
Primi hoies multū faciūt contra seip-
sos q̄a impediūt propriā tranquillita-
tem et pacem. non p̄formādo se diui-
nevolūtariū: imo si sic esset sicut vellēt
mundus peniret quā talis tēperies q̄
lemnis hominē vellet p̄olerē⁹ suis v̄
p̄ agro suo displiceret vel noceret vic-
ino suo imo sibi p̄ displiceret vel noce-
ret postea. quia homo. nescit quid sibi
vel suis expedit. Tales vidēt confirmi-
lis affectionis qualis fuit pheton secū-
dum fabulas de quo ouidius. ii. me-
thamor. qui fuit fili⁹ phebi. sed quia
de hoc dubitatur petiit q̄ pater sibi a
liquid daret et quo hoies certificari pos-
sent super hoc. p̄t iussit q̄ petēt et ab
eo imperaret. Petiit igit q̄ posset re-
gere currū solis. Rexit igit iste puer
inscius et inexpertus aliquā duxit solē
ita p̄cula terra q̄ oīa perfrig⁹ p̄gela-
bantur. Aliquā ita prope terrā q̄ omī-
a comburebantur propt̄ quod a ioue
fulmiat⁹ interit. Ita p̄tigeret de istis
fatis et p̄suptuosis q̄ de diua guber-
natiōe murmurāt. Sed si fm̄ eos fie-
ret gubernatio. tota mūdi machia sol-
ueretur Vnde narrat de quodā here-
mita qui seminauerat olera et petiuit
plumiā a deo et optinuit Postea serē-
tatē et optinuit iterz plumiā et habuit
et quale tēpus voluit petere breuiter
de⁹ dedit et tamē nec vnū olus excre-
uit. cogitauit ergo hereita q̄ esset vni-
uersalis defectus olerū in toto mūdo
et patiēter sustinuit. Caū tamē contin-
gētē diuertit ad locū alterius heremi-
te et vidit ibi olera pulcherrima Quo-
modo inquit habes tu olera illa pul-
chra ego seminaui olera et plumiā a
deo postulauī sicut michi videbat ex

murmura-
tes dei

De eremita

pedire et optinui et tamē nihil habeo
 Certe rēdit alius hoc iuste et rōnabi-
 liter tibi accidit. putabas te sapiētio-
 rem deo: et ipse tibi oñdit fatuitatē tu-
 am: Vnde etiā de q̄dā agricola narra-
 tur qui cōter habuit in agris i vineis
 et pasuis vberiores fructus et herbas
 q̄vicini sui. Requisit⁹ autē quare. Rñ-
 dit q̄ semper habuit talē tēperē qua-
 lēvolebat. Requisit⁹ quare? Rñdit ego
 nūq̄ aliud tēp⁹ appeto q̄ de⁹ dat Vnde
 mūrmuratores ex cā tali sunt similes
 Gaio cēsari. De q̄ narrat seneca li. i.
 de ira. et Suetoni⁹ in li. de vita. xii. ce-
 sa. Iste gai⁹ ordinauit facere solēniſſi-
 mū festū suis nobilib⁹ Cōtigigit ergo
 ipso die festi tonitrua fulmia et pluu-
 as maxias fieri. Rex fatuus indigna-
 t⁹ dixit bellū cōtra iouē ⁊ iussit balisti-
 arios suos et sagittarios et magistros
 machinarū suarū sagittas et tela iace-
 re p̄tra iouē. isti fatui obediētes suo
 principi sagittauerunt tela et iecerūt
 lapides contra celū que oīa in ppl⁹ de-
 scēdētia magnā ptē populi perenerūt
 Reuera sic ē de illis q̄ mūrmurat de
 diuinis dispōib⁹ iaciūt v̄ba impatientie
 cōtra deū que deo nocere nō p̄t sed
 p̄cise in dānū prop̄ū retorquetur. Sic
 mūrmurauerūt filiū israel in deserto
 contra deū et perierūt. nec intrare po-
 tuerūt in terrā proſſionis. Vnde nu-
 meri. xiiii. Oēs qui numerati estis a
 viginti annis et sup̄ mūrmurastis con-
 tra me nō intrabitis terrā super quaz
 leuauī manū meā vt hitare vos face-
 rē preter caleh filiū iehonie et iosue
 filiū num. Et ideo signat⁹ dicit⁹. i. cor. x.
 Neq̄ mūrmuraueritis sicut quidaz
 eorū mūrmurauerunt et perierūt ab
 exterminatore. A Secūdo inueni-
 untur hoies q̄ mūrmurat cōtra deum

eo q̄ p̄speritatē et aduerſitatē non dis-
 tribuit iuvita p̄nti. iux̄ merita et de-
 merita p̄sōarū et hec ē antiq̄ſſiā que
 rela gētiliū philoſophorū cōtra deū. ⁊
 cāp̄t qui pleriq̄ dixit mudū nō regi-
 a deo sed a caū. Iuxta illd̄ Claudiā
 in i. primo. ma. siue i. principio. Sepe
 mihi dubiā traxit suā mētē. Curaret
 superi terras aut nullus inesset. Rec-
 tor et incerto flueret mōralia casu. Et
 boeci⁹ de p̄so. li. i. metro. v. O stellife-
 ri cōditor orbis. et postea circa medi-
 tum metri. Oīa certo s̄ie gubernās ho-
 minē solos. resp̄uis actus. Merito re-
 ctor cohibere modo. uā cur tātas lu-
 brica verfat fortūa vices. premit iusō-
 tes. debita sceleri noxia pena. Ac per-
 uerſi residēt celfo. mōres folio sancta
 q̄ calcāt iniustavice colla nocētēs. La-
 tet obscuris conditavirtus Clara tene-
 bris iustus q̄ tulit crīmē iniqui. nil p̄-
 iuria. nil nocet ipsis fraus mēdaciū. cō-
 p̄ta colore. ⁊c. Sed posito sicut veritas
 se habet q̄ deus regit mudū tūc appa-
 ret magis mirabile quare mali repor-
 tat p̄mia iustorū et sc̄ti aliq̄do luūt et
 p̄miū loco malorū: Vñ dicit boeci⁹
 loquēs ad phīaz. p̄sa. v. li. iiii. Cur ergo
 hec viceversa mutet scelerorū sup-
 plicia bonos p̄māt. Premia virtūtū
 mali rapiētvehemēt ammiror. q̄ taz
 iniuste cōfusiōis ratio videat. ex te sci-
 re desidero. miu⁹ ei miraret si misce-
 ri oīa fortūtis casib⁹ crederē. nūc stu-
 porē meū dicit rector exaggerat. qui
 cō sepe bonis iocūda. malis aspera. cō-
 traq̄ bonis durā tribuat. mal⁹ optata
 cōcedat nisi cā de p̄hēdat. quid ē qd a
 Fortūtis casib⁹ differre videatur. non
 solū at gētiles phī. s̄ sci dei p̄phete vi-
 dēt deū mūrmurasse s̄ nō mūrmura-
 uerūt. s̄ poti⁹ ammirates exclāuerūt q̄lit

incōphēfibilita sūt iudicia dei ⁊ inesti-
gabiles vie ei⁹. Ad romanos. xi. Vñ
de iob. xxi. Quare impiuimūt sublia
ti sūt cōfortatiq; i ditiis. et I here. xii.
Quare via ipior; prosperat bene est
omnib⁹ q; p̄uaricat et iniq; agūt. Ite⁹
ps. Vsq; dñe pctōres: vsq; pctōres
gloriabūt. Itē abacuc. i. Quare r̄spi-
cis sup ptēatos: et taces cōculcāte im-
pio iustiorē se⁹. Sed certe istud mur-
mur est irrationabile si cā p̄sef Me-
dic⁹ prudēs et fidelis egro de q; d̄spe-
rat oīa idifferēt p̄cedit q̄cūq; d̄sidēat
Egro uero de cuius salute sp̄e h̄z mul-
ta negat. dietas et abstīnētias ordiat ⁊
amaras potiones. tūc salubres ei p-
p̄nat. Isto mō de⁹ reprobis in hac vita
abūdātiā t̄paliū bonor; tribuit vt pro
paucis bonis opib⁹ paucis dieb⁹ in hac
vita p̄miēt. Et hoc ē qd dicit bt̄s gre-
go. xxi. mor. c. iiii. s̄ illud Iob. xxxi.
Nūqd nō ē pdicio iūquo. Dicit grego-
ri⁹. In nūl⁹ ad debitū mortis currēs ef-
frenatis uoluptatib⁹ vitē q̄ ⁊ vitidi q;
mactādi sūt i vberioribus pascuis re-
linquūt. At cōtra iustus a delectatio-
nis trāstione iocūditate restringit q̄
et nimis vitul⁹ ad laboris vsū vite de-
putat⁹ subiugo detinet. Et consequēt
poit exēplū de egro d̄ sperato et de is-
ta matēria loq̄r idē gre. vi. mora. c. iij
quasi p̄ amena prata i carcerē uēit qui
p̄ p̄ntis vite p̄spa ad iteritū tēdit. Ter-
tio inueniūt qdā mūdiales murmurā-
tes s̄ deū qñ eos flagellat uel p̄ tribu-
latiōes uel p̄ infirmitates. et hoc fatu-
um ē et irrōabile: cū fr̄q̄nter ifirmi-
tas sit uilior hoī q; s̄aitas. Vñ in uitas
paty legiē q; cū qdā petit liberari a t̄-
ciana a iohāne heremita r̄ndit. rē tibi
necessaria cupis abicē. Dicitei anis iū-
topicor;. Illud qd est effectiuū beati-

tudis magis ē eligēdū q; quod s̄aitatis
sed tale ē fr̄q̄nter ifirmitas Vñ eccle-
siastici. xxxi. Infirmitas grauis sobri-
am facit aīaz. flagella etiā et tribulati-
ones et tēda faciūt nos fugere ad de-
um. Et iō cōsiderato q; pater noster ē
q; nos flagellat et vberat. et q; nob he-
reditatē seruat patiētē debem⁹ sustine-
re q̄quid nobis irrogat Vñ de grego.
vi. mora. iiii. c. Quidā t̄nc p̄sp̄ritatem
d̄spiciūt cū malū eius exitū cernunt
s̄ p̄fecti ecōuerso. Vñ tūc ē p̄sp̄ritas
p̄sāda q̄nis nihil sit. cū se se supra cete-
ros successib⁹ extollit. Narrat seneca
vi. declamationis. c. i. q; quidā abdica-
uit filiū suū ad quem frater suus ac-
cessit rogans q; patri suo nullo modo
dure responderet. sed abdicacionem
patiētē sustineret sub quo pacto ciro-
graphū suū sibi dedit. p̄mittēs se da-
turum sibi d̄midātiā partē hereditatis
sue ille tacuit et frater ali⁹ abdicatur.
tūc declamatiōe facta super casū. fr̄
ille gratis dicit germano suo. In oēz
me fortunā frater tibi iungā comitez
si militādū ē vna militabi⁹ si p̄grinādū
vna p̄grinabimur. si quotidianā ro-
gauero stipē illā tecū dīdā. nolui recē-
tē patris irā exagitare. malui vt taceū-
do patrē uincerē mee partis heres ero
tue custos. Moraliter loquēdo. Frat̄
iste carissim⁹ xpm̄ significat q; nos fra-
tres suos uocat. Ad hebreos. v. Nō cō-
fūdiē fratres eos uocare pater noster
deus. Dentro. xxxii. Nunquid nō ip̄e
est pater tuus. Iste pater vnūquēq; de
nobis totiēs abdicat quociens ei⁹ ad
uersitate flagellat Quid igitē dicit xps
frat̄ noster tali homini a deo tribula-
to. Certe sic dicit ille frat̄ gratissim⁹.
sustineas patiētē ⁊ patri nrō nihil du-
re r̄spōdeas et dabo tibi mediētātē he-

reditatus mee. et simul cū hoc ī omni fortuna stabo tecū. nec te deserā nec dimittā dūmodo hoc vnū cōcedas q̄ patri nō remurmures. Et iō treno. iiii scribit̄. Quid murmurabit hōi ueniens nisi pro peccatis suis? Scrite muruaī nostras et queram⁹ et reuertamur ad dominū. quia gre. v. mo. c. xlii. q̄ qui in penis murmurat iusticiā ferientis accusat et deum postponit. Vnde arif toteles dicit. vi topicoꝝ q̄ profuere spondens est cā quare frequēter non bene disputaī. Et secūdo elenchorū dicit q̄ si rōdens cōtra argumētē cū debeat soluiere peccat p̄tra leges bene respōdēdi. Moraliter disputatio ē iust deū et hoīem. De⁹ habet opponere et arguere. Apoc. iiii. Ego quos amo castigo et arguo. et hoīs est ī ista disputatione r̄spōdere. Iob. xxx. Disputare cū deo cupio. si igit̄ ille rōdēs p̄terue et contra argumētādo et remunerādo rōdeat. Reuera nō bene disputabitur a pte sua. sed si patiēt sustineat et gratias agit deo. disputatio bene finiētur. Sic rōderūt scī martires. de qui b̄cait eccia. nō murmur resonat non q̄rimonia: et est ābrosū Quartū ḡns murmuratiū p̄tra deū sūt pauperes ī nolūtariū qui non vtute s̄z necessitate ad paupertatē cogūt. et isti sūt valde fatui. q̄a si de sua nocitate vtutē facerēt ī dubitatē eligerēt ad regnū celoꝝ. Ia. ii. Nōne de⁹ elegit pauperes ī mūdo. dimites ī fide et heredes regni? Multo tū immat paupertas ad vitā et nā p̄sequēdā. scit̄ q̄ paup̄ scolaris deficiētib⁹ vic tualib⁹ suis plus appetit r̄patriari q̄ ille q̄ abūdat. et pegrin⁹ ī tra extranea deficiētib⁹ expēsis facit maiores dietas. et falco fame hē⁹ audi⁹ volat ad p̄dā. Et reuera isto mō pauperes mlti qui sūt ī ista vita sicut scolares qb⁹ victua-

lia q̄ndie deficiūt sicut pegrini q̄ p̄uas expēsas hnt. et sicut falco fame hē⁹ mltō audi⁹ desiderat celestē patriā et v̄l⁹ eā pegrinat̄ q̄ diuites ī piguati et abū dātes ī sc̄lo. Et hic ē notādū q̄ horror paupertatis volūtariē q̄ ita detestāt̄ homīes his dieb⁹ p̄cedit ex defectu fidi q̄a n̄ credūt deū velle sufficiēt subueire his qui sūt pauperes p̄ amore suo et n̄ aduertūt fatū q̄ p̄ hīs mltos filios pl⁹ de illo sollicitat̄ q̄ m̄ p̄t seip sū mutare et cū nōdū p̄iūsū evā possit v̄nē et m̄ pl⁹ sollicitat̄ arcavnū filiū īfirmū q̄ circa multos sanos. ita de⁹ circa pauperes volūtarios q̄ p̄ aōre suo sūt pauperes pl⁹ sollicitat̄ q̄ circa dītes v̄n̄ ī ps. Ego v̄o egē⁹. et pau. sū do. sol. ē mi. De istis paup̄ib⁹ murmurātib⁹ dicit ps. Ipi disp̄gēt ad māducādū. si v̄o nō fuerit saturati et murmurabunt nō ficvos carissimi s̄z sic ad p̄bil. scribit̄. Oia facite s̄n̄ murmuratione.

e t a detractiōe p̄te lig L. X
 gue q̄n̄ sermo obscur⁹ ī vacuū n̄ ibit. i. ī obscurō v̄l ī occulto plat⁹. i. im p̄uit⁹. P̄q̄ sapiēs disuasit p̄mū ḡn⁹ p̄ uēse locutois qd̄ sit directe p̄ deū v̄ide lz murmuratōez. hic dissuad̄z sc̄d̄z gen⁹ p̄ uerse locutois qd̄ p̄tittē p̄ p̄x̄ v̄ide lz detctōez. Et circa h̄ duo facit. nā primo poit p̄suasiōnē advitādū detractō nē. Z⁹ affligit p̄suasiōis rōez ibi. q̄n̄ sermo obscur⁹. Dicit ḡ sic a detractiōe p̄cite ligue q̄i dicēt laboriosū ē si b̄n̄ cōsideret v̄exare ligūā ī detctōe. Oē qd̄ ē īnāīale et violētū exerceī cū labore et fatigatiōe. A mō ligua data ē hoī ad duo officia. et solī hoī īm̄ illud ii. de aīa. ligua p̄gruit ī duo opa. s. gustū et loqlā. i. gustū p̄p̄t eē aīa. i. locutō nē p̄p̄t b̄n̄ esse. Est enim homo aīa mal politicam hoc ē ciuile cōmunicatiū naturalē cōceptū et affectōnū suar̄

et desideras amare et amari. Et ideo ad istud bene esse et ad istud bonum effectum qui est amare et amari. dedit deus linguam homini. In cuius etiam figuram spiritus sanctus qui est amor patris et filii in talibus organum effigie voluit apparere non in specie manus nec auris nec oculi. sed appuerunt apostolis dispartite lingue tamquam ignis etc. Actuum. ii. Et ideo naturale officium lingue est multiplicare amorem et benivolentiam inter homines. Et hoc est quod dicitur ecclesiastici. vi. Verbum dulce multiplicat amicos et mitigat inimicos et lingua eucharistica id est gratiosa in bono homine abundabit. Psittacus est avis quedam que potest doceri ad loquendum vocibus humanis. Et de ista dicitur doctoribus quod nihil non videtur impatore dicitur naturaliter salutare iuxta illud marcialis epigramatum. xiii. Psittacus a vobis aliorum nomina discit. Hoc didici per me dicere cesar aures. Unde in historia karoli magni narratur quod cum errasset per desertum grecie obire ei fuerunt aues que psittaci nuncupantur que statim eius lingua greca salutauerunt clamantes cherkaiar auichos hoc est dicitur aures cesar inuicte. que fuit prima propheta sibi facta de ipso. Nam cum tunc non foret nisi rex francie factus est postea imperator. Istud aliquid figurat quod proprium et naturale officium est lingue loqui bona et amabilia. Et quia innaturale fit cum labore et fatigatione ideo inuicem sapiens quod homo maledicendo detrahendo optendo laborat et innaturaliter vexat linguam. iuxta. psalmum. Cuius maledictione os plenum est sub lingua eius labor et dolor. Dicitur quod aues habentes linguas psittacas nunquam bene loquuntur. et beati dicuntur habere linguas psittacas. et ideo male loquuntur. Et ideo a detractioe partite lingue. Alia ista habet

partite lingue id est diuise vel duplicis lingue. Et est felis. Custodite vos a detractioe partite lingue. a. Ois ei detractor partem linguam suam. Tu quia in eadem narratione verborum de eadem persona dicitur bona quedam et quedam mala. Mala autem profert per se et principaliter. Bona per accidens et secundario ut mala conexaverunt similia videantur. Tu quia communiter ois detractor est adulator blandus in presentia et mordet in absentia et ideo de eorum linguis notabiliter dicitur in psalmis. Sepulchrum patens est guttur eorum linguis suis dolose agebat. Ille qui in ludis scacorum non bene ludos partitos de facili circumvenire potest socium suum et mattare. Reuera ita isti dolosi detractores a tergore adulatorem in facie facillime circumveniunt etiam prudenter. Isti portant partem robam diaboli cuius una medietas de adulatione et alia de detractioe est. Hec sunt robam quam diabolus induit quando eum deceptus Genesim. iii. Nequam mortem scit enim deus quod in quantum quod die comederitis ex eo aperientur oculi vestri et eritis sicut dii scientes bonum et malum. Ecce robam partem cuius una medietas est detractio contra deum imponens sibi immodiam et alia adulatio mulieri permittens immortalitatem omnium scientiarum ysaie. lxi. per consuetudinem vestram duplici et rubore laudabunt partem eorum. Isti figurantur per amonem regem amonitarum De quibus. ii. Regum. x. g. tulit suos dauid et rasit dimidiam partem barbe eorum et percudit vestes eorum usque ad nates et dimisit perfusos turpiter valde. Isto modo detractores unam partem radunt per adulationes suaves et aliam dimittunt referuantes in memoria et vestes percidunt usque ad nates vestis hominis est eius bona fama et honesta. Isti vestem percidunt usque ad nates. id est usque ad denudationem illorum de quibus homo habet verum fidem et perfidiam.

Figura lingue

Et ideo satisfaciēt describit eos ps. dicens. Sepulchrū patēs rē. Vbi describit eos eē receptiuos imūdicie. qā sepulchrū patēs: effectiuos iniūsticie. qā linguis suis dolose agebāt: et infectiuos oīs negcie. qā venenū aspidū sub labiis eorū. De pmo videt q sepulchrū patēs recipit indifferēter corpus mortuū cuiuscūq; z nō est clausū ideo fetores et horrores illius q recipit oibus oñditz oēs accedētes inficiāt z corripit. Isto modo certe qdā sūt exploratores criminū et defectuū pxiūmōrū suorū. z eorū q eis pūiūt quōcūq; siue iūsti sint siue iniūsti qā nēo sine crimine viūt. Defect⁹ q̄s notauerūt oibus publicāt vbi possūt nocere. Et qā carēt opculo nil possūt celare. Vñ i lege veteri. Vas qd caruerat opculo imūdū fuit. Nume. xix. Et per oppositū viri scī et electi defect⁹ fratrū suorū quātū bona cōscīa pmittit sepeliūt occultāt apponētes mirrā p passiōis: inuolūtes illā syndone caritatis qā caritas operit mltitudinē peccōrū. Iacobi. v. z inūgentes illud balsamo honeste excusationis quātū bona pscīa pmittit. Gen. xxiii. In electis sepulchris nris sepeli mortuū tuū. Scdo sūt effectiū iniūsticie qā linguis suis dolose agebāt qā cōmunit sub specie pietatis z passiōis et ppassiōis pponūt venenū maliciose intētionis. Vnde de illis dicit ps. Os tuū abundauit malicia rē. Tertio sūt infectiū oīs negcie qā venenū aspidū sub labiis eorū. Istud venenū ē valde nociuū qā sic intoxicat q nullo remedio sanari pōt. hō nāq; i fama le sus vix vel cū difficultate sanat. Deu. xxxii. venenū aspidū insanabile. b Notādū q detractor assimilaf vrfō. p illā bestia figuraf quaz vidit daniel q

similis erat vrfō et tres ordines dētiū erāt in ore ei⁹ z dictū ē ei Surge come de carnes plurimas. Danie. vii. In tribus ordinib⁹ dētiū figurant tres modi artificialit detrahēdi. Prim⁹ mod⁹ est bōa q hō facit diminūē vī male exponere tāq; corrupta intētiōe sit factū. vel ex pparatiōe ad aliū oñdere q nō fit vīuose factū vel excellent sicut decebat. Scds mod⁹ est defect⁹ veros occultos tamēz de lege caritatis celadōf publicare z pponere sub intētiōe ledēdi famā. Terci⁹ mod⁹ est pessim⁹ q ē falsa crimina p̄ingere z inocētib⁹ iponere. Isti sūt tres ordines dētiū q i qbusdā abundant. Cōtra q̄s petr⁹ in canonica sua p̄ma. c. ii. Deponētes oēs maliciāz oēs dolū et simulatiōes: inuidias et oēs detractiōes q̄i modo geniti ifātes rōnabiles siue dolo lac p̄cupiscite. Signant docet pmo deponere oēs detractiōes id est tres modos p̄dictos qā oē et totū sup tria ponim⁹. Que designātur p̄ tres ordines dētiū i ore vrfi Et p̄sequēt illis dētib⁹ depositis maliciōis: eē debem⁹ sicut ifātes q carētes dētib⁹ mordere nō possūt z lac dulcis et suauis affabilitatis sine dolo desiderare vt de vno quoq; nrz vīficef illud Cant. iiii. Fari⁹ distillās labia tua mel et lac sub lingua tua. Sed notādū q cōtra istud viciū debem⁹ nos disponere. tripliciter vīuose videlz p̄tra detractiōē. Primo ne eā altq̄liter faciam⁹ Secūdo ne eā faciliter audiam⁹. Tertiō ne eā pusillanimiter timeam⁹ De pmo. Iac. iiii. Nolite detrahēre alterutruy frēs. Vñ Ihero. epla. xiii. Nulli detrahas nec in eo te fecim⁹ putes si ceteros lates accusam⁹ sepe qd facim⁹. Et cōtra nosmetipos districti in vicia nrā inebim⁹. muti. de eloquētib⁹ iudi
c. iii.

cantes. De istis detractorib⁹ loquitur. Bernar. sup cática smoe. xxiii. Ois q detrahūt hīc p̄mū qdē seipsū pditvacuum a caritate. demū qd aliud detrahēdo intendit nisi vt is cui detrahīf veniat in odiū siue p̄tēptū ipsi apud quos detrahīf. Ferit igi⁹ caritatē i oibus q se audūt lingua maledicta. z q̄ tū in se est necat fundit⁹ et extinguit. Et ifravū⁹ logē. vniū⁹ bū dicit v⁹ pfert et tamē illud vniū v̄bū i vno monimento audiētū aures ificit. aias inficit. hec ber. Oēs enī discordie lites z odia q̄ sūt in mūdo fere hūt originē vel ad minus augmētū p detractōes vel p tertiam linguā. In cui⁹ figurā fingūt pote q cadm⁹ rex gretorū semiauit in terra dētes serpētinos ex qb⁹ succreuerūt milites armati. q statū seiuicē irruentes acerrime cōfixerūt z se mutuo peremerūt. hec Ouidius meth. li. iiii. Isto modo detractor semiat dētes serpētinos id est verbavenenose detractōnis: int illos q debēt eē amici: q qdē dētes statū crescūt in milites armatos qā v̄ba detractoris cōcepta in cordib⁹ hoīz ad effect⁹ hostilitatis et inimicitie pcedūt. qnq̄ ad purgā. Iste semiator est septim⁹ corū q̄s odit de⁹ q videhēz semiat discordias int̄ fr̄es prouer. vi. Et de istis dētib⁹ in armatos pugnatores crescētib⁹ d̄r in ps. Dētes eorū arma et sagitte. Nec legim⁹ q de⁹ aliq̄d viciū exp̄ssius odiat v⁹ psequat⁹ q̄ detractōnē. Vñ ad Ro. p̄. Detractores deo odibiles. z de⁹ ip̄emet i ps. Detra hētē secreto pximo suo hūc psequar. De hoc vicio. Grego. ix. mora. super illd. Iob. xix. Quare psequi me sicut de⁹ z carnib⁹ meis saturamī. Sciēduz inquit est q hi q aliene vite detractōe pascunt⁹: alicuius pculdubio carnib⁹ sa

tiant⁹. Vñ p salomonē d̄r. Noli eē in cōiuuis potatorū nec comedas cū eis q carnes ad vescēdū pferūt Carnes qp̄ pe ad vescēdū pferre est in collocitōe derogatōis vicissim pxiorū: vicia dicere. De quorū pena mox subdiē qā vacātes potib⁹ z dātes simbola psumētur Potibus vacāt q de opprobrio aliene vite seiebrāt. Symbolū ū dare est ficut vniūsq; solet pro pte sua cibos ad vescēdū. ita in cōfabulatiōe detractōis v̄ba cōferre. Sz vacātes potib⁹ z dātes simbola cōsumētur. qā sicut scriptū ē Ois detractor eradabitur. hec greg. Scdo p̄ndēdū ē ne detractōez facili⁹ audiam⁹. vnde Ber. sup cática. f. lxiii. Porro detrahē aut detrahētē audire qd eorū dāpabili⁹ sit nō facile dixerim. Abhoiabile ē audire vel cōferre cū hoīe cui⁹ dentes sūt corrupti vel stomachus repletus fetidis hūoribus Quia talis hēt auhelitū fetidū nimis graūē Et dicūt naturales q oēs bestie vescētes crudis carnib⁹ habēt ora fetidā abhoiabilia. Et certe mltomagis moralit⁹ deberēt nobis eē fetētiāz abhoiabilia ora detrahētūū. iuxta illud puer. xxiiii. Cogitatio stulti pctm̄ estz abhoiatio hoīz detractor. Tertio ca uendū ē nobis ne detractōnē pusillanimit⁹ timeam⁹ Multi ei prop̄ obloqā detractorū a bono pposito retardātur. z h̄ ē valde fatūū. imo s̄n̄ doctnā Grego. vi. mora. c. xvii. Detractōnes hoīz despiciēdor cōtēnēdo supare debemus. Expedit enī nobis scire q aliq̄ nobis detrahūt. c Vñ greg. xxii. mora. c. xii. Sed inter hec sciēdū ne imoderatis laudib⁹ efferamur ple rūq; miro rectoris nr̄i moderamīe et detractōib⁹ lacerari p̄mittimur vt cū nos vox laudātis eleuat. lingua detra

hētis hūiliet. Et eadē snia ponit in ca
no. vi. q. p. sūt plurimi. Vñ Boeci⁹. p.
de cōso. Pro tertio affligit causā qre ōs
philosophiveri: etiā apparētes psecu
tōez a reprobis passi sūt. q̄s ingt nihil
aliud in cladē detraxit nisi q̄ n̄ris mo
ribus iſtituti studiis reproborū dissi
millimi videbāt. Ita nihil ē qd̄ admi
retis si in hū⁹ vite salo circūstātib⁹ agi
temur pcellit q̄b⁹ h̄ maxie propositū
est pessimis displicere. Itē Seneca de
copiā v̄borū. Sit tibi tā triste laudari a
turpib⁹ q̄ laudari ob turpia. letior esto
quoties displices malis. et malorū de
te existi matōes malas verā tibi lauda
tionē ascribe Et ps. Detrahebāt mihi
qm̄ seq̄bar bonitatē. Iſti sūt toufores
vel legati regalis Exhumatores cada
ueris f̄rnalis. Est eni p̄sona clare fa
me sicut moneta legalis quā null⁹ pōt
refutare sed si fuerit deformata v̄l at
tonſata p̄dit pōd⁹ ymaginēz iā nō re
cipit loco p̄ci sicut prius. Eodē mō
detractores nitunt̄ cōfundere bonos vi
ros diffamando eorū merita p̄ deſua
tionēz attenuādo circūstātias. et attō
ſando p̄ diminutōez vt op⁹ eorū nō ap
pareat v̄tuoſe fctn̄ sicut circūstātie ſi
gnāt. Et ideo tales poſſūt vocari tōſo
res monete legalis. Musce sicut dicit
aristotele quarto de aīalib⁹. ca. p. h̄nt
aculeū loco armoꝝ per quē extrahūt
ſāguinē Eodē mō ſimplices mordaces
quātūcūq̄ ſint pui valoris detrahē bñ
ſciūt z extrahē ſāguinē cooptū. i. defe
ctus occultos: neſciētibus diuulgare.
Exodi. v. venit musca grauiſſima in
domo pharaonis. Scdo sūt ipeditores
legati regalis Rex ei xp̄s moritur⁹ Ita
tuit xp̄ianis oib⁹ testamētū pacis dicēf

Pacē reliquo vobis pacē meā do vob.
Io. xiiii. h̄ testamētū ipeditūt potiffie
detractores Tertio sūt exhūatores ca
daverū f̄rnal. Dicit ei Arif. vii. de aīa
lib⁹. ca. iiii. q. hycna ē aīal mltā ferox
ſile lupo in tm̄ diligēs carnes hūanas
q̄ frāgit int̄dū ſepulchra mortuorū. z
exhūat corpav̄ eorū cadaverib⁹ ſatu
ref. Iſta beſtia aptiffie gerit figurā de
tractorum. homo per pēccatum inor
tale moritur ſepelitur a bonis quan
do quantuz iuſticia p̄mittit ei⁹ p̄ctā oc
cultā z corrigi⁹ p̄ſcia fama itegra per
manete Sz qd̄ facit detractor. violat ſe
pulturā z iō ē ifamis ſz iura. vi. q. p. c.
Infames/extrahit carnes fetidas z co
medit z aliis ad comedēdū diſtribuit
cū defect⁹ occultos z lapſos a mēoria
ad mētē eis reducit. De talib⁹ d̄r. The
xii. ſz aliā trāſlatōez Nūqd̄ ſpelūca hy
ene hēditas mea mihi⁹ Et p̄mittit̄ pa
rū añ. Fcā ē mihi hēditas mea q̄ſi leo
i ſpelūca dedit q̄ me vocē ſuā iō odūi
eā. Hēditas xp̄i sūt gētes xp̄iane p̄s.
Dabo tibi gētes hēditatē tuā. ſz hec hē
ditas dat vocē q̄ xp̄z ſit q̄ſi hyena p̄ de
tractōez ſic ſup⁹ expoſitū ē. L.E. XI

o Sāt qd̄ mētē occidit aīaz Poſtq̄
ſapiens diſſuaſit duo peſſiavicia
loquēdi videlz murmuratōez q̄ deū. z
detractōez q̄ pximū. Hic p̄ſeq̄nt̄ diſſu
adet tūū q̄ hō peccat ſpālī⁹ q̄ ſeipz. viz
mēdaciū. Est ei mētū q̄ mētē dicere.
Homo est quodāmodo itellectū⁹ ſm.
Aristotelē h̄ ē: itellect⁹ ē nobiliſſimūz
digniſſimū qd̄ poſſit i hōie repari. Et
iō hō q̄ p̄tra mētē dicit facit q̄ ſeipz. Et
iſtud viciū diſſuadet tali rōe. Illud qd̄
aīam occidit ſpūaliter hoc est ad inor
tem eternā adducit et gratia priuat q̄
est vita aīe: illud oīno est cauendū. sed

tale ē mēdaciū ḡ rē. **A** Notādū ē hic q̄ mōstruosū et inaturalē est q̄ os sit cā instrumētū vel occasio occisiōis aīe. quia illud instrumētū precise ordinat̄ a natura ad cōseruādū vitā aīe sicut ī operib⁹ suis patet. nā p̄ os respiram⁹ et īspiram⁹ sū q̄ opatōe vitā aīe in corpore nō saluatur. Per os alimētū recipim⁹ masticam⁹ et trahim⁹. Per os affectiones aīe expmim⁹. p̄ os pacē aīe: aīcīā et benivolentiā ī oscul sū macula designam⁹. Est ḡ mirabiliter pdigiosū et cōtra naturā q̄ os aīaz occidat. Et iō signat̄ dē puer. x. Vena vite os iustū. os aut̄ impiorū opit̄ ī quietatē. Et puer. xxi. Qui custodit os suū et figurā suā. custodit ab angustis aīaz suā. **A** Notādū q̄ mēdaciū dedez hoīez propter tria specialit̄. Est ei hō dei rōal undago. filialis ppago. dei natural imago. Est p̄mo hō dei rōalis undago hoc ē īuestigatio et īq̄sitiō et propter hāc cāz fact⁹ ē intelligibil̄ a deo. r̄ iō sibi repugnat falsitas mēdaciū. Cuz enī veritas sit bonū intellect⁹. cōstat q̄ falsitas ē ei⁹ malū et ei⁹ corruptō. v̄ aug⁹ in encheridion. xxiii. Vis naturalis refugit naturalit̄ falsitatē et q̄tū pōt deintat errorē. vnde et falli nolūt etiā q̄ amāt fallere. hec aug⁹. Et iō sic oīs creatura rōalis appetit veritatē et scīaz naturalit̄ ita oīs creatura rōal de testari debz mēdaciū. In cuius figurā legi⁹ gen. iiii. q̄ qñ diabol⁹ mēturi p̄mo cogitauit. nolūt ī aliq̄ effigie rōal creature apparuisse v̄ p̄pīq̄ effigie. quasi nobilitati sue nature. p̄ quanto rōalis erat: mendaciū displiceret: s̄z bestie talis formā accepit q̄ nature hūane magis inimicā et repugnat. in signum q̄ mēdaciū est venenū hūane nature. Si cut ei venenū corp⁹ occidit: ita mēda-

ciū aīaz vt p̄ hic in l̄ra et q̄to aīa nobilior ē corpore tāto videt̄ deterior mēdax venefico. et iō rōabiliter simul cōbinabūt̄ in die iudicii et societate dei et sanctorū expellēt̄. ap̄c. xxii. et vltimo. foris canes et venefici: et oīs q̄ amat et facit mēdaciū. Foris iqt̄ canes Nūciū vel alii quicūq̄ morātes ī curia pape p̄ negociis expediēdis accedunt ad palaciū et iter fores seu portas expectāt donec possit̄ ad camerā ītrudici ad papā. sed qñ pulsatur foras cum cāpana pape: oēs recedūt tristes r̄ certip̄ illo die q̄ pape colloqū nō habebit̄ et iō statim egrediūt̄ palaciū r̄ ad hospicia sua vacui reuertūt̄. Sūm⁹ pōt̄ ex xps est ad hebre. ix. Xps assistēs pontifex futurorū bonorū. Ad hūc curiaz veniūt̄ in die iudicii oēs hoīes ii. cori v. Oēs nos oportet ante tribunal xpi manifestari r̄ tūc certe diceēt̄ aliquib⁹ q̄ intrēt ad christū. Nā vnicūq̄ iusto diceēt̄. Intra in gaudiū dñi tui. Math. xxv. Et cito p̄trabūt̄ hī ī vitā etnā. s̄z ahiis cāpona pulsāte. hoc ē tuba sonante damabit̄ per angelos. Math. xiiii. Exhibūt̄ angeli et separabūt̄ malos de medio iustorū et mittēt̄ eos ī caminū ignis ibi erit̄ flet⁹ et stridor dētū. r̄ ibi dē. malos aut̄ foras miserūt̄. sic erit̄ ī cōsumatione seculi. Exhibūt̄ r̄. Et nō misz si mēdax eicē a xpo qa natura hēvnū cōtrariorū expellit̄ r̄ liquū. nō xps ē veritas. io. xiiii. Ego sū via veritas et vita. ergo necessario hō falsus r̄ mēdax eicē a xpo. math. xxv. Inutilē seruū eicite in tenebras exteriores. Dicit̄ q̄ si fiat circuit⁹ d̄ terra hybernica tāte potētie ē terra illa q̄ nullū anī malvenenosū poterit̄ illū circuitū ītrire. vel si fuerit̄ inclusū nō poterit̄ exire nisi aliū devolēt̄ eicā. Terra ista

veritate designat. i ps. Veritas de terra orta est. Ista veritas potētissima circum et munitivndiq; xpm in ps. Potēs es dñe et v̄itas tua i circuitu tuo. modovsq; ad diē iudicii hoīes infecti veneno mēdaciū ptinēt a dīnavitate. sic q̄ impossibile ē eos evadere: cū sit ne mo q̄ de māu eius possit eruere. Job. x. Sed certe tūc iudicabūz: ei cūl exē circuli istūz tradēz passioib⁹ eterni ignis. Ro. i. mutauerūt veritatē dei in mēdaciū. propterea tradidit eos deus in passiones et c. Secūdo est hō dei filia p̄pago. p̄me io. iiii. Videte qualē caritate dedit nobis de⁹ vt filii dei nomia remuret simus. Ergo sum⁹ generosi valde. Dei ei gen⁹ sum⁹ sic actū. xvii dicitur ip̄sius enī et gen⁹ sum⁹ Si vero ita cōtigeret q̄ fili⁹ nobilissimū regis cū preparata esset hōestissima virgo et nobilissimū generis i spōsā illā r̄pudiaret et vilissimū ribaldi filia acciperet in vxorē: ipse fatue eligeret ⁊ turpiter degnaret et tā se q̄ suū gen⁹ mirabiliter dehonestaret Sed hō x̄pian⁹ est ille q̄ gen⁹ dei p̄ fidē ⁊ baptisimū intravit Io. i. Dedit eis ptatē filios dei fieri. Isti p̄parata ē veritas seu sapia in vxorē naturaliter: quia oēs hoīes scire de siderāt. i. meth. et sap. viii. dicit vice ⁊ p̄sōa nature huane hanc amari et exḡhūi a inmentite meaz quesitū eā m̄hi assumē spōsā et amator factus suz forme illius. Ista v̄itas ē filia dei fm bern. B Mēdaciū vō filia diaboli. Io. viii. Mēdax ē et pater eius. glosa id est mēdaciū. Si ergo hō relicta veritate dei filia copulet sibi in vxorem mēdaciū filia diaboli turpiter degenerat et magnā ecūdiā sibi ip̄si facit. Etiō signēt amor ist⁹ spōse nobis mēdaci⁹. Eccl. vii. Noli amare mēdaciūz

aduersus fratrem tuū neq; in amicum similit̄ facias. Scit⁹ q̄ de iure cōi dispar cultus inter p̄trahētes impedit matrimonū p̄trahēdi et dirimit iā cōtractū. mō hō et ois rōnal creatura colere debet deū. Anselm⁹. c. ii. cur deus homo i p̄cipio dicit rōnal creaturam a deo factā eē iustāvt illo fruēdo beata esset dubitare nō debem⁹ Et catho Si de⁹ ē ai⁹ no. 10. Hic tibi p̄cipue et c. Sed cōstat q̄ mēdaciū colit diabolu si cut filia patrē q̄ patrē sequitur suap̄les et ideo de iure matrimonium tenere nō debet. tamē si de facto teneat quid cōtiget. sine dubio q̄ accipit filia a patre debet et dotem cōsequēter accipere ab eodē et certe dos quā diabolus dat cum filia sua ē infern⁹. Apoc. xxi. Oib⁹ mēdaciū ps illoz ē i stagno ignis. Osee x. ferietis fed⁹ cū mēdacio et germiabit quasi amaritudo iudicium. et ideo tales p̄nt dicē. Illud ysaiē xviii. Percussim⁹ fed⁹ cū morte et cur inferno feci⁹ pactū. Scitis q̄ de iure cōi q̄ cōtrahit primo cū vna. ⁊ postea cum alia vocat̄ bigam⁹ et afficitur talis corā iudice si agat̄ cōtra eū ad mortem quantūcūq; sit lrāt⁹ nō euadit. Sic christian⁹ p̄mo cōtrahit cū v̄itate filia dei. Osee. ii. Sponsabo te mihi in iudicio et iusticia. Et infra. Spōsabo te michi in fide si postea p̄t hat cū mēdacio efficit̄ bigam⁹ et in iudicio gnali euadere nō poterit Nota q̄ posset p̄bilitē dici de ista sponsa que est veritas q̄ satis est formosa et amabilī tū q̄ v̄itas p̄ se odiri nō poterit nō tū est bñ fecūda q̄ nō parit bonā plē. Nā fm salustiu⁹ veritas odiū pant ⁊ iō dicit hoīes v̄itate cōit. q̄ p̄ eā icurrerēt odiū. s̄ illd̄ nō ē rōabile imo amico socrate et aicavitate sc̄m ē p̄honorare veritatē. vt

dicif in ethicis. Sed mendaciū multo
peiorē generat prolē qa mēdacū. est
peccatū et peccatū cū psumatū fuerit
generat mortē. Ia. i. Mors at inferna
lis ē peior ples q̄ odiū malorū homi
nū. Similiter nō p̄siderāt tales q̄ ē de
veritate sic fuit de rebecca. Gen. xxv
que habuit geminos in vtero. iacob z
esau. sic veritas duos filios simul par
it. s. dilectōez dei et odiū malorū hoīz
Malach. i. Iacob dilexi esau odio ha
bui. L. ii. vi. Beati eritis cū vos oderit
hoīes. Et ideo deponētes mēdacū lo
quimini veritatē vniqsq̄ cū proximo
suo. ad ephē. iiii. Tercio ē hō dei nat
uralis ymago. Vnde aug. xiiii. de
trinitate. c. xv. Eo q̄ppe mens ymago
dei est quo etiā capax est eiusq̄ parti
ceps esse potest et ideo sicut in trini
tate paterna mēoria gignit verbū qd
est veritas ita mēs hūana nullū aliud
verbū gignere debet nisi verax. Eccl.
xxxvii. Ante oīa verbū verax p̄cedat
te. persōe diuersorū regnorū et diuer
sarū terrarū faciliē ab inuicē discernū
tur per diuersitatē ydiomatū et ligu
rū vt cōit. quia q̄ gallicū loquit̄ galli
cus ē vel s̄sumat: et q̄ anglicū anglic⁹
sic enī arguebat̄ cōtra petrū q̄ ess̄ ga
hile⁹ et xp̄i discipul⁹. Math. xxvi. Ve
re et tu ex illis es nā et loq̄la tua mai
festū tefacit b Sūt aut̄ moraliter
loquēdo duo regna ad inuicē in hac vi
ta cōmixta. vidēz regnū dei et regnū
mundi. regnū xp̄i et regnū diaboli.
regnū celeste et regnū terrestre. Et si
cut ista distāt in regib⁹ et legib⁹ ita in
ydiomate nō cōcordāt Nā ydioma re
gni celestis ē veritas. i ps. Dñe in celo
mia tua z veritas. z ydioma vō regni
terrestis siue mundi ē falsitas. Osee.
iiii. Non est veritas nō miā. nō ē scia

dei i terra. maledictū et mēdacū. hoi
cidiū et furtū. et adulterū in undaue
runt. Si ergo homo velit p̄pedē ad qd
regnū p̄tineat videat cui regno i ydio
mate cōcordat. Narrāt hystorie q̄ cū
vinhelim⁹ dux normanorū regnū an
glie p̄sumisset. deliberauit quō ligua z
saxonica posset destrūē et āglia z nor
mainā i ydiōate p̄cordare. z iō ordia
uit q̄ null⁹ i curia r̄gis placitaz nisi i
gallico. et itez q̄ puer glibz ponēdus
ad lras addisceret gallicū et p gallicū
latini q̄ duosq̄ hodie obseruāt Isto
mō moralit̄ p̄iceps hui⁹ mūdi diabo
l⁹ est. Io. xvi. p̄nceps hui⁹ mūdi iā iudi
cat⁹ ē. Sed verū ē q̄ p̄ncipatū suū i mū
do nō hz hereditaria successiōe. sed vi
olēta oppressiōe z iō nō ē heres s̄z cō
q̄sitor ydiōa vō suū p̄pū i puicia ifera
li ē mēdacū. Ioviii. Cū loq̄ mēdacū
ex propriis loq̄ et ideo vt concordet
mūdū cū puincia ifernali in ydioma
te ordinauit q̄ oīa secularia in cōuēti
oib⁹ et mercatōib⁹ et cōmutatōibus
vtā mēdacū: et sicut puer docēdus i
scola p̄mo addiscit gallicū ita inuēns
seculo applicādis cum studeo et labo
re addiscit loq̄ mēdacū. There. ix. do
cuerūt ligua s̄z loqui mēdacū. Vn
de gre. xii. moriū expōnēs illd iob.
xv. Terrebit eū tribulatio et āgustia
vallabit eū. probat q̄ omē illud q̄ ma
lus homo perpetrat relicta v̄itate val
latur tribulationib⁹ et āgustis et la
bore Et hoc p̄bat sp̄aliē de mendace
sic. Mēdax relicta v̄itate mētū deli
berat vt audientiū aīz fallat. Sed quā
t⁹ labor ē sollicitē custodire ne ip̄a ei⁹
fallatia dephēdi queat? Pōnit quippe
antē oculos quid sibi a veritate scien
tūb⁹ responderi possit z cū magno cōa
tū p̄tractat quō p̄ argumētūz falsitatis

documentaveritatis exsuperet. Hincin de dicta circūtegit. et cōtra hoc vbi de prehēdi poterit veritati filēz rñsionez querit q̄ si vellet vey dicere vtiq̄ sū labore potuisset. Plana nāq̄ ē veritatis via: et graue est iter mēdaci. Vnde p̄ prophetā dicitur. Docuerūt ligūā suā loquī mēdaciū. Hec. gre. Et notādū q̄ mīs boui mētiores p̄nt se arguere seu iactare īgeniosos nō tñ sapiētes. Nāz duplex est opātio scientis et sapiētis. sicut dicit̄. i. elēchoz. videlicet nō mētiri de qb̄ nouit et mētientē posse manifestare. et quicūq̄ mētī arguit se n̄ esse sapiētē. Et ideo eccl̄. vii. Noli vel le mētiri omne mēdaciū. assiduitas enim illi nō ē bona. LEC. XII.

Nolite celare mortē in errore vite vestre neq̄ acgratis p̄ditionē i openb̄ manuū vestrarū qm̄ de⁹ n̄ fecit mortē nec delectat̄ i p̄ditione viuorū Postq̄ spūs sanctus declarauit q̄. liter hō tenetur ordinare v̄tiose suas affectiones. Primo cogitādo. Secūdo suas locutiones sermocionādo. Hic vlteri⁹ docet quō homo debet ordinare suas operationes pctm̄ detestādo. Et circa hoc duo facit. Nā p̄mo suadēz homini detestari pctm̄ t̄redo p̄viā timoris. Scdo sua det̄ illud idē alliciēdo per viā amoris. ibi. Creauit enim de⁹. Circa p̄mū duo facit. Quia p̄mo dissuadet pctm̄ p̄t pene cōsequētis acerbitatez. Secūdo p̄pter dei phibētis volūtatem ibi. Quomā deus nō fecit mortē. Dicit enim primo sic. Nolite zelare. i. diligere mortē. i. pctm̄ mortale qd̄ est cā mortis. Ia. i. Peccatū cū p̄sumatū fuerit generat mortē In errore vite vestr̄. i. erronee cōtra dei p̄cepta viuēdo puer. xiiii. Errāt q̄ operāt malū. Augusti⁹. ench. v. Nonnullis errasse profuit aliquando sed in via pedis nō i via

miorū. A Et ecce primū motiū q̄re nō debetis amare pctm̄: vidēz p̄ ne sequētis acerbitas q̄ est infernalis pena. Ipsa solavocat̄ p̄p̄e p̄ditō. p̄uer. xv. Infern⁹ et p̄ditio corā dño q̄to magis corda filiorū hominū. Vnde dicit. Neq̄ acquiratis p̄ditionē in opib⁹ manuū vestrarū quasi diceret nisi per opera propria acquireritis nūq̄ iuratis p̄ditionē. vitā nō possū⁹ habere nisi p̄ deū. sed p̄ditionē acquirere possū⁹ p̄ opera manuū nostrarū. Vñ signāter dī. Osce. xiiii. p̄ditio tua israel ex te tānī i me auxiliū tuū

Secundū motiū. quare non debemus amare pctm̄: est dei prohibētis voluntas: Quomā deus mortē nō fecit. i. nō ordinauit nos ad mortē eternāz sed magis ad vitā qui vult oēs homines saluos fieri hoc est leges dedit per quas ois hō saluari pōt si velit. Vel sic. de mortē n̄ fecit. i. pctā n̄ approbat nec diligit. De quo tñ dī. Nihil odisti eorū q̄ fecisti. Nec letat̄ i p̄ditōe viuorū. i. nō ordiat p̄mo ⁊ p̄ncipalit̄ q̄ homines p̄dāt. s̄z ipi p̄ maliciā p̄dūt se ipsos Io. xii. Qui amat aīaz suā p̄det eā. luca. ix. Fili⁹ hoīs n̄ veit aīas p̄dē s̄z sal. Nolite ḡ zelare mortē. a Notād q̄ inethaphorice loq̄ndo pctm̄ satis cōueniēt vocat̄ mors p̄t tres ratōes vidēz. p̄t filēz defectū. p̄t cōsimilē effectū. ⁊ p̄t p̄silez aspectū. De p̄mo q̄a moriēte corpe t̄sē p̄cessi⁹ deficiē. p̄ corp⁹ distpat̄ ⁊ distrasiat̄. Z⁹ ifirmat̄ 5⁹ moriē. quarto. portat̄ e x̄ domum quito sepelit̄. sexto avernib⁹ p̄sumit̄ Isto aīa p̄mo distpat̄ ⁊ distrasiat̄ p̄ tētatōez ⁊ cogitatōez de pctō. Scdo ifirmat̄ p̄ p̄comitatē delectatōez. Tertio moritur per consensū. Quarto aspōrtatur de domo et elongatur ab hoib⁹ p̄ cipe sue abhoiatōez apud homines

Quis sepelit p mala cōsuetudinē sic
 enī terra vel lapis supposit⁹ onerat et
 opprimit corp⁹ ne resurgat etiā si pos
 set. Ita mala cōsuetudo est q̄si quedam
 moles grauiſſime opprimēs et neces
 sitans hoīez ad peccādū. Vñ aug. viii
 cōfessionū. v. c. Lex pcti est violentia
 cōsuetudinīs q̄ trahit⁹ z tenet⁹ etiā iuit⁹
 anim⁹ eo merito quo in eā nolēs illa
 bit⁹. Et in eodē. c. cito post p̄mū. loqns
 de seipso p statu pcti añ baptismū suū
 Iuspirabā inq̄ ligat⁹ nō ferro alieno
 fed mea ferrea volūtate velle meū te
 nebat iūmi⁹ z ide mihi cathenā fece
 rat z pstrinxerat me q̄ppe ex volūtate
 puerſa fcā ē libido et dū fuit libidini
 fcā ē cōsuetudo: et dū cōsuetudini nō
 resistit fcā est necessitas. Hec aug⁹. Et
 hec cōsuetudo peccādi cōpat⁹ lazari se
 pulture fm eisdē in fmōe dñi in mō
 te. li. p̄. c. xiiii. Et sicut videtis istis ma
 gnis z nobilib⁹ fuit sepulchra honestis
 sima. de marmore. vel de aliis hone
 stis lapidibus. seu lignis cū figuris et
 picturis q̄ s̄l ornāt z onerāt z honestāt
 Ita istis magnis z potētib⁹ mortuis p
 pctm faciūt adultores sepulchra de
 albata z depicta pigētes z palliātes. di
 minūtes vel excusātes imo cōmēdā
 tes pctā potētū. q̄ laudat⁹ pctōr i de
 fideris aie suēz iniqu⁹ bñdicat⁹ z istu
 dent⁹ eos honorare. z ornare Et ita fa
 ciūt. s̄z tñ fil cō hoc onerāt z opprimūt
 miserōs ne resurgāt p pñiaz de pctis.
 Vñ narrat gre. iiii. mo. ca. xix. q̄ xps
 tres mortuos suscitauit. puellā in do
 mo. iuuenē i porta. lazari i sepulchro
 Quartū vō mortuū disciplo nūcāte
 cognoscat. s̄z tñ nō suscitāt q̄ualde dif
 ficile est vt is quē post vsū male cōsue
 tudinis et adulatū lingue excipiūt a
 mētis sue morte reuocet⁹. de quo bñ
 dī. Sinite mortuos sepelire mortuos

suos. Mortui enī mortuos suos sepe
 liūt cū pctōres fauorib⁹ p̄mūt. Erat at
 lazari mortu⁹. s̄z nō a mortuis sepul
 tus. sed a fidelib⁹ mlierib⁹ cū pietate
 sepult⁹. Quarto corp⁹ mortuū a ver
 mibus cōsumit⁹ z sic mēs puaf vita gra
 ti ea v̄mib⁹ cōsue deſperatōis z finalis
 ipnie corrodit⁹ z mordeſ. Sic igif p̄ue
 niēt pctm dī mors p̄p̄t simlē defe
 ctū vel p̄cessū deficiēdi. sic eī itrat in
 aīaz sicut mors iū corp⁹. Ad ro. v. pec
 catū itrat in mūdū et per pctm mors.

Scdo vocat⁹ pctm mors p̄p̄t cōsimi
 lē effectū. mors nāq̄ facit corp⁹ rigi
 dūz frigidū. fetidūz putridū horridū
 et terrenū et p̄derosū. Isto mō mora
 liter pctm facit aīaz rigidā p supbiā et
 inobediētā ad deū. puer. xviii. cū ob
 secrationib⁹ loq̄t paup et diues effabit⁹
 rigide. diues id ē supb⁹ fm glo. et effi
 cit aīaz frigidā p iuidiā quā vocat pro
 pheta maliciā. Ihere. vi. sicut frigidā
 facit cisterna aquā suā sic frigidā fecit
 maliciā aīaz suā. Fetidā per luxuriā.
 ysaie. xxxiiii. De cadaverib⁹ eorū q̄scē
 det fetor. Putridā p gula imoderatiā
 per quā s̄fesus et rō sepeliūt⁹ et operiū
 tur et hō i aīaz cōmūtāt Ihere. xxii.
 Sepultura azini sepeliet⁹ putrefactus
 et p̄iectus extra portas iherl̄z. Horridā
 p iracūdiā. Gen. xv. Horror magn⁹ et
 tenebrosus iuasit abrahā. Terrēa per
 auariciāz q̄ nihil sapit nisi terrenū vt
 dicat⁹ tali aīe sicut talpe dixit natura z
 de⁹ sp̄tī. Gen. iiii. Terrā comedes cū
 ctis dieb⁹ vite tue Pigrā p accidiā q̄ hō
 nihil boni opatir. puer. xiii. vult et nō
 vult piger aīa at opantiū ipiguabitur:
 et cōueniētē pctm vocatur mors p̄p̄t
 cōsimilē effectū Ad Roma. vii. pctm vt
 appareat pctm per bonū opatū est mī
 hi mortem vt fiat supra modum pec
 cans peccatum per mandatū. Ter

no, ppter cōsimilē aspectū quātiūcūq;
enī fuerit homo amabilis et pulcher
et delicatus statī post mortē est horri-
bilis turpis et abhoiabilis et a cōmuni
one hoīm seq̄strabilis et separādus ē.
sic aīa ante peccatū pulcherrimāz for-
mosa videt̄. Iuxta illud Cāticorū. iiii.
Tota pulchra es amica mea et macula
nō est in te. Per peccatū vero spoli-
atur gratuitis et vulnerat̄ in natura-
libus. fit feda et abhominabilis corā
deo vt dicat ei deus illā. Eze. xvi. Ad
omne caput vie edificasti signū p̄stituti-
onis tue et abhoiabilē fecisti decorez
tuū. Et tūc p peccatū aīa misera sepa-
ratur a cōmunionē fidelīū et amicitia
dei et angelorū bonorū. puer. xiiii. in
fine. Miseros facit p̄s peccatum.
Fatuissim⁹ operari⁹ est ille q̄ difficulti-
mis laboribus se fatigat et tamē nihil
stipēdiū vel mercedis reportat in fine
Qd̄ laborib⁹ difficultatib⁹ et piclis se
exponūt hoīes p̄ pctō. isti p̄voluptati-
bus isti p̄ cupiditatib⁹ isti p̄vanitatib⁹
iexplicabile dictū et qd̄ erit stipēdiū
Certe mort̄ dispēdiū et ifemale sus-
pēdiū. Ad ro. vi. in fine. stipēdia pcti
mors. Et ideo postq̄ p̄misit sapiens
nolite zelare mortē. Signant̄ subiūgit
neq; agratus p̄ditionē in opibus ma-
nuū vīarū quasi diceret. nullū aliud lu-
crū habebitis per peccatū. Et quia ma-
nis est organi organorū hominis. si-
cut dicit̄ tertio de aīa. Ideo male opa-
tiones q̄cūq; possunt exercei per opa
manuū phibent̄. Secūdo notadū qd̄
de triplici morte legim⁹ in scriptura.
B Est enī mors claustralis cōuer-
sationis. mors carnalis resolutionis. et
mors infernalis cruciationis. Prima
mors est volūtariē venerāda. Secūda
est multipharie meditāda. et tertia est

quotidie detestāda De p̄ma scā religio
vocat̄ mors figuratiue. Vnde vulga-
riter regulares dicim⁹ mortui. et secu-
lares viuētes. Et tamē mal⁹ secularis
vere mortu⁹ est et bon⁹ regularis ve-
re viuēs. nā malo seclari dicit̄. Apoc-
tertio. Nomē habes vt viuas et mortu-
us es. Et de scetis dicit̄. ii. ad corin. vi.
Quasi moriētes ecce viuim⁹. Mor-
tui enī sūt pctō; viuētes autē deo Iuxta
illud ad Ro. vi. Existimate vos quidē
mortuos eē peccato viuētes autē deo
in xp̄o iesū. Quare autē religiosi mor-
tui dicim⁹ p̄nt aliq̄ p̄gruntates adduci
Primo. n. mortu⁹ cōdit̄ testamētū su-
um in q̄ legat aīaz suā deo et corp⁹ tu-
mulo facultates amicis et sup̄ his exe-
cutores assignat et p̄stituit. Isto modo
religiosus p̄fitendo dat aīam suā deo
corp⁹ assignat monasterio: facultates
habitas et habēdas resignat mundo.

Executores illi⁹ testamēti cōstituit
prelatos suos. quorū custodie tā corp⁹
q̄ aīam suā tradit. Itē moritur⁹ incipit
amittere calorē naturalē postea sensu
um vsū exteriorū. sicut visus auditus
et huiusmodi. tādē vltimo motū suūz
ppriūz ita qd̄ si moueri debeat de loco
ad locū: oportebit qd̄ hoc p̄ alios nō p̄
seipsū. Deinde amittit loq̄lā pau⁹ ei
tribunē breuis et in certa mēsurā et sic
finalitē abscondit̄ in sepultura. Isto mō
moraliter igrediērs religionē. Primo
amittit calorē. hoc ē oēs calorē carna-
lē vī mūdiale amicorū. vī parētū q̄ pos-
set a mūdi p̄tēptur scāptēplatoē retar-
dari. Scdo amittit q̄si vsū sensuū extē-
rorū p̄ honestā et religiosā custodiā. vi-
sus audit⁹ et gust⁹. Tertio p̄dit q̄si loq̄-
lā p̄ silētiū locis et t̄pib⁹. p̄ueniēt̄ fruatū
Silētiū nauq; mltū inuiat ad mētis
recollectionē et grāz p̄sequēdā. In cui⁹

figurā zacharias mir⁹ genunt iohēm
.i. grāz. Luce. i. Quarto pdit motū p-
priū. i. ppriā volūtātē qā nūq̄ se mo-
uet vel vadit nisi p obediētā vel licen-
tiā platorū. Quāto tribuit sibi pann⁹
modic⁹ qā habit⁹ vilis ad necessitates
nō ad supfluitatē. Et sexto tādē absco-
dit in claustro q̄si in sepulchro suo: ne
p sc̄li tumult⁹ a sc̄is occupatōib⁹ tur-
bet. Vñ istis sic mortuis d̄r ad Colo-
iii. in p̄ncipio. Mortui ei estis: vitave
stra abscondita est cū xp̄o. b Sc̄da
mors est carnalis resolutōis et hec est
m̄ltipharie meditāda. eccl̄. xiiii. Me-
mor esto quā mors non tardabit. Et si
cutidē cibus ē ifirmo amar⁹ et sano su-
aus: ita mēoria mortis sc̄is et v̄tiosis
hoib⁹ ē valde delectabilis. sic ip̄is autē
et p̄ctōrib⁹ mirabilis amara. Eccl̄. xli.
i p̄ncipio. O mors q̄ amara ē mēoria
tua hoī iustoz pacē h̄ntis i substantiis.
id ē diuinitis suis. Et ifra. O mors q̄ bo-
nū ē iudiciū tuū hoī idigētī et q̄ miora
tur virib⁹. Ista meditatio facit mūdū
ptēnere. Ihero. ad paulinū. Facile ptē-
nit oīa. q̄ cogitat se q̄tidie eē moritur⁹.
Facit hoīez carni resistere iuxta illud.
v̄. Nō aliē meli⁹ poterit caro viuā do-
mari. Mortua q̄lis erit q̄ sp̄ p̄medita-
ri. Itē facit hoīez p̄cāvitare. Eccl̄. vii.
in fine. In oib⁹ opib⁹ mēorare nonissi-
ma tua et in etnū nō peccabis. De hac
meditatiōe. Seneca de copia v̄borū.
Cū rerū natura delibera hoc medita-
re q̄tidie vt possis equo aīovitā relin-
q̄re. Tertia mors est ifernalis cru-
ciationis. et hec ē q̄tidie detestāda. de q̄
in ps̄. Quasi oues i inferno positi sunt
mors depascet eos. Omis ē stolidissi-
mū pec⁹ et int̄ alias pditiōes si hēt q̄ si
fit i domo accēsa nō exit ab igne s̄z ma-
gis igerit se igni sic dānati in inferno.

ita effecti stolidi et p maliciā obstinati
q̄ de inferno q̄ ē eis q̄si dom⁹ accēsa nū
q̄ exhibūt. Et hec est mors sc̄da de qua
apoc. xxi. Et de h̄ i ps̄. Mors p̄ctōriū
pestīa. huic p̄ria illa vita de q̄ loquēs
ābrofī ita ait. Est vita s̄n morte certe
sine forte dies s̄n nocte. gaudiū s̄n me-
rore. trāq̄litas s̄n labore. fortitudo si-
ne debilitate. rectitudo s̄n pueritate.
pulchritudo sine deformitate. veritas
sine falsitate. caritas sine invidia. felici-
tas sine miseria. hāc nobis p̄cedat. et c̄.

LECTIO. XIII.

c Reant ei de⁹ vt eēt oīa et sana-
biles fecit natōes orbis terraz. nō
ei ē illis medicamētū ext̄minii. nec in-
ferorū regnū i tra Postq̄ sp̄s sc̄s
dissuasit peccatū inq̄ opatōis icutiēdo
timorē per penā q̄ seq̄r Hic dissuadet
idē alicūdop amorez recitādo diuina
b̄nficia q̄ hoī p̄ferūt Et circa h̄ duo
facit. nā p̄mo declarat q̄les deus fecit
hoīes q̄tū ad naturalia. Sc̄do excludit
tria p̄ q̄ hoīes se excusāt a p̄ctis q̄tū ad
mortalia. ibi. nō enī illis. Circa p̄mū
duo facit qā p̄mo ondit q̄lit̄ deus crea-
uit oīa ḡnalit̄. Sc̄do q̄le fecit gen⁹ hu-
manū specialit̄ ibi. et sanabiles fecit.
Quātū ad p̄mū ptinuās se ad p̄ceden-
tia dicit sic. Iō de⁹ non fecit mortē id ē
peccatū qd̄ dicit ad mortē. qā de⁹ cre-
auit vt eēt oīa. mors autē et p̄ctm̄ facit
hoīez nō eē. Trenorū. iiii. p̄res nostri
peccauerūt et nō sūt. Et. p̄. ad Cori. xiiii
Si liguis hoīz loqr̄ caritatē aut nō ha-
buero nihil s̄z. Et Aug⁹. sup iohēm.
Peccatū nihil estz nihil fiūt hoīes dū
peccāt. Ex quo ḡ de⁹ non solū creauit
hoīes vt eēt s̄z etiā os res vt eēt vna
q̄q̄ i sua natura. manifestū ē q̄ de⁹ nō
fecit peccatū. et iō nō approbat p̄ctm̄ p̄
qd̄ peccātes a p̄fectōe sue nature defi-

cium. Dicit g. Creauit enim de⁹ vt esset oia. creauit scilicet per potentiam. oia in sapientia p̄s. oia in sapientia fecisti. vt essent
A Ecce bonitas sine demerita Ang⁹. xi. de ci. dei. ca. xxi. tria maxie scienda sunt de creatura. q̄s eā fecit p̄ quid eā fecit ⁊ quare eā fecerit. Et hec tria insinuat scriptura cū dicit dixit deus. fiat lux et facta est lux et vidit deus lucez q̄ esset bona. Si ergo querimus quis fecerit deus est. Si per quid fecerit dixit fiat et facta ē. Si q̄re fecerit quia bonus est hec ille. Vnde damascenus libro secūdo. c. scd. oga bon⁹ ⁊ supbon⁹ est de⁹. nō ē cōtent⁹ sui ipsi⁹ p̄tēplatiōe s̄ supabūdātia bonitatē acceptauit generare quedā quib⁹ bñ faceret et p̄cipata sua bonitate ex nō eē ad eē dedit et p̄didit vniuersa. Et Plato in thimeo optim⁹ erat ab optimo porro inuidia religata ē Ita q̄ p̄sequēt sui similia cūcta. put cuiusq̄ natura capax btitudinis eē poterat effici voluit. quā q̄dem volūtate dei originē rerū certissimi mā si quis ponat. recte eū putare p̄sentia hec. Plato Ex qb⁹ format talis ratio. Amor ⁊ gratitudo p̄pellūt hoiem cauere offēsa bñfactorz ⁊ amicorz. sed deus est benefactor ⁊ amic⁹ hoim p̄cipuus q̄ creauit hoiez ⁊ alia oia p̄p̄t hominē. ergo ois hō vitare tenet ne eiz offēdat. ⁊ hec ratio inuitur in l̄ra. Creauit de⁹ vt essēt oia. Cōsequēt p̄ bñficiū creatōis s̄biūgit bñficiū r̄creatōis seu refoātōis. Et d. q̄ n̄ solū de⁹ creauit hoies int̄ oia alia imo fecit eos tales q̄ si laberent in pctm̄ sanari possūt p̄ sua sacramēta. Et hoc est q̄ dicit Et sanabiles fecit natiōes orbis terrarū hoc ē hoies q̄ nascūt de terra Et h̄ ē speciale bñficiū qd̄ solis hoib⁹ est collatū Angeli ei isanabili⁹ peccauerūt. Vñ damascen⁹ li. ii. c. iiii. Scire oportet qm̄

quod hoib⁹ est mors hoc est āgelis casus et p̄ p̄sequēs sicut homo mortuus est isanabilis per naturā ita angel⁹ p̄ casū. sed hōi est hoc collocatū q̄ licet mltoties ifirmet⁹ per peccatū. semp̄ tñ manet sanabilis citra mortē et hoc est q̄ deuote recolit p̄s. Bñdic aia mea domino. ⁊ noli obliuisci oēs retributōes eius. Qui p̄piciat⁹ oibus iniquitatibus tuis qui sanat oēs ifirmitates tuas Ex istis recolligit talis ratio. Amor ⁊ gratitudo p̄pellūt hominē vitare offēsa illius qui sanat et curat oīs infirmitates suas. sed deus hoc facit hōi si velit ergo zc. Et hec ratio innuit in hac littera. Et sanabiles fecit nationes orbis terrarū. Nō nationes colorz videlz angelos. sed specialit̄ nationes xpianorū in p̄s. Nō fecit taliter omni nationi. Nobis aut̄ iā in noua lege purdit de tot remediis tot sacramētis tot indulgētis quib⁹ sanari possum⁹ si velimus. Sed heu. Ihere. li. dicit. Curauimus babilonē et nō est sanata. Cōsequenter ai dicit. Nō enim est illis. zc. Excludit triplicē excusatiōez quā etiā tollēt pctōres allegare. Ad excusandas excusatiōes i pctis Dicit eī q̄ speciositas ⁊ bōitas rerū creaturarz allicit hominēz icitat hoiez adp̄cupi scētia oclorū p̄ legē dei Scdo addūt dicit carnis fragilitatē necessitare hoiez ad pctm̄. Ter⁹ dicit q̄ demōes hoies decipiūt peccare faciūt qdā violētia extrinseca. S̄ istas tres excusatiōes irrationabiles tollit sp̄s scūs p̄ duas negatias Primo duas Prias s̄ p̄ istā negatiaz. n̄ ē ei illi medicamētū ext̄mimi Illi id ē creaturis oib⁹ q̄s de⁹ posuit i mūdo. nō ē infectio ad causādū pctm̄ Tertiā ū excusationē tollit p̄ scdaz negatōez ibi nec iferorū regnū in terra. Cōt̄ duas p̄mas ḡ dicit. non est illis. i. oibus rebus q̄s

creant de^o posuit in nudo medicamē
tū exterminii: hoc est non est necessa
ria imutatio vel infectio ad cāndū ex
terminiū id ē pctū ppt quod hō exter
miatur id est incurrit exterminū et
nūvel extmiat id est e x terminos ec
clesie vtriusq; ponit. Et ē methapho
ricus mod^o loquēdi quasi medic^o dicēt
infirmo onēdo sibi aliquē cibū extē
neū comedas secure de isto: modera
te tñ. quia nihil periculi nihil mali in
eo est: nisi tu facias excessū. Et vult di
cere q̄ hoc nullo mō ē imputandū bo
nitatibz vel speciei vel forme q̄ ho
mines in amore mūdānoꝝ contra a
morē dei fingūt. sed tñmō puerfita
ti hoīz q̄ malevūt reb^o bñ creatis. Et
sic tollit prima excusatio. Vñ aug^o d
vera religioe. c. xxxviii. Nec aq̄ malū
nec aial quod i aere viuit. Nā iste subē
sūt. sed malū ēvolūtaria p̄cipitatio i a
quam et suffocatio quam submersus
patitur. Stylus ferre^o alia parte q̄ scri
bam^o: alia qua deleam^o fabricatus est
in suo genere pulcher et ad vsū nostꝝ
accomodatus et si q̄sq; ea parte scribēt
q̄ deletur et eavelit delere qua scribit
nullo mō stilū malū fecerit sed ip̄z fac
tū inre vituparet. hec aug^o. Secūda ex
cusatio pctōꝝ qua dicit fragilitatem
carnis ad peccandū i pellere. excludit
per illud idē. Nō enī est ill medicamē
tum extmīni hoc est cōcupia necessi
tans vel exterminās sed excitās tantū
quā hō peccādo habere meruit z de q̄
si velit p̄ficiat si resistit. Vñ gre. ix. mo
ra. c. xxxvi. Superna dispesatio idcir
co nos tota sibi iuteuione seruientes
carnē nostram p̄mittit impugnationi
bus cōcuti. ne mēs nrā audeat in sup
biā presūptione sue securitatis eleua
ri vt dū pulsata trepidat. in solo aucto

ris adiutorio pedē robustū^o spei figat
Item ibidē libro. ix. c. iii. dicit sic. Ad
ima quippe trahit caro ne extollatur
spiritus et ad sūma trahit spūs ne pro
sternat^o caro: spūs leuat ne iaceamus
in imis: caro aggrauat ne extollamur
ex sūmis. Et sic fm gre. q̄dā certo mo
deramine fit vt carne depmēte sed nō
p̄sternente: hō desperatōis lapsū caue
at. et spū eleuante z tamē tētatōes sen
tēte supbie casū enadat. et sic dū spūs
sursū trahit et caro retrahit subtilissi
mo interni iudici moderamine infra
sūma et supra infima iu quodā medi
o aia liberatur. Et sic p̄ q̄ nō ē i hoīe
medicamētū exterminii. Sapie. iii.
Deus creauit hoīez inexterminabilez
et ad imaginē similitudinis sue fecit il
lū. Tertia excusatio peccatorū ē ppt
demonū infestationes. sed excusatio i
sta excludit^o. per tertiā negatias que ē
ista. Nec inferoꝝ regnū i terra id est
regnū vel dominiū. infernoꝝ id est
demonū nō ē in terra id est i hoīb^o vi
uentib^o in terra et de terra exñtib^o
et ideo licet hoīb^o p̄nt malū suggē et
temptare sed nullo modo violētare p̄
mittuntur hoīez et iō dominiū nō ha
bēt in homine nisi hō spōte per libez
arbitriū eis subdi velit. Vñ bern. sup
cāti. f. lxxxvi. Impulsor hoīs diab^o
est impulsor mūd^o. i. impulsor hō. Quis
iste hō sit q̄ris: q̄sq; hō sui: | noli mira
ri | vsq; a deo i pulsor sibi est et suimet
precipitator vt non sit qd̄ in altero im
pulsore formides. si ipse a te p̄pria
contineas manus: manus tua cōfessus
tu^o B Nota super illd̄ Creant de
us vt essent omnia q̄ cōsideratio crea
turaz ppt hoīez factariū mouet ho
minē erga deū ad quīq; laudabiles di
spositiones mouet enī hoīez ad amo

Stylus ferreus

re ad honorē. ad stuporē. ad tiorē: et ad laborē. De p. aug. x. cōfessionū. c. xviii. Celū et terra et oīa q̄ in eis sunt ecce vndiq̄ mihi dicūt vt te amez. nec cessent dicere omnib⁹ vt sint inexcusabiles. et ifra. c. vii. Quid āt amo cū te amo nō spēs corporis nō dec⁹ i creaturis nec cādorē lucis nec dulcēs melodias cātilenarū. nō flos et vnguetorū et aromātū suauitatē. n̄ māna et mella nō mēbra acceptabilia carnis amplexib⁹. nō hec amo cū amo deū meū et tū amo quandā lincē et q̄daz vocē et quēdā odorē et quēdā cibū et quēdaz amplexū interioris hominis mei. vbi fulget aīo meo qd nō capit locus et vbi sōat qd nō capit tps et vbi olet qd n̄ edacitas et vbi heret qd nō diuellit facietas hoc ē qd amo cū deū meū amo De isto amore hugo de arra anie loquēs aīe sue dicit. Magno debito obligata es aīa mea et multū accepisti v̄ habuisti et p̄ his oib⁹ nō habes quid r̄ tribnas nisi vt tātū diligas. Nā quod p̄ dilectionē datū ē nō meli⁹ nec decētū q̄ per dilectionē rependi potest. Sapie xi. in sic. diligis oīa q̄ sūt et nihil odisti eorūq̄ fecisti. Ex q̄ ḡ p̄ dilectionē hoīs oīa fecit. rōabile ē q̄ super omnia ab homie diligat imo sicut a deo per amorē pcedūt ita p̄ amorē regunt et p̄ amorē in deū redeūt q̄tū possūt secūdū boeciū. iiii. de p̄so. metro. vi. Vn de oīs res nitit̄ facē orbē sū id est circulū. vñ dicit hic ē cūctis p̄is amor Se cūda cōsideratō creaturaz monet hominē ad honorē debitū deo impēdendum. oīs enī creatura p̄ sue nature potētia deū nitit̄ honorare necē aliq̄ r̄s corporea q̄ suis legib⁹ nitit̄ obuiare. Vñ boe. iiii. de cōso. p̄sa. xxii. pbat q̄

oēs res a deo q̄si volūtariē regūt seq̄ ad disponētis nutū pueniēt et p̄tēpērate couertūt. nec bonū regimē foret si foret iugū detractātū nō obtantiūm sal⁹. iō cōcludit q̄ nihil naturā suam seruās deo cōtrariari conat⁹ et hoc ē qd dicit̄ sap. viii. in p̄ncipio. attigēs a fine vsq̄ ad finē fortiter et disponēs oīa suauiter. De isto honore loq̄r anselm⁹ prmo. cur de hō. c. xii. Sic oīs volūtas rōalis creature subiecta debz esse volūtati dei. et hoc ē debitū qd debet angel⁹ et hō deo. quod solūdo ul⁹ lus peccat et q̄ oīs q̄ nō solūit peccat Hec ē iusticia sine rectitudo volūtatis q̄ iustos facit sine rectos corde id ē volūtate. hic ē sol⁹ honor et tot⁹ quē debet m⁹ deo et a nobis exigit de⁹. si ansel.

Hanc cōsiderationē ceaturaz. habuerūt illi tres pueri in fornace qui omīs creaturas sigillatū ad deū laudandū et honorādū et innuocādū induxerunt Dan. iii. Bñdicite oīa opa domini domīo. i. pe. iiii. In omnib⁹ honorificet̄ de⁹ Tertia cōsideratio creaturaz monet ad stuporem. Nō enī ē tā parua creatura in hoc mūdo cui⁹ naturā cōpositionē et virtutē possit p̄phēdere intellect⁹ sed magis stupere et mirari Ihere. v. in sic. stupor et mirabilia facta sūt in terra. Eccl. xi. mirabilia opa altissimi soli⁹ et glōsa et abscondita et immensa opera illi⁹ Quarta p̄sideratio creature monet hominē ad tiorē Omnis ei creatura triplici voce alloquit̄ hominē sicut dicit. hugo de archa noe. In hoc enī genere cōtemplationis audiūm⁹ oēm creaturā tribus vocib⁹ nobis loquētē b̄ P̄ria vox dicit. Accipe. Sēda dicit. Redde. Tertia. Fuge. Accipe beneficiū: redde debitū: fuge suppliciū. Primavox est fa
d. i.

mulātis. scda ē amonētis. tertia cōmi-
nantis. Vox famulantis ē. Celū dicit
ego mistro tibi lucē i dievtvigiles. te-
nebras in noctevt pauses. ego ad ob-
lectationes tuas gratas tpm vicissitu
diues paro et tēporeveris et estad fer-
uorē. autūm plenitudinē. algore hie-
mis et ego alternatib⁹ in incrementis die-
rū et noxiū spacia simili rōe dissimili-
ter extendo. vt etvarietas tollat fasti-
diū et noua oblatio pariat oblectamē-
tū. Aer dicit. vtilē tibi prebeo statū et
omē gen⁹ aialū ad tuū mitto obsequi-
um. Aq̄ dicit. potum tibi p̄beo sordes
purgo arētia rigo ⁊ diuersa genera pi-
sciū ad tuū vsū ministro. Terra dicit.
ego te porto pane cōforto vno letifi-
co oī gñe fructuū oblecto diuersis aia
lib⁹ menfas tuas impleo. Secundavox
admonētis ē. mūd⁹ dicit vide hō quō
amauit te qui propter te fecit me. ser-
uio tibi quia fact⁹ sū ppter te. vt tu ser-
uias illi qui fecit te et me. me propt̄
te. tēppter se. si fētis beneficiū redde
debitū. Accipis benignitatē redde cari-
tatē hoc tribuit de⁹ h̄ exigit de⁹. Ter-
tia vox cōmunād ē ignis dicit a me co-
bureris. aq̄ dicit i me submergeris. ē-
ra dicit a me absorberis. ifern⁹ a me
deglutieris. quia oīs creatura sicut ex
cōditiōne homini famulat. sic etiam
peccatorib⁹ p̄ malorū suorū cōscia cō-
minatur vt in singulis creaturā se pu-
re timeat qd̄ se meruisse cogscūt. hec
ille. Et iō signat̄ dicit̄ ecci. xxv. timor
domini super oia se supposituit. q̄ ex
ex omni creatura hō debz cōcipere ti-
morē dei. Quāta cōsideratio creatu-
rarū seu vniuersi monet hoiem ad la-
borē. Omis ei creata natura habet ali-
quā vtilē opationē. vñ cōmētator. no-
no meth. c. vii. Qui aufert pprias op

ationes a reb⁹ aufert rezū essētiās. ho-
mo aut̄ ad laborē nascit̄. Iob. v. Et iō
cauedū ē sibi ne ociofus et inutilis ha-
beat. Et rogād⁹ deus vt nobis coopari
dignetur. q̄ ipse est de q̄ scribit̄ ysa-
ie. xxvi. Oia opa nostra opat⁹ es in no-
bis dñe.

LEC. XIII

i iusticia ei ppetua ē et i mortalis
iniusticia aut̄ mort̄ acq̄sitio. Im-
pii aut̄ manib⁹ et verbis accersit̄ il-
lam et estimantes illam amicam de-
stuxerunt sp̄siones posuerūt ad illas
quoniam morte digni sūt qui sūt ex pte
illi⁹. Postq̄ sp̄s sanct⁹ rationally re-
probanit̄ triplicē iniustorū hominū
excusationē. In ista pte soluit quādam
incidētē dubitationē et incidit dubita-
tio ex imēdate predictis. Nā dedara-
tū ē. q̄ pctōres se nō pnt̄ excusare p re-
rū sēsibiliū delectatiōes nec per caris
iudinationes nec per demonū itruse-
cas suggestiones et certū ē q̄ de⁹ ab i-
ustio creant̄ hominē iustū in statu i no-
cētie A. Est ergo dubitatio vñ p-
mo pueniat iusticia i genere humāo
ex quo hō creatus ē iust⁹ et se potuis-
set si voluisset in iusticia cōseruasse. et
circa hāc dubitationē sic procedit. Pri-
mo enī premitit qd̄ dubitatio suppo-
nit. Secūdo dubitationē soluit. ibi im-
pii. Premittit duo. Primū est q̄ iusti-
cia hoīs quātū in se est vel fuit potuit
fuisse perpetua. q̄ de⁹ nō potuit eā se
parare avolūtate ipsa nolēte. fm̄ aug.
de libero ar. c. viii. Similiter iusticia ē
ppetua et immortal̄ effectie. quia facit
homines perpetuos et immortales.
Sap. v. Iusti autē i ppetuū vīnēt. Iniu-
sticia vero est acq̄sitio mort̄ quia i ps.
Virū i iniustū mala capiēt in interitu
Est ergo dubitatio. Vñ prouenit in-
iusticia et mors i genere humano ex

q̄ creat^r fuit homo iust^r vel sine iustitia hñs immortalitatē in sua ptate q̄a ni si fuisset iustitia precedēs: nūq̄ fuisset mors subsecuta. ad ro. v. Peccati inuit in mūdū et per peccatū mors. nū qd pnt dicere impij q̄ de^r fecit eos in iustos probatū ē euz in lectione precedēte q̄ nulla creatura alia a volūte pōt facere volūtatē iniustā z constat q̄ facta ē iusta q̄ reliq̄ p̄vsa deovl a seipsa facta sit iusta. Cōsequēt ibi Impii. soluit istā dubitationē. et i solūdo dicit tria. Primi ē q̄ p̄m̄ parētes spōtanec peccauerūt. secundo q̄ erronee iudicauerūt. tertio q̄ suā prolē ex pacatione dānauerūt. Dicit ergo p̄ sic. Impii^r at. i. p̄m̄ parētes a pietate q̄ ē cult^r dei recedētes maib^r. i. o perib^r cōcedēdo pomūventū et verbis colloquēdo serpēti accersierūt illā. i. iniustitiā. et estimātes illā. s. iniustitiaz vī trāsgressiōnē dimi precepti aīcā. i. vtilē z expediētē eis. q̄a putauerūt q̄ iuxta promissionē facti fuisset sciētes. sicut dii. gen. iii. Defluxerūt. i. spōte p̄cipitauerūt i illā trāsgressiōnē siue iniustitiam: vel defluerūt. i. p̄didērūt stabilitatez iustitie originalis. Et spōsiones. i. pactavī p̄sioēs seu federa posuerūt ad illā. s. iustitiaz z mortē. et q̄le pactū ē? Certe tale qm̄ digni sūt morte q̄ sūt a pte ill^r. i. oēs q̄ de ill^r p̄m̄s p̄ntib^r obligatis iusticie descēderūt. Adā enī p̄sistit crimēlese maiestati. iō p̄m̄i debuit tā i se q̄ i suis filiis. ad eph. ii. Eram^r filii ire. a Hic at icidit duplex dubitatio lrālis. P̄ria ēvtr^r v̄tutes cardiales manebūt i patria. Istā q̄stionē ptractat beatus aug^r xiiii. de tri. c. ix. de magnis vbi recitat op̄ionē tūlii i hordēfio dicētis. v̄tutes q̄tuor cardiales nō manere p̄ hāc vitā. Si autē esset p̄ hāc vitā imorta-

liter liceret vivere in insuā sanctorum ut fabule referūt. Quid ei iudigerē fortitudie: cū null^r labor futur^r sit vel piculū vel de q̄ seruet iustia cū null^r appetet alienu. Ad quid tēpantia. quādo nulla ē libido: sic qd esset prudētia cū nulla sit electio boni vel mali? Vñ subdit. Si sic viverem^r essem^r beatus: sola cognitione nature q̄ nihil ē melius ac amabili^r. sed hāc viā nō tenet aug^r sed plane dicit q̄ iustitia manebit. de aliis q̄ fortassis manebūt. s̄z tā iustia q̄ prudētia habebūt alios act^r q̄ mō habet. Quod enī nūc agit iusticia i subiueniēdis miserj. qd prudētia i p̄cauēdis iudis. qd fortitudo i p̄ferēdis molestis. qd tēpantia i cohercēdis delectationib^r pravis. nō ibi erit oio vbi nihil oio mali erit. s̄z tūc erit op^r prudētie nullū bonū deo p̄ponere vel equare. fortitudis ei firmissie coherere. tēperantie nullo noxio delectari. iusticie subiectū eē deo. hec ē s̄ntia aug^r. Aliē dicit sanct^r thōas. secūda. scdē. q. vi. ar vii. Dicit enī q̄ in istis v̄tutib^r aliquid ē materiale et aliquid formale. Materiale est quedam inclinatio parti appetitive ad passiones vel operationes secundum aliquē modū. Formale autem est ordo rationis detēminās modū illū. Dicit ergo q̄ v̄tutes iste nō manebunt quātū ad suū materiale. quātūz autē ad suū formale manebūt. S̄z iste mod^r dicēdi nō apparet clar^r. tū quia v̄tus ē hit^r simplex nec potest cōponi ex icinatōe i appetitu et alio exīte i ratione. et maxie secūdū eum q̄a ponit q̄ fortitudo et tēpantia sint i concupiscibili et irascibili quas ponit potētiās irrationales affixas organif corporeis. prudētia poit i ratōe. et iustitiaz i voluntate. Ratio autē secūdū eū d. ii.

*Virgilio mō
vult b̄ s̄ mō
Gub^r i patria*

differt ab appetitu sensitivo et per omnia est
ymagiabile quod aliquis hinc proponat ex re
existente in re et ex re existente in appe-
titu sensitivo. Vnde facilius videtur dicendum
quod manebunt ibi hinc illi sed habent alios
actus. Iusticia autem plenius manebit quam alie-
qua principalior actus habet quam nunc. scilicet red-
dere unicuique quod suum est deo amore super-
oia: et proxiimo secundum mensuram voluntatis diuine
et ideo de eo signatur dicitur quod est perpetua et imor-
talis. Potest tamen saluari dictum sancti Thome
ut scilicet dicatur non intelligitur de oppositioe rea-
li alicuius virtutis de numero istarum. sed de
connotatione termini quia iste terminus tem-
perantia formaliter est habitus propter passionum gustum et tactum et sic in recto dicitur ha-
bitum et in obliquo passiones et sic de aliis
B. Secunda dubitatio litteralis est an ius-
ticia originalis includat aliquam donum
supernaturale. Et dicendum quod si iusticia ori-
ginalis dicatur perfecta ante ad deum subie-
ctione et corporis ad animam cum anima sine gratia
perfecte non possit subdi deo patet quod sic.
Sed si principaliter corporis ad animam sic non oportet.
Sic enim vocatur naturalis rectitudo
vel iusticia quam anima corpori perficiebat in sta-
tu inocentie iuxta illud. Iusticia enim perpetua est.
Notandum quod iusticia est munimentum
placitis. ornamentum triumphantis instrumentum
iudicantis. Propter primum dicitur quod lori-
ce. ad Ephesios. vi. et ultimo state id est lori-
ca iusticie etc. Est enim lorica generis armorum
defensiuorum et non inuasiuorum et disponit ipsum
hominem ad sustinendum iniurias aliorum sine
lesione vulneris. Isto modo iusticia munimētum
hominem a nocentibus si iusticiam habeat. Mathei. v. Beati qui persecutionem patiuntur propter iusticiam. Ista lorica
debet homo indui ut omne opus suum iusticia
reguletur sic arma lorice valent ad caput tibias et pedes et ad to-

tum corpus sic iusticia. Et ideo figuratim
dicitur de iusto. Indutus est iusticia ut lorica et galea salutis in capite eius.

Secundo iusticia est ornamentum triumphantis. et ideo comparatur corone in ludis agonisticis sicut in palestra vel cursu preponitur brauium in fine stadii et illud est primum certantis sicut agit Apostolus per ad Corinthios. x. Stadium in quo cursum est vita presentis cuius terminus est mors. in isto termino reponitur merces vestra finalis iuxta illud Ezechiel. iiii. prope finem versus ad mortem certa pro iusticia. Sed certe pertingit hominum impedimentum in currendo propter quod deficiunt a triumpho. sicut pertingit atalante virginem per ypomene. De quo narrat Ovidius. x. Metaph. prope finem quante agilitatis fuit in currendo quod a nullo viuente vinci potuit nec aliquem virum dignabatur habere nisi qui eam primo cursu vicisset et simul cum hoc fuit tante venustatis et pulchritudinis quod ab omnibus nobilibus amabatur et currebant multi: eius nuptias affectantes sed omnes defecerunt et capitibus plectebantur. Tandem iuuenis quidam informatus a venere nuptias eius postulauit et atalante offert se certanti. Cui iuueni uenus tria poma aurea dedit ut ea iuxta stadium proiceret et a cursu suo faceret virginem deuiare. Currunt agilissime hic inde incipit ypomene fatigari proiecit pomum aureum. Illa videns pomum diuertit a stadio ypomeneus preterit eam et precucurrit. illa deuiationem velocitate compensans celeriter eum attingebat proiecit secundum de quo consimiliter fecit illa tandem cum essent prope metam fortiter proiecit tertium et longius a stadio quam prius fecerat illa cupiditate allecta cucurrit ad pomum et interrim ypomeneus metas attingit et sic de

vGINE VICTORIÁ REPORTAVIT. Virgo ista
 velocissima ē aīa humana q̄ est mire
 venustatis q̄a creata ad dei ymagines
 et minue agilitatis quia affectionibus
 et cogitōib⁹. nūc ē rome nūc est pa-
 risiis nūc ī celo nūc ī terra nūc ī ī
 ferro. Ista habet currere per stadium
 vite p̄fētis ad bramū finalis iustitie.
 SYNNUS AGILLIM⁹ qui simul cū ea cona-
 tur currere videlicet diabolus qui cur-
 sor velocissim⁹ ē. Iob. xv. Currit adue-
 sus deū erecto collo: iste videt q̄ virtute
 et velocitate nō potest eāvincere et
 ideo cautelis vititur. p̄v̄tute. Habz tria
 poma aurea. i. tres pctōy delectatio-
 nes quas proicit iuxta viā huius vite.
 VNā quasi cito p̄p̄cipiū. secūda in
 medio. tertiā prope mēthā. Primā in
 uenib⁹. scdāz viñ. tertiā semib⁹. Primū
 pomū ē delectatio lascivie. scd3 super-
 bie. tertiū auaricie. Et si cōtigat q̄ ali-
 qs nō īpediat p̄mis duob⁹ vix tertiūz
 enadere poterit et sic perdit corōa iu-
 sticie finalis. Et iō necesse habet certa
 reviriñe et p̄vtuosā cōtinētā a talibus
 abstinere. Iuxta illud ap̄li. i. ad corin-
 th. Ois q̄ in agone cōtēdit ab omnibus
 se abstinere: supple istis trib⁹. Et ecci.
 xv. Qui cōtinēs est iusticie app̄hēdet
 illā. Sic eniz certauerat et cucurrerat
 paul⁹ sicut ip̄emet recitat. ii. ad thimo-
 theū iiii. dicēs bonū certamen certavi
 cursū cōstāmani fidē seruavi de reliq̄
 reposita ē michi corona iusticie. Terti-
 o iustia nō īstrumētū iudiciū. Sine eī
 iusticia null⁹ superior iudicat nec bene
 disponit et iō cōparatur regule. Si
 cut enī latom⁹ lapidē cedens et cōpla-
 nās duo semper hz ī prōptu. videlicet
 regulā et martellū et cū martello per-
 cutit. cū regula dirigit et exāinat plai-
 cū ita bon⁹ iudex vel plai⁹ q̄cūq̄ debet

duo habere in maib⁹. Malleū ad cor-
 rigēdū delicta. et regulā legis et iusti-
 tie ne fiat excess⁹ īvidicta. ysa. xxviii.
 Pona iudiciū ī pondere et iusticiaz ī
 mēsurā. Gre. xix. mora. c. xi. Ille iusti-
 tia sicut vestimētō vestit⁹. q̄ se vndiq̄ bo-
 no ope p̄tegīt et nullā p̄te actionis sue
 nudā reliquit. Nā q̄ in aliqb⁹ actioni-
 b⁹ ē iustus et in aliqb⁹ iustus. nō ē p̄fec-
 te vestitus. Iob. xxix. Iusticia idūt⁹ suz
 vestiu me. sicut vestimētō:

CA. II. LEC. XV.

dixerunt ip̄i cogitātes ap̄d
 se nō recte. Exiguū et cuz
 tedio ē temp⁹ vite nostre et
 nō ē refrigeriū ī fine hoīs et n̄ ē q̄ ag-
 nitus sit reuer⁹ ab inferis Postquā
 sp̄s sanctus capitulo precedēti p̄sua-
 sit homib⁹ suare iustiaz tāq̄ mediū ne-
 cessariū ad acquirendā sapiētā iux̄ il-
 lud ecci. i. Fili cōcupiscēs sapiāz serua
 iustitiā et deus p̄bebit tibi illā. In hoc
 secūdo capitulo reprobāt q̄dā detesta-
 bilē opinionē tā iusticie q̄ sapiē cōtra-
 riā. Et circa hoc sic p̄cedit Primo po-
 nit reproboy erroneā opinionē Secdo
 opiniōis originē et occasionē. ibi. hec
 cogitauerūt. Circa p̄mū duo fac. P̄rio
 ponit maloy p̄nā opinionē. Secdo de-
 scribit iuxta illā illoy cōuersationez
 ibi venite. Circa p̄mū adhuc duo facit
 q̄a p̄mo opiniōis ponit. secūdo opinio-
 nis p̄batio. ibi quia ex nihilo nati sūt

A Circa p̄mū sciēdū q̄ opinio ē
 ista breuit⁹ q̄ vita ista corpali finita. n̄
 la restat alia nec ī glā nec ī pena. s3
 sicut bestie moriūtē totalē ī corpore
 et aīa. ita ponit hec opinio de homi-
 b⁹ q̄ penitus moriūtē. Vnde hec opi-
 nio negat immortalitē aīe et penas
 et premia post hanc vitam durare Sic
 ergo dicit. Dixerūt imp̄i id est cogi-
 d. iiii.

tauerūt occulte et vba mētis dixerunt
credendo et asserendo. in ps. Dixit in
sapiens in corde suo non est deus. Et
hoc nō recte q̄a falsū est i reueritate
et similit̄ hominū p̄cipit̄ credere cō
trariū. Sed quid dixerūt? Exiguū et
cū tedio. etc. Et nota q̄ tres propositi
ones dicūt quas prima ē vera et due
q̄ sequūt̄ sūt false quia nulla doctrina
est q̄ non aliquavera habeat admixta
Ois. pditor et deceptor opit falsitates
suā aliquo colore et opione boni sicut
ille q̄ vult p̄pinare venenū nō exhibet
illud in propria forma nec cū aliquo
amaro. s; magis cū aliq̄ dulci et delec
tabili mixtū illud metricū. Sepe venefi
cum solet inter dulcia poni. Vt late
atviciū p̄ximitate bōi. Et sic isti im
p̄tres p̄pōes p̄ponūt quarū p̄ma ē veris
sima et certissima. Secūda falsissima
Tertia est flā sed nō ita manifeste falsa
Prima propositio ē hec. Exiguū et cū
tedio est tēp̄ vite nostre. Scda ē q̄ p̄
mortē nō ē tēp̄ p̄mū et quietis. Vnde
dicit sic. Et nō ē refrigeriū in fine ho
minis. hoc ē q̄ tūc q̄ hō bñ vixerit ⁊ in
se ⁊ a delectatiōib⁹ irrōabilib⁹ se absti
nerit nihil sibi p̄ mortē tribuet̄ pro
merito. quia nō ē refrigeriū in fine. i.
qui es p̄ mortē. et istud ē falsū. q̄a dicit̄
Ihe. vi. Ambulate i via bona et in
uenietis regē aī ab⁹ vestris. Et Ihe. vii
Ambulate in oīvia quā mādau vob⁹
vt bñ sit vobis. et Sap. iiii. Iustus si in
morte p̄occupat⁹ fuerit i refrigerio e
rit. Itē ps. Trāsiim⁹ p̄ ignē et aquas
et induxisti nos i refrigeriū. Tertia p̄
positio dicit q̄ p̄ mortē hoīs null⁹ erit
loc⁹ tormētū vel pene. Vñ dicit̄ n̄ est
q̄ agnūt̄ sit reuersus ab inferis. q̄si di
cerēt si esset aliq̄ talis loc⁹ tormētōrū
illi q̄ sūt ibi puniti accederēt aliq̄n ad

nos et nobis de suis penis nūciarent.
S; isti fatue et falsi loquūt̄. Fatue: nō
aduertētes illud. Lu. xvi. Chaos ma
gnū firmatū ē iter uos ⁊ vos ⁊ qui vo
lunt trāfire hinc ad vos nō p̄nt neq; in
de hinc trāsmearē et hoc de lege com
muni. Falso loquūt̄ q̄a et xps ab ife
ris resurrexit. Io. xx. et lazarus simi
lit̄. io. xi a Circa istā lraz sūt duo q̄
rēda. Pr̄mū vtrū aīa sit immortal. et se
cūdo dato q̄ sic. An hec possit p̄bari e
uidēt̄ rōne naturali. Quantū ad p̄mū
ē sciēdū q̄ aīa humanā i mortālē esse
a potissimis p̄his estiatū ē: a scriptori
b⁹ catholicis p̄dicat̄ et q̄si ifinitis mi
racul⁹ approbat̄. Primū p̄ p̄ hiaz pla
tonis in thimē. c. iiii. vbi inter multa
errorea q̄ de aīa dicit̄ hiana hoc vnū
verū int̄ferit q̄ aīa ē immortal. et fm q̄
passio ē vicerit vel ab eis dēvicta fuerit
p̄niabit̄ vel puniet̄ p̄ mortē. Vnde
ponit q̄ si aīa ex n̄s i corpore virili vin
cat̄ a corporis passionib⁹ p̄ sepatio
nē a corpore virili i corpus muliebre
mitteat̄ et si se ibidē male habuerit in
corp⁹ pecoris trāsbibit̄ p̄ mortē i penā
et secūndū q̄ male vel pei⁹ se habue
rit i deteri⁹ pec⁹ v̄ tetur. finalit̄ tñ om
nes redibūt ad origialē innocētā et di
gnitatē cū fuerit p̄ penā sufficiēt̄ ex
piate. Itē in li⁹ quē de aīa cōposuit et
fedonis vel fredonis noīe int̄tūlauit
rōes adducit ad immortalitatē aīe cō
probandā vbi plane dicit̄ q̄ si p̄ueniē
te nece in hominē qd mortale est ipi⁹
defūgitur qd vō immortalē integroz et
immortalē euolat ab iēs cedēsq; loco. de
quo s; eū hesitate nō p̄ueit̄ alicui mē
tē hñt̄ vbi etiā poit̄ q̄ qñ hoīes defū
gūt̄ dicūt̄ in chaos et q̄ scē degnerūt
p̄miā q̄ vero iuste p̄miunt̄. imo hoc
ait O viri iustū ē tolligē qm̄qdē si aīa

imortalē ē sollicitudine indiget nō p isto tpe solū in q̄vitiq̄ vocam̄ viuere verū p̄vniuerso. si ei esset mors vniuersi liberatio. inentio est malis certe moriētib⁹ a corpore pariter liberare ⁊ ab ipso forū malicia cū aīa nūc sane quoniam imortalē apparet essz nulla p̄fecto erit ipsa alia fuga malorū neq; saluatio q̄v̄t optia atq; prudētissima fiat. et infra dicit malorū aīas ingressuras tartarū vn de nūq; egrediēt̄ et hoc ē cōtrariū illi dicto sup̄ i Thimeo. scdo patz hoc idē per pictagorā quod recitat ouidius v. metha. vbi dicit sic. Morte caret aīe semp; priore relicta Sic de nouis domib⁹ vniū habitātq; recepte. S; melius dicit pictagoras i v̄ sibi aureis sicut allegat calcid⁹ i cornēo thimei plato misvbi dicit. Corpe deposito cum liber ad ethera perges. Euades hoīez fact⁹ deus etheris alti. Itē hermes trisine gest⁹ ad asclepiū ppe p̄ncipiū. O asclepi oīs hūana aīa imortalis ē. s; nō vni formiē cācte sed alie alio more Et infra p̄ mediū libri Cū fuerit aīe e corpore egressio tūc ex aīe neriūq; eius arbitriū q; trāset in sūmi demois potestate. sicq; eā (cū piā iustāq; p̄uiderit) i sibi p̄petētib⁹ locis manē p̄mittit. Si at delictorū illā maculvicūsq; obligati uiderit desup ad yma deturbās procellis aeris ignis et aq; sepe discordantib⁹ tradet. et sic int̄ celū et terrā mundis fluctib⁹ in diuersa semp eternis penis agitata raptabit. vñ in hoc anime obsit eternitas q; sit imortali snia et no supplicio subiūgata. Ad idē ē arif. xvi. de aīalib⁹. c. iiii. Intellect⁹ sol⁹ est ab extri seco et sol⁹ habet esse diuini⁹ Itē. ii. de aīa vbi dicit q; aīa intellectiua est alterum gen⁹ aīe uegetatiua ⁊ sensitua et q; ipsā solā p̄iget separari

a corpore sicut ppetuū a corruptibili. Idē in libro de pomō. Itē seneca eplā lxxi. Mors quā ptimescim⁹ et recusa m⁹ intermitit vitā nō eripit. ueniet iterū q; uos in lucē reponet dies. Itē epi-stola. xiiii. que tamē p̄munit nō habetur q; ego inueni. xxxvi. eplās pref̄ il las lxxviii. que cōmunit habent. dicit enī sic vbi supra. Inabit de aīarū eternitate aliqd̄ querere imo credere Credebaz me enim facilem opinioib⁹ magnorum virorū rem gratissimā magis p̄mittēim q; probantium dabam me spei tāte. Qd̄ aut̄ hec sc̄tā fides sit catholicis demulgata ⁊ multis miraculis p̄dicata pbare nō oportz q; satis cōstat. Secūdo p̄suadet istā ad p̄ses tripliciter. Primo ex dīna boitate sic Cū de⁹ sit bon⁹ singularit̄. maxime tñ ē bō amicis suis. s; aīcorū ppe ē cōnuere. viii. ethi. et aī⁹ saluat vitā aīci si pōt ḡ de⁹ cōfert amicos suis imortalitē. i. ad cori. xv. Si i hac vita tantū sperantes essem⁹ miserabiliores esse⁹ omib⁹ hominib⁹. Secūdo ex dei equitate. Iusticia enī dei regit q; oib⁹ reddat̄ secūdiū merita sua et demerita. p̄miū p̄ meritis. pena p̄ demeritis. s; h̄ nō sit in vita ista in qua mali letā ⁊ p̄ sperāt̄ bōi dep̄mūt̄ et tribulāt̄. ḡ necesse est vt hoc fiat i futuro. Tertio p̄ idē ex diuina ueritate. q; de⁹ nullū fallit. sed p̄misit nobis vitā et nā. si bñ fecerim⁹ et penā et uā si male. ergo ita fiet. Et licet forsitā nō possit naturali rōe pbari. sicut p̄z satis p̄ debilitatē rationū que ad hoc tā a sanctis q; a phis adducūt̄. Si me tñ cōuenit hoc credere sicut multa alia sunt vera que probare nescim⁹. Alter⁹ enī istorū est vñ mūdus incipit euel mundus nō incipit esse. tamen neutrum istorum p̄p̄ d. iiii.

bari demonstratiue fm aristotelē. iiii. topico. Sicut qdratura circuli certa est. tamen ei⁹ demonstratio tpe aristotel inuēta nō fuit sicut ipemet dicit in pdi. camētis. c. de adaliqd. Et nihilomin⁹ sciunt aristoteles qd n̄ scibile fuit. Vñ cōueniēter dicit^r de quodā religioso q quēdā philosophū redarguit de eo q negant aiaz eē imortalē. Quero inquit a te aut aia ē mortalis aut imortalis. Si mortalis nullā incomodū in fliget^r credētib⁹ eā eē imortalē. si imortalis z eā credim⁹ esse mortālē ali quod incomodū inde sequit^r. ergo melius est credē aiaz eē imortalē q mortālē. **B** Circa p̄mū verbū qd ipū in sua opinione pponūt. istā scz. Exiguū et cū tedio erit tps vite n̄re. est sciendū qd est verissimū. In quo vita nostra a trib⁹ describit^r a breuitate sue durationis. exiguū. a penalitate grauis afflictiois. cū tedio. ab instabilitate seu labilitate p̄tinue mutatiois. tps vite nostrae. De quo. Sapie. ix. Homo ifirm⁹ z exigui tps. De scdo Iob. c. x. Tedet aiaz meā vite mee. De t̄tio Eccl. xviii. De mane vsq ad vesperā immutabit^r tps. Istā breuitatē vite hūane simul cū penalitate ptractās. Seneca epla. ii. dicit sic. p̄pone tps p̄fūdī vastitatē z vniuersū p̄lectere. deinde qd etatē vocamus hūanā compa viuuer forvidebis qd exiguū sit quod optem⁹ qd expēdiuus. z hoc tā lacrimē q sollicitudines occupāt: q̄tū mors aīq optata veniat. q̄tū valitudo. q̄tū timor. q̄tū tenet iustiles anni. dimidiū ex se dormit^r adice labores. luct⁹ picular itelliges in lōgīssima vita minimū eē qd viuē. Ex istis trib⁹ patet triplex fatuitas hoīm mūdānorū p̄sumētū lōgitudinē non obstāte breuitate. diligētū amaritudi-

nem nō obstāte penalitate differētū. moꝝ rectitudinē nō obstāte tps labilitate. Cōtra istos vltios Seneca epla lxxxviii. Null⁹ vita expectat in crastinū qd hoc sit mali queris. Non enim viuūt sed victuri sūt. oīa differūt. Et si attēderim⁹ cū nos vita p̄curreret. Nūc vero cūcantes idest morātes q̄si alie na trāscurrit z vltimo die finiūt oī tpe perit. Et iō m̄x cōsiliū Apli ad Gala. sexto et vltimo. Dū tps habem⁹ ope mur bonū ad oēs maxime aut ad domesticos fidei Senes. debiles. ipotentēs. nō habēt tps sed habent^r a tpe. Infirmi z grauit^r patiētes nō habēt tps cū nō sint sui cōpotes. Mortui trāserūt tps suū z ideo nec senect⁹ nec morbus. nec mors. expectāde sūt ad bene viuēdū. Sy statū incipiēdū est dū tps nostrū est. Sed quod plāgēdū est mlti inueniūtur et cōmunit^r oēs de quorū q̄libet v̄ificat illā. Iob. xxiii. Dedit eis tps p̄nie et ipsi abutūtur eo ad supbiā. Et ps. Tēpus faciēdi dñe dissipauit legē tuā Augustin⁹ de disciplina xpiana. Puerile plus amat mortē q vitā Absit inqt. q̄s est homo q plus amat mortē q vitā. Forte cōuincō te q plus amat mortē q vitā. Ecce vīde te cōuico. tu amas tūncā tuā. bonā eam vis. amas villā tuā. bonā eā vis. amas filiū tuū. bonū eū vis. amas donū tuā bonā eā vis. Quid est q etiā bonā vis habere mortē. bonā mortē z dicis det mihi de⁹. etiā auertat a me malā mortē. plus ergo amas mortē tuā q vitā tuā male mori times. male viuere nō times. corrige male viuētie male mori s̄z noli timē. Nō pōt male mori q bñ vixerit hec ille. Vñ virg. i Eneydorū libro decimo itroductēs. Mezētū castra Eneā et verbis et facto resistēt sic

inquit Nec mortē horrem⁹ nec diuū
 parcim⁹ vlli. Et cōcurrūt ad eādē sen-
 tentiā eiusdē poete versus: ex sexto.
 Enei. v. dicit facilis descēsus auerni.
 Noctes atq; dies patet atrī ianua ditis
 Sed reuocare gradū: superasq; euadē
 adanras. Hoc opus hic labor est. Pau-
 ci q̄s eqn⁹ rē. Ille autē q̄ pōt dicere. tñ
 vixi et tñ vinā de futuro felicissim⁹ ē
 Vñ Seneca epla. xlvii. Ille bñssimus
 et secur⁹ sin possessor ē qui crastini si-
 ne sollicitudine expectat q̄sq; dixit vi-
 xi quotidie ad lucrū surgit. Talis sen-
 tentie fuit quidā religiosus qui q̄tū vi-
 xisset interrogat⁹ a quodā. nihil respon-
 dit ei nisi vixi fuit enim in religione
 xvii. ānis. ⁊ cū alius diceret quero nō
 an vixisti. sed quātū respōdit. Dū dixi
 vixi q̄tū vixi tibi dixi. Voluit enī di-
 cere q̄ p tantū tpus vixerat q̄tū signi-
 ficat lre nūerales in hac dictione vixi
 et ille significat. xvii. annos sicut patz
 Vñ marcialis epigramatū. xvii. li. c.
 pmo. Nō est crede mihi sapiētis dicē
 vinā. fera nimis est vita crastina viuē
 hodie. Et hoc est quod docuit aug⁹. de
 verbis dñi ome. xv. Age sp esto cor-
 rectus. lōge qdē est dies iudicii s; vni-
 us cuiusq; dies vltima longe eē nō pō-
 test quia breuis ē vita et ipsa breuitas
 semp incerta. res ipsa est q̄ mltos occi-
 dit dū dicit cras cras. et subito ostuz
 claudit. remansit cū voce coruina. q̄
 nō habuit gemitū colubini. Hec ille.
 Est ḡ sūma stulticia inuētutē vel tpus
 presens expēdere in peccatis ⁊ de tpe
 futuro quod nō est nīm spare Et ideo
 signāter dicit Eccl. vii. Ne ipie agas.
 multū. ⁊ noli esse stultus ne moriaris
 in tpe nō tuo. Et ad Gala. vi. ⁊ vltimo
 Bonū aut faciētes non deficiam⁹. tpe
 enī suo metem⁹ nō deficiētes. q̄ vita

breuis casus leuis nec spes remeandi
 Quāta feres hinc tanta feres sit cura
 parandi Plura serasvt plura feras ne
 nō fuisse. Peniteat dū nil valeat iam
 penituisse. LECTIO. XVI.
 q̄ Via ex nihilo nati sum⁹ et post
 hec erimus tanq̄ si non fuerim⁹
 qm̄ sum⁹ afflatus est in narib⁹ nris et
 sermo sciutille ad p̄mōiēdū cor nīm
 q̄ extinct⁹ cinis erit corpus nīz spūs
 diffundetur tanq̄ mollis aer Posita
 erronea opinione. Hic exeqtur de ei⁹
 isufficiēti p̄batiōe. Et est p̄batio talis
 Nulla res q̄ moriēdo perit ⁊ ānihilat⁹
 premia⁹ vel puniē post mortē. sed oīs
 homo est talis. ḡ rē. Ist⁹ rōnis solū
 ponit minorē ⁊ p̄bat eā. videlz q̄ post
 hec. s. vitā p̄ntē erim⁹ tāq̄ nō fuerim⁹
 id est nec corp⁹ viuet nec aīa. et ita hō
 moriēdo perit totalitē. Circa p̄bati-
 onem ist⁹ minoris duo facit. Primo
 p̄bat q̄ homo totalitē peribit scdm̄ rē.
 Scdo p̄bat q̄ fm̄ nomē. ibi. Et nomien
 nīm. Circa primū duo facit. q̄ pri-
 mo p̄suadet hec opinio naturaliter et
 philosophice. Scdo exēplarit ⁊ retho-
 rice. ibi. Trāsfiet. Circa primū duo
 facit. Primo p̄bat hoc ex hoīs p̄ducti-
 one. Scdo ex hoīs resolutōe ibi extin-
 ctus Circa p̄mū duo facit. Primo p̄-
 bat hoc ex parte termini a quo. Scdo
 ex parte termini ad quē p̄ductōis hu-
 mane. ibi. Qm̄ sum⁹. Est ḡ p̄ma ratō
 talis. Productō ⁊ corruptio sūt muta-
 tiones oppositēz inū terminos opposi-
 tos. sed p̄ductio nra est ex nihilo sicut
 a termino a quoz ad esse sicut ad termi-
 nū ad quē. ḡ corruptio est ad nihil sic
 ad terminū ad quēz ab eē sicut a ter-
 mino a q̄. Dicit ḡ q̄ ex nihilo nati su-
 mus. iō p̄ns estz li q̄ stat ibi p̄secutiue
 q̄si inuēret istā p̄sequētā. Ex nihilo

nati sumus. ergo post hec erimus quasi non fuerimus. sed ista ratio nihil valet quia productio aie est ex nihilo. sed productio corporis ex aliquo est scilicet ex semine viri et mulieris. Aia vero corrumpi non potest. sed si corrumpere corrumpere in nihil / corpore vero corrumpitur in illa ex quibus generatur vel componitur. et ideo hec est falsa productio hominis est ex nihilo quia corpore a partibus preparatur et aia a deo creatur et infunditur. Et ideo in corruptioe hominis corpore resoluitur et aia separatavinit. Consequenter ibi. Quomodo fumus. Ponit secundam rationem ad istam falsam opinionem et sumitur ista ex parte terminum ad quem est in productioe hominis terminus ad quem est homo vivens. In isto autem termino quatuor sunt in quibus videtur vita impediri. videlicet respiratio inspiratio sensus calor et motus. Vnde aia nihil aliud est nisi aliud quod istorum secundum eos. sed quodlibet istorum annihilatur ergo aia. Quantum ad primum dicit. Quomodo fumus et flatus est in naribus nostris. i. in corpore nostro et ponitur pars pro toto: quia ibi patet sensibilis egressio spiritus de corpore. Quantum ad secundum videlicet quantum ad sensum dicit. Et sermo Sermo enim non est sine ymaginatioe: nec ymaginatio sine sensibus. Sicut patet. ii. de aia. scilicet constat quod sensus perit corpore mortuo.

Quantum ad tertium dicit. Scintille. i. calor naturalis et calor simuliter perit.

Quantum ad motum dicit ad commotionem dum cor nostrum. i. calorem qui est in corpore nostro ad monstrandum motum in corpore nostro quod motus derivatur a corde. sicut docet Aristoteles in de motu cordis et sic tangit quatuor falsas opiniones de aia: quas reprobatur Aristoteles. prima fuit Erastri qui posuit aiam esse vaporem quem ipsi vocant fumum vel flatum. Secunda fuit dyogenis qui posuit aiam esse aerem quem ipsi vocant sermonem quia sermo est vox significativa articu-

lata et vox est aer percussus secundum Pristianum. Tertia fuit quorundam antiquorum quod aia est ignis quem ipsi vocant scintilla. Quarta fuit Mellissii ytalici quod aia est quoddam motum corporis et illa tangitur cum dicitur ad commotionem inouendi cor nostrum. Consequenter ibi. Quia extinctus cinis probatur quod homo totaliter moritur ex hominis resolutione. Et quia inpositiones que ponunt aiam esse de natura alicuius elementum: ille sunt probabiliores que ponunt eam esse de natura ignis vel aeris. De natura enim terre nullus simpliciter ponit propter eius grossitatem nec de natura aquae nisi valde grossi philosophi. Sic dicit Aristoteles. prima de aia. Et ideo tamen diuinas has opiniones exequitur. Et arguitur primo sic secundum primam opinionem. Sicut enim quod ignis extinguitur nihil remanet nisi cinis extinguitur ita quod aia moritur nihil remanet nisi extinctus cinis. Et sicut cinis totaliter extinguitur non accenditur iterum: ita nec corpus nostrum iterum accenditur per resurrectionem resurrectionis secundum istos. Intra secundam opinionem arguitur sic. Quia adovas repletum aere euacuat ab aere nihil remanet ibi nisi vas repletum aliquo alio. Sic quando homo moritur aer a corpore expellitur et nulla alia vita manet. Et sunt iste rationes stolidae ininites totaliter sensui nec aliquid re credunt tales esse nisi quod possit videri vel tangi. Secunda ratio tangitur cum subditur. Et spiritus. i. aia diffunditur. id est in nihilum de facili resoluitur tanquam mollis aer. id est tenuis vel humidus quia dicitur in littera quod corpore humani est cinis extinctus. Et videtur inuenire istum impium quod hec est generalis condicio humani generis quod corpore resoluitur in cineres. vnde potest esse dubium. A Vtque omne corpore humani sit de lege communi in cineres redigendum. Et videtur quod non quia aliqui homines moriuntur immediate aut iudicium et aut resurrectionem. scilicet corpore hominis non incineratur nisi

per magnū tps post mortē. ergo saltē
corpa taliū nō incinerabūt. Et de aliq
bus dicit q̄ s̄l rapiētur in nubib⁹ ob-
uiā xp̄o in aera. p̄. ad Tēssalif. iiii. q̄si
oīa corpa redigerent̄ in cineres. tunc
nō foret maior idinatio ī cinerib⁹ pe-
tri ad aīaz petri q̄ pauli. q̄nā p̄z q̄a oēs
cineres istorū corporū sūt eiusdē rōis.
s̄z p̄ns falsū q̄a si nulla idinatio foret ī
illis cinerib⁹ ad aīaz petri. nulla dr̄na
foret ex qb⁹ cinerib⁹ corp⁹ petri forma
ret̄. s̄z n̄ ē falsū. q̄a sic n̄ foret idē hō q̄
p̄ns. p̄p̄. Si sic tūc oīa corpa hoīz eēt
p̄busta aut p̄bureda. s̄z n̄ ē falsū. q̄nā p̄z
q̄a nihil resoluūt̄ ī cineres nisi p̄busti
onē. p̄p̄ de multis sc̄tis legic̄ quorū
corpa nō incinerat̄ quorū reliq̄e h̄ntur.

Ad oppositū ē qd̄ dicit haimo q̄ oī
natos ī originali tenet hec sn̄a. ēra es
et ī trā ibis. Et gen̄. iiii. puluis esz ī pul-
uerē reuertes. Pro isto dubio notāda
sūt tria. Primū ē q̄ ad vtutē vocis lo-
quēdo corpa hūana nō sūt ī cineres re-
digēda. Scd̄z ē q̄ ad itētōez scōz loq̄u-
do: hec ē sn̄a ḡnālis. q̄ corpa de lege
cōi sūt ī pulueres v̄l cineres redigēda
Tertiū ē q̄re vtutē sc̄ti isto mō loq̄ndi.
Primū p̄z breuit̄ ex t̄tio argumento.
q̄a cineres nō vocat̄ nisi p̄busta p̄ ignē
Scd̄z p̄z sic. sn̄a lata a deo p̄ pctō origi-
nali circa penā corpis tenebit de lege
cōi vsq̄ ad resurrectōez. s̄z illa sn̄a nō
fuit solū de morte s̄z etiā de resolutōe
in elemēta. Gen̄. iiii. Puluis esz ī pul-
uerē reuertes. ergo illa t̄nbit sic illa d̄
morte s̄z sn̄a morē trāsit ī oēs ī quos
trāsit pctm̄ origiāle. ergo z sn̄a ī cine-
ratōis. ad Hebre. ix. Statutū ē hoībus
semel mori. Et p̄. ad Corin. xv. In adā
oēs moriuntur. De t̄tio hec ē ratio q̄re
resolutio corpis hūani in illa ex qb⁹

cōponitur vocat̄ incineratio apud scōs.
p̄mo p̄pter antiquā p̄suetudinē q̄ hūa-
na corpa p̄burebātur. z maxīe nobiliū
ne in elemēta viliora reuenterēt̄ et
postea cineres cōseruabātur in inēori-
am in v̄n̄is ideo mos inoleuit dice-
re q̄ illa in q̄ resoluūt̄ corp⁹ hūanū di-
cātur cineres. Scd̄o p̄pter causā reso-
lutionis corpis hūani q̄ est ignis p̄-
p̄ficientie carnalis q̄ vocat̄ fomes q̄ de
lege cōi corp⁹ hūanū continue accēdit
p̄pter quē fomitē corp⁹ hūanū in ele-
mēta resoluūt̄ ad hūm̄ifectōis purga-
tionē. Illud aut̄ quod per accētionē
ignis resoluuntur si p̄bustū fuerit d̄ ī
cinēs resoluūt̄ Ad p̄mū dico q̄ tales
resoluētur per ignē q̄ mūdū ante indi-
ciū p̄remabit. et sic resoluētur et cito
reparabūtur. Ad scd̄z dico q̄ nulla
est naturalis idinatio in cinerib⁹ petri
ad aīam petri. s̄z ordo p̄uidēne d̄ne n̄
faciet q̄ illi cineres magis v̄nētur aīe
petri q̄ alteri vt idē hō resurgat Ad
tertiū dico q̄ scriptura loq̄ figuratiue
vt iā dictū ē. Ex his patet q̄ corp⁹ v̄gi-
nis b̄ndicte resoluēdū nō fuit. q̄a ī eo
fomes extinct⁹ extitit. Similit̄ est de
aliis si q̄ alii sūt hūm̄ismōi q̄ eis est cō-
cessū ex p̄uilegio speciali. Id est de re-
liquis dicēdū scōz q̄ de lege cōi ante
resurrectōē cōmunitē incinerabūtur
vel si nō hoc eis erit cōcessū ex p̄uile-
gio speciali. a Notādū ē hic q̄ cō-
tra materiā vane gl̄e de aliquo cui⁹ de-
lectatio mouet in p̄nti valde expedit
p̄recogitare qd̄ de illo delectabili eue-
niet in futuro sicut legim⁹ in diuersis
tractatib⁹. Et in vita bt̄i Ioh̄is elemo-
finari habetur q̄ mos erat antiqu⁹
apud grecos q̄ statim imperatore ele-
cto z corōato edificatores monumēto

rū. quatuor genera marmorū ei afferētes sibi dicerent isto modo. De qua li marmore iubet imperium tuū sibi fieri monumentū: ne p gloriā imperialis dignitat in vanā gloriā efferretur. Similiter dicitur fieri in cōsecratione papali suppa corā oculis ei? accēdit et cōburit et sic sibi dicit Sic trā sit glia mūdi. Similit legitur in hystoriis rōmanorū q̄ triūphātī i curru asfidebat quidā ribaldus q̄ ei ipune conuiciebatur et interdū colaphisabat ne excessus honoris illo die collati. eum super hominēs transmutaret. Sūmū vero accēssū vane glorie est nobilitas inuentus humani corporis cōtra quod et ad quod reprimēdis metrice dicitur. Forma gemis mores sapientiauis et honores. Nō retinēt homiēs quin redit in cinerē Vñ satis admiratūe dicitur. Ecce. decimo. Quid supbis cinis et terra est iō vnicuiq̄ nostrū expedit cōmemorari pluries hoc verbi. Extinctus cinis erit corp⁹ nostruz. Potest etiā hoc vbi dicitur delicate et sūpnose nutrientib⁹ corp⁹ sui. nūc ex lidis speciēb⁹ nunc electissimis carni bus tā domesticis q̄ ferinis. nūc vestibus mollissimis et suauib⁹. ac si putarent q̄ calorem et ignē vite naturalis. perpetrare possent sed valde decipiūt q̄a iob. xxxiiii. Omnis caro deficiet et homo in cinerē cōuertet. Itē hoc pōt dicitur pigris remissis et octosis quia si a corpora tātū appciāt q̄ nulli penitētie se volūt exponere et tñ p modicuz nihil aliud erit q̄ extinctus cinis. et iō in signū istorum dicit vnicuiq̄ nostruz in die cinerū i capite ieiunij a sacerdote. Memēto hō q̄ cinis es et in cinerē reuertet. Dicam⁹ ergo et mēte sentiamus: ga extinct⁹ cinis erit corp⁹ nostruz Duo sūt in quib⁹ laus corporalis consi

stet. scilicet pulchritudo et fortitudo. Pulchritudo cōsistit in quadā pportio nabili claritate bone cōplexiois et iō vere pulchri desiderant esse in lumie vt videāt ab hominib⁹. Vnde corpus aialū ē q̄si quedā lucerna q̄ nō est pulchra nisi aia lucēte et ipz viuificāte refulget. et iō mali hoies quādo moriūtur pulchritudinē totā pdūt. puer. xiiii. Lucerna ipiorū extinguet. Scdo fortitudo cōsistit i q̄dam naturali ptate facili operationis: Hec autē ptas resulat ex solida et cōpacta coniectione ofsum et neruonū. Sz hec fortitudo q̄tū cūq̄ sit valida fialiter dissoluet et erit cinis. ysa. xxxiiii. erūt ppli q̄si de iēdi o cinis. Sit q̄ recordatio nostra frequens et assidua q̄ extict⁹ cinis erit corp⁹ nostruz. B Et ē notādū q̄ iste cinis i tēse recogitat⁹ tria facit. Fugat tēptationē. seruat deuotionē. ornat orationē. Primo dico. fugat tēptationē. Ex pimentū esse dicit. et ipoi⁹ alberto libro suodevegetabilib⁹ q̄ si cornū di ficauerit i arbore. et oua posuerit p tale cautela p̄t faciliē ipediri ne de ouis valeat pullos pcreare. accipiat⁹ cinis vtri et pōat⁹ subtiliē iē lignū et cortices arborū portatē nidū et q̄dū cinis ibi durabit cornū nūq̄ pullificabit. Cornū dia bolū signat. Theodol⁹. Cornū p̄fidie dānat aialia q̄q̄. Hō ē moralit⁹ arbor. sic dicit saluator math. vii. Arbor bona fruct⁹ bonos facit. In ista arbore diabol⁹ p tētationē nitiē nidificare. oua ponē et p̄ ea pullos pducē Nidos facit de ramiscul⁹ diuersarū cogitationū. oua poi⁹ de munuscul⁹ puerarū delectationū sz pullos pducit p p̄fessū. Si q̄ istū cornū ipedire veli⁹: etiā si nidū fecerit p aduēticias cogitationes. etiā si oua posuerit p surrepticias delectationes. ne pullos producat per assensiuam

electione accipiam⁹ cineres vitri. **V**itri quod est fragile: est caro nra qd frangitur oī ictu. Cinis hui⁹ vitri est mēoria status quē caro nra hēbit post mortez qd erit ad litterā stat⁹ cineris. Iob. xiii. Mēoria nra ppabit⁹ cineri. Ponam⁹ ergo istū cinerē sub cortice. id est sub nra exteriori pnerfatōe p puatas z ocultas meditatioēs mortis z infallibiliter nūq̄ cōsentiam⁹ suggestiōēs dyaboli per cogitatioēs z delectatioēs pceptas. Et hoc est qd dicit⁹ Eccl. vii. Memorare nouissima tua et inēnū non peccabis. Iste est cinis vacce imolate id est carnis mortificate vel in forma mortis recogitate quē vir mūd⁹ colligere in bez z in loco nūdissimo ponet. Nūeri. xix. De qd apłs etiā ad heb. ix. Cinis vitule asplius inqnatos scūficat ad emūdationē carnis. Scdo cinis iste pseruat deuotōez. Ignis enī cinerib⁹ cooptus optime suaf maxime iuniperi dicit⁹ ei. Iſi. xvii. et hmo. c. vii. qd Iuniperus arbor sic vocat⁹ ideo qa gignēs pir. i. ignē qa cōceptū ignē a deo diu cōseruat qd si prime ex ei⁹ cinerib⁹ fuerint coopte. vsq; ad annū pdurat. Iuniper⁹ qñ gignēs pir id ē ignē debz eē hō moralit⁹ q ignē feruetis z deuote deuotōis in altari sui cordis iungit pseruare tenet. Iuxta illd. Leuiti. vi. Ignis i altari meo sp ardebit. Si ergo istū ignē deuotōis z dilectōis dei per totū annū vite nre suare velim⁹. iuol uam⁹ eū in cinerib⁹ carnis nre. In altissimis mōtib⁹ inueniūt⁹ cineres incouulſe p annū sic i mētib⁹ scōbz iugis ē mēoria mortis cū deuotōez pnia z reprehēsiōe suoz vicioz. Exēplo Iob qd dixit Meipsū rephēdor ago pniām in fauilla z cinere. Iob. xlii. Tertio iste cinis ornat orationē. Quante eui

pauper se magis hūiliat z necessitates suas declarat tāto facili⁹ ipetrat quod implorat. Sicutos qñ fragilitatē nraz corā deo fatemur facili⁹ expeditimus. Exēplū habet⁹ de habrahā. Gen. xviii. Qui dño supplicare pponēs pmitit. loquar ad dñz meū cū sim puluis z cinis. Et in hui⁹ figurā indei dei orare uolētes capita sua cinerib⁹ pſperferūt. sic in mltis locis scripture sacre dicit⁹. vñ si sic fecerim⁹ dabit⁹ nob corā p cinere. Sicut dē ysa. lxi. vñ. vñ. Dichō vas cinerū qd pſfert flos facierū. Copia qd rerū mors vltima metha dierū. Flos es marcesces cadēs i mortē nigresces Audis surdesces formides nulla pueſces. Hec lege lecta tene lacrimis laxenē habene. Ne pateāt pene tibi iamua tpe cene. Forma gen⁹ mores sapiētia visz hōres. Nō retinēt hōiez qui redit in cinerē. Itē. Ort⁹ cūcta suos re petūt matrēq; regrūt. Et redit in nihilū qd fuit ante nihil. **LEC. XVII**

e Transiet vita nra tanq̄ vestigiū nubis z sicut nebula dissoluē q fugata ē a radiis solis z a calore illius aggrauata. Postq̄ sapiēs posuit opiniōē ipioz z totaliter pctō deditoz de morte hōis q opimo posuit hōiem sicut brutū oīno resoluū in elemēta. Posuit etiā ad hoc pbādū rōnes quib⁹ arguūt naturalit⁹ et phisice. Hic pñr ponit rōes quib⁹ hoc pſradēt exēplari⁹ z rethorice. Et sumunt⁹ ista tria exēpla de qbūsdā impſsiōib⁹ q generant⁹ in sublimi videlz de nube et de nebula. **A** Est aut generatio nubis de vapore eleuato de ags z tra vsq; ad mediū intersticiū aeris vbi ē loc⁹ frigid⁹. Eleuat⁹ enī talis materia nubiu v̄tute solis z corporū celestiu immisso vapori quodā calore accidēti p quē ascēdit.

Cū autē puenerit ad mediū intersūciū
aeris ubi ē lo⁹ valde frigid⁹ tum pp̄
distantiā a reflectiōe radiorū solarū a
terra q̄ reflectiō calefacit aerē quē nos
ihitam⁹. tū pp̄ p̄similē distantiā a cor-
porib⁹ celestib⁹ z spera ignis calor i cō-
pactus nubi p̄ quē ascēdebat deficit et
corrūpit⁹ p̄ circūstātē frigiditatē et pit
nubes z resoluit in pluuiā v̄l in niues
seu gradines s̄m potestātē z fortitudi-
nē frigoris p̄primētis. Sic igit⁹ gene-
rat⁹ nubes de vapore z corrūpit⁹ p̄ re-
solutionē Nebula at̄ s̄m q̄ dicit Arif.
ii. metheo. Est reliq̄e nubis vel nubū
resolūtariū aq̄ pluētē z ideo nebula si-
gnat serēnitātē. Cōparat⁹ ḡ vitā nr̄am
vestigio nubis qd̄ ē nebula s̄m aristo.
Et sicut z. tenet⁹ expositiue. p. i. Velve
stigiū nubis dicit⁹ p̄ cōtrariū. q̄si dice-
ret nullū ē vestigiū nubis. sed tota di-
sparet. Sic nulla erit nr̄a mēoria s̄z oi
no peribim⁹ in corpe aia. Sed sicut
hic due dubitatiōes lzales. Prima est
quō dicit⁹ q̄ nubes siue nebula p̄ calo-
rē sol̄ aggrauat⁹. cū calor nō sit causa
grauitat⁹ nec descēsus sed magis cau-
sa lenitat⁹ z ascēsus sicut. i. z. ii. methe.
satis patet. Ad hāc dubitatiōē nr̄dē
possum⁹ multiplici⁹. Primo q̄a ma-
li et impū loquūt⁹ z nō est incōueniēs
q̄ a philosophiā aberrēt. q̄a euāuerūt
in cogitātōibus suis z obscuratū est in
sapiēs cor eorū. dicētēs ei se eē sapiētēs
stulti facti sūt. Roma. p̄. Itē in fine istū⁹
capituli. Hec cogitauerūt et errauerūt
excecauit ei eos maliciā corū. Scdo po-
test dicit⁹ sic q̄ atq̄ nubes fuerit eleuata
ad mediū intersūciū aeris calore so-
lis recedētē. nō accedente et radius nō
agētib⁹ s̄z deficientib⁹ nubes aggrauā-
tur p̄ frigiditatē circūstātē z sic descen-
dit rediēs ad naturā aq̄ de q̄ fiebat et

sic volūt dicere q̄ nubes fugat⁹ radius
solis deficientib⁹ z aggrauat⁹ calore il-
lius deficientē. Tertio pōt dicit⁹ q̄ nu-
bes vel nebula quāq̄ a radiis a calore
solis rarefat. z quā est rarior tūc frigid⁹
circūstās eam magis penetrat z ifrigi-
dat z facit redire ad naturā pp̄riam q̄a
oīs vapor est essentialit⁹ frigid⁹ cū oīs
vapor sit aque⁹ vel terre⁹. a Scda
dubitatio est de modo loquēdi ipiorū
q̄ videt⁹ q̄ sacra scriptura eodē mō lo-
quēdi vta⁹ tanq̄ vita corpus hūani nō
sit denno reparāda z arguit⁹ s̄z multipli-
citer primo sic in ps̄ Remitte mihi vt
refrigerer⁹ pius q̄ habeat⁹ aplū nō ero.
Scdo sic Iob. vii. Sicut p̄simul⁹ nubes
et ptrāsit sic q̄ descēdit ad ifernū non
ascēdet vt ienertat⁹ vltra in domū suā
Itē Iob. x. Vadā z nō reuertat⁹ ad frā
tenebrosā. z op. mor. ca. Itē. ii. Re. xii
Vadā ad illū ille s̄z nō reuertet⁹ ad me.
Itē Eccl. iii. Vn⁹ ē interit⁹ hoīs: iuue-
torū z equa vtriusq̄ cōditio sicut mo-
ri⁹ hō sic et illa moriūt⁹. Itē in ps̄. Se-
pulchra eorū dom⁹ illorūz in eternum.
Itē sapie. xvi. Homo qd̄ p̄ maliciā oc-
cidit animam suam z cum exierit spi-
ritus non reuertetur nec reuocabit a-
nimam q̄ recepta est. Itē. ii. Re. xiiii.
Oēs morimur et q̄si aq̄ delabimur in
terrā q̄ vltra nō reuertet⁹. Itē Algazel
v. metha. sue. c. iiii. dicit q̄ aia q̄ est ex
pers sciētiaz z sordida pp̄ p̄suetudi-
nē voluptatū cruciat⁹ q̄a amissū est in
strumētū. s. corp⁹ siue q̄ nō pōt p̄sequi
illud ad quod eā reuocat p̄cupiscētia.
Et dicit ibidē q̄ illa ē maxia pena et-
na. sed etia nō foret si corp⁹ eēt repa-
randū. Itē. p̄. Corin. xv. Caro z s̄gius
regnū dei nō possidebūt. In oppositū
est illd. Iob. xix. Scio q̄ redēptor me⁹
vinit z in nouissio die de terra surre-

ctur⁹ sū z rursū circūdabor pelle mea
 et in carne me videbo deū saluatore
 meū. Itē Ezech. xxxvii. Ego aperīā tu
 mulos vīos z adducāvos de sepulchris
 vīstz ibi dicit dñs Ossib⁹ aridis dabo
 vobis spm̄ z vīvetis. Itē daniel. xii. Et
 ysa. xxvi. Et multis locis scripture sa
 cre. Ad q̄stionē Credēdū est z asse
 rendū oīno q̄vita hūana est deuuo re
 parāda. Nā cū hūana naturalē hēt in
 clinationē ad corp⁹ suū etnalitē admi
 nistrādū. Naturalis at̄ inclinatio nō est
 frustra ergo cū cōstet oēs mori. neces
 se est ponere corpora corū q̄nq; ad vi
 tā reditura Ad p̄mā auctoritatē de
 ps. sic exponit glo. Remitte mibi pec
 cata mea vt refrigerer p̄ mīaz ab estu
 viciorum priusq; habeam et amplius
 nō ero id ē si non dimittis ibo de hac
 vita et amplius non ero in vero esse
 quod est esse cū deo. Ad scdm̄ dicē
 dū ē q̄ Iob loquit̄ de reuersiōe ad vitā
 istā mortālē Et eodē mō dicitur ad
 tūiūz ad q̄rtū. Ad q̄ntū dico q̄ Ecē.
 loquit̄ more cōcionatoris: nūc in p̄so
 na fatui: nūc in persona sapiētis. Vel
 equa vel equalis est quātū ad apparē
 tiā exteriorē. Ad sextum respōdet
 Glosa in eternū hui⁹ seclī. vel in eternū
 scd̄z opinionē eorū falsā. Ad septi
 mū loquit̄ de reuersiōe ad vitā p̄ntē.

Ad octauū silitudo est Vnde sicut
 aque fluūt in terrā z reuertent^r ad ma
 re vt iterū fluāt. sicut dicit̄. Ecē. p̄mo
 Ita corpa redeūt ad terrā et resoluūt^r
 vt iterū v̄tute diuina resurgāt. Ad
 nonū Glosa exponit sic caroz sanguis
 zc. id est homines dediti vitiis que ex
 carne et sanguine oriuntur. Ad de
 cimū negandus est q̄a infidelis nec
 probat quod dicit. Et A nicenna ma
 gister suis dicit oppositum. Dicit enī

ix. metha. ca. vii. q̄ aīa habebit corp⁹
 apud resurrectionē B Trāsfiet vi
 ta nostra Notādū q̄ scriptura sacra
 vitam humanā comparat multis re
 bus. sed nunq; vel raro alicui rei p̄ma
 nenti vel stabili sed semp̄ rebus cadu
 cis et transeuntibus. Comparatur autē
 q̄nq; vita hūana herbe. q̄nq; flori. q̄n
 q; nubi. q̄nq; rori. q̄nq; hospiti. quādo
 q; cursori. oīa ista sūt trāsitoria sicut z
 momentanea et caduca. Prio mō lo
 quit̄ de homine et de vita hūana. ps.
 Mane sicut herba trāseat mane flore
 at et trāseat. vespere decicat z arefcet
 et induret. In isto v̄su sic dicit Glosa
 Vitāz hūanā in tria tempora diuidit
 scz puericiā. adolescentiā z senectutē.
 Tpe puericie p̄parat̄ hō herbe nondū
 florenti In adolescentiā cōparat̄ herbe
 florenti. Vñ sic vulgarit̄ dicit̄ hōi. q̄
 est in florib⁹ suis p̄pt̄ p̄mas duas eta
 tes. Dicit enī ps. bis. mane. Tertiuū ū
 tēptis quod est senectus vocat vespere
 Dicit ḡ mane. i. i. puericia sicut herba
 trāseat. mane. i. in adolescentiā sua flo
 reat et trāseat. sed vespere. i. in senectute
 decicat vel infirmitate iduret. p̄ mor
 tem arefcet per resolutionē in puluere

Tertio vita n̄ra p̄parat̄ nubi sicut ha
 bet Iob. vii. Sicut nubes p̄trāsit et cō
 sumitur. sic q̄ descēdit ad infernū nō
 ascēdet. Sicut enī nubes de inferiori
 bus eleuatur calore celesti et ascendit
 volatq; in altū ad tps z q̄nq; in sua alti
 tudine circūferit z agitatur cōtinue sine
 quiete et tandē iterato in terrā resolu
 to descēdit. ita hoīes in vita p̄nti oriū
 tur de terra eleuantur ad dignitates z
 honores vbi circūagitant^r et fatigant^r
 et inquietant^r et tandē de dignitatib⁹
 decidunt et cōuertunt^r i terrā. Iob. xxx
 Abstulit q̄si vent⁹ desideriu meū. z ve

Iud nubes p̄trāsūt salus mea. Quasi
vero in nullo statu. in nullo gradu vel
dignitate ē quies perfecta: pulchre de
terminat. Boe. ii. de p̄so. p̄fa. iiii. Quis
ē ingt tam copiose felicitatis. vt nō ex
aliq̄ parte cū status sui qualitate rixet
Anxia enī res est humanorū cōditio
bonorū: et q̄vel nunq̄ tota pueniat vel
nunq̄ perpetua subsistat Hinc sēs⁹ exu
berat et est pudore degener. sanguis
hunc notū facit. sed agusta rei fami
liaris inclusus esse mallet ignot⁹. ille
vtrōq̄ circūstus vitā celibē deflet. ille
nuptiis felix. orbat⁹ liberis censū alie
no nutrit heredi. Alius prole letatus
filii filieue delictis mestis illacrimat
Idcirco facile nemo cū fortune sue cō
ditione cōcordat. Inest enī singul⁹ qd̄ i
exptus nesciat et expertus horreat. h
ille. Quarto cōparat rori vita nostra
Osce. viii. de vita nostra. Quasi nubes
matutina et quasi ros mane p̄trāsīs
Aris. iii. metheronū dicit. q̄ permanē
tia roris non est nisi vni⁹ diei. Quinto
comparat hospiti. Eccl. xxix. Transi
hospes et orna mēsa et que i māu ha
bes c̄ba ceteros. quilibet enī nostruz
stat invita ista: sicut in hospicio non si
cut in domo Vñ tuli⁹ de senectute Sa
piēs de hac vitā discedit tāq̄ ex hospi
cio: nō ex domo cōmorādī ei dīterfo
riū natura nobis dedit. nō habitādī lo
cum. recept⁹ in hospicio vsum habz do
mus. lecti vasoz et huiusmodi. sed n̄
dominium. Vnde nihil secum aufe
ret. sed emut libere et expēdit et tādē
iū sine pro omib⁹ tenet cōpitare. Sic
est de nobis invita ista sum⁹ in hospi
cio mundi. Vsum mundanorū habe
re possum⁹ sed nihil asportare nobis
cum in morte. Vnde iob. xxvii. Di
ues cum dormierit nihil secum aufēt

Vñ mund⁹ filis Bursindi: de quo r̄se
runt fabule q̄ hoies solebat recipere
sub specie pietatis et postea explora
ta oportunitate eosdez occidere. Isto
mō mund⁹ sub specie favoris et ami
cicie admittit et aduocat hoies ad di
uitias et dignitates vt eos per gulas
libidines et cōcupiscētias occidat. Se
xtovita nostra p̄parat⁹ cursori. Iob. ix
Dies meiveloiores fuerunt cursore
trāsierunt et nō viderunt bonim. Sic
ergo patet quomodo vita nostra reb⁹
trāsitoris cōparat⁹ iuxta respōsiones
quā quoddā vetus palatiū dicitur re
spondisse. Vnde aristoteles i poetria
inducit fabulā cuiusdam poete quod
dam palatiū desertū deplorantis i haf
verbis. Lomus egregia cōpingor ad
lachrimas: tuā inspiciēs solitudinē. at
illa cōtremuit cōpassa mihi propt̄ la
chrimaz multitudinē Cui inquo. vbi
q̄so sūt qui quodā in te habitauerūt et
iocūdā vitā cū securitate et tēporis a
memitate duxerūt? At illa Tēporales
inquit existēs. temporalit̄ trāsierūt
cū tēpore et me quoz sub sorte tem
poris transiurā dimiserunt. res nāq̄
nulle stabiles que cum fluxu huius tē
poris fixibiles sūunt. hec respōsio
huius palaciū. Cōcordat huic r̄nsioni
illā. i. io. ii. mundus trāsīt et cōcupia ei⁹
Quod exponēs aug⁹ dicit sic. ecce in
q̄ mund⁹ trāsīt et cōcupia ei⁹. quid vis
ergovtrū amare tpaliā et trāsire cū tē
pore an christū amare et iuxter nūvi
nere. rerū tpaliū sūm⁹ trāsīt sed tan
quam iuxta sūmū nata ē arbor dñs
iesus christus. raperis in p̄ceps tene li
gnū voluit te amor mundi tene chri
stum q̄ si amatis istam miseram flu
idāq̄ vitam vbi cum tanto labore viu
tis quanto magis amare debetis illaz

vita et navi nullu laborē sustinebit.
 Nota quoniam pecunia transitura glacie appo-
 nit autē ad glaciē et si audit aq̄ currē
 tē et finitē fortit sub glacie nullo mō
 cōfidit de illa glacie timēs q̄ sit nimis
 tenuis ad portādā eā. Ista cautela de-
 bem⁹ nos vti. Glia mundi ē q̄si quedam
 pulchra et splēdēs glacies quia delecta-
 bile ē honorari ab hoib⁹ pasci pota-
 riet vel hiri delicate et habere magnaz
 familiā cui possit impari Sed cauetū
 ē quia glacies ista est valde fragil. Au-
 sculta diligēt et audies murmur aq̄-
 rū trāseūtū sub ista glacie. apōc. xvii
 A que multe populi multi. Aduertat
 et audies q̄a mō trāsuūtū rex i mor-
 tē. mō vn⁹ comes. mō epūs. mō miles
 et sic de aliis. et ideo de ista glacie nō
 est p̄fidēdū Raban⁹ legēda de omni-
 bus sanctis Trāseūt cūcta q̄ tpaliē fe-
 stine celebrantur. LEC. XVIII.
 e t nomē nostrū obliuionē accipi
 et et tps et nemo habebit mēori-
 am operū nostrorū Postq̄ impii de-
 clarauerūt q̄ totū genus hūanū perit
 post mortē q̄tū ad corp⁹ et q̄tū ad aiāz
 ita q̄ nihil hoīs māebit secūdū rē. hic
 intendūt probare vltē q̄ totū gn⁹ hu-
 manū peribit etiā secūdū opinionem
 ita q̄ oīs homo pibit nō solū secūdū
 psonā s̄z etiā fm famā. Circa istā que-
 stionē duo fac. q̄a p̄ p̄poit. scdo p̄ba-
 t̄ ibi. vmbre trāsit⁹. A Circa p̄mū
 ē sciēdū q̄ fama hoīs duplicat̄ dūm-
 gat̄ ad mltos. Vno mō p̄ altitudinem
 magnorū statūū Alio mō p̄ magnitudi-
 dies bonorū operū. Propt̄ p̄mū r̄ges
 et principes et oēs generalit̄ potētes
 magis sūt notī q̄ p̄sone p̄uate. p̄pl̄ fm
 legim⁹ apud veteres q̄ p̄sōe q̄ magna
 et mira fecerūt vel multū vtilia reipub-
 liche. successores eorū n̄ solū mēorie

cōmēdauerūt. imo sicut deos colere i
 etna mēoria statuerūt. Sicut diuiss⁹
 q̄a p̄mouitē colere docuit. liber p̄ vi-
 ni appellat⁹ ē et ap̄ grecos deificatus
 ē. Sic minerva: q̄a p̄mo docuit vsū ole-
 i sicut docet aug⁹ xviii de cīta. dei. ca.
 xiiii. Sic ysis et sarapis apud egiptios
 colebāt sicut ps. c. vi. e. et eiusdē libri.
 Sic hercules ⁊ ulixes aiāz et hector et
 multi corpore strenuū nomē et famā
 p̄ op̄a bellica p̄petuare conati sūt. Sic
 etiā poete metris et carmib⁹ tā se q̄ a-
 lios in etna mēoria apud homies cō-
 mēdare satagerūt. Vn̄ ouidi⁹ in fine
 meth. dicit sic. Iāq̄ opus exegi qd nec
 ionis ira nec ignis. Nec poterit ferrū
 nec edax abolere vetustas. Cū volet il-
 la dies q̄ nil habet corporis huius. Ius
 habet incerti spacium mihi finiat eui
 Parte tamē meliore mei sup̄ alta per-
 ānis Astra ferar nomēq̄ erit idelibile
 n̄z. Quāq̄ ps domitis romana potē-
 tia terris. Ore legar p̄pl̄i p̄q̄ oīa secu-
 la fama. Si qd habēt veri vātūz p̄fagia
 vitā. Vult dicere q̄ tale z tm̄ op⁹ ego
 p̄pleui q̄ p̄ illud habeo etna mēoriā
 i ore hoīz q̄a op⁹ istud nec fulmē nec
 ignis nec ferrū i bello nec obliuio tē-
 poris poterit abolere ⁊ ioueniat mori
 q̄n̄ sibi placuerit q̄a nō curo de ea p̄pl̄
 duo. Primo q̄a nō habet ius nisi i cor-
 p⁹ meū ego fact⁹ sū phēnis fm aiāz q̄ ē
 ps melior mei: ferar sup̄ astra i celum
 em pireū q̄ nulla mors pōt attigē. Se-
 cūdo q̄a lz mors possit delere ⁊ destru-
 ere corp⁹ meū nomē tm̄ meū delere n̄
 poterit q̄a p̄ totū mundū vbi viget hūa-
 na potētia legar ore p̄pl̄i ⁊ sic lz n̄ cor-
 pore vitā tm̄ i noīe ⁊ fama. Iste fuit in
 hoc bōe spei ⁊ s̄ae op̄iois p̄ pte. S̄z nō
 sic isti ipi q̄ sū me desiderauerūt etni-
 tatē sū noīs ⁊ mēoriā suorū opm̄ z tm̄

desperates dixerūt. Et nomē nostruz
nō obstāte statu ⁊ dignitate quā habu
imobliuionē accipiet p tps. i. p lapsū
temporis. oīa ei tabescūt et corrupiun
tur in tēpore ⁊ obliuio fit p p tēp. iiii
phi. c. de tpe a Est etiā i ista lectō
ne notādū. q̄ circa noīs celebritatē et
famā diuersimōe se disponūt hoies i
p̄nti. Quidā enī nomen suū ambicio
se magnificāt ad ostētationē. Quidā
nomē suū scādalo sevilificāt i detesta
tionē. Et quidā nomē suū virtuose di
gnificāt ad edificatōez. Primi nomē
suū et famā excellēter appciāt. Secū
di nomē suū negligēt aspēriāt. Ter
tiū nomē suū pueniēt venerāt. Primi
sūt hoies vani ⁊ mūdani q̄ nihil aliud
i suis opationib⁹ appetūt nec intēdūt:
nisi q̄ sint magni noīs et famose opi
nionis apud hoies et isti scribūt noīa
sua i ciuerib⁹ hoc ē in vanis memoriis
hoīz q̄ nō sūt nisi t̄ra et cinis. Eccl. vii
i fine. Oīs homo t̄ra et cinis De qui
b⁹ loq̄t̄ b̄tus Gre. ii. mox. c. xviii. Oēs
q̄ huic seculo cogitatōne terrena p̄for
māt p oē qd agūt huic mūdo reliq̄re
sui noīs memoriā conāt. Alii bellorū
tūtilis. Alii edificiorū meib⁹ alt. Alii
disertus doctrinariū seculariū libris in
stanter elaborāt sibiq̄ mēorie uomen
edificāt. hec ille. Et q̄ fatue autes hoc
fiat ostēdit paulo p⁹ subdēs q̄nilibet i
de quisq̄ p faciēda gl̄ia sui noīs labo
ravit mēoriā suā q̄si cinerē posuit. q̄
hāc citi⁹ vēt⁹ mortalitatē rapit. ⁊ ep̄ de
iustus dī. In mēoria et̄na erit iust⁹. Cō
tra tales q̄ sic nimis appciāt t̄q̄ sūmū
negociū fame gl̄iaz et noīs celebra
tē. Arguit bocca⁹ de cōso. li. ii. p̄sa. vii
de clarās fame v̄itatē p q̄q̄ rōes. p̄
ex t̄reni spaciū punitate sic. Tota t̄ra n̄
h̄z nisi rōez vni⁹ p̄nti respectu celi sic
pbat ptholome⁹i sua almagesti di. i. c

ix. Et alphorabi⁹ de differētis astroꝝ
differētia. iiii. S̄z de sup̄ficie t̄re tm̄ q̄r
ta ps ē lūtabilis nec t̄n illa tota. Tū p̄p̄
ptes appropinquēs eq̄noxiali ex vna pte
vbi ē nimis calor. tū p̄p̄ ptes p̄p̄quas
polo artico ex pte boreali. vbi ē algor
⁊ frīg⁹. Quid igit⁹ magnū ē dato etiā
q̄ hō p totū mūdū q̄ n̄ ē nisi ps p̄nti
possit nomē suū diuulgare. Iob. xx.
Gaudiū ypocrite adiustat p̄nti. Scdo
sic. Impossibile ē q̄ diuulget nomen
suū vbiq̄ p mūdū ⁊ hoc p̄p̄ difficultatē
itineris ⁊ defectū cōcatis ⁊ vict⁹. q̄
non oēs hoies sibi uicē cōcāt. Tertio
q̄ dato q̄ possēt nō pcederet vbiq̄ ad
gl̄iaz q̄ illud q̄ vna gēs approbat ⁊ cō
mēdat alii deridet et dānat. Quarto
q̄ hoies noriēt ⁊ memoria noīs tu
pibit. Vñ licet q̄s h̄z mō mēoria fide
lis fabrici uel cathois uel bruti. iacent
vtiq̄ noīa eorū in pauculis lris nec cū
legi⁹ lras p literas habēt notitiā p̄sa
rū. Quito sic. Ille q̄ intēdit uiuere i no
mie suo i mēoriis hoīz. facit sibi duas
mortes. vna corpori et aliā postea sui
noīs q̄a necessario a mēoriis hoīz ca
det. Ad itēz adducit duas rōcs. li. iii
p̄sa. viii. Prio sic qd falsa opione pro
ferē nō debz eē de iure magni pōderi
apud hoīez. sed pleriq̄ nomē suū vtil
gi opionib⁹ obtulerūt. ḡ Secūdo sic illd
qd falso iudicio. dat⁹. vel si vero iuditō
deē nō diu p̄senerat nō debz eē ma
gni pōderis apud aīz v̄nosi hoīs. s̄z fa
uor p̄p̄ari n̄q̄ p̄ueit fm boni iudiciū
vel si prouēiat s̄z boni iudiciū nō diu
p̄senerat in vno. s̄z qd isti plac̄ alteri
displicz. ḡ favor p̄pli nō d̄z hoīez mul
tū mouere. p̄s ḡ v̄itas hoīz q̄ uomen
sui ambiciose magnificāt ad oñtatio
nē. Et de talib⁹ ueni⁹ scriptū. gen. xi.
de filiis noe post diluuiū. q̄ dixerūt ce
lebrem⁹ uomē nostrū aīq̄ didamur i

vinerfas terras et ceperunt edifica-
 re turrim cuiusculmē attigeret ad celū
 Et qđ accidit? Certe volebāt sibi face-
 re nomē honoris. z fecerūt sibi nomen
 p̄fusiōis. Et idcirco vocatū ē nomē ei⁹
 babel. i. p̄fusio. De talib⁹ etiā hēm⁹ ex
 eplā. i. machabe. v. qđ ioseph⁹ et azari-
 as p̄ncipes iudeorū dixerūt. Faciam⁹
 et ipsi nob̄ nomē z eam⁹ pugnare con-
 tra gētes. Et seq̄t. Et ceciderūt illa die
 de pp̄lo ad dno milia viroꝝ. Secū-
 do sūt aliq̄ scādaloſe nomē sinūvilifi-
 cāt. nomē sinū negligēt asp̄nāt. hui⁹
 modi sunt isti notorii pctōres qđ p̄dita
 vēcūdiā igerūt aliis exēplū maleviuē
 di et peccāt sū freno. et isti p̄p̄e loquē-
 do scādali sāt ecclīaz dei. p̄bētes ifirmif
 occōnē peccādi z ruine puerſo exēplo
 Naturale ē enī hoi cū sit aial politicū
 p̄formare seniorib⁹ eorū cū qb⁹ cōner-
 ſat z vinit. Vñ de talib⁹ p̄grit iacob⁹
 in ca. sua. c. ii. Nōne ipsi blasphemant
 nomē bonū qđ inocatū ē s̄x vos bonū
 enim nomē qđ vocatū ē sup̄vos est no-
 mē iesu xpi Tertio sūt aliq̄ qđ nomē
 sinūvirtuose dignificāt ad edificatōez
 et sūt tales qđ honeste z laudabilit̄ i ex-
 teriore hoie p̄uersāf. dātes aliis sanc-
 tū exemplū inēdi. de quorū q̄libz pōt
 dici illud. Hester ix. Fama nois eius
 crescebat q̄tidie B Nota qđ est de
 fama hois sicut de paratura p̄irivī po-
 mi. illa paratura si deleatur a ponto
 paucū valet. et qñ tamē ē cū pomō bñ
 p̄seruat pomū. et qñ auferē pomū sta-
 tū corrupit. Isto mō ē de fama q̄dū
 hō hz famā itegrā. cohibet et p̄ſuat p̄
 eā a mulā pctis. Sz reuera p̄dita fama
 hois vnum de maxis refrenat̄ a pctō
 ē p̄dituz. z ex tunc p̄ſoā putrefcit cō-
 tinie sicut pomūz putrefcit cortice de-
 nudatuz. puer. x. Mēoria iusti cū lau-

dibus et nomē impioꝝ putrefcet No-
 ta qđ iter illud qđ scribit̄ i celatura do-
 in⁹. et illā qđ scribit̄ i panimēto maḡ
 dīna ē. qđ illā qđ scribit̄ i panimēto d̄
 terra p̄culcat̄ z delet̄ de facili s̄f̄r non
 pōt videri nisi a paucis et nō ab oib⁹ qđ
 sūt i domo. qđ at̄ i celatura scribit̄ ab
 oib⁹ s̄f̄r videri p̄t. Morali celatura nū-
 di ē celū z panimētū ē tra. i hoc pan-
 imēto hoies mūdani q̄z q̄libz p̄t dice
 Adhesit panimēto aiā mea] scribunt
 noīa sua z perpetuare conāt̄. in x̄ illā
 p̄s. vocant̄ noīa sua in tris suis. Et
 ihere. xvii. Recedētes a te i tra scribē-
 tur Et certe dupliciē fraudāt ab intē-
 tione sua. Tū qđ pauci legūt fantā no-
 mīs eorū gavicini et p̄tēporanei eorū
 tum qđ illi qđ p̄cessēt et multi qđ succe-
 dēt nihil sciēt de eis. Item ex alia par-
 te histrones et diuites z raptōres qb⁹
 dederunt bona sua vt multiplicarent
 nomen eorum morientur et per con-
 sequens nomen eorum delebitur. In
 psalmo. Nomen eorum delebit in et-
 num et in seculum seculi. Sed viri san-
 cti scribūt noīa eorū i celatura mūdā
 hoc ē in celovbi ē libervite. et sicut ce-
 lū ē incorruptibile ita nomē indelebi-
 le. Apoc. iii. Nōn delebo nomē ei⁹ de
 librovite. vñ ab oib⁹ videbit̄ in die iu-
 dicii et iō signāt d̄ lu. x. Gandete et
 exultate qđ noīa v̄ra sc̄pta sūt i cel. Fi-
 gura ē ad s̄ qđ xps narrās historiaz de
 lazaro z diuite. lu. xvi. Nom̄ diuidū no-
 hnt mēorari isignū qđ fuit deletū. i p̄s
 Nec mēor ero noīz eorū per labia me-
 a. nom̄ at̄ pauperū signē exp̄ssit. Eccl.
 xv. Nomine et nō hereditant illum
 b Tertio notādum qđ nomē cuiusli-
 bet virtuosū tria debet habere. videlicet
 honorem honestatis. tenorem verita-
 tis et fauorem p̄ctatis. Primovt
 e. ii.

fama quare dicitur pomum

fama nra sit honesta ⁊ mda. Scdo q
sit vera et q nomē cordat cū re iuxta
illud ps. fm nomē tuū sit et laus tua:
sed timēdū ē q multi magnū nomen
habēt et nihil de re. uno habēt noia p
antifrasim sic bos niger vocat agn⁹ ⁊
sicut qdā appellat⁹ pastores ⁊ sūt lupi
di spēsatores appellat⁹ ⁊ sūt dissipato
res. appellat⁹ rectores ⁊ sūt destructo
res de quorū q̄libet dī. Apoc. iiii. No
mē hēs q̄ vivis et mortu⁹ es. Hi sunt
similes pomis q̄ nascunt⁹ iuxta mare
mortuū q̄ vsq̄ ad maturitatē sūt colo
ris honesti sed si ea matura icidas ni
hil int⁹ iuemes nisi cineres ⁊ fauillas:
ita qdā nomē hāt in statu ⁊ fama: s; si
intrinsec⁹ aperiant⁹ turpib⁹ ⁊ vilib⁹ ab
hoiatuomb⁹ sūt repleti. Vñ talis caret
tenore vitatis in noie suoz vificat⁹ de
eo qd scripsit qdā cleri⁹ de abbacia q̄
vocat vallis dei: cū cleri⁹ qdā fuisset
ibi exiliter hospitat⁹ sūmo mane re
cedēs scripsit hos v̄sus in porta. Val
lis dicta dei dom⁹ ē mire speciei. Ma
gnū nomē ei gratia multa rei. Ter
tio debet v̄tuosus pudere q̄ nomē su
um habeat favore pietat⁹ nā si fama
hois p̄sp̄sa sit crudelitatib⁹ ⁊ inimā ne
cessario erit odios⁹. ⁊ p̄ oppositū si fa
ma pietat⁹ de aliquo divulget⁹ fiet di
ligibilis vniuersis. Canti. p̄. Vngentū
effusū nomē tuū. ideo adolescētule id
est p̄sone p̄ficiētēs ⁊ honeste dilexerūt
te nimis. Dubitatio pōt eē Vtrū sit
hoi v̄tuosū negligere famā suaz. Qd
sic videt⁹ q̄ fama hois ē de bonis for
tune. sicut patz p̄ Boeciū. ii. ⁊. iiii. de cō
sola. s; bona fortunaalia videt⁹ eē v̄tuo
sum p̄tēnere. sic faciūt sci q̄ oia p̄pter
xp̄s̄ reliquūt. p̄ illud est cōtēndū
cū cōtēptus ducit ad p̄fectionē. s; ta
le est nomē vel fama. Vnde Math. v.

Beati eritis cū vos oderint. ⁊c. et eie
cerint nomē v̄rni tanq̄ malū ⁊c. ergo
infamia nomis facit beatū esse p̄p̄
ii. ad Corin. vi. In oib⁹ exhibeam⁹ nos
sicut dei ministros ⁊c. ⁊ ifra p̄ ifamiā ⁊
bonā famā Glo. Exhibeam⁹ nos deo
vt nec bōa estimatōe sup̄biam⁹ nec de
mala doleam⁹ ergo si nō debem⁹ do
lere de infamia nec debem⁹ curare de
fama. Ad oppositū dicit⁹. Eccī. xli.
Curā habe de bono noie. s; enī magis
p̄maebit tibi q̄ mille thesauri magni
⁊ p̄ciosi. Et p̄uer. xxii. Mel⁹ ē nomē
bonū q̄ diuīte m̄lte. Respōsio q̄ si
cut dicit Aug. de cōi vita clericorū. Et
allegat⁹. xi. q. iiii. nō sūt audiēdi. Et. xii
q. p̄. Nolo. Due res sūt p̄scia et fama.
Cōsciētia est nobis necessaria propter
nos fama p̄pter p̄ximos. et ideo cōtē
uere propriā famā p̄tū mortale est.
et negligere est p̄ctm vel veniale vel
mortale scdm q̄ negligētia est maior
vel minor. Cū ratio est q̄a est dire
cte cōtra caritatē cui⁹ est proximū edi
ficare per bonā edificationē vel bonā
p̄uer sationē. Vnde ois hō triplex te
stimonii tenet h̄c. videlz a sup̄iore.
ab interiore ab exteriorē A sup̄iore
scz a deo. ad Roma. viii. Ip̄e aut̄ sp̄s
testimoniū reddit spiritui n̄ro q̄ sum⁹
filii dei. Ab interiore scz p̄scia n̄ra. ii.
ad Corin. i. Gloria nostra hec est testi
monii cōscie nostre. Ab exteriorē scz
proxio. p̄me ad Thimo. iiii. Oportz at̄
scōs testimoniū h̄c ab his qui foris sūt.
Duo p̄ma testimonia necessaria sunt ad
salutē. Tertū est vtile. tamē siue hoc
est salus. Ad p̄mū dico q̄ bona for
tunaalia nō sūt uegligēda nisi pro q̄to
dant impediētū v̄tuti. Bona aut̄ fa
ma nō impedit sed magis promouet
ad virtutē. amor tamē siue cupiditas

bone fame pōt esse nimia. sic amor
cibi vel potus vel vestis quibus utrumque sit
necessarium ad vitam. Ad secundum dicendum
quod benedictio illius beatitudinis refertur
ad patientiam infamie iniuste illate. non
autem ad negligentiam bone fame. sicut si
oculi hominis eruerentur propter christum laudabi-
lis esset patientia. et tamen negligentia pa-
tiendi vel custodiendi oculum in nullo de-
bet promereri. imo iste terminus negligentie
transgressus importat defectum virtutis. unde
in nulla materia est negligentia bona.
Ad tertium dicendum quod glossa vult dicere
quod de infamia de nobis iniuste suscita-
ta non dolere debemus sed patienter susti-
nere. nullo tamen modo occidendo dare de-
bemus quod de nobis fama mala iuste va-
leat suscitari. **LEC. XIX**

v **M**bre transitus est tempus nostrum
et non est reuersio finis nostri quoniam
signata est et nemo reuertitur. In parte
precedenti proposita eterna conclusio probanda
secundum opinionem impiorum et est
conclusio ista quod totum genus humanum
annihilabitur: destruetur et peribit: non solum
secundum rem sed etiam secundum nomen et me-
moriam aliorum ita quod nec homo erit in re nec
in opinione. Posita autem hac opinio
in lectione hodierna subiungitur eis pro-
batio que talis est. Inter omnia que sen-
su distinguimus illud quod minus inmanet
memorie nostre est umbra corporis
moti continue nam talis umbra con-
tinue variatur. sed vita nostra est simi-
lis pro omnia tali umbra. ergo omnino neces-
se est quod eius memoria omnino deleatur.
Posset ad questionem responderi quod hoc peat
memoria istorum hominum pro certo tempore
alias tamen renouabitur per corporis re-
surrectionem. Et ideo hanc rationem conse-
quetur impii excludunt per modum istum
Illud quod est prohibitum et quasi per con-

signatione nature firmatum. non potest mu-
tari: quia cursus nature est immutabilis in
hoc quod a priuatione inhabitum impossi-
bilis et regressio. sed reuersio pro morte
quod est finis non est a natura prohibita et
quasi per signatione nature firmata:
quia natura uoluit istum modum produci-
di vel reparandi homines quod eos de morte
reducatur ad vitam. sed cursus vite nostre
est talis quod de non esse producat ad esse et
iterum pro vitam ad non esse ducit pro morte
et de isto gradu nunquam reducat per natu-
ram ad esse: et hec est sententia sancte. **A** Circa
ista lectionem quero ista questionem. **U**trum
resurrectio omnium generaliter sit futura:
excepto tamen a titulo questionis christi et
sua matre benedicta de qua pie credit ec-
clesia quod sit in ea resurrectio completa
Et arguo ad questionem quod non: primo per il-
lud dan. xii. Multi de his qui dormie-
runt in puluere terre euigilabunt. Ista lo-
cutio partitionem quodammodo importat. ergo non
omnes resurgent. Item in psalmo. Non resurgent
impium in iudicio sed omnes qui resurgent
ad iudicium resurgent. ergo impium non resur-
get. Item iob. xiiii. Homo cum dormierit non
resurget donec atteratur celum. sed hoc non
quod erit. Item illi qui cum christo resur-
gunt resurrexerunt simul cum christo. ascen-
derunt in corpore et anima. ergo in eis est
resurrectio completa. **A**ns patet per ra-
banum et habetur in glossa communi **Q**ui
resurgente domino resurrexerunt a mortui-
s etiam ascendent ad celos simul vel ascendent
se credendi fides accommodata est qui
eos postea reuersuros in cinerem ac de-
novo in monumentis (qui triduo pate-
facti sunt ab eis quibus paulo ante apparue-
runt uiui) more mortuorum putant esse con-
uersos. hec ille. Item si iterum moriebantur
cum anima non separarentur a corpore secundum penam

bis passi sūt penā mortis. sed hoc est i-
uisti: q̄ ad hebreos. ix. Statutū ē hoī
b² semel mori et p̄ p̄ns p̄vnā mortem
ē debitū pene solutū. Itē ipsi resurrex-
erūt et esset socii ⁊ testes resurrectionis
xpi. sed xps resurgēs ex mortuis iam
nō moriē: quia ei⁹ resurrectio fuit ad
vitā eternā. ergo et eorū cōsimiliē ali-
as nō erant testes sufficiētes per totū.
Ad oppositū sūt verba saluatoris. Io.
v. Oēs q̄ in momētis sūt audiet vo-
cē filii dei et qui audierūt uiuēt. Itē. p.
ad cori. xv. Omnes qdē resurgemus.
Itē ait ap̄ls ad ro. v. q̄ si pcti ⁊ mors
pertrāsūt i oēs hoīes peruūi siue p̄p̄
culpā originalē ergo multo magis re-
surrectio ad vitā dabitur a xpo i oīs
hoīes. Ad istā q̄onē siue scrupulo ē di-
cēdū q̄ sic. sicut enāgelii et aplica do-
ctrina testat̄ tā i locis. ad oppositū alle-
gatis q̄ in multis aliis. Rationē istius
resurrectionis assignat sc̄tus thomas
super. iiii. sūiaz. dis. xliii. ar. i. et. ii. ta-
lē. Oēs hoīes appetūt b̄titudinē. Iste
appetit⁹ nō cōplet̄ in vita ista nec in vi-
ta alia pōt̄ ipleri i sola aīa ergo neces-
se ē q̄ p̄pleat̄ i uita alia vbi aīa corpo-
ri sit cōiuncta. Sed cū doctor̄ reuerētia
hec rō nihil facit p̄ resurrectiōe dāna
toꝝ iū q̄b⁹ oportet cōcedere. q̄ appeti-
t⁹ beatitudinis frustrabit̄ in et̄nā. Et iō
alii assignāt aliā rōem sicut richard⁹ de
mediavilla dis. p̄allegata. q̄ est tal. Nī
la naturalis inclinatio ē frustra s̄ oīs
aīa rōalis h̄z naturalem. inclinatioem
ad regēdū et gubernādū corp⁹. ergo
oīs aīa rōalis corpori uiuet̄. Sed nec i-
stā rō cogit intellectū ad ascēsu q̄a na-
tural inclinatio uolūtatis oīm hoīm ē
ad b̄uuiēdū. s̄m aug⁹. xiiii. de trinita-
te et in mult̄ aliis locis. et tamē p̄stat
s̄m fidē q̄ appetitus frustrabit̄ in ml⁹

tis. quia multi sūt uocati. pauci uo ele-
cti. et iō tenendū ē q̄ sic. q̄a hoc sonat
sac̄ scriptura exp̄sse. h̄ etiā ē sc̄is prib⁹
uelatū: q̄q̄ istū miraculū declarati iē q̄
ē ill d. vii. dormiētib⁹. vt p̄3 i legēda
sc̄oꝝ. Ad primā potest dici q̄ ad lit-
terā auctoritas pōt̄ exponi de p̄teris
dānatus i libo. q̄a illi proprie nō euigi-
labūt. q̄a cū uigilia sit p̄prie resolutō ⁊
v̄sus sensuū. et ipsi nō resurgēt ad sen-
tiendū penā uel gloriā. Iō pōt̄ h̄ multi
tenuer̄ ibidē partitū. Aliter exponit
aug⁹. multi. i. oēs. Sic enim loq̄ scri-
ptura frequēt̄. Ad sc̄am dicēdū q̄ i
pii nō resurgemtu i iudicio id est ad iū-
dicādū sicut sancti iudicēt sed resur-
gēt̄ iudicēt̄. Ad tertiu⁹ sensus ē dō
nec atterat̄ celi id ē donec a celo p̄ ge-
tē auferat̄ montes. per quē quidē mo-
tū celū causat generationē et corrupti-
onē in istis inferiorib⁹. Ad quartū
q̄a est de illis resurgētib⁹ cū xpo ⁊c̄
Primo vidēdū est quid dicat. Iheroni-
m⁹. postea qd̄ magis i historiis. 3⁹ qd̄
fētiat aug⁹. De p̄mo Iheronim⁹ i sero-
nē. Cogitis me o paula. ⁊c̄ dicit sic. q̄s
cum domio resurrexisset legim⁹ vtrūq̄
redierūt i puluerē certū nō habem⁹
mel⁹ ē deo totū cōmittere q̄ aliqd̄ te-
mere diffinire et hec sūia mibi plac̄
Eadē est sententia magistri in histori-
is super euāgelii. Recitat tamē q̄ q̄
dam opināē q̄ aliqui de illis qui cū
christo resurrexerunt sepulta sūt i ihe-
rusalē. Sententiā uo beati aug. de mi-
rabilib⁹ diuine scripture. plane diffi-
nit q̄ iterū mortui sūt. ix. ⁊c̄ et est pro-
pe finē libri. Sicut enī iū resuscitatis
mortuis similitudo tantū nō mors cō-
tinua fieri ceruēt̄. ita et iū simili-
tudo resurrectionis nō ipsa resurrectio
ostēdit̄ de cōtinua enī morte null⁹ ad

vitam individuan nisi dominus vsq
 in die nouissimi reuertitur. Vñ dicē
 dū est firmētē arguſtini q̄ apparēt p
 babile in hac parte q̄ illi qui cū chri
 ſto surrexerunt iterū mortui sūt quo
 rū corpora iterum ad mouemētā re
 uertebāt nā exverisimile ē q̄ inter e
 os fuisse debebat sancti patres. moy
 ses et dauid et quidā alii quorū fidē
 maximā cōmendat ap̄ls ad hebre. xi
 et in fine subiungit. Hi omnes testio
 nio fidei probati inuētū sūt nō accepe
 rūt repromissionē: deo pro nobis ali
 quid meli⁹ p̄ndete ne sine nobis con
 ſumarēt. Et hec ratio mouet aug. ad
 sic dicendū. Ad rabanū dicit q̄ nō be
 ne cōsiderant ap̄lm nec aug. qui satis
 eū precessit Ad quintū vero cōstat
 q̄ moriebantur. sicut de iohē emman
 gelista dicitur q̄ dolore in moriendo
 nō sensit Vñ non sequit q̄ si iterū mo
 riebāt: moriebāt cum penam senti
 rēt etiā penam. potēs ē enim de⁹ et cū
 statuto p̄i disp̄sare et eis p̄ pena glo
 ria recop̄sare Ad sextum dicēduz
 q̄ surrexerunt p̄ testimonio resurrectioni
 phibēdo absolute et non q̄tū ad
 omnes resurrectionis circūstantias.
 a Vmbre transitus Notandū q̄
 vita irāvalde cōuenienter vmbre cō
 paratur. Est enī in vmbra idigētia lu
 minis. assistētia frigoris. et apparen
 tiā corporū. Prōdico q̄ in vmbra ē idigē
 tiā lūis q̄ in vmbra ē lūmē dimiūtū
 Isto modo licet in ista vita sit aliud lu
 mē cognitionis naturalis et etiā fidei
 de deo. ista tamē p̄gnitō n̄ est nisi vmbra
 respectu illi⁹ p̄gnitōnis ⁊ scie quā
 sum⁹ patria bituri. Sic ei⁹ ex ātīqua
 vmbra fuit fidei q̄ nūc ē. ad hebre. x.
 Ita fides moderna nō ē nisi vmbra re
 spectu: titie beatorū cū q̄dā desiderii

o b̄itudis. Cāti. ii. Subvmbra illi⁹ quā
 desiderabā fedi. Ista āt vmbra fidei et
 noticia scripturarū tāte ē virtutē q̄ pur
 gat mētē ab īfirmitatib⁹ n̄ ē auiciū et
 pctis. In cui⁹ figurā legi⁹ act. v. Quod
 vmbra petri sanauit īfirmos Virtute
 etiā ūbre fidei xp̄s spūali⁹ p̄cipi⁹ sic se
 cit v̄go b̄ndēā caritatē. Liu. i. Sp̄s sc̄is
 fr̄neiet i te ⁊ v̄t altissimi obumbrabit
 tibi. Sc̄do vita p̄ns p̄pat vmbre p̄p̄t
 assistētā frigori. Est enī frigidit⁹ in vmbra
 q̄ extra. Isto mō i p̄ntivita est tor
 por ⁊ carētia caritatē. et sicut vmbre sūt
 lōgiores et frigidiores v̄sus vesp̄ā q̄ i
 meridie ita defect⁹ caritatē cordū hu
 manorū v̄sus finē mūdi argebūt q̄to
 niā sup̄abūdabit iniquitas īfrigesct ca
 ritas. math. xxiiii. Et iherc. vi. Vēvō
 bis qm̄ declinauit dies et lōgiores fac
 te sūt vmbre vespere. Tertio cōpat
 vita nostrā vmbre. In vmbra ei⁹ est ap
 parentia corū poris et non ex̄ntia itā in
 p̄nti vita ē apparentia soliditatē in di
 uinitis dignitatē ⁊ honorib⁹ ⁊ nō ex
 istentia. promittūt satietatē et affest
 egestatem. pmittunt beatitudinē ⁊ af
 ferunt sollicitudinē. et ideo mētūtur
 nobis iste vmbre et nos fallūt. Eccia
 stici. xxxiiii. in principio. Quasi q̄ ap
 prendit vmbra et persequitur vētū
 sic q̄ attendit ad v̄sa mēdatia. Et sicut
 videtis quādo homo habet solem pre
 oculis et ante faciem suā tūc picit vmbra
 a tergo. qm̄ aut sol est a tergo tūc
 habet vmbra suā ante ⁊ corā ocul⁹ suis
 ita q̄ sol ⁊ vmbra non cōpatiunt se ex
 vna parte. Isto mō ē moralit de dele
 ctationib⁹ sp̄ali⁹ hui⁹ vite que sūt q̄
 vmbra et de sole iustitie q̄ est xp̄s. naz
 ille q̄ habet xp̄m corāz ocul⁹ cordis sui
 p̄ntē illuminatē p̄ fidē et īstāmantē
 p̄ amorē. talis īndubitatē p̄rociat vmbra
 e. iiii.

Vita nra vmbre p̄paratur

brā a tergo id est respuit et p̄ternit ⁊
p̄cipēdit illecebras hui⁹ vite. sed certe
hoies mūdani q̄ xp̄s tradiderūt obli-
uioni et piecerūt. ipsi hñt v̄mbra in
p̄spectu suo. ⁊ q̄to xp̄s magis distat et
elōgat̄ ab eis. tāto eis v̄mbra vanitat̄
mundane maior apparet cū nihil sit.

Causa gr̄e luna eclipsat̄ in v̄tate ē
q̄a itrat v̄mbra tr̄e. sol vero nūq̄ itrat
v̄mbra tr̄e ideo nūq̄ eclipsat̄ realit̄ sed
apparēter tñ. sic hoies f̄uientes mūdo
imergūt se vanitati mūdane. ideo ne-
cesse est vt̄ puenē hñe gr̄e p̄ p̄ctm̄ mor-
tale. Iob. iiii. Obscurent enī tenebre et
v̄mbra mortis. **LECTIO. XX.**

Enite ergo ⁊ fruamur bonis que
sunt et vtamur creatura tanq̄ in
innētute celerit̄ Posita sp̄ioꝝ erro-
nea opiniōe. Hic p̄sequēter agit̄ de eo
rūviciosa cōuersatōe. Quales enī opi-
niones hñt hoies in moralib⁹ tales s̄t
electōes cor̄ in moribus. Electio enī
sequit̄ p̄ cōsiliationē. vt patz. iiii. Ethī-
ca. vi. et. vii. ⁊ ideo iniquū cōsiliū ⁊ su-
per falsis p̄ncipiis fūdātū seu radicātū
sequit̄ viciosa electio et p̄uersa ⁊ ideo
in pte ista ponit̄ cōclusio totū negocii
p̄cedētis. et est practica et valde mala
fm̄ quā ip̄ii ducūt vitā snā. Et est ista
cōclusio vna cōspiratiua cōuocatio fm̄
quā ip̄ii alliciūt et inuitāt se inuicē ad
peccādū. Et diuidit̄ ista p̄clusio in ml-
tas ptes. q̄a est vna copulatiua ex ml-
tis p̄tib⁹ aggregata. Vñ p̄mo animāt
seip̄os ad p̄ctā lasciuie corporalis. Sc̄do
ad p̄ctā in iusticie ḡnālis. ibi. opprima-
mus. Circa p̄mū tria faciūt Primo
se exhortant̄ ad peccādū in ḡne. Sc̄do
materiā delectatōnū emmerāt̄ i ducti-
ue. ibi. vino p̄cioso Tertio q̄ hoc expe-
diat̄ cōfirmāt̄ rōe. ibi. qm̄ hec ē ps n̄ra
A Dicūt ḡ p̄mo sic. Venite ḡ ⁊ fru-

amur bonis q̄ sūt ip̄si dicerent. ex quo
sic est q̄ nō restat hoī post hāc vitā nec
pena nec p̄miū s̄z oīs hō p̄ suo p̄petuo
corrūpit̄ in morte sicut fm̄ eos sup̄i⁹
est p̄batū. ergo venite id est socialiter
et a pari cōueniam⁹ ⁊ fruamur bonis
que sūt id est istis bonis t̄palib⁹ q̄a alia
sp̄are nō possum⁹ post hāc vitā et vta-
mur sicut nobis placet creatura. 1. om̄i
re creata tanq̄ in innētute. id est tēpe-
stine et sine freno auide et voluptio-
se et hoc celeriter id ē statī q̄a t̄ps bre-
ue est. Hec est cōclusio. cū nō sit p̄miū
post hāc vitā p̄ bonis opib⁹ nec pena p̄
malis. indulgēdū est oī ei q̄d in hac vi-
ta delectat. De ista cōclusionē p̄mo
vidēdū est de cōsequētia et sine dubio
videt̄ bona et satis cōsulte ⁊ prudentē
illata. q̄a si in hac vita tñ sperātes esse-
mus misfabiliores oīb⁹ bushoīb⁹ essem⁹.
vel sum⁹ sicut dicit̄ ap̄s. i. ad Cor. xv.
Vñ dato q̄ nō foret p̄ca futura vel p̄-
miū nō video qm̄ fruēdū eēt illecebris
et delectatōib⁹ hui⁹ vite. s̄z si aūs ē fal-
sū et datovno incōueniēti ml̄ta sequit̄.
tur sicut dicit̄ Aris. p̄. phisī. S̄z q̄a ista
tuati fuerūt in aīcedēte ill⁹ p̄sequētie
viz aīe ip̄onēdo huāne mortalitatē iō
ml̄ta incōueniētia p̄cesserūt et est illa
ps cōclusiōis plena fatuitatib⁹. Pri-
mo in hoc q̄ dicūt q̄ debeam⁹ frui tē-
poralib⁹. Nā sicut dicit̄ aug. p̄. de doct̄
na xp̄i. c. vii. Ille res qb⁹ fruiēdū ē nos
btōs faciūt qd̄ nō possūt facere t̄palia
Sc̄do q̄a fruēdo ē iherere alicui rei
p̄p̄t seip̄s s̄z oē t̄pale factū ē p̄p̄t aliā
s̄z p̄p̄t deū p̄ner. xvi. Vniuersa p̄pter
seip̄sū opat⁹ est d̄s. Fatue ergo dicūt
Fruamur bonis q̄ sūt s̄z t̄paliter ⁊ nō
p̄manēter. Et tñ hec p̄sequēnt̄ aliquo-
rū maloz̄ hoīz̄ snā ē. hic scim⁹ qd̄ ha-
bem⁹. nescim⁹ qd̄ habebim⁹ in futuro

et ideo ducam⁹ letos dies. Tertio fatue dicūt q̄a imediate post p̄mā ppo-
 sitionē cōcessā cōcedūt eis cōtrariā q̄n
 dicūt. Vt amur creatura Nā vti ē ali-
 quid diligēdo referre in deū sicut i fi-
 nē. et ideo nullo modo stat q̄ hō eadē
 re simul vtat⁹ fruaf⁹: sicut patz p̄. sētē.
 dist. p̄. Vñ in h̄ q̄ dicūt respectu eius-
 dē fruamur et vtamur dicūt cōtradi-
 ctionē iplicite Quarto fatue loquū-
 tur i hoc q̄ se detininat a iuuētute ta-
 libus mācipare. q̄a hoc nihil aliud est
 nisi in pctis p̄senerare. Cū⁹ ratio est
 q̄a illud q̄d hō assuescit in iuuētute n̄
 p̄t faciliē deserere. et ideo dicit Aris.
 ii. Ethī. q̄ nō parū differt sic vel sic ex
 iuuētute cōfestū assuesfieri. Et cōmēta-
 tor sup plogū. iii. phisicorū. Cōsuetu-
 do hēt maximā vim que a iuuētute cō-
 trahit. Et puer. xxi. Adlescēs iuxta
 viā suā etiā cū semuerit nō recedit ab
 ea. Vñ cōclusio eorū plena ē fatiutate
 a Sup istā litterā p̄t eē dubiū Vtz
 homo ex caritate teneat⁹ plus diligē
 deū q̄ seipsū. Q̄d nō videt. q̄a diligit
 se q̄tū p̄t. q̄ nō p̄t deū plus diligere
 q̄ se. ergo ad hoc nō tenet. Q̄d aut hō
 diligit se q̄tūz p̄t patet quia diligit se
 naturalit̄. sed natura agit fm vltimū
 potētie sue. q̄a natura nō agit libere.
 ergo si diligit se naturalit̄ diligit se q̄-
 tū p̄t. Preterea. Illā q̄d ē rō diligēdi
 alterū plus diligit illo altero. q̄a vñ
 qd̄q̄ p̄t qd̄ et illud magis. p̄mo poste-
 riorū. Sed ratio q̄re de⁹ debet ab ho-
 mine diligi est: q̄a est bonū suū p̄priū.
 q̄ diligit se magis. Pretea. ix. Ethī. c.
 iiii. Amicabilia q̄ sūt ad seips. Itē aug⁹
 x. p̄f. Quicūq̄ aliqd amat qd̄ n̄ p̄t
 te amat min⁹ te amat. s̄z q̄ amat deū
 p̄t bonū p̄priū min⁹ amat deū. ergo

cū amore dei statvsus dei Ad oppo-
 sitū est Aug. ii. de doct̄na xp̄iana. ca.
 vii. Te ipsū p̄t te non debes diligere
 vel amare sed p̄t ip̄m q̄ dilectōis tue
 rectissimus finis est. sed vnūqd̄q̄ p̄t
 qd̄c̄. q̄ tenet magis diligere deū q̄ se
 ip̄m. Ad q̄stionē dicēdū q̄ sic. Ratio ē
 q̄a de⁹ ē btitudo nō solū pp̄ria vnū⁹ ho-
 minis sed qd̄dā toti⁹ cōitad ip̄i⁹ et ideo
 diligi debet p̄t se tm̄ et p̄ cōseq̄ns ma-
 xime Prop̄t rōes est notādū q̄ dile-
 ctio q̄ hō diligit aliqd̄ p̄fat⁹ ex duob⁹
 Ex feruore seu intētiōe actus et ex q̄li-
 tate boni voliti illius quē diligit. q̄n q̄
 dicit q̄ homo tenet diligere deū plus
 q̄ se. nō hēt h̄ itelligi de intētiōe vel fer-
 uore act⁹ sed de q̄tate boni voliti. nā
 debeo deo velle summū hōrē et sūmā
 btitudinē nō autē hoc mihi. Aliud est
 q̄ in hoīe ē duplex dilectio Natural⁹ q̄
 nō elicit libere avolūtate sed natura-
 liter. et est semp in volūtate. Alia est
 rationalis cōse quēs rationē et de hac
 dilectōe habet itelligi q̄stio. et nō p̄ma
 per hoc ad rōes Ad p̄mā minor ne-
 gat⁹ et ē falsa. p̄fado dilectio nē ex bo-
 no volito et loquēdo de dilectōe ratio-
 nali. Vñ plus boni posset homovelle
 sibi q̄ facit si rationalit̄ diligit se. nā
 posset appetere bonū infinitū. Ratio
 vero concludit de dilectōe naturali.
 Ad scd̄z minor negat⁹. nō eī qui ra-
 tionabiliter diligit. deū diligit p̄cipue
 q̄a bonū suū p̄priū s̄z q̄a bonū cōmu-
 ne est toti⁹ vnuerſi. Ad tertiū itel-
 ligēdū est illud de bonis q̄ sūt bona p-
 ticulariaz nō de illo qd̄ est bonū oim.
 Ad q̄rtum dicēdum q̄ peccās mor-
 taliter deum amat non tamē vtiōse.
 q̄a vult eum esse deū sed nō sic amat
 deum q̄ seruat ei⁹ p̄cepta. nec oīs qui
 amat deum ē in caritate. q̄a q̄ diligit

quæstio

deū n̄ pp̄ se amat deū et tamē peccat mortalit̄. Venite ergo ⁊ fruamur bonis in actu siue belli siue pacis gerēde. Ratio dicit multū uinat q̄a fm̄ uerba sua et cōsilia tot⁹ exercit⁹ regu- laf ⁊ ideo oīs ductor sibi p̄uidet de ali- quo imitatorio suis cōp̄licib⁹ faciendo.

B Quaduplex igit̄ imitatoriū inue- mo in scriptura sacra a quātor ḡnibus cantōy cantatū. Primū cātāt voluptu- osi. Scđz maliciosi. Tertiū ambiciosi. et Quartū sc̄i ⁊ religiosi. Et tres p̄mi cātāt in choro diaboli. Et q̄rti solūmō in choro xp̄i. Imitatoriū voluptuoso- rū ponit̄ ibi. Venite fruamur ⁊c. q̄n sic est q̄ hō intrat ecc̄l̄az cathedralē ut audiāt matutinas de aliquo sc̄o statū p̄ imitatoriū p̄t discernere in q̄ta veneratione sc̄us ille habet̄ ibidē. q̄a in fe- rialiū dieb⁹ sufficit tātūm⁹ ⁊ q̄to festū celebrat̄ solēn⁹. tāto plures imitator- io deputant̄. Moralit̄. Inter nos in uita p̄nti dū mlti colūt̄ Ad corin. viii. Siquidē dñi mlti et dñi mlti. mūdus. caro. demonia. deus. Videam⁹ ergo. q̄s istōy habeat̄ in choro plures ad cā- tandū imitatoriū et inueniem⁹ q̄ deus habet̄ pauciores. Oēs alii habēt imi- tatores in magna copia Si loq̄mur de mūdō. Nōne senes et iuuenes et pne- ri a curabunt̄ suis extracti statū alliciūt̄ statim iuant̄ et auant̄ ad colēduz mūdū. iste ut fiat mercator. iste ut fiat miles. alius ut fiat diues rector. Et sic de aliis q̄ oēs uia uoce dicūt Venitez fruamur bonis q̄ sūt ⁊ sic illi q̄ sūt magis vicini estorib⁹ magis excitant̄ ad- cantādū. ita hoibus accidit qui famili- ariter magis tractant̄ cū mūdialib⁹ uel carnalib⁹ q̄ nullo modo possūt enadē quin eis in morib⁹ conforment̄. Vñ ysidor⁹. iiii. de sūmo bono Rariū est in

quit ut q̄q̄s inter seculi voluptates po- situs. a vicis maneat illibat⁹. in qb⁹ ⁊ si nō cito ip̄l̄ces. aliqui tamē attrahit̄ necdñi p̄t eē secur⁹ q̄ p̄clo fuerit p- ximus. Quot sūt q̄ his dieb⁹ iuant̄ hoies ad mūdū p̄tēptū. ad pp̄ria relin- quēdu. ac se. p̄ suis pctis totalit̄ cōtēnē- dū. Certē vel nulli. vel pauci ymo tā- tus strepit⁹ est cantōy mūdū. q̄ illi qui dicunt̄ imitatoriū cr̄isti uix in aliq̄ p̄nt̄ audiri. Scđz imitatoriū cantāt mali- ciosi ut scribit̄. Ihere. xviii. Venite cogitem⁹ p̄tra. Iheremiā cogitatōes. nō enī p̄bit lex a sacerdote. neq̄ p̄siliū a sapiēte neq̄ sermo a p̄pheta. Et nota te quales hoies maliciosi ponūt p̄ pte sua uidelz sacerdotes sapiētes ⁊ p̄phas Sacerdotes sunt magni plati moralit̄ sapiētes iusticiariū. p̄phete sūt religio- si. Et nūq̄ uidebit̄ i reip̄blica magnā iniusticiā seu maliciā fieri. nisi uel ab oī- bus istis. uel ab aliquo istorū p̄cedat. Vñ istū tres p̄fecte cātant imitatoriū malicioforū. et isti sciūt facere cōspi- rationē contra optimū hominē dicē- tes. illud Ihere. xviii. Venite partia- mus enī lingua ⁊ nō attēdam⁹ ad uin- uerfos sermones ei⁹ Percutere hoiez lingua. est p̄cludere eiuā respōdēdi ut nihil possit dicere pro seip̄o. Vel p- cutere hoiez lingua est falsū conspira- re falsū testimoniū cōtra hoiez phibē- Et nota q̄ isti maliciosi triplex ha- bent imitatoriū sepp̄riū. quō semuicē ad maliciā animat̄ et instigāt. Primo enī se colligūt ad conspirādū subtilit̄. dicentes illud. Ihere. xviii. Venite cogitem⁹ us contra Iheremiā cogitatio- nes. Secundo recolligūt se ad accusā- dum ciuilit̄ et sub iuris colore dicē- tes illud Ihere. xviii. p̄sequēt̄ Veni- te partiam⁹ eum lingua et non atten-

Nota

De imitandis hominibus ad alium dei

CA. II

LEC. XX.

damus ad vn̄eros sermones eius. Tertio Recolligūt se ad occidēdū hostiliter. dicētes illud. Math. xxi. Venite et occidam⁹ eū et n̄ra erit hereditas. Et hec est cōclusio in alicie vltima

Tertiu iuitatorū qd ponit̄ in scriptura: cātāt isti ābicioſi ⁊ scribit̄ Gen. xi. Venite faciam⁹ nobis ciuitatē et turrim⁹ cui⁹ culmē ptingat ad cēlū ⁊ celebrem⁹ nomē n̄r̄ b Et notandū qd oīs ābicioſi exponūt se maxis periculis et laborib⁹ pro honorib⁹ cōsequendis in tantū: qd si tertiā partē laborum facerent propter deū maximi menti essent. Vnde istu ad edificandū: ad fodiendū et construendū se applicāt exponūt. Quātā estimatis vexationē sustinent. qui curis pape: regū et epōrū se mācipāt: Dant numerā: dissimilat adulāt: mentiūtur et se nequē hūiliant quibuscūq;. Nū Innocēt⁹ de vilitate hūane cōditionis sic dicit. Ambicioſus semp est pauidus semper attētus ne dicat qd displiceat ⁊ humilitatem simulat. honestatē mentitur affabilitatē exhibet. benignitatē ostendit subsequit̄ ⁊ obsequit̄: cūctos honorat vniuersis inclināt. frequentet curias: vſitat optimates. assurgit et amplexatur: applaudit et adulatur: ⁊ bñ nouit illud poeticum ouidii de arte amādi primo. Et si nullus erit pulvis tamen excute nullū. hec ille. Et ideo talibus curialibus qui castra regum sequuntur. dixit quidam sunt qui non dicunt miserī quia castra sequuntur.

Quartū iuitatorū quod ponitur in sacra scriptura cantant boni christiani et religiosi et ponitur in ps. Venite exultemus domino iubilemus ⁊ c: et istud iuitatorū cantant valde feruenter his diebus imo tantus est stre-

pitus in choro mundi qd istud iuitatorium nō auditur in choro xp̄i quod dolendū est. Sed qualiter isti iuitatores se expediūt satis declaraf. Math. xxii. Vbi habetur de homine rege qd fecit nuptias filio suo ⁊ misit suos seruos dicere iuitatis omniā sunt parata. venite ad nuptias. quod cū factū fuisset iuitati totalit̄ neglexerūt et abiērt alius in villā suā. alius ad negotiationem suā. Sed caueant sibi. cōtingit at̄ aliqñ qd facies festum magnū iuitat multos diu aute vt illis ordinate seruatur ⁊ sine pressura. habet fortes custodes in ingressu portarū qd deuote recipiant iuitatos qui pmiserūt venire et sūt amici faciētis festū. et alios nō iuitatos excludāt. Isto mō fac xp̄s Modo mittit seruos suos pdicatores ad iuitādū ad cenā agni. sed in die iudicii soli illi recipient̄ qd suā iuitatōez admittūt alii excludent̄ dicēte dño. bonis illud dulce iuitatorū. Venite benedicti patris mei percipite regnum quod vobis paratū est ab origine mūdi. Et dicit reprobis. Ite maledicti in ignē eternū qui paratus est diabolo ⁊ angelis eius. ⁊ ideo dū tēpus habem⁹ venite adoremus et procidamus ante deum ploremus coram dōmīo qui fecit nos. in ps.

LECTIO. XXI.

Ino p̄cioso ⁊ vnguetis nos i pleamus ⁊ non p̄teat nos flos t̄pis.

Posita imitatioe qd i probi seimicē allicunt ad fruendū illecebr̄is in generali. Hic incipiūt enumerare in specialib⁹. Et circa hoc tria faciūt quia primo enumerant excitamēta gulae. Secūdo ostensua superbie. ibi Coronem⁹ nos Tertio cōtentina luxurie. ibi nullum pratum. Primo ergo enumerat dele-

imitatio
ad p̄ciosa

ctabilia gustu pferētia Scdo tactu cō
ferētia. Tertio olfactu pferentia Vi
nū enī delectat gustū Vnguētū emol
lit ad tactum ⁊ flos redolet ad olfactū
Dicit ergo Vio pāoso et vnguēt nos
īpleam⁹ In q̄ duplicē excessū expmūt
eident in suo appetitu. Appetunt in
vino maxie raritate et mēsure nimie
q̄titate. A Pro pmo dicit vino
Nō quolibz. sed p̄cioso id ē care em
pto. Oē rarū carū. Z⁹ addūt. Implea⁹
Nō sufficiat intempat et gulosis dice
re vinū p̄ciosū nec absolute. vinū bi
bam⁹. sed vino p̄cioso nos īpleam⁹.
cū tamē natura hūana modico sit con
tenta. Vnde boe. ii. de cōso. prosa. v.
Pauca minimisq; natura cōtēta ē cu
ius fatietatē si supfluis vrgēvelis autī
iocūdū qd sup effuderis fiet. aut noxi
um. ⁊. i. ad thimo. vi. Habētes alimen
ta et quibus tegamur his contēti sim⁹
Secūdo ad vinū addūt vnguēta id ē e
lectuaria ad iocūde bibēdū et secūda
hoc vnguētū pertinet tā ad gustū q̄ ad
tactum. Aliter exponit⁹ devnguēt ad
vngēdū corpora et facies vt magis re
splēdeat et suauit⁹ redolet et mollius
tangi possint. et sic pertinet ad delicia
as tam visus q̄ tactus Tertio q̄tū ad
olfactū subinferūt. Et nō p̄tereat nos
flos tēporis. quin de florib⁹ singulū iu
xta tēp⁹ sinū nrās delicias habeamus.
Alii flos t̄pis vocat⁹ flos iuuetutis no
stre. et tunc est sēsus. Nō p̄tereat nos
flos. i. temp⁹ iuuetud nostre. quin frua
mur q̄tū possibile ē omni genere vo
luptatē Hic ē vna dubitatio l̄ral vtrū
v̄sus vini sit hoi licitus. Et videt⁹ q̄ nō
ec̄s. ii. Cogitant avino abstrahere a
nima meā vt trāsferre eā ad sapiētiaz
Sed sine sapia hō nō potest saluari. q̄

sap. i. Neiem diligit de⁹ nisi qui cū sa
piētia i habitat. et iō neccsariuz ē hoi
q̄ aia sua avino abstrahat. Secūdo q̄
ad ro. xiiii. dicit⁹. Bonū est nō mādu
care carnē et nō bibere vinū. sed cessa
re a bono virtutis. est viciōsū ⁊ illicitū

Tertio q̄ ihero. dicit⁹. q̄ vinū cum
carnib⁹ p̄ diluū est dedicatū: christ⁹
autē venit in sie seculoz et extremi
tem retraxit ad principiū ergo tpe le
gis xp̄i est illicit⁹ v̄sus vini. Ad doppo
situm est ap̄s. i. ad thū. v. Noli adhuc a
quam bibere. sed modico vino vtere.
propt̄ stomachū tuū et frēq̄ntes infir
mitates. Itē ec̄c. xxxi. Exultatio anie
et cordis vinū temperate potatū. Ad
q̄stionē siue dubitationē dicēdū q̄ p
se loquendū v̄sus vini est hoi licitus. p̄
tū p̄tigere paccidēs q̄ alicui hoi sit il
licit⁹. vel ex conditione bibētis q̄ for
te alicui ex suo facto scandalizarent⁹ vel
forte quā vino de facili leditur. ⁊ per
dit caput linguam et pedes. vel quia
pervotū avino se abstinere astrinxit

Ad primū dicendū q̄ licet hoc
sit perfectionis et consilii. nō tamē est
v̄sus vini ideo illicit⁹. Aliter potest di
ci q̄ sapientia est duplex. Vna que a
deo infunditur. alia que per doctrinā
et studium acquiritur. Et certe respec
tu prime disponit abstinētia a vino.
non autem respectu secunde. ita quin
liceat vinū bibere Ad secūdū dici
tur q̄ illa auctoritas allegata ē trunca
te. q̄ itētiō apli ē p̄suadere rōanis cō
uersis ad fidē q̄ nec carnib⁹ nec vinov
tāt in scādalum christianoz de no
uo cōuerzoz. Vnde subditur neq; in
quo frater tuus offenditur aut scāda
lizat⁹. Ad t̄tiū dicēdū q̄ Ihero. vult
dicere q̄ xp̄s avino retraxit se tanquā

Sensus apostoli

*natura pauca
et minima*

CA. II.

LEC. XXI.

ab impedimēto p̄fectōis si excessiue sit
 matur. C Circa p̄mū notandū q̄
 vsus imoderat⁹ vini mltiplicit̄ nocet
 hoī. Est enī detrimētū libertatis. At-
 tramētū honestatis. cōplemētū volu-
 ptatis et expimētū fatuitatis. Est enī
 detrimētū libertatis. Vñ p̄ma radix
 seruitutis ⁊ ignobilitatis sūt peruinū
 legit⁹ i Gen. ix. q̄ noe p̄mo plātauit
 vineā. Nam āte diluuiū vinū nō sūt i
 vsu nec hoīes vinū bibebāt bibēs er-
 go vinū iebriat⁹ est et dormiēs iacuit
 in tabernaculo posteriora nudat⁹. Ac-
 cessit filius suus cham ⁊ patris verēda
 nuda cōspiciēs derisit eū nūciatū est k̄
 postea patri ⁊ filiū sūitute dānauit et
 hec sūt p̄ma origo seruitutis. sicut dicit
 Aug. xix. de. ciui. dei. c. xv. B In
 hoc aut̄ satis innum̄ q̄tuor mala que
 ebrietas solet hoībus inferre. Primo
 nāq̄ priuat hoīes vsu sensus et ratiois
 et facit eū deteriorē bestia ⁊ hoc signi-
 ficat. Noe dormitio. Sc̄do spoliat ho-
 minē diuitiis suis. Vñ frequēter ma-
 gni potatores sūt paupes finalit̄. q̄
 qui amat vinū et pingua non ditabit̄
 Et hoc significat noe denudatio. Ter-
 tio reddit hoīes derisibile nō solū ini-
 micis imo amicis. et hoc significat q̄
 fili⁹ derisit eū. Quarto q̄ noe puniuit
 filiū suū significat q̄ potatores filios
 suos et prole suā medicitati ⁊ seruitu-
 ti exponūt frequēter. Sc̄do vinum
 imoderate sūptū est attramētū hone-
 stas. cōfūdīt ei ⁊ deturpat hoīs hone-
 statē et nobilitatē tā corpis q̄ aīe. Vñ
 Innocēt⁹ de vilitate cōditōis huīane
 Quid turpius ebrioso cui fetor i ore:
 tremor in corpe promit stulta. p̄dit oc-
 culta. cui mēs alienat̄. facies trāsfor-
 matur⁹ Nullū enī secretū. vbi regnat
 ebrietas. Vñ Seneca epla. xii. Nō est

animus in sua ptate derict⁹ ebrietate
 quēadmodū musto dolia ipsa rūpūt
 et q̄qd in ymo iacet in sūmū vis calo-
 ris eructat. Sic viuo estuāte q̄qd i cor-
 de latet abditū. efferē ⁊ p̄dit i mediū.
 Et isra dicit. q̄ turpe sit tibi pl⁹ igere-
 re q̄ v̄ter capiat et stomachi nō eē mē
 suram. quod multi ebrii faciunt de q̄
 bus sobrii erubescunt. Vnde dicit ni-
 hil aliud esse ebrietatem q̄ voluntari-
 am ifaniā extende in plures dies illū
 ebrii habitū. nūc qd̄ de furore dubi-
 tabis r̄c. Refert alexā. macedonis ex
 emplū q̄ clientulū sibi carissimū ac fi-
 delissimū inter epulas trāsfordit et in-
 tellecto facnore mori voluit hec. Se-
 neca. Fugit a quodā ymaginē ebrie-
 tatis sic fuisse depictā vt ymago pue-
 rilis cornu habēs in manu et in capi-
 te coronā de vitro. Puer erat in signū
 q̄ facit hoīes elingue infer. satū more
 pueri. cornu habebat i manu in signū
 q̄ nullum celat secretū s̄ clamādo et
 claugēdo reuelat. coronā habet vitre-
 am ga reputat se gliosū et diuītē q̄ est
 gbr⁹ cū nihil hēat. b Et iō inueni⁹
 vinū fuisse. phibitū trib⁹. s. v̄gib⁹ sacer-
 dotib⁹ et regib⁹ puer. xx. Luxuriosa
 res ē vinū et tumultuosa ebrietas. I he.
 Epla. xcv. Si expto credit̄ k̄ p̄mū mo-
 neo vt sp̄sa xpi vinū fugiat pro vene-
 no. Vñ ap̄d ātūquos vinū vocabat̄ ve-
 nenū. Leui. x. Sacerdotib⁹ igressū ta-
 bernaculū phitū erat ne biberēt vinū
 Regib⁹ etiā erat phibitū prouer. xxxi
 Noli dare regib⁹ vinū o lamuel. Va-
 le. li. ii. c. p̄. Vñ vini romāis feis erat
 ignot⁹. Tertio vinū eplemētū volu-
 ptatis. Verecūdia nāq̄ bōa mltos cohi-
 bet a p̄ctis. et iō vbi illa p̄ vinū auferē
 voluptas q̄ latuit i corde se detegit vñ
 sene. i epla. Vbi sup̄. Plures pudore

peccādi q̄ bona volūtate phibiti sūt a
scelere. Vbi autē possedit aīm nimia
vis vini: quicqd̄ mali latebat emergit
Et ideo ad Ephe. v. scribit̄. Nolite ine
briari vino in quo ē luxuria. s̄z effe
ctiue. Exēplū de loth. Gen̄. xix. ⁊ Ec̄i
xxxī. Multos enī extēnuauit vinū.

Quarto, vinū ē expimētū fatuitat̄
q̄a hō fit disposit⁹ ad q̄cūq̄ malū in
ebrietate: potest de eo capi expimētū
Ec̄i. xxxī. Vinū corda supboꝝ argu
it et ondit et p̄dit. . . LEC. XXII

c **Coronem⁹ nos rosis an̄q̄ marce
scant:** nullū p̄tū sit q̄ nullū p̄tā
feat luxuria n̄ra. Nēo n̄z expers sit lu
xurie n̄re. Vbiq̄ relinq̄m⁹ signa leti
cie. qm̄ hec est ps n̄ra ⁊ hec ē fors n̄ra.

Pōita inuitatōe q̄ reprobi se inuicē
inuitāt ad potus ebrietatē. hic ponit̄
inuitatio qua se alliciunt ad supbie va
nitatē et ad carnis volupnositatē. Et
in hoc textu tria sūt. Nā p̄mo se inui
tant ad supbie vanitatē. Secdo ad luxu
rie voluptatē. Terno vtriusq̄ ponūt li
bertatē. Secda ibi. nullū pratū. Tertia
ibi. Qm̄ hec ē ps n̄ra. Primo ḡ aimāt
se inuicē ad ornatū supbie ⁊ luxurie di
centes. Coronem⁹ nos rosis. Nota
q̄ reprobi in p̄nti coronā: corona la
sciuie: sed in futuro coronabūt coro
na miserie. Vñ cuiq̄ corꝝ dicef̄ ysate
xxii. Coronās coronabit de tribulati
one et tūc lugebūt ⁊ plāgēt de eo de q̄
modo ridēt dicētes illud Treno. iiii.
Defeat gaudiū cordis n̄ri: versus est
in luctū choris n̄ri: cecidit corona capi
tis n̄ri: ve nobis q̄a peccauimus Et iō
p̄uenient dicūt. q̄ volūt coronari rosis
ad sciendū q̄ oīs mūdi lasciuia breuis
est et trāsitoria. Rosa enī habet odo
ris iocūditatē. decoris speciositatē. et
viroris breuitatē. Inter spinas crescit

et sic lasciuia mūdi. nō est sine pūctū
ra cōsciētie. Licet ei gaudētes in odo
ribus rosarꝝ nō dicam⁹ intēperatos si
cut dicit Arif. iiii. Ethi. c. xiiii. Tamen
delicat⁹ ornat⁹ satis indicat mētis lasciu
iā. Ec̄i. xix. Amict⁹ corpis ⁊ risus dē
tiū: igressus hoīs amiciāt de illo. Vñ
Seneca ep̄la. lxxxviii. Oīm reꝝ: si ob
seruētur iudicia sūt in argumēta mo
rū ex minimis licet capere ipudiciū et
incestus ondit et man⁹ mota et inēdū
vni respōsū ⁊ relatius ad caput digit⁹.
ēflex⁹ octoꝝ: i probū. risus ifanū vult⁹
habituq̄ denotatrabit. Illi enī in ap
tū per notas exeūt qualis qlibet sit sc̄i
es si quēadmodū laudes aspexeris De
scō Lodouico legim⁹ q̄ ferta de ro
sis seu alios capellos phibint sue pro
li portari feris sextis p̄p̄ coronā im
positā sp̄ineā tali die capiti saluatoris
Sequit̄ nullū pratūc. Vbi se inuitāt
ad luxurie voluptatē. Hanc autē volu
ptatē integrare nitūtur ex trib⁹ causis
seu circūstantiis videlz ex locali ame
nitate ex sociali cōitate q̄a nullū sine
socio iocunda est possessio ⁊ dissoluta
iocūditate. Quātū ad p̄mū dicūt nllz
pratū sit. id ē nullus locus sit delecta
bilis in quo non luxuriam vrvt ame
nitas loci p̄ferat delectationē. Quātū
ad sc̄d̄m dicūt nēo ex fors sit id ē exps
sit luxurie. q̄si dicerēt luxuria n̄ra cō
mūnis sit oib⁹ ita q̄ sit libētas ⁊ licētia
ḡnālis peccādiz alios ad pct̄n trahēdi

Nota q̄ luxuria est q̄si morb⁹ cōta
giosus sicut lepravl scabies. Si hō ml
tū tractat cū leproso de facile inficiē. ⁊
ideo solēt leprosi expelli de ciuitatib⁹
Sic est de libidinosis si fuerit vnus ta
lis in vna societate vel familia ipse so
lus decē alios attrahit ad pct̄n. Quā
tū ad tertiu videlz dissolutā iocūditatē

corona miserie

Rosa tria habet

dicūt ubiq; relinqm⁹ signa leticie nre. videlz in cantu tripudio festis & ludis
 Ultimo subiūgit causā hui⁹ libertat⁹ peccādividelz qā hō nō pōt plus habere in hac vita nec restat aliq⁹ alia in futuro. Et notate q⁹ isti sūt p⁹se deo p⁹dicatores & deo cōtrari. Nā sicut dicitur ysaie. xxi. vocat dñs ad fletū et ad plāctū et ad caliciū et angulū sacri & isti per cōtrariū vocāt ad leticiā dissolutiōnē deordinatū ludū. a

Dirbitatio literalis Vtrū fornicatio simplex sit peccatū mortale. videlz q⁹ nō Peccatū mortale nō cadit sub dominico p⁹cepto. sed fornicatio cadit sub dñico p⁹cepto. qā Osee. p. p⁹ceptū fuit pphete. Vade et sume tibi vxorē fornicariā.
 pp̄ antiq⁹ patres hoc fecerūt sine re prehēsiōe Gen. xxi. Abrahā ingressus est ad agar ancillā suā. iacob ad ancillas vxorū suarū balā & delfā. Et Gen. xxxviii iudas accessit ad thamar quā esumabat meretricē. pp̄ sup̄ illud. Deut. xxiii. Nō erit meretrix de filiabus israel. Glo. dicit ad eas p⁹hibet accedere grū eī venialis turpitudō. ergo fornicatio nō est nisi venialis turpitudō. pp̄ sup̄ illud: p⁹me ad Thimo. iiii. Exerce. e ad pietatē dic⁹ glo. Am brosi ois sūma discipline xpiane in mia et pietate est quā si aliqs sequens lubricū carnis patiat⁹ sine dubio vapu labit sed non pibit Ad oppositū est Ap⁹ls ad Gal. v. Manifesta sūt opera carnis que sūnt fornicatiō. qui talia agunt regnū dei nō possidebūt sed nihil excludit a regno dei nisi. peccatū mortale pp̄ deu. xxxiii. Nō erit fornicator de filiis isrl̄ pp̄. xxxii. q. iiii fornicatio enūcerat⁹ int⁹ vicia crimina lia. Itē. Ad Heb. xiii. Fornicatores et

adulteros indicabit deus. Glo. in iudicio g⁹ali e⁹ne dānatiōis Ad q⁹stionez dicendū q⁹ sic qā p⁹hibet⁹ sub vitatiōne pene eterne sicut iā allegatū est. Ratiō quare debet inhiberi est qā p⁹trariatur bono finis potētie g⁹atine collate hōmuni a deo. Bonū eī generatiōis hūane ē duplex. Corpale & spirituale. Corporeale est p⁹servatiō speciei sicut dicit⁹ secūdo de aīa. Spirituale est impletio numeri electorū. Ad p⁹mū regit⁹ corporalis educatiō filiorū. Ad scdūm informatiō in fidez in bonis morib⁹ et illud est bonū prolis quōd cōmmeratur ad sūmū bonū matrimonii. Modo tā ad educatiōne corpale q⁹ ad iformatiōne moralez duo regit⁹ur certa cognitio prolis. que haberi nō posset nisi mulier esset appropriata viro vel saltē nullo modo haberi posset ita bene in diuisa cohabitatiōe. ad quā regit⁹ur inseparabilis viri cōiunctiō & mulier⁹ Iō lex matrimonii. regit⁹ in hoib⁹ ad p⁹sequēdū debitū finē g⁹atiōis hūane. et iō Aug. dicit q⁹ p⁹cubi⁹ p⁹ caritatē ē: quā hō debet p⁹li generāde. Ad p⁹mū dicēdū de ppheta q⁹ disp⁹latiō dei fecit nō ē p⁹ctm̄ qā alias p⁹ctm̄ fuisset sicut de homicidio qā Abrahā i filio suo voluisset p⁹misisse. Ad s⁹m̄ dicēdū q⁹ Abrahāz iacob plures habue⁹ vxores vñ nō fuit fornicatio Vocabāt tā p⁹cubine. qā cū duopueniāt i vxorevz inseparabilis p⁹iunctiōz familiaris coad m⁹stratiō in q⁹tū est socia Primā habuerunt p⁹cubine & scdaz nō. Prima faciebat matrimonii. scdā nō. Vñ siue⁹ vxores quo ad thors nō quo ad regimē familie. s⁹m̄ q⁹ vxores n⁹as matres familias vocam⁹. De iuda vero cōcedēdum est q⁹ peccavit mortalit⁹ Ad

com p⁹lit

no/er

vapule
61

Venialis turpitudō

tertiū dicēdū q̄vera lra est venalis nō
venialita etiā. xxxii. q. iiii. Meretri-
ces. Ad quartū dicēdū q̄ pietas inuat
hoiēmyt liberetur amorte etna si ta-
mē defistat et peniteat B Notā
dū est hic q̄ nō solū cōsensus in actū
peccati mortal: est pctm̄ mortale. sed
etiā cōsensus in delectationē pcti mor-
talis ē pctm̄ mortale. et ideo oscula ā
plexus et tact⁹ que fiūt prop̄ delecta-
tionē inordinatā sūt pctā mortalia et
vocantur oscula libidinosavel tact⁹ li-
bidinis. C Circa materiā presen-
tis locōnis q̄ est tota devoluptate carna-
nali ē notandū breuitē q̄ ipsa ē multi-
pliciter nocua. Nā ipsa ē effeminatiā
vigoris potētie militaris. ac accumulati-
na doloris ⁊ displicētie singularis. of-
fuscatina decoris et sapie salutaris
c Primo est effemiatiā vigoris ⁊ po-
tētie militaris. In cui⁹ figurā sāsō dīz
dormiunt in sum dalide strenuitate so-
lita extitit spoliat⁹. Iudic. xvi. Persōa
q̄cumq; dormit in sum dalide q̄ se ne-
gligent cōfert voluptuose vite. spoliat⁹
vigore fortitudinis. Vnde fingit ovi-
dius. xv. metha. de fōte salmatō q̄ tal
erat v̄tutis q̄ sexū abstulit viro. qui se
balnearet in eo. Isto mō enenit de vo-
luptate Nā si hō militaris se balneet ī
deliciis voluptatis: effemiabit⁹ ⁊ mol-
liet⁹ et animositatē amittet. Vñ nar-
rat valeri⁹. li. i. q̄ corneli⁹ scipio missus
in hispaniā eo momēto quo castra in-
trauit: edixit vt oīa q̄ voluptatis cā cō-
parata erant auferent⁹. et submouerē-
tur vnde simul duo milia sciorum
legunt abisse ab exercitū romanorū
Et notādū q̄ nobilissimi p̄cipes qui
nec bellis nec armis viciā potuerūt p̄
luxuriā ceciderūt sicut narrat valerius
li. ix. c. i. de hanibale duce carthaginē

si que mulier quedā proditiose roma-
nis tradidit occidēdū. cāpana inqt li-
xuria sua inuictū hambalē armis su-
is illecebris amplexatayicēdū roma-
no militi tradidit. Vñ fingit ouidius
de arte amādi. li. ii. q̄ mars q̄ de⁹ ē bel-
lātū capt⁹ est cū venere vxore vulcani
inuisibilib⁹ cathenis ligat⁹ ⁊ omnibus
diis celestib⁹ i derisione ostēsus ē Cui
historie alludēs valeri⁹ ad ruffinū de
vxore nō ducēda dicit sic. Mars qui ē
deus bellātū demerit triūphorū fa-
miliari frequentia in quibus expedit
maxie piōpta strenuitas vñ sibi me-
tuēs avulcano ligatus ē cū venere in
sibilib⁹ cathenis sēsibilib⁹ tam ē hoc at
et ad applausū satirorum et derisum
celestis curie. Vult dicere q̄ vulcanus
fecit cathenas inuisibiles ⁊ posuit eas
in lecto veneris i q̄b⁹ dū mars itrasset
lecto veneris captus et detē⁹ donec to-
ta celestis curia eū cōspexisset. Exem-
plū de holoferne. Iudic. xii. De tali-
b⁹ dicit iob. xxxvi. Moriet⁹ ī tēpesta-
te anima eorū ⁊ vita eorū in effemi-
natos. Sed voluptas est accumulatiā
doloris vel meronis et displicētie quia
naturaliter post voluptatē sequit⁹ dis-
plicētia Vnde boe. iii. de p̄so. p̄sa. vii
Quid autē de corporis voluptatib⁹ lo-
quar q̄rū appetētia quidē plena est ā-
xiētati⁹. satietas vero pemittēte q̄tos
ille morbos q̄ intollerabiles dolores
quasi quēdam fructum nequiti e fru-
entū. solēt inferre corporibus. quorū
motus quid habeat iocūditatis igno-
ro. tristis vero eē voluptatū exit⁹. q̄sq;
reminisca volēt libidinū suas. intelli-
get que sibi beatos explicare. i. effice-
re possunt nihil cause ē quin pecudes
quoq; beate esse dicant⁹ quartū omnis
ad explēdā corpālē lasciniā festinat

Seneca in S. Cetero
h. o. v.

Seneca in S. Cetero
h. o. v.

De Voluptatis
Inordinatione

intentio hec. ille. Et infra metro sequi
 ti comparat voluptatem apud qui in eodem
 loco. primo fudit mel sededo: et infir-
 git aculeum recededo. Vnde dicit. Habet
 hoc omnis voluptas stimulis agit fruētes
 apertumque parvolantū. Vbi grata mel-
 la fudit fingit et uimis tenaci ferit ic-
 tu corda morsu. Hec prudenter aduer-
 terat. Demostenes phis ille famosus a quo
 tays solēnis meretrix de corintho cētū
 talēta petiit. p. vno cōcubitu. at ille i ce-
 li suspiciēs: ait. Nō emō tāti penitere
 id est p. tāto p. cio nō emō penitē. quod
 tā necessariū foret si tua fruerer volu-
 ptate. In cuius figurā fingit ovidius
 metha. li. x. q. virgo quedā noie mir-
 ta p. ris desiderauit icesū et desideratū
 i petranit adiuuante nuice. tādē cū eēt
 pceptū fugat a patre et in tāta tristitia
 in cadit q. fetususpiris et gemitib⁹
 alterata cōuersa ē i arbore sui nois q.
 adhuc guttas amarissimas q. lachri-
 mas de se fudit i signū q. voluptatem
 illicitā corporis ppetuus sequit dolor
 mētis. Tertiō voluptas carnalis est
 offuscata decoris et sapie salutari. h⁹
 exēplū habet i salomōe rege q. femo-
 ra sua incurruuit mulierib⁹ et posuit
 maculā i gloria sua. Cui historie vale-
 rius ad rufinū sic alludit. Sol homin fa-
 lomō thesaur⁹ delicarū dñi sapie sin-
 gulare domiciliū. crasso tenebrarum
 fuscet attram ēto. lucē aīme sue. odo-
 rē fame sue. gloriā dom⁹ sue. amore
 mulieris amisit. et postremo incurru-
 tus coram baalym et ecciastico dono
 mutat⁹ est in mēb⁹ zabuli. i. ex cōcio
 uatore dei mutat⁹ ē in mēb⁹ diaboli.

LECTIO. XXIII.

o Pprimam⁹ paupē iustū et nō p-
 cant⁹ vidue nec veterano nec reuera-
 mur canos multi tps. sit aut fortitudo

do nrā lex iusticie. Quodeni ifirmū
 ē inutile inuentur Posita iuitatiōe p-
 quā reprobū et peruersi alliciūt et puo-
 cant se ipsos ad pctā lasciuie corporal⁹
 Hic poit eorū inuitatio qua se inuicez
 animāt et iuitāt ad pctā iniusticie fra-
 temalis. Et circa hoc duo fiūt. Nā p-
 mo loquit⁹ impū generaliter. Secun-
 do crucifixores xpī specialit. ibi. Cir-
 cūueniam⁹. Circa p. mū duo fiūt. Nā
 p. mo se hortat⁹ ad iustos. opp. sionem
 Secūdo legē quā faciūt statuit ad sui
 defēsiōne. ibi. Sit at fortitudo nostra
A Circa p. mū sciēdi q. quatuor gene-
 rib⁹ hoīz solēt hoīes p. cere etiā valde
 mali. viz Pauperib⁹ p. p. i potētiā. Iu-
 stis p. p. innocētiā Viduis p. p. clemen-
 tiā. et senib⁹ p. p. reuerētiā. Hec enim
 oia dictat rō natural⁹ p. passiois. s. i. istivi-
 lissimi hoīes cōtra tales intra se p. spi-
 rat. Vnde dicūt. Opprimam⁹ paupe-
 rē quātū ad p. mū. Iustū quātū ad scd⁹ Et
 non p. cam⁹ vidue quātū ad tertiu. nec re-
 uereamur canos multi tps quātū ad qu-
 tū. Sit at fortitudo nostra lex iusticie.
 Horū oppoita docet tā ratio q. scriptu-
 ra ysaie. i. Querite iudiciū subneuite
 oppresso iudicate paupē defēdite vidu-
 am. Quātū ad qu-rtū. Leui. xix. Corā
 cano capite assurge et honora p. sonaz
 senis. Vnde poeta. Magna fuit quō-
 dā hoīs reuerētia canī. Neq. s. iro p. cio
 ruga senilis erat. Nō sic sensit ovidi⁹
 de arte amādi q. dicit li. i. i. de calnis.
 Turpe pecus mutulū turpis sine gra-
 mine campus. Et sine frōde frutex et
 sine crūre caput Vnde notandum
 q. signanter in textu connectit paupe-
 rē et iustū. quia raro inuentur aliquis
 diues quin aliquo modo sit iust⁹ Vñ
 diligētē notidū an hec sit sententia
 hominū modernorū qui nec pauperi
 f. i.

bus nec iustis nec viduis. nec senib⁹ vi-
 lis parcunt Amouent a se hoies mū-
 danū viscera cōpassionis oīo et induūt
 se viscera crudelitatis vt nulli parcant
 de cuius dāno lucrū expectāt Dicit o-
 uidius. xv. metha. q̄ est flum⁹ quidaꝝ
 cuius aq̄ bibita reddit viscera bibētis
 saxea et q̄qd̄ intūgitur in illa aqua fit
 lapideum Vnde dicit Flumē habent
 citones qd̄ potū saxea reddit. Viscer-
 aq̄ tactis iducit marimora reb⁹. Flu-
 uis iste est cupiditas deordinata diu-
 tiarum cuius affectiones puant hoiez
 misericordia. caritate et pietate. Vti-
 nam de talib⁹ verificares illud. ezech.
 xxxvi. Auferā cor lapideū de carne
 vestra et dabo vobis cor carneū. Cōse-
 quēt̄ ibi. Sit aut̄ fortitudo nostra. Sta-
 tuūt illi iniquū legem ad suam defen-
 sionē dicētes. Si cōtingat q̄ obiciatur
 nobis ab aliis q̄ facim⁹ contra legem
 bene fiet. quia fit loco legis fortitudo
 nostra: ita q̄ omnes nobis repugnan-
 tes opprimam⁹ nec aliā legē habeā⁹.
 et q̄a omnis legista debet habere colo-
 rem iusticie. Et iō subiūgiunt. Quod
 enim infirmū ē inutile inuenitur ad
 nostram sc̄z lasciuia puocādā. Et nota
 q̄ illi q̄ nō sūt vtiles per oblationes et
 munera ab istis maiorib⁹ cōmunit̄
 opprimunt̄ q̄ tūcūq̄ sint iusti. Isti autē
 qui sūt vtiles etiā si sint iniusti sup-
 portantur Vnde nota q̄ opprimunt
 tiranni per potentiā et per violentiaz
 Iacobi secundo. Nonne diuites oppri-
 munt per potentiā. Opprimunt aduo-
 cati per sapiētiā. Exodi. i. Venite sapi-
 enter opprimam⁹ eū. et ysaie. x. Scri-
 bētis iniusticias scripserunt vt oppri-
 merēt̄ i iudicio pauperes. Opprimūt
 perlati per negligētiā. tertii regum
 tertio. Dormiens quippe oppressit eū
 a Dubitatio potest esse. An lice-

at per potētiā opprimē proximum.
 videt̄ q̄ sic. Licet predari ⁊ rapere ab
 hostibus ergo licet eos opprimere. cō-
 sequētia p̄: quia rapere ab aliquo sū-
 stātiā vnde vni hoc ē eū opprimere.
 Ans p̄ per ambrosiū libro suo de pa-
 triarchis. ⁊ per cōmuniem vsū bello-
 rum. Preterea infideles proximi sūt
 quia omnis homo proximus ē secun-
 dum illud mandatum. Diliges proxi-
 mum tuū. Sed secundū augustinū in
 epistola ad vincētū donatistā. Res
 iquit falso appellatis vestras: quas nec
 iuste possidetis. Et secundū legem ter-
 renorū regum amittere iussi estis. er-
 go ab infidelib⁹ potest homo iuste ra-
 pere Preterea domini ⁊ principes a
 subditis suis multaviolēt̄ extorq̄nt
 quod ad oppressionem pertinet. s̄ nō
 ē credēdū q̄ tam nobiles errent ergo
 ē licitū p̄ verberare hoiez p̄t̄ ad
 opp̄sionē. s̄z h̄z dñs q̄a h̄z eos vbera-
 re suos suos. ḡ h̄z hoī opp̄mere hoiez
 Ad oppositū ē illud. leuit. xix. Nō fa-
 cias calūniā pxio tuo Ad questioēz
 dicēdum q̄ opprimere est aliquem cō-
 traviros et voluntatē premere Hoc
 autem fieri potest dupliciter. Vno^o
 secundum ordinem iuris sicut pater
 opprimūt et verberat filios suos qui-
 bus tenetur ad castigationē. Alio mō
 contra ordinem iuris sicut tiranni op-
 primunt subiectos. et hoc est proprie
 opprimere aliquem contra ordinem
 iuris. debilitare vel in reb⁹ vel in per-
 sona. et hoc quia est contra caritatem
 est illicitum. Ad primum quod de
 hostib⁹ aut est iustum bellum aut iniu-
 stum. si est iustum ea que per bellum
 acquirūt̄ eorum efficiuntur nec ad
 restitutionem tenentur Ad sc̄dūz
 dicendum q̄ bona infidelium non li-
 cet priuatis auferre: secus est de his q̄

qd̄o ecce. iust acquirunt. iust retinet⁹

publica auctoritate fugū. subduntur enim legibus principum terrenorū. Ad tertium dicendū q̄ vel principes extorquent quod est necessarium rei publice defendende et tūc licet subditi inuite soluant tamen ipsi non sunt in periculo. Aut extorquent qd̄ nō est necessariū: tunc sunt oppressores: et raptores q̄a remota iusticia magna regna non sunt nisi magna latrocinia: sicut dicit aug. iiii. de ciuitate dei. Vn ad restitutionē tenentur hoc caueant confessores dñorū. quia longe aliter et aliud ē loqui de regib⁹ et de dominis istis paruis. Ad quartum dicendū q̄ nulli licet aliquē verberare nisi sit eius iurisdictioni subditus vt eum instruat. sed fm̄ leges fern⁹ est a domino instruendus. et si deficiat licet eum p̄ verberationē ad legē ducere. Et idē de filio pōt p̄ B Depaupertate est sciendū q̄ triplex in hominibus reperitur paupertas. Est enim paupertas egestatis. paupertas honestatis et paupertas vnitatis. Prima miserabilis q̄a voluntati cōtraria. Secūda cōmēdabilis quia virtuosa et voluntaria. Tertia est vituperabilis et nulli necessaria. et talis fuit paupertas quorūdā phōrū tpe iohānis euuangeliste q̄ p̄ vana gloria mūdi gēmas p̄ciosas frerunt in signū mūdani cōtēpt⁹. s̄ de his nō plus modo. Primā paupertatē q̄ vocatur egestas sustinent isti qui inuoluntariē sūt pauperes: q̄ si possēt libēt haberēt ditias. isti deū accusāt de iniquitate. pximū de tenacitate. fortunā suā de infelicitate. et hi sūt pleni murmuratiōib⁹ furā et mēdaciis et licet viciosi sint vt plurimum. tamē piū ē eorū defectibus subuenire. Vnde ps̄: Btūs q̄ itelligit s̄ egenū et paupē. et glo. Ihero. s̄ illā. ecci. xii. Da misericordi et ne susci-

pias p̄ctōrē. dicit sic. Qui indigētis iniaz tribuit nec p̄ delicto sp̄rit: iniaz v̄e facit. Natura ei r̄spiciēda ē nō p̄sōa. q̄ ei indigētis dat p̄ccōrī. n̄ q̄a p̄ctōr ē s̄ quia hō ē n̄ p̄ctōrē s̄ iustū nutrit. q̄a n̄ delictū diligit s̄ naturā. Scda ē paupertas honestatē et uoluntariē assūpta p̄pter xp̄s̄ q̄ n̄ solū hō sollicitudinē seculi deserit imo indigētis mltis se expoit. et isti ep̄licē securitatē hnt. nā sūt xp̄o similiores i p̄uersatiōe validiores i tē tatiōe beatiōres i remuneratōe. Aug⁹ de eccia. dogmatib⁹. Bonū ē paupib⁹ facultates cū dispēsatiōe erogare: meli⁹ ep̄ itētōe seq̄ndi xp̄s̄ i simūle donare et absolutū sollicitudine egē cū xp̄o fū bern. v. flor. iii. Sūt q̄ paupēs eē volē eo tñ pactovt nihil eis desit. et sic diligūt paupertatē vt n̄ las patiāt i op̄iā. Sūt igit̄ volūtarij paupes xp̄o similiores i p̄uersatiōe q̄a ip̄e realē et effectualit̄ effect⁹ ē paup̄ nob. Paup̄ viuēdo. docēdo moriēdo. In cū p̄sōa d. ps̄ Paup̄ ego sū et laborib⁹ a iuētute mea. vñ isti p̄nt dicē xp̄o. Dñe si decepti sūt tu decepisti nos sic viuēdo. sic docendo. Veit ad suscipiēda paupertatē hoib⁹ o diōs aut eā nob reddēt ḡtiosā. dices illud math. xix. Si vis p̄fect⁹ esse vade et vēde oia q̄ habes et da paupib⁹ et veit et seq̄re me. Scdo sūt paupes validiores i tētatiōe. Si duo hoies ad inuicē colluctēt. et alē sit tot⁹ farcat⁹ p̄nīs ali⁹ nud⁹ ille q̄ ē nud⁹ bñ fortassis h̄ v̄e cūdiā s̄ abiliōr ē ad luctā nā nō h̄ i se vñ a socio teneat. Vita n̄ra colluctatio ē cū diabolo. ad ephe. vi. Nō ē nob collucta⁹ aduēsus carnē et sāguīez: sed ad uersus p̄ncipes et ptates et rectores tenebrarū h̄arū. Ip̄e at̄ q̄ de ditis n̄ curat ē nud⁹: ditēs at̄ v̄stuti sūt ex omni parte et ideo diabolus pōt eos tenere ex omni parte et p̄sternere i tētatiōe.

f. ii.

me dno accusat, dno p̄tinu
— p̄ sustinere

deccimo
porrigere p̄cc
hōe p̄nphri

Paupes autē q̄a nudi sūt: ideo euadūt. Vnde Gre. Nudi cū nudo luctari debemus. **Facili**⁹. n. ad trā trahit: q̄ habet in se vnde teneat. Serpēs sicut dicit magister i historiis hominē nudū fugit et insilit in vestitū. Sic diabol⁹ q̄ est serpēs antiqu⁹: paupes fugit: in diuites: insilit. q̄a qui volūt diuites fieri incidūt in tēptationē ⁊ in laqueū diaboli. p̄me ad thi. vi. Et Eccl. xxx. Melior est paup fortis q̄ diues: ibecillis ⁊ flagellat⁹ malicia. Tertio sūt pauperes beatores in remuneratōe. Erūt ei iudicis assessores in iudicio Math. xix. In resurrectionē vel regeneratōie cū sederit fili⁹ hoīs in sede maiestatis sue: sedebitis et vos iudicātes. Et Iob xxxvi. Iudiciū paupib⁹ tribuet. Nota q̄ sūt tria ḡna hoīs: q̄ licz nihil habeant. Itē nō reputant: paupes scz electi ⁊ vocati ad magnā dignitatē. Habētes in deposito securo diuitias ⁊ thesaurū Et hēdes magnos. Et hec tria iuuentur i paupib⁹ spū. Vñ iacobi. ii. Nōne paupes elegit de⁹ in s̄i mūdo? Ecce primū diuites i fide. Ecce Scd⁹. ⁊ hēdes regni. Ecce Tertiu. Vñ paup̄tas voluntaria p̄fert mūdiciā. noticiā. ⁊ leticiā. De p̄mo. Senecaz ob s̄i maxie amāda ē paup̄tas q̄a ex q̄ amef⁹ oñdit. Quippe nō hēt adulatōez comitē sibi nec p̄cētē fortunā ⁊ nō p̄sonā amātē. q̄a ista despicit. Ihero. i ep̄la. Paupes dei sūt. q̄a mūdana sup̄bia derelicta. hūilitati se poia tradide r̄t. Nāz paup̄ si sup̄biat nō est dei paup̄. ⁊ locuples si hūilitatē diligit: nō ē sc̄i diues. Volūtatē enī talitū sūt inspiciēde nō noia hec. Cassio. sup̄ illā ps̄. Edēt paupes ⁊ saturabunt. Vñ Ihero. i ep̄la. Difficili⁹ arrogātia q̄ auro vel gēmis carem⁹. His ei abiecus: intdū gl̄iosis fordib⁹ tumem⁹ et

venerabilē paup̄tatē pplari aure offerim⁹. Plus est aim q̄ cultū de posuisse. hec ille. Cōfert ḡ voluntaria paup̄tas noticiā leticiā et mūdiciā. Tertia ē paup̄tas vanitatis. Et talis fuit q̄rūdā phog. tpe Iohānis euāgeliste. qui pro vana gl̄a mūdi. gēmas p̄ciosas frēgerūt in signum mūdani contēptus.

LECTIO. XXIII.

circūueniam⁹ ergo iustū. qm̄ inutilis est nobis ⁊ p̄trari⁹ est opib⁹ nr̄is. ⁊ iproperat nob p̄ctā legis. ⁊ difamat in nos p̄ctā discipline n̄re. Pro mittit se sc̄iaz dei h̄rez filū dei se nominat. Postq̄ spūs sc̄tūs posuit v̄ba reprobatorū spiratū p̄ iustos in ḡnali. Hic ponit v̄ba iudeoz reproborū cōspiratū cōtra xp̄s in speciali. Et circa hoc duo fiūt. p̄mo tractat de xp̄o decipiēdo Sc̄do de eodē occidēdo. ibi vide amus. Circa p̄mū duo fiūt. Nā primo cōspirat ad circūueniēdū Sc̄do in ducūt causā quare hoc est faciēdū. ibi Qm̄ inutilis est. Dicūt ḡ primo p̄modū cōclusionis Circūueniamus ergo iustū anto nomatice id ē christū. Ista cōspiratio adimpleta fuit. Io. xi. Collegerūt p̄ncipes ⁊ pharisei cōciliūz dicebāt: q̄a hic hō m̄lta signa facit. qd facim⁹? Si dimittim⁹ euz sic. ⁊c. Cōsequēter iducūt causā hui⁹ circūueniōis faciēde et accusāt xp̄s de m̄ltis. A Proponūt enī cōtra eū duodeci accusationes: videlz de infructuosa operatione Et de maliciosa p̄turbatōe De impropetiosa p̄tētōe et de iniuriosa diffamatiōe. De abiciosa p̄sūptōe et sup̄sticiosa blasphematiōe De secreti reuelatione: et de discordi p̄uersatiōe. De criminali p̄ruptione vel irrisione. De participali diuisione. De p̄iudiciali cōparatiōe. et de sup̄naturalisurpatione

CA. II.

LEC. XXIII.

De istis articulis sex ponuntur in textu isto
 quorum primum est de infructuosa operatione: quod
 notatur ubi dicitur: quoniam inutilis est nobis Ar-
 bor quae inutilis et infructuosa est meretur
 excidi. Lu. iii. Ois arbor quae non facit fru-
 ctum bonum excidetur. Eodem modo de civi-
 litate humana quod nullus otiosus debet ad-
 mitti in republica sicut docet omnes legif-
 latores. nam ratio etiam hoc suadet quod unicuique
 quae reipropria actione assignatur et tribuitur.
 Ita quod negat proprias actiones vel operationes
 negat a rebus proprias essentias sic docet a-
 verrois. ix. metha. comento. vii. Sed ipse
 christus est otiosus in vita et nullum fructum re-
 ipublice affert quod in istis est et licitum per quod
 cumque via est circumire. et destruit Hec est
 eorum prima accusatio. Sed isti accusatores di-
 cedunt et quod falsum accipit vel assumit. christus
 enim fuit lux mundi. Io. viii. Ego sum
 lux mundi. christus fuit lignum vite afferens
 fructus duodecim per singulos menses
 apoc. xxii. id est docens et informans dio-
 ciam apostolos rectam fidem continere. Nihil au-
 tem evulsi mundo quod lux quae totum mundum il-
 luminat et vivificat. Quod autem inutilis
 eis fuit culpa eorum fuit quod se per odium
 a christi lumine diserunt. Io. ii. Qui o-
 dit fratrem suum in tenebris est et in tenebris
 ambulat Secunda accusatio fuit de ma-
 liciosa perturbatio Et arguitur sic Bonum
 totius civilitatis humane est pax. quod quod perturbat
 pacem coitatis. dignum est de illa coitate ex-
 pelli. sed iste est perturbator pacis coitis om-
 nium. quod in istis est eum de civitate omni expelli
 et hec accusatio notatur cum dicitur. Contrarius
 est operibus nostris. Et ista accusatio de
 perturbatione pacis potissime debet
 movere principem. regem et imperatorem. et ge-
 neraliter quilibet in republica rectorem. quia
 finis operationis principis est pax subdito-
 rum. unde cassi. variarum formarum. epistola. ii.
 Decet regalis apicis curam generaliter

custodire concordiam quam ad laudem reg-
 nantis trahit. si ab hominibus pax amittitur. quod
 est enim quod principem melius praedicat quam
 getus populorum. concors senatus: et tota res
 publica mori honestate vestita. hec il-
 le. Sed ad hanc accusationem respondendum est
 quod christus fuit summus amator pacis quia pa-
 cem promulgavit nascendo. lu. ii. In ter-
 ra pax hominibus bonae voluntatis. Pacem praedica-
 vit docendo. lu. x. In quacumque domum intraverit
 primum dicite pax huic domui. Pa-
 cem legavit testamurum condendo dicens. pa-
 cem reliquovobis paces meas dovobis. Io.
 xiiii. sed quia pax vera est concordia habe-
 re cum bonis moribus et litigare cum vicis
 secundum Cassi. si illud proprie factum est in pace lo-
 cus est. et cum ipsi habuerunt mores pes-
 simos necessarium fuit quod vel eius cont-
 rarius fuit vel conformis cum eis malus. pa-
 cem enim malam nullus debet fouere. nam
 plius maxime propositum est pessimis displice-
 re. Boetius. i. de consolatione. psal. tertia.
 ergo culpa contrarietatis ex eorum cul-
 pa causabatur. Tertia accusatio est de im-
 propria cōtentione. et formatur sic
 Improperare aliam peccatum suum vicio-
 sum est. et pacis perturbatum sed hoc chri-
 stus facit nobis. ergo debet extirpari.
 Hec accusatio notatur in his verbis. Et im-
 perat nobis peccatum legis. Occasio huius
 accusationis potest haberi. quia christus dix-
 it. Iohis. vii. Nonne moyses dedit vobis
 legem et nemo ex vobis facit legem? Sed
 ad hoc dicendum est quod caret scriptura socie-
 tatis occulte quod manifesto facinori non
 desinit obviare. Manifestum autem fuit
 facinororum et ideo merito debuit eos in-
 crepare. sed quia obsequi aicos et vitas odi-
 um parit ideo factum est accusatum odiosus.

pax nascendo
 iudicium
 morum

Quarta accusatio est de iniuriosa dif-
 famatione et hoc specialiter in doctrina
 Et formatur sic. quicquid in docendo seducit
 f. iii.

vel abducit hoies a boīs morib⁹ publi
ce v⁹ occulte dign⁹ ē expelli de cōitate
et destrui. et quicūq; imponit alicui nisi
pbat. dign⁹ ē pēa talionis. s; xps publi
ce dixit qd nos iudei falsa z frivola do
ce⁹ et legē dissolvim⁹ z hoc non pbat qd
dign⁹ ē a nostra cōitate extirpari. Ma
teria h⁹ accusatiōis accipit⁹ de vbo sal
uatoris Mat. xv. Irritū fecisti mādatū
dei ppter traditiones vestras Et notat⁹
accusatio i his v⁹ bis. Et diffamat i nos
pctā disciplie nostre. Sed ad id respō
dēdū ē qd falsis informatiōib⁹ resiste
dū est et precipue averis. sed xps fuit
magister verax sicut ipi perhibuerūt
testimoniū math. xxii. Magister scim⁹
qa verax es et viā dei i veritate doces.
sed aīo socrate. z amīcaveritate scim⁹
est p honorare veritatē. ideo cū xps es
set ipaveritas i iustū fuit eos redarguē
de falsitate doctrine. nec fuit diffama
tio qa falsa eorū doctrina fuit notoria
Vnde ipsi se diffamaverūt Quin
ta est accusatio de abiciosa p̄sūptione.
et accūsāt eū sic. Quicūq; sibi eq̄litate
sciētie dei arrogat q̄si peccatū primū
parētis sp̄licat xps aut hoc fecit qa di
xit. Io. vii. A me ipso nō veī sed verax ē
q misit me quē vos nescit. ego at scio
eū z qui scit eū perfecte ē eq̄lis ei i sci
ētia. Hinc dicēdū est qd nō sint p̄sum
ptio. sed huīlis notificatio z p experi
mēta pbatio s̄m illud iohis. xvi. Nūc
scim⁹ qa scis oīa z nō ē tibi op̄vt qs te i
terroget. Hec accusatio notat⁹ cū dicē
p̄tittit se scientiā dei habere. i. iactat se
sciāz dei h̄re Sexta accusatio ē de s̄
sticiosa blasphematiōe et forā⁹ sic Qui
cūq; dicit se filiū dei naturalem et ex
igit sibi cultū fieri supsticiosum blas
phemat deū. Sed de blasphemō scribit⁹
xiii. leuit. Quicūq; blasphemaverit

nōmen dōmini morte moriat⁹ et hoc
fecit xps. Io. v. Vos dicis qa blasphem
mo qa dixi fili⁹ dei sū. Sed hec accusa
tio r̄fellit⁹. qa nō fuit blasphemia se d
vera annūciatio sicut opa maifestane
rūt z pbauerūt cecos illuīando. mor
tuos suscitādo. leprosos mūdando. et
omnes infirmos curando. quod cōue
nit soli deo. vnde math. xxvii. cōpū
ctus centurio dixit ita. Vere fili⁹ dei
erat iste. hec accusatio notat⁹ in lrā cū
dicitur filiū dei se nominat. Licet om
nes xpiani filii dei nominent⁹ z sunt. i
Io. iii. Videte qualē caritatē dedit no
bis p̄vt filii dei noiēmur et sim⁹. z io
hāms. i. Dedit eis potestātē filios dei
fieri Vnde viri ecclāstici z amīnarū
curā dicūt filii dei signāt computati
sapie. vi. Cōputati sūt iter filios dei z
inter sanctos sors illoz ē. quia filii pa
tri assimilāt⁹. qa s̄m aug⁹. fili⁹ dicit⁹ qa
fuit ille. De⁹ aut icōmutabil⁹ in potētē.
a Ineffabilis in sapia. iudicibilis i de
mētia Debet igit⁹ in eis apparere pa
tris potentia p carnis mortificationē
Filii sapientia. p sc̄tā informationem.
Et spūsc̄ti demētia. p iuriarū remis
sionē. a. De primo d̄. i. mach. iii.
Accingimini z estote filii potētes. Ac
cingimini p̄p̄tinentiā carnal⁹ volup
tatis. Que accietur a quatuor zonis ha
bet iuxta quatuor exēpla i sacra scrip
tura. Vnā ad pecc⁹ aliā advētrē. Vnā
ad renes. et vnā ad lūbos. Ad pecc⁹ di
citur esse zona aurea. advētrē zona li
nea. ad renes zona fūnea. et ad lūbos
zona pellicea. Zona aurea ē mundicia
mētalis puritatis et hec debz poni ad
pectus cōtra imūdas cogitatōes. zona
linea ē tep̄rantia nimie supfluitatis z
hec debz pōi ad vētrē p̄tra supflūas cō
messatōes. zona fūnea ē penitētia ri

gida ⁊ auſtera: ⁊ hec debet poni ad re-
nes cōtra libidinis titillatōes. Et zona
pellicea ē reminiſcētia noſtre mortali-
tatis. et hec debet poni ad lumbos cō-
travoluptatis delectatōes. De p̄ma
zona dicit̄ apoc. i. de iohāne quid d̄t p-
ſonā ſimilē filio hois veſtitū podere p̄
cictū ad mamillas zona aurea. De ſe-
cūda Io. xiii Chriſt̄ ꝑ̄cinxit ſe lintheo
et cepit lauare pedes diſcipulor̄. De
tertia. Iob xii. Baltheuz regū diſſol-
uit et ꝑ̄cinxit ſe fune renes eor̄. De q̄r-
ta math. iiii. Iohānes habebat zonam
pelliceā circa lūbos ſuos. Qui aut̄ ſic
ſūt accicti poſſūt eſſe filii dei potentes
p̄ carnis mortificationē. c Reſe-
ruit fabule et ſcribit̄ i libro epl̄arū ouī
dii. epiſtola penulīa de almena her-
cule nato. Iunior iouis voluit her-
culem interficere. Et miſit ad puerū
iacētē in cunis duas angueſ vt puerū
interfeceſſent qui eas manib̄ cōſtrictas
occidit et in hoc cōpertū eſt ipſuz eſſe
filiū iouis. Hercules eſt ql̄ibet littera-
tus q̄ naſc̄ ſp̄iali generatione gene-
roſus q̄ cura ſibi cōmittit̄ aiarū ſic e-
nī pōt hō naſc̄ cū ſit ſeniex. Io. iiii. Nu-
trit̄ delicate et ponitur in cunis q̄ue
ſitur̄ deliciis diuiciis decimis ⁊ obla-
tionib̄ eccleſiasticis debitis primoio cru-
cifixi. ſz qd̄ erit̄. forte dū eſſet paup̄
ſcolaris. vixit ſatis caſte et ſatis dure
ſā aut̄ ē in cunis veſtit̄ mollib̄. et epu-
laē quotidie ſplēdide. ſtati nūo. i. ſen-
ſualitas: duas angueſ mittit vt ſic occi-
dat̄ filius iſte Iōnis videlicet. per gir-
lā et luxuriā q̄a ſtatim ex deliciis ⁊ ho-
norib̄ carnis tētationes onimū. Sed
ſi velit oſtēdere q̄ ſit filius iouis mani-
bus. i. potētī cuſtodia ⁊ reſiſtētia ratio-
nis ⁊ volūtatis: angueſ tētationis occi-
dit et ſic ſe. filiū iouis. i. xpi oſtēdit. vt

dicere poſſit de eo xps. illud math. iiii
Hic ē fili⁹ dilect⁹ in quo mihi cōplacu
Sed reuera timendū ē q̄ de iſtis filiis
conquerit̄ xps dicēs illud yſa. i. Filios
enutritū et exaltaui: ipſi aut̄ ſpreueit
me. Qui enī deberēt eſſe filii chriſti:
ſūt hoſtes xpi. ⁊ q̄ deberēt eſſe filii po-
tētes: ſūt totalit̄ ibecilles. viuūt pōpis
et vanitatib̄: i. deliciis ⁊ voluptatibus
et carni ſue ſuccubūt nec cōtra eā. ſed
ꝑ̄tra chriſti pugnāt. De qb̄ loq̄ bern
ſup cātica. f. xxx. iiii. ⁊ ad cler̄ i remē
ſi ꝑ̄cilio. Miſtri iquit xpi ſūt et ſerui-
unt anti-chriſto: honorati incedūt. de
hoīs domini: cū honorē nō deſerūt i
de eſt eis. quē quotidie vidēs. meretri-
cis nitor. hiſtoric⁹ habitus. regi⁹ appa-
rat⁹. inde aur̄ iſremis i ſellis i calcari
b̄phis calcaria q̄ altaria fulgēt. Inde
mēſe ſplēdide cibus et ciphis. inde cō-
meſſationes ⁊ ebrietates. inde citha-
ra et lira. inde redūdātia torcularia ⁊
promptuaria plēa eructantia ex hoc i
illud Pro huiusmodi volūt̄ eſſe
et ſunt eccleſiarū. Prepoſiti decani ar-
chidiaconi et epi. hec ille. Contra
iſtos malos filios loquit̄ in eodem ſic
dicens. Olim predictū eſt et nūc tēp̄ſ
adimpletionis aduenit. Ecce i pace a-
maritudo mea amariffima. Amara
prius in nece martirum. Amarior ꝑ̄
in conflictū hereticorum. Amariffi-
ma nunc in moribus domeſticorum
Non fugare non fugere eos poteſt. i
ta inuenerūt ⁊ multiplicati ſunt ſupra
numerum. inſteſtinalis et inſanabilis
ē plaga eccleſie. et ideo in pace eius a-
maritudo amariffima. Sz in qua pace
Pax et non eſt pax. Pax a paganis:
pax ab hereticis. ſed nō pax Profecto
a filiis vox plangētis eccleſie in tem-
pore iſto. Filios enutritū. ⁊ c. ſpreueit
f. iiii.

Bernard⁹

contra eccleſiaſti cos

et maculauerūt. A turpi vita. a turpi
questu. a turpi cōmercio. a negotio.
Deniq; perambulāte in tenebris. super
est vt iā de medio fiat demoniū meri
dianū Hec ille. Isti mali filii nō sūt fi
lii dei nō sūt potēter acciti sed ibecil
les et debilesz filii sue carnis. ad Ro.
ix. Nō q filii carnis hi filii dei sūt. sed
qui filii pmissiōis Caticorū pmo. Fi
lii matris mee pignauerūt cōtra me.
Nō vos sic carissimi: sed appeat invo
bis potētia p̄ris nr̄i. ad Ephe. v. Esto
te ymitatores dei sicut filii carissimi.

Sedo debet in istis filiis id est p̄so
ms ecclasticis appere. filii sapia p̄ sa
ctā iformationē eis enīz dicit̄ p̄me ad
Tess. v. Oēs vos filii lucis estis et filii
diei Ex quo suscepit̄ docēdi officiū
illuare debēt luce sapiētie corda sub
iectorū Sed reuera timēdū est q̄ de fi
liis istis iā verificat̄ quod de filiis he
li legit̄ p̄mi Reg. ii. Porro filii heli fi
lii belial. Nesciētes dñz neq; officium
sacerdotūz ad p̄p̄z q̄ tñ lucis claritate
lucere deberēt vt dicit̄ ad Ephe. v Vt
filii lucis ābulate. Tertio dēt̄ i eis
appere sp̄s sc̄i demētia per iuriarū
remissionē et h̄ ē maxime p̄p̄riū p̄ q̄
filii xpi discerni p̄nt. Nā xpo p̄p̄riū ē
misereri et ideo nobis dicit̄ Luce. vi.
Eritis filii altissimi q̄a ip̄e benign⁹ est
sup̄ igratos ⁊ malos. Estote ḡ misericor
des sicut et pater vester misericors est

LECTIO. XXV.

f Actus est nobis in traductionēz
cogitationū: grauis est nob etiā
ad vidēdū. qm̄ dissimilis est aliis vita
illius et imutate sūt vie illi⁹ Propo
sitis in textu p̄cedēti sex accusatōib⁹
iudeorū contra xpm̄. In isto textu ad
dum̄ dne alie cōtra eundē. Et fm̄ hoc
littera ista diuiditur in duas p̄rtes.

Nā p̄mo accusat̄ x̄p̄z de secreti reuela
tione. Scdo de discordi gnerfationē ibi
grauis est nobis. Accusant ḡ p̄mo sic.
Ille q̄ occulta cōsilia reuelat p̄diciosus
est et fraudulēt⁹ fm̄ illd̄ puer. ii. Qui
ambulāt fraudulēter reuelat archana
sed oīs p̄diciosus et fraudulētus est a
cōmunitate extirpād⁹. talis autēz est
x̄p̄s ergo rē. Causā et materiā hui⁹ ac
cusationis acceperūt Mathei. ix. Cū
vidisset iesus cogitationes eorū dixit.
Vt qd̄ cogitatis mala in cordib⁹ v̄ris.
Et loq̄bat̄ iudeis murmurantib⁹ de s̄
q̄ paralitico pctā dimisit. sed fatui ex
cecati fuerūt. Et si enī cōclusisse debe
bant q̄ veracit̄ fuit de⁹ qui solus cogi
tationes hoim̄ videre pōt. In p̄s. Dñs
scit cogitōes hoim̄ qm̄ vane sūt. Ar
gum̄t̄ aut̄ cōtra x̄p̄z sic Maxima secre
ta hois sūt cogitōes. Et ideo q̄ reue
lat cogitōes hoim̄ maxime eos con
fundit. et est nocu⁹ in cōitate ergo h̄
illū per circūuētione destruire. hec ac
cusatio ponit̄ in his v̄bis. Fcus est no
bis in traductionē id est p̄palatōez fm̄
grecismū. Est ei traducere fm̄ grecis
mū explanare vel p̄palare qd̄ fuit oc
cultū et cedit ad dehonestatōez alicu⁹
et sic accipit̄ traducere. Mathei. p̄. Io
seph aut̄ cū esset iust⁹ nollet eā tradu
cere voluit occulte dimittere eā Tra
duce idē est q̄ p̄palare ad dehonestati
onē virginis corā iudice. Scda accusa
tio est de discordi cōuersatiōe. Et for
mat̄ sic. Quicūq; studet singulari vite
et dissimili aliorū cōiter viuētū videf̄
esse scismatic⁹ in republica q̄a recedit
a cōi vnitute et cōformitate. sed talis
est iste x̄p̄s. ergo est scismatic⁹ in repu
blica q̄a recedit a cōi vnitute. et habēs
etiā discordē cōuersationē ab aliis ta
lus est piculosus in republica ḡ rē. Ad

istā accusationē dicēdū pcedēdo q̄ fuit
 it dissimilis eis. quia ipsi fuerūt mali.
 Dissimilis fuit q̄ sine pctō cōceptus
 natus. sine pctō semp̄ p̄uerfat. Vnde
 mahis fuit dissimilis et bonis fuit filis
 Hec accusatio notat̄ in his v̄bis. Gra-
 uis est nobis ad vidēdū. qm̄ dissimilis
 est aliis vita illi? et imutate sūt vie il-
 lius id est variate sūt a nobis vie id ē
 opa ei?. Iste mod⁹ loquēdi ostēdit eos
 fuisse valde iuidos. Non dicūt q̄ gra-
 uis fuit eis ad cōiuuēdū vel cōfescēdū
 vel ad vinēdū sub eo vel ad eū audiē-
 dū. S; grauis fuit eis ad vidēdū. Vif⁹
 enī est de sensib⁹ q̄ magis spūalit̄ im-
 mutant̄. sicut patet. ii. de aia. sed spūa-
 lis imutatio min⁹ grauat q̄ corpalis. ⁊
 ideo iuidia fecit eos valde teneros. q̄
 bonū hoīez sine lesione videre nō pos-
 sent. Eccl. xiiii. Nequā est oculus hui-
 di. et Math. xx. An ocul⁹ tuus nequā
 est q̄ ego bon⁹ sū Fuit de istis sicut de
 burbone et vesputione. quorū oculi nō
 sustinēt lūmē solis. q̄ oculis egris odi-
 osa est lux. que puris est amabilis sicut
 dicit Aug⁹. in libro p̄fessionū. Et Se-
 neca Vtinā iuidi oculos centū haberēt
 in oībus ciuitatib⁹ vt de oīm felicitā-
 tibus torq̄rent̄ Nā q̄ta felicū sūt gau-
 dia tanta sūt iuidorū detrimēta. Hec
 enī accusatio in caput eorū refellitur
 si iuste iudicent̄ Hec est sentētia text⁹
 A Dubitatio litteralis sup̄ materiā
 p̄me accusationis que est de secreti re-
 uelatione pōt esse talis. Vtrū aliquis
 teneat̄ ex p̄cepto sibi iudicis reuelare
 secretū fidei siue cōmissū Et arguit̄
 p̄mo q̄ sic q̄ obedire oportet deo ma-
 gis q̄ hoībus. Actū. iiii. sed iudex p̄ci-
 pit vice dei. q̄ magis est sibi obediēdū
 q̄ hoī q̄ cōmissit illud secretū. p̄p̄ fer-
 uētes iurāt cōter domis suis q̄ nihil

nocumētū p̄cipiēt quin eis reuelēt Po-
 nam⁹ q̄ vif⁹ seruīes cōmittat fidei al-
 terius quod dānificauit dñs sūm̄ ī q̄dā
 facto. Querit̄ au ali⁹ debeat seruare
 secretū. si sic est piur⁹ erga dñm si nō:
 est ifidelis cōtra sociū p̄p̄ aliq̄s com-
 mittit fidei mee crimel̄ quod p̄missit |
 extra p̄fessionē postea contingit q̄ est
 de eodē crimine ifamia iudex iugrit̄
 et exōicat pro veritate dicēda. queri-
 tur nūqd̄ teneor reuelare iudici Vide-
 tur q̄ sic. q̄ nō teneor magis celare q̄
 idē q̄ cōmissit ex ordine caritatis: s; il-
 le teneat̄ dicere ex quo laborat ifamia
 Videat̄ q̄ nō q̄ tūc facit̄ p̄tra fidē. et
 p̄p̄ nulli⁹ p̄ceptū debet peccare Ad
 oppositū. Vitare fraudē et seruare si-
 delitatē sūt de iure nature. sed nullus
 iudex pōt cōpellere ad illud qd̄ est cō-
 tra ius nature. ergo nullus iudex pōt
 hominē per p̄ceptū cōpellere ad reue-
 landū fidei siue p̄missū. Ad q̄stionē
 dicēdū q̄ secretū pōt eē duplex. Vel
 est tale q̄ non potest celari sine pecca-
 to vel potest celari sine peccato. In pri-
 mo casu celare teneat̄ qui sub secreto
 recipit et nō teneat̄ prelato p̄cipiētū di-
 cere. qm̄ aut̄ nō pōt celare sine pctō q̄
 forte est de aliq̄ p̄petrādo in nocumē-
 tū aliorū sicut si aliquis cōmittit mihi
 sub secreto q̄ ipse inefficiēt tali nocte
 talē vinū vel cōburet domū. illud non
 teneor celare: q̄ qd̄ p̄ caritate institū-
 tū est. cōtra caritatē nō debet militare
 sicut dicit Bern. li. de p̄cepto ⁊ dispēsa-
 tiōe. Et tale secretū ad p̄ceptū iudicis
 homo reuelare pōt. Esset enī cōtra in-
 sticie bonū qui secretū vellet seruari
 si ad effectū talē deduceret̄ secretum.
 Secus est de sigillo cōfessionis q̄ si q̄s
 sub cōfessione recepisset nullo modo
 etiā pro morte reuelare deberet Vñ

Vide

Secundo

sciēdū q̄ q̄n dicūt forte laice p̄sone v̄l
quicūq; dico tibi hoc sub sigillo p̄fes-
sionis ⁊ nō cōfitef. nec ē cōfessio sacra
mētalis. ibi nō est sigillū cōfessionis.
sed tātū sigillū secreti. Vñ talis sic re-
cipiens secretū et postea reuelās pec-
cat mortalit̄. sed tā non est reuelator
cōfessiois q̄a nulla cōfessio sacramēta
lis ibi fuit. Vñ per canonē sigillū se-
creti pprie est q̄n homo dicit dico tibi
istud sub secreto. plac̄z tibi admittere
Et ah? admittit. si tunc reuelat peccat
mortalit̄ et crimē pditionis incurrit.

Ad pmū verū est. Et q̄a p̄cipit hōi
seruare fidelitatē vbi illud nō redim-
dat in dām̄ pximi ideo non tenetur.

Ad scđz. talis seruies nō debet ad-
mittere secretū q̄a esset cōtra iuramē
tū: sed statim debet dicere domio suo
vel aliunde canere de dāno dñi. Aliē
dicit ad illud secundū q̄ dato q̄ p̄mi-
sit se seruare secretū. tenef tamē illud
domino reuelare propter iuramentū
seruandū et penitere de illi cōtra p̄m̄
fessionē. Iuxta illud ysidori. in malis
promissionib⁹ rescinde fidē. Et in n̄r
pivoto muta decretū hec est sententia
beati thome. p̄mo q̄t̄ibeto. q. xv. Sed
dubii est quomodo liceat eis sic iura
re dominus de reuelādo secreto cum
videat esse p̄ceptū de correctione
fraterna Math. xviii. Si peccauerit
in te frater tu⁹ ⁊c. Credo q̄ iuramentū
debet intelligi saluo illo p̄cepto ⁊ p̄p̄s
tenef corripere cōseruū si sperat eū p̄
hoc corrigere ⁊ monere ad restitutio-
nē si oporteat ⁊ postea poterit cū eum
sepius dephēderit dño int̄mare non
autē pro prima vice si sibi cōstiterit p̄
pter p̄ceptū christi. Math. vbi sup̄. Ex-
triplici ergo causa pōt cōtingere q̄ hō
teneat celare illā q̄a vouit. Primo ex

hoc q̄ ipse sol⁹ scit et nōdū seruauit or-
dinē correctōnis fraternae. Sēdo ex
cōmissioe sub sigillo secretorū. Et ter-
tio ex cōfessione q̄a erit maximū Ad
tertū credo q̄ nō. Vnde p̄cepta iudi-
cis et iuramēta q̄ exigunt de veritate
semp̄ intelligunt fieri seruato ordine
iuris. et ordine caritatis. Gravis ē no-
bis ⁊c. a. Notandū q̄ in vita p̄nti
multa grania sūt p̄ctoribus que nō sūt
grania viris bonis ⁊ iustis. Sūt enī q̄t-
tior que grania sūt p̄ueris. onera pec-
catorū. opa mādatorū. vicinū bñficiū.
dinū iudiciū. Pro primo dicit in co-
nū p̄sone p̄s. Iniquitates mee sup̄ gresse
sūt caput meū ⁊ sicut on⁹ graue graua
te sūt sup̄ me. Quāto aliqd est grani⁹
tanto veloci⁹ diuidit mediū ⁊ descēdit
ad cētrū terre si possit. q̄a oē graue ap-
petit q̄ mediū suū sit mediū mūdi si-
cut patet. iiii. de celo et mūdo. Et si es-
set aliquod graue q̄a in istāti ⁊ subito
descēderet. diceret q̄ illud foret ifini-
te grauitatis: q̄a sine p̄portioe veloci⁹
descēderet quocūq; graui q̄ i tpe mo-
neretur sicut patz q̄rto Phi. c. vi. S; sic
est q̄ peccator monēs descēdit ad me-
diū terre subito et in istāti. q̄a ifern⁹ ē
in medio fre. Iob. xxi. Ducūt i bonis
dies suos et in p̄cto ad iferna descē-
dūt. In p̄cto hoc est in istāti q̄a quod
p̄ct⁹ est in magitudine hoc est istās
in tpe. ergo p̄ctū est onus graue ymo
infimite grauitatis. Et hoc est ymagi-
nādum q̄ si ferrū in agnūvna cū ma-
gnete ponat̄ i vno appēdulo egl̄bris
non erit sibi met ipsi graue hoc est sua
grauitas in nullo. pmonebit descēsim
suū sed tantū descēdet q̄tum pmiserit
grauitas magnetis. Cui⁹ causa ē quia
magnēs naturalit̄ attrahit ferrū ad se
per modū finis vel p̄ modū efficiētis.

Vnde nō pl⁹ pōderabit ferrū cū magne-
 tete q̄ magnes solus ferrū est durus
 et ad diuidēdū ita difficile est hō vtes
 ratione et arbitrii libertate q̄ licet dif-
 ficultari pōt: vinci nō pōt scām Aug.
 de libero arbitrio. Magnes autē deus
 est qm̄ de⁹ magn⁹ dñs in ps. Iste ma-
 gnes naturalit̄ trahit ferrū. id est ho-
 minē quia sūmū boni cupiditas homi-
 ni naturalit̄ inferta est sicut dicit Boeti-
 us. iiii. de conso. pro. ii. z Io. vi. Nemo
 pōt venire ad me nisi pater me⁹ q̄ mi-
 sit me traxerit eū. q̄dū ergo de⁹ et hō
 se tenēt simul et cōiungunt̄ in fortuna
 hui⁹ vite per gratiā. z caritatē. hō non
 est sibi ipsi grauis. sed deus eū p̄fortat
 et supportat. Vñ ap̄s ad Philip. iiii.
 Omnia possū in eo qui me confortat
 Sed si separet̄ a deo z ponit̄ in cōtra-
 rio appēdulo libre per pctm̄ mortale
 statim fit homo sibi grauis in tantū q̄
 si moriat̄ statim ad infernū descēdit. z
 hoc est q̄ signant̄ dicit̄. Iob. vii. Posu-
 isti me cōtrariū tibi: et factus sū mihi
 metipsi grauis. Quare nō tollis pctm̄
 meū: et quare nō auferis iniquitatē me-
 am? Quasi diceret. Aufer iniquitatē me-
 am et statim ero in alio appēdulo equi-
 libris et nullo modo ero mihi metipsi
 grauis imo tūc ponas qcqd̄ volueris i
 parte cōtraria z ego q̄dū tibi adhe-
 ro nō curabo. Et hoc ē qd̄ dicit̄. xvii. c
 pone me iuxta te et cui⁹ vis man⁹ pu-
 gnet cōtra me. In cui⁹ figurā vidit za-
 charias mulierē quādā i amphora se-
 dentē habentē in ore suo massā plūbi
 et dictū est p̄phete hec est impietas za-
 charie. v. in signū q̄ ois iniquitas opila-
 bit os suū. et q̄ ois iniquitas grauis ē.
 quia Eccī. xxii. super plūbū quid gra-
 uabitur? et ideo per iniquitatē popul⁹

ad ve eternū descēdet: si se hic nō cor-
 rexerit peitēdo. Et hoc est q̄ dicit̄ ysa-
 ie p̄mo cōmūnādo. Ve genti peccatri-
 ci populo graui iniquitate semini neq̄
 filius sceleratis Secūdo vidētur ma-
 lis hōibus opera mādatorū grauiāz in
 hoc decipiunt̄ quia: p̄me Iohānis. v.
 Mandata eius grauiā non sūt. Graui-
 tas eui rei nūq̄ bene p̄pendit̄ per vnū
 hōiem ipotentē sed per fortē. Similit̄
 iudiciū in virtutibus et vicis nūq̄ de-
 bet accipi scām falsam op̄inonē errā-
 tis. Sed s̄m rectam rationem sapiētis
 sicut patet quarto ethicorū. Et ideo qd̄
 magis apparet graue noui ideo dicen-
 dum est graue qd̄ sūt infirmi. ps. In
 firmati sūt z ceciderūt. Sciēs q̄ ignis
 est totaliter leuis z terra totalit̄ grauis
 quia est graue simplex. Mixtur̄ vero
 ex terra et igne erit partim graue et
 partim leue. Et si terra predominet̄
 mixtur̄ tale descēdet: si ignis ascendet
 Terra est anima humana grauis per
 peccatū per cōcupiscētā originalem.
 Eccī. xl. Iugis graue super filios ade-
 a die exitus de ventre matris eius vsq̄
 q̄ in diē sepulture. Vnde in ps. Ani-
 ma mea sicut terra sine aqua tibi. Car-
 nitas ē ignis Luce. xii. Ignē veni mit-
 tere in terrā. Quando igitur ita est q̄
 anima separatur a caritate sicut terra
 simplex et gravis deorsum fertur de
 peccato in peccatū. Eccī. t̄tio. Cor neq̄
 grauitabitur doloribus z peccator addi-
 ciet ad peccandū. et tunc descendet
 eius delectatio tantū modo ad terrena
 et vana hui⁹ vite z fit tota gravis p̄p̄
 qd̄ acute arguit eos. ps. Fili hominū vsq̄
 quo graui corde vt quid diligitis vani-
 tatem et queritis mēdatiū? Glo. omnia
 terrena sunt mēdatiū. q̄a non faciūt

quod permittit. Sed certe si fiat mixtio caritatis ad aiaz. aia perdit de sua gravitate. quantum enim intendit caritas tanto minus cupiditas sedz aug. q. e. aie gravitas ppt q. no pot ei amor ferri sursum perfecte sicut deberet z i tantu pot ista caritas augeri et itedi q. fiet a nimia magis leuis id e. tedes. v. l. superi per dilcoez q. grauis ad ista teporalia. Que sursum sut sapite no q. super ra. ad Coloc. iiii. Et si sic lenes essem viderem oia madata dei facillima Terciu qd malis graue videt e. vicinu beneficium. Displicet enim mal q. boni q. vinit evicino iuxta eos bn faciut z benevinitz tales sut ppe iudi q. loquut i pposito deviro bono dicetes. Grauis e nob etiã ad videdu Quartu quod mal videt graue e. diru iudiciu et ita est sine errore. De illo enim iudicio tremedo d. ysa. xxx. Ecce nome dñi veit de logi quo ardes furor ei z grauis ad portadu qto gne ab alciori descenderit tato graui ledit sz xps de celo e. p. rreo ad iudiciu venit in ps. A sumo celo egressio ei ta ad icarnatione q. ad iudiciu diffinitione. Impii at stabut deorsu i profundo. et ideo grauisima snia illa fr eos cadet Nota q. ex q. mali gues sut z poderosi magna erit pssio i iferno post die iudicii qa eoz corpora erit mirabilis grama z qdlibet secudu vltimu potetie sue conabit v. sus ce. tru. Maxia ergo pssura ibi fiet. Et tamē pnet hic imagiari qda miam ex iusticia pcedete qa licet qlibz essz dignus cetro. grauiorez tn loca centralia occupabunt z mi. graues loca exteriora et sic erit miopssura q. si fieret eouerso. Notanda e. ca. qre q. tumcuq. homo fit grauis z poderosus per pctã et cõtinue descadat cadedo nuq. tn est de

eo finalit desperadu. Rõ hu. e. Si ali qd graue cadat ab alto qtu a sumo ceciderit. si posset an casu ad terrã repelli a linea casus no cadet graui q. si cecidisset a loco in quo a linea casus est expulsu. Vn si ho caderet a tecto do. ret dñ esset in cadedo alius sup terraz stas eu depelleret manu a linea casus ipe ad terrã cadēs no pl. ledere q. si a loco depulsionis a linea casus trunmodo cecidisset ita q. totu nocumentu casus q. precesserit per illã vim depulsionis i pedis Morali hõ cadit cõtinu e. qn est i peccato fm lineam rectam v. sus centrum terre quod est infernus sed sicut homines stantes no cadentes videt sancti viri in ecclesia qn eudē per predicationem vel per orationes vel per penitentie sacramentum a linea sui casus depellunt. z tunc non cadit vt cõmuniter omnis homovideh cet per mortē. sed anima de casu non leditur nec aliquam penam sentit pro casu si peccatum in hac vita remittat

LECTIO. XXVI.

t aq. nugaces estimati sumus ab illo z abstinet se avis nostris ta quã ab imudiciis z prefert nouissima iustorum et gloriatur se deum patre habere. Positis octo accusationib. quibus iudei accusabant xpm in lectioe hodierna superaddut quatuor a lie contra eum et secundu hoc hec lectio diuiditur in quatuor partes. Na primo accusatur de criminali densioe. Secdo de partiali diuisione. Tertio de preiudiciali comparatione. Quarto de supnaturalis usurpatione. Secunda pars ibi. abstinet se. Tertia ibi. z pferit. Quarta ibi. et gloriat. Prima ergo accusatio format sic. Ille q. secu coniuetes contemnit z parumpendit paces

pturbat et p̄ p̄ns debet a cōitate repelli nisi sit spes de bona correctōe. S̄z x̄ps nos iudeos totalit̄ p̄ripēdit ḡ etc. hec accusatio ponit̄ in his v̄bis. Tanq̄ nugax est iati sum⁹ ab eo. Nugax acis ois generis est. z dicit̄ hō mēdax q̄ totaliter z superflue dat se trifusiz iutulis. Silit̄ hic et hec et h̄ iungas cui⁹ vltima l̄ra est s̄ z ē nomē hebreuz idē significat q̄ nugax. s̄ ē idē declinabile. Et ponit̄ zophōie. 3. iungas qui a lege recesserāt p̄gregabo. Glo. exponit sic. Nugax id est vanos. Dicūt ḡ q̄ fuerit p̄tēpti a x̄po et estimati ab eo tanq̄ nugax id est homines trifutores vani et inutiles. sed in hac accusatiōe marginis accusant se ipsos. nam tales fuerunt in rei veritate. nec ipse qui veritas fuit potuit de eis aliter estimare Sc̄da accusatio et decima in vniuerso est de pariali dimisiōe Et forma ē sic. Quicūq; diuidit se a vita cōi trahens alios secū ad p̄uētūculas z parciales cōfederatiōes est nocius in republica sed talis est x̄ps. Abstinet eī se nobis trahit ad se discipulos z p̄federat̄ p̄ legē nostrā ergo ipse ē nr̄e cōitati nocius. Et ponit̄ hec accusatio in his v̄bis. Et abstinet se a viis nr̄is tanq̄ ab imūdicis.

Sed ad istā accusatiōe dicendū q̄ x̄ps eorū legē per totū suauit̄z īpleuit et p̄fectiore docuit q̄ fm̄ eorū p̄phetas post legē eorū successura fuit legi eorū Vñ ipse legē illā diuulgauit z bonisz sc̄is illā recipiētib⁹ se p̄iūxit z a malis hoīb⁹ deo iobediētib⁹ se abstraxit siue subtraxit Tertia accusatio ē de p̄iudiciali p̄patione z forma ē sic. Cōpationes sūt odiose q̄n̄ sūt cōiter generāt discordiā. sed x̄ps tales p̄paratiōes fecit. p̄fert iustos ḡtules non habētes legē nobis iudeis q̄ lege dei habem⁹

ergo in p̄iudiciū nr̄m facit tales cōpationes. Et hoc dicūt in his v̄bis. Et p̄fert nouissima iustorū id est p̄fert vltimē nr̄e nouissima id est finale p̄miū iustorum ḡtulum nō obstāte lege nr̄a. Et h̄ dixit x̄pus Mathe. xiii. vbi dixit q̄ viri nuniūte q̄ egerunt p̄riaz ad p̄dicationem. Ione Et regina austri q̄ sola fama audita salomonis venit vt in formaret̄ ab eo. Surgēt in iudicio z cōdenabunt generationē iudeorū qui cōtēpserunt credere christo qui fuit maior Salomone z iona Ista accusatio refellit̄ in semetipos naz iuste fecit in h̄ q̄ iustos p̄tulit ipsi malis. Quarta accusatio et duodecima in numero est eadē cum sexta in virtute Vnde accusant eum de sup̄naturali vsurpatōe nature dīne Vnde iste due cause. Filius dei se noiat. Et gl̄af̄ patrē se h̄re deūz idem dicunt realiē. Et replicat̄ bis eadē accusatio q̄a est de grauissima materia vtpote de blasphemia atq̄ vsurpatione honoris diuini sed vt dictum est cum de sexta accusatiōe ageret̄. nō nomē vsurpauit sed naturā diuinā se habere per maxima miracula demonstrauit. Ideo merito gl̄abat̄ se deū patrē habere non falsa gl̄ia sed vera q̄a v̄e sic erat testate voce patris. Math. iii. Hic est filius me⁹ dilectus in quo mihi bene complacui ip̄z audite. Gloriat̄ se deū patrē habere A Nō tandū q̄ est magna gl̄a veracit̄ habere deū patrē et posse cū sanasciētia sibi dicere q̄tidie Pater noster qui es in celis Math. vi. Gloriant̄ enī quidam de p̄genitorū nobilitate sed nobil⁹ nihil deo esse potest. De quo singularit̄ dicit̄ Lu. xix. Homo quidam nobilis abiit in regione z longinquā accipere regnū z reuerti. Quidā de p̄genitorū

dignitate. De⁹ toti⁹ vniuersi rex est et
impator in ps. De⁹ aut rex n⁹ a⁹ secu-
la. Quidā de pgenitorū diuitiis. et de
deo scribit in ps. G⁹ et diuitie in do-
mo ei⁹. Quidā de pgenitorū militiis
atq; de⁹ ipse est d⁹ exercitū. pnceps
militie belli. de quo Iob. xxv. Nūqd
est mīeris militiū eius? Ergo p⁹ fidē-
ter glēmur deū nos habere patrē. q⁹
Ecc. iii. G⁹ hoīs est honor patris sui
et dede⁹ filii pater sine honore. Inue-
nimus aut in isto patre libertatē suffi-
ciētis exhibitōis si ei seruiam⁹. Regu-
laritatē pueniētis castigatōis ne deli-
quam⁹. Hilaritatē alkiciētis recōcilia-
tionis si ad eū redeam⁹. De p⁹ mo fa-
cit nobis xp⁹ dulcissimū argumētū q⁹
deus nullo mō nobis deficiet si ei ser-
uierim⁹. Luce. xi. Quis inq⁹ xp⁹us de
hoīb⁹ petit a patre suo panē nūqd lapi-
dē dabit ei aut pisce⁹. Nūqd pro pisce
serpentem dabit illi? Aut si petierit
ouū nūquid porriget illi scorpionem
Quasi diceret: nō. Et tūc arguit xp⁹us
a multo fortiori. Si ergo vos hoīes cū
sitis mali nobis bona dare filiis
vestris: q⁹ tomagis pater vester celestis
dabit spiritū bonūz petentibus se. Et
ideo nullus timeat inuidiūz cotemne-
re z paupertatē p xpō subire q⁹ de⁹ oīb⁹
sibi seruiētib⁹ sufficiētē p⁹debit. a

Cū magister n⁹ ordinis scz frater
Jordan⁹ in quadā abbacia cisterciēsiū
recept⁹ fuisse cōuenerūt circa eū mo-
nachi secū amabili⁹ cōferētes q⁹siert
ab eo. Magister quō potest ordo ve-
ster durare cū nihil habeatis vnde vi-
uatis? Licet mūdus sit modo deuot⁹
tamen scriptū est in euāgelio q⁹ refri-
gescet caritas multorū. et cū nō habu-
eritis elemosinas deficietis. Respon-
dit aut magister māsuete. Si vobis vi-

detur. vestra ratio probat q⁹ vos citius
deficietis q⁹ vbi vos allegatis vt pre-
mittitur q⁹ supabūdabit iniquitas. re-
frigescet caritas sed q⁹ supabūdabit
iniquitas iniqui homines predones et ra-
ptores auferēt bona v⁹ et cū vos mē-
dicare nesciatis deficietis z ipsi nobis
de bonis vestris cōferēt abūdāter. Sci-
tis q⁹ pater qui habet m⁹tos filios mit-
tendos ad scolas tres vel q⁹tuor senio-
ri dat pecuniā pro oīb⁹ non q⁹ plus
eū diligit quia fortassis plus diligit
iuniorē. sed q⁹ senior plus est exptus
de seculo Ito⁹ de⁹ dat alicui diuitias
hui⁹ mūdi nō p seipso tantū: sed p su-
is paupib⁹ quoz dispēsatorē vel se-
nescalū facit talē et nisi eis erogare
rit grauer finalit⁹ arguet. Vnde vos
diuites rectores portatis cōes paupe-
rū fratrū bursas. sed caueat sibi qlibet
q⁹ nō sit iudas. Iudas eī loculos habe-
bat et ea q⁹ xp⁹s ordinauit pro paupib⁹
asportauit et in vsus proprios cōuer-
tit Sic modo diuites quidā qui portāt
loculos pauperū. sed magis in volu-
ptatib⁹ et vanitatib⁹ hui⁹ vite psumūt
B. Qualiē aut deus diuitib⁹ dat di-
uitias ratione pauperū docet Angu⁹.
fmone. xxiiii. Diues inq⁹ z paup duo
sūt sibi p⁹traria. sed iterū duo sibi inui-
cē sūt necessaria. Nullus indigeret si
inui⁹ se portarent et nō laboraret si
ambo se inuarēt. diues ppter pauperē
factus est et paup ppter diuitē factus
est. Pauperis est orare: diuitis eroga-
re. dei pro paruis magna repēsare. de
misericordia eius parua: magna nasci-
tur copia Fecūdus est ager pauperū.
cito reddit donatibus fructum via celi
est pauper per quam ad patrē. hec Au-
gustinus Et rationabiliter inibuit xp⁹
voluntarie paupib⁹ sollicitudinē excels-

frater Jordanus
et cisterciensis

suā circa victū suū. Ex quo enī p̄cipit diuitib⁹ q̄ sint solliciti circa paupes sustēdōs de suis elemosinis. sup̄fluz esset q̄ paupes forent etiā solliciti circa idē. et ideo quēniēter dixit discipulis suis Math. vi. Respicite volatilia celi qm̄ nō serūt neq̄ metūt nec cōgregant in horrea et pater vester celestis pascat illa. Et infra Nolite ergo solliciti eē dicētes. Quid māducem⁹ aut qd̄ bibemus aut quo opiemur? Hec enī oīa gētes inquirūt scit eī pater vester quia his oībus indigetis. Querite ergo p̄mo regnū dei et iusticiā ei⁹ ⁊ hec oīa addiciēt vobis. Hec est autē spes ⁊ regula pauperū firmissima q̄ si bene seruiert deo hec oīa addiciēt eis. et si nō tantū q̄tū deordinate appetūt tamen q̄tū idigētie est. Scdō iuenim⁹ in isto patre qui de⁹ est regularitatē cōueniētis castigatōis. inter tria q̄ pater dat filio s̄m p̄m. viii. ethi. ponūtur disciplina. Dat eī pater filio p̄mo nutrimentū et disciplinā. Et dicit̄ vulgarit̄ Melior est puer nō natus q̄ non discipulatus seu informat⁹. ad hebre. xii. Quis est fili⁹ quē nō corripit pater? Nobilis homo q̄ hēt filios sibi caros. facit eos diligētē castigari. corripit et flagellari pro omni defectu vbi gartiones et famuli dimittunt sibi ipsi. iō dicit Apostol⁹ ad galathas. iiii. Quāto tēpore heres parvulus est nihil differt a seruo cū sit dñs omniū sub tutoribus et actoribus est vsq̄ ad p̄finitūz tempus a patre. Isto modo de⁹ reprobos et finalit̄ damnādos dimittit sue volūtati. filios autē suos corripit ⁊ castigat. nūc per ifirmitates nūc per aduersitates nūc per subtractionē bonorum temporalium nūc per detractio

nem malorum hominū que oīa sunt tolerabiliter sustinēda si cogitem⁹ quā pater est qui infert. et quod hereditatem nobis seruat. Et hoc est quod dicitur sapientie. xi. hos quidē id est filios tanq̄ pater monēs p̄basti. illos autē reprobos tanq̄ durus rex interrogās cōdemnasti. Et ideo Eccl. iii. Iudicūz p̄ris audite filiūz sic facite vt salui sitis.

Tertio inuenimus in isto patre hilaritatem allicientis p̄solationis si ad eum redeamus quotienscūq̄ peccauerimus. figurā habemus expressaz ad hoc. Luce. c. xv. de filio prodigo qui cum a patre paternā suā portionē petuisset et illam in regione longinqua viuendo luxuriose expēdisset cū meretricib⁹ et tandē compulsus miseria ad patrem redisset. cum adhuc longe esset occurrit ei pater. Et cū dixisset. pater peccam in celum et coram te et non sum dignus vocari filius tuus irruens pater in oscula et amplexus dixit seruis suis. Cito proferte stolā primā zc. Dicamus ergo et nos isti patri sicut filius dixit patri suo. secūm Valerium libro quinto capitulo tertio. queso vt meus erga te amor eo sit melior quo a pueritia orit̄. Ita dixit filius patri quem grauit̄ offenderat et recōciliat⁹ eī patri suo hec ille.

LECTIO. XXVII.

u Ideamus ergo si sermones illi⁹ veri sunt et temptemus que ventura sint illi ⁊ sciemus que erūt nouissima illius si enim verus est filius dei suscipiet illū et liberabit illū de manibus cōtrarioz. Postq̄ sp̄s sanctus posuit conspirationem iudeorum cōtra christum et ad christum circumueniendū. Hic ponit eorūdem conspira

tionē ad xp̄m occidēdū Et circa h̄ duo
fiūt. nā p̄mo tractāt de emolimēto qđ
ip̄i de morte ei⁹ p̄cipiēt. Secūda de tor
mento quo xp̄m ad mortē affligēt. se
cūda ps̄ ibi. Cōtūmelia A Circa
p̄mū notādū qđ nihil bōi sciuerūt vide
re quod poss̄ eis de morte christi pro
uenire nisi vnā certitudinē exp̄ientie.
an esset verus fili⁹ dei vel nō. et hec fu
it crudelis curiositas sciendi. qđ vole
bāt eum occidere vt experirent an es
set fili⁹ dei. Narrat boecius et alii de
nerone qđ mot⁹ crudeli curiositate sci
endi qualiter in vtero matris sue iacu
erat matrē propriam pulcherrimam
dominam fecit occidi et apperiri nec
cōsiderādo fun⁹ matris sue lacriman
do vel gemēdo qđcūq; signū compas
siōis ostēdit. Et hec fuit p̄similiter cru
delis curiositas. Enumerāt ergo qua
tuor de christo que p̄ ei⁹ mortē inotef
cēt. sciēti⁹ inquit de christo an sit in
fallibilis veritatis. an sit impassibilis po
testatis. an infimibilis eternitatis. an sit
invincibilis diuinitatis Primo iudi
cant se sciuros an christ⁹ sit infallibilis
veritatis. et q̄tū ad hoc dicunt Videā
m⁹ an sermones illi⁹ veri sint. Constat
qđ veri fuerūt. Nam ip̄emet fuit veri
tas Secūdo iudicāt qđ scient an fue
rit impassibilis potestatis. Et quantū
ad hoc dicunt. Tentem⁹ id est expia
mur qđ ventura sint illi si eū affligam⁹
et torqueamus et hic fuerunt decepti
putantes qđ non potuit simul esse pas
sibilis et dei fili⁹ per naturaz et hoc
falsum fuit. habuit enim duas natu
ras et secūdvā nā impassibilis extitit se
cūdvā aliā videlicet hūanam potuit ve
re pati Tertio iudicauerunt qđ exp
irētur an esset infimibilis eternitatis
Et in hoc decipiēbantur quia quan

do finitus fuit per mortē corporestia
uerūt eū nullaten⁹ resurrectur. vnde
putabāt mortem corporis nouissima
sua esse. et quantū ad hoc dicūt. Et sci
emus qđ sint nouissima illius Quar
to iudicauerūt qđ expirēt an esset in
cibilis diuinitatis et arguebāt sic. Si de
us permittat eū cruciari et affligi per
nos et nō liberauerit eū de manib⁹ no
stris cōstat qđ nō ē fili⁹ dei Et i hoc de
cipiebāt omnīo. Venerat enim mori. ⁊
sic lra tota plana ē a Dubitatio lit
teralis. An p̄secutores xp̄i cognouerūt
eū esse deum. Et videtur qđ sic. Nā p̄n
cipes sciuerūt eū esse illū qui fuerat p̄
missus in lege s̄m aug⁹ li. q̄omū noui
et veteris testamēti. sed secūdvum pro
phetas debuit esse deus qđ sciuerūt ip̄
sū esse deum Preterea sicut amare
sic odire p̄supposit cognitionē. sed odi
ebant eum quatenus fuit deus. ergo
sciuerunt eū esse deū. minor ps̄ Io. xv
Nunc et viderunt et oderunt me ⁊ pa
trē meū. Ad oppositum est aposto
lus prime ad cori. ii. Si cognouissent
nunq; regē glorie crucifixissent qđ ex
ponit s̄m glosā. tam de demonib⁹ fug
gerentib⁹ mortē christi qđ etiam de iu
deis. Itē christus dixit Luc. xxiii Pat
ignoscite eis quia nesciūt quid faciunt.
Item actū iii. dixit petr⁹ iudeis Scio
quia per ignorantia fecistis sicut ⁊ p̄n
cipes vestri. Ad dubiū dicendū qđ nō
neq; enī demōes. neq; principes. neq;
simplices cognouerūt eum esse deum.
In hoc tñ ē d̄ntiā qđ principes et ma
iores instructi i lege sciebāt eum esse
messiam sed non sciuerunt eum esse
deum. Minores vero ⁊ simplices nec
sciuerunt eum esse promissum in le
ge nec filium dei Sed contra luc. iii
Demones clamabāt. Quid nobis ⁊

cognouit. messiam sed no deū

tibi iherosoli fili dei? Preterea origenes
 sup illud math. xxi. Hic est heres ve-
 ste occidam⁹ eū. B Dicit sic hoc i
 illis imp⁹ etū ē quidētes xpm z cogno-
 scētes filiū nihilom⁹ crucifixerūt eū
 Preterea Beda sup illud Luce. xxiii.
 Pater ignosce illis. zc. Notādū iquit
 q nō pro eis orat q eū filiū dei vere i-
 tellexerunt. et crucifigere q confiteri
 maluerūt Ad hec dicit sanct⁹ thōas q
 deberet sic intelligi. cognouerūt eū es-
 se filiū dei nō per naturā s3 p qdā gra-
 tie singularis excellētiā qtu ad iude-
 os Ad secūdu de dēonib⁹ dixerūt il-
 lud ex suppositiōe et suspicionē nō ex
 certa cognitōe sicut exponit glo. p⁹ me
 ad corin. ii. Si cognouissent Ad pri-
 mū principaledicēdu q licet scirēt euz
 p facta et signa que fecit esse promif-
 sū in lege: non tū oēs pprietates scie-
 runt q̄s de deo pdixerūt pphete s3 tātuz
 hoc scuerūt q fuit messias Ad se-
 cundum dicendū q cognouerūt fi-
 liū dei. nō tam ē cognouerūt eū eē fili-
 um dei. ad hō odiū at dei sufficit odire
 xps. Videam⁹ Notādū q hūane cō-
 ditionis cōsideratio ad quatuor se de-
 bet extēdere i pnti ad hoc q vita nrā
 virtuose regat. Oportet eni videre qd
 supra nos patet: qd infra nos latet. qd
 circa nos cernit: et qd sub nob sternit
 Videam⁹ ergo supnā p⁹ miorū affluē-
 tiā. Videam⁹ iternā cōmissorū cōsciē-
 tiā. Videam⁹ fraternā pximorū indi-
 gētiā. Videam⁹ eternā tormētorū ve-
 hemētiā Videam⁹ pmo supnā p⁹ mi-
 orū affluētiā recogitādo iocūditatē il-
 lius beatitudis q nobis pmittit in ce-
 lis et statū vilesat q̄qd p̄ciosū inueni⁹
 i terris et de ista visione dicit ps. Vi-
 debo celos tuos opera digitorū tuorū
 lunā z stellas q tu fūdisti. S3 notandū

q ille qui ē i profūdo puteo circa me-
 ridiē videt stellas vbi ille qui stat in su-
 pficie terre in lumine nullā videt stel-
 lā. Eodē mō ille q ponit i pfūdo hūili-
 ationis tribulationis et angustie suspi-
 rat ad celū et clamat ad deū. qui vero
 stat in lumine mūdi et claritate mūda-
 ne cōuersationis et lasciuie stellas vi-
 dere nō potest. Est etiā experimētū q
 si denari⁹ ponat in scutellā vacuā rece-
 dat q a scutella donec denari⁹ desinat
 videri si aqua sup ius fūdatur stāte o-
 culo in eadē distātia denari⁹ iterū appa-
 rebit pp̄t a quā sup fūsa denario. Mo-
 raliē. Denari⁹ vitā desigēt eternā math
 xx. Nōne ex denario diurno cōueni-
 sti mecū? Iste denari⁹ nō apparet q-
 busdā hōib⁹ hac vita dū i dignitatib⁹
 voluptatib⁹ et honorib⁹. elongāt a de-
 o q̄les fuerūt illi duo sacerdotes pessimi
 de qb⁹ dan. xiii. Declinauerūt o-
 culos suos ne viderēt celū neq recorda-
 rentur iudiciorū iustorū. S3 si ponant⁹
 tales in infirmitate. tribulatione. et p-
 secutione bene recordāt de deo: z de
 celo ad qd facti sūt. b Nota q vesp-
 tiones debiles sunt oculis Cā ē qua
 hūior cristallinus qui necessari⁹ ē o-
 culo ad vidēdu transiunt i substātiā alarū
 Vnde habent alas coreales. et sic pp̄t
 volatum amiserunt visū quia subtrac-
 tū ē oculis quod ponitur in alis. Hi si-
 gurāt supbos qui q̄to magis volare ni-
 tūtur tāto grata diuini luminis ma-
 gis priuātur quia tota intentio eorū
 q deberet esse in cōsiderando celestia
 transiunt in pēnas ambiciofas quia to-
 ta eorū cogitatio ē quō possint grada-
 tim ascēdere de dignitate i dignitatez
 Cā aut quare p celestib⁹ p̄mis nō labo-
 ram⁹ ē. quia ea nō videm⁹ sicut homo
 qui transit i nūdiūis p mercimōia co-
 g. i.

operta q̄ non potest videre nō tētur
inde emere sed in mundanis q̄n plane
videt ea discooperta statim inclinatur
ad emendū ea. vii actū. vii. Stepha
nus vidit celos apertos. et statim volu
it emere. Dñe inquit iesu suscipe spi
ritū meū ecce statim obtulit denariū su
um pnerbiōꝝ. xxxi. cōsideravit agrū
et statim em it illū. Et infra. Gustavit
et vidit q̄a bōa est negociatio ei? S; de
multis euenit sicut de moyses q̄ ascēdēs
in montē bene vidit terrā pmissio nis
sed nūq̄ intrant i eā sic qdā lrati vidēt
celestia. per sacra scripturam sed nūq̄
intraunt in eam per cōtēplationē. Se
cundo videamus internam commis
sioꝝ cōsciaꝝ. Discutiam? factā nostra co
gitationes et v̄ba. Scrip̄tor si oculos su
os auertat a libro turpē lrāz faciet q̄a
bona scriptura diligētissimā visionēz
regrit. Libri nostri sūt p̄sciētie nostre
Danielis. vii. Iudiciū dedit et libri a
p̄erti sūt cōsciaꝝ scdm glosā. Et apoc.
xx. Iudicati sūt mortui ex his q̄ scrip̄
ta erant in libro fm̄ opera corꝝ. Vi
deam? ergo quid scribam? Dū liber ē
i fieri et qd falsū ē corrigam? et abra
dam? dum possum? per penitentiam.
Sed hec est cōditio oculi qd optime vi
det alia a se q̄ sibi ē directo opponit.
sed seipm̄ nullo mō videre potest. s; in
diget speculo representate se. Et ita est
de nobis alienos defect? optime nota
mus. pprios nō videm? nisi forte per
speculum hoc ē per correptionē alicu
ius facti viri. i. ad corꝝ. xiii. videm? n̄c
p̄ speculū. Et talē quēlibet arguit sal
uator math. vii. Quid vides festucāz
in oculo fratris tui et trabem qui i o
culo tuo ē non cōsideras? ypocrita ei
ce p̄mū trabē de oculo tuo et tunc veī
et eice festucā de oculo fratris tui. Vn

de p̄sper devita cōtēplatiua. li. ii. Taz
diuqs pctā sua que nosse et fēre debe
ret ignorat q̄dū aliena curiose consi
derat. q̄ si mores suos ad seipm̄ p̄uer
sus cōsiderat non requireret qd in aliis
reprehēdat sed quod in seipso lugeat
Et ideo signant dicit saluator noster.
Mar. xiii. videte vosmet ipsos. Basili?
exameron libro tercio cecitat q̄ om̄i
um creaturaz difficillimū ē p̄gnosce
re seipm̄. Nō enim solis oculis q̄ ex
terius habentur inspiciēs. semetipsūz
nō valet intueri sed et mēs ip̄a satis a
cute aliena delicta cōtēplās: tardior ē
erga fitoꝝ cognitōnē viciorū. Et ideo
signat dicitur vnicuiq̄ nostrū illd ihe
remie secūdo. Vide q̄a malū et ama
rum est reliquisse te domini deū tuū
te inquit non alios Tertio videam?
fraternā proximorū indigentā. Gen̄
xxxvii. vide si cuncta p̄spera sint erga
fratres tuos. Sed reuera inlt̄ vidēt fra
tres suos indigētes sicut sacerdos et le
uita viderūt samaritanū fauciati. lu.
x. Leinta cū esset fecus locū et videret
eū pertransit. Devno quoq̄ tali dicit?
prime Ioh. iiii. Qui habuerit substāti
am huius mūdi et viderit fratrem suūz
neesse habere et clausit viscera sua
ab eo quomō caritas dei manet in il
lo: quasi diceret in nullo mō. Sed videā
mus nos pauperū indigentiam sicut sa
maritanus fecit qui vulnera alligavit
et in stabulum secūz duxit. Luce de
cio videbo. Vos et gaudebit cor v̄m
Iohan. xvi. Quarto videam? eternā
tormētorū vehemētiam. Homo q̄ nō
diligēter p̄videt sibi de fonte et puteo
faciliter cadit in eum. sic qui nō p̄sum
de et frequēt̄ imaginatur de pena pu
tei infernalis nō bene cauet sibi. et iō
p̄s. Oculis tuis cōsiderabis: et retribu

tionē petōrū videbis. Et quicūq; hec vi-
deret infallibiliter traheret se a pec-
cato. Nau. iiii. Omnis qui viderit te re-
filiet a te. Vñ hugo de scō vic. li. suo
de aia Infernus lacus est siue mēfura
profundus sine fūdo. plenus ardore i
comparabili. plen⁹ fetore iutollerabi-
li. plenus dolore innumerabili. ibi. mi-
serere. ibi tenebre. ibi nullus ordo. ibi
horror etern⁹. ibi nulla spes boni. nul-
la desperatio mali. h hugo. Et ideo vi-
dete vigilate et orate. Mar. xiiii. Et
ad ephesios. v. Videte itaq; fratres q̄
modo cante ambuletis non quasi in-
pientes sed vt sapientes redimētes tē-
pus quomā dies mali sūt

LECTIO. XXVIII.

c Contumelia et tormētis interro-
gemus eum vt sciamus reueren-
tiam eius et probemus patientiam il-
lius morte turpissima condemnem⁹
eum. erit enim respectus ex sermoni-
bus illius Posita conspiratione iur-
deorum ad christū occidendū. Hic ex-
equitur de sue cōspirationis executio-
ne ad suum flagitiū efficaciter ad im-
plendum. Ordināt autē q̄ mors chri-
sti duas habet circūstātiās penalitatis
videlicet q̄ sit sūme molesta per ama-
ritudinē acerbitalis. et sūme inhoue-
sta per turpitudinem vilitatē. ibi mor-
te. Circa primū sciēdū q̄ omnis pena
hominū iustificanda in duobus consi-
stet. scilicet in verbis et in factis. Per v̄-
ba conuiciatūna homo dehonestatur.
et per facta cruciatūna homo debilita-
tur. Et ideo istas duas penas dicit se
velle iufferre xpō. Vnde dicunt Con-
tumelia et tormentis. Contumelia q̄
tam ad verborū dehonestationē. Tor-
mentis quantum ad sensibilem passi-
onem **Quantū ad primū sciendū**

q̄ septem sunt vicia loquēdi quib⁹ hō
pximo suo iniuriatur videlicet conui-
cium. cōtumelia. iproperitū. detractio
sufurratio. derisio. cōtētio. Sūt ei qua-
tuor bona in hoie q̄ ali⁹ homo iniurio-
se iustitur diminuerel auferre vide-
licet veritas honor fama et amicitia.
Cōtra veritatē ē p̄tētio q̄ ē qdā mordā-
ta contrarietas i v̄bis p̄ quā homo itē-
dit ostendere proximū suū dicere fal-
sum Cōtra honorē sūt q̄tuor. conui-
ciū. cōtumelia. iproperium et derisio
Cōuiciū ē v̄bo quōlibz hoiem dehone-
stare siue exp̄maē viciū culpe vel pene
S̄ p̄tūelia nūq̄ ē nisi qn̄ hō iniuriose
dehonestat verbo exprimēte culpam
Vñ si dicat te scabiosū vel cœcum con-
uiciū ē. vel si dicat q̄sur es vel latro cō-
tumelia ⁊ ois p̄tūelia ē quicūq; h̄ n̄ ep̄.
Improperū ē iniuriose recitare hoīf
idigētā p̄cedētē sicut qn̄ aliq; iniuriose
⁊ p̄ caritatē reducit alicui ad memori-
am auxiliū sibi factū tpe sue indigen-
tie ⁊ hoc corā mult⁹ ⁊ hoc cedit i dimi-
nutōez sui honorē Derisio at̄ ē viciū
ludēdi et intēdit erubescētā pro fine
Vñ derisor sub specie ludi p̄poit id p̄
q̄ facit hoiez tiere dehōestatoez ⁊ p̄ i
caū eē pctiñ mortale. Cōtra famā ho-
mis ē defectio q̄ nihil aliud ē nisi dicē
v̄ba iniuriosa ⁊ latēē de aliq; cū itētōne
diminūdi famā suā. vñ p̄tūelio sus se
h̄z ad famā ⁊ honorē sic raptor ad bo-
na extiora. S̄z defectōr ē fur fāe. ga de
rōe defectōis ē q̄ occulte dicat. Cōt ai-
cicia autem est sufurratio cuius finis
est separare amicitian occulte et sei-
nare discordiā et hec ē pessīa locutio.
Cuius ratō est quia amicitia ē de boīs
exteriorib⁹ optimum. est enim meli-
or q̄ fama vel honor vel scientia que
est in veritate iudicandi de rebus in q̄

bis sine culpa hō pōt decipi ⁊ ideo su-
furratio est peior detractio ⁊ cōtu-
melia. Similit̄ sicut rapina peior est q̄
furtū. ⁊ detractio peior est q̄ conuiciū
que nō est cōtumelia. et peior derisio
ne et iproperio et etiam contentione
q̄tūm est ex genere peccatorū iudicā-
do. Rixa vero nō consistit proprie
in verbis sed in factis vnde rixa est p̄-
uatiū bellū inter p̄sonas priuatas siue
publica auctoritate ⁊ sic patet quid sit
contumeliā videlz publice iponere ho-
mini peccatū ad diminutionē sui ho-
noris ⁊ hoc iniuste. Per cōtumeliā
autē p̄bat̄ hoīs humilitas. Et per tor-
mēta hoīs patiētia et ideo vt p̄barent
indei christū humilitatē volebāt subin-
ferre contumelias et vt probaret̄ eius
patientia voluerūt sibi inferre tormē-
torū molestias dicunt ergo sic. Contu-
melia ⁊ tormētis interrogem⁹ eum vt
sciamus reuerentiā eius id est humi-
litem et probem⁹ patientiā illi⁹ per
tormēta. Consequēter ibi. Morte tur-
pissima. Ordināt̄ q̄ mors sua sit inho-
nesta ⁊ hoc per turpitudinem vilitatis
vnde dicūt. Morte turpissima condē-
nemus eū. id est morte crucis cū cir-
cūstātis turpissimis. Erūt enī respe-
ctus ⁊c. id est defensionē et excusationē
habebim⁹ ex sermonib⁹ illi⁹ q̄b⁹ dixit
Iohis. ii. Soluite tēplū hoc ⁊ in tribus
diebus excitabo illud quasi dicerent.
Videbimus si post mortē ⁊ resurgat.

Dubitatio Israh. An christus fue-
rit violēter occisus. Quod nō patz q̄
fuit volūtariē occisus. ergo nō violēter
Antecedēs patet ysare. xv. Oblat⁹ est
q̄ ip̄e voluit q̄ volūtariē. Et Aug⁹. iiii.
de trinitate. c. xxviii. de pins. et. xi. de
magnis. Spūs inq̄t xpi nō defuit car-
nē inuit⁹. sed q̄ voluit. et q̄ voluit et

quō voluit. p̄sequētia patet q̄a violēter
factū hoi denotat q̄ fiat cōtra eius vo-
luntatē p̄p. Ioh. x. Dixit xps nemo
tollit a me aiāz meā sed ego pono eā
a me ip̄so. sed ille dicit̄ aliquē occidere
qui tollit aiāz suā ergo xps nō fuit ab
alio occisus. sed a se ip̄so. p̄p xps fu-
it optime cōplexionat⁹ et tamē citius
fuit mortu⁹ q̄ latrones qui in cōsimili
pena fuerūt. Vnde pilat⁹ mirabat⁹ si
iā obisset Mara. xv. sed nō fuisset si-
bi mirū si per pene violētia fuisset oc-
cisus. ergo mortu⁹ est volūtariē tantū
p̄p in moriētib⁹ per violētia natura
debilitat⁹ paulatim et tunc deficiat sed in
xpo natura fuit fortis q̄n moriebat⁹ si-
cut patet. Math. xxvii. Clamans voce
magm̄ emisit sp̄m. p̄p mors sua fu-
it oblatio deo patri pro nobis. s̄z xps
obtulit semetip̄sū sicut dicit̄ Ap̄ls ad
Hebre. ix. per sp̄m sc̄m obtulit semet-
ip̄sū p̄ nobis imaculatū deo. ergo sibi-
ip̄sū mortē itulit p̄p samp̄sō in mor-
te sua occidēdo semetip̄sū cū philisteis
p̄figurauit passionē xpi Iudic. xvi. s̄z
ip̄sē mortē itulit sibi ip̄sū ergo et xps
vt veritas sic correspōdeat figure.

Ad oppositū est spūs sc̄s i Israh. a
q̄ tormētis et morte turpissima codē-
nauerūt eū. Et Lu. xviii. postq̄ flagel-
lauerūt occiderūt eū ergo occisus fuit
ab illis ⁊ nō a semetip̄so Ad q̄stionē
dicendū q̄ xps fuit violēter occisus ⁊
voluntariē moriebat̄ Violēter
pro tanto q̄a p̄secutores xpi intulerūt
causā sufficiētē mortis ab extrinseco.

Vnde mors xpi quātū fuit ex pte
in deo ⁊ fuit maliciose violēta. Ip̄s ei
credebāt q̄ nullo modo volūtariē ac-
ceptasset. Volūtariē tamē dicit̄ occi-
sus q̄a p̄misit naturā succūbere illi no-
cumento atq̄ posset si voluisset eidem

nocumēto restitisse. vñ q̄a aīa christi exvniōne adverbū habuit v̄m̄p̄seruā di naturā suā a q̄cūq̄ lesione et nō pre seruauit sed pmisit naturā pati q̄tum potuit et ideo dicit̄ q̄ volūtariē mort̄ et violētē occisus. vñ volūtās christi cā fuit mortis sue iūdirecte. sed lesio ab extrinseco p se et directe. Ad p̄mū dicēdū q̄ arif. iiii. ethico. c. i. dicit violētū est illud cui p̄ncipiū ē extra nichil cōferētē v̄m̄passo et quia p̄ncipiū effectiūū sue mortis fuit ab extra nec passū corp̄ suū aliqd̄ cooperabatur ideo fuit violētū per se. quā tū christ̄ nō impeduit cū potuit ideo dicitur mortū volūtariē Ad secūduz Nemo tollit zc̄ sibi intelligitur me inuito. q̄a illud proprie dicit̄ tolli quod aufertur ab iūto qui resistere nō potest. sed pono eā a me ipso permisiue Ad terciū dicit̄ b. thōas de xp̄o. q. xvii. ar. i. q̄ illud fuit miraculosū q̄a videlicet citi christ̄ mortū ē volūtate pmittente q̄ subito natura corp̄s cedēt uocumēto illato Ad q̄rtū similiter q̄ fuit miraculosū q̄ naturā suā cōseruauit fortē vsq̄ ad vltimū. et tunc subito pmisit naturā corp̄s cedere nocumēto Ad quītū dicēdū q̄ obtulit semz ipsū sustinēdo et nō agēdo. acceptādo nō coopando Ad sextū dicēdū q̄ si gura debet intelligi nō in oibz sicut nec similitudo. Figura autē ē in hoc q̄ sampson moriēdo inimicos suos destruxit et ita fecit xp̄s nō autē in hoc q̄ mortem sibi ipsi intulit effectiue. **B** Morte turpissima p̄dēnem̄ eū. Istav̄ba a iudeis malicio seplata xp̄i passio nē specialiter describūt q̄ ad tria. Fuit enim penalis et dolorosa. Incurialis et ignominiosa. p̄iudicialis z iūriosa Fuit p̄mo penāl z dolorosa. tū quia il

la passio ei⁹ fuit p totū corp⁹ extēsa: tū quia fuit ad mortē termiata. vñ p̄mittūt. Morte. zc̄. ad philēpen. ii. Humiliauit semetip̄s factus obediēs vsq̄ ad mortē mortē autē crucis. Fuit autē istd̄ gen⁹ mortis longū et dolorosū nimis vñ aug⁹ de trimi. Longa morte cruciabat̄ ligno suspēsi De ista dolori magnitudine exclamat xp̄s per prophetā Treno. i. O vos oēs q̄ trāsitis p̄viā attēdite et videte si ē dolor simi⁹ sicut dolor me⁹. Narrat aug⁹. xviii. de ciui. d. c. xix. Et valeri⁹ li. v. ca. iiii. de chodro rege atheniēs q̄ cū regio sua et citas iūgenti hostiū bello debilitata essz huiani auxili. diffidētia ad oraculū apollis p̄fugit ac p̄ legatos suscitāt⁹ est quō tā graue bellū discuti possēt. Respondit ei ita finē sortiri si ipse hostili manu cecidisset. quod cūz ad castra hostiū perueisset or dianerūt q̄ nullo mō regē atheniēsē interficerēt. vidēs ḡ chodrus q̄ nullo mō ciuitas sua possz pacē habere nisi ipse ab hostib⁹ interficeret⁹ deponit regis insignia hitūq̄ panperis induit et castra hostiū igressus ab eis interfect⁹ est post cuius mortē pars sua et patria triūphant. Spūaliter illo modo fuit de xp̄o p̄phetatum enim fuit deo p̄ordināte q̄ citas hūa nī generi nūq̄ triūpharet donec rex eius dei filiūs ab hostib⁹ foret occisus. et ideo cum christū dei filiū null⁹ al⁹ vellet aut possz occidere. idem dei filius amore hūani generis liberādī formā serui accepit et spōte se occidi permisit. habitu inēt⁹ vt hō. ad phil. ii. De hac morte bern. in q̄dā s. O bōe iesu qd̄ tibi z mortis nos debuim⁹ et tu solisti. nos peccauim⁹ et tu iusti: opus sine exēplo. gratia s̄i merito. caritas sine modo Secūdo fuit passio christi

ſu incurialis et ignominioſa mirabili
ter. Vñ ſubungūt turpiſſima ſc̄z ex
genere ex tpe ex ſocio ex loco. Ex ge
nere Nā nullū gen⁹ ſupplicii magis
ignominioſū fuit q̄ crucis. Vñ bern. O
bone iēſu q̄ dura q̄ aſpera p̄ hoib⁹ paſ
ſus es dura v̄ba. duriora v̄bera. durif
ſima et horrēda crucis ſupplicia. Idē
in q̄dā ſermone dicit ſic. Caput ange
licis tremebundū ſpiritibus denſitate
ſpinarū cōpungitur. facies pulchra p̄
filiiſ hoim ſpūſ iudeoſ deturpatur
oculi lucidiores ſole. caligant in mor
te. aures q̄ audierunt angelicos cātus
audiūt pctōſ. inſultus. os q̄ docet an
gelos felle et aceto potatur. pedes q̄
ſcabellū adorāſ cruci clano affigūtur
man⁹ q̄ formauerunt celos ſunt i cruce
extēſe et affixe. corp⁹ vulneraſ. la
tus lancea perforaſ. et qd plura. Nō
remāſit in eo niſi lignavt p̄ peccatori
b⁹ exoraret et matrē diſcipulo p̄men
daret. h̄ bern. I tē ang⁹ de q̄tuor v̄tuti
b⁹ cardinalib⁹. Fili⁹ iqt dei ad crucē dir
citur expalmaſ q̄ eſt vera palma victo
rie. ſpinis coronatur q̄ pctōſ. ſpias ve
nit confringere. ligat⁹ qui ſoluūt cōpe
ditos. ſuſpēditur ligno q̄ erigit eliſos
aceto potaſ fōsvite diſciplia cediſ. ſa
lus vulneraſ. vita moriſ. occidit ad tē
p⁹ vitā mors. vt a vitā i perpetuū occi
dereſ mors. hec ille Fuit etiā morſ
xp̄i ignominioſa ex tpe. Nā tūc t̄pis ce
lebrauerunt iudei paſcha ſuuz et fuit
ſolēmiſſimū feſtū totū āni et maioris
ſanctitatis. Et ideo maxim⁹ popul⁹ cō
fluxerat ad ciuitatē de iudeis. Gran⁹
eſt aut affligi tpe quo alii gaudēt et le
tantur cōitē q̄ qñ eſt tēp⁹ penitētie quo
alii cōitē affligūt. Iter⁹ q̄tum ad tēpus
Illo tpe a iudeis patiē quo eos ex egypto
liberauit. illo die expiraunt. q̄ ani

mā hominū inſpirauit. Ex parte loci
quia locus fuit alt⁹ i mōte q̄ videri po
terat a longe. Ab hoīabilis. propt̄ ca
dauera mortuoſ. ppe citatēvt ab om
nib⁹ videri poſſet. Ex parte ſocietatis
qā inter latrones int̄ cognatos et i pre
ſetia matris et iō morte turpiſſimavt
de eo exponatur illud. ii. macha. xi.
Ipſe lyſias turpiſ fugiens enaſit. Ly
ſias interpretat⁹ geit⁹ et ſignificat xp̄z
a patre geitū etnālē et a matre t̄palē.
Tertio fuit paſſio chriſti preiudicialiſ
et iniurioſa quia nō cōſeſſi nec legit
time p̄iunctū ad mortem damnauerit
ſicut de eis p̄ dauid fuit p̄phetatū Ca
ptabat in animā iuſti. et ſanguinē i no
centem cōdēnabūt. LEC. XXIX

et cogitauerūt et errauerūt ex
hi cecauit enī eos malicia eorū et
neſcierunt ſacramenta dei neq̄

ſperauerunt mercedem iuſtie. ne
q̄ iudicauerunt honorē aiarū ſctārū
P⁹ q̄ ſpūſ ſctūſ poſuit reproborū er
roneā opinionē. hic ponit erroris eorū
fōtalē occōnē. Et circa hoc tria fa
cit. Nā primo ponit erroris recapitu
latio. Secūdo cauſe errāde manifeſta
tio. ibi. Excecauit enī illos. et. Et ter
tio errātū triplex deceptio. Ibi. et ne
ſcierunt. Dicit ergo ſpūſ ſctūſ primo
ſic. Hec cogitauerunt. hec. i. anime ra
tionalis mortalitatem et vite carnaliſ
voluptatē et iuſtie puerſitatē et mor
tis xp̄i crudelitātē. Cogitauerunt im
pii et errauerunt. cogitauerunt p̄ ma
lā deliberationē et errauerunt p̄vi
cioſā electionē. Sc̄do ibi. Excecauit eī
eos. Ponit cāe errandi manifeſtatio.

A Vbi notādum q̄ nunq̄ eſt er
ror p̄mum peccatum actuale hominif
qā ſi hoīeſ p̄tigat errare aut ē error v̄
cabil aut inuicibilis. Si inuicibilis ex

CA. II

cusatur quia de^o nō exigit ab homīe nisi qđ homo pōt bene facere Si est er-
ror vicibilis g̃ hō deberet talē errorem
precauisse et cū nō vitauit. sequitur a-
liq̃ maliciā sine vitā aliqđ p̃cessisse. p̃
cedit aut̃ qñq̃ errorē hoīs negligētia
quā homo nō desiderat scire ea q̃ debe-
ret scire nec adhibet sollicitudinē ad
sciendū ea q̃ cōueniūt statui suo. Et h̃
ignorātia est pctm̃ grāue. Et est igno-
rātia affectata inēptatiē: licet non ex-
p̃sse. S̃z est alia ignorātia affectata ex-
presse et ē talis per quā hō nō solū nō
desiderat scire imo desiderat nescire.
Et talis nō solū negligit scire imo cō-
tēnit scire ⁊ hec est inaturalis malicia
quia oīs hō natura scire desiderat. et
talis malicia facit hoīez indisponere
se ad sciendū et facit hoīez se dare tali-
bus que se ad sciendū indisponūt. Hec
autem sūt maxie voluptates et iniusti-
cie et libertates ⁊ talis malicia fuit cā
ignorantie in deoz. Excecauit eī eos
malicia eoz id est cōtēpt^o sciēdi cū vo-
lūtate male uinēdi. qā in malinolā ani-
mā nō intrabit sapiā: nec habitabit in
corpore subdito pctis. Sap. i Tertio ibi
Et nescierunt. Pōm̃ errātūz triplex
deceptio. Decipiebāt enī isti mali de-
trib^o i isto capitulo. de qb^o ē determīa-
tum Primo q̃tū ad ea q̃ tenem^o sup
naturali reuelatione. Secundo q̃tū ad
ea que tenem^o morali informatione
Tertio q̃tū ad illa q̃ sequūt ex vtrius-
q̃ declaratione. Quātū ad p̃m̃ ū diciē^o
q̃ nescierūt sacramēta dei id ē miste-
riū incarnationis et passiois x̃c. q̃ per
diuinā reuelationē sūt hoī necessaria
ad salutē. Et hec ē cā q̃re nōdū gentes
multe sūt informate in fide xpi. Vi-
uūt enī ita male et viciōse cōtra legez
nature q̃ nō sūt digni habere gratiaz

LEC. XXIX

Lex enim gratie p̃supponit legez na-
ture seruari in adulto Secūdo deci-
piebāt isti q̃tū ad ea q̃ tenem^o morali
informatione. Oēs enī legez rōnales
presupponūt iusticiā ēē p̃miandā. hoc
plato i libro suo de republica suppoit.
qā supponit cōseruatores iusticie im-
mortaliter premiaudos. et trāsgresso-
res eternaliter puniendos. Idē suppo-
nit. Tullius de sōnio scipionis. et ma-
crobius cōmētator eiusdē et in hoc se-
cūdo. istoz malicia excecauit eos. vñ
dicitur neq̃ enī sperauerūt mercedeꝝ
iusticie. Hoc ē neq̃ premia danda bo-
nis neq̃ penas dandas malis. Spera-
uerunt sicut superius in isto capitulo
determinatum fuit Tertio decipie-
bantur isti quantū ad illa que sequūt
tur ex fidei et prophēcie declaratiōe.
videlicet q̃ anime sancte viuētes in p̃-
senti quantūcumq̃ sint plus in tribula-
tione vñ angustis honorabiliores est
post mortem. Vnde subditur de eis
sic. Nec iudicauerunt honorē anima-
rum sanctarum a Dubitatio litte-
ralis Vtrum aliqua credenda super-
naturalia fuerunt homini reuelanda
necessario ad salutem Et videtur q̃ nō
Natura non deficit in necessariis nec
habundat in superfluis. vt dicitur ter-
tio de anima ergo per rationem natu-
ralem potest homo acquirere omneꝝ
noticiā necessariā ad salutē g̃ nulla
noticia requit super naturalē reuelā-
da p̃p negare ratōez ē vituperabile
s̃z qui credit ea q̃ ratōi nō cōsonāt ne-
gat rationē ergo credere talia ē vitu-
perabile. Sed fides suadet credere talia q̃
rationi repugnant sicut videtur de sa-
cramento altaris et incarnatione filii
dei et de multis talibus ergo et cete-
ra Ad oppositum est ap̃tus ad Heb
g. iiii.

ix. Fides est speranda rerū substantia argumentū nō apparētū. s. naturalit̄ sed sine fide impossibile est placere deo necessariū est ergo habere fidē de nō apparētib⁹ per rationē. Ad questionē dicēdū q̄ sic. Et ratio est q̄a finis siue bñtudo hūana est felicitas sup̄natural̄ iuxta illud p̄me. ad Corint. ii. q̄ oculus non vidit nec auris audiuit nec in cor hoīs ascendit que p̄parauit de⁹ his qui diligūt illū ergo cū vltim⁹ finis sit sup̄naturalis ideo necesse fuit vt homo haberet media sup̄naturalia ad illum finē et huiusmodi sunt fides. spes. caritas. et sacramēta ecclē nobis reuelata et ideo omnia talia sunt necessaria ad salutē. Ad primū dicēdū q̄ in ista propositiōe natura supponit pro deo. Ille enī est q̄ oīa naturalia ordinat fm̄ beneplacitū siue volūtatis et concedēdum est q̄ non deficit in necessariis. Nā si homo facit q̄d in se est satis informabit̄ de illis q̄ sunt necessaria ad salutē suā. Vñ Ioh. xvi. Spūs veritat̄ docebit vos omniē veritatē. glo. necessaria ad salutē. Ad sc̄dm q̄n arguit̄ q̄ negare rationē est vitupabile cōcedo. Sed dico q̄ ratio cuiuslibet hominis experit̄ se eē defectuosū q̄a sicut expi mēto pbam⁹ q̄ sc̄dm quēlibet sensū factit̄ decipimur et ideo verisimile est q̄ regulari debem⁹ sc̄dm rationē superiorē Vñ hoc est p̄ncipiū xp̄iani adūti q̄ vult esse fidelis. captiuare nō solū sensū in obsequiū xp̄i. q̄a h̄ faciūt layci. sed etiam intellectū et hoc est valde difficile. et ideo multo plus m̄cref̄ bonus theolog⁹ qui videt̄ audit hereticos contra fidē et tamē assentit̄ fidei q̄ layci moderni t̄pis qui putant theologos habere scientiā subalter natē ad fidē eorū quasi possēt docere illa et de

mōstrare que ip̄i tantūmō fide tenēt. Dicendū ḡ ad formā. negādo pbationem minoris videlz illā q̄ fides sua det credere illa que rationi repugnāt. sic videlz q̄ nulli rationi cōsentit̄ sed tantū credulitati q̄a sine discursu ratio nis et p̄ceptio ne volūtaria veritatis fides non habet̄. Vnde hugo de sacramētis. Fides est voluntaria certitudo absentii supra opinionē et infra sciētā cōstitutorū. Et Tull⁹. ii. rethorice siue. Fides est p̄ceptio vitatis cū firma assertione creditorū sine causarū cognitione et ergo ad credulitatē et fidem ratio requirit̄ et nō repugnat. Excecauit enī illos malicia eorū. **B** Notandum q̄ oē peccatū natum est excecāre spiritualit̄ iuxta illud. 30 phoniē p̄mo Ambulabūt vt ceci q̄a dño peccauerūt Vñ septē vicia capitalia septē inferūt cecitates corporales que in sacra scriptura nominantur. Primo enī excecāt superbia pre sui nimia claritate. Eccl. xlii. Sol suis radiis effulgēs excecāt oculos sol est p̄pa ḡnie mūdana et figurat̄ p̄ pauli cecitatē de q̄ d̄ Act. ix. q̄ circumfulsit eū lux de celoz cadēs in terrā nihil videbat. De hac cecitate pōt expōi illd. ad Ro. xi. cecitas ex pte cōtingit in isrl. Israhel iterptat̄ vidēs deū et significat hoīez domis nature et fortune p̄tētū cui⁹ mōi sūt hoīes igemiosi speciosi fortes et diuites. Hec ei oīa sūt sup̄bie materia Vñ Aug. in quadā ep̄la. Vicia cetera in pctis. Supbia vero etiam in rectis factis timēda est: ne illa que laudabiliter facta sūt ipsius laudis accipietate amittantur. Scripsit Sene. ad Lat. ep̄la. lxxxix. q̄ vxor sua quadam familiā habuit que subito facta ceca videre desuit. incredibilē rem tibi narro

sed verā: nesciat se esse cecā sed semper rogauit pedagogū suū vt recedat de domo in qua est. Dicit ei domū tenebrosā esse. Et subdit Seneca. Hoc enī quod in illa videm⁹ nobis accidit. nō se ananī eē intelligit nō cupidū. Cēci dūcē querunt nos sine duce erram⁹ et dicim⁹. Nō ego abiciofus sū sed vrbs mea magnas exigit ipēsas. nō est me umviciū q̄ iracūdis sū quia nōdū cōstitū certū genus vite. adoleſcētia facit. Quid nos decipim⁹ Non est extrī feci malū nēm intra nos est. in visceribus sedet. Et ideo difficulter ad salutātē puenim⁹ q̄a nos egrotare nescimus. hec ille. Hec fuit cecitas ep̄i laodicii cui dicit. Apo. iiii. Dicit q̄a dines sū et locuples et nulli⁹ egeo ⁊ non kis q̄a tu es miser et miserabilis. pauper cecus ⁊ nudus. Scda cecitas est inuidia Et hec figurat p̄ cecitatē heli facer dotis. De quo p̄. Reg. iiii. legim⁹ q̄ caliga uerāt oclī ei⁹ ⁊ viderē nō poterat lucernā dñi ante q̄ extinguebat. forte sine lesione oculorū suorū nō poterat cōsiderare lucernā ardentē. sed q̄ fuerat extincta de die tūc potuit bene videre

Isto modo est de inuidō Nā lucernā ardētē hoc est personā graciōse uirtutem et p̄spere corā deo ⁊ bonis hoīb⁹ merito approbandā videre nō potest quin ledat corde per inuidiā. Narrat de quodā cupidō ⁊ inuidō in simul iter agētib⁹ q̄ vox de celo venit ad eos dicens. Petat vnus vestrū q̄qd voluerit et habebit. sic tamē q̄ soci⁹ eius habebit duplū. Fit cōtrouerſa q̄s corū p̄s peteret. Tādē inuid⁹. Peto inq̄t vt eriat mihi alter ocl⁹. De illis pōt expo ni illud Isa. lix. Palpam⁹ sicut ceci parietem ⁊ quasi absq̄ oculis atractam⁹ mus ipegim⁹ in meridie q̄si i tenebr̄.

Tertia cecitas est iracundia. in ps. Turbat⁹ est a furore ocul⁹ me⁹ ⁊ c. Et catho. Ira ipedit aim ne possit cernere verū. Hec figurat per cecitatē Lamēch qui habes arcū voluit sagittare putās occidere ferā occidit hojem sc̄z cayn sicut narrat magister in historis suis sup quarto caplo. Gen. I. Ita est de iudicib⁹ excecatis per irā cōtra p̄sonā accusatā. Putāt ei se occidere ferā id est vindicare pctm̄. et ira ipediēte occidunt p̄sonā. De talibus scribit ad ephē. iiii. Ignorātia ē in illis p̄p̄ cecitatē cordis eorū. Quarta cecitas ē accidia ⁊ figurat p̄ cecitatē. Thobie q̄ dormiēdo cecitatem incurrit. Thobie. ii.

Quinta cecitas est cupiditas q̄ facit hoies similes talpis fodientib⁹ semp in terris et hec est cecitas que facit hominē pauperē et medicū Vnde figuratur p̄ cecitatē medicū qui sedebat a curia viā prope iherico ⁊ mendicabat a turba pretereūte Luce. xviii. Seneca epistola. xxxviii. Nō q̄ parū habet sed qui plus cupit paup est. Quid refert quātū illi in archa quātū in horreis iacet quātū preſtet pascat aut fenereſ si alieno iminet si acq̄rēda p̄putet Quis sit diuitiarū modus queris p̄m⁹ habere q̄ necesse est proximus q̄ satis est.

Sexta cecitas est gula q̄ frequēter excecatur hoies et spūalit̄ et corporalit̄ p̄uerbiōz. xxiii. Cui ve cui⁹ patri ve cui rixe cui fonee. cui sine causavulnera. cui suffocio oculorū. Nōne his qui morantur in vino et student calicibus epotādīs. Hec designat per cecitatem ceci nati. De quo narratur Iohis nono. Septima cecitas est luxuria amorvoluptuosus qui aufert hominū iudiciū rationis quia omnis amor cecus nō est amor arbiter equus. Nam

deforme pecus iudicat esse deo. Vñ fecit dñs Grego. xxxi. moralit. Cecitas mentis est prima filia luxurie Vnde dicitur metricè. Mens execatur que luxurie famulat. Hec significat per cecitatem sampsonis. Iudicū. xvi. quem dalida amica decepit et philisteis tradidit excecandū. Figuratur etiā per cecitatem qua percussisse fuerint sodomite Gene. xix. eū vim fecerūt loth vt āgel fuisset abusi qui i forma hoīm extiterunt apud Loth hospitati. Ab istis cecitatib⁹ nos custodire debem⁹ qui sumus viri ecclesiastici et litterati quorū unicuiq⁹ dicitur ysai. xlii. Dedi te in licē populi in fedus gentiū vt aperies oculos cecori vt educeres de cōclusione vincitū de domo carceris sedentē i tenebris.

LECTIO. XXX.

q. Vniā deus creauit hoīez inextinguibilēz ad ymaginē similitudinis sue fecit illū. Inuidia autē diaboli mors intravit in orbem terrarū imitauit autē illū qui sūt ex parte illi⁹.

Postq̄ spūs scūs posuit recapitulando errores ponētū anime humāe corruptibilitatem. Hic incipit ostendere eiusdem erroris falsitatem. Et primo facit hoc in generali ostendendo anie rationalis naturalē nobilitatē Secūdo ostēdit in speciali idem per anime rationalis moralē bonitatē. c.iii. Ibi. Inuitori anime in manu dei sūt. Circa primū duo facit. nā primo ostēdit q̄ homo a deo fact⁹ est immortalis in arbitrio sue volūtatis. secūdo ostēdit primordiū nostre mortalitatis. ibi. Inuidia autē. In prima parte duas ponit hominis prerogatiuas speciales videlz: valitudinez immortalitatis quātū ad corp⁹: similitudinē dīnitatis q̄turz ad aīaz

Dicit ergo primo sic. posito errore reprobū qui negauerit mercedē iusticie et honorē sanctarū animarū p⁹ hāc vitā. Ex istis duob⁹ oñdī falsum primo quia de⁹ creauit hominē inextinguibilē in quo differt a brutis et gñalitē a q̄nsdā elemētāz elemētāz. se cūdo quia creauit eū ad ymaginē et similitudinē suā in quo differt a corporib⁹ celestib⁹. que licet sint corporalia tamen sūt inaniata. A Circa primū sciēdū q̄ primus parēs in statu innocētie habuit posse mori si peccaret ⁊ habuit posse non mori si peccatū vitaret. Et ideo q̄tū sunt ex parte dei. creauit hominē inextinguibilē s̄m corpus. et de hoc tractat scdo sententiary distinctione. xix. Circa secūdū sciēdū q̄ cetera creature alie ab homine vestigiū dei habent id est quando obscura notificationē sed solus homo inter corporeas creaturas ymaginē dei habz que consistit in intelligentia. memoria et voluntate in quo est processio verbi a memoria dei patris et amoris processio ab iteligētia et volūtate. Vnde memoria correspondet patri. iteligētia et verbi filio. volūtas siue amor spiritū sc̄cto. De hac ymagie tractat btis aug⁹. ix. x. xi. xlii. xv. de trinitate. Diffuse. Et magister sniariū li bro. iiii. dist. xvi. per totū. Sūt ergo hic due ratōes contra anime corruptibilitatē. Quia potest de aīe corruptibilitate dupliciter dici. Vno modo q̄ nō esset corruptibilis per se. sed per accidēs ad corruptionē corporis. Scdo etiā q̄ in se ex natura corruptibilis esset. De p̄mo arguit sic Talis deberet homo esse naturaliter: q̄lis ē a deo creat⁹ secūdū corp⁹: s̄ finit creatus inextinguibilis sedz corp⁹. g. zc

Secūdo sic. Aīa hūana est creata ad ymaginē et similitudinē dei. s3 dei nobilissima cōditio est immortalitas ⁊ incorruptibilitas: ergo aīa hūana est immortalis ⁊ incorruptibilis. Cōsequēter ibi. Inuidia autē diaboli. Mors intrauit in orbē terrarū. Oñdit spūs sc̄tus p̄mordū nostre mortalitatis. Et circa hoc duo facit. Primo ostēdit quō itrauit mors corpalis. Secūdo quō p̄seuerat mors spūalis. ibi. ymitant̄. Primo ergo dicit sic. Diabolus post casuz suū vidēs hominē ad eternā vitā creatum: ad quā ipse ab eterno creabatur ⁊ per sup̄bia pdidit hominē inuidit et ipsum hominē ad peccandū tēptauit: sicut patet Gen̄. iii. Homo autē habens p̄ceptū. et qđ si peccaret moreret̄. peccauit et peccatū toto suo generi conḡsiuit: quia sub illa lege. phibitionē acceperat lignivetiti. Sc̄do de morte spūali quare aīe ad iferna descēdūt. Hec ē causa imitatio videlz diaboli in peccādo. Vnde qui nō peccāt nō sūt obnoxii mortis. Et hec est finis textus licet sit plenus dubitationib⁹. **B** **Q**ue ritur tamē vtrū corp⁹ primi hoīs fuisse incorruptibile. dato qđ si in statu innocentie perstitisset. Et videt̄ qđ nō quia oē cōpositū ex cōtrariis est de necessitate mat̄ie corruptibile. n. phisi. sed corp⁹ hoīs in statu innocentie fuit cōpositū ex cōtrariis sicut nūc estz eiusdem speciei per oīa ḡ zc̄. pp̄ in statu innocentie fuit nutritio/generatio/et augmētatio/et per p̄sequens depditio nature: quia alias nō fuisset necesse qđ adā saltē cōmēdisset: qđ fuit creat⁹ in sufficiēti quātitate et ideo frustra comedisset. nec pp̄t nutritionē ⁊ generationē que in puulis esse cōstat pp̄t solidationē massę corporee v̄l carnis in

dignisset nutrimento qđ pro depditōe nutritione et augmētatiōe ac generatione ergo habuisset corpa corruptibilia: qđ ē p̄positū. pp̄ ponam⁹ qđ gladius vel securis cū bono ipetu attingisset collū v̄m⁹ in statu innocentie certū est qđ habuisset corpa molliora qđ sit ferrū si fuisset caro v̄nta cū carne: ergo collū cessisset: qđ naturaliter molle cedit duro: et maxime duro acute figure. ḡ zc̄. et tūc potuit vn⁹ aliū occidisse. vel homo potuit a bestia vel a casu fuisse occisus. pp̄ hec est diffinitio hominis qđ sit aīal ratioale mortale. v̄m. meth. sed in statu innocentie fuisset homo v̄m uoce ḡ zc̄ pp̄ calor naturalis agit in hūidū radicalē t̄nue z illud hūidū nō pōt restaurare depditū sicut fuit v̄l ita purū. ḡ p admixtionē hūidū nutritiōis aliqñ deficit naturalit̄: ḡ cū tūc fuisset depditio hūidū radicalis fuisset finaliter corruptus. Ad oppositū est ap̄ls ad Ro. vi. in fine. Stipēdū peccati mors ergo si hō nō peccasset mortuus nō fuisset. pp̄ pena nō p̄cedit culpā ergo an̄ pctm̄ nō fuisset mors igit̄ zc̄. Ad quēstionē dicēdū qđ sic Primo tū notāda sūt duo. Primū est qđ immortalitē nō habuisset a uatura sed a diuina gratia: qđ fm̄ dyonisi. de diuinis nom̄ib⁹. c. iiii. Naturalia ei data de mombus non perierunt propter peccatū. Et similiter mortale est differentia essentialis hominis vt argutū est. Secundum est qđ homini fuisset ex speciali gr̄a pditoris immortalitas corporis cōcessa. Cui⁹ rō est qđ hō fuisset ordinatus ad finem supra naturā suā corpoream ergo decuit qđ in ipsa institutione aliquid sibi esset collatum supra facultatem principiorū naturalium que sūt anima et corp⁹. Habuit er-

go animā p donū gratie supernaturalis
q̄ q̄dū ordinē obedientie seruaret ad
deū corp⁹ uinificare posset i perpetuū
et ideo corp⁹ hoīs si hō nō peccassz cor-
ruptū nō fuisset. de hoc uide sc̄tū tho-
mā. ii. s̄nari. di. xix. b Tertio sci-
endū q̄ in reb⁹ corporalib⁹ q̄druplex
mod⁹ inuenit̄. Vnus est generalis q̄
videlicet oēs res habēt sine durationis
periodū sicut dicit̄. ii. de ḡnātōe. Secū-
d⁹ ē p̄ p̄dominiū excessiuū vnus cō-
trariōz et hoc dūtaxat in mixtis dūz
illa armonia predicta soluitur quam
forma substantialis requirit̄. Tertius
est q̄ calor qui est instrumētū anime
vegetatiue cōsumit humidū in quod
agit et cū nō possit illud hūidū restan-
rari naturalit̄ in sua puritate semper
admiscet̄ cum humido mitribili z sic
fit ipuri⁹ sicut uinū mixtū aqua fit de-
bilis et tātum misceri potest q̄ fiet
aqua sicut dī. i. de ḡnātione i fine. ita
humidum radicale cōsumit finaliter
et aīal morit̄. Et similis fit de plāta de-
ficiēte illa restauratiōe z hec ē mors
naturalis. Quart⁹ mod⁹ corruptōis
est peruiolētā ab aliquo extrinseco a-
gente ut gladio igne l̄ h̄ mōi. mō con-
tra duos primos modos datū fuit ani-
me q̄ fm̄ p̄diciōe sine immortalitatē
corp⁹ p̄ficeret et p̄petuā eq̄litate cōple-
xiōnis p̄ferret. Cōtra tertiū modū
corruptiōis habuit hō illud donū q̄
p̄ esū lignoz de paradiso concessorū
fiebāt r̄stauratiō depditi ad certū tē-
p⁹. et q̄ illa restauratiō est cū admix-
tione humidi extranei debilitat̄ hūi-
dū radicale magis ac magis. iō hō ha-
buit lignū vite cuius v̄tus erat alimen-
tū taliter assūptū i p̄fectā assimilatiō-
nē adducere z facere hūidū radicale
totū ita recēs sicut fuit i p̄cipio natu-

re cōdite. Cōtra quartū modū corru-
ptionis qui ē peruiolētā p̄seruabatur
hō p̄ dinā p̄ndētā z p̄p̄riā prudētiam
et ab extrinseco nihil potuit pati corru-
ptiū. Ad p̄mū dicēdū p̄cedēdo q̄
corp⁹ hoīs fuisset corruptibile p̄p̄osi-
tione ex p̄riis nisi fuisset dīnit̄ p̄suatū
ab extrinseco p̄ subsidū dīuine prou-
dētie et ab intrinseco p̄ gratiā originalē
iusticie. Ad secūdū patet quō fuisset
facta restauratiō deperditi p̄m̄m̄iter
per esū lignoz paradī z q̄n̄ necesse fu-
isset p̄ esū lignū vite qd̄ nūq̄ fuisset ne-
cessariū nisi i sēhibili debilitate nature
p̄ recreatiōe recuperāda sicut sup̄ius
dictum fuit. Ad tertiū q̄ ē de extri-
seco nocumēto dictū ē q̄ per p̄p̄riam
prudētā et dinā p̄ndētā nihil hōi ex-
trinsecū nocuisset nec molle duro cessis-
set nisi sicut aie placuisset si nō peccas-
set. Ad q̄rtū p̄ q̄ fuit aīal rationale
mortale. i. natū mori naturalit̄ sic ta-
mē fuit ordiatū a deo q̄ illa aptitudo
moriēdi nūq̄ fuisset in actū deducta ni-
si hō peccassz. Et iō hō habuit i sua po-
tēte mori et non mori. posse mori
et posse nō mori stante lege data et iō
fuit mortalis per naturā et immorta-
lis per grāz. Ad q̄ntū de actione ca-
lidi naturalē i humidū radicale dictū ē
q̄ p̄fecta restauratiō illi⁹ humidi fuisset
sc̄a p̄ esū lignū vite. Hoc tñ nota q̄ li-
gnū vite nō habuit ex sua v̄tute natu-
rali dare hōi perpetuitatē uiuēdi. q̄
cū esset res creatav̄ sua finita fuit in-
duralitate. Et ideo nō cōtulit fortitu-
dinem humidū radicale nisi ad certum
tempus quo lapsō homo iterūz come-
disse debuit si ita diu p̄sūtissz nō assu-
ptus ad celum integraliter. S̄z cōtra
arguit̄ p̄ illā. gen. iii. Ne forte sumat
de lignū vite et uiuat in eternū. Dicen-

dū q̄ li in eū accipiē ibi p̄ eo qd̄ ē di-
 utius q̄ deberet fm̄ naturā corpi hūa-
 no cōcessā: vel a p̄ncipiis intrinsecis p̄
 cedētē. Inuidiā autē. De inuidiā autē
 notandū q̄ inuidiā est toxicū caritat̄ nū
 si enī inuidiā esset ql̄bet de bono alteri
 us gauderet ⁊ de malo alteri⁹ doleret
 qā si est p̄priū caritatis. Vñ Aug. sup̄
 Iohāne. Tolle inuidiā et tuū est quod
 habeo. tolle inuidiā ⁊ meū est qd̄ habes
 glo. sup̄ illd̄ ysa. xlv. Ego dñs formās
 lucē ⁊ creans tenebras. Qd̄ est vita ser-
 pētis mors est hoīs sicut venenū. ⁊ ecō-
 tra humor aqueus. i. salina ē vita hoīs
 et est mors serpētis. Isto mō q̄ ē vita
 v̄tios ⁊ boni hoīs. ē mors inuido. ⁊ qd̄
 in bono viro mors vel dānū ē: ē in iui-
 do vita. Sc̄do est ostiū iniquitatis per
 hāc enī mors intrat in mūdū sicut dī
 hic. Per hāc occasus ē abel a chayn. ia-
 cob tribulat⁹ ab esau. Ioseph vedit⁹ a
 fr̄ib⁹. Dauid p̄secut⁹ a saule. xps̄ tradi-
 tus a iudeis. Mat. xxvii. Sciebat ei q̄
 p̄ inuidiā tradidisset euz. Istū ostiū fere
 null⁹ pōt vitare. Seneca li. suo de mo-
 ribus Et si nullos inimicos tibi fecit in
 iuriā multos tamen fecit inuidiā. Ec-
 clesiastes. iiii. Industrias aiaduerti pa-
 tere iudic. pximi. Tertio ē viciū v̄
 putredo sanitatis. puer. xiiii. Vita car-
 nū sanitas cordis. putredo ossiū inui-
 dia. h̄ tñ est inuisissimū viciū qā est in
 sui auctorē reciproci vñ Hugo de scō
 Victore. Inisti⁹ inuidiā nihil. qā p̄tin⁹
 ip̄m auctorē punit cor cruciat⁹ suum
 Vñ basili⁹. Sicut rubigo ferrū sic inui-
 dia aiām de qua nascit̄ corrūpit. Et iō
 maximā iniuriā faceret deus inuido si
 poneret euz in celo. qā ibi est sūma fe-
 licitas in pximo. ⁊ p̄ q̄ns sūmū nocu-
 mentū esset inuido: et ideo erit in ifer-
 no vbi nihil videbit an inuidere pote-

rit. p̄ma petri. ii. Deponētes oēs mali-
 am et oēs dolū ⁊ simulationē ⁊ inuidias
 et oēs detractiōes q̄si mō geniti ifātes
 rationabiles sine dolo lac cōcupiscite
 scilicet caritat̄.

CA. III. LE. XXXI.

i. Vstorū anīe in manu dei
 sūt ⁊ nō tāge t illos tormen-
 tū malicie v̄si sūt ocl̄is in-
 sipientiū mori ⁊ esūmata ē
 afflictio exit⁹ illoꝝ ⁊ ab itinere iusto
 abierūt iex terminiū ⁊ qd̄ in nobis est
 iter exēminū illi aut̄ sūt i pace. Po-
 sita ⁊ enarrata opiniōe reproboꝝ i ca-
 pitulo sc̄do p̄ totū. Hic p̄sequēter agit
 de illi⁹ opiniōis reprobatoe. Sicut ei
 opinio p̄tractata. p̄mo persuasit aīe
 mortalitatē ⁊ postea oēs hoīes intauit
 ad vite voluptatē et ad iniusticiā sine ti-
 more pene exercēdā. A Ita hic
 sacroscā fides catholica. Primo p̄sua-
 det aīe post hāc vitā iustā remūeratio-
 nem. Sc̄do inuitat ad iniusticie dilectio-
 nem ibi. Audite nūc reges. Prima ps̄
 sic ordinat̄ q̄ mixtū vicissim ⁊ alternā-
 tim. Nūc agit de remūeratoe iustorū
 post mortē. Nūc de punitōe maloꝝ ⁊
 diuertit se modo ad istos. mō ad illos
 vt oñdat q̄ siue i p̄mo siue i p̄ca inor-
 talit̄ aīe sēp̄ v̄iuit. Procedit ḡ sic P̄rio
 p̄ponit qd̄ iusti p̄cipiēt in futuro fina-
 liter. Sc̄do qd̄ sustinet i p̄nti t̄p̄alit̄. ibi
 Et si corā hoīb⁹. Circa p̄mū lectio
 hodierna didit̄ in duas ptes Nā p̄mo
 oñdit qd̄ p̄tigit aiab⁹ iustorū. Sc̄do oñ-
 dit qd̄ de eis iudicat̄ fm̄ fatūtatē mū-
 danorū. ibi. V̄si sūt ocl̄is ⁊ c̄. Dicit ḡ p̄-
 mo sic. Inp̄ni dixit q̄ nō ē ref̄rigeri-
 um in sine hoīs et q̄ hō siue iust⁹ siue
 rit siue mal⁹ nulla erit d̄r̄na qā aīa cū
 corpe moriet̄ siue corrūpēt. S̄ certe
 hoc ē falsū. Nā iustorū aīe i manu dei

sūt id ē in dei ptectione et gubernatōe
Verū q̄ iustoz̄ corpa tam invita q̄ in
morte in ptate hoim sūt. Sed certe iu
storū aie nec in morte nec invita sunt
in manu hoim nec diaboli: sed tantū
dei. Vñ Iob. ii. Dixit dñs ad sathan.
Ecce in manu tua est verūtū aiaz illi?
serua. glō. in ip̄a iusticia pmissiōis mi
scef. q̄dā libera pietas q̄a si totū dese
reret hō qd̄ esset? Serua ingt. nō q̄ ip̄
se seruet sed ne audeat irrūpere ne tē
ptando sinpet. Vñ Boeci. ii. de cō. p.
vi. pbās q̄ dignitas nō pōt hoīem fa
cere felicē deridendo hoim mortaliū
dignitatē. Dicit q̄ aio hois nisi hō ve
lit null? pōt dñari. Nūqd̄ libero impa
bit aio? Nūsmētē firma ratiōe sibi he
rentē de statu pprie quietis amouebit
Quasi. d. nō ḡ iustoz̄ aie in manu dei
sūt tā in vita q̄ in morte. Sapie. vii. In
manu dei sum? z̄ nos et sermōes nr̄i.
Et ideo p̄ns est q̄ nō tanget illos tor
mētū mortis. Dñā est inē tactū natu
ralē. et tactū mathematicū. Tact? na
turalis est cū passiōe: q̄a q̄cqd̄ tāgit pa
tis sicut p̄. ii. de aia. z̄ p̄mo de genera
tione. Tact? at̄ mathematic? nō est ni
si iuxta positio corpm̄ quoz̄ vltima sē
fil sicut corpa cēlestia tangūt se. Vult
ḡ dicere q̄ iustos in morte sua nō tā
get tormētū mortis tactū videlz̄ natu
rali. q̄ fit cū passiōe z̄ afflictōe quo iuu
sti tāgenē frequēter. Hoc aut̄ tormētū
mortis cōsistit in tribus. fm̄ Bernar.
Est enī in morte maloz̄ dolor in exi
tu. horror in trāsitu. pudor in dei con
spectu. Sed certe ista nō erūt in mor
te iustoz̄ imo p̄ciosā in conspectū dñi
mors scōz̄ ei? Vñ dic̄ qd̄ sc̄is. mors
nihil aliud ē q̄ exit? aie de carcere. finis
exili. laboris cōfirmatio. ad portū ap
plicatio pegrinatōis finitio. onēz̄ gra

inssimū depositio De eō furioso descē
sio. de domo ruuosa libatio. oiz̄ egri
tudiniū termiatio. oiz̄ piculoz̄ euasio.
oiz̄ maloz̄ psūptio. oiz̄ vincloz̄ diru
ptio. debiti nature solutio. redit? in pa
triā. ingressus in gloriā. De q̄ d̄r̄ Ec̄s.
p̄mo Melior ē dies mortis die natita
tis Et puer. xiiii. Iustus spat in morte
sua. z̄ ideo fatū est irratōabile ppriā
mortē nimis timere et mortē alteri?
nimis dolere. De p̄ma fatuitate loq̄.
Cip̄an? Et ponit in canone. xiiii. q. ii.
q̄ p̄posterū est q̄q̄ p̄uersū vt cū dei vo
lūtate fieri postulā? q̄n dñs euocat
nos z̄ accersit de hoc mūdo nō statim
volūtatis ei? impero parem? obui
mur et reluctamur z̄ p̄mcanim more
seruoz̄ ad spectū dñi cū tristitiaz me
rore pduamur. exeūtes hic necessitatē
vinclo nō volūtatis obsego. z̄ volum?
a deo p̄mis celestib? hōrari ad quēve
nimus iuui. hec ille. De fatuitate pro
morte amicorū nimis dolētū loquit̄
Aug?. de vera religioe. c. xxxii. Qui
p̄fecte ingt̄ deū diligit n̄ affligit? mor
te cui? q̄. qm̄ q̄ toto aio deū diligit no
uit nec sibi perire qd̄ deo nō perit. De
us aut̄ est dñs viuoꝝ z̄ mortuoꝝ. hec
ille. Ex q̄ patet simplicitas illoꝝ q̄ pro
morte bonoz̄ irrationabili cōtristā
tur. Sed p̄ quoz̄ morte nos dolere cō
nenit. doc̄ ysi. li. iii. de sūmo bono. Il
li ingt̄ deplorādi sūt in morte: q̄s mi
seros iserit? ex hac vita recipit nō ce
lestis aula letificādos idudit. Tuli? de
paradoxis Mors ē terribilis his q̄rū cū
vita oia merita extingūt nō his quoz̄
laus emori nō pōt. Et de talib? d̄r̄ q̄ n̄
tāget illos tormētū mortis. Hoc figu
ratū est i trib? p̄ueris. Dama. iii. Illos
aut̄ nō tetigit ignis neq̄ p̄trastant nec
quicq̄ molestie itulit. Cōsequēter ibi.

Visi sūt oculi insipiētū. Ostēdit qđ de
 iustus afflictis p̄ iusticia in hac vita iudicat̄ s̄m̄ m̄idanoꝝ fatiuitatē Et circa
 hoc duo fact. Q̄m̄a p̄mo p̄mit eorū
 estimationē. Scđo p̄mit eorū decepti
 onē. ibi. Illi aut̄ sūt in pace. Dicit ergo
 Iusti p̄cedētes nos visi sūt oculis insipi
 entū. In psal. Dixit insipiens in corde
 suo nō est de⁹: mori totalit̄ in corpe et
 aīa qđ falsū est cū mors iustori nō sit
 nisi reges a labore Apoc. xix. Ammō
 iā dicit sp̄svt regescāt a laborib⁹ suis
 Estimata est afflictio exit⁹ illoꝝ p̄cise
 nihil aliud vnde nō iudicauerūt qđ fu
 it igressus in vitā etnā sed tñ fuit af
 flictio. S̄z paul⁹ fuit alteri⁹ op̄m̄oīs qđ
 dixit. ad Phil. p̄mo. Cupio dissolui et
 esse cū xp̄o. Scđo vlt̄er⁹ iudicatū est qđ
 ab itinere iusto abierit in ext̄m̄iniū id
 est in annihilationē et nullū aliū fru
 ctū iusticie receperit. Hec tñ clausula
 scđz. Rabamū nō est de textu. S̄z antiq̄
 et moderni eā habēt. Verū est qđ i ec
 clesia i epla de m̄artyrib⁹ trāsilit̄. Ter
 tio vlt̄er⁹ iudicatū est qđ mors iustoz
 nō solū est afflictio imo qđ est iter ex
 t̄m̄iniū a nobis id est de nobis qđ non
 sit aliud mors q̄ iter nos ext̄minās id
 est extra terminos hūane vite ponens.
 Vltimo ibi. Illi aut̄ sūt in pace. Oñdit
 istoz insipiētū deceptionē nābi pu
 tabāt iustos ext̄minari affligit̄ ānichi
 lari iusti eripiūt̄ur de h̄ sc̄to neq̄z sūt
 in pace. ysaiē. xxxii. Sedebit p̄pls me⁹
 in pulchritudine pacis r̄c. z in requie
 opulēta **B** Dubitatio l̄ralis Vtr̄
 aīe defictoz habeāt distincta recepta
 cula post hāc vitā sibi diuini⁹ deputa
 ta. Et videt̄ qđ non qđ tñc aīe tales vel
 p̄nt ab illis receptaculis recedere vel nō
 si sic q̄ aīe dāpnatez aīe exñtes in pur
 gatorio possēt minuire penā. z aīe

existētes in celo possēt minuire gau
 diū suū: p̄sequētia patz qđ loca penalia
 augēt penā: z loca leticie augēt gaudi
 um: alit̄ frustra talia loca deputarent̄
 z p̄ p̄ns reliquēdo loca sua diminerēt
 de suo gaudio: si essēt bt̄e et minuerēt
 suā penā si essēt nō bt̄e. Si dicat̄ qđ aīe
 defictoz nō p̄nt p̄ libitū suo loca illa
 dimittere. Cōtra h̄ est qđ pbat Aug⁹.
 libro suo de cura p̄ mortuis agēda in
 ter mediū z finē qđ aliqui ex mortuis
 mittant̄ ad vivos p̄ hoc qđ. Math. xvii
 Moyses in trāsfiguratioē dñi appuif
 se legit̄ cū Helyaz tamē cōstat moysē
 ante fuisse defictū Itē Ihe. redarguit
 vigilātiū sup̄ h̄ qđ dixit aīas n̄as non
 posse adesse tumulis suis q̄nellēt p̄ h̄
 qđ sequit̄ agnū q̄nq̄ ierit. S̄z agn⁹ est
 vbiq̄. Itē demones toto orbe mira ce
 leritate vagant̄ q̄ icōnemēs ē dicē an
 mas alicubi eē ichusas vsq̄ ad diē iudi
 cii. Itē grego. iiii. dyak. narrat de mul
 tis mortuis q̄vuis appuerit. p̄p̄ ad
 q̄stionē. si sicut̄ sin⁹ abrahe foret vniū
 de illis receptaculis p̄na patet qđ ecde
 sia orat i officio sepulture sin⁹ abrahe
 eā suscipiat. sed falsitas p̄sequētis patz
 qđ est in inferno vel qđ fuit limb⁹ patz
 vbi nlla aīa nō recipit p̄ xp̄i passiōez
 p̄p̄ si sic purgatoriū foret vniū rece
 ptaculū p̄ns falsū. qđ aīe decedētes in
 caritate vadūt ad purgatoriū si habe
 ant culpā veniale vel obligatōez ad pe
 nā. Sed purgatoriū est vniū lo⁹ inferni
 sub limbo patz: alias aīe patz pur
 gāde fuisse in loco superiori viderent̄.
 tā an purgationē q̄ post Ad opposi
 tū ē Aug. Ench. c. iiii. Tps qđ inf hoīs
 mortē z resurrectionē vltimā aīas ab
 ditis receptaculis tenet p̄nt vnaqueq̄
 digna est vel requie vel et̄na. Item
 glo. sup̄ illā p̄. ad Tessa. iiii. s̄t rapie

mirrē. Dicit q̄ oēs anie que de secur-
lo exierūt habēt diuersas receptiones
Ad questionē dicēdū q̄ sic. quia sicut
grauitas in corporib⁹ requir̄ diuersa
locā. sicut patet. iiii. de celo ita meri-
tū et demeritū diuersa requir̄ loca p̄
animab⁹. vnde qd̄ est corpori leuitas
hoc ē anime meritū. et hoc qd̄ est cor-
pori grauitas: hoc est aie demeritū: z
sicut grauiā quando generātur stat⁹
ad loca sua mouē. nisi impediātur si-
cut patet. viii. phisicor⁹ z iiii. de celo.
ita aie stat⁹ q̄ a corpore sepanē ad lo-
ca mouētur: male ad infernū: bōe ad
celū nisi inueniāt aliqd̄ impediēs per
culpā ueniale. et reatū pene nō solutū
habēt igit̄ distincta receptacula. Est
ergo notādū q̄ de istis receptaculis a-
nimar⁹ post earū separationē loq̄ pos-
sum⁹ dupliciter. Primo modo d̄ lege
cōi. Alio mō de dispēsatione speciali.
Primo modo loq̄do sūt q̄tuor recep-
tacula aiary videlic⁹. Infern⁹ dānator⁹
limb⁹ p̄uor⁹ p̄ originali. purgatorii
p̄ ueniale. et celū pro perfecte bonis.
Quintū receptaculū añ xpi passionē
sunt limb⁹ patrū qui tūc dicebat̄ suis
abrahe hoc de lege cōi. De dispēsatio-
ne speciali habēt aie receptacula alia ī
ter hoies ī quib⁹ purgātur ad īforma-
tionē et ad eor⁹ celeriorē redēptionē
et ita diuersimode deputātur sicut ip-
sis uiuētib⁹ expedit Secūdo notādū
q̄ spaciū infernale in quatuor portio-
nes distinguitur. In infima sūt dam-
nati p̄ peccato actuali mortali. In secū-
da dānati p̄ peccato originali. In terti-
a anime q̄ purgātur de lege cōi. In q̄r-
ta fuer̄t aie patrū ātiquor⁹ vsq̄ ad re-
surrectionē xpi Ad primum argu-
mētū dicēdū q̄ animas a suis recepta-
culis recedere dupliciter pōt̄ intelli-
gi

Vel simpliciter vel ad temp⁹ Simpli-
citer sic q̄ nūq̄ redeāt. nulla recedet q̄
est in inferno vel purgatorio Ad tem-
pus dupliciter vel ex lege nature z sic n̄
vel ex ordine diuine p̄uidētie z sic cō-
cedēdi ē: q̄ redeūt interdū ad uiuētēs
sicut doc⁹ aug⁹ ī libro suo de cura pro
mōrtuis agēda. Hoc tamē interest q̄
anime factōrū possunt cum uolunt vi-
uētib⁹ interesse: alie anime nō: sed solū
diuina permissione. Etiā damnati ap-
paruerunt uiuētib⁹ ad uiuor⁹ p̄mitti-
onē Ad scdm de sum abrahe. Dicē-
dū ē secūdu augustinū. xii. sup̄ gen̄.
Sinus abrahe dicit̄ reges factōr⁹: qui
olim fuit limb⁹ nūc vō ē celū sic orat
ecclesia Ad terciū dicēdū q̄ tenet̄ p̄
babiiter ex dictis factōrū q̄ loc⁹ pur-
gato: ī ē locus uicinus inferno. De le-
ge cōi Instor⁹ aie in manu dei sūt.
C Notādum q̄ int̄ iustū et impiū
in uenio quadruplicē differētiaz ī sc̄p-
tura. Differunt enī uiuēdo. moriendo
patiēdo et penitēdo. Viuēdo quia iu-
sti uiuunt in pace et trāq̄litate. Impii
in discordia et p̄trietate. In ps̄. Pax
multa diligētib⁹ legē tuā. De ipis ve-
ro dicitur ysaiē. lxviii. in fine. Nō est
pax impiis dicit̄ dñs. signant̄ dicit̄ ps̄
Pax multa diligētib⁹ legē tuā b
Nō sic diligētib⁹ legē mundi. Illi sūt
semper in contentionibus. in discor-
diis et rebellionib⁹. Vn⁹ qui audiuit
iura per sex annos vel septem faciet
maiorē prigam in uina comitina: q̄
xviii. sapientissimi clerici. Christus ei
iustus legauit pacē. Io. xiiii. Pacē reli-
quovob̄ Et ecc̄. xlv. Statuit̄ illis testa-
mētū pacis Sc̄do differūt moriēdo
quia mors iusti ē ei⁹ spes z consolatio
mors aut̄ iusti ē despatio. puer. xiiii.
In malicia expellitur impius. spat̄ iu

stus in morte sua: s; prouer. xi. Mor tuo homie impio vltra nulla erit spes Si oēs fratres ⁊ sacerdotes mūdi celebrarēt p aīa sua: si mortu⁹ ē sine penitētia frustra fieret. vñ aug⁹. xii. de ci. dei. c. ii. Si de aliquib⁹ malis ita cōstaret q̄ sunt dānati sicut nūc p̄stat de de mouib⁹. eccia nō plus oraret p eis q̄ p ip̄o diabolo. et a multo fortiore. Non est spes ip̄io mō defūcto et hoc loquēde lege modo cōt̄v̄sitata. Tertō differūt iustus et impius in patiēdo quia iustus sustinēdo aduersa se exhilarat. In iust⁹ sustinēdo semp remurmurat. De iusto puer. xii. Nō p̄tristabit iustū quicqd ei acciderit. Item prouer. x. in fine. Labia iusti cōsiderant beneplacita et os impioꝝ peruersa Quarto differūt penitēdo: quia iust⁹ i b̄v̄inēdo seper se accusat. ip̄i⁹ male viuēdo semp se excusat. De iusto puer. xviii. Iust⁹ p̄or accusator ē sui. Et in eodem Impi⁹ cū i profūdiū peccatorū venerit cōtenet. Itē ibidē decimo. Os ip̄iorū operiet iniquitātē c Notādū q̄ anī me iustoz in p̄nti in manu dei multi pliciter sūt. Sūt enim i manu dei supportantis. In manu dei confortāt. In manu dei castigātis. In manu dei cōseruātis. Primo sūt in manu dei supportantis. Nutrix enim puerum incipientem incedere continet inter manus et ea parte qua cadere credit supportat manū supponendo ne cadēs le datur. Christus est nutricius nr̄. Osee vñdecimo. Ero enim nutricius effraym et brachijs meis portabo eos. Effraym iēpretatur crescens et signuos viatores qui crescere debent⁹ devirtute invirtutem. Due man⁹ dei iusticia et mia. In ps̄. In man⁹ tuas cōmendo spiritū meū. Iusticia dirigit vt bene i-

cedamus misericordia subleuat ne nimis ledamur. In ps̄. Cū ceciderint iustus nō collidetur quia dominus supportat manum suam. Secūdo sūt i manu dei confortantis. Ezech. iii. Man⁹ enim domini erat meci⁹ confortans me Falco nobis pascitur et recreatur manu domini sui. Alias si cibū habēt in suo regimie auolaret a dño suo. Ideo deus sic eos pascit beneficijs q̄ seip̄ ea tenet in manu sua quā manum qñ vult claudit et patimur egestatem. at quando vult aperit et habet⁹ copie largitatem. in ps̄. Oculi omnium in te sperent domine et tu das escam illorum in tempore oportuno. Aperis tu manum tuam ⁊ implet omne animal benedictione. Et iterum in psal. Aperiente te manum tuam omnia implebuntur bonitate. Alias enim a deo auolaret. Osee. ix. Effraym quasi avis auolant a deo sicut falco a domo suo quando nimis faciat. Tertio sunt iustorum animē in manu dei castigantis. Quando enim medic⁹ manū sua propinat infirmo et pretentat bibendo faciens sibi credentiā licet medica sit valde acuta tamen infirmus acceptat. Christus medicus est et calicē pregustavit tribulationis: quē nob̄ pro remedio infirmitatis peccati propinat in presenti. Et ideo castigationes suas filiali benignitate suscipiam⁹. in ps̄. Hūc humiliat et hūc exaltat. quia calix in manu domini vinū meri plē⁹ mixto Quarto sūt iustoz aīe i manu dei p̄seruātis. Vñ illud qd̄ hō continue in manu tenet illud bene cōseruat. Xps̄ autē i manibus suis nos seruat Solet etiam homo dicere quando h̄z nomē alter⁹ sc̄ptū i libro suo. habeo il

hū i libro meo. Christ⁹ autem nos in
manib⁹ suis scripsit ita q̄ nō p̄t nostrū
obliuisci. ysa. xlix. Nūq̄d potest mihi
er obliuisci infātē suū vt non miserea
tur filio uerū suū Et si illa oblita fuerit
ego tū non obliuiscar tū ecce in mai-
b⁹ meis descripsi te Sz tū aliē habet
animas iustorū et aliē aiās pctōrū quā
do enī ita ē q̄ aliqs est dñs alicui⁹ ma-
nerii et dimittit illā i aliena custodia
ita q̄ aliū ad certum terminum capi-
unt fructū illi⁹. dicim⁹ q̄ licet mane-
riū sit talis dñi nō tanē ē i manu sua.
sed tūc pprie q̄ i habitat et recipit fru-
ctū et vñ tūc dici⁹ esse i mān sua. Mō
dñs bene ē dñs peccatorū et tū nō i ha-
bitat eos p̄ gratiā. nec recipit fructus
ab eis. et ideo nō anime peccatorū sz
aie iustorū in manu dei sūt.

LECTIO. XXXII

v. t si corā hoib⁹ tormēta passi sūt
spes illoꝝ immortalitate plena ē.
i paucis vexati. in multis bene dispo-
nēt. Quoniā de⁹ tēptant illos et inue-
nit illos dignos se. Postq̄ spūscūs de-
clarauit quid iusti hoies percipiēt i fu-
turo eternaliter. Hic cōsequē ondit qd
sustinēt in p̄nti t̄paliē. et quia pene q̄s
sustinēt et premia q̄ percipiēt sūt cō-
traria ideo faciēs q̄dā p̄parationē vt
quodā colore rethorico qui dicitur an-
tithesis. quasi cōtra positio. vel anthi-
tōvel cōtētio. fm̄ tulliū. v. r̄thorice sine-
A Et ē figura talis quando aliqs in
locutiōe cōtraria cōtrariis contraponit
sicut facit apostolus. i. ad corin. vi. per
infamiā ⁊ bonam famā a dextris et a
sinistris. ⁊ eccl̄s. xxxiii. Cōt bonū malū
⁊ p̄tra vitā mors. Sic p̄ virū iustū pec-
cator. Isto genē eloq̄ntie vtī spūs san-
ct⁹ i isto textu ostēdēs q̄ illa q̄ sc̄ti pati

ūē in p̄nti nō sūt equalia illis q̄ perci-
piūt i futuro pro p̄mio. Et ponit tres
antitheses cōsequēt. Sācti enī in p̄feti
tribulāē vexantur et tēptat. tribulāē
i penis. vexant i verbis et tēptat in di-
uinis p̄missionib⁹. Sed p̄. Tribulatio-
nes penarū hnt spem immortalitāt. Cō-
traxationē cōtumeliarū hnt spem e-
terne tranquillitāt. Et p̄ diuā tēptationē
habent spem precipue dignitat. Di-
cit ergo sic primo ponēs primā cōn-
tinetatē. Et si corā hoib⁹ tormenta pas-
si sūt corā hoib⁹ q̄ tantū exteriora vi-
dēt. i. re. xvi. Homo videt ea que parēt
Tormēta passi sūt i corpore sustinē-
do. spes illoꝝ immortalitate plena ē.
hoc est dictū. sperauerūt a dño pro su-
a iusticia p̄miari. et illa spes est plena
⁊ vacua sic malorū de q̄ infra illo ca⁹
vacua spes illoꝝ. vñ spes illoꝝ nō cō-
fudit ad ro. v. Secūda antithesis ē.
talis Sancti sūt in p̄nti vexati verbis
cōtumeliis et iniuriis tñ hec sūt pauca
respectu illoꝝ que ad suā beatitudiez
aggregabūt. quia secūdu boetiū. Bea-
tudo est stat⁹ ois bonorū aggregatio-
ne perfect⁹. Et ideo dicit i paucis vexa-
ti in multis bene disponēt. Multū et
paucū sicut magnū et parū sūt rela-
tiua: sicut patet in predicamētis. c. de
quātitate. Vñ si illa q̄ patimur i pre-
feti p̄p̄nt ad ea q̄ bonis dabūt in fu-
turo p̄ mercede sz sūt i se valde mltā.
vidēt tñ in cōpatione illoꝝ valde pau-
ca. a dro. viii. Nō sūt p̄digne passiōes
huius temporis ad futurā gl̄iaz q̄ iue-
labūt i nobis Tertia antithesis ē ta-
lis. De⁹ tēptat factos i p̄nti. sz nō ad e-
orū detrimētū ⁊ deiectionē. sz ad eorū
emolimētū ⁊ p̄motioē. vñ dicit q̄ de-
us tēptant illos ⁊ inuenit dignos se id
ē sira societate ⁊ dilectōe a Et no

tādū q̄ difficile et v̄tiosū ē q̄ hō fiat dign⁹ deo. Ad hoc enī regitur perfectus mūdi cōtēpt⁹. Vñ x̄ps dixit. mat. x. q̄ amat pr̄z̄ l̄ m̄r̄z̄ pl⁹ q̄ me n̄ ē me dign⁹. Et q̄ amat filiū vel filiaz plus q̄ me nō ē me dign⁹. z̄ q̄ n̄ accipit crucē suā z̄ seq̄r̄ me n̄ ē me dign⁹. q̄cūq̄ vult dign⁹ eē x̄p̄o optet q̄ seip̄s det p̄ x̄p̄o. Hui⁹ probatio ē quia de mōstrato q̄cū q̄ hōie p̄tigit sic arguere. aut iste diligit x̄p̄s pl⁹ q̄ filios et filias et semetip̄ sūvel nō. Si nō. nō ē dign⁹ x̄p̄o. Si sic. dat se pro x̄p̄o: quia q̄ nō accipit crucē suā z̄ seq̄r̄ x̄p̄m nō ē eo dign⁹. Notā dñi q̄ tēptare ip̄op̄e p̄uenit deo. q̄a tēptare proprie est aliqd̄ exp̄iri vt habeat eius cognitionē. sic hō tēptat vinūz̄ et magister discipulū. Aliē d̄r̄ tēptare exp̄iri aliq̄cū intētiōne manifestādi cōditiōnes eius aliis. Primo modo de tēptare nō pōt Sed sc̄dō modo. vñ gen. xxii. Tēptauit de⁹ abrahā. Tertio mō d̄r̄ tēptare callide accipere experiētiā aliē hōis cū itētiōne decipiēdi. et sic proprie p̄uenit diabolo z̄ nullo deo. q̄a ia. i. dicit̄. Nēo cū tēptat̄ dicat Quia a deo tēptor. Deus enī intēptator ē malor̄. Ipse enī neminez̄ tēptat Glo. Deus tēptat nō seducēdo ad malū sed exercēdo ad meritū. Aliē pōt exponi sic. Deus temptat illos. i. tēptari permittit. **B** Et notādū q̄ de⁹ electos suos tēptari p̄mittit sp̄ali ter prop̄ tria. Primo ad exercēdū nostrē nature p̄bitatē q̄ habem⁹ vsū liberi arbitrii p̄ gratiā iformiati si veli⁹. Si rex dedit arma et equū nobilissimū alicui militi. ille p̄bit et viriliter in bello. p̄ honore regis se exponeret et aōre. rex nō in merito eū acciperet. X̄ps rex dedit nobis arma liberi arbitrii cū e q̄ corporis nr̄i. et sūt q̄i filia aris dei. q̄a ad imagiez̄ et similitudiez̄ suaz̄

fecit hōiez̄. Gen. i. z̄ ephē. vi. Induite vos armaturā dei vt possitis resistē aduersus ifidias diaboli. ḡ nos p̄ honore regis nr̄i virilit̄ exponam⁹. alioq̄u nos metip̄os decipim⁹. z̄ dānam⁹. Iob. vii. Tēptatō ē vita hōis sup̄ trā. sic de⁹ tēptauit abrahā de imolatione filii sūv-nigeniti. Gen. xxii. Sic etiā oēs suos a micos tēptari p̄mittit. thobie. xii. Qui accept⁹ eras deo. necesse fuit vt de⁹ tēptaret te. Cōstātū p̄ipator voluit p̄bare q̄ de familia sua esset viri x̄p̄iani z̄ fialles z̄c. Ita x̄p̄s p̄mittit viros catholicos a mūdo tēptari q̄ mūdānā gliaz̄ q̄ ē q̄i ydoli adorāt de suo expellit seruicio. q̄a nemo p̄t duob⁹ dñis seruire. q̄ ydoli adorare cōtēnit in suo r̄inet famulatu. Et ois x̄p̄o sermens necessario habet tēptari. p̄t qd̄ signū dicit̄. Eccl. ii. Fili accedēs ad sūritūte dei sta i misticia z̄ tiore z̄ p̄p̄a aiaz̄ tuā ad tēptationē

Sc̄dō p̄mittit nos de⁹ tēptari ad recēdēdū nr̄e cēsire vaitatē. nisi enī tēptaremur nimis. p̄t defectū nr̄e cognitionis z̄ expiētiē de nobis ip̄s sup̄birem⁹. Et iō clemēt̄ p̄mittit sc̄os suos de sua carne tēptari. sicut de paulo patuit ii. ad cor. xii. ne magnitudo inelātō nū extollat me dat⁹ ē mihi stimul⁹ carnis mee āgel⁹ sathāe q̄ me colaphizet De h̄ loq̄ns gre. ix. mor. c. xxxvi. dicit. Sup̄na disp̄satio idcirco nos tota i tētōe finiētes carnis nr̄e tēptatōib⁹ p̄mittit p̄cauti. ne mēs nr̄a i sup̄biā audeat p̄ sūptiōe sue securitatē eleuari vt dū p̄fata trepidat i solo auctoris adiutorio fidē robusti⁹ sp̄i ligat. Et. ix. mora. c. iii. exponēs illud apl̄i ad ro. vii. Vide o aliā legē i mēbri meis repugnātem legi mentis mee et captiui me ducētē i legem peccati que est i membris meis. Dicit sic. Ad ima trahit caro ne extollat̄ sp̄s. Et ad similia tra

b. ii

hit spūs ne pſternat̄ caro . Spūs leuat
ne iaceam⁹ in iufimis . caro aggrauat
ne extollamur ex ſummis . Sicq; ſcdz
Grego . quodā certo moderamine fit
vt carne depmēte . ſed nō pſternēte hō
deſperatiōis lapſū caueat et ſpū eleuā
te et tēptationes ſentiēte . ſupbie caſū
enadat . Et ſic dum ſpūs trahit caro re
trahit ſubtiliſſimo interni iudicij mo
deramine infra ſūma et iſima in quo
dā medio aia liberaſ . hec Greg . Et ſō
ſignant̄ petiuit p̄s . Proba me dñe et
tēpta me vre renes meos et cor meū .
glo . p̄ba me . id eſt iudica me eēphatū
nō tibi q oīa noſti . ſed mihi ⁊ hoībus .
Niſi enī tēptares negligētes eſſemus
Notat ibi glo . q̄ aliter tēptat de⁹ . aliū
homo . aliū diabol⁹ . De⁹ vt erudiat . hō
vt ſciat . Diabol⁹ vt ſeducat . Vnde di
citur metricē . Dat tria tēptare ſeducere
ſcire p̄bare . Nota de puella de qua
narrat Ceſari⁹ . In cui⁹ ſine ideo ſignā
ter dicit ap̄ls p̄me . ad Corin . x . Tēpta
tio nō apphēdat vos niſi hūana Ter
tio dens nos tēptari p̄mittit ad p̄merē
dū vite future felicitatē . Ia . p̄mo . Bea
tus vir q̄ ſuffert tēptationē qm̄ cū p̄ba
tus fuerit accipiet coronā vite . Et q̄
uis diabol⁹ omnes tēptet . aduerſus ta
men p̄fectos p̄atos ⁊ religioſos maxi
me excādeſcit Vñ petrus Rananēſis
in qdā epla . Mūdis aduerſus deſer
tores ſuos forti⁹ pugnat ⁊ egrediētes
vite ſecularis illecebras gramor ꝑcur
ſus expectat . Nā et i exitu iſrl̄ de egypto
pharaovehemēt⁹ excādunt ⁊ ſatha
nas egrediēs ab hoīe quē ab infantia
tenuerat ipſū gram⁹ in egreſſu diſcer
pit . b Et ideo . Hugo de claſtro
aīe libro primo religioſos iſtrinit que
ſunt cauſe tēptationū . Prima eſt loci
amenitas vt ciuitas ⁊ opida q̄ non tm̄

ex ſitu loci amenitatē recipiūt . ſed ex
habitatiū grā Seda cauſa eſt loc⁹ di
uitiarū vbi enī diuitie ibi piculū . Ter
tiavero cauſa eſt p̄cioſus ornat⁹ ⁊ eq̄bz
et pinguiū cura ⁊ veſtimētōz exq̄ſite
varietates Quarta at̄ mulieri ſpe
cies quarū vox bladiſ aurib⁹ ⁊ facies
oculis . Iſtas occaſiones virilit̄ caueam⁹
quia tēptatio nō ledit niſi obediām⁹ et
hoc eſt qd̄ metricē dicit̄ . Hoſtis nō le
dit niſi cū tēptat⁹ obedit . Eſt leo ſi ce
dit ſi ſtat quaſi muſca recedit . Et ſi eſt
qd̄ p̄mittit ap̄ls p̄me ad Corin . x . Fi
delis de⁹ q̄ nō p̄mittit vos tēptari ſup
illā q̄ poteſtis ſz faciet cū tēptatōe eti
am prouentū vt poſſitis ſuſtinere ⁊c .

LECTIO . XXXIII .

t Anq̄ aurū in fornace pbauit il
loz q̄ſi holocauſti hoſtiā accepit
illos ⁊ in tpe erit reſpect⁹ illorū . Decla
rato q̄ iuſti in p̄nti mltiplicat̄ tribulē
tur . Hic oñdit q̄ſi p̄ tribulationū tolle
rantia a deo acceptantur . Et circa hoc
duo facit q̄a p̄mo oñdit q̄ pena iuſto
rum eſt vehemēs argumētū dīne diſle
ctionis . Seda q̄ ei correſpōdet euidēs
emolimētū remuneratiōis ibi . In tpe .
Penā igit̄ iuſtorū deo eē acceptā quā
do ex caritate ⁊ p̄ ſuo amore ſuſtinet
oſtendit per duo exempla quorū pri
mū cōſiſtit in artificio naturali . Secū
dum in quodam ſacrificio legali ibi .
Et quaſi holocauſti ⁊c . Primū exēplū
eſt tale . quāto aurū frequēt⁹ liq̄ſcit et
trāſit per ignē tāto fit cari⁹ puri⁹ ⁊ ac
ceptabili⁹ . Sed tribulatio vite p̄ntis
eſt ſicut fornax vel camin⁹ in quo etiā
homines depurātur . Ecc̄s . ii . In igne
probat̄ argētū et aurū homines ve
ro receptibiles in camīno humiliatio
nis . ergo iuſti q̄to plus pro chriſto tri
bulat̄ tāto ſūt magis p̄cioſi ⁊ meliores

Et hoc ē q̄ dicit t̄ḡ aurū in fornace p̄ bant illos. Secūdū exēplū est ī quo dā sacrificio legali q̄ dicebatur holo caustū. **A** Vbi notādū q̄ int̄ sacri ficia q̄ deo offerebāt̄ p̄cipiū erat ho locaustū et fiebat de armētis pecudi b̄ et amb̄. Et de isto sacrificio nichil habuit sacerdos q̄ obtulit pro pte sua sed totum cremebat̄ dño et ideo dice batur holocaustū ab olō grece q̄ ē to tū latine et cauma incendiū iude holo caustū quasi totū incendiū q̄ in ali is sacrificiis sacerdos quandoq̄ tolle bat sibi partē et quandoq̄ dabat par tem offerenti ad comedēdum. sed in holocausto totū corp̄ sine esset vitulū omis vel hedius incēdebat̄. pellē tamē potuit sacerdos vēdicare sibi s̄m legē licet omne gen̄ sacrificii deo foret ac ceptū nullū t̄n̄ sicut holocaustū q̄ illā totū offerebat̄ ī honorē dei ex inteḡ. Et istomō sc̄i martires immolati sūt deo sicut hostia holocausti. Sacerdos occidens martires ē mūd̄. Io. xv. mū dus vos odit. Et ad ro. viii. Estiati sū̄ vt oues occisionis. s̄ certe sacerdos ni hīl habuit nisi pellē videlicet gloriā fe cularē. Iob. i. Pellē pro pelle et cūcta q̄ habet homo dabit pro aīa sua Ergo sicut holocaustū ē optimū ī sacrificiis sic martiriū ī actib̄ meritoris. Et si ē q̄ spirit̄ sac̄ dicit. Et quasi holocau su hostiā accepit illos. Cōsequēter d clarat quod est emolimētū remunera tionis corr̄ndēs iustor̄ p̄secutionibus ī p̄nti. Et dicit q̄ cōtra momētaneū penalitatis accipiet̄ p̄miū sēpit̄ue feli citatis. Et vt ostēdat q̄ tribulatiois ad p̄miū nulla ē p̄portio supponit eorū penā quasi istataneē breuitatis et corū premiū tēporaneē q̄titat. Modo no tum ē q̄ tēporis ad instās nulla ē pro

portio sicut nec p̄cti ad lineā. ysa. liiij. Ad p̄ctū ī modico dereliquit te et ī mi serationib̄ maximis congregabo te. ī momento indignationis abscondi faci em meā parū a te et in mīa sempitē na misertus sum tui. Vnde supra ino dum merces excēdit laborem. Et hoc ē q̄ dicit q̄ ī tempore erit respectus eorū quasi diceret ī puncto. i. ī mo dico istāti passi sūt sed ī tempore p̄si xo et longo hoc ē ī eternitate erit re spectus eorū id est premiatio. Vnde solet dici cū dñs remunerat aliquē li beraliter sibi seruiētē dādo sibi aliqd̄ magnū q̄ ipse bene respexit eū. et cer te deus bene respexit eos quando sup̄ modum et proportionē retribuit p̄ la bore. In xta illud secūde ad cor̄. iiii. Illud enī q̄ ī p̄nti est momētaneū et leue tribulationis nostre. supra mod et sublimitate eternū glorie pondus operatur ī nobis. **a** Et notādū q̄ elect̄ quilibet a christo multiplicī probatur sicut clericus ante promotō nē sicut nouicius ante p̄fessionē. et sic baccalarius ante inceptonem. et sicut denarius ante solutionē. Cleric̄ ordi nād̄ et receptur̄ coronā prī examiat̄ et q̄to altiorē ordinē ē r̄ceptur̄ t̄to dif ficilī examiat̄. Oēs nos p̄monēdi sumus ad ordines. quia ī futuro omēs erimus sacerdotes. Apoc. v. c. Fecisti nos deo nostro regnum et sacerdotes. Magnus fauor fieret clerico si poss̄ premiari ī quo passu et de qua ma teria deberet examinari quia tūc pos set sibi preuidere. et tūc foret sibi mag naverecandīa deficere. Iste fauor fit nobis. Ordines sūt ī resurrectione generali ī die iudicij q̄ ī xta meri ta nostra ad ordines angelorum reci piemur. pro semper. vt dicat̄ vn̄cūq̄ sibi.

nostrum illud ps. Tu es sacerdos in
ternū secūdū ordinē melchisedech: et
mō sum⁹ preminuti de q̄ examiabi
mur certe nō de difficili. sed de p̄ibus
de donato. s. et partib⁹ nostris. hoc ē d
operib⁹ pietatis sicut ps Mat. xxv. Esu
riui ⁊ dedistis mihi mādūcare. Totū
ē de donato. et iō illi qui inueniuntur
nesciisse donatū. deficiēt de ordib⁹
⁊ repellēt sicut laici et ponēt ibi vbi ē
vmbra mortis ⁊ null⁹ ordo. Iob. x. qñ
dicit⁹ his. Ite maledicti in ignē et nuz
Sed boni et electi qui bene responde
re p̄nt certissimi erūt de corōa. Tho. 3
Hoc h̄p certo oīs qui colit te. q̄ vita
eius si in probatione fuerit coronabi
tur. Et ia. i. Cū probat⁹ fuerit accipiet
coronā vite Secūdo examiatur elec
tus sicut probat⁹ nomic⁹ an p̄fessionē
Vñ t̄ps nunciat⁹ ē t̄pus probationis
secūdū iura. Licet autē nomic⁹ iterdū
gerat h̄itū p̄fessor⁹. tñ i voluntate sua ē
proicere habitū infra t̄ps p̄batiois qñ
cūq; sibi placuerit et iō nō habet habi
tū iseparabili. Habit⁹ ⁊ ornat⁹ aīe ē ḡ
tia. vita p̄ns ē t̄pus nunciat⁹ ⁊ t̄ps p̄
bationis. ad ro. xii. Renouami i noui
tate s̄sus vestri ut p̄betis q̄ sit voluntas
dei bōa ⁊ bñ placēs ⁊ p̄fecta. Licet em̄
uos geram⁹ h̄itū p̄fessor⁹. hoc ē b̄tōrū
q̄ ē grātia cōsūmata nō tñ ideo p̄fessi
sum⁹. sed sum⁹ in t̄pore p̄bationis q̄
possum⁹ habitū picere et peccare. No
uici autē inter fr̄es predicatorēs exai
nāt de monb⁹ diligēt. Et ḡnāl̄ de qñ
q̄ canēdis in eis. Nam abvnoquoq; re
quirēt. An sit seruilis cōditionis. An
alterius p̄fessionis. an mulieri cōiuga
tus. an ratiociniis obligatus. an occul
tā habeat infirmitatē aliquam. Si ve
ro aliquē istorū defectū habuerit et
sciat. a p̄fessione repellēt B Cer

te hec quq; xps in suis nunciis requirit
Primo an sit seruilis cōditionis. vi
delicet an sit tot⁹ datus seruiciis mun
di pro diuitiis ⁊ honorib⁹ p̄sequendis
in hac vita. et si sic nō admittit eū. mat
vi. dicitur. Nemo pōt duob⁹ dominis
seruire Philosophus qdam assurgere
noluit principimenti aliis eū hono
rantib⁹ assurgēdo. Et cāz r̄didit. Ser
uit iugt seruo meo nō cōtēnēdo mun
dū et mūd⁹ mihi seruit et ip̄e seruit ei
quare ei nō assurgo. iste nō fuit seruil
cōditionis sed valde nobilis Secun
do requirit⁹ an hō sit alt⁹ p̄fessionis.
Vnde ille q̄ est radicatus et habitua
tus i aliq̄ mala p̄suetudinē viuēdi i pec
catis ip̄e est alteri⁹ p̄fessionis caueat
sibi q̄a icz recipi posset a xpo tamē cū
difficilate. Tertio requirit⁹ an sit mu
lieri cōiugatus. i. an sit operib⁹ carnis
dat⁹. q̄a scit q̄ talis nō venit ad eū per
fecta voluntate. Lu. xiiii. Vxorem dur
xi et iō nō possūveire. Quarto an
sit ratiociniis obligatus. homo ē obli
gat⁹ ad cōpotū et restitutionē si fuerit
vsurarius et de pecunia vsuraria fuit
ditat⁹ et nō vult restituere. Christ⁹ non
curat de eo quia ip̄e ratiociniis obliga
tur Si clerici simoīace itraunt ecclāz oc
cupauerat bōa per aicos. et nō ē para
tus resignare ⁊ restituē. ip̄e ē obligat⁹
ratiociniis. Christ⁹ at eū ad p̄fessionē
donec soluerit nō admittat. Si spolia
sti paup̄z per potētīa vel per falsū iu
diciū vel testimoniu per habitū contra
eū. et nō fecit restitutionē. tu es obli
gatus ratiociniis et talē obligatū xps
nō admittit. in ps. Declinātes autē in
obligationes adducet dñs cū operāti
bus iniquitatem Quanto q̄rit au ha
beat aliq̄ infirmitatem occultā. Vn
de si cōmissi p̄ctū vile de quo nō es

confessus. celas et occultas tu habes i
firmitatē occultam xps te nō admittit
nisi te curaueris. Ideo omissis tali-
b⁹ pedimētis vnusq⁹ vrm̄ curet se p-
babilē exhibere nocuum. ne a profes-
sione cōfusibiliē repellat. ii. ad thimo-
theū. ii. Cura temetipsum probabilē
exhibere operarium inconfusibilem
et qui talis inuētus fuerit faciet suaz
professionē in finali iudicio. dicens il-
lud dentro. xxvi. Profiteor hodie co-
rā dño deo q̄ ingressus sū terraz pro-
qua iurauit patrib⁹ nostris Tertio ex-
amina⁹ elect⁹ sicut baccalar⁹ aī incep-
tionē seu magistracionē. Iste enī ante
q̄ incipiat pbat⁹ i tribus. in legēdo. op-
ponēdo. et rñdēdo b Habet enim
neccesse legere aliquid vnum volumē
ad minus facultatis sue. Et certe nos
legere debem⁹ p cōfessionē volumen
cōscie nostre. Stolidus clericus ē q̄ ne-
scit legere scripturā suā ⁊ opus ppuz.
ad gala. vi. Op⁹ autē suū vn⁹ q⁹ pbet
et sic in semetipō gliaz habebit. Secū-
do habem⁹ opponere hoc est arguere
p iustā correptionē pximorū. ⁊ hoc p̄n-
cipalit̄ pertinet ad p̄latos et i casu ad
omnes. Mathei. xviii. Si peccauerit
in te frater tuus vade corripellū int̄
te et ipsū solum. Sap. 1. Probata v̄tus
corripit insipientes. et prelati dicitur.
Ihere. vi. Probatores in populis de-
di te. Tertio habem⁹ respondere p gra-
tiarum actionē. i. ad thessa. v. In omi-
bus gratias agite. et qui hoc cōpleue-
rit dign⁹ est gradu magistrali. Exem-
plo thobie q̄ in se hec omnia formalit̄
et deuote cōpleuit peccata p̄fitēdo. vx
orē corripēdo. et deo pro cecitatis fla-
gello gratias agendo. Et ideo sibi dic-
tum fuit quia acceptus eras deo: ne-
cesse fuit vt temptatio probaret te.

Quarto probat⁹ elect⁹ vt denarius
aī solutōnē. Vñ q̄ alī mutuat dena-
riū diligēt considerat ante solutionē
q̄titatē. pōd⁹. et ymaginē. sonū. et ma-
teriā. q̄ si in aliq̄ istorū defecerit non
est legalis moneta. nec recipi debet.

Quantitas est equitas. pōdus est cari-
tas. imago est iusticia. son⁹ est veritas
ad omnes et ad seipsū. Vnusq⁹q⁹ no-
strū a xpo recepit denariū id est aiā
rōalē habentē imaginē regis et in die
mortis est tēp⁹ solutionis et tūc opor-
tet reddere denarium et xpo offerre.
Mar. xii. Afferte mihi denarium. Et
certe nisi habeat quinq⁹ predicta. quā-
titatem. pondus. imaginem. sonum.
et materiam reprobabitur. Ihe. vi. in
fine. Argentum reprobū vocate eos
quia dominus proiecit eos. Sivero il-
la predicta habuerit dicit nobis chri-
stus illud gen. xliii. Pecuniam quam
dedisti mihi pbatāz ego habeo. Et de
nostro denario verificat illud ps. Ar-
gentū igne examinātū pbatū terre pur-
gatū septuplū. Examinatum igne car-
itatis. probatūz terre. i. a. terra nichil
hñs terrene vanitatis. purgatum sep-
tuplum a septem capitalibus vicis. q̄
sunt radices vniuerse iniquitatis.

LECTIO. XXXIII.

f Vgebūt iusti ⁊ tāq̄ scitille in
arūdiēto discurrēt P⁹q̄ sps
scitūs posuit vnā pmissiōez gñalē de fu-
tura r̄mneratōe scōry p t̄blatōib⁹ q̄s
sustinet i p̄fiti. i. pte ista eadē remunēa-
tōez explicat ⁊ distūguit i spali. Et cir-
ca hoc duo facit. q̄ p̄mo oñdit qñ ius-
ti liberalit̄ respiciēt. Scdo qñ iustu rō-
nabiliter iudicēt. ibi. Impii. Circa p̄-
mū tangit excellētias f̄nturas i remu-
neratōe. Frūt enī tā in corpore q̄ i aiā
gñe possessores invita eternali. Erūt
h. iiii.

enī iudicis assessores in iudicio gñali
Et ideo pmo describit q̄lis est eorū ex
cellētia vel erit. q̄ ē glā corp̄alis. Scdo
qualis erit cis p̄cessa assidētia iudicial
ibi. Iudicabūt sc̄i. Tertio qual erit btō
rū in aīa glā sp̄ialis ibi. q̄ p̄fidūt i illū
a Circa p̄mū sciēdū q̄ in isto textu
quatuor dotes corp̄is glōsi latēter in
nūtiur q̄ sūt claritas. ipassibilitas sub
tilitas et agilitas. Cui⁹ ratio est q̄ aīa
hūana p̄fectū tūc hēbit dominiū cor
poris sui ⁊ inq̄tū forma ⁊ inq̄tū motor
et inq̄tū btāz deop̄iuncta. Inq̄tum btā
glā aīe redundās in corp⁹ causabit in
corpe claritatē ⁊ h̄ ē qd̄ d̄r Math. xiii.
Fulgebūt iusti sicut sol in regno p̄ris
eorū. Perfectū autē regimē causabit in
corpe ipassibilitatē. Oē ei⁹ corp⁹ quod
patit passioē pp̄rie dicta p̄dit domini
um forme sup̄ materiā suā. Aliter ei
passio talis nō foret ad corruptionem
forme patientis vel saltē seperationē
a materiā. Et ideo q̄ aīa incorrupti
bilis ⁊ p̄fecte cōtinebit corp⁹ suū. nul
lomodō poterit victoria aīe sup̄ dimi
nui. Sec⁹ autē fuit in statu inocētie quā
do licet aīa p̄fectū habebat dominiū
poterat illd̄ dominiūz p̄dere quia se a
deo poterat auertere per pctm̄. tūc at
nūq̄ auerti poterit et ideo dominiū
suū siue victoria sua sup̄ materiā suāz
nūq̄ poterit diminui ⁊ ideo nūq̄ pote
rit pp̄rie loquēdo pati et ideo corp⁹ su
um erit ipassibile. Tertio cū aīa
nō sit solū forma corp̄is sed etiā mo
tor sicut patz t̄no de aīaz libro de mo
tu aīalū: mouebit corp⁹ per volūtātē
et q̄a habebit p̄fectū dominiū sup̄ illd̄
ideo aīa glōsa in quātū btā mouebit
oīno sicut volēt corpus mouere ⁊ ideo
erūt corpa agilia. Quarta cū aīa pos
set rationabilis velle q̄ corp⁹ suū sit in

eodē loco vbi est aliud corp⁹ sine amo
tionē alteri⁹ corp̄is et aīa poterit rege
re corp⁹ suū sicut volēt. sequit̄ q̄ aīa
poterit ponere corp⁹ suū in loco vbi ē
aliud corp⁹ ⁊ ista virt⁹ vocat̄ subtilitas
sic igit̄ erit corp⁹ glōsū clarū ipassibile
subtile et agile. Et ista p̄uilegia vocā
tur a doctorib⁹ q̄tuor dotes corp̄is per
quādam figuratiuā locutionē q̄a sicut
dos dat̄ in signū p̄petue cōfederatōis
et amicitie inter virum ⁊ mulierē ita
iste dotes dabūtur hominib⁹ gl̄ificat̄
pro semp̄. Iste autē dotes ponunt̄ p̄iū
cti. p̄me. ad Corint. xv. vbi facit ap̄lus
cōparationē inter mortē hūanā et re
surrectōnē hūanā et dicit sic. Semia⁹
in corruptōe resurget i corruptōe id
est icorruptibile ⁊ ipassibile. semina⁹
in ignobilitate. id ē i obscuritate mor
tis resurget in gl̄ia hoc est in claritate
semia⁹ in ifirmitate. surget in v̄tute
hoc est agilitate. semia⁹ corp⁹ aīale. re
surget corp⁹ sp̄iale id ē subtile ad mo
dū sp̄is. Sp̄is enī pōt sim ul eē cū cor
pore sicut patz de aīa q̄ est tota in toto
et tota in q̄libet pte ⁊ sic poterit corp⁹
glōsū p̄ v̄tutē subtilitatis eē simul cū
corpe nō glōso q̄nis hoc nō placeat s̄a
cto. Thome. iiii. suarū di. xliiii. q. v.
in solutione argumenti p̄miz sed i vbi
exp̄sse dicit. q̄ hoc nō habet corp⁹ glo
riosū ex dote subtilitatis s̄z ex op̄atōe
v̄tutis dīne. Descēdēdo ḡ ad s̄ram.
Iste q̄tuor dotes i hac s̄ra exp̄mūt̄ s̄m
istū ordinē. Primo enī notat̄ claritas
cū dicitur fulgebūt. Scdo ipassibilitas
q̄a iusti Sapie p̄mo. q̄a iusticia p̄petua
est ⁊ immortalis. Tertio subtilitas q̄a tā
q̄ scintille. Quarto agilitas cū dicitur
discurrēt. Et q̄a cōpletoriū qd̄ d̄r in fi
ne diei. Premiū nr̄z finale figurat iō
tūc q̄tuor p̄s Dicim⁹ t̄m̄. ad illas q̄tuor

dotes significadas. sed de appropriatione p̄rafeo ad p̄ns. B Pro lra nota q̄ arūdiētū ē loc⁹ vbi crescit arūdiētia. Vñ sicut scintille monent sine difficultate inter arūdiētes et sine resistētia Ita sc̄i sine resistētia corpa monēbūt. Fulgebūt iustu. Nota q̄ viri iusti merito se exponere debēt pro xp̄o actib⁹ vñiosis in p̄nti et si eis tribulationes occurrāt illas equanimi tē sustinēt et hoc habita p̄sideratiōe ad p̄miū qd sequit̄ a Armigeri q̄ seruiūt magis dñis p̄ diuersis t̄pib⁹ āni pueniētes robas accipiūt. vnā p̄ hyeme. aliā pro estate. Illa q̄ dat̄ p̄ hyeme est de grosso p̄ano causa est q̄a debet exponi modo pluuīs. modovētis. modo iuuī. modo igni. sed roba q̄ dat̄ p̄ estate ordinat̄ de subtili p̄ano et delicat⁹ hoc q̄a seruiet hoi pro t̄pe gratioso videlz in estate. Isto mō de⁹ p̄uidet bonis viris. Vita p̄ns est hyēps Vita futura ē estas. Corp⁹ est anie sicut roba. Iob. x. peller carmb⁹ vestisti me. Quia igit̄ in p̄nti est t̄ps tribulatiōis z agustie z penitētie. igit̄ corp⁹ p̄ nūc ē sicut roba de grossoz rudi p̄ano. s̄ t̄ps futus vite et ne est t̄ps estatis glie z hōris Et iō tūc hēbit aia robā valde ḡtiosa q̄n corpus erit clar⁹ sole. ipassibile. agibile. z subtile. Et iō sicut bon⁹ armiger speras z cert⁹ de roba estimali lacerat destruit z expēdit robā hyemalē i fuitio dñi sui et nō parit̄ pluuie. nec iuuī. nec igni. Ita iust⁹ in p̄nti corpi suo non p̄cit ab opib⁹ p̄nie. sed sep se exponit ad hōrē dñi sui q̄tū pōt sciēs. Qm̄ fulgebūt iusti zc̄. Refert scriptor qdā de naturā rerū q̄ pp̄. alexāder habuit vestimētū qdā de pilis salamādre qdā qdē vestimētū q̄n ablni debuit ad honestatez nō lauabat̄ in aq̄. sed p̄ciebat̄ in igne

et nō p̄nrebat̄ s̄ fulgēt⁹ reddebat̄. Sic corpa scōbz nō i ags carnaliū delectationū lauari debēt vt fulgeāt s̄ magis in igne tribulationis. Et iō Eccl. i. dicif. In igne p̄bat̄ argētū z aurū homines ū in camio hūilatiōis. B Scdo notādū q̄ iusti fulgere debēt in p̄nti triplici claritate Videlz fame. vitez doctrine vt fama referat̄ ad extraneos vita ad nosmetipos doctrina ad subditos z p̄pinqs. Et hec triplex claritas est maxime necessaria viris ecclia sticis. Primo vt fulgeat bona fama. q̄ diu enī cādela ardet z fulget. Delectabile negociū est z vtile. Sed q̄n extinguit̄ relinqt locū arcaistatē tenebrosū et fetet. z sicut dicit Aristo. vii. de aialibus. Ille fetor est valde nociū p̄gnāti mulieri q̄ si situehemens facit eam abortire et occidit fetū. Isto modo est de q̄libet viro ecclastico q̄ q̄si cādela ardesz lucēs in ecclā p̄stiniūt. q̄ diu ē bone fame delectabilis est et vtilis dādo bonū exēplū aliis. Qñ aut̄ extinguit̄ v̄to tēptatiōis. z p̄mittit aliqd̄ notoriū peccatū z publicū statū relinqt circa se locū tenebrosū et fetet per infamiaz. Iste fetor nocet p̄sonis in p̄posito existētib⁹ scē vinēdi. Sanctū ei p̄positū est p̄ceptus vel fetus mētis z certe frequēter bone p̄sone sic concipiūt a spū sc̄to sed p̄ fetorē scādalozi p̄cti suffocat̄ cōceptus iste. Et locus vicinus efficitur tenebrosus quia status ecclia stic⁹ per tales p̄tēptibilis reddid̄ z derisibilis iudicatur qui q̄n habet p̄sonas luminosas et fulgētes a laicis notabilē et rati onabilē honorat̄. Thobie. xiii. Luce splēdida fulgēs z oēs fines t̄re adorabūt te. Scdo fulgere debem⁹ in vita presenti quo ad nosipos intrinsec⁹ in p̄sciētis vt deni timeam⁹ et luceamus

more solis nō more lune. Sol enī sic
lucet q̄ habet sibi lucē incorporatā per
totū. Luna aut nō sic Et iō sp̄ apparet
macula q̄dā in luna. Et q̄si vmbra ho-
minis portātis fasciculū spinarū vtve-
tule fabulant̄. Istomō boni viri in ec-
clesia fulgēt more solis q̄a fulgēt i fa-
ma: fulgēt in p̄scia de quorū q̄libet dicitur
Eccl̄. i. Quasi sol effulgens sic ille
effulgit in tēplo dei. ⁊ Math. xiii. Ful-
gebūt iusti sicut sol. Mali vero fulge-
būt sicut luna q̄a licet sint clare fame
sūt tñ vmbrosi in cōscia vbi interior hō
portat fasciculū spinarū. i. p̄uētū pec-
catorū. Baruth. sexto. Nisi aliquis ex-
terferit rubiginē nō fulgebit. Ter-
tio debem⁹ fulgere per doctrinā. Dañ.
xii. Qui docti fuerint fulgebunt sicut
splēdor firmamētī ⁊ q̄ ad iusticiā eru-
dūt mltos tanq̄ stelle i p̄petuas eēni-
tates. Dubitatio l̄ralis. Vtrum
corp⁹ glōsū istis q̄tuor dotib⁹ sit dotā-
dū. Probat̄ p̄mo q̄ nō. Quia nō erit
corp⁹ i passibile q̄a erit corp⁹ mixtū ex
quatuor elemētis et q̄tuor hūorib⁹ et
per p̄sequēs cōtraria erūt ibi approxi-
mata ⁊ agēt et patient̄ adinuicē q̄ cor-
pus erit passibile. Sc̄do modo sic. Sen-
tire ē pati. ii. de ania. s̄ illa corpa erūt
sensibilia et sentiēt in acturidēdo au-
diēdo tāgēdo ⁊ sic de aliis q̄a alias vi-
ta foret magis somn⁹ q̄ vita et per p̄se-
quēs vita i perfecta sicut dicit Aris. p̄.
ethi. q̄ somn⁹ ē d̄mi diu vita ergo erūt
passibilia. Tertio arguit̄ q̄ corpus
glōsū nō erit clarū q̄a color est extre-
mitas perspiciā i corpe t̄miato. Lux
aut est qualitas corpis perspiciā inter-
minati fm̄ aug. xix. de ciui. dei. Pul-
chritudo corpis est cōueniētia parciū
cū q̄dā coloris suauitate igit̄ erit cor-
pus coloratū nō ergo lucidū siue clarū

Quarto q̄ corp⁹ glōsū nō erit sub-
tile q̄a tūc posset eē i eodē loco cū cor-
pore nō glōso ⁊ eadē ratōe cū i finitis
sicut arguit Aris. iiii. phicorū. Si duo
corpa possūt eē h̄l. ⁊ i finita. Q̄nto
q̄ corp⁹ glōsū nō erit illo modo agile
q̄ possit moueri ad volūtate aie quia
tūc posset moueri in instātī. p̄sequētia
patet q̄a volūtas pōt hoc velle. Nā vo-
lūtas est i possibiliū sicut p̄. iii. ethico.

Ad oppositū est fides xp̄iana ⁊ hē-
tur prime ad Corint. xv. et in l̄ra ista.

Ad q̄stionē dicendū q̄ sic. Nā sicut
corp⁹ hūanū est istrumētū ad merēdū
sic iustū est q̄ p̄mie⁹ sicut istrumētū
aie ad beneuēdū sed ad hoc habēdū
requit̄ q̄ defect⁹ corporis oīno tollan-
tur. Nā si defect⁹ corporis p̄manerēt
nullo modo foret aīa btā siue hō bea-
tus q̄ cōpositus est ex corpore et aīa.
defect⁹ aut̄ corporis manifeste sūt pe-
nosi ⁊ p̄pter pctn̄ p̄mi hoīs i flictu sicut
nūc suppono: ergo illi defect⁹ debēt in
futura btitudine suppleri per gr̄as cō-
cessas illis defectib⁹ p̄trarias. Ad p̄-
mū dicēdum q̄ resurrectio corpōrū in
futuro miraculosa erit. et cōparando
statū glōsū ad statū naturalē totū erit
miraculosū quicqd̄ supnaturalē tunc
fiet modo q̄ cōtraria sint approxima-
ta et nō agant. fieri pōt vtute diuina
nulla alia sicut fuit de trib⁹ p̄uēf. Dañ.
iii. et sic fiet ibi. tam ē si dabit̄ sc̄is ali-
quod donū increatū siue inherēs ani-
me siue corpōri per qd̄ p̄portio elemē-
torū siue humorū vniformit̄ cōserua-
bit̄ vel nō. nō est nobis sufficiētē re-
uelatū. et posito q̄ hoc fieret posset tñ
dici miraculū sed hoc tenēdū est | quo-
cumq̄ modo hoc fiat | q̄ saltem fiet q̄
elemēta nō agāt adinuicē in corpore
glōficato nec q̄ tenef̄ credē p̄ns tenef̄

et aſs. Ad ſcdz dicēdū q̄ paſſio eſt du-
plex. Materialis ſicut q̄ ignis agit ī
aquā. Et itētiōnalis ſicut q̄ coloratiz
agit in oculū. Prima paſſio nō erit in
corpib⁹ btīs. Scda erit. Et ideo erunt
oēs ſenſus in ſuis opationib⁹. ⁊ tñ tñ
ppter imutationē ſpūalē ſeuſus hoīs
erit receptiu⁹ ſpeciez sine materia. ii
de aſa. Ad tertiu⁹ q̄ aie poterūt ſua
corpa oſtēdere clara ſicut volēt. Corp⁹
aut clarū pōt apparere coloratū. Et iō
erūt clara ⁊ colorata q̄tū ad apparētiā
ſicut homo volēt. Ad q̄rtū cōcedē-
dū eſt q̄ corp⁹ glōſū cū ifinitis corpi-
bus eſſe pōt ſed nō poſſet eē cū ifinit
corpib⁹ q̄a nec poſſet eē ifinita corpa
ſimul. Icz ifinita corpa poſſet eſſe.
Vnde ad philoſophū nō eſt argumē-
tū niſi a latēte ipoſſibili ad magnū im-
poſſibile vel apud multos pitatum.

Ad q̄ntū de agilitate q̄ poſſet mo-
ueri in iſtā: negāda eſt p̄ſequētia q̄a
volūtas btī nō pōt velle ipoſſibile. ne
ſcio tamē defēdere. quin vltra oēs ve-
locitatē datā. pōt ſe hō mouere glifi-
catus. Semp tamē habebit velocitatē
finitā ſicut xps in aſcēdēdo p̄fixit ſibi
velocitatē quā voluit. ſed tamē ſucceſ-
ſive aſcendit. LECTIO. XXXV

i Vdicabūt ſcti nationes et domi-
nabim⁹ populis et regnabit dñs
illorū in perpetuū. Poſtq̄ ſpūſſctūs
declarat⁹ qualis erit iuſtorū poſt iu-
diciū excellētia glīe corpals. Hic oſtē-
dit qualis erit eorū in iudicio aſſidētia
perſonalis. De qua habet Math. xix.
Vos q̄ ſecuti eſtis me in regeneratio-
ne cū ſederit fil⁹ hoīs in ſede maiesta-
tis ſue: ſedebitis et vos ſup ſedes iudi-
cātes duodecī trib⁹ iſrl. Erūt cī magn⁹
honor ſanctis q̄ illorū erunt iudices

quos parū ante habuerūt p̄ſecutores.
et tamē iuſtū eſt q̄ eos recte iudicēt a
quib⁹ iuſte iudicabant. Sed q̄a aliq̄
cōtingit q̄ homo ſit aſſeſſor iudicis p
vna die et poſtea nullā iuriſdictionez
in illos habet quos prius iudicauit Iō
ne hoc eſtimeſ de ſcis xpi aſſeſſorib⁹
in iudicio. Tria facit ſpūſſctūs in hoc
textu. Nā iſta ſe habēt ſm ordinē iu-
dex dñs et rex. q̄a nō oīs iudex eſt do-
minus nec oīs dñs eſt rex. Sed ecōtra
bene cōuertit⁹ q̄a oīs rex eſt dñs ⁊ oīs
dñs ē iudex. Incipiēdo q̄ a ſupiori ad
iferi⁹. Primo attribuit iudiciū ſctis tā
q̄ aſſeſſorib⁹. Scdo dominiū tāq̄ poſſeſ-
ſorib⁹. Et tertio regnū tāq̄ regnātib⁹
ſcde ad Thi. ii. Si ſuſtinem⁹ ⁊ regna-
bim⁹. Scda ps ibi. Et dñabūt A
Tertia ibi. Et regbit. Et ſic triplex p̄o-
gatiua tāq̄ quā ſci hēbūt ī futuro iu-
dicio gñali. ⁊ deinceps. Ipsi enī hēbūt
potēſtatem iudicandi. dominādi et re-
gnandi. In iudicando eſt vel erit recti-
tudo ſentētie que nunq̄ renocabitur
quā iudicabunt ſancti natiōes. In do-
minādo magnitudo potētie. que nū-
q̄ coartabitur quā dominabūtur po-
pulis. In regnando certitudo perma-
nentie que non terminabitur quā re-
gnabit domin⁹ illorū imperpetuum.
Dicit ergo. Iudicabūt ſancti nationes
id eſt malos qui tales pmanſerūt id ē
ſine gratia quales noiati ſunt infra in
ſine capituli. Nationes inq̄ dire ſunt
p̄ſumationis. Et dominabūtur popu-
lis quib⁹ pri⁹ ſubiciebant. in ps. Sub-
recit p̄p̄os nobis ⁊ gētes ſub pedibus
noſtris. Sed cōtra q̄a in iudicio ceſſa-
bit oīs platio ⁊ dominiū creature ſup
creaturā Iuxta illud prime ad Corin.
xv. Deinde ſim⁹ cū tradiderit deo re

gni et patri. cū euacauerit oēs pote-
statē p̄ncipatū et virtutē et dñationem
Vbi haymo in glo. Tū cessabit om-
nis creature prelatio in angelis et ho-
mib⁹ cessabit timor regnabit caritas.
nec erit inter p̄sidentes et subditos vl-
la dissensio. Dicendū q̄ ad domini
um p̄tinet potētia coercēdi rebelles
et castigandi. Et ideo quia facti habe-
būt dānatos ī suo carcere cōmuni co-
hercendos et puniēdos de eorū iusta
punitiōe gaudebunt. et secundum
quēdā modū eis dominari dici p̄t
Sequitur. Et regnabit dñs illorum in
perpetuū. Notādū q̄ securum est ser-
uire illi dño q̄ in perpetuū regnabit.
Seruientes dñis mortalib⁹ p̄ncipib⁹
et regib⁹ et nobilib⁹ sūt in magno pe-
riculo quando dñi sui moriuntur nō so-
lū q̄a seruiciū suum perdūt: imo quia
frequēt cōtigit q̄ illos quos magis fa-
miliāres habuit pater: fili⁹ magis ha-
bebit odiosos. sicut historie multe do-
cēt. sed certe seruire deo regnare ē et
quia de⁹ immortalis: qui seruīūt sibi in
perpetuū regnabūt. apoc. v. Redemi-
sti nos in sāguine tuo et fecisti nos de-
o nrō regnū. et sap. vi. Diligite sapiē-
tiā ⁊ in perpetuū regnetis. Iudicabūt
sc̄ti nationes. Malefactores et rei cri-
minosi ex triplici cā solēt confidere se
euasuros impune. Primo q̄a sperant
q̄ possunt declinare et euitare rigore
iudici ut sine examinatione iudiciali
fiat emenda per mediatiōē amicorū

Secūdo sperāt se rei. pbabilit eua-
suros licet nō omnino impune si pos-
sint subire iudiciū. sic tamē q̄ habeāt
iudices et assessores fauorabiles eis
Tertio per translationē personarū su-
arū. q̄a re⁹ inno regno pōt impune cō-
seruari in altero. sed certe nullo istorū
modorū p̄t euadere p̄ctōres. q̄a in-

dicabūt sc̄ti nationes. nō enī declina-
būt rigore iudici quia iudicabūt non
impetrabunt iudices qui sūt eis p̄pici
quia iudicabunt sancti. nec se aliena-
bunt a loco supplicii. quia non iudica-
bunt vnā gēte tm̄ sed oēs nationes. in
p̄s. Iudicabunt in nationib⁹. Iudicabūt
igit⁹ vt assessores facti. xp̄i imitatores.
natōes. i. p̄ctōres B De p̄mo nota
q̄ diuī ē reo iudicādo iudicialit̄ si iu-
dex sit sibi extrane⁹ q̄ sibi in nullo pe-
nit⁹ teneat. Secūdo si sit talis q̄ a iur̄
regula nullatenus abducat. Tertio si
sit talis de cui⁹ iniuria reus accusat⁹. mō
sc̄ti ī iudicio reddēt se p̄ctōrib⁹ val-
de extraneos. qm̄ etiā ip̄e xp̄s dicit. A
mē dico vobis. nescio vos. mat. xxv. et
v. Secūdo nullo modo declinabunt
a regulis iuris. quia sancti iudicabūt
et sanctitas ē iusticia maxia. Erunt ei
iduti nouū hoīez q̄ fm̄ deū creat⁹ ē in
iusticia et sc̄titate v̄tatis. Ad ephē. iiii
Tertio ipsi erūt hostes ip̄iorū q̄s ip̄i in
hac vita p̄cūcauerūt. Ab acie. i. Quare
respicias. et taces a p̄cūcate ip̄io iustio
rē se Et iō ip̄i t̄icv̄ sauce eos calcabūt
Mala. vltimo. Cōuertimī et videbitis
quid sit iter impiū et iusti. inter serui
etē deo et nō seruētē ei. Et cito post.
Egredimī. et salietis sicut vitul⁹ de ar-
mento et calcabitis impios cū fuerit
cinis sub planta pedum vestrorū. De
istō iudicio indefinēt cogitare deb⁹.
Vñ grego. xxxix. om̄. Presentē tem-
poris talis sit leticia v̄nūq̄ amaritudo
futuri iudici recedat a memoria. Itē
ber. s̄r. p̄s. Qui hitat. Quid tam pauē-
dum: quid tam plenū anxietate ⁊ ve-
hem̄tissime sollicitudinis excogita-
ri potest q̄ iudicandū est astare illi tam
terrifico ⁊ deifico s̄būnali ⁊ icerta ad
huc subitamq̄ sub districto iudice ex-
pectare s̄tentiā vbi iudex teste non

indiget vbi v̄itas discutit int̄tōes Et i
quādā in ep̄la ad Robertū monachū.
Veniēt q̄ male iudicata iudicabit. illi-
cite iurata p̄futabit q̄ faciet iudiciū in
iuriā patiētib⁹. Veniēt inq̄ dies in q̄
plus pura corda q̄ astuta v̄ba z p̄scia bo-
na q̄ mar sup̄ia plena q̄m iudex nō fal-
lef v̄bis nec flectef dōis. b Dubi-
tatio l̄ialis. Vtrū sci hoies in iudicio
generali p̄cipabūt aliq̄ modo actū iu-
dicādi. Quot nō videf Ioh. v. Oē iudi-
ciū dedit filio ergo null⁹ ali⁹ hēbit iu-
diciū. Sc̄do mō sic. In nullo iudicio po-
test accusator et iudex eadē p̄sona. sed
sci viri erunt accusatores malorū. Sa-
piētē. v. Stabūt iusti in magna p̄stātia
aduer⁹ eos ḡz c̄. Tertio sic. Hoc potif
fime itelligēdū foret de paupib⁹ volū-
tarie d̄ qb⁹ d̄f Ioh. xxxvi. Iudiciū pau-
pib⁹ ēbuit. s̄z h̄ ē falsū p̄t̄ tria q̄a h̄ so-
lū apl̄s ē p̄mi s̄m Math. xix. Sedebit
sup̄ sedes iudicātes duodeci trib⁹ isrl̄.
s̄z non oēs paupes volūtarie sūt apl̄i.
Sc̄do q̄a martyres z v̄gies offerūt deo
de corpore suo substātiā corpālē ḡ eis
magis debet p̄tās iudicādi q̄ paupib⁹
qui offerūt iustitiā secularē. Tertio q̄a
īferior nō iudicabit sup̄iorē. sed mlti-
diuites erūt sup̄iores in celo q̄busdāz
paupib⁹. ergo z c̄. Ad oppositū ē il-
lud. Math. xix. Sedebitis sup̄ thronū
iudicātes duodeci trib⁹ isrl̄. Itē ysa. iiii.
Dñs ad iudiciū veniēt cū sentorib⁹ po-
puli. C Ad q̄stionē dicēdū q̄ act⁹
iudicādi i iudicio gn̄ali diuersis diuer-
simode attribuit s̄z q̄nq̄ mōis in scri-
ptura. videlz ordinata maiestate. dele-
gata p̄tate assessoria dignitate. appro-
batiua p̄formitate. z p̄paratiua diuer-
sitate. Primo mō videlz ordinata ma-
iestate sol⁹ de⁹ iudicabit p̄mo Reg. ii.
Dñs iudicabit fines t̄re. Sc̄do. Dele-

gata p̄tate iudicabit humanitas xp̄i s̄f-
cūt tactū fuit in p̄mo argumēto. Ioh.
quinto Oē iudiciū dedit filio Null⁹ ei h̄z
p̄tate delegati nisi xp̄us inq̄tū hō. Ter-
tio. Assessoria dignitate et sic iudica-
bunt volūtarie paupes iuxta illā i ter-
tio argumēto tactū. Ioh. xxxvi. iudici-
um paupib⁹ tribuit hoc est p̄ueniēs p̄
pter duos Primo q̄a ad iudicādi se ma-
gis disposuerūt Vñ erunt magis ydo-
nei. Paup̄tas enī volūtaria nō est nisi
eorūq̄ soli xp̄o ihererūt. p̄t̄ eū oīa cō-
tēpserūt sc̄laria negocia. z ideo in eis
nihil debet esse q̄d iudiciū possit puer-
tere Sc̄do q̄a iudicare magis meru-
erunt. Cui⁹ causa est q̄a hūilitati corre-
spōdet exaltatio per modū meriti s̄m
illā Math. xii. Qui se hūiliat exalta-
bit. modo inter oīa q̄ hoīem respectū
faciūt ē paup̄tas. Vñ illi q̄ ap̄d hoies
magis apparent pauperes vident̄ esse
magis respecti z iō q̄ volūt pauperta-
tē suā oñdere excogitāt q̄tū possūt vi-
litate vestimētōz vt hoies per h̄ ad cō-
passionē p̄uocēt q̄a igit̄ veri pauperes
faciūt se cōtēptibiles p̄t̄ xp̄s iuste me-
rent̄ excellentiā assessorie dignitatis.

Quarto modo attribuit̄ act⁹ iudi-
cādi i iudicio q̄busdā tm̄ approbatiua
p̄formitate z sic iudicabūt oēs electi q̄a
oēs tā āgeli q̄ hoies approbabūt s̄n̄iaz
iudicis. i. xp̄i. Apoc. xix. i p̄ncipio Au-
diui vocē turbarū dicētū in celo. Alla-
laus v̄t̄z gl̄a deo n̄ro q̄a v̄az iusta iu-
dicia ei⁹ sūt. Quinto attribuit̄ act⁹ iudi-
cādi q̄busdā ex quadā p̄paratiua di-
uersitate iste mod⁹ iudicādi laudabi-
lis nō est q̄a sic m̄n⁹ mali dicunt̄ iudi-
care magis malos s̄m illud. Luce. xi.
Viri iniuste surgēt cū gn̄atione hac
et p̄denabūt eā. Ex istis patet ad q̄stio-
nem q̄ sc̄ti p̄cipabunt actūz iudicādi

oēs gñaliter. Scdo modo p appro-
bationē q̄ est satis ipropriē ⁊ trāsūm-
ptiue dictū. Sic enī oēs existētes in lo-
co iudicii ⁊ approbātes iudiciū pñt di-
ci iudicare. Et iō dicūt doctores q̄ spe-
cialit̄ paupes p̄cipabūt actū iudicādi
sicut assessores p̄pt̄ rōes sup̄ius addu-
ctas et auctoritates scripture q̄ ad h̄ so-
nāt. Vñ glo. sup̄ illd. Mat. xix. Vos
q̄ reliquistis oīa ⁊ c̄. Qm̄ reliquūt oīa ⁊ se-
cuti sūt dñs. Hi indices erūt q̄ licita ha-
bētes recte vñ sūt h̄ iudicabūt. Gre-
tū. vi. moral. exponēs illud p̄ier. vltio
nobilis in portis vir ei⁹ qñ federit cu⁹
senatorib⁹ dicit q̄ xp̄scū senatorib⁹ t̄re
residet q̄a iudicii sentētiā cū ei idē ec-
clesie p̄dicatorib⁹ discernit vbi docto-
ribus attribuit actū iudicādi s̄ bene-
stāt simul q̄ sūt paupes ⁊ p̄dicatores.
Ad p̄mū patz per dicta que auctoritas
intelligit̄ de ptate delegata. Ad scdm̄
dicēdū q̄ in iudicio humano vbi index
nō habet q̄ pcedat nisi ex pbatis ⁊ al-
legatis nō debet eē idē iudex ⁊ accusa-
tor. sed in iudicio diuino vbi index nō
habet iforman sed oīno nonit̄ causaz
idē pōt eē accusator ⁊ index: similiter
reus nō negabit sed p̄fitebit̄ velit no-
lit. Ad tertiuū qñ arguit̄ q̄ si aliqb⁹ sc̄is
cōpeteret iudicare maxime cōpeteret
paupib⁹. cōcedēdū est q̄ eis p̄petit po-
testas assessoria nō vt iudici cōsulāt s̄
vt honorent̄ et si licet cōsc̄ie eorū erūt
quasi libri in quib⁹ decreta iudicis xp̄i
poterūt plane legi. Ad p̄mū in op-
positū de. xii. aplis r̄dit. Aug⁹. ii. de
ciui. dei. c. vi. q̄ per illū m̄ierū dno de
uariū nō m̄ierū ad l̄raz intelligit̄ s̄
per nūerū mysteriū designat̄. Alias
cum mathias loco inde fuerit electus
paulus sine throno relinq̄ret nisi duo
federēt simul. Et ideo per nūerū duo

denariū qui est nūerus perfectōis vni-
uersa pauperū mltitudo p̄fectōz desi-
gnat̄ et s̄ h̄ vniuersitas iudicādorū
cū d̄r duodeci trib⁹ israhel. Ad sc̄z de
martyrib⁹ ⁊ v̄giub⁹ d̄r q̄ isti nō sūt de
corde vbi reponūt̄ decreta diuine iur-
sticie sicut paup̄tas nā paup̄tas directe
p̄trariae sollicitudini diuitiaz q̄ suffo-
cat verbū Luce. viii. Ad tertiuū dicē-
dū q̄ cōcedit̄ p̄fectis paupib⁹ q̄ indi-
cabit̄ se meliores nō auctoritate pro-
pria sed auctoritate superioris cui⁹ erit
assessor: sicut aliqb⁹ index delegatus
est multo inferior q̄ ille quem iudicat

LECTIO. XXXVI.

q̄ Vt cōfidit̄ in illū intelligēt veri-
tatez fideles i dilectōe accescēt
illi qñ donū ⁊ pax ē electis dei. Post
q̄ sp̄s suis declarant̄ q̄lis erit electo-
ri remuneratio. Primo q̄tū ad hone-
statē corpale. in illa l̄ra. Fulgebūt iur-
sti. Scdo q̄tū ad ptatē iudiciale. In illa
iudicabūt sc̄i. Hic t̄tio declarat̄ q̄lis
erit eorū remuneratio q̄tū ad felicitatē
vel gl̄az sp̄uale in eorū aiab⁹. Vbi
notādū q̄ trib⁹ v̄tutib⁹ theologiacis in-
dige m̄ in p̄nti ad hoc q̄ in finē supra-
turale p̄ueniēt̄ ordine mur. videlz fi-
de. spe. ⁊ caritate. De qb⁹ loquit̄. ap̄ls
p̄. ad Corin. xii. Nūc aut̄ manēt̄ fides
spes ⁊ caritas hec tria. sed q̄a fides est
cū obscura cōgnitōe sine expectatiōe
Spes cū diuturna dilatōe. Caritas cū
tepida dilectōe. Ideo isti tres habit⁹ i
futura b̄itudine p̄manere nō pñt in
qua nihil est imperfectū nihil dimini-
tū. iō manēt̄ caritate ⁊ p̄fectiorē actū
habēt̄ fides ⁊ spes euacuabunt̄ Cū eī
venerit q̄ p̄fectū est euacuabit̄ qd̄ ex
pte ē. ad Co. xiii. A. Succedēt̄ ḡ i
aia bus electori dotes aīe q̄s per noia
opationū designant̄ q̄a fidei succedet

visior speiphēsis siue securitas. Caritati aut nihil succedet. sed ipsa manebit pfectior q̄ uiuic est. Et vocat dilectō siue fruitio. Sūt ergo tres dotes aie. visio. dilectio. tēfio. siue iphēsis. Sic ei erit aia sūme. btā vidēs teuēs diligēs sūmū bonū in quē credidit in quē sperant 7 pposse dilexit. Et de istis dotibus determinat in ista lectione. et docetur q̄ sci viri 7 electi dei qui in pnti vita tribulationib⁹ variis pro suis bonis opibus exponunt. deū mūdovisu agnoscēt. diligēt et totalit̄ ei acqescēt. Vnde dicit sic. Qui cōfidūt in illum id est q̄ fidē spē et caritate in illū habuerūt itelligēt nuder clare. p̄. Iohā. tertio. Videbī⁹ eū sicuti est Veritate. Id est deū q̄ est prima et sūma veritas Ioh. xiiii. Ego sum via veritas 7 vita. Et fideles in dilectōe id est fidelit̄ diligēt et pferat̄. acqescēt illi. id ē ppetuo adhibebūt illi q̄ in futuro a societate ei⁹ auelli nō poterit q̄ eū hic p fidē et spē tenuerūt. Et q̄a posset aliqs credere q̄ ista remuneratio fiet scīs ppterualorē suoyoperū q̄si opa nra ex sui pditōe forēt cōdigna tāta remuneratioe. Ideo hoc excludēs dicit q̄ pdicta pmiatio fiet scīs ex dei liberali acceptione qm̄ donū et pax ē electis dei quasi diceret. pax et ne btitudinis que est futura electis est donū dei liberaliter. et sup cōdignitatē passionū p̄sentiū p̄miatis. ad Roma. viii. Nō sūt cōdigne passiōes hui⁹ tēporis ad futurā gloriā a Dubitatio l̄alis. Vtrūq̄ homo adiūt⁹ grā possit mereri vitam etnā ex cōdigno Videf q̄ nō. Primo per auctoritatē allegatā. ad Ro. viii. Nō sūt cōdigne passiōes r̄c. sed scōriū passiōes sūt maxime meritorie. q̄ nul

la opa hoīs sūt cōdigna ad vitā etnā pp̄ qui reddit alicm̄ debitū quod ei debet nihil meref apud eū. sed quicqd̄ possit⁹ p̄deco facē deo debem⁹ et ad huc apli⁹ deberem⁹ si apli⁹ possim⁹ si cut dicit Aristo. viii. ethi. c. p̄. ipossibile ē nobis retribuere dignos honores dñis et parētib⁹ qui eorū bñficia semp̄ excedāt Lu. xvii. Cū oīa bene feceritis dicite q̄a serui inutiles sumus quod debuim⁹ facere fecim⁹. Preterea qm̄ q̄ meref aliqd̄ ab aliq̄ p̄stituit illū debitorē suū s̄ de⁹ nulli est debitor nec esse pōt q̄ nihil possim⁹ apud eū mereri. Ad oppositū est illud Iere. xxxi. Erit merces opi tuo s̄ merces q̄ dat p ope correspōdet dignitati opis q̄ cū vita etnā sit merces operis hoīs exstētis in grā pōt talis hō ex pdigno vitā etnā pmereri. Preterea. ii. ad Thi. iiii. De reliquo reposita est mihi corona iusticie quā reddet mihi dñs in illa die iust⁹ iudex. sed qd̄ reddit⁹ fm̄ iustū iudiciū ē merces pdig⁹. q̄ hō pōt pmereri coronā iustāz pdignā s̄ illa ē vita etnā. q̄ hōzē Ad q̄stionē dicēdū q̄ hominē adiūtū grā pmereri vitā etnā ex pdigno pōt itelligi duplicit̄. Vno mō q̄ meriti hoīs tm̄ valeat naturalit̄ p̄ta q̄ tāta sit bonitas in natura siue sub stātia meriti q̄ ei debeat⁹ vita etnā. Alio mō q̄ tm̄ valeat legalit̄ ex institutione legis sicut parna pecia cupri ex natura sua siue naturalivigore nō valet tm̄ sicut vn⁹ p̄avis s̄ ex institutione p̄ncipis tm̄ valet. Isto p̄mo mō opa nra ex sua naturali bonitate non merentur vitam etnā de cōdigno sed de cōgruo tm̄ q̄a cōgruū ē q̄ hoī faciēti fm̄ potētiā suā fimitā. deus retribuatur fm̄ potētiā suā infimitā. Sed scōdo modo

possim⁹ dicere q̄ opera nostra sūt cō-
digna vite eterne ex gratia nō ex sub-
stātia actus. statuit enī deus q̄ bene o-
perans in gratia habebit vitā etnā. et
ergo per legē et gratiā p̄cipis nostri
christi meremur de condignitā et-
nam. Ad primū dicēdū q̄ nō sūt cō-
digne p̄ssiones naturaliter sed legali-
ter vt dictū ē. Ad secūdū dicēdū q̄
meremur faciendo qd̄ debē⁹ deo chri-
sto sic statuente et ordināte sed nō ab-
solite ex natura redditionis sicut ar-
gumētum procedit. Ad tertiū q̄ deus
constituit debitor ex natura sui proif
si nō ex natura nostri cōmissi. sicut di-
cit magi li. i. di. xlii. c. iiii. Qui cōfi-
dūt B. Notādū q̄ spes et p̄fidētia ē
tribus generib⁹ hominū maxie neces-
saria. Dimicātib⁹ nauigātib⁹ et egrotā-
tib⁹. Hee vero tres p̄ditiones nobis cō-
ueniūt sicut vitam et statū nostrū p̄fem⁹.
Sum⁹ enī dimicātes et cōtra hostes cō-
tinue p̄liātes. in p̄s. Multi bellātes
aduersū me. et p̄. macha. iiii. Nō cōcu-
piscatis spolia quia bellū cōtra nos est
Scutū nostrū est fides uostra. ad epe-
vi. In omnib⁹ sumētes scutū fidei in q̄
possitis oīa tela nequissimi ignea exti-
guere. In historia britonū scribit^r de
Archuro r̄ge q̄ in īteriori parte scu-
ti sui ymaginē virgis glīose depictam
habuit quā quotiēs in bello fatigatus.
aspexit spes recuperauit et vires. Isto
mō nos si ī bello vite p̄ntis triūphare
velim⁹. Infra scutū fidei nostre ima-
ginē v̄ginis cū filio deportem⁹. hāc re-
spiciam⁹ in eā cōfidam⁹ quia ab eā vi-
res et virtutes recipiem⁹. Ambro⁹ de
sancta v̄ginitate Sit nobis tāq̄ in ima-
gine depicta vite marie. ex q̄ velud ex
speculo refulget species castitat^r et for-
ma virtutis. Hic sumatis exēpla viue-

divbi tāq̄ in exēplari magisteria exp̄f-
sa sūt p̄bitatis quid corrigere. quid ef-
fingere. quid tenē debeat^r oñdit. Nar-
rat macrobius de natura lapidū. capi.
xxv. q̄ ē vna gēma q̄ vocat^r Euthides
habēs in se naturaliter more p̄gnand^r
vnam alia^r gēma. Istā gēma natura
suggerēte aq̄la cognoscit. et eā in nido
suo cū habuerit pullos collocat in eō
et q̄ diu ī nido fuerit pullis nihil ifor-
tunū accidē pōt. Gēma ista mariā fig-
nificat q̄ lapidē āgulārē ī se opere sc̄i
spūs cōcepit. Patervō celestis nos tāq̄
pillos suos in nido militat^r eccie mō
fouet. sed ne per inimicos nostros ali-
quod nocumētū extrīsecus nobis in-
ferat^r gēma istā videlz mariā ī medio
nostre posuit qui si eam deuote īspex-
erim⁹ et dilexerim⁹ ab hostib⁹ nos de-
fēdet. Et idō nō ī armis nr̄az virtutū
cōfidam⁹ s̄ ī istū v̄gis gr̄a. ī q̄ ē oīs spes
vite et v̄tutū. eccā. xxiii. de q̄ expōi pōt
illd. Ecclā. iiii. Eos q̄ diligūt eaz diliget
deus. et qui audit illam iudicat gētes.
et qui intuetur illā permanebit cōfi-
dēs. Secūdo indigem⁹ cōfidētia spe et
animositate quā sūt nauigātes in peri-
cūloso mari huius mūdi. Vñ naute si
nocte stellā maris viderit sc̄iūt dirige-
re iter suū. sed qñ est ita q̄ nec lunam
nec stellas videre possūt de salute de-
sperant. Actū. xxvii. Neq̄ sole neq̄
siderib⁹ apparētib⁹ per plures dies ab-
lata erat spes salutis. Morali^r sicutaz
nostrā dirigere velim⁹ ad portū salu-
tis eterne. stellā maris. id est mariam
attēdam⁹ p̄tinue ocul^r spei nostre. Vñ
bern. si miss⁹ ē ome. ii. ppe finē. Ma-
ria ē p̄dara et exinua maris stella
super hoc mare magnū et spaciōsū ne-
cessario subleuata. imicās meritū. illu-
strās exēplis O q̄ s̄ te intelligis in

huius seculi pro fluuio interpellas ⁊
 tēpestates magis fluctuare q̄ p̄ terram
 ambulare. ne auertas oculos a fulgore
 huius syderis si nō vis obrui p̄cell
 si insurgūt vēti tēptationū. si incurris
 scopulos tribulatōnū. respice stellam
 inuoca mariā. si iactaris supbie vidis
 si ambitōis si detractōis. si emulatio if
 respice stellā iuoca mariā. Si iracūdia
 aut auaricia aut carnis illecebra nauicū
 culā ꝓcusserit mētis. respice stellaz. re
 spice ad mariam. Porrigam⁹ ergo ei
 ꝓces nrās cū fiducia dicētes illā ysaiē
 xlvii. Audi hec delicata q̄ habitas con
 fidenter. Et licet virgo gloriosa p̄ no
 bis oret cōtinue nō tū maris labores
 et pericula statim euadi⁹. Nā x̄ps q̄r
 tavigilia noctis laborantib⁹ discipulis
 venit et dixit. Cōfidite ego sūꝓ nolite
 timere. Marci. vi. Tertio cōfiden
 tia bona ē nobis necessaria qm̄ sum⁹
 egrotātes. Multū enī cōfert laborāti
 bus aliq̄ infirmitate spare ⁊ ꝓfidere ī
 medico suo. et diligere medicū. spera
 re etiā salutē suā. q̄ spes et confidētia
 de salute futura sit ifirmo uecessaria.
 patet per illud metricum. Speret qui
 metuit morituros viuere vidi. Spe du
 ce victuros/ spe moriente mori. q̄ ve
 ro amor et spes de medico multum
 ꝓferāt egroto. ꝓꝓ q̄dā narratōez quā
 ponit seneca. iiii. declamationū. c. v.
 ubi ponit talis cap⁹. qdā abdicat⁹ a pa
 tre suo studuit medicine cōtigīt patrē
 graui⁹ infirmari et a medicis sal⁹ ei⁹
 desperari. rediit ergo fili⁹ iā fact⁹ me
 dicus et curauit prēz. scā cura recōcili
 at⁹ patri. Accidit postea vxor patris
 ⁊ nouerca filii. ꝓ fili ifirmitate labora
 ret q̄ ꝓns p̄ laborauerat. Iubet⁹ filiū
 a prē curare nouercā nolēs abdicatur
 scdo. P̄r igi⁹ accusat filiū de eo q̄ ro

luit cū sciret et posset curare nouercā
 q̄ autē sciuit et potuit ꝓ hoc ꝓbat q̄ se
 curauerat de morbo cōsimili. fili⁹ re
 spōdit q̄ nesciret an posset eam cura
 reuel non licet morbo cōsimili labo
 raret nā alterius spei et amoris ē pat
 ad filiū q̄ nouerca. spes enim ꝓris de
 filio fuit fortassis magna cā cure Vñ
 subdit nihil magis ꝓdest egrotis q̄ ab
 eo curari a q̄ voluit Ad ꝓpositūꝓ
 cū sum⁹ ꝓctis lāguidi sūme nob̄ est ne
 cessaria spes ⁊ cōfidētia tā de habē
 da sanitate q̄ de medica xpi bonitate.
 Nā q̄tūcōꝓ sit ifirmitas magna de fa
 cili curabitur si sperem⁹ ⁊ cōfidam⁹
 In cuius figurā signat⁹ dicit x̄ps cuidā
 paralitico. mat. ix. Cōfide fili remittū
 turti bi ꝓctā tua. Proꝓ defectū aut h⁹
 spei siue cōfidētie Cayn et iudas iur
 abiles exiteēt peccantes ꝓctū in spi
 ritū sc̄tū qd̄ neq̄ remittit⁹ in hoc secu
 lo neq̄ ī futurō. math. xii. Et si qs for
 tassis a filio terreat⁹ quia iudex ē. ma
 trē intueat⁹ q̄ medicina ē. vñ cassio. in
 q̄daz ep̄la. Tu patrona hūani gñis tu
 afflictis reis medicā singulari. Quis
 tuo nō egeat munere cū sit peccare cō
 mūe. Itē ber. sup̄ miss⁹. omelia. ii. ꝓ
 pe finē. Si criminū īmanitate turbat⁹
 cōscie feditate ꝓfus⁹. iudiciū horrore
 perterritus. barratro icipias abforber
 ri tristite despatōis abissō. cogita ma
 riā ī periculis ī āgustis in reb⁹ dubiis
 cogita mariā iuoca mariā. maria nō
 recedat ab ore. n̄ recedat a corde. Ervt
 impetres ei⁹ orōis suffragiū ne dese
 ras cōuersionis exēplū ip̄az seq̄ns n̄
 deuias. ip̄az rogās n̄ des peras. ip̄az co
 gitās nō erras. ip̄a tenete nō corrūis.
 ip̄a ꝓtegēte n̄ metuis. ip̄a duce n̄ fati
 garis. ip̄a ꝓpicia ꝓuenis. ⁊ sic in temet
 ip̄o experiris q̄ merito dictū sit et no

me virginis maria. Ex his p̄ q̄ merito sibi dici potest illud. Dan. xiii. Non ē cōfusio cōfidētibus in te

LEC. XXXVII

i. Impii autē secūdu que cogitauerūt correptionem habebūt q̄ neglexerūt iustū et a dño recesserunt. Sapiētā etenim et disciplinā q̄ abicit infelix est. Sicut dictum fuit sup̄ius i principio huius capituli. Sp̄s sanct⁹ i hoc li. agit n̄c de iustis n̄c de impiis alternatim.

Postq̄ igitur sp̄it⁹ fact⁹ declarauit q̄ iustis nō carebūt mercede. Hic dīuer tedo se ad impios oñdit q̄ nec ipii trā sībūt ipiūne. Fuit autē op̄imo eorū sicut i principio secūdi capituli patuit q̄ nulla penitē ē iusticie vel iniusticie retributio in futuro. Quia igit̄ iam declarauit oppositū de elect̄ ostēdēdo q̄ p̄miabūt eternaliter. Hic oñdit q̄ etiā impii iuxta eorū demerita p̄mīet̄ p̄portionabiliter. Et circa hoc duo facit. q̄ p̄mo oñdit q̄ tales infideles nulla aliā vitā expectātes in futuro cruciantur.

Secundo q̄ in presenti a suo desiderio defraudāt. Secūda ps̄s ibi. et vacua spes. Circa primū duo facit. Nā p̄mo pena i piis debita applicat̄. Sc̄do cā pe ne rōabiliter explicatur. sc̄da pars ibi. q̄ neglexerūt iustū. Dicit ḡ p̄mo sic Impii autē id est infideles deū negātes ⁊ et nullā aliā vitā estimātes. De q̄b⁹ dictū ē in secūdo capitulo p̄ totū ibi. Dixerūt autē impii ⁊c. tales inq̄ impii habebūt correptionē id est penā eos corripietē et hoc iustissimā quia eorū malicie correspondēt. Vñ dicit secūdu q̄ .i. fm̄ illa que cogitauerūt q̄ oē malia cogitatōe procedit ideo si cogitationes puniat̄ constat q̄ tā locutiones q̄ operationes puniēt̄. Cōsequēt̄ cū dicit. Quin neglexerūt iustū. Causā p̄i-

tionis malorū explicat. A Vbi notādū q̄ p̄mordialis cā pene tā in āgelo q̄ in hoīe fuit negligētia. Si enim homō vel angel⁹ a deo creatus in gratia bene fuisset vsus naturalib⁹ et gratiis sibi datis nūq̄ apparuisset angelo cōueniens aliq̄ de ordinatū vel dei excellentiā appetuisse nec unq̄ hō iudicasset dictis et persuasionib⁹ serpentis acquiescisse. sed quia neglexerunt vñ gratiis sibi datis p̄missi sūt cadere i errore p̄pter peccatū negligentie et de errore in pctm̄ sup̄bie et inobediētie. Et ideo tagēdo radicē culpe pctōrū dicit. Quin neglexerūt iustū id ē in stitiā. Iustū enim fuit ⁊ ē q̄ oīs creatura rōals p̄gratias a deo acceptas sollicitē et diligēt̄ deū honoret q̄ e earum dē gratiis largitor. Michce. vi. Iudicabo tibi o hō qd̄ sit bonum ⁊ quid do min⁹ de⁹ tuis q̄rat a te. vtiq̄ facere iudiciū et diligere iusticiā et sollicitum ambulare cū domino deo tuo. Et q̄ negligētia parit contemptū. ideo sub iungit o n̄ solū neglexerūt iustū ymo a domino recesserūt. q̄a deo octauo p̄uerbiis dicitur. Impius cum in p̄fūdū pctōrū venerit contēnit. Et nota q̄ iste est modus seu ordo cadendi in homine. q̄tūcūq̄ fuerit i statu p̄fecto. videlicet p̄mo negligere modica. loq̄ ociosa. raro cōfiteri. parē deuote dicere diuinū officiū. hec vidēt̄ esse modica pctā. Ex istis diabol⁹ inducit i grauissima pctā. Circa doliū sunt magni circuli q̄b⁹ afferes doliū colligāt̄. et illi magni in suis extremitatib⁹ colligantur cū p̄uis vimib⁹. solutis ḡ p̄uis solutū magni et solutis magnis totū decidit. Sic moralit̄ est q̄ spernit modica paulatim decidit Eccl̄. xix. i principio ⁊ sic nō solū nō curauerūt isti ipii sci-

re q̄ dei sūt s; abiecerūt sciētā dei . vñ
 subdit. Sapiētā et disciplinā qui abi-
 cit infelix est. i. fidē de sup̄naturalib⁹
 hominib⁹ renelatis d̄m̄it⁹. Ad ro. xi
 O altitudo diuitiarū sapiētie ⁊ scie dei
 q̄ incomphensibilia. zc. Vñ disciplinas
 id est dinas correptiones ⁊ monitiōes
 q̄s per prophetas suos mūdo oñdit. p̄-
 uer. xv. a Q̄m̄ abicit disciplināz
 despiciat animā suā. et per cōsequēs est i
 felix. Iuxta illud metricū. Tres infel-
 lices in mūdo dicimus esse. Infelix q̄
 pauca sapit spernitq; doceri Infelix q̄
 multa sapit spernit q; docere. Neglex-
 erūt iustū. Nota q̄ cleri ⁊ p̄ctor s̄lis ē
 argo Arg⁹ fuit (sicut refert ouidi⁹ me-
 tho. i. circa finē) q̄daz pastor q̄ habuit
 centum oculos et tamē non habuit in
 sinu vaccā nuper transformatā de vir-
 gine ad custodiendam Mercurius v̄o
 finxit se custodē et pastorē caprarum
 et accessit ad locum vbi argus iste vac-
 cam pascebat. mercurius fistulabat i-
 ta iocunde et ita gratiose q̄ argus eū
 rogauit q̄ placeret sibi morari cuz ca-
 pris suis in pascuis illis secū. Alius a-
 nuūt q̄a idcirco venit: sederunt igiē s̄l
 Mercurius de nono incepit fistulare
 ita gratiose q̄ aliqui oculi ipsius argi
 inceperunt dormire aliis adhuc ad
 vaccam respicientibus. tandem ita i-
 estimabiliter bene fistulauit q̄ omēs
 centum oculi dormitauerunt et statū
 surrexit mercurius et caput cum ocu-
 lis amputauit et sic vaccam secum du-
 xit. Moraliter cleri ⁊ litteratus est q̄i
 argus centum habens oculos videlicet
 consideratiōes multas id est cautelas
 et non habet nisi vnā vaccam custodi-
 re id est vnā bestialē conscientiaz. Ista
 fuit virgo dūmodo retinuit innocen-
 tie puritatē. Hec transformata ē i vac-

cam bestialem concupiscentiam et vo-
 luptatē. ysa. vii. Nutriet homovaccā
 Osee. quarto. Sicut vacca lasciuēs de-
 clarauit israel. Mercurius id est me-
 dius currens diabolus est qui circuit
 q̄rens quem denoret. i. pe. quinto Iste
 fistulauit ita dulciter per strepitum la-
 sciuē mundialis p̄ adulationes aico-
 rum q̄ iste argus obdormit per negli-
 gentiam vsq; ad mortem. Et tunc au-
 fert caput quia separat ab eo christus
 qui est caput ecclesie ⁊ miseram vaccā
 dncit in iehennam Et ideo eis dicitur
 Nolite negligere nolite cessare a cus-
 todia ⁊ cōcussione cōscie proprie. Iu-
 dic. xviii. B In hoib⁹ mūdo dedi-
 tis quadruplex his dieb⁹ negligētia in-
 ueniē. Sūt ei negligētes i addiscendo
 morū sanctitatē. In discutiēdo ppriaz
 pueritatē. In reuerēdo dei maiestātē.
 Et i sufferēdo pximi necessitatē.
 Primo sūt negligētes i addiscēdo mo-
 rū scitatē. Bene inueniūt quidā assidni
 ad discēdū artū subtilia ppter curiosi-
 tatē. Inra ciuilia pp̄utilitatē artē bel-
 lādī pp̄ strenuitatē. Artē negociādī p̄
 paupertatē. et sic de singul⁹ q̄ aduite p̄se-
 tis p̄motionē et am̄strationē spectāt.
 Sed ad discēdū artē bene viuēdi. deo
 fermēdi. artē p̄ctāvitādī. oēs q̄i se ex-
 hibent negligētes. Vnde mūdos in-
 uitat ad errores et ineptias et omnes
 obediunt. Dens vocat ad honores
 et nuptias et omnes negligunt. Ma-
 thei iicesimos secundo. Illi neglexe-
 runt et abierunt: alius ad illam suaz
 Alius ad negotiationem suā et tamē
 hec sūma philosophia ē. scire bñ viuē-
 cin cōtinue et semp̄ insistēdū est. ⁊ va-
 candū ab aliis ut huic infirmatur Nō
 sicut multi qui cit⁹ om̄ia volūt facere
 q̄ ordinē bene viuēdi addiscē. Contra

quos Seneca ep̄la. cix. subtrahe s̄z cō-
munes libros. xxxvi. Nō cū vacueris
philosophādū est s̄z oīa alia negligē-
da sūt. vt huic assideam? cū nullū t̄p̄us
fatis magnū est. etiā si a puericia vsq̄
ad hūmāni cui terminos vita pducas. S̄z
hic est vna negligētia cōm unū in iu-
uemb? qui ideo negligūt ptē adiscere
qa nō possūt totū acq̄rere. Ideo nihil
volūt scire qa nō possūt alios excelle-
re z hec negligētia filia ē sup̄bie. quas
bene deridet. Oraci? libro ep̄larū ep̄la
p̄ma. nō poteris oculo q̄tū cōtendere
linceus nō t̄n idcirco cōtēnas lipp? inū
gi. Vult dicere pouas q̄ sis lipp? z dif-
fidas acq̄rere tātū visus acūmē q̄ pos-
sis sicut linceus p̄ muros penetrare vi-
dēdo. nō iō cōtēnas vt collirio z aqua
iuuātē ad acūmē oculorū. Fatū est ei
ptē cōtēnere qa totū nō potes habere.
Tali b? aptis ad discēdū dicit̄ p̄me ad
Thymo. iiii. Noli negligere ḡraz q̄ in-
te est Figuraf̄ istud Gen̄. xlii. Audiēs
Iacob q̄ alimēta vēdereūt in egypto
dixit filiis suis. Quare negligit? Au-
dim? q̄ triticū venūdēt̄ i egypto. Vult
significare q̄ vbiq̄ sūt alimēta vena-
lia. s. alimēta aie p̄pter nullā diffi-
cultatē debet homo ea negligere. Et
reuera sc̄ia salutis nō ē nisi in egypto
id est i obscura z tenebrosa theologia
qa tenebrosa aqua i nubib? aeris i ps-
glosa. id est obscura doctrina in p̄phet̄z
p̄dicatorib? Sc̄do sūt hoies negligē-
tes in discutiēdo propriā p̄uersitatem
Quēdā noui qui fuit optim? senescal-
lus ordinādo familiā alienā etiā ma-
giorū dominorū z pessime sciunt or-
dinare de regimē dom? sue. Tales s̄t
pleriq̄ qui diligētē alios emēdāt̄ t̄n
sp̄ negligūt seip̄os. Quātas sollicitu-
dines habem? ad discutiēdas consc̄ias

alienas. pro quib? nō habem? respōde-
re nisi fuerim? eorū p̄clati. q̄tam pi-
griciā ad discutiēdas p̄prias p̄sciētias
deus nōm̄t. Cōsciētias enī p̄prias di-
scutim? vno die aut dimidio vix in. xl
Cōsciētias autē aliorū per mltos an-
nos et tamē nobis dicit̄ q̄ incessanter
nos discutam? Iudic. xviii. Nolite ne-
gligere nolite cessare. Tertio sunt
hoies negligētes in reuerēdo dei ma-
iestatē et hoc habēt timere curati spe-
cialiter et p̄lat̄z quicūq̄ alii dediti mi-
nisterio dei titulo speciali cuiusmodi
sunt oēs clerici infra sacros ordines z
religiosi quicūq̄. Et tamē si bene cōsi-
deram? hi sunt qui negligētius agunt
sc̄di Paral. xxiiii. Porro leuīte egere
negligētius. Quib? tamē p̄cipit̄ Deu.
viii. Obseruat̄ caue neq̄n obliuiscaris
domini dei tui z negligas mādata ei?
atq̄ iudicia Negligētia in istis cau-
sat̄ mimia frequētia assistēdi deo Quia
mima familiaritas parit̄ contēptū. Et
tamē p̄tra tales dicit̄. sc̄di Paral. xxix
Filii mei nolite negligere. vos elegit
deus vt stetis corā eo. Nota extra de
celebratiōe missē dolētes. Quarto
sūt hoies negligētes in sufferēdo p̄xi-
mi necessitatē. Deutro. xxii. De oī re
fratris tui si perierit z inueneris eam
nō negligas q̄si alienā Res fr̄is perit
si icidit in latrōes si est depaupat? for-
tuna si idiget aliq̄ p̄ amore xp̄i Vnde
nullo mō tales negligē debem? si pos-
sumus tales inuare. Seculares r̄ident
posse talē inuare. sed nō sine danmo.
Sed nūq̄d deus poterit recōp̄sare dā-
nū? Cōstat q̄ sic qa iust? est. z puer. xii.
p̄pe finē Qui negligit dānū p̄pt̄ ami-
cū iust? ē. ḡ talē iustū de? n̄cario r̄mūe
rabit b Dūbi? Is̄a? Vt̄z oīs negli-
gētia sit p̄ctm̄ mortale. q̄d sic. ec̄. vii.

Qui timet deū nihil negligat q̄ q̄cūq; in aliquo negligit perdit timoreꝝ dei. Sed hoc ē peccare mortaliter pp̄ p̄uer. xix. Qui custodit mādata custo- dit aīaz suā: qui autē negligit vias suas mortificabit et loq̄ de mortifica- tione iehēne q̄ n̄ ē nisi p̄ pctm̄ morta- le. pp̄ Ihere. xlviii. Maledict⁹ hō q̄ facit opus dei fraudulēter. Sed male- dictio in scriptura nō ferē nisi p̄ pctō mortali. Ad oppositū est illud. ecci. vii. De negligētia purga te cū paucis dicit glo. q̄nis oblatio parua sit tñ n̄- toꝝ delictōꝝ purgat negligētias. Sz per pauca nō purgabit⁹ peccatū mor- tale. Ad q̄onē dicēdū q̄ negligētia nihil aliud est q̄ defectus debite solli- citudinis circa actū virtuosū faciendū pueniens ex remissione feruoris iuo- lūtate. Potest igit negligētia esse cir- ca actū vel circa circūstātiā act⁹. q̄c- tus vel circūstātia est de nctate salutis. et talis negligētia ē pctm̄ mortale. sic si negligam dare elemosinā tpe extre- me nctatis pximo indigenti: negligo actū cadētē sub p̄cepto de necessitate saluā. Sicut si de elemosinā nō ex ca- ritate v̄ n̄ i caritate pecco mortalit̄ oit tendo circūstātiā q̄ debet esse in omi actū virtuosū de necessitate salutis. i. ad cori. vi. Omnia opera vestra in carita- te fiant. Alit̄ pōt cōtingere negligētia. circa actū vel circūstātiā actusq̄ tñ ac- tus vel circūstātia nō est de nctate salu- tis. sicut si negligam dicere salutatio- nē virginis marie transeundo coram imagine suavel cū audio lectionē co- gito de impertinētib⁹ ex remissione volūtatis et tūc est peccatū veniale. Ad primū cū dicit. Qui timet deum nihil negligit verū est cadēs sub p̄cep- to. q̄a oē tale ē de nctate salutis. Ad

secūdū p̄ per idē. Ad tertiū dicēdū q̄ maledictio inferē pro negligētia respectu circūstantie debite. Ad lit- terā loq̄ p̄pheta de nabugodonosor. quē de⁹ fecit instrumētū suū ad flagel- landū pplm̄ suū israel. Istud aut opus fuit dei sic ordinātis et cōmittētis sed istud nabugodonosor attribuit poten- tie sue faciens ex odio personarū id quod facere debuisset ex obediētia tā- tū et ideo peccauit mortalit̄. Propter quod dicit. maledictus hō q̄ facit op⁹ dei fraudulēter. Maledict⁹ q̄ phibet gladiū suū a sanguine id est q̄ parat i- iuste pvlitionē quā de⁹ precepit infligi. Ad argumētū in oppositū vel loquitur de negligētia veniali vel mortali. Si de mortali tunc v̄m est q̄ purgatur in presenti per paucos respectu eorū qui- bus in futuro etemaliter puniret̄.

LECTIO. XXXVIII

e t vacua est spes illoꝝ et labores sine fructu et inhabitabilia ope- ra eorū. mulieres eorū inensate et ne- quissimi filii eorū maledicta creatura eorum. Postq̄ spūs s̄ctus declara- uit qualiter infideles solā voluptate estimantes si nem hominis in futu- ro cruciabuntur. Hic oñdit q̄lit̄ in p̄- sēti etiā multipliciter affligentur per falsitatem in intellectu: voluptatem i affectu et vanitatem in effectu: Vnde in hodierna lectōne sex miserias ma- nifestat istā sectam sequentes. A. Sunt enim defraudati in falsis esti- mationib⁹. fatigati in vanis occupatio- nib⁹. vilificati in abhominatiombus: esseiati i delectatōib⁹. dānificati i p̄pa- gatiōib⁹ et excoicati pro adinnetōib⁹. Prima igitur eorū pena est q̄ decipiū- tur et aueritate elōgāt̄ i suis iudiciis. Et hec ē magna miseria. q̄a naturalit̄

hō appetit nō falli. etiā illi q diligunt fallere fm augustinū. Ipsi aut euasise oēs penā oē iudiciū pro suis flagitiis sperauerūt. cū tñ mō sūt i inferno dānati. hāc penā deceptionis ⁊ dānatiois tāgit cū dicit. Et vacua ē spes illorū. ysaie. xxviii. Posuim⁹ mēdatiū spē nrāz ⁊ mēdatio ptecti sū? Et nota q̄ p̄rie spirit⁹ sc̄tus inducit spem iustorū et spes i impiorū. De ill⁹ dixit supra isto capitulo spes illorū i mortalitate plena est. De istis aut q̄ vacua ē spes illorū. ii. ad cor. vi. Hortamur vos ne i vacuū gratiam dei recipiatis. Sc̄da p̄ca istorū i p̄nti ē q̄ fatigāf i vanis occupationib⁹. Vanū ē qd nō assequit̄ finē ad quē ordiatur. ii. phi. c. x. Ois labor hūan⁹ ordiat̄ ad aliquē fructū p̄cipiēdū q̄a igit̄ homines sup̄ tacti laborāt p̄ voluptatib⁹ bellis in pace in terra ⁊ mari nocte die q̄ et nullū fructū bonū inde p̄cipiēt merito dicit̄ q̄ labores eorū sūt s̄n fructu. oppositū dicit̄ infra de iustis q̄ bonorū laborū glōsios⁹ ē fruct⁹. Ip̄met etiā recognoscēt in die iudicii : fm illā qd scribit̄ infra. c. v. Lassati sūt i via n̄ q̄tat̄ ⁊ p̄ditōis ⁊ āblatūm viā difficilē. Viā aut̄ dñi ignorauim⁹. Fruct⁹ imaturi si comedat̄ generauit vermes i vētre delectatiōes aut̄ vite p̄ntis sūt fructus imaturi ifra. c. iiii. Fruct⁹ eorū iuiles zacerbi ad māducādū. quē ergo fructū habuistis i ill⁹ q̄b⁹ nūc erubescitis ad ro. viii. Et boeci⁹ de voluptab⁹. iij. de psola. p. vii. Quātos ille. i. voluptates morbos q̄ itollerabiles dolores q̄ quēdā fructū neq̄ae fructū solēt afferre corporib⁹. Tertia istorū p̄na i p̄nti ē q̄ vilificat̄ i abhoiatioib⁹. Magna miseria ē hōi q̄n opa sua sunt ita vilia ita mōstruosa ita repugnātia rationi q̄ hō nō pōt ea maifeste defēde

re nec excusare. Et certe q̄cūq̄ solāvo luptatē p̄sequit̄ talia opa faciunt q̄ cōmuni rōe repugnāt ⁊ abhominabilia deo fiunt et angel. nec hūane cohabitationi cōgruūt. sed repugnāt. Et hoc ē qd dicit. Et inhabitabilia opa eorū id est cōiunctui et habitationi naturali repugnāt et p̄pagationi cōcesse nature. imo de⁹ ipse q̄ omnes habitare dignat̄. p̄ opera talia ab habitatiōe ciuitat̄ hūane expellit̄. de q̄ there. l. Nō habitabit ibi vir nec icolet eam fili⁹ hominis. Sz verbi caro factū ē et habitabit in nobis. Io. i. Quarta p̄ca ē q̄ effeminat̄ i delectatōib⁹. Homines enim voluptuosi et p̄nat mulieres s̄sui et a mulierib⁹ sensu p̄tat̄. Canis amēs vbi cūq̄ momorderit hoiez facit eū amētē. Et eodē mulier fatua facit virū rabidū et a dolescēs fatua mulierē facit i s̄sata. et q̄ mulieres sūt i s̄sate tūc viri sūt effemiat̄ imo i animati puer. vi. Mulier aut̄ p̄osa aiā viri rapit Qui autē est s̄n aiā i s̄sata? efficitur Et hoc isti bñ fatēf infra. c. v. Nos autē i s̄sate vitā ilorū estimabam⁹ i s̄sani am q̄a ecci. xix. Mulieres apostotare faciūt sapiētes et arguūt s̄satos. Et hāc penā tāgit cū dicit. Mulieres corū i s̄sate. Ad litterā. Mulieres i opatione libidīs plus delectat̄ q̄ viri. vñ Tresias dixit femias habere decē vncias luxurie. viros aut̄ nisi q̄tuor. Fuerat enim iste tresias vtriusq̄ sexus secundū fabulas successiue: ideo factus est index in hac cā. et nō cōseq̄ns ē q̄ i hac secta que voluptatē habet p̄ fine. si viri sint fatui erūt mulieres i s̄sate Et ideo signat̄ dicit̄ ecci. xxv. Beatus qui hitat cū muliere s̄sata. Quarta miseria istorū. infidelium ē q̄ dānificantur i p̄pagationib⁹. Vñ sub-

CA. III

LEC. XXXVIII

dit Negissimi filii eorum. De⁹ eni i ho
mie potētia generadi et certū in odiz
istūit et est tal vt fiat etiā infra limi
tes cōiugii prol' propagatō ad laudez
dei. Illi autē homines q prole gignūt
et eā pueris informatiōib⁹ et exē
plis corrūpit bonū naturale. plis ait
tūt et in hoc seiplos cōfidūt. Quia sp
mala proles finalit' insurgit i parētes
Et bñ dicit q neqssimi filii eorum. Cau
sa est quia mulieres sūt insensate et vi
ri impii et filii imitatores eorum g⁹ est
necessario peiores. iiii. Re. xvi. Opat⁹
ē iniqtatē super oēs q erāt añ illū.
Sexta pena eorum ē q excōmunicati sūt
in adimētionib⁹ suis et hāc subdit cū
dicit. maledicta creatura eorum. Illū qd
hō excogitat et adinuit z pmouet pōt
dici creatura sua. tales aut impii in oī
gñe peccati tā luxurie q iniusticie mul
ta adinueniūt que pnt dici creature e
orū. et sicut oīa opa dei sūt benedicta
et approbata. Gen. i. z i. ad thimo. iiii
Omnia creatura dei bona est. Ita ista
mōstruosa signēta peccatorū sūt excō
municata a deo et maledicta. Ecclesi
astici. xxxvii. O presūptio neqssima
vnde creata es? Mulieres eorum i
sensate a Notandū q familiare
confortiū malay mulierū est omi hōi
detestādū. maxie tūviris religiosiis z
psonis ecciasticis qbuscūq. Sūt enim.
mulieres libidinoze in allicēdo. mali
cioze in cōiūēdo. litigioze in colloqū
do. prociōze in consūlēdo. Primo i
gitur sūt libidinoze in allicēdo sicut e
nim plis in libidine delectant' q ma
sculi. ita in omni fēsu magis alliciunt
fortia. faoe. gestu. et voce Et quīs sūt
frigidioris cōplexionis sūt tamē fer
netioris libidinis. Vnde ovidi⁹ pmo
de arte amādi Partior i nobis nec ta;

furiōsa libido. Legittmū finem flā
mavirilis habet Vult dicere q libido
mulieris est infinita. valde enim no
ciūū ē qd sine nocumēto videri nō po
test et tamē nobis dicit. Ecc. ix. Anē
te faciem tuam a muliere cōpta z ne
tibi circūspicias speciem alienā. Pro
pter speciem mulieris multū perierit.
et ex hoc cōcupiscētia q ignis ex arde
scet. Istū ignē satis ptimuit iste scūs
mōachus qui matris sue tibias nudas
tāgere noluit cū eā vltra aquā portare
debiit sicut iuitas patrū habet. Istū
ignē satis timuit sacerdos ille q i ho
ra mortis mulieri auscultanti an spi
ritū exalasset dixit. igitūcū⁹ viuit pale
am tolle. iiii. dialogorū. Istū ignē etiā
satis aduerterat metrie ille qui dixit.
Femina fax sathane fetēs rosa dulce
venenū. Semper prona rei que probi
bet ei. Vrit enim vultū vīsi nī sū cute
cultū. Hinc ab insultu quantum po
tes esto procul tū. Istū ignē satis cōsi
derauit sanctus thomas de aquino qui
cum in turri custodiret i carcere z cū
ad eū honesta iuicēcula sola intromis
sa fuisset i camerā. Ille ardēte tione
de camino arrepto eam celerrime fu
gavit. sic q de eaverficari posset illū.
ps. Ignis in p̄spectu eius ardescet. Et
ecc. xli. De vestimēto p̄cedet tinea et
a muliere iniqtas viri. et iō super om
nia tenēdū est p̄silhū apli. prime ad co
rin. vii. Bonū ē homini mulierem nō
tangere. Sed hic respōdebitur excusā
do q vel mulier est sancta vel religio
sa. vel quāvtraq; persona est senex et
frigida Sed reuera hoc nihil ē. Quia
qd frigidū silice vel ferro et calibe z tñ
ex eorum p̄tactu facile exilit ignis? Si
milic' tra ē bona et pluuia est bona de
celo descēdēs et tñ eorū cōmixtio nō

est nisi lutū Vñ dicit metrica. Res tā diuerse si vtraq̄ sit bona p se. Si sint p uerse iūcte p̄dūt pariter se Et ideo val de stricte clericorū et mulierū cohabitatio phibet̄. Extra de cohabitatiōe clericorū et mulierū per totū et in Ca uo. di. xxxii. Hospiciolū. Et sūt verba Ihero. Hospiciolū tuum aut raro aut nūquā mulierū pedes terant. q̄a non potest toto corde habitare cū deo qui femiāz accessib⁹ copulat̄. Femina cō scientiā secum parit̄ habitātis exurit.

Inde ē q̄ monachi & monache nullo modo cohabitare pmittūt in eodē mōasterio sicut. xviii. q. ii. In nullo loco pmittim⁹. Et eodē monasterio vbi dicit sic. Monasteria puellarū lōgi⁹ a monasterio monachorū aut ppter in fidias diaboli aut ppter oblocutiones hoīm collocet̄ Et ideo signant̄ alloqui tur clericos brūs Ihe. i ep̄a. xi. Quid tibi et femis. qui ad altare cū deo fabularis? Femiarū cū clericis nullo pacto fit cōiūctioz p̄cipue cōuersatio Ianua diaboli. via iniquitatis. scorpionis pcussio nocuū genus est femia cōpxi mat ad stipulā accēdit ignē. flamigero igne percutit femia cōsciaz pariter habitātis. Ego iudico si cū viris femine habitēt nō deesse uiscerū diaboli. Ex his aucupatū ē ab initio peccatū. mētes ferreas domat libido hec Ihero. Ecc. xlii. In medio mulierum uolite cōmorari. Sic igit̄ patz p̄mo q̄ mulieres sunt libidinose in alliciēdo.

Secūdo sūt maliciōse in cōiūēdo. Ecc. xxv. Breuis est ōnis malicia sup maliciā mulierū. fors peccatorū cadit sup illā. De qua loquēs Crisostom⁹ in fmo. quē fecit de muliere mala dicit sic. O maliciōsū et acutissimū telū diaboli mulier Per mulierē diabolus ab

initio adā in pachi p̄strauit. Per mulierē micissimū. Dauid in homicidū et adulterū destinant. Per mulierez sapiētissimū salomonē in sacrilegiū p̄cipitauit. Per mlierē fortissimū samsonē rasū cecauit Et castissimū ioseph uictis & carcerib⁹ mācipauit. Per mulierē mundi lucernā. Iohānē baptistā capite trūcāuit. hec Crisostom⁹. Hanc aut maliciā mulierū quāta sit in duabus mulierib⁹ declarat. uidelz in vxore Iob et Dalida amica sūpsonis. De ma loquēs sic dicit. Hec uidēs virū suū vlcenib⁹ ignitū. ardētē dolorib⁹. inmolūtū vermib⁹. in sterq̄linio refidētē cinerib⁹ coopertū. nō est recordata nobilitatis regie. nō dilectōis p̄stine quā ad eā habuerat. non diuiciarū bonorū plus quā per eū suscepit nec mīa mota est. sed cōtra virū iustū. demonis p̄tem assūpsit. et ait. Benedic deo & morere nō sufficiebat illi q̄ penas sustinuit tpales s̄ supaddere p̄ pctn̄ tēptauit et etnas. De scda dicit sic. Da mihi illā dalidā et eius maliciā cōtra sūpso nem pensē. hec illū quē pridie i cū biculis suis iurgē p̄celegit cui blādū mētis et lusib⁹ āplexib⁹. risib⁹ blādūta fuerat hodie derisit rasit abiecit acvictū tradidit philisteis. Videamus enī qd ei displicere potuit in viro marito Si fortitudo diligit̄ robustissim⁹ fuit: qui leonē quasi hedū descerperat inermis. si pulchritudo speciosissim⁹ extitit nazare⁹. si sc̄itas & boni mores talis fuit q̄a ad ei⁹ p̄ces dū sitiret deus de mortua mādibula fōtē eduxit. Si strēnuitas amari debet hic mādibula asti ni mille philisteos p̄strauit. Si gratitudo defect⁹ i eo nō fuit nisi q̄ eā nimis dilexit. Ergo cō nulla causa odi in eo valuit inueniri sola malicia suffecit p

causa hęc Crisostom⁹ Et ideo signatet
 dicit^r Eccl. xxv. Ois plaga tristitia cor
 dis est. et ois malicia neqcia mulieris
 Et infra nō est caput nequ⁹ sup caput
 colubri et nō est ira sup irā mulieris .
 Comorari draconi et leoni magis pla
 cebit q̄ habitare cū muliere neq̄. hanc
 auctoritatē etiā pbat Crisostomus sic
 optime fr̄nōe p̄allegato sed p̄trāseovf
 q̄ ad alias. Tertio iuvenunt mulie
 res litigiose in colloquēdo ⁊ illa ē ma
 gna afflictio alligari v̄f viro rixoso v̄f
 m̄leri litigiose: ideo bñ d̄r. puer. xix
 Tecta iugit̄ p̄stillat̄ia litigiosa mulier
 si tectū dom⁹ iugiter stillaret aquā hō
 vbiq̄ in ea nullam haberet quietē sed
 necessario haberet eam dimittere Et
 ideo solet dici q̄ tria genera sūt q̄ ho
 minē de domo suā expellūt videlz fu
 mus. stillitidiū ⁊ vxor mala Iunocēt⁹
 de vilitate cōditōis hūane. cxvi. Fuit
 enī m̄lier de costa cūria formata ⁊ iō
 semp cōtrariat^r viro suo. Nota de illo
 quivxorē submersā q̄ sinit cōtra cursū
 aque ⁊ cū a quodā q̄reret^r quare eā sic
 q̄reret respōdit q̄a semper sibi p̄traria
 fuisse. Refert Agell⁹ libro noctium
 acthicarū de socrate q̄ cūz alti piades
 ab eo q̄suisset q̄re vxorē suā antipem
 mulierē plenā iurgis ⁊ litigiis. mole
 stissimā viro. nō fugaret de domo Re
 spōdit cū talē domi p̄petior. affuescor
 exerceor vt ceterorū q̄ foris sūt iuri
 as facili^r ferā. De eodē narrat. Ihero .
 p̄tra Iouinianū q̄ habuit duas vxores
 que cū semel litigarent p̄ viro derisit
 eas eo q̄ tā pro fedo hoīe certarēt. Ita
 tim simul cōcōrdate in tñ ei maledi
 xerūt q̄ eū a domo fugere cōpulerūt
 Iste semel post ifinita litigia ab altera
 illarū p̄pessa p̄fusus fuit vrina. piecta
 de loco superiori sup eū per vnā earum

nec tñ q̄cū aliud r̄ndit. Sciebā inq̄t p⁹
 ista tonitrua ymbre secuturū. Et ideo
 bonū cōsiliū daf. puer. xxi. Mel⁹ est
 sedere in angulo dormatis. q̄ cū mulie
 re litigiosa in domo cōiuii. Valeri⁹
 ad Rufinū. Contumelia viri est vxor
 iobediēs q̄a Eccl. xxv. Mulier si p̄ma
 tū hēat cōtraria est viro suo. Quar
 ta cōditio malarū mulierū est q̄ sūt p
 diciose in cōsulēdo sicut in Dalida sa
 tus patuit. ⁊ iō metrice d̄r. Poma miri
 cas edē dicas melle acutas. Cū m̄lie
 res edere speres res tibi tutas Vñ
 his trib⁹ sicut vulgarit̄ dicit^r nō debet
 homo adhibere fidē denti canis fidei
 mulieris. ⁊ pedi equi. Vñ metrice d̄r
 In fide. dēte. pede m̄lieris equi canis
 q̄ fraus ē. teste Babioe q̄ i fine come
 die sue dicit sic Babioe testis adest hec
 vltima v̄ba tenete. sūt incredibiles vxor
 alūna chēs. Cōcludā ergo finali^r cum
 valerio. Et dico det vobis oī potēs de⁹
 femineis fallaciis nō falliz illuēt cor
 vestrū ne tendatis quo timeo.

LECTIO. XXXIX.

q̄ Vniā felix est sterilis et inco
 inquinata que nesciuit thorū in
 delicto habebit fructū i respectōe aīa
 rū scāy. Frequēter et cōtinue quasi
 oportet ad mēoria reducere opinio
 nē ipiorū hoīz q̄ posita fuit diffuse. c.
 ii. hui⁹ libri q̄ qdē opinio ad duo redu
 ci pōt in sūma Primū est q̄ nullavi
 ta erit post vitā istā q̄ corporalit̄ viuum⁹
 Secūdū est q̄ felicitas homis est frui
 corporeis voluptatib⁹ in p̄nti. Et istud
 secūdū iprobat spūs scūs specialiter a
 penultima lectione. s. Inipri autez f.
 que cogitauerūt vsq̄ ad finē hui⁹ capi
 tuli iclusue per p̄trariū. Quia igitur
 in parte p̄cedenti imediate declarant
 q̄ multa incōueniētia et dāno severe

cūdie sequimur voluptatē. Hic ostendit
directe per cōtrariū q̄ multe p̄minē-
tie dignitates: honestates sequimur ca-
stitatē. Et circa hoc duo facit. Primō
ōndit q̄ v̄ginalis castitas est apud deū
meritoria. licz sit t̄paliē ifecūda. Scdo
q̄ bestialis voluptas est simplicit̄ t̄ra-
sitoria cōfusibilis z vere cūda. Scda ibi.
Filii autē adulteroz. Circa p̄mū tria
facit. q̄a p̄mo p̄mēdat castitatē in sexu
femīco. Scdo in sexu masculino. Ter-
tio assignat causā q̄re v̄traq̄ est p̄mēda
bilis. t̄a hūano iudicio q̄ diuino. Scda
ibi. Et spado Tertia ibi. bonoz laborz
Circa p̄mū est aduertēdū q̄ in vita
voluptuosa nihil boni pōt p̄siderari ni-
si fecunditas plis. Scd̄ iā ostensum est
q̄ illa fecunditas est mala. q̄a neq̄ssimū
filii iniquoz inueniunt p̄pter malam
imitationē filioz: z malā iformationē
parētum q̄ multo magis p̄tinet ad fe-
licitatē q̄ mulier vivat caste cum steri-
litate q̄ voluptuose cū tali p̄versa fecū-
ditate. tū q̄a euadit verēcūdiā t̄palē in
plis p̄uersitate tū q̄a habēbit mercedē
eternalē in futura iocūditate. Hec autē
iocūditas ē ifinicies melior q̄ q̄cunq̄
corpalis fecūditas sicut p̄3. Dicit ergo
sic Felix est sterilis: z iconquata. i. fe-
lix est illa in qua est sterilitas plis cuz
mundiciā cordis. q̄a si esset cordis im-
mūdicia, nihil cōferret v̄ginalis inte-
gritas. Vñ vult dicere. Felix est illa q̄
habet carnis z mētis integritatē. Car-
nis integritatē vocat sterilitatē. q̄a na-
turalit̄ ois itēgra sterilis ē. i. sine actu
ali fetu. sed cordis mūdicia vocat inco-
ingnationē. De corde eī exeūt q̄ coing-
nant hoiem. Math. xv. Que nesciunt
thorū i delicto. i. q̄ nō est expta appro-
batio lectū vel cōcūbitū illicite volu-
ptatis. Et q̄re felix. Certe q̄a licet non

habeat pro nūc fructū vētris hēbit tū
fructū in respectōe aīaz scāz. i. in t̄pe
illo quo de aīaz respiciet p̄ opib⁹ v̄tuo-
sis que in hac vita fecerūt. ad Roma.
vi. in fine. Habetis fructū v̄z in scifi-
cationē finē verō vitā etnā. Et Canti.
iii. Veniat dilect⁹ me⁹ in ortū suoz vt
cōmedat fructū pomoz suoz a

Dubitatio l̄salis. Vtrū v̄ginitas sit
v̄tus moral. q̄ nō videt̄ p̄mo sic: nul-
la v̄tus inest nobis a natura. ii. Ethic. s̄
v̄ginitas inest nobis a natura igit̄ r̄c.
Scdo sic. Ois v̄tus moralis generatur
ex actib⁹. ii. ethic. Virginitas autē nōn
generat̄ ex actib⁹ igit̄ r̄c. Tertio sic
nulla v̄tus auferē i uolūtariē v̄ginitas
auferē i uolūtariē sicut patz in oppres-
sis igit̄ r̄c. Quarto sic nulla v̄t⁹ p̄-
dit̄ sine pctō et meritorie. s̄ v̄ginitas
p̄dit̄ sine pctō et meritorie p̄ matrio-
niū p̄me Corin. viii. Nō peccat v̄go si
inubat. Quito sic ois v̄t⁹ amissa pōt
per p̄nīaz restitui. s̄ v̄ginitas amissa
nūq̄ pōt restitui. ḡr̄c. Sexto sic Nul-
la vera v̄tus est in ifidelib⁹ sicut p̄bat
Aug⁹. cōtra Iulianū. li. iii. Absit inq̄t
vt in aliquo sit vera v̄tus nisi sit iust⁹.
Absit autē vt vere iust⁹ sit nisi uiuat ex
fide. sed v̄ginitas ē in ifidelib⁹ sicut pa-
tuit de v̄ginib⁹ d̄ce veste sacra. quaz
vna aquaz de tiberi pōtauit in cribro
in signū virginitat̄ sicut recitat Aug. in
de ciui. det. li. xviii. c. xviii. et Valer⁹
viii. c. viii. Septimo sic. Oē qd̄ recedit
a medio v̄tutis ē viciōsū. s̄ virginitas ē
huiusmōi Probatō. dicit enī phs. ii.
ethic. q̄ q̄ oī voluptatē ponit̄ nec ab vna
recedit est in p̄t⁹. q̄ at oēs fugit agre-
ssis et ifensibilis s̄ virginitas recedit ab
oib⁹ voluptatib⁹ veneris ḡr̄c. Octa-
uo sic q̄cqd̄ cōtra p̄ceptū legis dīne est
viciōsū. s̄ v̄ginitas est huiusmōi. quia

ceptū est. Gen. p. Crescite et multiplicamini et replete terrā. Cōfirmat: q̄a sicut p̄ceptū de cōseruatiōe indiuidui est de p̄ceptis legis nature ita p̄ceptus de p̄seruatiōe speciei ḡ sicut peccaret q̄ abstineret ab oī cibo ⁊ potu ita peccat q̄ ab oī actu ḡnatiōis abstinet. No no sic: nulla v̄tus indiget sacrificiis expiari: sed plato legis suā p̄petuā cōtinentiā expiasset sacrificasse nature p̄ eius dēptinētie vicio abolēdo. Fz Aug. de vera religione. c. iiii. Decimo. q̄ habet v̄nā virtutē hēt oēs: s; q̄ caret virginitate aliq̄n hēt alias virtutes: ḡ virginitas nō ē virt⁹. Ad oppositū ē ambrosius li. suo de virginate. Dicit ei sic Principalis virt⁹ est virginitas. p̄p̄: s; oī virtuti debet p̄miū s; virginitati debetur ceteris. fruct⁹ sicut patz ex glosa. Math. xiiii. Ad q̄stionē dicēdū distinguēdo de isto termino virginitas. accipit⁹ ei eguoce ap̄d doctores. Vno mō vocat⁹ itegritas carnis ⁊ sic oīs mulier nascit⁹ virgo. Vñ ista virginitas nō ē virtus. tū q̄a inest a natura. sicut arguit⁹ i p̄ncipali argumēto. tū q̄a talis virginitas nō est nisi in sexu femieo. tū q̄a virginitas que est virt⁹ stat cū carētia illius itegritatis. tū q̄a itegritas talis haberi pot⁹ in corpe sine virginate. Sc̄do mō accipit⁹ virginitas pro inexperientia cuius cūq̄ veneree delectatiōis ⁊ sic ē v̄ginitas termin⁹ p̄ua tū negās talē experientia in p̄sona nata expiri. Tertio mō accipit⁹ virginitas p̄ habitū p̄tinēdi ab oī venerea voluptate cū negatiōe volūtariē experientie de p̄terito. Quarto mō accipit⁹ virginitas p̄ habitū p̄tinēdi ab oī venerea voluptate cum negatione volūtariē experientie cuiuscūq̄ veneree voluptatis de futuro p̄p̄tē deū. ⁊ sic de in

tranea rōe virginitatis est votū p̄tinētiē in futurū et sic loquitur Aug. de sc̄a virginitate. Vbi dicit q̄ virginitas est cōtinentia qua itegritas carnis ip̄a creatori carnis et aie. venies cōsecrat⁹ et cōtinuitur. Primo mō accipiēdo virginitatē videlz p̄ carnis itegritate notū ē q̄ nō ē virtus sicut sup̄ius dictū est. cū oīs virtus sit in aīa subiective nulla in carne. Nec sc̄do modo est virt⁹ cū sit añ ānos discretionis. Sed tertio et quarto modis est virt⁹ cū ratio ē q̄a oīs talis virginitas est cōtinentia oīs cōtinentia ē virtus sicut notū est. Notandū autē q̄ sic se habet virginitas ad cōtinentiā vel castitatē sicut magnificētia ad liberalitatem. Liberalitas enī habet pro materia generalit⁹ quoscūq̄ sūptus. et vsū pecunie in dando sicut patet. iiii. ethi. Sed magnificētia habet materiā specialē in qua est maior difficultas. s; magnos sūptus. Eodē modo p̄tinet ad cōtinentiā abstinere ab omni experimētō veneree voluptatis illicite. que est cōtra leges matrimonii. sed ad virginitatē p̄tinet p̄seruare p̄sonā immunē ab omni experimētō cuiuscūq̄ veneree voluptatis licite vel illicite. Ex istis patent quatuor. Primū q̄ virginitas carnis nō est virt⁹. sed sola virginitas mētis. Nam omnis virt⁹ est habit⁹ mētis.

Sc̄z q̄ aliqua mulier potest naturalit⁹ eē mater ⁊ virgo loquēdo de virginitate q̄ est virt⁹. Tertio vs̄ q̄rto mō hoc satis patz q̄a mulier pot⁹ opprimi ⁊ imp̄gnari violēter manēte quocūq̄ habitū virtutis in mēte sua vniiformiter et sic loquit⁹ bt̄s Aug. p̄. de. ci. dei. ca. xvii. ⁊. xix. vbi dicit exp̄sse q̄ si violēter opp̄ssis periret pudicia nō eēt virtus aīni nec p̄tinēbit ad illa bona qu

bus beneviuitur. sed in bonis corpori
annumerabitur cuiusmodi sunt vires. pul
ritudo. sanitas. et huiusmodi. Et ponit
exemplum quomodo quidam obstetrix vir
ginitatem cuiusdam explorans siue mali
uolentia siue insipientia siue casu fre
git et perdidit eius virginitatem. si autem est sicut
dicit augustinus contra fatuum est dicere ali
quid pudicitie perisse. Tertio elicitur quod in
utroque sexu per solam voluntariam experientiam
am voluptatis fit corruptio virginitatis
quae est virtus. Dico voluntariam ad excluden
dam experientiam per coactionem vel per for
mationem. Quarto sequitur quod deus potest
virginitatem amissam denuo reparare si
cut potest quicquid aliam discontinuationem vel
vulnus corporis renouare. et hoc acci
piendo virginitatem primo modo. de hoc
dicit Iherosolymus. Dicendum est quod accipit virginitatem
secundo modo pro in experientia venereae
delectationis modo corruptam hoc est ex
pertam non potest deus reparare ut fiat
in experta. Et loquitur de corruptioe vo
luntaria. Ad primum quoniam arguitur quod vir
ginitas inest a natura patet per predi
cta. Ad secundum dicendum quod habitus tal
virtuosus respuendi omnes venereas vo
luptates potest satis bene generari ex ac
tibus et etiam augumentari quoniam in hiis vide
atur quod propositio assumpta sit falsa. non
enim omnis virtus generatur ex acti
bus quia pauper potest habere liberalita
tis habitum secundum quem operaretur si sibi
esset materia ex sole doctrina aristoteli. et in
experientia expendendi. sed aristoteles vult
dicere quod omnis virtus secundum speciem na
ta est generari ex actibus. Aliter non posset
pauper esse magnificus nec liberalis
nec fortis nisi per exercitium corporali
um timorinum quod non est verum. Item in christo
fuerunt istae virtutes ante actus. Ad ter
tium per quod virginitas quae est virtus nunquam au

ferri inuoluntarie sicut dictum est. Ad quatuor
tum si diceretur quod votum esset de ratione vir
ginitatis quae est virtus. sic videtur augustinus dice
re. tunc uero potest per se sine peccato. Aliter potest
dici quod est virtus tanta quod ad eam nullus obligetur
sub precepto nisi voluerit. id est potest amitti
sine peccato. hic non dico per ad primum. Ad
quintum quod virginitas quae est virtus potest reparari seu
recupari per penitentiam quantum ad habitum mentis et
tunc dicitur continetur et non virginitas propter con
notationem sex pietatis praecedens. sed virtus ta
lis persona habitura sit ante eam patebit in
proxima lectione. Ad sextum peccat augustinus. quod
in infidelibus nulla est virtus. quia non referunt
ad debitum finem: et per primum deficit circum
stantia finis quae est maxima. Ad septimum
quod virginitas non recedit a medio recte
rationis. sicut nec magnificus. Recedere
autem a medio recte rationis est omittere a
ligid eorum quod oportet fieri secundum dictam est recte
rationis. Si virgo non abstinet ab omni delecta
tione quia tunc foret infidelis vel agrestis. sed
abstinet solum a delectatione venerea: et
propter has multas alias experiri potest. namque
speculationem virtutibus in se mirabiles delec
tationes sicut dicitur in x. ethi. Ad octimum di
cendum quod multitudinem datur preceptum diuersi
mode. aliquando sic datur quod quilibet de multitudine
die ad id obligatur. aliquando datur sic quod suffi
cit quod aliquis vel aliquis de multitudine huiusmodi faci
unt: sic alicuius potentiam percipit quod una mis
sa datur per unum hominem et sufficit quod vnus
de potentia celebret. Prius datur preceptum co
medendi totum huiusmodi species: quia pertinet ad com
munitatem idiuuui. et secundo datur preceptum
gaudendi. Et sic preceptum gaudendi stat ad
multitudinem hominum: et tamen in oculis illorum sal
tem soluto a matrimonio pertranemere licet.
Et hec potest esse materia argumenti.
Ad nonum de platone fatue fecit sacri
ficando et ut reformaret se ritum infideli
um. Ad decimum dicendum quod quod habet

virtutē vnā habet aliq̄ mō oēs: non tñ pfecte. sed q̄a habet rectā rationē q̄ cōstituit mediū in oi v̄tute. nō ēi q̄libz liberalis habz pfecte magnificētā. nec oīs p̄tinēs habet pfecte statū v̄ginitatē sed p̄cipiat aliq̄ mō: q̄a p̄mpter facilit̄ detestatur delectationes illicitas.

LECTIO. XL.

E T spado q̄ nō opat̄ est p̄ man̄susus im̄gitatē nec cogitauit aduersus deū negligētia. Dabit̄ enī illi si dei donū electuz et fors in tēplo dei acceptissima. Postq̄ sp̄s sc̄s cōmēdant excellētā castitatis in sexu fragili ori in sexu sc̄z femieo. Hic cōsequēter cōmēdat castitatē in sexu fortiori. sc̄z masculino. Et circa hoc duo facit. Primo excludit ea que repugnat̄ s̄ctevirginitati. Et sc̄do subdit ea q̄ d̄buntur pfecte castitati. ibi. Dabit̄ enī. Circa p̄mū excludit dno. Primo innaturales delectatiōes que cōsistūt in actu. Sc̄do carnales cogitatiōes q̄ fiūt in cogitatu ibi. Nec cogitauit. Dicit ergo p̄mo sic. Nō solū mulier habebit fructū in re-
A Distinguit tamē gramatici inter istos tres terminos. Eunuch⁹. spado. castrat⁹. Vñ castrat⁹ dicit̄ q̄si cast⁹ nat⁹ sicut naturaliter frigidi et ipotētes ad generadū. Spado dicit̄ qui iuit⁹ castratur eunuch⁹ qui volūtariē se castrari p̄mittit. v̄sus. Castrati natura facit lenta spadonē. Efficit improbitas eunuchi sola voluntas. Sed ista dicta parū aut nihil valent. q̄a gētiles ab antiquo eunuchos fecerunt pueros p̄pter tres rationes. Primo vt diu in eis vox pue-

rilis pmaneret. Sc̄do vt essēt apti ad cūstodiēdas dñas. q̄a ex tūc filios vel filias heredes facere nō potuerūt. Tertio vt eis more zodōitico sacrilegi abuterentur diuiti⁹ q̄a ex tūc sēp manebāt imberbes. Castrati enī in iūnetute nō q̄ barbescūt. Accipit̄ aut̄ spado in p̄posito generalit̄ p̄ quocūq̄ v̄tuofo abstinentē ab actu venereo q̄licūq̄ volūtate et v̄tuofo. sicut sterile acceptit̄ sup̄ius p̄ q̄amq̄ v̄tuofo et effectualit̄ nō fecūda. Et isto mō hō potens generare caste viuēs amore dei. pōt vocari spado. q̄a sibi potissime debet̄ merces v̄ginitatē cui⁹ mōi sūt viri eccl̄iastici z religiosi. De q̄bus loquit̄ Saluator Math. xix. Sūt eunuchi q̄ castrauerūt se ipsos p̄p̄ regnū dei. De istis dicit̄ ysaiē. lvi. Dicit̄ dñs deus eunuchis q̄ custodierunt sabbata mea. z elegerūt q̄ ego volui z tenuerūt fedus meū: dabo eis i domo mea: z in muris meis locū z nomē meū: a filiis z filiabus. **A** Dubitat̄ v̄trū liceat alicui seipm castrare p̄pter p̄tinētā suādā. Videt̄ q̄ sic. q̄a Mat. v. z. xviii. similis. Si pes tu⁹ aut man⁹ tua aut oculus tu⁹ sc̄dālisat te: abscedet̄. Sc̄dālisare est dare occasionē ruine. Itē p̄p̄ sanitatē corp̄is cōsequēdā licet hōi se mutilare. ḡ a multo fortiori p̄pter v̄tutes z sanitatē sp̄alē. Itē Mathei. xix. Eunuchi sūt zc̄. p̄p̄ Origenes legit̄ hoc fecisse de seip̄o non p̄p̄ p̄seruādā cōtinētā. sed p̄p̄ vitandā in familiāz malā suspicionē vt posset libere in occulto p̄dicare tā mulierib⁹ q̄ viris. sicut legit̄ libro vi. Eccl̄iastice hystoric tpe p̄secutiōis eccl̄e. Sed ad oppositū q̄ nullomō ē faciēdū habet̄ in Cano. di. lv. Si qs abscederit. vbi sic d̄r Si qs aputauerit sibi virilia nō fiat clericus quā suū est homicida et dei cōdi-

tionis est iimi. Si q̄s cū clerico fuerit
abscideret semetip̄z oīno dānē. quia
sui homicida. si ē est fecit tale qd̄ pp̄t
quod homicidiū posset fuisse secuti.

Ad primū illa auctoritas nō intel-
ligitur de m̄borū abscisione. s̄z no-
mine partii corpis vocant̄ amici ne-
cessarii. q̄a q̄tūcūq̄ sunt familiares spe-
ciales vel necessarii et alliciāt ad pec-
cādū proiciēdi sūt a familiaritate n̄ra

Ad secundū negāda est cōsequētia
quia salutē mentis nō posset taliū ab-
scisio prestare imo magis prestāt me-
ritū si per rationē passioēs eorū v̄tuo-
se doment̄. Ad tertiū similit̄ est di-
cendū. Ad quartū de origine mire
deuotiois act⁹ fuit nec fuit pp̄ter hoc
impedit⁹ ne esset sacerdos ordinat⁹ si
cut notat glosa. di. lv. Si q̄s absciderit
sed suū factū nō est trahēdū in conse-
quētiā. tales enī decipiūtur in scō suo
et retorquet̄ necessitatē peccādī in de-
um sive nature conditorē. Talis ergo
spado erit felix in futuro pp̄ter suam
v̄ginitatē in p̄nti. sed tñ oportet q̄ du-
obus viciis careat ad hoc vt seruat vir-
ginitatē p̄fectā videlz cōtactu manua-
li et libidinoso ad puocādū delectatio-
nē carnis et cogitatu m̄tali voluptuo-
so ad excitandū ymaginationē cordis
Vnde dicit q̄ felix est spado qui non
est opat⁹ p̄ man⁹ suas iniquitatē. q̄tū ad
pctm̄ p̄mū nec cogitauit aduersus de-
um negligētia. q̄tū ad scd̄z. Ex q̄ patet
q̄ tact⁹ i pudici sūt pctā mortalia. et ex
secūdo q̄ morose cogitatōes ad dele-
ctādū carnalit̄ ordinate negligētia. s̄ in
genere mali carnalis. Eccl̄. xvii. in fi-
ne. Quid nequ⁹ q̄ qd̄ excogitauit ca-
ro et sanguis. Cōsequēter ibi. Et dabi-
tur illi. Excl̄usis repugnātib⁹ v̄ginita-
ti. subiūgit illud qd̄ dabit⁹ p̄fecte casti-
tati Et dicit qd̄ dabit⁹ illi viro casto si-

dei donū electū. Electū id est vita eter-
na in cōtēplatiōe diuinitat̄ q̄ fidei suc-
cedet et oībus fidelib⁹ p̄mittit̄ Apoc-
sc̄do. Esto fidelis vsq̄ ad mortē et da-
bo tibi coronam vite. Et non solum
hoc imo dabitur ei fors in templo dei
acceptissima. i. aureola singularis pro-
gatiua v̄ginitatis q̄ est cōditio nobissi-
ma et acceptissima in celo. q̄a est cōdi-
tio xp̄i et matris suez oīm āgeloz. Est
enī v̄ginitas virt⁹ āgelica. s̄m Ihero.
B Dubitatio l̄ra. Vtrū v̄ginitati de-
beat aureola. Q̄d non videt̄. q̄a si sic
vbi esset p̄fectior v̄ginitas magis de-
beret aureola: sed p̄fecta v̄ginitas fu-
it in xp̄o et in bt̄a v̄gine et nō tñ debe-
tur aureola: q̄a nullā pugnā susti-
nērūt in cōtinēdoz p̄ p̄ns nulla fuit i eis
victoria sp̄s sup carnē. q̄ si eis rōe vir-
ginitatis nō debet aureola. in q̄bus tñ
potuisse fuit v̄ginitas q̄ nulli alteri ra-
tione v̄ginitatis debet aureola. pp̄
maiorē difficultatē in abstinēdo a ve-
neris sustinet̄ vidue q̄ v̄gies q̄ maio-
rē nō debet victoriā si bene uiriat. s̄z eis
nō debet victoriā. ergo nec v̄ginitas
Assūptū p̄z ex dicto. Iero. loquētis de
viduisz dicēt. q̄ q̄to maior ē difficul-
tas expte quōdā voluptatē illecebr̄ ab-
stinere tanto mai⁹ est p̄mū. Et aristo.
de animalib⁹ dicit. q̄ inuenes corrupte
magis appetūt coitū pp̄ter remēora-
tionē delectatiōis. ergo r̄c. pp̄ Tātū
meriti ē castitas p̄iugal̄ sicut virgitas
sed castitati p̄iugali nō debet aureola
ergo r̄c. Assūptū p̄z illd̄ Aug. de bo-
no p̄iugali. c. xl. Et allegat mgr̄ sniaz
xl. dif. xxxiii. c. vi. Sicut nō est impar-
meritū patie in petro q̄ passus ē et in
iohanne qui passus non est sic non est
impar meritum continentie in iohā-
ne qui nullas expt̄ēruptias et i abra-
hā q̄ filios genuit pp̄ naturali ne-

cessitati nō correspōdet p̄miū. sed qdā sūt naturalit̄ ipotētes ad generādū. si cut frigidi ⁊ castrati in iuuetute. ergo in illis v̄ginitas non meret̄ aureolā.

p̄ sc̄dm aug. de sc̄a v̄ginitate. ⁊ allegatū fuit in q̄stione p̄cedēti. Virgītas est p̄tinētia q̄ carnis itegritas ipsi creatori carnis ⁊ aīe vouet̄ ⁊ p̄secrat̄ ⁊ p̄seruatur ergo nulla meret̄ aureolā: nisi q̄ cadit subvoto vt videt̄ p̄p̄ ponam⁹ q̄ aliq̄ v̄go nubat. tñ añ copulā carnalem moriat̄: q̄ro an ista v̄go habebit aureolā v̄ginitatē: an nō Si nō. Cōtra qui p̄traheret cū tali nō foret bigam⁹ dist. xxxiiii. Valētino. ergo cōtrahēt eū v̄gie q̄a oīs cōtrahēs matrimoniū cū vidua vel corrupta. ē biga⁹. dist. xxxiiii Maritū. Et extra de bigamis. Nup.

Si habebit aureolā. Cōtra nō est v̄go mēte. q̄a s̄z Aug. de nuptiis Virginitas ē in carne corruptibili icorruptōis p̄petua meditatio. s̄z ip̄a fuit ip̄posito soluēdi v̄ginitatē ergo p̄didit virginitatē. p̄p̄ ponam⁹ q̄ aliq̄s voueat virginitatēz postea corrupat̄ mēte q̄a vult oīno ex deliberatōe p̄mittē actuz luxurie. iste ē corrupt⁹ mēte ergo nō hēbit aureolā. Cōtra ē itegra carne et postea penituit. ergo recuperat̄ v̄ginitatē. ergo hēbit aureolā. Itē hēat aliq̄s volūtātē nubēdi. ⁊ sic decedat: q̄ritur an hēbit aureolā. Ad oppositū sūt cōiter doctores. Ad q̄stionē dicēdū q̄ sic. Ad cui⁹ euidentia nota qu q̄. b Primū q̄ p̄miū duplex dabit̄ btis videlz essētiāle et accidētale. Premiuū essētiāle p̄sistit i fruitōe essētie diue dare vise. P̄miū accidētale vocat̄ qdāq̄ gaudiū qd nō est de deo dare viso. s̄z de creatura. Sc̄do nota q̄ p̄miū accidētale dī duplicif. P̄rio dī

gaudiū specialit̄ de aliq̄ actu aīe iportate excellētē victoriā habitā meritorie in p̄nti. Alio mō dicit̄ cōiter gaudiū de q̄cūq̄ re creata. Tertio nota q̄ actus excellētis victorie in p̄nti pōt esse in materia triplici fm q̄ triplicez pugnā habem⁹ videlz p̄tra carnē. p̄tra mūdū et cōtra diaboliū. Contra carnē excellētissimā victoria est virgītas que est virt⁹. Nā virtuo se respuit oēs venereas delectatōes tā licitas q̄ illicitas si cut in p̄cedēti lectōe dictū ē. Cōtra mūdū. i. cōtra malos hoies mūdānos qui bonos p̄sequūt̄ ⁊ p̄tēnūt p̄fectissimā victoria ē martyriū p̄p̄ x̄p̄s. Cōtra diaboliū q̄ falsa nos suggestione conat̄ se ducere p̄fectissimā victoria ē p̄dicatio si ne doct̄na q̄ hō semetip̄s nō solū bene regit. s̄z alios corrigit ⁊ instruit. Et istis trib⁹ ḡnib⁹ hoiz v̄gib⁹. martyrib⁹. ⁊ doct̄orib⁹ tres aureole deputat̄ p̄p̄ tres actus excellentes et p̄inlegiā victorie.

Quarto notandū q̄ btitudo essētiālis vocat̄ methaforice corōna vel aurea. Btitudo ūvel gaudiū accidētale debitu ope excellētis victorie vocat̄ aureola. Et hoc p̄ tātō q̄a oē gaudiū essētiāle est de deo. Sed gaudiū accidētale in btis est de creatura et min⁹ q̄ essētiāle gaudiū ⁊ ideo per t̄minū diminitūnū oportuit denotari. Quīto notādūz q̄ cū oē gaudiū sit act⁹ aīe. sicut aurea est i aīa. ita etiā aureola. redūdabit tñ in corp⁹ p̄ aliq̄d signū euident̄ illi corre spōdēs qd q̄le erit nō est mihi notum

Ad p̄mū i oppositū de v̄gie gl̄iosa tenet sc̄us Thomas q̄ aureolā habuit et tñ nullā pugnā a carne sed ab hoste habuit tēptatōes de carne. De x̄p̄o vō dicit̄ q̄ nō habuit aureolā sub noīe aureole. q̄a iste t̄min⁹ aureola. iportatvi

ctoriā p̄icipatā ab aliq̄ qđ x̄p̄o nō p̄ne
nit i q̄ est plenitudo victorie. Et simili
ter importat q̄ aureola a p̄ncipe con
ferat. p̄t tñ aliter dici q̄ iste t̄minus
victoria dicit donum iū rationis super
camē et p̄notat resistētiā que non fuit
in christo nec in matre. s̄z q̄a fuit ple
nū dominiū rōis iō hñt aureolā ex a
lia cā debitā eisq̄ nobis Ad secūdu
dicēdu q̄ si attēdam⁹ istā vna m̄ actio
nem tēptationis carnis que est recor
datio ex p̄te voluptatis cōstat q̄ hec ē
invidiis ⁊ non iuv̄ginit⁹ est tamē in
eis imagiatio quedā ex parte lascīvie
cū istis t̄b⁹ circūstātus q̄ sūt desideriū
experiedi ex curiositate. sicut hō ma
gis desiderat videre modicū negociū
qđ nūq̄ vidit q̄vnu magnū monasteri
um. Secūdo ē estiatio maioris delec
tationis q̄ sit in reiveritate. Tertio ig
norātia incōmodorū et turpitudis cō
comitātis. ⁊ iō simplicit̄ loq̄ndo pug
na virginū est difficilior q̄ viduarum
Ad tertiū dicēdu q̄ nō ideo dat̄ virgi
ni aureola: quia ē maioris meriti. sed
q̄a ē distinctīna singularis victorie vel
dominii sup̄ carnē. Vñ beata katheri
na h̄z aureolā v̄ginitatis magdalēa n̄.
et tamē est maioris meriti cū castitas
cōiugal̄is et castitas pro tempore grē
nō eq̄pāt. sed castitas cōiugal̄is antiq̄
rū p̄t equiparari castitati nove legis
et excedere et excedi. sed nō seq̄t. iste
due persone equiparāt in mento er
go signa habeat aureolā: ⁊ alia Ad
q̄rtū dicēdu q̄ vel tales naturalit̄ casti
p̄formēt suū p̄positū sine necessitati et
tūc habebūt. aut nō sed sūt mēte cor
rupti et tūc nō habebūt Ad q̄ntum
de dicto aug⁹. dicēdu q̄ aureolā v̄gini
tatis cōpetit cuilibet hñti propositum
abstinendi a venere voluptate. si illud

p̄positū nūq̄ fuerit effectualiter inter
ruptū p̄ exp̄iētiā oppositāv̄sq; ad mor
tē. si v̄o fuerit in̄ruptū effectualiter ū
habebit. Aut si fuerit ruptū per p̄posi
tum contrariū sine effectū sicut forte
persona cōsentit ex deliberatione i ac
tūvenereū distiguēdu ē. q̄a vel postea
pemitet de isto cōfēsu que nullū opus
sequebatur et tūc adhuc habebit aure
olā. q̄a v̄ginitas q̄ est v̄tus per penitēti
am restituit. vel nō pemitet citra mor
tē et tūc nūq̄ habebit: dato etiā q̄ sal
vet Ad sextū dicēdu eodē mō q̄a
illud propositū carnalis p̄mixtiois ab
luit p̄ penitētiā dolēs q̄ discōtinuavit
propositū p̄tinēdivel nō. Si sic. habe
bit. si non. neq̄q̄. et sic iohannes eu
nāgelistā v̄ginitatē perditā recupera
vit qñ x̄ps eū de nuptiis volētē mube
re reuocavit. s̄m Ihero. Et ultra p̄ ar
gumēto nota q̄ corruptio indicēs bi
gamiam est solutio itegritatis carnis
nō corruptio mētis Ad septimum
per idem Ad octaviū similit̄ ex die
tis patet q̄ multe virgines carebūt in
celo anreolā v̄ginitatis. sicut q̄ moriū
tur cū propoito m̄bedi. m̄te etiā cor
rupte secundū carnē cū propoito cōti
nēdi. sicut patet de opp̄s̄is a barbaris:
habebūt aureolam. De pueris infra e
tatē v̄triusq; sexus nō video causā qua
re aureolā habere debēt. in q̄b⁹ nec fu
it v̄ginitas que est virtus nec victoria ali
qua super carnē **LEC. XLI.**

b onorum enim laborum glorio
sus est fructus. et que nō cōcidat
radix sapientie Postq̄ sp̄s s̄ctus
declaravit q̄ cōtinētiā v̄ginalis habe
bit in futuro triūphalē remuneratio
nem. Hic assignat tate remuneratiois
rōez. Ponit autē hāc remuneratioez
in duplici exēplo. Primū est i opera

bulib⁹. Secūdu iū nāturalib⁹. Primū est tale. In oī genere operabiliz q̄to labor ē grauior tāto merces correspōdēs erit maior. Patet i agricultura in militia. in edificio. ⁊ in omni arte. sed militia cōtra carnē est opti^m labor et optima agricultura est colē terrā carnis. et laboriosū edificiiū ē stattere in carne tēplū xpī. ḡ tali militie agricul ture v^t edificio merces optia corrūdz et hec oīa facit v̄gitas. **A** Et h̄ in mūt q̄n dicit. Bonorū laborū gliosus ē fruct⁹. q̄si diceret. Sicut minoris laboris est cōiugiiū q̄viduitas. rviduitas q̄virginitas. ita fructus gloriofior v̄ginitati q̄viduitati et viduitati. q̄ coniu giō deputatur. Et hoc ē qd dicit. Lu. viii. Semē cecidit in terrā bonā et or tū fecit fructū cēuplum. Et math. xiii dederūt fructū aliud centesimū aliud sexagesimū. aliud tricesimū. Et p̄uen ient fruct⁹ cētēsim⁹ debet v̄ginib⁹ Sūt enim cēti decies decē q̄ ē innumer⁹ qua drat⁹ ipi⁹. x. Hab⁹ ei quq̄ sēsus exteri ores ⁊ quq̄ potētias sēsitias itēriores sicut p̄. ii. de anima. In istis autē sensu bus viget p̄ntas p̄cupiscētēz fomitūs carnis. Iuxta illud gen. viii. Sēsus enī ⁊ cogitationes hūani cordis p̄ni sunt ad malū ab adolescētia sua. q̄a ergo v̄ gues istas decē potētias p̄gnoscatinas et sēsitias ducūt in decē mādata deca logi perfecte eas iuxta illa regulādo merito eis fruct⁹ cētēsim⁹ corrūdet: ⁊ iō bonorū laborū gloriosus ē fructus Secūdu exēplū ē in nāturalib⁹. Et ē ta le. In omni arbore et planta et herba bonitas fruct⁹ surgit multū ex boita te radicis. et eodē mō ē i moralib⁹. q̄a radix i moralib⁹ ē caritas. Iux illud ad eph. iii. In caritate radicati et fūda ti. q̄to autē ista ē maior tāto meritū est

maioris acceptionis apud deū. s̄v̄gi mitas ex maiori caritate procedit. er go sibi corrūdet melior fruct⁹ Et h̄ est qd dicit. Et que n̄ p̄cidat radix sapiētie. hoc ē bōi labores q̄ sūt i victoria passi onum carnaliū ideo h̄nt bonos et glo riosos fruct⁹ q̄a p̄cedit a radice sapie q̄ ē caritas siue timor filiat. Eccl. i. Ra dix sapie ⁊ ē tiere deū. ⁊ ista radix nū q̄ concidet. quia sequit̄ ibidē. rami ei⁹ lōgeui. gen. ii. et ideo glōsus ē fruct⁹. De quadruplici bono fructu legim⁹. **a** Est enim fruct⁹ v̄ginalis fecunditatis. fructus moralis sanctitatis. fruct⁹ doctrinalis fertilitatis. fruct⁹ eternalis felicitatis. Prim⁹ v̄gitalis fruct⁹ ē v̄ginalis fecunditatis. fruct⁹. s̄. v̄ginis benedicte de q̄ et de q̄. Luc. i. d̄r. Benedicta tu i mulierib⁹. et b̄ndict⁹ fruct⁹ vētris tui. Benedicta tu inq̄t iē mulieres. Tu es apis mellificās. vitis lenificās. tell⁹ s̄cificās. ⁊ fic⁹ fortificās. apis dulcoris vitis odoris. tell⁹ honoris. et fic⁹ vigo ris. Prio inq̄ tu es apis dulcoris mellificās Eccl. xi. Breuis i volatib⁹ apis ⁊ i itū dulcoris habet fruct⁹ illius. Apis breuis ē maria hūil. Tu es vitis odoris fructificās. In cui⁹ p̄sōa d̄r eccl. xxiii. Ego q̄vid fructificauī suauitatē odorū Tu es tell⁹ s̄cificās. de q̄ p̄s p̄cinit. Do mi⁹ dabit benignitatē et t̄ra nrā dabit fructū suū. Tu es fic⁹ vigoris fortificās Ioel. ii. Lignū attulit fructū. vinea et fic⁹ dederūt vitē suā Narrat plim⁹. li. xii. c. vi. q̄ i india crescit fic⁹ mirabili mō fructificās ⁊ i fructib⁹ ita o multa q̄ p̄ pōdere rai depmūt ad t̄rā ⁊ rur⁹ de t̄ra recrescūt: folia h̄z ita lata. q̄ ex tēdūt i modū pelte. Vñ sub his foliis latitāt hoies ⁊ iumeta subvmbra iocū distia. h̄z pōa ita d̄cia q̄ p̄ dulcedie p̄ miracō a cōedēb⁹ r̄putat⁹ i deportat⁹

Moralit̄ ista fic⁹ est parabola v̄ginis benedictę. Math. xxiiii. Ab arbore fici discite pabolā. hec ei hz ramoꝝ longitudinē. folioꝝ āplitudinē et pomorū dulcedinē. Rami i hoīe sūt potētie aīe: mēoria intelligētia et volūtas cuz potētū sēsūtis. Isti rai erāt plei fructibus in maria. Mēoria deuotōe. itelligētia. cōtēplatione. volūtas dilectione sēsūs p̄passione. Intantū fuerūt onusti rami istū vtutib⁹ gratiis et meritis. qv̄sq; ad terrā se ichinauerūt p̄ humilitatē qñ dixit. ecce ancilla dñi. lu. i. Secūdo ista fic⁹ habet folioꝝ amplitudinē tātū q̄ ad modū pelte p̄tegere pōt hominē etiāvnū foliū. Certe moralit̄ v̄go ista tātā hz v̄boꝝ potētiā et grāz i curia sūmi r̄gis. q̄ tā hoīez v̄nētē rationabiliē. q̄ iumētū. i. hoīem v̄nētē bestialiter p̄tegit et defēdit si ad ei⁹ patrociniū velit habere refugiū. Mich. iiii. Sedebit vir sub t̄ficū suam Tertō habet fic⁹ ista in pomo suo tātā dulcedinem q̄ eius suauitas a cōdentib⁹ p̄ miraculo reputat̄. Nā filio suo in eterna cena fruentib⁹ ineffabilē cōfert dīcedinē vt dicatvnaq; persona illd Cāticoꝝ. ii. Subvmbra illi⁹ quē desideravi sedī. z fruct⁹ ei⁹ dulcis gutturi meo ḡ bñdicta tui it̄ mulieres z bñdict⁹ fruct⁹ v̄t̄ris tui. Nā fructus tuus est fructus lucis. fruct⁹ crucis. fruct⁹ ducis. et fruct⁹ nucis. Fructus lucis per puritatē. puer. iiii. Primi z purissimi fruct⁹ eius. Et ad ephē. v. Fruct⁹ lucis ē i omni bonitate et iusticia et veritate. Fructus crucis p̄ passibilitatē. puer. xi. Fruct⁹ iusti h̄gnū vite. Fruct⁹ ducis pp̄ nobilitatē. sicut dicim⁹ q̄ aliq; fruct⁹ est regal. ecci. xxiiii. Flores mei fruct⁹ honoris et honestat̄. Fruct⁹ nucis pp̄ cōitātē. Est ei maximū foꝝ de piis nuci

bus z a piis p̄ne valde diligūt z sūt eis preciose. et certe isto mō x̄ps est factissimi p̄ci. z apud hoīes valde p̄cios⁹. Cant. vi. Descēdi i ortū nucū. s̄m v̄nā lrāz. et cant. viii. Vir affert p̄ fructu ei⁹ mille argenteos. Ergo carissimi si velitis gustare istū fructū discat̄ amare istā ficū. qa p̄ner. xxvii. Qui suat vicū cōedz fruct⁹ ei⁹. iste ē ḡ p̄m⁹ fructus Secūdo bō fructus de q̄ legim⁹ i sc̄ptura sac̄ ē fruct⁹ moral̄ sc̄itaz q̄ p̄sistit i opib⁹ iusticie p̄nie z c̄t⁹ dei. B Math. vii. Ois arbor q̄ nō facit fructū bonū excidet⁹ et i ignez mittet⁹. Et lu. iiii. Facite fruct⁹ dignos p̄nie. Est at̄ d̄ merito homis z de opib⁹ p̄nie z elemosine: sic d̄ fr̄ctū palme Dicit⁹ ei de palma q̄ ei⁹ fruct⁹ nō ēvtil̄ donec fuerit cētenari⁹. Vñ narrat⁹ q̄ milites alexandri p̄medētes dactulos palmarū iuuenū mortui sūt in eti. Moralit̄ ist⁹ p̄p̄at̄ palme. i. p̄s. Iust⁹ vt palma florebūt Opa ḡ iusti nō apparēt d̄ciavsq; p̄ cētū ānos. i. p̄ s̄iez vite p̄ntis. Ecc. xviii. Numer⁹ dieꝝ hois vt ml̄tū cētū ām z iō oz iteri patiēt expectare. Ia. v. Patiētes estote frēs vsq; ad aduētū domi. ecce agricola expectat p̄cōsū fructū t̄re patiēt ferens donec accipiat tē poraneū et ferotinu. S; dolendū ē de ml̄tū. sicut de illa ficūea de q̄ narratur Mat. xxi. q̄ x̄ps reuertēs in iherusale esuriit z vidēs ficū iuxta viāz diuertit ad eā. z cū nō inuenissz i ea nisi folia tr̄n: maledixit ficū z ait. Nunq̄ ex te nascat⁹ fruct⁹ i sēp̄ituz z statuu aruit. Ista fic⁹ designat diuites auaros q̄ sc̄ cū deus ditauit vt fructificarēt p̄ elemosinas. X̄ps esunt q̄ciēs cūq; paup̄ esurit sicut ip̄e expoit. Math. xxv. Esurui z n̄ dedisus. zc. veit ad ficūneā qñ paup̄ veit ad ditē nihil iueit ibi ni-

si folia: ga nihil ibi paup recipit . nisi amarav bā. idubitatē tali ficu de^o die iudicii maledicet qñ ei cū aliis dicet. Ite maledicti in ignē etnū q ppat^o est dy. rē. 7 iō signē dī eccē. v. Qui amat dītas nō recipiet fructū ex eis. nō dicit. q h3v^l q dispēfat. s3 q amat ad servadū . Nā de illo adverteite morte dic3 diabol^l illā dan. iiii. Succidite arbore vos ptrarii hūores. 7 dispēgite fructus ei^o. vos executores. Nā hūores ī pugnatēs ī corpe faciūt carnis corruptiō3 7 executores ordiantes de fūere faciēt opū dispēsiō3 7 segregatō3 7 tūc pūo expiēt q q aāt dītas fructū nō capit ex eis. Dicit Ar. ii. de vege. q arboref quedā plāte ī distemperatis locis faciūt pmo fruct^o acidos postea dīces 7 tadē amaros 7 fruct^o tal^o pyramidā ī vtraq^o extreitate et ī medio hab3 figurā latā. Moralit^o hō paup dat^o oīo mūdo 7 totā itētionē suā extēdēs ad h^o q tpalit^o fiat diues facit fructū ī principio valde acidū 7 acutū iehmatvigilat pcevinit laborat 7 servit^o nihil dulcedinis ēp tūc ī operib^o suis: sed p^o ea cum fuerit diues fact^o ad tēp^o lūdīt expēdit iocūdat^o solēnit et tūc ē fruct^o su^o dulcis: s3 hec dulcedo nō durat. Nā statiz tēdit ad mortē 7 tūc o3 disponē d testamēto 7 reliqre alienis dītas suas: 7 iste fruct^o nec apparet sibi acid^o nec dīcis: s3 amarissim^o qñ debet dītere frā quā coluit plē quā genuit. domos 7 cameras qñ curiose edificavit: filios 7 filias 7 uxorem qñ amavit . Et de talib^o vificat^o illud. sap. iii. Vacua ē spes illo3 7 labores sine fructu Tertius bon^o fruct^o ē doctrinalis fertilitatis: 7 istū fructū exigit dñs a doctorib^o pdicatorib^o et prelatis qb^o dicit^o. Ioh. xv.

Posuivosvt eatis 7 fructū afferat^o : et fruct^o vester maneat. Et sap. xvi. Nō natiuitatis fructus pascent homines: sed sermo tu^o hōs qui ī te crediderūt conseruat Sed de istis arborib^o dolendum est q quedam arescunt propter nimiam siccitatem qa non habent humorem deuotionis. nec zelum animarum. Osee nono. Radix eorū3 exsiccata est nequaq^o facient fructus. Nō fuit sic de primis predicatorib^o plātatīs in ecclesia : imo ipsi erant rigati p gratiam et contemplationem: Ecclesiastici. xxiiii. Dixi rigabo ortum plātationum et inebriabo part^o mei fructus Secundo alii frutescunt per curiositatem. Vnde quando parui sirculi parui frutices crescūt circūquaq^o circa arborem tunc trahūt ab ea hūorem. Ita est similiter quando ī studiō curiosa et subtilia circumpomuntur menti hominis subtrahunt ab eo deuotionem predicandi vbum dei. Per oppositum de bonis. Osee decimo ī principio. Vitis frondosa israel fructus adequatus est ei. Tertio quidā marcescunt per ventis malignitātē: et tales sūt q dimittūt predicare propter obloqa detractones et odia. Et hi vocāt^o ī canoica iude nubes sine pluuia que a vētis circūferūtur . Arbore autūales infructuose b Quart^o bō fruct^o et glōsius ē fructus eternal felicitat^o: q percipiet^o qñ christ^o dicit aīe de corpe recedēt illud. puer. xxxi. Date illi de fructu manū3 suarū 7 laudēt eū ī portis opa eius. Istos fruct^o pteplādo gustare debem^o si pro ipsis habendis pugnare velim^o . In figuram cuius malogramata. ficus et vne filiis israel ostense fuerunt :
kii.

allati fructus de terra pmissiōis anq̄ in
traret eā. Numeri. xii. ga alias terrā
tante difficultatis parū desiderassent.
Isto mō ga scūs adreas fructuū celesti
um dulcedinē prius gustauerat ideo tā-
tū ad illos anhelabat: q̄ p arborē cru-
cis q̄si p scalā ad eos accipiēdos ascen-
dit dicēs illd Cāti. vii. Ascēdā in pal-
mā et apprehēdam fructus eius. scies
qm̄ bonorū laborū glōsus est fructus.

LECTIO. XLII.

F Ili autē adulterorū in cōsumati-
one erūt et ab iniq̄ thoro semen
extermiabit̄. et siquidē lōge vite erūt
in nihilū cōputabūtur et sine honore
erit nouissima senectus eorū. Finis
potentie generatiue fm̄. Aristo. ii. de
aia. est cōtinuatio speciei in eē. ga enī
res sūt naturalit̄ corruptibiles nec pos-
sūt pmanere ppetuo fm̄ indiuiduū. vo-
luit benignitas creatoris rebis ab eo
creatis impiri et cōicare: potētia p̄du-
cēdi sibi similia in specie. Vñ cōmēta-
tor. ii. de aia: cōmēto. xxxv. Sollicitu-
do diuina cū nō potuit facere creatio-
nē pmanere fm̄ indiuiduū miserta est
eius dādo ei virtutē qua pōt pmanere
in specie: et in hoc nō est dubiū quin
melius est in suo eē vt habeat hāc virtu-
tem q̄ vt nō habeat. A Hanc autē
potētiaz generādi in natura rationali
corporea. i. hoīe sub duab⁹ legib⁹ hone-
statis sine q̄bus non posset cōueniēter
ppagatio fieri ad cultū dei. sic sup. ii.
ca. dictū fuit. Deus cōstrixit: p̄scribēs
hoī sexū et nūerū: sexū vt sit m̄lier. nu-
merū vt vna in matrimonio indiuiduā
liter cōiūcta. Est enī m̄rimoniū viri et
m̄lieris legitima cōiūctio indiuiduā
vite p̄suetudinē retinēs. xxvii. q. ii. Se-
quit̄. Et ga istas leges transgrediunt̄
īpīi ponētes hoīes siles bestis et siue

hoīs voluptatē. fidē cōiūgi nō fuātes
ideo eos sp̄s scūs in hac pte specialit̄
redarguit quicūq̄ sūt illi q̄ castitatē vi-
olāt p̄iugalē. Et circa hoc duo facit ga
p̄mo oñdit ipudice generatiōis igno-
bilitatē. Scdo honeste generatiōis no-
bilitatē. Scda pars. c. iiii. O q̄ pulchra.

Circa p̄mū duo facit. ga p̄mo oñdit
q̄ talis generatio punit̄ per cōfessio-
nē tpalē. Scdo q̄ p̄p̄dēnationē et ualē.
ibi. Et si celauerint. Circa p̄mū duo
facit. ga p̄mo oñdit q̄ vt cōiter talis ge-
neratio nō est durabilis. Scdo q̄ si ra-
ro cōtingat vt duret nō est finalit̄ ho-
norabilis. ibi. Et siquidē. Dicit ergo pri-
mo sic. Filii autē adulterorū. i. filii ge-
niti i adulterio siue ex parte viri siue
ex parte m̄lieris. in p̄sumatōe erūt. i.
in suo fine: hoc est nō diū durabūt. si-
cut nec illd diudurat qd̄ est in suo fi-
ne. Et ab iniq̄ thoro semē extermiabit̄.
Iniq̄ thorus est lect⁹ illi cui cōcubit⁹.
quia aliq̄ cōtingitlicz in pauciorib⁹
q̄ homies sic geniti sūt diūtur ne vite
Ideo cōsequēter oñdit q̄ talis gnatio
nō est finalit̄ honorabilis. Et itelligē-
da sūt hec oīa de gnatione tali que est
imitatrix sceleris paternorū: sicut tali-
ter generati solēt cōiter esse vel cōfite
uerūt esse non tū est i possibile q̄ tales
que patiunt̄ defectū nataliū fīāt mo-
rigerati et boni Aug⁹. de bono cōiū-
gali. c. iiii. et ponit. xxxv. q. iiii. Sicut
sancti. Vñ cūq̄ nascāt hoīes si p̄ntū
vicia nō sectent̄ et deū recte colāt hone-
sti et salui erūt. Semen enī ex q̄licūq̄
hoīe dei creatura est et co male v̄tenti
male erit. Filii enī nō portabit iniquita-
tē p̄ris. Eze. xviii. et ideo sciendū est q̄
cuiuscūq̄ hoīs fuerit hō filius. siue sa-
cerdotis siue adulteri. siue fornicatoris
siue cōiugatiui virtuos⁹ eē pōt si rōne et

libero arbitrio voluerit uti uoluisse. Sed quod accidit oppositum frequenter. mala educatione est causa et imitatio scelerum paternorum. Est enim homini naturale illos imitari a quibus informatione et educatione accipit. De imitatione ergo scelerum paternorum dicitur. Et siquidem longe vite erunt in nihilum computabuntur. 1. dato quod decesserit eis longa vita in presentia in nihilum id est in peccatores computabuntur quia peccatum nihil est et nihil fuerit homines cum peccatum secundum Augustinum. Contrarium autem de generatione iustorum. infra. c. v. Computati sunt in filios dei et inter factos fors illorum est. et non solum hec generationi inique peruenient. sed et sine honore erit nouissima senectus eorum. et hoc est rationabile quia honor est primum virtutis et attribuitur tamen bonis. iii. ethi. c. iiii. Cum ergo non fuerint virtuosus in principio etatis sue nec in medio irrationabile foret quod in senectute honorem consequatur. Et istud est contra quosdam qui sibi uindicant honores ex solo lapsu temporis quia senes sunt nihil in iuuetute uoluerunt. nec unquam aliquid magni uoluisse fecerunt. sed propter senectutem uindicant sibi honorem cum dicatur infra. c. v. Etas senectutis uita immaculata. Et ideo iuuenis bene uiuens merito debet habere honorem senectutis. et senex male uiuens uerecundias sine honore. Et hec est tertia species eorum que odit deus senex fatuus et in se fatuus. Eccl. xxv. in principio a Dignitate locum. utrum filii debeant aliquid dantur propter defectum natalium reportare. Quod non probatur. Ezech. xviii. Filius non portabit. etc. sed quicquid mali est in coitu illegitimo est peccatum parentum propter deum largitur bona naturalia equaliter illegittis sicut legitimis sicut uidemus quod tales sunt aliqui ita ingemiosi et fortes et sic de aliis ergo ius humanum nihil debet ab eis sub

trahere in humanis. propter ponatur quod due persone contrahant quibus simul constat de impedimento. contrahant tamen in facie ecclesie. quod ro an filii sint legitimi an non. si sic. contra non sunt geniti in matrimonio. sed non sunt legitimi. Si non. contra. Filius legitimus est qui genitus est de matrimonio legitimo uel de eo quod in facie ecclesie legitime reputatur. Ad oppositum sunt in ratione canonica et civilia quia in ecclesia filii illegitimi repelluntur ab ordinibus et beneficiis ecclesiasticis et secundum iura repelluntur ab hereditate consequenda. Ad quod non dicitur quod aliquis dicitur dantur scire dupliciter. Primo modo proprie. per hoc quod subtrahitur ei quod suus est uel quod ei debitum est. Alio modo improprie. per hoc quod aliquid non est sibi debitum quod aliter in casu poterat fuisse sibi debitum. Primum modo filio illegitimo non irrogatur dantur. sed secundo modo non inferitur sibi duplex dantur. Vno modo non admittitur ad actus legitimos. sicut ad officia et dignitates que honestate requirunt in his qui ea exercent. Aliud quod non succedit in paterna hereditate. Pertinet tamen ad sollicitudinem episcopi compellere parentes ad sustentationem talium quia de lege nature tenentur filio in educatione. viii. ethi. Ad primum dicitur quod incurrere dantur. secundo modo hoc non est proprie pena sicut nos dicimus quod sit pena alicui quod non succedat in regno per hoc quod non est filius regis. et sic non est pena alicui per hoc quod non est legitimus nec debeatur ei ea que debentur legitimis. Ad secundum neganda est pena. carueatur ei in iure humano propter matrimonium melius fuerit. Vnde quia homo naturaliter diligit prolem per hoc quod lex canet ne illegitimi consequantur dignitates uel alia que debentur legitimis homo per penam tale quantum est ex parte legis reprobatur ab adulterio et fornicatione.

tione Ad tertium dicendum quod tales iudicantur legitimi apud ecclesiam donec presertim de oppoito. Sed inquit homo suam uxorem occidere in adulterio actu deprehensa videtur quod sic. quia tale homicidium iura civilia non puniunt. sed permittunt. ut dicitur in C. Sed apparet quod non. quia uxoricidium grauius puniunt quam matricidium. quia uxoricidium prohibetur a matrimonio in eundem. secundum Canonem. Dicendum quod nullo modo licet viro uxorem occidere vel interficere nec in actu nec post actum nisi forte agendo ciliis coram iudice pro eadem vel in iudicio vel in iudicio. necesse est appropinquat illa legem si aliquid talis sit. Lex tam enim humana habuit quendam considerationem ad causas et incitamentum maximum quod vir habet quando deprehendit uxorem actualiter adulterantem. Notandum quod uxoricidium non est grauius quam matricidium. sed grauius puniuntur secundum leges ecclesie ad cohabendum putatam hominum ne uxores occidant ad quam sunt valde proni. xxxiii. q. ii. Iuxta hec sanctitas i. c. admonere. in glo. Filii autem adulteros. zc. b Circa crimen adulterii est notandum quod huius vici periculum et magnitudo per ex tribus. Ex legis antiquae grauius punitione. ex plis puerse precreatione ex data fidei violatione. De primo leuitici. xx. Si mechatus fuerit aliquis cum uxore alterius et adulterium perpetraverit cum uxore proximi sui morte moriantur mechus et adultera. Grauis pena est quae utraque persona morte afficit. Eadem pena puniuntur hoc peccatum secundum leges mundanas. nec recipitur aliqua redemptio. licet ecclesia illi legibus non sit. Item iohannis. viii. Scribe et pharisei adduxerunt ad christum mulierem in adulterio deprehensam dicentes. magister hec mulier modo deprehensa est in adulterio in lege mandauit nobis moyses huiusmodi lapidare. Per etiam quod quoniam puniuntur

hunc peccatum a domino. ii. re. xii. Cum dauid adulteratus esset cum uxore vriie. non recedens aut gladius de domo tua. vsque in septimum eum quod despexeris me et tuleris uxorem vriie ethei. In hoc peccato quoniam iustitiam assignanda prohibio abulterii in decalogo post immediate per prohibitoes homicidii et ante prohibitoem furti. Unde de peccato. Quid in omnibus peccatis adulterio grauius. Secundum enim in peccatis tenet locum. et in prohibitoibus quodammodo homicidium affilatur adulterium. cum eivir et mulier sint vna caro. quae fert uxorem alicui idem est ac si seipsum sibi auferret sicut fit in morte. Unde quoniam videtur quod si hoies multilaret Exupat autem oem furtum quod auferat cum sit creatura rationalis melius est quod frenata suba. puer. vi. Non quis culpa est cum quis furatus fuerit. Furat enim ut eum replet aiaz quoniam adultera propter cordis inopia potest aiaz suam. Quod per hunc criminis periculum ex plis puerse precreatione quod solet esse frequenter mala et inhonestas. Tunc propter periculum imitacione. tunc propter defectum castigatois. quoniam tales pueri dimittuntur cum matre quod non castigat filium. vel cum extraneis personis quod de moribus pueri nihil curat. unde sunt insolentes. ingrati. degeneres et viciosi. Et sic est quod angelicus comiat Boissac martir scribens regi a gloria. Et post in eadem. lvi. Si gens sicut per ista prouicia diuulgatum est et nobis in francia et in italia improperat. et ab ipsis paganis in improperium nobis obicitur sprete legibus nuptiis adultatio et luxuriano ad modum sodomitice gentis fedam vitam dixerit. De tali permutatione meretricum existimandum est esse degeneres propter et fures libidie. et ignobiles fore precreados et ad extremum inmersa plebe ad detiora et ignobiliora vergentem. et non sic nec in bello forte. nec in fide stabile. nec honorabile hominibus. nec deo aabile euentura. sic aliis gentibus hispanie puicte et bur-

gūdionū pplis p̄tigīt. q̄ sic a deo recedētes fornicati sūt. Istā viciū detestāf aues q̄ suos p̄pes n̄ dimittūt Tertō p̄z h̄ crimis magnitudo ex date fidei violatōe. violaf ei fides data p̄ungi in sac̄ mēto p̄ingū. vñ n̄sier ad̄tera peccat i deū violādo sac̄ mēti. peccat in vi n̄ duplici. fidē sibi frāgēdo ⁊ falsos heredes substituēdo. peccat etiā i plez quā dānificat reddens eā ignobilē ad eccl̄asticas dignitates. peccat etiā ⁊ in p̄xiz quē admittit. nā frequē de adulterio nascit̄ hoicidiū ⁊ mēbroz muti latō ⁊ h̄mōi. vñ dauid cū i adultū ce cridiss̄ p̄cepit occidi fideliss̄z m̄litē suū. ii. re. xi. c. Eccl̄. xxiii. Ois m̄lier reliq̄svirū suū peccabit ⁊ stātnēs hē dita tē ex alieno m̄rionio. Priō ei i lege altissim̄ incredibil̄ fuit. Z̄ virū suū de reliq̄t. Tertio i adultū fornicata est ⁊ ex alio viro statuit sibi filios.

e T si celeri? **LEC. XLIII**
defūcti fuerit nō hēbūt sp̄e. nec i die agnitōis allocutionē Natōes enī it̄q̄ dire sūt p̄sumatōis P̄q̄ sp̄us sac̄ t̄p̄ ondit q̄ adulterine gnātōes progei torū snorū vestigis iherētes p̄miūntur p̄ tpalē delectōnē i p̄nti. si t̄n diurna vita eis p̄cedaf. Hic ondit q̄ p̄miētur et̄nalit̄ s̄vite diurnitate minime cō seq̄f. Et circa h̄ duo facit p̄mo p̄ponit suā itētōz. Secūdo affiḡt itēti rōez. ibi natōes **A** Circa p̄mū p̄poit q̄ dit o mala hoīez occupāt i die morū. s. cō scie despātō q̄tū ad seip̄z ⁊ sētētie r̄probatō q̄ ad deū. ⁊ v̄e d̄m̄z ē homi q̄ iudex enī reprobāt ⁊ ip̄e met despāt. Ali q̄tūda p̄solatō ē reo dānādo q̄ sp̄et salūtē etiā si debeat dānari. Errasse aliq̄n̄ i via p̄fuit. sicut dicit aug. ench. ii. s̄z q̄n̄ vtrūq̄ occurrit ex pte dei d̄spātō ⁊ ex pte iudicis reprobātō tūc ē oīmo-

da desolatio. s̄z sic ē in morte iūsti ho mis q̄ i ictu oculi index ondit suā sētētētia et reus suā p̄sciaz. Iudex sētētiat et reus desperat. Et hoc est q̄ dicit. Et si celeri? i iuuetute videlz defūcti fuerit nō hēbūt sp̄e. ecce despātio er ga seipōs nec ē mirū. ga spes est certa expectatio future b̄titudis veniēs. ex dei grā ⁊ merit̄ p̄cedētib̄. iii. s̄uarū. di. xxvi. ci. In iniustis aut̄ vñ nulla fuerūt merita si fuerit infideles. vñ mortificata fuerūt p̄ mala opa seq̄ntia: si fideles fuerunt et postea peccauerūt Vñ nulla ē in eis spes q̄n̄ moriūf ga sperare s̄n̄ meritis nō ē sperare s̄z p̄sumē. Nō solū aut̄ despābūt. s̄z ⁊ iudex eos reprobabit. Vt subdiē i lrā. Nec i die agnitōis allocutōz supple hēbūt. Dies iudicij vocaf dies agnitōis. q̄ a i i^o die erit gnāl agnitō oīz p̄fōarū ⁊ oīz p̄ditōnū tā bonorū q̄ malorū oīz hoīz q̄ sūt. q̄ fuerūt. ⁊ erit. Et ibi q̄ref. Que ē agnitō p̄me delectatōis. scde et tertie quarte et quinte. Dan. vii. Iudicij sedit libri apti sūt. D̄r etiā dies agnitionis. quia tūc x̄ps illos agnoscet q̄s mō ignorare videt̄. quia tūc libervite plēarie ondet̄. Eccl̄. xxiiii. Hec oīa libervite ⁊ testimonij altissim̄ agnitō veritatis. In illa aut̄ die nō habebunt mali allocutionē hoc est excusationē seu defensionē de peccatis suis. Vñ allocutionem id est cōsolatōez de despāda liberatōe. Sap. viii. Erit allocutio cogitationis et tedij mei Vñ allocutōnem id est liberationē. Nulla erit tūc sententia interlocutoria. nulla appellatio ga tūc n̄ valebit medela appellatōnis nec cautela dilatationis. ga statū dabit̄ sētēntia. et statū fiet executio. Patet ergo q̄ ista duo iniustū hoīem occupāt in morte viz cōscientie despe-

ratio et iudicis reprobatio. Sed de in-
sto dicitur oppositū. puer. xiiii. Sperat
iust⁹ in morte sua. Scđo assignat istorū
rationē dicēs. Nationes enī iniq̄ dire
sūt cōsumationis q̄si diceret. Iniq̄tas
erit causa quare tales generatōes siue
nationes habebūt dirā id est crudelez
p̄sumationē nō q̄a fuerūt de iniq̄ tho
ro generati s̄z q̄a fuerūt neq̄ter cōuer
sati iō erūt dire cōsumatiōis. Eccī. ii.
Respicite filii natōes hoīz q̄a null⁹ spa
rit in dño et cōsilius est p̄māsit in mā
datis ei⁹ et derelict⁹ est. De dira cōsu
matione toti⁹ nūdi pro pctis exceptū
octo aiab⁹ patz. Gen. vii. De dira cōsu
matione ḡnq̄ ciuitatū pro viciō cōtra
naturā p̄z. Gen. xix. De dira cōsu
matione septē gētiū corā filiis isrl̄ p̄z Iosū.
v. z deiceps de dira cōsumatōe natōis
iudeorū p̄z tpe Titi et Vespā. Vnde
satis cōstat q̄ natōes iniq̄ dire sūt cōsu
matiōis. Nota q̄ mot⁹ naturalis intē
dit⁹ in fine Vñ debilior est in p̄ncipio
et in medio q̄ sit in fine mō p̄suetudo
est altera natura. z iō mala cōsuetudo
deducta p̄ p̄ntes in filios q̄rāto diutur
nior tanto intētiōr erit donec eos. dei
patiētia noluerit vltēri⁹ tolerare. Et iō
thobias senior postq̄ filio p̄dixerat de
interitū niniue. et eū adiurauerat q̄
post mortē suā z vxoris sue nullo mō
in niniue morarē. subiūxit causā Vñ
deo inq̄t q̄ iniq̄tas cū⁹ finē dabit ei.
Thobie. xiiii. Iniq̄tas ei gētis abbre
uiat ei⁹ duratiōē frequēter Vñ sicut
notat maḡ in scolasticis historiis sup
illd Gen. vi. c. Nō p̄manebit sp̄s me
us in hoīe inefnū q̄a caro est erūtq̄ di
es illoz cētū ānoz. Iste nūer⁹ nō ē mē
suravite hoīs. cū etiā p̄⁹ dilunū hoīs
m̄tū istū nūer⁹ viuēdo excesserūt. sed
iste nūer⁹ ānoz fuit tps qd̄ deus dedit

hoīb⁹ tūc pctōrib⁹ vt p̄m̄terēt aīq̄ di
lunio delerēt. Et hoc fuit dictū eodez
anno quo iōcepit archa edificari et ar
cha fuit in edificatōe centū annis. fm
strabū q̄a cū gen⁹ hūanū illo tpe dato
sibi ad p̄nāz vtebat⁹ totalit⁹ ad pctū ab
breinātū sūt viginti āni p̄missiōe dīna
et cētēsimō āno deleti sūt. et est m̄tū
rationabile Iob. xxiiii. Dedit ei de⁹ lo
cū p̄nē et ille abm̄t⁹ illo in supbia. p̄.
Petri. iiii. Sufficit enī p̄teritū tps ad
volūtātē gentiū cōsumādā qui abulāt
in luxuriis. Et q̄a tota ista lectio et
p̄cedēs similit⁹ ē de malis filiis q̄ ma
los parentes in suis scelerib⁹ imitant⁹.
dicit enī. Et si sceleri⁹ defūcti fuerint
nō hēbūt sp̄. Ideo de defūctis est no
tādū. Intē defūctos talis iuuenit⁹ dīna
alig⁹ rē pro spe lucrant⁹ alig⁹ spe et rē p̄
uant⁹. alig⁹ sub spe rē p̄stolant⁹. Primi
sūt illi q̄ ab oī pctō imunes z ad nullā
penā t̄palē obnoxii moriunt⁹. De tali
bus dicit⁹ puer. xiiii. Iust⁹ spat i mor
te sua. Et illd Eccī. p̄. Timēti deuz bñ
erit in extremis et in die defūctiōis
sue bñdicet⁹ Aliq̄ sūt q̄ spes re p̄uā
tur. sicut illi q̄ in pctō mortali decedūt
De quib⁹ puer. xi. Mortuo hoīe ip̄io
nulla erit vltra spes. Et sapie. xiiii. In
felices sūt z intē mortuos spes illorū.
Et sic defūct⁹ pōt dicē illd. ii. Macha.
vi. Manū oī potētis dei neq̄ vires ne
q̄ defūct⁹ effugiā manū s̄z dei puniē
tis. Tertii sūt q̄ sub spe rē p̄stolant⁹. et
hi sūt q̄ cū pctō veniali. vñ cū p̄nā icō
pleta decedūt. z ideo ad locū purgati
onis mittunt⁹ De quoz spe pōt expo
ni illd Proner. xiii. Spes que differt⁹
affligit aīaz. Et sic de defūctis. ii. Ma
chabeoz. xii. Scđo ergo et salubris est
cogitatio p̄ defūct⁹ exorare vt a pctis
soluant⁹. Et istos iurare suffragis ele

mosinis ⁊ opibus pietatis mirabiliter piū est. B Ad qđ mouere debent quatuor ratōnes. Pena qua puniūtur Beniuelētia qua digni sciunt. Indigētia q̄ opprimunt. et Cōfidētia qua recōpēsaturi credūtur. Primo mouere nos debz ad eos iurādos pena qua puniunt que est valde magna. Excedit enī oēs penā sensibilē hui⁹ vite. s̄m beatus Aug. Isti q̄stionarij q̄ portāt indulgētiās et pro domib⁹ hospitaliū mēdicant per mūdū narrāt ⁊ exponūt p̄p̄o quot cecos quot paraliticos quot igne ifernali passos sustētat dom⁹ pro qua mēdicāt. et q̄nt⁹ horribiliores defect⁹ nomināt tāto magis puocat auditores ad subuēdiū. Est ei rōnabile q̄ magis idigēti ceteris parib⁹ cit⁹ subueniatur nulli aut̄ uiuētēs t̄m idigēt q̄tum defūcti Igit⁹ nulli succurrūt uiuēti tā meritorie q̄tō defūctis. Scđo mouet nos ad hoc beniuelētia qua digni sciuntur. Cū ei sint in purgatorio cōstat q̄ a deo diligūtur finalit⁹ de hoibus in p̄nti dubiū ē an amore an odio digni sint. Tertio mouet ad hoc indigētia q̄ opprimūtur. Ipi enī in nullo se possūt iurare q̄a nec possūt a nobis mēdicare nec laborare nec possūt ab alijs nutrire In p̄nti q̄s seipsū q̄tūcūq̄ sit peccator pōt iurare et p se ⁊ p alios m̄tis viis. Quarto dēt ad h̄ nos mouē cōfidētia q̄ sibi gratis bñfaciēti b⁹ recōpēsaturi credunt. Heredes nobiliū q̄ sūt infra etatēz sūt in custodia dñorū suorum qui nō habēt semp ad votū necessaria sicut vellēt q̄diu sūt infra etatem. vñ tōc̄tpis si aliq̄s eos iuuet dan do vel mutuādo mirabilif pōt eorum amorē captare et habere de eis amicos maximos cū ad hereditatē uenerintz possunt reb⁹ p̄p̄iis dñari. Sic est

in p̄posito istī spūs cōtribulati in purgatorio sūt heredes deiz cohēdes xp̄i ad Thitū. iij. Iustificati grā ipsi⁹ heredes sum⁹ s̄m spem vite etue. ⁊ iō si eos modo iuuerim⁹ nō est dubiū quin effiaciter recōpēsabūt cū sua hereditate gauisi fuerint cū effectū Et ideo benedicat auctoritas allegata q̄ nō solū scđa sed salubris est cogitatio pro defūctis exorare ut supra. Sed reuera timeo q̄ istī heredes regni celestis ab hereditate cum qđā iusta dilātōne elōgati cōqueri possūt grauit⁹ de trib⁹ generib⁹ hoiz uidelz de falsis executorib⁹ pueris eccl̄asticis et in gratis heredib⁹ q̄a istī tres cōter int se diuidūt bona mortētis Primo cōquerūt de falsis executorib⁹. Nā malorū executor. quidā differūt et plōgāt legata. quidā minuit et defalcāt. quidā totalit⁹ auferūt et vsibus suis appropriāt et p̄mittunt miseros ⁊ icarceratos spūs euolare in purgatorio dum ipi tripudiātz cātant in p̄iurio. Vñ pōt eē plāct⁹ defūctorū illud ysā. xxviii. Posuim⁹ mēdaciū spē nr̄az. ⁊ illd trenorū. iij. Perit spes meaz s̄m me⁹ Scđo cōgrūtur de malis eccl̄asticis q̄ istis defūctis nocēt tripliciter Primo eos defraudāt debitis orōibus. Scđo abutunt⁹ eorū legatis ⁊ oblationib⁹. Tertio male uiuēdo faciunt se idignos diuinis ⁊ scōrū et exauditionib⁹. Ioh. ix. sc̄m q̄m de p̄ctōres nō exaudiunt. sed si q̄s dei cultor est et uolūtate ei⁹ facit hūc exaudit. Vñ istī possūt dicere illd ysā. xx. hecme erat spes nr̄a ad q̄s cōfugim⁹ in auxiliū ut liberarēt nos. Tertio cōgrūtur de heredib⁹ gratis q̄ eorū bona per labores ⁊ tedia cōq̄sita rā occupāt i iocūditate filijs fratrib⁹ vxorib⁹ filia⁹ et cō sanguineis vel extraneis assignātes. q

oēs illos tradiderūt oblinioni ac si eo-
rū bona nūq̄ vidisset quorū alig bona
parētū expēdūt i luxuriis. alig ea mu-
tuāt p vsuris. sed de vltiorib⁹ et de mi-
nimis dāt forte vni frustū nigri pa-
nis semel i ebdōada. Alig sūt pessimi
q̄ nec eos hnt i mēoria. vñ de istis de-
functis sic dolētib⁹ et deceptis exponi
pōt illd̄ zacharie. ix. Dolebit nimis ac
charon qm̄ p̄fusa est spes ei⁹. Ac charō
nterptat̄ tribulatio ⁊ designat aias in
purgatorio existētes. spes quā habue-
rūt de amicis carnalib⁹ cōfusa est. ⁊ iō
btūs hō cui⁹ est nomē dñi spes ei⁹ nec
spauit in pecunie thesauris quos per-
man⁹ amicorū reliq̄rūt dispendos p⁹
mortē. **C** Potest hic dubitatio eē
talis. **V**trū fili⁹ teneat̄ per oīa parētū
bus obedire. **Q**uod sic **Deut. xxi.**
Si qs genuerit filiū cōtumacē. proter-
num q̄ nō audiat patris aut mris ipe-
riūm lapidib⁹ eū obruet oīs popul⁹ ci-
uitatis. sed pena mortis nō i infligitur
nisi pro pctō mortali. q̄ mortalit̄ pec-
cat filius si in oib⁹ pntib⁹ nō obediāt.
pp̄ ad Colocen. iiii. Filii obedite pa-
rētib⁹ per oīa pp̄ inobediēs sup̄iori
fuo fact sibi irreuerentiā. sed nullā ir-
reuerentiā licet filio facere parētib⁹ su-
is. q̄a habet p̄ceptū de opposito. Hono-
ra patrē tuū ⁊ matrē tuā. Ad oppo-
sitū magis tenētur subditi patrīb⁹ spū-
alibus q̄ filiū patribus carnalib⁹. sicut
patet per ap̄s ad Heb. xii. Patres qdē
carnis habuim⁹ eruditores et reuere-
bamur eos. nōne mltomagis obtem-
perabim⁹ patri spūali et viuem⁹. Sed
subditi vel religiosi nō tenent̄ obedi-
re patrīb⁹ spūalib⁹ in oib⁹. sed p̄cipue
in illis q̄ exprimiūt i eorū statutū puta
in regula vel cōstitutōib⁹ quas p̄fite nē
sm Bern. li. suo de p̄cepto. ⁊ dispensa.

⁊ p̄sequēs nō idifferētib⁹. q̄ mltomi-
nus tenent̄ fili⁹ carnali patri i oib⁹ obe-
dire. Ad hāc q̄stionē r̄idet scūs tho-
mas. ii. q̄st. i. beto. q. ix. Et dicit q̄ tantū
ad illa se extēdit debitū obedientie ad
que se extēdit ius platonis. q̄a obediē-
tia nō nisi alicui plato debet̄ large lo-
quēdo de plato Pater aut̄ habet ius su-
per filios in duob⁹. Primo q̄tū ad do-
mesticā cōuersationē. q̄a p̄familias ē
in domo sicut rex in regno. et iō sicut
subditi regis tenent̄ obedire regi i his
que spectāt ad gubernatōes regni. ita
filii et alii domestici tenent̄ p̄fami-
lias obedire in his q̄ p̄tinēt ad dispēsa-
tionē dom⁹. Secō p̄ habet ius sup̄ fili-
um platonis in his q̄ p̄tinēt ad morū di-
sciplinā. Debet m̄ p̄ filio disciplinā.
sicut docet. Aristo. viii. ethi. Et ideo i
istis duob⁹ tenent̄ fili⁹ p̄i obedire nō
in aliis. Sed cōtra hāc respōsionem
arguit̄ sic. aut loquit̄ doctor de debi-
to honestatis. aut de debito necessita-
tis. Si in debito honestatis videt̄ q̄ in
multis aliis tenent̄ fili⁹ obedire patri
carnali q̄ i admistratōe familie dom⁹
vel disciplina morū. Nā si in aliquo sit
inobediēs patri in quibuscūq̄ licitis ⁊
honestis etiā in idifferētib⁹ videt̄ pa-
trē inhonorare qd̄ nō est licitū sibi. Si
vero itelligat doctor de p̄cepto neces-
sitaris: non videt̄ q̄ filius in moralib⁹
teneat̄ semp̄ obedire patri. quia tunc
filii haberēt excusatōes de pctō p̄ce-
ptū malorū patrū quod est falsū pp̄
si tenent̄ p̄i obedire videt̄ q̄ fili⁹ mor-
talit̄ peccet nō sed edovbi p̄ p̄cipit vel
nō vtēdo veste q̄ p̄ p̄cipit eū vt̄ qd̄ vi-
det̄ durū. pp̄ ponam⁹ q̄ p̄ vel m̄
p̄cipiat filio q̄ voueat virginitatē vel
q̄ itrat religionē. Istud̄ spectat ad di-
sciplinam morū. ⁊ tamē null⁹ dicit q̄ in

his fili⁹ teneat obedire. ^g nec tenetur in oibus q̄ spectat ad disciplinā moy.

p̄ponam⁹ q̄ aliq̄s religiosus habeat i regula sua t̄le clausulā. Fr̄s i oibus prelatis obediāt Tūc arguit sic iste teneat ad obediētā fm regulā. ex go in oibus. cōsequētia patet per particulā regule p̄positā. Istis nō obstantib⁹ dicēdū est sicut dicit sc̄us thomas. c
Vñ notādū q̄ auctoritas patris in filios dupliciter mēsurat. Vno mō fm iurisdictionē quā pat̄ habet. Alio mō ex materia sue iurisdictionis. Quātum ad sc̄dm dicit doctor sufficiēter. q̄a in materia in qua pōt pater filio p̄cipere vel est de bonis morib⁹ vel āministratiōe familie. Sed q̄tū ad mētrā iuris oportz aduertere q̄ pater nihil pōt filio p̄cipere nisi qd̄ cadit sub dīno p̄cepto. z hoc est q̄a nulla regula datur fm quā fili⁹ pōt obedire patri in his q̄ p̄tinēt ad gubernatiōē dom⁹ vel mores nisi cōmuniā p̄cepta decalogi Vñ vel teneat ad oīa honesta vel licita que pater vellet dicere sibi vel ad nulla nō ad oīa constat. ^g Ad p̄mū cōtra doctorē dicēdū q̄ loquitur de p̄cepto necessitatis quod tamē est p̄ceptū honestat̄ q̄a mēbra diuisiois i casu bñ coincidunt Et q̄n arguit. tūc fili⁹ haberēt excusatiōē de pctis p̄pter p̄cepta parētū. patet q̄ nihil valet q̄a oīs iurisdictionis superioris itelligit̄ de licitis et honestis Et doctor etiā satis exprimit ad v̄ritē vocū q̄ fili⁹ nō teneat patri i oib⁹ obedire. Et q̄n arguit q̄ si fili⁹ sit inobediens patri in idifferētib⁹ facit sibi irreuerētā hoc ē negādū q̄a in q̄ fit hoī irreuerētia nisi omittendo aliquid in quo debet̄ reuerētia quod esse nō potest in idifferētib⁹ quia tūc nō forent

indifferētia sicut p̄ ipsa vocabula satis patet. Ad sc̄dm patet q̄ filius non peccat mortalit̄ nō sedēdo in loco vbi pater precipit nisi ex aliqua alia circūstantia hoc contingat q̄a nec deus p̄cepit q̄ in talibus patri necessario obediāt.

Ad tertiū patz q̄ p̄ nō pōt p̄cipere oīa q̄ spectat ad bonos mores s̄z tm̄ illa q̄ p̄cepit de⁹ filiis suis vt teneat z iō nullā nouā religionē pōt p̄cipere filiis suis. Ad q̄rtū dicēdū q̄ si talis clausula apponere⁹ in regula idiffcreta foret q̄tū ad v̄ritē vocis z posset rōnabilit̄ glosari sic in oibus licitis z honestis et sic ipsa excluderet̄ cū nō sit licita. S̄z p̄tra ponam⁹ q̄ sit talis clausula in regula quib⁹ frater teneat obedire in oibus licitis et honestis prelato suo ista clausula apparet licita z tūc est argumētū. Dicēdū q̄ hec clausula nō est licita quia poneret hoīem in nimia perplexitate vnde ille regule q̄ profitentur nimis generalē obediētiam vel multa generalia precepta faciunt suos professores viuere in p̄plexitate et in indigentia dispensationis et faciūt in variis expositionib⁹ super talē regulā abūdare q̄ nullo mō foret iocundum sanctis conscientis. Ad primū principale dicēdū q̄ auctoritas soluit semetip̄as nam cōsequenter subiūgitur quoniā filius ille commellationibus vacet luxurie atq̄ cōiuiuiis. Ad sc̄dm de ap̄lo ad Colo. iiii. Filii obedite per oīa parētibus. text⁹ soluit seip̄s q̄a sequit̄. Hoc ei placitū est in dño id est fm p̄cepta diuina dūz taxat. Ad tertiū dicēdū q̄ nulla irreuerentia fit patri si in illis sibi non obediatur in quib⁹ ius prelacionis nō habet. Credo tm̄ q̄ fili⁹ venaliter pōt

peccare de facili nō obediēdo patri. et indifferentib⁹ ex genere suo. sed venia lib⁹ peccatis mē iurā p̄figere i hac materia ē mihi impossibile.

CAPITVLVM. IIII.

LECTIO. XLIIII

o Quā pulchra est casta generatō cū claritate. immortalis est ei memoria illi⁹ q̄a apud deū nota ē ⁊ apud hoies. Postq̄ spūs sc̄tus pb̄auit adulterine generatōis feditatē. Hic cōmēdat caste ḡnatōis honestatē. ⁊ q̄a alter natū et vicissim agit: mō de iustis: modo de impijsvt ex cōtrarijs p̄patione vtriusq̄ natura relucent. Iō p̄mo ostēdit caste ḡnationis honestatē. Et secūdo iteratō adulterine ḡnationis repliat vilitatē. Ibi multigena. Circa primum tria facit secundum q̄ tres nobiles commēdationes castitati tribuit coniugali videlicet triplicitatē glorie in p̄pagatione. eternitatē mēorie in approbatōe. solēnitatē victorie i retributione. Secūda ps̄ ibi immortal. Tertia ps̄ ibi cū p̄ns. est. A Circa primum ē aduertēdū q̄ ad hoc q̄ castitas p̄ngalis debito mō seruet tria requirit videlicet sacramentalē sanctificationē q̄ cōferat speciositatē. et corporales cohabitatiōne que seruet castitatē. et q̄tū ad hoc dicit casta ḡnatio. et pro moralē educatiōez q̄ p̄ferat factitatē. ⁊ q̄tū ad hoc dicit cū claritate. ⁊ corrūdet istis trib⁹ tria bōa q̄ sūt i matrimonio videlicet fides proles et sacramētū Fides est fidelitas mutua in cōicatione corpū. p̄ educatiō bōa filiorū et filiarū ad cultū dei. Sac̄mētū ē rep̄ntatō i sepabil p̄iunctiōis eccie ⁊ xp̄i. Ad horū euidētia ē notādū q̄ null⁹ natural⁹ appetitus est in hoie cuius effect⁹ nō possit v̄tuose impleri. Cui⁹ cā ē. q̄a natura instituta est a deo. Vñ si natura ad ac

tum inclinaret q̄ act⁹ nullo mō absq̄ peccato posset exerceri hō a tali inclinatione foret inculpabilis propt̄ naturalē inclinationē. et simul cū hoc culpabilis propt̄ act⁹ deordinatōez q̄ duo sūt stare nō p̄nt. Nec p̄t dici q̄ natura hūana si habet ex pctō q̄ icliat ad talē actū. q̄a talis inclinatio fuisse i statu inocētie q̄uis si p̄ueissz rōez an actū nec rōez absorbuissz i actu. et iō q̄a natura ad h̄ icliat o3 dicē q̄ hec icliatio a deo est. ⁊ p̄ p̄ns q̄ posset fieri v̄tuose si hō velit. q̄a p̄dictō ē dicē q̄ hō icliet ad aliqd̄ faciendū a deo icliatōe nature et etiā rōis ⁊ nō posset illd̄ facē v̄tuose. Vñ tenēdū est q̄ act⁹ ḡnandi v̄tuose et meritorie exerceri p̄t infra limites cōiugij Secūdo notādū circa bōa matrimonij sup̄ dicta q̄ dicit actū carnalē excusare et honestare que sūt ista fides p̄les ⁊ sac̄mētū q̄ fides in proposito nō ē virtus theologica de q̄ d̄. Fides ē speranda rez subā argumētū nō apparētū. ad heb. xi. et i ad cor. xiii. Nūc manēt fides spes et caritas tria hec. Sz ē q̄dā v̄tus moral⁹ p̄tēta sub iusticia p̄ quam hō implet efficacit̄ illud q̄d̄ p̄misit. Vñ ad fidē istā im̄ p̄nges seruāda requirit q̄ neut⁹ alt̄i corp⁹ denegat nec alieno p̄cedat ad op⁹ carnale iux̄ sp̄sionem quam in facie eccie p̄x̄ erūt. Bonū at̄ prolis addit sc̄z p̄lis educationē ad cultū dei Vñ q̄ h3 multos ⁊ male educatos. plē h3 et nō bonū prolis Similiter istā bonū i iētōe sufficiēt̄ excusat matrimonij et honestat. dato etiā q̄ nūq̄ habeat p̄les effectū. sicut inter steriles patet qui in tuto reddēdo sibi debitū nō necessario peccat et generaliter in omnib⁹. Dicendū q̄ intētiō bone prolis est bonū p̄lis et ante p̄lem. Bonum aut̄ sacramētū ē inseparabilitas p̄sonarū. m̄rimomo p̄iunctū. rep̄ntans in

separabile vnione xpi et ecclē. De hac g castitate expói pót ista lectōis. De qua exclamādo dicit. O q̄ pulchra est casta generatio. O sedz p̄suanū in maiori volumie vbi agut de iniectiōe. q̄nq̄ est nomē q̄nq̄ est intiectioz q̄nq̄ aduerbiū. Q̄n est nomē est nomē lre q̄ vocat̄ o. Q̄n ē interiectio significat ammirationē. Q̄n ē aduerbiū est nota optādi vel vocādi. Vñ grecista. O stu pet o dubitat vocat indignat̄ z optat. Clam at et querit̄ velut exēplis repit̄ Est ergo in pposito nota ammiratōis isf gni laudis z p̄mēdatōis. O q̄ pulchra zc. id est honesta castitas p̄iugalis per mutua amicitia z adiutoriu viri z mulieris iuncē cōiūctorz. Vir autē mulier habitāt ad iuncē nō solū gratia p̄creatiōis filiorū. s; eoz que cōferūt ad vitā actiua. Naturaliē eni in regimie dom̄ opationes viri z mulieris distinguntur. Vñ nō sufficiēter sūt iuncta ad iuncē nisi eoz opa cōicēt fm Aristo. viii. Ethic. c. xii. et Gen. ii. Faciam̄ ei adiutoriu simile sibi. Casta gnatio est q̄n cōiuges adiuncē cōmiscēt vel cā fidei fernade vel cā plis p̄creade vel ppter vtrūq̄ ad Tytu. ii. Adolefcētula f vt viros suos diligāt prudētes sobrias castas zc. Gnatio pōt accipi actiue vel passiue. Actiue sigt opationē generātis. Passiua gnatio dē ples gnata z sic cūiter capit̄ in scriptura Deut. xxxii. Gnatio praua atq̄ puerfa hec red. do. postulte et insipies. B Et vtroq̄ modo pōt accipi in pposito. sed magis cōueniēter accipit̄. Scdo mō. Gnatio inq̄ cū claritate id ē cū sapiēt̄ plis educatione. p. ad Corin. vii. Bndictioz claritas z sapia hōrv̄ z for. d. ii. z Sapie vi. Clara est et q̄ nūq̄ marcessit̄ sapia. Bern. m̄ exponit cū caritatē. s; atiquē

biblie z Raba. exponit cū claritate et hāc lraz teneo veniorē. Scdo in ista lra ponit sedaz cōmēdatōne castitatz p̄iugalis que est etnitas et mēoria in approbatione Vñ dicit. Immortalis est ei mēoria illi qm̄ apud deū nota est z apud hoies. i. approbata. Nā de cōiugiu istituit in paradiso an̄ p̄ctm̄. Vñ notāt doctores q̄ cū iugiu istitutu ē in officiu et remediū. In officiu nature vt fiat p̄pagatio speciei. In remediū p̄cipiscēne vt cōsulat̄ infirmitati et vite culpa. Prima istitutio fuit in statu innocētie tm̄. In statu vero nature lapsē fuit m̄imoniu istitutu z in officiu et in remediū. et iō apud deū stat̄ p̄iugalis ē approbat̄ et scūs. Est etiā imortalis apd hoies. p̄ tāto qa de bōis parētibus educat̄ bōi filii. z p̄ illos filii filiorū et sic deinceps. Iuxta illd Eccē. xxx Mortu⁹ ē p̄ illi⁹ et q̄i nō ē mortu⁹. si milē ei reliqt̄ sibi p̄ se. Vñ apd hoies est casta gnatio imortal: qa vsq̄ ad finē mūdi nūq̄ deficiēt boni ī ecclia dei Iux illd Luce. xxii. Symō ecce sathā expetiuit vos vt cribraret sicut triticū ego at̄ rogaū p̄ te vt nō deficiat̄ fides tua. b Vtrū act⁹ m̄imonial fieri pōt virtuose. Videť q̄ nō. qa Exodi xix. p̄cipit̄ p̄plo vt p̄ triduu nō appropinqrent ad vxores suas q̄n legē erāt accepturi s; si pōtēt̄ h̄ fecisse virtuose nō fuisset̄ i pediti a scitate. p̄p̄cupi scētia carnal̄ siue carnis iobediētia sp̄ est turpis. ergo nō pōt fieri s̄n p̄ctō. s; act⁹ m̄imonial sine tali cōcupia fieri nō pōt ergo zc. . . p̄ illd qd̄ corrūpit in hoie actū rōis nullo mō fit virtuose qa ois act⁹ virtutū det̄miat̄ a recta rōe sapiēt̄. 3. ethi. Sz delectatio act⁹ carnal̄ corrūpit actū rōis. qa ipossibile ē ī illa delectatōe aliquid̄ itelligē sicut dē vi;

Ethi. ergo impossibile est qd ille actus fiat
 virtuose. pp̄ dimittere illud qd est meri-
 torium non est laudabile sed dimittit actum
 carnalis copule est meritorium ergo ex-
 exercere tale actum non est laudabile. ergo
 nec virtuosum. pp̄. xxxii. q. ii. cōmubia
 Legittima cōmubia caret peccato non tū il-
 lo tpe q̄ cōiugales actus gerunt p̄ntia spi-
 ritus sc̄i dabit. s̄ nullus actus est meritori-
 nisi p̄ p̄ntia spūs sc̄i. igitur r̄c. Ad op-
 positum arguit. Actus quo impletur p̄ceptum
 est meritorium. s̄ actus m̄rimonialis est lau-
 dabilis p̄ p̄ntia qd d̄r. p̄. ad Corint. vii.
 Vxorī vir debitū reddat et sicut vxor
 viro pp̄ q̄qd fieri potest sine peccato potest
 fieri virtuose. s̄ sine peccato potest vir vir-
 tuosus nubere et p̄ntia tali actui obliga-
 ri. q̄. p̄. ad Corin. vii. Virgo non pec-
 cat si nubat. pp̄ nihil cadit sub cōci-
 lio dādo p̄sone q̄tūcūq̄ infirme: nisi qd
 potest fieri virtuose: s̄ sub cōcilio d̄r p̄so-
 nis infirmis q̄ v̄gitate suare non p̄nt. p̄.
 ad Thymo. v. Volo iuniores viduas
 nubere. filios p̄creare. m̄ress familias esse.

Ad questionem dicendum quod sic. Ad cuius
 evidentiā dicenda sunt sex. Primo quod actus
 matrimonialis potest fieri sine peccato. p̄ ista
 conclusio p̄ rōes ad oppositum. Sicut dicitur
 aliquē statū in eccl̄a auctenticū p̄ sacra-
 mentū cuius actus non possit fieri vir-
 tuosus nihil aliud est q̄ damnare sacra-
 mentū eccl̄e. Itē inclinatio naturalis et re-
 cta rō dicitur quod faciēda sit hūani ḡnis
 p̄pagatio. donec deus reuelauerit oppo-
 sitū. q̄ constat quod fuit p̄ceptū adhuc est
 non quod m̄stitutū p̄ quilibet p̄sona. s̄ m̄-
 titudini p̄ aliquē vel aliquibus p̄sonis. ergo
 oportet dicere quod aliquē p̄sone possint illud p̄-
 ceptū sine peccato implere. Secunda conclusio
 quod talis actus potest fieri meritorie. illud p̄-
 bat sic. Quicquid potest fieri virtuose potest fi-
 eri meritorie ab existente in gratia. q̄

nihil pl̄ requirit ad actum meritorium nisi
 quod homo existens in gratia opere seruando
 circumstantias virtutis in materia in fine
 in aliis puta quod faciat quoniam oportet et sicut
 oportet r̄c. sed actus matrimonii potest fieri
 ab existente in gratia cum istis circumstantiis
 ergo r̄c. Tertia conclusio quod tamen duo-
 bus modis potest fieri actus carnalis meri-
 torius videlicet quoniam causa mouens ad actum est
 religio vel iusticia. Religio mouet quoniam
 fit precise causa plis generande ad cultum
 dei. Iusticia mouet quoniam fit causa reddē-
 di debitum et seruandi fidem p̄missā in cō-
 tractu m̄rimoniali. Ista conclusio patet
 quia actus talis uos potest esse meritorius nisi
 bona m̄rimonii illi actui honestent quod
 sunt fides plis et intentio fidei seruande
 vel plis p̄creande igitur r̄c. Quarta cō-
 clusio quod quicquid libido est causa mouens
 ad tale actum. actus ille est peccatum aliquale
 peccatum sic Nullū de bonis matrimonii
 mouet. sed tamen libido mouet. ergo actus
 non excusat a peccato. q̄ ut sup̄ dictū est
 actus non excusat a peccato nisi per aliquod il-
 lorum bonorum matrimonii. Quinta
 conclusio: libido excedens si est causa mo-
 uens ad actum carnis interiuuges est pec-
 catum mortale. Voco autem libidinē exce-
 dete que tanta est quod non habet respectum
 ad limites matrimonii quoniam eadē cogno-
 sceret in illo seruire: dato etiā quod nunquam
 eius vxor esset. Hec conclusio satis patet quia
 non mouet pro tunc bonum plis neque bonum
 iusticie fidei. sed tamen libido. et hoc ultra
 leges matrimonii. Per casum ergo pollet
 fornicationi. Sexta conclusio quod
 superflua libido in oculis tactibus et abu-
 sibus in modo delectandi sunt peccata morta-
 lia de facili. Sed circumstantias oportet re-
 linquere discreti boni viri. Conclusio
 patet quia bona matrimonii tale libidi-
 nē non excusat. licet ista videantur vilia et a-

sancta cōtēplatione valde distātia. nō tū debēt esse icognita nec p̄dicatorib⁹ nec pastorib⁹ quorū interest semp esse generales medicos aiarū Ad p̄mū de p̄cepto dei facto p̄p̄o per triduiū ab vxorib⁹ abstinere aū legē datā. Dicēdū q̄ a minorib⁹ bonis p̄p̄t maiora sp̄ est abstīnēdū p̄ tpe. Ad sc̄d̄z de p̄cupiscētia que apparet in mēbris. dicendū q̄ illa iobediētia pena pcti est. Vñ rō p̄t bene vti et male. et si qd turpitudinis est: bona m̄fimonū illā excusant.

Ad tertiū de intruptōe act⁹ rōnis que fit i cōcubitu. dicēdū q̄ actū rōnis ipedire pro tpe p̄p̄t mai⁹ bonū nō est pctū sed vtuosū. Vñ sicut hō vtuose se ponit ad dormiēdi sic nec est pctū prop̄t bonū m̄fimonū actū rōnis inēmittere. Ad quartū dimittere illud qd est meritorū nō est laudabile. r̄c. Dicēdū licz hōi dimittere vnū op⁹ meritorū mai⁹ ad quod nō tenet⁹ z exercere aliud etiā si ad illud nō teneatur. Sicut licet mihi dimittere orationē p̄pter studiū qn̄ ad neutrū teneor z licz nō sit meritorū mihi dimittere melius est tamē meritorū mi⁹ exercere.

Ad qntū dicendū q̄ canon loquit⁹ de p̄sentia sp̄s̄s̄ci in actu miraci sicut est prophetare et mortuos suscitare sicut p̄t haberi p̄ glosā. LE. XLV

c Vm p̄s est imitanē illā et desiderāt eā cū se eduxerit et in p̄petuū coronata triūphat incoingnatorū p̄mia certaminū vincēs. Postq̄ sp̄s̄s̄c̄s̄ cōmēdaui cōiugii castitatē tā honestate necessaria p̄vita trāsitōria q̄ ex diuturnitate et i mortali mēoria h̄ eā tertio cōmēdat ex p̄mū q̄ntate vtuosā victoria. Et dicit de ea tria. p̄mo q̄ desiderat⁹ p̄p̄t vite necessitatē. sc̄do q̄ p̄mia⁹ p̄p̄t sui vtilitatē. ibi. Et iper-

petuū. Etio q̄ parificat⁹ ad v̄gitatē. ibi. incoingnatorū. Quātū ad p̄mū dicit sic Cū p̄s est illā imitanē suple gētes nationes et p̄p̄i qui honestatē cōiugii p̄ experimētale vsū didicerūt imitanē illā id est statuerūt illā imitādā per leges p̄suetudines et statuta. Et per hoc q̄ dicit cū p̄sens est imitanē illā z desiderāt eā cū se eduxerit. i. cū diu fuerit p̄tinuata per p̄suetudinē desiderāt etiam eā sine coactōe legis A Et possit aliqs dubitare de eis p̄mio i futuro licz ei⁹ honestas sit valde evidens in p̄nti. iō si volēs excludere. subdit q̄ ip̄perpetuū coronata triūphat. i. fideles p̄iuges honestatē seruātes p̄iugū vsq̄ ad mortē coronabūt. Apoc. ii. Esto si delis vsq̄ ad mortēz dabo tibi coronā vite. Et q̄ v̄gitas p̄cellit fecūditatē ceteris parib⁹ possit aliqs credē q̄ p̄iugatus nullo mō possit v̄gini coeq̄ri tā verū nō ē. p̄t ei v̄gitas eē fatua z supba Math. xxv. Quiq̄ autē ex eis erāt fatue z qnq̄ prudētes. Vñ satis possibile est bonā cōiugem in obediēdo viro educādo prole disponēdo familiā t̄m mereri q̄ attingat ad meritū v̄ginis excedat. sicut possibile est q̄ diues per opera vite actiue excedat pauperē voluntariū licet status paupertatis sit altior: q̄ status altior nō facit personā alti meriti nec persona alti meriti facit statū alti meriti. Potest enī xpian⁹ peior esse iudeo et monach⁹ peior seculari. Et ideo subdit q̄ in casū tantūz triumphat q̄ vincit premū certaminū incoingnatorū. i. virginū. Apoca. xiiii. Hii sūt qn̄ cū mulierib⁹ nō sunt coingnati virgines enī sūt. Status tū virginitatis ceteris paribus altior est. Querit⁹ in lectōe ista p̄senti ex quo agitur de fidelitate cōiugūz inter se q̄

uterque p̄sit alterivsq̄ ad mortē. Vtrū
cōiugat⁹ resuscitat⁹ a morte teneat⁹ ite
ratovxori cōiugi. Arguit⁹ q̄ sic ga re-
ligiosus mortū⁹ ⁊ resuscitatus teneat⁹ ad
p̄nuādā obediētīā quā p̄ i oib⁹. ergo
pari rōe cōiugat⁹. p̄na p̄. ga sicut reli-
giosus obligat se vsq̄ ad mortē ita con-
iugatus vsq̄ ad finē vite. finis autē vi-
te est mors. Ad oppositū est illud. i. ad
cori. vii. Mulier alligata ē viro eius q̄
to tēpore vir eius vivit. Cū autē dormi-
erit vir eius liberata ē cū vult nubat i do-
mino. Ad q̄onē dicit⁹ q̄ nō. Religios⁹
tamē tenetur ad ordinē suū. sicut p̄bit
hēricus de gaudio. i. q̄libeto. que-
stioe. xxxvii. Ratio sua ē ga per religi-
onē hō xpo p̄format⁹ q̄tū ad omēs vi-
res anime. Quātū ad cōcupiscibilē: p
castitatē. Quātū ad irascibilē. p paup
tatem. Quātū ad rōnalē per obediē-
tiam. ⁊ ga obligatō sit p̄cipaliter ex
istēt rōali. ideo obediētia est p̄cipa-
lior portio in voto religiois. et ga vir-
tus rōnalis manet in aia separata. nō
autē virtus cōcupiscibilis et irascibilis. et
ideo obligatio ad obediētīā semper
manet in anima etiā separata. Obligā-
tio autē matrimonii est ad ea q̄ corpo-
ris sūt. ⁊ ideo anima separata ad talia
nō obligat⁹. Licet ista sit opinio mul-
torū doctorū tamē videat⁹ michi oīo ir-
rationabilis pro tāto. ga pacto volun-
taria limitata ad certū terminū nō li-
gat⁹ ultra istū terminū. ga nō ligat⁹ ultra i-
tentionē obligantis se. quia mere spon-
tanea est obligatio ergo cū terminus
sit mors morte transacta obligatō est
soluta. nec materia sup quā trāsit obli-
gatio facit aliqd ad maioritatē vlt per-
manētīā obligationis. et ideo religio-
sus resuscitatus p̄t libere religionez
q̄cūq̄ intrare. vel manere si voluerit.

secularis. Quod autem arguit⁹ q̄ ob-
ligatio ad obediētīā p̄tinet ad v̄tute m
rōnalē. ⁊ illa manet in aia separata vi-
deat⁹ arguē q̄ obediētia religiois māe-
bit in prima qd nihil est et ideo vide-
tur mihi dicēdū q̄ sicut coniugatus
resuscitatus potest contrahere cū il-
la vlt cū alia sicut placet. ita religiosus
liber factus est. et sic patet tam ad ar-
gumētum q̄ ad q̄ouem. Licet sp̄s s̄c-
tus in istis lectionib⁹ cōiugū multuz
commendat a Notādū est tamen
q̄ nō p̄t cōtrahi sicut expedit sū gra-
tia p̄uia et magna p̄uidētia. sicut
nec sine magna p̄uidētia familia re-
gi p̄t. et ideo accedēs ad nuptias qua-
tuor ista u otet circavxorē ducēdam q̄
liter sit eligenda. qualiter dirigenda.
qualiter corrigenda. ⁊ qualiter diligē-
da. Est enim vxor eligēda discrete. di-
rigēda māsuete. corrigēda secrete. ⁊
diligēda complete. vt sit electio p di-
cretā deliberationē. directō p māsuē-
tā gubernationē. correctio p discretaz
informationē. Et dilectio per p̄pletaz
cōicationē. Priovxor est eligēda dis-
crete noui subitonec precipitāt rapiē-
da. ga talis feruor in principio. parit
penitētīā i futuro. Exemplū habem⁹
gen. xxiiii. de sichei filio emor. q ad
primū aspectū dyue filie iacob eaz
rapuit et mori voluit nisi eam dicere
posset. quod fecit tanto feruore. q̄ p
eius amore se et populū suū totū
circumcidi permisit. Ob cuius facti p̄-
cipitationē interfectus ē atz p̄p̄o suo
per fratres dyue. Nō ergo in eligēda
vxore habeatur totaliter aspectus ad
formā vel ad speciem mulieris. ga p̄-
ter speciem mulieris multi p̄ierūt. Ec-
clesiastici. ix. Nō ad dīctias nō ad parē-
tes sed p̄cipue ad bonos mores. In

tātū ē gratiosū negociū bene nubere
 q̄ teste salomōe donū dei pprie repu-
 tabatur. puer. xix. Dom⁹ et dītie dan-
 tis a parentib⁹ a dño aut̄ pprie est
 vxor prudēs. distigunt aut̄ an. viii. eth
 c. iii. spēs aīcie videlz ppter vtile et p-
 pter delectabile et p̄t honestū. hoc ē
 p̄t bonos mores et ista sola p̄fecta ē
 amīcia. ⁊ q̄qd boni ē in durab⁹ p̄mis-
 sp̄b⁹ totū ē in ista. vñ ista sola ē aīci-
 a māfura nō alia. Nā aīcia p̄t vtile
 q̄ ē pprie senū et mercatorū trāsit be-
 neficio vtilitatis cessāte. Amīcia au-
 tē p̄t delectabile ē pprie iuuenū lasci-
 uevmetiū ⁊ cessat velocit̄ delectatōne
 trāseūte. et iō dicit An. q̄ aīcie iuue-
 nū sūt defacili trāsmutabiles propter
 duo. Primo q̄a s̄m etate variat̄ delec-
 tatio. Nō enī eadē delectatio placet a
 dolescēti: que placuit puero. sc̄do q̄a ī
 capiūt amare nō ex p̄fecto iudicō ra-
 tionis. sed ex passione. Passio aut̄ cito
 trāsit ⁊ ideo velocit̄ amāt ⁊ velocit̄ ab
 amore cessāt. B S̄z tertia aīcia
 q̄ ē p̄t boni honestū hābet istas cōdi-
 tiones. q̄ ē māfua ⁊ rara. q̄a fūdat̄ s̄t
 Rara autem ē q̄a pauci sūt v̄tiosi. Et
 idigz hec aīcia lōgo tēpore ⁊ p̄uictu
 ⁊ expiēta morū. Vñ dicit An. i. ibidē
 Nulli se inuicē cognoscunt. nisi mēsu-
 rā sal p̄ticipauerūt Itē ibidē nō ē scire
 ad inuicē aīcos aīq̄ sal p̄sumē. Cū
 ergo viri ad vxorē d̄z eē aīcia maxia
 nō possit fūdari sup pulchritudiez cor-
 palē q̄a illa trāsbīt. puer. xxxi. Fallax
 ḡarvāna ē pulchritudo: m̄lier timēs
 deū ip̄a laudabit̄. Nec poterit fūdari
 sup dītias q̄a illa aīcia ē p̄p̄vtilē ⁊ ē
 aīcia p̄ acadēs: q̄a bōa diligūt̄ et nō
 persona. Vñ ihero. cōtra iouinianū
 li. i. marcia cāthonis filia m̄ior cū q̄re

retur ab ea. cur post amissū maritum
 denuo nō nuberet. R̄ndit nō se inueni-
 re visz q̄ se magis vellet q̄ sua. q̄ dicto
 Ihero. elegāt̄ oñdit dītias magis eli-
 gi solere q̄ amīciā. h̄ ihero. S̄z certe
 modernis t̄pib⁹ nec pudicia nec hōe-
 stas mox monent ad nuptias sed tar-
 tū dītie vel libido ⁊ iō nec p̄fuerat aī-
 cia nec puenit proles apta inē coniu-
 gesvt frequēt̄. Vñ Criso. i. ip̄fecto o-
 pere s̄m urāz liguā sup mathēu ome-
 lia p̄. exponēs illd math. i. Salomō ge-
 nuit booz de raab: q̄a inq̄t secūdn̄ im-
 periū dei accepit vxorē a deo p̄missā
 invirtute ḡnauit filios ⁊ in seipis v̄tu-
 tē habentes. Booz enim robur in̄ p̄ta-
 tur. Qui autē accipiūt vxores ex pro-
 nussione diaboli. in infirmitate gene-
 rant filios nec valētes. nec fortes nisi
 in malovt ad penam sue irregularita-
 tis: nō ad gaudium et consolationē vi-
 deantur filios genuisse. Et infra. Bo-
 oz ex ruth genuit obet q̄ īpretat̄ sub-
 ditus. Nūcaūt q̄ dīcias elegerūt et nō
 mores: pulchritudinē et nō fidē. et q̄a
 in meretricib⁹ solet queri. hoc in con-
 iugibus optant propterea nō generāt
 subditos sibi filios nec deo s̄z cōtuma-
 ces: et cōtra sez contra dēum vt filii e-
 orū nō sint fruct⁹ iuste cōmixtionis e-
 orū. h̄ crisost. Hui⁹ exēplū hēm⁹ exp̄f
 se Thobie. vi. vbi legimus q̄ sara filia
 raguelis septemvir̄ tradita erat q̄s sin-
 guos prima nocte demoniū quoddā
 uoie assimodē suffocauit manente vir-
 gine intacta. et ideo. cū raphael sugge-
 ret iuniori thobie. vt eam duceret et q̄
 sibi debebat̄ vxor: timētī thobie dix-
 it ita. Audi me ⁊ oñdā tibi que sunt q̄
 bus preualere potest demoniū. Hi
 nāq̄ qui coniugium ita suscipiūt vt de-
 um a se et a suis menti b⁹ excludant et.

fui libidini vacent sicut equus et mulus in quibus non est intellectus habet super eos potestate demonium. tu autem cum acceperis eam ingressus in cubiculum per tres dies continens esto ab ea et nihil aliud facies nisi orationibus vacabis cum ea: transacta tertia nocte accipies virginem cum timore dei et magis filiorum amore quam libidine ductus ut in semine abrahe benedictionem in filiis consequaris. Et notandum quod hec fuit occasio quare filii seth recesserunt a domino. et quare diluuium inundavit. Genes. vi. cum cepisset homines multiplicari super terram et filios precesserunt videtes filii dei filias hominum. id est filii seth filias cayn. quod essent pulchre acceperunt sibi uxores ex omnibus quos elegerunt. Sic ergo primo volenti nubere est uxor eligenda discrete. exemplum quod modo abraham purauerat eleasar quod non accipet uxorem filio suo ysaac de filiabus chanaan. Genes. xxiiii. Jacob etiam cum matura deliberatione sibi de uxore peruenit seruiens pro eis. xiiii. annis. Genes. xxix. b. Secundo uxor regenda mansuetude: non cum tyrannica austeritate vel rigore: verbis non verbis: amore non timore dulcedine non amaritudine. ad Colocem. iiii. Viri diligite uxores vestras et nolite esse avari ad illas. Vnde formata fuit mulier. Non de capite: non de pede sed de costa: assumpta de latere: in figuram quod nec debet esse domina nec ancilla. sed sociam viro suo. sicut notat magister. in sententiarum. di. xviii. et tale regimen cum concordia est tertium negocium in quo spiritus sanctus sibi dicit beneplacitum esse. Ecclesiastici. xxxv. In tribus beneplacitum est spiritui meo que sunt probata coram deo et hominibus concordia fratrum: amor proximi. et vir et mulier sibi consueti. c. 3. uxor est corrigenda secrete non cum perfusio vel recrudia publice vel contemptibili ar-

guenda. Vnde varro in quadam comedia Viciu coniugis aut tollendum aut ferendum dicit. Qui tollit vicium commodiores coniugem efficit. qui fert seipsum efficit meliorem. Et merito arguenda fuit seueritas triumvorum de quibus narrat valerius libro vi. c. iiii. quorum primum vocabatur gallus sulpius hic publice uxorem repudiavit quia in publicum prodierat dis-coopto capite. secundus vero dicebatur sexus sophus. hic simpliciter uxorem repudiavit. quia est ansa ludos spectare ipso ignorantia. tertius dicebatur metellus hic uxorem eo quod vinum bibisset fuisse percussa interemit. Non sic sanctus iob uxorem licet pessimam arguebat sed secrete et modeste quasi iniqua de stultis mulieribus locuta es. Iob secundo: nec dixit quod fuit stultitia sed quia de stultis loquebatur. Quarto uxor diligenda: complete. Ista completio est caritatis et aicitie que debet esse in uis et muliere apud mensurat tripliciter. Primo modo per dilectionem dei ad eandem que fuit maxima. Alio modo per dilectionem viri ad corpus proprium et tertio modo per dilectionem viri ad seipsum. Pro primo dicit ad ephes. v. Viri diligite uxores vestras sicut et christus ecclesiam et tradidit semetipsum pro ea. Pro secundo ibidem viri debent diligere uxores suas sicut et corpora sua. Pro tertio ibidem unusquisque diligat uxorem suam sicut semetipsum. Nec mirum. sunt enim bone uxores grate in puniendo condolendo et commoriendo. C. Vnde narrat valerius de regia uxore metridatis. li. iiii. c. v. Que in tantum effusis caritatis habens visum amavit quod totis capillis habituque virili assumpto. equis et armis se affuecit ut virum fugientem continere per terras extraneas sequeretur. Narrat ibidem gratitudinem exemplum excessum. Gracchus romanus duos apprehendit ag-

nes masculū et feminā. Nā certifica-
tus fuit p̄ aruspice q̄ dimisso mascu-
lovxor sua celerit̄ moreret̄. dimissa
femina ip̄e moreret̄ Ille statim femi-
nā dimitti iussit sustinuit q̄ ī cōspectu
suo semetip̄z in interitū serpens occi-
di. Secūdo sūt grate et pie ī cōdolēdo
Narrat enī valeri⁹ ibidē q̄ cū lacedēo
ni a spartanis eēnt capti et ad decollā
dñi carcē p̄sūati. cōiuges eorū illustri
sāgninisvelā allocutire pituros viros
intrauerūt carcerē īpetrato a custodi-
b⁹ aditū cōmutataq̄ veste p̄ simulatio-
nē doloris. velatis capitib⁹ eos abire
passi sunt et ita ipsi et ip̄e saluabā

Tertio sūt grate ī p̄moriēdo. Narrat
ihero. cōtra ioui. li. i. Vidi vt oēs fe-
re barbari vxores plurimas habent a
pud eos lex ē. vt vxor carissima cū mari-
to defūcto cremetur hec q̄ cōtēdūt inē
se de amore viri. et ambitio certātinz
sūma ē. ac testimoniū castitatē digna
morte decreui. Itaq̄ victrix in habitu
ornatuz p̄stino in x̄ cadauer accubat
amplexās illud et de osculās et suppo-
sitos ignes pudicitie laude cōtēnēs. ec-
clesiastici. xxvi. Mulieris bōe btūs vir
Et ne pp̄t bōa cōiugii supradicta aliq̄
icōsulte ad nuptias moneat̄. notanda
sūt verba hugonis de factovictore ī q̄-
dā libello quē scripsit ad quēdā senez

c volentem nubere ita dicentis
non est vxor ducenda sapienti. p̄ba-
to. p̄mo q̄a studiū phie impedit. nec p̄t
q̄sq̄ libris et vxōri parit̄ inseruire. m̄t
ta sūt q̄ matronaz vsib⁹ necessaria sūt
videlicet preciosē vestes. gēme. sūptus
ancille. suppellecx varia. deinde per to-
tas noctes garrule q̄stiones. illa orna-
tior me procedit in publicū. hec hono-
rat̄ ab omnib⁹. ego in cōnētū femia-
rū miserima despicior. Cur vicinā a-
spiciebas? Cur cū ancilla loq̄bar? De

for ovciens qd attulisti? Nō amiciz
habere possū? nō sodalē. alteri? amo-
rē. sinū suspicā? odiū. Et ifra: adde q̄
nulla est vxoris electio. sed quā adue-
nerit talis sit habēda. si iracūda. si fa-
tua. si deformis: si fetida caniscū: vi-
cii est post nuptias discim⁹: e quis: asi-
uus: bos: canis et vilissima mācipia p̄
probāt̄ et sic emuntur: sola vxor non
ōndiē: ne ante displiceat q̄ duca. Idez
in eodem Attēdēda est semper ei⁹ fa-
cies et pulchritudo laudāda: ne si alte-
rā inspexeris se esti met displicere. Si
totā domū ei regēdā p̄miseris sermiē
dū est. si aliqd tuo arbitrio reseruaue-
ris fidē se habere nō putabit et in odi-
um vtet̄ et iurgia. z nisi cito cōsuleris
venena parabit. Hec hugo. Quātū sit
vxor occite molestie viro suo q̄tūciq̄
grata sit extraneis. declarat ille roma-
nus de quo refert ihero. cōtra ioum-
anū. libro primo Legim⁹ quēdā apud
romanos nobilē cū eū aici arguerent
quare vxorē formosā et castā et ditez
repudiasset protēdisse pedē. et dixisse
eis fertur. Hic focus quē cemitū vide-
tur vob̄ nou⁹ et elegans. sed nemo p̄t
me scitvbi me p̄mat. Ad hoc addēdū
q̄ icōprehēnsibilis ē viro suo vxorī ma-
licia vt frequē. z ei⁹ ipudicitia etiam si
vilgo cōstat. delusus maritus iuramē-
tis excusat. vñ narrat ihero. vbi s̄ Lu-
cii fille felicitis si nō hūi s̄ vxorē metel-
lā vxor palā erat ipudica. et q̄a nouissi-
mū n̄a mala disci⁹. Idē Atheis cāta
bat̄ et s̄illa ignorabat secreta domus
sue p̄mū ostiū cōnitio didicit. h̄ ihero.
Vnde metricē dicim⁹. Cōiugis et na-
tiviciuz vix nosse valem⁹. Qd̄q̄ domi-
geritur postremi forte sciam⁹. Cū cō-
iūx natus seruus peccat vel alumnus.
Canticavulgus habet nostamen ista
latēt. LEC. XLVI.

m **M**ltigena autē ipiorū multitudo
nō erit vtilis et ad alterne plāta-
tiones vel spuria vitulā inā nō da-
būt radices altas. nec stabile firmamē-
tū collocabūt. et si in ramis in tpe ger-
minauerint ifirmūē posite a vto com-
mouebūtur et a uimietate vtorū era-
dicabuntur. Postq̄ spūs scūs cōmē-
dauit castitatē cōingū. Hic redit ad dā-
nādū feditatē adulteri siue cōcubitus
fornicarij. sicut prius fecit p̄ pte. **A**

Est tū hic notādū q̄ ois hūāna p̄so-
na duplicē habere potest bonitatē vñā
sibi propriā viuēdo vtuose in sua p̄so-
na: aliā ciuilē viuēdo ciuilit̄ reipubli-
ce. Vñ nō est idē eē bonū virū et bo-
nū ciuē. Cui⁹ ratio est: q̄a bona p̄sona
dicūt que viuūt cōformit̄ legi date cōi-
ter pro oib⁹ sed ciuis bon⁹ nō est nisi q̄
viuūt vtilit̄ ciuitati cui⁹ pars est. modo
prius ostensū est q̄ vt cōiter p̄sone de
fornicatione generate uō sūt morige-
rate nec bone p̄sonalit̄ p̄p̄ defectum
educatiōis p̄sonalis. ideo spūs scūs hic
p̄sequēter oñdit q̄ uō sūt apti ad cōita-
tem ciuilēvū cōtinuatio talis est. Post
q̄ oñdit q̄ generatio p̄iugalis sūme va-
leret ad cōtinuādū terrenū regnū p̄pe-
tuitatē q̄a sicut dictū est. imp̄petuū co-
ronata triūphat. hic oñdit q̄ genera-
tio adulterina sūme disp̄git t̄renū re-
gnū ciuilitates. Et circa hoc duo fact.
q̄a p̄mo oñdit q̄ talis gnatio nūq̄ po-
terit iustas leges p̄ republica ordina-
re stante illo p̄ncipio de fornicatoria
generatiōe p̄tinuāda. sc̄do oñdit. q̄ da-
to. q̄ leges rōabiles possēt ordiare le-
ges tales tū p̄p̄ maliciā eorū nullo mō
possūt durare. Et tertio sup̄ istis assi-
gnat rationē equare. sc̄da ps est ibi. Et
si in ramis. tertia ps ibi. p̄fringēt. a
Circā p̄mū est sciēdū q̄ in oī ciuili

tate ordināda debite. istā requirūt cir-
ca leges. p̄mo q̄ sint p̄cordit̄ ordinate
sc̄do q̄ sint p̄p̄uetudinē obfuate. ⁊ ter-
tio q̄ sūt per rōnes naturales fūdate
Modo sic est. q̄ seruādo leges p̄cubi-
tus fornicarij iuxta sētētā ipiorū sup̄
c. ii. Nullū pratū sit q̄ nō p̄trāseat lu-
xuria n̄ra. nūq̄ possūt ista p̄dicta obf-
nari. ḡ illa lex nihil valet **Q**uātū ḡ ad
p̄mū videlz q̄ leges ciuiles p̄ tales gē-
tes uūq̄ poterūt bñ ordinari p̄baē sic.
Nulla lex pōt statui nisi ex cōcordi vo-
lūtate gētis alicui⁹ s̄z talis gēs que ex
vna pte est ip̄ia in seipsa et ex alia pte
mltigena. i. ex difficultis ⁊ diuersis gn̄-
bus educata. nūq̄ bñ p̄cordabit in lege
statuēda. ḡ talis gēs nō est vtilis ad p̄sti-
tuēdū leges ciuiles. ista ratio exp̄nit̄
sub hac forma. Multigena autē ipiorū
mltītudo nō erit vtilis. sup̄ple ad ali-
q̄ā spectās ad amūnūst̄ ationē vite p̄n-
tis. q̄a sicut sūt naturalit̄ de mltis ge-
nerib⁹ ita etiā sūt diuersificati in volū-
tatib⁹ ⁊ ideo valde difficile est q̄ gens
mltū cōmixta de diuerso s̄guie. pu-
ta de rōanis. gallicis. anglicis. ⁊ britō-
nibus sit cōcors ad aliq̄ā statuēdū vti-
liter. q̄a in tali cōitate qlibet diligit se
ipsū et null⁹ republicā. Sicut per oppo-
sitū satis patet. Sint sex vel septē fr̄es
legitimi q̄ p̄ aliq̄ā ciuilitate vel cōitate
zelū habeāt magis erūt illi ciuitati vti-
les q̄ duo de illegitimo sanguine p̄cre-
ati. sicut patz p̄ exēplū de Machabeis
in vtroq̄ libro per totū et hec est sn̄ia
illi⁹ text⁹. Multigena autē ipiorū mul-
tītudo nō est vtilis. Sc̄do necessariū
est q̄ leges bñ excogitate sint p̄ appro-
bationē longā ⁊ cōsuetudinē radicate
s̄z si uō pōt fieri in hūāno gn̄e dato in
differēt̄ fornicario cōcubitu et adul-
terino Et rō ē q̄a talis p̄gēies nō dabit

radices altas id est boas genealogias antiquas. hoc est non poterit allegare sic fecit auis meus sic proavis sic abau⁹ sic oēs progenitores mei quia in generatione illegittima null⁹ posset grad⁹ computari. si generatio per solā libidinez regularetur. Et hec ratio inuult⁹ eū dicitur et adulterine gnationes non dabe⁹ radices altas Tertio necessariū est quod leges bene excogitate sint per boas rōes fūdate: s; hoies lubrici. et carnales niū hoc facere possūt. oēs aut legistatores o; esse vtuosos. Isti aut tales non sūt. vñ nec stable fūdamētū colocabūt. **Ecci. xlix.** Rector fratru⁹ stabili mētū ppti ⁊ eius dē pncipat⁹ sēsatus est stabilis Secūdo pncipalit⁹ in ista lectione assignat causas qre propagatio illegittima non est vtilis reipublice: quia nulla lex durabit hoc stāte: etiā si p se mores ordinet **B** Cuius ratio est quia filii tales non recipiūt monita patris Sicut enī ramū debile nutrimentū recipiet a radicib⁹: germiare vel flores posse. s; non fructificare. ita nec isti licet possunt incipere virtuose agere. non tamen possunt continuare. Vñ a qualib; mutatione mūdi ipsi etiā mutabūt ita quod licet in iuuetute sua pēnas educationes ad tēp⁹ recipiāt: tamen infirmē poit avēto. i. a pōdicoe mouebūt. i. ad dissensū ⁊ inuēietate. i. ab excessu pōdicois ⁊ triblatois eradicabūt. i. suā patnā leges dittēt. Vñ p; quod gēs adulterina non est vtilis reipublice. **b** Hic est dubitatio⁹ fālis. p; movtrū in actu adulterii grāu⁹ peccet vir q; vxor. Vide⁹ quod non in equalit⁹: quia ad penā diuorcii propter adulterii iudicāt a pari. ergo cū pēa debeat ad eū pōtō. vide⁹ quod equalit⁹ peccet. aūs p; xxxii. q. v. Precept. vbi dicitur sic. Si apud nos quod non s; femis eū non li-

cet viris. et eadē serunt⁹ pari cōditiōne cēlet. Item in eadē. q. xpiana. et recitat magister sūiaz. iiii. li. d. xxxv. c. prio xpiana religio ad alteriū in vtroq; sexu pari ratione cōdenat. ergo pari peccato peccat Ad quōne dicēdū quod ceteris parib⁹ plus peccat vxor. Notandū est tamen quod quātū ad bonū fidei quavterq; alteri obligat equalit⁹ peccat quia equalit⁹ obligat. s; vlteri⁹ quātū ad bonū plus pl⁹ peccat mulier quia cōt⁹ incertitudine prolis vñ simplr loqndo pl⁹ peccat vxor ad altera q; vir adulter Ad argumētū in oppositū cōcedēdū est quod paria iudicāt in cā diuorcii. quia illd pōt quā faciendū est diuortū est fractio fidei. et quātū ad hoc equalit⁹ peccat in actu adulterii. non tamen equalit⁹ simplr. Vñ dicēdū quod ad equalit⁹ penā iudicāt. s; non ex equalib⁹ causis sicut duo fures q; vñ eī duplo peior alio ad equalit⁹ penā videlicet suspēdium iudicāt. s; cū ad equalit⁹ penā iudicēt: non tamen sequē⁹ equalit⁹ peccēt. quia mulier peccat cōtra bonū fidei et cōtra bonū prolis: et ideo cā diuorcii in muliere est maior s; in vtroq; sit cā sufficiēs Secūdo pōt esse dubiū vtr; fornicādo ceteris parib⁹ pl⁹ peccet vir q; mulier. Dicūt doctores sicut scūs tho. iiii. sūiaz dist. xxxv. q. i. ar. iiii. quod vir. Et rō est quia pl⁹ h; de bono rōis s; mulier pl⁹ hēat de materia tēptatōis. quia magis est fragilis Sed cōtra ista est arg. de adulterio pūgator; et poit⁹ in canone. xxxii. q. v. Indignat. Indignat⁹ inquit maritis si audiat adulteros viros pedere similes adulter; femis pēnas. tamen tāto q; u⁹ eos puniri oportuit. q; to magis ad eos pūnet ⁊ vtute vicere ⁊ exēplo regere femias. Ad ista dicēdū est quod licet vir quātū ad vñā circūstātiāz grauius peccet puta quātū ad hoc quod magis teneat vigē

virtute et ratione. tamen prescindo omnes circumstantias mulier magis peccat Beat⁹ autem aug⁹ non loquitur in dicta auctoritate nisi de sola circumstantia virtutis et rationis que in viro debet preeminere. Hanc tamen videlicet quod vir plus peccat tenet petrus de tarantasia. distinctione. xxxv. q. iiii. Sed contrarium tenet sanctus thomas et richard⁹ de mediavilla in scriptis suis. Auctor vero summe confessionum libro. iiii. c. xxii. q. ix. non dicit ponendum beati petri dicit enim petrus quod vir plus peccat et addit in fine. idem pro omnia dicit sanctus thomas libro. iiii. quod tamen salua pace sua non est verum imo dicunt recte contraria. Dicit enim petrus quod vir plus peccat propter reddendam rationem. Thomas vero quod mulier quia plus facit contra bonum matrimonium. C

Tertio potest esse dubium. Vtrum plus peccat ceteris paribus vir adulterando quam sacerdos fornicando. Et dico pro sic quod ceteris paribus sacerdos plus peccat. Ratio est: quia sacerdos vouit solenniter continentiam ab omni muliere et totaliter se deo dedicauit vir iurauit mulieri fidelitatem et ad oppositum continentie se obligauit sive lit vxor hoc est ad oppositum actum. ergo sacerdos magis se elongauit ab actu carnis: quia vouit quod nunquam cum aliqua. Item magis solenniter vouit quam coniugatus iurauit. quia votum suum est sollemnissimum per sacrum ordinem quod sacramentum est maioris firmitatis quam matrimonium sic omnes clerici continentur. et certitudinaliter hoc est verum quia illud sacramentum directe et immediate applicat homines ad conficiendum corpus christi verum in sacramento altaris quod est maxime quod potest homini communicari hac vita. Sed contra non plus tenet sacerdos quam diaconus et subdiaconus. quia quia

do fit subdiaconus vouet castitatem et continentiam solemniter et nunquam postea

Hic sunt duo dicenda. Vnum quatenus ensuamque postea ordinatur totiens de facto protestatur se approbare votum sollemnissimum in prima susceptione sacri ordinis. Vnde sacerdos facit tres protestationes de obseruanda continentia. Secundo dico quod subdiaconus etiam magis peccat fornicando ceteris paribus quam coniugatus. Et ratio est quod votum suum est sollemnius propter sacramentum quod suscipit et propter finem ad quem ex tunc applicatur. Probare autem quod ordo sit sollemnissimum sacramentum quam matrimonium reputo super uacuum. Ista solutione de fornicatione sacerdotis et adulteri confirmo per Canonem. xxvii. q. i. c. Sicut bonum et ca. Proposito. In primo c. de quod videtur uouentes uirginitatem etiam et frangentes uotum peccant grauius quam adulteri. quod apparet esse propositum. Sed potest rideri. quod illud capitulum loquitur de uidiis que primo uouerunt castitatem et postea contrahunt matrimonium et hoc est grauius quam uolere castitatem et postea fornicari. uerum est quod hec est intentio illius capituli. et alterius ca. proposito unde uerumque canon loquitur de uouentibus castitatem et postea contrahentibus. Simile habet de illis clericis fornicariis. dist. xxxii. eos. Ideo istis obmissis accipio media plura. Prius sic grauius peccat monialis fornicatio quam uxor adulterando sicut dicit aug⁹ de sancta uirginitate. longe ante medium. Sed grauius peccat sacerdos fornicatio quam monialis religiosus quatenus si infra sacros ordines. ergo grauius peccat quam adulterari adulter: quia si grauius peccat quam adulter tunc etiam grauius peccat quam adulter sic deum est in peccato dubitauerunt. unde uideat mihi quod sacerdos est

magis solent obligat⁹ ad castitatem
q̄ monachus inq̄tum talis nisi forte si
milit⁹ infra sacros ordies et pari rōne
magis q̄ sancta monialis. vel q̄cūq̄ re
ligiosa inq̄tū religiosa

LECTIO. XLVII.

c Onfringentur enim rami inco
summati et fructus eorum iutiles et
acerbi ad manducadū et ad nihilū ap
ti. Ex inqs enim omnes filii q̄ nascū
tur testes sūt neq̄cie aduersus parētes
in interrogatione sua. Finis ⁊ utilitas
humane gnationis. ē ples bñ disciplina
ta in bonis morib⁹ ⁊ ad deū p̄gnosce
dū ⁊ colēdū p̄ncipaliter ordiata. talis
aut ples honorat deum per obedienti
am et parentes exhibēdo eis reuerē
tiam. De tali ple dicit⁹ Eccī. iiii. Filii sa
piētes ecclā iustorū et natio eorū obe
dientia et dilectio. Et cito p⁹. De⁹ euūz
honorauit patrē in filiis. Postq̄ ḡ re
probauit gnationem vagā et illegitti
mā p hoc q̄ re pugnat reipublice ⁊ hū
manis legib⁹ hic reprobatur eadē p hoc
q̄ r̄pugnat tā nature q̄ dei legib⁹. sua
det enim natura deo et parētib⁹ exhi
bere reuerētiā. q̄ bñficia eorū sunt
irredibilia. sicut dicit A. n. viii. ethi.
Ostēdit ergo duo i ista lectōe. Primo
q̄ ples male disciplina deo tribuit re
bellionē. Scdo q̄ putib⁹ exhibet cōfu
sionem. scda pars ibi. Ex inqs. Descri
bit aut spūfctis malos pntes ⁊ malos
filios s̄b figuratia locutōe radicis ⁊ ra
morū vocās parentes radices ⁊ ramos
ramos. ad ro. xi. Si radix scā et rami
Dicit ḡ p̄rio sic. Cōfringēt ei rami inco
summati. Cōsummatio ⁊ p̄pletio hoīs est
vni deo p̄ p̄gnationē ⁊ aōrē. A
Eccī. xliii. Cōsummatō sermonū ip̄e ē.
Vñ ois hō a deo difusus ē ī p̄fect⁹ ⁊ inco
summat⁹. Et q̄ mali filii et idisciplinati

sūt a deo difusi iō merito vocāt⁹ rami in
cōsummati ⁊ isti cōfringent⁹. Cōfractio
importat violentiā i difusōe vñ mali ho
mies cōfringēt⁹ in morte s̄z bti et sancti
suauit⁹ ⁊ volutarie diuidēt⁹. Deside
rāt ei dissolui eē cū xp̄o. ad phil. i. vñ
q̄ isti peccatores q̄vellēt hic sēp̄ uiue
re nec vñq̄ alia vitā videre iō cōtravolu
tatē eorū dissoluit⁹ et iō merito cōfri
gi dicūt⁹. In ps. Reges eos i virga fer
rea ⁊ tanq̄vas figuli cōfriges eos. Ali
a ratio ē q̄ alit⁹ separat artifex ramū
solidū ab arbore quē intendit in edifi
cio collocare et aliter ramū putridū ⁊
siccū qui ad nihilū valet nisi p igne. nā
primū ramū curiose secat ⁊ secundūz
frāgit negligēt⁹ non curādo quō ca
dat. Isto mō de⁹ sanctos recedētes de
hac vita q̄ delicate dissoluit q̄ hoc re
perūt qd prius desiderauerūt ⁊ ponit
eos i edificio celesti i gloria ⁊ honore
eterno eccī. xxiiii. Rami mei honoz
ḡre dicit sapia q̄ a deo ē. Sed miseros
pctōres patos ad ignē eternum p̄frun
get totalit⁹ vt cadāt i ignem eternum.
sicut ipse per ps. pmittit. Confringaz
illos nec poterunt stare cadent subtus
pedes meos. Et sic patet quare vocat
eos ramos in cōsummatos ⁊ quomodo
rōfringēt⁹. Sed q̄ sunt digni sic cōfri
gi ostendit cōsequēt⁹. quia si esset ar
bor que faceret fructum mortiferū
vt nulli⁹ vsu aptū. digna esset cōfrin
givi succidi. Iux̄ illā mathei. vii. Ois
arbor que non facit fructū bonum ex
cidetur ⁊ i ignē mittet⁹ sed isti faciunt
fruct⁹ iutiles ⁊ ad nichilū vales. i. opa
deordinata contra deū ⁊ rectā ratōez.
Et ideo iustu ē eos confrigi. Vocant⁹
enim opera hoīs fruct⁹ hominis. quia si
cut a fructu cognoscit⁹ arbor et arborū
bonitas. ita p opera hominis eius bo
lū.

uitas agnosci pōt. Math. vii. Ex fructib⁹ eorū cognosceat eos: non ex fatua cortice: nō ex colore apparētis pulchritudine: nō ex filiorū. id ē vborū sātate sed ex fructib⁹ eorū cognosceat eos. et q̄a fruct⁹ istorū pctōrū sūt iūtilēs: acerbi ad māducādū ⁊ ad nihili apti. ideo dignū est eos ī morte cōfringi ⁊ igne eterno cōburi. Notādū est q̄ fruct⁹ id est opa scōrū sūt ⁊ esse debēt alimēta nra. Nā ex exemplis opib⁹ bonorū debem⁹ p̄ficere ⁊ nutriti sicut hō auget ⁊ crescit per h̄ q̄ māducatur corporalit̄. Et ideo sc̄virū honeste vinētes ipi pascūt oēs xp̄ianos pximos ⁊ vicinos suos exemplis v̄tutū suarū. et licet hoc oī hōi cōueniat: maxīe tñ viris eccl̄iasticis. qb⁹ dicit Mathei. xiiii. Date vos illis māducare. Sed per oppositū qdā sūt quorū fruct⁹ mortiferi acerbi sūt ad māducādū qui vinūt de rapinis in superbia libidine ⁊ iniusticia a Prouer. x. Fructū ipiū ad pctm̄ Scda pars hui⁹ lectōis est oñdere q̄ p̄les idisciplinata repedit parētib⁹ cōfusiōē. Et hui⁹ ratio est ista quādo discipulus male respōdit ⁊ errat in dictis suis. sicut igno rans presūptio quedā est cōtra magistrū suū qui eū tenebat docuisse vnde v̄cūdiā facit magistro discipul⁹ igno rans et famul⁹ iūtilis facit v̄cūdiā dño suo qui eū tenet curialiter educare modo parētes tenēt eē magistri et quasi dñi filiorū. ⁊ ideo qñ sūt mali est magna p̄fusio puti. Eccl̄. xxii. Cōfusio patris est de indisciplinato filio. Et hoc est q̄ dicit̄ in lra. Ex iniqs enī oēs filii qui nascunt̄ testes neq̄ie aduersus parētes in interrogatōe sua. Potest tñ specialit̄ lra legi de illegitime gñatis q̄ qñ de suis putib⁹ intro gant̄ fiūt testes neq̄ie pntū si tñver

dicat. Fruct⁹ eorū iūtilēs Nota q̄ in scriptura sacra hō arbori p̄paf. Mat. viii. Video hoies sicut arbores. habēt ei qdā silitudinē vinēdo. crescēdo. fructū afferēdo ⁊ finalit̄ decidēdo. Arbor enī nō vit nisi per calorē celestēz humorē terrestrez. sic nec moralit̄ viuūt hō vita grē nisi per hūilitatēz caritatē hūilitas oritur de terra. id est de intēsa cōsideratione q̄ terreni funus ⁊ in terraz reuertemur in breui. Vñ sicut ille arbores q̄ p̄fundū radices suas in terrā figūt. viuūt diuti⁹ ⁊ stāt stabili⁹. Ita illi hoies q̄ sediligēt⁹ ⁊ apert⁹ terrenos eē recogitat̄ viuūt p̄fectus vita gratie: et stāt firmi⁹ cōtra tēptationes culpe. Sicut enī arbores plātate in planis vel in vallib⁹ min⁹ excutiūtur frangant̄. q̄ ille q̄stant in mōtib⁹. Ita p̄sone hūiles refugiētēs dignitates et honores cōtēte de sua simplicitate viuūt multo quieti⁹ in suis cōsciētis q̄ illi q̄ se ingerūt ad officiaz dignitates ⁊ abinōes mūdiz q̄a xps sūme fuit hūilis. ideo q̄ suas radices figit ⁊ fidat ī xpo viuēt ⁊ crescit: fructū faciet sicut ipse docet. Ioh. xv. Ego sū vitis ⁊ vos palmites ⁊ sicut palmes nō pōt ferre fructū a semetipō nisi māserit in vite. sic nec vos nisi in me māseritis. Ergo sit deus in nobis ⁊ maneam⁹ in ipso. De hac similitudine hois ad arborē loquitur Innocēt⁹ in de vilitate cōditionis hūane. Homo inq̄ ē arbor euersa cuius radices sūt crines tricus caput atq̄ collo. stipes pect̄ cū alno. ramivlue cū tibiis frōdes digiti cū articulis. Secūdo assimilāt̄ in crescēdo. q̄a q̄uis inferior ps ēre adhereat potior tñz pulchrior terre sup̄niet tēdēs v̄sus celū Sic moraliter licet necessario oporteat nos aliquam sollicitudinēz circa

terrena habere tamē potior ps voluntatis nostre debet tēdere versus celus ysa. xxxvii. Qd saluatū fuerit de domo iudaet quod derelictū est mittet radices deorsūz faciet fructū sursum

Tertio assimilā homo arbori in fructū ferendo. sicut eī arbores pmo germināt secūdo florēt tertio portant fructū ita scđz Criso. omel. xxxii. Germe sūt bone cogitatōnes. flores boue voluntates. fructū bone opatōes. Mat. vii. Arbor bona fructus bonos facit.

Quarto assimilā homo arbori in cadēdo. Arbor enī que diu creuit z tā dē pre semo deficit ad illā ptem cadit v̄sus quā rāos plūmos viuēdo extēdit Sic homo moriēs ad illā ptē cadit ad quā plures cogitatōesz affectiōes viuēdo trāsmisit siue in celū siue in terrā siue cadit in ifernū. Eccl̄s. xi. Si ceciderit lignū siue ad austrū siue ad aquilonē vbi ceciderit ibi erit. Est igit̄ homo moralit̄ arbor. Sed quod dolēdū est multe arbores faciūt fructū intiles et acerbos ad mādncādū. Sūt enī qui dam fructū peccatiū pleni vermib⁹ corrosis. quidā saporib⁹ a maricatinis et qdā pleni sūt hūorib⁹. istatius. Primi sūt fructū lasciuie et carnalis delectationis. Scđi aut̄ sūt fructū auaricie et mūdialis possessionis. Tertii sūt fructus supbie et tēporalis ambitiōis Primi inq̄ sūt fructus lasciuie et carnalis delectatōis et hi pleni sūt vermib⁹ corrosiis. Videm⁹ interdū pomum pulcherrimū extrise⁹ et apparet valde bonū. et tamē intrinsec⁹ latet vermis et inuenit̄ totū corrosū interius. Isto modo suggestio voluptatis apparet externis suavis et delectabilis tpe tēptationis. et tamē cū scelus ppetratū fuerit inuenit̄ vermis qui corrodit

cōsciētiā qui nisi interficiat̄ in hac vita viuēt ieternū. ysaie. vi. Vermis eorum nō moriet̄. hic est vermis mordens edera sub cuiusvmbra ionas delectabat̄. Ione. iiii. Letat⁹ est ionas leticia magna. et statim post morsū vermis aruit. Edera est pax cōsciētie sub aqua. Ionas qui interpretat̄ columba et simplex et innocens delectat̄ vermis aduenit sub delectatiōe et statim aruit edera qa turbatur cōsciētia trāseūte actu et permanēte reatu. et ideo valde fatuus est qui istū vermē nō intelligit q̄ citius potest. et sic puer frāgēs vel scindens pomū pulchrit⁹ de quo sperauit se habuisse bonū cibū reputat se deceptū. cū interius inuenit turpēvermen Ita tēptatus de libidine delectatōe trāfacta et verme apparente in remorsu cōsciētie iudicat se fuisse deceptū. De quibus loquit̄ ap̄tus ad Roma. vi. Quē ergo fructū habuistis tūc in illis in quibus iumc erubescatis? Nā finis illorū mors. sed absit q̄ tales sint peiores q̄ cayn de quo legim⁹ Gen̄. iiii. q̄ obtulit deo de fructib⁹ terre spicas corrosas conculatas a bestiis et contritas. **B** Vt nā isti iueterati dies malorū q̄ sūt corrosi per vermes infinitos. in cōsciētis cōculcati per bestiales delectationes a iuētute sua et vsq̄ ad senectā et senū. vellent tamē in fine dierū suorū offerre se deo et penitētiāz et sacrificiū vesptinū. Sed nota q̄ i veteri lege et in p̄mitiua ecclā dabāť p̄mitie de fructibus et frugib⁹: modo vix danť de cuncta ecclā olim habuit vouētes cōtinētiā in iuētute. et dabāťur deo primi fructū. Iustū est ei vt detur sibi de fructib⁹. qa ip̄e est vermis papa. i. pater patrū. cui clamam⁹ Abba p̄. ad Galla. iiii. Et ideo sumite de

optimis terre fructib⁹ et deferte viro
miera. Gen. xliii. Offeram⁹ g^o p^{ri}miti-
ua terre nre et p^{ri}mitiuu niuersi fruct⁹
Necmie. x. Scd⁹ fruct⁹ intiles sunt
fruct⁹ auaricie et m^undialis possessio-
nis. et isti s^ut pleni saporib⁹ amarica-
tiuis. quicq^{ue} eni reb⁹ m^undi inc^ubit ac
quir^uedis possid^uedis vel exp^ued^uedis fre-
qu^uter turbat⁹ et amaricat⁹ i corde suo
q^utu^uc^uq^{ue} etiam videat⁹ vitere in pace.
ysaie. xxxviii. Ecce in pace amaritudo
mea amarissima Aliud eti^u est no-
tadu⁹ q^u comed^u b⁹ poma cruda et fru-
ctus imaturos sani cibi sunt insipidi.
Sic istis q^u nimis delectatur in diuitiis
vel c^oseruadis vel disp^ueadis: cib⁹ aie
qui no⁹ perit: cibus v^ubi dei: cibus deu-
tionis c^oteplati^ois et orati^ois apparet
insipid⁹. In an⁹ figura legim⁹ Iosue.
v. q^u q^u cito filii isrl^u inceperu^ut vesci fru-
ctibus terre. p^umissio nis statim defecit
eis ma⁹ diuine disp^uati^ois. nec ani-
plius desc^udit de celo. Isto simili mo-
do est de diuitib⁹ hab^ueb^uib⁹ c^osolatione
sua hic in bonis terrenis deficiat eis c^o-
solatio qua⁹ hab^uet facti in diuitiis Vn⁹
Aug. p^{ri}mo de trinitate. C^oteplatio est
illa species que rapit o^um ai^um desi-
derio tanto ard^uiore: qu^uto m^undiore
et tanto mundiore qu^uto ad spiritua-
lia sing^uet. et tanto ad spiritualia sur-
geut⁹ qu^uto carnalib⁹ et terrenis mo-
rient⁹. Scd ex quo fructus amministra-
tionis t^uporaliu⁹ est amarus et tamen
aliquas personas in ecclesia dei oportet
amministrare temporalia qu^o ergo
possu^ut illi fruct⁹ dulcorari? Certe dic^u
dum est scdm Arist. scdo de vegeta-
bilib⁹ et plantis fruct⁹ amaris missis
in igne⁹ et assatus efficitur dulcis sicut
patet de pomis que sunt acerba ad co-

medendu⁹ cruda: q^u bene assantur ad
ignu⁹ s^ut satus dulcia. Isto modo vos
q^u estis occupati inuita actiua circa ad-
ministrati^one t^uporaliu⁹ frequ^uter g^u-
statis amaritudines m^undi et tribula-
tiones circa plurimaz ideo si uelid⁹ oc-
cupati^oes vestras facere dulces oportet
q^u bene assent⁹ in igne caritatis ne
sint crude. p. ad Corin. xvi. Opavestra
in caritate s^ut. Exodi. xii. No⁹ com-
ed^uis ex eo crudu⁹ nec cocti aqua: sed
assu^u tu⁹ igni. vt oia facta vestra oia bo-
na que habetis ad honor^u dei et proxi-
mi referatis utilitat^u q^u qui sine cari-
tate amat diuitias fructu⁹ no⁹ capiet ex
eis. Ecc^us. v. Et qui hoc no⁹ fecerit time-
re poterit illud. Ihere. xii. C^oside mi⁹
a fructib⁹ vestris p^uter ira⁹ furoris do-
minu⁹. et Ihere. xxi. b. Visitabo su-
per vos iuxta fructu⁹ studioru⁹ vestro-
ru⁹. Tertiu⁹ fruct⁹ intiles s^ut fruct⁹ sup-
bie et t^upalis ambitionis et isti s^ut ple-
ni hu⁹ori b⁹ istatiuis. ysaie. x. Visitabo
sup fructu⁹ magnifica cordis t^u. Licet
eni honores et reuer^utie s^uauiter sa-
p^uiant t^u piculose istant. De gestis ale-
xandri narra⁹ q^u milites sui in india
inuen^ut fruct⁹ ita d^ukes q^u d^u eis n⁹ potu-
erit satiari. v^u factu⁹ e⁹ per nimiu⁹ eor^u
esu⁹ strages et pestis magna inter eos
Sic moralit⁹ fruct⁹ honoz^u reuer^utia
ru⁹ s^ut ita dulces q^u difficile est satiari
de eis bonu⁹ est t^u cu⁹ istis fructib⁹ ista-
tiuis comedere sal: q^u valde expedit
affect^oes ho⁹is secl^u salare sale discre-
tionis⁹ modestie Iob. vi. Nu⁹q^u come-
di poterit istu⁹ qd no⁹ est sale coditu⁹.
Sic eni p^ungat vti honozib⁹ vti iose q^u
fatu⁹ e⁹ docere subditos ho⁹are nisi
esset q^u ho⁹es deberet recipere. Et io⁹ dic^u
Arist. vi. topico. q^u o^us appetit ho⁹es.

Vñ nō bñ diffiniē fñi eū ibidē abītio
 sus sic. Ambitio sus est appetēs hōres
 sed oportz addere q̄ sit deordinate ap
 petēs hōres Apponēdū est q̄ sal sapie
 et discretōis: sicutēdū ē fructib⁹ hōris
 laudabiliē. Eccl. xxxvii. Est sapiēs aīe
 sue sapiēs ⁊ fruct⁹ ill⁹ laudabiles hec
 sapia est humilitas. ga puer. xi. Vbi ē
 hūilitas. ibi est sapia. et Eccl. xi. Sapia
 hūiliati exaltabit caput suū Et hoc est
 quod de iusto dicit⁹ ysā. xxxvii. mittet
 radices deorsū et faciet fructus sursum

LECTIO. XLVIII.

1 Vltus aut si morte p̄occupatus
 fuerit in refrigerio erit Duo
 declarata sūt superi⁹ de iustis in fine
 tertii capituli. Primū est q̄ si p̄tingat
 eos diu viuere: carebūt nihilomin⁹ se
 necutis honore. Scdm est q̄ si p̄tingat
 eos in iuuetute mori celerit: mors il
 lorū erit in eterno dolore. vt q̄ appeat
 p̄rogatua iusticie p̄tra miserā culpe.
 In ista pte ostēdit q̄ iustis et scis cōue
 nient duo cōtraria duorū p̄dictorū: ita
 scilic⁹ q̄ si moriūtur iuuenes. libera
 buntur a dolore et puo tpe non obstāte
 digni habebūt senectute ⁊ honore eti
 am si uiuāt modico tpe: dū mō tñ iuste
 et v̄tiose vināt. Et circa istā duo facit
 Primo oñdit qualit̄ iusti liberabūt i
 iudicio p̄ticulari in morte. Scdo quō
 malos accusabūt et p̄uincēt in iudicio
 generali in cōmune resurrectōe in fi
 ne capituli. Venient in cogitatione.

Circa p̄mū duo facit Primo oñdit
 q̄ mors iusti in iuuetute nō arguit q̄
 deus talē iuuenē nō diligat. Scdo assi
 gnat vnā causā quare deus hoc fieri p̄
 mittit. Scda ps ibi. Placēs deo. Circa
 p̄mū duo facit. q̄ p̄mo oñdit q̄ iust⁹
 in iuuetute moriēs. lucrat⁹ etnā here-

ditatē. Scdo q̄ p̄pter defectū etatis nō
 p̄dit v̄tutis felicitatē. ibi. Senect⁹ enī.
 A Circa primū dicit sic. Iust⁹ aut si
 morte p̄occupat⁹ fuerit in refrigerio
 erit. Inter errores contētos in opinio
 ne ip̄iorū posita in scdo capitulo diffu
 se iste fuit vn⁹: q̄ nulla merces tribuit⁹
 iustis p̄ hāc vitā. vñ dixerūt nō ē refri
 gerium in fine hoīs. ⁊ iō spūs scūs affir
 mat oppositū p̄tra istos dicēs q̄ quocūq̄
 q̄ moriat⁹ iust⁹ i refrigerio erit Et rō ē
 q̄ sic mali hnt refrigerium i p̄tū. ⁊ ideo
 hēbūt ardorē caloris i futuro. ita iusti
 q̄ sūt mō positi in camino tribulatōnis.
 erūt postea i refrigerio. Vñ p̄t dice
 illā ps. Transiim⁹ p̄ ignē aquā ⁊ i du
 xisti nos i refrigerium. Per ignē tēpta
 tionis i ps. Igne me examiat⁹ nō est
 iuēta in me iniquitas. ⁊ p̄ aquā tribula
 tionū. i ps. Saluū me fac de⁹ qm̄ itra
 uerūt aq̄ vsq̄ ad aīas meā. S; p̄tranū
 iustit⁹ reprobī q̄ mō sūt i deliciis: tūc
 ponent⁹ in stagno ignis et sulphuris.
 Job. xxiiii. Ad nimū calorē transiet
 ab aq̄s nimū vsq̄ ad iferos pctm̄ illi⁹
 Exemplū istius iuste tribulationis de
 diuīte et lazaro. Luce. xvi. Diues enī
 in tormētis cruciat⁹ dixit. P̄i abrahā
 mitte lazaruū vt intingat extremū di
 giti sui et refrigeret linguam meam.
 Et ideo iuxta cōsilū p̄phete. Ihere. vi
 State sup vias et videte ⁊ interrogate
 de semitis antiquis que sit via bona ⁊
 ambulate in ea et inuenietis refrige
 rium animab⁹ vestris. Iustus ergo iusta
 cia generali si p̄occupatus fuerit in
 morte id ē añ maturā etatē mortuus
 fuerit in iuuetute vel mediā etate ni
 hilomin⁹ in refrigerio erit. Legit de
 quodā viro lfato q̄ mortu⁹ iuuet⁹ fue
 rit sedēs inter libros suos in cathedra

et habēs in gremio suo librū aptū cū-
q̄ alii cōpatiētes a diemirēt z multū d
tā subita morte trīstārēt cōsiderantes
diligenti⁹ inenerūt manū suā iacētē z
indicē extētū ad textū hui⁹ loois. Iust⁹
āt si i morte pōccupat⁹ fuerit zc. Vn-
de metrice dicit. Mors iusti subita: q̄
p̄cessit bōavita. Nō minuit merita si
moria ita. Vñ licz mors malorū sit
mala mors tū bonorū ē p̄ciosa i p̄spe-
ctu dñi. Vnde bern. in eplā q̄dā. Bōa
mors iusti propter req̄. melior p̄pter
nōuitatē. optia p̄pter securitatē. Ecōtra
mors pctōrū mala. sigdē i mūdi aissi-
one. peior i carnis sepatione. pessima
i vermis ignis q̄ duplici cōtritiōe. Idē
ine adē ep̄. Preciosa inqt mors factō-
rū: p̄ciosa plane tanq̄ victorie cōsū-
matio. tāq̄ vite ianua. z securitatis in-
gressus. Iustus at si pōccupat⁹ fuerit i
morte. Ista pōccupatio pōt dupliciter
intelligi. Vno mōvt mors veniat ex i
prouiso s̄m quē modū dicim⁹ hoīem
pōccupatū qñ aliqs casus euenit de q̄
nō cogitauit et de q̄ sibi nō p̄uidit.
Alio mō pōt intelligi pōccupatio t̄pis
p̄sueti abbreviatio. p̄mo mō null⁹ in-
stus pōt p̄occupari: quia eoi p̄o q̄ iu-
stus ē mortē p̄meditat⁹: z ad mo rtem
disponit. Vñ seneca de naturalib⁹ q̄-
stionib⁹ libro. iiii. Effice mortē tibi co-
gitatōe familiarē. ita vt si fors tulerit
possis z ei obuiā exire. Secūdo mo-
do iust⁹ pōt pōccupari morte qñ videlz
moriē i inuētute v̄l i media etate v̄l qñ
nō putant. Vñ sene. i. v. eplā. q̄rūdā
vitā mors i medio flore p̄scidit aliorū
strūpit ip̄a p̄ncipia alteri⁹ continuata
mors sōn⁹ ē. ali⁹ t̄cenādū solut⁹ ē. et iō
ista mors cōtinue p̄cogitāda ē. Vñ se-
neca ep̄. xxv. nihil eq̄ tibi p̄ficiet ad tē
p̄tiā oīs rēy q̄tū freq̄us cogitatō bre

uis em. z hoc certi. Quicqd̄ ḡ facies
respice ad mortē a Dubitatō lrāf
Vtrū mors sit p̄ea inflicta p̄ peccato p̄
mi parētis. Q̄ nod nō videt. quia om-
ne cōpositū ex cōtrariis naturalit̄ dis-
soluitur. corp⁹ hūanū ē hui⁹smodi. er-
go zc. p̄p bestie moriūt q̄ nūq̄ pec-
cauerūt ḡ s̄lr hoīes qa eq̄lis cōditiois
vident̄ in cōpositione et in p̄plexione
ḡ in resolutione p̄p qua rōne mors
fin s̄let inflicta pro primo peccato tan-
q̄ pena iusta eatē rōe dz mō ifligi pro
quocūq̄ pctō mortali. et sic debēt ho-
mo mori q̄ cito peccaret Ad oppo-
sitū est aug. 3. de ci. dei. c. xv. Cōstat it̄
catholica fidē tenētes ipsā uobis cor-
poris mortē nō lege nature qa nullaz
mortē homini de⁹ fecit s̄z merito iflic-
ta est peccatis qñ pctm̄ vindicās de⁹ di-
xit hoī in quo tūc oēs eram⁹. terra es
et in terrā ibis. Itē dyo. c. iiii. ecclī. iē
rachie Ad questionē dicēdū q̄ sic fuit
enī natura hūana creata cū dono ori-
ginali iusticie p̄ q̄rā aīa habuit p̄fectū
dominiū sup corp⁹ p̄p qd̄ potuit cor-
p⁹ v̄nificare et regē s̄i lesione v̄l q̄cun-
q̄ infirmitate et iō habuit potētā nō
moriēdi. Istud aut̄ dominū fuissz tra-
ductū i prolē. Vñ fuit datū sibi p̄ se et
pro suis q̄ diu fuissent deo subiecti. qñ
igitur peccauit perdidit merito istud
dominiū et ideo ipso deserente deus
creatorem suum uoluntarie anima in
currit necessitatem deserendi corpus
suum diffuse declarat beatus augusti-
nus. xii. de ciuitate dei in multis ca-
pinilis et sic de facultate non morien-
di incidit libere pro se et pro suis i ne-
cessitatem moriendi. Vnde dicen-
dum q̄ mors est homini naturalis et
tū p̄ea iflicta. sicut si dñs daret suo suo
originarie libertatē. z postea propt̄ in

gratitudinē suā puatet eū tali libertate tūc seruit⁹ foret illi penalis ⁊ naturalis. Ad p̄mū dicēdū q̄ licet sic cōponit^r homo ex cōtrariis. fuisse tamē per donū sup̄additū nature cōseruat⁹ a morte. Vñ verū est q̄ oē cōpositum ex cōtrariis corrūpit^r naturalit^r. secus tū fit p̄ donū sup̄naturale: sicut dictū ē

Ad sc̄dm. bestie nūq̄ illud donū habuerūt sicut earū aie nūq̄ deo obedire potuerūt ⁊ iō in eis nō est mors pena sed natura. In hoie autē licet natura in se cōsiderata sit mortalis habuit tamē donū quo morte carere potuisset. ⁊ iō in nobis est pena qd̄ in eis est natura. Ad tertū. Seneca dixit. licet de dono originalis iusticie nihil sciret q̄tūz ad hoc q̄ dicit q̄ mors natura est hoīs. 1. q̄ns natura siue p̄positioē nature verū dicit sed q̄tū ad fm̄ falsū dicit. quia pena est cū sit ex spoliatiōe domi p̄habiti vt prius dictū est. Vñ anselmus in meditatioib⁹ suis. O dure ⁊ durior casus. Heu qd̄ pdidit hō et qd̄ inuenit hō Perdidit b̄itudinē ad quā fc̄s ē ⁊ inuenit mortē ad quā fc̄s nō ē. Illo die venim⁹ patria ad exiliū: a visione in civitate: a iocūditate ī mortalitatē ad corruptionē mortis. Misera cōditio. grauis dolor: graue dānū: graue totū.

B De morte breuiē uotādū ē mors debet sp̄ p̄meditari: mors nō pōt declinari: mors nō debet timide formidari. Primo dico q̄ mors debet cōtinue p̄meditari. Fatuū est facere puidētā p̄tra illud qd̄ ignorat^r futurū: ⁊ dimittere puidētā p̄tra illd̄ qd̄ scit^r necessario fore futurū Fatuū sūt q̄ cōtra natale xp̄i mō puidēt vestimēta robas ⁊ cibaria: tū uescūt an nataliciū expecta b̄ūt. cōtra mortē autē nihil puidēt q̄ tū certissime ē futura Vñ sene. eplā qd̄ā

Null⁹ rei meditatio tā certa ē: ad cetera enī exercemur fortassis. sup̄uacū aduersus paupertatē p̄parat⁹ est anim⁹ q̄ nō sūt p̄māsire dimitte. ad cōtēptū dolorū nos arman⁹ q̄ a nobis minū exiget hui⁹ v̄tutis expimētū. qd̄ ē stultius q̄ fastidiose mori ē ⁊ iō iuxta p̄ciliū sapiētis Ecc̄. xiiii. Mēor esto qm̄ mors nō tardabit. Et certe defect⁹ memoriez cogitatiōis facit nos impatos ante mortē ad moriēdū inextptos qm̄ necesse ē. Vñ se neca. Quid est q̄ nos pigros et inertes facit? Et r̄det. Nēo n̄m cogitat qm̄ sit ex h̄ domicilio migrādū: sic vetes in gliuos indulgētia lociz p̄suetudo etiā in iurias detietvis aduersus corp⁹ ē liber tanq̄ migraturus habita p̄pone qn̄q̄ ei⁹ cōturbernio eē carēdū: fortior ei eris ad necessitatē exeūdi. Sc̄do mors nō pōt declinari. Vñ notat moralit^r aug⁹. xiiii. de cin. c. ii. q̄ istud verbū morior. eris nō pōt fm̄ bonā gramaticaz declinari more aliorū verborū. Dicit ei sic. Nō īportune neq̄ incōgrue arbitror accidisse ⁊ sine industria hūana. iudicio forte diuino. vt hoc v̄bū q̄ ē moriē in latina lingua nec gramatici declinare potuerūt ea regula qua cetera talia declinat^r nā ab eo q̄ est oriē fit v̄bū p̄teriti t̄pis or̄ ē. Et si q̄ sūt similia q̄ etiā p̄teriti t̄pis p̄ticipia declinant^r. ab eo v̄e q̄ ē moriē si q̄ram⁹ p̄teriti t̄pis v̄bū solētrādē mortū ē v̄ l̄ra gemiata. sic enī dicit^r mortū. quō fatū arduū caridū p̄spicuū ⁊ si q̄ sūt talia qm̄ nō p̄teriti t̄pis. s̄ qm̄ noia sūt sine tpe declinat^r Istā autē q̄si nec declinet^r qd̄ declinari nō pōt p̄ p̄ticipio p̄ntis t̄pis ponit^r nomē p̄ueniēt itaq̄ fm̄ ē vt quē ad modū illd̄ qd̄ s̄ḡt qd̄ nō pōt declinari agēdo. ita ipsū v̄bū nō pōt declinari loquēdo:

hec aug. Et iō pcedit vñ atiqu⁹ doctor
 q̄ vniuersi dicimur mortui q̄ sicut il
 le dicit fatu⁹ cui inest fatuitas: ille ar
 duns cui inest arduitas: ille albus cui
 inest albedo. Ita vere ille dī mortu⁹ cui
 inest mors: sed nobis inest mors q̄si a
 p̄ncipio vite vsq; ad finē, q̄ sum⁹ veri
 mortui ideo dicit Sapiē. v. Nos nati
 p̄tunc definim⁹ esse. r. ii. Regū. xliii.
 Oēs morimur ⁊ q̄si aque dilabimur i
 terrā. Et si obiciat q̄p̄traria nō p̄nt si
 mul inesse eidē. Responsio q̄ viuū et
 mortuū nō sūt cōtraria sed p̄uatura. ⁊
 mors accipit dupliciē. p̄mo mō ē p̄ua
 tio vite totalis. Alio mō ē p̄uatio vite
 p̄cialis. p̄mo mō ē termin⁹ ⁊ finis vite
 scđo mō stat cū vita. est etiā ⁊ aliā ap̄d
 gramaticos admirādū figuratiuū pe
 ne nature hūane p̄ p̄mo p̄cto īficto si
 cut notat auctor libri. q̄ vocat̄ catholi
 con ⁊ est de ista no. negationis non.
 In tota enī grāmatica latinorū nō sūt
 nisi tria v̄ba in que trāsire pōt hec no
 ta negatōis per cōpositionē ⁊ sūt ista.
 volo. scio. queo. addit̄ ei nō ad istd̄ ver
 bū voloz dicit̄ nolo per cōpositiōez ad
 dit̄ ad scio ⁊ dicit̄ nescio. addit̄ ad q̄o
 et dicit̄ neq̄o ad reliqua aut̄ v̄ba addi
 pōt p̄ appositionē tantū et nuq̄ per cō
 positionē sicut dicim⁹ nō curro nō le
 gorē. Cū igit̄ ista tria v̄ba actus desi
 gnēt triū potētiarū aie. volo actū potē
 tie appetitiue. scio cōgnoscitiue. et q̄o
 motiue. ad ostēdēdū q̄ homo in istis
 trib⁹ virib⁹ est debilitat⁹ ⁊ diminut⁹ p̄
 p̄ctm̄ origināle addit̄ signat̄ nota ne
 gationis et cōfusiōnis istis trib⁹ potē
 tiis per cōpositionē ad denotādū q̄ in
 istis trib⁹ potētis sum⁹ p̄ p̄ctm̄ natura
 liter defectiui. Et est satis mirabile si
 ue a casu siue a p̄posito fuerit ordina
 ti. Tercio mors nō est timide for-

midāda q̄a sicut dicit Seneca. Sapiēs
 secur⁹ mori q̄ nascit̄. Vñ Crisosto.
 x. sup̄ Mat. Mors nimir⁹ necessaria
 est nature iā corrupte. que nō est fingi
 enda sed pot⁹ āplectēda. fiat q̄ volūta
 riū qd̄ ē necessariū futurū. Offeram⁹
 deo pro munē qd̄ ex debito tenemur
 reddere Itē Cassio. sup̄ ps. Bū imada
 ti. Quis t̄pale mortē metuat: cū et̄ua
 vita p̄mittit̄? Quis labores carnis ti
 meat: cū in p̄petua rege se nomit collo
 caudū. Eccl. xlii. Noli in euere iudici
 um mortis. p̄uer. xliii. sperat̄ iust⁹ in
 morte sua. nec mirū qm̄ iust⁹ si i mor
 te p̄occupat⁹ fuerit in refrigerio erit.

LECTIO. XLIX.

f Enectus enī venerabilis est non
 diuturna neq; nūero ānoꝝ cōpu
 tata. canī aut̄ sūt sensus hoīsz etas se
 necutis vita imaculata. Intētio sp̄s
 sci in lectiōe p̄cedēt̄ in ista est decla
 rare q̄tū hoī conferat bona vita. ⁊ q̄tū
 hoī vita mala moceat. Facit enī homi
 vitaviciosa duo mala. q̄a reddet eū dā
 nabile in morte et̄nalit̄ ⁊ i vita abhoīa
 bile t̄paliē. Et ideo dictū fuit superius
 Mali hoīes si moriāt̄ i iuuetute mo
 riēt̄ur in dolore. si gaudeāt̄ senectute:
 carebūt honore. Per oppositū aut̄
 viri iusti habebūt duo bona. q̄a hebūt
 si moriantur etiā iuuenes ista duo q̄a
 erūt siue senectute deo acceptabiles ⁊
 hoīb⁹ venerabiles Postq̄ igit̄ in pte
 p̄cedēt̄ declarant̄ sp̄s sciis q̄ hōv̄ tuo
 sus i iuuetute moriēs est deo accepta
 bilis q̄a iust⁹ si in morte p̄occupat⁹ fu
 erit in refrigerio erit. Hic ostēdit q̄ hō
 v̄tiosus in iuuetute moriēs est hoīb⁹
 venerabilis nō obstatē vite breuitate.

Et circa hoc duo facit q̄a p̄mo rep̄
 mit̄ vanitatē. Scđo exp̄mit̄ veritatem
 ibi. Canī aut̄ sūt. A Circa p̄mū ē

aduertendū q̄ q̄dā ymaginānt q̄ sola
 etas quōcūq̄ vixerit faciet eos vena-
 biles et dignos hōre qd̄ nō est verum
 imo sola v̄tus reddit hoīez dignū ho-
 nore. z iō q̄ vult h̄re honorē i senectu-
 te faciat opa laudabilia i iuuetute Nā
 honor est exhibitio reuerētie. in testi-
 moniū v̄tutis Vñ Aris. iiii. Eth. c. v.
 Scd̄z v̄tutē aut̄ sol̄ bon̄ honorād̄ est.
 In cur̄ figurā est bñ notabile qd̄ nar-
 rat Aug. v. de ciui. dei. cx. q̄ romani
 duas edes. i. tēpla hōris v̄tutis p̄iunctis
 firmas sibi fecerūt sic ordinatas q̄ nul-
 lus ad tēplū hōris posset accedere ni-
 si prius per tēplū v̄tutis trāsisset: ad de-
 notādū q̄a viavera ad honores est so-
 la v̄tus. Et h̄ ē qd̄ dicit sp̄s̄ctūs in le-
 ctiōe hodierna. Senect̄ ei venerabil̄ ē
 Narrat Senec. i. ep̄. cxiii. li. v. q̄ nestor
 hō qd̄ t̄m gl̄abat se diu vixisse q̄ scri-
 bi suo monimēto iussit se. cxix. ānis
 vixisse. quē deridēdo Seneca subiūxit
 Quis eā etatē ferre potuisset si p̄tigil-
 set cēni ānos i plere? q̄si diceret. I3 cete-
 nariū nūerū i pleuiss̄ adhuc breue fu-
 isset. z subdit. Quō fabula sitz vita nō
 q̄ diu sed q̄ bñ acta sit refert. Nihil ad-
 rē ptz q̄cūq̄ loco definas q̄cūq̄ voles
 definē t̄m bonā clausulā impone. Ea
 bulāvocat carm̄ ē. Et vult dicere q̄ nō
 plixitas eloquētie s̄z bonitas sn̄iepmē-
 dat̄ in carnie. Et eodē mō iu vita hu-
 mana nō diuturnitas ānos. s̄z v̄t̄ mo-
 rū hoīez dignū reddīt honore Sic igit̄
 rep̄m̄it vanitas eoz̄ q̄ p̄pter solītp̄is
 senectutē p̄uilegiū honoris sibi v̄di-
 cāt vbi v̄tutis meritū nō p̄cessit. Tūc
 ibi. Cani aut̄ Rep̄ssa vanitate exp̄m̄it
 v̄itasz ē ista q̄ ad hoc q̄ hō dicat vere
 venerabilis duo requirūt videlz sap̄ia
 mētis z mūdicia carnis. Primū tāgit
 cū dicit. canī aut̄ sūt s̄sus hoīs. i. sen-

sus hoīs. loco canoz̄. i. senectute p̄pu-
 tant̄. q̄a sicut dicit glo. Ille bñ can̄ ē q̄
 ē bñ s̄fat̄ Et bñ p̄ canos s̄s̄ sapia de-
 signat̄. sicut ei deficiēt naturali calo-
 re corpis crescūt canī capitis. ita defi-
 ciētē in centiuo vicioz̄ vel saltē frige-
 scētē cauescūt s̄sus mēt̄. Eccl̄. xxv. q̄
 speciosū caniciei iudiciū. et p̄s̄bris co-
 gnoscēt p̄s̄liū. q̄ speciosa v̄tanis sapia
 z gl̄osis itellect̄ z p̄s̄liū Vñ Aris. vii.
 phi. Neq̄ ei ifātes possūt addiscē neq̄
 iudicāt s̄i h̄t s̄ib̄. q̄a i p̄uer̄ abūdāt hu-
 mores turbatōes z mot̄. sicut ibidē di-
 cit p̄m̄edator p̄m̄eto. ii. Scd̄z videlz
 mūdicia carnis tāgit cū dicit. Etas se-
 nectut̄ vita imactata q̄si diceret. a
 Ille ē bñ senex q̄ ē s̄n macula pct̄. p̄p̄
 ista duo mēt̄s sapiaz z carnis mūdicia
 dictū ē dāeli a toto p̄p̄lo isrl̄ Dañ. xlii
 Veni sede iu medio nr̄z z iudica nob̄
 q̄a deus dedit tibi hōre senectut̄. z ibi
 narrat historia quō duos senes iudi-
 ces de falsa cōdēnatōe susāne cōfudit
 cū eēt iuuetis z quasi p̄uer etate Vnde
 ibidē p̄mittit̄ Susc̄tauit de sp̄m̄ p̄ueri
 iunior̄. Querit̄ circa hāc l̄raz. Vtrūz
 mal̄ senex possit i articulo mort̄ vtilit̄
 peitē. vidē q̄ n̄ q̄a oīs q̄ v̄e peit̄z dicit̄
 pct̄a s̄z tal̄ n̄ dicit̄ pct̄a s̄z a pct̄is dicit̄
 q̄ v̄e nō penit̄z. mior p̄z p̄ augustinū i
 s̄mo. qd̄ de puia. z allegat̄. iiii. s̄riar̄
 dis. xx. c. i. Si vis p̄niaz agere q̄n̄ pecca-
 re nō potes: pct̄a te dimittūt: nō tu illa
 p̄p̄ de nouo puie vtilit̄ nō est dubiū
 quū saluabit̄ sed de penitente in ex-
 tremis dubitat auḡ. in s̄mōe predi-
 cto loquens de tali. Si secur̄ hinc exie-
 rit ego nescio: p̄niaz dare possumus:
 securitatē non Nūquid dico cōdem-
 nabitur sed nec dico saluabitur. p̄p̄
 nullus qui penitet: timore et necessita-
 te ductus penitet vtiliter. sed talis vi-

detur sic penitere Vñ aug. Néo expe-
ctet necessitatē qñ iā peccare non pōt
Arbitriū enī libertatē querit de? non
necessitatē. ergo talis nō penitet vtilit̄

Pretea null? v̄e peitet nisi cū ppoit-
to satisfaciēdi. sed talis q̄ scit se mori-
turū: scit q̄ nō pōt satisfacere. ḡ hoc n̄
ppomt. ergo iutilit̄ penitet. Pōt cōfir-
mari q̄a fm cano. tali nō ē pñia ipone-
da sed i motescēda. xxvi. q̄ vii. Ab ifir-
mis. Et. iiii. s̄ntas. dis. xx. c. iiii. pp̄
eccī. xvii. Vñ et sanis cōfiteber̄ do-
mino. ḡ sicut pñia non valet nisi i vita
ita nec videt̄ valere nisi i saitate Ad
oppoītū arguēt̄: ḡ diū in homine ma-
net potestas peccādi. manz et potestas
penitēdi. sed potestas peccādi manet i
homīe vsq; ad mortē ḡ diū est liberi ar-
bitriū. ḡ zc. B pp̄ latro i fie peni-
tēs inuenit mīaz. Luc. xxiii. Ad qō
nē dicēdū q̄ ad penitētiā vtilē duo fa-
ciūt. dolor de preteriā et propositū ca-
nēdi de futuris. z q̄a qñbz hñs vsū ra-
tīoms ḡtūciq; peccauerit z ḡtūcumq;
fero pōt habere ista duo. et ideo cōce-
dēdū ē q̄ pñia ḡtūciq; fera vtilē ē pōt
licet de ea p̄fidere sup̄ modū sit picu-
losū. Vñ ad qōnē dicēdū q̄ malus se-
nex pōt in articulo mortis vtilit̄ peni-
tere licet hoc accidat valde raro. Pe-
nitētiē enī taliū qñq; timore pene pce-
dūt. nō amore iusticie sicut de atiocho
dicit̄. mach. ii. c. ix. Orabat aut̄ seles-
tus dñm a q̄ non erat mīaz cōsecutu-
r? Ad p̄mū ergo dicēdū q̄ pctā dit-
tunt hoīez ḡtū ad effectūz qñ fit impo-
tēs corpe nō tamen hominē dimittūt
q̄tū ad effectū et ideo adhuc est i sua
potestate affectū peccādi dittere. Ad
secūdū dicēdū q̄ aug? n̄ dubitat qñ se-
ra pñia sit vtil̄ si sit vera: sed dubitat an
sit vera z pcedēs ab amore iusticie an a

timore pene. vñ in ps. vocat̄ fera pei-
tētia sacrificiū vespertinū. iō si sit v̄a
sufficiat ad salutē Ad tertiū q̄ cōtin-
git penitētiā fieri a tali libē ḡtū ad af-
fectū peccādi vt dictū ē Ad quartūz
dicēdū dicēdū q̄ tal̄ hz ppoitū satisfaci-
ēdi sub p̄ditōe si posset z hoc sufficit di-
uine miē: q̄a si homo vellet facere. qd̄
in se est ad pñiaz. de? faciet qd̄ i se ē ad
mīaz. Et iō licet pñia non sit imponē-
da absolute sed i motescēda fm ca. tam̄
est iō q̄ vtile ē eis pñiaz certā iponere
sub cōditōe si p̄ualecat. q̄a frequēt̄ de
piculis maxis hoīes euaserūt ad vitāz

Ad q̄ntū de ecciastico. xvii. dicen-
dū q̄ cōfiteri iuita est necessitatis q̄a
ibi dicit̄. An̄ mortē cōfiteri domino
a mortuo enī ḡsi nichil perit cōfessio:
sed p̄fiteri in sanitate est securitatē. vñ
primū cadit sub p̄cepto. secūdū sub cō-
filio. et ideo nō ē simile de vita z saita-
te. b Senect̄ enī venerabil̄ No-
tandū est circa senectutē bonaz q̄ ipsa
ē diligēt̄ venerādā videt̄ sicut medica-
mē icōtinētiē. sicut moderamē i solen-
tie. sicut examē expietie. z sicut libam̄
puie. Primo ē bōa senect? i sauctis seī
b? venerāda sicut medicamē icōtinen-
tie. Vñ seneca in ep̄a quadā. Gratias
ago senectuti. q̄qd̄ debebam velle nō
possi. cessare enim debet in senectute
q̄qd̄ voluptatis. q̄qd̄ lasciuie. q̄qd̄ il-
lecebre placuit in iuuetute. Vñ sene-
ca. ii. declamatorum. decla. vi. Adole-
scēs luxuriosus peccat. senex insauit.
Vñ tuli? de senectute. O p̄daz̄ mun?
senectutis si qd̄ aufert nobis qd̄ ē i a-
dolecētia viciōsissimū. s. libidinē cor-
poris. In cōmēdatōe senectutis dicit̄
ambrosius. ad valētū. Erubescat se-
nect? q̄ se emēdare nō pōt. Nō enī ca-
cies cōmēdata ē a noīez: sed moīez. Itēz.

Ambrosius i examerō libro. i. Senectus inq̄t ē in bonis morib⁹ dulcior. in cōsiliis vtilior. in p̄stātia subeūdi mor tē patior ad rep̄mendas libidies forti or. ip̄a quoq̄ infirmitas corpis sobrietat ē mētis. S̄z caueāt sibi senes tpe et iuuenes v̄tute illud quod i cōmēdatio nē senectutis dicit ambro⁹ vbi s̄. Sunt enim qdā senes ita mali hituati i volu ptatib⁹ q̄ dolēt vt videf q̄ nō sūt vt solebāt ad voluptatē potētes delectār au dire etiā et cōfabulari de turpib⁹ delectār imaginari de vili⁹ z sicut nō ves cētes carnib⁹ delectant i brodio sic il li cū priuātur operatione fruūt im aginatōe C S̄z nota q̄ oē pctū icu rabil⁹ ē in sene q̄ in iuvene. Querit enim An. in p̄bleūatib⁹ pte. i. c. xxviii ppter qd̄ in hieme pauciores sūt egri tudines q̄ in estate Mortifere v̄o ma gis i hieme. z r̄ndet q̄ in estate pua q̄ dē occasione sūt egritudines : i hieme v̄o nō qa pue occōnes cic⁹ digerūt in hieme. Vñ illa q̄ sūt a maiori occasi one merito peiora sūt z magis destru ctua h̄ mōi aut sūt q̄ in hieme oriun tur Et ypcras in amforismis suis Se nes iuue mb⁹ frequēt m̄n̄ egrotāt. cū q̄ in eis cronice egritudines sūt: m̄ti ex eis p̄moriūt. Moralit̄ sicut sanitas corporis ē eq̄litas humorū. Ita san tas spūalis est t̄pantia passionū et dis t̄pantia eary infirmitas spūalis. Estas est iuuet⁹ hiems senect⁹. Vex̄ est igitur q̄ plures et frequētiores accidunt infirmitates spūales i iuvene q̄ in sene qa multo plures sūt occōnes tā ex cōplexione calida q̄ ex iuuenili iexp̄iētia sed certe iste infirmitates sūt mul to curabiliores q̄ sint in seib⁹. qa si ac cidāt i seib⁹ vix curant. Exēplū de sa lomōe. iiii. re. xi. c. vbi d̄r. Cū esset se-

nex dep̄uatu⁹ ē cor eius p mulieres. et cā ē. qa tales ifirmitates spūales pro cedūt ex malicia magna. Et tales fue rūt isti senes de qb⁹ d̄r dan. xiii Egref sa ē inq̄tas a seib⁹ iudicib⁹ q̄ videban tur regere pplm̄ Et ideo notādū est q̄ hit⁹ b̄v̄i uēdi acgrēd⁹ ē in iuuetute si hōvelit sc̄tē viuē in senectute. Nec aliqs de senectute, in m̄is cōfidat qa q dam q̄ i iuuetute enaserūt i senectute turpē ceciderūt. sicut ille q̄ lx. āms v̄go vixerat in eodē aut āno corrupt⁹ obiit Et ideo signāt orat p̄s. Nē p̄icias me in tpe senectur. Secūdo venerāda ē se nect⁹ qa ip̄sa est moderamē insolētie. Oēs eni boni senes debēt arguere iso lētes z iformare sū tiore. Vñ narrat valer⁹ li. vi. c. ii. de qdā sene q̄ de his q̄ suis t̄pib⁹ apud romanū pplm̄ agebāt tur liberrime loquebāt icrepās argu ēdo z dissētēs factis maiorib⁹ Hic d̄m̄ ab aicis moneret q̄ audacia ita effron tē diceret oib⁹ veritatē. Ille r̄ndit due i qt res mihi licētia p̄bēt. Orbitas z se nect⁹. Voluit dicere q̄ ille q̄ ē in uetis z aspirat ad ardua sperās p̄motiones z officia necessarie h̄z adulari frequēt S̄z contra hoc sūt senex z iō senectus deditei auctoritatē. Itē senex h̄ns fili hos vel filias p̄mouēdas. h̄z nō p se tamē p̄ple frequēt mētē vel saltē dissilat v̄itatē. Hic aut̄ quia ple caruit z s̄lr se nex fuit z iō a v̄itate dicēda nulli offē dēt peccit. S̄z certe modernis tēpori rib⁹ nōnulli iuuenes obaudū e nō obe dire volūt seniorib⁹ z v̄ificat̄ itdū illā ysaie. iiii. Tūm̄tuabit̄ puer p̄ senē. et ignobil̄ p̄ nobile. n̄ sic erat in̄ rōanos at̄i q̄t sicut narrat valer⁹. li. ii. c. i. vbi dicit ḡnalit̄ n̄uēt⁹ senectuti ita circū spectū honorē tribuebat. tāq̄ oēs ma iores natu p̄s adoleſcētū essēt p̄s z

no. de. blo. q
vixit 60 annis
bis a v̄go p̄no
deni annis r̄ndit
uptz obiit

ideo int duodeci abusiones due sūt se-
 nex sine religione ⁊ adolescēs sū obe-
 diētia. sic eī dicit tuli⁹ a senectute. Se-
 nex in hoc melioris cōditiois ē qa qd
 sperat adolescēs: ipse cōsecut⁹ est. Ille
 vult diuivere iste diuixit qm michi
 nec diuivna videē qm in quo ē aliqd
 extremū. sed quales senes debēt eē q-
 b⁹ meritō debet honor et aicia doct
 tuli⁹ i eodē. Senect⁹ igit honesta ē cū su-
 um ius retinet. Sicut adolescētē i quo
 est simile aliqd sic et senē i quo ē ado-
 lescēt aliqd provocatiū; qd q sequit
 corpore senex esse poterit animo nū-
 q. vnde metce Res ē grata senē iuuei
 liter esse iocūdū. Grat⁹ ē iuuenē mo-
 rib⁹ esse senē. Vñ ⁊ i adolescēte eē de-
 bet aliqd senectutis: ⁊ in sene aliqd iu-
 uētutis vt sic senes cū iuniorib⁹ laudēt
 nomē dñi. Caueam⁹ g⁹ senes ne noie
 solo suffragio etati: solo patrociniō ca-
 nicias honorē nobis auctoritē ad alios
 arrogem⁹. Vñ idē tuli⁹ in eodē. nō tā
 cam nō tā ruge auctoritatē repēte ac-
 cipe pnt s; honesta acta ⁊ supior etas
 fruct⁹ capit auctoritatē extremos. ⁊ iō
 vtutes i iuuetute cōgregāde sūt. Iux-
 ta illud puer. xxii. Adolescēs gradiēs
 iuū viā suā ⁊ cū senuerit nō recedz ab
 ea. Vñ seneca. Iuueni ē parcēdū ⁊ se-
 ne evtēdū. vt ecci. xxv. Que i iuuetute
 tua nō cōgregasti quō i senectute tua
 iuuenes. Tertio venerāda ē senec
 t⁹ qa ē examē expiētie. Est enī senect⁹
 qm thesaur⁹ sapie examine ⁊ pexpte
 ⁊ iō vbi desūt senes vlt expti nūq dabū-
 tur sana p̄silia. ppt qd dē. iii. topicoz.
 Nō iuuenes eligat i duces eō q nō cō-
 stat eos eē prudētes. Vñ ⁊ i exercitū
 alexādri. nō nisi sexagenari⁹ exerci-
 tū dixit. ⁊ hīc ē q nō ppt se nectutē neq
 decrepitā etatē p̄bri dicūt: s; ppt sapi-

tiā. dif. lxxxiiii. c. Porro. Vnde p̄ c
 sibi grece senex lte dē. nō ppt etatē s;
 ppt sapiāz q i eis debz eē. S; p̄ p̄sbite-
 ros hī ē malos senes ad lraz iuehit pe-
 tr⁹ i aurora ⁊ loq̄ p̄ canos senes q p̄tē
 dūt maturitatē i cruib⁹ ⁊ suat leuita-
 tē i morib⁹. Bonus at ⁊ morigeratos
 nō tāgit ⁊ dicit sic. Cācies etiā mentiri
 nouit ⁊ albam. nō sp̄ retinet alba senec-
 ta fidē. Albi tpib⁹ vigorē morib⁹ eūnt
 Tpa cana ninē corda dolosa picē. non
 pōt ipsis irasci morib⁹ etas. Que stur-
 pet i semo nō senuisse senes. Mlti aut
 vsus elegātes ponit q̄s trāseo nevide
 ar poetas allegasse diffus⁹ q̄ pphetas.
 Tñ de qbusdā p̄sbitib⁹ ⁊ curat subiu-
 git vsus q̄s expedit saltē semel audisse
 ⁊ sic dicit. Vis tibi depigi breui⁹ p̄nuif
 sa sequit. Vtres seurvētres dolia seu
 dolos. Curat nō aras n̄vera s; era. Non
 equū s; eqs nō op⁹ s; opes. Et ifra. La-
 bras nō libros relegat parēt q̄ monete
 Nō monitis p̄cio nō p̄ce quēq; iuant.
 Nō allia ructare. s; alea nouit. Pl⁹ in
 salmone: q̄ salomone legūt. Istos ver-
 sus allegat brito de hac dictōe p̄sbiter
 Et subiungit q̄ secundum hanc expo-
 sitionem p̄sbiter melius dicitur pre-
 aliis bibens ter q̄ prebens aliis iter qa
 vero vel omēs senes sum⁹ vlt senes es-
 se itēdū si de⁹ voluerit. licz hī nō sit p̄fec-
 torz appetē. absolute tñvt p̄t appetūt
 oēs hoies moti magis istictu nature
 q̄ fidei. qa iḡ ita ē. bonū ē op̄ditōes se-
 nectutē q̄s poit an. ii. rethorice audia⁹
 Senes igit morib⁹ i passionib⁹ fere iu-
 ueib⁹ cōtrarij sūt. qm diuixēt ⁊ i ml-
 tis decepti fuerūt ⁊ expti i plurib⁹ ne-
 gocia eē praua ideo nihil assertiē di-
 cūt s; in oib⁹ apponūt forte: et oia agt
 remissi⁹ q̄ oporteat oia in turpi⁹ p̄si de-
 rant et mali suspiciāt prop̄t increduli

hos versus pro q̄ditōe
 p̄sbitum
 q̄ditōes senu q̄s p̄ou p̄tq
 q̄ optia sūt nō dē

tatē. Increduli autē sūt eo q̄ m̄ta ma-
la expti sūt. et prop̄ hoc etiā nō amāt
valde neq̄ odiūt qm̄ sic experti sūt et
magnanimi nō sūt: qm̄ i m̄tis vita ab-
iecti fuerūt humiliati neq̄ aliq̄ ma-
gnū z honestū s̄z solū ea q̄ ad vitāz ne-
cessaria sunt cōcupiscūt z liberales nō
sūt qm̄ experti sūt q̄ facile ē abicere
necessaria et difficile acgrere. z timi-
di sūt a naturali p̄plexiōe. frigidī enīz
sūt. Vnde viā p̄parauit senectus for-
midini. z ido iuuenes q̄ natura calidi
sūt audaces sūt et magis amāt vivere
i vltima die q̄ p̄ma. qm̄ concupiscētia ē
ei q̄ deficit. deficit autē eis tāto plus
q̄to dunt̄ viuūt z s̄ amatores sui ma-
gis q̄ oportet. Hic ei p̄fillanimitatis
mos est q̄ in eis viget et prop̄ hoc ma-
gis amāt honestatē cōferētia q̄ cōue-
ens ipsis bonū honestū. Similit̄ et in-
uerecūdi et difficilis spei et debilis cō-
cupiscētie et magis rationi viuunt q̄
morivē virtuti. Et acute ire sunt q̄ni-
am in tristitia viuūt q̄ ad irā disponit
z miserati sūt qm̄ omēs sine debilita-
ti et miserie cōparticipes putāt z hoc
est miserabile Non sunt autem iustini
sed planctiini Hec Aristoteles. Innocē-
tius etiā de vilitate conditionis huma-
ne. Senectuti familiar̄ hec ē loq̄citas.
thesaurum in sepulchro ponit qui se-
nem heredē facit. senex facile produ-
citur difficile reuocatur. cito credit et
tardē discredit. tenax et cupidus tri-
stis et querelus. velox ad loquēdū tar-
dus ad audiēdū laudat antiquos. sper-
nit modernos. vituperat presentia cō-
mendat preterita. suspirat et anxias.
torpet et infirmatur. Audi poetā M̄-
ta senem circūueniunt iōmoda. Hec
Innocentius. Propter hec autē non cō-
tēnēdi: sed supportādī sūt senes. Naz

proprietate senectutis q̄
poterit notanda

istū defectus sūt omnibus cōmunes.
Veleni tales erim̄ vel citius morie-
mur. Vñ ecci. viii. Ne spernas hoiez
in senectute sua eteni ex nobis sene-
sunt. Et leuitici. xix. Coram cano ca-
pite consurge et honora p̄sonā senis.
Quarto senectus est venerāda q̄a est
libamen penitētie. Est enī libamē sa-
crificiū et libare idē est qd̄ sacrificare
sicut dicit huguicio. Ois at̄ senex tene-
tur seip̄z i puia sacrificare deo. vñ sal-
tē p̄ p̄tritōez et disciplinā veteris vite:
quā sacrificiū deo sp̄s cōtribulātus.
Istā ē sacrificiū vesp̄tinū de q̄ loqueba-
tur ap̄ls. ii. ad thimo. iii. Ego enī iaz
delibor et t̄ps mee resolutōis istat. Se-
neca i epl̄a quādā imaginatur q̄ vita
nostra est quasi nauigium i mari z q̄
q̄dū viuim̄ nauigam̄ et tandem in
senectute applicamus ad portūz z tūc
sicut naute recolligūt instrumenta et
vasa nauis quibus nauem mouerunt
ita debemus nos sensus nostros intē-
tionem z p̄siderationem et sollicitudi-
nes seculares recolligere totaliter ad
nosmetipsos ad virtuosē viuēdū. Vñ
dicit sic Incipiamus vasa in senectute
colligere. In freto hoc est in mari vix-
imus mortamur in portu. Sed hic est
inueniendum contra duo genera se-
num quoz aliqui senectutez accusāt
nec eam sciunt sustinere quam tamē
sp̄ appetierit habere. Cōtra istos rōna-
biliter tam Seneca q̄ Tullius sic accu-
sant. Tullius in libro suo de senectute
sic dicit. Tanta in hominibus stulticie
incōstantia ac pueritas est: q̄ omnes
etatē vt adipiscantur exoptant ean-
dem adepti accusant. Seneca vero i e-
pistola. viii. tali sic cōquerenti loq̄ de
ridendo. Ve si te inquit dolor inque-
tat. epule erunt paruz dulces detrimē

m. ii.

ta cōtinua. hec est senis querela. Pro
 prius accedā. dicit seneca de capite tuo
 timuisti? rūdīt nesciebas te hec opta
 re cū optares senectutē tuā oīa ista in
 longa vita sunt quēadmodū in longa
 via puluis et lutū z pluuia sūt. Sed di
 cis volebā viuere z carere in cōmodis
 oibus? Respōdet. Tā effeminata vox
 viri dedecet. hec ille Scdo sunt alig
 senes qui senectutē dehonestāt mori
 bus puerorūztra q̄s Seneca in vna eplā
 Auctoritatē habem? senū et vicia pue
 rorū. Idē in quadā alia. Desine velle
 que voluisti puer. Hoc opus fit. hec co
 gitatio ip̄onere veteribus malis finē.
 ysaie. lxxv. Puer cētū annorū moriet̄.
 Nō sic nos carissimi s̄z p̄mo sup̄porte
 mus senectutē virilit̄. scdo p̄ eā acgra
 mus v̄tutē. De p̄mo seneca i eplā. Se
 nect? lasse etatis nō fractemomē hēt.
 vñ nō sentio in aīo etatis iūriā. cū sē
 tiā in corpe tantū. vicia et viciorū mī
 steria senuerūt. viget etiā aīm? z gau
 detz mltū sibi eē cū corpe exultat. mi
 hi cōtrauersiā facit de senectute. hunc
 ait esse florē suū credam? illi. vtamur
 bono suo. Scdo p̄ senectutē acgramus
 v̄tutē sicut docet idē seneca i eplā. xv.
 q̄ facere sollebat q̄ fer? exierūt z vo
 lūt tps celeritate recupare calcar ad
 dam? Senect? optime facit ad hec stu
 dia. nō est vt estimes vllā etatē aptiorē
 eē ad bonā mētē q̄ se mltis expimē
 tis lōga et rerū frequētī expientia do
 mūt q̄ ad salutaria mitigatis affectū
 bus venit. Exēplū scdi Macha. vi. de
 eleazaro de quo ibi sic scribit? q̄ cepit
 cogitare etatis atq; senectutē emineūā
 dignāz īgenuā nobilitatē caniciē z mo
 ri potius preelegit q̄ impudice viuere

LECTIO. L.

p Lacens deo sc̄s est dilect? et vi
 uēs inter pctōres trāstat? estz ra
 ptus est ne malicia mutaret itellectū
 ei? aut ne fictio decipet aīaz ei? Quia
 possēt mūdani pbabilitē admirari q̄re
 qdā valde morigerati inuenes subtra
 hūtur vbi pctōresz iūsti vsq; ad decre
 pitā etatē pducunt? ideo spūsc̄s i ho
 die rna lectiōe hui? enēt? affligēt rōem.
 Nāz hoies seclares istd solēt iudicare
 iūstū q̄ de? bonos cito subtrahit? ma
 los diu viuere pmittit. Et circa hoc
 duo facit. Nā p̄mo excusat diuinā iu
 sticiā. Scdo accusat mūdānā maliciā.
 A Circa p̄mū assignat tres rōnes q̄
 re de? non pmittit bonos senū expe
 ctare videlz diuinā amicitia suscipiē
 tē ad p̄mia. Proximorū maliciā allī
 cientē ad crimia. et acq̄sita iusticiā suf
 ficiētē ad merita. Scda rō affligēt ibi ra
 ptus est. Et tertia ibi. p̄sumat? est. Di
 cit g. Placēs deo fact? est dilect?. Qua
 si diceret vna rō q̄re iust? tollit? de hac
 vita qa est placēs deo per bonā vitā fa
 ctus dilect? p̄ grāz et ideo dign? est vo
 cari ad coronā. Can. ii. Dilect? me? mi
 hi et ego illi qui pascit? inter lilia. Et
 viuēs inter pctōres bene acv? tuose qd
 est valde laudabile z difficile. ad Phi.
 ii. Simples filii dei sine rephēsiōe
 in medio natōis puez puerse Et ideo
 trāstat? est ad celū. Cōsequēter ibi. Ra
 ptus est? Pomt scdaz rōez ad idē videlz
 pxiorū maliciā allīcientē ad crimia. Ex
 hoc q̄ aliqs de malorū societate remo
 uet? puenit sibi securitas z oportunitas
 bone vite Vñ p̄mo allegat piculū
 mali cōforci. Scdo assignat modū cō
 municādi viciū. ibi. fascinatio. Quātū
 ad p̄mū dicit? Rapt? est ne malicia mu
 taret itellectū ei? id est ne mala puer
 satio hoīz mutaret itellectū ei? pctūcū

Dupliciter enim corrumpitur vultus in homine uno modo per habitum corruptionem. alio modo per actus deordinatos. Primum tangit cum dicitur. ne malicia. Secundum cum dicitur. aut ne fictio decipiat animas. Intellectus enim practicus est principium operandi. unde quoniam ita est quod principia practica corrumpuntur per peccata in homine: omnia facta eius fuerunt perversa et ideo quoniam rectum iudicium corrumpitur per mala consuetudines et acriter habitus contrariis virtutibus ibi est certa malicia et longe perius est quam quoniam peccat ex passione. Aut ne fictio deciperet animam eius. Fictio est in illis qui male operantur in quibus tamen recta essentia non est corrupta: sed operantur mala contra prescientias scientes se male facere et vitiosus istos presertim ad maliciam

Notandum quod necessarium in hac vita est vitium inter peccatores quod tunc est etiam homo studeat ad correctores peccatorum: quia sepe erit aliquis mali bonis permixti in omni societate sicut dicit augustinus. ad vicem donatistam. et ponitur in Cantica. di. xlvi. Quantumlibet inquit vigilet discipulus domini domus mea non sum et in homines vivo nec mihi arrogare audeo domus mea melior sit quam archa noe. ubi tamen inter octo homines unum reprobum invenit. Aut melior sit quam domus abrahe cui dictum est ecce ancilla et filius eius. Aut melior sit quam domus ysaac cui de duobus geminis dictum est Jacob dilexi: esau autem odio habui Si plures autem fateor caritati vestri coram domino deo nostro quod testis est super animas meas ex quo deo ferre cepi. Quoniam sicut difficile exprobratur suis meliores quam in monasterio profecerunt ita non sunt peiores exprobratur quam in monasterio defecerunt. Et ideo in quocumque societate homo potest non potest omnino evadere quoniam inter peccatores convertetur et ideo omnes profectos vicia malorum corrigere potest et quod non potest corrigere sustinere. nam tales deo quod est summus iudex reservantur Unde gre. ii. mora. cxviii Nullus profectus est qui in defectus proximorum

perfectus non est. quod enim equanimiter aliena mala non tolerat ipse sibi testis est per impatientiam. quia a boni pleitudinem longe distat abel quippe esse renuntiat quem cayn malicia non exercet. sic in tritura aree grana sub palis permittit sic flores inter spinas prodeunt rosa que redolet crescit cum spina que pungit Duos namque filios habuit primus homo. scilicet unum improbum alium electum fuit. tres quoque filios noe archa protulit. sed duobus in humilitate profectibus unum patris irrisione ruit. duos abraham filios habuit. scilicet unum innocens alium frater persecutor fuit. Duos quoque filios ysaac habuit unum in humilitate servat alium vero etiam propter quod nascere reprobatur. duodecim filios iacob genuit sed ex eis unum in nocentem videtur. Ceteri vero per maliciam fratres viditores extiterunt. duodecim quoque apostoli in ecclesia sunt sed non in probati remaneret unum eis admixtum est qui eos persequens perbaret. Sic namque iusto peccator cuius malicia iungitur. Sic in fornace auro palea cum igne sociatur ut quoniam ardet palea aurum purgetur. Hi ergo in veritate boni sunt. qui in bonitate etiam inter malos profecti steterunt. hec ille. Idem. i. mora. c. ii. Neque enim valde laudabile est bonum esse cum bonis sed bonum esse cum malis. Sicut enim grauioris culpe est inter bonos bonum non esse: ita imens est periculum bonum etiam inter malos extitisse. Iob. xxx. Frater fui draconum et socius strucionum. Et c. ii. Sicut lilius inter spinas. sic alicuius mea inter filias. Viuis inter peccatores translatus est B Notandum quod de electos suos transfert tripliciter De rebellione ad reconciliatores. De dissolutione ad religionem De peregrinatione ad quietationem. Primum modo transfert existentes in statu peccati et iniusticie sine originalis sine actualis ad statum gratie sine penitentie sicut rex misericors exules et profugos et profectos in extraneis rem. iii.

vagantes reuocat gratose et ad pacis re-
 conciliationem admittit ita xps suos re-
 belles recedentes ab eo p pccn et exulas
 i regio evmbre mort. traheret miser-
 cordit i regni sui et repatriare pmit-
 tit. De isto exilio traslat' fuit paulus.
 petrus. maria magdalena. matheus et
 multi alii int quos Aug⁹ de q sic legi-
 m⁹. Inueit se ang⁹ loqe ee a deo i regi-
 one dissimilitudis taq audret et De
 ista traslatioe ad Col. 1. Eripuit nos de
 ptate tenebray et transfuit in regnu
 filii sui In tpe hiemali. in tempore
 frigido qn oia fut quasi semimortua
 tunc prudēs ortolan⁹ trasfert de loco
 ad locu platas euellēs eas radicit⁹ a ter-
 ra i qua steterūt pri⁹. ac p talē trasplan-
 tationē aliq fut fertiles et fructifere
 que fuerūt steriles et inepte. Tēp⁹ hie-
 male et frigidū ē tēp⁹ tribulatiois et ad-
 uersitatis. Xps est moraliter ortolan⁹
 sicut estiauit magdalēa. Io. xx. Iste or-
 tolan⁹ qnq pccōribus immittit hiemē
 tribulatiois et infirmitatis et angus-
 tie et sic trasfert eos per contritionē
 et pessionē i ortū eccē et facit eos fru-
 ctiferos et fertiles qui prius steriles et
 infecundi extiterūt. pme ioh. iii. tras-
 lati sum⁹ de morte ad vitam qn dili-
 gim⁹ fratres Secōdo trasfert de ele-
 ctos suos de dissolutione ad religionē
 sicut ortolan⁹ cernēs plātā delicatū fru-
 ctū crescere prope viā et in loco cōi. vbi
 mō abestis modo ab aliis frequē ledi-
 tur mō a ribaldis excutit. qa stat sine
 munitione i via cōi ita q nūq velvix p-
 ducit fructū suū ad maturitatē qui vlt
 ledat in germib⁹ quādo germiat. vel
 in flore qn floreat. vel in fructu quā-
 do maturescit. talē inq plantā transfēt
 i viridariū vel in ortū bñ cōclusim vt
 ibi fructificet integre sn impedimen-

to et fructus totus in vsu dñi seruet. Isto
 mō moralitē xps qnq vidz personā ap-
 tā ad fructificādum in ecclesia: stātez
 in mūdo q ē via cōmunis omniū trāle
 untiū pferētēq germē vel florē per sã-
 ctū ppositū qa multa bōa proponit fa-
 cere sed statim ledit a bestis. i. bestia
 lib⁹ hominib⁹ datis voluptatib⁹ huius
 vite vel excutit a ribaldis ante fruct⁹
 maturitatē et impedit et agitat a pesti-
 mis mūdānis hominib⁹ sic p vix ali-
 quē fructū pducit ad maturitatē. Talē
 igitur christus aliquociens trasfert i
 ortum sancte religiois. De quibus cā-
 ticoz. v. Veni i ortū meū foror mea
 sponsa. messi mirram meam cum a-
 romatibus meis In isto ergo orto sūt
 mirre penitentie et aromata doctrine
 sancte. De hac translatione dicitur in
 ps. Vineam de egypto transtulisti de
 egypto id est de tenebris mundanis.
 Tertiō trasfert sanctos suos de pere-
 grinatione ad quietationem. Rex ha-
 bens aliquē hominem q in aliquo of-
 ficio humili secum laborauit promo-
 uet eum ad aliquem statum certum et
 perpetuum pro labore suo si est cleri-
 cus facit eum promoueri ad eccāsti-
 cas dignitates. si est seculari dat ei ho-
 nores seclares redditus officia vt sic
 de labore ad regem transferatur. Isto
 modo christus illos qui secum in hac
 vita laborant trasfert finaliter in re-
 quiē regni celestis. Ecc. xliiii. Enoch
 placuit deo et traslatus est in paradisu
 et de hac traslatione loquitur pns lctō.

LECTIO. LI.

f Ascinatio enim nugacitatis ob-
 scurat bona et incōstātia cōcupie tras-
 uertit sensum sine malicia P⁹ q spi-
 ritus scūs docuit piculosa esse cōmū-
 nē cū peccatorib⁹ p uersationē. Hic oñ

dit p quāviā bonia malis recipiant co
 ingnationē. Sūt enī in homie duo p̄n
 cipia p̄ntis cognitionis ⁊ virtutis vide
 licet intellectus et sensus. et vtrūq; p̄ri
 cipium cognoscitiuū habet suū appe
 titū. Intellectus h̄z suū appetitū videli
 cet intellectū. nū. et sensus habet appe
 titū sensitium sicut p̄. ii. de aīa. Quā
 do igit̄ ista duo p̄ncipia siue partes
 aīe regulā v̄tuoſe. p̄sona tota ē. A
 cōueniēt ordiata. sed ad corrupēdum
 bonā personā q̄cūq; duo inueniūt̄ int̄
 mūdānos istorū p̄ncipiorū infectiua.
 Primū ē viciosa lasciuia i loquēdo. Se
 cūdū ē innumerosa diuersitas i cōcupis
 cēdo. Primū ē deceptorīa informatō
 impceptibilis. Secūdū ē trāſitoria de
 lectatio ip̄rei sensibil̄. Per p̄mū cor
 rumpit̄ pars intellectiua. p̄ secūdū p̄
 sensitīua. De primo loquēdo de appe
 titū intellectiūo quocāſ volūtas intelle
 ctiua vt simul totam partē rōnalē cō
 plectat̄ dicit sic. Fascinatio enī nuga
 citatis obscurat bōa. Vbi notandū q̄
 bona sūt triplicia naturalia. superna
 turalia. et acq̄ſita. Naturalia sūt potē
 tie naturales tā anime q̄ compositi de
 quib; ii. ⁊. iii. de aīa per totū. Sup̄na
 turalia sunt tres v̄tutes theologice fi
 des spes et caritas. i. ad cor. xiii. Acq̄ſi
 te sūt scie ⁊ v̄tutes morales de qb; tota
 p̄hia cōsistit ⁊ hō q̄ hrēt ista tria p̄fec
 te eēt bñ potēs ad regēdū se v̄tuoſe in
 ista vita. Haberet enī naturalia acq̄ſi
 ta et gratuita. Et ne aliqs tractas cum
 mūdo de se ip̄o p̄fidat q̄tūcūq; sit bonū
 Ecce qd dicit sp̄ſſctūs i hodierna lēō
 ne. Fascinatio enī nuga citati obscurat
 bōa. Fascinatio ē infectiua visu alicui
 p̄ſōe nocue inferēs latēt p̄ radiū visu
 alē nocumētū reuise. sicut dicere sole
 m; q̄ malicioſe vetule tenellos pueros

infectiūt solo aspectu. et sic loq̄ſ Virgi
 lius in bucolicis. Nescio qs teneros o
 culis mihi fascinat agnos. Dicūt enī
 antiq; phi q̄ anima p̄ imaginationem
 imutat oculū q̄ est mēbrū tenerū ⁊ spi
 rituale et oculū infectū imutat aere ⁊ aer
 autē infectū imutat tenerū corp; iūfā
 tis. ⁊ imutat p̄uocādo puerū ad nante
 am. ⁊ sic puer refūdēdo nutrimentū cō
 ſūdū. Istud sūt fascinare ad lrāz. Nū
 gacitas ē affiduitas dicēdi nugas. Nu
 ge aut̄ sūt truse v̄ba videlz ad nihilūz
 apta vel saltē narrationes ludice que
 nichil valēt nisi ad ludū. Est igit̄ itelle
 ctus h; lre q̄ p̄fectus hō h̄ns bōa p̄dic
 ta si dat se seculo pōt defacili deprana
 ri ad malū. Quare? Certe q̄ fascina
 tio. i. occulta ⁊ infectiua deceptio nuga
 citatis. ⁊. vaitatis mūdānorū nō v̄e sed
 vane loq̄ntiū obscurat nō extiguit̄ sta
 tū bōa p̄dicta naturalia gratuita ⁊ mo
 ralia. sed primo obscurat ista. q̄a facit
 hominē quasi fascinatū. et ludificatū
 Vñ ad gala. vi. Quis vos fascinauit.
 veritati uō obedire. id est decept. ⁊ sic
 homo existens in peruersa societate
 videt valde bene. q̄ alii male agūt sic
 tamē effasciatur q̄ apparet sibi pro
 tunc gratia societatis similiter esse fa
 ciendum. Vnde iudicium suū non
 est extinctum sed quodāmodo ludifi
 catum. i. obscuratum. et hec est causa
 quare prudentes mūdi aduertūt se eē
 i piculis magnis aliqui cū cardinali
 bus aliqui cū regib;. aliqui cūz ep̄ſco
 pis. et tamē nō p̄nt se euellere. Effasci
 nati enī sunt antiqua societate p̄ quaz
 obscurant̄ bona naturalia gratuita et
 moralia. Secūdū agēs corruptioēz
 virtutū est varia mutatio voluptatis
 siue transitoria delectatio rei sensibil̄
 Si enī homo hoberet precipue resiste

re qñ morat̃ in seculo vni generi voluptatis esset certe tolerabile malũ. s; modo sic est q̃ vna tẽptatione sedata sine mora surgit alia vel enĩ intrabit cõuentũ potatorũ vel lubricorũ vřam biciosorũ vel detractorũ vel cupidorũ velit nolit si se multũ pmisceat mũdo et tũc est vehemẽs labor in tã cõtinuis luctis reportare victoriã. Et ideo si gnãter dicũt̃ in lřa hoc quod fręq̃nter contingit q̃ in cõstantia cõcupiscentie subuertet sensũ sine malicia. i. sensũ innocẽtis. Et bñ dicit subuertit sensũ Sensus enĩ habet naturalẽ appetitũ vt regat̃ ratione. vnde lumẽ rationis debet p̃cedere sensũ. qñ aut̃ sic est q̃ sensus p̃cedit rationẽ. sensus trãuertit̃ z puertit̃ et hoc facile de sensu sine malicia. i. de sensu innocẽtis nõ expti maliciã aliorũ a Obscurat bona. Nota q̃ circa discretionẽ bonorũ decipit̃ iudiciũ inũdanorũ. Cũ ei tria sint bona. gratie. nature. z fortune. bona fortune minima. bona nature media. bona vero gratie maxima. scdm Aug. et tñ mũdani nõ sic iudicat̃ sed potius ecõuerso. Exẽplũ de diuite. Luce. xii qui dixit aie sue. Anima habes mltã bona reposita in annos plurimos regesce comede bibe et epulare. Et dixit ei deus. Stulte hac nocte repetet̃ aiam tuã a te. Que parastu cũ? erũt? Et sic est ois qui thesaurizat: s; nõ in deũ Diues igit̃ iste licet diues tamẽ stultus et deceptus fuit iudicans tẽporalia esse bona magna cũ illa tantũmõ magna sũt quib; homo efficit̃ diues in deum Mathei. xii. Bonus hõ de bono thesauro tordis sui profert bona. Causa vero deceptionis istius quare sc; hoies bona tpalia iudicat̃ eẽ magna. spũalia võ cuiusmõi sũt vřutes minima: acci

pi põt p exẽplũ qd̃ ptingit̃ i visu qñ ei oculus videt̃ rẽ p mediũ diuersarũ dyaphaneitatũ cõiter valde male iudicat̃ de ea sicut p; de baculo cui; vnã ptẽ videt̃ oculus p mediũ aereũ alia p mediũ aqueũ ideo iudicat̃ q̃ bacul; sit fractus Eodẽ mõ qñ ocul; videt̃ eĩ in medio rariõri. et res visa in medio dẽsiori. res visa appet̃ maior q̃ sit. Sicut p; de denario visu sbaq̃. qñ at̃ ecõuerso oculus videt̃ eĩ in medio dẽsiori z res visa i medio rariõri res visa appet̃ miõr q̃ e sicut stelle q̃ sũt maxia corpa pue nob; apparẽt nõ solũ p̃t̃ distatũ s; p̃t̃ subtilius mediũ i q̃ situat̃ z p qd̃ videt̃ qd̃ est mltõ subtili; q̃ aer in q̃ est oculus nr̃. Videt̃ ei mediãte spa ignis q̃ e subtilior z rariõr q̃ aer. Et mediãtib; spis celestib; q̃ sũt maioris dyaphoneitat̃ et trãsparetie q̃ sit aer. Isto nõ moralit̃ extiora bõa cũ sint corpalia z delectationes de eis accepte sint corpales q̃a sunt in reb; grossiorib; q̃ oculus mētis q̃ est intellectus pur; z imaterial sicut d̃r. 3. de aia. iõ videt̃ grossiora q̃ sũt bõa võ gr̃e cũ sint spũalia z cõsolatiões de eis accepte sũt spũales. a deo q̃ e sũme spiritalis nob; imisse. iõ videt̃ miõra q̃ sũt. z iõ signat̃ d̃r. puer. xvii. Qui peruersi cordis e nõ iuicet bonũ. Job. ix. dies mei velociõres fuerũt cursore et nõ videũt bonũ. Scdõ decipiũt̃ mũdani mltõ turp; estimãtes voluptates carnis z delectatiões bonũ hois pncipale: cõtra q̃s Sene. epla. iiii. rõnabilit̃ arguit duplicit̃. Primo mõ: aut ista bõa nõ sũt q̃ vocãt̃. aut hõ feliciõr est deo. qñ q̃ pata sũt nobis nõ hẽt in vsũ deũ. nec ei libido ad illã pt̃et̃ nec epularũ lauiticia nec opes. nec qcq̃d ex eis homines iestimãtib; z vili vitã voluptate ducẽtib; hře p̃net s; ipossibile e bõ

na deo de esse g̃ ista false vocat̃ bona. Scdo sic arguit q̃ mlt̃a q̃ mali bona vi deri volūt aīalib⁹ pl⁹q̃ in hoīb⁹ plenio raptiugūt illa cibo auidi⁹ vtūt venere nō eq̃ fatiganē vis illis maior est ⁊ eq̃ lior firmitas. sequit̃ g̃ q̃ mlt̃o felicio ra sūt hoie. Et subdit. nō ē sūma felicitas nra ī carne nra ponēda. Bona illa sūt ṽa q̃ rō dat solida ⁊ sempitna.

Itē Senecacludit q̃ felicitas ē perfecta rō consumata vtutib⁹. Vñ dicit Ratio pfecta estppriū bonū hois cetera illa cū aīalib⁹ sūt cōmunia. videlz leo formosus est; panones. velox est equ⁹. Quid est in hoie ppriū ē ratio. qñ ergo ppriū hois est pfectū. hō est perfectus quia vnumquodq̃ tunc est perfectū qñ sua ppria perfectio est bona. ⁊ ideo michē. vi. dicit̃. Indicabo tibi o homo qd sit bonū ⁊ qd dñs de⁹ tu⁹ q̃ rat a te. vtq̃ facere iudiciū ⁊ diligere miaz ⁊ sollicite ābulare cū deo tuo De filio icōstrāte nota Boeciū in de disciplina scolariū ī fine vbi narrat devno qui oīa voluit scire vno respectu: s; q̃ nō potuit in fine voluit eē azin⁹ postq̃ omne genus humanum expertus est

LECTIO. LII.

Onsūmat⁹ in breui expleuit tēpora mlt̃a. Placida enī erat deo aīa ei⁹. ppter hoc pperavit educere il lū de medio iniquitatū. Postq̃ spūstctūs duas causas assignauit q̃ iustiviri aliquotiēs subtrahūt a vita ista etiā in iuuenili etate videlz dinā amicitia et mūdānā maliciā. Hicq̃ n̄ assignat ter tiā sicut supius sūt diuisū videlz psonalē iusticiā. Et circa hoc duo facit q̃a pmo expmit cause cōditionē. scdo effect⁹ psecutionē. scda pars ibi. Prop̃ hoc. Circa p̃mū dicit sic. Cōsūmat⁹ in breui expleuit t̃p̃a mlt̃a. Inē pegrios

ad vnū locū euites differētia est in tarditate et velocitate. Nāvn⁹ aliqñ facit tantū in mēse q̃tū al⁹ in dimidio āno Sūt ei qdā peregrini q̃ peregrinationem faciūt delicate diu dormiūt. De mane et sero cito cubāt de nocte. faciunt dietas paruas ⁊ visitāt curiositates vicinas et tales sūt necessario tardi viatores A Peregrini sum⁹ oēs. in ps. peregrin⁹ ⁊ aduena sū sic oēs p̃res mei. Cōtingit autē q̃ aliq̃ diu vadūt. s; tarde: q̃a diuiniūt sed remisse ⁊ tarde p̃ficiūt. Aliq̃ modico t̃p̃e vadūt. s; veloci⁹ sicut iuuenis itēse denot⁹ q̃ pl⁹ apd deū meref̃ in anno q̃ vn⁹ senex remif̃ se viues in decē et de tali iuuenē mōriente verificat̃ text⁹ lectōis. Cōsūmat⁹ in tēpore breui zc. Inter stellas erraticas illa que est hūilior sicut luna ī breuissimō tēpore. quia in mēse pplet cursū suū et illa que est altissima tardissime pplet cursū suū sicut patet de saturno qui cursū pplet in triginta annis. Sic persone hūiles mot⁹ suos in deū paruo circulo cōplēt. Persone vero alte et nobiles nisi meli⁹ sibi p̃spiciant in magno circuitu cū ip̃is ābulant et ideo tarde mouēt in deū. et alii qui nimis tarde quib⁹ t̃m edū est. p̃tra quos dicit̃ Eccl. v. Ne tardas conuerti ad dominū et ne differas de die in diem. Inē grauiā ⁊ leuiā ascēdētia illud dicit̃ eē maioris vtutis qd in miori tēpore mai⁹ mediū diuidit. Mediū per qd trāsim⁹ ad celū est mūd⁹. vnde ille q̃ mūdū breuiori tēpore diuidit ⁊ per trāsit ascēdēdo nullū dubiū est qñ sit maioris vtutis et amoris ad deū pp̃ qd iuuenes vt mūdī sensūt difficultates ⁊ resistētias statī ip̃m reliquit ⁊ ad religionē pfugiūt magne vtutis se fu ille onduz ṽe de qlibet tali dici pōt q̃

psūmat⁹ i breui explem̄t t̄pa m̄lta. Et
bñ dicit q̄ psūmat⁹ sicut mali q̄tūciq̄
diu viuāt. sēper sūt icōsūmati ⁊ i perfe
cti. ita inst⁹ licet parū viuāt. tñ ppter
iusticiā cōsūmat⁹ et pfect⁹ dicit⁹ ideo
bñdixit de iustis superi⁹. Cōfringēt
ranū icōsūmati. Et per oppositū Sap.
xv. Nolle enī te iusticia cōsūmata est
qd̄ potest exponi de pfecte in sc̄lo pe
nitētib⁹ si tamē assit gr̄aet uehemētia
penitēdi a Scribit enī sext⁹ in lūus
strategematon libro. iiii. ca. p. de mar
cho cathoico talē belli cautelā. cū esset
in hispania et uideret se quod dā oppi
dū posse occupare: si illud ex iopina
to iuaderet: simulauit se q̄triduo fuge
gere et subito in hostes puerus biduo
pervas difficiles sc̄z mōtes ⁊ nēora re
diit et hostes suos nihil tale metuētēf
opp̄sūt. Causā uero tā facilis euentus
reqrentib⁹ sociis iā uictorib⁹ respōdit
tē illos uictoriā adeptos cū q̄triduo iē
biduo arripuerit Morali q̄si p quatu
or dietas elōgam⁹ nos a deo peccādo
cogitatōe locutōe opere et omissione
sicut cōmuniter cōfitemur. reputāt ḡ
demōes se securos q̄ opidū celeste no
bis ineluserit qā tñ desideram⁹ acq̄
rere. Quid ḡ restat facere. Certe ni
hil aliud nisi fugā pdictorū q̄tuor die
rū. biduo recōp̄sare et ad deū redire
quamuis autem per quatuor uidelicet
cogitacionē locutionē op⁹ et omissionē
recessim⁹: possum⁹ tamē si ueli
mus in duobus diebus redire uidelicet
per cōtritionē et cōfessionē. Nā satisfac
tionem cōdignā necessario nō exigūt
deus sed per m̄ultiplices indulgētias ⁊
pietatis opera redi mere possum⁹ siue
limus. Qui ḡ ueraciter penitet per tē
pus breue pro pctō mortali pro q̄ pe
nitentia per t̄ps ppetuū debebat. uere

confūmat⁹ in breui: explebit tēpora
multa. Et ideo tam de sic penitente q̄
innocētē subiungit. Placida enim erat
deo aia eius. i. Placuit deo iuster iuo
center uiuēdo aut ueracitē penitendo
quia sic est. ideo ppter hec p̄missa uidelicet
diuinā iusticiā suscipiētē ad p̄mia: mū
danā maliciā allicietē ad crimina et p
sonales iusticiā sufficientē ad merita.
pperant deus educere enī de medio
iniquitatū. i. placuit deo ppter ista edu
cere eū de loco certaminis mūdi sicut
uictor in palestra qui oēs cōtrarios p
iecit educat de medio cū gl̄ia et daf ei
corōa. De medio iniquitatū. i. demonū
et hominū puerforū et maxime ma
lorū qui magis sc̄m̄ virū impediūt q̄
demonēs. Vñ crisosto. in opere imp
fecto. Ome. xliii. Attendite uobis ab
hoibus quasi a quibusdā pessimis ma
lis B Et sup oia mala malis Hō ē
enī pessimū mali. homo enī mal⁹ pe
ior est q̄ diabolus. Diabol⁹ si uideat in
stū nō est ansus ad eū accedere. homo
aut malus q̄nis hoīez iustū iudicet nō
solū illū nō timet sed magis p̄temuit.
Nō enī diabol⁹ hoī p̄stat v̄tutē sed ho
mo diabolō. arma enī diaboli est ma
lus homo. sicut enī hō sine armis non
pōt facere cōtra hostē. sic diabol⁹ sine
hoīe malo nō pōt aliqd̄ cōtra homies
sc̄os. hec ille Placida enī erat aia eius
deo Notandū q̄ aia hūana placida
et deo p̄ciosa iudicat⁹ ex trib⁹ uidelicet
ex ei⁹ dolorosa amissioē. ex ei⁹ dilige
ti acq̄sitōe. ⁊ ex ei⁹ carissima redēptōe
Primo ex ei⁹ dolorosa amissioē sapi
ens ei nō m̄ltū dolet de amissioē pue
rei. X̄ps aut̄ sapia dei patris. p̄ se do
lere p̄bauit de amissioē paucarū aia
rū q̄ si totū mūdi aurū pdidiss̄ nā m̄l
ta talēta auri pdita sūt suo t̄pe citates

cōbuste pro quib⁹ christū nullaten⁹ fle
uisse legim⁹ sed certe de amissioe aia-
rū paucarū in ciuitate hrlz legim⁹ eū
flesse Luce. xix. Vidēs ciuitatē fle-
uit sup illā. Glosa Plangit reprobos
etiā qui nesciūt cur plāgebant. sed ex
ultant in rebus pessimis. christ⁹ igit⁹
amat aiam. Sapie. xi. in fine. Parcis
autē oibus qm̄ tua sunt dāe qui a mas
aias. Secdo patet idem ex eius dili-
genti inquisitione. sapiēs enī nō curat
si pdiderit aliquid vile. sed christus in
partib⁹ remotissimis animā pditā que
fuit diu etiā qa. xxxiii. ānis laborio-
se: qa in paupertate vilitate et labore.
Fingūt fabule qa Orphe⁹ q̄ suū vxorē
suā vbiq; nec eam inuenit. donec ad
infernū descendit ita xps dum animā
hūanā. xxxiii. ānis quesuisset tandem
moriēs descendit ad inferna et ibi eā
iuenit. ps. Domie eduxisti ab inferno
aiam meā. Tertio patet idē ex ei⁹
cara redemphione pro qua redimēda
xps vidēs totū mūdū nō sufficere de-
dit semetpsū. p. ad Corin. vi. in fine.
Emph estis p̄cio magno. Habet ergo
deus animā humanā sibi valde p̄cio-
sam in cuius signū in scriptura dicit⁹
deus aias custodire. Nobilis nō custo-
dit res. immediate nisi sibi caras viliū
enī rerū custodia datur famulis. Isto
modo temporalia deus hominib⁹ eti
am malis custodiēda committit am-
mas vero sue proprie custodie dereli-
quid. ps. Custodit deus animas factō-
rum suorū. et Sapie. iii. b Insto-
rium anime in manu dei sūt. Sicut at
deus maxime carā habet animā hūa-
nam ita per omnia mali homies ani-
mas suas p̄pendūt. cito mūdāt totu
lares suos si fedant aias suas parum

curant. vnde Aug. in quodā sermōe.
Quid est q̄ velis habere malū dices
mihi: q̄ nihil oino: nō vxorē. nō filiū.
nō filiā. nō seruū. nō ancillā. nō tuū-
cā. postremo nō caligā et vis h̄re vitā
mala. Progo te p̄pone animā tuā cali-
ge tue. Per simile argumētū pbat in
de doc. xp̄iana q̄ homo mal⁹ plus dili-
git mortē q̄ vitā. qa mortē vult habe-
re bonā et vitā malā. ps. Qui diligit
iniquitatē odit animā suā. De m̄ero
autē hoīm puerosq; aliq aias suas ven-
dunt: aliq pdit: aliq ipignorāt: aliq p
nihilō dāt. Vēdūt cupidi q̄ p diuitiis
hū⁹ vite exponūt se rapinis furti p̄i-
riis falsis mercatōib⁹ symōiis z huius
modi Eccl. x. Nō ē iniquus q̄ amare pe-
cuniā. Hic eivenalē aias suā hēt. Se-
cūdo sūt aliq q̄ aias suā pdūt: sūt oc-
osi negligēter viuētes z accidiosi ad oē
opus bonū nō curātes nisi q̄ vna dies
vadat et alia succedat. Eccl. xx. Est q̄ p
dat aias suā pre confusione. Tertio
sūt aliq qui aiam suā impignorāt. ille
enī q̄ ipignorat rem suā non intendit
alienare dominij p semp sz tantū ad
temp⁹ alienat ad vsū. Et quid faciunt
istis demōes z quasi eorū feneratores
dant ei ad tps mutuo. quicqd volūt di-
gnitates. diuitias. et voluptates tandē
fenescūt et fiūt debiles solvere nō pos-
sunt q̄ vī tā cōsuetā dimittere neque-
unt. et sic finalitē pig⁹ pdūt licet tū il-
lud qm̄ impignorare icipiūt pdere nō
proponant Est tamē notandū q̄ duo
genera hominū animas suas ipigno-
rant sed diuersimode qa aliq viciose p
voluptatib⁹ hū⁹ vite. De quibus dictū
est. Aliqui virtuose vt sūt plati et cir-
rati qui aias suas obligāt pro anima-
bus subditorum. quorū vnicuiq; dici-

ca in psalmis

Impignorare
animas factō-
rum suorū

hic

quare nō saluā aīam in vita

tur cum cura sibi committit illud. ii. regu. xx. Custodivis istu demonstrato suo subdito q si lapsus fuerit erit anima tua pro aia illi. Quarto sut aliqui q animas suas p mhilo dat et sunt specialit invidi et iracundi. Na cupidus recipit ditias. Inbri et voluptates. supb et abiciofus honores. gulofus cibuz et potu. sz istu miseri nihil rapiunt delectabile: sz amaritudinē et dolorē et ideo aias suas gā dat diabolo. de qz qlibet vificat illā. Iudic. ix. aiaz sua dedit p iculis. **LEC. LIII.**

p Opuli aut videtes et n̄ intelligetes nec ponetes i p̄cordiis talia. qm̄ gratia dei et m̄ia i sc̄tis ei et respectus i electos illi. Dina p̄ssio et p̄vida electoz suoz gubernatio a mal hoibz mlti pliciter iudicā. Solēt aut specialit arguē den de iniusticia hoies sc̄lares de eo q iniustos in p̄nti p̄mittit affligi et p̄sibilite occidi. iniustos v̄o delicate et din p̄mitti vere i iqtate. Istā mirabile q viz de i p̄nti malos p̄sperari facit et p̄mittit et bonos cōtem et cōfudi i tm̄ mouit taz phos q̄ poetas q qdā deū habere p̄vidēt: curā d̄ eb inferioribz negauerit et oia ista inferiora dixerūt p fortunā et casū irroabili agitari. In qz p̄sōa exclamat boeci. i. de p̄so. me. v. O stelliferi p̄ditor orbis. Vbi p̄nt p̄grit et clamat dices. et q̄res rōez a phia q̄re deus motus cor p̄u celestiu solis lune et siderū ita vniiformit regulat q oia certa lege continēt. et eodē mō arbores fructus et semia q̄q nascūt i terra. quare iquit soli hoies vidēt a dina p̄videntia seqstrari et fortune cōmitti ad regēdū Qd ex hoc patē vidēt qā i iusti iustis d̄nant et reprobiv̄ tuofis. Istū at errorē secuti sūt iniusti p̄ q̄s sp̄s sc̄tus arguit in h̄ li q nullā aliā vitā spantes nisi

istā p̄ntē. illos iudicauerūt cōfudi p̄ sp̄s i p̄nti viderunt p̄secutionibz maloz attritos. Isti ḡ cōi dubitatōi rādz sp̄is sc̄us i hodierna lctōe oñdēs q p̄cedit ex ignorātia hoiz. nō ex iniusticia dei regēis. Et cōsistit rātio i isto q de p̄nti sc̄tos suos affligi ad t̄s i iustev̄ pro merito pacē glōsi coronēt i p̄petunz et qā ista remunerationē futurā mali n̄ itelligūt iō dinū cōtra electos suos regimē rephēdūt. Dno ḡ fiūt i lctōe ista Na p̄mo reprobāt reprobōrū ignorātia. Secūdo dedarat dina iusticia. ibi qm̄. Dicit ergo p̄mo sic. ppli aut videntes. zc. i. ppli videntes iustos tribulari qā m̄te tribulationes iustoz. in ps. et nō intelligetes p̄nti qd dabit eis i futuro. nec ponetes talia. .2. dinas p̄missi ones i futuravita i p̄cordiis. i. in affectuosa noticia Et ē affectuosa noticia si des caritate formata quando hō credit. et illud qd credit amat et opat. tal poit i p̄cordiis dicta dei. P̄cordia enī sicut dicit ysido. xi. ethimo. sūt locavicina cordi quibz sc̄sus percipitur. Ecci. xxxiii. P̄cordia fatini quasi rota carri et axis versatilis cogitatus illius. Hec ē igit ignorātia iexcusabilis reprobōrum qui non intelligunt nec ponunt diuinas p̄missiones in p̄cordiis suis. i. in debita affectione. O zee. iiii. Populus non intelligens vapulabit. ergo reprobatur peccatorum ignorancia. Consequenter declaratur diuina iusticia. ibi qm̄ gratia dei ē Et tangit tres effectus diuine benignolente erga nos videlicet gratiam misericordiam et respectum. Gratiam prebet iustev̄iuetibus. secunde ad Rom. sexto. Hortamur vos ne in vacuum gratiam dei recipiatis Et ad Romanos sexto. Grā deivita eterna mi-

sericordiā penitētib⁹. in ps. Misericordia dñi plena ē terra. ⁊ Treno. iiii. Misericordia dñi q̄ nō sum⁹ cōsūpti. Et respectū inocētib⁹. Luce. p̄. Quia respexit hūilitatē acille sue. Circa mīaz dei erga pctōres est. A Notāduz q̄ tria damna facit pctm̄ cōtra hoīem si diuina mīa nō obstat: q̄a pctm̄ cōcludit excludit ⁊ icludit. Cōcludit in iudicio. Excludit a regno. ⁊ icludit in inferno. Ex opposito mīa soluit argumētū ne hō in iudicio pcludat. Tollit impedimētū ne hō a regno excludat. ⁊ frangit ligamētū ne hō in inferno icludat. Argumētū q̄ facit iusticia cōtra pctōrē est demōstratiuū. sicut furtū inuentū cōtra furē ⁊ ideo statim iusticia sēntiat. sed mīa snīaz suspēdit ⁊ iudiciū sicut p̄nceps supior Lac. p̄. Mīa supexaltat iudiciū. ⁊ Math. xii. Si sciretis qd est mīaz volo et nō sacrificium nūq̄ pdenassetis inocētes. c Scdo pctm̄ excludit hoīem a regno sicut lepra excludit a sanorū cōsortio. s̄ illud impedimētū tollit mīa grē ianuā referādo. Xps dicit Ioh. x. Ego sū ostium Istā ostiū fregit diuina mīa cū baculo crucis cū tāto ipetu q̄ vna ps descendit ad infernū et reliqua vsq̄ ad sepulchrū. Dicit iusticia nēo virorū q̄ vocati sūt gustabūt cenā meā. Misericordia dicit. Exite in plateas et vicus ⁊ pellete intrare vt ipeas dom⁹ mea. Luce. xiiii. Tertio pctm̄ icludit in inferno sicut debita detinet hoīem in carcere. Amē dico tibi nō exabis dōec reddas nouissimū minutū Luce. xii. Ecōuerso. Mīa ligamētū soluit redimēdo. p̄. ad Corin. vi. Empti estis p̄cio magno. Iusticia dicit Cōuertentē pctōres ī infernū. Mīa dicit. A porta inferi erue dñe aīas eorū Quia dicit in lra. Mīa

dei est in sc̄tōs. p̄t eē dubitatio lēalis. Vtrū in oī ope dei mīaz iusticia cōiungant. Quod nō: q̄a in iustificatōe ipiū tātū apparet mīa. q̄a oīs iusticia p̄supponit meritū: sed iustificatōe nullū precedit meritū in ipio. p̄ in ope creatiōis neutrū inuenit: nō iusticia: q̄a illa p̄supponit meritū nō mīa quia ipsa p̄supponit miserā: sed creatio nihil p̄supponit. p̄ parūli baptisati affligunt infirmitatib⁹ et morte et nulla ibi apparet iusticia quia liberati ab oī pctō nō sūt debitores alicui⁹ pene ergo iniuste talia patiūt. p̄ nō videt esse iusticia q̄ vnus pro pctō alterius puniat sicut hoc facit deus frequēter sicut pro pctō cayn male dicit⁹ ē chanaā fili⁹ ei⁹. Gen. ix. Et pctō dauid qui pp̄z miserauerat p̄cussus est pp̄lus ii. Regū. vlti. p̄. Exodi. xii. Aaron ⁊ pp̄s pecca uerūt in adoratione vituli: sed pp̄s fuit punit⁹ nō aut aarō sicut ibi legim⁹ q̄ de⁹ fuit acceptor p̄sonarū

p̄ ad Roma. xv. Dico ihesū xp̄m fuisse ministrū circūcisionis ad cōfirmādas p̄missiōes patrū. gētes aut super mīa honorare deū ergo in cōuersiōne gētū fuit sola mīa. In cōuersiōe iudeorū fuit sola iusticia. p̄ in p̄destinatione nulla est iusticia in reprobatione nulla est mīa. ergo Antecedēs patet ad Roma. ix. cū nōdū nati essēt priusq̄ aliquid boni aut mali egissent nō ex bonis opibus sed ex uocante dictū est Iacob dilexi esau autē odio habui. p̄ iustū uidetur dare meliori plus de malis et min⁹ de bonis. et ecōuerso peiori plus de bonis et min⁹ de malis: sed hoc facit deus distribuēdo temporalia. ergo in tali distributione nec est mīa nec iusticia. Ad oppositū est ps. Vniuerse vie dñi mīa et ve

ritas. Ad questionē dicēdū q̄ mīa et iusticia dupliciter accipiuntur. Primo modo large et communiter. Alio modo stricte et pprie. Large loquēdo mīa dei dicitur volūtas bene faciēdi creature. Iusticia vero dei dicit̄ cōdecētia sue bonitatis circa creaturā. Et isto modo loquēdi certuz est q̄ in omni ope dei mīa et iudiciū non un- gum̄ quia in omni opere suo facit se cundū cōdecētia sue bonitatis. et volū- tatem benefaciēdi sue creature etiā puniēdi reprobos cū eorū puniētia bo- na sit electis et sic iusticia et mīa nullo modo inter se habent oppositionem. ymo sicut docet Anselm⁹ p̄sologio. ii. mīa nascitur de iusticia. quia iustum est deū sic esse bonū vt parcēdo sit bo- nis sicut narrat Anselm⁹ q̄ fil̄ stāt q̄ vnuerse vie dñi et mīa et veritas et ta- men iustus donū⁹ in oibus viis suis. Secundo accipiunt̄ mīa et iusticia stri- cte et pprie et sic mīa dei dicit̄ volū- tatem dei ad subueniēdū miseris pre- ter merita. Iusticia vero dei dicit̄ volū- tatem retribuēdi scdm merita. et cū mereri et demereri nō sit nisi rationa- lis creature. manifestū est q̄ nō in oī ope dei ista duo coniūgunt̄ sed tantū in ope retribuēdi que sit creature ra- tionali et de lege cōi. Ad primū in oppositū dicēdū q̄ in iustificatiōe ip̄ii p̄cedit motus liberi arbitrii attritiōis p̄p̄t̄ quā aliqua ratio iusticie vir̄ q̄ in- fūdat sibi gratiā. Similiter est ibi ra- tio iusticie ex parte dei q̄ quodā mo- do debitor efficiē penitēti p̄pter pro- missionē suā. Vñ glo. sup̄ illud ps. ut- stificeris in sermōibus tuis et vincas. Deus enī hoc p̄misit vt pctōrib⁹ peni- tentibus veniā largiretur et sic in iu- stificatiōe ip̄ii ex vtraq̄ pte rō iusticie

inuenit̄ seu repit̄. B Ad scd̄z p̄z in p̄dicta positioe q̄ in ope creatiois hec duo inueniunt̄ large nō stricte Ad tertiu⁹ dicēdū q̄ pctm̄ originale sequi- tur duplex pena. vna inq̄tū ē infectiū p̄sone videlz carentia diuine visionis. Alia inq̄tū est infectiū nature et scd̄z hoc ipsū sequit̄ pene que ex defectu causant̄ p̄pter ablationē doni origina- lis iusticie sicut alias dictū fuit modo baptis mus delet penam debitam ori- ginali inq̄tum est viciū p̄sone nō autē inq̄tū est viciū nature et ideo baptis- mus auferet carētiā visionis dei si par- uulus moriat̄. nō autē auferet penalita- tes que natura p̄sequit̄ ex defectu su- orū p̄cipiorū materialū post ablu- tiōem pcti originalis: vñ baptis m⁹ sol- uita reatu mortis eterne. maēt tamē sub reatu mortis corpee et aliarū pena- rū naturā corpeis copaliter cōsequē- tiū. Ad quartū respōdet aug. super Iosue. vii. Et in isrl̄ p̄naricati sūt. q̄ in penis eternis nūq̄ vnus p̄ alio p̄niēti sed in penis t̄p̄alib⁹ q̄nq̄ vn⁹ p̄ alio p̄- nitur triplici ratione. Primo quia pena eterna nō infligit̄ alicui pro bono patiētis sed ad vindictā culpe sed t̄p̄- lis pena frequenter infligit̄ p̄o bono patiētis et etiam aliorū vt videat̄ q̄tū peccatū sit fugiēdū vbi p̄ pctō vn⁹ af- fligitur multitudo et sic friant homies cauciores cōtra pctm̄ et videat̄ q̄ vnus quisq̄ sollicit⁹ eē debeat p̄ alio ne pec- cet ex q̄ p̄ pctō vnus ceteri puniūtur.

Scdo q̄ q̄tū ad corp⁹ vn⁹ hō est rex alteri⁹ vel subdit⁹ sicut fili⁹ p̄ris et su⁹ dñi. et iō fili⁹ puniē q̄nq̄ p̄ pctō p̄ris tē- poraliē et su⁹ p̄ pctō dñi. Sed q̄tū ad bo- nū aīe qlibet gerit p̄sonā suā et sic ta- li casu p̄ris dñs puniūt̄ p̄ se. fili⁹ autē et su⁹ p̄ accidēs inq̄tū res eorū et sic canaā

p cayn punit⁹ est et est sesus. nō leteris tu de filio tuo sic nec ego de te Tertia ratio est scđz Gregoriū q qñq vn⁹ est piceps culpe alteri⁹ sicut qñq ppē culpas subditorū plati pmitūf cadē i pctūz iō p pctō plati tpalit merito puniuntur sicut dauid peccate punit⁹ ē po pulusvt argutū ē Ad qntū dicēdū. q aarō fuit punit⁹ sicut τ pplus. nō tñ pena manifesta i signū q plati nō debent manifeste puniri sed occulte ppt scādalu vitādū. Pena aut dicit⁹ fuisse in ipso et in filius eius qa in sacrificio vitule ruffe imūdi efficiebāf sicut pz Nūeri. xix. c. Ad sextū dicendū q aplus loqur illo mō loquēdi: qa aliqs mod⁹ iusticie fuit in cōuersione iudeorum qui non fuit in cōuersione gētū scđz ipletio pmissionū factarū patrib⁹ p pphetas. fuit tñ vtrobiq cōdecētia diuine bonitatis q vocarent⁹ ad pmiū et sic ē iusticia. Itē iufficiētia meritorū fuit in vtrisq: et sic mīa. Ad septimū in pdestinatōez reprobatiōe vt cōnotāt effect⁹ in creatura bene sūt iusticia et mīa cōiter loquēdo: nō tñ strictē vt in positōe dictū est. Ad octauū est dicēdū q hoc cedit in pfectū bonorū qntū ad bonū spūale quod est simpliciter bonū hois. LEC. LIII.

c Ondēnat aut iust⁹ mortuos. viuos. ipios. τ iuuet⁹ celeri⁹ psummata lōgā vitā iusti. Postq spūflactus excusauit i diuinā iusticiā i hoc q pmittat qñq iustos vtuosos τ sanctos mori celeriter añ maturā etatē. quos dā naturalit⁹ propf nature defectū qf dā violēter p martiriū eis illatū. Hic cōparat breuitatē vite iustorū ad lōgitudinē reprobōz. Circa hoc duo facit Primo ostendit q reprobī iudicantes de vita iustorū decipiuntur per ignorā

tiam Secundo q post mortē puniunt⁹ per penarū tolerantia. Secūda ps ibi. Et erūt post hec. Circa primū duo facit. Primo oñdit q reprobī ex cōparatione iustorū iudicāf esse punibiles Scđo q ex pfectōe iustorū excecant⁹ et fiūt derisibiles. Scđa pars ibi. Videbūt. Circa primū sic dicit. Condemnat autē iustus mortū⁹. quasi diceret euidenter apparet malicia peccatorū diu uiuentium ex cōparatione ad iustos in iuuentute cōsummatos. Licet enim ad acquisitionē virtutum moraliū requirat⁹ multū de tpe: nō tamē ad deo pfecte seruiēdū: qa per vtutes theologicas deus supplet q min⁹ subest de vtutibus acquisitū. Et ideo iuuetus celerius cōsummata. i. iuuenis bonus in breui tempore psummat⁹ id est pfectus cōdemnat hoc est cōdēnabilem ostendit longā vitā iniusti: quia ex quo iuuenis mortū⁹ fuit pfecte iustus τ deo accept⁹. patz q viri ipii diu uiuētes merito debēt pdenari A Hec est sententia lfe videlz q mali senes pdenantur id ē cōdēpnabiles ostēdūtur: si cōparent⁹ ad bonos iuuenes cito defūctos. Notādū est hic q i oi republica τ cōitate quacūq sūma cura debet esse de iuuetute in bonis opibus iustruēda. sicut satis docemur Ecclī xxx. sub metaphora de equo idomito Equus enī indomitus euadet durus τ fili⁹ remissus euadet preceps. Et ifra. Non des illi potestatē in iuuetutez ne despicias cogitatus illi⁹. curua ceruicem illius in iuuetute. et tonde latera eius dū ifans est. Vult dicere q sicut equus in iuuetute dure vadit et ita libenter in preci picū: sicut in viā rectā ita iuuenis dimissus volūtati sue nūq portabit suauiter alios in quacūq so-

cietate. s; ita libet met inuicia: sicut equus indomitus in precipitium. equus attingens non admittit calcar: non fellam. non frenum: nisi ad talia fuerit assuefactus in inuentione. ita nec adolescens admittet aliquam obedientiam nisi fuerit assuefactus in inuentione. id dicit aristoteles. ii. eth. c. ii. Doctrina platonis fuit ista quod oportet duci aliquoties confestim ex inuenibus quilibet et in quibus gaudere oportet et contristari. et ideo non solum hoc imo oportet quod uentriantur legibus coactis. quia inuenibus operantur uoluntaria non sunt secundu[m] se delectabilia. sicut dicit idem philosophus. x. eth. c. ix. Et ideo sicut ibi concludit necessarium est fieri quosdam regulas pro inuenibus quibus conpellat ad mores. et cum sint pleni passibus omnibus uoluptatum. non possunt addiscere delectari in uoluptatibus nisi secundum bonas leges informetur. Quales autem sint conditiones inuentionis sufficiet narrat aristoteles. ii. rethorice ita dicens. Primo enim concupiscentiis sunt iuuenes et cito concupiscentia persequentes. scilicet uenerauehemer. Quidam ergo concupiscunt et facilius a concupiscentia desistunt sunt autem acute uoluptatis non magne sicut laborantibus sitis et famus. Sunt enim animosi et acute ire et facilius iram suam persequuntur. Amat enim honores et non sustinet despici. Facilius autem ab ira desistunt. Amat etiam honores et uictorias: quam inuenit excellenter percipit. Minus autem his amat pecunias: quoniam inexperti sunt quantum ad indigentiam hominum et maligni non sunt nec cauilliosi. et facilius credentes: quam adhuc in multis decepti non sunt et bonae spei sunt. et plurima sperant quoniam in paucis repulsa passi sunt quae prope multa sperant. et quam futurorum est spes. preteritorum uero memoria. inuenibus autem pauca preterita sunt: plurima autem futura: quam iam quasi uiuere incipiunt. propter hoc

facilius decipi possunt: quam facilius sperant et erubescunt sunt. quam in uirtutibus perfecti non sunt. sed solum ipsa cognoscunt quae ipsis a legibus proponuntur: in quibus sepe deficiunt. et magnam in se sunt quam a nullo ad huc in uita humiliati fuerunt. et dignificant semetipsos: quam bone spei sunt. et magis eligunt honorabilia quam utilia. uiribus autem magis uiuunt. quam rationatione. uirtus autem est uis honorabilis et ratiocinationis utilis. et amatores amicorum sunt et magis coetaneorum quam eorum quae sunt alterius aetatis. Non enim iudicant aliquid ad uile: et ideo de amicis quibusdam nihil curant sed in conuicio delectantur. et propter hoc amicos amant coetaneos. et omnia in magis. id est excessiue operantur puta ualde amantur: similiter et odium. Cuius autem est quae omnia scire putat et asserit. et ideo excessiue in omnibus operantur. et iniuste faciunt contra melius aliis irrogando. et inde excellentes uolunt apparere. Et misericordes sunt: quoniam omnes sicut ipsi sunt arbitrantur innocentes et iniuste pati. insuper risus et ludoniam amatores sunt. Hec autem. Ex quibus dicit satis patet quod inuenes castigatione indigent uehementer propter diuersa desideria que contra rationem natura calida causat. dum dicitur tempus inuentionis. Vnde. ii. ad thimotheum. i. Iuuenilia desideria frige. Propter quod quae cura animarum habetis istud subdiuestris inculcare debetis quod tam patres carnales quam spirituales instruat filios suos in cultu christi et in preceptis diuinis a Notandum est autem quod ad aetatem inuenientem hoc est ad inuenientem uos quos uiriles annos attingitis quadrupliciter uos habere debetis. Est inuenientem moribus informanda. arcu castiganda. periculis sustentanda. micis iudicanda. Primum igitur inuenientem moribus est informanda. Istud fecerunt antiqui gentes tripliciter

Scripturū librorū. picturū gestorū et figuris signorū. Nobilibes enī atq̄ explorauerūt q̄ meliores fuerūt phi z illos suos pueros tā litteris q̄ moribus imbuendos dederūt. Vñ Trajanus plutarcū. Nero. Senecā Alexander Aristotelem habuerūt magistros. et ne [a talib⁹ magistr⁹] aliqd̄ dissolutionis vel lubricæ lenitatis addiscerēt sūme cauebāt. Vñ boecius in prologo mufice. sic salomon de se dicit Sapie. viii. Hāc amam et exq̄simā iuuetute mea Itē docuerūt iuuenes picturis gestorū Vnde sicut narrat qdā expositor super iuuenalē libro. i. Satira. Nobiles romani sic disposuerūt actiones suas p̄ singulos dies. q̄ sūmo mane oēs sūt petebāt vel adibāt arc⁹ triūphales in q̄ b⁹ aūcessores sui depigebāt cū armis et cautelis qb⁹ dimicauerāt p̄t hostes suos vt sic iuuenes illis visis accēderēt ad v̄tutes p̄ imaginationē gestorū. de inde tēplū appolinis petebāt q̄ erat deus sapie. Postea iudices ad forū et senatores ad capitoliū descēdebāt. Iudices vt eas tractarēt. Senatores vt de cōiutilitate reipublice deliberarēt z sic tēp⁹ suū vsq; ad horā nonā expendērūt et ne iuuenes a bonis occupatōib⁹ impēdirēt p̄ totū tēp⁹ an nonā horā ordinatū erat q̄ meretrices p̄ nullo cēsū p̄ stibula sua egrederēt ante nonā. ne iuuenes a suis informatōib⁹ z viri a p̄silio reipublice p̄ delectatōnes libidinosas aliq̄ten⁹ turbarēt. Et hec ē rō se cūdū hugonē q̄re meretrices nonarie ap̄d rōanos vocabāt. q̄ ad horā nonā licitū eis egredi de domib⁹ suis z n̄ an Itē docebāt iuuenes ad bonos mores figurū signorū Vñ narrat macrobi⁹. i. saturnaliū qd̄ ap̄d rōanos pueri nobiliū qd̄ a v̄tebāt veste q̄ d̄r̄ p̄textāz in pu

eri nobiles vocabāt p̄textati. hēbāt ei corā pectore suo bullā qdā aureā habētē figurā cordis hūani. Bulla autē fuit semirotūde figure q̄i medietas speire ad silitudinē bullarū q̄ frūt i aq̄. p̄texta erat de purpura q̄ ē rubei coloris vt pudore sue nobilitatē vicis se subtraherēt z cordis imaginē a p̄text⁹ porta bāt vt se iuuenes ita se fore homines cogitarēt si corde prestarēt. Hec macrobi⁹. Sic ḡ p̄mo ē iuuetus morib⁹ iformāda. Eccē. xii. Memētō creatoris tui i dieb⁹ iuuetutis tue Scdō iuuet⁹ ē arc⁹ castigāda q̄ ap̄tuer. xiii Qui p̄cit v̄rge odit filiū suū. Et eccē. xxx. Curua ceruicē ei⁹ dū iuuetis est. Aues pullos suos z fere fetus suos sūp̄diti ones nature sue castigāt z domāt Istā figuratū ē hely sacerdote q̄ p̄p̄t negligētiā castigādi filios p̄ filiorū imptate dānat⁹ ē. Vnde beda q̄a fera pietate sūpat⁹ ē hely. Ferire deliq̄ntes filios noluit ap̄d districtū iudicē seip̄s cū filio crudeli dānatōe p̄cussit. Vñ verū est q̄ v̄bis eos aliq̄lit̄ corripuit sicut p̄. i. Re. ii. Nō ē bōa iqt̄ hec fama quā audio devobis sed h̄ ē nimis modicū ad correctōez malorū iuuenū sicut p̄. x. ethicoꝝ. Vñ narrat boeci⁹ p̄mo de disciplina scolariū de sāguineo lucrecii filio. Tertio iuuentus est parca⁹ sustētāda vt in iuuenili etate assuescat sobrietati. Ad Thitū. ii. Iuuenes similiter hortare vt sobrii sint. Vñ narrat aug⁹ de bōa matrona. ix. p̄fessionum. c. viii. q̄ curā habuit q̄rūdā filiarum. nobiliū eratq; in eis cohercēdis cur̄ opus esset facta seueritate vehemens atq; in docendo sobria prudētia. Nā eas preter illas horas quib⁹ ad mēsā parētū moderatissime alebantur: etiā si exardescerent siti; nec aq̄ bibe-

re sinebat: precauēs cōsuetudinē malā et addēs verbū sanū. Mō aquā bibitis q̄a in ptāte vinū non habetis cū ad maritos veneritis facte dñe apotecarū aqua sordebit sed mos potādū pmanebit Quarto iuuet̄ ē mic̄i iudicāda nō est enī desperādū si frequēt peccēt vñ signāter petinit ps. Delicta iuuetutis mee. Ypocras poit talē āphorismuz Epilētie qb̄ ante iuuetutē nascūtur imutatōez hñt. qb̄ cūq̄ vero dū. xxv. ā norz fuerit plurimū cōmoriūē vel cō mouēt̄. sic igiē ē informāda iuuetus morib̄. et sic fuit sc̄tiss̄i p̄dicator splēdor eccie sc̄tūs paul̄ cuius cras cōuersionē celebrabim̄ tā in moralib̄ q̄ sc̄tentialib̄ istruct̄ et ad pedes gamaliel̄ doctor̄ et ideo cōfidēē dixit corā rege agrippa p̄ntat̄. Act. xxvi. Et q̄dē vitā meā a iuuetute que ab initio fuit ī gēte mea in iherosolimīs nouerūt om̄s iudei p̄sc̄rētes me ab initio siuelint te stionū phibē qm̄ fm̄ certissimā sectā nrē religionis vixi phariseus. Et vera ciē iste p̄sumat̄ ē ī breui expleuit tēpora m̄ta discurreudo. docēdo disputādo. scribēdo. vt p̄fidēt scriberet. Et illud. i. ad Thimo. iiii. Bonū certamen certauī cursū cōsumāui fidē suā de reliq̄ r̄poita ē mihi corōa iusticie quā iā h̄z in celis: In h̄istoria barlahā quaz iohannes damascenus dicitur cōpilaf se refert̄ q̄ idē barlahā mōach̄ solita r̄p̄mo fuit. et postea mḡr cuiusdā filii regis q̄ iosophat dicebat̄ a q̄ idē puer quesit̄ cuius etatis esset sub his v̄bis. Dic mihi igt̄ p̄t̄ q̄t̄ ānorū es. r̄vbi p̄uersā q̄a a te nūq̄ volo separi? Et ille r̄ndit ānorū sū. xlv. in desertis t̄re fennaar degēs ad quē iosophat amplius mihi appares p̄t̄ q̄ lxx. ānorū. Et ille si a natūate mea oēs ānos meos q̄

ris discere bñ estiafi. s̄z nullo modo a me in mēsurā vite cōputāf q̄t̄ in vaitate mūdi expēsi sūt. tūc enī in interiōri hoie mortuē r̄z ānos mortū nūq̄ vite noīabo. Sinul̄ fuit r̄nsio illius q̄ diu vixēt ī seculo et tantū. xvii. in religione q̄ etatē suā iterrogāti r̄ndit vixi et iterum querēti q̄tū r̄ndit dū dixi vixi q̄tū vixi tū dixi. Et iō narrat valen̄ marcialis li. primo de quodā anthomo sene qui cōputare potuit. xv. o lipiadas. iste ita virtute vixit q̄ r̄cogitare potuit de tota vita suaz etate sū displicētia p̄cedētis vici. et ideo cōmēdas suā felicē etatē. dicit q̄ hoc ē bene viuere videlicet sic viuere q̄ ip̄e possit frui vita priori. Vñ dicit sic. ampliā etatis spaciū sibi vir beat̄. hoc est viuēbis/vita posse priore frui

LECTIO. LV.

v Idebūt enī finē sapiētis r̄ nō intelligēt qd̄ cogitauerit de illo de? r̄ q̄re mumerit̄ illū dñs Videbūt enī et cōtemnēt. illos aut̄ dñs irridebit P̄ q̄ sp̄ū sc̄tūs declarant q̄ impij ex cōparatione iustorū euidēt̄ iudicāt̄ p̄nibiles. hic oñdū q̄ ex persecutōe iustorū excecāt̄ et fiunt derisibiles. Excecāuit enī eos malicia eorū. sap. ii. Et circa h̄ duo facit. Priotangit eorū culpā. Secūdo subdit eorū penā ibi. illos at̄ Culpa ē duplex. videlicet ignorātia et malicia. Ignorantia in nō intelligēdo. malicia in contemnēdo Dicit ergo sic Videbūt s̄. maliz re probi p̄secutores iustorū finē sapiētū. i. martiris secūdū glosam in t̄līnearē. et nō intelligēt prop̄ maliciā excecātē. ii. ad cori. iiii De hui⁹ seculi excecāuit mentes infidelium vt in eis nō fulgeat illūtiō euāgelij. De hui⁹ seculi. i. de v̄er⁹ q̄ n̄ solū bonos regit sed etiā malos p̄ me

nto precipitat. fm abro. vel de huius seculi q est princeps huius mundi q secularibus principatibus s3 aug. et io ex culpa eorum prouenit q no intelligit. ysaievi. Audite audientes et nolite intelligere visiones videte et nolite cognoscere. No igitur intelliget qd cogitauerit de illo s3 sapiete dens. i. qlit deo pparuit sibi coronam p canere. oleu pro luctu. palliu laudis p spu meroris. Quid aut deo iustos q aduersa sustinet cogitet ipe dicit. Ihe. xxix. Ego ei scio cogitationes qs cogito supervos dicit dñs cogitationes pacif et no afflictionis vt de vobis finem et paciam. Et qre munierit illu dñs sup ple no intelliget reprobi quare videlicet dñs munierit martire armis fidei secudu glo. ex h apparet q littera debz esse munierit et no minierit I3 Raba n9 sic expoit. Consequet cu dicit videbunt eni. Affligta eorum ignoratia. affligt eorum malicia dicēs. Videbunt ei morte scorum in pñti et ptēnet eos nescientes sine future glie sic diues ptepsit lazaru et tn portabat ab angel in sinu abrahe. Luce. xvi. et sic tagit eorum culpa. Cosequnt ibi. illos aut. subdit eorum pena quia domi illos iridebit. i. dignos irisione monstrabit in die iudicij gñal puer. i. Ego q3 in iteritu vro ridebo et subsanabo cu vobis qd timebat aduenire. Et in ps. Qui habitat in celis iridebit eos et domi subsanabit eos. A Iriso pprie fit cu cachinatōe oris et buccarū. S3 subsanatio fit cu ringatione nasi. Et sic trivult dicē q deo ostēdit improbos oi irisioe dignos. Et hec ē snia littere Videbit eni sine sapientis. Sapiēs eni sicut dicit yfido. x. ethimo. Denoiat ē a sapore qa sicut gustus aptus ē ad discernēdu sapes ciboru sic sapiēs ad dinoscēdu res et rerū cās

eo qvnuqde dinoscat atq sēsū vitatis discernat. Cui cōtram ē insapiēs. eo q fit sine sapore nec alicuius discretiois sine sēsus. Cū ei nullus sit sapiēs a natura sicut dicit aq. vi. ethi. c. viii. circa sapiētia qtuor sūt attēdēda videlicet quis sit mō sapiam acqrendi. qd signū sapientia pgnoscēdi. qd op9 sapias exercēdi. qs fruct9 sapias possidēdi. Prio igitur de mō acqrendi sapias sciendū q ipsa no acquiritur sine amore sine labore sine hūilitate sine stabilitate. De primo aug. de morib9 ecclie 7 manicheorū. li. i. c. xxix Sapia si no tot viribus cōcupiscatur iueniri no pōt. amore queritur amore reuelatur amore i ea permanetur. Sap. viii. Hanc amant et exquisim a iuventute mea. Vnde metrica dicitur. Disce libens et es sapiens et honore frueris Qd fieri qris disce libens et eris. Prio igitur querit amore. Secundo labore. Vnde narrat hugo didascolon parte. ii. q apud veteres lecticam philosophie qtuor persone supportabant: die i specie iuuenum precedentes et die i specie puellarū sequentes. Iuvenes dicebant amor et labor. Puella cura et vigilia. In labore est vt agas. In amore vt proficias. incuravt provideas. in vigilia vt attendas. Vnde narrat Ihero. in suo policato. li. iiii. q gentiles veteres sapientiam quasi omnium deorum princeps coluerit et ei imagines pre foribus omnium templorum depinxerunt et iuxta imaginem ei ista verba scripserunt. Vltus me genuit. memoria me peperit. sophias me vocant greci. vos sapientiam. ego odi istos homines et ignavia opera et frivolas sententias. Et si est qd dicit. puer. ii. Si sapientia invocaveris et inclinam. ii.

ueris cor tuū prudētia. si q̄sieris eā tā-
q̄ pecuniā ⁊ sicut thesauros effoderis
illā. tūc intelliges timorē dñi et sciam
dei iuenies q̄a dñs dat sapiāz ⁊ ex ore
eius prudētia. Sapia in scriptura figu-
ratur per aurū q̄a inter metalla p̄fini-
dius generat̄ in terra ⁊ cū maiori la-
bore effodit̄. Tertio ad acq̄rēdā sa-
pientiā requirit̄ hūilitas. Vnde aug.
li. iiii. de natura et origine aīe ad Vm-
centiū in p̄ncipio quātū appet ex dōis
ingēniū que tibi largit̄ est deus. p̄fe-
cto sapiēs eris si te nō esse credideris.
atq; vt sis ab illo qui facit sapiētes pie
suppliciter istāterq; poposceris ⁊ ma-
lueris errore nō decipi. q̄ errātū lau-
dibus honorari. Et ideo cū quidā at-
qu⁹ de mō discēdi interrogaret̄ r̄ndit si
cut recitat Hugo in suo didascalon vbi
prius. Mens hūilis studiū querēdi vi-
ta q̄eta scrutiniū tacitū paup̄tas. terra
aliena hec referare solēt m̄tas obsca-
ra legēdo. a De studio ū et hūili
volūtate discēdi q̄ habuit plato scribit
Ihero. ad paulinū p̄sbyterū sub his v̄-
bis. Si plato egyptū et architā tarētū
m̄ eandēq; orā ytalie que quōdā ma-
gna grecia dicebat̄ laboriosiss̄ ie pa-
graunt vt qui athenis mgr̄ erat ⁊ potēs
cuiusq; doctrinas achademie giura-
sia p̄sonabat̄: fieret pegrin⁹ atq; disci-
pulus malēs aliena verecūde discere
q̄ sua ipudēter ingerere. puer. xi. vbi
est hūilitas ibi est sapia. Quarto re-
grit̄ stabilitas ⁊ p̄senerētia in addiscē-
do. vñ antiq̄s p̄hos vsq; ad mortē legi-
mus sarduisse vñ. Valeri⁹. li. viii. Car-
neades laboriosus ac diuturnus sapie-
miles fuit. siquidē expletis. xc. annis
idē illi viuēdi p̄handiq; finis fuit. So-
crates. xciiii. ānū agēs nobilissimū li-
brū scripsit Crisipp⁹ lxxx. āno ex actis

sime subtilitāt volumē scripsit. Symo-
nides. lxxx. āno carmina p̄scripsit de
stabilitate studi archimedis quē nos
mō archimedē dicim⁹ sicut credo. idē
narrat valer⁹ Archimedis quoq; fru-
ctuosā fuisse industriā dicere nisi eadē
illi dedisset vitā et abstulisset. Capū eī
Syraculis marcell⁹. machinatōib⁹ ei⁹
diu ac multū. victoriā suā ihabitā sen-
serat eximia tñ hoīs prudētia delecta-
tus vt capiti illi⁹ p̄ceret̄ edixit. pene tā-
tū gl̄ie in archimede referuato q̄tum
in oppressis siraculis reponēs. ac dum
is oculis aniq; in fra defixis formas
describeret militi q̄ p̄dandi gr̄a domū
irruerat extractoq; sup̄ caput ei⁹ gla-
dio q̄s nā esset interrogabat. pp̄t nimia
cupiditatē iuestigādi q̄a q̄rebat nomē
suū iudicare nō potuit. sed p̄tracto ma-
nib⁹ puluē: nolinq; obsecro istū cir-
culū disturbare ac p̄inde quasi negli-
gens ipi lictoris obruncat⁹ sanguine
suo lineamēta artis sue p̄fundit: quo ac-
cidit vt pp̄t illā studiū mō donaret̄ vi-
ta. mō spoliaret̄ Eccl. vi. Eili a iuuetū
te tua accipe doctrinā et vsq; ad canos
iuenies sapiāz. B Sic ergo patet
quis sit mod⁹ sapiāz acq̄rēdi. Scdō vi-
dendū est de signo sapiāz cognoscēdi.

Vbi notādū q̄ apud stoycos signū
sapie fuit patia Vñ seneca ad Serenū
in li. q̄ sic intitulat̄ q̄ i sapiētē nō cadit
iuria sic dicit. Epicur⁹ ait iurias ito-
lerabiles eē sapiēti. nos at iurias non
eē nec si nature sp̄ugnare nō negam⁹
rē icōmodā eē v̄beran ⁊ ipelli: aliquo
mēbro carē: s; oia negam⁹ iurias esse
Nō sēsi illis dolorib⁹ subtrahim⁹: sed
nomē iurie qd nō pōt recipi salua v̄-
tate vñ scd̄s eūdē ibidē. Ista p̄na nōua
let aliq; hō facti mihi iuriā. q̄ ego ac-
pio iuriā. Ponit eī exēplares istānas

Esto q̄ aliqs rem quā de villa mā surripuit in domo mea ponat: ille furtuz fecit ego nihil pdidi. Sigs cū vxore suā a tāq̄ aliena cōcūbat adulter erit. quīs illa adultera nō sit. Aliqs mihi det venenū sed vim suā mixtū cibo pdidit. sceleri se obligauit et si nō nocuit nō iniūtrator ē cuius telū oppoitaveste elu sū ē ⁊ oīa scelera an̄ effectū opis q̄tuz culpe satis est. pfecta sūt. Eodē mō licet aliquis inferat iniuriā sapiēs eā n̄ recipit. Mlta ei sūt q̄ iniuriā submouē possūt. Scdo q̄ in sapiētē non cadit cōtumelia sic p̄radz. Mlta enī q̄ vidētur cōtumeliē: nō sūt: sed fiūt vicio interpretātis. si aliqs dicat sibi cōtumeliā fieri ab aliq̄ qui sibi nō assurgit. ponit ergo tale exemplū. Pueri aliq̄n feriūt parētes expiūt i matrē ⁊ lacerāt ⁊ tamē null⁹ dicit eos p̄tumeliā itulisse. et subdit. quēadmodū nos aduers⁹ p̄neros habebim⁹: ita se hz sapiēs aduersus oēs qb⁹ etiā p̄ineteratā canicie p̄erilitas iest. Et addit q̄ inter eos ⁊ p̄neros nō ē differētia nisi q̄ i maioribus errāt. voluptatē secuti nulla rōe reglāt. Si q̄rat ab eo q̄re sapiens si nō accipit iniuriā nec p̄tumeliā quare punit q̄ talia sibi vel aliis inferūt. Respōdz nō sevlcisicē s̄ illos emendat nec tamen irascit. q̄s medic⁹ frenetico irascit. q̄s febricitātē a frigida aq̄ phibiti maledicta i malā p̄tez accipit. Hūc effectū aduersus omnes hz sapiens. quem aduersus suos egros medicus. Scit sapiens oēs hos q̄ togati purpuratiq̄ icēdūt. valētes coloratos. s̄ tñ male sanos eē. q̄f n̄ aliē vidz q̄ egros. q̄ et itpatos: n̄ respicit qd̄ hoies turpe iudicēt aut miserū n̄ ⁊ illd̄ qd̄ p̄pls s̄ vt sidera q̄rū mūdo iter icēdūt. ita hic aduersus opinionē oīz vadit hec ille. signū ḡ sapie s̄ stoy-

cos ē n̄ pati iniurias: Vñ boeci⁹. ii. de p̄so. p. vii. narrat de qdā q̄ false assūpsit sibi nomē phī casū istū. Accessit quidā ⁊ dicit se velle experiri anvere esset phs si illatas iniurias leuē paciētq̄ su sūneret. ille ḡ paulisp̄ paciāz assūpsit. acceptaq̄ p̄tueliavelud ifultas. Iā tadē iqt̄ itelligis me eē phm⁹. Cui ille mimiuz mordacit. itellexerā iqt̄ si tacuisses q. d. Si tacuisses putassē te phm⁹. n̄caūt q̄ de tua paciā q̄riuanā glāz scio quia phs nō es. Et inde accipit livulgare p̄ uerbiū Si tacuisses phs fuisses. Eccl. xx. Hō sapiēs tacebit vsq̄ ad tps: la sciunt ⁊ i prudēs n̄ seruabit tps Tertio vidēdū ē qd̄ sit op⁹ sapiāz exercēdi Vbi notadū q̄ p̄cipue tres sūt act⁹ sapie. Informare. reprobare. ⁊ ordiare. Informare mores reprobare errores ⁊ ordiare inferiores Et iō dicit Añ. i. e. lēchorz. Est atvt ad vñ sit dicere opus sciēt n̄ mēiri de qb⁹ nouit ⁊ mēietez posse maifestare. Primū p̄tiet ad iformatōez Scdz ad reprobatōez Dicit etiā am phs. i. metha. q̄ int̄ ea q̄ hoies de sapiētē p̄cupiūt. p̄tē ē vñ qd̄ ad eū p̄tinet: ordiare. Et iō i aureo scdo soli sapiētes gubernabāt. sic dicit Sene. i. ep̄ xci. Et ihero. i suo polictō li. iiii. Romanos p̄icipes aut duces dū eorū res publicaviguit n̄ memini illatos extitisse. ⁊ nescio quō p̄tiget ex q̄ p̄cipib⁹ lāgnitv⁹ l̄fary ai mate milicie ifirmata ē man⁹ et ipi⁹ p̄ncipat⁹ q̄i p̄cisa ē radix b Vñ qdā rex rōanorū scribēs eplaz cuidā regi frācorū q̄ten⁹ filios suos i lris erudiret istā iēsent: Rex iqt̄ illrat⁹ q̄i asin⁹ corōat⁹. hic ē q̄ karo l⁹ trāstulit studiū de rōa i parisi⁹. De q̄ d̄r q̄ oēs artes liberales habuit i suo palatio miro mō depictas. Et de daund d̄r q̄ hūit sapiām sicut angel⁹ dei

Nulla enim cōitas sine sapiētib⁹ regi po-
 test Sapie. vi. Multitudo sapiētū faui-
 tas ē orbis terrarū In cui⁹ signū narrat
 ysido. li. i. ethi. c. xxvi. q̄ demostenes
 orator cōtra philippū regē tali fabula
 vsus ē. Cū philipp⁹ atheniēsis obfide-
 ret postulauit ut sibi decē oratores da-
 rē et tali pacto discederet. Rūdit dēo
 stenes lupos aliquādo pastorib⁹ quorū
 diligentia decipere volebāt suasisse ut
 in amicitia puenirēt. ea p̄ditione ut ca-
 nes in qb⁹ erat cā iurgiorū iure illi tra-
 derēt Annuerūt pastores in spem se-
 curitatē dederūt canes quos omniū suarū
 vigilantissimos custodes habebant
 Lupi ergo oī formidie adēpta. oē qd
 in gregib⁹ illis erat nō p̄ facietate sed
 pro libidine lacerarūt. Et isto mō sua-
 sit. Atheniensib⁹ Philippū regē. prin-
 cipes ppli postulare quo facili⁹ posset
 opprimere spoliata custodiē vrbem.

Quartovidedū q̄s est fruct⁹ sapien-
 tia possidendi. de hoc satis dicit. Eccl̄
 vi. Quid habet ampli⁹ sapiēs a stulto
 et qd pauper nisi pergat illuc ubi est vi-
 ta. Et sap. vi. Cōcupiscentia sapientie
 deducet ad regnū ppetuū.

LECTIO. LVI

e t erunt post hec decidētes sū ho-
 nore et incōtumelia inter mortuos i-
 perpetuū. Qm̄ dirūpet illos inflatos
 sine voce et cōmouebit illos a fūdamē-
 tis et vsq; ad supremū desolabuntur et
 erūt gementes et mēoria eorū peribit

Postq̄ spūscētūs declarauit q̄ perse-
 cutores iustorū decipiūt i p̄nti p̄ igno-
 rantia hic declarat q̄lit p̄ mortē puni-
 untur per penarū tolerātia a Tan-
 git autē septē penales conditiones dā-
 nandorū que sūt iste. Deciciēt cū cōfu-
 sione Affligentur cū despectione. Re-
 pellēt sū cōfusione. Desutuēt autē uca-

tionē. Puniet sine p̄solatione. Cōterē-
 tur sine cōdonatione Et supprimētur
 sine recordatione. Et ista iuste patien-
 tur ppter septē malicias q̄s tyranni et
 mali hoīes p̄secutores scōz habuerūt
 inuita Fuerūt enim ambiciosi ad hono-
 res. argumētosi cauillatores. cōtume-
 liosi p̄teritiores. fauorosi supporta-
 tores. p̄niciosi p̄secutores. voluptuosi
 leccatores. et obliuiosi cōtēptores. Et
 iō merito reddēdo singula singulis iu-
 ste iudicabit. Quia enim iustorū p̄secu-
 tores fuerūt ambitiosi ad honores Iō
 deciciēt in cōfusione: quia cōtumeliosi
 p̄teritiores ideo affligēt cū despectio-
 ne. q̄a fuerūt argumētosi cauillatores
 repellēt sine r̄nsōe. q̄a facinorosi sup-
 portatores destimēt autē cōtēptōe. q̄a p̄-
 nicōsi p̄secutores puniet sū cōsolatōe
 quia fuerūt voluptuosi leccatores cōtē-
 rēt sū cōdonatōe. q̄a obliuiosi p̄tēptō-
 res suppmēt sū recordatōe. Iste ergo
 septē penalitates inuūt i locōe hodie-
 na. Prio igit q̄a fuerūt ambiciosi ad ho-
 nores. deciciēt cū p̄fusione. Et q̄tuz ad
 h̄ dicit p̄mo sic. Et erit p̄ hec id est vi-
 tā istā vel p̄ p̄ctā mltā q̄ perpetrauerūt
 decidētes sū honore. q. d. nō solū erūt
 cadētes s; p̄violētia decidētes. in p̄s. de-
 cidant a cogitatōib⁹ suis sū mul. ipie
 e. ex. e. q. rr. te domie. Decidāt igit a co-
 gitatōib⁹ suis ambiciosi et supbis qb⁹ ho-
 nores et dignitates cupiebant in pre-
 senti decident cū diabolo capite suo i
 profundum inferni inuoc archangeli
 et in tuba dei et mortui qui in chrīsto
 sunt resurgent p̄m. in iussu. i. in iup-
 atoris ptate Nō enim tunc veniet i
 humilitate sicut veit in carnē in prio
 aduētū. non equitabit asinā nec bān-
 labit sibi crucē sicut legiē fecisse Iohā-
 nis. xix. S; tūc videbt filū hoīs veniē

tem in nubib⁹ celi cū ptate magna et maiestate sicut dicitur Luce. xxi. Et ideo dicit ap^lus. q̄ ip̄e dñs ueniet i ius su. et in uoce archangeli id est in uoce facta per semetipsum qui est princeps angelorū. Est enim angelus magni cō filii Ysaie nono. et iohis quinto. Mortui audiēt uocē filii dei et qui audierit uiuent. Vel in uoce archangeli ad litterā id est in uoce facta misterio ali⁹ archangeli. Vñ grego. xxiii. mora. c. xx. Et uidēt⁹ crucis p̄cipitabā⁹ et in iudice tribulit. Exponit illā Iob. xl. Luet q̄ fecit oia nec tñ cōsumet non inqt morte cōsumit q̄ si consumeretur uita morientis etiā p̄a finiret sed ut sine fine cruciet: uiuere in pena cōpelliēt cuius uita mortua hic fuit in culpa: illic mors ei⁹ uiuat in pena. Luet ergo que fecit oia nec tñ p̄sumet q̄a cruciatur et nō extinguit. morit⁹ et uiuit defiat et subsistit. fime⁹ semper et sine fine ē. Ex solo auditu sūt ualde terribilia. quantomagis passione. hec grego. Cōsequēt ex istis patet q̄ illā ē erroneū qd̄ i qb⁹ dā quaternis apocryphis in eis de reuelatōe factā cū dā p̄fōe q̄ aie dānatorū ab hora nona sabbato usq̄ ad horā nonā in dñico uel aliē ne scio q̄ diu refrigeriū optinēt qd̄ nichil ē si enī eorū pena nō sp̄ duraret nō esset perpetua. Quicqd̄ enī perpetuū ē cōtūmū est et eternū. et ōs tales narrationes p̄ fictionib⁹ sūt habende. Secūdo q̄ fuerūt cōtumeliosi p̄ terrores affligēt cū despectōe. et q̄tū ad hoc dixit q̄ erūt i cōtumelia inē mortuos i p̄petuū. Et nota q̄ oē vbi iportat circūstatiā agguātē penā eorū. q̄a erūt in p̄tumelia. q. d. n̄ solū p̄ malo ope imo in minimo etiā sermone. Nā q̄libz re

prob⁹ afficiēt ab aliis p̄tumeliosis male dictionibus impropertis. Item punietur non in loco uiuentū ubi eē potest spes auxiliī sed in loco mortis i inferno Tertio punientur non ad horā nec interpaulatim sed in perpetuum.

Tertio reprobi. quia fuerunt arguementosi et cauillatores repellētur sū responsione. Et q̄tum ad hoc dicit. qui am dirumpet illos inflatos id est q̄ parum ante fuerūt inflati uerbis legib⁹ et falsis allegationib⁹. Dirumpet in quā In illo qd̄ dirūpitur fit magna discōtinuatō partū subito a. Et isto mō fiet reprobis discōrdātia factorū suorū et malarū uoluntatū ad inuicē. Et ideo dicitur q̄ de dirūpēt illos sine uoce cum iuscūq̄ excusationis. Et istū ē notabile q̄ iniustis legis et falsis aduocatis de quibus frequēter uisum est q̄ in morte tam in uoce q̄ in lingua puniuntur. Vnde dicitur et expertū est q̄ isti mali aduocati et falsi placitatores. iusticiari etiā iniusti imminente morte amittunt uocē linguam et sensum.

Cuius ratio est quia non est iustum q̄ aliquis idē uēdat alteri et retineat sibi. Isti at oēs male et iniuste uiuēdo linguaz uocē sēsu et faciūdiā aliis uēdiderūt false allegādo et iniuste iudicādo p̄ p̄sciētā maliciose obiciēdo et cautelose fugerēdo. Et iō iniusti ē q̄ qñ idiget uoce uoce p̄uēt. ysa. I. Uēditi estis in iugtatibus uestris. De istis loq̄ Solin⁹ Sidonius in quadam epistola ita dices. Vidi inqt morbum incurabilem ad que curandum non ueniebat medic⁹. Sed nunquā iuueni causam adeo deperditā qn̄ ad eaz ueniendam. iueniret aduocat⁹. Isti enī sūt ualde reprobandi propter quatuor ratōes. Prio deteriores

videtur esse quivillissime meretrices. quia ille vendit partem sui corporis magis ab hominabilē. Isti vero honestissimā sunt corporis partē sicut linguarum os. Secundo quia deberēt esse sicut stelle fixe mote tamen modo motu firmamentū id est motu vitatis: quia puer. xii. Labiū vitatis firmū erit impetū. Sed certe pro maiori parte omnes iuveniuntur stelle erraticæ quia moventur duplici motu videlicet contrarietate propter miera et quoniam cum vitate ducti pscia. Et ideo de illis stellis dicit. Iob. xxv. Stelle non sunt mude in conspectu eius Tertio dici potest quod lingua eorum assimilatur lingue statere. que statim ad minimum pondus facit nutum. et se idinat ad partem graviorē. Ita isti quocumque sit de vitate ad illam partem magis idinant quam sit in danda pecunia magis pōderosa. de quibus quolibet dicitur in psalms. Medaces filii hominum in stateris. Quarto comparari possunt illi cherubin qui tenet flammam gladium atque versatilibus ad impediendum reditum hominum in paradysum. Gen. iii. Revera isti advocati mali habent flammam gladium quia lingua eorum gladius acutus. et est valde versatilis quia de facili verti potest et contrarietate et pro vitate. Cherubin interpretatur plenitudo scientie. Et isti dicuntur sapientissimi apud vulgus. Sed ad quid deserunt? Revera ut cōter ad custodiendum viam ligni vite ne aliquis accedat ad lignum vite id est ad christum. Isti sunt qui falsa procurant divortia. illegittima coniungunt matrimonia. Ecclesias veris platis exspoliāt et symoniacos copulat. innocentes excoicant Etiam verbis falsis cum de iure non possint rebelles conciliant christum et ecclesiam psequentes. Et ideo visimilit narrat quod quidam vidit in spiritu Nerone apud inferos balne ante. Ministri vero vndique circa eum aurum bullas infudebat. Dum enim vidisset

set vnam cohortem advocatorum prope accedente clamavit. Huc inquit. O venale hominum genus. O advocati amici mei accedite ut in hoc vase balneamini mecum. Adhuc enim super est locus in eo que pro vobis servam. Audiui de quodam Caustidico de regno francie. Hic pro iura et actus iuridicos de paupere clerico sanctus fuit mirabiliter dives. Tandem ifirmatus fuit ad mortem. amici eius ex omni parte affluerunt et rogaverunt eum ut cōderet testamentum Ille gravissimie ifirmatus cepit cogitare. quomodo tot divitias per suam eloquentiam et linguam precia congregasset. Et recollecto toto spiritu quem habuit clamavit in gallico lingue lingue lingue Id est. ii. et iii. recitavit. Et cum admiraretur quod astabat quod vellet signare subiicit iterum in gallico lingue tot gallogua et langne tot aura Cōtingit autem eo tempore fratres predicatores de novo venisse ad illam villam aream habebat: sed nullam domum edificatam. Maudavit ergo pro quibusdam de illis fratribus. Et cum venissent coram familiaribus amicis dicit eis Ego inquit precia lingue lucratus sum ista bona tpalia aurum argentum et alia preciosa. Vos autem linguis vestris lucrati sumis spira lia et sempiterna. Et ideo vobiscum mercedem contrahant precipiam de fructu lingue mee et ego vicentia aliquid habere possim de fructu lingue vestre. Et ideo dixi amicis meis postquam veniretis quod lingue tot galloguar lingue tot aura. Et totus thesaurum fratribus dedit et mortuus est.

Quarto reprobi: quia fuerunt facinorosi supportatores destituentur antequam cante. Et quantum ad hoc dicitur quod moventur illos a fundamentis. Et ista est specialiter propter malos ministros consiliarios et balanos. Isti omnes fugunt auctoritate quidam dominorum sicut Causarii Iusticiarum et alii etiam officiales multum loquuntur se in persona

principis. Et idē sine sit iustū siue iniustū auctoritatē hēt. q̄a fūdamētū toti⁹ negotii fingit eē principis. Et iō mō q̄s volūt supportāt z excusāt z quos volūt p̄dēnāt et sp̄ habent p̄ se regiā ptātē z auctoritatē. S̄z certe in die iudicii destituent̄ ista autēcatōe. q̄a qlibet hēbit respōdere p̄ seipso. Et iō bñ dicit̄. Et cōmouebit illos a fūdamētis. Et p̄ oppositū de viro iusto dicit̄. Nō p̄mo uebit̄ in eētū. q̄ hītat in hīlz: q̄a fūda mēta ei⁹ in mōtib⁹ sc̄is. Quidē ei iustu siue ad partē siue iudicialit̄ allegāt ex p̄posito. totū emanare debz de mōtib⁹ sc̄is. i. de doct̄na sc̄ōz. Quito reprobī q̄a fūēt p̄ncipioz p̄secutores. Iō punient̄ siue p̄solatōe. Et quātū ad h̄ dicit̄ p̄vsq̄ ad sup̄mū desolabunt̄ p̄tātō: q̄a licet punient̄ citra p̄dignū. tñ nihil dimittet̄ ipunitū. Grego. iiii. dy alogo. Sicut m̄tū i hoc mūdo sub vno sole consistūt nec tñ eglit̄ eiusdē solis ardore sensūt: q̄a ali⁹ plus estuat ali⁹ min⁹. Ita illic in vno igne nō vñ ē mōdus icēdi. q̄a qd̄ hic diuersitas corp̄ rū hoc illic agit diuersitas p̄ctōz. vt z ignē nō dissimilē habeāt z tñ eōsdē singulos dissimiliter exurat. hec Grego.

Sexto q̄a reprobī fuerūt voluptuosī leccatores ideo cōterent̄ siue cōdōnatione. Et quātū ad hoc dicit̄ q̄ erūt gemētēs. Est antiq̄ narratio de iurēcula quadā i frācia. que cū p̄ ānū vixisset cū amasio suo lubricer tandē imp̄gnata fuisset z derelicta cepit flere z gemere in cōsolabilit̄ cōtristari a q̄ cuz qdā q̄siuissz qd̄ tñ ploraret. Rñdit de ploro gaudiū mgt̄ āni p̄teriti. Isto mōdus iustū est q̄ illi q̄ siue puia in p̄ntē dāt se voluptatib⁹ carnis siue gemēt in futuro. Et si cāusa ab eis q̄rāt. Rñsio bona est q̄ gemūt z plorat̄ gaudiū āni

p̄teriti. Naū. ii. Minabāt̄ gemētēs vt colūbe Colūbe sūt aues m̄tū lubricer naturalit̄ habēt gemitū p̄ cantū. In signū q̄ om̄s q̄ se libidini mācipāt gemūt vel gemēt. Sap. xi. Duplex em̄ illos acceperat tediū gemitū cū mēoria p̄teritoz. Septimo reprobī q̄a fuerūt obliuioz cōtēptores. Iō rep̄nent̄ merito sine recordatōe Et q̄tū ad hoc dicit̄ q̄ mēoria eoz p̄bit. Et per oppositū dicit̄ de iusto p̄s. In mēoria et̄na erit̄ iust⁹. Mod⁹ erat ap̄d romanos q̄ noia seniorū et iudiciū in tabulis ereis scribebāt̄. Et iō vocabat̄ p̄ses p̄scripti. Qñ aut̄ cōtingebat q̄ aliq̄s delebat̄. fuit p̄ maxio scelere et cōfusione p̄petua Isto mō m̄tū scribūtur fm̄ p̄tē iusticia in eccl̄a m̄litate. Quidā s̄. Epi. qdā iligrosz solēnes clerici Quidā rectores z curati. q̄b⁹ fit v̄ecūdia si in die iudicii in libro vite nō inem̄t̄ Et siāt de nūero illoz de q̄b⁹ dicit̄ p̄s. Perit̄ mēoria eoz cū sonitu Et itēz deleant̄ de libro vitētiūz cū iustis nō scribant̄. Et p̄ cōtrariū de sc̄is dicitur Apoc. iiii. Qui vident̄ vestes̄ vestib⁹ albis z n̄ de lebo nomē ei⁹ de libro vite

LECTIO LVII.

u Emēt in cogitatōe p̄ctōz suorū timidi⁹ traducēt illos ex aduerso iniquitates ipsōz. Postq̄ sp̄s sc̄us tetigit in pte penā tyrānis iligēdā in p̄petuū in inferno: nec illa pena eis infliget̄ nisi in iudicio manifestō qd̄ patere poterit̄ toti mundo. Ideo iā tacta eoz pena et̄nali. Hic declarat̄ aliquā tulū de p̄cessu obfirādo in iudicio ḡnāli et hoc facit̄ alternādo mō de iniustis modo de iustis. Et circa hoc duo facit̄ Nā p̄mo declarat̄ formā fm̄ quā app̄parebūt iniusti. Secdo formā fm̄ quā cōparebūt iusti. c. v. Tu t̄ stabūt iusti.

Circa p̄mū tria p̄dicat sp̄ss̄cūs in lecti-
one hodierna de iūstis futura in iu-
dicio ḡnali q̄a ibi p̄tabim̄ p̄sonalit̄ si-
ne p̄curatore. Cōsternabunt̄ itegralit̄
sine cōsolatore accusabūt̄ criminalit̄
sine defēfore. ⁊ ista tria valde sūt gra-
uia q̄n nec hō pōt h̄re p̄curatorez nec
p̄solatore nec defēfore. Primo ḡ p̄ntā
būt̄ p̄sonalit̄ sine p̄curatore. Quia
sicut dicit̄. ii. Corin. v. Oēs nos mani-
festari oportet ante tribunal xp̄i vt re-
ferat vnusq̄sq̄ p̄t̄ gessit: ⁊ q̄tū ad hoc
dicit Veniet̄ inq̄ cogitatōe sc̄z timidi
Iohels. iii. Venite om̄s gētes de cir-
cūtu ⁊ p̄gregamī. Ibi occūbere faciet
d̄ns robustos tuos cōsurgāt et ascēdāt
gētes in vallē. Iosaphat q̄a ibi sededo
vt iudicē oēs gētes in circūtu Veniet̄
ergo p̄sonalit̄ sine dilatione quādo vo-
cabūt̄ et citabūt̄ p̄p̄tonie illa ter-
ribili voce de q̄ dicit̄ Ap̄ls p̄me Tessal.
iiii. Q̄m̄ ipse d̄ns in iussu in voce ar-
chāgeli ⁊ in tuba dei descēdet de celo
et mortui qui in xp̄o sūt r̄surgēt̄ p̄mī.
In iussu id est in impatoris p̄tate. Nō
enī tūc veniet̄ in hūilitate sicut venit̄ ī
carnē in p̄mo aduētū nō eq̄tabit̄ asinā
nec baiulabit̄ sibi crucē sicut legit̄ fe-
cisse. Ioh. xix. S̄z tūc videbūt̄ filiū ho-
minis venientē in nubib⁹ celi cū p̄tate
magna ⁊ maiestate. Sicut d̄r Lu. xxi.
Et ideo dicit̄ Ap̄ls q̄ ip̄e d̄ns veniet̄
in iussu ⁊ in voce archāgeli id ē ī voce
sc̄a p̄ semetip̄s q̄ ē p̄nceps āgeloz. Est
ei āgel⁹ magni p̄siliū ysaie. ix. ⁊ ioh. v.
Mortui audiet̄ vocē filii dei ⁊ q̄ audi-
runt̄ vivēt̄ vel in voce archāgeli ad lit-
terā id est in voce sc̄a mīsterio alicui⁹
archāgeli. Que vox erit̄ ista. Surgite
mortui venite ad iudiciū. De hac ter-
ribili voce loquens Ihero. sup̄ Math.

dicit sic. Quoties diē illū p̄sideo totis
virib⁹ p̄tremisco. Siue ei comedo siue
bibo siue aliqd̄ aliud facio semp̄ videf̄
mibi tuba ista terribilis sonare in au-
ribus meis. Surgite mortui venite ad
iudiciū Veniet̄ ḡ d̄ns in iussu in voce
archāgeli ⁊ in tuba dei. Eadē vox voca-
ri pōt tuba p̄p̄t̄ s̄litudinē ad vsū tube
q̄ fuit̄ in ve. testa. Tūc enī cōiocabā-
tur ad cōciliū cōmouebāt̄ ad plū ⁊ vo-
cabant̄ ad festū. Et isto mō. resurgēt̄
p̄gregabūt̄ ad cōciliū iudiciū ad pu-
gnā plū quo orbis t̄raz pugnabit̄ cō-
tra iūstos ad festū et̄n̄ p̄mū. De
hū⁹ tube voce. Cris̄. sup̄ Illā Mathei
xxiiii. v̄tutes celoz̄ mouebūt̄ dicit̄ sic
Vere vox magna vox tube terribilis
cui oīa obediūt̄ elemēta q̄ petras scin-
dit. iferos aperit̄. portas creas fragit̄.
vincula mortuoz̄ dirūpit̄. ⁊ de p̄fudis
abissi anias liberās corpib⁹ affigēt̄. Hec
oīa cit⁹ p̄sumat̄ in op̄e q̄ sagitta trāsit̄
in aere dicente. Ap̄ls. In mō mēto in
ictu ocl̄. p̄. Corin. xv. Erūt̄ ḡ isti tyrā-
niz p̄secutores iūstū terribilit̄ a mor-
tuis excitati. enocati ⁊ p̄sonalit̄ iudici
p̄ntari. t̄ribile ei ē q̄n hō s̄bito excitat̄
a sōno per fragorē ⁊ strepitū tonitruū
Est at̄ v̄s simile q̄ illa vox erit̄ sicut vox
tonitruū magni q̄ terrā tremere ⁊ celū
cōcūti ⁊ vn̄iūta de suis locis videbūt̄
tūc p̄moneri Tūc reges ⁊ regine plati
et cōcubine milites ⁊ d̄nici. mercato-
res ⁊ mōachi nudiz cōfusi biles si mali
fuerit̄ appēbūt̄. Vñ Ihero. in eplā ad
Elyodoy. monachū. Inducatur d̄no
lugubris mūd⁹ imugiet̄ trib⁹ ad tribū
pectora ferient̄ potētissimi quōdā ma-
gni reges nudo pectore ⁊ latere palpi-
tabūt̄. Ibi adducef̄. Plato cū suis stū-
tissimis discip̄ls. tūc Arif. argumēta

nō pderūt q̄veniet ille fili⁹ paupeule
 q̄stuarie iudicatur⁹ fines orbis frarū.
 Sopho. p̄. Vox diei dñi amara. tribu
 labiē. ibi fortis. dies ire dies illa dies
 tribulatiōis ⁊ angustie dies calamitatē
 et misē. dies tenebrarū ⁊ caliginis. di
 es nebulę ⁊ turbinis. dies tūbez dāgo
 nis. Scdo ip̄i in iudicio cōsternabū
 tur itegralit̄ sine cōsolatore. Et q̄tum
 ad h̄ subdit in l̄ra q̄ nō solū veniet. s̄
 veniet in cogitatiōe pctōꝝ suoz̄ tum
 di a Et notāda est differentia inter
 bonos ⁊ malos q̄a boni timēt de pctis
 suis ⁊ timēt deū añ iudiciū. In ps. Cō
 fige timore tuo carnes meas a iudici
 is enī tuis timui. Ecc̄i. v. De ppiciatu
 pctōꝝ noli eē s̄n metu. ⁊ iō timēti de
 um bñ erit in extremis ⁊ in die defū
 ctionis sue bñ dicef. Ecc̄i. p̄. S̄ per op
 positū reprobū in p̄nti non timēt pctā
 sua nec etiā deū. s̄ in iudicio timebūt
 q̄n timor erit ad penā nō ad emendā.
 In quoz̄ p̄sona dicit ps. Timor ⁊ tre
 mor venerūt sup me ⁊ p̄tulerūt me te
 nebre Vñ grego. xiiii. mōra. Vitari
 nāq̄ terror iudicis nō nisi añ iudiciū
 pōt. Modo nō cernit̄ s̄ p̄cib⁹ placat̄.
 Cū ū in illo tremebūdo examie sede
 rit et videri pōt ⁊ placari nō pōt q̄a fca
 p̄uorū q̄ diu sustinuit taci⁹ fil oīa red
 det irat⁹. Vñ necesse est nūc timere in
 die cū nōdū iudiciū exercet cū diu su
 stinet cū adhuc mala tolerat que videt
 ne cui⁹ manū in retributionē vlcionis
 excusserit tāto i iudicio districti⁹ feriat
 q̄to añ iudiciū dūti⁹ nūc expectat.
 Tertio ip̄i in iudicio accusabunt̄ cri
 minalit̄ sine defēsoꝝ. Et q̄tū ad h̄ sub
 dit̄ in littera. Et traducēt illos ex ad
 uerso iniquitates eoz̄. Traducere idē ē
 q̄ ad cōfusiōē alicui⁹ id quod fuit oc

cultū p̄palare Vñ Math. p̄. Ioseph at
 cū eēt iust⁹ ⁊ nollet eā traducē. zc. vult
 ḡ dicere q̄ ipsamet pctā sua p̄palabūt
 actores eoz̄ q̄si essēt aduocati accusā
 tes et stātes ex aduerso cōtra reū. i ps
 Peccatū in eū cōtra me est semp. Q̄ ū
 aliq̄s dephēdit de furto ip̄z̄ furni cōdē
 nat̄ eū. Dicit̄ q̄ symia fugiēs venato
 rē q̄n hēt fet⁹. illū filiū que magis di
 ligit apphēdit in brachia fugit ⁊ aliūz̄
 dimittit. Ille vō dimissus iussit super
 matrē sedēs in collo suo velit nolit ve
 natore fortit̄ in sequēte symia deniq̄
 fatigat̄. fatigata fetū magis dilectū pi
 cit. Alius vero de quo nō curauit velit
 nolit insisit̄ donec tā mater q̄ p̄les ca
 piatur. Isto modo pctōꝝ peccatū et de
 lectionē tanq̄ duos filios habet. de
 lectionē diligit. peccatū non diligit.
 Mors venat̄ quia quotidie peccatōrē
 insequit̄. Peccator ergo sperās se cui⁹
 delectatiōē euadere. Illā tanq̄ carissi
 mū filiū inter brachia sua id est inter
 it̄lectū ⁊ affectū portat. S̄ impceptū
 biliter pctū a tergo se collocat ⁊ m̄ez
 nō dimittit donec mors vel diabolus
 vtrū attingat. Nota de nido in estate
 abscondito t̄pe estuuali i dēsitare folio
 rū. Dubitatio l̄ralis circa p̄dicta fit
 ista. Vtrū vox tubalis p̄cedēs iudiciū
 erit aliquo mō causa resurrectōis cor
 porū. B Quod nō. Damascen⁹.
 Credo resurrectionē futurā diuina vo
 lūate v̄tute ⁊ nutu ergo cū ista suffici
 ant n̄llo mō erit vox tube cā. p̄p̄ fru
 stra sit vox ad illā q̄d audire nō pōt. s̄
 mortū nō h̄nt auditū ḡ frustra enit̄
 tes vox ad eos. p̄p̄ si talis vox esset
 causa resurrectōis. resurrectio foret
 naturalis. Licet enī vox illa causaret̄
 per virtutē a deo datā sicut dicit Glo-

fa sicut illud psalmus. Et dabitur voci sue vocem virtutis: tamen hinc tali virtute effectus naturaliter sequeret. Sicut in ceco illuminato restitutio visus est facta per miraculum sed visio sequens naturaliter est per resurrectionem corporis. fieri non potest virtute finita. Sed vox illa virtutis quae magna infinita virtute habere non potest. Et per glossam ad Romanos. v. dicitur quod resurrectio christi est causa nostre resurrectionis. hec est inquit causa: quare christus suscitabit alios quia suscitatus est. Ad oppositum est magister sententiarum. iii. di. xlii. c. ii. ubi dicitur quod causa resurrectionis mortuorum est vox tube que in adventu iudicis auditur ab omnibus et cuius virtute excitabuntur mortui et de monumentis resurgent. Item glossa super illud psalmus. Dabitur voci sue vocem virtutis. i. efficaciam resurrectionis omnium mortuos. Ad quoniam dicitur quod causa dicitur dupliciter videlicet principalis et instrumentalis. Causa principalis resurrectionis erit virtus divina assistens illi voci illo modo quo virtus divina assistit virtutibus sacramentalibus in ecclesia militante. Causa instrumentalis erit vox illa. sicut virtus prolata est causa instrumentalis alio modo transsubstantiationis panis in corpore christi. Quae autem est vox illa dicitur similes dicitur. Dicitur quod ipsa evidens presentatio filii dei in mundo dicitur vox propter illud verbum gregori qui dicit. Tu habes sonare nichil aliud est quam mundo iudicem filium dei demonstrare. Sed videtur mihi dicitur quod vox tube erit sonus quod sensibilis et imperium vocale christi qui precipi et mortuis resurgere. In illud 10. quod mortui audient vocem filii dei et qui audierit vivet. Et pariter per. Omnes qui in monumentis sunt audient vocem filii dei. Et dicitur beatus doctor quod videtur sibi quod illa tria enumerata a apostolo. i. ad thessalonicenses. iii. In iussu et in voce archangeli et tuba dei distinguantur per modum istum. Erunt

quasi tria precepta christi. Primo enim in suo descensu christus urbebit pulvis sue partes quasque corporum mortuorum recolligi per ministerium angelorum et hoc notatur cum dicitur quod descendat in iussu.

Secundo precipiet corpora reformari ex illis pulveribus recollectis et formatis corporibus animas reunire. Et ista duo sicut per divinam virtutem. Et istud preceptum notatur cum dicitur. In tuba dei:

Tertio archangeli qui fuerunt custodes provinciarum in provinciis que custodierunt clamabunt fortiter et sensibilibus sicut sono articulo sensibili et mediante aliqua creatura sensibili formata quod os coram iudice corporaliter compareant. diffinitivam et irrevocabilem sententiam audiri. Et illa vox notatur cum dicitur. In voce archangeli. De voce ista tubali prophetizavit sibilla sicut recitat augustinus. xviii. de civitate dei. c. xxiii. Sed tuba tunc sonitum triste dimittet ab alto. Orbe gemens facinus hominis variosque labores. Ad primum in oppositum dico quod fiet de virtute divina principaliter mediante voce instrumentali per modum qui dictus est. Ad secundum dicitur quod forme verborum sacramentalium habent suum effectum non ex hoc quod audiuntur sed ex hoc quod proferunt. Et sic in proposito. Ad tertium dicitur quod virtus non est in voce subiective sed dicitur esse in voce quia voci assistit operando. Ad quartum patet quod fiet principaliter virtute infinita.

Ad quintum quod resurrectio christi est causa exemplaris nostre resurrectionis non autem efficiens proprie.

CAPITVLVM. V.

LECTIO. LVIII.

Vnc stabūt iusti in magna
 t p̄stātia aduersus eos qui se
 angustiauerūt et qui abstu-
 lerūt labores eorū. Postq̄
 sp̄is sc̄is declarauit formā p̄fusi-
 bilē in qua necessario p̄parebūt iusti in iu-
 dicio generali. Hic p̄sequēter ordina-
 te occasiōe tā malorū q̄ bonorū aggre-
 dit enarrare ordines eius in speciali.
A In q̄libet autē iudicio q̄tuor p̄sōe
 regrunt ad min⁹ de cōi iure. s. Iudex
 actor. testis. ⁊ reus. In isto ū iudicio in
 dex erit deus. Reus pctōr. actor pctm̄
 testis iust⁹ in quē pctōr deligt. Si agat
 de iusticia p̄ticulari. dicēdū q̄ est deus
 ip̄e. Si agat de iusticia ḡnali. sicut mō
 dictū est in vltimā lectōe q̄ in iudicio
 ḡnali pctā tenebunt locū accusatoris.
 Sicut dictū fuit heri q̄ traducent illos
 ex aduerso iniquitates eorū ḡ nūc nō re-
 stat describendū illud iudiciū nisi q̄tū
 ad tres p̄sonas videlz. Testes Reos Iu-
 dices. Et h̄ facit sp̄is sc̄is in caplo isto
 toto Vñ sic pōt capitulū istā itroduci.
 declarāto quō se hēbit accusator. Hic
 declarat quō se hēbit testis. Iudex et
 Reus. Et s̄ h̄ capl̄. Istā totū diuidit
 in tres ptes Nā p̄mo declarat q̄ testis
 nō t̄rebit ab aduersitate. Sc̄do q̄ reus
 p̄fitebit sine falsitate. Tertio q̄ iu-
 dex nō mouebit a sūma egtate. Sc̄da
 pars ibi. Vidētes turbabunt. Tertia
 ibi. Iusti in p̄petrū vniēt. Est iḡ
 intētio hui⁹ capituli q̄tū ad reprobos
 declarare tria videlz q̄ accusabunt cū
 feruore laudabili. turbabunt timore
 miserabili et cōfitebunt cū pudore ine-
 stimabili. Primū ondit in hodierna.
 lectōe Sc̄d̄z ibi: turbabunt vidētes. Et
 tertū ibi dicētes intra se p̄niaz agētes
 sicut ifra patebit. Quātū ḡ ad primū
 videlz testes nō terrebunt aduersita-

te sed accusabunt malos feruore lauda-
 bili. Dicit sic Tūc stabūt iusti i ma-
 gna cōstātia. ⁊c. In quo p̄cessu quq̄ cir-
 cōstantie iudicialis testimoni iustis assi-
 gnatur. Videlz t̄ps p̄parēdi. gest⁹ p̄po-
 nēdi. modus p̄sequēdi forma resisten-
 di et causa cōtra dicēdi. Tēps cōparē-
 di exp̄mit cū dicit. Tūc gestus p̄ponē-
 di. Stabūt Mod⁹ p̄sequēdi. In ma-
 gna p̄stātia. formā resistēdi aduersus
 eos q̄ se angustiauerūt. Et causa p̄tra-
 dicēdi. Et qui abstulerūt labores eo-
 rū. Dicit ergo. Tūc. videlz in die iudi-
 cii nō modo durate patia hui⁹ vite. s̄
 tūc qa Luce. xxi. Tūc videbūt filium
 hois veniētē in nube cū pot. magna ⁊
 maiestate. Et i ps̄. Tūc loquet̄ ad eos
 in ira sua et i furore suo turbabit eos
 Et iō tūc stabūt qa pri⁹ iacuerūt cōpe-
 diti ligati oppressi ⁊ p̄strati. Mach. p̄.
 ca. q̄rto. State nūc cōtra inimicos ⁊ ex-
 pugnate eos. Vult enī scriptura q̄ iu-
 sti stare debēt ad q̄tuor act⁹. s. ad vidē-
 dū ad docēdū ad testificādū et ad pu-
 gnādū. Primo ad vidēdū. Nā ille qui
 stat ad remot⁹ pōt videre q̄ qui sedet
 Ihere. vi. State sup vias et videte ⁊ in-
 terrogate de semitis atiqs que sit via
 bonaz ābulate in ea. Sc̄do ad docēdū
 Preco p̄clamatur⁹ edictū r̄gis ascēdit
 in altū vt emin⁹ audiat. Preco quq̄ ē
 q̄h̄ p̄dicator p̄clamatur⁹ edicta r̄gis. i.
 p̄cepta xpi. Actū. v. Stātes loq̄mini
 in tēplo oīa v̄ba vite hui⁹. Et nec. viii
 Stetit esdras sup gradū ligneū quem
 fecerat sibi ad loquēdū Tertio stare
 inbet iust⁹ ad testificādū. Mathei. ix.
 Stabitis añ reges et p̄sides p̄pter me.
 Quarto ad p̄gnādū ad Ephe. vi. Ac-
 cipite armaturā deivt positus resistere
 in die malo ⁊ in oīb⁹ p̄fecte stare. Sta-
 bunt ergo iusti in magna cōstātia qui

in vita ista abiecti fuerunt in magna
misera. p. Macha. ii. Mathathias et
filii ei⁹ constant steterunt vn̄ psonat qd̄
dam respōsorū O cōstātia martyr. r̄c̄
Quod respōsorū fecit quidā rex frā
cie nomie Ropertus qui floruit circa
ānos dñi. cmxcvi. hac occasiōe. Cū ef-
set vir litterature subtilitate celebris
et morū ciuilitate vrbā⁹. carmīa mlt̄a
in latino sermōe ad honorē dei cō-
posuit videlz profā. Sci spūs afflit nobis
grā. Et respōsorū de natūitate dñi
videlz. Iudea et hīrsm. Et respōsorū
de b̄to petro. Corneli⁹ centurio. Et de
oibus scis. Cōcede nobis Cui⁹ vx orvo
cabat. Cōstātia que moleste tulit qd̄ de
ea nihil cōposuerat qd̄ posset ad eius
laudē decātari. Ille ergo ad placandū
eius impatiētiā cōposuit pdictū respō-
sorū de martyr⁹. O cōstātia marty-
ri. qd̄ illa de se estimās decātati pla-
cata est. Stabant ergo iusti in magna
cōstātia aduersus eos qui se angustia-
uerūt iniuriis aut flagellis. ad Heb. xi.
Circūerunt in melotis in pellib⁹ cap.
egē. an. ac. quib⁹ dign⁹ nō erat mūd⁹.
Et subdit⁹ causa. Qui abstulerūt labo-
res eorū. id est auferre voluerūt cogē-
do eos delinq̄re legē christi a Dū
bitatio circa materiā hui⁹ lectōis erit
ista Vtrū in iudicio gñali erit aliqua
disceptatō vocalis. Qd̄ nō q̄a s̄z Aug.
de ciui. dei. li. iiii. c. xxvi. De⁹ p̄sci as re-
proborū cōmīcet sine vlla sermōis pli-
xitate Sed si fieret accusatio singulo-
rū fieret magna sermōis plixitas. er-
go nulla erit i bivocalis disceptatio ne
q̄ iudicis neq̄ testū neq̄ reorum. p̄p̄.
Aug. eodē li. c. xv. Ioh̄nes de libro vi-
te ex cui⁹ scriptura oēs homies iudica-
būtur. Sicut dicit Apoc. xx. dicit q̄ s̄

nō debet intelligi corporaliter q̄a habe-
rent magnitudinē ineffabilē et vix in
lōgissimo tpe posset legi. sed nō min⁹
tps requirit⁹ ad narrādū oreten⁹ q̄ ad
legēdū in libro si eēt ibi scriptura. Er-
go sicut liber vite debet et intelligi spūali-
ter pro quadā v̄tute diuina per quā fi-
et vt vn̄cuiq̄ opa sua tā bona q̄ mala
in memoriā reuocētur atq̄ simul oēs
z singlī iudicent⁹. ita debet iudiciū⁹ z
quātū ad sn̄iaz et q̄tū ad disceptatōez
intelligi mentalit̄. p̄p̄ ad Romā. ii.
Testimoniū reddēte illis cōsciētia eorū
et inter se inuicē cogitationū accusan-
tū seu etiā defēditū in die qñ iudica-
bit de⁹ occulta hoim. Ergo accusatōes
ibi nō erūt nisi mētales et eadē ratiōe
disceptatio et sn̄ia iudicis. Ad opposi-
tū est Grego. xxvi. mora. c. xxv. vbi lo-
quēs de reprobis dicit. Illi v̄ba iudicis
audiēt qui eis fidē saltē v̄bo ten⁹ tenu-
erunt. Sed hoc de v̄bo interiori intel-
ligi nō pōt q̄ de v̄bo vocali. p̄p̄ sn̄ia
debet cōgruere statū illorū p̄tra quos
ferēda est. Ergo sicut in iudicio p̄tici-
lari p̄tra aias exutas ferē sn̄ia spūalis.
Ita tūc cū ferē in hoies corporaliter assi-
stentes: debet eē corporalis p̄p̄. Aug.
x. de ci. dei. c. p̄. dicit qd̄ per quot dies h̄
iudiciū tendat incertū ē. Sed si fieret
mētalit̄ statim expediret q̄ erit vocal
Ad istā q̄stionē m̄det scūs thomas su-
per. iiii. sentē. dist. xlvii. q. p̄. ar. ii. d. qd̄
qd̄ in ista q̄stione sit verū p̄ certo diffini-
ri nō pōt p̄babilit̄ estimat⁹ qd̄ totū il-
lud iudiciū quo ad discussionē et quo
ad accusationē malorū et cōmēdatio-
nē bonorū z quo ad sn̄iaz devtr̄isq̄ mē-
taliter p̄ficietur quia si singlorū facta
narraretur inestimabilis tps lōgitu-
do exigeret Vnde fm eū p̄babile est

q̄ p̄cellus recitatus. Math. xxv. Esu-
 rini et cetera mētalit̄ t̄m̄ p̄ficiē. Sal-
 ua reuerētia doctoris sc̄i. Alii dicunt
 pbabili⁹ et cōcordātius cū textu sacre
 scripture videlz q̄ ibi erit disceptatio
 tā vocalis q̄ mētal̄is q̄ xp̄us q̄ iudica-
 bit est dens et homo et iudicabit mo-
 do diuino et mō hūano. Et ex h̄ erit
 maior gaudiū sensibile beatorū ⁊ ma-
 ior dolor sensibilis malorū. Magis at̄
 p̄gnet corporali appetitōe iudicis ⁊ iudi-
 candorū ⁊ etiā vocali eorū citationi p̄-
 cedenti iudiciū per tubā de q̄ lectōe p̄-
 cedēti dictū fuit. Vñ dicēdū videt̄ q̄
 vocalis erit accusatio malorū a d̄m̄
 isto dicēte reali⁹ p̄similē p̄cellū sicut ip-
 se posuit Math. xxv. Et cōmēdatio ⁊
 sn̄ia diffinitina. p̄sequēter erit Simili-
 ter accusatio mētal̄is sicut dicit̄ in le-
 ctione p̄cedēti q̄a traducunt eos ex ad-
 uerso iniqtates eorū. An hoies testifi-
 cabūtur cōtra malos vocalit̄ est mihi
 dubiū. Dicūt q̄dā q̄ sic Angeli⁹ qui
 fuerūt custodes reproborū specialiter
 testificabūtur cōtra eos sicut tenēt sc̄i.
 Et hoc idē dicit̄ Apulei⁹ li. suo de deo
 socratis. Notādū est aut̄ q̄ fiet dis-
 cussio de duob⁹ videlz de p̄ceptis iusti-
 cie et de opibus mie. B Reprobi
 enī dānabunt̄ p̄pt̄ duo videlz q̄a pec-
 cauerūt trāsgrediēdo p̄cepta iusticie ⁊
 q̄a pctā sua nō redemēt per opa mie
 p̄ma erit demerit⁹ erit mētal̄is. sc̄da
 de opib⁹ mie vt appeat eos nō esse di-
 gnos m̄iaz erit reuera vocalis sicut so-
 nat text⁹ enāgelii Ad oppositum hui⁹
 vie dicēdū q̄ Aug. n̄ negat sermoēs s̄
 sermōis p̄licitatē Ad sc̄d̄z vult arg.
 dicere q̄ nō fiet discussio in p̄ticulari
 et singillati de culpis vocalit̄: s̄ mēta-
 liter: simul t̄m̄ i vniuersali iudicabūt̄

vocalit̄ sicut dictū ē. Ad tertiū q̄ ac-
 cusationes fiēt vtroq̄ mō ⁊ p̄ cogitatio-
 nes vniuersimq̄ ad semetipsū mēta-
 liter et per replicationē iudicis ḡnalit̄
 de opib⁹ mie neglectis. Ad motuum
 doctoris tenētis viā oppositā de p̄lici-
 tate t̄p̄is patet q̄ nō requirit̄ magnū
 t̄p̄s ad replicidū cōtra oēs in generali
 et ad p̄ferēdū sn̄iaz nō p̄dicto. S̄ discus-
 sio tā meritorū q̄ pctōrū i p̄ticulari
 erit mētal̄is vt dictū ē. De die ū iudi-
 cii ḡnalit̄ hoc credim⁹ ⁊ tenem⁹ q̄ nō
 erit aūq̄ antix̄ps venerit sicut Ap̄ls. ii.
 ad Tess. ii. Cui⁹ aduēt⁹ nobis oīno in-
 certus est. Nā circa ei⁹ aduētū calcula-
 tores et pseudo astronomi seducti sūt
 hoc t̄m̄ sc̄dū sicut dicit̄ q̄dā expositor
 sup ca. xi. Apoc. Antix̄ps regnabit si-
 cut ibidē dicit̄. xli. mētib⁹. i. trib⁹ anis
 cū di midior t̄m̄ veniēt̄ Enoch Helias
 et p̄dicabūt̄ dieb⁹. m. cclx. hoc est toto
 t̄p̄e quo regnabit at̄x̄ps amicti faccis
 vt p̄nocēt hoies ad p̄niaz quos tandem
 occidet. Antix̄ps ⁊ insepulti iacebūt̄ p̄-
 tres dies ⁊ dimidiū p̄pt̄ antix̄pi timo-
 rē. Et postea resurgēt ⁊ ascēdēt in celū
 et postea occidet̄ antix̄ps a xp̄o. vel a
 Michaele sicut dicit̄ Glo. ii. ad Tess.
 ii. Post mortē aut̄ antix̄pi dabunt̄ ad
 p̄niaz. xlv. dies pro illis qui in p̄secuti-
 one antix̄pi tyubauerūt. Tūc ḡ mini-
 stri et sequaces at̄x̄pi licz ip̄e fit mor-
 tu⁹ pacē ⁊ securitatē habētes vbiq̄ du-
 cent vxoress ⁊ celebrabūt̄ p̄m̄ia. Et cū
 dixerint pacē ⁊ securitatē tūc repēt̄
 eis superueniet̄ interitus is̄a grauis ⁊
 subitus sicut est dolor mulieris pturiē-
 tis Et non effugiēt sicut dicit̄ Aposto-
 lus. ii. Tess. ii. Vbi in glosa fere oīa
 p̄dicta ponūt̄. Sicut etiā dicit̄ Hay-
 mo Et habet̄ etiā in glosa. ii. Tess. ii.

Nasces de tribu Dan. Occides aut in monte oliueti in papilione et in folio suo. In loco illo circa quem dominus ascendit. Quoniam aut dominus post illos xlvi. dies venturus sit penitus ignorat. Hec haymo

LECTIO. LIX.

videntes turbabunt timore horribili et mirabuntur in subitatione insperate salutis gementes pre angustia spiritus dicentes intra se penitentiam agentes et pre angustia spiritus gemetes. Declaratum est superius quod tria genera personarum necessario comparebunt in iudicio generali. Iudex iustus reus vel testis. Iustus non terrebitur aliqua aduersitate. Reus confitebitur sine falsitate. Iudex non mouebitur a legis equitate. De istis tribus quantum ad primum declaratum est in precedente lectione ubi ostensum est quod iusti se habent: semetipsum fortiter pro iusticia opponendo. Continuatur ergo lectio ista sic. Postquam spiritus sanctus declarauit qualiter iusti in iudicio testificabuntur veritate laudabiliter. Hic ostendit quod reprobis in iudicio confitebuntur veritate confusibiliter. Et circa hoc duo facit. Nam primo ponit confessionis causam necessariam. Secundo subdit eiusdem confessionis multiplicem materiam. Secunda pars ibi. Hi sunt quos aliqui. **A** Circa primum dicit spiritus sanctus quod illa tardas et inutilem eis saltem confessionem quam faciunt reprobis in iudicio tria precedent: quia turbabuntur. mirabuntur. et tristabuntur. Et ex istis tribus causis coacti veritatem de seipis necessario fatebuntur. Quantum ad primum dicit quod videntes turbabuntur timore horribili. Greg. xxv. mora. c. ii. Oculos quos culpa claudit pena aperit. Sed certe in presentia culpa claudit oculos malorum ne videant veritatem. sed statim in morte pena aperit oculos quod isti

homines videntes se de gloria mundi transferendos statim ad penam inferni. merito debet turbari. nec mirari: quia horrendum est incidere in manus dei uiuentis ad hebreos. x. quantum tantum est quod nullam oportunitatem euadendi videntes confitebuntur illud quod postea subiungitur. Secundo mirabuntur: sicut in ista dicitur. et hoc in subitatione insperate salutis. Quando homo vehementer sperat unum negotium et post sequens negotium suum deficit miratur de subita mutatione negotii. Modus sic est quod iniusti nullam spem habent de conualescentia iustorum. postquam fuerint ab eis suppressi. et ideo merita ammirari dicuntur in subitatione insperate salutis. Quia de iniustis dicitur supra. sap. ii. Nec sperauerunt mercedem iusticie. Ista autem salus licet insperata a malis. tamen fuit sperata quotidie a bonis. In presentia. In te domine speram non confundar in eternum. Quia salus iustorum a domino et protector eorum in tempore tribulationis.

Tertio reprobi ante eorum conscientie confusionem inutilem contristabuntur. Et quantum ad hoc dicit. Et pre angustia spiritus gementes. Et merito quia hic noluerunt angustiari: sed deliciarum. et impossibile est sicut dicit sanctus gregorius. quod quis a deliciis ad delicias transeat. Ido ibi cruciabuntur quia hic delicate et deordinate uixerunt et dicent intra se penitentiam. id est inutilem agentes. Ad hebreos. xii. Non inuenit penitentiae locum quemquam cum lacrimis inquisisset eam. Et iterum addit. Pre angustia spiritus gementes. propter duplicem materiam gemitus. Gemit enim et pro pena quam sustinebunt et pro gloria quam imperpetuum carebunt. Quia igitur in ista lectione est mentio de penitentia et attritione quam mali homines sustinent post mortem. occasio

huius queritur de contritione penitentium
 virtuose in penitentia. Et sit hec dubitatio. a
 Vtrum dolor penitentis possit esse mi-
 nimus. videtur quod non. quia dolor de peccato proce-
 dit ex dei amore. quia omnis dolor fundatur
 in amore. Si enim homo non amaret deum non
 doleret se ipsum offendere. Sed amor dei
 non potest esse minimus. ergo nec dolor de peccato
 propter Anselmum in quadam oratione. Vti-
 nam sic inpinguet viscera anime mecum me-
 dulle corporis mei exsiccet. Ergo talis
 dolor de peccatis qui mortem crucis in-
 ducit est laudabilis. ergo non est talis non est
 minimus. propter de peccato. di. iii. cito pro penitentia
 penitentia. c. Si apud deum de penitente semper do-
 leat et non sit quod scilicet doleat propter ad con-
 tritionem regreditur dolor maximus. ergo nullus potest
 esse minimus. Assumptum patet. quia quod est amor
 coniunctionis ad deum talis debet esse dolor
 de separatione. Sed amor coniunctionis debet
 esse maximus. quia maior debet esse quam amor
 coniunctionis anime ad corpus. ergo dolor debet
 esse maximus. ergo dolor de peccatis non potest
 esse minimus. Ad oppositum ad rom. xii. Ex-
 hibeamus corpora vestra hostiam viventem
 deo placentem: rationabile sit obsequium ver-
 strum. Sed dolor contritionis potest esse talis quod
 interficeret penitentem. ergo foret irrationabi-
 lis propter virtus moralis consistit in medio
 et corrumpitur tam per superhabundantiam quam per
 defectum. Sed contritio est virtus moralis
 cum sit pars iusticie. ergo consistit in medio. B
 Ad quoniam dicendum quod in penitente est conside-
 rare triplicem dolorem. Vnus est essentialis
 penitentie et est involuntate ipsa: videli-
 cet displicentia de peccato pro quanto pec-
 catum est offensa dei. Et ista displicentia
 voluntate est essentialiter contritio. Et quia
 dolor directe causatur ex caritate in de-
 um: que secundum legem datam intendit
 nimis non potest. Iste dolor non potest esse minimus
 us. Alius est dolor non essentialis pe-

nitentie et est in sensualitate. Et est passio ap-
 petitus sensitivi. et iste dolor causatur uno
 modo ex redudantia doloris. vel displicen-
 tie involuntate per modum quem vires infe-
 riores obtulerunt in suis actibus: seu viri-
 bus superioribus. secundum quod dicit aristoteles. iii.
 de anima quod appetitus intellectivus ra-
 pit aliquando appetitum sensitivum sicut
 spera speram. Tertio potest accipi do-
 lor in penitente pro afflictione corpo-
 rali. Et istis duobus modis possibile est
 quod dolor penitentis sit minimus secundum do-
 ctos multos: quia non licet alicui in-
 ferre sibi ipsi ex intentione carnis mortis.
 Sed de secundo dolore potest esse dubi-
 um ex quo ille dolor causatur directe
 et naturaliter ex displicentia voluntatis
 cum displicentia ipsa non possit esse minima
 non apparebit quomodo aliquis do-
 lor possit esse minimus. Sed de isto tertio
 dolore qui causatur ex afflictione corporali con-
 stat quod possit esse minimus. Ideo videtur
 dicendum quod si penitens ex vehementissimo
 amore ad deum tantum doleret de pec-
 cato suo quod causaretur dolor in appetitu
 sensitivo tante intentionis quod corrumpere-
 ret armoniam corporis necessariam ad
 vitam: aut si induceret mortem: non es-
 set iste dolor excessivus in genere mor-
 tis nec superfluous: sed virtuosus et opus
 perfecte penitentie: hoc tamen suppositum
 quod voluntas sic penitentis non ferretur
 in illam passionem causandam propter
 mortem consequendam: sed tantum propter
 displicentiam de peccato in quantum deum of-
 fendit. Et sic legitur multos commendatos
 de perfectione contritionis. Ad
 primum concedenda est consequentia vel
 conclusio de dolore qui est displicen-
 tia voluntatis vel de dolore ab eo natu-
 raliter vel causato a dilectione vel electio-
 ne. Ad secundum de dicto anselmi. Ex

cessit⁹ et methaphoric⁹ mod⁹ loquen
di est nec appetit q̄ huiores sui corpo
ris exsiccarent ad literá sed motioes
carnales in eo extigueret. Vel cõce
di p̄t q̄ appetit dolore3 secdo modo
dictu quẽ posui opus perfecte p̄trition
nis. Ad tertiu loq̄ de displicẽtia volũ
tatis. Ad quartu dicendũ q̄ dolor p̄
mo mō accẽpt⁹ dz esse maxi⁹ i genere
qui quantu3 aliq̄d placet: tantu3 contra
riũ displicet. Deus autẽ sũme placet z
ideo debet sũme displicere pctũ. Nō
ẽ tamẽ necesse q̄ dolor s̄sitũ⁹ sit ma
xi⁹: s̄z tũ tellectũ⁹: quia sic debet hoĩ
p̄ccatũ displicere: q̄ nihil plus sibi
displice atz q̄ pro nulla reuellet pecca
re. Et hoc ẽ necessariũ ad p̄tritionẽ Et
pro tato d̄f maxi⁹ dolor p̄ cõparatio
nem ad alios dolores de r̄b⁹ creati cau
satos. Notabiliter dicit q̄ videtes tur
bantur timore. Causa enim quare
peruersi mō nō turbantur est: quia nō
videt defectus suos neq̄ pericula suo
rũ defectuum. Etrna ratio quare nō
videt ẽ negligẽtie prelatorũ et docto
rum. Hō enim se nō videt nisi p̄ specu
lum sibi obiectu3. Prelati et doctores
sũt vel debet eẽ specula laycorũ uiuen
do: docẽdo. et corripẽdo. et si sic esset
pctores se videret et agerẽt p̄nãz. Isti
autẽ speculũ offensiuũ ẽ insipietibus.
sed placatũ valde sapietib⁹. puer nono
Argue sapietẽ et diliget te. Et reue
uera opus caritatis maxie: est p̄muni
re hoĩnez de suis defectib⁹ moderate
Nemo eni ẽ q̄ tũcũq̄ sapiẽs q̄ oẽs defe
ctus suos videre possit. Vnde in libro
quodã q̄ intitulatur de dictis philozo
phoru et sapietũ. c. de dictis. alex. nar
rat sic. Quidã vicedomi⁹ diu fuerat i
seruitio alexandri cõmorat⁹ z nũq̄ in

crepauerat alexandri ad partẽ. Isto ḡ
vno die ad se vocato Alexander dicit ei
Non delector inq̄t in seruitio tuo. Et
alius quare domine? Et alexander. q̄
hō sũ et homines qui peccent resiste
re nō p̄nt. Et tu si in tanto tempore nũ
lum meũ perpẽdisti errorẽ nimis ig
narus fuisi. Et si percipiẽs. occulta sti
eras mei fraudator. Et cõsimilis s̄tẽ
tia ponitur eodẽ libro. c. de dictis pla
toms. Plato dicit sic. Hoies inquit ma
gis ex inimicis q̄ ex aicis p̄ficiũt qua
dum inimici errores eis improp̄erãt
inde corrigũt. Dũ vero aici sui eis nō
annuciãt errores sed tolerant et occul
tãt. ipsi corũ errores argumẽtant et cõ
tinuant. Vnde si pctores [nobis amĩ
tiãtib⁹] vel pctã sua vel deum pro pec
catis puniẽtẽ viderẽt. nō ẽ dubiũ qn sa
lubriter turbarentur in p̄s Viderunt
te aque deus viderũt te et timuerũt et
turbate sunt abissi Viderunt te
aqua glosa. idest. populi et timuerunt
de peccatis et turbate sunt propter
contritionem. abissi. i. profundissimi
pccatores LEC. LX
h I sũt quos habuim⁹ aliqñ in de
risũ et in similitudinem impro
perii. Nos in sensatiuitam illorũ esti
mab am⁹ isaniam et finem illorũ sine
honore. Quomō. Ecce cõputati sũt in
ter filios dei et inter sc̄tõs fors illorũ
ẽ? Postq̄ sp̄ss̄cãis assignauit p̄fessio
nis cõfusibilis a reprobis in iudicio fa
ciẽde causã necessariã. Hic enarrat e
iusdẽ confusions vel cõfessionis ma
teriã multiphariã. Prio eni fatent
se peccasse in proximos. Secundo se
errasse quo ad seipos ibi. ego erraui
mus Circa p̄mũ duo facit quia pri
mo ponit recognitionẽ peruersitatis.

Secūdo admirationē nouitat. ibi. quō ergo Quantū ad primū recognitō eorū stat ex duob⁹. Fatē enim exp̄se. Primo q̄ uiuos iustos iuste contēpserunt **A** Secūdo q̄ vitā eorū male iudicauerūt. De p̄mo dicunt sic. Hi sunt quos aliquando habuimus in derisum et in similitudinem improp̄erij. Aliquando supple breui tempo re vite mundialis habuim⁹ in derisu. Iob duodecimo. Deridetur iusti simplicitas. Sed certe non impune: quia prouerbiorū tertio. Illusores ipse illu det et mansuetis dabit gratiaz. Et ei⁹ dē decio nono in fine. Parata sunt de risorib⁹ iudicia et mallei percutietes stultorū corporib⁹. Cōmuniter deriso res sūt per tina ces et dure siue ferree ceruicis. Et ideo dyabolus sicut faber ferrarius malleabit super eos quasi super candens ferrum in inferno. Et in similitudinem improp̄erij quia improp̄erij quod fecerunt sanctis nō fuit uerum improp̄erij. uerum enim improp̄erium est de malō. Ipsi autez improp̄erauerunt quod non fuit malum imo bonum sicut q̄ erant paupe res et abiecti in mundo. q̄ ipsi crede bant in hominem crucifixū quod re uera nō fuit improp̄eriosum sed poti us gloriosum. Ad galla. vi. Michi au tē absit gloriari nisi i cruce dñi nostri iesu christi Sic ergo fatentur. quia vi ros iustos iniuste contēpserūt. Secūdo fatentur q̄ vitā illorū male iudicaue rūt. Et hoc dicitur quantum ad meri tū et q̄tū ad p̄miū. Quantū ad p̄miū fatē q̄ vitā sc̄torū est iudicauerūt insan ani. Vñ dicūt sic Nos i sefati est iaba m⁹ vitā eorū i sanā. Ecce mirabil⁹ trāf mutatio. Q̄ n̄ uixerūt et alios rexerūt reputabāt se sapiētissimos. Sapiētes

ad decipiendū: sapiētes ad acgrēdum et sapiētes ad semetipos defēdēdū. Sz reuera. Stultā fecit deus sapiāz huius mūdi. Et ideo bene incipiūt sūi p̄fite or dicētes. Nos i sefati vitā illorū est iaba m⁹ i sanā. Vñ vt et de nr̄is tēporib⁹ procedam⁹ q̄rū vita magis reputatur insania q̄ vitā illorum qui christū tota liter imitat⁹ involūtaria paupertate. q̄ relinquit hīta et habēda. Renūciant curis eccie: z hereditates amplas pit tūt alios occupare. Isti a pud mūdo de ditos fatui fabulosi et insanū putātur. Sed a qb⁹? Certe nō nisi ab i sanis mū di amatorib⁹. Et illud ē mirabile. Cre dūt fatu xp̄iani xp̄s saltēv boten⁹ se fle uel fuisse dei p̄ris sapiāz z ueisse i mū dū ad docēdū hoies uia rectā uerā z si ceram: i celū p̄ducētē. Et tñ illā uia se ctates deridēt z abhoiant⁹: z q̄tū p̄nt d̄ prauant a Nota q̄ q̄tuor ḡnā ho minū xp̄s legi⁹ derisisse. Diuites auaros. P̄ncipes p̄claros Milites amaros Et simplices ignaros: Et istū minime peccauerūt niter ōs. De p̄mis hēmus lu. xvi. Vbi xp̄s legi⁹ docuisse q̄ nō p̄t deo seruire z mā mone. Et ibi sub diū sic. Audiebāt aut̄ oia hec pharisei z q̄ erāt auari z deridebāt eū. De secū dis. lu. xxiii. Deridebāt eū principes dicētes. Alios saluos fecit: seip̄m nō p̄t saluū facere. Et in eodē capitulo Spreuit autem illum herodes et exer citus eius et illuserunt indutum ueste alba. De tertio genere hoinum. Luce uicesi moterto. Illudebant autem ei milites et accefferunt et afferentes acetum dicētes illi. Si tu es rex iudeorū saluū te fac. De quarto genere hoinum scribitur. Luce octauo Mathei nono. z Mach. quinto. Quando susci tauit filiā archisynagogi quia dixerat

Nō est mortua puella: sed dormit. De ridebāt eū sciētes q̄a mortua est. Cū ḡ x̄ps tot derisiones patiēter pro nobis sustinuit. felix ē qui pro eo vicēs repēdendo derisiones malorū equanimit̄ tolerabit et sustinebit. Nisi enī sc̄tus a mūdi dilectorib⁹ cōtēnat⁹: viā x̄pi non sequit̄. nec discipulorū eius. Qui enī nūdū dereliquit: et honorē tamē a mūdanis requirit. iste videt̄ deo seruire: sed mercedē recipiet a diabolo. Gaudeat ergo mūdi p̄tēptores quotiēs vite sue inueniāt derisores imo ex hoc recipiāt argumētū q̄ viā x̄pi imitant⁹ si a mūdi dilectorib⁹ tāq̄ fatui cōtēnant⁹. Vñ Seneca li. de morib⁹. Nōdū felix es si nō te turba irriserit. Si bt̄us vis eē cogita hoc p̄mū nō contēnere ab aliis cōtēni. p̄me Corint. iiii. Spectaculū facti sum⁹ mūdo: angelis ⁊ homib⁹ dicit Ap̄ls de se et suis sequacib⁹. Nos stulti p̄opt̄ x̄p̄s: vos aut̄ prudētes in christo. Et est yronice dictū sc̄dm glosam quasi diceret. Nos reputamur stulti: et qui x̄pm p̄dicamus et putatis vos esse prudētes q̄a tacetis et nō est verū. Vñ Aug⁹. sup̄ ps̄. xxxviii. Et ponit̄ ibidē i glo. sup̄ illud p̄alegatū. āgelis ⁊ hoib⁹. Boni eī angeli ⁊ boni hoīes laudant nos ⁊ mali irridēt. Hec sūt dextera et sinistra. his utimur quasi armis ad ferēdū diabolū scilz laudatib⁹ ⁊ vituperatib⁹ si nec ista elenēt: nec illa frāgant. Hec aug. Dicet ergo vitā x̄pi et x̄pi sequaces cōtēnētes in iudiciogñā li. Nos insensativitā illorū estimabamus insanā et finē illorū sine honore. istud fuit dictū licet satis fatue p̄p̄t falsitatē antecedentis tamē satis bene cōsequēter estimatū. Si enī vitā foret isama finis foret sine hōre. Nā hōr ē p̄mū v̄tud sc̄dm oēs Sc̄do p̄ncipali-

ter in ista lectione posita recognitio ne peruerfitatis. ponit̄ admiratio novitatis sub nota questōis talis. Quomodo ergo cōputati sunt inter filios dei: et inter factos fors illorū est? Istā questione querant rationabiliter quia certe est de mirabili euentu. Sed querent eā nimis tarde pro salute sua. Si enī hanc quesivisset̄ invita eam perfecte per christi p̄dicatores didicisset̄. q̄a Iohānis p̄mo Dedit eis potestātē filios dei fieri ⁊c. Vñ q̄a natura eram⁹ filii ire talem a deo recipimus per gratiam caritatē vt filii dei noiaremur ⁊ simus. p̄me Ioh. iiii. Videte qualē caritatē dedit nobis deus vt filii dei nominaremur et simus. Adhuc tamen aliquid retinentes de veteri fatuitate exprimūt eam in titulo questōis cui dicunt q̄ inter sanctos fors illorū est quasi status beatitudinis non meritis sed forti deberet attribui: potest tamē merces sanctorū pro tanto vocari fors quia q̄ diu homo vivit incertū est qd de eo finaliter eveniat et propter multabilitatē volūtatis per peccatū de facili inclinabilis ad peccandū. Ecc̄s. ix. Sūt iusti atq̄ sapiētes ⁊ opera eorū in manu dei et tū nescit homo an amore vel odio dign⁹ sit sed oīa in futurū servantur incerta. Et bene dicōt q̄ iusti cōputati sunt inter filios dei. Illa q̄ sunt preciosa bona servantur sub certa computatione. Illa que sūt vilia non cadunt sub cōputatione. Isto modo sancti q̄ sunt preciosi corā deo ysa. xiii. Preciosior erit vir auro et homo mūdo obriso. Fatui vero non cadunt sub computatione quia Ecc̄s primo. Sultorū infinitus est n̄merus. Hi sūt quos aliquando habuimus in derisū. B Notandū q̄ inter locutiones hu-

manasyna q̄ uehemēt contrariā virtuti est derisio et est derisio: locutō de ordita de defectu hoīs pp̄ ludū vt hō idē erubescat Vnde intentio deridentis secū dū q̄ derisio ē peccatū. ē diminuere gloriā quā homo pōt in cōscientia sua habere de bono virtutis per erubescentiā creatā in eo sub specie ludī. Vnde dicit Aristoteles iiii. ethi. corū. c. secundo: q̄ circa ludū contigit reperire sup̄ habūdantiā et defectum et mediū in quo cōsistit virtus. Est enī ludus necessari⁹ ad vitā sicut requies q̄ dam mētis q̄a si mēs hūana semp̄ extēderetur circa seriā. hebetare et fatigare ē nimis. et ideo conueniens est q̄ pro loco et tempore habeat requies hoc autē est p̄ ludū. Caueri tamē debz̄ superabundantia maxime. Quia dicit Aristoteles nono ethi. corū. Delectatio est necessaria ad vitā sicut sal ad cibum. Modicum autem de sale sufficit ad magnam quantitatem cibi Vnde si quarta pars cibi fuerit de sale nihil valeret. Eodem modo de ludo certis t̄pib⁹ sufficit ad quietē mentis. Vnde illi qui totum tempus suū expēdūt in ludis. venationib⁹: aleis taxillis excessiui sunt et viciosi in ludo. de quibus verificatur illud sapientie. xv. Estiauerunt ludum vel lusum esse vitam nostrā. Dicit ergo Arist. loco p̄ allegato q̄ nimis derisui superabundant in ludo et sunt tales qui nihil curant quid dicant siue sit offensiuum siue placidum siue honestū siue inhonestū dummodo causent risum. Et tales sunt onerosi nihil omnino desiderantes nisi risum et vocantur belmolothi id est raptores templorum. Et impōebatur illis hoc nomen ad similitudines

miluorum voluntatum circa templagētium. In illis enim locis relinquebatur iustina de sacrificiis animalium. Vnde sicut milui continue volunt circa tēpla ad nichil aliud vacantes nisi ut rapiant iustina. Ita belmolothi i cōferendo cum hominibus nihil aliud explorant nisi defectus hominum q̄s possint recitare ad causandum risum in aliis et in aliis erubescentiā. Et talis ludus nō est ludus liberalis nec disciplina sed ferulis et indisciplinatus quia ad ludum liberalem requiritur q̄ dicantur placida et honesta.

b Est ergo notādū q̄ derisio quatuor facit. Primo ostēdit stulticiā. suspēdit amicitiam. offendit iusticiā. et intēdit maliciā. Primo ostēdit stulticiā q̄a q̄ deridet hoīez̄ simile sibi pro quocūq̄ defectu naturali v̄ morali ignorat propriam fragilitatem. Potest enim fieri derisibilis de consimili si deus p̄mittat. Vnde gregorius vicesimo q̄n to moralium capitulo septimo. Quid sumus hodie nouimus. quid autē p̄ paululum esse possumus nescimus. Hi vero q̄s fortasse despiciamus et tarde possunt incipere et tamē vitā nostrā feruentiorib⁹ studiis anteire. Timendum itaq̄ est ne etiam nobis cadentibus surgat qui nobis stantibus irridetur quus stare iam non nouit. qui non stantem nouit irridere. Hec gregorius Et ideo aduertat quilibet illud. Job. xi. Cum ceteros irriferas tu a nullo cōfuteris. q̄. d. q̄ sic. Quia prouerbiorū tertio de deo dicitur. Illi fores ipse de ludet Secūdo suspēdit amicitia. Est eivt frequēter causa cōrētionis et discordie. Prouerbiorum vicesimo secūdo. Eice derisorem et exibit ei eo iur

guū Tertio offēdit iusticiā. Facit ei derisor alteri qđ sibi nollet fieri. Et iō puer. xix. Parata sūt derisorib⁹ iudicia Quarto intēdit maliciā. Incipit enī in ludo et sub specie ludi intendit inhonestatē pximi ⁊ sic p̄mittit mēda ciū facti. Iheremie. ix. Omnis amic⁹ fraudulēter incedet. ⁊ vir fratrem suū irridebit et veritatem nō loquetur. Et ideo cōtra derisores dat scriptura quatuor minas. Dicit enim qđ non sūt arguēdi de iūqtate: nō sūt instruēdi de fatuitate. Sūt eiciēdi a societate ⁊ sūt deridēdi a dei maiestate. De primo prouer. ix. Noli arguere derisores ne oderit te. argue sapiētem et diliget te De secundo. Queret derisor sapiēntiam et nō inueniet. De tertio puerbiorū. xxii. Eice derisorem. ⁊c De q̄r to ps Tu dñe deridebis eos: ad nichilum deduces oēs gētes. Sap. xii. Propter hoc tāq̄ pueris iēsai iudiciū eis in derisū dedisti. ⁊c.

LECTIO. LXI.

e Rgo errauimus a via veritatis et iustitie lumen nō luxit nobis et sol intelligentie non est ortus nobis. Posita ē supra violenta cōfessio quā reprobi compulsi faciēt in iudicio generali quantum ad iusticiam quam proxis intulerunt. Hoc ergo facto exequitur spiritus sanctus ponere eorum confessio nem q̄tum ad malitiam quam in seip sis habuerūt. Et circa hoc duo facit. Prio penit eorū cōfessionē. Secūdo dīctorū recapitulationē. ibi. Talia dixerūt A Circa p̄mū tria fiūt. Prio fatē se iniuste fuisse defraudatos a vera p̄gritōe. Secūdo fatē se fuisse frustra fatigatos i operatōe. Et tertio fa-

tē se fuisse vane deordinatos in dilectione. Secda ps ibi. Lassati sumus. Et tertia ibi Quid nob̄ p̄fuit supbia Dicunt ḡ primo cōsequēntialit̄ sic inferendo. Ergo errauimus. ⁊c. Optime concludunt de seip̄s: nos iniēfati est iabā⁹ vitā scōy fuisse iēfania et finē illorū sine honore. Et iā videm⁹ qđ vita eorū fuit sūma sapia ⁊ finis eorū est in maxio honore. ergo p̄stat nobis mō qđ tunc errauimus a via veritatis id est a doct̄na xp̄i. Io. xiiii. Ego sum via veritas et vita. Et iusticie lumē nō luxit. Quia sp̄te recessim⁹ a via veritatis. i. a doct̄na fidei christiane: ⁊ ideo lumē iustitie nō luxit nobis. Sicut ille qui relictis viis i superficie terre: abulap spec⁹ subtraneos ip̄emet recedit a luē ⁊ est cā si b̄ipsi carēne lumis. Se q̄. Et sol iustitie nō ē ort⁹ nob̄ Dī enī christ⁹ sol intelligētie et sol iusticie. Sol intelligētie qa facit nos eū itelligē p̄ fidē. ysaie. vii. Nisi crediderit nō itelligetis scđy vñā lrām. Sol iusticie qa iuste retribuet nobis fm̄ facta nrā. Malach. iiii. Oriē⁹ vobis timētib⁹ nomen meū sol iustitie. Cōparat̄ aut̄ christus sol ip̄p̄ tria Prio qa sicut sol ē cā ⁊ fōs lumis et caloris ⁊ vite corporāl̄ i iustis iēriorib⁹. vñ dicit aī. ii. phi. Hō ḡnat hoīez ⁊ sol. Ita xp̄s cā est noticie et vite gratie i oib⁹ creaturā Vñ sicut sol radios suos vbiq̄ picit sup̄ sep̄lchra et feda. Ita xp̄s radios sue boītat̄ extēdit n̄ solū ab bonos s̄ etiā ad malos eos ad p̄nīaz alliciēdo. eis t̄palia largiēdo ⁊ peāz eis debitā differēdo. Ecc̄s. xlii. Sol poīa illumians respexit. Et mat. v. Solē suū oriri facit sup̄ bonos ⁊ malos. Quando aut̄ ita ē qđ sol proicit radios suos sup̄ nūē et sup̄ glaciē ⁊ non

liq̄scunt signū est q̄ aliq̄s planeta frigidus impedit radios solis ⁊ ei⁹ effectū. Et itaē moraliter q̄n̄ x̄ps picit radios sue demētie super cor p̄gelatū a licitū p̄ctōr̄ facit eū cogitare de beneficiis christi ī creatōe redēptōe ⁊ p̄ctōr̄ remissioe. ⁊ p̄mior̄ distributōe. et tamē nō liq̄scit cor illā dux: reuera signū ē q̄ frigid⁹ planeta. i. diabol⁹ p̄ maliciā infrigidat⁹. Ihe. vi. Sicut frigidā facit cisterna aquā suā: sic frigidā fecit maliciā suā dñator diabolus s̄ regio nē cordis talis. Et p̄ oppoītū ē de peccatoribus cōgelatis nō tamē ī tāto excessu infrigidatis. Illi ei liquecunt ad radios solis x̄pi. Exemplum de petro Luce. xxii. Qui postq̄ x̄pm̄ negauerat et x̄ps eū respexisset egressus foras fletit amare. Ecce quō liq̄scebat et cōuertebat̄ in aq̄. Exemplum de madalēa. Luce. vii. q̄ irradiata ab isto sole lacrimis cepit irrigare pedes ei⁹ et capillis tergere. de q̄ cauit eccl̄ia liq̄ fecit et refecit ⁊ solutā in lamendū v̄bū missū celit⁹. de talib⁹ exponi pōt illud iiii. Regum iii. Surgētes orto sole ex aduerso aquarū viderūt moabite. Secundo cōpat̄ x̄ps soli ratione sue motiōis. Quādo ita ē q̄ sol rubet de mane in ortu suo signū ē tempestatis sequentis. et q̄n̄ rubet in occasu signū ē serenitatis. Vñ math. xvi. Facto vesperidic̄tis serenū erit. Rubicūdū est enī celū. Et mane hodie tempestas erit. Rutilat enī triste celum. Sic circa x̄ps accidit. Nam post ortū et originē sue preclare natiuitatis statim rubor apparuit quia die octauo venerūt circūcidere puerū. Vnde statim effudit suum sanguinem. Et certe istū ruborem sequebatur tēpestas valida. ī ps̄ Lucir cuitu ei⁹ tempestas valida. Iterum eti-

am fero in occasu istius solis apparuit rubedo magna quādo totū corp⁹ effulsit sanguine. flagellatū. cōclauatū lanceatū ⁊ spinis ī capite coronatū. S̄ iste rubor fuit signū future serenitatis ī resurrectōe ⁊ trāq̄llitatis p̄petue Thobie. iii. Post tempestatē trāq̄llī facis ⁊ p̄lacrimationē et s̄ctum: ex̄tationem infūdīs. Sicut autē sol sine lesione oculorum cōspici nō pōt claresc̄ si nube tegat̄ que nō est nimis grossa delectabiliter iam videtur. Ecclesia stes. xi. Dulce lumē et delectabile oculis est videre solem. Ita filius dei ī sue nature puritate ab oculis mortalibus videri non potuit ante incarnationē. Et ideo volens se exhibere hominib⁹ nube humanitatis nostre de virgine sumpta se inuoluit operāte spiritū sācto. sicut prophetatum fuerat. Ezechielis tricesimo secūdo. Solem nube tegam. Tertia sicut radio intromisso in domum q̄tumcūq̄ videatur pura: ostendit eam habere pulueres que tamen non videntur nisi in radio. Sol Ita declarat christus domum conscientie in quocūq̄ homine q̄tumcūq̄ videatur honesta magnā copiam habere venialium peccatorum quia quāto magis aliquis gratie radiū recipit: tāto magis se frequentius de erroribus p̄p̄riis dephēdit. Istū solem ⁊ suum radiū. tria a nobis subtrahūt et abscondūt ēra nubes ⁊ lūa Terra mūdi alis cupiditatis. Nubes tēporalis vanitatis. Et hūa carnalis voluptatis. Quā terra que est infimum elementum interponitur inter aspectum nostrum ⁊ solem sicut contingit de nocte. Nec videmus solem nec solis radios: sed manem⁹ omnino in tenebris infra v̄bram terre. Isto modo multi sunt inf̄

o. iiii

quorū aspectū et deū interponit ipsa terra quia tota eorū sollicitudo: cogitatio et affectatio ad terrā dirigit. Et eis occidet sol in meridie sicut dicitur Amos. viii. Sūt alii qbus sol absconditur ppter nubē interpositā. Dignitates hui⁹ vite volatiles sūt quasi nubes sine quiete: que interponit sup oculos supborū et abicioforū et deū. q̄ eum videre nō possūt quia nubib⁹ acris cōdita nullū fidere possūt sidera lumē. Primo de cōsolatione in fine: sed in morte satis eū videbunt ad terrorem et iudiciū suū. ii. Machabeorū. p. Tēpus affuit q̄ sol refulsit q̄ pri⁹ erat s̄ b̄ nubib⁹ Tertio sūt alii qbus sol eclī pfatur per interpositionē lune carnalis voluptatis. Et hi sūt bestiales libidinibus dediti et igne cōcupiscētie inflāmati. In ps. Supcecidit ignis et nō viderūt solē. Dicitur est superi⁹ q̄ xp̄s soli pparatur propter operationē viuificatē. apparitionē signatē. et declarationē manifestantē. Restat ergo cōsiderare q̄liter iste sol moraliter cōplet et peragit motū suū. **B** Vbi sciēdū q̄ sol sicut ceteri planete describit zodyacū cōplēs cursus suū in anno solari et pertrāsīt vniuersa signa que sunt. xii. iuxta illos versus cōmunes. Est aries taurus gemini cācer leovirgo. Libra q̄ scorpūs architenēs caper amphora pisces. Dicitur autē aries eē dignior ps dextra celi et nobilior vnde incipit mot⁹ Vñ aries est p̄mū signū secūdū philosophū et scdm catholicos Sol creat⁹ fuit in arietē et ideo in arietē fuit primo sicut tenet cōter. Moraliter per ista signa. xii. trāsīt et trāsīt christus. Primo enī in statu inocētie quādo creauerat p̄mos parentes et in paradiso collocavit nullā adhuc fe-

ritatem eis ostēdit. sed tātūmodo potentia in creādoz gubernādo res et ino centia. Aries autē est animal naturaliter inocēs secūdū genus suū fortis tamē et potens in sua specte. Et ideo moraliter dei fili⁹ tūc fuit quasi in signo arietis quia nihil aliud adhuc mūdo signauerat. puer. xxx. Aries est et nō est rex qui resistit ei Sed statim homine peccante transiit in thaurū qui est animal magne fortitudinis et magne feritatis quia statim eos expulit de paradiso i terrā. Infixit etiā eis necessitatez moriēdi corpore ad inferos descēdendi in morte. Est autē natura thauri q̄ quātūcūq̄ fuerit ferox si ficū alligat māfuescit. Sicut dicit ysi. ethi. xvii. c. vii. Et ita fuit de filio dei donec alligat⁹ esset ficū dulcissime. id est virgini gloriose per incarnationē cōtinuā ferocitate ad gen⁹ hūanū seruauit. sed alligat⁹ ad eā vinculo filiali cōtinuē mansuescit. Et verificatū fuit illud Mathei. xxi. Ecce rex tu⁹ venit tibi māfuetus. Et ideo tūc trāsīt iste sol in signū gemiorū quādo duas naturas ineffabilē copulauit pcedēs de thalamo suo pudorū aula regia gemine gigas substātie alacris vt currat viam Sicut dicit Ambro. Gen. xxv. Et ecce gemini in utero ei⁹ reperi sūt. Depingit illud signū in forma duorū in uenū semine amplectentiū. Et sicut quidā fingit. Illi fuerūt Castor et pollux duo filii louis se mutuo diligētes in tantū q̄ cum castor haberet a patre imortalitatē. id est posse nō mori si uolisset. mori uoluit pro germano suo ad tēpus vt utriq̄ daretur imortalitas Vñ abo stellificati sūt signo illo nūcupati qd̄ gemini dī. Ita xp̄s scūs german⁹ hoīs quīs posse nō mori ha-

bunt: si voluisset. p̄legit tamē p̄ hoīe
mori vt nos ī mortalitatis sue faceret
esse p̄icipes. De isto signo trāsiuit sol
iusticie christus in Canc. am. Cancer
est piscis retrocedens id est passū re-
trogrado vadens. Iuxta illud Aniani
in quodam appollogo. Curia retroce-
dens diu fert vestigia cancer. Et isto
modo videbat̄ xp̄s. retrocedere dum
vixit in mūdo. Rectus enī iccessus ius-
ti hoīs deberet esse de virtute ad ho-
nores. de merito ad premiū. de labo-
re ad regē Sed xp̄s cōtinuē retrocessit
de virtute ad vituperium. de vitupe-
rio ad verbera. De verberib⁹ ad crucē.
et sic ad mortē. et tandē ad infernum
Vñ toto tpe inter natiuitatē et resur-
rectionē morat⁹ est sol noster in cācro
Et sicut sole existēte in cācro maxim⁹
ferior mūdo īfūdīē. Iuxta illd̄ Teo-
doli etiopū terras zc. In cācro solis zc
Ita xp̄s isto tpe inter medio maximā
caritatē hoīb⁹ demonstrauit. S; de isto
signo ītrāiit leonē in resurrectionē Di-
cit enī Isidor⁹. xii. F. thimo. c. ii. q̄ ca-
tul⁹ leonis de no no nat⁹ trib⁹ diebus
iacet quasi mortu⁹. et tandē post tres
dies patris rugitū suscitāt a dormitio-
ne seu a morte. Isto mō xp̄us cū mor-
tuus eēt tres dies per synodochē mor-
tuus iacuit post quod tēpus virtute pa-
tris resuscitāt⁹ surrexit. Hic est leo de
tribu iuda. Apoc. v. De quo pphetauit
Iacob. bñdicēs filiis suis cū diceret In
de Gen. xlix. Catul⁹ leōis iuda ad pre-
dam fili mi ascēdisti requiescēs acci-
buisi vt leo et quasi leona quis suscita-
bit eum. De leone trāsiuit in virginē.
Toto enī tpe medio inter resurrectio-
nem suam et ascēsiōne doctrina et fi-
des ecclē in btā virgine potissime cō-
seruabat̄. Hec interi ap̄los et disci pu-

los docuit monuit: cōsolata est: vtpo-
te illa que repleta fuit sp̄i sc̄o plenissi-
me in verbi dei cōceptiōe z ideo tunc
tp̄is māit in tali signo id est in fide v̄-
ginis de qua Ouidius. iij. de vetula. c.
ultimo. O virgo felix. o v̄go signifi-
cata. Per stellas vbi spica nitet q̄s det mi-
hi tātū. Vinere q̄ possim laudū fore
preco tuas. Nā nisi tu perfecta fores
nō eligeret te. Hic de⁹ op̄s vt carnem
sumeret a te. Vbi pphetat diffuse q̄
de⁹ op̄s sumeret de ea carnē. et q̄ re-
surgeret a mortuis et q̄ matrē suam
v̄ginē assumeret in corpe z anima in
celā Vnde dicit sic in fine. Non opus
est vt eā velit exaltare gradatim. Sed
simul assumet et eādē cōcathedrabit.

Illic est tui mēoris memor opti-
ma virgo. Illic cū fueris p̄ nobis tra-
cta trahēdis. Pro nobis non te pigeat
suadere: q̄ ad se. Nos trahatis per te
qui per te venerat ad nos. A nobis ip-
si sit gl̄ia laudis ab ip̄o. Gratia sit no-
bis et me te nescia vita. An sit liber
Ouidii deus nonit: quāuis a leone p̄-
thonotario sacri palacii. Vastasi p̄-
cipis referat̄ liber ille extract⁹ de se-
pulchro Ouidii Vñ testamētū ovidii
nuncupat̄ Dicit enī q̄ inuētus fuit in
cimiterio publico in quodā sepulchro
in suburbio dioscori ciuitatis que est
caput regni Colcorū. Et q̄ ibi nō erat
copia latinorū. eo q̄ armenici lignā la-
tinā nō intelligūt. Rex Colcorū misit il-
lum librū Constantinopolim. vbi tunc
erat copia latinorū. Refert etiā q̄ inē
antiquorū sepulchramū inuētū est: in
cui⁹ epigrama fuit sculptū lris armēi-
cis cui⁹ interpretatio sic sonabat. Hic iacet
Ouidi⁹ īgeniosissim⁹ poetarii. Obiit
aūt āno xp̄i. xviii. sicut r̄fert Guilhel-
mus. de etiag. i Crōica sua Ter⁹ āno

Tyberii Vñ constat q̄ si liber veracit̄
fuis erat. fuit pulcherrima p̄phetia.
Sed hec sūt extra propositū. Septi-
mo xp̄us sol iusticie trāsiuit de v̄gine
in librā quādo a virgine b̄ndicta m̄se
sua suisq̄ discipulis licētā accipies ip̄
sis vidētib⁹ est eleuat⁹ in celū. Actuz
p̄mo. Tūc eni trāsiuit ad librā q̄n̄ co-
ram patre passionis sue meritū cōtra
p̄mi p̄uicatoris peccatū appēdit oñ
dens se plus soluisse in pena q̄ Adam
cōmisit in culpa. In cui⁹ ade p̄sona dī-
cit Iob Vtinā appenderent̄ pctā mea
quib⁹ irā merui et calāmitas q̄ patior
in statera. i. xps hūanatus loco mei. q̄
si arena maris hec granior appareret
Iob. vi. Octauo de librā trāsiuit in scor-
pionē q̄n̄ corp⁹ suū q̄ est ecclesia tirā-
norum et hereticorū p̄secutōib⁹ quasi
quorūdā scorpionū aculeis lacerari p̄-
misitvt diceret tūc merito eccle sue il-
lud Eze. ii. Subueriores sūt tecū et cū
scorpionib⁹ hitas. Nono trāsiuit sol
noster in sagittariū. fuerūt ei a tpe sil-
uestri papez Cōstātinū impatoris. qui
tp̄alia eccle p̄mo dicit̄ dedisse semp iu-
dicia: placitatōes: et dissensiōes int̄ cleri-
cos: q̄s eorū videret̄ maior ad pascen-
dum oues xp̄i. Hec est causa quare vo-
lant sagitte acute. Nūc regalii sup̄pli-
cationū ad romanā curiā: nūc accusa-
tionū. nūc diffamationū ad inferiorū
iudiciū audiētā. Ita q̄ plena est eccle
aduocatis in oī causa ad defendendū
inuria. Et ideo vsq̄ in hodiernū diez
sol stat ī signo sagittarij. Prouer. xxv
Iaculū et gladius et sagitta acuta ho-
mo qui loquit̄ cōtra pximū suū falsū
testionū. Et hi sunt qui xp̄m spoliant
vulnerāt et predātur. Si esset ita paup
ecclesia modo: sicut fuit quādo xp̄s in

ea vixit in fra nō haberet xp̄us tales
placitatores nec tales inuatores. Paup
et inuenis mercator nō timet p̄dones
nec patit̄ insult⁹. sed cū est diues tūc eū
nitūtur spoliare: etiā qui eū prius co-
nabatur ditare. Ita est quādo eccle stu-
dium paupertati b̄n valuit: modo studet
ditari et patit̄ a sagittariis. Etiō mō
de xp̄o verificat̄ illud primi Re. xxxi
Cōsecuti sūt eū viri sagittarii ⁊ vulnera-
tus est vehemēter a sagittariis. De-
cimo trāsiuit sol noster xp̄us in signū
Capicorni. Capricorn⁹ habet p̄mā p̄tez
sui corpus caprinā et tūc est sol in ma-
xima elōgationē a nobis. Quā in
p̄mo p̄cto capricorni est solsticiū hie
male. Vñ istud signū signat tps anti-
christi qui capri n̄ dici p̄t. Tū q̄ cap̄
est aial m̄tū libidinosū. Et de antixpo
dicit̄ Dañ. xi. Er̄it in cōcupiscētis fe-
minarū nec quēq̄ deorū curabit. Tum
q̄ capra generat hedos ⁊ filij sui atq̄
sequaces hedi vocant̄. Mathei. xxv.
scribit̄. Statuet quidez oues a dextris
hedos aut̄ a sinistris. Vñ tpe antixpi
erit xps sol iusticie in signo capricor-
ni et tūc videbit̄ quasi maxime elōga-
tus ab eccle sed nō durabit. Quia sta-
tim in Capicorno incipit sol ascendere et
xps statim antixpo occiso: in cordib⁹ suo-
rū fidelū refulgebit. Vñ decio trā-
siuit sol in aquariū. Aquari⁹ depingit̄
ymago hois tenētis urnā subuersam
de qua aqua pleno foramine prorūpit.
Et significat. xlv. dies cū toto residuo
tp̄is post mortē antixpi In q̄bus pluet
xps miam sup̄ iustos q̄ tpe antixpi va-
cillauerāt sic sup̄ dictū fuit. Vñ
tūc erit xps in aquario. Eze. xxxvi.

Effūdā sup̄ vos aquā mudā et mū
dabimini ad oibus inq̄natis v̄ris.

Duodecimoꝝ vltimo sol erit in piscibus. Moralit̃ qñ eni sol ad signum pisciũ peruenit tunc definit esse hyemps. Et incipit versus iuxta illd. Cedat hyemps retro cathedrato symone petru. Qui die sol est in piscib⁹ necesse fari. Isto tempore quecunq; radices et femina sub terra latuerũt incipiũt se exferere ⁊ terra se incipit aperire ⁊ pãdere que occultant. Et significat tempus resurrectionis generalis omnium corporũ hãanorũ. quando terra se aperiet ⁊ reddet luci mortuos occultatos. Et tũc erit xps in piscib⁹ quãdo cũ suis piscatorib⁹ quos olim apostolos fecerat ad iudiciũ veniet. Et tunc adimplebitur illa parabola. Mathei. xiii. Simile est regnũ celorũ sagene misse in mare et ex omni genere pisciũ congregãti quã cum impleta esset educentes et secus litus sedentes elegerũt bonos in vasa sua. malos autem foras miserunt. Sicerit in con summatione seculi. Abacuck primo. Facies hominis quasi pisces maris. Et sicut in fine piscium est ipsum oriens quod est caput arietis vbi sol fuit creatus et ibi stabit post iudiciũ in perpetuũ nec mouebit̃ vltius circa terrã faciens ortũ et occasũ. Ita xpus deinceps cũ matre in medio electorũ suorum stabit sine fine. Et tũc erit dulce lumen et delectabile oculis videre solem. Ecc̃. xi. Et implebit̃ illud Abacuck. iiii. Sol ⁊ luna steterũt in habitaculo suo Ad quod nos perducat.

LECTIO. LXII.

I Assati sumus in via iniquitatis et perditionis et ambulamus vias difficiles. Viam autẽ domini ignoramus. Postq̃ declaratũ est q̃ in

prii et male viuẽtes in presenti fatebunt̃ se fuisse defraudatos propt̃ culpã suã a veritate et a sensitina cognitiõẽ. Hic ostendit̃ spũscõs qliter fatebunt̃ se fuisse frustra fatigatos in opatiõẽ. Vñ dicit sic lassati sum⁹. Non est mirũ q̃ graue on⁹ ipositũ viatori faciet eũ cito lassũ. De iniquitatib⁹ ũ scribit̃ in psalmo. Sicut onus graue grauate sũt sup me Ergo veliunt nolint pctõres lassabũtur. Ista lectio oculato experimẽto verificatur in oĩ genere hoĩm puerforũ in nobiles et milites que pro vanitate in fama volatili in ore hoĩm totaliter se exponũt. Manifestũ est q̃ plus sustinebũt de pena in vno torneamẽto vel bello q̃ scũs monach⁹ in decẽ añis. Itẽ mercatores qui maria pertrãseũt psonaliẽ. passus periculosos: latronũ inuidias ⁊ insidias sociorũ. vere experiunt̃ vias hui⁹ nuĩdi esse difficiles. Clerici vel layci qui curias maguorũ regũ. comitũ vel episcoporũ. ingrediunt̃ ad seruendũ. sciunt quãtũ habet ista via difficultatis vbi per decẽ vel septẽ años fernẽt cũ remorsu cõsciẽtie cũ oburgationib⁹ dominorũ. cũ inuidia sociorũ. cũ oĩ ifortuio corpali. Et iõ oēs illi siue sãditi siue dñi siue q̃ pctõ definiũt p felicitate mũdi dicere poterũt in die iudici. Lassati sum⁹. A Est autẽ hic notãdũ q̃ septẽ sũt vie iniquitatũ que sũt valde difficiles ⁊ tamẽ hoĩbus multũ amabiles. Et hui⁹ causa eẽ non pot̃ nisi ignorãtia. Ois eni via est difficilis si sit mōtuosa: si spinosa: si lituosa: si tenebrosa. si tumultuosa: si sumptuosa. si tediosa. Primã istarũ viarũ accipiunt supbi ⁊ abiciosi. sp̃ vadũt vias mōtuosas tñ h̃ est valde periculosũ: q̃ de modico lapsu imminet magrũ pe

niculū quia secundū gregoriū. quanto gradus altior tanto casus grauior. S; ē de eis sicut de lepore. q̄a multo melius currit lepus contra mōtem ascendo q̄ descendendo de mōte i vallē Ita isti de monte sup̄bie. cū difficultate descēdūt. s; ad loca dignitat̄is cū magno conatu ascēdunt. Ratio de lepore est quāa habet crurā ateriora breuiora q̄ alia Moralit̄ Affectiones hominis ad deum sūt quasit̄ibie anterior: affectiones ad mundum sūt quasi posteriores tibie. Quando ergo i homine affectiones ad deum breuiiores sunt q̄ affectiones ad mundum. ille hō velociter currit contra mōtem in acq̄sitōe dignitatis vel diuitiarū. Job. xv. Cucurrit aduersus deum erecto collo et pingui ceruice armat̄ē Secundā istarū viarū eligūt cupid̄i et auari. viā videlicet spinosā Saluator dicit luce octauo. q̄ ditie sūt spine: quia habent punctiōem laborum in acquirendo timores in custodiendo: et dolores in amittendo. Osee secundo. Sepiā viam tuam spinis. Tertiā istarū viarū q̄ est lutosā eligūt luxuriosi: boiini etiā et bestiales qui accipiunt sēp viā magis tritam et illa cōmuniter ē turpior Ita isti illā p̄eligūt quā plures frēq̄ntāt. Cū tñ seneca doceat oppositū. q̄a i via pedū forte illa securior: s; nō i via morū quia pauci sunt virtuos̄i. De viis luxuriosorū i ps. Ingnate s̄t vie illi? i oī tpe. et math. vii. Lata portar̄ spaciōsa ē via q̄ ducit ad p̄ditionē et multū ābulāt p̄ eā. Et p̄ oppositū i ps. Ambulans i via imaculata hīc michi mīstrabat. De isto puer. iiii. Vie eius vie pulchre Quartā viā q̄ ē tenebrosa eligunt inuidi q̄ per maliciā suā p̄

am sūt excecati. Et iō vbi cūq̄ sūt i teneb̄i ābulāt. puer. ii. Reliquūt iter rectū et ābulāt p̄ vias tenebrosas q̄ letā cum malefecerit: et exultāt in rebus pessimis. Et i ps. Fiat via eorum tenebre et lubrici. Et tūc necessario habent cadere. Prouer. iiii. Via impiorū tenebrosa. nesciūt vbi corrūāt Quā tam viā eligūt gulosi videlicet viā sup̄tiosā. Quādo sic ē q̄ magna caristia fit i citate aliq̄ de pane de vino de aliis necessariis. Isti mercatores q̄ vadunt ad mundinas prop̄t lucrū nō libēt intrant tales villas q̄a pl̄p̄derēt i vna nocte q̄ lucraret̄ i duob̄ dieb̄. Moraliter loq̄ndo oēs sum̄ mercatores et negociatores. Luce. xix. Negociamini dū venio. male et sup̄tiose taberne vbi vnus hō expendit i vna hora q̄tū sibi possit sufficere i vno die. Similit̄ vnus gulosus vbi cūq̄ fuerit pl̄p̄sumet q̄ sibi expedit vno die. Et iō oīs via hoīs gulosi ē sup̄stia et sup̄tiosa et iō detestāda. In ps. Via illorū scādālū ip̄is. et postea i ore suo p̄placebūt Sextā viam eligūt iracūdi. s; viā tumultuosā et est plena pressura. Nam vbi cūq̄ sunt: pressura erit. Vnde Sene. iiii. de ira. ca. vi. Narrat de celio oratore qui iracundissimus extitit. et. In ps. Contritio et infelicitas i vniis eorū. et viam pacis nō cognouerunt Septimā viam tediōsam videlicet accidiosā eligunt. Isti nichil faciunt vbi cūq̄ fuerint et semp̄ tñ sunt fatigati. Est enī accidia quoddam sp̄uale tedium i his q̄ dei sunt ita q̄ om̄ne illd̄ quod ad diuinum spectat officii reputat̄ ab eis minus longū. Hi volunt habere longa cōmuniā et breues gratias. Garrulatiōes diurnas et horas sincopatas. Som-

nia infantis et missā venātis. infās habet necessario multum dormire quia in somno maxime nutrit. Sapie. vii. Vbi dicitur q̄ puer nutrit̄ ex delectatione somni cōueniētis. Per oppositū puer. ix. Relinquitē infātiāz viuite et ābulate per vias prudētie. Hee sūt vie iniquitatis de quibus ysā. lv. Derelinquat̄ impius viā suā et vir iniqu⁹ cogitationes suas. Et Eze. xxxiii. Cōuertimini a viis v̄ris pessimis. Et q̄re moriemini dom⁹ isrl̄? Et nō hūiliter cum ps̄. petere debem⁹ a dñō vias tuas domine demonstrā mihi et se mitas tuas edoce me. Et iterū. Notā fac mihi viam i q̄ ābulē a Vbi notādū q̄ via meritoria xp̄iani nō pōt eē cōtinue vniformis. Et ap̄d scōsvita xp̄iani cōmumiter diuidit̄ in vitā actiua et in cōtemplatiua. qd̄ nō est sic itelligēdū q̄ ab vna eadē psona p̄sumari sp̄ debeat act⁹ vite cōtemplatiue et ab vna alia act⁹ vite actiue et nūq̄ act⁹ vite cōtemplatiue quia hoc nō esset hūmane fragilitati possibile nec recte ratioi cōforme. Sed vna et eadē psona pro loco et tēpore istarū tenet̄ incedere. Ideo via meritoria xp̄iani aliqñ inuicupat̄ in singulari a psalmistaz aliqñ in plurali Vnde dicit̄ notā fac mihi viā in qua ābulez. Et tñ vias tuas dñe demonstra mihi. Aris. de pblematis p̄ticula. v. pble. x. querit̄ istā q̄stionē. Quare at̄ homo magis laborat̄ cōtinuādo diu viā planā q̄ ābulādo p viā nō planā. s̄z aliquātūlū mōtūosā et vallosā. Et respondet q̄ causa est q̄ qñ hō incedit̄ continue vniformit̄ per viā planā. fatigat̄ instrumenta simp̄tes corpis quib⁹ ambulat̄ sicut genua et tybias. Vñ q̄ in istis instrumentis ābulādū cōtinue tenet̄ vna figura mot⁹ in via plana iō cō

tingit hōi maior laborz maior fatigatio. In p̄cessu ū nō planovbi aliqñ ascēdit̄ aliqñ descēdit̄ nō sēp tenet̄ eadēz figura mot⁹ in instrumentis mouēdi nec ille ptes vexant̄ vniformit̄ cōtinue s̄z alternati. q̄ ascēdēdo pl⁹ laboram⁹ in genib⁹ et tybiis. descēdēdo pl⁹ in femorib⁹. Et pp̄ istā alternatōez laboris int̄ ptē sup̄ genu et reliquā sub genui via nō plana cōtingit̄ mior laborz mior fatigatio in via alternati nūc vallosa: tunc mōtūosa. Isto mō moralit̄ in viuēdo v̄tuose. Fragilitas ei hūana nō p̄mittit̄ aliquo mō q̄ mēs studiū hōis vniformit̄ extēdāt̄ in p̄tēplādo nec iterū expedit̄ q̄ semp descēdat ad opa vite actiue circa mūdū: q̄ tūc fieret̄ nimis aridus et ideuot⁹. Et ideo sicut hō ē p̄posit⁹ ex corpore et aia de quorū numero corp⁹ fatigat̄ ascēdēdo p orōes. studia vigilias p̄tēplātōes. aia fatigat̄ et desiccā dūdēdo et occupādo se circa tp̄alia p̄xis dispēdāda. Iō sicut alternati v̄tūsim debem⁹ incedere vt̄ q̄tū possum⁹ fatigationē et tediū deuitem⁹ in fuidēdo deo. et in t̄dū ascēdere p̄tēplādoz postea descēdere p̄ximū iurādo. In cui⁹ figurā Iacob vidit̄ āgelos ascēdētes et descēdētes de celo ad terrā et de t̄ra ad celū vicissim Gen. xxviii. Vñ sicut in vitis fr̄z p̄dicatoz legi⁹. Quidā iunēis q̄sunt̄ a fr̄e Iordāo. q̄ fuit̄ sc̄ssim⁹ hōz sc̄ds mgr̄ ordinis p̄ sc̄m dñicū qd̄ eēt̄ sibi vtili⁹: vel orōib⁹ consistere. v̄ se scripturaz studiis occupare. Cui mgr̄ r̄ndit̄. Quid ē inq̄t meli⁹ sp̄ bibere v̄ sp̄ comedere? Et vtiq̄ sicut ista p̄petit̄ alternati fieri: sic et illa. vñ de paulo scribit̄ Haymo q̄ vnā ptē diei solebat̄ expēdere i orōe et aliā i p̄dicatōe. t̄tia i opatione manuali. Ne ḡ cū istis malis dicam⁹ in fine. Ambulaum⁹. vi. diffi-

Via autē dñi ignorauim⁹ Petat quilibz
cū ps. Notā fac mihi viā in q̄ ambulē
Multū enī cōfert ad solaciū ābulātis
bona noticiāvie p̄ quā debet ābulare.
Nā ceteris parib⁹ ipi videt̄ ambulāti
breuior q̄ via ignota eiusdē quātūatis
Vñ Aris. de p̄bleumantib⁹ pte q̄nta p̄
bleumate. xxv. q̄rit. Quare ābulātes
viā nesciētes quāta est ipa apparet no
bis lōgior q̄ q̄n scim⁹ eā ⁊ frequēt̄ su
mus ei⁹ quātūatē experti. Et r̄ndet q̄
aīa in talivia palogisat̄ quoddāmdoo
a seipsa. Experit̄ enī aīa istā cōsequē
tiā eē certam Scio mēsurā hui⁹ vie. ḡ
ē finita ⁊ ga nescit mēsurā hui⁹ vie. Iō
arguit q̄si a negatōe aīcedētis: Huius
vie nescio mēsurā ergo est ifinita. Et
sic in iudicādo decipit̄. Isto mō mora
liter. Hoīes dativi cui nō iudicāt q̄ ali
qui hoīes possēt uirere v̄tiose Vñ hō
luxoriosus mirat quō aliqs potit ser
uare p̄petuā p̄tinetiā. Homo gulosus
estimāt q̄ null⁹ hō pōt facere abstīnē
tiā. hō iust⁹ ⁊ cupid⁹ credit q̄ oīs hō cu
piat h̄re diuitias ⁊ abūdantiā. Et iō oīs
hō iudicat aliū scām semetipsū. Sicut
docet Cris. ī ip. ope. omf. xxxiii. Oīs
hō scām se existimat alterz nec pōt ip
se meli⁹ sentire de alēo q̄ sentit de seip
so. Ecce fornicari⁹ neminē estimāt ca
stū. Cast⁹ nō de facili de fornicatōe su
spicat̄. Sup̄bus neminē putat hūilē. et
hūilis nullū credit sup̄būz sic de aliis.
Eccs. x. In via stult⁹ ābulans cū sit ip̄e
īspiciēs oēs stultos estimāt Ergo causa
q̄reuiat̄ tutis ⁊ via p̄nē ⁊ scē religionis
īputat̄ laboriosa ⁊ difficilis est in ex
perientia ⁊ ignorātia. ⁊ q̄ aīa paralo
gisat̄ a semetipsa Et ideo nobis dī. Ie.
vi. State sup̄vias ⁊ videte et ītrogate
de semitis antiquis que sit via bonā ⁊
ābulate ī ea ⁊ īnemētis refrigeriū aīa

bus vestris.

LECTIO. LXIII.

q̄ Vid nobis p̄fuit sup̄bia: aut dur
nitariū iactātia qd cōtulit nobis
Dedarato in pte p̄cedēti q̄ mali ī
iudicio ḡnali fatebūt̄ se fuisse iudicā
do defraudatos: in opando vexatos.
Hic p̄sequit̄ enarrādo qualit̄ fatebūt̄
se fuisse in amādo deordinatos Et cir
ca hec duo facit. Primo oñdit q̄lia su
erūt illa que sūme amauerūt. Scdo q̄
parmi p̄cii extiterūt ibi. Trāsierūt.
Circa p̄mū est sciēdū q̄ affectio hoīs p̄
mo fuit deordinata p̄ appetitū singu
laris excellētie. Scdo p̄ amorē sc̄laris
opulētie. Et iō q̄ti ad p̄mū dicunt sic.
Quid nobis p̄fuit sup̄bia ⁊ facilis est
respōsio q̄ nihil p̄fuit sed nūllū obfuit
q̄a deus sup̄bis resistit. hūilib⁹ aut dat
grāz. Iacobi. iiii. Et notādū q̄ nō solū
est cōfessio imo vehemēs cōtritio re
cognitio q̄n pctā sua cū quodā īprope
rio sibiip̄s obiecto p̄fitebūt̄. Vñ nō
solū p̄fitebūt̄ imo sibiip̄s uehementē
ī sultabūt̄ p̄ ineffabilem̄ remorsū p̄scie sue
Et hoc notāt iste q̄stiones quas nō ali
is s̄z sibiip̄s p̄ponūt solnēdas. qd no
bis ⁊c. Est enī sup̄bia inē vicia ma
gis generosū nascēdo magis aīosū in
uadēdo. ⁊ magis cautelosū ī alliciēdo
A Primo sup̄bia est vicūvalde ge
nerosū in nascēdo. q̄a spiritale ⁊ inter
angelicos spirit⁹ adinuētū est. et ideo
nobiles mētes nimis īpedit vñ Ihero
nim⁹ in eplā Sup̄bia natōe celestis su
bli miū appetit mētes et q̄si ad p̄prios
renolās ort⁹ appetit glāz ⁊ puritatē ho
minū irrūpere que de glā ⁊ puritate
angelorū erupit vt quos iuenit̄ ptici
pes nature: faciat̄ sortes ruine. Sicut̄
fatua est q̄ ad domū nescit redire Vñ
Hugo libro suo de aīa. Sup̄bia in celo

nata est sed velut in eor qua via inde decidit. illuc postea redire non potuit. Secundo supbia est viciū valde aiosū iua dededo quia non parcat loco. n̄ persone non tempori. non statui. Non parcat loco quāto loco? soleunior: tāta supbia p̄mptior in cōgregatiōib⁹. In p̄dicatiōib⁹ in gbuscūq; negociis publicis stati supbia se imiscet. quā in ecclā i loco sacro valde licraf: quā vtriusq; sex⁹ p̄sone in ornatu ⁊ gestu et maxie i ecclā vbi cōtritiō ⁊ hūilitati se dare deberēt ostentationi et supbie magis studēt q̄ deuotioni. Non parcat p̄sone. Xp̄s ei sp̄s supbie inasit. Mat. iiii. Angelū p̄mū hominē p̄mū vnūquēq; etiā sc̄m. Quia dicit Ihero. in ep̄la. Difficili⁹ arrogātia q̄ auro vel gemis carem⁹. Vñ aug. in ep̄la ad dioscor⁹. Vicia ceta in peccatis. supbia ū in rectis factis timēda est ne illa q̄ laudabilē sc̄a sūt ip̄i laudis cupiditate amittat. Idē in regula. Aha q̄cūq; iniquitas in malis opib⁹ exerceat vt fiat. Supbia ū etiā in bonis operib⁹ infidiat vt pereat. Tertio non parcat t̄pi. quāto dies sacrator: sicut in natali: in pascha et huiusmōi: tāto magis infestat. min⁹ t̄n nocte q̄ de die. Amat enī lucē quā sūt devna patria. Ambe ei venerūt de celo. Quarto non parcat statui. quā oēs iuadat Senes cō iunioribus: religiosos cū sc̄larib⁹: diuites cū paupib⁹ subiectos cū supiorib⁹. Vt non sit q̄ se abscondat a calore ei⁹. Et iō metricē d̄r. Cū bñ pugnat cū cūcta subacta putat. Que magis infestat vinctēda supbia restat. Et iō orat p̄s. Non veniat mihi pes supbie ⁊. m. pec. non moueat me. Ceciderūt q̄ operat̄ iniquitatē expulsi sūt nec potuerūt stare. Pes superbie est affectio quā itura deo. et man⁹ peccatoris est tēptatio ab intrinseco v̄l impul-

sio per suggestiōez diabolivl malū ex emplū p̄xi. Tertio supbia est viciū magis cautelosum alliciendo. Facile est euitare gulā ⁊ vitare luxuriā respectiue: furti⁹: homicidiū et huiusmōi grossa p̄ctā. Vñ sicut sagittari⁹ si percussit bestia in pede vel in dorso non est secur⁹ de ea: s̄ t̄n in corde. Ita diabolus maximā securitatē reputat habere de hoīe q̄ percussit euz in corde suo per supbiā. iiii. Regū. ix. Egressa ē sagitta per cor regis stati⁹ corruit Ihe. xlix. Arrogātia tua deceptit te ⁊ superbia cordis tui. Oīs superb⁹ habet deū aduersariū quā Eccl. x. Odibilis deo ⁊ hoībus superbia. Vñ bñ dicit̄ metricē. Actibus et verbis homo tu quicūq; superbis. Hoc retine verbū frangit deus omne superbū. Poterūt ergo impii merito q̄rere. Quid p̄sunt nobis superbia. aut diuitiarū iactātia qd cōtulit nobis? Vñ enī cōiūgūt superbiam et diuitias. Quia sicut dicit Aug⁹. sermone. xxxi. Vermis diuitiarū ē supbia. Difficile est vt non sit superb⁹ q̄ diuites est. Tolle superbiā ⁊ diuitie non nocebūt. Hec aug. Quid ergo diuitiarū iactātia cōfert iuistis. Fatuus esset sarcinari⁹ qui se iactaret de onere qd portat cū inde nihil lucretur nisi dorsum excoriatū et corpus fatigatū. Et cū ip̄e toto die portauerit onus suū in fine diei ducit̄ ad stabulū et onus suū portat̄ ad thalamū et ab eo elōgatur. Sic malus diuites est quasi equ⁹ portans thesaurū d̄ni sui qui est mund⁹ ⁊ nihil inde sibi lucraf nisi remorsū cōsciētie et fatigationē corporis et anime. in fine diei id est vite sue ducit̄ ad stabulum inferni et diuitie sue reponūt i thalamū mūdi Eccl. v. Est alia ifirmitas pessima quam vidi sub sole. Di-

uitie cōferate in malū domini sui. z parū ante. Vbi sūt opes multe multi et q̄ comedūt e as. Quid p̄dest posses fori: nisi q̄ cernat dītas oculis suis. q̄s fatuus gloriare vel se iactaret q̄ spinā portaret in pede. Spine diuitie sūt Luce. viii. Pes affectio cordis Fatuū est ergo de diuitiis gloriari. Vnde se neca epla. liii. Nemo est deo dign⁹ nisi q̄ opes cōtēpsit quarū tamen possessio tibi nō interdicitur sed affectio qa volovt istas itre p̄de possideas. Ter tio fatuus foret q̄ de tali re gliare et se iactaret que se letitia et securitate p̄ uaret. Hoc aut̄ faciūt diuitie. Vñ seneca epla. lxxvii. Terrena acq̄sita libtatē nostrā extorserūt nostri eēmus si ista nostra non essēt Vnde idē ep̄. iiii. Anim⁹ sapiētis vadit audacter cōtēptor omni n̄. nec ad pecuniā respicit aurū z argētū illis quib⁹ latuerūt tenebrī dignissinia nō estimat. Scit alibi positas eē dītas q̄ q̄ cōgerūtur: animū im pleri debere nō archā: diuites cū suis opib⁹ despiciunt hoc ē sub se positos respicit: quorū nemo tam letus ē suo q̄ tristis est alieno. B. Auferūt ergo diuitie ab homie libertatē hylaritatez et securitatē qa ois diues ē suspiciosus Sividet pauperē estimat eē surē. Si diuitē p̄tat eū esse p̄donē. Vñ boecius iiii. de con. phiē. p. iii. Probat q̄ ditie non auferūt indigentiam sed afferūt Non auferunt tristitiā s̄ semp ponūt hominē in quadā anxietate Vñ phiā q̄rit aboecio. Primū ergo teip̄s q̄ paulo ante diuitiis affluēbas iterrogo. Inter illas abundātissimas opes. nūq̄ ne animū tuū cōcepta ex quadā iūria cō fudit anxietas. Boecius r̄ndit. At q̄ in quā fuisse me libero aīo q̄n aliq̄ semp angerer remisci neq̄o. Et phiā. Nōne

quiavel aberat: qd abesse nōvelles. vñ aderat qd adesse nōvoluisses. Ita est i q̄ dicit boeci⁹. Ergo dicit phiā hui⁹ ab sētā et hui⁹ p̄tā desiderabas ergo in digebas. Ergo ditie nō cōferūt suffici etiā nec auferūt indigētā. et tamē hoc p̄mittere videbāt. Itēz ditie poterūt auferri iūto dño. ergo diues indiget extrinsecus petito presidio. quo suaz tueatur pecuniā. et illo p̄sidio non egeret. nisi pecuniā possideret. Ergo diuitie q̄ p̄miserint facere sufficiētes. faciūt exteriorib⁹ indigētes. Itē nūq̄ diuites esurire neq̄unt. Nū sitire nō pos sūt. Nū frigus hibernū pecuniosorū corpora nō sentiūt. Cōchrdit ergo me tro seq̄nte q̄ oēs auarum diuites duo mala sequuntur invita. Cure mordacitas z in morte paup̄tas. Vñ dicit sic Quāuis fluēt diues auri gurgite. Nō expleturas cogat auar⁹ opes. Oneret q̄ baccis colla rubri litoris. Ruraq̄ cētō scīdat optia bonie. Nec cura mordax deserit sup̄stite. Defūctū q̄ leues non comitat⁹ opes. Vult dicē q̄ licet diues auarum cogat id est cōgregat opes nō expleturas indigētā suā Congregat inq̄t i tanta abūdantiā q̄si gurges flumis auri ad se spōte flueret z h̄ quātum ad pecuniā. Et oneret etiā colla id est collū. Ponit plurale pro singulari. baccis. i. gēmis collectis i litore maris rubri. quod ē mare egyptia cū. Et h̄ dicit q̄tū ad iocalia et ornatū quīs etiā sit ita diues agrisq̄ scīdat rura optima centū bobus id est. l. iugis. quīs in quā ita tripliciter sit diues Ista duo icōueniētia eū necessario p̄sequūtur. i. invita. Cura mordax nō deserit sup̄stite: defūctū q̄ leues id est leniter transeuntes opes non comitant⁹. Job. xxvi. Diues cum dormierit nihil se-

cum auferet aperiet oculos suos et nihil inueniet LEC. LXIII:

t Ranferunt oia illa tanquam umbra et tanquam nubes currunt. aut tanquam nauis que pertransit fluctuantem aquam cuius cum pertulerit non est inuenire vestigium neque firmitatem carine eius in fluctibus. Poita compositio facta ab ipsis in iudicio gratia per quam declaratur quod ipsi amauerunt temporalia tanquam summam felicitatem. Hic ponitur confessio per quam declarabunt temporalis felicitatis vanitatem. Et circa hoc duo faciunt. Nam primo exemplificant. Secundo exempla applicat. Secunda pars ibi. Sic et nos nati. Circa primum ponuntur quinque exempla. **A** Et secundum litteram dicitur in quinque partes. Copiant enim temporalis felicitatis umbra vanescunt. nuntio precurret. nam transiret. am transiunt. et sagitte festinant. De istis quinque tria ponuntur exempla in lectione hodierna. sicut patet. Dicunt ergo sic. Transierunt omnia illa que nos tamen amauimus in seculo tanquam umbra. Sicut enim umbra abscondit homines a lumine solis. materialiter diuinitate honores et cupiditates mundane auferunt et abscondunt homini gratiam et dilectionem dei. Sap. c. ii. Umbra enim transitus est tepus nostrum. Item ps. Sicut umbra cum declinat ablatum sicut dicit in persona peccatorum. Vbi notandum quod iuxta tria gratia peccatorum triplex umbra corrumpit. Est ei peccatum originale. est peccatum veniale est peccatum mortale. Peccato originali si non deleatur per baptismum corrumpit pena eterna. Mitisia tamen sic dicitur au. Peccato veniali corrumpit pena temporalis. aut hic aut in purgatorio. Peccato mortali correspondet pena eterna et tanto maior quanto in hac vita fuerit diuturnior et intensior. Ipsi triplici peccato correspondet triplex umbra. Est ei quodam umbra secundum figuram chalydroydes

des quodam conoydes. quodam calathoydes Chalydroydes est figura rotunda et longa et inter lineas equidistantes contenta. Vnde quando corpus opaco et luminoso corpore sunt equalia pingit umbra chalydroydes in infinitum super lineas equidistantes poito quod nullum aliud corpus luminosum impedit. Sic peccatum originale est quasi equale lumine gratie que posset concedi homini et que primo homini fuit concessa in statu innocentie. per se et suis successoribus. Et ideo pena corrumpens istum peccatum est infinita. et tamen super inter lineas equidistantes. quia illud peccatum augeri non potest licet alia peccata sibi addi. Vnde pena ista tenet quasi figuram chalydroydes. Sed pene peccatum veniale corrumpit conoydes umbra. Conoydes est figura a lato tendens in acutum et cuius quatuor corpus obscurum est minus corpore luminoso cui obicit. Tunc est umbra necessario tendit in conum et terminatur. sicut per umbra tre respectu solis. Sic moraliter peccatum veniale minus est quam gratia quia gratia ambulare non potest. unde licet feruore gratie impedit in operatione meritoria. stat tamen cum gratia et ideo pena siue umbra quam corrumpit veniale finitur necessario et tendit in conum. quia satisfactio temporalis finiri potest. Pene vero peccatum mortalis corrumpit umbra calathoydes. Calathoydes est figura contraria cono quia incipit ab acuto et tendit in latum. Et hec figura conum est umbra quam corpus luminosum est minus corpore opaco. Et hec umbra significat penam peccati mortalis incipiente a modica temporalitate et tendente in latum per continuationem assuetudinis et reciditatorum. et sic in infinitum. Et hec est umbra mortis ubi nullus ordo sed sepius horror inhabitat. Job. x. i. sic. Sed exempla de felicitate temporalis est quod propter nuntio precurret. sed ois nuntio? hinc festinare illentem maxime que precedit dominus suum per hospicio et abo prope. Iam felicitas mundana non prope cuiusque nuntio sed cursori velocissimi

mo q̄ p̄cedit dñz suū. Job. ix. Dies mei velociores fuerūt cursore trāsierūt et nō uiderāt bonū Tertiu exēplū ē de nam trāsēute p mare. Et q̄tū ad illd dicit sic. Aut tāq̄ nauis q̄ p̄trāsūt fluctuātē aquā: aut cū p̄trāsierūt n̄ ē inuenire uestigiu neq̄ seita carine illi? fluctib? Carina ē uēt nauis siue media ps nauis Iux̄ illos? sus drūtiales. Prora p̄ or ps ē nauis altera tertia puppis Dic lat? eē ratē uētē dice eē carinā. Exēplū ē sat planū. q̄a sicut nauis nō reliquit uestigiu p̄ se. Itauita hoiz mūdialiuz nullā reliq̄t mēoriā trāfacit paucis annis et h̄ ē v̄sillimū. Plures enī nobiles perierūt q̄ habeāt i mēoria siue p sc̄p turā siue p mēorialia q̄cūq̄. Et hoc itē se recogitare ad p̄tēptū sc̄li multū iuuat. Vñ Ibero. i ep̄. cxv. narrat q̄ xerxes rex p̄sary cū semel de sublimi loco q̄i ifitā hoiz multitudinē et inumerabile p̄siderass̄ exercitū prupit i lachrimas. Et cū ab eo regerere cā. Rñ dit. P? cētū ānos iqt null? istoꝝ q̄s sic cerno sup̄uictur? ē. Tāq̄ nauis q̄ p̄tran siūt fluctuātē aquā a Notādū ē q̄ stat? p̄nic quē iā ichoam? p̄pat nauī triplici rōe: uidelicet p̄t figure q̄litatez p̄p̄uecture p̄moditate. et p̄t iacture possibilitate. P̄rio p̄nā p̄pat nauī p̄ter figure q̄litate. Nauis ei figura stricta ē i extremis et lata i medio. Et isto mō ē d̄ p̄nā q̄a i p̄ncipio difficilē ē p̄t defectū assuefactiois et r̄sistētiā carnal̄ delectatiois. Mat. vii. Angusta eua et arda q̄ ducit ad uitā et pauci ambulāt p̄ eā. In fie etiā ē angusta uia diabol? ifi diat? fini iusti cui? cūq̄. vñ dicit glosa thobie. vi. s̄ illd Ecce piscis imais exiit de mari ad deutorādū eum. Dicit Dño i cruce passo diabol? q̄ moriente crucifixo aderat. uelit q̄rēs s̄ qd̄ p̄tū i

eo iueiss̄. vñ mors ē illa angusta porta de q̄ d̄. lu. xiii. Cōtēdite p̄ angustā portā itrare. Ista porta ē ita stricta q̄ null? p̄nerat? ditus null? ip̄iguat? delicias null? adornat? uel lib? p̄ciosis possit per trāsire donoc oīa depōat? nud? euadat Job. i. Nud? egress? sū d̄ uo mris mee et nud? reuertar illuc. i. i trā q̄ ē m̄ oīz t̄renoz. In me? eua p̄ uie aliq̄tūluz et sufficiet? āpla. q̄a s̄z boeciū. paucis nūmimisq̄ natura p̄tēta est. vñ gre. Via dñi nisi i arto iūne ichoat? et aōs̄ d̄lce die dilatat? puer. iiii. Ducā te p̄ seitas eq̄tat. q̄s cū igress? fuer̄ nō artabunt? gress? tui et currēs n̄ heb̄ offēdictz. glo. Seite eq̄tat dū ichoat? arte uidēt? et anguste: cū v̄ op̄fectū capiūt iā exp̄suetū die spaciose uidēt? et late. Vñ et p̄ diuēso tpe dicebat p̄s. p̄t v̄ba labioꝝ turū ego custodiui uias duras. Et uia mādatoꝝ tuorūz acurri cū dilatasti cor meū. ep̄ mali hoies igrediūt? latā uiaz i p̄ncipio et postea i p̄gressu artat. Job xviii. artabūt? gress? v̄tudeis Sic ḡvna cōditō nauis ē. q̄ ē stricta i extremis et āpla i medio. Aliā uo cōditio eius d̄ez figure ē q̄ ē clausa v̄sus mare et apta v̄sus celū. Et sic aia p̄itēt? claudī debet ad mūdū et ap̄i ad celū. Facta ē ei nauis ad calcādū mare et sup̄ādū: n̄ ad recipiēdū mare Ita aia p̄itēt? calcare d̄z mūdū nec tāgē ad delectatōem s̄z ad calcādū et disp̄fādū. puer. xxxi. Fca ē q̄i nauis istitoꝝ de lōge portās panes suū Z? p̄nā nauī p̄pat p̄t uecture p̄moditate faciliē merces et q̄cūq̄ alia necia deportat? de t̄ra ad t̄rā p̄ naues. Ex̄ns i ifula nullo mō pōt exire eā nisi p̄ nauē. Isto mō nos q̄ sū? i ifula mūdi nullo s̄s̄r uel passū exire pōssim? ad celū nisi p̄ nauiculā p̄nic. Et istā nauiculā x̄ps̄ discipli ei? p̄rio itrauerūt vt

nos audaces efficerent. Illi q̄ n̄ sūt ex
 p̄ti nauigū cū tiorē intrāt naues. Exp-
 tiāt ⁊ p̄fueti sine difficultate. In cui⁹ fi-
 gurā d̄r Mat. viii. Ascēdēte iesu i na-
 uiculā secuti s̄t eū discip̄i ei⁹. Itē na-
 uis ēvas p̄p̄ p̄cōsis ⁊ v̄lhb⁹ oīa recipit
 ⁊ saluat ad portū optatū perducit Isto
 mō p̄nīa nullū respuit p̄ctōrē q̄tūcūq̄
 fit turpis p̄ciat se i nauē p̄nīez saluabi-
 tur. In cui⁹ figurā gen. viii. legi⁹ q̄ oīa
 aīalia q̄ nō intuer̄t nanez q̄ archa noe
 vocabat̄ mortua sūt Tertio p̄nīa na
 ui p̄p̄at̄ p̄p̄t̄ iacture possibilitatē ē enī
 nauis q̄ i p̄t̄n̄ns piculis p̄p̄t̄ scopulos
 p̄p̄t̄ stuc⁹: p̄p̄t̄ voragies. ecci. xliii. B
 Qui nauigāt mare enarrāt p̄cula ei⁹
 Et iū nauī p̄ditātī q̄druplī succurrūt.
 p̄ exoneratōnē. p̄ foraminū obstruc-
 tiōnē. p̄ aq̄ eiectionē. ⁊ p̄ anchore fixi-
 onē. De p̄mo prudēs nauta q̄n̄veit ad
 passū piculosū v̄bi t̄et submergi: exo-
 nerat nauē suā. Sic d̄r act. xxvii q̄ illi
 q̄ fuer̄t cū paulo i nauī: armanēta na-
 uis eiecer̄t. Isto mō p̄sone que sūt one-
 rate diuinit̄s vel anteq̄ueniāt ad passū
 piculosū morā exonerāt se p̄ p̄fessionē
 ⁊ elemosinarū largitiōnē. Secdo iurat̄
 nauis p̄ pic⁹ p̄ foraminū obstrucōez
 Sēs⁹ nri sūt q̄i quedā foramiavel fene-
 stre p̄ q̄s aque tēptatōnū igrediūt̄ ad
 animā Et ideo ista debēt obstrui p̄ bo-
 nā custodiā rōis q̄a si intraverit p̄ exp̄-
 sione s̄n̄ nocumēto spirital̄ grā dei re-
 griēt. Hoc r̄cognouit p̄s q̄ dixit. Saluū
 me fac deus. q. in. aque. ⁊c Tertio aq̄
 debet eici. quīa si aliq̄ noxia delectatō
 subintraverit eici debz per cōfessioēz
 Quarto figi debet anchora in re fir-
 ma hoc ē in deo qui nō mutatur. An-
 chora ē spes. Ad heb. vi. Cōfugimus
 ad tenendā p̄positā spem quā sicut an-
 chorā hēm⁹ tūtā et firmā. ad ro. viii.

Si deus pro nobis quis contra nos ē
 Sed est notādū q̄ iter pericula maris
 insolita. tria sūt precipue metuēda. si
 renarū cātica. circū pocula ⁊ ceti fallax
 insula. Sirene secūdū fabulas tres fin-
 erunt. ex parte virgines et ex parte vu-
 luces habitātes in mari. et dicebātur
 firene vel firenes. q̄i trahētes. Siren ei
 grece traho interpretat̄ latine eo q̄ per
 dulcissimā armoniā hoīes auscultan-
 tes ad se traxerūt et attractos occide-
 rūt Vna enī canebat voce hūana alia
 tibiis. tertia lira: sicut recitat alexāder
 i scintillario poesis. vlixes ergo trāsī-
 turus per eas t̄i cautela v̄sus ē. Aures
 sociorū obturauit cera: ne aliqd̄ de ar-
 monia audirent. Seip̄m alligauit ma-
 lo nauis et sic enasit. Sic moralit̄ vlix-
 es sapiens interpretatur et designat mē-
 tē i qua prudētia inhabitare debz. Tres
 iste sirene corporales designant illece-
 bras q̄ per diuersas lasciuias attrahūt
 ad p̄ctm̄ nauigātes per mare hui⁹ mū-
 di: sed mens prudens sociorū aures
 .i. sensuū corporeorū potentias obtu-
 rat cera id est memoria nostre fragi-
 litatis et semetipsū alligat ad lignum
 crucis quod est malus nauis peniten-
 tię. et sic evadit. Secūdū periculūz
 singulare est cyrces pocula. Narrat ei
 Boecius. iiii. de consolatiōe. metro. iiii.
 q̄ vlixes rediens de bello troiano de-
 cerniō errauit per mare: vno vero tē-
 pore vidēs quādam insulam in q̄ cyr-
 ce pulcherrima d̄na que solis filia di-
 cebatur hitauit: ad eam applicuit ⁊ in-
 traui: ista per icātatiōez ⁊ carmīa mu-
 scuit q̄dam pocla per que bibētes trāsī-
 forauit sicut voluit a natura humana
 in bestias. Vñ statū sociis vlixis por-
 rexit de potōe sua ⁊ mutauit vnu in a-
 prū ⁊ aliū i leonē tertū in ceruū ⁊ sic
 p. ii.

de aliis. Vixi vō dederat mercuri q
 deus archadie dicit vnū florē cui vir
 tus fuit cōtra tales incātatōes resistē
 re. Vñ nihil passus euaginato gladio
 magā insequit z eā ad socios suos re
 parationē coegit. Moralit̄ ista maga
 est cupiditas sc̄i hec p incātatōes suas
 hoies trāformat in bestias et eos spo
 liat rōez māfuetudie p q̄ duo hō effici
 tur bestialis ad cōiectū. Quā mltipli
 citer hoies in bestias varias trāformē
 tur p sc̄i cupiditatē patere posset idu
 ctive. Quidā lupi rapaces sicut iusti
 milites. Quidā vulpes fallaces sicut
 subdoli mercatores. Quidam canes
 mordaces sicut falsi aduocati z placita
 tores q̄ cōtra quēlibet latrāt nisi ab eo
 aliqd accipiāt Tertiu piculū in solitū ē
 Ceti fallax insula. Est ei ceti belua ma
 rina maxia hecaliq̄ colligit in dorso
 suo lutū: et sup illā lutū crescūt grami
 na et herbe vire scūt. Vñ quasi mōti
 culus virēz p̄tū nauigātib⁹ apparere
 videt. Qui decepti applicāt vela sol
 uunt et anchorā ibi fingūt. Cū aut se
 estimantes in terra solida collocatos
 ignē accēdūt p decoquēdis necessari
 is. bestia calorē sentiens subito se sub
 trahit et in mari submergit. Et cū ea
 oēs illi in pfūdū feruntur. Hec bestia
 moralit̄ dignitatē vel statū nobile pōt
 significare. Hāc simplices nauigantes
 in mūdo desiderant estimātes ibi esse
 locū soliditatis et quietis. Vñ vn⁹ de
 siderat epatū Alter comitatū Tertius
 abbatū. vel poratū putātes se fore fe
 lices si stat⁹ huiusmōi assequētur. Sed
 cū locū se habuerit pacē z securita
 tē solūmō cogitātes supuenit interit⁹
 repēt⁹ et multo veloci⁹ descēdit ad
 infernū q̄ prius ascēderāt talē gradū.

LECTIO. LXV.

a Ut tanq̄ avis que transuolat in
 aere nullū iuenit argumētū it
 neris illius. S3 tñ sonit⁹ alarū verber
 ans leuē vētū z scindēs pvim itineris
 aerē: cōmotis alis trāsuolat. Et post
 hec nullū signū iuenit itineris illius.

Postq̄ cōparata est felicitas tēpora
 lis nauī trāfretatū. Hic pparat⁹ quar
 to aut trāsuolat. Sicut enī avis veloci
 ter trāsuolat z nullū argumētū relin
 quit itineris per qd volat. Ita diuites z
 potētes volāt in suis honorib⁹ i digni
 tatib⁹ ad tps z subito subtrahūt nec
 remanet de eis vestigiū sine signum.
 A Sicut aut in volatu avis tta sūt.
 sonit⁹ impet⁹ z trāsit⁹. Ita in vita potē
 tū nobiliū est sonit⁹ pōpe z magnifi
 centie. Impet⁹ prede z violētie trāsit⁹
 culpez ignie. Et ista notant signā i
 lectōe hodierna vbi dicit. Sed tñ soni
 tus alarū verberās vētū leuēz scindēs
 per vi itineris aerē. Cōmotis alis vo
 lauit z. Habēt enī isti mali nobiles a
 las suas hoc est cōsiliarios suos. sena
 scalos z balliuos suos. Isti sūt ale a de
 xtris et a sinistris p ifamiā z famā vt
 rapiāt paupes. Per istas alas volāt ad
 pdā suā. Nō enī possūt ferri ad iuriā
 nec ad pdatōes quas faciūt circa pau
 peres: nisi p malos p̄siliarios q̄ sūt dā
 nabiles ale dñorū. Ihere. ii. In alis tu
 is iuet⁹ est sāgnis alarū pauperū z ino
 cētū. Quis est sonit⁹ istarū alarū? La
 ctātie cōicatiōes z pōpez false magni
 ficentie. Vñ nihil vitatis subest. Sed
 ga nō solū hnt sonitū pōpe z magnifi
 centie: s3 etiā ipetū pde z violētie. Ideo
 subnigrit. Et verberās leuē vētū z scin
 dēs p vi itineris aerē. Aer sine vēt⁹ q
 hic accipiūt p eodē designat p̄p̄z me
 diocrē dñis magnis subiectū. Sicut ei
 sine aere null⁹ pōt viuere: s3 aer ē cōis

respiratō oīz Itavita ppli mediocris q
 ſras colūt artes mechaicas exercēt ta
 lis est: q sine eis null' dīs talis pōt ali
 qhī vicitare. et tū in tales iſti nobiles
 et potētes exercēt vires suas. Verberāt:
 ſcindūt: ſpoliāt et excoriāt. Per vi
 id est perviolētā et inuſtā potētā vbi
 malos predōes et eis pſiles ſn̄ in ſultu
 permittūt. Vnde ſignāt mali recolligētes
 ī iudicio ſtatū ſuū dicēt: q fuit ſi
 cut volat' auis vberās lenē ventum: et
 ſandēs pervim itineris aerē Et ter
 tiō invita iniuſtoꝝ potētū ē trāſit' cōp
 pe et impenitētie. Et q̄tū ad hoc ſubiū
 git. Cōmotis alijs trāſuolant. Et poſt
 hec nullū ſignū iuveni' itineri illi' Sūt
 it' aues qdā q mare trāſuolāt ſed cer
 tis t'pib' redeūt qdā trāſuolāt nāq̄ re
 deūt. Sic ē in' pctōres. Quidāz a deo
 volāt per pctm̄: ſed redeūt et manſue
 ſcūt per penitētā. Sed frequē ille no
 biles aues ſicut falcones nis la ſcine a
 nolāt pſpere qa raro penitēt perfecte
 Et p' hoc nullū ſignū inueni' itineris
 illius. Nō ē ſic de deuotis dītib' q lar
 gas elemoſinas faciūt imperpetuum
 duraturas. Sicut de illis q abbacias p
 petuas fūdauerūt: ecclias collegiatis
 dotauerūt. pauperes religioſos fūda
 uerūt. Ac dotatis ecclēſiis q pluribus
 largit' inſtituerūt. Si certe oēs iſti trāſ
 uolauerūt: ſ; ſig' itineri remaſerūt. ſcīm'
 enim q ipſi rectū iter atq̄ pfectū te
 nuerūt ad celū et multo magis illi qui
 oīa mūdāna mūdo reliqntes ad ſtatū
 ſue religionis volauerūt. Narrat Sex
 tus iul' Strategematō. li. i. c. ii. qd est
 de pſilijs explorādīs hoſtiū q Gemī
 li' paul' cōſul rōan' apd opidū qdā di
 uſur' erat exercitū ī quādā planiciez.
 Et ſubito circūſpiciēs. vidit q̄rūdā aui
 um mltitudiez ſubito excitatā a qdāz

ſilua cōſurgē: et ſtatī cōcepit q ibi fue
 rūt iſidie. Miſſis g' exploratorib' di
 dicit ibi decē milia armatoꝝ ſe abſcō
 diſſevt rōano exercitū obuarēt Miſ
 ſis ergo pvia aliā militib' eos circūde
 dit et pſudit. Hec p' tāto dixerit q argu
 mētū debē accipere deo placēdi et be
 neuiuēdi a ſctis qui nos preceſſerūt et
 a mūdovolauerūt. ingrediētes paōre
 xpī ſcāz religionē et ſi nō p hitū exteri
 orē tū p ſcāz et deuotā puerſatiōem q
 hit' nō facit mōachi Iu x̄. puerbiū. Et
 ſi tales cōſiderem' videbi' mltas ſctās
 auiculas auolaſſe a ſilua mūdi p qd ſa
 tus nobis p' q in ſilua hui' mūdi iſidie
 mltē latēt a Est hic notādū q hō
 viator auivolātū merito cōpaſ. Iuxta
 illā iob. v. Hō ad laborē naſcīt' et auis
 ad volādū. Poſſū' aut' qtuor g'na hoīz
 qtuor g'rib' auiū cōpare. Sūt enī mili
 tes mercatores. et plati. et p'dicatores.
 Milites ſiue nobles aſſilant' falconi
 b'. Sūt ei falcōes aues g'noſe qa vinūt
 de p'da. Et ita ē cōit' de iſto g'ne hoīm.
 Vinūt enī de ſpoliatōe ecclē et religī
 oſorū et paupū ſubditoꝝ Et ſicut dicit
 ambro. i. examerō. Oēs aues p'diales
 p'dāt' p'dā alteri' g'nis q de ſua ſpē ex
 cepto ſolo niſo. Niſ' ei expers ē huius
 pietat'. Iſtā formā ſeruāt cōmuniē no
 biles potētes et diuites q ſūt q̄i euſdē
 ſpē cū eis nō venāt'. ſed trā illos q nō
 pnt' reſiſtē. Sicut ſūt canōica ſeculareſ
 Mōachi bndictini. et ciſtertiēſes et mlti
 alii religioſi bōa ſua tēporalia e x̄ ci
 uitates et loca mūita hntes qvi et violē
 tia ab eis auferūt' et tollūt' qa n̄ audēt
 nec pnt' ea deſedē. Iſtā aut' violētā illi
 q ſūt de ſua ſpecie nō iſerūt. et hāc pieta
 tē ſi pietas debeat dici: erga ſeiuicē ob
 ſuāt et cuſtodiūt. ſ; vt dicebā h' mōi p
 cioſe pietatis ſol' niſus ē expers. i. nō

particeps. Nisus ē parmissim⁹ falco in
specie sua. sed animosus z crudel⁹ p q̄-
titate corpori sui z venat⁹ puas auiclas
z tñ i necessitate sp̄ei sine nō p̄cit sicut
tñ maiores falcoēs faciūt. Isti nisi fi-
gurāt vñ gñ⁹ militū q nō p̄t strenu-
tate corpori nō p̄t ingenuitate signi-
nis. nō p̄t nobilitate vtutis applicant⁹
militie. s̄z q̄daz armoz temeraria as-
suptōe z abusiua exercitatōe sicut sūt
modernis tpib⁹ Britones z eis cōsimi-
les qui spoliāt milites et v̄os armige-
ros cū qb⁹ sūt eiusdē sp̄ei. Sed propter
peritiā iuris. Armati ei sūt legibus z
statutis: nō laccis neq̄ scut. Isti i venā-
do nulli p̄cūt i q̄s p̄nt Spoliāt milites
q sūt p̄p̄e sp̄ei: clericos: rusticos: mona-
chos: et canoicos. q̄a iusticie copīa ad
quā tenē⁹ nō exhibēt nisi p mūera cō-
ducāt. De istis cōq̄riē ecclīa i p̄sōa pau-
perū. Tre. iiii. Venatōe cepert me q̄si a
uē inimici mei gratis. Et Michee. vii.
Vir fratre suū venat⁹ vsq̄ ad mortem
Isti ergo mali milites z armigeri rap-
aces sūt falcones dyaboli. Et isti por-
tāt sup pugnū dyaboli. q̄a cōstituit⁹ in
officiis baliuoz i iuste. vñ loc⁹: status:
z grad⁹ quē hñt ē p manū dyaboli. ca-
ueāt sibi tñ q̄a i duplici piclo sūt q̄a ha-
bēt oculos cooptos q̄dā velamine ne cir-
ca se p̄siderēt. z hñt pedes illaq̄atos q̄-
dam ligamie ne a dño suo auolēt nisi
quādo placz dño p solatō z lucro suo.
Ita ē de istis nobilib⁹. sedēt sup pugnū
dyaboli i magna reuerētia z dignita-
te. Sūt tñ execati ad oē illud q̄a ad ve-
rā z p̄petuā felicitatez p̄tinet q̄ n̄ hēt i
vita ista. ii ad co. iiii. De⁹ hui⁹ sedī ex-
cecati mētes ifidelīū. q̄n tñ placz dia-
bolo q̄ istivenēt ista mūdana: depōit
cooptōez eoz vt videāt p̄dā suāz p̄ttit
eos q̄i liberos ad tēp⁹ z stati reclamat

eos q̄a sūt ita assuecti ad manū suaz q̄
nolūt auolare. S̄z qd de eis accidz fia-
lre⁹ Reuera in x̄ antiquū ex eplū. Fal-
co z gallina hñt fata p̄ria Nā falco dū
viuit z p̄t volare poit sup p̄tīcā i au-
la reuerēt z h̄z vestes sub pedib⁹ ne le-
dat vngues Gallia fugat⁹ ab aulavinit
i curia: scalpit i t̄ra et colligit grana q̄
p̄t s̄z i morte mutat⁹ hec fortuna. q̄a
falco mortu⁹ eicit⁹ de aula z picit⁹ ad fi-
mariū. Gallina it̄ scutellas argenteas
affer⁹ ad mēsa z poit añ dñz. Ita erit
de diuite p̄dōe z paup̄e iusto. Luce
xvi. Factū ēvt moreret⁹ mēdie⁹ z por-
tare⁹ ab angelis i sinū abrahe mortu-
us at ē diues z sep̄t⁹ ē i inferno. Et hoc
ē qd de eis p̄phetat baruth. iiii Vbi sūt
p̄ncipes gētūz q̄ dñant sup bestias q̄
sūt sup terrā. i. sup paupes q̄ nō repu-
tāt⁹ ab eis nisi bestie⁹ Qm i auid⁹ celi
ludūt q̄ argētū ē. et au. in q̄ p̄fidūt ho-
mies z n̄ est finis acq̄sītōis eoz z Et
stati rñdēt. ex t̄mīati sūt ad ifero s̄ de
scēderūt. z alii i loco eoz surrexerūt

Secundū gen⁹ homiz sunt merca-
tores. z isti assimilāt p̄dicis: coruo et ci-
gno. Perdix sicut dicit ambro⁹ oua al-
terius p̄dicis rapit z furat⁹. S̄z pulli p
creati stati advocē matris reliquūt fal-
sā nutrice z sequit⁹ matrē. Sic q̄cqd ē
i iuste acq̄sītūz illicite ē furtiuū. p̄neit
ḡ q̄ mercator p̄viā vsure vel aliā p̄uē-
tionē iustā emut t̄ras reddit⁹ z māmo-
na q̄ ali p̄cūauerūt z occupāt ad tem-
pus. sed certe p̄ mortē suā oīa ab eo z
heredib⁹ suis r̄cedūt vt cōit⁹ q̄a de ma-
le q̄si d̄vix gaudz tert⁹ heres. De talib⁹
d̄f Ihere. xvii. Perdix fouet q̄ non pe-
perit. fouet d̄tias z n̄ i iudicio. Z⁹ p̄p̄
at⁹ coruo. Coru⁹ furat⁹ q̄cqd p̄t depor-
tare z abscōdit et credit se illd̄ alias in-
uētūz. Et veniūt bestie z cōdūt si est

cib⁹. Sic multi de istis mercatorib⁹ a-
narissimi sūt ⁊ pessimevniūt ⁊ q̄qd̄ pos-
sūt lucrari abscondūt ī archa donec mo-
riā⁹ ⁊ totū cedit ad mā⁹ aliorū. Ter-
tio cōpā⁹ cigno qui suavisime canit ī
minete morte ⁊ iō a canēdo cign⁹ ap-
pellā⁹. s̄m yfido. xii. ethi. c. vii. Sic aua
r⁹ nūq̄ dulciē caūt nisi īminete morte
q̄n cōdit testamētū et incipit disperge-
re q̄ pri⁹ p̄gregant. Vñ Seneca Aua
r⁹ nihil bonū facit nisi cū morit⁹. Ter-
tiū gñ⁹ hoīm sūt prelati eccē. Et isti
cōparā⁹ aq̄le. Habz ei aq̄la sicut dicit⁹ ī
libro de naturā rerū dextrū pedē maio-
rē sinistro: diligētissi me nutrit pullos
suos imo corp⁹ suū interponit int̄ eos
et sagittariū ad defēdēdū eos. Capta
preda ē ita liberalis q̄ ambus assisten-
tib⁹ curialiter imp̄tū. Sic moraliter
plati lz hēant duos pedes. i. duas affe-
ctiones vnā ad aīas eorū cure p̄missas
aliā ad decias q̄ ē q̄i pes sinister. tamē
zel⁹ aīarū qui ē dext⁹ pes. ē longe alio
pede maior p̄ dei grāz. vñ illa ē cā q̄re
clerici placitāt ī carnis p̄ ecclis nō pro
decis et oblatōib⁹ sed pro omib⁹ xp̄i tu-
ēdis q̄z zelū maxīz hnt. Sc̄do se inter
pillos suos. i. prochanos ⁊ sagittariū
milite. videlicet tyrānū multū int̄po-
nit nō s̄s̄lnēt eos iuste pati pro q̄to
eorū suppett facultati Et tertio p̄dā su-
am. i. bōa eccē curialit̄ imparciūt⁹ ī
elemosinis vicinis idigētib⁹. vt xp̄s lo-
q̄ns prochanis eorū dicē possit illā ex-
odi. xix. Vos ipsi vidistis quō portate
rivos s̄r alas aq̄larū ⁊ assūperī nūchi
S̄z timēdū ē ne qdā eorū sūt strutioēs
qdā bubōes ⁊ qdā vultures. Strutioēs
hnt pēnas sicut falcones. Iob. xxxix.
Pēna strutiois s̄s̄is ē pēnis herodii et
accipit⁹. Herodi⁹ ē g⁹ falcois. vñ stru-
cio lz pēnas ⁊ n̄volat a terra. Ita qdāz

plati hnt p̄bēdas ⁊ dignitates ⁊ scīaz ⁊
tū sp̄ occupā⁹ ī trenis Bubōes diligūt
eccīaz p̄t̄ oleū Vñ extingunt lumen
⁊ cōsumūt. Ita qdā eccīastica lumē sca-
ētie extingūt et pinguedinē eccē cōe-
runt. Vultures pullos suos in sūma
macie custodiunt. Ita quidā parrochi
anos ī sūma paupertate retinēt p̄ pla-
citations. nunc ī curia ecclesiastica
nunc ī curia laycali per iniustas exa-
ctiones ⁊ iustatas extorfiones nec ī
eis augeri p̄mittūt v̄l pinguedinē grē
vel substantie secularis. et tales prelati
femitā christi ignorāt oīo. Iob. xxviii
Semitanū ignoravit auis nec intuitus
est eā ocul⁹ vulturis. Quartū genus
hominū sūt predicatorēs ⁊ hi debēt
esse galli predicando. Iob. xxiiii. Ca-
ladrū confessando et grues prenolan-
do. Iob. xxxviii. Quis posuit ī irvisce-
ribus hominis sapientiā: vel quis de-
dit gallo intelligentiā. Gallus annūti-
at horas noctis. excitat hoies a sopo-
re. Sic predicatorēs p̄us debent peni-
tētie opib⁹ macerari. Debēt secūdo ef-
se calandri ī confessando. Dicitur ī
li. de naturis rerū q̄ Caladr⁹ ē auis al-
ba q̄ si infirmū respiciat infirmitates
aufert. Sic p̄fessores infirmos respice-
rē debēt. q̄ pctā deleat. Et tertio sicut
grues p̄nolādo et oñdēdovīā. S̄z tien-
dū ē q̄ qdā sūt s̄s̄es p̄staco ī adulādo.
quidā grifalconi ī indignādo. qdā galli
naci educādo P̄stacus naturaliter
salutat quasi voce humana. Et ideo si
gnificat adulatorem. quod confessori-
bus loco confessionum maxime est p̄-
iculosum. Grifalco si primo ictu p̄-
dam non capit: indignatur. nec ad re-
clinatorium redit. Sic quidam cōfesso-
res de peccatore recidivante. q̄ nō ca-
piunt eum primo ictu idignantēs de-
p. iiii.

sperat. qđ nullo mō est faciēdū. Gall⁹ gallinaci⁹ si sub vētre deplumaret. et vrticis verberetur fouet pullos more galline. In hoc tamen est differētia qđ gallina hoc facit naturalit^r ppt^r cōmodū pullos. Gallinaci⁹ vero effigiatue et propter cōmodū pprū. qđ pl⁹ boni a pullis recipit qđ pullis ipedit. Sic nō nulli pđicatores fouent filios spūales eis cōfessos propter bonū tpale qđ ab eis intendūt recipe. nō propt^r zelū aīa rum. Et sūt matres effectū poci⁹ qđ affectu. Sūt enī paupes deplumati. et iō pullis insidēt vt nō ab ipis pulli. s; ipi a pullis poci⁹ calefiāt qđ pro tpali yporisifi merebunt^r tribulatōe ppetua coronari Isae. xxii. Ecce dñs asportare te faciet sicut gall⁹ gallinaci⁹ asportat^r et quasi amictū sic subleuabit te. Coromans corouabit te tribulatione.

LECTIO. LXVI.

a Vt tanqđ sagitta emissa in locū destinati diuis⁹ aer in septimo reclusus est vt ignoret^r trāsitus illius.

In ista pte ponit^r qntū exēplū quo terrena felicitas cōparat^r sagitte festinati ad tminū. Et circa hoc dno facit. Primo ponit exēplū Scdo applicatur ad propositū. Scda ps ibi. Sic nos nati. Exēplū est manifestū sicut lra ptedit: qđ sicut sagitta emissa ab arcu velocissime transit versus metā. Ita nos missi sum⁹ vt per mundū trāseam⁹ ad mortē. Quāuis ista qnq; exēpla qbus mūdāna felicitas cōparat^r videlz vmbra euanesces. nunci⁹ pcurrens. nauis trāsfretas. auis trāsmigrās et sagitta penetrās satis declarēt tēporalis prosperitatis velocitatē habēt tñ singula exempla suas proprietates designatiuas maliciā quas diuersi mūdāni exercent. Nā per vmbra designat^r vani-

tas lascinie Per nauē fatuitas hūane prudētie. Per nauē instabilitas auaricie. Per auē sublimitas supbie. Et per sagittā dolositas malicie figurat^r. Est ergo notādū qđ sicut sagitta velocissime trāsit: tamē nescit quo vadat. qđ aliquñ infigit^r luto. Aliqñ repercutit^r in petra. Ita miseri in hac vita qui diabolo seruiūt sūt quasi sagitte sue et mittūt^r ab eo ad certas malicias ad iplēdas sicut sibi placet. Et sicut diuisus aer in se cōtinuo reclusus est. Ita multitudo ppi siue in regno siue in patria siue in ciuitate subtracto vno hoīe malo qđ per turbauit totā patriā. statim recōciliat^r vna mltitudo. vna patria siue puīcia. sicut prius. Et cū ipse putaret qđ ab eo subtracto pñia dissolueret^r vel ciuitas tanta erit vnitas post eiz et cōcordia. ipso in inferno dimerso sicut aute. Et hoc est qđ dicit. Diuisus aer in se cōtinuo reclusus est. vt ignoraret^r trāsitus illi⁹. Quia in ista lectione hō maliciosius cōparat^r sagitte. A Notādū qđ diabol⁹ hēt arc⁹ et sagittas ad nocendū et xpus arcus et sagittas cōsistenter ad regēdū. Habet enī diabol⁹ tres malos arc⁹. quib⁹ vtit^r cōtra scōs. Arcum carnalis pcupie. Arcū fraternalū iudēne. et arcū mūdialis cōscie De arcu carnalis cōcupie pcedit mala mulier vaga inqeta et ipatiēs pparata ad capiēdas aīmas. Sicut dicit^r puer. vii. qua capit^r et vulnerat^r vecors iuuenis de quo ibidē subdit^r qđ sequit^r eā quasi bos ductus ad victimā et ignorat qđ ad vincula stult⁹ trahatur dōec sagitta trāsfingat cor ei⁹. Ista est pēnata p ornatus curiosū Ferrata per aīm maliciosū Inffāmata per amorē libidinosū. Vnde de cupido fili⁹ veneris dicebatur qđ cū sagittis et facula pigebatur. qđ amor

carialis vulnerat et infāmat. Cū ista sagitta fuit vulnerat dāuid in aspectu berfabee cū p̄siceret eā se lauatē. ii. Re. xi. Ista sagitta abscondit in pharetra q̄ diu se occultat in camera Arcus tēditur q̄n cū puerfa intētōe ornāmentis cōponit. Sed sagitta emittit q̄n ipsa in publicū p̄gredit. Et nō sic piculosū est hoibus nō armat̄ inter sagittas volātes incedere Ita piculosū est inuenibus nō habituat̄ in v̄tutibz et solidis moribz inē m̄hēriculaz frequētias cōuerfari. Sz q̄ hītat in adiutorio altissimi in p̄tēctōne dei celi cōmorabit. Et talis nō timebit a sagittavolāte in die a negotio pambulāte ī tenebris. sicut dicit p̄s. Scdus arc⁹ diaboli est fīnalis iudētie de q̄ p̄cedit sagitta detractōnis p̄sufere de q̄libet dicit p̄s. Prepa uerūt sagittas suas in pharetra vt sagittēt in obscuro re. cor. Et bñ dicit in obscuro. q̄a diabol⁹ isto arcu nō v̄tutur nisi in obscuro. Et sicut bon⁹ sagittari⁹ nō electas suas sagittas mittit p̄tra lapides. vbi reputeiūt et frāgūtur. Ita nec diabol⁹ verba detractōnis eicit ad aures scōrū viroz q̄ in v̄bis taliū non delectātur. Vñ Ihero. in ep̄la ad rusti cū monachū. Sicut inqt sagitta si mittatur p̄tra durā matīā nōnūq̄ imitētē reuertit. et vulnerat vulnerātē. Ita detractor cū tristē vident facie audiētis imo nō audiētis sz obturātis aures suas. ne. au. f. ilico. p̄ticeffit pallet vultus herēt labia. salua siccatur. hec ihero. Idē Ihero. Nēo iunto auditori libēter refert. Sagitta in lapide nūq̄ ifigit et intēdū resiliēs p̄cutit dirigētē. Hec est sagitta dolorosa q̄ sil tres occidit. Sic dicit Bern. detrahētē: audiētē et absentē. Ihe. ix. Sagitta vulnerās lingua eorū dolū locuta ē. Tert⁹ arc⁹ diaboli ē

arc⁹ mūdial cōscie. de q̄ p̄cedit sagitta maliciose p̄spiratōis falsaz iugefionū: et ad iuētōes accusatiōnū p̄tra inocētes. puer. xxv. Sagitta acuta hō q̄ loq̄tur p̄tra pximū suū falsū testimoniū Isti figurāt p̄ illos sagittarios qvtraq; manu fūdis saxa facebātz sagitta siliē Si cut dī p̄. Paralip. xii. Ita isti eq̄ bñ format accusatōes et actōes iūste sic niste ita libēt p̄ inocētē sicut p̄ nocētē v̄l p̄se quētē Vñ p̄ q̄rī ecclā ī p̄sōa iusti. Tre. iii. Tēdit arcū suū: et posuit me quasi signū ad sagittā. misit in renib⁹ meis figuras pharetre sue. Isti sūt arc⁹ diaboli et sagitte. Per opositū Xps h̄z triplicē arcū et tria ḡna sagittarū. Arcus p̄m⁹ ē lux scripture. Scdus mors nature. Et t̄h⁹ lex cēsure de arcu scripture p̄cedit p̄dicator v̄bi dei. De q̄ ysaiē xlix. Posuit me sicut sagittā electā Sagittari⁹ xps ē et ei⁹ sagitte p̄ncipio fuerūt aplū p̄nati p̄ v̄tutes. Vñ habuerūt tres p̄nas q̄ notāt. p̄. Cori. xii. Eides spes caritas Tria hec isti fuerūt ferrati p̄ p̄stātāz infāmati igne spūfle. Iuxta illā p̄s. Sagittas suas ar. effe. Et iterū Sagitte potēt acute cū car. desola. Sz si sagitta sit nimis onerata fra v̄l luto nūq̄ bñ volabit. isto mō qdā q̄ deberēt eē sagitte xpi ī actu p̄dicādī sūt nimis onerati tremis ita p̄volare n̄ p̄nt Quidā carēt p̄nis q̄ lz sciaz h̄nt eminētia vite carēt Et notandū ē q̄ nisi p̄ncipal sagittari⁹ manū appōat ad arcū. arc⁹ n̄ bñ emittet sagittā Vñ legim⁹. iiii. re. xiii. q̄ Ioas rex isrl̄ petitur⁹ cōsiliū de Elizeo ifirmato. accessit ad eū dicēs. P̄ mi p̄ m. Curr⁹ isrl̄. Et dixit elizeus. Affer arcū et sagittas. Et posuit rex manū sup̄ arcū: et elize⁹ manū suā sup̄ manū regis et dixit Sagitta salutis dñi et sagitta salutis p̄ siria. Siria in p̄re

tatur sublimis: man⁹ xpi gra supposita manu pdicatoris. Nota de Cleonino atheniesi Sextu iuliu. stratag. l. 3. c. vi Scds arc⁹ xpi e mors nature d q egredie sagitta pcalitat⁹ z ifirmitat⁹ In ps. Sagitte tue ifixe st mibiz no zc. Et loquit⁹ de pcalitatib⁹ psequitib⁹ pctm originale. Iste arc⁹ pcutit an nos cu in ficit atigores nob retro nos cu in ficit pcutit inuiores in x nos: aufert nob i etate pares sup nos cu potetiores sub his nos. cu inferiores In ps. Emitte sagittas tuas z turbab eos Terti⁹ arc⁹ xpi e lex cesure i futuro iudicio a q egrediet⁹ illa acutissima sagitta sine difinitie. Vbite bndicti pris mei pcipite regnu qd vob patu e ab iitio mundi Ite maledicti i igne etnu q diabolo parat⁹ e z an. suis. De isto arcu dr. i ps. Dediti metuentib⁹ te significatiōez vt fugiat a facie arc⁹. Et tuc de malis ad i plebit⁹ illd. Deu. xxxii. Cōgregabo sup eos mala z sagittas meas cōplebo i eis. Iste arc⁹ qto diu⁹ expectat⁹ magis itēdit. tato grau⁹ vulnerabit. Vn tuc adiplebit⁹ illd Eze. v. Mitta i eos sagittas meas pess ias q mortifere erūt vt dispgrā eos. Et Iher. i. Sagitta ei⁹ quasi viri infectores no reuertet⁹ vacua Monetur qstio. Vtrū licitū sit meritoriu alicui xpiano. aliquē ifidelē sicut paganū iuadēdo p vi occidē q no: qa de⁹ no vult mortē peccatoris svt cōuertat⁹ z viuat Sz p mortē corpis no e alia cōuersio pctōris nisi corpns eēt miracose restitutūz resuscitatu. Ergo talē morti tradē no e cōsonū dine bonitati. Itē no lz eos occidē p qb⁹ tene⁹ ecclā orare specialit⁹. sz ecclā in die pasceus specialit⁹ p talib⁹ orat. g no lz eos occidē. Itē d⁹ e nūc ita mificors sicut fuit tpe sue passiōis z pa-

gani nō deliquit cōtra deū nec deliquit pl⁹ q iudei q eū morti tradiderūt. sz de⁹ p illis patrē exorauit. Et petrū qa vnū ex his pcussit icrepauit vel saltez eū a tali fctō cessare voluit dicēs. Ois q gladio pcutit: gladio peribit. Et loq⁹ bat⁹ ibi. de gladio materiali. g nō licz gladio ma⁹iali contra tales pugnare: sed tm gladio spūali q est vbi dei. Itē Aristo. in quadā ep̄la ad alexādrū sic dicit: O alexāder Noli sāguiez effudē qa quotiēs creatura creaturā occidit. vtutes celoz mouēus ad diuinā vindictā Item ad hebreos vndecio Mibi vindictā z ego retribuā Itē Dentronomii. xxxii. Ego occidāz ego viuere faciā. Itē malū xpianū qui cōtra oia dei pcepta est trasgressus. nō lz occidē

Sed talis est pditor cōtra deū z persequēs meruit offēsa dei plus q vnus pagan⁹ qui se secte nre niū obligādo restrinxit. Itē tales credere nō possūt nisi deus auferat sua pietate velamen a cordib⁹ eorū quo velati sūt. ne lumē veritatis pticipet: sed hoc nō est in potestate eorū. Iterū forte mlti corz sūt qui si haberēt instructorē in fide velent credere. Cū ergo non sit in ptate talin pauperū. q tales instructores habeat ppter ptatē pncipū suorū. Vide⁹ q talin error est eis inuicibilis. Vn vt vide⁹ ppter talē errorē nō lz eos occidē Itē ois effect⁹ e bon⁹ ppter bonū finē Sed finis ibi pncipalit⁹ est intēt⁹ eorū puerio ad fidē nra. sz ad hoc faciēdū nō pūt cogi: qa nō accedit ad deū nisi per fidē sz credere nō pōt qz nisi volens. ergo zc. Ad oppositū. Isti pagani vi et armis iniuste occupāt terrā repromissiois q tra a deo pmittebat abrahe z semini ei⁹. Cur⁹ ex fide nos sum⁹ filii specialit⁹ rōe baptisimi q re-

spondet circumfatione in lege moysi. Ergo licitū est cū talib⁹ armis. s. mate-
rialib⁹ iuste oī nusu p p̄ia nobis p̄mif-
sa pugnare cū armis ip̄i iuste intunē
cōtra nos resistere q̄a licitū est p p̄ia
pugnare z vim vi repellere cū mode-
ramine saltē iculpatē tutelez sic iustū
occupatorē n̄re patrie expellere Vel
si credere n̄ voluerit eū iudēdo mor-
ti tradere in quo casu qui sic iuste re-
sistit videt⁹ eē causa sue mortis. Exem-
plū de adultero sp̄sā alicui⁹ mariti in
domo eiusdē mariti occupatez p̄i me-
ritō viz armis resistētez fugere nō vo-
lente. In quo casu si marit⁹ adulteruz
occidit nō videt⁹ eē re⁹ mortis. Itē ta-
lis effect⁹ est licit⁹ respectu cui⁹ votuz
est licitū. S. votū respectu talis effect⁹
qui est iimicos crucis xpi occidere est
licitū s̄m eccliam militatē ḡ talis effe-
ctus est licit⁹. Itē ille effect⁹ videt⁹ licit⁹
p quo a sūmo pōtēfite plenissīme idul-
gētie: sicut a culpaz a pena cōcedūtur.
S. cōtra paganos pugnaturis a sūmo
pōtēfite tales idulgētie cōcedūtur. Er-
go cōtra eos pugnare est licitū z meri-
torū Itē ad eos expugnādū taxantur
ecclē anglicaue hoc volēte sūmo pōtē-
fite ḡ videt⁹ oib⁹ rectorib⁹ ecclāz an-
glie esse obediēdū z h̄ iuste in hac pte
q̄a oīa sua sūt. cū ḡ ip̄e colligat p̄ncipa-
liter p̄p̄ talē finē videt⁹ q̄ ip̄e finis sit
licit⁹. Ad questionē dicēdū est q̄ sic
Tamē inter ifideles distinctio est. Sūt
enī aliq̄ ifideles subiecti ecclē z cōfede-
rati fidelib⁹ sicut serui dñis suis vt ab
eis regātur et protegātur. Alii sūt in
fideles z rebelles ecclē p̄secutores xpi
anorū z isultātes doctine xp̄iane. Se-
cūdo distinguēdū est de inafione Quia
vel aliq̄ p̄uata p̄sona h̄ p̄sumit sine au-
toritate ecclē Tertio est notādū q̄

ifidelīū varie sūt secte. Sūt enī q̄dam
gētiles siue pagani qui nullā legē ha-
bēt nisi forte legē nature. Sūt etiā iu-
dei sūt sarraceni. sūt ydolatre sūt here-
tici. Isti autē ad fidē xpi diuersimode
se habēt. Nā heretici cōpelli debēt ad
fidē quā susceperūt. Sarraceni sūt ta-
les qui p̄dicatores fidei non admittūt
imo in lege eorū cantū est q̄ quicq̄ p̄-
dicauerit cōtra legē Machameti occi-
datur. Et iō de eis nō est spes cōuersi-
onis. Cū fides sit ex auditu. Auditus
autē per verbū dei. Ad Roma. x. Non
enī est possibile docere vitā xpi nisi de-
struēdo z reprobādo legē Machame-
ti Vñ isti p̄bēt sibi ip̄s obstatulū sa-
lutis. Loquēdo de ifidelib⁹ allegatis
xp̄ianis vt p̄mittant z p̄tegātur. Si t̄n
aliq̄ sūt tales nō est licitū nec merito-
rium tales inuadere vi et armis cū sit
p̄tra fed⁹ iuitū z pacē eis p̄cessā. Exem-
plū de gabaonitis. Iosue. ix. Legim⁹
q̄a p̄ncipes ppli isrl̄ lz decepti p̄ doloꝝ
gabaonitarū q̄a tūc iurauerūt eis. q̄ eos
nō inficerēt p̄miserūt eos viuēz eis f-
uitutē idixerūt. Sicut seq̄r ibidē. Ref-
uēz qdē z viuēt. ne p̄tra nos ira dñi p̄ci-
tes. si peierauim⁹: s. sic viuāt vt i vsus
vniuerse mltitudis ligna cedāt: aq̄sq̄
p̄portēt zc. Sica mltō fortiori. Si aliq̄
fideles licite p̄miserūt paganis tuitōez
et dominū q̄ volūt p̄nuere s̄i p̄tume-
lia creatoris et maxie si sint in spe de
cōuersione eorū nō licet alios tales in-
terficere. Sed hoc est p accidens Scdo
de aliis ifidelib⁹ rebellib⁹ ecclē z p̄-
secutorib⁹ fidei xp̄iane cuiuscūq̄ fue-
rint conditionis licitū est christiano
preueniente autoritate ecclē viz ar-
mis inuadere eos spoliare et interfi-
cere et eorū bona fidelibus applicare
Exceptis duntaxat iudeis de quibus

essio q̄ dato. q̄ ecclia possit eos occidē
nō esset licitū q̄ ecclia peritit eos vi-
uere p̄cipue q̄ cū itroierit plenitudo
gētū reliq̄ eorū p̄uertē ad fidē Sic
dicit apl̄ Ro. xi. p̄dicāte enoch z heli-
as s̄z glo. Et ysa. x. Reliq̄e isrl̄ salue fi-
ent. Vñ de eorū p̄uersiōe spes ē ppt̄ p̄
phetiā z iō n̄ debēt oīo deleri. Vñ d̄
xxiii. q. viii. Dispar eī ē iudeorū z sar-
racenorū cā. In illos eī q̄ xpianos p̄se-
quūt̄ z exvrbib⁹ z pp̄is sedib⁹ pellunt
iuste pugnat̄ h̄ivo vbiq̄ finire pati sūt
Qd̄ at̄p̄ sarracenos z alios ifideles li-
ceat auctoritate ecclie suffragāte bella
re psuadef̄ multipl̄. Priō sic. Licz si
delib⁹ bōa eis debita z ab aliis iniuste
detēta bellādo recupare. Sed sarracei
z alii ifideles tras occupāt et alia bōa
q̄ fidelib⁹ sūt debita ḡ zc̄. maior de se
patet z rōe z psuetudie approbat̄. mi-
nor oñdis Nā sarraceni occupāt terrā
sc̄tāz z qdā alia loca olim a xpianis iu-
ste possessa Itē de iure dīno oīa bōa tē-
poralia sūt iustorū ḡ iusti q̄cqd̄ occu-
pant iniuste occupāt. ḡ bona iustorū
sūt iustis debita. Sz lz iniustis illd̄ qd̄ est
eis debitū p̄quirere bellādo. ḡ lz iniu-
stos z ifideles si nolūt p̄uerti occidere.
Itē sic in corpore naturali lz et expe-
dit mēbrū putri dū absidē ne mēbra
seu partes sane corrūpāt. Ita in corpe
christi mystico quod ē gen⁹ humanuz
a christo redēptum. ergo rebelles et i-
fideles christianorū corruptores licet
occidere. et meritoriz est pro loco et
tempore. imo peccatū est dissimulare
nisi per accidēs impotentia v̄l damnū
aliud impediret. Itē licitū est per ti-
morem inducē caritatē q̄a timor ser-
uilis paratviā caritati secunduz aug⁹.
Sed quibusdā interfectis quibusdā ca-

ptiuntatis residui tuebūt z forsitā ex
timore concipient caritatem z ita cō-
uertentur ad fidem. Item homo
per peccatum peiorefficitur q̄ bestia
Sed propter bonum rei publice lz be-
stias interficere ergo et malos pecca-
tores. Exodi. vicesimosecundo. Ma-
leficos non pacienis viuere. Helias ho-
mies occidit David sanuel. xxxiii. q.
iiii. Si ea. Et. q. vi. Scismatica. Ad
rationes in oppositum Auctoritas in-
telligitur de morte pene eterne quaz
deus non vult peccatori absolute. Sed
tantum sub conditione si non penite-
at. Et ista stat̄ simul. nolo sorte suspen-
di et tamen volo sortem suspendi si ē
latro Eodē modo qui infideles ex-
pugnant non debent eorum mortē p̄-
se z principaliter z directe intendere.
sed per accidēs secundario et indire-
cte quia principaliter debent velle eo-
rum conuersionem ad fidem. et secū-
dario eorum mortem si velint in eorū
malicia perseuerare et sic se conforta-
bunt diuine voluntati Ad secundū
q̄ ecclia optat q̄ fiant iustiz ideo pro
eis orat. sed si nolint vult eorum mali-
ciam abbreviare per mortem Ad
tertiū. quid est accipere gladiuz expo-
nit Augustinus videlicet auctoritate
priuata sine superioris iudicio iuben-
te vel permittente Vnde dicit libro se-
cundo contra mamcheos. et positur in
canone. xxiii. q. iiii. Ille gladius. Ille
inquit gladius accipit qui nulla supe-
riori ac legitima potestate vel iuben-
te v̄l p̄cedēte in sāguine alicui⁹ armaf̄
Dicendum a principio argumenti cō-
cedendo q̄ deus ē ita misericors sicut
vnq̄ fuit. hoc est potens facere mīam
ita volēs si hoīes se vniformit̄ disponāt

Et q̄ increpauit petrū de extractōe gladii fuit pp̄t circūstatiā t̄p̄is sue passio- nis q̄a tūc nō fuit t̄p̄svēdi armis ⁊ gladio mat̄iali. Vñ sc̄m̄ petri reprobatū nō fuit pp̄t subst̄tiā facti. q̄ null⁹ possit gladio mat̄iali vt̄i iuste. s̄z pp̄t circūstatiā t̄p̄is. Ad quartū de dicto Arist. ad alexandrū. Noli sāguinē effūdere. debet sic intelligi Noli delectari ī effusione sāguis. sicut qdā puerse p̄plexio- nis et crudelitate assueti delectant̄ et fūdere sāguinē siue iuste siue iniuste. S̄z xp̄ian⁹ debet effūdere sāguinē dele- ctādo de fine quē itēdit ī effūdēdo. nō de ipsa occasiōe p̄ se. Ad q̄ntū de il- l'hs v̄bis d̄m̄ Deu. xxxii. Mea ēvltōz. Que auctoritas allegat̄ ad hebre. xii sub his v̄bis. Mihi vindictāz ego re- tribuā. Dicēdū q̄ de⁹ retribuit vidictā aliq̄n per seipsū. aliq̄n per sibi finiētes.

Ad sextū q̄n arguit̄ de malo xp̄ia- no quē nullomō lz occidere sicut alle- gat̄. negādū est. Patet in latroub⁹ p̄- ditorib⁹. hereticis et mltis aliis sicut tota die videm⁹. S̄z verū ē q̄ lz nō licz cuiq̄q̄ p̄sone. s̄z mltis legis et aucto- ritate p̄ncipis siue legis. Ad septi- mū q̄n arguit̄ q̄ tales nō possūt crede- re nisi de⁹ ex sua pietate et̄. p̄cedēdū est. S̄z de⁹ parat⁹ ē auferre velamē q̄n- cūq̄ volūt se disponere. Et iō ill' vela- mē erit in eorū ptate. Illo mō loquēdi quo dicim⁹ q̄ lz possūm⁹. qd̄ p̄ amicos possūm⁹. Et isto mō loquēdi q̄ dicim⁹ q̄n hēmus oculos clausos sole lucēte q̄ possūm⁹ videre q̄uis ad vidēdū solis lumē req̄rat̄ aptio oclorū. Ad octa- vū dicēdū q̄ si q̄ sint int̄ eos qui vellēt credere sicut argumētū allegat̄ siue vi- uant. siue moriātur de⁹ eos saluabit q̄ uis de deo fidē explicitā n̄ h̄nt nec ba- ptismū suū: nec sāguis. Cōsimilit̄ d̄r

de q̄busdā hoib⁹. vbiq̄q̄ trarūp̄morā- tibus q̄ bñ lege nature vñ de⁹ de sa- lute ip̄is p̄uidebit. ḡaz ifūdēt si nō p̄- buerit obicē gr̄e et in fine saluabit. q̄a de⁹ v̄tutē suā sacramētis nō alligauit Vñ cōcedo q̄ hō nūq̄ dānabit̄ adult⁹ atq̄v̄tis rōe. Quē error iuicibilis ex- cusat si in illū errorē incidit s̄i culpa⁹.

Ad nonū q̄ finis p̄ncipalis: itētus eorū est salus et cōuersio ad fidē. Sed finis secundari⁹ est extirpatio. Vñ si voluerit credē nō inficiēt̄. Sic finis p̄ncipalit̄ intēt⁹ medico: est sanare si possit pedē putridū. Et sc̄do itēdit si lz nō possit: pedē abscindē. Et q̄n d̄r q̄ n̄ sūt cogēdi ad fidē. Dicēdo pp̄rie loq̄n- do nō possūt cogi ad fidē: possūt tamē cogi desistere a blasphemis ⁊ aliis er- rorib⁹ possūt etiā cogi ad quasdā dis- positiones p̄nias fidei. Similit̄ cū bel- latorib⁹ debēt p̄dicatores assistere. vt ex vna pte alliciant̄. Et si assentire no- luerint feriāt̄. Quia dictū est respō- dēdo ad tertiū argumētū q̄ Petr⁹ gla- diū extraxit t̄p̄e passiōis xp̄i. dubiū es- se p̄t an ip̄e peccauerit lz faciendo. q̄ nō Quia ex amore xp̄i lz fecit Vnde Ihero. Petr⁹ fecit lz eodē mētis ardo- re quo zc̄. Raban⁹ etiā in hoc sc̄o com- parat eū phinees. Sciebat ei q̄ Phine- es puniēdo sacrilegos mercedē iusti- cie et sacerdotii perhēnis acceperat. Sed ad oppositū est q̄ d̄ns eū s̄np factō increpauit. ergo peccauit. Et preterea nec iudex fuit nec a iudice auctori- tem habuit. ergo puniēdo licz p̄ctōrē- errauit. Dicēdū est q̄ peccauit excusa- tur tamē in parte propter zelū quo fe- cit. Sicut Moyses qui egyptiū occidit Exodi. ii. Iste enī zelauit pro d̄no suo Moyses p̄ fratre suo. Etideo si Moy- ses p̄pter zelū quē habuit ad fratrem est

excusabilis aliq̄ mō de hōicidīo egyptū sine autoritate legis cōmissio multo forti⁹. Petrus q̄ duct⁹ zelo dñi sui quē sciebat eē deū excusād⁹ est Vnde aug⁹. xxii. p̄tra faustū de moyse ⁊ petro in hoc casu loquēs ait. Vterq̄ nō detestabili immitate et nō emēdabili aīositate iusticie regulā excessit vterq̄ enī odio iprobitatis aliene: sed ille fraterno. ille dñico licz adhuc carnali amore peccauit. Hec ang. Ad p̄mū dī cēdū q̄ amor ille fuit carnalis. ⁊ ideo petrū non excusauit. Eodē enī amore mot⁹ diffināsit x̄p̄o alias: ne pateretur p̄p̄t q̄ dñs eū icrepādo sathā appellauit. Mathei. xvi. Ad sc̄d̄s de dicto Rabani nō filis fuit phinees zelo discreto petr⁹ zelo ipetuofo maxie ī p̄ntia magistri sine cui⁹ iperio nihil debebat fecisse. Sūlter phinees fuit sacerdos ad quē ptinebat p̄mitio pctōrū in veteri lege. Et sūlter Mathatias q̄ trucidauit ydolatrā sup̄ arā. p̄mī Macha. ii.

Sz p̄tra adhuc iexcusationē petri arguit q̄ x̄p̄s p̄ceperat ante: q̄ q̄ nō haberet gladiuz vendēdo tunicā emeret gladiū Et r̄derūt q̄ duos haberēt in prōptu Et dicit x̄p̄s q̄ suffecit Ad istā r̄ndet Aug. xii. p̄tra Faustū. Vtiq̄ domin⁹ iusserat vt ferrū discip̄i ei⁹ ferret. Sz nō iusserat vt ferirēt q̄ nec ad hoc ferre p̄cepit: nec erāt q̄ gladiis vti potuissēt nec vsq̄ tūc de emēdis gladiis p̄ceptū de disset q̄ fm Luca iussit h̄ post cenā q̄n̄ iā oportune enū nō possent. Sz voluit p̄ illā v̄bū oñdere q̄ t̄ps sue passiōis iminebat. vbi gladios fuisse necessitas si se defendere voluisset sicut noluit. Ad l̄rāz dīcī pōt q̄ q̄dā de discip̄is q̄ magis aīosi fuerūt sicut petr⁹: cū frequēt̄ audissēt q̄ tradēdus erat in man⁹ pctōr̄. de gladiis sibi p-

uiderūt vt si forte op⁹ eēt mḡr̄z suū de fēderēt. mō x̄p̄s h̄ noluit. et iō petrus gladio p̄tens: peccauit. q̄a volūtātē dñi sui nō inq̄siuit. et iō lz excuset ali quo mō. videlz inquatū fecit hoc p̄p̄t zelū magni amoris quē hēbat ad magistrū suū dñs n̄z iesū x̄p̄s t̄n̄ nō excusaf̄ a toto. imo fm doctores ip̄e peccauit. Et sicut docet aug. libro p̄allegato Istā fuit signū p̄bitatis future in petro et magni ei⁹ zeli p̄ccā. lz zel⁹ fuerit idiscret⁹. Sz si p̄ excusatōe bti petri adhuc replicaref. Q̄ d̄ licētā postulant dicēs dñe. Si p̄tinim⁹ ī gladio Lu. xxii. Dicaf̄ q̄ p̄p̄t zeli ipetuositate nō expectat licētā. Nā nō sp̄ sufficit petita nō obtēta licētā. LE. LXVII.

f Icz nos nati cōiūuo desinim⁹ esse. et vtutis qdē nullū signū valim⁹ oñdere. In malignitate aut̄ nostra cōsūpti sum⁹. Posita reprobatione terrene felicitat̄ p̄ exēpla. Hic ponit̄ adoptatio p̄ v̄ba plana. Dicēt enī mali contēplātes vitā suā trāfactā sine fructu sicut vmbra que euanesct. sicut nūc⁹ q̄ p̄cessit. sicut nauis trāsfretis. ⁊ sicut auis trāsuolās. ⁊ sicut sagitta aerē penetrās. Si c̄ nos nati p̄tinuo desinim⁹ eē. A Hō enī nat⁹ statī cū incipit viuē etiā iōpit mori. cui⁹ viuē ē a vita trāfrire. Vñ Aug. xiii. de. ci. dei ca. ix. Ex quo q̄sq̄ in isto corpe morturus eē cepit: sp̄ i eo agit vt mors veniat. Hoc enī agit ei⁹ mutabilitas toto t̄pe vite hui⁹ si t̄n̄ vita dicēda ē vt vēia tur in mortē. Nēo q̄ppe ē q̄n̄ ei⁹ mors post anū sit. p̄pingor q̄ ei an̄ anū fuit ⁊ cras q̄ hodie. ⁊ hodie q̄ heri. Et paulo post q̄ nūc: nūc q̄ paulo an̄ Q̄m̄ q̄cqd̄ cras de t̄p̄e viuūt. h̄ de ip̄o sp̄acio vīēdi demit̄ ⁊ etiā quidē fit m̄j⁹ minus q̄ qd̄ relātvtz oīno nihil aliā sit t̄ps vite

huius q̄ carnis ad mortē. Vñ seue. ep̄. lix. fm̄ librū nr̄. Quotidie morimur q̄tūdie ei demit̄ aliq̄ psviter tūc quoq̄ cū crescim⁹ vita decrescit. Infātiā amissimus. deinde puericiā: deinde adole scētiā vsq̄ ad senii. Quicqd̄ trāsīt t̄p̄is perit̄ hūc ip̄z quē agim⁹ diē cū morte diuidim⁹. Nō solū at̄ fatebūt̄ se fuisse dū vixerēt moriētes cōtinue naturalit̄ s̄z et delinquētes moralit̄. Vñ subdit̄. Et v̄tutis qd̄ nullū signū valim⁹ oñ dere: stāte videlz malicia quā amaurimus. Sicut dicit̄ de ligato q̄ nō potest abulare. et tamē si soluat̄ potēs est ad abulādū. Eodē mō p̄tōr dū ligat̄ p̄tō ad op⁹ v̄tutis nō valet. s̄z illa iualitudo eū nō excusat̄ q̄ ipse est sibi ipsi causa talis illiāte ipotētē vt dicit̄ Anselm⁹ li. p̄. Cur de⁹ hō. c. xxiii. Et iōcludūt̄ febilē cōclusionē. In malignitate nr̄a p̄sūpti sum⁹. Ecōuerso ē de iustis in q̄ bus etiā si peccēt z s̄iāt maligni: ip̄a tñ malignitas in eis cōsumit̄ per p̄niaz z miaz dinā. Treno. iiii. a Mīa domini q̄ nō sum⁹ cōsūpti. Virtutis qui dē nullū signū valim⁹ ostēdē. Nota q̄ sūt tria signa virtutis in opatiōe hūana. Si enī hō opat̄ facilit̄ delectat̄ et p̄seuerat̄. Primo cū sit virt⁹ circa difficile opari tamē facilit̄ circa difficile signū euident̄ est magne v̄tutis. Scāz signū ē delectabilē opari nō cū murmure: nō cū excusatiōe. nō cū tedio. Vnde Aris. ii. ethi. dicit̄ q̄ signū habētis habitū est supueniēs delectatio. Et iō de sc̄is dicit̄ in ps̄. q̄ ibūt de v̄tute in v̄tute delectabilē. Tertiū signū est operari bona p̄seuerat̄. Vñ de Caleph dicitur Eccl. xlvi. Vsq̄ ad senectutē p̄māsīt illi virt⁹: z de aposto lis actū. iiii. Virtute magna reddebant apostoli testimonii domini no-

stri iesu xpi. Ista sūt vera tria signa v̄tutis que nullus malis pōt ostēdere. Sed sūt quedā falsa signa v̄tutis que mali possūt. Est enī honor signū v̄tutis scdm̄ Aris. iiii. ethicoꝝ. Vñ q̄ honorat̄ aliū signū facit̄ eū esse virtuosū. Sed certe istud signū est falsū: q̄a frequēter honorat̄ur qui parū valent. Si militer dignitates et dominū t̄pale z plationes et officia signa sūt v̄tutis. Sed frequēter fallūt in ps̄. Posūt in egypto signa sua. Egypt⁹ interpretat̄ tenebra et in tenebrosis ponunt̄ frequēter illa signa. Nota q̄ delectabilē et v̄tuose debem⁹ insistere opib⁹ v̄tutis. Vnde glo. sup̄ illud ps̄. In custodia illis retributio m̄ta. Nō tñ p̄ eis ī futuro reddet̄ p̄mū: s̄z hic ī eoz custodia magnū est gaudiū. Cui⁹ gaudiū ratio est talis. Virtus consistit in medio. Sicut dicit̄. ii. ethicoꝝ. Et natura semper delectat̄ de mediis sicut per extrema corrumpit̄. Visus delectat in viridi qui est medi⁹ color inter albū et nigrū. Tactus in tepido qui ab excessiue calido z frigido corrūpitur. Similiter naturalit̄ mulier gaudet cū peperit filiū. Si bufonē siue mōstrum aliquod peperisset mirabilē tristaret̄ q̄a foret cōtra naturā. Sic et aīa rationalis quādo p̄fert opus viciōsum siue peccatū: valde debet trīstari q̄a contra naturā ratiōis quasi mōstrū est: s̄z quādo v̄tuosū opus p̄fert cū difficultate z labore maxime gaudere debet. Ioh. xvi. Mulier cum parit trifaciā habet q̄a venit hora ei⁹: cū aut̄ peperit filiū nō meminit p̄surre ei⁹ p̄pter gaudiū. Gaudiū aut̄ v̄tutis quadruplicit̄ gaudiū mūdi excedit. Cōtinuitate puritate: dignitate et salubritate. Cōtinuitate quia puer. xv. Secura mēs q̄si iuge

cōiuniū. Hō carnalis nō sp sedz ad mē
sā corporalē. sed hō vtuos⁹ sp ē i mēsa
delectatōis suē. Phil. iiii. Gaudete in
dño itery dico gaudete. Et p oppōit⁹
Iob. xx. Gaudium ypocrite ad instar
puncti. Secundo precellit puritate
Dulcedo felicitat mūdane mixta est
muls amaritudinib⁹ z hoc facit deus
sicut nutrix amary poit circa mamil-
lā qñ vult puerz ab lactare. Aug⁹. viii.
cōfession. c. ii. Tu sēp aderas miseri-
cordiē seruēs z amarissimis p̄fusione
b⁹ aspergēs oēs illicitas iocunditates
meas. Itavt q̄rerem sine offēsiōe iocū-
dāri z vbi hoc possē nō inveni. Nūqd
pp̄t te dñe q̄ frugis laborē i p̄cepto et
p̄cūv̄t sanes et occidiv̄t inoveamur
abs te. Idē. vi. li. in fie. Ve aīe anda-
ci que sperant se meli⁹ habere si a te
recesserit. Versa et reversa in dorsus
et ivētrē in latera. dura sūt hec oīa tu
solus requies Tertio in dignitate p̄-
cellit qā nō dāt nisi factis et dei aīcis
Temporalia et naturalia dāt bonis z
malis z frēquēt habūdāt⁹ malis. Vñ
aug. i. de ci. dei. c. iii. Istā tpalia bōa et
malavolunt de bōis z malis eē cōmu-
niavt nec bōa cupidid⁹ apētā. q̄ mali q̄
q̄ habere cernūt. nec malā turp̄t em̄
tēt q̄b⁹ z boni plurimūq̄ afficiūt. Vñ
patet q̄ gaudiū dev̄tute precellit dig-
nitate. Itery p̄z illā qā gaudiū v̄tutis ē
in illis de qb⁹ dignū ē gaudere sicut di-
cit glō. sup illud. ad gala. v. Fruct⁹ sp̄s
est caritas gaudiū. Et p oppōit⁹ pro-
uer. iiii. Stultoz exultatio ignominia.
puer. ii. Lētāf cū male fecerit z exul-
tant in reb⁹ pessimis. Vñ aug. Quid
est mūdi gaudiū b̄remiter dico. Secū-
li leticia ē impūita negtia. s. luxuriari
in spectaculis. ebrietate ingurgitari.
turpitudine fetere. et nichil male pa-

ti. Hoc gaudiū peius ē dolore. Peius
enim ē gaudere de siquitate q̄ dolere
de corruptione. Quarto gaudiū v̄-
tutis precellit gaudiū mundi in salu-
britate facit enim mūdū contēnere et
de diabolo triūphare. Vnde in vitas
patrū dixit anthonius. Vnica ratō vī-
cēdi iūmicū est leticia sp̄ialis. Vnde
sicut dicitur. Eccl. xxx. Iocūditas cor-
dis hec ē vita hoīs et thesaur⁹ sine de-
fectiōe sanctitatis. Vñ i libro de sp̄i-
tu et aīa. Virtus sic describitur Vir-
tus est habit⁹ mēd bene iustitute ad mo-
dū regni qd bñ ē iustituti si recte i eo
cōsulatur. recte in eo precipiā. et rec-
te obediatur Isto mō mēs bene iustit-
tuta est cum ratio recte consulit. volū-
tas recte precipat et sensus recte obedi-
ūt Et sine isto regimine p̄nerliter
nēus regitur. Et assimilat⁹ r̄gno. Ro-
boam. iiii. Re. xii. quī relicto cōsilio se-
nū: iuveni b⁹ acquirūt. Vbi enim virtus
non est qd seruire debuit: impat. et qd
dñari deberet mīstrat: et iō regnū sub
eo diuisū ē. Seneca epla. lxxx. Gaudiū
virtutis velud fons in domo propria
nascēs. Et in alia quadā epla. Ex istas
me detrahete tibi multas voluptates
qui fortuna submoueo qui spe dulci-
fima oblectamenta ceseo demittenda.
imo contra nolo vñq̄ tibi deesse leti-
cia Volo illam tibi domi nasci. Nasci-
tur enim aliqñ sine te ipso si nūpse iu-
dicas eum animum qui ridet animus
debet esse alacer et fidens et prudens
et super omnia erectus. Eccl. xxx. Nō
est oblectamētū super cordis gaudinz
B Vnde virtus facit quasi duplicē
paradisum. terrestrem videlicet et ce-
lestē in corde hoīs. Eccl. xl. Gratia dei
sicut paradisus in benedictionib⁹. As-
simulatur enī mēs v̄tuosi paradiso ter

reftri i eb⁹ amētatē fecūditatēz securi
tate. Duo p̄ma faciūt ibi q̄tuor v̄tutes
velut q̄tuor flūia paradisi mētē irrigātēs
Vñ glo. gre. s̄r illd̄ ge. ii. Flūiū⁹ eg. d̄ e
lo. vol. pa. ad irri. pa. Quatuor flūia
paradisi irrigāt. s. dū his q̄tuor v̄tuti
b⁹ cor ifūdi⁹ ab oīz carnaliū desiderio
rū estū t̄paf. Altitudo facit securitatē
Dicit ei strab⁹ s̄r illd̄ gn. ii. Plātauerat
aūt do. deis paradisi volup. q̄ paradisi
sus attingit ad lunare circūlū. Et sene-
ca dicit q̄ talis ē sapiētis aī⁹ q̄lis mūd⁹
s̄r lunā. Scđo. notādū q̄ paradiso cele-
sti mēs v̄tuosa i q̄tuor assimilaf Est ei
celū loc⁹ dīne habitatōis: loc⁹ gn̄alis il-
lumiatiōis: locus ordīate dilectionis
et locus gaudiū et exultatōis. sic men-
v̄tutibus adornata ē dei habitatō. vñ
ihero. nihil getū⁹ nihil puri⁹ ca mente
debz eē q̄ in dei hitaculū preparāda ē.
quoniam non templa fulgeutia nō gē-
mis altaria d̄sticta delectāt: s̄z aīa or-
nata v̄tutib⁹. Per picturā in domo po-
test discerni dom⁹ officii. aliē ei depi-
git tabna: aliter capella. In capella de
pingūt gesta sctōz. In tabna gesta fa-
tuorū. Ita moralit̄ q̄ mētē hoīs possit
videre q̄n ē ornata v̄tutib⁹ diceret eā
capellā vel tēplū filii dei. p̄. Corin. iii.
Nesciā q̄ tēplū dei sit et spūscūctūs ha-
bitat in vobis. Ex quo arguit ap̄tus sic
Si quis autē tēplū dei violauerit disp-
det illū deus. Templū autē dei factūz
est qd̄ estis vos. q̄n enī mēs hūana spo-
lia v̄tutib⁹ et viciis deturpatur. tunc
fit tabna dēoniorū. i. ad cori. x. Nolo
vos esse socios demoniorum. In hoc
ergo loco mētē s̄z hūanalibē in habi-
tat dē⁹ s̄m Bern. ga ē celū suūz qd̄ nō
sicut ceteris dixit tātū vt fieret s̄z pug-
nauit vt acgreret. occubuit vt redimēt
Solēt ei hoies maneria ab eis edifica-

ta et perditā: et iterū acquisita multūz
diligere Scđo mēs virtuosa est loc⁹
generalis illumiatiōis. Vñ tota lux
cognitiōis hūane a mētē deriuatur. vñ
Bern. sicut t̄ra sū celo obscura est z o-
paca: ita corp⁹ sine mētē. Lux autē sa-
pie nō introibit in malimolā aīaz. sed
tantū in virtuosā Tertio ē locus or-
dinate dilectionis. ita aīa v̄tuosa. Au-
gustin⁹ de ci. dei li. iii. Vera diffinitō
v̄tutis ē q̄ virtus ē ordo amorū. Quar-
to celū ē locus gaudiū et exultatōis. Et
certe nullibi est gaudiū nisi vbi est v̄t⁹
Math. v. Gaudete et exultate ecce ei
merces vestra multa est in celis. Vñ
de seneca epistola. lxxx. Vñ hoīs bo-
nū ipsa v̄t⁹ ē que inter prospā fortunā
z aduersa supba icedit cū magno v̄tri-
usq̄ p̄tēp tu. Virt⁹ rector ē ducēq̄ cōsi-
derat sed sine magistro vicia discunt.
Vñ idez de naturalib⁹ q̄stionib⁹ libro
vi. Difficillis inuictu est virtus ducēq̄
rektorēq̄ p̄siderat s̄z sū mgr̄o vicia di-
scunt Hec sene. Et tñ advicia tot⁹ mūd⁹
nos docet ad v̄tutes pauci et certe ma-
gis veteres q̄ moderni. vñ de si ad vitā
antiquorū respiciū⁹ multos virtutum
doctores habem⁹. Grego. i mo. libro.
i. capitulo vii. Ad oñdēdā inocētiā veit
abel Ad docēdā mūdiciā veit enoch
Ad insinuādā lōgamunitatē speiz opif
veit noe. Ad maifestādā obediētīā ve-
nit abrahā Ad demonstrādā vite piū-
galis castimontā veit ysaac. Ad insi-
nuādā laboris toleratiā veit iacob Ad
repēdēdā p̄ malo bōe retributōis gra-
tiā veit ioseph. Ad oñdēdā mansue-
tudiū veit moyses. Ad insinuan-
dam contra aduersa fiduciam veit io-
sue. Ad oñdēdā int̄ flagellapatīaz ve-
nit iob. Sed ad omniū morū regulam
ostendēdā veit filius dei hō xps ies⁹.

LECTIO LXVIII

talia dixerūt in inferno hi qui peccauerunt. qm̄ spes impij tāq̄ lanugo ē q̄ a vento tollit̄: ⁊ tāq̄ spuma graci que a procella dispergit̄ et tāq̄ fū⁹ qui a vento diffu⁹ ē ⁊ tāq̄ mēoria hospiti⁹ vni⁹ diei p̄tereūtis. P⁹ q̄ spiritus sanctus recitauit reprobōrū cōfessionē quā de semetip̄is cōfusibilit̄ faciet tā in iudicio ḡnali q̄ deinceps in pena infernali in perpetuum. Hic ponit finē et eiusdē snie cōfirmatōez. Et circa hoc duo facit. quia primo ponit dictōrū recapitulatiōē. 2° eorū cōfirmatiōē. Secūda pars ibi. Quoniam spes impij. Dicit ergo primo sic. Talia dixerūt in inferno. Talia videlicet exp̄s sua hūane fragilitatis cōdenatiua p̄phane peruersitatis exemplatiua vel exterminatiua mūdane felicitatis. dixerūt in inferno. et ideo frustra quia in inferno nulla est redēptio. quia si talia cū p̄nia cōfessi fuissent in vita. fuisset eis cōfessio fructuosa. Talia ergo dixerunt in inferno hi qui peccauerūt idest in peccato finaliter sine penitentia decesserunt. Et hec dicta eorū sunt vera. Vnde posita recapitulatiōe ponit consequēt̄ dictōrū eorūdem confirmationem et specialit̄ q̄tuz ad vñū articulū videlicet de spe presentis felicitatis quā mali habent dū viuūt. Huius autem spei vanitatē ostendit sp̄s sanctus per quatuor exempla. **A** Comparat autem spem siue prosperitatem impiorum qui reputāt se felices p̄ voluptates et diuitias sine cultu dei et bonis morib⁹ quatuor reb⁹ mltū trāsitoris et parui valoris videlicet flori deficcato super herbas spume cōgregate sup aquas. fumo ignis. et memorie hospitis. Dicit ḡ sic Talia dixē

rūt in inferno: hi q̄ peccauerūt et verū dixerūt. qm̄ spes impij. i. p̄speritas in qua sperauit ē tāq̄ lanugo q̄ a vento tollit̄. Lanugo in p̄posito d̄r̄ illud qd̄ stat sup capita q̄rūdā herbarū flore deficcato et habet similitudiez aliquo modo ad lanā. et ideo vocat̄ lanugo. Ista lanugo qm̄ est sicca statim a modicō vento tollit̄ et reliq̄ extremitatē herbe q̄ si caput rasum. sicut p̄s sup florē marcidū et deficcātū herbe q̄ vocatur dens leonis. s̄ caput cardiorū similit̄ iuenitur lanugo resvana ⁊ valde trāsitoria. Lanugo etiā fecūdū p̄piā dicit̄ p̄ma capillatio barbe. sed sic nō accipit̄ hic.

Secūdo spes impij ē tāq̄ spūa gratialis que a procella dispergit̄. Spuma s̄m Britouem dicitur a spuo spuis. q̄a spuitur idest proicitur. Est enim sordēs vndarum. Vñ mustū et ea que coquuntur spuma purgantur. Et similit̄ ex collisione aquarū admicē ḡnatur spūa stans in superficie aque. Procella ē repēt̄ v̄t̄ seu impet̄ v̄t̄ v̄l maris fluctus vel tēpestas pluuię. Māni festū ē aut̄ q̄ spuma cōgregata in superficie aq̄ facillit̄ dispergit̄ a p̄cella. Tercio spes impij est similis suo q̄ statim a vento diffūd̄tur. P̄. um⁹ q̄to alci⁹ ascendit tanto magis deficit et q̄to magis diffūd̄it et dilatat̄ tāto citi⁹ dissipatur ī p̄s. Deficiēt̄es tāq̄ fū⁹ deficiēt. Quarto spes impij. i. p̄speritas seculi in q̄ sperat impius. est tāq̄ memoria hospiti⁹ vni⁹ diei p̄tereūt̄. Hospes qui tantū vna die maēt̄ ī domo ⁊ statim recedit cito tradit̄ obliuioi ap̄ illos q̄ illū receperūt ⁊ p̄tinuo novos recipiūt. Mān d̄r̄ hospitor q̄ cōtinue novos hoīes recepat et receptos eittit a domo. Ec defastes. i. Ḡnātō p̄terit: ḡnātō aduenit t̄ra aut̄ in eñū stat. Tal̄ hospitor

mlta facit. Primovsū dom⁹ ⁊ vtēfiliū suorū cōcedit hospiti⁹. sed nō dominiū. Scđo idē successiue vēdit diuersis. Mundat eni camerā ⁊ demudat vt ho spes emat paleas. ⁊ cū recesserit camerā iterato demudat vt easdē paleas ali us de nouo emat. Tertio nō permittit hospitātū meliora emere extra ho spiciū suū. Vñ licet sit meliusvni nū meliores auene et melior panis i hospicio viciū q̄ ibi. nō licet hospita to illa cōparare. sed p̄ q̄ hospiciū suū acciperit q̄qd necessariū ē ab hospite suo emit. Quarto hospitor pulcherrimū vltū facit et obediēt p̄ oia deseruit. sed in fine strictissimū computum exigit. Quinto hospitem recedētē et nō reuersurū p̄petue tradit obliuioni. Ista quq̄ facit mundus hoī Vñ eni rerū mundanarū cōcedit hoī nō dominiū. Vñ nichil secum permittit asportare. sed cū illis cū gb⁹ intrauit cū illis exhibt. Eccl̄. v. Sicut egressus ē mid⁹ de vtero matris sue sic reuertet et nihil affert secū de labore suo Miserabilis prorsus ifirmitas quōveit sic reuertet. i. Th̄. vi. Nichil intulimus in hunc mūdum hand dubiū quia nec auferre possumus. Secūdo idē successiue vēdit diuersis. Sic mund⁹ eandem dignitatem idē officiū : idē maneriū successiue vēdit diuersis. Tertio nō permittit hoīem gaudiū celi emē nec delicias eṡ mūdū existētes licet sint meliores q̄ ipse habeat Nō eni vult lex mūdi q̄ homo largiatur elemosinas : sed qd expēdat pot⁹ circa delicias ⁊ pōpas. Vñ gre. xlii. mora. ca. xlii. Desideriū celestiu nesciūt. q̄ cor in terrenis voluptatibus defigūt. Quarto facit hoī quem in tēdit decipe. Ioptimū vltū. sicut xpo fe

cit iudas qm̄ eū pdidit. Vñ aug. i ep̄. ad dyoscorū ⁊ ē epla. lxviii. Mūdus ille picosior ē blād⁹ q̄ niolest⁹ ⁊ magis caud⁹ ē: cū se allicit diligi q̄ cū se ammonet cogitq̄ cōtēni. Seruūt ḡ hoī ad vntū: dat sanitatē: dīnas: et amicitias Sed in fine strictissimū cōputū exigit de expensis. Vñ aug. i cōfessionū. Cuius rei gratia militat⁹ maior ne potit esse spes vestra in mūdo q̄ vt aīcū mūdi sitis? Et tibi quid nisi vas fragile ple nū periculis: et per quod picula pneif ad maius periculū: pereāt hec oīa. ⁊ dimittam⁹ hec vana ⁊ inuana et conferra m⁹ nos ad solā inquisitionem earum que finem nō habent. Vita hec misera est mors incerta. subito subripit. et post hec negligētie supplicia luēda sūt

Quinto hospitem recedētē perpetue obliuioni tradit. Eccl̄. v. Malicia hore obliuionē faciet luxurie maxime et in fine hoīs demudatio operū illi⁹. et Sap. ii. Nomē nr̄z obliuionez accipiet per tēp⁹ ⁊ nō hēbit mēoriaz opū nr̄oz a Dubitatō h̄al Vtrū dānati i inferno agāt p̄niaz deo qd peccauerūt. q̄ nō q̄a fm̄ aug⁹. de fide ad pet̄. c. xxvi. Et allegat mgr̄. iiii. sūarū da. l. c. i. Sicut illi q̄ cū christo regnabūt nullas i se malevolūtāt reliq̄as habebūt. ita illi q̄ erūt in supplicio ignis et m cū diabolo ⁊ āgel̄ ei⁹ deputati nullā hēbūt vltērius s̄quē. ergo bōaz vltēri⁹ nō poterūt habere volūtatem. sed penitētia de peccatis est bonavoluntas ḡ non agent penitentiam de peccatis p̄ Bern. sup ca. f. viii. dicit q̄ damnatus semp vult iniquitatē quā fecit. Ergo nunq̄ penitebit. p̄ Dañ. Quod est homib⁹ mors est angelis casus. ergo sicut angeli p̄ casū non habent volūtātē inuertibilem a malo cui adhe-

ferūt. Ita hoies post mortē. pp̄. Si-
cut gratiā idinat bonos ad bonū. Sic
pctm̄ idinabit malos ad malū. Sz sc̄i
per gratiā sic idinabūt ad bonū : q̄
semp placebit eis bñ fecisse. Ergo
malis semper placebit peccasse pp̄.
magis mala erit volūtas dānatorū in
iferno q̄ pctōꝝ in mūdo. Sz aliq̄ pctō
res sūt ita execrativē idurati p malū
habitū peccādi: q̄ nō possūt penitere.
Sicut sūt heretici ⁊ illi qui letant̄ cum
malefecerit exultāt in reb⁹ pessimis
puer. ii. Ergo a multo fortiori dānati
nō poterūt penitere. Ad opposituz
est bt̄us aug. de si. ad pe. ca. xxvi. Vbi
dicit q̄ tm̄ in vita ista est pnia fructuo-
sa. Malus ū in futuro hēbebit pniā
de malis suis. Sed idulgētā nō hēbit
pp̄ in capitulo isto dicit̄ q̄ ip̄i dicēt
intra se pniāz agētes. Hi sūt quos ali-
quādo habuim⁹. Itē Aris. ix ethi. pe-
nitūdine replētur pravi mox enī tri-
stantur de his de qb⁹ pri⁹ delectati sūt
Ergo dānati cū sint maxie pravi ma-
xime penitebūt Ad questionē dicē-
dū q̄ penitere de pctō est duplex. Per
se vel p accidēs. Per se penitet de pec-
cato qui detestat̄ pctm̄ inq̄tū est pctm̄
Vel inq̄tū est dei offēsiuū. Per acci-
dēs ū penitet q̄s rōe alicui⁹ anexi pctō
videlz pene sequētis peccatū. Primo
modo mali nō agēt pniāz. scdo modo
agēt. Vñ vellēt se nō peccasse. Prop̄
dolorē quē sustinēt: nō prop̄ iusticiāz
q̄ amiserūt. Ad p̄mū dicēdū q̄ vel-
le nō peccasse amore iusticie est bonū
nō autē velle se nō peccasse propter so-
lam penam euitandā. Ad secundū
Bernhardi verū est q̄ per se loquēdo
nolūt se peccasse penitent tamen per
accidens. Ad tertiū de Dam̄. dicē-
dum q̄ nō erit eis auersio volūtat̄ a

pctō cōmissio propter pctm̄: sed a pena
erit auersio volūtat̄ eorū. Ad quar-
tū dicendū q̄ sc̄is semp placebit se bñ
fecisse q̄a nihil erit adiūctū quare de-
beret eis displicere. Sed malis erit pe-
na adiūcta ppter quā p accidēs dolere
poterūt de pctō. Ad q̄ntū dicendū
q̄ non sūt aliq̄ ita mali quin possūt in
p̄nti ad pniāz deducivt doleāt de pec-
cato. per accidēs: si puniant̄ graui pena
Licet nō possūt deduci ad hoc pervio-
lētā q̄ peniteāt vtuose. hec est cōis se-
tentia in hac lectione. **LE. LXIX**
i Vsti autē impetivt viuetz apd
dñm est merces eorū et cogita-
tio eorū apud altissimū. Postq̄ deda-
ratū est qliter reprobi se hēbūt in pe-
na: hic ostēdit̄ qualit̄ iusti se hēbūt in
glā. Et circa hoc duo fiūt: q̄a p̄mo de-
scribit sp̄s sc̄s sc̄oꝝ retributionē. se-
cundo redit ad describēdū malorū pu-
nitōnē. Scda ps ibi Et accipiet Cir-
ca p̄mū duo facit. Nā p̄mo oñdit q̄ta
in p̄nti habēt securitatē. scdo q̄ta in fu-
turo recipiēt felicitatē. Scda ps ibi Iō
accipiet regnū. q̄tum ad p̄mū dicit sic
Iustu at̄c. Viuet in quā vita gl̄e q̄ p̄s
vixerunt vita nature gratie q̄ p̄sistit in
nuda visione. Iob. vii. Hec est vita eē-
na vt cōgnoscat̄ te soluz vcr̄ deum et
quē misisti iesum xp̄s Vmet̄ ḡ sc̄i im-
ppetuum: nec mirum Dicit ei. Cōmē-
tator sup libro devita et morte. q̄ en-
tia in quibus dominatur mixtio ig-
nis et aque sunt longioris existentie.
In iusto autē est mixtio ignis carita-
tis et aque patientie in tribulatione.
Et ideo non est mirum si sint magne
permanentie. Et apud dominum est
merces eorū. Qui seruit fideli domi-
no certus est de fidel̄ mercede. Qui
autem infideli frequenter decipitur.

Sed deus est iustissim⁹ dñs. In ps. Iustus dominus in omnib⁹ operibus suis. Quia iust⁹ dñs et iusticias dilexit. Et iō unicuiq⁹ iusto dicit de illd. Gn. xv. Ego ptecor tu⁹ sū. et merces tua mecum magna nimis. De hac mercede dicit aug⁹ de v⁹ bis dñi loquēs deo Domine inq⁹ pmisisti mihi oīa bona si amem te. da te solum et sufficit mihi Per oppositū mali domini defraudat seruos suos seruientes de mercede cōdigna et hoc est graue pctā. A Quatuor enī grā pctōy in scriptura inueni⁹ que dicūt clamare ad dñs providentiar. videlz oppressio pauperū. clādestinū homicidiū. flagitiū sodomiticū et fraudatio operariorum a mercede De pauperū oppressione et precipue pupillorū et viduarū quō clamant ad dominū declaratur. Exo. iii. vbi dicit⁹ q̄ ascendit clamor filiorum israel ab operib⁹ ad dñm. Sed inter omnes oppresiones clamantes ad dñs vidēt maxime clamare oppresiones et extorte actiones facte cōtraviduās ⁊ pupillos. q̄ sunt persone indigētes auxilio. Vnde signāt dicit⁹. Exodi. xxii. Vidue et pupillo nō nocebis. si leseris eos vociferabūtur ad me et ego exaudia clāorem eorū Sedo clamat ad deū clādestinū hoīcidiū. Vnde gn. iiii. Cū cayn occidisset frēm suum Abel dicit ad eum deus. Quid fecisti? Ecce vox sanguis fratris tui abel clamat ad me de terra Tertio clamat vicinū contra naturā. Gn. xviii. Clamor sodomorū et gomorreorū multiplicatus ē et peccatū eorum aggravatū ē nimis. De li. aug. iiii. cōfes. c. viii. Flagitia que sunt contra naturā vbiq⁹ et semper detestāda atq⁹ puniēda sūt qualia sodomitarum fuerunt. que si oēs gētes facerēt:

eodē criminis reatu divina lege tenerēt q̄ nec sic fecit hoīes vt se illo vterent modo. Violatur quippe ipā societas q̄ cū deo nobis esse debet cū eadē natura cui⁹ ille auctor ē. libidinis pueritate polluitur Quarto clamat ad deum pro vindicta defraudatio seruētium siue famulorū. Vñ thobias docuit filiū suū. Thob. iiii. Quicūq⁹ aliquid tibi opat⁹ fuerit statim mercedē ei restituere et merces mercenarij oīo apud te nō maneat. Q̄ d multi iusti faciūt dominū. qui mercedē debitā ⁊ certo tēpe non persoluit. qui famulos suos furari cōpellūt q̄ nūq⁹ erit famul⁹ fidelis dño quē infidelē experitur in retribuēdo. De isto clāore dī Ia. v. Ecce merces operariorū vestrorū ⁊ messuerunt segetes vras q̄ fraudata ē a vobis clamat et clamor eorū in aures dñi sabaoth itro iuit. Non sic se habet de⁹ ad hominem sibi seruiētē s̄ mercedē sp̄paratā. Eccl. xi. Benedictio dei ī mercedē iusti festinat ⁊ in honore velocip̄cessus illi⁹ fructificat. Et apoc. vi. Ecce venio cito et merces mea mecum ē red dere vnicuiq⁹ s̄m opera sua. Est ḡ merces setōrū apud dominū et cognitio eorū apud altissimū q̄h diceret. Nichil peribit de labore iustorū nō factū: nō v̄bū imo nec cogitatio qn totū erit p̄fecte redditū. Sap. x. Reddit de iustis mercedē laborū suorū. Ex quo sumus seru et oparii cōducti p̄ mercede recipienda Iu x̄ illd Mat. xx. Sile ē r̄gnū celorū hoī p̄frātilias q̄ exiit p̄mo māe p̄dicē oparios ī vineā furā. Et infra Vo ca oparios ⁊ redde ill⁹ mercedē Nō de bē⁹ eē ociosi. vita ei p̄ns ē tēp⁹ opadi et Et vita futura est tempus festinandū ⁊ sabbatificandū. ⁊. regescēdi. vñ q̄ volunt nō h̄cē sabbatū. hēbūt ī futuro tps la q. iii.

boradi. In ps. Laborabit ieternū et vi
uet adhuc i sie a Notādū ē s3 me
dicos q̄ crisis sexta die cōtigēs regu
larit̄ ē ad malū. septia die ē ad bonū
creticātis Vñ galien⁹. li. suo de creti
cis dieb⁹ naturā septie diei regi eppa
rat sextevō assūmī labor tyrāno. Mora
liē p̄ infirmitatē labor p̄ntis vite intelli
git̄ i q̄ p̄ opa p̄nie laborare tenemur.
li. xiii. Sex dies sūt i qb⁹ oportet labo
rare et opari. de hac autē infirmitate
aliq̄ creticare pponūt. Sexto die i vita
p̄nti: et sūt illi q̄ ocio ⁊ quieti se dāt to
taliter i p̄nti. Sed certe crisis ista regu
larit̄ est mala. Nā q̄ huiusmōi opa pe
nitēte hic recitant. in futuro opa pe
ne etne p̄soluēt. Leuit. xxiii. Ois aīa
q̄ afflicta nō fuerit i die hac peribit de
pp̄lo suo. Et p̄ oppositū q̄ hic tribulan
tur i opib⁹ p̄nie ⁊ pro peccatis suis ve
xāt q̄i p̄ sex dies laborāt et in septio
vite sue req̄scūt. Exo. xxxi. Dies sep
tima sabbatū ē. i. reges scā dño. Et cer
te tūc ē p̄fecta crisis. q̄ tūc cessabit oīs
infirmitas tedū ⁊ tēptatōnū mūdi car
nis ⁊ diaboli. Io. iiii. Hora septia reli
qd̄ eū febris. ⁊ q̄ sic creticāt sani fiūt.
Est ergo sexta dies moraliter in creti
cādo q̄i tyrān⁹ s3 Galienū. q̄a illi q̄ de
licis ⁊ geti se dāt i hac vita carni se s̄b
iciūt cui⁹ fomitē vocat aug⁹ tyrānū. s3
dies septim⁹ ē rex sub q̄ spūs liber
tadonaf. In cui⁹ figurā d̄ Daū. iiii.
Rex veit die septio ad danielē et eripu
it eū de lacu leonū. Nos q̄ q̄ mercedē
sp̄am⁹ opib⁹ meritornis i vita p̄nti stu
deam⁹. Ad ro. iiii. Ei aut̄ q̄ opaf mer
ces imputat̄: nō s̄m grāz s3 s̄m debitū
Narrat sext⁹ iul⁹. li. i. c. xi. q̄l̄ Cir⁹ rex
p̄sar̄ aīos populariū i exercitū anīa
uerit ad pugnā. Prio enī totovno die
i q̄dā silua excidēda mirabiliē fatiga

uit. seq̄utevō die dedit liberalissimas
epulas int̄ q̄s accessit ad eos ⁊ quesunt
ab eis quo die de ill̄ dieb⁹ magis gau
derēt v̄l die succisiois v̄l die epulatois
illi r̄ndēt q̄ die scādo. Tūc subiūxit. p̄
lī i ngt̄ ad illa perueniēdū ē. sic etiā li
beri ⁊ bt̄i cē nō potestis nisi medos vi
cerit̄ atz ita eos ad cupiditatē p̄hī p̄ci
tauit. Isto mō nobis sp̄ indefesse cogi
tādū ē: q̄ ad mercedē vite etne nō pos
sū⁹ p̄uenire nisi p̄ labores p̄ntes Silua
ei p̄ctōr̄ securib⁹ linguay. nrārū oz p̄
p̄fessionē succidē die h⁹ vite. si velim⁹
ad cenā vite etne p̄uēre. q̄a ihē. xxxi.
Quiescat vox tua a ploratu: ⁊ ocl̄i tui
a lacrimis q̄a ē merces opi tuo dicit
domin⁹ sed quia hec merces non nisi
iustus p̄ntiē vidēdū ē q̄s sit rite dicit⁹
iust⁹ B Describit cī eze. xviii. sic
Vir si fuerit iust⁹ ⁊ fecerit iudiciū et
iusticiā ⁊ i mōtū b⁹ nō cōderit et oculos
suos nō leuauerit ad ydola dom⁹ israel
⁊ vxorē pximi sui non violauerit ⁊ ad
mulierē mēstruatā nō accesserit hoīez
nō p̄tristauerit pign⁹ debitori reddide
rit p̄vī nihil rapuerit panē suū esurīē
ti dederit nudum opuerit vestimēto
advsurā nō cōmodauerit: ⁊ apli⁹ nō ac
cepit ab iniqtate auerterit manū suaz
⁊ iudiciū fecerit v̄l iustū virū ⁊ virū ⁊ in
p̄ceptis meis abluauerit et iudicia m̄a cu
stodierit vt faciat v̄tate h̄ iust⁹ ē ⁊ vita
vivet ait dñs. In ista desc̄ptōe ponit̄
xv. grad⁹ iusticie. Prim⁹ ḡd⁹ ē facē iu
diciū ⁊ iusticiā iudiciū p̄ plenariā rea
t̄ sui p̄fessionē. Iusticiā p̄ dignā satisf
ctōez. In ps. Feci iudiciū ⁊ iusticiam
S3 q̄a forte nōnulli p̄nīaz faciūt vt vi
deāt ab hoīb⁹. iō scās ḡd⁹ ē: n̄ i mōtū b⁹
cōdē. In mōtū b⁹ cōdedit q̄ de m̄titudi
ne bonoz op̄ez iam̄ delectādo gl̄af
q̄lis fuit ille phanise⁹. d̄ q̄ Lu. xviii. q̄

dicat Dñe gr̃ias ago tibi. q̃a ñ sũ sicut
 ceteri hoies. zc. In h̃ figurã legi. gñ.
 xxxi. q̃ labã imitauit isrl̃ ad cõedẽdũ i
 mõtib⁹ Galaad super aceruũ lapidũ.
 qd̃ fit cũ diabol⁹ suggerit hoĩvt de ml̃
 titudie bonorũ operũ gl̃ef. s̃z q̃a ñ sũ
 sicut de p̃teritũ p̃uiaz facẽ nisi seq̃t̃ p̃ei-
 tẽda iteꝝ ñ p̃ittẽ. Iõ 3⁹ g̃d̃ iustie ẽ ocu-
 los ñ leuare ad ydola dõ isrl̃. ydola s̃t
 pctã q̃ a ml̃t̃ colũt̃. ad hec nõ oculos le-
 uare debem⁹ per cõplacẽtiã de pctõ s̃z
 poti⁹ dicẽ cũ ps̃. Auerte oculos meos
 ne videãt vanitatẽ. Quart⁹ g̃d̃ ẽ vxores
 pximi si violare. Proxi⁹ ur̃ ẽ xps̃. Lu-
 x. Quis tibi videt̃ px̃i⁹ fuisse illi q̃ inci-
 dit i latrones. et d̃r̃ q̃ samaritan⁹ q̃ ibi
 figurat xp̃s̃. vxor xp̃i ẽ aia hũana qui
 cũq̃ g̃ mala doct̃na vel malo exẽplo
 ñmã pximi corrupit et allicit ad pec-
 catũ h̃c moralit̃ vxorẽ xp̃i violat z̃ iũ
 stũ se eẽ declarat. i. Cori. iiii. Quicũq̃
 tẽplũ dei violauerit disperd̃z illũ deus
 Qui t̃ g̃d̃ ad m̃herẽ m̃struatã nõ ac-
 cedere. i. ad personã vicis ir̃retitã soci-
 etatẽ nõ habere. Leuit. xv. Qui teti-
 gerit m̃struatã imũd⁹ erit s̃z legẽ. z̃ p̃
 uer. xiii. Qui cũ sapiẽtib⁹ gradit̃ sapi-
 ẽs erit amic⁹ stultorũ s̃lis efficaẽ. z̃ iõ
 in ps̃. Cũ factõ sc̃us eĩ zc. M̃struatã
 m̃her̃ ificit speculũ z̃ maxime nouũ
 sicut d̃r̃ i de somno z̃ vigilia Sic mala
 personã ifecta pctõ hoiez q̃tũ cũq̃ purũ
 per ñmã societãtẽ et maxie iuuenẽz
 ificit. Sext⁹ grad⁹ ẽ hoiez nõ p̃tristari.
 per irã z̃ impatiẽtiã: qd̃ faciũt pacis p̃-
 turbatores i republica. Exo. xxii. Ad
 uenã nõ p̃tristabis neq̃ affliges. Ro.
 xii. Si fieri p̃t cũ oib⁹ hoib⁹ pacẽ habẽ-
 tes. Septi⁹ grad⁹ ẽ pign⁹ debitori r̃ddẽ
 Ille pign⁹ debitori reddũ q̃ iniuriã si-
 bi factã ex aĩo oio dimittit. Exo. xxii.

Si pign⁹ a pxio acceper̃ ante solis oc-
 casũ redde illi. hoc ẽ si qs te offẽderit
 statũ q̃tũ ad rãcorẽ dimittas ei. Ephe.
 iiii. Sol nõ occidat super iracundiã ve-
 strã. Octau⁹ grad⁹ ẽ est p̃uerm̃ nihil ra-
 pere. Moralit̃ nõ solũ rapia corporã
 iusto iẽdicit s̃z etiã sp̃uã. Est enĩ rãpi-
 na triplex: g̃le lasciuie z̃ pecunie Glãz
 rapiunt superbi a deo. q̃a. i. thi. i. Soli
 deo honor z̃ glã. Et ysaie. xlii. Glãm
 meã alteri ñ dabo. Et ysa. lxi. Ego do-
 mi⁹ odio h̃ns ra. in ho. id ẽ vanã glori-
 am i boĩs operib⁹. Lasciuã rapiũt lu-
 brica. In cu⁹ figurã filii beniamin q̃ i
 ter p̃tãt̃ asimini rapiũt sibivxores de ṽ
 ginib⁹ choros ducẽtib⁹ i silo. iudic. xxi
 Pecuniã rapiũt auari. ysa. iiii. Rapina
 pauper̃ i domovra. Et puer. xi. Alii
 dũdũt propaz ditiores fiũt. alii rãpi-
 ũt aliena et semper in egestate sũt. A-
 nes rapaces sũt s̃per maclẽte. i. cori.
 vi. Neq̃ rapaces regnũ dei possideb̃t
 Non⁹ gradus ẽ panẽ esurienti dare. ñ
 sufficit non rapere imo oportet alteri
 indigẽti erogare. ysa. lviii. Frãge esu-
 rienti panem tuũ. Decim⁹ gradus est
 nudũ operire vestimẽto. Nudus est q̃
 sciaz ṽtutib⁹ caret. vñ aia i sua creatio-
 ne ẽ sic tabla nuda i q̃ nihil depigitur
 iiii. de aia. ysa. lviii. Cũ videris nudũ o-
 peri eũ. Vndeci⁹ grad⁹ ẽ ad vsurã ñ
 accõmodare. Ad vsurã cõmodat q̃ pe-
 ne eterne se obligat p̃pter momẽtane-
 am delectationẽ. Sicut p̃z in glosa su-
 per illud ps̃. Ex vsuris. Duodecimus
 gradus est. Ab iniq̃nitate auertẽ manũ
 suã s̃ est a munere z̃ poit effectũ p̃
 causa. q̃a vbi p̃currũt munera ibi p̃nit̃
 fit iniquitas. In ps̃. Dexterã eorũ de-
 xtera iniquitat̃. Et q̃re. Certe q̃a dexte-
 ra eorũ repleta est munerib⁹. Decim⁹
 q. iiii.

terti^o grad^o est iudiciū ver^o facere int^{er} virū et virū. Et illud est nō solū cōtra malos iudices in publico. s3 etiā cōtra iudicātes in occulto. sicut faciūt suspiciōsi iudi z detractores. Isti enī a uferūt quasi dyadema de capite dei. Sibi enī cōuenit solū mō iudiciū de occultis Iob. xix. Spoliauit me glā mea: abstit coronā de capite meo. Decimus q̄rtus grad^o est In p̄ceptis dei ambulare p̄ficiēdo de v̄tute in v̄tute. Decimus q̄nt^o grad^o est iudicia dei custodire vt faciat v̄tate hoc est pseuerantiā h̄re fidelē. Et q̄ ista. xv. habuerit. h̄ inustus est Et q̄ sic uixerit iusti inueniēt qd respōdeat.

LECTIO. LXX.

i Deo accipiet regnū decoris z dyadema speciei de manu dñi: q̄niā dexta sua teget illosz brachio scō suo defedet eos Declarato q̄liter. iusti habēt in p̄nti vita securitate. hic declarā q̄lē hēbūt in futuro felicitatem Et dicūt de eis q̄tuor in hodierna lectione. videlz q̄ dñabūt i hōre corona bñē cū decore cōnabūt sub bono tutorez defēsabūt a dei timore. Primo ergo spūssāctus dicit q̄ iusti in futuro terminato iudicio gñali dñabunt i honore. q̄a accipiet regnū decoris. Quādo ei aīa bñā p̄fectū obunebit regnū sup corp^o glōsum clarūz subtile: agile et ipassibile: tūc erit aīe glōsum regē corp^o suū. qd tñ est mō valde tediosūz: q̄a Sap. ix. Corp^o qd corrūpit aggrauat aīaz. Et iō rēgnū aīe sup corp^o erit tunc t̄pis regnū decoris. q̄n aīa subiecta erit p̄fecte voluntati dei. et corpus voluntati anime. Mathei. vi. Adueniat regnum tuū fiat volūtas tua. zc.

Vbi notādū q̄ regnū decoris ē celū. regnū timoris mūd^o: regnū horris ifern^o. A Celū nāq̄ est regnū

decoris: z glōie. In ps. Gloriā regni tui dicēt. z po. tuā lo. Vt no. fa. fi. ho. potu. z glo. mag. reg. tui. Et Mathei. xi. Regnū celoz: vim patif z violētū rapiunt illud in floribus bern. li. ix. c. xvi. Quatuor sunt genera hōim regnum celoz possidētū: alii violētē rapiunt alii mercant^{ur}: alii furant^{ur}: alii cōpelluntur ad illd. Rapiunt q̄ relinquit oīa z sequunt^{ur} xp̄s. Sūt alii inferioris grad^o a q̄b^o metunt carnalia dñm semināt spiritalia Et dicunt mercatores. Sūt alii q̄ nōnnulla bona occulte faciunt. et hi furari dicunt^{ur}. q̄a laudē humanā viantes: solo diuino testimonio sūt cōtētū Hi aut^{em} q̄ p̄pellūt sūt paupes necessario. quos hic ignis paup̄tad p̄bat: deo dispēsate. De q̄bus dī. Cōpelle intrare. Cōpellūtur eivaris oppressiōib^o z necessitatib^o afflicti Hec Bern. Secūdo mūd^o iste est regnū timoris Lu. xxi. Surget gēs cōtra gētē: z regnū aduersus regnū et erit pe. z fa. z t. p. lo. Istā regnū xp̄s p̄tēpsit q̄n fugit ab hominib^o q̄ eū regē fecisse volebāt. sicut p̄s lo. vi. z Io. xviii. dicit Regnū meū nō est de h̄ mūdo. Et certe istā regnū timoris sic declarat Boeti^o. iii. de p̄so. p. v. alludēs historie de Dyomiso fido tirāno. Expt^o inqt fortis sue piculū tirān^o regni met^o p̄dētis sup v̄ticē glādiū t̄rore sifauit. Hāc historia plamius narrat Macrobi^o sup sōno Scipionis li. i. Dyonisi^o inqt aule fide idemētissimus incubator familiari quōdā suo beatā estimātū vitā tirāuivolēs q̄ p̄petuo metu q̄q̄ ip̄dētia piculōz plena esset oñdere: glādiū vagina raptū z a capillo de pilo equo p̄dēte mucrōcē dinūso iustit familiaris illi^o capiti int^{er} epulas iminere. Cū p̄ ille int^{er} fidasz tirānicas copias p̄ntis mōd^o grauariet per-

culo. Talis est inq̄ dyonisi⁹ vita: quaz tu beata putabas. Sic mortē nobis sp̄ imminētē p̄uidem⁹. Estima q̄n felix eē poterit q̄ timere nō desinēt. Ista b̄n̄ ad uertit ille nobilis triūphator roman⁹ Cipro de quo narrat Ouidi⁹. xv. Metha. p⁹ mediū. Cip⁹ iste ueniēs de bello in quo p̄ romanis pugnauerat ⁊ triūphū habuerat subito ⁊ casu respexit in vndā dephēdit faciē eē cornutā. Estimās autē se delusū p̄ ymaginē in aq̄ manū ad caput apposuit ⁊ in frōte cornua repperit. Statimq̄ sacrificans diis suis in testinis. hostiarū iussit propheta regere qd̄ istā. p̄digiū designaret. p̄pheta ū noīe. Strages p̄siderans et cōsulēs diligēter. R̄nditq̄ fatium erat q̄ si intrāret muros citatis romane rex fieret romanorū p̄ se ⁊ suis successorib⁹ seclū. Vñ dicit sibi sic. Rex ait o salue t̄. n. recipe tuūsq̄. Hic loc⁹ et lacte parebūt cornib⁹ artes. Tu mō rūpe moras portas intrare patētes. Appropria sic fata iubēt nā vrbe recept⁹. Rex ens ⁊ sceptro tutus potire phēni Retulit ille pedē cornutā a menibus vr̄bis. Auertēs faciē p̄cul ha p̄cul oia dixit Talia dñi pellāt multoq̄ ego iusti us cui⁹. Exul agā q̄ me videāt capitolia regē. Vult dicere q̄ audito respōso p̄phe q̄ futur⁹ esset rex romanorū si vrbe intrasset. Statū auertit faciē toruouultu a ciuitate cepit redire ⁊ fugē a citate rogās deos q̄ talia fata auerterent p̄cul ⁊ pellerēt ab eo asserēs se male exulasse p̄ sper q̄ dyadema regni suscipe ⁊ ciuitate intrare. Statū ḡ misit p̄ patrib⁹ ⁊ p̄ senatu romano: vt ad eum extra citatē uenirēt. Et scō mōticio de tra: optisq̄ cornib⁹ suis corona de lauro alloq̄bat̄ romanos in hac suia. Est inq̄t p̄s p̄scripti vñ⁹ i hac multitudine

quē videt̄ quē nisi ab vrbe vr̄a repulseritis erit rex vr̄. Et sicut dicit p̄pheta vobis dabit vob̄ iura familiariaz onera fuitus. Et iā dudū intrasse poterat vrbe nisi ego cum ip̄dissē. Quis tñ fit nō dicā noīe s̄ signo. Ille est q̄ cornua in capite gerit. Popul⁹ mor⁹ succlamauit. Quis est ille? Et qlibet respexit frōtē alter⁹ Tūc Tipus dicit ad populū. Ecce inq̄t quē queritis hētis. et statim p̄p̄o respiciētē dissoluit coronā de capite et cornua ei⁹ ostendit. Quo viso oēs supra uodū doluerūt ⁊ fecerūt eū iterato coronā ip̄ponere capiti. et qa muros ciuitatis intrare nolebat tantū sibi de terra dederūt quāntū vñi aratru circūcingere potuit vno die. Sic igiē iste pacē maluit ciuitatis q̄ gliaz suā. Vñ inter alia dicit sic. Ille qdem potuit portas irrupere aptas. Sed nos obstinim⁹ quous cōiūctor illo. Nēo mihi vos est vrbe viz phibere qrites. Aut si dign⁹ erit grauib⁹ vicite cathenis. Aut si mite metū fatalis morte tirāni. Est ergo regnū mūdi regnū timoris. Vñ Valeri⁹ li. vi. ca. ii. Rex inq̄t subtilis iudici quē ferūt sibi traditū dyadema anq̄ capiti ip̄poneret diu retētū cōsiderasse et dixisse. O nobile magis q̄ felice panū quē si qs penit⁹ cognoscat q̄ multā sollicitudinibus: piculis ⁊ miseris fit refertus. nec humi iacētē tollere velit. Tertio in fern⁹ est regnū horroris siue doloris vbi dñā ille tirān⁹ q̄ est rex sup̄ om̄s filios sup̄bie. Iob. x. Vbi null⁹ ordo s̄ sēp̄tū⁹ horror i habitat. cui⁹ horrore nihil sup̄ trāpparari pōt Sap. p. Nō est ifernorū regnū in tra: supple i sup̄ficie t̄re s̄ extra cētū. Nō ḡ h̄ctū regnū nec scd̄z s̄ p̄mū accipiet sc̄i. Et iō dñabūt i hōre. qa accipiet r̄gnū de cor̄

Scdo coronabuntur cum decore. Vñ sibi
iungitur quod accipietur dyadema speciei de
manu domini Dyadema est corona regia
Et dicitur a dya quod est duorū demo is. quia
demitur principium et finem. Et est proprie de au-
ro et lapidibus pretiosis Vñ grecismus
Virginis est tertium: dicitur corona po-
ete. Laurea rex gestat dyadema vel in
duperator. Et est Epethesis proprie metrum
id est imperator. Et certe beatitudo iustorum
bonum vocatur dyadema. Duo ei mala pa-
timur in peccati scilicet culpam et penam. quod duo pe-
nitentia cessabit. Demum etiam aie ignoran-
tiam in corpe corruptionis potentiam. Vñ
de quolibet iusto exponitur potest illud psalmus. secum
dum aliam translationem. Super ipsam autem efflo-
rebit dyadema meum ubi nostra translatio
habet Scificatio mea Et ysa. lxii. Eris
corona glorie in manu domini et dyadema re-
gni in manu dei tui. Illud dyadema ac-
cipietur non de manu alicuius angeli vel
archangeli sed de manu domini. id est de ipso christo
quod manus domini dicitur. quia dominus pater omnia pro filium
operatur. In psalmus. Fiat manus tua ut saluet
me: quoniam manus tua elegi. Vel de manu
domini. id est de potestate iudicaria christi. Ter-
tio observabuntur sub bono tutore. Et ideo
subdit. Quoniam dextera tua teget illos: dex-
tera patris in omni aetate est fortior sinistra et
dignior. primo de aequalibus. et secundo de ce-
lo. Dextera ergo dei sancti protegens: quia sub
eius potentia regescit Vñ dicit Ansel-
mus Profologion. xv. de potestate beatorum.
Si potestas quarelibet omnipotentis erunt voluntatis
sue sicut deus sue. Nam sicut deus poterit
quod vult pro seipsum. ita poterit illi quod vult
pro illis. quia sicut illi non aliter vult quod il-
le ita ille vult quod illi vult. In psalmus. Et
ei illuc manus tua deducet me et tenebit
me dextera tua Quarto defendebuntur
ab omni timore. Et ideo ultimo subinfertur
Et brachio sancto suo defendet illos.

Brachium dei patris dicitur christus. ysa. liii.
domine quis credit auditum nostrum et brachium
domini cui revelatum est? Non solum autem bra-
chium patris dicitur christus. ymo brachium
nostrum si simus unum corpus cum deo patre
per caritatem. ysaie. xxxiii. Domine mi-
serere nostri. te enim expectavimus esto bra-
chium nostrum in mane et salus nostra in
tempore tribulationis. In isto brachio est
nostra munificencia. nostra tutio. et nostra frui-
tio. Scitis enim quod in brachio fit minu-
tio sanguinis pro totius corporis sanitate.
pars enim sana minuitur pro curatioe par-
tis infirme In toto autem generis corpe
humani non fuit alia pars tota perfecte
sana. nisi istud brachium nostrum christus.

Et ideo in ipso facta est minutio. pro to-
tius ecclesie sanitate. In psalmus. Salvavit sibi
dextera eius et brachium sanctum eius. Ista
brachium fuit calefactum per motum et ignem
per motum certi itineris. xxxii. an-
norum. In quo spacio frequenter legi-
mus eum fatigatum per ignem vero quia im-
minente tempore passionis circumdederunt eum
iudei facibus et latervis. Fuit ligatum in
eius flagellatioe. postquam percussus. habuit
tamen valde malum potum in eius minuti-
one. quia In psalmus. Dederunt in escam meam
fel et in siti mea potaverunt me aceto.
Datur enim potus huius minuti ut sanguis
fortius exeat. Certe sanguis iste fuit
nobis medela salutis. Arg. Purus sang-
guis medici: factum est medicamentum
egroti In psalmus. Redemisti in brachio tuo
populum tuum filios Iacob et ioseph. Quod in
brachio isto est nostra tutio in quo solo
inimicos nostros prosternimus. Nullum ei opus
nostri meritorium est satisfactiois pro pec-
catis nostris. nisi in virtute istius brachii. con-
tra quod nihil possunt aduersarii nostri.
In psalmus. In brachio virtutis tue. Et Sapientia
xi. Virtuti brachii tui quod resistet?

Tertio in isto brachio est nra fructio. ysa. xl. In brachio suo portabit agnos et in sinu suo leuabit fetus ipse portabit quasi diceret In die iudicii quando duntaxat bonos a malis sicut pastor segregat oves ab hedis tunc agnos portabit id est innocentes acceptabit hoc brachio: quia simplicitate innocentes non habentes versus liberi arbitrii per solam minutionem illius brachii saluabuntur. Et in sinu suo leuabit ducens eos in celum. et fetus similiter portabit. id est acceptabit. id est per suas fecundas meritis non solum innocentes imo etiam peccatores quos oēs saluabuntur non virtute propria sed in isto sancto brachio. Vnde in psalmo. Brachium eorum non saluabit eos: sed dextera tua et brachium tuum illustratio vultus tui. quoniam placuisti in eis etc. LE. LXXI.

Et accipiet armaturam zelus illius et armabit creaturam ad ultionem inimicorum. Induet per thorace iustitiam et accipiet pro galea iudicii rectum. Sumet scutum inexpugnabile equitatem aciet diram iram in lancea. Postquam pūscūs declarauit futuram bonorum retributionem. Hic redit ad declarandum futuram malorum punitionem. Et circa hoc tria facit. Nam primo describit christi iudicis aduentus in expugnabilem apparitionem.

Secundo creature christo presentis intollemibilem cooperationem. ibi. expugnabit cum eo. Tertio future iudicis indispensabilem executionem. ibi. Contra illos stabit spiritus virtutis. Circa primum duo facit primo tangit quomodo armabitur in generali. Secundo exprimit in speciali. ibi. Induet. Circa primum auctor tria facit. Primo quia armabit seipsum. Secundo quod suum exercitum.

Tertio ostendit ad quem effectum. Scilicet per psalmum. ibi. Et armabit. Tertia ibi. Ad ultionem. A Circa primum est aduertendum. quod quia homines volentes se vindicare

de inimicis eorum solent armari. Iam christus veniens ad iudicium describit hic spiritus sanctus tanquam armatum hominem ostendat in eo seueritatem et sufficientem potestatem. Quia sicut armatus potest ledere inermem et non ledi. ita christus reprobos puniet nec in aliquo poterit impediri. Dicit ergo quod accipiet armaturam zelus illius. id est ipse zelus et ad modum zelantis et offensus se habens accipiet arma. In primo enim aduentu venit mitis et iermis. Math. xxi. Ecce rex tuus venit tibi mansuetus. Et ideo iermis quia vis in carne passibilis et mortali venit. ideo potuit vulnerari. ysaie. liiii. Vulneratus est propter iniquitates nostras. Sed tunc. id est in secundo veniet cum talibus armis: videlicet cum carne impassibili et immortalis: quoniam omnino vulnerari non poterit. Lu. xxi. Videbunt filium hominis venientem in nubibus cum potestate magna etc. Et tunc non parcat. quia puer. vi. Zelus et furor viri non parcat in die vindicte. Secundo dicit quod non solum armabit seipsum sed etiam exercitum suum. Vnde subdit quod armabit creaturam dādo videlicet tam angelis bonis quam hominibus virtutem et voluntatem acceptandi illud iudicium et penam faciendam in reprobos. Erit enim omnis creatura bona concors in finem cum christo iudice illa die sine misericordia. sine compassione aliqua misericordiam exhibenda. Et ideo tertio subiungit. Ad quem effectum erit iudex cum exercitu suo in armis videlicet ad ultionem inimicorum. Ille enim qui est modo pater misericordiam erit tunc tempus deus ultionum. In psalmo. Deus ultionum dominus deus ultionum libere egit. et Dentro. xxxii. Mea est ultio et ego retribuam eis in tempore. Consequenter describit ista armatura in speciali. quantum ad duo. Primo quantum ad arma defensiva. Secundo quantum ad arma inasiua. Arma defensiva spe-

ificanē hec tria. videlz lorica galea z
scutū. Quātū ad arma. inuasua non
specificat hic nisi vnu gen⁹ armorum
videlicet lacea. Dicit g sic. Induet pro
thorace iusticiā. Thorax fm piaz ē
equiuocū ad partē corporis q̄ est pec-
tus et ad munitiētū militare q̄ dicitur
lorica. Induet ergo xps pro lorica
iusticiā. ysa. lix. Induet⁹ ē iusticiavt lori-
ca. Scitis enim q̄ lorica ex circul⁹ fer-
reis sibi inimicē p̄nexis cōponit ita ius-
ticia ex dei legib⁹ z p̄cept⁹ dñis sibi in-
uicē sine cōtradictōe cōcordatib⁹ p̄sti-
tuit. Sequit⁹ Et accipiet. pro galea iu-
diciū certū. quia sū q̄cūq̄ errore iudi-
cabit. p̄uerbioꝝ. xvi. Diuinitio in la-
bis regis nō errabit in iudicio os ei⁹
Sequitur Sumet scutū iexpugnabile e-
qtatē. In ps. Iudicabit orbē terrarū in
iusticia et p̄p̄os i eqtate. Istud iudiciū
appetit sancti. In quoz̄ p̄sōa dicit ps.
Apprehende arma et scutū et exur-
ge in adiutorū mihi. Seq̄t⁹ Acuet di-
rā irā in laceam hoc ē in vīdiciā p̄gē
tēp̄ferēdo suāz dānatōis cōt malos.
Iob. xvi. Circūdedit me laceis suis cō-
mulerunt lumbos meos Et dice⁹ ira
dei tūc t̄pis dira ad dr̄naz ire quā ex-
ercet mō. q̄ est mīd ira z suavis. In ps
Irat⁹es z misert⁹es nobis. Et abacuck
iii. Tūc cū iratus fueris misericordie
recordaberis Quia in suā l̄re tactus
ē. q̄ boni tā angeli q̄ hoies sine cōpas-
sione ad miseros christo assistēt in iu-
dicio a Dubitatō pōt esse. Vmz
beati p⁹ diē iudici gaudebunt de pe-
nis dānatorū. Et vide⁹ q̄ nō Quia qd
viciōsū ē i viatore nō debet poni i cōp-
hensore. S3 hoc ē maxieuitabile in
viatore: q̄ letet⁹ et gaudeat de penis a-
liorum. ergo etc. Preterea cōpassio p-
cedit ex caritate. ergo vbi maior cari-

tas ibi erit perfectior cōpassio. S3 i bo-
nis est sūma caritas ergo p̄fectiss⁹ iā cō-
passio. ergo nō gaudebūt de coz̄ peis
Preterea bti erūt deo sūme p̄formes
sed de⁹ n̄ delectat⁹ de nris peis. ymo cō-
patiē nobis et misericōris dicif. ergo
similiē se habebūt sancti ad dānatos.

p̄p̄ in btis nullū odiū erit. sed ad o-
diū pertinet gaudere de malo alteri⁹
ergo nō gaudebūt de penis dānatorū

Ad oppositū ē ps. Letabitur iust⁹
cū viderit vīdiciā. Ad istā dubitatōez
rōdet magister sniarū c. vltimo. li. iiii
allegās Grego. qui in omelia quada3
super lucā z ē xl. dicit sic. Apud beato-
rū animum non fuscatur beatitudinem
aspecta pena reprobōrū. quia ibi com-
passio miserie non erit. minere leti-
ciam bonorum non valebit.

Et licet iustis sua gaudia sufficiāt. ad
maiorē tamen gloriā videbunt
penas malorum quas per dei gratiaz
euaferunt. Et hoc ē quod dicitur ysa-
ie vltimo. Erunt vsq̄ ad satietatem vi-
sionis omni carni. id est electis.

Notant tamen doctores q̄ aliquid
potest esse materia gaudiū dupliciter
Vno mō p se. Alio mō p accis rōne
adiucti. In peis aut maloz̄ ē duo p̄si-
derare. v13 Ip̄s nocumētū mal⁹ illatus
z ordiez diue iustie s3. que iustū ē eos
sic p̄iuri. Priō mō n̄ gaudebūt boni d
penis: sed secūdo mō tantum. Vnde
per se loquēdo diuina iusticia et eorū
liberatio fert enasio de penis illis erit
materia gaudiū s3 pene illis p accidēs
tantum Ad primū dicēdū q̄ lauda-
bile est: in viatore q̄ delectetur in pe-
nis malorū per accidēs inq̄tum iuste
p̄muntur. Viciōsiantē ē q̄ delectē-
tur p se de penis loquēdo. Ad secū-
dum dicendum. q̄ cōpassio est volitio

qua quis desiderat malū ab aliquo repelli. Qñ aut̄ malus est in tali statu. q̄ sua pena p̄t ab eo repelliz remoueri tūc a caritate p̄cedit cōpassio. Et ideo q̄tūcūq̄ homo sit malus in p̄nti. q̄a tamē est in statu in quo p̄t corrigi ⁊ fieri dign⁹ carēta illi⁹ pene. Iō iuste p̄t a caritate btōy p̄cedere p̄passio ad eū. Sed q̄a dānati sūt extra statū illū in q̄ possūt fieri boni. Ideo ex caritate btōrū nullā ad eos cōpassio orit̄. q̄a talis cōpassio eē nō posset sine iudicio diuine iusticie. Ad tertiū dicēdū q̄ deus loquēdo p̄ se de penis nr̄is nō delectat sed per accidēs. Sicut delectat de opibus suis iustis. sicut cōpatiē ⁊ misericors est p̄ statu isto in quo possunt corrigi. nō aut̄ p̄ statu altero in quo dānati nō poterūt emēdan. Ad quartū patet per dicta: q̄a gaudere de malo alteri⁹ q̄a ē malū suū: ē actus odii. Nō autē gaudere de malo alteri⁹. q̄a iuste est sibi inflicū. Notādū q̄a sicut xps iust⁹ iudex armabit̄ moralit̄: lorica. galea. scuto ⁊ lancea: ita ⁊ nos in p̄nti. Vñ Ap̄tus ad Ephe. vi. Induite vos armaturā dei. vt possitis resistere aduersus insidias diaboli. Arma autē ista sūt q̄ttuor vtutes cardinales. ii. ad Corin. x. Arma etiā milicie nr̄e nō sūt carnalia s̄ sp̄alia a deo ad destructionē iūmicos. Est ei iusticia q̄si lorica. ⁊ tēperātia q̄si galea: scutū patia: lācea prudētia. Oportet enī in p̄nti opari ⁊ pugnare simul ⁊ semel vt sim⁹ edificatores ⁊ pugnatōres. Sicut fecerūt iudei Neeme. iiii. de qb⁹ media ps p̄parata erat ad bellū et lāce ⁊ scuta et arc⁹ ⁊ lorice etē. Vna manu faciebāt op⁹ et altera manu tenebāt gladiū. Refert festus Iulī⁹ de re militari. h. ii. ca. viii. de quodā cōsule romanorū q̄ ista cau-

tela cōtra p̄p̄riū exercitū vsus ē. Cū ei quēdā exercitū duxisset de q̄ nō multū cōfidebat elegit sibi vnū aliū exercitū fortissimū et fidelissimū et retinuit secū in castris et tētonis. p̄mā exercitū iussit p̄cedere et fecit apud eos p̄clamare q̄ vel eligerēt pugnare cū hostib⁹ vltū ciuib⁹. Illi ergo p̄siderātes q̄ necessario oportuit illos ire pugnā. vel contra bonos ciues. vel cōtra malos hostes. p̄eligerūt cū hostib⁹ dimicare et aggressi hostes victoria potiti sūt. Moralit̄ de⁹ habet demones hostes suos cōtra q̄s misit vnū magnū exercitū. totū videlz gen⁹ hūanū. Vñ ad Ephe. vi. Non est nobis colluctatō aduersus carnē et s̄guinē supple tm̄. S̄ aduersus p̄ncipes ⁊ ptates. aduers⁹ mūdi rectores. p̄tra sp̄alia neq̄cie in celestib⁹. Et quia vult q̄ nos necessitate mur ad pugnādū elegit sibi vnū aliū exercitū fortē ⁊ fidelē exercitū videlz btōy angelorū et hūc exercitū secum retinuit in castris et ī exercitū nostro id ē ī ecclā militate iussit p̄clamari q̄ eligam⁹ vnū ex duob⁹ pugnare cōtra demones hostes nostros vlt cōtra āgelos ciues nostros. More ḡ romanorū p̄eligm⁹ pugnare cōtra demones hostes nr̄os. ad Ephe. vi. State ergo s̄cincti lūbos vros ī v̄itate. id est lorica iusticie ⁊ calciati pedes ī p̄paratōe euāgelii pacis. Calciare pedes ē p̄ exēpla scōy q̄ mortui sūt affectōes nr̄as munire. Scdo tēperātia ē q̄si galea. Sicut enī ad l̄raz galea p̄tegit caput ī q̄ s̄t ōs sensus. ita tēperātia ī cibo ⁊ potu facit hoīez h̄re bonū caput ⁊ s̄sū viuacem. ysa. lix. Galea salut in capite ei⁹. Tercio scutū ē patia siue fortitudo. Treno iiii. Dabis eis scutū cordis laborē tuū id ē patiaz q̄ sustineat corde forti labo-

res pte. Quarto lācea ē prudētia. hō
enī p lācea vulnerat hostē ⁊ pcul repel
lit a se. Ita hō p prudētia illa q̄ sūt pro
cul puidetꝝ occurrit eis. q̄a frū exitus
prudētia metūf. There. xlvi. State in
galeis: polite lāceas: i dinte vos loriceis
zē. **B** **V**trū ignis purgatorū iuol
uet reprobos. Et videtꝝ q̄ nō. q̄a Ma
lach. iii. sup̄ illd d. Purgabit filios le
ui dicit glo. Duos ignes legimꝝ futu
ros: vnu quo purgabit electos ⁊ pcedz
iudiciū. Alterū qui reprobos crucia
bit. sed hic est ignis ifernū q̄ malos in
uoluet. Primꝝ autē est ignis finalis cō
flagratōis. ergo ignis finalis cōflagra
tionis nō erit ille ignis q̄ malos inuol
uet. Preterea ignis ille deo obseq̄tur
in purgatōe mūdi: ergo debet remūe
rari aliis elemētis remūeratis. Et p̄ci
pue cū ignis sit nobilissimū elemētō
rum. nō ergo videtꝝ q̄ in ifernū debe
at deici ad dānatorꝝ penā p̄p̄ ignis q̄
malos inuoluet erit ignis ifernū: sed ig
nis ab initio mūdi p̄paratꝝ est dānatis
Vn̄ Math. xxv. Ite maledicti i igneꝝ
eternū qui p̄paratꝝ est zē. Similitꝝ ysa.
xxx. Parata est ab heri tophet a rege
p̄parata zē. Glo. Ab heri. i. ab initio to
phet vallis iehēne sed ignis ille final
cōflagratōis nō erit ab initio p̄paratꝝ
sed ex cōcursu mūdanorū igniū gene
rabitꝝ. ergo ignis ille est alius ab igne
ifernū qui reprobos inuoluet. In p̄tra
riū est q̄d in psalmo de illo igne dicitꝝ:
q̄ iflamabit i circuitu inimicos eiꝝ. Pre
terea Dañ. vii. dicitꝝ. Flumꝝ igneꝝ rapi
dusq̄ egrediebāt a facie eiꝝ. Glosa: vt
pctōres traheret in iehēnā. Loquitꝝ at
auctoritas illa de illo igne de quo nūc
est mētio vt p̄p̄ quādā glo. q̄ ibi dicit
Vt bonos purget ⁊ malos puniat er
go ignis final cōflagratōis in ifernū

cū reprobis demerget. Dicēdū q̄ to
ta purgatio mūdi: innouatio ad pur
gationē ⁊ inouationē hois ordinabitꝝ
Et ideo oportet vt mundi purgatio et
innouatio purgationē inouationi hui
mani generis respōdeat. Hāni autē
generis purgatio quedaz erit q̄ mali
segregabuntꝝ a bonis. Vn̄ dicitꝝ Lu.
iii. Cuiꝝ vētilabrū in manu suaz pur
gabit areā suā et cōgregabit triticum
suū id est electos in horreū suū. Pale
as autē id est reprobos cōburet igni in
extinguibili. Vnde ita erit de purga
tione mūdi q̄ quicq̄d erit turpez fedū
in ifernū cū reprobis retrudetꝝ. Quic
quid autē erit pulchrū et nobile in su
perioribꝝ resurabitꝝ ad gloriā electorꝝ
Et ita etiā erit de illo igne cōflagratio
nis sicut dicitꝝ Basilꝝ sup̄ illā ps. Vox
dñi incidētus flāmā ignis quo ad ca
lidū vstiuū et quantū ad illud quod in
igne grossū reperietꝝ descēdet ad ife
ros ad penā dānatorꝝ. Quod vero est
ibi subtile et lucidū remanebit sup̄ius
ad gloriā electorꝝ. Ad primū ergo
dicēdū. q̄ ignis ille qui purgabit ele
ctos ante iudiciū erit idē cū igne fina
lis cōflagratōis mūdi: quāuis quidā
cōtrariū dicāt. Cōuenit enī: vt cū ho
mo sit ps mūdi: q̄ etiā eodē igne pur
getur homo quo purgetꝝ mūdꝝ. Dicū
tur autē duo ignes. vnus qui purgabit
bonos et alius qui cruciabit malos et
quātū ad officiū. et aliq̄ modo quātū
ad substātiā: q̄a nō tota substātiā ignis
purgātis in ifernū retrudetꝝ ad puni
tionē dānatorꝝ. vt dictū est. Ad sm
dicēdū q̄ in hoc ignis ille remūerabi
tur. q̄a illud quod est grossū in eo se
parabitꝝ ab ipōz retrudetꝝ in ifernū.

Ad tertiū dicēdū q̄ sicut glā electo
rū post iudiciū erit maior q̄ antez pe

na reproborum. Et iō sicut caritas super
ori creature addet ad augmentādū glo
riā electorum. ita etiā quicquid est turpe in cre
aturis intrudet in infernū ad augmentā
dū miserā dānatorum. ita igni ab iūto
pparato in inferno nō est incōueniēs si
alter ignis addat. **b** Vtrū dāna
ti pmanet per corporales tenebras. Et
videt quod nō gaudet dicit Greg. ix. mora.
exponēs illā Iob. x. Sed sepius hor
ror inhabitat: quāuis illic ignis ad cōso
lationē nō luceat tū vt magis torque
at ad aliqd lucet. Nā sequaces quos secū
traxerūt de mūdo reprobi: flāma illi
strāti visuri sūt. ergo nō erūt ibi tene
bre corporales. pp dānati videt penā
suā. hoc enī est eis ad augmentū pene
s; nihil videt nisi in lumie. videt g̃ quod
nō fuit oīno in tenebris. Preterea dā
nati habebūt potētiā visiuā p corpō
porū resūptionē sed frustra in eis eēt
visus nisi aliqd viderent: cū igit̃ nihil
videat nisi in lumie nō esset ibi tenebre
corporales. Sed cōtra ē qd dicit Mat. xxii
Ligatis manib⁹ et pedib⁹ picate eū in
tenebras extiores Sup q̃ dicit Greg.
Si ille ignis lucē haberet: in tenebras
extiores neq̃ mitti diceret pp Ba
sili⁹ dicit sup illā ps. Vox dñi intādē
tis flāma ignis: quod virtute ignis dei sepa
rabit ignis ab ei⁹ vnde adustiuā: ita
quod caritas cedet in gaudiū sc̃torū et v
siuū ignis in tormētū dānatorū ergo
dānati hebūt tēbras corporales. Re.
dicēdū quod dispositio inferni erit talis
vt maxie miserie dānatorū ppetat. Vñ
fm̃ h̃ sūt ibi lux et tenebre put maxie
spectat ad miserā dānatorū: Ipā at visio
fm̃ se delectabilis ē. Vt enī dicit̃ in pu
cipio Methaph. Sefus visus ē maxie
diligibil⁹ eo quod p ijs plura cognoscim⁹
Sed per accidēs contigit visionē esse

afflictivā inq̃tuz videm⁹ aliqua nobis
nocina vel nostre volūtati repugnātia
Et ideo in inferno hoc mō debet eē lo
cus disposit⁹ ad vidēdū fm̃ lucēz tene
bras quod nihil ibi pspicue videat. s; so
lūmodo sub quadā vmbrositate vide
antur illa q̃ afflictionē igerere possūt
Vnde simpliciter loquēdo loc⁹ est tene
brosus sed tamē ex diuina dispositiōe
est ibi aliqd lucis q̃tū sufficit ad vidēdū
illa que aīam torquere possūt. Et ad h̃
sufficit naturalis situs loci: quia in terre
medio vbi infern⁹ ponit̃ nō pōt esse ig
nis nisi fetulēt⁹ et turbid⁹ et quasi fur
mosus. Quidā tamē tenebrarū haruz
causā assignāt ex p̃massatiōe et cōp̃
sione corporū dānatorū que prop̃ m̃
tudinē ita replebūt locū inferni quod ni
hil ibi de aere remanebit. et sic nō erit
ibi aliqd de dyaphano qd posset eum
subiectū lucis et tenebrarū nisi oculi dā
natorū qui erāt obtenebrati Ad p̃mū
ergo dicēdū: quod vtiq; ignis ad aliqd lu
cet: quia videbūt dānati illos p̃cipue qui
ad malū traxerūt eos. Ista tamē visio
in nullo erit delectabilis. cū videat il
los quos odio habet ex q̃ magis torq̃n
tur. cū odiū tristitia est. ac de re disp̃li
centi semp̃ oriat̃. Ad secūdū dicē
dū quod dupliciter aliqd videt̃. Vno mo
do per mediū dispositū ac visui ppor
cionatū. et talis visio semp̃ delectabil⁹
est. Alio modo aliqd videt̃ per medi
um fumosū et turbidū. et talis visio vi
dentē plus cōtristat. Videbūt eī dāna
ti suas penas ac aliorū quos odiūt per
mediū tenebrosū. vnde patet quod tene
bre corporales nō repugnant tali visio
ni. Idē enī corp⁹ pōt eē fm̃ qd illustratū
et tamē absolute tenebrosū Ad ter
tium dicendū quod sicut omnia beatis
sunt ad gloriam: ita singula sūt dāna

natis in penā. Visus ergo dānatorū
erit in actu sed sibi penali tū exvisio
netum q̄tum ad mediū fumosum
tum ex pte reivise animum cōtristan
tis magis puniā. Odiū quēdē reivise
magnā i ipis pariet tristiā. Ad ra
tiones post oppositā. Ad primā dicē
dū q̄ ille ignis non pōt denominari a
luce. Cū naqueq; res a suo potiori de
nomianda ē. In igne aut̄ iferni tene
bre magis abundant i pso lumine. Di
cuntur igitur dānati mitti i tenebras
exteriores. Interiores autez tenebras
peccatorū p culpā inciderūt etiā i via:
que et manēt post dānationē: sicut dā
nationis causa. Ad secūda q̄ claritas
ignis que ē delectabilis visui a tali
igne separabit̄. Nō autē fumosa per
spiciuitas plusvisi cōtristans q̄ perfici
ens aut delectans. Ista ei oia dicta sūt
de visu corporali. Visu autē intellec
tuali etiā facti in patria penas dānato
rū vident: ac cū magna delectatōe. Cū
ius rō est q̄ a beatis nihil subtrahi de
bet qd̄ ad perfectionē b̄titudinis eorū
pertineat. Et ideo vt beatitudo sancto
rū factis magis cōplaceat ac de eaybe
riores gratias agant datur eis vtvisio
ne intellectuali etiā perfecte penā dā
natorū intueantur

LECTIO. LXXII.

e t pugnabit cū illo orbis terrarū
cōtra isēfatos. Ibūt directe emissioēs
fulguris et tāq; habene curuato arcu
nubiū exterminabūt et ad certū locū
insilient et a petrosa ira plene grandi
nes mittentur et candescet in illos aq;
maris et flumīa cōcurrēt durit̄. P̄q;
sp̄sfectus descripsit christi i iudicis ad
ueniētis ad iudiciū in expugnabilem
pparatiōez. hic describit creature xp̄o
confētientis intollerabile coopationē

A Vbi notādū q̄ sicut de omnia
creant ppter electos. ita oia mouebit
suo modo ad se vidiādū de reprobis
Vnde sicut elemēta seruiūt hominī.
vt ipse deo deseruiat. ita elemēta ser
uiēt deo vt de reprobis qui ei seruire
noluerūt vltionē accipiat. Et quia om
nis creatura corporalis infra celestes
orbes continetur ideo primo insinuat
cōclusionē i generali. Secūdo eam ex
plicat magis i speciali. ibi. Ibunt direc
te Quātū ad primū dicit sic. Et pug
nabit cū illo quasi dicit̄ nō solū christ̄
iudex sic apparebit armat̄ lorica iur
sticie et galea iudicii certi. et sic de al
iis de quib; in hesternā lectione dictū
est. imo pugnabit cū illo orbis terrarū
id est omnis mot̄ orbis circa terram
Lu. xxi. Nā virtutes celorum moue
bunt. vel ipsemet orbis terrarū id ē
spera terre. Et hoc contra insensatos.
Reprobivocāt̄ insensati. nō q̄ sensu
sed q̄ disciplina et volūtate deo seruiē
di caruerunt. Sap. xii. Tāq; pueris isē
fatis iudiciū eis in derisū dedisti. De
ista puḡ loquēs Criso. sup illā Mach.
xxiiii. Virtutes celorū mouebūt di
cit sic. Exurgente rege celestu iudicare
vivos et mortuos virtutes āgelice mo
uebūtur terribiles mīstri terribilem
dominū precedētes. Et ifra. p̄ssfamī
lias moriēte dom; turbatur. familia
plāgit et nigris vestib; iduntur Sic hu
mano genere propt̄ qd̄ facta sūt om
nia circa finē constituto celi misteria
lurgent. et candore deposito: tenebris i
duntur Hec Criso. Qm̄ terribilis au
tē erit pugna corporaliū creaturarū
contra nudū imūnēte iudicio gene
rali. describit in spēali p quatuor exē
pla. Per choruscationes fulgurū. Per
iundatiōes nubium. Per turbationes

grādinū. et per elenationes mariū. Quātū ad p̄mū dicit sic. Ibūt directe emissiones fulgurū. Fulgur ē vapor ignit⁹ exp̄ss⁹ a nube. sic d̄r. iiii. methe. Vñ p̄ emissiones fulgurū intelligit spūssicū i p̄posito generalē mūdū conflagratōez q̄ fiet p̄ ignē. de q̄ h̄c i ps̄. Ignis ante ipsū precedet ⁊ inflāmabit in circuitu inimicos ei⁹. De q̄ p̄flagratōe qualis erit cito indubitātōe videbitur Quātū ad secundū quomō creatura pugnabit p̄tra s̄p̄obos dicit sic. Et tanq̄ a bene curuato arci nubium exterminabūt. i. sicut bñ curuatus arcus nubiu qui est iris in diluuiō aquarū tempore uoe qñ omēs mali fuēt submersi p̄ inuadatiōē diluuii. ita si et imiuetē iudicio generali q̄ omēs reprobi exterminabūt ⁊ tamē iusti saluabūt illesi ⁊ reprobi ad certū locū misilietūz ad ifeniū. Tertio describit q̄ terribilis erit illa pugna creature corporal̄ p̄ exemplū deturbatōe grandinū. Et q̄tū ad hoc dicit sic q̄ videlz plene grādines mittēt a petrosa ira. plene grādines idest pōderose increpatōnes quas faciet index qñ dicet. Esuriui et n̄. zc. Math. xxv. Mittent a petrosa ira id ē a vidicta xp̄o d̄bita. i. ad cori. x. Petra aut̄ erat xp̄s Quarto exp̄mit creature pugnā contra malos p̄ elationē mariū. In ps̄. Mirabiles elatōes maris mira. i. al. do. Et q̄tū ad h̄ dicit. Et cādescet i illos aqua maris ⁊ flumia zc. Et videt̄ hic tagē p̄mū de illi signis xv. q̄ dicit Ihero. se repperit se i anab⁹ hebreoz q̄ sunt ista a Prio die oia maria exaltabūt quidem cubitūltra oēs mōtes orbis terre nō affluētia s̄ sicut muri stabūt Se cūdo prosternēt in profūdū intantūz vix videri potēt Ter^o redigēt in

ātiquū statū. Quarto oēs beltez aialia q̄ mouebūt in ags p̄gregabūt ⁊ eleuabūt sup pelagus inuicē inuigietes more contētioniū Quito oia uo latilia celi cōgregabūt in cāpis. oēs inuicē lamētantes nihil gustātes. i. nihil comedētes Sexto fulmīa ignea surgēt ab occasu solis cōtra faciez firmamētūz q̄ ad ortū currentia Septimo oia sydera erratica ⁊ fixa surgēt p̄ferentia ex se igneas comas sicut comete. Octauo erit tremotus: ita q̄ nullus homo possit stare sed omnia edificia prosternēt Nono oēs lapides tā parui q̄ magni in quatuor partes seduident: vna petra aliam collidente Decimo oēs plāte sāguineūz fluent rorē Vndecimo omēs montes et colles et edificia in pulnerez redigēt Duodecimo omnia aialia venient ad cāpos de siluis et mōtib⁹ rugietia et nihil gustātia. Decimotertio omnia sepulchra ab ortū solis vsq̄ ad occasū patebūt cadanerib⁹ ad surgēdū Decioquarto oēs hoies exhibūt de habitaculis suis nō itelligētes neq̄ ad inuicē loq̄ntes: sed more ferarū discurretes Die decioq̄nto: oēs moriēt. et resurgēt cū mortuis longe ante defūctus. Hec tñ signa q̄a de apo crisis sunt excepta certitudinē nō h̄nt. In hoc tñ q̄a d̄r in l̄ra: q̄ cādescet i malos: aqua maris et flumia p̄current durit̄: videt̄ tagi p̄mū signū de collisione aquarū ⁊ earū i altū elenatōe. q̄a sup̄ tactū ē. q̄ p̄ emissiones fulgurū intelligit̄ ḡnatio ignis illi⁹ miraculosa p̄ quā totus mūd⁹ p̄flagrabit̄ añ diē iudicii: sit ista dubitatō B Vtrū mūd⁹ purgabitur p̄ ignē. Et videt̄ q̄ nō: quā vel ille ignis foret naturalit̄ p̄duct⁹ vel supnaturalit̄. ḡ nō hēbit op

atōez naturalē. Si naturalit̄ ḡ possibi-
le esset q̄ naturalit̄ fieret diluuiū vni-
uersale ignis. Sed iste articul⁹ ē excōi-
cat⁹ a dño stephano parisiē. epō. Itēz
si sic nō generaretur nisi ex certa con-
stellatōe planetarū et calidarū stella-
rū sed si hoc tunc possit sciri tēp⁹ illud
per calculationes astronomicas cōse-
quēs falsum p̄ si mūd⁹ purgabitur
per ignē quero an ille ignis precedet
iudiciū an seq̄t̄. Si dicat⁹ q̄ p̄cedet iūx̄
illud p̄i. Ignis ante ipsū p̄cedet. Cō-
travides dicē aug⁹. ii. de ci. c. xvi. vbi
dicit sic iudicatis his q̄ scripti nō sunt
in librovite. seq̄tur q̄ tunc figura mū-
di mūdanoꝝ igniū p̄flagratōe pibit.
Itē in eodē c. vi. in fi. Circa illud iudi-
ciū has res dicim⁹ eēvēturas heliā tes-
bitē. Fidē iudeoꝝ antixp̄z p̄secuturū
xp̄z iudicaturū mortuoꝝ resurrectio-
nē honorū et maloꝝ diuisionē: mūdi
cōflagratōez ei⁹ dei q̄ renouationē. exi-
stimo ea q̄ a me p̄memorata sūt ordi-
ne eēvētura. Ergo s̄z bt̄m̄ aug. mūdi
purgatō p̄ ignē erit p̄ iudiciū. Si vō di-
cat⁹ q̄ seq̄t̄. Cōtra sicut dicit aug. i. de
ci. dei. c. xviii. et allegat mgr. iiii. inia-
rū. di. xlviij. Hoc erit icēdū mūdi scis
q̄d fuit camin⁹ t̄nb⁹ pueris In qb⁹ vō a
liq̄d purgādū fuerit: p̄ ignē illud pur-
gabit̄. s̄z stat q̄ p̄ iudiciū null⁹ purga-
bit̄ p̄ illū ignē q̄ stat q̄ oēs sci statū i
resurrectōe hēbēt corpa glōsa ⁊ p̄ oēs i
passibilia: ḡ ille ignis p̄cedz resurrecti-
onez ⁊ iudiciū Ad oppo. ē petr⁹. ii.
cañ. sua. c. iij. Adueniet iqt̄ dies dñi vt
fur i q̄ celi magno ipetu trāsiēt elemē-
ta vō calore soluet̄ trā at̄ r̄q̄ i ipa sunt
exurēt. ⁊ ifra. p̄ quē celi ardentes sol-
uet̄ ⁊ elemēta ignis ardore tabescēt. no-
uos vō celos ⁊ nouā trā ⁊ p̄ssa ipi⁹ ex-
pecta⁹. Itēz. i. ad cori. viii. glo. s̄r illā

Preterit figura hui⁹ mūdi dicit sic. p̄
chritudo h⁹ mūdi mūdanoꝝ igniū cō-
flagratione pibit: ergo mūd⁹ purgabi-
tur per ignē. Et p̄terea aug. ii. de ci. d.
c. vi. Illa p̄flagratōe mūdana elemēto-
rū corporalū q̄litatesq̄ corpibus nris
corruptibilib⁹ cōgruebāt ardēdo pen-
t⁹ interibūt atq̄ ipa subā eas qualita-
tes habebit que corporib⁹ inortalib⁹
mirabili mutatōe cōueniebāt vt scilicet
mūd⁹ inouat⁹ i meli⁹ accōmodet̄
hoib⁹ etiā carne in meli⁹ inouatis.

Ad q̄onē dicēdū q̄ sic. Sed tamē p̄rio
videbit̄ per quid purgabit̄ mūd⁹. Se-
cundo i q̄bus ptib⁹ purgabit̄. Tercio
vñ cābit̄ ille ignis Circa p̄mū ē ad-
uertēdū q̄ cū mūd⁹ fact⁹ sit p̄pter ho-
minē. vñ ii. phisicoꝝ d̄r q̄ oim nos su-
m⁹ quodāmodo finis. cōueniēs est q̄
q̄n hō gloriificabit̄. mūd⁹ etiā suo mo-
do inouet̄. Ad hoc autē q̄ hō glori-
cet⁹ oportz duo remoueri ab hoīe. scz
corruptiōez in corpore et ifectiōez c̄-
pe i aia. Conformiter ad ista oportet
mūdū in duob⁹ purgari. hnt̄ cī elemē-
ta in quib⁹ cōversamur sicut ignis aer
aqua terra sibi cōmixtas quasdā par-
tes nature extranee: q̄a aer est admi-
xt⁹ cū vaporib⁹ terreis et aqueis sicut
dicit̄. iiii. Metheo. Similiter ptes ter-
ree et aquee sūt ad inuicē cōmixte sic
p̄gruū est et cōueniēs habitatiōi ho-
minū corruptibiliū. ita q̄ nullum de
istis tribus elemētis est in sua natura
li puritate. ⁊ ista ipuritas corrūdz cor-
ruptibilitati corporis in hoīe. 2⁹ hnt̄
ista elemēta quādā impuritatē corre-
spōdētē ifectioni culpe hoc ē q̄dā ido-
neitatem ad futurā inuouationē p̄p̄
peccata in his locis cōmissa p̄ maguū
temp⁹ tā a malis hoib⁹ q̄ ab angel ma-
lis sicut dicim⁹ q̄ loca p̄phanata indi-

gent reconciliatione. purgabitur g̃ m̃i
 dus abvtraq̃ impuritate p̃ hoc q̃ oēs
 dispositiones extranee elemētis com
 mixte corrūpūē et restitūē elemēta
 ad suā simplicē puritatē. Vñ nec ma
 nebūt postea aīalia. nec plāte sed sola
 elemēta. Secūdo patet ex istis ī qb̃ p̃ti
 b̃ mūd̃ purgabitur videlicet in quibus
 fuit habitatio deuonū et hoīm. Vñ
 de secūdu aug. ii. de ci. dei. c. xviii. Ig
 nis ille incipiet purgare aerē in supe
 riori parte aeris vltra mediū intersti
 cū et descēdet successiue versus terrā
 Er̃t autē altitudo illi⁹ a terra: quātūz
 ascenderūt aque diluuii xv. cubitis s̃f̃
 mōtes q̃s operuerūt. Sicut dicitur gen.
 vii. Quātū ad tertiū dicēdū: q̃ erit
 product⁹ supernaturalit̃: sicut fuerūt
 aque diluuii: sicut text⁹ satis innuit. p̃
 cedet tamē vehemēs siccitas et calor
 p̃ductionē illius ignis: et desinet cau
 sari arcus nubiu et quecūq̃ hūide im
 pressionē sicut sūt pluuie nix grādo
 ros et huiusmodi et gnabitur a sub de
 scendens in tāta multitudinē. et appa
 rebit aspiciētib⁹: q̃ sint stelle d̃ celo ca
 dentes. Et sic intelligit̃ illud. Math.
 xxiii. Stelle cadent de celo Quā locū
 tionē credendū est eē tropicā secūduz
 aug⁹. ii. de ci. dei. c. xviii. Ad p̃mū et
 secūdu dicendū q̃ ignis ille generabi
 tur supernaturaliter sicut dictū ē: et ideo
 p̃na nō valet: ergo nō habebit opera
 tōez naturalē Ad secūdu dicendūz
 q̃ ignis ille q̃tū ad aliq̃ operationē. p̃
 cedet et q̃tū ad aliq̃ cōcomitabit̃ et q̃
 tū ad aliq̃d seq̃t̃. Actio ei illi⁹ ignis
 ē successiua q̃a añ iudiciū fiet icuera
 tio corporū hominū tūc viuētū p̃ mo
 dū istū q̃ p̃fecti resoluēnt̃ sine pena s̃e
 sus ab illo igne illata et ip̃fecti purga
 bunt̃. quo facto statūz erit resurrectio

mortuorū. Postea recedēte iudicio in
 flāmabit̃ totus mūd⁹ p̃ circuitū. Per
 actō vō iudicio diuidet̃ ip̃irū et turbi
 dū illi⁹ ignis. apponet̃ etiā illd̃ cū om
 nib⁹ feditatib⁹ relictis de purgatione
 mūdi et inuoluet reprobos. sicut dicit
 basili⁹ super illud psalmi. Vox dñi in
 tercidētis flānā et deportabit ad īfer
 nū. Vñ aliq̃ ps illi⁹ ignis addeť igni ī
 fernali qui nūc ē. et alia pars que ē no
 bilis et pulchra addetur igni sup̃iori
 ad glāz electorū. et sic ē q̃ ille ignis pur
 gās mūdū q̃tū ad suū op̃iniale p̃ce
 det qd̃ ē purgare et cōmitabitur. Sed
 q̃tū ad ei⁹ p̃sumationē seq̃tur. et sic in
 telligit̃ aug. alias a seip̃o discōdaret.
 sicut p̃z p̃ auctoritates sup̃i⁹ allegatas.

LECTIO. LXXIII.

cōtra illos stabit spūs ṽtus et tanq̃
 vēti turbo didet eos et ad heremūz de
 duz oēs trā iūqtatis illorū et maligni
 tas enertz sedes potētū. P̃q̃ spūs
 scūs desc̃psit xp̃i adueniēt ad iudiciū
 iexpugnablez p̃paratiōez. et creatura
 rū itolerabilē p̃ reprobos cuopatiōem
 Hic desc̃bit sñe sialis idisp̃esabile ex
 ecutionē. Et circa hec duo facit. Nā p̃
 mo affligit modū q̃ omēs reprobi puni
 ent̃. Sc̃do affligit cāz q̃re iusti nobiles
 s̃buertēt̃. ibi. Et malignitas. A
 Circa primū dicit tria. P̃rio q̃ dāna
 būē finaliter. Sc̃do separabūē potētū
 aliter. Tertio incarcerationū localit̃
 Sc̃da ps ibi. Et turboventi. Tertia ibi.
 Et ad heremū. Quātū ad p̃mū dicit.
 Contra illos stabit spūs ṽtus. Sp̃i
 t̃i sc̃ptura dicit̃ aliq̃n vox. i. Cori. xiiii.
 Psallam sp̃i tu psallā et mēte: q̃a er
 go vox xp̃i iudicat̃ est vox ṽtus. Iux
 ta illud ps. Dabit voci sine vocem ṽtu
 tis cui virtuti nullus possit obistere.
 Iō signant̃ dicit̃. contra illos stabit sp̃i

ritus virtutis. ysaie. xi. Spiritu labiorum
suorum inefficiet impiū. et scda thess. ii.
Tūc reuelabit ille iniquus quē dñs iesus
inefficiet spū oris sui. Quātū ad scdm
dicit. Et turbovēti diuidet eos Turbo
fm ysi. xiii. ethimo. vbi agit devētis
est volubilitas ventorum et dicitur turbo a
terra qā quotiēs illevētus cōsurgit ter
rā in circuitu mittit. Sicut g puluis sic
cus statī sine resistētia eleuat a terraz
defertur fm motū vēti. Ita reprobi pla
ta snia sine quacūq; resistētia iuolue
illo turbido igne de quo dictus fuit in
pcedēti lectōe et demergent in infernū
In ps. Nō sic ipi nō sic sed tāq puluis
quē picat vētus a facie fre. et Job. xxi.
Erūt sicut palee ante faciē vēti et sicut
fauilla quā turbo dispergit. Fauilla ē
cinis extinctus et sic q a vēto circularitē
moto statī dispigit quē ē turbo Nau.
p. Dñs in tēpestatē in turbine vie ei
et Ihe. xxiii. Ecce turbo dñice idigna
tionis egredietur et tēpestas erūpēs sup
caput ipiorū eueniet Tertio dicit q re
probi carcerabuntur qm ad hoc dicit q
ad heremū deducet oēs terrā iniquitatē
illorū Et hec est antiq lra quā exponit
Rabanus et sicut dicitur verus textus est. Et ē
sensus q ad infernū deducet de oēm
terrā iniquitatis illorū hoc est oēs terrā
et carnalē affectōez eorū ad puniendū
imppetū. Si aut sit textus iniquitas eorū
tūc est sensus q iniquitas eorū deducet
eos causalitē et demeritorie ad infernū
Sed snia nō mutat. Infernū lra ista vo
cat heremus q sicut heremus vocat lo
cus vastus et inculus vbi nullū aiā rō
nale hītare pōt cōueniē. Ita infernū
locus est nulli rōnali creature aptus
si petm eēt. qā malū bñ ordinatū suo
loco positū eminēciā pmedat bonū. Si
cut dicit Aug. enchir. c. vi. Et est here-

mus fm gramaticos femini generis
Vñ declinat hereremus. In signū
aut q p femininū gen ad heremū il
lam homo pmo ducebat. Inde hic et
hechere muta psona q sollicitudinē et
heremū inhabitat. Vñ quāq; vrbes vel
ciuitates inhabitat cū hoc vocant he
remite. Habent nomē cōtrarium rei.
Sūt em vrbauiter vocant heremi
te. a Vltimo assignat causā spe
cialē quare iniusti nobiles subuertent
Dicit q malignitas sbuertet sedes po
tentū. Nō dicit ignorātia: qā illa in ca
su excusat. Nec dicit ipotētia qā illa si
milititer excusat. Sed certe malignitas
eos dānabit: qā cū scirēt et possēt nolu
erunt. Vnde bonū fuit illud virtutis
puerbiū. sicut allegat Aris. v. ethi.
Principat virtuosūdit. Et bñ metricē
dicit. Cū potēs qd vis pbat actio te
tua qd sis. Qñ ā pnceps malefacit sci
ens et potēs bifacere: sicut sp debet
hō de pncipe p̄lmere: videlz q est sci
ens et potēs: tūc manifestū est q mali
gnitas est in causa. Et verū est q ma
lignari possūt ad tps: s; p malignitatē
finalitē subuertent. pp̄ qd hō lz vide
at hoies malignos florere ad tps: non
debet de hoc mirari: nec eos imitari.
Vñ in ps. Nol emulari in malignā
tibus: neq zelaueris faciētes iniquitatē
Glo. Tu ifirm: q forte miraris q ma
li florēt. Noli emulari id est seq mali
gnates. neq zelaueris. i. neq imiteris:
neq ames faciētes iniquitatē. Et ifra assi
gnat causā. Noli inq emulari vt ma
ligneris. Qm qui malignat extmīa
buntur. Glosa. Qui gloriatur et si modo
florēt: tamē in futuro extmīabunt. id
est extra terminos diuine dilectōis po
nētur Dubitatio lralis. Vtrū pena
dānatorū debeat dici corporalis B

Et videtur q̄ nō. quia si ignis ille foret corporalis corpora damnatorū calescerēt et alterarent̄ ab illo igne. consequens ē s̄m̄. q̄a cessāte motu celi nulla alteratio nec aliqs̄ mot̄ poterit esse in vniuerso. Vñ Arist. viii. phi. pbat q̄ mot̄ celi circularis est perpetū z p̄ m̄ oīs motuū: quia illo subtracto null̄ mot̄ esse p̄t pp̄ si ignis ille foret corporal̄ z agēt̄ p̄tume in corpora. corrumperet illa corpora. q̄a passio magna sc̄a abicit aliquid a subā. iii. ethi. et sic nō foret pena dānatorū perpetua ī igne quo ad corp̄ saltē. pp̄ sicut dicitur q̄ erit ibi ignis. ita dicit̄ q̄ erit ibi flet̄. Math. viii. Ibi erit flet̄ et stridor dētū. sed fletus fieri nō p̄t nisi p̄ resolutionē lacrimarū sed nō ē imaginādū q̄ ibi ess̄ p̄petua resolutio aq̄ ab oculis nisi foret ḡnatio noui hūoris per restauratiōez abcur̄ alimētū. ḡ nō erūt ibi lacrimae nec flet̄. pp̄ sic ponitur ibi ignis. ita d̄ q̄ erūt ibi vermes. sed si nō p̄t intelligi corporaliter cū nullū corp̄ mixtū manebit p̄ iudiciū nisi corp̄ hūanū. sicut auḡ dicit. ii. de ci. dei. c. cxii. In peīs malor̄ i extinguit̄ ignis z viuacissim̄ v̄mis ab aliis aliē et aliter ē exposit̄. Aliivtrūq̄ ad corp̄: aliivtrūq̄ ad aīaz retulerūt. alii proprie ignē ad corp̄ tropice: ad animā vermē q̄d credibil̄ esse videt̄.

pp̄ si sic tūc foret ibi tenebre corporales p̄ns ē s̄m̄: q̄a sicut p̄z. ii. de aīa. Nihil videt̄ nisi ī lumīe: sed dānati videbūt mutuo penas suas. q̄a aliē vis̄ in eēt eis ociosus et superflū. ḡ ibi erit lumē. pp̄ ibi nō erit vñ sulphur ḡ nec vñ ignis pari rōe. q̄a devtroq̄ aperte dicit̄ p̄pheta. Ignis sulphur z spūs p̄cellarū zc̄. Cōfirmat̄ q̄a ī purgatorio ē sol̄ ignis. iḡ z ī inferno Ad oppositū

ē auḡ. ii. de ci. dei. c. p̄. et. x. Iehēna q̄ stāguū ignis et sulphur̄ dicta ē: corpore ignis erit z cruciabit corpora dānatorū. Idē gre. iiii. dyalo. par̄: añ mediū. Ignē iehēne corporeū eē nō ambigo. Ad istam questionem dicit̄ q̄ sic. Rō est q̄a oīs p̄ea quia corp̄ patit̄ est p̄ea corporea sed corpora dānatorū: ibi patiēt̄ p̄ diē iudicii: q̄a sicut beati gaudebūt in anima et gloriabūt̄ in corpore. Ita dānati tristabuntur in aīa et puniēt̄ in copore Ad p̄mū argumentū ē op̄io bt̄i thōe. q̄ ignis nō agēt̄ ī corpora dānatorū materialit̄ siue imutatiōe materiali: sed tātū sp̄iali eo mō quo s̄sus immutatur hoc enī cōmune est oī sensui q̄ sensus ē susceptiū. Specerū sine materia Vñ de sicut ocul̄ patit̄ a colore z tñ ocul̄ nō colorat̄ nec alteratur p̄ receptionē materialem coloris. Ita tact̄ ī dānatus immutabitur sp̄ialit̄ a calore z tamen non recipiet calorem nec alterabitur per calorem. Vñde tenet̄ q̄ calor imprimetur sensui tact̄ s̄m̄ eē sp̄rituale: nō materiale Potissimū quod videtur ad istā mouere ē de cessatiōe motus celi. de quo argutū fuit. cruciabitur ergo per formas receptas intentionaliter ab extrinseco nō materialiter Sz cōtra illud arguitur q̄a im possibile ē rem existētē perfecte p̄uari p̄pria operatione. sed ignis erit ibi realit̄. ḡ poterit calefacē. Similit̄ illa corpora nō erūt ipassibilia si sint sufficēt̄ approximata. pp̄ ad p̄ces Iosue sol et lūa steterūt. Iosue. x. Sz si alia corpora celestia nō stetissent. similit̄ tot̄ ordo corporū celestia fuisset mutat̄. Et tamē tūc temporis Iosue pugnarūt z in mūdovbiq̄ naturales actiones fuerūt. pp̄ corpora celestia n̄ solū agūt

in ista inferiora p motū s; p formas suas sicut per diuersos effectus naturales. ergo dato q; gesserēt: adhuc aliaz dīspōitōz caufarēt i istis inferiorib;. Licet n̄ talē alterati nā generationē rerū et corruptionē sicut mō p̄p̄ iste articulus dānat; ē parisi;. Si celū staret ignis in stupā non ageret p̄p̄ esto q; nulla naturalit; actio eē posset cessāte motu celi. Nō iō cogimur dicē quū ibi erit actio et passio supernaturalit; i corporib; dānatorū. Manifestū ē enī q; quasi omīa que circa dānatos ponim; futura sūt supernaturaliter a dinā vtute faciēda. nec enī ignis ille infra terrā in perpetuū posset manere violēter. secundū Aristotelē. Cū nullū violētū sit ppetuū. nec iterū corpora mixta cuiusmodi erūt corpora hoīm possent esse secundum naturā perpetua cū sint cōposita ex contrariis. et multa talia facile ē ducere ad propositū. Ideo dicūt alii q; corpora dānatorū non solū spiritualit; sed etiā materialit; immutabunt et calefient. Et tunc patet ad p̄mū argumētū Ad secundū qd ē directe cōtra illud. dicendū q; illd argumētū est contravtram; viā quia excellens sensibile corrūpit sēsū. sicut agens naturaliter corrūpit passū. Vnde ad argumentū dicendū. q; deus volēt igni coagē ad alterādū: nō ad corrūpendū. quod aug;. xxi. de ci. dei. videtur declarare p exempla. quō qdaz aīalia etiam corruptibilia viuunt i igne. Et c. iiii. de Salamādra. Licet secundū Aristotelē libro de proprietatibus elementorū. nullū aīal in igne posset vitare diu. Certū tamen est pilos eius ab igne nō posse cōsumi. Vnde vtrū q; oportet dicere q; ignis cruciabit et tamē corp; i ppetuū durabit. Sed qua

liter ē nobis ignotū. q; certū ē q; illd oportet reducere ad miraculū singulare Ad tertiu de fetu dicūt doctores q; i fetu tria considerāt. resolutio lacrimarū et turbatio capitis et oculorū fetus Quātū ad primū nō erit ibi fetus sed tantū quantū ad secundū sicut argumentū bene deduxit Ad quartū de verme similit; sēuit q; erit spiritualis videlicet remorsus consciētie q; onēt ex putrefactōe peccati methaphorice loquēdo et affliget Ad quintū de tenebris dicēdū. q; dīspōitio inferni erit talis qualis eē poterit. maxie ad afflictionē dānatorū. visio vero secundū se est delectabil; sicut dī primo metha. p accidēs vero ē tristabile secundū q; aliquod nociuū visu apprehendit. Est ergo et erit dīspō inferni talis q; nichil perspicue ibi videbit; sed sub quadam vmbrositate vt illavideāt; que am me possūt ingerē afflictionē. Vn simpliciter loquēdo ē magis tenebrosus q; lucid;. q; ibi nō potit eē ignis nisi fetulēt; et turbid;. Ad sextū dicēdū q; n̄ solū per ignē puniētur dānati Sed sicut dicit basili;. super illd Vox domini intercadē. flam. id ē i vltima purgatōe mūdi fiet quedā separatō i elemēta puri ab impuro. Et q; qd est purū et nobile rmanet superi; ad gloriā electōz: q; qd ē fetulētū et turbidū descēdet ad infernū ad penā dānatorū vt sicut oīs creatura dei erit electa materia gaudii. ita dānatis ex oib; creaturis fiat tormētū. Et sic intelligūt nō nulli pncipiū precedēa lectionis. Pugnabit cū illo orbis terrarū q; iūsfatos Et illa varia mixtura mltarum fecū sulphur pōt vocari. Quia vō pena purgatorii nō ē pncipalit; ad affligēdū s; ad purgādū ideo dicūt eā p solū ignē fic

ni: nō sic aut̄ i infernō cui⁹ pena ē ad affligēdū ⁊ nullo mō ad purgādū

CAPITVLVM. VI.

LECTIO. LXXIII.

m Elior ē sapia q̄ vires et vir prudēs magis q̄ fortis. Fiuis sapie ē hoiez reddē dignū ad alios gubernādū ⁊ regēdū. etiō p̄mo oñdit quō hō possit ⁊ debeat p̄ donū sapiētie alios gubernare. Secūdo quō hō possit sapiāz im petrare. c.vii. In hoc q̄ c. vi. spūsc̄tus intendit informare gubernatores reges iudices et prelatos et eos ad aōrē sapie iutare Postq̄ a spūsc̄o ostēsus ē a principio librivsq; huc quō p̄ iusticiā ⁊ bonos mores pōt hō sapiāz acq̄rere. Hic cōsequēt̄ declarat quō sapia acq̄sita possit hominē perficere Est tamē notādū q̄ ista diuisio libri vel p̄cessus nō ē ita precise facta: quin invē q̄ parte vtrūq; fiat. Nā in precedētib⁹ aliqñ dictū ē: quō sapia possit hoiez pficere. Et in sequētib⁹ docebit̄ aliqñā do quō hō possit sapiētā acq̄rē. Agit enī alternatim: nūc de sapia acq̄rēdam̄c de sapiētā exercēda: vī delictet p̄ totūz libry. Quia v̄o finis et perfectio sapie ē facē hoiez abilē ad seipsū ⁊ ad alios gubernādū v̄tiose. Ideo de isto sic p̄ncipalit̄ intēdit. Vñ intētio hui⁹ capituli ē informare reges principes iudices et prelatos: quō tā se q̄ sibi subiectos debeāt gubernare. Hoc autē fit in terscalaniter ⁊ alternati duplici vi videb⁹ sapiāz p̄mēda⁹ ⁊ ad sapiāz idiina⁹ vñ n̄c p̄mēdat ei⁹ valorē: n̄c imitat ad ei⁹ aōrē p̄tūe p̄ totū capl⁹ **A** Cōmēdas igr̄ sapiāz i lctōe ista cōpat eā ad fortitudiez corpale q̄ fuit p̄ncipiū p̄sūptōnis huāne ad alios regēdū ⁊ gubnādū Fortes enim homines ⁊ robusti p̄mo

cēperūt p̄ tirānides debiliores opprimere et eis ad p̄pria vtilitatem: nō ad subiectorū p̄modū dñari. sicut de Né roth p̄. gñ. x. De q̄ d̄f q̄ cepit eē robur st⁹ venator hoiz corā dño. i. opp̄ssor et extinc̄tor amore dñandi. Inimū ei iua luit illa opinio: q̄ fortitudo corporal̄ videbatur dignificare hoiez ad p̄ncipatū et etiā vsq; hodie a plurib⁹ fatuis approbat̄. quā op̄ionē elidēdo qa falsū ē dicit: q̄ ad regēdūz gubnādū melior ē sapia q̄ vires ⁊ c. Sapia igr̄ q̄ sursū ē. q̄ includit fidē spem et caritatem cū oib⁹ v̄nūtib⁹ cardinalib⁹: qa n̄ loq̄tur de sapia stricte. put est q̄dā v̄t̄ intellectualis: p̄cise sicut in p̄ncipio libri dicitur ē Vñ sene ca ep̄la. vii. dat differentia inter alias artes ⁊ sapiāz. quia alie artes sūt sicut istrumētavite. sicut navi gatio: edificatio vel plātatio Sapiētā autē ē arsvite. Idem ep̄la. lxxxvi. fm cōes quottatōes. Queris an estimē aliquid futurū esse sapiētez q̄ litteras nescit? Sapiētā res tradit nō verba d̄ diuinis humanis que cogitet: de preteritis. de futuris: de caducis: de eternis De ista sapientia loquens. Bernard⁹ in quibusdā sententiis et ponit auctoritas. viii. libro florū. c. xxix. Disti guit sapientiam triplicem. Sapiētā cordis: sapiētā oris ⁊ sapiētā operis Et q̄libet ponit i trib⁹ cōsistere. a Sapia igr̄nt cordis i penitidine peccatorum preteritorum est. In cōtēptu presentū commodorum. In desiderio futurorum premiorum. Inveni sti plane sapiētā: si pōt vite pctā desse as. Si hui⁹ seculi desiderabilia p̄cipendas. Si eternam b̄tūdinē toto desiderio concupiscas. Inveni sti sapiam si tibi horum singula sapiunt prout sūt Hec quidem vt amara ⁊ om̄n̄io fugiē

da. Ista vero velut caduca et transitoria
contenenda. Illa vero ut perfecta bona to-
tis desiderii appetenda: intimi animi
quodam sapore diiudices et discernas
hec quantum ad sapientiam cordis. De sapiave
ro oris subdit sane in his tribus verbis.
Affluens sapia vel prudentia. Sit in ore
confessio proprie iniquitatis. Sit gratia actio
et vox laudis. Sit etiam sermo edificati-
onis. De opis sapia dicit sic. Quera-
mus in ope triplicem sapientiam affluentiam.
Ita puto ego quantum ad opus pertinet. Illud
copiose satis affluere sapia. quia cumque con-
tinenter patienter et obedienter conuersa
ut videlicet fidelis obediens: propria inor-
tificata voluntate humilis conficia: carnalem
pariter et secularem appetet voluptatem. Hi-
laris patientia: utrumque similiter carnalem
et mundanalem viriliter sustineat aduersita-
tem. hec Bern. Et certe ista sapia me-
lior est quam vires Exodi. xxxv. Quisquis
vestrum est sapiens veniat et faciat quod dominus
operauerit. B Est enim sapia triplex.
mundanalis: bestialis et spiritalis. Primam
habent ambiciosi et cupidi. Secundam volu-
ptuosi et lubrici. Tertiam vero virtuosus et
solidi. De prima sapia. prime Corinth. iii.
Si quis videtur sapiens stultus fiat ut sit sa-
piens. Sapia enim huius mundi stulticia est
apud deum. De ista loquitur beatus Grego-
rius. x. mora. exponens illud. Iob. xii. Deri-
detur iusti simplicitas dicit sic. Huius
mundi sapia est cor machinatoribus tege-
re sensum verbis velare que falsa sunt ve-
ra ostendere. et que vera sunt falsa demon-
strare. Hanc qui sciunt ceteros superbiendo
despiciunt. Hanc qui nesciunt subiecti et timidi
in aliis ipsam mirantur. Hec sibi ob-
sequentibus precipit honoris culmina que-
rere. adepta temporalis glorie vanitate
gaudere. Irrogata ab aliis mala mul-
tipliciter reddere cum vires suppetunt

nullis resistentibus cedere. cum viribus pos-
sibilitas deest. quocirca per maliciam exple-
re non valet. hec pacifica voluntate simu-
lare. Hec Grego. Secunda sapia est besti-
alis de qua dicitur ad Roma. viii. Sapi-
entia carnis inimica est deo. Legi enim
dei non est subiecta. Hanc sequitur volu-
ptuosi qui totam suam sollicitudinem circa
carnis delicias procurandas apponunt.

Tertia sapia est spiritalis ad Colocem.
primo. Inpleamini agnitione voluntatis
dei in omni sapia et intellectu spiritali. Et
Iaco. iii. Que de sursum est sapia. primum
quidem pudica est deinde pacifica. Per
primam excludit sapientiam bestialem. Per
secundam mundanalem que nunquam est pacifica.
sed semper in turbatione et bello. Hec er-
go sapia spiritalis sapia sanctorum est de qua
Grego. ubi supra. Iustorum sapia est: nil
per ostentationem fingere sensum verbis a-
perire vera ut sunt diligere: falsa deni-
tare: bona gratis exhibere: mala libe-
tius tolerare quam facere. nullam iniuriam ultio-
nem querere: provitate contumeliam lu-
crum putare. hec iustorum simplicitas
deridet. et a mundi sapientibus fatuitas
reputatur. Quod ei mundo stultus quam amif-
sa non querere possessa rapientibus relaxare
nullam pro acceptis iniuriis reddere. imo
adiunctis aliis bonis patiamur prebere. Hec
Grego. Hec inquam sapia melior est quam vires:
et vir prudens magis quam fortis. Pruden-
tia et sapia in proposito accipiuntur pro
de. Pronerbi. xv. Vir prudens diriget
gressus suos. Sed qualiter prudens si fa-
ciat bene docet Sene. de copia verborum.
Si inquit prudens es animus tuus tribus tem-
poribus dispenses. Presentia ordina: futu-
ra provide et preterita recordare. Nam
qui nil de preteritis cogitat vitam per-
didit. Qui nihil de futuro premeditat
in omnia incautus incidit. Sed qualis

ista prudētia esse debet docet in eodē libro Seneca. q̄ nō debet eē inanis sicut aliqui desiderāt prudētes videri: sūt asini. Prudētia inquit imoderata calidū facit inimicū attentū: semp̄ aliqd̄ timentē aliquid requirētē astucia plenum versipellē. simplicitatis inimicū: cōmentatorē cūparū et vt postremo a cūctis vno nomine malus homo vocetur. Prudentia p̄fecta nec obtusum habet in se aliquid nec v̄sūtū. Hec Seneca. Vbi plane patet q̄ cū prudētia debet adiūgi simplicitas iuxta doctrinam saluatoris Mathei. x. Estote prudentes sicut serpētes et simplices sicut colūbe. **b** Vbi notandū q̄ triplex est prudētia sp̄ētis ī bono quā nos cōuenit imitari. Prima est s̄m̄ Ihero. q̄ totū corp⁹ pro salute capitis exponit quo caput inuoluit. Isto modo nos pro capite n̄ro xp̄o nos et n̄ra exponere debemus p̄pter honorē dei iurias sustinere: tā in corpib⁹ q̄ in reb⁹. Secūda prudētia serpēas est q̄ obturat aures suas. ne audiat incantātes. Querāt ei incantatores venena que in capitibus serpētū sūt ad medicamēta inde cōficienda. Serpēs hoc p̄sentēs caput suū interspicat corpus inuolutū abscondit. et vnā aurē applicat ad petrā et aliam cū cauda obturat. Sic nos moralit̄ facere cōuenit. Incantatores sūt mali homines et corrupti alliciētes nos sub specie amicitie aduicia mundi vel carnis malis suggestionib⁹ et exēplis pueris. Nos ergo quādo tales incantāt sup̄iorem partē rōnis tanq̄ vnā aurē xp̄o petre cōiūgam⁹. p̄me ad Corin. x. Et inferiore obturem⁹ cauda id est cogitatione finis n̄ri quasi cauda corporis vite n̄re ne illi qui blāder̄ lenit̄ voluptates nobis suggerūt ad consensū p̄trahāt.

Tertia prudētia est q̄ pellē veterē deponit. Q̄n̄ enī senescat et squamis et putredine corp⁹ suū grauari sētīt: trāsit per angustū foramen alicui⁹ petre. vbi pellē veterē oīno relinq̄t. Et sic re nouat et sanat. Petra sicut prius: xp̄us est Foramina m̄sta sūt illi⁹ plurimā vulnēra. Cū ergo veterē pellē id est. n̄ra conuersationē corruptā et abhōiabilē deponere volum⁹ deuota cōtēplatiōe et recordatiōe passionis christi p̄ ista foramina trāseam⁹. Exodi. xxxiii. Pōnā te in foramine petre et p̄tegā te dextera mea. Et Canti. ii. Veni colūba mea in foraminib⁹ petre. Et bene dicit. Estote prudētes sicut serpētes. Nō dicit. Estote pūgētes vel venenū emit tentes. Sed estote prudētes tm̄. Nō eī est creatura ita mala. aut pessima quā in aliquo instruat hominē ad bene uiendū Ephe. iiii. Deponite vos sc̄dm̄ p̄stinā quersationē veterē hoīez q̄ cor rumpit sc̄dm̄ desideria erroris Duo tamen requirūtur ad hoc q̄ serpēs in foramine pellē deponat. Foraminis angustia siue subtilitas. Si enī latum esset sine difficultate trāsfiret et pelles veterē secū portaret. Secūdo requiritur stabilitas. Nisi eī esset stabile foramen potius secū ferret q̄ pellē ibi relinqueret. Isto modo si velim⁹ pellē veteris cōuersationis deponere oportet arctā et angustā viā penitētie p̄trāsire. Et h̄ non quomodocūq̄ sed in stabili proposito vitā nostrā in melius cōmutādi. Nihil enī magis est cōtrariū prudentie q̄ instabilis mutabilitas. Vnde Seneca. Si prudētiā p̄lecteris. vbi q̄ idē eris et pro vt rerū ac varietas tēporis exigit Ita a te actionē edes t̄p̄: ne te in aliq̄ mutes sed pot⁹ aptes et.

LECTIO. LXXV.

Vdite ergo reges ⁊ intelligite.
Difcite iudices finitū tē. Cū finis et pfectio sapie fit hoiem dirigere ad feipfū ⁊ alios vt uofe regēdūz hī maxime ad reges iudices ⁊ platos ptinet atz iā declaratū fit qd fū sapia nō pofit esse iufti. nec fine iufticiā sapiētes Cōcludit hic spūs scūs ex oib⁹ pcedētibus iſtā p̄uaſionē. Audite ergo reges et cetera quaſi diceret. Vos eſtis qui ſapientia et iuſticiā ſubiectis vris admiſtrare tenemini. Sapia uero ſiue diſciplina haberi nō poteſt. ergo. Audite reges ⁊ p̄ncipes ⁊ intelligite. In p̄s. Et nūc reges intelligite erudi mini qui iudicatis terrā. A Perſuadet ergo spūs scūs in hoc textu q̄ttuor ſc̄z hūilitatē addiſcēdi. Audite r̄ges. Subtilitatē aduertēdi. Intelligite. Audi- tatem ingredī. Diſcite Seneritatē exequēdi. Iudices finitū terre. Dicit ergo ſic l̄raliter ordinādo ſuiāz. O reges id eſt quicūq; prelati: audite aure corporis. q̄a Ecc̄. vi. Si dilexeris audire. ſapiēs eris Et hoc eſt tibi rectori ſatis vtile cū ſis rex. q̄a Ecc̄. x. Rex iſpiēs p̄det p̄p̄z ſuū p̄p̄ qd ſignant Salomō cū rex cōſtitueret a dño petiit. ii. Pa- rali. p̄mo. Da mihi dñe ſapiaz ⁊ intelli- gentiā vt egrediar corā pplō tuoz in- grediar. Sed q̄a nō ſufficit aure p̄cipe re niſi cōcipiat et mente. Ideo ſubdit intelligite: q̄a Prouer. p̄mo Audiens ſapiēs ſapiētor erit ⁊ intelligēs guber- nacula poſſidebit. Et iter⁹ vos iudices finitū tē. i. vos iudices ḡales quia quāto maior eſt ueſtra iuriſdictio tāto maior requirit̄ in uobis iuſticie di- lectio. yſaie. p̄mo Diſcite bñfacere: q̄a hoc ſufficit. Primo ḡ in hac l̄ra re- gibus p̄uadet̄ hūilitas addiſcēdi.

Vñ dic̄t. Audite ergo reges. Cū enī nullav̄tus nobis inuacat̄ neq; mora- lis. ii. Eth̄i. neq; intellectualis. iii. de aia Eo qd aia eſt ſicut tabula nuda vel ra- ſat̄. Reges uero ſūme uirtutib⁹ indi- geant. Et iterū Auditus fit ſenſus m̄tū diſciplinabilis. Iuxta illud. Altius imutāt animū demiffa per aures. Er- go audite reges. Indicti. v. Audite re- ges: auribus p̄cipite p̄ncipes. Omnē enī regē decet ſūme deū colere ⁊ legē dei ſcire. Vñ Dento. xvii. Lex mo- ſaica p̄cepit ſic. Poſtq̄ ſederit rex in folio regni ſui Deſcendet ſibi Dento. legis hui⁹ iu uoluntie accipiēs exem- plar a ſacerdotib⁹ leuitice trib⁹: et ha- beat ſecū: legetq; illud oib⁹ dieb⁹ uite ſue. vt diſcat timere dñm deū ſuum ⁊ cuſtodire uerba: cerimonias que in lege ei⁹ p̄cepta ſūt. Et iō i coronatione regis prius q̄ b̄dictio uel conſecratio ſup eū fiat. Iſta tria faciet iuramenta ſub hac forma. In xp̄i nomie. p̄mitto t̄ec tria p̄p̄o xp̄iano mihi ſubdito. In primis me p̄ceptūz ⁊ opē pro uiribus imp̄ſur⁹: vt eccl̄a dei ⁊ ois p̄p̄s xp̄ia- nis ueram pacē nro arbitrio in oī tpe cōſeruet. Aliud Vt rapacitates ⁊ oēs iniquitates oib⁹ gradib⁹ int̄dica. Ter- tiū vt in oibus iudiciis eq̄tatē ⁊ miā p̄cipiā vt mihi et uobis idulgeat miāz ſua demēs ⁊ miſericors de⁹ Ecce q̄ ſecu- ra cōſcia pōt talis uiuere: q̄ habet ſub ſe q̄ſi iſinitū pplm regere: cū hec tria ſuare iu rehell̄ gēte et falſa ſit ſūme difficile Nō enī ad ludū: nec ad hono- rē tm̄ nec ad ocū ſed ad piculū ſollici- tudinē et ſūmū negotium eſt uocat⁹. Poſtq̄ autē rex p̄dicta iurauerit dictis ſup eū q̄buſdā orōib⁹. tūc metropolita- nus inuiget ei man⁹ de oleo ſc̄ficatoz

postea pect⁹ ⁊ scapulas cōpagesq; bra-
 chioꝝ. Et tandē de oleo eodē fiet crux
 sup caput eius postea de crismate cuz
 orōibus: postea ab episcopis accipiet
 ensem. ⁊ cū ense totū regnū sibi fide-
 liter ad regēdū sciat eē cōmēdatū di-
 cente Metropolitano [si tamē solēni-
 tatē faciat] Accipe gladiū per manus
 episcopoz. licet idign⁹ vice tamēz au-
 ctoritate apostoloz cōsecrat⁹ tibi rega-
 liter ipositū nēe benedictionis officio
 In defensionē scē dei ecclie diuinitus
 ordiatū Et esto mēor de quo psalmi-
 sta pphetavit dicēs. Accingere gladio
 tuo sup femur tuū potētissime. vt per
 eundē vim equitatis exerceas. moleꝝ
 iniquitatis potēter destruas ⁊ scāz dei
 ecclesiā. eiusq; fideles ppruādo pte-
 gas nec minus sub fide. falsōs q̄ xp̄i a-
 ni nois hostes execeris ⁊ destruas. vi-
 duas ⁊ pupillos clemēter adiuues ⁊ de-
 fendas. Desolata restaures ⁊ restaura-
 ta cōserues. Vlāscaris iusta. Cōfir-
 mes bene disposita. quaten⁹ hec agē-
 do v̄tutū triūphator gloriosus. iusti-
 ciez cultor egregi⁹ cū mādi saluatore
 cuius tipū geris in noie siue sine me-
 rearis regnare. Cū accinet⁹ fuerit en-
 se accipiet armillas A metropolitāo
 cum hac preuia oratione. Accipe ar-
 millas sinceritatis ⁊ sapie dīnez triū-
 phationis iudiciū qbus intelligas oēs
 operationes tuas contra hostes visibi-
 les posse eē munitas Deinde accipiet
 palliū. Et post ea coronabit. Post illa
 accipiet anulū. Deinde sceptꝛū et vlti-
 mo virgā. Coronatus ergo episcopus
 osculetur a quibus choro canente Te
 deū laudam⁹ ad solū regale ducitur.
 Metropolitano dicente. Sta et retine
 āmodo locū quē hucusq; paterna suc-

cessione tenuisti hereditario iure tibi
 delegatū per auctoritatē dei oīpotentī
 et pntē traditionē nostrā atq; oīm epi-
 scopoz ceteroz deiq; fuorum. Et q̄to
 clerū sacris alitib⁹ ppingorē prospici-
 cis tanto ei potiorē in locis pgruis ho-
 norē impēdere memineris quatenus
 mediator derz hoīm te mediatorē de-
 ri et plebis in hoc regni solio pfirmet
 et in regnū eternū faciat regnare ies⁹
 xps dñs n̄ rex regōꝝ dñs dominātū
 Letaniez alie mltē orōnes dicūt sup
 eū q̄ oēs eū declarāt debere eē cultorē
 iusticie ⁊ fidei zelatorē q̄ sū doctria sa-
 piētū exequi nō pōt. Et ideo eis signā
 ter dicit⁹ sub figura. Mōtes isrl̄ audi-
 te verbū dñi. Nō solū aut̄ isti in sacra
 scriptura reges dicunt⁹. s; etiā dērici q̄
 se ⁊ alios bene regūt. Sicut habet. xii.
 questioe p̄ma. Duo sūt genera. Et ad
 hos dici potest. Audite reges. Et p̄me
 petri. ii. Vos estis gen⁹ electū regale
 sacerdotiū gēs scāz pplus acq̄sitionis.
 Sed caueant ne de eis verificet⁹ quod
 dicit Gilbertus de Tornato in quodā
 sermone. Vos estis inquit genus de-
 iectum seruile sacerdotium: gens pro-
 phana: populus perditionis. Quod
 absit. Secundo persuadet sp̄iri-
 tus sanctus regibus et prelatīs nō so-
 lum humilitatem addiscendi sed eti-
 am subtilitatem aduertendi Vnde di-
 cit. et intelligite. ps. Intelligite insipi-
 entes in populo: et stulti aliquando sa-
 pite. Intelligere est quasi intus legere
 hoc est ponderare et recordari ac me-
 moriter retinere. quia legere et non
 intelligere est negligere. Sed graui-
 ter conqueritur Psalmista. Dominus
 de celo sp̄spexit super filios hominūz
 vt videat si est intelligens aut requi-

rens deū. Et sequitur. Oēs declinauerūt
simul iutiles facti sūt. 7c Tertio sua
det spūs scūs rectorib⁹: gubernatori-
bus ac iudicibus aliorū auiditatem i-
quirendi cum dicit. Discite. Prouer.
vi. Vade ad formicā o piger et cō-
sidera vias eius et discē sapientiā. Et
idem petiuit psalmista. Da michi in-
tellectum vt discā mādata tua. Et tē-
rū Matheivndecimo Discite a me qā
mitis sū et hūil⁹ corde et inueniet⁹ re-
quē a iab⁹ vestris. Quātā auiditatem
inquirendi habuerūt principes antiq-
tus circa sapiētiā patet specialit⁹ de A-
lexandro magno qui per patrem suū
Philippū regem macedonie discipli-
nis Aristotelis traditus. Cui Aristoteli.
Philippus mox Alexandro nato
hanc epistolam destinauit. sicut nar-
rat Aulus gellus libro noctū attica-
rum. Et hēc i formauit sequit⁹. Philip-
pus Aristoteli salutē dicit B Fili-
um mihi genitū cito quo equidē diis
habeo referre gratiā: nō tā proinde qā
natus est q̄ pro eo q̄ eum nasci contin-
git temporibus vite tue. Spero enim
fortevt educatus: erudit⁹ q̄ a te dign⁹
existat et nobis et istarū rerū successio
ne. Vult ḡ dicē q̄ per doctrinā aristo-
telis et educationē sperant filiū suū
fieri dignū filiatiōe regis. et regia suc-
cessione i regno. De studio vō Alexā-
dri magni scribit Alexāder neq̄ libro
suo de naturis rerū sic. Alexandrū A-
ristotelē discipulū fuisse. Macedonem
certū est. Cuius cā logicā elaborauit.
tā sedul⁹ at naturarū idagator extitit.
macedo: vt invase vitreo in mare mis-
sus naturas et consuetudines piscinū
deprehendit. gallum enim secum ha-
buit: vt sup̄ diluculo certificaret⁹ per
gallicantum. Et invase dicto didicit q̄

mō insidie clādestine p̄pande sūt super
hostes in re militari dū exercit⁹ pisciū
cōtra alios insurgere cōspexit. Ordia
uit etiā sicut narrat Plin⁹ aliquot mi-
lia hominū: qui in tota Asia et Gre-
ciavacaret armētis aluearib⁹: piscinū
viuariis. ne quid vel vsq̄ gentiū igno-
raretur. Quicqd̄ vero illi experiebāt
Aristoteli sūmoviro sine mora iuno-
tūt. quos Aristoteles percūctādo qui
quaginta fere volumina illa preclara
de aialib⁹ cōdidit. Hec plin⁹. Licet ap-
ud nos nō nisi decē et nouē habeantur.
Patet ergo istū auiditas addiscēdi
Nos autē non mouemur eadez tanta
curiositate scrutari: s; a fili ea q̄ ad dei
cultū: bonos mores pertinet solūmō
studio psili p̄scrutari. Aug⁹. xix. de ci.
dei. c. vi. Ignorātia iudicis vel p̄ncipis
pleni⁹ ē calamitas p̄p̄i innocētis. Et
baruth. iii. Discē o p̄nceps vbi sit sa-
pientia: vbi prudentia. vbi sit intellec-
tus et virtus vt scias simul vbi sit lon-
gitudinis vite et virtus. vbi sit lumen
oculorū et pax c. Ultio p̄suadet
gubernatorib⁹ ahorū seueritatē exe-
q̄ndi illā qd̄ iustū est cū dicit. Indices
finiū terre. Moralit⁹ mali dicit⁹ sine
ēre 7 in illos debēt indices seueritatez
exercē. Vñ de iudice d̄ ad Ro. xiiii.
Dei ei mister es iudicā: videx in irā
ei q̄ malū agit. Dentro. xvi. Iudices 7
magistros p̄stituesi oib⁹ portis tuis vt
iudicēt pplz tuū iusto iudicio nec in al-
terā partē dedinet. Nō accipias per-
sonā nec munera qina munera exce-
cant oculos iudicū et mutāt verba ius-
torum. Qua in re notandum est
ne ad p̄ferendā sententiā nūq̄ p̄cipites
esse debeant⁹ ne temē indiscussa iudi-
cem⁹. ne q̄libz mala audita nos moue-
ant ne passi dei sū p̄batōne credamus

LECTIO. LXXVI.

P Rebete aures vos qui cōtinētis
 mltitudinēz placētis vobis ī tur
 bis nationū. qm̄ data est a dño ptās vo
 bis. ⁊ virtus ab altissimo: q̄ interrogabit
 opa v̄ra ⁊ cogitatōes scrutabit. P̄ q̄
 sp̄sscūs iuitant ad amorē sapie. Re
 ges. iudices ⁊ platos gñaliter. Hic diri
 git iuitat onē suā specialē ad reges at
 q̄ iudices malos specialit. Vñ postq̄
 iuitant per amicabilē iformationē.
 Hic iuitat per rationabilē cōminatio
 nē. Et circa hoc duo facit. Nā p̄mo p
 phetat eis penā. Scdo ppallat eorū cul
 pā. Scda ps ibi. Qm̄ cū essetis m̄stri
 regni. **A** Et circa p̄mū tria tāgit
 cōtra iudices ⁊ iustos rectores. Pri
 mo stat^o eorū celsitudinē. Scdo act^o eo
 rū igratitudinē. Tertio pene eorū cer
 titudinē. Scda ps ibi. Quouā data ē
 vob ptās a deo. Tertia ps ibi. Qui
 m̄rogabit. Dicit ergo primo sic Pre
 bete aures scz ad discendū sapiētīā et
 mores bonos. Prouer. y. Fili mi attē
 de sapiētīā meā: prudētie mee idina
 aurē m̄ā. Vos qui cōtinētis multitu
 dinem. Non dicit vos qui regitis mul
 titudinē nec docētis sed p̄tinētis. q. d.
 Vos qui dñm queritis. nō fructū in
 subditis v̄ris. Cōtra q̄les loquit̄ Ap̄ls
 p̄me Petri. v. Nō vt dominātes in cle
 ro: sed forma facti gregis ex aīo. Pre
 bete inq̄ aures: nō vnā tātūmodo sed
 duas. s. cordis et corporis. Luce. viii.
 Qui habet aures audiēdi audiat. Pre
 bete ergo aures: nō accōmodate: non
 vendite. Aures enī sapie accōmodāt.
 qui tantū ad horā doctrine vacāt. Cō
 tra quales prime Thimo. iiii. Atten
 de tibi et doctrine. Et parū ante. Hec
 meditare in his esto Vnde Sene. epi
 sola. lxxxiii. Nō cū vacauerit philoso

phandū est: oīa alia negligēda sunt vt
 huic assideam^o cui nullū tps̄ satis ma
 gnū est. Et si a puericia vsq̄ ad hūani
 eni terminos vita pducā. non multū
 refert: vtz omittas philosophiā an in
 termittas. Et ideo prebete aures v̄ras
 nō accōmodate vel vēdite. Aures su
 as vēdunt qui discūt pp̄t vanā gloriā.

Vendūt ei iudices aures recepto
 res munerū qui nihil audiūt de cau
 sis pauperū donec munus aduenerit.
 Mich. iiii. Principes ei^o m̄ierib^o iudi
 cabāt. Prebete ergo aures vos qui cō
 tinētis mltitudinēz placētis vobis: nō
 deo. Quia sm̄ Aug. sup ps. Ad te le
 uauī. Qui sibi placet deo displicet. In
 turbis nationū id est mltitudine sub
 ditorū ⁊ auditorū: nō in bonitate eo
 rum quod est cōtra doctrinā sapiētis.
 Eccī. xvi. Nō iocūderis in filiis ip̄iis
 si mltiplicent^o Non sic sibi placuit io
 hānes. Canonica sua tertia qui dixit.
 Maiorē horū nō habeo gratiā quā vt
 audiā filios meos in v̄tate ambulā
 tes. Sic ḡ exp̄mit stat^o eorū celsitudinē.
 Cōsequēt^o subiūgit act^o eorū igratitu
 dinēz dicit sic. Quomā data est a deo
 ptās vobis ⁊c. Illa est magna igratitu
 do qm̄ hō de bñficiis a deo recepti deū
 ip̄ignat. Vñ tales cū ideo receperit
 ptātē vt subditos gubnēt ad hōrē dei
 ipsos expoliāt. et in ipsis deū inhono
 rant. Data est inq̄ vobis potestas non
 vendita. quasi diceret. Gratis accepi
 stis gratis date. Mathei. x. Et hoc a
 dño: qa Ioh. xix. Nō haberes in me
 ptātē nisi datū tibi esset de sup. Et vir
 tus scz coercedi malos ⁊ puniēdi re
 os. Qui interrogabit opa v̄ra. Ecce
 subiūgit pene eorū certitudinē in iudi
 cio generalī. qm̄ de^o nō interrogabit ho
 minē tātūm: sed opa que testificabūt

cōtra hoies. Ioh. v. Opera q̄ ego facio
testimoniū perhibēt de me. Et nō so-
lū opera: imo et cogitationes scr̄uabū-
tur. Sap̄ie p̄mo. In cogitatōib⁹ ip̄iū int̄
rogatio erit. Prebete inq̄t aures. Tria
xp̄us exigit vt ei p̄beam⁹ cor: man⁹ ⁊
aures: Cor ad diligēdū. Proner. xxiii
Prebe fili mi cor tuū mihi. Man⁹ ad
testimoniū perhibēdū. Eccl̄. xli. dici-
tur de Samuele. Testimoniū phibuit
in cōspectu dei ⁊ xp̄i. Aures ad audiē-
dum vt hic et Iob. vi. Prebete aures ⁊
videte. S̄ est modo de modernis no-
bilib⁹ sicut de albano narrat Arist. ii.
de aialib⁹. c. ii. Est enī animal magni-
tudine cerui: tamē cōtra cōsuetudinē
omniū aialū habens fel in aure simi-
le felli hois et amarū valde. Vnde est
animal magne ire ⁊ magne ferocitat̄
Sic multi potētes et magni cū tangūt
verbo dei. vel cū ḡnāliter cōtra pecca-
ta predicatur. In quib⁹ cū se reos sen-
tiunt statim amaricātur et turbantur.
Habent enī fel in aure cordis. quorū
vnicuiq̄ dici pōt illā Actū. viii. Nō
est tibi ps neq̄ fors in sermōe isto. in
felle enī amaritudinis ⁊ obligatōe ini-
qtatis video te eē. Notādū q̄ h̄ platus
sūt mal⁹ ⁊ subdit⁹ bon⁹ et sc̄is q̄ diu t̄
platus tolerat̄ ab eccl̄a maiorē debet ha-
bere honorē ⁊ reuerētiā q̄ subdit⁹ pp̄
tres rōes. Primo q̄ platus gerit vicem
dei. Vñ de⁹ in ip̄o specialit̄ honorat̄.
Et hoc semp debet animare subditū
ad honorē sui prelati. Scdo q̄ est p̄so-
na publica. Vñ ī ip̄o honorat̄ respu-
blica ⁊ bonitas eccl̄ie: que maior est q̄
bonitas singularis persone Et ideo
cōsueuerunt prelati personalit̄ dicere
illud quod in fine horarum dicit̄ pro
defunctis: q̄a verbū et oratio plati est

quasi oratio multitudinis. Et ideo vide-
tur melior ceteris parib⁹ q̄ oratio sin-
gularis p̄sone. Tertio quia prelatio se
habet ad v̄tutē. sicut causa efficiēs in
aliis v̄tiosis. Vñ ipa platio honorabi-
lis est: etiā in p̄sone indigna. Dicit enī
philosoph⁹. ix. ethi. Dign⁹ est in aliis
causā v̄tutis existere: q̄ in se tantū vir-
tuosum esse.

LECT. LXXVII.

q̄ Vniā cū essetis m̄stri regni il-
lius nō recte iudicatis: neq̄ cir-
cūstodistis legem iusticie: neq̄ scdm vō-
lūtātē dei ambulastis. Intentio Salo-
monis ī hac parte est refellere ⁊ argui-
ere puerfos iudices ⁊ iniquos platos.
Postq̄ sp̄ū sc̄ctus declarauit malorū
rudicū futurā penā. Hic accusat ⁊ p̄pa-
lat future pene causā. Et circa hoc sic
p̄cedit. Primo oñdit q̄ mali iudices:
dñi et plati sūt veracit̄ iusticie debito-
res Scdo oñdit in quib⁹ sūt iusticie
trāsgressores Scda ps ibi. Nō recte
iudicatis. Primū declarat sic. Ois mi-
nister obligat̄ ad ministeriū p̄ quo fa-
cit pactū cū dño suo. S̄ omnis iudex:
prelat⁹ et superior facit pactū cū deo:
vt sit minister regni hoc est guberna-
tionis eccl̄ie sub deo. Ergo ois talis
obligat̄ ad hoc ministeriū. p̄me ad Co-
rint. xii. Diuisiones ministracionum
sūt hoc ē. Diuerse persone in eccl̄ia
ad diuersa ministeria obligat̄. Idē at
domin⁹ et istam obligationē eis im-
properat: cū dicit. Q̄ nomā cum esse-
tis ministri regni illi⁹. Ex quo mani-
feste concludit̄: q̄ fuerūt iusticie debi-
tores. Omnis enim rex et quicūq̄ est
sub eo est iusticie debitor et oēs sunt
ministri regni dei id est eccl̄ie. secūde.
ad Corin. c. iiii. Sic nos existimet̄ he

mo vt christi mīstros. et dispēsatores misteriori dei. Et per cōsequēs omnes ministri regni dei sūt. z debitores iusticie quod est ppositū. Secūdo ostēdit: q̄ sūt trāsgressores iusticie. et hoc propter tra. Primo q̄ male iudicauerūt reos. Scdo. quia inuste spoliauerūt iustos. Tertio: q̄ male regulauerūt seipsos. Quantū ad primum dicit. Non recte iudicastis. Quantum ad secūdū dicit. Neq̄ custodistis legē iusticie. Quantum ad tertiu dicit. Neq̄ secūdū volūtātē dei ambulastis. Dicit ergo eis primo sic. Non recte iudicastis. Hoc aut̄ fit q̄druplici sicut docet bt̄s Greg. in Omelia. et habet̄ in Canone. xi. Questione tertia q̄tuor.

Quatuor modis humanū iudiciū peruertit: scilicet timiditate: cupiditate: offensione: affectione. Hec est sn̄a. Sed ista sunt verba. Quatuor inquit Gregori⁹ modis iudiciū hūanū peruertitur. A Timore dū metu potestatis alicui⁹ vitate loq̄ p̄tmesāmus. Cupiditate dū p̄mio ius alicui⁹ corrūpim⁹. Odio: dū cōtra quēlibet aduersariū molimur. Amore dū amico vel propinquo cōtēdim⁹ prestare auxiliū. Hec Greg. Iudicat̄ etiā nō recte quidā propter psonarū acceptionē. quidā ppter peruersas intentiones quidā propter debiti ordinis pretermissionem. Quidā ppter psonarū acceptionē. Cōtra quos Deitro. p̄mo. Ita paruū audietis vt magnū: nec accipietis cuiusq̄ personā: quia dei iudiciū est. Vtinam legē istā oēs iudices attēderēt. Quoniā am dei iudiciū faciūt. Vñ illud facere deberēt qd̄ deus velle facere si ibi eēt credūt. Alii nō recte iudicat̄ ppter peruersam intētionē. Intēdit enī qd̄ remūerationē tēporalē vel in fama vel in pe-

cu nia. Cōtra q̄s loquit̄ bt̄s Grego. et habet̄ in Canone. xi. q. iii. Qui recte. Qui recte inq̄t iudicat z p̄miū remūerationis exspectat fraudē in deū p̄trat q̄ iusticiā quā gratis ipartiri debuit acceptionē pecunie vēdidit. Bonis malevtuntur qui pro tpali lucro iuste iudicat̄. Tales quippe ad vitatē nō iusticie defēsiō sed amor precii p̄uocat. Quib⁹ si spes nūmi subtrahit̄ cōfesti a iusticie defēsiōne discedūt. hec gre. Suta est q̄ iudex ppter mūera iusticiarū faciēs dānat̄. Quid fiet de illo iudice qui ppter mūera in iusticiā iudicabit?

Tertio sūt qd̄ q nō recte iudicant propter ordinis debiti p̄tmissionē. De bem⁹ enī quicūq̄ sum⁹ in sup̄iori gradu positi p̄mo iudicare nos ipsos z post ea alios. cōsiderātes nos eēt hoīes z nō deos aut d̄nos. p̄me Corin. xi. Si nosmetipsos iudicarem⁹ nō vtiq̄ iudicaremur a. Qual̄ at̄ d̄z eē q̄ d̄z alios iudicare bñ z lucide declarat Ambro. sup̄ psal. Bti imactati. Et hēc i Canoni. q. vii. Iudicē. Iudicet inq̄t ille de alteri⁹ errore q nō hēt qd̄ i seipō p̄dēnet. Iudicet ille q nō agit eadē q̄ in alio putauerit puniēda: ne cū de alio iudicat in se ferat sn̄iaz. Et iudicet ille q ad p̄nūciādū nullo odio n̄ra offēsiōe n̄ra leuitate ducat̄. Et p̄ pauca. Bon⁹ iudex nihil ex arbitrio suo fac̄ nec ex dōesti cevolūtati p̄tate s̄z iux̄ leges z iura p̄nūciat̄ z scit̄ z statutiuris obtēperat nō idulget p̄p̄eolūtati nihil patū nihil p̄ meditatū de domo p̄fert sed sic audit ita iudicat s̄z sic se h̄z natura discernit obseq̄t legib⁹ n̄ aduersat̄ exaiat cē mērita n̄ mutat. hec ibi. Seq̄. Neq̄ custodistis legē iusticie. Vbi ondit eos fuisse iusticie trāsgressores q̄ iuste spolia z uert̄ iustos. Iudx q̄ male iudicat frequ-

ter iustū a bonis suis spoliat. Et sicut dicūt doctores p̄corditer. Siue tulerit iniquā sniaz ex certa malicia Siue ex iuris ignorantia: tenetur a restitutionē. et ad totū iūtesse parti lese nisi possit inducere illū p̄ q̄ iudicauit iuste ad satisfaciēdū parti lese. Et idē illā intel ligit̄ de iudice ordinar̄io vel delegato vel sp̄ote se ingerēte vel acceptate gra tis delegatōne suā. Si v̄o aliqs ignar⁹ foret cōpulsus ad iudicādū et peteret cōsiliū a iurisperitis et apponeret dili gētiā quā posset ad bene iudicādū. Ta lis licet ferret iniquā sniam nō tenet̄ ad restitutionē. Sed si fuerit negligēs in petēdo cōsiliū a iurisperitis cū eos posset habuisse tenet̄ ad restitutōem.

Aliud ē hic notādū q̄ sicut dicitur eā de snia et re iudicata in nouellis ī nocētū. Cū eterni. Si index ecciā su⁹ ordinari⁹ vel delegat⁹ cōtra cōsciaz et iusticiā in grauamē partis in iudicio alter⁹ quicq̄ fecerit per gratiā vel per sortes ab executōe officii p̄ anū nouerit se suspēsū. ad estimationē litis parti quā leserit nihilomi⁹ cōdēnād⁹. Et si durāte suspēsiōne ingerit se diuini irregularis est et cū eo solus papa dis pensat. Hec ibi. Et ideo illi qui cū iudicib⁹ tractāt vel cōsiliādo: vel supplicādo vel informādo bene sibi cauē de bent: ne sint cā quare iudex a veritate declinat. vel prop̄ eorū cōsiliū vel preces v̄l suggestiōes: q̄ alias graui⁹ pec cāt ⁊ ad restitutionē parti lese faciēdā tenētur. Et iō quid sit a iudice rogādū docet Tullius. iii. de officiis c. xi. Pre clarū a maiorib⁹ accepim⁹ morē rogā di iudicem si eū morē tenēm⁹ quez salua fide facere posset. Nā si oia faciēda sūt que amici volunt nō amicitie tales s̄ cōiuratōes putāde sūt B

Ad h̄ at̄ q̄ index legeꝝ iusticie teneat ista tria custodiat. s̄q̄ ex q̄sita cause dis cussionē: facilis credulitatē exclusionē et deliberatā sentētie prolationē. De primo et secūdo iob. xxix. Causā quā nesciebā diligētissime inuestigabam. Super q̄ dicit gr̄e. xix. mora. c. xvi. Maiora crimina tarde credēda sūt cū audiūt et sūt citius puniēda cū veraci ter cognoscūt. Facilitas ei credulita tis p̄uersū facit dare iudiciū. sicut patz de Putifare princepe militū. Pharaonis. ḡn. xxxix. Qui nimis credul⁹ ver bis cōiugis innocētē Ioseph carceri mācipauit. De forma discutiēdi cau sas in iudicio exemplū habem⁹ de do mino deo nostro: qui tamē oia nouit vt deus. gen. xviii. Clamor inquit do min⁹ sodomorū et gomorreorū mul tiplicatus est et peccatū eorū aggrauatum est nimis: descēdā et videbo vtrū clamorem qui venit ad me opere cōpleuerint an non est ita vt sciam. Qd̄ exponens magister in historia scola stica dicit sic. Hoc exēplū christ⁹ iesus reliquit nobis quasi diceret Mala ho minū nō ante credatis q̄ probetis. In de est q̄ index crimē sibi soli notū pu nire nō p̄t. Hec ille. Secūdo habem⁹ iteratū exemplū ad idē. Io. viii. Quā diligēt̄ x̄ps̄ discussit causam mulieris quā scribe et pharisei de adulterio ac cusabāt. Primo enī inclinās se deorsū digito scribebat ī terra. et rursum eri gens se dicit eis. Quis vestri sine pec cato ē. ⁊c. Et iterum scribebat ī terra. Ecce q̄ morosus fuit anteq̄ voluit sen tentiare. et q̄ diligēt̄ cāz mulieris di scussit. Quid at̄ scribebat ex sacra sc̄p tura exp̄ssū nō ē. dicunt quidā q̄ illud idem scripsit q̄ eis respōdit. Qui s̄i pctō est vestri. ⁊c. Glosa dicit q̄ scribe

bat petā eorūvt quilibet legēt sua. di-
cit ambro. Et ē ibi in glosa interlinea
ri Qd nō sc̄psit nisi illā ppheticū Ter-
ra terra absorbe hos viros abdicatos.
Ihero. in quadā ep̄la ad Hyreneū vide
ē velle qd̄ scr̄psit. Terra terraz accusat
In his ergo exēplis christi p̄z doctrīa
oīz p̄dictorū trū sine qb̄ iustū iudi-
cium ē nō p̄t. Ad hoc enī q̄ iudiciuz
fit act̄ iustitie tria exigūt. Primo q̄
p̄cedat ex iudicatōe iusticie. Secūdo
q̄ procedat ex auctoritate. Tertio q̄
ferat̄ fm̄ rōez prudētie. Quia si sit cō-
tra rōnē iustitie dicit̄ iudiciū peruersū
vel iniustū. Si sine auctoritate. Dices̄
iudiciū vsurpatum. Si sine ratōe pru-
dētie in cāe examinatiōe Dices̄ iudi-
cium temerarium. De impatore theo-
dosio et brō Ambrosio legiē ix. libro
hystorie tripartite notabilis historia q̄
narrat. c. xiiii. Cū ei ap̄d thessalonicā
quidā iudices fuissent lapidati. Indig-
nat̄ Theodosi⁹ omnes passim interi-
mi iussit nō p̄cedēte examinatiōe iudi-
ciū septem milia hominum inflice-
rētur. Post hec veit̄ ip̄arator ap̄d me-
diolanū vbi p̄erat Ambrosius. Cūq; ī
die solēni imperator in eccia iugredi
voluisset. for̄ ad ianuā Ambrosi⁹ enm
phibuit et grauisimis obiurgatōib⁹
eū arguit et int̄ alia dixit sibi sic Quā
igt̄ penitētiā oñdisti p̄tātas iniquita-
tes q̄re ibi residuē? Tertio accusat
spiritus sc̄tus malos iudices de hoc q̄
male regulauerunt seip̄os. Vñ dicit
Neq; secūdū volūtātē dei ambulastis.
Ad ro. xii. Nolite p̄formari huic secu-
lo s; reformamini in nouitate s̄s̄ v̄r̄vt
p̄betis q̄ sit volūtās dei bñ placēs p̄ fe-
cta. Nō enī dēt se p̄formari sc̄to sed
stare pualide ī rōis iudiciō vt facti sint
in seip̄is q̄ hñt alios ex officio sc̄tifi-

care. i. ad tess. iiii. Hec est eī volūtās
dei sc̄tificatō vr̄vt abstineatis vos a for-
nicatōe vt sciat vnusq; q̄ vestr̄ vas suū
possidere in sanctificatōe et honore n̄
ī passionib⁹ desiderii sicut gētes q̄ ig-
norāt deū. LEC. LXXVIII.

h Orrēde et cito apparebit vobis
quoniā iudiciū durissimū in his
q̄ p̄sūt fiet. Exiguo enī cōcedit̄ miseri-
cordia. Potētes aut̄ potēt tormēta pa-
tiēt̄. Declarat̄ causis p̄p̄t̄ q̄s mali iudi-
ces merito poterūt accusari. Hic exe-
quitur de pena qua merebūt̄ iudicia
liter cōdēnari Et circa hoc duo facit
Primo ostēdit̄ q̄ cōtra malos iudices
fiet iudiciū cū singulari discretione.
Secūdo q̄ hoc fiet cū ratōabili p̄porti-
one ibi. Exiguo enī Quātū ad pri-
mū dicit. Horrēde et cito appebit vob̄
quasi dicēt. Vos q̄ mō horribiles ap-
paret̄ pauperib⁹ et inocētib⁹ stipati mi-
litib⁹ et multitudīne famulorū. hono-
rati mīerib⁹ et adulatōib⁹ dericorum
ditati pecuniis et habūdātia mūdano-
rū. onerati scelerib⁹ et debitis p̄cōr̄uz
Caueat̄ q̄a iudex vester xp̄⁹ horrēde et
cito apparebit vobis. Et bñ caueat̄ q̄a
ad Heb. x. Horrēdū est incidere ī ma-
n⁹ dei viuentis. Et qd̄ faciet vobis iu-
dex iste? Ad hec r̄ndet̄ sufficiēt. P̄rio
oñdēdo modū quo veniet. Secūdo de-
scribendo actū quē intēdit̄. ibi Qm̄ iu-
diciū durissimū in his qui p̄sūt fiet
Quid et quō christ⁹ faciet iniqs p̄latis
oñdit̄ p̄ hec verba **A** Horrende et
cito apparebit vobis in quib⁹ docz tria
circa aduētū xp̄i ad iudiciū q̄tū perti-
net ad malos iudices et prelatos: q̄ tūc
tēporis boīs apparebit benign⁹ et ma-
lign⁹ auster⁹. Veniet enī vobis ma-
lis iudicib⁹ videlicet potēter cū in cus-
sione timoris: q̄a horrēde r̄p̄te cū ex-

clufione torporis: ga cito et euidenter
cū declaratōe vigoris . quia apparebit
vobis. Iā enim dicit et ita est: vere tu
es de⁹ abscōditus. ysa. xlv. Sed tū veri
ficabit illud psalmiste. De⁹ manifeste
veniet de⁹ nū et nō filebit. Veniet inq̄
p̄mo potēē cū i clufione timoris. z hoc
iuste. Nā mōvbi cūq̄ veniūt falsi iudi
ces: mali dñi incutiūt timorem. Imp
ant ei: nō cū pietate: sed cū austerita
te. nō amore sed terrore. Cōtra q̄s val
de rationabilif loq̄ propheta. Ezech.
xxxiii. Et cōminabit eis deus nūc p
tunc. Ve inquit pastorib⁹ israel q̄ pa
scebant semetipos Nōne greges a pa
storib⁹ pascūt⁹ quasi diceret sic. Lac
comedebatis et lanis operiebamī et
qd̄ crassū erat occidebatis. Gregē au
tē meū nō pascebatis qd̄ ifirmū fuit
nō cōsolidastis. et quod egrotū nō sa
nastis. z qd̄ fractū erat nō alligastis. et
qd̄ abiectū est nō r̄duxistis: et qd̄ peri
erat nō questistis: sed cū austeritate ip
abatis eis et cū potētia. Instū ē q̄ in
dex eorū christ⁹ p̄similiter se hēat ad
eos. Et ideo eis tūc tēporis horribilis
apparebit Sap. v. Vidētes turbabunt
timore horribili et mirabūtur in sub
tatōe in sperate salutis imo propē eos
et malos cōsules dies iudiciū [qui de
beret vocari dies p̄solatiois: liberatio
nis promotionis: et amoris] vocat̄ di
es tribulatōis et horror] Propterea di
cit propheta iohel. ii. Sol cōuertet̄ in
tenebras et luna in s̄guinē anteq̄ ve
niet dies dñi magn⁹ et horribilis Ve
niet ergo horrende. Secūdo veniet
cū ex clufione torporis ga cito id ē re
pēte. Ille qui venit ex inopinato dicit̄
veire cito q̄ tūc q̄ expectauerit veniē⁹
In rei veritate xp̄s morose eos modo

expectat et ipsi sua mora abutūt⁹. z iō
cū dixerint pax et securitas tunc repē
tū⁹ superueniet eis interit⁹. i. thimo.
ii. Quia in ps. Viri s̄guinū et dolo
si n̄ dimidiabūt dies suos. Apoc. xxii
Ecce venio cito et merces mea mecū
est reddē vnicuiq̄ secūdū opa sua.
Tertio veiet euidenter cū declaratōe
vigoris quia tūc videbūt filiū homis
veniēte in nube cū potestate magna
z maiestate. Lu. xxi. Ver⁹ ē q̄ nō ha
bēt mō deū p̄ oculis et ideo nō appa
ret eis. Dicit̄ enī cū pharaone. Exo. v
Quis ē dñs vt audiā vocē ei⁹ et dimittā
isrl? Nescio dñm et isrl nō dimittā.
Sed tūc manifeste se ostēdē eis. A
bacuc. ii. Adhuc visus procul z appa
rebit in finē et nō mētiet⁹ si morā fe
cerit expecta eū qui veniens veniet z
nō tardabit. Sic ergo veniet cōtra ma
los platos. Sed ad quē finez⁹ Certe ad
hoc vt corā toto mūdo faciat vindictā
instā de omnib⁹. Sed principaliter de
malis plats et ga tūc iudiciū durissī
mū in his qui p̄sūt fiet. durū ga ma
le intrauerūt: durū ga male rexerunt
durissimū quia male vixerūt. Fiet ei
tūc eis triplex questio. Quō intraisti
Quō rexisti. Quō vixisti. Durū iu
diciū fiet secularib⁹: durū malis reli
gios. Durissimū p̄uers⁹ plā. Dura a
q̄stio. quare oues xp̄i nō pauerūt auxi
lio t̄pal subē. Durior q̄re nō pauerūt v̄
bo doctrine. Durissima quare eos nō
pauerūt exemplo bōe vite. Dura que
stio quare ex pauperib⁹ extorsioēs fe
cerūt. Durior q̄liter bona pauperū cō
sūpserūt. Durissima quare xp̄o et eccīe
p̄ perceptis elemofinis nō fermierunt
Dura quare bonos n̄ informauerunt
Durior quare malos nō ic̄repauerūt.

Durissima q̄re ip̄fimet nō benevixērūt. Ergo iudiciū durissimū i his qui presūt fiet. Patet ḡ q̄ fiet iudiciū cōt̄ prelatos cū singulari discretiōne. Rē stat declarare q̄ hoc fiet proportiōne rationabili. Est enī iustū q̄ sic se habeat pena pilati ad penā inde sicut culpa pilati habuit se ad culpā iude. In illa p̄portione in qua culpa prelati excedit culpā subditi iustū ē q̄ p̄a plati excedit penā subditi. Et q̄ iste excess⁹ ē talis quo maior esse nō p̄t. Ideo vocat̄ iudiciū durissimū qd̄ iustiget̄. Et ideo dicit̄ etiam p̄nt̄ q̄ ex igno cōcedit̄ misericordia: potētes aut̄. id est plati potētē tormēta patiēt̄. Exiguo id est ei q̄ peccauerit per ignorātiā aut fragilitatē cōcedit̄ mīa. id est mīor pena. S̄z potētes id est prelati sciētēs .i. ad sciētā obligati potēt̄ id ē abūdāt̄ tormēta patiēt̄. Apoc. xviii. Quātū gloriificauit se ⁊ in deliciis fuit. tantū date ei tormētū et luctū. quia in corde suo dixit. Sedeo regina et vidua nō sū et luctū nō videbo. Et exponi p̄t de aīa p̄uersi prelati. **B** Iudiciū i in his q̄ p̄sūt fiet. Prelatus ad hoc q̄ digne presit debet eē hūosus p̄ rectā i informatiōne: operosus p̄ sc̄tāz occupatiōne: gratosus per piā cōpassiōne. et aiōsus p̄ iustā correctionē. Primo dico q̄ prelati debz eē hūosus per rectā informatiōne. Sap. vi. Diligite sapiētie lumen omnes qui preestis populis. Hi enim sūt stelle moralit̄. De qb⁹ dicit̄. Gn̄. i. Posuit stellas i firmamētō celi: vt luccerēt super terrā et preessēt diei ac nocti. diei id ē clericis. nocti id est laicis. Gregorius. xiii. mōra Cum is qui subest feruit ad obsequium restat p̄culdubio. vt qui preest feruiat adverbis et cū is qui subest iustis obtēpat: oportet

q̄ qm̄ preest curā sollicitudinis impēdat. Sed iam verificat̄ illud. Iobek. ii. Sol et luna obtenebrati sūt et stelle retraxerunt lumē suū. Sol et luna sūt p̄lati maiores: stelle curati minores. Secūdo debet esse operosus per sanctam occupatiōne: temporalia cōtēndo: spūalia predicādo: sacramēta ministrando et pauperes visitando. Ad romanos. xii. Qui preest in sollicitudinē Corpora enim celestia incessāt mouēt̄ ac agūt in ista inferiora. alterāt terrā et elemēta eis subiecta: vt mundus cōtineatur inesse: quia si ipsa ab operatiōne cessarēt inferioris mūdi species finiretur. Eodem modo prelat⁹ cōtinue et sollicite operosus debet esse: monēdo: corrigēdo: exēplū prebendo. Vnde Ihero. sup̄ exodū. xxviii. c. Tāta debet eē cōuersatio et eruditio p̄tificis: vt ois mot⁹ et gress⁹ ⁊ vniuersa ei⁹ opera notabilia sūt. Veritatez mēte cōcipiat. et eam toto habitu resonet et ornativt quicquid agit: quicquid loquitur doctrina sit populorū. Vñ sene. eplā. ii. Nature ē deteriorib⁹ potiora submittere. Mutis quidez gregib⁹: aut potiora corpora presunt aut vehemētissima nō precedit armēta degeneratur⁹. sed q̄ magnitudine. ceteros mares vincit. Elephantorum gregem excellētissim⁹ ducit. summa felicitas erat gentium in aureo seculo: in quo non poterat potentior esse nisi melior. Illo ergo seculo quod aureuz perhibēt penes sapiētēs fuisse regnūz iudicat̄. quando officium erat imperare non regnum. Et tales tamen duplici digni sūt honore plati. vt scribit̄ prima ad Thimotheum quinto Qui bene presunt: presbiteri duplici honore digni habeāt: maxime qui laborāt

verbo et doctrina. Et vt scribit Ap[osto]lus Paul[us] p[ri]me ad Thessal. v. Rogam[us] aut[em] vos fr[atr]es vt ueneritis eos q[ui] laborat in ter vos et presunt uobis z d[omi]no z monent uos vt abundanti[us] habeatis illos in caritate p[ro]p[ter] op[er]a illor[um] pacē habete cū eis.

Tertio debet platus bon[us] e[ss]e gratio[us] per piā cōpassionē vt cōsoleat[ur] pusillanimes suscipiat infirmos patient[er] sit ad oēs secūdu[m] regulā Aug[ustini]. iō xp[istu]s nō iohēz p[ro]stituit p[ri]ncipē eccl[esi]e sue s[ed] p[er] trū qui ifirmus fuerat z cōpassiōe indiguerat vt cōpassiōis viscera singul[ar]iter optineret z oib[us] ostēderet Gen[esis]. xxiiii. Helieser p[er]erat oib[us] que habuit abrahā Eliezer interpretat[ur] dei mei sc[ri]ficatio: et designat platu[m] p[er] can[on]em discretā elemosinā sc[ri]ficari debet subiecti. Bern. sup[er] ec[cl[esi]am]. Discite subditorū m[er]es vos e[ss]e debere nō d[omi]nos. studete magis amari q[ua]m metui z si in d[omi]nū seueritate opus est paterna sit nō tirānica. matres fouēdo: p[re]s corripiedo vos exhibeat[ur] Suspēdite uerba. p[ro]ducite uerba late piguescat nō tipo turgescat. Immo. de. vi. cōdi. hu. Statū vt abicio[us] est p[er] motus ad honorē: in supbia extollit[ur] et in iactantiā effrenat[ur] nō curat p[ro]desse sed gliatur p[ro]desse. p[ro]sumit se meliōre quia cernit se supiorē haud bonū facit nō grad[us] sed virt[us]. Nō dignitas sed magis extollit honestas. Priores de dignat[ur] amicos: notos ignorat hesternos. Sodales cōtēnt antiquos Vultū auertit: ceruicē erigit. fastū ondit. grādia loquit[ur]. sublimia meditat[ur]. subesse n[on] patit[ur]: p[ro]desse molit[ur] p[ro]ceps z audax gliosus et arrogans grauis z importun[us]. Sicut aut[em] in malos platos fiet iudiciū durissimū: ita bonis dabit[ur] premium maximū. Augustinus in quodā sermone. Nihil est in hac uita z maxime

hoc tempore difficil[is] laboriosus z periculosi[us] episcopi officio s[ed] apud deum nec beati[us]. si eo mō militet. quomodo iperator n[on] iubet. Quarto platus debet esse aiosus per iustā correctionē Gen[esis]. p[ri]m[us]. Presit piscib[us] maris et uolatilib[us] celiz bestis t[er]re. Omniq[ue] reptili quod monet in terra. Pisces maris sūt rebelles z ociosi Volatilia celi sūt supbi z abicio[si]. Bestie terre auari et pecuniosi. Reptilia: lubrici z libidinosi. quos oēs debet platus iuste corripere. Et secūdu[m] eccl[esi]asticas sanctiones adu[er]tutes reducere. ysa. xxxii. Principes in iudicio p[re]erunt. Sed qdā similes sūt milius q[ua]m nō antiq[ua]s gallinas in uadūt. sed pullos interimūt z similes magistro leonis qui non leonē sed catulū uerberat. Sic plati moderni non diuites z nobiles patōres. sed pampes. eccl[esi]astica cēsurā castigat. Sed de quodolēdu[m] uidet[ur]. Tales iudū p[ro]fūt in eccl[esi]a q[ui] sūt tenebrosi p[ro] ignorantiā ocio si p[ro] inamiā. Sedicio[si] p[ro] iracundiā. Ignominiosi p[ro] ifamiā z cōtra tales bene loquit[ur]. Ambrosius in suo pastoral[is]. Nihil in h[is] sc[ri]to sacerdotib[us] excellēt[ur]. Nihil sublimi[us] ep[iscop]i repiri p[ot]ūt vt omni cū dignitate oculis demonstram[us]: di gne noscam[us] Quid sumus? Quid fuimus. p[ro]fessione actione potius: q[ua]m noīe demostremus: vt nomē cōgruat actioni et actio respondeat nomini: ne sit honor sublimis et uita procliu[is] ne sit deifica professio et illicita actio: ne sit religiosus amict[us] z irreligiōsus. p[ro]fect[us] ne sit grad[us] excelsus z deformis excelsus: ne locutiōe simplicitatē simulem[us] colūbinā. z mētē habeam[us] caninā. ne p[ro]fessionē mōstrem[us] ouinā. z uerocitatem habeam[us] lupinā Cōsimilē sniam dicit Bernardus ad Eugenū. ii. libro.

Atū inquit cāticū meū min⁹ suauē:
sed salutare. Mōstruosa res est grad⁹
sūm⁹ et anim⁹ infim⁹. sedes prima et
vita ima: lingua magniloqua et man⁹
ociosa. Sermo multus. et fruct⁹ null⁹
vultus grauis et act⁹ leuis. caput canū
et coruanū. facies rugosa et lingua ru-
gosa ingens auctoritas et nutans sta-
bilitas. Hec bernardus.

LECTIO. LXXIX

n On enim subtrahet personā cui-
usq̄ domi⁹ qui est dominator omni-
um nec verebitur magnitudinem cui-
usq̄: quoniā pusillum et magnū fecit
ipse. et equaliter ē illi cura de omnib⁹
Fortiorib⁹ aut fortior instat cruciatio.
Cū declaratū sit: q̄ christ⁹ indi-
cabit iniquos dominos et pueros p̄-
latos cū graui distinctione. Hic oñdit
q̄ h̄ fiet siue quacumq̄ dissimulatione
A Parcūt enī interdum iudices p̄-
pter beniuolentiā: interdū propt̄ im-
potentiā et interdū p̄pter negligētiā
Prio ista tria excludit sp̄ssctus a iudi-
ce christo. Secūdo subinfert̄ principa-
lis conclusio. ibi. Fortiorib⁹ autē for-
tior instat. r̄. Quātū ad primū: q̄ xp̄⁹
non parceret propter beniuolentiā tūc
tempore dicit sic. Nō enī subtrahet
personam cuiusq̄ dominus. Cautela
est frequenter apud iudices mundi.
q̄ persona rea subtrahitur pro certo
die. ita q̄ nō comparet. Vnde iudex
pro die illo nichil facit contra eū. Sed
ista cautela nichil tūc valebit. q̄ null⁹
pro tunc se poterit absentare. ii. ad Co-
rintheos quinto. Omnes nos manife-
stari oportet ante tribunal christi r̄.
Ergo dominus non subtrahet per dis-
simulationē personā cuiusq̄. Quia d̄
act. x. q̄ deus nō est acceptor persona-
rum. Et ratō. quia est dominator oīm

et iust⁹ dñator. ergo nulli faciet fauorē
ii. Re. xxiii. Fortis israel dominator
hominū iustus Sic ergo nulli parceret
propt̄ beniuolentiā. Secūdo nul-
li parceret propt̄ impotentiā. Et quātū
ad hoc dicit. Nec verebit̄ magnitudi-
nē cuiusq̄. q. d. Non dimittet propter
timorē potentie regum vel principū
vel creature cuiusq̄. Et hoc pbat sic N̄
lus enim artifex tres de eo quod fe-
cit et etiā p̄t destruere quādo vult. q̄
omnis artifex potentior est suo artifi-
ciato. Sed defecit pusillum et magnū.
In ps. Dominus ipse est deus ipse fe-
cit nos et non ipsi nos Tercio deus
nulli parceret propter negligētiā: et q̄-
tum ad hoc dicit q̄ equaliter est illi cu-
ra de omnib⁹. et per p̄ns nō p̄ negligē-
get punire vnū q̄ aliū. Sap. xii. Non ē
alius deus q̄ tu: cui cura est de omni-
bus vt oñdas quoniā nō iniuste iudi-
cas iudiciū. His ergo tribus causis
dissimulatiōis exclusis subinfertur cō-
clusio talis. Fortiorib⁹ aut. i. illis q̄ for-
tius et graui⁹ peccauerūt: fortior instat
cruciatio. Quia deutro. xxv. Pro me-
sura delicti erit et plagarum modus.
a Circa ista et alia in precedentib⁹ le-
ctionibus habita p̄t esse dubitatio lit-
teralis ista. Vtrum liceat iudici cōde-
nare ad mortē [propt̄ allegata et pro-
bata coram se in forma iur] illū quez
scit penitus innocētē Qd̄ sic. quia v̄
lex q̄ precipit cōuictū de crimine con-
denare est iustate inuista. si iusta n̄
lus debet fm̄ eā iudicare. Si iusta nul-
lus contra. Item ii. q. i. Nos i quez di-
cit Aug⁹. Nos inquit iudiciū ferre nō
possum⁹: nisi aut in cōuictū aut sp̄te cō-
fessū. Ergo si re⁹ cōuictus aut sp̄te
confessus. licet iudici ferre sētētiā. cō-
sequētia p̄. q̄ si nō video hominem
s. iii.

nisi forte: video forte. Itē. iiii. q. vii. Iu-
dicet. dicit Ambro. Bon⁹ index arbi-
trio suo nichil facit. nec ex domestica
volūtatis pprietate. sed iuxta leges et
iura pūntiat et reuera sicut audit ita
iudicat. igit^r fm allegata et probata li-
cet sibi iudicare. Item si licitū esset iu-
dici liberare innocētē cōtra allegata z
pbāta. pari rōe etiā poterit quēlibz in-
nocētē fm suā cōsciam iudicare. conse-
quēs falsū. Item iudex in iudicio nū-
iudicat vt priuata persona. sed vt pu-
blica. iō debet sequi noticiā publicam
nō suā priuatā. Itē dentro. xix. In ore
duorum vel triū stet oēverbū. ergo iu-
dex debet cōdēnare fm scētā testiu^z
Quia in ista lcōe tāgūt de psonarū
acceptōe. fit ista dubitatio. Vtrū psoa
rū acceptio sit pctm. Quod nō qa apd
deum nullū est peccatū. sed apud deuz
est acceptio psoarū. ergo ipa nō ē pec-
catū. Minor oñdit^r p illud ad Ro. no-
no. Cū nōdū nati fuissent et aliquid e-
gissent boni aut mali etē. dictū est ia-
cob dilexi: esau autē odio habui. pp
pferre alicui beneficiū ecclāsticū ppt
p sanguinitatē est acceptio psonē. sed h
nō est pctm: sed caritas ordinata. qa ad
Gal. vi. Operemur bonum ad omnes
maxie at ad domesticos fidei. Et i. thi-
mo. v. Si quis suorū curā nō habz do-
mesticorū: fidē negauit z infideli ē de-
terior. Sed domestici dicūt illi qui at-
tingunt p sanguinitatem. Preterea
preferre nobilē illitteratum ignobili
litterato est acceptio persone. Sed hoc
nō est peccatū qa tal magis potest de-
fēdē ecclāz q ali⁹. et dñs sūm⁹ pōtifex
i dispētatōib⁹ frequēt attēdit nobilita-
tē facil⁹ enī dispēnsat cū eis q cū aliis
Ergo cū hoc sit acceptio psonarum: iō

nō omnis acceptio psonarū ē pctm.
Similit^r facil⁹ dispēnsatur cū diuitibus
q cum pauperib⁹ q ptrahat matrimo-
niū in gradu phibito. Preterea eli-
gere min⁹ bonū ad platurā: vbi pōt e-
ligere meliorē videt^r esse acceptio pso-
ne. Sed aliquis hñs vocē in electione
pōt hoc licite facere. qa fm iura suffi-
cit eligere bonū. extra de electōe. Cū
dilecti. Ergo acceptio psonarū etiā
in spūalib⁹ nō est pctm. Confirmatur
ratione. quia secūdū statuta ecclāe. int-
duz electio fieri debz de gremio quīs
extra gremiū magis idonei valeant i-
ueniri. Ergo ecclēsia approbat q fiat
acceptio psonarū. qa qd eligere mi-
nus bonū z dimittere maius bonū sit
acceptō persone videtur q acceptio p-
sonarū nō est pctm pp ex dicto Ihe-
ro. Lem. viii. vbi agit de ordinādo sa-
cerdote dicit Ihero. sic Qui pstantior ē
ex omni populo qui doctior qui supe-
rior qui in omni veritate eminentior.
ille eligatur ad sacerdotium. pp ac-
ceptio persone in iudicio nō est pecca-
tū. Eccl. iiii. In iudicio esto pupill^r mi-
sericors vt pater pp exhibere in-
digno honorē: est acceptio persone. sz
ad hoc in casu tenemur honorare pa-
rentes etiam malos z malos prelatos
Sifr p filiū ē. Lem. xix. Corā cano ca-
pite p surge et honora psonā sems. Sz
senes quōq nō sūt virtuosī secūdū illud
dañ. xiiii. Egressa ē iniquitas a seniori-
b⁹ iudicib⁹ q videbāt regē pplz Ad
oppositū Nihal phibet i lege dīna nisi
pctm. Sed in lege diuina acceptio pso-
ne phibet. Deu. i. Nō accipias pfer-
nā cuiusq et loquit^r specialit^r i loco iu-
dici g accipe psoaz i iudicio ē peccatū
pp Ia. ii. Nolite i psoaz acceptōne

habere fidē dñi nostri iesu christi. vt dicit glosa Aug. Quis serat si qs diuinitē eligat ad sedē honoris eccie. cōtempto paupere sanctiore et iustiore. g. acceptio personarū in collationib⁹ beneficiorū eccialticorū ē pctm̄. Ad questionē ē dicēdū q̄ sic propter istā rōez Oē qd̄ oppositē vntiuitiū ē et pctm̄. S; acceptio p̄sōarū opponit iusticie ḡ est pctm̄. Sciēdū ē enim q̄ ad iusticiā p̄tinet q̄ bōa diuersa diuersis distribuuntur p̄sonis s̄m̄valore et dignitate p̄sonarū. Qñ ḡ aliqs cōsiderat in persona aliquā cōditionē q̄ non facit eū dignū illo qd̄ sibi datur est acceptio p̄sone. Si autē cōsiderat p̄ditōez aliquā in p̄sona: q̄ quidē conditio facit eū dignū beneficio p̄ferēdo. tūc nō ē acceptio p̄sone sed cause. Et s̄m̄ hoc loq̄r. Glosa ad ephe. vi. sup̄ illud nō ē personarū acceptio apud deū. dicens q̄ iudex in suis causas attēdat et nō p̄sonas. **B** Est ergo acceptio p̄sone i iusticia qua p̄ferit̄ persona p̄sōe p̄pt̄ causā nō dignificatē eū ad illud ad qd̄ p̄ferit̄. Omnis autē cōditio q̄ nō facit hoīez dignū illo negotio ad qd̄ p̄ferit̄. r̄fertur s; istū modū loq̄ndi ad p̄sōaz. Sicut si attēdat in isto diuicias et cōsanguinitatē. et propter istas cōditiones p̄moueam illū ad magisteriū vel p̄latōez acceptio p̄sone ē: q̄ causa me mouēs nō ē cōditio que facit eū dignū honore collato. Sed si attēdat in isto cōsanguinitatē et p̄pt̄ hoc lego sibi. x. lib. vel iustitio eū heredē et dimitto extraneū nō ē acceptio p̄sōe s; cause: q̄ ista causa facit eū dignū et p̄portionatū huic beneficio. qd̄ ē assequi patrum omniū meum. **V**nde accipere personā in proposito nō est acceptare personā hoīs. S; accipere ad hoc b̄nificiū p̄pt̄ p̄ditōez non

dignificatē eū ad beneficiū p̄ferēdū. **P**er hoc ad rōnes. Ad p̄mū ē datio duplex. **V**na p̄tinēs ad iusticiā qñ aliqs dat quod debet et cui debet et qñ et s̄m̄ qd̄ debet et ista donatio p̄prie non cadit in deo qui nichil debet creature simpliciter loquēdo. **A**lia ē datio siue donatio p̄prie p̄tinēs ad liberalitatē vbi hō dat et tamē nō tenet̄ ad hoc: s; dat grat̄ mō acceptio personarū ē iniusticia et nō cōsistit nisi in dōationib⁹ p̄tinētib⁹ ad iusticiā. Et iō i acceptioe dei vel p̄destinatione nō est acceptio p̄sōe q̄ de nō facit iniustū creature sue eā reprobadō. sicut nec facit iustā creaturā ipsā p̄destinādo. et ideo i mere gratiosis nō peccat hō dādovni et nō alteri cū neutri teneat̄ q̄cū dare. **A**d secundū de promotōe cōsanguineorū distiguēdū ē q̄ p̄sanguinei p̄lati aut sūt m̄n⁹ digni simpliciter et p̄ respectū ad beneficiū p̄ferendū et p̄ respectū ad bonū cōe aut sūt eque digni vt alii. In p̄mo casu p̄mouere eos et dimittē digniores est acceptio personarū. Idē in dispensatione sp̄ualium quorum nō est dominus sed tantum dispensator. i. Cori. iiii. Sic nos existimet hō vt ministros xpi et dispēsatores ministeriorū dei. vñ ad illā clausulā refert qd̄ i casu p̄mo. **M**os ē p̄lati dare p̄bēdas b̄n̄ nāt. **A**ut b̄n̄ nūmat̄ veleorū sanguine natis. **E**rgo p̄bēnde nō dicūt̄ sed emende. **I**n secūdo casu licet p̄lato p̄ferre consanguineos suos quia salte; vident̄ acceptiores i hoc q̄ possunt de eis magis confidere q̄ negocia ecclesie cū eovnanimit̄ tractabunt. **A**d terciū de promotōe nobilitū et dispēsatiōe cū eis facta. dicēdū q̄ quus l̄ranira simpliciter loquendo magis r̄ddat hōm̄nem ydoneuz ad promotionē i eccle-

fia. In casu tamē nobilitas fulcita bonis morib⁹ plus pōt expedire ecclesie in resistēdo rebellib⁹ ⁊ lupis oves sua dentib⁹ q̄ possit sciatu. Et in casu debet sciatu pponi talis nobilitas nec ē acceptio p̄sone in casu illo. Secus eēt si ēquevaleret eccle litteratura simplicis sicut p̄eminētia nobilis et isto modo forte nō est acceptio p̄sone in collatione ep̄atus dimittere vñ bonū theologū ⁊ pmouere vñ bonū iuristā ⁊ canonistā vbi negotia eccle sūt litigiofa. ut ille per iura sua defēdat meli⁹ libertates eccle. q̄uis simplicit̄ loquēdo Theologia magis dignificet hoīez ad regimē aniarū. Canones t̄i magis dignificāt hoīez ad defensionē decimarū et exactionē earū. Quod autē cū nobilibus fiūt dispēsationes in cōtrahēdo matrimonia infra grad⁹ phibitos. et nō cū paupib⁹: nō est acceptio p̄sonarū. Nā causa dispēsadi cū nobilibus est cōfirmatio ⁊ multiplicatio pacis inter maiores in ecclesia que causa apud paupes non habet. Ad quartū de electione min⁹ boni dicendū q̄ aliter est loquēdū de electione apud forū iudiciale ⁊ aliter apud forū consciētie. Apud forū publicū nō vocat̄ electio viciosa. si nō eligat simplicit̄ meliōrē quia sic omnis electio de facili calūniā patere tur. Et ideo sufficit eligere bonū scd̄ iura. nec obligat̄ homo ad eligēdum meliōrē s̄m iura illa. sed s̄m cōsciētiaz eligētis necesse est q̄ eligat illū quem reputat meliōrē vel simplicit̄ vel ad illā dignitatē pro tūc p̄fatis circūstātis particularib⁹ que ad eccl̄iaz tūc cōtingūt. Et alias ē acceptio p̄sone ⁊ mēdaciū cōtra cōsciāz eligēdo. Ad cōfirmationē de eligēdo infra gremiū. dicēdum q̄ illi qui sūt de gremio cōitatis

p̄suerūt cōiter vtiliores eē ab bonū cōmune eccle in qua sūt nutriti q̄ aduenticii. Et ideo statuit̄ q̄ de gremio poci⁹ eligat̄ si aliquis ibi sit ydone⁹. si nō. fiat de aliis Sicut p̄. dif. lxi. Null⁹ et dif. lxvii. Sacros. Ad q̄ntū q̄ homo debet in iudicio misereri paupis q̄ntū pōt rōnabilit̄ sine lesione iusticie et nō cōtra iusticiā. q̄. Exo. xxiii. Pauperis quōq̄ nō misereberis in iudicio

Ad sextū de exhibitōne reuerētie idignus. dicēdū q̄ honor est exhibitio reuerētie in testimoniū v̄tutis. vnde sola v̄tus est debita causa honoris. Aliqui tamē honorātur p̄pter v̄tutē p̄priam. aliqui p̄pter v̄tutē alienā sicut mali prelati honorātur q̄ gerūt p̄sonā dei et cōitatis cui p̄ficiunt̄ s̄m illā. puer. xxvi. Sicut qui mittit lapidē ī aceriū mercurii. sic qui tribuit īspiciētī honorem. Mercuri⁹ est deus mercatorum. Aceruus cōputi vel ratiociniū. vocat̄ aceri⁹ mercurii. Cōputāt autē q̄nq̄ cū lapidib⁹. Sicut igit̄ ibi ponit̄ vñ lapillus pro decē libris. Ita ponit̄ in ecclesia q̄nq̄ vñ ydeota vel īspiciēs loco p̄lati loco dei. Senes honorātur p̄pter v̄tutis apparētīā. ⁊ diuites p̄pter bonitatē reipublice cui p̄sumūt̄ vtilēs eē. nō propter diuitias honorātur. Vñ Glo. super illud Ia. ii. Nolite in p̄sonarū acceptione h̄re fidē fratres mei Qui diuitem p̄pter diuitias hōrat̄ grauit̄ peccat.

LECTIO. LXXX.

a Dvos ḡ fr̄s sūt hi fr̄mōes mei vt discat̄ sapiāz. ⁊ nō excidat̄. Qui ei custodierit iusticiā ei⁹: iuste iudicabitur. Et q̄ didicerit iusta inueniēt quid r̄ndēāt. Postq̄ declaratū estz determinatū de rigorē districtiōe q̄lit̄ de⁹ faciet cōtra falsos iudices: dños ⁊ p̄latos in generali. In hac p̄te docet sp̄s-

sanctus quō sibi debēt cōtra illud iudiciū pūdere in speciali. Duo autē sunt eis necessaria. **A** Sapia ḡ ad deū Iusticia quo ad pximū. Est enī sapia theosobia. i. ver⁹ dei cult⁹. fm Damascenū Iusticia est v̄tus directiua in his que sūt ad pximū. fm Arist. v. Ethico rū fm ista tria fiunt. Nā primo docet eos deū deuote colē. Scdo ad pximū iusticiā exercere. et tertio eis pmittit q̄ si hec. seruauerit poterūt in iudicio sine periculo respōdere. scda pars ibi. Qui enī custodierit iusticiā ei⁹ z q̄ didicerint iusta. Condufū est satis comēdādo. cōminādo z iuitādo. qa discipula sapie iudicib⁹ p̄ncipib⁹ z platis ē sūme necessaria. Sz qa monito generalis non sufficit nisi moniti audiāt z aduertant. Ideo eos in hac pte excitat magis efficacit̄ explicādo vel replicādo et magis eorū statū exponēdo. Et dat̄ exēplū platis. q̄ nō est satis ḡnalia p̄dicare cū curā habeāt aīarū. sz necesse habēt in casu ad p̄ticularia descēdē q̄n ifamia seu rebeliō pellit. Et ideo verū est q̄ in p̄cedētib⁹ satis dictū ē regibus z platis q̄ ad discāt sapiāz. qa tñ reges z p̄fides sūt nimis desides ad ea que eis rōnabilit̄ p̄suadētur. Ideo replicat inculcādo. Ad vos ergo reges. i. ecclesiarū rectores z plati. quicūq̄ sūt hi sermōnes mei qui videlz p̄cesserūt z etiā qui sequūt̄ vt discatis sapiāz non illā que deorsū est que est terrena aīalis z diabolica. Sed illā que de surfū ē Ia. iii. De qua Eccī. p̄mo. Oīs sapia a dño deo est. z cū illo fuit sempz est an̄ eū. Et nō excidatis videlz a ḡa in culpā. Sed p̄tinuetis p̄seuerātes finalit̄ in caritate. p̄mo Corī. xiiii. Caritas nūq̄ excidit. Et quia possibile est q̄ nūq̄ excidatis declarat cōsequēter. qui enī cu-

stodierint iusticiā eius id est sapientie increate que est xps. iuste iudicabunt id est iusticie p̄miū recipiēt pro mercede. p̄. thimo. iiii. De reliquo reposita est mihi corona zc. Et soli tales inueniēt in iudicio quid respōdeāt xpo opponēti. Et ideo subdit. Qui didicerint iusta inueniēt quid respōdeāt. Et sic soluit̄ questio Iob. ix. posita Si repente interroget̄. quis respōdebit ei. Certe qui didicerūt iusta. inueniēt qd respōdeāt. **V**bi notandū q̄ respōdere debemus q̄tuor generib⁹ disputatiū z arguētū. **a** Contra nos **A**rguet deus per geometricas demōstratiōes mūdus per rethoricas p̄suasiōes. demon per sophisticas obligationes. Et caro per insolubiles deductiones. **P**rime ergo deus arguit demonstratine disputando vt nos doceat et corrigat. Procedūt enī sine demōstrationes ab imediatis z notissimis nobis. quia ex peccatis nostris. Ioh. xvi. Ipse arguet mūdū de pctis. Et ideo ad rōes dei nō patet respōsio nisi affirmatiua. **Q**uia si dixerim⁹ quia pctm̄ nō habem⁹ nos ipsos seducim⁹ et veritas in nobis nō est. p̄. Ioh. p̄. **V**n̄ Iob. ix. **Q**uātus ego sū vt respondeā ei z loquar v̄bis meis cū eo qui etiā si habuero ḡppiā iustuz nō respōdebo. sed meū iudicē deprehabor. Sic respōdit mulier deprehensa in adulterio Ioh. viii. q̄n xpus ei geometricas demōstrationes digito protulit in terra. Et ideo p̄fisionē cōclusionis enasit dicente sibi christo. Nec ego te cūdēno. vade z noli ap̄tius peccare. Sic respondit dauid ad nathā. ii. Regū. ii. cū eū argueret de adulterio z hōicidio. Peccauit inquit. Cui statim Nathā. **T**rāstulit dñs pctm̄ tuū. Scdo arguit mūdus per rethoricas p̄suas-

fiones. Apocal. iii. Suadeo tibi eme
a me aurū ignitū probatū vt locuples
fias: vestimētis albis iduatis. Est enī
p̄fasio mūdi. Vt colligas lucreris et
vndecūq; p̄quiras: cū diues sc̄s fue-
ris tunc per elemosinas et opa pietatis
deo satisfacies pro pctis. Vñ mūd⁹ p̄-
mo p̄suadet querere que sūt mūdi et
postea cōsultat que sūt dei. Xps docet
ordinē oppositū Math. vi. Querite
p̄mo regnū dei et iusticiā ei⁹. Vñ sicut
rethoric⁹ p̄ exēpla suadet. Ita mund⁹.
Nonne abrahā diues fuit? David rex
magnific⁹? Gregorius elemosinari⁹?
Et sic de aliis m̄is sc̄s qui cū sc̄tate
diuitias habuerunt. Sed iste rationes
nō debēt xp̄ianos mouere. q̄ licet cū
diuitiis xp̄o bñ seruire sit possibile:
est tamē securi⁹ viā paupertatis eligere
et maioris p̄fectionis. Et ideo mūdo
respōdeam⁹ illud Actū. xxvi. In mo-
dico p̄suades me xp̄anū fieri. Et que-
ram⁹ ab eo quā securitatē nobis faci-
et et viuam⁹ donec diuites efficiamur
et q̄ tūc bonā habebim⁹ volūtatē ad
elemosinas faciendū. De hac respōsi-
one in ps. Respōdit ei in via v̄tutis sue
paucitatē dierum meorū nūcia mihi.
Romanus quidā nomie priscis ques-
iuit frequēter a Marciali coco: qualis
ipse foret si fieret diues et potēs. Et re-
spōditq; sibi sic Dic mihi: si tu fias leo
qualis eris? Vñ historia istā describit
sic. Valeri⁹ libro Epygramatū. xiii.
Sepe rogare soles qualis sū prisce fu-
turus. Si fiā locuples: simq; repēte po-
tens. Quāq; posse putas mores narra-
re futuros. Dic mihi si fias tu leo qua-
lis eris. Tertio arguit diabol⁹ per
sophisticas obligaciones. Obligat enī
hoīem ad sustinendū falsū. Vñ añ pri-
mū peccatū fecit falsi positionē muli-

eri. Gen. iii. Neq̄q; moriemī. s; eris
sicut dii. Et cōsequēter concludit dñs
oibus q; suas obligatōes admittūt. In
ps. Declinatēs autē obligatōes addu-
cet dñs cū opantib⁹ iniquitatē. Et iō di-
camus illud Dan. ii. Nō oportet nos
de hac re respondere tibi. Quarto
caro arguit tēptatiue per insolubiliūz
deductiones: q̄ ipsi⁹ argumētatiōnes
vix solutionē recipiūt. In quib⁹ quoti-
diana pugna et rara victoria. Iaco. p.
Vnusq; se tēptat⁹ ap̄cupiscētia sua ab-
tract⁹ et illectus. Isti respōdeam⁹ iux-
ta tres famosas et antiq̄s opiniōnes sol-
nēdi in solubilia. Fuerūt enī antiq̄
tus castatēs restringētēs et respōdētēs
per trāscasū. Castatēs dicebātur quia
ipsū actū negabāt de quo puenit in so-
lubile. Nos q̄ sc̄s oēs vias istas car-
ni respōdeam⁹ et primo enī in p̄ncipio
castem⁹ actū aīea quo pueuit tēptatio
destruam⁹ videlz fedā ymaginatiōē
de venera voluptate. Hoc est enī q̄ ca-
put sp̄ētis totalit⁹ p̄quassādū est. In ps
Cōquassabit capita in terra multorū.
Et tūc talis cogitatio est materia v̄tu-
tis et nō culpa. nec pro tali offēdit⁹ de-
us. ysa. xlii. Calamū quassatū nō cōte-
ret. Sed et nā respōdeam⁹ per restri-
ctiōnē ne carnis curā in desideriis fa-
ciam⁹ vt sensualitas restringat⁹ legib⁹
rōis. Exodi. xxviii. Strigat⁹ rōnale cū
anulis sup̄hūeralis. Tertio respōde-
amus per trāscasū cogitādo q̄ cito ca-
ro decidet trāsbīt in terrā. p. Mach.
p. Decidit inlectum et cognouit quia
moreretur. De ista respōsiōe. ii. Cori.
p. Ipsi i nobis i p̄s respōsiū mortis ha-
buim⁹ vt nō sim⁹ fidētes in nobis sed
in deo Et qui sic didicerūt iusta in p̄n-
tu inueniēt quid respondeāt in futuro.

LECTIO. LXXXI.

Concupiscite ergo sermões meos et diligite illos et habebitis disciplinã. Clara est et que nuq̃ marcessit sapia et facile videt̃ ab his q̃ diligunt eã et iuuent̃ ab his q̃ querunt eã. Declarata cõclusionẽ principalẽ videt̃ q̃ reges et p̃sides tenent̃ studere sapie. Hic oñ dicit per quẽ modũ hoc fit eis possibile possit eũ aliq̃s se forsità excusare. q̃ nõ possit ista sapiãz attingere. cũ sapia videat̃ eẽ possessio diuina nõ huãna: sicut dicit̃ primo metha. Sed hoc excludit sp̃suscũs in hac pte oñdẽs q̃ sapientia ista que est cognitio dei p̃ fidẽ et amorẽ nõ solũ est viuicũq̃ possibile imo multũ facilis. que quidẽ facilitas patet ex trib⁹. Nã ipsa habet si diligat̃. apparet si appetat̃ et tertio occurrit si inquirat̃. Et fm̃ hoc ista lra diuidit̃ i tres ptes. Nã primo oñdit q̃ ista sapia que est cult⁹ dei per cognitionẽ et amorẽ habet si diligat̃. scdo q̃ appet si appetat̃. Et tertio occurrit si ingrat̃. Scda ps̃ i bi. Preoccupat aut̃ si q̃ se cõcupiscat. Et tertia i bi. Qm̃ dignos se ipsa. Dicunt̃ g̃ duo de sapia in ista lectione. Primũ q̃ ipsa habet et̃nitatẽ in pmanẽdo. aliud q̃ habet facilitatẽ in occurrẽdo. Cõcupiscatẽ g̃ sermões meos. Cõcupiscatẽ nutritiõis est signũ sanitatis et bone dispositionis in corpe. Et p̃ oppositũ abhoiatio cibi et pot⁹. est signũ manifestũ grauis infirmitatis. Moralit̃ sermo dei est cibus aie xp̃iane. Mathei. iiii. Nõ in solo pane viuunt homo: sed in oĩ vbo qd̃ pcedit de ore dei. dixit xps̃ ad diabolũ Vñ Ambrosius i qdã fm̃õe de q̃dragesima Quis q̃ vbo dei pascit̃ terrenũ pabulũ non requirit. nec eni pot̃ panẽ scli capere q̃ panẽ reficit̃ saluatoris: negligit panẽ

vel famẽ corpis qui pabulo lectiõis intendit: nec vetr̃s curã habere poterit qui alimẽta verbi celestis acgrit. Ipsa est eni refectio q̃ saginat aiam. q̃ ipinuat viscera cũ de diuinis scripturis cibus eloqui phẽnis accipim⁹. Quando g̃ sic est q̃ psona q̃cũq̃ desiderat legere et audire sermões deiz cũ delectatiõẽ sibi incorporat: signũ est sanitatis p̃scie vel saltẽ bone dispositiõis ad sanitatẽ. Iheremie. xv. Inuẽti sũt sermões tui et comedi eos: factũ est mihi verbũ tuũ in gaudiũ et in leticiã cordis mei. Et p̃ oppositũ illi qui nullũ saporẽ in diuinis scripturis experiuntur. nec aliquã dulcedinẽ sentiunt. signũ est q̃stoma chus eoz replet⁹ est amaris huõrib⁹ et grauit̃ ifirmanẽ. In Psalmo. Omnẽ escam abhominata est aima eozũ et c. Concupiscite dicit christus sermones meos et diligite eos. Diligere illos est seruare. Iohãnis decimo quarto. Si quis diligit me sermonem meum seruabit. quia secundum beatum Gregorium. Probatio dilectionis est exhibitio operis. Non enim sufficit sermões christi in memoria portare nisi seruentur in vita. Vnde Augustinus super illã Psalmistã. In quo corrigit adolescentior viam suam in custodiendo sermones tuos. Custoditio sermonũ dei intelligenda est operatio preceptorum. Vnde frustra eni custodiuntur in memoria si non custodiuntur in vita. Nam verba dei tenendo agunt: ne obliuiscantur: non tamen agunt viuendo vt corrigantur. Et habebitis disciplinam. Quia scđũdum Gregorium Obseruantia mandatorum aperit intelligentiã oculorũ vel occultorũ. Vñ qui diligunt sermo

nes christi habebunt disciplinā a
Quid autē sit disciplina docet hugo d
disciplina uouicioꝝ dicens. Disciplina
ē cōuersatio bona et honesta cui par
est mala nō facere. sed studet etiā in
his q̄ bñ agit per cūcta irreprensibil
apparere. Disciplina est enī omnium
mēbrorū mot⁹ ordiat⁹ et dispositio de
cēs in oī habitu et actione. Hec hugo.
De eadē bern. in quadā ep̄la O q̄ com
positū reddidit omnē corporis statum:
nec nō et mēis habitū disciplina. cer
uicē submittit: ponit sup̄cilia: cōponit
uultū. ligat oculos: chachinnos cohibz
mōderat⁹ ligat⁹ frenat gulā: sedat iras
huius disciplina scola ē studij sacre
theologie ubi poti⁹ de uotionib⁹ q̄ que
stionib⁹ intendēdū est. Vnde hugo i
p̄allegato libro. Vos igit fratres q̄ sco
lā discipline iam intrastis. in lectione
diuina pl⁹ debetis querere qd mores
uestros ad uirtutē instruat q̄ qd sēsū a
cuet ad subtilitatem. magisq̄ uelle in
formari precepta scripturarū q̄ questi
omb⁹ impediri. Cū ergo dīnas scriptu
ras legitis sollerter perpendite qd ibi
dictum sit ad excitandū in uobis a
mōrē dei. quid ad cōtēptū seculi quid
ad cauēdū insidias inimici. quid ad bo
nos effectus nutriendos. et quid ad pra
ua desideria extingēda ualeat. ⁊ quid
cor citius p cōpunctionis ardorē accē
dat. quid disciplinā in opere quid hui
litate in cogitatōe. quid obediētā i p̄
ceptis. quid patientiā i aduersis habe
re doceat. Quid deniq̄ ad argēda bo
na sedulū ⁊ ad mala cauēda doceat ef
se circūspectū. Hec hugo. Et ideo Se
neca ep̄la vicefima. docet q̄ causā qua
re scolares nō sint morigerati partim
ē ex pte doctoris. partim ex parte dis
cipulorū. Aliqd igit p̄cipiētū uicio pec

catur. qui uos docent subtiliter dispu
tare et nō uiliter uiuere aliquid discē
tiū qui propositū ad preceptores affe
rūt. non animi excolēdi. sed ingenij
uult dicere q̄ hec sola ē iutētio scolari
um cōmunit ingenij colere per sciaz
Nō autē aim p̄uites. Sed talē ordinē
nō tenuit psalm ista q̄ dicit. Bonitates
disciplina et sciam doce me. Clara ē ⁊
que nūq̄ marcessit sapia. q. d. merito ē
diligēda scriptura sacra: quia clara est
et nō turbida. In ps. Calix me⁹ inebri
ans q̄ preclar⁹ est. Iste enī calix est ita
dulcis q̄ q̄to magis magisq̄ hō gustat
tāto magis delectādo fitit. Ecce. xxiiii
Qui edūt me adhuc esurient et q̄ bi
būt me adhuc sitiēt. Et ideo aīe nō cu
riose circa iura mūdi ⁊ nō curanti de
dulci claritate scripture diuine dī. The
remie. ii. Quid tibi uis in uis egypti
ut bibas aquā turbidā Egypt⁹ tenebra
iterpat⁹ ⁊ significat mūdū. uie mūdi
sūt sollicitudines seculi vī scole legū se
culariū. In itis uis bibēti aq̄ turbida
qa scia turbatūna per quā mali ad tur
bādū bonos reddūt audaces S3 op
positū de lege dei dicit. ps. Pax mul
ta diligentib⁹ legē tuā. Clara ē inqt
⁊ q̄ nūq̄ marcescet sapia. Iō solebāt a
tiquitus sapientes coronari lauro In
signū q̄ sicut laurus seruat uiriditatez
perpetuam. ita sapientia nunquam a
rescit. Et ideo probat Aristoteles pri
mo posteriorum. q̄ omnis scientia ē
de perpetuis. Et quus sit ita nobilis ē
tamen inuentu facilis. Vnde subdit.
Facile uidetur ab his qui diligūt eam
Sapientie septimo. Optati et datus ē
michi sensus et inuocam et uenit ad
me. s. sapientia. Ecce q̄ faciliter. Ia. p̄.
Si quis uestrum indiget sapientia po
stulet a deo qui dat omnibus affluent

et nō iproperat ⁊ dabit ei. vñ pietas. boni mores. et oſo deuota. ſūt vie ad iſtā ſapiaz acgrēdāyñ Aug. li. i. de morib⁹ monachoz. In ſacris diuinit⁹ iſpiratis neq; oēs a qb⁹ q̄rit⁹ docere poſſūt neq; oēs q; q̄rūt diſcere digni ſūt. Sed ad hoc q; vītatis ſcīa doceat⁹ ⁊ videat⁹ ⁊ diligētia ⁊ pietas adhibēda eſt. altero fiet vt ſcietis inueniamur altero vt mereamur. Hec ibi. Non tñ videſ niſi ab his q; diligūt eā. Amāti eni oīa ſūt ſcilia rō eſt q; mēs ſine delectatiōe eſt ceca. Sapie. ii. Excecauit eni eos malicia ſua. Et Sopho. p. Ambulāt vt ceci q; dño peccauerūt. Et iueniē ab his q; q̄rūt eā. nō ab ocioſis q; eā nō regrūt. Querēda eſt eni certo loco certo tpe ⁊ certo mō ſi debeat inueniri. Certo loco q; in penitētia Job. xxviii. Nō iuenitur in tra ſranit viuentū. ſ; in tra aſpe viuentū. Et iō iuēta eſt in dan. ⁊ ſociis ei⁹ q; cōtēnetes cibos regioſ legumib⁹ veſcebat⁹. Et rō de eis dī Dan. p. Pueris at his de⁹ dedit ſcīaz diſciplinā in oi libroz ſapia. Certo tpe q; aptinue Lu. xi. Petitez accipietis: q̄rite ⁊ iuenietis: pulſate et apiet⁹ vobis. Certo mō: q; hūilit. puer. xi. vbi eſt hūilitas ibi et ſapia. Sap. p. In ſimplicitate cordis q̄rite illū Bern. fmōe. xxiii. Si nolum⁹ q̄rere fruſtra deū. q̄ram⁹ eū ſ; vācter: frequēter ⁊ pſeuerāter: vt nec q̄ram⁹ p illo aliud: nec cū illo aliū nec ab illo ad aliū puertamur. Facili⁹ ē ei celū et trā trāſire q; vt ſic q̄res nō iueniat. ſic petēs nō accipiat: et ſic pulſāti nō apiat⁹ b Sed in ſi eſt mirabile q; deus queri nō pōt niſi prius iueniatur. quia null⁹ eum querit niſi aliquo modo iuenit. Vñ Ber. de diligēdo deo. Nemo te dñe querere valet niſi qui prius iuenit. Viſ ḡ inueniri vt

queraris: vis queri vt inueniaris. Hec Ber. in ps. Leteſ cor q̄retū dñm: q̄rite faciē eius ſemp. Q d exponēs btūs Aug. dicit ſic. Si ſemp q̄rit⁹. Qñ iuenitur? Forte qñ faciē ad faciē eū vide rim⁹ ſicuti eſt. Adhuc q̄rē⁹ erit ⁊ ſine ſine querēduſ q; ſine ſine amandus.

Cauſa eſt diuine bonitatis immēſitas que videri pōt: p̄p̄hēdi nō poteſt et ideo ſemp pōt haberi ⁊ tñ ſp queri. Vñ Aug. ſup Ioh. dicit. Queram⁹ in ueniēduſ: queram⁹ inuētū: ⁊ iueniēduſ querat⁹: occult⁹ eſt. vt iuet⁹ q̄rat⁹: imēſ⁹ eſt. Et licet inueniri poſſit: nō tñ p̄fecte in hac vita. Cū eni ſit vita. non p̄fecte pōt repiri in regione vmbre mortis. Vñ aug. p̄tra q̄retes btitudinē in hac vita. dicit ſic. iiii. p̄ſef. c. xii. Redite p̄uaricatores ad cor ⁊ iherete illi q; fecit vos. State cū eo ⁊ ſtabiles regeſcite cū eo ⁊ quieti eritis. Qui itis ī aſpa: quo itis? Bonū qd amatis ab illo eſt. S; q̄tū ad illū bonū nō eſt ſuaue ſ; amary erit iuſte. q; iuſte amat⁹ deſto illo q; qd abs illo eſt. Quo vultis adhuc ambulare vias difficiles ⁊ laborioſas imo nō eſt reges. vbi q̄ritis eū q̄rite qd q̄ritis: ſ; ibi nō eſt vbi q̄ritis: btāz vita q̄ritis in regiōe mortis: nō eſt illuc Quo inodo nec vita beata vbi nec vita?

LECTIO. LXXXII.

p Reoccupat aut qui ſe cōcupiſcūt vt illis ſe por oñdat q; de luce vigilauerit ad illā nō laborabit. aſſidētē eni illā forib⁹ ſiſ iueniet Poſtq; ſpirituſ ſcītus facilitatē acgrēdi ſapiaz declarauit ex duobus. tū q; habet ſi diligat⁹: tū q; apparet ſi appetat⁹. Hic oñdit illd idē ex tertio videlz q; occurrit ſi querat⁹. Et circa hoc dicit duo. p̄mo q; puenit ſe amātes. Scdo q; aſſociat vigilātes Quātū ad p̄mū dic⁹ ſic

Preoccupat atq se cupiscit. i. de ipse
qui est sapia increata preoccupat per gra
tia puenientem eos q effectualit dili
gūt illū. Et inueniri pōt s3 pueniri
nō pōt. Sed cōtra videt q nos deū p
occupare et puenire deberem⁹. Quia
in Psalmo. Preoccupem⁹ faciē ei⁹ in
pessione. Respōdeo q ibi loquit ps.
de iudice futuro et vcturo ad iudiciū
cui⁹ faciē preoccupare debem⁹ p cōfessi
onē sandis sue et fraudis nre. Hic autē
loquit sp̄s sc̄s de actu meritorio. In
quo ipse nos puenit gr̄a pueniēte sine
qua nullū op⁹ meritoriiu exercere va
lemus. Preoccupat ergo q se cōcupi
scit vt illis se prior oñdat Ber. O dul
cis iesu prim⁹ es in accessu et vltimus
in recessu. p̄me Ioh. iiii. In hoc est ca
ritas dei nō q nos dilexerim⁹ deum
sed qm̄ ipse prior dilexit nos Et sic pre
uenit se amātes. Scdo associat vigi
lātes. Et quātū ad hoc subdit q de luce
vigilauerit ad illā etē. Sicut dormire
est sensus h̄re ligatos ita vigilare : est
sensus h̄re solutos et actualit operā
tes. Illi ḡ q intellectu et affectu bñ vtūt
secūdū p̄cipia iuris naturalis. vel se
cūdū p̄cipia fidei tales dicunt⁹ vigi
lātes. Sed de luce vigilāt q mane stati
a inueniēte in bonis opib⁹ se exercent
Ecc̄. xxxix Ius⁹ cor suū tradit advigi
lādū diluculo ad dñm qui fecit illum.
Et talis qui sic vigilauerit ad sapiam
id est deū qui est sapia increata nō la
borabit frustra. vel diu. vel nō labora
bit. id est modicū laborabit in cōpara
tione illius boni quod acquirit. Ecc̄. i.
li. Modicum laboraui et inueni mihi
multā requiē. Et quare nō inuanū la
borabit⁹. Certe quia statim ip̄s deum
inueniet assidentē forib⁹ suis. a

Fores per quas anima habet accessū
ad deum et ad sapientiā veritatis sūt
p̄cipia prima tā practica q̄ speculati
ua. Practica sicut hoc facias alii quod
tibi vis fieri quod tibi nō vis fieri : al
teri ne feceris. Speculatiua sicut alte
rū cōtradiutoriu dicit de quolibet et
de nullo eorū dē ambo simul sicut pa
tet. iiii. Metha. Per hęc ḡ p̄cipia tāq̄
per quasdā portas. siue quasdā fores
aia hūana habet ingressū ad deum co
gnoscedū et ad sciētiā v̄itatis inueniē
dam. Et iō dicit Aristo. ii. methaphi.
q̄ theologia id est cōsideratio de vita
te partim est facilis et ptim difficilis.
Quia quātū ad prima p̄cipia circa q̄
nō cōtingit errare est facilis. Circa cō
clūsiōes vero ab eis deductas circa q̄s
vario modo cōtingit errare est valde
difficilis : q̄ prima p̄cipia sūt sicut
fores domoz de qb⁹ puerbiabit dicit
In forib⁹ qs delinqt : q̄ introit⁹ in do
mū defacili cognoscit et nihil qd̄ ibi
ponit⁹ latet Sed interiora dom⁹ latere
possūt etiā alias prudētē p̄ntē scruta
torē. Proverbior⁹. vii. Sapiētia in
ipsis forib⁹ loquit⁹ dicens. O viri ad vos
damito. et vox mea ad filios hoim.
Intelligite parvuli astutiā et insipientes
aia dnerite. Sic ergo q̄ de lu. vi. ad
sapiāz nō laborabit. Assidentē enī illaz
forib⁹ suis inueniet. hoc est sapiāz crea
tā vel increatā inueniet assidentē fo
rib⁹ suis. id est manifeste patentem
in intellectu p̄cipioz : q̄ cognitio exi
stendi deū oib⁹ hoibus naturalit est
inserta Sicut dicit Damascen⁹ libro. i.
capo. iiii. Et Boeci⁹ de cōsolatōe. libro
tertio. p̄sa. ii. Est autē mētib⁹ hoim ve
ri boniq̄ naturalit inserta cupiditas.

Ad idem. Tullius libro primo. de

natura deorū. Infitas vel poti⁹ inatas cognitiones habemus. Que enim gens aut genus hominū quod nō habeat sine doctrina anticipationē quādam deorū, quā Epycurus vocat plem sm. id est anteceptā aīo rei quādā informationē sū q̄ nec intelligit quicq̄ nec queri nec disputari potest. Idē li. ii. Quid potest esse tam apertuz tam perspicuū. cum celū suspiciamus celestia que contemplati sumus q̄ esse aliquod numē pstantissime mentis: quo hec regātur. Sed contra istam videtur esse illā quod scribitur. puer. viii. Beatus homo qui audit me ⁊ qui vigilat ad fores meas quotidie. Ergo sapiētia nō statim inuenit⁹ assidēs in foribus. Dicendū est q̄ inuenitur statim quātum ad intellectū principiorū: et quātum ad noticiā dei generalē. Sed non inuenitur statim perfecte quia qui aliquid nouit plus nosse cupit. Fores vero sapientie. in puerbis dicunt⁹ doctores per quos habem⁹ ingressū ad sapientia. Et ad illas fores oportet vigilare quotidie. Eccl. vi. Si videris sensatum euigila ad illū et gradus osuorū illius exerat pes tuus. **B** Et notā dū circa materiaz lectionis huius q̄ triplex causa expm̄it⁹ i scriptura quare vigilare ⁊ vigilāter nos hñe debem⁹ in oibus videlz hostilitas crudelis rebellionis. vtilitas fidelis amīnistrationis et debilitas terrestris inhabitationis. Quātū ad primū homies existentes in bello mortali nō possūt sinouacare. Nos aut sumus in cōtinuis bellis. In Psalmo Cōculcaueit me inimici mei tota die ⁊c. Ergo necesse habemus vigilare. Grues sicut dicūt naturales inter se vigilias diuidunt. Et

illa que vigilare debet lapidē tenet in pedibus. vt si illa dormierit lapis cadens alias excidet et seipsam. Si ergo animus insensata que vigilare tenet. sic sibi puidet cōtra sonū. Multo magis cōtra somnū peccati cautelā continuā adhibere debem⁹. prima Petri q̄nto. Fies sobrii estote ⁊ vigilate ⁊c. Et bene adiungens p̄mittit sobrietatē vigilie. Nā ebrietatē sequit⁹ necessario mult⁹ somn⁹. Est aut de diabolo isto aduersario sicut de q̄daz duce Cartagineñ. Refert Sext⁹ Iul⁹ Frōtin⁹. stratage. libro. ii. caplo. v. quod est de insidiis. Dux iste bellum habuit contra quosdam de affrica qui Cartagineñ. rebelabant. Fuerūt isti de affrica auidi nimis ad bibendū vinum q̄ intelligens dux vsus est cōtra eos tali cautela. Accepit multa dolia viniz miscuit cū vino succū cuiusdā herbe que vocat⁹ mā dragora. que quidē herba est mirabiliter somifera. sicut docz Aristo. primo de somno et vigilia. Facit enim homines ita profunde dormire q̄ fiunt insensibiles. et ideo solet dari hominib⁹ qui sunt propter aliquā infirmitatem curandam secādū vt possunt sine dolore secari. Dolia ergo vini sic infecti dimisit iste dux in tentoris suis ⁊ fugit. ad cautelā tentoria derelinquēs: affrici gaudentes tentoria inuadunt. et inuenientes victualia cum vino in abūdantia comederunt et biberūt de isto vino infecto et statim oēs sic oppressi sunt somno q̄ nullo modo se iuuare potuerūt. hoc explorās dux iste: predictus de nocte rediit sup eos misos sicut voluit trucidant. Ista cautela moraliter loquendo vtitur diabol⁹ cōtra homines. Vinū quod letificat de-

signat leticiã et lasciuã secularẽ. Istã leticiã siue iocunditatẽ mudi diabolus sic cõmisit succo mãdragore id ẽ de lectatõij luxurie q̄ oēs de eo bibentes fiunt quasi insensibiles. Mandragora enĩ est herba habes masculũ z femelã et omnia lineamẽta corporis hũani in se prefert et ad gñatõis fecunditatẽ cõfert. Gn̄. xxx. Dicit Rachel forori siue Iye de Iacob viro suo. Dormiat tecũ hac nocte p mãdragora filij tui. Et ideo mãdragora voluptatẽ caris significat. Quia ergo tota mūdãna iocunditas inter homies his dieb⁹ procurãte diabolo qui nos semper cautelose querit de bellare de succo voluptatis. ẽ infecta. ideo homines viciofi dormiunt i peccatis et ad correptionẽ prelatorũ: predicationes doctorũ reperuntur insensibiles: vt dicat quilibet illorũ illud p̄ncr. xxiii. Verberauerunt me et nõ dolui. traxerũt me et nõ sensi. qñ euigilabo et rursũ via repiã. Nõ sic vos carissimi. s̄z sicut dicit̄. ii. Cori. vi. In oib⁹ exhibeam⁹ nosmetipõs sicut dei ministros. Et infra. In vigiliis in ieiuniis i castitate i scia. Nota tria sciẽtiã pcedẽtia. vigiliã ieiuniã et castitatem. Secũda cã quare nos i hac vita vigilare debem⁹ est vtilitas fidelis ministratõis. Sũ enĩ sicut serui vigilãtes de nocte et expectãtes aduẽtũ dñi de nuptiis redentis. nuptie sũt i celo ineffabilis gaudiũ de sacrosctã vnione deitatis infinite ad naturã hũanã. De his nuptiis dñs nostervẽturus est in die iudicij descẽsurus ad mūdũ totũ iudicãdũ finaliter Et ideo. math. xxxiiii. Vigilate quia nescitis q̄ hora dñs ueruentur⁹ sit. Et Luce xii. Sint lumbi vestri preincti et lucerne ardentes Et vos similes hominib⁹ ex

pectatib⁹ dñm suũ qñ reuertatur a nuptiis. vt cã uenerit et pulsauerit cãfestim appcriãt ei Bti serui illi quos cã uenerit dominus inuenerit vigilantes. Et licet oēs vigilare debeãt⁹ maxime tamẽ prelati quorũ cure subditorũ anime sũt cõmmisse. In cuius signũ cũ christ⁹ discipulos suos dormientes inuenisset speciali⁹ ceteris increpauit petrũ dicẽs. Symõ dormis: nõ potui suuina hora vigilare tecũ? Ter tia causa quare in pñti moraliter vigilare debem⁹ est debilitas terrestris habitatiõis. homo qui iaceret in domo ruuosa ex omni parte debili et simul cũ hoc sciret q̄ aliqui exteri⁹ suffocẽz continue uiuos ad eũ occidẽdũ: non daret se sõno si esset prudẽs sed sollertivigilẽ. Dom⁹ anime est corp⁹ luteũ vel terreũ. Iob. iiii. Habitant dom⁹ luteas et terrenũ habet fũdamẽtũ: et cõsumũtur velut a tinea. Fossor ẽ mors qui indefesse nititur perfodere domũ nostrãvt fures animã cã pctis si possz vel cã penis debitis pro pctõ. Eriõ bene dñ math. xxxiiii. Si sciret p̄familiãs qua hora fut ueniret vigilaret utiq; et non sineret perfodi domũ suã. Sed timẽdũ ẽ q̄ ẽ de nobis sicut de pueris recenter natis. Dicit enĩ Aristoteles. primo de sõno et uigilia. c. v. Qd̄ p̄terri quãdo pariũt dormiũt. z habẽt oculos clausos propter cõsuetudinẽ dormiendi in matrice. Sic ẽ de multis tã diu inoleuit in eis cõsuetudo indulgẽdi negligẽtie pigritie et accidie q̄ vigilare nõ possũt. Sed cauẽdũ est a trib⁹ malis passionib⁹ que accidũt in somnis sicut docet. Arist. libro preallegato. Epyleiã. Ephyaltes z letargia. Epyletia est cerebri passio faciens hoĩem cadere subito et inopinato. Ephyaltes

est passio in sono faciens homini apparere quod aliquid eius opprimat et nititur suffocare. unde illis qui habent hanc passionem videtur communi quod illa vetula incubat super eos et nititur suffocare. Letargia est infirmitas compellens hominem dormire et dormiendo mori. Moraliter iste tres passionum tria vicia generalia significantur quibus involuntate totum mundum. Superbi namque et ambiciosi qui ad gradum et honores nituntur ascendere. Epylemtici sunt quia superbia casu habet. Et claudiani in maiori yma tollunt in altiori casu grauiore ruant. Lubrici siue luxuriosi patiuntur ephyalten: quia vetula illa est caro corrupta per peccatum eis superminet et dominatur deprimat eos ne resurgant. Auari vero sunt letargici id est obliuiosi qui quanto plura a deo percipiunt. tanto magis obliuiscuntur tamen sui quam dei. Unde glossa super illud psalmi. Deus meus ad te de luce vigilo. Situisti in terra mea quam multipliciter tibi caro mea etc. Ad deum vigilat qui vere dei memor est. Ad deum dormit qui deum obliuiscitur. Non sic vos carissimi sicut ceteri. sed vigilemus et sobrii simus etc. LEC. LXXXIII

c Ogitare ergo de illa sensus est presummatum et vigilauerit propter illas cito securus erit. quam dignos se ipsa circum querens. et in viis suis ostendet se illis hilariter et in omni prouidentia occurret illis. A Due sunt conclusiones quas spiritus sanctus intendit principaliter in hac parte capituli usque ad finem de sapientia declarare. Una est quod in eius possessione est felicitas. et de istis duobus agit alii nati: nunc declarando facilitatem sapientiam accipiendi. nunc commendando felicitatem sapientiam possidendi. Consequenter

aut possessionem sapientie duplex felicitas videlicet temporalis et eterna. et de utraque fit hic descriptio: et nunc de vna nunc de alia viciis. Dicitur ergo textus per lectus in duas partes. Nam primo ostendit felicitatem que est in sapientie possessione. Secundo felicitatem que est in eius acquisitione. Secunda pars ibi. Quam dignos Quantitas ad primam partem dicit quod duplicem perfectionem confert homini sapientia que consistit in uero cultu dei. Nam excludit ab homine quantum ad rationem: erroris falsitatis. quantum ad irascibilem timorem aduersitatis. Quantum ad primam dicit sic. Cogitare de illa. id est de sapientia increata que est cultus veri dei est sensus consummatus. id est sensus veraciter informatus sine deceptione. Sensus enim multipliciter de capiuntur. Aliquando propter indispositionem organi. Sicut lingua febricitatis iudicat dulce amarum. Aliquando propter indispositionem medii. Sicut oculus iudicat baculum esse fractum cuius vna medietas est in aere et alia in aqua. alii quando propter elongationem obiecti. Sicut oculus iudicat sole esse pedalis quantum tatis. et sic de aliis. Propter quod sincera veritas non est a sensibus expectanda secundum augustinum. sed a soliloquio. Et ideo iudicium sensus dicitur imperfectum et inconsummatum nisi per rationis suam regulatur. In solis ergo sapientibus quam sensualitati dominatur per rationem est sensus consummatus. Unde augustinus. 1. libro de libero arbitrio. c. xviii. Sapiens est qui regno mentis omni libidinis suburgatione semota pacatus est. Et Ecclesi. xxi. Consummatio rationis dei sapientia et sensus. Et per oppositum stultorum sensus spiritus est inconsummatus. quia in sensualitate stat. et secundum rationem non viuunt. et ideo vocantur super. c. iiii. Rationi inconsummati Fraget inquit rami inconsummati Sic ergo sapientia.

entia excludit ab homine q̄tū ad rāto-
nalem errorē falsitatis. Secūdo exclu-
dit timorē penalitatis. Et q̄tū ad hoc
dicit. Qui vigilauerit p̄t illā cito se-
cur⁹ erit. Cito: quia p̄ mortē q̄ ueniet
valde cito hēbit securitatē q̄ ē ps̄ potis-
sima b̄titudis. Vñ dicit aug. xiii. de
trinitate. loq̄ns de futura b̄titudine Oē
q̄d ibi erit bonū erit. et ip̄e sūm⁹ de sū-
mū bonū erit atq̄ ad fr̄nēdū eū amāti
b̄ p̄sto erit ⁊ qd ē oīo b̄tūssī mū. ita sēp
fore certū erit. Qui libet ergo bonus
cito securus erit. Apoc. xxii. Ecce ve-
nio cito et merces mea mecū est red-
dere unicuiq̄ secundū opera sua. Et a
poc. i. Significauit de⁹ que oportet fi-
eri cito. Et ideo signāter dicit. Qui vi-
gilauerit p̄t illā cito secur⁹ erit ad
differētā hoīz lasciuoz q̄ uigilias m̄-
tas faciūt nō p̄t cultū dei: sed p̄t
cultū carnis. quoz qdā uigilant ad
gulam. quidā ad p̄dā: qdā ad luxuriā
uigilāt. quidā p̄t gulā et ad suas uolū-
ptates expleudas. de qb̄ d̄r. Sap. xiiii
Infātie plenas uigilias h̄ntes. Alii vi-
gilāt ad p̄dā sicut fures latrones ⁊ p̄do-
nes. Job. xxxiiii. Uigilātes ad p̄dā p̄-
parāt panē liberū aḡz n̄ suū ⁊ uineam
eius quā uī oppresserūt uindemiāt
Plaut⁹ i quadā cōedia. Ve ap̄ q̄s vi-
giliā m̄tā i noctē p̄trahūt. Tātū enim
seruis suis deuita q̄tū de nocte aufert
Tertū uigilāt ad luxuriā. Job. xxiij.
Oculus ad h̄teri obseruat caliginē dicēf
Nō uidebit ocul⁹ Seq̄f sc̄da. ps̄ lctō-
nis. In q̄ oñdit facultas sapiāz acgrē-
di ex trib⁹. Ille ei q̄ nos q̄rit ⁊ q̄ se uob̄
oñdit ⁊ q̄ i oī tpe nob̄ occurrit faciē i
uenit a nobis. Sed sapiā i creatā q̄ de-
us est sic se habet ad nos q̄ ip̄a circuit
q̄rēs dignos se et in uis suis. i. in p̄ce-
ptis ostēdit se eis hilarit. et i oī p̄uidē

tia occurrit illis. Dicit ergo sic. Facile
inuenit q̄n dignos se ip̄a circuit q̄ renf
id est ad inodū circūmū ⁊ q̄rēs se ha-
bet q̄a ex oī tēpore dat nobis de⁹ oc-
casionē eū cognoscēdi et amādi. Vñ
de aug⁹ q̄rto cōfessionū. c. viii. Celū et
terra ⁊ oīa q̄ in eis sūt. Ecce uidiq̄ mi-
hi dicūt ut te amē: nec cessāt dicere oī
b̄ ut sint iexcusabiles B Circūmit
xp̄ q̄rēs nos i terra i aere i inferno Au-
gustin⁹. xi. cōfessio. c. ii. Quēstī nō q̄-
rēs te. quēstī autē ut queram⁹ te.
Quēstī ut nos in terra docēdo. In cru-
ce moriēdo. Ac p̄ uisigūa passionis
sue gloriosa misericorditer ad regna
celestia nos iucitādo In infernū descē-
dēdo. ut i uis suis ostendit se illis hi-
larit. Vie xp̄i sūt p̄cepta christi. Se-
mite sūt cōsilia. In ps̄. Uias tuas d̄ne
demōstra mihi et fēmitas tuas edoce
me. Et hoc hilariter. puer. xvi. In hi-
laritate uult⁹ regis uita et clemētia ei⁹
quasi imber ferotū. Et in omni pro-
uidētia occurret illis Docet enī Tul-
lius secūdo rethorice q̄ p̄uidētie tres
sunt partes. memoria p̄uidētia et i-
tellectiua. Mēoria ēp̄ quā ai⁹ repetit
illa que fuerūt. Intellectiua ē per quā
ea prospicit q̄ sūt. P̄uidētia per quā
futuri aliquid uidef̄ anteq̄ fit. Vñ p̄-
uidētia proprio nomine sūpta est p̄ns
notio futurū tractās euentū. In omni
ergo specie p̄uidētie de⁹ occurrit dili-
gētib⁹ docēs quideis expedit recorda-
ri quid meditari quid p̄tolari Vult q̄
dicere sp̄s sc̄tus q̄ de⁹ se diligētibus
in oī p̄uidētia occurrit. i. gratiam tri-
buit non solū bene ordinādi p̄ntia. s̄
etiā p̄uidēdi defuiritis b̄ Vbi
notād q̄ ad p̄fcm̄ r̄gimē hūane uite q̄
d̄riplex p̄uidētia ē necessaria: uide
s̄ legalū i statutorū. tp̄aliū thesauroz

psonaliū meritorū et regulariū rñso-
rum. Primā prouidētiā tenēt fa-
cere rēges: principes: et prelati: iustici-
arii: p̄siliari: ⁊ regū mīstr̄i vt videlicet
leges instituantur iuste q̄ conuenien-
tes cōes tā diuitib⁹ q̄ pauperib⁹ oñdā-
tur. Hec autē prouidētia de thesauro si-
cre scripture procedere debz. Lex enī
que obuiat sacre scripture decretis ec-
desie et bonis morib⁹ nullius debz ef-
se momēti. Sicut dicitur i cano. dist. x.
Nō licet. Vbi etiā felix papa ad quē-
dā imperatorē sic scribit. Certū est hī
reb⁹ vestris eē salutare vt cū de causis
de iagil' iuxta ipsius cōstitutū: regiaz
volūtatēz sacerdotib⁹ x̄pi studeat sub-
dē nō p̄ferre. ⁊ sacrosctā p̄ eos p̄sules
pot' discē q̄ docere. eccie formā seq̄ n̄
huic hūanit' seq̄nda. iura prefigē. ne-
q̄ eius sanxionib⁹ velle dñari. Cui de-
us demētie tue pie denotōis collavo-
luit submittere. ne dū mēsurā celestis
dispēsatoris excedit: ne eā in cōtume-
liā disponendā. A thesauro ergo sacre
sc̄pture sumi debet prouidētia legalium
statutorū sine quib⁹ impossibile ē pa-
cē in hōies obseruare. ii. Mach. iiii.
Videbat enī Onias siue regali prou-
idētia eē impossibile pacē reb⁹ dari.
Secūda prouidētia q̄ ē tēporaliū thesauro-
ry tenēt facere plati ecclesiastici p̄ pau-
perib⁹ sustentandis. Ipi enī sūt spūaliē
senascali x̄pi q̄ de ipi' primoio famuli
am suā exhibere tenēt. Vñ Bern. de
colloquio simonis ⁊ iesu. li. iiii. c. v. Res
paupū non paupib⁹ dare par sacrilegi
crimē dinoscit. Sane primoia sūt pau-
perū facultates ecclesiarū ⁊ sacrilega eis
crudelitate subripit q̄cqd sibi mīstr̄i ⁊
dispēsatores nōvitiq̄ vel possessores vl-
travictū suscipiūt et vestitū. Et. c. iiii.
dicit sic. Dignū est vt qui altario deser-

uit de altario viuat. Viuat iquā de al-
tario: nō superbiat nō luxuriet nō di-
tetur: nō in clericatu diues ex paupe-
re fiat: non ex ignobili gloriofus non
sibi de bois eccie ampla palacia fabri-
cet: nec loculos inde cōgreget nec i va-
uitate nec in superfluitate disperget n̄
extollat de facultatib⁹ eccie p̄sagūnie
os suos aut nepotes: ne filias dixerit
nuptum tradat. Cōceditur tibi vt si be-
ne deseruis de altario viuas. Hec ber.
Est ergo platus senascali' pauperū fi-
guratus p̄ āgelū qui thobiam iuniorē
dixit in regionē medorū et instruxit
quomodo vxorē sibi debuīt copulare
et sanū rediit. Cui thobias regratiā
do dicit. Si me ipsū tibi tradā seruū nō
ero condignus prouidētie tue vt dicit
Thobie. ix. Sic certe regratiabitur s̄b
ditus sanatus per prouidētiāz boni
plati ductus per viam penitētie. et re-
ductus ad ciuitatem leticie. Et ideo si-
gnatē dicitur prelati i. Petri. quinto
Pascite qui in vobis est gregē dei pro-
uidentes non coacte: s̄z spōtanē. Nō
solum autem prelati s̄z omnes habē-
tes substantiā huius mūdi ad aliqualēz
huiusmodi prouidētiā obligātur pro
paupib⁹ sustentandis. Tertia prouidētia
est personalium meritorum ad istam
faciendā omēs obligamur quilibet p̄
seipso in nūdinis huius vite. Ad Ro.
xii. Nolite esse prudētes ap̄d vosmet-
ipsos nulli malum pro malo reddē-
tes: sed prouidētes bona. nō tātū corā
deo sed corā oib⁹ homib⁹. prouidētes i-
quit bona videlz maxia q̄ sūt virtutes
et bona opera. Ista eī bona hnt in se p̄-
ciositatem durabilitatem et vtilitatem
Est enim vna elemosina vel vnū ien-
nium deuotum magis preciosū corā
deo q̄ totum aurū mundi. vel etiam

omnes lapides preciosi Est etiā meritū bonū durabile: q̄a p̄petuū si nō interrūpat̄ per peccatū Fatuus valde foret existens in nudinis vbi m̄ta videret venalia p̄ciosa. si tātū sibi p̄videret de talib⁹ de q̄bus se sciret spoliādū in recessu suo de nudinis vellet nollet Vita p̄ns mundine sūt in quib⁹ negociari debem⁹. Luce. xix. Negociamini dū venio. Fatui ergo sūt qui totā suā p̄videtiā faciūt de tremis diuitiis de q̄b⁹ in morte sūt necessario spoliādī. p̄me Thimo. vi. Nihil intulim⁹ in hūc mūdū haud dubiū: q̄a nec auferre qd̄ possumus. Et in p̄sona taliū dicit̄. Sapie. ix. Cogitatōes mortaliū timide ⁊ icerte p̄videtiē nr̄e. Aduertāt etiā q̄ mūdanas diuitias per lōgū tps cū laboribus piculis ⁊ tedius pro suis filiis ⁊ heredibus ⁊ nihil adhuc pro seip̄is p̄petuū p̄curauerūt quāta fatuitate laborant ⁊ accipiāt ex eplū de Jacob. Gen. xxx. Qui postq̄. xiiii. ānis fuierat Laban dicit ad socerū suū. Iustū est vtp̄. undeā aliq̄n etiā domui mee ⁊ ex tunc hic oppro vacauit p̄ se ⁊ familia sua. Quarta est p̄videtiā regulariū nr̄os ⁊ et ad hanc oēs tenemur q̄libet p̄ seip̄o cōputū redditur⁹ et clerici nr̄i sur⁹ et reus corā iudice p̄paritur⁹ diligēter sibi p̄videret de nr̄is. In istis casib⁹ erimus oēs in die iudiciū. Et ideo de nobis optat deus illud Deut. xxxii. Vt nā saperet et itelligeret ac nouissima p̄videret. Promdere est p̄culvidere si cut dicit boeci⁹. v. de cōso. Nouissima nr̄a sūt mors et iudiciū pena et p̄mū. Ista nouissima dū p̄cul sūt prouidere et p̄ordinare debem⁹ et tūc nūq̄ peccabim⁹. Eccl. vii. In oib⁹ opibus tuis memorare nouissima tua ⁊ in eternū nō peccabis. LEC. LXXXIIII.

i Nitiū enī illi⁹ verissima est disciplina cōcupiscētia. Cura ergo discipline dilectio est ⁊ dilectio est custodia legū illi⁹. Custoditio aut̄ legū p̄sumatio est icorruptōis. Incorruptō aut̄ faciet p̄ximū eē deo Cōcupiscētia itaq̄ sapie deduc̄ ad regnū perpetuū. Postq̄ declaratū est q̄ homo per sapientia p̄duci p̄t ad felicitatē. Restat declarare que sint media p̄ferētia istā potestātē. A Ethoc facit in ista lectione. vñ itētio sua in p̄nti lectiōe est oñdere quō naturalit̄ homo ordinaat̄ ad b̄titudinē sup̄naturalē ⁊ que cōsistit in vita eterna. p̄tēplādo sapiāz icreatā. Hui⁹ aut̄ b̄titudinis adipiscēde radix ⁊ imitiū ē hoī inditū ab ip̄o deo. media vero sūt p̄tim a deo: p̄tim a nobis finis vero vltim⁹ a deo sup̄naturalit̄ nobis datur. Radix ⁊ fūdamentū b̄titudinis cōsequēde que in diuina p̄sistit noticia est naturale desideriu⁹ qd̄ homo habet ad sciēdū. De quo dicit Arist. p̄. Metha. q̄ oēs hoies naturaliter scire desiderāt. Et illud idē naturale desideriu⁹ est imitiū sapie: sicut hic dicit sp̄s sc̄us Initiū inq̄t illi⁹. i. sapie verissima est discipline cōcupia. Cōcupia ei q̄ ē a natura est vera nō ficta: p̄seuerās non momentanea: realis nō depicta. Iste igitur naturalis appetit⁹ deū cognoscēdi et amādi. q̄a deus est primū verū ⁊ sūmū bonū. est primū grad⁹ ascēdēdi ad felicitatē q̄ est sapia de futuro b̄tificāz p̄ sapiāz fidei in p̄nti. Et notādū q̄ istaz verissima cōcupiscētia discipline delinquūt qd̄ dāmō sophiste v̄bosi. legitē nūmōsi: ⁊ ideote ociosi. Primi ad discūt p̄t apparētia. Est enī sophistica sapia apparēs ⁊ nō existēs. et sophista copiosus ab apparēti sapia ⁊ nō existēti. p̄. Elēcor. De q̄bus. ii. Thimo. iii.

Dicitur variis desideriis sepe discen-
tes et nunquam ad scientiam veritatis pervenien-
tes. Secundi addiscunt propter pecuniam
De quo dicitur ovidius iii. de vetula. Om-
nes declinant ad ea que dona ministrant
que sciunt pauci discunt. plures ut abundant
ditari que volunt potius quam philosophari.
Et ideo secundum eum perbia exilium patitur
et philo pecunia regnat. Et contra istos
dicit spiritus sanctus Sap. vii. Dinitias nihil
esse dixi in comparatione illius: nec compa-
rari illi lapide precioso quonia omnia auget
in comparatione illius arena exigua et tanquam lu-
tum estimabitur argentum in prospectu il-
lus. Tertium sunt vagi et ociosi et inconstantes
negligentes ingenium naturale colere per do-
ctrinas et catholicas disciplinas. Contra
quoslibet talis dicit et scribit apostolus. i. Thimo-
thio iii. Noli negligere gratiam que est in te. et
infra Attende tibi et doctrine et sta in il-
lis a Viso ergo radice sapientie que
est naturalis concupiscentia discipline. Con-
sequenter ponit media que sunt tria Cura
dilectionis et custodia. et est talis ordo que desi-
derium naturale sciendi causat curam. id est
diligentiam vel sollicitudinem addiscendi
Cura causat dilectionem dei: quia non est pos-
sibile que homo sit sollicitus ad cognoscendum
deum quin si perficiat in cognitione. perficiet
in dilectione. Dilectio dei causat
custodiam legis divine. Ioh. xiiii. Si quis
diligat me sermonem meum servabit. Et per
Ioh. i. Qui dicit se nosse deum et mandata
eius non custodit medax est. Custodia autem
mandatorum dat consummationem immortalita-
tis. que immortalitas est perpetua divina. quia deus
solus cui repugnat non est. ergo a primo ad
ultimum arguendo concupiscentia sapientie deducet
ad regnum perpetuum. Et notandum que spi-
ritus sanctus videtur in ista deductione colore que-
dam rethorico vocat a tullio gradatio
ii. rethori. sive vel climax grece. quia di-

cit beatus augustinus. iii. de doctrina christiana. c. viii
Ois eloquentia rethorice in scriptura sacra
potest inveniri. Est autem gradatio sive be-
atam aug. ubi super. c. vii. quando verba vel
sensus alterum ex altero connectuntur sicut
patet in verbo que dicitur apostolus. ad Romanos. v. ubi di-
cit. Tribulatio patientiam operatur. pati-
entia autem probationem. probationem vero spes. spes
vero non confundit. Et simile est que ad ro-
manos. viii. dicitur Quos predestinavit.
hos vocavit. et que vocavit. hos et iustifi-
cavit. et que iustificavit. hos et glorifica-
vit. Et est figura sive color pulcherrimus
ornamentum sive Gradatio vero sive Tul-
lium diffinitur sic. Gradatio est que ante-
cedens ad primum verbum descendit aliter quam
ad superius ascensum est huiusmodi. Que nam reli-
qua spes manet libertatis si eis quod
libet licet que licet possunt et que possunt
audent et que audent faciunt et que faci-
unt nobis molestum non est? Sic ei debet
doctor ecclesiasticus dicere eloquenter ut
doceat delectet et flectet. sicut dicit Au-
gustinus. iii. de doctrina christiana. c.
xii. Docere est necessitas delectare su-
avitatis. flectere est victorie potestas
et istud ultimum est finalis intentio do-
ctorum ecclesiasticorum. sicut dicit ibidem Au-
gustinus. c. xiiii. sic. Si talia dicuntur que cre-
dere vel nosse sufficiat nichil aliud est
eis consentire nisi confiteri vera esse. cum
vero illud doceat que agendum est. et ideo do-
cet ut agatur. frustra persuadet verum esse
que dicitur. frustra placet modus iste que di-
citur si non dicitur ut agatur. Oportet ergo
eloquentem esse ecclesiasticum que suadet aliquid que
agendum est non solum docere ut instruat
et delectare ut teneat. sed etiam flectere ut
vincatur. Hec aug. Vides ergo gradatione
taligenere dicens spiritus sanctus dicit sic.
Cura ergo discipline dilectio est. dile-
ctionem operatur. Sicut ei reflectio luminis ad
t. iiii.

speculū cōcavū causat ignē naturalit̄
Ita est moralit̄ qñ ad aīaz hūilē et de-
votā icidūt radii lumiofi sacre septu-
re a xpo qui ē sol iustie deriuati et re-
flectūt idē radii ad deū per timorē et
reuerētā sue incōphēibilitatis. neces-
sario cā aōr in mēoria tal̄ mēt̄ z tūc
dīscō ē custodia legū illi? Cū at̄ nichil
maius sit in pt̄ate q̄ diligere: p̄ q̄ faci-
le ē legē custodire. ad Ro. xiii. Plem-
tudo legis est dilectio Custoditio at̄ le-
gū cōsumatio ē icorruptionis. i. p̄dit̄
cit̄ ad icorruptōez hoc ē ad imortali-
tatem. Incorruptō aut̄ facit pximū ef-
se deo. i. imortalitas facit nos filies dō
Qua sicut dicit porphir⁹. Mortale
separat nos a diis. Cōcupiscentia itaq̄
sapiētie deducit nos ad regnū p̄petuū
Qualit̄ aut̄ timor causat i nobis sapi-
entā tā i p̄nti q̄ i futuro p̄chre declar-
rat Linconiensis in sermōe quem fe-
cit de pastorib⁹ ita dicens. Sicut cera
mollis fortiter applicata sigillo reci-
pit imitatoriam similitudinem et oīz
formarū z figuraz sigilli isculptarū
p̄chritudinū Sic aīa p̄ amorē copulaz
fortit̄ ad deū applicata: nō equali s̄ cū
sūma imitatōe recipit similitudinem
ip̄i p̄chritudis incōformitatē. Et cuz
ap̄d sūmā p̄chritudinē nulla desit p̄-
chritudo. Ipsa ei dicit. P̄chritudo a-
gri mecū est i aīa p̄ amorē copulā a sū-
ma p̄chritudie ip̄essa nō erit alicui⁹
p̄chritudis absentia. s̄ refulgebit i
illa p̄chritudo que ē sup̄ illa imitati-
one Oisvō p̄chritudo iserior parū si-
bi refulgebit respectu illi⁹ p̄chritudis
supior cā oīs iserior p̄chritudo refl̄-
gebit in illa. multo ampliori q̄ in ise-
riorib⁹ decorē venustate Et cū idem sit
sūme p̄chritudinis forma et sūma
sapia cū aīa fuerit p̄fecta cōformitas

sūme pulchritudinis p̄ hoc sūme sapi-
entie erit. et p̄ cōsequens aīa illustrata
sapie pulchritudie vnde et amor q̄ fa-
cit aīaz deiformem facit ip̄az sūme sa-
piētie participatōe sapiētes B Est
ergo plena dilectō totius veritatis ma-
gistra imo amor est ip̄i⁹ vītatis notici-
a. Vñ pos ipsi⁹ dī. Iohis. xiiii. Para-
clitus autem spūs sc̄tus quem mittet
pater in noīe meo: ille docebit vos oīa
Nec te moneat aliqñ q̄ multi i via do-
miū ambulaut nec tñ est in eis plena
noticiaveritatis. quia sicut dicitur: ma-
gister docere discipulū aliquā artē to-
tā puta rethoricā vel geometriā: cū ta-
mē adhuc versat̄ discipulus circa artē
principiū vel medium nōdum sciens
artis terminū. Sic spūs sc̄tus dicit̄ nos
docere vnā magnā artē: omniē videlicet
veritatē: cū tamē adhuc versemur cir-
ca artis p̄mordia. argmētata vero in
nobis dilcōe auget̄ z hui⁹ magne ar-
tis noticia. Cū vero i plebi⁹ in nobis a-
mor vt̄ diligam⁹ deū ex toto corde et
ex tota aīa et ex tota mētē vt̄ videlicet
oīs pticula cordis cōuersa sit in ipsuz
totalit̄ qd̄ finita hac pegrinatōe erit i
patria: tūc erit visibilis z huius mag-
ne artis cōsumata noticia. Efficit er-
go amor cōsumatā decoris speciē z sa-
piētie plenitudinē fm̄ modū cōsuma-
tionis q̄ pōt esse i sūp̄ma facie creatur-
e rōal. Hec Linconiēsis. Istavero sa-
piētia ē quasi sapida sc̄ia Vñ cōpatur
vino in sacra scriptura. Can. v. Cōme-
di fanum cuz melle meo: bibi vinum
cum lacte meo. Dicit autem Alber-
t⁹. iiii. Metho. tractatu. i. c. x. q̄ vinū
lōge ductū efficit̄ ex motu magis sa-
pidū. q̄ app̄t̄ passionē et motū patitiū
p̄ualefcit in eo calor natural̄ et magis
subtili⁹ dirigit̄ hūidū. Et eadē est cā q̄

re pēdūlū vinū pculsū z motū reuerti
tur aliquantulū ad statū suū. Vocat
autē pēdūlū qđ incipit dediare ad cor
ruptionē vt estio. Moralitervinū lon-
gē ductū ē doctrina sacre scripture que
de celo ad hoīes pphetas : priarchas:
angelos et ipm dei filiū ē deducta ab
iuitio vsq; mō exagitat z excutit p ex
positōz īgenia Et iō istāvinū ē mel⁹
multo q̄vinū cuiuscūq; scie sc̄arq; non
desert nisi de trā ad terrā. Vinū enī
qđ crescit in mōtib⁹ est delicat⁹ z sub
til⁹ q̄ illā qđ crescit in vallib⁹. Mōs al
tissim⁹ celū ē et travallis lachrimarū
Et iōvinū scie sc̄arq; rude ē grossū et ī
spidū. Aliud vō subtile zapidū. Cā.
viii. Dabo tibi pocillū exvīo cōdito et
mustū maloz granatorū

LECTIO. LXXXV.

f I g^o delectamī ī sedib⁹ z sceptris
o reges ppli: diligite sapiāz vt ī ppetu
um regnetis. Diligite lumē sapiē oēs
q; pēstis pplis. Quāuis sapiā sit singu
lis necessaria : maxie tū regib⁹ z prin
cipib⁹ iudicib⁹ z plac. Et iō isti speali⁹
sūt monēdi q; studiū suū apponāt cir
ca sapiētā acgrēdā. Quia ergo ī pte p
cedēti detēminatū ē q; nō solū ī ei⁹ pos
sessione est felicitas. imo q; in ei⁹ acq
sitiōe est facilitas Iō hic concludit spūs
sc̄tūs q; ī ei⁹ duratiōe ē ppetuitas z per
pns q; ipā sit naturalitē appetēda. Vñ
ī lra ista duo facit. Primo iuitat reges
ad sapiē dilectōez spēalit. Scđo q̄scūq;
alios pfectos vel platos gñaliter. Scđa
ps ibi. Diligite lumē Circa p̄mū di
cit sic. O reges ppli si delectamī in se
dib⁹ et sceptris. Si p̄ga sic est de facto
q; delectamī in honorib⁹ hui⁹ vite q̄s
recipitis a p̄lo. p̄ hoc q; p̄bz iudica
tus z regitis et p̄stat vobis q; sedes v̄re
v̄ sceptrā n̄ p̄nt hic pmanere ppetue.

Ergo diligite sapiāz. i. vñ cultū dei vt
ī ppetuū regnetis z vestrā delectatiōez
p̄ntē ad futurā p̄tinuetis. Ap̄c. v. Fe
cisti nos deo nostro regnū et sacerdo
tes et regnabi⁹ sup terrā. Et ap̄c. xx.
Erūt sacerdotes dei z xpi eius et reg
nabūt cū eo mille ānis. Glosa. i. iēsnū
Ponit enī millenari⁹ q; est limes mi
nicroz p̄ et̄nitate. Hec ergo monitio
dirigit regib⁹ spēalit. Scđo monet oēs
alios pfectos gñalit ita dicēs. Diligi
te lumē sapiē omnes q; pēstis populis
p̄cedētib⁹ et ducētib⁹ alios in nocte te
nebrosa necessariū ē lumē qa alias ca
dēt vel saltē errabūt a via tā ducētes q̄
ducti. Math. xv. Cec^o autē si ceco dūca
tū p̄stet ambo in foneā cadūt. Sūt au
tem plati ductores subitorū p̄cedētē
eos ī via morū z ideo indigēt lumine
sapiē z cognitionis sacre sc̄pture. Bō⁹
auriga sic ordinat de equis trahētib⁹
bigam vel currum q; si habeat equū
excecatur nūq; facit eum precedere
qua sic bigam subnerteret et socios
sequentes confunderet. Sed facit eū
post alios supportare bigam et sequi
alios qui possunt videre. Isto modo
vult christus fieri qui est currus israel
et auriga eius. iiii. Regum. xii. Non
placet sibi q; carentes lumine sapien
tie p̄ficiantur. et preponant⁹ ad tra
hendam bigam. ecclesie. Sed tantum
clare videntes. In quibus est noticia fi
dei et sane doctrine. Et potest dici pre
latis ecclesie istud verbum. Diligite
lumen sapientie etē. Lumen sapien
tie debent esse doctores z scolares sc̄p
ture sacre. Quibus dicitur. Mather. v.
Vos estis lux mūdi. q. d. Tales p̄fera
tis ī p̄motionib⁹. Tales diligatis ho
norando beneficia conferendo z ī p
plexitatibus cōsulendo. Sic tamē pau
t. iiii.

ci faciūt plures enī cōsuliūt laycos vel legistas q̄ theologos vel Canonistas. Et ideo timēdū est q̄ eis accidat sicut accidit Sauli q̄ tpe necessitatis cōsiliū petiit a Phitonissa ⁊ ab ea r̄sū mortū sine accepit sicut p̄ p̄mi. Regū. xxviii

Notādū est q̄ piculosū est delectari in sedib⁹ et sceptris. Sceptrū s̄m Pa piā est virga regalis. A Sedes di cui⁹ throni vel solia: in q̄bus reges se dere solēt. Dicit tamē magr̄ in histo riis. q̄ in sedo atrio tēpli Salomonis sub porticib⁹ erant tria genera sediliū videlz Cathedre Exedrez synedre. In cathedris sedbāt doctores i gymnasio In synedris sedebāt auditores in cōsi storio. Et dicebant̄ synedre q̄s̄ sessio vel cōsessus. In exedris sedebāt affes sores in iudicio cū iudice q̄n aliqd se cretiustractabat̄. Et dicebant̄ exedre quasi affessus. De sedib⁹ etiā diuersita te distingūt grāmatici sic. et sūt ver⁹ Ebrardi tales. scilz Rex soliuū: doctor cathedrā iudexq̄ tribunal. Possidz ac sedē p̄sul. p̄coq; curulē a In istis ex go sedib⁹ piculosū est delectari. Tūm qa in eis ē difficile vitare iūqtatē im possibile vitare stabilitatē. Primo enī patet q̄ plati ⁊ iudices q̄lescūq; cū ma gnā tutez sūma difficultate possētvi tare iūqtatē in iudicādo. Tū pp̄t be niuolos supplicatores Tū pp̄t iniustos cōmiatores q̄ om̄s lz per varia media iudicē fallere molūtur. Apoc. ii. Scio vbi habitas vbi sedes est sathane pōt dici de p̄uerso iudice. Et iō sicut recit at Helynaud⁹ li. xv. Cabises rex a deo seuer⁹ fuit q̄ quēdā iniustū iudicē exco rari fec ⁊ sedē iudicialē pelle sua ope riri fecit. Et in eadē sede filiū iudicis posuit loco patris dicēs sibi q̄ iniquuz sp̄ caneret iudicium ne simili iudicio

plecteres de q̄ narratōe formātur ta les v̄sicuti. Sede sedēs ista iudex inflexibilis ista. A manib⁹ refeces nun⁹ ab aure p̄ces. Sit tibi lucerna sedes pellic q̄ paterna. Quia resides nat⁹ pro p̄re sp̄ote datus. Iste Cabises fuit fili⁹ Ci ri regis p̄sari qui licentiauit iudeos ca ptivos tpe Esdre reedificata Iher⁹. Et iste cabises vocat̄ Nabuchodonosor i historia Iudith. Et Artaxerxes vt Af sner⁹ ap̄d Hester: que Seneca appellat feliciter furiosū Tāte fuit austeritat q̄ a natitate sua fingit̄ furiosus fuisse fi cut dicit Lucanus. Sedo ipossibile est suare stabilitatē Exēplū de Siro Eccl x. Sedes ducū sup̄borz destruxit de⁹ ⁊ sedere fecit mites pro eis.

LECTIO. LXXXVI.

q̄ Vid est aut̄ sapia et quēadmo dū scā sit referāz non abscondā a vobis sacramēta dei sed ab initio natiuitatis inuestigabor ponā in lucē sciē tiā illi⁹ ⁊ nō p̄teriboveritatē neq; cum inuidia tabescēte iter habebō qm̄ talis homo nō erit p̄iceps sapie Quā si perius det̄miatū est q̄ sapia p̄bet delectationē p̄petuā. Et ois homo natura liter delectationē appetat. Sicut dicit̄ vii. Ethic. Quā tā bestie q̄ hoies imo oia quodāmodo delectationē p̄sequunt̄: possz merito qlibet q̄rere. Quid sit sa piētiaz vnde duxit originē. Et ideo in tentio lectōis hodiernae est q̄tū sufficiat obuiare ⁊ istā dubitationē excludere. A Vñ dicit̄ Quid est aut̄ sapia ⁊ c. Et exponit̄ ista l̄ra dupliciter. Primo modo allegorice de xpo qui est sapia increata. Alio mō l̄ralit̄ de sapia crea ta. Quānī ad primū modū exponēdi posset aliqs dicere. Tū sapie cōmēda tor ⁊ xpi p̄dicator tū delectariis in cul tu sapiez ei⁹ dilectōe. Nos nescim⁹ qd

est sapia icreata qua tu dicis xpm. Respondit autor. Refera qd sapias queadmodum facta sit. i. queadmodum genita sit eternaliter a patre. In ps. Ante luciferum genui te. et tpaliter a matre. Et quis neutra eius generatio valeat enarrari perfecte. potest intrinsece eius unitas quantum pro fide sufficit exemplari et explanari. Et non abscondenda a vobis sacramenta dei videlicet natiuitate passionem resurrectionem et ascensionem. Sed ab initio natiuitatis christi inuestigabo. Quia infra. c. vii. narrat christi incarnationem. Alio modo exponitur ista de sapia creata que est veritas dei cultus. Et queadmodum facta sit. i. qualiter opera sapie fuerit ab hominibus sapia durante. Et non abscondenda a vobis sacramenta dei. i. sacra mysteria quibus deus colitur a deuotis in orationibus. ieiuniis et deuotionibus sed ab initio natiuitatis hominis scilicet quod homo nascitur in mundum. Inuestigabo quia natiuitatem humanam describit. c. vii. Sum quidem et ego mortalis homo etc. Et ponit in luce sciatis eius. i. euidenter faciam sapias cognoscere et non perteribo veritatem quoniam videlicet in tegete apte eam manifeste. Neque enim invidia tabescere. i. tabescere faciente iter habebit. Tabescere enim idem est quod putrescere vel languescere quoniam talis homo videlicet inuidiosus non erit princeps sapie. Inimici enim nunquam participat nec concipit merces suas: sed sapia et inuidia inimicantur. Nam sapia illuminat inuidia excecatur. unde homo inuidus non potest esse princeps sapie. Non perteribo veritatem. a Hic est notandum quod est sermone veritas: veritas operantis veritas intentionis. Veritas sermone requiritur quod ita sit sicut dicitur et quod dicitur si credat esse i re sicut dicit. Nam ista sit in re sicut homo dicit si tamen credit aliter esse dicit contra prescientiam est defectus veritatis moralis que requiritur in fine. De ista veritate loquitur

Apostolus ad Ephesios. iiii. Deponetes mendacium: loquimini veritatem unusquisque cum proximo suo quoniam sumus inuicem membra. Secunda veritas est operationis et consistit in conformitate operis et sermone vel orationis in bono. Et huiusmodi contrarium est fraus dolus et simulatio per quam aliquis dicit pulchra verba homini et simulat se amicum et tamen occulte eum odit et ponit ei insidias. Contra quales scribit. ps. Ioh. iiii. Filioli non diligamus verbo neque lingua sed opere veritate

Tertia veritas est veritas intentionis et consistit in conformitate intentionis ad opus ut videlicet opus quod de suo genere est bonum non fiat ex appetitu laudis humane nec ex quocumque vana intentione sed ut honor dei principaliter intendatur. Io. iiii. Veri adoratores adorabunt patrem in spiritu et veritate. i. in sancta intentione coniuncta cum exteriori operatione. Secundo notandum quod aliter distingui solet triplex veritas videlicet doctrine iusticie et vite. **V**eritas vite est obseruatio legis diuine. **V**eritas doctrine predicatio eiusdem. **V**eritas iusticie sententia iudicis vel testimonium testis pro veritate. Et ista triplex veritas pro nullo scandalo est omissenda. **V**erum habentur tales usus. Scandala pro vita doctrina iusticieque. Tu non effugies sunt in reliquis fugienda. Pro vita quia homo pro nullo scandalo vitando debet peccare mortaliter nec doctor vel predicator debet falsum docere pro quocumque scandalo vitando. tacere tamen potest et debet si ita sit. quod auditores fiant ex sua doctrina deteriores. Nec itaque iudex vel testis aliquo modo ferre debet vel dicere falsum in iudicio pro aliquo scandalo vitando. potest tamen iudex in casu sententiam differre et testis ad tempus tacere. Et sic potest intelligi usus qui videtur duobus predictis contrarius. Est verum vite doctrine iudicij. Primum spiritus habet duo pro

pter scādala lingue. h̄ est v̄itatē doct̄ne
in casu p̄pt scādalū subtrahere et iudici
um licet differre. Nullo mō tū falsuz
vel docere vel iudicare licz p̄ scādalo
quocūq; vitando. Tertio notādū q̄
v̄itas est acgrēda cū studio. defēdēda
cū odio et p̄ponēda cū socio Primov̄i
tas est ingrēda cū studio. Eccl. ii. Pius
est et misericors deus et remittet in tpe
tribulatōnis pctā et p̄tector est oib̄ in
grentib̄ se in v̄itate. Scādo v̄itas est
defēdēda cū odio. Quia fm Terētii.
v̄itas parit odiū: obsequiū parit ami
cos. . b. Nihilominū tū v̄itas sp̄ p̄ua
let finalit̄. ii. Esdre. c. ii. Magna est v̄i
tas et fortior ē oib̄. vñ paties aduersi
tatē p̄ defēsiōne v̄itatis lz possit ad tē
pus opprimi finalit̄ tū triūphat In cu
ius figura legim̄ de Iona q̄ mltiplici
ter tribulat̄ fuit et mirabilit̄ liberat̄
Dicebat̄ aut̄ Ionas filī Amathi. i. filī
v̄itatis. Nō q̄ pater sū eēt Amathiv̄
ficvocarē sed q̄ Helias suscitauerat
eū a mortuis et restituerat euz matri
sue q̄ p̄ filio suo resuscitato regraciā
do dicit Helie Nūc in isto cognoui q̄
vir dei es tu et v̄bū dñi in ore tuo ve
rū est. iii. Reg. xvii. Et ex illa hora et
deinceps vocat̄ est Ionas filī Amathi
id ē v̄itatis. Mō sic ē q̄ de nullo hoie
legim̄ q̄ tot euasit picula sicut Ionas
Primo ei sicut mō dictū ē. ipe fuit fili
us vidue sareptene. De q̄ habem̄. iii.
Re. xvii. ibi scribit̄ q̄ egrotauit filius
m̄liet̄ m̄iifamilias z erat lāguor for
tissim̄ ita vt nō remaneret ī eo halit̄
vñ ī iuuetute sua mortū ē z resuscita
tus ab helia. Iste adultus fac̄s p̄pheta
miss̄ fuit ad p̄dicādū in iudēa. Et volēs
fugē ī tharsis p̄ mare. Prima sorte ca
dētē s̄ eū elect̄ ē de nauiz p̄iect̄ ī ma
re. Scādo deuorat̄ a cete Tertio p̄uat̄

in vētre ceti trib̄ dieb̄ et trib̄ noctib̄
Quarto euom̄ fuit de ore ceti ī ari
dā. Quarto adult̄ est feruore tāto solis
q̄ petiuit aie sue vt moreret̄ z ait Me
lius est mihi mori q̄ viuere Sicut patz
Ione. iii. Ecce quātas aduersitates tri
bulationes z āgustias sustinuit filī v̄i
tatis. In signū q̄ quicq; v̄itatē cōstāter
tenet p̄secutiōes. āgustias z inimicicias
patiet̄: sed finalit̄ liberabit̄. Ioh. viii.
Si māsēritis in sermōe meo veri disci
puli mei eritis z cognoscetis v̄itatē et
veritas liberabit vos. Sed est vulgare
exēplū q̄ homies se habēt ad veritatē
audiēdā sicut se habēt ad recipiēdum
aquā b̄ndictā qñ sacerdos incipit aquā
b̄ndictā asp̄gere: p̄p̄s tot̄ applaudit z
occurrit approximando ad sacerdotē
deponūt caputuz īchināt capitar̄ ma
nus eleuat̄ vt aquā b̄ndictā recipiant.
S̄z si sacerdos sit liberalis de aq̄ sua z
dat eis abūdāter in facie. statū se auer
tūt et fugiūt vel se ab aq̄ defēdūt. Isto
modo cōtingit cōter in̄ hoies de ve
ritate. Multi enī tā nobiles q̄ simpli
ces cū audiūt de aliq̄ p̄lato vel p̄dicato
re q̄ dicit hoib̄ veritatē libēt̄ mira
biliter applaudūt talē q̄ mēdāt̄ eum
audire desiderāt. Sed si cōtingit q̄ ad
eos declinet et dat eis abūdāter de aq̄
sua b̄ndicta id est arguit increpet z cor
ripiat vicia in q̄bus iacet̄ statū murmu
rant. faciē auertūt z pctā sua defēdūt
ii. ad Thimo. iiii. A veritate quidē au
ditū auertēt ad fabulas aut̄ p̄uertēt̄
Tertio veritas ē preponēda socio
q̄ amico Socrate z amica v̄itate sc̄n̄
est p̄hōrare veritatē Ambob̄ ei existē
tib̄ amicis. sc̄n̄ ē p̄hōrare v̄itatē. Pri
mo Ethi. Dicit ei Andronic̄ perypo
tetic̄ q̄ sc̄itas ē q̄ facit fideles z fuat̄
ea que sūt ad deū iusta. Hoc aut̄ quidē

est phorare vitatē amicis imo destrue
re familiaritatē p salute veritatis. Est
etiā adeo necessariū ad bonos mores
q̄ ipossibile est sine hoc vtutē cōserua
ri nisi hō pferat vitatē familiarib⁹ suis
posset enī homo adducere falsa testio
nia ⁊ falsa media ad defēsionē amico
rū suorū cōtra vitatē qd̄ rō nō pmittit
Maxime autē hoc philosophis pgruit
qui sūt pfectores sapie que quidē sapi
entia est cognitio vitatis. Et ideo spe
cialit̄ astrungunt ad defēsionē vitatis
Quod autē magis debem⁹ amare veri
tatē q̄ hoīes. pbat̄ per hoc q̄ nō ama
mus hoīes nisi ppter vitatē ⁊ vitatē. er
go magis amāda est vitas. vñ Plato
reprobādo opinioez Socratis dilecti
mḡri sui dicit q̄ oportz magis curare
de veritate q̄ de aliquo alio. Christi⁹ at
volēs nos vitatē amare et hōrare di
cit se eē ipsā veritatē. Ioh. xiiii. Ego sū
via veritas ⁊ vita. Et Ioh. xviii. Dicit
se ideo venisse in mundū vt testioniū
veritatis ferret. Ego inqt in hoc nat⁹
sū ⁊ ad hoc veni in mundū vt testioniū
phiberē veritati. ⁊c.

LECTIO. LXXXVII.

m Multitudo sapiētū sanitas est or
bis frarū. Et rex sapiēs ppli sta
bilimētū est. Ergo accipite disciplina
per finōes meos et pderit vobis P⁹
q̄ sp̄s sc̄s multiplici⁹ iuitavit ad sapie
dilectionē. Hic redit iterū ad sapie cō
médationē. Et circa hoc duo facit Pri
mo ponit sapie cōmédationē. sc̄do ali
licit ad eī⁹ iugstionē. Sc̄da ps ibi. Er
go accipite. A Quātū ad primū
sciēdū q̄ licet effect⁹ seu fruct⁹ sapie in
mktis appareat cōmédabilis maxime
tamē in regimie vite hūane relucet.
Regiē enī v ita hūana p̄silio et iperio

que duo sine sapia nihil valēt. Thobie
iiii. Cōsiliū semp a sapiēte p̄gre. Et
puer. viii. Per me reges regnāt et le
gū p̄ditores multa discernūt dicit sapia
Istud ergo bonū qd̄ est tranquillitas hu
maue cōuersatōis erit maximū bonū
qd̄ hoībus p sapiaz puenit ī hac vita et
depēdet a duob⁹ videlz a sano p̄silio ci
uilis mltitudinis ⁊ a iusto iperio rega
lis celsitudinis. Et q̄tū ad primū dicit
sic. Multitudo sapiētū: sanitas est or
bis terrarū. Et est locutio methapho
rica et figuratiua. Sanū enī dicitur de
aiali dieta ⁊ vrina analogice sicut patz
iiii. methaphi. c. p̄. S; q̄ sanū dicit̄ de
republica vel de tota ciuilitate hūana
hoc est methaphorice ⁊ figuratiue. Et
tamen satis rationabilē. Cū enī sanū
et egrū sint dr̄ne corpis sicut dicit Ga
lienus. integri. c. p̄. ⁊ respublica sit q̄si
quoddā corp⁹ s̄m Plutharcū quod di
uini numeris b̄sificio aniatū. Et s̄m
apostolū. p̄. Coriu. xii. Oēs sum⁹ vnū
corp⁹ in xp̄o. sed diuersa mēbra. Rati
onabiliter et p̄nr dici pōt q̄ sicut res
publica est corp⁹. ita uecessario sanus
vel egrū. Mō sic est q̄ sanitas corpis
est cōueniēs p̄portio humorū ⁊ ifirmi
tas cōtrarietas vel supabūdantia alicu
ius vnus humorū soluens armoniaz
debitā quā sanitas corporis exigit. Et
eodez mō est in republica q̄n ita est q̄
oīa officia ⁊ miraz dignitates regūtū
et p̄nuant̄ in p̄portōe rōnali tūc ē sani
tas in republica tali. Si vero vna pars
abūdet ⁊ alia patiat̄ penuriā surgit cō
trarietas hūiorū que est egritudo cor
poris xp̄i m̄fici. Mō sicut finis me
dici est sanitas corpis. ita finis quem
xp̄s itēdit ē pax hūani generis. Sicut
cecinit angel⁹. Luce. ii. Gloria in ex

cellis deo ꝛc. Iste finis per sapientiaz
obtinetur tantummodo. Et ideo dicitur
multitudo sapientium sanitas est orbis terrarum
Et notate quod ad bonum regimen requiritur
sapientia et etiam multitudo sapientium. si
desit sapientia erit sicut de roboris pertigit. iiii.
Re. xii. Respondit enim populo dura derelicto
consilio seniorum quod ei dederat et locutus
est ei secundum consilium inueniunt dicens. Pa-
ter meum aggravat iugum vestrum. Ego
autem addam iugum vestrum. Pater meum ceci-
dit vos flagellis: ego autem cedavos scor-
pionibus. Multitudo autem necessaria est.
quia in nullo uno sapiente potest posui-
t de perfectione sapientie. Et ideo nullus
princeps unum consilio debet esse contentus
Vñ. i. Mach. viii. legimus de romanis quod
tempore inde machabeus fecerat sibi curias
et quotidie consulebantur cccc. consilium
agentes spiritus de multitudinis ut quod digna ef-
set gererent. quia puer. viii. Ego sapien-
tia hito in pueris et eruditis intersu cogi-
tationibus. Et puer. xi. Vbi non est gubernator
corrumpet populum: saltem autem ubi multa con-
silia: Patet ergo quod multitudo sapientium
sanitas est orbis terrarum: dabo sanum consi-
lium Secundo sapientia regit rempublicam iusto im-
perio regali celsitudinis. Et quantum ad hoc sub-
dit sic. et rex sapiens populi stabilimentum est.
Sic docet plutarchus. et recitat politico
libro. iiii. Princeps dicitur esse in populo sicut cithare
dicitur Sic enim citharedum fides et cordas aber-
rantes persequitur ad dilectam armoniam reduc-
ita princeps sic rigore iusticie: sic remissi-
one clementie subditorum faciet armoniam.
Et sic certum est quod tunc est cordas relictis
quod extendi. Reissa namque per artificium corri-
gitur et debita soni reddit gratiam. quod vero se-
mel rupta est nullo artificio reparatur. puer.
xx. Misa et vitas custodiunt regem et robo-
rant clementiam thronum eius. Quid autem sit po-
pulus declarat. aug. xix. de ci. dei a

c. xxiiii. populus est ceterum turis consensu et vi-
litate communi sociatus. Vel aliter se-
cundum eundem diffinitur populus sic. Populus est ce-
terum multitudinis realis rerum quod diligit com-
muni concordi sociatus. Et res-
publica est res populi secundum eundem. Hic autem
est notandum quod respublica ex tribus consti-
tuitur. ex superioribus mediis et inferioribus
Vñ augustinus recitat verba Scipionis dicit
quod quod est armonia in cantu ea est concor-
dia in civitate. Vñ sicut ex distinctis
sonis fidibus ac tubis concors concetibus
efficitur ita ex summis infimis et medi-
is interiectis ordinibus concordia statui-
tur civitatis. Rex ergo sapiens stabilimen-
tum populi est. quia secundum suam platois. Regna-
bita foret si vel contingeret esse philosophos re-
ges vel reges philosophi. Populus enim se habet ad
modum aquae que omni impulsu ventis agitatur
Apoc. xvii. Aquae misce populi multi. Sed
rex sapiens est stabilimentum populi propter
bonas leges et iusta imperia et rigore
re iusticie. Sed multo magis remissione
clementie. B Vñ seneca de clemencia
libro. i. c. ii. Nulli clementia ex omnibus ma-
gis quam regem decet. Et infra Pestifere vis est
valere ad nocendum. Et c. iii. Principium
crudelitas bellum est. clementia in quocumque
dominaverit eam felicem et tranquillum stabili-
bit. Et infra. c. iiii. Si dii placabiles et
equae delicta peccatorum non statim fulminibus
persequerentur. quanto equius est hominibus propositi-
tioni miti animo exercere imperium. Vñ va-
lerius de alexandro. libro. v. c. i. dicit alexan-
drius infinitam gloriam bellica virtute ita
principium aere clementia meruit. Ponit
autem Seneca notabile exemplum contra re-
ges excessivo rigore utentes qui sine
misericordia morte plectunt omnes qui
eos offendunt estimant se per se habituros
securitatem et augent propter periculum
ac multiplicat hostes suos quemadmo-

dum p̄cise arbores plurimis ramis re-
pullulāt: mltōz satorū generavt dē-
siora resurgāt p̄cindūtur Ita regia di-
gnitas auget iūm̄corū num̄ez tollē-
do p̄ntes. Parentes enī liberiq; eoz; q;
infecti sūt; p̄pingz amici in locū sin-
gulorū succedunt. Et iō occidēdo vniū
hostē efficit decē sibi Scd̄z Senecā re-
ges debēt eē sicut medici; z nō minus
turpia sūt p̄ncipi mltā supplicia q̄ me-
dico mltā funera. Et cōueniēter dicē
metricē. Sit piger ad penas princeps.
ad p̄m̄avelox. Et doleat quotiēs cogi-
tur eē ferox. Vñ Seneca li. p̄. de
dēm̄tia. c. iiii. optime dās exēplū p̄nci-
pi vt se talē cūm̄? quales sibi deos ve-
lit. oñdat. Sic z Eneam docuit Anchi-
ses pater su? sicut recitat Virgil? li.
bro. vi. Et Aug. illd̄ idē allegat. ix. de
ciuit. dei. c. xi. Tu regē ip̄erio p̄pos ra-
tione mem̄to. Hec tibi artes erūt pa-
cisq; imponere morcs. p̄cere subiectis
et debellare sup̄bos. Hinc est q̄ dicit
Arist. viii. Ethic. q̄ similis est p̄paratio
regis ad subditos; z p̄ris ad filios; z pa-
storis ad oues. Rex ḡ sapiēs p̄p̄li stabi-
limētū est. Patēt ḡ duo de sapiā videlz
q̄ sapiā rē publicā hūanaz; regit sano
cōsilio et iusto ip̄erio. Quātū ad p̄mū
dicit q̄ mltitudo sapiētū sanitas ē or-
bis terraz. Quātū ad scd̄z dicit q̄ rex
sapiēs p̄. sta. est. Et ex equo tot bona
per sapiāz p̄ferunt merito ad ip̄i? acq-
sitionē allicit cōsequētē ita dicēs. Ergo
accipite disciplinā per f̄mones me-
os et p̄derit vobis.

CA. VII. LEC. LXXXVIII.

Vm q̄dem z ego mortalis
f homo similis hoibus et ex
genere terreni illi? q̄ p̄or fa-
ctus sst Postq̄ declaratū
ē dōc̄nalit̄ q̄ possibile ē hoiez sapiāz

acqrere. Restat idē exp̄imētaliē decla-
rare in exēplo. Vñ Salomō i li capto
inducat exēplū in seip̄o: vt viso modo
quo ip̄e q̄ mortalis hō extitit sapiāz at
tigit null? desperet; qn̄ p̄similit̄ si velit
se disponere sapiāz valeat ip̄etrare. Et
diuidit̄ istā capitulū p̄ncipalit̄ in qu-
q; ptes scd̄z qnq; dispositōnes quas in
se fuisse fateē quarū aliq̄ p̄cedūt sapiē-
tiam acq̄rēdā aliq̄e sequunt̄ sapiē-
tiā acq̄sitā. Primo ḡ ponit hūilitatiōez
sapiāz p̄cedētē. Scdo de p̄cationē sapiē-
tiam deposcētē. Tertio appreciationē
sapiāz extollētē. Quarto gr̄az actōez
sapiāz recognoscētē. Et quinto ponit quā-
dam cōmēdatiōē sapiāz describētē
Scda ps ibi. Prop̄ hoc optaui Tertiā
ibi. Et p̄posui illā. Quarta ibi. Mihi
aut̄ dedit deus dicere ex sn̄ia. Quinta
ibi. Est in illa sp̄s sapiē sciūs. Primo
ergo dicit in se fuisse quādā hūilitatiō-
nē per p̄sideratiōē p̄p̄rie ifirmitatis:
que qdē consideratiō maxie disponit
hoiez ad sapiāz. Cōsiderās ergo seip̄z
recognoscit suā fragilitatē ad suā hūili-
tatiōē. q̄tū ad tria videlz. Quātū ad
sue cōditionis corruptibilitatē: sue cō-
ceptionis abhoiabilitatē et sue educa-
tionis lacrimabilitatē. A Et fm̄
hoc lra diuidit̄ in tres ptes. Scda ibi.
Et in ventre. Tertiā ibi. Et ego natus.
Primo ergo p̄siderās. Salomō seip̄m
recognoscit hūilitē sue cōditōis corrup-
tibilitatē dicēs. Sū qdē ego mortā-
lis hō zc. In qua cōfessiōe destruit̄ tres
p̄p̄rietates sup̄bie. videlz negligentā
fragilitatis. differētā singularitatis.
et apparētā generositatis. Oēs enī su-
p̄bi negligūt cōsiderare quales sūt et
aliis dissimiles singularitē eē volunt.
Et multi licet nō sint: generosos se fin-
gunt. Istevero cōtra hec tria cōfite

tar infirmitatē cū dicit. Sū qdē ⁊ ego
mortalis homo. Confiteſ cōformita-
tem cū dicit. Similis hoībus diffiteſ
generositatē cū ſubnūgit. Et ex gene-
re terreni illi⁹ q̄ p̄or factus eſt. Dicit er-
go. Sū quidē mortal̄ hō ⁊ hoc ē p̄ncipi-
um ſapie p̄iudentia de morte Ihero.
ad heliodorū. Fatendū nobis eſt oēm
ſapiētū vitā: meditationē eē mortis.
pauci tñ ſūt q̄ hoc frequētē attēdūt.
Dicit de pauone q̄ pēnax ſuax cōſi-
derās pulchritudinē gl̄iā ⁊ gaudet. ſz
tñ vidēs turpitudinē pedū decidit ⁊ ve-
recūdat. Sic q̄libet prudēs cū gr̄as ſi-
bi datas attēdit q̄bus volat ad opa v̄tu-
tum ⁊ cōmēdabilis appetit in ore ⁊ p̄spe-
ctu hoīm finē ſuū cogitet eē vēturum
nō ſolū miſerū. ſz piculoſū ⁊ dubiū et
ſic ſupbiā poterit euitare. Nā p̄ma ra-
dix ſupbie ē ignorātia nec vnq̄ hō de-
ſcia gl̄abit̄ niſi in eo aliqualis ignorā-
tia dñeſt. Vñ Ber. ſup Cant. f. xxxvii
De ignorātia tua venit in te ſuperbia
Sic enī ſupbiā parit tibi ignorātia tui
cū meliorē q̄ ſis decepta et deceptrix
tua cogitatio te eē metit̄. Hec q̄ppe eſt
ſupbia. Hec iitiū oīs pecc̄i cū maior es
in oculis tuis q̄ ap̄ d̄ deū. Et ifra. Nō eſt
piculū quātūcūq̄ te hūiliter quātūcūq̄
te reptes minorē q̄ ſis. Eſt autē grāde
malū horrēdūq̄ piculū ſi vel modice
te extollas. ſi vel vni in cogitatōe tua
te preferas q̄ forte deus parē tibi iudi-
cat aut etiā ſuperiorē. Et ideo ſignāſ di-
cit. Sūm qdē ⁊ ego mortal̄ hō. In p̄s
Quis eſt homo qui viuit ⁊ nō videbit
mortē? Qui v̄o hec deuote cōſiderat
nihil midam hōris pōderat̄ v̄l acce-
ptat. vñ Bern. i. qdā ſmōe exponēs il-
lud. ecci. vii. Mēorare nom̄ ſa tua in
et̄nū nō peccabis dicit ſic. Morā hor-
rorē iudicii tremēdi diſcrimē. ardētis

iehēne metū ab oculis cordis tui niſſa
tenus elōgari poteris. cogita p̄gri-
natōis tue miſeriā. Recogita ānoſ tu-
os in amaritudine aie tue ⁊ cogitavite
tue hūane picula cogita fragilitatē p̄-
p̄riā ⁊ in huiusmodi cogitatione ſi p̄ſe-
uerauer̄ dico tibi parū ſetēs q̄qd fo-
ris vidēs moleſtū dū toto corde circa
teriorē moleſtiā occuparis. hec Ber.
Sic q̄ p̄mo Salomō p̄fiteſ ifirmitatē
cōtra primā ſupbie p̄p̄rietatē que ē ne-
ſcientia vel ignorātia ſeu negligentia
ſue p̄p̄rie fragilitatis cū dicit. a
Sū qdā et ego mortal̄ hō. Scdō p̄fite-
tur cōformitatē cū dicit. Similis hoī-
bus ⁊c. Et eſt cōtra ſcdāz p̄p̄rietatez
ſupbie que eſt dñā ſingularitatis. Sūt
enī multi ita ſupbi q̄ in oībus voluit
ſingulares videri. Et hec ē quarta ſpe-
cies arrogātie ſm Bedā in omel̄is ſic
dicētē. Quatuor ſūt ſpecies q̄bus oīs
timor arrogātiū demōſtraſ. Cū aut
bonum a ſemetip̄is habere ſe eſtimāt
aut ſibi datū deſup credūt ſed pro ſu-
is accep̄iſſe mentis putāt. aut certe cū
iactāt ſe h̄re qdā nō habēt. aut deſpectū
ceteris ſingularit̄ videri appetūt. Nō
erāt tales ap̄ ſc̄i qui diuinos hōres ſi-
bi oblatos a ſimplicib⁹ rēuerūt dicē-
tes. Et nos mortales ſum⁹ ſimiles vo-
bis homines. Actū. xiiii. Tertio
diffiteſ vanā generositatē ⁊ hoc cōtra
elationē de parentib⁹ cū dicit. Et ex
genere terreni illi⁹ qui prior factus ē. ſ.
ade. Cū ei dicit ex gñe illi⁹ tremi on̄ d̄i-
tā illū q̄ nos de terra d̄uxiſſe originem.
Ecci. iiii. Quid ſupbis fraz cū ſis? Nar-
rat ei Marciā. coqu. li. iiii. Epyg. xxv
de qdā rege q̄ unq̄ ſibi p̄nuſit in vafis
aliis miſtrari in mēſa niſi de luto. Cū
ergo a qdā familiarit̄ interrogareſ cur
iſtā faceret. R̄dit q̄ q̄ms tūc eēt rex.

Cicilie fuit tamē fili⁹ cuiusdā figuli & ut haberet mēoriā generis sui ne ppt̄ statū regni sup̄biret. ordinauit sibi in uasis fictilib⁹ siue luteis ut seruiretur Scribit ergo poeta sic istā historā. Fictilib⁹ cenasse ferūt anathoclea regē. Atq; abacū sameō sepe onerasse luto. Querētib⁹ causā m̄dit Rex ego sū Cicilie figulo sū genitore fatus. Abacū in pposito stat pro mēsa & Sameū lutū vocat. lutū de samos insula. In q̄ primo uasa fictilia formabātur. Anatho fuit nomē regis. Isto mō Salomon in pposito nō de dauid patre suo tantū textit suā originē sed de tra de q̄ format⁹ est prim⁹ hō Ecc̄. xxxiii. Oēs hoies de solez tra vñ creat⁹ est Adā. & ysai. lxiiii. Dñe pater n̄ es tu. nos uero lutū. Et Iherē. xviii. Sicut lutū in manu figuli. sic uos in manu mea domus isrl̄. Aliter exponitur ista ista de xp̄o sic Sū quidē ego mortalis homo. id ē homo potēs mori in uatura hūana licet immortalis in uatura diuina similis hoibus i natura & passiōib⁹ naturā cōsequētib⁹ Philip. ii. Ex inaniuit se formā serui accipiēs in similitudine hoīz factū & habitu iuēt⁹ ut hōz ex genere t̄remi illi⁹ q̄ prior factū est scilz ip̄i⁹ adē fm carnē. p̄. Corin. xv. Factū ē prim⁹ Adā in aiām uiuētē nouissim⁹ adā in spū uiuificātē. B. Dubitatio l̄ralis. Vtrū in xp̄o fuit necessitas moriēdi uide⁹ q̄ sic Oē mortale de necessitate moriet⁹. S; xp̄s habuit corp⁹ mortale. ergo illud corp⁹ fuit necessario moriturū. maior patz primo de celo et nūdo. uersus finē ubi pbat Aris. q̄ ipossibile est aliqd corruptibile esse eternū. ergo oē corruptibile necessario corrupet⁹ pp̄. ad Heb. ii. Debuit per oīa fratrib⁹ assūmīlari ut misericors

fieret et fidelis p̄t̄fex ad deū ut repropiciaret delicta ppli. Sed in aliis hoibus est necessitas moriēdi ergo et in xp̄o fuit pp̄. Christ⁹ assūpsit se cū dū Damas. li. iii. Oēs naturales et indetractabiles passiōes que uniuersaliter naturā hūanā cōsequūt. Indetractabiles dicuntur que defectum gratie non important & necessitas moriēdi non important defectum gratie ergo et cetera. Ad oppositum Si in christo fuisse necessitas moriēdi q̄ ipossibile fuisse qn fuisse mortu⁹ p̄ns falsū p̄na p̄z q̄a quicq; demōstrato hec est uera. Si necesse est ip̄s mori Impossibile ē q̄ nūq; moriat⁹ Ad istā q̄stio nē m̄det mgr̄ sniaz. li. iii. dis. xvi. & tenet sic uidelz q̄ xp̄s uolūtarie assūpsit necessitatē moriēdi patiēdi. Sectūs at thōas. iii. pte sūme. q. xiiii. ar. ii. Et in scripto sup. iii. sen. dis. xvi. arti. ii. dicit q̄ in xp̄o fuit necessitas naturalis ad moriēdū ex p̄ncipiis intrinsecis nature hūane licet p naturā diuinā posset se p̄suasse a morte. vñ fm eū sic simpliciter p̄cedim⁹ q̄ mortu⁹ ē. ita p̄cedē possum⁹ simpliciter q̄ necessitatē habuit moriēdi. S; q̄a idē uidet⁹ siḡare ista duo necessitas moriēdi & ipossibilitas sp̄uiuēdi. Iō h̄ supposito meli⁹ uide⁹ dīcedū q̄ xp̄s nō accepit necessitatē moriēdi q̄a absolute p̄cedēdū ē q̄ possibile fuisse eū nō fuisse mortuū Et p̄r̄ dīcedū q̄ in nullo hoīe ē necessitas moriēdi q̄a absolute p̄cedēdū ē q̄ oēs hominē p̄t de⁹ p̄suare uiuētē i p̄petuū. Intentio autē istorum doctorū et etiam aliorū est dicere q̄ homo habz necessitatē moriēdi si aliudē nō p̄seruet et sic xp̄us accepit naturā corruptibile que necessario mortua fuisse nisi aliunde p̄seruata fuisse a morte. mō nō

sequitur in isto est necessitas moriendi nisi aliunde pseruet. ergo est in isto necessitas moriendi sicut manifestū est. Vnde doctores illi cōcesserūt vnā catholicā et tamē intelligebāt p eam vnā ypoteticā. Christ⁹ inq̄tū hō necessitas fuisset mortu⁹ si n̄ fuisset per deū a morte preferriatus vnde hic nō ab intentione: sed a verbis eorū recedo. Ad primū in oppositū q̄n arguitur q̄ oē mortale de necessitate morietur. et omne qd̄ fuit mortale de necessitate moriturū fuit dicēdū ē negādo tales. Et istā similit. Omne cōpositū ex contrariis de necessitate corrūpetur et omnes confimiles. Ratio est. Quia possibile est q̄ deo volēte qd̄ est de se corruptibile et cōpositū ex cōtrariis in perpetuum pseruet. Arist. enim primo de celo et mūdo. oportet in isto caū negare sicut in multis que fidē cōtīgūt. Manifestū est enī q̄ corpora hūana eadē saltē secūdū numerū aliquo modo manebūt secūdū fidē in perpetuū p̄ resurrectionē. Ad secūdū q̄n apostol⁹ dicit q̄ debuit fratrib⁹ assūmulari p omnia exponēdū est h̄ per oia. vt sit distributio accomoda pro omnib⁹ que eū decebāt et nostre salutis expediebāt alias fuissz i eo peccatū saltē originale et ignorātia ⁊ difficultas saltē ad faciēdū bonū. Similē q̄n dicitur q̄ in aliis hominib⁹ est necessitas moriendi hec est negādavi dicitū ē. Ad t̄tiū q̄n arguit de damas. q̄ necessitas moriendi est vna de passiōib⁹ naturalib⁹ psequitib⁹ naturā nō i portantib⁹ defectū gratie. Ergo christ⁹ illā assūpsit: nego a n̄s. quia necessitas moriendi non competit alicui rei ita q̄ talē rem nō posset de⁹ in perpetuū conseruare: qd̄ videtur sue omni-

potētie derogare q̄a si apparet maior ratio quare de⁹ nō posset ppetuare vnā rem corruptibile plus q̄ aliam. ergo vel quamlibet pōt ppetuare vel nullā.

LECTIO. LXXXIX.

v T inventre matris figuratus fū caro. decem mēsiū tempore coagulatus fū in sāguine et ex semie hoīs et delectamēto somni conuenientis. Postq̄ spūssctis induxit salomonē recognoscētē semeti p̄sū q̄ tū ad sue conditionis corruptibilitatē. Hic inducit eundē p̄se quentem cōfitendo sue conceptionis abhominabilitatem: et hoc ad propriā humiliationē. **A** Tāgit autem circa conceptionē humanā quinq̄ circumstantias satis turpes. videlicet loci qualitatem. Forme debilitatem. temporis quātitatē. materie feditatem. et vite infirmitatē. Loci q̄ litatem tāgit cū dicit. Et i ventre matris. nō in celo. non in paradiso. non i igne: non in aere non in auro: nō i argento. sed in fetenti tugurio et in turpi tabernaculo: in obscuro sterquilinio concipit miser hō. Eccī. xi. Quomodo ignoras que sit via spūs. et qua ratione cōpingantur ossa i ventre p̄gnantiū? si nescis opera dei q̄ est fabricator oīm. In isto loco turpi figuratus sum non sol nō luna non stelle. n̄ gemma. sed caro infirma. **M**atheī. xxvi. Spiritus quidem promptus est caro autem infirma. Et iohā. vi. Spiritus est qui viuificat caro autem non pdest q̄c̄. Ecce foē debilitas. Temporis quātitatez tāgit cum subdit. decē mēsiū t̄pe. Materie feditatez. cur dicit. Coagulatus sū i sāguine et ex semine hoīs vite infirmitate n̄. cum dicit. Et delectamēto somni conuenientis. **C**um v̄ovita in somnum et vigilia

diuidat ſon⁹ videt ſimilior morti eſſe q̄ vite. Decē inqt meſiū tēpe Notādū ē ſm Ariſt. ix. d. aialib⁹. c. i. q̄ omnia aialia hñt vnū certū terminū paricēdi preter hoīz. Sola at̄ mulier hz diuerſes terminos piēdi Nā qdā pariunt mēſe ſeptio. z qdāvt̄piē. mēſe. ix. z qdā intrant in decimū quedā autē mēſe octano. Quicūq; aut̄ naſcūt̄ añ ſepti⁹ mēſe p̄munt̄ moriūt̄. ſicut dicit guilhelm⁹ de mortib⁹ ex ponēs macrobiuz de ſōno ſcipionis. Cōmuniter vero loquēdo ſeptio vel nono mēſe fit pt⁹ ſic ibi docz Macrobi⁹. Dicit tñ Rabann⁹ hic in glo. q̄ q̄ naſcūt̄ in decio mēſe magis vitales ſunt et perfectiores et ſanatiui eē dñr. Vñ videt̄ q̄. x. mēſes hic debēt accipi p̄ ſynodoche. vt ſint ix cōpleti z aliqd de decimo ſic enī videt̄ naſci q̄ optio tpe naſcūt̄. Sic eī xp̄s naſcūt̄ ē p̄ nouē mēſes z vi. dies Vñ a die cōceptiois chriſti. q̄ credit̄ fuiſſe. viii. kl. Martii. In quo etiā die mortu⁹ fuit: vſq; ad viii. kl. Ianuarij q̄ die natus eſt fluxerūt. cclxvii. dies ſicut docz auguſt⁹ lxxxiii. queſtionū. q. lvi. vbi exponens illd. Io. ii. xli. annis edificatū ē tēplū hoc z tu in trib⁹ dieb⁹ excita bis illā Vult illd q̄ lz formatō corpis chriſti fuerit p̄fecta ī p̄mo inſtātī ſue cōceptōis q̄tū ad oīa lineamēta mēbro rū tñ q̄tū ad debitā corpis q̄titatē pficiebat̄ ſucceſſiue ſicut corpa argumētā p̄ uerorū a tpe figuratiōis vſq; ad maturitatē ptus. Perficiūt̄ autē hūana corpa cōmunt̄ cōcepta ſz modū iſtū Primis ſex dieb⁹ cōceptō corpis hūani hz ſilitudiez quaſi lactis: nouē vero dieb⁹ ſequētib⁹ cōuertit̄ quaſi ī ſāguinē. xii. inde dieb⁹ ſolidat̄ in carnē. Sz xviii. dieb⁹ reliqs formaſ vſq; ad p̄fectā lineatōez corpis hūani. De iſta ſe-

teitia beati Aug. facti ſūt v. Sex in lacte dies tres ſūt in ſāguine trani. Biſſenni carnē tricenū mēbra figurant. Collectā ergo. vi. ix. xii. z. xviii. in vnū numerū ſurgūt. xlv. cui vno addito. ſiunt xli. Si ergo accipiam⁹ ſenariū q̄ fuit p̄m⁹ numer⁹. t̄p̄s videt̄z quo ſemen erat tāq; lac. z. xli. q̄ eſt vlū⁹ numerus et ducam⁹ vnū ad alterūz et ſiūt dies cclxxvi. diuidendo ergo tot dies ī mēſes et dādo cuilibet mēſi. xxx. dies ſūt nouē mēſes et ſex dies. Igit̄ tot ānis dicitur tēplū edificatū. q̄t dies fuerūt ī p̄fectōe corporis chriſti: qa ab octauo kl. Aprilis qñ xp̄s fuit cōcept⁹ vſq; ad. viii. kl. Ianuarii ſunt dies. cclxxvi q̄ ſurgūt ex ſenario ducto ī xli. Iſta z moralitatē Aug. q̄ videtur obſcura intelligo ſic Accipio p̄mo inſtās cōceptiois quaſi ſex et illū numerūz dūco in q̄dragita ſex z ſic ſurgūt cclxxvi qui ſūt dies in qb⁹ chriſt⁹ fuit ī ventre m̄ris ſue. Luce. i. Bene dicitur fructus vētris tui. Vñ duovidet̄ ſeq B Vñ q̄ nunq; fuit aliqs ita parū puer ſicut fuit chriſtus qa embrio ī mat̄re prius viuit vita animalis q̄ homis ſm Ariſt. ix. de aialib⁹. Secūdo q̄ nūq; fuit aliqs tā diu in vēto m̄ris ſic xp̄s fuit niſi eſſet mōſtruoſe nat⁹ vel violēt̄ impedit⁹ ergo tēplū dñici corpori ī xli. dieb⁹ attigit̄ q̄titatē taliū ī qua in alijs ēbrionib⁹ fit figuratiōz ita tot dieb⁹ p̄ſtructū dicitur quot annis fuit tēplū materiale cōſtructū. Multo melius poſſet dici q̄ in tot ſenariis diernz formatū ē corp⁹ xp̄i quotannis edificatū eſt tēplum. qa in. cclxxvi. diebus ſunt quadrageſies ſexcies ſex ſicut p̄z per diuiſionem Sed contra hoc arguit̄. qa Re. iiii. c. vi. dē q̄ ſalomō edificauit domū domini ſeptē annis.

Ad istā est duplex rñsio. Vna q̄ dic-
tū iudeorū nō itelligit̄ de tēplo salo-
mois qd̄ d̄structū fuerat p Nabugodo-
nosor. s̄z de tēplo reedificato p soroba-
bel p̄ reditū de captiuitate babilonis
cuius edificatio impugnātib⁹ iūmicis
iutantū delata fuit ⁊ ipedita q̄ vsq; ad
xlvi. annos nō potuit cōsūmari. Alit̄
respōdet̄ s̄z origenē q̄ intelligit̄ de tē-
plo salomois ⁊ q̄ cōputādo a tpe q̄ da-
uid icepit p̄pare materialia tēpli p̄q̄
sup hoc cōsuluerat nathā pphetā sicut
hēt. ii. Re. vii. vsq; ad cōsumationem
tēpli pfectā p Salomonē fluxerūt āni
xlvi. Et iterū aduertēdū circa tēp⁹ a
cōceptione hūanavsq; ad ptū q̄ ga de
cē mēses sufficiūt. ideo Romul⁹ q̄ ro-
mā cōdidit ⁊ kalēdariū p̄mo forma-
uit. Cōstituit annū suū tān de ix. mē-
sib⁹ eo q̄ tāto tēpore pōt mulier conce-
pere et parere. Hinc etiā in lege fuit
cautū apud romanos q̄ mulier mor-
tuo marito p decē mēses manēt vidua
et deseret ivestib⁹ viduitatis mortē vi-
ri. vt si forte de viro defūcto cōcepisset
pareret sibi filiū et sciret̄ cuius proles
esset. Et fuit lex ista multū rōnabilis
et curialis. Ista tradit omidi⁹ de fastis
li. i. ita dicēs. Tēpora dirigeret dū con-
ditor vr̄bis i āno. Cōstituit mēses qu-
q; bis esse suo. S̄z arma magis q̄ si-
dera romule noras Curaq; finiti mos
vincere maior erat. Est tñ ⁊ ratio cesa-
ris que nouerit illū. Errorēq; suū quo
tueat̄ h̄z. Qui satis est vtero mat̄r dū
prodeat infans. Hoc anno statuit tem-
poris esse satis p totidē mēses a fune-
re cōiugis vxor. Suffiet ⁊ vidua trista
signa domo. b Macrobi⁹ tñ sup
somnia scipionis poit duos terminos
natiuitatis hūane videlz septimū mē-
sē et nonū mēscē. Hūano inqt pt̄ni fre-

quētiore vsū nonē mēscē certo nume-
rorū modisamine natura cōstituit. s̄z
ratio subastici numeri multiplicatōe
procedēt etiā septē mēses cōpilit vsur-
pare. Intēdit assignare rationē ptus i
septimo mēse per naturā numeri scā-
ri quē vocat asticū: quia de senario in
passu illo tractat p totū. vñ sc̄sus ē Rō
subastici numeri idē senariū quē ascī
ui. i. aduocant ad me vt de illo tracta-
rem multiplicatione pcedēs. vt septē
mēses cōpilit vsurpare. Dicitur autē
ista necessitas vsurpata q̄ naturalior
et magis cōueniēs est natiuitas in no-
no mēse. Et hunc cōcordat sc̄ptura. ii.
Mach. vii. Filii mi mulserere mei que
te in vtero nouē menses portauit ⁊ lac
dedi triennio et alii dicit mater septē
frat̄rū ad iuniore ceteri frat̄rib⁹ inter-
fectis. Dicit ergo macrobi⁹ q̄ oim nu-
merorū duo sūt primi cubi. quia pri-
mi numeri paris sc̄z binariū cub⁹ ē oc-
to et p̄mi numeri imparis sc̄z ternariū
cub⁹ ē xxvii. Imparvero cub⁹ est mas-
Parvero femia. Iugū ergo mas ⁊ fe-
mia id est. xxvii. i. viii. pcreant. xxxv
tāq; fetū i vtero mat̄r. Multiplica ḡ fe-
tū p sex et exhibūt. cc. Qui numer⁹ die-
rū septē mēses pplet dādo cuilibz mē-
si. xxx. dies. Et ideo dicit Macrobi-
us q̄ cō sub mltiplicatōne senariū pce-
dēs p̄mā pplet maturitatē pt̄ hūani.
Et cōsequēter docz regulā p quā scribi
pōt an proles cito vel tarde nasci debe-
at. Et ē ista q̄ accipiēd⁹ ē dies p̄m⁹ q̄ fe-
t⁹ icipit se mouere: ⁊ cōputādū ē tēpus
a pceptōe vsq; tūc: ⁊ duplū illi⁹ addēdū
ē ad illud: et tūc nascet̄. vñ dies q̄ mo-
tū pcedūt triplicati atigūt ad diē nati-
tāt. vñ si incipit se mouē septimo die
nascet̄ in septimo mēse. quia triplica-
tio. vii. diez septē mēses pplet. Si nōa

dic incipit se mouere: in nono mēse nascet. q̄a ter. xc. dies efficiūt nouē menses. Dicit ergo salomō decē mēsu tēpore coagulāt̄ sū ī sāguine ex semie hoīs. Iob. x. Nōne sicut lac mīfisti me et sicut caseū me coagulasti? Tāgit ergo exp̄sse materie feditatē. Et sicut rāban⁹ ī glo. demōstrat hic vtrūq̄ sexus differentiā. vt enī aut̄ phisici. Semē viri cādīdū ē. Semē vero mulieris sāguinolētū: quorū cōmixtiōe certū spacis corp⁹ format̄ donec aīatū veniat ad partū. Arist. tñ. xvii. d̄ aialib⁹ dicit q̄ mulier naturalit̄ habz rōez p̄cipii passiui in generatione plis: et tñ administrat materiā de qua virtute formatiā existēte ī semie format̄ plēs. ita q̄ semē viri nullo mō ē materia corp⁹ plis. sed materia quā dat mater ad quā se hz semē viri sicut artifex ad lignū z sicut man⁹ figuli ad ollā: et sicut coagulū se hz ad lac. Et h̄ videt̄ eē qd̄ hic dicit salomō. Coagulāt̄ sū ī sāguine .i. in materia data a matre ex semine hoīs q̄tū ad p̄cipiū actiū qd̄ ē v̄tus formatiā cōtēta ī spū spūoso spermat̄ hūani. Et delectamento sōni conuenientis. Querit enim Aristoteles. xix. de animalib⁹. ci. Vtrū vigilia cōseq̄t̄ natū in prima creatōe an sōnus. Et respōd̄z q̄ sōn⁹. q̄a mutatio que habz fieri de non esse ad esse debet fieri p̄ mediū. Somn⁹ autē videtur eē mediū in̄ viuere et non viuere. quia vitā pprie ē ī vigilia. illa tamē que est in prima creatōe in embriōe nō ē proprie somn⁹. q̄a embriō p̄mouit vitā arboris et postea vitā animalis. et tūc sōn⁹ est in fetu pprie. Vnde multi pueri q̄n parit̄ dormiūt pp̄ cōsuetudinez dormiēdi in matrice. De ista vilitate

log⁹ Bern. in meditātōib⁹. Attēde inquit homo qd̄ fuisti añ ortum: z qs es ab ortu vsq̄ ad occasū atq; qd̄ eris post hanc vitā. et hō devili terra factus et ī vilissimo panno inuolut⁹: mensurali sanguine in vtero materno nutritus. tunica tua fuit pellis secūdna. sic idū tus venisti ad nos. nec es memor q̄ vili sit origo tui. LEC. XC

e T ego natus accepi cōnūmē aerem z similit̄ factā decidī terrā. z p̄mā vocē simulē omib⁹ enūsi. plorās involūmētis nutrit⁹ sū z curis magis. Nemo enim ex regib⁹ aliud habuit natiuitatis ītū. vii⁹ ergo introit⁹ est omnibus ad vitā et similis exit⁹

Declarata miserabili conditione hominis q̄tū ad eius mortalitatē z ab hominabili eius conceptōe pp̄t̄ materie et loci feditatez. p̄seḡtur salomō in hac parte de hoīs lacrimabili educatione post ipsius natiuitatē Et circa hoc duo facit. Primo narrat natiuitatis humane fragilitatem. Secundo assignat eiusdem fragilitatis cōmittatē. Secunda pars ibi. Nemo enim ex regibus Circa primū duo facit Primo fatetur se habuisse inchoationem dolorosam. Secundo fatef̄ se habuisse educatōz curiosā īvolūmentis.

Quantum ad primum dicit tria. Nam fatetur se salomon in suo īgresu fuisse miserabilē pp̄t̄ tria Caritē ditiarū pp̄tate. viriū suarū ptate. z oīz deliciarū iocūditate A Carit̄ ergo ditiarū pp̄tate q̄a nud⁹ nat⁹ nihil secū attulit ī hūc mūdū. iō dicit. Et ego nat⁹ accepi cōmūne aerē. q̄si diceret Nec tñ meū apportauit de pp̄vnde possē respirare. s̄ vsq̄ elemētū cōmūnissimū tam bestiis q̄ hoīb⁹ mibi ap

propriaui. nec ego aerē creauī: s; crea-
tū accepi. nec pro me creatū singulari-
ter: sed et p oib; generalit. Et similit̄
decidi in factā terrā: quasi diceret. Ec-
ce q carui oim viriū ptate. qā nec ueni
in mūdū volās: nec ābulās: nec nobili-
ter nauigās vel eqtās. sed siue quacu-
q; fortitudie decidi de vō mris mee:
vbi recept; per man; alior; reclinat;
sum ad terrā. licet nō īmediate: tamē
mediate terra me supportauit. videlz
que fca sūt aī me et nō pp̄ me de no-
uo. et p̄mā vocē similit̄ oib; emisi plo-
rās. q̄si dī. Ecce q̄scariū deliciar; iocū-
ditate: qā p̄mā vox quā emisi in mū-
do fuit vox plorat; et fletus. et nō solū
ego hoc feci: sed oēs sic clamāt in mū-
dū uenētes. qā oēs clamāt e vel a q̄t-
quot nascunt; ab ena;. Si sint masculi
oēs cōquerūt; de p̄mo patrē adā: et iō
clamāt a. Si sint femie cōquerūt; de p̄-
ma mfe ena. et iō clamāt e qā prop̄
eoz; pctn̄ cū pena et dolore sūt ī mū-
dovicturi. Et iō narrat btūs Aug;. li.
suo de uisitatioe infirmoz;. q qdā phi-
fuerūt q in natitate pueroz; flebāt: la-
mētābatur. et plāgebāt. et ī morte ho-
minū letabant; et gaudebāt. Et xp̄us
renocatur; Lazarū ad vitā istā morta-
lē z miserā fletisse legit; Ioh. xi. Et la-
crimat; ē iesus. Notādū q xp̄s suppo-
nim; q̄ter fletisse. in ifātia. in resuki-
tatione Lazari sup ciuitatē hu; Lii.
xix. a Vidēs ciuitatē zc. Et ī cru-
ce Heb. v. Cū clamore validō et lacri-
mis exaudit; zc. Primo ī ifātiavt seve-
rū hoiem oñderet vt lacrimas magis
antēicas redderet vt in se credituros
in suū amorē accēderet. Scdo sup La-
zarū vt exhiberet ei officiū hūanitāt.
vt daret signū intīme caritatis. vt cō-
patere; amico q reuocare; ad statum

hūane calamitatē. Tertio sup ciuitatē
vt doctrinā quā docebat pro p̄secuto-
ribus exorare cōfirmaret. vt se fontē
pietatis oñderet. vt tyrānidē p̄secu-
torū sitorū oñderet. Quarto in cruce
vt acerbitatē mortis siue exp̄meret. vt
nos ad sibi cōpatiēdū excitaret. vt ad
miserēdū patrē hūano generi p̄uoca-
ret. Et bñ dicit q primā vocē si. o. e. p.
Prima enī vox hūana z vltima ē vox
ploratōis: gemit;. qā extrema gaudū
luctus occupat. Prover. xiiii. Et iō cō-
ueniēs est; q̄ mediū cōcordet cū extre-
mis dū in hac valle lacrimar; mora-
mur. In ps. Ascēsiōes ī corde suo dis-
in val. la. Dicit; de qdā viro sicut nar-
rat Solin; de mirabilib; mūdī li. ii. ca.
iii. Nascētū vox prima vagit; est. Le-
ticie enī risus differt; ī extremū diē.
Solus zeroastes eadē hora quā natus
est risisse legit;. nec hoc ī naturale bo-
nū ptēdebāt futurū. Fuit eī īuētōr ar-
tiū magicarū: cui; anus anlus crassus
quē bella p̄fica rapnerūt nuq; risit. Et
ideo Aulus gelli; cognouiat; est s̄m
Solinū ibidē p̄ueniētē. Si ergo p̄uer
recēter nat; quasi in penā pcti origina-
lis per. xl. dies differt; signa leticie z iō
cūditatis: ac si diceret. Ecce enī in ini-
qtatib; cōcept; sū z in pctis p̄cepit me
m̄ mea. Mūdū iōnabile ē q nos au-
muati per dies. xl. plorem; z a nobis si-
gna leticie elōgem; q pctā actualia et
personalia z mortalia mltā p̄misim;.
Deii. ix. Iacui corā dño q̄draginta die-
bus z q̄draginta noctib; q videlz enī sup
plicit; exorabat: dicit Moyses: filiis
isrl;. Patet ḡ q merito Salomō fatec;
se īchoatōnē habuisse dolorosā Scdo
fatec; se habuisse educationē curiosā.
Et q̄nī ad h̄ dicit sic Inuolumēā nutri-
tus sūz cui; maguis Nulla p̄les ī mūdo

bestie vñ auis tãta sollicitudine indiget
 edycatois B Null⁹ appet festitate
 ibecillitatē sicut hō q nec iccedē nec cōe
 dere p se nouit nec bibē. nullū fecō in
 dumētū affert. ⁊ iō necē ē q i pānis ⁊ i
 volumētis ponat. Luce. ii. Inuēietis
 infatē pānis immolūtū. Vnde hugo in
 dydasalicō. li. i. Quivsiuestimetoruz
 prim⁹ adinuenit cōsiderauit q singu
 la queq nascētū propna quedā habēt
 munimēta qb⁹ naturā suam ab incō
 modis defēdat. Cortex ambit arbore
 pēna tegit volucrē ⁊ piscē squama op
 it: lana ouē iuduit pilū iumentauēsit:
 concha testudinē claudit. nec tū sñ cā
 factū q cū singula animantiū nature
 siue arma habeāt secū nata. Sol⁹ hō in
 ermis nascitur et nud⁹. Oportuit eni
 vt illis q sibi promidere nesciūt natu
 ra cōsuleret. Homini aut maior ex si
 experiendi occasio prestare cū illa q
 ceteris naturalitē data sūt ppria ratioe
 sibi iueiret. De eadē loqns Crisostō⁹
 ff. vii. c. ff. mat. dat rōez qre iter alia a
 nimalia sol⁹ hō nascit⁹ iermis. Et dicit
 sic. Oēz creaturā sēibile armatā ⁊ mu
 ritā creauit de⁹ alios veloci pedū cur
 su alios vnguib⁹: alios pēnis: alios cor
 nib⁹. hoiez solū sic disposuit vt virtus
 sua sit ipse de⁹ et in eo q ifirmiozem.
 eū fecit in seipō fortiorē eē voluit. Iō
 vt necessitate ifirmitatē coact⁹ sp ne
 cessariū habeat dñz suū regrē Dicit er
 go salomē i volumētis nutrit⁹ sū ⁊ cu
 ris magnis. q. d. ideo in volumētis qa
 nudus. Iob. i. Nud⁹ egressus sū de vte
 ro matris mee Iō i curis magnis: quia
 infirm⁹ ⁊ imbecillis De penaz sollici
 tudine matema circa ple dicit. Inno
 cēt⁹ de vilitate cōditionis hūane sic.
 Cōcipit mulier cū imūdicia et fetore
 parit cū tristitia ⁊ dolore: nutrit cū an

gustia et labore: custodit cū instātia et
 timore. Istā originalē nuditatē docet
 bern. p̄siderādā eē frequēt. scđo de cō
 sideratōe scribēs ad eugeniū: sic cōsur
 lo. Cōsidera maxime quid es. hō vide
 licet quō et qualif nat⁹ es. Nec mō q
 nat⁹ es sed qualiter nat⁹ attēdas Nudē
 nudū cōsideres qa egressus es de vte
 ro. mat̄ tue. cōsiderātū qd sis occurrit
 tibi hō nud⁹ ⁊ paup miser ⁊ miserabil⁹
 hō. dolēs q hō sit: erubescēs q nud⁹ sit
 plorās q nat⁹ sit: murmurās q hō sit:
 nat⁹ ad laborē nō ad honorē. hō nat⁹
 de muliere ⁊ ob hoc cū reatu: breui
 uēs tpe: ideoq cū metu replet⁹ mis
 miseriis. et p̄pterea cū fletu ⁊ verecun
 dia. multis et multiplicibus. quia mi
 seriis cordis: miseriis corporis mise
 riis dum dormit. miseriis dum vigi
 lat. miseriis quocūq se diuertat. Enar
 rata hūane naturitātē fragilitatē p̄seq
 tur Salomon de eiusden fragilitatis
 cōmunitate. et dicit sic. Nēo ex regib⁹
 aliud habuit natūtatē initiū. q. d. q̄tū
 cūq̄ refulgeat ornāmētis vestiū ⁊ ar
 morū: misterio militū ⁊ mūimēto for
 tū tale fuit eorū initiū. Vñ bern. i. q̄
 dā f. de passione dñi. Graue iugū sup
 oēs et totos filios adā a diē exit⁹ de v
 tre mat̄ eorū vsq̄ ad diē sepulture in
 matre oīz. In sordib⁹ generamur i te
 nebris p̄ fouemur. in dolorib⁹ pturi
 mur añ exitū. miseras oneram⁹ ma
 tres. In exitu more vipereo laceram⁹
 mirū q nō ipi pariter laceramur pri
 mā vocē plorationis edim⁹. merito q
 dēvtpotevallem ploratōis igressi. vbi
 malitie plurimū. sapie modicū. vbi vi
 ciosa sūt oīa. oīa lubrica. opta tenebrū.
 ⁊ obfessa laqis pctōz vbi p̄ditatē anie
 vbi spūs affligūf. vbi tm̄ vaītas ⁊ affli
 ctio spūs ē. Nēo ḡ ex regib⁹ aliud ha
 v.iii.

alia bōa iteraria. Scda ps ibi. Sup salutē ⁊ spēs dilexi eā. Circa p̄mū ī littera lecta p̄fert salomō eā sapiāz q̄ ē ver⁹ dei colē p̄ fidē ⁊ caritatē trib⁹ q̄ a mū dāis maxie appetūē viz potētie hōrib⁹ ⁊ ditiis potētiā vocat regna: hōres sedes. Preposui illā inquit regnis et sedibus. Quid aut sit regnū docet Arj. viii. ethi. c. x. Distinguit ei ibi tres spēs politici p̄cipat⁹. viz regnū Aristocratia et Thimocratia. Regnū enī ē monarchia siue p̄cipat⁹ vni q̄n viz vna p̄sona p̄cipat⁹ toti mltitudini vniuse Aristocratia ē p̄cipat⁹ pluriū s; paucorū et vniūsoꝝ. Thimocratia ē p̄cipat⁹ pluriū et multoꝝ vbi vna magna mltitudo gubernat. De istis p̄cipatibus sic ē secūdu Arist. q̄ optim⁹ p̄cipatus ē regnū vbi totū regnū reducit⁹ ad vniū et virtuosū et iustū hoīez. Et p hoc p̄bat. xii. metha. in fine. Quod vnus de⁹ regit ⁊ gubernat totū mūdū tanquam vniū regnū bene ordiatū et bñ cōnexū q̄a dispō naturalis entiu⁹ ē talis qualis est optima. q̄a ex hoc ps q̄ vnū q̄d q̄ ē optimū q̄n ē in sua naturali dī. positōe. S; mō sic est q̄ pluralitas p̄cipatū n̄ est bona sicut nō ē bonū q̄ essent multe familie in vna domo icōnexe et nō cōmunicātes ad inuicē. Relinquit igit q̄ totū vniuersū fit sicut vniū p̄cipat⁹ siue vniū regnū gubernatum ab vno gubernatore qui ē de⁹ p̄mū monens ⁊ p̄mū intelligibile ⁊ p̄mū bonū. Et ideo cōcludit aristotiles sic. Entia nolūt male dispoī nec ē bōa pluralitas p̄cipatū. Vn⁹ ergo p̄nceps. Regnū toti⁹ vniuersi ē regnū dei quo de⁹ monarchice p̄cipatur. De q̄ regno dicit xps Io. xix. Regnū meū nō ē hinc. q. d. Licet regnū meū sit int⁹ malos. tamē nō ē hinc id est nō sinit origine; de hoc mūdo

Et iōvera lra ē Nūc aut regnū meū n̄ ē hinc et non hinc. Secūda autē spēs politici p̄cipat⁹ que est Aristocratia ī qua plures vniūsoꝝ pauci tamē dominātur. et ē mi⁹ bonus p̄cipatus q̄ regnū. Et tertia ē munus bōa q̄ vocat⁹ Thimocratia In qua mltitudo nō optioꝝ sed mediocres dñant. Sic aut tres isti p̄cipatus sūt boni: s; n̄ equaliter Ita corrīdēt eis tres corruptōes p̄cipādi. que pprie nō sūt p̄cipatus politici. sed trāsgressiones ⁊ corruptōnes eorundē. Nā regnum corrūpit⁹ ī tirannidē. Aristocratia in oligarchiam Thimocratia in democratia. Primo ergo corrūpit⁹ regnū in tirānidē: quādo de rege fit tirann⁹. Sicut in regno dominatur vn⁹: ita in tirānidē: quia tā rgnū q̄ tirānidē vidēt monarchie. S; in hoc ē dñā quia tirān⁹ in oib⁹ itēdit vtilitatē ppriā. rex vero vtilitatē subditorū. Et ideo sicut regnum est optim⁹ p̄cipatus: ita tirānidē ē pessima et corruptio monarchie. Cōtrarium enī optimo est pessimū. Regnū aut ⁊ tirānidē sunt cōtraria. sicut rex et tirān⁹ moraliter quia malus rex fit tirann⁹

Secunda aut species politica p̄cipat⁹ que est Aristocratia: in qua paucivirtuosi dominantur: corrumpitur in oligarchiam. In qua pauci et victiosi dominantur. qui omnia bona cōmunitatis attribunt sibi p̄s et amicis et non intendunt bonum ipsius totius cōmunitatis sed tantum bonum suum et amicorum suorum.

Vnde dignitates et officia cōmunitatis conferunt tñ amicis suis vsurpant sibi p̄s Tertia species politici p̄cipat⁹ que ē Thimocratia in qua multi boni mediocres tñ dominant: corrūpit⁹ ī democratia: in qua mlti: si quidem mediocres sed populares do

minatur. Et ista corruptio min⁹ habet
de malo. sicut pncipatus sibi cōtran⁹
minus habet de bono Aristocratici
nāq; ptedūt bonū cōe tā diuitū q̄ pau-
perū. q̄ Aristhocracia est pncipat⁹ ml-
titudinis collecte de vtrūq; Sed demio-
cratici intēdūt pncipalit⁹ bonū paupe-
rū ⁊ de dānis diuitū nihil curāt. ⁊ hoc
est min⁹ malū q̄ bona cōitatis abroga-
re ⁊ vsurpare sibi ⁊ amicis sicut faciūt
oligarchici Et oligarchici sē min⁹ ma-
li q̄ tyranni: q̄ tyrān⁹ tñ hēt oculū ad
bonū suū pncipū et nihil curat de ami-
cis. ⁊ Sic ergo p̄s q̄ tres sūt speci-
es pncipat⁹ polinā ⁊ tres eaz; corrupti-
ones et q̄ opti⁹ m⁹ pncipat⁹ ē regnū vel
monarchia et ei⁹ corruptio est pess⁹ ia
sēz tyrānis Dicit ergo salomō q̄ in tñ
appreciabat sapiāz q̄ docet recte colē
deū q̄ p̄posuit illā ptātū cuiuscūq; p̄n-
cipat⁹. q̄ cū int⁹ species pncipatū re-
gnū sit optimū p̄posuit illā r̄guo imo
regnū. Est ergo hoc nomē regnū eg-
nociū: q̄ vno mō regnū vocat⁹ ipā t̄ra
vel regio vni regi subiecta sicut dici-
mus regnū frācievel etiā āglie. Et sic
accipit⁹ Math. iiii. vbi legim⁹ q̄ diabo-
lus assūpsit xp̄s in mōtē excelsū ⁊ alū
et oñbit ei oia regna mūdi. Alio mo-
do accipit⁹ regnū p̄ ptāte pncipādī so-
litarie siue monarchice Et sic exponit
Crisost. illd Ioh. xix. Regnū meū non
est de hoc mūdo. i. ptās vel auctoritas
qua sū rex nō habet originē ex causis
hūanis vel p̄ hūanā electionē s̄z aliūde
q̄ a deo Tertio mō loquēdo ipi ho-
mines occupātes t̄rā sub dño alicuius
monarchie vocant⁹ regnū. Et sic acci-
pitur regnū Apoc. v. Fecisti nos deo
nro regnū et sacerdotes. Siue ergo lo-
quamur de regno q̄ sūt t̄raz; regiōes
siue p̄ regnis q̄ sūt ptātes ⁊ pncipat⁹ re-

gnādi. scivim⁹ p̄ponit bonā vitā ignis
Ad heb. xi Scī p̄ fidē vicerūt regnāz
Preponēda est ergo vite sc̄titas et mo-
rū pb̄itas nō solū regnis s̄z etiā sedib⁹
id est honorib⁹ mūdānis et trāsitōriis
Luce. ii. Deposuit potētes de sede et
exaltavit hūiles. Sedēs sup equū qui
libēter cespitat et p̄sternit eq̄tatē expo-
nit se periculo si nō descēdat q̄tūcūq;
equ⁹ videat⁹ ad t̄ps portare suavit⁹. Ho-
nor mūdi est quasi equ⁹ eleuans hoīez
a terra et portās suavit⁹ q̄ delectabile
est hoīem hōrari p̄ misteria hoīz adu-
lationes idinatioēs et genuflexioēs et
vocari mḡr et dñc. B Sed caueāt
hōrabiles quicūq; q̄ iste ē equ⁹ val-
de dolosus. Narrat⁹ de quodā histriōe
qui habuit quendā parvū equū super
quē eq̄tabat ⁊ cū eo frequēter corā ho-
minib⁹ in aula ludebat et inter alios
ludos quos equū suū docuerat. Docu-
it eū q̄ quotiēs diceret sibi flectamus
genua. equ⁹ sibi obediret et genufle-
cteret. Q̄ n̄ aut diceret Lenate q̄ sur-
geret. Cōtigit ergo q̄ histrio ille acce-
dens ad festū cuiusdā nobilis et equū
suū cū equis alioz; hospitiū collocavit
in stabulo. Cū aut hoīes comedissent
Iste ministrall⁹ morabat⁹ sicut debuit
cū ea ludū suū in aula. interi vadit q̄-
dam armiger ad stabulū et vidēs equ-
um ministralli iocūdū ⁊ pingūē. Reliq̄t
ibi equū suū macillētē et ascēdit equū
ministralli ⁊ recessit. Cito p̄ inotuit ne-
gociū ministrallo q̄ relictis oib⁹ incurrit
insequēs istū armigerū. Armiger vi-
dēs q̄ fē eū attigerat ⁊ apphēde: at tē-
ptavit trāfire quedā aquā qua null⁹ pe-
des potuit trāsuadere. Vidēs ḡ mini-
strallis q̄ erat in p̄actu p̄dēdi equū
suū put semp fecerat eq̄ existēte i me-
dio flumis clamavit fortit⁹ ad equum

Flectamus genua. Statim equus audita voce domini sui flexit genua et armiger precipit in aquam. Et cum clamasset Levitate. equus surrexit et redit ad dominum suum. Ministrallus ille qui ludit et illudit atque deceptus homines est mundus. Equus cum quo optime et maxime ludit est honor temporalis. In psalmo. Fallax equus ad salutem. Armiger enim qui equum furat est quilibet abicio sus ad honores. Careat ergo talis quia quicquid placet mundo et quoniam alius est in maxima securitate dicit sibi. flectamur genua et probabit eum honore obtento. unde propheta loquens in persona fortune hominibus qui impatienter sustinent quoniam de honoribus et dignitatibus deponunt. ii. de pseudo. profa. ii. dicit sic. Hec nostra vis est hunc continuum ludum ludimus rotam volubili orbe versam. Infima sumus et summa infimis mutare gaudemus. A sede si placet sed ea lege ne uti cum ludicri mei ratio postulet: descendere iuniora putas versus. Si placet ascende: sed quo teneat rota teneat. Ecclesiastes x. Sedes ducum superbiorum destruxit deus et sedere fecit mites pro eis. Igitur proponenda est vite scitans quod vera sapientia nuncupat non solum regnis. i. potentibus. sed etiam sedibus. i. honoribus. Sed quod de ditius sentit salomone statim subdit. Ditias nihil esse dixi in comparatione illi. i. sapientie. Et bene dicitur ditie nihil quia eis homines annihilat. Irritatio: insidiatio: machinatio: bellatio. Unde propter ditias unusquisque annihilare nititur alium. Secundo quia in maxima necessitate non inueniunt in morte in iudicio quoniam homines maxime indiget tunc dominus suum derelinquit. In psalmo. Dormierit sonum suum et nihil inuenit. oes vi. di. in ma. suis. Et Iob. xxvii. Dines cum dormierit nihil secum aufert apert oculos suos et nihil inueniet. Tertio dicitur nihil quia non faciat animi possidentium. Sicut vacuum dicitur nihil. Ecclesiastes.

viii. Non fatiatur oculis visu nec auribus implebitur auditu. Nec mirum quia omnia terrena sunt vana. Ihere. iiii. Aspexit terram ecce vacua erat et in nihil. Ergo merito omnibus predictis est sapientia proponenda.

LECTIO. XCII.

Non Comparavi illi lapidem preciosum quoniam omne aurum comparatione illi arena est exigua et tanquam lutum estimabitur argentum in conspectu illi. Postquam sapiens declaravit valore sapientie proponendo eam potentis hominibus et diuitiis generaliter quia diuitie videtur placere secundum tria genera specialiter videlicet gemas aurum et argentum. Ideo in parte ista ostendit valore sapientie per comparationem ad ista tria genera sigillatim et singulariter. primo de gemis: secundo de auro. tertio de argento. Et est satis conueniens ordo. Quatum ad primum dicit sic. nec comparavi illi sed sapientie lapidem preciosum. De istis tribus loquens similiter Boetius. ii. de consolo. dicit sic metro. v. Hen primus quod fuit ille Auri qui potest tecti. gemasque latere volentes preciosa picula fodit. Narrat Boetius metro illo. quod presertim in eate aurea et mundi principio fuerunt contenti de his quibus natura indiget. Comedeant fructus arborum bibebant aquas fontium: dormiebant in pratis et utebantur lauis naturaliter coloratis. Tunc ignorauerunt eum tincturas panorum mixturas liquorum. dolositates mercatorum et crudelitates bellatorum. Omnia enim ista a cupiditate suspensa sunt exordia. Et ideo in omni pro gemis pro auro et argento pergnat homines sine quibus natura humana insufficienter regi posset imo ista velle late videtur. In cuius signum in profundo invisceribus terre lateat. Aliquid ei necessarium est ad vitam humanam vel est eloga tua terra sicut corpora celestia vel ad minus de terra oritur et in superficie terre se of-

fert: sicut herbe arbores: blada: et huiusmodi. Illa vero que ad humanam naturam necessaria non videntur sub terra latent cuiusmodi sunt aurum et argentum lapides preciosi quorum generatio est in abscondito. Et ideo ille qui talia primo scrutatus est et fodit preciosa pericula persequitur. Et hoc est quod dicit Boetius. Heu primus etc. Dicit ergo salomō. Non paravi illi scilicet cultum dino quod est summa sapientia in hac vita lapide preciosi. Nec est mirum quia summa virtus lapidis preciosi tamen potest proficere ad salutem corporis. Cultus vero dei proficit ad salutem mentis. Et ideo beatus dicit Iob. xxviii. Non conferebunt tinctis in die coloribus nec lapidi sardonico preciosissimo vel saphiro. Dicit ergo quantum ad gemas quod eas sapientie non comparavit. id est non adequavit. Quia tamen ad aurum argentum ostendit proportionem sapientie in estimatione sua per duo exempla. Nam aurum comparat arenam argentum luto. Et per ista duo omnes intelligit pecuniam. Et ideo sicut lutum et arenam calcamus et contemnimus. Ita omnem pecuniam vilipendere debemus in comparatione ad vitam bonam licet ea cito relinquere quam pertransgrediamur vel negligamus mandata dei. in psalmo. Dilexi mandata tua super auro et topazium. In arena est sterilitas: dissolubilitas et gemitus. Et istas tres conditiones defectivas causat amor pecunie in mentibus mundanorum. Sterilitate per avaritiam propter quam impediuntur ne libenter fructum faciant prout. Ecclesiasticus. v. Qui amat divitias fructum non capiet ex eis. Iere. xxii. Scribe virum istum sterilem virum qui in diebus suis non prosperabit. Secundo de ordinatō amor pecunie causat in homine dissolubilitatem. Sicut lapilli in arena sunt inter se diuisi non coagulati per coherentiam. ita inter amatores pecunie spiritus est diuisio discordiarum litigium. Tertio causat in eis gravitatem quam ap-

petit. id est deorsum. Subtrahit enim mentem a celestibus et facit eam therere caducis. Et ideo signat dicit Salomon. puer. viii. Accipite disciplinam meam et non pecuniam doctrinam magis quam thesaurum eligite. Nota dicit tamen quod pecunia pindicat sapientiam in diversis visis in precipiendo in discernendo et in protegendo. Isti enim accipiunt proprie operationes sapientie. recte percipiunt iuste discernunt et salubriter protegunt. Sed tamen venit pecunia et istas operationes usurpat. Precipit enim magnis et pauperibus diuitibus et pauperibus omnes ei obediunt ad nutum sicut monachus abbati suo. Ecclesiasticus. x. Pecunie obediunt omnia. Secundo discernunt et indicant sic omnia iura mundi allegant per et contra notabilissime ad propositum suum. Sedet in praesentibus pro tribunali: tamen in foro ecclesiastico quam civili. De quibus omnibus dicit Mich. iii. Principes eius in muneribus iudicabant et sacerdotes eius in mercede docebant et prophetae eius in pecunia dinabant. Tertio pecunia protegit et defendit tamen iniustos quam iustos. Ecclesiasticus. vii. Sicut eius protegit sapientia sic protegit et pecunia. Narrat autor lapidum ca. iiii. de iaspide tres conditiones. Una est quod si caste geratur facit portatorem tutum potestatem et sanum. Secundo dicit quod si gestatur dat falsum iudicium lapis perdit virtutem suam. Tertio addit quod lapis non exercet virtutem suam potestatem nisi idudat in argento. Moraliter iste lapis figurat iustitiam hec est virtus quaedam quam se habent facit tutum et sanum et forte. prover. xii. Non peristabit iustum quicquid ei acciderit. Erunt etiam spiritus tutus quia Sap. iii. Iustorum aie in manu dei sunt. Secundo ista iustitia est talis natura si ille qui eam portare debet fecerit falsum iudicium statim perdit meritum suum. Eze. xviii. Si autem auerit se iustus a iustitia sua et fecerit iniquitatem omnes iniusticie eius non recordabuntur in punitione: quam puniat est et in peccato suo quod fecit in ipsis morietur. g.

inſticia p̄dit v̄tutē ſuā. i. p̄miū ſuū debi-
tū. Si hō fecerit falſū iudiciū. Sz dolē
dū ē nimis de et̄o qa inſticia his die-
bus nō exercet v̄tutē ſuā niſi inoluat
argēto q̄tūcūq; ſit clara cā paup̄is nō
expedit nec abſoluit i curis p̄pe vel
fgis: niſi inoluat argēto nō niſi a
vbiq; v̄ificat v̄bū p̄phe ſup̄ allegatū.
Pr̄cipēs ei⁹ i m̄erib⁹ iudicabāt q̄tūz
ad p̄ncipēs ⁊ d̄nos ⁊ ſacerdotes eius in
mercede docebāt q̄tū ad viros eccl̄aſti-
cos et p̄phe ei⁹ pecūia diuabāt q̄tū ad
religioſos viros. Et bene d̄r Eccl̄. viii.
Multos p̄didit aur⁹ ⁊ argētū et vſq; ad
cor regii extēdit⁹ p̄uertit. Cōuertit⁹
ad iniquitatē Et vocat m̄amona i q̄tat
Eccl̄. x. Nihil iūq; q̄ amare pecūiā
Sc̄to ſalomō p̄pat argētū luto cū dicit
Tāq; lutū eſti mabit argētū in p̄ſpectu
illi⁹. ⁊ merito tanq; lutū Lutū ē denur-
patiū cuiuſcūq; qd tāgit p̄p̄ ſuā fedī-
tatē. Vñ q cadit i luto totalit̄ deturpa-
tur i corpe Iſto mō q cadit i amorē ar-
gēti v̄l pecūie n̄cario maclat. Si p̄tra-
bat argētū ſup̄ albiſſimū p̄gamenū
relinq̄t ſm tactū argēti vna nigra li-
nea i p̄gamenoz tñ argētū ē albū ⁊ p̄-
gamenū ſiñt. Eodē mō lz aia ſit ino-
cēs et mūda et argētū ſit res i ſuo ḡne
bōa qa ois creatura dei bōa eſt bñ ea
v̄tētib⁹ Si tñ fortiē i p̄rimat aie p̄ amo-
rē: relinq̄t ibi lineā nigra p̄ci. cui⁹ v̄l-
tūm p̄cēt̄ ē caſ⁹ ad ifernū Iob. xxi. Du-
cūt i bōis dies ſuos ⁊ i p̄cto ad iferna
deſcēdūt De iſto luto d̄r Abac. ii. Ve-
q multiplicat n̄ ſuavſq; aggnat⁹ ſe dē
ſū lutū? Sc̄do lutū ē tenax et retētiū
Vñ hō nō ābulat i p̄fūdo luto niſi cū
magno labore ⁊ frequēter ifigit ⁊ ſtat
inobilit niſi ſibi caueat Ita ē ābulā-
te i amore pecūie retinet mēter ifigi-
tur ne poſſit p̄ficē merito ſp̄ialis vite
In cui⁹ figurā pharao rex egipti opp̄f

ſit filios iſrl̄ i m̄tute luti ⁊ late⁹ ne ef-
ſet ſibi i r̄gno ſuo. Exo. v. Ita diabol⁹
exiſtēs i mūdo n̄tū opp̄mē ſeruitute
argēti ⁊ diuaz ſciēs q nō p̄t dnobis
d̄nis ſuire. Math. vi. Nō poteſtis deo
ſuire ⁊ māmone. ⁊ q ſuiūt māmōe ifi-
gūt i luto q nō p̄nt p̄ficē In p̄s Eri-
me de luto vt nō ifigar. Recitat Ariſ-
t. m̄ poetria ſua q poete arabici vocaue-
rūt dōa p̄pedes qa ſic p̄pedi⁹ n̄ p̄t pro-
cedē ſic vellz poſſz ſz v̄tutē motiaz
corp̄is ſui: ſz ſtrigat ⁊ retrahit ad ābu-
lādū ſm mēſurā quā p̄pedes ſibi limi-
tat ⁊ p̄cedūt ita ſc̄piētēs dona pecūie q̄
tūcūq; ſē diſcreti ⁊ fortes i iuſticia ſētū
unt tñ ſe iſtrictos ⁊ retētoz q̄i qdāmō
p̄peditos ne libē exerceant qd iuſticia
ſibi ſuadet. Tertio de luto decocto fi-
unt latēs durabiles p̄ ignē et ſic ama-
tores luti. i. pecūie ſiūt apti vt ponāt i
igne ifernali i p̄petuū. Eccl̄. ix. Corda
hoiz r̄plēt malicia. Glo. i delectatōib⁹
pecūie et p̄h̄ ad ifernū dēducit ſup̄
aurū et argētū gratia bona. Prouer-
biorum. xxii. LECTIO. XCIII.

f Vper ſalutē et ſp̄z dilexi eā et
p̄poſui pro luce h̄re illā qm̄ in-
extinguibile ē lumē illi⁹ Poſtq; ſalo. de
clarant ſapiāz eē p̄ponēdā bōis extio-
rib⁹ puta potētis: d̄nis et hōrib⁹. Hic
oſtēdit ſapiāz eſſe p̄ponēdā bonis cor-
poralib⁹ tā extiorib⁹ q̄ intiorib⁹ Et cir-
ca hec tria facit. Nam primo oſtendit
q ſapiā p̄pōderat oī corpali proſpita-
ti. Sc̄do eā aſſilat cuidā ſp̄iali q̄litati
Tertio d̄clarat eāz exēpl̄i dati. ſc̄da ps
ibi. Et p̄poſui p̄ luce. Tertia ibi. Qm̄
inextinguibile Circa primū eſt aduer-
tendū q duo bona ſūt ad corp⁹ p̄tinē-
tiā q̄ āplius appreciant mūdā videlz
aſſiſtētia ſauitatis et apparētia ſpecio-
ſitatis. Hec ei maxie affectat hō h̄re q̄
tū ad bōa corpalia: videlz corp⁹ ſuū ſa

nū et pulchrū: s; fm sniaz spūscī quā
nobis p Salo. ppoitvtriq; istoy pponē
da ē sapia. i. puerfatō bōevite vī deno
tus ē dei cultū. Vñ dicit sic. Sup salu
tē. Quātū ad p̄mū. Et sp̄z. Quātū
ad sc̄m. Dilēxi eā. i. sapiāz. **A**
Rō p̄mī ē qa sapia ē sal^o aie. Et iō quā
tū pponderat aia corp̄: tātū p̄nalet sa
piētia corp̄s sanitati. Eccī. xxx. Salus
aie i sc̄titate iustie. Rō sc̄ā ē. qa p̄chri
tudo corp̄s ē multivana. puer. xxxi
Fallax gratia z vana ē p̄chritudo. Cū
g sal^o aie magis sit diligēda q̄ sal^o cor
p̄s: et sal^o corp̄s pl^o q̄ forma corp̄is
patz q̄ supvtrāq; ē sapia diligēda. No
tādū ē q̄ sanitas corp̄s nō ē nimis di
ligēda. nec corp̄alis infirmitas nimis
detestāda imo q̄n a deo imittitur cū g
tiarū actionib⁹ acceptāda. quia valde
cedit in bonū infirmitas corp̄s si ta
mē assit patia mētis. Prio ē enī vt an
tiquis exēplis vtar: infirmitas corpo
poralis quasi arche preciose p̄cathena
tio persone scelerose incarcerationio. So
cīi fugiētis arrestatio z hostis resistēt
expugnatio. Primo enī dico q̄ ifir
mitas corp̄oral ē quasi arche p̄ciose cō
cathenatio. q̄to ei cista vī archa fortio
rib⁹ cathēis ē colligata. Et q̄to plurib⁹
feris ferreis ē clausa tāto est aptior ad
seruandū thesaurū et qd̄ intrinsec⁹ est
reconditū. Sic q̄n corp⁹ hoīs ē ifirmū
ligat⁹ sicut solet dici vulgarit⁹ vinculis
ipsius dei et sera⁹ sera quā solus deus
apit et tūc ē tale corpus aptū ad serua
dū thesaurū p̄ciosū ipi⁹ aie q̄ est ip̄z no
bilissimū locale dei. Vñ Bern. The
saur⁹ seruādū accēpi. p̄ q̄ mercator nō
in sp̄s sāguinē suū dedit vicula ergo
ifirmitatē sūt ḡtāter susunēda q̄n nob
de⁹ ea mittit. Ecī vi. Subice humerū

tūū z porta illā z ne accideris i vicul⁹
illi⁹. Et ifra Decorvite ē i illaz vīda il
li⁹ alligatura salutis. R̄ ē qd̄ signāter
dicit a plus. ii. cori. xii. Libēt ḡhiabor
i ifirmitatib⁹ meas vt ihitet i me v̄tus
xpi. q. d. Q̄n sūvic⁹ ifirmitatib⁹ tuuc
sū fort sic cista apta z ydonea vt ihitet.
i me v̄⁹ xpi. qa q̄n ifirmor tūc fortior
sū z potēs. Secūdo ifirmitas corp̄a
lis ē moralē q̄ p̄ōe scelerose incarcerationio.
Q̄n v̄⁹ sūvī p̄do capit q̄ multos
socios habuit z multosq; malorū p̄sci⁹
vinculat⁹ z magnis tormētis affligit
dōc dicat z cōfiteat⁹ v̄itatēz socios su
os i crimie p̄clamet z accuset. Caro ei
moralē ē res mlti crimiosa. Socii sui
sūt sē⁹ corp̄is z frequē spoliāt aiaz vt
tib⁹. Istū sūre de⁹ caput z incarcerationz po
nit ad gones z tormēta quādo mittit
sibi fortes febres vel guttas vel para
lism⁹ sic de aliis Et cā ē qa alias non
cōfiteretur veritatē nec socios in cri
mine proclamaret. Vñ de videm⁹ cō
munit⁹ q̄ illi qui sunt sani vix i anno
vel in duobus confitentur annis. Sta
tim cum infirmantur mittunt pro cō
fessoribus suis et faciunt accusationē
sue confessionis coram torture. In p̄s
Cū occideret eos querebāt eum et re
uer. z di. ve. ad eum et rememorati sūt
quia de⁹ est ad e. z d. ex re. eorū est. Et
i alio p̄s. Multiplicate sūt ifirmitates
eorū. p̄ ea accelerauerūt 3° ifirmitas
corp̄alis est q̄ socii fugiētis arrestatio.
Cōtigit q̄nq; q̄ mlti socii pegrināt sūt
i itinere faciūt expēsas p̄munes et vi
vunt delicate symbolum conferentes
vt vñ q̄sq; p̄ rata sua soluat. Euenit er
go m̄dū q̄vñ⁹ eorū fugere nitat⁹ sim
bolo suo nōdū soluto et itendit aspor
tare ratā suā vt alii etiam soluent pro

eo cōter. Talē dephēſū iuſtū eſt arre-
ſtari et ad ſimboli ſui ſolutiōē cōpel-
li. Iſto mō moralit̄ aīa et corp⁹ pere-
grinātūr ſimul in hac vita. ii. Corin. v
Quādiū ſum⁹ in hoc corpe pegrina-
mur. faciūt expēſas cōmunes. qā nec
aīa ſine corpe. nec corp⁹ ſi aīa: delecta-
tur in peccādo. Iuſtū eſt ḡ q̄ ſicut vter
q̄ in delectatiōe in peccādo pticipat.
Sic vterq; pro rata ſua in pnia ſimbo-
lū ſue portioniſ exſoluat. Mō ſic eſt
q̄ caro eſt ſicut ſoci⁹ fugitiu⁹: icōſtāz
nolet ſoluere quicq;. Iob. xiii. Fugitive
lut vmbra z nūq; in eodē ſtatu perma-
net. deus ergo q̄ iuſt⁹ eſt iuſticias di-
ligit facit eā arreſtari per ifirmitatēz
cōpellit eā ſoluere q̄ uiz iuſticia exigat
velit nolit. Mathei. xviii. Miſit enī in
carcerē donec redderet vniverſū debi-
tū. Ex ephū hui⁹ habem⁹. yſaie. xxxvi
de rege ezechia qui cū peccaſſet cōtra
dñm in hoc q̄ ſibi nō fecerat cāticum
regratiatoriū p victoria nobiliſſima
quā ſibi deſecerat. a Re. iiii. xix
Q̄ n̄ angel⁹ dñi pculſit in vna nocte in
caſtris. Sennacherib⁹ regis aſſiriorū.
clxxxv. m. Offē⁹ ergo dñs cōtra eze-
chia miſit ſibi ifirmitatē grauiffimāz
de qua egrotant vſq; ad mortē. Mi-
ſit etiā ad eū yſaīā pphetā q̄ ſibi dice-
ret. Diſpone domui tue qā morieſt tu
z nō viues. Et fuit prophetia ſcām cō-
mmationē z nō ſcām pſcientiā. Et ſta-
tīm ezechias cōuertit faciē ſuā ad pa-
rietē et orauit cū lacrimis dñm z fle-
tu magno fleuit. et ſtati egreſſo yſaīa
de palatio regio anteq̄ trāſiret mediā
partē atrii dicit dñs ad yſaīā Reuertē
et dic ezech. dicit populi mei hec dicit
dñs. Audiui orationē tuāz vidi laci-
mas tuas et ſauauit te. die tertio aſcen-
des in tēplū dñi z addā dieb⁹ tuis. xv.

annos. Et tūc tertio die aſcēdit in tem-
plū et cātavit illud cāticū. Ego dixi in
dimidiō dierū nicoz vadā ad portas
iferizē. Ecce quō ezechias qā nō ſolie-
rat deo qā debuit arreſtat⁹ fuit p ifir-
mitatē donec ſoluſſet pfecte. Antiq̄
enī patres p victoriſ eis cōceſſis diu-
nitus cātica regratiatoria curioſe ſole-
bāt cōponere ſicut dicit mḡ in hiſto-
riis. iiii. li. Re. iiii. Quarto ifirmitas
corpaliſ ē hoſtiſ reſiſtētis expugnatiō
Caro ei cōcupiſcit aduerſus ſp̄m. Sp̄s
aut aduerſus carnē. hec ei ſibi iuncē cō-
trarianē Ad Gall. v. Et ideo debilitas
carniſ eſt fortitudo ſp̄is. Eccl. xxxi.
Infirmitas grauiſ ſobriā facit aīam.
Vñ Bern. exponēs illd ap̄i. Q̄ n̄ ifir-
mor tūc fortior ſum z potēs dicit ſic.
Quid mir⁹ ſi hoſte debilitato fortior
efficariſ: niſi forte illā iſauſſimā di-
cā amicā que nō ceſſat cōcupiſcere ad
uerſus ſp̄m? Ex q̄bus oībus ſatis patz
q̄ ſanitas corpis nō eſt nimis affectā-
da: nec ifirmitas corpis nimis deteſtā-
da et q̄ ſup ſalutē corpis ſapia ē amā-
da ppt̄ qd dicit merito Salomō ſup ſa-
lutē dilexi eā. Scdo pponit ſapiam
pulchritudini. Sup ſalutē inqt et ſp̄ca-
em dilexi eā: nec mirū. Species enī ſi-
ue corpis pulchritudo eſt bonū defe-
ctiū bonū iſectiū z bonū deceptiū
a Primo dico q̄ forma pulchri-
tudo vel ſpecies eſt bonū defectiūz.
Nā cōtinue fugit cōtinue pdi⁹ z dimi-
nuē. Vñ Boeci⁹. iij. de pſo. pſa. viii.
Forme vero mtor vt rapid⁹ eſt vt ve-
lox et vernaliū floriſ mutabilitate fu-
gatiō. Et ifra. Eſtimate q̄tū vultis in-
mia corpis boua dū ſciatiſ hoc qd cūq;
miramī tridiane febris ignicō poſſe
diſſolu. De ſi dicit ouidiū. ii. de arte
amandi Forma bonū fragile eſt quā

cūq; accedit ad annos. Fit miōr ⁊ spacio carpiſ iſa ſuo Nec uiole ſemp nec florēt lilia ſemp Et riget amiſſa ſpina relicta roſa. Et tibi iā ueniēt ſi tā formoſi capilli. Iā ueniēt ruge q̄ tibi corpus arēt. Et ideo dat cōſequēter bonā doctrinā hoī qui uult ſe facere amabilem q̄ ſtudeat animū ſuū colere p̄ uirtutes et ſcias. q̄ illa eſt pulchritudo p̄manens vſq; ad mortē. Vñ ſubdit Iam molire aīz qui diuētz aſtrūe formā. Sol⁹ ad extremos p̄manet ille rogos. Nec leuis igemus pect⁹ ſoluiffe per artes. Cura ſit ⁊ linguas edidiciſſe duas uidelz grecāz latinā. Et eiūſdē libro. iiii. Dicit ſic. Quācito me miſerū laxātur corpa rrgis. Et perit in nido qui fuit ore color. Eſt ergo ſpecies hoīz bonū defectiuū Vñ ecci. xi. Ne laudes hoīez in ſpecie ſua nec ſpernas hoīez in viſu ſuo. Sedo eſt bonū in defectiuū. Raro enī cōiungit̄ pudicia et pulchritudo. B Vnde auctor libri de uarietate carnum ad Ioh. de normif. ſedo. dicit ſic Tria ſūt ſeminū genera que i culto inuētutis agro abſq; comutātib⁹ zizaniis rariffime cōualeſcūt. Elegātia pulchritudinis. vigor fortitudinis ⁊ ſuauitas uocis. pulchritudo enī iunenē aliene p̄dā libidinis aut predonē efficit caſutatis. Fortitudo audaciā ingerit audaci uero ad iniurias cōmittēdas ipellit At uero qui uocis amenitate p̄minēt laſciua mo deſtis ludicra p̄ficiens et iocoſa ſeriis anteponūt. vñ helynand⁹ ſicut narrat uincēt⁹ li. iiii. c. cxix. Difficile i ueniē aliq; lenis uocis ⁊ grauis uite cū q̄ppe uocis lenitas cantū uite grauitas plāctū deſideret. Et ſubdit Et uidi iſimotos tā uiros q̄ mulieres ſeu feias tanto

uite peiores quanto uocis meliores. Hec ille Eſt ḡ pulchritudo ſiue ſpēs bonū qddā corpus qd mltis ē occaſio magni mali ⁊ iō ſignāter dicit. Eccī. ix. Auerte faciē tuā a muliere cōpta et ne circūſpicias ſpēz alienā p̄pter ſpecie mulierū mlti uero perierūt. Et ex hac cōcupiſcētia q̄ſi ignis exardeſcet Tercio ſpecies corporalis eſt bonū deceptiuū. Erigit enī hoīem in ſuperbia aliquotiēz ſic p̄pter formā carnis p̄dit gr̄az mēris In cui⁹ figurā legimus Mach. xiiii. q̄ herodes in cōuiuio ſuo celebrās diē natalis ſui. Iuſſit occidi Iohēz baptiſtā. Herodēs interptat⁹ gloriās in pellib⁹ et ſignat de ſpecie corporis ḡtantes que tota eſt in pelle ſiue in ſupicie et nō in p̄fūdo Vñ Boeci⁹. iiii. decōſola. p̄ſa. viii. Si linceis inqt̄ oculis hoies uerēt̄ ut eorū uiſus queq; obſtātia penetraret. Nonne inroſpectiſ uiferib⁹ illā alibiadis ſupficie pulcherrimū corp⁹ turpiſſimū uidereſ. Igit̄ te pulchrū uideri nō tua natura ſed odorū ſpectātū reddit iſirmitas. Hō ergo gloriās in pelle ſue pulchritudinis celebrat ſuū diē natalē duz inaniter gloriat̄ de bono tā uano quod nō opando ſed naſcēdo recepit. Et iſte ſtati occidit Iohānē id eſt gr̄az p̄pter uanā gr̄az decept⁹. Dañ. xiiii. Species deceptit te.

LECTIO. XCIII.

u Enerūt aut̄ mihi oīa bona pariter cū illa ⁊ innumerabilis honeſtas per mar⁹ illi⁹. Poſtq̄ auctor declarauit q̄tū bonū ē colere deū qd uocatur hic ſapia. q̄a mai⁹ eſt oī hōre tpa li. oī decori corporali ⁊ oī ualore mūdiali. Et ſic per p̄ns q̄ habet ſingularē excellentiā. Hic cōdit q̄ iſa habet genera

lé sufficiētiā. Et circa h̄ duo facit Primo narrat affluētiā diuine liberalitatis. Scđo uehementiā hūaue iocūditatē quā causabat in eo sapiā acq̄sita a deo Scđa ps̄ ibi. Et letat̄ sū in oīb̄. Venerūt mihi oīa bonazē Notāda est h̄ istoria de Salomōe que ponit̄ .iii. Re. iii. Salomō post mortē patris p̄mot̄ ad regnū cū hostias imolasset deuote nocte sequēti appuīt ei dñs dicēs. Postula quod vis et dē tibi cui salo. Dñe de⁹ ego sū puer p̄m̄l̄ ignorās egressū meū et exitū et tu elegisti me sup̄ populū tuū qui est innumerabilis sicut arena maris. Da mihi cor docile vt discerere possim inter bonum et malum et vt possim iuste iudicare ppl̄z. Placuit ista peticio dño. Et r̄ndit dñs per somnū salomōi. Quia postulasti verbum hoc et non petuisti dies multos nec diuitias: nec aīas inimicorū tuorū s̄z postulasti tibi sapiāz ad discernēdū iudiciū. Ecce feci scđz s̄mōes tuos et p̄cessi tibi cor sapiēs et itelligēs vt null⁹ ante te similis tui fuerit: nec post te surrecturus sit. Insuper q̄ nō petuisti cōces si tibi. videlz diuitias et gl̄az et si in preceptis meis ambulaueris lōgos faciam dies tuos. Ex hac historia est notā dū q̄ dei liberalitas est magna: q̄a nō solū qđ iuste peti⁹ p̄cedit: imo dat amplius q̄ petat̄. Circa quā materiā solēt notari istī vsus. Plus dare q̄ tollat rogite⁹ polliceat̄. Iob Salomō de⁹ v̄ga florēte probat̄. Quorū sensus est q̄ tāta est diuina liberalitas q̄ qñ aufert hōi bona t̄palia ad ei⁹ experiētiā et meritū vt in Iob: et iterū reddit ei pl⁹ q̄ abstulit. Scđo pl⁹ p̄cedit q̄ peti⁹. Tercio plus tribuit in effectu q̄ exp̄mit in promissioe. A Et ista tria p̄ tres historias sacre scripture declarantur.

Primū signū liberalitatis diue videlz q̄ plus reddidit q̄ abstulit p̄z de Iob Cui de⁹ abstulit primo tā prolē q̄ substantiā videlz septē filios et tres filias septem milia ouīūz tria milia camelorū. cccc iuga bouū. cccc. asinas. sicut patet Iob p̄mo. Cū autē Iob p̄fectā deo in oīb̄ exhibuisset patientiā. Placuit Iob facere restitutionē plenariā ablatorum et non solum restituuit sed omnia bona sua mobilia duplicauit Iob vltimo Addit dñs quecūq̄ fuerāt Iob duplicia. Cū enī prius habuisset septē milia omīū: habuit i fine. xiiii. milia omīum et. vi. milia camelorū et mille iuga bouūz mille asinas. Patet ḡ q̄ de⁹ plus dat q̄ tollit. Scđz signū diue liberalitatis imo exp̄imētū est q̄ pl⁹ tribuit q̄ rogat̄ et hoc declarat̄ in historia supra per̄posita de salomone. et habet. iij. Reg. iii. et. ii. palip. c. p. Tertiū exp̄imētū diue liberalitatis est q̄ plus tribuit p̄missū implēdo q̄ exp̄ssit p̄mittēdo. et istud patet per historiā q̄ ponit̄ nūeri. xvii. Vbi legim⁹ q̄ cū essēt. xii trib⁹ filiorū isrl̄. et dñs sacerdotiū contulisset tantum vni tribu videlz leui. Murmurauērit alie trib⁹ cōtra Moy sen et aarō et allegabāt q̄ rōnabile foret q̄ de aliqua alia tribu foret similit̄ sacerdotes. Allegabāt etiam q̄ forte deo placeret q̄ etiaz de qualibet tribu forent similit̄ sacerdotes: ne tanta dignitas vni domui et tam paucis traderet̄ ministris Dicit ergo dñs ad moy sen q̄ accipet. xii. virgas duodeci p̄ncipū et scriberet in vnaq̄q̄ v̄ga nomē p̄ncipis cui⁹ erat: excepta v̄ga trib⁹ leui: q̄a in illa iussit dñs scribi nomē aaron. Similiter iussit dñs q̄ preter virgas istas duodeci acciperet vnā aliam. que foret v̄ga cōis oīm tribuū in

qua nomina omnium tribuū scriberet ita q̄ esset in uerso v̄ge. xliii. z p̄cepit. Moysi q̄ cū ab eis virgas singulas accepisset fm̄ formā pdictā poneret eas in tabnaculo corā dñovna nocte z pmisit q̄ illi virga que eligeret p̄ officio sacerdotis q̄ in crastino germi naret. Et si illa v̄ga tertiadecima que fuit virga cōmunis oīm germinasset signū foret q̄ de qualibz tribu fierent sacerdotes vt sic p̄ istud miraculū ces saret murmur p̄phi de sacerdotio con tra Moysen z aaron. Factis ergo om nibus istis rediit moyses in crastinoz iuuenit virgā aaron germinasse flori isse et foliis dilatatis amigdala ptulisse. Ecce declaratū ē p̄p̄o p̄ sp̄ q̄ tantuz apud aarō z stirpē suā: deiceps sacer doti dignitas p̄maneret. Patet ergo q̄ de p̄ plus impleuit in opere q̄ pollici tus erat in promissione: q̄ nō pmisit nisi germinationē et cōtulit germina tionē: floriōez cū folio et fructu. Ex quibus patet fetus istorū versuū: tria ex perimēta diuine liberalitatis cōtinēti um. P̄ dare z c̄ Medīā aut̄ historiam de istis tāgit salomon in littera huius lectōis. dicens. Venerūt michi oīa bona pariter cū illa. sc̄z sapia d̄ dono dei Vñ dicit glosa hic Quicūq̄ christi p̄cipit noticiā que hic sapia dicit̄ omni um parit̄ hic virtutū habet gratiā z in futuro vitā eternā. Et innumerabilis honestas p̄ manus illi. Innumerabil̄ q̄ perpetua z et̄na. T̄palis enī q̄ tacun q̄ fuerit iutēsa z p̄luxa numerabilis ē cū tēp̄ sit numer̄ mot̄ fm̄ p̄us et poster̄. viii. phi. Sed honestas eterna et innumerabilis ē et infinita a pte post Honestas vno mō est idē q̄ virt̄ et honestū idem q̄ ē virtuosū Et sic accipit Arist. honestū. viii. ethi. vbi distinguit

tres sp̄s amicitie sc̄z tria amabiliaviz vtile delectabile et honestū. Et sic accipitur in tractatu illo qui sic incipit. Moralium dogma philosophorū vbi auctor loquēs de cōsilio dicit q̄ triplex est de liberatio cōsilio capiendi. Prima ē de honesto tm̄. auvidelicet illud de q̄ cōsiliū petiū sit honestū aut nō. Secūda est de vtili an sit vtile vel non. Et tertia de cōsilio vtriusq̄: q̄ si qd sit vtile z nō honestū. i. v̄tuosū et iustū nullo mō ē eligēdū. Vnde narrat Valer̄ ad tyberii. li. vi. c. v. q̄ themistocles atheniensis strenuitate et prudētia patriā suā am debilitatā ceperat ad statū pristinū reparare Xerxem regē cuius suo exercitu fugauerat de grecia et cepit recolligē tā potētia q̄ thesarum z anhelare ad hoc q̄ atheniēses obtinerent principatū grecie. Iste ḡ themistocles intrauit quodā die cōcōnē. hoc est cōgregationem potentū et sapiētū de ciuitate atheniē. Et dicit se deliberasse de quodā negocio qd̄ si possit ad effectum pdicti nihil magis p̄p̄o atheniēsi esset proficiū. fuit tñ tale quod oportuit celari z occultari Vñ petiuit a concione q̄ vñ de septē sapientibus ei deputaret̄ cui deliberationē suā cōmunicaret occulte. z si ille eā approbaret poneret̄ i effectū. Datus est ergo quidā sapiēs qui dicebatur Aristides Dicit ergo se deliberasse istud q̄ si sibi to darent insulū ad naues lacedemoniorū q̄ omnes in vna classe fuerūt in marivicino et eas statim icēderēt Ipi fierent domini maris z sic multo potētiores lacedemonis effecti: obtinerent defacili totā grecie principatum Isto audito rediit Aristides ad concionē et dicit: sicut inquit cōsiliū themistoclis est vtilissimū ita ē omnino iniū

stum nec publica uoluerit quale fuit. Stati tota proci acclamauit q̄ equū n̄ ē nec expediēs nobis erit Et iussit oīno q̄ Thenuistocles desisteret ab incepto Vñ ap̄t antiq̄sv̄mosos nihil fuit vti le nisi q̄ fuit honestā id est iustū: v̄tu osū. Dicit ḡ salomō q̄ aduenit sibi in numerabil honestas p̄ manus sapien tie. i. p̄ exercitiū ⁊ opationes virtutum

LEC. CXV.

e T letat̄ sū i oib̄ qm̄ atecedebat me ista sapia et ignorabā qm̄ oīm bonoz mater ē Postq̄ salomō dedara uit affluētā dīne liberalitat̄ i cōcedēdo sapiāz deuotīs p̄cib̄ postulatā. Hic qm̄ declarat vehemētā hūane iocunditatis quā mēs hūana cōseqū p̄ sapiētā impetratā. Et circa hec duo facit. Primo oñdit quō p̄ sapiētiam reddi hō cōposit̄. secūdo quō ad sapiētā sit hō disposit̄. secūda ps̄ ibi. Qm̄ sine fictione. Circa p̄m̄ duo facit. P̄rio nar rat salomō quō sapia sibi cōtulit abū dātā sc̄tē iocunditat̄. Sc̄do quō ab eo abstulit ignorātiā inate cecitat̄. Sc̄da pars ibi. Et ignorabā A Narrās ergo quō p̄ sapiāz. i. per sc̄e p̄uersationis cōscientiā habuit abūdātiā iocūdi tatis dicit sic. Et letat̄ sū in oib̄ quoni am antecedebat me ista sapia. Letari debet iust̄ ⁊ merito tā in p̄nti q̄ in futuro. In p̄nti qd̄e de trib̄ de sui dñi in finita bonitate. de sue cōscie puritate de sui p̄xim̄ p̄speritate. Primo ḡ debz iust̄ letari de sui dñi infinita boitate. In ps̄. Letabit̄ iust̄ in dño et sperabit in eo ⁊ laud̄. oēs recti corde Est enim leticia dilatatio cordis sicut tristitia ē cordis cōstrictio. Cor aut̄ iustorū sic ē dispositū: q̄ lata pars ē aduersus supe ri⁹ apud deū. Et stricta ps̄ versus mū dū. Et ideo cor iustorū semp̄ ē letū de

deo. Dicitur enī leticia quasi laticia ⁊ latitudie. Vñ sic lampas in eccl̄a q̄ dñi habet sinā latitudinē versus sup̄ cōtinet lumē et oleū. et qm̄ subuertit̄ vt cornis lapadis vtatur sup̄ ⁊ latitudo inferi⁹ tūc lumē extinguit̄ et oleum effudit̄. Ita moralit̄ q̄ diu cor ho minis habet suā latitudiez v̄sus celuz et comūer sus terrā cōtinet lumē gra tie et oleū caritatis. qm̄ subuertit̄ totū extinguit̄. Et quia cor hoīs sēp̄ debet habere latitudinē ad deū. iō sēper debet habere leticiā de deo. Vñ ps̄. Iubilate deo oīs t̄. ser. ⁊c Sc̄do debz letari i sue cōscie puritate. Letet̄ moni syon et exultēt filie iude syon in t̄pta tur specula. Est aut̄ specula locus alt⁹ et eleuatus a quo homo potest de facili cōspicē a se procul: sicut in turribus castrorū patet. Mōs syon eai⁹ viri iust̄: altus p̄ contēptū terrenorū et ap̄t ad speculandum a remotis p̄siderationē celestiu⁹ et futurorū. In isto mōte debet esse leticia ⁊ q̄es. In cacumie altissimorū mōtiū nō fiūt turbatioēs. vētorū nec pluuariū: sed est q̄es et serenitas sp̄. Et eodē mōte in mente viri iust̄ quia sicut docz seneca Mēs sapi entis ē sicut celū supra sperā lune vbi nō fiūt peregrine ip̄ressiones. Sed si i mēte iust̄ cōtingat turbatō p̄ p̄ctū: ha bet stati remedia cōfessionis. Et ideo exultēt filie iude. q. d. n̄ solū letari debēt inocētes et p̄fecti i sue cōscie puritate: sed etiā penitētes ⁊ cōfessi. Iuda enī cōfessio interpretat̄ dicit ypocras in amphorismis suis parte. vii. Dissipiētie cū risu facte securiores: que ve ro cū sollicitudinē molestissie. Vult dicere q̄ i infirmis cōtingit duplex alie natio mētis. qm̄q̄ cū risu et leticia. qm̄ q̄ cū desolatōe et tristitia. P̄ria dissip

etia ē defacili curabil. scda de difficili
ga pueit d materia melācolica q ē dif
ficialis ad digerēdū. Moralit̄ ois pec
cās dissipit ⁊ alienationē mētis patit̄.
Vñ de pctōrib⁹ d̄r ysa. i. Dereliq̄runt
dñm. blāsp̄mabāt sc̄t̄m israhel: abali
enati sūt retrorsū. Inter istos tñ est di
uersitas. Naq̄ qdā desipiūt cū tristitia
desperationis de dīna misericordia ⁊
fac̄mēt̄ eccl̄e. ⁊ tal̄ desipiētia ē mole
stissia. sic desipiūt Cayn. Gn̄. iiii. Ma
ior ē iniq̄tas mea q̄ vtueniā merear.
Alii peccāt ⁊ desipiūt: sed tñ cū letici
a spei de dīna mīa. In ps̄ Secūdū mul
titudies dolor̄ meor̄. con. t. leti. aiaz
meā. Tertio debet letari iust⁹ i p̄nti de
sui pximi p̄speritate sic vñ mēb⁹ le
tať de alt⁹ sanitate ⁊ tristat̄ de ei⁹ infir
mitate. Dicūt ei boi de suis p̄rib⁹ sēp
illā. i. Mach. xii. Sic fas ē ⁊ decz mei
nisse frat̄: letamur itaq̄ de glia v̄ra.
Dicūt ḡ Salo. Letat⁹ sūi oib⁹. nec mi
rū qa ad Ro. viii. Diligētib⁹ deuz oia
coopāt̄ i bonū. siue sint p̄spa siue sint
aduēsa. p̄uer. xii. n̄ p̄tristabit iustū q̄
qd̄ ei acciderit ⁊ iō nulla fortūa mala
ē ap̄d sapiētē. sic declarat Boe. iiii. de
cō. p̄sa. vii. q̄ q̄libz p̄t for̄are fortunas
sua sicut voluent. Si ei ē aspa ⁊ sustinz
eā patiēt̄: facit eā meritoria ⁊ occōnē
merēdi. Si ē leta ⁊ bñ eautif̄ bona sibi
fit. Et iō dicit phia boecio. In v̄ra situz
ē māu q̄ lēvobis fortunā for̄are malit̄
Ois ei q̄ videt̄ aspa. aut exercez aut cor
rigit aut punit. hoc ē. Ois aduersa for
tūa aut exercez p̄fectos aut corrigit im
p̄fectos aut punit iustos. Et iō signat̄
d̄r. i. ad thess. ii. In oib⁹ gr̄as agite. ad
phil. iiii. Scio humiliari sc̄o ⁊ abūdare v
biq̄ et in oib⁹ iustituz sū et satiari ⁊ esu
rire et abūdare ⁊ penuriā pati. oia pos
sū i eo q̄ me p̄fortat. Letat⁹ sū ergo in

oib⁹. Sz quare? Certe qa antecedebat
me sapia ista. i. timor dñi. qa iuitiuz
sapie tior dñi. vñ cult⁹ dei deuot⁹ q̄ vo
cat̄ pietas. Iob. xxviii. Ecce tior domi
ni ip̄a ē sapiētia ⁊c. Ista sapia debz sp
hoiez precedē etvā ondē ⁊ p̄pare. p̄
uer. iiii. Oculi tui recta videāt ⁊ palpe
bre tue p̄cedāt gressus tuos. Sūt tñ du
o genera hoim̄ q̄s sapia nō p̄cedit. vi
delicet impetuosi ⁊ accidiosi. hoies ei
capitosos p̄pites et ipetuosos n̄ p̄cedit
sapia sz stulticia. a Dicit ei Se.
q̄ duo maxie sunt p̄ria p̄silio. festiatō
scz ⁊ ira. Et iō iracūdi ⁊ impetuosi nū
q̄ dabūt sapiēs consiliū. Indiget enim
gete et deliberatōe. Vñ Se. de. iiii. vir
tutib⁹. Prudētis p̄pū est examiare cō
silia ⁊ nō cito facili credulitate ad fal
sa plabi. Vnde tales n̄ precedit sapia
sed aliqñ subleḡ. qa per sue presūpti
onis penā addiscūt alias cauē negoci
ari. Secūdo accidiosos nō p̄cedit sa
piētia qa negligētēs sūt in p̄uidēdo et
p̄ordinādo añ tēp⁹. Et iō cū tēp⁹ trāsse
rit tūc erit nimis tarde. Et iō dicit Se.
de copia v̄borū siue de. iiii. v̄tutib⁹ car
dinalib⁹. Si prudēs eē cupis in futuruz
prospectū iutende. et que p̄nt p̄tinge
re aio tuo cūcta propone nihil tibi s̄b
bitū sit. sed ante totū p̄spicias. Nā qui
prudēs ē nō dicit nō putari s̄ fieri. qa
nō dubitat sed expectat nō suspicatur
sed cauet. Ista est cōtra sero penitētes
cōtra ordinationē dei de suo statu dif
ferētēs p̄ illos q̄ sūt d̄ amicis suis car
nalib⁹ nimis cōfidētēs ⁊ prop̄ hoc de
salute p̄pa disponē differūt. alit̄ est de
sapiētib⁹ et iustis qa tales sēp ancedit
sapia. Iuxta illud Eccl̄. iiii. Sapia filii
suis vitā i spirat ⁊ suscipit ingrētēs se ⁊
p̄ibit i via iusticie. Sic ḡ ps̄ q̄ sapia cō
fert abūditiā sc̄tē iocūditiā. B Se

cūdo aufert ignoratiā inate cecitatis: Et q̄tū ad hoc subiūgit in lrā. Et igno-
 rabā qm̄ oīz bonorū mat̄ ē. Ip̄a ei ē q̄
 dicit Eccl̄. xxi. iiii. Ego mater p̄chre dī
 lectionis et timoris ⁊ sc̄tē spei. Sapien-
 tia enī magis dicit̄ mater q̄ p̄r. q̄a sic
 pater est cā p̄ncipalis in generatione
 prolis et mater secūdaria. q̄a p̄ncipiū
 ē passiuū. Ita in omni opatōe merito-
 ria de⁹ ē sicut pat̄. et hūana industria
 sicut mat̄ Et loq̄ de sc̄ia methaphori-
 ce imaginādo sapiāz quasi quāsdā per-
 sonā: sicut fecit Boē. libro suo de cōso-
 la. phiē p̄ totū. Cui⁹ p̄fōe descriptōem
 ponit Boē. libro. i. p. 1. talē refert sibi
 iacētī in lecto apparuisse: et casū suuz
 de antiqua prosperitate deflentī. mu-
 lierē q̄dā forme reuerēde: fulgētib⁹ o-
 culis: colore vīndo et in exhaust⁹ vigo-
 ris: quīs etate p̄uectē in statura fuit di-
 scretiois: ambigue. q̄a aliq̄n appuit q̄si
 staturē cōis hūane. aliq̄n videbat̄ celū
 pulsare capitis sur̄vice. Aliq̄n etiā vlt̄
 celū videbat̄ caput eleuare it̄m q̄ ho-
 minū respiciētū frustrabat̄ intuentz
 Vestes habuit quas sibi propis mani-
 b⁹ indissolubili materia subtili artifi-
 cio fecerat. In q̄r̄ sūmitate theta litte-
 ra gr̄ca. i. inferiori margie pl̄rā scri-
 bebāt. In dextra portabat libellū: i. si-
 nistra sceptrū. Ist⁹ descriptōis it̄tellec-
 tus ē tal̄. Phiā siue sapiā i sexu descri-
 biē mulieris. q̄a phiē idē officiū cōue-
 nit moralit̄ qd̄ naturalit̄ p̄uenit mulie-
 ri. Sicut enī mulieris officiū ē virū pa-
 rere et p̄ea ad sufficiētē etatem de se-
 metipsa nutrire i esse naturali. ita phi-
 losophie debet̄ virz in esse morali pa-
 rere et nutrire. In cui⁹ signū atiq̄ phi-
 losophi phiāz vocauerūt matrē suā: si-
 cut plato ⁊ demostenes dixisse legūf
 in li. de vita phōz. Vñ isti duas ma-

tres se fatebat̄ h̄re. viz naturā et phi-
 losophiā: de quib⁹ matrib⁹ fuit eoruz
 snia. Natura nos genuit mortales et
 rudes: sed phiā nos genuit diuisiuitū
 b⁹ informatos. Hec ē ergo cā q̄re apd̄
 oēs tam grecos q̄ latinos phiā pigeba-
 tur in specie mulieris. Oculi fuerunt
 fulgētes. i. lumē propriū habentes. q̄a
 phiāz nichil obscurū pōt latere. Color
 aut̄ erat vīnd⁹ et vigor in exhaust⁹. q̄a
 veritas phiē demōstrationib⁹ in corru-
 ptibilib⁹ ē cōnexa: et tamē adeo est an-
 tiqua q̄ n̄ est n̄ri tēpori. q̄a ante huma-
 nā adinuentiōē ab et̄no fuit possessio
 diuina. sicut dicitur eccl̄. i. Omnis sa-
 pientia a dño deo ē: et cū ipso fuit sēp
 et est atē euiū. Statura fuit discretiois
 ambigue q̄a modo similis cōmū sta-
 ture hūane. modo eelum pulsare. mō
 celum transcēdere videbatur: ad desi-
 gnandum q̄ in aliqua sui pte tractat
 de moralibus: de naturalib⁹ et de his
 q̄ homo cōphendere pōt. In aliqua de
 celestib⁹ q̄vix hō attingere valet: sicut
 in astronomia. Et aliq̄n de supcelesti-
 b⁹: puta de deo p̄mo motore et intelli-
 gentiis in quib⁹ multa nos latent p̄tra-
 ctat. Vestes subtilissimē sūt sc̄z septē
 artes liberales. q̄a sicut cor̄p⁹ sub veste
 tegit̄ ⁊ ornatur ita phiē natura sub s̄a
 et̄ sermocinantib⁹: q̄ sūt gr̄matica: re-
 thorica et dyaletica. ⁊ sub geometrie
 dimēsiōib⁹: arismetrice. p̄portionib⁹
 musice modulatiōib⁹ coopit̄. ⁊ velut su-
 is ornāmētis vestit̄. Et tñ istas vestes
 philosophiā texuit manib⁹ suis mate-
 ria indissolubili et subtili artificio. q̄a
 licet dicte scientie sint vestes exorna-
 tine: philosophiē subiectiue ptes: mihi
 lominus sūt demōstrationib⁹ subtilis-
 simis cōnexe. In superiori parte lr̄a the-
 ta scribebāt: q̄ valettantum quantū. t.

et significat theologiam. In inferiori
margine p. lra greca scribebat. et signi-
ficat practica. Et in istas lras ad scala-
rii modū qdā grad⁹ signifi fuerūt qui-
bus ab inferiori elemēto id ē p. vsq; ad
superius qd est T esset ascēsus. z trāvult
denotare: videlz qd ad phm ptinet ali-
qn opari. aliqn studere vite cōtēplati-
ue. et aliqn indulgere vite actiue. Et qd
vita actiua siue pctica per cōtēplatiuā
regit. z pstitit circa tpalia ista admistā
da. vita vero cōtēplatiua circa etna cō-
sistit celestia. Iō littera theolōg. capi-
talis in superiori margine. Practice vō
littera in inferiori fimbria ponebat. Et
in istas scalary grad⁹ extiterūt vt rōa-
bilis fieret ascēsus et descēsus pro tpe
nūc ab actiua ad cōtēplatiuā nūc ecō-
tra descēsus. Circa tñ vestes phie no-
tat Boec⁹ qñ duos defect⁹. vn⁹ erat qd
erāt obducte quadā caligine neglecte
vetustatis. Sicut videm⁹ i antiqs yma-
gimb⁹ puluerib⁹ et araneary telis ob-
tectis. Alius defect⁹ erat qd vestes phie
erāt aliqb⁹ in ptib⁹ violenter lacerate.
Primum significat qd phie ornamēta
cuiusmōi sūt. scz ille scie liberales de
qb⁹ p dicitū est nō habēt i u tāta veneratione
nec in tā cōi exercitatioe moder-
nis tpb⁹ sicut antiquis habebātur sed
sūt qñ neglecte obliuioni tradite ni-
si apd paucos. Scd⁹ designat diuersas
sectas et varias opiuiones phantium
Vñ cui⁹ vn⁹ accepit vnā pticulā et ali-
us aliā et sic phiam fm apparētia la-
cerat quīs in vitate lacerari non possit
cū ipa idissolubili materia sit effecta.
In manu dextera portauit libellos et
in sinistra sceptrum. Ad denotādū qd
duo sūt opa sapiētis. videlz iformare z
castrigare. Et libellos habuit in manu
dextera qa nobili⁹ op⁹ est docere q pu-

nire. Liber eni denotat iformationē
et sceptrū punctionē ad denotādū si-
milē q in sapiēte debēt esse prudētia
et iusticia. Habuit hec ymago libellos
per quos prudētia denotaf in dextra.
Et sceptrū per quod designaf iusticia
in sinistra. b Et hec est descriptio
philo. fm Boe. Atheniēses vero pter
istum modū philosophiā triplicif de-
scripserūt. Aliqui sicut domiua deli-
cata iacētē. Aliqui sicut impatricē stā-
tem. Aliqui reginā in cathedra sedē-
tem. Primi mouebant⁹ ex hoc qd di-
citur septimo phisicorū. In quiescēdo nā
qd et sedēdo aīa scīs fit et prudēs. Et
ideo ad denotādū qd siue quiete z pa-
ce in turbationib⁹ seculi et sēfualitatē
null⁹ pōt sciētā adipisci. Lectica autē
philosophie quattuor p sone portabat
Due in spectem mēū. s. philos et tho-
pos. i. amor e: labor. Et due in specie
puellary. i. philomena et agrimena. i.
cura et vigilia scd⁹ Hugo. in didasca.
Licet expositor Boeci Guilbel. me-
dicus dicat qd oēs quatuor habuerūt spe-
cies puellary. Scdo intē atheniēses fue-
rūt alii qui depinxerūt quasi impatri-
cem stantē et hoc in ianuis teplory. Et
sup caput sinū sic erat scriptū. Vñ me
genuit mēoria me pepent. Odiui stul-
tos et opa ignara Tertio depingebat⁹
in ptoris sicut regina sedēs in cathe-
dra cui sub ascellis ordinabāt duo re-
uerēdi senes hinc et inde qui vno ge-
nuflexo sugebāt mamillas. Ipsa vero
super vtrūq; man⁹ quasi cōfouēdo ex-
tendit. Sic g i ptorio depingebat⁹ ad de-
notādū qd sū sapiē vitas iudicii exerce-
ri nō pōt z q iudices qñcūq; sint senes
vñ expti sp idigēt nouo sapie nutrimē-
to. p. Pe. ii. Sine dolo lac capiscite vt i
eo cres. i. fa. Et ecci. xxv. q speciosū ca-

nici ei iudiciū et p̄biteris cognoscere cōsiliū: q̄ sp̄osa veterannis sapiētia ⁊ gloriosus intellect⁹ ⁊ p̄siliū.

LECTIO. XCVI.

q̄ Vā sine fictiōe didici et sine in iudicia cōico et honestatē illi⁹ nō abscondo. Postq̄ salomō declarauit q̄ sapiētia causat i hoīe sancte p̄uerfatōis iocūditatē. Hic oñdit q̄lē requirit ab homine dispositōis stabilitatē. Et informatur i hac̄sa sp̄alit̄ viri scolastici quo ad triaviz q̄ habeat zelū solide v̄itatis in intellectu motū placide caritatis in affectu ⁊ figurū itime bonitatis i effectu vt sit veritas in addiscēdo. caritas in docēdo ⁊ bonitas in viuēdo. Quātum ad p̄mū dicit sic. Quā sine fictione didici A. Notādū q̄ in addiscēdo v̄tuosū ē intelligē modū et finē ⁊ ordinē. Debz enī deuot⁹ scolaris p̄ponē v̄tilitatē subtilitati: Humilitatē sublimitati ⁊ soliditatē vanitati. Priouilitas p̄ponēda ē subtilitati. Mat. xi. Tollite iugū meū sup vos ⁊ discite qa miū sū et humilis corde. Vñ Sen. i. quadam ep̄. contra insitētes superuacuis. dicit sic. Quid te torques in illa q̄one. quaz subtil⁹ ē p̄tēp̄sisse q̄ soluere? Et episto la. lxxxiiii. In lib̄i cōib⁹. xl viii. Deridet nimis logice vsq̄ ad seniū insistentes Et dicit sic. Mus igt sillaba ē. mus caseū rodit. sillaba ḡ caseū rodit? Putasne me nūc n̄ posse soluē? Quid mihi ex ista iscia picci iminet? Quid iocō modū? Sñ dubio verēdū ē ne qñ i min scip̄la sillabas capiā: aut ne qñ si negli gētor fuero caseū liber cōdat O iuḡ pueriles ieptias. Et isra si multū sup esset etat̄ p̄ce disp̄sādū esset vt sufficeret necessariis. Nūc aut q̄ demētia ē supuacua discere i tāta t̄pis egestate. Hec. Senec. Ideo ar̄. libro de pomo de

claras p̄iēutilitatē et loq̄ns de logica dicit sic. Hec sc̄ia ē v̄tilis vt scorpio in tiriaca q̄ licet sit venenū tñ si deē patiēti. dolorē minuit ⁊ p̄stat remediū. vult dicere q̄ sicut scorpio i tiriaca nihil valet sanis sed tñ a scorpione p̄cussis ita logica nō valet hoī nisi dū a sophistis affligit̄. Et iō subdit. decet p̄m̄ scire omēs h̄mōi rōes eo q̄ sophistice nō fallat ⁊ intelligat locos ⁊ p̄portōes i q̄ b̄fiet ex sophisma. Secundo p̄ponenda ē ap̄ bonū scolarē humilitas sublimitati. Soli hoies bñ p̄ficiūt in discēdo q̄ a nullo discē erubescūt. Vñ Iheronim⁹ i ep̄la ad paulinū scribit de apollo nio q̄ quasi totū mūdū vt discēt circuit Sic iuent vir ille vbiq̄ quid ad disceret vt semp̄ proficiēs melior fieret Et iō signat̄ dicit p̄s. Bonū mihi q̄ humiliasti me vt discā iustificatōes tuas q. d. q̄ sine hūilitate eas discere nō valeret. Tertio p̄ponēda ē soliditas v̄bo r̄i vanitati. Quia cōmēdatur studiū ⁊ doctria a Querit̄ vtr̄ liceat religiosus intēdē studio scripturaz. q̄ nō sūme vitāda ē ab oi religioso occasio supbie. Iux̄ ill d. i. ad Cori. viii. Sc̄ia i stat caritas aut edificat Ecc̄s. i Dicitur q̄ i m̄ta sapia multa sit indignatio.

p̄p̄ grego. ii. dyalo. narrat de beato benedicto qui fuit p̄cipu⁹ i religiōe q̄ recessit a studio lrarū sciēf̄ nesci⁹ et sapiēter indoctus ḡ ad eius exēplū tenētur religiosi studiū deserē. Preterea beat⁹ fr̄acisc⁹ i regula sua dicit sic. Monēoz exhortor i dño iesu christo vt caueāt fratres ab oi supbia ⁊ vana gloria ⁊ inuidia ⁊ sollicitudie huius seculi detractōe ⁊ murmuratōe ⁊ nō curent nesciētes litteras. litteras discere s̄ at tēdāt q̄ sup oia debēt habere sp̄m̄ sanctū p̄p̄ grego. xiii. li. mor̄. sup ill d. x. iii.

iob. xvi. Hostis me⁹ terribilib⁹ oculis
me intuit⁹ ē. Dicit sic q̄ sicut incarnata
veritas in p̄dicationē suā paupes ydi-
otas elegit z simplices. ita antixps in
fine mūdi assumet ad suā p̄dicationē
astutos z dītes. ac scīaz mūdi hñtes e-
lectur⁹ ē. cū ḡ p̄dicatores christi p̄dica-
torib⁹ aīxpi debeāt eē dissimiles vide-
tur q̄ debeāt eē ydiote simplices mū-
di scīaz nō hñtes. Preterea i ps. dī
Qm̄ nō cognoui sc̄raturā itroibo i po-
dū. Glo. i. i virtutē xp̄i aīa. Sz p̄fectio v-
tutū xp̄iane maxie p̄ueit religiosis er-
go nō p̄tēt ad eos insistē studio sc̄rarū.

p̄p̄ si sic tūc liceret eis adipisci gra-
dus z honores studii. p̄ns falsū qa tūc
h̄ eis fieri p̄fessores scīaz z magistra-
ri et magistrivocari. Sz kv̄i deē eis illi
citiū: qa appet eē p̄ xp̄i p̄siliū. Mathei.
xxiii. q̄ r̄probās tales q̄ magistrari vo-
lebāt z magistri noīari dicit sic. Amat
p̄ores recarbit⁹ i cōis. p̄mas cathedras
i synagogis. et salutatioēs i foro et vo-
cari ab hoīb⁹ rabi: vos at nolite vocari
rabi: vī⁹ ē ei mḡr vester. oēs ante vos
frēs estis ḡ cōtra p̄siliū xp̄i ē q̄ religi-
os⁹ vocet̄ magister v̄l amet cathedrā
i cenis vel in sc̄ol sed tr̄vocari frater.

p̄p̄. xviq. i. Mōach⁹. Mōach⁹ nō do-
cēt sed plāgētis h̄z officii. Sz oēs caō-
nici et alii religiosi codē iure censētur
Vt extra de postulando ex parte Et
extra de statu monachorum q̄ dei ti-
morem. ergo non licet religiosos ha-
bere officium doctorum. Preterea
non tenentur min⁹ ad p̄fectā huilita-
tē q̄ ad p̄fectā paupertatē. sz ad paupertatē
sic tenēt̄ qa nullū dñz p̄tēt r̄cipe ergo
nec aliquē honorē: qa sicut dñiū repi-
gnat paupertati. ita honor huilitati Ma-
gisteriū at sine honore nō p̄ferē Ad
oppositū arguit sic. ysa. v. p̄pterea ca-

ptiū⁹ duct⁹ ē p̄p̄lus qa nō habuit sc̄am.
Glo. qa noluit habere scīaz ḡ si volūta-
ri⁹ defect⁹ scīe p̄uuit a deo studiū scīe
ent laudabile p̄p̄ Ihero. ad rusticitū
mōachū. Nūḡ de maib⁹ tuis z oculū
is r̄cedat liber. Et infra. Ama scīaz scri-
pturaz z carnisicia nō amabis. Item
Ihero. ad paulinū p̄sbiterz. In oēs di-
uine historie libros p̄ totū ai at pauli-
nū ad studiū scripturarū z ad ingres-
sū religiois. Vbi inuē alia dicit sic. Sāc-
ta q̄ppe rusticitas solū sibi prodest z q̄
tū edificat ex merito eccīaz xp̄i tr̄i no-
cet si destruetib⁹ nō resistat. Et infra v̄-
sus finē. Oro te frater carissime inter
hec vine: ista meditari nihil aliud nos-
se: nihil aliud querē. et loq̄ de libris
scripture sacre Et subdit. Nōne tibi vi-
de⁹ iā hic in tr̄is regnū celestis habita-
ciliū? Ad istā q̄onē dicitur q̄ oīs re-
ligio ad colēdū deū p̄stituitur B
Colit⁹ aut̄ deus popa caritatis ad deū
et ad pximū: tā p̄operavite cōtēplatie
q̄ per operavite actiue. Inter opa autē
vite actiue ē diuersitas. qa quedā depē-
dēt immediate a cōtēplatione z ad cō-
tēplatioē ordināt̄. Et tale op⁹ ē doce-
re. Quedā ordināt̄ ad cōtēplatioē sz
nō immediate sicut ē visitare v̄l serui-
re iufirmis vel recipe hospites vel ali-
qd tale. Pōt tamē cōtingere q̄ aliqd ē
licitū vni religioni qd nō alteri: qa nō
repugnat religioni iḡtū religio. sz qa
repugnat determinato fini p̄culari re-
ligionis. Loquēdo ḡ de religionibus
clericorum et nō laicorū. Itē de reli-
gionib⁹ ordinatis ad cōtēplationē sicut
sūt monachi canonici et oēs fratres.
Dico q̄ h̄z eis p̄ loco et tpe studio vaca-
re scripturaz. Ad cuius euidentiaz di-
co sex p̄cōes. P̄ia ē q̄ religiosi sūt
maxie idonei ad studiū. q̄ sūt magis

abstracti ⁊ alienati a curā mūdi ⁊ deli-
 cius carnis. q̄a sicut docet cōmētator ī
 prologo. vii. phi. Castitas ⁊ alie virtu-
 tes morales q̄b⁹ cōcupiscētīc rep̄mūf
 p̄cipue valēt ad acq̄rendas scias specu-
 latinas. Sed tales debēt esse religiosi
 et maxie paupes q̄z tota cura debz ef-
 se p̄ continētā abstīnētā et paup̄tates
 resistere mūdo ⁊ domare carnē. Et er-
 go illi ceteris parib⁹ magis sūt idonei

Secūda propositio ē q̄ licet religio-
 sis scripturaz studio intēdere. Hoc p̄-
 batur sic. Omne illd est licitū religio-
 so q̄a iuuat p̄cipue ad obfūatiā reli-
 gionis q̄a fatuū foret nimis q̄ aliqs
 obligaret se ad aliquē statū ⁊ tamē ab-
 dicaret a se illud q̄a p̄cipue cōfert ad
 talē statū: sed studiū scripturaz max-
 ime confert ad obseruatiā religionis
 Cōfert enim multū ad cōtinētā: sicut
 patet per illd Ihero. ad rusticū mona-
 chū. Ama sciam scripturaz et carnis
 vicia nō amabis. Aufert enim studi-
 um lasciuā carnis et delectatōnē car-
 nalē. q̄a dicit Amicēna. Quidō vires
 naturales intēdūf īnsus actib⁹ vires
 animales remittūf. Et ecōuerso In x̄
 illd Eccī. xxxi. Vigilia honestatis ta-
 befaciet carnes. Valet enī ad destru-
 edū cupiditatē et ad amorē paup̄tatis
 sic p̄ de phis atiqs q̄ p̄p̄t expeditōem
 studiū pauperes se fecerūt. Vñ sap. vii
 Dicitas nihil eē dixi ī p̄patione illius.
 Et. i. mach. xii. d̄f. Nos aut nullo ho-
 rū idigem⁹. s. exteriorū subsidiorum
 hñtes solatio sc̄tōs libros q̄ sūt ī mani-
 bus nostris. Valet tertio ad obedi-
 etiā. Vñ aug. de opib⁹ mōachoz. q̄ p̄
 ueritas ē loci nolle obtpare: dū vult ei
 vacare. Vñ ex hoc ip̄o q̄ vacās studio
 discit obtpare sētentiis v̄tatis. efficiē

abilior ad obediēdū sētentiis suoz p̄la-
 toz Tertia p̄positio q̄ q̄buscūq̄ re-
 ligiosis sacre sc̄pture et etiā cuilibz in-
 tēdere licet studio doctne phie. Istud
 patet sic. Cui hz p̄cipale. licet oē illud
 q̄ p̄cipue cōfert ad illd Sed ad defēsiō-
 nē sacre scripture tā p̄tra philosophos
 q̄ cōtra hereticos p̄cipue p̄ferūt dicta
 philosophoz. ergo hz ista studē ad de-
 fēsiōnē sacre scripture. Frustra aliqs
 efficeref miles si sibi interdicerēf ar-
 ma sua. Vñ aug. de doctna xp̄iana. ii
 c. iiii. Phi aut q̄ vocāf: si q̄ forte vera et
 fidei nostre accōmoda dixerūt et ma-
 xime Platonicī nō solū formidāda s̄
 sūt. sed ab eis tāq̄ ab iniustis possesso-
 rib⁹ īvsū nostrū vendicāda. Et ponit
 exemplū q̄ sicut popul⁹ egyptius de q̄
 b⁹ recesserūt filii israē. habuerūt ydo-
 la q̄ q̄b⁹ filii israē detestabāf habuerūt
 etiā vasa aurea et ornāmēta q̄ filii isrl̄
 mutuabāt de p̄cepto d̄no et ea īvsus
 proprios cōuertebāt. Ita doctrine gē-
 tilīū: q̄dā hz sup̄maca ⁊ sup̄sticiosa cō-
 tineāt Habēt tñ mltavtilissimaverita-
 ti iqrēde. Ad idē adducit Ihero. vnaz
 figurā in e. p̄. ad p̄machū monachū
 Et alludit legi mosayce. Deutro. xxi.
 q̄ dicit sic. Si p̄gnās cōtra inimicos tu-
 osviceris eos ⁊ videris inter captiuos
 mulierē et placuerit tibi eam habere
 vxorē. Radet primo cesariē et circum-
 cidet vngues et flebit parētes vno mē-
 se et sic intrabis ad eā. dicit sic. Ihero-
 nimus. Si adamaueris captiuam nur-
 lierem. i. sciam secularez et eius pul-
 chritudine capt⁹ fueris decalita eam
 atq̄ illecebras crimiū et ornāmētaver-
 borū cū remotis vnguib⁹ seca et lava
 eam prophetali nitro ⁊ tūc requiesces
 cum illa et dicit. Sinistra eius sub ca-
 x. iiii.

pite meo. ⁊ dextera illi? aplexabit me
Et multos tibi fetus captiua dabit ac
de moabitide efficietur israelites. Ex
his p3 qd monachis ⁊ religiosis licz stu
dere in libris vel lris philosophorum
Hoc tamē faciēdū est fm ordinationē
prelatorū quorū interest exponere in
studijs aptiores **Quarta cōclusio ē**
q religiosis licet et conuenit docere.
Vñ Ihero. ad Rusticū. Et habet. vi.
q. p. Sic uiue in monasterio vt deric⁹
esse merearis: lōgoq; tpe discē vt post
modū doceas. **Scdo arguit sic.** Illi
lz religiosis modernus qd sci p̄res re
ligiose fecisse legūtur et v̄tuose. Sz os
istū tā v̄bo q̄ scripto docuerūt qui etiaz
religiosi fuerūt **Ihero. monach⁹ Aug.**
canonic⁹. Canonici vero in canone vo
cantur clerici apud Aug. xii. q. p. No
lo vt aliqs. Vñ regulā de cōi vita de
ricorū que vocat̄ regula bti Aug. quā
mkti alii religiosi sūperūt postea. In
ter quos sūt p̄dicatores: carmelitez lō
ge postea heremite sci Guilhel. ⁊ sc̄i
aug. ⁊ multi alii cōueniētes in vnum
collegiū sc̄i sūt ex heremitis vrbani
te. Et assūperūt sc̄i Aug. regulā q̄ he
remite vite oīno repugnat. Et vocat̄
modo ordo ille. Ordo heremitarū sc̄i
Aug. de quo ordine nūq̄ fuit Aug. qd
nūq̄ fuit heremita. sicut patet p̄ver
ba eius. x. p̄fes. in fine vbi loquens ad
deū dicit sic. Cōtri⁹ p̄tis meis et mo
le misie mee agitauerā in corde meo
meditatusq; fuerā fugā in solitudinē ⁊
phibuisi ⁊ p̄fortasti me dicēs. Iō xp̄us
pro oib⁹ mortu⁹ est vt qui viuūt iā sibi
nō viuāt. sz ei q̄ p̄ eis mortu⁹ ē. Sicer
go habemus int̄ religiosos qd tā v̄bo q̄
scripto docuerūt **Ihero. Aug. Grego.**
magnū et Grego. nazāzenū Ber. Ioh.
Damasenū Basiliū Crisostomū Qui

oēs monachi fuerūt excepto. Aug. et
multi quos lōgū eēt enarrare. Hoc tñ
est notādū qd fuerūt in p̄matia eccla
quidā monachi p̄sūptuosi. qd de sc̄itate
vite p̄sumētes auctoritate pp̄ria docē
di officiū vsurpabāt. Et in hoc multū
turbabāt ecclē pax. Sicut habet. xvi.
q. p. Quidā monachi Et p̄tra eos ema
nauerūt decreta patris determinātia
q hoc eis nō licet publice. ⁊ in p̄lo ni
si ab ecclāz p̄latis eis ipouat̄: quo ha
bito apti sūt ad docēdū. Ita qd religio
nō īpedit actū doctoris sed magis ad
ornat. **Quinta cōclusio est qd lz reli**
giosis nomēz statūz honorē magistra
lem recipē: hoc p3 sic. Nihil qd est pro
motiū v̄tutis et ap̄lice p̄fectionis af
simulatiū est religiosis illicitū. Sed
statū magistrālē ⁊ nomen magisteriū
habuerūt ap̄li. sicut de Paulo dicit̄ p̄.
Thimo. ii. Posit⁹ sū ego p̄dicator ⁊ a
postol⁹ ⁊ v̄tate dicoz nō mēnor doctor
gentiū in fide ⁊ v̄tate. ⁊. ii. Thimo. p̄.
In quo posit⁹ sū ego ap̄ks ⁊ p̄dicator et
mgi gētiū vbi paul⁹ se vocat magist̄
et doctorē. De honore aut̄ manifestū
est qd est testimoniū v̄tutis. Vñ si iō n̄
foret magisteriū licitū qd magisteriū
est honorabile. nec alia v̄tus foret hōi
licita: qd oī v̄tuti debet̄ honor nec alia
etiam sc̄iētia foret licita ⁊ appetibilis
meritorie cū oīs sc̄ia sit de n̄ero bo
norū honorabiliū sicut dicit̄ p̄mo de
aīa. **Sexta cōclusio est qd expedit ec**
clesie qd aliqua religio īstituat̄ p̄ncipa
liter pro doctrina ⁊ studio scripturarū
Qd p̄bat̄ sic. Expedit ecclē qd aliq̄ re
ligiones īstituant̄ pro sublenāda p̄xi
morū necessitate ⁊ p̄ curāda p̄ximorū
vtilitate corpali: qd a m̄lto fortiori ex
pedit qd īstituat̄ religio vel religiōes
que p̄curet vtilitatē sp̄ialē: qd magis ē

pascere mētē q̄ ventrē. Et elemosine spūales sūt corpali⁹ potiores. Itē licet rēpedit i⁹stutere religionē pro milicia corpali. q̄ pro spūali. Spūalis autē milicia est p̄dicatio v̄bi dei contra hēticos: z demonū tēptatōes. ii. Corī. x. Arma milicie n̄re nō sūt carnalia: sed potētia a deo ad destructionē munitionū. Cōsilia destruētēs z oēm altitudinē extollētē se aduer⁹ sciētīā dei et in captiuitatē redigētēs oēm intellectū in obsequiū xp̄i. Sed aliq̄ue religiones i⁹stutēte sūt ad exequēdā miliciā corpale cōtra iūmicos eccle corpales ergozc. Ad rōes in oppositum. Ad p̄mū q̄n arguēt q̄ oīs occasio supbie est religio⁹ vitāda: est negāda cū⁹ tuis frequētē sit occasio viciū z occasio supbie. Vñ aug. in regula. Ceterū que cūq̄ migtas in malis opib⁹ exercetur vt fiat. Supbia ū bonis opib⁹ i⁹fidiat vt pereat. Et q̄n allegat q̄ scia i⁹stāt: verū est si sit sine caritate. nec ad honorē dei referat. Si atē sit cū caritate magis edificat q̄ caritas sola. Illa ū autoritas ecclesies p̄. dī. eo q̄ in mlta sapia fit i⁹dignatio nō allegat ad p̄positū fm glo. q̄ exponit illā l̄raz de indignatiōe cōtravicia et errores. Similit̄ si ista rō foret efficax cōcluderet ḡnāliter p̄tra oēs xp̄ianos. Oēs enī tenent supbiā z indignationē vitare: sine fuerit religio sine seculares. Ad scām de btō b̄ndictō dicēdū q̄ ip̄e nō discessit a studio l̄raz q̄si sciaz horrēs: s̄ sc̄larē vitā et societate formidās sicut inidū aliquid est in se bonū q̄ p̄t̄ anēxū viciū inueniat. Vñ q̄ vidit in scolis multos lasciuīs corpali⁹ indulgere ip̄e talia studia dereliquit ad religionē p̄uolauit vbi sine piculo studio scō vacare posset. Ad tertiū de regula scī frā-

cisci itelligo q̄ voluit a fratrib⁹ nimiam curiositatē amouere que i⁹pediret eorū perfectā deuotionē. Vñ dicit sic. Et nō curēt nesciētēs litteras: litteras discere sed attēdat q̄ sup oīa debēt habere sp̄itū sanctū hoc est dictū. Non curent. i. nō sint nimis curiosi discere litteras illi qui nesciūt sic q̄ p̄t̄ litteras postponāt deuotionē vel forte de p̄ueris intelligitur cū nulli sint inter eos litteras nesciētēs nisi conuersi q̄s nō est rationale deputari studio litterarū. Ad q̄rtū q̄n arguēt q̄ p̄dicatores xp̄i debēt esse dissimiles p̄dicatoribus anti xp̄i et q̄ ipsi bene erūt instructi in sciētis secularib⁹ hoc argumētū vadit equaliter contra seculares sicut cōtra religiosos. Dicēdū t̄n q̄ licz apli primo fuerūt ydote et simplices postea t̄n fuerūt disertissimi et sapientissimi: nec habebit anti xp̄s sapientiores q̄ illi fuerūt. b. Sed in hoc est d̄r̄na q̄ xp̄s vocauit simplices quo ad seculū. z anti xp̄s vocabit doctos fm seculū. q̄q̄ d̄ t̄n aliis exercitatio z quotidianā in lege meditatio tribuere solent hoc sp̄ūctūs illis suggerebat. Sicut dicit Ihero. in ep̄la ad paulinū loquēs de aplis iesu xp̄i. Ad q̄ntū q̄d intelligit̄ de approbatōe littere legis mosaice fm glo. Vñ sensus est. Quo niā nō cognouit litteraturā. i. n̄ approbauit litterā q̄ occidit ip̄ius legis antiq̄ iō itroibo in vitā xp̄ianā. Similiter et hec ratio currit cōtra oēs xp̄ianos in quos destrueret totū studiū litterarū si ad litterā vera esset. Ad sextū dicēdū q̄ nō repugnat religiosis. statū nomē et honorē recipe magistralē sicut in q̄nta conclusionē patuit nec est hoc contra cōsiliū xp̄i imo magis sub cōsilio xp̄i cadit. Et ideo sicut faciēti-

bus fm cōsilia dev̄gmitate debet aureola. ita doctorib⁹ aureola conuenit.

Similit̄ docere cadit sub p̄cepto v̄l sub cōsilio sicut patet Marci vltimo.

Eūtes docere oēs gētes ergo eius cōtrariū nō cadit sub cōsilio. Si vero arguūt q̄ ea que ad solēnitatē docēdi p̄tinēt p̄fectis nō cōueniūt p̄pter elationē. Dicēdū q̄ si elationē iducerēt vel causarēt foret ab hoib⁹ enitāda mō sic est q̄ ordinata sūt. tū ad auctoritatem officii ostēdēda: tū vt infirmiores ad virtutes p̄uocent̄ licet eni p̄pter honores nō possit magisteriū p̄cipalit̄ appeti v̄tiose nec appetat̄ a bonis p̄pter honorē. tū ex quo est stat⁹ v̄tutis: dignitatis decet q̄ fiat sub quibusdā solēnitatib⁹ per quas nō solū v̄tuosi z p̄fecti imo viciosi z imp̄fecti ad dignificādū se gradu talitaleāt iuitari. vt sic ex viciosis fiat sicut frequēt̄ enenit̄ v̄tuosi.

Ad hec addēdū est q̄ sicut honor i vanis hoibus causat elationē et vanitātē. Ita per oppositū in solidis causat hūilitatē cū se cōsiderēt p̄pter donum dei et nō p̄pter sua merita honorari. Et sic vidēt se strict⁹ deo obligatos q̄ si tales honores nō p̄ciperēt. Tercio si v̄tuosū esset oēm honorē repellere ois prelat⁹ obligaret̄ ad oppositū virtutis. q̄ cū subditi teneāt̄ p̄latos honorare et serui dños et iuuenes seniores et filii parētēs. et discipuli doctores. Oēs isti quib⁹ tenet̄ honor ad oppositū v̄tutis tenerent̄. Quarto cū honor talis a religiosis bonis non ambiat̄ sed per obedientiā imponat̄: quia nemo assumit sibi honorē sed q̄ superiorib⁹ vocat̄ patet q̄ de ambitione honoris verisimilit̄ excusāt̄. Qui tō si homo non possit amare honores

magnanimitas p̄teret omnino que at tendit mediū circa honores sicut dicitur. iiii. ethi. Qñ arguūt q̄ vocari Rabi q̄ interpretat̄ mgr̄ nō pōt̄ p̄uenire p̄fectis falsū est cū ap̄lus se maḡz noiauerit. i. Thimo. ii. sicut sup̄ius dictū est Auctoritas aut̄ iuducta a x̄po dicta. Vos aut̄ nolite vocari Rabi itelligēda est de appetitu deordinato z ambicioso. Sicut fecerūt pharisei de qb⁹ ibidē loquit̄. nec amare cathedras in scolis vel eccl̄is vel p̄mos recubit⁹ in cenis et huiusmōdi viciosū est fm se alias peccarent p̄fectissimi in eccl̄a sicut ep̄i et maiores p̄lati q̄ sup̄iora loca tenere debēt. sicut si hō nō deberet vocari rabi vel mgr̄ p̄silii x̄pi v̄l p̄ceptū deberet fuisse atū sic. Nō vocet hominē mgr̄z. q̄aiō est in ptate docētis q̄ vocet̄ sic sed vocātis sicut honor est in honorate z non in honorato sicut ibidē phibet x̄ps sic. Vos autē nolite vobis vocare patrē sup̄ terrā Vn⁹ est pater vester qui in celis est. Et tū p̄pa vocat̄ p̄ patrū oēs antiquus religiosi suos seniores vocauerūt abbates v̄l patres. Et idecō est phibitio p̄cepti nec cōsili q̄ hec nō vocāt̄ mgr̄i v̄l patres sed est exclusio ambitionis in maiorib⁹ ne sic vanz idēbite appetāt honorari. Et est eā exclusio adulationis in subditis ne b̄ies idignos honorēt idēbitez nō ad ōrē dei. s. sistēdo finē in p̄sona hois hrāda. Et iō signat̄ dicit. Nec vocem mgr̄i q̄ vn⁹ ē mgr̄i v̄l x̄ps ad quē oēs h̄rē vob̄ exhibitū referre debūt. Ad septimū q̄ nec canonici nec fres o dē iure cēsēt q̄ monachi q̄tū ad ois: s̄ q̄tū ad illa tū q̄ cōmunia sūt oib⁹ eligiosis Alias possz argui q̄ nō liceet canonicis vti huius

ad carnē nec comedere carnes in refe-
ctorio Sicut quibus monachi ex sua re-
ligione nō habeāt qđ docere possint i
pplo vñ in publico s; tñ eis docere si a
platis ecclie ad hoc vocentur. Vñ nec
religio aufert auctoritatē docēdi: nec
repugnat actui docēdi. sicut qđā errā-
tes et heretici oli dixerūt. Vñ qñ dī.
Monach⁹ nō doctoris: s; plāgētis ha-
bet officiu. Sēsus Hieronimi ē qđ mo-
nacho ex hō qđ est monach⁹ ppetit peni-
teutiā agere nō docere quibus aut ei nō
cōueniat docere ex eo qđ est monach⁹
nō tamē sequit⁹ qñ ad docendū possit
assumi. Sicut gratian⁹ loquit⁹ de do-
ctrina publice p̄dicatōis qđ platis cōue-
nit et religiosi ad hoc per eccliaz de-
putatis. Nō aut loquit⁹ de doctna sco-
lastica: cui plati parū intēdere possūt.

Ad octauū dicēdū qđ honor nō re-
pugnat humilitati Nihil enī deperit
Grego. de sua hūilitate: quibus papa es-
set Dominū vero psonale rerū tpaliū
vel tpale paup̄tati xp̄i repugnat. Nō
aut honor repugnat hūilitati Vñ xp̄s
m̄ltos honores legim⁹ recepisse tā a
discipulis qđ a plebe Sicut patet Mat.
xxi. Nec vnqđ dedit xp̄s cōsiliū vel pre-
ceptū de honore vitando sed de ambi-
tione et inordinato appetitu honoris
bene dedit preceptū LE. XCVII

1 Nfinitus enī thesaur⁹ hoib⁹ est
quo qui vsi sūt p̄ticipes facti sunt
amicie dei ppter discipline dona cō-
mēdati. Postqđ Salomō psuasit sa-
pientie cōicātione. Hic excludit circa
hoc quandā dubitatio nē que est talis.
Possetaligs imaginari sic. Si ego sci-
entiā idifferēter cōmunicē ptinget qđ
qñqđ deficiet. sicut de bonis mūdāis
expiētia cōis docet. Istā dubitatio nē

excludit. Salomō i sra mō lecta p duo
Pr̄o p̄t ipi⁹ augmētū z excrescētā.
Scdo p̄t ipi⁹ emolimētū z sufficiētā.
Scda ps ibi. qđ qvsi sūt. Circa p̄mū dic-
sic Infinit⁹ ei thesaur⁹ ē hoib⁹. q. d. Hec
est cā. qre sapia nō ē absōdēda s; cōicā-
da libalitē. qā ē thesaur⁹ ifinit⁹. i. nō de-
ficiēs sed p̄ficiēs. qā qto magis cōicā-
tāto magis crescit z augmētā Et iō in
finit⁹ est qā nō ē tā⁹ i aliqđ qñ si cōicēf
augebit⁹ in eodē. Vñ Se. Si ista fiūt
et discim⁹ z docē⁹. A De isto the-
sauro z eiusdē libali cōicātōe loqē
p̄ chre Alanus in Anthiaudāia. li. vii.
Vbi narrās quō fronef. i. prudētia vi-
rū vtuosū suis ditat m̄ierib⁹ dicit sic.
Assistēs fronef pluit oia dōa sophie.
nō illas largit⁹ opes qđ sepe potētū. Ex-
cecāt anios z maiestā hōres. Inclinat
minuūtq; leges z iura retardāt. S; po-
tū⁹ dōat thesauros mēt z oēs. Ditas aī
qđ q semel accipit vltra. Nō eget imo
semel ditat⁹ sp̄ abūdāt. Quarū rectus
amor possessio nobil⁹ vsus Vtilitior
largitio fruct⁹ abūdās. Hec ē gazapoli-
celiq; thesaur⁹ i mundās. Gīra qđ doctos
ditat. qđ p̄digia largos. Vult possesso-
res et dedignat auaros. Clausa perit
diffusa redit nisi publica fiat. Labit⁹ z
m̄ltas vires acqrit eūdo. Nō istas de-
pascit opes rubigo nec ignis Denorat
aut fūz minuit s̄breptio mergit. Nau-
fragiū tollit p̄do depaupat hostis. Isti
vsus dāt dr̄nāz iust thesaur⁹ ditiar⁹ et
sciar⁹ qā thesaur⁹ ditiar⁹ execat noti-
ciā discretor⁹. Inclinat ad imūdicā vi-
ciorū z retardat iusticiā legū z statuto-
rū Thezaur⁹ aut mētis qui est thesau-
rus scie est talis: qā ei⁹ amor est rect⁹
dū appetit⁹ possessio nobilis cū habet⁹
vsus vtilis in benevivēdo. largiciovri

hior in docēdo. fruct⁹ abūdās in p̄miū
p̄cipiēdo. Et in aliis pōdera v̄sus. De
isto eodē loq̄t̄ b̄tūs aug. i. de doc. xp̄ia
na. c. v. Inuitās hoīes ad docēdū libe-
ralit̄ ea q̄ a deo eis sūt p̄cessa scire. q̄a
si docere curēt plura scient. non est in-
quit metiendū ne dare desinet cetera
cū ea q̄ data sūt cepim⁹ impēdē. Om-
nis enī res q̄ dādo nō deficit. dū habe-
tur. et non datur. non dūm habetur.
quomō habēda ē? Ille aut̄ ait. Qui ha-
bet dabit̄ ei. Dabit̄ ḡ habētib⁹. i. cū be-
nignitate vtētib⁹. eo q̄ acceperint. Et
adducit ad s̄ b̄tūs aug⁹ idē duas pul-
cherriās figuras de duob⁹ festis q̄ fe-
cit xp̄us paup̄ib⁹ q̄ eū seq̄bāt̄ vt ab eo
docerēt. Primū festū fecit. v. milib⁹
hoīz de quinq⁹ panib⁹ et duob⁹ piscib⁹
Et illis saturatis sup̄fuerūt. xii. cophi-
ni fragmētōz sicut p̄z. Mat. xiiii. Se-
cū dū festū. iiii. milibus hoīz de septēz
panib⁹ et paucis piscib⁹. Quib⁹ satiat⁹
sup̄fuerūt septē sp̄te plene frag-
mētis. Istis miraculosis historiis allu-
dēs Aug⁹ ibidē dicit sic. Illi q̄q⁹ ⁊ illi
vii. erāt panes anīq̄ ceperāt dari esuri-
entib⁹ q̄ vbi ceperat fieri sportas ⁊ co-
phinos satiat̄ tot milib⁹ hominū im-
pleuerūt. Sicut ḡ ille panis dū frāge-
ret̄ accreuit. sic s̄z aug. q̄n̄ doctor libe-
raliter impartit̄ docendo quod dono
dei recepit multiplicat̄ et auget̄ i do-
cēte sapientia ergo ē infinit⁹ thesaur⁹
homib⁹ Notādū ē autē q̄ inter do-
cētes q̄ pascūt p̄p̄m verbo dei i eccl̄ia
differētia ē. Quia aliq̄ pascūt de q̄nq⁹
panib⁹ et aliqui de septē. De q̄nq⁹ pas-
cūt simplices fortes in fide ⁊ deuoti-
one. licet min⁹ eruditi i scolastica eru-
ditioē. Isti p̄ quinariū passiois christi
p̄dicātes edificāt ad sufficiētiāz corda

simpliciū. Et i persōa taliū loq̄t̄ apo-
stol⁹. i. Cori. xiiii. In eccl̄ia vltō quinq⁹
verba meo. s̄sū loquūt̄ alios instruat⁹
Ista v̄ba sūt Quid credēdū qd̄ faciē
dū: qd̄ timēdū qd̄ appetēdū qd̄ cauēdū
Quid credēdū. xii. articuli. Quid fa-
ciendū. x. precepta. Quid cauēdū
vii. vicia capitalia. Quid timendū
inferni supplicia. Quid appetēdū ē pa-
radisi gaudia. Alii sūt qui pascūt p̄p̄z
dei de septē panib⁹ Septenari⁹ ē nuē-
rius vniuersitatis Et hi sūt subtiles do-
ctores i vniuersis instructi. Informati
libro mistico q̄ ē script⁹ iutus et foris
signatus septē sigillis A poca. v. Ergo
sapia ē liberalit̄ coicāda. q̄a ē i iutus
thesaur⁹ hoib⁹ si b̄n̄ disp̄set̄ p̄p̄t̄ ip̄si⁹
augmētū et excrescētā. Secūdo ē libe-
ralit̄ coicanda p̄p̄t̄ sequēs emolimen-
tū ⁊ sufficiētiā. Maximū emolimētū
ē q̄ hō fiat particeps aicicie dei. s̄ aut̄
bon⁹ vsus sapie facit. Vnde iusfra ci.
dicitur. Amicos dei et prophetas con-
stituit. et q̄tū ad s̄ d̄i Quo qv̄si sūt viz
q̄ thesauro sapie qv̄si sūt faciēdo q̄ ad
seip̄os. docēdo q̄ ad alios particeps fa-
cti s̄t aicicie dei. Mat. v Qui fecerit ⁊
docuerit: hic magn⁹ vocabit̄. Et Io. xv
Vos aicī mei estis si ferit̄ q̄ p̄cipio vo-
bis. Prop̄t̄ discip̄lie dōa cōmēdati. s̄ ē
p̄mēdati sūt sicut sp̄ales aicī ap̄d̄ dei
p̄p̄t̄ discip̄lie dōa. q̄a viz mi⁹ doctis de-
dēt̄ liberalit̄ discip̄liāz. Eccl̄. xxiiii Vi-
dete q̄a n̄ mihi soli laboram s̄z oib⁹ q̄-
rētib⁹ discip̄liāz. Est etiā notād q̄ tria
ḡn̄a sapiētū thesauro sapie n̄ vtūt̄ ad-
meritū. S̄t ei qd̄ sapiētū sapie sup̄p̄t̄
fores. qd̄ sapiē subuersores ⁊ qd̄ sa-
piētē abufiores. Supprimūt enī sapiē-
tiā q̄ eā a deo acceperūt ad p̄xioniē et di-
ficationē. et tamē nullā de eā faciunt

cōicationē. Et hi similes sūt illi seruo maligno et pigro. q̄ acceptū talētū fodit in terrā ⁊ abscondit pecuniā dñi sui Math. xxv. Et qñ focū et cōserui venerūt cū suis lucris ad dñm duplicat Ipse accessit cū suo talēto et ait Domine scio q̄ hō dur⁹ es: metis vbi nō seminasti et cōgregas vbi nō speristi et timēs abii et ab. ta. tuū in t̄ra. Et ecce habes qd̄ tuū est De isto loquēs Crisostom⁹ omelia. xix. in opere īperfecto Dicit q̄ hec excusatio est falsa. Dicit inq̄. Serue mēdax. Quō metitvbi nō seminasti? Quis cui hōi⁹ est. vel gētū liū. vel indeor⁹. quē nō sufficiētē spiritualib⁹ sensib⁹ adornasti? Cui nō dedit sciētā boni et mali? Cui nō dedit posse fugere malū et apprehēdere bonū si vult? Sicut enī null⁹ est homo cui sit min⁹ aliquod mēbroꝝ corporis ad vsū corporalē: sic nō ē aliq̄s cui sit minus sensus et potētia ad itelligētā boni ⁊ mali et ad oē op⁹ bonū faciēdū qd̄ cūq; volnerit. hec Criso. Et vult aperte dicere q̄ de nulli hōi deficit in cōcedendo sibi scīaz necessariā ad salutē. si hō bñ vta⁹ grā a deo ꝑcessa. ⁊ nō op̄ponat obicē per pctnū B Sūt ergo qdā qui sub t̄ra talētū ascōdūt. q̄a noticiā facere scripture. i. ecclastice discipline sub sollicitudine occupationū frenarū recōdūt vel sub deliciis et pigricia carnis sue. Devnoq; tali pōt exponi illd̄ Eccl̄. vi. Si vixerit hō mltis annis et nō vta⁹ bonis substantie sue. de hoc ego ꝑnuicio q̄ melior illo est abor tuius. Quia. Eccl̄. xx. Sapia absōla ⁊ thesaurus iustus que vtilitas iuvisq;

Scō sūt sapiētēs quidā et tamē sapientie subuerfores. Quia quicqd̄ verbis edificāt morib⁹ impugnat. Et dato q̄ fortassis edificant ꝑximos ta-

men in nullo promouēt seipos. Dicit Arist. viii. de aialib⁹. c. v. q̄ apes cū fecerunt magnā copiā mellis ī fauis suis fugūt de illo melle et se recreāt de eodē. Et nisi hoc facerēt mel illd̄ corrūperet ⁊ fieret de fauis aranee. Moralit̄ qñ persona ecclastica habet magnā copiā mellis id est scīaz sacre scripture que melli cōparat̄. In ꝑs. Quā dulca faucibus meis eloga tua super mel ori meo: necesse hēt alere senetipz de melle suo quia nisi hoc faceret mel corrūperet. q̄a scīa in displicētā et penāuenteret ⁊ de fauis fieret aranee id est de habitib⁹ sciētialib⁹ venenose curiositates et vane. In Psalmo. Tabescere fecisti sicut araneā animā eius. Et in alio Psalmo. Anni n̄i sicut aranea meditabuntur vel meditabuntur scd̄z aliā l̄raz. glo. bñ dicit meditabuntur anni nō operabūt q̄a sine vtilitate ⁊ fructu boni opis trāsierūt. Et iō ꝑmo ⁊ ꝑncipalit̄ vti debet glibet l̄rat̄ scīa sua ad deuotionē ⁊ recreationē ꝑpriā ⁊ postea ad aliena. Et h̄ ē q̄ dicit̄ signāter Eccl̄. ii. Hāc rat⁹ sū ꝑtē meā vtterer labore meo. Dicit Arist. ꝑ. de gūatōe ꝑpe finē q̄ es ⁊ stānū n̄ bñ mīscēt̄ adiucē. s; sicut l̄fe ꝑiūgn̄ ī ore balbutiēs. Sic ꝑmiscēt̄ es ⁊ stānū. Sicut enī in ore balbutiēs vna l̄ra sōat et alia euanescit. Ita stānū et es si ꝑmiscētur stānū subterfugit ⁊ euanescit ⁊ es manet. Moralit̄ es quod ē metallū sonorū designat ꝑdicatiōis eloquētā. Stānū quod appet argētū et nō est figurificat cōuersatiōis falsā apparētā. Et ista duo nimis male ꝑmiscēt̄ in ꝑsona quacūq;. Et iō cū ad examē dei deuētū fuerit nihil apparebit nisi es. son⁹ videlz doctrine siue vitate vel ꝑritate. Sed cū argento bene cōmiscēt̄

es quia vite claritas et vite sonoritas delectabilem mixturam faciunt. In cuius figuram legimus Exo. xxxv. quod dominus impleuit befeleel spiritu sapientie et omni doctrina ad faciendum opus in auro et argenteo et ere in omnibus que regrebatnr ad sciendum tabernaculi. Hoc est moraliter quod persona ecclesiastica sic debet esse instructa quod operari sciat in auro deuote contemplationis argenteo honeste conuersationis et ere sonore predicationis Tertio sunt sapientes sapientie abusores et hi sunt homines bene instructi qui scientiam suam applicat ad nocendum. Colorat falsa. excusant mendacia et impugnant uera. ecci. xx. Qui in multis uisum uobis: ledit animam suam. Omnes isti male uolunt thesaurum sapientie. Cuius similitudo et hi qui mendacia predicant et falsos auctores allegant ad propriam ostentationem et omnium predicationum diffamationem. Talis si quis rat cum apostolo. Num lenitate usus sum: aut quod cogito secundum carnem cogito ut sit apud me est et non. Dico perfiditer quod talis uisum lenitate et carnalitate et falsitate. Non sic fecerunt sancti presbiteri qui nos precesserunt sed uisum sunt thesaurum sapientie sciendum: recte docendo uera defendendo. Et ideo participes facti sunt amicitie dei propter disciplinam dona commendantur. **LEC. XCVIII.**

m Ibi autem dedit deus dicere ex sententia et presumere digna horum que mihi dantur quam ipse sapientie dux est et sapientium enim dator. In manu enim illius et nos et sermones nostri et omnis sapientia et operum scientie disciplina. Hec est quarta psalmi principalis huiusmodi capli. vii. ubi ponit salomon gratiarum actionem sapientiarum recognoscere. Unde postquam primo posuit humiliationem sapientiam precedere Secundo supplicationem sapientiam deponere. Tertio appreciationem sapientiarum extollere. Hic ponit quarto gratiarum actionem sapientiarum recognoscere. Et

circa hoc duo facit. Primo recognoscit deum sine sapientie esse largitorem in generali. Secundo enumerat quorum et quibus dedit sibi scientiam de inductiue. et in speciali. scilicet psalmi ibi. Ipse enim dedit mihi. **A** Circa primum duo facit. quia primo recognoscit eum esse sapientie largitorem. Secundo eum fatetur omnem gratiarum continuum gubernatorem Scilicet psalmi ibi. In manu enim illius. Dicit ergo primo sic. Mihi autem dedit deus dicere ex sententia. q. d. Si quis a me querat quare doceo et sapientiarum predicatio esse conuicta. Ecce causa. Deus ipse dator est sapientie et quia gratis dat omnibus sapientiarum scientiam Cuiusmodi est quod etiam ipsi gratis dare debent. Mat. x. Gratis accepistis gratis date. et ideo regratiado deo dico. Mihi autem dedit deus et. Nec est ista uox superbie uel elationis sed deuote gratiarum actionis. unde Augustinus super illud psalmi. Custodi animam meam quam sanctus sum dicit sic. Non est ista superbia elati sed confessio non ingrati. Et hinc te cognosce et nihil ex te habere ut nec superbis nec sis ingratus. Et dic deo sanctus sum quam sanctificasti me: quia accepi quod non habui quia tu dedisti: non quia ego merui. Et isto modo dicit sal. Mihi autem dedit deus dicere ex sententia. i. ex certa scientia. Ioh. iii. Quod scilicet loquimur quod uisum testamur uel dicere ex sententia. i. scilicet scilicet dicere non uobis. quia puer. xiiii. Vbi pluria sunt uerba: ubi frequenter egestas. i. paupertas et egestas sapientie. Sapientes enim uisum uobis paucis: et ideo sapientes solent habere paucos uerba et scilicet uerba. Ia. p. Sit autem omnis homo uelox ad audiendum tardus ad loquendum tardus ad iram. Dicit Iero. quod in canes: qui infirmior est magis latrat: et patet expineto quod pius canis uel libet latrat: quod gradus magis. Ita frequenter qui minus habet de scientia habet tamen plura uerba. a

Et est notādū q̄ inter oīa pauciloqui-
um reddit hoiem cōmēdabilēz ama-
bilē. vñ quidā phus inērogat⁹ fuit a q̄-
dam. Q̄ nō inqt hoib⁹ placere possum
Cui phus rōdit. Si inqt gesseris opti-
ma et locut⁹ fueris pauca. In cui⁹ figu-
rā dicit̄ Leui. xv. Vir q̄ patit̄ fluxuz
seminis imūd⁹ erit. Semē secūdū spū
ale generatōis est sapiētia siue sciētia
fuit autē deordinate et deperdit⁹ q̄ si-
ne iudicio rationis pferē. Vel sic Mi-
hi autē dedit de⁹ dicere ex sui a. i. nō su-
bito nō repēte. s̄ ex solida delibēra-
tione. Sicut iudex latit⁹ sniaz debet p-
us veritatē inestigare z maxie in snia
diffinitia. que finē ponit cōtrōuersie
ga de re dubia nō debet dari snia cer-
ta. xi. q. in. Graue. Et p̄sumere digna
horū que mihi dātur. supple dedit de-
us mihi p̄sumere. i. p̄e aliis sumere.
ad discēdū z docēdū. Digna horū que
mihi dātur. i. vera z correspōdētia in-
spiratiōni diuine non hūane fictioni.
Sicuti⁹ noie p̄sūptionis. Magister sē-
tentiarū in p̄logo. vbi dicit Ardua scā
dere et op⁹ vltra vires agere p̄sūpsim⁹
id est moti nō temeritate s̄ caritate p̄
aliis sūpsim⁹. Dedit ergo de⁹ mihi p̄su-
mere digna. nō qdē virib⁹ meis cōfisi⁹
sed in deo. Et ideo subdit qm̄ ip̄e. i. de-
us sapie dux estz sapiētū emēdator. i.
ipse est auctor sapie. z sapiētū emēda-
tor. i. augmētator. Et sic recognoscat.
Salomon deū esse ois sapie largitorē
Secdō generalit̄ fatef̄ eū esse omniū
gratiarū cōtinuū gubernatorē. In
manu inqt illi⁹ zc. quasi diceret In po-
tētia gubernatia illi⁹ est nostra eloquē-
tia nra theologica speculatio et nra p̄-
ctica exercitatio In manu inqt illi⁹ sup-
ple sum⁹ nos q̄tū ad nrāz sbāz. Dan. v.

Deū qui habet statū tuū in manu sira
et oēs vias tuas: nō glificasti. Et in ps
xciii. In manu ei⁹ sūt oēs fines terre.
Sermones nrī q̄tū ad nrāz eloquētia.
ii. Corin. iii. Nō sum⁹ sufficiētes aliqd
a nobis cogitare. s̄ sufficiētia nra ex
deo est quia nō potest dicere dñs ie-
sus nisi in spū scō p̄. Corin. xii. Et ois
sapia. q̄tū ad scias speculatinas Et ope-
rum sciētie disciplina. i. disciplina scie
operū q̄tū ad scias practicas Hec est ḡ
grarū actio deuota q̄ salo. se a deo re-
cepisse sapiam recognoscat. Sicut enī
oia flūia oriūf̄ a mari z ad mare fina-
lit̄ reuertūt̄. Eccl̄. p̄. Ad locū vñ exe-
unt flūmia reuertūt̄ vt iterū fluāt. Ita
oēs gr̄e q̄s hēm⁹ a deo p̄cedūt p̄ largiti-
onēz ad eū redire dñt p̄ gr̄az actioez
vñ Ber. sup̄ Cān. f. xxxii. Origo fontū
um et flūminū oim̄ est mare vtutū et
sciaz. dñs xp̄s Cōtinētia carnis cordis
i dūstia. volūtat̄ rectitudo casta p̄silia.
Iusta iudicia. scā desideria ex illo ma-
nat. Si qs callet igenio. si qs nitet elo-
quio. si qs morib⁹ placz ide est ide scie
ide sapie ide fmo. Ad locū vñ exeūt
flūia reuertāt̄ flūia gr̄az vt iterū flu-
ant q̄re z q̄liē inqz dicit ap̄ls. In oibus
gr̄as agētes qcqd sapie qcqd te virtut̄
habere cōfidis dei virtuti et dei sapiē-
tie reputa xp̄o. Si quidē flūmis aqua
stare cepit cōputrescet. Si plane si gra-
tiarū cesset decursus vbi recursus non
fuerit nō modo nihil auget̄ igrato s̄
et quod accepit ei vertef̄ in p̄niciem.
Hec Ber. Vnde Hermes Trimegist⁹
libro. xi. suo de natura deoz v̄sus fi-
nem narrat qualiter post lōgā discus-
sionē rerū diuinarū et humanarū cuz
adue sp̄as cet̄ trimegist⁹ a se depi⁹ z tac⁹
parauerūt se ad cenā: prius tamē vole

bāt deū adorare fm modū phōy. Ex
eūtes ergo sole occidēte ad austrū: re-
spexerūt ⁊ preces suas dixerūt. Sic eī
sole oriēte ad locū qui dicit̄ subsolan⁹
se cōuertebāt ad odorādū. Ita sole oc-
cidēte se cōuertebāt ad austrū secūdnz
eorū antiquā supstitōez. Dicit̄ ḡ Ascle-
pi⁹ ad tacū q̄ rogaret trimegīstū q̄ di-
gnaretur apponere thura et pigmēta
ad preces eorū. quē intūēs trimegīst⁹
cōmot⁹ ait. Melius hoim narib⁹ appo-
nere Asclepi. si enim sacrilegii simile
ē cū deū rogas thus cetera q̄ incende-
re. Nihil enī deest ei Et q̄ ipse est oīa
ēt in eo sūt oīa. sed nos agētes gratias
adorem⁹. Hec sūt enim sūme incētio-
nes: cū gratie deo agūf a mortalibus
Hec hermes. q̄ autē dicit thus deo
incendere esse sacrilegio simile. In-
telligit si fiat superficialiter cum est
matione q̄ deus in corporalib⁹ odo-
ribus delectatur. quod omniū falsū
est Vñ subdit q̄ sūme incētioes sūt
gratiarū actiones. Et ideo termiando
librū sic deo regratiat⁹ quīs gēūt. Gra-
tias tibi sūme exsuperantissime. Tua
enim gratia tantū lumen sum⁹ cog-
nitionis cōsecuta. Nomē factū tuū ē ho-
norandū. Nomē vnum qd̄ solus deus
est benedicendus religione paterna. q̄
niā omnib⁹ paternā pietatē ⁊ religio-
nē et amorē et quecūq̄ ē dulcior effi-
cacia prebere dignaris donās nos sen-
su rōe intelligētia. Sēsūt te cognosca-
m⁹. Ratione vt te suspicionib⁹ indage-
m⁹. Cognitōe vt te cognoscentes gau-
deam⁹ ac numine saluati tuo gaudea-
m⁹ q̄ te nobis ondes totū gaudemus
q̄ nos in corpore fitos eīnitati fueris
cōsecrare dignat⁹. Hec est enim hūa-
na sola gratificatio cognitio maiesta-
tis tue. cognoui⁹ te et lumē maximū

solo intellectu sensibili intelligim⁹ te.
O vite veravita. O natura omnīū fecū-
da pregnatio. cognoui⁹ te tocū nati-
re hūane cōceptū plenissime cognoui-
m⁹ te et tua p̄senerantia. In hora enī
ista adorātes te: bono voluntatis tue. si
tantū dep̄camur vt nos obseruare dig-
neris p̄senerantes in amore cog-
nitionis tue et nunq̄ ab hoc gratie vite
genere separari Quib⁹ dictis iuerūt
ad cenā. In manu dei sū⁹ B No-
tandum q̄ man⁹ dīne protectiois ⁊ gu-
bernatiois i q̄ sum⁹ quq̄ digitos habet
Pollicē indicē mediū medicū et auri-
cularem. Pollex est potestas puniēdi
Index perspicacitas discernendi Me-
dius benignitas differēdi. Medicus
pietas miserēdi. Auricularis est faci-
litas exaudiēdi. Prio ergo pollex mā⁹
dei ē potestas puniēdi. Dicit̄ pollex f̄z
ysidorū. xi. ethi. c. i. eo q̄ inter ceteros
digitos polleat virtute et ptate. Huius
aut̄ pollicis tāta ē ptas q̄ cū temp⁹ ad-
uenerit puniēdi null⁹ pōt euadē. Iob. x
Nemo ē q̄ de manu tua possit eruere
Et iō dicit a postol⁹ heb. x. Horrēdum
est incidere in manus dei uiuentis. Et
Iob xiii. Manus tuam lōge fac a me
et formido tua nō me terreat. Secun-
dus digitus est index eo q̄ illo ostēdi-
mus et indicam⁹. Et est moralit̄ idex
manus dei perspicacitas discernendi.
Isto digito omnia demōstrabit nude
et a parte tam bona q̄ mala in die iu-
dicii. ii. macha. vi. Manum omni-
potentis neq̄ viuis neq̄ defunctis effu-
giam. Omēs enim nos oportet mai-
festari aī tribunal xpi et reci. v. prout
gessit in cor. ii. Corin. v. Tertius digi-
tus est ceteris longior et ē medi⁹ Vñ
iste digitus in manu dei est benigni-
tas iudicium differēdi per quaz nos

CA. VII.

LEC. XCIX.

expectatvt ad miaz redeam? gn. xlvii. Sal? nostra in man? tua e. Et i ps. Fiat mia tuavt saluet me Et sicut isto digi- to exte?o sup plano. nec idex nec pol- lex pnt illa planu? ptigere: ita qdin di- git? benignitat? ad nos exte?e. nichil nobis nocet pnt ptas puniedi. nec per- spicacitas discernedi. Quart? digi- ? vocat? medic?. Est aut? medic? i man? dei pietas miseredi. In isto digito so- let veteres amulos deportare sed i ma- nu sinistra. Cu?ca? reddit Macrobi? iii. saturnaliu? ineta? fuisse ab egyptis covidelz q? s? anathonie peritos ner- u? quida? a corde nat? ad illu? digitiu? pcedit z cu? nervis illi? digiti coplicat? Et ideo ordinatu? fuit apud eos q? ille taq? corona: amulo circudaret. Iste eti- am digit? coplicat? significat. vi. fm co- pntu? digitalis e numer? pfect?. Et io ille digit? merito debuit a nobis coro- nari. Moralit? ap?o?es nos it? digitos dei pietas miseredi debz a nob? cora- ri. qa? mia miseris sapit dulci?. Que q? de pietas avilvere cordis christi ema- nant p que digitu? ois i nobis pfectio psuamat. Iob. v. In crepatione? dñi ne r? probes qm? ipe vulnerat z mede? pec- tit z man? ei? saluabunt. In sex triblati onib? liberabit te z in .vii. no? tanget te malu?. Quint? digit? e breuissim? et vocatur auricularis. Hic aut? digit? in manu? dei e? factitas exaudiendi pces nostras. In ps. Aperi tu manu? tua et i- ples omne aial bñdictione. zc

LEC. XCIX.

i Pse eni dedit mibi horu? q? sunt sciētiā veravt scia? dispositioez orbis ter- rar? et virtutes elemētōri? intui? z psu- matioēs et medietatē tēpor?. vicissitu- dinu? pmutatōes et cōsumatioēs tēpo- rū. morū mutationes et diuisiones tē-

porū. anni cursus et stellarū dispositi- ones. naturas aialiu? et iras bestiarū. vim vētorū et cogitationes hominū. z differentiam virgultorū z virtutes ra- dicum et qciq? sūt absco?sa z improvi- sa didici. Oim? eni artifex docuit me sapia. Postq? sapiēs salomō regrati- at? e deo gnali? er et sūmati de? sapien- tia sibi data. Hic eidē regratiat? sp?ealē et iuductiue trāscurredo per materias diuersarū sciaz. Et circa hec duo fa- cit. qa? pmo enumerat quorū ipse sciē- tiā habuit. secūdo qualiter ad eū per- uenit. ibi Ommū eni artifex. Circa p- mu? duo facit Nā pmo r?cognoscit sue scie? soliditatē. secūdo sue sciētie mul- tiplicitatē. ibi Sciam Circa primū dicit sic. Ipse enim dens videlicet de- dit mibi liberaliter. Horū que sūt sci- entiā verā. i. omniū creatura rā verā nō falsā nō apparētē sciētiā. quē ad modū iactant se habere falsi expimētatores nigromātics alchimici z p artē notoriā ad doctnā demonū gloriātes se i?tru- ctos z oñdētes scire q? nesciūt cuius mo- di sūt p?stigiatores. dīnatores physico- mici psalmisticiv? palmistici geomā- tici incantatores et magici quorū non est sciētiā vera sed falsa imo nulla quā p?cipue docet vitare ap? .i. Thi. vi. O- thimotee depositū custodi. i. fidē deni- tans prophanas vocū nouitates et op- positiones falsi nois: sciētie. Glosa. id est que falso noie dicit? sciētiā. Cōtra- qualem falsā sciētiā dicit salomō sibi datā fuisse sciaz verā. Et per hoc reco- gnoscit sue scie? soliditatē. Cōsequēt? au- tē oñdit ei? dē scie? multiplicitatē cū di- cit vt scia? dispositionē orbis terrarū id ē distinctōes climati? z diuersitatē locorū hitabiliū z nō hitabiliū i terra scdz di- stitiā a pol? mūdi et appropiq?ionez z

elōgatiōez avia solis. Et v̄tutes electo-
rū. i. trāsmutaciones corporū naturali-
um tā secūdū locū q̄ secūdū q̄litates.
Initiū z p̄sumatiōē et medietatē tē-
porū. i. p̄ncipiū mūdi z t̄p̄ x̄pi et diem
iudiciū saltē in gn̄ali sciūt eē futurūz
Morū mutatiōes. i. diuerfas p̄suetudi-
nes et leges humanas s̄z diuersitatē si-
tus t̄pis z assuefactiōis z cōplexiōis.
Diuisiōes t̄pm. i. distinctas reuolu-
tiōes plauetay. vicissitudinū p̄muta-
tiones. i. aeris z t̄re varias trāsmutati-
ones qb̄ viciss̄ z successiue z p̄rie dif-
ponit vt nūc sit ver nūc estas sic autū.
n̄ n̄chiems et cōsumatiōes t̄pm. i. q̄n
v̄nūqdq̄ istorū incipit z t̄minat s̄z gres-
sū planetay i diuersa signa i zodiaco
āni cursū z stellarū dispōes. i. p̄putatio-
nes motū sol̄ et lune z figuras z ima-
gines oīz stellarū fixay. i. viii. spa. Na-
turas aīaliū. q̄tū ad gn̄atiōez. Iras be-
stias. q̄tū ad vtilitatē z dōestricatiōez
hūanā. v̄mvetorū. i. xii. d̄r̄ntias vento-
rū q̄tuor p̄ncipaliū z viii. collateraliū
sic p̄. iii. methe. Et cogitatiōes hoīz. i.
affectiōes ad q̄s hoīes debēt eē ex p̄ple-
xiōe z corpū celestiū z cooperatiōe dis-
poni. Differentiā v̄gultorū q̄tū ad plan-
tatiōes istatiōes trāslatiōes fructificatiō-
nes De qb̄ v̄gili. li. geor. z Palladi. de
agricultura. z v̄tutes radicū q̄ calida q̄
frigida q̄ t̄pata q̄pferēs nociua s̄z vari-
etates sanitati z ifirmitatū. etiā n̄ so-
lū ista imo q̄cūq̄ sūt absōsa z i p̄uifa
.i. p̄t̄ aliis hoīb̄ occulta didici n̄ p̄ inuē-
tōē s̄z p̄ ruelatiōez. z ē qd̄ s̄dit Oīz enī
artifex docuit me sapiā. sapiā increa-
tavi z q̄ x̄ps ē. i. cori. i. Nos at̄ p̄dicam̄
x̄ps crucifixū. iudeis qd̄ scādalu: gē-
tib̄ at̄ s̄ficiā. Ip̄is at̄ vocatū iudeis atq̄
grecis x̄ps dei v̄tutē z dei sapiāz. Occa-
siōe ei qd̄ i l̄ra dicit̄ int̄ alia de sapiā

q̄viz habuit scīaz de cursu āni z dispo-
sitiōib̄ stellarū **A** Querit̄ v̄trū de
motib̄ stellarū possit eē scīa q̄ n̄ q̄a si-
fic. h̄ maxie foret possibile de motib̄
sol̄ lūe. s̄z de istis n̄ pōt h̄ri scīa: ḡ nec
de aliis. assūptū p̄bo. q̄a si aliq̄ scīa ess̄z
de eorū motib̄. possibile videret̄ q̄ il-
la ess̄z i q̄ oēs p̄ti p̄cordat̄ viz q̄ sol̄ es-
set i p̄tinuo motu circulari circa t̄ra
z q̄ sol̄ mouēt̄ motu firmamēti ab o-
riēte i occidēs z q̄ sol̄ n̄ eclipsaret̄ tē-
pore oppōis solis z lūe. z istavidēt̄ eē
falsa ex textu sacre sc̄pture Primū p̄z
q̄ sol̄ nō moueat̄ p̄tinuo. Iosue x. Ste-
tit sol̄ i medio celi z n̄ festinauit occū-
bē spacio v̄ni diei. Nō fuit aū z p̄ea
tā lōga dies deo obediēt̄e voci hoīf Se-
cūdū p̄z ysa. xxxviii. z. iiii. re. xx. vbi
legit̄ q̄ cū ezechias rex iude ḡuissime
egrotass̄ z p̄fletū z p̄nīaz s̄aitatē a do-
mino meruisset. Misit d̄ns ad eum
ysaiā. p̄pheta q̄ dicit̄ q̄ die tertio ascē-
deret in tēplū d̄ni tot̄ san̄. Ezechias
vō signū petiuit vt certificaret̄ de s̄ai-
tate futura. z dicit̄ ad eū ezechias. vis
vt ascēdat v̄mbra i horologio achas. x
lineis? an totidē ḡdib̄ reuertat̄. Et re-
uersus ē sol̄ p̄ x. lineas i horologio a-
chas z poita ē v̄mbra s̄uli i horologio.
sicut fuit de m̄ae sole exiūtē i oriēte h̄
at̄ fieri nō potuit si sol̄ p̄tinuo mouēt̄
motu firmamēti ab oriēte i occidēs: si-
cut p̄z ḡ p̄clo ē s̄a Tertiū v̄ d̄lz q̄ sol̄
possit eclipsari: lūa exiūtē i oppōne p̄z
mat. xxvii. z lu. xxiii. vbi sic scribit̄. te-
nebre sc̄e s̄t̄ i v̄niuersa t̄ra vsq̄ ad horā
ix. z obscurat̄ ē sol̄ z c̄. s̄z stat̄ q̄ lūa tē-
fuit i oppōita regiōe ad solem. q̄a x̄ps
pass̄ ē lūa deciaquita z sol̄ fuit i nono
ḡdū ariet̄ z lūa i ix. ḡdū lib̄re i meri-
die illi. sexte ferie. ḡ p̄z falsitas illi. cō-
clois de eclipsi. Ad oppōitū ē l̄ra et

oēs astronomi. Ad quōz dicēdū q̄ de motib⁹ stellarū pōt eē scia: n̄ qdē demōstratiā q̄lī oī tpe mouebūf: s̄z demōstratiā q̄lī oī tpe nate sē moneri si de⁹ miracōse alit̄ n̄ dispōat. sicut ei docz btūsang. Sic de⁹ reb⁹ creat⁹ mot⁹z opa tōes ididitvt tñ p libitivolūtāt eas exerceāt v̄ somittāt. vñ quīs expimētālī z sēsbilit̄ videam⁹ q̄ ignis nat⁹ ē pburē. p̄tigit tñ aliqñ q̄ ignis qdā approximat⁹ q̄busdā p̄tē n̄ nocent z tñ alios q̄ magis distabāt occidit. sicut patz dan. iiii. Et iō quīs sciam⁹ q̄lī res nate sūt agē et q̄līter freqnt̄ egeēt: q̄a h̄ vocam⁹ naturale qdā sp̄s̄ freqnt̄ p̄tigit. Qualit̄ tñ res certo tpe agēt nescim⁹ q̄a h̄ ē in māu dei. Pro rōib⁹ tñ ē notā dū q̄ ista tria miracā maxia q̄ vnq̄ i corpib⁹ celestib⁹ p̄tigit adduxit Dyomisi⁹ p̄ quēdā ph̄z i ep̄. ad polycarpū q̄ evn. i. ordie eplaz btī dyomisi. Ad q̄ rū euidētā. itētione dicte eple breuif explanabo seqns expōez fr̄s̄ albtū qui oēs libros dyo. expōiuit sat̄ dare a Sciēdū ē q̄ illa ep̄. mētione fact de trib⁹ p̄sonis videlz dyomisi. polycarpo z apollophane. Fuit at̄ polycarp⁹ discipul⁹ b. iohis euāgeliste. p̄ ea ep̄s̄ et tādē martirizat⁹. apollophanes fuit qdā ph̄⁹ q̄ fuerat mgf b. dyomisi i phia. Iste ciuifitaret a polycarpo z iuitaret ad fidē xp̄i redarguebat absētē dyomisi sup hoc q̄ phia q̄ a grecis didicerat p̄ phōs vtē dicēs iustū eē aliquez vti aliq̄ contra eos a quib⁹ illud accepit. r̄iō vocauit dyomisiū v̄beratorem patrū methaphorice. q̄avidelicet rep̄ hēdit grecos de eoz phia a quibus tamē phiaz didicerat sicut a prib⁹z magistris. Cū q̄ sic frequēter respōderet polycarpo dictus phis polycarpus na

ta oportunitate mādauit dyomisi q̄ sibi aliqua rescriberet p̄ que dictus a z pollophanes ad fidē trahi possz ex p̄p̄ is p̄ncipiis discipline sue q̄ claris i astronomia inter alios habebat. Hac q̄ occasione scribit ad polycarpū episto lā illā oīdēs q̄ apollophanes sua philosophia abutebat eo q̄ per eā ad cultū deiveri nesciuit pertingere. Ad cuius tamē noticiā ex astronomia maxime debuisset perueisse. Et arguit sic. Cū ordo motuū corporū celestū sit r̄gulari z certus Si ille ordo ab aliq̄ mutaret p̄stat q̄ ille sic mutans foret de⁹ Sed ordo motuū corporū celestū fuit aliquando mutatus sicut ipsemet apollophanes nouit. ergo debuit rōduisse q̄ cā illi⁹ mutatiōis fuit cā prima continēs et regēs totū celum. Et p̄ cōsequēf relictis ydolis talis de⁹ foret colēd⁹. Miorē hui⁹ rōnis pbat dyomisi trib⁹ exēplis. p̄mo p̄ stationē solis. Io. sue. x. de quo argutū fuit in p̄ma ratione. Siue etiā dicat q̄ sol stetit immotus cū orbibus superionibus et inferiorib⁹ z vnā opinionez. Siue solus sol steterit aliis mod⁹ s̄z suū cursū s̄z aliaz opionē. h̄ tñ certū ē solē stetitisse qdā nō potuit fieri nisi p̄ opationē alicui⁹ cause ifinite. Scāo pbat idē p̄ ascēsu solis in horologio achā sic argutū fuit i rōe scāa q̄n̄ vn⁹ dies artificial̄ fuit fere triplicat⁹. Dies ū artificial̄ h̄z. xii. horas z tres dies. xxxvi. horas. z p̄ p̄ns fuit triplicat⁹ ad aliū diē artificialē exceptis. iiii. horis. qdā sic p̄z. q̄a sicut in astrolabio signantur et lineantur duodecim hore. Ita fuerunt lineate duodecim hore in horologio acham. Et iaz in aduentu ysaie ad regēz descēderat sol per decem lineas. Ita q̄ nondista-

bat nocte nisi per duas horas. Sol ergo reascendit per dictas decem lineas et descendit per eandem iterum ergo compleuit tunc triginta horas et adhuc restabant due linee ultime usque ad noctem ergo illa dies habuit trigintaduas horas. Et ideo dicit dyonisius quod dies ille fuit triplicatus et hoc fuit tantum miraculum quod peruenit in sui portum. babilonios qui fuerunt diligentes in consideratione motuum celestium et hoc miraculum subiecit eos regi Ezechie sicut pignora. sicut cuidam et equali deo: et homines excedenti. Et deinceps sacerdotum psalmarum notantes diem illum: fecerunt annuatim festum triplicati solis et dicebantur triplicati inter sacerdotes videlicet qui festum triplicati solis colebant. Ista ergo signa que non fuerunt localia sed videlicet in regione una vel una terra sed contra totum mundum. debuerunt monuisse Apolophanem ad colendum illum qui hec miranda causauit. Sed quia Apolophanem possit ista ex pertinacia forte negare: quibus sacerdotum testimonium viderent. Ideo scribit dyonisius Policarpo quod si ista duo negauerit contigisse: reducat sibi ad memoriam tertium videlicet de eclipsi tempore passionis christi. Et dicat sic sibi quod illam non potest negare. Dicit dyonisius quia duo nos ambo stetimus in elyopolim ciuitate egypti: et simul stantes vidimus lunam inopinabiliter et inaturaliter supponente se soli cum non esset tempus coniunctionis sed magis oppositiōis vel fere. Que quidem eclipsis fuit multipliciter miraculosa. Primo quia eclipsis solis non fit nisi in coniunctione solis et lune. Coniunctio autem fit per se quod luna est velocioris motus quam solis ideo attingit solem. Manifestum ergo est quod luna accedens ad solem transit per arcum inceptum inter solem et occidentem: quoniam hec est naturaliter coniunctio sine sit eclipsis sine non. Modo in passione christi non uenit luna ab

occidente sed a parte orientis quod est omnino contra naturam. Vnde pars orientalis diametri solis primo eclipsabat et sic consequenter totus diameter solis: quia fuit eclipsis vniuersalis. Et tunc rediit versus orientem ita quod primo illuminabat per diametrum occidentalem que ultimo eclipsabatur: quod quidem fuit contra naturam eclipsis quia in omni naturali eclipsi per occidentalem eclipsat primo et primo reilluminaat. Tertio fuit mirabilis quia luna tunc temporibus infra. vi. horas fere compleuit motum. xv. dierum. quia inter nonam et uesperam inuit. dxxxv. fere gradus. Quod sic patet. In oppositione ista constat quod inter solem et lunam fuerit. dxxxv. gradus quod sunt medietas celum. non fuit eclipsis post oppositionem per ix. horas. Ita quod luna in illis nouem horis transierat. v. gradus ultra locum vere oppositiōis versus occidentem. Rediit ergo per. dxxxv gradus solis accedendo et similiter recedendo: sic infra. vi. horas inuit motum fere. xxv. dierum. Quarto fuit miraculosa quia sicut probat Ptolomeus tantam oppositionem quam coniunctionem luna est in arge. Oportuit ergo quod aux circulus lune in eodem spacio temporibus accederet ad solem cum luna et cum luna recederet: quod est contra naturam quia aux lune semper mouetur motu contrario lune. sicut patet in theorica planetarum. Quidam latitudo lune causata fuit quia luna non fuit infra gradum eclipsis sufficiens et dato quod fuisset soli coniuncta.

LECTIO. C.

e St ei in illa spiritus intelligentie scilicet multiplex uinitus subtilis. modestus. discretus. mobilis. inconquassatus. certus. suauis. Amans bonum actum. quod nihil vetat benefacere. humanus. benignus. stabilis: certus. fecundus. oēs huius uirtutes. omnia aspiciens et quod capiat omnes spiritus intelligibiles mundum. subtiliter. Hec est quinta pars principalis huius

capituli in qua postq̄ Solomon posuit
 ḡtiaz actionē sapiāz recognoscētē taz
 in spēali q̄ in ḡnali Hic i parte ista sub
 iūgit q̄dā p̄médationē sapiāz extollē-
 tē. Et declarat q̄ sapiētia sufficiēs est
 ad cōferēdū sibi totā noticiā recitataz
 iūtia lcōne **A** Vbi ē notādū q̄ li-
 cet sapia appropriet filio sicut p̄ri po-
 tētaz amor sp̄i scōlste tñ tñi sapiā
 essētialit signat z nō relatiē sicut p̄z p̄.
 sen. dis. xxv. c. x. z iō q̄ms fili⁹ dicatur
 sapia genita propt̄ modū p̄cedendi a
 patre. q̄a gignit a p̄na mēoria p̄ mo-
 dū v̄bi et intellect⁹. sicut p̄z. vii. de tri-
 c. xiii. Nihilomī tñ etiā sp̄s sc̄tus spi-
 rit⁹ sapie d̄r: tū q̄a a sapia patre z a sa-
 piētia filio p̄cedit tū q̄a sapiāz i se de-
 note colētib⁹ efficit atq̄ causat. Et iō
 i cōmédatione viri timēt̄ deū d̄r Ecc̄
 xv. Implebit eū sp̄s sapie. et itellect⁹
 loq̄ns de sapia q̄ de d̄e. Salo. dicit sic. ē
 cui in illa. i. sapiētia que est diuina es-
 sētia. sp̄s intelligentie. et est modus
 loquendi accipiēdo esse p̄ eo qd̄ ē i de⁹
 esse. vnde sēsus ē q̄ illa sc̄z sapia z spi-
 ritus intelligentie sūt idē et p̄ cōsequēs
 sapia ē sufficiēs ad dādā gr̄āz cui⁹ cūq̄
 scie. q̄a. i. Cori. xii. Vnicuiq̄ dāt̄ mai-
 festatio sp̄s ad vtilitatē. Alii q̄dem p̄
 sp̄m datur sermo sciētie sm̄ eundēz
 sp̄m z c̄. Et infra. Hec aut̄ oīa opatur
 vnus atq̄ idem sp̄s diuidēs singl̄s
 putvult. Dicit ḡ sic Salo. Nō est attri-
 bndū h̄iāno studio vel ingenio sapi-
 etiā mihi cōcessa sed sp̄i scō q̄ ē sapiē-
 tia increata. a Et q̄ iste sp̄s san-
 ctus sit omnipotēs ad causandū sapiē-
 tiā in quocūq̄ probat eū describendo
 a. xx. cōditionib⁹ P̄ia ē q̄ est sc̄ct⁹
 id est omnia que sc̄tā sūt sanctificans.
 Sanctus in latino idem ē q̄ agyos in
 greco. Agyos autem dicit̄ quasi sine

terra ab a qd̄ est sine et geos terra q̄si
 sine terra. Sp̄s ergo sapie dicit̄ p̄mo
 sc̄tus pro tāto quia eos quos sanctifi-
 cat purificat ab amore terrenorū et
 transfert ac coniungit ad amorem ce-
 lestium Et ideo comenienter in spe-
 cie ignis descendit in apostolos non i
 specie aque nec aeris que elemēta in
 diuersis partib⁹ sup̄ficiē terre cohe-
 rent. Sed in specie ignis qui immedi-
 ate corporib⁹ celestib⁹ contiguatur. si-
 cut patet i. Metho. circa principia In
 signum q̄ illos quos incendit amore
 facit necessario terrena parumpende-
 re et ad celum ascendere. Et ideo voca-
 tur spiritus sanctificatiōnis. ad roma-
 nos. i. Secundo vocatur multiplex
 ab effectu propter multiplicia dona
 que p̄stat ysa. xi. Requiescat super euz
 spiritus domini sp̄s sapie et intelle-
 ctus. sp̄s consilii et fortitudinis sp̄i-
 tus scie et pietatis. et replebit eū sp̄s
 timorū d̄ni. Tertio dicit̄ vnicus forma-
 liter. s. z etiā effectie quastvniens nos
 deo fide spe et caritate z etiā pxio. ad
 ephē. iiii. Solliciti seruate vnitate sp̄s
 i vido pacis Quarto d̄r subtil⁹ quia
 sp̄s sanct⁹ viros subtiles facit in eligē-
 do docendo et faciendo per dōa quib⁹
 sc̄ctos suos exornat. Ezech. xvi Indū-
 te subtilib⁹ et ornavi te ornamento.
 Quinto dicit̄ modestus q̄a similiter
 modestos facit. Ad Gall. v. Fruct⁹ au-
 tem spiritus est caritas gaudiū z pax
 Et infra modestia continētia castitas
 Sexto d̄r disert⁹ quasi disertos fa-
 ciens de balbucientib⁹ insātib⁹ quēad
 modū die p̄thecostes fecit ap̄los qui
 añ suā p̄uersionem et etiā añ eiusdēz
 sp̄s missionē fuerātvalde rudes. Sic
 etiā oī die vocat ad sc̄tāz religionē pri-
 eros et indoctos de qb⁹ si bene cōuer-

facit p̄dicatores disertissios **B**
Sap. x. Sapia apuit os mutorū et lin-
gus ifātū fecit disertas. Et ē disertus
idēq̄ eloq̄us. de dissero. eris. et subtra-
hiť vñi s. in supio licet gemief i p̄teri-
to de ista disertitudine loq̄t aug. li. ii.
de natura z origie aie afferēs q̄ vald p̄-
iculosa est eloq̄etia: si nō p̄misceť sci-
ētia. Et dicit sic. Valde enī sūt noxia
praua diserta. q̄a hoib⁹ min⁹ erudiť eo
q̄ diserta sūt vidēť etiā et vera. Et ido
dicit tūl⁹ i prologo rethorice: q̄ sicut
sapia cū eloq̄ntia mltis citatib⁹ p̄fuit
ita eloq̄ntia siue sapia cōstat pluri-
mū nocuisse. Vñ docz señ. ep̄la. cxii.
q̄ eloq̄ntia n̄ ē cōtēnda nec nimis ap-
petēda. Nō igt q̄rit eger medicum lo-
quen tē sed si ita cōtigit vt ille idē q̄ sa-
nare pōt prūpte de his que faciēda sūt
differat nō tñ gratuleť eger q̄ incidit
in medicū disertū. Hoc ei tale ē: q̄le si
gubnator pit⁹ etiā formosus ē. Cōtē-
nēda tñ nō ē disertitudo loquēdi: s; est
sapie p̄nectēda. Vñ idē señ. ep̄. lxxv.
vel xxxix reprobat mltā celeritatē lo-
quēdi et festinationē. Celeritas inq̄t lo-
q̄ndi nec i sua ptāte ē nec satis decora
phie q̄ ponere debz v̄ba nec p̄uicē. nec
pedetētim p̄cedē. Nō exigo q̄ orō si-
ne impedimēto ex ea p̄ferat cū malo
q̄ profluat. Et infra q̄admodū sapiētvi-
ro incessus modest⁹ cōuenit: ita orō p̄f-
sa nō audax. Sūma ergo sūmarū vel
sētētias: hec erit. Tardiloquū te esse p̄-
cipio. Hec seneca Septio spūs sc̄tus
d̄r mobilis. i. moueri faciēs p̄mpte et
obediēt q̄uis i se imobil⁹ pseueret Pri-
mū ei mouēs imobile ē nccio: sicut p̄-
bas. vini. phi. Isto mō spūs sc̄tus fecit
ap̄los ita mobiles: q̄ in oēm terrā di-
sp̄ersi sūt: lu. xxi Virtutes celoꝝ mo-
nebūt. Et io. xv. Posui vos vt eatis et
ructū afferatis. Argētū viuū est sat

mobile: si aut mortificet statim infi-
stet et gescit. Ita predicatorē viuū vita
gratie discurrūt mouēt circueit p̄ sa-
lute pximi p̄curāda. Prouer. vi. Dis-
curre festina suscita amicu tuū Oc-
tauo d̄r incoinquat⁹. et h̄ est verū tam
effectiue q̄ formalit. Honesta p̄fōa nō
inhabitat loca turpia et inumūda nec spi-
ritus sanctus mētes gulosas vel libidi-
nosas. Et ideo de ap̄lis canim⁹ q̄ inue-
nit eos receptacula mūda et tribuit e-
is carismatū dona Nono spūs sc̄tus
dicit cert⁹ cōtra icōstātes: mēdaces de-
spantes. ii. Thimo. i. Scio cui credidi
et cert⁹ sūt q̄azē. Decio d̄r eē suavis
Sap. xii. O q̄ bon⁹ et suavis est domie
spiritus tuus in oib⁹ uobis Suauis ei
facit et mutes quos inhabitare dignatur
nō impatiētes nō amaros n̄ turbidos
vel ipetuosos. Famuli mīstrātes do-
minis facillime mores recipiūt d̄noꝝ
suorū: Et ideo q̄n seruiētes alicui⁹ sūt
bene educati signū ē q̄ seruiūt alicui
domino nobili Vñ metricē dicit. Est
d̄ni facies famul⁹ speculū q̄ magistrū.
Discipul⁹ mōstrat reginū moderamīa
regis. Si ergo suauis fuerim⁹ ad inui-
cē signū est q̄ sumus de familia sp̄i-
tus sancti. ii. Corin. vi In omnibus ex-
hibeam⁹ nosmetip̄os sicut dei mini-
stros. Et infra ilōganimitate z suauit-
tate in spū sc̄to Vndecimo dicit a-
mās bonū actū. Facit enī hoīes gau-
dere de profectu alieno. et hoc p̄tra i-
uidos qui de bonis alijs tristat̄ Ro. v
Caritas dei diffusa ē i cordib⁹ nostris.
per spūz sc̄tū q̄ dat⁹ ē nob̄ Duodeci-
mo dicit eē talis q̄ nihil vetat bene fa-
cē imo hortat̄ b̄nfacē. Et hoc cōtra ne-
gligētes et accidiosos. p̄uer. iiii. Noli
phibere b̄nfacere ei q̄ pōt. Et etiā cōt̄
malos cōsiliarios q̄ d̄nos i suos aliq̄n i
pediūt a bono p̄posito q̄d̄ intēdūt i bo

nis elemofinis. Et opera pietatē cōuertit ad opauanitatē. Decimotertio dicit hūanū. tū q̄a hoīes diligit. p̄uē. viii. Delicie mee esse cū filiis hoīz. Tū q̄a hoīes hūanos facit nō austeros benignolos nō bestiales. Sap. xii. Docuisti populū tuū p̄ talia opa q̄n̄ oportet in stū esse ⁊ hūanū. Decio quarto dicit benign⁹ .i. bñ igit⁹ quia igitos efficit quos disposuit. Sap. i. Benign⁹ ē enī spūs sapie. Et ad ephē. iiii. Nolite cōtristare spūm sc̄m dei ī q̄ signati estis. Et infra. Estote at̄ misericordes donātes inuicē sicut et de⁹ x̄po donauit uobis. Decio q̄nto dīr̄ stabilis q̄a stabilis facit et p̄seuerātes in bono. nec obstat q̄ p̄us mobilis dicebat. q̄a f̄z Rabanū dicit. Spiritus qui implet omnia mobil̄ siml̄ ⁊ stabil̄ dīr̄. hō ēi q̄vbiq̄ dīr̄ currit vbiq̄ obuiā uēit ⁊ r̄p̄tēvbi n̄ creditur inuenīr̄. Om̄s ḡ spūs vt vbiq̄ eē figur̄ ⁊ stabilis sifz mobil̄ dīr̄. Hec raban⁹. Sifz fact̄ sc̄s p̄ficē ī bono de v̄tute in v̄tute. Et iō mobilis dicit. facit etiā eos in bono p̄seuēare. Et iō stabil̄ dīr̄. i. Corī. xv. Itaq̄ fr̄es mei dilectissimi stabiles estote ⁊ immobiles abundātes in ope dñi sp̄. Decio sexto dicit secur⁹ q̄a securos nos efficit p̄ sp̄e q̄ est certa expectatio future bñitudis ueniens ex deigratia ⁊ meriti p̄cedētibus. Creditor q̄n̄ h̄z p̄ign⁹ sufficiens debitor securus est de suo. Deus ante uolēs nos eē securos de futura bñitudine dat nob̄ sp̄s sc̄m quasi loco p̄ignō. Ad ephē. i. Signati estis spū p̄missiois sc̄to q̄ ē p̄ign⁹ h̄ditatē nr̄e. Decio septio dīr̄ oēs h̄ns virtutē. q̄a ē patri ⁊ filio equalis et cōsubstantialis. Iob. xxxiii. Sp̄s dei fecit me ⁊ spirac̄z oipotēt̄ uificauit me. Decio octauo dicit oīa prospiciēs. Tū q̄a spūs ē q̄ oīa scrutat̄

i. Corin. ii. Tū q̄a spūs sc̄tus facit hominē prudēt̄ p̄spicē q̄a de p̄teritis dat cautelā ⁊ p̄sētib⁹ circūsp̄ctōnē ⁊ de futuris p̄uidētā. i. Corī. ii. Spiritus hō in dicat omnia. Decio nono dicit q̄ ē tal̄ q̄ capiat oēs spūs itelligibiles. i. cui subditi sūt oēs spūs āgelici tā boni q̄ mali q̄a oēs sūt admīstratorii sp̄s. ⁊c. Ad heb. i. Vel q̄ capiat omēs spūs itelligibiles. i. cape facit oīa dona spūs sancti mediātib⁹ q̄b⁹ hō itelligit quicqd̄ ē necessariū ad salutē. Eccl. xxxix. si ei magn⁹ de⁹ uoluerit spū itelligētē replebit illū. i. si de⁹ uoluerit q̄n̄ deus magn⁹ dñs spū itelligētē r̄plebit eū. i. iustū. Sc̄do mō dicit spūs sc̄tus esse mūd⁹. uoc̄ mix. Ip̄e enīz est lux v̄a ueniens in hūc mūdū. Et iō mūd⁹ ē in se mūdus facit q̄s inhabitare dignat̄. In ps̄. Cor mūdū crea i. ⁊c. Sp̄s igit̄ rectus. Oēs r̄cē lineę s̄r̄ lineā rectā stātes ⁊ duo utrobq̄ āguli. aut recti sūt aut duo b⁹ recti equales. Rectā lineā ē spūs sc̄tus. vñ dīr̄. Sp̄s rectū inoua ī uis. m. Itēy a lia r̄cā līea erit mēs siue aīa humana Eccl. vii. Solū mō s̄r̄ inueni q̄ de⁹ fecit hoīez rectū supple f̄z mētē. Q̄ n̄ ḡ spūs sc̄tus descēdit s̄r̄ istā lineā rectā necessario duo āguli. i. rō ⁊ uolūtas fiūt formaliter recti per innocentiam. In psalmo. Innocentes et recti adhaferūt mihi. Vel fiūt equales duobus recti p̄ p̄nīaz. stat⁹ ei p̄nīe eq̄pat hoīem statū innocentie. Et iō rō ⁊ uolūtas ī p̄nitētē. l̄z nō sūt recte formalit̄ p̄ innocentia sūt tñ recte equalēt̄ per p̄nīaz de qua rectitudine dicit. puer. xxi. Qui rect⁹ est corriget uia suam. Vltimo quarta cōditio replicat̄ ⁊ dicit q̄ ē sc̄til̄ p̄fūda penetrādo ⁊ ē sc̄til̄ difficilima declarādo. Iohis. xiiii. Paracletus autē spūs sc̄tus quem mittet pater ī n̄yiii.

mine meo: ille vos doce. o. rē. Quia ergo spūs iste intelligētie est nobis ita multipliciter necessari⁹ dignū est cessare et circa hui⁹ cultū istis dieb⁹ vacare anteq̄ vlteri⁹ pcedam⁹. LEC. Cl.

o Mmbus ei mobilib⁹. mobilior est sapia Attingit aut̄ vbiq; ppter mūdiciā suā. Vapor enī est v̄tutis dei et emanatio q̄dā est claritat̄ oipotētis dei sincera. Et iō nihil inquatū in illa icurrit. Posita p̄mēdatōe m̄ticiplici spiritali cui⁹ donū ē sapia Restat̄ iā ipi⁹ sapie excellētia p̄clarāda. Cōmēdādo aut̄ sapias sic p̄cedit. Primo cōmēdat sapias ex his q̄ ei cōueniūt absolute ex se ipa. Sc̄do ex his q̄ ei cōueniūt in cōparatōe ad alia. Sc̄da ps̄ ibi. Est ei hec speciosior sole. Circa p̄mū duo facit. Nā p̄mo oñdit ei⁹ nobilitatē in essendo. Sc̄do ei⁹ potestātē i regēdo. ibi Et cū sit vna oīa pōt. Circa primū duo facit. Primo p̄mēdat sapias p̄ p̄ditōes p̄prias Sc̄do p̄ locutōes tropicas. sc̄da ps̄ ibi. Vapor est ei. Circa p̄mū duo attribuit sapie oīa gubernātū. videlicet sufficiētia celeritatis: et coexistētia p̄ntialitat̄. Quātū ad p̄mū dicit sic. Oīb⁹ mobilibus mobilior est sapia. A Vbi notādū est q̄ q̄to agēs est maior v̄tutis in agēdo tāto celeri⁹ et veloci⁹ pducit effectū. Vñ agēs infinite v̄tutis agere pōt in nō tpe. Quia ḡ sapia q̄ ē donū sp̄s sc̄i ē q̄dāmō infinite v̄tutis. Oē aut̄ mouēs mobile ē v̄tutis finite: p̄ q̄ sapia ē mobilior. id ē v̄tuosior i mouēdo oī mobili et p̄ p̄ns hēt sufficiētia celeritatis. Sc̄do hēt coexistētia p̄ntialitatis. Et q̄tū ad hoc dicit. Attingit at̄ vbiq; ppter mūdiciā suā. Oīa ei p̄ sapientia disponūt et regūtur. In ps̄. Oīa in sapia fecisti repleta est terra possessione tua. Sicut enī deducit mgr̄ ale-

xander cognomēto neq̄. In oī creatura corporea q̄tūcūq; sit modica pōt rō hūana videre ifinitā dei potētia ifinitā sapias: et bonitatē. Vbi ḡravit de athomo fiat exēplū Satis ei approbat humana rō et acceptat q̄ mēsurā potētie agētis sumat̄ s̄m portione facit ad illd de quo fit. Tāta enī videt̄ potētia facientis: q̄tū ip̄s factū excedit illd de quo fit Cū ergo ratio inuenit athomū eē aliqd ex nihilo. Et sciat q̄ si athomus excederet nihil ifinitū excederet. Cōcludit q̄ potētia ducēs athomū de nihilo ad eē est ifinita. Sc̄do videbit rō q̄ cū athom⁹ sit corp⁹ habet int̄ se tres lineas int̄secātes se ad āngulos rectos. qua sectione posito circino p̄scribi potest s̄pera sup̄ athomū Et videt̄ in sp̄a ifinitos circulos posse describi imo in finita corpa infra sperā eē ymaginabilia Et vltra ifra circulos oēs figuras fore ifcriptibiles que tñ sūt ifinite si per q̄s ifinite possūt erigi demonstrati ones tā de magnitudinib⁹ q̄ de nūeris ḡ videbit rō hūana in athomo vel in flore ifinitā sciētia obiectiue descriptā Ifinitā ū sciās nō pōt descripsisse agēs q̄cūq; uis sapie ifinite ergo humana rō si est bona videbit̄ inueniet in vno athomo ifinitā sapias: et ditoris Tertio videbit rō mentis hūane q̄ in affectione hui⁹ ifinite sc̄ie que est in athomo est magna utilitas aīez delectatio admirabilis. Et si foret ifinitū itellect⁹ ifinitas haberēt delectatiōes: imo vnus itellect⁹ in ifinitū potest delectari in agrēdo noticiā ist⁹ athomi ḡ pōt rō cōcludere q̄ ille qui athomū creauit ifinite est bonitatis qui rē infinite utilitatis de sua bonitate creauit. a Sic ḡ ex minimo athomo pōt homo cōcludere deus esse ifinite

potēte. sapie et bonitatis. Aliter exponi pōt de deo qui est in rebus oib⁹ per essentia potētia et pntia. Per esse tia inq̄ Essētia cuiuslibet rei est quedā participatio diuini essez sic essētia cuiuslibet rei adest inq̄tū habet eē sicut causa adest pprio effectui. Per potētia ad est inq̄tū oia agūt v̄tute ipi⁹. Per presentia inq̄tū oia imediate disponit ⁊ regit. Attingit ergo sapia diuina vbiq̄. i. in oī loco ppter suā mūdiciā: q̄a cū in oī loco sit corp⁹. In oī corpe scia potest esse infinita obiectiue. i. p̄clusiōes scribiles infinite et hoc ppter suā mūdiciā. i. cuiuscūq̄ defectus in pmixtiōez. Sic ergo describit sapiāz per cōditiones absolutas ⁊ pprias. Cōsequēter eā describit per locutiōes figuratiuas et tropycas: cū dicit. Vapor est enī. vbi incipit subtilit̄ describere sapiētia per figuras ⁊ similitudines. Et ponit qnq̄ similitudines quib⁹ sapia pparat̄. Dicit enī q̄ metaphoricē loquēdo. Ipa est vapor: emanatio: candor: speculūz ymago. Vapor est quoddā corp⁹ subtile extractū de terra vel de aqua per calorē solis. sicut patet p̄mo M̄theo. Tamē strictēz pprie loquēdo. Vapor est aer humidus et extrahit̄ de terra. Et de istis duob⁹ generātur oēs acree ipressiones cuiusmodi sūt nubes: pluuie: grādiues nix tōtrmū: ros pruina et cetera mlt̄a. Est ḡ sapia q̄si vapor v̄tutis dei. i. subtilis effect⁹ diuine v̄tutis causat⁹ in mēte rōali. Secō dicit q̄ est qdā emanatio claritatis oipotētis dei: sincera. i. claritas emanans sincere ab oipotēti deo. Emanare idē est q̄ scaturire: sicut aqua ascēdēs de t̄ra d̄r emanare. Sincerus dicit̄ quasi sine cera. i. sine mollitudine et fluxibilitate pur⁹

pl̄tas ⁊ mūd⁹. Et iō nihil inq̄natū icurrit in illā p̄p̄t̄ mūdiciā sue claritatis. sicut sol q̄tūcūq̄ turpia loca illuiet nihil tū inq̄namētī p̄trahere pōt. Et emanatio qdā ⁊c. De⁹ enī fōs est a quo emanat oē gen⁹ gr̄as. Est ei in fōte iugit̄ emanate p̄petuitas p̄ciosa: suauitas saporosa. ⁊ cōitas copiosa. Primo in fōte est p̄petuitas p̄ciosa. Quicq̄d ei bonitatis vel copie inuenit̄ in riuiulo tū emanat de fonte. Et eodē mō q̄cqd̄ delectabilitatē ⁊ bonitatis est in creatura totū emanat de fōte bonitatis dīne infinite. Eccl̄. p̄. Fōs sapie v̄bū dei ī excelsis. Ad istū fōtē sitiūt aīe scē. Iuxta illā ps̄. Sicut ceru⁹ desiderat ad fōtes aq̄rū ⁊c. Sitiuit aīa mea ad deū fontē viuū. Ceru⁹ hausto serpēte morit̄ nisi citi⁹ attingat ad aquā: desiderat enim naturalit̄ vitā suā plōngare. Vñ sicut dicit glo. sup̄ illd̄. Quēadmodū desiderat ⁊c. Ceru⁹ senio granat⁹ excrescētibus pilis atq̄ cornib⁹ explorato serpēte ipsū narib⁹ haurit: quo hausto veneno estuat. Vñ fōtē ad bibēdū ardētissime desiderat: a quo si deficiat moritur et inde vitā abbreviat quo plōngasse putant. Moralit̄ hō serpētē haurit qn̄ diaboli suggestiōib⁹ acq̄scit ⁊ noxias sibi delectatiōes incorporat per peccatū. Sed nūc veneno estuat. qn̄ trāfacta delectatione feditate pcti cōsiderat. Tūc enī fōtē mie desiderat cū deo rēcōciliari per sacramētū penitētie affectat. Si at̄ at̄ingat q̄ p⁹ haustū sp̄ētis. i. p̄missionē pcti fōtē gr̄e nō attingat dānū p̄petue mortē icurrit. Fōs at̄ gr̄e de quo putei aq̄z viuētū emanāt ē x̄ps. In cui⁹ corpe mlt̄a vulnēra q̄si mlti putei extiterūt. Eccl̄. i. In dieb⁹ ipi⁹ emanauerūt putei mlti aq̄z ⁊ q̄si mare adimplēti sūt sup̄ modū. De istis fontib⁹ d̄r

ysa. xii. Hauiet aq̄s in gaudio de fō. fal. Sc̄do est in fōte emanāte suauitas saporosa Dulcior enī aqua est in fōte q̄ in riuulo Et isto mō delectabilior dulcedo est in xp̄o q̄ in creatura q̄cūq̄ Dulcedo enī fontis est fm̄ pditōes t̄re de qua emanat. Sicut dicit Aris. li. de sensuz sensato Et ideo aq̄ currēs p̄ terrā amarāz sulphurēā z sic emanās est amara naturalit̄. S3 aqua emanās de terra purāz sabulosa fit dulcis z clara. Xps aut̄ fōs sapie manauit de t̄ra huili v̄gine videlz glōsa. In q̄ nihil auferitatis: nihil amaritudinis nihil lutosē feditatis erat Vñ nihil amaritudinis in fonte q̄ xps dicit̄ inueniri pōt. Iaco. iiii. Nūqd̄ fōs de eodē foramine emanat dulcēz amarā aquā? Et tñ ip̄e de ingratis hoīb̄ q̄ dīna delectatione cōtēpta in t̄renis voluptatib̄ immergūtur grauit̄ cōquerit̄. Ihere. ii. Me dereliquerūt fontē aque viue et foderūt sibi dissipatas cisternas q̄ cōtinere nō valent aquas Tertio in fonte ingit emanāte iuenit̄ cōitas copiosa. Est ei fōs oibus cōis paupib̄ et diuitib̄ hoīb̄ bus et iumētis. Isto mō xp̄us iustus z pctōribus: oibus demēs inuenit̄ z propicius Gen. ii. Fōs ascēdebat de terra irrigāz vniuersā sup̄ficiē terre B

Dubitatio lr̄alis eē pōt. An de⁹ sit in qualibet creatura adorād⁹. Qd̄ nō Quia si sicut cū in aliq̄ creatura sit adorād⁹ de⁹ pari rōe in alia qa in q̄libz est essētiālīt. q̄ aut̄ sit adorād⁹ in aliq̄ creatura p3 Exo. iiii. Quia moyses adorauit deū in rubo. Et in Gen. habemus q̄ abrahā adorauit deū in āgelo pp̄ xp̄ian⁹ adorat deū in crucifixo: vñ in ymagine itēdēs precisē adorare deūz nō peccat. q̄ cū de⁹ sit essētiālīt

in lapide intēdit adorare nō peccat ea dē rōe pp̄ qd̄ ē maioris potētie deo magis est attribuēdū s3 maioris potētie videlz p̄seruare rē per absētiā suā q̄ per presentīā sicut ex nobilitate regie maiestatis est q̄ vbiq̄ regat in regno licet vbiq̄ p̄sonalit̄ nō existat. Contra: qd̄ effect⁹ depēdēt ex suis causis q̄ sine eaz p̄ntia nō existūt ppt̄ vehe mētiā causalitatis z depēdētiā effect⁹ sicut p3 de radiōz sole. S3 oēs res summe a deo depēdēt z de⁹ est causa it̄inua ois rei: q̄ ē oī rei essētiālīt p̄ns Ad q̄stionē dicit Cris. q̄ de⁹ ē vbiq̄. sc̄im⁹ s3 quō sit vbiq̄ it̄lectu nō capim⁹ Ad p̄mū q̄ de⁹ nō est adorād⁹ in q̄libet suo signo s3 tm̄ i p̄prie qd̄ est aliq̄ res ad h̄ ordinatavt in ea de⁹ honoret̄: sicut fu it rub⁹ ardēs sine p̄bustionez āgel⁹ apparēs Abrahē. Ad fm̄ nō sūt docēdi simplices vt sic in lapidib̄ z lignis deū adorent ppt̄ silitudinē ad ydolatriā q̄mus possit hō adorare deū sub pia itētiōne in q̄cūq̄ re sine pctō qa tñ habere possēt speciē mali. meli⁹ est a talib⁹ adoratiōib̄ abstinere. Ad etiū dicēdū q̄ maioris potētie est regere p̄ p̄ntiaz q̄ p̄ absētiā vniuersa. Vñ ille q̄ pōt eē absēs idiget moueri z trāsferre se frequēt. Mot⁹ at̄ ē act⁹ ip̄fecti: nec pōt aliquis p̄fecte regē absēs sicut p̄ns

LECTIO. CII.

c Andor est ei lucis et̄nie z speculū sine macula dei maiestati z ymago bonitatis illi⁹. Descripta sapia se cādū duas silitudines methaphoricas exegit̄ i hac l̄ra eā describēdo fm̄ tres alias figuras Habet ei sapia q̄ ē domū dei pulchritudinē venustat̄. magnitudinē puritat̄ z silitudinē deitat̄. Quātū ad p̄mū dicit sic q̄ cādor lucis et̄

ne. lux etna ē vitas necessariorū q̄ cā-
dorē recipit cū demōstratōis euidentia
iducit. Vt pōt dici: vitas māifestissia
fideri: q̄tū ad ea q̄ fide tenē. Ab isto at
cādorē doctores i ecclā cādidi noiant
Gen. xl. Pulchriorē sūt oclī ei⁹ vino
z dētes ei⁹ lacte cādidiore. A Do-
ctores enī z plati quorū ē alios iforma-
re dicūt dētes ecclē: q̄a sicut officium
dētū ē cibū frāgē. diuidē pterē z ma-
sticare: ita officiū platorū z doctōrū ē sa-
crā scripturā frāgē z diuidē s̄m q̄ sub-
ditōrū necessitas exigit. Cāt. iiii. dicit
sp̄s ecclē dētes tur sicut greges ton-
sarū q̄ ascēdēt de lauacro Gilo. Dētes
q̄ pctā rodūt sc̄pturas atterit sūt fortio-
res: ad regēdū apti. s. ecclāz q̄ firmita-
te pualēt. Et dñr istū dētes sicut greges
omniū ppt̄ inocētā: tōsarū ppt̄ volūtariā
pauptatē p quā ab eis oīa supfluat z q̄
necessaria auferūt q̄ ascēdēt de la-
uacro q̄a a baptisuali regeneratiōe
p̄tinue pficiūt ascēdētes de v̄tute i v̄tu-
tē. Et istū dētes s̄ lacte cādidiore ppt̄
sapie venustatē. dicit Aris. ista tria de
dētib⁹. Vnū ē q̄ dētes q̄ s̄t stupidi: cu-
rant cū sale q̄a sal aufert stuporē a dē-
tib⁹ a. Et h̄ dicit Aris. p̄t. p. pble.
xxxvii. Sc̄d̄z ē q̄ h̄ntes raros: distāt
dētes nō sūt ita lōgem̄ sicut illi q̄ h̄nt
dēsos z fortes. Et h̄ dicit p̄t. iiii. pbl. i
Tertiū q̄ dētes s̄t duriores z fortiores
q̄ carnes: tū magis patiūt a frigidita-
te q̄ carnes s̄z a calido pl⁹ ledit̄ caro q̄
dēs. Cui⁹ cā ē s̄m eū q̄a dētes h̄nt ml-
tos poros z minutos: h̄ denotat albe-
do eorū. In istis ū minūt̄ poris ē mo-
dicū de calido. Sūt enī dētes frigidio-
res q̄ ossa. Et iō frigidū adueniēs cito
alterat̄ ledit̄ dētes. Caro at̄ hēt poros
latos i q̄b⁹ pl⁹ p̄tinet̄ de calido: iō mi-
nus patiūt a frigido: s̄z calido pl⁹ ledit̄

caro q̄ dēs. Calida nāq̄ celerit̄ p̄cipiūt
calidūz ledūt̄ ide. Itaq̄ efficiūt veld̄ ig-
nis i igne. Moralit̄ sicut dictū ē. Do-
ctores z plati i ecclā sūt sicut dētes cā-
didi i corpe xp̄i mistico. Inferiores ū
delicatiore sūt sicut caro. Cōtigit aut̄
aliq̄n q̄ istū dētes patiūt̄ stuporē sicut
euenit q̄n hō comedit̄ fruct⁹ acerbos z
imatuos. tūc ei nō possūt statī postea
masticare s̄i lesiōe cibos alios. Q̄n ḡ
sic ē q̄ illi q̄ doctores eē deberēt in ec-
clesia occupāt suū ingeniū circa scias
sc̄lares z circa prudētia dispēsadi ista
mūdana p̄trahūt stuporē z fiūt inepti
ad digerēdū cibū doctōne fidei ad vsūz
subditōrū. De talib⁹ d̄r Amos. iiii. De-
di vob̄ stuporē dētū i cūctis vrbib⁹ ve-
stris ad idigētia panū in oib⁹ locis v̄ris
Istū tū stuporē auferre possūt facit̄
p sal. i. p̄ studiū sc̄pture sacre ad Col.
iii. Sermo v̄r sp̄ i gratia sit salezdit⁹.

Sc̄do ille ecclē i xp̄ianitate q̄ h̄nt ra-
ros dētes id ē paucos doctores z platos
istructos. nō sūt ita lōgem̄ id ē ita p̄se-
uerātes in vita gr̄e sicut sunt illa loca
vbi abūdant doctores morigerati san-
cti et instructi. Tertio tamē istū dē-
tes magis patiuntur a frigido: q̄ cali-
do. Et carnales siue mundani magis
patiuntur a calido. frigidum z ca-
lidum sunt aduersitas et prosperitas.
Boni autē et perfecti magis ledūtur
aduersitatibus q̄ imperfecti. z imper-
fecti magis leduntur et fallūtur pec-
cando in prosperitatibus q̄ in aduersi-
tatibus. Quia prouerbiorum primo.
Prosperitas stultorū perdet illos. Di-
cit ergo spiritus sanctus q̄ sapientia
contenta in scriptura sacra est candor
lucis eterne id est veritatis increate
que est deus. prime Iohannis pri-
mo. Deus lux est et in eo te-

nebre nō sūt velle Secūdo ē speculuz sine macula dei maiestatis. In scriptura enī sacra dei maiestas per fidez inspicit̄ quasi in quodā speculo nūm distīmo in quo nulla ē macula falsitatis. i. Corin. xiii. Videm⁹ nūc p speculum in enigmate. Vnde tota cognitio quā de deo habem⁹ i presenti ē specularis in qua cognitione obiectuz representat̄ non per se sed per suā similitudinē et non per lineā rectā. sed per lineā reflexā. Sed in futuro videbim⁹ deū sicuti ē. Nō p creaturas s; immediate quasi per lineā rectā. Nō solū autē in speculo sapiētie que ē sacra scriptura videm⁹ deū. sed etiam mores nostros quales esse deberem⁹ si secūdū legem dei viderem⁹. Vnde Iheronimus in epistola ad demetria demvirginē. Vtere inquit lecticē diuinavice speculi. feda corripiendo: p̄chra conservando: et pulchriora faciendo Scriptura enim speculum est. feda ostendens et corrigenda docens. Similiter dicit beatus Gregorius secundo moralium. capitulo primo. Sacra inquit scriptura quasi speculuz quod oculis mentis opponitur vt iter na nostra facies in ipsa videatur. Ibi enim feda ibi pulchra nostra cognoscimus. ibi sentimus quātum proficim⁹ quantūve a profectu lōge distam⁹. Et sicut ille qui habet in facie maculā manifestāz abhorret se videre in speculo Ita moraliterviciosi i vita abhorrent se representare vbi sacra scriptura quantum ad bonos mores in verbo dei manifeste proponitur. Et tales sunt quibus nullum speculum bene placet. Sicut narratur de quadam turpi et deformi domicella. Ista autē

habuit tortā faciē et oblongā. Et quotiens respexit speculum doluit et offendebat̄. deformitatem tamē suam semper imputabat speculo. Vñ plura specula fregit q̄ omēs mulieres de patria. Ita est tū eccl'ia de hominibus viciosiis nec vitam suā volentibus emēdare. Nullus sermo bon⁹ eis placet contra quemlibet bene predicantē offendunt̄ quia semper perpēdūt i isto speculo vitam suam esse distortāz et turpē nec tñ se corrigunt per penitentiā. sed quantūcūq; bene audierint se descriptos statim prop̄ veterē consuetudinē obliuiscūt̄ quales i speculo describūt̄. Et de talibus dicitur Ia. i. Si quis auditor est verbi ⁊ non factor hic comparabitur viro consideratīvultū natiuitatis sue in speculo. Consideravit enim se et abiit. et statiz oblitus est qualis fuerit. Et ideo bñ premitit. Estote factors verbi dei: et non auditores fallētes vosmetipsos. Legi m⁹ enī Exo. xxxviii. q̄ Moyses fecit de mādato domini quēdā luterem. id est quoddam lauatoriū qd̄ ponebat̄ i ter tabernaculū et altare in cui⁹ margine superiori erant specta et interi⁹ cōtinebat̄ aqua vt sacerdotes anteq; ad altare accederēt inspicē possent si aliq; maculāz abluēdā habēt sicut dicit magister i historiis ⁊ eā abluēdo delerēt: anq; accederēt ad altare. Isto mō moraliter in sacra scriptura est interius aqua gratie et deuotionis. et exterius in verbo doctrine sunt specula informationis sincere vt omnis homo semetipsum possit inspicere et quod defectuum fuerit emēdare. quoniam hoc est speculum sine macula maiestatis dei. Tertio sapientia

que in scriptura sacra cōtinetur: ymago bonitatis dei dicitur. Sicut enim per ymaginē cognoscitur id cuius est ymago: ita per eā que per scripturā docetur et dīna bñficia nobis exhibita et pmissa videtur. Aliter potest littera hodiernae lectionis exponi de xp̄o qui est sapientia in creatura. Ipse enim fuit cādor lucis: honestissimē viuēdo speculū sine macula rectissime docēdo. Et ymago bonitatis benignissime redimēdo. Fuit enim cādor lucis per corporis puritatem. Speculū sine macula per mētis claritatem. Et bonitatis per dīnā psonalitatem. Vñ Aug⁹. vii. de ciui. dei. ca. ii. Dicit quod homo dicitur ad ymaginē dei secūdu illud Gen. p̄. Faciam⁹ hominē ad ymaginē et similitudinē nostram.

Sed fili⁹ dei sic dicitur ymago patris et non ad ymaginē. Quia nat⁹ est non creatus. similis et equalis et in nullo dissimilis. Homo autem est ymagō ad ymaginē: quia non adequat paritate. sed accipit similitudinē. In qua tamen ymaginē plus difformitatis quam cōueniētie demonstrat. Licet enim similitudo sit de ratione ymaginis: non tamen equalitas. sed tantum de ratione perfecte ymaginis est equalitas. Sicut dicit idem Aug. de lxxxiii. q̄stionib⁹ q̄stione. xv. Istud speculū xp̄us videlicet fuit speculū planū plane docēdo: speculū cōcauū. humiliē moriēdo. speculū cōnexū potēter resurgēdo. In illo speculo enim cōcauo apparet ymago reuerſa ad sup̄i⁹ et inferi⁹. et dexter⁹ sinistrū. Et ita fuit in christo moriēte. sumus deus a viliſſimis ribaldis torquebat⁹. sumus iust⁹ accusabatur sumus iudex plectebat⁹.

Et sicut per speculū cōcauū accēditur ignis: ita per cōtēplationē istius speculi cōcaui summe in nobis accē-

ditur ignis deuotionis et dilectionis ad deum. Et sicut in speculo integro non apparet nisi vna ymago. Si autem cōfringatur vel discōtinuetur quilibet particula suā representat ymaginem. Ita fuit in christo quā diu anima christi et corpus cōiuncta fuerūt ad inuicem. et christ⁹ fuit hominēs vna tantum ymago apparuit videlicet similitudo hominis: quia apud populū infidelē non videbat⁹ nisi homo pur⁹: et non homo et deus. Sed vbi facta est cōfractio istius speculi. et discōtinuatio siue diuisio corporis ab anima licet diuinitas vtriusque esset cōiuncta. statim mundo apparuerūt due ymagines duarum naturarū videlicet dei et hominis: semper impetui apparebūt. ymago hominis apparuit in corpore vulnerato. crucifixo cōdānato sepulto et cōsignato. Sed ymago dei apparuit in sole eclipsato terremoto monstrato uelociter lacerato. rupiū rptione et mortuorū resuscitatione ut merito fateretur. Cetero: vere filius dei erat iste. Mathei. xxvii. Hic ergo christus dicitur speculum sine macula ad differentiā hominū qui specula quedā dici possunt. sed non sine macula propter fomites concupiscentie repugnante spiritui cōtinue dū uiuit in carne. Iob. xv. Quid est homo ut imaculatus sit. et ut iust⁹ appareat nat⁹ de muliere?

LECTIO. CIII.

Et cū sit vna omnia potest per manens in se. omnia immutat et per nationes in animas sanctas se transfert amicos dei et prophetas constituit. Neminē enim diligit deus nisi eū qui cū sapientia inhabitat. Postquam spiritus sanctus declarauit nobilitatem sapientie in effēdo. Hic enarrat

eius potestate in regendo. Et circa hoc duo facit. Primo ostendit eius generalē gubernationē omniū causatiuam. Secūdo eius specialē operationē circa humanā prerogatiuā. Secūda pars ibi. Et per nationes. Quātum ad primā partē tangit quattuor de sapientia. vnitatem. potestatem. stabilitatem. et causalitatem. Vnde dicit sic Et cum sit vna. omnia potest. et permanens in se omnia innouat. Sapientia enim dicit vna ab vnitatem subiecti principalis sicut omnis scientia dicit vna primo posteriorū. Similiter ab vnitatem finis quē intendit. qui est amor dei. est ei de pncipale subiectūz aōr dei i sac scriptura pncipalē ē itē. Vñ ang. de laude caritatis Ille tenz qd p̄z qd laet in diuinis codicibus: qui caritatez seruat in moribus. Ista sapia cum sit vna omnia potest. et permanēs in se id est omnino imutabilis existens.

Omnia innouat gubernādo et regendo. Ex quib⁹ patet eius generalis gubernatio omniū causatiua. Specialis autē eius operatio circa humanā prerogatiuā subiūgiē quo ad tria.

A Causat in hoibus scimonia. amicitia et prophēcia. Vnde subdit sic.

Et per nationes in animas sanctas se trāssert. quia nō est personarū acceptio apud deū. Actū. x. Non est personarū acceptor deus. sed in omni genere que timet deū et operatur iusticiā acceptus est illi. Et ideo sapia que ē donū dei per nationes sanctas hominum videlicet. vbiq; terrarū se trāssert illis inspirando diuinū cultum et ea que sunt necessaria ad salutem transfert se in animas sanctas non sanctitatem presupponendo. sed faciēdo.

Vnde subdit amicos dei id ē amātes deū et amatos a deo et prophetas constituit. prime Corint. xii. Vnicuiq; datur manifestatio spiritus ad utilitatem. Et infra alii pphēcia. Alii discretio spiritū. Hec omnia sic probātur. Deus nulli dat donum sapientie nisi illi quez diligit. Sed deus nullum diligit nisi illuz qui cū sapientia inhabitat ergo nulli alteri dat donum sapientie. Vnde subdit. Neminē enim diligit deus tanq̄ electum et de familia sua nisi eum qui cū sapientia inhabitat. Et hec est figura que vocat ypalage que figura fieri habet quotienscūq; verba per contrariū intelliguntur. Sicut si dicamus prodest dare clasibus aistros cū nauē ventis non ventum nauibus demus. fm. ysidorum. pmo Ethimologiarū. Capitulo. xxiii. de Schematib⁹ Vnde sensus est. Neminē diligit deus nisi eum qui cum sapientia inhabitat id est nisi eum in quo habitat sapientia et que inhabitat sapientia. hec que de sapientie dono exponitur. plenius de sapientia que est dei filius verificatur. sed sententia littere non mutatur. Quia dicitur in lectione ista qd sapientia amicos dei et prophetas constituit. Potest esse dubitatio litteralis. a Vtrum solis amicis dei cōferatur donū prophēcie qd sic. Secreta non sunt reuelanda nisi amicis. Iuxta illud Iohannis. xv. Vos autem dixi amicos quia omnia que audiui a patre nota feci vobis. Sed deus secreta sua reuelat prophetis ergo pphete sūt amici dei pp. Math. vii. Attēdite a falsis prophetis qui veniunt ad vos in vestimentis ouium. Sed qui non sunt amici dei intrin-

secus autem sunt lupi rapaces. et per consequens false prophete. ergo omnes veri prophete sunt amici dei.

pp̄ dicit Aristoteles secundo libro de somno et vigilia q̄ si diuinatio somniorum est a deo: in conueniens erit immittere quibuscuq̄ ⁊ non optimis viris. Vnde secūdu eum incōueniēs est dicere q̄ diuinatio somniorū sit a deo cū videmus q̄ talis diuinatio cōueniat fatuis ydiotis et melancolicis et non sapientibus. Sed constat donū pphēcie esse a deo ergo nō datur nisi bonis et dei amicis Ad oppositū Balaam fuit ppheta sicut patet Numeri xxiiii. Et tñ fuit malus homo et cultor ydolorū et demonū. pp̄. math. vii. habetur q̄ multi dicent in iudicio domine dñe. Nōne in nomine tuo pphetauimus et in noīe tuo demonia eiecimus et virtutes multas fecim⁹. Et respondēbitur eis a deo Nūq̄ noui vos id est approbati ergo illi fuerūt pphete tñ nūq̄ fuerūt amici dei. Ad istā q̄ s̄onē dicēdū q̄ sola caritas est p̄ quā homo amic⁹ dei p̄stituit Et oīs gratia gratis data que pōt eē sine caritate. p̄t tñ cōicari bonis et malis amicis dei ⁊ etiā iimicis. Huiusmodi autē ḡe sunt pphētia: fides sapia. potestas curadi ⁊ signa faciēdi vñ dñ. p̄. Corin. xiiii Si habuero pphētiā ⁊ nouerim misteria oīa. Et si habuero oēm fidē ita vt mōtes trāsferam caritatē autē nō habuero nihil sū. Ex qua auctoritate satis patz q̄ donū pphētie haberi pōt sine caritate. Et ideo dicēdū ad q̄s̄onē negatiue q̄ nō solis amicis dei conferē donū pphētie cui⁹ rō est: q̄a donū pphēcie cōceditur alicui ad vtilitatē ecclēie cōiter et nō p̄cise ad vtilitatē illi⁹ cui dat. p̄.

Corin. xii. Vnicuiq̄ data est manifestatio spūs ad vtilitatē. Mō ad vtilitatē ecclēie ēz hōrē dei q̄ hēt testimoniū etiā a malis aliq̄n. Et iō legim⁹ mltos pphētaſse. B Vbi notādū q̄ lz pphētia p̄patat maliciā morz. nō tñ in differēt admitit maliciā viciorz. q̄a eī pphētia ē q̄dā special̄ p̄cognitio futurorū ad quā regr̄if̄ elenatio mēt̄ p̄ cōtēplationē. iō illa q̄ sp̄iali cogntōi repugnāt p̄trariāt̄ pphētiez iō vicia carnalia q̄ hāt vehemētes passiōes ⁊ occupatōes frenorz. s̄iliter q̄ mēt̄is elenatiōē ipediūt pphētie repugnāt Et iō legim⁹ de filiis pphētarz. iiii. Reg. iiii. q̄ s̄it habitauerūt cū elizeo q̄i solitariā vitā agētes. In q̄dā etiā hōestate a carnalib⁹ abstinētes. Vicia v̄o sp̄ualia q̄ mēt̄is elenatōez nō ipediūt pphētie nō p̄pugnāt Cuiusmōi s̄ culture ydolorz Obsecratōes ⁊ adiuratōes ac etiā oblatiōes fecē demōib⁹. Vñ. 3. Reg. xviii. Dic̄ helias Cōgregate ad me vniuersi isrl̄ i mōte cańeli ⁊ pphās baal. ccccl. pphās q̄ lucorz cccc. ḡ cōedūt de mēsa ieńabel. Cōstat q̄ oīs isti fuerūt deonū cultores ⁊ tñ i q̄dā hōestate corpali vixerūt vñ ⁊ nigromātica q̄ demones cōsulerūt nō expētūt illo tpe q̄ luxuriis se imiscēt sicut ip̄i fatent̄. Et libri eorū q̄nis sup̄sticiose hec docēt. Ad p̄mū dicēdū q̄ secretū nō est renelādū p̄p̄t se s̄z p̄p̄t vtilitatē aīcorz maxie vbi noticia nō p̄dest iimico nec idigēt ip̄i occulta tione s̄z publicatōe: tūc eī ad hōrē dñi est q̄ secretū q̄d est p̄trariū iimico ⁊ vtile amicis. p̄ iimico pot⁹ diuulgē. Q̄n̄ autem dicitur Iohannis. xv. q̄ ideo christus dicit discipulos suos amicos quia omnia ⁊c. nota fecit eis exponit Gregorius. q̄ noticia illa quā in eis

causauit fuit noticia cū amore. Talis autē noticia non oībus pphetis cōicat
Ad secundū dicēdū q̄ lupi rapaces ibidē dicūt tales q̄ intēdūt per malaz doctrinā alios seducere et perdere. vñ nō omēs mali interi⁹: exteri⁹ apparēt boni sicut sūt ypocrite et alii qui hōe sta docent et turpi⁹ viuunt. sūt lupi rapaces et falsi prophete qui dono scientie abutunt⁹ ad seducēdū alios. q̄ ad h̄ non mittūt a deo. Sed mali hoies. vxi tamē prophete a deo mittūt v̄itatē prop̄vtilitatē aliorū sicut fuit de balaam et qd̄ prophetāt veritatē zelo dicūt nō intentione alios decipiendi. Ad tertiū que est de diuinatione de sōniis. Dicēdū q̄ Ar̄. vult dicere q̄ illa diuinitio est naturalis et nō a deo. Dona enī dei nō dāt irrōnabilitē. darēt autē irrōtionabiliter si darentur communiter omnib⁹ et p̄cipue fatuis et ydiotis. et ideo cōcludit⁹ q̄ diuinitio tal⁹ in sōniis dei. Modo q̄a potest cōtingere q̄ vn⁹ malus hō est aliq̄n aptior ad quoddā certū misteriū q̄ ali⁹ q̄ tñ est simplici⁹ magis bon⁹. et sifr quia ē ad honores dei de suis hostibus habere testimoniu: deo donū prophetie dat etiā inimicis. aptis tñ ad tale misteriū p̄ficiēdū. Sed contra istavide⁹ q̄ diuinitio p̄ somma nō sit possibilis. q̄a diuinitio importat certitudinē. sed certitudo n̄ la pōt haberi de aduētū futuro. pp̄t sōnū ergo nihil est. Ad oppositū ē ar̄. ii. de sōno detmīnās de diuinatione n̄ quacūq̄ s̄ tantū de illa q̄ fit p̄ sōniū et h̄ est cōcedēdū videlz. q̄ diuinitio q̄ fit per sōniū est possibilis. Sz sicut ibidem dicit cōmētator Null⁹ ē hō cui sōno nō enūte⁹ aliqd̄ futurū z nullz famosū est in toto falsū sicut dicit ar̄.

vii. ethi. Fama autē nō oīo depdit⁹ quā multa ppli famāt b̄ Vñ diuinitio ī proposito nihil aliud ē q̄ sōniū signatiuum Vbi notādū q̄ sicut docet albertus. Somnia signatiua aliq̄n in nob̄ causātur ex corporib⁹ celestib⁹ aliq̄nā do ex nobisip̄s. Et illa sunt in duplici genere. q̄a habēt originē ex parte corporis. quedā autē ex parte anīe Ex parte corporis quidē sicut q̄n aliq̄s humor dñat⁹ in hōie sicut flegma melācolia vel colera. Cōtingit p̄ motum vehemētē ill⁹ humor⁹ fatasiā ibi formare cōs. līa ydola concordātia cū illo humore. Sicut aliq̄s somniat se gustare dulcia prop̄t humorē flegmaticuz descendentem ad linguā vel palatū. Et talia sōnia sūt signa infirmitatū. Sic narrat Albert⁹ de quodā qui sōniauit picē ardētē infūdere invētrē suū propter abūdātiā colere nigre. et expergefactus misit de se colerā nigrā. Ex parte anīe habēt originē pp̄t vehemētē sollicitudinē aīe circa aliquid ī vigilia. Ecc̄s. v. Multas curas sequunt⁹ sōnia Et ideo dicit Aristoteles Amici p̄cul exītes maxime sūt solliciti de se ī nīcē Cōtingit q̄ aīa format sibi ydolū de dilecto. et per hoc multa ydola de circūstātis circa dilectū. Oriunt⁹ etiāz prop̄t hoc multa ydola tam de p̄speritate q̄ aduersitate que sōnia aliq̄n sūt vera aliq̄n falsa. Et idem credo de inimico sicut de dilecto quia tantū sollicitatur anima circa fugā inimici. z q̄ modo se ab eo possit defendere. sicut sollicitatur anima circa amīcā curā. Vñ quādo aliq̄s cōmuniter somniat de aliq̄a personā signū est īmmediatū q̄ aīa multū sollicitatur circa illā personā sed an amor vel odiū sit nouit ille solus qui somniat. Valerius li. ix. c. v

ī fine. Duo familiares archades iter faciētes. megarā uenerūt quorū alter se ad hospite cōtulit alē ad tabnā meratoriā diuertit. Is qui ī hospicio erat uidit in sōnis conuītē suū orātēv sibi cauponū insidiis arcūnēto opē ferret. Posset enī celeri ei⁹ accursū se iminēti piculo liberare. Quo uiso excitatus profilit tabnā in q̄ is diuerfabat⁹ petere conat⁹ est. Pestifero deinde fato eius pphanissimū ppoitū tāq̄ supiacuum dānant z lectū ac sōnū repetūt. Tūc idē ei saua⁹ oblat⁹ obsecrauit. ut z si aūvite sue auxiliū ferre neglexisset neci saltē vltionē nō negarē. Corp⁹ nā q̄ suū a caupone trucidatū cū magno plaustro ferri ad portā stecore cooptū Tā cōstantib⁹ familiaris picib⁹ cōpulsus proti⁹ ad portā cucurrit z plaustrū qd̄ inquiete demōstratū erat cōprehēdit. cauponēq̄ ad capitale supplicū pduxit Tertio mō hnt sōnia ī nobis origiez ex corporib⁹ celēstib⁹ q̄ alterāt organāv tūtū sēsitāz. secūdū quāsdā qualitates Et tūc fantasia format sibi cōsimilia ydola z sūt signa euētūū futurorū de bellis. ifortuūis. z eufortuūis. Quales autē sūt optimi diuinatores dicit ar. Q d̄ tria gna hoīz bñ diuināt. 1. frequē habēt sōnia significāta. Vesani. amātes. et melācolici. Vesani sūt ydiote z fatui. Cui⁹ cā ē qa tales nō sūt solliciti circa mot⁹ proprios. et ideo bene sētiūt mot⁹ extraneos corporum celestium Sicut aues et bestie magis recipiunt influentiam corporū celestium q̄ homies rōe et prudentia vigētes. Scdo amātes de nos suis certius sōniāt sicut si homo invigila videat duos a remoto ī eqli distāti Vnūz notūz alium ignotum: certius iudica

bit de noto suo q̄ ignoto Tertio melācolici sūt ymagiatūi qa sūt frigidi et sicci. Ideo fit in eis naturalit⁹ maior ī pressio simulachrorū Quāvero cerebrū est albū et clarū: delectatur naturaliter in luce et claritate: et odit et fugit nigredinē et obscuritatem. Fum⁹ autē melācolicus ascendens denigrat cerebrum et quā imaginatio melācolici ē cum tali fumo anima fastidit cito quodlibet ymaginatū et querit fugere z diuertit se ad aliud. Et iō omis melācolic⁹ faciliter se diuertit ab vno simili ad aliud sibi sile quia facilior ē diuersio ad sile q̄ ad indrīs: et ex istis cōtingit q̄ melācolici sūt boi sōniatores. Aliud tamē ē hoīez esse bonū sōniatorē et bonū sōniū interpretem: si cut ibi docet. Aris. q̄ illi sūt boni diuinatores vel sōniatores qbus apparent vera sōnia. Illi bōi interpretes: qui cognoscunt quorūm signa sint. Vñ fatui z melancolici sunt boni diuinātes non autē boni interpretes. quia ad hoc requiritur experientia longa et conditiones nosse somniantis et dispositiones coporū celestium et multa talia que nimis difficile est nosse Et istud evāis simū q̄ homo se de interpretatōnib⁹ intronittat nisi forte in illis somniis que ex cōplexione hoīs oriūt. Fatui vero dicūt bñ diuinātes qa nō sūt solliciti circa trena nec circa seipos. vñ eorū sōnia sūt valde certa si aliqs sciret ea mēptari. ex qb⁹ p̄z q̄ in qb⁹ dā sōnis ē aliq̄ certitudo sed ī paucis. z ī deo Sōnia nē cures nā fallūt sōnia plures.

LECTIO. CIII.

e Stei spēosior sole z sup oēz dispositionē stellarū: luci p̄pata inueniūt p̄ or. Illi enī succedit nox. Sapiāz autēz

n̄vicit malicia **A** P̄q̄. p̄mēdata
 ē sapia ex his que ei conueniūt abso-
 lute ⁊ ex seip̄a. In hac pte p̄mēdat̄ ex
 his q̄ sapie pueniūt ex cōp̄atōe ad alia
 Sūt ei tria q̄ inē corpalia maxie nobi-
 litat̄ apparēt. videlz sol. stelle. et lux.
 S̄z ista oia p̄cellit sapia. ē ei hec. idest.
 sapia increata q̄ ē de⁹ sp̄osior sole. Et
 t̄n̄ iter oia opa dei nobilissimū est sol.
 vñ singularit̄ d̄ sole d̄r. ecci. xliii. Spe-
 cies celi inuisione glorie. sol in aspec-
 tu annūtiās i exitu. vas admirabile o-
 pus excelſi. Q̄n̄ ita ē q̄ aliqs artifex
 multa opa facit alia maiora ⁊ alia mi-
 nora Ill̄d̄ p̄priissime d̄r op̄ suū qd̄ ac-
 cedit magis ad p̄portione v̄nuū opāt:
 ⁊ i q̄ maxie fluz sapia artificis. s̄z in
 sole maxie reluz sapia sumi artificis
 Vñ Io. ci. f. exponēs illā. In p̄n. erat
 v̄bū dicit q̄ sol caliē p̄tinet i se omēs
 formas ⁊ spēs ⁊ calores h̄mūdi visi-
 biles Vñz plotin⁹ sicut narrat macro-
 bi⁹ sup̄ sōmū scipionis. li. i. v̄sus finē
 dicit q̄ sol vocat̄ dux ⁊ p̄nceps ⁊ mode-
 rator luminū reliquoz mēs nūdi et
 cor celi. Dux qd̄ q̄ oēs stellas lumis
 maiestate p̄cedit. princeps maioritate
 q̄ illa simplē p̄m̄iet vt q̄ sol⁹ talis sit
 solvoceē moderator luminū reliq̄ruz
 q̄ ip̄e s̄z macrobiū retrogradatōez et
 stationē i stell̄ erraticis causat. Mens
 mūdi d̄r q̄ sicut oē illd̄ qd̄ ab hoīe fit
 cōueniēt̄ ex mēz deliberatiōe p̄cedit.
 Ita oia q̄ in mūdo pueniēt̄ ab ope sol̄
 existūdie ⁊ nox autūn⁹ ⁊ estas hiēs
 ⁊ ver. D̄r at̄ cor celi q̄ sicut cor ē i me-
 dio aīal. Ita sol i me⁹ celi ponit̄ ad ca-
 lesaciēdū totū mūdū. ⁊ sicut corde cel-
 sate a motu aīalviuē nō p̄t. Ita nec q̄
 q̄ natural̄ viuē p̄t i mūdo motu solis
 cessate. Et t̄n̄ hec. i. sapia increata ē spe-
 ciosior sole. q̄ tūcūq̄ ei luceat sol. radi-
 os t̄n̄ suos i trāuiscera t̄re nō extendit

nec ad oppositā pte t̄re. S̄z de sole iur-
 sticie ē alit̄ q̄ radios ei⁹ visibiles p̄ to-
 tā t̄rā extēdit nec aliqd̄ eū latē p̄t Om-
 nia ei nuda ⁊ apta sūt i cōspectu illius
 vñ ecci. xxiiii. Odi d̄ni multo pl⁹ sole
 lucidiores sūt s̄ t̄rā circūspiciētes oēs
 vias hoīz ⁊ p̄fūdū abissi ⁊ hoīz corda i
 tuētes i abscōditas ptes. Et iō p̄cndit
 boeci⁹. v. de p̄b. metro. ii. q̄ de⁹ p̄tdici
 ver⁹ sol q̄ sol⁹ oīa videt dicēs sic Puro
 clarū lumie p̄hebū mellisui canit oris
 Homer⁹. Qui t̄n̄ it̄i mavisera terre.
 Nō valet aut pelagi radiorum. Inſir-
 maviſi fima p̄rpe luce. Hāc si magni
 p̄ditor orb̄ hinc ex alto cūcta tuēti. Nl̄
 la t̄re mole resistit. Nec nox atris nu-
 bib⁹ obstat. Que sūt q̄ fuerit veniētq̄
 vno mētis ceruit in ictu Que q̄ respi-
 cit oia sol⁹. Verū possis dicē solē. vult
 dicē Homer⁹ q̄ d̄ mellisui oī p̄pter
 dulcedinē eloq̄ntie cōposuit vñ libz
 de laude sol. Qui t̄n̄ sol nō possz p̄tra-
 re ad intimavisera terre vel man⁹ pro-
 pter infirmitatē sue lucis. Sed n̄ sic di-
 cit. Boeci⁹ de deo q̄ sibi intuēti omia
 ab alto t̄re nō resistūt sua mole ymo
 oia q̄ sūt vel fuerūt vel erūt circūit in
 vno ictu mēz. Et ideo rōnabilit̄ dicit.
 quia respicit oia sol⁹ possum⁹ eū dice-
 re v̄z solē. Est ḡ sapia sp̄osior sole ⁊
 nō solū h̄ imo sup̄ oēs dispōez stellarū
 .i. s̄z imagies stellarz fixaz siue sint i
 zodiaco siue eā. v̄t s̄z oēs dispōez stella-
 rū .i. sup̄ oēs pulchritudinē cuiuscūq̄
 stelle erraticē vel fixe. Job. xxxiii. Stel-
 le nō sūt i cōspectu ei⁹ mūde. Et iō ter-
 tio subiūgit q̄ luci cōpata inuenit̄ pri-
 or id est dignior et honorabilior. Vñ
 aī. li. p̄dicamētoz Q̄ d̄ meli⁹ ē ⁊ hono-
 rabil⁹ p̄us eē videt̄. Cōsueuerūt eī plu-
 rimi honorabiles ⁊ magis dilectos a
 se dicere priores ap̄d se. Et t̄n̄ alienis-
 sim⁹ pos̄ hic mod⁹. hec ille. S̄z q̄a pos-

set eē dubiū quō sapiā posset esse dig-
nior luce in suo gñe. Iō cōsequē hec p-
bat sic: Luna succedit nox ⁊ p cōsequēns
carct eīna stabilitate etvinciē aliq mō
exq nō semper manetvniiformit. Sa-
piētīā aut iūcreatā videlz nōvicit mali-
cia. Consimilē cōparationē solaris lu-
minis ad dinā boītatē facit. Dyo. iiii.
c. de dīnis noīb⁹ dīcīs q sol ē expssa si-
militudo diuīne bonitat. qa lumē su-
um qd̄ habet eminēter extēdit ad oīa
visibilia ⁊ si aliq inferiora illud nō p-
ticipant hōc est ex eorū defectu nō ex
defectu solis. Vnde nihil omnino p-
uatur ei⁹ virtute. Sed hoc videt cōtra
predicta a boecio qui lucem solis di-
cit esse infirmam idest debilem quia
nō pōt intrare ad itima tēre q̄ nō illumi-
nat omnia. Et super hoc potest esse
duplex dubitatio. Vna an sol illuīnet
infra terrā. Alia an illuminet stellas
alias sub se et sup se. Qd̄ aut illumiet
circa mediū mundi arguitur ex dicto
ptolomei qui dicit q radiū omniū stel-
larū nunq̄ admanē nisi in centro ter-
re ergo radii solis se illuc extēdūt. S3
illi radii sūt illuminosi. ergo illumina-
nt viscera terre et maris. cōf Boe.

Ad istud plane dicendū est q non.
Tamen pro itentione Ptholo. est sciē-
dum q participare lumen est duplci-
ter. Vel formaliter secunduz actum
luminis: vel virtualiter scdm̄ aliq̄ue
effectū luminis. Primo mō non illu-
minat sol viscera terre nec ip̄a sic lumē
pticipāt. 2° mō pticipāt vīz scd̄z aliq̄ue
effectū luminis. Vnde non intelligit
de radiis luminosis sed de radiis vir-
tutis et actiuitatis quē admodū loqui-
tur Alkindus in libro de theorica ar-
tū magicarū c. de radiis stellarū vbi
ponit lumen omnem actualē existē-

tiā in hoc mūdo electorū radios emit-
tere in omne partē qui totū mūdū re-
plēt. Vnde oīs locus radios continet
omnium rerū fm̄ errores suos vidē
Quātūvero ad aliud dubiū. Anvide-
licet sol illuminet stellas superiores:
potest argui q nō. quia non ē nature i-
ferioris influere in naturā supiores.
ergo sol nō infūdīt lumē stellis supe-
riorib⁹. Confirmat rō ista. qa sicut se
habet motor superior ad motorem i-
feriorem: ita mobile super⁹ ad mobi-
le inferius. Sed motor superior influ-
it inferiorē et nō eōuerfo p̄p̄ dicit
Cithon solam lunā obscuritatē habe-
re: ceteras stellas lumē habere propri-
um: licet sol per excellētā lumē habe-
at singulare ergo non omnes stelle a
he a sole recipiunt lumen a sole s3 trū
lūa. p̄p̄ si sol carz lumē i⁹ priorib⁹ planetū
⁊ stell fixis tunc oīa lūa planetaz et
stellarū fixarū forent eiusdem spe-
ciei cum lumine solis. consequēs fal-
sum: quā saturnus per suum lumen
causat frigiditatē Vñ saturn⁹ dicitur
planeta malivolus ppter excessiuam
frigiditatē ⁊ mars silr ppter excessiuaz
siccitatez. sicut dicit ptholo. in quadrip-
tito. et macrob. i saturnalib⁹ ppe finē
dicit q lumē lune extra proprietatez
nature sue humectat corpa vbi lumē
solis desiccatur Vñ si aliqs diu sub luna
dormierit eger excitat⁹ et fit insano
proxi⁹. vñ etiā ligna q̄ lūa plēa vī lūa
crescēte deiciūt iēpta sūt fabricē. q̄si
nimis emollita p hūorū cōceptionem
et agricolū mos ē frumēta ā agris col-
ligē n̄ nisi luna deficiētē vī sicca p̄ma-
neāt. ⁊ p oppositū illa q̄ debēt hūida cō-
suari sicut pōa pira colligi debēt lūa
crescēte vī plēa. Ad oppositū ē Avicē-
na. viii. metha. sue q dicit q sol poīf i:

medio corporū superiorū tanq̄ cor ī me-
dio aīalisvt videlz in oīa corpa icōflu-
ere possit sicut aīa ī oīa mēbra. Et hu-
ic positōi p̄stat̄ euidētia ex suā Aris-
ti. de celoz mūdo. q̄vult q̄ q̄to aliquid
pauciorib⁹ motib⁹ p̄sequit̄ suū finem
tāto est p̄fecti⁹. Sol ū inf̄ oēs planetas
pauciores habet mot⁹ hēt ei tr̄n duos
videlz motū p̄priū ab occidēte in ori-
ensz motū firmamētū ab oriēte in oc-
cidēs. Et p̄p̄ns ei⁹ motor videt̄ eē p̄p̄in-
quor p̄mo motor. Et iō habet īfluē-
tiā in oīa corpa superiora z in hoc cor-
dāt̄ Aris. Pto. Ani. Auerois z Messe-
lach. Et licet alie stelle illuminēt̄ a so-
le sp̄ tr̄n sunt plene z nūq̄ semiplene sic
luna. Et istā suāz tenet Dionysius de
di. no. Vbi loquēs de sole dicit Oīa q̄
cūq; ip̄z p̄cipare p̄nt illuiat̄ z sup̄ ex-
tētū lumē habet ad oēs extēdēs visibi-
lē mūdūz sursum deorsū p̄p̄iorz radi-
orū splēdorez. Sz cōtra istud est q̄ tūc
ven⁹ z mercuri⁹ forēt p̄fectiores satur-
noz marte q̄a sicut p̄mētator. xii Me-
tha. p̄mēto. xlviii. nūer⁹ motuū in quo
p̄ueniūt modemi est solisz mot⁹ lune
v. mercurii. vii. z. viii. cuiuscūq; cete-
rorū planetaz. viii. motus zc. Itē. xii
metha. p̄mēto. xliiii. Perfectio corpo-
rum celestiu z etiā motorū sup̄ celestiu
est fm ordinē in situ Ad ista dicēdū
q̄ p̄ncipia istorū p̄hōz nō sūt demō-
strata neq; q̄ ordo nobilitatis corporū
celestiu debet esse scdm ordinē situs
neq; fm mltitudinē vel paucitatē mo-
tuū Neutrū enī potest saluari fm quā
cūq; viā astronomie. Vñ cōmētator
p̄tradicit sibi p̄si. ii. de celoz p̄mēto. lxii
et. xii. Methaphi. p̄mēto. xliiii. Dicit
enī. ii. de celo q̄ illd qd mouet̄ pauci-
orib⁹ motib⁹ est nobili⁹ vbi cūq; fuerit
in situ. duodecimo vō Methaphisice

dicit q̄ p̄fectio et nobilitas corporū ce-
lestiu est secūdū ordinē eorū in locovt
illud quod sup̄ius collocat̄ p̄fecti⁹ iue-
niatur. Vñ isti phi perplexi fuerūt in
motib⁹ corporū celestiu. z ideo eorū di-
ctis nō est standū. Hoc tamē tenēdū vi-
detur. q̄ sol sit planetaz p̄fectissim⁹ z
maxime regēs mūdū et tamē in me-
dio septem planetaz posit⁹ sicut dicit
ptolome⁹ deo sic volēte. Ad rōnes
in oppositū. Illd oportet negare q̄ no-
bilitas planete v̄l corpis celestis debet
attēdi ḡnaliter fm ordinē situs vt vide-
licet sup̄ius semp sit nobili⁹ sed illud ē
p̄fecti⁹ qd pauciores habet mot⁹. Vñ
celū stellatū p̄fectissimū est z sic dicē-
de mobilib⁹. ita cōsequēter de motori-
bus dicēdū est Vñ motor spere solis
est vicinior p̄mo motori q̄ motor spe-
saturni. Ad sz de auctoritate Cithōis
dicēdū q̄ a horū auctoritatib⁹ poti⁹ est
fauēdū qui in astronomia pitiores fu-
erūt. Ad tertiū qn arguit̄ q̄ si sic luīa
oīm stellarū forēt eiusdē speciei cum
lumine solis: pōt dici vno mō negādo
p̄sequētā loquēdo de specie specialis-
sima. sz q̄a act⁹ actiuoz sūt in patiēte
disposito. ideo in saturno causat vnāz
speciē luīs z in luna aliā z sic de stellis
fixis similit̄. nec est p̄ductio penit⁹ vni
uoca. q̄uis ista luīa sint eiusdē speciei
intermedie: diuersitas aut̄ fm speciē
ponit̄ inter lucēs p̄cipue p̄p̄t diuersi-
tatē effectiuū fm speciē: q̄avnū lumen
infrigidat̄ aliud calefacit̄ simile pas-
sūz cōsistenter approximātū Et p̄ncipiū
naturale est q̄ potētie actiue eiusdem
speciei in cōsimilib⁹ passis habebūt ef-
fectū eiusdē ratiōis. si tamē dicerem⁹
q̄ oīa luīa sint eiusdē speciei. tunc pōt
dici q̄ stelle nō solū agunt per lumen
sed vel per substantiā propriā vel aliā

qualitatē nobis in cognitā vna cū iuue
et nō est incōnēniēs q̄ due res eiusdē
sp̄ei sūt cause partiales effectū dua-
rū diuersari sp̄ez. **Ca. VIII.**

LECTIO. CV.

Tingit ḡ a fine vsq̄ ad fi-
nē fortit̄ et disposit̄ oia su-
uiter. hāc amari: et exq̄si-
m eam a iuuenite mea. et quesivi sp̄o
fā mihi eam sumē et amator fact̄ suz
forme illi? Intētio sapiētiā Salomo-
nis in isto capitulo octauo ē specialiter
euarrare: quēadmodū ad illā mirabi-
lē sapiētiā quam hēbat denenerit. Et
vult dicere q̄ nec ab homie: nec a stu-
dio nec a deōne: nec ab angelo: s̄ p̄ de-
uotā supplicatiōē ipetrauit eā a deo
Vñ circa hoc duo facit. Primo oñdit
q̄tū habuit ad sapiētiā acquirēdā de-
fidētiā et affectiōē. Secdo poit̄ i for-
ma sue petitiōis deuotā supplicatiōē
Secda ps̄ ibi ca. ix. De paty meoz
Circā p̄mū ē aduertēdū. q̄ persone in-
ter quas seruēt̄or amor oñdit̄ vt cō-
ter int̄ hoies sūt vir et mulier: iuuenis
et puella: amic̄ et amica q̄ inter se cō-
trahere cogitant copulam cōiugalem
et iō sapiēs Salomō vt amoris vehe-
mentiam manifestaret quāz habebat
ad sapiētiā: licentia poetica: ficta q̄-
dem narratiōe: sed sub vera signifi-
cacione it̄oducit seipsū i forma iuue-
nis cuiusdā puelle nobilissime quam
sapiētiā vocat: nuptias affectā. Pru-
dens autem nuptias cōtracturus sic p-
cedit. Prio cōsiderat valorē et grās p-
sōe cū qua p̄poit̄ cōtrahere. 2. dotē et
diuitias quas pōt cū ea recipere. Et t̄-
cio si p̄ditōes p̄e sumpsit̄ puelle pos-
sint cōgruē Quarto quō eā a parētib̄
et amicis quoz̄ interest petere
et habere. Isto mō salomon cū amica

sua sapiā contractur̄. primo oñdit ip-
sā puellā mirabiliter amabilē et gra-
tiosā. Secdo oñdit ipsius dotē fore sum-
me desiderabilē et p̄ciosā. Tertio sui-
ipsius cōditiōē mōstrat fuisse specta-
bilē et virtuosā. Et quarto oñdit puel-
le datorē habere nobilitatē venerabi-
lē gloriosā. et secūdu ista q̄tuor. c. dim-
dit̄ i quatuor partes. Secda ps̄ ibi. Pro-
posui ḡ. Tertia ibi. Puer at̄ erā Quar-
ta ibi. Et vt sciu qm̄ aliter nō possum
esse cōtinēs nisi Circa primuz duo
facit. Primo ponit quādā ex precedē-
tib̄ deductā cōclusionē. Secdo aggre-
dit̄ enarrare q̄tū habuit ad sapiētiā
acqrēdā desiderii et affectiōē Secū-
da pars ibi. Hāc amari. Cōditiō ex p̄-
cedētib̄ illata et demōstrata ē ista. q̄
sapiā habet oēs potētā gubernatiuāz
Et sequitur ex hoc q̄ ipsa omnia potest
benigna et suavis est amās bonū actūz
nihil vetans benefacere. Sicut super-
us in septimo. c. dictū fuit. ḡ cū sit liba-
ta nō vetabit seipsā quī faciet bonū ac-
tū Et cū propria sua actio fuerit rege-
re vniuersa. ergo hoc faciet fm̄ cōdi-
tiones sue bonitatis videlz potētē mi-
sericordit̄. Vnde dicit. At̄tigit ḡ a fi-
ne vsq̄ ad finē fortiter et disponit om-
nia suamē a Quia hic fit mentio
de gubernatione diuina p̄t̄ eē duplex
dubitatio. Prima an oia subdēē gub-
natōi diuie. Secda an de⁹ disponat om-
nia misericordit̄. Quātū ad p̄mū vide-
tur q̄ de⁹ nō oia gubnet q̄ si sic nichil
male fieret i vniuerso cū sit sūme bo-
n⁹ et sūme potēs. Secdo. q̄ si guberna-
ret oia nichil fieret preter propositūz.
suū et sic nichil fieret a casu cōtra An-
t̄. ii. phicoz̄ Ad oppositā ē l̄ta. Et est
dicēdū q̄ de⁹ gubernat omnia cū sit
cā efficiēs oim̄. et etiā finis quia om-

nia efficit propt̄ se et sicut ad honorē suū cōgrunt oīa in se dirigit sicut in finē. Hoc at̄ ē gubernare dirigē res ī aliquid finē intētū. Est tamē sic gubernator oīm q̄ gubernat mediātib⁹ causis scđis. Vnde corpora grossiora et corruptibilia gubernat per corpora celestia et incorruptibilia et corpora celestia per angelos sine per intelligen- tias. Huius rō ēga maioris bonitatē cōmunicatio ē si gubernās ⁊ efficiēs cā- litatē gubernādī et efficiēdi: aliis sub se ordinate cōicet q̄ si supiora ab infe- riorū gubernatione priuaret et omnia imediate p̄ se ipsū gubernaret et ideo ad oīdēdū suā perfectionē in cāndo et cōicādo p̄fectionē suā in creaturis cōicet quib⁹dā gubernationē aliarum

Et ad rōes q̄n̄ primo arguit̄ q̄ nihil male fieret ī vniuerso si ipse oīa gubernaret. negāda ē cōsequētia. sed verū ē si ipse sol⁹ ⁊ imediate oīa guber- naret et ageret nihil male fieret. modo q̄a idē effect⁹ fit a deo sicut a cau- sa pariali et a creatura rōali cōcurrēte sicut ab alia cā p̄pariali ideo cōtin- git q̄ idē effect⁹ fit a deo bene et ab ho- mīe male: iuste a deo ⁊ ab homine in iuste. Et potest poni exemplū vt si do- minus dicat seruo trahā istā cordā le- niter. sic q̄ eā nō frāgam⁹ et seru⁹ tra- hēs ruditer frangat cordā. Ista fractō est a dño et tamē seru⁹ peccat et male facit: et dñs nō. Sic de⁹ statuit q̄ crea- ture rationali vult cooperari ī suis op- atōib⁹ vt cursus nature maneat quē i- statuit. sine quo nulla res potest aliqd agē imo nec pōt eē per momētū nisi ipse p̄suaret. Q̄n̄ ḡ creatura rōalis fa- cit cōtra legē sibi p̄finitā a deo quīs a deo cōseruet et gubernet et de⁹ idem gñalit̄ coopēt. sicut cooperat̄ igni cō-

burēdo et soli lucēdo tamen creatura male facit legē dei trāsgrediēdo non autē de⁹ qui sic facit sicut lex suā sta- tuit. Ad scđm q̄n̄ arguit̄ q̄ nihil fie- ret a casu si de⁹ oīa gubernaret. Dicē- dū q̄ idē effect⁹ dicit̄ esse a casu et pre- ter p̄positū respectu vni⁹ cause et nō a casu respectu alteri⁹. Sicut ponit̄ exē- plū de dño q̄ mittit duos famulos in negociis suis ordinās q̄vterq̄ obinet alteri certo loco et tēpore. quorū neu- ter scit de alio. Iste concursus famulo- rū dicitur esse a casu respectu vtriusq̄ famuli et tñ ē per se intēt⁹ ī respectu do- mini. Et sic ē dicēdū q̄ nihil fit in vni- uerso a casu respectu diuine guberna- tōis: nec aliqd sibi inopinātū euenire pōt. Sed ex cōcursu cārū particulariū bene p̄cedit effect⁹ q̄ a neutra est intē- tus et ille effectus dicit̄ casualis vt for- tuitus respectu earū. Et hec ē intētio bñ aug. de lxxxiii. questioib⁹. q. xxliiū vbi dicit. Quicqd a casu fit temē fit ⁊ qd̄ temere fit nō fit a prouidētia. Si a- liqua fiūt in mūdo a casu nō prouidē- tia qua vniuersus mūd⁹ administrat̄ tunc erit aliq̄ natura et aliqua subā q̄ ad opus prouidētie non pertineat: qd̄ q̄a s̄m̄ ē cōcludit q̄ nihil a casu fit in mūdo. Et ad ad istū intētū dicit plato n. ī thīmeo. Nihil fit cuius ortū legi- tima cā nō p̄cedat. Isti s̄m̄ concordat boeti⁹. v. de cōsolatōe. p̄sa. i. vbi diffi- nit casū dicēs. q̄ Casus ē iopiat⁹ ex cō- fluētib⁹ caus̄ ī his q̄ ob aliqd gerūt̄ eueniūt. Sed hisvideat̄ eē cōtrarietas inter Aug. ⁊ Boe. q̄a s̄m̄ aug. nihil in mūdo fit a cāu. s̄m̄ at̄ Boe. multa fiūt a cāu. Dicēdū q̄ nō ē p̄dictio s̄ equo- cano Antiq̄ ei epicurei dixerūt casum cē eueniūt p̄ductū motu temerario ⁊ n̄ la cōmixtiōe cārū. Et sic accipit beatus

Aug. casū loco palleгато. Et boecius sic accipiēdo casū dicit sic. Casus nō ē nisi vox inanis nullā rē hñs sue significationi subiectā. Accipiēdo aut casū sicut dicit Aris. ii. phi. q̄ casus ē cā per accidēs in his q̄ fiūt p̄t finē et in minori parte vel secūdu Boe. diffinitū onē sic ē dicēdu q̄ idē fit a casu. et tamē a causis per se. Sicut per se causa i uētions thesauri est fossio agri ⁊ repositio thesauri in eodē. Sed quia istū effectum nō intēdebat fodiēs dicit̄ re spectu illi⁹ a casu. Quātū ad scd̄z dubiū. An uidelicet deus disponat omīa misericordiē. Videt̄ q̄ nō per instantias. q̄ uidelz paruolos nō baptisatos punit eternalit̄ pro originali peccato. Vnde uidet̄ q̄ i istos nullā exerez misericordiā. Itē Ia. ii. Iudiciū sine misericordia fiet illi q̄ nō fecerit mīaz. ergo tales nō disposit̄ misericorditer. Ad oppositū ē littera et dicēdu est q̄ sic Sicut enim dicit̄ v. ethico. Minus malū aliquō uocatur magis bonū. quia ergo de⁹ tribuit bonis ultra merita. et malis citra dicit̄ oīa misericordit̄ difponere. Misericordia enim dicit̄ uolūtatem bene faciendi alicui indigenti. de uero omīs creatura indiget sine q̄ nec esse pōt. Et ideo cū oīa de sua grauita uoluntate conseruet. omnib⁹ misericordiā impendit. Et q̄ de⁹ ex sua boitate nobis ipendit bona. et nō pūit nos nisi pro nostra culpa. Ideo dicit̄ prop̄e sibi cōpetē misereri ⁊ q̄ impro prie punire Ad p̄mū de paruit̄ dicēdu q̄ deus pro peccato originali non solū posset inflexisse carentiā uisionis diuine s̄ possz oēs ambulare si uellz. ⁊ iō i h̄ agit misericordit̄ cū eis q̄ eē hūanū hēbūt ⁊ uiuēt sine pēa sēs⁹. Treno. iii. Mīe dñi q̄ a sū⁹ p̄sūpti Ad secū

dū dicēdu q̄ lz imifericordes nō cōsequūt̄ mīaz eos totalit̄ a pena liberante: p̄sequūt̄ tamē misericordiā aliqd de pena debita relaxatē. q̄a citra condignū p̄mēt̄ sicut alii oēs q̄ pro suis demeritis dānabuntur In scda parte lectionis aggredit̄ salomō enarrare q̄tum habuit ad sapiāz acquirēdam affectionē ⁊ desideriu et dicit sic. Hāc amari ⁊ c. Ibi de se fatetur sapiētiāz desiderasse s̄m quinq̄ conditiones uolūtas. Ipam nāq̄ desiderauit frequēter et studiose. Et quātū ad hoc dicit. Hanc amari uere uidelz ex corde affectualiter et laboriose. Et q̄tū ad hoc dicit. Et ex q̄simi. Inquirere est intus querere. s. in uolūtate et i mēte. ⁊ ex q̄rere est extra querere in studio et opere et persenerat̄ et aiose. Et q̄tū ad hoc dicit a iuuentute mea: nō a senectute. ni Re. xi. Cū iam esset senex deprauiat⁹ est cor eius per mulieres Et ecci. xxv. Que i iuuetute tua nō p̄gregasti quō inuenies ea i senectute. Est aut̄ notabile ex eplū ad cuiuslibz hoīs p̄sūptio nē rescindēdā: ne aliq̄s pretextu mūdicie sue inuētū supbiat cū tā factum tātū a deo p̄uilegiatū. tanta sapiētia dotatum recogitat per mulieres finisse in senio deprauiatū. Quarto desiderauit sapiāz uolūtē ⁊ fructuose. Et q̄tū ad hoc dicit. Quesiui mibi sponsam eā assumē. Spōsa enim naturalit̄ appetit̄ prop̄e prolē. proles uo sapie ē opus meritoriu Et ideo quicūq̄ sapiam desiderat ad delectatōez vel ostentatōez seu intrinsicā elationē: hic sibi sapiētiā non desiderat fore sponsam sed potius meretricem. Sed ille eaz i spōsā copulat qui per eam opa meritoria generat. et ideo dicit̄. Ia. ii. q̄ fides sine opib⁹ mortua ē. Vñ aug⁹ sermōe

xxii. Fides appellata est ab eo quod fit. Due syllabe sonant cum dicitur fides. prima syllaba est a facio. Secunda a dico. Introgo ergo utrum credas. et dicitur credo. Fac quod dicitur et fides est. Quinto desideravit eam prudenter et ingeniose. et quantum ad hoc dicitur Et amator factus sum forme illius. In sacra namque scriptura. quod est sapientia ceterum est sensus rationalis quasi materia. sensus vero spiritualis quasi forma. Unde rudi populo iudeorum dicitur Deuter. iiii. Vocem verborum eius audistis et formam penitus non vidistis. Ista ergo ita amanda est ut habeatur forma scire et veritas in lege. ad Romanos. v. et ad Romanos. vi. Gratia autem deo quod obedistis ex corde in ea. forma doctrinae in qua traditi estis. Magister. doctrina euangelii. Forma est quod ymaginem dei deformata restituit. In qua traditi estis non per homines. sed per gratiam iesu christi.

LECTIO. CVI.

Generositate illius glorificat contra bernium habes dei. Sed et omnis dominus dilexit eam. Postquam salomon declaravit quantum habuit ad sapiam acqruenda desiderium et affectionem. Hic exponit diffuse tantum desiderium sui rationem. Et quia visus est figurativa fictio de amicitia que est inter amicum et amicum. Et verendum est homini nobili aliquam in tanta affectionem amplecti ut eam sibi velit perpetuo coniugio copulari nisi ipsa inveniat multipliciter gratiosa. Iam in hac parte ad modum ardoris amoris vel proci sua amantia singulariter recomendat omnem quod tanta est in ea abundantia gratiarum pro perpetuo amoris amicum mereat Proci sicut dicitur ysaiah. x. Et dominus noster in matrimonium petitores vel procuratores. A Et dominus noster pro eo quod tales solent frequenter tamen bis quod mulieribus proci illas quas amat. Et idem pro caris de pro officium exercere. Et quod turpe est et confusibile

sicut dictum est alicui nobili ad personam ignobilem exercere proci officium. Iam restat salomoni pelectissime spose sue dedarare proci amor suus proci non ex levitate vel surreptione sed ex discreta electione subortus. Extollendo ergo carissimam a copia gratiarum vi. ei proci gratias attribuit excitationem amoris videlicet generositate proci. Celebritate bone opinionis. curialitate bone educationis opulencia in divitiis expientia in artificibus. Sinceram moderamen in moralibus et veram examem scialibus. et secundum istas. vii proci gratias illa dividit in septem partes. Secunda pars ibi. Sed et omnis dominus Tertia ibi. doctrix est eius. Quarta ibi. et si divitie appetantur. Quinta ibi. Si autem sensus operatur Sexta ibi. et si iusticia quod diligit. Septima ibi. et si multitudinem scie desideret quis Et planum est quod haberet istas proci gratias vii. amore maxio digna foret Prima ergo proci gratia quod in ista spose proci ponitur est generositas proci. Vitam enim nobiles ne cum vili vel cum degeneri sanguine copulentur. et quantum ad hoc dicitur sic. Generositate illi glorificat contra bernium hunc dei. quod d. Si de generis claritate metio fiat non solum ipsa est generosa immo generositas sua est famosa. Multi enim sunt nobiles sed nobilitate ipsorum apud multos non est fama. Sapientia vero generositas tante extitit noticie atque fame ut ab omnibus nobilibus testimonium habeat claritatis quod omnis persona cotubernium hunc dei glorificat generositate illi. Cotubernium idem est quod societas manes sicut ad tempus de cotubnium quod pro abnium et cetera. a tabna quod illi quod in tabna conveniunt ad tempus permanet in una societate unde hic cotubnio. omnis et hic hec cotubnial de socius pro milito quod in eodem cotubnio manet cum alio. Vult ergo dicere quod quicumque est ille quod cotubernium. i. societatem habet cum deo

glificat. i. clarificat ⁊ clarā pdicat gno
sitate sapie Dicit ei gla q̄si clara qa lu
cet vel claret. hēz aut oēs nos possum⁹
et debeam⁹ cōtuberniū hēre cū deo. p.
Corin. p. fidelis de⁹ p que vocati estis
in societate filii eius dñi nr̄i iesu xpi.
Singularē tñ cōtuberniū habuit cum
deo natura hūana. i xpo p ypostaticā
vnionē. p. Reg. xiiii. Viri isrl̄ sociati
sūt sibi in die illo. id ē in die ānūciati
onis dñice viri isrl̄. i. duo intellect⁹ rōa
les vidētes deū p̄uncti sūt sūm⁹ qa di
tinus ⁊ infim⁹ qa hūan⁹ sociati sūt in
die illo. i. in die ānūciatiōis dñice quā
do fili⁹ dei cōcept⁹ fuit in v̄gine bñdi
cta. Et ex quo xps societate nr̄az desi
derat vituperādū sum⁹ nisi nos ei⁹ so
cietati aptos et ydoneos faciam⁹ et ei
pformes iuxta nature nr̄e possibilita
tē fiam⁹. i. Ioh. p. si dixerim⁹ qa socie
tatē habē⁹ cū deoz in tenebris ābulā⁹
mētīmur ⁊ n̄ facim⁹ v̄itatē Si at̄ i luce
ābulā⁹ sicutz ipse est i luce societate ha
ben⁹ ad iūcē. Sapia ḡ gliosa habet ge
nerositatē. a Quia oīs sapia a do
mino deo est. Eccī. p. Generositas vō
trena pui p̄ci est Sicut ei allegat Sen.
ep̄la. vii. Plato dicit neminē regū nō
ex suis eē oriūdū neminē suū non ex
regib⁹. Oia ista lōga varietas miscuit
et sursū deorsū fortuna v̄sant. Quis
est inqt Sen. generosus ⁊ r̄ndet a natu
ra ad v̄tutē bñ d̄sposit⁹ hoc vni intūē
dū est alioq̄ si ad veta renocas: nēo
id est a p̄mo mūdi ortu vsq̄ ad h̄ t̄p̄us
p̄duxit nos ex splēdidis sordidisq̄ al
ternata series. Hec ille. Quid aut bo
nitatis sit in generositate vel nobilita
te carnali rōabiliter declarat Boecius
iii. de cōso. p̄la. vi. Nobilitas nihil ali
ud eē videt̄ q̄ quedā de meritis pueni
ens laus parētū. Q d̄ si qd bonū est in

nobilitate illd arbitror eē solūvt ipso
ta nobilib⁹ necessitudo videat̄ ne a ma
iorū v̄tute degenerēt. Hec Boc. Ha
bere enī nomē honoris sine opib⁹ vir
tuosis parū vel nihil valet. Vñ vale.
marcial⁹ ep̄i ḡmatū xiiii. scribit ad quē
dā q̄ vocat̄ maxim⁹ q̄ de noie honoris
gl̄abat̄. d. nomē honoris hēre parū est
nō pōd⁹ honoris momētū nullūz no
mē hēre parū nomē ⁊ amittis. si tantū
est nomē honoris. Momētū nullū si
que poscat honos maxime nulla facis
Seco i lectōe ista extollēdo sapiāz oñ
dit eā. Salomon hēre cēlebritatē bone
opinionis. Et q̄tū ad hoc dicit sic. Sed
et oim dñs dilexit eā. Si enī dñs vni⁹
regionis vnā pre ceteris adamare di
gnet̄ ml̄trū faciet ad cēlebritatez bone
opinionis de ea pmulgāde. ergo a nul
to fortiori ex quo oim dñs qui est de⁹
istā puellā diligit cōstat eā hēre cēle
britatē bone fame. imo dictū est. ca. vii.
Neminē enī diligit de⁹ nisi q̄ cū sapia
i habitat. Et ppter quod vni q̄d q̄ illā
magis. p̄mo posterior. ḡ pl⁹ diligit sa
piētā B Quia in l̄ra ista iā expo
sita de igenuitate siue nobilitate tra
ctat̄ pōt eē dubitatio l̄ralis Vtrū ples
sequi debeat p̄ditionē patris in liberta
te et fuitute. Et arguit̄ v̄mo q̄ sic. De
nomiatio debet fieri a digniori ḡ ples
magis debet denoiari a cōditōe p̄ris
q̄ matris p̄sequētia p̄. qa p̄ est p̄nci
piū nobilius in ḡnatione ⁊ dat formā
mater administrat materiā. xv. de aiali
bus ergo r̄c. p̄p. xv. q. vltia. Cū ml̄
te. Dicit̄ q̄ si ex detestādo p̄mbio ali
cuius p̄sūtuti in sacris cū igemma fue
rint filii p̄creati illi⁹ eccle de cui⁹ sacer
dotis vel mistri ignominia nati sunt
erunt serui. Iure p̄hēni ergo p̄tus nō
sequit̄ p̄ditionē matris. p̄p. in sacra

scriptura non textitur genealogia per
mulieres sed per viros. Sed p genealo-
giam maxime declara^r nobilitas hu-
mana ergo nobilitas hois magis attē
di debet fm patrē. Ad oppositū extra
de natis ex libero v^otre. c. vnico. Inde
cēs eē credim⁹ vt p^ogenti a libera ad f
uiniū retrahatur ergo ptus seq^r v^otrē
q^untū ad cōditionē libertatē. Et cōsimili
rōe q^untū ad p^oditionē finititū Ad q^ustio
nē dicēdū q^u fm iura ciuiliaples seq^r
p^oditionē v^otrē in finitutesz libertates
Vñ cōiter dicit. Part⁹ seq^r v^otrē. Se-
cūdū tñ q^udā iura localia in q^ubusdā re-
gnis q^u nō regūt iure impiali. ptus se-
quē pntē deterioris p^oditionis sine pa-
ter sit sine mater. Et si vterq^{ue} sit similis
cōditionisz sint diuersi dñi sit diuisio
prolis secūdū numerū. vel fm estima-
tionē. si est tantū vna vel si sint in nu-
mero inequali. Et istud vsitat^r in q^ubus
dā ptib⁹ fracie. Si gñalit^r fm iura ciui-
lia ptus sequit^r v^otrē. Et hoc rationa-
biliter p^omo. q^ua magis pōt constare de
matre q^u de patre. sicut dicit Aris. viii
ethi. z q^u stat⁹ libertatis debet eē cer-
tus ab illo p^oncipio a quo magis z cer-
ti⁹ p^ostat aliq^ue eē rōabili⁹ eē eū denoīa-
ri. Secūdo q^ua ars imitat^r naturā. z sic vi-
demus in aīalib⁹ q^u ex diuersis specie
bus nascūt^r q^u ptus assimilāt m^oi ma-
gisq^u patri. Sicut patet de mulo q^u ge-
nerat^r ex equa et asino et m^oto euide-
tius assimilāt eque q^u asino. Tertio
q^ua seruit⁹ z libertas sūt p^oditōes corpis
Vñ Boeci⁹. ii. de p^oso. p. vi. Quō nō q^u
q^u aliqd in quēpiā nisi in solū corp⁹ et
q^ud infra corp⁹ ē fortunā loquor possit
exercere. Nū q^uq^u libo impali aīo. q. d.
nō: ex q^u substantiā corpis accipit^r a ma-
tre et seruit⁹ z libertas circa corpis of-
ficia p^oncipalit^r attēdūt rōnabilevide^r

q^u matrē seq^rur z hunc p^ocordat lex di-
uina z lex canonica. Diuina q^udē Exodi.
xxi. Vbi d^r q^u si dñs dederit vxorē ali-
cui quē emerit z ille postmodū egre-
diat^r liber. filii debēt postea remanē.
dñs q^u dedit ei vxorē vxor silit^r Quia
si inde emerat iudeū. vii. aīo egredi-
ebat^r liber scām legē. Si tñ medio tpe
dñs dedisset ei vxorē. Ipa nō egrediēte
viro ad libtātē remaneret dñs aīz ple-
sua t ota. Lex enī canonica hui⁹ p^ocor-
dat extra de natis libero ventre sicut
allegatū fuit. Q^ud autē dicit^r doctores
qdā q^u q^u p^o est p^oncipiū actiū z hono-
rabil⁹ Mater nō p^oncipiū passiū z vil⁹
Iō ples in cōditōib⁹ actiuis vt in hono-
ribus municipiis sequit^r patrē occupā-
do illa q^u sollicitudine patna acquirūt^r
Vñ Talia dicit^r patrimoniū filii. In
p^oditionib⁹ ū passiuis vt in seruitute z
libertate sequit^r matrē: ista inq^u rō mo-
uet par⁹ i mouidet^r agere ad oppositū
libertas nāq^{ue} nō videt^r eē cōditio pas-
sua: s^z actiua. Dicit^r ei liber q^u sui grā
et suis actib⁹ dñat^r. z p^o p^ois scāz istas se-
qui debet p^oditionē p^oris. p^o sicut fi-
lii succedūt in hēditate p^ori. Ita succe-
dūt in hēditate m^oi Vñ rō illa nō mo-
uet quā tñ ponit^r scūs Thōas Alexā.
et petr⁹. Ad p^omā rōez dicēdū q^u nō sp
fit denoīatio a digniori sed aliq^u a vi-
liori sicut hō denoīat^r ab hūo fit etiaz
denoīatio a p^odominātī et euidentiori a
certiori sicut dicit^r est in positioē. Ad
scāz dicēdū q^u illud statutū ecclie sūt
specialit^r editū in defestationē illi⁹ p^ori
gii Et sicut dicit^r glo. ibidē cū ecclia nō
sit vsa isto iure p^odit^r ius istd. Ad ter-
tiū q^u sacra scriptura p^oputat genealo-
gias nō ad sciēdū cōditōes seruitutis
et libertatis Sed ad sciēdū de qua
familia z tribu p^osona fit extracta. Et

q̄tū ad hoc licz p̄z m̄ de vna tribu eē
deberēt p̄ tū p̄ncipalior est in illo vñ
a patrib⁹ in genealogiis denoiatio fu
it texēda.

LECTIO. CVII.

d Oatrix ei est discipline deiz ele-
ctrix operz illi⁹. Due p̄rogatiue
ipi⁹ sapie a salomone in amicaz spōsā
singlarit adoptate in p̄cedēti lectione
sūt expōsite. **A** Ostēdū est enī q̄
ip̄a habet generositatē p̄pagādiz cele-
britatez bone opinionis vñ in pte t̄tia
on̄dit eā habuisse curialitatē bōe edu-
cationis. R̄ ei est vñ de p̄cipuis in spō-
sa eligēda q̄ sit bñ disciplinata z curia-
liter educata vñ disciplinate domicel-
le et dñe specialit̄ eligū̄ vt filios no-
bilitū iducētz iformēt. Educatio autē
vtiosa in duob⁹ cōsistit videlz in casti-
gatione passionū z exercitatiōe bono-
rū operū Vñ Sene. li. de morib⁹ Edu-
catio et discipliua mores facit z illud
sapit vnusq̄sq̄ qd didicit Qd at̄ ista do-
mina sapia in istis duob⁹ sit sufficiēt
educata. affirmat sic Doatrix est enīz
discipline dei q̄tū ad castigatōes pas-
sionū: z electrix operz illi⁹ q̄tū ad ex-
ercitatiōes operz. Si ei sit doatrix di-
sciplinez electrix operz docere ūz eli-
gere nō pōt nisi q̄ nouit z exptus est
planū ē q̄ si est doatrix z electrix ī bo-
na educatiōe. est sufficiēt in morib⁹ in-
formata. Dicit ḡ. Doatrix enī est disci-
pline dei. id ē ip̄a docet nos recipeue
niētē disciplinā que ē nobis valde ne-
cessaria qā sup̄ius dictū est. c. iiii. Sapi-
entiā z disciplinā q̄ abiicit ifelix ē. Et
electrix operū illi⁹. i. faciēs nos eligē
opa bñplacita. Disciplina accipit̄ tri-
pliciter in scriptura a Primo ḡnali-
ter p̄ iformatiōe siue doct̄na. puer p̄.
Audi fili mi disciplinā p̄ris tui et ne
de. le. m̄ris tue. Alio mō accipit̄ disci-

plina p̄ p̄positiōe mox vborz z gesturū
vñ ille disciplinat⁹ dicit q̄ se honeste ī
gesturūbisz ornatuz irrep̄hensibilit̄ se
habet Et sic loq̄t hugo de instructōe no-
uiciorū de disciplina. Disciplina ē in-
quit oīm mēbrorū mot⁹ ordinat⁹ z di-
spositio decēs in oi habitu et actione.
Iaco. iiii. Quis sapiēs z disciplinat⁹ in-
te vos on̄dat ex bona p̄uersatōe opatio-
nē suā in māsuetudine. Tertio mō ac-
cipit̄ disciplina p̄ flagellatōe causa ca-
stigatiōis illata. puer. xxiii. Noli sub-
trahere a puero disciplinā Si ei p̄cussē-
ris cū v̄ga nō moriet̄ z v̄ga p̄cutis eū
et aīam de iferno liberabis. Istis tri-
bus mōis est sapia doatrix discipline
dei. Disciplina ei dei a nobis ē suscipi-
enda patiētē q̄tūlibet dura videat̄ p̄-
p̄t̄ tria. videlz p̄p̄t̄ castigatōis dilectōez
peccātis correctiōē tēptatis deiectio-
nem Primo p̄pter castigat̄ discōnem
ille enim q̄ disciplinat nos pat̄ noster
ē amic⁹ z redēptor. Ad heb. xii. Quis
est fili⁹ quiē nō corripit pat̄. q̄ si extra
disciplinā estis cui⁹ p̄ticipes facti sunt⁹
Oēs ḡ adulteri z n̄ filii estis. q. d. Oēs
amici dei fci sūt p̄ticipes disciplie dei.
Sicut ī matrev̄ ḡiez in aplis suis p̄z. et
ḡnalit̄ in oīb⁹ q̄ filii sui dicūt̄. Nō eēt
maḡnū si hō recipet vnū ictū puū ab
aliquo pro amore amici q̄ p̄ eo fuisset
acerrime verberat⁹ X̄ps pro nobis nō
solū v̄berat⁹ sed crucifix⁹ z occisus fu-
it: ysaie. l. Ipse aut̄ vulnerat⁹ est p̄p̄t̄ ini-
quitates nostras. attritus est p̄p̄t̄ scele-
ra nostra. Disciplina pacis nostre sup̄-
eum et linore eius sanati sum⁹. ergo
et nos p̄ amore suoz p̄ p̄ctis nostris di-
sciplinari debem⁹ Ad heb. xii. **B**
Fili mi noli negligere disciplinā dñi
neq̄ fatigēti dū ab eo arguēti dic̄ m̄ a
crobi⁹ li. suo de lapidib⁹ c. xix. q̄ si ma-
rit⁹ ponat magnetē sub capite vxoris

dormiētis expiri poterit an sit adultera fidelis q̄a si ē adultera statim cadet de lecto ac si manu hominis fuisset expl̄sa. Sivero fidelis sit marito conuertet se ad maritū dormiēdo et ipsū amplexabit̄. Dicit ḡ sic. Nā qui sci re circipit sua si sit adultera cōiūx. Suppositū capiti lapidē stertētis adaptat. Mox q̄ casta manet petit amplexare maritū. Nō tñ enīgilās cadit ois adultera lecto. Tāq̄ pulsa māu subito fetore coacta. **Quē** lapis emittz celati criminis index. q̄ms istud nō sit leuib⁹ et lasciuus indifferēter cōicādū. viris tamē litterat̄ et eccl̄asticis dici pōt. moralit̄ aīa hūana cōiūx dei dicitur p̄ fidem caritate iformatā. Osee. ii. Spon fabo te mihi in fide. Volēs ergo dñs expiri an aīa christiana sit vera spōsa vel adultera. supponit magnetē qui lapis ē ferruginei coloris ⁊ trahit ad se ferrū id est magnā tribulationē q̄ ferrei hoies dure cervicis domāt et trahuntur ad deū. Et quid enuent⁹? Certe false cōiuges cadūt de lecto caritatis p̄ ipaciā ⁊ murmuratōez p̄ deū Deuotero et fideles spōse christi conuertūt se ad deū et sūt sub disciplina dei p̄ humiliatōez orōez ⁊ deuotionē dicentes illud Ro. viii. Quis nos sepabit a caritate xp̄i. tribulatio an angustia an persecutio. ⁊c. Et infra Cert⁹ sū q̄ neq̄ mors neq̄ vita neq̄ creatura alia poterit nos separe a caritate dei. Vñ au gusti⁹ in quodā sermōe. Null⁹ seruis xp̄i sū triblone ē. Si putas te nō habere triblatōes nodū cepisti eē christiān⁹. Suppoit̄ at̄ magnes iste discipline dei sub capite spōse xp̄i dormiēt ⁊ q̄scētis. q̄a qñ hō aliqñ ad maiore quietē et trāgilliore cōuerfatōnē se dispoit

tūc de⁹ sibi disciplinā tribulatōis et iniurie vel p̄secutionis immittit. Iob. xxxiii. Qñ irruit sopor sup homies et dormiūt in lecto tūc apit aures viroz et erudiēs eos instruit disciplina. Greg. xvvi. mora. Aurē cordis tribulatio aperit quā sepe p̄peritas mūdi claudit q̄ qdē disciplina est deuote sustinēda p̄t castigāt dilectionē. Secundo ē etiā deuote recipiēda p̄t peccāt correctionē. p̄s. Disciplina tua correxit me in fine disciplina tua ip̄a me docebit. Petr⁹ ruanēs i qdā ep̄. Iō te for sitā tēporalī punit de⁹ vt et̄ne mortis ardores p̄a redimat tēpak. In edifica tōe ū tēpli. Os lapides p̄us malleis tū debātur ne eoni positōne son⁹ mallei audiret̄ nec secun⁹ nec ī horreo dñi ponitur grani donec flagellis aut triturratiū pedib⁹ sit excussū. Sic et̄vni lapides qui ponēdi sunt i illa celesti iherusalē q̄ edificat̄ variis ifortuitoꝝ cōcussionib⁹ p̄poliūt. a n̄q̄ in edificio celestis hitaculi collocēt̄. Hec pe. rana. Et iō ad correctionē et cōmodū nostrum ordinat̄ q̄qd nobis de ista disciplina p̄stat. ad heb. xii. Ois disciplina in p̄nti nōvi de⁹ esse gaudii sed meroris post ea aut fructū pacatissimū exercitatis reddet. Vñ gre. Ideo dñs hic quibus dā parcit vt eos imperpetuum feriat Ideo autē hic ferit non parcendovtin eternū parcat. hec Gre. Et sicut pater vberans filiū cū virga facit puerū verberatum cessare a fletu et ip̄am virgā osculari cū q̄ est bene disciplinatus ita vult deus de nobis: virga qua de⁹ electos verberat est aliquis malus homo astutus truculent⁹ ⁊ iniustus. Eze. vii. Florit⁹ v̄ gagerminauit superbia imqtas surrexū i virga impietatis. Et ta

men nō vult de⁹ q̄ plorem⁹ per niniā
desolationē: imo etiā vult de⁹ q̄ virgā
nrāz osculemurz amem⁹. Mathei. v.
Diligite inimicos vros bñfa. h. g. o. vos
Et orate p̄ psequētib⁹ z calūniātib⁹ vos
vt sitis filiū p̄ris vri. qui in celis ē Vñ
Cesari⁹. Qui captiuos redimere: pau
peres pascere: z vestire nō p̄ualet: p̄tra
nullū hoīez odiū in corde seruet z ini
micis nō solū malū pro malo nō red
dat: s; etiā diligit p̄ eis orare nō desi
nat. cert⁹ de p̄missiōe dñi sui vt dicere
poterit libera p̄sciētia añ tribunal xp̄i

Da dñe q̄a dedi Dimitte q̄a dimisi
Hec ille. Auertētcs ḡ nos a deo tanḡ
pucros isenatos disciplinari frequēt
ad cōmodū et correctionē nrāz oīa cū
ḡrāz actionib⁹ equanimit̄ tollerem⁹
Prouer. xxii. Stulticia enī colliga
ta est i corde pueri. z v̄ga discipline fu
gabit eā. Tercio disciplina dei ē de
note suscipiēda p̄p̄tēptātis deiectionē.
Prosternit̄ nāq; caro mūd⁹ z de
mon dū disciplina dei fortit̄ tolerat̄.

Vñ etiā cōtra tēptationē carnis so
lēt sc̄i sibi ip̄sis disciplīas īstigare Gre
gori⁹. ii. dyalogor. cap̄lo. ii. dicit de s̄a
cto b̄ndicto. q̄ qñ de q̄dā muliere quā
conspexerat prius tēptare⁹ exut⁹ ve
stumēto mūdū in spinarū aculeis z v̄ti
carū incendiis proiecit.

Vanitas
etiā mūdī aliās cōtēnit̄ dū sanctus ho
mo p̄secutionib⁹ agit̄. Sicut enī
nutrix volens filiū ab lactare inungit
mamillā sinapio. vel aliqua re amara

Ita deus hui⁹ vite delicias īfinitis
amaritudinib⁹ ordinauit esse resper
sas ne eas nimis amarem⁹ Vnde
Augustin⁹ in cōfessionib⁹ suis regrati
atur deo q̄ resperferat semper ama
ritudinibus illicitas delectationes su
as. et Boecius secūdo de cōsolatione.

prosa. iiii. quā multis amaritudinib⁹
humane felicitatis dulcedo resperfa
est. que si etiā fruētī iocūda esse videat̄
tur. tamen quo min⁹ esse velit abeat
retineri nō possit Et de eodē loq̄us
Augustin⁹ de vera iuocētia p̄positiōe
duccētēsimā. xxvi. dicit sic. In presenti
vita et delicie tēporales dulces sūt et
tēporales tribulationes amare sūt Si
quis nō bibit tribulatiōis poculū: ne
tuatignē iehēnarū. Et q̄s nō p̄tem
pnat dulcedinē. seculi inhyans bonis
eterne vite. Sūt ergo diuine disci
pline quasi q̄dā medicine p̄seruatiue
a putrefactiōe z tēptatiōe pcti. Dicit ei
Arist. iiii. Meteoror. q̄. v. sūt q̄ im
pediūt putrefactionē frig⁹ circūstans

Vñ mortui in frigido cōgelati du
rant icorrupti per mltos annos. Et
ideo magis putrescit res i estate quā
in hyeme q̄a calor naturalis p̄ frigus
circūstans exterius cōprimitur z ser
uatur in humido. Secūda causa est
excellētia calorī naturalis intrinseci

Et ideo illa in quibus habūdāt cal
lor igneus vt piper galanda et huius
modi nō cito putrescūt. Tercia cā ē
cōagulatio facta a frigido intrinsecō.

Quarta motus moderat⁹. Qui
ta magnitudo rei. quia vnaqueq; res
diuisa per partes cito putrescit. Isto
modo moraliter quinq; sūt que putre
factionē peccati impediūt quādo enīz
humidū et calidū a re extrahunt̄ res
putrescit. Sic quādo humor gratie
et calor caritatis per peccatū ab hoīe
extrahunt̄ homo putrescit moraliter
Psalm⁹. xxxvii. Putruerunt et cornu
pte sunt cicatrices mee: a facie insipiē
tie mee. Hec autē putrefactio quīq;
modis impediē. Primo modo per
frigus circūstans. id est per tribulatio

nem et persecutionem exteriorem.

Secundo modo per excellentiā calor naturalis ignis intrinseci. id est per excellentiā caritatis spiritus sci. Leuitici. vi. Ignis in altari meo sp ardebit

Tertio modo per coagulationē factam a frigido intrinseci id est per timorē diuini iudicii et vltionis future intrinsecus recogitatur. Quarto modo per motū moderatū. Iuxta illud Et viciū capiūt ni moneatur aq. Motus moderat⁹ est variatio et cōtinuatō sanctarum occupationū que excludit oīam quod maxime induci putrefactionē libidinis. Iuxta illud Omni diū de remedijs amoris. Oīa si tollas perire cupidinis artus. Quinto modo impeditur putrefactio peccati per magnitudinē rei q̄a res magnā magnis resistit putrefactioni corrūpenti q̄ parua. Isto modo moraliter magna dignitas et gradus sine status persone debet eam preseruare a cōmissione peccati. Quando homo recogitatur q̄ est prelat⁹. habet animarū curam. recogitat honorē a subditis ⁊ beneficia quibus omnino indignus est. nisi bene viuat. Ex ipsa sine dignitatis magnitudie facit sibi stimulū bone vite. Inter ista quinq̄ impedimenta putrefactionis. Primus est disciplina qua vita grate a putrefactione seruatur. Prouerbi orum. vi. Mā datum lucerna est et lux lex et vita vite increpatio discipline.

LECTIO. CVIII.

Et si diuitie appetant⁹ in vita qd sapientia locupletius que operatur omnia. Si autem sensus operatur quis horum que sunt magis q̄ illa artifex? Hec est quarta pars cōmēdatō-

ria in qua Salomō duas conditiones de amica sua sapiētia introduct que in sponſis eligēdis apud homines mūdanos nō modicū pōderātur. Et secūdum q̄ ei duas prerogatiuas attribuit. littera diuidit⁹ in tot partes **A**

Primo ei attribuit ei opulentia in diuitiis. Et secūdo expientia in artificis. Scīta ps ibi. si autē sensus opatur et quia diuersos hominū diuerse sūt cupiditates tam scdm̄ s̄uetudinē q̄ secūdū cōplexiones Nam aliqui desiderāt naturaliter supfluitatē in diuitiis. aliqui subtilitatē in artificis. aliq̄ virtutum moralium puenientia. aliqui virtutū intellectualium excellentia. Ideo sub quattuor cōditionibus omne hūanum desiderium honestū tamē et non bestiale. cōmūiter describit. quorū tamē appetibilū tantū duo in littera ista prosequit. Quātū ad primum dicit sic. Et si diuitie appetantur i vita. quid sapientia locupletius: que operatur omnia. quasi diceret nihil: Et intelligitur specialiter de sapiētia increata que est christus de qua. E ph. p̄mo. Nam operatur omnia secūdū cōsiliū voluntatis sue. Quia enim sapientia que est virtus humana donum est sapientie increate et idē est cōmendare donum ⁊ dantē in casu. Ideo Salomō frequenter in hoc libro sapiētia cōmendando quedam de sapientia creata ponit et plurima de sapientia increata. Potest tamen ista littera de sapiētia humana intelligi quā si homo habet locuples satis fiet. Modum vero quomodo quilibet potest esse diues dicam secūdū Senecā epistola cētesima. xxxiiii. In qua docet qualiter omnis homo potest sibi pacem ⁊ diuitias.

fabricare que duo comunitur multum affectantur Dicit sic. Numquid maior est animus qui ubi aliena se posuit fecit sibi pacem nihil timendo. diuitias nihil concupiscendo ergo secundum Senecam si vis habere pacem quantum ad mundum pertinet nullum timeas et eris in pace. nihil concupiscas et eris satis diues. erras inquit si illis putas diuitem cui varia suppellex qui in puincis multis erat qui multum suburbani agri possidet. Cum omnia dixeris pauper es. Quare quia debet. Quantum inquis. Omnia nisi forte iudicas interessetrum aliquis ab homine an a fortuna mutum sumpsit. Hec Seneca sententialiter. Sed melius dixisset si peluisset omnem diuitem deo debitorum fuisse non fortune. Dicit enim Augustinus primo de retractionibus. capitulo primo. **A** Homines habent in pessima consuetudine ubi dici debet. hoc deus voluit dicant hoc fortunauit. Sed quomodo dantur diuitie a deo cum sint nocive frequenter illis quibus dantur? Isti questionem respondet Seneca epistola. lvi. Vbi ostendit quomodo diuitibus sunt propicia et dicitur quod dicuntur eis propicia quia bono ac benigno vultu mala magnifica eis tribuerunt. ad hoc vnum excusati quod illa que vrunt et excruciant optantibus data sunt. In hoc ergo diu excusantur secundum eum quod licet dent eis ea que eis non profunt dant tamen qualia appetunt. Sed certe vere diuitie quas sapientia dat hominibus sunt virtutes et bone operationes quas signanter vocat propheta diuitias salutis. ysaie. xxxiii. Diuitie salutis sapientie et scientie. puer. x. Benedictio domini diuites facit Secunda

prerogatiua et quarta in vniuerso ipsius sapientie est quod ipsa habet experientiam in artificibus. Et quantum ad hoc dicit. Si autem sensus operatur et. i. ars que est circa sensibilia et experimeta commendat ab aliquo. Sapientia inuenta que est christi artificio precellit omnia quia omnia creauit de nihilo. Sapientia etiam humana large loquendo prudentia et arte prophedit et per primum nihil est magis artifex quam illa. Si inquit diuitie appetantur. Notandum quod tria sunt genera diuitiarum. **B** Temporales et periculosae spirituales et virtuose et etuales et gloriose. Prime sunt rationabiliter propinquitate seculi sunt laudabiliter exercende. tertie sunt ineffabiliter appetende. Prime diuitie sunt periculosae quia repellunt veritatem a cognitione. securitatem ab estimatione et vnitatem ab affectione. Prime repellunt veritatem a cognitione. Diuites enim nec habere possunt veram cognitionem dei nec sui nec proximi. Non dei. quia Math. xiiii. Fallacia diuitiarum suffocat verbum dei et sine fructu efficit. In cuius figuram diuitibus regibus angelus apparuit in somnis et pauperibus pastoribus in perfecta vigilia se ostendit. In signum quod pauperes dariosem de deo noticiam consequantur quam diuites. vnde Luce. xix. Dicitur quod zacharius fuit princeps publicanorum et diues et tamen statura pusillus erat. et non poterat pre turba videre iesum. donec in arborem ascendisset. Sic diuitibus constipatum et familiis sunt parui in statura virtutum et comprimuntur sollicitudinibus et pressuris negociorum et officiorum quod non vacat eis cogitare de iesu nisi valde raro id est si forte semel in anno in quadragesima vel circa pascha ar-

borē ascēdāt p̄nē ⁊ cōtēplationis de-
uote vt inuitēt illū in domū suam. et
ideo diuicie sūt pulueres excecantes
oculos sp̄iales. Vñ dicit̄ Apoca. iiii.
Dicis quia diues sū ⁊ locupletat⁹ ⁊ n̄
lius egeo. Et nescis q̄a miser es et mi-
serabil⁹ et paup⁹ et cecus et nudus. Itē
nec habēt verā cognitiōnē sui propter
duo impedimēta. Primo propt̄ vera
dicētū raritatē. Et secūdo propt̄ adulati-
onē falsē multiplicatē. De p̄mo dicit
Seneca. Mōstrabo tibi quid oīa pos-
sidētib⁹ desit. s. q̄ver⁹ dicat̄. De sc̄do p̄
Tot sūt adulatores diuitū de familiis
de vicinis. de amicis. de extraneis. q̄
pprios defectus nō possūt aduertere.
Ecc̄i. xiii. Diuiti decepto multi recup-
atores. locutus ē superbe. et iustificā-
uerunt illū. Et infra. Diues locut⁹ est
et oēs tacuerunt et verbum illius vsq̄
ad nubes producēt. Tertio nec ha-
bēt verā noticiā de pximo q̄a nesciunt
qui sūt eorum amici et qui hostes. vñ
Sene. de remediis fortunatorum. Iste
quē tu dñs existas pecuie locut⁹ ē mlti-
tū h̄s. Ignoras vtrū auar⁹ vel prodig⁹
sit. si prodig⁹ nō habebit si auar⁹ n̄ ha-
bet. Istū quē tu felicē admirat⁹ credis
sepe dolet sepe suspirat multi illū comi-
tāt̄. Mel misce sequit̄. lupi cada-
uera. Frumēta formice predā seqtur
turba ista nō hoīez. Et ideo bñ deducit.
Boeci⁹. ii. de cōsolatione. pro. viii.
Qd̄ aduersa fortuna pl⁹ hoīb⁹ prodest
q̄ prospera. illa em̄ semp̄ spem felici-
tatis cū videt̄ blāda mētē. hec sepe
v̄a est cū se instabilē mutatione demō-
strat. illa fallit hec instruit. illa mēda-
ciōr⁹ spe bonorum mētes fruentiū
ligat. hec cognitione fragilis felicitatis
absoluit. itaq̄ vidēas illā ventō fam-
fluentem. sicut̄ semper ignaram. hāc

sobriam succinctamq̄ et ipsius acuer-
sitatis exercitiōe prudentē. sic ergo
diuitie repellūt veritatem a cognitio-
ne. Secundo repellunt securitatē ab
estimāone. Diuites enim semp̄ sunt
in timore perdēdi terras. pecuniaz et
thesaurū. Et cū sint sine securitate sūt
per p̄ns sine intriseca iocūditate. Vñ
aug⁹. vi. cōfessionū. narrat q̄ transiēs
per quēdā vicū vidit pauperē medicū
iocatē. et ingemuit loquēs ad socios.
Omnib⁹ inq̄ conatibus quibus labo-
ram⁹ nihil aliud vellē⁹ nisi ad securam
leticiā peruenire quo nos iste medic⁹
precessit. Et sequit̄. Ille letat⁹. ego an-
xius ille securus ego trepid⁹ eram. et
illud notabiliter in suo cātico dicit be-
atavirgo. Luce. p̄. Esurientes imple-
uit bonis et diuites cō. Illud est inane
qd̄ apparet esse repletum et est vacuū
Ita diuites vidēt̄ exteri⁹ sine metu et
turbatione et sine sollicitudine ⁊ tam̄
interius sunt pleni tristitiis et timore.
Tertio repellūt unitatem ab affectiōe
Causat enim inuidias. turbatiōes bel-
la brigas et discordias amicorū. Ex-
plū gñ. xiiii. de abrahā et loth cōsang-
uineo suo de quib⁹ dicit̄. Erat quippe
substātia eorū multa et non quibāt ha-
bitare communit̄. Vñ statim subdi-
tur in eodem q̄ facta est rixa inter pa-
stores gregū Abrahā et loth cū ipsi
substātiis abūdabāt mltifariis. Et nō
sunt parupendende. Vñ sene. ep̄la.
xviii. Nemo ali⁹ deo dign⁹ q̄ q̄ opes
contempserit. Et ideo dicit̄ ps̄. Diui-
tie si affluāt nolite cor apponere. dicit̄
aug⁹. Nō dicit̄ Nolite habere. Sed no-
lite cor apponere. Nō enī dānat diui-
tias. vnde mereamur celū sed cor ap-
positū qd̄ se nō expēdit sed recondit.
Et ideo dixi q̄ diuitie sūt rōnabiliter

impedende nō totalit̄ fm rectā ratio-
 nē sed ne sint impedimētū v̄tutū. Vñ
 optimū t̄pamētū docz Aug⁹. sup ps.
 li. q. null⁹ ditiāsvl dītes nimis t̄pēpnat
 nec nimis d paup̄tate p̄sumat dicit sic
 Hoc attēdite ne passim diuites rep̄hē
 datis et rursum ne de paup̄tate et egesta
 te p̄suatis Si enī nō ē p̄sumēdū de di
 uitis. q̄to magis nō ē p̄sumēdū de
 paup̄tate. Paup̄ vlcerosus nō h̄ns e
 scā nec vestē allat⁹ ē ab āgelis in sinu
 abrahe. Vide quo sublat⁹ ē lege scrip
 turā et inuenies diuitē abrahā. subla
 t⁹ ē ergo i sinu dītis paup̄: an potius ā
 bo diuites deoambo cupiditate paup̄
 es. Hec aug. Secūde diuitie sūt spūa
 les et virtuose et hec sūt grē et opatio
 nes virtutū et boni mores. Vñ gre.
 ome. xv. ff illā. Exiit q̄ sciat scire se
 mē suū. Sole diuitie vere sūt q̄ nos v̄
 tūtib⁹ dītes efficiūt. Si ḡ frēs dītes es
 se cupit̄ veras ditiāz amate: si culm ē
 honoris q̄nū ad celeste regnū tēdite.
 si glīaz dignitatū diligid. in illa supna
 angeloz societate ascribi festiate Vñ
 i. Thi. vi. Precipe diuitib⁹ h⁹ seculi nō
 sublime sapere neq̄ sperare in incer
 to ditiāz. Et infra. Bene agere dītes
 fieri. in opib⁹ bois. Et eph. iii. Det vob
 fm diuitias glorie sue v̄tutē corrobo
 rari per spūm eius in interiori homi
 ne et habitare xp̄z per fidē in cordib⁹
 vestris in caritate radicati et fundati.
 Tertie diuitie sūt et̄nales ⁊ glie. In is
 tis enī est perpetuitas sine trāsitōe se
 curitas sine fatigatione. iocūditas sn
 afflictōe ⁊ facietas sn defectōe de qb⁹
 ps. Glīaz ditie in domo ei⁹ ⁊ c. et itē
 Spa in dño et fac boitatē ⁊ iuh. 8. pal.
 in dītis ei⁹

LECTIO. CIX

e T si iusticiam qs diligit labores
 hui⁹ magnas hnt v̄tutes. Sobrietates

eni et prudētia docet iusticiā et virtu
 tē quib⁹ vtili⁹ nihil ē i vita homibus
 Postq̄ salomō declarauit quinq̄ pro
 gatiuas sapie spōse sue. In hac pte. p̄se
 q̄ de sexta. Dictū ē ei q̄ i p̄a habz no
 bilitatē. ppagatiois celebritatē boē opi
 monis curialitatē educatōis et opulē
 tiā in dītis et expiētia i artificis Se
 xto hz s̄ncez moderamē i moralib⁹
 Et septimo verū examē in scialibus.
 Est ḡ intēto h⁹ loois p̄medare istā spō
 sā siue amicā p̄lectā a bonis morib⁹.
 Et circa hec dno facit. q̄a p̄mo cōmen
 dat eā ḡnalit̄ et sūmatā a iusticia lega
 li. Scdo singularit̄ et sigillatī a qlibet
 v̄tute cardinali. Scda ps ibi. Sobrieta
 tē enī Circa p̄mū ē aduertēdū q̄ si
 cut dit Ar. v. ethi. c. i. Duplex disting
 nit̄ iusticia ḡnal q̄ vocat̄ iusticia lega
 lis. et particularis iusticia. Int̄ q̄s talis
 ē dr̄ntia. q̄ iusticia legal nō ē ps v̄tutis
 sed est tota virtus. et vocat̄ iusticia le
 gal. q̄a s̄z eā fit hō tot⁹ legis obserua
 tor. secūdū singulas opatōes virtutū
 Vocat̄ aut̄ iustitia ḡnal nō q̄ sit cōis
 ad oēz virtutē Sed q̄a ē vnā v̄ticulari
 directiua tamē cuiuslibz v̄tutis i actuz
 suū sedz arit. s̄z q̄ expedit ad bonū cō
 munitat̄ siue bono p̄i. Vñ iusticia le
 gal itēdit dirigere oēz v̄tutē i actū suū
 sicut expedit ad bonū cōitat̄. Iu
 sticia v̄o p̄ticulari ē illa cui cōtrariatur
 auaricia ⁊ ē i cōmutatōib⁹ et distributi
 onib⁹ q̄ fiūt ad singlares p̄soas. Et hec
 ē q̄ pnūerat̄ iter quatuor virtutes car
 diales q̄ sūt prudētia iusticia fortitu
 do ⁊ t̄pantia. Prio ḡ cōmēdat salomō
 spōsā suā a iusticia legali. et scdo a iu
 sticia cardinali v̄t dicit̄ ē. Quātū ad pri
 mū dicit sic. Et iustiaz qs diligit rē se
 cūdū variatē cōsuetudinū ⁊ p̄plexio
 nū sunt in homib⁹ varie idinationes

A. i.

tam ad vicia q̄ ad virtutes Vñ qdā ho
mines naturalit̄ inclināt ad opa iusti-
cie et eorū exercitio delectat̄. et de
tali hoie loquēs dicit. et si iusticiā q̄s
diligit naturalit̄ vel ex electione et h̄
loquēdo de iusticiā ḡnalī: labores hu-
ius. i. exercitōes difficiles sapie ma-
gnas habēt v̄tutes. i. vires ad acq̄siti-
onē vel labores hui⁹ magnas hāt v̄tutes.
i. p̄ exercitōnē sapie magne ac-
quiritur v̄tutes. labores dicit p̄t̄ difficil-
tatē q̄ est sp̄ ānexa operi v̄tuoso. v̄t̄ ei
cōsistit circa difficile. et sicut dicit qui-
dā. Nulla ē nō arduā v̄t̄. Scdo p̄men-
dat ex q̄ttuor v̄tutib⁹ cardinalib⁹ sigilla-
tim dicēs sobrietatē et prudētia iusti-
ciā ⁊ v̄tutē. Prudētia ⁊ iusticiā specifi-
cat noīb⁹ suis: sed t̄pantiā vocat sobri-
etatē: et fortitudinē vocat v̄tutē. Sicut
enim dicit Tullius de officiis. Nomē
virtutis antiquitus fuit solius fortitu-
dinis. Iste at̄ quattuor virtutes dicuntur
generales principales et cardina-
les. sicut enī i artib⁹ est subordinatio-
nē dare quā vna precipit dñā et prin-
cipatur. alia subseruit ⁊ exequitur. ita ē
in virtutib⁹ moralib⁹. sic ars militaris
p̄cipit equestri et eq̄stris frenefactiue
Similit̄ ars gubernatoria nāis ē ar-
chitectonica. i. principalis et precepti-
ua respectu remigatiue et nauifactiue
⁊ huiusmodi. Finis enī superioris art̄
est intēt⁹ ab inferiori sicut frenefacti-
ua intēdit bonitatē ad hoc q̄ hō bene
equitet et bñ equitare ordinat̄ ad bo-
nā miliciā. Et ideo ars militaris habz
p̄cipere tā eq̄stri q̄ frenefactiue et m̄-
tis aliis subseruientib⁹ arti militari. e-
odē mō est in virtutib⁹ moralib⁹. vna
p̄cipit alteri puta superiorī inferiori Ver-
bi gratia i passionib⁹ p̄cupiscibilib⁹ de-
lectationes fm̄ tactū sūt difficiliores

ad regēdū ⁊ ideo indigent⁹ vna virtute
qua rationabilit̄ regamur i huiusmo-
di delectationib⁹ generaliter. et istavo-
catur tēperantia. sub ista sūt alie v̄tutes
circa materias speciales delectabilius
Est enim delectatio s̄ tactū m̄plex
alia circa gustū. alia circa venerca. alia
circa ludos. In delectationib⁹ circa gu-
stū indigent⁹ virtute que pōt vocari sobri-
etas. In delectationib⁹ venercorū
indigent cōiugati quibus solis venere
is licet v̄tū vna virtute que vocatur con-
tinētia vel castitas. In delectationibus
que fiunt circa ludos indigent⁹ virtu-
te seruante mediū iū sup̄abundantiā
et defectum que vocatur Entropelia
sicut docet Anī. iiii. ethi. Modo quia
omnes iste virtutes sūt circa materias
magis particularem q̄ tēperantia q̄
tēperantia habet fieri circa delectati-
ones s̄ tactū generalit̄ subintelligen-
do gustū sub tactu q̄ gust⁹ ē quidam
tact⁹ sicut dicit̄ ii. de aīa. Iō t̄pantia vo-
cat̄ t̄pantia generalis et entropelia ē
sp̄s tēperantie. ⁊ s̄ castitas cōiugat̄ et
sobrietas i cibo et potu sūt sp̄s tēpe-
rantie. ⁊ q̄ superior v̄t̄ p̄cipit inferiori ido
t̄pantia vocat̄ p̄cipal̄ respectu entropie
vel sobrietatē. q̄ vō sic ē q̄ oīs mate-
ria moral̄ r̄ducit̄ ad q̄tuor v̄z ad pas-
p̄cupiscibil̄ et irascibil̄. ad elcōes rōnis
⁊ ad opatōz cirē res victui necessarias
Iō si iustis q̄tuor bñ regulemur. p̄fec-
te erit v̄tuosi. ⁊ iō s̄ istas q̄tuor v̄tutes
dñr q̄tuor p̄cipales sine cardinales.
Nā t̄pantia facit tenere mediū s̄ r̄ctāz
rōnē circa passioēs p̄cupiscibil̄. fortitu-
do circa passioēs irascibil̄. prudētia cir-
ca elcōes i opabilib⁹. ⁊ iustia circa p̄ca-
tōz i r̄b⁹ exteriorib⁹. Dñr at̄ iste v̄tutes
methaphorice cardiales. Cardio ei s̄
papiā et hug. eps ostii q̄ v̄tū i qdā fo-

CA. VIII.

LEC. CX.

ramie ligneo vel lapideo per qd ostiū
 vti qn claudie et apic. et aliqñ vocat
 cardo ipz forame. ⁊ dī a cardian gre-
 ce q ē cor līe. qā sic cor hoīs r̄git cor
 p̄i motu ita lignū illā r̄git ⁊ mouz ia
 miā Quia g opatōes huāne regūf de
 termiate ab istis v̄tutib⁹ s̄z rectā rōnē
 sicut ianua p̄ sinūz cardinē. Vñ ab an
 tiqs cardiales eas placuit appellari v̄l
 forte meli⁹ dicitur cardinales. q. car-
 dialos. i. cordiales a cardian grece qd
 ē cor latine. Et dnr cardiales ad dr̄iti
 am v̄tutū corpaliū sicut sūt robur ⁊ a-
 gilitas corporis. Iste v̄o sūt i corde id
 est in aia. ⁊ iō forsitā cardiales vel cor-
 diales p̄mit⁹ dicebāt. Ex his p̄z quare
 sūt quattuor v̄tutes p̄ncipales. ⁊ qre di-
 cūt cardiales. Est aut v̄lteri⁹ aduertē-
 dū q iste q̄ttuor v̄tutes s̄z plotinūz et
 macrobiū sup librū p̄mū de sōno sci-
 pionis qd r̄plicit̄ variāt. Sūt eī v̄tutes
 exēplares v̄tutes purgati animi. v̄tu-
 tes purgatorie et virtutes politice Iste
 v̄tutes s̄z q sūt i deo qdāmō vocāt ex-
 ēplares v̄l dicit̄ iusticia dei obseruatō
 legis etne in administratōe. fortitudo
 potētia gubernādī t̄pantia p̄formitas
 volūtatis sue ad rectā ratiōnē. prudē-
 tia sapiā dei infinita. Sic ergo iste v̄tu-
 tes secūdū q in deo ponūt vocātur ex-
 emplares v̄tutes. qā diuine v̄tutes exē-
 plares debētē huāne v̄tutis. deū enīz
 sicut sumā regulā bonitāt imitari de-
 bemus. Cōsiderādo istas virtutes p̄ ut
 ab hoīb⁹ h̄ri p̄nt. sic differūt s̄z gradus
 perfectōis ⁊ īperfectōis. Inueniūtur
 in bonis in meliorib⁹ in optimis. In
 boīs vocāt politice: id est ciuiles quia
 secūdū eas homo aptus efficitur ad
 beneuēdū in communi ciuilitate.
 In melioribus et perfectiorib⁹ qui trā

scendūt primos tendūt quodāmō ad
 diuinā similitudinē vt imitentur ⁊
 effigient virtutes exemplares in deo
 Vocantur iste virtutes purgatorie qā
 purgant auiciis passionū ita q̄ iste vir-
 tutes sunt in hominib⁹ qui habēt fre-
 quētiam passionū ⁊ tam ē eis dominā-
 tur v̄tutose. Et ideo dicūtur i eis pur-
 gatorie. Sed in hominibus perfectissi-
 mis qui totaliter diuinis adherent di-
 cuntur iste virtutes esse v̄tutes purga-
 ti animi in quibus prudentia sola di-
 uina intuetur. Tēperātia terrenas cu-
 piditates nescit. Fortitudo passiones
 ignorat. Iusticia cum diuina lege per-
 petuo federe sociatur et sic sunt inval-
 de bonis. i. beatis. vel forte in quibus-
 dam paucis electissimis in hac vita. et
 specialiter fuerunt in christi huānita-
 te et virgine gloriosa. His visis patz
 littera q̄ sapiētia docz sobrietatem id
 est tēperantiam. Prime Petri. quinto
 Sobrii estote et vigilate. ⁊c. Docet eti-
 am prudentiam. Mathci decimo. Es-
 stote prudentes sicut serpentes et sim-
 plices sicut columbe. Docet etiam iur-
 sticiam et virtutem id est fortitudinēz
 quibus vtilius nihil est in vita homini-
 bus. Sed contra hoc videtur q̄ vir-
 tutes theologice sūt meliores ad pro-
 merendū vitam qā sine fide impossi-
 bile est placere deo. Ad hebre. xi. Et
 si hō caritatē nō hēat nihil est. i. Corin-
 iii. dicēdū est q̄ sub istis q̄ttuor cōpre-
 hēdūt v̄tutes theologice. s. fides sub
 prudētia. spes s̄b fortitudic. caritas s̄b
 iustia. ⁊ sic v̄ū ē q̄ istis nihil ē v̄tili⁹ i vi-
 ta hoīb⁹ B Hic p̄t breuē dubitari
 An virtutes morales sunt cōnexe sic
 q̄ nullus possit habere vnam nisi oēs
 habeat. ⁊ vide f̄ q̄ nō. quia Aug⁹. dicit

¶ ii.

ad Ihero. in q̄dā ep̄ta in q̄ dicit̄. Non est diuina sn̄a q̄ta dicit̄. q̄ habet vn̄a habet oēs sed oīs vera sn̄a est diuina q̄a fm̄ Ambrosiū. Oē verū a quocūq; dicat̄ a sp̄ū sc̄o est ergo nō est vera fētētia. pp̄: v̄tutes morales generātur ex exercitio actū v̄tutū. sicut p̄. ii. ethi. sed cōtingit aliq̄e exercere se in actib⁹ vn̄ v̄tutis et nō in actib⁹ alterius. Sicut aliq; p̄t se dare actibus liberalitatis licet nō det se actib⁹ cōtinentie sicut p̄. ḡ. talis acq̄rit liberalitatē et t̄n̄ nō est cōtinēs. Ad oppositū est phi. vi. ethi. duob⁹ vltimis cap̄lis vbi p̄bat q̄ null⁹ p̄t habere prudētiā nisi habeat oēs v̄tutes morales. Nec p̄t q̄s habere v̄tutes morales nisi habeat prudētiā. Ad q̄stionē dīcēdū. q̄ v̄tus moralis p̄t accipi duplici p̄fectā et imp̄fectā. Vir⁹ moralis imp̄fecta p̄t haberi etiā si alia nō habeat. Perfecta aut̄ nō p̄t. Vir⁹ imp̄fecta vocat̄ īclinatio naturalis ad v̄tutē. Sicut aliq; naturaliter īclinatur ad castitatē. aliq; ad liberalitatē. Perfecta ū v̄tus est habit⁹ īclinās ad op⁹ bonū b̄n̄ agēdū. Hui⁹ cōnexionis rō ap̄d Aris. talis est quia null⁹ p̄t eē prudēs nisi sit v̄tuos⁹. Vir⁹ t̄n̄ em̄z moralit̄ facit eligere b̄n̄ ea q̄ sūt ad finē et b̄n̄ iudicare de fine. sic p̄ oppositū malicia facit male fētire de fine. Vnicūq; ei bonū apparet illud ad q̄ d̄r̄ amic⁹. Et iō si nō habeat rectā estimatiōē de fine nūq; b̄n̄ eligit media qd̄ est op⁹ prudētie. Et corrup⁹ habitus p̄ viciōsos act⁹ habet falsā estimatiōē de fine et p̄ p̄ns erronee eliget. Et iō prudētiā q̄ est recta electio v̄l recta rō agibiliū nō est in tali. Qd̄ at vir⁹ tus moralis nō possit eē sine prudētiā sic oñdīc̄. Inclīnatio in actū v̄tutē ē ab h̄itu v̄tutē. mō sicut īclinatio corp̄is si

est nimia et nō fit fm̄ rectā rōez corp⁹ īpingit in aliū ledit̄. itā īclinatio v̄tutis si est nimia nō fit fm̄ rectā rōez. Et ideo ad h̄i q̄ opatio sit v̄tuosa requirit̄ nō solū habit⁹ īclinās s̄z prudētiā dirigēs et moderās opationē. et iō v̄t⁹ moralis nō p̄t eē sine prudētiā. Ad p̄mū dīcēdū. q̄ intētio Aug⁹. est q̄ illa sn̄a exp̄sse nō doceat̄ in sacra scriptura. Ad sc̄d̄z dīcēdū q̄ q̄ assuefacit se in opib⁹ vn̄ v̄tutis et nō oīm talis nō habebit prudētiā: nec acq̄ret aliquā v̄tutē moralē p̄fectā. Acq̄rit t̄n̄ vnū habitū iuxta materiā circa quā se exercet. s̄z ille habit⁹ nō hēbit rōez v̄tutis p̄fecte pp̄ defectū prudētie. Et iō ad h̄i q̄ aliq; v̄tus acq̄rat̄ oportet q̄ hō se habeat circa oīa q̄ in vsu vite veniūt. nō t̄n̄ oportet q̄ sit̄ exerceat se in actibus oīm v̄tutū. sed regrit̄. q̄ se habeat v̄tuose circa materiā alicui⁹ act⁹ v̄tutis. Sūt t̄n̄ qd̄ā v̄tutes cōueniētes hōi fm̄ statū em̄nētē sicut magnanimitas et magnificētia. Et istas virtutes acq̄ret homo exercēdo se in actib⁹ liberalitatis. sic q̄ liberalitate habeat eas in potēt̄ appinq;. Si ei liberali superueniat abūdātia sūptuū et pecuniarū exercebit actus magnificētie de facili p̄pter vsū liberalitatis in donationib⁹ medicibus vsitatū. **LECTIO. CX.**

e T si m̄ltitudinē sc̄ie desiderat q̄s scit̄ p̄terita. et de futuris estimat scit̄ v̄futias sermionū et dissolutiones argumētōz̄ signa monstrat scit̄ anteq; fiant et enētus tēporū et seculoz̄. In ter ea q̄bus homines singularit̄ extolūtur vnū est exp̄ientia in diuersis scientiis. **A** Quia enim omnis scientiā est de numero bonorū honorabiliū ab omni scientia redditur p̄sona quelibet honore digna. Cui⁹ ratio

est quia honor est primū virtutis. Virtus autē rei mēsurat in hoc quod potest attingere ad illud ad quod naturaliter est ordinatum quia in eo consistit eius perfectio. Modo omnis homo naturaliter scire desiderat et scientia est hominis perfectio naturalis et ideo omnis scientia red dicit omnem personam honore dignam. Postquam ergo salomon sex prerogativas de sapientia sponsa sua retulit videlicet generositate propagationis. celebritatem bone opinionis. curialitatez educationis opulentiā in diuitiis et expientiam in artificiis. sincerum moderamen in moralibus. In hac parte subiungit septimam prerogativam videlicet verum examen in scientialibus. Et qui a scire secatur quemadmodum et res de quibus sunt. iii. de anima. Res vero diuiditur in signum et signatum. ideo omnis doctrina vel est rerum vel signorum. Sicut dicit augustinus. i. de doctrina christiana. c. vi. Scientie vero que sunt de signis vocantur scientie sermotionalis. Scientie que sunt de rebus vocantur scientie reales. Et ideo quia omnia scientia sub altero istorum generum continetur. Ideo ad commendationem scientie introducit salomon in hac parte eam habere noticiam tam scientiarum naturalium quam etiam sermotionalium. Et dicit sic. Et si multitudinem scie diligit quis scit etc. Si pro quia homo naturaliter desiderat multitudinem scientie: quasi diceret. non solum ipsa adornata est virtutibus moralibus videlicet iusticia. prudentia. fortitudine: et temperantia. imo etiam dotata virtutibus intellectualibus ut habeat non solum scientias sed multitudinem scientie. quia vero multitudo scientie est secundum multitudinem scribibilium. Sunt autem in naturalibus quedam preterita quedam futura quedam que eueniunt raro et quedam que

frequenter. Itē in sermotionalibus scientiis. quedam sunt plana et facilia ad intelligendum et quedam obscura et perplexa et apta ad decipiendum. De omnibus istis dicit sapientia esse sufficienter instructa. quia scit preterita et de futuris estiat etc. Quia enim disciplinatus est intellectus certior est inquirere secundum unum quod quam generaliter natura rei permittit sicut dicitur. i. Ethicorum. Ideo fatuum est tam certitudinem exigere de futuris quam habere possumus de preteritis: cum futura annexa sint contingentibus: preterita vero necessitati sunt subiecta: et ideo signatim distinguedo dicit. Scit preterita et de futuris estimat. i. opinatur vel coniecturat. Scit etiam versutias sermonum. i. occultos et enigmaticos modos loquendi. Vel versutias sermonum dicitur perperplexas forme arguendi in quibus patet redargutio saltem apparatus quam quae parte homo elegerit. sicut in insolubilibus. Scit etiam dissolutiones argumentorum que videntur apud simplicem solui non posse. Alia littera habet dispositiones argumentorum id est debitas formas arguendi syllogisticas. et enigmaticas: exemplariter. et inductiue et huiusmodi dispones de quibus in libro priorum tractatur. Scit vero solum ista: imo in naturalibus scit signa et monstra. Signa dicitur aliqui effectus naturales in celovele in aere qui euentus futuros designant circa statum humanum. sicut patet de Cometa que significat mortem principis et bella futura. sicut patet in meteororum et longa expientia est expertum. Monstra vero dicuntur que sunt contra consuetum cursum et contra intentionem nature. Sicut quando homo nascitur cum sex digitis vel cum duobus capitibus et huiusmodi. Et vocantur monstra que contra alii.

quid dissuetū demōstrāt eē futurū. vñ
oē monstrū ē signū s; nō eē. large lo-
quendo de signo quīs stricte loquēdo
posset dici illā signū qd raro. tamē se-
cū dū naturā accidit. sicut ē cometavel
eclipsis solis. Mōstrū qā raro euenit
et p̄ naturam. Sicut si aliqs ex media
pte eēt hō ex reliqua bosvel eē. Scit e
uēt? tpm et secloruz. i. scire facit. qā si
cut sup̄ dictū fuit aicos dei ⁊ pphetas
cōstitunt a Nota q̄ inter multa q̄
scire nos puenit triū ē nobis scia ne-
cessariavidelicz flagitiōz q̄ ppetrauit
beneficiōz que reportauim⁹. et sup-
plicioz que nos meruim⁹. Prima er-
go sciētia circa quā debem⁹ esse curio-
si est noticiā nostrorū flagitiōrū vt illa
discutiam⁹ vt nos ipsos paruipēdamus
et nō supbiam⁹. Et argumētū demō-
stratiz ad eandē istā sciaz affert nobis
cōscia nostra murmurans et lesa quo-
dāmō de malicia factorū nrōz. vñ ilig-
nāt̄ dicit̄ Ihere. ii. Arguet te malicia
tua et auersio tua increpabit te. Scato
etvide qā malū et amarū est dereliqui-
se te dūz tm̄. Sed defectū huus scien-
tie multibñt qui i reb⁹ mūdānis et in
defectib⁹ alioni percipiētis sūt prudē-
tes ⁊ circa seipos negligētes. sicut ocu-
lus vidz oia preesse. Cōtra quales ber-
nard⁹ i p̄ncipio meditationū suarū di-
cit. Multi m̄ta sciūt et seipos nesciūt
alios inspiciūt ⁊ seipos deserūt. Ei iō
signāter dicit̄. i. Tess. iiii. Sciat vnusq̄
q̄ vas suū. i. corp⁹ suū possidere vel cō-
sciam suā possidē in scificatione ⁊ ho-
nore. Scda scia circa quā dem⁹ esse
curiosi ē noticiā bn̄ficiōz q̄ reporta-
uim⁹. Inē q̄ p̄cipiū ē redēptio. quā rece-
pim⁹ per passionē xpi. i. q̄ xps fecit no-
bis vnū argumentū demōstratū sue
maxie dilcōis. qñ pro nobis morivo-
luit in ligno crucis Tria at̄ requir̄ ad

demōstrationē. Sicut docz ph̄s prio-
posteriorū. Subiectū passio et diffini-
tio que sit mediū ad cōcludēdū ppriā
passionē de subiecto Subiectū hui⁹ de
mōstrationis fuit fili⁹ dei qā lz esz eiq̄
patri secūdū deitatē m̄tupl̄ tū p nob̄
seipsū exinanuit et subiect fact⁹ obe-
diēs vsq̄ ad mortē. i. ad Cori. xv. Fili-
us erat subiect⁹ ei q̄ sibi subiecit omnia
Passio p̄clusa ex hoc subiectō fuit pas-
sio mortis christi. Ad heb. ii. Videm⁹
iesū propter passionē mortē coronatū
Mediū ad cōcludēdū hāc passionē de
hoc subiecto fuit diffio subiecti id est
pordiatio filii dei q̄ tradidit seipz pro
nob̄. vna cū patre ⁊ spū sc̄to. Lu. xxii.
Fili⁹ qd ē homis sicut diffitū est vadit
Hec sunt demōstratō scā p nobis in si-
gura crucis causans in nobis tam fir-
mā ep̄sciaz vt in p̄p̄tōe istī? alia scia cō-
tēnaē. Vñ paul⁹ scribit. i. Cori. ii. Nō
eī iudicauī me scire aliqd̄ int̄ vos nisi
xps̄ iesū et hūc crucifixū Tertia sci-
ētia circa quā curiosi eē debem⁹ est no-
ticia supplicioz q̄ meruim⁹ ⁊ hāc ha-
bebim⁹ p demōstrationē penarū ifer-
nalū que sūt diuersis sc̄tis p̄rib⁹ reue-
late. Et i duob⁹ v̄ sib⁹ tāzū? sitis ⁊ esuri-
es. frig⁹ ignis fetor et horror. Tene-
bre desperat̄ victiv̄ mesq̄ rodētes. ⁊ d̄
ista scia d̄ in ps̄. Cōuertāt̄ p̄ctōres i i-
fernū oēs gētes que obliuiscūt̄ deū. ⁊
cito p̄. Sciāt gētes qm̄ hoīes sūt mor-
tales videlz et puniendi si delinqmūt.
S; qā tactū ē q̄ xps̄ fecit nobis vnū ar-
gumētū demōstratiz in ligno crucis.
B Est notādū q̄ xps̄ hoīb⁹ t̄plex effi-
cit argumētū viz argumētū q̄ ei socia-
liē vnū. et argumētū q̄ p eū suāliter
p̄miū. et argumētū q̄ per eū spūaliē
m̄niū. Primū fecit in sua bn̄dicta i
carnatione. scdm̄ i sua quotidiana cō-
uersatiōe. tertiū faciet in finalis iudi-

cii declaratione. Et imitū ista tria ar-
 gumēta trib⁹ regulis phicis satis notif
 Quarū pīna tal est. Medio exīte hī a
 liqd necē ē extrema pīūgi. Scda Ma-
 iori exīte de necessario et minori de
 inesse seq⁹ cōcōva de necessario Ter-
 tia si affirmatōis ē cā affirmatōis ⁊ ne-
 gatō erit cā negatōis ⁊ ⁊ i caus pmissz
 Primū ergo argumentū factum fir-
 it in benedicta incarnatione cui⁹ p^oclō
 erat q^o necesse fuit eē pacē et p^ocordiaz
 int⁹ deū et hoīez. de⁹ fuit maior extrei-
 tas et hō mior. Iste vō extremitates v-
 nite fuerūt i quodā medio qd vere fu-
 it hoc aliqd videlz i filio qn naturā hu-
 manā i suā p^oalitatē assūpsit. vt eadē
 persōa. idē singlare. idē hī aliqd fieret
 de⁹ hō. et hīto tali medio necessario
 fuit pax. Ioh. xx. Veit iesus ⁊ stetit i
 medio et dicit eis pax vobis. Istud ar-
 gumētū fuit tate difficultatē q^o nihil p-
 ter deū potuit istas extremitates vni-
 re Iob. ix. Nō ē qvtrūq^o valeat argue-
 re et ponē manū in ābob⁹. Et exponi-
 tur de deo et hoīe s³ glo. Sed sicut dici-
 tur g^o. xxxi. Respexit de⁹ et arguit.
 Scd³ argumētū fecit xps i sua puerla-
 tōe ⁊ vult q^o nos idē faciam⁹. Hui⁹ ar-
 gumētū cōcō ē de necessitate Ois per
 feuerāt bñvīnēs erit btūs. Istā p^oclōēz
 q^o ē de necō vult q^o p^ocludā pīstā rēgulā
 Maiori de necō et miori de iesse. ⁊c.
 Vite ei meritorie ps ē duplex. videlz
 cōtēplatiā et actiā. Cōtēplatiā ē maior
 et actiua ē mior scdm scōs. Cōtēpla-
 tiā est de necō qā etna. i choaf ei i hac
 vita ⁊ p^otinuaf vltē⁹ i futura. Actiā ē
 de iēē qā nō pertinet nisi ad vitā tpalē
 ⁊ corporalē q^o nūc instat. g^o si maior ps
 vite nre fuerit data cōtēplatiōi. et mi-
 nor ps vite nre fuerit data actioni vti-
 li circa p^oximos. seq⁹ p^oclō necōia i vitāz

etnā. Istā silitudinē qua cōtēplatiā est
 de necessario et vita actiā ē de inēē ha-
 bern⁹ a salvatore. Lu. x. vbi de hac vi-
 ta duplici sub figura duarū sororū lo-
 q^o volēs per mariā vitā figurare cōtē-
 platiā ⁊ p marthā vitā actiā. loq^o ei
 de martha dicit sic. Martha martha.
 sollicita es et turbaris erga plurima
 Ecce qā ē de inesse. Sed certe de cōtē-
 platiā subiūgit. Porro vñ ē necōiū. ec-
 ce q^o contemplatiua est de necessario
 bñ sequitur. Maria optimā partē ele-
 git que nō aufere⁹ ab ea Istā argumē-
 tū tetigit ppheta qn dicit. abacuc. ii.
 Cōtēplabor vt videam quid dicat mi-
 hi et quid respondeā ad argumētū
 Tertiū argumētū faciet christus i fi-
 nalis iudici declaratiōe. Cōclusio erit
 ista. Null⁹ malus finaliter erit beatus
 Et cōcludet per istā regulā. Si affir-
 matio est cā affirmatiōis ⁊ negatio erit
 cā negatiōis. Sicut enim dicitur Ma-
 thei. xxv. Christus in iudicio sic argu-
 et q^o ad bonos. Esuriui et dedistis mi-
 hi manducare. Sitiui et dedistis mihi
 bibere. hospes erā et collegistis me et
 sic de aliis. Et certe ex istis affirmatiō-
 nib⁹ seq⁹ ista cōclusio affirmatiua Veit
 bñdicti p. m. ⁊c Et qā iste affirmati-
 ones sūt cāe p^ose p^octē affirmatiōis. i do
 oppoite negatiōes est cāe oppoite ne-
 gatiōis. vñ statim subiunget p^o malos sic.
 Esui. ⁊ nō d. m. mā. si. ⁊ nō d. m. b. hospes
 erā. ⁊c g^o p^ocludz. Discedit a me male-
 dicti i ignē etnū. q^o ⁊c. Et isto t^o bñ ar-
 gumētū loq^o ppheta. ysa. ii. Iudicabit
 gētes ⁊ arguet p^opls multos. Et ipemz
 xps Eze. xxv. Faciā in eis vltōes ma-
 gnas arguēs i furore. ⁊ ideo dicit ps.
 Dñe ne i fu. tuo ar. me. ne. i ira. tu ⁊c

P Roposui ergo hanc adducere mihi ad conuēdū sciens quā mecum cōcabit de bonis et erit allocutio cogitationis et tediū mei. Hec est scda ps pncipalis huiusmodi in qua Salomō psequēdo pabolicā fictionē de nuptiis trahebdis cū sapia spōsa sua Postquā ondit ipaz pcellā fore amabilēz gratiosā. Hic ostēdit dotē cū ea recipiēdā fore valde desiderabilē et p̄ciosā hoc ei est unū qd a viris imbutib⁹ p̄cipue pōderat. Et circa istud tria facit. Primo ei circa istas spirituales nuptias enarrat sue intētionis uolūtātē. Secundo sue intētionis uolūtātē. Tertio sue intētionis opositatē. Multi enī hnt bonā intētionē s; nō sūt oposti ad pducēdū eā ad effectū sed segnes pot⁹ et desidiosi. Scda ps ibi. sciēs quā mecum cōcabit. et t̄tia ibi. hec cogitās apud me. Quātū ad p̄mū pcludit ex pcedētib⁹ ita dicēs q̄ sapia est amabilis et gratiosa p̄pt̄ septē p̄rogatiuas de ea expositas. **A** Proposui ergo hanc adducere mihi ad conuēdum. nec mirū. Nihil est enī tā p̄p̄riū amicorū sicut cōuere s̄m Arif. viii. Ethi. et si in oī specie amicitie hoc est uerū maxie tā in illa amicitia q̄ est uel eē debēt int̄ uirū et uxore q̄ adiuuicēz ex ipō iure m̄rimoniū cohabitare tenēt. Alia l̄ra habet ad p̄uinādū. Vñ glo. Istā exponēs de sapia. icreata dicit sic. Popul⁹ dei cōionē sapie. i. xp̄i se h̄re gaudet et in āplexu ei⁹ delectat⁹ q̄ ait. Si q̄s mihi apuent it̄rabo ad illū et cenabo cū illoz ille mecum. Apoc. 3. Est ergo sensus si exponat⁹ de sapia creata q̄ est donū p̄posui hanc adducere mihi ad p̄uinādū q̄si diceret uel faciā ei p̄uinūū ut iucē epulemur. Solēt enī et in nuptiis spōs⁹ et spōsa iucē epulari Mat. xxii. Ecce p̄radiū meū paratū. Tauri

me et alia occisaz oia pata sūt uenite ad nuptias. sic ergo patz intētionis sue uolūtās. scdo subiūgit̄ eim̄ dē intētois uolūtātē q̄ est valde m̄ultiplex. Nā q̄ pōt sibi sapiāz copulare uolūtātēs siue fructus et excellētias octo dotis noie p̄sequitur uiz cōcacionē bonorū. alienationē tediōz. In poplis uenerationē. In iudiciis discretionē. In nobilib⁹ maiestātē. p̄ hāc uirtutē imortaliatē. dignitatem regim̄is in p̄fidētia. Iocūditatē solamis in cōscia. Et s̄m istas octo excellētias hēt l̄ra ista octo ptes. scda ibi et erit allocutio. Tertia ibi habebō p̄ hanc claritatē. Quarta ibi. Iuuenis et acut⁹ iueniar. Quinta ibi. et in p̄spectu potētū. Sexta ibi. p̄terea habebō. Septima ibi. disponā p̄p̄os et natōes. Octaua ibi. Intrās in domū meā. Dicit ergo sic Ideo p̄posui mihi sapiāz copulare sciēs me cū ea p̄ciosā mūera recepturū in dotē. Scio ei in p̄mis quā mecum cōcabit in bonis. R̄etiā iustū est ut uiro et uxori oia sint cōia cū sint duo in carne una. Gen. ii. Et bñ dicit absolute de bonis nō dicit de p̄diis uel redditis uel maneris uel thesauris q̄ oia trāfitoria sūt et caduca S; de uel bonis uel uirtutib⁹ et gratiis p̄miis p̄hēnt̄ p̄masuris Lu. xi. Si uos cū sitis mali uos bōa data dare filiis uis. q̄ tomagis p̄r uel celestus dabit sp̄m bonū p̄tētibus se. Exo. xxxiii. Ego ondā tibi oē bonis. Arg. ii. l. de libero arbitrio. ca. xxxi. Virtutes q̄b⁹ recte uiuūt magna bōa sūt. Sp̄s aut̄ q̄rūlibet corporis siue q̄b⁹ recte uiuūt minima bona sūt. Potēt uel oē aie s̄m q̄b⁹ recte uiuūt nō pōt media bona sūt uel uirtutib⁹ nō male uiuūt. Ceteris aut̄ bonis. i. medis et minimis nō solū bñ s; etiā male q̄s uel pōt Non ita p̄tigit de q̄busdā uxorib⁹ ad uiros suos

Sūt enī nōnulle q̄ dolores ⁊ tedia cōi-
cāt viris suis ⁊ bona si q̄ sint sibi ⁊ adul-
teris suis separāt ⁊ referuāt. Verba ū
amaraz cōiuciaz īproperia cōicāt viis
suis. Eccī. xxvi. In mliere zelotipa. fla-
gellū lingue oib⁹ cōicans. puer. xxx.
Talis est via mlieris adultere que co-
medit ⁊ tergēs os suū dicit. nō sū opa-
ta malū. Vñ male vxores nō cōicant
de bōis viris suis s̄ magis subtrahūt
et appropriāt sibi ip̄is. in vita piter ⁊ in
morte. Vñ narrať de quodā sunplici
q̄ mortur⁹ cōdidit testamētū et iuter
aliā dixit vxori sue q̄ vēderet vinū bo-
uēz dare p̄ aīa sua. Mulier viro mor-
tuo accepit cattā et bonē: et ducit eas
ad forū. Cū venisset qdā volēs emere
bonē. Ip̄a rōdit. Null⁹ inqt bonē emet
nisi velit emē cattā. Alius rōdit q̄ li-
bēter emeret bouē. s̄ de catta sua nō
curauit. Illa asseruit sicut pri⁹. q̄ nul-
lo mō vēderet nisi cōiūcti. Cui ille et
quō inqt habebō ambas Cattā inqt tu
emes p̄ vna marcha qa est mihi p̄cio-
sa. S̄ bonē habebis p̄ obolo. Recepta
pecunie p̄ciū catta sibi retinuit et obo-
lū quē p̄ boue acceperat dedit p̄ aīa vi-
ri sui. Nō sic vxor. grata que est satis
rara. S̄ de bonis cōicabit viro tā iūvi-
ta q̄ in morte. Ad heb. xiii. Bñficēcie
et cōionis nolite obliuisci talib⁹ enī in
hostiis p̄merēť de⁹. Primū ḡ emoli-
mētū q̄ salomō de sapia cōsequit⁹ est
q̄ habebit cōicationē bonorū. Scđz est
q̄ habebit per eā alienationē tediōrū
Et quātū ad h̄ subiuigīt. Erit inqt allo-
cutio cogitatiois mee et tediū mei. al-
locutio. id est alienatio vel cōsolatio.
Magnū enī solatiū est hoi h̄re cui re-
uelet occulta tedia cordis sui: et cogi-
tationū. finarū. Vñ Serū. in ep̄la. ii. Oēs
curas cū amico et oēs cogitatioēs tuas

miscē. fidelē si putaueris facies. Ista
allocutio carebūt mali in iudicio. si-
cut dictū est. c. iii. qa non habebūt sp̄e
nec in die agnitiois allocutionē. Circa
istā h̄z p̄posui ergo hāc adducere mi-
hi ad p̄mūdū. Et est aduertēdū q̄ sūt
cōiunia quatuor ad quorū tria homo
curialit̄ iūtať. et q̄rtū a deo sp̄ialiter
ab hoīe vēdicat⁹. B̄ Inuuant enī
hoīes ad cōiūniū diabol⁹ mūd⁹ et de⁹.
Diabol⁹ tria p̄ponit fercula. p̄dices in
iusticie venatioēs iracūdie et pauones
supbie. Regū. xiii. Fecit absalon cōi-
ūniū quasi cōiūniū regis. Absalō inter-
pretat⁹ p̄ris mei amaricatio. et figu-
rat diabolū q̄ q̄tūz in eo est patrē suū
amaricare niti per pctn̄. Iste facit cō-
iūniū quasi cōiūniū regis p̄p̄ nobilita-
tem ferculorū et societate iūntatorū.
Iob. xli. Ip̄e est rex sup vniuersos fi-
lios supbie. S̄ ad istā cōiūniū nō de-
bet hō accedere: qa nō fit causa affecti-
onis: s̄ causa p̄ditiois. Vñ absalō il-
lud grāde cōiūniū fecit vt in eo posset
occidere amō fr̄ez suū. Sic diabol⁹ ad
cōiūniū nos iūtat: vt per pctn̄ intoxi-
catos occidat q̄ fr̄es suū q̄dāmō āge-
lorū. In cū⁹ figura Iob. p̄. Filii Iob dū
cōmāretur in domo fr̄is sui p̄moge-
niti repēte vētus vehemēs. irrūit a re-
gione deserti et cōcuslis āgulis dom⁹
oēs op̄ssit. iste dat p̄dices iūste. Per-
dix̄ fm naturales q̄n oua p̄pria p̄dide-
rit furatur aliena oua. vt ouorū suorū
nūerū restauret. ita mali dñi cū bona
sua p̄diderūt per iūtiles cōsūptioēs:
bona pauperū auferūt p̄ iūstas extor-
siones Et ideo diabol⁹ in p̄mo suo fer-
culo p̄dices apponit fraudulētie: quia
oēs quos pascat docet dolos iūsticie.
Docet etiā venatioēs iracūdie. Vult
ei q̄ fr̄ fr̄ez suū venēť in mortē. sicut

i illo cōiunio patunt Michee.vii Vir
 fratre suū venabi vsq; ad mortē. Dat
 etiā pauones supbie. Sicut enī refert
 Aug.xxii. de ci. dei. c.ii. Caro pauonis
 bñ cocta itez; deuenit cruda. sicut ipse
 est expt⁹ post āni spaciū iā trāfactum
 Sic moralit⁹ supbia q̄tūciq; vincat se
 per recrudescit recrefcit. q̄a de bonis
 opib⁹ nascit⁹ Vnde Aug. de natura z
 gr̄a. Cetera vicia in male factis valent.
 Supbia etiā in rectis factis est cauēda
 Scdm cōiunū facit mūdus z apponit
 tria fercula: delicias: diuitias: z hono-
 res. Et istā cōiunū est piculosū. quia
 delicie ifecte sūt venēo mortifero q̄a
 venenū aspīdū ifanabile admiscef cū
 deliciis. q̄a venenū moralit⁹ reddit ho-
 mines obandites z iduratos ad vocē
 incautis sapiēter. i. p̄dicātes v̄bū dei.
 Diuitie nō sūt aie san⁹ cibis. Vñ cō-
 iunū mūdi nō valet. Si aliq; sciret cō-
 iunū pcuratū vel pmissū de talib⁹ ciba-
 riis: que comesta homo reiceret statū
 in exitu suo a cōiunio. nullo mō ibi
 q̄q; gustaret Tale est cōiunū mūdi q̄
 tū ad fm ferculū Iob.xx. Diuitias q̄s
 deuorauit euomet et de vētre illi⁹ ex-
 trahet illas de⁹. Ferculū ū honoris est
 inflatiuū q̄a dirūpit comedētes p sup-
 biā et vanē gl̄iaz sen manāz iactantiā
 sermōnū. Vñ dicit ille p̄pofus elin
 Iob.xxxii. Plen⁹ sū fmōib⁹ et coartat
 me spūs vteri mei. Vēter me⁹ q̄si mu-
 stū absq; spiraclo q̄a lagūculas nonas
 dirūpit. Et iō de isto cōiunio bñ dicit⁹.
 Eccs.vii. Meli⁹ est ire ad domū luc⁹
 q̄ ad domū cōiunū. Tertiū cōiunū fa-
 cit xps de seipō: in q̄ sūt tria fercula de-
 licata. s. Caro mūdissima aīa scāz dei-
 tas ifinita. Heste. p̄. Assuer⁹ fecit grā-
 de cōiunū cūctis p̄cipib⁹ z pueris suis
 zc. Hoc cōiunū vocat⁹ cena mag⁹. Lu.

xiiii. Hō qdā fecit cenā magnā z voca-
 uit mltos. S; q̄rtū cōiunū exigit de
 us ab hoīe. Sicut enī dicit Greg. xxxi
 mora. Dei refectio est puerio pctōry.
 Tria fercula sūt. p̄nitio. cōfessio. z sa-
 tisfactio. Vñ de Matheo publicano
 dī Lii.v. Eecit cōiunū magnū leui i
 domo sua. Vel tria fercula in cōiunio
 xpiani qb⁹ xps pascit sūt cōtritio pec-
 catorū. In q̄ debet eē mortificatio car-
 nis. Thobie.vii. Precepit Ragnel ari-
 tē occidi z parari cōiunū. Sūpporta-
 tio pximory. Lii.xiiii. Cū facis cō-
 iunū voca paupes debiles z dandos. Et
 cōtēplatio dñōz cū securitate ea cōse-
 quēdi puer.xv. Secura mens q̄si iuge
 cōiunū. Istā ymaginationē cōplē n̄
 potui p̄ētis t̄pis breuitate s; est me-
 lius alias cogitanda.

LECTIO. CXII.

H Abebo propter hāc claritatē ad-
 turbas. et honorē ap̄d seniores.
 Inuenis z acutus inueniar in iudicio z
 in cōspectu potētū admirabilis ero z
 facies p̄cipū mirabū⁹ me. Tacētem
 me sustinebūt. z loquētē me respiciēt
 et fmocionāte me plura man⁹ori suo
 imponēt Postq̄ Salomō enūerauit
 duas ptes dotis spūalis q̄s de octo do-
 tibus cū sapia sua recepit. In ista litte-
 ra subiūgit tres alias. Habet eī per eā
 in pplis veneratōez. In iudiciis discre-
 tionē. Inter nobiles ammirationē. Et
 fm ista tria lra diuidit⁹ in tres partes.
 Nā p̄mo oñdit q̄ sapia cōfert venera-
 tionē in pplis Popul⁹ aut est fm Aug.
 xix. de ci. dei. c. xxi. Cet⁹ mltitudis pa-
 ri iuris cōsensuz vtilitatis cōione soci-
 atus. Vñ vbi est pplis ibi est socie-
 tas ordinata mltōry q̄ry aliq sūt digni-
 ores z honorabiles z aliq sūt minores
A Maiores vocat hic seniores

Minores aut vocat turbas. Apud utrosque aut fit sapiens honorabilis sed diuersimode quia a vulgo recipit famam Et apud seniores recipit honores. Fama enim secundum ysaia. v. Ethi. dicitur a phado id est a loquendo quia loquendo propagatur Vulgus autem multum loquitur. Et ideo fama hominis per vulgum maxime publicatur. Quartum autem ad ista duo que venerationem conferunt videlicet famam et honorem dicit sic. Habebo per hanc id est sapiam. claritatem id est bonam famam ad turbas et honorem apud seniores. Ad turbas. i. ad miores et vulgares homines que ideo vocatur turbe. quia minus ordinate sunt in educationibus et moribus que sunt nobiles. Sicut enim dicit Augustinus. libro locutionum Turba est multitudo iordinata. Vnde turba a turbatione dicitur secundum Papiam. In signum autem quod sapia prestat famam quod famam volunt facilliter ore vulgi. Figura fame. apud poetas fuit quodam alatus qui pegasus dicebatur. Iste natus fuit de sanguine gorgonis qui timor vel error interpretatur. Quia intuitum sapie timor domini. Iste equus pedes de suo percussit terram et erupit fons musarum. De quo Persius in capite satyram. Nec forte labra plui caballino. Quia occasione fame multum de forte sapie bibere cupierunt propter famam ei pergreddam multum studiis et rebus bellicis se dederunt. sed est quod propter multum emolumentum positum in ista lectione. quod sapia prestat salomoni quod vix habuit per eam venerationem in populo. Sed proputatis primis duobus emolumentis istud est tertium. Quartum emolumentum conferunt sapientia vix discretionem in iudiciis. Et quantum ad hoc dicit sic. Inuenis et acutus inueniar in iudiciis. Inuenis. i. fortis propter Ioh. ii. Scribo vobis inuenes quoniam fortes estis et verbum dei manet in vobis et vultis malignum. Et acutus id est subtilis in iudicio discernendo noxium ab infoste. Ista acumen iudicii dedit sapientia danieli. Dan. xiii. Reuertimini ad iudicium quia falsi testimonium tulerunt contra eam. Ista ei acumen iudicii est. Salomon a sapia precepit. iiii. Re. iiii. Audiuit itaque omnis israel iudicium quod iudicasset rex et tunc inuenit regem videtes sapiam dei eam eo ad faciendum iudicium. Quoniam emolumentum quod homo per sapiam consequitur est quod conferunt hominibus nobiles admiratores. Nobiles principes et potentes maxime indigent consilio sapientium. Vnde propter sapiam pauperes etiam regum fuerunt ductores et hoc est quod dicitur in conspectu potentium admirabilis ero. Et potest ista littera specialiter exponi de christo in quo mansit perfectio sapientia increata de qua dicitur. Luc. iiii. Omnes illi dabunt testimonium et mirabuntur in vobis gratia que precebat de ore ipsius. Et facies principum mirabuntur eum. ysa. liii. Super ipsos continebunt reges os suum. Tria autem dant potentes sapientibus ratione doctrine vix expectatione cum reuerentia. Consideratores cum diligentia et auscultatione cum patientia et iohannes quantum ad ista tria subiungit. Tace me sustinebunt. i. expectabunt. Iob. xxix. expectabant me sicut pluuia os suum aperiebant quasi ad ymbrem serotinum. Ecce expectatio cum reuerentia quantum ad primum. et loquentem me respiciet sicut homines intenti ad verba alicuius respiciunt eum in facie. Iob. xxix. intenti tacebunt ad consilium meum: ecce consideratio cum diligentia et emocionate me plura: manus ori suo imponet quia non valebunt resistere sapie et spiritui qui loquitur. Actuum. vii. ecce auscultatio cuius patientia. Quo ad tertium. Iob. xxix. Videbant me iuvenes et abscondebant et senes assurgentes stabant principes cessabat loqui et digitum supponebant ori suo. Iuuenis acutus inueniar in iudicio. Notandum est quod iuuenibus sunt tria precaueda

tria sūt imponēda. et sūt tria p̄dicēda. Precauernē enī debent sōnū torpētis ociositatis. viscū iuficiētis societatis. et estū presumētis tumūditatis. Prio p̄ cauere debēt sōnū torpētis ociositatis. Sicut docet Plin⁹. Accipiter pullos suos cū apti fuerint ad volādū extra nidū proicit ⁊ verberat eos alis carēsque ne in etate tenera pigrescant ne marcescāt ocio ⁊ solūat̄ delicis. sic p̄uenit ocio circa iuuenes ordiari. Prio extra nidū p̄p̄e volūtatis euciantur de errorib⁹ castigētur et ad capiēdū p̄dā suam statī assuescāt. si clerici debēt esse p̄da eorū ē itelligētia scripturā ⁊ cōpelantur ad libros. Si milites p̄da eorū ē strēmuitas et victoria pugnā. exerceant̄ i bellis. Si mercatores p̄da eorū ē lucrū exerceāt̄ in nūdis. Sic ocio q̄ ut lus vacat ocio. Sed possz q̄libz dicē cū p̄s. Pauper sū ego et in laborib⁹ a iuuetute mea. Sz sicut d̄r in li. de naturā rerū. Pullus a sim q̄to senior tāto iturrior. Et de capris dicit Ar. v. de amia libus q̄ fet⁹ q̄ prio generatur ē melior et fortior. et fetus qui postea gnāf ē peior. Tales enī moraliter int̄ iuuenes inueniūt̄ q̄ in p̄ncipio sūt deuoti virtuosī et boni. Sz q̄to magis adolefcūt tāto magis vicis se immiscēt et fiūt turpiores. Tales sūt scolares deuoti dūmodo sūt pauperes ⁊ iuuenes aridissimi et superbi dū diuites eē ceperint de patrimonio crucifigi. Secūdo p̄cauē debēt viscū infectie societatis. Sic ei pueri de facili ificiūt̄ lepra corporali. ita facillie iuiscāt̄ familiaritab⁹ viciosis ⁊ p̄cipue cū mlierib⁹ q̄z blādicie etiā fortes aut emolliūt̄ at eueruāt. puer. vii. De fenestra dōm mee. p̄spe xi iuuenē. Et infra Cōsidero vecordē iuuenē q̄ trāsīt p̄ plateas ⁊ ecce mlier oc

currit illi ornatu mētrico p̄pata ad capiedas aias ⁊ apphēsū de osculabat̄ iuuenē. Et bñ infra subdit̄. Stati eā sege q̄i bos duct⁹ ad victiāz 3° p̄cauē debēt estū p̄sumēt̄ tuiditatē. Duo gnā hoim se naturalr magne spei dūmō p̄ditio stat⁹ eorū durat. iuuenes ⁊ ebrii. ⁊ qa p̄ sūptio mē ē iurgiorū rarō iurgia ⁊ dīfēsiones v̄ bella inter socios oriūt̄. nī si iuuenes et ebrii sint i cā. Q̄ d̄ aut̄ iuuenes sūt p̄suptuosī et magne spei dicit ar. ii. ethi. Et hui⁹ cā ē triplex s̄m tres conditōes obiecti ipsi⁹ spei. Obiectū enī spei est bonū arduū ⁊ possibile: qa ei iuuenes mltū se h̄re putāt de futuro ⁊ parū h̄nt de p̄terito. Mēoria aut̄ ē p̄teriti. spes v̄o futuri iō mltum h̄nt de spe ⁊ de possibili ⁊ parū de re et actu. Vñ sicut materia p̄ma d̄r i potētia ad oēs foras. Et q̄to magis actuat̄ tāto pl⁹ p̄dit d̄ potēntialitate. Ita puer dūmō ē iuueis tūc ē i potētia ad oēm statū. p̄t eē sacerdos p̄t eē p̄s p̄t eē p̄p̄. sz cū creuerit modicū vix sufficiet portare aquā bñdcāz. Scda cā q̄re iuuenes sūt p̄suptuosī est caliditas nature. Habent enim copīa calorum et spiritū et ideo cor in eis ampliāf. Ex ampliātoe at̄ cordis hō tēdit i ardua. i p̄s. Viā mādatorū tuorū cucurri. cū dilatī cor meū. Tertia cā ē iexpīētia. Illi qui nōdū passi sūt difficultates et resistētias in factis suis audaces sūt ad p̄temptandū oia. Illi v̄o qui iā frequēter sustiuerūt repulsa. frustra laborauerūt in conatib⁹ nō de facili attētant ea q̄ nō sūt expti. Et hec est causa quare iuuenes non debent fieri duces bellorū sicut dicit̄. iii. Topico. Ne mo eligit iuuenes in duces eo q̄ constat eos non esse prudentes. Et ideo si gnāter Ecc̄s. xi. Letare iuueis in ado

leſcētia tua et in bono ſit cor tuū in di-
ebus iuuetutis tue In bono hūilitatis
Quia ſicut dicit Greg. in qdā omelia
Qui ſine hūilitate v̄tutes cōgregat q̄
ſi iuēto pulueres portat Ambroſi⁹ ſu-
per Beati imaculati. Nō mirabilis hu-
militas in ſenectute quia eſſe ctaviri-
bus. debilitata facturis triftis et dolo-
rib⁹ anhela coacta curarū eſtūb⁹ et ip̄a
vūēdi meſta faſtidio alacritate eſt o-
blita iactātie. Rara ſane in iuuenib⁹
eſt hūilitas. Ideoq; mirāda dū etas vi-
get dū vires ſolide. dū ſanguis eſtuat.
dū ſollicitudo neſciſ. dū ignoraſ nobi-
litas. dū leticia frequētaſ. Scdo p̄n-
cipaliſ ſūt tria iuuenib⁹ iponēda. ſ. prō-
ptitudo obediētie teneritudo p̄ſcietie
et ſollicitudo p̄tinetie. Prōptitudo o-
bediētie qa iuuenis ſū obediētia abu-
ſio eſt ſm Aug. Vñ ſicut docet Ariſ.
viii. Ethic. Amicia inter ſeneſz iuue-
neſvtriſq; eſt neceſſaria. Semb⁹ quidē
vt eis a iuuenib⁹ ſeruiat. Et iuuenib⁹
vt ipeccabiles ſiāt. i. vt p̄ ſeiores a pec-
cati actionib⁹ p̄ſeruētur. Timore ei ſe-
niorū z reuerētia ſolēt iuuenes ſe a ſu-
is inſolētis refrenare. Iob. xxix. Vi-
debāt me iuuenes z abſcōdebātur. De
iſta obediētia iuuenū ad ſeniores di-
cit Valeri⁹ li. ii. c. p̄. q̄ ap̄ ātiquos ſe-
nectuti iuuetus ḡnāliter imēſū hono-
rē reddebat. Tanq̄ ſeniores cōes p̄ſes
eſſēt oim iuniorū. Indic. iiii. Sic ei iu-
uenes facere cōſueuerāt z bñ dicit cō-
ſueuerāt qa iā olim eſt cōſuetudo hec
abrogata yſaie. iiii. Tūm̄tuabit⁹ p̄uer
p̄tra ſenēz. Scdo ē eis iponēda tene-
ritudo cōſciet vt diſcāt pctā ſua cū eorū
circūſtātis diligēter diſcuſſa. integra-
liter z diligēter euidēter exprimē qa
ſi fuerit p̄ſcia larga in iuuetute āplia-
bitur ſine mēſura in ſenectute. Eccl̄.

vi. Fili mi a iuuetute tua excipe doct-
nā z vſq; ad canos iuenies ſapiam. Et
xxv. Que in iuuetute tua nō p̄grega-
ſtu quō iuenies ea in ſenectute tua. q. d.
nullo mō. Et iō dolorē homis merito
plāgētis p̄ſūptionē ſue iuuetutis i ocio-
ſitate et in ſolētia deſcribit Salomon
puer. v. Cur deſtat⁹ ſū diſciplināz in
crepationib⁹ nō acceit cor meū nec
audiui voces docētū me. z mgris nō
iclinari aurē meā? Et merito plāgere
pōtalis. Qm̄ metricē dī. Dāna fleo
reꝝ ſz pl⁹ fleo dāna dieꝝ. Quiſq; pōt
reb⁹ ſuccurrē nēo dieb⁹. Tertiu⁹ ē ſolli-
citudō cōtinētie qa cōtinētes eē nō po-
tuerūt ſine ſūma cuſtodia et ſollicitu-
dine vite ſue pp̄ carnis ipugnationes
in p̄s. Sepe exp. me a iu. mea. Et ideo
bñ petiit p̄s. Delicta iuuetutis Tria
ſūt eis p̄dicēda videlz debilitas corporis
v̄tutū labilitas tp̄alis iuuetutis z defor-
mitas hyemal⁹ ſenectutis. ſolēt ei iuue-
nes de fortitudie ſua gliari nimis nō
aduertētes illd. yſaie. xl. Iuuenes i in
firmitate cadēt Itē p̄dicēda ē eis la-
bilitas tp̄alis iuuetutis. qa forma cor-
poris q̄ticiq; maḡ cito trāſit. Vñ
Ouidi. ii. de arte amādi. forma bonū
fragile ē q̄tumq; accedit ad ānos. Fit
minorz ſpacio carpit ip̄a ſuo. nec vio-
le ſemp nec lilia cādida florēt Et riget
amiſſa ſpina relicta roſa. Et iā tūc tibi
ueniēt formoſi capilli. Iā veniēt rigē
q̄ tibi corp⁹ arēt. z Virgi. in bucolicis
egloga. ii. O formoſe puer nimū ne
crede colori. Alba liguſtra cadūt vac-
cinia nigra legūē Vaccinia ap̄ v̄gi.
aliq̄ ſūt pu fruct⁹ nigri Anglica i au-
ſtro. In borea bilberies In gallico ble-
bes. z ſic loq̄ hic. Aliq̄ vaccinia ſūt
flores q̄ vocāt p̄muleveris. z ſic loq̄ v̄
gili⁹ i eadē egloga dicēs. Mollia lu-

teola pingit vaccinia capos. Tertio
p̄dicēda est iuuenib⁹ deformitas hyēa
lis senectutis de qua idē Ouidi⁹. li. in.
de arte amādī ita scribit. Vēture me
mores iā nūc estote senecte Sic nullū
t̄p̄ns vobis abibit iners. Vtēdū ē eta-
te cito pede labit̄ etas Nec bōa tā seq̄
tur q̄ bona p̄ma fuit q̄ cito me miser
laxat̄ corpa rugis̄ perit̄ inuitido q̄ fu-
it ore color. z iō signat̄ d̄r Ecc̄s. xii.
Memēto creatoris tui in dieb⁹ iuue-
tutis tue añq̄ veniat t̄ps afflictōis̄ ap-
propinquat̄ añi de qb⁹ dicas nō mihi
placent.

LECTIO. CXIII.

p Reterea hēbo p̄ hāc immortalita-
tem et mēoria efnā his q̄ p̄ me
futuri sūt reliquā. Enūeratis q̄q̄ do-
tibus vel q̄q̄ dotis p̄tib⁹ q̄s sp̄s sc̄us
sp̄ote largit̄ cuilibet v̄tuoso. In hac p̄-
te sexta subiūgit̄ q̄ ē maxia videlz im-
mortalis p̄petuitas bōe vite q̄ solis sa-
piētib⁹. i. deū colētib⁹ ē p̄missa. Est q̄
ista immortalitas pōt duplici p̄cipi viz
realit̄ vel singlarit̄ in efnā gl̄az t̄p̄alit̄
in hoim mēoria. Iō devtroq̄ sufficiēt
subiūgēs dicit sic. Pretea hēbo p̄ hāc
immortalit̄ vere viz realit̄ q̄ Sapie-
p̄. Iusticia p̄petua ē immortalis. De ista
immortalitate loq̄t̄ bt̄us Aug⁹. xiii. de
civi. dei. c. xx. vbi dicit sic. A Cū
bt̄i oēs eē volūt̄ p̄fecto eē z immortales
volūt̄. Aliē enī bt̄i eē nō possēt. h̄ p̄bat
Aug. sic de immortalitate int̄rogātū si-
cut de bt̄itudine oēs eā se velle. Respō-
dent sicut. Q nō possēt bt̄e vire. nisi vi-
uerēt. Cū ḡ oēs appetūt bt̄i vire z bt̄e
vivere nō possēt nisi immortalit̄ vivāt
p̄stat oēs appetere immortalit̄. Et cū
natural̄ appetit⁹ nō sit frustra cōstat q̄
immortalitas est hoī possibilis lz eā ha-
bere nō veleat a seip̄o. Sz q̄ p̄ sapiam
eā h̄re potim⁹ h̄ est p̄ dei cultū sincerz

qui a bona volūtate depēdet. Iō dicit
Salomō. p̄te rea hēbo. i. p̄ter emolumē
ta sup̄ enūerata habebō per hāc im-
mortalit̄ sc̄z per sapiāz. In hui⁹ fi-
gurā ap̄d poet̄as Dea sapie dicebatur
minerva. i. nō mortalis. Min idē est
q̄ nō. erua mortalis int̄pretat̄. Inde z
minerva quasi immortalis. Ista dea
pingebat̄ quasi v̄go decora triplicem
h̄ns vestēz in pectore caput gorgonis
portabat depictū sicut dicit Alexāder
neq̄ in sc̄itillario poet̄az cap̄lo de pal-
lade dicit̄ etiā nata de Iouis v̄tice z si-
ne matre dicit̄ triconia pallas et mi-
nerva cui septenari⁹ numer⁹ cōsecrat̄
et est dea sapie et oim artū z bellorū.
Ideo virgo pingit̄ dea sapie q̄ nullā
recipit viciorū corruptionē. Sed p̄pet-
ua morū gaudet it̄egritate. Triplicē
habet vestē p̄t̄ tres sc̄ias sermociona-
les quib⁹ ip̄a vestit̄ z ornat̄ : q̄ sūt gr̄a-
matica rethoricaz dyaletica. In pecto-
re portat caput gorgonis. i. meduse
quo aspicientes in lapidē cōvertebat
cui⁹ caput p̄sens abscidit. Gorgon int̄-
pretat̄ tror. q̄ ḡ oīs sapiēs tribilis vi-
ciosis̄ fatuis esse debet. ḡ pingit̄ dea
sapie caput gorgonis portare i pecto-
re. Ista dicit̄ nata de v̄tice iouis z sine
matre q̄ sapia fideiz bonorū morū est
a dono dei. Ecc̄i. xxiii. Ego ex ore al-
tissimi. p̄di p̄mogenita añ oēs creatū-
rā huic septenari⁹ nūer⁹ cōsecrat̄ qui
est v̄niversitat̄ eo q̄ v̄niversū t̄ps p̄ se-
ptē decurrat dies v̄niversus mūd⁹ per
septē planetas dirigit̄. Oīs homo ex
septē quodā mō cōponit̄ videlz ex tri-
bus potētis aie z q̄tuor elemētis. In x
ta mō dū quorūdā loquēdū. vocat̄ tri-
conia. i. trina noticia secundum re-
migiūm q̄ p̄hi i trib⁹ p̄gnoscēdis ma-
xime laborabāt viz creatore creatura

et aia. Vocat etiā pallas. i. noua quia sapia nullā semū nullā sentit vetustatem. Hece est dea bellorū q̄a bellis magis pfert sapia q̄ corpis fortitudo. Sapientie. v. Melior est sapia q̄ vires vir prudens magis q̄ fortis. Dicit ḡ salo. Habebo p̄ hāc immortalitatē z nō solū hoc. Sed z mēoria etnā his q̄ post me futuri sūt reliquā sicut dicit Sene. Ad pauca nat⁹ est q̄ tm̄ de suo tpe cogitat. Oīs cui v̄tuosus z ad bonā vitā tenet et ad bonā famā vt per vitā ipse saluetur. z p̄ famā pxim⁹ edificet. pximus inq̄ nō solū q̄ est s̄z q̄ futur⁹ est. Vnde bonū copiose ē sui cōicatis. Vn⁹ emz bon⁹ hō q̄ si i iuitis futuris p̄desse pōt p̄ bonū exemplū. Vn̄ ille venerabilis Eleazar⁹ inde⁹ nobilissim⁹ cū interficeretur q̄a p̄tra legē carnes suillas nollet cōmedere nobilēz mortē magis q̄ odibile vitā āplexās dicit fortiter vitā excedēdo. senectute qdē dign⁹ apparebo. Adole scētib⁹ aut forte exemplū reliquit. Et ideo dicit ps. In mēoria etna erunt iusti. Et puer. x. a Mēoria iusti cū laudib⁹. In scripture nāq̄ locis variis iuenit̄ triplex mēoria Est ei mēoria bñficiorū. mēoria exēplorū. z mēoria dānorū. Prima est t̄nue posidēda. Scda est aliis exhibēda. Et tertia est reliquēda. Primo ei mēoriā habere debem⁹ bñficiorū dānorū. ysaie xlvi. Ego sū q̄ deleo iniquitates tuas. p̄pter me z p̄ctōrū tuorū nō recordabor Reduc me in mēoriāz indicemur simul. Reduc me ī mēoriā. i. bona que tibi feci fm̄ glo. Creādo. redimēdo. z p̄parādo b̄tūdinē S̄z istā mēoriā tria ipediūt Prospitas Ciriositas Et volūptas. Prospitas facit inq̄tos obliuisci amicos. q̄ eos in āgustis adiuerūt. Vn̄ Gen. xl. legim⁹ q̄ p̄posit⁹ picerna

rū pharaōis q̄ pn⁹ fuerat icarcerat⁹ cū Iosephz p̄ ipz de sua libatōe p̄phetice iformat⁹ succedētib⁹ p̄spis oblit⁹ ē int̄ p̄tus sui. Isto mō ē de mltis q̄ cū afflictōib⁹ t̄bulat⁹ p̄secutōib⁹ v̄l infirmitatibus dei h̄nt ī mēoria. s̄z cū sint ī sanitate. trāglitate et p̄spitate tradūt deū obliuisci. Den. xxxii. Deū q̄ te genuit deliquisti ob. es. d. cre. tui. Narrat vicē t̄i⁹ ī speculo historiali. q̄ semel ī ethiopia tanta p̄tigit pestilētia q̄ ad mēoriā hoīz q̄ hoies obliuiscēbāt noia p̄z suorū noia filiorū. z etiā noia p̄paz oriebāt ista pestilētia s̄z cū ex fetore z putrefactōe q̄rūdā cadauerū infectorū ī bello. Moralit̄ tāta his dieb⁹ ē ī hoīb⁹ in pte mēoratiā pestilētia q̄ nec recordatur nois dei p̄ris oīm nec grati sūt amicis. nec aiab⁹ defūctorū nec prudētes ad seipos Eccl. ix. Obliuisci tradita est mēoria eorū Scn̄. ii. de bñficiis cōparat legē ḡtitudis z bñficiētie mutue: ludo pile q̄n ei hoies ludūt cū pilez eā alēnati recipiūt ī n. se. tā diu durat z p̄tinaat lud⁹ int̄ eos q̄ dū p̄ueniēt recipiēt z iactat. Si ū vn⁹ recipiat z retineat v̄l icōueniēt re pcutiat desinit lud⁹ q̄ desinere n̄ p̄t sic dicit Se. nisi v̄l mittēt v̄l recipiēt defectu. Isto mō ymagiat̄ se neca q̄ dēt eē de bñficiētia mutua int̄ amicos. si ei a te bñficiū r̄cipio z p̄ ea p̄virib⁹ illā tibi p̄portōnabili r̄t̄buo iux̄ leges ḡtitudis apte ludo. si n̄ bñficiū receptū obliuisci p̄mēdo nec tibi vbi possē ī aliq̄ r̄cōp̄so. h̄dēdi finē facioz bñficiētie ludū soluo. Et iō signiter d̄r Heb. xlii. Bñficiētie atz cōionis nolite obliuisci Si sic nos h̄re debem⁹ ad homines multo magis erga deum nos gratos esse p̄nemt. Hugo de claustro aīc. Sicut nullū est momētū q̄ hō nō vtatur vel fruāt de bonitate z mīa.

Ita nullū debet esse momētū quo euz
presētē nō habeat i mēoria. **T**renorū
iū. **M**ēoria mēor ero et tabesceat i me
anima mea. **S**ed istā memoriā secū
do ipedit curiositas et sollicitudo mi
mia circa mūdū. sicut dicit cōit. **P**lumb⁹
intent⁹ mior ē ad singula sēsus. **I**n ps.
Obliti sūt beneficiorū ei⁹ et mi. q. of.
eis. **T**ertio istā memoriā impedit z
tollit voluptas carnis. **B**oc. iii. de pso.
metro x. **V**ocat corp⁹ secūdū imagia
tionē plōnicorū. molē obliuiofā. **F**uit
enī opimo plōnis. sicut tāgit. **A**ris. p.
posteriorū q. aīa habet noticiā oīz re
rū a principio sibi concreata et speci
es oīm rerū sibi inditasa deo. sed sta
tīm qn̄ iufūdīt corpori terreno tradit
obliuioni illā noticiā sibi datā. nec ea
pōt vti donec p sēsus excite^r. **E**t iō po
suit plato q. addiscere nō est nisi rcor
dari. vñ pcludit boe. metro palle gato
q. si platonis mīsa perfōat verū qd qf
q. discit imemor recordat. **M**oraliter
corp⁹ ē moles obliuiofā. i. obliuionez
dei inducēs. **V**nde aīa immer favolu
ptatib⁹ et deliciis carnis pdit memo
riā dei sui quo cōtra dicit ps. **A**dhere
at lingua mea faucibus meis si n̄ me
minero tui. hec ē mēoria cōtinue pos
fidēda. **A**lia ē memoria proximis
exhibēda per odorē bōe famē et hōe
ste conuersationis. **O**pera enī strenui
tatis et victorie solēt haberi i mēoria.
et ideovincētes mūdū per paupertatē
carnē per castitatē sensū pprū per hu
militatem. **M**emoria dignos faciunt
seipfos. **E**ccl. xlv. **D**ilect⁹ deo et homi
bus cuius memoria in benedictiōe ē.
Narrat magister in historicis fr. **E**xo.
q. moyses duxerat in vxorē filiā r̄gis
ethiopicē et cū in patriā suā redire vo
luisset impedit eū nitebat vxor sua:

Moyes ḡ tāq. vir pent⁹ astrorū sculp
sit in gemas duas imagines huius ef
ficacie vt altera mēoria. altera obliu
onē cōferret. **C**ūq. parib⁹ id est simili
b⁹ anulis eas inferuisset obliuionis a
nulū vxori p̄buit et memorie anulus
secū tulit vt sic pari amore sic parib⁹
anulis insigniretur. **C**epit ergo muli
er obliuisci viri sui z sic moyses in pa
triam suā libere est ingressus. **M**ora
liter anim⁹ hūianus natīōe celestis cuz
carne terrena q. per ethiopiā defig
natur cōingium contrahit qn̄ corpo
ri infunditur. **A**nim⁹ vero rationalis
naturaliter desiderat beatitudinē vult
in celum reuerti. sed ista vxoreū im
pedit et ideovtendū ē cautela moyfi:
vt duos anulos cū gemmis faciamus
et anulum obliuionis carni tradam⁹
Anulus obliuiois ē recogitatio mor
tis. quia mors obliuioni tradit homi
nem. **I**n ps. **O**bliuioni datus sū tamq.
mortuus a corde. **A**nulus memorie
est r̄ cogitatio vite eterne. **V**nde i me
moria eterna erit iustus. **E**t sic libere
in celestē patriā reuertat^r. **T**ertia me
moria est penitus relinquēda. **E**t hec
est memoria damnorū et iniuriarū
nobis illatarum a proximis. **L**euitici
xix. **N**on queres vltionēz nec memor
eris iniurie amīū t̄norum. **S**icut dicit
Basilius in examine. **C**amelus habet
mirabiliter bonā memoriā de verbe
ribus. **V**nde si aliqs eum percusserit
dissimulat percussionem ad temp⁹. s̄z
in dubitāter cū oportunitatē habuerit
expetit vltionem. **S**ic sunt nōnulli qui
iurias dissimilāt non remittūt. abs cō
dūt non obliuiscunt. q̄nis dicat sene.
Memoriā beneficiorū t̄norū debz se
se tenax et iniuriarū facilis. **E**t in pro
uerbiis suis dicit. **I**niurie remediū ob

linio. Et talis q̄ virtuose iniurias obli-
uiscere dicere p̄t deo cōfidēt. Thob.
iii. Nunc dñe m̄eor esto mei neq̄vidi
ctā sūas de pctis meis. Et ip̄e dñs iustū
respōdebit per illā ysa. lxxv. Nō erūt i
memoria priora. Neq̄ ascēdēt sup cor
sed gaudebitis et exultabitis vsq̄ in sē
piternū. LEC. CXIII.

d. Ispōnā pp̄os z natiōes m̄ ihi er-
rūt subiecte. Timebūt me audi-
entes reges horrēdi. i mltitudie vide-
bor bonus et in bello fortis. A
Septimum emolumentum quod sa-
pientia t̄buit possessori suo ē dignitas
regim̄is in p̄sidentia. Per sapiāz nāq̄
hō efficiē ap̄ ad regēdū et discernen-
dū. Sicut ipsa dicit. puer. viii. Per me
reges regnāt. legū pditores iusta dif-
cernūt. Ad sufficiētā r̄gim̄is quicq̄ re-
quirūt q̄ i hodierna locē tāgūt videlz
Ordinatio statutorū. obtpatō s̄biectorz
dimulgatio triūphoz. recōciliatio trāf-
gressorū. et expugnatio inimicōz. Et
rex vel princeps q̄ hz ista. subiectū pp̄lz
bene regit. Quātū ad p̄mū dicit sic.
Disponā pplōs videlz p sapiām. bñ re-
gā statuta iusta z vtilia ordinādo. Eccl̄
xiiii. In omi sapiā dispō legis. Vbi
notādū. q̄ Arist. i. politicorū inquiri
Qui sūt dispositi ad p̄ncipādū et q̄ sūt
apti ad famulādū. Ista enī nō solū sūt
nccia ex lege poitiua sed etiā ex lege
naturali. Vñ naturalit̄ et ex nat̄itate
sūt aliqui dispositi ad regēdū et aliqui
ad seruiēdū z ideo def̄miat q̄ tā p̄nci-
pat̄ q̄ seruit̄ ē aliqualit̄ a natura. q̄ q̄
dā sūt p quibz expedit vt seruiāt z regā-
tur. et alii sūt p quibz expedit cōtati q̄
ab eis hoies dirigā. Natura ei dictat
supiora z meliora debē regere min⁹
bōa. Hinc ē q̄ hō regit bestia aia regit
corp⁹. mascul⁹ regit feiaz gñalit̄ a na-

tura. Illi ergo hoies q̄ sic se hāt ad ali-
os sicut homo ad bestia. vñ sicut aima
ad corp⁹. aut sicut mas ad feiam. apti
sūt ad regēdū. ista aut̄ excellēta sin-
gularis sup ceteros nō hēt nisi per bo-
nū pp̄ū hois qd ē perfectio rōnis. que
perfectio ē sapiā. Et ideo determinat
ph̄is q̄ fortes ingenio z rōe quīs sūt
debiles corpore sūt ydonei ad regēdū
et fortes corpore et debiles rōe sūt a-
pti ad seruiēdū ita q̄ naturalit̄ pro re
publica toti hūane cōtatis ē q̄ sapiē-
tes regant et min⁹ discreti subseruiant
Sicut aia q̄ rōe claret corp⁹ disponit et
regit. et corp⁹ ei ad vtriusq̄ emolimē-
tū subseruit. Et Sene. iiii. de bñficiis
homini cui nō ē vis vngiū aut detiuz.
duas res addit vis nature quibz fecit eū
terribilē et validū. s. rōez et societatez.
Per rōez enī aialibz et societate dñāz
gentibz quīs nec benigna societas abs-
q̄ ratione bona possit haberi. Dicit ḡ
salomō q̄ int̄ munera ḡtiosa que do-
tis noie cū sapiā spōsa sua recipiet vnū
erit ydoneitas regim̄is ad alios gub-
ernādū. z h̄ fit p̄mo z p̄ncipalit̄ iusta
statuta ordinādo. Et q̄tū ad hoc preit-
tit. Disponā populos. Vñ de bois p̄-
latis dicit sapiē. xviii. Iusticie legē et
cōcordiā disposuerunt. et hoc ē p̄mū
qd ad bonū regimē requirit̄. Ordina-
tio statutorū. Scdo requiritur obtēpera-
tio subiectōrū et quantum ad hoc sub-
iūgit. Et nationes mihi erūt subiecte
videlicet per volūtariā et admirabile
obiam. Reges enī et p̄cipes nō potē-
tia propria stabiliū. sed beniuolētia
subditōz. Vñ Tullius in philippicis
philippica scda. Falsū armatorū ē p̄fi-
diū. caritate et beniuolētia ciuiū oportet
esse septū nō armis. Tertio requi-
rit̄ dimulgatio triūphoz. Illā enī sū
B. i.

gularit̄ magnificat p̄ncipē ⁊ terribilē
reddit hostib⁹ et regib⁹ q̄ circūstāt. vñ
legim⁹ Iosue. ii. q̄ habitatores ierico
ad riuos triūphorū quos filii isrl̄
de duobus regibus amorreorum ha-
buerūt solo timore cor ⁊ audaciā perdi-
derūt. et q̄tū ad hoc subiūgit. Et t̄be-
me audietes reges horrendi. Nō solū
aut̄ de rectorib⁹ ⁊ p̄ncipib⁹ vñ ē q̄ sa-
pia faciteos fieri a regib⁹. imo de viri-
sc̄tis et simplicib⁹ in ecc̄ia v̄sificat̄ fre-
quē. si tñ vita cū sapientia n̄ discordz
Mar. vi. Herodes metuebat iohēz sci-
ens eū virū iustū et sc̄tū Quarto
ad bonitatē regim̄s requir̄t̄ recōci-
liatio trāsgressorū vt p̄nceps seu plat⁹
demētia et benignitate resp̄deat trāsg-
gressorib⁹ p̄ loco ⁊ tpe lenit̄ ignoscen-
do. ⁊ q̄tū ad h̄ subdit sic. In multitudine
videbor bō⁹. lz eī bō⁹ sit ter m̄⁹ ḡnalis
anthonomacice tñ accipit̄ p̄ benigno
māfuetō seu pio. vñ bonitas p̄ncipis ē
eis māfuetudo. Et p̄ oppositū nihil tur-
pius vel incōueniēt̄ ē in p̄ncipe q̄ se-
ruicia carēs ratione. Vñ hiero. si p̄ ep̄
ad. Thi. exponēs illd. Oportz ep̄m ir-
reprehensibilē esse. ⁊ c̄ dicit sic. Nihil ē
fedius p̄ceptore furioso qui cū debeat
esse māfuet⁹ et humilis ad oēs ex ad-
uerso toruouultu: tremētib⁹ labiis. ru-
gata frōte effrenat̄ cōmicis. facie int̄
ruborē et pallorē variata strepitat et
errātes non tā ad bonū p̄trahit̄ q̄tū ad
malū sua seruicia p̄cipitat. Hechiero.
Et ideo dauid q̄i sūmā sue bonitat̄ al-
legās corā dño dicit. Memēto domi-
ne dā et oīs māfuetudis ei⁹. Quā āt
debeat eē plat⁹ ad h̄v̄t̄ i multitudine bo-
n⁹ apparet p̄chre describit̄ alexāder
neq̄ i s̄mone quodā cōmēdās quēdāz
legatū Ottonē nomie cardialē q̄ fuit
legat⁹ i āglia tpe quarti hērici regis q̄

londonis cōciliū celebrauit. et ponit̄
etiā i libro de p̄sideratōe ad Engeniū
papā. Hic ē qui regib⁹ exhibz se Iohā-
nez. egyptiis moysen. fornicatoribus
phinees. Heliā ydolatriis. Helzeū aia-
ris. Petrū mētētib⁹. Paulūz blasphemā-
tib⁹. Negociātib⁹ xp̄s. q̄ vulgū non
spuit s̄z docz. dimites nō palpat s̄z terz
pauperes nō grauat sed fouet. minas
p̄ncipiū nō pauet s̄z cōtēnit. q̄ ecc̄ias nō
spoliat sed emēdat. q̄ marsupia nō ex-
hairt. sed corda reficit ⁊ crimia cor-
zigit. fame puidz sit. nec iudet aliē-
ne Qui orādī studiū gerit et vsū h̄z de
oī re. orōi pl⁹ fidit̄ q̄ sue industrie vel
labori. cui⁹ ingress⁹ pacific⁹. modestus
exit⁹. cui⁹ t. cui⁹ sermo edificatio. cui⁹
vita iusticia. cui⁹ presētia gratia. cui⁹
mēoria i b̄ndicōe erit qui se amabilē p̄-
bet nō verbo sed opere reuerēdū ex-
hibet n̄ fastu s̄z actu. Qui humilē cū
hūilib⁹. cū innocentib⁹ iuocēs. duos
dure redarguit. malignātes cohercet.
reddit retributōez superbis. qui nō de
dote vidue et primonio crucifixi dita-
re se festinat grat̄ dās qd̄ grat̄ accepit
gratis faciēs iudiciū iniuriā patiētib⁹
vindictā i natōib⁹ increpatōes i popul⁹
hec ibi. In qb⁹ bō⁹ plat⁹ sufficēt̄ descri-
bit̄ Quinto et vltio ab bonitatē re-
gim̄s requir̄t̄ i p̄ncipe expugnatio i
imicorū. Et q̄tū ad hoc subiūgit. q̄ erit
nō solū tēpore pacis bon⁹. sed etiā
in bello fortis. Talis fuit dauid q̄ int̄-
ptat̄ manu fortis. ii. Re. xxiii. Dauid
sedēs in cathedra sapiētissim⁹ p̄nceps
inter tres. Ipse enim quasi tenerrim⁹
liguivermicul⁹ qui octingētos viros i
terfecit fortissimos impetivnovbi cō-
mēdat̄ a trib⁹ sicut dicit mḡr in hi-
storis a sapia hūilitate et fortitudine
Dauid autē cōparatur vermiculo lig-

ni q teredo vel terebella dicitur q moll
durū lignū pfordit vel perforat. dū tā-
git. nihil molli? illo qn tangit nihil du-
ri? sic et dauid in pssuris domi et cir-
ca subiectos māsuētor fuit ceteris in
throno et contra hostes null? acutior.

Hoc nomē teredo est e quiuocū qui
a media correpta significat vermicu-
lū. et dicitur a tero is ere. et edo is ede
re. quia terēdo edit. Mediā vero pro-
ducta significat puluerē vel corruptio-
nē ligni. secūdu ysidori. xii. ethimo.
Vnde habetur tal versus. Est vermis
teredo p puluere dico teredo. B

Quia agit hic de bello fit dubitatio
litteralis. Vtrū bellū possit esse licitū
christiano. q nō gā bellare ptranatur
dimino precepto. Mat. v. Ego dico vo-
bis non resistere malo. Et ad ro. xii.
Nō vosmetipsos defendētes carissimi
s; date locū ire. Itē mathei xxvi. Ois
qui accipit gladium gladio peribit. er-
go bellātib? pena indicitur. sed pena n̄
indicitur nisi propter peccatū et pctm̄ ē
illicitū ergo et bellū Ad oppositū
xxiii. q. ii. Iustū est bellum qd ex edi-
cto geritur de reb? repetēdis aut pro-
pulsandorū hostiū cā Itē ibi. c. ii. i
medio. Iusta bella diffinire solēt qvl-
ciscūq; iniurias. si gens vel citas plectē-
da est vel que vdicare neglexerit qd
a suis improbe factū est vel reddē qd
per iniuriam ablatū est Ad questio-
nē dicēdū q ad hoc qd bellum redda-
tur licitū quinq; secūdu doctores an-
tiquos qruē persōa: res: cā: aī? : auto-
ritas. Persōa vt sit sc̄larī cui licitū ē ef-
fūdere sāguinē. nō ecciastica prohibi-
tū est effūdere sāguinē nisi i casu iemu-
tabili. Res vt sit pro rebus repetēdis
vel defēsiōne patrie et hic sub noie re-
nū iniurie cōphēdūt. Vñ licitū ē iur-

rias rōabilē vdicare. Cā Si propt ne-
cessitatē pūgef. vt pax acgratur: Am-
m? vt nō fiat propt odiū vltōnē aut cu-
piditatē. Auctoritas vt fiat auctori-
tate eccie vel pncipis. Sc̄tis thomas. ii.
ii. q. iiii. ar. i. dicit q tria sufficiunt ad
bellū iustū. Auctoritas pncipis. quia
ois pūata psona potest ius suū psequi
et optinere in cura sui superioris. Nā
tē princeps nō pōt. Secūdo requiritur
iusta cā vt videlicet illi qui i pugnatū
ex aliqua culpa hoc meruerūt Tercio
requiritur intētiō recta vt videlicet bonū
promoueat et malū impediāt. et ad
hoc q intentio sit recta regnif abilitas
persōe et necessitas rei repetēde. Ista
tria includūt illa quq;. aliter reducūt
ad quattuor illa q faciūt bellū iustum
Vñ hñt vsus. Cū de iurept indicens
bella iubere. Cum bonis est bellās et
quē decz arma mouere. Cū patēs cāz
reprobā videat habē. Nō sic bella que
unt. dici crudeliavere. Ex his patet q
licet clerici possint bellis itereffe vt fu-
is exhortationib? absolutioib? z spūa
lib? suffragiis muēt bellātes. est tamē
eis interdictū ne manu pugnet et de
hoc. xxiii. q. viii. c. Clerici. Et. c. his at
quib? domini sacramēta tractāda sūt
iudiciū sāguis agitare nō licz. Et ideo
magnope talib? excessib? phubēdū ē
ne māu. ppa sāguinē fūdāt qd si fece-
runt sūt irregulares q̄tūcūq; sit bellū
iustū nisi sit i defēsiōne vite ppe quaz
alio mō saluare n̄ possēt. Ad p̄mū ar-
gumentū sc̄dz Aug. i f. do. i. mō. li. i. c
xxvii. dicēdū q illa q saluator ibi p̄ci-
pit semp sūt seruāda in p̄paratione ai-
miviz sit parat? ad talia sustinēda pro
xpō si expediret vtz patienti maxillā
vnā: pbere et alterā. et nō defēdere se
et tollenti tunicā: dimittere pallium z
B. ii.

huius modi. Quis tamen magis expediens est aliter facere propter cōmmodum etiam illorum pro quibus pugnat. Et eodem modo ad verbum apostoli. Vel dicendum quod loquitur de inordinata defensione. Ad firmum respondet Augustinus. propter faustum vult quod ille dicitur accipere gladium quod nulla superiori ac legitima potestate iubente vel concedente in sanguine alicuius arma est talis gladio prohibet. id est pena infernali nisi peniteat in preceptis. Introibunt in inferiora terre tradentur in manus gladium. id est pene inferni. Vel aliter sic exponit Augustinus. de fidei in modo. l. ii. Quid aliud dictum est. Ois qui gladio percussus gladio morietur nisi quia in ipso peccato anima morietur quod cum commiserit firmum illud preceptis. Gladius eorum intret in corda ipsorum. Quid ergo bellum aliquod sit christianis licitum patet ex his.

LECTIO. CXV.

Intra in domum meam conuiuiscam cum illa non ei habet amaritudinem querelatio illius nec tedium quicquid illius sed leticia et gaudium. A Octauum: vltimum emolumentum quod sapientia conferret possessori suo est iocunditas solam in eo scientiam quod quidem emolumentum. Salomon se asserit futurum in hodierna lectione. Et circa hec duo facit. primo allegat modum eterne iocunditatis. Secundo assignat causam eterne tranquillitatis. Secunda pars ibi. Non enim habet amaritudinem Circa primum dicit sic. Intra in domum meam quiescam cum illa quod dicitur. Ecce quantum mihi emolumentum accersit. si mihi sapias. id est cultum dei despiciat uero. Si enim nihil aliud pro dote recipere cum haec sponsa si mihi solum deberet sufficere quod intra in domum meam. id est scientiam meam quiescam. id est quod tamen in meam cum illa. id est sapientia Nulla res exterior potest delectari quod diuicia habent unde potest murmurare. Hec est domus quod scilicet labores et tedium scilicet repetit et requirit. hec est domus quod deo

dedicare debemus pro sancta querelatione. In preceptis. Domum tuam decem scitudo dicitur in l. dierum. De securitate et tranquillitate scientie loquens beatus Gregorius super Ezechielem. ome. ix. dicit sic. In omni quod dei est scientie scurrere debemus ad mentem iteriore testem iudicem ingredi. Quid ei potest si omnes laudant et conscientia accusat. Aut quod potest obesse si omnes derogent sola scientia defedat. Quia si scientia bona docet Hugo de sancto Victore. l. ii. c. vi. de anima dicit. Tranquilla scientia est que omnibus est dulcis: nulli grauis vtes amico ad gratiam: inimico ad patientiam: cunctis ad beneuolentiam quibus potest ad beneficentiam: cui deus nec sua peccata imputat quia non fecit. nec aliena: quia non approbanit: nec negligentiam quia non tacuit nec superbiam quia in humilitate permansit. Istam domum scientie debemus bene fundare honeste mundare. Mundare quod per frequentem et puram confessionem. In tali domo potest quiescere tamen deus quod homo. Et licet tamen fama quod conscientia sit homini necessaria. Conscientia propter se ipsam: fama propter proximum. xii. q. prima. nolo Tamen in tamen poterat bonum conscientie pro salute conscientie potest debet cum gaudio bonum fame: ubi necessario oportet alterum obmittere. Vnde Seneca epistola. lxxxiii. f. li. cōs. Nemo mihi plures videtur estimare virtutem. Nemo magis illo esse deuotus quam qui boni viri potestidit famam ne conscientiam perderet. Et vult dicere quod pro ope virtuoso exercendo etiam pro media infamia debet homo percedere. a Hec est ergo domus in qua sapiens cum sapientia quiescit sine turbatione quia certe non habet amaritudinem conuersatio illius. §. 2c. Bona exteriora delicia diuites honores vel habent amaritudines vel ad minus generant tedium fastidium fatietatem. Ita quod homo illud idem quod pro optauit pro ea fastidiat et tetenat. Et ideo dicit rabanus hic in glosa.

Corporales deliciae corp⁹ grauat. Spirituales vero mente releuat et iam quomagi⁹ esuriunt tanto amplius comeduntur. In illis appetit⁹ placet expietia displicet. Augēt spiritales deliciae desiderium et quo magis sumunt auidius amantur. hec Raban⁹. Et accepit a beato gregorio in quodam oratione. quod eadem finis multo eloquentius dicit sic. Corporales deliciae cum non habent. graue in se desiderium accendunt. cum vero habite eduntur comeduntur. in fastidium vertunt. At contra spirituales deliciae cum non habent in fastidio sunt. cum vero habentur in desiderio. In illis appetit⁹ saturitate. saturitas fastidium generat. in istis autem appetit⁹ saturitate saturitas appetitum parat. Augēt enim spirituales deliciae desiderium in mente. dum satiatur et quomagi⁹ eorum sapor percipitur eo amplius agnoscat quod auidius ametur hec gregorio. Vnde Seneca. Carnis voluptate docēs cōtēnere dicit. Voluptas corporalis fragilis est et breuis fastidio obiecta quo auidius acta est citius in contrarium recedit. cum subinde necesse est aut peniteat. aut pudeat quicquid. in qua nihil magnificius aut quod naturam hominis diuisiui debeat. res humilis membrorum turpius ministerio veniens exitu feda. hec Seneca. Sapia ergo non habet amaritudinem in conuersatione nec tedium in conuictu sed oppositum leticiae et gaudium et ideo a sapore sapia quasi sapida scientia nuncupatur. et per contrarium sapia habet in modum di que consistit in uoticia iuris positum amaritudines et tedium habet in conuersatione ut communiter reddēs homines presumptuosum in se ipso et iniuriosum ad alios in conuictu et ideo ad pacem et tranquillitatem studium in facit pagie sapia. est ab ecclesiis prohibita ne pariter vlti citati⁹ vicinis alijs docere vlti andie ius civile presuat⁹ quod fecerit a caris pro

ciuis excludat et per eum loci excoice tur. e⁹ de pul. et excess. pul. sup specula. Circa domum scientie est notandum. quod ipsa habet debet solidum fundamentum. decēs ornamentum. aptum tegumentum. et frequens expurgamentum B Prio fundamentum scientie dicitur fundari super solidam doctrinam christi. sicut saluator dicit. Mat. vii. Ois qui auidius. hec. z. fa. ea assilabit viro sapiens qui edificauit domum suam super firmam petram. Petra est doctrina christi. Math. xvi. si ista petra sane doctrine dicitur scientia cuiuslibet edificari Vnde sume cauendum est ne ista domus sit erronee fabricata vlti nimis largavel nimis stricta. quia omne quod fit contra conscientiam edificat ad iehenam. xxviii. q. i. Oēs ex his. et habet in glo. ad rom. xiiii. Vnde sicut dicunt doctores. Dictamē conscientie plus obligat quam preceptum plati. Et ideo omnis scientia siue recta siue erronea: siue in se mala: siue inderitibus obligatoria est quia in omnibus tribus veniens contra conscientiam facit contra illud quod credit a lege dei esse prohibitum. In ista domo male parat sibi gete multum homines mudant qui illud quod dicitur est ponunt sub capite et illud quod molli⁹ sub pede. Moraliter scientia in mente est sicut caput in homine et sensualitas est sicut pes. Qui ergo ponit in sensualitate delectationem et peccatum in conscientia et murmur contra peccatum. dure reclinat caput suum. Istas domum fundat quidam super aquas voluptatis. quidam super arenam cupiditatis. Et ideo conscientie talis stare non possunt eo quod carent solido fundamento. Et ideo dicitur Mathei. vii. quod vir stultus edificauit domum suam super arenam et descendit pluuia et flauerunt ventus et cecidit domus Secundo domus scientie debet habere honestum ornamentum ut sit picta cunose et artificialiter ymaginibus virtutum et sanctorum virorum exemplis quod nos pcesse-

rūt. Narrat aug⁹ cōtra iulianū. li. v. et
 ii. retractio. c. lxii. q̄ rex quidā Cypri
 deformis specie thalamū suū siue cu
 biculū fecit depigi ymaginib⁹ pulchr⁹
 vt per earū aspectū vxor sua pareret
 p̄chrā plē. Rex ē rō cubiculū inēoria
 vel cōscia. sensualitas ē vxor. et ideo si
 pulchrā prolē. i. vtuosaf opatiōes ha
 bere velim⁹ domū prī nrōrū ymagi
 nib⁹ depigi studeam⁹ dicētes cū ps. di
 lexi dñe decorē dom⁹ tue Sz ē notandū
 q̄ dom⁹ q̄ nō inhabitat cōtrahat sordes v̄
 mes et varias corruptiones. Et ita est
 de mltorū p̄sciētis que nō inhabitat ab
 eis nūq̄ est eis ita male sicut in q̄dra
 gesima qm̄ redeūt ad se et intrant do
 mos p̄sciārū suarū malarū. ibi inveni
 unt v̄mes: corruptiones et fetores vete
 rus pctōrū et domus incipit dclari ad
 mortē Iux illā puer. ii. Inclinata ē ad
 mortē dom⁹ ei⁹ et ad iferos semite ip
 sius Tertio dom⁹ cōscie d̄z h̄re aptū
 te gumētū. Coopimētū bone cōscie ē
 honestas puerfatōis v̄ tuofevt boni vi
 ri qd̄ didicerūt interi⁹ oñdāt exterius
 et sic luceat lux eorū corā hoib⁹ v̄ vi
 deāt opa v̄ra bona et glorificēt patres
 vestrū qui in celis est. hoc est q̄ dicit.
 Math. x. Qm̄ in aure audistis p̄dicare
 fr̄ tecta. i. p̄ bona puerfatōne Quar
 to dō cōscie d̄z habere fr̄eqns expur
 gamētū p̄ scobā p̄fessiois nec ad aliqd̄
 remediū fugiēdū ē vt a dyabolo vel a
 pctō nisi q̄ a cōscia expella⁹ pctm̄ Vñ
 aug⁹. sup iohēz ome. xl. Scruus pec
 cati quo fugit secū se trahit quocūq̄
 fugerit nō fugit se ip̄az mala cōscia. n̄
 est quo eat: semp sequit⁹ se: imo nō re
 cedit a se. peccatū enī qd̄ fecit int⁹ est.
 Vis audire cōsiliū? Si vis a deo fugē
 ad ipsū fuge. confitendo non latendo

cōfiteri potes: latere nō potes. Sic ē de
 dyabolo sic fuit de dedalo et labyritho
 Fecit ei dedal⁹ domū qd̄ cū variis vi
 isz cū parietib⁹ ita pplexif q̄ null⁹ eā ī
 trās exire potat sū glomere fili. et illa
 dō⁹ vocabat labyrith⁹. i. labor it⁹. q̄ ī
 egrediēdo et ī ingrediēdo max im⁹ la
 bor fuit. In illa domo inclusit dedal⁹
 vnū mōstrū qd̄ ex vna medietate fuit
 hō et alia medietate bos ea intētiōne
 vt ibi imppetuū pascere⁹ et nūq̄ exi
 ret sicut narrat Ouidi⁹ libro. viii. me
 tha. et ysidor⁹. iii. ethimo. Moraliter
 loquēdo qm̄ ita ē q̄ dyabol⁹ per apitv
 nā psonā aliqd̄ peccatū monstruosifuz
 fecisse. facit cōsciaz tal⁹ quasi domū de
 dalī et abscondit peccatū et fabricat il
 li peccatori totvias perplexas et parie
 tes obsistētes nūc de tiore: nūc de pu
 dore: nūc de negligētia nūc de expect
 tatione et dilatiōne cōfessionis: et ibi
 occultat illud mōstrū vt nullus confes
 sor possit intrare nisi cum glomere fi
 li. oportet enim confessorē reuoluere
 omnes interrogationes spectātes ad
 peccatū anteq̄ reus velit cognoscere il
 lud qd̄ fecit. non sic facit prob⁹ homo
 cōfessorib⁹ suis sed omnia p̄dit et ostē
 dit nude et aperte. Iuxta illud quod
 in figura scribit. iiii. Re. xx Omnia
 que sunt in domo meaviderunt: nihil
 est qd̄ nō monstrauerim eis ī thesau
 ris meis

LECTIO. CXVI.

h Eccogitās ap̄ me: commemo
 rans in corde meo: quoniā immortal⁹
 est ī cogitatiōe sapia. et in amicia il
 lius delectatio bona: et in operib⁹ ma
 nuū illi⁹ honestas sine defectione. et ī
 certamine loquele illius sapiētia: et p̄
 claritas in cōmunicatiōe sermonū illi

us circuibā querēsvt illam mihi assu-
merē. Postq̄ salomō enumeravit oc-
to prerogatiuas quas dotis uomie de-
us tribuit homini q̄ sapiam accipit si-
bi sponsam, propter que bona meri-
to debuit salomon moneri ad nupti-
as cū sapia cōtrahēdas. Hic poit reca-
pitulādo suorū dictorū in genere re-
citationē. Solēt enī amātes cōmēdatō-
nes amicorū suorū pluries reiterare
et incultare sub diuersis sermonū co-
lorib⁹: licet snia sēp sitvna. Vñ ista le-
ctio nō ē nisi recapitulatio p̄dictorū.
In qua tamē tria fiūt. Naz p̄mo oñdit
q̄ intēse de sapia cogitavit. Secūdo q̄
les in eovtutes pōderavit Tertio q̄ ef-
fectualit̄ circa eā habēdā mltipliciter
laboravit. Secūda pars ibi qm̄ imor-
talis. Et tertia ibi Circuibā. Circa
primū dicit sic. Hec cogitās apud me.
Hec videlz p̄uilegia q̄ dantur per sapi-
entiā: q̄ cito postea cogitās recitabo. q̄
tū ad actualē intelligētīā ap̄ me occi-
te siue exp̄ssione vocali ad alios et cō-
memorās in corde meo quasi diceret
Nō solū cogitari in trāsitu et p̄fictō-
rie de nobilitate sapie que ē veri dei cō-
tius. Sed cōmemorari in corde meo. h̄
est. Memoriā perfectā generavi mihi
de eavt possem facili⁹ cogitare qm̄
vellē: q̄ illa q̄ scim⁹ in meoria cōside-
ram⁹ qm̄ volum⁹. Sicut dicit̄ tertio de
anima Sic ergo p̄ q̄ intēse de ea reco-
gitavit. Secūdo oñdit quales virtutes
in ea ponderavit et sūt quq̄. **A**
Dat ei sapia p̄fectionē multiplicē sapi-
enti. cognitionē vitatis q̄tū ad itellectū.
delectationē iocūdītatis q̄tū ad af-
fectū. cōversationē honestatis q̄tū ad
effectū. discretionē ambiguitat̄ in dis-
putādo. et declarationē difficultatis i

p̄dicādo. Dicit ḡ q̄ cogitās de sapientia
aniaduertit qm̄ immortalē ē sapia in
cogitatione. quia vera sapia ē de eternis
et necessariis. Scdo habet delectatio-
nē iocūdītatis. Vñ de subdit Et in ai-
cicia illi⁹ est delectatio bona Vñ dicit
Añ. x. ethi. q̄ p̄hiavides habere admi-
rabiles delectatōes. Est at̄ p̄hia amor
sapie. Delectatio enī in sapia est mag-
na: quia quāto magis amatur tāto su-
auior inueniē. Eccl. xxiiii. Qui edunt
me adhuc esurient dicit sapia ad litte-
rā. Et ideo prouerbiorū quito. In aōre
illi⁹ delectare iugit̄ Tercō sapia dat
homini cōversationē honestatis q̄tū
ad effectū. Et q̄tū ad hoc subdit. Et in
operib⁹ manūū illi⁹ honestas sine de-
fectōe. i. cori. xiiii. Oīa hōeste ⁊ scdm̄
ordinē fiāt i voib⁹. Vñ de sapia dictū ē
c. vii. Venerūt mihi oīa bona pariter
cū illa et innumerabilis honestas per
manū illi⁹. Nec mirū q̄a eccl. xxiiii.
Flores mei fruct⁹ honoris et honesta-
tis. Quarto sapia dat discretionē am-
biguitat̄ i disputādo. Et q̄tū ad hoc di-
cit sic. Et in certamē loq̄le illi⁹ sapia.
Optz enī circa vitatē iqrēdā nō solū stu-
dere solitarie s̄z cōferre mltipharē.
et sēsus acigētia cōicare. q̄a dubitare
de singlis inutile nō erit. Eccl. vi. Collu-
ctata ē aīa mea cū sapia. hec at̄ dispu-
tatio ē quasi qddā certamē loq̄le i quo
certamē dz ec̄ sapia. i. sapidavitatē in-
uestigatio n̄vana curiositas seu stulti-
tia. ii. thi. ii. St̄tas ⁊ sn̄ disciplina q̄onef-
derita. Tiendū ē tñ illd qd̄ dz. eccl. vi
v̄ba sē pl̄imaz mltā i disputādo. Im̄tia
vaitatē. Quito sapia dat declaratōem
difficultat̄ i p̄dicādo seu iformādo. Et
q̄tū ad hoc subdit Et p̄claritas in cō-
municatōe sermōni illi⁹. Doctrina ei

obscura nō iuuat. auditorē. vñ Hugo
in dydas. v. Duo decet doctorē vitare
in docēdo. obscuritatē et plixitatē. Et
dicit sic lectio duob⁹ modis aīo fastidi
um i gerere solet ⁊ affligē spm̄ q̄litate
videlz si obscurior fuerit ⁊ quātitate. si
prolixior extiterit. In quo vtroq; ma-
gno vti moderamēte oportet ne qd ad
refectionē questū est sumat ad suffo-
cationē. Et ideo dicit qd debet eē p̄cla-
ra in cōicātōe. Scdz illā in ps. Declara
ser. t. illu. ⁊ intel. d. p. Quia ḡ Salomō
tot in ea v̄tutes ⁊ gr̄as cōsiderauit. Iō
circa sapiāz acgrādā m̄t̄pli cit labora-
uit. Et q̄tū ad hoc subiūgit sic. Circui-
bā querēs vt illā mihi assumerē. Circui-
bā inqt̄ inspiciedo creaturas et di-
scutiēdo scripturas ⁊ audiēdo lecturas
Plato eī ī morte sua d̄r docuisse disci-
pulos: qd libēt⁹ mgr̄os audirēt q̄ scri-
pturas eorū īspicerēt. adiungēs qd l̄a
vnica facie se offert īspiciētī. Mḡr aut̄
sub facieb⁹ pluribus eā offert audiētī
Circuiui ḡ dicit salomō vt eā mihi as-
sumerē mihi. i. ad fructū cōmodū et
vtilitatē meā. p̄mōz p̄cipaliēz p̄r ad
p̄modū aliorū puer. ix. Si sapiēs fuer̄
t̄b̄i v̄psi eris. nō sic assumūt sapiāz qui
male viuētēs alios illumināt sicut cā-
dela nō est ad cōmodū sed ad cōsum-
ptionē sn̄z aliorū illuatiōni lucz Et p̄
oppositū homo sc̄is lucet sicut sol qz
in se lucz alios illuāt sn̄ suo detrimē-
to Eccl̄. xxvii. Hō sc̄is ī sapiā manet
sic sol. Quia d̄r q. s. amicitia sapiē
delectatio bona Est notādum qd nulla
res est ī hoīe q̄ sic declarat q̄lis est oīs
hō sicut delectatio hoīs vñ talis deno-
minari dz q̄le ē illā ī q̄ delectat. Et iō
v̄tuosus d̄r qd gaudet ī opib⁹ v̄tuosis.
Iust⁹ q̄ ī opib⁹ iustis. voluptuos⁹ qd dele-
ctat ī opib⁹ voluptat̄. Et sic de singlis

v̄tutib⁹ ⁊ viciis p̄r. vnde sicut extrahi
pōt ex dictis phi. x. ethi. Delectatio in
hoīe ē mox ⁊ reglatia mox ⁊ clarat ⁊
mox angūētatia P̄rio dico qd ē mox
r̄glatua p̄ modū finis Et iō dic̄ Aug.
sup illā ps. Scrutās corda ⁊ renes de⁹.
finis cūrez cogitatiōis ē delectatio ad
quā qs nitit̄ puenire vñ q delectat in
possessioē pecunie dat se mercatiōib⁹
vt̄ alicui opatōi p̄ quā pecunia acgrit̄
et q delectat ī multia dat se opib⁹ strē-
nuitatis vñ vnusq; ordiūat se finali-
ter ad illā in q̄ magis delectat. Et iō
docet Arif. ii. ethi. c. vii. q a delectati-
o nib⁹ ⁊ delectabilib⁹ maxie debem⁹ ca-
uere. ⁊ debem⁹ nos h̄c ad eas sicut se-
nes plebis se habuerūt ad Helenā. Se-
nes eī plebis troiane iudicauerūt eā ef-
se abiciēdā. Vñ hec est doct̄na Arist.
ibidē Alii ad alia apti nati sūt qd qdē
notū est vniciq; ex sua delectatiōe p̄-
p̄riaz p̄uata. Cōsiderādū ē ḡ an ista de-
lectatio sit bona an mala. Si bona bñ
qdē. Si mala icōtrariū oportz nos at-
trahere dicit Arif. Sicut volēs lignū
tortuosum dirigere ad rectitudinem
ipsum icōtrariū contra rectitudinē
recurrit. ⁊ sic tandē redit ad mediū
hec est doct̄na Arif. ibidē. hec ē cā q̄re
prudēt̄ sibi p̄ fine deūpposit. ps. vbi
dicit iocūdū sit e. e. meū ego. u. d. ī do-
mino. Scdo delectatio hoīs ē mox
deklaratiua. Quia sicut dictū est supe-
ri⁹. Talis est vnusq; q̄le ē illā ī q̄ de-
lectat. Moralit̄ loquēdo. Oīs eī gest⁹
extior in ludis in scriis argumentū ē
de p̄positiōe mēt̄ vñ Se. ad lucillū ep̄.
lxxxviii. Oīm rerū si obsuent̄ iudicia
sūt. argumētū mox q̄ ex mimis lz ca-
pere: ipudicū eī icellus oñdit ⁊ man⁹
motaz it̄dūvñ r̄sūz relat⁹ ad caput
digit⁹. ⁊ flex⁹ oclorū iprobū. r̄isus īa-

num vultus habitusque demonstrat. Illa ei in aptum per notas exeunt. Quales quoscumque sciens sit: si quemadmodum laudet aspexeris. Tertio: delectatio est morum argumentativa. vnde Aristoteles. x. Ethicorum dicit quod certum homines iudicantur ingrati illa in quibus delectantur quam alia vnde delectationes proprie confirmant operationes suas. **B** Et ideo si diuersi homines ad eandem artem ponantur. Ille magis proficiet quam ceteris paribus amplius delectatur. Secundo principaliter est notandum quod est triplex delectatio naturalis. Delectatio bestialis. et delectatio rationalis. Delectatio naturalis. est sine qua natura humana esse non potest. Sicut est illa delectatio quam homo habet in cibo et potu et sono sibi conueniente que quidem delectatio peccatum non est si non excedat regulam rationis. Vnde Aristoteles. vii. Ethicorum dicit Delectationum quaedam sunt necessarie quedam voluntarie et ex electione. necessarie sicut cibi et potus ad conseruationem individui et venereorum ad preservationem speciei. Voluntarie delectationes sunt sicut victoria horum ditione. In his autem delectationibus gratia non potest optime delectari secundum Aristoteles. x. ethicorum. c. v. Tunc quia anima non potest continue operari nulla delectatio est sine operatione anime. Tunc quia delectatio optinata circa vnum generat suum fastidium. Si vero sit circa diuersa circa nullum est perfecta. vnde docet Aristoteles quod quam delectamur in vno vehementer pro tunc non attendimus alia sicut dicit ipse. Amantes fistulas non attendunt frumibus quod dicitur eis. Delectabilis enim alterum repellit. Sed si remisse in aliquo delectemur possumus simul attendere ad alia. Sicut qui videt in theatris male agonisates possunt simul comedere legumina. x. Ethicorum. c. vii. Et ista delectatio non est naturalis delectatio homini cum homo appetat continue et perpetuo delectari. quibus

delectatio nunquam habebitur nisi in visione dei. quoniam tota anima et simul semper adimplebitur gaudio. Iuxta illam prophetam. Adimplebitur me leticia cum vultu tuo de. in dextera usque in finem. Secunda delectatio est bestialis et est turpissima delectatio: et exprobralis sicut dicit Aristoteles. iii. Ethicorum. ca. v. quia homines tali delectatione non utuntur secundum quod homines. sed secundum quod animalia sunt. Sicut narrat tibi de quodam qui petiit guttur habere longum sicut est guttur gregis. Delectationes vero circa tactum maxime inducunt bestialitatem et faciunt hominem brutalem quia non sunt hominis secundum quod homo. Sed prone mutant vel ex corruptione complexionis vel ex mala assuetudine vitium. puer. iiii. Ne delecteris in semitis impiorum neque tibi placeat malorum via. Tertia delectatio est rationalis que consistit in contemplatione veritatis. Sed cum eadem delectatio placeat vni deest displiceat alteri. Queritur quare delectatio debeat dici delectatio hominis. Ad hoc respondet Aristoteles. x. Ethicorum. quod sicut si quereres de saporibus quod dulce sit et quid amarum quia quod sanus dicit dulce. infirmus dicit amarus. Dicendum est quod illud est dulce quod sanus dicit esse dulce. non quod infirmus. Eodem modo dicendum quod illa est delectatio humana quam tuosus et bonus iudicat hominis delectationem. Sed non illam quam corruptus et malus. Alie vero delectationes non sunt delectationes simpliciter sed delectationes secundum quid vnde sunt in naturales: brutales et egrediuales. De qualibet dicitur. ysaie. lxvi. In abominationibus anima eorum delectata est. Sed delectabile simpliciter est illud in quo sanus moraliter. i. vituosus delectatur. In prophetis. In via testimoniorum t. de. sum sicut in o. diuitiis.

Puer erā ingeniosus sortit⁹ sū aīaz bonā et cū esse magis bon⁹ veni ad corp⁹ incoīgnatū et vt sciui qm̄ aliē nō posse esse cōtinēs nisi de⁹ det. Et h̄ ipsū erat sūma sapiā scire cui⁹ eēt hoc donū. adii dñm et deprecat⁹ sū illū et dixi ex totis p̄cordiis meis. Sicut in p̄ncipio hui⁹ capli dictū fuit Salomon in isto caplo de sapiā z sciplo quādā fūgit pabolā ponēs seipsū loco cuiusdā amatoris ardentissimi cū sapiā q̄si cū quādā v̄gine nobilissima cōtracturus Vti⁹ aut̄ ista fictiōe ad ostēdēdā amoris vehemētiā quā habuit ad sapiām acqrendā q̄a int̄ tales personas cōter amor ardentissimi iuenit⁹ **A** Quatuor aut̄ solet iuuenis cōtractur⁹ facere. Primo enī cōsiderat cōditōes p̄sone cū qua p̄pōnit cōtrahere Sc̄do dotē et diuitias quas pōt cū ea recipere. Tertio sui p̄s⁹ cōditōes examinat an possit puelle p̄gruere. Quarto deliberat quō eā a parētib⁹ z amicis possit petere et h̄re. Iuxta ista q̄tuor Salo. q̄tuor facit in isto caplo Nā p̄mo oñdit sapiētiā eē mirabilē amabilē z gratiosā Sc̄do oñdit ip̄⁹ dotē fore desiderabilem z p̄ciosā. Tertio declarat sui p̄ius cōditionē fore spectabilem z virtuosam. Quarto oñdit datorē puelle h̄re nobilitatē venerabilē z gloriosā. Et s̄m ista capitulū fuit diuisū in q̄tuor. In p̄ncipio de duab⁹ cōditōib⁹ est expeditū z de duab⁹ sc̄dis exequet⁹ in hodierna lectōe. Et s̄m hoc littera diuidit⁹ in duas ptes. Nā p̄mo oñdit sui p̄s⁹ cōditōnē fore spectabilem z virtuosā vt merito dignus appareat tanta sponā. Secundo ostendit datorē puelle h̄re nobilitatē venerabilē z ḡhosā a quo ipsa puella amicabile est petēda. Sc̄da ps

ibi. Et vt sciui. Circa primū duo facit p̄rio oñdit se abile aptū vel ydoneum ad cōtrahēdū cū ipsa sapiā ex speciositate vtutū naturalium. Sc̄do oñdit hoc idē ex copiositate vtutū moralium. sc̄da ps ibi. Cū esse magis bon⁹ Dicit ḡ sic Puer erā ingeniosus sortit⁹ sū aīaz bonā. vbi reddit se eē cōmēdabile extrinsecus a corpali mūdicia Puer erā ab intellectuali p̄cia. Ingeniosus Et a sup̄ naturali iusticia. Et sortit⁹ sū aīaz bonā. Aīa ei nō est p̄fecte bona nisi p̄ gr̄az z caritatē q̄ debito nō ordinat⁹ in deū. vñ Ber. de li. arbi. bona est aīa in vniuersitate. melior in suo ḡne optima ex sui ordinatōe. Est aut̄ hec ordinatio oimoda p̄uersio volūtatis in deum ex se tota volūtaria deuotaq; subiectio. Iō aut̄ dicit. a Sortit⁹ sum aīaz bonā: nō q̄ a casu ad bonitatē deuenit. s̄ q̄a p̄mā gr̄az null⁹ pōt p̄mereri. nā cū oē meritū sit ex gr̄a. Si prima gr̄a caderet sub merito p̄mā gr̄az p̄cederet gr̄a. Et iō de⁹ sp̄te dat homī p̄mā gr̄az hoī inq̄ se ad gr̄az dispositiōe naturali z nō p̄bēti obicē gr̄e per malū vsum liberi arbitrii. Licet aut̄ aīa p̄mā gratiā requiraf̄ dispositio cōueniēs Illa tñ nō meref̄ gr̄am merito cōdigni sed cōgrui tm̄ Et ideo dicit sortit⁹ sū aīaz bonā. Colos. p̄. Gr̄as agētes deo p̄ri qui nos dignos fecit in partē sortis sc̄oz. Solēt enī que sorte dāt d̄m̄t⁹ dari. Sicut dicit Aug. x. sup̄ Gen̄. ad l̄ram. ca. xxii. vbi istam litterā sic exponit. Puer erā ingenios⁹ Sequitur in littera. Et cū esset magis bon⁹ z c̄. vbi Salomō loquit⁹ pro tēpore sine iumentis dicit se fuisse gratio sum pro tempore sine iumentis non solum in naturalibus sed etiā in mo-

ralibus vnde dicit sic. Et cū essem magis bonus supple q̄ ingeniosus id est magis p̄mereret in me bonitas moralis q̄ bonitas naturalis ingenii. Veni p̄ficiendo continue tunc preceteris temporis ad corpus incoingnatū id ē attingi ad tantā perfectionē virtutum moralū q̄ corpus meū seruavi incoingnatū a passionib⁹ viciōrū Et hec dicūtur pro statu suo. Primo quando in sua inuēte legitur deo placuisse. tertio Regū. iii. Dilexi dominū Salomon ambulās in preceptis dauid patris sui. Consequenter ponit in littera Salomon modū petendi istā puellam videlicet sapientiā sibi dari in vxorem Et hoc a deo quia Iacobi primo Si q̄ vestrū indiget sapientia postulet eam a domino deo qui dat omnia homib⁹ et non impropertat. Et dicit sic. Et vt sciui quoniā aliter nō possem esse cōtinens nisi deus det. tangit specialiter bonū p̄tinentie quia ipsa est recta via ad sapientiā Iacobi. iii. Sapientia que de sursum est primū quidē pudica est Et hoc ip̄s erat sūma sapientia videlicet scire cuius esset donum hoc. Adū ad dominum et deprecatus sum pro ip̄a optinenda et dixi ex totis precordiis meis id est ex profūdo cordis mei nō ex sūmitate labiorū In ps. De profundis claām ad te domine Precordia s̄ Papiā sunt loca vicina cordi eo q̄ ibi fit principū motus et cogitationis. et declinatur pluraliter caretq̄ numero singulari. ysa. de sūmo bono li. p̄mo Quid prodest strepitus labiorum vbi cor est mutū. Sicut enim vox sine modulatione est quasi vox porcorum sic oratio sine deuotōe est q̄si mugit⁹ bonū Et in eodē Oratio inquit cordis non

labiorū neq̄ enī verba de p̄cātis deus intēdit: sed orātis cor aspicit. Melius est cui⁹ silentio orare in corde sine sono vocis: q̄ solo v̄bo sine intuitu mēis Ioh. iiii. Veri adoratores adorabūt patre in spū et veritate. Notādū q̄ mlti appetūt segniter castitatē et nō ex totis p̄cordiis. Sicut de seipso miserabiliter cōfiteatur Aug. viii. cōfessionū. c. vii. Ego inqt adolescentie petierā a te castitatem: et dixi. Da mihi castitatē et cōtinentiā sed noli modo. timebā enī ne cito exaudires et sanares a morbo cōcupiscētie quā malebā expleri pot⁹ q̄ extingui. Puer inquit erā ingeniosus.

B Nota q̄ tria bonū ingenii constituit. tria bonū ingenii ostēdūt et tria bonū ingenii corrūpūt. Prima tria sūt mēoria. itelligētia et volūtas. vñ Aug. x. de t. c. xxvi. In his trib⁹ inspicī solēt etiā ingenua puulorū animum di preferāt indolē. Quāto quippe tenuacius et facilius puer meminit quātoq̄ acutius intelligit et studet ardētius tanto est et laudabilioris ingenii Dicit Aug⁹. Vñ illa ingenia que studiose applicare nō possūt licet acuta sunt fortassis et aspera. laudabilia tamē nō sūt secūdū enī. Est enim studiū sicut dicit Hugo dydas. libro. iiii. Annui assidua et vehemēs applicatio ad aliquid agēdum et cum summa voluntate occupatio. per quem vero modum studere debet bonū ingenii docet prudenter Macrobius libro primo saturnaliū i principio. Et vult dicere q̄ sicut apes colligūt de diuersis floribus cibum suum et in mel proprio labore cōuertūt ita studēs circa illud in quo studet aliquid quam operationē habere debet vel ab

breuiare vñ alit̄ ordinare quia alias ñ
transibit in ingeniũ: sed i memoriaz.
Dicit ergo p̄mo sic. Quod in corpore
nostro videm⁹ sñ vlla operatōe nostra
facere naturā alimēta. q̄ accipi⁹ q̄d in
in sua qualitate p̄senerēt et solida ina
tāt malo stomacho oneri sūt. et cū de
mū mutata sūt i vires ⁊ s̄gūmē trāse
unt. idē in his quib⁹ aliit̄ igenia p̄stē⁹:
vt quecūq; haurim⁹ nō patiamur inte
gra esse ne aliena sint. sed in quādā di
gestionē coquē⁹. Alioqui i mēoriā ire
possunt nō in ingeniũ. Idē dicit Sen.
ad Lucillā ep̄. lxxviii. de vbo ad vbu se
re Sed q̄tā diligētīā habēt hoīes ad ex
ercitādū corpora sua. isti ad luctā isti
ad pugnā. illi ad cursū. alij ad saltū. a
lij ad lūdū. alij ad bellū. et q̄ pauci cu
rāt suū exercere ingeniũ in addiscēdis
bonis morib⁹ vehemēt plāgit. Sene.
ep̄. lxxxii. Cogito inq̄t q̄ multi corpo
ra exerceant ingenia q̄ pauci. q̄tū ad
spectaculū iustoris fiat p̄cursus q̄tā sit
circa bonas artes sollicitudo q̄ imbe
cilli aīo sūt q̄s laceratos humeros mi
ramur. Hec ergo tria bonū ingeniũ cō
stituit mēoria intelligētia ⁊ volūtas su
diu Z̄ tria sūt q̄ bonū ingeniũ onādūt
Illā ei ingeniũ est bonū qd nouit eli
gere v̄ritatē. abiicere v̄ritatē. ⁊ parumpē
dere loq̄ritatē. De p̄mo loq̄t̄ Añ. viii.
ethicorū Bonū inq̄t ingeniũ fm v̄ritatez
ē bene posse eligere verū ⁊ fugere fal
sum. Et si hoc sit verū in speculatiuis:
multo magis est verū in moralib⁹. vn
de illa sūt bona ingenia q̄ mūdū falsū
et fallacis plenuz fugiunt ⁊ p̄ligunt
viā xp̄i. In ps̄. Viā v̄ritatis elegi. Hoc
ē signum boni ingeni. Primum vide
lz eligē v̄ritatē. Scd̄z signum boni inge
niū ē abiicere v̄ritatē. Nō ei omne in

genium subtile ē bonum sed soliduz
ingenium: q̄a nihil magis ē ifructuo
sum q̄ subtilitas q̄ sola ē. Vnde pe
trus ravanēsis in sermōe. Odibili⁹ ni
hil ē subtilitate vbi sola ē subtilitas. qd
enim p̄dest in illis expēdē dies suos q̄
nec domi nec milicie: nec i foro: nec i
claustro: nec in curia: nec i ecclia: nec a
licu p̄sūt nisi dūtaxat i scol⁹. Se. loq̄ns
ad Lucillā Quid est inquit acuti⁹ ari
sta ⁊ in quo est vtilis⁹. Tale ē inquit in
genium q̄ sola subtilitate lasciuens
nulla in se residet granitate Hec pe
trus ravanēsis. Nota dicit̄ Symonis
de meph̄m. cantuarieñ. archiepi.
Ista inquit valēt i vrbe nō i orbe loq̄ns
de subtilitate questionū et ideo nos q̄
christiani sum⁹ quos demones ifestāt
vt ad vicia attrahāt quib⁹ mors p̄tinne
cōminat vt auferat. operib⁹ virtuosis
studere debem⁹. curiosis obmissis. Iu
xta illud qd monet Seneca epla. xvi.
Demēs oib⁹ videret. si cum saxa i mu
mmētū murorū seues et femine p̄ge
rerēt cum iunētis infra portas arma
tas signū corruptionis expectaret cū
hostilia in portis tela vibrarent et ip
sum solum sub fossionibus et cunicu
lis tremeret sederem ociosus ⁊ huius
questiūculas proponerē. Qd non per
didisti habes cornua nō perdidisti er
go cornua habes Nūquid tibi demēs
videar si istis impēdo operā ⁊ nūc ob
fideor Quid agā⁹. Mors me sequitur
vita fugit aduers⁹ hec doce me aliqd
Effice vt ego mortem non timeam. ⁊
vita me effugiat Tertium signum
bōi ingeniū ē p̄cipēdere loquacitatez et
copiam excessiuaz verborū. Vñ Au
gustin⁹ in summa prosperi. c. centesio
sexagesimo sexto. Bonorum ingenio

CA. IX.

LEC. CXVIII.

clara est indoles in v̄bis differentiū. ve
 rū amare nō v̄ba. Quid enī p̄dest da
 uis aurea si aperire q̄d volum⁹ nō pōt
 Aut qd̄ obest lignea: si h̄ pōt. qn̄ nihil
 querim⁹ nisi ap̄ire qd̄ clausū est. Sic ḡ
 tria sūt q̄ bonū igeniū oñdūt Terti
 o tria sūt que igeniū bonū corrūpūt
 Nīmia leuitas: puerfa volūtas ⁊ lasci
 ua voluptas Leuitas eī aīz dissolutio
 spectaculorū ⁊ ludorū seculariū corrū
 pūt igeniū sicut dicit bt̄s Aug⁹. vi.
 p̄fes. c. vii. Sc̄do corrūpit bonū ige
 niū puerfa volūtas. Vñ dicit Augu
 de morib⁹ ecclē ad Manich. li. ii. c. 3.
 Sc̄o q̄sdā eē q̄ q̄ bono igenio vt cūq̄
 ista videāt. mala tñ volūtate ip̄z quoq̄
 igeniū sūt amissuri. Tertio corrū
 pit bonū igeniū lascina voluptas Vñ
 Sen. in p̄logo p̄mo li. decla. nihil tam
 mortiferū igeniis q̄ luxuria est. q̄tum
 eī igenia hoīm corrūpātur lasciuia ⁊
 torpore p̄nr̄ ibidē plāgendo declarat.
 Torpēt inqt̄ igenia desidiōse i unētū
 tis necvni⁹ honeste rei labore vigilat.
 Somnus lāguoq̄ ac sōnoz labore tor
 por malorū rerū industria iuasit ani
 mos cantādi saltādiq̄ obscena studia
 effeminatos tenēt: capillū frāgere et
 ad m̄iebres blandicias extenuare vo
 cem. mollicie corporis certare cū fe
 minis et imundiciis nostrorū adole
 scentiū specimē est. A Quis eq̄
 liliū nostrorū loquit̄ ibi Sen. filiis su
 is tribus senece. melc. ⁊ nouato Quis
 inquit equaliū nostrorū qs̄ dicā satis
 ingeniosus. quis satis studios⁹. imo qs̄
 satis vir est molliti. enervēsq̄ nati ma
 nent expugtores aliene pudicacie ne
 gligentes sue?

CA. IX.

LECTIO CXVIII.

Eus pat̄r n̄rorū vel meorū
 et dñe mie q̄ fecisti oīa v̄bo
 tuo. ⁊ sapia tua cōstituit ho
 minē vt dñaretur creature
 tue. q̄ a te facta est. vt disponat orbem
 terrarū in eq̄tate ⁊ iusticia ⁊ in directiōe
 cordis iudiciū iudicet. Postq̄ Salo
 mon declarauit q̄ sapiāz q̄ est ver⁹ dei
 cult⁹ acgrere nō potuit nisi illā a deo
 petēdo per istātiā sūme denotiōis. In
 isto capto cōsequēter explanat formā
 et seriē sue supplicatiōis quā deo p̄po
 suit p̄ sapia acgrēda. In hac antē sup
 plicatiōis enarratiōe duo facit. Nā pri
 mo oñdit diuinā excellētiā. sc̄do alle
 gat hūanā idigētiā. sc̄da ps̄ ibi. Quis
 enī hoīm. Et ista duo altūati facit v̄sq̄
 ad finē capli. q̄ aliiq̄ supplicat: ali
 q̄ rōem allegat. q̄re exaudiri debeat
 Circa primū duo facit. Primo captat
 benignā diuinā beniuolētiā. sc̄do p̄po
 nit sue petiōis sn̄iam. Sc̄da ps̄ ibi. Da
 mibi sedii tuarū. A Circa p̄ci
 pium in captando beniuolētiā diuine
 maiestatis extollit deū in trib⁹. ex cle
 mētia. ex potētia. ⁊ ex sapia sicut pat̄z
 in l̄ravñ dicit sic. De⁹ pat̄r n̄rorū. Qñ
 parētes hoīs fuisseēt alicui magno. tal
 hō familiari⁹ ⁊ cōfidēti⁹ a tali dño po
 stulat illd̄ q̄ idiget bon⁹ etiā dñs ado
 ptat filios bñ sibi seruiētiū Et ideo q̄
 p̄es illi ex qb⁹ descenderat Salomon
 deo bene seruerāt sicut Abraham ysa
 ac iacob ⁊ dauid. Iō hic primo allegat
 dicēs. Deus pat̄r n̄rorū et dñe mie q̄
 liberaliter dans miā: qui fecisti oīa
 verbo tuo id est filio tuo. Iohānis pri
 mo. Omnia per ipsum facta sunt. VI
 verbo tuo id est ita faciliter fecisti om
 nia sicut homo loquitur verbū suū
 In ps̄. dixit et facta sunt. Qui et sapi
 entia tua constituisti hominē. q. d. licz

oia creaueris sapiēter qa oia in sapia fecisti. tamē in creatiōe hoīs maxime relucet sapia tua In qua ymaginē tuā posuisti Gen. p̄mo Faciam⁹ hoīem ad ymaginē et similitudinē nostrā. In q̄ etiam totius mūdi quodāmodo reperitur ymago. Vñ z minor mūdus ap pellatur. a Iū autē hoīem creati ad tria scilicet ad dominādū per potentia. ad ordinādū per sapientiāz ad iudicandū per clementiāz sic in illis trib⁹ ymago dei que est homo correspondeat ipsi deo tanq̄ suo exemplari qui per potētiā sapientiā et clementiam cūcta gubernat. Dicit ergo sapientia tua cōstitūisti hoīem vt domina retur creature tue q̄ a te facta est Eccl̄ xvii. Posuit timorē illius super omnem carnē et dominat⁹ est bestiārū z volatiliū. Et Gene. primo. Crescite et multiplicamini et replete terrā z dominamini piscibus maris et volatilibus celi et vniuersis animatib⁹ que mouētur super terrā. Secūdo cōstituit dñs hoīem ad ordinādū per sapientiā qa sapiētis est ordinare. vnde subdit Vt disponat orbē terrarū in eq̄tate z iusticia. Orbē terrarū. i. hoīs q̄ orbē terre inhabitat. ps. Dñi est t̄ra z plenitudo ei⁹. Nō solū collatū est nature hūane vt dominet⁹ sup creaturā per potentia sed disponat hūanā ciuilitatē fm rectam rationē iustis legib⁹ et statutis. Hominū enīz genus arte et rationib⁹ viuūt. Sicut dicit Arist. p̄mo Metha.

Tertio cōstituit deus hoīem ad iudicandū per clementiā. Clemētia enī debet eē in iudice vt videlz odiat culpā et diligit psonā. Et q̄tū ad h̄ dicit. Cōstitūisti hoīez in directiōe cordis in iudiciū iudicet. i. faciat iudiciū. In directiōe inq̄t cordis nō per calūniās vel

cauillationes. seu cautelas circūentiones. Et per oppositū dicit⁹ puerbio. xxviii. Dux indigens prudētia mltos opprimit per calūniā. Dñe mie. Nota q̄ xps est dñs mie. p̄t t̄na scz p̄t hereditariā possessionē. p̄t acq̄sitori am mercationē. z p̄t opatoriā causationē. de p̄mo patz. ii. Corin. p̄. Bādictus de⁹ z p̄t dñi n̄ri iesu xpi. p̄t miarū. Scdo patz in redēptiōe qua suū sāguinē fudit vt deiceps sicut dñs hoībus miāz dare possit. in ps. Qui redemit de interitu vitā tuā Qui coronat te in mia. Tertio patz qa ip̄e facit z efficit miāz vbi nulla suppetūt merita. vnde sicut fabricator vel artifex efficit dñs rei scē totalē si causaret materiā sicut formā. Ita xps est dñs mie siue diues in mia iuxta dictum apli ad Eph. ii. Deus autē qa creator oīm. Etiam ip̄e est qui facit miāz meritis non exigētib⁹. Et p̄t istas tres causas dicitur de⁹ est in mia diues p̄t nīmiā caritatē suāzē. B Surgit autē in xpo magnitudo miēz p̄p̄tūdo ad miserēdū ex trib⁹. s. ex naturali p̄p̄tate ex generali ptatez ab exp̄m̄ etali necessitate. Primo eī sicut igni p̄p̄riū est calefacere soli lucere z illūiare. ita p̄p̄riū est xpo misereri. Vñ canit eccl̄a Deus cui p̄p̄riū est misereri sempz p̄cere. Et ideo dicit sc̄i q̄ de⁹ q̄si iuitus punit z coacte z tarde. Et sicut hō tarde facit illd qd̄ iuit⁹ facit fm Crisost. Ita xps tard⁹ est in puniēdoz velox in miserādo. Et sicut ignis tarde descendit. et cū violētia. qa est contra naturā ignis z velocitē ascendit. ita xps velocissime misere tur et tarde et cum magna expectatione punit. Et ideo dicit in ps. q̄ est longanimis et multū misericors. In signū autē q̄ cū dolore et

displacencia pctōris punit. Dicit per pphetā. ysaie. primo. Heu ego cōsolabor super hostibus meis ⁊ vindicabor de inuicis meis vbi preponit interiectionem dolentis quasi diceret Cui dolore et displacencia consolabor me Vnde sicut nulla res potest perdere suam propriam operationem totalit̄ quamdiu manet. licz valeat īpediri vlt̄ retardari ad tps: ita nullo modo obliuiscē misereri deus nec cōtinebit in ira sua mias suas: imo cū irat⁹ fueris mie recordaber̄ Abacuc. iiii. De hac mixtura mie et ire. Greg. sup Ezech. Omelia prima. pulchre declarat quō deus quādo irascit̄ nō oīno irascit̄. s; ineffabili modo cū ipse culpas psequit̄ etiā ptegit pctōres. Ad quod adducit duas historias Vna de captiuitate de cē tribū quā licz deus ordinaret ad correctionē poph̄ simul tñ eis puidit de pphetis et sc̄is q̄ eos in illa captiuitate cōsolaretur: vñ dicit sic. Nisi ingt irat⁹ esset pplm̄ in captiuitatē mīme tradidisset. Et si oīno irat⁹ eēt electos suos cō illo in captiuitatē nō mitteret Aliā historiā iducit de poplo isrl̄ quō missis duodeciz exploratorib⁹ de eis redeūtib⁹ pplm̄ ad muerurādū ptra dñm̄ pronocauerūt in tñ vt dicerent se seductos. Dñs ḡ irat⁹ dicit q̄ nullus eorū terrā promissiois ītraret quo audito statim cōpūcti se cū lacrimis affixerūt et armis accincti parauerunt se ptra populū pliarū vt post lacrimas terrā promissiois cōquirerēt. Quib⁹ Moyses ī psona dñi dicit. Nolite ascēdere neq; pignētis. Nō eī sū vobiscū ne cadatis corā inimicis vris. Quia in re dicit Greg. Pensandū est si cū ipsis non erat cur eos ne ascenderēt prohibeat. Si autē cū ipsis erat. quid est qd̄

ait. Nō eī sū vobiscū. Et ridet Greg. Mira ingt dispesatōe disciplinē mie Et cū ipsis erat et cū ipsis nō erat. Cū ipsis non erat vt vincerēt: sed cū ipsis erat ne ab hostib⁹ penrēt. O ineffabilia viscera pietatis culpas insequit̄ et tamen peccantes protegit. et iratum se indicat et tamen ab hostib⁹ defēdit Sic plerūq; pmo filio delinquētī irascitur mē reprehendit. increpat et verberat. Sed si hūc in pceptis ire vbi in mortis periculū ruat aspexerit manū tendit et retinet et que sic irata vberauerat ac si nō diligeret. sic diligēdo retinet: ac si irata nō vberasset. Hec Gre. Et si querat̄ quis cōpellit deū punire et nō prestare miaz totalit̄ liberatē a pena ex quo est oipotēs. Respondet Crisostomus. Tu inquit peccator qui misericordiam non desideras. Sicut enim qui desiderat̄ misericordiā denegat crudelis est: ita qui non desiderat̄ misericordiā prestat iniustus est Et si queris quis est homo qui nō desiderat̄ misericordiā. Respondet tu qui pmanes in peccatis. Desiderare nāq; misericordiā dei est conuerti ad deū. Ille ergo desiderat̄ misericordiaz dei qui timet iram eius. Qui enim iram non timet non desiderat̄ misericordiam. sed contēnit. Secundo de⁹ est misericors ex generali potestate. Quāto enim homo vel bestia naturalit̄ est potentia maior. tāto est ad demētiam promptior sicut patet de leone qui cū sit animalū fortissimus est tamen in prostratos misericordissimus. Homo enim vel animali pstrato sibi naturalit̄ miseretur et parcit. Iuxta illd̄ Parcere pstratis scit nobilis ira leoīs Si etiam catul⁹ mordeat leonem: leo non se vindicat de catulo: sed si catul⁹

mordeat catulū: statim remordeat ab eo et lacerat se in uicē ad mutuā ultionē. Similiē mulieres quia sūt natura liter debiles crudelissime se uideant quando possūt. De⁹ aut infirmit⁹ est i potentia quia omnipotēs. iō oīz miseretur: hec causa dīne mie assignat i fra xi. ca. Misere⁹ oīz qā oīa potes. Et iō canit eccia. De⁹ q oīpotētā tuā pcedo maxiez misatio manifestas rē. Si enī aliquis hominū regē offendat ex potētā suā se transferre pōt exulādo et in regnū aliud trāscūdo. Vel si ip sū cōtēnēs mori nō timeat oēz ptātez talis regis euacuet. Nō ei habz hō ptā tē nisi in corp⁹ qd affligi nō pōt aīa se parata. S3 isto mō nō ē de dei potētia qā ipi⁹ regnū ēvbz: q in terra celo et in ferno. In ps. Si ascēdero in celū tu illic es: si descēdero ad ifemū ades. Ipfus etiā dominiū nō finitur in morte corporali qn scz aīa separa⁹ a corpe quā ipē potest corp⁹ z aīaz mittē i iehēnā. Vñ. ii. Macha. vi. Manū oīpotētis dei neq; uiu⁹ neq; defūct⁹ effugiā

Tertio de⁹ ē misericors. ppter expm̄ talē necessitatē. Vñ grauitatē alicuius morbi medic⁹ pōt scire tripliciter scz per speculationē in libro. p examinationē in signo: et per expiētā i corpore proprio. Ille aut medic⁹ q morbū ifirmi cōsiderat speculationē bene cōprobabilē ei cōpatit. Magis aut ille qui signa accidētia et circūstātiā ifirmitatis practicādo examiat. S3 maxime ille ifirmo cōpatit q morbū cōsimilē in corpore suo portat. Christi⁹ autē ante incarnationē nostras ifirmitates cognouit speculationē. in libro sapientie eterne. z ideo fuit misericors. In ps. Quō misere⁹ pat⁹ filiorū nūst⁹ ē dñs timētib⁹ se qm̄ ipē cognouit fi

gmētū nostrū. Post incarnationē aut suā cognouit dñs infirmitates nās i sua quotidiana cōuersatiōe qn factū ē medic⁹ pcticās sanādo ifirmos ubiq;. tūc enim habuit maiorē cōpassionē z mīaz. Tādē qn tēptat⁹ est sitiuit esuriuit occi⁹ ē tūc didicit noscere nostras infirmitates p experientiam. et ideo tūc misericors est effectus. Nota tamē q illa res dicere⁹ magna cum vna extremitas celū attingeret et alia i infernūz descēderet quātuz ad longitudinē. Iterūz si latitudo ei⁹ tāta forz q totā terrā repleret. etiā duratio ita longa q in eternum duraret. talis iq res non imerito diceretur magna huiusmodi est mīa dei q a celis incipiens filium misit nō solum in mundūz: s3 v⁹ q ad infernūz vt inde tolleret animas patrūz. In ps. Mīa magna tua est super me. et eru. a. m. ex inferno in ferionē. Scdo totā terrā replet: quā omnē hoīez cuiuscunq; fuerit natiois ac gentis si ad eum uelit cōuerti recipit et acceptat. In ps. Mīa domini plena est terra. Tertio hec gratia non fit nouiter hodie nec p duos ānos sed a principio mundi ita fuit et sic erit in finem. In ps. Mīa eius ab eterno vsq; in eternum super timētes eum. Et iō signant dicit ps. Miserere mei deus secundūz magnā mīaz tuā. Et iō apostolus dei misericordiā uocat caritatē nimīā. Ephe. ii. De⁹ inquit qui dñes ē in mīa propter nimīā caritatē quā dilexit nos cum essem⁹ mortuū p cōtō conuiuificauit nos in christo. Cui est honor et gloria in secula seculorum am̄

LECTIO. CXIX.

d A mihi sedium tuarū dñe astringē sapiam et noli me reprobare a pueris tuis qm̄ seruus tu⁹ sum egoz fi

lius ancille tue. Homo infirmus et exigui temporis et minor ad intellectum indici et legum. Etenim si quis erit presumptus iter filios hominum si ab illo fugerit sapientia tua in nihilum computabitur. Postquam salomon deprecaturus deum pro sapientia impetrandam captauit benignitatem diuinam. In hac parte potest deuote sue petitionis sententiam. Et circa hoc duo facit. Primo proponit formam sue supplicationis. Secundo allegat causas diuine exauditionis. Secunda pars ibi. *Quoniam seruus tuus sum.* In petitione autem sua duo ponit ad bonam vitam necessario, videlicet diuinam informationem et diuinam approbationem. Primum pertinet ad intellectum. Secundum ad voluntatem sine affectum. **A** Petit ergo diu videlicet sufficientiam noticie et placetiam boni vite. *Quoniam ad primum dicit sic, da mihi sedium tuarum domine assistentiam sapientiam.* *Quoniam ad secundum.* Et noli me reprobare a pueris tuis. *Da igitur mihi, quia nec emere possum nec violenter auferre, prouer. xvii.* *Quid prodest ditias habere sicut cum sapias emere non possit.* *Da mihi igitur sedium tuarum assistentiam sapientiam, id est sapias sanctorum angelorum in quibus sedes.* *In illud psalmi.* *Qui sedes super cherubim.* *Assistentiam sapias, id est sapias que tue maiestati sepe assistit.* *Non enim petitur sapias mundi, que sedibus principum et pontificum sepe assistit, quia illa stulticia est apud deum.* *1. Cor. iii.* *Sapientiam autem loquimur inter perfectos.* *Sapientiam autem non huius seculi neque principum huius seculi sed loquimur dei sapientiam in misterio absconditam quam predestinavit deus.* *2. Cor.* *Quoniam sicut salomon sapientiam non huius seculi sed sapientiam que assistit sedibus dei.* *Sedes etiam dei dicitur potestatem deuote in quibus christus quiescit supra. vii. c.* *In aias sanctas transfert.* *Et noli reprobare me a pueris tuis.* *Et est dignare me inter pueros tuos acceptare.* *Et noli pittere ut propter de merita mea sum reprobatus et euicendum a consortio puerorum tuorum id est electorum, humilium et paruulorum in oculis suis.* *Lui. xviii.* *Sinite pueros venire ad me talium est enim regnum celorum.* *Hec est ergo forma supplicationis.* *Sequitur allegatio cause diuine exauditionis, et allegat quod deus debet eum favorabiliter exaudiri, primo ratione sumpta a parte sui.* *Secundo ratione sumpta a parte dei.* *Secunda pars ibi.* *Tu autem elegisti me regem.* *A parte autem sui assignat duplex motum quorum procedit per modum iusticie, et aliud per modum misericordie.* *Primum est specialis familiaritas.* *Secundum naturalis imbecillitas.* *Specialis familiaritate allegat dicens, Quoniam ego seruus tuus sum, id est pro fide et deuotione.* *Et seruos suos utiles et necessarios solet homines favorabiliter exaudire.* *Iohel. ii.* *Super seruos meos et ancillas meas in diebus illis effusa spiritum meum et non sum seruus tuus conducticius vel empticius sed originarius: quia nec tibi serui cepi de nouo sed abvberibus matris mee ad hoc extitit educatus: quia filius ancille tue, id est bersebee.* *Hoc est dante.* *Dicit salomon primum motum quare dignus sum exaudiri a te, scilicet specialis familiaritas.* *Sed aliud est quod magis prouocat ad compassionem et ad dandum mihi quod peto per modum beneficii et misericordie, non autem per modum meriti vel iusticie, videlicet naturalis imbecillitas, propter quod sum impotens ad faciendum illud quod debeo.* *Et quantum ad hoc dicit.* *homo infirmus et cetera.* *Ubi primo allegat impotentiam ex defectu nature, secundo ex defectu gratie.* *Ex defectu nature allegat impotentiam dupliciter primo ex parte corporis, secundo ex parte anime.* *Ex parte corporis dicit homo infirmus et exigui tunc*

poris. q. d. Quia dicitur homo et reco-
gnosco propriam vilitatem. homo ei
dicitur ab humo. quia infirmus con-
fiteor fragilitatem vnde dicebat chri-
stus Math. xxvi. Spiritus quidem promp-
tus est. caro autem infirma. quia exigua te-
poris. proinde vite breuitate. Job. xiiii.
Breues dies hominis sunt. Et sapie. vi. Exi-
guum et cum tedio est tempus vite nostre. Ex
parte autem aie allegat ignorantiã dicēs. et
minor supple sũ ad intellectũ iudicii
et legũ. Ista materia iudiciorũ notici-
a et legũ quã deus statuit in ecclesia est ne-
cessaria iudici. Lem. xviii. Custodite
leges meas atque iudicia quã faciēs homo
viuet in eis. Vltimo allegat ipotetiaꝝ
ex defectu gratie. quia quicũque homo sit p-
fectus et sciẽtis in sciẽtis quas potest acq-
rere per naturã sine tamen gratia nihil faci-
et meritoriũ vite etne. Et ideo dicit. e-
tenim si aliquis fuerit cõsumat. id est per-
fectus quicũque homo potest per naturã. si ab illo
fugerit sapia tua. id est noticia fidei tẽ-
dētis in te per dilectionẽ in nihilũ cõpu-
tabitur Sap. xiiii. Vanũ sũt oēs homi-
nes in quibus nõ est sapia dei. Et nõ de i-
sopiẽtib⁹ dicit supra. iiii. c. Et siquidem lo-
ge vite erũt. in nihilũ cõputabũt. No-
li me reprobare a pueris tuis. Nota quod
sancti et deuoti hoies pueris cõparan-
tur ppter septẽ pueri cõditiones que
istis vñsibus cõtinẽt. Sunt purei puri
parui paruisque cõbãt. Currũt letantur
cito dāt cito pacãt. Vel sic. Sunt pue-
ri parui puri puo faciati. Conformes
ludũt cito dāt cito pacãt. Est enim in
puero inuenire paruitatẽ puritatẽ so-
brietatẽ. cõformitatẽ iocunditatẽ libe-
ralitatẽ et tranquillitatẽ. Sic moralitẽ
sancti sũt parui cõtra timorẽ supbie-
puri cõtra fetorẽ luxurie. sobrii cõtra
feruorẽ gula. Cõformes cõtra liuorez

inuidie. idcũdi cõtra torporẽ accidie.
liberales contra rigorẽ auaritie. et trã-
glli cõtra feriorẽ iracũdie. Primo di-
co quod facti sũt parui p humilitatẽ. Cũz
enim porta celestis sit parua et angusta
oportet ibivolẽtes intrare puos fieri.
Matth. xviii. Nisi pueri fueritis et ef-
ficiamini sicut paruuli nõ intrabitis in
regnũ celorũ. Et luce. xviii. Quicũque
nõ acceperit regnũ dei sicut puer nõ in-
trabit in illud. Preciosa iocalia solent
cooperiri cristallo pmutiẽ propt̃ duo
Primo quia sic honeste et secure saluã-
tur a puluere et ab extrinseco tactu le-
suo. Secũdo quia sic bene manifestã-
tur. Cristallus enim cũ sit transparẽs
permittit speciẽ rei transire ad oculũz
imò auget speciẽ et facit rem apparẽ
maioris quãtãtis quã est. Isto modo mora-
liter qui vult virtutes aliquas saluas cri-
stodire occultet et operiat eas sub hui-
litate. Est enim humilitas sicut cristall⁹
quia seruabit virtutes a puluere vane glo-
rie et tactu siue palpatione laudis hu-
mane et in cõspectu dei faciet eas ap-
parere maioris valoris quã si per se sta-
rent sine humilitate. Per istud mediũz
presẽtauit beata ṽgo deo suã ṽginita-
tem suã pietatem et suã caritatẽ.

b Ita quod omnia fuerũt cooperta
sub cristallo humilitatis. ideo signan-
ter dicit in suo cãtico. Quia respexit
humilitatẽ acille sue. Lu. i. Ista igitur
tuis naturalib⁹ et etiã acquisitis genera-
liter satis patet quia quelibet virtus tal-
tanto maior videt̃ quãto magis sub hui-
litate cõtegũt. Si ei sapia nimis nuda
õndat̃ p iactatiã. si pulchritudo si for-
titudo mior appet. Et si etiã quodlibz
bonũ nature minus est gratũ homi. S3
quã cõiũgit̃ cũ humilitate gratũ fit hoĩ et
acceptũ intantũ quod ipsa etiã superbia

appetit humilis apparere. Nemo enim est qui superbi velit videri. Vñ bern. xii. gradibus humilitatis. Gloriosa res est humilitas qua ipsa quoque superbia palliare se appetit ne vilescat. Vñ de saule legit. i. Regū. xv. Cū esses puer in oculis tuis caput in tribub⁹ israel fact⁹ es. Propter hūilitatē fuit elect⁹ et propter superbiam deiect⁹. Habz ergo puer paritatem cōtra tumorē superbie. Secūdo habet puritatē contra fetorē luxurie. Quāto dñs est maior tanto maiorem honestatē in seruo suo seruente requirit. De⁹ at maxim⁹ dñs est et iō vult ministros suos esse mūdos et honestos. i. cui⁹ figura legi⁹. i. Re. xxi. Qd cū dā veiffz cū focis ad achimelech sacerdotē in nobe. et fames eos vrgeret vehemēter Peteretq; dauid ab achimelech patre pro se et suis in tanta uecessitate. respondit sacerdos Si mūdi sunt pueri maxie a mulieribus manducant. quasi diceret. Neccessitas non habet leges sed si imūdi essent nullo mō eis darem. Fetet autē luxuria non solū in cōspectu dei et angelorū bonorū: imo et in corā quibusdā demonib⁹ nobil⁹ nature. Vñ quidā nigromāticus cū deo uē more solito iuocasset post longaz expectationē et carminum suorū terminationem taudē apparuit stans a longe vestibus obturās uares suos. a quō cum cōiurator querēt. Quare ita tardasset et quare ita a remotis se partibus tenuit. Respondit. Fetor inq; luxurie tue nō permittit me ad te accedere Cognouerat autē meretrices suam clericus ille parū ante. Et de talibus verificatur illud ysa. xxxiiii. De cauaerib⁹ eorū ascendit fetor Tercio puer habet sobrietatē cōtra feruo-

rem gulae. quando enim indiget cōedit et bibit et mēsurā naturalem non excedit. Sic sancti viri in hoc pueros imitantes. quantum nature sufficit capiunt et tūc tā satiatē quā super saluabūt In cui⁹ signū legim⁹ Dan. i. Qd daniel et focis sui pueri qui uolebāt comedere de cibis regis. Nabuchodonosor nec bibere de uiuo eius sed cōederūt legumina et biberunt aquam: honestiores fuerūt ceteris pueris caldeorū Vnde dicitur ibi Post decem dies inuenti sunt vultus eorum meliores et corpulentiores pro omnib⁹ pueris qui vescebāt cibo regio Et pueris illis dedit deus sciētiam et disciplinam in officia. Et ideo merito comparat⁹ sobrietas ametistode quo dicitur lapidario capitulo. xvi. Hic facili⁹ sculpi contrarius ebrietati. Carus haberetur si rarior iuueniret. Dicitur autē de isto lapide quod preferuat equū gestat⁹ euz a cespitatione et infirmitate. Isto mō moraliter sobrietas est facili⁹ sculpi quia sobrii facillime docēt⁹ et castigāt⁹. Similiter aiaviri sancti est sicut equus et caro sicut equus. Isaie. xxxi. Equi eorum caro. Aia istū equū debz regere et refrenare et interdū vrgerē calcariibus. Si uero equus. i. aia istā gēnā. i. sobrietatē portauerit equ⁹. i. caro nō potest se sum neccespitabit in uia morū. nec cadet per peccatum. imo corporalē infirmitatem euadet. Seneca. x. declamationum. Dicit quod iusto subito morimur quia de mortib⁹ uiuim⁹. Quicquid animus uolitat: quicquid pisciū natat. Quicquid ferarum discurrit nostris sepelitur uetribus C Querit⁹ ei quare nūc subito moriamur quia nunc mortib⁹ uiuim⁹? Et ad lucillū epla septima. Mor-

bos multos multa fercula fecerunt. innumerabiles morbos non miraberis. Coquos numerata De hac materia notabiliter loquitur Innocentius de vilitate conditionis humane. Inuitum inquit vite hominis panis et aqua. Gulosi autem non sufficiunt fructus arborum. non grana leguminum. non radices herbarum. non pisces maris. non bestie terre. non aues celi. sed queruntur. pigmenta. parantur aromata: capiuntur obesa: que studiosissime coquuntur et laute parantur officio ministrorum aliter contudit et colat et aliter confudit et conficit. substantiam vertit in accidens. naturam mutat in arte ut saturitas trahat in esuriam renocet appetitum ad irritandum guttam non ad sustentandum naturam non ad necessitatem suppleendam. sed ad cupiditatem explendam. hec ille. Quarto habet puer conformitatem contra liuorem iudicium. Si puer videat nutrire flere statim col lacrimas. Et si videat eam ridere mox aridet. Isto modo vult deus quod sciviri in presenti compatiantur tribulatis et cum proficientibus gaudeant. Iuxta doctrinam apostoli. Ad Romanos. xii. Gaudere cum gaudentibus flere cum flentibus. ut sint omnibus conformes et coniuncti per caritatem. Isti figurantur per pueros clamantes in templo. Osanna christo Matth. xxi. Soli pueri carentes invidia digni sunt deum laudare. Quanto puer habet iocunditatem contra torporem accidie. Iocunditas enim cordis facit eos ita mobiles quod currunt ambulat et discunt et ludunt et nunquam sunt otiosi. Sic sancti in presenti debent esse laboriosi solliciti et semper in aliquo utili occupati Iuxta illud Sic fac quod nulla sine fructu trahat hora. Nunc predicatio nunc infirmos non solum corpe sed fide leniter informando vngentes oleo leticie fidei salutaris. Horum figuram habent

Samuel de quo primo Regum. primo scilicet capitulo dicitur Puer Samuel ministrabat coram domino statim cum esset ablactatus. Sexto puer habet liberalitatem contra avaricie rigorem. Puer enim libenter dat quicquid habet. Isto modo viri sancti liberales debent esse per elemosinarum largitionem Istos figurabat puer habens quatuor panes ordeaceos et duos pisces de quibus christus satiauit quatuor milia hominum. Ioh. vi. Et Thobias qui cum iunior esset omnibus de tribu sua in captivitate nihil tamen puerile gessit in ope sed omnia que habere poterat quotidie captivis scribis quod erant ex eius genere impartivit Thobie primo.

Septimo habet puer tranquillitatem contra furorē iracundie. Puer enim non ledit et si ipse offēdatur et ledat statim remittit. Vnde pro pino pomo recōciliat si fuerit valde offēsus. c Isto modo sancti remittere tenentur illis qui contra eos delinquit. Nota quod Aristoteles. Ethic. capitulo. xiii. secundum Thomam distinguit tres species iracundiarum. Sunt enim quedam acuti. quedam amari. et quedam difficiles. Acuti dicuntur quod velociter irascuntur et velociter quiescunt. Et istud est optimum quod habent quod non retinent iram in corde celando. sed statim iram suam per aliqua signa manifestat propter velocitatem motus ire. Et ad istam speciem maxime disponunt colerici propter subtilitatem colere. Amari dicuntur quorum ira diu perseverat et eam nunquam ostendunt sed occultant ideo sunt amarissimi in seipsis et etiam ad alios et indigent multo tempore ad hoc quod digerant iram suam Et ad hanc iram maxime disponunt melancholici propter grossiciem humorum melancolie Difficiles sunt qui nunquam cessant ab ira concepta donec fuerint viduati. Istas tres species vincere debet sanctus per mansuetudinem et moderantiam rationis

Primā p̄ modestiā ne sit acutus. Secūdam per patientiā ne sit amar⁹. Teritiā per pietatē ne sit difficilis vt sit p̄ter deo gratus moralis. De quo osee. i. Puer israel ⁊ elegi eū LE.CXX.

t V autē elegisti me regez populū tuo et iudicē filiōz tuoz ⁊ filiarū tuarū et dixisti me edificare tēplum in monte sancto tuo et in ciuitate habitationis tue altare. similitudinem tabernaculi sancti tui q̄d preparasti ab initio. et tecum sapientia tua que nouit opera tua et que affuit tunc cū orbem terrarū faceres ⁊ sciebat quid placitū esset oculis tuis et quid directū in preceptis tuis. Postq̄ salomon supplicauit p̄ sapientia impetranda et rationem qua a deo exaudiri debeat allegauit sūptam a parte humane necessitatis. In hac parte consequenter aliam subiungit rationem ad idem sumptā ex parte diuine bonitatis. Et est ratio talis. Decet diuinā bonitatem perfecte illa consummare que proposuit et incepit. Sed tu p̄posuisti per electionem mei q̄ fore rex et iudex populū et edificator templi q̄ sine tua sapientia consummari non possunt. ergo decet te deum mihi dare: sapientiam qua ista que tu p̄posuisti me facturū cōsummare possim. Dicit ergo sic. Tu elegisti me regē. q. d. non me igessi per presumptionē nec me intrusi per uiolentam occupatōnē. Sed tu me elegisti non sup̄nā citatez vel insulam sed vt rex sim populo tuo Vñ. ii. paralip. i. vbi ponitur historia de supplicatione salomonis. Quis potest hunc pplm tuū q̄ tā grādīs ē digne iudicare. Nō solū elegisti regē populo tuo. sed uoluisti me esse iudicem

immediatum filiōi tuoz et filiarū tuarū. i. tam maiorū q̄ minorū. Secundo modo non solū elegisti me in regem et iudicem: sed i. artificē ⁊ edificatorem. vnde dixisti me edificare templum in monte sancto tuo. ii. Regum septimo. Dixit dominus ad dauid. Suscitabo semen tuum post te et ipse edificabit templum nomini meo Et. i. paralip. xxviii. Salomon filius tuus edificabit domū meā et altaria vlt̄ atria mea Ipsū ei elegi mihi i. filiū meum et ego ero ei in patrem. A Templum inquam in monte sancto tuo Iste mons sicut dicunt hebrei fuit ille mons in quo abrahā uoluit imolare filiū suum ysaac. Gen. xxii. Et ibi erexit altare. Et in eodē loco fuit postea altare templi de quo hic subditur Et in ciuitate habitationis tue altare. Hec ciuitas fuit Iherusalem de quo i. psalmo. Iherusalem que edificatur vt ciuitas. Altare dico habens similitudinē tabernaculi tui sci ab initio. id est tale altā iussisti me facere. quale fuit altare tabernaculi moysi. ab initio id est ab antiquo. hec tu de⁹ p̄ ordinasti de me et tecum sapia tua. i. fili⁹ tuus q̄ sapientia nouit opera tua creatōis re creationis et gli ficationis de qb⁹ abacuck. iiii. Consideraui opera tua et expaui. Que quidē sapia affuit tunc cū orbē terrarū facēs creādo de nihilo. Et sciebat quid placitū esset in oculis tuis circa genus humanum et qd directū in preceptis tuis. i. qb⁹ p̄ uolui sti homiez dirigere in te ipsz sicut i. finē suum. Oritur hic dubitatio litteralis. An electores platorū teneā eligere meliorē. a Qd nō q̄a decretal dicit. Sufficit eligere bonū nec ē necē

eligere meliorem Ad oppositū videt̃
iii. Re. x. Eligite meliorem de filiis dō
minivestri ⁊ ponite sē solū patris sui
Dicedū ē q nō sp ille qui ē melior sim
pliciter est melior ad prelationē. Ille ei
inter hoies ē simpliciter melior qui ē
caritate perfectior. Vñ aug. iii. enche
ridion. Quāto caritas i quocūq; ma
ior ē tāto melior ē in quo ē. Cū enī q
reret̃. vtrū qsq; sit homo bonus. nō q
ritur quid credat at̃ quid speret. s; qd
amet. Contingit autē frequēter q illi
qui est perfectissim⁹ in caritate mul
ta deficiāt que necessaria sūt prelatō.
puta sciāvalitudo corporis et h⁹modi
Electio autē eorū que sūt ad finē debz
fieri secūdū cōditionē suā. Et idō di
cedū q electores quicūq; talē eligere
tenēt̃ q sit melior ad statū illū. ni p e
lectionē puidere tenēt̃ eligere melio
rem. Per hoc pz ad argumēta. qa de
cretalis intelligit de simpliciter melio
re. vult decretalis dicere q nō tenēt̃
eligere meliorem ad illū statū s; suffi
cit eligere bonū ⁊ ppt̃ hoc ē electio cal
sanda nec decretalis informat̃ scīaz
electorū sed iudiciū publicū. Auctori
tas ad oppositū intelligit̃ de meliore
ad talē finē. Oritur hic dubitatio lit
teralis secūda. An meli⁹ sit habere re
ges p elcōez q p hereditariā successio
nē. Et hāc mouet Ar. iii. politi. Et ar
guit q nō per generationē siue p he
reditariā successione: qa cōtigit frequē
ter filiū boni regis eē malū. Mal⁹ autē
destrueret p̃tate. Si vō dicat̃ q p̃ pui
dēs filiū malū daret̃ alēi regimē q ef
set bon⁹. dicit̃ Arist. q nō ē credibile
imo difficile eēt̃ ⁊ q̃ sup naturā hūa
nā: qa cū t̃dēt̃ regnū magis dilcō. ⁊ fi
li⁹ ē q̃ alē ip̃e necessariū vidēt̃ q tra
dēt̃ illā filio. Istā qōnē n̄ soluit ar. sed

dicūt expoitores q meli⁹ ē p se loqn
do et simplicit̃ p̃tinuare regnū p elec
tionē: quia tūc semp pōt̃ṽtuos⁹ regere
per accēs tū meli⁹ ē i casu p̃tinuare re
gnū p gñs successionē. Prio ppt̃ dis
cordia et diffēsiōnē eligētū Z⁹ ppt̃
p̃suetudinē dñandi i vna domo. Ter
tio q equali sibi null⁹ vult subici de fa
cili ⁊ ideo mutatio regni ē p̃culosa p
electionē paci cōmunitat̃. Sed hoc est
per accēs. Si ei eēt̃ oēs rōnabiles et
habētes zelū reipublice meli⁹ essz regi
p electionē cōitaq; ab vna p̃sōa q̃ p suc
cessionē nature. Aliā mouet ibidez
qōnē de potētia regis. et querit̃ q̃ta de
bet esse. Rñdet̃ q oportz regis potēti
am eē tātā q sit maior q̃ sit alicui⁹ vni⁹
et maior q̃ q̃rūdā pluriū de illa cōmu
nitate. debz tñ eē miōr q̃ potētia mul
titudis. Aliā soluit ibide de regez ē
An meli⁹ sit regi optima lege vel opti
mo rege. Dicit̃ optio rege. quia possi
bile ē legē excogitare q̃ nō idigeat ap
plicationē iustitiae ⁊ dispēsatiōe q̃ ab
optimo rege fieri p̃nt. Tu autē elegi
sti me regē pplō tuo: ⁊ iudicē filiorū
tuorū ⁊ filiarū tuarū. Ex ista auctori
te informat̃ princeps quilibz ⁊ platus
circa statū suū quattuor cōsiderare vi
delicet q nō sit immisus p intrusio
nē. q nō sit remissus p dissimulationē
q nō sit neglector culparū. et q nō sit
acceptor personarū. Prio cōsideret
prelat⁹ siue p̃nceps q nō sit imissus p i
trusionē s; vt vere posset dicere deo. tu
elegisti me. Forma autē platorū eligen
dorū ē ip̃e x̃ps i trib⁹ scz. In sua cōcep
tione natitate ⁊ puerfatōe. Fuit enim
cōcept⁹ sp̃s sc̃i cooperatōe. nat⁹ s̃n ma
tris corruptiōe. Cōuersat⁹ enī i mūdo
sine ab̃tione ac pcti oporatione. Vñ
de qñ popul⁹ elegit eū in regē fugit ⁊

reūnit rex fieri. Ioh. vi. Isto mō q̄ debet intrare ad statū plature debz concipi i mētib⁹ electorū p spūs sc̄ti inspirationē: nō per p̄spirationē dissolutorū. debet nasci de matre q̄ ē cōgregatio siue capitulū: cui d̄z p̄esse siue corruptōe. ita q̄ nec sit corrupta precevel preciovel munis potētū Debz ergo sic electus ducere statū suū sine ambitōe vt velit si possit ex corde fingere et deuotus obedire vt de⁹ sibi possit dicere illud. ysa. xliiij. Noli timē serue me⁹ iacob: et rectissime quē elegi. Sed tūc dū ē q̄ nōnulli eligūt p̄pter partiales affectiones: quidā pp̄t mūdiales possessiones. et qdā propt̄ curiales intpositiones. Cōsiderāt nōnulli electores: nō qs̄ melior vita. dārior sc̄ia. et fama celebrior. sed q̄ velit eē i bñficiis z subuētioni b⁹ vt ilior. q̄s velit mī⁹ vitā suāz emēdare: q̄s velit crimina dissimulaē Cōsiderant alii quis est in rebus locupletior: in beneficiis pinguior: in expensis profusior: in p̄uiuis lautior: i ociofa familia multiplicior Alii quis ē regi et regalib⁹ grator et acceptior quis parentū generositate nobilior q̄ mūdane uanitati abiliior et uisitor i ueniē. Isti nō eligūt p spūm sc̄m. sed per spiritū nequā. Cōtra quos adduci potest illud. iiii. Re. x. Eligite meliorem et eū qui uobis placuerit de filiis dñi uestri et ponite eū s̄r solū patris sui Nota q̄ p̄mittit meliorē z eū q̄ uob̄ placuerit de filiis dñi uestri: i signū q̄ bonitas grāz: nō acceptio p̄sōarū d̄z eē cā q̄re uobis placeat. At fert̄. quēdā dixisse regi Ludouico querēti Cur nō fiūt mirac̄a p epōs: prelatos modernū t̄pis sicut oli fiebāt i p̄mitiua eccia. Cāz hui⁹ assignat dicēs. Tpe

p̄mitio electiones epōrū z prelatorū fiiebant p spūm sc̄m. cur⁹ est facere miracula. mō fiūt p reges z p̄ncipes qui miracula facē nō p̄nt. Z⁹ p̄sideret plāt⁹ vel p̄nceps: q̄ nō sit remiss⁹ p dissimulationē: quia elect⁹ i regē. Rex enī a regēdo dicit̄ et ē nomē tā honoris q̄ one ris Tenet̄ enī exēplū aliis p̄bere exēplū probitatis moral vt dicat cū gedone. Iudic. vi. Quod me uideritis facere: facite. Plus enīz mouēt egregia facta p̄ncipis q̄ iusta imperia. De Iulio cesare dicitur q̄ nūq̄ dixit militib⁹ suis: ite sed uenite. Vnde p̄. Regū. xii. Constitui uobis regē z rex gradit̄ antevos. Narrat sext⁹ Inl⁹. Strategematon. li. iiii. c. v. de qdā duce q̄ uocabat̄ Pesticator. hic cū iterrogat̄ ess̄a militib⁹. Quid imparet. dixit vt se imitentur et nihil aliud. et arrepto signo p̄m⁹ hostes inuasit. Talis debet esse responsio boni plati vt possit dicē cū apostolo. Imitatores mei estote et obsequate eos q̄ ita ambulāt sicut habetis formā uāz. ad phil. iiii. Trog⁹ ualen⁹. li. vii. narrat q̄ Arge⁹ rex macedonū moriēs reliq̄t filiū puulū. Cōigit macedones iterim cōtra illūcos bellare et uinci: qui statim se recolligentes regem suū puerū in curiis iacētē ante aciem posuerunt et sic eos uicerunt: ostendentes macedonibus regem de fuisse nō uitatez. Moraliter p̄ntia plati semp̄ inuat subditos Tertio p̄sideret prelat⁹: ne sit neglector culparum in igrendo: discutiendo et puniendo q̄ est electus in iudicē. Tu at̄ elegisti me in iudicē z c. Dicit p̄s. Ethicorū. Qd̄ vnusquisq̄ est bon⁹ iudex eorū q̄ cog noscit. Et ideo ad bonū iudiciū dādum requiritur inquisitio z cognitō: ne

*Do dicitur opt̄
Regis Ludouici*

homo pcedat ex incertis suspitionib⁹
ex vna pte. et ex alia pte debet homo
inquirere ne mala serpat ⁊ augeat ne
per defectū correctiōis : cū ū crimina
sint cognita p̄tinno: si possibile est sint
correcta per iudicē q̄ debz esse sicut iu
sū aiatū sicut dicit̄. v. Ethī. vt mens
sua tota sit a iusticia occupata Et ideo
ppls accedit ad iudicē sicut ad iusticiā
aimatā vt in oibus reddat qd̄ inflū est
Vñ Eccl̄. vii. Noli q̄rere fieri index
nisi valeas v̄tute irruere iniquitates.
Hugo de sc̄to victore in li. suo de .xii.
abusib⁹ danstri dicit q̄ tres sūt spe
cies vel modi negligētū platorū. Quidā
dam sūt q̄ bñviuūt subiectos malevi
uere p̄mittūt. quidā sūt q̄ maleviuūt
subditos suos bene viuere cogūt qdā
sūt qui male viuūt et subditos malevi
uere volūt. Quidā sūt q̄ bñviuūt sub
ditos male viuere p̄mittūt exēplo p̄ce
dūt: sed nō increpādo deliquūt. Licet
enī bene viuāt necesse tñ est vt de gre
ge sibi cōmissio dño gregis rōeni red
dant. Illi vō qui male viuūt et subie
ctos bene viuere cogūt errātes reuo
cāt. sed rectos ⁊ fortes occidūt reuo
cāt v̄bis. occidūt exēplis De tertia spe
cie nō oportz facere mētionē Hec Hu
go. Quarto iformat̄ platus ⁊ p̄nceps
ne sit acceptor p̄sonarū. Cū dicit filio
rū tuorū et filiarū tuarū. i. elect⁹ sū in
regē et iudicē. tā maiorū q̄ minorū. tā
simpliciu q̄ p̄fectorū. filiorū inqt̄ tuorū
id est elect⁹ sū vt iudicē pplm̄ tuū nō
sicut seruos meos vel rusticos s; sicut
filios gubernādovt simeis loco tui p̄
nō tirān⁹ Ber. sup̄ Cañ. Discite subdi
torū m̄res vos eē debere nō dños stu
dete magis amari debere q̄ metui. Et
si int̄dū lenitate op⁹ sit p̄na sit non
tyrānica: matres fouēdo ⁊ p̄res corri

gendo vos exhibeatis. Suspēdite v̄be
rapducite v̄bera pectora lacte pingue
scāt: n̄ typo sup̄bie turgescāt Hec Ber.
Et ideo sicut dicit bon⁹ platus. Ioh. in
Cañ. sua. p̄. Ioh. in. Maiorē in vobis n̄
habeo gr̄az q̄ vt audiā filios meos ut
veritate ambulantes. ⁊c.

LECTIO. CXXI.

m Itte eā de celis sc̄tis tuisz a sede
magnitudinis tue vt meci sit et
mecū labore vt sc̄ia qd̄ acceptū sit ap̄
te. Posita supplicatiōe deuota p̄ sapia
ipetrāda et allegata rōne tā ex pte dei
q̄ ex pte Salo. A Hic iterato re
dit ad cōtinuatōnē sue petitionis. Et
circa hec tria facit. p̄mo petit q̄ sapia
de⁹ sibi liberalit̄. Sc̄do innuit q̄ in
tēdit per eā regi generalit̄. Terto
pbat q̄ ip̄a possit eā bñ regere mora
liter. sc̄da ps̄ ibi. vt meci sit Tertia ibi
Sc̄t enī oia illa. Circa primū dicit sic.
Mitte illā. i. sapiāz que est fides ifusa
operās per dilectionē de celis sc̄is tu
is. i. de celo empireo qd̄ inhabitare p̄n
cipaliter crederis s; oī locovbiq̄ assis.
Sicut enī dicit Aris. p̄. de celo fm̄ oēs
antiq̄s. Celū est loc⁹ deiz qd̄ est in celo
nec veterascit nec mutat̄ nec alterat̄;
sed habet vitā in sēla sc̄lorū. Et a sede
magnitudinis tue figuratim locutio
est. Loquit̄ e n̄ de deo mō hūano citz
tñ sit sine quātitate magn⁹ ⁊ sine q̄lita
te bon⁹ ⁊ sine situ p̄sides. vt dicit Aug.
v. de tri. c. iiii. Per sedē q̄ magnitudis
nihil aliud itelligit̄ nisi qes vel trāgliti
tas dei oīpotētis q̄ vniuersa disponit.
Sap. xii. Tu at̄ dñator v̄tutis cū trāgliti
litate iudicas Sc̄do ondit ad qd̄ istā sa
piētia tñ optatz dicit vt p̄ eā regat̄ ge
neral̄ ⁊ p̄ficiat̄ effēdo. agēdo ⁊ cogno
scēdo. vñ subdit. Vt meci sit q̄tū ad
primū p̄. Cori. xv. Gr̄a dei sū id qd̄ sū

Et mecum laboret. Quatum ad scd3 pme
 Corin. xv. Habudant illis oibus labo-
 rari no ego. sed gra dei mecum Vt sci-
 am qd acceptu sit apud te. Quatum ad
 tertiu. Et si duplici. s. dei bnplacitu3
 pgnosco do et me eidē pformado Vt
 mecum sit et mecum laboret. Notadu est
 q si prim9 parēs in statu inocēne psti-
 tisset oēs ei9 posteri sine labore meru-
 issent. Perfecta enī fuisset obedientia
 carnis ad spm. Vn sicut celū mouet
 sine fatigatione 7 labore eo q suo mo-
 tori nō resistit. Ita corp9 tūc ab aīa sū
 labore motū fuisset Iā si nec cogitare
 de aliquo diu possum9 sū labore cor-
 poris et a mīto fortiori: nec loq possu-
 mus nec moueri. in ps Existimabāt
 cognoscere hoc labor est ante me. In
 tm autē v̄sa est. incōtrariū nra cōditio
 vt q nati fuissēm9 ad quietē si pctm̄ n̄
 esset generalit̄ et qsi naturalit̄ nasci-
 mur ad laborē Dicit Iob. Homo ad la-
 borē nascit̄ vt auis ad volādū. Iob. v.
 Sicut autē pegrū veniēs ad pcursum vi-
 arū eligere pōt per quā velit ābulare.
 nullā tū ibit sū labore. Ita hō posīt9 in
 hac vita mltas vias vniēdi iuenit: in di-
 uitis et paupertate et hōre et seruitute
 in deliciis et miseriis: sed nullā acci-
 piet in qua magnā laborē nō inueniet
 Si diues eē voluerit in diuitis pgre-
 gādīs. cōseruādīs 7 dispēndīs: necel-
 sario laborabit Eccl. xxxi. Laborabit
 diues in pgregatiōe substātie. Et statī
 sequit̄ Laborabit paup in diuinitōe
 vict9. Et sic discurredo vbiq3 laborem
 reperiet. qm̄ hec fuit pnia toti hūano
 generi iniūcta Ge. iiii. a Maledi-
 cta t̄ra in ope tuo: i laborib9 comedes
 ex ea oib9 dieb9 vite tue. Laborare g
 debem9 in vita pnti virilit̄ 7 vtuose
 ppt̄ tria: videlz ppt̄ cōueniētā pmissi

tpis ppt̄ pnia3 cōmissi sceleris. 7 p-
 pter vehemētā pmissi muneris. Pri-
 mo dico Laborare debem9 in pnti nō
 quiescere nō ociari ppt̄ cōueniētā
 pmissi tpis. Tps ei quo mō viuim9 et
 etnitas vite future sic cōparātur ad in-
 uicē. sicut vigilia pcedens et festū se-
 quens. In vigiliis enī solēnitātū solēt
 hoies laborare fruēt̄z diu Vn in ta-
 lib9 vigiliis faciūt agricolē altā noctē
 In dieb9 vero festiuis idulgere solent
 cōiter quieti et solatio. Isto modo
 moralit̄ nūc est vigilia in qua ieiuni-
 is et laborib9 nos dare debem9 prima
 Petri. v. Sobrii estote et vigilate. Et
 ii. Corin. vi. In hoib9 exhibeam9 nos-
 metip̄os sicut dei mīstros. in labori-
 bus vigiliis 7 in ieiuniis mltis. Sz cras
 in vita futura erit festū et solēmitas sē-
 piēna. Et ideo tunc vacabim9 gaudio
 in leticia et qete. Apoc. xiiii. Bū mor-
 tu q in dño moriūt̄ur. amodo iā dicit
 spūs vt reqescāt a laborib9 suis Vnde
 Ihero. in quadā ep̄la. Null9 labor du-
 rus: nullū tps videri debet lōgū q glia
 etnitas acqrit̄. Sicut oī no fatū9 eēt
 qui in vigilia oib9 laborātib9 et sudāri-
 bus ociosus foret 7 in festo laboraret
 qn̄ oēs gauderēt et qescerēt. Sic fatū9
 eēt q in pnti vita qetē acceptat in quo
 xps 7 oēs scī q nos pcesserūt laborib9
 et penitētis se dederūt et sibi in futu-
 ro laborē ppetuū thesaurizauerūt. In
 ps. Laborabit in etnū et viuēt adhuc
 in finē. Scdo tenemur laborib9 v̄ tuo
 sis iistere. ppt̄ pnia3 cōmissi sceleris.
 Magna enī gra foret si dñs remitte-
 ret rustico ppetuā seruitutē p labore
 vni9 diei. et merito deberet ille rustic9
 tali die laborare diligētissime. Mora-
 liter omnis peccator seruituti ppetue
 addicitur qn̄ peccat. Ioh. viii. Oīs qui

facit pctm̄ fern̄ est pcti. Pro hac serui-
tute pcti in ppetuū laborare deberet ī
inferno vt dictū est nisi sacramētū pe-
nitentie mediaret per quod pena eter-
na in penā tpalē cōmutaret. Iustū est
ergo quēlibet qui peccauerit dieb̄ vi-
te istius fortit̄ laborare ppter pniām
cōmissi sceleris ex ēplo pphete qui ait
Laboraui in gemitu meo lauabo per
singulas noctes lectūz meū lacrimis
meis stratu meū rigabo. Hoies q̄ aio
se laborāt cito patiunt̄ sudorē Ita de
uoti in labore pnie cito irrigant̄ sudo-
re lacrimaz cōtrītōis dicit Anselm̄ de p-
bleu. pte. xxiii. pble. xxiii. Qd̄ qn̄ plo-
rātes lacrimas emittim̄ lacrimae sūt
calide. qn̄ aut̄ dolētes oculos ex aliq̄ in-
firmitate emittim̄ lacrimas lacrimae
ille sūt frigide. Et huius causā assignat
talē. Indigestū est frigidū. Digestū ū
calidū. Dolētū aut̄ oculos lacrima est
ī digesta ppter qd̄ z frigida ppter qd̄ et
medici signū putāt eē maxie egritu-
dinis. frigidos sudores. Calidos autē
ecōtrario bone alteratōis. Et huius sub-
iungit causā Cū qd̄ fuerit supfluitas
m̄ta in oculo nō pōt interi⁹ calidū illaz
dirigere: qre necesse est frigidā esse.
Qn̄ aut̄ pauca supfluitas est tūc calor
vincit. **B** Quare tūc lacrimae sūt
calide: Fiūt autē ex supfluitatib̄ egri-
tudinibus huiusmodi. Moralit̄ loquēdo
inter penitētes est diuersitas q̄ aliq̄
cōterunt̄ ex caritate et amore iusti-
cie. Caritas autē ignis est. Et iō istoz
lacrimae sūt bñ digeste calore caritat̄
et istoz sudores sūt calidi z signāt sa-
nitatē. Alii aut̄ vidēt̄ penitētes z at-
terit̄ur magis q̄ pterat̄. Recogitāt ei
penā infernalē quā peccādo meruerūt
et ex ide timorē p̄cipiūt q̄ timore du-

cti lacrimas frigidās z sudores frigidōs
faciūt q̄ cōfessionē frigidā faciūt de
pctis timore penae nō amore iusticie.
Sicut penituit Antioch⁹ .ii. Macha-
ix. Orabat scelest⁹ dñm a quo nō erat
miaz cōsecutur⁹. Sic Iudas pnia duct⁹
retulit triginta argēteos dices. Peccauit
tradēs sanguinē iustū. Math. xxvii.
Istā est cōfessio frigida per timorē et
despationē. Et iō signū est magne in-
firmitatis. Isti sic laborātes licite dice-
re possūt illā Lu. v. Per totā noctē la-
borātes nihil cepim⁹. Tales nō fuerūt
lacrimae petri. Math. xxvi. Nec lacri-
mae Marie magda. Luce. vii. Ter-
tio laborare debem⁹ in p̄nti per opa
meritoria ppter vehemētā p̄missi m̄ie-
ris. Cōsideratio enī niercedis accēdit
amorē laboris Isto mō p̄suadēdū labo-
rē vtutis vti⁹ Boet⁹ vel p̄phia loquens
Boe. iiii. de cōso. Metro vlt. Vbi idu-
cit exēplū triū viroz illustriū. q̄ labo-
res maxios p̄vtute z glā tpali. sustinu-
erūt viz Agamēnonis Ulixis z Her-
culis q̄z p̄m̄ bello decēnali Troiā de-
uastauit. p̄ sūmā picula Scds Poliphe-
mū gigantē monoculū q̄ oēs socios de-
uorauerat p̄ sūmā audaciā interemit
Terti⁹ Hercules q̄ diros labores susti-
nuit De q̄ d̄r. Hercule duri celebrāt la-
bores Ille cēturos domuit supbos z c̄
q̄ hic n̄ ponā. Et tadē dicit sic Vltim⁹
celum labore irreflexo sustulit collo.
Preciūq; rursus vltim⁹ celestē meruit
laboris Et enarratis istis exēplis di-
cit sic. Ite nunc fortes vbi celsa magni
dicit exēpli via cur terga nudat̄ supā
ta tell⁹ sydera donat. vult dicere. Vos
q̄vtuosiz fortes eē vultis. ite ad celū p̄
viā v̄trū q̄ cū sit via excelsi est via ma-
gnū exēpli q̄ multa z magnū abulat̄ p

ea qui an vos inerunt. Et iovia excelsa magni exepi ducit vos. Cur inertes terga nudatis: qsi miseri fugietes de plio et petetes ab hostib' miaz? Ecce q' his merces vobis p'mittit' Supata tell' sydera donat. h' e' dictu'. Habeatis vos sic in tra q' victores fitis et sup' sidera erit im' ppetuu' merces v'ra. Et hoc est q' d' Sapie. iiii. Bonor' labor' gl'osus est fruct'. Et in ps. Labores manuum tuar' q' m'aducabis btus esz bene tibi erit. De hac btitudine loquit'. Ber. in q'da' smoe' dicēs. O btā regio paradisi O btā regio deliciarū ad quā suspiro de valle lacrimar'. vbi sapia sū igno- rātia: vbi mēoria sū obliuioe: vbi itel- lectus sū errore: vbi rō sū obscuritate Fulgebit Btī q' ibi habitāt dicētes cum ps. Btī q' habitāt i' domo tua dñe in se- cula seculor' laudabūt te.

LECTIO.CXXII.

¶ Cit enī oīa illa ⁊ itelligit' deducet me in opib' meis sobrie ⁊ custodiet me in sua potētia. et erūt accepta opa mea. et disponā pp'z tuū iuster ero di- gnus sediu' p'ris mei Postq' salomō declarauit q' p' sapiāz quā optauit intē debat se regere moralit' in oī bonitate Hic oñdit q' eadē sapia hoc cōferre potuit generalit' ex ppria ptāte. ⁊ per se quēs potuit eū facere v' tuosū pfe- cte Hui' g' ptātis. Primo ponit p'batio nē. Scdo ex h' ifert q'dā cōclusionē. Se- cūda ps ibi. Et ero dign'. Circa pri- mū talē ponit rōez. Ill' pōt hoīez pfe- cte facere v' tuosū: qd' cōfert hoī sciam prudētia ⁊ potētia. et etiā facit deo ac- ceptū et sibi subiectis p'ficiū. Sz talis est sapia quā peto a deo. dicit Salomō g' per ipsā potero me regere v' tuose i' oib'. A Minorē g' hui' rōis po-

nit in qng' particulis: narrās de sapia q' ipsa est doctrix per scientiā ductrix per prudentiā: defēnsatrix per potē- tiā: mediatrix per amicitia: modera- trix p' iusticiā Quātū ad p'mū dicit sic Scit enī illa. i. sapia omnia et itelligit' Apud Arist. inter scientiā et itellectū hec est differentia: q' sciētia est habi- tus cōclusionis demonstrate. Vñ ni- hil p'pe d' sciri apd' eū strictē loquēdo de scia nisi qd' pōt demonstratiue p'bari Et ideo facere scire cadit in diffinitio- ne demonstratiōis sicut patet p'mo po- sterior'. Intellectus vero proprie lo- quēdo est habit' cognitiu' p'ncipiorū ⁊ propositionū. que probari nō possūt. Vnde Arist. vi. Ethic. Intellect' est p'ncipior' quor' nō est ars neq' scia neq' prudētia: q' scia est demonstrabiliū. Ars vero et prudētia cōtingētū siue igi' loquamur de p'ncipiis siue con- dusionib' sapia scit. i. scire facit. oia. i. oia necessaria ad salutē. Sic enim loq- tur saluator de spūctō. Iohānis. xvi. Cū autē venerit ille spūctus veritatis docebit vos omne veritatē. Glosa sup- ple necessariā ad salutē. Est autē sapi- entia doctrix per scientiā. Sapie. vi. Doctrix est ei discipline detz electrix operū illi' Scdo sapia est doctrix p' prudētia. Est ei prudētia recta rō agi- biliū. Vñ ad prudētē ptinet bñ cōsili- ari circa totā vitā hominis et bene eli- gere: quia sine prudentia nullus pōt habere v'tutē moralē sicut docz Arist. vi. Ethicorū. Et q'tū ad hoc dicit Salo- mon de sapientia Deducet me inquit in operibus meis sobrie. id est mēsurate secundū mēsurā recte rationis. Dicit' autē sobri'a sez bria. quasi secū habens briam id est mēsurā et ebrius

quasi ex bria Tertio sapia est defē
latrix p potētiā. Et q̄tū ad hoc subdit
custodiet me in sua potētiā ab omni
aduersitate videlicet ne uiciose succū
bam In ps. Domin⁹ custodit te ab om
ni malo Quarto sapientia ē media
trix per aīciā. Et quantuz ad hoc s̄b
dit. Et erunt accepta opera mea. Istud
proprie facit hoī christ⁹ q̄ ē sapia dei
patris. Nā p meritū xpī omnia opa no
stra bona frūt deo accepta Ad Titum
secūdo. Dedit semetip̄z p nobis ut nos
redimeret ab oī iniquitate et mūdaz
sibi ppl̄z acceptabilē bonorū operum
sectatorem Quinto sapia est mode
ratrix p iusticiā. Facit enī hominē iu
ste regere subiectos. Et q̄tū ad hoc s̄b
iungit sic. Disponā ppl̄z tuū iuste. No
tāter dicit ppl̄m tuū non meū. Quā
do homies bñ uinūt tūc dñs uocat eos
ppl̄z suū q̄n male tunc sūt ppli homi
nū. Vnde deus legit̄ signantē dixisse
Moyfi. Exo. xxxii. quando filii isra
el fecerant sibi vitulum cōstatilē Moy
se exīte cū dño in mōte. Vade descē
de peccauit ppl̄us tuus quē edixi de
terra egypti. Quando vō homies be
ne se habent tunc sūt ppli dei. In ps.
Attēdite ppl̄e me⁹ legē meā idinate
aurē uestrā in vba oris mei. Finaliter
ergo i lra infert salomō ex his omni
bus cōclusionē istā. Et ero dign⁹ sedū
pris mei. q. d. Si sic mihi concesser̄ sa
pientiā quā iploro ero dign⁹ regia se
de q̄ tenuit p̄ me⁹ dauid i regno pre
senti. et sedib⁹ pris mei p remūeratio
nē futurā i regno celestī. Deducet me
i opib⁹ meis sobrie . a Notādū ē q̄
plex in sc̄ptura sacra iuteniē sobrie
tas necessaria vñtoso. Debet enī vñtoso
sus habere talē ut sit sc̄ia sine p̄sūptio

ne i pte itellectia. ut sit continētia sine
dissolutione i parte sēsitua. ut sit absti
nētia sine ingurgitatione in pte nutri
tua. Primo q̄ necessaria ē vñtoso sob
etas in sc̄ialib⁹ ut sit sc̄ia sine p̄sūpti
one. Et hāc suadet aposto. Ro. xii. Di
co enim per gratiā que data ē mihi oī
bus que sūt inter vos nō plus sapere q̄
oportet sed sapere ad sobrietatē. Sen.
ad lucilli ep̄. cxxv. Et est vltima ad lu
cilli. Pl⁹ scire uelle: q̄ sit satis. intēpan
tie geu⁹. Et ep̄. xix. dicit sic. Q̄ nē ad
modū aliarū res. ita lras intēpantia
laboram⁹ nō uite s̄z scole discim⁹. Nō
faciūt iste doctrine bonos s̄z doctos. Et
subdit. Paucis facti ē. id ē p̄tingit ad
mētē bonā paucis uti lris. Hui⁹ at sob
etatis cōtrariū est ebrietas p̄sūptiois
qua aliqs sc̄iaz sui pprii sensus nimis
approbat z eā p̄pōderat sentētis me
liorū. Talāt p̄sūptuosi hoīs signa do
cet. bern. li. suo de xii. gradib⁹ humili
tatis. et loq̄r de mōacho p̄sūptuoso di
cēs. Prim⁹ inq̄t i p̄nētū residet. in con
silis p̄m⁹ rīdet. nō uocat⁹ accedit. non
iussus se intromittit. reordiat ordiata
reficit facta. q̄cqd ipse nō fecit aut nō
ordinauit aut nō recte factū nec pul
chre estiat ordiatū. indicat nūcicates p̄
iudicat iudicatus. hec ibi. Huiusmodi
conditiones docet Aristoteles. septio
Ethi. c. xiii. Vbi dicit q̄ quidam sunt
nimis immausūm p̄pē opiniōi. et sunt
ita p̄tinaces q̄ nullo mō a suis opini
onibus anelluntur. Et tales uocat ibi
dē grece ylkryomones ab ylkryon qd
est fortis et g nome qd ē cognitio qua
si fortiter sue opiniōi vel cognitiōi
itendētes. Et istis attribuit quatuor cō
ditiones. Primo q̄ se habēt ad cōtinē
tem sicut prodigus ad liberalē et au

dax ad fortē. Cōtinēs enī apud Arif. **B** vocat qui cōtra oēs passiōes manet fixus in v̄tute fm̄ rectā rōez semp̄ immobilis yf kyrognomon aut̄ hoc habet tantū de cōtinēte q̄ manet imobilis immobilit̄ adheret. Hoc aut̄ nō est v̄tuosū fm̄ se. sed q̄ fit fm̄ rectā ratio nē. Vñ sicut p̄digus excedit liberales q̄a dat plus q̄ oportet. Ita iste p̄sūptuosus excedit cōstantē v̄tuose quē vocat p̄his cōtinētē q̄a adheret pl̄ q̄ oportet sensui suo pp̄rio. Sc̄do dicit Arist. de talib⁹ q̄ sunt idisciplinati q̄a nolūt ab aliquo istruī. Tertio sūt agrestes quia cū semp̄ velint seq̄ pp̄riū sensū nō possūt de facili cōmorari cū aliis hoib⁹ z necesse habent fieri solitarii z parum cōicātes cū aliis. Oīs ei hō q̄ vult amicabiliter cū aliis p̄uersari debet se eis multipliciter p̄formare. Vñ cū Alexander regnū p̄sarū eēt adept⁹ stati relicta forma macedonū in habitu z vestitu cōformauit se p̄his. vt sic eorū benivolentiā p̄captaret. Oīs enī singularis sit eo ipso odiosus. Et iō bñ dicit Salust⁹ sicut Albert⁹. iiii. politico. recitat istos v̄sus. Cōsulo q̄s q̄s eris q̄ pacis federa queris. Cōsonus esto lupis cū quibus esse cupis. Hec ē ḡ sobrietas p̄mo mō dicta sc̄ia sine p̄sūptōe in parte itellectiua. Sc̄ta est cōtinētia sine dissolutione in pte sēsitiua et ista sobrietas est ordinata modestia sensiuū exteriorū vt nihil vage mētis appareat nihil libidinōsū sed totū sit religiosū Et hui⁹ cōtrariū est ebrietas dissolutionis que est via insolētis gest⁹ et ornat⁹ in hoīe extiori. Istā sobrietatē in gestū moxy Ap̄s. p̄. Thi. ii. notat vbi dicit sic. Volueros orare in oī loco leuātes manus puras sū ira z discēptōe. Sicut m̄lieref in hitu ornato cū v̄ ecūdiat z sobrietate

De ista sobrietate dicit Aug. i reglā. In oib⁹ morib⁹ v̄ris nihil fiat qd̄ cui⁹ of fēdat aspectū sed qd̄ v̄raz deceat sc̄itatem. Et Ambro. de officiis li. iiii. dicit sic. Sermōes p̄feram⁹ libra iusticie examinatos vt sit grauitas in sensu in f̄mone pōd⁹ atq̄ in v̄bis mod⁹. Tēperantia cordis habeat ai mūdicia. iusticia m̄iaz prudētia pacē. fortitudo mā suetudinē. Hec ambro. Istā sobrietate carēt dissoluti z voluptuosi iuuenes q̄ diu sūt saniz icolumes q̄ pp̄ corpis caliditate z leuitate ifra semetipos nō possūt cōsistere. sed si febre corripiaf per vnā ebdomadā vel duas stati fiūt sobrii saltē ad tps. Et iō signāter Ecc̄i xxxi. dicit Infirmitas grauis sobriaz facit aiaz Tertio sobrietas est abstinentia sine igurgitatōe i pte nutritiua. Et sic de ea loquit̄ ap̄s cōsequēter ad Thitu. ii. Sobrii z pie z iuste viuamus in hoc sc̄lo. Sobrie ad nos metipos. **b** Iuste ad pximos. et pie ad deū et sc̄os. De hac sobrietate Grego. ome. xxxvii. Sobrietas oīm v̄tutū mater ē z ecōtra ebrietas m̄ oīm viciorū hec est denudatrix oīm secretorū Infatua trix sensatorū: alligatrix robustorū: et impatrix flagicioz. Primo est denudatrix secretorū. Vñ Sen. ad Lucillū ep̄la: lxxxiiii. Quēadmodū musto: ap̄ sa dolia rūpunt et oē qd̄ in imo iacet in sūmā partē v̄as visus calorū eructat sic vno estuātē q̄cqd̄ in imo iacet abditū: effert z pdit in mediū. Et hec est vna causa q̄re specialit̄ regib⁹ p̄hibet vinū quorū est celare cōsilia. Nihil ē enī ita piculosū reipublice sicut ebrietas in rege. A tali nāq̄ p̄cipe vltiōes indebite z p̄cipites irrogat̄ p̄sultatōes accepte in iniuriā aliorū icante reuelatur. Ordinatioēs cōcesse vtiles reipu

blice retractant. Et iō signāter dicit. puer. xxxi. zvi. Noli regib⁹ dare vinū qa nullū secretū est vbi regnat ebrietas. Narrat Valer⁹ maxim⁹ li. vi. c. ii. q mlier qdā inocéa damnata fuit a Philippo rege macedonū temulēto. que pprie inocétiēscia clamanit. Pro uocare inqt a rege Philippo ebrio ad eūdē sobriū si eēt. Quo vbo excussit regi ebrietatē q causā sobri⁹ diligēter inspexit et mulierē liberā a pena dimisit. In signū vero q ebrietas est denudatrix secretorū legim⁹ Gen. ix. q Noe primo plātavit vineāz bibens vinū iebriat⁹ est z cū postea dormiret iacuit denudat⁹ z a filio pprioderisus est. Scdo ebrietas est ifatratrix sēfatorū. Vñ Ang. in libro ad sacras v⁹ gnes In ebriis nulla rō nullū gerēde vite cōsiliū nō gestorū aut lectionum mēoria nec vlla artii aut idustrie puidētia. Et iō null⁹ de sua cōfidat scia si ebrietati succūbat. ysaiē. xxviii. Sacerdos et ppheta nescierūt pre ebrietate absorpti sūt avino errauerūt in ebrietate. Et ideo in antiq lege sacerdotib⁹ fuit phibitū ne biberēt vinū qā igres sūri erāt tabnactz ad mīstrādū. Leni. x. vinū zoē qd iebriare pōt nō biberis turz filiū tui qā itrabitis in tabernaculum testioni. Tertio ebrietas est aligatrix fortii vel robustorū. Facit ei de hoie bestia. de robusto infirmū. de prudente isanū. Exēplū de holoserue fortissimo quez nimia ebrietate sopitum. Judith vidua gladio pprio interemit. Judith. xxxi. Exēplū habem⁹ de Alexādro de quo dicit Seneca ep. lxxxiiii. q eū in tot pliiis inuctū intēperātia bibendi deuicit Et ille Herculean⁹ ac fatalis typh⁹ submersit Pro-

pter si phiveteres sicu dicit Pap. vinū vocabāt venenū. Sed postq inētus est vinū letiferi succi. hoc vinū illd venenum dictū est. Et isra. Vinū inqt sobrie potatū sanitatē dat: auget prudētiā imoderate sūptū ad vicia causas pstat. Deus enī creaturam dedit. abumdantiā aut hūano arbitrio reseruaui vt psumoma nature eēt in magisterio sobrietatis. abūdāte vicin. lapsūq; tumulētū sibi ascriberet hūana cōditio.

Quarto ebrietas ē ioperatrix flagiciorū. Vt pbet ira arma z icus libido vbarz tact⁹ tūc ardor nimī pudor nullus. Exēplū habem⁹ de Lot Gen. xxi q p ebrietatē cū vtraq; filia cōmisit incestū Exēplū quo ad irā de Alexādro magno qui amici sibi carissimū atq; fidelissimū intē epulas castello trāffodit. Et itellecto facinore mori voluit. Voluit ei seipz inūficere nisi ab amicis suis pūctus fuisset Rustic⁹ qdā iue briatus redit domūz de quolibet vno qd videbat apparebāt sibi duo. Cōsiderās ergo duos filios suos putabat eos esse qtuor. Et iponēs vxori q haberet qtuor filios ipsaq; negāte. Iussit q se purgaret: pcepit cultrū si est vomerē afferriz poni in ignēz dixit vxori sue q oino portaret: ferrū ignitū Illavtēs prudētia feminea. Rūdit q libēter si faceret. si tū pmo ferrū ignitū sibi traderet. Ille autē fatū oino ignitū ferrū accepit i manib⁹ z excoriauit se pessie et ad sobrietatē se reduxit z errorem ppriū recognouit cōtinuo. Et ideo figuanter dicit de oibus talib⁹ Iob. xii. Palpabit quasi in tenebris z nō in luce. et errare eos faciet qsi ebrios.

LECTIO. CXXIII.

q Vis eni hoim poterit scire cōfiliū dei: aut qs poterit cogitare quid velit de? Cogitatōes eni mortaliū timide. z icerte puidēne nrē. Corpus eni qd corrūpiē aggrauataiam z depmūtē reua ihabitatio sensū multa cogitatē Postq Salomō deuote supplicauit. deo p sapia impetrāda z sue petitōis declarauit utilitatē. In ista pte iterato māfestat sue supplicatōis necessitatē. Est autē necessitas maxia ad supplicādū deo p sapia q dirigē igno rāta nrā in agēdis Iuxta illd. ii. Paralip. xx. Cū ignorem qd agere debeamus: hoc solū habem? residui vt oculos nrōs dirigam? ad te. Istā g ignorātiā nrāz allegādo ostēdit hebetudinē nrāz tā in naturalib? q supnaturalib? cognoscēdis. lz eni ex cognitōe creaturaru assurgere possim? aliquatē i dei noticiā quātū ad mīta. viz q potēs bonis opsz clemēs est Iuxta illd ad Romanos. p. Inuisibilia eni ipi? a creatura mūdi per ea que facta sunt intellecta spiciunt? tū ad euidēter cognoscēdū cōsilia suaz pcepta q vult nos suare in hac vita ptingere nō possim? sū ipi? reuelatōe. Et iō pmo ostēdit Salomō qn tā habem? ad cognoscēdū celestiaz supnaturalia difficultatē. Et circa h duo facit qa pmo allegat hoīs gnālē ignorantia Sedo assiēt rāte ignorantie causam. Scda ps ibi. Cogitatōes ei mortaliū. Quātū ad pīmū dicit sic. Quis eni hoīz poterit scire cōsiliū dei? Aut qs poterit cogitare qd velit de?. qsi diceret ad h q homo cōsequat? btitudinē q est vita etnāz visio supnaturalis. diuine effētie oportet hoīez trāsire p meritū adiplendo aliquo mō diuinā voluntatē in preceptis et cōsiliis suis.

Sed qd de? cōsulat et picipiat nō potest hoī cōstare nisi per reuelationē fidei. de credēdis z agēdis: ergo hec reuelatio que ē vera sapia est hoī necessaria qa null? hō ex sua naturali cognitōe pōt scire cōsiliū dei nec qd velit deus.

A Sed sciēdū est q iste termin? Cōsiliū est termin? equoc? qa aliqui inquisitio vni? vel pluriū in reb? dubiis vocat cōsiliū. Et sic loquit? Aristot. iii. ethicorū vbi ostēdit q cōsiliū debet pcedere electionēz q oē cōsiliabile est eligibile. Et sic loquit? Thobias filio suo Cōsiliū sēp a sapiēte pergre. Thobie. iiii. Etpuer. xi. Salus autē vbi multa cōsilia Alio modo vocat cōsiliū sententia declaratiua illius quod expedit fieri in incertis. Et sic loq? apostolus prima Corint. vii. De virginibus autē preceptū domini nō habeo. Cōsiliūz autem do. Tertio modo vocatur cōsiliū persuasio ad aliquid agendum vel o mittendū. Quarto modo vocatur cōsiliū quodeunq? archanum alteri reuelatum. Primo modo non possimus deo attribuere cōsiliū proprie loquēdo. sed metaphoricez figuratiue loquēdo deo more hūano quia in deo nullo modo cadit incertitudo vel dubitatio. Damascē. libro pmo capitulo. xxii. Non eni cōsiliatur deus ignorantie enim est cōsiliari Et Aristoteles tertio ethicorum. Cōsiliū est de his que incerta sunt et nescitur qualiter eueniant.

Et per consequēs deo qui est prescius futurorū oim. conuenire nō potest. Secūdo modo deo maxime cōuenit cōsiliū quia ipse maxie in dubiis nos certificare scit. Tertio mō etiāz sic distinguam? inter precepta z

cōsilia dei. Et quarto mō sūt. Allegata ergo ignorātia hūana explanať cōueniēt nostre ignorātie cā. Et ponit duplex causa. Videlz cognoscētis debilitas: et cognoscēdorū subtilitas. Secūda causa ponit̄ ibi. Et difficile est iam? Circa primū duo facit quia primo allegat ignorātie cāz ex parte aie

a Secūdo ex pte corpori ibi. corpus enim qđ corripit̄. Quātū at ad animā sicut docet. Arist. ii. metha. Intellectus noster se hz ad intelligētias et ad manifesta in natura sicut ocul⁹ noctue ad lumē sol. Et ideo ad tractā dū de his que supravires nostras sunt debem⁹ eē timidū. et hoc ē qđ dicit Cogitationes mortaliū timide. Et iterū ad illa que sūt infra nos circa q̄ opera mur et cōsiliamur freqnt̄ experimur nos decipi et alit̄ deuenire q̄ nos ordinam⁹. Et ideo nō solū sūt cogitationes nostre infirme in speculatiuis. s; etiā incerte sūt prouidentie nostre i p̄ctiis. Et iō docuit nos Iacob⁹ q̄ locuturi de futuris agibilib⁹ a nobis sēp sub conditione dicam⁹. Si dñs voluerit faciem⁹ hoc vel illd. Ia. iiii. Ex parte vō corporis duplex surgit difficultas acgrē di sciaz de deo z necessariis ad salutez

Prima quia corp⁹ infectū foite concupiscētie corripit affectū aie et facit aiaz ad surgēdū ad spūalia grauez. Et ideo dicit corp⁹ qđ corripit̄ aggruat aiam. Secūdo qa sollicitudo circa necessaria corpori et ista tpalia depmit sensū hois cogitātis multa et redit eū distractū a studio et scia acgrēda. Et ideo subdit. Et depmit terrena inhabitatio. idest occupatio circa terrena corpori necessaria sensū id est intellectū multa cogitātē. Corp⁹ quod corripit̄ aggruat aiaz. Nota q̄ cor

pus post peccatū anime alligat̄ in triplex officiū. Habet enim aima corp⁹ sicut instrumētū in adiutoriū ad seruēdū. Secūdo sicut indumētū vel opertoriū ad se tegēdū. Tertio habet anima corpus sicut sibi cōiūctum et datū sicut detrimētum. vel afflictoriū ad puniēdū. Primo dico q̄ aima habet corp⁹ sibi cōiūctū sicut instrumētum in adiutoriū ad seruēdū. Vñ arist. primo politicoz ait. Animal cōstat ex aia et corpore. quoz hoc quidē principalius est a natura s; aia s; autē subiectū puta corpus. In hoie at bene disposito corp⁹ est sicut seruus. z anima principans et dominas. Sed i homine pestilēte corp⁹ dñat et aia famulatur. Est autē secūdū eū ibidē duplex principatus: videlicet despoticus siue seruilis. et politicus siue regalis. Anima enim principat̄ corpori pncipatu despotico. et est talis principat⁹. qñ subiectū nō habet potētiā resistēdi principāti. sed intellectus principatur appetitū politico principatu quia appetit⁹ habet interdū potētiā resistēdi rationi. Patet ergo secūduz eū q̄ corp⁹ naturalit̄ est seruilis conditiois et anima libere. Et quia seruus delicate nutritus proteruit in dominū. In x̄ illud prouerbiorū. xxix. Qui delicate a pueritia nutrit seruū suū fetiet eum postea contumacē. Ideo statim a puericia debet seruus iste domari et i seruitutem redigi. Et hoc satis aduertit apostol⁹. qñ dicit. Castigo corp⁹ meum in seruitutē redigo. ne cum aliis predicauerim ipse reprob⁹ efficiar. p̄. Corinth. ix. Seruitus autē secundum iura si sit occulta impedit matrimoniū contractū cū libera. Vñ si seru⁹ dicat se ingenuū et contrahit cum libera et

ipſa poſtea ppēdit ſe eē deceptā pōt agere ad diuortū et obtinebit. xxii. q. ſecūda. c. Si ſeīa ī genua. Moraliē loq̄ndo ſerū ē corp⁹ n̄m videlicet figit ſe liberz et nobilē. et iactat totū mūdū eē ſinū et propter ſe ordiatū ⁊ iō parificare ſe p̄ſūt ratiōnē q̄ ē dñā ſua et ī gerit ſe ad matronomū p̄ quādā eglitātē cū rōc cōtrahēdū. ſz certe rō debz aduerture et ipſū repellere ſicut n̄ maritū ſinū. i. corinth. vii. Nōne ē ſeruitutū ſubiect⁹ fratervel ſoror h̄mōi. more ḡ ſerui debz corp⁹ noſtrū tractari. Quis v̄o ſit mod⁹ tractandi ſerū dicit̄ Eccl. xxxiii. Panis et diſciplina et opus ſeruo. Tria enī ſibi cōueniūt videlicet educatio quia p̄cis Caſtigatio quia diſciplina. Occupatio quia opus Educatio ſibi debet talis tēpamenti. ne ſupbiat et ne ſuccumbat. Vnde gregoriuſ ſuper Ezechielē ſecūda parte. ornelia ſeptima. Si pl⁹ corporū q̄ debeam⁹ tribuim⁹. hoſtē mitrim⁹. Et ſi neceſſitati eiꝯ que debem⁹ non reddim⁹ ipſum noſtrum concuē necam⁹. Hec ille. Ex quo ergo corp⁹ naturaliter ſeruus ē ⁊ ſubiectū ſpūi quāta vtilitas eſt huic ſeruo ſeruire. De hoc. Seneca ep̄ xlix. Fateor inquit iſitā nobis noſtri corporis caritatem Fateor nos huic modi gerere tutelā. non nego idn̄lgēdum. illi ſeruiendum nego. Multū ei ſeruiet qui corpori ſeruit qui pro illo nimū timet. qui ad illd̄ omnia refert. honeſtum civile eſt cui corpus nimis carū ē. Sic ergo primo corp⁹ ſpūi datū ē ſicut inſtrūmētū in adiutorij ad ſeruēdū. Secdo corp⁹ datū ē anime ſic idumētū v̄loptoriū ad tegēdū. Iob. x. Pelle et carne veſtiſti me oſſib⁹ et n̄ruiſ cōpegiſti me. De hoc Sen. ep̄. iiii. Corp⁹ naturalit̄ vt q̄dā veſtē aio circū-

dedit et velamētū ē ei⁹. Qui ſe p̄ veſtimēta eſtimauit aliū nec bonū nec malum gladiū vagina facit. ita nec bona corporis bonū hominem. Hec Seneca B De indumētis aut̄ et reb⁹ quas dñi diſtribunt in famulis ſuis duoidem⁹. Vnū ē q̄ dñs qui dat animam duplicē libratā v̄nā p̄ hyeme. et aliā pro eſtate. ſic ſolet ordiare q̄ illa librata que ſeruiet pro hyeme ſiat de p̄no groſſiori. Illa v̄o de ſubtiliori q̄ ſeruiet in eſtate. Moraliē totū tēpus noſtrū diuidetur in duas ptes. hyemē et eſtate. hyems ē vita p̄cis. Eſtate ritvitas futura. Dñs aut̄ n̄r daturus eſt nobis duplicē libratā. Vnā robā accipim⁹ pro hyeme hui⁹ vite. Et iō eſt de rudi panno. Corp⁹ enī noſtrū ſi modo aduertim⁹ de turpi materiavel rudi ē facta et tñ ſatis ſufficit pro hyme hui⁹ vite. Hebre. x. Corpus autē aptaſti mihi. i. aptū dediſti p̄ueniēs tēpori in quoviuo. Secūda librata quā habebim⁹ in paſchate vite future. i. in reſurrectiōne generali ē de p̄no ſubtili. Erit ei corp⁹ ſubtile contra groſſiciē. clary cōtra opacitatē. agile p̄ granitatē ⁊ ipaſſibile cōtra mortalitatē. i. Corinthe. xv. Seminatur corp⁹ animale ſurget corpus ſpiritale. Dat ergo dñs noſter duplicē libratā ſecūdū cōgruētā tēporū diuerſorū. Secūdo videm⁹ i iſtus familiaris ⁊ curis q̄ boi armigeri robas duplices pcepturi n̄ parcūt i hyeme a laborib⁹. lacerāt robas nūc i pluuio in niuib⁹ i ignib⁹ vbiq̄q̄ dño placuerit. Ratio ē dicta quia ſciūt ſe nouas robas i paſchate percepturos. Cōſimili modo moraliē boi xp̄iani nō parcūt ab operib⁹ p̄nie corporib⁹ ſuis. vigilāt i iunāt. ⁊ variis penitētis lacerāt vel macerāt corp⁹ ſinū. Et q̄re hoc ⁊ Certe quā
D. i.

novas robas expectat in resurrectione
quæ vestiet spiritus corporibus suis glorio-
sis Phil. p. iii. Salvatore expectat dominum
noster iesu christum qui reformabit cor-
pus humilitatis nostre configuratum corpori
claritatis sue. Item notandum quod inter in-
dumentum quod sunt vestes et arma et que
dam sunt vestes tantum et non arma In ve-
stibus et armis sunt quodam signa de picturis
et coloribus Et consueverunt reges iuven-
nes et principes militare in ludis mi-
litaribus in armis non notis. nec in armis
quod postea debet deferri sed in armis ig-
notis ad voluntatem eorum Quod naudo autem
tales principes exercituum armorum in ta-
libus ludis dimittunt tunc solent dare ali-
cui armigero illa arma consecrando eum
in statu militari et id cedit ad hono-
rem notabile talis armigeri quod possit ar-
ma portare domui suæ quibus usus est
in sua militia iuuenili Moraliter domi-
nus noster dei filius christus militavit in
cruce arma habuit de argento albissi-
mo carnis sue. quinq; rosas rubeas di-
stincto quod sunt quinq; vulnera corpori illi
sacro impressa: princeps iste ludum tale
armorum sua resurrectione dimisit: quia
christus resurgens ex mortuis iam non
moritur: mors illi ultra non dominabitur.
Ro. vi. Sed homini tam armigero mal-
tum dilecto contulit arma illa et militem fe-
cit eum dominum ut patet per apostolum. ii. thi-
mo. ii. Labora sicut bonus miles christi
Et honorificum debet esse homini multum
seu memorie recognoscendum. si iustitia cor-
poraliter tolerando portare valeat arma
christi. et ideo de istis armis bene gloriaba-
tur ille qui dicit. Gal. vi. Stigmata do-
mini nostri iesu christi in corpore meo por-
to. Et ideo scribitur primo corinthios. vi. Empti
estis pretio magno: glorificate et porta-
te deum in corpore vestro Tertio cor

pus est datum anime sicut detrimentum
et afflictionum ad puniendum. Et hoc est ve-
rum secundum tempus nature lapsæ. Ex quo enim
ratio mentis humane subtraxit deo o-
bedientiam quam debebat. subtracta est ani-
me illa obedientia quam sibi corpus ex-
hibebat et ceperunt passionem mortis et
corruptionis affligere animam in corpore
habitantem in tantum quod clamare compelleba-
tur apostolus ad Romanos. vii. Infelix ego sum quia
liberabit me de corpore mortis huius
Unde sanctus episcopus. ci. Corpus hoc anime pondus
est et pena prementem illo urget et in-
vincibilis est. Et infra. Maior sum et ad
maiora genitus quam ut incipit sum cor-
poris mei: quod equidem non aliter aspicio
quam viculum aliquod libertati mee circum-
datum. Hec Seneca. Et de hoc notabi-
liter loquitur epistola. xliiii. Admiror demer-
itam nostram quod tanto tempore amamus rez
fugitivissimam corpus nostrum: timemusque ne
quando moriamur cum omne momentum
mors sit prioris habitus. Vis tu time-
re: ne semel fiat quod quotidie fit. Et ideo
signavit dicit hic. Corpus quod corrumpitur
non quod corrumpitur. corrupta est infantia:
corrupta est puericia: corrupta est adoles-
centia. ii. Re. xiiii. Omnes morimur et quasi
aque dilabimur in terram que non re-
vertetur **LEC. CXXIII.**

v **I** difficile estiam in terra sunt
et que in prospectu sunt inuenimur
cum labore. Que autem in celis sunt quis in-
uestigabit? Sensum autem tuum quis sciet?
Nisi dederis sapiam tuam. et miserum spi-
ritum tuum sanctum de altissimis. Et sic cor-
recte sunt semite eorum qui sunt in tris et qui
tibi placet didicerunt homines. Nam per sapi-
entiam sanati sunt quicunque palcuerunt tibi do-
mine a principio Postquam ei sapiens salo-
mon allegavit humanam ignorantiam propter
quam necesse habuit a deo petere sapientiam

am. Vñ cāz istius declarant ex parte hūane imbecillitatis. In ista pte assignat aliā cāz ad idē magnitudinē videlicet difficultatis ex parte rerū scribiliū. **A** Et circa hoc tria facit. q̄a p̄mo oñdit q̄ attigere cognitionē sup naturaliū excedet limites hūane facultatis. Secūdo q̄ taliū p̄gnitio nullo mō haberi potest nisi ex dono diuine liberalitatis. Et tertio q̄ nuq̄ fuit alia via salutis i hoīb⁹ bñ morigeratū. Seda ibi Sensū autē tuū. Tertia ibi Et sic cor recte sūt. Ad p̄mū arguit sic. Si nos homines nō possum⁹ id qd̄ mī⁹ ē: nec poterim⁹ id qd̄ mai⁹ ē: sed mun⁹ ē cognitōe creaturas dei et cognitiones naturales earū que sūt in terra nobiscūz q̄ cognoscē dīnam volūtātē q̄ ē in celo. S; ad cognitionē alicui⁹ nature exilis nō possum⁹ deuenire sine difficultate et labore. Ergo ad cognoscēdū occulta diuine volūtatis nullo modo poterim⁹ deuenire. Quātū ḡ ad hoc dicit sic. Et difficile id est difficile estia⁹. i. ad qd̄ā non facit certā cognitionē deuenim⁹. Iste eī term⁹ estiare nō importat oīmodā certitudinē secūdū modū loquēdi sicut notū ē. Difficile inq̄t estimam⁹ q̄ i terra sūt cuiusmodi sūt q̄titas terre i mobilitas t̄re: imo generalit̄ cū difficultate scire possum⁹ quō herbe arbores et plāte generant⁹ augmētāz et fructificāt i terra. Ista eī p̄pt̄ quotidiana p̄siderationē ap̄d nos viluerūt et tamē null⁹ ē nostrū q̄ sciat de his plenā redere rationē. Quia sicut dicit. Augustin⁹. Mai⁹ miraculū ē qd̄ deus d̄ paucis granis segetes creat q̄ p̄ tot milia hoīz de paucis panib⁹ et piscib⁹ satiant et tñ hoc nemo mirat̄. Illud oēs miramur nō q̄a mirabilis; q̄a rar⁹. Ergo

ista quotidiana q̄ fuit in t̄ris: nescim⁹ cōprehēdere. imovix aliq̄lit̄ estiare. Eccē. i. Cuncte res difficiles nec potest hō explicat̄ sermōe. Dicit ḡ. et difficile estimam⁹. i. difficile ē estimare. Et que in terra sūt. Et sequit̄ q̄ in p̄spectu sūt inveni⁹ cū labore. i. etiā p̄ma p̄ncipia inveni⁹ cū labore. Cū enī a festu et expimēto depēdeat nec aliqd̄ s̄n passioe scire possum⁹ etiā p̄ma p̄ncipia cū labore cōgrim⁹ aliq̄li. et tamen de istorū noticia dicit. Aris. iiii. Metha. q̄ cōsideratio devitare difficilis ēvno mō et alio mō facilē ē. Facilis ē q̄tū ad p̄ncipia q̄ se hñt sic portevl fores manerū in quib⁹ null⁹ delinq̄t. sed difficilis est q̄tū ad p̄ctones q̄ ex p̄ncipiis eliciunt̄ i qb⁹a mlt̄ errat̄. Et q̄a sic ē q̄ ea que in terris sūt et in prospectu. id ē que statū aliq̄ mō offerunt se sensui iuvenimus cum labore. Merito queri potest sic. Que autem in celis sūt q̄s inuestigabit⁹. Et sine hoc de celis id ē speris celestibus in quibus sūt stelle erraticę sine fixe. Vel de celo empirico quod supra illos celos ē et deo appropriatur et angelis: intelligatur et proponatur rationabilis questio est. Hec est enim ratio quare per tot cetera annorum vixerunt illi homines q̄ nos in p̄ncipio mundi p̄cesserūt Cū q̄to etiā labore et diligentia inuenta est vera quantitas terre. et postea vera quantitas solis et totius firmamenti: nō potest facilit̄ a nobis excoGITARI. Cū ergo ad illa insufficientes sum⁹ p̄stat q̄ sine dono et revelatione dei attigere non possum⁹ ad ea ad que null⁹ sensus nullum experimentū p̄ducit. et iō scdo subiungit Sensum autē tuū quis sciet nisi tu dederis sapiam tuāz et mi.

seris spiritū sanctū tuū de altissimis. Sensū autē tuū. i. cōsiliū p̄sciētie tue et ordinatōis future quis sciet nisi p̄ donū liberalitatis tue? nisi inq̄ tu dedes sapiētā tuā reuelādo que tibi placēt per nos fieri in hac vita: et cū hoc miseris sp̄m sc̄m tuū de altissimis ad inclinādū voluntates n̄ras et suggerēdū nobis facere qd̄ tu p̄cipis. Ioh. xiiii. Ille vos docebit oīa de altissimis. Altū est celū planetarū: altius celū stellarū fixarū et altissimū ē celū empyreū qd̄ dicit̄ celū trinitatis. In ps̄. Tu sol⁹ altissim⁹ sup̄ oēm terrā. Sc̄do subiūgit q̄ nūq̄ fuit alia via salutis hoib⁹ possibilis nisi per reuelationē certi cultus que de⁹ exigit ab hoib⁹ per fidē sp̄m et caritatē Vñ dicit sic. Et sic correcte sūt semite corū que sūt in t̄ris et que tibi placēt didicerūt oēs. Nā p̄ sapiāz sanati sūt. q̄cūq̄ placuerūt tibi a p̄ncipio dñe. Et sic misso sc̄o sp̄u de altissimis et sapiā tua data hoibus correcte sūt semite. i. p̄fecti modiviniēdiz ob̄uādā mādata tua. In ps̄. Deduc me in semitā mādatōry tuorū. Et semite in quā eorū que sūt in t̄ris. i. hoim̄ t̄renorū. Et sic per modū istū didicerūt homines que tibi placēt vīz per incarnationē fili et emissionē sp̄s̄s̄cti. Nā p̄ istā sapiāz fidei in xpm videlz sanati sūt. a morbo pcti q̄cūq̄ placuerūt tibi dñe a p̄ncipio. Math. xxi. Qui p̄cedebāt ⁊ qui sequebant̄ clamabāt dicētes Osanna filio dauid. Vbi dicit Glosa q̄ nemo saluād⁹ fuit nisi in fide incarnationis explicita vel ip̄licita. Et miseris sp̄m sc̄m tuū. Circa missionē spirit⁹ sc̄i est notādū q̄ illa fuit mūdo necessaria p̄p̄t̄ria. Venit enī sicut lacrimantiū cōsolator sicut ignorātū iformator. et sicut vacillātū cōfirmator.

Primo ergo venit sicut lacrimantiū cōsolator Quando nutrix recedit a puero puer tristat̄ et plorat. Et hīc ipsa puerū hortet̄ ⁊ moneat q̄ nō ploret nec doleat Puer tñ cū recesserit statim plorat et clamat quantūcūq̄ ipsa cito rediturā se promittat nec cessat a fletu donec nutrix mamillā in os mittat. Isto inō xps̄ moralit̄ nutrici⁹ fuit apostolorū suorū quos tāq̄ filios imenes et teneros diligebat et fouebat. Osee. xi. Ego quasi nutricius effraym portabā eos in brachiis meis. Effraym frugifer iterptat̄ ⁊ figurat apostolos qui fruges doct̄ne ferebāt: q̄b⁹ totus mund⁹ fuit postea saturat⁹. Iste nutrici⁹ accepit licētā ab ap̄t̄is suis et dixit eis q̄ non turbarēt̄ur de recessu suo. Ioh. xiiii. Nō turbet̄ cor v̄r̄z neq̄ formidet vado et venio ad vos. Iterū modici ⁊ videbitis me. Et mīta talia dixit eis tñ oībus illis nō obstatib⁹ se nō poterāt a tristitia p̄tinere. Ioh. xvi. Quia hec locut⁹ sū vobis: tristitia impleuit cor v̄r̄m. Et iō xps̄ volēs eos cōsolari p̄fecte: mamillā sue dilectōis ⁊ dulcedinis sc̄z sp̄m sc̄m posuit in ore eorū. ys̄aie. lx. Lac gētū suggest̄ mamilla regū lactaberis. Mamilla regū id ē sp̄s̄ sc̄o q̄ est mamilla dulcedinis deniet̄e et suauitat̄ toti⁹ trinitat̄. Ista mamilla habuit i se lac dulcissimi nutrit̄i fm̄ p̄m̄ Et de sp̄u sc̄o scribit̄. Eccl̄. xxiiii. Spirit⁹ enī me⁹ sup̄ mel dulcis. Sed inter suggestēs istā mamillā magna differentia est. quidā nāq̄ sicut pueri dissoluti postq̄ suxerūt mordēt̄ dēt̄ib⁹. Quidā pellūt manib⁹ et qdā lacerēt vnguib⁹. Hi oēs sūt ingrati xp̄iani q̄ postq̄ sp̄m sanctū receperit per sacramētū p̄nie redeunt ad ingratitudinē per peccatū

quorū quidā mordēt per detractiōnē et ledūt caritatē que ē spūs sc̄tus. Gal. la.v. Si inuicē mordēt et cōeditis videte ne ab inuicē cōsumamini. Quidā enī pellūt p rebellione q ecclie resistūt et doctrine v̄bi dei. Act. xiii. Vos oportebat loqui p̄mū v̄bū dei. Sed qm̄ repellitis illā z indignos vos iudicatis eterne vite ecce cōuertimur ad gentes. Aliq̄ lacerāt vnguīb⁹ sicut raptōres z p̄dones q bona ecclie rapiunt et auferūt z predāc̄ z isti sūt mali milites q per p illā bestīā designāc̄ De q̄ Dañ. vii. Qd̄ erat tribū nimis detes vngues ei⁹ ferrei. cōdebat z p̄mimēbat relq̄ pedib⁹ suis calcabat De istis tribus igrat̄ z malis pnei⁹ dē Act. vii. Vos sepe spūi facto restitistis. Secūdo miss⁹ est spūi sanct⁹ sicut ignoratiū iformator. Xp̄us enī dei fili⁹ p̄dicauerat iudeis v̄ba sue sapie i tñ q̄ fatebātur. Ioh. vii. Nunq̄ sic locutus ē homo sicut hic homo loquit̄ hoc fecerat iter eos ope potentie sue. Ioh. xv. Si opera nō fecissem in eis q̄ nemo ali⁹ fecit peccatū non haberent dederat eis exempla sanctitatis vite. Mathei. ix. Discite a me quia mitis sū et humilis corde. Et istis tñ nō obstātibus ipsi in dei v̄ba sapie dicebāt esse falsa. Io. viii. Tu de teip̄o testimoniū phibes: z testimoniū tuū nō est verū. Miracula sue potētie dicebant fieri virtute dyaboli ca. Mat. xii. Hic nō eiicit demonia nisi i beelzebub p̄ncipe demonoz. Exempla ū sue sanctitatis dicebāt facta esse hoīs peccatoris. Ioh. ix. Nos scim⁹ quia hic homo peccator est. Istis ḡ v̄bis poterāt apl̄i respōdere quādo xp̄s ab eis ascēdens dicit. Euntes in mundū vniuersū p̄dicare euāgeliū oī creature zc̄. Dñe quō nos relinqs z ad iu-

deos transmittis. si v̄ba tua falsa dixerūt si miracula tua demonib⁹ assepsērunt: si tue factitad̄ apparentiā i scāda lū puererūt. Quid inē eos facere poterim⁹ nos ignari q̄ habem⁹ p̄uā sciētiam: nos infirmi qui habem⁹ paruā potētiā. nōs realit̄ peccatores qui habemus lesā p̄sciētiam. Et ideo missus est ad eos spūi sanct⁹ p̄ omnib⁹ istis sicut ignoratiū ifirmator. Iohā. xiii. i. Parachit⁹ autē spūi sanct⁹ quem mittet pat̄ i nōmie meo ille docebit vos oīa et suggēt vobis omnia quecūq̄ dixerō vobis. In huius figurā missus ē spūi sanct⁹ in triplici specie ignis lingue. z colūbe. In igne relucētia caritatis. In lingua eloquentia veritatis. In colūba patiētia suauitatis. Sapientie duo decimo. O q̄ bon⁹ z suauis est spiritus tuus i nobis. In igne similit̄ denotat̄ potētia quā inter elemēta nullū ē ita actiū z hoc per calorē. In igne denotat̄ sapia et hoc p splēdorem. In lingua designat̄ eloquentia pervocis clagorē. Modo ita fuit q̄ apl̄i habuerūt triplici pp̄lo p̄dicare p̄ncipib⁹ qui fidē ipugnabāt p potētiā philosoph̄. qui eā impugnabāt p sapiam. Et ppl̄is q̄ apostolos n̄ itelligebāt ppter ydeomatis differentiā. z ideo dedit eis xp̄s spūm sc̄m i spetie colūbe vt vincerēt p paciētiā. In specie ignis vt vincerēt per xp̄i potētiā. In specie lingue vt instruerent p sapiam z haberēt oīs ydeomatis differentiā. Act. ii. Ceperūt loq̄ variis linguis. put spūi sanct⁹ dabat eloq̄ illis. Tercio miss⁹ est spūi sanct⁹ sicut vacillantiū pfirmator. Iob. iiii. Vacillantes cōfirmauerūt f̄mōnes tui z genua tremētia confortasti. Vas luteū qm̄ est recens non habet qualitātē aliā quā luti cedit oī tactui z omni ipulsui D. ii.

Sic ap̄li et om̄is hōmo q̄ est vas luteū
 p̄ naturā. Iob. x. Mem̄to q̄so q̄ sicut
 lutū feceris me. Nullo mō pōt p̄fecte
 resistē tēptatiōibus seculi ex sua p̄pri
 a q̄litate sed si vas luteū desiccat̄ ⁊ cō
 burat̄ ad ignem sit solidū durū ⁊ sono
 rū. Et ita ap̄li se habebāt ⁊ alii viri sā
 cti in ecclesia. q̄ q̄n accēdunt̄ sp̄sāncto
 cōtra oēs tribulationes seculi for
 tes fiūt. Act. i. Accipie ad virtutē sup̄ue
 nientis sp̄sāci ī vos ⁊ erit̄ mihi testes
 B In teste s̄m yfīd. tria p̄siderant̄.
 natura. cōditio ⁊ vita. Naturā vt sit vir
 n̄ feia. q̄a sex⁹. ille īstabilitatē solet h̄re
 ānēxā. Cōsiderat̄ p̄ditio vt sit liber nō
 seruis q̄a s̄m⁹ metu dñorū facit̄ a ve
 ritate solet abduci. Cōsiderat̄ vita ne
 sit īfamis in se q̄ de aliis debz testimo
 niū phibē. Ec p̄pter ista plati ecclesie
 q̄ vel sūt effeminati libidinosi uenēdo
 vel seruilis cōditōis mūdor māmo
 ne seruēdo vl̄ lesi ī bona opiniōe pub
 lice delinquēdo nō sūt cōnemētes tes
 tes xpi nisi sp̄sāncto confirmati: sed
 fuerūt ap̄li viriles p̄ cordis p̄santiā. li
 beri et sine timore p̄ veritatē abundā
 tiā. famosi ⁊ bone opiōis p̄ s̄citatē in
 undantiam. Et de eis scribit̄ Act. iiii.
 Virtute magna reddebant ap̄li testi
 moniū resurrectōis dñi nostri. Et ista
 tria tangit̄ beat⁹ Ang. Talis est iquit
 gratia sp̄sāncti. q̄ si tristitiā inuenit
 dissoluit: si desideriū p̄nciosū p̄sumit
 si trepidationē abicit. In hoc q̄ dissol
 uit tristitiā: dat cordis firmitatem. In
 hoc q̄ desideriū p̄nciosū p̄sumit dat vi
 te sanctitatem. In hoc q̄ trepidationē
 abicit dat cōstantiam ⁊ libertatē. Vñ.
 Gregori. iiii. super Ezechielē. Cōside
 ro p̄sēs noui z veteris testamenti Da
 uid Daniele Amos Petrū Paulū ⁊
 Matheum et apertis oculis fidei itū

eor Implet nanq̄ spiritus sancti gra
 tia puerum citharedū ⁊ psalmistā fa
 cit. Implet abstinentem puerū ⁊ iudi
 cem seuum facit. Implet pastorem ar
 mentariū ⁊ p̄phetam facit. Implet pi
 scatorem et p̄ncipem ap̄forū facit. Im
 plet persecutorē: ⁊ doctorem gentium
 facit. Implet publicanū et p̄mū enāge
 listam facit. Hec Grego. Exemplū de
 Petro. qui cum esset vas luteū nō con
 bustum advocē ancille ostiariē nega
 uit cr̄stum quem postea coraz Nero
 ne et mundi principibus constantissi
 me p̄dicauit. Et ideo signatē petiuit
 p̄s. dicens. Spiritu p̄ncipali confirma
 me et tunc constanter docebo si quos
 vias tuas ⁊ impij ad te conuertentur.
 C.X.LEC.CXXV.

Ec illū qui primo format⁹
 n est a deo pater orbis terra
 rū cum solus esset creatus
 custodit ⁊ reduxit illū a de
 licto suo et eduxit illū de limo terre
 dedit illi virtutē ⁊ tinēdi oīa. Hic desiḡ
 decimū capitulū ⁊ ē scda ps hui⁹ libri
 quus nonnulli antiq̄ signauerūt capitu
 lū p̄ay añ ibi. Nam p̄ sapiam sanati
 Quos ī p̄ncipio libri diuidēdo seq̄bar
 sed q̄a hoc modicū refert vel nihil ad
 libri processū modo tamē sequi malo
 capitula cōmunitē cōputata Vñ postq̄
 salomō multipliciter declarauit sapie
 nobilitatē. ⁊ magnā fecit de ea cōmē
 dationē s̄m̄ ipius effect⁹ generales In
 ista parte p̄sequitur sapie vtilitatē q̄nī
 ad quosdā effectus speciales ostēdēdo
 in p̄ticulari quō singulares quedā per
 sone fuerūt sapiam in bono cōserua
 te ⁊ a malo p̄seruate Vñ ab ista p
 te vsq̄ ad finē libri ponit̄ exēplificatō
 ī p̄ticularib⁹ gestis ⁊ historiis de bñi

Nu de Actu iustitie origi

hor no est simile

cis q hoibus p sapiam sūt collatæ de suppliciis. q p eandē peccatorib⁹ sūt il-lata. Et diuidit̄ hec scda ps hui⁹ libri i duas pncipalitē. Nā pmo agit de bñficiis collatē p sapiam qbusdā psonis. Se cūdo agit de bñficiis vni toti p̄p̄o cer te natōis vjz isrl̄itico. Scda ps ibi. Hec ppl̄z. Infra eodē. c. P̄ria ps didit̄ i sex ptes f̄z sex p̄soas q̄s describit̄z ondit̄ a sapia gubernatas fuisse vjz Adā Noe Abrahā Loth Iacob et Ioseph. A P̄ria ḡ ps q̄ est lectio p̄ns ē de adā cui p̄tulit̄ sapia dei qnq̄ p̄rogatiuas. ḡraf sp̄ales. Ipe ei habuit p̄nalē p̄minētā ad gen⁹ hūanū p̄pagandū. Originālē inocentā ad semetip̄z cōsuandū situalē excellētā ad iocūdē inhabitādū rationalē magnificētāz ad creaturas gubernādū. 7 finalē idulgētā ad deū post pct̄n̄ recōciliādū Dicit̄ ḡ pmo sic Hec. i. sapia icreata. illū. i. Adā q̄ pmo format⁹ est a deo. p̄ orbis terrarū. i. q̄ p̄ordinatus fuit a deo p̄ncipiū 7 radix toti⁹ hūam gener⁹ qd̄ mō est diuisū in diuersis ptib⁹ orbis terrarū. Ecce pat̄nalis p̄minētā ad gen⁹ hūanū p̄pagādū. Generassent enī hoies i statu inocētie sine feriore sine dolore sine pudore. Hec ū illū. i. Adā cū solus es- set creat⁹ custodiuit id est origālē in- nocētā sibi dedit q̄ seper ser suos cu- stodisse potuit. Habuit enī aia sua illa perfectū dominiū sup̄ corp⁹ qd̄ nimq̄ sensisset infirmitates ab intriseo nec lesionē ab extriseo nec deceptionem ab aliquo si i statu inocētie p̄stitisset hec habuit cū solus esset creat⁹. i. a n̄q̄ gen⁹ hūanū p̄ generatōez m̄tiplicat̄z tūc qdā mō sol⁹ fuit qa sol⁹ in sexu viri li existēs v̄ cū simplicit̄ esset solus a n̄ formationē mulier̄ de costa. Ecce ori- ginalis inocētā ad semetip̄s p̄seruādū. Et istā iusticiam originālem na-

turalit̄ in filios transfudisset sicut mo- do parētes transfundunt peccatū ori- ginale. Tertio illum Adam eduxit a delicto suo dando illi finalē idulgē- tiā ad deū post peccatū placandū Et istud beneficiū p̄pter sui magnitu- dinē enumeratur atē duo alia que se- quūt̄. licet posterius sit collatū. Dedit enī Ade gratiā penitentie p̄ pec- cato suo 7 remissionē eiusdem pecca- ti. Et q̄tum ad hoc dicit̄. Et eduxit il- lum a delicto suo hoc autē factum fir- it icōplete p̄ ipsius Ade cōtritionem. Sed p̄fecte 7 cōplete per xpi passiōez Quarto hec sapia icreata dedit Ade situalem vel localē excellētāz ad iocūde inhabitādū. Sicut enī uarrat historia scolastica super Gen. Creatus fuit homo in agro damasceno 7 inde trāstat⁹ i paradysum qui est locus deli- catissimus vbi modo manēt Enoch 7 Helyas. 7 continuantes vitam sitam p̄ esum ligni vite 7 aliorū que sūt ibi. Et q̄tum ad hoc dicit̄. Et eduxit illum de limo terre. i. de agro damasceno in q̄ format⁹ fuerat de limo illi⁹ terre trā- stulit̄ in locum amenissimū paradisi. Genesis secundo. Plantauerat autem dominus deus paradysum voluptatis a principio i quo posuit hominē que formauerat. Quinto hec sapiētā dedit Ade rationalē magnificētā ad creaturas gubernādū. Et q̄tum ad h̄ dicit̄. Et dedit illi virtutē continendi oia id est rationem 7 cognitionē qua po- tuit omnibus creaturis dominari. Ge- nesis p̄mo. Dominamini pisces⁹ ma- ris et volatilibus celi et vniuersis ani- mantibus que mouentur super terrā a Dubitatio l̄alis Vtrū. Adam i statu inocētie fuit a deo rōnabiliter custoditus. Qd̄ nō: qa crudelis p̄r essz q̄ p̄mitteret filiū suū pugnare i ducl-

lo in quo p̄ficeret eū esse vincēdū. Sed dñs p̄ficiunt Adā filiū suū per creatio-
nem vincēdū esse per tēptationē futu-
ram per diabolū. Ergo crudelis fuit
nō custodiēdo illū ab illa tēptatione ḡ
eū pro tūc nō rōnabilē custodiunt: p̄p̄
si deus eū custodiunt. ḡ nō debuit per-
mittere tēptari. Rōndet mgr̄ snias. di.
xxiii. c. p̄. q̄ gl̄iosus est nō cōsentire ḡ
tēptari nō posse. Et iō de eū tēptari p̄-
misit vt inde gl̄iosiorē reportasset vi-
ctoriā. Sed cōtra sanit eū vincēdū. ḡ
nō exspectauit hoīs victoriā. ḡ nihil ē
dictū q̄ ideo p̄misit q̄ homo vinceret
p̄p̄: sapiētis est vnūq̄q̄ ordinare in fi-
nem suū ita p̄ueniētē sicut p̄t ab eo
ordinari: s; finis hoīs est b̄titudō z be-
atitudinē potuisset homo attingisse cō-
ueniētē sine tēptatiōe et sine pctō q̄
illa sūt ipedimēta a b̄titudinē cōsequē-
da. p̄p̄: ad bonū custodē ptinet p̄ca-
nere et remouere oīa pericula ab illo
quod est sine custodie cōmissū ḡ de de
buit tēptationē amouisse Ad oppo-
sitū dicē in l̄ra q̄ sapia increata cū so-
l̄o esset creat̄ custodiunt illū Ad q̄sti-
onē dicēdū q̄ de eū custodisse dicitur
q̄ sibi de iusticia originali z gr̄a p̄ndit
per q̄ semetiḡ potuit custodisse si vo-
luisset. Pro argumētis est notādū.
q̄ sicut docz Dionys̄. c. iiii. de di. no.
Prouidētia dei nō ē nature corrupti-
ua sed saluatiua. Vñ ad p̄ndētia dei
ptinet rerū naturas administrare sicut
condecet bonitatē vniuersitatis. Sc̄do
notat q̄ bonitas toti p̄p̄oderat bonita-
ti ptis. Vñ si aliqd eēt meliḡ ptī q̄ toti
qd tñ tali toti cederet in p̄iudiciū: ptinet
ad bonū gubernatorē tale cōmo-
dū ptī subtrahē vt habeat p̄fectio toti-
us. Licet enī fm̄ imaginatiōē meli-
useēt p̄dere pedes q̄ caput tñ meliḡ ē

toti hoī h̄re vnū caput et duos pedes
quā duo capita et vnū pedē. Ad p̄-
positū ergo dicēdū q̄ decuit deo crea-
re vnū vniuersū in quo esset varietas
specierū et naturarū ad ostēsiōē sine
bonitatis inter quas species hō est q̄
dā de nobilibḡ. Nō at̄ posset homo eē
homo nisi eēt peccabilis et tēptabilis
ad peccādū. Et ideo facere q̄ hō non
posset fuisse tēptat̄ z fecisse hoīez. cō-
tradictionē icludit. Sed dicerēs. Potu-
it enī sic dotasse gratis naturalibḡ z in
fuis q̄ fuisset imutabilis ad malū
sicut erit post b̄titudinē. Dicēdū q̄
licet deḡ h̄ potuisset de potētia absolu-
ta nō tñ de potētia ordinata. Natura
enī homis est q̄ ptingat ad b̄titudinē
per bonū vsū liberi arbitrii. Hoc autē
requirit mutabilitatē z peccabilitatē z
posse tēptari et huiḡ modi. Et iō rōna-
biliter ad p̄fectū homis p̄mittit eū eē
peccabilē et tēptabilē z ad magnā sibi
cessisset vtilitatē si tēptat̄ vicisset. Ad
p̄m̄ dicēdū q̄ licet deḡ p̄ficeret adā vin-
cēdū. Sciunt tñ q̄ natura sua erat ad
hoc institut̄ foret p̄ tēptatiōes p̄uicia-
ta z ideo decuit eū p̄mittere tēptari vt
v̄tute sua vteret̄ quā frustra accepiss;
nisi ea vti potuisset. Ad. ii. q̄ mgr̄ sen-
fatis dicit sicut patet p̄ dicta: q̄ cū fa-
ctus est vt p̄ victoriā ad b̄titudinē p̄ue-
niet et victoriā h̄re nō posset nisi per
pugnā. Preseruare enī a pugna. eēt eū
ip̄edire a victoriis ad quas fuit ordi-
natus. Ad tertiū dico q̄ hō est ordina-
tus ad b̄titudinē sic q̄ eā increat̄ de-
clinādo a malo z faciēdo bonū vñ via
cōis hoī cōcessa est p̄ victoriā tēptatio-
ni. Vñ hec ē negāda q̄ hō pot̄ ita cō-
ueniētē attingere b̄titudinē sn̄ tēptati-
onē sicut cū tēptatiōe In cuiḡ signū x̄ps
ip̄emet tēptatiōes sustinuit ab extrisē

co tam a demonibꝫ a malis hoibus.

Ad quartū dicēdū q̄ tēptatio nō ē hoī piculosa nisi velit vinci sed est sibi necessaria et glōsa et ideo a bono cur stode pmitti debuit. Vñ Aug. sup ps lx. Vita nra in hac pegrinatōe ⁊ pfectus nr̄ per tēptationē fit nec sibi quis q̄ innotescat nisi temptatus nec potest coronari nisi vicerit nec potest vincere nisi certauerit. nec potest certare nisi inimicūz tēptationes habuerit. Idē sup ps. lxi. Tātūz pmittit diabolū tēptare quātū tibi prodest vt exercearis pberis vt qui te nesciebas a teipso inueniaris. De ista materia loquit̄ Ambrosiꝫ in quadā ep̄la Deus oīz ipse rector ac dñs cū oīz angelorū milicia certamē tñi exspectat tibiꝫ cōtra diabolū dimicatū parat eternitatis coronam Quā nobis concedat christus Amen.

LECTIO. CXXVI.

a B hac vt recessit iustꝫ in ira sua per irā homicidii fr̄nitatis deperit. ppter quod cū aqua deleter terrā sanauit iterū sapia per cōtēptibile lignū iustū gubernas Postq̄ Salomō declarauit gubernationē tā vtilē q̄ mirabile quā exercuit sapia increata circa psonā ipsius Ade. quē mirabilē in agro damasceno creatūz ī paradiso uenerabiliter collocauit et a pctō finalit̄ liberauit. hic psequit̄ de sapie gubernatione quā fecit circa psonā ip̄i noe. Vbi sciendū q̄ sicut scribit̄ Gen. vi. Tēpore noe tāta fuit hoīm malicia q̄ oīs caro corruerat viā suā. ordinauit q̄ deꝫ per diluuiū dissipare totū genꝫ hūanū exceptis octo personis. que fuerunt de familia Noe scilicet ip̄o noe cū vxore sua: et tribus filiis suis Sem Cam et Iaphet. et vxoribus eorūdem Hec ergo fuit vtilissima gubernatio q̄

sapiētia custodiunt Noe dans sibi preceptū de archa fabricanda. In quā de singulis speciebꝫ aī malitū introduxit. Factū est ergo diluuiū vniuersale post duo milia sexcētos. lvi. ānos ab origine mundi. Et quia causa diluuii fuit multiplex malicia. Chayn et feminis sui. Ideo spiritus sc̄is ostēdēs quomodo sapientia custodiunt noe tempore diluuii. In sapientia Littera incipit a primo peccato Chayn qui ab illo primo peccato continuauit maliciāz per desperationē et aliorꝫ peccatorꝫ multiplicationem tam in se q̄ in filiis suis. donec per diluuiū tota illa cognatio perit ex integro. A Et de filiis seth omēs preter octo personas vt dictū est in hodierna lectōe duo sūt primo narrat̄ Chayn maliciosa trāgressio. Scdo Noe gloriofa liberatio Scda ps ibi. Prop̄t̄ quod. Dicit ergo pmo sic. Ab hac vt recessit iustꝫ in ira. id est postq̄ recessit Chayn ab hac. i. sapientia iustus in ira sua. id est per irā suā quauoluit interficere fratrem suum per iram homicidii. Frānitas deperit id est cessauit eē fraternitas: q̄ destructo vno relatiuorꝫ destruit̄ et reliquum. Nec plures adhuc fratres fuerunt et ideo mortuo abel frānitas tota fuit destructa. Vel p irā homicidii frānitas deperit id est amor ⁊ gratitudo que inter fratres debēt inueniri. Et bene dicit quia Chayn recedēdo a sapia incurrit homicidū: prius enī in ordine nature homo dimittit deum et recedit ab eo q̄ deus recedit ab eo per gratiam. Prius enim ordine nature homo peccat q̄ priuatur gratia licet simul tempore. Vnde Bern. dulcis iesus primus est in accessu vltimus in recessu. Iob. xxi. De pctō

ribus dicitur. Dixerunt deo recede a nobis: scientiā viarū tuarū nolumus.

Scdo in ista lectione narrat̃ g̃hosa liberatio ipsius Noe de diluuiō gene- rali. Et q̃tū ad hoc dicit sic p̃p̃t quod. f. p̃ctū Cayn ⁊ posteriorū suorū tā imi- tatione q̃ generatione. Gen. vi. Corru- pta est terra corā dñōz repleta est ini- quitate. cū aq̃ deleret trā. id est cū aq̃ diluuii deleret hoies ⁊ bestias in terra habitātes. Iterū sapia q̃ deest sanauit sauandogeñ hūaniū gubernans iustū Noe sc̃z. Gen. vi. Noe vir iust⁹ atq̃ per- fectus in generationibus suis. De isto Noe dicit Arist. libro de pomo vbi di- cit q̃ oēs hoies in hoc errabāt q̃ stel- las adorauerūt ⁊ corpa celestia vsq̃ ad aduertū Noe. Per corēptibile lignū: id est p̃ archā de lignis fabricatā. Ge. vi. Fac tibi archā de lignis leuigatis. id est politis. Et dicitur archa corēptibile lignū q̃a forte iudicio nantaz̃ figura arche fuit valde rudis. Circa istā libe- rōez Noe notāda s̃t tria. Prio de dilu- uii cā. Scdo d̃ ei⁹ duratōe vl̃ mora Ter- tio de archa. Quātū ad cāz̃ ē sciēdū q̃ materia oīs pluuię est vapor eleuat⁹ a traza q̃ ṽtute sol̃ q̃ vapor p̃ calorē sol̃ i- missū sibi: ascēdit vsq̃ ad locū frigidū vbi frig⁹ occurrēs subintrat nubēz cō- dēfatur in aquā. Vñ q̃ m̃lti vapores eleuāt̃ quos calor solis nō sufficit de- ficcare et in materia digerere in aere tūc fiūt m̃lte pluuię: sicut patet in hy- eme. Quādo aut̃ calor solis est fortis et vapores eleuatos sufficit deficcare et in aerē digerere: tūc fiūt pauca plu- uie: sicut patet in estate. a. Dicēdū est ergo q̃ causa p̃ncipalis effectiua di- luuii fuit deus volēs punire pctā gene- ris hūani. Causa istrumētāl̃ effectiua

fol. Causa dispositiua demeritorie: ho- mo peccās Causa materialis vapores m̃lti eleuati de trā ⁊ ags fuerūt: sicut altarū pluuiarū sc̃z Arist. ii. metheo. Qualiē vero pctā creuerūt et malicia hoim m̃ltiplicata est sup̃ terrā narrat Metodi⁹ martyr magis in special̃ q̃ Moyses Gen. vi. Dicit ergo q̃ qugē- tesimo anno p̃me cidiadis id est p̃mi millenarii mundi filii Cayn abute- bantur vxoribus fratru suorū nimis fornicationib⁹ Sexcētesimo vero an- no mulieres in vesaniā verse sup̃gres- se viris abutebātur qugētesimo autez̃ anno sc̃de cidiadis inarserūt homies in alterutri coeūtes. Septingētesimo filii Seth cōcupierūt filias Cayn ⁊ ab eis orti sunt gigātes. q̃ius etiā añ hoc gigātes fuerūt s̃z b̃trū Aug. xv. de ci- dei phibuerat autē Adā Seth ⁊ filiis suis q̃ nō cohabitarēt nec matrimo- nia copularēt cū stirpe Cayn. vñ filii Cayn habitauerūt in oriēte in monte Corban. Filii vero Seth habitauerūt circa damascū. Temut aut̃ ista phibi- tio viuēte adā quo mortuo filii Seth cōtra phibitionē patris p̃iuxerūt se fi- liabus Cayn p̃p̃t earū pulchritudinē ⁊ se totalit̃ libidini mācipauerūt p̃pter q̃ diluuiū iudauit. B Scdo de mora siue duratōe diluuii est sciēdū q̃ eodē die āno reuoluto quo Noe in gressus est archā eodē die egressus ē. Tertio de archa sciēdū q̃ erat in sun- do q̃drāgularis forme ⁊ nō q̃drata: sc̃d alta pte lōgior cui⁹ lōgitudo fuit. ccc. cubitoz̃ latitudo. l. altitudo. xxx. fūd⁹ ab angulis in archā ascēdebatz̃ sūmi- tas ei⁹ in cubito cōsūmabat̃. In latere vero iuxta fundū habuit ostiū per q̃ hoies et aialia ingrediebātur ⁊ cū in-

gressi essent domin⁹ clausit illud a foris et versus sūmitatē habuit fenestrā quā hebrei dicūt fuisse cristallinā. In ipsa vero archa fuerunt quinque distinctiones secundū Strabum. sex vero secundum Augustinū. Ponit enī Augustinus quod immediate supra fūdum habuit quoddam spacium vacuū sicut in nauib⁹ contingit quod spacium dicebatur sentina et supra illud fuit vni tabulatū et supra illud secundū tabulatū et tunc supra illud tectū. Spaciū ergo immediatū sub tecto diuisit Augustinus in tres partes. Spaciū sub illo in duas partes. et sic sūm Augustinū quod cameras habuit Tres superiores due inferiores. De trib⁹ cameris superiorib⁹ media fuit hoim laterales alia mitiū alia imitiū anialiū De duab⁹ cameris inferiorib⁹ altera fuit appotecaria in quā ponebātur cibaria ad esū hoim et aialium. Alia dicebat⁹ stercoraria. Ostiū vero ponit vbi bicamerata et tricamerata iungebantur. Alii istas cameras quinque in altitudine disponūt ascendēdo. dicētes ifimā esse sentinā. Scda appotecariā Tertiā imitiū aialium Quartā imitiū. Quintā hominum Et isti ponunt ostiū in iunctura inter appotecariā et imitiū aialium. Sed de hac materia nō plus ad p̄sens cū textus videtur esse cōtra vtrosq; de collocatiōe ostiū. Gen. vi. Ostiū arche facies iulaterē deorsū Recessit iniustus in ira sua Notādū quod ira facit iniuriā deo. pximo et subiecto proprio. Subtrahit enim deo effectū sue potētē pximo affectū debite benivolēte. pprio subiecto affectum rationis et intelligētē. Primo ergo subtrahit deo effectū sue potētē

culpās indicialit vindicare bonos specialiter inhabitare et eis liberalit sua bona legare. Sed cōtra ista iniuriatur iracūdius deo in oib⁹. primo aufert a deo vindictā quā ira est deordinat⁹ appetus vidicte. Et deus dicit Mihi vindictāz ego retribuā Ro. ma. xii. Et deus. xxxii. Mea est vltio et ego retribuā. Deus enim duo sibi retinuit gloriā et vindictā alteri supbus aufert et alteri iracūdius. ysaiē. xlviii. Gloriā meā alteri nō dabo. Scdo iracūdi⁹ deo iniuriat⁹ quia expellit eū a quiete sue habitatiōis. ps. Et factus est in pace locus eius. Ira autez turbat pacē et destruit. puer. xv. Vir iracūdius pronocat rixas Et domū que tota die moueretur et tremere nullus magn⁹ domimis libētē inhabitaret. Tertio deo iniuriat⁹ ipediendo ne legatū dei possit stare. Legauit enī deus pacem hominib⁹. Ioh. xiiii. Pacem relinquo vobis pacez meā do vobis et ideo iracundus tanq̄ excommunicatus est euitandus. Prouerbiorum. xxii. Noli esse amicus homini iracundo neq; ambules cum viro furioso. Secundo principaliter ira subtrahit pximo affectum debite benivolēte. Teneor enim pximi saluare substantiā famā et personā et contra ista ira compellit ad nocendum proximo in substantia depredando. In fama diffamādo et in psona trucidando. Ecclesiastici. xxvii. Ira et furor vtraq; execrabilia. Quia Ecclesiastici. xxviii. Obiurgatio et ira annihilabunt substantiam. Dicit Aristo. iii. de animabus quod ap̄is cum erit aculeum moritur. Et ita est moraliter de iracūdo et appetitiuo vindicte. Dum ei exercet maliciā suā con-

tra pximū verbo vel opere ledēdo in
substantia psona vel fama. p̄mū infli-
cit sp̄ialiter semetipsū. Iob. v. Virū
stultū infliccit iracundia Tertio ira
subiecto proprio subtrahit tria bona
Pr̄io uanq̄ destruit honestatē corpo-
ralis dispositiōis. Sc̄do impedit pote-
statē naturā rōis. Et t̄tio inuit q̄ntita-
tē vitalis duratiōis Primo ergo de-
struit honestatē corporā dispositiōis
Quantūcūq̄ enī psona sit pulchra ita
tā subuertit oculos. gene fiunt nimis
rubee vel nimis pallide. gestus est tre-
mul⁹ ligua cespitat ⁊ tot⁹ homo deho-
nestatur. De isto loquit̄ Seneca. ū. de
ira. nihil eque p̄fuit irat̄ sicut intueri
deformatē rei. s. ire. nam ī cā facies
turbator ora p̄cherrīa fedat toruos
vultus ex trāquillissimis reddit. liquit
decor ois iratos. Et sequit̄. qualē pu-
tas esse animū cū⁹ ymago tā feda est
ideo dicit quidāz philosoph⁹ q̄ iratis
p̄fuit aspexisse speculū vt ymago rep-
cussa ostenderet homini suā deformatē.
Hec Seneca. Idem tertio libro de
ira. nulla facies fere quātūlibet agi-
te⁹ est ita turpis sicut hominis ira fla-
grātis. Narrāt fabule q̄ minerva ali-
quādo delectata est in musica tybīarū
Cum ergo semel ī sufflaret tybīas iux-
ta quendā flumīnū vidit bucas turpiter
tumescētes ⁊ statī fistulas suas proie-
cit. Minerva est dea sapiētīe ⁊ sapien-
tes interdum sicut indignātis nature
Ecc̄s. primo. In multa sapiētīa m̄lta
est indignatio. Contigit ergo q̄ sapiens
aliquis quādoq̄ p motū iracūdie tāgi-
tur. sed statim si est sapiēs p̄siderat in
decentiā sui stat⁹ ⁊ alias sibi cauet. Se-
cundo impedit potestatē naturalis ra-
tionis. Iuxta illud. Cato. Impedit ira
animū ne possit cernerē verū. Et ideo

diabol⁹ facit sicut asin⁹ piscator quā-
do vult faciliē decipere pisces. turbat
aquā ⁊ tunc est secur⁹ q̄ pisces nō po-
terunt preuidere rethe suam. Eodem
modo dyabolus facit in cōgregatiōe
quacūq̄ immittit turbatiōnē per ali-
quem iracundum in totam cōgrega-
tionem et tunc ducit eos ad peccata ⁊
malicias excogitandas sicut sibi pla-
cet et totam congregationem reddit
turbatam. Dicit Aristotiles quinto to-
picorum q̄ irascibilis n̄ imperatrati-
onali nisi cū fuerit puerfa anima hoīs
et ita est quando puerfa fuerit aia ira
dominat⁹ ⁊ nunq̄ alias. Dicit etiā Ari-
stoteles primo elencorū q̄ ira est cau-
tela specialis sophiste. vt videlicet soci-
um suum prouocet ad iram. quia im-
pedit ira animūzē. Iste sophista est di-
abol⁹. Ecclesiastici tricesimo septimo
Qui sophisticē loquit̄ odibil⁹ ē. Itē di-
cit Aristoteles libro p̄mo de aīalib⁹ q̄
ista tria p̄iungunt̄. ira. īsīpētīa. ⁊ īdo-
cilitas. Et ponit exēplū de apro agresti
Et ita est moraliter iracund⁹ nunq̄ be-
ne docebitur. Et ideo bñ dicit̄ Ecclesi-
astici septimo. Ne velox sis ad irascen-
dum quā ira in sinu stulti requiescit.
Tertio ira minuit quantitātē vitali-
tatis Animalia enī excessiue coleri-
ca sunt naturalit̄ breuis vite sicut ma-
xime patet de cane. Et hoc ē quod di-
citur Ecclesiastici. tricesimo. Zelus et
iracundia minuunt diēs et ante tem-
pus senectutem adducunt. Vnde an-
tiqui dixerunt iram esse breuem infa-
riā secundū. Seneca. iii. de ira. eque enī
impotens est sui decoris oblita. Hec q̄
ira precipue est cauenda que iūstum
Cayn fecit et quēlibet quem inaudit fa-
cit iniūstum Iuxta illud Iacobi p̄mo
Ira enī viri dei iūsticiam non operat̄

Vñ ira merito cõparat̃ cuidã gẽme que vocat̃ onix cui male p̃p̃tates attribuit̃ in labidario Ad collũ enĩ f̃sp̃sa in egritudine. in s̃õno lemures et tristia cũcta figurat. multiplicat lites ⁊ cõmouet vndiq; rixas. Hec gẽma venit de idiaz arabia. nullã bonã virtutẽ vel paucas habẽs. Et merito designat iracundiã. que ad nihil valet. sed sepe facit lemures. id est diabolicas imaginatões: q̃ñ irruit in hoĩez turbat cerebrũ et cõmouet rixas et lites: p̃uer. xxvii. Graue est saxũ et onerosa arena. sed ira stulti vtroq; grauior. Vñ Seũ. iiii. de ira assimulat̃ pesti lēt̃ez dicit q̃ sicut cõtra pestilentiã nulla bona dispositio valet. Ita nec cõtra irã aliqua cõpositio morũ. Sed tã bonos mores q̃ malos corrũpit ⁊ laceffit Sed tamẽ sic in lapidario. Dicit̃ cõtra maliciã p̃dicte gẽme. iueniẽ ṽtus alterius que vocat̃ Sardis. In cui p̃sentia nõ p̃t onix nocere Moralit̃ ista sc̃da gẽma designat patiẽtiã. Prouer. xv. Respõsio mollis frãgit irã. Et Se. iiii. de ira Si amic⁹ est q̃ offēdit. fecit quod voluit. Si inimicus. fecit quod debuit.

LECTIO. CXXVII.

h Ecet in cõsensu sup̃bie cũ se nationes extuliss̃t sciuit iustũ ⁊ cõseruauit sine q̃rela deo: ⁊ in filiis misericordiã fortẽ custodiuit. Hec est tertia ps istius p̃me partis hui⁹ capti. In qua ponit̃ cõmẽdatio specialis ipsius sapie ex gubernatõẽ psone Abrahę. Et diuidit̃ hec p̃ticula in duas partes. Nã p̃mo tangit̃ mirabilis elatio q̃rũdã hoĩz fatuoz. Sc̃do narrat̃ ipsi⁹ abrahę approbatio i b̃ndictõẽ filioz.

Sc̃da pars ibi. Sciuit iustũ A Circa p̃mũ est sciendũ q̃ sicut narrat Philo i libro questionũ sup̃ genẽsim

et narrat mag̃ in h̃storis ex tribus filiis Noe. Sem Cham et Iaphet ad huc ipso Noe. viuẽte nati sunt. xxiiii. milia hoĩm et centũ preter mulieres et paruulos et habuerũt super se tres duces videlicet. Nemroth sup̃ filios cham. Ietram sup̃ filios Sem ⁊ Sufene sup̃ filios Iaphet. Hi g̃ post obitum Noe mouerũt se ab oriẽte venerunt in campũ Sennaar qui nunc est babilon et timẽtes diluuiũ quod tempore Noe fuerat cepẽt edificare turrim que p̃tingeret vsq; ad celos. hoc ẽ valde in altũ in tantũ a que diluuiũ nõ p̃tingeret ad sũmitatẽ. Non est enĩ credẽdũ eos tam fatuos fuisse q̃ vsq; ad corpus celeste intenderent turrim facere quia iste Nemroth doctus fuit a yonitho filio quarto Noe sc̃dz methodiũ de ortu regnoz. Et ille yonithus fuit astronom⁹ magnus Et dicit de eo mag̃ in h̃storis. q̃ inuenit astronomiã. Cepẽt g̃ edificare turri istã habẽtes lateres p̃ saxis ⁊ bitumẽ p̃ cẽmẽto. Deus vero aĩaduertit elationẽ hoĩm volentiũ se quasi cõtra ipsũ m̃ire. ne et ipsi etiã si deo placeret possent aquis diluuii castigari. Impediuit eos per istũz modũ q̃cũq; hoĩes si debẽt cohabitare idigẽt vno ydeomate ad cõmunicandũ inuicẽ cõceptiões suas in diuersis negociis. Vnde Aristoteles viũ. Ethic. dicit q̃ ois amicitia cõsistit in cõmunicatione et q̃ inultas amicitias dissoluit in appellatione. Deus ergo miraculose cũ essent omnes vnius lingue et vni⁹ ydeomatis diuisit eos in. lxxii. linguas ita q̃ ille q̃ sciuit vñã oẽs alias perit⁹ ignorauit Istã ergo m̃ltitudo considerans diuisiõez tantã in ydeomate diuisit se secũdũ numerũ linguaz et qui erant

de vna lingua traxerunt se ad iuicē ad vnā turmā et sic a loco illo diuiserunt se in vniuersas partes mūdi. Inter has. lxxii. linguas tres sūt principales hebreā grecāz latīna. sic recitat Aug. de mirabilib⁹ sacre scripture c. xv. Et ideo de istis linguis scrip⁹ fuit titul⁹ crucis xpi. Et secundū istas. lxxii. linguas elegit. lxxii. discipulos Luce. x. Quia ergo in edificatōe turris istius p̄diderūt filii Noe cōmunicatōnē lingue hebreē et diuisi secundū m̄ltitudinē supradictā vocatū est nomē loci illius. Babel quod interpretat^r cōfusio: quia ibi cōfusuz est labiū vniuerse t̄re Gen. xi. Istā ergo mirabilē p̄sūptōnē ⁊ elationē tangit. Salomō in hac l̄ra ita dicens. hec in cōsensu supbie cū se nationes extulisset sciuit iustū. Hec id est sapiā ⁊ etiā cū se nationes extulissent in cōsensu supbie id est in illo cōsensu supbo quo dixerūt Venite faciam⁹ ciuitatē et turrim cui⁹ cacumen p̄tingat celū et celebrem⁹ nomē n̄r anteq̄ diuidamur in vniuersas fras. Tunc inq̄ sapiētia sciuit iustū. i. Abraham qui propter magnitudinē fidei fuit iust⁹. Gene. xv. Credidit Abrahā deo et reputatū est ei ad iusticiā. a Sciuit inq̄ iustū. id est approbando p̄sciuit Non est imaginādū q̄ Abrahā fuit tēpore diuisionis linguarū. que quidem diuisio facta fuit tēpore phales qui fuit sext⁹ ante Abrahā secundū linearum successiōnē: s̄z vult spiritus sanctus dicere in littera ista q̄ in tempore cōfusiōnis linguarū de⁹ p̄reidit Abraham futurū et p̄relegit eum sicut talem per quē cultus dei multiplici⁹ aueretur et cui fieret specialis promissio de redemptione generis humani.

Tangit ergo triplex beneficiū sapiētie circa Abrahā videlicet p̄relectionem anteq̄ esset cōseruatiōnē cū eēt. et bone prolis p̄pagatiōnē postq̄ eēt. Vnde dixit q̄ sapiētia tūc tēporis cū se nationes extulisset modo p̄reposito. sciuit id est approbādo p̄sciuit. Iustū id est Abrahā qui postea fuit iustus ⁊ cōseruauit eū sine querela. deo id est ad honorē et volūtātē dei. Cōseruauit enī eū educēdo de terra Caldeorū in terrā Canaan Gen. xii. Et inde in terra egipti vbi duct⁹ timore dixit Saram vxorē suā sororē esse Simili modo postea fecit euz apud regem gerat⁹ p̄grinare. Genesis. x. Et vocauit Aram fratrem suū patrem suum quia senior fuit. Sara autē filia Arā. Illam verō vocauit sororē secundum consuetudinē loquendi inter hebreos qui cognatos vocant fratres et cognatas sorores. Vnde tantū est dictū cognata mea est ex parte p̄ris mei. Vnde nullū malū fuit eos decipere quia hoc cessit in bonū De hac materia Respondēs Aug. cōtra faustū libro. xii. cap. xxx. ostēdit quare nō ita p̄sūpsit Abrahā de deo vt nō timeret facteri eā vxorē. Et dicit q̄ ideo quia voluit vti ratione et nō tēptare deum totaliter. Si enī interrogat⁹ illā feminā indicasset vxorē. duas res tuendas cōmitteret deo. videlicet vitā suā et vxoris pudiciā proinde cū propter pulchritudinē Sarez ei⁹ pudiciāz Abrahē etiā vitā esset in dubio nec vtrūq̄ tueri posset Abrahā: sed tantū vnū. id est vitā suā. fecit quod potuit ne deum temptaret. Quod autē nō potuit illi commisit. Quia ergo hominē se occultare nō potuit maritū se occulta

uit ne occideretur. Hec Aug. Sic ergo sapientia Abraham cōseruauit immunitatem a culpa et in filiis misericordiaz fortem custodiuit. Hoc verificatū fuit dando sibi misericorditē filiū cū esset centenarius. Gen. xvii. Item statuendo sibi fedus circūcisionis. Gen. xvii. Statuā inquit pactū meū inter me et te et inter semē tuū post te in generationibus tuis federe sempiterno. De abraham dicit magister in historiis quādo tempore famis morabatur in egipto docuit egiptios arismetricā et astrologiā ante illud tempus ignotā. Et de egiptiis uenerunt ad grecos de grecis ad latinos. Dicit ergo Ioseph⁹ de eo quod prim⁹ presumpsit pronūciare deum esse unū creatore cunctoꝝ. Et opinioēs quas ceteri habebāt de deo innouare et immutare preualuit. Istū etiā recōmēdat Arist. li. suo de pomō tāgēs quōmodo ad diuinū pceptū filium propriū uoluit immolare. Nota quod misericordia dei est fortis. Unde dicit quod in filiis misericordiā fortem custodiuit. hoīs ū mīa est ualde debilis et infirma. **B** Est enim mīa dei fortis in hoies intēsiue. extēsiue. et duratiue. Intēsiue quia parat hoī in peccato qui tante est malicie quod nullo modo per se posset satisfacere. Vñ pbat uenerabilis Anselm⁹. ii. cur de⁹ homo: caplo. vi. quod oportuit hoīem deo aliquid dare maius eo quod nō est de⁹ ad satisfaciendū pro peccatis suis. Sed cōstat quod si nullo mō potuit facere. et iō de⁹ misericorditer est icaruat⁹ ut pro hoīe satisfaceret fact⁹ homo. Quod autē homo tenebat deo soluere ad satisfaciendū pro peccato suo. aliquo maius eo quod nō est deus pbat idē Anselm⁹. pmo. Cur

de⁹ homo. caplo. xxi. sic: nō satisfacis deo pro peccatis nisi reddēdo aliquid maius quod sit oē illud pro quo peccatū facere nō debueras. S; pro toto mūdo saluādo nec pro aliquo citra deū debuisti facere peccatū quod oportet te satisfaciēdo reddere aliquid mai⁹ toto mūdo et illud fuit uita corporalis xpi sū Anselmū. Et iō ad Thitū. iii. Nō ex opib⁹ iusticie que fecim⁹ nos. sed secundū suā misericordiā saluos nos fecit. Ista ergo misericordia fuit fortis intēsiue. Dicit enim Arist. pmo de celo. quod fortitudo potētie actiue terminatur per maximū in quod potest Unde si esset aliqua potētia que possit in aliquid et in duplū et triplū et quadruplū et sic in infinitū. Illa potētia diceret⁹ infinita intēsiue. sed talis est misericordia dei quia non est dare peccatū ita turpe ita maliciosū: ita deforme. quin misericordia dei sit maior ad remittēdū. Refert Ambrosius de morte Theodosii quod tante erat misericordie: quod nunq̄ negauit ueniaz cōfidenti de quo sic scribit. Beneficiū se putabat accepisse auguste mēorie Theodosius cū rogaretur ignoscere et tūc propior erat uenie cū fuisset commotio maior iracūdie et ideo optabatur in eo quod timebat⁹ ut aliis ut irasceretur. Hoc erat remediū reorū quoniam cū haberet super omnes potestatem. quasi parēs postulari ualebat quod quasi iudex puniri. Equitatis iudex nō pene arbiter qui nunq̄ ueniā negauit confitenti. Hec Ambrosius. Fuit enī ueraciter filius illius qui dicit. Luce. sexto. Estote misericordes sicut et pater uester misericors est. Secundo misericordia dei in homines fortis est extēsiue. hoc autē dupliciter potest de-

clarari Primo ex parte ipsius subiecti xpi. Secdo a parte hois siue mie obiecti. A parte quidem christi sic. Si aliqs omnib⁹ vicinis suis riuulos concederet de suo fonte sibi inde faceret a queductus p suo libito signū esset q ille fons magne foret sufficientie. Isto modo deus pater habens filiū suū qui est v⁹ b⁹ dei et fons bonitatis omnis q a fons sapie v⁹ b⁹ dei. dicit Ecc. septimo. Misit eū in mundum et iussit eū scaturire de terra v⁹ tris v⁹ ginalis et vt esset copiosus et abudās omib⁹ pmissit cui libet sibi facere riuulum quando omniū inde orietur et gētiliū flagellatioi et crucifixioni se dedit. Et ideo bene dicit pluraliter per prophetas. Dabo vobis misericordias et miserebor vestri. Ihere. xlii. Secdo patet idē a parte obiecti quia si de obiecto misericordie sermo fiat illud obiectū est homo cui deus multipliciter miseretur preferuādovt caueat. expectādovt redeat. et cōdonādo si peniteat. Vñ augustin⁹ ii. p⁹ fess. c. x. Gratie tue deputo et mie q peccata mea tanq glaciē soluisu gratie tue deputo quecūq; nō feci mala et omnia mihi demissa fateor que et mea sponte feci mala et que te duce non feci Tertio mia dei ē fortis in homines duratiue quia quantū libet hō expectet si post infinita mala in fine tardissime penitere velit. recipit eū statū. Exēplū de latrone cui tardissime pēitēti dictū ē Hodie mecū eris in paradiso. Lu. xxiii. Vñ bern. sup cā. Omnino prop⁹ māfuetudinē quei te p⁹ dicaſ currim⁹ p⁹ te dñe iesu christe audiētes q nō spernas pauperē: peccatorē nō abhorreas. Nō em̄ horruisti latronē cōfiteatē: nec lacrimātē peccatē cē. nō chananeā supplicatē: nō dephen

sā in adulterio: non sedētē in theoloneo: non supplicatē publicanū: nō negatē discipulū: nō persecutorē discipulorū: nō ipsos crucifixoſ tuos. Hec ber. Mia ergo dei fortis ē duratiue q miā mia dñi ab eternovsq; in eternum sup timētes eū. In ps. Per oppositū ad hec tria mia hois ad hoies innatur debilis et modica intensiue: duratiue. et extensiue. Intēsiue: quia vix aliquis mouet ad cōpatiēdū quicūq;. Quia sic adipleſ illud Thi. iiii. Erunt oēs hoies seipsos amātes. Extēsiue q a si aliqua sit cōpassio hois ad aliū: erit forte ad cōsanguineū et nō ad extraneū: ad amicum et familiare et nō vltra Et ideo signantē dicitur Ecc. xviii Miseratio hois circa pximū suū. mia autē dei sup omnē carnē. Breuis ē etiā duratiue. quia nō durat diuinus q homo cernit oculis sicut porcus cōpatiē porco qdin audit eū clamare Osee. vi. Mia vestra quasi nubes matutina. et quasi ros mane pertrāsēs. Nō sic docuit thobias filiū suū. Quō inq potueris ita esto misericors. Tho. iiii. Et a postol⁹ ad collo. tertio. Induite vos sicut electi dei facti et dilecti viscera misericordie. Nō dicit v⁹ ba mie sed viscera. Multo enim sermonib⁹ p⁹ patiūtur s⁹ opib⁹ valde pauci et tñ de sol opib⁹ fiet computatio i iudicio generali. vñ petr⁹ Rananēsis i qdā f. dicit. In regno celi corā oib⁹ angelis in p⁹ nētu resurgentium q abel passus sit. q mundum saluauit Noe. q abraham fidez seruauit. q Moyses legē dedit. q petrus crucē resupinus ascēdit. de⁹ tacet et clamat q quasi paup cōedit dicens. Esurini. zc. Qui misericors ē mia dignus est Hec petrus Rananēsis in qdā s⁹ mone.

LECTIO. CXXVIII

Ecce iustū a pereuntib⁹ impiis liberavit fugietes de scēdete igne in Pētapoli q̄bus in testimoniū negcie fumigabūda cōstat deserta terra ⁊ icerto tēpore fruct⁹ habētes arbores ⁊ incredibilis aīe memoria stās figmētum salis. Declarata gubernatōe sapientie i liberatiōe Ade Noeꝛ Abrahe In ista parte psequit⁹ spiritus sanctus de mirabili liberatiōe ipius Loth q̄ ē quart⁹ quē inducit de patribus antiqs ad declarandū quantū valet colere deum. Cultū ei dei vocat sapiētia: vt pluries replicau. Vnde indifferentē potest exponi q̄cquid tā hic q̄ sup⁹ dicif de sapiētia icreata que ē de⁹. vel de sapiētia creata q̄ pietas vel verus dei cultus vt dicant⁹ q̄ sapiētia creata. id est verus dei cult⁹ liberavit ⁊ gubernauit electos et sanctos dispositioe ⁊ merito rie quia fecit eos dignos gubernatione diuina sicut⁹ s̄ueuim⁹ dicere militi. strenuitas tua te fecit militē **A** Circa liberatiōem ḡ Loth de subuersione Sodome sciendū q̄ sicut narraf Gen. xviii. ⁊ xix. Ciuitates quif fuerūt i regiōe iuxta iordanē vbi modo ē mare mortuū iē iudeā ⁊ Arabiā. Et dicebat aliqñ illa regio vallis illustris viz zodoma ⁊ Gomorra Adama Seboi ⁊ Segor viri aut̄ istarū ciuitatum vtētes ocio ⁊ abūdātia victualiu oī generi libidis se dederūt itātū: q̄vsū naturalē excesserūt que deus ad p̄pagandū i stituit inter viz ⁊ mulierē exarserūt masculi i masculos ⁊ femine i feminas luxuriā exercētes. Volēs ḡ dominus istud nephādū flagitiū punire misit tres āgelos ad Abrahā qui morabatur in valle Mābre non multū a odoma nū ciātes abrahe q̄ ciuitates

predicte deberēt subuerti. Abrahā cōsiderās q̄ loth frater vxoris sue habitauit in zodoma et q̄ esset iustus posuit se supplicās deo q̄ p̄ceret malis p̄pter bonos et ait. Si fuerint ibi. l. in zodomavidelicz uōne parces p̄plo p̄pter eos. Et dñs r̄ndit q̄ parceret poplo p̄ter l. Quid inq̄t abrahā si fuerit xlv⁹ et sic paulatī descēdēdo q̄sinit. Quid si q̄draginta. Quid si triginta. Quid si vigin. Quid si decē. Et dñs r̄ndit q̄ p̄ceret propter decē. Cū ḡ in tāta multitudine nō fuerūt decē boni recesserūt angeli illi duo ab Abrahā et inuert ad zodomā Loth aut̄ hitās i zodoma fuit simpliciter hospitalitati deuot⁹ Vñ cū vidisset istos angelos in hūana effigie veniētes esu mās eos eē hoīes inuitauit i domū suā ⁊ fecit eis cōmuniūm et p̄munierūt eū q̄ subuerterēt zodomā. Et mane dissimulāte Loth exire apprehēderūt eū angeli cū vxore sua et duob⁹ filiab⁹ suis et statuerūt eū ex ciuitatē dicētes eis q̄ figerēt i mōtez et nō respicerēt retro. Et statī dñs pluit sup̄ illas ciuitates sulphur et ignē ⁊ s̄b uertit quattuor ex eis statiz. Segor v̄o peperūt vsq̄ post pp̄ loth q̄ petierat q̄ ibi posset ad tēp⁹ morari. Vxor ergo loth more femineo q̄ ē sp̄ p̄na rei que phibet ei respexit retro se ⁊ v̄sa ē in statuā salis. Post hoc egresso loth ā Segor subuersa ē illa sicut zalie quor Eversa est tota illa regio i lacū salis ⁊ sterilē q̄ deiceps vocat⁹ ē mare mortuum. qa nec aues nec pisces in eo viuūt imo si aliqd̄ viuūt i eo p̄iectū: vt s̄bmersū fuerit statim exilit et s̄fnat. Vñ narrat ioseph⁹ q̄ Vespasian⁹ ius sit q̄sd̄ victos post tergū maib⁹ ligatis proici in lacū ⁊ submergi q̄ oēs quasi viuētes repulsi s̄nt ad superficiem et

desuper fluctuabat. Oē autē quodvita ca-
ret si itus piciaē mergit nisi limatē bi-
tumine nec nauē patit. nisi bitumine
limiat. lucerna ardēs supnatat extin-
ctis submergit. Glebas fetidas i diuer-
sis locis euouit poma nascētia i arbo-
rib⁹ circa litē vsq; ad maturitatē sunt
viridis color⁹ z uinidi calor⁹. cū etiam
matura putāe sūt plena cinerib⁹ z fa-
uill. Hec dicta sūt ad historiā. Narrat
g̃ spūssanc⁹ i lectōe ista de liberatiōe
Loth ab ista mirabili vltiōe z dicit sic
Hec. i. sapia liberauit iustū fugiētē vix
Loth quē hospitalitas singularitē me
dabat a penitib⁹ i piis vix z odornit. de-
scēdēte igne i pētapoli. i. i regionē qu
q; ciuitatū p̃dictarū. Et dicit pētapolis
a pēta q; est quq; z pol ciuitas. qb⁹ i pi-
is i testim omiū negcie p̃stat tra deſta.
i. destructa et p̃busta z adhuc fumiga-
būda. i. emittēs fumū fetidū in signū
fetidi pcti: qd̃ antiq̃ icole p̃mulerāt. et
p̃stat ibi s̃l̃it i testimonii negcie eorū ar-
bores h̃ntes fruct⁹ n̄ certo s̃z icerto tē-
pore vt inutilitati pcti⁹ naturā r̃ndeat i
natural fruct⁹ arborū. Cōstat etiā i te-
stioiū negcie icredibil̃ aie mēoria st̃as
figmētū sal. i. statua illa sal i qua con-
uerſa fuit vxor loth q; statua ē mēoria
le quoddā icredibil̃ aie. i. feie n̄ credē-
tis angelo nisi respicēt a tergo vt vide-
ret veritatē Circa illā clausulā. libera-
uit fugiētē. Notādū q; ap̃d bellicosos
quīs fuga videat̃ cōmuniē in honesta
tamē aliquādo laudabil̃ iuueniē. Vñ
si esset aliquis qui s̃l̃ sciret fugē z pu-
gnare notabil̃ facēt factum suū. Sic
enī legim⁹ de tartaris contra christia-
nos pugnanti⁹ q; simul equis ifideū-
tes fugiūt: tamen ifequentes a tergo
ſagittāt. Sic fuit de parthis: de quibus
Boccius quito de cōſolatione Metro

primo ita dicit. Rupt Athumenic ſco-
pū vbi turba ſequentū pectorib⁹ figit
ſpicula pugna fugax. Moralit̃ in hac
vita bellū habem⁹ z tra hoſtes multos
qui tñ nō habēt vnū modū pugnandi
nec vnogenē victorie vici poſſūt. Naz
diabol⁹ vicē⁹ est p̃ reſiſtētiā. p̃me Pe-
tri. v. Cui r̃ſiſtite fortes i fide s̃z caroz
mūd⁹ vicū⁹ p̃ bone fuge prudētiā. ita
q; vnū tm̃ ha bē⁹ reſiſtēz duos fugē. De
reſiſtētiā qua diabolo debem⁹ reſiſtē
dicit̃ metricē sic Hoſtis nō ledit ni-
ſi cū tēptat⁹ obedit. Est leo ſi cedit: ſi n̄
q̃ſi muſca recedit. Hoc est q; dicit̃ Iaco-
bi. iiii. Reſiſtite diabolo z fugiet avo-
bis De fuga ū qua a carne fugit̃ di-
cit̃ metricē sic. Cede ven⁹ cedit. inſta
magis improba ledit. Si fugias ve-
ner⁹: pl̃ia tutus eris. De mūdo ū cōſtat
q; p̃ fugā vici debet: exēplo xp̃i p̃poſi-
ta ſibi mūdi vaitate. cū eū regē elegiſ-
ſe volebant fugit in mōtem. Ioh. ſex-
to. Figurā ad hoc habem⁹. ii. Regum
ſecūdo. vbi habetur q; ille bonus mi-
les Abner tres filios Saruie Ioab ab
iſai z aſael euasi. q; duos primos de-
clinauit p̃ fugā z tū fugere nō potuit
s̃z reſiſtēs occidit a Precipue g̃ ſi-
giam⁹ ſocietatē carnalē prop̃ tria. So-
lent enī homines fugere igniū cōſta-
gationē vermiū intoxicati oēs. et flu-
mini inūdatiōez: Carnalis vero ſocie-
tas generat ignē libidinis inter qual-
cūq; perſonas. nec est facile declinare
ſine fuga. Null⁹ ergo cōfidat de ſene-
ctute. nullus de ſue religionis virtute
ferri z ſilex duo ſūt corpora frigida z
tamen de eis excuſit̃ ignis p̃cuſſione
minima. Vnde yſaie. xlviii. Egredi-
mini a babilōe. fugite a caldeis. Babi-
lon interpretat̃ p̃uſio. caldei adorant
runt ignem. z figurant homines libi

dinosos q p ardore ignis luxurie ducit cōmunit̄ semetipos ad p̄fusione ī famie. ⁊ ideo p vltimo remedio docz Ap̄lus priē ad. Corintheos. vi. Fugite fornicatōez Secūd ap̄clusio sit ista Fugē debem⁹ carnalē voluptatē. sicut fugiūt hoies veniū itoxicatiōez p̄bat̄ur. Null⁹ ei libent̄ q̄scit̄ aut dormit̄ vbi v̄mes v̄sp̄etes aut coluber cōmunit̄ p̄uerfauit̄ ⁊ certe mulieres multo facili⁹ intoxicāt̄ aliquā mentē q̄ coluber carnē nullū enī venenū dicit̄ iter ficē carnē priusq̄ cū sanguie misceat̄ species aut̄ mlieris etiā a lōge sine tactu per solā imutationē spūalē octoz īficat̄z allicit̄ mētē q̄a q̄viderit̄ mlierē ad concupiscendum eam iam mechat̄us est ī corde suo. Mathei quito. Et ideo satis apte potest exponi de femina que cū sit radix peccati illud Ecclesiastici vicefimo primo. Quasi a facie colubri fuge peccatū coluber dicit̄ q̄ si colens v̄mbraz ⁊ mulieres cōit̄ aguilos ⁊ v̄mbraz ⁊ loca nō patētia diligūt̄ Iuxta illud Ecclesiastici vicefimo primo. Non est caput nequus super caput colubri. Et non est ira super iram mulieris: Et parum ante dicit̄ q̄ omnis malicia nequicia mulieris De hac loquit̄ figuranter Petr⁹ blesē. ad heyuricū regem Anglie. in expositio ne quadā super Iob vbi cum exposuit̄ quare diabol⁹ qui Iob de oib⁹ bonis suis expoliavit̄ filiis. ⁊ filiab⁹ ⁊ etiā substantiā. vxorē tamē sibi reliquit̄. Hoc inq̄t nō fuit̄ ad solatiū viri: sed ad p̄sumationē sue malicie vt p̄ feminā vinceret quem p̄ p̄secutionē nō vicerat et quod verberib⁹ n̄ poterat. verbis mulieris efficeret. Per feminā inquit̄ Ioseph carcerat⁹ est. Naboth occis⁹. Sāpson vinculus Ithofeth interfectus

Dauid adulter ⁊ homicida. Salomon apostota. Sifara clamis p̄foss⁹. Precursor ⁊ baptista xpi decollat⁹. Per feminā mors ī orbem terraz̄ itrauit̄ cū p̄ filiū dei ordinata esset nostra redēptō p̄sentēs hostis q̄ ī morte xpi disp̄satio nostre redēptōis īpleret̄ salutem totius humani generis. machinat⁹ est per feminā īpedire. In vxorē nanq̄ p̄ lativisiōes deceptorias ⁊ fātasticas illusiōes immisit̄ ī tantū q̄ pilato mortē xpi dissuadēdo mādauit. Nihil tibi ⁊ iusto illi. Multa ei hodie p̄visū passa sūt̄ p̄pt̄ illū. Hec petr⁹: B Nota q̄ de cristo mirabā⁹ discipuli Ioh. iiii q̄ solus loquebatur cū muliere Quid ergo mir⁹. si homines infirmi infirmum iudicēt̄ siuistre si nimis consortia mulierz̄ habem⁹. Gen. ii. q̄ p̄pter mulierē formāda costa fuit̄ assūpta de viro: sed qualis fuit̄ restitutio? Certe si cut̄ ibi dicit̄ De⁹ impleuit̄ carnē p̄ ea In signum quod quātūcumq̄ fuerit̄ homo mulieri familiaris: quātūcumq̄ eaz̄ ad bonos mores promoueat et ad vite rectitudinem: quod est quasi solidum os prestare: nihil ab ea vicenerfa recipiet nisi carnem id est carnales affectiones Et ideo ille bonus Ioseph allectus et inuitatus ab vxore domini sui palliū reliquit̄ Gen. xxxix. De ista fuga loquit̄ beatus Augustin⁹ De cohabitatione clericorū ⁊ mulierū. Grauem inquit̄ inimicum sortita est castitas cui non solum resistendū est. sed dimisso freno lōgius fugiendum nec eo minus cauende sint quia religiose dicuntur. quia quātō religiofiores. tāto cit⁹ alliciūt̄ et sub p̄textu pietat̄ latet vif⁹ libidis Expto crede. Dicit̄ Aug. Episcopus. Loquor coram deo. non mētior. Cedros libāi duces gregū sub

hac peste cecidisse repperi . de quorū casu nō magis suspicabar q̄. Ambro. vel Ihero. Hec Aug. de eodē Ambro. in de officiis libro p̄mo. Femiāz cū clericis nullo modo pmittitur p̄uersatio. Ianua diaboli. via iniquitatis. scorpionis percussio. Nociuū gen⁹ est femina cū proximat: stimulat ⁊ ignē incēdit. Hec ille Triplicatē cui ledit mlier sensibilis. Voce visu ⁊ tactu. Vox eī nliheris fragit naturalit̄ virilē animū suauitate mirabili: piculosa tñ Vnde Aug. de singularitate monachoz. c. viii. Mulier nūc ī risū dissoluit. Nūc blādicias exhibet et quod est veneno suus sup̄ cūcta psallere delectat: cuius cantu tolerabilis est audire basiliscū si bilantē. Visu ledit si videat. Vñ prū dēter dicit metri⁹. Femia sax sathane fetens rosa: dulcē venenū. Semper prona rei: que phibet ei. Vrit enim vultu: visu: risu: ritu: cultu. Hui⁹ ab in sultu quātū potes esto procul tu S; tertio et maxime nocet tactu. Vnde Aug. libro p̄mo soliloqo. ca. v. Nihil cē sentio qd̄ magis ex arce cōtēplationis aīm virilē deicit: q̄ blādīmēta fēmine tactusq; corporū. Ioh. xx. Noli me tangere mlier. Dicit xp̄us marie magdalene cū sola eēt. Et p̄me Thi. vi. Tu vero hō dei hec fuge. Tertio debem⁹ fugere carnalē voluptatē. sicut flumioz inūdationē Qui fugiūt aquaz inūdationes ascēdūt mōtana. Moralit̄ locus mōtan⁹ est locus scē religionis ad quē fugere debēt q̄ carnis delicias vincere volūt p̄fecte. Exēplo istius Loth cui dicebat. Ne stes in oī circa regione sed in mōte saluū te fac Oīs stat⁹ in mūdo est q̄si circa regionem voluptatis. Sed solus mōs est lo

cus secur⁹. Lu. xxi. Qui in iudea sūt fugiāt ad mōtes. Iudea int̄pretat̄ confessio et significat verā p̄nīaz veteris vite carnalis quā qucuq; h̄re voluerit ad mōtē religionis accedat. q̄ mō merito solitudo p̄p̄ raritatē accedētū reputat. In Psalmo. Ecce elōgauī fugiēns et mansi in solitudine

LECTIO. CXXIX.

f Apientia enī p̄tereūtes nō tātū in hoc lapsi sūt vt ignoraret bona. sed ⁊ insipientie sue reliquerūt hōibus mēoria vt in his que peccauerūt nec latere potuissēt. Sapia autē hos q̄ se obnuāt a dolorib⁹ liberabit. Post q̄ actū est de liberationē ip̄i⁹ Loth a 30 dormitaz subuersiōe. In ista l̄ra diffusus p̄sequit̄ de eoz iusta p̄nitōe. Et circa hoc duo facit. A Primo oñdit quomō sapia rigide dānat malos.

Secdo quō misericordiē saluat bonos Secda ps ibi. Sapia autē hos. Circa p̄mū oñdit q̄ pena istoz 30 dormitarū debuit eē sibi p̄s nocina et dānosa. Sc̄to debuit eē quo ad alios publica et famosa. Ibi. Sed et insipientie sue.

Circa p̄mū est aduertēdū q̄ secidū Aris. vii. Ethic. Intēperat⁹ differt ab īcōtinēte per hoc q̄ icōtinēs peccat ex pa⁹ ue. vñ erit cito peitū. itpat⁹ at peccat ex certa maliciaz ex corrupta elcōne ⁊ iō nō penitū⁹: sed īsanabilis hoc est vix sanabilis Mala enī cōsuetudo delectabilis ⁊ frequētia peccadi corrūpūt iudiciū rōis in hoīe. ita q̄ homo iudicat illud quod est malū et viciosū esse faciendū et licitū et nō esse peccatum. Et talis apud Aristotelem vocatur intemperatus. Incontinens vero dicitur qui bene iudicat esse viciosū illud quod facit: tamen propter passi-

illud q̄ facit: tamē ppter passionē ab dncā a iudicio z operat̄ secūduz passi-
 nez z ideo passione cessāte penitē de fa-
 cto. sed intēperat̄ iudicat illud q̄ est vi-
 ciosū esse faciendū z ideo post factum
 nō penitet ppter habitū erroneū quē
 sibi acquisiuit ex peccādo frequēt. Et
 hec est cecitas mētalis z ignorātia hū-
 tual quā pctōres acq̄rūt sibi p̄ p̄suetu-
 dinē peccādi ita q̄ ignorāt qd sit bonū
 in genē morū et quid sit malū. Vnde
 consuetudo vici est vt ab illo de facili
 non p̄sideretur qui eo premis. Pecca-
 tor enī cū in p̄fundū maloz venerit
 contēnit. Et isto modo fuit de zodomis-
 tis qui i illud viciū nō iciderūt ex pas-
 sione: sed deduxerūt illud viciū i p̄sue-
 tudinez publicā z in vulgare licētiā
 ita q̄ apud eos licite fiebat z ipune.
 Vnde ita ignorātes facti sūt excōsue-
 tudine malicie. q̄ viciōsū indicauerūt
 bonū. Vnde quantū ad hoc dicit de
 eis sic. Sapiam enī id est timorē z cul-
 tū dei p̄terentes i ocio z gula z luxur-
 riā q̄ ista tria dominabant̄ in eis.
 Lapsi sūt a iudicio recte ratiōis. quia
 homo naturalit̄ scit discernē illud q̄ ē
 cōtra naturā ab illo q̄ est secūduz na-
 turā. in tantā ignorantā vt nescirent
 bona id est que sūt bona z p̄mēdabilia
 in genere morum. Et sic fuit pena
 eorum primo mētalis z iterior sibi p̄-
 sis nocivā: dānosa: sed nō tantūz hec
 yno fuit eis isticta pena corporal̄ ex-
 terior publicā z famosa. Et ideo sub-
 dit nō tantū in hoc lapsi sūt vt ignora-
 rent bona. sed z. p̄ etiā reliquerunt ho-
 m̄ imib⁹ memoriā i sp̄iētiē sue imper-
 petuū vt nullo modo laterēt in illis vi-
 litatib⁹ q̄s fecerūt vt homines p̄ semp̄
 exēplo eoz p̄teriti a cōsimilib⁹ cane-
 rent sibi. Et sic sapiētia iuste et rigide

dānat malos: sed nō solū hoc. imo per
 oppositū misericordiē saluat bonos
 Et ideo subdit. Sapia aut̄ id est debīt⁹
 cult⁹ dei liberabit̄ a dolorib⁹ hos q̄ se
 i. ipsū cultū obseruat. z secūduz illū vi-
 nit vel hos q̄ se ipsos obseruauerunt ab
 occasiōib⁹ z causis peccādi sicut libe-
 rauit Loth a submersiōe zodomoz. De
 hac h̄istoria legitur. ii. Petri. ii. Ciuita-
 tes inqt zodomoz z gomorreoz i ci-
 nerē redigēs enterfiōe dānamit. Et ex-
 odi. xxiiii. Memēto qd fecerim zodo-
 me z Gomorre quoz terra iacet i pi-
 sceis z globo. zc. Exēplū eoz q̄ impie
 acturi sūt ponēs Et iustū Loth op̄sū
 a nephādoz ipudica ac luxuriosa cō-
 uersatiōe eripuit. Hui⁹ ipuritat̄ flagi-
 ciosā libidinē publicū est z neronē cō-
 misisse. Sicut scribit de eo Suetonius
 li. de vita. xii. cesarum. Vnde z quē-
 dam puerū iporum nomine castra-
 nit z i habitu feieo textit̄ solēnissimo
 nuptiaz officio i vxore dixit. De quo
 quidem ludēdo optime dicit propter
 quod hanc vilitatē hic scripsi. O q̄ be-
 ne inquit actum fuisset cum reb⁹ hū-
 nis si pater tuus Domicianis talē ha-
 buisset vxorem. Contra istud flagicio-
 sum z nephandissimū viciū. fecit li-
 brū de planctu nature Alan⁹ magn⁹
 de isula doctor sacre theologie famo-
 sus metro z prosa compositum sciēti-
 fice mltū z curiose a Habuerunt
 enim isti zodomite vnde cē i censua li-
 bidinis que computat Helinandus in
 dnoecim versibus ita dicens. Ocia:
 segm̄ ctes: sōm̄ nis caro fēmina vniuz
 Prosperitas lud⁹ carminia forma pu-
 er. Ociū est primū quia iuxta Om-
 diū de remedio amoris. vers⁹. Ocia
 si tollas perie cupidinis artus. Segm̄
 ctes id est desidia z pigricia. Iuxta il-
 E.iii.

obsessus. Volēs ergo populo suo cō-
sulere qd eis vtili⁹ expediret cum eis
alif lras nō posset trāsmittere. ordina-
uit q vn⁹ de militib⁹ suis de quo satis
cōfidebat: obsidionē accedēt z cum ad-
uersarius obsidionē faciētib⁹ fortiter
quasi eos adiuvans insultā pberet. Or-
dinavit tamē q nlla tela mitteret nisi
illa que sibi traderet. Tradidit ergo si-
bi tela. lāceas et sagittas ī quib⁹ artifi-
cialit⁹ erat scriptū. Cōfortamini z esto-
te fideles. Ego Cleonim⁹ obsidiōez istā
vobis venio celerit⁹ remouē. Iste g̃ mi-
les quasi hostis z inimic⁹ ciuitat⁹ obsidi-
onē accessit: cum ciuitatē obsidētib⁹ z
expugnātib⁹ se imiscuit et tela sua in
p̃dicto modo īscripta vltra muros eie-
cit quibus īspectis et lectis. Illi qui ci-
uitatem defendebant plurimū cōfor-
tati hostibus resistērunt z ciuitatē do-
mino suo seruauerūt. Moraliter Pri-
nceps iste cristus est: ciuitas ecclesia mi-
litās in qua sum⁹. Hec ciuitas est ob-
sessa per circumum a demonib⁹ z ma-
lis hominibus qa aduersarius noster
diabol⁹ tanq̃ leo rugiēs circum: qrens
quem denoret. prima Petri. v. Et ī ps
Incircuitu impiū ambulāt. Princeps
vero nr volēs nos liberare et p̃fortare
mittit nob militē cū lāceis sagittā: te-
lis hoc est prelatū vel p̃dicatōrē verbi
dei hui⁹ modi sūt sagitte potent⁹ acute
Iste accedens videtur audiētib⁹ specie-
tenuis non esse adiutor sed aduersari⁹

Capitulat obiurgat et reprehēdit
ac increpat ecclesiam militātem: z
multiplices defectus demōstrat. Vn-
de iste est realiter amicus sed apparē-
ter aduersarius. De quo Mat. v. Esto
consentiēs cito aduersario tuo. dñz es
es in via cum eo. Videas ergo dilige-
ter qd in telis suarū increpatōmū sit sc̃p

tum z inuenies q miss⁹ est a principe
tuo xpo n̄ ad te sialit⁹ expugnādū sed
ad te de obsidione prudēt liberādū:
eccl. ix. Ciuitas parua z pauci ī eaviri
Venitq; p̃tra eā rex magn⁹ z vallauit
eā. extruxitq; mūtiōes p̃ girū z p̃fecta
est obsidio. Inuētusq; ē ī eavir paup et
sapiēs liberauit vrbe p̃ sapiāz suā.

Tertio liberat xps sicut iudex allegā-
tes se iūsta p̃fessos. diabol⁹ enī sedu-
xerat z īduxerat hoīez ad peccādū. Et
īdo sub sūmūte dyaboli hō erat detēt⁹
iūste qdē a pte hoīs. Sed iniūste a pte
diaboli. sicut declarat Anselm⁹ libro
p̃rio. Cur de⁹ hō. c. vii. Homo inquit
meruerat vt p̃uīrē: nec ab vllō p̃ueni-
enti⁹ q̃ ab illo cui p̃fēserat vt peccaret
Diaboli n̄ nullū erat meritū vt p̃uīrē
imo hoc tāto diabol⁹ faciebat iūstus
q̃to non ad h̄ amore iūsticie trahere⁹
sed īnīctū malicie impelleretur. Et
ideo s̃m eū iūstū fuit ex parte homi-
nis q̃ ip̃e a diabolo p̃uīrē. sed n̄ fuit
iūstū ex pte diaboli vt ip̃e hoīez pun-
ret. Ab ista nāq; iūsta sūmūte libamūt
nos xpus morte sua: qm ip̃e sol⁹ hoc
facere potuit. Iacobi quarto. Vnus ē
legislatorz iudex qui potest perdere z
liberare. Qui iudicando p̃pter equita-
tem rei personā n̄ respicit. nec ad mu-
nera propter iūsticie rigiditatē cuiusq;
placatus intretur. Liberauit autē eo
modo quo narrat Augustin⁹ decimo
octauo de ciuitate dī capitulo decimo
nono. z Valerius libro quinto capitu-
lo quarto. de Codro rege atheniēsiūz
q̃ cum regio sua et ciuitas īngētū ho-
siūz bello debellata esset hūani auxi-
lii diffidentia ad oraculum Appolli-
nis p̃fugit: ac per legatos sciscitat⁹ est
quomodo taz grāne bellū discuti pos-
set. Respondit Apollo. Ita finez ei fo-

re si ipse hostiū manu cecidisset et oc-
cubuisse; qđ cū ad hostiū castra puenisset ordinauerūt qđ nullo modo regez
atheniēsiū occiderēt Vidēs ergo Co-
drus qđ ciuitas sua nullo modo paces
habere possz nisi ipse manu hostili oc-
cūberet. Deposuit regis insignia. z ha-
bitū paupis iduuit. castra hostiū igref-
sus est: vbi quēdā ad pugnā puocās in-
terfect⁹ occubuit. Sicq; patriā libera-
uit ppter quod apud suos int̄ deos de-
putat⁹ est. Adaptatio plane pz qđ xps
rex est ecclē militātis. Aduersarij sūt
diaboli ex demonib⁹ z malis hoīb⁹ cō-
gregati. Prophetatū eni fuitz a deo p
ordinatū qđ ecclā id est electi de gene-
re hūano alit̄ non possēt pacē hēre nisi
rex eorū interficeret. Christ⁹ ḡ dei fili⁹
hoc vidēs qđ cū in forma dei esset exi-
nauit semetipsū formā serui acci-
piens in similitudine hoīm scūsz habitu
inuētus vt homo. Humiliauit se fact⁹
obediēsvsq; ad mortē mortē at̄ crucif
Et sic nos a seruitute diaboli restituit
liberatos. Gall. iiii. Itaq; nō sum⁹ ācil
le filii sed libere qua libertate christ⁹
nos liberauit. **LECTIO. CXXX**
h Ecantē pfugū ire fratris iustū
deduxit p vias rectas z ondit illi
regnū dei et dedit illi sciaz scōsz. ho-
nestauit illū in laborib⁹ z cōpleuit la-
bores illi⁹. et in fraude circūueniētū
illi affiuit. et honestū fecit illū. De-
claratavtiliz nobili gubernatōe sapie
circa q̄tuor psonas spectabiles videlz
Adā Noe Abrahāz Loth. In hac pte
de psona quā itroducit v3 de Iacob
quē de⁹ mirabiliē in mltis ptexitz di-
rexit Vbi notādū qđ sicut narrat histo-
storia Gen. xxviii. z. xxix. ysaac p̄tar-
cha duos filios habuit Esau et Iacob

gemellos Qui cū adoleuissēt Esau in-
tudit iacobz minas mortis ei itētāuit
Iacob ḡ cōsilio m̄ris sue Rebecce fin-
git de Bersabee p Chanaā in mesopo-
tamiā ad labā amiculū suū ffez m̄ris
sue in hoc itinere dormiēs sup lapidē
vidit scalā erectā ad celū z āgelos ascē-
dētes z descēdētes p eā et dñz innixū
scale et dicētē sibi Terrā hāc tibi dabo
et semini tuo. Veniēs ḡ ad labā gra-
tāter recept⁹ cōuenit cū eo qđ psceret
gregē suaz ouīū z capraz p septem
ānos tali pacto qđ sibi daret rachel fili-
am suā in vxorē. septēniō cōpleto: de-
dit sibi labā de nocte. liā filiā suā seni-
orē i vxorē se i crastino excusauit qđ
nō erat p̄suetudo illi⁹ p̄rie. p̄mo dare
ad nuptias iuniorē. Trāfactis ḡ septē
dieb⁹ recepit Rachel et fuitiuit eī scdm
Ihero. septē aliis ānis: ita qđ q̄tuorde-
cim ānis fuitiuit laban p filiabus suis.
Quib⁹ trāfactis accepit licētiā suā vo-
luit qđ ad patriā suā reuertisse. Rogauit
ḡ eū laban qđ adhuc se ptē ānis sibi
seruiret. Respōdit Iacob qđ libēter fa-
ceret tali pacto Separa inq̄t vniuersos
greges tuos in duas ptes: ponasq; oēs
vni⁹ coloris in vna pte tā in ouib⁹ q̄ in
capris et tradas aliā pte mihi ad custo-
diā. Vniuersa ū pecora spsi vellens z
madosi coloris tradas filiis tuis: p̄oe
int̄ nos distātiā triū diez itinez Quo-
factō peto p mercede q̄cqd matū fuerit
variū coloris: q̄cqd aut̄ vni⁹ coloris tuū
erit. Istā pactū laban vehemēt appro-
bauit: cogitās qđ nllē v̄l pauce haberēt
vellera varia cū tot⁹ grex eēt vni⁹ colo-
ris. **A** Isto pacto firmato Iacob
vsus est ista subtilitate. Solebāt enī
oues adaq̄re in canalib⁹ Accepit ḡ Ia-
cob vgas amigdalinas et platanias et

ex parte decorticauit et ex pte virides dimisit ⁊ posuit in canalib⁹ vt oues qñ adq̄bant⁹ videre nymbras istarū v̄garū in aq̄ et ex imagiatoe istarū varie tatu colorū cōciperēt fet⁹ varios et maculosos in vellerib⁹ Habet ei vis imaginatiua magnū effectū circa plis cōditionē. Vñ cū quedā matrona pepisset ethiopē accusata de adulterioꝝ iudicata fuisset p̄ rea. nisi **Quintilian⁹** eā defēdisset. Oñdēs Ethiope in camera depictū: in qua matrona cōceperat. sic cut narrat Ihero. et cōsimilis casus de ypocrate narrat⁹ Accidit enī quādam matronā pulcherrimū pepisse puey: vtriq; parenti dissimilē et toti generi eorū dēz puuita fuisset si ypocras cau sã nō reddidisset Picturā quādā in cubiculo in quo cōceperat extitisse filio s̄mīlē. Cōsimile narrat Aug. ii. retractionū. c. lxii. ⁊ p̄tra Iulianū libro. ii. de quodā rege Cipro multū deformi qui pulchras imagines in cubico suo fecit depingi. vt sibi p̄ modū illū pulchri filii nascerētur. Hac ergo cautela vsus Iacob fecit meliores fet⁹ maculosi velleris et peiores ⁊ pauciores fecit vni⁹ coloris. **Quoviso** laban mutauit mercedēz voluit q̄ sui esset fetus vari coloris et Iacob fet⁹ vni⁹ coloris Iacob ergo amouit virgas qñ ascēdebāt meliores oues: et posuit eas in admissura tardiori q̄ peior erat. Sic Laban frequēter mutauit pactū et semp̄ habuit peiorē ptem Hoc oportuit dici ad itellectū hui⁹ lre. **Quib⁹** visis sciēdū q̄ Iacob in eūdo ad labā et in morādo cū eo et tādē redēdo ab eo semper gratiose direct⁹ fuit sapiā gubernāte. Et scd̄z ista tria lra diuidit̄ i tres ptes Nā p̄mo narrat⁹ quō sapiā dire-

xit iacob de patria fugiētē. Scdo quomodo eū instruxit famulū et seruietē. Tertio quomodo eū reduxit versus suā patriā veniētē. Secunda pars ibi Honestauit illum in laborib⁹ et in fraude circūnientiu illum ⁊c. Tertia ibi. Custodiuit illū ab inimicis **Quāti** ad p̄mū dicit sic Hec aut. id ē sapiā. Deduxit iustū. i. Iacob. Profugū ire fr̄is. i. p̄fugū et fugiētē ab ira fr̄is. i. ab Esau fr̄e suo irato. Deduxit inq; p̄ vias rectas. id ē de Bersabee in Chanaā. et inde in mesopotamiā siue ad Laban amicū suū. Et in isto itinere oñdit illi regnū dei in visioe āgelorū ascēdētū et descēdētū per scalā erectā a terra ad celū. Gen. xxviii. Et dedit illi sc̄iaz scōbz ⁊c. que sc̄ia scōbz ē scire cōuersari in medio natōis puer se bene et v̄tuose. Vel dedit illi p̄phetiā q̄ est sc̄ia scōbz. Sapie. vii. Per nationes in aimas sc̄as se trāfert amicos dei et p̄phetas cōsultuit. Enigilās enī de sōno suo p̄phetauit de le. de tēplo. de passioe q̄ in tra illa futura erat dicens Terribilis est loc⁹ iste: vere dñs est in loco isto et ego nesciebā. Nō est hic aliā nisi dom⁹ deiz porta celi Gen. xxviii. Terribilis enī fuit lex. dom⁹ dei tēplū: passio xpi. aptio porte celi. Sic ergo direxit eū in itinere fugiētē Sz vlteri⁹ cōuenisset ad laban cui viginti ānis s̄muit: instruxit eū sapiā dupliciter. Primo quō lucrare sibi ditias. Scdo quō ipi⁹ laban et filiorū suorū vitaret fraudulētias. **Quāti** ad p̄mū dicit q̄ honestauit illū i laborib⁹ suis. i. ditauit illū per labores fideles q̄s sustinuit seruēdo laban viginti annis. Gen. xxxi. Die nocteq; vrebatur estui et gelu. fugiebatq; forn⁹ ab oclis meis.

Istū modū loquēdi de honestate habz
sacra scriptura . Eccl̄. xi . Facile est in
oculis dñi subito honestare pauperez
Et cōplem̄ labores illi⁹ dādo sibi pse
uerantiā. patientiā et mercedē condi
gnā Gen̄. xxx. Ditatus est homo vltra
modū. In fraude circūueniētū illi af
fuit et honestū fecit illū. i . docuit illū
obuiare fraudulētis et falsitatib⁹ ip
sius laban q nitebat⁹ diminiuere mer
cedē suā per mutationē pacti modo si
bi tribuendo fetus vni⁹ coloris: modo
diuersi coloris vt supra dictū est Gen̄.
xxxi. Dixit Iacob vxoribus suis. labā
pater vester circūuenit me ⁊ mutauit
mercedē meā decē vicib⁹. i. mltotiēs ⁊
tamē deus nō pmisit vt noceret mihi
Et honestū fecit illū. i. diuinit̄ sicut pri
us expositū est. vel iustū vel morige
ratū ad alios quos malos. p. Tessa. iiii
Honeste abuletis ad eos qui foris sūt

B Est autē circa historiā notādū.
Moralit̄ q̄ isti duo gemelli . Esau et
iacob designāt carnē et spm̄. Esau pi
losus significat carnē que plena est su
pfluīs desideris Pili enī desideria ter
rena designāt in cui⁹ signū dērici ha
bent pilos rasos in sūmitate capitis ⁊
attonfos in circūitū . ad designādū q̄
nullū terrenū desiderū debet media
re inter mentē corp⁹ ⁊ deū. nec etiā de
bēt hñe nimias affectōes ad corp⁹ suū
Vñ in signū hui⁹ v̄sus iferi⁹ ad corp⁹
pili abscondim⁹ Esau ergo pilosus est
caro. Iacob lenis spm̄ signat. Gall. v.
Vos q̄ spiritales estis iſtruite huius
modi in spū lenitatis. Isti duo ger
mam icēperūt pugnare in vēo m̄ris .
Et postea Esau cū fact⁹ eēt a adolescēs p
secut⁹ est fratrem suū ⁊ itētavit sibi mor
tē. Et certe ad l̄raz in vtero m̄ris caro

inficit spm̄ per pctm̄ originale. In ips.
Ecce ei in iniq. cōcep. sūt c̄. Et ptinue
post ea. Caro cōcupiscit aduersus spi
ritū et spūs aduersus carnē. Hec enī
sibi inuicē aduersant̄. Gall. v. Esau est
senior et. Iacob iunior. Quia ad l̄raz
p̄mo p̄cipit̄ caroz postea animā per
spm̄. Arist. xvi. de aialib⁹. embrio in
matrice. p̄mouit̄ vita aīmalis q̄ vita
hoīs. p̄me Corin. xv. nō p̄us quid spi
rituale sed prius quod animale: dein
de quod spirituale. Et sapie. vii. In v̄
tre matris mee figuratus sū caro Iste
tamē senior debuit seruire iuniori id
est caro spiritū vt in actibus hominū
nō caro: s̄ spūs domines. Gall. v. Spi
ritu abulate ⁊ desideria carnis nō per
ficietis. Similit̄ etiā Esau seruivit ia
cob in hoc q̄ p̄sequēbat̄ enī: q̄ sic fuit
sibi occasio meritū ⁊ patiētie et magni
p̄fectus. Et isto modo rebellio carnis
est seruitiū imp̄ssū spiritū quo sp̄ri
tus p̄ficiet̄ et stimulat̄ ad pugnam vt
portet victoriā. Iacob ḡ. i. sp̄ritū sub
fratris sui p̄secutōe afflicto⁹ fugere de
bet in mesopotamiā. Mesopotamia
inter p̄taf̄ elenatio cuiusdā vocatōis ⁊
significat celestē patriā ad quā elena
bimur et ad quā vocati sum⁹. S̄z i ista
fuga iacob posit⁹ in itinere dormit q̄
spūs a strepitu mūdi se subtrahit ⁊ in
scīs studiis ⁊ cōtēplationib⁹ cōquiescit
capiti supponit petrā q̄ fūdāmētū to
tius vite sicut xpm̄ facit. p. Corin. x.
Petra at̄ erat xps Et. p. Cor. 3. b
Fūdāmētūz aliā nēo pōt ponere p̄ter
id qd̄ positū est qd̄ est iesus xps. Dor
miēdo ergo in sc̄ptēplatoē spūs vidit
scalā erectā ad celū. Ista scala est p̄nā
que stat in t̄ra: q̄ in hac vita ic̄cipit̄: s̄z
attingit ad celū q̄ facit hoīez in mor

te ad celū appropinquare. Mat. iiii. Penitentiā agite: appropinquet enim regnū celorum. Ista scala habet sex gradus per quos ascendere conuenit. scilicet contritione confessione: oratione: ieiunia: uigiliis: et elemosinas: que sunt partes satisfactionis. Ista figurantur per sex gradus gradus ascendere debet ad solium Salomōis. ii. Paralip. ix. Duo latera istius scale sunt timor et spes. Debet enim peccator timere non presumere. Eccl. v. De peccati peccatorum noli esse sine metu. Debet etiam peccator sperare non despare. et sic inter sepe timorem quasi inter duo latera principalis scale ascendere. quia sicut metrica dicitur. Si timor est sine spe. tunc desperatio ledit. Et nisi spes timeat statim presumptio fiet. Ergo timor sine spe: nec spes valet absque timore. Angeli ascendentes et descendentes sunt cogitationes nostre quibus in deum gaudio cogitamus paradisi et tunc ascendunt Lu. xiiii. Cogitationes ascendunt in corda uestra. Et aliquando miseras huius uite immo etiam penas inferni ad peccandū tunc cogitationes nostre descendunt. In ps. Ascendunt usque ad celos: et descendunt usque ad abyssos. Hinc scale dominus est innoxius quia penitentes expectat et uocat dicens. Venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis et ego reficiam uos. Math. xi. Anima uero deuota que sic dormit cum iacob: audivit dominus dicente sibi. Terram in qua dormis dabo tibi: semini tuo. id est terram uiuentium que est patria in qua nunc dormis sicut pegrinus per contemplationem. Dabo tibi postea ut regescas in ea per sepiam possessionem. In ps. Credo videre bona domini in terra uiuentium. Sed notandum quod Laban cui iacob genuit duas filias habuit et Liam et Rachel. Lia lippis erat oculis. Rachel decora et uenusta aspectu

Seruit autem iacob per Rachel septem annis tamen postea necesse habuit prius accipere Liam antequam haberet Rachel eo quod non esset consuetudinis in illa patria prius tradere iuniores ad nuptias. Sic moraliter est pater noster cui seruimus habet duas filias duas uitas. Presentem et futuram. Presentis est Lia lippis oculi nec mirum quia manet in hac lacrimarum valle plena miseriis et afflictionibus. Eutura uero uita est quasi Rachel decora: amabilis pulchra et plena deliciis. Tre. ii. Urbs perfecti decoris gaudium uniuersae terre. Pro ista filia oportet nos seruire septem annis. id est uniuerso tempore penitentiarum enim est numerus uniuersitatis tamen contingit de bonis ac sanctis uiris frequenter quod seruerunt deo diu et uellent libenter habere istam Rachel. id est uitam eternam. quia sine maiori difficultate uellent ire ad celum: sed certe tunc datur eis Lia quia deus sic ordinant quod exponitur uita actiue forte in statu plature ubi opprimuntur afflictionibus pro salute proximorum. Et si queratur a christo quare respondet Quia non est consuetudo celestis patrie iuniorum illam rachele id est beatitudinem pulchram et decoram dare ante laborem presentis uite et ideo prius oportet accipere Liam lippam ut postea habeamur Rachel decora. Sic ei datur coronam per cinerem Oleum gaudium per fletum. Pallium laudis dabit pro spiritu meroris. ysaie. lxi.

LECTIO. CXXXI.

Uroduit illum ab inimicis et a seductoribus tutauit illum et certamen forte dedit illi ut uinceret: sciret quoniam omnium potentior est sapia. Postquam declaratus est quod sapientia que est uerus dei cultus liberauit iacob in fugiendo fratris sui odium. In contrahendo

duplex coniugium et exhibedo Laba la-
boriosum fuit. quod omnia fecit parti versus
Labam itinerando parti cum eo morando
Hic persecutus ostendit quomodo sapia eum
de iacob gubernauit ad partes suas re-
patriando. Habuit enim iacob fratrem suum p-
secutorem. Auiculu suum seductorem et a-
gelum suum colluctatorem. Et ab istis tribus
sapia eum custodiuit sicut sibi expediuit
Nam germanum suum reconciliauit. Auic-
culum suum ratione placauit et ab angelo be-
nedictiones impetravit. A Sciendum est
ergo quod iacob repatriando cum viroribus
liberis gregibus et armentis tres sustinuit
difficultates. Prima fuit quod cum fugeret de
a labam cum omnibus que acquisierat
sub eius seruitio. Laban indignatus
quod non accepta licentia et insaluta
hospite recessisset cum gregibus et
filiabus suis insecutus est eum cum ma-
gna comitatu. sicut narrat Gen. xxxi
Et septimo die eum attigit. Cui nocte
precedenti dominus apparuit et dixit ei
Cave ne quicquam loquaris aspice contra iac-
ob. Qua increpatione correptus la-
bam nihil nisi irrationabile iacob dixit. Et
ibi finaliter pactum fecerunt et titu-
lum lapidis erexerunt in signum quod neu-
tri unquam in posterum contra alium transire lice-
ret. Secunda difficultas quam habuit in
repatriando de fratre suo quem audiuit
sibi velle occurrere cum quadringentis viris
et contra hunc timorem de deo confortauit
ante ostendens ei multitudinem ange-
lorum. Gen. xxxi. in loco qui dicitur Ma-
naim. id est castra quem locum vocauit sic quia
ibi vidit angelos dei de quibus ait. Castra
dei sunt hec. Tertia difficultas quam
sustinuit in repatriando fuit in lucta ange-
li de qua Gen. xxxii. ubi dicitur quod vir lu-
ctabatur cum eo usque mane sed finaliter
ille sibi benedixit et quod contra germanum.

provaleret prodixit Liberationem gratia iacob p-
sapiam describens. dicit sic Custodiuit
illum ab inimicis. videlicet a fratre eius perseque-
te antequam fugeret a patria suam laban
eum insequente cum redire vellet ad patriam
suam puer. xvi. Cum placuerit dominovi
e hominis inimicos eius conuertet ad
pacem. Et a seductoribus tutauit illum
hoc est a fraudibus laban eum perseque-
te et filiorum suorum quando mora-
batur in mesopotamia Et certamen forte
dedit illi ut viceret quando cum angelo
luctabatur et victoriam obtinuit: non
per violentiam sed per deuotionem: ange-
lo volente sibi dare signum quia sicut
luctabatur cum eorum tamen habuit finali-
ter victoriam ita sustineret aduersita-
tem a fratre et tamen in fine victoriam
haberet. Et sic experimentaliter disce-
ret et sciret quoniam omnium poten-
tior est sapientia que attingit a fine. vii.
quod ad finem fortiter et disponit omnia
suauiter. Sapientia viii. Custodiuit illum ab in-
imicis Notandum quod inter omnia pre-
sentis vite necessaria maxime foret
utile scire discernere inter amicos et
inimicos quia frequenter amicos cre-
dimus illos qui sunt realiter inimici
et illos inimicos aliquoties estimamus
nobis realiter sunt amici. Sunt enim duo
genera hominum qui apparent amici
et sunt hostes et inimici. Et duo genera
hominum videntur inimici et sunt ami-
ci et ita quidam realiter quidam appa-
rent. a Vnde quadruplices habentur in-
imicos videlicet blandos adultores falsos
consiliatores detrahentes et persecuto-
res corripientes et correctores. Primi
sunt examinandi per conscientiam Se-
cundi sunt repudiandi per prudentiam
Tercii sunt tolerandi per patientiam Quar-
ti sunt acceptandi per beniuolentiam. Pri-

mi igitur inimici a quibus nos custodire debemus sunt blandi adulatores. Qui enim in collo te ita suaviter raderet et guttur tibi adputaret vel ideo genam tuam tergeret ut oculum erueret talis merito foret inimicus dicendus sed adulator cuius lingua non uacilla acuta et dolosa: ideo tibi blandit ut te decipiat et oculum discretiōis tibi eruat. Ecc. xii. In labiis suis indulcat inimicus et in corde suo in fidiatur ut subuertat te in fonte. In oculis tuis lacrimabit inimicus: et si inuenit tempus non satiabit sanguine. Si iecerint tibi mala tunc inuenies eum illic prore: et quasi adiuuas suffodiet platas tuas. De ista materia loquitur Seneca ep. lxxx. et pernotationem maiorem adulationem quam filius auaricie non imitatur tamen illam sed vincit et penetrat aptis ac precipiis auribus excipit et in ima precordia descendit eo ipso gratiosa quo ledit. doce quae admodum ista similitudinem possum dino scere venit ad me per amico: inimicus blandus. uicia sub uirtutis nomine subreperunt. Meritas sub titulo fortitudinis latet. Ignauia uocat moderatio per tanto timidus accipit. In his dicit Seneca. Magno periculo errauimus: imo sicut declaratur idem ep. xlv. Non sumus contenti modica laudatione imo si quis nos scilicet sapientissimos et modestissimos per dies totum nos acceptamus tamquam nobis debitum cum consuet nobis quod illi solent metiri contra et nos laudat: tamen in laudibus nostris credimus eis: ideo nos non corrigimus. Idem mutari non volumus quia nos optimos esse credimus. et idem sententia platonis fuit: sicut dicitur libro de dictis philosophorum seu sapientum: quod homines ex inimicis magis realiter quam ex amicis apparentibus perficiunt. quia dum inimici errorum eorum improperat corrigunt

Amici uero non manifestant errores: sed tollerant et occultant. Michae. vii. Inimici hominis domestici eius. Et ysa. iiii. Popule meum quod bene te dicunt. ipsi te decipiunt uias gressuum tuorum dissipant. Isti igitur examinandi sunt per pericia. Consideremus de facto nos de quibus consilium nobis sumus et tunc non decipiemur. et hoc est quod docet uos Seneca in ep. ultia allegata inducens exemplum de alexandro magno qui in obsidione cuiusdam urbis dum circumiret muros. sagitta percussus: cum uulnere uehementer doleret. ait. Oes inquit iurati me esse filium iouis. Sed uulnere hoc homines me esse clamat. Idem et nos faciamus dicit Seneca. dicam. Vos dicitis me prudenter esse: ego video quod multa inutilia concupiscam. Nec habet quod intelligo quod amantibus facietas monstrat. quod cibo quod potioni debeat esse modus. De isto inimico exponi potest illud Ecc. xii. Ne credas inimico tuo ineternum. Nocuius enim omnium non est pestis quam familiaris inimicus. Qui dominus tuis bonis saltem apparentibus laudem exprime nutrit: in sub concupiscentie typo fise fraudis atque doloris seminat. Sed uero nostri inimici sunt falsi consiliatores qui nobis aliter suggerunt quam expedit a nobis et hi maxime sunt periculosi in consilio quacumque. quia sicut in bonis consiliatoribus consistit maxime honor. salus et profectus reipublice. ita in malis consiliatoribus maxime consistit confusio et subuersio eiusdem. Dicit enim Tullius libro suo de senectute consiliator est in republica sicut gubernator in navi. In navi inquit alii sentinam exhauriunt. Alii cordas trahunt. Alii malum scadunt. Ille uero qui tenet clauum est quietus sedes in puppi et multa maiora facit. et Aeneas dicit quod consiliarius est efficiens sicut dicitur forma firm

quā ali⁹ habet opari et dirigi. Distinguit ei quadruplex efficiēs. Cōsiliās. ad iunās. disponēs. ⁊ pficiēs. Debēt igit^r ipsi cōsiliari hēre invita scitātē. in v^obo vitatē in zelo egatē ⁊ in expimēto sagacitatē et tales in romana republ^{ca} vocabātur senatores: ⁊ se habēt in cōitate sicut cor in corpore. s^m Plutarciū
B Vñ romul⁹: p^oditā citate quā ex noie suo Romā vocauit: centū ex senatorib⁹ elegit quorū cōsilio oīa ageret: quos senatores pp^t senectutē. patres pp^t sollicitudinē cure noīant. Horū noīa ab iunio vrbis cōdites aureis lris scribebātur pp^t qd^o p^res cōscripti ab oīb⁹ dicebātur. Isti eligebātur post q̄ emeriti in diuersis statib⁹ et officiis extitissēt. tāto aptiores sapie negotiū q̄to in exercitiis corpis min⁹ possent. Istorū apud grecos tantus honor fuit q^o nūq^o duces p^oducerēt nec aliqd^o solēne facerēt sine istis. Sicut igit^r isti senatores ⁊ p^osiliatores sūt reipublice vtilissimi. q̄n sūt boni et v^otuosi: ita sūt in dicit p^rncipi et plato p^rnciosissimi q̄n sūt mali q̄n videlz hnt zelū p^r cōmodo suo puato et p^rsonali ⁊ nō pro bono cōi q̄n sunt corrupti cupiditate et receptione munerū q̄n sūt nimis p^rterriti: dissimulant dicere v^oitatē. q̄n odio amore vel rācore regulā vel inuidiā ad alios tūc p^rsulēdo. p^rncipē destrunt quē regere ⁊ dirigere deberēt et fiūt nō solū ei sed toti reipublice pessimi inimici quorū cuiuslibet dici potest illd^o qd^o dicit Paul⁹ Elime mago. Act. xiiii. O plene omni dolo et oī fallacia fili diaboli in mīce oīs iusticie nō desinis subuertē vias dñi rectas. Talis cōsiliator fuit ille Aman q^o subtilitatē nobilissimī p^rncipis Assueri fraudulētis cōsiliis cir-

cūuenit et nobil⁹ regis inocētiā ad nephariā crudelitātē induxit. Hest. xiiii. Hostis v^o ⁊ inimic⁹ pessim⁹ iste est amā Isti igit^r inimici sūt repudiādi per p^rudētiā sicut idē Assuer⁹ fecit Amā quādo iniquā suāz ad suggestiōnē p^rsiliū eius datā de occidēdo toto g^rie iudeorum misericordiē retractauit Tertii inimici n^ri sūt detrahēres ⁊ p^rsecutores. Et istos vulgarit^r vocant^r hostes ⁊ inimicos q^o p^rsonas et cōditiōes n^ras ledunt et tamē ipsi frequēt^r nobis p^rficiūt. Sicut ei docet Boe. iiii. de cōso. p^rsa. vi Prouidentia diuina exinde sepe p^rducit ifigie miraculū q^o malos mali bonos faciūt. Nam dū mali qdā cōsiderat se iniq^o qdā a pessimis p^rpeti: noxiorum odio flagrātes ad v^outis frugē redeūt dū se eis dissimiles studēt eē q̄s oderant. Tales sūt aduersus religiosos et scōs viros isti mūdo dediti diabolo. qui scāz vitā scōz lauiāt. iudicāz dep^ruant quorū ifamatio timēda nō est. q̄a est a turpib⁹ orta. Sicut enī dicit greg. sup Ezechielē. Peruersorū derogatio vite n^re approbatio ē. q̄a iā oñdit^r iusticie aliqd^o nos hēre si ill^o q^o deo nō placent incipim⁹ displicere. b Non eī est derogatio sed cōmēdatio lucis: si eā odiūt et fugiūt vesptilionēs. Scī viri sūt lux mūdi p^r lucidā famā ⁊ sinceram cōsciaz. p^rme Tessa. v. Vos filii lucis estis: filii diei Pctōres autē sūt sicut vesptilionēs amātes semp opa te nebras. Iterū nō est derogatio: s^z cōmēdatio odoris vitis. si eū serpētes fugiūt. Boni viri sūt bonus odor christi per bonā cōuersationē suā. ii. Corint. ii. Aliis quidē sumus odor mētis in mortē. Aliis autem vite in vitā. Pccatores at sūt spētes plenivenēo p^rcti.

Tertio non est derogatio sed comédatio coloris si ceci de illo mētiāf et iudicant falsum. Pctōres ceci sunt. Sophome primo. Ambulant vt ceci quia dño peccauerūt. Et sapie. ii. Excecauit eos malicia eorū. Vnde et iudicia temeraria. De sanctis sunt simpliciter contēnenda. Vnde cum quidam iuuenis ocios⁹ diceret demosteni philosopho Si homines me odirēt sicut te meisq; perimerē. Et respondit. Et ego me perimerē: si me quēad modum te amarēt. Quarto nō est derogatio: sed comédatio medici: si freneticus maledicat. Scriu dei sūt medici animarū. Peccatores autē sicut frenetici. Si igitē tales viros sanctos diffamant: oportet eorū blasphemias de ridere. Vnde legit⁹ de vespasiano imperatore qd cō esset auarus et senex et quidā improperādo sibi diceret Vulpem pellem posse mutare nō animū. Respondit Risum huiusmodi debem⁹ hominib⁹ uobis correctionē penā criminosis. Quarti iimici quos habemus apparēter: sed tamē realiter sūt amici: sunt cornpiētes et correctores qui nos de nostris excessib⁹ et erroribus arguunt puniūt et emēdāt. Veritas enī est errātib⁹ odiosa q̄diu in erroribus perseverāt. Talis fuit Paul⁹ erga Gallathas quibus dicit Gal. iiii. ergo iimic⁹ fact⁹ sūt uobis: verū dicens vobis. Isti iimici sūt acceptādi ad benignolentiā Math. v. Diligite iimicos vros ⁊ bñ facite his q; vos oderūt: hoc est viciōsos mores vestros.

LECTIO. CXXXII.

h Ec venditū iustū nō dereliquit: sed a pctōrib⁹ liberauit eū descēditq; cū eo in foucā et in vinculis non

dereliquit eū donec afferret illi sceptrū regni et potētī aduersus illos q; se depmebāt ⁊ mēdaces oñdit q; maculauerunt eū ⁊ dedit illi claritatē eternam.

Postq̄ declarata est gubernatio sapientie circa qnq; nobiles videlz. Adā Noe Abrahā Loth et Iacob. In ista pte iduciē exēplū sexte p̄sone spectabilis viz ipsi⁹. Ioseph q; miro modo fit it exaltat⁹ ⁊ hūiliat⁹. tribulat⁹ ⁊ glificatus. Et circa hoc duo facit. Nā primo oñdit quō ipse ioseph fuit multipliciter tribulat⁹. Scđo quō per sapiaz extitit magnifice liberat⁹ tibi. Donec afferret illi sceptrū regni ⁊ potētī aduersus illos qui se depmebāt ⁊ mēdaces oñdit quizē. **A** Circa p̄mū sciēdū qd Ioseph duas tribulatōes sustinuit iniurias de quib⁹ hic breuiter facit mētionem. Fuit enī a fratrib⁹ vedit⁹ et alienatus per facinorosa cōspirationem. Gen. xxxvii. Fuit secūdo de sollicitatione libidinosa et devolūtate adulterii effectualit⁹ demōstrata. delat⁹. diffamatus. et accusat⁹ per maliciosā mulieris machinationē Gen. xxxix. Casus p̄me iniurie fuit iste Fratres sui de cē iuderūt sibi ⁊ cū aliq; eū vellēt occidisse deo volēte mutauerūt cōsiliū et trāseūtibus ismahelitis eū viderūt triginta argēteis de cōsilio iude q; fuit vn⁹ de fratrib⁹ Ioseph Hoc scō miserunt tunicā Ioseph intinctā sanguine hedi: ad Iacob patrem eorum dicens se in agro tunicam illam inuenisse. qua visa pater comedit filii sui a ferra aliqua deuoratum. et irremediabiliter enim plauxit. Isti mercatores duxerunt eū in egiptū et vendiderūt Phuthisari eunucho principi milicie regis: nec est intelligēdum qd iste fuit

eunuch⁹. i. castrat⁹ a iuuetute sic solēt
nobiles facere propt̄ custodiā dñarū
quia p̄stat istā habuisse filiā Assenech
quā iste ioseph postea duxit in vxores
sed tradūt iudei q̄ iste Phuthifarvidēs
ioseph elegātē puerū eunt eū a mer-
catorib⁹ vt eo abusus fuisset. Dñs au-
tē ita infrigidauit eū q̄ impotēs fuit
coire et custodiunt ioseph ab eo itactū
Vñ p̄ hoc deiceps dicebat eunuch⁹
et tunc factus est p̄t̄ifex helyopoleos
et magis honorabilis q̄ fuerat ate p̄n-
cipatū. Iste igitur Phuthifarvidēs io-
seph ingeniosū in agendis et gratio-
sūm constituit eū disp̄satorē toti⁹ do-
m⁹ sue. Vxor vero Phuthifaridis dñā
ioseph ifatuata de ipsius pulchritudi-
ne sollicitauit ioseph de cōcubitu. qui
se excusauit. Tū q̄ esset proditio cō-
tra dominū suū. Tū q̄a p̄ctm̄ in deus
suū. Igit̄ cū quadaz die ioseph came-
rā dñi intrasset ipsa apprehēsa lacini-
a palli sui ait Dormi mecū. Qui neq̄
q̄ acquiescens operi nephario: fugit
relicto pallio apud eā. Hec vidēs se cō-
tēptā conquesta est viro suo. accusans
Ioseph de sollicitudine impudica ⁊ q̄
voluisset eā violēt̄ opp̄sisse: in cui⁹ ar-
gumētū ostēdit ei palliū derelictum.
Phuthifar nimis credul⁹ v̄bis vxoris
misit eū in carcerē in quē p̄stor et p̄-
cerna regis missi fuerāt. Deditq̄ dñs
Ioseph tātā grāz̄ ī p̄spectu donum car-
ceris q̄ tam carcerē q̄ inclusos ei⁹ cu-
stodie māc̄pauit vel deputauit. Eo tē-
pore istorū duorū ipse exposuit som-
nia Pistorēq̄ susp̄sō picerna liberaf̄
Recordat⁹ q̄ diu p̄ ea iterptatoris sui
Ioseph: cū rex p̄ somniū suū p̄uidif-
set septem sterilitatis annos. Ioseph
per mediatiōnē p̄incerne. eductus de
carcē sōniū exposuit sterilitatē futu-

rā post septē annos steriles p̄dixit. et
cōsiliū regi dedit. q̄ aliquē prudētē vi-
rū et industriū in regno cōstitueret q̄
blada per illos septē annos fertiles in
horrea congregaret q̄b⁹ terra sterilita-
tis tēpore victitaret. Cōstitut⁹ ē ioseph
in illo officio et maxim⁹ egipti facius
est sub rege. A quo accepit anulum ⁊
torquē aureū circa collū eius. et cur-
ru nobilivehebat. precone clamante:
vt oēs genu flecterēt corā eo. Sic igit̄
de vinculis et carcere ad regni regimē
est translatus. Itam igitur mirabi-
lile et multiplicē gubernationem
ioseph describēs Salomon dicit sic
Hec sc̄ sapiavenditū instū sc̄ ioseph
non dereliquit. Sic scribit Boecius
exulās: q̄ misit eū exulātē nō dereli-
querunt: sed cōtinuē p̄coitate sūt nec
eas timor aliq̄s valuit impedire. libro
i. me. 1. Has saltē null⁹ potuit pernūce-
re timor. Ne nostrū comites proseq̄-
rentur iter. Sed a p̄ctōrib⁹ sc̄z srib⁹ su-
is quos accusauerat apud patrē de cri-
mine pessimo. Gen. xxxvii. Libera-
uit eum: descenditq̄ cū illo in foneā
id est in carcerē vel in foneā id est ī ca-
sternā veterē sine aqua ī quā proiecerūt
eum fratres sui Gen. xxxvii. Et in vi-
culis nō dereliquit eum. Psalmista. hu-
milianerunt in compedib⁹ pedes eius
Et gene. xl. Picerna ⁊ p̄stor missi sūt
in carcerem vbi vinctus erat ioseph.
donec afferret sceptrū regni id ē prin-
cipatū super regnū egipti. In psalmo
Cōstituit eū domū dom⁹ sue et prin-
cipē ois possessionis sue. Et potētiam
aduersus eos qui eū deprimebāt v̄ de-
licet fratres suos: ad quos habuit tan-
tā potētia q̄ eos vel in mortē vel ī car-
cerē potuit dānare si voluisset. Eos
mēdaces oñdit q̄ eū maculauerūt im

ponendo sibi crimē adulterii. Quid fecit facto p honestā vitā: ostēdēs eos fuisse mēritos. i. falsū dixisse z illā pessimā mulierē fuisse mēritā: vel forte n̄ solū v̄bo s̄ facto eos commicit. q̄n erat postea posit⁹ i tāta potestate. Et nō soluz ista sapia ipi Ioseph: sed etiā dedit illi claritatē eternā. i. famā clarā apd mēoriā hoim i sēptimū B Hec quo ad l̄raz. hec iustū vēditū nō dereliquit. Notādū est q̄ int̄ varios peccatores. Aliq̄ vendūt p̄ris potestatem. Aliq̄ filii veritatē. Et aliqui spūssācti factitatē. Patris potestate vendūt aliq̄ plati maiores. Filii veritatē vēdūt falsi assessores. Spūssācti factitatē vendūt ficti simulatores. Prio igit̄ mali plati v̄l simoniaci v̄l pot⁹ iesite vēdūt p̄ris potestate. Dāt enī potētā z vsū dauū ecclesie p munerib⁹ et tēpali mercede frequent̄ ecclesiāvnica sponśa xp̄i vendūt. Qui q̄tū xp̄m offēdūt facili patz int̄nēti. q̄ rigide: q̄ acute: et q̄ pt̄tūē istāviciū reprobant. Ipse ei in suo ad uētū i carnē venit iudicari n̄ iudicare venit peccata tollē. nō p̄ire: venit ad ostēdendā clemētiā: n̄ vidictā et tū cōtra petm̄ simome ita ifremebat q̄ q̄si oblit⁹ imate māsuetudis nō examinās causā nō obiurgās: sed statū ad p̄miēdum se dedit. Vñ Ioh. ii. z Math. xxi dicit̄ q̄ facto quasi flagello de fimiculis eiecit vēdentes et emētes de tēplo et mēsas nūmularioz subuertit z es et cathedras vēdentiū colūbas evertit q̄ simoniacos figurabāt z dixit eis Sc̄ptū est dom⁹ mea dom⁹ orōmis vocabit̄: vos nūc fecistis illā speluncā latronū. Nec mirz si sic cōtra tales exarsit. Nā ipi xp̄m expellūt de suo officio. Christus enī se fecit ostiariū ecclesie nolēs q̄ aliq̄s in ecclesiā id est eccle-

siasticā dignitatē intraret nisi p eū Ioh: x. Ego sū ostiū et q̄ nō intrat postū in om̄ne om̄iū. sed ascēdit aliūde: ille fur est et latro. Isti igit̄ plati malv p̄nerfi qui ecclesiā xp̄i vendūt expellūt xp̄m de officio suo faciētes pecuniā eē ostiū et nō xp̄m. Sicut fecit Symō magus: cui petr⁹ dixit. Pecunia tua tecū sit i pditiōez. q̄a existimasti domū dei pecūia possideri. Act. viii. Nec est p̄sona aliq̄ ita puivaloz i mūdo quini magnā sibi indicaret̄ tumeliā fieri si du ceret̄ de foro ad forū z vbiq̄ offerret̄ v ena: q̄tomagis spōsa xp̄i imo xp̄us p spōsa offēdi debet qui vilissimis ribaldis ad emēdū offeret̄. Nūc in foro pape nunc i foro regis v̄l principis v̄l alter⁹ dñi seculari. Talis merito fur debet vocari z latro sacrileg⁹. Que iusticia ē vocare illū sacrilegū latronē q̄ furat̄ calicē vel sac̄rū libz de ecclesia et nō illū q̄ furat̄ ipam ecclesiā totā et oīa bona ei⁹? Quantū contēptū et dānū facēt regi q̄ in camerā suā itroducēt serpētes bifones z vmes. Sed certe isti vēditores i ecclesiā dei callidosz versutos repletos venēo pcti adulatores. latrones. p̄dones. qui reptilia et vmes magis q̄ hoies dici possūt itroducūt. Et sicut maximū dānū fieret hoī si spōsa sua sic p artē. magicā icātaret̄ q̄ loco plis hūane pducēt talpas. spētes v̄l asinos cornutos ita fit i pte ista irrecōpēsabile dānū p eccle vēditores. Quando enim aliquis anarus qui totus inheret terre in ecclesia canonisatur vel preficitur incuratum possunt filii ecclesie dicere. Mater nostra pro fratre peperit nobis vnam talpam. Quando ponitur vms maximus rixator vel litigator: possunt dicē. Mater nostra genuit nobis serpentem.

F. i.

Et qñ p̄ficiē vn⁹ ep̄is illat⁹ vel laic⁹
 possūt dicē merito: q̄a ecclesia pepe-
 rit vnū asinū coruūtū. Dicit enī beat⁹
 Aug. q̄ p̄ septuagita ānos babilonice
 captiuitatē durant sacer ignis quē Ih.
 absōderat. q̄ tūc p̄mo extinct⁹ est qñ
 Anthioch⁹ vēdidit sacerdotiū Iasom
 ii. Macha. iiii. De istis malis vēditort
 bus exponi pōt illā. Iohes. iiii. Pueruz
 posuerūt in p̄stibulo ⁊ puellā vēdide-
 rūt p̄ vino. Puer enī xp̄s ponit⁹ i p̄sti-
 bulo. qñ s̄cta eccl̄a p̄fert vni lubrico
 et luxurioso. Et puella. i. ecclesiā vēdit⁹
 p̄ vino qñ bona ecclesie cōferuntur vni
 gulofo. Sc̄do aliq̄ sūt qui vendūt fi-
 liuēritatē. Hi sūt falsi iuratores quos
 vocamus cōmunit̄ auersores. Isti enī
 nec volūt testimoniū dicere nisi cōdu-
 cant⁹ mercede cū testis teneat⁹ dicē ve-
 ritatē et iudex sine munere discernere
 veritatē seu equitatē. Legimus de
 diabolo q̄ qñ voluit mētiri induit for-
 mā serpentis quasi verecūdat⁹ fuisse i
 natura pp̄ria mētiri⁹ esse: s̄z quicqd̄ de
 mēdatio: de p̄urio nunq̄ legit⁹ fuisse
 cōuict⁹. imo opinio ē q̄ qñ adiuratur
 in noīe trinitatē dicere verū seu verita-
 tem: ip̄e nō mentit⁹. Isti igit̄ falsi iu-
 ratores peiores sūt diabolo qui q̄tūcū
 q̄ adiurent⁹ possūt p̄ munera cōtrave-
 ritatē adduci. Amos. ii. Vēdidit p̄ ar-
 gēto iustū. et panperē p̄ calceamētis

Tercio vendunt spūs s̄citatē ficti
 simulators qui opera de genere bo-
 norū faciūt pro laude hūana. De qui-
 bus dicit saluator. Mat. vi. Amē dico
 vobis receperūt mercedē suā. Istis vē-
 ditorib⁹: sermōib⁹ blādiciofis sub sp̄e
 Iacob arrogāt loqui⁹ sup̄plātor dia-
 bol⁹ illā q̄ habet⁹ de Iacob ⁊ fratre su-
 o Gen. c. xxv. Vēde mihi p̄mogenita-
 tua. Et ille ei modicū retribuit statuz

vētū icōmēdatione miseri hoīs

LFC. CXXXIII.

Ec populū iustū ⁊ semē sine q̄re
 la liberauit a natōib⁹ que cū opprime-
 bāt Intrauit i aīaz serui dei ⁊ stetit cō-
 tra reges horredos i portend ⁊ signis

Postq̄ declarati sūt mltiplices effe-
 ctus sapie ex sp̄eali gubernatiōe qua-
 rundā spectabiliū p̄sonaz. Que qua-
 dā p̄uilegiata familiaritate fuerit deo
 carissime. In hac parte cōsequēt⁹ p̄se
 quit⁹ de effectib⁹ mirabilib⁹ sapie quos
 fecit circa gubernatiōez vni⁹ toti⁹ po-
 puli vīz pp̄si israhelitici q̄ fuit popul⁹
 deo peculiarit̄ cōsecrat⁹ ⁊ in cultu dei
 per legē datā sp̄ealit̄ iformat⁹. A
 Fecit aut̄ sapia tria notabilia b̄nficia
 isti pp̄lo i genē. P̄rio enī eos de egipti-
 aca seruitute potēt⁹ eduxit et libera-
 uit. Sc̄do p̄ desertū eos quadragita ā-
 nis deduxit ⁊ p̄auit. Tercio istū po-
 pulū i terrā p̄missiōis induxit ⁊ eā ei
 appropriauit. In educatione isrl̄ de egi-
 pto mirabilē affluxit egiptios ⁊ p̄texit
 hebreos. In educēdo eos per desertū
 affectuose iustos instruxit ⁊ aiose de-
 struxit ic̄redulos. In terra p̄missionis
 mirabilē exaltauit hebreos. et p̄stra-
 uit chaneanos. De istis tribus bene-
 ficis pp̄lo israhelitico per dñm deser-
 to collat⁹ agit⁹ ab hoc loco vsq̄ ad finē
 libri. Vñ i ista parte Salomō dei be-
 neficia recordat⁹ et p̄sequit⁹ et regratias
 deuote. ⁊ iter mixti nūc de bene-
 ficio collato p̄tra egiptios nūc de b̄nifi-
 cio collato p̄tra chaneanos. Nūc de mi-
 rabili ducatu quē fecit de⁹ i via p̄ colū-
 nā nub̄ ⁊ ignis i deserto. Diuidi tñ po-
 test p̄cell⁹ vsq̄ i finē capituli in quat-
 tuor partes. Nā p̄rio tāgit breuēt̄ isra-
 helis ab egiptiis liberationēz. Secūdo
 israhel p̄ egiptias ditationē. Tercio

earidē p desertū traductionē. Et quar
to virosꝝ bonorꝝ gratiarꝝ actionē. se-
cūda ps ibi. Hec reddidit iustis. Terci
a ibi. Et deduxit eos. Quarta ps ibi
Iusti tulerūt. Circa p̄mū duo faciūt. Nā
p̄mo oñdit quis fuit in ista liberatiōe
agēs p̄ncipale. Scdo oñdit q̄s ⁊ qualis
fuit i eadē agēs instrumētale. ibi. In-
trauit in aiaz serui dei. Quātū ad pri-
mū sciēdū: q̄ sicut narrat. Exo. p̄rio
Post mortē Ioseph filii isrl in egipto
addicti fuerūt fuituti ⁊ seruerūt egi-
ptiūi luto ⁊ latē ⁊ i magna captiuita-
te. et tñ nō obstāte durissīma seruitu-
te mltiplicati sūt nimis: q̄nto q̄ oppri-
mebāt tāto magis mltiplicabāt ⁊ cre-
scebāt. Tādē h̄ p̄erto statuit rex egip-
ti q̄ q̄cqd nascēt eis sexꝝ masculini. pi-
ceref̄i f̄mīnū. q̄cquid feminei seruare
ē vt sic viri destruerēt ⁊ m̄kieribꝝ ad li-
bidinē vterēt. Cuiꝝ t̄pis tēpestate na-
tꝝ est Moyses quē deꝝ n̄ciū suū fecit
ad pharaonē ⁊ p̄ quē pplū liberauit
Dicit ergo sic. Hec sc̄z sapia pplꝝ iustū
.i. filios isrl qui ideo iusti dicūt. q̄a fi-
dē habuerūt de vnoz vero deo colēdo
Vñ Abacuc. ii. Iustꝝ ex fide sua in-
uit et semē sine querela. i. semē patri-
archarꝝ q̄ vixerūt sine q̄rela. Et conti-
nue aliq̄ fuerūt in illo pplō boni ⁊ iusti
et sine q̄rela p̄uerfantes. Liberauit a
natiōibus. i. ab egiptiis q̄ tales māse-
rūt quales nati sūt carētes supnatura-
li cognitione dei: que est per fidē in p̄-
senti. Que q̄dem natiōes illū populū
opprimebāt opibꝝ duris luti et lateris
vt supradictū ē. Vñ Exo. i. Vēite sa-
pientꝝ opprimamꝝ euz. Hec igit̄ sapia
fuit in ista liberatiōe agēs p̄ncipale
Agēs ū instrumētale fuit moyses. De
quo subdiē. Intrauit in animam serui
dei. i. sapia intrauit i aiaz Moyfi q̄ fuit.

seruꝝ dei. Iuxta illā Exo. iiii. Ego ero
in ore tuo et docebo te qd loquar. Et
stetit sapia viz vñ ip̄e Moyses p̄ reges
horredos: pharaonē et eiꝝ p̄ncipes. In
portentꝝ et signis. i. faciēdo portēta et
signa mirabilia. Portētū dicit̄ a portē
dere qd est p̄signare aliquid mirabile
nouū a Vñ ysi. ii. ethi. c. 3. Portē
ta dicta phibēt a portēdo. i. pōndēdo
ostēta. eo q̄ oñdē fuit a aliq̄videat̄. Pro-
digia h̄ eo q̄ porro. i. p̄cul fuit̄ a p̄dicat̄
Mōstra ū a mōstro sūt dicta eo q̄ ali-
qd signādo demōstrāt siue q̄ statī mō-
strēt qd appareat. Q̄ n̄ ei monstra gi-
gnūt̄ significāt cōiter aliq̄s magnas
mutatōes futuras i republica sicut pa-
tet añq̄. Xerxes pdidit p̄sari regnum.
Vulpis ex aqua d̄ p̄creata fuisse. Et
añq̄ alexander occisꝝ esset: m̄lier. q̄dā
mōstrū quoddā enixa est: qd supiores.
ptes corpis hūanas habuit s̄z mortu-
as iferiores diuersarꝝ bestiary s̄z vinē-
tes. ⁊ significauit repētīnā regis iufte-
ctionē Videatur ysidorꝝ vbi supra
Monstrꝝ etiā fuit ille ticiꝝ q̄ iacēs no-
uem iugera occupauit. sicut Homerꝝ
teras: hoc nō scriberē nisi i ysidoro in-
uenisset. Est enī iuger quantū aratrū
arare potest vno die et cōtinet i lōgi-
tudine secundum Papiā ducētos qua-
draginta pedes. ⁊ in latitudine medie-
tatem. Quod spaciū si mltiplicet̄
per nouem et dicatur. q̄ homo tantū
spaciū occupauerit iacendo. fiet so-
lenne mēdatium sicut credo. Stetit er-
go Moyses contra reges horredos.
in portentis et signis. Signa dicuntur
miracula Iuxta illud Marci vltimo.
Signa autem eos qui crediderint: hec
sequentur. In nomine meo demonia
eicientꝝ B Sed hic potest esse dir-
bitū quare modernus temporibꝝ nō fi-
E. ii.

unt miracula: ita passim sicut olim in
p̄matina eccl̄a. Tūc enī in l̄ra v̄ifica
batur illa auctoritas de fidelib⁹ de gn
q̄ illis signis. Ad hoc dicēdū q̄ ec
clesia cōsiderat̄ fm̄ triphcē statū: p̄mi
tiū mediū vltimū. In p̄matino sta
tu fiebāt signa frequēter. In statu mo
derno raro. S; in t̄pib⁹ antixpi rarissi
me. In statu nāq; p̄mitiuo fiebāt fre
quēter mirac̄a q̄a fm̄ Crisost. Vera
miracula h̄nt admiratio nēutilitatē et
necessitatē. Tūc igiḡ oportuit frequē
ter fieri mirac̄a q̄a vera mirac̄a h̄nt
admiratiōnē et homies delectātur in
mirabilib⁹ et hoies erāt tūc aligb⁹ de
lectatiōib⁹ sublenādi ad fidē Et itē
propt̄ vtilitatē q̄a tūc erāt mlti ifide
les et errorib⁹ inoluti. Moderno vero
tpe raro fiūt q̄a nec suadet necessitas
eo q̄ fidelīū mltitudo est magna. Ali
quādo tñ fiūt. quia hoc suadet vtilitas
eo q̄ alig ifirmi sūt z idigētes solida
ri in his que dei sūt. S; quare mō non
fiūt ita passim z idifferēter sicut in ec
clesia p̄matina triplex est ratio Primo
q̄a eccl̄a mō est firmata z stabilita in fi
de. Et hec est ratio Grego. q̄ ponit ex
emplū de plāta: cui tā diu aq̄ ifiūdīm⁹
donec eā cū tra cōnaluisse videm⁹ Se
cūdo propt̄ vniuersale mūdi exēplū z
hāc rōez Asserit Aug⁹. xxii. de ci. dei
c. viii. Quisq; prodigia adhuc inquit
vt credat: magnū est ipsū prodigium
Qui etiā mūdo credēte nō credit.
Tertio propt̄ fidei mai⁹ meritū q̄a s; z
Greg. in om̄i. Fides nō habet meritū
cui hūana rō p̄bet expimētū. Ex h̄ p̄
q̄ fides ē nobis meritoria magis: ce
teris parib⁹ q̄ fiūt patrib⁹ in eccl̄a p̄mi
tiua In fine at̄ mūdi rarissime fiet mi
racula triplici de causa fm̄ ysid. de sū
mo bono li. p̄. c. xv. Priō vt p̄sequētū
man⁹ audatior efficiat̄. Secdo vt sc̄tōz

patia euident⁹ cōprobet̄. Tertio vt eo
rū q̄ cauri sūt leuitas oñdaḡ iuxta at̄
illā p̄ticula Stetit̄ tra reges horrēdos
Notādū q̄ ois bon⁹ plat⁹ tal̄ det̄ eēvtp
iure eccl̄ez v̄itate sacre doct̄ne audeat
flare p̄tra reges z tirānos: sic apli: sic p̄
phete: sic martyres sic p̄fessoies vt pos
sit de eo dici. Stetit̄ p̄ reges horrēdos.
b In qb⁹ v̄bis bonū platū q̄ttior
recomēdat̄. duo a pte subiect z duo a
pte obiecti A pte quidē subiecti: recti
tudo cōscie q̄a stetit fortitud. resistē
tie q̄a cōtra. A pte vero obiecti: altitudo
de reuerentie: q̄a reges. z magnitudo
maliuolētie q̄a horrēdos. P̄mo de
bet in plato esse rectitudo cōscie: sicut
monet eos a p̄s Eph. vi. Statēg t̄ suc
cincti lūbos v̄ros in v̄itate inuti lori
ca iusticie et calceati pedes in p̄parati
one euāgelii pacis Proprieta: palme
dicit̄ q̄ nullo pōdere ipedit̄: nūn sep
stature teneat sc̄titudinē: q̄ttūq; on⁹
magū sibi imponat̄ dū crehit. z ido
q̄a sic inenit̄ iuncte v̄ntis: dōntabāt
in ornamētū victoris. Morat̄. Pre
latus q̄ttūcūq; sibi on⁹ iponat̄ p̄feca
tionē tirānicā z iūstā semp serare de
bet stature rectitudinē in cōsc̄tia vt si
bi merito dici possit illā Cātvi. Sta
tura tua assimilata est palme Dicit̄ ei
Aris. p̄. Ethi. q̄ v̄tiosus debeeē sicut
tetragon⁹ sine vitupero. Cor⁹ tetra
gonū sicut tessera in oi sua p̄ equali
ter stat. vñ ita fortit̄ stat vñ cci⁹ sup
vnitatē sicut sup sex p̄cta It̄ debet̄
tuosus et maxime plat⁹ face. Sapie
v. Stabūt iūsti in magna p̄stā. Stās
est p̄mptior ad m̄strādū Lu. x. De
Martha que stetit et ait. Dñon est
tibi cure q̄ soror mea reliq̄t ie solaz
m̄strare. Fortior ad dimicadū sicut
dicit̄ Paral. ii. Hic stetit in medio
agri et defēdit eū. Aptior ad ambulā

dum Thobie primo. Inuenit iuuenē
stantē splendidū precinctū et quasi pa-
ratū ad ambulādū. Altior ad p̄tēplādū.
Abacuc. ii. Et super custodiā meā sta-
bo: et etiā figā gradū sup munitionez
et cōtēplabor vtideā Scdō i bono
plato debet eē fortitudo resistētie cōi-
malos et ideo dī cōtra. Nō enī licet si-
bi fugere figere vlfanere. fugē p̄ cure
dīnūssionē. fingere per dissimula-
tionē. fauere per adulatōez. Sed stare
cōtra veniēdo cōtra opponēdo p̄ di-
cēdo. Vñ de platis bōis pōt expoui al-
lud ps. Posuisti uos in cōtradictionez
vicinis nrīs Tercio ad p̄mēdatōnē
boni plati a pte obiecti notat̄ altitudo
reuerētie. quia p̄ reges. Sic Helyas cō-
tra achab et oēs pphete cōtra reges se
obiecerit sicut p̄ palip. i. z. ii. et ilhbrī
Regū Parthi z Medi z oēs orienta-
les vtūc̄ elephātis in bellis suis. Est eī
elephas animal ita forte q̄ sup̄ dorsū
sinū extruīt vnū castrū ligneū in quo
p̄nt xxx. vel xl. vel l. hoies dimicare.
Alexāder aut̄ magn⁹ pugnatur⁹ con-
tra porū regē Indie duplici cōtra illos
elephātes vtēbať cautela. vna vice or-
dinauit q̄ ponerēt̄ statue eree plene
p̄nuis calidis et feruētib⁹ vbi vbi de-
berēt isti elephantes trāfire: q̄ statue
hoies estiantes eas cū p̄nuiscidis ele-
uare z subuertē nitebāt̄. Sz statū ab e-
re feruētī i p̄nuiscidis p̄busti figā in-
erūt et maxiaz stragē i exercitū idoz
fecerūt. Aliavice corā suo exercitū fe-
cit minari vnū gregem porcorū in q̄
instit vnū porcū teneri z affligi. q̄ cla-
mate tot⁹ grex grinnire cepit. mō ele-
phas naturalit̄ timet grinnitū suis. au-
diētes igit̄ elephātes tñ strepitū por-
corū talit̄ grinnitū: figā nēmit z ex-
ercitū p̄pū: grauissimā stragē fecerūt

Hāc cautelā narrat iohēs beleth. li. ii.
de officio eccie. Moralit̄ per istos ele-
phātes q̄ sūt aialia maxia et fortissia z
castissima signāt̄ maiores plati i eccia
p̄pter magnitudinē dignitatē. z p̄pter
silitudiez castitatē. qa elephas ē aial ca-
stissimū. Horū officū ē in exercitū ec-
clesie p̄cedere et malos hostes mugī-
tū sine predicatiois frere. Sup istoscol
locat̄ turres lignee. qa eis supponūt̄
eccie z pittūt̄ aiaz cure. Talis fuit pe-
trus de q̄ dicit saluator. Mat. xvi. Tu
es petr⁹ et sup hāc pe. e. ec. m. Diabol⁹
igit̄ timēs istos elephātes duplicē p̄-
uidit cautelā. Primo eī pōit cōtra eos
statuas ereas plenas igne. Iste statue
sūt mali nobiles: p̄ceres z potētes qui
vidētur generosi sic fuerūt prēs eorū.
Sed non sūt nisi statue et laruati quia
effigie exteriorē hois hñt: sz nō vitaz-
ñ prudētia n̄ rationē. nō mānētudinē
quā hoī ididit natura. sūt tñ statue e-
ree. p̄pter strepitū pōpe z supbie secularis
z sūt repleti intrinsec⁹ igne iracū-
die Et tles sūt secta dyaboli. De q̄ iob.
xli. Halitus eī p̄nuas arderēfacit Isti
stāt hodie cōtra elephātes. i. epōs z cō-
burūt p̄nuiscidas eoz ita q̄ nec corri-
pe nec corrigē eos audēt. Et n̄ solū istos
timēt epī nrī imo strepitū porcorū
timēt clamorē vn⁹ suis. porci sūt lubri-
ci moraliter z sus ē meretx. in x̄ illd
p. xi. Circul⁹ aure⁹ i narib⁹ suis multi-
er pulchra et fatua. Tal̄ elephas non
fuit Iohēs baptista qñ dixit herodi. n̄
sz tibi habē vxorē fr̄is tui. zc. Mat. vi
Nec tales fuerūt aplī q̄s locū mō epī
tenēt q̄b⁹ p̄dixerat saluator. mar. xiiii.
Tradēt vos i cōcilis z i synagogis suis
z flagellabūt vos z añ reges z p̄fides
stabiē prop̄t me i testionū illis. Quar-
to ad p̄mēdatōnē boni plati subditur

a pte obiecti cui debet resistere: magnitudo malivolentiae. quia horredos. Valde enim terribilis est patris tyrannica: et tamen christus est fortior. Vnde simplicissimum virum tyrannos deuicuit ipse. Virtute quae dicitur Sap. viii. Tunc habuerunt me reges horredum. Ista quae dicta sunt potest etiam applicari ad beatam katherinam quae stetit contra maxentium tyrannum et principes suos.

LEC. CXXXIII.

e T reddidit iustis mercedem laborum suorum et deduxit eos in viam mirabilem. Et fuit illis in velamento diei et in luce stellarum nocte. et transtulit illos per mare rubrum et transtulit illos per aquam nimiam. Inimicos autem illorum demersit in mare: et ab altitudine inferorum eduxit eos. Postquam tactum fuit breuiter et summa tibi de liberatione populi israelitici de egipto in manu moysi. In ista locutione praesertim spiritus sanctus: sive Salomone per spiritum sanctum diffusus de modo recedendi eorum. Et duo narrat videlicet: hebreorum opulentiam ditationem in eorum exitu de egipto: et eorum mirabilem peregrinationem in deserto. Quatum ad primum dicit sic. Et reddidit iustis mercedem laborum suorum. Vbi sciendum quod filii israel in exitu eorum de egipto acceperunt mutuo ab egiptiis suppellectilem variam vestes et vasa in magna copia et omnia secum asportauerunt de manu dato domini. A Vnde nec furtum commiserunt. Tamen quia dei autoritate fecerunt quod est dominus omnium. Tamen etiam quia eis debebatur merces pro labore durissimo quem seruiant in egipto. Et hoc est quod dicit. Et reddidit iustis mercedem laborum suorum. quibus laboribus egiptiis seruiant annis. cccc. dando eis bona mobilia egiptiorum pro magis parte vnde caute ecclesia. Hec nox est in qua dominus spoliavit egiptios: ditauit hebreos. Sequitur scilicet de mirabili eorum peregrinatione in deserto in qua praesentata sunt multa. Generaliter tamen duo

scilicet. via per quam et tempus quod. Quatum ad viam fuerunt tres difficultates. spaciosum desertum: mare rubrum: et flumen iordanicum. Quatum ad tempus sicut tunc ita et tunc. Fuerunt praesentatae diuersitates videlicet diei et noctis. In die protexit eos a seruore maximo qui est in partibus illis per nubes quae populum semper obumbravit ne lederetur ab aestu. In nocte per columnam nubis quae eis illuxit ita quod se transferre potuerunt. quoniam eis placebat tam de nocte quam de die. Rursus ut ad viam redeamus per quam de egipto transtulerunt fuerunt tres difficultates sicut prius tetigi. Transiit per desertum: transtulit per mare rubrum: et transtulit per iordanis fluum. In mari rubro fecit de diebus diuisiones in xiiii numeris tribuum filiorum israel ita quod vnaquaeque in sua diuisione transtulit. Et ibi tribus iuda meruit primo regnum: quia ipsa Moyses praecedente primo secuta est alii duobus tribus. Egiptii autem has diuisiones videtes in mari rubro et hebreos per eandem transtulit coram eis sine periculo. astanti sunt ad intrandum mare rubrum: quod et dominus sustinuit patienter. Tandem in vigilia matutina respexit dominus super castra egiptiorum et reuerse sunt aquae in mare quod steterat transeuntibus filiis israel a dextris et a sinistris quasi murus et submerserunt pharaonem et exercitum eius totum. Dicitur autem in mare rubrum quia omnis terra circumstantis rubra est: et inficit aqua colore con simili. Ibi etiam rubec gemae inueniuntur. His intellectus sensus huius satis patet. Dicit enim sic. Et deduxit illos in viam mirabilem videlicet per desertum transtulit et in viam: nec illa quae isti asportauerunt de egipto potuerunt eis sufficere vltimo triginta dies. Et fuit illis in velamento diei. id est per diem protexit eos per nubes sicut praedictum est. et in luce stellarum per noctem hoc est in columna nubis. et transtulit illos per mare rubrum: siccus scilicet vestigio et sine pi-

culo q̄tū ad mare rubꝝ ꝛ tráſuexit il-
 los p̄ aq̄ nimia. i. p̄ iordanis flumiū q̄ il-
 lo tpe tráſierat alueos ſuos ſicut p̄ꝛ Io-
 ſue. iiii. De q̄ hic narráda é hifſtoria. cū
 exploratores tráſiſſionis vidiffēt ꝛ re-
 lationē Ioſue feciffēt certo tpe. Ioſue
 dicit ad pp̄ꝛꝛ q̄ē ducebat. Scificamí
 cras videbit̄ mirabilia. ſtatíq̄ de máe
 dicit ſacerdotibꝫ q̄ accipiētes archam
 itrarēt flumiū q̄ tūc maxiꝫ fuit. tū ex a-
 quis imbriū. tū ex liq̄factiōe niuiū de
 mótibꝫ. Cūq̄ ſacerdotes tráſſēt aqua
 ſteterūt aq̄ ex illa pte vnde fluebát. q̄i
 mós: ex alia aut̄ deſcēdebat̄ et curre-
 bāt i mare mortuū. Sacerdotes ū ſte-
 terunt in medio flumis cū archa duꝫ
 vniuerſus pp̄ꝛs per tráſiret. Et hác hi-
 ſtoria tágit hic cū dicit. Tráſuexit il-
 los p̄ aqua nimia. i. p̄ iordauē qui tūc
 maxiꝫ exiſtebat. Vel aliꝫ poteſt ex-
 poni de mari rubro et tūc p̄tūnaꝫ cuz
 littera que dicit. Inimicos aut̄ illorūꝫ
 demerſit in mari. i. egyptios. ꝛ ab alti-
 tudie iferoꝝ eduxit eoſ. i. hebreos ab
 altitudine. i. pfūditate maris: q̄valde i-
 feriꝫ deſcēdebat. Tráſtulit illos p̄ ma-
 re. Moralitꝫ per mare p̄ qd tráſire de-
 bebꝫ ad regnū celeſte qd é tra p̄miſſi-
 onis nobis facte: é mundus iſte q̄ ma-
 re dicitꝫ pp̄t inq̄tudinē tépeſtatis: pro-
 pter amaritudinē acerbitatꝫ. ꝛ p̄pter i-
 naltitudinē ſanitatís. Prió ḡ iſte mu-
 dꝫ dꝫ mare ꝛ cōpaꝫ mari pp̄t i q̄tudi-
 nē tépeſtatis. In mari ei é abundátia
 fluctuū ꝛ vétorū. Vñ q̄ i mari ſūt ſép
 ſūt i piclo. Eccí. xliiii. Qui nauigant
 mare: narrát picla eiꝫ. Sic i p̄tūvita ſp̄
 ſūt p̄xelle ꝛ fluctuatōes vndarū. Modo
 hō dep̄miꝫ p̄ aduerſitatē. mó elenac̄ p̄
 p̄ſpitatē: mó gaudet p̄ ſanitatē. mó do-
 let: mó ridꝫ: mó circūdaꝫ turbis ami-

corū: mó hoſtiū ꝛ inimicoꝝ: mó exal-
 taꝫ ad dignitatē: mó hūiliaꝫ ad paup-
 tatē. In p̄s. Mirabiles elatiōes maris
 id é huiꝫ mundi fluctuat. Macrobiꝫ ſe-
 cūdo ſaturnaliū ppe finē dicit q̄ aqua
 nans piecta i ſtāna ea nō trū exting-
 uit q̄tū accēdit. Cuiꝫ rō é natural ping-
 guedo aq̄ marine q̄ é deſa falſa piguiſ
 ꝛ grauis. Moralitꝫ loquēdo aqua maꝫ
 éſt iocūditas ſecularis. Hec iocūditas
 adiūcta ſtāme iuueniꝫ ardoꝫ eā accen-
 dit ultra omnē modū recte rōnis. Et
 iō debēt iuuenes virtuofi ſe ab iſtis ab-
 ſtrahere ꝛ feruorē ſue iuuetutis in aq̄
 dulci extingnere. Eccí. iiii. Ignē ardētē
 extinguit aqua. In libro de naturis re-
 rū dicitꝫ q̄ ſi leo dormiat i nauí tranſ-
 eūte mare. nauis incipit mergi ꝛ pic-
 tari: cū ſi vigilat redit tráq̄llitas nauis
 Moralitꝫ qñ plarꝫ dormit p̄ negligētia
 p̄gregatio incipit picitari. Tli plato dꝫ
 puer. xxiii. Eris ſicut dormiēs i me-
 dio maꝫ: ꝛ ſicut guſnator aiffo clauo
 Et iō ad hoc q̄ ſalus cōgregationi red-
 daꝫ optꝫ talē plarū excitari. Cuiꝫ figu-
 rá hēmꝫ Math. viii. vbi legiꝫ q̄ xp̄o in
 nani dormiēte tantas ſuſtūuit nauis
 tempeſtates q̄ diſcipuli p̄pellebāt do-
 minū excitare et dicere. Domine ſal-
 ua nos perimus. Eccleſia in mundo é
 ſicut nauis iu mari. Vnde eccleſia vo-
 catur nauicula iuxta illud metricum
 dicitur. Eccleſia pro naue rego ſūt cli-
 mate mundi. Sunt mihi ſcripture re-
 tia piſcis homo. Quando iu iſta nani
 dormit prelatus per negligētia ꝛ reiſ-
 ſionē excitadꝫ é p̄ monitōes amicorūꝫ
 vt pericula conſideret et vndas maris
 ne nauicula ſubmergatur. Quā peri-
 cloſū ſit iſtud mare dicit beatus Ber-
 nardus in quodá ſermone. Periculo-

sum inq̄t pbat trāseūtiū raritas z pere
tūtiū mltitudo. In mari marullie de
quatuor nauib⁹ nō perit vna. In mari
hui⁹ mūdi de quatuor aniab⁹ vix eua
dit vna. Scdo mūd⁹ iste dicit mare
ppt̄ amaritudinē acerbitatis. Totum
enī gaudiū hui⁹ vite aspersū ē amari
tudinibus. Vñ Greg. in quadā omel.
Vbiq̄ mors vbiq̄ luct⁹: vbiq̄ desolati
o: vndiq̄ cōcutimur: vndiq̄ amari
tudine replemur z tñ ceca mēte carna
lē cōcupiscētiāz ei⁹ amaritudies amā⁹
fugietē segrmur. labētī iherem⁹: z quia
labētē retinere nō possum⁹ cū ip̄a labi
mur. cadētē quā tenem⁹. Hec grego.
Clemēter enī de⁹ dis posuit vt vita ista
tediū z tribulatōib⁹ sit admixta: quia
eā aliē nimis amarem⁹. Vñ sicut iu
trix volēs puerū ab lactare linit mamil
lā aliq̄ amarovt sinapio. Ita de⁹ volēs
nos ab amore mūdi retrahere ipsum
amaritudinib⁹ voluit admiscere. Vñ
Greg. xxiiii. mora. Electis suis ad se
pergētib⁹ dñs hui⁹ mūdi iter aspersa
cit: ne dū q̄sq̄ vite p̄ntis rege. quasiv: e
ameuitate pascur magis eū diu per
gere: q̄ citi⁹ peruenire delectet ne dūz
delectat̄ in via: obliuiscat̄ qd̄ desidera
bat in patria. Sicut enī pisces nō senti
unt amaritudinē maris: sic hoīes mū
dani horū nō sentiūt amaritudinē: q̄
sūt talib⁹ assueti. Abacuc. i. Facies ho
minis vt pisces maris. Hic tñ ē aduer
tendū q̄ viri sci q̄ int̄ alios amaritudi
nes mūdi gustāt triplicit̄. Sciunt eas
dulcorare scđz tres modos qb⁹ solent
dulces fieri aq̄ maris. Aque enī ma
rine fiūt dulces per solis eleuationē:
p̄ t̄re trāsmutatōez z p̄ cere distillatōz
B Isto mō sci viri tribulatōes hu
ius vite dulces sibi faciūt. Primo per
eleuationē: sicut sol eleuat vapores a

mari q̄ postea congelatur in nubes de
qb⁹ dulcissima reddit̄ aqua: sic sci vi
ri tribulatōib⁹ agitati statim in celū ascē
dūt vbi de gl̄a futura recogitat̄. Qui
bus p̄satis manifeste cōsiderāt q̄ nō
sūt cōdigne passiōes hui⁹ ip̄is ad futu
rā gl̄az z b̄itudinē quā expectāt. Scdo
aque fiūt dulces ex cōditōe terre per
quā trāseūt. Vñ aq̄ trāseūtes p̄ terrā
fabulosā cōter fiūt dulces. Sic mora
liter si mortē n̄fāz z nos in breui mor
turos et in terrā vertēdos cogitem⁹
Dicem⁹ q̄ vana sūt quecūq̄ in hac vi
ta duravident̄. Hiero. Facile contēnt
oīa qui semp se cogitat moritūri.
Tertiū exprimētū est q̄ si vas integri
et cōcauū de cera v̄ginea fctū mittat̄
in mare: iuenit̄ cito repletū aq̄ valde
dulci: eo q̄ cera illa nihil amaritudis
pmittit trāfire. Sic moralit̄ xp̄s reco
gitem⁹ in cui⁹ p̄sona dicit̄ ps. Factū est
cor meū tanq̄ cera liquecēs z certe ce
ra v̄ginea. q̄ de v̄gine pura nat⁹ est.
Et in eū referam⁹ q̄cqd̄ hic tribulatio
nis toleram⁹ et totū fiet dulce. Ratio
est q̄ cera talis est in se dulcis ex na
tura mellis: z habet in se poros p̄ q̄s aq̄
falsa trahit̄ z sic dulcescit. Chri⁹ autē
dulcis est ex natura mellis: q̄ p̄cept⁹
in v̄gine pura fuit de spū scō. De q̄ ecci
xxiiii. Spūs ei⁹ me⁹ sup mel dulcis. Po
ros autē hēt patentes magnoz z puos
vulneraviz spūis et clavis lācea et fla
gellis corpi suo scō p̄ nobis illata. Et iō
si p̄ istos poros tribulatōnes hui⁹ vite
distillare velim⁹ nihil est ita magnū
nec ita graue qu puissimū videbit̄ ad
illā qd̄ ip̄e p̄ nob n̄ p̄ se voluit tolerare
Vñ abro. iu qdā smone Oīa habem⁹
in xpo. iu in nobis habet xp̄s Si vult
nera curare desideras medic⁹ est: si fe
brib⁹ est vas fōs est: si grauaris iniqua

sentētia iusticia est: si idiges auxilio v̄
tuis est. si mortē times vita est: si tene-
bras fugis lux est. si celū desideras via
est. si cibū queris alimētū est. Sic igit̄
xps amaritudines hui⁹ vite dulciē re-
cogitat⁹ efficit nobis dulces: ne viavi-
te nostre itolerabilis nobis fiat Isa. li.
Posuisti pfūdū maris viā vt trāsirēt li-
berati. Hoc est dictū quātūcūq; sit ho-
mo in pfūdo tribulatois i li mari ma-
guo viā tñ habet p quā xps pcessit.

Tertio mūd⁹ iste dicit̄ mare. pp̄ iuali-
tudinē sanitatis. Nō est aliq; quātūcū
q; bone cōplexionis: q; ita bñ possēt eē
san⁹ in mari sicut in trā. Illi ei q; in trā
nutrit̄ ad trā sūt assueti qñ in mare
veniūt pessime patiunt̄ ⁊ abhoiatio-
nē tātā habēt q; inē nauitas nō possūt
capita eleuare. Isto mō moralit̄ null⁹
est ita morigerat⁹ q; possit ita vt uos eui-
uere in mari hui⁹ mūd⁹ sicut in solida
trā scē religiōis nec est aliq; in religi-
one bona radicalit̄ educat⁹ qñ multas
abhoiatiōes patiāt: si se imisceat cum
mundanis vt merito dici possit illud
Soph. ii. Ve q; hitatis fomiculū maris
gēs pditorū. LECT. CXXXV.

i Deo iusti tulerūt spolia ip̄iorū ⁊
decātauerūt dñe scñ nomē tuū
et victricē manū tuā laudauerūt parit̄
qm̄ sapia aperuit os mitorū: ⁊ liguas
ifantiū fecit distas. Dixit opa eo-
rū in manib⁹ pphete scī. Explicata
liberatōe filiorū isrl̄ de egiptoz eorū
mirabili pegrinatōe in deserto. Hic p
sequit̄ de iustoz gratiarū actōe. Post
q; ei dñs tot mirabiles plagas fecerat
in egipto Diuisiōes i mari rubro: sub-
mersiōes egiptiorū in eo ⁊ filii isrl̄ se
in manu forti liberatos et liberos vi-
derūt statī deo gratias reddiderūt Vñ
tūc t̄pis fecit moyses illā cāticū quod

ponit̄ Exo. xv. Cātem⁹ dño: glōse enī
magnificat⁹ est. Et morat⁹ est totus
pp̄s iuxta littus mar̄ septē dieb⁹ et oī
die accesserūt ad littus cū tympanis et
citharis ⁊ aliis musicis istrumētis: cā-
tauerūt illud cāticū dño. Viri seorsū
in turma vna: ⁊ m̄ieres seorsū i aha.
Cōsimili aut̄ mō ecclia septē dieb⁹ in
ebdomada pasce descēdit cū pcessiōe ⁊
cantu ad fōtē baptismalē cātādo cum
gaudio illū ps. In exitu isrl̄ de egipto
Fuit autē cāticū istā moysi scñ metri-
ce: v̄sib⁹ exametris sine metro heroy-
co in q; nobilitū victorie describi solēt.
Et qā istā cāticū est p̄mū de q; legim⁹
Ideo vocat̄ cāticū cāticorū rōne antiq-
tatis. A Narrādo igit̄ in lectōne
ista de iubilo atq; laude quā deo dede-
rūt filii isrl̄ liberati ab egiptiis quor
facit. Primo enī dicit. laudātū cōditi-
onē. Secdo laudis intētiōnē Tercio tā-
te iocunditatis assignat occasionē. Et
q̄rto isti⁹ laudis ordinationē. Illi nāq;
q; laudauerūt iusti fuerūt. qā Eccl. xv.
Non est speciosa laus in ore pctōris.
Vñ quātū ad hoc dicit p̄mo sic. Iusti
tulerūt spolia ip̄iorū. i deo videlz qm̄a
sapia direxit pp̄s isrl̄. Iō ip̄i iuste tūle-
rūt ip̄iū. Qñ ei ip̄i submersi sūt ⁊ pie-
cti ad lit⁹ mar̄ filii isrl̄ eos spoliauerūt
armis et reb⁹ quas hēbāt: similiē spo-
liauerūt eos an̄ asportādo de mādato
dñi vestes in vasa argētea et aurea de
egypto. Huic historie alludit Aug. ii.
de doc̄na xp̄iana. c. vi. dicit q; si forte
veraz fidei nr̄e accomoda philosophi
dixerūt maxie Platouici nō solū for-
midāda nō sūt s; ab eis tāq; ab iniustis
possessorib⁹ in vsū nr̄z v̄dicāda. Sicut
ei egiptii nō tm̄ ydola habuerūt: one-
ra graua q; pp̄s isrl̄ detestaret ⁊ fuge-
ret: sed etiā vasa atq; ornāmēta de au

ro 7 argéto: q̄ pp̄ls isrl̄ exiēs de egypto
in vsus meliores de p̄cepto dñi v̄dica
uit: sic etiā doc̄ne gētiliū nō solū sup
stictiofaz supuacua p̄tinēt: s̄ sc̄ias liba
les aptissimas vsu vitatisz quedā p̄ce
pta de bonis morib⁹ q̄ oīa sūt a bonis
theologis v̄dicāda sc̄dm sn̄iaz Aug.
vt philosophia bona theologie subser
uat Et ideo tā in philosophia q̄ in po
etria debēt theologi ad horā aliquam
studuisse. Nec est v̄itas cōtēnda s̄ in
thea lateat vanitatis Vñ cū v̄gili⁹ stu
deret ī poetria et qdā ab eo q̄reret qd
faceret R̄ndit. Legō inqt̄ aury in ster
core. i. colligo sapiāz de rudi poetria.
Iusti igit̄ tulerūt spolia ip̄iorū. i. egip
tiorū q̄ in eos ip̄i fuerūtz crudeles et
decātauerūt. Dñe nomē sc̄m̄ tuū Ecce
recta intētio laudātū: q̄a nō hoib⁹ de
cātauerūt nec dñab⁹ sed dño q̄ specia
liter extulerūt de nobilitate sue essē
tie et strēnuitate sue potētie Vñ dicit
Decātauerūt dñe nomē sc̄m̄ tuū: quo
noie nobilis ei⁹ essētia designat̄ In ps̄
Dñe dñs nr̄: q̄ admirabile est nomen
tuū in vn̄iuerſa t̄ra. Hec quātū ad pri
mū. Et victricē manū tuā laudauerūt
parit̄ Manū. i. potētā quātū ad fm̄. et
ita fecerūt vnammit̄: mulieres seorsūz
viri seorsū. Et h̄ ē m̄lto p̄mēdabili⁹ q̄
cōmittere mulieres in t̄ clericosz cāto
res starez discurrere in choro Zacha
xii. Familiez familie seorsūz mulie
res eorū seorsū. Laudauerūt igit̄. s̄ ex
q̄ actōe. Certe q̄a sapiā os mutorū ape
ruit. i. hebreorū q̄ fuerūt añ quāsi mu
ti p̄ timorez captitate ī q̄ fuerūt. Et lin
guas isrl̄itū fecit distas. Hoc est hebre
orū q̄ siluerūt a laude dei in egypto q̄
isrl̄ates nō potētes loq̄. Eorū inq̄ linguas
sapiā fecit distas. i. expeditas ad lo
quēdū. Ad distitudinē m̄ltū p̄fert 10-

cūditas 7 audacia Et p̄ oppositū obstat
et ipedit oīs timor. Et iō postq̄ enase
rūt egyptiorū timorē statī fci sūt disertī
ad deū suū laudādū S̄z de cūordinā
tiōe fecerūt istā laudē. Certe hec 7 alia
fecerūt de mādato Moyſi. Et iō sibiū
git. Direxit opa eorū viz sapiā ī mani
b⁹ p̄ph̄ē sc̄i. s̄. Moyſi Osee. xii. In ma
nib⁹ p̄ph̄az assit̄at⁹ sū Decātauerūt dñe
nomē factū tuū. Si filii isrl̄ nomē dñi
decātauerūt denote: q̄a eos de fuitate
egyptiaca libauit: in t̄comagis nos no
mē dñi decātare dēm⁹ 7 venerari qui
nos a p̄a iferni passiōe sua redemit
Ipi ei⁹ laudare potuerūt nomē at̄quū
tremēde potētie. Nos at̄ nomē nouū
pietatisz demētie. In ps̄. Sc̄d̄z nomē
tuū de⁹: sic laus tua ī fines t̄re a
Hoc nomē ei⁹ ies⁹ De q̄ Mat. i. Vocab
nomē ei⁹ iesū. Ipe ei⁹ saluū faciet pp̄lz
suū a pct̄is eorū Solēt ei⁹ m̄ltū amātes
de p̄sonis amatis facē cātulenā earū
noīa exp̄mēdo. Igit̄ d̄ h̄ noie iesū idē
faciam⁹ In x̄ illd̄ ps̄. Laudabo nomē
dñi cū cāticoz magnificabo eū in lau
de Est igit̄ notādū q̄ istā nomē est
nomē hōris 7 excellētie: nomē amorū
et beninolētie: nomē valoz 7 oipotētie
Prio ē nomē hōrisz excellētie. Phil.
ii. Dedit illi nomē qd̄ ē sup̄ oē nomē
vt ī noie iesū oē genu flectat̄. celestū
t̄restriū 7 ifernorū. Vñ fm̄ sacros ca
nōes qm̄ h̄ nomē ies⁹ p̄fert̄ ī eccl̄a oīs
xp̄ian⁹ icl̄inare docet̄ cū capite. q̄ms
tā h̄ q̄ m̄tra alia sp̄ialia ī qb⁹ luc̄y d̄itū
arū nō p̄sistit a pl̄at̄ hu⁹ t̄pis negligat̄
Istā nomē ē nomē nouū et nouū fuit
xp̄o ipositū ī sua circūcisiōe Vocatūz
ē nomē ei⁹ ies⁹ qd̄ vocatū ē ab āgelop
it̄sq̄ inv̄t̄oz p̄cept̄ Lu. ii. Solēt ei⁹ hoies
noīa noua assūmē tripl̄ici rōe Quidā
rōe adēpte dignitatē. qdā rōe celādeve

ritatis. et qđ rōne practice pbitatis. Rōe adeptę dignitatis psona q̄ creatur ĩ papā elegit sibi nomē nouū ⁊ nomē tale qđ v̄tutē bonitatē ⁊ modestiā repñtet. q. d. Qualit̄cūq; fueri t̄pibus retroactis rigid⁹ v̄l iust⁹ negligēs vel seuer⁹: ero deiceps pietate modest⁹ et regulat⁹ v̄tute. Scđo rōe celāde v̄tutē: Solēt nouū sibi assumē noīa nouaz maxie tales q̄ intrāt regnū ĩn q̄ dñānt iūmici eorū. Tunc solēt tales statū suū celare ⁊ se ex̄n̄eo nomē nūcupare: ne eorū p̄ditio aliis ĩnotescat. Tertio rōe. p̄ctice pbitatis. sicut. Manū⁹ torquat⁹. Iste ei fuit qđā roman⁹ ⁊ dicebat⁹ Lucius manū⁹: quē cū qđā gall⁹ ad singulare certamē p̄uocauit cū eo p̄gressus ip̄s occidit: et torquē aureā quā ĩ collo gestabat auferēs sibi ip̄osuit. A q̄ factō nomē torq̄ti tā sibi q̄ posteris cōquisiuit. Et sic etiā pp̄t auctā magnifice romanā rēpublicā. Octauian⁹ dicebatur august⁹: pp̄t istas tres rōes. deciuit xp̄s filiū dei nomē ĩcarnatū sibi assumere nomē nouū. Creat⁹ nāq; fuit apostolicus suę sum⁹ p̄t̄ifex ⁊ caput ecclē fm̄ hūanitātē Ephe. i. Ip̄s dedit caput sup̄ oēs ecclīaz q̄ est corp⁹ ei⁹. Ad heb. iiii. Cōsiderate ap̄l̄z ⁊ p̄t̄ificē nr̄e p̄fessionis iesū. Et qđ fuerat m̄tū rigid⁹ aute voluit ĩ suo noīe firture clemētie significare modestiā. Scđo qđ ip̄e ĩtrauit mūdū istū corpālī ĩn q̄ demones q̄ sibi ĩmicabāt grauitē ⁊ vt plurimū dñābant: voluit se occultare ne ab eis dephēderet vt latere possit p̄ncipes ⁊ p̄tates tenebrarū harū. Tertio rōe practice pbitatē quā fecit sāguie pp̄rio redimēdo gen⁹ hūanū. Vñ statū effuso modico sāguie ĩn circūcisiōe q̄ fuit q̄i pign⁹ zarra cōplete redēptiōis future

ip̄ositū fuit sibi istā nomē Iesus Isaie lxii. Vocabit̄ tibi nomē nouū qđ os dñi noīauit. Est igit̄ nomē ies⁹ nomē hōis ⁊ excellētie. Scđo h̄ nomē est nomē amoris ⁊ beniuolētie. Isa. xxvi. Nomē tuū ⁊ mēoriale tuū ĩ desiderio aie. Aīa mea desiderauit te ĩ nocte. Nec mir⁹ qđ fm̄ Berni. h̄ nomē iesus est mel ĩ ore. melos ĩ aure: ĩubilis ĩ corde. Hoc nomē bñ sēserat beat⁹ Ignaci⁹ q̄ tormētis exposit⁹ nomē istā sēp sonabat. A quo cū pagani q̄rerēt: quare incessant̄ h̄ nomē iuocaret. Dixit qđ illā sic ĩ corde scriptū habuit qđ illā obliuioni tradere nō valebat. Hic igit̄ cū occisus fuisset cor de corpe extraxerūt et illā ĩ ptes modicas deciderūt ⁊ sēp ĩvnaquaq; p̄tacula hoc nomē iesus scriptū aureis l̄ris iuenerūt. Hoc nomē Paul⁹ sibi m̄tū ĩp̄ferat: cū caput a corpe decollatū istā manifesta sonuit daravoce Qui etiā nomē xp̄i sub isto t̄m̄io iesus v̄l christus ĩ suis epl̄is. cccc. vicib⁹ replicauit. Hui⁹ etiā noīs amorē satis sibi ĩmp̄sserāt q̄ p̄ eo p̄tumeliā ⁊ opprobria p̄peti se gaudebāt Act. v. Ibāt ap̄l̄i gaudentes a p̄spectu cōciliū. Tertio nomē istud est nomē valoris et oipotētie cui nihil vel diabolicū vel fantasti cū p̄t resistere si digne p̄tra demōes p̄ferat. Vnde Mar. xvi. vel vltimo ĩnoīe meo demonia eiicēt linguis loquētur nouis: sp̄etes tollēt. Vñ narratur qđ cū quidā gētulis ad fidē nr̄am fuisset cōuersus. Demones sibi ĩuidētes mirabilī eum ĩfestauerūt: v̄sibilīē verberauerūt frequētē. Iste ad doctrinā cuiusdā viri sancti ĩn q̄tuor angulis lintheaminū suorū fecit istā nomē s̄ctū scribi: ⁊ quotiēs ad came-

rá itrauerūt stātes a rēod dixerūt ha
 iesu ha iesu : s; ad lectū nullatenus ap
 propiēre valebāt. Ille p̄uers^o de nouo h̄
 vidēs scripsit h̄ nomē : z ad q̄dā lāceaz
 appēdit : z quoties ad eum molestādū
 venerūt lāceā cū noie ei^o obiecit z sic
 ab eis peit^o extitit liberat^o. De hoc no
 mie v̄ificaf̄ illd̄ Iohel. ii. Ois q̄cūq; in
 uocauerit nomē dñi salu^o erit. Huius
 noisvifa v̄tute sanctus Dyo. ariopagi
 ta cōuer^o ē ad fidē. Sicut enim refert
 mgi i historis sup act^o ap̄toz Cōtigit
 quēdā cecū corā Paulo z dyonifio i a
 thenis transire. Dixit ḡ dyonifio^o pau
 lo Si dixeris istī ceco . In noie dei tui
 vide : et sic viderit ego statim credā . s;
 nevtaris magicis verbis . q̄a forte no
 sti v̄ba q̄ h̄nt huiusmodi efficacīā ego
 p̄scribā formā v̄boz . In hac igt foza
 v̄boz dicas . In noie iesu xpi nati dev̄
 gine crucifixi : mortui q̄ et resurrexit
 et ascēdit in celū vide . Sed vt ois suspi
 cio tolleret paul^o p̄cepit dyonifio vt ip
 sem eadē v̄ba p̄ferret . q̄ facto q̄ fue
 rat cecū vidit . et dyonifio statim cōuersus
 est . Vñ de isto noie singularit^o z signā
 ter d̄ Act. iiii. Nec enī ē aliud nomē
 sub celo datū hōib^o in q̄ oporteat nos
 saluos fieri . zc̄ CA. XI.

LECTIO. CXXXVI.

Ter fecerūt per deserta q̄
 nō inhabitabāt z i locis de
 fertis fecerūt casas. Stete
 rūt cōtra hostes z de iimi
 cis se v̄dicauerūt. Stiterūt z iuocauer
 rūt te z data ē illis aq̄ de pet̄ altissima
 z réges fitis de lapide duro P^o q̄ sa
 lomo ad laudē sapie enarrauit mira
 bilē liberatōez p̄p̄i isrl̄itici de egip
 to. i hac pte p̄nt̄ sapiaz p̄medādo agit^o
 de eiudē p̄p̄i gubnatōe i deserto : et vt
 hec gubnatō mirabil^o etudēt^o appare

at describit eā p̄ q̄dā anthitesim. Nūc
 recitādo b̄nficia collata iudeis. Nunc
 replicādo supplicia irrogata eoz; ad
 nersariis Aduersariū aut filioz isra
 el fuerūt egipti i egipto Amalechite
 i deserto. Chananei i trāp̄ssiois . et oēs
 istos de^o p̄ filis isrl̄ mirabil^o flagella
 uit P̄rio ḡ oñd̄if i seq̄ntib^o qual fuerit
 reproboz p̄ca. Z^o q̄ta fuerit eoz; d̄pa
 Secūda ps̄ ibi . Ca. xiiii. Vani autē sūt
 oēs hoies . Circa p̄mū duo facit . P̄rio
 agit de penis egiptioz . Secdo de peis
 amorreoz; ibi Ca. xii. O q̄ bon^o z sua
 ius es dñe . Circa p̄mū duo fuit . Nā p̄
 mo oñd̄if q̄ d̄na iusticia p̄uit p̄porti
 onabil^o ad pctā Secūdo oñd̄it q̄ d̄na
 potētia nō ē ad certū modū . p̄niendi
 necessario limitata . Scda ps̄ ibi Nō ei
 imposs^o . zc̄ Circa p̄mū aduc duo
 facit . Nā p̄mo agit de beneficio colla
 to filiis isrl̄ in deserto . Secdo de suppli
 cio eidē b̄nficio cōtrario illato egipti
 is in egipto . Scda pars ibi . Per q̄ ei pe
 nas . In lcōe hodierna agit de trib^o i q̄
 b^o fuerit a sapia gubnati dū i deserto fir
 erūt viz de lōga z piclōsa pegratōe . d
 magna z victoriosa hostiū expugnatō
 ne . de larga z miraculosa sit̄ extictōe .
 Scda ps̄ ibi . Steterūt cōtē hostes . et f
 cia ibi . Stiterūt z iuocauerūt . A
 Quātū ad p̄mū dicit sic . It̄ fecerūt p
 deserta . vbi notādū q̄ filii israel recedē
 tes de egipto v̄sus trā p̄ssiois p̄ m̄lta
 deserta trāsierūt . nā it̄ egiptū z mare rui
 bz; h̄uerūt q̄tuor māsiōes i deserto z de
 trāsitū mar̄i rubri h̄buerunt deserta
 sur z synz cades . sicut ptz Nūe . xxxiiii .
 Cum ergo venisset in cades . p̄pe termi
 nos amorreoz; : misit Moyses xii . ex
 ploratores vt p̄sidererēt trāp̄ssionis :
 et redeuntes p̄p̄m animarent ex fer
 tilitate t̄re sicut p̄z Nūe . xiiii . Ist̄ num

cū reuerſi poſt. xl. dies qb⁹ trā pmiſſio
 nis explorauerāt: diſſenſerōt inter ſe
 Nā decē ex eis dixerūt terrā eē peſſi-
 mā et piculoſā ad acgrēdū. et q̄ ibi ha-
 bitarēt gigātes qb⁹ filii iſrl̄ parati q̄ſi.
 locuſte videbāt Aſſeruerūt etiā q̄ trā
 illa denorauit hitatores ſuos ſi ē tātū
 laborē exigit vt colaſ q̄ hoīes pp̄t ex
 ceſſus laboris z modicitatē fruct⁹ p̄ſū-
 mūtur. Vel ſm̄ hebreos exponit ſic.
 Terra iſirma ē nec h̄reuinaces hoīes
 p̄t. Soli duo de. xii. viz Iofue z Caleph
 p̄mēdauerūt trā ſm̄ vitatē quā uiderāt.
 Popul⁹ igit⁹ maiorē p̄tē ſecutus. cepit
 murmurare p̄tra dñz z cogitauerūt ſi
 bi ordinare duces. et fuiſſe reuerſi in
 egiptū. Quāzobrē dñs offēſus ad pp̄z
 iuſſit eos redire ad ſolitudinē de q̄ ue-
 nerāt vt illi decē iuxta nūer⁹. xl. die⁹
 qb⁹ trā pmiſſiōis p̄ſiderauerāt. xl. ānis
 in deſerto uiterēt: z tādē ibi morerēt⁹
 cū pp̄o q̄ eis aſſererat. Et ſic factū eſt
 q̄ oēs illi q̄ exierāt de egipto uiri for-
 tes z robuſti mortui fuerūt: z filii eor⁹
 xl. ānis elapſis trā pmiſſiōis itrauerūt
 oib⁹ illis q̄ exierāt de egipto mortuis
 exceptū Iofue filio Nū z Caleph filio
 Iephone Trāſierūt q̄ de egipto i cades
 ppe t̄m̄os t̄re pmiſſiōis duob⁹ ānis.
 Et ite⁹ a loco illo reuerſi in deſtū cō-
 ſuſerūt. xxxviii. ānos: z i fine. xxxix
 āni redierūt in cades z ſic. xlii. māſiōes
 q̄s legūt feciſſe ab egiptovſq; ad cāpe
 ſtria moab. Iuxta iordanē t̄m̄ trib⁹ an-
 nis cōplete fueūt viz ab egipto vſq; ad
 mōtē ſinay vbi p̄ ānū māſerūt a ſinay
 vſq; ad cades. xii. māſiōes fecerūt iſra-
 ānū ſc̄d⁹. Per. xxxviii. ānos poſtea er-
 rauerūt in deſerto Et redierūt fere
 ad mare rubrū q̄ t̄pe moriebat pp̄tus
 ſucceſſi uer⁹ alii in loco eor⁹ generabā-
 tur: et in fine. xxxix. anni redierūt de

ſinib⁹ ſinay in cades in. xli. die⁹ qb⁹ ſu-
 xix. māſiōes fecerūt. Vide magiſtrū
 in hiſto. Nūe. xix. xx. z xxxiii. q̄ hec
 eſt opinio ſua. Et uideſ⁹ dicere q̄ fue-
 rūt in deſerto. xl. ānis p⁹ murmurati-
 onē factā in reditu explorator⁹. Ahij.
 dicūt q̄ nō eſt itelligēdū q̄ fuerūt i de-
 ſerto. xl. ānis p̄tādō a t̄pe q̄ dixit eis
 dñs iuxta nūer⁹. xl. die⁹ qb⁹ trā p̄ſide-
 raſus. xl. ānis recipictis inigtates ve-
 ſtras. Cū ei ſi dictū fuit p⁹ duos annos
 ab egreſſiōe de egipto fuiſſēt. xlii. an-
 nis in deſerto: q̄d nō tenet: ſ; poſtq̄ re-
 deūtib⁹ exploratorib⁹ murmurauerūt.
 p̄ſuſerūt. xxxix. ānos errādō in de-
 ſto de cades barne vſq; ad mōtē oreb z
 ecōtra redeūdo p̄ mōtē ſinay in cades
 barne. xl. āno. i choato. De iſta pegri-
 natiōe loquēs l̄ra dicit. Iter fecerūt p̄
 deſerta pluralitē: q̄a p̄ ml̄ta deſta trāſi-
 erūt q̄ nō ihabitabāt ſupple ab hoib⁹ ſ; a
 beſtis z feris. Et iō dē Deu. xlii. Loc⁹
 horronis z waſte ſolitudis. Et i iſtis deſ-
 tis fixerūt caſas. i. diuerſas māſiōes:
 q̄a q̄dragitadus fecerūt vt ſup̄ dictō
 eſt. a Caſa ſm̄ Iſid. xv. ethi. cxi.
 eſt agrette tabernaculū palis z v̄gultis
 arūdinibus q̄ cōtextū qb⁹ p̄nt hoies ſe-
 tueri a vi frigoris caloriſq; i iuria. Sic
 igit⁹ habuerūt lōgāz piculoſā pegria-
 tionē i deſto. Sc̄do habuerūt ibidē ma-
 gnā z victorioſā hoſtiū d̄bellatōez Vñ
 Exo. xvii. narraſ⁹ q̄ amalechite uene-
 rūt i deſtū raphidi ad p̄gnādū iſrl̄.
 Moyses ū miſit⁹ eos Iofue cū paucis
 armat. Ipe ū aſcēdēs i mōtē aſſumēs
 ſe cū aarōz hur z portās ſecū v̄gā dei.
 Cūq; moyses orās dñz man⁹ eleuaret
 vicebat iſrl̄. Si at paululū ſm̄ iſrl̄z vi-
 cebat amalech. Quo p̄pto aarō z hur
 ſuppoſuerūt ei lapidēz ipi man⁹ eius
 exvtraq; pte ſuſlētābāt. Q̄d ſm̄ eſt vt

Moyſes non renitteret man⁹ vſq; ad ſolis occaſū. Fugauitq; Iofue Amalech in ore gladii. Iſta hiflorie ⁊ alijs alludēs lra dicit. Steterūt p̄tra hoſtes et de iumicis ſe vidicauerūt. Tertio habuerūt in deſerto largā miracoſā ſi tis extictōez. ſicut p̄z Exo. xvii. ⁊ nūe. xx. Prio ei cū veniſſz p̄p̄s in raphidi defecit eis aq̄ penit⁹ ⁊ ceperūt murmurare p̄tra moyſe. moyſes ū de mādato dñi percuffit ſem el petrā in oreb ⁊ egreſſe ſūt aq̄ ⁊ vocauit moyſes nomē loci illi⁹ tēptatio. Vñ ſic narra^t nūe. xx. cū. xl. āno rediſſet i cades p⁹ mortē marie ſororis Moyſi idignit p̄p̄s aqua et murmurauerūt p̄tra moyſen ⁊ aarō q̄ ābo dñz orauerūt p̄ remedio. De⁹ at dixit moyſi q̄ ſūgregata mlti tudine p̄ter et petrā corā eis: illa daret aquā. ⁹ Moyſes ū aliq̄liē heſitādo p̄cuſſit petrā ſemel ⁊ nihil manauit p̄p̄t diffidētā. Percuſſit ſcdo ⁊ egreſſe ſūt aq̄ largiſſime. Ita vt biberet p̄p̄s ⁊ nūmēta. Et q̄a moyſes et aarō dictis dñi nō crediderūt p̄fecte: dixit eis dñs q̄ p̄p̄z in trā p̄miſſiōis nō iducerēt. et iō ābo mortui ſūt in deſto. Aarō in mōte hor. xl. āno egreſſiōis. Moyſes vō in mōte uebo a quo p̄ſiderauerat pri⁹ trā p̄miſſiōis. Vñ vidit eā: ſz eā non itrauit. Et q̄a moyſes et aarō in creduli fuerūt deo p̄mittētī aq̄s de petrā q̄i deo p̄mittētī p̄dicētes. Iō vocate ſſ aq̄ ille: aq̄ p̄dictiōis. His duab⁹ hifloriis al ludēs lra ſic dicit. Sitierūt et iuocauerūt ter data eſt illis aq̄ de petrā altiſſima. i. alſo loco ſita Et p̄tāto mirabili⁹ videt⁹ q̄ ſi aq̄ exiſſet de petrā iacēte in imo. Et reſes ſitis. i. aq̄ p̄ quā ſeda^t ſi tis data eſt illis de lapide duro. In p̄s. Qui p̄uertit petrā i ſtagna aquarū ⁊ c. Et notādū q̄ iſta duo miracula diſtabāt

tā loco q̄ t̄pe: q̄a p̄mū ſc̄m̄ fuit i raphi dim vbi fecerūt ſeptē māſiōes a trāſitu ma⁹ rubri. Scd⁹ ſc̄m̄ fuit in cades vbi fecerūt. xii. māſiōes a raphidi p̄putādo et. xxi. ab exitu de egipto Diſtabāt etiā t̄pe: q̄a vñū qd̄ fuit i raphidi ſc̄m̄ fuit āno p̄mogreſſiōis ab egipto. Sc̄cūdū ū ſc̄m̄ fuit āno quarto p⁹ reditū p̄p̄i de cades ⁊ mortē marie vt ſup⁹ dictū fuit par⁹ ān mortē aarō. Notādū moralit⁹ q̄ trāſit⁹ filioz iſrl⁹ p̄ de ſertū v⁹ ſus trā p̄miſſiōis trāſitū nūz de ſignat p̄ mūdū iſtū v⁹ ſus patriā celeſtē In deſto at tria fecerūt ſm̄ lras mōlectā. Sicut eīviatores pegr̄iabā^t. ſicut bellatores p̄liabā^t ⁊ ſicut dei cultores deū venerabā^t. Primū nota^t cū dicit⁹ Iter fecerūt. ſcd⁹ cū dī Steterūt. t̄cū cū dī. Sitierūt. In p̄mo ſe habuerūt ſicut pegr̄ini. Vñ fecerūt ſibi caſas nō caſtra: nō māg⁹ pallacia: ſz p̄ua tuguria ⁊ de fragili matia in q̄ redarguit curioſitas illoz q̄ uimis i exceſſiuis edifi cis delectā^t. q̄ pl⁹ circa lapides vniūtes ſollicitā^t q̄ p̄ circa lapides vniūtes ac ſi i etiū foret p̄maſuri. n̄p̄ſiderātes q̄ n̄ uō hēm⁹ manētē citatē ſz futura inq̄rim⁹. Ad heb. xiiii. Et cōit⁹ q̄ iſta exceſſua edificia fabricāt breui t̄pe ea ihabitāt ⁊ alijs morētēs dimittūt n̄ cogitātes de v̄bo ſaluatoris Mar. xiiii. Qm̄ cū qdā diſcipul⁹ dixiſſet. Mg⁹ aſpice q̄les lapides ⁊ q̄les ſtructure Rādūt Vi des has ōs magnas edificatōes Amē dico vō nō remāebit lapis ſup lapidē q̄ nō deſtruat⁹. Scdo filii iſrl⁹ ſe habuerūt i deſerto ſicut bellatores ⁊ nos p̄vicia ſp̄ pugre dēm⁹ Hēm⁹ ei pugre⁹ de monē mūdū ⁊ carne Demon pugt⁹ nos duplici manu: occulta ſuggeſtiōe et apta ipug⁹ōe Primū manū enade⁹ p̄ prudētā: q̄ rex⁹ exit⁹ metē. Scd⁹ p̄

patiaz qua equumitē tribulatio tolerat. Mud⁹ pugt duplici manu scz abitoē hōris et amore ditiarū. Primā manū āputabim⁹ p timorē iudici final cogi tātes: q̄ q̄ inō in hōrib⁹ aliis pponūt: quō i fine strictissime iudicabūt Sap. vi. Iudiciū dūz his q̄ p̄sūt. Scdaz manū sibi āputabim⁹ amore xpi paupis q̄ nob exēplū paupat dedit nascēdo: vūēdo: moriēdo zc. Caro ū pugt duplici manu Gulaz luxuria Primā manū āputare debē⁹ p ptinētiā. Scdaz p abstinētiāz maxie illi q̄ sūt i religiois deserto p̄stituti. Tertio filii isrl se habuerūt sicut veri dei cultores a deo cū idigerēt potū supplicii postulātes. Sitis at bonorū viroꝝ ē desiderii videri sūmā essētiā: ap d̄ quā ē fōs vitez i cui⁹ lūe videbim⁹ lumē. In ps Sitiuit ania meazc. Accepta purgatōe efficaciter naturalit̄ hō sicut et moralit̄ loquēdo q̄cūq̄ ē purgat⁹ a pctōvitā istā fastidit z etnā desiderat. Iux illd ps. Sitiuit i te a. m. zc. Ista sitū extigui nō p̄t dōec xp̄us nob dixerit illd Cātū. v. Cōedite amici mei zc. vt adimpleat illd ps. Inebriabūt abybertate dom⁹ tue: et torrentezc. **LECTIO. CXXXVII**

p Er q̄ ei p̄as passi sūt inimici illoru a defectōe pot⁹ sūt z in eis cū abūdarēt filii isrl letati sūt. p hec cū ill deessēt actū ē Nā p fonte qdē sēptūni flūis humanū sāguinē dedisti i iustis.

Enarrato bñficio collatōis aq̄ pfluētis de petra miracōse quā dedit sapiētiā icreatā filiis isrl sitiētib⁹ deserto Hic parat istd bñficiū ad penā p̄riā illatā egiptiis i egipto. Cū eni egiptii rebelles dño filios isrl nollēt dimitte: dñs. x. plagis egiptū percussit q̄ i his v̄si b⁹ ptinēt. Sāguis rana culex cinomia mors pecorina. Ulcera grādo bruc⁹

tenebre stirps mortua p̄marc Quaz p̄ma fuit ista. Aarō v̄ga moyfi accepta percussit flūniū nylūz p̄uersa ē aq̄ flūniū i sāguinē: ita q̄ egiptiis aliqd̄ ide haurire volētib⁹ tā colore q̄ sapore sāguis appuit z sic fact⁹ ē sāguis i tota t̄ra egipti i flūniis z riuib⁹ z paludib⁹ z i vasis domoꝝ tā ligneis q̄ faxeis et vbi cūq̄ egiptii foderūt puteos iux flūniū inenerūt sāguinē. Hunc at miracō salomō i hac l̄ra vult dicē p quādā āti thesī q̄ sic dñs iuste pūnit egiptios p siti z pot⁹ defectū i egipto qm̄ filii isrl i egipto aqs potabilib⁹ abū dabāt. ita p oppositū in deserto cū filii isrl siti hērēt et aqs carerēt. bñ cū ill fecit de⁹ dādo eis aq̄nā de petra miracōse z nō sustinēdo eos siti nimis affligi. Dicit igi sic. Per q̄ ei p̄as defectōe. i. p̄p̄ defect⁹ pot⁹ sui z i eis cū abūdarēt filii isrl letati sūt. Per hec. i. p naturas aq̄z in deserto. Cū ill. i. cū filiis isrl actū ē dō miltate aqs salubres de petra. Et iō sicut p defectū aquarū pūniuit egiptios et letificauit filios isrl i egipto. Ita p̄ riuū filios isrl sitiētēs i deſto aqs eductis de petra potauit. Et est p̄rietas in hoc egiptiis sitiētib⁹ nullā aq̄nā p̄cessit hebreis p siti afflicti aqs optias de petra p̄duxit. et h̄ est qd̄ subiūgit littera Nā pro fōte quidē sempit̄ni flūminis id est nylī. humanū sāguinē. i. aquas mutatas in sanguinē dedisti i iustis. i. egiptiis z hoc iuste qa hūanū sāguinē in flūmē piecerāt sb̄mergēdo p̄iuolos hebreoꝝ. sicut habet Exo. i. hūanū sāguinē. i. aqs cōuersas in sāguinē biberēt si vellēt extiguere siti suā Iux illd Ezech. xxxv. Cū sāguinē oderis: sanguis te persequet Hec ē snia littere licz vario mō posset exponi Hūanū sāguinē dedisti i iustis. Sicut dic Aug. q̄

quiq; hereses. Fusus est sanguis medi-
ci et factū ē medicamentū frenetici a
Ois pctor frenetico pparat. ga quāto
grauifirmaf tāto se reputat securio
re ridet cū flere debet. gaudet de ifir-
mitate. nō pōt custodiri nisi vīculat.
Isto mō peccator qūto peior tāto mi-
n⁹ se reputat peccatorē. ga puer. xviii
Impius cū in pfundū venerit pecca-
tor. ptemnit. S; sequit eū ignominia
et opprobriū ga ridet cū flere deberet
Vñ xps vidēs ciuitatē ierusalē fleuit
sup eaz dicēs: Quia si cognouisses et tu
supple feres Lu. xix. Vñ etiā viri sã
cti gaudēt⁹ impiis fleūt pp^t passi-
onē q̄ habēt de pditōe eorū. Vñ vitas
paty de quodã sãcto legi^t q^d cū vidif
fet ornatū curiosū cuiusdã fatue mu-
lier⁹ flēs dixit. Ignosce mihi oīpotens
de⁹ ga vn⁹ dies ornat⁹ illi⁹ mulier⁹ su-
perauit totius vite mee industria orna-
mēta. Interrogātib⁹ ḡ causam flēt⁹ di-
xit. Due res me mouēt. Vna de illi⁹
pditōe. alia de mea remissioe: ga non
habeo tm̄ studiū placēdi deo q̄ntū ha-
bz illa ad placēdū hoīb⁹ malis et diabo-
lo. Frenetic⁹ etiā gaudet de sua ppria
ifirmitate. et multi turpissimi peccato-
res iactāt se d̄ suis scelerib⁹ Pro. ii. Le-
tant⁹ cū male fecerit et exultant ī reb⁹
pessimis. Isti sanari nō pōt nisi vincu-
lētur: ifirmitatib⁹ immixtis a deo que
sūt vincula salutaria peccatorū. In ps
Cū occideret eos q̄rebāt eū et reuerte-
bant et diluculo veniebat ad eū. Et ī
ps Et mltiplicate sūt ifirmitates eorū
et postea accelauerūt Vincula etiā in
qb⁹ ligari debet peccator sūt sacramē-
ta ecclēsie et p̄cipue tres ptes peniten-
tie cōtricio: p̄fessio: et satisfactio. Ecc̄i
vi. Decor enī vite est illa. et vīcula il-
lius alligatura salutis. Ista vīcula sa-

lutē opant⁹ v̄tute passionis xpi. in q̄ p
salute n̄ra sãguinē suum fudit vt p eo
verificet⁹ dictū Aug⁹. ga fus⁹ ē sãguis
medici et factū est medicamentū fre-
netici. vt merito xpo regratiādo dica-
mus Humanū sanguinē dedisti iuu-
stis In qbus verbis n̄ra redēptio p xpi
passioez diuinit⁹ pcreata declarat eē p̄ci-
osa. dolorosa: amorosa et gratiosa Pre-
ciosa ga humanū: inter oēs enī creatu-
ras corporales homo ē p̄ciosior. ga ad
similitudinēz imaginē trinitatis crea-
tus. Isa. xlii. Preciosior est vir auro et
homo mūdo obriso. et ideo ex ordi-
nē d̄nina: homo oīb⁹ bestis p̄pōit⁹
ad regendū vt d̄ns Iaco. iiii. Oīs natu-
ra bestiarū et volucrum et serpentū et ce-
terorū domat et domata ē a natura hu-
mana. Et ideo p effusione sanguinis
hūani nō bestialis mors iflicta fuit p
pena. Gen. ix. Quicūq; effudit sãgui-
nē hūanū effūdetur sanguis illi⁹. Ad
imaginē q̄ppe fact⁹ est homo. Vnde
arif. ī epla ad alex. Caue inqt effūde-
re sãguinē hūanū ga hoc solū deo cō-
uenit. Fuit ḡ redēptio n̄ra p̄ciosa fa-
cta p xpi hūanitatē. Vñ ap̄tus ad titū
iii. Apparuit benignitas et hūanitas
saluator⁹ n̄ri. Vñ ang⁹ in li. de v̄gi.
Inspice vulnera p̄dentū sanguinē mo-
rientū: p̄ciū redimētis cicatrices resur-
gēt: caput h̄z inclinatū ad osculū: cor
apertū ad diligēdū brachia extēsa ad
āplexandū: totū corp⁹ extensū ad re-
dimendū Hec quāta sunt cogitate
Hec in statera cordis appēdite: vt tot⁹
vobis sit figurat⁹ ī corde q̄ tot⁹ p vob
fuit fix⁹ ī cruce. Est igit⁹ redēptio n̄ra
p̄ciosa: ga p hūanū sanguinē ga vera-
citē imaginādo nūq̄ fuit human⁹ san-
guis vere et pprie et pure effusus vt ī
xpo. homo eī peccādo recedit a natu-

guine lapides et cemetū aspsi p̄starent
solidū fūdāmētū Moralit̄ añ xp̄i pas-
sionē sicerat in mūdo q̄ q̄cqd hoies e-
dificauerūt q̄tūcūq; bñ edificarēt mo-
ralit̄ v̄mēdo bene. toti ī morte absor-
bebat̄ a terra. q̄a oēs in puteū inferni
descēderūt nec stare potuit edificium
meritorū donec aspersi essēt sāguine
iunens q̄ patrē nō habebat in terris.
Ad heb. xii. Accessistis ad mediatorē
noui testamētī iesū ⁊ sāguinis aspersi
onē. Meli⁹ loquētē q̄ abel. Isto igit̄ sā-
guine cemetū eccie p̄glutinatur et so-
lidat̄ vt deo amore indissolubili ibere
am⁹ q̄ procul pri⁹ in regione dissimi-
litudinis distabam⁹. Ad eph. ii. Nunc
autē in xp̄o iesū vos qui aliqñ erāt. lō-
ge facti estis p̄pe ī sāguīe xp̄i Ter-
tio inuūē nrā redēptio fuisse amoro-
sa. cū dicit̄ Dedisti Nō enī prop̄t no-
stra p̄cedētia meritav̄l futura xp̄s nos
redemit. sed sola sua ineffabili caritate
Iux̄ illud apl̄i ad titū. ii. Dedit semet
ipsū pro nobis vt nos redimeret ab oi-
niq̄tate. Et Ioh. iii. Sic de⁹ dilexit mū-
dum vt filiū suū vnigenitū daret De
ista mirabili deuotione dnote loq̄tur
Aug⁹ in quodā sermone de natali dñi
Homo inquit fact⁹ est hois factor vt si-
geret vbera regens sydera: vt esuriret
panis: sitiret fons: dormiret lux: ab iti-
nere via fatigaret: falsis testibus veri-
tas occultaret: iudex viuorū ⁊ mortu-
orū iudice mortali iudicaret ab iniu-
stis iniusticia dānaret: flagellis discipli-
na cedere: sp̄ius botrus coronet: v̄-
tus infirmaret: salus vulneraret: vita
moreretur. Quarto fuit nostra redēp-
tio gratiosa: q̄a nō fuit facta p̄ amicis
bonis et iustis: sed p̄ inimicis peccato-
rib⁹ et iniustis. Vnde vltimo subinfē-
tur. Humanū sanguinem dedisti inu-
stis. i. Pet. iii. Cr̄stus semel p̄ peccatū

nostris mortuus est: iniustus p̄ iniustus.
Sed qd̄ adhuc est gratios⁹ nō solum p̄
iniustus dabat: sed quotidie datur in-
iustus in sacramēto altaris: q̄a iniusti
sūt qui peccādo tanto beneficio sūt in-
grati Vñ ang⁹ i quodā s̄. de die iudi-
cii. Cur me grauiori criminū tuorū
cruce: q̄ illa in qua quodā perpēderaz
affixisti. grauior enī mihi est crux cri-
minū tuorū: i q̄ inuūē p̄do q̄ in illa i q̄
quodā mortē tuā occisur⁹: tui miser-
tus volēs ascēdi. Hec aug. Quapropt̄
br̄tis bern. i quodā s̄. loquēs ī psōa do-
mī denote aīe dicit sic. O hō vide qd̄ p̄
te patior nō ē dolor sup̄ dolorē meuz
q̄ crucior: ad te clāo q̄p te morior: vidē
penas qb⁹ afficio: vide clāos qb⁹ con-
fodior. et cū sit dolor tātus exterior:
int⁹ tū ē plāct⁹ grauior cū ē tā īgratus
expior.

LEC. CXXXVIII.

q̄ Vī cū minuerēt̄ ī traductiōe in
fātū occisorū dedisti illis abūdā
tē aquā insperate ostēdēs p̄ sūū q̄ tunc
fuit quē admodū tuos exaltares ⁊ ad-
uersarios eorū necares Euarrato a
que beneficio potabilis date miracu-
lose hebreis in deserto ⁊ septario sup̄
plicio aque cōuerse in sāguīe illato
egiptiis in egipto Hic assignat tāti be-
nifici hebreis collatū cōgruā rōem.
Est autē quedā talis p̄gruētia quare e-
os nō sustinuit. p̄p̄ defectū aquarū pi-
mi in des̄to. hebrei enī in egipto occi-
si fuerāt et mirabilit̄ diminuti p̄ sub-
mersionē puulorū. De q̄ habet̄ exo-
di. p̄mo. Quicqd̄ masculini sexus na-
tū fuerit in flumē p̄iicite. Igit̄ ī recō-
pensationē illius dāni per aquas illa-
ti congruū fuit q̄ per aquas remediū
cōtra siti p̄ciperēt in desertovt sic ostē-
dere ī iniusticia egiptiorū siti occisorū
aq̄s p̄ueris ī sāguīe et innocētia he-

breorū p̄secutorū de sua siti remediū
p̄ aquas de petra p̄fluentes. dicit ḡ sic. q̄
cū mimerēt ḡ. s. hebrei. tū mimerē
tur. i. fierēt pauciores in traductione
infātiū occisorū. i. in ppalatione infan
tiū ad mortē scđz legem statutā q̄ or
dinabat̄ q̄ oēs masculi traducerēt ad
mortē. Deditū illis aquā abūdātē ispe
rate. i. cōtra spē ipsorū. scđz Moyfi et a
arō. Vnde dixit moyses p̄p̄o nume.
xx. Audite rebelles et increduli. Nū
de petra hac poterim⁹ vobis eicē aqs
Et infra Dixit dñs ad moyfē et aaron
Cur nō credidistis mihivt scificaretis
me corā filiis isrl̄? Nō introduceā hos
p̄p̄os in terrā q̄ dabo eis Deditū inqt
eis aquā in spate oīs p̄ sitim q̄ tūc fuit
in deserto cōparatā ad siti q̄ fuit in e
gipto. quēadmodū tuos exaltares eis
miraculose potū tribuēdo ⁊ mīstrādo
et aduersarios eorū necares siti itole
rabili flagellādo. Circa istā clausulaz.
Deditū eis aquā abūdātē A No
tādū q̄ p̄ aquā in sc̄ptura sacra pluriā
designat̄. Sigt̄ interdū sapiāz saluta
rē interdū astuciā secularē. interdū pe
nitentiā regularē Sapiāz aut̄ salutarē: q̄
ē verus dei cult⁹ q̄ consistit in studio ⁊
orōe. i. in studio sacre theologic ⁊ ora
tionib⁹ denotif qd̄ nob̄ p̄ sacra scriptu
rā reluc⁹ ⁊ signat̄ propter tria Videli
cet p̄p̄ ei⁹ superficialē p̄tinationē. p̄p̄
naturalē hūectatōez: ⁊ p̄p̄ ei⁹ figure f̄
p̄ntatōez. Priō aqua sapiāz salutarē si
gnificat p̄p̄ ei⁹ superficialē p̄tinationē.
Aqua ei⁹ faciliē fm̄ ea q̄ sibi appro
ximāt̄ se p̄forat. Vñ Ambro. in exa
merō. li. iiii. Aq̄ rigore frigoris p̄mutat
vt it̄ vaporatā ferueat it̄ vmbrosa frige
scat. sole repercussa exestuet nimbus
irrigata glaciali hūore calefcet. Isto
mō sapiā moralis q̄ hoīem docet con

uērfari sine q̄rela in medio nationis
p̄raue et puerse salua sēper honestate
vite et veritate cōscie nouit se oib⁹ con
formare. i. Corin. ix. Oib⁹ oīa factis sū
vt oēs lucrifacerē. Vñ cato. Cōstās ⁊
lenisvt res ex postulat esto. T pib⁹ mo
res sapiēs sñ crmie mutat. Itēz salu
st⁹ secūdū Albertū. Cōsulo quisq̄ est
qui pacis federa q̄ris. Cōsonus esto lu
pis cū quib⁹ viuere cupis. Nec tñ hoc
incōstātē deputādū ē sed prudētie vñ
marcialis de formulavite honestate. c
1. Si prudētiā āplecter⁹ idēvbiq̄ eris et
put rerū aut tēporum varietas exigit
ita te accomodes tpi. Nec te i aligbus
mutes. s̄z magis aptes sicut mā⁹ eadē
ē et cū palma extendit ⁊ i pugnū astrī
git. Iste sūt aq̄ syloe q̄ currūt cū silēio
Isa. viii. Q̄ māvbi ē multiloquū clāor ⁊
garrilitas ibi ē p̄f fatuitas ⁊ turbatio
Iere. ii. Quid tibi vis i via egipti vt bi
bas aquā turbidā? Ista sapiā tradit̄ i
sc̄ptura sacra ⁊ emanauit de petra al
tissima videlz de xpo. i. Cori. x. Petra
aut̄ erat xps. Et sicut dicit Amicēna. si
cut aq̄ descēdens de alto melior ē ali
is ceteris pib⁹ ita sapiāz discretio vñ
di deriuata a xpo melior ē nob̄ docē
na q̄cūq̄ alia. Eccī. i. Fōs sapiē vbi dei
i excels̄. Scdo interdū aqua i sc̄ptura sa
cra significat sapiāz salutarē p̄p̄ eius
naturalē hūectatōez Dicit Ambro.
in exameron de opere terciē diei Qd̄
aqua ē altrix omniū virgultorum di
uersos singulis vsus ministrans. Isto
modo doctrina sacre scripture dat sin
gulis alimentū iuxta sue p̄ditiōnis ne
cessitatem vt faciāt fructū bonorū ope
rum tempore oportuno. In psalmo.
Et erit tāq̄ lignū quod plantatum est
secus decursus aquarū quod fructus
suum dabit in tēpore suo. Dicit Aris.

vii. de animalibus ca. v. Quid aqua pluuialis valet omnibus piscibus et plantis terre plures quam aqua fluminalis vel fontis et plures per illam crescunt arbores. et nihil bene crescit nisi bene tribuat aqua. Moraliter aqua pluuialis que de celo descendit est doctrina moralis sacre scripture Deut. xxxii. Concrescat ros eloqui meum. Ista plures confortat piscibus et plantis. id est hominibus in mundo pueris et crescentibus que quecumque alia doctrina quantumcumque moralis a philosophis adinueta. Et ideo signanter vocatur aqua sapientie salutaris. Ecc. xv. Et in ps. In loco pascue ibi me collocavit super aquam refectiois educavit me. Aqua enim scripture sacre non solum potat bibentes sed eos reficit. Vnde inter religiosos in refectorio legi solet ut non solum ventres cibos sed etiam mentes reficiantur dei verbo. Ista aqua mutatur in vinum ad preces marie quia nisi ipsa gratia docendi impetrare dignetur: nisi pium appetit quicquid ab homine profecerit. In cuius figura non nisi ad marie instantiam christus in nuptiis aquam commutavit in vinum. Ioh. ii. Tertio aqua in scriptura significat sapientiam salutarem propter eius figuralem repentationem. In aqua enim clara et non turbata sed geta species rerum obiectarum apparet. Vnde Ber. silvester in Megacosmo suopdit liquetis aqua clara substantia. cuius plana ac lubrica superficies figuras reddit emulas umbrarum in cursum incessit. Vnde aqua tenet vicem speculi ad usum pauperum. Iuxta illud Ecc. xxvii. In aqua respiciet vultus prospicietur. Isto modo scriptura sacra sen etiam verbis dei homines sibi ostendit quod est in moribus. Vnde Greg. ii. moral. Scriptura sacra mentis oculis quasi quoddam speculum opponitur ut eterna nostra facies in ipsa videatur. Ibi etiam feda: ibi pulchra nostra agnoscimus: ibi seipsum quantum proficimus: vel quod lo-

ge a profectu distans. Secundo principaliter aqua in scriptura significat astutiam sectam rem. De qua apostolus. i. ad Cor. iii. Sapientia huius mundi stulticia est apud deum. Scriptura est enim comprehensa sapientes in astutia sua.

B. Hec est astutia ad modum aqua dat apparentiam quantitatis: excellentiam sublimitatis: et insolentiam mutabilitatis. Primo astutia secularis dat apparentiam quantitatis: quia illud quod per aquam videtur gradum apparet que est in sua propria quantitate. Vnde Ptolomeus. Quid in aqua ponitur videtur maius. Et Seneca de naturalibus questionibus li. i. dicit. Omnia per aquam iudicantur longe videtur esse maiora. Et cito post. Sydera ampliora pueri bene aspicienti videntur: quia acies nostra in humido labitur: nec apprehendere quod vult fideliter potest quod manifestum fiet si poculum impleveris aqua: in illa pieceris anulum. Nam cum in ipso fundo anuli lateat facies eius in summa clarior redditur quicquid videtur. per huiusmodi longe amplius in illo est. hec Seneca. Probat etiam in prospectiva quod aliqua que ab oculis in certa distantia non videtur aqua super infusione capiuntur videri. Vnde si denarium in scutella ponatur summaque distantia a qua minime videatur si aqua in scutella infundatur eodem existente spacio inter scutellam et oculum. Denarius qui prius ante infusione aqua videri non poterat: appetit. Moraliter. Quantumcumque aliquis fuerit modicus in mundo sicut pulchritudine fortitudinis corporis sicut ditiis. sicut genere. sicut potentibus. si aqua sapientie seculari operatur gradus crescit et appetit magnus. Addiscat iura civilia et canonica omet se legibus et statutis regis statim appetit nobilissime quantitatis faciem et eum crescit in ditiis familia: thesaurum: tantum non ideo est maior in reivitate apud deum sed minor. Vnde Greg. v. Moral. Parvulus est qui terrena diligit. magnus qui celestia concupiscit. Vnde quis appareat magni-

nobiles et iocūdi apd secularit̄ iudicātes: sūt tñ in dño cōspci, et iudicio cōscie, p̄pe parui ignobiles ⁊ dolore x̄ple ti. Iob. xxix. Ecce gigātes gemūt sub aquis ⁊ q̄ hitāt cū eis. Gigātes h̄ ē illi q̄ nostro iudicio magni vidēt̄. Scđo aq̄ dat excellētiā subtilitat̄. Aqua enī naturalit̄ querit terre supeminē et dñā ri. et aliē nō q̄scit aqua naturalit̄. q̄ ille ē tot̄ appetit̄ aq̄ supeminē ⁊ supponit̄ imēdiate et dñari terre. Isto mō moralit̄. Astucia seculari ad nullū aliū finē tēdit nisi ad volādū in honori b̄ ⁊ ad acq̄rēdū dominiū t̄renor̄. In cuius figura aq̄ produxit anes. Gen. i. Producat̄ aq̄ reptile anime viuēt̄ ⁊ volatile sup̄ trā sub firmamēto celi. Astucia enī seculari duo genera hoīz p̄ducit reptilia ⁊ volatilia Reptilia sūt agridtores et mechanici et manū opatores et h̄ mōi quorū tota cōuersatō est in trā. Volatilia sūt nobiles placitatores falsi mercatores. vsurarii solēnes ⁊ clerici symoniaci ⁊ prauī nobiliū cōsiliari. Isti acq̄rūt loca sublimia et grad̄ et dignitates in ecclā. Gen. vii. Multiplicate sūt aque ⁊ eleuauerūt archā in sublime a terra. Tertio aqua dat insolētiā mutabilitat̄. Vnde omnes insulares et maritimi incōstātes sūt ⁊ insolētes nimis: sicut p̄ d̄ nautis q̄ cōmuniē cōuersāt̄ in aqs. tales enim regulāt̄ p̄ lunā que ē dñā aquar̄. Luna enim ē velocissimū mot̄. hoc ē plures circūuolutōnes facit circa terrā q̄ quicq̄ alī planeta Et sic moraliter astucia secularis reddit hoīes mutabiles ⁊ versipelles ad modū uulpis q̄ nūq̄ recto sed tortuoso innē gradit̄. De ista astucia d̄ Iere. xv. Facta ē mihi q̄ si mēdaciū aquar̄ ifidelīū. Bacul̄ q̄ tūcūq̄ rect̄ si uina eī medietas p̄fūdēt̄ in

aquauidebitur tortuosus. Sic isti falsi placitatores q̄ tūcūq̄ fuerit cā hoīs iusta p̄ eor̄ astutiā ⁊ astutiā vsutiā faciūt appere iustā: et eō cāz iniustā faciūt uidi rectā. Et hi sūt a q̄b̄ iurgialites et iniqua mendacia oriūt̄. puer. xvii. Qui dimittit aquā caput est iurgiorū. Qui dimittit aquā. i. q̄ astutiā seculari sine regula bone cōscie utit̄ caput ē. i. p̄ncipalis cā lit̄ it̄ hoīes mūdiales. Tertio p̄ncipalit̄ aqua ī scriptura sac̄ significat p̄niam regularē. Aqua enī lauat sordida. flectit rigida: ⁊ coq̄t cruda. Isto mō penitētiā p̄mo abluūt sordes peccator̄ q̄ tūcūq̄ fuerit enormia. In cuius figurā dictū est Naaman leproso. iiii. Re. v. Vade et laua te septies in iordane et recipiet sanitatē caro tua: atq̄ mūdaber̄. Ezech. xvi. Lau te aqua mūda et mundani s̄guinē tui ex te. S̄guinē tui h̄ est pct̄m tui ⁊ qd ex carne ⁊ s̄guine ortū habet. Eccl. xvii. Quid nequū ē q̄ excogitauit caro et s̄guis? Hoc ḡ sacramētū penitētie figurat̄ p̄ piscinā p̄baticā. De qua dicit̄ Io. v. q̄ habuit quinq̄ portic̄ in q̄b̄ iacebat multitudo lāguētū. Angelus aut̄ dñi secūdū tēp̄ descēdebat et mouebat̄ aqua. ⁊ q̄ p̄m̄ descēdisset p̄ motiōnē aq̄ sanus fiebat a quacūq̄ detinebatur infirmitate. Piscina dicitur quasi aqua pisces h̄ns p̄cōtrariū. Probaton grece omis latine. Quia ergo illa aqua caruit piscib̄ et ones imolande ibi lauabāt̄. idō piscina probatica dicebatur. Et sacramētū p̄nie significat: in qua lauari debet quisq̄ qui debet deo imolari. Habet aut̄ quinq̄ porticus secūdū quinq̄ occasiones ex q̄b̄ hoīes aquā p̄nie ingrediūt̄ uidelicet uerbi dei p̄dicationē. factorū p̄cedē tū cōsiderationē. ḡnalē ecclie ordiatōz

diuinā inspirationē. et corpee ifirmi-
 taſ tribulationē. Quidā zvalde mul-
 ti igrediūt piscinā penitētiē per por-
 ticū vbi dei. Act. ii. His audiū cōpūcti
 ſūt corde et dixerūt ad petri et reliq̄s
 aplos. Quid faciem⁹ viri fratres? Pe-
 tr⁹ vō ait ad illos. Pniaz agite. Alii in-
 grediūt piscinā pnie per porticū exē
 ploꝝ viroꝝ ſctōꝝ. Vñ b. grego. p̄mo
 dyalo. Sūt nōnulli quos ad amorē pa-
 trie celeſtis nō mi⁹ exēpla q̄ p̄dicamē-
 ta ſuccēdūt. Alii per porticū eccliaſti-
 ce p̄ſtitutōis q̄ p̄cipiūt culibz xpiano ſe-
 mel i ano p̄ſiteri z p̄icare. Alii p̄ diuī
 nā inſpiratōez z occultā. ſicut. Nicola-
 us Benedict⁹ Domie⁹ et Frāciſc⁹. Alii
 p̄ iufirmitatē corporee flagellationez.
 Et iſte ē portic⁹ coiffim⁹ i q̄ iacet mul-
 titudo maxima lāgnētū: qui avix vo-
 lūt extra quadrageſimā cōfiteri niſi p̄
 infirmitatis articulū neceſſitē. Secū-
 do aqua deſignat p̄niaz: q̄a flectit rigi-
 da. Ita p̄nia corda ſupba indomita et
 inſolētia flectit ad obediētia Vñ ſicut
 corall⁹ q̄ diu ē i aqua crefcat z augetur
 ad modū plāte: q̄ cito exſiūt rigefcit i
 lapidē. Iuḡ illud Onidii. Metha. xv.
 Sic z corallū quo p̄niū contigit auras.
 Tpe dureſcit mollis fuit herba ſubvū-
 diſ. Ita multi dū ſūt inter ſctōs viros
 penitētia datos crefcūt et molles et t̄c-
 tabiles ſiūt. q̄ ex penitētia poſiti inei-
 rēt rigidi et rebelles. Eccī. xxiiii. Di-
 xi rigabo ortū plātationū iebriabo p̄-
 tus mei fructus Tertio aq̄ deſignat
 p̄niaz quia cogt cruda. Cū adiutorio e-
 rum ignis q̄ crudū ē et digeſtioni cō-
 trariū ſit per decoctionē in aqua cōre-
 niens corporis nutrimentū. Iſto mō q̄-
 dā incorporari nō p̄nt corpori xpī mi-
 ſtico prop̄ ſuā cruditatē et inſpidita-
 tē donec in aquis p̄nie decocti fuerint

Iuḡ illud ezech. xxiiii. Cōſumētē car-
 nes z coquentur vnuerſa compositio
 et oſſa tabeſcent. Conſumentur car-
 nes id eſt carnales affectiones z coque-
 tur vnuerſa cōpſitio id eſt ornatus ſu-
 perflu⁹ ad modēſtia reduceſ. et oſſa ta-
 beſcēt id eſt rigide et rebelles volunta-
 tes ad humanitatē et obediētia ducēt
LEC. CXXXIX.

d Vm enim tētati ſūt et qdā cuz
 mia diſciplinā accipiētes et ſciet quē
 admodū cū iā iudicati impii tormen-
 ta paterēt. Hos quidē tāq̄ pat̄ monēs
 p̄baſti. Illos autē tāq̄ rex dur⁹ interro-
 gās cōdēnaſti. Abſentes ei z p̄ſentes ſi-
 militer torquebātur. duplex enī illos
 acceperat tediuz. et gemit⁹ cū mēoria
 preteritorii. Quia dictū ē q̄ tā hebrei
 q̄ egiptii a deo flagellati fueſt. In hac
 pte intēdit oſēdere qualit̄ iſti populi
 diuerſimōe fuerūt afflicti. nā hebrei
 ad correctōez egiptii ad dānationē. et
 circa ſt̄na facit Prio ponit afflictio-
 nis diuerſitatē Scāo replicat egiptio-
 rū puerſitatē. ibi. Pro cogitationibus
 Circa p̄mū duo facit. Prio oñdit q̄ tri-
 bulatio imiſſa hebreis ceſſit ad mori
 iformatōnē. Scāo q̄ tribulatio ificta
 egiptiis fuit eis ad pene et̄ne i choatō-
 nē. Et iſtā facit loq̄ndo alēnati z viciffiz
 nūc de egiptiis: nūc de hebreis Cir-
 ca primū oſtēdit q̄ afflictio immiſſa
 hebreis in illa ſiti in deſerto fuit eorū
 probatio. caſtigatio z iformatio. Pro-
 bantur ad eorū humiliatōnē. caſtiga-
 banſ ad mori ſuoz correctōez. z ifor-
 mabanſ ad p̄noſcēdū dīnāvltōez Quā-
 tū ad eorū p̄bationem dicit. Cū enim
 tētati ſunt id eſt probati ad bonum e-
 orum. Gen. xxii. Tēpauit de⁹ abrahā
 et dixit ad illū. zc. Et qdē cū mia diſci-
 plinā acceperūt vel accipiētes quia ca-

fligabatur misericordit ad sua correctionem et p illa castigatione pgnone rit expimentalit quodamō diuinā vlti onē in dānatione malorū. et ideo sub dit. scierūt quē admodū cū ira iudicati impij. idest egiptii tormēta paterēt. id est per illā sitim quā filij israel sustinuerūt in deserto quasi quodā expi mento scierūt qualit fuerunt egiptii afflicti tempore quo tota aqua egipti iu sanguinē fuit conuersa. De quo in ps. Conuertit aquas eorum in sangui nem et imbres corū ne biberēt. et fir it ergo illa sitis illata hebreis iu deser to ad eorum probationē vt per ipsius patientiam mererentur et ad eorum castigationem misericorditer illatavt dilectionem dei ad se experirentur z ad eorū informationē vt penā quā egi ptii sustinuerāt per manum eorū in se metipsis iutuerēt per sitim cōsimilē. In hoc tamen fuit diuersitas: qa hos qdē. i. hebreos tāq pī monēs probasti Illos autem tanq rex durus interro gās condemnasti. Pater enim licet p mittat filium aliquo modo indigere ad ipsius castigationem. Inuit tamen e ium circa extremā necessitatem. Exē plum de patre et filio prodigo. Luce xv. Cum adhuc longe esset vidit illuz pater suus et misericordia motus est Sed rex condemnans aliquem iudici aliter ad penam mortis illam penam executioni mandat sine dispensati one quacūq. Quia ergo deus filios israel sitire permisit: sed cito eis de re medio miraculose prouidit. ideo dici tur. Hos quidem tanquam pater monens probasti. Et quia egiptios siti pu niuit nec contra illam aliquam dispē sationē exhibuit ideo dicit merito. Il

los autem tanquam rex durus inter rogās condemnasti. Et ideo non dicit absolute tanq rex sed tāq rex durus: quia rex bonus se habet ad subditos sicut pastor ad oves et pī ad filios. fm Aris. viii. ethi. Condemnati ergo fue runt egiptii non probati nec castigati Et q̄ grauter afflicti fuerunt ostendit ex circumstantia loci et temporis. Nō enim aliqui affligebantur ista siti pu ta absentes a locis aquarum idest fon tium: imo tanta siti affligebantur qui fuerunt presentes iu locis vbi solent a que abundare. sicut absētes a locis il lis: quia omnes aque ille conuersē fu erunt in sanguinem ita vt essent im potabiles omnino: Et hoc est qd sub dit. Absētes z pītes similiē torquēbā tur. Et etiam vt qui similes erāt in cul pa fierent similes in pena. Quantum aut ad circumstantiā loci et tempō pū ebant grauit: qa genuerūt ex dolore pene p̄sēd: z timuerunt de futuro ex mēoria p̄teriorum. Et ideo dicit. Du plex enim illos acceperat tedium. Et prouer. i. Gemitus cū memoria p̄teri torū Circa illā clausulā. Hos qdē tā q̄ pī monēs pbasti. a Nota q̄ tri plicē hē p̄rēz. supnaturalē p creationē corpale per ppagationē z spūale per cu rā z p̄suationem. De p̄mo dī. deutro. xxxiii. Nūqd n̄ ipse ē pī tu q̄ pos. fecit z creauit te: math. xxiii. Patre nolite vo bis vocare super terrā. Vnus est eniz pater vester qui in celis est. Iste pater est pater sanctitatis. pater potestatis. et pater pietatis. Pater sanctitatis. Io xvii. Pater sancte clarifica filium tu um. vt si zc. Iterū in eodem. Pater s̄ cte serua eos in nomine tuo quos de disti mihi. Et ifra. Pater factifica eos: G. iiii.

in v̄itate. Pater p̄tatis. Math. xxvii. Et mar. xiiii. Pater oia possibilis sūt tibi. Pater pietatis. ii. Corin. p̄. B̄ndictus de⁹ ⁊ pater dñi n̄ri iesu xpi. Pať m̄iarū et de⁹ tot⁹ cōsol. Quia est pať scitatis debem⁹ eū deŕcari per deuotionem: q̄a pater potestatis debem⁹ eū venerari per subiectionē q̄a est pater pietatis debem⁹ eū imitari per assimilationē Primo q̄a est pater scitatis: debem⁹ eū deŕcari per deuotionē Mat. vi. Pať n̄r q̄ es in celis s̄a. no. tuū. que est oratio dñica in q̄ oia nobis necessaria paucissimis petitiōib⁹cludūť: que oēs alias orōes antecellit auctoritate: vtilitate. et cōpēdiosisitate. Quā si fideliter feruēter et hūiliter dixerim⁹ impetrabim⁹. q̄cqd̄ n̄re salutis poterit expetire. Ioh. xvi. Amē dico vobis. Si qd̄ petieritis patrē in noīe meo dabit vobis. Et est notādū q̄ m̄kovtil⁹ē illā orationē dicere generalē q̄ p̄ticulāria vota n̄ra deo exp̄mere. q̄bus plerūq̄ ea desideram⁹ que nocerēt obtenta. Vñ valen⁹ li. vii. ca. ii. Socrates hūane sapie q̄si quoddā terrestre oraculū nihil vltra petēdū a diis immortalibus arbitrabať q̄ vt bona tribuerent. q̄a hi demū scirēt qd̄ vnicuiq̄ esset vtile. Nos aut̄ plerūq̄ id̄ votis expetim⁹ qd̄ n̄ ipetrasse meli⁹ forz. Eteĩ deŕissis teneb̄i inoluta mortaliū mēs iq̄ late patentē errore cecas petitiōes tuas sp̄gis. Dimittas appetis. q̄ m̄tis exicio fuerunt honores concupiscis qui cuz plures pessunderunt regna ipsa tecum voluis quoz̄ exit⁹ sepe nūero miserabiles cernūtur. splēdidis cōingis iniūcis man⁹ atq̄ hecvt aliq̄n̄ illustrant ita nōnūq̄ domos euertūt sūdītus Desine ergo stulte futuris malorū tuorū causis q̄si felicissimis reb⁹ inhiare

teq̄ totū celestiū arbitrio cōmitte: q̄a qui tribuere bona ex facili solēt etiaz eligere aptissime possūt L. ii. xi. Sivos cū sitis mali nostis bona data dare filiis v̄ris quātomagis pater vester celestus dabit sp̄m̄ bonū petēti se. Scdo q̄a pater iste est pater potestatis debem⁹ eū venerari per subiectionē Iuxta illā Malach. p̄. Eli⁹ honorat patrē et seruus dñm̄ suū. Si igit⁹ pater ego subvbi est honor me⁹. Et ecci. iii. Magna potentia dei soli⁹ et ab hūilib⁹ honoraf. Tertio q̄a est pater pietatis debemus eū imitari per assimilationē Luce. vi. Estote misericordes sicut ⁊ pater vester misericors est. Laudabilē honorabile est in filio bonam patris proprietatem effigiare. Proprietas autem dei inuisereri est. Vñ cāt ecclia. De⁹ cui ppriū est misereri ⁊c. ⁊ ideo. b̄ti misericordes qm̄ m̄iaz cōsequētur Mat. v.

Scdo habem⁹ patrē naturalē p̄ p̄p̄agationē. et istū debem⁹ invite necessariis sup̄portare. In xpo cōtrariis repudiare. eternis mēoris cogitare Isti in q̄ patri debem⁹ invite necessariis si in digeat m̄straf. Vñ Criso. exponēs illud Ioh. xix. Mulier ecce fili⁹ tu⁹ dicit sic. Docet nos xp̄svs q̄ ad vltimā resp̄rationē parētū d̄h̄gētā h̄re. q̄a enim aliis m̄lierib⁹ astātib⁹ nihil dixit. Docet plus aliqd̄ ipendere parētib⁹ Sicut enī xp̄ianus aduersates genitores ad sp̄ialia nosse nō debet. Ita q̄ nihil impediūt debet eis prebere et honorari haberi ante alios q̄a genuerūt ⁊ quia aluerūt. Vnde Ambrosi⁹ super illud Math. xix. Honora patrē. Prim⁹ inquit grad⁹ pietatis est iste vt quos auctores tibi voluit esse de⁹ honores obsequis abstineas continuelis. q̄a nec vultu ledēda est pietas parētū. Vnde

Aris. ix. Eth. docet q̄ parētib⁹ debe-
 bemus sufficere in nutrimēto ⁊ debe-
 mus eis honorē quēadmodū diis pp̄
 maxima bñficia generādi ⁊ nutriēdi
 Et. viii. ethi. dicit q̄ tu honorib⁹ quos
 debem⁹ diis et parētib⁹ nō est possibi-
 le reddere fm dignitatē bñficioꝝ ab
 eis receptorū. ⁊ ideo ap̄ ātīquos tam
 honor exhibēd⁹ deo q̄ etiā honor ex-
 hibēdus parētib⁹ pietas dicebat⁹. Vñ
 Tuli⁹ in sua rethorica. Pietas est per
 quā sanguin metis patreꝝ benivolū
 officiū et diligēs tribuīt cult⁹. Huius
 pietatis exemplū p̄buit nobis natura
 in Ciconia de qua Solin⁹ dicit in de mi-
 rabilib⁹ mūdi. eximia ciconie uesti pi-
 etas. Nā quātū tēporis ipenderūt feti-
 bus educādis tm̄ ipse iuicē a pullis
 alūtur. Vtinā quilibet saltē septē an-
 nos vellet circa parētū curā expēdere
 sicut illi eū septē ānis ab aqua ⁊ igne
 custodire tenent⁹ Eccl. iiii. Fili suscipe
 senectā p̄ris et nō cōtristes eū i vita il-
 lius. et si defecerit sensu veniā dāz ne
 spnas illū in tuav̄tute. Hāc naturā ci-
 conie plan⁹ narrat Ambro. i exame-
 ron de ope q̄nte diei. c. xxxv. Hec auis
 depositi patris art⁹. per longeuū sene-
 ctutis tēpus plumaz tegmēto alazq̄
 remigio nudatos circūstātesq̄ sobo-
 les peinis pp̄riis fouet. Et qd dicam⁹
 Collato cibo pascit. quando etiā repa-
 rat nature dispēdiā vt hinc atq̄ iude
 subleuātes senē fultro alarū suaz ad
 volandū exerceat et in pristinos vsus
 dissueta iā reducāt pii patris mēbra. ⁊
 ideo Roma. vsu piā auis vocatur. Hec
 ambro. Hec auis fuit deē cōcordie cō-
 secrata sicut dicit in menalis li. p̄. In si-
 gnum q̄ nisi a filiis debitus honor pa-
 tribus impēdatur nulla in republica
 concordia esse potest. et ideo inter di-

uina precepta loco quarto ponit. Ho-
 nora patrē et matrē vt sis loq̄emus su-
 per terrā. Exodi. xx. et in lege moysi
 cautum fuit qui maledixerit patri ac
 matri morte moriat⁹ Exodi. xxi. Se-
 cundo patrē istū debem⁹ in christo cō-
 trariis repudiare. ita q̄ si i his que ad
 vite p̄fectionē xpi ptinet imitationē
 p̄r voluerit filiū impedire sic de igredi-
 endo religionē deuotēdo cōtinētiam
 huiusmōi que ad cōsiliū p̄fectōis p̄ti-
 net seu p̄ti uere noscūt. fili⁹ nō solum
 nō debet eū expectare. sed sua v̄ba re-
 pudiare Iux̄ doctrinā saluatoris Mat.
 x. Veni enī separare hoīem aduers⁹
 patrē suū. et filiā aduersus matrē su-
 am. et in eodē. Qui amat patrē ⁊ ma-
 trē pl⁹ q̄ me nō ē me dig⁹. Sup hoc v̄bo
 Ihero. Si necessitas venerit vt amor
 parentū siue filioꝝ amorē dei cōpa-
 retur et nō possit vtrūq̄ seruare odiū
 in suos et pietas in deū est suāda. Po-
 tissima tamē cautela diaboli est homi-
 nes ab amore religionis retrahere p̄
 amorē parentū In cui⁹ figurā sicut di-
 cit Ihero. ⁊ Criso. cū dñs eēt occipat⁹
 in officio p̄dicādi suggessit ei qdam.
 Math. xii. Ecce mater tua et fratres
 tui foris stant q̄rētes loqui tibi infidias
 xpo tendēs vt spūali operi carnē ⁊ sā-
 guinē anteferret. Sup quē locū exp̄f-
 sis loquēs Criso. dicit sic Dū xps p̄sua-
 deret p̄plo q̄ esset filiis dei. diabol⁹ p̄-
 curauit aduētū matris vt turbe viden-
 tes parentes carnales diuinitatis eius
 obscuraret naturam. Et ideo qui vult
 fugere a mūdo non debet hoc parē-
 tibus nec amicis carnalibus indicare.
 Figuram huius habemus Gen. xxxi
 q̄ Iacob dum vellet fugere in patriā
 suā amīculū suū et socer⁹ noluit pre-
 mūire. Et Indicū. xiiii. Samp̄o leo-

nem concidit in frustra: postea de ore
leo mis mel comedit. et neutrum patrum
matri voluit indicare. Et ideo de ista
materia Hiero. in quāda ep̄la ita scribit
licet in collo puill⁹ depēdeat nepos lz
sp̄so crine et scillis vestib⁹ vbera qbus
te nutrierat mater ondat licet in limi
ne iaceat pater: per calcatū pge patrē
per calcatā pge matrē ficcis oculis ad
vexillū crucis euola: solū pietatis ge
nus est in hac re te eē crudelē. Ter
cio patrē istū debem⁹ etermis meorus
cogitare ne sim⁹ q̄ dñi habem⁹ esse in
grati illi per quē deus dedit uobis eē
Ecci. xxiii. Memēto patris tui z ma
tris tue. Sed de filiis ingratis cōter
modo videm⁹ q̄ quātūcūq; cari fuerit
patri vel matri quātūcūq; eis diuitias
copiosas relinquāt post tres dies a se
pultura pacto obliuioni ppetue recō
mendāt falsū quēdā dolorē in habitu
nigro et vultu luctuoso p̄tendūt z cor
dis leticiā quadā cooperiūt tristitia si
mulata. Talis fuit Gellya de qua nar
rat Marcialis cocus p̄mo libro epiḡ
matū Amissū nō flet cū sola est gellia
p̄ez: Si qs adest misse p̄filiūt lacrie Nō
lugeat q̄qs laudari gellia q̄ri. Ille do
let v̄e q̄ sine teste dolet. Vult dicē q̄
ista Gellia q̄n erat sola i nullo doluit
mortē patris: et q̄ cito pp̄dit q̄ aliqs
eā videret statim volūtarias lacrimas
fundit. Et sic dicit poeta de gellia Nul
lus dolet v̄aciter q̄ vult de suo dolore
laudari Sed ille dolet vere q̄ sine teste
dolet. Tertio q̄ habem⁹ patrē sp̄ū
lem per curā z cōseruationē cui debe
mus obediētā benivolētiā z honorē
merito. Ip̄e ei p̄ nobis tenet reddere
rōez: tenet nos iſtruire p̄ informatōez
tenet nos fouere p̄ p̄passionē. De tali

bus patrib⁹ pōt exponi illā Gen. xlvii
Pastores ouū sum⁹ z nos z patres no
stri. Iste p̄f debet eē sic Helias ad quē
helise⁹ dixit. iiii. Reg. ii. Pater mi p̄
mi: curi⁹ isrl⁹ z auriga eius vt fit curi⁹
supportas suauitē debilitates ifirmo
rū et auriga pūgēs virilitē negligētias
accidiosoz. Iste debet eē archa dñi in
qua fuerūt v̄ga tabule z māna. Ita in
plato debet eē v̄ga corr̄ctiōis seu ca
stigationis: tabule iformatiōis: z mā
na cōsolatiōis. Vñ Aug. Corripiat in
quietos et cōsole⁹ pusillanimes: pius
pater sit ad oēs Iste debet h̄re nō solū
faciē leonis p̄ austeritatē: sed faciē ho
uinis p̄ māsuētudinē z pietatē. Sit co
lūna nō solū ignis actiuitatē exustio
nis sed etiā colūna nubis p̄ suauitatez
p̄tectōis. Vñ ber. sup̄ cātī Discite vos
plati subditoz: matres vos eē debere
nō dños studete magis amari q̄ me
tū. Et si int̄dū seueritate op⁹ est pa
na sit nō tyrānica Matres fouēdo pa
tres corripiēdo vos exhibeatis: susce
p̄te v̄bera p̄ducite v̄ba: pectora lacte
p̄guescāt n̄ tipo ēgescāt. L.E. CXL.

c Vm ei audirēt p̄ sua tormenta
bene fecit agi p̄mēorati sūt dñz
admirātes in finē exit⁹ Quē ei in ex
positione praua p̄iectū deriserūt in fi
nē euer⁹ mirati sūt nō similit̄ iustus fa
ciens. Postq̄ on̄sū est qualit̄ pena cōsi
mili ad diuersū tamē finē afflictū fue
runt siti egiptū z hebrei. Illi i egipto
isti in deserto: in hac pte declarat̄ qs
inde p̄fect⁹ iusticie puenerit ap̄ egi
ptios. Et est duplex Primo iustū fuit
q̄ qui se deiz ignorare dicebāt ad dei
noticiā et confessionē inducerentur p̄
coactionē Secundo iustum fuit q̄ qui
dei p̄phetā cōtempserant et mortū ex

posuerat. postea veneraretur per admiratione Et istu duplici pfectu ex diuina flagellatoe secutu explicat Salomon in hodierna lectioe. Scda ps ibi. Que ei in exposito. Primo igit istu bonu de egiptioy flagellatoe seqbať q illi q pternet maliciose dei noticia se hie negauerat. Exo. v. Quis e dñs vt audiavocē ei? z dimittā isrl Nescio dñm z isrl nō dimittā. Q d illi inq ad dei recognitionēz pfessionēz tormēta cogeretur Et sic factū est. Nā qñ senserūt se torqñ diuiniuit. nūc p mutationē aquarū in sanguinē. nūc p ranas immittas. nūc p alias octo plagas. reducti fuerūt ad recognoscēdā diuinā v̄tutē. Vñ viso tertio signo de cimfibus dixerūt malefici Pharaonis. digitus dei est hic Exo. viii. z. ix. Dixit et pharao post plagā grādims. Peccati etiā et nūc dñs iust? ego z ppl̄s meus ipii. et Exo. xiiii. Fugiam? israhē dñs enī pugnat p eis ptra nos. Hoc dixerūt qñ fuerūt in mari rubro z dñs exercitū eorū pcussit ymbre fulmine et tonitruo imediate anteq mare rediit sup eos. et hoc est qđ lra vult dicē Cū enī audirēt supple egiptiū. per sua tormēta bene secu agi. i. iuste agi cuz eis comēorati sūt dñm id est recognoscētes se diuinā v̄tute correptos dñz esse deū cōfessi sūt admirātes in finē exitus id est de sine exit? isrl de egipto. In ps. Fecit magnalia in egipto et mirabilia in terra cham. terribilia in mari rubro Scdo per tormēta z flagella dei reducti fuerūt egiptiū ad venerādū moysen dei ppheta. quē pus par uulū submersisse volebat. Exo. pmo. Et quātū ad hī lra dicit sic. Quē enīz in expositioe p̄ua qñ videlz de pcepto

maliciofo regis egipti puuli exponebant ad mortēz p̄uicēb ať in flumē p̄iectū Moysē deriserūt. i. p̄tēp̄tibilit abiecerūt. In finē enē? mirati sūt. qñ viz in tot plagis z portētis pcussit egiptū z eduxit ppl̄z suū de egiptoz v̄ltra mare rubrū submerso egiptioy exercitu in eodē. nō similit iustus faciēs Ista lintera debet referri ad textū lectōis p̄cedētis vbi dicit. Illos tāq dur? rex in t̄rogasp̄denasti nō s̄l̄iter iustus faciēs: aliter nō apperet p̄gruitas in sermōe. et est sensus qđ alit̄ puniuit iustos hebreos: alit̄ iustos egiptios: qđ illos ad correctionē hos ad dānationē seu p̄denationē vt in lectione p̄cedēte dictū fuit.

LECTIO. CXLI.

p Ro cogitatōib? infēlatis in iqtates illoꝝ. Qđ qđā errātes colebāt mutos serpētes z bestias supnacuas: imisisti ill̄ m̄titudinē mutoz: aialiū iuidictāvt scirēt. qđ qđ peccat qz: p̄ hēc z torq̄t. Postq salo. deū gl̄ificādo z magnificādo recitaunt mirabilē afflictioez quā egiptiis itulit eos m̄tūp̄liciter flagellando. In hac pte agit de eorū culpa oñdēdo qđ iuste puni sūt fm exigētiā culpaz suaz. Et circa hī duo fiit. Prio p̄iūgit̄ culpe p̄ca. Scdo oñdiť p̄portio debita in t̄ ea ibi Vt sc̄rent. Circa p̄mū duo facit qđ p̄mo ponit lib̄tatē peccādī gn̄ali Scdo exp̄mit fatuitatē peccādī magis ī speciali A Scda ps ibi Qđ qđā errātes Circa p̄mū dicit sic. Pro cogitatōib? at̄ infēlatis in iqtates illoꝝ q. d. Nllā rōe pbabili v̄tēptatōe carnali peccauerūt pctō ydolatric. sed oino euannēt in cogitatōib? et obscuratū est cor in sp̄s eorū. Ro. p̄mo. Sz q̄l̄it̄ in speciali cōsequēt enar rat sic. Qđ qđā errantes colebāt mu-

tos serpētes. q. id est q̄a. qd̄a errauit
vt egiptii et chananei q̄ ad suā dānati
onē ydolatriā inuenerūt errātes erro
re morū iexcusabili. Proner. xiiii. er
rant q̄ operāt̄ malum colebāt mutos
serpētes. i. esculapiū sub specie serpen
tis ⁊ bestias supuacuas. i. pictas vs̄ scul
ptas: vel supuacuas. i. inuitiles ad vs̄
humanū sicut serpētes et v̄ mesvel be
stias supuacuas. i. fictas imagies besti
ariū. Colebāt ionē sub specie arietis. et
mercuriū sub spē canis. Vel sicut dī
cit mḡr in historiis. Depigebat̄ impie
capite arietino. mercuri⁹ capite canio
et cetera p̄tēs vel fuerit hūane effi
gies vel alias̄ bestiariū. Itē Isido. viii.
ethio. c. vl. dicit q̄ mercuri⁹ p̄ngebat̄
cū capite canino et canis ē aīal sagacis
simū. et mercuri⁹ ē de eloquētie. Ha
bunt etiā in capite et pedib⁹ alas ad de
signādū velocitatē qua defert̄ vox p̄ a
era. Et q̄a sic coluerūt ydola bestiariū
merito etiā per bestias puniti fuerūt
Vñ subdit. Immissi illis multitudine
aīalū mutorū inuidictā. Vnde ra
ban⁹. Dignū fuit vt qui creaturā p̄ cre
atore venerabāt̄ penā sustinerēt̄ a cre
aturā. Vnde opem querebāt. Vnde
merito subiferē q̄a p̄ q̄ peccat̄ qs p̄ h̄c
⁊ torquet̄. Exēpla aut̄ istā pp̄ōez verifi
cātia habē⁹ i scriptura fact̄ multa valde.
Goliath gladio q̄ voluit occidisse da
uid occisus ē. i. Re. xvii. Aman suspē
sus est patibulo qd̄ parauerat mardo
cheo. hester vii. Diues ep̄o ligna cr u
ciat̄ ē i qua p̄fuerat voluptuose de
lectat̄. Lu. xvi. Eze. xxxv. Cū sangui
nē odes̄ sāguis te p̄sequet̄. mat. xxvi.
Oīs q̄ accepit gladiū gladio peribit.
Ap̄ōc. xii. Qui in captitate duxerit i
captitate ibit: et q̄ gladio occiderit oīs
eū gladio occidi. Isa. xxxiiii. Ve q̄ pre

daris nōne p̄daberit. p̄uer. xi. Qm̄ ieb
at ip̄e quoq̄ inebriabitur. Abacuck.
ii. Quia tu spoliasti gētes multas spo
liabit te oēs q̄ reliq̄ fuerit de pp̄lis i
rael. Samuel cōcidit agag i frustra di
cēs. Sicut fecit absq̄ liberis mulieres
gladi⁹ tuus sic absq̄ liberis it̄ mulieres
erit mat̄ tua. i. Re. xv. Sacerdotes fal
si lapidati sūt iuste qui iniuste voluerūt
lapidare susānā. Dañ. xiiii. Herodes i
filiis suis punit⁹ est. q̄ filios aliorū i
nocēt̄ trucidauerat. vñ sicut multos fili
os orbauit. sic et ip̄e filiis miserabili
ter orbat⁹ est Sicut dicit mḡr in histo
riis sup̄ enāgelia. Narrat etiā Ouidi⁹.
li. i. de arte amādī. duo ad p̄positū exē
pla. Primū ē tale. Cōtigit semel i egi
pto tāta siccitas. q̄ p̄ nouē annos non
fuerit ibi imbres Fuit aut̄ busi⁹ no
mine qd̄a potēs et magn⁹ tyrān⁹ in il
la t̄ra. accessit ḡ ad istū busi⁹ v̄ busi⁹
de qd̄a noie tras⁹ ⁊ dixit sibi q̄ si effū
dēt̄ sāguinē alic⁹ hospiti ad eū ueniēs
⁊ sacrificaret eū ioui q̄ statū hēz iōnē
placatur̄ p̄ hūiā i abūdātia si: vtiq̄ ex
pediret p̄ t̄ra. cui statū busi⁹ rādīt. tu
es hospes ⁊ tu fies iouis hostia p̄m⁹ in
egipto. tu dabis hospes aquā ⁊ eū ioui
sacrificauit. Scīz exēplū ē tale. Phala
ris qd̄a tirān⁹ fuit rex sicilie qui noua
tormenta excogitauit q̄b⁹ hoīes truida
rer. ad istū accessit qd̄a noie parillus.
Dñe iqt̄ ego facio tibi vñ bonē cōca
mū de ere. ⁊ q̄n voluerit̄ alique int̄ficere
tūc pones illū i illo bone p̄ fenestram
quā faciā i latē bonis ⁊ tē appones ig
nē ⁊ ip̄o daante p̄ doloī mag⁹ fiet mu
gitus mirabilis per instrumentū ere
um. Tirān⁹ sibi regratiabatur perfe
cto igitur instrumentū parill⁹ acellit
ad phalaridē tirānū p̄sentās eidē bo
nez ereū p̄cauū quē fecerat. q̄ v̄so pha

lanis primū oīm iussit illū binos arti-
ficē in bouē mitti ⁊ trucidari p̄ea quā
ipemet p̄ aliis excogitauit De istis du-
obus scribit Ouidi⁹ sic. Insuperq; fu-
it. nec ei lex egor vlla ē q̄ uecis artifi-
cem arte pire sua Igit̄ p̄ q̄ qs peccat p̄
hecz torqueſ. Iſi ſiue p̄ cordat aſelm⁹
decepti v̄ ginali. c. iiii. vbi ingt. Vtr̄
mēbris ⁊ ſeu ſib⁹ corpis ſit iputādū pec-
catū. Et r̄ndz q̄ nō ſvolūtati: q̄ a ſi de
actiōib⁹ uolūtariis q̄ iuſte ſiūt argu-
antur mēbra. et ſēſus qb⁹ ſiūt pctā r̄n-
dere poſſūt De⁹ nosz ptātē q̄ in uobis
eſt ſubiicit volūtati vt ad iperū ei⁹ nō
poſſum⁹ nō mouere nos et facere qd̄
vult. imo ipa mouet uos velut inſtru-
mēta ſua ⁊ facit opa q̄ videmur facere
Quicq; ḡ faciūt iputādū eſt volūtati
vt dicit Anſelm⁹. Sz tūc p̄t aliqs mira-
ri q̄re ſenſus ⁊ mēbra puniunt p̄ cul-
pa volūtatis. ex q̄ obediendo volūtati
ſiūt legē eis a deo inditā nec peccāt p̄
p̄ſeques r̄ndit Anſelm⁹ q̄ nō eſt ſic. q̄
ſicut cū ſola volūtas peccat: ſic ſola vo-
lūtas puniſ. Sic cū peccat p̄ ſēſus ⁊ mē-
bra etiā ſēſus ⁊ mēbra puniſ. Sicut in-
quit mēbris ⁊ ſēſib⁹ opaſ: ita ipa in ill-
torqueſ aut delectabiſ. Nihil ei eum
penale niſi qd̄ eſt p̄trariū volūtati.

b Circa illā clauſulā. Colebant mu-
tos ſerpētes: eſt notādū ſm Aug. xii.
de ciui. dei q̄ ſicut in pctō p̄mi homi-
s tres creature fuerūt: vir: mlier: ⁊ ſer-
pens. ita in pctō actuali iſta tria p̄cur-
rūt: ſēſualitas. rō iſerior: ⁊ rō ſuperior.
ita q̄ ſc̄dz eū ſēſualitas q̄ ſuggerit tenet
locū ſerpētis. Iſtū ḡ ſerpētē multi
colūt: q̄ ea q̄ ſēſualitas ſuggerit q̄ ſi
oēs hoies p̄ſequūt ⁊ ea q̄ carnis ſūt ſa-
piūt. De qb⁹ dicit Ap̄t̄us ad Phil. iiii.
Multi ei ſubulāt de qb⁹ ſepe dicebāvo-
bis. Nūc autē ſc̄s dico inimicos crucis

xpi: quoz ſims interi⁹: quoz de⁹ vē-
ter eſt. Iſti ḡ moralit̄ colūt ſerpētē id
eſt vētē. et habet de⁹ iſte diligēs mi-
ſteriū ⁊ honorē aſſidui ſicut vero deo
fici cōſueuit. Hebet enī tēplū iſolen-
tie: altare affluētie et ſabbatū ſouolē-
tie. ſacrificiū ſupfluū oblatōes ini-
qtatis: et incēſū voluptatis: ſacerdotes
laborioſos. cātōres luxurioſos ⁊ lecto-
res mēdoſos. Primo ḡ tēplū iſti⁹ dei
nephādū et turpiſſimi eſt taberna in q̄
cūtores vētris iueniūtur aſſidui a ma-
ne vſq; ad meridiē cōmeſſatōib⁹ et po-
tationib⁹ et impuditis occupati. De q̄
tēplo v̄ ſificat̄ ill d. ii. Macha. vi. Tem-
pli luxuria et cōmeſſatiōib⁹ erat ple-
nū et ſcortatiū cū meretricib⁹. Nō at
ſolū a mane vſq; ad meridiē ſz vſq; ad
mediā noctē iſti deo ſerui⁹ et v̄ ſificat̄
illā Apoc. vii. Seruiēūt ei die ac no-
cte in tēplo ei⁹. Et qs fruct⁹ puenit eis
inde ⁊ Certe directiſſime p̄trariū illi⁹
qd̄ intēdūt. Nā p̄ cibū: potū ⁊ ludū plō-
gare reputāt vitā cū manib⁹ p̄priis ſe-
metipos occidūt. P̄ſes ei⁹ p̄t crapulā
gulā ⁊ ebrietatez peūt q̄ cū gladio ſāe
vel peſte. Vñ ſp̄ p̄mū qd̄ medic⁹ p̄po-
nūt iſ ſirmo de ſtomacho eſt. Scit enīz
q̄ cōit̄ pl⁹ ex nimia repletiōe q̄ ex ma-
ceratiōe iſ ſirmitates gignūt. Sic ergo
guloſi in tēplo iſolētie qd̄ eſt taberna
ſemetipos inēficiūt dū deū ſiū colūt.
In cui⁹ figura Sēnacherib dū adora-
ret in tēplo deū ſiū a p̄priis filiis eſt
occiſus. Opa ei hois filii ſui dicūt Iu-
xta illā Ecc̄. xi. In filiis ſuis agnoſci-
tur vir. Sc̄do habet de⁹ iſte altare ef-
fluētie quod eſt mēſa ſua. De qua ex-
poni poteſt ill d̄ p̄s. Fiat mēſura eorū
corā ipis in laqueū. Eſt ei de diabolo
ſicut de aucupe Auiceps ei vbi maiorē
copiā cibi ſp̄git ibi laqueū ſiū abſco-

dit vt dū auis auidi⁹ comedit certi⁹ capiat⁹ vel per pedes vel per collum vel totū corp⁹ reti inuoluit⁹. Eodē mō inter fercula et pocula que sup mēsam ponūtur collocat diabol⁹ laqueū gule vt excessiuos et voraces facili⁹ p̄phēdat **Ecc̄s. ix.** Sicut cōprehēdunt⁹ aues laqueo sic cōprehēdunt⁹ hoīes tpe malo cū eis ex templo supuenient. Aliq enī hoīes capiūtur per caput: q̄a forte ire possunt. sed neq̄ loq̄ neq̄ sensib⁹ aliis bene vti. Aliq̄ per pedes. q̄a licet garriulare valeāt icesu tū p̄uant⁹. De hoc altari v̄ificat⁹ illā ps̄. Imponēt sup altare tuū vitulos. Tertio habet de⁹ iste sabbatū sōnolētie. Sabbatū idē est qd̄ reges et certe cultores v̄ētris cū i tēplo suo diū seruiert fatigati vino necesse habēt profūde dormire in crastino et tarde venire ad eccl̄iaz **Ioh. ix.** Nō est hic homo a dō q̄ sabbatū nō custodit. Quarto habet de⁹ iste sacrificia super fluitatis q̄ sūt diuersa fercula sūptuose et curiose parata q̄ magis nocēt nature q̄ p̄ficiūt: q̄a paucis minimisq̄ natura tēta est: quā si supfluis v̄gere velis q̄qd̄ sup effuderis aut iūocūdū fiet aut noxiū. Dicit Boeti⁹ de cōso. **Et Sen.** Multos morbos m̄tra fercula fecerūt. De istis sacrificiis dicit⁹ **Ihu. p̄.** Ne offeratis vltra sacrificiū frustra. Quinto habet de⁹ iste oblatōes iniquitatū. Iste oblatōes sūt scortatōes vel symbolisationes quas m̄to libēt⁹ faciūt in taberna q̄ faciūt oblatōes iē eccl̄a. **Ecc̄ xxxiiii.** Immolātus ex iniūo oblatio est maculata. Sexto iste de⁹ habet incensū voluptatis hoc est species p̄fectōes et electuaria odorifera et palatū illā m̄tia vt pot⁹ delectabilē ingrediat⁹. De h̄ incenso dicit⁹ p̄pheta **Isa. i.** Incensū est ab

hoiabile mihi. Septimo habet iste deus sacerdotes laboriosos. hi sūt venatores: piscatores. pistores et coci ceteriq̄ subseruientes quorū tota sollicitudo est parare sacrificia deo suo v̄ētri. In ps̄. moyses et aarō in sacerdotib⁹ eius. Moyses int̄pretat⁹ assūpt⁹ de aqs̄ significat piscatores. Aarō q̄ vitulos et arietes iugulauit macellarios deliq̄t. qui oēs cōtinētur sub arte cognaria sicut frenefactiua sub militari Octauius habet cātōres luxuriosos q̄ cātilenas lasciuas vocib⁹ effeiat⁹ et gestu meretricio cū musicis istrumētis decantēt. **Isa. v.** Ve q̄ surgitis mane ad ebrietatē sectadā et potādū vsq̄ ad vesperā vt vino estuetis. Cithara et lyra vinū in cōiuiuis v̄is et op⁹ dñi nō respiciūt. Nō habet iste de⁹ suos lectores. mēdosos et histriones ioculatores et adulatores et cātatrices et rigmox̄ fcores q̄ illo solo lucratur sibi victū. **ii. macha. ii.** Oībus legētib⁹ vtilitas cōferatur.

LECTIO. CXLII.

n On ei possibilis erat op̄s manū tua. q̄ creant orbē terrarū ex materia iūsa. imittē illis multitudinē v̄forū aut audaces leones aut noui generis ira plēas et ignotas bestias aut vapore igueū spirātes: aut odore fumī p̄ferētes: aut horrēdas ab oculis scintillas emittētes. Quarū n̄ solū lesura poterat illos exēminare. s̄ et aspect⁹ per timorē occidere. Postq̄ ostēdū ē q̄ dīna iusticia punit p̄ctōres p̄portōnabilit̄ fm̄ exigētā p̄ctōry q̄a p̄ q̄ qs̄ peccat: p̄ hec et torq̄t. In hac pte declarat⁹ q̄ cōna potētia nō ad certū gradū puniendi est limitata V̄ n̄ m̄to alit̄ posset tā egiptios q̄ chanaanos puniuisse si sibi placuisset. Et circa hoc tria sūt.

Nā pmo declarā magnitudo diuine potētie. Scdo cōgruētia siue iusticie. Et tertio subinfert cōis rō vtriusq̃. Scda ps ibi. Sed oīa in mensura. tertia ibi. Multū enī valere. Circa p̃mū duo dedarā. Nā pmo oñdī q̃ de⁹ potat ydolatrā egiptios aliē puniuisse mediāte alia creatura Scdo q̃ potuit eos aliē puniuisse imediate p̃ seip̃s s̃n misterio alteri⁹ creature. Scda ps ibi Sed et s̃n his. Circa p̃mū pbat q̃ de⁹ potuit pctōres p̃ misteriiū alicui⁹ creature dupliciter in genere punire ⁊ occidē qa vel per creaturas mō creatas: vel p̃ nouas et iustas creaturas. Hoc pbatur sic. Quia potētia dei est oipotens et p̃ se quēs pōt q̃cqd possibile est fieri. ergo de⁹ potuitz potest pectōres affligē vel creādo noua genera bestiarū crudeliū qualiū submītiū misterio occidātur pctōres: vel imittēdo eis bestias horrēdas iā creatas q̃ ad pctōz destructionē sufficerēt mltiplici. Qd aut ad vtrūq̃ sufficiat dei potētia pbatur dupliciter. tū qa alicū nō eēt oipotēs: tum qa fecit qd pl⁹ est. creādo orbē terrarū ex nihilo. Hec ē snia littere. Dicit ḡ sic Nō ei ipossibilē erat mā⁹ tua. i. ipotēs q̃ creauit orbē terrarū ex matēia iusta ex matēie. s.iformi scd̃z imaginatōez aliorū tā philosophorū q̃ scōrū. imo antea illā materiā creauit ex nihilo. Nō ergo erat ipotēs illa man⁹ imittēre illis mltitudinē vrsorū q̃ crudeles sūt ⁊ voraces. iiii. Regū. ii. Egressi sūt duo vrsi de saltu ⁊ lacerauerūt. xlii. pueros. Aut audaces leones. iiii. Regū. xvii. Immisi illis leones qui infliciebāt illos. Aut noui generis ira plenas ⁊ ignotas bestias quasi vastias a vastādo. Vtrūq̃ istorū solet homini timorem

incutere: videlz extraneitas et crudelitas quando bestia visa crudelis apparet et ignota. que quidē bestie forent: aut vaporē igneū spirantes id est extrahantē ad reprobos inflammādos sicut de Behemoth dicit̃ Iob. xli. Steruatio ei⁹ splendor ignis. Aut odorem fumiferentes putridum et fetidum quo possunt homines suffocari. Aut horrēdas ab oculis scintillas emittētes que solo visu eos cōburerēt vel intoxicarēt. sicut basiliscus. q̃tarū scilicet bestiarū non solū lesura poterat illos exterminare. id est extra terminos vite ponere quod est destruere. s̃z ⁊ aspect⁹ per timorē occidere. Prouenit aut timor nō solū ex visu alicui⁹ terribilis imo etiā ex imaginatōe sola sicut fortis imaginatio casus facit quādoq̃ hominē cadere. Et ex istarū bestiarū septēplici descriptōe notātur septē g̃na pctōz capitaliū que q̃si septē crudeles bestie nos inuadūt. Per vrsū intelligitur gula. tū qa vrsus est aīal vorax et in melle specialitē delectatur. tum qa fetū producit informē et turpē. Quia tradūt naturales q̃ vrsū massam carnis parit sine liniamētis ⁊ ptib⁹ organicis ordinate distinctis. Sic gulosi et voracitati dediti in delectabilibus et dulcibus specialiter delectātur et quicquid operis faciūt carniū est ad carnis cōmodū ordinatur. Vñ nihil a talibus parit nisi carnalitas. Contra q̃s Ap̃s ad Ro. xiii. Carnis curā ne feceritis in desideriis. Per leonē intelligit̃ supbia: quia leo plus ceteris aīalibus diligit dominari. Vnde Ambrosi. in examerō de sexte diei opere. Leo nature siue ferocitate supb⁹. aliarū ferarū quasi rex cōsortia dedignatur. s̃z neq̃

vlla ei fera sociare se audeat. cū ei usvo
cis tant⁹ sit terror naturaliter vt eo ru
grēte cetera formidēt. Hec est regula
oīs superbi. quia et alii sibi verēt acce
dere ⁊ dedignatur se a liis sociare.
Prop⁹ qđ cōtra supbiā dī signat Eccī
iiii. Noli eē qī leo in domo tua sber
tēs domesticos tuos Tertio per be
stia ira plenā notat iracūdia. et hec fi
gurat per qđdā animal qđ apđ aristo
telēvocatur abane. ii. de aialib⁹ c.ii.
Qđ ē aial qđdā magnitudie quasi cer
u qđ cōtra cōsuetudinē omniū aliorū
aialū hz fel in aure simile felli homi
nis in colore et est amarū valde cau
satūū vehemētis ire ferocitatisq; Ira
cūdig homines vidēt habere fel i au
re. qđ qđcūq; se homo cōponat ad cō
uinedū cū eis pacifice ⁊ honeste: ⁊ mo
deste loquat⁹ ⁊ rōnabil⁹ spvidet eis qđ
fiat eis aliqđ iniuriā. Vñ nihil perfec
te placz eis: diu ei portat fel i aure. qđ
qđd audiūt in amaritudinē cōuertit
Et fel illud est sise felli hoīs. qđ oē il
lud qđ displicet rōib⁹ hz malis cōfuta
re ⁊ rēprobare nitūt. Quorū cui libz di
ci potest illd. Act. viii. In felle ei ama
ritudinis et obligatōe iniquitatē video te
esse Et de illis vificatur illd de tro
no mii. xxxii. Fel draconū vinū eorū ⁊ ve
nenū aspidū insanabile. Vna eorū
vna fellis. quasi dicēt. Totū ē amarū
qđ ab eis. puenit sine vna siue bot⁹ si
ue vinū. Quarto per bestia ignotaz
designatur accidia. Hō enim pigricie
dat⁹ nō pōt agnosci defacili Quia mo
do vltimū modo aliud. Prouer. xiiii.
Vult et nō vult piger. Et p̄er. xxi. de
sideria occidūt pigrū. Et ista bestia fi
gurat per asinū. Vñ boe. iiii. de p̄so.
p̄sa. iiii. loquēs de accidioso dicit. Seg

nis ac stupid⁹ torpet et asinū viuūt. Et
stat hī asinū adverbialit⁹. et est sēsus. a
sinū viuūt. id est viuūt vt asin⁹ vel ad mo
dū asini. Et ē p̄petas asini qđ in anteri
ori parte versus scapulas portat cru
cē: et in illa parte ē debilis et nihil po
test portare. sed versus partē postero
rē ē satis fort⁹. vñ ibi cōmunit⁹ ponit
onus suū. Isto mō multi iueniūt acci
diosi nimis ⁊ asinini ad ea qđ sūt crucif
et penitēte sine religionis sed ad ope
ra carnis et lascīnie secular⁹ satis sunt
fortes Et de talib⁹ vificat illud quod
de diabolo dicit. Job. xl. Fortitudo ei
us in lūbis eius ⁊ virt⁹ ei⁹ in vmbilico
vētris eius. Et de tali pigro datur re
gula eccī. xxxiii. Cibaria et virga et o
mnis asino. panis et disciplina et opus
seruo Quinto p bestia spirantē va
porē igneū notatur luxuria. Et hec fi
guratur per duos dracones qui i duo
bus mōtib⁹ armeiue latitātes viā re
giā intermediā: tāta pestilētia infecer
rūt qđ null⁹ per eā transire pōtuit qui
subito moreret⁹ sicut narrat Ar. li. suo
de p̄petatib⁹ elemētōz. qđ Socrates e
re ita sibi quadā altissīma fabrica i lo
co nō multū distāte a mōtib⁹ per spe
culū factū de calibe dephēdit in qđ spe
culo manifeste vidit illos duos draco
nes vnū ex vno mōte ⁊ aliū ex alio va
porē emittere quo aer infectus homi
nes inter mōtes perviam regiā trans
eūtes occidit. Istud accidit tpe philip
pi regis patris Alexādei magni sicut
ibidē narrat Isti duo dracones in mō
tib⁹ habitātes et vaporē igneū spiran
tes: duos status designat in eccīa dei
scz dños seculares et prelatos eccīasti
cos. Isti hinc et inde famā fetentē de
publica voluptate et carnis lascīniā sic

defedat terrā q̄ simplices iuua infe-
riori ambulātes p̄ fetorē exēpli eorū
penit̄ corrūp̄t̄ layci adulteria publi-
ca sine p̄fusione p̄mittūt. clerici cōcu-
binas sustētāt notorie et p̄ istū vaporē
emissū hincinde tot̄ p̄p̄us inficiat̄ z al-
liciat̄ ad pct̄m̄. Iohel. xx. Dabo p̄digia ī
celo et ī terra sanguinē et vaporē fu-
mi. Dabo igit̄. id est dari p̄mittā p̄digi-
a. id est opa mōstruosa peccati ī celo
id ē ī statu clericali. et ī terra id est
ī statu laycali s̄ḡminē homicidii. igit̄
nē cōcupiscētie et vaporē luxurie. z ī
ta ī ecciā p̄mittiua mira fuisset̄ p̄digi-
a. sed mō nō apparēt nob̄ mōstra p̄p̄t̄
p̄suetudinēz: q̄a ita frequēter talia vidē?
z vidē? perpetrari q̄ nec miramur vidē
do plātū lasciuū nec cōiugatiū adulte-
rū. Sicut̄ nec balaā expauit̄ ad vocē a-
si ne q̄uis mōstruosū esset: q̄a ī exercē-
do artē magicā z ad vidēdū mōstra fu-
it̄ assuet̄. Sicut̄ dicit̄ m̄ḡr ī h̄istoriis
sup. xx. ca. numerorū Sexto ī odo-
re fumi qui est naturaliter liuidus de-
signatur inuidia. Propriū est enim i-
uidi occultas detractōnes: deprauatio-
nes: et diffamatiōes. q̄si quēdā liuidus
fumū emitteret claritate fame bono-
rū demgret. Hi sūt similes vulpib⁹ qui
naturalit̄ fetēt et sūt bestie ī honeste.
et per oppositū dicūt naturales: taxus
est bestia honesta. Cū enī tax⁹ parane-
rit sibi foueā cū labore considerat vul-
pes ī absentia taxi cauee honestatez
et volēs taxus repellē fetidū fumū su-
um corā ingressu fouee deliq̄t: redit
taxus et fetorē sibi vulpini abhomi-
nans domū suā cōtēnit et vulpī dimit-
tit. et sic vulpes sibi cōgrit hospiciū nō
laboriose: sed pot̄ cautelose. Isto mō
nōnūq̄ faciūt inuidi de viris bonis. cō-
siderāt enī eos habē stat⁹ vel officia di-

gnitatū secūdū q̄ mērita sua requirēt
inuidēt eis statim et statim eorū. et q̄
mō possēt eos talib⁹ officiis spoliare ē
cogitāt et non occurrūt nisi nauia Sci-
unt enī virtuosos teneros eē de fama
sua et malle pro cōseruatione fāe sue
magnū statū dimitte q̄ cū infamia et
aliorū obseq̄is occupare emittūt ergo
fetētē finū sue detractiōis et susurra-
tionis contra eos. et sic q̄s nō valuerūt
virtute repellere vi et iniuriosa inui-
dia cedere sibi cogunt. De isto fumo ī-
uidie quoviri nobilissimi per inuidos
obscurat̄. exponi pōt̄ illud Apoca. ix.
Ascēdit fum⁹ putei sicut fum⁹ forna-
cis magne et obscurat̄ ē aer de fumo
putei Septimo per bestia ab oculis
scintilla emittētē designatur concupi-
scētia oculorū. Ignis enī crescit ī in-
finitū per appositionē cōbustibiliū si-
cut dicit̄. ii. de aia. et puer. xxx. Ignis
nūq̄ dicit̄ sufficit. Et Arist. i. politico-
rū dicit̄ q̄ cōcupiscētia crescit ī infi-
nitū. Moraliter loquēdo. cupidi scin-
illas emittūt. quia q̄cqd viderint q̄tūcū-
q̄ satis habēt concupiscūt. Scintille igit̄
sūt afflictiones cōcupiscētie z de-
sideria plura acgrendi. Hec cōcupiscē-
tia figurat̄ per cattū qui oculos habz
igneos et scintillātes. Vnde fm̄ papi-
am. Catat grece idē ē q̄ videt latine. z
inde dicitur Cat⁹. q̄avidz ī nocte sicut
ī die. Nā ipa sagacit̄ venat̄ predā su-
am ī tenebris: sicut ī luce. Isto mo-
do moraliter prudētes hui⁹ seculi ve-
nat̄ de luce: venat̄ ī tenebr̄: venat̄ ī
cura clericali: ī cura laycali: a dextris
et a sinistr̄: iuste et iniuste De tali quo
libz vificat̄ illud Iob. xxviii. Oē preci-
osū vidit oculus eius. Et ecc̄s. i. dicitur
Nō faciatur ocul⁹ visu nec auris īplet̄
auditu. Ecc̄s. iiii. Laborare nō cessat

et nō satiā^r oculi ei⁹ diuitiis. Et p op
positū dicit ps. Nō pponēbā ante ocu
los meos rē i iustā. Hec sūt septē vicia
capitalia per septem capita dracois sig
nifi cata et designata. Apoc. xii. Ecce
draco magn⁹ et rufus et habēs capita
septē et cornua decem. que septē vicia
per septē dōa spūs sc̄i expugnare de
bem⁹.

LEC. CXLIII.

n Am et sine his vno spiritu pote
rāt occidi persecutionez passi ab
ipsis factis suis et dispersi per spiritū
v̄tutē tue. sed oīa in mēsurā numeroz
pōdere disposuisti. multū enim valē
tibi soli super erat semper v̄tuti bra
chii tui q̄s resistet. Qm̄ tanq̄ momen
tū statere sic est ante te orbis terrarū
et tanq̄ gutta roris antelucani que de
scēdit in terrā. Postq̄ declaratū ē q̄
deus potuit alit̄ puniisse egiptios q̄
fecit. quia potuit vsus fuisse i eorū sup
plicio multiplici ministerio mirabilis
creaturē v̄tute bestiis seuis. tam crea
tis q̄ creabilib⁹ que eos exterminassēt
oīo In hac parte declarat q̄ etiā sine q̄
cūq̄ misterio creaturarū potuiss³ h̄ p
se et imediate p̄p̄v̄tute. Vnde ab hoc
locovsq̄ ad finē capituli declaratur q̄
modo deus regit oīa et sp̄aliter natu
ram humanā miscēdo potētā suā euz
sua mīa. z h̄ facit alternati sicut i l̄ra sa
tis docet. A Quātū ad p̄mū dī
cit sic. Nā et sine his. zc. q. d. placuit ti
bi egiptios p̄ infirmas bestias affligē
sicut per scinphos muscas ranas: po
tuisti tū p̄v̄ros et leones et bestias in
uisas occidisse si tibi placuiss³ z non so
lū hoc. Nā p̄ etiā sine his talib⁹. s. besti
is creabilib⁹ vel creatis. vno sp̄i. i. vna
inssione tue volūtatis poterāt occidi.
p̄secutionē. i. dināvltionē. passi ab ip̄
factis suis. i. merito factorū suorū. et

dispersi. i. resoluti in elemēta p̄ sp̄i
tū. i. inssionē v̄tutē tue. Ex q̄b⁹ patz do
mine quid posses de tua īfinita poten
tua sed demētia regulat⁹ nō exeq̄l v̄
ciscendo potētā absolutā sed potētiaz
magis p̄ demētā limitatā. Quia oīa
in mēsurā et numero et pōdere dispo
sisti. Hāc auctoritatē expōit aug⁹ in
per gen. ad lra³. c. vii. Fateamur iquit
deū oīa in mēsurā numero et ponde
re disposuisse tanq̄ dictū esset. Ita dispo
sita sūt oīa v̄t hēant p̄p̄as mēsuras su
as et p̄p̄os numeros et p̄p̄ū pōd⁹ que i
eis p̄ sui cuiusq̄ mutabilitate muturē
tur augmēt et diminutionib⁹ multitu
dine et paucitate. lenitate et gravitate
secūdū dispositōez dei. Scd̄z istā expo
sitionē est in illa propositiōe distribu
tio accomoda tm̄ p̄ gnabilib⁹ et carni
ptibilib⁹ q̄ sola augent⁹ et diminunt⁹
et gravitatē aut lenitatē habēt. Gene
rali⁹ tm̄ pōt sic exponi. Imagiemur q̄
a deo cūcta pcedāt sicut nūeri abv̄ita
te et vnaq̄q̄ sp̄s v̄niversi certū gradū
teneat s̄z distātiā a p̄ma cā rez. z icvi
de⁹ loq̄ ar. viii. metha. vbi dicit q̄ for
me rez se hnt sicut nūeri. z sic imeni
em⁹ q̄ oīs res ē i numero. i. in distātia
certa a deo modo qlibet nūer⁹ certaz
h̄z distātiā ad v̄nitates. Itē oīs res ē in
mēsurā: q̄a oīs r̄s creata est finit⁹ z li
mitate p̄fectōis tā i essētia q̄ i poētia
agēdi. Tercio oīs res creata h̄z suū pō
d⁹. i. naturalē appetitū ad aliqd̄ i quo
sua natura saluat⁹ z p̄ficiat. sicut crea
tura rōalis naturalit̄ appetit b̄tū dīez
et creatura corp̄alis locū sibi p̄ueniētē
S̄z magis ad p̄p̄oitū sic expōit. In do
mie potas qdē p̄ potētā p̄ctōres: y do
latras mltip̄r afflixisse. imo ānimas
se sicut eas de nihilo p̄duxisti: z v̄m ē
q̄ p̄ quolibet p̄ctō posses maximaz venā
infligē: q̄a nulla p̄ca pōt adeq̄ri p̄ctō

quicquid sit magis tu tamen domine omnia peccata nostra in mensura certe quantitate. et numero tue sancte discretiois a potestate facti iudicii disposuisti ac si peccata nostra non maiorem penam sibi detinuerent. Ratio autem quare sic potentia cum demerita temperas est magnitudo potentie et bonitatis tue. Nam ex quo potes omnia et es summe bonus: bonitas tua dispositum omnia sicut ea decet disponi. et hoc est quod subditur. Multum enim valere. id est posse tibi soli superat. id est abundanter erat: quia infirmitate spiritus etiam antequam mundus esset: et quod mirum potentia activa quam nulla resistetia impedire operatur sine difficultate: sed talis est potentia dei. ergo sine difficultate facere potest quicquid vult. Et hoc est quod subditur Virtuti brachii tui quod resistet. quod dicitur nullum quia nihil potest tibi resistere. Et hoc per christum probat Boetius. iiii. de personis. per se. xii. Nihil finis naturam deo preire conatur. vide ibi. Et potest colligi ratio sic. Omnia appetunt bonum per naturam: ergo nihil contrariatur bono per naturam: deus est summum bonum. ideo deo nihil finis naturam preire a. Et quod autem nihil possit deo resistere probat per analogiam naturam ad duo in quibus modica resistetia spiritus est. Primum est momentani statum. id est ligna statum. ligna enim statum quando pedicula sunt equalia et in eis equalia pondera apposita certis partibus stat erecta per pediculas: sed quicquid modicum quantitatis apponatur statim recedit a situ suo et facit motum sine quocumque resistantia. Isto modo omnis creatura est in manu dei quod si deus voluerit eam annihilare nulla resistantia potest esse. et hoc est quod dicitur Quia tamen momentani statum. sic est autem te orbis terrarum. Sed ex epistola ad quodam per per instabilitas humana est gutta ros antelucani. Ros antelucanus est ros qui ante ortum solis in matutino. et de antelucano. id est ante ortum solis exiit. Et declinat antelucano. nam. Ros autem talis oritur

te sole: statim deficcatur et a terra absorbetur et hoc est quod subditur tamen gutta ros antelucani quod descendit in terram. Et hec est sententia littere Quia omnia deus disposuit in mensura et numero et potestate. Conueniens est nobis necessarium quod omnia nostra in mensura numero et potestate disponamus: quia nisi hec fecerimus vitam nostram non poterimus ordinare vite nostre In figura cuius legimus. iiii. Esdre. iiii. et suscipium quod angelus ad esdras missus dixit sic tres vias missus sum tibi dicere et tres similitudines ostendere coram te: vadit potestera mihi potest dignus. aut mensura mihi statum veterum: aut reuoca die quod preteritum quod dicitur potestera pena infernalis acerbitatis: mensura statum temporalis vanitatis: reuoca hoc est numerum reatum proprie punitionis. Igitur iuxta litteram lectionis mensuram: numerem: et ponderemus. Mensuramus mundane glorie leuitatem: presentis transitus breuitatem: future vite iocunditatem. Et cum sic mensurauerimus numeremus quod recepimus diuina numeramus quot commisimus horrenda crimina: quot obmisimus concessa tempora. Et cum sic numerauerimus: ponderemus quantum debemus quod ingrati fuerimus: quicquid meruimus Et omnia nostra in mensura numero et pondere disponamus. Si mensurauerimus mundane glorie leuitatem: videmus quod ipsa est parum aprecianda Unde Augustinus. super psalmum. cxix. Inanis est gloria huius seculi: fallax est suauitas et infructuosus labor et perpetuus timor et periculose sublimitas. Immutum sine prudentia finis cum pena. Hac vanitatem mensurauerat rex ille de dyalero. li. vii. c. ii. Rex iugiter ille subtilis iudicii quem ferunt traditum sibi dyademata postquam capitum poneret: retentum diu considerasse et dixisse. O nobile magis quam felicem panum.

H. ii.

Quē si quis penit⁹ agnoscat q̄ multis sollicitudinib⁹ & piculis & misus sit refert⁹ nec humi iacētē tolere velit. Ergo si fm̄ vey⁹ valorē mēsurare⁹ gl̄a tēporalis p̄ia foretvt merito dicāt boni xp̄iam illā. ii. Corin. x. Nos nō in imē sū gl̄amur sed fm̄ mēsurā regulē quā mēsus est nobis de⁹. Ista ḡ regula est p̄scia bñ ordinata. ii. Corin. i. Gl̄a n̄ra hec ē testimoniū p̄scie nostre Scdo si mēsurem⁹ p̄ntis trāsit⁹ breuitatē videbit⁹ modicav⁹ nulla p̄s. Ecce mēsurabiles posuisti dies meos & substātia mearū. Istam breuitatē vite p̄siderauit xerles rex zc. Itē ille q̄ alexādro suadēte rex nullo mō fieri voluit. In istius tū t̄pis breuitate tria maḡ negocia nos oportet seruare. viz obediētā p̄ceptorū. p̄nias p̄ctōrū. & beniuolētiā p̄ximorū. In cui⁹ figura legit⁹ apocal. xxi. q̄ angelus q̄ muros ciuitatis hirs mēsurauit habuit mēsurā arūdinēā et mēsus est muros ei⁹. cxliiii. cubitorū. Aima nostra est moralit̄ ciuitas dei sūmi in qua p̄ gratiā inhabitare dignat⁹. Mur⁹ ei⁹ est corp⁹ corruptibile. Istos muros mēsurare debet hō seu rō. replicādo q̄tidie vite breuitatē et mort⁹ vicinitatē. sic tū mēsuret q̄ habeat. cxliiii. cubitos In cētenario obediētia p̄ceptorū designat⁹. decies enī decē faciūt centū Nos ḡ si quq̄ sensus extēiores et quq̄ interiorē reducam⁹ ad decē p̄cepta decalogi. decē multiplicam⁹ p̄ decē et ad centenariū obediētie p̄ceptorū puenimus. et sic in centi annis edificamus archā q̄ saluamur a diluino hui⁹ vite. Gen. vi. S3 debet h̄re mur⁹ corpis nostri. cxliiii. cubitos qa nō solū oportet nos habere obediētā p̄ceptorū s3 etiā p̄nias p̄ctōrū. qa in mltis offēdiū⁹ oēs Et si dixerim⁹ qa p̄ctm̄ nō habem⁹ nos

ip̄os seducim⁹ Hec autē p̄nia in nūerō q̄dragenario designat⁹. Prouenit autē ex ductu q̄temarii in decē. Iste ei nūerus est nūerus p̄nie cōsecrat⁹ ab ecclā Vñ in q̄dragesima oēs xp̄iam ieiunias et opibus p̄nie indulgēt. Et merito q̄dragenari⁹ est nūerus p̄nie cōsecrat⁹. Si enī oēs ptes aliquotas ip̄i⁹ q̄dragenarii capiam⁹ faciēt p̄cise. l. Vñ. xlē nūer⁹ supabūdās. Verbi gr̄a. i. ii. iii. v. viii. x. xx. nō habet plures ptes aliq̄tas & iste cōplēt. l. Quiūq̄genari⁹ vero est nūerus gr̄e et remissionis fm̄ quē cōputat⁹ am̄ p̄mibile⁹ in lege iudeorū. In signū ḡ q̄ p̄ sacramētū p̄nie cōsequimur p̄fectā remissionē p̄ctōrū. q̄dragenarius nūerus cui⁹ ptes aliquote faciunt. l. q̄ est nūerus remissionis p̄nie cōsecrat⁹. Sic ḡ mēsurabim⁹ mur⁹ nūm q̄ habeat. cxliiii. cubitos et ip̄e totalis nūerus cōposit⁹ est nūer⁹ hūanē sauti deputat⁹ In cui⁹ figura Iohēs vult cxliiii. milia signatos. Apocal. vii. Et cxliiii. milia v̄gines agnū sequentes. Apoc. xiiii. Tercio si mēsurem⁹ situ revite iocūditatē recolligēdo q̄ btitudinis future gaudia recipiem⁹ p̄ nomētaneis merit⁹ in p̄nti. nō iuenimus mēsurā pro mēsurā. qa p̄mibimur vlt⁹ ad dignū s3 iueniem⁹ v̄ficiatū qd̄ scribit⁹ Lu. vi. Mēsurā bonā e cōfertā & coagitatā & sup̄fluētē dabit i sinū v̄m. Cui⁹ ḡ sic disposuerim⁹ nos in mēsurā restat disponere nos in numero. b Nūm̄m̄ ḡ p̄mo ē receptim⁹ diuina mīsera & ea iueniem⁹ in finita que nūerari non possūt P̄mo nos creauit ad suā similitudinē et prob̄ celū et terrā et oīa mirabilia que celū ab̄itū cōtinētur. Gen. xv. Suscipe zeli et nūera stellas si potes Iob. ix. Facit magna & inscrutabilia et mirabili q̄s

nō ē numer⁹ Scdo numem⁹ qđ cōm-
sim⁹ deſſenda crimia et iter⁹ iuem⁹ ē⁹
fiuita. In ps. Delicta qđ intelligit Iob
xxii. Propť maliciā tuā plurimāz in-
finitas iniquitates tuas. Et eccē. i. St⁹
tor⁹ ifimit⁹ ē numer⁹. Tercō iuenie⁹ qđ
amifim⁹ cōceſſa tēpora et inueniemus
iufinita. Eccē. xvii. Numer⁹ dier⁹ vel
tēp⁹ dedit illi ſcđ ad bene opandū z ad
penitēdum de peccat⁹. Sz Iob. xxiiii.
ſcribit⁹. Dedit illi locū puie et ipē ab-
utit⁹ eo in ſupbiā. Cū ſic nos diſpoſue-
rim⁹ in mēſura et numero. Ponam uſ-
etiā nos in pōdere. Prio pōderemus
quātū debet⁹ pſerti ppt⁹ beneficiū incar-
nationis: ex quo natura nrā cū diuina
natura cōicatio nē cepit habere. Eccē.
iū. Pōdus ſup ſe tollat qđ honeſtiori ſe
cōicat. Scdo pōderem⁹ qđ ingrati ſim⁹
et ingratiudinis nrē pōdera deponā⁹
Iux⁹ pſiliū apli. Ad heb. xii. Depo nā⁹
oē pōd⁹ et circūſtās nos pctā. Per pa-
tentiā curram⁹ ad ppoſitū nob⁹ certa-
mē. Tercio pōderem⁹ qđqd meruim⁹
ga totū ſue bonū ſue malū in iudi-
ciū adduceſ. Iſa. xxviii. Ponā iudiciū
in pōdere et iuſticiā in mēſura. Et ſic
diſponam⁹ nos in mēſura numero et
pōdere. Mēſurem⁹ ergo mūdane glo-
rievanitatē z leuitatē. Mēſurem⁹ pñd
transit⁹ breuitatē. Mēſure⁹ future vite
iocūditatē. et cū mēſurauerim⁹ nume-
rem⁹ quot recepi⁹ dīna munera. nūc-
rem⁹ quot cōmiſim⁹ horreda crimina
numerem⁹ quot omiſim⁹ cōceſſa tē-
pora. Et cū ſic numerauerim⁹: pōde-
rem⁹ qđn⁹ debuim⁹: pōderem⁹ qđn⁹ in-
gēti ſuim⁹: pōderem⁹ qđqd meruim⁹
Et ſic oīa noſtra in mēſura numero z
pōdere diſponā⁹. LEC. CXLIII.

[Sed et miſereris oīz qm̄ oīa potes z
diſſimulas pctā hoīm propť pe

nitētā. Diligis enī oīa que ſūt z nihil
odiſti eor⁹ que feciſti: nec enim odiēs
aliquid pſtituiſti aut feciſti. P⁹ qđ oñſū
eſt qđ de⁹ gubernatvniuerſā creaturaz
p potētā cui nihil pōt reſiſtere. Hic o-
ſtēdit qđ eā ainiſtrat per beniuolētiāz
cui nulla creatura poteſt fatiſſacere.
Et circa hoc duo facit. Nā p⁹mo oſten-
dit qđ de⁹ oēs creaturā p beniuolētiā
et amorem libere cōſtituit z creauit a
pncipio. Scdo qđ omuē creaturā libere
pſeruat z cōtinuat in eſſe ſuo: p ſue
volūtāz arbitrio. Scda pars ibi. quō at
aliquid permanere poſſit A Cir-
ca p⁹mū tria facit. Primo oñdit qđ mi-
ſericordiā dei ē gnālis ad oēm creatu-
rā vniuerſalit⁹. Scdo qđ eſt mirabil⁹ cir-
ca hoies ſpēalit⁹. Tercio pbat deū dili-
gere qđqd pduxit tpaliter. Secūda ps
ibi. Et diſſimulas pctā. Et tercia ibi.
Diligis enim oīa. Dicit ergo p⁹mo ſic
Sed et miſereris ommū qm̄ omnia po-
tēs: quaſi diceret. Licet tot⁹ orbis ter-
rarū ſit tāqđ momentū ſtatere ante te.
vel ſicut gutta roriſ antelucani: nō ta-
men ideo deſpicis v⁹ paruipendis cre-
aturam tuam: ſed fones prouehis et
conſeruas: et ideo miſereris ommūz
vniuerſaliter. In ps. Miſerationes e-
ius ſuper omnia opera eius. Et quare
ſic miſereris. Certe ideo quoniā om-
niā potes. Nō ex indigētā quaſi tu ī-
digeas auxiliōvel conſilio creature nī
ex infirmitate. quaſi non poſſis crea-
turā delere. Sed ideo quoniā oīa po-
tes naturaliter. Mar. xiiii. Pater om-
nia poſſibilia ſunt tibi. Et Eccē. ii. Secū-
dum magnitudiez illi⁹ ſic miſericor-
dia ipſius cū ipſo eſt. Et hoc eſt qđ dicitur
infra. xii. c. Ob hoc qđ dominus eſt
ommū ommibus parcere facis. Et iō-
tales domini et plati ſūt dei ſpēaliter.

H.iii.

imitatores qui quāto fuerint potenti
ores tāto sūt demētiōres. Sic alexan-
der magn⁹ denictos pplos plus demē-
tia q̄ potentia sibi p̄strinxit. iiii. Regū
xx. Reges israel demētes sūt. Et quīf
dñe miseratōes tue sūt sup omnia opa
tua: tñ magis ē admirāda circa omēs
pctōres q̄z peccata dissimulas vidica-
re. Vñ subdit. Dissimulās pctā hoīm
pp̄ p̄nīaz. i. sub dissimulatōe nō ficti
omis sed affectionis: peccata hoīm pro
p̄ p̄nīaz. id ēvt ipi peniteāt interi dūz
sic eos demēt expectas. Ro. ii. Igno-
ras qm̄ benignitas dei ad p̄nīaz te ad-
ducit? Glosa dicit hic potētia dei boni-
tate plena op̄suū p̄pter pctā nō despi-
cit sed per penitētiā abluīt z ip̄e fouet
et nutrit. Ezech. xviii. Si ipi⁹ egerit pe-
nitētiā ab oib⁹ pctis q̄ fecerit vitauit
z nō moriet⁹ oīm iniquitatū quas opa-
t⁹ ē non recordabor. Tercio p̄bat de
iun diligere. qcqd̄ produxit t̄paliē. s̄p
bas̄ sic. Null⁹ facit nec p̄ducit libere il-
lud qd̄ detestaf̄ z odit q̄a si hō odit ali-
quid vellet illud nō eē z p̄ cōsequēs nō
dat sibi libere eē: s̄z de⁹ libere p̄duxit z
p̄stituit oīa q̄ diligit q̄ t̄paliē cōstituit.
Et s̄ ē qd̄ dicit littera. Diligis ei oīa q̄
sūt. sup. c. i. Creauit vt essēt oīa z nihil
odisti eoz q̄ fecisti iqtū videlicz ē op̄-
tuū. q̄a Ecc. xii. Altissim⁹ odio habet
pctōres hoc ē ad modū odiēdū se habet
q̄a prohibet peccata fieri. pro peccatū
punit peccantes: nec ip̄a pctā ip̄e fecit
in q̄tū peccata sūt. fit enim act⁹ qm̄ ē
peccatū et a deo z ab hoīe. a deo v̄o fit
iuste. et ideo non habet q̄ sit pctm̄ q̄a
fit a deo. Ab homine vero fit iniuste
et ideo ab hoc habet q̄ sit peccatū z si
ne deo factum est peccatūz. s̄m̄ aug⁹.
quia licet hoc quod est peccatum sit a

deo non tamen habet a deo q̄ sit pec-
catū. Nihil ergo eoz q̄ fecisti et qua-
re? Certe nihil possis odiēdo cōstitui
ere vel facere: Nā si quid odis vis non
esse: quod autem cōstituis vis esse. Et
ideo dicit. Nec enim odiēs aliquid cō-
stituis de nihilo. aut fecisti ex p̄iace-
ti materia p̄ducēdo a Dissimulaf
pctā hominum propter penitētiā.
Circā p̄nīaz ē notandū q̄ quatuor sūt
penitētie incitamenta: quatuor peni-
tentie impedimenta: quatuor penitē-
tie documēta. quatuor penitētie emo-
limenta. Quatuor p̄nīe incitamē-
ta sūt ista. Amor xpi quē offendimus
dolor p̄gratia quā amisim⁹: horror
pene quā incurrim⁹. et timor mortis
ad quā decurrim⁹. Inter hec quatuor
p̄mū incitamētū ad penitēdiū ē amor
christi quē offendim⁹. Si christi benefi-
cia cogitem⁹ nostrā ingratitudinē pō-
derem⁹ nō est dubiū s̄vsum rationis
habemus quin occasionē penitētie sē-
tiem⁹. Scribūt ph̄i naturales q̄ arpia
avis ē habens faciē quasi hominis. s̄z
est avis multū crudelis et ferox intm̄
q̄ interdū et fame stimulatē hominē
intradit et occidit Sitiēs ad aquā volat
et bibit. vbi faciē suā intuens et sibi si-
milē se occidisse recolligens tanto do-
lore cōpatitur q̄ inde quandoq̄ mori-
tur. Quid ergo nos rōe vtētes faciē?
quādo dominū nostrū et fratrem no-
strū christū iqtū nostrā iterfuit nos oc-
cidisse cognoscim⁹? Hoc autē videmus
ex p̄sse cū verba dei audim⁹ v̄l scripta
legim⁹ sanctorū deuote. z quicūq̄ nō
penitet de peccatis ista recolligēs non
est perfecte christianus: nec euange-
lio dei credit. Et ideo signāter dicitur
Marci i. Penitēmini et credite curru-

gelio Secundum incitamentū ē dolor pro gratia quam amisim⁹. Effici-
mur enim per culpā de filiis dei filii
dyaboli. Et de familiaribus et amicis
dei hostes proditores et emuli ⁊ de re-
gni celestis heredib⁹ sumus exiles ⁊
proscripti. In libro de naturis rerū
dicitur q̄ sit quedam avis que voca-
tus paradisi que propter insignem p̄-
chritudinem sic vocatur. Sunt enim p̄-
ne eius adeo pulchre et mirabiles q̄
nullus eis color deesse credatur. vox
est ita dulcis et pia q̄ possit in homie
denotionē et gaudiū excitare. Hec a-
vis si capta fuerit ⁊ illaqueata irreme-
diabiliter gemit et plāgit nec plāgē d̄
sinit donec reddita fuerit libertati.

Moraliter avis ista ē figura et exem-
plum anime christiane hec quando ē
in gratia est avis pulcherrima qā i ea
reliet imago trinitatis naturaliter
sibi impressa. imago inquit decorata
virtutibus et gratia vt nihil sibi desit
quin sit dei filia et patrie celestis inco-
la gratiosa. Ista illaqueatur et capi-
tur in laqueo demonis quādo peccat.
Quid ergo restat ei facere nisi plan-
gere et plorare et flere et dolere et in-
cessanter penitere: donec per gratiaz
reconciliationis in statum pristinum
reducatur. Et de bufone diaboli fiat
denno avis paradisi Sic planxit et ge-
muit factus latro iuxta christū suspē-
sus donec a fōte gratie gratiā obtinu-
it et audivit. Amē dico tibi hodie me
cum eris in paradiso. Luc. xxiii. Et
ideo Mathei. iiii. Penitentiam agite
appropinquabit enim regnum celo-
rum Tertiū icitamentū penitētie
ē horror pene quā incurrim⁹. Istum
horrorem bene sibi impresserat Iob
quā dixit. Dimitte me vt plāgā paulu-

lū dolorē meū anteq̄ vadam et non re-
uertar ad terram tenebrosā et optant
mortis caligine terram miserie et te-
nebrarum vbi vbra mortis et null⁹
ordo sed sēpit⁹ horror inhabitat. Et
apostolus ad hebre. x. ca. Horrēdū est
incidere in man⁹ dei omipotēns. Et
greg. ix. mora. Horrēda mō fit miseri-
mors s̄ morte. finis s̄ fine. defectus
s̄ defectu. qā mors sp̄ uiuit. ⁊ finis sp̄
incipit. ⁊ deficit defect⁹ nescit. Mors pi-
mit ⁊ nō extinguit dolor cruciat s̄ pa-
uorē nō fugit. Flāma cōburit s̄ tene-
bras nō excutit. Hec greg. Istud inci-
tamentū penitētie multos nouit qā sic
a tiore pene q̄ est tiore semulis et iuci-
alis gignit timor filialis sicut cera p̄-
cedit sigillum v̄l seta precedit filiū fm
aug. Sic incepit Iohannes baptista p̄-
dicare iudeis. Progenies viperarum
quis demonstrabit vobis fugere a ven-
tura ira? Facite fructū digni peniten-
tie. Mathei. iiii. Quartū incitamen-
tum penitentie est timor mortis ad
quam transcurrimus. Hec enim est
ratio scdm Greg. quare deus diē mor-
tis nostre nobis incertā esse voluit vt
dum semper ignoratur semper pxi⁹
esse credatur. et ideo semper parati i-
ueniamur. xii. mora. Penitētia autez
post mortē est impossibilis qā i mor-
te desinit esse viator. Penitentia ppe
mortem est valde difficilis. Tu⁹ quia
dolor languoris corporis occupat to-
taliter vires mētis. Et cum homo tan-
tum corvnicum habeat non habet p-
tunc vbi dolorem pro culpa producat
Tum quia homo tunc nō potest esse
certus an doleat pro peccato suo di-
ct⁹ tiore an duct⁹ amore. Vnde aug⁹ i
quodam sermone ⁊ ponitur in canōe
de pe. dis. vii. nullus Quem morbi⁹ vr-

get et penitētia terreat ad verā vix ve
niet satisfactiōne maxie cū filii q̄s illi
cite dilexerit sunt p̄sentes. vxor nūid⁹
ad se vocēt. Multos enī solet serotina
p̄nā decipere. Hec Aug. Q̄nādo enī
p̄sona nobilis grauit̄ ifirmat̄ vix iue
nit̄ aliq̄s qui de anime salute audeat
sibi loqui executores sollicitant̄ circa
diuitias ⁊ thesauros medici circa cor
poris medicinas vxor et filii et amici
cōsolant̄ ifirmū etiā p̄tra p̄ficiētiā mē
tientes et sic nō p̄mittit̄ de p̄ctis suis
cogitare. nec aie sue statū salubrit̄ or
dinare. et sic iusto dei iudicio se dāna
tioni exponit. Eccī. ii. Si p̄nāz nō ege
rimus incidemus in manus dei ⁊ nō
in manus hominum. In manus ho
minū incidim⁹ si sacramētū penitētie
debito mō suscipim⁹. Sed in man⁹ dei
icidim⁹. q̄nādo post mortē tempus sa
crāmētōrū trāsm⁹. Secūdo q̄ttuor
sūt penitētie ipedimēta. pudor p̄palā
di: timor recidiuādi: ardor delectādi:
et torpor p̄stolādi. Primovolēti effica
citer penitere obiicit se pudor quo hō
cōfūdīt̄ alteri hōi reuelare q̄d notum
est deo et angelis et demonib⁹ et sc̄tis
aiabus et forte m̄ltis aiab⁹. Et iste pu
dor est p̄m⁹ armiger quē diabol⁹ mit
tit contra volentē salubriter penitere.
Vñ q̄dā sc̄us vidit diabolū int̄ penitē
tes incedere et faciētē eos erubescere
in ecclia cū se ad cōfessionē pararēt q̄
adiurat⁹ a sc̄tōz int̄rogat⁹ q̄d int̄ illos
penitētes faceret. Respondit. Reddo
q̄d abstuli verēcūdiā eis abstuli quā
do peccauerūt ⁊ modo eis restituo ne
possint cōfiteri. Sicut enī lupus onē p
guttur accipit ⁊ nō p̄ pedēz vulpis gal
linā: ita diabol⁹ guttur p̄ctōz cōstrigit
pudore. Vñ Aug. sup̄ ps̄. O hō quid

times cōfiteri? Illā q̄d p̄fessionē scio
min⁹ scio q̄ id q̄d nescio. Cui p̄fiteri eru
becas p̄ctā tuā? p̄ctōr sū sicut ⁊ tu. Hō
sū hūanū a me nihil alienū. Cōfiteri
hō homi: hō p̄ctōr hōi p̄ctōri. Elige q̄d
vis: si nō p̄fessus lates nō cōfessus dā
naberis. Ad h̄ de⁹ exigit cōfessionē vt
liberet hūilē. ad h̄ dānat nō cōfitetē vt
p̄nuat sup̄bi. Sedz ipedimētū est
timor recidiuādi. et iste est sc̄ds armi
ger quē diabol⁹ mittit statūtra penitē
volētē. Quō inq̄t p̄ponis tu de cetero
a p̄ctis abstinere? Poteris tu in p̄petu
um viuē continē. Ad q̄d p̄derit tibi
hodie p̄fiteri ⁊ post cras labi in simile?
Et nō aduertit hō fatū? q̄ iō statuit de
us sacramētū p̄nie ad manū vt quoti
ens recidiuam? totiens resurgam?
Tertiū ipedimētū p̄nie est ardor de
lectādi. et est tert⁹ armiger obuiās pe
nitēti. Recolligit ei hō miser delecta
tionē p̄habitā in p̄ctō vt videat̄ sibi q̄
sine eo nō posset p̄ducē vitā suā: ⁊ ma
nētē tali affectiōe ipossibile ē eū vtilit̄
penitē. Criso. li. de cōpunctiōe cordis.
Sicut ipossibile est vt ignis inflāmet̄ i
aq̄ ita ipossibile ē p̄punctiōez cordis vi
gere in deliciis. Cōtraria enī hec sunt
sibi ad inicē et p̄ptoria. Illa enī mat̄
flet⁹. hec risus. illa cor cōstrigit: hec dif
soluit. Quartū et fortissimū ipedi
mētū p̄nie ē torpor p̄stolādi q̄ orit̄ ex
duplici p̄sūptōe s. p̄sūptōe vite. plixē ⁊
finalvenie diuinit⁹ cōcedēde. et est q̄r
tus armiger. ⁊ cōiter oēs impedit: cō
fidunt de futuro: p̄mittūt in postez:
procrastinant in longinquū et dicunt
cum cornu cras cras donec morte su
bita periclitent̄.

LECTIO. CXLV.

q Vomodo autē aliqd pmanere possit nisi tu voluisses: aut qdvo catū a te nō eēt pseruare? Parcīs aut oīb? qm̄ tua sūt dñe q̄ amas aīas.

Postq̄ ostēsu est q̄ de? oēs creaturā p sue bonitatis clemētiā creādo pduxit a pncipiō In hac pte declarat Salomō q̄ idē de? oēm creaturā cōseruat q̄ diu sibi placet p sue volūtatis arbitrio.

A Et pmo gñalit̄ a scribit deo oīm rerū cōseruationē. Scdo deo specialit̄ a scribit hūanā gubernationē. scda ps ibi. Parcīs autē oīb?. Circa p̄mū dicit sic. Q nō autē aliqd pmanere possit nisi tu voluisses. Nō enī creatura ita parum depēdet a deo sicut dom? ab artifice. Perfecta autē domo nō pl? dependet dom? ab artifice imo corrupto artifice nihilomin? manet dom?. Vnde artifex nō est causa rei cū iā est in esse pfecto sed tantū est causa fieri ipsi? rei Vñ aug. xxii. de ci. dei. c. xxiii. Vt ip sius diaboli natura subsistat ille facit qui sūme est et facit eē q̄cqd aliq̄ mō est. Efficacē quippe potētiā si reb? subtrahat nec p̄gredi poterūt̄ suis diuersis motib? pagere tpa nec p̄suis in eo q̄ create sūt aliquaten? pmanebūt Itē de vā religiōe. ca. xxxiiii. Deus p suā sapiāz oīa fecit et per suā benignitatē oīa pseruat. Idē p̄mo ⁊ scdo sup Gen. et. iii. de trinitate ⁊ in mltis aliis locis ⁊ hoc est qd̄ subdit in lra aut quō qd̄ a te vocatū nō esset pseruare? q. d. nullo modo vocatū. i. v̄ bñ edictū d̄ nō eē In ps. Dixit̄ scā sūt. ⁊ ad Ro. iiii. Vocat ea q̄ nō sūt tanq̄ ea q̄ sunt. Et quis sic generalit̄ oīa cōseruet que pduxit specialit̄ tamē hoīes gubernat per de metiā. Vñ merito littera subdit. Parcīs autē oībus quoniā tua sunt domiē

qui amas animas. parcīs inquit omnibus supple hoībus etiā peccātibz qui digni forēt si tibi placeret statim in ifernū detrudi sed parcīs eis tu qui oēs hoīes vis saluos fieri et ad cognitionē v̄ itatis venire p. Thi. ii. Ratio at̄ parcēdi est quoniā tua sūt dñe. Sapie xv. Etiā si peccauerim? tui sumus qui amas aīas. hoīes enī cōiter amāt corpora: s; tu amas aīas a te creatas singularit̄ et tibi assimilatas ⁊ tuo sāguie reformatas. Ezech. xviii. Oēs ani mee sūt. Amat deus etiā aīas nō singularit̄ sic q̄ nō corpora amet. s; p̄uilegialiter: q̄a eas ad se impetuum fruēdū p̄parauit a Totus autem labor diaboli ad hoc nitit̄ vt s̄i opere corpora diligam? et aīas negligamus vt illud quod a nobis neglectū fuerit in partē suā cedat Gen. xiiii. Da mihi aīas cetera tolle tibi Arguitur etiam in hoc verbo [parcīs autē oīb? qm̄ tua sūt dñe. q̄ amas aīas] tā mali dñi q̄ mali plati. mali dñi nō p̄cunt hoībus qm̄ sui sūt sed spoliāt et appropriāt et destruit ⁊ si de hoc arguant̄ respōdēt q̄ licite faciūt qm̄ sui sūt. Isti deū potius imitari deberēt ⁊ eis p̄cere quoniā sui sūt. Mali autē plati arguit̄ q̄ plus amāt decias oblatiōes garbas ⁊ lanas q̄ aīas xpi sāguie redēptas. p̄tra quos Ber. in p̄sona boni plati dicit Certe fruandū accepi pro quo mercator nō in sapiens i p̄a vtiq; sapiē sāguinē suū fudit. Sic loquebat̄ paul? .ii. Corint. xii. Ego autē libētissime impendā. et sup impēdar ipse pro aīab? v̄ris licet plus vos diligēs min? diligar. Quomodo quod vocatū a te nō esset cōseruare?

B Hic est notandum que sūt diuine vocatiōes: que sūt humane exar-

fationes. et que sūt excusantiū puniti
ones. De diuinis aut̄ vocatōib⁹ est scē
dum q̄ tres sūt in genere ⁊ tres in spe
cie. In genere quidē loquēdo vocat v̄
bo. signo: et nūcio. Sicut volens aliquē
ad se vocare. vocationē suā pōt facere
trib⁹ modis. per v̄bū signū et per nū
ciū. De aut̄ vocat nos per verbū in in
carnatione filii sui qm̄ v̄bū caro factū
est. Ioh. p̄. Quādo misit v̄bū suūz sa
nauit eos. in ps̄. Magna foret rustici
tas si rex anglie mitteret filiū suū ad
vocandū aliquē pauperē si ille venire
cōtēneret et maior sit iniuria si homo
vilis et paup̄ v̄bo dei q̄ est fili⁹ patris
icarnato iuitante venire cōtēnit quod
tamē frequēter videm⁹ vt merito di
cat x̄pus illd̄ Iob. xix. Seruū meū vo
caui et nō respōdit mihi ore pp̄rio de
precabar illū. Os dei est v̄bū dei Iu x̄
illd̄ Canti. p̄. Osculef̄ me osculo oris
sui. Secūdo x̄pus vocauit nos signo. Si
gnū istud fuit corp⁹ suū extēsi in cru
ce exaltatū in mōte. rubricatū pp̄rio
sanguine. sicut volēs reclamare falco
nē stat in loco apparēti cū reclamato
rio rubricato. Ita x̄pus volēs hoīez cla
mare qui a paradiso auolauerat in ifer
nū ī mōte caluarie accessit lignū cru
cis ascēdit. lat⁹ s̄gūinolētū ostēdit: vo
ce maḡ clamauit vt sic se ipso scō signo
hoīez rcuocaretz tñ istis visis īgratissi
mī hoīes ad eū venire cōtēnūt sicut ip
se cōquerit̄ Prouer. p̄. Vocauit et re
nuisus extēdi man⁹ meas et non fuit
qui aspiceret Tertio vocauit nos p nū
ciū id est p̄ pdicator̄z officiū cuiuscūq̄
fuerit cōditionis. siue plati ordinari.
siue alii ab ecclā ad pdicādū deputati
De isto nūcio dicit̄ Luce. xiiii Homo
quidā fecit cenā magnāz vocauit mī-

tos: et misit seruū suū hora cene dicē
iuitatis vt venirēt. Quē locū exponēs
Grego. dicit seruū illū ordinē pdica
torū designare cū tñ tpe suo null⁹ or
do in ecclā sic vocaret̄. Scdo sicut
hoīes tripliciter vocātur ita se excusant
tripliciter. Sup̄bi p̄ subtilitate dñatiōis.
Auari per difficultatē t̄rene occupa
tionis. Luxuriosi per volūptatē carna
lis delectatōis Et isti tres figurat̄ per
illos tres q̄s enūerat enāgelista Luce
xiiii. Quorū prim⁹ dixit. Villā emi
et necessario habeo exirez videre illā
rogo te habe me excusatū. Scds dixit
Iuga bouē emi qnq̄z reo pbare illa. ro
go te habe me excusatū. Et tertī⁹ di
xit. vxorē duxi et ideo nō possū veni
re. Prim⁹ designās sup̄bos q̄ p̄ abi
tione t̄reni domini gl̄az amittūt cele
stis regni. iste in sua excusatiōe bñ se
fatef̄ fatuū fuisse q̄ se p̄us dicit̄ villam
emisse q̄ vidisse. Facilit̄ enī ql̄bet fal
litur q̄nvis illd̄ emis̄ qd̄ ab eo absōdi
tur. et certe si homo videret et cōfide
raret qd̄ est in dignitate domini secu
laris. illd̄ nō emeret nimis care vidēt
enī ipsi⁹ bremitatē q̄a Eccl. x. Oīs potē
tat⁹ bremit vite. Videret p̄cipiti gra
uitatē q̄a quāto stat⁹ altior tāto grad⁹
grauior Cecidit petr⁹ s̄z de ifimo ideo
statū surrexit. Cecidit dauid s̄z de plāo
q̄a se nō in altū extulit. Iuxta illud ps̄
Dñe nō est exaltatū cor meū. ⁊ iō cito
surrexit. Cecidit adā s̄z de alto: q̄a de
paradiso. et iō cū difficultate surrexit.
Cecidit lucifer s̄z de celo altissimo. Iō
surgere nūq̄ potuit. Scds est excu
sans ⁊ figurat̄ auaros q̄ iuga bouē qnq̄
dicit se emisse Per quinq̄ iuga bouū
intelligūt̄ qnq̄ sēsus extiores corpis.
Et dicunt̄ iuga q̄a sm̄ Aug. cuiuslib⁹

sensus instrumēta cōbinātur. Duo ei sunt oculi: due aures: due nares: duo instrumēta gustus. lingua ⁊ palatum. Due man⁹ in qb⁹ p̄cipue patet tactus. Sic ergo boues terrā v̄sant. sic sensus auari circa frēna cōtinne delectātur. magis eni delectant^r eius oculivi dēdo massā auri q̄ in eccl̄avidere corpus christi. In ore etiā auri dulcior ē noiatio q̄ v̄bi dei predicatio. et fatue iste se excusauit. quia prius debuit in ga p̄basse q̄ emisse. Tert⁹ luxuriosos designat qui per vxorē itelligit voluptatē. non cui per cōiugiū cōiugati excludūtur a cena licet aliquid Vñ ille dicitur vxorē duxisse q̄ tota affectione se tradidit voluptati. et talis ad cenā celestē venire nō potest nec debet nec est dign⁹ nec potest ire: q̄a ipse est fetid⁹ nō est dign⁹ q̄a est sordidave ste iudic⁹. et ideo q̄a tot sūt qui se excusant: ideo licet mlti sūt vocati pauci tamē sūt electi. Math. xx. In cui⁹ signū. Nūeri. xxxi. legim⁹ q̄ de sedeciz milib⁹ hoim nō cesserūt in partē dñi nisi. xxxii. aie. Tertio vidēdū est q̄ sūt excusatiū punitiones et sūt tres Segregatio a cōsortio bonorū. Luce. xiiii. Nemo virorū illorum qui vocati sūt gustabūt cenā meā. Subfānatio ⁊ ipropriū p̄ctōry: q̄a in iudicio deus ⁊ angeli ⁊ hoies ⁊ demones subfānabūt ⁊ deridebūt fatuos p̄ctōres qui dīnas vocatōes neglexerūt. Proner. p̄. Quia vocati et rēnuistis extēdi man⁹ meas et nō fuit q̄ aspiceret. Et ifra. Ego quo q̄ in iteritū v̄so ridebo et subfānabo cū vobis qd̄ timebatis a dñe nerit. Cruciatio p̄petua tormētōry. Isa. vi. Eligā illusiones eorū. que timebant adducā eis q̄a vocati et nō erat q̄ r̄nderet. Nō

sic de bonis et iustis qui deū audiunt vocatē per obedientiā et p̄ceptorum obseruantia: hi in celo ponētur lucentes sicut stelle in p̄petnas eternitates. Baruth. iiii. Stelle vocati sūt et dixit assumus et luxerūt ei cū io cū ditate q̄ fecit illas. Specialius aut̄ vocat nos ostēsiomb⁹ exēplorū: p̄missionib⁹ p̄miorū. et p̄cussionib⁹ flagellorū. p̄mo nos vocat ostēsiomb⁹ exēplorū quot cui nos per viā penitētie precesserūt tot vocatōes habem⁹. quot milia martyriū: quot milia v̄giniū. quot milia cōfessorū. tot sūt milia vocatiū. Iohis. x. Proprias oues vocat noiatim ⁊ adducit eas. Et ap̄s ad phil. iiii. Ea que retro sūt oblitiscēs ⁊ ad ea que p̄ora sūt extendēs meipsū ad destinātū perfectior brauiū superne vocatōis. Secūdo nos vocat p̄missionib⁹ p̄miorū sicut diues vocat pauperē oñdendo sibi denariū. p̄me Petri. iiii. In hoc estis vt b̄ndictionē hereditate possidet. Tertio vocat nos p̄cussionib⁹ flagellorū. quotiens enim infirmitatib⁹ flagellamur seu fatigamur vel aduersitatib⁹ tribulamur totiēns a deo vocamur. Et sicut Greg. dicit. Mala que nos premunt ad deum nos compellunt

CA. XII. LEC. CXLVI.

q̄ bon⁹ ⁊ suavis est dñe spir
o rit⁹ tu⁹ in nobis Iō q̄ hos q̄
exerēt partib⁹ corporis ⁊
de quib⁹ peccāt admones ⁊

alloqueris vt relicta malicia credāt in te dñe. Sicut superius dictū fuit in teutio Salomonis a medio. x. cap̄lov̄ q̄ ad finē libri est declarare quō sapiētia que est verus dei cultus mirabiliter gubernauit populū hebreorū vt per hoc oēs hoies hebreorū historiam

audiētes aduerū cultūvni⁹ dei q̄ ē sapi
ētia animarēf. Fuit ista gubnatio mi
rabilis i trib⁹. In egiptiorū expugna
tione. in hebreorū per desertum tra
ductione. et in chananeorū de terra p
missionis eiectione Postq̄ igitur de
darata ē gubematio sapie circa popu
lū hebreorū q̄tū ad duo p̄ma. In ista p
te cōsequēt agit⁹ de punitione gētium
peruersarū que frā sc̄tās inhabitabāt ā
te filios isrl. Inhabitabāt aut a septē
gentib⁹ quas in aduētū filiorū isrl et i
mora eorū nō statū z subito sed paula
tū domin⁹ deleuit et captiuaunt et do
minio illius t̄re p̄uaunt. et in eadem fi
lios israel miraculose plātauit. Et cir
ca ista duo fiūt. Nā p̄mo agit⁹ de cha
naneorū afflictōe. Secūdo de hebreo
rum instructione. ibi Tu aut domina
tor. Circa primū aut duo fiūt. quia p̄
mo agit⁹ de modo afflictionis qua gēf
chananeorū fuit flagellata. Secūdo o
stēdit q̄ ad illū modū diuina potētia
nō fiūt necessario limitata. secūda ps
ibi. Nō quia impotēs Circa p̄mū duo
fiūt: quia p̄mo ostēdit bonitas diuine ca
stigationis ad oēs pctōres generaliter
Secūdo ad chananeos spēalit. Secun
da ps ibi Illos enī antiquos Circa p̄
mū in lectōe hodierna duo fiūt. q̄a p̄
mo agit⁹ de dīna dulcedie quā influit.
mētib⁹ iustorū. Sc̄do de mira māfuetu
dine quā ostēdit in correptione malo
rū. secūda ps ibi. Ideoq̄ hos q̄ exerrāt
partib⁹ corporis et de qb̄ etē. Circa p̄
mū dicit sic O q̄ bon⁹ et suauis est dñe
spūs tu⁹ in nob. Vbi dīne boitatis dī
cedo p̄mēdat⁹ ex signo magne admi
ratiois. O ex nota grādis itētōis q̄ ex
vocabulo sūme p̄fectōis bon⁹. ex v̄bo
mure delectatōis suauis ex dulcedie dī

gustationis spiritus tuus. O fm p̄sciz
nū et papiā aliq̄n ē nomē littē: aliq̄n
do ē interiectio. aliq̄n ē aduerbiū. Sic
intiectio: est iniectio q̄nq̄ dolēt. vto
in q̄ta miseria sum⁹. Q̄nq̄ ē intiectō
admirāns. vt o rē mirabilē Q̄nq̄ fil⁹
ē aduerbiū. et diuersas h̄z significatio
nes. Est enī aduerbiū vocādī. vt o regi
na. admirādi vt o qual facies. idignā
di vt o tpa o mores Optandi vt o adfīs
Exhortandi vt o fugite. Quādo v̄o p̄
fertur cum spiratōe et motu sic ē int
iectio. Quādo seq̄t⁹ accusati⁹ ē aduer
biū. vt o cōditōez misera. In p̄posito ē
intiectio vel aduerbiū. nō ē cura et est
nota magne admirationis. q̄ est nota
grandis intētōnis. Iuxta illā ps. O q̄
magna multitudo dulcedinis tue dñe
Bon⁹ ē vocabulū dīne p̄fectōis. Luce.
xviii. Nēo bon⁹ ē nisi solus de⁹. Sua
uis ē v̄bū mire delectatōis. In. ps. Gu
state et videte q̄m suauis ē dñs. Vult
ergo dicere deo regratiando q̄ mira
biliter: q̄ ineffabiliter spiritus su⁹ id
est benignitas sua est magna in nob
. i. iudeis. In ps. Nō fecit taliter omni
nationi. vel in omnib⁹: sc̄dm aliā lite
rā: q̄a in ps. Suauis ē dñs vniuersis et
miserationes eius super omnia ope
ra ei⁹. Sic ergo patet diuina dulcedo i
omnib⁹ creaturis generalit̄. s̄ specia
liter māfuetudinē declarat in correp
tione malorū quos tamen posset affli
gere et annihilare si vell̄z vel i infernū
detrudē. corripit admonz z alloq̄ vt
reliq̄t maliciā suā et redeāt ad eū p̄ pe
nitētiā. Et hoc ē q̄ subdit. Ideoq̄ vi
delicet quā tanta est in te suauitas bo
nitatis. Circa hos qui exerrant peccā
do sc̄licet partibus corporis id est par
ticulariter et paulatim: et de quibus

peccat id est de peccatis: admones per
 pdicatione exiōre tuā ⁊ alloqueris p
 internā ispirationē: vt relicta malicia
 credat p fidē operatē per dilectionē i
 te dñe q eos ita dulcit reuocas ab er-
 rore. Suauis est dñe spūs tuus a
 Quāuis homo certudinalit̄ experi
 nō pōt se spiritū sc̄m h̄re: sicut nec po
 test se scire eē i caritate sc̄z sc̄tōs. tria
 tñ signa pōt homo habere sc̄z tria si-
 gna per que hō pōt scire q̄ habeat spi-
 ritū sc̄ctū que v̄l similit̄ pōt cōiucere se
 spiritū sc̄ctū habere p gratiā. Et acci-
 piuntur ista tria signa sc̄z triplicē spe-
 ciem in qua legim⁹ spiritū sanctū ap-
 paruisse Appiūt ei in specie nubis su-
 per xp̄z trāfiguratū. In specie colūbe
 sup baptisatum. In specie ignis super
 ap̄forū collegiū cōgregatū. Primū si-
 gnū est abūdātia lacrimarū. et iō ap-
 paruit in specie nubis. Nubes enī fū-
 dunt fluuiōs sup terrā. ⁊ spūs sc̄tus ir-
 rigrat mentē deuotā quā ihabitare di-
 gnat̄ fluuiō lacrimarū. Vñ Gene. p̄.
 dicit̄. q̄ spūs dei ferebat̄ sup aq̄s. Et
 in ps̄. Flauit spūs et fluēt aq̄. Ro. viii.
 Ip̄e spūs postulat p nobis gemitib⁹ in
 enarrabilib⁹. postulat. i. postulare nos
 facit fm glo. Ber. sup cātica Cāticorū.
 Lacrimę penitētū vinū sūt āgelorū:
 qa in illis est dulcor vite: sapor gratie:
 gust⁹ idulgētie. sanitas redētis ino-
 nocētie. recōiliatiōis iocūditas et se-
 renate cōscie suauitas. Scdm signū ē
 dimissio iniuriarū: et ideo apparuit in
 specte colūbe que felle caret. Vñ quā
 do homo iuenit se paratū et benignū
 ad dimittēdū iniuriā sibi factā euidens
 signū est q̄ spiritū sc̄ctū habet cū quo
 nullū odiū stare potest cum sit amor.
 odiū nāq; aiāz istat idurat ⁊ amaricat
 Sed spūs sc̄us per oppositas cōditiōes

describit̄. Nā cōparat̄ rori vnctioni ⁊
 melli. Inquātū enī cor inflāmatū re-
 frigerat dicit̄ ros Eccl̄. xviii. Nōne ar-
 dorē refrigerabit ros? Vñ petit̄ eccl̄a
 q̄ corda nostra spūsc̄i mūdet istisio ⁊
 sui roris intima asp̄sione fecūdet. In-
 quātū vero cor odiū iduratū mollifi-
 cat dicit̄ vnctio. p̄me Io. ii. Vnctionē
 habetis a sc̄oz nostis oīa. Quia v̄o cor
 odio amaricatū dulcorat dicitur mel.
 Eccl̄. xxiii. Spūs me⁹ sup mel dulcis.
 nec iuuat hoiem pacē factā p̄tēdere in
 verbis et odiū celare in corde: qa ficti-
 onē talē detestat̄ spūs sc̄tus. Sapie. p̄.
 Spūs ei sc̄us discipline effugiet fictū
 Tertū signū est desiderū supiorū. et
 ideo spūs sc̄us appuit in specie ignis.
 Sicut enī ignis naturalit̄ tēdit sursum
 et se celo cōiūgit. Ita spūs sc̄tus corda
 illorū accēdit et sursum eleuat vt trena
 fastūdiāt et celestia desiderēt. Eze. viii
 Eleuauit me spūs in t̄ celū et t̄rā. non
 dixit posuit me in celo: qa ibi tātū sūt
 boni. nec dixit posuit me in t̄rā: qa ibi
 manēt mali auari. Sed dixit eleuauit
 me in t̄ celū et t̄rā. Quia ibi debēt
 eē fideles xp̄iāi. Cui⁹ ratio est. qa h̄nt
 aliqñ ascēdere versis celū celestia cō-
 templādo: ⁊ aliqñ v̄ sus terrā pximorū
 vtilitatib⁹ m̄strādo. Dubitatio h̄at
 Vtrūgrā spūsc̄i de⁹ necessario hoi
 se quātū pōt ad gr̄az p̄paratū. et videt̄
 q̄ nō: qa cuiuscūq; de⁹ dat gr̄az gratū dat
 eā et libere ex sola m̄ia Igit̄ quātūcū
 q; dispouat se homo. est in libera dei
 volūitate dare sibi gratiā vel nō dare.
 Itē homo cōparat̄ ad deū sicut lut-
 tum ad figulū. Iere. xviii. Sicut lutū
 in manu figulī sic nos ma. in. do. is. s̄z
 lutū quātūcūq; sit bñ p̄paratū nō acci-
 pit formā a figulo ex necessitate. igit̄
 nec hō gratiā a deo quātūcūq; se p̄pet

Ad oppositū est glo. sup illud Roma.
v. Iustificati per fidē pacē habeamus
Et est angustim. De⁹ recipit cōfugiē-
tes ad se aliē esset iniquitas in eo. S3 im-
possibile est q̄ in deo sit iniquitas ergo
ipossibile est q̄ nō recipiat cōfugiētes
ad se ergo cōfugiēs ad deū necessario
psequit^r grāz. p̄terea Apoc. iiii. Ego sto
ad ostiū et pulso si qs aperit mibi in-
trabo ad eū et cenabo cū eo. S3 iste q̄
disponit se faciēdo id qd in eo ē ape-
rit sibi ergo intrat necessario. Cōfirmā-
tur q̄ isto aperiēte sibi aut intrat aut
nō intrat. Si nō intrat ergo frustra pul-
sat qd ipiū est dicere. Si intrat ergo dat
gratiā. p̄terea Anf. de casu diaboli. c.
iii. dicit q̄ illa est causa quare de⁹ dia-
bolo nō dedit gratiā et p̄seueratiā: q̄
ip̄e noluit accipere. Vñ nō ideo nō acce-
pit diabol⁹ p̄seueratiā: q̄ de⁹ nō dedit
s3 ideo de⁹ nō dedit: q̄ ip̄e nō accepit:
q̄ q̄m̄q̄ se pat vt accipiat necessario
recipit. b Ad dubitationē dicēdū
q̄ quedā est necessitas coactionis. et q̄
dā est necessitas ifallibilitatis. Necessi-
tatis coactionis nullo mō cadit in deo.
necessitas vero ifallibilitatis cadit in
deo ex p̄missio suoz pacto sine lege sta-
tuta. et hec nō ē necessitas absoluta s3
necessitas p̄sequētie. Vñ nō stat cū le-
ge statuta q̄ viator faciat qd in se ē di-
sponēdo se ad gratiā qn habeat grāz.
poss3 tñ de⁹ mutare legē circa aliā p̄so-
nā si vellet: et talis quātūcūq̄ se dispōe-
ret nō haberet: q̄ dispositio hoīs nul-
lā causalitatē habz respectu gratie de
necessitate. s3 tātū de p̄gno: q̄ gratia
excedit oēm opatōnē naturalē nec est
possibile q̄ hō mereat p̄ q̄cūq̄ opus
naturale morale. puta gratiā de cōdi-
gno. Ad rōnes in oppositū. Primā

p̄cedo q̄ ex miā et gratia sua p̄ tāto q̄
talē legē misericordit̄ statuit et obfuit.
sed statuta lege. necessario dat gratiā
necessitate cōsequētie. Ad scdm q̄-
uis sum^r sicut lutū p̄ p̄parationē ad de-
um aliq̄ mō. nō tñ sicut tenet i oī-
bus: nec est pactū int̄ artificē et lutū et
dato q̄ foret artifex poss3 frāgere pa-
ctū: pacti lege manēte. qd non pōt de⁹
pacto suo manēte. nec lutū pōt aliqd
apd artificē p̄mereri: nec de cōdigno:
nec de cōgno. In hac tñ q̄stione ma-
gis pie q̄ loyce est loquēdū.

LECTIO. CXLVII.

i. Llos enī antiquos ibitatores t̄re
tue scē quos exhorruisti quoniā
odibilia tibi opa faciebāt per medica-
mina et sacrificia iūsta: filioz suoz
necatores sine miā. et comestores vi-
scerū hoīz et deuoratores sanguis: et au-
ctores parentes aīaz mauxiliatarū a
medio sacramēto tuo voluisti p̄dere
per man⁹ parētū nostroz vt dignā pei-
perēt p̄grinationē pueroz dei q̄ tibi
oīm carior est terra. Dedarata di-
uina castigatōe ad oēs pctōres gene-
raliter: q̄ oēs corripit: admonet alio
quē vt relinqrāt maliciā. In hac pte
oñdit diuinā clemētā in castigatione
illarū gētū q̄s de terra scā expulerūt
filii isrl̄ specialit̄. Et circa hoc dno fac-
cit. Nā p̄mo replicat puniēdoz puer-
sitatē. Scdo explicat dei puniētis pie-
tatē ibi. Sed in his tanq̄. Et tertio reca-
pitulat dei miserētis eḡtatē. ibi. Cū er-
go sis iust⁹. Circa p̄mū in explicādo
puniēdorū pueritatē qnq̄ fiūt in le-
ctione hodierna. Nā p̄mo oī dif̄ qui
erāt puniēdi. Scāo q̄re erāt puniēdi.
Tertio quō erāt puniēdi. Quarto per
quos erāt puniēdi. Et q̄nto ad qd erāt

pimiēdi. Primo ergo oñdit q fuerūt quos de^opimuit in aduētū filiorū isrl' in terrā sanctā. Et quātū ad h' dicit. Illos ei ātīquos habitatores scē tue t're

Vbi notādū q septē gētes q a t'ra scā eiecte fuerūt suis noib⁹cōputant'. Deut. vii. videlz. Ethel. Amorreidha nanei. et pherezei. euci. et gebuzei. et gergezei. Et significāt septē pctā mortalia q nos oportet expugnare si t'ra pmissiōis velim⁹ intrare. Quare aut eiecte fuerint dicit' in littera statū q's in q't exhorruisti id est abhoiabiles habuisti: qm̄ odibilia sūt tibi opa q faciebāt. Et quō? Certe peccauerūt in deū peccauerūt cōtrā sūmā vitatē. cōtrā sūmā maiestatem. cōtrā sūmā bonitatē. Peccauerūt p'tra sūmā vitatē idulgēdo sortilegiis qb⁹ inuestigabāt de occultis z qb⁹ se dicebāt mederi ifirmis. Vñ eorū sortilegia vocat hic medicamia. qā ifirmitates per sortilegia medebāt sicut nō nullevetule adhuc facere dicūt. Cōtrā sūmā maiestātē deliquerūt: qā sacrificia que solo deo debebāt ydolis faciebant: et ideo iuste. Et hoc itelligit qñ dicit q faciebāt iūsta sacrificia: ergo grauit' peccauerūt in deū. Et nō solū h' imo peccauerūt in pximū: maxime in illos qb⁹ ceteris parib⁹ magis grati debebāt fuisse videlz in filiis suis Vnde l'ra subdit q fuerūt filiorū suorū necatores In ps. Immolauerūt filios suos et filias suas demonib⁹. Ecce q̄ difficile fuit colere demones q iubebāt sibi filios a patrib⁹ imolari: z hoc fecerūt isti gētiles sine mīa. Vñ nō solū interfecerūt filios suos vt imolarēt demonibus: imo cū gaudio z hilaritate hoc fecerūt. Et ideo littera dicit q fuerūt

filiorū suorū necatores sine mīa. z nō solū occiderūt filios imoviscera id est carnes hūanas comederūt quarū partes deo sacrificauerūt cōburedo. partē comederūt mastucando. sicut iudei de suis sacrificiis faciebant. et hoc est qd subdit. Et viscerū comestores: z noiāntur viscera ad oñdēdū crudelitātē corū: qā pōt eē q̄ interiora hūana sic pulmonēz epar z tenes comederūt. Omimetha. xv. Heu quātū scel⁹ est in viscera viscera cōdi z etiā in sāguie Vñ subdit. Denoratores sanguis: h' sup oīa sectā eorū reddit detestabilē q̄ erāt auctores parētū aiarū in auxilia tarū. l'ra est obscura: sed vult dicere q illi q fuerūt parētes aiarū in auxiliata rū id est hoim occisorū sine auxilio z defuerūt auctores iubēdoz ordinādo de morte eorū. ita q ipimet parētes vitē fuerūt auctores z mortis: et hoc est qd dicit q fuerūt iubēdo z ordinādo ipsā mortē filiorū ad sacrificiū deorū suorū. Ipimet itaq̄ parētes carnaliē aiarū in auxiliatarū id ē hoiz delictorū sū auxilio. Peccauerūt ergo tā in deū q̄ in pximū: et sic patz qualit' deleri debebāt. Sed quō? Certe per occisionē z expulsionē a terra illa scā in qua fili⁹ dei erat nascitur⁹. victur⁹. et moriturus. propter quod illam sacrā nominat. Vñ subdit sic littera a medio sacramēto tuo sic voluisti perdere. Terra enī sancta sacramētū dicitur. Est enim sacramētū generaliter loquēdo sacre rei signum: quia ergo illa terra figurabat ecclesiam militātē z etiā triumphātē. Et quia xps in ea sacramēta noui testamēti fuerat p'stitutus⁹

merito sacramētū vocat. mediū v̄o sa-
cramētū: q̄a in medio mūdi posita ē.
Sed p̄ q̄s fuerūt delēdi. Certe dicit sa-
lomō p̄ man̄ parētū nostrorū. qui sub
iosue intrauerāt terrā p̄missiōis. Io-
sue. v. Iustū enī fuit q̄ cultores v̄i dei
cultores de monū sup̄arēt. et iō subdit
quinto causā ad quid expulsi fuerunt
vt videlicet dignā p̄cipent p̄grinatio
nē puerorū dei. i. Abrahā. Isaac. et Ia-
cob. q̄ in terra illa fuerūt peregrinati
et q̄b̄ t̄ra sancta fuerat rep̄missa. q̄
tibi de omnīū est carior terra. P̄rio
quia ibi habitauerūt s̄cti patriarche.
tanq̄ p̄grini. Secundo q̄a ibi christus
cōceptus est natus conuersatus docu-
it: mortuus et resurrexit. ascēdit in ce-
lū et ibi iudicatur. ēv̄inos et mortuos
In p̄s. Benedixisti d̄ne terrā tuā Illuc
adhuc per discrimina multa a deuot̄
transit v̄bi mori nō times. Ibi p̄ mar-
tirīū ad terrā viuētū ascēditur a
Cara est ergo deo terra illa rōe crea-
tionis. Carior rōe recreationis. Caris-
sima rōe figuratōis vt dignā ac p̄pēt
p̄cipent p̄grinatōez puerorū dei. Cūz
vita christiana p̄grinatio quedā sit v̄
suis patriā nob̄ p̄missā necesse ē q̄ chri-
stian̄ cōditiones p̄grini habeat eti-
do et redeūdo. P̄grin̄ autē tria ser-
uat. tria vitat. et tria r̄portat. Seruat p̄
egrinando ista tria. Quotidie socios
malos vitat: quotidie p̄putat. quotidie
terminū recogitat. P̄rio ergo hoc ma-
xime habet in corde q̄ nō intrat puer-
sā societate: q̄a hoc ē sūmū periculosū
sibi. Aliq̄ enim sūt prodiciosi: aliq̄ ni-
mis sūptuosi. et aliqui nimis accidiosi
et isti oēs impedirēt eū. Isto mō mo-
ralit̄ xpian̄ cauere sibi debet ne ma-
lorū societate turbet̄ a bona vita: non
habeat societate cū demone. quia ē p̄-

diciosus: nec cū mūdo: q̄a ē nimis sū-
ptuosus. nec cū carne: quia ē n̄r hostis r̄
nimis accidiosus. Secūdo p̄grin̄ q̄t-
tidie cōputat et eodē mō bon̄ christia-
n̄ quotidiē vitā suā examināt. Vnde
Sene. de trage. libro. iiii. v̄sus finem.
Quotidie anim̄ ad rōem reddēdā vo-
cād̄ ē. faciebat h̄ sextim̄ nos ter vt con-
sūmato die cū se ad getē nocturnā re-
posuisset interrogaret animū suū qd
hodie malū tuū sanasti: cui vicio obste-
tisti: q̄ parte melior factus es. Tertio
p̄grinus quotidie de termino cogi-
tat et nos semper de patria cogitat de
bem̄. Auḡ. In hostili enim t̄ra dul-
cis est recogitatio patrie. In p̄s. Heu
me quia incolatus meus prolōgatus
ē. sic r̄cogitauit paul̄ c̄minū suū q̄ di-
xit. Dissolui enī cupio et eē cū xp̄o m̄
to melī ē. Secūdo p̄grin̄ tria vi-
tat: q̄tū est sibi possibile thesauri suū o-
stensionē: hospiti deceptionē. et suū pius
n̄miā ouersionē. Isto mō deuot̄ xp̄i
an̄ vitat sēp̄ oñsionē suarū virtutum
per iactatiā qn̄ pot̄ eas occultat p̄ hu-
militate. Greḡ Dep̄dari desiderat qui
thesaurū in via publice portat. Secun-
dovitat hospiti deceptionē hospes n̄r
r̄ hostis mūd̄ ē q̄ sicut hospes gratissi-
mū vultū facit. lecti sternia non est illa
demonstrat et bona p̄pinat. sed in sine
parcissime et strictissime cōputat nec
hominem secū quicq̄ asportare p̄mit-
tit. Tertio p̄grin̄ vitat suū pius ni-
miā onerationē. q̄to mī pot̄ secū por-
tat de vestib̄ r̄ aliis quib̄ cūq̄. Eodem
mō christiani deuoti dicūt cū aposto-
lo. habētes alimēta et quib̄ tegamur
his cōtēnti sumus imo pecuniā suā ip-
si nō portāt interdū. sed mercatorib̄
eā in patria sua tradūt vt ab aliis eius-
dē societatis mercatorib̄ tm̄ recipiāt

in patria ad quam vadūt. Sic etiā prudētes christiani diuitias suas elemosinas erogādo pauperib⁹ tribuūt in pre fēti. Hi enim sūt mercatores celoz⁹ ⁊ securitate ab eis hñt litteras xpi euan gelij⁹ uel delictet q̄ tātū dē imo cētupluz in celo recipiēt. Tercio peregrinus tria reportat qm̄ ī patriā suā redit: de pctis indulgētiā. ab aīcis reuerētiā et deinceps quiescēdi licentiam. Sic etiā christian⁹ deuot⁹ rediēs⁹ sus patri am celestē in morte gaudz: q̄a secum portat indulgētiā peccatorz⁹ ⁊ recipit ab amicis reuerētiā. Solēt enī aīci hominis ueniētis de pegrinatōe sibi p̄cell sionalit̄ occurrere in domū suā dno te deducē. Eodē mō ī morte scōz⁹ re deūtiū de pegrinatōe mūdi occurrūt sancti angeli sicut pie petit eccl̄ia. Sub uenite sancti dei: occurrite angelh dñi suscipiētes aīa mei⁹. offe. in p̄spectu altissimi et tūc ē in domo sua. Et tūc cō sequēt⁹ p̄ labores p̄petuā q̄scēdi licētiā. Apoc. xiiii. A modo iā dicit sp̄rit⁹ vt requiescant a laborib⁹ suis. ⁊ hi cō dignā pegrinatōez faciēt pueroz⁹ dei

LEC. CLVIII.

f Ed et his tāq̄ hominib⁹ pepcisti et misisti antecessores exercit⁹ tui vespasvt illos paulatz exterminārēt non q̄a ipotēs in bello eras: subuicere impios iustis aut bestiis fenis. Aut uerbo duro simul exterminare s̄ p̄ibus iudicās dabas locū penitētiē nō ignorās. qm̄ iniqua est natio eoz⁹ et quasi naturalis malicia eoz⁹. et qm̄ non poterat mutari cogitatio eoz⁹ in perpetuū. semē enim illoz⁹ erat maledictū ab initio. Dedarata chananeoz⁹ m̄ triplici pueritate propt̄ quā merito de stru debuerūt. In hac pte p̄seq̄ de dei circa eos pietate nō obstāt tāta eoz⁹

pueritate. Fuit autē dina pietas ī hoc mirabilis ⁊ laudabil⁹ circa eos q̄ n̄ subito. sed paulatim et p̄ ptes eos deleuit vt sp̄ relinq̄ret⁹ p̄uie loc⁹ his qui sup̄fuerunt. Ex aha enī pte deleuit eos et h̄ mō incōsuetō et miro vt eoz⁹ deletiō merito appareret. non homis opus sed dei. et sic tā ex successiua extermi natiōe q̄ ex incōsuetā vltiōe materiā haberēt penitētiē. Fiūt igit̄ circa istā tria. Prio narrať dīna pietas ī parcedo. Secūdo excusat⁹ eius ptās ī puniēdo Tercō replicat⁹ maloz⁹ pueritas in obstinate resistēdo. Secūda ps ibi. Nō q̄a impotēs. Tercia ibi. Nō ignorās. Circa p̄mū pietas dei puniētis declarat⁹ in trib⁹: quia puniuit eos misericorditer mirabiliter ⁊ partibiliter. Vñ dicit. Sed in his vi delictet anti quis habitatorib⁹ terre facte nō obstāte eoz⁹ multiplici malicia tāq̄ hoibus pepcisti. tāq̄ hoib⁹. i. ad imaginē tuam factis vel tāq̄ fragilibus. Gen. vi. Nō p̄manebit sp̄s me⁹ in homine in eternū q̄a caro ē. Secūdo puniuit eos mirabiliter. et ideo subdit. Et misisti antecessores exercit⁹ tui vespas. Ad litteram dicit⁹ iosue xxiiii. Misisti ante eos crabones ⁊ eieci eos de locis suis. secūdu Isido. xii. ethio. c. vi. Apes p̄pe vocāt⁹ orthe de bobus crabones de egs fisci de mulis. vespe de afims. Dicit⁹ autē crabones a cabo. i. caballo. quia de putrefactiōe cadanez⁹ caballi oriūt⁹ sicut apes de putrefactiōe carnis bouie q̄uis nō oēs apes illo mō generēt⁹ ⁊ habēt generationē duplicē videlicz⁹ naturalē p̄ppagationē q̄ vna gñat⁹ ex alia et per putrefactionē carnis inuēti vacce vel bouis: et q̄uis ī multis lib⁹ scribātur scrabones correctores tñ parisienses et Iohānes ī speculo eccl̄ie dicunt

crabones. **Versus.** Cabo caball⁹ ent
sed crabo nascit inde. Et declinat Ca
bo cabonis. Idē dicit Alexāder neq̄. ⁊
in. Papi. scribit p̄ dictōes incipiētes p
cra. Sed tamē s̄z Hugui. et Britonē de
bz dicit scrabo scrabois ⁊ scarebe⁹. H⁹
mōi autē vespas p̄misit dñs añ exercitū
suū vt illos paulatim exterminar̄ ⁊
pticulariter. Sic ergo patz dīna pietas
in p̄cōdo Cōsequēt on̄dīf eius pote
stas in p̄uiedo: q̄a nō ē cōcipiēdū q̄ de
us q̄ ē infinite potētie n̄ alit̄ q̄ p̄ minia
aialia eos poterat occidisse: vel imittē
do bestias senas. v̄l imēdiate sua p̄p̄a
iussioe sicut sup̄ de egyptiis dictū fu
it. Et hoc ē q̄d dicit. Nō q̄a impotens
in bello eras subicere ip̄ios iustis. s̄z
partib⁹. i. per ptes iudicās. i. iudiciū vi
dictā exercēs dabas locū p̄nie ip̄is q̄ r̄
linquebāt a Tertio itēz replicat
malicia punitōz: ⁊ sic cū hoc excludit̄
q̄dā dubitatio q̄ possit suboriri in hoc
q̄ dictū ē q̄ de⁹ dedit eis locū p̄nie q̄ si
expectās ⁊ tēptās anvellēt penitē. pos
sit aliqs q̄rere. Nū de⁹ nesciunt qd̄ vo
lebāt facē. Et r̄ndz litera q̄ sic. Sciunt
ei q̄ ip̄i p̄sisterēt i malicia ⁊ tñ q̄tū i eo
fuit dedit eis occasiōē maliciā dimi
ttēdi. vt on̄dāf q̄ nō ip̄o impellēte ma
li facti sūt. sed ip̄is intelligētib⁹ eligē
tib⁹ et negligētib⁹. ⁊ in eo p̄mittēte n̄
p̄pellēte. Et ideo subdit. Nō ignorans
qm̄ iniqua est natio eorū: quia ip̄si ab
ip̄so natitatis initio. i. malicia fuerūt
a suis p̄genitorib⁹ educati. ⁊ iō fuit q̄si
naturalis malicia ip̄oz. Cōsuetudo ē
q̄i altera natura. Et q̄a qd̄ naturale est
difficile tollit̄. Sciebas q̄ non poterat
imutari. i. difficile poterat mutari co
gitatio illorū imp̄petuū. Iere. xiii. Si
mutare p̄t ethiops pellē suā ⁊ pardus

varietates suas ⁊ vos poteritis b̄n̄ facē
cū didiceritis malū. Semē enī illorū
maledictū erat ab initio. q̄a ad litterā
de chayn filio ade q̄ ab initio. i. ab an
tīquo maledictus extitit descēderunt
Dicit glo. hic. q̄ ex q̄ ip̄i erāt: q̄dā p̄na
qualitas in ip̄is erat. maledictioe dig
na. ⁊ forte itelligit de qualitate q̄ dicitur
fomes vel p̄uitas ad peccādū. Da
bas locū ad penitētiā. Omne tēp⁹ ē p⁹
nobis datū ad merēdū vel ad peniten
dū. et si ē momētū sū merito vel p̄na
exigēf a nobis tāq̄ vtilit̄ p̄cessū et mu
tilit̄ consūptū. Eccl. xv. Nemī māda
uit de⁹ impie agē et nemini dedit spa
ciū peccādi: quī pot⁹ p̄ q̄libz hoīe di
ci p̄t deo. Qm̄ dabas locū p̄nie. Vbi
notādū q̄ sicut dictū fuit in penultia
lectōne capituli p̄cedētis. q̄ttuor sunt
penitētie incitāmēta. quattuor p̄nie i
pedimēta. q̄ttuor p̄nie documēta. ⁊ q̄t
tuor emolimēta. De duob⁹ p̄mis q̄ter
naris dictū fuit ibidē: de duob⁹ enī ē
fiduis hic ē dicēdū Quattuor ḡ sūt do
cumēta p̄nie vtilit̄ pagenda videlicet
solllicitudo p̄cogitātōis: amaritudo cō
p̄uictionis: plenitudo p̄fessionis: et for
titudo satisfactōis. Prio ergo ad hoc
q̄ penitētia de p̄ctis vtiliter inchoetur
necessaria ē p̄cogitātōis solllicitudo.
Quis ei p̄posit⁹ vel baliu⁹ q̄ bōa alicui
ius dñi expēdisset p̄ mēse p̄sumēt cō
potū facere sine p̄meditatōe sollcita.
Peccator aut̄ m̄lta bōa recepit dispen
sāda bona gratie: bona nature: ⁊ fortu
ne. ⁊ oia ista male cōsūpsit. p̄ maiorē p̄
te. Quō igit̄ subito ⁊ ex ip̄rouiso ad
p̄fessionis p̄potū se audebit ingerere.

Nota medicīa purgatiā p̄supponit
p̄paratiā. Prepatia ē p̄tritio: ⁊ p̄cogi
tatio: purgatiā ē cōfessio. .i. Re. ii. De

us scias: dñs ē z ipi p̄p̄at cogitatiōes
 Et. i. Cori. v. Expurgatevet⁹ fermētū
 z iō dixit sīgūt ezechias. Isa. xxxviii.
 Quid dicā aut qd rñdebo tibi cū ipse
 fecerit. totvidelz errores cogitādo: lo-
 quēdo: operādo z omittēdo. Et rñdit.
 Recogitabo tibi oēs ānos meos in a-
 maritudine aīe mee. S3 huius cōtrari-
 um p̄t fit. Presumūt enī nōnulli i di-
 midia hora cōfessionē facē p̄ qua vix
 sufficeret septiana si esz bene exami-
 nata: nō interrogāt: nō examinant se
 metip̄os p̄ maib⁹. et iō nō p̄nt itegre
 penitere. Iere. viii. Null⁹ ē q̄ agat p̄i-
 tētā sup pctō suo dicēs quid feci? Cu-
 ius oppositū fecit p̄s Dixit inq̄. Cōfite-
 bor aduersū me iniusticiā meā dño.
 Glo. Dixi .i. pri⁹ deliberavi apud me
 hoc. s. q̄ ego p̄fitebor aduersum me.
 Multi cōfiteē iniq̄tatē suā. sed aduer-
 sus deū. Q̄ n̄ enī inueniūē i pctis: di-
 cunt. Nō feci hoc. aut nō est h̄ pctm̄ s3
 de⁹ voluit. Alii dicūt. Fatū mihi fecit
 Stelle mihi fecerūt. et ita p̄ circuituz
 intunturvenire ad accusādū deū. Stel-
 las enī ipse fecit z ordiavit et ita p̄ e-
 as volūt oñdē q̄ de⁹ fecit vt peccarent
 Sed vere penitēs dicit. ego peccavi nō
 fatū. nō fortuna. nō diabol⁹ me coegit
 s3 ego p̄suadētī cōfēsi Hec glo. Vere
 igit̄ penitēs p̄cogitat z deliberāt q̄-
 mō possit semip̄os accusare. s̄e peitē-
 tes deliberāt quō possēt deū accusare

Z⁹ debet p̄nā in se h̄e amaritudi-
 nē p̄p̄ctōis. exēplo Iob dicētis. Loqr̄
 in amaritudine aīe mee dicā deo: noli
 me cōdēnare. Mulier bñ p̄cipit fetuz
 s̄i dolore naturalit̄. s3 nūq̄ f̄it muli-
 er q̄ pepit sine dolore: nisi vna v̄go be-
 ata miraculose. Aīa q̄ peccat p̄cipit
 fetū a diabolo et h̄ sine dolor̄ imo cūz
 delectatione peccatū p̄cipit. parit autē

cū cōfiteē et p̄dit i lucē peccatū suo cō-
 fessorī. et hoc nō pōt esse sine dolore
 cōtritōis et penitētie. Io. xvi. Mulier
 cū parit tristitiā habet. Sed mulier cū
 parit seu parturit dolet amarissime. cūz
 pepit gaudet et se sēnt allematā. Ita p̄
 sona grauida pctō ante p̄fessionē z tē-
 pore cōfessionis tristis ē z amara. sed
 p̄fessioe finita videtur quasi liberata
 et letificata. Vñ oīs hō p̄ p̄fessionēz
 sēnt se allematī a pōdē pcti p̄existen-
 te. Iudith. viii. Quia patiens ē dñs p̄i-
 team⁹ z eī⁹ idulgētā fuisis lachrimis
 postulem⁹. Et sicut nulla mulier quā-
 tūcūq̄ nobilis et delicata sit pōt euadē
 qn̄ indigeat aliqua obstetrice et quin
 ostendat se alicui obstetrici velit no-
 lit. Ita nulla p̄sōa ē ingrauidata pecca-
 to qn̄ aliq̄ hoīe idigeat p̄ p̄fessōre suo
 Iuxta illud Iacobi. v. Cōfitemini al-
 terutrū pctāvra et orate. Et q̄ istū do-
 lorē vel amaritudinem nūc recusāt m̄t
 to maiore expient̄ dolorē q̄ suū pec-
 catū coram toto mūdo ostendent faci-
 etes p̄nāz: s3 n̄ fructuosā. sap. v. Dicēt
 intra se p̄nāz agētes z p̄ āgustia sp̄iri-
 tus gemētes. Hi s̄int quos aliquando
 habuimus in derisum. zc. Tertio de-
 bet p̄nā habere plenitudinez confes-
 sionis vt nō sit cōpilata nec abbrevia-
 ta nec colorata nec excusata nec depic-
 ta nec diminuta sed plena debet esse
 sufficiēs z total. Sudor vniuersalis in
 infirmo est signū sanitatis. Sed quā-
 do vnū mēbrūz sudat et aliud manet
 ficcum signū est infirmitatis et nō cō-
 ualescētie. Et eodem modo confessio
 si est plena significat sanitatem s3 si di-
 minuta signū est infirmitatis sicut
 aliqui cōfiteētur de gula et luxuriā. de
 rapia z ira nihil. Ap̄c. iii. Non inue-
 nio opera tua plena coram deo meo.

In mēte ergo habe qualiter acceperis et audieris et serua et age penitentiā. Vincentius in speculo naturali narrat de quodā pisce marino qui cētipes dicitur a multitudine pedū. Iste piscis cū hamū piscatoris senserit suis visceribus inherere et timore mortis imminētis viscera sua quadā industria naturali effūdīt et hamū euomit et itē viscera sua resumit et sic mortē euadit. Hamus diaboli est peccatū infra delectationē sicut infra escā subtiliter immolūtū. Homo hamo capis: quā ppter delectationē peccatū cōplectitur. Eccē. ix. Sicut pisces capiuntur hamo: aues cōprehēduntur laqueo sic cōprehēduntur hoies tpe malo. Hamus iste viscera torquet: quā peccatū cōscīaz remordet. Ergo sumū remediū est tūc hamū cū visceribus id est cū cōscīatīs per p̄fessionē effūdere corā deo. In x̄ doct̄nā ps̄. Effundite corā illo corda v̄ra. et postea ip̄s cor lotū et ablutū per p̄nie sacramētū resumam⁹ et sic recipabim⁹ salutē. In x̄ illud ad Roma. x. Ore autē cōfessio fit ad salutē. ii. ad Cori. vii. Que enī scdm̄ deū tristitia est: penitentiā in salutē stabilē operat⁹. Quarto p̄nia debet h̄re fortitudine satisfactiōis: vt hō nō se fingat debilē vel infirmū ad faciēdū satisfactiōnē p̄ peccatis suis. S̄z narrat Ambro. in exame. de ope. vi. diei. q̄ elephas ē tāte fortitudis q̄ sufficit turrim lignēā cū multis armat⁹ portare: tāte audacie q̄ nullo dipeos⁹ retardat⁹ obiectu: aut aliq̄ militū stipatōe terreat⁹: mirabiliter tñ timet murē. Morali⁹: sic est de multis q̄ ad opa mūdip̄ lucro v̄ gl̄a tēporali inueniuntur fortissimi. Inimāt: vigilāt trāseūt maria. fatigant⁹ z fustigantur. s̄z ad faciēdū vnā modicā p̄niāz

p̄ peccatis suis timēt. In ps̄. Trepidauit timore vbi nō erat timor. Hui⁹ oppositū suadet euāgeliū Luce. iii. Facite fruct⁹ dignos p̄nie. Exēplū de magdalena de q̄ Greg. in om̄l. xxxiij. Quot habuit ī se maria oblectamenta: tot d̄ se inuenit holocausta. Cōuertit ad nūc rūtūtū: nūc⁹ criminū vt totū finiret deo in p̄niā q̄q̄d ex se deū cōtēperat in culpa. **LECTIO. CXLIX.**

n̄ Ec timēs aliquē veniā dabas peccatis eorū. Quis ei dicit tibi: qd̄ fecisti? Aut q̄s stabit⁹ p̄ra iudiciū tuū? Aut q̄s in p̄spectu tuo venit videx iniuorū hoīz? Aut q̄s tibi īputabit si perierint natōes q̄s tu fecisti? Nec ei est ali⁹ de q̄ tu. cui cura ē de oib⁹ vt oīdas quī nō iuste iudicas iudiciū. neq̄ rex neq̄ tyrān⁹ in p̄spectū tuo ingrēt de his q̄s p̄didisti. Quia in punitōe et delectatione chananeorū de d̄nō terre p̄missionis: de⁹ p̄cessit misericordiē: mirabiliter et p̄ticularit̄ eo q̄ nō statū om̄s deleuit sed aliquos deleuit vnā vice: z alios reseruauit vt penitēt si vellēt. Poterat ei de scō dei triplex mala īterptatio fieri. Vno mō dici q̄ de⁹ sic eis peccit ex ip̄otētia. Potat etiā dici q̄ de⁹ sic peccit ex nesciētia vel ignorātia. Poterat tercio dici q̄ de⁹ sic peccit ex timore vel reuerētia alicui⁹ sup̄iorū q̄si de⁹ nō esset iudex sup̄m⁹. Due prime īterptatiōes reprobate sūt in lectione p̄cedētī. Et iō restat mō reprobare t̄ciā z oīdere q̄ de⁹ ex mera sua benignitate z iusticia nō ex timore alterius sic eis peccit⁹ paulatim destruxit. Et circa h̄ duo fiūt Primo p̄mittitur conclusio. Secdo subiūgit⁹ p̄batio ibi **A** Quis ei dicit tibi qd̄zē Conclusio est ista q̄ deus dedit veniā. i. locū z tē-

pus venie si voluiffet: ex sola benignitate sua non ex timore. Et hoc est quod dicit. Nec times aliquem veniam dabis peccatis eorum. Cuius probatio patet per exclusionem quattuor: que solent in iudiciis quam quod inueniri. Solent enim iudices iterum declinare a rigore iusticie: aut propter suam priorum iudicium reuocaciones: aut propter inpositas appellationes. aut propter futuras uisitatões. aut propter sequentes persecutiões. Sed nihil istorum potuit in deo care timore: quia ipse est iudex summus: unde dicit sic. Quis enim dicit tibi quid fecisti reuocadovideles suam a te data? q. d. nullus. aut quod stabit contra iudicium tuum: in terponedo appellationes. aut quod in conspectu tuo ueniet iudex iniquorum hominum. q. d. Quis presumet irritare tuum iudicium: ne fortiter effectus per iudicialia uisitatões ut iudicet pena illata per te iniquis hominibus: q. d. nullus. aut quis tibi imputabit si perierit nationes quas tu fecisti. persecuciones tibi postea vel molestias inferedo. quia nullus. Iob. v. Si subuerterit omnia et in unum coartauerit quis pertradit ei? Quod autem quolibet causa timoris a deo excludatur patet sic. Nam ipse solus est deus iudex summus et dispositor omnium rerum et ipse est quod subdit. Nec ei est alius deus quam tu. cuius cura est de omnibus. Si arguas contra hoc. quia i. Cor. ix. dicitur quod non est deo cura de bobus. Dicendum quod est curam prudentia generalis per conservationem rerum in suo esse et curam prudentie specialis per doctrine informationem. Prima est de omnibus non secunda. sed tantum de hominibus ut ostendas quomodo non iniuste iudicas iudicium. Ista littera debet coniungi ad conclusionem principalem premissam in principio lectionis sic. Nec times aliquem veniam dabis peccatis eorum ut ostendas omnibus sequentibus et historiam eorum legentibus quam non iniuste iudicas

iudicium: id est non iniuste flagellas et punis malos. Et quia deus est summus iudex. ideo concluditur correlatiue. quod neque rex quod videlicet iniuste regit neque tyrannus: quod per oppressionem subiectos regit in conspectu tuo inquirent de tui. quos perdidisti. q. d. nisi per inquisitionem poteris conuinci male punuisse quos perdere propter eorum peccata decreuisti. Abacuc. i. Ipse de regibus triumphabit. et tyranni ridiculi eius erunt. Iuxta illam clausulam. Veniam dabis peccatis eorum. Notandum Veniam peccati consequimur per penitentiam cuius quattuor sunt incitamenta. quattuor impediamenta. et quattuor emolumenta. Vbi notandum de ultimo quaternario quod per penitentiam christum nobis reconciliamus. angelos letificamus. animas imo nosmet ipsos reformamus. et demones confutamus. Primum per reconciliamus Ieremie xviii. Si penitentiam egerit gens illa a malo suo quod locutus sum aduersus illam agam et ego penitentiam super malum quod cogitavi ut facerem ei. Ecce mirabilis modus reconciliationis domini tanti quod vult quasi ad paria iudicari cum homine sermo suo.

Unde admodum hominis loquitur de seipso. Si enim homo uellet penitere. ipse uult penitere. hoc est ad modum penitentis se habere. Sic autem nobiles imperatores pulchrum vindicte genere reputauerunt: ignoscere et noxiis penitentibus concedere reueniam post reatum. Sicut dicit petrus de uineis in quodam epistola. Secundo angelos letificamus. In illud. Luce. xv. Gaudium erit coram angelis dei: super uocatore penitentem agere. Legimus enim. iii. Reg. vi. quod salomon fecit angelos fieri in propiciatorio templi de quibus quattuor ibi legitur. Fuerunt enim imagines ille de lignis oliuarum. Secundo habebat alas expansas. Tercio habebat pedes obliquos et eleuatus.

I.iii.

tos quasi ad ambuladū patos. Quat-
to q̄uersis vultib⁹ mutuo se respiciebāt
Pr̄io fuerūt isti noni angeli Salomo-
nis de lignis oliuaz. atiq̄ fuerūt fer-
rei p̄t̄ incōpassionē ⁊ duriciā q̄ hoib⁹
nō p̄p̄tebāt. Nūc autē de lignis oliua-
rū: q̄a misericordes ⁊ pii. Prius habe-
bāt alas dimissas. q̄a quasi inuite ⁊ cū
difficultate veniebāt ad hoīes: sed mo-
do ad nos cito veniūt et iō alas expan-
sas habēt. Olim laudabāt deū soli: sed
mō in laudādo hoib⁹ se associant. Oli-
z naturā nostrā quasi infirmā despicie-
bāt. mō vidētes ip̄am in xp̄o exaltatā
in stuporē et admirationē p̄uertūtur.
Vnde se mutuo respicē dicūt. q̄si de
nature nostre iuocātōe: specialit̄ am-
mirātes. Et nota q̄ dixit p̄nīaz agēte.
nō dicit p̄nīaz cogitāte. q̄ ē p̄nīa p̄ca-
stinātū. Nec dicit p̄nīaz docēte ⁊ non
faciente: que est p̄nīa v̄b̄osorū p̄dica-
torū. Nec dixit p̄nīaz oñdēte: que est
p̄nīa ypocritaz ⁊ simulatorū. Sed di-
xit p̄nīaz agēte q̄ ē p̄nīa deuotoz. Gau-
dēt etiā angeli de p̄uersione pctōris p̄
pter tria. Primo gavidēt siue custodie
tā gloriosū fructū: sicut medic⁹ gaudz
q̄n̄ vidz siue cure p̄missū repatū: et con-
suetē valitudinē restitūtū. Sc̄do q̄a vi-
dēt ex pctōrib⁹ p̄uersis suū adimpleri
numerū. Tercio gavidēt ad laudādūz
deū tale se h̄re p̄fortiū. igit̄ p̄ peniten-
tiā nr̄az angelos letificamus. Tercio
nosmetip̄os r̄formam⁹ p̄ p̄nīam sicut
docet boeci⁹. iiii. de p̄so. Hō fm̄ varia
vicia q̄b⁹ indulget: in naturā bestiarūz
trāformat̄ sicut iget⁹ in lingua cōpara-
tur canis. Infidiator callid⁹ vulpi. Acci-
diosus asino. ⁊ sic de aliis. Rō h̄m⁹ est
q̄a aīa hoīs ē sicut cera molli. Cera enī
caefacta ⁊ mollificata recipit effigiez
ill⁹ rei cui applicat̄. Vñ si applicat̄ si

gillo cui ip̄pressa ē figura leonis. indu-
et cera leois effigiē Si applicet̄ sigillo
cui insculpta ē ymago lupi vel vulpis:
cera cōsimilē iduet ymaginē seu for-
mā. Isto mō aīa rerz q̄b⁹ se p̄ amorez
applicat̄ effigiē idunt: et ī illas se trās-
format. Vnde hugo de arra aīe. Ea
ē vis amoris vt talē esse te necesse sit: q̄
le est illud qd̄ amas: et cui per affectūz
cōiūgeris. In cui⁹ similitudinē ⁊ figu-
rā dilectionis societate trāsformēris.
Figura ad hoc dañ. iiii. q̄ Nabucho-
donosor p̄pter culpā suā ē ab hoib⁹ cie-
ct⁹. et fenūvt bos cōedit: sed postea re-
cupauit penitēs qd̄ amisit b̄ Sed
nota q̄ p̄nīa hoīs reformatiā tres de-
bz habere p̄ditōes. Integritatē taciturni-
tātē. et diurnitatē. Que qd̄ cōdi-
tiones p̄ tres l̄ras hui⁹ dōis homo no-
tāt. H̄ nō ē l̄ra s̄ aspiratōis nota s̄z p̄f-
ctam. Per p̄mū enī o significat̄ inte-
gritas p̄nīe. Integrū enī ē ⁊ circularis
linea p̄fectissima plenissima ē et circu-
l⁹ inter figuras sup̄ficiales p̄fectissima ē
q̄a nō est possibile vt aliqd̄ addatur in
linea circulari oīo. Sc̄dm Arist. ii. de
celo et mūdo. Penitētia ergo debz ef-
se perfectavt oīs ps puniat̄ sicut quelibet
peccauit. Lingua pro vaniloquio
oratoib⁹. pedes pegrinationib⁹. vēter
ieiuniis. Per sc̄daz l̄raz q̄ ē m. designa-
tur taciturnitas q̄ ad p̄nīaz requiritur
ne fiat cū p̄opa et oñtātōe. Et bñ m. d̄
signat taciturnitatē: q̄a illa sola it̄ litte-
ras p̄ferri p̄t̄ labiis clausis ⁊ labiis ip̄-
sis imprimit̄. Tercia l̄ra ē o. ⁊ signifi-
ficat diurnitatē siue finalē p̄seuerā-
tiā q̄ in alphabeto greco vltia est litte-
ra P̄nīa aut̄ si p̄fecta est q̄ ad finē esse
debz. ⁊ talis hoiez reformat̄ de bestia
li natura n̄ tñ sine aspiratōis nota. q̄a
nisi sp̄sscti gratia p̄ suā benignitatez

hoiē m mollificat salubrē pñiaz nō at
 temptat. Ro. ii. Ignoras qm benigni-
 tas dei ad pñiaz te adducit? Quartuz
 emolimētū penitētie ē q p eā dēones
 pñtā? Vehemēt ei pñūdūt qñ eorū p
 dī? pñliū qñ eorū enadi? carcerē z a su
 is pñcipib? grani? affligūt sicut custos
 carcerē p euasiōe latronū puniūt. Val
 de g agitāt inuidia qñ vidēt nos. pri-
 us esse eis similes deformatos p pec-
 catū. Iterū p sacramētū pñie rñstitutos
 qd nullo mō eis cōcedit. Vñ de hoi-
 b? singularitē dixit petrus. ii. Petri. iii.
 Nō tardat domin? pmissis sed patien-
 ter agit ppt nos nolēs aliquē perire s; z
 ad pñiaz renerti. Penitemini g et cou-
 fitemini vt deleāt pctā vñ. Act. c. iii.

LECTIO. CL.

c Vm ergo sis iust? iuste oīa dis-
 ponis. ipm quoq; q non debet puniri
 cōdēnas z extery estias a tua v̄tute. v̄-
 tus ei tua iusticie initiū ē Et ob hoc q
 dñs oīs es omnib? te parē facis v̄tutē
 eni ostēdis tu. qui nō creden? esse inv̄-
 tute cōsumat? Et hos q te nesciūt au-
 daciā tradncis. Postq̄ dclarata ē di-
 uina pietas in punitōe malorū. in ista
 pte cōcludit ei? eqtas in gubernatiōe
 vniuersorū. Et circa hoc duo sūt. quia
 pmo pmittit? p̄clo. Scdo subdit? p̄clois
 probatio. Secūda ps̄ ibi Ip̄m q̄q; A
 Cōclūsiō que pmittit? ē ista q cū dñs
 siuē de? sit iust? iuste oīa disponit. Ista
 p̄clo pbat? sic. Ois hō hñsvsū liberi ar-
 bitriū ē p̄ctor vel iust? ē. Si est p̄ctor
 tu eū corripis amones et alloqr̄is sic
 sup? dictū fuit et si velit correctione z
 recipe eū admittā. Sin aut? iuste repel-
 lis. Si ē iust? nō ē nisi p grāz tuaz; q
 null? pōt iust? fieri nisi te iuciāte z iūci-
 ente bonū motū in eo ergo iuste siue

bonos siue malos disponis. Et si que-
 ratur vnde ē q tu omnipotēs tā clemē-
 ter disponis. hec ē cā gñalis omnipo-
 tētia qua creaturas cōferuas z annibi-
 las si uoluer? vniuersa. Dicit g sic. Cūz
 ergo sis iustus sic q nō possis esse iu-
 st? quia qcqd vis fieri iustu ē fieri. In-
 ste oīa disponis. In ips. Iustus dñs z iu-
 sticiā dilexit. Ip̄m q̄q; q nō debz puni-
 ri. i. ad tēp? misericordit? flagellari cō-
 dēnas imppetuū. Et extery. i. extrane-
 um estimas a virtute tua: que ē mise-
 ricordia tua qā illa ē ppriē v̄? dei. De-
 us cui pp̄ū ē misereri a Et qā pos-
 set aliqs credere q soli p̄ctōres mise-
 ricordia dei idigēt que vocat? virt? dei.
 Sbdit q etiā iusti gratia z mīa sua e-
 gent. Virtus enim tua: id ē gratia in-
 sticie initiū ē. quia nisi gratia pueniat
 hoīs voluntatem: saltē natura vel cau-
 salitate: homo iust? eē nō potest. Ro. 5
 Iustificati gratis per gratiam ipsius.
 ad Titū. ii. Non ex operibus iusticie
 que fecimus nos: sed secundum suaz
 misericordiam saluos nos fecit. Sed
 vnde hz ortū ista misericordia? Certe
 ex omnipotentia. Vnde dicit littera.
 Et ob hoc q dñs oīm es: omnib? te p-
 cere facis. Vbi notādūz q deus in
 natura sic puidit cōit? q clemētia z po-
 tētia. fortitudo z māsfuetudo naturali-
 ter cōiūguntur et vbi ē plus fortitudi-
 nis: ibi plus māsfuetudinis et clemē-
 tie reperitur. Exemplum de leone q
 fortissimus bestiarum: clemētissim? ē
 etiam. Vnde Solinus de mirabilib?
 mundi. Leonū clemētie indicia mul-
 ta sūt. Prostratis parctnt: in viros po-
 tiq̄ in feias seuiūt. Infantes non nisi
 magna fame perimunt. nec a miseri-
 cordia separāt. Hec Soli? Vnde me:

truce dicat. Parcere pstratis scit nobis
ira leonis. Et per oppositū de animalia
crudelia potestate priuauit Vnde int
canes puillimi canes sunt maxie cole
rica et quo min⁹ possūt virib⁹: eo mag
gis abundāt latratib⁹. Christus autez
more leonis gbuscūq; se pternētibus
per penitētiā clemētē se exhibet: inu
ros poti⁹ q̄ in feias: hoc est in peccātes
malicia poti⁹ q̄ in peccātes ex passiōe
sevidicat. et ifātes: id est inocētes non
nisi magna fame id est magno amo
re salutis eorū in pñti flagellat. Apoc.
iii. Et ego quos amo arguo z castigo.
sic ergo de pñcipalib⁹ leo naturaliter
parciūt pstratis. Ita oīs bona aia petēs
veniā de offēsis parcere cōsueuit Vñ
apd gētilēs sic pñcipēs iformabāt an
tiquitus. Sicut docet vgil⁹. vi. Enei.
Et idē recitat Aug. v. de ciui. dei. capi
tulo. xii. Cū eneus patrē suū anchisen
per loca ifernalia q̄suissetz per cāpos
elyfios tādē inuenisset sic a p̄e suo in
format⁹ sunt q̄ p̄ditōēs nobilitatis ra
tionis cōcederētur int p̄p̄os toti⁹ or
bis. Tu regere ip̄erio p̄p̄os rōne me
mēto. He tibi artes erunt pacis ip̄onē
mores. Parcere subiectis z debellare
sup̄bos. De hac dina iusticia z mīa sū
cōiuncta loquit⁹ Anselm⁹ p̄fologiō. c.
x. Alio modo iuste punis malos Alio
mō iuste pcis malis. Cū eī punis ma
los iustū est: qa eorū meriti p̄uenit. Cū
verō parcis malis iustū est: nō qa illo
rū meritis s; qa bonitati tue p̄decēs ē
Nā parcēdo malis ita iust⁹ es sū te z
nō scd; nos sicut misericors es scd; nos
z nō sū te. q̄ saluādo nos q̄s iuste per
deres sicut misericors es: nō qa tu senti
as affectū: s; qa nos sētīm⁹ effectū. ita
iust⁹ es nō qa reddis debitū: s; qa facis
qd̄ decet te sūme bonū. Sic itaq; sū re

pugnātia iuste p̄uisz iuste parcis Hec
an⁹. Et ifra. c. xi. Sic ḡ nascit⁹ d̄ iusticia
tua mīa: qa iustū ē tez sic eē bonū vt
parcēdo sis bon⁹ ḡ ab h̄i q̄ dñs oīm es
oib⁹ te parcē facis Glo. vt p̄is potētia
mito scas natura Notādū q̄ i toto mū
do nō ē res q̄ possit rōabiliē dñs nūci
pari pret deū solūz de trib⁹ causis Tū
qa hō disp̄fator mutuator medicator
nō pōt rōabiliē dñs mūcipari. Et ad
de tres ip̄otētiās in oī dño t̄reno P̄ria
est q̄ nō pōt t̄m reddere suo sicut ser
uus sibi: z per p̄is magis idiget suo q̄
seru⁹ eovt cōst̄ sicut ibi p̄bat. Scdo qa
null⁹ dñs t̄ren⁹ pōt facere seruū suū li
berz. Cui⁹ p̄batio ē. qa ip̄e nō est liber
seruit eī mal⁹ affectiōib⁹ cupiditatib⁹.
irez ip̄atiētē. Vñ Sen. epla. xlvii. se
cundū cōēs libros seru⁹ es. oñde qs n̄
sit. al⁹ libidini. al⁹ auaricie: al⁹ abito
ni: oēs t̄mori seruūit imo sicut docet
idē Sen. in p̄verbis suis. Dñi vt cōit
magis timēt q̄ s̄bditi. res v̄a ē q̄ a mlt̄
time⁹ mltos timet regib⁹ per⁹ ē mltō
q̄ seruūtib⁹. Res v̄a qa isti singlos il
lū vniuersos timēt vult dicē q̄ vna p̄ua
ta persona habet forte vñ quē timet.
z alia p̄uata habet quē timet ita q̄ sui
guli habēt singlos S; dñi z plati timēt
vniuersos. Tertia ip̄otētia ē quā dñi
freni sustinēt q̄ nō possēt hoīez p̄pel
lere ad seruēdū eis velit nolit. qa nū
q̄ eis aliqs bñ seruēt iuit⁹. Per oppo
sitū de⁹ ē dñs realit⁹ q̄ seruo i n̄llo idig
et nec per eius seruūtiū aliqd sibi ac
crescit. imo ecōtra ip̄e suo suo poti⁹ f
uit quē sp̄ custodit. In ps. Cōserua me
dñe qm̄ speraui in te dixi dñe de⁹ me
us es tu: qm̄ bo. me. nō eges. Scdo ip̄i
sibi seruūtes liberos facit imo reges
Apoc. v. Dign⁹ est dñs accipere libz.
Et ifra. Redemisti nos in sāguie tuoz

fecisti nos deo nostro reges ⁊ sacerdo-
 tes. Tertio nō solū homo imo oīs
 creatura sibi seruit velit nolit in celoz
 in terra et in inferno : q̄a si homo obe-
 diat suis p̄ceptis volūtarie et virtuose
 seruit deo. et ad declarādū diuinā mi-
 sericordiā in p̄nti ad t̄ps̄z in futuro p̄
 semp. Si nolit diuinis p̄ceptis serui
 revolūtarie seruiet deo iuolūtarie ad
 declarandū diuinā iusticiā in p̄nti ad
 t̄ps̄z in futuro pro semp. et iō oia ne-
 cessario seruiēt ei vel in suo celestū pa-
 latio. vel in suo infernali ergastulo in e-
 ternū. Et ideo dicit ps̄. Magn⁹ dñs et
 laudabilis nimis: et magnitudis eius
 nō est finis. Et iter⁹. Ordinatioe tua. p̄
 d. et oia seruiēt tibi. Istā satis aduerte-
 rat. Octavian⁹ August⁹ sicut narrat de
 eo Suetoni⁹ de vita duodecim cesar⁹.
 Dñi inq̄t appellatōez ⁊ maledictum ⁊
 opprobriofū sēp exhorruit cū spectā-
 te eo ludos p̄nūciatū eēt i iicio O dñiū
 equum et bonū ⁊ vniuersi dictū quasi
 de eo exultātes cōprobassēt ⁊ statū ma-
 nu vultuq̄ indecoras adulatōes rep̄s-
 sitz sequenti die grauissimo corripuit
 edicto. dñm q̄ se post hec appellari ne
 a liberis quidē et nepotib⁹ suis serio v̄
 ioco passus est. **LECTIO. CLI.**

t V autē dñator v̄tutis cū magna
 trāq̄llitate iudicas et cū magna
 reuerētā dispōis nos. subest ei tibi cū
 volueris posse Docuisti autē pplm tuū
 per talia opa : qm̄ oportet esse iustū et
 humanū ⁊ bone spei fecisti filios: qm̄
 iudicās das locū p̄nie in pctis. Post
 q̄ sufficiēter actū est de chananeoz af-
 flictione in ista parte agit̄ de hebreo-
 rū per eandē afflictionē istructōe. Est
 it autē istructio hec talis. q̄ per flagella-
 tionē chananeoz potuerūt ⁊ debuerūt
 hebrei auimari ad cōfidentā et sp̄ci

cōsolationē. Vnde in hac secūda pte
 capituli duo fiūt Nā p̄mo occasio spei
 habēde ad deū enarrat̄ Secūdo per ra-
 tionē p̄batur ibi. Si ei iūm⁹ seruoꝝ.
 Circa primū duo facit. Primo narra-
 tur diuina modestia quā obſeruat i mit-
 tendo afflictionē. Secūdo infer̄ q̄ bo-
 na doctrina bonis tribuit̄ per maloz
 iustā punitōnē. sc̄da pars ibi. Docuisti
 autē A Circa p̄mū p̄mo ostēdit q̄
 deus in puniēdo dnas habet cōditōes
 necessarias iudici puniētis Sc̄do subdit
 causā quare ille cōditōnes deo deesse
 nō possūt ibi. Subest enī. Due v̄o cōdi-
 tiones necessarie cuilibet iudici volētī
 punire delinquētes sūt iste quies ⁊ tur-
 bationis sedacio. more et deliberati-
 onis expectatio Primo ergo requirit̄
 in iudice ad hoc q̄ recte exerceat̄ iusti-
 cia quies et sedacio cuiuscūq̄ turbatio-
 nis. Nā turbati recte iudicare nō pos-
 siunt. Et quātū ad hoc dicit sic. Tu autē
 dñator v̄tutis. q̄ videlz dator es v̄tu-
 tis et rector v̄tutis. cū trāq̄llitate iu-
 dicas: nō ex passiōe ire vel offēse: sed
 sine quacūq̄ turbatiōe. Isa. xlii. In v̄i-
 tate educet iudiciū nō erit tristis neq̄
 turbulētus. Veteres ei p̄hi qui tantuz
 morib⁹ et scientiis studuerūt tā v̄bo q̄
 exēplo p̄ncipes docuerūt q̄ nunq̄ tur-
 bati in reos ai maduerterēt. Vnde de
 Archita tarētino scribit. Vale. li. iiii.
 ca. p̄mo Architas tarētīn⁹ dū se p̄ceptū
 pitagore perit⁹ methapōtī iūgit ma-
 gno labore. Multoq̄ t̄pe solidū opus
 doctrine cōplexus est Postq̄ in patriā
 reuertitur ac rura sua reuifere cepit.
 aduertit negligētia villici corrupta et
 perdita intus: q̄a male meritū sūpsis-
 sem inquit a te suppliciu nisi irat⁹ es-
 sem. Maluit enī impunitū dimittere
 q̄ propter iram iusto grauius punire

Ibidē de platone scribit sic Plato cum aduersus delictū serui vehemētī⁹ exarsisset. Verit⁹ ne ipse vindicte modū respicē nō possz p seuisippo amico suo castigōnis modū mādaunt deforme si bi existimās si cōmississet vt parē culpā serui reprehēsiō et platōnis anīad uersio mereret. De eodē Platōe narrat Sene. li. iiii. de ira. q̄ cū irasceret seruo iussit tunicā deponere scapulāq; p̄bere v̄berib⁹ sua manu ipse cesur⁹. Postq̄ aut̄ intellexit se irasci manū suspensā detinebat sicut sustulerat stabat p̄cussuro similis Interogat⁹ ab amico qui int̄uenerat qd̄ ageret Cui r̄ndit Exigo penas ab homie tua aut̄ seruulū istū v̄berib⁹ obiurga. Nā ego irascor p̄pter qd̄ nō cecidi. Irascor inq̄ ne plus faciā q̄ oportet. et libēt⁹ faciā ne sit ille seru⁹ in ei⁹ ptate q̄ in sua nō est q̄lis. scz ego sū Plato oblit⁹ serui: q̄a alium quē pot⁹ castigaret iuenit. scz semetipsū. Et ideo ait Sen. ibidē. Nihil tibi liceat cū irasceris et hoc ideo: q̄a si vis tibi licere pugna tecū ipse. Scdo regitur in iudice ad hoc q̄ recte exerceat iusticia mora et expectatio deliberationis q̄ nō ex ipetu vel arrupto fiat sē tētie iudicialis executio. Et ideo libro nono historie triptite narra⁹ q̄ beat⁹ Ambro. iūxit Theodosio impatori q̄ legē talē ediceret q̄ viz. xxx. diebus snia necis atq; p̄scriptiōis in l̄ris tātūmodo maneret vt ratio causā iudicās apd̄ semetip̄az q̄ cognouerat subvitate disponat. Cū aut̄ apud Tēssalonicā quidā iudicū fuissēt lapidati. Indignatus Theodosi⁹ oēs passim iussit inermi nō p̄cedēte iudicio intātū q̄ septē milia hoīz occisi fuerūt. Ob hoc ergo postea lex statuta fuit ab eo s̄b hac for

ma. Imperator Gratian⁹ Valētinianus Theodosi⁹ Flaminiano p̄torio p̄fecto illustri. Si v̄dicari in aliq̄s seueri⁹ cōtra nostrā cōsuetudinē pro cause intuitu iusserim⁹ nolunt statim eos aut subire sniam aut excipere p̄nīaz sed p̄ xxx. dies. fors et fortuna. i. sup̄ statuz eorū suspēsa sit. reos sane accipiat carcer atq; custodia z excubiis solertibus iugit̄ obfuit V̄n̄p̄ excessu Theodosii bt̄is Ambro. per octo mēses eū ab ingressu ecclē coartauit et postea ab excoicatione absoluit. vide ibi. Hec autē expectatio deliberatiōis in deo repit̄ licet ipse moravel cōsilio non idigeat. V̄n̄ gen. ix. Dixit descēdā et videbo v̄trū clamorē ope p̄pleuerit. Et quātū ad hoc subdit. a Et cū magna reuerētia disponis nos. Est aut̄ reuerentia dilectio mixta cum pauore. et isto mō punit z affligit malos z iniustos. cū quadā expectatiōe reuerētia vt interi se emēdēt. Et p̄sequēt̄ subdit̄ hui⁹ expectatiōis ratio. Nihil ei iusticie deperit per morā tue expectatiōis. Cōtigit int̄dū q̄ pp̄ iudicis expectatiōē subterfugit reus iurisdictionē suāz h̄pp̄ defectū ptātis in iudice: q̄a forte reus se trāssert ad patriā ad quā se iurisdictione illi⁹ iudicis nō extēdit. Sicut si re⁹ in frācia trāssert se ad āgliā v̄l ecōtra vel forte expectat donec ptās iudicis expiret. et tūc nō pōt iudex i eū aiaduertere. dato q̄vellet. Sed neutriū isto rū deo pōt cōtingere. q̄a in oē tps z in oēz locū suā extēdit potētā iuxta sue volūtatis arbitriū: z h̄ est qd̄ subdit̄ l̄tera. Subest ei tibi: cū volueris posse Anf. ii. Cur de⁹ hō. c. xvii. Oīs necessitas z ipossibilitas dei subiacet volūtatī. Illi⁹ at̄ volūtas nulli subdit̄ necessi-

tati aut impossibilitati Nihil ei ē necessarium aut impossibile nisi quia ipse ita vult

B Ipsi ū aut velle aut nolle aliquid propter necessitatem aut impossibilitatem alienatum ē a veritate Secunda pars huius lectionis continet quod bona doctrina profert iustis per malorum iustam punitionem. Informatur autem hoc si diuinas punitiones considerat de tribus quorum primum pertinet ad iudices sicut platonem quod informatur primo quod non sint nimis remissi in regendo pro nimia dissimulatione et quantum ad hoc dicit. Docuisti autem populum tuum talia opera quam oportet iustum esse Secundo quod non sunt nimis rigidi per tyrannicam distinctionem et quantum ad hoc subdit quod oportet esse non solum iustum sed humanum id est rationabiliter mansuetum et cōpatiētem Ro. vi. Humanum dico propter infirmitatem carnis vult Tertiam informationem ē ad omnes cōiētes quod omnes sint loganimi. propter bonam spei consolationem Et quantum ad hoc subdit. Et bone spei filios tuos fecisti quam iudicās das locum in partibus pueri. sicut superius expositum ē. bone spei fecisti filios tuos. Sicut docet Ber. in finem quodam quod sic incipit. Mias domini in eternum cantabo. Spes humana in deo pro consideratione tripliciter stabilis. Tria inquit considero in quibus tota spes mea consistit. Caritate adoptiois. veritate promissionis. et partem redditionis Primo ei debet homines mouere ad spei confidentiam quod deus eos adoptauit in filios et se patrem eorum constituit. Vnde Ber. super orationem dominicam. Mihi inquit dicit oratio cuius principium dulce. nomine primo sequenti. petitionem obtinere datur prestat fiduciam. Et glossa Math. vi. super hoc verbo patet In hoc inquit dicitur fiducia quod negabit filius quod iam dedit quod patet est. Exemplum de filio prodigo Lu. xv. vbi filius prodigiosus ad patrem rediens cum aplexibus et osculis conuuiuii et melius a patre

recipit Ro. v. Statim et gloriamur in spe glorie filiorum dei. Secundo debet homines in spe mouere veritas promissionis. Deus enim est qui metiri non potest quod nobis veniam pollicetur et gratiam pro tota scriptura sacra quam habet a deo sicut quodam obligatorium maxime securitatis. Ro. xv. Per patientiam et consolationem scripturarum spe habeamus. Et in ps. Meor esto vbi tui seruo tuo in quo mihi spe dedit. Tertio causat in nobis spe partem redditionis. Non enim ipotes est: sed oipotēs est ad implendum promissa. et ideo nullus quod sperat in eo profudit partem. Ecc. ii. Respici te filii nationes hominum: quia nullus sperauit in domino et profusus est. promissum in mandatum eius et derelictum est Ro. v. Spes ū non profudit In ps In te domine speraui non confundar in eternum Debet igitur spes nostra esse sicut anchora firmitatis ne a fluctibus moneamur sicut mola veritatis ne in debite conteramur et sicut galea securitatis ne ab hoste ledamur. De primo ad hebreos sexto. Cō fugimus ad tenendam propositam spem quam sicut anchoram habebimus anime tutam et firmam De secundo dicit glossa super illud Deuteronomio. xxiiii Non accipies loco pignoris inferiorem et superiorem molam. Superior et inferior mola spes et timor. Spes ad alta subuehit Timor ad inferiorem premit. Vna mola sine altera inutiliter habetur In pectoris ergo pectore semper debent spes et formido coniungi quia incassum misericordiam sperat si iusticiam non timeat. Et incassum metuit: qui non confidit Loco ergo pignoris mola superior aut inferior non tollitur: quia qui predicat peccatori tanta dispensatione: disponere debet predicacionem ut non relicta spe timore sub-

trahat. nec subtracta spe tiorē reliquat
 Est igitur spes sicut mola inferior quae cor
 eleuat et sustinet in cōtatione debita
 p pōtō z tior iusticie mola superior quae cō
 terit et cōpmit ne cor exaltet nimis.
 In psalmo Ab altitudine dies tiebo: ego vō i
 te spabo. Tercio spes nrā ē sicut galea
 securitatē ne ab hoste ledamur Homo
 enim puat ista galea per desperatio
 nē oivnlnerē tēptationis occidit eo quod
 caput habet ierme. Iere. xviii. De
 spanim post cogitationes nostras ibi
 m. Et ista galeam cōtinne induamur
 In x illd apli. i. ad thess. v. Sim induiti
 lorica fidei et cantat et galeā z spe sa
 lutis **LEC. CLII.**

f I enim inimicos seruorū tuorū et
 debitos morti cuius tāta cruciasti
 attētionē et liberasti: dans tēpus et lo
 cū per quod possēt mutari a malicia: cum
 quāta diligētia indicas filios tuos. quod
 rrim parētibus iuramēta et cōuētiones
 dedisti bonarū pmissionū? P quod spi
 ritu sanctus in pte pcedēti declarauit di
 uinā misericordiā obseruatā in puni
 edo chananeos quod terrā occupauerunt
 iudeis a deo pmissā. In hac pte ostēdit
 quod illa malorū deletionē cū pietate
 admixta magis dat bonis hoib⁹ deus re
 cte colētibus materia magne spei. Et cir
 ca h duo facit. Nā pmo ostēdit quod ex
 mō diuine punitionis circa malos i bo
 nos oriri debet spes respectu grēe obti
 nēde in via. Scdo quod ex eadē oriri debz
 spes glorie pferēde in patria. secunda
 ps ibi. Cū ergo nobis **A** Quātū
 ad pmiū rō sic deducit. Cōstat deū nō
 min⁹ esse clemētem et benignū in reit
 tēdo culpas et facinora electis suis et
 pdestinatis. quod fuerit pueris et repro
 bat: s; i puniendo reprobos tāta ondit
 clemētiā: quod eos paulatim dispersit et

deleuit vt sp supstitēs tēp⁹ haberēt pe
 nitētiē. moti et attracti p pēas pdecef
 sorū quos p sua malicia videbāt destrui
 successine quasi deus ipse desiderasset
 eorū salutē quātū i ipso fuit: ergo nō mi
 n⁹ erit clemēs filius suus si deliquerint
 z veniā postea petāt. ergo ex hoc quod cō
 sideram⁹ modū punitiōis malorū quod fit
 cū mora z expectatōe diuturna iintā
 te eos ad pniāz z quādā mō veniā offerē
 te merito possum⁹ aīari ad sperādum
 dei clemētiā si nostrā maliciā reliqua
 m⁹. Hec ē snia rōis quā facit spūs san
 ctus i lra hui⁹ lectionis. Dicit g sic Si i
 inicos seruorum tuorum id est cha
 naneos inimicos hebreorū tibi serui
 etiū et te colētū et adorantiū debitos
 morti propter peccata et flagicia infi
 delitatē cū tāta cruciasti attētiōe. i. cum
 diligētī expectatōe. z liberasti quos dā
 sez dimittēdo supstitēs aliis occisis et
 delet⁹ dās tēp⁹ z locū per quod possent mu
 tari a malicia per pniām. Cuius quanta
 diligētia iudicas filios tuos punien
 do i presenti ne pereant eternalit⁹. Fi
 lios inq tuos quorū parētibus iuramē
 ta et conuētiones dedisti bonarū
 pmissionū videlicet de terra chanane
 orū possidēda. Ad litterā. Quia dicit
 hic in littera deū iuramēta fecisse vi
 dēda sūt hic tria circa materiā iura
 mēti. Primo de iuramenti licētia. Se
 cundo de iuramenti frequētia. Tercio
 de iuramenti innocētia. Circa pmiū
 de iuramenti licētia est sciēdū quod fue
 rūt quādā heretici qui asseruerunt omne
 iuramentum esse illicitum quocunq;
 posito. ita quod nullā veritatē liceret omni
 no asserere cū iuramēto z habuit hec
 heresis motiua ex scriptura sacra Pri
 mo ex illo verbo saluatoris. Math. v.
 Ego dico vobis nō iurare omnio. Itz

Iacobi.v. Ante oia fratres mei nolite iurare. Itē Math.v. Sit autē sermo vī est est. nō nō. quod autē habūdāt⁹ est a malo est. Itē Aug. in quodā sermone Falsa inquit iuratio exiciofa est vera iuratio piculosa. nulla iuratio est secura. Ergo ab oī iuramēto est abstīnēdū. Itē Eccl. xxiii. Oīs iurās ⁊ deū nō minās in toto. a pctō nō purgabit. ergo illicitū est iurare. S; heresis ista faciliē redarguit^r a factis mltiplicit. Prio de⁹ ipse inuenit iurasse sicut hic dicitur Et i ps. Iuramit dñs ⁊ nō penitebit eū Itē ad heb. vi. Abrahe nāq; pmittens de⁹ quoniā neminē habuit p quē iuraret maiore: iurauit p semetip̄. zc. Itē ap̄s inuenit iurasse Ro. p̄. Testis ē mihi de⁹ cui suio i spū meo. Et. ii. Cori. p̄. Testē inuoco deū in aiām meā Item Den. vi. Dñz deū tuū timebis ⁊ p nomē ei⁹ iurabis. Itē Math. v. Reddes dño iuramēta tua. Itē oīs natio ⁊ oīs secta vtiē iure iurādo et scd̄z p̄m vox oīm est vox nature. Et ideo dicēdū q iuramētū est licitū ⁊ nō est malū scd̄z se. sicut ista heresis asserēbat. Vbi sciendū est q iuramētū ordinat^r ad p̄firmationē vel p̄bationē illi⁹ qd hō dicit. In scabilib⁹ aut pōt fieri p̄batio p rōez necessariā ex aliqb⁹ notiorib⁹: s; in particularib⁹ f̄cis hoīz nō pōt talis p̄batio adhiberi. Et iō in talib⁹ recurrit ad testimoniu. Ita q loco p̄batois p̄vīa argumētū accipit^r testimoniu hoīz. Istū vō firmationē euīdētē. Tū qā inēdū mētū. Tū qā errat frequēter ⁊ decipit^r et ideo in talib⁹ necessariū fuit recurrere ad diuinū testimoniu. et si fit p iuramētū eo q deus nec mētiri pōt nec decipi. Vñ per se loquēdo ille q iurat

deū venerat^r et honorat p̄testās eū sūmā eē vītate: quē addicit In testimoniu ad oīdendū dictū suū eē verū. Vñ p̄ q iuramētū licitū est tam ex origine q̄ ex fine. Ex origine quidē: qā iuramentū inductū est ex fidei deuotione qā hoīes credūt deū habere infallibilem veritatē: et generalē omnū p̄uisionem. Ex fine etiā quia iuramentū est ordinatū ad certificādū hominez de veritate et ad finendū p̄trouersias inter hoīes Ad heb. vi. Oēs cōtrouersie eoz; finis est iuramētū. Ad primū dicēdū q iuramētū est phibitū. sic videlz ne fiat absq; necessitate vel vtilitate. ne iurādo ad facilitate m̄pueniatur: ⁊ ex facilitate ad p̄suetudinē ⁊ a cōsuetudine ad p̄iuriū decidat^r. Et sic patet ad duo p̄ma. Vñ nec paullus inuenitur iurasse nisi in scribēdo. Vbi homo cautiorē diligētā adhibz q̄ in loquēdo Vñ sensus. Nolite iurare oīno. i. passi id ē nolite assuesci ad iurādū. vel nō sitis faciles ad iurādū ⁊ vel nolite iurare absq; euīdēte necessitate. Et ideo dicit Aug. exponēdo illud Math. v. Sit sermo vester est est: nō nō. Q d autē his abūdant⁹ est. a malo est. Si iurare cogens: scias de necessitate ifirmitat^r eoz; venire qb⁹ aliqd suades q̄ vtiq; ifirmitas malū quoddā est. Tu enī non malefacis: q bñ vteris iuratione vt alteri p̄suadeas qā vtilit^r suades. Sed a malo est illius cui⁹ ifirmitate cogens iurare Vñ scd̄z Aug. cū dicit^r i hac auctoritate qd his abūdantius est: a malo est Vel qd apli⁹: a malo est. Malū non accipit^r p malo culpe s; p malo pene ifirmitat^r vt ignoratīe illi⁹ cui fit iuramētū qā si sibi ali⁹ de vītate p̄staret. nulla foret neces

fitas sibi iuramentū p̄stare Ad q̄rtū q̄n
 Aug. dicit q̄ nulla iuratio est secura.
 vult dicere sic. q̄ securū ē nūq̄ iurare.
 Ad q̄ntū dicēdū de ecclesiastico. q̄ loq̄t̄
 ibi de p̄suetudine iurādi B Vbi
 scdo sciēdū q̄ frequentia iurādi ē. Pri-
 mo piculosa eo q̄ hō de facili delinqt
 in v̄bo scđz illd̄ Iaco. iiii. Si qs in v̄bo
 nō offēdit. hic p̄fect⁹ est vir. Vñ ecci.
 xxiii. Iurationi nō assuescat os tuum
 Multi ei casus in illa. Vñ signū ifal-
 libile magne lenitatis et hoīs p̄mi ad
 mēdaciū: iurādi frequentia ⁊ facilitas
 Scdo est deo mltū iniuriosa q̄ puā re-
 uerentiā videt̄ habere ad deū q̄ ex le-
 ui causa magnū testē iuducit deū qd̄ nō
 faceret de aliquo honesto viro. Tertio
 sibi p̄i est verēdū. nā in hoc q̄ ita fa-
 ciliter ⁊ frequēter deū in testē iuducit si
 ne necessitate oñdit seipsū p̄te fore si
 delictatis cui sine iuramēto nō credit̄

Tertio de iuramēti inocētia est sci-
 endū q̄ ad iuramētū licitū req̄runtur
 tria. Iusticia. iudiciū. et veritas. Sicut
 dicit̄ Iere. iiii. Iurabis vniū dñs inve-
 ritate ⁊ in iudicio: in iusticia. Vt per
 v̄itatē caueat̄ iuramētū mēdax p̄ iu-
 diciū iuramētū icautū. p̄ iusticiā iura-
 mentū iniquū vel illicitū. Vñ ex pte
 iurātis debet p̄cedere iudiciū discreti-
 onis vt nō leuit̄ h̄ ex necessaria causa
 iuret. Ex pte iuramēti requirū̄ duo
 videlz ne sit falsū saltē scđz iudiciū cō-
 scientie sue: neq̄ illicitū sicut aliq̄n in
 iuramēto p̄missorio cōtingit q̄ hō iur-
 rat se infectur⁹ hoīez v̄l iurat q̄ nūq̄
 cōcordabit̄ cū illo q̄ cōtra eū deliquit
 v̄l aliā tale: qd̄ ē illicitū fieri i effectū.
 In q̄ casu peccat iurando qd̄ illicitū est
 obsuare. Et itez peccat si obsuet. Et i
 hoc casu dic̄ Iſi. In falsis p̄missis rescī-
 de fidē et in turpivoto muta decretū.

LECTIO. CLIII.

c Vm ḡ nobis disciplinā das mi-
 micos n̄ros mltiplicē flagellas
 vt bonitatē tuā cogitem⁹ iudicātes. et
 cū de nobis iudicat̄ sperem⁹ miāz tuā
 Vñ et illis q̄ invita sua ifenfatez iu-
 stevixerūt p̄ hec q̄ coluerūt. dedisti sū-
 ma tormēta. Etei in erroris via diu-
 tius errauerūt deos est mātes hec q̄ i
 aialib⁹ vel scđz aliā l̄raz. v̄l in mamb⁹
 sūt supuacra ifatiū ifefator⁹ morevi-
 uētes. p̄p̄t̄ h̄ tanq̄ pueris ifenfatis iu-
 diciū eis iderisū dedisti Postq̄ sp̄s
 sc̄s nos istruxit q̄lit̄ ex maloz p̄uni-
 tiōe aiari debem⁹ ad sp̄e respectu ḡ re
 in p̄nti. hic sequēter oñdit q̄ ex malo
 rū flagellatōez dānatione debēt boni
 aiari ad sp̄e ḡle invita futura Et circa
 hoc duo frūt: q̄a p̄mo oñdit q̄le iudici-
 um de⁹ exercet circa pctōres corngi-
 biles. Scdo ostēdit q̄le iudiciū exercet
 cōtra obstinatos et icorrigibiles ⁊ spe-
 cialit̄ istos chananeos. scda ps ibi Vñ
 et illis q̄ invita suazc Quātū ad p̄mū
 inniē talis deductio rōis. Sicut obsti-
 nati flagellāt̄ in p̄nti: et q̄a se n̄ corri-
 gunt in p̄petuū dānant̄: ita penitētes
 disciplināt̄ in p̄nti: et q̄a se corrigunt
 p̄miātur in p̄petuū. Q̄nvero videm⁹
 malos flagellari sine correctōe ⁊ nos
 disciplinari cū n̄ra correctōe iudicare
 possum⁹ diuā bonitatē i p̄miatōe n̄ra
 futura ⁊ spare de miā q̄ ab oi m̄ficia li-
 berat q̄ ē collatio vite et̄ne. Dicit ḡ sic
 deo loquēs de nobis Cū ḡ nobis disci-
 plinā das. disciplinā scđz v̄boz. v̄l v̄bū
 das p̄tra maliciā aliq̄z q̄ dicūt tribula-
 tiōne nō esse a deo iimicos n̄ros. q̄vz
 sūt iimici tui. mltiplicē flagellas In x̄
 illd̄ ps. Multa flagella pctōris: vt bo-
 nitatē tuā qua oīb⁹ te cōicās fm natu-
 ram diuersarū capacitatē cogitem⁹ iu

dicātes alios icorrigibiles ad flagella tua Et cū de nobis iudicā id est exer cetur iudiciū siue iuste siue iniuste. si ue ab hoib⁹ siue a deo. spem⁹ mīaz tu am. Iob. xiii. Et si occidat me in ipso sperabo. misericordiā videlz ab oi pe na liberātē. que ab oib⁹ imisericordi bus subtrahet. Iuxta illud Iacobi. ii. Iudiciū sine mīa fiet illi qui nou facit misericordiā. Secdo ostēdit quiale iudi cū exercet deus: puniēdo pctōres ob stinatos et specialit illos chananeos quos expulit a facie hebreorū. Illi enī tales fuerūt ydolatre q̄ coluerūt yma gines aialū sicut super⁹ dictū fuit. Et ideo merito de⁹ illos per auālia vilia voluit exterminare: pp̄t quod sic sub iūgit. Vñ et illis qui in vita sua infē sate et iniuste vixerūt. Insensate quo ad deū. et iniuste tā cōtra deū q̄ cōtra pxī mū. vel isēfate q̄ ad seipos: et iniuste cō tra deū et pxios. Per hec q̄ coluerunt dedistū sūma tormēta: qm̄ peruepsaz muscas et viliissima aialia eos infemi st. Et q̄ hoc fuit cōueniēter factū hoc sic pbaf. Illi enī nō ex surreptōne nec modico tpe errauerūt colēdo talia aia lia: sed dīn. Et vixerūt more infātiū. et ideo cōueniēs fuit q̄ exterminarent iudicio singulari et densibili sicut in fantes vel fatui a bestiis q̄s p̄us colue rant Vñ dicit sic. Eteī istū chananei ī erroris via id est in ydolatria diutius nō per modicū tps errauerūt: errore negligētē. q̄a noluerūt se corrigē nec ad verū deū cōverti. deos estimātes hec que ī aialib⁹ sūt supuacua id est in tiliaz nociua cui⁹ mōi sūt dracōes spē tes et talpe. vel scd̄z aliā lēaz Deos esti mātes q̄ in manib⁹ sūt supuacua id ē ab opib⁹ hūanis q̄ per man⁹ fiūt hoīm sūt supuacua et inutilia. sicut carpēta

rius extremitates lignorū et truncos tūc dimittit qm̄ sibi seruire nō possūt. Et de talib⁹ veit sculptor et pingit ima gines. Isa. xx. Artifex lignari⁹ sūpsit ex lignis salt⁹ calefact⁹ est et succēdit et coxit panes. De reliquo aut opera tus est deū et adorant Fecit sculptile sibi et icurua⁹ est an illud. Mediū ei⁹ cōbussit igni et de medio ei⁹ carnes co xit. Et ifra. Reliquū aut ei⁹ deū fe cit et sculptile sibi. Curua⁹ ante illū et adorat illud et obsecrat illū dicēs. Li bera me quia deus meus es tu. Talia ergo coluerūt isti chananei. infātiū in sensatorū more viuētes. Pueri enī in sensati faciūt sibi puppas et imagines puerorū et ludūt cū eis Et ideo meri to tu de⁹ dedisti eis iudiciū in derisūz tanq̄ pueris isensatis. Quia satis de risibiles videbantur cum per cinifes. muscās et ranas vrsos et leones extmīa bātur. Circa illā clausulā. Spem⁹ mīaz A Notādū est q̄ spem nostrā trib⁹ téporib⁹ p̄cipue recolligē debem⁹ viz iminēte tēpestate téporalis tribulatio nis. accedēte necessitate corpalis disso lutōis et supueniēte pplexitate crimīa lis despatōis. Primo spare debem⁹ di uinā mīaz nobis facillime affuturam iminēte tēpestate t̄palis tribulatiōis. In ps. Qm̄ in me spauit liberabo euz p̄tegā eū qm̄ cognouit nomē meum. Exēplū ad s̄i habē⁹ in vita scī martini. Qui cū itē alpes icidiss̄z ī latrōes et vñ⁹ eorū eū ferire mīare⁹ ali⁹ ictū ferit̄z p̄tinuit. Et cū postea latrōes q̄rerēt ab eo an timēt: dixit se nūq̄ magis secu rum fuisse. quia sciebat misericordem deum maxime in temptatio nibus af futurum. Summa cautela militū an tiquorum fuit omnia que videbātur aduersa et terribilia. et bone spei tra

ria ad confidentiā interpretari Sicut nar-
rat sextus Iulii Strategematon li. i. c. i
Vnde cū Scipio african⁹ ex italia in
africā exercitū traduxisset et ipse de
naui deberet descendere cecidit ad tē-
rā. Cōsiderās g̃ milites attoitos de ca-
su: ipsū lapsū materiā spei fecit. Au-
dite inqt milites africani oppressi. zc
Cōsimili mō. Gaius cesar cū nauē a-
scēdē deberet decidit ad terrā et mili-
tib⁹ p̃sternatū dixit. Teneo inqt te t̃ra
mat⁹ q. d. nō sic recedo qn ad te redibo
z sic illo ṽbo milites sperare fecit no-
tando se in terrā p̃priā reditūz. Iterū
stercori⁹ dūx quidā militū cū eqtū seu
ta equorūq⁹ pectora. cruēta subito p̃di-
gio apparuissent et milites inde p̃ster-
narēt. victoria inqt pro nobis proten-
diē. Iste enī partes nō p̃prio sed hosti-
li cruore solent aspergi. Eamund⁹ the-
banus cū fax de celo nocte fuisset dela-
psa et eos q⁹ aduerterāt tenuit metuz
conceptū sic fugant Lumina inqt nu-
mina oñdūt quasi dicat. Diū nob̃ mit-
tūt lumēvt nos iunēt. Isto mōviri san-
cti omnia terribilia q̃ eis accidunt vel
malorū p̃secutione seu mūdana mu-
tatione. seu corporis infirmitate iter-
ptāt in bonū sciētes q⁹ diligētibus de-
um omnia cooperāt in bonū. Et q̃to
maior materia timorū incutit̃. tanto
feruentior spes eorū erigit̃ In x̃ illud
Iob. xiiii. Etiā si occiderit me sperabo
i eū c. Secū spare debem⁹ p̃fiden-
ter. accedēte necessitate corporāl̃ dis-
solutionis. Proner. xiiii. Spat̃ iust⁹ in
morte sua. Sicut docet Arist. li. suo de
pomo et morte. Nō est p̃hi timē mor-
tē sed magis gaudere et bone B
spei eē iminēte morte. et hoc suis dis-
cipulis declarauit in morte p̃ duas ra-
tiones. Primo sic petiuit ab eis Credi

tis inquit p̃ phiāz vestrā que dr̃na est
inter hominē et bestia: et q⁹ inq̃rit veni-
tate et rectitudinē i phiā meref̃ gra-
dus altissimi mos. Credim⁹ iquinnt Tūc
ille. Bonū igit̃ qd̃ puenit homi ex sci-
entis illis: aut puenit eis in hoc secu-
lo in quo sum⁹ aut i alio futuro. Si di-
citis q⁹ in hoc seculo in quo sū⁹: ergo
grad⁹ p̃ueniētes scie nō dedistis. Nāz
plures hoīes insipientes qui nō cog-
uerunt creatorē finierūt dies suos in
bono et annos suos in desiderijs eorū
et plures sapientes q⁹ cognouerūt crea-
torē suū habēt p̃uationē boni et pacis
Ex q̃ autē bonū a p̃his expectatur nō
euenit añ mortē sed p̃ mortē Quare
mortē timetis: q̃via est et incessus aie
ad illud qd̃ maxime cōcupiuit. Secū-
do sic idem p̃suasit. Quero iquit a vo-
bis. Vtrū mors sit aliquid aliud q̃ re-
cessus aie a corpe. Rñderūt q⁹ nō. Cor-
pus enim nihil audit nec videt nisi p̃
animā: sed consētit delectationib⁹ et
passionib⁹ q̃ sūt contraria appetitū a-
nime in eo q̃vult ascendere ad grad⁹
bonos et rectos. Quare igitur doletis
si anima recedit ab eo qd̃ ē cōtrarium
sue delectationi et p̃fectioni et suo de-
siderio. Et ideo cum facies Añ. mori-
turi clara esset et iocunda: dixit eis. ñ
cogitatis in cordibus ṽris q⁹ ego letor
eo q⁹ sperē euadē de infirmitate mea
q̃niāz bñ scio me mō moriturū. z nisi
esset hoc pomū qd̃ in māū mea teneo
et q⁹ odor illius me confortat z aliqua-
lit̃ prolongat vitā meā: iam expirassē
Sed anima sēsitiua in qua cōicam⁹ cū
bestiis fouet̃ odore bono. z ego letor
q⁹ recedo de hoc seculo qd̃ est cōpositū
ex p̃trariis qa qd̃libz quattuor elemē-
torū ē p̃riū alteri. Vñ quō possit stare
aut diu plōgari corp⁹ ex his cōpositūz

Tandē cadēte pmo de manu mortuus est: pro quo phi orauerūt. Ille q̄ suscipit aias phōrū suscipiat animā tuā. Isa. xl. Qui spat in dño mutabit fortitudinē. p̄ mortē videlz trāsen̄do ad vitā. Tercio maxime sperare debem⁹ sup̄ueniēte pplexitate criminalis desperationis. Eccl. ii. Scitote q̄a nullus sperauit in dño: z cōfusis ē. Dicit. Ipo cras in amphorif. Desipientie cū risu facte securiores sūt ceteris. Et alibi.

Et iō sicut ifirmis multū pfert q̄ sūt bone sper: ita moralit̄ peccatorib⁹. Iuxta illā metricū. Speret q̄ metuit mortuos v̄nere vidi. Spe dūce victuros spe moriēte mori. Vñ Bern. in quodā sermone. Tu es dñe spes mea. q̄cqd agendū. q̄cqd declinādū. q̄cqd tollerādū. q̄cqd optādū. tu es domie spes mea: hec mihi vna omnū p̄missionū causa: hec tota rō mee expectationis. Pretēdat alter meritū. sustinere se ia cēt pōd⁹ diei z estus. Ieiunare se bis ī sabbato dicat postremo n̄ esse sicut ceteri hoīz gloriē. mihi aut̄ adherere deo bonū ē: et ponere in dño deo spes meā. Et infra si mihi p̄mia promittūtur: per te obtinēda sperabo. Si surgāt aduersū me prelia: si seruiat mūdus. si fremat malign⁹. si ipsa caro aduersus spiritū cōcupiscat: ī te sperabo. In ps. iii. Qm̄ tu dñe singularit̄ in spe: constituiti me. LEC. CLIII.

q̄ Vñ aut̄ ludibriis et increpationibus non correcti sūt: digni dei iudiciū experti sūt. In his enim q̄ patiebāt̄ moleste ferebāt̄: in qb⁹ patientes indignabāt̄: p̄ hec quos putabant deos in ipsis cū exterminārēt̄: vidētes illū quē olim negabāt̄ se nosse deū verū agnouerūt: propt̄ qd̄ si mis cōdemnationis illorū veniet sup̄ illos. De-

clarato sufficiēt q̄ de⁹ benign⁹ flagellādo quo ad illos q̄ se corrigūt: hic fia liter cōcludit q̄ ē iust⁹ rigid⁹ z senerus contra illos q̄ se propt̄ flagella nō conuertūt. Et circa h̄ duo facit. Nā p̄mo ostēdit q̄ de⁹ cōtra eos iustū exercz iudiciū. Secdo declarat iudiciū sui modū. Scda ps ibi. In his ei que patiebāt̄ur. A Quātū ad p̄mū dicit sic. Qui at̄ ludibriis et increpationib⁹ nō correcti sūt dignū dei iudiciū expti sūt. Ludibriū scd̄z p̄p̄iā ē res aliq̄ q̄ digna ē haberi ludovel cōtēptū v̄l magis proprie in sacra scriptura dicit̄ ludibriūz pena alicui illata cū ludo et derisione. Et q̄a de⁹ chananeos sic afflixit vt hebrei de eis ludere z ridē potuerūt q̄n viderūt eos per vespas et muscas ext̄minari. iō dicit̄ de⁹ eos ludibriis p̄uuisse et increpatiōib⁹ p̄ v̄bavideliz seruorū suorū eos monēdo. Et quia nec his nec illis correpti sūt. id est correctiōnē propt̄ quā fit correptio nō habuerūt. Ideo dignū dei iudiciū expti sūt. Et per quē modū subiūgit inculcādō tū idē qd̄ p̄dictū est frequēter qualit̄ p̄ talia aialia puniebantur qualia in p̄ iudiciū deitāt̄ coluerant. In p̄nitiōe vero duo fiebāt. Prio ipi afflicti murmurauerūt z p̄ deū indignabāt̄. Secūdo ex falsis dūs q̄s in spē aialij coluerunt ad veri dei noticiā deducebāt̄ur. Nā q̄n ipi ydolatre affligebāt̄ clamauerūt pro liberatiōe sua ad deos quos colebāt. z cū eos ipotētes sētirēt̄ f̄ducti sūt ad cognoscendū verū deū quem olim negabāt̄ se nosse. Quia fm̄ gre. Oculos quos culpa claudit. pena aperit: propter qd̄ et finis cōdemnationis illorū veniet sup̄ illos. id est finalis cōdemnatio q̄ in inferno fine carebit. Negabāt̄ se nosse deū z Circa illam

clausulā notādū ē q̄ tria ḡnā hoīz negāt se nosse deū videlicet anari et pecuniosi. supbi ⁊ p̄sūptuosi. pinri ⁊ maliciosi. Pecuniosi sūt nimis tenaces. p̄sūptuosi sūt nimis audaces. maliciosi sunt nimis fallaces. Primi negāt deum quatenus est caritas. Secundi quatenus est bonitas. Tercii quatenus est veritas. Primo ergo se negant deum nosse anari et tenaces. Christ⁹ em̄ eis apparet in forma pauper⁹ oñdēs indigētā et petēs caritatē: ip̄i paup̄e cōtēnūt nec poterūt se excusare dicētes. domie appuisti nob̄ in aliena effigie: nō potuim⁹ noticiā tui habere. Premoiti sūt ei q̄ x̄ps in p̄nti tali tunica vestitur. Isti sūt de quib⁹ dicit x̄ps. Nō potestis deo seruire et māmone: et nō potest duob⁹ dñs seruire. Aut eivnus odio hēbit ⁊ alter⁹ ptēnet. Mat. vi. De ista negatiōe pulchre se excusās sc̄tus iob. xxxi. Si negavi qd̄ volebāt paup̄ib⁹: et oculos vidue expectare feci. Isti negāt x̄pm: mō ⁊ christ⁹ eos negabit i die iudicii qñ dicit eis illd̄ Mat. xxv. Amē amen dico vobis nescio vos. Et math. x. Qui negauerit me corā hoīb⁹ negabo et ego eū corā p̄re meo. Secūdo negāt se nosse deū p̄sūptuosi et nimis audaces. Tales sūt q̄ p̄pe fortitudinivel virib⁹ imitētes nō recōmendāt se deo nec dñm iplorāt auxiliū sicut x̄p̄se eos docuit. math. vi. dicēs. Et ne nos inducas in tētatiōez. Tales sūt q̄ se imergūt vel ingerūt periculis tētationū et mali societati se admiscēt suspecta p̄fortia nō refugnūt et iō cito cadūt. Horū figurā ⁊ signū gessit petrus: q̄ prope ifirmitatis ignar⁹ dixit x̄po. Etā si oportuerit me mori tecū nō te negabo. math. xxvi. Ip̄e tñ eadē nocte se ingerens societati curialium et muliez x̄pm ter negavit. sicut ibi-

dē scribitur. Tales sūt multi se iactantes de castitate et cōtinētia ⁊ alios qui cadūt cōtēnētes: sed ipsi nec ex modica tētatiōe vexati facillime caperēt et frequēt capiūt. Et iō sc̄t viri deo se recōmēdāt cōtinue sciētes q̄ dīna bonitas est ⁊ nō sua: si cōtra tētatiōes resistāt. Et iō signāt dicit iob. Si vidi soles cū fulgeret et lunā incedētē dare ⁊ le tātū ē in abscondito cor meū et oscula t⁹ sū manū meā ore meo q̄ ē iniquitas maxia et negatio cōtra deū altissimū Iob. xxxi. Vbi dicit glo. Greg. Osculari manū ē bonū vel nature vel gratie a deo cōcessū meritū humanis tribuere. Vñ q̄ bōa opa faciūt ⁊ illa deo nō attribuit: sed virtuti naturalivel prudētie pp̄rie hī deū q̄ ē bonitas a quo omne bonū derivat negant. Tercio negāt se deū nosse pinri maliciosi et fallaces: cuiusmodi sūt falsi testes et falsi advocati et falsi iudices qui scienter veritatem negant. Christus enim est veritas Iohannis. xiiii. Falsi enim testes a iudicibus inestigat⁹ q̄ sup̄ materiā de qua fit iquistiō veritatē dicāt: fidez prestēt. sed ip̄i volūtarie a veritate recedūt. ⁊ tales nō solū x̄pm negāt imo vedūt. Vñ glofa sup̄ illd̄ math. xxvi. Exinde q̄rebat oportunitatē vt eū traderet. Multi enim hodie sūt q̄ factū in de excrant⁹ et idē faciūt. Nam cū p̄munere falsū testimonū dicūt. deūz qui veritas ē vendūt. Horum figurāz gesserūt iudei quibus petrus dixit. actū. iiii. Deus glorificavit filiū suū hiesū quē vos quidē tradidistis et negastis an̄ faciē pilati indicāte illo diti. Tales sunt etiā falsi iudices qui sciētiā veritatē subvertunt et indicāt pro munerib⁹ illd̄ qd̄ sciūt eē falsū vel p̄ timore et nimis a veritate recedunt. Sicut fecit Pilat⁹ q̄ audito isto v̄bo a iur-

deis: Si hūc dimittit non es amicus cesaris. Timuit et a dictamine ppe pscie recessit. Et tamē est notādū q nō excusā falfi iudices nisi totū vrb⁹ liberaf rudecāt innocētes Legi⁹ ei math. xxvi q pilat⁹ multiplicē egit ad liberationē xp̄i. Primo cōparādo latronē iusto dicēdo. Quē vult dimittā vob. Barabā an iesū q dicit⁹ xp̄s q̄si dicēt. Ne cesse habetis vñū dītē ex q̄ debetis cū dimittere vel latronē. Secūdo cū quereret a iudeis. Quid enī male fecit et quid faciā de iesū qui dicit⁹ xp̄s. Tercio qn̄ lauit mā⁹ suas corā pp̄lor dixit Innocēs ego sū a sūgnie iusti hui⁹ vos videritis. Quarto qn̄ flagellari eum mandauit. Qd̄ ideo fm̄ rabanū fecit se credi vt iudei penis et opprobriis eius satiati desisterent ab istātia mortis xp̄i. Sed his oib⁹ nō obstantib⁹ nō excusā pilat⁹: q̄ sciebat eū innocētem et q̄ p̄ iudiā tradidisset eū iudei. s̄ tamē nō obstantē istā v̄bū cōclūsit pilatō. Si hūc dimittis non es amicus cesaris. Vñ audito hoc v̄bo adiudicauit fieri petitionē indeorū de xp̄o. Mat. xxvii. et Ioh. xix. Et sicut falsi iudices cū pretendūt se velle defēde veritatez diligent ingrūt de veritate sed si possint eam facili⁹ videre non prosequuntur. Ita Pilat⁹ diligēt̄ iqsuit a xp̄o qd̄ est veritas: sed noluit xp̄i r̄sū audire. sed p̄ q̄stionē exiuit cōtinue ad iudeos. Io. xviii. De his omnib⁹ verificā illd̄ Iere. v. Negererūt dñm ⁊ dixerūt Nō ē ip̄e neq̄ v̄ciēt s̄ nos malū. Falsi ei aduocati dicūt se nosse deū v̄bis s̄ factis eū negant et nō solū negāt imo reprobant veritatem et colorant falsitātē. De qb⁹ verificā illud ad Tytū. i. Ingnate sūt vie eorū et mens et cōsci

entia. Cōfite⁹ at se nosse deum: factis autem negant. De istis loquens Sidonius in quadā ep̄la sic eos describit. b Hi sunt in p̄muis scire: in exactionib⁹ harpyie: i collocutiōib⁹ bestie i questioib⁹ statue: ad intelligēdū faxei ad iudicādū lignei: ad ignoscendū ferrei. ad iniurias pardi: ad facecias vrsi. ad fallēdū vulpes. ad supbiendū tauri: et ad consumandū minutauri. Hec ille Istis nihil sufficit nihil placet nisi pecunia. Sicut dicit ala⁹ i libro suo de p̄questu nature. Si qs̄ inqt armatur pecunia tanq̄ loriceis argenteis torrentis impetū fulguris tulliani iucursus hectorē milicie. robur v̄tutis herculee versipellis vlixis vilipēdit astucias. Et intantum habendū formes icādū vt dyalectice muta sit subtilitas: rethorice langrescat ciuilitas. vbi innumori perorat pluralitas. Si enim i aere iudicis vel aduocati susurret pecunia: orphei lira carmē amphōnis: musa virgini voce pecunie suffocāt. Quid plura. Vbi nūm⁹ loquitur tulliani elogi lingua mure scit: vbi nūm⁹ militat hectorē milicie figura cōpescūt: vbi pugnat pecunia vt expugnat herculea nūm⁹ vicit nūm⁹ regnat nūm⁹ i perat vniuersis. hec ala. Istis aduocāt sic dicit Ambro. i qdā ser. Iuste dicē. Redde qd̄ accepisti q̄ v̄ritatē dixisti. i iqtati affinis iudicē sefellisti: iustā cāz opp̄ssisti: de falsitate vixisti.

CA. XIII. LEC. CLV

v Ani autē sunt omnes homines in quibus non subest scientia deī de his que videntur bona nō potuerūt intelligē eū q̄ ē neq̄ opib⁹ attendētes. agnouerūt qs̄ esset artifex. s̄ aut ignē

aut spiritū: aut citatū aerē: aut girum
stellarū: aut nimā aquā: aut solē: aut
lunā rectores orbis terrarū: deos puta
uerūt. Postq̄ salomō p̄secr⁹ est in
stam chananeorū ext̄miationē p̄ deū.
pro eo q̄ deū colere noluerūt. s̄z sicut
stulti et isam ydolis seruire p̄legerūt
Cōsequēt̄ isistit auctor hui⁹ libri circa
crimē ydolatrie reprobādū Et circa h̄
sic p̄cedit. p̄mo agit de magnitudine
culpe seruētū ydolis. Scdo. de recti
tudine pene quā de⁹ isfixit ydolatrie z
specialit̄ egyptis. sc̄da pars ibi. c. xvi.
Prop̄t̄ hec et his similia digui passi s̄t
tormēta. Circa p̄mū duo s̄iūt. p̄mo
p̄sequēt̄ de ydolatrāz sup̄fuciosa ado
ratione. scdo de ydolorū p̄maria adin
uētione. sc̄da ps ibi. isra. c. xiiii. Acer
bo enī luctu doloris. Circa p̄mū duo
facit. p̄mo rep̄hēdit ydolatras colētes
naturales creaturas. sc̄do rep̄hēdit ali
os qui colebāt artificiales imagines z
sculpturas. Infra. Infelices. Quia vō
in ydolatria duo s̄iūt videlz auersio a ū
deo q̄ ab oīs est colēd⁹ z cōuersio ad
creaturā. Ideo p̄mo agit de gētilium
auersioē a deo. scdo de eorū p̄uersioē
ad creaturas. sc̄da ps ibi. S̄z aut ignē.
Circa p̄mū rep̄hēdit sp̄sctūs stolidi
tatēz fatuitatē curiosorū gētiliū q̄ cir
ca naturales iūestigatōes cū s̄iūnis la
borib⁹ studuerūt. z tū dei noticia caru
erūt. Et sic dicit. Vanī at̄ s̄t oēs hoīes
in qb⁹ nō subest sc̄ia. Vanū at̄ est sicut
dicit ph̄s. ii. ph̄s. qd̄ est ordinatū ad
aliquid sicut ad finem et non potest
attingere finem suū. Sicut si aliquis
deābulet p̄p̄t̄ sanitatēz eā p̄ deābulati
onē nō p̄sequat̄. Dicim⁹ enī iuanū abu
lasse. hoīes aut̄ ordinat̄ ad deū cogno
scēdū et colēdū. Vñ Anf. ii. Cur de⁹

homo rōnalē creaturā a deo factā esse
iustavt illo fr̄mēdo btā eēt dubitari nō
debet. Ideo natura rōalis est vt discer
nat inter iustū z iniustū. inter bonū z
malū et inter maius bonū et min⁹ bo
nū. Alioqn frustra factā eēt rōual. Igr̄
oīs homo frustra est et van⁹ si sciētā
de deo nō habeat. Et ideo dicit. Vanī
at̄ s̄iūt oēs hoīs ī qb⁹ n̄ s̄best sc̄ia dei. i.
sc̄ia d̄ deo. Hec sc̄ia ē fides p̄ p̄phetas
renelata antiqs̄ patrib⁹ z postea nobis
per filiū p̄dicata sc̄dz glōfā. Hec sc̄ia ē
timor et reuerētia dei. Baruth. iiii. di
citur. de prudētib⁹ hui⁹ mūdi perierūt
eo q̄ nō habuerūt sc̄iaz. Et signat̄ dici
tur. In quib⁹ nō subest scientia dei id
est fides. **A** Est enī fides fr̄damē
tū totius edificii sp̄ualis iū christiano
Ad hebre. ii. Fides est sperādary rez
substātia argumētū nō apparētū. Et
ideo iufideles nihil boni sup̄edificāt.
dūmodo ī sua isidilitate p̄fenerāt Hoc
est ergo primū de quo rep̄hēdūtur
gētilēs ydolatre q̄ fidē de deo nō ha
buerūt pro fr̄damēto sue iūgitionis
Qd̄ aut̄ noticiāvel sciētā de deo non
habuerunt patet ex duob⁹. Primo ga
nō itellexit enī bonū remieratorē v̄
gubernatorē mūdi. Secundo ex eo q̄
nō itellexerūt enī esse mūdi creatorē.

Quātum ergo ad p̄mū dicit sic. Et
de his que vidētur bona nō poterant
itelligere eū qui est. id est deū qui est
sūme bon⁹. Et sol⁹ vere est. quia a se ē:
et siue eo nihil est et nihil esse potest.
Sicut aut̄ de⁹ p̄priissime dicit̄ qui est:
ita diabol⁹ p̄p̄t̄ suā maliciā dicit̄ q̄ nō
est. Iob. xviii. Habitēt iū tabernaculo
illi⁹ focii ei⁹ qui nō est. Cū enī viderent
creaturas esse bonas poterūt argui
se ad vñ per se bonū deuenēdū sicut

arguntur Auicé. i. sue metha. ad vnu simplicitate necesse esse: ex aliis non necesse et sic deuenissent ad illud quere est quod dixit Exo. iiii. Ego sum quod sum aut. Sic dices filiis israel. Qui est misit me ad vos Unde sicut dicunt facti: istud nomen propriissime conuenit deo. videlicet. Qui est Ipse est solus uniformiter se ipse est. omnis est creatura alicui mutatio subiicitur. Angeli siquidem fecerunt aliquas affectioes mutant corpora celestia sicut loca. Corpora inferiora infra speram actiuorum et passiuorum existetia alterantur augmentantur: diminuntur: et mouentur sicut loca. Et ideo signat dicit Anselmus per sologion. c. xxii. Tu solus domine es quod es et tu es qui es. Nam quod aliud est in toto aliud in partibus? et aliquid est in tempore et in quo aliquid est mutabile: non omnino est quod est. Et quod incipit a non esse et potest cogitari non esse nisi per aliud subsistat redit in non esse et quod habet fuisse quod iam non est et futurum esse quod nondum est. illud non debet esse proprie et absolute. Tu vero es illud quod es: quia quicquid aliquid aut aliquid modo est. hoc totus est seipsum. et tu es quod seipsum et proprie et simpliciter es: quia nec habes fuisse nec futurum esse: sed tu presentis esse. Hec Anselmus. Secundo reprehendit fatuitate gentiliu phorum de eo quod non cognouerunt deum esse mundi creatorem et quantum ad hoc dicit sic. Neque operibus attendentes agnouerunt quod esset artifex. Cum enim effectus ducant in noticiam sue cause. et ipsi totaliter occupati fuerunt ad inuestigandum causas rerum. in his culpadi sunt quantum ad primam causam quod denemire non potuerunt ad cognoscendum deum bonorum remuneratorem vel mundi creatorem. Sed posset quiri qualiter est quod philosophi ad demonstrandum deum esse bonorum remuneratorem vel mundi creatorem arguunt de insufficientia cum nec christiani quod soliuu

veri dei noticiam habent ad hoc sufficiat Ad hoc dicendum est in omni: quod deum esse se non est per aliquam rationem demonstratum hucusque. nec deum esse creatorem mundi sicut quicquid se innocenter habet ad deum et rationem naturalem exercent studendo: nec diuine gratie obicere prebent: deus eis sufficere sicut conuincat noticiam sic quod eis sufficiat ad salutem. Exempla ad hoc habentur Primo de Cornelio: cui missus est petrus. Et de paulo cui missus est Ananias qui se sic disposuerunt per reuelationem uel inspirationem quod noticiam deuino domeruerunt habere. Et ideo dicendum est quod si non obstat culpa hominis. ad hunc rationis vsu utique perueniet quod dei noticiam habeat. id est de deo saltem quanta est necessaria ad salutem quod philosophi non fecerunt et ideo arguendi. Tercio reprehendit errores gentiliu de crimine ydolatrie quantum ad conuersionem ad creaturam. Et nominat septem genera creaturarum. que apud ydolatrias superstitiones habebantur in honore cum dicit. Sed supple deos putauerunt aut ignem aut spiritum. etc. B Ignem coluerunt caldei: et apud gentiles dicebatur vulcanus quasi uolitantem sicut Iero. et remigium id est uolantem candorem faciens. Ille fingebatur quasi faber claudus. et dicebatur fulmiare vel fabricare fulmina Ioui. quia Ioui superioris parte aeris addixerunt et vulcano deputauerunt media regione a quo loco fulgura et choruscationes descendunt. Caldei autem sicut in quibusdam historiis scolasticis inueniuntur. ignem adorabant et adhuc alios cogebant per modum istum. obtulerunt quibuscumque negantibus ignem esse deum et alium deum colentibus pugnam. ita quod si deus eorum ab aliquo uinceretur eius culturam dimitteret. Si si ignis quod fuit deus eorum aliorum consumeret ydola ipsi ad ignem

colédū pro deo sp se obligaret. Isto
audito canopei in egipto qui ydolum
belli colueēt deposuerūt de capite ydo
li sui coronā aureā et sup caput suū
quādam testēū aqua plenū posuerūt et
illud multū foraminib⁹ pforauerūt et
cera obturauerūt. Venerūt ergo cal
dei ad istud ydolum examiandū et appo
suerūt ignē et statim in foraminib⁹ ce
ra liquecā de scēdit aqua et ignē exti
xit Et sic pualuerūt ydola canopi cui⁹
dam citat⁹ egipti et illi de ciuitate per
missi sūt deinceps ydolis suis vti. Alii
coluerūt spūz. i. etherē quē dixerūt Io
uē. i. supiorē ptē aeris vel ipz ignē fm a
lios. qa aerē diuiserūt in duas ptes vel
poti⁹ in tres. Supiorē vocauerūt Iouē
Inferiorē Iuuonē. et illā interiorē p
tē vocat hic citatū aerē ppf facilitatem
mot⁹ et dīsonis. Quarto alii venera
bāt gyrū stellarū. i. firmamētū i q sūt
stelle fixe. i. variis imaginib⁹ noiāte
fm grecorū fablas. Alii colueēt aquā
Vñ neptunū figebāt dñz vel deū ma
ris. thetidē deā frugū. Inē istas falsas
fablas equocatio magē ē de Ioue. quia
inēdū significat planetā imēdiatē sub
saturno. Interdū supiorē ptē aeris. Fin
gūt poete q saturn⁹ tres filios habuit
Iouē Neptunū et Plutonē. Inpit⁹ reg
nat in celo. Neptun⁹ in mari. Pluto i
inferno Vñ tales vñ hñt. Inpit⁹ astra
fretū neptunus. tartara pluto. Regna
paterna tenēt. tres tria qsq; suū. Vñ
de ipsū elemētū aquarū vocauerūt ne
ptunū. Et ideo dicit⁹ illā hīc q aliqui
colueēt nimīā aquā. Hui⁹ imago por
tauit i mamī tridētē ad designādū q
aque triplici frīgūt vñtute. Sūt enī lig
de fecūde et potabiles. Hic etiā neptu
n⁹ amphitricē accepit in cōiugē. Et di
cit⁹ amphitrix ab amphī qd ē circū et

tritū quasi cōtritū. eo q aqua trib⁹ ele
mētū quasi cōclusa sit et circūtrita ce
lovt in aquis supiorib⁹ aere in nubi
b⁹ in terra in fōtib⁹ et puteis. vel vxor
neptuni dicit⁹ āphitrites scd̄z macro
biū. qa mare terrā ambit et circūtegit
Alii coluerūt solē quē mltā uoib⁹ num
cupauerūt. Solē enī dicit⁹ p̄mū filium
Iouis. quē vocāt phebū quasi nouum
eo q in ortu suo quotidie non⁹ appa
reat. Et iō pingebat⁹ imberbis. Hic eti
am appollo dicit⁹. i. perdēs sine extēni
nās. eo q calore suo oīm virētū hūo
rē pdit et exterminat. Idē vocat⁹ phitū⁹
a phitoue serpente quē statim nat⁹ occi
dit cū sagittis. Sol d̄r vel qa sol⁹ p̄cellit
magnitudie inē stellas. vel qa sol⁹ lu
cet de die aliis p eius p̄ntiā obscurat⁹
Dicit⁹ etiā liti⁹ a lico. i. lupo. eo q sicut
lup⁹ pecora dilacerat ita sol suo ferro
re oēm hūorē exsiccat. Alii colebāt lu
nā q̄ vocabāt dyana. Hec multa uomi
na scdm diuersos effect⁹ habebat. Di
cebat⁹ lūa dyana in siluis: lūa in celis.
De istis et de eorū cultu hēf. iiii. Re.
xxi. Adolebat iucēsū Baal et soli et lu
ne. et xii. signis et oī milicie celi. Hec
igiē putauerūt deos videlicet rectores
orbis terrarū. Sed p̄ ista multas aliās
supstitiōes adinuenēit poete sicut nar
rat Plato in li. g dī phisis. Antiq nan
q siluicole et pastores. rōes et positō
nes datas ab hoib⁹ ad vsū viuendū a di
uina gratia colebāt p diis sicut agricul
turā videmiatōez et seminatōem et hu
iusmodi. postea poete cā Ineri et fauo
ris easdē artes siue sciētias mēbratiz
effigauerūt et p̄priis noib⁹ distinxerūt
vocātes sciaz colēdi agros cererē sciaz
colēdi vineas bachum. actus etiā hūa
ne libidinis venerē vocauerunt. Et sic
supstitiōnes multiplicatae sunt nimis.

Et vocat̄ superstitiões sc̄az seruiū a ve-
tulis vltra cōsuetudinē hūane vite sup-
stitib⁹. Tales enim vetustissime vetu-
le iā decrepitate et delire taliū nūminū
et fictionū inuētrices fuerunt.

LECTIO. CLVI.

q Vorū et si specie delectati deos
putauerūt sciāt q̄to his dñator eorū
speciosior est. Speciei enī generator
hec oīa cōstituit. Aut si virtutē et opa
eorū mirati sūt intelligāt ab ipis. qm̄
qm̄ hec fecit fortior est illis. A mag-
nitudine enī sp̄ei ⁊ creature cognosci-
bilit̄ poterit creator horū videri P⁹
q̄ sanct⁹ sp̄s redarguit p̄nerfos gēti-
les de ignorātia q̄ habuerūt de deo oī-
um cōditore. Hic oñdit cōsequēt q̄ il-
la ignorātia n̄ fuit a natura hūana s̄
ab eorū malicioso errore. Et circa hec
duo fiunt. Nā p̄mo oñdit p̄ quā viam
venisse poterāt ad dei cognitionē. Se-
cūdo q̄ nullā habēt sue ignorātie ex-
cusationē. Secūda pars ibi. Sed tamē
adhuc ī his. Circa p̄mū duo facit A
P̄rio tangit duplex mediū diuīsim p̄
quorum vtrūq̄ ad dei noticiā poterāt
peruenisse. Sc̄do ostendit quō per illa
media debebant arguisse ibi. A mag-
nitudine enim. Duo ergo sunt in cre-
aturis videlicet. Forma delectabilis ī
essendo. et virtus admirabilis in agē-
do. et ista duo maxime apparēt in cor-
poribus celestib⁹. s̄z sole et luna ⁊ stel-
lis de q̄bus immediate dictū est ante
⁊ de istis loquēs subdit. Quorū si spe-
cie delectati deos putauerūt: sciāt q̄to
his dominator eorū speciosior est. q̄z
predictorū s̄z solis et lune et stellarū
specie delectati. In ps̄. Delectasti me
domine in factura tua. Vnde glo. de
lectari in specie creature pp̄t̄ deū lic-

tū est. Sed delectari in creatura pp̄ter
seipsā nō referēdo ad deū peruersū ē.
Ergo si horū specie delectati sūt. sciāt
.i. scire debēt quāto dñator eorū. de⁹
videlicet sp̄osior est s̄z his reb⁹. Cui⁹
rationē subdit dicēs. Speciei enī gene-
rator. i. creator rerū p̄ciosarū. hec om-
nia cōstituit. Quia ergo deus pulchri-
tudinem creaturarū creauit et nō cre-
auit nisi per liberū arbitriū sicut arti-
fex facit op⁹ suū. Scire poterant q̄ ip̄e
longe sit speciosior q̄ opus suū. Boe-
ci⁹. iiii. de conso Pulchrū pulcheri⁹ ip̄
se nūdū mēte gerēs simili q̄ imaginē
formās. Aliud mediū est in istis cre-
aturis ducens intellectū hominis ī de-
um tocū creature cāz videlicet mirabi-
lis virtus et potētia corporū celestium.
lucēdo: mouēdo. diuersos et q̄si īfini-
tos effect⁹ in istis inferiorib⁹ p̄ducen-
do. Igitur si virtutē et opera eorū mi-
rati sūt. q̄a pp̄t̄ mirari ceperūt hoīes
ph̄ari. i. metha. ⁊ videt̄ ph̄ia habē mi-
rabiles delectationes sinceritate et pu-
ritate. x. ethi. Intelligent hoc est intel-
ligere debent ab ipsis id est per ipsas
creaturas: qm̄ qm̄ hec fecit fortior est
ill. fortior. i. virtuosior et potētior est
illis in agendo. Vnde ip̄s volente
sol lumē suū retraxit. Mat. xxvii. Ip̄s
volente sol stetit. Iosue. x. Ip̄s volente
sol retro rediit. iiii. Re. xx. Cōsequē-
ter oñdit quō p̄ ista duo media intelle-
ctus human⁹ ascendit ī deum. q. d. Hec
est tota ratio quare gentiles ab igno-
rātia sua de deo sūt inexcusabiles: q̄a
a magnitudine speciei ⁊ creature pote-
rit creator eorū cognoscibiliter videri
A magnitudine speciei. i. pulchritudis
⁊ creature. i. mirabilis facture debebāt
arguisse creatorē eē maiore tam spe-
L. iiii.

cie q̄ v̄tute. Sicut etiā Aris. per viam
mot⁹ nisus est pbare vni pmū monēs
esse imp̄bilez infinitū nullū habens
magnitudinē corpālē. viii. phis. Ad
Ro. p̄. Inuisibilia enī ipsi⁹. i. dei a cre
atura mūdi. i. ab hoīe p̄ ea q̄ scā sūt in
tellecta cōspiciūt. Sēptēna q̄q; ei⁹ vir⁹
et diuinitas: ita vt sint inexcusabiles.
Iux̄ illā clausulā. Quorū specie dele
ctati deos putauerūt. Notādū est q̄ de
lectantur aliqui viciōsi specie propria
et aliqui specie aliena.

Primi
sunt qui superbiunt de pulchritudis
vanitate. Scdi sūt q̄ insaniūt libidinis
voluptate. Primi ḡ delectāt in specie
ppria. supbiētes de pulchritudis vanita
te nō p̄siderātes q̄ vana sit et supficial
q̄ breuis ⁊ t̄pālīs. Vñ Boetius. iiii. de
p̄lo. p̄a. viii. Forme v̄o nitor vt v̄etus
rapid⁹ est ⁊ velox ⁊ vernaliū flōrū muta
bilitate fugatior. Q̄ d̄ fuit Aris. ait lyn
ceis oculis vterē hoīes vt eorū visus ob
stātia q̄q; penetraret: nōne it̄rospectis
viscerib⁹ illud alcibiadis supficie pul
cherrimū corp⁹ turpissimū videretur.
Ergo te pulchrū videri nō tua natura
sed oclorū spectātū: reddīt ifirmitas.
Sed estumate q̄ vultis nimis corpis bo
na: hec q̄cunq; miremi triduāe febris
igniculo posse dissolui. Hec Boe. Re
fert. Ouidi⁹ metha. iiii. q̄ narciss⁹ pu
er qdā tāte fuit specie vt statū nat⁹ ab
oib⁹ possit amari. Parētes ḡ p̄ nimia
admiratiōe pulchritudis cōsuluerūt quē
dā vatē. si iste puer t̄ps attigeret fene
ctutis ⁊ si eēt futur⁹ etatis lōgene. Ille
rūdit Diu ingt̄vnet si semetip̄z nō no
uerit. Puer adult⁹ ⁊ scūs iā iuuenis tā
tam p̄cepit de suo decore supbiā q̄ oīz
cōtēp̄sit amorē tā iuuenū q̄ puellarū.
Tādē fatigat⁹ qdā die de venatiōe du

uertit ad fōtē quēdā purissimū cā sit
sedāde. Et dū biberet imaginē sue fa
ciei vidit in aq̄ Mirat⁹ sp̄z vīse imagi
nis p̄siderat frōtē crines os ḡeas ⁊ ocu
los ⁊ amore istū imaginis capīt. Allogq̄
imaginē extēdit brachia vt eā apphē
dat et nihil iuenit nisi aquā. Offert et
oscula ⁊ imago videt reddē sibi velle
ridet puerz illa corridet. lacrimat ⁊ il
la deplorat. Sic ḡ exardescēs in amo
re sui ipsi⁹ lāguēs defecit: ⁊ i florē sui
noīs est cōuersus. Iste puer ppt̄ sp̄m
nimia elat⁹ in supbia desiḡt vane glo
riātes de fragili decore corpis: q̄ tān
delectāt de sue pulchritudis venustate
q̄ totalit̄ euanescūt vbi hoīes eē debe
rent intiles flores frūt. Vñ Isaie. xl.
Oīs caro fenūz oīs gl̄a ei⁹ q̄ si flos agri
Isti diu viterēt vita gr̄e si semetip̄os
non noscerēt. In cui⁹ figurā Herodes
occidit Ioh. Math. xiiii. Herodes int̄
p̄tat̄ gl̄ans in pellib⁹ ⁊ designat p̄sonā
de pulchritudie corpis gloriātē que nō
est nisi in supficie et pelle scd̄z Arist.
Iohēs gr̄a vel in quo est gr̄a int̄preta
tur. Herodes ergo. Iohānē occidit dū
supbiēs de specie gratiā infemit q̄ la
tebat in mēte. b Vñ auctor libri
varietate carminū Tria ingt̄ sūt semi
nū gr̄a q̄ inculto iuētutis agro abs
q; comitātib⁹ ⁊ izamiis rarissime p̄uale
scūt scz elegātia pulchritudis vigor for
titudinis. et suauitas vocis. Pulchritu
do eī iuuenē aliene p̄dā libidinis aut
p̄donē efficit castitatis fortitudo inge
rit audaciā. Audacia ū ad iurias cō
mittēdas ipellit. At ū bi q̄ vocis ame
nitate pennēt lascina modestis. ludī
cra p̄ficiens et iocosa seriis aīponit.
Hec ille. Scdo delectāt alii viciōse in
specie aliena: sicut ille senex cui dixit

Daniel Semé chanaā et nō iuda: species deceptit ter cōcupiscētia subuertit cor tuū. Danielis. xiii. Porro susāna erat delicata nimis et pulchra specie. Sic Holofern⁹ occidiē dū in caute Indith speciē tēplā Indith. xvi. Indith filia merari in specie faciei sue dissoluit eū. Vñ Indith. x. scribit^r q̄ cū ipa orasset añ facie eius statū capt⁹ est suis oculis Holofernes. Sic dauid capt⁹ est in specie berfabee. ii. Reg. xi. Et ideo figurāter dicit^r Eccli. ix. Ne circūspicias speciē alienā. Prop̄t speciē enī mulieris perierūt mlti. ⁊ ex hoc cōcupiscētia quasi ignis exardescit. Notādū est q̄ nihil est ita potēs subuerrere cor hūanū sicut cōcupiscētia et amor speciei. In cui⁹ figurā et signū fingūt potete q̄ Alexāder fili⁹ pami paris vocabatur a paritate iudici. Vñ ad eum misse fuerūt Iuno pallas ⁊ ven⁹ vt mē eas discerneret cui pomū aureū debere retur qd mittēte dea discordie casu cecidit mē eas. In q̄ pomū sicerat inscriptū. pulcior me hēbit. Certabāt ergo iste tres dee q̄ foret pomū p̄ ceterā habitura. Iuno p̄misit ditiā ⁊ regnū Pallas laudē milicie. Ven⁹ pulciorē de grecia mlierē. Iste ergo paris nō obstāte sui iudici subtilitate a cupia est subuersus. Vñ ⁊ pomū adiudicauit. Veneri donari Scdo notādū q̄ mē delectatiōes tpales ⁊ etnas mltiplex ē differētia. Prio ei delectatiōes corporales fm̄ Aris. vii. ethi. sūt q̄si medie et habēt tristitias sibi oppositas. imo nihil valēt nisi tristitia sibi p̄cedēte p̄traria sicut delectatio que est in q̄scēdo nō placet nisi fesso et fatigato ⁊ delectatio que est in bibēdo nō acceptatur nisi per sitim. ⁊ delectatio que ē in co-

medēdo intēdit^r et augmētā^r p̄p̄ famē p̄cedētē ⁊ sic de aliis. Et sic cludit ibi Aris. q̄ nihil idē est nobis delectabile semp̄ Cui⁹ rō est: q̄a homo p̄tinue mutā^r ab vna dispositiōe in aliā et illud qd placet hoi et est sibi delectabile in vna dispositiōe. est eidē abhoiabile in aliā dispositiōe et iō eoi p̄o q̄ natura nra nō est simplex s̄ cōposita ex mltis. et trāsmutatur de vna dispositiōe in cōtrariā. necesse est q̄ illā qd est delectabile hoi sc̄z vna dispositiōnem sit eidē tristabile sc̄m aliā. sicut esuriētī sūptio cibi est delectabilis et iā satiatio sit eidē abhoiabilis. Sic per oppositū dicit Aris. q̄ q̄a de⁹ ē natura simplex et inuariabilis sp̄ gaudet vna et simplici delectatiōe quā habet in cōtēplatione sui ipsi⁹ Cū ergo ad statum diuinū deuenim⁹ p̄ gliōsas dotes corporis et aīe erit delectatio nra sp̄ vna et vniformis et p̄petua. Iuxta illā p̄s. Adimplebis me leticia cū vultu tuo. delectatiōes i dextera tua vsq̄ in finē.

LECTIO. CLVII.

f Ed tñ in his adhuc minor est q̄relaz hi enī fortassis errant deū querētes et volētes inuenire. Eteñ cū in opibus illi⁹ p̄uersent^r et inq̄rūt et p̄ sua sum habēt qm̄ bona sūt que vidētur. itez tamē nec his debet ignosci. Si ei tñ potuerūt scire vt possent estimare seculū quō hui⁹ dñm nō facil⁹ inueniunt. Postq̄ spūs scūs declarauit viā et modū per quē gentiles philosophi poterāt deuenisse ad verā dei cognitōnē: hic oñdit q̄ de eoz negligētia in hac pte nullā habuerūt excusatiōnē. Et circa hoc tria facit: quia primo ponit eiusdem excusatiōis allegatiōnē. secundo illius allegatiōis p̄batiōnē.

tertio eiusdē rationis cōfutationē. se-
cūda ps ibi. Etei cū in opib⁹. tertia ps
ibi. Iterū tñ nec his **A** Allegatio
ad excusādū gēiles philosophos pos-
set eē talis videri etei posset q̄ eis mi-
nor eēt querela q̄ p̄dicta p̄tēdūt p̄ tāto
ga ipsi fecerūt quod in eis fuit. Que-
sierūt deū studiis et ingenis. disputati
ouib⁹ et doctrinis volebāt eū inuenisse
vñ si nō inueniūt nō videt̄ culpa eorū
Cōfirmatio istī⁹ allegatiōis est q̄ ipsi
cōtinue in opib⁹ dei sc̄z creaturis dis-
cutiēdis cōuersabāt̄ studētes circa na-
turā rerū creatarum. Et ad deū cogno-
scēdū mltiplicit̄ inq̄sierūt inueniēdo di-
sputādo et docēdo. z cōcluserūt enidē
ter q̄ oīa sensibilia que vidētur bona
sūt et vsui humano multū necessaria.
Igit̄ videt̄ q̄ si potuissēt vltēr⁹ ascen-
disse ad deū cognoscēdū hoc multo li-
bent⁹ attēptassēt. Sed cōfutatio istī⁹ al-
legatiōis cū sua p̄batione est talis. Si
isti fuerūt ita studiosi et ingeniosi q̄
potuerūt sibi acq̄rere estimatiōēz ali-
qualē cognitiōēz de toto mūdo sicut
de motib⁹ solis et hinc devirib⁹ arborū
lapidū et herbarū q̄ est difficilimū
quō nō facil⁹ horū oīm dñm et causā
poterāt inuenire p̄fertim cū ipse se de-
votē vinētib⁹ sponte igerat Sapie. vi.
Preoccupat aut̄ q̄ se p̄cupiscūt vt illis
se prior ondat. Dicit ḡ sic a p̄ncipio le-
ctiōis p̄ lra. S̄z tñ adhuc in his gētib⁹
videlz colētib⁹ corpa celestia et elemē-
ta mior est q̄rela vel mior q̄ de colēti-
bus ydola de qb⁹ postea statim dicit̄ Vñ
mior q̄rela est. h̄ est. eē videt̄ q̄ lectio
vltia p̄tēdebat. Et hi enī: enī p̄ ga: ga
hi fortassis errāt. In h̄ qd̄ dicit̄ fortas-
sis inuuit excusatiōis insufficiētiā. Deū
q̄rētes z sic faciētes qd̄ in eis fuit z vo-

lentes inuenire s̄z nō valētes. Hin⁹ rōis
p̄firmatio videt̄ esse illd̄ qd̄ sequit̄ Et
enī cū in opib⁹ illi⁹ cōuerfent̄ et inq̄-
rūt et sic cōtinue vsent̄ per studiū z in-
quisiōnē in opib⁹ illius id est dei etiā
manifestū est ex dictis eorū q̄ p̄ualit̄
habēt id est ratūz p̄ rōez p̄batū quū bo-
na sūt q̄ vident̄ videlz ista sensibilia.
Sed hec respōsio refellit̄ sic. Iterū tñ
nec his debet ignosci Et exponit̄ per
litterā que est ista. Autē vel tñ p̄ sed. s̄z
istis nō debet ignosci. id est nō debet p̄
excusatis haberi. Et sibi rō in lū-
tera. Si enī tñ potuerāt scire vt possēt
estimare seculū quō dñm hui⁹ facil⁹
nō inueniūt. quasi diceret. Mirū est z
si tāti erāt ingenii q̄ istos effectus scire
potuerāt. Igit̄ cām oīz istorū effectū
vñq̄ leuissime scire potuissēt. Sed cō-
tra illd̄ vltimū videt̄ eē illd̄ superi⁹ po-
siti. vi. c. Difficile estimam⁹ que in ter-
ra sūt et que in p̄spectu sūt inueniri cā
labore que aut̄ in celis sūt q̄s inuestiga-
bit⁹ Igit̄ nō potuerūt facil⁹ inuenisse
deū q̄ estimare seculū Dicūt doctores
q̄ aliā est cōprehēdere de deo q̄ est z
aliud qd̄ est. Primū potuerūt philoso-
phi p̄ creaturas. Sc̄z fuit eis ipossibi-
le. Sed q̄ deū eē hucusq̄ demonstratūz
nō inueni sine ab Aristotele sine a quo
cūq̄ alio vt dicit̄ qd̄ā doctor. s̄z ego cur
philosophorū aliis solētib⁹ doctorib⁹ i
vltima lectiōe temeri et adhuc teneā
oppositū. Et ideo inxta vā illi⁹ doctorū
aliā ad dictā obiectiōē respōdeo. Di-
cā enī sc̄z mentē beati Aug. xviii. de
civi. dei. c. xxxviii. Quod ante omēs
philosophos grecos vñ barbaros pp̄he-
te sancti p̄cesserūt qui tā vbo q̄ scripto
dei noticiā docuerūt: z ideo deū eē sta-
tūm a p̄ncipio mūdi per adā et filios

suos extitit p̄dicatū. Cui dicto quidā assenserūt, et quidā dissenserūt sicut modo de aliis articulis inuenim⁹. Isti ergo philosophi audiētes deū esse ⁊ a dei cultorib⁹ fuisse p̄dicatū poterāt ex regimie mūdi reꝝ vniformi gubnationē rōabiliter asseruisse deū eē. Et iō q̄ errauerūt eorū vel negligētia vel malicia fuit in causa. Et gapper renelationē antiquā diuulgatū est apud oēs gētes legib⁹ vtētes deū eē/et quod est oibus notū videt ipa natura notum. Iō estimo damascenū dixisse. ii. inia. ca. iii. Cognitio existēdi deū nobis naturalit̄ inserta est q̄nis nō ingenii naturalis inuestigatōe. sꝫ pot⁹ dīna reuelationē dei noticia hoīb⁹ fuerit cōicata vnde dico ad obiectionē q̄ m̄to facilius est deū id est fidē de deo inuenire q̄ seculū estimare: q̄a b̄nvtētib⁹ naturali ingenio de⁹ seipsū aliquo modo renelat vel per extrinsecā iformatōez vel per intrinsecā ispirationē. Cōfirmatur hec respōsio q̄a nec aliter astronomiā dicūt plurimi adinuetā fuisse. Vnde magister ī historiis scolasticis sup Gen. de dispōiōe filiorū noe narrat Noe habuisse filiū quēdā noie. Io nicū. qui accepit a deo sapiāz sen doūū sapie et inuenit astronomiā. Sicut ergo addiscere potuerūt sciaz ad mēsurandū quātitatē terre solis et lune. Ita potuerāt didicisse colere verū deū

Iuxta illā clausulā. Dñm nō inueniūt. Notādū est q̄ rō est q̄a nō q̄sierūt eū vbi manet. a Nō eni inueniūt in lasciuis voluptatis. nec in diuitiis vanitatis: nec in cōfortiis carnalis cōsanguinitatis. Nō inueniūt in lasciuis voluptatis: q̄a scdm̄ qd̄ scribit̄ Iob. xxviii. Nō inueniūt in tra suauiter viuētū. Et

canti. iii. In lectulo meo per noctē q̄si mi quē diligit aia mea: quesui et non inueni. Scdo nō inueniūt in diuitiis vanitatis: q̄a Osee. v. In gregib⁹ suis: i ar mētis suis vadēt ad querēdū dñz ⁊ nō inueniēt. Tertio nō inueniūt dñs in cōfortio carnalis p̄sanguinitatē. Luce. ii. Requirebāt enīz inūt cognatos ⁊ notos ⁊ nō inueniētes eū regressi sūt in hirs. Sed inueniūt in p̄sepio p̄anis inolit⁹ austerie p̄nie. Luce. ii. Inuenietis infatē p̄anis inolitūset positū in p̄sepio. Inueniūt etiā in domo mūde cōscientie. Mat. ii. Inrātes domū inuenērūt puerum cū maria matre ei⁹. Tertio autē inueniūt in tēplo cōtēplationis deuote. Lu. ii. Post tridnū inuenērūt eū in tēplo. Errauerūt ergo isti philosophi circa dīna ⁊ celestia p̄pter nimīā distātiā

b Dicit enī Basili⁹ q̄ nimīā distātia facit errare circa tria. viz quātitatē q̄litatē: ⁊ circa figurā. Circa quātitatē scd̄z Basiliū et ponit exēplū de sole q̄ p̄pter nimīā distātiā a nobis apparet vix pedalis quantitatis in dyametro. Circa q̄litatē ēz. Et ponit exēplū de velis nauū q̄ cū sint alba apparet mltūz distātib⁹ eē nigra. errat̄ etiā circa figurā p̄pter distātiāz. Et ponit exēplū de turrib⁹ q̄ cū sint q̄drate p̄pter nimīā distātiā apparet eē rotūde. vñ auctor de visu p̄positiōe. x. Rectāgnle magnitudines magna distātiā vise periferie apparet. Vbi habet alia trāslatio. Sicut quadra per distātiā lōgā visa rotūda apparet. Ratio est: q̄a in magna distātia anguli quadrati non imutant sensum: quia circūstebet visibilis p̄ im proportionatā distātiā siue per elōgationē visū terminari cōtingit sicut dicit̄ p̄positiōe tertia eiusdē libri. Isto mō

peccatores elongati a celestib⁹ errant circa futurā gloriā triplicē q̄a circa eius q̄ritatē nō cōsiderantes q̄ magna ē multitudo dulcedis tue domie rē.

Circa ei⁹ q̄litate[m] non considerantes quia nec auris audivit nec in cor hoīs ascēdit gloria quā de se diligentibus preparavit. Circa ei⁹ figurā nō p̄siderantes q̄ stabilis sit et eterna. Est enim in quadro posita. sicut d̄r apoc. xxi. Ipsi autē credūt eā eē rotundā id ē volubilē et caducā. **LEC. CLVIII.**

Infelices autē sūt et inter mortuos est spes illorū. qui appellauerūt deos opera manū hominū aurū et argentū artis inventionē et similitudinē animalū. aut lapidē inutile opus manus antique Postq̄ spūsc̄tis reprobavit ydolatras colētes naturales creaturas. In hac parte cōsequētē aggreditur reprobare ydolatras q̄ colūt ymagines et artificiales figuras. Et circa hoc d̄no facit. Primo agit de ydolorū multiplici diuersitate. secūdo de adorantiū stulticia et fatuitate. secūda ps̄ ibi. Et de substantia sua. Circa p̄num duo facit. Nā p̄mo oñdit quō coluēt ydola in materia minerali. sc̄do quomodo in materia lignea et nemorali. Sc̄da pars ibi aut si quis artifex Circa primum dicit sic. Infelices autē sūt rē Et merito infelices. Est enim felicitas propria operatio hominis sc̄dm virtutē optimā i vitā p̄fectā. i. Ethicorū. Propriā autē operatio hoīs ē intelligere et amare deum. Vnde isti aberrātes et colētes imagines falsas: merito dicunt̄ infelices. In ps̄. Cōtritio et infelicitas in viscerib⁹. Solz etiā sic dicitur me tē Tres infelices i mūdo uouit̄ eē Infelix q̄ panca sapit sp̄nitq̄ doceri. Infelix q̄ multa sapit sp̄nit q̄ docē. Infelix q̄ facta do

cēs opaf̄ iūq̄. Et oib⁹ istis modis infelices fuerūt ydolatre. Prio quidē q̄a cū pauca saperent de deo spreuerunt ap̄phetā doceri. 2° cū m̄ta sapēt de mundis spreuerūt deū p̄ illa inuestigare et sic se et suos docere. Tercio q̄a cū recta multa docerēt de naturalib⁹ maxie t̄n opabāt iūq̄ ydola colēdo et venerando. Infelices ḡ fuerūt p̄ humis fidei p̄uationē et p̄ beatitudinis desperationem. Vnde subdit. Et inter mortuos est spes illorū. q. d. Sic de mortuis illi est spes q̄ redeāt ad vitā naturaliter ita nec d̄ istis eūnq̄ spes. q̄ ad vitā ḡtie possit r̄diē q̄ applauerūt deos opa manū hoīs aurū et argentū. In ps̄. Similac̄ gētū argentū et aurū rē. Arḡ in uentionē. i. ydola noua arte excogitati D̄r enim Dedal⁹ p̄m⁹ fecisse ydola se monētia s̄z mḡ s̄z i historiis scolasticis s̄z libris iudici de p̄tib⁹ gēdois. et similitudines aialū sic sup̄⁹ expoiti. Coluēt enim similitudines serpētū draconū et ouinū ranarū atq̄ canū. aut lapidē inutilem. q̄a ad nullū s̄vū vite d̄fermētē op⁹ mā⁹ antiq̄: q̄a oli pl⁹ numis credebāt i antiq̄s imagib⁹ q̄ i nouis pp̄t vetustatē. Solēt enim vetule dicē q̄ imagines sexagesimo anno a fabricatōe sua fortiū v̄tūtē. et quia i hac lectōe vitupantur adoratores imaginū stulta dubitatio litteratū Vtrum licet xp̄ianis aliquas imagines adorare. Et arguntur q̄ nō. Quia Exo. d. ii. dicitur. Nō facies tibi imaginē neq̄ vllam similitudinē rē. S̄z si n̄ licet facere: multo fortius non h̄z adorare. Item de nullo alio vituperantur i scriptura ydolatre nisi q̄ adorauerūt opus manū suarū. sicut patz i hac lectione. Sed imagines sūt opa manū de auro et argento. lignis et lapidib⁹ Itē in Canone scripture legitur nihil

tale esse cōcessū ergo sup̄stictosū videt̄ tales imagines iroducere. Ad oppositum est ritus ecclesie. Et damascen⁹ iiii. sūarū ca. viii. q̄a iutulat̄ de s̄ctis imagiūib⁹ vbi allegat magnū Basiliū dicētē. q̄ honor imaginis ad p̄hoti pū puenit id est ad exēplatū. Ad istā questionē respōdet s̄ctūs thomas sup. iiii. sūarū dif. iiii. q̄ imago pōt dupliciter p̄siderari. v̄l sc̄d̄z q̄ est res quedā v̄l se cūdiū q̄ est imago. Prio inō null⁹ sibi hōr debet. sicut nec ligno vel lapidi. Sc̄do inō idē motus est in imagiūē et imaginatū Et iō idē hōr debet̄ imagini et illi cui⁹ est imago Sed p̄tra istā respōsionē obitio p̄mo sic: q̄a latria est honor soli deo debi⁹ s̄z nulla imago ē de⁹ ḡ nulli imagini debet̄ talis honor ergo p̄ditionē icludit dicere q̄ latria sit hōr soli deo debi⁹ t̄ tū debet̄ imagini xp̄i x̄p̄o Preterea. Si idē hōr debet̄ imagini xp̄i et x̄p̄o: idē honor etiam debet̄ lapidi x̄p̄o t̄ p̄sequēs idē honor debet̄ x̄p̄o t̄ creature q̄a nō est credēdū. Preterea. Qui adorat aliquid hōre latriē p̄fite⁹ illd̄ eē deū. ḡ si aliqs possit licite adorare dei imaginē cū tu latrie possit licite p̄fitari t̄ cōfiteri aliā a deo eē deū. Ideo aliē pōt dici. q̄ nulla adoratio debet̄ imagini nec lic̄z aliqūā imaginē adorare Vera eī adoratio est in sp̄iū deuotiōer amore sūmo et istā nullo inō debem⁹ in aliqūā creaturā dirigē Quia at̄ p̄p̄t̄ imaginē xp̄i excitamur ad adorādū xp̄z corā imagine adoratiōez n̄raz facim⁹ x̄p̄o. ḡ d̄r large loq̄ndo q̄ imagiez adoram⁹.

Vñ videt̄ mihi dicēdū q̄ nec adoro imaginē xp̄i q̄a lignū nec q̄a imago xp̄i: s̄z adoro xp̄z corā imagine xp̄i: q̄a est imago xp̄i t̄ excitat me ad ado-

randūz xp̄m. t̄ sic expōit. Iohēs damascen⁹ li. iiii. c. viii. Vbi videt̄ docē q̄ sc̄oꝝ imagines debēt adorari. Hoc itelligo sic q̄ p̄p̄t̄ imaginis representatiōē. licet mihi corā imagine sc̄m illum cui⁹ est imago adorare. Et eodez inō itelligo sc̄m thomā t̄ magnū Basiliū et totū ecclē ritū. Nec video p̄ nūc bene esse dictū q̄ eodē honore hōra⁹ imago et de⁹ cui⁹ est imago. S̄z adhuc p̄travtrāq̄viā arguif. q̄a si debeo adorare deū ex cōmēoratōe imagis. m̄ltomagis debeo hec facere ex comēoratōe imaginis verioris: s̄z verior imago dei est in hoīe s̄m aīaz et verior imago pximi est vñ ver⁹ homo q̄ imago lignea vel lapidea ḡ lic̄z mihi et debeo adorare deū vel xp̄z in hoīe pot⁹ q̄ in imagine mortua. Dicendū q̄ hōver⁹ habet in se magnā nobilitatem. vñ si adorare⁹ posset p̄sumi q̄ p̄pter se adorare⁹. imago autez lignea nihil bonitatis habet vel modiciū quare corā ea debeat adoratio fieri. Et iō statuit eccl̄a q̄ pot⁹ corā imagine fiat adoratio. q̄ corā hoīe. q̄uis q̄ sic deū adoraret excitat⁹ per hoīez quaten⁹ ē imago dei in nullo peccaret nisi forte per accidēs rōe sc̄dali qd̄ alii possent sibi inde assumē. B Est aut̄ notādū q̄ vsū imaginū in eccl̄a iroduxerūt apl̄i. licet hoc in canone biblie nullibi exp̄ma⁹ vñ allegat Damascen⁹ libro iiii. cap̄to p̄allegato. q̄ rumor ad eū p̄uenerat q̄ bt̄ūs Lucas pinxerat imagines. tā xp̄i q̄ m̄ris sue. t̄ q̄ ille imagines habebat̄ i romaz sc̄d̄z illas alie fueūt depicte q̄ oli hierosolimis hebātur. Narrat̄ etiā in eccl̄astica historia q̄ xp̄s ab agaro gessiorū citatis regi q̄ pictorē suū misit ad eū imaginē sui-

ipſius trāſmiſit. Cū enī pictor nō poſſet in faciē xp̄i acie viſus ſui deſigere ppter claritatis coruſcationē xp̄us de notione regis attēdēs veſtimētū ſuūz faciē applicuit et ſic ſuūpſi⁹ imaginē ei miſit. ſicut narrat damaſcen⁹ vbi p̄us. Fuit enī triplex cauſa iſtitiutionis imaginū in ecclā B Primo ad inſtructionē laycorū qb⁹ imagines exhibētur loco libroꝝ. Scđo vt icarnatōis miſternū et ſcōꝝ exēpla nobis frequētius et recentī⁹ inſingerētur. Tertio ad excitādū deuotōis affectū qui magis ex viſis q̄ auditis cauſat⁹ Et per h̄ patz ad rōez vtrūq; ptis. Circa ſimulacrorū adinuētioneſt notādū ſcđz Iſi. viii. ethio. c. xi. Simulacrorū vſ⁹ p̄mo exort⁹ eſt ex minima affectōe ad mortuos nā cōſtituebāt⁹ effigies vel imagines vt mortuos vni⁹ reſp̄taret. Poſt hec demoues illa ſimulacra ſūt igreſſi et reſpōſiōes dederūt⁹ ſe coli a malis p̄ditis hoib⁹ p̄ſuaſerūt. Simulacra autē dicūt⁹ vel q̄ ſimilia vſ⁹ q̄ ſūt ſimulata atq; cōſicta. Iudei dicūt q̄ yſmaheſ p̄mo ſilacꝝ fecerūt ex luto. Gētiles dicūt p̄metheū ſimulacri p̄mū hoīs finxiſſe de luto ⁊ ab eo dicūt artē inuēdi ſtatuas vel faciēdi adinuētā. vñ et poete ab eo figūthoies p̄mo fictos figuratiue loquētes p̄t effigies hoīz quas effecit. Apd grecos Cecrops primus ſimulacra repit. aras erexitz ſacrificia diis iſtituit Iuḡ illā theodoli. Egregio cecropi debet cauſa litandi. Ille bonis p̄mo rimat⁹ viſcera ferro Sa cra iouis ſtatuit q̄ poſteritas celebrauit. Cōdidit athenas adiunxit noīe palas. i. numeria adiunxit noīe ſuo q̄ ab ea athene citas vocabat⁹: q̄a numeria grece dī athena Quam hīſtoriā bt̄is Aug. narrat. viii. d. ci. dei. c. x. allegās

varronē. Cū enī repente in illa citate duo mirabilia pdigia appuiſſent. vñ ſcđ arbor oliue. alid fōs aque Cecrops qui tūc t̄pis regnabat ibidem moſ⁹ de iſtis pdigiis miſit ad Apollinē delphi cum ſciſſitādo qd ſibi eēt faciēdiū. Apollo reſpōdit q̄ olea ſiue oliua deſigret mineruā et vnda neptunū eē etiā iu ptāte ciuiū ex quo illoꝝ deoꝝ noīe citas vocaret⁹. Rex igi⁹ oēs ciues vtri uſq; ſex⁹ cōuocat. Mos enī erat tūctē poris q̄ ſeie publicis cōſultationibus inſeſſet Cōſulta igi⁹ mltitudine maris p̄ neptuno: femie p̄ minerua tule rūt hūias. Et q̄a vna plūuēta eſt ſeiaz minerua vicit. Neptun⁹ igi⁹ ira moſ⁹ mariuis fluctib⁹ eſtuātib⁹ terras athe mētiū depopulat⁹ eſt. Cui⁹ vt iracūdia placaret⁹ triplia ſupplicio femie athenieſes ſunt puni tevidelz vt nulla vltēri⁹ daret cōſilia. Scđo vt null⁹ naſcentiū maternū nomē acciperet. Tertio vt null⁹ deinceps eas athenas vocaret ne illi⁹ nomē haberēt quā victricē fecerāt noīando.

LEC. CLIX.

a Vt ſi q̄s artifex faber de ſilua lignū rectū ſecuerit⁹ huius docte eradat corticē oēmz arte ſua vſus diligēter fabricet vas inutile in cōuerſatione nemi vite. reliq̄as autē hui⁹ opis ad p̄parationē eſce abutebat⁹ et reliquū hoꝝ qd ad nullū vſū facit lignū curru⁹ ⁊ vti cibus plennū ſculpat diligēter p̄ vacuitatē per ſcīaz ſue artis figuret illd̄z af ſimilet imaginū hoīs aut alicui ex aīa lib⁹ illd̄z p̄paret pliniēs rubricaz rubricūdū faciēs ſiue colorē illi⁹ et oēs maculā que in illo eſt pliniēs et faciat eī dignā habitatiōē in pariete ponēs illud et cōfirmās ferro ne forte cadat p̄ ſpiciēs illi ſciens qm̄ nō pōt adimare

se. imago enim est et op⁹ est illi adiutori
um. Postq̄ redarguti sūt ydolatre
colētes imagines de minerali matia
puta ydola aurea argentea ⁊ lapidea.

A In hac pte deridēt colētes si-
mulacra in materia lignea. Et circa li-
tria fiūt. Nā p̄mo tales ydolatras re-
probat ⁊ deridet rōne materialis p̄posi-
tionis. Secundo ratōe formalis p̄posi-
tionis. Et tertio rōne localis situatōis
Quātū ad materialē cōpositionē sūt
merito deridēdi. Nā in casu arboris
secte artifex deferrī faciēs lignū ma-
gnū de silua diuidit illā in tres partes
de vna forte facit aliq̄d vas vel instrū-
mētū necessariū ad vitā sicut bigam.
nauē vel aratrū. De alia pte q̄ est sup-
fluitas delēda a talivase facit sibi ignē
ad coquendū cibos. De tertia pte q̄ est
plēna gibbis ⁊ nodis de qua nihil ad vi-
tam hūanā necessariū fieri pōt facit
ydolū. Fatuissimū est igit̄ illā crede-
re deū qd̄ est omogeniū cū eo qd̄ con-
bussit et cū eo de quo aratrū suū fecit
Dicit ḡ sic quantū ad litterā. Aut si qs
artifex faber videlz lignari⁹ secuerit.
ferra v⁹ securi lignū rectū de silua. Et
huiusmōi lignū docte id est artificio-
liter eradat corticē oēs tā extiorē q̄ in-
teriorē ⁊ arte sua diligēter vsus fabri-
cetvas iūtile in cōuersatiōe vite. Inu-
tile id est valde vtile. Talē enī modū
loquēdi habet v̄gili⁹ vbi dicit Nūq̄ im-
prudētib⁹ nocent ymber Imprudētib⁹
id est valde prudētib⁹. Vñ Isa. xxxiii
Populū imprudētē nō videbis id est val-
de prudētē scd̄ vna expositionē: et sic
accipit̄ hic iūtile id est valde vtile. In nā
q̄ sicut dicit̄ papias aliq̄n significat idē
q̄ valde vt̄ icreput. aliq̄n idē est q̄ nō
vt̄ iūtid⁹. aliq̄n idē qd̄ inē vt̄ bñdicta

tu in mlierib⁹ id est inē mlieres aliq̄n
idē qd̄ ad vt̄ ipulit in lat⁹ id est ad lat⁹
aliq̄n p̄ cū vt̄ in baculo meo trāsiui. i.
cū baculo. Incōtra retinet̄ necnō ad p̄-
uat et auget. Priuat in cōpositōe sicut
iūtid⁹ iūtid⁹. Auget in cōpositōe quā-
do accipit̄ p̄valde: et sic accipit̄ in p̄po-
sito cū dicit̄ vas inūtile id est valde vti-
le in cōuersatiōe vite. Reliquis aut̄ ei⁹
opis. 1. vasis ad p̄parationē esce abuti-
tebas coquēdo escas. 2. Vñ ap̄d
iuristas hōvnt̄ re aliq̄ qn̄ post vsū sal-
uatur substantia. sicut vtor equo mihi
cōcesso ad vsū q̄ manet post vsū: s̄ qn̄
res nō manet post vsū s̄ destruit̄. tūc
tali re homo abutit̄. Vnde p̄cedūt q̄
homo abutit̄ ciboz potuz nō vti⁹ p̄p̄e
Et isto mō qa illā qd̄ de ligno p̄burit̄
destruit̄ dicit̄ q̄ artifex illo abutit̄.
Alii theologī vocāt abuti id est male
vti. sed hoc non est ad propositūz. hic
etiam translator vti⁹ tur antiqua grā-
matica cum dicit̄ reliquias abuteba-
tur. quia apud modernos vti et abuti
exigunt post se ablatiuum casuz nū
q̄ accusatiuum vnde stat hic reliquias
pro reliquis. accusatiuus pro ablati-
uo. Et reliquum horum id est vasis p̄-
fecti et ignis Quod ad nullum vsū
facit id est inuare potest. Lignum cur-
uum verticibus plenum. Plenum ver-
ticibus id est gibbis ⁊ nodis. Apud an-
tiquos enim dicebatur vortex vorti-
cis vbi nos dicimus vertexticis. vñ
de littera hieronimi habet vorticibus
Sed rabanus et modernū habent ver-
ticibus: sententia nō mutatur. vor-
tex autem appellatur circularis reuo-
lutio aque Sculptat diligenter p̄vacui-
tatem suaz id est quādo sibi vacat. Hic
deridentur ydolatre quātū ad forma

Iē dispositionē quādo ē in fieri. Scul-
 pat diligēt pvacuitatē suā et per scien-
 tiā suē artis figuret illud faciēdo de li-
 gno statuā. vbi nihil nouū cāt sed reo
 uet partes ab inuicē et assimilet ima-
 gini hoīs. Isa. xliiii. Fecit imaginem
 viri quasi speciosū hominē habitātes
 domo. zc. Aut alicui ex aīalib⁹ illā cō-
 paret. 1. assimilet sicut apis depinge-
 batur in speciē bouis. Hamō deus e-
 gipti in figurā arietis. amiber in spe-
 ciē canis. Posita dispositōe figuratio-
 nis subdit dispositionē colorationis z
 dicit pliniēs illā scz lignū rubrica. id ē
 colore rubeo. vel rubrica apellat⁹ instru-
 mētū quo rubricat⁹ mars et pallas qā
 mars est de⁹ bellorūz alia dea etiā bel-
 loꝝ. Et iō cruetat⁹ mars z pallas de-
 pingebat⁹. Iupit⁹ vō igneo colore pict⁹
 ē ppter terrorē fulguris et corruscati-
 onis. Alii libri hñt rubrica media cor-
 repta et tūc ē instrumentū q̄ vtūt⁹ mulie-
 res ad poliēdū z pplanādū līeas vestes
 cuius diminitūm ē rubeūcula. sed qā
 hī instrumentū lenit z nō līuit. nō cōcor-
 dat hūc littere q̄ ē pliniēs. Est enī lūi-
 rē liniēdo inungere. Vnde in propoi-
 to accipiē pro colore rubeovt terra ru-
 bea s3 Isidor⁹. x. ca. xvii. Et rubicūd⁹
 factēs fuco colorē illi⁹ **B** Fuc⁹ ei
 est equiuocū. V. nomō significat colo-
 rem assimilatū vel adulterinūz. Alio-
 mō significat qdā gñsapis. Tertio⁹
 est idem qd mēdaciū vt ypocrisis. vñ
 habet vñsis talis. Fucus inermis apis
 falsus color atq; similtas. In pposito
 accipitur p colore adulterino. qui na-
 tūm colorē occultat et aliū p̄tēdit. vñ
 subdit. Et oēm maculā q̄ in illo ē id ē.
 ligno de quo fabricat statuā. per liniēs
 id est ptingens vt occret⁹ sub extraneo
 colore. vt faciat ei dignā habitatiōē

Posita imaginis materiali ppositiōe
 et formali dispositione: hic subiungit
 derisionē ydolatrarū rōe localis situ-
 ationis dicēs. Vt faciat ei dignā habi-
 tatiōē ē quia posuerūt tales imagies
 in pulcherrimis tēplis. pariete ponēs
 illud. i. ydolū ponit talis ydolatra ī ar-
 cuato loco parietis et cōfirmās ferro
 ne fortē cadat sicut cecidit Dagon ad
 presentā arche dei. i. Re. v. Dagon p-
 mus in terra iacebat añ archā dei zc.
 prospiciēs illi ne cadat. sciens qñ non
 pōt adiuuare se. imago enim est hoīs
 et nō hō et op⁹ ē illi adiutoriū homis
 et nullo mō potest hoīez adiuuare
 In x̄ illā clausulā. Facit enī dignā habi-
 tatiōē. Notādū ē qvīrgo gloriosa
 facta est illo tempore digna habitatiō
 dei. qñ in suo corpore fili⁹ dei carnes
 assumpsit. In ps. Elegit domin⁹ syon
 elegit eā in hitatiōē sibi. Syon inter-
 preta⁹ specula et vginē beatā figurat
 que nostra specula altissima et promi-
 nēs extitit p̄vite excellētā. Eccl. li.
 Exaltasti super terrā habitatiōē me-
 am. Digna facta ē habitatiō p̄t tria. s
 propter humilitatis profūditatē. pro-
 pter virginitatis puritates. et propter
 conuersationis sanctitates. que gratia
 breuitatis nō deduco **LEC. CLX**
e t de substātia sua et de filiis su-
 as et de nuptiis votū faciens inq-
 rit. Nō erubescit loqui cum illo q sine
 anima est et pro sanitate quidē ifir-
 mū deprecā et pro vita mortuūz ro-
 gat et in adiutoriū inutilem inuocat
 et pro itinere petit ab illo qui ābulare
 non potest et de acqrendo et de operā-
 do et de oī rez euentu petit ab eo qui
 in oib⁹ ē inutil **A** P⁹ q̄ redarguti
 sūt ydolatre de multiplici ydolorum
 diueritate. in ista pte prosequitur de

ado ratiū stulticia et fatuitate. Cōsistit aut in supsticioso cultu ydolorū fatuitas mltiplex. Nā ydolis suis emittūt vota: porrigūt supplicatōes et orōnes ac si eos intelligerēt de oib⁹ negociis que vitā hūanā cōtingunt. Priō g deridēt ydolatre p cultu quē exhibēt p negociis q gerunt in terra. Secūdo deridēt pro cultu quē exhibēt pro negociis que geruntur in aqua. Secūda ps. c. xliiii. Iterū ali⁹ nauigare rē Circa p mū dno fiūt. pmo deridēt devotōrū p missione. Secūdo de vborū oratione. ibi. Nō erubescit loqui. Quātū ad p mū dicit sic. Et de sua substātia gturn ad bona fortune que sunt diuine z de filiis suis. gturn ad plis successiōē z de nuptiis p̄hendis p se et filiis suis votū faciens inquit ab ydolo suo. Votū diffiniūt a iuristis. sic. Votū est alicui⁹ boni cū deliberatione facta pmissio. Aliā a magro sniay. li. iiii. di. xxxviii ca. i. Votū ē testificatio quedā spontanea pmissionis que de deo et de his q dei sūt ppe fieri debz. Ad votū enī necessārio r̄gruē tria s. deliberatio. ppo fitū volūtatis. et pmissio scitē verbi in tērioris q sufficit q ad deum. vel verbi seu facti exteriori qd requirit q ad ecclīaz. ydolo vero nihil horū itelligēti. fatiū est vitare. Scdo deridet spiritus scūs ydolatras de porrigēdo supplicationes ydolis et dicit. Nō erubescit loq cū illo q est sine aīa s. vegetatiua: sēsitiua z intellectiua. Et ideo debz erubescere supplicare tali vel loqui tali cū ipsemet sit rationalis z illud ydolu sit non rōnale: quia nullā animā habet etc. Et cū tale ydolu sit infirmum .i. impotēs conferre sanitatē ipm p sanitate dep̄cat. z p vita mortuū rogat mortuū: q lignū aridū vel mortuū. i.

n̄ vinētē. sicut lapidē equalētē mortuo z in adiutoriū intilē inocat: sicut fecerunt sacerdotes Baal. iiii. Re. xviii. In uocabāt nomen Baal de mane vsq ad meridiem dicentes. Baal exaudi nos z trāsiliebāt altare qd fecerat z incidebāt se iuxta ritū suū lanceolis z sanguine p̄fiderēt. Demoēs enī plurimū delectāt in oblatiōe sanguinis humani. Et tūc merito derisit eos helias dices. Clamate voce maiori. forte enim deus vester dormit aut cū aliquo loq̄ aut in diuersorio est rē. b Iterū fati⁹ ydolatra p itinē petit ab eo qui ambulare non potest z de acquirēdo p negociationē. z de operādo quantū ad operis inchoationem: an sit fortunatus vel non breuiter de omni rerū euentu petit ab eo qui in omnibus est inutilis B De obseruatorib⁹ futurorum euentū p signa ad eos nullaten⁹ ordiata loq̄tur r̄probādō plixē btis aug. ii. de doctrina xpiana. c. ii. d Tales obseruatōes supsticiōsas eē: sicut a liq cū vident caligas a soricib⁹ rodi timēt de aliquo infortunio euenturo. vñ legit^r cathonē quēdā derisisse q sibi p mirabili signo infortunii nūciauit caligas p sorices eē corrosas Certe n̄ ē iquit mirabile. sed mirabile fuisset si calige sorices corrosissent Ad ista p̄tinet si homo surgens delecto ad lectū r̄deat: q a sternutauit aūq̄ potuit se calcare. Itē si hoī singulciētī d̄r Teneas manū de x̄ pollicē manū sinistre. Itē cū p malo accipit si duob⁹ aīcis siml̄ abulātibus puer medi⁹ incurrerit vel aliquid aliud anīal. Estiat^r ei q eorū sit aīcia diuidēda. Si milē ē: redire domūz si hō statū pcedēs offēderit. Et t̄tes mltas fatuas obseruatias ibidē r̄citāt aug. t̄e s̄se ē his duob⁹ q v̄atores si eūdo

uentū frīb⁹ v⁹ sacerdotib⁹ obuiatv⁹ ali
quē talē i sua societate habeant p illo
die de expeditōe diffidūt. V⁹ sus etiā
caractēz z oīz figuraz: excepta figu
ra crucis. z inuocatio noim incognito
rū et alligatio cedulas de euangelio
circa collū patiēt et multa talia ad sup
stitiōes p⁹tinēt scdm eū et sūt quedam
reliq̄e ydolatrie Sed hic pōt eē dubi
um vtrū obfuoatio signoz ad p̄cogno
scēdiū euentus futuros sit licita v⁹ sup
sticiosa Videt̄ p̄mo q̄ sit licita: q̄a li
citiū ē illovti qd̄ antiq̄ p mīta expimē
ta pbauerūt esse v⁹ m. sed multi pbauerūt
q̄ occurfus fligiosoz ē signū fru
stratōis artus venatorie. igit̄ lz illovti z
scdz hoc pcedere vel dimittē Itē mlti
experiiūt q̄ inchoare labores vel itine
ra certis dieb⁹ puta feria tertia ē picu
losū z tediōsū. igit̄ lz hoc obseruare et
vitare Ad oppositū ē aug. ii. de do
ctrina xpiana c. ii. vbi docet q̄ oēs ta
les obseruationes p⁹tinēt ad quedā pa
cta significationū cū demonib⁹ inita.

Ad istud dicēdū q̄ talia q̄ obseruā
tur respectu futuroz euentū. vel obf
uāt v⁹ cāe illoz euentū vel vt signum
tm̄. Si sint cause p̄siderādū ē an possit
esse vera cālitās respectu futuri vel n̄.
Si sic. nullū peccatū ē obseruare illud
sicut si viderim⁹ aerē nebulosū cōiici
mus q̄ erit pluuia vel aliqd̄ tale. Si v⁹
nulla cālitās possit attēdi: lz tm̄ dicat̄
q̄ istud signū significat talē futurū e
uentū. sicut qn̄ pice garriūt significat̄
adnētus hospiti ex q̄ ista significatio
nō est a deo instituta. Dicūt doctores
q̄ tales obseruationes signoz huius
modi sūt introducte ab hūana vanita
te cooperāte demonū malicia q̄ gau
dēt implicare hoies in vanitatib⁹ z er
rorib⁹. Et interdū casu accidit q̄ tale

signū talis euent⁹ seq̄batur. Sed postea
quando hoies inceperūt talibus idul
gere multa seq̄ebāt p cooperatiōes de
monū vt hoies magis fierēt curiosi z
arcti⁹ m talib⁹ supstitiōib⁹ radicati Vn̄
cū nulla ratio posset esse quare occur
sus factōrū viroz venatōez ipediat qn̄
ē licita z p̄soms cōueniētib⁹ licite exer
cet̄ maifestū ē q̄ hoc credē supsticio
sū ē et erroneū. h̄ etiā oñdīc̄ ex frequ
ti falsitate signi Ad rōes p̄z p̄ dicta
q̄ hoies decipiūt p cooperatiōes demo
nū p̄t̄ eoz falsā credulitatē p̄ceden
tē: et ideo obseruatores talū mīta in
comoda recipiūt p̄t̄ eoz falsā fidez
que alii nullaten⁹ patiūt q̄ de talib⁹ nō
curāt Sed de imaginib⁹ astrologicis q̄
fiūt certis tpib⁹ planetis exntib⁹ in q̄
busdā locis celi determinatis. dubiū ē.
an liceat tales imagies facē et talib⁹
factis vt sicut tpib⁹ meis qdā in lōdo
nia dicebat̄ curari a quartana p ima
ginē leonis aureā scdm certā cōstella
tionē factā hoc ē difficile dicē q̄ sit ve
rū p̄pter mirabiles opationes corpo
rū celestiu: q̄ hoc ē certū q̄ nihil ē hoī
illicitū qd̄ per naturā p̄pleri pōt. Dicūt
tñ scūs tho. secūda secūde. q. xcvi. z al
legat arg. x. de citate dei. q̄ opio por
phiriū fuit falsa de talib⁹ imaginibus
cōstruēdis. verū ē aut̄ q̄ res naturales
formas suas z virtutes cōsequunt̄ ex
corpib⁹ celestib⁹: lz imagies artificiales
nullā vtutē cōseq̄ pāt ab arte nec aliā
vtutē h̄re pōt nisi quā habēt rōe mate
rie. Figura aut̄ nō ē p̄ncipiū alterādi.
z iō nō aliā vtutē cāndi habet aurū tāl
imaginis q̄ aliud aurū alteri⁹ figure.
Sed si aliū effectū habet hoc ē ex ope
ratione dēonū qui sūt ludificatores
hominū scdm aug. Et iō tales imagi
nes astronomice vtutē sortiūt p̄ deo

nes. Cui⁹ signū ē q̄ oportz illis imagi-
nib⁹ quosdā characteres ip̄mi q̄ ad nihil
naturalit̄ operat̄. Vñ sciēdū ē q̄ ima-
gines astrologice et nigromātice in s̄
differūt q̄ in factura uigromāticaruz
imaginū fiūt exp̄sse quedā inuocatio-
nes demoni. Vnde tales imagiēs p-
tinet ad exp̄ssa pacta cū dēomb⁹ iita.
S3 in factura astronomoz sūt tacita
pacta cū dēomb⁹ per quosdā caractērs
et figuras ab ip̄is dēomb⁹ adinuētās.
ad quorū caractērs factionē de mones
faciētibus suffragāt̄. Sed adhuc de
cartulis et alligaturis circa collū per-
sonarū infirmarū in qb⁹ continēt̄ v̄ba
euāgelica v̄l v̄ba psalterii possit eē du-
biū an talia sint suspiciosa. Dicēdum
q̄ si p̄cise verba talia euāgelii alligen-
tur vt de⁹ ad eoz appēsiōnē patiētē ci-
tius inuet̄ propt̄ denotiōnē nihil ma-
h ē: sed q̄n putas q̄ illa verba exp̄p̄a v̄-
tute curent febres et prohibeāt mor-
bū caducū. et similiter quādo cū ill̄
verb̄ admiscēt̄ characteres ignoti ⁊ uo-
miā extranea si n̄ pmittit̄ q̄ p̄sōa por-
tās sciat quid scribit̄: tūc n̄ ē dubiū q̄n
ibi ē suspicio. Vñ Criso. sup̄ Math.
Quidā aliq̄ partē euāgelii scriptā cir-
ca collū portāt: nonne cōtinue ī eccl̄ia
legitur euāgelii et auditur ab omni-
b⁹? Cui⁹ igit̄ in aure posita euāgelia
nihil prosūt. quō possūt eū circa collū
inuare. Deinde vbi ē virtus euāgelii ī
figuris litterarū aut in intellectu sen-
sui. Si in figuris bene enī circa collū
suspendis. Si in intellectu. ergo meli⁹
ī corde poita p̄sūt q̄ circa collū suspen-
sa.

CA. XIII. LEC. CLXI.

Tert̄ alius cogitās nauiga-
re p̄ feros fluct⁹ iter incipi-
ens ligno portate se fragi-
li⁹ lignū inuocat. Illud eū

cupiditas acgrēdī excogitauit. et arti-
fex sapiētra sua fabricauit. Tu aut̄ pa-
ter oīa gubernas prouidētia q̄m dedi-
sti in marivā et inē fluct⁹ scitā firmis
simā oīs q̄m potēs es ex oib⁹ sanare:
etiam sine rate aliquis adeat mare.
Sed vt nō essēt vacua sapie tue opera.
pp̄ hoc etiā exiguo ligno credūt ho-
mines animas suas. Et trāseūtes ma-
re per ratē liberati sūt. Postq̄ derisa
est ydolatriū fatuitas in ueneratione
ydolorū p̄ negociis q̄ gerūt̄ ī tra. ī hac
pte derid̄ fatuitas eorū ē ī supplica-
do ydolis p̄ negociis q̄ gerūt̄ in aqua.
Hec etiā fatuitas oñd̄ p̄ p̄p̄tōez ydo-
li fcti de ligno ad nauē factā de ligno
p̄similit̄. Cū enī vtrūq̄ factū sit de li-
gno et nanis sit fortior: subtilior et vti-
lior. q̄a a sc̄ia dīna ordinata. Gen. vi.
Fac tibi archā de lignis leuigatis ⁊c.
Ydolu⁹ fit a sc̄ia hūana. igit̄ minor
fatuitas foret adorare nauē q̄ ydolu⁹.

Circa hoc tria facit. A Primo
reprehendit ydolatre vacuosā fatuita-
tē. Secundo oñdit ydoli inutilitatem.
Tertio nanis fructuosā et superficiao-
sam cōmoditatem. Secunda pars ibi.
Illud enim cupiditas ⁊c. tertia ps ibi.
Sed vt non essent ⁊c. Quantum ad-
primum dicit sic. Iterū aliquis alius
videlicet ydolatra nauigare cogitans
et per feros id est feroces fluctus iter
facere incipiens ligno portante se id
est nauī fragilius lignum inuocat vi-
delicet ydolum: quod fragilius est:
Quia ydolum potest fieri de ligno
valde debili. Sed nauis fit de lignis
fortissimis et fortissime compagina-
tis.

Quod autem nanis sit meli-
or et vtilior ydolo probatur sic. Ydo-
lum fabricatum est sapientia huma-
na et propter cupiditatem vt artifex
per pulchritudinē imaginis cōseque-

M. ii.

tur p^o mercedis. Sed navis fabricata est a sapia diuina cōsulēte hoib⁹ quod eorū cōgruebat saluti. sicut dictū ē de noe. Illud enī. i. ydolu cupiditas acq- rēdi tā in artifice q̄ in sacerdotib⁹ r pō- tificib⁹ ydolorū excogitauit Quia isti qui seruiebāt ydolis. r vixerēt p oblato- nes. r sacrificia eis scā zelauerūt om- nino q̄ ydola foret pulchra: r artifex sapia sua fabricauit: nō dīna. Et quia nauis adinētio dicit^r eē de diuina pui- dentia. Possit aliq̄s dubitare an deus sine nauis adiutorio possit homies in mari saluare. Et ideo p^omo dicit^r q̄ sic Scdo declarat^r nauis cōmoditas ma- gna. scda ps lbi. Sed vt nō eēt vacua. Quātū ad p^omū dicit sic In aut pa- ter gubernas: supple oīa puidētia Iu- xta illā. vi. hui⁹. In oī puidētia occur- ret illis: qm̄ dedisti in mari viā. scz in mari rubro. Exodi. xiiii. Et inter fluctus semitā firmissimā. Inē fluct⁹ ior- damis fluīs Iosue. iiii. Oīs pps p arētē aluēū trānsibat ondēs qm̄ potēs es ex oīb⁹ sanare id est ex oīb⁹ piculis salua- re et in oīb⁹ locis vel elemētis hoīem liberare. sicut ab igne saluauit Abra- hā scd³ hebreos Gen. xv. Ego eduxi te de hur id ē de igne caldeoꝝ. Et tres pueros missos in fomagē ignis ardētis Dañ. iiii. In aere saluauit latronez pē dentē Lu. xxiiii. In aq̄ maris Ionā. Ione. ii. In t̄ra lazary. Io. xi. Etiā si sū- rate aliq̄s adeat mare p̄fidēs in deo de- bet sp̄are de salute. sicut patuit ī petro Mat. xiiii. Descēdēs petr⁹ de nauicla ābulauit sup aq̄s Ratis f̄z Isi. i. Ethio- ca. p. Fuit p^omū et atq̄ssimū nauigiū gen⁹ ex rudib⁹ lignis et asserib⁹ pfectū ad cui⁹ similitudinē nanes fecē sūt a Ratē vō moderni grāmatici dicit^r eē

latus nauis. Vñ Grecis⁹ Prora pri- or pars est nauis altera tertia puppis Dic la⁹ eē ratē ventrē dic eē carinam Et scd³ hoc in littera est synodochevt ponat^r pars p tota nauī. Vltimo ex- tollit^r et pfer^r nauis cōmoditas: quia licet de⁹ possit imēdiate per se hoīem gubernare in mari: tū voluit hoī da- re prudētā nauifacinaūt nō essēt va- cūa sapie tue opa id est in fructuosa et iutilia ppter hoc etiā exiguo ligno cre- dūt hoies aīas suas id est vitā suā tra- lem et trāseūtes mare per ratē libera- ti sūt id est per nauē. Circa illā pi- culā. propt^r hoc etiā exiguo ligno cre- dūt hoies aīas suas Notandū q̄ xp̄us dici pōt moralitē loquendo modicū li- gnū ppter mentis hūilitatē. lignū ppe- fruct⁹ fertilitatē. De cuius modicitate scribit^r ad Hebre. ii. Euz qui modico- minus ab āgelis minorat⁹ est videm⁹ Iesuz. De cui⁹ ligni fertilitate dicit^r ī ps. Erūt tanq̄ lignū qd plātātū est se⁹ decursus aquarū. qd fructū suū dabit in tpe suo. Istud lignū plātātū fuit in terra bñdicta in icarnatiōe. Hoc est in v̄gine glōsa de qua dicit^r in ps Bñdi- xisti dñe terrā tuā. Ista terra est bona q̄ bñ culta reddit fructū tricesimū se- xagesimū v̄ cetesimū. Sz ista est mltū meliorz magis bñdicta q̄ sū labore v̄ cultura pducit optimū fructūz īfinite bonitatis. Talis fuit v̄go bñdicta q̄ sū nature subsidio genuit xp̄z mūdo. Et iō bñ dī Bñdixisti dñe t̄rā tuā: nā spe- cialitē singularitēz appropriate fuit bñ- dicta. Et sicut lignū plātātū in t̄ra. so- lidat terrā ex oī parte et p radices su- as colligit et cōstringit ne defluat. ita xp̄s plātāt⁹ in v̄gine bñdicta m̄re sua eam solidauit vt tubus et gratis sic

astrixit q̄ nūq̄ defluere potuit p̄ peccatū mortale vel uiale. **B** Fuit enī factificata in utero ita q̄ mūdāta a pctō originali ⁊ in ea fomes ligat⁹ sic q̄ nūq̄ eā ad peccādū inpegit. Et hec fuit p̄ma factificatio in utero matris sue. Et ista factificatio fuit ei⁹ vera cōceptō. Nā q̄cito uirgo btā habuit eē in utero tā cito fuit factā. Nō ei potuit esse factā anteq̄ esset v̄a ergo p̄ceptio btē v̄ginis attendit et sumit penes istās infusiois aīe in corp⁹ sufficiēt et debito mō organifiatū. Necnon ab omni qualitate iordinata quā cōtraxerat rōe p̄pagatiōnis seminali purgatū ⁊ emūdātū. Et sic patet q̄ isto mō capiēdo nomē conceptionis stricte et p̄p̄e btāvgo nō fit cōcepta i pctō originali. Alio modo capiē mltū iproprie et large p̄ infusioe seīs i matricē ex quo seie corp⁹ debuit informari i utero matris sue et iuxta hoc multū im̄p̄p̄e dicūt qdā ipsa fuit se cōcepta i pctō originali qd nō est aliud nisi paīa beate v̄ginis fuisse i corpore suo ex illo semie formato absq̄ vnita purificatiōe et emūdatione illius corporis a qualitate morbida cōt̄ctatione propagationis seīaī. Tunc certe q̄cito btā uirgo esse habuisset: tā cito habuisset peccatū originale. q̄a fuisse sibi i putatū sicut beato Iohi bap. et Ieremie q̄ tamen fuerūt sanctificati in utero matris. Sic ergo patz ⁊c. Sed sanctificatio scda fuit in cōceptione filii sui benedicti q̄a fomes ablat⁹ fuit scdm̄ essentiā et grāz supadditaz: que flexibilitatem liberi arbitrii deminuit ad bonū: sic q̄ ex tunc nullo potuit in malū flecti. Vñ tūc p̄firmata fuit sicut i via potuit. In prima nāq̄ factificatiōe ligat⁹ fuit fomes et grā

sibi collata fuit inclinās effectū liberi arbitrii in bonū. tamē nō fuit tanta q̄ flexibilitatē liberi arbitrii i malū auferbat sicut nec gratia collata p̄mo hōi i statu inocētie: sed per p̄uidētā dīnā fuit cōtinue p̄seruata et cōseruata esset imūnis a peccato quīs autē conceptionē filii dei peccare potuisset nisi fuisset p̄seruata. Sed in secūda factificatiōe sic factificata fuit q̄ deinceps peccare nō potuit. Vñ istud lignū p̄fecte solidauit istā terrā et eam sibi cōstrinxit. Gn̄. i. Germinet terra herbā uirētem et facientē semē ⁊ lignū pomiferū faciēs fructum iuxta semē suum. Secūdo istud lignū germiauit in miraculorum operatione. Quando lignū incipit germiare: virt⁹ q̄ infra lignū latuit se erexit et oñdit. Eodē mō virt⁹ q̄ in christo latuerat vsq̄ ad tempus sue predicationis se oñdit euidēt in miraculorū opatione. Luce vi. Virt⁹ de illo exibat ⁊ sanabat oēs. Eze. xxxvi. Multiplicabo fructū ligni ⁊ germē ⁊ lignū istud fronduit i bona operatione orando et ieiunādo. Quarto floruit per fame diuulgationem. Canti. v. Vinee florētes odores dederūt. Odor florū in uinea dicitur. serpentes fugare. et bona fama christi iudeos scdālisauit. Quinto folia produxit p̄ doctrine salubri p̄dicatiōez. Verba ei sūt sicut folia. Nā folia sūt sonora ⁊ hūt figurā ligue. Apoca. vi. Folia ligni sūt ad sanitatē gētū. Sexto fructū fecit in ablatiōe pctōz. Isa. ie. xxvii. Iste ē omnis fructus ut auferat peccatū eius. Septimo istud lignū fuit putatū i passione: ut fructū p̄ auferret Canti. ii. Tēp⁹ putationis adueit. Octauo fuit istū lignū appodiā.

M.iii.

mētū appositū ad supportādū: qñ cru-
ci fuit applicatū. Act. x. Qñ occide-
rūt suspēdētes in ligno qñ xps pecca-
ta nostra ptulit in corpore suo sup lig-
nū. i. Pe. ii. Nono istud lignū aruit
in morte. Eccl. vi. Relinqris velud lig-
nū aridū in heremo Decio refforu
it in resurrectōe. In ps. Refformit ca-
ro mea. Et Job. xiiii. Lignū hz spem
si pscisū fuerit: rursū uire scit z ramie
ius pullulāt Vndecio vsq; ad celuz
creuit in ascēsiōe. Eze. xxxi. Elenata ē
altitudo ei? sup oia ligna regionis.
Duodecio itē fructificauit i spūsa-
cti missiōe. Apoc. xxii. Ex vtraq; par-
te fluminis lignū vite afferēs. xii. fru-
ct? p mēses singulos zc. Christ? vera-
citer ē lignū vite. Nā ab eo dat? hoivi-
ta triplex. nature gratie: et glie. Natu-
re. Gn. ii. Inspirauit i faciē ei? spiracu-
lū vite. Secūdo dat vitā gē. puer. xiii
Lignū vite desideriu ueniens. Tercio
dat vitā glorie. puer. iiii. Lignū vite ē
his q apphēderit eā et q temerit eaz:
beati. Dicit de sapia i creata q est chri-
stus. Illud lignū attulit alios duodeci
fructus vel rōes qñ post missiōe spi-
ritus sancti duodeci aplos misit in mun-
dū. Lu. vi. Elegit duodeci. quos z apo-
stolos noiauit. qbus dixit. Io. xv. Ego
vos elegi demūdo et posui vos ut ead
et fructū afferatis. z fruct? vīr maneat

LECTIO. CLXII.

Ed z ab initio cū perirent supbi
gigātes. Spes ei orb? trāz z ratē p su-
gēs reffit seō semē natitāt: q i manu
tua erat gubnata Bndictū enī lignū p
qd fit iusticia. Per mā aut p qd fit ido-
lū maledictū. z ips? q fecit illd: qā illē q
dem operatus ē: illd aut cū essz fragi-
le. dē? gnoiat? ē. Sifr aut odio sūt deo

impi? z impietas ei?. Eteni qd factū ē cū
illo q fecit: tormēta patiet? Poita cō-
paratiōe int? ydoli et nauigiū: pseq?
spūs sanct? de cōmendatiōe nauis vel
arche dicit? ordiate. Et circa hoc duo
facit Nā pmo ondit q nauis meretur
hūānā bndictōez. Scdo q ydoli mē?
hūānā maledictōez. Scda ps i bi. Per
man? aut A Circa p mū duo facit
Quia pmo poit? ipi? arche noe debite
saluationis officiū. Scdo ex hoc infer-
tur q ei debet? merito benedictōis be-
neficiū. Scda ps i bi. Benedictū ē lig-
nū Dē igr. Sed z ab initio. i. parū post
mūdi exordiū: qā i pncipio scde etatis
scdi sub noe cū pirēt supbi gigātes in q
notat? pditōis pctōz cā z rō. Erat enī
supbi tēm carnales z luxuriosi. Isaie
xxvi. Terrā gigātū detrahes i ruinas
Spes orb? trāz. i. semiarū gnis hūā-
ni. noe uidelicet et filii ei? et vxores fi-
liorū eius ad ratē. i. archā refugies re-
misit seculo semē natitatis. i. semiarū
imppagatiōis qd mūdo sūt fere subē-
ctū cū nō starz nisi i octo psōis q sez ra-
tis v? archa māu tua. i. potētia gubna-
ta erat. Et iō merito debz illd lignū ab
hoib? bndici Vñ subdit. Benedictū ei
lignū p qd fit iusticia. bndictū. i. bndic-
tōe dignū. lignū i q. i. archa p qd fit iu-
sticia. i. sal? z pseruatio iustoz p eūtib?
ma?. Vñ dixit dñs ad noe. Gn. vii. te
euidi iustū corā me i gnatōe hac. Si-
cut aut illd lignū qd ē archa dignū su-
it bndictōe. Ita lignū qd ē idolū ē dig-
nū maledictōe ppt duo. Tū rōe faciē-
tis q peccauit fabricādo qā de? phibu-
it fabricari. Den. xxvii. Maledict? hō
q facit sculpsile z pstatile. Tū rōe rei
facte q idigne cognoiat? de? i pndiciū
maiestat? eī. i. dīne Dicit igr? pstatu-

edo textū sic . Idolū autē qđ fit p man⁹ maledictū ē z ip̄s f. idolū z q fecit illū Et subdit rōez dices. qđ ille qđē opera tus ē id qđ licuit. Illū at cū esset fragi le de⁹ cognoiat⁹ ē. Vñ seq̄t. Similiter autē odio sūt deo impi⁹ z impietas eius .i. idolatra et idolū suū. Vbi notādūz qđ idolū accipit̄ triplici⁹ in p̄cessu isto a Vno mō p materia lignea vel la pidea vel metallina et sic vñ ē qđ ido lū est aliqd. Scđo mō accipit̄ p diabo lo p̄sidete tali idolo z sic etiā est aliqd. Tercio mō accipit̄ idolū qđ p quodaz cōposito ex dēone z materia figurata sicut hō cōponit̄ ex corpore et aīa. Et sic loq̄t̄ ap̄ls. i. ad Cori. xviii. Sci⁹ qđ ni lul est idolū i mundo. Scđo mō accipi tur idolū cōit̄ i littera cū subinfertur Etenī qđ factū ē. i. diabol⁹ qđ dē idolu⁹ scđo mō et p̄sidet illi qđ factū ē. i. ma terie figurate cū illo qui fecit tormē ta patie⁹ in inferno. Circa illā dau sulā videlicet Bñdictū lignū per quod fit iusticia. Notādū est qđ in ligno cru cis multiplex iusticia facta fuit. Prio quia homo repēdit quod abstulerat. Diabol⁹ deminat⁹ p illud i quovicerat Primo ergo homo repēdit qđ abstu lerat B Iustū est enī qđ sin formā et quātitate delicti fiat emendatio cū restitutiōe ablati. Hō autē fructū veti tū acceperat ab arbore et hō christus fructū vite restituit arbori. homo de lectatus est in oī suo sēsu illicite: et hō christ⁹ punit⁹ ē in omni suo sensu in iuste . Penā enim habuit quo ad tac tū in flagellatione crucifixione et co ronatione. Quo ad visum considerā do ma trē lacrimātē z discipulū quē diligebat. et iudeos isultātes. Quo ad auditū. Audiuit enī opprobria z blas

phemias. Si fili⁹ dei es descēde iunc de cruce et multa alia. Quo ad gustūz Gustavit enim acetū cum felle mix tum. Quo ad olfactū Odoratus ē spu torūz fctore. Isa. J. Faciē meā nō auer ti ab increpātib⁹ et cōspuētibus in me De ista iusticia dicitur. Ro. v. Sicut p vñ⁹ delictū in oēs hoies cōdēnatiove nit: ita p vñus iusticia i omnes hoies iustificatio vite Secundo iustū fuit vt sicut diabol⁹ hoiez in ligno decepe rat z vicerat p lignū falleret z vicref. fm illud Omidi. Iust⁹ vtq; fuit uec ē lex egorvlla. qđ necis artificē arte peri re sua. In ps. Iust⁹ dñs i oib⁹ vñis suis. Ergo bñdictū lignū crucis p qđ fit iu sticia. De hac iusticia loq̄t̄ m̄ḡr sniax li. iiii. dis. xx. iddēs rōez qđe x̄ps voluit nos sic liberare nō potētia sed iusticia Iō igt potētia vicē noluit: qđ diabolus vicio pueritat̄ sue amator ē potētie z z desertor oppugnatorq; iusticie. In qđ illi hoies eū in agis imitat⁹ qđ neglecta v⁹ etiā posā iusticia potētie magis stu det. ei⁹ qđ adeptōe letā⁹ v⁹ cupiditate i flāmā⁹. Ideo placuit deo vt nō potētia s; iusticia vicēs hoiez emerz i qđ homo imitari eū discēt. Igr̄ bñdictū lignūz p qđ fit iusticia. Lignū nāq; crucis be neditōe dignum ē. Ipsum enim est pons per quem christus transiuit: lec tū qđ christus dormiuit. scala per quā christus ascendit. libra in qua redem tio nostra pendit. Primo ergo ipsa crux est pons per quem christus tran siuit suū ium mundane vanitatis z su per quem calcare debemus pedibus affectionis vt nos suppetet a flucti bus inundaubus peccatorum. Et sicut quilibet contemnuens pontē peri ditatur et submergitur: ita quilibet

M. iiii.

q̄ n̄ supportat̄ a cruce nec ei imit̄ sal
uari n̄ p̄t p̄. Cori. p̄. Verbū ei crucis
penitib⁹ quidē stulticia est. his aut̄ qui
salui fiūt id est nobis v̄tus dei est Vñ
de cruce p̄t exponi illd. Sapie. x. Cū
aq̄ deleret trā saluauit iterū sapia per
ptēptibile lignū iustū gubernās. Vñ
maxim⁹ in fmōe de martyrib⁹. Crux
inqt nō solū itelligat̄ lignū patibuli s̄
p̄vite v̄tutisq̄ p̄positū. Vñ oīs xp̄ia
ni vita. q̄ fm̄ euāgelii vixerit crux est
atq̄ martyriū. Iste est p̄s fix⁹ et imo-
bilis sed est p̄s q̄ leuat̄ et attrahit̄ de
nocte. Vñ q̄ voluerit sup̄ istū p̄tem
trāsire oportet q̄ veniat de die Dies ē
vita n̄ra: mors est nox P̄s crucis pe-
nitētie elenat̄ et subtrahit̄ a pedib⁹ no-
stris i morte. Quare scribit̄ Ecc̄. xvii
Cōfiteri dño añ mortē. A mortuo q̄
nihil perit cōfessio. Hoc ē figuratiue
lignū qd̄ dñs oñdit moyfi. Exodi. xv.
Cū enī pp̄s venisset in Ramathar in
uenisset aquas ita amaras q̄ eas nul-
lo mō bibere potuer̄t: clamauit moy-
ses ad dñz. Qui oñdit ei lignū qd̄ cuz
imissū fuisset in aqs̄ dulcorate sūt aq̄z
fcē sūt potabiles Isto mō moralit̄ si q̄
cūq̄ p̄nia in hac vita nobis amara vi-
deatur imittat̄ lignū crucis. i. recogit̄
tef̄ qd̄ ibi passus ē xp̄s et fiet dulce no-
bis q̄cqd̄ p̄ eo biberim⁹. Vñ ysid. de
fūmo bono sic inqt Si passio redēpto-
ris ad mēoriā reducā: nihil tā durū
qd̄ nō eq̄ aio toleref̄. Parua ei tolera-
mus si recordamur qd̄ biberit̄ ad pa-
tibulū q̄ nos iunit̄ ad celū Ille enī op-
probria: ptumelias irrisiōes: alapas:
sp̄uta: flagella: sp̄neā coronā: crucēq̄
sustinuit Et nos nisi ad n̄rāz p̄fusiōez
vno fmōe fatigamur: vno v̄bo deici-
mur. Scdo lignū crucis ē lect⁹ in q̄

xp̄s dormiuit Qñ ei aliq̄ dñi reclinat̄
se in meridie ad dormiendū in estate
solet fenestra thalami sui claudivt qe-
tius dormiat. Isto mō qñ fatigat⁹ xp̄s
de misera ista vita: dormire volebat i
lecto crucis: fenestra mūdi videbatur
clausa qñ fctē sūt tenebre sup̄vniuer-
sā terrā a sexta hora vsq̄ ad nonā: vt
d̄ eo merito dicat̄ illd. n. Paral. xxiiii
Occiderūt eū in lectulo suoz mortu⁹ ē
Vbi fuerunt duo in lecto vno. Dimi-
tas et hūanitas. Vna assumebatur ad
penā: alia relinq̄bat̄ libera: q̄ pati nō
potuit Et bñ p̄t lignū crucis vocari le-
ctul⁹ et nō p̄fecte lect⁹ Nā ita strictū fu-
it et breue q̄ nec habuit vbi caput suū
reclinaret: nec vbi genua posset redi-
nare. Vñ de eo p̄t exponi illd Ge. i.
De. Iacob. Finitis mādatis qb⁹ filios
instruebat: collegit pedes suos sup̄ le-
ctulū et obiit. Hoc fuit ferculū qd̄ fecit
sibi. Salomō de lignis libani Cāti. iiii.
Et dicit̄ ferculū a fero fers nō p̄ fercu-
lo escar̄. s̄ ē gen⁹ vehiculū qd̄ vulgo le-
ctica d̄ Tertio lignū crucis est scala p̄
quā xp̄s ascēdit. Ascēdit ei sicut Iona-
thas reptās manib⁹ et pedib⁹. p̄. Regū.
xiiii. Hec ē scala quā Iacob vidit in sō-
nis cni⁹ cacumē attingebat celū et āgelos
q̄q̄ dei vidit ascēdētes et descēdētes et
dñz in iuxū scale Gen. xxviii. Sup̄ istā
scalā oportz ascēdere si ad celū velim⁹
venire: nec ad verā gl̄az. alia via p̄. p̄.
p̄t qd̄ dicebat ap̄ls gala. vi. Mibi aut̄
absit gl̄ari nisi i cruce et Quarto li-
gnū crucis ē libra i q̄ n̄ra redēptio pe-
pedit. Dites et nobiles qñ pecuniā sol-
nūt in maḡ quātitate nō nūerāt: s̄ p̄o-
derāt siue librāt. Paupes ei sp̄nūerāt
Tñ si vtrūq̄ fiat de pecūia vsq̄ q̄ p̄de-
ret et nūeret. tūc p̄t. oīno p̄stare d̄ quā-

titate. Nā possibile ē q̄ cert⁹ mīer⁹ dena-
riorū p̄ta. xx. solidi deficiāt a libra ī
pōdere. Et iterū possibile q̄ aliq̄n. xix
solidi pōderāt vnā librā: s̄z deficiāt in
nūero. Et q̄a apud xp̄s̄ sc̄a est copiosa
nra redēptio voluit n̄ solū mīerari in
xta illā ps̄. Dimīerant oīa ossa mea.
imo voluit pōderari vt oīderet nobis
illā Eccl̄. vi. Amico fideli nulla ē p̄pa-
ratio. Et nō est digna pōderatio auri
et argētū p̄tra bonitatē fidei illi⁹. Pone
bant ḡ xp̄s̄ q̄si in vno appēdicō libe
et hō p̄tōr ī aliorū inētū ē. q̄ sicut xp̄s̄
sufficiētissime pōderosū realit̄ descē-
dit ad mediū qd̄ est simplicit̄ deorsūz
q̄n̄ aīa cōnīcta deitati descēdit ad ifer-
nū q̄ est circa cētrū mūdi. Et quāto ip-
se descēdit tāto hoīez p̄tōrē exaltauit
viz vsq̄ ad celū z sic v̄ficabat illā Ezē.
xvii. Hūiliam lignū sublime z exalta-
uī lignū hūile. LEC. CLXIII.

p Ropt̄ hoc et in ydolis nationū
nō erit respect⁹. qm̄ creature dei
in odiū sc̄e sūt et in tēptationē aīe ho-
mnū et in mīscipulā pedib⁹ insipiētū-
m. Inutiū enī fornicatōis est exq̄si-
tio ydolorū z adinuētio illorū corrup-
tio vite est. Neq̄ enī erāt ab initio ne
q̄ erūt imp̄petuū: sup̄uacuitas ei hoīz
hec adiuuēt in orbē trāz: ideo bre-
uis illorū finis adiuuēt⁹ est. Postq̄
reprobata est ydolatrāz fatuitas p̄p̄
idoli inutilitatē In ista pte p̄dicat culpe
eorū irremissibilitatē A Et circa
hoc tria facit P̄rio p̄dicat eorū iustā pu-
nitōnē. Sc̄do allegat pene rōez. z ter-
cio ponit rōnis p̄batōnē. sc̄da ps̄ ibi.
Qm̄ creature dei zc̄. tertiaps̄ ibi. Inu-
itiū fornicatōis. Dicit ergo p̄mo sic. p-
pter hoc viz q̄ ydolatre sunt odibiles
deo. Ideo et ydolis nationū. i. demo-

nibus presidētib⁹ ydolis ap̄d diuersas
natōes nō erit respect⁹ mīe. A bacuek
p̄mo. Mundi sunt ocli tui ne videas
malū et respicere ad iniquitatē nō pote-
ris. Et ratio hui⁹ subdit⁹ q̄a p̄ abusu
hoīm et istigationē demonū creature
dei que sc̄e sūt et ordinate fuerūt ad
honorē dei z p̄fectū hoīm cōuerse sūt
in odiū dei. vt de⁹ p̄p̄t̄ illas in odiū ha-
beat z hoīes decipiāt et p̄dauf. z hoc
est qd̄ dicit. qm̄ creature ī odiū dei sc̄e
sūt. nō q̄ creatura in ydolo odiatur a
deo. q̄ in hil odit eorū q̄ fecit: s̄z q̄a per
suggestionē diaboli factū est ydolu in
odiū dei. id ē vt de⁹ odia⁹ dūz hōr sibi
debit⁹ subtrahit̄ et ydolo ip̄dicit̄. Et in
tēptationē aīe id ē aīab⁹. hoīz z in mu-
scipulā s̄z deceptōis pedib⁹ insipiētū.

A Et hec est causa q̄re ydolis na-
tionū n̄ est respect⁹. Et q̄ hec causa sit
v̄a p̄bat⁹. q̄a inutiū fornicatōis aīe rece-
dētis a deo. est exq̄sitiō ydolorū et adī-
uētio illorū corruptio vite est. vite viz
creature rōal⁹ q̄ ad cultū dei v̄i ē ordi-
nata naturalit̄. Fornicatio s̄z p̄p̄iā di-
citur a fornix fornicis q̄ est arc⁹ v̄l cur
natura in parietel edificio: q̄a in ta-
lib⁹ locis meretrices p̄stituebāt. Est ei
fornicatio amor a legitimo cōubio
solut⁹ z vag⁹ explēde libidīs p̄fectā de q̄
licētia. Scripture at̄ solēt vocare forni-
cationē oēs illicitā corruptionē sicut ē
ydolatrāz z auaricia ex qb⁹ fit trāsgres-
sio legis dīne s̄m illā. Perdes oēs qui
fornicāt̄ abs te. Hec p̄p̄ias Q d̄ at̄ ad
inuētā fueit p̄bat⁹. q̄a si fuisset p̄ dīnā
p̄ductōez fuisset int̄ opa sex dierū: qd̄
nō est verū Manerēt etiā sp̄ qd̄ planū
est eē falsū: q̄a destrūēt̄ aī finē mūdi.
Et hoc est qd̄ subdit. Neq̄ ei errāt ab
initio: neq̄ erūt in p̄petuū. Enī p̄ q̄a:

ga superuacuitas id est uana hoīz ociofi-
tas hec adiuuenit in orbē terrarū. Et iō
breuis illorū finis adiuuēt est. Opera
enī dei p̄senerāt in etnū: opa hoīz ha-
bebūt finē Actū. v. de uerbis gauali-
elis. Si est ex hoīb⁹ p̄siliū hoc aut op⁹
cito dissoluet̄. Si uō ex deo nō poterit
dissolui illd̄ rē. Sic ergo p̄mo tā-
gitur adiuuētio ydolorū in gnē: s̄z cō-
sequēter p̄sequit̄ de eorū adiuuētione
in specie. a Circa illā clausulam
Intū fornicatōis: est exq̄sitiō ydolo-
rū sciēdū q̄ moraliter loquēdo q̄tuor
genera ydolorū in eccl̄a repimur. viz
ydolū trāsparētē figuratiue simula-
tionis. ydolū p̄cipie et pecuniatiōe cō-
gregatiōis. ydolū negligētie et defe-
ctiue p̄latōis. ydolū incōtinētie et alle-
ctiue cōpositiōis. Primū ḡ ydolū desi-
gnat simulatores et ipocritas. Scd̄z col-
lectores et pecuniarchas. Tertiū recto-
res: s̄z ideotas. Quartū designat mul-
lierculas lubricas et lasciuas. Primo ḡ
ipocrita p̄parat̄ ydolo. Sicut enī ydo-
lū habet extrinsec⁹ effigie hoīs uini: s̄z
caret corde intrinsec⁹ et oib⁹ p̄tib⁹ sp̄i-
alibus: ita tales uidentur uiuere uita gr̄e
et tñ interi⁹ mortui sūt in corde p̄ pec-
cati. Hi plerūq̄ lapsos dānat̄ iudicat̄
sine p̄passiōe ut eo rectiores et m̄dio-
res credant̄ q̄ in reos seniores mō-
strātur De tali bñ dicit Iero. in quadā
ep̄la. Int⁹ nerorū foris catho tof̄ abigit
us. mōstrū est uelut qdā bestia p̄ficta q̄
uocat̄ chimera. Et q̄ tales nōmūq̄ iue-
niūt̄ i statib⁹ et gradib⁹ eccl̄iasticis me-
rito p̄q̄rit̄ dñs per p̄phetā Iere. xxxii
Posuerūt ydola in domo i q̄ iuocatū
est nomē meūz polluerūt eā. Cōtra ta-
les existētes in religiōe q̄ habit⁹ sc̄ita-
tē putant sibi sufficē dī metricē. Am

pla corōa: nimis nigra uestis: bota ro-
tūda Nō faciūt monachū s̄z mēs a cri-
mine mūda. Scd̄z gen⁹ ydolorū est cō-
cupiscētie et pecuniatiue p̄gregatiōis.
De q̄ dī Ozee. viii. Argētū suūz auar
fecerūt sibi ydola ut int̄irēt. Hoc sc̄ilz
māmo dī qd̄ adorāt auari. Vñ et auar-
icia ydolorū seruit⁹ appellat̄ Ephe. v
Glosa Ist̄d̄ ydolu auarū significat̄ cupi-
de⁹ nūm⁹ est. Talis nūmū adorat et col-
lit ut deus. Diligit enī nummū plusq̄
se: sicut xp̄ian⁹ debet diligere xp̄z Hoc
p̄z: q̄ aiaz suā ponit pro pecunia acq̄-
rēdat nō pōt maiore dilectionē oīdē
testate saluatore Io. xv Maiore hanc
dilectionē nēo habet ut aiaz suā q̄s po-
nat p̄ amicis suis. S̄z tñ amare pecu-
niā q̄tum deum: iniquū est ualde Vñ
Ecc̄i. x. Nihil iniquū q̄ amare pecuni-
am. Hic ei habet uenale aiaz suā p̄ pe-
cunia. Nā illā cōtinue cōtēplāz et de ea
frequēter meditāz. Vñ Gen̄. xlii. Cō-
tēplati sūt pecuniā in ore sacci. Tales
pecuniarū amatores a pecunia sua nū-
q̄ sp̄ote separatur sed cor eorū solū in
pecunia regefcit Math̄i. vi. Vbi est
thesaurus tu⁹ ibi est et cor tuū. B
Quia pecunie sue obediētā suat ma-
gis q̄ deo. et iō in ifernū descendit Ecc̄s
x. Pecunie obediūt oiaz in fine descē-
dūt ad iferna decepti. An̄ios. ii. Exce-
perūt eos ydola sua postq̄ abierūt pa-
tres eorū. Hoc est ḡ ydolu p̄cupiez pec-
uniatiue cōgregatiōis Arist. p̄. politi-
distinguit triplicē pecuniatiōe. Nat-
uralē. Capforiā uel obolestoticā. et su-
rariā. Pecuniatio natural̄ p̄sistit in cō-
mutatiōe fructuūz aialiuūz rerū natu-
raliuū p̄ pecunia. et hec est p̄s̄ yconomi-
ce et laudabilis. Pecuniatio capforia
est circa cōmutatiōe numismatuū et a

numismate incipit et in numisma terminatur. Et hec est vituperabilis si fiat propter lucrum suum proprium: quia novit pecunia ad finem suum debitum. Pecunia naturalis vel yconomica etiam consistit in commutatione rei naturalis pro pecunia. et hec est laudabilis et pro yconomice vel politice. Capsovia ergo est duplex. scilicet Obolostotica que est circa commutationes numismatum ut una moneta commutatur pro alia et hec est vituperabilis et inaturalis: quia novit pecunia ad finem suum. Alia vero est usuraria et hec est odibilis et maxime abominabilis: quia fructus et fructus pecunie est eius usus. et ideo que concedit alteri pecuniam concedit sibi usum et que pro usu petit. de alio petit. et ideo peccat. Tertium genus ydolorum est ydolum negligentium defectivum platonis hoc ydolum bene recipit homines et nihil virtutis habet. portat gloriam vel hastam et nunquam peccat seu castigat. Eodem modo platonis negligentium recipit homines et ponit in loco solentium habet auctoritatem corrigendi defectum et nihil facit. imo sicut videmus quod passeres et aves alie se dant super caput ydoli non obstante gladio suo versus fatili. ita non nunquam dissoluti et lascivi sedent et regescent super caput plati Tales sunt sibi familiares servietales et communitarii et ab eo supportantur a quo deberet argui et puniri. Unde ipsi eum seculum fedant: quia culpis suis damnabilem eum perhibent Tali plato dicit zacharia. xi. O pastor et ydolum derelinques gregem. Avulus gelli nocturni atthicarum libro. vii. et ponit. Thaurus in comento suo super platonem Puniendis peccatis tres esse causas extimatum est. Una quam adhibet pena castigandi et emendandi gravat is que deliquit attetior fiat correctior. Alia indignitas et auctoritas in qua peccat tuenda

est ne premissa adversio contemptum eius pareat Tertia est propter exemplum ut ceteri metu pene terreatur. Quartum genus ydolorum est ydolum incontinentie et affectivum compositionis ut mulier ornata meretricio preparata ad capiendas animas composita et circumornata ut similitudo templi. Hoc est ydolum zeli ad provocandum emulationem. Eze. viii. Ista sunt ydola in quibus demones dant responsa fallacia: et libidinis incensura. Radiant auro et argento et gemis et vestibus preciosis et nihilominus sunt intrinsece vile lutum. Unde metricus dicit Auri nobilitas lutea si vestiat ollam Non tamen hinc sequitur hanc minus esse lutum. Contra vero curiositate ornatur ut exinde persona que libet virum vel mulierem ad illicitum amorem alliciat. Dicit beatus Ieronimus in quadam epistola. Si vir vel mulier ad illicitum amorem se ornauerit et vultus hominum ad se provocaverit et si nullum damnum inde sequatur iudicium tamen patietur eternum: quia venenum attulit si fuisse que biberit. Hec ille. Et de istis potest exponi prima pars lectionis hodiernae In ydolis nationum non erit respectus. Hoc est non licet viro versus tuos et bono tale ydolum respicere. Intra illud Ecclesiastici. ix. Ne respicias mulierem multivolam ne incidas in laqueos illius Et infra Auerte faciem tuam a muliere compta et ne circumspicias speciem alienam. Iste creature sunt de quibus dicitur in littera Quomodo creature dei in odium facte sunt: videlicet ipsius dei et inter pretationem anime hominum in muscipulam pedibus insipientium. In hac muscipula captus est david. Hoc etiam ydolum sapientem salomonem ad culturam ydolorum perduxit. iii. Regum. xii. Hec ydo-

la fugiēda sūt et nō exgreda p̄ curiosi-
tate. q̄a sicut d̄r̄ in l̄ra. Initiū fornicati-
onis ē exq̄s̄itio ydolorū. Nā impossibi-
le ē q̄ hō curiosus et lasciu⁹ se socians
istis ydol⁹ nō corrūp̄at ab istis. vel ho-
mo diligenter exquirrens et cōmemo-
rās cogitādo de specie mulierū vt faci-
ant sibi idola et sic nōc̄io p̄parat sibi ca-
sū. Vnde inuita pat̄r̄ narrat de quo-
dā q̄ noluit alloqui mulierē. imo nec
matrē nisi clausis ocul⁹. Et q̄ senes tūc
tp̄is noluerūt videre mulieres: a qb⁹
dū q̄reret de cā. Rūderūt q̄ cogitatio-
nes sūt sicut picture inq̄tantes ex cō-
meratione rerū visarū. Nota fabu-
lā Omdū. Methamor. x. de pugna le-
onis cōtra pictorē zc̄. Et ideo summa
cautela p̄ ista ydola ē fuga. Nā pugna
est difficilima et hoc satis inuit apo-
stolus. i. ad. corin. x. Fidel⁹ inq̄t deus q̄
nō patiet̄ vos tēptari cōtra illud qd̄ po-
testis sed faciet cū tētatione etiā puen-
tū vt possitis sustinere. Prop̄t qd̄ caris-
simi fugite ab idolorum cultura. q. d.
Licet necessariū sit vt tētemini non ta-
mē tētabimini sup̄ id qd̄ poterit: nisi
vos p̄sūptuose oportunitatib⁹ igerat̄:
et ideo fugite ab ydolorū cultura zc̄

LECTIO. CLXIII.

a Cerbo eni luctu dolēs pater cito
sibi rapti filii fecit imaginē z̄ illū qui
tūc quasi mortu⁹ hō fuerat nūc t̄q̄ de-
um colē cepit z̄ cōstituit iē seruos su-
os sacra et sacrificia. Deinde iterueni-
ēte tpe minalescēte iniq̄ cōsuetudie hic
error t̄q̄ lex custodit⁹ ē z̄ tyrānorū im-
perio colebāt figmēta. P̄ q̄ spiritus
sc̄tus mltipl̄ reprobant susp̄ciosas
ydolorū adorationē. In ista pte incipit
enarrare ydolorū p̄nariā adimētio-
nē. Et circa h̄ duo facit. P̄rio ostendit

quō ydola adimētiebant. Secdo quot
ex eis mala sequebāt. Secūda ps̄ ibi.
et nō sufficeret. Circa primū tria facit
Nā p̄mo agit de ydolorū adimētōne
Secdo de ydolatrie p̄tinnatiōe Et tereō
de eiusdē augmētatiōe. Secūda pars
ibi. Deinde interueniēte. Et tertia ibi
Pronexit Circa p̄mū tria narrat. vi-
delicet ydoli facturā. ydoli culturam.
et cult⁹ seruādū legē siue cēsūrā. Mo-
tinum autē ad ydolū construendū. p̄-
mo fuit amor deordiāt⁹ patris carnal⁹
ad filiū suū q̄ filio iā defūcto dolēs vl-
tra rōis mēsūrā modū iā excogitauit
quō tātū dolorē delimire valeret et ac-
cessito sculptore effigiarī fecit filiū vt
quē realit̄ habē nō possz̄: saltē hr̄t ap-
parēt. Sicut ei dicit Añ. i poetria Hō
naturalit̄ delectat̄ i rep̄ntatiōe sui. Et
q̄a vnusq̄sq̄ s̄ p̄ deo colit qd̄ sūme dili-
git ideo ex deordiata dilcōne ad filiū
cepit talis p̄ fatu⁹ imagiez̄ filii colē tā-
q̄ deū z̄ inē seruos suos q̄ sibi p̄dicere
nō audebāt legē statuit de solēnitatib⁹
z̄ sacrificiis faciēdis eidē. **A** Ista
historiā de ortu ydolorū narrat magi-
ster i spēali fulgēti⁹ mitologiaz̄. li. i.
Et alexāder neq̄ i scitillario poetarū
c. i. Fuit inq̄t i egiptovir ditissim⁹ noīe Si-
rophanes. Hic habuit filium vnigeni-
tum quem immoderate diligebat. cō-
tigit filium mori cuius simulacrum
pat̄ p̄ nimio dilectōis affectu in edib⁹
suis p̄stituit. dū q̄ tristitie quesiuit re-
mediū seminariū potius doloris iue-
nit. Deniq̄ simulacrū illud ydolum di-
ctū est qd̄ nos latine speciē doloris di-
cū⁹ Familia ergo Sirophanis i adu-
lationē domi flores offerebat ydolo:
coronas plectebat odoramenta succē-
debat. Rei etiā ad simulacrū cōfugiē

tes veniã sũt adepti. Veneratiq; sũt illã potius timore q̃ amore. Vñ petrom⁹ lacedemonũ. Prim⁹ in orbe deos fecit inesse timor Hui⁹ historic narra tor antiq;ssim⁹ est Dyaphães lacede monũ auctor scãz fulgẽtũ vbi supra. Vñ scãm magistrũ in historia scola stica sup scãz capz Gen. Aliã narrat historiã de ortu idolorũ. Dicit enim q̃ Nin⁹ rex assiriorũ mortuo Gelo p̃e suo in solaciũ doloris imaginẽ patris fecit. cui tãtã exhibuit reuerentiã vt q̃ bulibet reis q̃ ad eã cõfugerẽt p̃ceret p̃p̃t qd̃ ceperũt hoies illi simulacro di uinos honores ip̃edere et hui⁹ exẽplo plurimi caris suis mortuis imaginez dedicauerũt. Istã historiã narrat Gre. sup illã Lu. xi. In beelzebub p̃cipe demoniorũ enicit demonia. Nec inter istas historias est repugnantia: qã ori go idolatrie in diuersis regiõib⁹ diuer sos habet inuẽtores. Vñ Nin⁹ rex ni nine p̃m⁹ fuit apud assirios. Sirophanes at̃ p̃m⁹ apud egiptios Et qã apud egi ptios maxie idola colebãt placuit Sa lomoni in h̃ loco ydolatrie egiptiace tãgere iuẽtorẽ. Sicut ei docet hermes trimegist⁹ libro suo logostileos quod est ṽbũ p̃fectũ. In egipto potissimẽ z re ligio sissimẽ fiebat idola z colebãt vñ dicit q̃ egipt⁹ ẽ imago celiz mudi toti us tẽplũ. Prophetabat tñ mirabiliter de egiptice religiõis destructõe Et dic̃ sic. Tũc era ista scissima sedes d̃lubro rũ atq; tẽploꝝ sepulchꝝ erit atq; mor tuorũ plenissima. O egipte. religionũ tuarũ sole superũt fabule. z eq̃ incredi biles posteristuis solaq; superũt ṽba lapidib⁹ icisa. tua pia scã narrãtib⁹ Hec ille. Quia igit̃ i egipto ydola maxie colebãt placuit salomõ i h̃ loco p̃ or-

dinẽ narrare: q̃ apud egiptios scã fuerũt De mltitudinẽ sũ ydolorũ dicit Cythõ et ponit̃ i glo. lactãti q̃ optimi q̃q; viro rũ deoꝝ hõre p̃secrabãt. Hinc romã cesares suos cõsecrauerũt z mauri re ges suos z sic paulati icēperũt religio nes in variis puicãis celebrari. Cõseqn ter in citatib⁹ z vrbib⁹ tã viri q̃ seie. p̃p̃t ṽtutis aliqã p̃uilegiũ isigne puta for titudinẽ castitatẽ vel sciaz deificari ce perũt Vñ Isido. viii. ethi. c. xi. Quos pagani deos asserũt hoies oli fuisse. p̃ diuẽ z p̃vni⁹ cuiusq; vita vel merito co li apud suos post mortẽ feceit vt apud egiptũ. ysis. apud cretã iupit̃: apud mau ros iuba: apud latinõs faun⁹: apud roma nos grin⁹ q̃ et romul⁹ ysis fuit filia re gis pithi dicta q̃ de grecia veniẽs i egi ptũ docuit egiptios lãas z culturã ter re: z iõ eã post mortẽ deã habuerũt In p̃ter a iunãdo dicit̃ q̃si iunãas pat̃ Fuit aut̃ fili⁹ saturniz rex crete expulso pa tre de creta. In x̃ illã Prim⁹ creteis sa turnis venit ab oris Hic deificat⁹ ẽ p̃p̃t mltã mirabilia q̃ fecit maxie apud Cre tẽses. Sicut̃ iuba fuit rex mauroꝝ. Faun⁹ latinõꝝ. grin⁹ q̃ et romul⁹ pri mus p̃ditõr vrbis rome Redeũdo g̃ ad litterã exponẽda ẽ d̃ sirophãe egiptio Iste ei pat̃ acerbo luctu dõlẽs cito rap ti filii fecit imaginẽ Et p̃t h̃ aduerbi um cito deũniãre h̃ p̃ticipiũ rapti z ẽ s̃sũs q̃ fili⁹ ille añ maturã etatẽ mo riebat: z iõ q̃si rapt⁹ patri dicit̃. Vel potest hoc aduerbium cito determã re hoc verbum fecit z erit iste s̃sũs q̃ statĩ filio mortuo imaginẽ sibi statuit Et illũ q̃ tũc q̃si hõ mortu⁹ fuerat id ẽ vere et realiter mortuus fuerat. nunc id ẽ post mortẽ. tanq̃ deũ colere cepit exhibẽdo sibi latrã id ẽ cultũ debitũ

soli deo. a Nota q̄ q̄si aliq̄n poni
tur p̄ similitudinē sicut. ii. Ad Cori. vi. ca.
quali tristes semp̄ at̄ gaudētes Aliq̄n
aut̄ p̄vitate. Sicut Iob. p̄. Cui⁹ gloriāvi
dim⁹ quasi vnigeniti a patre: plenum
gratia et v̄itate. Et constituit int̄ suos
suos sacra id est dies solēnes ⁊ sacrifi
cia id est oblatōes. Cōsequēter agit de
de puer sap̄tūratōe. Inualuit aut̄ iste
error p̄ at̄iquā cōsuetudinē ⁊ tyrānoꝝ
coertionē ⁊ potētā. Vñ dicit sic. Inf̄
ueniēte tpe ⁊ cōnalescēte iniq̄ cōsuetu
dine quamuis pp̄rie loquēdo sc̄d̄ iu
ristas cōsuetudo nō pōt eē iniq̄: q̄a in
qua assuefactio ⁊ corruptela nō est cō
suetudo: large tñ loquēdo cōsuetudo
dicit̄ v̄s̄itatio quecūq̄ bona vel mala ⁊
sic iniq̄ cōsuetudine iualescēte hīc er
ror de colēdis ydolis tanq̄ lex cust̄ odi
tus ē ⁊ tyrānoꝝ ip̄io colebāt̄ figmēta

Lux illā clausulā Acerbo enī luctu
dolēs p̄r̄cē B Notādū est q̄ circa
modū lugēdi amicos decedētes mlti
plicit̄ se habēt hoīes his dieb⁹. Lugēt
enī qdā ap̄d amicos suos defūctos fal
laciē: simulatiue ⁊ cū fictōe Quidā p̄ti
naciē ⁊ excessiue. ⁊ sine p̄solatōe. Qui
dā sagaciē et caritatiue ⁊ ex pia deu
otione. P̄rio mō lugēt̄ in dū filii mor
tē parētū in q̄ꝝ bonis succedūt. Vxo
res maritos: a quoz̄ societate libēter
recedūt. Legatarii testatores q̄ eis bo
na legādo recedūt. Hi oēs migris vesti
unt̄ extrisec⁹ ⁊ facies suas ext̄minat̄
tñ in mēte satis gaudēt Sicut forte in
das luxit mortē vxoris sue q̄ sue dice
bat̄. De q̄ Gen. xxxviii. d̄r q̄ p̄ luctū
p̄solatōe suscepta ascendit ad tōfores
om̄iū suarū ⁊ diuertit ad thamar quaz̄
putauit meretricē. Sic etiā plāxit pa
trē suū gellia d̄ q̄ Martiā ep̄i gmatū

li. p̄. Amissū nō flet cū sola est gellia
patrē. Si q̄s adest in se. p̄filiū lacrimē
Nō lugeat q̄s q̄s laudari gellia q̄rit. Il
le dolet v̄e q̄ sine teste dolet. Istū figu
rant̄ per m̄herē Thecutē cui dixit io
ab. ii. Reg. xiiii. Lugere te similia et
induere veste lugubri et non vngaris
oleo vt sis q̄si mulier p̄lmo iā tpe lu
gēs mortuū Sc̄do mō lugēt̄ imode
rati q̄ sic lugēt̄ mortē amicos: quasi to
talit̄ phēniē int̄irēt quoz̄ fatuitas ex
decē rōnib⁹ declaraf̄: que in duob⁹ v̄si
bus p̄tinētur sen̄ sc̄lundunt̄. Hec his q̄n
q̄ tibi: q̄ mortē plāgis amia. Mēsurā
statuāt: ⁊ gaudia leta reducāt Vult de
us ⁊ su⁹ est lex liberat̄ oīa noscēs. Nec
valet imo nocet: obstabit surget ama
bit. Prima ḡ rō ad oñdēdā fatuitatē p̄
tinaciē lugētū mortē amicos: accipi
tur ex cōsideratōe dīne voluntatis cui
nullo mō debem⁹ eē cōtrariū. Vñ Se
neca ad Lucillū. Placeat hoī q̄cqd̄ deo
placet ob h̄ ip̄m q̄ deo placet. Diuina
enī volūtas p̄maz̄ sūma est causa oīm
que fiūt. Cui⁹ alia causa q̄rēda nō ē se
cūdū magistrū sniāꝝ li. p̄. dif. xlv. Er
go si amiaū quantūcūq̄ carū mortuū
habeas cōsidera p̄mo hāc rōē: q̄a de⁹
vult. Vñ Aug. de v̄a religōe. c. xlii.
Qui p̄fecte deū diligit non affligitur
morte cuiusq̄: qm̄ q̄ toto aio deū dili
git nouit nec sibi perire qd̄ deo nō pe
rit. De⁹ aut̄ dñs est viuoz̄ et mortuo
rū. Sc̄da cōsideratio q̄ iustū ⁊ licitū est
vnicuiq̄ repeterē qd̄ suū ē. Ieroni.
in eplā ad Marfilū v̄l̄ Cyrafiū. Nihil
abstulit tuū q̄ dignat⁹ est recipe. pp̄riū
Creditū suū recipe decuit creatorē et
nihil aliū decet q̄ creatori gratias age
re mutuātū. exēplo sc̄i Iob. Qui filiis
orbatus et substātia tota p̄uatus dixit

Dñs dedit dñs abstulit. sicut dño placuit ita factū ē. Sit nomē dñi bñdictū

Tertio cōsidera q̄ necessitas mori endi est lex cōis oib⁹. Si aliqd factū esset p̄tra amicū tuū mortuū: q̄ nō fuisset necessario euentū iuste cōqueri posses et plāgere. Iā vero nihil actū est nisi q̄ legi cōi toti generi hūano statutū est. Heb. ix. Statutū ē oib⁹ hoib⁹ semel mori Vñ Ambro. libro. iiii. de morte satyri fratris sui dicit sic. Quid absurdū? q̄ illd qd scis oib⁹ p̄scriptū quia si speciale deploras? hoc est amicū suū pra cōditionē extollere legē cōmunē nō recipere. nature cōsortiū recusare sensū carnis īflare. et carnis ipi⁹ mēsure nescire De hac cōi lege dicit metri ce. Pauperis ⁊ regis cōis lex moriēdi. Dat causā fendi si bene scripta legis. Gustato pomo null⁹ trāsit sine morte Heu misera sorte claudis homo morte. Quarto cū lugere p̄ponis amicū cōsidera q̄ per mortē fit liber et de seruo. cert⁹ de dubio. beat⁹ de misero: q̄ dicit Iob. xiiii. Homo natus de muliere breui uiuēs tpe replet mltis miseriis. Vñ Aug. de uisitātōe īfirmorū. libro p̄mo dicit sic Quis numere rare pōt p̄ntis uite molestias? E si iure fitire: algē: calē. lassari: et cesa inuēra bilia q̄ ex ip̄a s̄uetudine sola nob̄ domestica sūt. Et infra. Deniq̄ audacit̄ p̄nūcio: q̄ p̄ncipiū uite hois inuēra dōloris est: finis si reges. Philosophi v̄o qdā hoc nō ignorātes in ortu pueroꝝ lugebāt. i morte aut̄ gaudebāt: p̄ hoc signātes q̄ hō ad laborē nascit⁹: ad requiē aut̄ moriē. Cōsimilit̄ aut̄ saluator q̄ de morte lazari nō plorauit qui pot⁹ dixit. Lazari mortu⁹ ē et gaudeo p̄pter uos. In resurrectōe uero qñ euz

ad uitā reuocauit plorauit: quia enī ad hui⁹ uite miseras reuocauit. Et paulo post dicit ibidē aug. O mors desiderabilis. o mors oim malorū: p̄sentium finis. o mors laborū: clausula. q̄tis p̄ncipiū: q̄s cogitare pōt t̄narū utilitates b̄titudinū? Nā male mori xp̄ianorū n̄ est: bñ aut̄ mori cū xp̄ouiere est Hec Aug⁹. Igit̄ mors liberat a s̄uit̄ t̄c̄. vñ Isido. libro. iiii. de sūmo bono. Illi deplorādi sūt in morte quos in seros īfern⁹ ex hac uita recipit nō quos celestis aula letificādo idudat. Quinto cōsidera dum mortē plāgis amici q̄ deus est oīa noscens. Ipse enim nouit quid uiciniq̄ expedit potius quādoui uere et quando mori nobis cōueniat. He igit̄ quāq̄ rationes in primo uersu tangūt̄ cum dicitur. Vult deus ⁊c̄.

Sexto cōsidera q̄ luctus tuus imoderatus eū nō iuuat. Neq̄ enim ad uitam poteris eū reuocare. nec per talē luctum a purgatorio liberare. Et hoc fuit quod allegabat dauid. ii. Reg. xii Cum filius suus carissimus langue ret fiebat et nō capiebat cibū. Cū autē mortu⁹ eēt surrexit de terra: lauit. cōmedit. et cōsolationē recep̄t ait. Nū quid potero eū reuocare ampli⁹. Ego uadam magis ad eum: ille uero non reuertetur ad me. Septimo cōsidera: quia luctus irrationabilis tibi ip̄si nocet qui luges: illi pro quo luges nō p̄dest. Iuxta illud Eccl. xxxiii. Repelle tristitiam a te Et infra. Neq̄ enim est cōuersio et huic nihil p̄deris et te ip̄sū pessimabis. Dñi enī homo a tanta tristitia absorbetur animum non habet liberū ad orādū pro illo quē lugeat.

Octauo cōsidera q̄ aliquotiēs amici nos impediunt in uirtute ⁊ a uia salu-

tis. Na cor nostrū ad mundū allicitur
z ad gerendū sollicitudinē circa statū
eoz; et ob hoc ad minus obediūt deo
et consiliis suis. Vñ ang. sup Gen. ad
litterā. Sepe offendit de⁹: ne offēdat
amicus. Et ideo dispēsatiōe dina ple-
rumq; cōtingit vt aici quos carnaliter
dilexim⁹ subtrahant⁹ quatenus affecti-
ones nostre in deū liberius et integri-
us extēdāt. Nota de heremita vidē-
te angelū filiū boniviri submergere.

Nono cōsidera spem resurrectionis
future: qā quē mō mortuū vides: alias
redimim⁹ videbis. i. Tessa. iiii. Nolū⁹
vos ignorare fratres de dormiētibus
vt non cōtristemini sicut et ceteri qui
non habent spem. Vñ de Ambro. li.
ii. c. iiii. de morte fris sui. Cessauerūt
inqt lacrimę mee qā d; aliquid fidos
et pfidos interesse. Fleant suos q eos
impetuu estimat interiisse q spes re-
surrectionis nō habēt. nob ū qb⁹ mori n̄
nature s; huius vite finis ē: qā ip̄a na-
tura i meli⁹ repaē. mori casus abster-
gat oēs flet⁹. Hec ille. Decio cōside-
ra qā si viuis fuerit tibi grat⁹ gratior
erit tibi iā saluat⁹. Et iō d; i v̄ su Ama-
bit. Sicem⁹ aici nri a torrente volupta-
tis dine iebriat⁹ vt tam n̄ staten⁹ nostri
obliuiscāt. sicut docet beatus aug⁹. ix.
p̄fes. c. iiii. loqns de nebridio aico suo
defuncto. His g. x. p̄sideratiōib⁹ z moti-
uis excessū dolorū mitigare debemus
cū aicos n̄ros s. moriēdo subtrahi vidē-
m⁹: sicut notabili⁹ suad; Ciprianns li.
suo de immortalitate aie. Nō sūt inq; lu-
gēdi frēs nostri accensione dominica
de seculo liberati cū sciam⁹ eos nō a-
mitti: sed p̄mitti z occasione nō eē dā-
dā gētilib⁹ vt nos merito rephendant
vt quos apud deū viuē dicim⁹. vt exti-
ctos ac perditos lugeam⁹. Nihil eniz

pdestv̄bis proferre et facti destrinē v̄i-
tatē. hec ille. Igitur cōtra istos excessi-
ue lugentes nec istas decē cōsideratio-
nes attendentes dicūt signāt ecci. xxii
Modicū plora sup mortuū qm̄ rege-
uit videlic; a laborib⁹ et miseris hui⁹
vite. Apoc. xiiii. Amō iā dicit sp̄it⁹
vt regescāt a laboribus suis Tercio
sūt qui lugent mortē amicorū sagacit⁹
et caritative et ex pia deuotione. Ni-
hil enim tristani iu recessit amici iḡti-
tudinis signū ē Numis vero tristani de
sperationē arguit de salute recedētis.
Sunt aut tres rōes quare cū rōe cōdo-
lere possum⁹ moriētib⁹ bonis viis. Pri-
mo qā pauci boniviri sūt in eccia mili-
tātē: z de btō aug. legit⁹ q quotiens de
morte alicui⁹ boni sacerdotis audiuit
doluit: nō qā sibi de statu suo timuit:
sed qm̄ paucos tales in eccia dei reli-
quit. Secūdo qā forsitan aliqua purgā-
da secum deferūt q i p̄nti totalit̄ non
impleuerūt. Tercio ex cōsideratione
natural⁹ miserie qua oportz nos ppter
peccatū primi parētis mori putrefie-
ri et incinerari. Et sic Thobias sepe
liebat et lugebat mortuos. Thobie. ii
Et deinde dicit⁹ eccs vii. Meli⁹ est ire
ad domū luct⁹ q̄ ad domū cōiuii. In
ea enim admonetur finis omnī viuē-
tiū. **LEC. CLXV.**

h Os quos homines in palā hono-
rare nō poterāt p̄ hoc q longe
essent elonginquo figura corū allata
euidētem imaginē regis quē hono-
rare volebat fecerūt vt illū qui aberat
tanq̄ p̄sentē colerent sua sollicitudine

Posita prima causa adiuētiois ydo-
lorum que fuit amor de ordinatis ho-
mini ad amicos et parentes. In ista p-
te p̄sequitur de cā secunda principali ei⁹
de; errorū que fuit supbia et yana abi-

tio regū z principū ad dñatiōes et honores. A Principes z tyrāni volētes honorari nō solū a presētib⁹ sed etiā ab absētib⁹ dedicauerūt vel ordīa uerūt sibi ipis imagines quas mltipli cari fecerūt z apud remotas nationes statui et ueneratiōe seruari vt ubiq; timerēt. Vñ sibi ipis honores diuos fecerūt attribui infirmitatē hūane obli- ti. Sic Nabuchodonosor pcepit Holoferni oēs deos terre exterminari vt ipse solus deus diceret ab aliis nationib⁹ q̄ potuissēt holofernis potētia subin- gari. Sic Gaius caligula imperator p vniuersū mundū imaginē suā nūsit vt ab oib⁹ tāq; de⁹ coleret. Dicebat enī se fratrem iouis eē. Vñ z vnicā filiā q̄ ha- bebat posuit inter genua iouis vt post q̄ egressa eēt de genib⁹ iouis: coisvtri⁹ q̄ filiā videret. Iste Gaius mandauit petronio quez iudee p̄fecerat p p̄tore q̄ statuā suā erigeret in ierusalē eo q̄ intellexerat solos iudeos cultū statue sue recusare. Quo audito iudei ad pe- troniu accesserūt supplicātes vt nullo ad cultū statue cesaris eos hortaretur q̄ citi⁹ uellēt occidit se iugulari obtu- lerūt et iurabāt q̄ nūq; ampli⁹ trā colerēt: z sic inedia afflicti morerēt. Sic Herodes agrippa diuos honores ab- dulatorib⁹ recepit. Sicut dicit Actū xii. Qui it̄ honores sibi factos bubo- nē vidit insistētē z imminētē capiti suo. mīciū mortis sue. z induat⁹ ad eos q̄ sibi applaudebāt dixit. En ego de⁹ ves- ter morior. Statimq; percussus ab angelo z p̄supt⁹ a corrodetib⁹ vermib⁹ viscera eius: expirauit. Hec ḡvana supbiaz ā- bitiosa elatio secūda cā fuit idola faci- ēdi. Et h̄ ē qd d̄r in l̄ra. Hos quos palā .i. p̄tialit̄ hoīes honorare nō poterāt f. colēdo. p̄pter qd. i. q̄a lōge cēt ipi a

regiōnibus suis e longiquo figura eo- rū allata euidentē imaginē zc. Littera plana ē. Circa illā clausulā. Imagi- nē regis quā honorare voluerūt. No- tandū q̄ q̄a hic agit⁹ de ambitione ho- noris gētiliū principū. Et fm doctrīnaz Arist. iiii. ethi. circa amorē honorē cōti- git inuenire supabūdātīā z defectūz et mediū a Iō circa honoris mate- riā ē sciēdū q̄ ad honorē triplicatē nos habē debem⁹. Debē⁹ ei honorib⁹ nos dignificare: honoris nō nimis deside- rare: honores inuicē p̄icare. Prio enīz debem⁹ honorib⁹ nos dignificare. So- la enīz virtus facit hoīez dignū hono- re. Null⁹ enī prau⁹ exūs ē dign⁹ hono- re: q̄ virtutis p̄miū ē honor et tribui- tur bonis. Sicut dicit Arist. iiii. ethico- rū. c. iiii. In cui⁹ signū narrat aug⁹. v. de ciui. dei. c. xiii. q̄ romani antiqui⁹ virtutē et honorē sicut diuos deos co- luerūt: quib⁹ duas edes sine duo tēpla cōstituerūt. sic ad se iuicē ordiata z cō- firmata q̄ null⁹ possit intrare tēplū ho- norē nisi p̄ tēplū v̄tutis p̄trāsiret. In si- gnū q̄ apd eos null⁹ reportaret hono- rem nisi illū p̄ virtutē aliq̄ meruiss̄. Et iō dicit. Arist. iiii. ethi. c. v. Scd̄z v̄itatez ergo sol⁹ bō ē honorād⁹. Vñ ad ro. ii. Honor z pax oī opanti bonū. Et quis honor debeat v̄tuti sicut p̄miū qd dā i sufficiēs: tñ nihil omī⁹ honor p̄lexq; derogat v̄tuti dū mētē honorati i sup- biā mītiē eleuare. et iō ad istā pestē rō- nabilit̄ euitādā legi⁹ q̄ victorib⁹ t̄m- phātib⁹ z romā redeūtib⁹ triplex hon- or ipēdebat⁹: z triplex iniuria ifere- bat⁹. Pri⁹ honor fuit q̄ victori p̄p̄ ob- inauit cui⁹ in bilo z leticia. Scd̄s q̄ oēs captiu seq̄bat⁹ curru ei⁹ ligat⁹ maibus p̄ tergum. Terci⁹ honor fuit: q̄ victor induebatur tunica Ionis et ponebat⁹.

N. i.

i curru quē trahēbāt quattuor eq̄ albi
et dicebat vsq̄ ad capitolium. Iuxta il-
lud. Quattuor in niuis aureis ibis e-
quis. Ne tñ istis honorib⁹ sublimatus
obliuisceret sui: ep̄licē molestiā susti-
nere debuit illo die. Prima erat q̄
ponebat vna cū eo quedā p̄sōa seruis
cōditōis vt daret spes cuilibet q̄ tūcūq̄
vilis cōditionis perueniēdi ad talē ho-
norē: si p̄bitatē v̄tutē se dignificare
vellet. Sc̄da molestia erat q̄ seru⁹ ille
eū p̄ vicōs sedētē in curru colaphisa-
bat dicēs. Gnotosoliton. i. nosce te ip-
sū et noli de honore tibi exhibito sup-
bire. Tercia molestia erat q̄ illo die li-
cebat cuilibet dicē: ip̄ime obprobria i
victorē. Vnde iulio cesari reuertenti
p̄ multas victorias fuerūt grauisime
cōtumelie dicte: nulla penit⁹ vltiōe se-
quēte. Aliter aliquilū de isto honore
scribit Isido. viii. ethio. c. ii. et allegat
trāq̄llū dicētes. q̄ triūphus dicit ab eo
ga triūphās cū vrbē ingrediētes tripti-
to iudicio honorabat. Nā p̄mū de tri-
umpho duci cōcedēdo iudicabat exer-
citus. secūdo senat⁹. tercio pplūs. Erat
autē mos rōanorū vt triūphās quadri-
gis veheret: colore rufo pliniret: pur-
pura et palmata toga induēt: palma
aurea v̄ lauro coronaret sup̄ sione seu
sceptro sup̄ quod sedebat aq̄la ornare-
tur. Et istis omib⁹ p̄paratus ei carni-
fex p̄ socio p̄poneret. Iō vero i quadri-
gavehebat q̄ illo ḡne vehiculi p̄mū p̄-
liātes vtebat. Iō colore rubeo plinieba-
tur: quasi diuini ignis iuncta effigies
imitaret. Ideo sup̄ stipionē siue sc̄p-
trū aq̄lā habebat eo q̄ p̄ victoriaz ad-
sū mā magnificētiā ascēdebat. Corōa-
bat corona palmaea: si in bello v̄ i cōfi-
ctu triūphasset. Palma autē aculeos h̄z

et significat cōflictū. Coronabat oro-
na laurea si sine p̄flictu cōtingeret i-
umphare videlicet hostes sine p̄na
fugādo: q̄ laurus aculeos vel sp̄s n̄
habet. A caruifice p̄tingebat vt a tā-
tū fastigiū euectus mediocritatisur-
mane cōmoneret. Ac si sibi dicē il-
lud Eccl. xi. Investitu ne glories n̄q̄
nec in die honoris tui extollaris c
Sc̄do debem⁹ honores nō nimis esi-
derare. Arist. vi. topico. dicit q̄ omēs
appetit honores Nec bene diffinitur
ambitiosus si sic dicat. Ambitiosus est
appetēs honores sed vltra meritū que-
rens vel a qb⁹ nō debz: aut quādo non
dēt. h̄ est enī viciosū eccl. x. In māue-
tudine serua aīam tuā et da illi hono-
rem sc̄dā meritū suū. Qui autē vltra
meritū v̄l s̄n merito honorare deide-
rat: alios ad falsū testimoniū iuuat. q̄
enī honorē alteri impedit enī aliqua
virtute p̄ditū dicit. Eccl. x. dicit o in-
scius nō honorabit. et puer. xxvi. Si-
cut q̄ mittit lapidē in aceruū mercurii
sic qui tribuit insipiētī honorē. Stat⁹
enī honoris nō est nimis appetendus
Quia sicut dicit Seneca ep̄la. lxxii.
Abstrahūt a recto ditē potētia et ho-
nores. Narrat de q̄dā p̄ore clareuallē
si Gaufrido noīe Qui cū elect⁹ essz in
ep̄m tornacensē et ab eugenio papa
ablate suo sancto bernardo cogere-
tur or̄ ep̄atus subire p̄strat⁹ ad pedes
abbatis et clericorū q̄ se elegerāt i mo-
dū crucis dixit. Monachus fugitiuus
si me eligitis esse potero: ep̄s nūq̄ ero
Istī laborātī in extremis quidā mō-
achus ei carus affidebat et dixit. Care-
mi q̄ nūc corpe sepamur oro te vt si
potes salua diuolūtate statu tuū mihi
p̄ mortē reueles. Cui orātī p̄ mortēz

eius corā altari apparuit: Gaufridus dicens Ecce assū Gaufrid⁹ fr̄ tu⁹. Cui il le. Care mi quō est tibi: Cui Gaufrid⁹ Bene iugt est sed ūelatū ē mihi a sācta trinitate q̄ si p̄mot⁹ fuisse iu episcopū fuisse de numero r̄proboꝝ. nec mirū: quia honoresvt frequē mutant mores in peius. Vñ metricē dicitur Pluria cū soleāt hoīz corrūpere mores. Alti⁹ euertūt feia. census ⁊ honores Vñ qdā dixit ad sociū iā ad dignitatē p̄motū. Opti⁹ eē soles te fecit honor meliorē. Estimo q̄ fies de meliore bon⁹. Et ideo nemo sibi sumat honores: sed q̄ vocatur a deo tāq̄ aarō q̄ iudicio v̄ge florētis ⁊ incendio emulorū elect⁹ ē ⁊ mōstrat⁹ placere deo scd̄z glofā ad hebre. v. Tercio debet⁹ honores iūicē picare. Est enī triplex hōr. s. honor subiectionis et obediētie B honor supportatōis et beneficētie: honor affectōis et beniuolētie. Primus honor debet⁹ placē ⁊ p̄ncipib⁹. Dicit ei arist. v. ethicoꝝ. c. vii. q̄ qlibz tenetur dare mercedē ei q̄ p se laborat. S; p̄nceps laborat pro tota multitudie. hec autē merces est honor et gloria Et cui ista n̄ sufficiūt: tyrān⁹ ē ⁊ nō p̄nceps. i. pe. iij. Deū timete: regē honorate. Et p̄cordat apo⁹. i. ad tho. v. Qui bñ p̄ sūt p̄sbiteri duplici honore digni habeāt ⁊ maxie q̄ laborāt i v̄bo ⁊ doctrina. Duplici honore vt sc̄z eis obediāt. et exteriora mīstrēt. scd̄z glo. Secū⁹ honor ē supportationis ⁊ beneficētie et maxie debetur parētibus. Deutro. v. Honora p̄rēz et matrē et lōgen⁹ eñ s̄r̄ trā Et deutro. xxvii. Maledict⁹ q̄ n̄ honorat p̄rēz suū ⁊ matrē suā. Terci⁹ honor q̄ ē honor affectōis ⁊ beniuolētie debet⁹ oib⁹. i. pe. ii. Oēs honorate

finitatē diligite. Ad ro. xii. Honore iūicē p̄ueniētes n̄ alta sapiētes s; humilib⁹ p̄fetiētes. Et iō refert mgr̄ helynā d⁹ q̄ helyus adrian⁹ ex senatore fact⁹ est iperator. Iste it̄m gratiā habuit populi ⁊ senat⁹ q̄ senat⁹ eū rogauit vt filiū suū augustū appellaret. Pat̄ vero sciēs q̄ graue piculū iminebat regimini. Respōdit. Sufficiat q̄ ego iuitus regnauerim. Et subiūxit. Alēdi sūt p̄us pueri et v̄tutib⁹ exercēdi vt p̄bēt v̄tutib⁹ aīcedere q̄s debēt honorib⁹ aīre Vñ metricē dī. Vt ver dat florē flos fructū fruct⁹ odorē. Sic studiū mōre: mos sensum: sensus honorē. Hui⁹ v̄o cōdōis videlicet q̄ iuxta meritū v̄tutis honor debet⁹. Notabile repi⁹ exēplū i Iulio sexto. li. iiii. c. i. de duce qdā qui theogenes dicebat⁹ Iste dixit erat athe mēsiū ⁊ exercitū p̄tra megarē ducere debuit. Milites statim ordinē suū p̄tūt vt videlicet designet⁹ q̄ et q̄ p̄cedē debeāt. Theogenes rādīt se tūc ordine: assignaturū cū megarē p̄uenisset. Et statim clā eqtes quosdā p̄misit q̄ i specie hostiū i p̄etū i socios r̄torq̄rēt. De istis at q̄s secū habuit visis istis i sultatōib⁹ p̄misit v̄nū quēq̄ ordiāre sic voluit. Strēmiz cordati spōte: p̄tulēt se vecordes ⁊ timidi se retro exerūt vbi igi⁹ ad insultates deuenū ē cōpertū ē eos socios eē nō hostes. Dux ḡ p̄dict⁹ p̄rudēs vni: cūq; ordinē illū tribuit quē sibi p̄ iū: isto euentu eligere p̄mo vidit:

LECTIO. CLXVI.

p̄ Rouexit autē ad hoꝝ culturam et hosq; ignorabāt artificis eximia diligētia. Ille enim volens plus placare illi qui se assūpserat elaborauit arte sua vt sicut vidēz in meli⁹ figu N. ii.

raret. Quo factō multitudo hoīm abducta per speciem opis: eū q̄ añ tps tāquā homo hōrat⁹ fuerat: nūc deū estimauerūt. Et hec fuit hūane vite deceptio qm̄ aut affectui aut regib⁹ deseruiētes hoīes incōicabile nomē lapidib⁹ et lignis iposuerūt. Postq̄ actum est de ydolorū p̄ncipali adiuētōe. In hac pte agiē de q̄dā ydolatrie p̄motōe v̄l augmētatione. Et circa h̄ duo facit. P̄rio ponit istā causā icōicāle. Sc̄do recapitulat duas causas principales. sc̄da ps̄ ibi: Et hec fuit hūane. A Circa p̄mū dicit q̄ causavehemēter p̄motiua ad colēdū ydola fuit diligētiaz subtilitas artificū q̄ labore sūmo et reb⁹ p̄ciosis elaborauerūt fabricē ydola mire speciei et pulchritudis gratiose. p̄p̄t q̄d simplices ydola itūētes credebāt ydolis aliqd̄ numinis iesse. Istū autē artifices ideo hec fecerūt vt placerēt regibus a qb⁹ inducebāt vt eorū effigies fabricaret. Dicit ḡ sic. Pronexit autē ad horū sc̄z ydolorū culturā ⁊ hos q̄ ignorabāt id est ad simplices alliciēdos artificis eximia diligētia. Et subdit. Ille sc̄z artifex volēs placere illi id ē alicui regi vel p̄ncipivēl tyrāno q̄ se assūpserat p̄ alius ad effigiādū speciem suā. elaboravit id ē diligētē laboravit arte sua: vt similitudinē id est imaginē talis regis ī meli⁹ figuraret. id ē ita pulcre sic melius sciuit formaret: quo factō multitudo hoīm abducta a v̄itate per species id est pulchritudinē opis eū p̄ncipē v̄l regē: q̄ añ tps id est paulo atē tanq̄ hō honorat⁹ fuerat: q̄a honorat⁹ fuit dulia. id est cultu debito alicui excellētī p̄sone. nūc id est post mortē deū estiauerūt exhibētes sibi latiaz q̄ est cult⁹ debitu⁹ soli deo. ii. Macha. xi. Rex athi-

och⁹ Lyse fratri salutē patre n̄ro int̄ deos trāsato Cōsequēter ponit recapitulationē causaz ydolatrie que fuerūt p̄ncipalit̄ due vt p̄dictū est: amor deordinat⁹ amicorū et timor tyrānorū. Vñ dicit q̄ hec sc̄z demētatio fuit vite hūane deceptio. i. causa deceptiōis. Qm̄ aut effectui id est dilectioni amicorū defūctorū aut regib⁹ adhuc viuētibus p̄ timore seruiētes hoīes icōicabile nomē q̄d ē h̄ nomē de lapidib⁹ et lignis iposuerūt. Dicit̄ at̄ hoc nomē incōicabile: q̄a ipossibile est plures eē tales res absolute distinctas q̄le est illud pro quo iste termin⁹ de⁹ p̄p̄rie loquēdo supponit et tñ hoc nomē de⁹ ē equocū. a Nā dicit̄ adoptie d̄ ktis In ps̄. Ego dixi dii estis. Nūcupatine de idolis ī ps̄. Oēs dii gētiū demonia Substātiue et naturalit̄ de diuina essentia. Et licet hoc nomē sit cōmune trib⁹ p̄sonis: tñ quia ille p̄sone sūt v̄na res simplicissima dicit̄ hoc nomē icōicabile. Circa illā clausulā. Et hec fuit hūane vite deceptio. B Notādū est q̄ licet vita hūana multiplicit̄ decipiatur. quatuor tamen sūt in quib⁹ vt cōiter maior pars mūdi decipiē ⁊ oberrat. Decipiunt̄ enī hoīes in p̄sūptiōe p̄p̄rie p̄fectionis: in acceptatiōe nimie cōmēdationis. in delectatiōe femineae affectiōis: et in simulatiōe columbine cōpositiōis. Prima ergo materia in qua homines cōmunissime decipiunt̄ ē ī p̄sūptōe p̄p̄rie p̄fectiōis. Nemo ei de facili bñ iudicat: nec de gratiis p̄p̄ris: nec de culpīs p̄p̄ris: s̄ ḡrās n̄ras nimis magnificamus. et culpās n̄ras nimis attenuamus. Et iō vix est aliqs q̄ bñ iudicat de seip̄o. Vñ therētius in quadā cōmedia: ita fere cōpa-

rata est hūana natura: seu oīz hoīz natura vt aliena meli⁹ iudicē q̄ sua. Et tulius in oratione p̄ diotaro Nemo fere ē q̄ sui piculi index nō sibi se egorē q̄ reo p̄beat. Hic ē q̄ nōnulli cū pauca faciāt: magna sibi arrogāt et facta p̄pa n̄ aliē extollūt q̄ si p̄ ea ceteri supportarentur oēs. Oīo similes Baldeimno depicto et sculpto qui collo humerūz brachiis z facie p̄miuēs totā fabricā cum onerosa fatigatōe se simulāt supportare z tñ fabrica ita fortit̄ stare et eq̄ durit̄ si totū illud idoli delere v̄l tollerē. Tales etiā similes sūt cuidā alienato a mēte q̄ sp̄ stās sub diuo nullo^o voluit intrare domū nec sedē: bibere v̄l cōdē. Regit̄ quare hoc faceret. Respondit q̄ ipse supportabat totū celū et si ad horā dimissit celū esset casurū. Ita ē de nōnull̄ p̄sūptuosis q̄ in stati scia seculari reputāt se totā ecciā supportare discretiōe z sapia quam se habere presūmūt. Quorū cui libet illud Isa. xliiii. dicit̄. Sapia tua et scientia tua hec deceptit te. Et q̄ deceptoria p̄sūptio ex v̄bofis sciētis magis q̄ ex r̄alib⁹ solet oriri. signāt̄ sc̄psit ap̄ls ad Colocē. ii. videte ne q̄svos seducat p̄ phiaz z inanē fallaciā. Secūda materia i q̄ hoies cōmunit̄ decipiuntur ē in acceptatione nimie cōmēdationis. de ista p̄ste dicit̄ Sen. epla. ii. Incredibile est multis q̄ magnos viros dulcedo orōis abducit. Et epla nōagesima quarta Illd̄ p̄cipue ipedit q̄ nobis cito placeat. Si inuenim⁹ q̄ nos laudat: q̄ nos bonos dicat: q̄ prudētes q̄ sc̄tōs nō sum⁹ modica laudatōe p̄tēti. Quicqd̄ in nos adulatio sine pudore cōgessit tāq̄ debitū p̄dim⁹. optimos nos esse et factissimi nos affetiētes credim⁹: cū scia

m̄ illos m̄ta mētiri sepe. Hec Seneca Et q̄ hec deceptio fit potissime p̄ aicos vel v̄os vel apparētes: signāt̄ d̄f tali. Tremon. i. Vocavi aicos meos z ip̄ si deceperūt me. Vrsus excecari solz si cādēs peluis oculis suis obiiciatur. Cōsimilit̄ si hoī aliq̄ gr̄avel vereȳl fallaciē sibi attributa oculis mētis obiiciatur adulatorz cōmēdatōe: stati excecatur et decipit. Isa. i. Popule me⁹ q̄ beatū te dicūt ip̄i te decipiūt. et viā gressuū tuorū dissipāt. Exēplū hui⁹ narrat Sen. vi de beneficiis. Xerxes inquit dux Medorū grecis bellū indixit. cui familiariv̄v⁹ dixit Grecos bellū non expectaturos Alios greciā n̄ solū vici sed obrui mole exercit⁹ medorū. Ali⁹ dicebat timēdū eē ne vrbes deftas et vacuas inuenirent: nec se hiturūz vbi tantas vires exercere possēt. Ali⁹ dixit vix illi naturā rerū posse sufficere: angusta eē classib⁹ maria. militib⁹ castra explicāda copis eq̄strib⁹ cāpestria: vix celū patere sagittis. Dū in hūc modū regē nimia exultatōe furētē excitarēt dixit damarchus regi. Multitudo ista q̄ tibi placet metuēda ē tibi: verum est enim in moderata nunquāz posse regi nec diu durare quod regi nō pōt. Nihil tam magnū qd̄ pure nō posset. Acciderūt ergo q̄ dixit damarchus. Ille enim tā gr̄adis exercit⁹ ob defectū p̄videntiē et regim̄is fuit vict⁹ a paucis p̄uide ordinat. De cui⁹ victorie cōmēdatōe narrat iustin⁹ in abstralogi. li. ii. q̄ de regno suo. decc. milia armaverat. De auxiliariis v̄o. ecc. milia et cētū milia naviv̄ legiē habuisse: sed ipse p̄m⁹ fugā postrem⁹ in plio. In piculis timid⁹ si met⁹ abessz istat⁹: a paucis ē fugat⁹. In cui⁹ exercitū parz ante

fugā e qua peperit leporē qđ ē aial fugi-
gitiu: sicut narrat valeri⁹. li. i. c. iiii. p
pter hoc fuit snia platonis sicut narra-
tur in dictis phorū. hoies ex inimicis
magis q̄ ex aicis sibi pficiūt. Quia in
imici dū eius errores iproperāt exin
de corrigūt. amia v̄o suos eis nō ostē
dūt errores: s; tolerāt z occidāt Ter-
cia materia circa quā potissime deca-
piē vita hūana ē i delectatōe feminee
affectiois. Licet enī inuicē amare et
amari sit inuenib⁹ delectabile m̄tuz.
sic dicit aug. ii. p̄fess. suar. c. i. Quid
erat q̄ me delectabat: nisi amare et a-
mari? Sed nō tenebat⁹ mō⁹ ab aiov̄sq;
ad aiz: quaten⁹ limosus est limes ami-
cicie: sed exaltabāt nebule de limosa
cōcupiscētia carnis z scatebra puberta-
tis z obnubilabāt z obfuscabāt cor me-
um vt nō discernere⁹ serenitas dilec-
tionis a caligine libidis. hec aug⁹. Li-
cet inq̄ ista caliginosa dilectio z carna-
lis caritas multū delectet: molliat et e-
neruet: potissime tñ cōstringit et deci-
pit familiaritas feiar. Nume. xxxi.
Cur feias reseruasistis: nōne iste sūt q̄
deceperunt filios israel? Harum nāq;
natura ars et delectatio est homiez e-
molhre z emollitū decipe. Et iō sig-
nāt philistei dalidā fecerūt mediatri-
cēt suparet s̄apsonē dicētes decipe eū
et disce ab eo i quo habeat tāta forti-
tudiez. Scierūt enī illi v̄scilū. Fal-
lere nere flere statuit de⁹ i muliere Si
mul enī ista fiūt nonniūq̄ dū mulier a
scō viro soliditatē recepit ad v̄tutē. vi-
ro molliē ifirmitatē refūdīt. In cui⁹
figurā Gn. ii. dicit⁹ q̄ ad fabricā muli-
eris ablata ē a viro qđdā os z restituta
caro p̄ osse. Et iō q̄tūciq; hō sit offēns
soliditate bōevite caueat sibi sēper: qa

ex familiaritate feiea os p̄ carne facil-
lime cōmutat⁹ Fingūt fabule de achil-
le q̄ mox cū nat⁹ esset mat⁹ cum in a-
quis stygiis intinxit p̄ totū corp⁹. Ex-
cepto talo prop̄ qđ factus est postea i
uulnerabil⁹ i toto corpe sed tādē i talo
vulnerat⁹ occidit⁹ hec fabla quā expōit
alexāder neq̄ i scitulario poetarū sic i-
telligit⁹. achilles grecorū fortissim⁹ vi-
rū v̄tute p̄fectū designat. Hic i ags su-
gius intigif: qa in actib⁹ p̄nie z aduer-
sitatib⁹ solidat⁹: sol⁹ talus nō intict⁹ di-
mittit⁹: qa sēp libidinis tētātōib⁹ ex-
ponit⁹. Dicit ei orphe⁹ q̄ i talo ē locus
libidinis. Hūana igit⁹ v̄tus q̄nis mu-
ta sit ad oia. libidis tr̄v̄sib⁹ sibi iacet pa-
tula. Vene etiā q̄ in talo sūt ad renū
z femorū et viriliū p̄tinet rōez. Signat
etiā moralit⁹ q̄ q̄tūciq; hō v̄tuofer pu-
dicevixerit ante: caueat tamē sp̄ taluz
.i. finē. Persōa qđdā sexagenaria sp̄ vir
govixerat. lix. et āno sexagesimo cor-
rupta ē z defūcta. Et iō signāt enume-
rat iob inē cetera difficillima q̄ deui-
cit. Si deceptū est cor meū sup mulie-
rē. q. d. nō eē q̄c̄ sup difficultatē resis-
stētie. cōtra stimulū carnis z tētātōis
libidis. Iob. xxxi. et valeriū ad rufinū
i fie Lege aureolā theofasti z medeā
Iasonis z vix pauca inenias ipossibla
m̄ieri Et subdit. Aice det tibi de⁹ ops
oipotētē feie n̄ falli fallacis. Vñ met
ce dē. Adā s̄apsonē dauid loth sic fal-
monē. feia decepit qs mō tūt⁹ erit.
Quarta materia i q̄ decipit vita hūa-
na p̄tē ē i s̄katōe colubie p̄pōis. z hec ē
ypocritarū z assinetorū ad falsā sc̄i af-
fabilitatēz p̄tēdētiū extrisecus sc̄itatē
et h̄ntiū it̄r̄sec⁹ lupinā rapacitatē. p̄-
ner. xi. Simulator ore decipit aicū su-
um. Et iō signāt docenur i scriptura

Nó dem⁹ nos iudicare hoĩz maliciãv
 boitatẽ fm extrifecã phifonomiã: nec
 scđz itrifecã anathonomiaz nec scđm
 gencaticã astro nomã. nec scđz igno-
 tã phiãz. Extrifeca phifonomia relur-
 cet i facie. Io. vii Nolite iudicare scđz
 faciẽ. Intrifeca anathonomia sũt iten-
 tões q̄s hoies hũt itrifec⁹ ⁊ has iudica-
 re nõ licet. Lu. vi. Nolite iudicare vt nõ
 iudicemĩ. Gencatica astronomia ẽ di-
 uinatõ scđz horã natitatã alicuĩ ⁊ p̄stel-
 latõis tũc hite. Ignota phiã ẽ statĩ p̄nũ
 ciare ⁊ diffinire. Iste nuĩq̄ erit bõ⁹ hõ d
 vno iuvene forsitã errãte ex aliq̄ leni-
 tate. i. Corĩ. iiii. Nolite añ t̄ps iudica-
 re. Dicit ei ypocras i amphoĩ. q̄ p̄no-
 sticatiões acitorũ morborũ ñ sũt om-
 nino certe p̄nosticatiões neq̄ sanitatis
 neq̄ mortũ. Morakẽ acuti morbi sũt
 lasciuiaz dissolutio iuuenĩ. Mal⁹ igĩ
 medicũ morib⁹ est q̄ statĩ p̄nosticat q̄
 talĩ iuuenis morieĩ fialitẽ morte pecca-
 tiz q̄ nuĩq̄ bñ faciet L. CLXVII.

I nõ suffecerat errasse eos cir-
 ca dei sciaz: s̄ i magno vinẽtes i
 scie bello ⁊ tot et tã mala magna pacẽ
 appellãt. Aut enĩ filios suos sacrificã-
 tes aut obscura sacrificia faciẽtes aut
 infame plẽasvigilias habẽtes. Nec vi-
 tã neq̄ nuptias mũdas iã custo diunt
 s̄z ali⁹ alũ occidit p̄ inuidiã. aut adul-
 terãz cõtristat ⁊ oĩa p̄mixta sũt sãguĩs
 et hoĩci dñi: furtũ: ⁊ fictio: corruptio:
 ifidelitas: turbatio ⁊ piuriũ: tumultus:
 bonorũ dei imẽoratio: aĩaz: ingnatio
 natitatã imutatõ: nuptiarũ icõstãtia: in-
 ordiatio mechie ⁊ ipudicicie Postã
 trib⁹ cãis adiũetõis idolatrie viz amoẽ
 dilcõrũ: tiore tyrãnorũ: ⁊ decore idolo-
 rũ A In hac pte p̄seq̄ enarrare
 q̄te malicie ⁊ q̄t vicia seu morũ corru-
 ptões ex idolatria cãbãt. Et circa hoc

duo facit. Quia p̄mo ista mala enie-
 rat diuisim. Scđo cõiuncti. ibi. Et oĩa cõ-
 iuxta sũt. Mala at̄ q̄ int̄ idolatras p̄
 idolatriã sũt suborta: sũt quattuor i ge-
 nere. q̄a q̄tũ ad deũ debita ei⁹ noticia
 p̄uabãt q̄tũ ad seĩpos decipiebãt. q̄tũ
 ad dẽones eorũ seruituti subdebãt: q̄
 tũ ad p̄xios oẽs sibũuicẽ iniuriabãt Si
 igit̄ loq̄mur de noticia quã hõ p̄ fidez
 debz h̄re de deo: ista p̄uabãt. vñ p̄mit-
 rit̄. Et nõ suffecerat errasse eos circa
 dei sciaz piũfidelitatẽ: sedz in magno
 vinẽtes inscie bello. tot i multitudine
 ⁊ tã magna mala int̄etõẽ s. malicio-
 sa pacẽ appellãt: q̄ decipiebãt q̄tũ ad seĩ-
 pos. Hec enĩ inscia bellare eos fecit cõ-
 tra deũ cui⁹ debuiffẽt subdi legib⁹ ⁊ cui
 essẽt in bello p̄tinuo p̄ deum ⁊ bonos
 mores. existimauerũt se viuẽ in q̄ete.
 Hec ergo duo malapsecuti sũt quo ad
 deũ primo. et postea quo ad seĩpos.
 Tercio demonibus seruitute crudelis-
 sima subdebãt. Nã cult⁹ ⁊ sacrificia q̄
 idolis faciebãt fueĩt inhumana et ir-
 rationabilia quantũ ad materiaz de q̄
 fiebãt: intemp̄stina et suspecta q̄tum
 ad temp⁹ i quo fiebãt: feda ⁊ abhoĩã-
 bila quantũ ad ritũ et mo dũ quo fie-
 bãt. Vnde q̄tũ ad ista tria dicit sic.
 Aut enĩ filios suos sacrificãtes sic ob-
 seruabãt in sacrificiis saturari. Hoc ei
 proter odiũz Ionis filii sui q̄ eũ de re-
 guo expulerat. cultorib⁹ suis p̄cepit si-
 bi filios suos imolare. Aut obscura
 sacrificia facientes vel de nocte vel de
 die scilicet in antris vel spelũcis et lur-
 cis siue in locis obscuris. Dicitur enĩz
 lucis p̄ antifrasim lo⁹ sũ luce prop̄
 nimã arborũ umbrã Aut infame ple-
 uasvigilias habẽtes sicut in sacrificiũ
 Bacchi et Cybeles matris deorum in
 quorũ festiuitatib⁹ lusibus et luxuriis

vacantes totam noctē turpiter trāsibāt. Quos redarguit ap̄s ad Ephe. v. No lite cōicare opib⁹ ifructuosis tenebra rū: magis redarguite. Que aut̄ in oc culto siūt ab ipsis turpe ē dicere. Pro pter huiusmōi feditates subtraxit ecclēsia mltas vigilias q̄ solebāt ab oib⁹ pplis celebrari de nocte in solēnitatibus scōr̄. Quarto sibi uicē iniuriabāt in corpib⁹ iferēdo molestias: et in vxoribus nuptias violādovñ dicit Neq; vitā supple mūdā iā custodiūt neq; nuptias mūdās s; aliāliū p̄ inuidiā occidit aut adulteras cōtristat̄. Itē. Itē ē plana

a Sequit̄ sc̄da ps lectiois hui⁹ i q̄ mor̄ corruptiones cōiūctim enūerat idolatriā cōsequētes et sūt. xv. Dicit ei sic. Et oīa cōmixta sūt sāguis sc; i inuisione et in vulneratōe iūsta: homicidiū in occisiōe. furtū in aliene rei indebita detēsiōe: fictio in falsa ypocri sis simulatiōe. corruptio in v̄ginū defloratione: ifidelitas i mutua pditiōe: turbatio in discordiā: semiatiōe: p̄uriū in falsa p̄batōe tumkt̄ in rixā: cōtentione. bonor̄ dñi in ēoratio in bñficioꝝ dei in grata obliuioe aiāꝝ in gnatio: in gule et luxurie defectatiōe: natiuitatis imutatio: in vici cōtra naturā p̄petratōe: in nuptiā: incōstātia in vxorum illicita p̄mutatiōe. iordinatio mechie in fcest⁹ et adulterii p̄mixtiōe et ipudicicie iordinatio supple in libidinosa cōtractatiōe. Cōtra tales idolatras luculēter inehit. Didim⁹ rex bragmanor̄: i ep̄la ad alexadrū magnū Deridēs eos in h̄ q̄ hoīez miore mūdū dixerūt et singlas ptes corpis singulis diis coaptauerūt. Hoīez inquit mūdū puū dicitis et sicut in eo mltipla sūt mēbra disposita ita varios deos cōfingitis in celosistere: quor̄ viū

enq; diuersas et diuisas v̄i corpis partes deputatis et familiares singlis v̄ctimas imolatis et vocabula illis exq̄sita tribuitis asserentes minervā capitis arcē. vtpote sapiā tenere Innonē iracūdiē p̄fidētē p̄cordia possidere Martē bellor̄ p̄fidē pectoravulneribus apta distinguere Mercuriū faciē reptorē lingue ianuas possidere. Herculē lacertos sibi v̄tpote pugilē vēdicasse. Cupidinē iecoris secreta coercere: bacchū ebrietatis ductorē cellaria gutturis obtinere. cererē frumētī datricē horrea ventris implere: venerē matris libidinis femor̄ occupasse in bicula Iouē quasi atrū spiritū in uaribus h̄re preconē apolinē medicinē musice p̄ceptorē palmar̄ hitacla possidere et. Tātaq; hoīs fabrica diis q̄s dicitis v̄ris dñādo cōtradicit̄ nulla pte corporei domiciliū naturali dño vestris sedib⁹ reseruata. Qui tñ nec grarū vobis debitā actionē vt liberis hospib⁹ reserūt s; vt in glinis obnoxiiis soluendū vectigal imponūt atq; aliis alia attributa p̄fligāt Itaq; Marti apcedit̄: baccho dicat̄ hire⁹. Innoni pauo mactat̄. Ioni taurus ducit̄ Apollini cygn⁹ offerit̄. Veneri colūba decernit̄ Minerue noctua p̄secrat̄. Cereri farra liban⁹. Mercurio mella pādūt̄. Aras herculeas populea corōa circūdat: phanū cupidinis rosea ferta cōde corat̄. Et infra. Reuera nō opitulares deos s; carnifices tetrimos inuocatis q̄ viscera v̄a suppliciorū diuersitate discerpāt. Neesse est enī in corpē v̄ro tot penas p̄stitutas eē quot sūt dii: cū singli suis vos cogūt infuire ludibriū vn⁹ trahit ad bellū alē emndē ducit ad luxuriā. Terti⁹ lucrandi causa hortat̄ in gri. hic desiderū suggerit epulādī.

Et in fine eple sic deridēdo cōcludit. Ovos felicissimos dixerim q̄rū ⁊ reli-
gio crimē est et vita supplicū. B
Circā istā clausulā Et tā magna mala
pacē appellāt. Video q̄ in cōi mō lo-
quēdi tria magna mala pacis nomie
glant. Intēdū enī vocat̄ pax lz idigne
beniuolētia libidinose familiaritatis
intēdū violētia calūniose fratnitat̄. et
intēdū negligētia scelerose ipunitatis.
Prīa est pax carnaliū pctōry. Scda est
pax mūdialiū cōspiratorū. Tertia est
pax curialiū platorū. Prīa pax scz
carnaliū pctōrū repit̄ int̄ adulterū et
adulterā: fornicatore et fornicatricē.
vt dicat mlier illā Cāti. viii. Ego mu-
rus ⁊ vbera mea sicut turris ex quo fa-
cta sū corā eo q̄si pacē reperies. Talis
pacific⁹ fuit Salo. d̄ quo ecci. xlvii. Sa-
lomon impauit in dieb⁹ pacis. Et cito
post sequit̄ Inclinaisti femora tua mu-
lierib⁹: habuisti potestātē in corpe tuo
dedisti maculā in glā tua In dieb⁹ bel-
liz aduersitates hoīes nōvacāt libidi-
ni s; in dieb⁹ ocii Vñ dāuid cū ociare
tur ī domo Ioab existēte ī bello adul-
terū pmisit. ii. Reg. xi. Sic ciuitas ro-
mana cū bellis ⁊ discordiis cōtra car-
taginē vexaret̄: v̄tnos exercitiis cole-
batur. S; postq̄ cartago subuersa fuit
ocio: libidini ⁊ gula tota se dedit vt pl⁹
nocuerit rome enersa cartago q̄ pri⁹
nocebat aduersa. sicut dicit Aug. iii. d̄
ciui. dei. ca. xix. In hor⁹ signū mensis
marci⁹ deo bellifuit cōsecrat⁹ Vñ ille
est mēsis in q̄ solēt reges ad bella pce-
dere. ii. Reg. xi. Et statū imēdiate mē-
sis sequēs q̄ ē aplis veneri ē dedicatus
In cui⁹ signū q̄ finito bello et exerci-
cio honorū operū tpe pacis et ocii do-
minat̄ libido. In x̄ illā Om̄. de reme-
dio amoris. Ocia si tollas piere cupidū

nis art⁹. Scda ē pax mūdialiū cōspira-
torum que nihil aliud est q̄ violentia
qdā calūniose fr̄nitatis q̄ mali se colli-
gāt ⁊ cōfederāt ad resistēdū ⁊ nocēdū
iustis. Hec figurat̄ p̄ amicitā ⁊ paces
herodisz pilati cōtra xp̄s. Et sicut vide-
mus q̄ int̄ spinas steriles ⁊ ifructuo-
sas lōge maior est cōnexio q̄ int̄ arbo-
res fructuosas: sic in malis cōgregati-
onib⁹ ⁊ collegiis lōge fortior ē coherē-
tia brigosarū psonarū ad iuicē ad se de-
fendēdū q̄ sit bonorū ad malos corri-
gēdū. Nau. p̄. Sicut spine iuicē cōple-
ctunt̄ sic cōiuiū eorū parit̄ potātium
De ista pace dicit ps̄. Zelani sup̄ ini-
quos pacē inq̄ry vidēs glo. i. iuidi eis
et male tuli pacē pctōry. Tertia ē pax
curialiū platorūz hec nihil aliud ē q̄ q-
dā negligētia scelerose ipunitat̄ q̄ ei
plat⁹ vidz pctā notoria sōditorūz ea dif-
simulat̄ scire: tal⁹ plat⁹ vocat̄ pacificus

Notandū q̄ hūiectatio locorū circa
aures q̄ vocat̄ tpa de lacte mliens in-
ducit sōnū. Sic p̄silit̄ q̄n plat⁹ hērvba re-
missiōis ⁊ dulcedis ad manifeste ma-
los iducit eos ad dormiēdū ī pctō suo
Vñ v̄ba platorūz ppharū atiq⁹ voca-
bant̄ onera Malach. i. On⁹ v̄bi dei ad
isrl̄ Et in Isa. On⁹ damasci: on⁹ egypti
on⁹ tyri: ⁊ sic de aliis Debēt eiv̄ba plati
eē onerosa p̄tra ptinaces ⁊ rebelles. s; solacio-
sa ad deuotos ⁊ hūiles. S; distū-
guēdū vidēt̄ de remissioe ⁊ rigore in
plat⁹: q̄ si loq̄mur de eorū psonali iuu-
riav̄ de derogatōe hōris eorū iueni-
unt̄ acutissimi ⁊ rigidissimi: nihil re-
mittūt. Si ū agat̄ de iuria illata deo:
v̄l de hōris d̄ni diminitōe ibi sūt re-
mississimi: nec curāt oīno Cōtra tales
loq̄ Cris. sup̄ Math. Eps si debitū hō-
ris nō acceptat a p̄b̄ro. aut p̄b̄r a diaco-
no. aut diacon⁹ a lectore irascit̄ ⁊ tur-

bas. Si autem viderit episcopus presbyterum, aut presbyterum diaconum: aut diaconum lectorum circa obsequium in ecclesia non permanere aut alias peccata in deum non irasci ei neque curat. Quia omnes quod de homine suo solliciti sunt, de honore autem dei nulli. Hec Crisostomus. Quamuis ei esse pacificum et patientem in propriis iniuriis sit laudabile, esse tamen patientem in dei iniuriis est summe vitupabile in plato. In cuius figuram Christus sicut legitur Math. iii. quod diabolus sibi dixit Si filius dei es dic ut lapides isti panes fiat. patient sustinuit et per auctoritatem sacre scripture eius finitavit Iterum secundo quoniam sibi filius dixit. Si filius dei es: mitte te deorsum. Quia iste due temptaciones non fuerit directe nisi per humanitatem. Sed in secunda temptacione quoniam dixit Hec omnia tibi dabo si cadens adoraueris me repulit miserum cum indignatione dicens Vade sathana non temptabis dominum deum tuum. Exo. x. Super quem locum dicit Crisostomus. Exemplo Christi discamus iniurias nostras equanimiter sustinere: dei autem iniurias neque usque ad auditum sufferre. Quoniam in propriis iniuriis esse quem patientem laudabile est Iniurias vero dei dissimulare nimis impii est Et de ista mala pace negligetie plaus dicit saluator Mat. x. Non veni pacem mittere sed gladium. id est acuta correctione viciorum

LECTIO. CLXVIII.

i Nefandorum enim idolorum cultura omnis mali causa est et initium et finis. Aut enim dum letantur insanient aut certe vaticinantur falsa. aut veniunt iniuste. aut puniunt cito. Dum enim perfidunt in idolis quae sunt sine anima male iurantes noceri se non sperant Vtraqueque illi eveniunt digne quoniam male seferunt de deo attendentes ad idola et iniuste iraverunt in idolo per tenentes inlicita. non enim iuramentum est virtus sed peccatum pena perambulat super iniustorum pernicitates.

Postquam enumerata sunt vitia et morum corruptioes quae ex idolatria procedunt In ista parte explicatur causalitas illarum omnium specialiter quod ex idolatria derivantur falsitas et iniusticia Et circa haec tria fiunt Quia primo agitur de malorum perpetracione. Secundo de malorum punitione. Tertio de iuramenti naturalis conditione. seda per se ibi. Vtraqueque Tertia ibi. A Non enim iuramentum Circa primum in detestationem idolorum replicat generalitatem malicie idolatrie. Et dicit. In fadorum enim idolorum cultura omnis mali causa est et initium. Et sic idola dicuntur infanda: quia non sunt famiae id est famone digna Hec ergo cultura est causa omnis mali initium et finis in suis cultoribus. Nam propter idola colenda ordinantur peccata. sicut propter finem Quia autem malorum sit idolatria initium et finis manifestat cum subdit. Aut enim dum letantur insanient: sicut in festis et ludis quos diis suis faciebant in quibus se per libidine more bestiarum feda bant. Aut certe vaticinantur falsa sicut propheta Achab: de quibus dicitur. Reg. xxii. Ecce dedit dominus spiritum mendacium in ore omnium prophetarum tuorum: aut veniunt iniuste per vim nocendo. Aut puniunt cito id est de facili. et pro levi causa falsa scienter iurant Habent enim ad haec audacia per tationem. Sciunt enim quod idolum non potest vindicare nec eos punire per iuramentum factum per idolum: et ideo facili per iurant et confidunt. Et haec est quae dicit. Dum enim confidunt in idolis quae sunt sine anima. id est sine intellectu et voluntate. Male iurantes nocere se id est sibi non sperant. id est non metuunt ex his puniri quae iurant falsum per idolum Narrata multiplici eorum culpa sequitur de eorum pena. Pena autem est quod pro vtroque damnantur. Unde subdit Vtraque ergo illis eveniet digne id est pro vtroque digne punientur. videlicet

q̄ de eo male senserūt de deo attēden-
tes idolis et iniuste iurauerūt in ido-
lo cōtēnētes iusticiā Et sic duplici pec-
cauerūt a. Tū q̄a iurauerūt falsū
Tū q̄a iurauerūt p̄ falsū q̄d est idolū.
Et tertio subinferē de natura iuramē-
ti et dicit sic. Nō ei iuramētū est v̄tus
id est iurare nō est v̄tus: nec est v̄t^{us} nec
per se appetēdū: sed peccātium pena.
Propt̄ incredulitatē enī hoīm oportet
iurare. Math. v. Sit sermo v̄r est est:
nō nō. Q̄d aut̄ his habūdātū est a ma-
lo est sc̄z a pena v̄a culpa illi^{us} cui iura-
tur vel qui iurat. Et hec pena pambu-
lat sp̄ id est crescit. In iustorū id est iu-
sticie vel iustarū rerū p̄iuricationem
Iux̄ illā clausulā. Periurāt cito. Circa
piurū est notādū q̄ piur^{us} est m̄t̄pli-
citer detestād^{us} et specialit̄ pp̄ tria. Est
enī piur^{us} pdiciosus per ifidelitatē quo
ad deū Iniuriosus p̄ falsitatē quo ad p̄-
ximū z p̄niciosus p̄ iniquitatē quo ad se
ipsū. Primo igi^{ter} piur^{us} est pdiciosus p̄
ifidelitatē quo ad deū. Proditio foret
magna si ille q̄ haberet custodiā sigil-
li regii sigillaret litterā pactōis quam
rex maxie detestaret^{ur}. et si h̄ faceret
de sigillo pape eēt excōicat^{us} i p̄o sc̄o et
brachio seclari tradend^{us}. Nomē dei ē
nomē cōmissū nobis q̄si q̄dā sigillūz
ad testificādū v̄itatēz p̄firmādū Deū.
vi. Dñs deū tuū timebis: illi soli sui-
es: et per nomē ei^{us} iurabis. Et iō dicit
Ap̄ls ad heb. vi. q̄ ois cōtr ouerſie fi-
nis ad p̄firmationē est iuramētū. Fal-
sitas aut̄ est illā q̄ de^{us} sūme odit tanq̄
sibi cōtrariū q̄ est v̄tas. Et iō q̄ nomē
dei assumit ad p̄firmādū falsitatē: dei
pditor est. Hoc idē p̄z sc̄do: q̄a q̄ castrū
dñi regis sue fidelitati cōmissū trade-
ret hostib^{us} regis pditor ei^{us} eēt. Castrū

est nomē dñi q̄d iuocam^{us} z ad q̄d refu-
gim^{us} in oī n̄ra necessitate puer. xviii.
Turris fortissima nomē dñi ad eā su-
giet nisi^{us} z saluabit^{ur}. Istā castrū tra-
dit^{us} hosti q̄n demonib^{us} z falsis hoīb^{us} cōmit-
titur ad p̄bationē falsitatis Hoc idē p̄z
tertio: q̄a q̄ dñs suū diffamat malicio-
sez inuoluit in crimie pditor su^{us} est: sc̄z q̄
deū iducit tanq̄ testē falsitatis mittit
deū inuoluerē in crimie z auferre sibi
nomē bonū quo vocat^{ur}. et est sūmavi-
tas: ergo pditor su^{us} est. vñ quātū in eo
est pl^{us} contēnit xp̄z q̄ crucifixores xpi
nā ipsi nō itulerūt iusto nisi malū pe-
ne et iste nitit^{ur} eū mittere in malū: cul-
pe diabol^{us} adiurat^{us} in noīe dei dicere
v̄itatē nō mentit^{ur} cōiter nec iuenit^{ur} q̄
addat suis mēdacis iuramētū lz mē-
dax sitz p̄ mēdaciū. Et iō nō ē mir^{us} si
de^{us} eis velocē v̄tōez p̄mittat Malachie
iii. Ero testis velox maleficis z adulte-
ris z piuris. Narrat ovidi^{us}. ii. metha-
de mercurio z baccho. Mercuri^{us} acce-
pta figura hūana tēptauit furari bo-
ues quos Apollo pastor regis admeti
di debuūt custodisse. venit autē in eos
depascētes latera cuiusdā mōtis: statū
arte sua abegit eos ad quādā filuāzibi
occultauit. istā scm̄ null^{us} p̄cepit nisi q̄-
dā pastor q̄ dicebat^{ur} bacch^{us} Istū igitur
mercuri^{us} tū mēs accessit ad eū rogans
q̄ si aliq̄s veniret inq̄rere p̄ bob^{us} q̄ ne-
garet se eos vidisse Nihilq̄ aliū r̄ndē
Et ne factū suū careret p̄mo inq̄r da-
bo tibi istā vaccā albā oīno. Qua acce-
pta bacch^{us} respōdit. Sic turtus eas. La-
pis iste pri^{us} tua furta loquet^{ur} z lapidez
ostēdit. Mercuri^{us} simulat se recedere
et statim inuitata figura corpis voce
sermonis redit ad rusticū: q̄ in forma
alicuius inq̄rētis boues et vaccas di-

cū sibi Rustice vidisti si q̄s hoc limite
duxit ille bones? Fer opē furto q̄ silē
tia deme. Iūcta suo pariter dabit sua
feia thauro. Vidēs ḡ rusticus q̄ mer
ces sua foret gemiata si furtū diceret
et etiā volēs habere vacca albā ⁊ albu
taurū. Rñdit q̄ sub illis mōtibz fue
rūt et ondit mōtes i q̄b^z fuerūt ateva
gati. Risit Mercat^z ⁊ me mihi pfide
pdis. Me mihi pdis ait piuria pecto
ravertit. In durū silicē q̄ nūc quoq̄ dī
index. Inq̄ nihil meritovet^z ē ifama
faxo. Et sic iuste in illū vel cōsimilē est
mutat^z de q̄ p^o dixerat. Tut^z e as lapis
iste p̄ns tua furta loq̄t. Et sic frequen
ter videm^z q̄ hoies falsi m̄m^z accipi
unt ex vtraq̄ pte et cōmittūt piurium
et lesionē vitatis et tādē iusto dei iudi
cio in lapides p̄uertūt: q̄a appropiq̄te
sine vite frequēt despāt. Iob. xli. Cor
ei^z indurabit^z quasi lapis. Nō sic fuit d
Marco marcello reglo. De q̄ beatus
augustinus. v. de ci. dei. c. xv. vel. xix.
scdm lib^z nr̄z. Marcus iste impator
romanus captiuus fuit ap̄d carthagi
nenses q̄ cū mallēt a romanis suos r̄d
di captiuos q̄ rōanorū captiuos tenē
Regulū istū cū legatis suis romā mi
serūt p̄ns iuramēto p̄strictū se cartha
ginē rediturū si illd qd volebāt minie
pegissz. Perrexit ille ⁊ plane i senatu
cōtraria p̄suasit: q̄a nō arbitrabat^z vti
le reipublice: rōanorū cōmutare capti
uos. Nec post hāc p̄suasione ad hostes
redire cōpulsus ē: sed q̄a iurauerat il
lud spōte p̄pleuerat. At illi excogitat^z
supplicis infemerūt: idūsiq̄ agusto
lignovbi stare cogere^z. clamis acutissi
mis vndiq̄ p̄fixovt se in nullā ptē sine
peis atrocissis idiarz: absuis etiā cili
is ne dormiret crudelit^z p̄merūt. Iste
liber sui ⁊ i citate p̄pa p̄ nulla cā hosti

b^z se reddidit in fvt fidelitate^z seruarz
quā p̄miserat iuramēto se videlz redi
turz si rōanis cōmutatōez captiorū p̄
suadere nō possz. Et tñ cū p̄suasisse
potuisset ⁊ vitā saluasse: noluit. q̄a hec
contra fidē reipublice fore vidit: et sic
cū posset per duas vias euasisse: neu
trā t̄voluit q̄a neutra cū fidelitate sta
re potuit. Secundo p̄m^z ē iniurio^z per
falsitate^z quo ad p̄ximū. Decipit enī iu
dicē et spoliati iure suo bōe fidei pos
sessorē. et ideo restituere tenet^z q̄libet
de duodenavel ad duo i solidū. sed cū
vnus soluerit restituendo cōplete: alii
de obligabatur. Legi^z de dolo gaba
onitarū: q̄ simulates se a longe venisse
obtinerūt a filiis israel vite p̄missio
nē. Hāc aut̄ p̄missionē seruauerūt nō
obstāte dolo gabaonitarū. Vñ peice
pto dolo^z p̄p̄t h̄ clamante p̄ploz mur
murāte dixit Iosue. Refuēt igt iosue
⁊ vināt ne p̄ nos ira dei p̄cite^z si peie
raueri^z. Tercō per iur^z ē pernicios^z per
iūqtatē q̄ ad seipz. Ille ei q̄ sciēt peie
rat manū h̄ superpōnit q̄ t̄git euāge
liū ⁊ illā diabolo p̄mēdat: nisi dicat vū
vñ illa mā^z efficit^z diabolū: p̄ ea ⁊ mā
diaboli se signat: se cibāt ⁊ operat^z. vñ
per illā manū tenet eū diabol^z donec
peniteat. In missalivero s̄ qd iurat q̄t
tuor sc̄pta sūt. p̄secratio corporū ⁊ s̄g
uinis xpi: suffragia sc̄torū: b̄tūdo bo
norū ⁊ dānatio reproborū. Est ḡ s̄sus
iuramēti sui. nisi vū sit qd mō iuronō
me inuet missaz celebratio nec sc̄to
rū deprecatio ⁊ p̄uer oīo futurabitū
dine sanctorū et beatorū et veniat su
per me maledictio reproborū que po
nitur. Mat. xxv. Ite maledicti i ignez
eternū qui p̄paratus est diabolo ⁊ an
gelis eius. Similiter genua flectendo
abrenūtiat omib^z gressib^z quos pedi

bus suis fecit nisi dicat verū. Extē-
dēdo manū ad libꝛꝛ abrenūciat bonis
opibꝛ elemosine si que fecit osculādo
libꝛꝛ abrenūciat oibꝛ bonis v̄bis z ora-
tionibꝛ q̄s dñs fecit. pp̄t qđ Ecc̄i. xxiii
dic̄t. Vir m̄itū iurās replebit̄ iniq-
tate et nō recedet de domo eiꝛ plaga.
Et Leui. xix. Nō piurabis ī noīe meo
LECTIO. CLXIX.

t V autē de n̄r suavis et verus es
patiēs et in m̄ia oīa disponēns.
Etenī si peccauerimꝛ tui sumꝛ sciētes
magnitudinē tuā. Et si nō peccauerimꝛ
scimꝛ qm̄ apud te sumꝛ cōputati.
Nosse enī te cōsūmata iusticia est: et
scire iusticiā tuā et v̄tutē tuā radix est
īmortalitatis. Intētio sp̄ss̄cti tā in
isto cap̄o q̄ in duobꝛ p̄cedētibꝛ est ido-
latrīā destrūē z verū dei c̄tū hoībꝛ sua
dere. Hoc at̄ in isto cap̄o p̄ duas vias
aggredīf. Nā p̄mo p̄mēdat dīnā boni-
tate pp̄t quā oīs creatura rōalis ei de-
bet finīre. Sc̄do declarat̄ idolorū vilita-
tē pp̄t quā oīs homo tenef captēnere.
sc̄da ps̄ ibi. Nō enī in errore. A
Circa p̄mū p̄mo ponit dīnā p̄mēdatio-
nē. Sc̄do subiūgit tante cōmēdatōnis
deklarationē. Sc̄da ps̄ ibi. Etenī si pec-
cauerimꝛ. Cōmēdabilia autē q̄ dicit de
deo sunt q̄tuor q̄ maxīe mōiēt aliquē
ad seruiēdū dño tales p̄ditōes habēti
videlz suauitas in cōicātōne. Dño enī
amaro vel iracūdo nullꝛ famulaf libē-
ter. Veritas in p̄missiōe. Nā m̄lta p̄-
mittens z pauca p̄soluēs raro habebit
familos sibi deuotos. Patia in expe-
ctatiōe. Dñs ei q̄ nō subito nec rigide
p̄cedit ad sui v̄tionē dat subditꝛ p̄fidē-
tiā sperādi veniā post offēsas. Et m̄ia
in generali dispositōe: q̄a m̄ia dñi fa-
milos facit esse deuotos z obediētes.

Quātū ergo ad ista q̄tuor dicit̄ Tu at̄
deus n̄r suavis et verus es suavis: bñ
ficia largiēdo. verꝛ p̄missa īplēdo. pa-
tiens expectando delinq̄ētēs Ecc̄i. v.
Altissimꝛ est patiēs redditor z in m̄ia
disponēs oīa. q̄a punit citra p̄dignū et
premiat bonos v̄ltra cōdignū. Hec est
veri dei p̄mēdatio. Sc̄do subiūgit̄ hu-
ius magne p̄mēdatiōis declaratio. Tu
sū est enī vt deo seruiamꝛ et eū hono-
remꝛ sine fuerimꝛ in statu culpe sive ī
statu iusticie: q̄a si fuerimꝛ pctōres ni-
hilominꝛ infra potētiā suā p̄mēdi su-
mus. Si fuerimꝛ iusti sumꝛ infra potē-
tiā suā et per eā supra meritū p̄mēdi
et hoc est qđ subdit̄. Etenī si peccauerimꝛ
tui sumꝛ sciētes magnitudinē tu-
am id est īfinitatē potētie tue. In ps̄.
Magnꝛ dominꝛ et laudabilis nimis z
magnitudis eius nō est finis. Et si nō
peccauerimꝛ scimꝛ id est firmissima
fide credimꝛ: q̄a ap̄d te p̄putati sumꝛ
id est nūerati et electi vt in celis et̄na-
liter p̄mēmur Lu. vi. Gaudetez exul-
tate q̄a merces v̄ra m̄lta ē ī cel̄. Sꝛ pos-
set aliq̄s q̄rere. Qđ ē illā p̄mēvite. et
quō ad illā p̄uenimꝛ Iō subdit̄. Nos-
se ei te nūde v̄i z apte p̄summata iusticia
est. Io. xvii. Hec ē vita et̄na vt cogno-
scāt te solū verū deū z quē misisti iē sū
xp̄z. Ecce p̄mēv. Sꝛ quō ad illā p̄uenie-
mus subdit̄. Et scire id ē credē p̄ dile-
ctionē iusticiā id ē eq̄tatē v̄tutē tuā. i.
pietate radix ē id ē p̄ncipiū īmortalita-
tis. i. btitudis sep̄iēne. q. d. q̄ habz fidē
formatā caritate q̄ tu es v̄e iustꝛ z v̄e
p̄ ille habz radice btitudis. a De
hac radice fidei xp̄iane loq̄t̄ Aug. sup
Iohēz sic dicēs. Sicut ī radice arboris
nulla prorsus apparet species z tñ q̄-
quid est in arbore pulchritudis vel de-

coris totū ex illa pcedit sic ex fidei hu-
militate q̄qd̄ meriti q̄qd̄ b̄titudinis
aīa susceptura est ex fidei fūdamēto p-
cedit . vñ signat̄ dicit̄ q̄ fides ē radix
ī mortalitatis Vñ Eccl̄ . p̄ . Radix sapiē-
est timere deū Ramī ei⁹ lōgeui Cir-
ca illā clausulā . Scim⁹ qm̄ apud te su-
mus cōputati Notādū est q̄ istud v̄bū
dicit̄ p̄cise de electis quorū nūer⁹ soli
deo cognit⁹ ē sicut dicit̄ Aug. in ench-
ca . xxii Vbi notādū q̄ magni dñi ali-
ter possidēt modica et vilia et alit̄ p̄ci-
osa ⁊ nobilia . Vilia vel res pui p̄ciū lz
habeātūr nō tamē a dñis p̄putant̄ . Sz
p̄ciōsa ⁊ nobilia iocalia bñ habēt . ⁊ in
nūero diligēt̄ p̄putāt̄ . Isto mō est de
deo q̄ oēs possidet sine sint pctōres si-
ue iusti et p̄destinati . Pctōres hēt sub
dominio suo sz nulli⁹ nūeri sūt ap̄d eū
Eccl̄ . p̄ . Stultorū īfinit⁹ est nūer⁹ . Vñ
Boe . i . Arismet̄ . loquēs d̄ d̄f̄iōe nūeri
per diminutū et sup̄flū et p̄fectū dicit̄
In his est magna s̄tudo v̄tutis et vi-
cii . p̄fectos enī raros īuenim⁹ nūeros
sz sup̄fluos ⁊ diminutos mltos ⁊ īfini-
tos Perfect⁹ enī nūer⁹ est q̄ ex oib⁹ p̄ti-
bus suis aliq̄tis sil̄ sup̄t̄ : sicut est sex ⁊
īfra centū milia nō sūt nisi q̄nq̄ tales
m̄eri : et q̄ tanta est malorū copia . nō
est deo cura de eis vt nūerēt̄ . Iusti at̄
possident̄ . sicut iocalia p̄fectarū p̄ciōsa
Isa . xiii . Preciosior erit vir auro ⁊ hō
mūdo obriso . Et bñ dicit̄ vir . Quia si-
cūt ordinabat̄ in lege m̄ieres ⁊ puili
nō nūerabant̄ : sz solviiri ita ap̄d deū
effeiat̄ ad op̄a virilia seu virtuosā nec
irratōabili v̄nētes p̄ciōsi iudicant̄ : sz
t̄m̄ viri id est v̄tuoosi q̄ p̄ x̄p̄o p̄secutiōes
et iniurias seu ignominias ptulerunt .
De qb⁹ sapie . v . scribit̄ . Tūc stabat̄ in-
su in magna constātia aduersus eos q̄

se āgustiauerūt . Et sicut ibidē īfraici-
tur tūc dicit̄ reprobi . Nos īsensāvi-
tā illoꝝ estimabam⁹ ī famiā et finil-
lorū sine hōre . Quō igit̄ p̄putati int̄
int̄ filios dei et int̄ scōs fors illoꝝ est
Possūt q̄ sci et electi dicere Scim⁹
ap̄d te sū⁹ p̄putati sic ex arte algūsti-
ca satis p̄ Septē sūt p̄putatiōis sp̄ies
que in cōib⁹ v̄ s̄ib⁹ p̄tunēt̄ . Addere v̄b
trahere duplare dimidiare . Sexaq̄
diuidere q̄ta v̄o mltiplicare . Radice
trahere pars septima dicit̄ eē . D⁹ at̄
in effectibus gratiosis quos circatos
electos suos facit oēs istas p̄putatiōis
species exercet . Addit subtrahi du-
plat et dimidiat . mltiplicat diuat et
radices extrahit . Addit eī nobis pec-
cātib⁹ tps p̄nie vt cōteramur . Explū
de rege ezechia . iiii . Re . xx . Cui vxit
dñs Addā dieb⁹ t̄ms . xv . ānos . Sutra
hit q̄nq̄ malos ⁊ īpeditores q̄tinēre
vt p̄ficiā⁹ q̄a puer . xxvi . d̄r . Sufurone
substracto iurgia q̄scūt̄ Et iō p̄s̄it p̄
ap̄lz . ii . ad Thesal . iiii . Subtrahit vos
ab oī fratre ābulāte iordinate Dplat
nobis sp̄ūalia ī p̄nti vt sufficiāt q̄ dat
nobis v̄tutes tā naturales q̄ grātias
Prouer . xxxi . Oēs domestici ei⁹ esti-
ti duplicibus Et in futuro duplato b̄
gliaz qm̄ dabit nobis duplicē stolidē
q̄ tā in corpe q̄ in aīa gl̄ificati am⁹
Isa . lxi In t̄ra sua duplicia possidebūt
Dimidiat penas q̄s iuste mererit :
q̄a lōge citra cōdignū punit : si talia
pena posset estimari pctō m̄orta p̄di-
gna . p̄ . Mach . x . Dimidiā p̄te fructus
ligni qd̄ ē portōis mee relinq̄ v̄o ⁊ c̄ .
Mltiplicat ī nob̄ dōa suar b̄nficia ora-
tiones n̄ras exaudiēdo . In ps̄ . I q̄cū
q̄ die iuocauero te velocit̄ exauit me
mltiplicabis ī aīa mea v̄tutē . Dudit

quā grās gratiā datas diuersis p̄sōis cōi-
cat diuersimōe vt oēs fideles in ecclā
seuicē valeāt supportare. iuxta sniaz
ap̄li. p̄. ad Corint. xxi. Diuisiones grāy
sūt Idē at̄ sp̄s diuidēs singlis. putvult
S; radices extrahet quā puerfas cogi-
tationes a qb̄ oīa mala oriūtur iudici-
aliter denudabit Prouer. xxv. Cogita-
tiones ip̄ioy eradica b̄it. Sūt. ḡ iusti
m̄ltiplicit̄ cōputati. Notādū est aut̄
q̄ aliē p̄putat senescall̄ cū p̄posito Ali-
ter vsurari⁹ de sup̄fluo. aliē yconom⁹
id est pcurator dom⁹ cū fam̄lo. Prim⁹
cōputat ad calūniādū. Sc̄ds ad iuste
lucrādū. Tertī⁹ ad iuste remunerādū.
Isto mō aliē cōputāt nobiscū demōes
alit̄vani arrogātes hoies. ⁊ aliē de⁹ et
āgelī boni nos expectātes B De
mones cōputāt ad calūniādū tātmō
Vñ sicut falsus auditor cōputi q̄ calū-
nari p̄ponit prepositū vel balinū illas
expensas diligēssime cōputat in qb̄
vidit eū āplī⁹ neglexisse. ita diabol⁹ cō-
putat nobiscū de pctis n̄ris. Portat ei
sp̄ talia p̄paratā cōtra nos. Qui plus
letat̄ in sentib⁹ pctōy q̄ in florib⁹ meri-
torū. De qb̄ d̄r Iob. xxx. Int̄ huiusce
modi letabant̄ ⁊ eē sibi sentib⁹ delicias
cōputabāt. Sc̄do aliter cōputāt hoies
arrogātes Illi enī cōputāt mōvsurariū
Sol⁹ vsurari⁹ vēdit t̄ps: q̄a p̄ solo lapsu
t̄pis pl⁹ r̄cipit q̄ deberet. Et istū modū
cōputādi habēt aliq̄ p̄sone q̄ cū sue iu-
uetutis t̄pa trāsierit ociose sine q̄cūq̄
merito v̄tuoso. ex solo lapsu t̄pis ⁊ na-
ture defectu hōrē vēdicāt senectutē: si-
miles antiq̄s in imaginib⁹ in qb̄us sc̄dm
opinonē vetulay nihil ē iuuenis do-
nec fuerit. lx. ānoy. Et certe istā lucy
est illicitū. q̄a nō correspōdet merito
vt v̄tuti: s; lapsu t̄pis ⁊ senectuti. Ecce

qd̄ dicit scriptura Sap. iiii. Senect⁹ enī
venerabilis est nō diuturna nec ānoy
nūero cōputata Cau sūt s̄sus homis
et etas senectutis vita inactata. Et iō
vos q̄cūq̄ iuuenes q̄ in senectute v̄tu-
tis hōres p̄ponitis vēdicare: nitamini
in iuuetute nō ociosis: s; studiosis isti-
sterē laborib⁹ ⁊ meritis dū vires habe-
tis in corpe ⁊ recēs igeniū possidetis ī
m̄te. Iuxta cōsiliū Omi. de arte amā-
di li. iiii. Dū vires āniq̄ sinūt tolerare
labores Nā vēiet tacito curua senecta
pede. Nō q̄ p̄terit itery vocabit̄ vnda
nec que p̄terit hora redire pōt. Vtē-
dū est etate cito pede labi⁹ etas. nec
bōa tā sequit̄ q̄ bona p̄ma fuit. Quia
nisi v̄tuose vixerit iuuenes: nō potest
iuste vēdicare senectutē hōres. Sap. iiii
Siqdē lōge vite erūt in nihilū cōputa-
bunt̄ ⁊ s̄ hōre erit nouissima senect⁹
eoy. Et quis hō hōres ābire nō debe-
at debet tñ se hōrib⁹ dignificare sicut
dicit Aris. iiii. ethi. et alias extitit de-
claratū. Tertio cōputāt nobiscū de⁹ et
āgelī ei⁹ b̄tiz etiā anie nos expectātes
mō q̄ yconom⁹ p̄putat cū fam̄lo suo d̄
labore ad remunerādū sic p̄putauit ille
pcurator q̄ sero rediit singlis op̄antis
reddē singlos denarios Mat. xx. Sic
etiā de⁹ p̄putat mō dies qb̄ meritorie
laboram⁹ et act⁹ etiā meritorū. Et nō
solū deus imo tota celestis. Ierusalem
mater n̄ra vt merito dicat qlibet n̄ri
illud Thob. x. Ego noui q̄ pater me-
us et mater mea dies computant Ad
iuste videlicet remunerandū vnicuiq̄
pro meritovitam sempiternam.

LECTIO. CLXX.

On eī in errorē iduxit nos hoīz
male art̄ excogitatō nec vmbre
picture labor s̄ fructu. effigies scul-

pta pvarios colores cui⁹ aspect⁹ isen fa
to dat pcupiscētia et diligit imaginis
mortue effigiē sine aīa. Malorū enīz
amatores digni sūt morte q̄ spem ha
bēt in talib⁹ et qui faciunt illos et q̄ di
ligūt et qui colūt. **A** Cū sit inten
tio spūscēti in isto capitulo sicut in du
ob⁹ pcedētib⁹ idolatriā penit⁹ extirpa
re et cultūvū⁹ dei hoīb⁹ publicare: pro
cedit cōtra idolatriā oīs idolatrarum
fautatē scdm̄ quattuor cās ipī⁹ idoli
videlicet materialem: formalē: effici
entē: et finalē. Forma nāq̄ idolivana
est et inutilis atq̄ deceptorīa p̄tendens
aliqd̄ numinis vbi nihil vite est. Mate
ria est corruptibil⁹ de quocūq̄ accipiā
tur sine sit aurū: et argentū: sine sit la
pis vel lignū. Efficiēs ē derisibil⁹: q̄a hō
miser et peccatis involut⁹ p̄sumit sibi
facere deū. Final⁹ cā sine finis ē ipossi
bilis. q̄a illud qd̄ in se neciunt nec in
telligit. aliis nullo mō cōsiliū et auxili
um pōt prestare. Diuidit⁹ ḡ ps sequēs
vsq̄ ad finē p̄cipaliter in quattuor.
Nā p̄mo oñdit idolorū inutilitatē ex
parte forme. Secūdo ex pte materie et
efficiētis simul. Tercio ex parte effi
ciētis per se. Quarto ex parte finis et
efficiētis cōiunctum. Secūda pars ibi.
S3 et figur⁹. Tercia ibi. Sed et ē cura.
Quarta ibi. Qm̄ oīa idola nationū.

Circa p̄mū duo facit. q̄a p̄mo ostē
dit quō idolatre per spēs idoli decipi
unt. Scdo quō iuste p̄p̄t h̄ puniūt. ibi.
Malorū amatores. Prioḡ deridēdo
formā sine p̄chritudinē idoli loquitur
in persōa colētū vey⁹ deū. i. in p̄sona
indeorū q̄ tūc colerūt verū deū et di
cit sic. Nō enī ī errore induxit nos ho
minū male artis excogitatio: male ar
tis fabricādū idola q̄ dicit⁹ ars hoīz: q̄a
ab hoīb⁹ nō a deo ē adinuēta. Illa in q̄

excogitatio. i. ars excogitata nō indu
xit nos in errore idolatrādi v̄l deserē
diverū cultū dei nec etiā vmbra pictu
re. i. spēs idolorū cito trāstire sic vmb
ra. Vmbra dico q̄te est labor sū fru
ctū. i. forma inutili labore fabricata.
Effigies sculpta pvarios colores cui⁹
aspect⁹. i. forma aspecta dat insensato
cōcupiscētiā. i. amorē reuerētie et di
loīs idolo t̄būde. et t̄his isēfat⁹ diligit
mortue. i. nō viuētis imagis effigiē si
ne aīa sicut fecit pigmalio. De quo. x.
Meta. narrat ouidi⁹ Cōsequēt⁹ ibi.
Malorū enī amatores. subiungit qua
pena digni sūt. Et distiguit quattuor
p̄sonas quarū tres pertinet ad idolorū
cultores. quarta pertinet ad factores
idolorū. Ad cultores p̄tinent ad speran
tes: diligentes et colētes: Ad factores
qui ea operantur. Omēs istū digni sūt
morte videlicet ifermi. In ps Sic oues
ī inferno positi sūt: mors depascet eos
Et hoc est qd̄ dicit littera. Malorū enī
amatores digni sūt morte etē Circa
illd̄ qd̄ dicit⁹ in p̄nti littera. Labor sū
fructu Notādū est q̄ locus vite p̄ntis
est medius int̄ celū et in fernū. Medi
um autē sapere p̄suenit naturā extre
morū: mō ī celo est sūma ges et null⁹
labor. Apoc. xiiii Ammō iā dicit spi
ritus vt regescāt a labori b⁹ suis. In in
ferno ē sūm⁹ labor et nulla reges In x̄
illd̄ ps. Laborabit in eternū et viuet ad
huc in finē. Ergo cōueniēs ē q̄ ī loco
medio. i. in mūdo sit quedā cōmixtio
labori et quietis tamē plus participa
re debet de labore. quā vicinior est ī
fernū q̄ celū. Vnde signat⁹ dicitur Iob
v. Homo ad laborandū nascitur. Et iō
necia ē nob̄ cautela aliqua qua fiet to
lerabil⁹ labor iste: a Labor autez
iste pōt fieri tolerabilis tripl̄r et etiāz

facilis. Primo per occupationū varia-
tionē. Secūdo p colla boratiū p̄sidera-
tionē. Tercio p magne mercedis ex-
pectationē. Primū ḡ qd̄ facilitat labo-
res bonorū viroz̄ est occupationū va-
riatiō vt hō mō studeat. modo scribat
mō oret: mō labore. Iuxta illd̄ metri-
cū. Nūc lege nūc ora: nūc cuz̄ feruore
labora. Sic erit hora breuius labor ip-
se lenis. Et hoc ē qd̄ docz̄ aug. li. ii. de
sc̄tā virginitate. Diuersis inqt̄ semini-
bus pectoris tui colēs agrū tedia tol-
les. Sere nūc alimoniis mediocribus
nūc ieiuniis partiorib⁹: lcōe: ope p̄ce:
Et mutatiōes laboris inducie sint qui
eṣ. Secūdo facilitat laborē nostrū colla-
boratiū p̄sideratio. Si ei cōsideramus
dñz̄ dicētē p̄ ps. Paup̄ sū ego ⁊ i labo-
rib⁹ a inuētute mea. Et ap̄s dicit. i. ad
corint. iiii. Vsq̄ i hāc horā esuriz̄ sitim⁹
⁊ nudi sū ⁊ colaphis cedimur et i-
stabilis sū ⁊ laboram⁹ manib⁹ nostr̄.
Nō solū viri imo etiā m̄lieres Ad phi-
lip. iiii. Adiuua illas que mecū labo-
rauerūt. Si ergo taliū collaboratiū
diligētiā p̄siderauerim⁹ facile erit no-
bis laborare i opib⁹ meritorz̄. vñ gre-
v. li. mora. Si desideram⁹ labore p̄si-
stere: collaboratē videam⁹: q̄a subleua-
tio laboris ē visio collaborat̄ Iacobi. v
Exēplū accipite frēs laborz̄ ⁊ patie per
pphetas q̄ locuti sūt i noie dñi Vnde
subdit̄ ibidē greg. Sicut cū in itinere
comes iūgiz̄. via qd̄ nō cōtrahit̄ s̄z̄ ta-
mē de societate comitis iter alleuiat̄
Tercio laborē sanctorz̄ facilitat i pre-
sēti magne mercedis expectatio. hinc
adethis p̄ponit̄ brauium i fine stadii.
rustic⁹ recolit i hieme futuros fructus
autūm ⁊ opari⁹ q̄titatē sui stipēdi cō-
tēplāc De hac mercede nostra futura

et labore p̄nti dicit Iero. i qd̄ā eplā. n̄
lus labor dur⁹: nullū tēp⁹ longū vidert̄
de bz̄ quo gl̄ia et̄nitatis acq̄rit̄. Sap. v.
Bonoz̄ laborz̄ gl̄osus ē fruct⁹. Et sapi-
entie. x. Reddidit iustus mercedē labo-
rū suorz̄. B Est enī notādū qd̄ disti-
guere possum⁹ de multiplici laborē ho-
mimi in p̄nti. Est ei labor delinquētū-
um atz̄ peccatorz̄: est labor penitētū-
um atz̄ cōtritorz̄: est labor studētū atz̄ sco-
lasticorū. ⁊ labor p̄sidentū atz̄ prelato-
rū. Pri⁹ labor ē deliquētū atz̄ pecca-
torū. via enī pctoz̄ ē magis laboriosa
q̄ via sc̄toz̄. Famul⁹ q̄to plurib⁹ habet
seruire tāto maiore laborē h̄z̄: modo
peccator vult seruire diabolo: mūdo: ⁊
carni sue. et iō necē habet multipl̄r la-
bore. Iere. ix. Docuerūt liguā suā loq̄
mēdaciū: vt iniq̄ agerēt laborauerunt
Et multo sollicitius laborāt hoies circa
mūdāna trāsitoria q̄ circa et̄na: et ma-
gis circavoluptates q̄ circa v̄tutes.

Nō leo papa i sermōe quodā de ieiū-
nio septimi mēsis. Libēt⁹ sustinetur
labor p̄ desiderio voluptat̄ q̄ amore v̄-
tutis. Et Greg. s̄ ezech. Quib⁹ dā pra-
uis mētib⁹ nihil laboriosū ē q̄ si eis p̄ci-
pit̄ qd̄ in mūdi huius actib⁹ nō laborēt
De huiusmōi varie ⁊ vane laboratib⁹
loquit̄ Anf. de similitudinib⁹. Molētū
.i. i hac vita laboratiū. tria s̄t ḡna. hec
aut̄ sūt v̄lut tres hoies a māe vsq̄ ad
vesp̄ā molētes. Horz̄ itaq̄ p̄m⁹ q̄cquid
molit̄ in sacco suscipit̄ et abscondit̄. Al-
ter vero partē capit et ptē ex negligē-
tia i flumē cadē facit et ptē aliā a vēto
rapi p̄mittit. Terc⁹ v̄o. Quicq̄d̄ mo-
lit̄ flumis ip̄t̄ secā tollit̄ v̄lent⁹ dissol-
uit. Veniēte aut̄ vespa q̄n a labore ces-
sat̄ ⁊ fruct⁹ laborz̄ inq̄rit̄. qd̄ putas sin-
gulos habituros: Prim⁹ qd̄ farinam

totā seruauit bene. totū laborē suū re-
cognouit bene. Secūd^o vō q partē col-
legit. inde letatus ē qd habuit: in me-
r^o qveto vel flumie amisit. Tercius at
q totū amisit eo tristior fuit. Mora
liē loquēdo flumē p seculi decursū ac-
cipit. Vēto vero glā designat ianis.
Molēdim^z qd tota die molit. pns la-
bor est q a mane vsq ad vesperā unūq
finitur. Mane nobiscū erat qn nati su-
m^o. Vespa autē erit qn p mortis debi-
tū hinc transibim^o. Tēp^o itaq pns dies
est quo laborare debem^o vt ad vesperā
ueniā^o. Et sicut mola circūducta ad enī
dē locū sēp reuertit^r: sic labor iste sin-
gulis annis more solito reiterat. mō
nāq arat: seiat: metit: panificat: cōe-
dit: itez ad idē reuertit. Invespere at
cū dicit: voca oparios z fde ill mer-
cedē: letabūt iusti tota sua seruata fa-
rina id est vita sua. Alii ū q nō totā eā
seruauerūt i hoc mestu erūt: leti enim
q ex parte labori sui deū cognouerūt.
Verū alii oē tēp^o suū i vanitate ponūt
et qd faciūt nō ab hūana laude abscon-
dūt: quasi oē studiū vite sue in decur-
sū flumis piiciūt: farinaq suā vō cō-
mittūt. Vnde et in fine pane vite care-
būt etne. ve ill. hec. Anf. Isti fatie la-
borātes dicē poterūt illā Lii. xv. Per
totā noctē laborātes nihil cepim^o. ni-
hil. i. peccatū. Scāz illā Io. i. Sine ipō
factū ē nihil. Scāz labor in pposito
ē penitētū et p̄tritorū. Narrat. Sext^o
Iul^o. i. strategem. c. xli. Qd Sir^o rex
persaz volēs aīos ppariū cōcitare ad
bellū cōtra medos tali vsus ē cautela.
Duxit pplz ad qdā siluā vbi tota die la-
borib^o maxis occupauit eos circa lig-
na succédēda. In crastino iussit epulas
lautissimas ppare et exercitū cū gau-

dio z tripudio p̄nari: et circūes per
turnias interrogauit qs illorū dierū
plus placeret eis. Rñderūt q dies se-
cūdus pl^o placeret eis q p̄m^o. Quib^o il-
le subiūxit. Sicut p laborē hesternū p-
uenistis ad hodiernū cōmūiū: si fel-
ices beatiq eē nō potestis nisi pri^o me-
dos viceritis. Sic etiā moraliter. si pec-
catorū nostrorū remissionē: sinitā z ce-
nam eternam ingredi volumus. ne-
cesse habet^r pns laborē penitētie et hu-
militatis subire. Vñ ps. sic petiit. Vi-
de humilitatē meā et laborē meū z di-
mitte vniuersa delicta mea. Et cuius-
modi fuerit labor su^o manifestat ali-
bi dicit. Laboraui in gemitu meo lara-
bo per singulas noctes. zc c Ter-
ci^o labor i proposito ē studētū et scola-
sticorū. De quo loq^r sic Sen. Nō ē inq^r
viri timē laborem. generosos aīos la-
bor nutrit. phīa inq^r nemī nascit: qui
eā volūt habere oportet q laborēt. A-
ristotelē nō suscepit phīa īgeniosū: s^z
effecit. Hinc Iero. cū in studiis scriptu-
rarū et circa hebreū discēdū vsq ad fa-
tigationē laboraret: semetipz p illud
dictū poeticū p̄fortare solebat. Labor
iprob^o oīa vincit. Iste labor ē i studēdo
loquēdo et scribēdo. vt posteris pote-
rit prodesse. Eccī. xxiiii. Videte quō
nō solū mihi laboraui sed omnib^o ex-
quirentibus veritatē. Et etiā in orādo
exemplo Salomonis dicēt. Da mihi
domine sedium tuarū assitricē sapiē-
tiā vt necum sit et mecū laboret.
Quart^o labor ē presidētū et aliorū p-
latorū qrū est laborare in doctrina. et
exemplo bone vite. Iux illud. i. ad thi-
v. Qui bñ p̄sūt p̄biteri duplici hono-
re digni habeāt maxie q laborāt in v-
bo et doctrina zc L. CLXXI.

Ed et si figul⁹ mollē terrā p̄mēs laboriose fingit ad vsus nostros vnūq̄q; vas et de eodē luto figit que mūda sūt in vsū vasa et similit̄ q̄ his s̄ cōtraria. Horū aut̄ vasorū quis sit vsus iudex est figul⁹. Et cū labore vano de um fingit de eodez luto. ille q̄ paulo-āte de terra factus fuerat. ⁊ p⁹ pusilluz ducit se vnde accept⁹ ē. repetit⁹ aīe debitū quā habebat. Postq̄ reprobata ē idolatrarū fatuitas ⁊ malicia ex parte speciei siue artificialis pulchritudinis idolorū. Hic p̄nt̄ eos r̄probat d̄ cā tā ef ficiēte q̄ matiali eorū dē cōiūcti. A. Et q̄nis quecūq; materia iēpta sit ⁊ in cōueniēs ad essēdū ps dei: et oīs arti- sex ipotēs et iufficiēs ad producēdū deū maxie tamē emidēt idolatrarū fa- tuitas oīdīē in l̄ q̄ credūt vnū figulū q̄ ē defect⁹ artifex devillissimo elemē- to qd̄ est tra posse formare deū p̄serti cū vidēt figulū de eodē luto fōare va- sa honesta et inhonesta q̄tū ad vsū se- cūdū iudiciū sinī et de eodē luto fab- care vnū idolū. Igitur q̄tū ad materiā nulla nobilitas maior ē ī idolo. q̄ sit ī ollavilissima facta de luto. Et hec ra- tio ponit̄ in p̄ma pte l̄cōis pl̄ae et suū p̄ncipalit̄ a pte materiae. Scda est talis Colētes idolū ī materia lutea siue tre- stri sciūt ip̄m figulū factū de terra et p⁹ modicū r̄dīgēdū ī trā. Ergo cū non possit dare tre de q̄ fact⁹ ē vitā imorta- lē vel dīnā: multo min⁹ potest dare vi- tā tre circa quā opat̄ arte sua. Et hoc ē qd̄ dicit. Et cū labore vano deū figit de eodē luto. de quo p̄us fecit vasa ho- nesta et inhonesta q̄tū advsū illoz il- le q̄ pauloante de trā fact⁹ fuerat. Ecci xvii. De⁹ de trā creant hoīez. Et post pusillū ducit se. i. ducit̄ merito pctōz

suoz vnde accept⁹ ē. i. de terra in trāz reuertet̄. Ecci. xli. Oia q̄ de terra sunt in terrā cōuertēt̄. Vel e ducit se scdm̄ alios libros: Ille etiā nō solū sic ducit̄ in terrā sed repetit⁹ ē debitū aīe quaz habebat. Hec littera duplx̄ exponit̄.

Prio mō aīe debitū dī mors ip̄a quaz pati oīs homo debz post peccatū p̄mi. parētis. Gn̄. ii. In quacūq; die cōceder̄ ex eo morte morier̄. id est. necessitati mortis eris addictus tu et tota posteri- tas tua. Alio mō est cōstructiō int̄tran- situa repetit⁹ aīe debitū r̄c. i. debitorū qd̄ est ipsa aīa. Lu. xii. Stulte hac noc- te animā tuā repetēt a te Et ē gram- matica nōv̄sitata mōvt hoc participi- um passivē significatiōis regit hūc ac- cusatiū debitū. qd̄ dicūt q̄ hoc ideo est q̄ suū actiū regit duplicē accusa- tiū sicut hoc v̄bū doceo. Vñ bene di- cit̄ repetitus debitū sicut dicit̄ iste est doct⁹ grammaticā. Circa illam clau- sulā repetit⁹ aīe debitū. Notādū q̄ hō bñ p̄siderās statū suū diuersimode est debitor multoz. Est enī debitor sup̄- oris: inferioris: ⁊ equal. Ro. xiii. Red- dite oib⁹ debita. De⁹ ē sup̄ior: caro īfe- rior: p̄xi⁹ eq̄l. Deo ei debitorēs sum⁹ sicut dicit̄ qd̄ doctor. rōe delicti ratio- ne bñficii: et rōe depositi. a. Pri- mo qd̄ rōe delicti. oēs enī p̄ eū deliq- ni⁹. Et ideo p̄ offensa emendā debet̄. Exemplum huius. i. Regum. vi. habe- mus de philisteis qui archam dñi de- tinerūt iuste: et ideo diuersimode af- flicti fuerunt. Vñ dictū fuit eis. Que- debetis reddite p̄ peccato. et tūc cura- bimini. Istū debitū est p̄nīa qd̄ multi mali solvunt: et quidā male solvunt q̄ suam penitentiam in senectutem dif- ferunt. Nunq̄ solvunt q̄ sine peniten-
O. ii.

tam caritate decedūt. Et rōe huius debiti qđ est pene pro pctis. etiā ipa pctā debita nūcupant. Mat. vi. Dimitte nobis debita nra sicut et nos dimittimus debitorib' nris. Scđo sum' deo debitorēs rōe bñficii. Recepim' ei a deo bona grē nature et fortune. p qb' oib' merito ei seruire debem'. Luce. xvii. Cū oīa bñ feceritis que pcepta sūt vob' dicite: qđ oīno serui iutiles facti sum' quod debuim' facere fecim'. Tercio sū' deo debitorēs rōe dispositi. Hec ei oīa bona q' vident' nobis eē collata: disposita sūt magis q' data. Vñ redduri sum' de oib' rōez. Mathei. xviii. Mittite eū in carcerē donec reddat vniuersū debitū. Scđo pncipalit' debitorēs sum' carni: nō vt scđz eā viuam': s' vt eā spūi subiiciam'. Ro. viii. Debitorēs sum' nō carni vt scđz eā viuam'. Si enī scđz carnē vixeritis moriemini. Si aut' spūi facta carnis mortificaueritis viuētis. Carni igit' tria debem' viz sustētationē: castigatiōē: et exercitatiōē. Sustētari enī debet ne deficiat. Deliciari nō debet ne i' soleat. Vnde Greg. Omel. vii. scđe ptis sup' Ezech. In hoc mūdo cū nris tēptat oib' nascimur. et caro nobis aliqñ adiutrix est in bono ope. aliqñ seductrix in malo. Si ei et pl' q' debui' tribui' hostē nutrim' et si necessitati ei' q' debem' nō reddim' cū ē necam'. Satiāda itaq' ē caro: s' ad hoc vt in bono ope nob' sufficiat. Nā q' s' ei tantū tribuit vt supbiat satiati penit' ignorat. Hec ille De eodē Sen. ep'la. xliii. Fateor iusita nobis nri corpis caritatē: fateor nos huius gerere cautelā. Nō nego idulgentiā illi: seruandū nego. sic gerere nos debem' nō tanq' ppter corp' viuere de

beam' sed tanq' nō possim' sine corpe viuere. Et infra dicit notabile verbū. Honestū inq' eivile est cui corpus nimis carū est. Caro ergo sustētari debz nō ipinguari ne cōtra spūi fiat hostis. Iuxta illd' metricū. Si bñ sū pasta dicit caro nō ero casta. Itē ali' dicit sic O mihi cara caro rōni cōsona raro. Duz tibi mīta paro sercula litigat aro. Scđo debem' carni castigatiōē p abstinentias: vigilias: et afflictiones rōnabiles. i. ad Corin. ix. Castigo corp' meum et in finitū redigo: ne forte cum aliis p'dicaueri ipse reprobis efficiar. Est enī caro sicut equ' lasciū' ppter nimia p' bendā qui dñm suū p'icit in luttum. Vñ Greg. sup' illd' Iob' Versa ē in luctū cythara mea dicit sic Si corda in cythara min' tendit' nō sonat si amplius: rauca sonū dat. qđ nimirū tāto q' s'q' sibi met moderamē debet pesse vt ad culpā caro nō supbiat et tñ non ad effectū rectitudis in ope subsistat.

Tercio debem' carni exercitatiōē nō ocīa vel vacatiōē. De ista loquitur Sen. ep'la. viii. scđm' libros cōes. Nullus mihi per ocīū exit dies: pte nocturnū studiis v' dīco nō vaco sōno s' sucūbo et oclos vigilia fatigatos cadētē q' in ope detineo. Et Iero. in qđā ep'la Semp' aliqd' opis facito: vt te diabol' inueniat occupatū. Nō enī facile capitur a diabolo qui bono vacat exercitō.

Tercio pncipalit' debitorēs sum' pximo: cui debem' dilectionē: i' strictiōē: et supportatiōē. Dilectionē debem' oib' Iux' illud Romanoz. xliii. Nemini quicq' debeatis nisi vt inuicē diligatis. Et pma Iohānis. iiii. Si de' dilexit nos et nos debemus alterutq' diligere. Vñ dicit Tull' de amicitia

q̄ fructu geniu et virtutis oisq̄ p̄statiē
tunc maxie carpit cū in pximū quē
q̄ confert. Itē greg. in quadā omelia
dicit sic Hūs intellectu cūret omnino
ne taceat. hūs rez̄ affluentia: a mise-
ricordia nō torpescat. habēs artē qua
regitur vsū illi? cū proxio partiā. ha-
bēs locū loquēdi apud diuitē: pro pau-
pib? itē cedat: talē in oie reputab? cui-
libet etiā nimū qd̄ accepit. De ista di-
lectiōe dicit Petr? rauenēsis in quadā
ep̄la. Cū hūane cōditionis stat? mlti-
plicia motiuarief̄ nihil in tēporibus i-
uenio preternū qd̄ vite celestis ima-
ginē rēp̄sentat sola dilectio ē quam n̄
alterat casualis euentus: quaz̄ separa-
tio corporalis non diuidit: quā t̄pis lō-
gitudō nō abolet: que defectui nō suc-
cūbit sola dilectio ē per quam amicos
absentes vīd̄m? alloquimur: amplex-
amur: que sic quadā āgelica agilitate
et imaginario p̄meatu transfolat et r̄-
currūt vt nihil de dāno corporee mol-
aut distātie localis iniuria p̄gramur.

Secūdo debemus pximo instruc-
tionē. Ro. i. Grecis ac barbaris sapiē-
tib? et insipientib? debitor suz̄. Ter-
ciodebem? pxio supportatiōez̄. cuius
exemplū de cervis habē?. Qui scdm̄
Ambro. et Isidorū. xii. e thi. c. i. Cum
flumiavel maria transuatāt capta clu-
uib? p̄cedētū supponūt: sibiq̄ inuicēz̄
famulātes nulli? p̄deris laborē senti-
unt. Cōsimili mō in omni congrega-
tione et statu qui perfectiores fuerint
et fortiores infirmorū defectus et im-
becillitates sustinere dēnt. Ad roma-
nos. decimoquinto. Debem? nos fir-
miores imbecillitates infirmorū su-
stinere

LECTIO. CLXXII.

f Ed est cura illi nō q̄a laboratu-
rus est: nec qm̄ breuis vita illius
sed cōcertat cū aurificib? et argētariis
sz̄ et erarios imitat? et gloriā p̄fert. q̄-
niā res sup̄nacuas fringit. Cuius ē enī
cor ei? in terra sup̄nacula spes illi? et lu-
tovilior vita illi? quoniā ignorat il-
lum qui finxit se et inspirauit illi ani-
mā et amat ea q̄ operatus ē et nō enī
qui insufflanit ei spiritū vitālē. Post
q̄ reprobata ē vanitas idola fabricātū
ex pte cause materialis et formal̄. In
ista parte reprobatur vanitatē eorūdem
ex parte cāe efficiētis et hoc i materia
vili sicut de luto. Nā q̄to materia ido-
li est vilior: tāto magis sūt derisibiles
idola fabricātes de illa et etiā talia ido-
la adorātes. Vñ sp̄is sc̄tus deridz̄ hic
specialiter figulos idola gentiū fabri-
cātes de materia fictili. Et circa hec
duo facit. Nā p̄mo eos absolute vitup-
at. Secūdo eos fabricantes idola aliis
cōparat ibi. Hic enī scit se sup̄ omēs.

A Circa p̄mū duo facit. Primo ta-
les op̄ifices arguit de negligētia bōe
cōsideratiōis: q̄tū ad laborē p̄pū et cor-
poralē fragilitatē. Sc̄do eos redarguit
de vehemētia falsē op̄ois circa hu-
maue vite bonitatē. Secūda ps̄ ibi. Sz̄
estimauerūt. Circa primū quattuor
facit. Nā p̄mo arguit tales de negligē-
tia. Secūdo de vana gloria. Tertio de
spe sup̄nacula. Et quarto de ignorātia
uimis fatua. Negligētes vero sūt i eo
q̄ nō curāt de laboris sui q̄tate: nec
de siue vite breuitate. et q̄tū ad hoc di-
cit sic. Sed est illi cura: nō q̄a laboratu-
rus est: sed nec qm̄ breuis est vita illi?
Istā negligētia patiūt̄ oēs cupidi qui
continue circa diuitias et honores la-
borant et vite sue breuitatē nō cōside-

rāt: sed cōcertāt cū aurificib⁹. id ē qui
in auro opāt: et argētariis. i. q operāt
ī argēto. ecce vana glia figuli q certat
cū nobilib⁹ artificib⁹ vt opef ita subtili
līē ī luto sicut ali⁹i metallo. sed et era
rios. i. illos q opāt in ere et in q̄cunq;
alio metallo imitat⁹ et gloriā p̄fert. i.
inutilitē se iactat querēs gliaz p̄ferēdo
opus suū operib⁹ artificū aliorū. Et iō
se inutilitē p̄fert: qm̄ res sup̄nacias fini
xit. i. inutiles c̄ Reprobata eorū
negligētia et vana glia hic reprobatur
tertio eorū spes sup̄nacia in idolorū
cultura. que quidē cultura reprobāda
est: vt mala excogitatōe. affectōe ⁊ to
ta cōuersatōe. Quātū ad cogitationē
dicit sic. Cuius enī ē cor ei⁹. hoc ē cogi
tatio cordis illi⁹ q̄ adorat vile idolum ē
cuius. id est circa cinerē sicut circa obie
ctū suū Act⁹ ei⁹ specificā et denomi
nāt frequēt ab obiecto sicut cogitatio
cupidi ē aurū. Et tra sup̄nacia spes il
lius. q̄tū ad affectōez. et luto vilior vi
ta illius. i. conuersatio adorāt idolorū:
vilior ē ip̄o luto qd̄ adorat et cui se s̄d
dit. Moralitē ī cinere q̄ v̄to agitāt de
signatur superbiavite. In tra cōcupi
scētia oclorū. In luto cōcupiscētia car
nis. Quarto reprobat eos de ignorā
tia. p̄pria p̄pter quā inciderūt in tot er
rores. Vñ subdit qm̄ ignorauit euz q
se finxit s̄z deū. De q̄ ī ps. Qui finxit
figillati in corda eorū. et q̄ illi inspira
uit aiaz. Gn̄. ii. Inspirauit in faciez ei⁹
spirac̄z vite. et amat q̄ opat⁹ ē s̄z figu
l⁹ amat idola sua et nō eū q̄ inflauit ei
spiritū vitalē. i. deū. q̄ illi ignorat ni
hil aut ignotū ē amati. breuis est vita
illī⁹ a Circa illā clausulā notādū
ē q̄ m̄ oia q̄ p̄siderare debēt ad v̄tuo
se vinēdū maxie nobis cōfert pōdera
re diligētē vite p̄nā innumerabiles q̄li

tates et cōditōes. Vñ aug⁹. li. suo de
oratóe dicit sic. Cogitem⁹ q̄ breuis sit
vita n̄ra: q̄ lubrica sit vita n̄stra: q̄ ier
ta mors n̄stra. cogitem⁹ q̄ iugentes
hāc vitā in trauim⁹ cū labore viuim⁹ et
cū gemitu exituri sum⁹. cogitem⁹ euz
q̄tis amaritudinib⁹ mixtū sit: si qd̄ dul
ce ē: si qd̄ iocūdū. in huius vite via oc
cursu suo nobis alludit q̄ fallax q̄ su
spectum q̄ instabile q̄ transitoriū sit si
quid amor mūdi parturit q̄ qd̄ spēs ⁊
pulchritudo tēporis pmittit. et postea
enumerat multas hui⁹ vite misērias:
quō cū peccā itraim⁹ et peccata pec
catis cumulanim⁹. Et tādē subdit. q̄s
enim oia mala hui⁹ vite enūerare p̄t?
Vt enī p̄mittam⁹ ea mala q̄ oēs cōit
op̄mūt q̄tū putam⁹ singulorū secreta
picula quorū q̄q̄ sibi cōscii sūt. Si q̄s
enim cogitare voluerit a iunētute ma
la q̄ fecerit que sustinerit ponatq; an
oculos t̄pa p̄terita dies vite sue cōfide
ret diligētē: que et quot picula et q̄tos
labores inaniē ptulerit q̄tiēs ad huius
vite honōis frustra desidauerit. quo
tiēs in laboriosis conatib⁹ fallaces ex
it⁹ inuenerit p̄fecto sciet qd̄ de hac vita
iudicet. Vñ Salomō Qui addit sciaz
addit et dolorē. q̄to enī hō sei p̄m plus
intelligit tāto plus suspirat et ingemif
cit. hec aug. Habet ergo vita ista dura
tionis breuitatē. afflictōis acerbitatez
et terminationis ambiguitatē. Hāz ei
p̄rio duratiōis breuitatem. Iux̄ illd̄
Iob. xiiii. Hō nat⁹ de muliere breui vi
uens tempore. ⁊c. et infra. Breuis di
es hoīs sūt. Et q̄nis hoc sit de oi homi
ne magis tamē ista breuitas apparet
in magnis personis sicut sūt pōtīfices
atq; reges. horū enī anni crebri p̄p̄nti
tur cū dicat. Anno regis talis ⁊c. Pōtī
ficat⁹ n̄stri anno tali ⁊c. Vñ Eccl. x

Omnis potētat⁹ brevis vita. et forte ad litterā malū regimē corporis ⁊ excessus deliciarū in cibis et potib⁹ et voluptatib⁹ huius agit fortasse ad vite eorūz breuitatē

B Quia Eccl. xxxvii. dī. In mltis escis erit ifirmitas. ⁊ cito post. Propter crapulā multi obierūt

Disputat Macrobi⁹. ii. saturnaliū. vtrū difficilioꝝ digestiois sit cib⁹ simplex et vniiformis. Et rīdēz ad istā q̄stionē. Dylari⁹ philosophus asserēs q̄ cib⁹ multiplex ē difficilioꝝ digestiois

Qd probat qnq; rōib⁹ quarū tria sūt exēplap rudib⁹. Prio enī videm⁹ q̄ pecudes q̄ simplici alimēto vescūt⁹ sanī sime sunt et siquidem inter pecudes aliq̄ue infirmāē ille potissime ifirmātur. quas hoīm voluptas p̄ varietates ciborū mitiē saginare. Secūda rō est q̄ cib⁹ simplex faci⁹ digeritur. In cui⁹ signū omnis medic⁹ simplici cibo reficit infirmū tāq̄ natura debilis faci⁹ simpliciē cibū in sui naturā cōuertat.

Tercia ratio est q̄ sicut cit⁹ nocet varietas vinorū q̄ idem vinū in equali sūptū quātitate ita varietas ciborū in aliq̄ quātitate plus resistit nature q̄ vni⁹ cibū i p̄simili q̄titate. Quarta rō ē quia qui similitē cibū sumit si postea ifirmetur: faci⁹ siue infirmitatis cā perpēdit. et per p̄ns pōt sibi faci⁹ canere vel a tali cibo totaliter abstinēdo vel nūmūdo q̄titate cibi q̄ si multis et variis vte res: q̄a tūc nesciret cui de multis possz imputare. ergo simplex dieta salubrior est cēsēda q̄ multiplex. Quinta ratio est talis diuersorū ciborū i stomacho receptorū diuersa ē natura. et ido agente naturā vniiformitē ex pte sui q̄dā cib⁹ cit⁹ digerit aliis adhuc manētib⁹ crudis. Illud autē qd p̄us infra stōa-

chum manēs cōuertitē dū expectat illud qd ē postea digerēdū corrupit⁹ et arefit sicut in eructationib⁹ satis patz

Ergo quādo cibū ē vniiformis ⁊ idēz vniiformiter digerit et vitā talis p̄trefactio in stomacho Vnde relinquitur s̄z eū q̄ cibū simplex est salubrioris digestiois q̄ cibū multiplex. hec ibi. Quia ergo potētes et dītes multū ferculis et variis vescūt⁹ ciborū generibus: frequentē infirmāz ⁊ citius moriunt⁹. et ideo oīs potētat⁹ brevis vita. et in multis escis erit infirmitas. et i abstinētiā vitā diuertunt. Eccl. xxxvii. dicit⁹ q̄ q̄ abstinēs eū adiicit ad vitā. Huius icōnie cōcordat Sen. ep̄la. vii. Multos inquit morbos multa fercula fecerūt b

Ista tñ breuitas vite nostre non ē contra nos sed pro nobis si bene cōsideremus. Quia sicut dicit Ambrosi⁹ in sermōe de quadagesima Ideo deus breuem illam vitam fecit vt molestie eius quā prosperitate vincā nō poterant temporis exiguitate finirent. Sapientie. secundo. Exiguum enim cum tedio est tempus vite nostre

Secundovita presens habet afflictiois acerbitatē secundum auctoritatē beati Augustini superius allegatam. Et ibi Gregorius. xi. moralīū dicit sic. Si s̄bitiliter considerem⁹ quicqd hic agitur pena et miseria est. et cū hic ipso q̄ vita nostra tantis repletur miseris misericorditer dispensatur. Vnde idem Greg⁹. xiiii. moral. Secreto dei cōsilio fit vt hui⁹ pegrinatiois tēpore. electorum vita turbetur. via quippe vita presens est qua ad patriā tendim⁹ us. et idcirco hic occulto dei iudicio frequēta turbatione cōterimur ne viam propatria diligam⁹. Istā s̄d considerauit sa-

homō qñ in oibus que fiūt sub sole va-
 nitate vidit et afflictionē spūs. Et ideo
 Ecc̄s. ii. ca. dicit. Tedit me vite mee
 videntē mala eēvniuersa sub solez cū
 eta vanitate et afflictionē spūs. Docet
 Aris. de pbleu. pticula. ii. pbleu. iiii. q
 aq̄ salsa mltō meli⁹ supportat nauem
 q̄ aqua dlcis etiā emisdē quātitatē. Cui⁹
 causa est: quia aqua salsa est corpulēti
 or et densior q̄ aqua dulcis Vñ si ouū
 ponat̄ in vase in quo est aqua salsa su-
 pnatat: si in aqua dulci submergit. Et
 ob hoc aliqui ignorātes adhuc diuersi-
 tate. penes grauitatē ⁊ leuitatē in ags
 onerati. Primit⁹ in mari dānificati s̄t
 in flūibus sicut dicit̄. ii. mach. Et ideo
 secur⁹ cōtingit nauigare in mari q̄ in
 flūib⁹. Moralit̄ aqua maris est vita
 pñtis tribulatōis q̄ est falsa ⁊ amara ni-
 mis. Nauis est psona bñ omūta v̄tuti-
 bus et gratiis puer. xxxi. Facta est q̄si
 nauis istitoris de lōge portās panē su-
 um. Ista itaq̄ psona bona mltō securi-
 us nauigat in amaritudine seli ⁊ aduer-
 sitate q̄ in p̄speritate ⁊ deliciis. Vt me-
 rito dicat illd̄ Isa. xxxviii. Dñe si sicut
 uiuē ⁊ in talib⁹ vita spūs mei corripies
 me ⁊ uiuificabis me ecce in pace ama-
 ritudō mea ⁊ amarissima hoc est in pa-
 ce cōscie amaritudō mea amarissima
 donec totalit̄ per patiaz absorbeat̄.
 Querit ergo Aris. pbleu. xxi. pticula
 xii. Quare post cōmestionē eoz̄ que
 sūt stiptica: pōtica. vel austera q̄ mltū
 ab iurcē differūt secundū cōmētatorē
 Vinū et aqua et vniuersalit̄ ois pot⁹
 videt̄ dulci⁹. Causa est duplex. P̄ia
 causa est: q̄ contrariū magis apparet
 iuxta sui cōtrariū z̄c. Alia causa est.
 quia p̄ talia aperiūt̄ pori lingue ⁊ or-
 ganorū gust⁹. ⁊ sic pot⁹ meli⁹ penetrat
 et diuini⁹ adheret eis. Isto mō moralit̄

vinū p̄petue iocunditatis meli⁹ sapiet
 aīe postq̄ amaravitē pñtis degustauē-
 rit. sicut exeūti de tenebris sit lux ma-
 gis accepta Iob. iiii. Lux ⁊ vita his q̄ in
 amaritudine sūt. Tercio vita pñs habet
 termiatōis ābiguitatē Ecc̄s. ix. Sūt iu-
 sti et sapiētes ⁊ opa eoz̄ in manu dei.
 et isra ibidē. Nescit hō finē suū s̄z oīa
 in futurū seruānt̄ incerta. Et ideo dicit
 Sen. q̄ virtuosus debet in opinione et
 mortis cōtēptu mori anteq̄ finiat vi-
 tam suā et cōsummare vitā ante mortē.
 Dicit iterū Sen. epla. xxxii. Pulchri⁹
 est cōsummare vitam ante mortem
 et expectare secure reliquā sui t̄pis p-
 tem. Et tales illi erāt qb⁹ ap̄s loq̄baē
 ad Colo. iiii. Mortui enī estis ⁊ vita ve-
 stra abscondita est cū xp̄o in deoz̄c.

LECTIO. CLXXIII.

f Ed et estimauerūt lusuē esse vitā
 nostrā et cōuersionē vite cōpo-
 sitā ad lucrū et oportere v̄ndecūq̄ etiā
 ex malo acq̄rere. Hic enī scit se super
 oēs deliquere qui ex t̄ra materia fra-
 gilia vasa et sculptilia fingit. Oēs enī
 insipiētes et ifelices supra modū anīe
 sue supbi sūt inimici ppli tui ⁊ improperā-
 tes illi. Postq̄ spūstactus redragunt
 idolatras de neghētia bone cōsidera-
 tionis circa p̄p̄riū corpis fragilitatē
 A In ista pte redargunt eorū falsaz
 opinionē circa vite humane moralem
 bonitatē. Est aut̄ opinio ip̄sorū repro-
 borum de conuersione humana sic
 q̄ tota cōuersatio hoīs ordinari debet
 ad duovidelz̄ ad delectatōes sine diui-
 tias. et ad possessiones siue diuitias. ⁊
 hoc est quod dicit. Sed estimauerūt
 tam nostrā esse lusuē. vel ludum vel
 luxū. secundū q̄ diuersi textus habent
 hoc est delectationē et voluptatē esti-
 mauerūt finem esse et p̄fectionē vite

humane vt homo circa nihil aliud sollicitari debeat nisi quod fruatur deliciis et voluptatibus corporis et cum habundet diuitiis vnde subdit quod est inauerunt quersatione vite humane esse composita id est ordinata ad lucrum diuitiarum: et ideo oportet vndeque siue iuste siue iniuste: etiam ex malo acquirere: ideo tales miseri fugiliter studuerunt fabricare idola curiose vt possent ea carius vendere idolatris consequenter comparat figuram devili materia idola facientem ad alios artifices idolorum de nobiliori materia fabricantes. Et circa hoc duo facit. Primo vituperat eum sicut peccatorem scienter singulariter. Secundo vituperat omnes idolatras generaliter. Secunda pars ibi. Omnes enim insipientes. Dicit ei de figulo deos fictiles faciente sic. Hic enim scit se super omnes delinquere qui ex terra materia. id est ex materia fictili fragilia vasa et sculptilia fingit. Igitur expressit videt et palpat quod non se plurimum horrida sculptilia quam vasa fragilia. Sed non solum iste: sed etiam omnes idolatre sunt insipientes infelices superbi et bonorum inimici et exprobratores populi dei. vnde subdit. Omnes enim insipientes quantum ad cognitivam cognitionem. infelices quantum ad effectivam supra modum id est ultra mensuram anime sue id est proprie bonitatis. superbi sunt inimici etiam populo dei et bonis viris eos opere persequendo et improperantes illis deridendo et diffamando etc.

a

Circa istam clausulam. Estimauerunt iustum esse vitam nostram. Notandum quod Aristoteles. x. ethica. ix. recitat opinionem quorundam et reprobat quod posuerunt humanam felicitatem in opibus ludii consistere et est hec eadem opinio a spiritu sancto reprobata in lectioe hodierna. Ponit ergo aristoteles. primam rationem que eos movit ad ponendum felicitatem humana

nam in ludis consistere: et est ista. Quo diuites et potentes maxime indigent et quo maxime delectantur videlicet potestatis ad felicitatem pertinere. Sed diuites et potentes maxime querunt delectationes ludi vnde persone comiter ludentes sunt eis care et proferre. Ergo videlicet quod in talibus consistat felicitas.

Secundo Aristoteles. ista ratione evacuatur propter duo. Primo quia non est sufficiens signum quod felicitas consistat in ludo propter hoc quod potentes maxime in ludo delectantur. Nam in illis hominibus nihil est singulare quam non est in aliis hominibus nisi potentia vel diuitie. Sed nec diuitie nec potentia faciunt operationes eorum virtuosas. Ideo non sequitur quod ideo aliquid sit virtuosum: quia sit a diuitibus et potentibus. Minor patet: quia potentie et diuitie nec conferunt hominibus virtutes morales nec intellectuales: que sunt principia virtuosorum operationum.

Secundo quia si illi quibus non sapunt delectationes spirituales que sunt in exercitio virtutum moralium et intellectualium fugiunt ad delectationes corporales non tamen propter hoc sequitur. quod ille sunt eligibiles simplicitate et propter se. Sicut nec sequitur quod pueri qui intellectum virtute caret iudicant aliquid esse preciosa et magni ponderis ergo sunt talia. Modo a simili sicut pueris et viris perfectis. Alia et alia preciosa videtur. Ita pravis et virtuosis alia: et alia preciosa videntur. Illa autem simplicitate virtuosum siue ponderosum est siue preciosum quod avirtuoso laudabile iudicatur vel preciosum. Cum ergo potentes a potentia suavitute non habeant. patet quod non sequitur. Potentes in ludo delectantur maxime: ergo felicitas consistit in ludo falsum est. Tercio Aristoteles. arguit istam triam triplicitate. Primo cum felicitas sit finis humane vite. si in opibus ludii consistat felicitas. ludus

foret finis vite humane. et ex hoc sequitur quod homo studeret et laboraret propter ludum quod est stultum et puerile: sed e converso secundum finem Anatharsis bene se habet dicere. scilicet quod aliquis ludat ad horam postea melius studeat quia reges est propter operationem. non operatio propter requiem. Scito cum felicitas sit summum bonum necesse est quod in optimis consistat. Seria autem sunt ridiculosiora meliora: ergo felicitas magis circa seriose quam circa ridiculosa consistit. Unde Tullius de officiis. Non ita a natura generati sumus ut ad ludum et iocum facti esse videamur. sed ad severitatem potius et quedam studia graviora atque maiora. Tertio quia nobilioris partem anime est melior operatio et pro consesequens in nobilissima parte poni debet felicitas. sed nihil prohibet hominem bestialem corporales delectationes maxime participare ergo in talibus delectationibus non est felicitas. quis autem ludus non sit humane vite felicitas. est tamen ludus conveniens virtus quedam. Sicut ei homo indiget aliquando a vexationibus corporis requiescere ita indiget intentionem et a studiis seriose relaxare et a sollicitudinum anxietate pausare. huius autem fit per ludum qui consistit in colloquiis et colloquiis convenienter inter homines ordinatis. **B** Est ergo notandum circa ludum quod ad hoc quod virtuose fiat tria requiruntur videlicet Cōdecencia honestatis. prudētia idēmpitatis. et carētia superfluitatis. Primum ergo quod a virtuose ludentibus considerari debet. est honestatis cōdecētia ut videlicet talis ludus deceat personam ludentem deceat personam assistentes. Unde aliquis ludus convenit clerico vel plato seu viro religioso. et alius militi armigero

vel famulo. Alius etiā ludus deceat senes et alii iuvenes. quia non omnia decent. Fingit. Esopus de asino et catulo quod a finis consideras catulo oculos mirabiliter gratum et acceptum domino deliberrant que possit esse causa quare domini. catulum nichil operis facientem tantum diligeret. Et deprehendit quod quotiens dominus domum rediit catulus ei occurrit pedibus et voce modis omnibus quibus potuit domino suo semper applausit. Visu est ergo et expediens asino effigiare catulum et sic domini sui gratias promereri: Domino ergo de rure redenti occurrit asinus cum impetu pedes anteriores huius domini allisit et clamore valido rugire cepit. Dominus turbatur et lesus auxiliium conocat famulorum quod asinum validissime fustigatum a domino abegerunt. Isto modo multi sunt qui putant quod eos deceat omnis ludus tamen in rei veritate displicet ubi se putat placiturof Narrat fabulose quod minerua iuētis tibi inceptit fistulare. Cum ergo circa aquam quandam sufflato tibi incederet consideravit buccas suam magnitudine et tumorem visa indecētia vulgus in piecit tibi suas nec unquam postea voluit fistulare. Consideret ergo ludens pro se sue conditionem et honestatem et nihil attet quod eum vel statum suum non deceat et sepe omnia turpia caueat quod aliquo modo ad peccatum inclinēt. Unde Seneca de quatuor virtutibus. Omnia tolerabilia propter turpitudinem crede. A verbis autem turpibus abstineto: quia licentia eorum impudentia nutrit immores viles magis quam facetos et affabiles amamiscibus interdiu seriis iocos. sed temperatos et sine detrimento dignitatis et verecundie. Nam reprehensibilis risus est si immodicus vel immoderatus vel periculose effusus vel malebri fractus. Odibile quoque ho-

minē facit risus aut supb⁹ aut elat⁹ aut malign⁹. z furtiu⁹ z alienis malis eno-
catis. Hec Sen. de ista honestate z de-
centia in ludo seruāda dicit. Arist. iiii.
ethi. ca. xvi. q̄ lud⁹ liberalis et discipli-
natus differt a ludo seruli et distigui-
tur in hoc q̄ ludēs id discipline expo-
nit se duplici dāno. videlz derisioni et
suspitioni Vñ idiscipline ludētes in
cōmediis scd3 eū aliqñ patiebant^r de-
risionē si videlz inepte dixerūt. Aliqñ
suspitionē qñ videlz turpia dixerunt:
q̄ a pbabile est q̄ q̄ de turpib⁹ ludūt in
turpibus delectantur. Et ideo ex puīs
magna sepe intelligimus sicut docet
Tullius Oculorum iuuuitu ex hilari-
tate et risu z huiusmodi. Sicut inquit
idē Tulli⁹ de officiis. libro p̄. Pueris
nō oēs licetiā ludēdi dam⁹: s3 solū cir-
ca ea q̄ ab honestis actōib⁹ nō sūt alie-
na vt sic in ipso ioco semp aliqd̄ probi-
genii elucescat. Et Ambro. d̄ officiis
libro p̄mo. Caueam⁹ ne dū aim rela-
xare volum⁹ soluam⁹ oēs armoniā q̄si
cōcentū quēdā bonoz opoz. vsus enī
cito infectu naturā. Vñ clericos nul-
lo mō decet p̄caciones mulierū vel me-
retrica effigiare gestu habitu vel lo-
quela ne hoīes suspicētur eos in tali-
bus p̄cordialit̄ delectari. Itē nec ni-
mie saltatōes decēt clericos testāte il-
lud Criso. sup̄ Matheū. xiiii. Die aut̄
natalis Herodis saltauit filia herodia
disvbi dicit sic Vbi saltatio: ibi diabo-
lus. nec enī ad h̄ dens dedit nobis pe-
des vt cū camelis saltem⁹: sed vt cum
angelis choros faciam⁹. In saltib⁹ ex-
ultāt demones et letant^r nūnistr̄i de-
monum. Hec ille. Istam honestatem
beue euauerat illavgo Sara filia Ra-
guelis. p̄pter quod dicere potuit illud

Thobie. iiii. Nunq̄ cum ludentib⁹ mi-
seri me nec cū his qui in leuitate am-
bulant participem me prebui. Se-
cundum quod ludus virtuosus requi-
rit est prouidentia idemptitatis vt lu-
dens semper prouideat q̄ ludus su-
us sit simplex innocens et innoci⁹ ne
aliquis iude ledatur. vnde qui nihil ī
dictis suis ponderant nisi vt risum fa-
ciant ne curant quē per dicta sua con-
tristent derisores sunt et homolochi.
Et non eutrapoli secundum Aristote-
lem quarto ethicoz. Et de tali loq̄-
tur Salomō prouerbioz. xxvi. Fraud-
ulenter nocet amico suo et cum de-
prehēsus fuerit dicet. ludens feci Ta-
les ludunt more sampsonis qui tā se-
q̄ assistētes ludens oppressit Iudicum
xvi. Sed in quōd virtuose ludens po-
terit alteri cōiciari. Ad hoc satis re-
spondet Arist. iiii. ethi. q̄ quedā sunt
cōicia ptumeliosa: quedā nō. Dicere
autem cōtumeliā alicui est eum infā-
mare. et ideo talia cōicia dicere nul-
lo modo potest vt̄nose ludēs. Sed hoc
apud gentiles legib⁹ phibebatur. Sāt
autem alia quedam cōicia de lenib⁹
que potest conuenienter virtuosus di-
cere. vel p̄pter delectationē: vel p̄pter
emendationem sicut exponit ibidem
sc̄tūs Thomas. Terciū quod vt̄nosus
ludus exquirat est carētia supfluitatis
ne vel nimis frequētetur vt̄ nimis cō-
tinuetur quod fiat quādo oportet et
sicut oportz. Et quādo debeat fieri di-
cūt Tullius libro p̄mo de officiis. Lu-
do quidē et ioco vti licet. sed sicut som-
no et quietibus ceteris. tunc videlicet
cum grauib⁹ seruis aliisq̄ rebus satis
fecerimus. Distinguit enī sanct⁹ tho-
mas triplex genus ludi sup̄. iiii. sentē

tiarū. dif. xvi. q. vl. ar. i. Est eni ludus turpis et inhonestus q in se deformitatem importat et tales fecerunt gentiles corā diis suis i theatris et tēplis et ille ē simpliciter inhibitus christianis. de pe. d. v. in fine et in multis aliis locis. Alius est ludus gaudii spiritualis qualē faciūt christiani in die corporis christi et quales fecit dauid corā archa dñi. ii. Re. vi. Tercius est ludus humane cōsolationis. cuius medietas vocatur eutrapolia et virtuosus ista virtute dicitur ab Arist. eutrapolus que virtus est ita necessaria humano pectus q se cundum eū proprium eutrapoli est esse epidoxiotem. ab epi qd est supra et doxios qd est aptus quasi optie aptus ad cōmictū hūanū. Et de tali ludo potest exponi illud zacha. viii. Platee civitatis iplebuntur ifatibus et puellis ludetibus.

LECTIO. CLXXIII

q. Vonia omnia idola nationum deos estimaverunt quibus nec oculorum visus est ad videndum. nec nares ad percipiendum spiritum. nec auris ad audiendum. nec digitum manuum ad tractandum. sed et pedes eorum pingri ad ambulandum. homo enim fecit illos. et quod spiritum mutuatur est finxit illos. Nemo enim sibi simile homo potest deum fingere cum eui sit mortalis mortuum fingit manibus iniquis.

Postquam spiritus sanctus reprobavit tantam culturam quam facturam. Facturam si spiritualiter reprobavit ex parte cause formalis materialis et efficientis a. In ista parte facturam reprobavit et etiam culturam ex parte cause finalis. Finis enim faciendi idola et colendi est spes suffragium vel auxilium consequendum contra defectus vite humane. sed tales suffragium conferre non possunt. cum careant omni sensu motu progressu et vita ergo frustra fiunt et coluntur. Quod autem careant omni sensu probat indolentia. sicut patet in littera excepto se-

su gustus de quo non facit mentionem in littera. Sed tamen patet eos sensu tactus carere et gustus est quidam tactus sicut dicitur. ii. de anima. satis liquet quod gustu caret. Rōne quod caret sensibus assentit impotentia facientis vel efficientis. quod cum sit mortuus mortuum fingit. id est proponit. fingere enim componere dicitur secundum greg. vñ licet mortalis generare possit vinum per naturam. fingere tamen parte nullatenus potest vinum. Notandum quod veteres doctores vel postillatores ista littera exponunt de malis pastoribus et prelatibus quos dupliciter describit. Primo a dominatoria administratione. Secundo ab intrusoria institutione. primo ostendit quales reputantur ab aliis. Secundo quales sunt in seipsis. Reputantur enim ab aliis ut dicitur. unde eis sunt inveniuntur geneflectiones. adorationes. supplicationes. Sapientie. xiiii. Rectores orbis terrarum deos estimaverunt. Sed. i. paralip. xvi. Omnes dii populorum idola. Et quantum ad hoc dicitur sic. Omnia idola nationum deos estimaverunt. id est malos pastores. Zacharie. xi. O pastor et idolum derelinquens gregem. Quales autem sunt in seipsis subiungit quia aliud sunt quam apparent. Apparent enim vini et sunt mortui. quod manifeste probatur per carentiam sensus et motus a. Deficiunt autem in prelatibus omnes quinque sensus spirituales quibus regere debet tantam in propria pueritate quam in subditorum regimine. Primum enim caret virtute visiva discretio et scientie. quod discernere debet inter lepra et lepra. Carent cognitione non solum sacre scripture sed et omni scientie naturalis et liberalis. Isti excecantur pulvere terrenorum et stercorebus hirundinum. Thobie. ii. et ideo dicitur. Isa. lvi. Speculatores eius

ceci sūt oēs. Isti nihil vidēt et tñ vidēt
tpalia ad emēdū ⁊ disponēdū ea Iere.
iiii. dicit. Aspexi terrā et ecce vacua
erat et nihil. Et sapie. vii. c Diui
tias nihil eē dixi. Scđo carēt spūali ol
factiua quā vtute sentit odor ille. quo
aie deuote currūt post spōsū. Cant. p.
Currem⁹ iu odore vnguētōz tuorū.
Odor spine florētis aufert cani odore
pde Moralit spine florētis sūt diuitie
cū hōrib⁹ ⁊ dignitatib⁹ q tñ redolēt in
uari b⁹ platorū q odore pde celestis vī
xpī quē insequi debet curredo tota
liter amiserūt: de qb⁹ p ps. dicit. Na
res habēt et nō odorabūt. c Ter
cio carēt vtute auditua in aurib⁹. Du
as enī aures spūales debēt hēre. Vnā
ad audiēdū delectabilē ⁊ libēter v bī
dei. aliā ad itelligēdū facilitē clamorē
egeui. pma auris est dextra. scđa est si
nistra. S; plati moderni nōnulli more
aspidis surde. dextrā aurē obturāt ter
ra et sinistra cauda. qa si offerat ei co
pia v bī dei. Dicūt q nōvacat eis audi
re. Oportet enī eos de trīs. redditib⁹.
et placitis hēre cōsilia Si clamēt paupe
res p elemosina obturāt aurē sinistra
cauda. Dicūt enī. Tāta familia uobis
est necessaria tot milites: tot clerici: tot
armigeri: tot seruiētes: tot famuli: tot
ribaldi. qvix sufficiūt quecūq; d eccla
possidem⁹. Et iste due surditates. red
dunt eoz orōes execrabiles ⁊ ineffica
ces. De pmo puer. xxviii. Qui dedi
nat aurē suā ne audiat legē oīo ei⁹ fi
at execrabilis. Apocal. ix. Ptās in ore
eoz ⁊ in cauda eoz. Et cōsiliū ptās p
latorū est in ore eoz p iperū ⁊ in cau
dis si est in mag familia p misteriu. ⁊
De scđa puer. xxii. Qui obturat aurē
suā ad clamorē paupis ille clamabit

nō exaudiet. Quarto carēt vtute
gustatiua spūali q gustat a scis. q sua
uis est dñs. Patimē etiā febres va
riorū pctōz qa mō ifrigidatur per ti
morē pdendi mūdialia. mō calescūt p
rācorē semetipos vlciscēdo de iūria :
mō sudat torpore in deliciis ⁊ desidā.

Ideo habēt gustū ifectū ⁊ nō sapi
unt que dei sūt. Propť qđ Col. iii. eis
dī. Que sursum sūt sapite nō q sup trā
Et ps. Gustate ⁊ videte quoniam suavis
est dñs. Dicit Aristo. de pben. pticida
xxii. pben. v Putridos fruct⁹ comedē
tibus vinū dulce videt amari. qa ama
ritudo manet diffusa in lingua eoz ⁊
magis diffidit p vinū. Moralit in p
latis nōnulli fruct⁹ putridos volupta
tū carnaliū comedunt. et iō vini de
uotionis et spūalis cōreplatiōis nihil
eis sapit Lu. xliii. Nēo illoz viroz q
vocati sūt gustabūt cenā meā. Quōto
carēt vtute tactiua spūali. et quātū ad
hoc dicit q nō sūt ei⁹ digiti manū ad
tractādū. Et bñ dicit manū in plura
li. qa manus spūales habere debēt:
dextera qua reuerenter tractēt miste
ria sacramētōz et sinistra qua suauit
curēt vulnera pctōz. Prima man⁹ de
bet eē mūdissima. qa tractare debēt fi
liū dei. p. Io. p. Man⁹ nre tractauerūt
de vbo vite. Sed ista man⁹ in mltis est
leprosa ⁊ ifecta libidine vt meritorum
cuq; dicat illā Exo. xliii. Mitte ma
nū tuā in sinū tuū. Et istā Io. xx. No
li me tāgere id est subtrahere te a cele
bratione diuinorū et admīstratiōe sa
cramētōz dei ppť imūdicia vite tue.
Iob. xlii. Manū tuā longe fac a me
Scđa man⁹ debet esse sanissima q tra
ctare debēt vulnera pctōz. iiii. Re. v.
Putabā q egredere ad me et manu

sua tangeret locū lepre. Et saluator ex tendēs manū suā tetigit locū lepre vel leprosi dicens. Volo mūdare. Math. viii. S; mlti curati & plati sūt his dieb; ut canes q; sola lingua linge bāt vlcera lazari. Tales ei sola lingua lingūt vul nera pctōr; sed manu nō cōtingūt: q; opa mīe nō ipendūt: nec opib; pprius exēplū pbēt subditis vel pnievelv tuā Mat. xxiii. Supra cathedrā moysi sederūt scribe et pharisei. et infra. Alligāt enī onera grauiā et ipotabilia et iponūt hūeris hoīz digito aut suo nolūt ea mouere. Hec ergo dicit morali ter spūs scūs de istōr; idolōr;. i. malorū plator; negligētiaz defectiua conuerfatione. Tales sacerdotes cōparat Greg. Onel. xvii. aq; baptismatis qui alios mūdāt z seipos nō mūdāt dicēs sic. Ingrediunt electi sacerdotū manibus expiati celestē patriā: sacerdotes xpī ad etna supplicia festināt. Cui rei sacerdotes malos filēs dixerū nisi aq; baptismatis q; pctā ceteror; diluēs: illos ad regnū celeste mittit z ipa in clo acā descēdit. Priō ergo dicit spūs scūs de istōr; idolōr;. i. malor; plator; negligētia. Scdō describit eos ab itrufo ria istitutōe B Dicit ei q; hō fecit illos. et q; spiritū mutuat; est finxit illos. et q; mortalis mortuū fingit manib; inigs. Et notat modū triplicē quo plati nōnūq; male istituit;. Quidā eī adipiscunt dignitatē z statū ī ecclia p sūguis affectionē. et de talib; dr q; hō finxit illos hō sez mot; carne z sūguie et nō spū scō. Quidā adipiscunt p cōmunē cōspiratōez spūs hūani: nō per cōmunē ispirationē spūs scī. et de talibus bene dicit Qui spiritū mutuat; est is finxit illos. Spūs enī intēdū

pro voce accipit;. Iuxta illud p̄mie ad Corin. xiiii. Pfallā spiritū: pfallam et mente. Is ergo qui spiritū mutuat; est hoc est cōpromissari; qui voces obtinet alior; z pro aliis eligit iste fingit idoliū id est falsū plati ad cōmodū p̄ priū nō ad eccle. pfectū. Tercii adipiscunt dignitatē ppter nūerū pactionem. z de talib; dicit q; mortalis mortuū fingit manib; inigs. Mortalis id est symoniace vēdēs beneficiū fingit mortuū id est symōiace p̄motū. Quo rum vterq; a morte denoiat; q; vterq; peccat mortalit; et p̄noies; p̄motus si de p̄tractu cōstat. Vterq; talē fingit manib; inigs: hoc est muerib; datis vl p̄missis. De q;bus dicit in ps. In quorū manib; inigtates sunt dextera eor; repleta est muerib;. De istōr; muerū acceptione dicit Isid. li. p̄mo de sūmo bono ca. iiii. Tres sūt muerū acceptiones quib; cōtra iusticiā humanavitātas militat: fauor amicitiaz; adulatō landis: et corpalis acceptatio mueris. Facili; autē p̄uertit anim; rei corpe munere: q; gratia landis et fauore.

LECTIO. CLXXV.

m. Ehor est enī ipse his quos colit: quia ipse qdēvixit cū eēt mortal. Illi autē nūq; sed et aialia miserrima colūt. Insensata enī cōparata his illis sūt deteriora: s; nec aspectu aut quod ex his aialib; bona pōt p̄spicere. Effu gerūt autē dei laudē et b̄ndictionē ei;.

Postq; reprobata est mltiplicē idolorū factura. In hac pte finaliē reprobāt idolorū factorū cultura. Et circa hoc duo facit. Primo enī arguit eorū culpā mortale. Scdō cōclndit eorū penā p̄petuā. scdā ps ibi. Effuge. Circa primū quorū facit. Primo redarguit

idola fragilia de materia lutea. Secundo colentes aialia. Tercio ostendit quod idolatre sunt suis idolis magis nobiles. quarto quod eorum idola sunt penitus inutilia. **A** Circa primum dicit quod miser figuratur colens idolum fictile melior est idolo quam colit. Cuius ratio est: quia ipse vivit illud autem non quod. Circa secundum dicit quod miseri idolatre colunt aialia id est imagines aialium de quo satis dictum est supra in ca. xiii. Circa tertium probat quod miseri idolatre sunt suis idolis que colunt magis nobiles: quia ipsi sentire possunt. illa autem non vni dicitur. Insensata enim id est idola careria sensu comparata his scilicet suis cultoribus illis sunt deteriora. Circa quartum dicit quod nullum ex his animalibus id est idolis aialium potest conspiciere bona aspectu interiori vel exteriori nec per consequens bona cultoribus suis dare. Et ideo subiungitur merito idolatarum pena in genere videlicet quod sunt indigni laude et benedictione dei. vni subdit Effugerunt dei laudem benedictionem eius. Et potest legi dupliciter: videlicet quia fecerunt se indignos dei laude et benedictione activa vel sunt indigni ut a deo laudentur et benedicantur. **a** Sed contra dicta videtur esse quod dicit Aristoteles philosophus in ethicis. Optimorum inquit non est laus sed aliquid maius laude deus optimus est: ergo sibi non debet laus. Dicendum quod deum dupliciter honoramus. Primo modo scilicet essentia sua: que est incomprehensibilis et infinita et sic sibi debet honor patrie. non autem laus. quia laus proprie loquendo non debet alicui nisi ad iocundum eum ad maius bonum. Sed cum ipse sit optimus et ultimus finis noster et felicitas nostra vera et summa completiva et ultima. Felicitas autem secundum philosophum non est de numero laudabilium sed honorabilium. Laus igitur cum non debet fini sed illi

quod est expediens ad finem non videtur convenire deo ut sic. Et sic loquitur psalmista scilicet translatione Iero. psalmi vi. Tibi file laus deus in syon. Nec mirum quia maior est omni laude Ecclesiastici. xliii. Alio modo honoramus deum scilicet effectus suos circa nos et sic possumus sibi laudem attribuere: quia effectus sui ad nostras utilitates ordinantur: et sic loquitur psalmista frequenter Laudate dominum omnes gentes. Circa dei benedictiones est notandum quod quatuor dispositiones reperiuntur in sacra scriptura que hominum divinam benedictionem impetrant et acquirunt videlicet reverentia devotionis ad patres: et beneficia communis ad indigentes: innocetia conversationis ad convenientes: et resistentia corruptiois ad insolentes. Prima ergo dispositio virtuosa que hominem dei benedictione dignificat est reverentia devotionis ad patres Ecclesiastici. iii. Honora patrem tuum ut superueniat tibi benedictio a deo. et benedictio illi in nouissimo maneat. Exemplis istius sententie plena est sacra scriptura Iacob meruit benedictionem patris offerendo ei cibos et vinum de consilio matris sue. Genesim. xxvii. et illa benedictio data fuit a deo et ordinata etiam contra intentionem patris qui putabat se benedixisse esau.

a Sed dubium est quomodo benedixit Iacob pater suus Isaac contra intentionem suam. Dicens enim verba consecrationis et non intendens celebrare vel consecrare non consecrat. Eodem modo in aliis benedictionibus sacramentalibus requiritur intentio. unde sacerdos nullum sacramentum confert vel conficit nisi intendat facere sicut ecclesia statuit faciendum in sacramento Potest dici quod Iacob consecutus est beneficium benedictionis. non quando primo benedixit

ei putās bñdixisse Esau. s; postea quā do esau venerat et inotuit Isaac de de ceptōe approbant et rataz habuit bñdcoz sibi datā dicēs. bñdixi eiz erit bñdicit⁹ Dicit magister q̄ Jacob Bñdicit⁹ est scdm̄ verba et nō scdm̄ intētionēz patris. Sicut episcop⁹ ordinat alieuz quē putat suū et ordiat⁹ ē. S; nō videt⁹ file: q̄a ep̄s intēdit ordiāre illā p̄sonaz sibi p̄ntatā. et nullū alii pro tunc. vñde intētio ep̄i per se terminat⁹ ad illaz p̄sonā. Sed Isaac nō intēdebat bñdicare Jacob ḡ rē. Pōt dici q̄ quīs nō itēdebat bñdicare Jacob p̄mo et p̄ncipaliē tñ p̄ accidēs videlicet per deceptionēz intēdebat bñdicare illi quē tetigit z quē osculat⁹ ē forte p̄ma respōsio est melior. Huius enim exēplū habet⁹ in saluatore p̄cipuū. de quo dicit⁹ q̄ obtinuit parētib⁹ suis z erat subdit⁹ illis. lū. ii. Int̄m̄ autē curā honorū habebat matri deferēdi. vt etiā i articlo mortis int̄ verberavūera z iniurias reuerētiā debitā ei exhibuit et de ei⁹ necessitate futura sollicitudiez piā gessit Mulier ecce fili⁹ tu⁹. Io. xix. Sed nō solū tunc sed etiā sic honorē continuum defert matri cū ei⁹ p̄cib⁹ sp̄ fauet et ipsa rogāte quibuscunq; deliquentib⁹ vitā p̄bet Vñ de eo videt⁹ eē sicut d̄ Coriolano p̄ncipe volscorū de q̄ narrat Vale B r̄. l. iiii. q̄ fugat⁹ de rōa ad volscos fugit vt lateret sed cū prudēs et p̄bus esset ap̄d quos quesuit latibulū adept⁹ est imperiū. Iste ergo romanis ifest⁹ multas cōtra eos obtinuit victorias. tā dē cū duxisset exercitū cōtra romāos in campū pplūs rōan⁹ coactus fuit ab eo pacē postulare. Mittit⁹ ergo ad supplicādū legatū sed nihil p̄fecerūt. Mitit⁹ sacerdotes cū ifulis sed sine effec

tū redierūt. Stupebat senatus trepidabat pplūs viri pariter et mulieres ex cū iminēs lamētābāt. Tūc vecturia Coriolani mater vxorē ei⁹ z liberos secū trahēs castravolscorū petiit. Quaz stati filii⁹ ut aspexit. expugnasti igitur vici irā meā. Patriā p̄cib⁹ hui⁹ admoq; cui⁹ vtero quīs merito mihi iuisā do no. Et p̄tūne a romanis exercitū suū amouit. Sic oīno chris⁹ se habet ad reuerētiā m̄ris sue: q̄a vbi p̄ces cui⁹ cūq; creature sp̄ellū ibi p̄ces marie p̄tūne et gratant exaudiūt efficacit. Vñde Aug. in quadā orōe sic ingt. O beatissima domina sicut oīs a te auers⁹: et a te despect⁹ necesse ē vt intreat. Ita oīs ad te p̄uersus et a te respect⁹ vt pereat ip̄osibile ē. Istā etiā vt intē pietatis ad matrem pulchre oñderūt Helinus et Brein⁹ q̄ cū innumerabilib⁹ exercitū b̄cōgredi se parasset superuenit mat̄ nudat vbera pacē supplicat cōcordantur germani. De ista pietate loq̄ petrus Rauēnēsis in quodā sermōe. Se para filiū a paterna denoiatione. iam nō est filius sed frater et collega eorū De quib⁹ dicit⁹ Vos ex patre diabolo estis. Et vtiq; talis filius maledictōez patris merito promeretur. Deutro non. xxvii. Maledictus qui nō honorat patrem suū z matrē suā: z dicit oīs popul⁹ Amē Seda dispositio virtuosā que diuinā benedictionē impetrat homini est beneficētia cōis ad indigētes vñde dedit opib⁹ pietatis z elemosine a dño benedicūt. Prouer. xxii. Oīs q̄ p̄tē ad m̄iaz bñdices: de p̄mbus enim suis dedit pauperi. Est enī deviro elemosinario sic narrat Merbod⁹ libro suo de lapidib⁹. c. xlvii. Lapidē ene ydros. Iste enī lapis sp̄ mut-

tit de se aquas i abudantia z trā iuūq ex hoc decreuit vel minuit. Cur? causa ē difficile assignare qa semper dat et sp abudat. Cōsimilit est de viro liberali: q qto plura p deo dispgit: tātō pl? abū dat frequenter. Prouerbioꝝ. xi. c. alii diuidūt ppa et ditiores sūt. alii rapiūt nō sua: z sp in egestate sūt. et tales finalē benedictōz habebūt: qn recitatis opib? pietatis diceſ Venite bñdicti patris mei pcipite regnū. ii. corin. ix. dñj

Qui seminat in bñdictionib? de benedictionib? et metet Tercia dispositō virtuosā q hōi diuinā benedictionē acgrit est innocētia puerſationis ad pui uentes. Vnde in ps dicitur. Innocēs manib? z mundo corde: q nō accepit i vano aiāz suā: nec iurauit in dolo pxi mo suo: hic accipiet bñdictionēz a dño.

Ecce quattuor ponit. Simplicitatē op is seu operationis. Innocēs maib? puritatē cogitatōis. mudo corde. Soliditatē deuotionis. Nō accipit in uanū animā suā. et scitātē locutōis. nec iurauit in dolo proxio suo. Talē describit sc̄tis. Iob vir simplex et rect? actimēs deū z iō cito p? subingit. Opib? manuum eius benedixisti: et possessio eius creuit in tra. et in fine dicis. Dñs aut bene dixit nouissimis iob: magis q pncipio eius. Iob. xlii. b Sed ē uotādū q ē de deo et mudo sicut fuit de ioseph et Iacob patre suo. Gn. xlviii. Iō seph uoluit vt Iacob benediceret filiis suis duob?. Manassen z Effraym. et qa ioseph pl? dilexit Manassen: posuit eū ex pte dextera patris sui et effraym ad sinistra applicuit. Sed iacob in struct? in spiritu mā? suas cācellauit z effraym imposuit manū dextera. manasse uero manū sinistra z sic utriq? benedixit. Isto mō moralitē mūd? appro

bat amicos et ponit eos in magna dignitate. sicut sūt domini et prelati et uident ad dei dextera applicati. Alios mūdus reprobat et ponit eos in paupertate in infirmitate et aduersitate z ipse sicut uident indigni. Sed quid ē finalis? Certe deus cancellat manus et super illū quē mundus approbat ponit sinistra. et super illū quē reprobant ponit dextera. et triuicq? benedicit. dat ei illis quos mūdus plus diligit. diuitias et gloria huius uite. et hec ē benedictio sinistra manus dei. Illis uero quos mūdus reprobat dat uitā etnā in celo

Prouer. iij. Longitudo dierū in dextera eius et in sinistra illius diuitie et gloria. Et ideo sancti uiri qui maledicuntur a mudo benedicunt a deo. Vnde dicitur in ps. Maledicēt illi z tu benedices

Quarta dispositō uirtuosa q homini diuinā benedictionē acgrit est resistētia correptionis cōtra insolētes. p. uer. xxiiii. Qui arguit eū laudabunt et super ipsos ueniet benedictio. Arguē enim insolētes z pncipue iuuenes de quibus est spes correptōis et pfect?. ē op? maxie caritatis ppter tria Prio qa ipi corrigunt in seipis Secdo p hō instrunt quō p processū tēporij vt increpatōes faciant aliis. Tercio quia p hō obstitit uicis.

Vnde Sen. li. de morib?. Viciā trāsmittit ad posteros q peccatib? ignoscit bonis nocet q malis parit. Cauere tam ē debz iuste corripiēs a tēb? et a cōsimili defectu et a spūs impetu et a peccantis cōtentp. A cōsimili defectu. Vnde yfido. li. iij. de fili. bo. ca. xxxii. Nō debet uicia aliena corrigere q adhuc uiciorū cōtagis fuerit inuolut? im probū enī est arguere qcū i alio qd ad huc reprehēdit in seipō. A spūs impetu debet hō cauē cū corripit. qa quod

impetuose pferē nō ab amore. s; ab ira procedere videt. et tal nihil corrigit. quia ab amoris cōfistorio nō pcedit. Vñ aug⁹ s; eplam ad gala. Quicūq; lacerato aīo dixeris pmiētis est i petus. nō caritas corrigētis. dilige: et quicq; dvoles dic. Tercio corn piēs ca uere deb; a peccātī pteptu. semp cogitās q; in simili capi possit. Vñde aug de sermōe dñi in monte. li. iiii. c. xxx. Cogitem⁹ cū aliquid nos rephendere necessitas cogat. vtrū tale quid habim m⁹ et iā nō habē⁹. et tūc tāgat memoriā communis fragilitas. vt illā correptionē nō odiū: sed mīa pcedat. vel sit aliq; dviū qd nunq; habuim⁹ et tūc cogitem⁹ nos hoies eēz hīe potuisse. 7 q isto mō corripit 7 punit delicta benedictionē dñi pmeretur. In cuius figuram. Moyses dixit leuitis q; vniūsq; gladiū acciperet et fratrē et aīcū occideret: q; vitulū cōstatilē adorauerāt Et ipso mandato. Moysi parmissent. Dixit ad leuitas moyses. Cōsecrastis manus vestras hodie domino. vniūsq; i filioz i fratre suo vt de⁹ vobis benedictio. Exo. xxxii. Et per oppositū fanētes insolētibus et eis in eorū dē factis adulātes. sūt cā pditōis eorū et cōfusiouis finalis. vñ de quolibet tali dicit saluator luce. vi. Ve vobis: cū benedixerint vobis hoies. hoies inq; fanētes. defectib⁹ qui errantes nō corrigūt s; adulatorie benedicūt. Cōtra quos p pphetā ait. Maledicā benedictōib⁹ vris et maledicā illis. qm̄ nō posuistis sup cor. Malach. ii. Et sicut p allegatū ē. q arguunt rē. **CAPITV. XVI**

LECTIO CLXXVI.

p Ropē hec 7 his filia passi sūt digne tormētaz p multitudi

nē bestiarū exterminati sūt p quib⁹ tormētis bene dis posuisti populū tuū q; bus dedisti cōcupiscētiā delectamenti sui nouū sapore. escā parēs eis origo metrāvūt illi quidē cōcupiscētes escā ppter ea que illis oīsa 7 imissa sūt. et a necessaria pcupia auerterē. Hi autē in breui inopes facti nouaz gustauē. rūt escam Postq; spiritus sanct⁹ reprobaui idolatras per multas vias et declarauit diffuse vnum solum verū deū esse colēdū. Cult⁹ aut vni⁹ dei fuit antiquus potissime apd hebreos. cult⁹ vero idolorū apd egiptios. Modo cōsequēter i ista parte vt cultū vni⁹ dei cōplete suadeat et cultū idolorū perfecte dissuadeat: agit p mixtim vsq; ad finē libri: nūc de supplicis infictis egiptus: nūc de beneficiis collatis inde is. ostendens q; illi erāt iuste puniti ppter eorum iniquitatē. et isti mirabilē visitati a deo ppter eorū pietatē q; vniū verum deum fideliter coluerunt. Et huius mōi pcessū tenuit supra c. v. Diuiditur ḡ processus sūnt vsq; ad finēz libri in duas partes. Nam primo narrat iustorū et iniustorū cōez retributiōnē. Secundo rēpēdit auctor libri deo pro collatis beneficiis populo dei gratiarum actionē in fine libri ibi. In oibus enim magnificasti. Circa p̄mum duo facit Nā p̄mo narrat ualorū m̄tiplicē tribulationē. Secdo corū finalē exterminatōz. ibi. Impis autē **A** Circa p̄mū tria facit. Prio oñdit quomō egiptii affligebāt p bestias et aīalia. Secūdo ostēdit quō affligebāt per res isēsatias 7 elemēta. Tercio quō affligebāt per corpora supercelestia. Secūda ps infra c. isto. Negates enī nosse. Tercia ca. xvii. Magna enī sūt iur-

dicia tua. In qualibz enī istarū ptiū fa-
 cit collationēz correspondētiā inter bñ
 ficia et supplicia. Nā sicut egiptiū pme-
 bāt p bestias eleinēta z corpora super
 celestia. ita hebrei cōtra hec tres mira-
 biles cōsolatōes habuerūt siue receperūt.
 Habuerunt coturnices eis datas ī
 escā: vt sicut musce et scinifēs afflux-
 erūt egiptios. ita volucres nobiles con-
 solarēt hebreos. Scdo habuerūt mā-
 na de aere descēdēs: vt sic ignis z grā-
 do affligerūt per elemētū aeris egip-
 tios ita māna per idē elemētū descē-
 dēs cōfortaret hebreos. Tercio habu-
 erūt lucē a corporibz sup celestibz sem-
 per cū eis pmanētēt corpora celestia
 qñ egiptiis lucē suā subtraheret eā ta-
 mē nihilomin⁹ hebreis exhiberet. de
 istis ergo beneficiis et suppliciis agit
 alternatiū p antbitesim p duo capitū-
 la. Circa tñ p̄mā antbitesim q̄ ē de egip-
 tiorū exēmiatōe: et de hebreorū cōso-
 lationē et vtrāqz p bestias et volatilia
 tria facit. Nā p̄mo narrat egiptiorū
 exēmiationē. Secūdo hebreorū mi-
 rabile cōsolationē. Tercio assignat in-
 ter egiptios et hebreos cuiusdā diuer-
 sitatis distinctionē. Secūda ps ibi. pro-
 quibz tormētis. Tertia ibi Oportebat
 Quātū ad p̄mū dicit. p̄t̄ hec. i. idola
 triā mltiplicēz. et his similia. q̄a aliqs
 modos idolatrie specificauit z aliqs p̄
 terminis Passi s̄t digne tormēta z p̄ mlti-
 tudinē bestiarū exēmiati sūt: q̄a per
 mltitudinē bestiarū qdā afflicti z qdā
 exēmiati sūt. Circa scd̄z p̄ p̄riū fecit de
 us circa pp̄z suū licz peccassēt ī deser-
 to sicut narrat. Exo. xvi. Filii israel ī
 deserto murmurauerūt p̄ dñm dicētes.
 Vtinā cēm⁹ mortui ī egipto qñ sede-
 bāt s̄r ollas cām nū z cōdebebāt ad fatu-
 ritatē. statū ū cū moyses orassz ad dñz

fdiūt z m̄dit eis Audiuit dñs murmur-
 ratōes vrās cōtra eū z dabit vobz vespe
 comes. Facto ū vespe ascēderūt cotur-
 nices de quodā sinu arabico. vbi potif
 sine nutriūē. et trāsito mari ī me-
 dio ceciderūt inter castra. ī itra tētorīa.
 hebreorū et capiebāt ad nutū pp̄i. et
 hāc historiā narrās ī littera dicit sic.
 Pro qb⁹ tormēt egiptiorū p̄⁹ recitat.
 .i. loco tormētōz egiptios illatorū. bñ
 disposuisti pp̄m tuū. i. dedisti bñficia
 pp̄o tuo qb⁹. i. illis q̄ fuit pp̄us tuus.
 Dedisti p̄cupias dlectamētū suū. i. dele-
 ctationē p̄cupitā. In x̄ illā ps. Cōcupi-
 erūt p̄cupias ī deserto nouū saporē. i.
 escā nouū saporū parans eis ortigome-
 trā. Est autē ortigometra auis regia fz
 magistrū ī historiis quā Ioseph⁹ or-
 tigiā vocat a Grec⁹ ū ortigome-
 tram nos vulgo dicī⁹ curriegū a cur-
 rēdo. Et dicī⁹ ortigometra quasi rec-
 ta mēsurā. Isido. tñ videt̄ differētiam
 ponē itē coturnicēz ortigometrā. ii. e-
 thi. c. vii Coturnices a sonovocis dicū-
 tur q̄s greci ortigias vocant eo q̄ vise
 fuerūt p̄mo ī ortigia isula He adueniē-
 di tpa hñt. Naz estate depulsa maria
 trāsmeāt. Ortigometra d̄r q̄ gregē du-
 cit. Cū at̄ ēre appropiqt: accipiē vident
 eam rapit et p̄pterea cura est vniuersi
 ducē sollicitare externi generi p̄ quaz
 caueant extrema pericula. Cibos gra-
 tissimos habēt. feminavenenōz q̄ ob-
 causam eas veteres vesci interdixerūt
 Solū enī hoc animal sicut homo cadit
 cū patitur morbū. Hec Isi. Vbi patz
 scdm eum q̄ coturnix z ortigometra
 nō sūt idem: quia solum illa dicī⁹ or-
 tigometra que ducit exercitūz et nou-
 alia. q̄uis autē dicat Isido. accipiens a
 Solino q̄ solū hoc animal morbū pa-
 tit⁹ caducū. Nō tamē creditur hoc es-

severū. **Vulg^o** enī dicit q̄ auctor libri qui incipit triplex est esse scribit. Illū quidē morbū patiūt passeres. Scribit etiā solin^{us} de mirabilib^{us} hui^{us} mūdi de coturmeib^{us} q̄ qñ mare transire volūt austro flante nūq̄ excūt. nāvīm flatus tumidiōris metuūt plurimūq̄ se aglouarib^{us} credūt vt corpa pinguia ⁊ iō tarda facili^{ter} puebat fortior ac vehemē tior spūs. cū maria trāseūt: impet^{us} dif ferūt et metu spaciū lōgiōris vires su as tarditate nutriūt. vbi vero trā con spiciunt cateruati coeunt. Deinde cō globeate vehemētū^{ter} pperāt. que festina tio plerūq̄ exitiū parat nauigātibus. Accidit enī noctib^{us} vt vela incidāt p ponderatis fumb^{us} i alucos mergant **Hec Solin^{us}** Isto ergo auiū genere pa uit dñs filios isrl̄ in deserto cū paterē tur cōcupiscētiā carniū quales comederant in egipto vt videlz per illas car nes auerterent^{ur} a cōcupiscētiā quā ha bebāt. Et hoc est quod dicit^{ur} in l̄ra vt il li qdē id est filii isrl̄ cōcupiscētes escas carniū scz de egipto auerterent^{ur} ⁊ a ne cessaria cōcupiscētiā hoc est violētia. necessariū enī vno mō dicit^{ur} violētum scdm Aris. v. metha. ca. de uecessario fuit aut cōcupiscētiā eorū violenta: ga oriebat^{ur} ex cōsuetudine vescēdi carni bus in egipto. Cōsuetudo aut assimilatur nature. vii. ethi. Cōsuetudo est altera natura. **Vt** ergo auerterent^{ur} a necia p̄cipia p̄p̄ ea q̄ ill̄ onsa et missa sūt id est prop̄ a nūalia: que illis missa fuerūt p̄ dñā prouidētiā id est cotur nices ideo eis dūnit^{ur} date fuerūt quod et factū pro tūc saltē fuit vt a cōcupi scētiā auerterent^{ur}. vñ subdit. Hi autē id ē filii isrl̄ i breui iopes sc̄i. i. indulgē tes cibo nouā gustauerūt escā de q̄ du.

ctū ē. **b** Et ē notādū q̄ p̄suetudo maxi mā habet violētiā inclinādi volū tatē ad se. Et iō sicut optimū est assue fieri ad bonas cōsuetudīes et vtuosas ita piculosū et pessimū est assue fieri ad vicia. vñ narrat valeri^{us} li. vii. c. ii. in siue q̄ Creteuses cū acerbissima exera tōe vtu volūt aduersus eos: quos ve hemēter odiūt optāt vt mala cōsuetu dine delectent^{ur} modest^{er} oq̄ volūtati ge nere efficacissimū gen^{us} vltiōis eiētū reperit. hec ille vult dicere: q̄ ipi vi dent^{ur} modeste male dicere: qñ dicunt hōi mala cōsuetudine delecteris et tñ iup̄cunt^{ur} eis maximū gen^{us} mali. De malicia ū puer p̄suetudis loq̄t^{ur} Aug. viii. p̄f. ca. v. de semetip̄o dicit. q̄ dif ficilis fuit ad cōuertēdū ad fidē. vñ di cit sic. Ligat^{ur} erā nō ferro alieno: sed mea ferrea volūtate. velle meū tene bat iūmic^{us} ⁊ idē mihi cathenā fecerat^{ur} p̄strinxerat me. q̄ppe ex volūtate puer sa scā est libido. ⁊ dū finim^{us} libidini: scā est: cōsuetudo. ⁊ dū cōsuetudini nō re stiti scā est necessitas. **Hec Aug^{ustinus}**. Vñ etiā metricē dicit^{ur}. Qui nō assuescit v̄ tuti dū iuuenescit Avicis nescit disce dere qñ senescat. In cui^{us} figurā salua tor facili^{ter} suscitauit puellā in domo ⁊ iuuenē delatū in porta. Sz lazary q̄tri duauit i monumēto cū gemitu lacris et clamore Io. xi. Quā historiā expo nēs Aug^{ustinus}. sup̄ Mat. om̄. xv. dicit. sic. Moles ip̄osita sepulcris ipsa est dura vis p̄suetudis q̄ p̄nit^{ur} aīa nec resurgē nec spirare p̄mittit^{ur} dictū est aut q̄tri duan^{us} ē. Reuera ad istā p̄suetudinē de qua loq̄r de q̄dā p̄gressu p̄uenit aīa. p̄ ma ē quasi sc̄tillatio delectatōis i cor de. Scda cōsensus involūtate. Tercia factū. Quarta p̄suetudo. **Hec aug^{ustinus}**.

LECTIO.CLXXVII

o Portebat enim in illis quidē sine excusatione supuenire interitū exercētibus tyrānidē. His autē onidē tm̄ quē admodū inimici illorū exterminabānt Etenī cū illis superuenit seuā bestiarū ira morib⁹ puerforū colubrorū exterminabānt Postq̄ spūs sc̄tus p salomōnē declarauit aliq̄līē quō egiptiū puniebāt in egipto per scinifas muscas et ranas. q̄a postq̄ aliḡs dicē q̄ oio p̄simi liter affligēbāt hebrei i deserto p serpentes ignitos: q̄ populū tactu uenēso isrl̄mauerūt et occiderunt: iō placuit auctori diuersitatē assignare in hac parte inē afflictōes illatas egiptiis p hui⁹ mōi bestias et castigatōnes illatas hebreis p p̄similē modum. Et circa hoc duo facit Nā primo assignat miraculosa diuersitatē. Sc̄do illoꝝ miraculorū deo attribuit auctoritatē. Secunda ps̄s ibi. Tu es dñe. Circa p̄mū duo facit. P̄rio ondit diuersitatē iē egiptios punitos ⁊ hebreos ex pte eorū q̄ patiebānt. Sc̄do ex pte penarū q̄ eis infligēbānt. sc̄da ps̄s ibi. Sz̄ n̄ in perpetuū. Circa p̄mū duo facit. P̄rio ondit quō diuersi mōe digni fuerūt punitōe. Sc̄do quō hebrei habuerūt se i afflictōe. sc̄da ps̄s ibi. Etei cū illi Circa p̄mū sciēduz q̄ egiptiū q̄ detrimērat hebreos. i. filios isrl̄ p. cccc. annos in seruitute post mortē Ioseph q̄ etiā ordianerūt totum masculinū gen⁹ hebreorū inficiā merito dēnt f̄di ad interitū s̄n̄ q̄cūq̄ remedio. et maxie ppter duriciā cordis eorū ad orōes moȳsi ⁊ aaron merito dēnerūt mortī t̄di: sz̄ hebrei i des̄to m̄lto mi⁹ peccauerūt ⁊ iō sufficit q̄ aliq̄ tali p̄nirēē p̄a p bestias sicut egiptiū q̄n dā p̄niti extiterāt vt castigaret̄ i seip̄s ⁊ p̄p̄derēt q̄ egiptiū sustinuerāt in

egipto. Et h̄ ē qd̄ dicit. Oportebat enī illis qd̄ ē. i. egiptiis s̄n̄ excusatōe. i. sine pene mitigatōe supuenire interitū. id ē mortē. exercētibus tyrānidē in eis. Hec tyrānis tyrānidis ē regimē tyrāni. et ē qd̄a sp̄s mōarchie r̄gal̄ q̄n aliq̄s p̄ncipat⁹ pp̄lo p̄ eorū uolūtate ⁊ ad s̄n̄ ipsius solūtilitatē p̄uata. sc̄dz̄ An̄. iiii. p̄ol⁹ ⁊ viii. ethi. Vñ tyrānidis ē crudel̄ dominatio. His at̄. i. filiis isrl̄ oportebat onidē tm̄ per s̄sibile experitiā i p̄siti b̄ afflictōib⁹ quē admodū inimici illorū s. egiptiū extēmiabānt. hec at̄ p̄p̄derūt s̄sibilr̄ q̄n ipsi extēmiabānt morib⁹ colubrorū. Et hoc ē qd̄ subdit. Etei cū illi supuenit seuā bestiarū ira s. serpentiū ignitorū imissauidelz̄ a deo morib⁹ p̄uersorū colubrorū extēmiabātur. i. aliq̄ m̄murātes p̄ dñz̄ ⁊ n̄ penitentes mordebānt sz̄ n̄ extēmiabānt. Coluber ē gen⁹ serpētū ⁊ d̄ colub̄ q̄ colens umbras: q̄a i umbr̄ septiū p̄morat. ⁊ dicit̄ dentro. viii. In deserto illo fuerūt sp̄p̄tes flatū admirētes scorpiōes ⁊ dipsades. Dipsades d̄s. ē gen⁹ serpētū ⁊ dicit̄ l̄tie situla p̄ p̄riū q̄a p̄mit hoies fiti. vas ū situla uocat⁹ p̄p̄e qd̄ aufert sitū ⁊ s̄siste situle adeo p̄uevt cū calcāt̄ uix uideāt q̄ venenū añ extignit q̄ s̄tia f̄: nec tristitiā s̄etit moritur⁹ sz̄ nigz̄ i historia s̄. viii. c. dent. Et figurāt moralit̄ iste situle demōes q̄ bonos viros fedis cogitatōib⁹ agitāt ⁊ infestāt. Iste etiā s̄t ita parue q̄ uix uideēt et ex minima occasiōe surgūt ⁊ intoxicāt siue molestia: i mo cū delectatōe perimunt q̄n s̄t per delectatōes morose a Circa illā clausulā Oportebat enī illi s̄n̄ excusatione superuenire interitū Notādū q̄ tria s̄t q̄ i excusabiles reddūt omēs pctōres ⁊ p̄a dignos onidūt. viz̄ magnitudo sc̄ie in peccāte: similitudo cul-

pe in iudicâte. et ineptitudo cæ i allegâte. Prio g reddit hoïem inexcusabile magnitudo scie i peccâte. qto ei aliqs maior et clarior noticiâ habz de deo. tâto magis peccat ceteris paribz. Et iô de phis dicit apls ad Ro. i. Qd i uisibilia dei eis p creaturas motuerunt et tñ enauerunt in cogitatiôibz suis et obscuratū ē inspiēs cor eorū: intrm vt idola coluerūt. nec sup hoc in aliq excusatōe quasi de deo nullā noticiā habuissēt. qā inuisibilia dei per ea que facta sūt intellecta pspiciūt: sēpitema qz virtuei et dīnitas: ita vt sint inexcusabiles. Sise dicit saluator de iudeis. Io. xv. Si nōuenissēt locut⁹ eis fuisse peccatū nō haberēt. nūc at de peccato suo nō hnt excusatōez. Secūdo reddit hominē inexcusabile similitudo culpe i iudicâte. quādo aliqs iudex dephēdit i crimie p q solz alios punire: nullā p̄t excusatōez p̄tere. Exēplz de falsis iudicibz q volebāt p̄denā susānā. dan. xiii. Et iô signāt dicit apls. Ro. ii. Inexcusabil es o hō ois q iudicas. in qeī alterz iudicas teipm cōdēnas. Tertio reddit hoiez iexcusabile ineptitudo cæ i allegâte. qñ ei cā q allegat maifeste nulla ēvel p̄ficta p mēdaciū nō ē excusatō: s; aggrauatio ad p̄cedēs delictū. Exēplū de inuitatis ad cenā. Luce. xiiii. Qui falsas et fictas excusatōes fecerunt et assignauerūt: a cena fueūt reprobati et alii loco eorū vocati. et iô contra tales excusatōes malitiosas petit. ps. Nō declines cor meū in verba malicie ad excusandas excusatōes i peccatis. Excusant tamen se quadrupliciter homines de pctis suis. Quidaz per laiciā societate: quidā per diuinā volūtate: qdā per carnalē fragili-

tate: qdā p finalē utilitatē. Primi dicūt cōmuniter qñ dephēdit peccasse: ma la societas ppulit me ad hoc malū. q q dē excusatō fatuissima putaret apud iudicē secularē: cū concedat facinus et alios coaccuset. sed multo magis ap̄ deū nō valet q nouit mali arbitrii libertatē. Vnde in prouerbiis. Omitte excusatōez nemo peccat inuitus. et excusatō multoz allegatio sotiōrū. Sicut dicunt multi. Quare nō licet mihi? Sic enim facit talis et talis. S; ista societas nō excusat peccatē secūdu Ieronimū in quadā ep̄la. Multitudo sotiōrū impiumibile nō facit crimē. Secūdo quidā se excusat per diuinā volūtate: quoz aliq dicunt deū eos scuisse peccaturos et velle eos velle eē: nec eis esse imputādū: s; dispōi diue et corporibz celestibz et cōstellationi. Et tales deim blasphemāt qsi sit auctor malorū et iudex factorū q hoies cauere n̄ p̄nt. Isti aliq mō figurāt per iacob volētē decipere patrē suū: cū pater quereret quō tā cito iuenire potuiss;: vnde sibi cibū optatū paraz. Respondit volūtas dei fuit vt mihi cito occurreret qd volebā. Gen. xxvii. Isto mō sūt nōnulli mūdi sapiētes iuris cui⁹ periti: quicqd faciūt colorare legibus et mūnre rōibz sciunt omnino: vt nihil faciēs sceleris qd nō sit iuribz excusatum. si homo credere velit eis. Tales assimilāt dyoniso tyrāno de quo narrat valer⁹. li. i. c. ii. Iste igress⁹ tēpla deorū detracto Ioni olimpio magni pōderis aureo amictu p̄nū laueū ei circūdedit et admiratibz illis qui aderāt q sic sine tiore scōs suos spoliare presumpsit. Rūdit q illd ad dei sui commodū fecisset. Nā aureū aictū grate

fore p estate et frigidū p hieme lane-
um n̄ p vtroq; tēpore aptū. eē dicebat
Iteꝝ esculapio: q̄ fuit barba aurea re-
dimi? dem̄ iussit barbā auferri. Cu-
ius cām assignauit q̄ apollo p̄ suus
imberbis esset et nō decebat patre ca-
rere barba: filiū apparere barbatū. Ite-
rū vittas aureas et pateras et coronas
q̄ simulachra porrectā maib? iustiebāt
tollebat et se eas accipe: nō auferre di-
cebat. stultū esse cōfirmās a q̄bus bōa
p̄cannir: ab his porrigētibus nolle su-
mere. Isto mō prudētes seculi q̄tūcūq;
flagitiose se habeāt p̄tra iura deū z ec-
clesiā sp̄ colorat̄ roib? se excusāt. Ter-
cio qdā se excusāt p̄ carnalē fragilita-
tē et dicūt plane blasphemātes deum
se nō posse a libidimb? abstinē p̄pter
plexionē talē. Cōtra q̄s arguit Iero-
nim? in explaiuōne fidei. et allegat
eū magē sinarū. ii. dis. xxxvi. Execra-
m? inquit nos blasphemā eosꝝ qui di-
cūt Impossibile aliqd̄ homi a deo p̄ce-
ptū eē et mādata dei nō a singulis sed
ab oib? cōi posse seruari. Quarto qdā
excusāt se per fialēvtilitatē et tales
iueniūt nōnulli p̄dones: raptores z
iniusti exq̄sitores: q̄ auferūt a diuitib?
bōa sua sine cōscia colligunt et recon-
dūt et elemosinas cāz finalē pretēdūt

Isto mō diuersi diuersas excusato-
nes inueniūt: et cū pctōres existant se
tamē cōtra deū de pctis defēdūt. Vn-
de grego. xxi. moralīū. Vsitatū gene-
ris hūaniviciū ē libido: peccatū comit-
tere et cōmissū negando abscondere: z
cōmittū defendēdo excusare. Sicut au-
tē impiū est peccata q̄ cōmissim? nos p̄-
tinacit̄ excusare ita virtuosū ē valde p̄-
ximū nō facili? iudicare sed cōpatien-
do aliquat̄ excusare: p̄siderātes cō-

munis fragilitatis cōditionē: sine fa-
miliaritatis cōmunionē: et vere pieta-
tis exercitacionē Primo enī cōmunis
fragilitas qua frequent̄ omnes erra-
m?: debet nos mouere ad aliquat̄
excusādū: nō tamē pertinaciter defē-
dēdū errores faciles alioꝝ. Vñ bern-
sup̄ can. ser. xli. Noli iudicare p̄ximū
sed magis excusa intētionē si opus n̄
potes. puta ignoratiā. puta surreptio-
nem: puta casum q̄ si omnes omnino
dissimulationē rei certitudo recusāt.
suade nihilomin? tibi et dicito ap̄ te
metipm̄ vehemēs tētatio fuit. Quid
de me illa fecisset si illa accepiss̄ i me
similiter potestātē? Secundo mouere
nos debz ad idē sine familiaritā cō-
muniovt saltē de amicis facilius ma-
la n̄ credam? nec etiā de p̄xis. nec de
plac̄ vel etate p̄nectis Vñde Iero. i e-
pistola ad iusticiā. nō ē facile malū p̄-
necta etate credēdū quam vita p̄tei ita
defēdit: et honorat vocabulū dignitatis
de aīco etiā suo Xenocrate cū qdā
platonī dixisset q̄ dixerat de eo malū
r̄ndit nō eē sibi credibile q̄ ille quē tā-
tū amabat eū nō diligēt cūq; narrans
dictum suū se p̄batūz assereret. Re-
spōdit plato n̄q̄ xenoctē talia dixisse:
nisi expedire iudicass̄. Tercio mouē
nos d̄z ad idē vere pietatis exercitatio
Piū ē ei alienos defect? sū lesiōe iusti-
cie q̄tū fieri p̄t excusare. z famā p̄xiō-
rū q̄tū possibile ē illesā seruare. Vñde
origenes s̄ leniē. xxxiii. c. Nō vult te
dñs si forte videri pctm̄ fr̄is p̄tinuo e-
uolare ad publicū z p̄clāre passim et
diuulgare pctā aliena. qd̄ esset vtq; n̄
corrigētis s̄z ifamātus. Vñ apli symō
et iudas Nos inocētes absolue oz no-
cētes ū pdē n̄ decz. L. CLXXVIII

f Ed nō impetnū ira tua pmāsit
sed ad correctionē in breui tur-
bati sūt signū habētes salutis ad p̄me-
morationē mādati legis tue. Qui ei
p̄uers⁹ ē nō pp̄t̄ lī q̄ videbat sanaba^r
sed p̄ te oīm saluatorē. et in hoc oñdi-
sti inimicis nr̄is: q̄a tu es q̄ liberas ab
oī malo. Illos aut̄ locustarū et musca-
rū occiderūt morsus: et nō est inēta sa-
nitas aie illoꝝ qm̄ digni erāt ab hm̄oi
ext̄miari. Ostēsa diuersitate deme-
riti int̄ egiptioꝝ p̄uitos p̄ bestias ī egi-
pto et int̄ hebreos punitos p̄ bestias ī
deserto. In ista pte p̄sequit̄ de eadē di-
uersitate supplicii Fuerūt aut̄ diuersi
mode puniti egiptii ad ext̄miationē.
hebrei vero ad correctionē. De puniti-
one egiptioꝝ p̄ ranas muscas ⁊ scin-
fes satis est sup̄i⁹ tactū. De punitōe v̄o
hebreoꝝ ē sciēdū. q̄ sicut habet̄ Nūe.
xxi. Cū ppl̄s in deserto cōtra dñz mur-
murasset imisit eis serpentes ignitos
hoc est puos et veloces ad modū sc̄nti-
larū q̄ tactu venenoso istāmabāt ⁊ cau-
sabāt tumorē ⁊ ruborē in carne. ad q̄-
rū pūcturā vulnerati sūt. Quidā vero
mortui. Venerūt ergo ad Moysen ⁊
rogauerūt eū q̄ oraret p̄ eis ad dñm.
Ad hui⁹ ergo p̄ces ordinauit dñs: vt
faceret figurā sp̄ētis de euez poneret
sup̄ sūmitatē p̄ticez faceret illū defer-
ri in pp̄lo et dixit eis q̄ q̄cūq̄ esset p̄-
cussus a serpēte ignito statim aspice-
ret ad serpēte eneu et curaret. Istud
miraculosū remediū p̄ndit deus fili-
is israhel ī deserto ⁊ fuit figura p̄cherri-
ma de passiōe xp̄i sicut p̄met allega-
uit Iob. iij. Sicut Moyses exaltauit f̄-
pētē in deserto: ita exaltari oportz filiū
hois vt oīs q̄ credit in eū nō pereat: s̄z
habeat vitā etnā. De afflictōe igit̄ he-

breoꝝ p̄ serpētes ignitos et remedio
eis cōcesso agit auctor ī pte ista decla-
rās qualit̄ egiptii afflictī fuerūt s̄z re-
medio tanq̄ icorrigibiles. hebrei vero
cū remedio tanq̄ filii ad correctōez abi-
les. Et circa hoc tria facit. Nā p̄mo tā-
git hebreoꝝ rōnabilē castigatiōez. Se-
cūdo egiptioꝝ miserabilē ext̄miationē.
Tercio redit ad declarādā mirabi-
lē hebreoꝝ liberatiōez in plaga serpē-
tū. sc̄da ps̄ ibi. Illos aut̄ locustarū ⁊ sc̄ia
ibi. Filios aut̄ tuos. Circa p̄mū quatu-
or facit. Nā p̄mo agit de afflictōnis te-
dio. Secundo de afflictōnis remedio.
Tercio de eiusdē remedii autore pre-
cipuo. Quarto de fine per illā reme-
dium p̄cipaliter intento. Secūda ps̄
Habētes signū salutis. sc̄ia ibi. Qui enī
cōuersus. q̄ta ibi. Et in hoc ostēdisti.
Dicit enī sic. S̄z nō impetnū ira tua
pmāsit. Ira tua. i. pena iſſicta p̄ te he-
breis peccātib⁹ in deserto: nō fuit exter-
miatiua oīs ḡnālī s̄z castigatiua tātū
v̄n̄ subdit. S̄z ad correctionē in breui
turbati sūt. Iere. xxx. Nō faciā te ī cō-
sūptionē: sed castigabo te in iudicio vt
nō videaris tibi īnox⁹ et hoc in brem.
ga Isa. liiij. In momēto indignationis
mee abscondi faciē meā parūper a te.
Et tñ cū fuerūt in turbatiōe illa fuerūt
habētes signū salutis. s̄z serpēte eneu
ad cōmēorationē mādati legis tue. i.
sicut cōmēorat̄ in lege tua. Nūe. xxi.
Fac serpēte eneu et pone eū p̄ signo.
Sed q̄a ille effect⁹ quo curati fuerūt ad
ispectionē serpētis enei possēt a sim-
plicib⁹ ip̄i serpēti attribui: nō deo. Iō
sc̄io subiūgit. Qui ei cōuersus est: c̄.
per te xp̄z figuratū per illū serpētem
eneū q̄ oīs est saluator. Figurabat̄ aut̄
xp̄s per istū sp̄ētē eneu m̄ultiplicat̄ s̄z

quātū ad morū inocētiā. quātū ad sit⁹ eminētiā. quātū ad vite carētiā. et quātū ad salutis efficiētiā. Primo quātū ad morū inocētiā. q̄a sicut illa figura serpētis venenose appuit. z tñ multū venenū habuit. Ita xp̄s in carne apparnit et tñ nullū pctm̄ habuit. nec est iniēt⁹ dol⁹ in ore ip̄i⁹. Sc̄do quo ad vite carētiā: q̄a sicut sp̄s ille vitā nō habuit z tñ de materia maxime duratiua fuit q̄a es int̄ oīa metalla durabilis est. sicut dicit hec glosa. Ita xp̄us v̄e mortu⁹ est sc̄dz hūanitatē z vere efn⁹ z imortalis est sc̄dm̄ diuinitatē. Tercio quātū ad situs eminētiā: q̄a sicut sp̄s posit⁹ fuit sup̄ perticā lōgā vt a toto populo videret̄ et a gētib⁹. Ita xp̄s in ligno crucis ita alte suspēdebat̄ vt a toto pp̄lo videret̄ vbi etiā adhuc a denotis mētib⁹ per fidē et amore cōspicit̄. Quarto quātū ad salutis efficiētiā. q̄a sicut oīs a vero serpente paullus si serpētē enēū aspiceret curabat̄. Ita q̄libet a diabolo vulnerat⁹. si xp̄s in cruce cōsideret per fidē et veniā roget. sanā. Quarto subiūgit finē per istā miraculū p̄ncipalit̄ intētū. videlz honorē dei cū dicit. Et in hoc oñdisti inimicis n̄ris q̄a tu es q̄ liberas ab oī malo. i. corporali z sp̄iali. c. Xp̄⁹ ei legit̄ fecisse miracula p̄pter tria. Primo ad eorū circa quos operabat̄ vtilitatē: q̄a eos frequēter in corpore et in aīa curabat. Sc̄do p̄pter aliorū cōuersionem: q̄a multividētes xp̄i miracula cōuertebant̄. Tercio p̄pter dei gloriā et honorē. Iohānis nono. Nec hic peccauit. neq̄ parētes eius: sed vt manifestet̄ opera dei in illo. Et eodē mō in p̄posito de istā miraculū fecit ad vtilitē bonorū de filiis isrl̄. ad p̄uersionē

malorū ad gl̄as dei dilatādā. B. Z⁹ p̄ncipalit̄ i ista lecōe agit de egipti ocū in egipto mirabili per bestias ex t̄miatiōz q̄ pp̄t̄ eorū maliciā s̄n̄ q̄cūq̄ remedio istigebat̄. Vñ s̄d̄dit. Illos at̄ id est egiptios locustarū z muscarū ociderūt morsus. De q̄b⁹ locustis dicit̄ Exo. x. Dixit dñs ad Moysen extēde manū tuā sup̄ trā egipti ad locustā vt ascēdāt super eāz deuoerēt oēz herbas q̄ residua est grādini. De muscis vero Exo. viii. habet̄. Venit musca grādīs in domo pharaonis zc. Locusta sc̄dm̄ glo. super illd̄ Ex. x. dicit̄ q̄si lōga hasta. Iga habet lōgiora crura retro q̄ aīa Et sc̄dz Isi. xii. ethi. Est aīal paruū noxiū habēs dentē et pl⁹ q̄ cetera aīalia frugib⁹ nocet. Itē sc̄dz Iero. super p̄. c. Iohelis. h̄mōi volatilis tria sūt nomia successiue sc̄dm̄ etatē. Nā fet⁹ locuste aīq̄ habeat alas vocat̄ bru⁹ cū incipit volare vocat̄ acelabus: cū plene volat vocat̄ locusta. De locusta loquēs Basilius in exameron dicit̄ Locusta dicit̄ quasi loco stare faciēs q̄a cū iter arripienti occurrit malū est z sinistrū sicut bufo dextrū p̄tēdit. Vel dicit̄ locusta q̄a nūc saltū dat: m̄nc loco stat: vel q̄a per modicū t̄ps stat in vno loco Criso. super Math. sic ait. Locuste sūt volatilia mūda q̄dē s̄z parua. et nō satis ī altū volantia q̄ mādicanit Ioh. in deserto. Arnulph⁹ etiā q̄dā expositor ait sic Minimū gen⁹ locustacū in deserto iudee q̄ pass⁹ ē Iohēs vsq̄ hodie apparet z habet corpusculū ī modū digiti manus mēbris exilib⁹ z breuib⁹ i herbis facili⁹ capit̄. Hec ille Talib⁹ ergo locustis et muscis exterminabant̄ egiptiū ī cōtemptū z derisionē z nō per leones vel vrsos vel fortia aimalia: q̄a digni

erāt ppter eorū idolatnā a talib⁹ ex-
 minari. Circa illā clausulā. Signūz
 habētes salutis. Notādū q̄ de⁹ hūano
 generi multa signa oñdit benignolētie
 remiscētie: p̄uidētie: et patie. b
 Signa benignolētie sūt oēs creature fa-
 cte et create ad sermēdiū hoi. Est enīz
 signū q̄ vnū offert sensūz aliū itelle-
 ctū. et iō oīs creatura sensibilis seip-
 sam offert sensūz et deū rēp̄sentat in-
 tellectū boni viatoris. Nēo pōt hec si-
 gna facere. q̄ tu facis nisi fuerit de⁹ cū
 eo Ioh. iiii. Signa remiscētie sūt septē
 sacramēta ecclie per q̄ reducimur ad
 mēoriā passiōis dñice Heb. ii. Sal⁹ no-
 stra firmata est cōtestāte deo signis et
 portētis z variis v̄tutib⁹: z sp̄ssci distri-
 butionib⁹. Signa puidētie dabit ante
 suū aduētū: ne oīno veniat p̄ctōrib⁹ in-
 promissus Et hoc est signū magne curi-
 alitatis dīne. Null⁹ ei q̄ aliqd facit q̄
 vellet occultare approbat aduētū ho-
 minis ipromissū: s̄z p̄ctōr qlibet facit q̄
 vellet: si possit occultari: et iō de⁹ mū-
 do pleno pctis vētur⁹ p̄mittit signa q̄-
 dā notabilia p̄ que hoīes cōtra ip̄s⁹ ad-
 uen tū sibi p̄uideār⁹ disponāt. De istis
 signis dicit Lu. xxi. c. Erūt signa ī so-
 le et lunaz stellis. Dicit Vegeti⁹ de re
 militari libro. iiii. ca. v. Tria inquit ge-
 nera constat esse signorū pro negociis
 belli vidēz. Vocalia: semivocalia: et
 muta. Vocalia dicunt⁹ que hūanavo-
 ce p̄ferunt⁹ sicut duces p̄ordināt ali-
 quod certū verbū. quo in cōflictū vtūt⁹
 Sicut dens nobiscū vel triūph⁹ impa-
 toris vel aliq̄ p̄simile. Signa semi-
 vocalia sūt: que sūt per tubā: cornūz
 buccinā. Signa muta sūt vexilla aquī-
 la dracones et circa ista signa poneba-
 tur medietas donatūz oīz militū enī-

tium ab bellū ppter duas rōes. vna fu-
 it rōe si ea habuisset in custodia ppria
 in friuolis expederēt vnde aduilitatē
 eorū p̄uisū fuit q̄ sufficiēter sustenta-
 bant⁹ de annona cōi. Alia rō fuit vt p
 hoc aiōsius et forti⁹ sequerētur signa
 sua et ea nullo mō relinquerēt ex quo
 peculū suū castrēse ibidē sciret p̄siste-
 re: s̄z pot⁹ ea defederēt quātū possent
 Ista tria signorū ḡnā faciet xp̄s in ad-
 uētū suo sc̄do. Nā signavocalia erunt
 in illa disceptatōe sicut d̄r Math. xxv
 Esuriui et nō dedistis mihi māduca-
 rez. Signa semivocalia: q̄a tuba p̄ce-
 det et de istis sil⁹ dicit Ap̄t̄us p̄. Theff.
 iiii. Dñs in iussu z inuocē archāgeli z
 in tuba dei descēdet de celo. Signav o-
 muta erūt istrumēta passiōis xp̄i: ip̄z
 corp⁹ dñici v̄lnerib⁹: ī signitū Dañ. vi
 Ipse est saluator z liberator faciēs sig-
 et p̄digia in celo et in tra. Signa patie
 dat nobis dñi expectādo nos ad veni-
 am vt redeam⁹ ad gr̄az Ep̄he. iiii. No-
 lite cōtrastare sp̄m̄ s̄ctū dei in quo si-
 gnati estis in die redeptōis.

LECTIO. CLXXIX.

F. Ilios aut tuos nec draconū nec
 venatorū vicerūt dētes. mia ei
 tua adueniēs saluabat illos. In mēori-
 am sermonū tuorū exf̄miabauit z ve-
 lociter sanabauit. ne in altam icidētes
 obliuionē: nō possēt tuo vti adiutorio
 Eteī neq̄ herba: nec malagma sana-
 uit eos s̄z tu⁹ dñe sermo q̄ sanat oīa.
 Explicata tribulatōe egiptiis illata
 per miuitas bestias qb⁹ sine remedio
 exterminabauit. Redit ad correptionē
 filiorū isrl̄ in deserto. a qua cū mirabi-
 li adiutorio liberauit Et circa hoc tria
 facit. Nā p̄mo oñdit hui⁹ remedii cau-
 sam sup̄naturalē. Sc̄do ponit hui⁹ re-

medii causā finalē. Et tertio excludit ad huiusmodi efficiētiā oēm causā medicāle. scda ps ibi. Ne in altā. tertia ibi. Eteī neq; herba. Quātū ad p̄mū dicit sic. Filios aut tuos zc. q̄a fu erūt filii ideo debuerūt castigari Eccl̄ vii. Filii tibi sūt erudi illosz curua illos a pueritiā eorū. In cuius figurā dicit ps. Bt̄is q̄ tenebitz allidet puillos suos ad petrā id ē bt̄is q̄ castigabit filios suos vel carnales p̄ naturā vel spūales per curāz allidēs eos petre. i. xp̄o assuefaciēs eos ad opa v̄tiosa. z alibi dicit. In matutino iustificabā oēs pctō resterre. hoc est statū in iuuetute vicia pctōz p̄ castigatōes cōdignas āputari et hoc est cape vulpes puillas q̄ demoliūt vineas. Canti. ii. Vñ Iero. sup eplaz Ephē. ii. et habet in Cano. dist. xxxvii. legant. A Hely sacerdos p̄ scūs fuit s; q̄a filios n̄ erudiuit i oī discipulūz correctōe. sup̄ cecidit et mortu⁹ est Filios aut tuos nec draconū nec venatorū vicerit dētes. q̄a nec a magnis bestiis quātitate cunulnōi sūt dracōes nec a maliciois in q̄litate: cui iusnōi sūt serpētes miores dño p̄tegeēte ledebant. Draco enī s̄m Iſi. veneno caret. xii. ethi. caplviii. ita scribit Draco maior cūctorū serpētū siue oīz aiantū sup̄ trā. Hūc greci dracontū vocāt Vñz derinatū est in latinū. vt draco dicere q̄ sepe a spelūcis extractus ferē in aerē. cōcitā q; p̄p̄t eū aer. Est autē cristat⁹ ore puoz arctis fistulis p̄ q̄s trahit sp̄m̄z linguā exerit. Vm̄ at nō in dētib⁹ sed in cauda habet. v̄bere poti⁹ q̄ rictu nocet. inoxi⁹ est enī auenēis. et ideo huic ad mortē faciēdas venēa n̄ erūt necessaria. q̄a si quē liga uerit occidit. Vñ nec elephās tut⁹ est

sui corpis magnitudie Nā circa seitas Deliteſces p̄ q̄s elephātes subito gradū crura eorū nodis alligat: ac suffocatos punit. Hoc Iſi. Ferē at scd̄z Papiā q̄ herba dracōcea dē q̄ nata sit de sāguie draconis: z iō sic vocata ē draconii coloris. flos ū ei⁹ sicut ligna draconis. Si q̄s radicē hui⁹ herbe sanis cōfricet maub⁹: sp̄tes siue piculo p̄det. est at tyriace v̄ntis si legat mēse Iulii. Hec Pap. Mirabile ē at. si veneno careat draco. cū s̄m auctores aurā spirādo ificiat: statū mortifero pestes i gerat. sicut p̄z ex narratōe Aris. libro suo de p̄petatib⁹ elemētōz. d̄ eo quod p̄tigit t̄p̄e Philippi i armēia. Et solin⁹ de mirabilib⁹ mundi dicit exp̄isse Qd̄ nō in dētib⁹ s; i cauda venenū habeat nec obstat ei⁹ carnes cōedūt ethiopes sicut dicit ps. Dedisti eā pp̄lo ethiopū escā. qd̄ p̄t eēv̄l gavenenū excutiūt ali qua arte sicut medici faciūt d̄ sp̄tib⁹ v̄l caudā abscidūt: i q̄ latet venenū draconis at carovitrei color ē z ifrigidat vescētes eā. hūc est q̄ ethiopes i ferma plaga hitates carne dracōis libent̄ vescūt mercatores etiā: qd̄ ē mirabile dictū q̄busdā carnib⁹ dracōes faciūt māfuetos ad t̄ps q̄b⁹ ifidētes frēo eos regūt vsq; tūc i ethiopia veniūt vbi eos vendūt. vt dē in libro de naturis rerū Dicit ḡ Iſa Filios aut tuos nec draconū: nec venatorū vicerit dētes mīa aut tua adueniēs saluauit eos p̄ aspectū serpētis. sicut in lectōe p̄cedēte dictū est. Subdit aut causā q̄re sic affligēbant et ait. In memoria enī sermonū tuorū extermuabant̄ et velociter sanabant̄ ne in altā incidēs obliuionē nō possent vti tuo adiutorio. Et dicuntur tria v̄z causa afflictōis illate. mo-

duſ medicie collate. et finis ſalutis eiſ date. Punicabã ei i memoriam ſer mouũ tuorũ ſi eſt ad meoria cõminationũ dei extmiabã. Aliq legũt im meoria dictõalẽ: ga obliuio diuiorũ ſermonũ mltos duxit in extmĩnium Aliq legũt examiabã. aliq extmiabã: et põt exponi extmiabã. i. grau teruexabã. Mod' medicie collate ſb iũgũ cũ dicit. Et uelocit̃ ſauabã. Finis uero ſalutis eiſ date fuit remotio deſperatõis. Vñ ſubdit. Ne i altã iei dẽtes obliuionẽ. in altã id eſt in pfũdã vt nõ poſſit tuouũ adiutorio deſperatione pueniẽte cogitatõez Vltimo excludit ab illo remedio caz̃ naturalẽ et dicit ſic. Etenĩ nec herba: nec mala gma ſanauit eos: ſed tu' dñe ſermo q ſanat oĩa. Malagma idẽ eſt q̃ emplaſtrũ. et dicit̃ a malaxo. as. qd̃ eſt manu laxare et cõpmere herbas coctas cum oleo uel butiro i aliquo gñe gumĩ uel aliquas ſpẽs pmiſcẽ. p emplaſtro et nihil tale ſanauit eos: ſ; ſermo dei quo precepit ſerpentẽ enẽũ fieri et poni p ſigno. Nũme. xxi. Circa illã clauſulã Tu' ſermo dñe ſanat oĩa. Notãdũ eſt q̃ ſermo dei deuote pcept' ſanat oẽs i firmitates mortales vñ morales ṽtute dina. de quo p̃s Q̃ iũppicia' o. in tu q̃ ſa. o. in. tuas. Et ſicut medicã nõ ſbi to ſanitatis effectũ i ducit: ſ; per pceſſũ tẽporis z cũ mora. ita ṽbũ auditũ aliquoties auditorẽ ſubito ñ puertit ſed cũ forte i aĩa ei' q̃e uit. per. xx. años. tẽ p̃mo icipit operari. h; at̃ aĩa mltas infirmitates. q̃ ad vii. capitales radicalẽ fducũ z per vii. corporeas ifirmitates figurã. Nã ſupbia frenesi pparatur. patit̃ ei frenetic' mẽd alienatõez: q̃ nec bñ iudicat de ſeipõ nec de aliis: imõ ſeipõ iudicat q̃to ifirmiorẽ tanto

uolẽtiore. Bodẽ mõ ſuperb' oẽs ptẽnt z dãnat z ſe ſolũ ſufficiẽtẽ reputat z ſi bi pl' q̃ h; ſẽper arrogat Iſtã mẽd alienatõz patiebat̃ merito p ſua ſuperbia rex nabuchodonofor De q̃ dau. iiii. q̃ dixit de abũlã i aula ſua. Nõne hec eſt babilõ mag̃ quã ego edificauĩ i domũ regis i robore fortitudis mee z glã de corũ mei. z ſtati ṽtute dei eiect' ab homib' z cũ ſer̃ uixit z paſſ' eſt mẽd alienatõz uidebat̃ ſibi q̃ eẽt bos i anteriorib' z i poſteriorib' leo z p' vii. mẽſes reſtitut' e ad pces daniel' ad ſeſũ lz nõ ſtati ad regnũ z tunc legi' ſic dixiſſe. Oẽs uie dei iudicia z g̃diẽtes i ſrbia p̃t humiliare. dãn. iiii. Cura ſi frenesi i p̃cipio eſt enacuatõ ſagnis z aliorũ ſupfluorũ q̃ ad cẽbr̃z aſcẽdũt. z perturbãt vſũ rõis. Et eodẽ ṽbũ vñ ſmo dei oñs nos uacuos eẽ ab oi bono q̃tã ad nos attiet z a deo h̃re q̃cqd̃ boni feceri' z q̃ diũ i frenesi ſrbie detinemur a nob' ſa utatẽ mẽd recuperare ñ ualẽ. iiii. illd̃ occi. iiii. Synagoge ſuperborũ ñ eſt ſanitas. z iõ certe o; nos ſagniez ſuperbie eitẽ z effũdẽ ſuperfluos huores rez tẽporaliũ z cũ uã humilitate z firma fide currẽ ad deũ. de q̃ d̃ lu. vi. Ois turba querebat eum tangere: qui uirtus de illo exibat et ſauabat omẽs Secũda iufirmitas ſpiritualis eſt ira: z hec comparatur febr̃i acute eo q̃ habens eam patitur calore continuũ et ſitim magnam. ſecũdũ Conſtantinũ libro. vii. uatic̃i. capitulo. de cerſi uel cauſon. Et iſto modo eſt de hoie iracũdo qui ſtati ad quodlibet uerbũ calorem colere ſue oſtendit geſtu uerbis z uultu. habẽt etiaz ſitiz magnãz ſemetipũm uindicãdi: et talis omni die incẽdit omnes uicinos ſuos p nihilo. Hac iufirmitatez patiebat̃ Herodes qñ

videbat q̄ illius a magis esset: irat⁹ est valde. et mittēs occidit oēs pueros qui erāt in bethleē et oib⁹ finib⁹ eius. Ecce p̄cessit calor nimir⁹ ⁊ secuta est sitis irratōnabilis vitiōis. Istā ifirmitatez curat sermo diuin⁹ p̄dicādo de diuina dulcedine et pietate dei. In cui⁹ figurā legim⁹ Mar. vi. q̄ discipuli vngēbāt mltos oleoz sanabant. Tercia ifirmitas est inuidia et hec cōparat⁹ febrī seu febricitati. Febricitās nāq; mō calescit: mō frigeſcit. Eodē mō inuidus mō gaudet de aduersitate bonorū mō dolet de eorū p̄speritate. Istā ifirmitatē patiebat⁹ Saul. p̄. Regū. xviii. Q̄n̄ inuēculas audiunt canere de ddr̄ ait Mihi dederunt millez dauid decē milia. Istā ifirmitas putrefacit iteriora hoīs. et cura ei⁹ est sermo diuin⁹ p̄suadēs amicitia et gratitudinē: q̄a sicut inuidia est putredo aie ita amicitia est eius sanitas. Prouer. xiiii. c. Vita carniū sanitas cordis putredo ossium inuidia. Quarta ifirmitas spūalis est accidia que cōparat⁹ paralisi: q̄ est membrorum dissolutio et debilitatio: ita q̄ motū debitū p̄ficere nō possūt patientes eā Istā ifirmitatē patiebat⁹ figuratīue loquēdo ille qui. xxx. ānis iacuit aū piscinā salutiferā ⁊ nūq̄ descendit in eā vt sanaret⁹ Iob. v. et significat inueteratos dierū malorū: q̄ cōtinne iacet iuxta sacramētū p̄fessiois ⁊ p̄niet nūq̄ curat̄ itrare donec debeāt mori. Istā ifirmitas sanat⁹ per valde calidā: q̄a si ex vna pte p̄siderat⁹ calor pene gehēnat. et ex alia pte calor caritad̄ xpi excitat⁹ ad opatiōes v̄tū. statī de tāta accidia potit h̄re curā Iere. iii. Cōuertimī filiū reuertētes ⁊ sanabo ifirmitates vestras Quinta ifirmitas spūal̄ ē anaricia

et p̄parat⁹ idropisi fm Bedā. Cui⁹ p̄p̄tas ē: quanto magis bibit tanto pl⁹ fit. Et eodē mō auar⁹ nūq̄ dicit sufficit hāc ifirmitatē patiebat⁹ diues ille qui dixit Lu. xii. Destrua horrea mea et faciā maioraz illuc p̄gregabo oia q̄ nata sūt mihi. Istā ifirmitatē sanat sermo diuin⁹: p̄suadēs elemosinarū opa pietatē. Isa. lviii. Fruge esuriētī panē tuū: et egenos vagosq; iduc ī domū tuā: ⁊ sequitur. Tūc erūpet quasi mane lumē tuū et sanitas tua cit⁹ oriēt⁹. Sexta ifirmitas spūal̄ est gula ⁊ ebrietas: q̄ subuertēs iudiciū roīs p̄parat⁹ epylētice: q̄ facit hoīs cadere corporalit̄ specialit̄ autē et mortaliter ad oia ḡna p̄tōyū sit ingressus ⁊ ianua oīz viciōy. Istā ifirmitatē patiebat⁹ diues epulo. Lu. xvi. q̄ iduebat⁹ purpuraz bissoz epulabat⁹ q̄tidie splēdide. Loth etiā ebriat⁹ vtrā q̄ filiā cognouit. Gen. xix. Quia hec est ifirmitas q̄ nūq̄ sola venīt. Hāc sanat sermo diuin⁹ p̄suadēs abstinentiā rōnabile Eccī. xxxi. Sanitas est mētis ⁊ corporis sobrietas pot⁹ Septia ifirmitas est luxuriarū p̄parat⁹ lepre eo q̄ ḡnat⁹ ex calore corrupto ⁊ deordinato. Et istāz ifirmitatē patiebat⁹ Salomō: q̄ habuit vxores reginas q̄si septigētas ⁊ concubinas trecentas ⁊ cū iā senex eēt: dep̄ratū ē cor ei⁹ p̄ m̄ieres. iii. Re. xi. Hec ē ifirmitas cōtagiosaz abhoiabil̄. Vna nāq; p̄sona tal̄ cētū pot̄ ificere. Et hāc sanat sermo dei p̄suadēs hoī honestā societatez p̄niet seueritatez ⁊ diuote orōis istatiā. Hec ei oia ad curā hui⁹ ifirmitatus exigunt⁹. In cui⁹ figura maria lepra percussa per septē dies fuit exclusa a castris et nō nisi ad orationē Moyfi sanata Num. xii. Dicēte moyse ad d̄m. Deus obsecro: sana eā. Sic ergo

sermo dei sanat oia. In cui⁹ figura dē
 Luce. ix. q̄ xp̄s cōuocatis. xii. discipu
 lis misit eos p̄dicare regnū dei ⁊ sana
 re ifirmos. **LECTIO. CLXXX.**
 t **V**es dñe q̄ vitez mortis habes
 potestātē. Et deducis ad portas
 mortis et reducis. Homo autē occidit
 per maliciā suāz cū exierit sp̄s nō re
 uertet̄ nec renocabit aīaz q̄ recepta ē
 sed tuā manu fugere i possibile est
 Postq̄ sp̄s sc̄us declarauit diuersitatē
 inter p̄nitiōes duas quaz vna est: q̄
 exterminauit egiptios et altera q̄ p̄n
 niuit hebreos: q̄a declarauit quō mi
 raculose p̄uidit hebreis de remedio q̄
 sanarent̄ in deserto viz de sp̄ete eneo
 In ista pte istoz miraculozōz deo at
 tribuit auctoritatē. Et circa hoc tria fa
 cit. Nā p̄mo deo attribuit p̄uēdi oī
 modā potestātē. Secdo attribuit homi
 delinquēdi sp̄otaneā fatuitatē Tercio
 ab hoīe excludit ip̄one euadēdi liberā
 facultatē scda ps ibi. Hō autē occidit.
 tertia ibi. Sz tuā manu. **A** Circa
 p̄mū duo fac. **V**nū ē q̄ de⁹ hēt ptātē
 vitez mortis: q̄a i ip̄o ē ptās vitā auferē
 di p̄suādiz afferēdi. Scd̄z est q̄ ip̄e p̄t
 hoies deducere p̄ afflictioēs intrisecas
 vsq; ad portas mortis et iterū ad vitā
 salutē reparare. ergo in ip̄o est oīpotē
 tia p̄uēdi. Porte mortis sūt graues
 ifirmitates ⁊ tribulatōes p̄ quas hoies
 moriūt̄. Ad egrediēdū per portas
 debem⁹ nos semp̄ parare. **V**n̄ Sene.
 epla. lvi. Veniētē mortē nēo hilaris
 accipit nisi q̄ se ad illā diu composuit
 Hassus ait tā stultū eē q̄ mortē timeat
 q̄ q̄ senectutē Nā quēadmodū senect⁹
 adolescentiā sequitur: ita mors senec
 tūtē. **V**iuere nesciuit: q̄ mori nō vult
 vita cum acceptione mortis data est.

Ad hāc itur quā ideo timere demētis
 est. Quia certa expectat̄ dubia metu
 unt. **a** Quis q̄ri p̄t in eapditōe
 se eē in q̄ nēo nō est. **P**rima autē pars
 egtatis est eqlitas. **Hec** Sen. Et vult di
 cere q̄ iniqu⁹ est q̄ cōtra mortē mur
 murat cū oēz hoīez mori oporteat **S**e
 cūdo attribuit hoī sp̄otaneā fatuitatē
 delinquēdi. Et circa hoc tria facit **P**ri
 mo dicit q̄ hō sibi ip̄si infligit triplicē
 mortē. videlz culpe nature et gehēne
Quātū ad mortē culpe dicit. Hō autē
 occidit per maliciā aīaz suā. quātū ad
 mortē nature dicit. Cū exierit sp̄s in
 die mortis: nō reuertet̄ ad p̄ntē vitāz
 naturalit̄. quātū ad mortē gehēne sb̄
 dit nec renocabit aīaz: q̄ recepta ē sup
 ple in inferno. **Iob. vii.** Sicut cōsumit
 nubes ⁊ p̄trāsit sic q̄ descendit ad iferos
 nō ascēdet. **T**ercio excludit ab homie
 ip̄one euadēdi liberā facultatē Et quā
 tū ad h̄ subiferē. **Sz** manu tuā effugē
 ip̄ossible ē: q̄a sic nec celū effugē po
 tes: sic etiā nec manu dei. nā si ad occi
 dentē ieris ab oriētē fugiēdo: celū sup
 te extēsū ē. Si ab aq̄lone ad austrū sp̄
 a celo p̄tineris sicut auis i caueaz effu
 gere nō potes. **E**odē mō si fugis deus
 placatū. accedis ad deū iratū. q̄cūq; v̄
 teris sp̄ i manu dei eris: v̄ p̄uēte p̄
 delicto: v̄ p̄miāte p̄ meritov̄n bñ poe
 ta dixit. **Q**uo fugis. **E**uchilide q̄scūq;
 accesser̄ horas. **S**ub Ione sp̄ eris **A**n ne
 scis lōgis regib⁹ eē man⁹ Hō occidit q̄
 dē p̄ maliciā **B** Nota q̄ multa ma
 la facit malicia **E**st ei recte rōis sb̄ter
 fuita. h̄iane cōuersatiōis turbatiua. ⁊ i
 p̄p̄iū auctorē r̄flexiua. **S**cedū etiā q̄
 malicia radicata facit hoīez male eli
 gere: ⁊ corūpit bonā estimatōez ⁊ verā
 de reb⁹ sicut dicit **A**ris. vii. ethi. **Hec** ē

rō q̄re malicioſi cū ſint int̄ mille prudētes frequēter fallunt̄ vt ceci Sap̄. ii. Excecauit eos malicia eorū. Vñ Crif. ſup. ii. c. Mat. on̄dit quō malicia Herodis fecit eū eē ſtultū qm̄ nitebat̄ occidere xp̄s̄ dicit ſic Cōſidera hic inſtitiā mixtā dolo tyrāni. aut ei herodes credidit ſcripturis: aut nō Si nō credit̄ qd̄ in̄rogabat ſcripturas: q̄s credit̄ vaniloq̄s. Si credidit eſtimās p̄phetiā etiā imobilē quō ergo ſpabat illi regē poſſe inſficē quē futuſ dicebāt ſcripturę. Nā ſi p̄phetie credidit planū erat ip̄s aduerſus ip̄oſſibilia cōari. Si nō credidit tūc nec ſibi timē debuit nec p̄nero ifidari. Rñdet Crifo. Aīa ſemel malignitate capta ſtultior cūct̄ efficit̄ Tale ei eſticiū malignitat̄ vt a nullo plerūq̄ ipulſa ſeip̄as p̄cipitet et ſepe abſq̄ effectu opis erūnoſa: ip̄oſſibilia conat̄ efficere. Hec Crifo. Quāuis aut̄ in vtroq̄ ſexu mlt̄a ſit malicia callidior tñ z cōior ī ſexu feico repiē. Iux̄ illd̄ Ecc̄. xxv. Breuis ē ois malicia ſup maliciā mlieri: fors pctōry cadet ſup illā. vñ in eodē caplo pauloan̄ p̄parat eā trib̄ beſtuis mltū nociuis et tñ dicit eā in malicia oēs excellē. Cōparat eā colubro leoni z draconi. De colubro dicit ſic Nō eſt caput nequus ſup caput colubri: z nō ē ira ſup irā mlieri De leone z dracone dicit ſic. Cōmora ri leoni z draconi placebit: q̄ hitare cū mliere neq̄ ſubitellige magis. Cōparat̄ ergo colubro q̄druplici rōe Nā coluber dī q̄ſi colēs vmbraſ. et mlier vmbraſ plus diligit q̄ lucē. Scdo coluber totū venenū hēt ī capite z mlier ornatū p̄cipiū in velis: coronis gēmis z vnguētis in capite ſuo portat vt ocos ituctū valeat itoxicare. Tercio colub

totū venenū ſuū colligit in fauces: vt per os effūdatz mala mlier p̄ os z fauces totā maliciā ſuā mētiēdo p̄tēdēdo detrahēdo effūdit. Quarto coluber ſibilat vt noceat: mala mulier cātando: adulādo mirabiliē multos fallit. Vñ Aug. de ſingula ritate de. ca. viii. Hoc venenoſ⁹ eſt ſup cūcta. q̄d p̄fallere delectat̄ cui⁹ cantu eſt tolerabili⁹ audire baſiliſcū ſibilatē. Scdo p̄parat̄ leoni p̄pter tria. p̄pter iracūdiā: q̄a ſicut leo ſū vindicta placari nō pōt. ſic nec mlier. Ecc̄. xxv. Nō eſt ira ſup irā mlieris. Scdo ſi leonis oſſa ad iuicē collidant̄ cauſat̄ ignē. Eodē mō mlieri v̄ba cōfabulatiōes et colloq̄a: quātūcūq̄ videantur ſerioſa. et ſolida ignē voluptat̄ accendūt. Tercio leonis cautela eſt: q̄ cauda ſua veſtigia ſua tegit. et hoc eſt mlierū p̄p̄riū crimīa ſua excuſatiōib⁹ ſuis z mēdaciis opire. Et iō ſignat̄ dē Ecc̄. xliiii. In medio mulierū nolite cōmorari de veſtimētis enī p̄cedit tineaz a muliere inigtas viri. In antiq̄s veſtib⁹ et in nouis ſiſiter naſcūt̄ tinee p̄pter malā cuſtodīā et certe in antiq̄ſſi miſvetulis nutriē adhuc tineā libidīs ad l̄raz Prīa inigtas viri a mliere p̄cef ſit qd̄ ī mlt̄a bōis viris cōit̄ euenit Exē plū de ſāp̄ſone z dalida. Indi. xliiii. Dauid z berſabee. ii. Re. xi. Et ī mltis aliis q̄s nō eſt nūer⁹. Tercio p̄parat̄ mala mlier draconi p̄pter quatuor. Et eodez mō mlier neq̄ os hēt puū p̄vborū z vultus ſimplicitatē in p̄ncipio. quātūcūq̄ etiā ſit cōmeſſatrix et gulofa ſilat ſe ī aulā tāq̄ appetitu careret edēdo ificiat̄ aerē aſpectu ſuo ſicut baſiliſc⁹ q̄ ſolovi ſu inſficat̄ hoic⁹. q̄ nō ſolū cū videt ſed cū videt occidit hominē. Ad litterā.

b Mulier menſtrua aſp̄cū ſuo

inficit speculū scdm arst. ii. de sō. et vi
gi. z facit in eo maculā. Eodē mō mu
lier mala viz: q̄tūcūq; sit speculū oīm
sciam repñtās inficit et maculat si mu
lierū cōfortio se in miscet. vt pz de sa
lomone ecci. xlvii. Inclinaſti femora
tua mulierib⁹. Tercio draco icedit cri
ſtatus et iste criſtas hñt i capitib⁹. oro
nis et gēmis et variis ornamētis diſti
ctas. Quarto elephāti infidiat. Ele
phas enī ē aīal caſtiſſimū z tm̄ ſemel
gignit. fm Ar. v. z. viii. de aīalib⁹. et
cū ſeia fuerit ipregnata: mas ei nō ap
propinquat. Iſti aīali draco infidiatur:
et pedes eius ſua cauda cōſtrigit et oc
cidit. Moralit̄ q̄tūcūq; hō ſit caſtus: ſi
mulierū malaz familiaritatē diligit
cōſtringit pedes affectionis ſue et occi
dit. Vñ auguſtinus. de ſingularitate
de. ca. viii. Semel dixerī oē incōueni
ens ſocietas mulierū gluten ē delicatū
et viſcus toxicat⁹ quo diabol⁹ aucupa
tur. Vt ſic p̄ſatis predicā de mulierū
ſola malicia poſſit exponi. q̄a hō ſup
ple per maliciā mulierū ei ſilicite com
mūicādo occidit aīaz ſuā. Vñ verſus
Femia corp⁹ opes aīaz vim lumia vo
cem. Polluit amūhilat necat eripit or
bat acerbat. redde ſingula ſingulis
Secūdo p̄ncipalit̄ malicia ē huāne cō
uerſationis turbatia. Perſōa enī ma
licioſa nūq; ceſſat machiari malū: e
tiā ſub ſpecie ſacritatis et iuſticie. vir
de Hugo li. i. de aīa. Loquū apud ſe
maligna cogitatio vſq; illū tolero?
Cōſētire me ei cōprobor: ſi enī nō cor
ripio: cōſētēs aut̄ in eū: deū offendo.
Corripiā ergo ne deū offendā nihil p
mea: ſed pro dei iniuria vlciscēdo totū
facio. imo ſicillū ſibi reſtituā. Proxijs
enī corripe z eū caſtigare: eſ nō eſt pro
xio nocē: ſed p̄deſſe velle. Sic ſepe ap̄

ſe loq̄t̄ maligna cogitatio. Excecauit
enīz eū malicia ſua. hec hugo. Hec ei
malicia hz currū ſuū ſicut docz. Bern.
ſup can. quattuor rotis p̄ſtētē. q̄ ſt̄ ſe
uicia: impatīa: audacia: et impudētia.
Valde enim velox eſt curr⁹ iſte ad eſ
fūdēdū ſāguinē q̄ nec innocētia ſiſtū.
nec patiētia retardatur: nec timor ſer
ua: nec pudore inhibet. Trahiē aut̄
a duob⁹ equis ad omnē p̄niciē. qui ſūt
terrena potētia: et ſeculi pōpa. Porro
preſident hijs duob⁹ equis aurige duo
videlicet tumor et liuor. Tūor q̄dem
pompā: liuor potētia regit et ſuū aſcē
ſorē ducit ad iſernū. vñ Ecc̄. ix. Cor
da filioꝝ hominū implēt malicia et
contemptu invita ſua: et poſt hec ad i
feros deducuntur Tercio malicia ē in
auctorē p̄p̄riū reſlexiua Vñ ſeneca ep̄
lxxxii. ſecūdū cōes libros oñdit: q̄ ve
nenū malicie p̄nus ē q̄ venenū ſerpē
tis. q̄a licet venenū ſerpēt̄ mortiferū
ſit alteri tamen ſerpēt̄i non uocet. Sz
venenū malicie p̄mo z p̄ncipaliter no
cet habētī. Vñ de dicit ſic. Malicia ip
ſa maximā partem veneni ſui bibit II
Indvenenū q̄ ſerpētes i alienā p̄niciē
p̄ferūt ſine ſua p̄tinent. nō eſt hu
ic ſimile hoc habētib⁹ peſſimū. Hec ſe
neca Vñ de greg. xii. mora. Mens p̄
ua ſemper in laborib⁹: quia aut mo
litur mala q̄ inferat vel metuūt ne ſibi
ab alijs inferatur et q̄qd̄ p̄ximis exco
gitat: hoc cōtra ſe a p̄ximis formidat.
Hec greg. Ideo ſignat̄ Iere. ii. dē. Ar
guet te malicia tua. Et Iere. iiii. Laua
a malicia cor tuū i r̄m. vt ſalua ſias.

LECTIO. CLXXXI.

n Egātes enim noſſe te imp̄i per
fortitudinē brachii tui flagellati ſunt
nouis aqs et grandinib⁹ et pluuijs p̄ſe
cutionē paſſi ſūt et per ignē conſūpti.

Quod eni mirabile in aqs erat: q̄ omnia extinguit plus ignis valebat. **V**index etenim ē orbis iustorū. Postq̄ spiritus sanctus declarauit quō diuersimode flagellati fuerūt egipti et hebrei per bestias et aialia: q̄a egipti ad exterminatiōem: hebrei ū ad castigatiōem. In hac pte psequēt̄ ostendit quō diuersimode flagellati fuerūt egipti et filii israhel p oppositū cōsolati et hoc p res infestatas et elemēta. Et circa h̄ duo facit. Nā pmo agit de egiptiorū terribili flagellatiōe. Secdo de hebreorū admirabili cōsolatiōe. Secūda pars ibi. Pro qb̄ angelorū. Circa p̄mū quoq̄ facit. P̄rio assignat illi flagellatiōis cāz p̄ncipales. Secdo causā instrumētale. Tercio enim de instrumētū actiuitatē sup̄naturalem. Quarto eiusdē actiuitatis p̄gruitatem. Quinto asserit instrumētū actiuitatis tyalē diuersitatē. secūda ps ibi Nouis aqs et grādīnib̄. tercia ps ibi. Q̄d eni mirabile. quarta ibi. Videx ei. quinta ibi. Quodā eni. Circa p̄mū dicit. Negātes ei rē. **V**bi tāgit cāz p̄ncipales istū flagellatiōis et est culpa ignoratiōis. Negātes ei te nosse ip̄i. Exo. v. dixit pharao. Nescio dñs: et israhel n̄ dicit. Secūdo tāgit penā per fortitudinē brachii tui flagellati sūt vt q̄ nolūt deum noscere in pace saltē cōfiteā̄ eū i tribulatiōe sicut pharao fecit. Exo. ix. Insuper dñs ego autē et p̄p̄tus me impius. **V**n̄ greg. Oculos q̄s claudat pena ap̄it. Cāz at̄ instrumētale flagellatiōis egiptiorū exprimit cōsequēt̄ cū dicit. Nouis aquis et grādīnib̄ et pluuiis p̄secutiōes passi sūt et p̄sūpti. De ista flagellatiōe narrat. Exo. ix. Quia septia plaga q̄ dñs percussit egiptū fuit tal. Domini pluui de celo grādīnē maxiaz p̄mi-

xtā igni cū fulgure et tonitruo et occidit hoīes et iumēta q̄tquot in agro reprobā̄. Illi at̄ egipti q̄ dñs timuerūt se et iumēta sua receperūt infra domos: q̄a fuerūt p̄mōnti a moyse quo tpe caderet grādo et illi nihil mali patiebātur. S̄ illi reprobī q̄ cōmīatiōes dei non timuerūt: sed cū iumēd̄ in agro repta sūt generalit̄ intererūt. t̄m̄ in tra yessen vbi habitabāt filii israhel nō cecidit grando talis. Fuit ḡ mirabile et cōtra naturāz q̄ iste ip̄siones sūt fiebat figura et grādo: pluuiē et tonitrua. et q̄ ignis descēdēs cū grādīe nō liquecūt grādīnem nec aqua ignē. S̄ ignis māsit i sua caliditate ad p̄burēdū. et aqua in tra congelata frigiditate ad p̄terēdū. De ista ergo mirabili plaga dicit sic. Nouis a quis et grādīnib̄ et pluuiis p̄secutiōes passi sūt et igne p̄sūpti. illi videlz q̄ extra domos fuerūt. Et dicit nouis aqs: q̄a i terra egipti naturalit̄ pluuiā non descēdit. Sed m̄l̄q̄ pro tpe excrefcentiā irrigare cōsuevit. Et iō fuit eis ista plaga mirabilis. Sed multo magis fuit mirabile: q̄ duo p̄ria fuerūt iuxta se inuicē approximata. et q̄ neutrorū egit i aliud et hoc ē qd̄ subdit. qd̄ eni mirabile erat i aqua q̄ oīa ardētia extinguit plus ignis valebat a Quarto assignat h̄ miraci p̄gruitatē et dicit. **V**index est eni orb̄ iustorū. i. ignis et aqua et omnis creatura exerit se in vindictā impiorū propter iformatiōes iustorū. Circa istā clausulā **V**index enim ē orbis iustorū. c. Notādum q̄ de triplici vindicta legit̄ i inscriptura. vna nobis indicat̄: sicut p nos exceda. alia nobis medicat̄ tāq̄ p̄cauēda. et tercia nob̄ p̄dicat̄ sicut p̄uidēda. Prima ē vindicta p̄nie tēporal. secūda est

vindicta maliuolente mundiālis.tercia
ēvindicta dīne snie generalis. Prima
ergo vindicta ēvltio pnie tēporal quā q
libet debz accipe de seipso. Si puer de
beret verberari mallet ab aīco vberari
q̄ ab hoste .et quilibz nostrū meref
p p̄cto vberari: q̄a feri?sciēs volūtatez
dñi sui et n̄ faciēs vapulabit plagis ml̄
tis. Luce. xii. Ergo o3 qv̄apilē?hic v̄l
ī purgatorio v̄l ī inferno. Si ī purga
torio v̄l ī inferno hoc fiet p ministeri
um deōnū sc̄dz ml̄tos. Si v̄o ī p̄nti h̄ fi
et ab aīco: q̄a vnus qsq̄ maxie ē aī? si
bipi. Sic d̄r. ix ethi. hec ḡ p̄nā ē hic a
nobis exercēda b S3 quō legi? in
scripturavetez testamētū q̄ patres an
tiq̄ in suis penitētis quattuor faciebāt
caput radebāt. barbā p̄cidebāt. faccuz
īduebāt z in cinē sedebāt. sicut īnuē ī
glosa. Isa. xxii. Vocabit d̄s de? exer
citū ī die illa ad fletū: ad plāctū et ad
caluiciū zc̄ Sic moraliter cōueniens ē
nos facere penitētes vt p̄mo caput tō
deā? .i. mētē q̄ ē caput aīe exq̄lita dis
cussione denudem? recogitātes omēs
annos n̄ros ī amaritudie aīe nostre.
Isaie. xxxviii. Sc̄do barbā radamus p
nouaculā mūde p̄fessionis. Tercio sac
cū īduam? p austeritatē satisfactionis
Ione. iiii. Rex ninne reiecit vestimē
ta sua a se z indut? ē sacco. Quarto ī ci
nere sedeam? p memoriā mortificati
onis corporis n̄ri q̄a in cinere resoluef
Sap. ii. Extinct? cinis erit corp? n̄r. Is
te cinis impediēt ne corū? infernal̄ nudi
ficet ī mēte nostra. Iste cinis sicut cinis
iunperi p̄feruat ignē p̄ aīnū: ita serua
bit caritatē p totū tēp? vite nostre. Re
fert valerius. li. iiii. c. vi De q̄dā insolētia
cuiusdā p̄ncipis rōani: q̄ Gaius mari
us dicebat? Iste p? ml̄tos triūphos ob

tētos sp̄ de cātaro potare solebat. Est
āt cantar? q̄dā gen? vasis cū duab? an
fis. Regit? q̄re h̄ facēt: r̄ndit: q̄a liber
pater post inclitū triūphū quez de asia
obtinuerat semp̄ de isto ḡne vasis bi
bit q̄a ille Gaius imitari decreuit vt ī
ter ipm̄ haustuz vinivictorias suas. dei
sui victorie cōpararet. Q̄a ille p̄nceps
insolēter fecisse legit: nos ex deuotio
ne facere cōuenit. Christ? vocat pe ni
tētīā calicē suū z sp̄ealiē ī martiriū. mat
xx. Potestis bibē calicē quē ego bibe
turus sū? Istū calicē debem? bibere ī
mēoriā victoriarū quā tulit de inimicis
nostris. et sic nobis delectabile videbi
tur penitere. De ista vindicta loq̄t be
atus angustin? de vera et falsa p̄nā. c.
octauo. Et habet in Cano. de p̄nā di
iii. vbi d̄r. Itē p̄nā ē quedā dolēt vidi
cta puniens ī se q̄a dolet cōmississe. et
ifra. Cōtinue dolēdū ē de peccato q̄a
declarat ipsa deuotōis virtus. Penite
re enim est ipsā penitētīā tenere vt se
per peniteat ī sevliscēdo q̄a cōmisit
ī peccādo. Et istud allegat mḡf suā
rū li. iiii. dif. xiiii. De ista eadē v̄dicta
loquit ap̄stus. ii. ad corint. vii. Secun
dū deū tristari operatur v̄dictā. Se
cūdā v̄dicta de qua ē intētio ī scrip
tura ē v̄dicta maliuolēte mundiālis
q̄a hō passus iniuriā. nihil pōt remit
tere proximo nec vltionē deo cōmitte
re. sed ip̄met omnino vult semetip̄m
v̄dicare. et istā est iniustā fm̄ iura tā
hūana q̄ dīna. et rō est: quia null? ē bo
n? index durate offēsa. Similit̄ nullus
pōt esse index sui ip̄i? Vā Tullius ī orō
ne pro viatore. Nemo fere ē q̄ sui pe
riculi index q̄ nō sibi se equorē q̄ reo
p̄beat. Hinc xp̄us Iacobū et iohēz icre
pauit dīre satis. Lu. ix. q̄n̄ ignē de ce

lo petiuisse volebāt in vltionē luxurię quia samaritani christū recipe volebāt in quo dat nobis intelligi: q̄ non semp in eos q̄ peccāt exercēda ē vincta. sicut notat̄ xxiii. q. iiii. q̄ aut vincta Ratio aut̄ quare in iniuriā nemo bene iudicat patet p̄ exēplū q̄n iubes interponi inter solē et oculū nostrū: ex motu siue tremor̄ cāto ī iube me dia apparet nobis sol tremere dicunt simplices solē trepidare. et cā hui⁹ deceptōis ē tremor in medio per q̄d vis⁹ fit. Isto mō moralit̄ q̄n hō cōsiderat ī iuriā sibi illatā durate offēsa siue ran core et in sēsualitate cōsiderat iusticiā suā per mediū nebulosū. tūc necessario errat in indicando. Hec ḡ vincta est nobis interdicta sub p̄a grauissia videlicet q̄ si nō remiserim⁹ pxio reif sionē nō pleq̄mur. Vnde Mat. xviii. Serue neq̄ omne debitū dimisi tibi q̄ niā rogasti me. Sic pater me⁹ celestis faciet vobis si nō remiseritis vnusq̄q̄ fratri suo de cordib⁹ vris. Vnde reitere iniuriā z nō petere vinctā magnū gen⁹ elemosine ē. De q̄ dicit cesari nis āmonitōe. ii. Qui captiuos r̄dime re et paupes pascē z vestire nō p̄ualet cōtra nullū hominē odiū ī corde refuet. et inimicis suis nō solū malū pro malo nō reddat sed etiā eos dilīgat z pro eis orare nō desinat certus de pro missione et de mīa dñi vt libera cōsci etiā ante tribunal dei dicē poterit. da dñe quia dedi. dimitte q̄a dimisi. hec ille. Quā perfecte aut̄ christus iniuriā sibi factā dimisit notat bern. sup canti. sermo. lxxxix. Tā liberaliter inquit dñs dimittit iniuriā vt illā nec dā net vlcā scēdo nec confūdāt improperrando: nec minus dilīgat imputando.

Et pondera illa tria: quia pauci sūt q̄ vltimū hfe possint etiā q̄ vinctā remittunt. qui duo residua habere possēt Propter hoc signanter dē eccl. xxviii. Qui vinctā vult a deo: inueniet vinctā: et peccata illius seruās seruabit Et infra homo homini seruat irā et a deo querit medelā in hominē simile sibi nō facit mīaz et pro peccatis suis deprecabitur. Tercia ē vincta iuditiālis q̄ nobis p̄dicat̄ sicut cōtinue p̄uindenda Vnde Gregorius omelia. tricesimanona. Presentis temporis agēda ē leticia. vt nūq̄ amaritudo seq̄ntis iudicij recedat a memoria Et hugo libro suo de aīa libro. i. Qui spūtas me mor erit. que tristitia: cū separabūtur impii a cōfortio sanctorū et a visione dei. et traditi sūt ī potestate demonū et ibūt cū ipsis ī ignē etnū ibiq̄ seper erūt sine fine in luctu et gemitu: vbi erit stridor dētiū intollerabilis. fetor ī comparabilis: timor horribilis. mors corporis et anime sine spe venie z misericordie vbi nec qui torquet nec qui torquetur: aliquando moritur sed sic morientur vt semper viuant et sic viuunt vt semper moriantur hec ille. p. uerbiorum vi. Zelus et irari nō p̄c. in die vincte: nec acquiescet cuiusquā precib⁹: nec suscipiet p̄ redēptione dona plurima. Et tunc erit vindex orbis terrarū etē

LECTIO. CLXXXII.

q̄ Vadam enim tempore mansuetabatur ignis ne cōburerent q̄ ad impios missa erant aīalia: sed vt

Q. II

ipsi vidētes scirēt. qm̄ dei iudicio patieban̄ psecutionē. Et quodā tpe supra v̄tutē ignis i aqua ardebat vt iniquas t̄re nationē exterminaret. Declarata miserabili flagellatōe egiptiorū per ignē et gradinē. In ista pte agit de mirabilivariatōe ip̄os. flagellorū. Ignis aut̄ nō vniformit̄ s̄ multū difformit̄ iuxta dināvolutatē se habuit in agēdo malorū afflictionē. Nā quodā tpe videbat̄ suā naturā cōburēdi ⁊ ledēdi cōtinere etiā a reb⁹ que de facili cōbūstibiles videbant̄ ⁊ extiterūt. nā inuenta et hoies reptos in agro cōbūssit. In mētis vero domi detentis pepcit. sicut d̄r Exod. ix. vt hoies qb⁹ ignis pepcit possēt videre. q̄ illi iuste patiebant̄ q̄ in agris remāserūt contra monitionē dñi cū aialib⁹. Alio ñ tpe circa iustorū afflictionē ignis supra v̄tutē suā exardebat in aq̄: id ē in locis hūidīs Sodome ⁊ Gomorre: vbi hūido nō obstatē ignis oīa p̄sūpsit Gen. xix. Vt iniquā terre nationē ext̄miaret. Sic ergo diuersis t̄pib⁹ diuersimode egit ignis vt manifestū esset oib⁹ q̄ nō esset opatio nature: sed vidicta dīne iusticie. Dicit ergo sic. Quodā vero tpe māfuetabatur ignis id est māfuecte videbat̄ in p̄cendo. ne cōburerēt̄ que ad ip̄os missa erāt aialia. illa videlicz que de agris missa erāt ad ip̄os domi existētes. S̄ vt ipsi vidētes id ē p̄cipiētes scirēt qm̄ dei iudicio patiebant̄ psecutionē. Et quodā tpe in subuersiōe videlz Sodome qm̄ dñs pluuit ignē et sulphur de celo in aqua sup v̄tutē ignis exar. ⁊c vt expositū est. Possēt tñ p̄ma pticula de māfuetudine ignis exponi et v̄ficari m̄lto euident̄ de trib⁹ pueris missis in caninū ignis Anania Azaria ⁊ Mi-

zale. Dan. iii. vbi ita mirabilit̄ se habuit q̄ ip̄os positos in fornace nō lesit tamē illos qui circūstabāt et q̄ eos in fornacē mittebāt cōflagrauit. Et vocantur isti pueri aialia ad ip̄os missa p̄p̄ eorū simplicitatē ⁊ captiuitatē in qua tenebant̄ et hec fca sūt vt babiloni vidētes scirent quoniā ip̄smet dei iudicio patiebant̄ psecutionē ab igne p̄pter idolatriā suā. Scda vero pars lectōnis exponi p̄t de plaga septima egiptiorū videlz d̄ igne mixto cū gradine. de qua supra dictū est videlicz de subuersiōe Sodomorū. et in hoc solū stat snia q̄ ignis vario mō se habuit. aliqñ parcēdo: aliqñ agēdo mirabilit̄ et cōtra naturā vt dei obediret voluntati Circa illā clausulā. In aqua supra naturā ignis exardebat. Notādum q̄ moralit̄ ignis in aqua est sp̄suctus in muliere scā. Ignis nāq̄ sp̄s est Act. primo Tāq̄ ignis sedit sup̄ singlos eorum sp̄suctus. Mulier naturalit̄ est sex⁹ fragilis ⁊ ido cetis parib⁹ ampli⁹ cōmēdāda qm̄ virtuose se gerit. puer. xxxi. Mulierē fortē qs inueniet p̄cul ⁊ de vltimis finib⁹ p̄ciū illi⁹. Est eni iuenire in bona muliere iuxta nūes senariū q̄ p̄fectissim⁹ est sex p̄rogatiuas cōmēdabiles ⁊ amabiles. nam in ipsa reperim̄ sine dubio p̄optitudo clemētie. gratitudo beniuolētie. sollicitudo diligētie. magnitudo inocētie. certitudo cōfidētie. ⁊ b̄tudo cōplacētie. In cui⁹ figura dixit Lya gen. xxx. Mecū erit maritus me⁹ eo q̄ ego genuerim ei sex filios. Hoc est me diligit oīs rationalis creatura dicit sexus naturaliter mulieruz eo q̄ in me reperiet sex habitus virtuosos predictos. et ideo merito nomie aque poterit designari

In aqua enim sex proprietates habentur. Est enim in aqua liquiditas saporosa. luciditas radiosa. fecunditas fructuosa. sinceritas speciosa. soliditas feruosa et felicitas misteriosa. primo ergo in aqua patz liquiditas saporosa: quia quicquid fuerit congelata facilliter liquefacit: et designt pmpptitudinē clemētie et pietatis quae inest naturalitē mulieri. Nā ipsa est cōsolaciū primū hūane imbecillitatis. ipsa ē nutrimentū hūane quētutatis. ipsa enī est medicamentū oīs infirmitatis. ipsa est supplementū cuiuscūque egestatis. Eccī. xxxvi. Vbi non est mulier ingenuis est egens. In signū autē quod in muliere ē omnis clemētia naturalitē. Filii dei corpus humane redēptiois totalitē a muliere decreuit accipere Quia. Eccī. x. Nō ē creata iracūdia nationi mulier. Iste sexus in quō laet omnis mali remediū cōuenienter figuratē p aquā piscie pbatice p quā sanus fiebat: quicquid pūs in eam descēdebat post motū aquae: quicquid desiebat infirmitate. Io. v. Secūdo in aqua est luciditas radiosa. puer. xxvii. In aq̄ resp̄lēt̄ vultū p̄spiciētū. Sicut autē in creaturis nihil ē nobilit̄ nec amabilit̄ ipsa luce: ita nihil repit̄ gratōsius ipsa gratitudine in muliere. et ideo luciditas radiosa quae in aquarū spē cōtinet. gratitudinem immortalis affectōnis et benivolētie rep̄ntat quae in bonis mulierib⁹ sp̄viget. quā enim christ⁹ quōsdā dū hic uerēt viros gratos inueniret: nūquā tū tā p̄stātē gratitudinē in petro et iacob⁹ et iohāne reperit: quātā in mulierib⁹ sibi deuotis iuenit. Hec sūt que eū p patrias p̄dicatē seq̄bāt̄ ministrātes et de facultatib⁹ suis. Lu. viii. et mar. xv. He sūt quae eū i cruce pedētē fugiētibus discipulis cōstābāt̄. mat. xxvii

He sūt quae mortuo corpori sepulto unguenta aromatica parauerūt. He sūt quae nec tenebrose noctis caligine: nec militū armatorū furiosa sentitia deferebāt̄ ut xps de eis dicat illud boecii. Has autē null⁹ potuit puincere terror. ne nostrū cōites p̄seq̄ren̄ iter. Et ideo p̄viris omib⁹ xps huic sexui p̄mū sue resurrectōis nūciavit triumphū. sciēs quae super oēm gratiā est gratia mulieris. Eccī. xvi. Gratia sup̄ gratiā i muliere sancta et pudorata. Iste sūt aque quae sup̄ celos esse dicūt: quae mulieres super ap̄tos dilexerūt. In ps. Aque quae super celos sūt laudent nomē domini. hanc quētutudo nō solū i fidelib⁹ cluz mulierib⁹: s̄ etia i gētilib⁹ fact̄ dar et que gratiosior eē poterit et magis pudica penelope: quā vixis absentia. xx. amnis expers cuiuslibet virilis amoris alterius expectauit. Que quētutudo afflictōib⁹angebatur: explicat ipsa satis in ep̄ta sua. dicēs Hāc tua penelope lento tibi mittit vlixes. Nil mihi rescribas attamen ipse veni. Que gratitudinē flagratior esse potuit porcia filia cathonis et vxore bruti: quō viro infecto vivere noluit. Sed arma quib⁹ iterimeret se: statim postulauit. famulis autē arma negantibus: prunas ardētes trāsglutinuit. De quae sic scribit Marcialis ep̄g. l. iiii. Cōm̄gis audis s̄ fatū cū porcia bruti Et subtrahat sibi quereret arma dolor. Non dū satis ait: mortem non posse negari. Crediderā satis hoc docuisse patrē Dixit et ardētes audio bibit ore famillas. Dū sic et ferrū turba molesta negat. Que gratiosior esse potuit arria p̄sei iuge: quae simul se interfecerūt. Illa tū p̄ se meti ipsas gladio mariti percussit. De quae idem marcial coc̄li. ii. scribit. castra sinū gladiū cū trahēt arria p̄co. quae

deviscerib⁹ traxerat ipsa suis. Si qua fi
des vuln⁹ qd feci: nō dolz igt. S3 qd tu
facies hoc mihi p te dolz. Que didōe
grator esse potuit? De qua Iero. con
tra iouinianū. li. i. Et virgili⁹ li. iiii.
eneidos. Dido soror pygmalionis cū
cartaginē cōdidisset z ab hiarba rege
libye i cōiugiū peteret nuptias distu
lit cautelo se z tadē pdita cūrate pyram
quēdā i mēoriā mariti sui cōstruxit et
semetipaz piccit i medio z ardē q̄ nu
bere maluit. Quid de lucreciar sabinis.
Iulia filia cesarij sulpicia lētuli: al
mene: et de alijs infimtis dici posset.
Tercio in aq̄ ē fecūditas fructuosa. sñ
ei hūore aq̄o nihil virescit: nihil cres
cit: vñ florescit vñ frutescit. iux illd̄ pi.
Erit tāq̄ lignū qd plātātū ē zc Hec an
tē aq̄ fecūditas desigt̄ terciā mlierē no
bilitatē q̄ ē sollicitudo diligētie Muli
er ei i regēdo familiā circūspecta i opi
b⁹ artificiosa: sic se habz i domo q̄ ois
dō⁹ ē sñ ordie: q̄ mlierē caret r̄gimie. z
iōvir z m̄r n̄ solū cāpl⁹ piugūt: s3 etiā
pp̄t administratōz yconomica q̄ sñ mu
liere p̄leri n̄ p̄t sicut docz An. In cui⁹
signū dictū ē gñ. ii. Faciā⁹ ei ad intori
um simile sibi. De mulierz diligētia
dicitur puerbiorz. xii. M̄r diligēs co
rōa ē viro suo. et. xiiii. ei⁹ dē. M̄r sa. e
d. f. Et ecci. xvi. Grā mlierē sedule de
lectabit virz suū. Quarto sinceritas ē
i aq̄ spēosa. Aq̄ ei pura ē. z q̄cūq̄ feda
purificat z enūdat. qd designat mag
nitudinē inocētne q̄ in eis i bōa mliere
Per aquā ei ad originalē inocētū resti
tuntur p aquā a mūdialib⁹ emunda
mur Ad ephē. v. Viri diligite vxores
vrās sic xps ecciāz. mundās eā lana
cro aq̄ Quito ē i aq̄ soliditas seriosa.
Nā iux scripturā sacrā trā que ē soli
dissia fūdat s̄r aqs. In ps. Dñs ē trā z

plenitudo ei⁹ zc. Et alibi Fūdauit trā
s̄r aqs. z desigt̄ certitudinē confidētie
quā hō p̄t h̄re de bōa mliere que infir
mū hoiez n̄ detestat: paupē nō aspna
tur: deltris et senib⁹ famulaf. i. Corit.
vii. Scāficat⁹ ē vir ifidel⁹ p mulierē fi
delē. Sic ḡ tota viroz bōitas z stabili
tas s̄r mulierz bonaz gratiosa solidi
tate fūdat Mulier nāq̄ formata ē de
osse solidissimō. Vir autē de trā ari
da z in plūerē facili⁹ redigēda. In cui
us figura archā cū toto gñe hūano a
qua supportant. Gñ. vii. i qua octo a
nime salue facte sūt p aquā. i. Pe. iiii.
Sexto in aqua est facilitas misteriosa
Deus enī sacramētōz misteria i aq̄z
subā pdidit sicut sup̄ tactū fuit. et sig
nificat b̄tūdinē p̄lacētie quā vir ex
sc̄tā muliere sorti⁹. qa ecci. xxvi. Mu
lierē bōe beat⁹ vir. Et eiusdē. xxv. Bea
t⁹ vir q̄ hitat cū muliere s̄sata. Sic er
go ignis i aqua ē spūs sc̄tūs i mliere
sancta LEC. CLXXXIII

p Ro q̄b⁹ āgeloz esca mētūsti po
pūlū tuū et patū panē de celo p
stitisti illis sñ labore oē delectamētuz
in se habētē z ois saporis suauitatem
Substātiā ei tuā z dulcediez tuā quā i
filios habes oñdisti. z defuēs vni⁹ ci
iūsq̄ volūtati: ad qd q̄libz volebat puer
tebatur. Quia principalis auctoris
intētio est mirabilē gubnatōez dei re
texere: q̄ pp̄z suū gratiose rexit i des
to z pp̄z egipti mirabilr afflixit i egi
pto. Et i ista pte imēdiatē p̄cedētū nar
rauit quō afflicti fūerūt tribilr p gñdi
nes admixtas igni: descēdētes de ae
re. In pte ista declarat p oppositū A
quō de⁹ pp̄z suū sustētavit mirifice p
cibū quēdā gñatū i aere. z p̄sistit hec ā
thutēsis i isto: q̄ sic egiptiū affligēbāt
p corpa descēdētia de aere. ita filii isrl

portabāt p cibos eis de aere missos: s. manau sic fiat ppatio int̄ egiptiorū supplicia: ⁊ hebreis collata bñficia: q̄ fuerūt p aerēvtrisq; collata. Nā p̄mo agēs de mane bñficio declarauit q̄lit̄ dulcis fuit i sapore. 2° q̄t̄ fuit fortitudis i vigore. Scda ps ibi Q̄d enī ab iḡ ne nō poterat Circa p̄mū duo facit. Nā p̄mo oñdit q̄le fuerit sup̄naturale delectamētū illi⁹ bñficiū. Scdo oñdit q̄le fuit i naturale tormētū egiptiaci supplicii. Secūda pars ibi. Nix aut̄ ⁊ glacies. Circa p̄mū duo facit Nā p̄mo explicat hui⁹ cibi p̄minētā. Scdo affligit tātū doni p̄gruētā. scda ps ibi. S̄b stātā ei tuā De p̄^o dicit sic q̄b⁹. s. grande pluuia ⁊ igne missis de celo aduersionē p̄ malos. Angelorū esca nutritiui s̄i pp̄z tuū. Et dicit de isto cibo q̄nq; viz. Q̄mōz misterio dabat. q̄a p̄ angelos. In ps. Panē angelorū māducauit hō. Secūdo p̄ q̄ dabat s. p̄ cōmodo: q̄a ad refectōz nutritiui pp̄z tuū. Tercio vñ mittebat ⁊ de q̄ loco. q̄a panē angelorū de celo aereo. Quarta q̄lit̄ eis dabat ⁊ quō: q̄a p̄stitit illi sine labore. Q̄nto q̄ alebat mirabili delectamēto. oē iḡt delectamētū i se habēt ⁊ ois sapor̄ suauitatē. i. p̄fecti ⁊ d̄cis sapor̄ Exo. xvi. Gust⁹ ei⁹ quasi sile cū melle. Aliis ali⁹ visū ē: q̄a vnicuiq; sapiebat: sic volebat. ⁊ sic i diuersis p̄fōis ⁊ i eadē p̄fōa diuersis t̄pib⁹ diuersos sapor̄s hēbat. Vñ aug⁹. ii. retrac. c. ii. Q̄d de māna dixi ad iḡstōes Ianuarii li. p̄. Q̄mā vnicuiq; s̄z p̄p̄a volūtatem sapiebat: n̄ mihi occurrūt vnde possit p̄bari: nisi ex libro sap. quē iudei n̄ recipiūt i auctoritatē canonica: q̄d t̄n̄ fidelibus potuit enenire: nō illi aduer⁹ d̄nz murmurātib⁹. q̄ p̄fecto alias escas nō desiderarēt: si hec eis saperēt sicut vellēt.

De scdo viz cōgruētā bñficii fuit ista vt de⁹ suā eēntialē suauitatē p̄municaret figuraliē creature. Sicut enī illud alimētū vnicuiq; sapiebat scdm̄ p̄p̄ias volūtate. Ita de⁹ oib⁹ sibi seruicūb⁹ tātū retribuēt de d̄ce die q̄tū meruerūt p̄ grāz ⁊ liberi arbitrii volūtate Vnde subdit Substātā enī tuā ⁊ dulcedinez tuā quā i filios habes. i. quā filius parasti. et patā habēs ostēdisti. et deserui ens vnicuiq; volūtati. s. de hoīs cōuertebat ad q̄d q̄libet volebat: nō natura p̄p̄a sed opatōe diua. mal̄ ū murmurātib⁹ nō tale delectamētū p̄stitit i mouēbat eis i tediū. Numeri. xi. Oculi nr̄i nihil aliud r̄spiciēbāt nisi māna S̄z p̄ illud videt̄ esse dubiū. Nāz exo. xvi. dicit̄ q̄ sapor manne similis erat simlagini oleo cōsp̄o. q̄ nulli sapiebat sic volebat i differēter mō vnū mō aliud Itē si vnicuiq; bono sapiisset sicut volebat: nullus eorū habuisset causā murmuris: vel desiderii alterius cibi Ad istud respondent expositores sic: q̄ iudei in deserto vescentes isto cibo: vel cogitabant cum desiderio de alio genere cibi pro tunc: vel non cogitabāt. Si cogitabāt ⁊ desiderabant aliud genus cibi. statim manna in eis talē causauit saporē mirabile tā in bonis q̄ in malis. Si non habebāt actuale desiderii alicui⁹ ali⁹ cibi: tunc non causabat in comedētib⁹ nisi naturale saporē. sicut simila oleo cōsp̄a. Q̄nā ū ad causā murmuratōnis dicūt p̄muniē: q̄ fastidiū nō habebant ex sapore manne: sed pot⁹ ex colore. Vñ signat̄ dixerūt Nūe. xi. Aia nostra arida est nihil aliud respiciunt oculi nostri nisi māna Circa illā clausulā Angelorū esca nutritiui pp̄z a tuū Notādū q̄ p̄ māna in sacra sc̄ptu-

Q. iiii.

ra figurat signatē eukaristie sacra-
mētū . sicut enī filiū isrl trāseūtēs per
desertū vsus terrā eis a dño pmissā ce-
li refocillabant alimento: ita nos per
mūdū ad celū p̄gētes corpus ⁊ sanguis
xp̄i q̄tidiano viatico recreamur . Vo-
catur autē merito panis āgelorū: tam
ppter pficiētes eukaristiā: q̄ p̄tvescē-
tes. Cōficiūt autē h̄ sacramētū solūmō
sacerdotes. sicut p̄z dis. xcv. Ecce ego.
Sacerdotes ū in sacra scriptura ange-
li noiant̄ p̄ ad Corī. xi. Mulier debz
h̄revelamē ppter āgelos. i. p̄t reuerē-
tiā sacerdotū q̄ nūciū dei sūt Malach.
ii. Labia sacerdotis custodiūt sciam ⁊
legē regrēt ex ore ei⁹: q̄ āgel⁹ dñi ex
ercitūū est. Rō at̄ hui⁹ denoiatōis me-
thaphorica est. q̄ sacerdotē decet an-
gelū in vndecī cōditōib⁹ imitari que
in istis v̄sibus cōtinētur. Pascat ⁊ hor-
taē ducit vehit: excitat arcet. Orat cō-
gaudet p̄mit laudat sine sūptu . Priā
ergo opatio āgeli circa nos scdm ordi-
nem v̄ suū est pascere. Cui⁹ exēplū ha-
bemus. iiii. Reg. xix. vbi legim⁹ q̄ āge-
lus detulit panē et aquā ad helyā dor-
mientē et famelicū inde panit. Surge
inqt et comede . grādis enī tibi restat
via. Isto mō moralit̄ propriū officiū
sacerdotis est pascere p̄p̄m v̄bo: exē-
plo et subsidio tpali si possit Vnde si-
gnatē dictū est. Petro ter. pasce: pas-
ce: pasce . Ioh. xxi. Bis autē tē dictum
est. Pasce agnos meos. et semel. Pa-
sce oves meas. ad inuēdā differentiā
inter doctrinā necessariā iuuenib⁹ et
seuib⁹ Nā simplex admonitio sufficit
seuib⁹. Iuuenib⁹ ū op⁹ est tā v̄bis q̄ v̄be-
ribus: vt debite doceātur. Aliē tñ dici-
tur illā exposuisse qdā nouici⁹ arguēf
q̄ iuuenes fratres deberēt refici bis. ⁊

seuib⁹ cōuenit ieiunare. et iō pie dixit
xp̄s plato bis. pasce agnos meos.
Scda opatio quā āgelū circa nos legi-
mus exercere est exhortari. Cui⁹ exē-
plū habem⁹ Math. ii. Angel⁹ dñi ap-
paruit in sōno Ioseph dicēs. Surge et
accipe puer⁹ ⁊ m̄rezei⁹ et fuge in egi-
ptūzē. Hāc opationē imitat̄ sacerdos
sana cōsilia p̄natim suggerēdo Tercio
tenet̄ ducere per bonā et aptā cōuer-
sationē. Exēplū Raphaelis. Thob. v.
Ego inqt angel⁹ ducā et reducā eū ad
te. Et sicut victoria exercit⁹ est gloriā
boni ducis. ita sc̄titas populī attribuit̄
pro merito sacerdoti. Vñ Crisost. de
dignitate sacerdotali libro. iiii. bñ āgē-
ti p̄p̄o vnusq̄sq̄ pro merito suo remu-
nerabit̄: sacerdos autē pro bonis oib⁹.
Habebit enī pro prop̄is bonis aureā:
pro acq̄sitōe aliorū aureolā. Hec Cris.
Et ideo sc̄dz eūdē sup Math. in om̄l.
xxi. Sacerdos est in p̄p̄o sicut radix
est in arbore. et sicut stoma mach⁹ ē in cor-
pore. Quēadmodū inqt cū videris ar-
borē pallētib⁹ foliis marcidā: intelligis
quia aliā culpā circa radicez habet.
Ita cū videris populū idisciplinatū ir-
religiōsū: sine dubio cognosce: q̄ sa-
cerdotiū ei⁹ nō est sanū. Hec Criso. Sz
sc̄dz pliniūz Ili. ii. ethi. ca. iiii. Salamā-
dra est serpens qdā cui⁹ int̄venena ma-
xinavis est. hic si trūco vel radice ar-
boris irrepserit: oīa poma ei⁹ inficit: ⁊
intoxicat oēs ramos. Reuera isto mō
diabol⁹ qui more salamādre semp̄vi-
uit in igne: radices ecclie id est sacer-
dotes sic itoxicat et ificit his dieb⁹: q̄
oēs rami ecclie ex ei⁹ pctisvenenū as-
sumūt. Ad Ro. xi. Si radix sc̄tā: et ra-
mi. ⁊ per oppositū Si radix est ifecta.
et rami: erunt nociui. Vltimus dicit.

Cris. q̄ sacerdos est in grege sicut stomachus in corpe. queadmodum inquit medicus q̄n̄ p̄mo ingredit̄ ad infirmū: statim de stomacho ei⁹ interrogat et eū cōponere festinat: q̄a si stomach⁹ san⁹ fuerit: totū corp⁹ validū est. Si aut̄ dissiptatus fuerit: totū corp⁹ infirmū est. Ita si sacerdotiū integrū fuerit: tota floret eccl̄ia. Si aut̄ corruptū fuerit: tota fides marida est ⁊ ifirma. Et sicut stomach⁹ accipiēs cibū coquit in seipso: et per totū corp⁹ disp̄git. Sic sacerdotes accipiūt sciaz sermonis per scripturas ex deo. et excoquētes eā in se id est tractātes ⁊ meditātes ap̄ se: vniuerso poplo submistrāt. Et infra. Sicut in corpe si mēbrū aliquod infirmū: fuerit: nō oīno laquet et stomach⁹. Si aut̄ stomach⁹ languet oīa mēbra inueniuntur infirma. Sic si aliquis peccauerit ⁊ p̄ianox nō oīno peccāt et sacerdotes. Si autē sacerdotes fuerint in peccato totus popul⁹ cōuertit̄ ad peccādū. Et dicit Isidor⁹ de sūmo bono. ca. xxxvi. Sacerdotes pro iniquitate populox dānant si eos aut̄ ignorātes nō erudiant aut peccātes nō arguāt dicēte dño ad p̄phetā Ezech. Speculatorē dedi te domui isrl̄ si nō fueris locut⁹ vt custodiānt se a via sua mala. Ille in iniquitate ei⁹ moriet̄. s̄gminē ū ei⁹ de manu tua requirā. Quart⁹ act⁹ āgeli sc̄dz p̄dictos v̄sus est vehere id est trāsportare. Deferūt enī boni āgeli anīas morientū in celū. Luce. xvi. Factū est aut̄ vt moreretur mēdicus et portaret̄ ab angelis in synuz abrahe. Sic sacerdotes de terrenis desideris ad amorē celestiu⁹ trāsferunt penitētes: q̄n̄ eis cōfitendo peccatis pristinis moriunt̄ p̄. Petri. ii. Peccatis mortū iusticie viuamus.

Quint⁹ act⁹ āgeli est excitare Actū xii. Angel⁹ dñi alitit. ⁊ lumē refulsit in habitaculo carceris p̄cussioq̄ latere. petri excitauit eū dicens Surge velocit̄ Petrus in carcere dormiēs. id est. peccator irretitus mala cōsuetudine iac⁹ iūt duos milites: vincit̄ cathenis duabus ⁊ duo custodes ante ostiū custodiūt carcerē. Duo milites s̄ mors et diabol⁹. mors isidiāc̄ cropi: diabol⁹ aīe. Due cathene amor deliciādi. ⁊ pudor reuelādi. Duo custodes ne homo per p̄fessiōis ostiū exeat. p̄sūptio venire et cōfidētia vite plixē huic debet astare sacerdos et āgel⁹ et eū corpiēdo excitare: pcutere nō palpare. Sextus actus āgeli est arcere demonū potestātē. sicut fecit Raphael de asmo deo qui suffocauerat septē viros sare. Thobie. v. Cōsimilit̄ sacerdos arcere debz malos hoīes per censuras eccl̄asticas Demones etiā per cōiuratōes sacras: ne noceant bonis viris. Septim⁹ actus āgeli est orare. Vñ legim⁹ Act. xvi q̄ paulo appiuit angel⁹ p̄visū in specie viri macedonis dicens. Trāsies macedoniā adiūua nos: qui dicit̄ macedonibus p̄positus fuisse qui eorox a paulo petiit salutē. Sic sacerdos pro salute populi tenet̄ orare. Octauus act⁹ āgeli est p̄gaudere penitētib⁹ de peccatis Luce. xv. Gaudiū est angelis dei sup vno p̄ctore penitētiā agēte. Et penitentia populi gaudiū debet esse sacerdoti. Nonus actus āgeli est punire. iiii. Reg. xix. Venit angel⁹ dñi ⁊ p̄cussit in castris assiriorox centū. lxxx. milia hoīm. Sic decet sacerdotes ex cōmunicationū sentētiā ferre contra cōtumaces et rebelles. Decim⁹ act⁹ āgeli est laudare. Isaie. vi. Clāmavit

alter ad alterum et dicebat. Scis scis factus dominus deus exercituum. Hoc etiam sacerdotibus dinoscitur convenire per Esdre. iiii. Steterunt sacerdotes in ordine suo ut laudaret dominum. Ultimo angelus est secundum scripturam sicut patuit in angelo. Thobie. v. qui magne fuit utilitatis. et pui super. Similiter sacerdotes relicta cupiditate res temporalium de decimis et oblationibus vivunt. Similiter spiritualia misteria largiuntur: nihil pro eis recipiunt pro mercede: ne symonie vicio maculentur. b

Item notandum quod angeli habent quatuor conditiones quibus sacerdotes conveniunt eos imitari. Sunt enim immateriales siue substantie separate sunt intellectuales pleni scientie veritate sunt motores orbium. et rectores hominum. Primo angeli sunt immateriales. Spiritus enim sunt carne et ossa non habent et tales debent esse sacerdotes perpetuitate ut motus passionum non sequantur. In cuius figura dictum est Petro. Caro et sanguis non revelavit tibi Mat. xvi. Marcobius de lapidibus ca. iiii. dicit quatuor. De primo allectorio quod ille lapis non generatur nisi in gallis castratis. Secundo quod extinguit sitim Tercio quod reddit hominem honorabilem. Et quarto disertum. Iste lapis moraliter designat continentiam clericalem: que non invenitur nisi in his qui se refrenant a carnis desideriis propter meritum vite eterne Mat. xix. Sunt enim qui semetipsos castraverunt propter regnum celorum. hec virtus extinguit sitim fomitis carnis infecte et illicita desideria carnalis concupiscentie. Sapientia. x. Data est illis aqua de petra altissima et reges sitis de lapide duro. lapis durus est continentia Durum enim est contra stimulos carnis calcitrare hec virtus reddit honorabilem: sicut incontinentia reddit perfusibilem. Iudit

xiii. Una mulier fecit confusionem in domo Nabuchodonosor Hec etiam virtus reddit homines disertum. i. eloquentem et acceptum in loquendo. tam in oratione quam in predicacione. Et pro oppositum sacerdotes in fames de incontinentia nec digni sunt orare revel predicare. Sint ergo primo sacerdotes immateriales et substantie separate. In cuius figura dicitur de Nathan propheta. et quasi ad eum separat est a carne. Et de talibus personis angelis dicitur in psalmo. Qui factus angelos tuos spiritus Secundo angeli sunt intellectuales pleni scientie veritate et sacerdotes pollere debent scientia sacre scripture et ideo convenienter est sanctum extra de magistris. et ne exigant aliquid pro licentia docendi capitulo Quidam nonnullis: quod magister in theologia semper in metropoli habeatur qui doceat omnes sacerdotes Omnes autem tam cathedrales ecclesie quam alie in quibus suppetunt facultates doctores habeant in grammatice. quod clericos ecclesie gratis instruat: et etiam alios iuxta posse. Hec est sententia illius capituli Et eodem titulo ca. Quidam in ecclesia gallicana habetur: quod magistri debent instrui per singulas ecclesias cathedrales et eis beneficia assignari quod pauperes gratis doceant et informet. Et ideo signanter dicitur Aggei. ii. Interroga sacerdotes legem. super quod verbis dicit Iero. Considera sacerdotum officium esse. de lege interrogatos respondere sacerdos est sciat legem domini si ignorat legem domini ipse se arguit non esse sacerdotem domini Malach. ii. Labia sacerdotis custodiunt legem scientiam de ore eius requiritur quia angelus domini exercituum est. Tercio sunt motores orbium a quibus causatur et generatur quicquid inter corpora procedit ad esse. Sic officium sacerdotum est movere nobiles et potentes. quorum virtute reguntur

subditi ad cultū dei. Figuratur Io. v. de angelo qui descēdebat scdm tps in piscinā post motionē aque qui pri^o de scēdisset, in piscinā san^o fiebat. Piscina multe aq̄ est p̄sona magne potētie In hac descēdit sacerdosz curat^o quādo ei^o p̄sciētā examiat: de deliciis mo uet aquā q̄n limitat suā potētiā ad regulas iuris diuini. Quarto sūt āgeli rectores hoīm z custodes scdm sc̄tōs. Et eodē mō sacerdotes z curati q̄ pro subditoz aīab^o corā dño habēt rūdere In ps. Angelis suis mādaui de te: vt custodiāt te in oīb^o viis tuis. S^z pch dolor his dieb^o vīficat^o nimis illā Iob caplo. iiii. Ecce qui seruiūt ei id est domino nō sūt stabiles. et in āgelis suis repperit p̄uitatē. Sūt enī qdā de modernis sacerdotib^o angeli sathane per discordiā: qdā āgeli apostatici per supbiā: qdā incubi per luxuriā. et qdāz angeli abyssi per auariciā. Quidā sūt angeli sathane z sūt p̄mi sc̄z per discordiā. Sathan enī interpretat^o aduersarius. et tales de oī briga aduersitate et discordiā se itromittūt. cōspirāt prelia. igrediūtur pugnas: exercēt latrocinia vt vix qs possit inuenire comitiānam predonū que nō habeat cōfortiū sacerdotū. Isti sūt similes sacerdotib^o baal. de qb^o. iiii. Reg. xviii. dicit^o q̄ icidebāt se cultris z laceolis vsq̄ ad sāguinis p̄fusionē. Demones multū letant^o in effusione sanguinis hūani: quihbz talis figurat^o per angelū. De quo pro uerbioz. xvii. Semper malus iurgia querit: angelus malus mitte^o contra eum. Secundo sacerdotes sūt angeli apostatici per supbiā Eccl. x. Initiū supbie hoīm apostatare a deo Hi sūt similes sacerdotibus dagon. De qui-

bus dicitur p̄. Regū. v. q̄ non calcant sacerdotes. Dagon et oēs qui igrediūtur tēplū dagō sup limē tēpli: limē sūt per qd̄ calcāt p̄fectioez designat hūilitatis. sup qd̄ stabilit^o stat viri sc̄i. Istud limē non calcāt sacerdotes abiciofi et supbi qui ad platiōes z altiores dignitates aspirāt cōtinue adulant^o regib^o et p̄ncipib^o et eos ifatuāt z finalit^o decipiunt. Et sic decept^o fuit Anthioch^o rex syrie in tēplo Nanae cōsilio sacerdotū sicut dicit^o. ii. Mach. p̄ Tercio sacerdotes moderni sūt āgeli sc̄ubi per luxuriā. Incubivel icubones scdm Isid. viii. ethimo. c. vltimo in fine a romānis dicunt^o fauni. sūt etiā vt credit^o demones corpora assumētes: vel sibi iūgentes et sic mulierib^o se immiscētes Et demones incubi dicuntur non nūq̄ generare gigantes: ita sacerdotes p̄ vehementiā voluptatis gignūt cōiter pingues grossos et corpulētos. Hi posunt dici sacerdotes priapiv^o beelphegor. Fuit enim idolum Moab supra montē phegor Vnde scdm locum dicitur beelphegor Interpretat^o enim idolum ignominie: et representat priapuz quod latini dicūt deū hortoz Fuit ei inuenis qdā de lāpasco cinitate hellepōti: quē p̄pt magnitudinē mēbrivirilis expulsū de lāpasco in nūerū deorum greci lubrici trāstulerūt sc̄z Isid. viii. ethimo. caplo. xi. Hunc vilissimā deum excolunt non pauci sacerdotes moderni discipuli illius maligni angeli. de quo loquitur Paulus. ii. Cori. xii. Datus ē mihi stimul^o carnis mee angelus sathane: qui me colaphiset.

Quarto sacerdotes moderni sūt angeli abyssi per auariciā Terra nāq̄ abyssum id est infernū credit^o t̄nere

Vnde sacerdotes terrenis dediti lucris videlicet et mercationibus angelus ab yssi dicitur pater imitatores illius angelus de quo Apoc. ix. Locuste habebat super se regem angelum abyssi. tales fuerunt sacerdotes Belis quorum vestigia non nisi per cineres sunt coperta et ideo iuste trucidati. Dan. xiiii. Sicut istorum facta per mortem corporis erunt nota et ipsi pro meritis puniuntur pena perpetua ab illo qui angelis peccatis non pepercit: sed rudetibus in ferri detractos in tartarum tradidit in iudicium cruciandos reservare. ii. petri. ii. Non sic boni sacerdotes quibus dicitur Isaie. lxi. Vos sacerdotes domini vocabimini ministri dei nostri. quia math. iiii. Ecce angelus accesserunt et ministraverunt ei

LECTIO. CLXXXIII.

In autem et glacies sustinebantur in ignis et non tabescebant. ut scirent quoniam fructus iniquorum exterminabat ignis ardens in gradie et pluvia cornuscans. si autem iterum nutrirerent iusti ignis sue virtutis oblitus est. Creatura enim tua tibi factori deseruiens excandescit in tormentis adversus iniustos. et lemior fit ad benefaciendum per his qui in te confidunt. Declarato supernaturali beneficio quo filii israel in deserto sustentati fuerunt a domino redit auctor ad enarrandum de mirabili supplicio illato egiptiis in egipto. Beneficium autem hebreis collatum fuit pluvia mane de aere ad eos sustentandam. Supplicium autem illatum egiptiis fuit pluvia niuis et gradis tonitrua et fulgura ad egiptios terribiliter flagellandum. Sicut enim exo. ix. narratur inter decem plagas hec fuit una quod deus pluit gradine super terram egipti et cum grandi ne fuit ignis admixtus que quidem mirabili pluvia occisa sunt omnia que inueniebantur

in agris ab hominibusque ad pecus. Ligna vero et herbe confracta sunt in tota terra egipti. In terra yessen: ubi habitabant filii israel non erat grado talis: In comparando ista duo ad inimicum beneficium videlicet et supplicium doctorum auctor quomodo ignis per naturam diuinam subsistebat miraculo utroque. Et circa hec duo facit Prio narrat miraculi conditionis circumstantiam. Secundo narrat ipsius miraculi veram causam. Secunda pars ibi. Creatura enim tua. A Quatum ad primum dicit quod nix et glacies subsistebat in ignis ut cum simul de aere descenderent ut essent sufficiens appropinquata sic quod ignis possit naturaliter resoluisse niuem et gradine. et nix cum gradie extixisse ignem: nulli eorum egit in aliud: sed nix et grado manserunt in sua frigiditate: sicut ignis in suo calore. Et non tabescebat ut esset similis pene infernali ubi enim transitur ab aquis niuium ad calorem niuium. Job. xxiiii. Fuit autem istud miraculum in omnibus egiptiis et israelitis ut exiret de egipto quoniam fructus iniquorum exterminabat ignis ardens in gradie quod fuit terribile tactum et pluvia cornuscans quod fuit horribile visum. Sic enim ignis non exercuit acritatem propria circa gradies in supplicio ita ne circa manna in beneficio. nam si fuit mirabile sic israel dicebat: quod manna quod ad exiguum sol radii liquescere ad calorem ignis durecebat. Et si est quod subdit. si autem iterum ignis. Sed ut nutrirerent iusti sue virtutis oblitus est. Quia non resoluebat sed potius conservabat manna in natura sua ut nutrirerentur iusti filii israel in deserto. Consequenter assignat huius miraculi causas: et est obedientia creature ad diuinam voluntatem. que sicut instrumentum diuine voluntatis aliquando excauit

deficit in tormētū aduersus malū carz
tamē deo placuerit: et aliqui remittescit
nō agēdo ad solaciū iustoy cū de hoc
voluerit ordinare Dañ. iiii. Caldei for
nacē accedentes ab igne cōsūpti sūt in
quo pueri custodiebant illesi Fecit at
dñs mediū fornacis: quasi vētū roris
flantē et pueros oīno nō tetigit ignis
neq; cōtristauit. Hec est suā lre. Ignis
sue v̄tutis oblitus est. Ignis in scriptura
sacra caritatē designat Dicēte saluato
re. Luce. xii. Ignē veni mittere in ter
ram. Vñ et spūs scūs qui est caritas
patris et filii in specie ignis missus est.
Actiū. ii. Ratio huius similitudis qua
druplex esse pōt. Prima qā ignis int̄
cetera elemēta est maioris actiuitatis
Secūdo qā maxime tendit sursum. Ter
cio quia ignis crescit in īfinitū per ap
positionē p̄bustibiliū: sicut dicit. ii. de
aia. Quarto qā ignis est quasi forma
oīm clementoy: sic inter v̄tutes caritas
est magis actiua. Amor enī scdm
Greg. nūq; est ociosus. opas enī mag
na si est. si autē opera remittit: amor nō
est. Secūdo caritas tendit sursum Nam
incipit a deo et oīa ordinat in deū: et
sicut ignis maxime calefacit ad supe
rius minus ad latus: minime ad deor
sum: ita habēs caritatē maxime dili
git deū num̄ seipsū et pximū: et mini
me corp̄ et mūdū. Tercio caritas cre
scit in īfinitū. Nā bonis opib; auget.
nec finē habet augmenti in vita p̄nti.
Quarto vocat̄ forma aliar; v̄tutū: qā
sine caritate nullus v̄tutis actus merito
rius esse pōt. De illo autē igne moder
nis tp̄ib; fere adimpleta est p̄phetia sal
uatoris Math. xxiiii. Habūdat inui
quitas et refrigescet caritas multorū
vt merito dici posset ignis v̄tutis sue

oblitus est. a Vbi notandū q̄ de
obliuioe quadruplici hoies sūt arguē
di videlz de obliuione dinorū bñficio
rum: de obliuione ppriorū delictorū
de obliuione familiarū amicorū de
obliuione salutarū mādatorū. Pri
mo arguēdi sūt pctōres de obliuione
bñficioꝝ. de q̄bus dicit̄ in ps. Obliti
sūt bñficioꝝ eius et mirabiliū eorū.
que ostendit eis. Secūdo arguēdi sunt
hoies de obliuione ppriorū delictorū.
Illa enī habēda sunt in mēoria vt pro
eis indulgētia supplicet. exemplo ps
qui ait. Iniquitatē si aspexi i corde meo
Et iterū iniquitatē meā ego cognosco z
peccatū meū cōtra me est semp. Istū
est contra nōnullos qui aliena delicta
semp in p̄spectu aspiciūt et peccata p̄
pria nō aduertūt. Cōtra quos dicitur
Gen. i. Obscurov̄t obliuiscaris sceleris
fratru; tuorū. Tercio arguēdi sūt de
obliuione familiarū amicorū: z maxi
me cū fuerint mortui. Magna ingrati
tudo est tunc amicos deserere cū n̄ra
amicicia p̄mo iceperi ut idigere Ami
ci ei n̄i q̄d̄m viuūt poterūt se iutare
in his que spectāt ad meritū vel deme
ritū sed cū fuerint mortui fiūt ad me
rendū penit̄ ipotētes et tūc nō habēt
aliquod refrigeriū v̄t refugiu: nisi ad
amicos si quos in vita post se relique
rūt vt dicat glibet illorū illd Iob. xix.
Misere mei saltē vos amici mei.
qā man; dñi tetigit me. b Hi autē
de quatuor generib; hoīm cōquerun
tur qui sūt isti. Successores occupātes
p̄genitorū hereditates. executores de
fraudātes defictorū volūtates: p̄fes
sores nō p̄santes sū datorū pietates z
mēdicatores nō reciprocātes bñfacto
ribus suis grates. Primi sūt heredes

ingrati qui succedūt parētib⁹ in terris bonis et redditib⁹ que illi aut sūptib⁹ vel sāguine cōquiserūt. Ipsi optinēt sine labore et tñ vix semel in āno pro eis dica faciāt vnā missā. Nota Auic. lvi. hicz mltā q̄ dicūt de mēoria Eccē vi. Si qs genuerit filios centū liberos obliuioni delebit nomē ei⁹. Scđni gen⁹ hoīm de quo mortui cōquerunt sūt executores falsi et fraudulēti defraudātes eorū vltimas volūtates. contra quos. xiii. q. ii. Vltima volūtas deficti oib⁹ modis seruet. Hoc autē a iure nature pcessit. Liberū enī debet eē quod iterū nō redit arbitriū. vñ Alexander nequā libro suo d̄ naturę rēyonī dīt naturā de pportionib⁹ nō solū pulchrā sed etiā necessariā iurisperiā. In casu hoc pbat his verbis qs legē romanā volūtatē testatoris. intelligit satis fecisse nisi in pportionū naturis instruetus sit. Igitur quidā lecto doloris detentus vidēs aiām soluēdā esse legib⁹ hūane fuitutus cōdidit testamētū sub hac forma verborū. Si vxor mea pregnās rē melioris sex⁹ emittit Delego puero duas ptes hereditatis vxori terciam Si feminea ple fecundē gaudeat vxor duab⁹ portōib⁹: filia terciā papiat. Viro itaq; soluente debitū nature tributū vxori ei⁹. Lucina fauēs masculinū et femineā ple cōcessit. Quesitū est enī qd iuris statutū est a iuris pragmaticis hereditatē in septē portioēs esse diuidēdā. Assignate aut sūt quatuor ptes puero due ptes vxori et vna puelle. Liber enī debet esse supme volūtatis stilus et liberū quod iterū non redit arbitriū. ptilit autē ea portione masculinū ple vxori qua ptilit vxorē proli femiee videlicz in dupla. Ideoq;

recte dictū est iudiciū heriscūde familie. Hec Alexander. Pragmatic⁹ dicitur causator. Pragma nāq; grece dicitur causa latine. Vñ pragmatici dicunt iurisperi. qui causas et negocia decidunt. Hi aut fraudatores vltimarū volūtati sacrilegi sūt ⁊ fures ⁊ pauperum necatores. xiii. q. ii. Cleric⁹ c. De talib⁹ cōquerit defictus dicēs i ps Obluioni dat⁹ sū tanq; mortu⁹ a corde. Sed felices pot⁹ executores q dice re poterūt illud ps. Nec obliu sum⁹ te nec inique egim⁹ in testamēto tuo Terciu gen⁹ hoīm de quibus mortui conquerunt sunt pfflores nō pefantes fūdatorū pietates. Hi sūt religiosi possessionati maneris: reddiūbus et oib⁹ bonis ditati: nō solū ad necessitatē imo ad voluptatē supfluitatē q vix nouerūt noia suorū fundatorū: quorū gli bet pōt de eis dicere illd Osee. xiii Saturati sūt ⁊ leuauerūt cor suū ⁊ obliu sūt mei: saturati sūt per gulā: leuauerūt cor suū per supbiā: ⁊ obliu sūt mei per negligētā. Quartū genus hoīm de qbus mortui cōquerunt: sunt mēdicatores nō recipiētes bñfactoribus suis grates qui tpalia bona recipiūt ⁊ spūalia nō retribuūt vt deberēt: qui bñfactorib⁹ adulant⁹ donec recipiant et cū receperit de uotiōib⁹ ⁊ pētib⁹ nō recōpēsant. Cōtra qs Eccē. xxxvi. dicat nō obliuiscaris amici tui in aīo tuo. ⁊ nō imēor sis ill⁹ in opibus tuis Quarto arguēdi sūt hoies de obliuione salutariū mādatorū pffūditas ei peccādi et iueterata p̄suetudo maleuendi adimūt quasi mēoriā diuinorū mādatorū. cōtra quos ps gloriat⁹ quis se peccasse fateat⁹ dicens. Erraui sicut ouis que periiit quere seruū tuū dñe:

quia mandata tua non sum oblitus.

LECTIO CLXXXV.

p Ropter hoc etiā in oīa tūc trāffigurata oī nutria gre deseruiebant ad volūtātē horū qm a te desiderati sūt vt scirēt filiū tuū quos dilexisti dñe: qm nō natiuitatē fructū pasūt homines: sed sermo tuus hos qui in te crediderūt cōseruat. Posita generali forma mirabiliū que de⁹ exercuit circa populū hebreorū in deserto guberuādo et circa populū egiptiorū in egipto eos flagellādo videlicet obediētia creature. ad diuinā volūtātē. In ista parte eandē obediētā applicat singulariter ad illā cibationē glōsā qua per māna populū suū qdraginta ānis in deserto pauit. Et circa hoc duo facit. Nam pmo ostēdit miraculī q̄litatē. A Secdo miraculivtilitatē. scda pars ibi. Vt scirent filiū tuū. Fuit autē miraculū magnitudo ineffabilis in hoc q̄ oīa cibaria videbant trāffigurata id est trāffiguratā cūlibet ī quolibet sub specie ipsius māne qd vnicuiq; sapiebat illud gen⁹ cibi que magis dilexit: hoc est quod dicit ppter hoc id est quia oīs creatura factori deseruiunt ad nutum ideo etiā tūc in oīa trāffigurata id est cibaria vel cibos qbus hoies pascunt trāffigurata in oīa scdm apparētā et iudiciū comedētū quia quod prius sapiebat vni cibū postea videbat aliū et tercio terci⁹. et sic quodā modo oīa ad esū hūanū ptinētia trāffigurata. et in oīa oīm nutrici gratie tue id est volūtati gratiose populū nutriētī seruebat ad volūtātē horū qui a te desiderati sunt id est adoptati et dilecti. Hec est ergo miraculī q̄litas. et sequit⁹ eius utilitas i formatio videlz fidelīū vt co-

gnoscat⁹ q̄ nō solū fruct⁹ per cōsuetū cursū nature pducti cōseruabāt hoies in vita naturali: sed etiā sermo et imperiū dei pducētis de quolibet quicqd placet. Et hoc est quod dicit Vt scirēt filiū tuū domine: quoniam nō natiuitatis fructus pasunt homines: id est fructus per p̄suetū modum nature procedētes: sed sermo tuus id est manna celitus datū ad sermonē tuū: hos qui in te crediderūt cōseruat. a Dilexisti dñe: dilectionē suā de⁹ ad hominem quatuor modis magnificat et cōmendat. Preuenit enim tarditatem nostre beniuolētice abluūt feditatē immūnde cōscientie: supat quātitatē nostre sufficientie: et preparat voluptatē phennis affluētie. Primo dico q̄ suā dilectionē ostendit in hoc q̄ preuenit tarditatem nostre beniuolētice. p̄. Ioh. iiii. In hoc est caritas nō quasi nos dilexerimus deum sed quoniā ipse p̄or dilexit nos. Vñ Bernardus. Dulcis iesus primus es in accessu: et vltim⁹ in recessu. et ideo cōueniēter cor hūanū exigit sibi dari. Prouer. xxiii. Fili mi prebe mihi cor tuū. Sicut enim ipse primus in accessu preueniēdo volūtatē vt ad eum cōuertat⁹ et vltim⁹ in recessu: quia prius natura ⁊ causalitate homo recedit a deo per peccatum. q̄ deus derelinquat subtrahendā grāz. Ita cor humanū primū est inter partes corporis quod viuūt. ⁊ vltimū quod moritur. In cuius figura dicit⁹ Exo. xiiii. Sanctifica mihi omne primogenitum id est omne cor humanū quod intra mēbra corpis p̄mogenituz dici potest. Et hoc est quod signant⁹ dicit⁹. Math. xxii. Diliges dominū deū tuū ex toto corde tuo: et ex tota aīma tua.

Secūdo oñdit xps suā dilectōez ad nos in hoc q̄ abluīt feditatē imūde cō scientie. Deleuit enī pctm̄ originale p̄ priū sāguis effusione: delet peccatū ac tuale p̄ sacramentalē penitētie lotionēz et hoc ē quod uobis cōmēorat. Io. Apoc. i. Dilexit nos et lauit nos a peccatis nr̄is i sāguie suo. Sāguis significat amorē ⁊ cāt amorē. Vñ sāguiee cōplexionis naturalit̄ sūt amatiui et iu uenes magis amatiui q̄ senes ppt̄ sāguinis abūdātia ampliorē. Narrat Ieronim⁹ cōtra iouinianum libro. i. allegās Xenofōtē hec scripsisse de infantia ciri maioris. Scribit inqt̄ Iero. Xenofon occiso Abradatoviro quē panteonvxor miro mō dilexerat collocasse se iuxta corpuscū lū et p̄fosso pectore sāguinē suū maritū vulnerib⁹ iusūdusse. Isto mō moraliter anime deuote spōse fideles iesu christi: videāt cōtēplādo maritū suū occisū et nō castraliter sed pro earū amore sponte defūctū collocēt se iuxta corpus sacri crucifixi: et illud tā uolūtate q̄ intellectu quasi duob⁹ brachiis amplectē cōfodiant pectus suū gladio doloris et cōtritionis ac cōpassionis. vt inde sāguis amoris erūpat et inuulnera saluatoris trāscurrat. Ad hebre. ix. Sñ sāguinis effusione nō fit remissio pctōrū. Et h̄ q̄ suadet apo. ad ephe. v. Ambulate i dīlcōe sicut ⁊ christ⁹ dilexit nos et tradidit semetip̄m pro nob⁹. Tercio xp⁹ oñdit ad nos suā dilectōez maxiaz i h̄ q̄ superat q̄tatem nostre sufficiētie. Plura enim nobis tribuit q̄ perfecte i telligere et cōsiderare sciam⁹ nec sufficim⁹ suū amorē recōpēsare. Vnde apostol⁹ ad ephe. ii. uocat caritatē christi uimā. Propter inqt̄ uimā caritatē qua dilexit nos. Sicut enī dicit Criso-

stom⁹ de reparatōe lapsi. Nemo amicorū carnaliū etiā si sit in hoc sup̄ modū insaniens: ita exardescere pōt i amorē dilecte sue sicut de⁹ effūdītur in amorē animarū nostrarū. Quattuor enim defectus in dilectione hominum reperire cōtingit: a qb⁹ amor dñ⁹ est totaliter alien⁹. Sūt enī aliqui licet amētur nō tamē reamāt amatores suos. si cut sūt ingrati. Ecōtra dicit dominus p̄ uerbiōz. viii. Ego diligētes me diligō. Et Boeci⁹. iiii. de p̄solatōe dicit. P̄ cerrimū dītiarū genus ē annicos inuenisse. Sūt q̄ diligūt sed p̄pter p̄priā utilitatē. Indigēt enī beneficiis amicorū cōtra quos Seneca in quadā eplā. Negociatio est aīcia q̄ ad cōmodū attēdit. Et secūdū Aristotelē. viii. ethi Cū sit amīcia propter utile: propter lectabile: et p̄pter honestū diligētes: p̄pter utile sūt minimi amici inter omnes. Et hoc etiā deplāgit ouid⁹ p̄rio libro de ponto. Turpe quidē dictū: s; si modovera fatemur vulg⁹ amīcias utilitate p̄bat. Sed per oppositū de⁹ diligit nos non prop̄ suā utilitatez qui nostris non indiget bonis. sed diligit nos ad fructū nostrū. Ephe. i. Gratificat nos in dilecto filio suo gratis. id ē. gratis nō sibi fecit. Osee. xliii. Sanabo cōtritiones eorū: et diligā eos spōtanee. Tercii sūt qui diligūt homines sed nō nisi i p̄speritate et felicitate sua. De quorū quolibet verificatur illd̄ bo etiā. iiii. de cōso. p̄sa. v. Quēz felicitas amicū ifortuniū facit inimicū. Vñ dixit quidā. Exēplo didici q̄ p̄speritatis amici res amplectāt non nos: sed nostra sequūtur. Et iterū metricus. Nō sūt p̄sōe sed p̄speritatis amici. Quos fortuna tenet dulcis acerba fugat. S; per oppositū christus tūc maxime di-

ligit quādo hō a mūdo deseritur: et a malis hominib⁹ agitat⁹. Vñ p ps. dic de⁹. Cū ipō sū in tribulatōe: eripiā eū et glorificabo eū Quarto ī mūdanis amicis repit⁹ defect⁹ quia multi di ligunt vinētes ⁊ mortuos psequūt⁹ et odiūt: cuiusmodi sūt nōnūq; frēs fili vxor seruus et executor. Cū eī hō firerit defūctus tūc illi q de bonis suis eum magis iurare deberēt: spoliāt ⁊ p dāt: et sibi appropriāt qd possūt. vñ metricē dicūt. P⁹ mortis morsū vertit dilectio dorsi. Finita vita finit ac aōr ita. Per oppositū chrīst⁹ diligit amato rē dūviuit et lōge ampli⁹ p mortē. Io xii. Cū dilexiss⁹ suos q erāt ī hō mūdo ī finē dilexit eos. i. in ppetuū dilexit eos. Ieremie. xxxi. In caritate ppetua dilexi te et attraxi te. Quarto oñdit de⁹ suā dilectionē ad nos ī hō q pparat nobis voluptatē phēnis affluētie. Vñ de ii. ad Thess. ii. Dilexit nos ⁊ dedit p solatōē ⁊ eternā: q̄ q̄ta sit: sancti mituntur expmē ⁊ n̄ possūt. Vñ aug. d morib⁹ eccie. Tāta ē pulchritudo iusticie: tāta ē iocūditas vite et ne hoc ē icōmūtabilis v̄tatis ⁊ sapie: vt etiā si nō liceret ī ea apli⁹ manē qvni⁹ diei hora ppter hō solū aui hui⁹ vite innumerabiles pleni ditiis ⁊ circūflūētia tpaliū bonorū certe meritoq; cōtēnerēt. Et crisostom⁹ de repatōe lapsi. Si q̄tidie oporteret tormēta pferre: si ipaz gehēnā p no tpe tolerare. p eovt xp̄z possem⁹ videre ī ghavinētē: scōz ei⁹ numero sociari nō erat dignū pati oē qd triste ē mōvt tūc tāti bōi tante q̄ glipticipes haberemur. L. CLXXXVI.

q Vod enī ab igne nō poterat extermiari: statz ab exiguo radio solis calefactū tabescebat vt notū omib⁹ esset: qm̄ oportz puenire solē ad bñ

dictōez tuā. zad ortū lucis te adorare. Ingrati enī spes tāq; hiberna⁹ glacies tabesceat et disperiet tāq; aqua supuacua

P⁹q; auctor declarauit de illo manna qd de⁹ dedit patrib⁹ ī deserto: q̄te sū erit dulcedis in delectādo. In ista pte psequit⁹ q̄te fuerit fortitudis ī durando. Erat enī ipi⁹ mira cōditio: q̄a cum essz liq̄factib⁹ nō liquefiebat ab omni calore igneo sed a calore solari. Prio q̄ ponit isti⁹ liq̄factōis diuersitatē. Secūdo subdit mirabilis cōditōis vtilitatē. Scda ps ibi. Vt notū essz oib⁹. Circa p̄mū dicit sic. Quod eī ab igne nō poterat extm̄iari. i. resolui statim ab exiguo radio solis oriētis q̄n videlicet radii sui sūt debilissimī ad calefaciēduz tū q̄a cadit oblique super frā. tū q̄a frigus nocti dñat⁹ ī aere: calefactū tabescebat ⁊ deficiebat. Exo. xvi. Cūq; ica luisset sol liquefiebat ⁊ añ sol ortū coligebāt illā. Finis siue vtilitas fuit duplex. vna q̄ ad bonos vt essēt p̄mōmit quo tēpore debebāt illud colligere. et q̄tū ad hoc dic. vt notū oib⁹ essz hebreis ī deserto qm̄ oz puenire solē. i. ortū solis ad bñdictōez. i. ad colligēdu māna qd erit eis bñdictio. videlicet beneficū datū a deo. Vñ exo. xvi. Colligebāt aut māna q̄tu⁹ sufficē poterant ad vesperā. Et ad ortū lucis te adoraē p bñficio māne: qd colligi debuit sūmo mane A Fuerūt mltā mirabilia circa a bñ istū Primū q̄a regula rit⁹ dabat omni nocte in abūdātia prototo p̄p̄to. Secūdo q̄ colligētes singuli certā mensuram scilz gomor satis ī ueniebāt cum illud domi deportassēt quāntūcūq; essent edaces nec q̄ plus coligerat habuit ampli⁹ nec qui minus parauerat repperit min⁹. Tertio q̄ nō poterat seruari per noctē vq; ad māe:

R. i.

sed si seruabat^r scatebat vermibus. Et tamē feriā sextā debebat p̄ duab⁹ noctib⁹ colligi q̄a sabbato nō inueniebat i agro et tūc optime per duos dies potuit seruari. Quarto fuit mirabile q̄ ad modicū radiū solis liq̄fiebat. et ab igne durefcebat. Quito q̄ sapiebat vnicuiq̄ secūdi suā volūtātē saltez de bonis vt supi⁹ dictū fuit. Sexto q̄ poterat redigi in puluerē ⁊ trāsfōrari in panes. ⁊ ideo merito potit dici dei benedictio. Scd̄ autilitas pueniēs ex ista liq̄scētia ad ortū solisz resistētia ad calorem ignis fuit q̄tū ad malos. q̄ si negligeret puenire solē ⁊ differrēt expectando diutius ad colligēdum: frustrarentur spe sua manna tabescente et disparente sicut aqua. Et hoc ē subdit ad litteram. Sicut ingrati enim spes. id est manna speratum durare ab ingrato: qui non credidit mandato domini de tempore colligendi tāq̄ hibernalis glacies. id est hiemalis non vernal. tabescet et disparet tanq̄ superuacua. gaveniēs colligere p̄ ortū nihil iueniebat. sed totū erat liquefactū. Iste ē sensus Isrl̄. Exponit̄ tan̄ de christo sole iustie. cuius ortū ad iudiciū oz puenire ad habēdā illā b̄ndictionē. de q̄ math. xxv. Venite benedicti patris mei ⁊c. ⁊ oportet ad ortū lucis id ē i aduētū iudicis adorare. ⁊ tūc ingrati spes tabescat. Ingrati spes tabescebat. Ingrati sūt deo multiplici peccatores. Quidā enī dona dei n̄ recogitat. quidā eū de suis beneficiis nō honorāt. quidā ei sua b̄nficia exprobraut. Et quidā cōtra eū per benefica pugnāt. Primi sūt ingrati q̄ nunq̄ pōderāt precōcessa: s; semp aspirāt ad habēdā et uō quid receperit de p̄terito: sed quid recepturi sūt prospiciēt de futuro. Et hec ē p̄ma ac potissi

ma causa ingritudis. Sicut dicit Seneca tercio de beneficiis fere in p̄ncipio Prima ingt oim ac potissiā cā ingritudinis est. q̄ nois sēper cupiditab⁹ occupat. nō quid habem⁹ sed qd petam⁹. nō in id qd ē: sed in id qd petim⁹ intēti sum⁹. q̄cqd ē domi vile est Sequit̄ aut. Vbi. Qd acceperis leuif noueris: cupiditas fecit q̄ dator eorū nō sit in p̄cio. Et iō nō imerito q̄rebat̄ur. Epycurus assidue. Illud refert seneca cōsequenter: q̄ aduersus preterita sū⁹ ingrati: vt quecūq̄ p̄cepim⁹ bona ad memoriā nō reducam⁹. Nec inter voluptates numerem⁹: cum certi or nulla sit voluptas q̄ que iā eripi nō pōt p̄fētia bōa nodū tota insolida sūt. futura p̄dēt et incerta sūt. Et iō p̄cludit Sen. q̄ ad hoc q̄ nō ingrati firmus indigem⁹ bōa m̄oria. q̄a si ad p̄fectas sciām sufficit quedā semel didicisse q̄ sēper postea sciūtur: quedam vt scianē nō est satis didicisse: intercidit enī eorū sciā nisi contineat̄ geometrica diuisiōe ⁊ sublimiū cursu. Ita beneficia quedā magnitudo nō cōpatit̄ excidere minora sed numero plura effluūt quia non frequenter illa tractamus: nec libenter quid cui debeam⁹: recognoscim⁹. Sed hic posset esse dubiū an tales beneficia non recognoscētes sed obliuioni tradētes debeant dici ingrati. Et cū Seneca cū Eburcio amico suo de hac materia disputaret Eburcius tales nō igratos sed oblitos vocare solebat: tanquā ea res ingratus excuset que facit. aut per hoc accidat alii cui vt non sit ingratus cum hoc nō accidit nisi ingrato. Et ideo distiguit Seneca consequent̄ de ingratis sic. Ingratus est q̄ b̄nficiū se accepisse denegat quod accepit. B Ingratus est ille qui dissimulat Ingratus ē qui nō red-

dit. Ingratissim⁹ oim qui oblitus est
 Et hoc probat. Primo quia alii qui s^t
 memores beneficiorū: licet nō reddat
 sentiunt tamē in aīo se esse debitores
 et pāt ex facili occasione ad reddēdū
 iudici. Istivero videlicet oblitio totū
 beneficiū elapsū ē. Secūdo qā ad red
 dēdū homo multis indiget meminis
 se sine impendio potest. Et ideo nun
 q̄voluit esse gratus q̄ beneficiū tā lon
 ge projecit: vt extra cōceptū suū pone
 ret. De quolibz talivificatur illud. Ec
 defastici vicesimo nono. Ingratus se
 su dereliquit liberatē se. Bene emz di
 citur ingratus q̄ memoriā perdidit illi⁹
 qd̄ semp sensitse debuit. Secūdo sūt
 ingrati qui deū de beneficiis suis non
 honorāt bonorū omnīū largitorē pro
 beneficiis gratis impēsis: nec vel inē
 tali agnitōe nec elemosinarū extrinse
 ca largitōe gratias recōpēsāt siles por
 cis q̄ glādes cōtinue comedētes ad ar
 borē oculos nunq̄ erigūt cuius fructū
 incessant depascūt. Cōtra quos Aris.
 v. Ethic. c. viii. ondit q̄ i famulatu pro
 portionabili cōmanent et cohabitant
 boni ciues et illi q̄ nō possūt cōsimilia
 retribuere saltē gratiarū sacramētū
 sponte faciūt vt retributio sit. hoc emz
 propriū est gratie. Est etiā gratiarum
 actio. quedā retributio et quasi quod
 dam sacramētū in eo q̄ non potest re
 tribuere ad honorē vel valorem. Refa
 mulari oportet ei qui gratiā fecit. id ē
 ei seruire in recōpensatōe collati be
 neficii. Hinc poete non ad veritatē: s̄
 ad voluptatē fabulātes tres sorores es
 se fiixerunt que gratie nomiābātur.
 Sicut narrat seneca de beneficiis li. p.
 que sorores et filie veneris: liberi. se
 cundū aliquos dicūt virgines etiā
 cōnexis manib⁹ vt chorū tripudianti

um efficiant ridētes et perlucida ve
 ste ac soluta indite quarū due fuerūt
 ad nos puerse terciavultū auertit. vir
 gines fuerūt eo q̄ incorrupta et sine
 ra intentione debēt fieri beneficia. cō
 nexis manibus circulum quedā effici
 unt eo q̄ beneficiū de manu ad ma
 num transitet tandem iterū redit ad
 auctorem iudētes sūt: quia beneficia
 bilarem deberēt habere datorē. perlu
 cidaveste ac soluta induuntur: vel se
 cūdū aliqs nude fuerūt: quia benefi
 cia conspicivolunt et nō latere. Est ei
 amicitia benivolētia nō latēs in cōtra
 passis. viii. ethi. Due cōuertūt ad nos
 et terciā pcedit auersa facie. qā benefi
 ciū simplex a facilitate progreditur:
 sed dupla redit. Sunt liberi patris fi
 lie: veneris. quia ppter amorē et libe
 ralitatem beneficia dari debent. Cū q̄
 a deo continue beneficia recepim⁹ si
 bi cōtinue regratiari debemus. Vnde
 dicit beatus augustinus in epistola ad
 Marcellinum q̄ nihil meli⁹ dicē pos
 sum⁹ q̄ deo gratias. Quid inquit me
 lius vel animo geramus vel ore pro
 mamus vel calamo scribamus q̄ deo
 gratias? Hoc enim dicere nihil breui
 us: nec audiri letius: nec intelligi gra
 tius: nec agi fructuosius quicq̄ potest
 Et ideo dicit hermes termegistus li
 bro suo: qui logosileos dicitur in fine
 q̄ non est cōueniēs deo thus vel mir
 ram incendere et sic euz adorare si nō
 inquit gratias agētes adorem⁹. He s̄
 enim summe icensiones cū gratie dō
 aguntur a mortalibus. Sed timēdum
 est q̄ iam nimis verificatur prophe
 tia apostoli secunde ad Thimo. tercio.
 In nouissimis diebus instabunt tem
 pora periculosa et erūt hoies seipfos
 amantes et ingrati. Tertio sunt qui
 R. ii

dam ingrati q̄ deū de suis bñficiis ex-
probrant ad modū vxoris ingratae. pro
quavir in collistrigio posit⁹ cui⁹ tenor-
mitate vxor ei deinceps ip̄properavit
impetuit. Ista imitari vidēt qui xp̄o
suorū vulnerū fatue intrādo ip̄properāt
que nullaten⁹ sustinisset nisi eū cari-
tas ad hoc coegisset Eccl. xxix. Pascet
et potabit ingratos ⁊ adhuc amara au-
diēt Quarto sūt ingrati q̄ cōtra de-
um p̄ bñficia pugnant q̄ donis dei ad
peccādū vtunt⁹: aliqñ q̄ habūdāt diui-
tis a deo cōcessis vt necessitatib⁹ pau-
perū succurrāt: et hi erūt p̄cipui pau-
perū oppressores. Alii fortitudie cor-
poris suū vigēt: vt deo per p̄nias fūiāt:
et hi specialit̄ in seruitus demonū vi-
res suas cōsumūt. ⁊ erūt brigosi. rix-
osi: p̄dones et latrones. Nōnulli vigent
ingenio naturali quo deū colere et se
et alios regere deberēt. et isti fraudi-
bus et dolis intēti circūueniūt p̄cios:
deseruiētes diabolo ⁊ nō deo. Contra
quos Greg. xxxi. moral. sup̄ illd̄ Iob
xl. Hinc mōtes herbas ferūt dicit sic.
Dū reprobī de diuinis acceptis neq̄q̄
recta sed praua cogitāt. Quid aliā fa-
ciūt: nisi cōtra deū suis donis pugnat
Quā sniaz exp̄ssius in Ome. quadaꝝ
dicit sup̄ illd̄ Cū audieritis p̄lia ⁊ sediti-
ones. Oīa inq̄t que ad vsū vite accepti-
mus: ad vsū culpe cōuertim⁹. trāq̄lita-
tem quippe pacis hūane ad vsū cōuer-
timus securitatis vane: pegrinationē
terre p̄ hitatiōe diligim⁹ patrie. salutē
corporū in vsū redigim⁹ viciorū: substā-
tie habūdātiā ad puerilitatē itorsimus
voluptatis. Hec ille. Hi sūt similes cu-
culo qui per quādā auiculā dicit̄ foue-
ri in nido quā postea occidit cū etateꝝ
adultā habuerit et comedit Et tñ istis

nō obstantib⁹ benign⁹ est sup̄ ingratos ⁊
malos Lu. vi. Ingratū tripliciter puni-
tum inuenio libertū Vñ ap̄ atheniē-
ses cōuict⁹ libert⁹ de ingratitude ad-
uersus patronū: iure libertatis exue-
bat⁹: sicut narrat Valeri⁹ libro. iiii. ca.
p̄mo. Dicebatq̄ ei dñs sup̄ sedeo ciuē
tanti mūeris ip̄iū estimatorē: nec ad-
duci possūt te credāv̄ bivtilē quē do-
mū scelestū cerno Abi ergo ⁊ esto ser-
uus: q̄a liber esse nesciuiti. Sen. in de
clāationib⁹ narrat de quodā ingrato fi-
lio qui ob ingritudinē fuit a p̄re vin-
culatus. Dicēs liberi parētes alāt aut
vinciant⁹. Et Sene. de bñficiis. Miles
qdā naufrag⁹ littore est appulsus ⁊ in
hospitiō cuiusdā per tres dies refocil-
latus: tādē licētiā recipiēs ait. Gratias
tibi referā si impatorē meū mē vide-
re p̄tingat veniēs a p̄d̄ Philippū regē
macedonū: p̄dia illi⁹ ap̄ quē hospita-
tus fuit poscat: annuit Philipp⁹ vir su-
is expulsus: nō vt iners vel rustic⁹ illd̄
tulit. sed ad curiā impatoris accessit:
ingritudinē militis exposuit. Philip-
pus hec audiēs iussit vt reprobissimo
militi et ingrātissimo hospiti stigmata
infigerent⁹. que ei⁹ ingritudinē p̄pe-
tuo testarent⁹ ⁊ hospiti oīa redderent⁹
Sic ergo libert⁹ p̄mlegio p̄uabat⁹: ⁊ fi-
lius ingrāt⁹ parētib⁹ vinculis carcerali-
bus arctabat⁹ ⁊ miles ingrāt⁹ hospiti ⁊
amico stigmatib⁹ p̄petius notabat⁹

CA. XVII. LE. CLXXXVII

Agna enī sunt iudicia tua
dñez ienarrabilia v̄ba tua p̄
pter hoc idisciplinate ante
errauerūt. Dū enī p̄suasum

habēt inig posse dñari nationi tue sā-
cte. vincis tenebrarū ⁊ lōge noctis cō-
peditū inclusi sub tectis fugitiuū p̄pe-

tue providentie iacuerūt vel placuerūt
 ⁊ latuerūt Ad comédationē diuine
 gubernationis et excellētia sapie icre
 ate. agit auctor in postrema parte sui
 de spēali ptectione generis iudaici qđ
 deus sibi adoptauerat. et de miraclo
 sa deiectione generis egiptiaci qđ fili
 os israel captiuauerat multis ānis. af
 fixit autē de egiptios decē plagis. Inf
 quas iferebāt quedā p bestias et ania
 lia qñ scz illis supuenit sena bestiarū
 ira morsib⁹ puerforū colubrorū ext
 mīabāt: ac draconū et locustarū inua
 sioib⁹ attriti irremediabiliter torq̄bāt
 Alique p res ifesatas et elemēta et a
 lique p corpora supcelestiavt pote i aq̄
 rū noua imisso genere ac grādinibus
 et pluuiis de sup immissis: sena truci
 dati interemphone sicut sup⁹ diuisus
 fuit. Ideo postq̄ auctor declarauit quō
 egiptii affligēbāt p bestias ⁊ aialia: et
 etiā per res ifesatas et elemēta. In if
 ta pte oñdit quō idē egiptii afficti fu
 erūt per corpora celestia. Dupl⁹ enim
 puniebātur. Vno mō p lumis subtra
 ctōz. Alio mō p p̄mogenitorū occasio
 nē. et secūdu hoc diuiditur processus
 in duas ptes. Nā p̄mo agit d noua pla
 ga illata egiptiis que fuit p tenebras
 palpabiles sicut dicit̄ exo. x. Secundo
 agit de decima plaga q̄ fuit p innume
 rabiles mortes p̄mogenitorū. De qua
 exo. xii. Secūda ps ifra c. xviii. ibi. Cū
 cōgitarēt Circa p̄mū duo facit. Pri
 mo agit d mirabili supplicio tenebra
 rū illato egiptiis. Secūdo de benefi
 cio spēali lūis tūc tēpori collato hebre
 is. ibi. Scis aut tuis. Circa p̄mū quīr
 q̄ facit. Nā p̄mo agit de isti⁹ pene cā
 litate. scđo de ei⁹ irremediabilitate. 3°
 de ei⁹ imēsitate. quarto de ei⁹ viuuer
 salitate. q̄nto de ip̄i⁹ egitate. scda ps ibi

Dū putāt se latere. tertia ibi Freq̄nt.
 q̄ta ibi Ille aut q̄ ipotētē. q̄ta ibi. Oif
 ei orbis terraz. Circa p̄mū duo facit.
 Quia p̄mo asseruit tate pene cām. Se
 cūdo ei⁹ de pene poit formā. ibi Inui
 ctis tenebray. Cā autē ei⁹ fuit duplex
 ex parte dei iusta p̄sideratio et ex pte
 egiptiorū iniqua cōuersatio. Quātūz
 ad p̄mū dicit sic. Magna enī sūt iudi
 cia tua dñe qbus electos. i. filios israel
 gubnasti et eorū aduersarios flagella
 sti et inenarrabilia v̄ba tua id est facta
 tua. Deus enim factis loq̄ qui dixit ⁊
 facta sūt. Luce. ii. Transcam⁹ a
 bethleē ⁊ videam⁹ h̄ v̄bū qđ factū ē. Ex
 pte egiptiorū fuit duplex iūctas Vna
 p̄ deū p rebellionē. Alia p̄xim p vio
 lētā opp̄sionē. Fnerūt enī deo rebel
 les in hoc maxie: q̄ cū eos plagis gra
 uissimis flagellaret: illi nullā discipli
 nā receperūt. Et q̄tū ad hoc dicit. Pro
 pter hoc id est q̄ iudicia dei ⁊ flagella
 ei⁹ nō recepūt egiptii ad sui correcti
 ouē. Indisciplinate anie errauerūt re
 pugnātes ip̄is dei s̄ dimissioē popu
 li sui. Scđo peccauerūt p̄xim: viz p̄tra fi
 lios isrl sup q̄s vsurpabāt sibi violētaz
 opp̄sionē. Et q̄tū ad h̄ s̄dit. Dū enī p
 suafū h̄nt. i. firmit̄ credūt: iniq̄ egitiū
 posse dñari p opp̄sionēz natiōi tue. id
 est poplo hebreorū. que de⁹ sibi factū de
 dicauerat legib⁹ deserruire: ecce c̄pa ⁊
 statū s̄dit. pene forā vichis tenebray
 et lōge noctis zc. q. d. Dū egiptii diui
 nis pdigiis factis p moysē rebellarent
 et pplz israē seruitute solita cogitarēt
 opp̄mē: subito tenebr̄ palpabilib⁹ sicut
 si iacuerūt immobiles. Et tāgit istaz te
 nebray tres p̄ditōes graues: viz pal
 pabilitatē cū dicit. Vinculis tenebra
 rū cōpediti. Fuit enī aer n̄ solū priua
 t⁹ lumie: imo sic cōdēsāt q̄ palpari po
 R. iiii.

tuit. Vnde ipi miseri iacuerunt quasi uiculi in tenebris. Dicunt enim quodammodo quod aer potest condensari per arte inquam quod fiat homini impenetrabilis. scilicet siue hoc sit uerum siue non: saltem hoc tunc a deo factum legitur Exo. x. Erant tenebre in terra egypti ut posset palpari: nec mouit se quicquam de loco in quo erat. Secundo tangit istum ligatorum diuinitatem. Cui dicitur et loque noctis. Exo. x. Tribus diebus nemo uiderit fratrem suum. Tercio tangit ligatorum immobilitatem. cuius dicitur iacuerunt inclusi sub tectis quia nulli sibi poterant seruire. propter aeris densitatem. Fugituum propter uindictam. id est putantes se posse fugere diuinam uindictam quam est immobilis et immutabilis. Sap. xvi. Manu tua effugere impossibile est. Rabanus autem antiquus habet. Latuerunt et tunc se non mutant. Alii dicunt placuerunt. et tunc est sensus quod miseri uultu fatiscerunt per penas perpetue uindictae. b Magna sunt iudicia tua domine. Nota quod diuina iudicia magna sunt propter quattuor. uidelicet propter iudicis infallibilitatem. propter iurisdictiois generalitatem. propter iusticie inflexibilitatem. et propter potentie incomprehensibilitatem. Primum iudicium dei dicitur magnum propter iudicis infallibilitatem. Humanum ei iudicium fallit et fallit. unde iudicium ecclesie fallit nonnumquam sicut dicitur ezechiel de setem. ezechiel a nobis et xxiiii. q. iiii. si quis. Et ca. Cum aliquis certe. Unde ibi dicitur quod ecclesia quandoque in suo iudicio decipit et quod intrat illam per aemulorum et quod foris est intro mittat. Et ideo solus dei est occulta iudicare quod solus nouit corda hominum dicitur ii. q. iiii. Cōsiliuisti. Et alibi dicitur. Dum iudicium surpant qui incerta et dubia iudicant. Et ideo dicit beatus augustinus. xix. de trinitate dei quod ignorantia iudicis est plerumque calamitas innocens. Debet ei in iudicio diligens examinatio pro-

cedere iudicium siue suam. et setetia purificatione siue absolutione. Unde fingunt potest sicut tangit Claudianus in fine secundi maioris tres fuerunt filii Iouis. quod scilicet Minos Eacus. et Radamantus: quod quoniam in uita sua iustissimi fuerunt. Ideo officium apud inferos exercere dicitur. Unde fingunt tres iudices esse in inferno: quolibet eorum antiquissimum exercens iudicium: quod tamen sit qui ererit iudicium vel officium dubium est. quoniam a nonnullis dicitur Minos examinare Radamantus dat cruciam. Quere de labe tertius frater habet. De istis non est magna cura: sed hoc est certum quod uolebat signare per ista quod in omni iudicio ista debet esse. Diligens inquisitio Sententiae pronuntiatio. Et eiusdem executione. non si agamus de iudicio humano cum homo iudicare non possit. nisi secundum allegata et probata et frequenter contingat falsa probari probatioe iuris consequens est omnibus tamen iudicibus fallibilis esse: sed solus deus est qui errare non potest. de quo solouificus illud puer. xvi. Diuinitas in labiis regis non errabit in iudicio os eius. Secundo iudicium dei dicitur magnum propter iurisdictiois generalitatem. Nullus enim homo est cuius dominium ad omnem locum se extendat deus autem omnes gentes iudicabit. Ioh. v. Pa omne iudicium dedit filio. Et Iohel. iiii. Cōsurgat et ascendant gentes in ualle Iosaphat: quia ibi sedebunt iudicem omnes gentes ii. ad cor. v. Omnes nos manifestari oportet ante tribunal christi ut referatur quod quod. Et Crisostomus. ome. xix: loquens in ipso opere de die iudicii sic dicit. In qua die quando uenerit in maiestate sua quoniam iam nemo ausus garrula cōtentione sermonum aut mendacium defendere aut cōtradice ueritati quoniam non os loquetur et opus abscondit sic in hoc tempore: sed est opera singulorum loquentur et ora tacebunt. non persona interrogat et cō-

scia nō videt: sed ecōtra p̄scia discutit et p̄sca cōfundit: q̄n nemo excusat peccatorē sed oēs accusat: nec alē p̄ altero iteruenit s̄z singuli ibi tiebūt: q̄a in illo iudicio nō erūt testes adulatores s̄z angeli veraces nō erūt iudicātes personarū acceptores. sed de q̄ iust⁹ ē redret vniciq; fm̄ opera. hec Criso. Nar rat Omidi⁹ decioquinto metha. q̄ mos erat antiq; mineis atrisq; lapillis his dānare reos illis absoluere c̄pas. mos eni sine mod⁹ fuit sniam p̄ferre signo non vocc: q̄a si accusat⁹ debeat absolui effūdebat⁹ de vna toto pp̄lo aliqui lapilli albi. et si debuit dānari nigri. Eo dē mō ī iudicio ḡnali quilibet fūdet d̄ vna sua de cōsciētia p̄pa lapides quales ip̄semet imisit id ē opera dura et ī perpetuū perseuerātia q̄tū ad meritū vel reatū. et si fūdat opera alba saluabitur: si nigra: peccata cōdēnabit. Naum ii. dicit⁹ de dānatis. Facies hominū sicut nigredo olle. Tercio iudiciū dei dicit⁹ magnū pp̄ iusticie inflexibilitatē. Sicut dicit⁹ Isid. de sūmo bono Et ī canone. xi. q. iii. Quatuor modis peruertit⁹ hūanū iudiciū. timore: cupiditate: odio: et amore. De⁹ autē nullo istorum modorū corrumpi poterit. Nō timore q̄a oipotēs ē et null⁹ metū habz. Job. xxii. Nūqd timēs arguet te et veniet tecū ad iudiciū? quasi dicēt nō: imo quāto potentiores tāto cōtra eos sententiā proferet diuiniorem. Sapientie sexto. Potētes potētē tormēta patiuntur. Et ibidem. Fortioribus fortior inflat cruciatio. Figitur q̄ leo semel tenuit curiam bestiarū. debuit q̄ vnaqueq; semeti p̄am p̄clamare de culpis corā leone. A sin⁹ ait Sequebar inq̄t aliq̄n planstrū plēnū feno ⁊ cum

manipul⁹ feni cecidissz de planstro ac cepi et comedi. Cui leo. Male inq̄t. errasti miser: et cōtra legē et fidelitatez fecisti. Debebas enī ei q̄ perdidit reddidisse. ⁊ de p̄cepto leois vberabatur ad mortem. Accessit lup⁹ et ait Dñe circūm aliq̄n greges ouinū et armētō rī et rapin aliq̄n agnū tenerū et strāgulauit: aliq̄n pingue vitulū q̄n eū attingere poterā: q̄nq; onē q̄nq; hediz. Cui leo di mittas inq̄t carissime talia ponderare. nimis strictā cōsciām habes. Naturale ē tibi sic facē. et nemo facēs q̄a natura dicit: peccat. Sic a falso iudice lup⁹ iustificatur et asin⁹ inocēs vberat⁹. Nō sicerit de iudice christo q̄ nullū timet: imo sicut dicit⁹ sap. vi. Iudiciū durissimū his q̄ p̄sūt fiet: nec corrumpi cupiditate poterit: q̄a ditissim⁹ est: nec odio q̄a optim⁹: nec amore q̄a iustissim⁹. Job. xxxiii. Vere ei de⁹ nō condēnabit frustra nec omnipotēs s̄b nertet iudiciū. Et Thob. iii. Omnia iudicia trauera sūt. Quarto iudiciū dei dicitur magnū propter sine potentie incomprehensibilitatē. Ro. xi. O altitudo diuitiaz sapie et scie dei q̄ incōphensibilia sūt iudicia ei⁹: et inuestigabiles vie ei⁹. Ista sūt occulta iudicia dei quibus homines dispōnit et regit in presenti permittendo iustū affligi: et iniustum extolli: que a nobis modo nō vidēt: s̄z patebunt clar⁹ quando eum sicuti est videbimus.

LECTIO. CLXXXVIII.

e T dum putant se latere ī obscuris peccatis tenebroso obliuiois velamēto dispersi sunt pauentes horrende et cum admiratione vs̄ turbatōne nimia perturbati: neq; eniz que cō

tinebat illos spelūca sū timore custo-
diebat: qm̄ sonit⁹ descēdēs pturbat il-
los et p̄sone tristes illis apparētes pa-
uorē illis p̄stabāt. Postq̄ auctor de-
scripsit tenebras triduanas olim illa-
tas egiptiis quātū ad eāz dēlitatē: q̄
fuerūt palpabiles In ista pte describit
eas dē quātū ad puniēdi potestātē oñ-
dēs q̄ nullū remediū potueſt egiptiū
adhūbere quo cōtra tenebras se iua-
rent negabat⁹ eis remediū tā intrise-
cum q̄ extrisecū. Intrisecū remediū
possent sibi sperasse per animosā au-
daciā cordis. s; cōtra illā remediū ha-
buerūt pauorē max imū: vt null⁹ quā-
tūcūq̄ cordat⁹ poss; aliū aiare. Primo
ergo oñdit eos caruisse remedio con-
solatiōis anuſſibet ab intriseco. Scdo
oñdit eos caruisse remedio q̄ possent
spasse ab extriseco. scda ps ibi Neq; eī
qui cōtinebat. Quātū ad p̄mū tan-
git tria graua p̄t que potnit tūc t̄pis
null⁹ alium cōsolari. fuerūt enī dispsī
locali separatiōe. fuerūt pauidi; p̄cūssi
stupefactōe: fuerūt turbati et positi in
nīmia admiratiōe. Vñ dicit sic. Et dū
putāt supple egiptiū se latere in obscu-
ris pctis tenebroso obliuōis velamē-
to dispsī sūt. Aerē tenebroſū velamē-
tū obliuionis. sicut enī lumē efficit et
figurat sciaz: ita tenebre obliuionē de-
signāt et ignoratiā. Dicūt pctā obscu-
ra p̄t effectū: q̄ auferūt cognitiōnē
vere lucis. Ephe. iiii. Tenebris obscu-
ratū habētes itellectū. Et q̄ ducūt ad
obscuritatē inferni. In ps. Obscurent⁹
oculi eorū ne videāt. Sic ergo fuerūt il-
li egiptiū dispsī ab iuicē: q̄ qdā erant
in domib⁹ et qdā in agris: z illi q̄ p̄pe
se erāt reputabat a se mltū distare p̄t
tenebras palpabiles interpositas Vñ

fuerūt panētes horrēde z cū admirati-
one pturbati. Cōsequēter excludit ab
eis remediū qd̄ possēt spasse ab extri-
seco. Possēt autē spasse triplex remedi-
um ab extriseco cōtra illas tenebras
a Primo loci securitatē Scdo ig-
nis claritatē. Tercio magorū suorū s; b-
tilitatē. z ideo ista tria ab eis excludit
p̄mū ibi. Neq; eī cōtinebat. scdm̄ ibi.
Ignis qdē. terciū ibi. Et magice artis
Quātū ad p̄mū a loco cōtine te eos
durāt⁹ illis tenebris nullū habebāt
solaciū p̄t duo. Primo p̄t strepitū
quē audiebāt in loco q̄ quēlibet t̄re-
bat ille son⁹. Scdo p̄t melācolicas
imaginatiōes de demonib⁹ z mortuis
hoib⁹. Vñ dicit sic. Nec enī illa q̄ cō-
tinebat illos spelūca q̄ ad foueas et
cauernas mlti cōfugerāt In fine timore
custodiebat: qm̄ sonit⁹ descēdēs ptur-
babat illos z p̄sone tristes illis apparē-
tes visione imaginaria pauorē p̄stabāt
Et p̄sone tristes illis apparētes No-
ta q̄ q̄tuor sūt genera mala tristiū p-
sonarū que ducūt cōiter in tristitia di-
es suos viz iuidi; p̄fidi: cupid; z stūpi-
di. Inuidi mordaces: p̄fidi fallaces: cu-
pidi tenaces. z stūpidi ptinaces a
Primovidem⁹. q̄ oēs inuidi sūt cōiter
tristes. Vñ Ouidi⁹. ii. Metha. fabu-
latur qualif Pallas iuit ad iudiā vt p-
curaret mortē. Aglares vbi describit
q̄tuor ad iudiā p̄metiā viz domū: p̄so-
nā: escā: z viā. Domū describit. Proti-
nus iuidie nigro squalētia tabo Tecta
petit dom⁹ et est in vallib⁹ imis. Ad di-
ta sole carēs nōnulli puavēto. Tristis
et igrani plenissima frigoñ te q̄. Igne
vacet semp: caligine sp̄ abundat Vult
ergo dicere q̄ dom⁹ iuidie est sitnata
ivallib⁹ p̄tāto q̄ p̄sōe hūiles iuidēt su-

periorib⁹ z oīs iuid⁹ ideo iudet: q̄a se inferiorē alio ī aliq̄ qd̄ appetit eē videt Inferior planeta eclipsat sup̄iore z nō ecōtra: sicut p̄z de luna z sole z ita regu larit̄ illi q̄ min⁹ valēt sūt grati⁹ z meritis inferiores obnūbrare nitunt̄ p̄ iuidiā meliores. Et iō signat̄ dicit Iob v. Paruulū occidit iuidia Vñ merito dicit̄ q̄ dom⁹ iuidie est in imisvallib⁹ sitnata. Tectū hui⁹ dom⁹ est cooptum squalētī tabe id est veneno squalore et lāgnore. Nā tota locutio iuidi est de pctō tota p̄sidera⁹ d̄ defectib⁹ electorū Itē dom⁹ iuidie caret sole: q̄a nūq̄ gaudet de prosp̄itate seu felicitate proxiorū: imovēti bonarū narrationū eū occidūt. Itē dom⁹ iuidie ē tristis. Dicit ei damascen⁹ q̄ iuidia ē tristitia de alienis bonis Vñ sicut bñso tristat̄ de bono odore vinearū florētū: ita iuid⁹ de profectu valētū p̄sonarū. Itē dom⁹ iuidie sp̄ caret igne et est plena frigore: q̄a null⁹ iuid⁹ feruet caritate. caligine tñ sp̄ habūdat: q̄a nūq̄ bñ iudicat inuidus de p̄sonis. Scdo quātū ad escas d̄r q̄ Pallas eā iuenit comedētē carnesvipeas. Nā oīs iuid⁹ pascit̄ de malignis cogitatōib⁹ z machinatōib⁹ turbati⁹ aliorū. Tercio p̄sonā iuidi describit Ouidi⁹ sic. Pallor in ore sedet macies in corpe toto Nūsq̄ recta acies luēt rubigine dētes. Pectora felle vident lingua est suffusa veneno. Risus abest nisi quē fecere dolores Nec fruitur sōnovigilātibus excitaturis. Szvidet igratos itabescetq̄ videdo. Successus hoīz carpit̄ carpit̄ vna supplicii⁹ q̄ suū ē. Quarto viā et modū cedēdi ī iuidie eūtis v̄sus Athenas describit sic Indoluit baculūq̄ capit quē spinea totū. Vincula ciugebāt optaq̄ nubib⁹

atris. Quacūq̄ ingrediē florētia proterit arua. Exuritq̄ herbas et summa cacumina carpit. Afflatuq̄ suo vrbes p̄flosq̄ domosq̄ polluit. Ecce modus nocēdi quē iuid⁹ semp̄ obseruat. Portat baculū plenu⁹ sp̄imis: q̄a illdv̄i fūdicire deberet pūgit et nō portat: q̄a nō est qd̄ iuidiū posset delectari atris nubibus opitur: q̄a iuid⁹ et detractor nūq̄ clarā sed obscurā dicit̄ sm̄iaz: de illo cui nocere p̄ponit. Itē quacūq̄ ingreditur florētia profit arua: q̄a iuid⁹ nūli nocet nisi aliq̄ virtute floreat. Vñ Valeri⁹ li. iiii. Nulla tā honesta ciuitas que malignitatis dētes possit vitare. Diuites enī sūt alienis iacture: locupletes fimerib⁹. Vñ qdā īterrogatus quō iuid⁹ nō haberet. Respōdit: si nihil ingt̄ ex magis rebus habueris. aut nihil felicitatis gesseris: nā sola miseria caret inuidia. Vñ Tullius vltimo rethorice ponit exēplū de colore q̄ vocat̄ gradatio et ait. Africa no iusticia vitatē. v̄itas gloriā. et glia emulacionē parit. Quarto dicit q̄ exurit herbas id est iuuenes p̄ficiētes: sic talpa ceca que morat̄ in terraz radices herbarū rodit et īpedit ab argumēto et nō solū herbas imo sūma cacumina carpit q̄a semp̄ cōtra superiores suos prelatos et dños inuidus q̄q̄ garrit B Vltimo dicit q̄ ex afflatu suo id est v̄bo malicioso polluit om̄nē populū z vrbē quā attingit. Hoc est primū gen⁹ tristitiū p̄sonarū. De qua tristitia dicit̄ prouer. xxv. Sicut tineā vestimēto z vermes ligno: ita tristitia nocet cordi Ecc̄. xxx. Tristitia lōge ex pelle a te: m̄tos ei occidit tristitia. Sc̄cūdo videm⁹ q̄ oēs p̄fidiz fallaces sūt cōit̄ mali z tristes. Vñ ypocrite vt de

cupiāt alios quādā exteriorē tristitiā si-
mulāt et scitatē cōtra q̄s monet salua-
tor Math. vi. Cū ieiunatis nolite fie-
ri sicut ypocrite tristes. Tales sūt iocū
dissimi in occulto ⁊ tristissimi quātum
ad apparētīā in publico: similes gellie
de q̄ Marcialis cōt̄ li. epig. iiii. Sene.
ep̄la. xxxv. Ambro. in quodā sermone
latet plerūq̄ sub tristi amictu lasciuia
et deformis horror vbiveste obtexit̄
vt secreta tegātur petulantiū aiorū. Cō-
tra tales orati⁹ Nūq̄ te fallāt ai vel ag-
ni sub vulpe latēt. Impia sub dulci
melle venena latēt. Tercū gen⁹ tristiū
psonarū sūt cupidī et tenaces imitato-
res Nabal q̄ semp sūt in timore ⁊ do-
lore quō aliqd acgrāt vel acq̄sita reti-
neāt. Ecc̄s. ii. Cūctis dies ei⁹ erūms et
dolorib⁹ pleni sūt: nec per noctē mēte
regescūt. Talis fuit ille iuuenis cui sal-
uator dixit. Math. xix. Si vis p̄fectus
esse vade et vende oīa que habes et da
paupib⁹ et habebis thesaurū in celo. ⁊
veni sequere me et abiit tristis. Erat
enī habēs possessiōes mltas. Cōtra q̄s
dicit̄ Ecc̄. iiii. Declina pauperi aurē
tuā sine tristitia. Quartū gen⁹ male
tristiū psonarū in p̄senti sūt stupidi et
ptinaces qui de dei demētia et pieta-
te diffidūt quorū aliqui de pctis sic ir-
remediabilē tristitē: vt dicant sacra-
mētū p̄nie eis nō posse sufficere ad sa-
lutē. Vel q̄a iusticia dei non p̄mittat
cū penitētib⁹ misereri. Cōtra quos p̄s.
alloquēs aiām suā dicit sic. Quare tri-
stis es aiā mea et quare cōturbas me
⁊c. Aliqui sūt de istis sicut qui mortē
amicorū suorū incōsolabilē nimis plā-
gūt: quasi de eorū b̄titudine ⁊ resurre-
ctione futura desperēt. Cōtra q̄s ap̄ls
p̄. Thessa. iiii. Nolo vos ignorare fr̄es

de dormiētib⁹ vt nō cōtristemi sicut et
ceteri q̄ spem nō habēt. Et q̄ istā gen⁹
tristicie sūt patietes miserrimi sūt ⁊ de
miseria p̄ntivadiūt ad miserīā eternā.
Cōtra q̄s signāt̄ d̄f. Ecc̄. xiiii. Felix q̄
nō habuit animū tristitiā ⁊ nō excidit
a spe sua. **LEC. CLXXXIX.**

E T ignis quādā nullavis poterat il-
lis lumē p̄bere nec syderū lim-
pide flāme illuare poterāt illā noctē
horrēdā. Apparebat enī illis ignis su-
bitaneus timore plen⁹ et timore illius
p̄culli q̄ faciei videbant̄. estimabāt de
teriora eē q̄ nō videbant̄. Postq̄ de
claravit auctor q̄ egyptii tenebris fue-
rūt circūdusi et nullū potuerūt habe-
re remediū a loco eos cōtinēte. In pte
ista p̄sequit̄ cōsequēter oñdens q̄ nec
remediū habere potuerūt a quā luce
tenebras expellēte. Expulit autē lux te-
nebras lux duplex videlz elemētalis
et celestis Et ideo oñdendo q̄ nulla ta-
lis lux eis valere potuit. Primo oñdit
q̄ eis valere nō potuit ignis cōis. Se-
cūdo q̄ nec ignis celest̄ Tercio q̄ nec
ignis in medio aeris ex imp̄ssiōib⁹ ge-
neratus nullū eis adhibuit remediū
imo auxit pot⁹ eorū tediū. sc̄da ps̄s ibi
Nec syderū. tcia ibi. Apparebat enī.
Quātū ad p̄mū dicit̄ Et ignis quādē nul-
lavis poterat illis lumē p̄bere nec syde-
rū limpide flāme illuare poterāt ⁊c.
p̄pt̄ dēsitatē aeris tenebrofi. Et bñ di-
cit̄ nulla vis ignis. q̄a nec calor rarefa-
ctionis. nec lumē illustratiōis potuit
illū aerē illuare nec tabefacere. Et qd̄
mirū si ignis matialis ⁊ cōis h̄ facere
nō posset cū nec syderū limpide flāme
illuare poterāt illā noctē horrēdā Cō-
sequēt̄ oñdit q̄ ignis ex imp̄ssiōib⁹
gnat⁹ nullū eis adhibuit remediū imo

auxit potius eos; tediūz quātū ad h̄ dic̄
 Appebat at̄ illis s̄bitane⁹ ignis timore
 plen⁹. i. subita choruscatio fulguris.
 S̄p̄tra. Si appebat illis choruscatio: ḡ
 aer fuit illuīat⁹. Verū est aer fuit p
 vices obscurat⁹ et etiā illuīat⁹ et illa vi
 cissitudo pl⁹ terruit eos q̄ si fuisset te
 nebre cōtinuate Vñ qñ dixit q̄ nulla
 vis ignis potuit illis lumē p̄bere. In
 telligit q̄ nullū lumē habuerit ad eo
 rū solaciū sed potius ad penā et suppli
 cii. Simul ei cū illis choruscationib⁹ il
 luminat⁹ subito aerem caliginosū z
 spissū apparuerūt illis p̄sone tristes z
 horribiles demonū accipientiū effigi
 es mortuorū. et facies laniatas ad ter
 rendū eos quod fuit eis valde penale
 nō solū pp̄ illa. que imaginabant̄ ex
 visis. et hoc est qd̄ subdit. Et timore il
 lius percussī q̄ videbant̄ specie. Vel cor
 porali visioe v̄l imaginaria estimabāt
 detiora eē q̄ non videbāt q̄ ex malis
 visis estimabāt peiora eē futura z sic
 fuerūt in maximo timore z miseria.

A Notandū q̄ pena istorū egip
 tiorū assimilā in mltis pene ifernali
 Apparebat inq̄ illis subitaneis ignis
 timore plen⁹. Tū q̄a repente venit. tū
 q̄a ad plenū punit. Quātū ad p̄mū
 p̄. Thess. vltio. Cū dixerint pax z secu
 ritas tūc repētū eis sup̄ueniet interi
 tus sicut dolor in vtero habētis z nō ef
 fugiēt. Quātū ad scdm̄ Apoca. xviii.
 Quātū glificauit se et in deliciis fuit
 tantū date illi tormētū et luctū. Occa
 sione illius s̄situdinis moueo istā du
 bitationē. Vtrū ignis corporalis pu
 niet in inferno dānatos a Et argu
 itur q̄ nō: q̄a si sic: ignis ille calefacēt
 corpa dānatorū z sic cū nullū sit r̄sistēs
 qd̄ possit actōez ignis diminuerē v̄l re

mittere: seq̄ret̄ q̄ ignis ille calefaciet
 de scō: corp⁹ inde v̄l amuscūq̄: alteri⁹ v̄l
 tra quēlibet gradū signatū z cū sit ali
 quis grad⁹ calor̄ excedēs p̄portōez cō
 plexionis hūane seq̄ q̄ p calefactōez
 talē corrūperet̄ corp⁹ hūanūz fiet se
 paratio aie a corpore. Vel oportebit
 dicē q̄ aliq̄ caliditas q̄ sufficit corrūpē
 vitā maxie sane p̄plexiōis nō sufficiet
 corrūpē vitā p̄plexiōis i cētuplo debili
 oris. Scdo si ignis affligēt ista corpa
 futura i inferno ḡ cū sit agēs naturale
 z uōvolūtariū agit v̄niformit̄ per me
 diū v̄niforme z oia corpora eq̄lit̄ ap
 proxiatā ḡ eq̄lit̄ affligz min⁹ mali cor
 pus sic peior̄ si fuerit eq̄lit̄ approxia
 tū Tercio si ibi erit ignis ḡ ibi erit ali
 qd̄ lumē. p̄ns ē falsū q̄a d̄r Mat. xxii.
 Ligat̄ māib⁹ z pedib⁹ picite i t̄bras
 extiores. Super q̄ dic̄ Greg. Si ignis
 ille lumē h̄ret: i t̄bras extiores nō di
 ceref̄ mitti. Et basilus dicit s̄ illd̄ p̄s
 Vox d̄ni incidēt s̄āmā ignis q̄ v̄tu
 te d̄na separabit̄ claritas ignis ab ei⁹
 v̄tute adustura: ita q̄ claritas cedet in
 gaudiū scōez z adustū ignis i tormē
 tū dānatorū ergo ibi nullū lumē erit
 Quarto si ignis sit s̄b̄ t̄ra h̄ ē per vio
 lētā: s̄ nullū violētū ē etnū. Prio de
 celo. ḡ ignis ille non erit etn⁹. Quito
 sic. Quero an ifern⁹ sit idē loc⁹ cū pur
 gatorio: et ignis eiusdē rōis: hic z ibi
 vel nō? Si sic: ḡ cōcedū est q̄ decedē
 tes cū caritate vadūt ad ifernū. Si nō
 Contra. Sancti patres ante mortē xpi
 purgabātur: sed non purgabantur in
 aliquo loco supra limbum patruz: nec
 in limbo ergo in inferno. Antecedēs
 istius consequentie est: quia in limbo
 nō est pena sensus. Ad oppositū videf̄
 esse illud Mathei vicesimoquīto. Di-

scedite a me maledicti in igne eternū
ergo dānādī erūt in igne eterno. Q d at
ignis corporalis sit dicit gre. iiii. dyalo .
Ignē gehēne corporeū esse in q certū
est corpa cruciari nō ambigo. B
In ista dubitatōe n̄ ē querēda noua fi-
ctio: sed cū reuerētia frētada dicta sā-
ctorū. Volo igit̄ recitare quid de igne
inferni. quid de loco inferni. quid d
loco et igne purgatorii sēserit doctoris
antig. Aug⁹. xxii. sup gñ. ad lras sēsit
q aie malorū p⁹ mortē nō p corpora.
s; per corporū similitudines in aia cā-
tas affligūt. Vñ vult ibi q ignis ille
spūalis est: nō corporal. Similit̄ dicit
de loco: sed postea illd retractat tenēs
q loc⁹ ille sit corpore⁹ et sub terra. et q
ignis sit corpore⁹ et sub tra ardet. gre.
iiii. dyal. dicit Ignē infernalē corpora-
le esse nō ambigo. De isto g certū ē q
nulli p⁹ vītas p rōz demonstratūā: sed
tū p reuelatōes factas scīs viris. et iō
seq̄ndo dicta scī thōe. dicēde sunt iste
p̄clones. P̄ia ignis infernal ē corpens
Scda Ignis iste nō agit i corpa materi-
alit̄ et mō nature: sed spūalit̄ et mō a-
nime. Tercia ē q ignis n̄ calefacit cor-
pora dānādoz. nec illa corpa calefiūt
p ignē illū. Quarta ē q ille ignis infer-
nal affligit sicut istrumētū diuine iustie
iō sicut p̄ncipale agēs. Quinta ē q infer-
n⁹ ē infra trā. Sexta ē q purgatorii ē i
fra infernū: et idē ē ignis purgatorii
infernal. Primā p̄clōez pbat sic Cor-
pori n̄ pōt coaptari nisi corpea p̄ea. vn
de ex l̄ pbat. Greg. q ignis infernal est
corpore⁹ in quē corpa dānādoz p⁹ di-
em iudicii statū retrudunt. Aug⁹. etiā
xxi. de ciuitate dei. c. x. dicit. q ignis
quo etiā spūs affligūt corpore⁹ sit.
Scdaz p̄clōne illā videlicet. Ignis ille

materialit̄ nō agit mō nature sicut ig-
nis calefacit lignū cādo in eo calore
qualis est i igne sic declarat magister
fuarū dif. xliiii. quarto libro. si aliter
fieret necio cāret passionē i corpe dā-
nati et alteratōz realē. Oīs aut̄ talis al-
teratio p̄supponit motū celi: s; post iu-
diciū motus celi cessabit. g tūc nō erit
tal̄ alteratio. Est ergo fm eū et secun-
dū Arist. duplex alteratio siue passio
Vna p modū nature vel materie. qñ
agēs assimilat sibi passū materialit̄ si-
cut qñ ignis calefacit lignū. Alia quā-
do agēs nō assimilat sibi passū in q̄li-
tate qua agit sicut obiectū agit in me-
diū. Albedo enī nō facit mediū albū
sed tūc cāt i medio spēs albedinis. Cō-
simili mō secundum eum corpora dā-
nādoz nō patiē⁹ p̄mo mō passiois si-
cut mō patiūt: s; scdo mō tm̄: et sic de
fēdit q ignis agēdo p̄petue i corpa dā-
nādoz nūq̄ ea cōsumet vel corrūpet.
Tercia p̄ ex dictā videlz q nō calefa-
ciet corpa dānādoz. nec cōburet: q̄
tātū spūaliter imutabit sicut color me-
diū vel pupillā. Quarta cōcto seq̄⁹
ex p̄cedēt: q̄ ignis ibi nō agit alterā-
do materialit̄ sed spūalit̄. et aliqs ma-
gis et aliqs m⁹: q̄ agit sicut istrumē-
tū diuine iusticie. Quinta conclo ē
videlicet q infernus sit infra terram
declarat ex dictis Gregorū quarto di-
alogo. et Augustini. xii. super Gene-
nesium ad litteram qui duas ad hoc cō-
gruentias assignāt videlz. Tū q̄ sicut
aie peccatorū propter carnis amorez
peccauerunt. Ita eis loca exhibētur si-
cut mortue carni debetur. Tum q̄ si-
cut grauitas est in corporibus: ita tri-
sticia ē in spiritib⁹: et leticia ē in spiri-
tibus sicut leuitas in corporibus. Lb

cus aut grauius est deorsu: sic etiã loc⁹ est spirituu pctõz. Sextã cõclusionẽ tenet videlz q idẽ est loc⁹ purgatorii z iferni. Ita q illa loca sũt sibi inuicẽ vicina sup quartũ Sniarydis. xxv. in respõsione ad argumẽtu secũdũ. z ratio sua est ista. Quia limb⁹ patrũ fuit cõiunctus iferno alias Christ⁹ nõ dicere ad ifernũ descẽdisse. S; limb⁹ fuit superior q loc⁹ purgatorii ergo loc⁹ purgatorii fuit vicinior iferno q loc⁹ ille siue limb⁹ patrũ. Vult tñ dicere q infra abitũ ifernale sũt quatuor loca distincta. In sũmitate limb⁹ patrũ. z postea limb⁹ puerõz: tẽcio purgatorium vbi est pena sensus: q̄rto dãnandorũ. Idẽ Gañ. viii. quodlibet. q. xxii. Ibi ẽ locus purgatorii scãz legẽ cõmunẽ secundum vere priuilegia personalia z dispõsationẽ diuinã anie quorũdã purniũtur in loco in quo peccauerũt. Tũ ad viuorũ vicinorũ istructionẽ. tũ ad mortuorũ subuẽtionẽ. Per hec ad argumẽta. Ad pñũ patet q ignis iste nõ alterat corp⁹ mañaliẽ: sed tãtũ spiritalitẽ sicut obiectũ mutat intellectũ vel sensũ. Et ideo nõq corrupet: imo nec semel corpus ab illa trãspõsitione trãsmutabit in qua ponet in iferno. Ad scãz patet lz nõ sit agẽs volũtariũ: agit tñvt istrumẽtũ agentis volũtariũ. Et ideo pimit et affligit scãz volũtatez ipsi⁹ et nõ scãz naturã ppriã ignis. Ad terciũ de igne z luie dicẽdũ est q locus ille sic erit disposit⁹ sicut cõuenit maxime miserie dãnandorũ Vñ nõ erit ibi lumẽ aliqã sed vmbrosũvt illa videãt que afflictionẽ igerere possũt. Dicit tñ q ignis ille est naturalitẽ eiusdem speciei cũ igne nfo: sed differũt scãz mañiales dispositiões. sicut diffe-

rũt flãma z ignis q̄uis ignis sit eiusdẽ speciei siue sit materia aerea sicut est in flãma siue in mañia terrestri sicut ẽ in carbone: qa ergo lumẽ illã erit in materia fumosa et vmbrosa simpliciter loquẽdo dicit loc⁹ ille tenebrosus.

Ad quartũ dicẽdũ q licet nullũvio lentũ ppetuũ ex ordinatõẽ nature põt tamẽ ordinatõẽ diue iusticie. Ad qntũ patet p dicta in sexta cõclusionẽ. Sic ergo totã difficultatẽ de eternitate corporũ nõ cõsumẽdoz per ignẽ iferni quã ptractat Aug. xxiii. de ciuit. dei soluit ille doctor p hĩ pncipiũ cessãte motu celi nulla põt fieri in corpibus actio vel passio mañialis s; spũalis tantũ. Et q̄uis istã cet qdã dãnãtũ parisius: est tñ illa snia retractata quãtũ atinet ad dicta fcti thome p dñm papã Ioh. xxii. Cõtra quẽ arguit Scot⁹ doctor subtilis dis. xlviii. li. iiii. ad iã dicta cõcludẽs. **LECTIO. CXC.**

e T magice artis appõsiti crãt de risus et sapie z glorie correptio cõptumelia. Illi enĩ q pmittebãt timores z ptu batões se expellere ab aia lãguẽte: hi cũ derisu plei timore lãguẽbãt. Nã: si nihil eos ex mõstris pturbabat trãsfitu aialũz serpẽtũ sibilatõẽ cõmoti tremebũdi pibãt z aerẽ quem nulla rõne euadere qs possit negãtes se videre. Postq̄ declaratũ est q egiptiũ p totũ tridũ tenebrosũ nullũ poterãt hẽre solaciũ contra tenebras nec ab igne nec a luie. Hic oñdit q nec ali quod remediũ cõsequi poterãt p eoz magos quos tamẽ pitissimos habuerũt: imo ipi magi a demomb⁹ derelicti et a deo afflictĩ deridebãt z eqũliter cũ aliis affligebãt. Et circa hĩ tria facit. Prio ponit eoz demõsionẽ. Scõ

ponit derisiōis ratiōē. Tercio excludit quādā obiectiōē. secūda pars ibi. Illi enī q̄ p̄mittēbāt. scia ibi. Nāz si nihil. Quātū ad p̄mū dicit sic. Et magice artis appōsiti erāt derisus. hoc ē tunc t̄pis derisibiles oñdebant magi egiptiaci manifeste q̄ per magicā artē mōstra faciēbāt q̄ nec sibi nec aliis p̄tra p̄dictas tenebras potuerūt p̄des se et sapie gl̄a correptio cū cōtumelia quasi diceret. vana gl̄ia quā habuerūt dicit magi egiptiaci de falsa sapia v̄sa modo fuit in correptionē cū cōtumelia q̄ pharao et alii nobiles clamātes petierūt eorū subsidia z cū eos inuare nō possēt cōtumelias intulerūt tan q̄ fallacib⁹ et p̄pōsis deceptorib⁹. Secūdo ponit derisiōis occasiōē. Illi ei q̄ p̄mittēbāt timores et turbatiōnes se expellere ab aīa languēte hi cū derisu pleni timore lāguebāt ergo manifeste fuerūt derisi z deridēdi sicut p̄sūptuosiz fallaces p̄mittētes se alios aduenturos q̄ nec potuerūt succurrere si buipsis. Tercio q̄a possēt aliq̄s obiicere q̄ ipsi nō affligebant exvisiōe corporali vel imaginaria tristitiū p̄sonarū et nōstruosaz effigiez q̄a assueti fuerunt talia cernere sicut nec balaā expantit ob locutiōez asine. r̄ndē q̄ mihi lom̄in⁹ p̄cesso turbabāt maxie t̄n ex trāsitu aīaliū q̄ iux̄ eos strepitū faciētia videbāt eos p̄culcare: z sibilatiōez spētiū q̄s t̄n nō videbāt. t̄n ex hoc q̄ ne gabāt se vidē aere s̄n q̄ nēovivē p̄t: z hoc ē qd̄ dicit. nāz si nihil illos ex mōstris apparētib⁹ choruscatoib⁹ visibilib⁹ imagiarie p̄babat trāsitu t̄n aīaliū robustoz z spētiū sibilatiōe p̄moti ne ab aīalib⁹ p̄culcarent vel a spētib⁹ itoxicarēt tremebūdi peribāt et aere

quē nulla rōe evadere q̄s possēt negātes se videre quē t̄n timebāt z tāgebāt Et magice artis appōsiti erāt derisus

A Ad l̄azvacantes arti magice multipliciter derident. Nā derident a demonib⁹ et ab hoib⁹. derident a bonis āgelis z derident a deo. A demonibus derident z decipiuntur frequēt. aliq̄n ab ip̄is spiritib⁹ fallacib⁹ z mēdo sis q̄b⁹ sacrificāt quos colūt sicut patuit de papa silvestro sc̄do. q̄ pri⁹ dicitur batur Gerebert⁹ hic primo monach⁹ floriacē. en nobij postea diabolo s̄rudentez euornit⁹ instigāte apostatauit diaboli obsequis z arti magice se obligavit itātū q̄ diabolo fecit homaginz cū pacto vt ei oīa ad mutū succederēt. Auxilio ḡ demonis p̄mot⁹ z suffultus factus ē p̄mo Remēsis archieps̄ postea Ranenēsisz tandē papa. z tūc q̄suiuit a diabolo q̄d̄m adhuc videret ī papatu. respōsiuz est sibi q̄d̄m nō celebraret in hirlz. Cū ḡ postea celebraret in qd̄a loco rome q̄ hirlz d̄ in eccl̄a sc̄te crucis ex motu z strepitu demonū mortē sibi sensit adesse. Suspiravit ḡ z igemuit et lz sceleratissim⁹ esset nullo mō t̄n desparuit: lz corā oib⁹ p̄ctm̄ suū cōfess⁹ mēbrati ordinavit diuidi corp⁹ suū vt oīa illa mēbra d̄i viderent z āputarēt q̄b⁹ demōes adorauerat. Corp⁹ ū mortuū sup̄ bigā iponiz vbiq̄ aīalia illā trahētia susterēt sepeliri. Deo ū signū euidēs sue clemētie demonstrāte tulerūt aīalia corp⁹ illd̄ in eccl̄iaz lateranēse. In cui⁹ sepulchro l̄ris exarati habet q̄ tumū suoz ossiū z sudore pape p̄bet p̄fagiū morituro hec ī cronica fr̄is martin. De hac eadē p̄sona talis extat v̄sus. Trāsita te gerebert⁹ ad ra. post papa regēs. Et designant tres

nobiles ecclie q̄s exit successiue que s̄t Remēsis Rauēnēsisz Roma. Iste ergo fuit turpī deris⁹. a Cōsimile narraf de quodā alio ep̄o q̄ sc̄z pp̄ hō res p̄sequēdos arti magice fuit datus Tādē sc̄us ep̄us cū mltos haberet aduerfariosz esset in castro q̄dā suo de q̄ plurimū p̄fidebatz cū timeret: cōsultū it demonē suū sub hac forma. Puziā: an nō? Respōdit demō. Nō: sta secure Veniēt iimici tui suauit̄z subdēt̄ tibi Accedūt hostes z castrū capiūt z succēdūt Innocās ḡ demonē in extrema necessitate q̄siuit qd̄ faceret: z q̄re euz finalit̄ sic fefellisset. Et r̄ndit demō q̄ eū nō decepisset: s̄z verū dixit si dictū suū itellexisset. Dixi iquā nō sta secure id est fugias Veniēt iimici tui suauiter et subdēt̄ tibi id ē ignē. et sic suū famulū i fine diabol⁹ delusit. His similia: ifinita possūt narrari. Alii at̄ decipiunt̄ a spiritib⁹ aliis. Nō qd̄ ab ip̄is quos inuocāt: sed ab eoz p̄ncipib⁹ q̄bus sūt potēiores. b Vñ cū qdā teutonico⁹ pegrinaref ad sc̄m Iacobū in qdā villa nauerre quēdā nigromāticū obuiū habuit. Hic dixit pegrino. Video te carissime esse in piculo mortis: s̄z si vis mihi repēdere merce dē saluabo vitā tuā. Spōdet teutonico⁹ Volo. Ducat ergo nigromātic⁹ teutoniciū in quādā camerā. parat sibi balneū z ponit eū in aq̄: collocat ante eū speculū de calibe: quo magici solēt vti Et quent ab eo qd̄ videat in speculo. Et respōdet teutonico⁹ q̄ videret virūz vxorē in domo pp̄ria: z nigromātic⁹ quandā i imaginē formauerat de cera statq̄ cleric⁹ arcū extēsoz sagitta inuis fuit sagittaret imaginē Cui nigromāticus. Imago inqt̄ cerea imago tua ē.

Vxor ū tuaz cleric⁹ amali⁹ su⁹ in hoc cōuenerūt vt te occidāt: q̄a si imaginē illā posset cleric⁹ sagittare mortu⁹ esses. Custodias ergo te ipsū z cū incipit trahere imerge te totū i aqua. sub aq̄ balnei in qua stas: z sic sc̄do et sc̄cio q̄a pluries nō poterit sagittare: fecit sic. Tandē se erigēs. sc̄cio de aq̄ respiciens speculū: vidit q̄lit̄ vxor cū famula clericū illū subitū mortuū i stabulo qd̄az sepeliūt. Soluit ergo teutonico⁹ nigromātico suo mercedē z sc̄a pegrinatōe domū rediēs que per speculū viderat opa cōpleta p̄spexit Vñ habent̄ tales versus. Teutonico⁹ pegrinū eo iacobita nauerre. Balneū cū speculo docuere malū m̄iebre. Te latet ad statūā sub aq̄s imersio tema. Infatuāt fatuā fatuus stabili tenet ima. Vñ signāt dē magico spiritu eum decipiente. Eccl. xiii. Subridens spem dabit narrās tibi bona et in nouissimo dendebit te. Secundo deridēt̄ur dantes se illi arti etiā ab hominibus sicut nuper patuit nostris diebus de quodā clerico nigromātico cui demō apparēs promisit q̄ esset rex anghe et q̄ cū tanta milicia duceretur in medio anghe sicut viq̄. Eduardum filiū henrici viderat equitare hic tādē in narthamiconā tempore plamenti comitantib⁹ totius regni proceribus tractus fuit z suspensus q̄ du ossa ossibus adherebant. Imo generaliter omnes qui tali arti insunt et apud deū et apud homines confunduntur. Sed mihi tempus deficeret si omnia narrarē vt merito dicere possint illā ps̄. Posuisti nos opprobriū vicinis nostris subfānationē et derisum zc̄. Figura et exemplū. iiii. Reg. xviii habem⁹ quomō Helyas p̄phetas Baal

derisit qñ dixit. Clam ate voce maiori
de⁹ vester forsitan dormit aut loq̄tur
cū alio aut in diuerforio est vel in iti-
nere. Tercio nō ē dubiū qñ a bonis ā-
gelis etiā deridēt: q̄a sevilissimis spi-
ritib⁹ submittere nōverētur Vnde an-
gelus obuiās balaā pphete nigromā-
tico cū euaginato gladio satis eiz de
diis suis cōfidētē derisit qñ a sinā eum
ad inaceriā collidere imperauit. Nise-
ri. xxii. Quarto deridebūt a deo fina-
liē. Iuxta illud ps. Et tu dñe deridebis
eos et ad nihilū deduces oēs gētes. i.
oēs gētiliē se demonib⁹ submittētes.
b Dubitatio litteral⁹ est. vtrum ars
magica sit homib⁹ rōabiliē interdicta
q̄ nō p̄bo. Nā ad honorē dei vidēt eē
q̄ homines virtute noīm scōr̄ vī eua-
gelii vel sacramētōr̄ ecclē possit dēo-
nib⁹ imperare. S; hoc freq̄nt traditur
in arte magica videlz īuocare dēones
p̄ nomē dei. ḡ nō debet homib⁹ phibe-
ri. Preterea ad artē magicā videtur
p̄tuerē vti imaginib⁹ ad curā hoīz spe-
ctātib⁹: sed hoc fieri pōt naturalitē: er-
go illud ē irrōnabiliē hoī phibitū. mi-
nor probat p̄ illud qā narrat cōmēta-
tor super centologiū Ptholomei ver-
bo. ix. vbi narrat se vidisse quēdā q̄ sc̄p̄
psit figurā scorpionis lūa exīte ī sc̄o-
pione in signo scorpionis vno de quat-
tuor angulis et qcq̄d postea impressi-
onē illi⁹ sigilli habebat siue in cera si-
ne in q̄cūq̄ alio a morsu scorpionis cu-
ratur sicut ipse testatur se vidisse: s; hoc
nō fiebat nisi per naturā. ergo rē
Preterea irrationabile est illud p̄-
hibere qā a diuersis ē expertū: sed di-
uersi sūt experti q̄ quēdā negocia ma-
los euētos denūciāt sicut obuiare le-
pori est malū et obuiare bufoni s̄gt

bonū. vestes rodī a foricib⁹. offēdere
statū cū homo de domo p̄cedit ⁊ mul-
ta huiusmodi habētur p̄ experimētū
maxime a mulierib⁹ quibus plus va-
cat talia considerare que sūt signa for-
tunivēl infortunii: ergo irrationabi-
le est talia prohibere Preterea mḡ
in historia narrat super euāgelia. q̄ iē
iudeos fuerit qdā exorciste q̄ per ex-
orcismos factos a salomone demones
eiiciebant maxie apposita radice cur⁹
dā herbe in uarib⁹ obsessi. ergo hoc vi-
dēt naturale Et cōfirmat. Quia dici-
tur cōmunitē q̄ herba Iohānis que di-
citur perforata fugat demōes per na-
turā Preterea verbis p̄ferē vis natu-
ral⁹ et caracteribus ex stellis et signis
celestib⁹. Sed cū reb⁹ naturalib⁹ liceat
vti applicādo ad effectū cōsequētē:
ergo nō debet rōnabiliter phiberi.
Ad oppositū ē angustū. ii. de doctria
xp̄iana. Vbi dicit q̄ ad superstitionē
p̄tinent volumina magicarū artūz ⁊
ligature. que medicor̄ q̄s disciplina cō-
dēnat. siue in imp̄catōib⁹ siue quibus-
cūq̄ votis quas characteres vocāt Ad
questionē dicēdū q̄ sic rō ē. quia ars
magica dicit⁹ illa supersticiosa obser-
uantia qualiscūq̄ fuerit que auxilio
vel cōsilio demonū ad hoc p̄cib⁹ vī pa-
ctioib⁹ vocator̄ p̄ple⁹. Vbi p̄o scien-
dū q̄ dēones ātiquit⁹ tēpore ydolatrie
multas obseruātas hoīb⁹ reuelauerūt
ad certos effect⁹ cauēdos quos ip̄met
demones cabāt ad decipiendū homi-
nes et cōtrahēdū cū eis familiaritatē
et ad fallēdū eos finaliter: et inter ta-
lia vidēt ars notoria tenē locū p̄ quaz
sradetur homini oēs scientiā posse ac-
q̄ri per inspectionē quarūdā figurar̄
et orōib⁹ dicēdis cū obseruatioib⁹ que

vel est totaliter inefficax quod ē mihi incredibile vñ per reuelatōez demonuz pōt haberi: obseruatis principiis illi⁹ artis q̄ sūt valde difficilia vt p̄z artē illā intueti Vteriq̄ ē notādū q̄ int̄ ea que sūt hominib⁹ per dēones reuelata q̄dā cōtinēt exp̄llas dēonū inuocati ones sicut p̄z de mō includēdi spūs ⁊ i aliis demonū superstitiōnib⁹. q̄dā alia seruitia exhibitōe rez. q̄dā cōtinēt q̄i vana que tñ dēones ordinauerūt fieri q̄ b⁹ factis ad modū q̄ illi ordinauerunt accedūt demones nō coacti sed spōte et quasi ex quodā pacto et efficiūt effect⁹ q̄s antiq⁹ pmiserūt ⁊ i talib⁹ cōfisiōe sūt tota magica ars. Qualiter autē discerni possit an sequat⁹ effect⁹ ex magica arte vel ex natura rez creatariū est in quibusdā casib⁹ nimis difficile: qñ tamē sic est q̄ nulla cālitās naturalis inueniūt. quare tal⁹ effect⁹ seq̄ debz. et qñ aliqd̄ admisceat⁹ necessario qd̄ causare nō pōt ex natura sua sicut sunt figure characteres vel voces extraneae vel alia huiusmōi: arbitrādū ē talia magica esse omnio. sicut est illud qd̄ scribit Palladi⁹ de agricultura libro. i. vbi agēs de colūbis dicit. Colūbe non perunt nec locū deserūt si luper oēs fenestras aliqd̄ de strāgulati hoīs loro vel vinculo vel sūe suspēdas. ⁊ i plimo de historia naturali mltā talia inueniūtur. Sicut in gilbertovbiq̄ ponit⁹ experimentū intelligit⁹ aliqd̄ superstitiosuz q̄ omnia gñalit⁹ spectāt ad aliq̄ pacta antiq⁹ iter dēones et hoies cōstituta. Tercio notādū q̄ nullavirt⁹ nature corporee lapidis metalli ligni vel herbe. potest dēones ad aliqd̄ cōpellere q̄uis figat se p̄pelli ⁊ hoī aliq̄ modo subdi vt per hec falliaritatē cā hoīb⁹ p̄trahant et finalit⁹ eos fallāt. Qd̄ autē dī armo

nia fugare demonem non est credendū nisi miraculose a deo sic fuisse creditur de dauid et saule. ii. Re. xvi. Friuolū ē sicut satis inuuit beatus augu⁹. x. de citate dei cōtra Porphiriū. S3 sciendū q̄ demondupl⁹ hoī seruit. Prio mō spōte vt decipiat. Alio mō coacte a supertori spū. Sicut iudei dixerūt d̄ xpo q̄ in beelzebub p̄ncipe dēonioruz eiiceret dēonia. Math. xii. Vterius ē notādū de icātatiōib⁹ serpētū q̄ ex q̄ nulla cā natural⁹ apparet quare voces tales qualescūq̄ fuerit faciāt serpētoz expectare: nec serpēs itelligit qd̄ p̄fer tur. Vident⁹ t̄es icātatiōes per demones effectū fortiri ⁊ sūt reliq̄ veteris idolatrie. Inuocatiōes etiā quas vetule per noīa barbarica ⁊ extraneae vñ obseruatōes ifinitas p̄ morb̄ curādis sortilegia sūt q̄uis admisceāt qdā de deo vñ de euāgelio. Si q̄s autē cōtra ifirmitatē appēdi faciat nomē xpi seu euāgelii ex simplici deuotione n̄ habēdo spem ad modū ligādi vel scribēdi vñ figurāvl⁹ caractēs n̄ ē pericūz q̄uis talia nō ordināt ad expellendū morbos di recte. Ad rōes. Ad p̄mā. qd̄ ad honorem dei est ⁊ c̄. Dicendū q̄ n̄ est ad honorem dei q̄ hoies t̄lia faciāt ad q̄rendū auxiliū et cōsilū a demonib⁹ imo ē eis cōtra eos bellū idictū. vñ expellē eos de corporib⁹ hoīz q̄s vexāt bñ licz sicut faciūt exorciste. Nō autē eos suscitare vt doceāt hoies q̄cūq̄ remediā vel vt inuēt ad quēcūq̄ effectū. Si autē inuenitur hoc aliq̄ fecisse: fecit h̄ dño dis p̄fātē et miraculose cooperātē. Ad secūdū de imaginib⁹ curātib⁹ ifirmitate artificialiter factis i quacūq̄ materia fuerint nisi forte ip̄a materia habeat efficacitā naturalē. Dicit s̄ct⁹ Thomaf secūda secunde. q̄ omnes imagines

tales supstitioſe ⁊ magice ſūt qđ p̄ ex hoc: qđ ſm eū nullū effectū habēt niſi ī eis qđā characteres ſcribāt. Figura at̄ nō ē natural̄ actōis p̄ncipiū. Hec autē ē differētia int̄ imagines aſtrológicas et nigromāticas q̄ nigromāticę ſiant p̄ ex p̄ſſā inuocationē demonū. Aſtrológice p̄ pacta tacita figurar̄ vel carac̄terū. Ad terciū qđ obſeruātie a dēoni b̄ tradite antiq̄ nō ſūt cāe taliū euentū: ſed ſigna tm̄ ⁊ nō naturalit̄ inſtituta. nec a deo igit̄ ab āgelo nō bono vel ab hoīe. Ad quartū coſtat ſalomonēz aliqñ idolatrā fuiſſe. vñ poſſibile ē ſuos exorcīſmos p̄ dēones ordiatos fuiſſe: ⁊ iō ſūt illiciti. Ad quintū qđ figuris et characterib̄ nulla v̄tus actiā a ſtellis pōt imprimi cū n̄ ſint res diſtincte a reb̄ figuratis. Si aut̄ dicat̄ qđ ipſis reb̄ imprimi v̄t̄ p̄pter figurā vel characterē: hoc nō ē niſi p̄ pacta antiq̄ p̄ dēones iūta.

LEC. CXCI.

f Requēt̄ enī p̄occupāt̄ peſſia: redarguētē coſcīa. Cū ſit ei timida neq̄cia data ē in oīm cōdēnationēz ſēp enī p̄ſumit ſena p̄turbata coſcīa. Nihil eī ē timor niſi p̄ſūptionis adiuutoriū proditio cogitatio nis auxiliōz et dū abintus mīor eſt expectatio maiorē p̄putat̄ penā ei⁹ caufe de qua tormētū p̄ſtat. Enarratis penis inſt̄pli cib̄ qđ afflicti fuerūt egiptiū tenebr̄ palpabilib̄ circūſepti per tridnū intra quas penas vna de maxis fuit timor qđ ſēp ſuſpicabāt̄ eis peiora ſuperuēt̄. ra ſupplicia qđ fuerūt p̄ſentia iā ſilata. In iſta pte intēdit̄ aſſignare cāz huius timor̄ ſuſpicioſi. Et circa hoc duo facit. P̄rio aſſignat̄ hui⁹ timoris originē ī ḡnali. ſedō magis eā explanat̄ ī ſpeciali. ibi. Cū ſit enī timida. Circa p̄mū

dicat̄ ſic. Freq̄nt̄ enī p̄occupāt̄ peſſia redarguētē coſcīa. q. d. Hec ē cā tāti timoris ī peccatorib̄ iā afflictis vt nō ſo lū dolcāt̄ de penis p̄ntib̄ ſz magis timeāt̄ penas futuras: qđ tales freq̄nter p̄occupāt̄. i. p̄cōcipiūt̄. Peſſima. i. maxima penalia eis iſerēda redarguētē coſcīa que iudicat̄ ſibi penā maiorem deberi qđ actualit̄ iſerit. Iere. ii. Argu et te malicia tua. Coſcīa ḡ leſa p̄ c̄paz facit hoīem p̄occupare. i. concipe ḡnora futura qđ patit̄ vt plus torq̄at̄ metu qđ ſēſu. Vel pōt̄ li peſſia eſſe noiati ni caſus. Peſſia. i. grauiſſima tormēta p̄occupāt̄ malos ⁊ ē ſentētia p̄ſiſis. Cōſequēt̄ iſtud magis explanat̄ in ſp̄ali. Et ponit̄ iſtius timoris p̄ncipiū mediū ⁊ effectū. P̄ncipiū enī eſt neq̄cia que ē p̄ncipal̄ origo timoris. A Et q̄tū ad hoc dicit̄ Cū ſit ei timida neq̄cia data ē in omnīū cōdēnationēz. In omnīū videlicet malorū ſine peccātiū cōdēnationē. Naz ip̄ ſamet neq̄cia penā ſecū habet ne aliquod in vniuerſo deordinatū remaneat. Vñ boeci⁹ iiii. de cō. p̄ſa iiii. Sic p̄bis probitas ipſa ē p̄miū: Ita ī probis neq̄cia ipſa eſt ſupplicīū. Et arg⁹. i. cōfeſſ. Inſiſti domine ⁊ ſic v̄t̄ pena ſit ſibi omnis iordiat⁹ anim⁹. Et idē de v̄a innocētia c. iiii. Nulle pene grauiōres ſūt qđ male cōſcīētie. in qua cū nō habetur de⁹ cōſolatio non inueniēt̄. Hoc eſt ergo p̄ncipiū exceſſiui timoris in peccatorib̄ videlicet neq̄cia que teſte eorum cōſcīentia iudicat̄ eos eſſe malos. Hic ē enī p̄m̄us effect⁹ culpe ſicut dicit̄ poeta iu uenalis li. v. Exēplo qđcūq; malo cōmittit̄ ipſi diſp̄licet̄ actori. P̄uma eſt ergo vltio qđ ſe iudice nō nocēs abſoluit̄. improba quis gratia fallacis p̄re

toris vicerit vrnā. Modus erat antiquus
sicut narrat Ovidius .xv. metha. quod p̄tor
cōdēnatur? nocētē misit ivrnā nigros
lapillos et eos postea corā populo effu-
dit et sic reū ondit eē dānādū. quā autez
erat liberatur? misit lapillos albos quos
postea ad ostensionē innocētē effunde-
bat. Dicit igitur iuuenal quod quis aliquis sci-
sue malicie enadat iudiciū p̄toris. pre-
tore per gratiā et fanorē vincete tñ seip-
so iudicē nō absoluit sed dignus sup-
plicio iudicatur. Et ideo dicit Seneca de
morbis. Mala cōscia sepe tuta ē: se-
cura nūq̄. Et idē signū dicitur quod negocia da-
ta ē oib? in dānatōez. Vel sicut alia lit-
tera habet dat testimoniū dēnationi.
et eadē sententiā ē. Et hec ē rō illi? quā seq̄
Sēper enī seua p̄sumit. i. p̄cōcipit sibi
futura penalia et crudelia p̄turbata vel
p̄turbata seu turbata cōscia hec ergo
triplici negocia p̄petrata cōscia dicitur quod
oīs culpa p̄ca aliq̄ debet puniri. et p̄cō-
ceptio pene cāt timorē. Et h̄ ē qd̄ sub-
dit. Nihil enī est timor nisi p̄sūptionis
.i. anticipationis vel p̄cōceptionis p̄di-
cte de pena debita iherēda. adiutoriū
p̄ditio cogitatōis auxiliōz. Prodit ei
timor. i. manifestat quod timēs habet co-
gitatōes de auxilio acq̄redo et eo ipso
quod sollicitē desiderat auxiliū et nihil vi-
det bonitatis intrinsecus in seipso vn-
de debeat esse dignus auxilio et eo ipso
so augeat timor et iudicat penā cause
per quam torquet esse maiorem. Vn-
de subdit. Et dū ab intus minor ē ex-
pectatio de remedio maiorem cōp̄-
tat penā a. Vel sciaz scdz aliā lit-
terā credo cōsciaz. i. certitudinez eius-
dē. i. exterioris rei de qua tormentuz
p̄stat. i. a qua infertur sibi pena pre-
occupat p̄ssia redarguētē p̄sciētia

Notādū ē quod p̄scia hominis multipli-
cē actū habet. Est autē cōscia accusatrix
prave trāsgressionis. Sicut enī puero
datur dica i qua defectus sui signatur
vt postea verberetur et nullo mō licet.
sibi abincere dica suā: sed per eā accu-
sabitur. Ita cuilibet hoī alligat cōscia
i qua oīa peccata notat vt scdm enī i iu-
dicio accusat. Ro. ii. Testimoniū red-
dēt illi cōscia ip̄oz et inter se iudicē co-
gitationū accusatiū et defēdit i die
quod iudicabit de occultis hoīm. Et idē istā
accusatricē maxie timere debet dicens
Seneca libro suo de morib?. Nullū
cōscii peccatori timorū magis timue-
ris quod temetip̄sū. Alienū enī potes fu-
gere te at nūq̄. Itē i eodē. Cōsciaz ma-
gis quod famā itēde. Falli enī sepe p̄t fa-
ma p̄scia nūq̄. Sicut enī caritati? accusa-
tor p̄mo mouz ad p̄tē et eū p̄munit de-
suis defectib? si se correxerit culpaz
celat. Si vero corrigere contempserit:
publice in iudicio proclamat ita cōsci-
entia nostra in presenti quid ē nos cor-
ripit et rephēdit occulte: sed si nos non
correxerim? in futuro iudicio nos p̄-
clamabit. Leniti. v. Conscius est sibi
nisi iudicauerit portabit iūqtatē suam.
Secundo conscientia hominis est ele-
natrix sine depp̄sionis. In oī eī depp̄sio-
ne vel turbatione terrena singularis.
consolatio est bona cōscietia. ii. Corin-
p̄mo. Gloria nostra hec est testimoni-
um p̄scie nostre. Vñ abro. de officiis.
bene sibi cōscius: falsus nō debet p̄mo
ueri cōniciis nec estimare plus pōde-
ris i alieno p̄nicio: quod i sine cōscie testio-
nio. Et Greg. sup Ezech. Omelia nōa.
Quid prodest si omnes laudat et con-
scientia accusat? Aut quid obest si oēs
derogat et sola conscientia defendat?

Itē Aug. in q̄dā epla. et ponit in Ca-
nonē. xi. q. iii. senti. loquēs ad Man-
cheū dicit. senti de Aug. q̄cqd ligz sola
me in oculis dei cōscia nō accuset. Et
ca. sequēti habet qualīt cōstātin⁹ me-
diolaneū. archieps a gbusdā malignis
ifamat⁹ erat de gbusdā crimib⁹ ppter
q̄d p̄mittebat p̄fō p̄dicare v̄bū: q̄a
ista crimia p̄bari nō poterāt. vt̄ i simi-
lia fierēt scribit sibi papa Greg. q̄ ad
p̄p̄riā p̄sci etiā redeat. inde cōsolat⁹ po-
pulo nō subtrahat q̄ ei vtilia eē cogno-
scit quē inqt cōscia defēdit liber est in-
ter accusatōes: z liber s̄n accūsātōe eē
nō pōt si sola q̄ interi⁹ adurit cōscia ac-
cusat. De h̄ etiā Aug. notabilī loquū-
tur super ps. xxxvii. et ponit s̄līter ī
Canone. xi. q. iii. Custodi inqt int⁹ cō-
scientiā tuā vbi nēo opp̄mit causā tuā
p̄ualebit ī te falsū testimoniū s̄ ap̄ ho-
mines nūq̄ ap̄ deū valebit vbi causa
tua dicēda est q̄n de⁹ erit iudex nō ali-
us testis q̄ tua cōscientiā erit int̄ iudicē
iustū z cōsciaz tuā noli timere nisi cau-
sam tuā. Hec Aug. Tercio p̄scia hoīs
est cōseruatric bone possessiōis. Ber.
Sanūvas p̄scia z seruādis secretis ydo-
neum nullis patēs īfidiis nullis violē-
tiis cedēs. vtpote nec manu: nec oculis
accessibilis q̄cqd ip̄osuerō secur⁹ sū.
seruabit viuo defūcto restituet q̄cūq̄
vado ip̄a erat mecū. secū ferēs depōsi-
tū q̄d seruādiū acceperat vbiq̄ ḡra vel
cōfusio inuitabilis p̄ q̄litate depōsiti
Hec Bern. Est ergo cōseruatric bone
possessiōis. Est ei bona p̄scia sicut q̄dā
bona carta in qua merita n̄ra scribūt
per quā assecramur de p̄mio paradi-
si p̄. Thi. p̄. Finis autē p̄cepti est cari-
tas de corde puro et cōscientiā bona Fi-
nis p̄cepti p̄t dici p̄miū siue merces

debita p̄cepto. Habēs igit̄ cartā bo-
nā per quā occupatur⁹ est magnā be-
reditatē eā diligētē p̄cauet et maxie
p̄seruat ne a tineis vel a v̄mib⁹ cōsuma-
tur. B Carta autē per quā vitā ce-
lestē vēdicam⁹ est p̄scia bona īformata
caritate scripta tota plena bonis rue-
ritis: z ideo p̄seruari debet a tineis z v̄-
mib⁹. hoc autē fit duplici. Vno mō si
frequentē tractet si respiciat⁹ z tergat⁹.
Alio mō si pliniat⁹ cedria que est gū-
ma cedri. Dicit enī Isid. xvii. ethimo.
ca. viii. de cedro q̄ resina quādā habz
que cedria dicit⁹ que in seruādis lib̄i
adeo est vtilis vt̄ perliniti ex ea nec ti-
neas patiant⁹ nec t̄pe senescāt. Isto du-
plici mō si cartā n̄re cōscie a corrupti-
one suarevelim⁹ p̄mo oportet q̄ fre-
quētē eā tractem⁹ z respiciam⁹ dicta
sc̄z cogitatōes diligētē discutiēdo z
eā diligētē etiā a puluere detergam⁹
vt̄ nec venialia icōfessā dimittam⁹. ex
emplo ap̄li pauli q̄ dicebat Act. xxiiii
a Studeo sine offēdiculo p̄sciam
h̄re ad deū. Studiū est sc̄z Tullii ve-
hemēs animi applicatio ad aliqd agē-
dū Cū sūmavoluptatez reuerētia ma-
xima ai applicatio regnē ad b̄n disci-
tiendū ac discernēdū ac pure cōfite-
dū de pctis. et ideo merito dicit Ap̄ls stu-
deo p̄sciaz h̄re: nō lenit ac perfūctorie
loquēdo suo p̄sciaz: sed studeo p̄sciam
h̄re: h̄ sine offēdiculo vt̄ nec etiā dimi-
nuta pctāz q̄ p̄tingūt p̄tinue negligāt
Sc̄do debem⁹ istā cartāz perlīnīre ce-
dria q̄ est resina cedri q̄si sāgnie cruci-
fixi vel crucis xp̄i frequētē cogitare
et meditari. De cedro nanq̄ fuit pes
crucis ad l̄raz z sic per synecdochen p̄
cruce pōt poni. Habet autē talis medi-
tatio vermes .i. remorsus p̄ccōbz ex-

tirpare oīno. Dicēte ap̄lo. ad hebreos
ix Sanguis xp̄i emūdabit cōscias n̄ras
ab opib⁹ mortuis. ⁊ sicut idē ē pdē he-
reditatē ⁊ talē cartā. ita idē ē pdere cō-
sciaz bonā vitā futurā. Et iō illi q̄ se
oīno depigūt ad fame claritatē nō ad
cōscientieveritatē perdēt finaliter ce-
lestē hereditatē. Cōtra q̄s sene. de mo-
rib⁹. Phirimi famā pauci cōsciaz verē
tur. Quarto cōscia ē vindicatrix frac-
te p̄fessionis. Oēs enī xp̄iana p̄fessioē
cēsemur et iō q̄ciēs istā p̄fessionē ifri-
gim⁹ cōscia n̄ra n̄ solū accusat imo vī-
dicat mordēdo ⁊ pūgendo p̄uer. xii.
Est qui p̄mittit ⁊ supple nō implet ⁊ qua
si gladio pūgīt cōscie. In baptismali
professione sigillat̄ imago dei ī cōscia
ēta hominis p̄virtutes ⁊ gratiā que tūc
infūdūt̄ puulis etiā caretib⁹ vsu ratio-
nis. Et ē ille denari⁹ que sepe christus
exigit p̄ tributo p̄ que p̄fiteri debem⁹
nos eē seruos suos. Vñ cris. sup̄ ma-
theū. xxii. Reddite cesari que sūt cesari.
Nimis ma cesaris aurū ē. nimis
ma dei hō. In solidis videt̄ cesar. i. hoi-
b⁹ aut̄ de⁹ cognoscit̄. Ideo diuitias ves-
stras date cesari: deo at̄ cōscie vestre ī-
nocentiā s̄seruate. S̄ istis tēporib⁹ p̄scie-
tiā habēt nōnulli q̄druplici⁹ defectuaz
habēt enī quidā cōsciam dilatātā. Qui-
dā cōsciam infirmā. qdā p̄sciam per-
turbatā ⁊ qdā cōscientiā habēt caute-
riatā. Priō inueniūt̄ nonnulli quorū
cōscia est nimis dilatata q̄ nūq̄ ponde-
rāt nisi grossiora peccata q̄rū cōscie-
tia ē sicut rethe habens larga forami-
navbi nō cōphendūt̄ nisi pisces maio-
res sed minores sp̄ euadūt. tales non
pōderāt ociosa iuramēta imo nec mē-
dacia: puiria nisi forte corā iudice sup̄
librū. mēdatia nulli⁹ momēti sūt ap̄t̄

tales nisi cedāt ī diffamationē pximi.
Furtū non est ei magni pōderis si sit
de bonis regis vel alicui⁹ alterius ma-
gni sed tātū si de bonis pauperis fiat
furtū: etiā si fiat de bonis personalib⁹
furtū remordet cōscia: sed si de bonis
alicui⁹ cōitatis non remordet nec rea-
net ī cōscientiis quorū dāvt̄ peccatūz
alicui⁹ pōderis q̄ nimis dilatāt cōsci-
ētiās suas dicētes. Gn̄. xliiij. nō est ī cō-
scientiis n̄ris q̄s eam vīz pecuniā po-
suerit ī marsupiis n̄ris. Alii sūt q̄ ha-
bent cōsciaz satis ifirmatā p̄ oppositū
qui nō solū peccata magna pōderant.
sed etiā parua sicut debēt et plus iusto
et que nō sūt peccata iudicat̄ esse pec-
cata et hec p̄scia frequēt̄ diabolo insu-
gātē generat̄ q̄ sic inducit homines ad
p̄plexitatē peccādī: q̄a q̄qd̄ cōtra cō-
sciaz sit etiā erroneā edificat̄ ad gehē-
nā. et hec ē cōscia ifirma quā ap̄s phi-
bet. i. Corin. octano. Percutiētēs cōsci-
entiā eorū infirmā ī christo peccat̄
et tales vidi tēptatiōē cessātē frequēt̄ ha-
buisse cōsciaz nimis largā. Tercio s̄t
qui hnt̄ p̄sciam pturbatā q̄ p̄t̄ cōmis-
sa desperāt. Cōtra q̄s bern̄. ser. lxii. sūt
per can. Quid efficacit̄ ad cōscie v̄ne-
ra nec nō ad purgādū acie mēt̄: q̄ chri-
stivulnerū sedula mediatio. Et idem
Turbabor: s̄z nō pturbabor: q̄a vulne-
rū dñi recordabor. Nota. Corin. i. ca.
Oē qd̄ ī macello venit māducate ni-
hil interrogātes. p̄t̄ cōsciaz. De ista cō-
scia d̄r ī l̄ra sp̄ p̄sumit seuā pturba-
ta cōscia. Quarto sūt quidā qui habēt
cōsciam cauteriatā ⁊ hi pōderāt puia s̄z
de magnis nihil curāt. Tales fuerunt
pharisei decimātes mētā et rutā ⁊ oē
ol⁹ et graniora legis p̄mittētēs. mat.
xxiii. et hi sūt ypocrite de qb⁹ p̄pheta-

uit ap̄s. i. ad thi. iiii. q̄ i nouissimis di
eb⁹ veniēt q̄da ypocrite loquētes men
daciū ⁊ cauteriatā hñtes cōsciam. nos
ḡ hui⁹ mōi quadruplicē cōsciam depo
nētes faciam⁹ q̄ scribit̄ Hebre. x. Ac
cedā⁹ cū vero corde ⁊ i pleitudie fidei
asperfi corde a cōscia mala.

LEC. CXCII.

i Lli aut̄ q̄ in potētē venere noc
tē ab ifiimis et altissimis supuei
entē eūdē sōmū dormiētes aliqñ mon
strorū exagitabā⁹ tiore aliqñ aie defici
ebāt traductōne. Subitanē ei aīme il
lis timor supuenerat ⁊ insperatus.
Hec ē quarta pars huius capituli i qua
agit de veritate noue plage illate egip
tiis per tenebras palpabiles trib⁹ die
b⁹ durātes. Vñ p̄ q̄ actū ē de isti⁹ pla
ge imēitate. In ista parte agit̄ de eius
dēvniuersitate. Et diuidit̄ p̄cessus iste
in tres partes. Nā p̄mo ostēdit̄ q̄ p̄ca
illa fuit vniuersalis q̄tū ad tēpora. Se
cūdo q̄ fuit vniuersalis q̄tū ad perſoas
Tercio q̄ fuit vniuersalis q̄tū ad cau
sas. Scda pars ibi. Si q̄sq̄. tertia ibi Si
bilās spirit⁹. Prio ḡ q̄tū ad tēp⁹ oñdit̄
magnitudo illi⁹ pene q̄tū ad hoc q̄ du
rātib⁹ illis tenebris nullū dabat̄ egip
tiis tēpus solaciū vel q̄tis. q̄ siue esset
tēp⁹ vigiliāz siue dormitiōis sēper ex
agitabā⁹ tiore. vñ dicit sic. Illi aut̄ id ē
egipti q̄ i potētē venere noctē. i. i illas
tenebras ad modū nocti se hñtes q̄ po
tētē eos oēs ligauit ⁊ ab ifimis ⁊ altissi
mis superueniētē: q̄ tenebre ille cau
sabāt̄ partim ab ifimis quasi de vapo
rib⁹ de tris ascendētib⁹ et partim ab al
tissimis. i. corporib⁹ celestib⁹ hūmē su
um subtrahētib⁹ sicut absentia guber
natoris nauis dē eē cā submersiōis
nauis. euidē sōmū dormiētes. i. eandē

noctē vñ tenebras patiētes. aliqñ mon
strorū agitabā⁹ timore videlz in sōni
nis sicut frequentē contingit dormien
tibus per horribiles visiones: aliqñ at
puta invigilia anie deficiebāt traduc
tione. i. successiua mutatione de vna
i imaginatiōe ad aliam: sicut eueit̄ ex
istētibus in tenebris et sic deficiebant
traductiōne aie. i. tali variatōe anime
Vel deficiebāt traductōe aie. i. morte
per quā anime traducebant̄ devita
ad mortē: vel de corpore ad ifernū: vñ
de sēni ad infaniā: q̄ fiebāt forte de
mētes pre timore et hoc q̄ subitanē
illis i ipā dormitiōe tior supuenerat: ⁊
iō magis ledebāt. tū q̄ i promissis. tū
q̄ a causis superiorib⁹ q̄ p̄caueri nō po
terāt. Alia littera habet sic. Illi at̄ qui
impotētē venere noctē. s. patiebā⁹. et
dicit̄ q̄ nox illa erat vere impotēs ab
effectū: q̄ egyptios penit⁹ reddebat i
potētes. eūdē sōmū dormiētes. Sōnus
i sacra scriptura siḡt peccatū: et dormi
ēs p̄ctōrē. Ro. xiii. Hora ē iā nos de sō
no surgē. Et Eph. v. Surge q̄ dormis
et exurge a mortuis et illu. te xps.
A Vbi notādū q̄ p̄mūmē et cōue
niēt̄ p̄ctū p̄atur sōno p̄pter quatuor
rōnes videlicet p̄pter sōni causatiōez
p̄pter sōni interpretatiōez: p̄pter sēni li
gatiōnē: et prop̄ iudiciū deceptōez
Prio ḡ sōn⁹ dē figuratiōe peccatū p̄pter
sōni causatiōez. Cā ei sōn⁹ ab euapo
ratiōe ascēdēte ad cerebrū. De nutri
mēto q̄d a vapor p̄ calorē ascēdit s̄z aīz
ad cerebrū puenerit p̄pter cerebrū frigi
ditatē infrigidat̄ ibidē: et cū materia
illa fuerit grauis p̄pter cōgelatiōnē int̄
tur descēdere. Descēdēs vero p̄ venas
obstruit vias spiritūū: per q̄s sēsus ha
bēt exercē act⁹ suos ⁊ sic cāc̄ impoten

tia sētiēdi ⁊ retractio caloris ad interi-
us et hec ē sōn⁹ p⁹uatio videlz act⁹ sētiē-
di p⁹ euaporatōem sic eleuatā de nutri-
mēto ⁊ postea infrigidatā. sicut decla-
rat Ar⁹. i. de sōno ⁊ vigilia p⁹ septē sig-
navbi oñdit cōseq⁹nter q⁹ triplex dispo-
sitiō hoīs corp⁹ facit hoīez somnolē-
tū naturalit⁹ videlz si habet caput gra-
ue. Vñ aialia hñtia pura capita ⁊ parz
de cerebro parz dormiūt sicut aues ⁊
aialia hñtia cerebrz siccū. Sicut canes
et melācolici parū dormiūt scđz Ar⁹
totelē. Sed si hō hz caput grāde collū
breue ⁊ venas graciles ē naturalit⁹ sō-
nolēt⁹. q⁹ si vene siūt graciles euapo-
ratio calida et subtilis facili ter ascen-
dit ad cerebrum et eadem euaporatō
infrigidata in capite et ingrossata dif-
ficulter descēdit ppt⁹ gracilitatē venarū
p⁹ cōseq⁹ns ille vapor grauis diu re-
tinet⁹ in capite et q̄diu retinet⁹ obstru-
it meat⁹ sēsū et tam diu manēt sen-
sus ligati. Similit⁹ si habz caput gran-
de habz multū de cerebro ⁊ sic multū
de frigiditate i loco illo. Tercio si ha-
bet collū breue citi⁹ pueniūt vapores
ad cerebrz de stomacho. Isto mō mor-
ralit⁹ ē si psōa habeat caput grāde col-
lū breue et venas graciles erit cōseq⁹n-
ter p⁹ delicias et pigriciā sōnolēta. Ca-
put grāde ē magna dignitas puta rex
dux comes: vñ magn⁹ in ecciā. Collūz
breue ē parua caritas. Caritas enī ē q̄
si collū in corpore xp̄i misticō qd ē ec-
clesia p⁹nectēs xp̄m qd ē caput corpori
suo qd est ecciā. vena ē vas sāguinis.
Sanguis enim cōpassionē ad xp̄m si-
nificat et reuera q̄cūq⁹ habet magnaz
seculi dignitatē et ad christū parua
caritatē et erga xp̄m modicā pieta-
tē tal⁹ erit necessario sōnolēt⁹ Isa. xiiii
Oēs reges gētū vniuersi dormierūt

in gloriavir in domo sua. In cuius fi-
gurā tres reges siue magi respōso ac-
cepto in sōnis ne redirēt ad herodē p⁹
aliāviā reuersi siūt i regionē suā. Ma-
thē. ii. Paupib⁹ pastorib⁹ apparuit an-
gel⁹ vigilātib⁹ s3 reges inveniūt oppō-
sōno. ⁊ ita ē hodie q⁹ paupes iueniūt
vtrūq⁹ vigilātes ad ea q̄ salutis sue sūt
Sed diuites ⁊ maiores dormiūt i pec-
catis: et ideo p̄miū celeste nō potuerūt
inuenire. p̄s testāte. Dormierūt s. s. et
n. in o. vi. di. in. m. s. Secūdo cōparat⁹
peccatū sōno ppter sōni interpretatio-
nē a Dicit⁹ enī vulgarit⁹ quīs non
sit semper verū q⁹ recta it⁹pretatio sō-
ni est exponere sōniū p⁹positum si-
cut illi qui artē de significatiōe sōnio-
rū cōtēpūit: licet dicat Ar⁹. de sōno
ca. de dīnatōe q⁹ oēs vel plures existi-
māē habere aliquā significatiōe sō-
morū p̄stat fidē tāq⁹ ab expiētia dictūz
Dicit⁹ enī vulgarit⁹ q⁹ sōniāverti de-
bēt ad cōtrariū sēsū. Et certe isto mō
est sp̄ali⁹. Nā sōniantes de honorib⁹
dignitatib⁹ ditūis deliciisq⁹ i p̄nti: in fu-
turo ponēt⁹ in penis dolorib⁹ ⁊ misis:
Et per oppositū afflictī triblatōib⁹ ⁊ te-
dūs i p̄nti ppter deū in futuro gaudīo
replebuntur: et hoc est quod saluator
dixit ad discipulos suos quādo ab eis
de seculo erat recessurus. Amen amē
dicovobis quia plorabitis et flebitis vos
mundus autem gaudebit vos autē cō-
tristabimini: sed tristitia vestra verte-
tur in gaudium. Ioh. xvi. Gaudiū ve-
ro mūdanoz i tristitiā v⁹ tē. Iob. xxi.
Ducūt i bonis dies suos ⁊ i p̄cto ad i-
fernū descendūt. De istis sōniis dicit⁹
Eccī. xxxiiii. Vana spes et mēdaciūz
insensatoviro et somnia extollūt i-
mprudentes. Fingit onidius secūdo me-
tha. q⁹ halcyone miro feruore dilexit
S. iiii.

virū suū p quo cū mare trāsire tēptas
set naufragiū passa fuissz haltō vxor
sua nesciēs causā oib⁹ diis thura offe
rebat: sꝫ p̄cipue Iunoni. Iuno ḡ nō fe
rēs vterī lacrimas halcyones vocauit
iridē fidelissimā nūciā iussit ei vt iter
ad palatiū sōnī regisz excitaret sōnū
p̄cipiēdo ei ex pte. Iunonis q̄ aliquēz
de filiis suis. 1. de sōnis q̄ sōnia dicitū
tur filiū sōnū mittēt statī ad halcyōēz q̄
ei dormiētū ondat effigiē viri sui i ma
ri sūmersi. Iuit ḡ iris famula. Iunonis
ad palatiū sōnī regisz et iussa iunonis
p̄pleuit. Habet aut sōn⁹ tres filios po
tissimos q̄s nūq̄ nisi ad reges nobiles
et duces mittit. Prim⁹ vocat morphe
os. Scd̄s ytharos Tercī⁹ p̄thefos B
Morpheos habet suū officiū q̄ nō ef
figiat in capite dormiētis nisi effigiē
hūanā cū gestib⁹ et loquela cū ceteris
q̄ p̄tinēt ad hūanā naturā. Itaros cau
sat effigiē brutorūz volatiliū cū oibus
gestib⁹ ad bestias p̄tinēt b⁹ sed de hūa
nis n̄ lo mō se itromittit P̄thefos at
causat figuras iuiatorūz vt lapidū mō
tiū et ceterorūz Rex ergo sōn⁹ ducēs se
cū p̄mogenitū suū iuit ad halcyonē: q̄
cū puenisset fili⁹ su⁹. Morpheos posu
it se in capite halcyones effigie celsis
naufragi z mortui et sic eā de morte
mariti certificauit z volūtātē Iunonis
expleuit Vult aut Oui. p̄ tres filios
sōnū itelligere triplex gen⁹ sollicitudi
nis qd̄ im mittit diabol⁹ in corda hoīz
dormiētū p negligētā vite sue. P̄ria
sollicitudo est circa honores z dignita
tes. Scda est circavoluptates. Tercia
circa cupiditates Prim⁹ ergo filius
mittit ad s̄rpbos q̄ eis effigiat de no
bilitate hūana de dignitatib⁹ z hōrib⁹
de pōpa sc̄lari i vestitu gestu: famula

tu z eq̄tatu: et isti q̄ten⁹ tales sūt nō cu
rāt mltū de diuitiis vel voluptate. Se
cūd⁹ fili⁹ mittit ad libidinosos nō re
p̄sentat nisi ea q̄ ad bruta p̄tinēt. Dicit
ei Arif. iiii. ethi. c. xv. q̄ illa delectatio
videē maxie exprobrabilē q̄ delecta
mur nō scdm q̄ hoies: sꝫ scd̄s q̄ sum⁹
aiālia. talib⁹ ei gaudēz tales diligē be
stiale ē. Iste fili⁹ causat i hoīe sollicitū
dinēz curā carnis in desiderijs cibis z
potib⁹ vueris z q̄tis. Et istū p̄ncipalē
nō amat corde hōres vel diuitias nisi
secūdario: sed tātūmō voluptatē. Ter
cius fili⁹ sōnū mittit ad cupidos. Iste
facit hoiez cogitatiū circa inaiata. si
cut sunt auz: et argētū rē et inieria
q̄ si circa oues z boues sollicitent hoc
est secūdario i quātū p talia pecunie s̄t
acqrēde. Et hi oēs p regē sōnū regūt
Ro. v. Regnant mors ab adā vsq̄ ad
moysen. Et iste sōn⁹ diuitiarūz volup
tatū et bonorūz vertē finalit in paup
tatē vilitatē et miserā. In ps. Dormie
rūt sōnū suū et nihil iucenerūt viri di
uitiarū in manib⁹ suis. Prouer. ii. No
li diligere sōnū ne te tegeas opp̄mat
Tercio pctm̄ cōparat sōnū p̄t se i uū
ligationē. Dormiēs ei sensus sic habz
ligatos q̄ de suis opatōib⁹ nihil exer
cet: sꝫ est q̄si mortu⁹. Eodē mō dormi
ens p̄suetudinē male vite i pctō mor
tali: nihil p̄t interī opari meritoriū vi
te etne. Dicit ar. de sōno et vigilia q̄
dormiētes in dormiēdo faciētes opa
vigilie nō possūt mēorari op̄z illoz
sꝫ sōnōz b̄n recordant. Eodē mō fa
ciētes opa de ḡne bonorūz extra carita
tē nō recordant id est nihil recipiēt in
celo de p̄mio essentiali: sꝫ b̄n remēo
rabūt se fuisse p eis dē tpalitē p̄miatos
et sic iudicabūt ista opa nō sicut bona

sz poti⁹ sicut sonu bonor⁹ oper⁹ pteris-
 se Job. xx. Veld sonu auolas no iue-
 niel: trasibit vel dvisio nocturna Quar-
 to pctm coparat sono ppt iudiciu sono
 ru deceptione. Somias iudicat se qng
 esse in magnis felis collatu int reges
 et cu euigilat iuenit se fortassis in car-
 cere copeditu. Somias u tribilia no ti-
 met: qa si qs stet ad caput gladio eua-
 ginato nihil timet. sz de fatasis pprit
 capitis q sibi nocere no possut timet
 supra modu si ignis appropinqt vl aq
 no timet vel curat. Eodm mo dormie-
 tes in petis falsu habet iudiciu z tur-
 batoes scilicet q no st nisi fataslice nimis
 timet: penas etnas nullaten⁹ formi-
 dat: quor⁹ qlibet pot dici illd Job. vij.
 Terrebis me p soniaz visioes horrore
 cocutiens: qa Eccl. xl. Son⁹ noctis imu-
 tant scientia eius.

LECTIO. CXCIII.

d Einde si qs ex illis decidisset cu-
 stodiebat i carcere sine ferro re-
 clusus. si eni rustic⁹ qs erat aut pastor
 aut agri laboru opari⁹: poccupat⁹. eet
 ineffugabile sustinebit necessitatem.
 Vna ei cathena tenebrar⁹ os erat col-
 ligati. Oniso in pte pcedete q pena
 tenebraru erat vniuersal i egipto per
 triduu z h ex parte tps. In ista parte
 ondit q fuit silit vniuersal ex pte per
 sonaru. Et circa h duo facit Primo
 ondit q fuit vniuersal quatu ad opari
 os z rurales Scdo q fuit vniuersal qua-
 tu ad oes. scda ibi. Vna ei cathena Cir-
 ca pmu pmo tangit operarii z rura-
 les idistincte Scdo distincte ibi. Si eni
 rustic⁹. Dicit ergo pmo sic. Deinde si
 qs ex illis id est egiptiis pcpue opera-
 riis q foris erit decidisset forte in fo-
 uea custodiebat ibi per tenebras qsi i

carce reclus⁹ in ferro. Vn si fuit rustic⁹
 cus. i. colēs sine custodiēs rura aut pa-
 stor aialiu aut porcoru aut etiā labo-
 ru agri qlit⁹ q. s. q operabat i labori-
 bus ex agris collecta sic q collectas fru-
 ges triturat: si qs talu eet poccupatus
 id e pnet⁹ fori per tepestate m tūbraru
 ieffugabile. i. qua nullo mo fugē po-
 terat sustiebat necessitate Et addit de
 ista pēa sic Vna ei cathena tenebraru
 idest confirmilis cathena tenebrarum
 oēs erat colligati Littera e fatis plana
 . A Circa illā particulā. Custodie-
 bat i carcē. Notādū q i sacra scriptu-
 ra legit⁹ de qdruplici carcē Est ei car-
 cer corporal coartatois psuetudial op-
 pssionis: medicinal expurgatois: z in-
 fernal pdenatois. Prio corp⁹ nřz e qsi
 carcer ipi⁹ aie. Persona nāq: i carcera-
 ta quatūciq: libavl nobil no exegit vl
 vitē sua libtate: sz sz carceris leges co-
 artat. Eodm mo spūs rōal q e aia nat⁹
 est ee liberz corpori dñari: nou subici
 qm idez spūs deo debite subici noluit
 corpori subdit⁹: de palacio corporis si-
 bi fecit carcerē in q passioib⁹ z tēptati-
 onib⁹ coartat itmvt scī viri iā dissolui
 desiderēt ee cum xpo dicēte aplo ad
 Phil. i. Coartor ei de duob⁹ desideriu
 hūs dissoluit ee cū xpo. Et h e qd dicit
 Sen. epla. ci. Corp⁹ h ai pod⁹ ez pena
 pmēte illo iurget invincis est. Et iō
 dicit Plato q in h maxie manifest⁹ e
 pñs si aiaz absoluit a corporis cōione
 differen⁹ aliis hoib⁹ Et vult dicē q aia
 in pñti no pot totalit a corpori cōione
 absolui. Na esurim⁹ z sitim⁹ z fatiga-
 mur frequē qb⁹ necessitatib⁹ oportz p-
 uide de remedio sz a passioib⁹ volup-
 tuosis oz verū pñm aiaz suā absolue z
 nequa q i talib⁹ corpori assure De isto

carcē petit ps. iduci dicēs Educ de carcere aīaz meā ad p̄fiteđū noī tuo Glo. Corp⁹ qđē carcer est nō utiq; scđz illud qđ de⁹ fecit bonū: s; scđz qđ corrupit⁹ z aggrauat aīaz s; corruptōe ei⁹ q̄venit ex pctō carcer est Et isra. Nūc ḡ corp⁹ aīe carcer est p̄p̄t corruptōez. In futuro erit dom⁹ in icorruptōez z libertatē Merita enī carcerē faciūt sicut vnum habitaculū icluso carcer est: custodia est dom⁹ b Libertas domū facit seruit⁹ carcerē Hec glosa. Scđs carcer est p̄suetudinal opp̄ssionis: pctis nāq; et p̄uersis morib⁹ ductis in p̄suetudinē: hō quodā mō violent in malicia detinet⁹. Et ideo dicit Aris. ii. ethi. ca. p. q̄ habit⁹ mali postq̄ sūt generati non subiacēt volūtati: z n̄ vident⁹ volūtariū a p̄ncipio quē ad modū p̄iciēs lapidē n̄ habet in sua p̄tate iā p̄iectū resumere et tñ sūt p̄iectio volūtaria. q̄a in ipso sūt mittere vel nō mittere a p̄ncipio Figura ad h̄ ē de Sāone Iudiciū. xvi. que volūtarie fatue femine copulatus amore philistei ceperūt et vinctū cathenis in carcere molere coegerūt. Femina at volūtate designat cui homo libere et volūtarie se immiscet estimās q̄ possit libere desistere q̄n placet. S; certe q̄n grā p̄uat: cathena diaboli capitur et ligat⁹ que est iclunatio delectabilis ad illecebras z sic per demones i carcere p̄uere p̄suetudis seruire cogitur: vt iā sine difficultate magna resistere neq̄at cogitatiōib⁹ cōsuetis. q̄uis enī duplici de causa hoīes tēptent⁹ viz p̄p̄t exp̄ientiā voluptatis p̄habitez p̄p̄t i exp̄ientiā voluptatis ignote. Lōge tñ molesti⁹ iclunant⁹ ex p̄ti q̄ in ex p̄ti p̄p̄t imp̄ssā mēoriā voluptatē De isto carcerē dī Apoca. ii. Ecce diabol⁹ misit⁹ est

ex vobis aliq̄s in carcerē vt tēptemini. De isto carcere dicit. Grego. ii. mora. Sepe nōnulli exire a p̄niis actib⁹ cupiunt: s; q̄a eorūde actiū p̄dere p̄mū in male cōsuetudis carcere iclusi a semetipsis exire nō possūt. Cōsuetudo namq; mala mirabilē nimis nocet q̄a iuuetūte allicit et inuadit: senectutē necit z cōstrin git: affectū fallit z decipit seu ifici z iudiciū de culpis subuertit Qđ iuuetūte latentē inuadit dicit glosa bede sup illā Prouer. xxii. Adolescēs iūx viā suā gradit⁹ etiā cū sennerit nō recedet ab ea. Greca narrat historia Alexādrū potētissimū regē q; dnato rem et in morib⁹ et in icessu. Leonidis pedagogi sui nō potuisse carere vicis q̄b⁹ p̄uul⁹ fuerat ibue⁹ Qđ senectutē nectat z cōstringit dicit Grego. xv. moral. Senectutis inq; prauē cōsuetudines que semel receperūt q̄t die duriores existūt et nō nisi pctōris vita cōsumūtur. Qđ aut affectū fallat z ifici at dicit sene. epla. lxxxv Dū inq; in vicis iacueris euelli difficile est. Nō ei inq; nati sum⁹ sed ifecti Et Aug. vii. soliloquorū. Prau⁹ vsus vix abolit⁹ assidua p̄suetudine iū in naturā cōuertit anim⁹ in scelerib⁹ constrict⁹ vix euelli pōt ab eis. Qđ at rectū iudiciū de culpis decipiat et subuertat p̄. vii. ethic. De intēperato in quo p̄p̄t p̄suetudinez p̄sequidi voluptuosa corrupit⁹ bōa opinio circa finē. et hoc est qđ dicit Aug. Enche. c. ii. Pctā inq; q̄uis magna et horrēda cū in p̄suetudinē venerint aut parua: aut nūlla eē credunt vsq; adeo vt nō solū occultada sed etiā p̄dicada: diffamadaq; videant⁹ Isa. iiii. Peccatū suū quasi zodoma p̄dicauerūt: nec abscederūt: q̄m sicut scriptū est. Laudat

petōr in desideris amie sue et qui iniq̄
egerit. Talis iniquitas in diuinis libris
vocat̄ clamor. sicut ap̄ Isaiā habetur
de vinea mala. v. ca. Expectam̄ iniquit̄
faceret iudiciū: fecit aut̄ iniquitatē ⁊ nō
iusticiā s̄ clamorē vt ē illd̄ Gen̄. xviii
Clamor sodomorū ⁊ gomorreorū m̄
tipicat̄ est corā me eo q̄ pctm̄ suū in
psuetudinē traxerāt puerfā. Hec ille.
Sic ergo tales psuetudine peccādi irre
titi iacēt De illis ergo q̄ puerfā psuetu
dine detinētur nō possūt euadere v̄
ficā illd̄ Isa. xlii. In domib⁹ carcerū
absconditi sūt. Figura ad hoc est Act.
xii. Qū Petr⁹ dormiuit in carcere int̄
duos milites vinct⁹ cathenis duab⁹ et
custodes an̄ ostiū custodiebāt carcerē.
Terci⁹ carcer est carcer medicinal̄ ex
purgatiōis: sicut enī psona debitis ob
noxia carceri aliquoties maīpaf̄ pro
debitis: ita aliq̄ aīe de corpe recedē
tes pene tpalis debitrices p̄ culpīs in
carcere purgatoriū retrudunt. ⁊ istos
icarceratos piissimū ēvisitare suffra
giis ac orationū ⁊ elemosnarū subsi
diis liberare clamāte ad nos vnaq̄ il
larū et dicēte illd̄ Gen̄. xl. Facias me
cū mīas ⁊ suggeras pharaoni vt edu
cat me de isto carcere. Istos sic carce
ratos valde p̄tū est bñficiis inuare: qa
ipsi finalit̄ inde egrediunt̄ ad regnū
celestē et p̄ his q̄ eis bñfecerūt int̄ce
dēt Ecc̄. iiii. De carcere catheni s̄ in
terdū egrediūt̄ q̄s ad regnū. Quartus
carcer est carcer ifernalis p̄depuatiōis
qui est carcer ḡnissim⁹ in quo null⁹ al
leniāf̄: null⁹ fugit: null⁹ liberat̄: null⁹
morte t̄minat̄ Quātūctūq̄ carcerarii
sint feroces ⁊ seu in p̄nti necessario p̄
sone eorū euadēt ptātē saltē in morte
S̄ i illo carcē ē p̄a maxia eo q̄ mors
ibi optaf̄ p̄ solatio Habet ei de sic dic̄

Jacob⁹ rauenes in q̄dā fmōe palatiū:
stabilū ⁊ hospitale ⁊ carcerē. In palatio
erūt boni In hospitali erūt mediocrit̄
boni ⁊ mediocrit̄ mali. In stabulo sūt
boni ⁊ mali. Carcer q̄ est ifern⁹: penal̄
carcer est hoī: qa maīb⁹ ⁊ pedib⁹ vin
culatur: s̄ penaliōr: qa tenebris iclu
ditur cōtinuis: penaliōr q̄ p̄tinuis
fletib⁹ ⁊ dentū stridori b⁹ coāgustaf̄.
Talis aut̄ erit carcer ifernalis In x̄ il
lud math. xxii. Ligatis mani. ⁊ pedi.
zē. Palatiū ē paradī: q̄le at̄ palatiū q̄s
sibi h̄ edificat. tale sibi inueniet ibi. Edi
ficaf̄ enī de auro dilectōis dei. De ar
gēto dilectōis p̄xi: de lapidib⁹ p̄ciosis
bonorū opey. In x̄ illd̄ p̄. corin. iiii. Si
q̄s at̄ sup̄edificat sup̄ fūdamētū h̄: au
rū: argētū ⁊ lapides p̄ciosos zē. Stabu
lū ē mūd⁹ i q̄ hō posit⁹ sūt postq̄ pecca
uit testāte p̄s. Cōparat⁹ est iumētis zē
Et iō ad ei⁹ libationē saluator posuit
se in stabulo. Vt at̄ ill⁹ q̄ stabulū p̄po
nūt palatio ⁊ fetorē stabuli odorib⁹ dul
cib⁹ paradī. Hospitale dei est purgato
riū de q̄ sup̄ dictū ē i q̄ ponūt ifirmi
vt sanent̄. De isto carcē scribit̄ Isaie.
xxiii. de mal⁹ p̄gregabūt̄ i p̄gregatōe
vni⁹ fastis ad lacū icludent̄ ibi in car
cere. **LECTIO. CXCIII.**

Iue sp̄s sibilās aut̄ int̄ sp̄s ar
borū rāos auū son⁹ sūauis: aut
vis aq̄ discurrēt̄ nimū. aut sō⁹ valid⁹
p̄cipitay petray: aut ludētū aīalū
cursus: visus: aut mugietū valida be
stiarū vox: aut resonās de altis mō
tib⁹ echo deficiēs faciebāt istos p̄ t̄o
re. Declarato de pena tioris t̄pe tene
brarū q̄ fuit vniuersal̄ egiptiis tā ex p
te t̄pis q̄ ex pte p̄soay. In ista pte de
clarat̄ t̄cio q̄ fuit vniuersal̄ ex pte cau
sari: ⁊ ponūt. vii. cāe illat̄ine timoris
Nō qdē ex natura sua sed ex p̄ditōne

egiptiorū tūc tps in tenebr̄ existētiū
qa pturbata ꝑ scia sēp ꝑ sūt seua. Ideo
etrā illa q̄ ex natura bonis hoib⁹ ꝑ stāt
solatiū ꝑ scis sibiꝑsis d̄ malicia ꝑ ꝑa ꝑ
stāt metū: s; cā mouēs ad tiorē stat vl
i aere vel in aqua vel in tra. i. iuxta t-
rā i alto aeris Due differentie ibi erāt
sonus ventorū .et cāt⁹ auū. Quātū ad
ꝑmū s. spūs sibilās id est vt⁹ leuē flās
Quātū ad scdm dicit Aut inē spīs. ar.
ra. zc. S; q̄lter erat terribilis si erat su
amis. Sibil⁹ eni v̄tivel suauitas cātus
ē maxie delectabilis: qa nō i ducūt tior-
res: sed qa nō discernit vnde veniunt:
possūt aues iufeste et feroces dulciter
canere: vt ē cātus syrenarū. Iō ꝑꝑt cās
ignotas vñ fiebāt sibilus et cāt⁹ tribil
erat eis. Et iō dicit Inē spīs. ar. ra. quia
spissitudo: crudelis negocii figurat
absconditōne. Scdm aq̄ fuit duplex dif-
ferētia cāt⁹ deterrētū. Vna ex impe-
tu aque. Alia ex collisione petrarū cō-
tētāz in aqua Quātū ad ꝑmū dicit sic
aut vis aq̄ dis. ni. i. impetuose vel nimi-
um irruēt a sublimi i ꝑfūdū. Quātū
ad scdm dicit. aut sou⁹ va. ꝑci. pe. def.
videlz pervi aq̄. Tercio in tra. i. ꝑꝑe t̄
rā erat triplex differētia cāt⁹ eos de-
rentiū: qa tplex sonos eos pturbabat.
Vnus per motū aialiū localē. ali⁹ per
motū aialiū vocalē. et tertius ꝑ mot⁹
vocalē silitudinarie. Quātū ad ꝑmū
dicit. Aut In dētū aia. cur. mu. z i deo
time bāt ne ab aialib⁹ ꝑcularēt. Quā-
tū ad scdm dicit. a mu. va. best. vox
De tercio dicit. Aut reso. de altis. mō
echo ista iḡ oia difi. faci. zc. Circa ge-
nerationē echo notāda sūt duo. vnū ē
naturale. aliud fabulosū A Na-
turalem at gñatōez ipi⁹ echo declarat
Arist. ii. de aia corrūdēte comēto. viii.
Est ei s; ꝑmētatorē iteratio sōi conf-

uādo figurā suā z fit ab aerē ꝑcusso et
sonāte cū reflectōe ad aliq̄d obstaculū
maxie cōcaui. Poit at ad h̄ exēplum
Arist. de luie Lumē multiplicatū i ae-
re z reflexū ad aliq̄d pollutū reflectit
v̄sus illā partē in qua generat sic ma-
nifestū ē in corpore luiofo qd̄ illumina-
tur nō solū ꝑ radios incidētes: s; ꝑ ra-
dios reflexos: aliter esset v̄mbrav̄bicū
q; nō incidūt radii sol⁹ Aliud exēplū est
in aqua Si eni lapill⁹ ꝑiiciat i aq̄ fuit
m̄lte circulatiōes vbi cecidit lapill⁹ et
m̄ior circulus pellēdo cāt maiorē et il-
le aliū et sic deinceps donec deficiat v̄-
tus ꝑmi pellēt. Si at circulatiōes ille
occurrant alicui obstaculo priusq̄ vir-
tus ꝑmi pellētis deficiat repentiū. et
fiūt circulatiōes v̄sus locū vbi ꝑma ꝑ-
cussio scā ē ꝑ lapidē. Eodē mō qn̄ ex ꝑ
cuiētē z ꝑcusso fit son⁹ i aere: ille sō
multiplicat z sō iste gñat aliū z ille ali-
um circularit̄ q̄ diu durat vt⁹ ꝑmi ꝑcu-
ciēt. si at occurrat alicui obstaculo quod
trāsire n̄ poss; reflectit son⁹ veniēdo ꝑ
idē mediū ꝑ qd̄ iuit. vsq; ad locum sue
gñatōis ꝑsuādo figurā ꝑmo cātāz ista
itatio sōi ē echo. Fablose loq̄ndo echo
narrat Qui. iiii. me. fuit ei v̄go qd̄a mi-
re eloq̄ntie q̄ Iunonē lōga narratiōne
detinē solebat dūmō iupit i mōtib⁹ a-
d̄steria sua fecit cū puell. iꝑediebatur
iḡ iuno ꝑ narratiōes ipi⁹ echo: ne dep̄-
hēdē poss; istas puellas ipi⁹ fugiētib⁹
iunōe detēta narratiōe ipi⁹ echo. tāde z
iuno h̄ ꝑcepto. Hui⁹ ait ligue q̄ sū dece-
pta ptās. ꝑua tibi dat vocis q; breuiss⁹
vl⁹ Priauit eā vsū loquēdi: h̄ solū sibi
relinquēs q; fines v̄borū ingeminat.
Hec ergo echo narcissum iunenē ada-
manit pulcherrimū sed ab eo iꝑellit.
Spreta latet siluis pudibūdaq; frondi-
busora. Protegit z solū ex illo viuūt i

antris. Fatigatib⁹ igit⁹ eā amore: dolo
 rez pudore: cui⁹ corp⁹ totū enauit p̄-
 ter vocē et ossa. Ossa vō p̄uersa sūt in
 saxa: tandē sola vox remāit q̄ vocat⁹
 echo. Deficiētēs faciebāt illos p̄ timo-
 re. Quāuis nō fiat hic mētio de bono
 timore moralit⁹: s; tñ de timore q̄ est
 pena. Est tñ nihilomin⁹ aduertēdū q̄
 timor laudabilis multa bona opaf⁹ in
 hoībus. Causat enī timor in p̄sona
 bona de futuris puidētāz circūspecti-
 onē de preteritis cōtritionēz p̄nīaz in
 agēdis discretionē et diligētīā. In pe-
 riculis bonā aggressionēz cōfidentīā
 Primus oīm bonoz que timor opaf⁹
 in hoīe est q̄ dat sibi de futuris puidē-
 tiāz circūpectionē. Videt⁹ enī q̄ p̄sū
 ptuosi ⁊ supbi ⁊ accidiosi negligenter
 omittūt p̄curare que sūt salutē eoz ne-
 cessaria. Virtuosi ū timētēs puidēt ⁊
 puidēt sibi de his que ad salutē suā p̄-
 tinēt. Ad hoc est exēplū Iosue. ix. Ga-
 baonitis q̄ timētēs a facie filiorū isrl̄
 eos cautelose p̄uenērūt ⁊ ne eos destru-
 erēt. iuramēto p̄strinxērūt eos ⁊ regiti
 de fraude r̄nderūt. Timum⁹ valde et
 puidim⁹ aīabus n̄ris v̄o t̄rore cōpul-
 si. Cōsimilit̄ viri sc̄ti in p̄tīvita multa
 cōsiderāt eis piculosa futura: et ideo
 cū oī diligētia puidēt aīab⁹ suis. Et iō
 dixit Epimenides philosoph⁹. Beata
 ciuitas que in pace bellī timet. In vi-
 tas patrū legit⁹ libro. ii. pte sc̄ia. q̄ ab
 bas helyas ait. tres res timeo. Vna
 quō aīa egressura est de corpore. Alia
 quō sū iudici occursum. Tercia quō de
 me fuerit p̄ferēda suā. Narrat Ma-
 crobi⁹ in saturna. de cōmūno sc̄ie diet
 fere in fine. Carnes aproz delate in
 luīe lune. cōtrahūt ex nimia humore
 putrefactionē: ita q̄ nihil valēt ad esū

hūanū. Cū ḡ venatores illud p̄pendif-
 sent nec possēt de siluis ad ciuitatē p̄-
 gere et oēs apros trāfferre. Vn⁹ pru-
 dentior ceteris dixit q̄ carnes illas in
 mltis ptib⁹ acutis clauis ereis cōfige-
 rent. Infixo ergo vnicuiq̄ parti clauo
 eneo detulerūt illas carnes in luīe lu-
 ne sine q̄cūq̄ iactura carniū. Moralit⁹
 Lumē lune est vana gl̄a mūdi in qua
 qui nimis cōuerfant⁹ p̄p̄t humorē ni-
 miū deliciaz putrescūt. In p̄s. Putru-
 erūt et corrupte sūt cicatrices mee ⁊c.
 Vñ remediū speciale est cōtra illd̄ ti-
 mor futuri iudicii quo homo cōfigat
 crebro meditādo cor suū. Iuxta illud
 p̄s. Confige timore tuo carnes meas
 iudicis ⁊c. Solm⁹ de mirabilib⁹ mūdi
 caplo. ii. ait q̄ mutis int̄dū inctamē-
 tū vocis necessariū est: q̄a nō solū acu-
 it sed si nūq̄ fuerit extorquet. Deniq̄
 cum olimpiade octaua et quōgesima
 victor cirus itraffet sardis. Aīe opidū
 vbi tūc latebat Cresus fili⁹ achis regis
 mutus vsq̄ ad illd̄ tps in vocē metu tī-
 moris p̄rupit. Exclamasse enī dicit⁹.
 Parce p̄ri meo. Cirez hoīez te disce v̄l
 canib⁹ discē n̄ris. Sic pctōr saltē metu
 iudici d̄ni si mut⁹ an̄ fuerit in vocem
 p̄fessiōis erūpat. Thob. xiiii. Cū timo-
 re ⁊ tremore p̄fitemi illi regēz sc̄lorū
 exaltate in opib⁹ v̄ris. Sc̄to timor
 v̄tuosus causat i hoīe d̄ p̄teritū p̄nīaz ⁊
 p̄tritionē. Est ei sicut tiriaca q̄ expellit
 venenū. Sicut ei tiriaca de tiro efficit⁹
 sp̄p̄tez est nihilomin⁹ aīdotū cōtrave-
 nenū. Ita timor de pctis oriēz tñ pctā
 Expellit. Eccl̄. p̄. Timor d̄ni expellit
 pctm̄. Nā q̄ s̄n timore est nō pōt iust⁹
 fieri. Hinc ē q̄ tā phi q̄ sc̄i int̄ oēs pas-
 siones p̄cipue p̄mēdat v̄ ecūdiā q̄ est q̄
 si q̄dā tior significat p̄nīaz de aliq̄ de

defectu. Dicit enī Arif. iiii. ethi. in fine vēcūdia est timor inglatiōis id est timor cōfusiōis. De q̄ pbat cōmētator primo q̄ nō ē v̄tus s̄ passio qd̄ oñdit. Tū p̄ ei⁹ diffinitionē. tū p̄ effectū ei⁹. Per diffinitionē qd̄ q̄a timor est vēcūdia inglatiōis. Ois aut̄ timor ē passio et nō v̄tus. Per effectū vēcūdie pbat idē. Oēs passioēs appetit⁹ sensitiui causant in corpe trāsmutationē ⁊ hoc facit vēcūdia. Sicut ei⁹ p̄ timorē in piculis mortis hō pallefcit. Ita p̄ vēcūdiā que est timor inglatiōis homo rubescit. Ratio hui⁹ diuersitatis int̄ timorē et vēcūdiā fuit ista q̄ vēcūdia sit qd̄a timor q̄a timor pprie est de piculo mortis vel alicui⁹ nocētis vitā hoīs. Sedes aut̄ vite est in corde: et ideo q̄n̄ cor incipit deficere p̄ timorē natura mittit illuc spūs ⁊ calorē ⁊ ideo tūc retrahit̄ calor a facie cū sāguie ⁊ hō pallefcit. Honor at̄ ⁊ ihonor i exteriorib⁹ est. ⁊ ideo q̄n̄ homo timet p̄ vēcūdiā p̄dere honorē: spūs et hiores trahūt se ad exteriora: sic cōcurrēte sāguie hō exteri⁹ rubescit. sc̄s q̄ ibi pbat Arif. de vēcūdia q̄ est passio laudabilis i iuene. Vñ dicit Laudam⁹ qd̄ vēcūdos. Tercio oñdit q̄ nō cōuenit etati simili Quarto q̄ nec studioso: q̄a neq̄ senex neq̄ studiosus aliqd̄ debet p̄mittere vñ debeat vēcūdari. Sed certe si senex aliqd̄ p̄miserit turpe. v̄ etiā studiosus laudabile est q̄ vēcūdet̄ ⁊ illaudabilis obstinatōis signū est nō vēcūdari de turpib⁹. Quātū n̄ sc̄i vēcūdiā p̄mēdet. Ecce v̄ba Bernardi sup̄ Cāt. sermōe. lxxxvii. B Nescio si q̄cūq̄ grati⁹ vēcūdia in morib⁹ hoīz dephēdi queat. Vēcūdia hoīz est ornat⁹ etatū. Sed in tenera etate apli⁹ pulcriusq̄

emitescit. Quid amabili⁹ vēcūdo adolefcēte: q̄ pulcra hec est: q̄ splēdida gēma morū in vultu adolefcētis. q̄ vera et minime dubia nūcia bone sp̄ci: bone indolis: iudex sui: v̄ga discipline: ppugnatrix puritatis: innate sp̄cial: glap̄scie: fame custos vite decē: v̄tutis sedes: p̄micie nature. Ius ⁊ iusigne totius honesti: hic est timor necessari⁹. Eccl. xxiii. Nihil meli⁹ q̄ timor dñi. Tercio timor bon⁹ causat in agendis diligētā ⁊ discretionē. Eccl. vii. Qui timet deū nihil negligit. Quarto bonus timor causat hoī in piculo cōfidētā et aggressionē. Mlti ei⁹ reputāt se debiles q̄ ingruēte timore ⁊ cogēte. ardua et difficilia fecerūt Vñ Greg. v. moral. In via dei a timore incipit: vt ad fortitudinē veniat. Nā sicut in via sc̄i audacia fortitudinē: ita in via dei audacia debilitatē facit Et sicut in via sc̄i timor debilitatē: ita in via dei timor fortitudinē. Prouer. xiiii. In timore dñi fiducia fortitudinis.

LECTIO. CXC.

Mnis ei⁹ orbis terrarū limpido illuminabat̄ lūe ⁊ nō impeditus opibus cōtinebat̄. Solis aut̄ illis supposita erat gravis nox imago tenebrarū q̄ supuētura illis erat Ipi⁹ igit̄ sibi grauiores erāt tenebris. Declarata sunt peri⁹ q̄ palpabiles tenebre durātes p̄ tridū afflixerūt egīptios vniuersalit̄ s̄n̄ exceptōe. Hic oñdit quō afflixerūt eos singularit̄ s̄n̄ aliorū p̄batōe Et circa h̄ tria facit Vñ est q̄ p̄ter ptes egīpti tot⁹ mid⁹ vtebat̄ ⁊ gaudebat sufficēter illo tpe lucis b̄ficiō. Aliud ē q̄ soli egīpti p̄nicibat̄ tūc tps tenebrarū supplicio. Terciū ē: q̄ pena illa fuit eis illata iusto dei iudicio. sc̄da ps.

ibi. Solis aut. scia ibi. Ipi igit. Circa p
 mu dicit sic. Ois ei orbis traxit Ois
 inqt orbis traxit pter egyptu: imo pter
 loca in qb⁹ egyptu inorabat limpido
 illuabat hinc intatu q hoies vbicunq
 locor pterq in egypto videre potest
 sufficienter ad quicq opera exequenda
 Et h⁹ est qd dicit. q no impedit ab opi
 bus continebat Exo. x. Vbicunq erat fi
 lii isti lux erat. De scdo dicit q sol ill
 supposita erat gnis nox. i. nebulosa z
 palpabilis tnbraz obscuritas. Nox di
 co existes imago. i. figurz figura tene
 braru ifernaliu q supnctura ill⁹ erat. i.
 in iferno futura. De tcio dicit sic. Ipsi
 g⁹ g⁹ uiores sibi erat tenebris Et fit hic
 metio de triplici gne tnbraz videlicz
 de tnbrib matialib⁹ in pnti q fuerut
 egypto in aere. De tnbrib spualib⁹ q si
 pctā q fuerit egyptiis in me. et de te
 nebris ifernalibus q sunt aggregate
 ex vtrifq in iferno. Tenebre g⁹ culpe
 fuerit cause tnebrar pene Et qa cul
 pa plus habet de malo q pena dicit q
 egyptu pctoresz tnbrosi itrisec⁹ p pec
 catu erat sibi p⁹ uiores tnbre q tnb
 re matiales extiores. V⁹ i pi erat fi
 bi g⁹ uiores tnbrib. s. matialib⁹ z est idē
 scsus. Gruiorez at tnbrib erat No
 ta q pctā i scriptura sacra p tnbraz de
 signant qdruplici rōe. Sūt enī tnbre
 corpales causa errorz z deceptois. Cau
 sa troris z stupefactois. Causa lāguor
 et desolatōis. Causa torporis z dormi
 tionis. Et cōsilit est de pctis. Prio g⁹ te
 nebre corpales sūt causa erroris et de
 ceptōis. Vn q ābulat de nocte facili
 cadūt. Io. xii. Qui ābulat in tnbrib ue
 scit q vadit. Et generalit null⁹ opari⁹
 null⁹ artifex in tenebris pōt ire ad ar
 tē suā sū erroris piculo. Vn Marcia

in epi g. li. v. Pictor qdā redargut⁹ a q
 dam pasito. Quare cū pulcherrimas
 imagines depingeret turpissimos tū
 gnaret filios. Ille respōdit trufado di
 cēs q h⁹ cēt iō qa gnaret in tenebris z
 pingeret in luce. Vn auctor dicit sic
 Gaba bon⁹ pictor hoies pnuisse deco
 ros. Fertur z indecoros pgenuisse du
 os. Cui ait pasit⁹. Miror bone Gaba
 cur meli⁹ pingas q facias hoies. Non
 debet mirū rñdit gaba videri pingo
 die clara. nocte viros facio. Intatū aut
 tenebre decipiūt hoies occasionalit q
 ois q male agit odit lucē eo q in tene
 bris p⁹ in malefcis se ptegez alios im
 prouifos circūuenire: A imo ip
 sam vēcūdiā q est qdā v⁹ tuis ppugna
 cilū tenebre auferūt z expellūt. Et iō
 gnalit oia vicia magis exercēt de no
 cte z crebri⁹ q de die. Denocte loth cuz
 filia b⁹ icestū pmissit. Gen. xix. De no
 cte mirra patri se supposuit pp⁹ icestū
 a quo impugnatā et postea i arborē sui
 nois mutata est vt dicit. Ouidi⁹. xix.
 Metha. li. x. vbi dicit. Tenebre mi
 nuūt: noxq atra pudore De nocte z de
 tpc tnebrar xp⁹ ceperūt iudei. Lu.
 xxii. Hec est horavraz ptās tnebrar
 In tenebris. Troia capta fuit pdētib⁹
 vlixē. Antenorez Enea. Sicut narrat
 dares frigiuz de troiana historia ver
 sus finē Vnde etiā Iob. xxiiii. Perfo
 derūt in tenebris domos sicut in die
 cōdixerūt sibi Sicut autē corporaliter
 tenebre sūt occasiōes erroris z peccati
 multipliciter. Ita cōsuetudo iacēdi in
 crimine aufert homini lumen bone
 discretionis et iducat eū in omne ge
 nus peccati. Vnde de talibus in ps. di
 citur. Nescierunt neq intellexerūt q
 in tenebris ambulāt. Et iō dic Aug⁹.

de sen. prosperi. ca. cccv. Tenebre in-
gt metuēde sūt morꝝ nō ocloruz: ⁊ si
oclorꝝ. nō exteriorꝝ vnde discernit̃ n̄
albū et nigrū: sed instū et iustū. Et iō
signāt dī. i. ad Thess. v. Oēs enī vos fi-
lii lucis estis. et filiū diei nō nocē neq;
tenebrarꝝ. Pinguūt poete sicut figit et
dicit Claudian⁹ i maiorivolūmine li.
v. q̄ oēs pestes infernales que sūt ap̄
eos vicia et supplicia nate fuerūt de no-
cte et de acherōte. Est at̄ acherō flumī⁹
infernal̄. et sic noīat̄ ab a qd̄ ē sine: et
cheron saluatio: quasi sine saluatione
Eodez mō moralit̄ oīa vicia oēsq; pe-
stes infernales fuerūt de nocte gnate
inter diabolū et enā primā matrē no-
strā q̄ merito acheronta vel acherō di-
ci potest quasi sine gaudiō v̄ saluatio-
ne q̄ n̄ saluata s; maledicta fuit a deo
Gn̄. iiii. Multiplicabo erūnas tuas et
cōceptus tuos in dolore paries filios.
In cui⁹ signū vocata ē eua. Cuius noīs
elemēta s̄rio ordie distignūt̄ ad illū
salutōis vocabulū qd̄ ē aue: sub cui⁹
maledictōis dispēdio totū māsit gen⁹
hūanū: donec illa veniret que nomen
eue mutauit in aue. Et veteri testamē-
ti tenebras in enā geliū vertit̄ et i lucez
qn̄ ortū ē in tenebris lumē recd̄ corde
Aue iqt̄ grā plena. luce i. B Hoc
enī salutiferū verbū aue non solū iō-
cūditate bōe significatōis replē. sed
etiā mystice diuine essentie vnitatē et
personarꝝ trinitatē: nec nō ⁊ nostre sa-
lutis felicitatē designat. Nā illd̄ voca-
bulū aue in sua resonatōe vt vna dictō
pnūtiat̄. ⁊ i sua ppositōe ex trib⁹ īris i-
tegrat̄. In sua significatōe salutē cir-
cūm s̄ibz iūtp̄tat̄. Prop̄ p̄mū designant
entitē diuevitatē. pp̄t̄ secūdū p̄sona-
rū trinitatē. prop̄ terciū nostre felici-
tātē salutē iportat. Primo ḡ i isto voca-

bulo aue tres vocales existūt: que sūt a
u ⁊ e. et tres p̄sonas designāt. A apud
omnes gentes p̄ma littera dī eo q̄ ip-
sa nascētib⁹ vocē prior apiat scdm̄ pa-
piā. Et ideo p̄ a. antiq; patris auctorita-
tas. Per u. vni⁹ v̄biveritas. p̄ e. eīne e-
manationis extremitas figurat̄. ⁊ iō
in incarnatōis misterio vbi fuit i ma-
ria toti⁹ trinitatis opario quīs soli⁹ v̄-
bi incarnatio nō debuit fieri anūtiatō
nisi ista sua uis saluatio aue in q̄ latet
sūme t̄nitatē assitatio p̄cessi s̄z ⁊ iō istd̄
est v̄bū nō tetragramatio s; trigmatō
sūme trinitatē v̄stigiū. et imago nō in-
effabile sed sūme effabile et iuge de-
uotione a xpianis effādū iūx̄ exhor-
tationē ecclie sic dicētis. Verbū bonū
et si aue p̄so. il. aue p̄ qd̄ xpī fit cō. vir-
go mat̄ fi. Primo ḡ p̄ istā litterā q̄ est
a. designat̄ p̄ma p̄sōa scdm̄ ordinē
originis que ē pater b. Vbi notā
dū q̄ iste t̄mū p̄ter dupl̄ accipit̄ in
scriptura: essētiālit̄ ⁊ notionalit̄. Essē-
tiālit̄ accipit̄ math. vi. Pater noster q̄
es in celis. Quandoq; notionalit̄ vt Io-
hānis. x. Ego ⁊ p̄t̄v̄nū sum⁹. Ita h̄ ele-
mentū q̄nq; accipit̄ essētiālit̄ et p̄ qua
libet p̄sōa sup̄pōit. Quandoq; notiona-
lit̄ ⁊ soli patri desinit. Essētiālit̄ aut̄ et
p̄ qualibz p̄sona videt̄ accipi a p̄pheta
Ierc. i. A a a d̄ne de⁹. Per h̄ q̄ triplicat
a. trinitatē significat p̄sonarꝝ. Et p̄ hoc
q̄ semel ⁊ singularit̄ subiūgit̄ d̄ne de-
us essētiē idicat vnitatē. Vñ ⁊ de⁹ ipse
se vocari a. Iohanni in apoc. r̄nelaunt
replicatōe triplici. ita dicēs. Ego sū al-
pha et o: p̄ncipiū ⁊ fims dicit d̄ns de⁹.
Apoc. i. Eadē auctoritatē plures po-
nit in eodē libro. i. c. xxi. ⁊ xx. ii. ad o-
stēdēdū q̄ hoc vocabulū alpha cuiuslibz
p̄sōe ē cōc. Alpha enī grecē a latine
dicat̄. Sic ḡ q̄nq; essētiālit̄ accipit̄ et

de qualibet p̄sōa p̄dicat̄. Quādoq; no-
tionaliter accipit̄: soli persone patris
deseruit et sic accipit̄. Ioh. xvi. Exiui
a patre et ueni in mundū. Et sic canit
ecclēsia A patre vnigenitus ad nos ve-
nit per uirginē baptisima cruce conse-
crans. Secūdo per hoc clemētī. u. q̄ ē
secūda uocalis designat̄ uirū ubi uitas

Vbi breuit̄ notādū q̄ istud elemē-
tum u quādoq; ē uocalis: quādoq; con-
sonans: quādoq; nota numeralis quī-
q; designat̄. Vocalis dicit̄: q̄a p se vo-
cem efficit scdm̄ p̄sci. in maiori volu-
mine. Cōsonas q̄a cū alio sonat. et cer-
te isto mō uerbū diuinū fuit quasi vo-
calis ante incarnationē: cōsonas ī incar-
natione: nota numeral̄ fuit in passiōe
Dico ergo q̄ añ incarnationē fuit qua-
si uocalis quādo uidelicet non habuit
nisi unius nature diuine sonū. In x̄ illud
In principio erat uerbū r̄c. Ioh. i.
Sed certe uerbū in incarnatione factum
est cōsonas quasi cum alio sonans qm̄
cū natura hūana cōiunxit sonū et ydi-
oma. In x̄ illud Verbum caro factus
est r̄c. Hoc autē factū est per hoc uer-
bū aue. Et ideo u in hoc uo manet cō-
sonas et non uocalis. Sed tandē factū
ē istud u. id ē v̄bū nota numeralis in
sua passione. S; cuius numeri nota ē
Certe quinarī. p̄pter quinq; vulnera
de quib; uolo quinq; uerba loqui. i. Co-
rin. xiiii. Sic ḡ per hanc uocalē desiḡt̄
vnius uerbū ueritas. Tercio per h̄ ele-
mentum e. eterne emanatōis extre-
tas siḡt̄ uidelicet sp̄s̄s̄ctūs q̄ est vltima
p̄sōa originalit̄ in emanando. sicut in
hoc uocabulo aue est vltima in sonādo
Et uidef̄ notādū q̄ ī h̄ uocabulo z mi-
stica dictōe aue ī qua m̄lta plura sunt
sacramēta q̄ clemēta V uū primū ele-
mētū stat per se: et alia duo ad inuicē

fillabicat̄ ad exp̄mēdū manifeste mo-
dū originis et emanatōis p̄sōarū. Naz
q̄a pater est a se et a nullo alio. Ideo p
se fillabicat̄: et alie residne ad inuicē
fillabicat̄ specialit̄ p̄pter duo z in hoc
cōueniūt: q̄a utraq; est ab alia quīsi uina
abvno z altera a duob;. Et etiā sola e.
intervocales. p̄pe format̄ ī gutture. nā
a format̄ in pectore e ī gutture ī in
fancib;. o in dētib; u in labiis Et quia
e format̄ ī gutture bene illū designat
de q̄ canit ecclē. Tu rite misso propa-
tris sermōe ditas guttura. Per guttur
enim sp̄s̄ vital̄ emittit̄ et sic a patre
per ecclēz petiit̄. Emitte sp̄m̄ tuū et
creabūf̄ et renouabis faciē teire. Sic
ergo h̄ notabile uerbū aue: q̄a ut uina di-
ctio p̄nūtiat̄ d̄nīne essentīe notificat
vnitatē. Et quia ex tribus litteris inte-
grat̄ p̄sonarū significat trinitatē: q̄a
salutē cuiuslibet int̄pretat̄ p̄destinatōis d̄
notat pietatē. Scdo tenebre corpales
sūt causa horrois et stupefactōis. Isa.
xxi. Tenebre stupefecerūt me. Et ḡn
xv. Horror magn; z tenebrosus inua-
sit abrahā: eodē mō pctā reddūt hoiez
timidū z stupidū dicitate p̄scia p̄pa se-
fore p̄mēdū a deo. Sicut eī ī teneb;̄
magis potētes sunt dēones z audacio-
res et latrones z huiusmōi. Ita super-
pctōres pl; p̄nt demones q̄ sup iustos.
Vñ xp̄iāitate crescete porbe pro ma-
iori parte. Illusōes demonū cessauerunt
Tercio tenebre corporales sūt
cā lāguor̄ et desolatōis. Ois enī infir-
mitas pl; d̄ nocte q̄ de die affligit̄ ifir-
mū z magis patiūt̄ t̄n̄b; q̄ ī luce. Vñ
Thob. v. Quale mihi gaudiū erit qui
in tenebris sedeo z lumē celi nō uideo
Dixerunt enim qundā antiḡ q̄ mediā
te quadā luce celesti aīa itellectūa cor-
pori copulatur z q̄ omnis sēp̄operat̄

quadā luce mediāte. Et. Anſ. iiii. de anima dicit q̄ intellectus agēs ē hitus velut lumē. Et aug⁹. dicit i diuerſis locis q̄ veritas nō videt̄ niſi in quadā luce ſui gnūs que oīa lucis nobilitatē oñ dūt. Et iō ſicut in luce ē vita hominis ſalus et ſolaciū: ita in tenebris ē deſolatio et oīs lāguoris augmētū. Sicut autē gratia lux eſt. Ita abſētia gratie tenebre ſūt q̄ hoīez i deſperatōis laborē vel lāguorē inducūt. De quali dī. eccē v. Cūcū dieb⁹ vite ſue comedet i tenebris et i curis mult⁹ z i erūna et in triſticia Quarto tñbre corpales ſūt cā torporis et dormitōis. Et eodē modo moraliter abſētia gratie reddit potentias ſeſitiuas victas et ligatas: ita q̄ ni hil bōi poſſit hō ad vite et̄ne merito rie opari. i. Re. ii. Impii i tenebris cōticeſcēt: q̄a nō i fortitudie ſua roborabif vir. Hoc eſt dicitur. Nō ſufficiūt naturalia hominis ad merēdū vitā eternā ſiue hūie gratie coagēte

CA. XVIII. LEC. CXCVI

s Antis aut̄ tuis maxima erat lux z hor⁹ q̄ dā vocē audiebāt ſed et figurā nō vidbāt z q̄a ipi nō p eadē paſſi erāt magnificabāt te: et q̄a n̄ leſi erāt: q̄a n̄ ledebāt grās agebāt tibi z vt eſſz differētia te deū petebāt Poſtq̄ actū eſt de tenebris qb⁹ afflicti fuerūt egyptū. In iſto capitulo agif de bñficio lucis q̄ cōfortati ſūt hebrei. Et circa h̄ duo facit Primo p̄mēorat beneficiū lucis collatū hebreis in egipto. Secūdo bñficiū lucis collatū eiſdē in deſerto. Secūda ps ibi. Prop̄t q̄a ignis ardentē zc. Circa p̄mū notatur quō lucis beneficio deſcabāt Scdo quō pp̄t hoc deo deuote regratiabāt. Scda ps ibi. Et q̄a non ipſi. Circa primū p̄mo

notaf apud hebreos lucis p̄ntia cū dī Sanctus at̄ tuus maxima erat lux. Scdo apud egiptios lucis carētia: q̄ impediēbat viſū. licet nō auditū. Et iō dicit. Et eor⁹ qd̄ vocē ſ. hebreor⁹ egiptii audiebāt ſz figurā corporale nō videbāt p̄ deſitate tenebrar⁹: q̄ oīm lucē ipediēbāt. Exiētes enī in tenebris cōib⁹ p̄nt exiſtētes in lumie videre. Ex q̄ argui pōt q̄ lux multiplicat ſpēz ſua p̄ medium tenebroſū: que ſpēs nō ē ſalutē lux ſed i ntētio lucis: ſicut ſpēs coloris nō ē color ſz i ntētio coloris. Niſi ei tal̄ multiplicatio ſpēz ponaf inſuante difficultates p̄ſpectie iſolubiles appebūt. Sed ad iſtos egiptios nō potuit lux attigē in qua erāt filii iſrl: nec potuit ſe multiplicare pp̄t aeris vel vaporis denſitate. Cōſeq̄nt̄ ſeq̄ grāz actio vbi narrat duo videlz q̄ tūc t̄pis filii iſrl duo fecerūt Nā regratiabāt z deſcabant̄ Regratiabāt aut̄ p̄ duob⁹: videlz p̄ ſui impunitōe z liberatōe ab hoſtiū potestate. Quātū ad primū dicit ſic Et q̄a nō ipi hebrei p eadē paſſi ſūt cū egiptiis magnificabāt te Exo. xv. Cātem⁹ dño gliofe enī magnificat⁹ ē. Quātū ad liberationez ab hoſtiū ptate ſubdit Et qui ante leſi erāt ſub ſeruitio pharaonis. Exo. i. Quia nō ledebāt a plagis iſtis gratias agebāt tibi. et ſeq̄ eonū deprecatio. Fuit at̄ eor⁹ deprecatio Qd̄ eſſet dr̄na int̄ illos et egiptios: id ēvt nō ſic tractarētur ſicut egiptii nec ſic tractari mererēt. z h̄ eſt qd̄ dicit Et vt eſſet dr̄ntia te deū petebāt z grās agebāt Circa gratiar⁹ actionē notanda ſūt tria. P̄rio qualit̄ deo grāz actō ē reddēda. Scdo de q̄ materia ē ſumēda. Tercio qualit̄ gratiarū actio ē exemplēda. Circa primū eſt ſciēdū q̄ r̄gratiarū vel gratias agere deo ē actus m̄

tū cōmēdabilis. vtpote q̄a ē btōrū opa
tio. perceptoriū augmētatio: diuinita-
tis p̄testatio ⁊ n̄re necessitatis demon-
stratio. Primo ḡ deo regratiari ē pro-
pria opatio beatorū q̄ ad nihil aliū d̄va-
cāt nisi ad deū laudādū. et ei de colla-
tis b̄ficiis regratiādū. Et iō illd̄ arti-
ficiū bonū ē addiscere de q̄ ī p̄petuū
oportet nos viuere: q̄ enī ad curiā re-
gis debēt trāsire tēpestiue p̄ditōes cu-
rie debēt addiscere. Eodē mō nos con-
uenit in p̄nti grārū actionē addiscere
vt sciam⁹ q̄liter nos ī patria debeam⁹
habere. Quia Isa. li. di. Gaudiū et le-
ticia iuuenitur in ea gratiarū actio et
vox laudabil̄. Sc̄do grāy actio deuota
est bonorū a deo receptorū augmēta-
tio. Nā sic deū maxime p̄ocam⁹ ad-
dādū maiora si de p̄ceptis grās s̄fera-
m⁹. Vñ Bern. Ad locū vnde exeūt sui
mīa gratiay reuertūt̄ vt ites̄ stuant.
Agricola uimib⁹ illā terrā diligētus
colit et seminat: que fructū reddit vbe-
rius. ⁊ q̄to terra ē fecūdior tāto meli-
ori semine semiat̄. Moralit̄ hō ē qua-
si ager dei. i. Corint. iiii. Dei agricultu-
ra estis. Ip̄e enim est sicut agricola Io-
xv. P̄ me⁹ agricola ē. q̄to ḡ maiorez
fructū p̄ grāy actiōez p̄sōa repēdit tā-
to ei libētius dona sua tribuit. Et ideo
optim⁹ mod⁹ impetrādi ē gratias age-
re de accepti. et p̄ oppositū q̄ nō agunt
gratias de receptis merēt̄ puiri et p̄-
uari iam habid̄. Testate ap̄lo ad Ro. i.
de philosophis q̄ cū cognouissēt deū
nō tamē sicut deū glorificauerūt aut
gratias egerūt: sed euauerūt in cogi-
tatōib⁹ suis ⁊ obscuratū est insipiēs cor-
eor̄. Vbi dicit aug. Q̄ d̄ de⁹ dedit gra-
tis: tollit ingratis. Exēplū enim habe-
m⁹ de ezechia Isa. xxxviii. q̄ p̄uit⁹ fuit

p̄p̄t̄ ingratitudinē. Cū enī dedisset ei
domin⁹ triūphū incredibile ⁊ percussit
cētū octoginta q̄nq; milia in castris se-
nacherib l3 sc̄dm Iosephū hostias cui⁹
p̄p̄lo īmolasset nō tñ digne gratias e-
git nec cāticū ide cātuit sic patres il-
lo tpe cōsuerūt. Tercio gratiarū ac-
tio ē q̄dā diue maiestatis p̄testatio In
hoc enī q̄ deo de suis beneficiis reḡti
amur eū d̄nm nostrū ⁊ capitaneū p̄te-
stamur. In cui⁹ figure adeps in sacrifi-
ciis soli deo offerri debuit. Leuit. iiii.
Ois adeps d̄ni ē iure p̄petuo. Vnder
xp̄s volēs de q̄nq; pamb⁹ festū facē qd̄
non fuit festū humanū sed diuinū ḡ-
tias agēs fregit ⁊ dedit discipulis suis
vt apponerēt turbe. mar. viii. Quarto
gratiarū actio ē nostre necessitatis de-
mōstratio. Quī enī regratiat̄ suā ne-
cessitatē p̄testat̄. Et hec ē ratio moral̄
quare de cē istitate fuit et deo sp̄ca-
lit̄ dedicate. Est enī decē limes et per-
fectio numerorū: et ideo dum nobis
nonem retinemus et deo decimā dā⁹
imperfectionē nobis inesse fatemur.
et oēm perfectionē soli deo attribui⁹.
Eodē mō dū deo gratias agī⁹ de rece-
ptis p̄testamur q̄ nihil nisi de ei⁹ niue-
re possidemus. Secūdo notandum
q̄ materiā regratiandi sumere debēt
ex diuinis beneficiis q̄ s̄ potiss̄ie sex.
v3 creatōis. redēptōis. expectatōis. iu-
stificatōis. conseruationis ⁊ premia-
tionis. De ope creationis bern. ī q̄daz
sermone dicit sic. Considera deū ī be-
nificio creationis q̄ creauit te sine cō-
modo suo p̄s. ait. Bonorū meorum nō
indiges. siue merito tuo quia nihil aū
p̄meruit qui p̄meritus nihil fuit. Cogi-
ta qualē te fecit sc̄dm corpus egregiā
creaturā. s3 aīaz magis egregiā vtpo-

te imagini creatoris assigne. rois pti
pe bitudinis sempitne capace. Cofiderat
dnatōis ptatē Terror ei homis
sup cūcta aiantia in minimo discerni
tur. Cōsidera g largitatē administratōez
quāta tibi largi⁹ ē ad sustētatōez: quā
ta ad eruditiōē: quāta ad p̄solatiōez:
quāta ad correptōez: quāta ad delecta
tionē. Scdo deo gratias agam⁹ de ope
redēptiōis Bern. in qdā alio smōe. O
bone iesu qd tibi mortu. Nos debuim⁹
tu soluis: nos peccauim⁹ tu lu
is. O pietas op⁹ sine exēplo grā sū me
rito caritas sine mō. Tercio de bene
ficio expectatōis quo nos peccātes ex
pectat grāy actōis matia sumi debet
quoties pctōr p̄meruit q̄ et t̄pus p̄nē
auferret. Et stat q̄tiēs mortaliē pecca
uit idign⁹ est vita etna statit sic est in
grat⁹ auctori vite. Frequēter at̄ habet
pctōr p̄siderare quoties in statu dāua
tio nis existēs in piculo mortis fuit v̄l
ab ifirmitate intriseca. v̄l ab aduersita
te extriseca. Est ei bñficiū si q̄s addic
t⁹ suspēdio et fūe iā applicato ad collū
vel si vinculat⁹ mēbrū extēdit mutila
tori: si tūc talis ab aliquo libaret: ma
ximū bñficiū eē dinoscere⁹. Quo g
tūc pctōr diuertisset si tūc liberat⁹ nō
fuisse nisi ad ifernū p̄ semp. Hui⁹ g li
beratōis bñficiū sempitnū vindicat
amorē hūanū Cassiodor⁹ de ope vano
rū dicit sic Elephātē ī genu hois posse
capi. Cū ei se arbori semisuccise appo
diauerit et arbore fracta ceciderit per
se resurgere neq̄: s̄ hūano solatio: cu
ius parte iacuit belua suis gressib⁹ re
stitutā: mēor est bñficiū sui. In mḡm
quippe recipit quez sibi bñficiū fuisse
agnoscit: ad ipi⁹ arbitriū mouet gres
sus: ipi⁹ volūtate cibos capit iuicē ma

nus p̄muscidā tēdit et a mḡo p̄ futura
grā tantū accipit: q̄ se ipi⁹ cura viuē
posse itelligit. Si ḡ bestia rōez nō ha
bēs tanta liberatōi grās agit q̄ lapsū
ad gressum reducit longe magis ho
mo grās iferre tenet illi q̄ plures la
psum de iferni voragine pluries libe
rauit. Quarto de bñficio cōserua
tionis tā i esse nature q̄ in esse gratie
grates referēde sūt. Vnde Aug⁹. de
sancta v̄ginitate. Oīa pctā sic habēda
sunt tanq̄ dimittant⁹ a qb⁹ de⁹ custodit
ne cōmittant⁹. Et ifra q̄q̄s ab iitio pu
dicus permāet ab illo regit⁹ et q̄q̄s ab
ipudico pudic⁹ scūs est ab illo corrigi
tur et q̄q̄s in finē i pudic⁹ est ab illo de
feritur: occulto qdē iudicio sed nō ini
quo. Et ideo figurant⁹ dicitur hic in l̄ra
Quia nō ledebātur grās agebāt. Nā
sc̄i viri nō solū de sibi dimissis gratias
agūt deo. sed et de his a qb⁹ sūt per suū
adiutoriū p̄seruati. Vltia matia grā
rū actōis est cōsideratio p̄miatōis: q̄
de⁹ talia p̄parauit electis que i cor ho
mis acēdere nequeūt ip̄nti. Tercō
notādū quō vel qlit⁹ grāy actio est ex
plēda. a Debet eī h̄re quatuor cō
ditiones si debito mō debet expleri.
Prio debet h̄re magnitudinē Scdo af
fiduitatē. Tercio viuēt salitate. Et q̄r
to hilaritatē. Prio ḡ debet h̄re magni
tudinē: et rō est q̄a homo pl⁹ accepit a
deo q̄ aliq̄ creatura: et ideo decet eu
magis magnifice grās agere. Nā lu
cis est talis nature q̄ vbi plures radii
ad aliqd̄ solidū dirigūt ibi maior est
reflectio et maior splendoris m̄tiplica
tio. Vnde iuxta terrā est maior calor
q̄ iū medio intersticio aeris p̄pter ma
iorē et dēsiorem radioz solarū m̄lti
tudinē. Sic moralit⁹ esse debet quo nā

q̄ homiēs plures diuinoꝝ bñficiorū radios recipiūt: eo per gratiarū actiones plures radios i deū reflectere conuenit. ii. Mach. i. De magnis p̄culis à deo liberati magnifice gratias agi⁹ ipsi. Sc̄do debet habere assiduitatē. p̄. Thess. ii. Gratias agi⁹ deo sū itermissione. Hec ē rō q̄re omnes horas cōnitas p̄ deo gratias termīam⁹. In signū q̄ oīa opa nostra i eius debēt gratiarū actione termīari. Tercio d̄z habere vniuersalitātē vt pro oīb⁹ nō solū p̄ placētib⁹ z p̄spis. s̄z etiā p̄ aduersi do grās reddamus. Eph. v. Grās deo agentes sp̄p oīb⁹. Añ. ii. politicorū pro p̄ finē dicit. q̄ plato inter leges suas ordinauit q̄ ciues se exercitaret p̄vū z studiū vt fierēt ambidextri vt vtraq; manus fieret vtilis ad bellādum. Isto mō moralit̄ nos exercitare debemus vt ambidextri fiam⁹ vt videlz nō solū tēpore prosperitatis: sed etiā aduersitatis contra fortunam pugnare z deo semper regratiari sciam⁹. Dicit autē galienus q̄ mulier vtraq; dextras habens nō sit: vir nanq; q̄nq; vtitur vtraq; p̄ dextra: mulier n̄. Ita moralit̄ effecti vtrāq; fortunā equanimit̄ sustinere nō p̄nt sed tantū prosperitate sciunt vti. Per oppositū viri sc̄ti omī fortuna benevūf̄ ad honorē dei et victoriā. Talis fuit ap̄lus q̄ dicebat. ii. Cori. ii. Deo autē gratias q̄ semp̄ triumphat nos i x̄po iesu. Quarto debz hilaritatē siue iocūditatē vt fiat n̄ ex tristitia vt necessitate Soli⁹ de mirabilib⁹ mūdi dicit q̄ in alesia regiōe ē fōs quiet⁹ q̄ scaturit sp̄ et infra rinos suos manēs nisi ad cātū siue ad ci tharāvel tibiā. Statim vero ad sonitū melodie intūe scit et alueū suū excedit. Fōs oīs bonitatis deus est hic ad letā gratiarū acti-

onem statim exuberat et bñficia maiora impedit: et subtrahit ei q̄ gratiarū actiones letē nō repedit. In cui⁹ figura d̄f Nee. xii q̄ iudei p̄nocauerūt leuitas vt dedicationē facerēt mūri hierusalē i leticia gratiarū actiōe et cymbalis z cātico: sic ergo gratias agebāt in cantico LEC. CXCVII.

p̄ Ropter qd̄ ignis ardentē colūnā habuerunt dūcē ignote vie et solē sine lesura boni hospitii prestitū. Digni quidē illi erāt carere luce et pati carcerē tenebrarū q̄ inclusos custodiebant filios factos tuos p̄ quos incipiebat corruptū legis lumē sc̄do dari. Postq̄ tactū est de beneficio luīs collato hebreis i egipto q̄ egiptii tenebrarum núbilo triduo tenebantur. In ista parte agit de alio luminis bñficio collato filiis israel in deserto. Et circa hoc duo facit. Priō recitat̄ beneficium luīs collatū filiis israel in deserto. Secundo ostenditur per oppositū q̄ digni fuerūt egiptii puniri et affligi tenebrarū supplicio. Secunda pars ibi. Digni quidem erant. Concessum autem fuit filiis israel beneficium lucis dum per desertum transirent per modum illū q̄ nocte et die lux eis seruiuit ducendo eos perviam ignotā: nocte apparuit columna ignis et i die columna nubis. Vnde exo. xiii. Nunq̄ eis defuit colūna nubis per diem: neq; defecit eis colūna ignis per noctē vt dux esset itineris vtroq; tempore. Et hoc ē qd̄ dicit Propter quod quia filii israel tibi gratias agebant et de nocte petebant adiutorū tuum et habuerunt ardētē colūnam ignis duceꝝ ignote vie per noctem videlicet et in die cum sufficenti luce solis habuerūt colūnā nubis lederent̄ estu solis. et hoc est quod

dicit. Et solē sine lesura boni hospitii
pstitit. i. transle ptectōis. inēpositio
enim nubis tpabat solis ardore: vt es-
set ill' refrigeriū qd alias fuissz eis in-
cēdiū. Et pot esse qvapor eleuat' vno
tpe nubes fieret. et alio tpe igmebat'
et fieret colūna ignis. Moralit' scdm
Greg. In nocte aduerfitatis oñdit de
us clectis suis ignē cōsolatōis z i die p
spitatis nubē sustinē obscure a dnerfi
tatis monēt q in eis sibi pcanere du-
pliciter. Primo ne aduerfitas fraugat
Scdo ne pspitas dissoluat Cōsequē oñ
dit q iuste egiptū puabāf bñficio lu-
mis i egipto. et dicit sic. Digni quidē
illi. id est egiptū erāt carere luce exte-
riori: qa carebant luce interiori gratie
z pati carcerē tenebray q inclusos cu
stodiebāt filios scōs tuos israelitas n̄
pmittētes abire. sicut mādanit domi-
n' p moysē: p quos incipiebat incor-
ruptū legis lumē. i. lex incorrupta et
illuminās scō dari: qa ipsi filii israel
ppter miracula que viderāt in egipto
preparabant se ad legē suscipiēdā. id
est ad eūdū in desertū vbi legē accep-
turi erāt. Circa illā clausulā Ardētem
colūnā habuerūt ducē A Notan-
dū q status boni plati describitur pe-
nes quatuor pditōes i his v'bis. Debet
enim bonus prelatus habere zelū fer-
uoris et scē correptōis: statū vigoris z
supportationis: locū amoris et cōica-
tionis: motū pcessoris et informatio-
nis. Primo ergo plat' debet habere ze-
lū feruoris et scē correptōis vt sit ar-
dēs p idustriā: nō tepid' p ignauiā nec
fimmigās p inanē gloriā: non extinct'
p infamiā. Ardētem iquē colūnā. In
cui' figurā dicit' de helia. Eccl. xlviii.
Surrexit helias quasi ignis et verbuz

illius quasi facula ardebat. Est ergo p
latus quasi ignis ardēs p sincerū zelū
sed istū igni qnq; adiungit sulphur et
qnq; tus. qn enim tus admisceat' igni
tota dō suauitate redolet: qn vero sul-
phuri adiungitur ignis vehemēt ac-
cēditur sed tota dō fetore replet. z is-
to mō ē de plato nōnūq;. Contingit ei
quādoq; q prelatus collaterales et cō-
filiarios sibi assumit et pōas sulphu-
reas incēdētes p maliciā z fetētes per
ifamiā et qn sic ē dom' replet' abhoiā
tōe et fetore et tribulatiōe. Apoc. xxi
Pars illorū i stāgno ardente igne z sul-
phure. Isa. xxxiiii. Cōuertētur torren-
tes eius in picem et humus eius i sul-
phur et erit terra eius in picem ardē-
tem die ac nocte. Quādoq; enim sit
q prelatus collaterales et cōfiliarios
sibi facit de scōs personis et deuotis z
fame honeste et tūc nulli dubium qn
domus tota repleatur dulcedine dile-
ctionis et suauitate pacis que per tus
figurant'. Et v'ificat' de tali plato ill' d
Eccl. i. Quasi ignis effulgēs et tus ar-
dēs in igne Hic ei ē notādū qual' cō-
ditiois debz eē plat' a q dz pps cōsiliū
petere qd pulchre et eloqnt' describit
ambro. de officiis li. ii. Aduertēdū in-
quit q i acquirēdis p filiis plurimū va-
let vite pbitas: vt vitū p rogatiua: beni-
uolēte vsus: facilitatis gratia. Quis
enim in cenō fōtem regrat? Quis de
aqua turbida potum petat? Itaq; vbi ē
luxuria ibi est intemperātia. vbi vicio-
rū cōfusio quis inde sibi aliquid hau-
riēdū existimet? Quis vitile iudicē cāe
aliene: quē videt inutilem vite sue: q-
mō eum potero iudicare consilio sup-
iorem: quem video moribus inferio-
rem. Supra me debet esse cui me cō-

mittere paro. an eū putabo idoneus q̄
 mibi det cōsiliū q̄ non dat sibi: z mibi
 eū vacare credā qui sibi nōvacat: cui⁹
 anīmā voluptates occupāt. Libido de
 uincit auaricia submergit cupiditas p̄
 turbat. hec ambro. Secūdo prelat⁹ de
 bet habere statū vigōris et supportati
 onis vt sit colūna fortit⁹ supportās re
 giminis sui on⁹. Vñ plato Ieremie
 i dicit. Dedi te hodie in ciuitatē muni
 tā et colūnā ferreā q̄dū enim colum
 na est recta bñ supportat onus suppoi
 tū: sed q̄ cito incipit curuari statim to
 ta fabrica cadit. Ita ē moraliter q̄dū
 seruat prelatus rectitudinē et iusticiā
 sequens iura et bonā cōsciētā: meri
 torie supportat et exoq̄ cām suā. quā
 dovero declinat ad latius ppter affecti
 ones vel offensā nō rep̄mēdo defecti
 ones et fouēdo bonos: tunc tota fabri
 ca cadit. Indicū. xvi legi⁹ q̄ sāson con
 cutiēdo duas colūnas qb⁹ tota dom⁹
 imitebas: domū pstrauit et oēs q̄ i ea
 erāt occidit. Isto mō ē de diabolo. Af
 fectat ei aliquāvnā cōgregationē deno
 tam subuertere et eos occidere: hoc ē
 eis caritatē que ē vita spiritual̄ aufer
 re Et vt illud fiat breuiorē viā nō ha
 bet nisi colūnas illius cōgregationis cō
 cutere et allidere p turbationes et cō
 motiones. Iob ix. Qm̄ in terrā p̄mouet
 de loco suo et colūne eius cōcutiētur.
 Legim⁹ enim in historia scolastica s̄
 gen. Qd̄ cham fili⁹ noe septē artes li
 berales in quatuordecim colūnis descri
 psit. quarum septē crāt erce: et septē
 latericie vt cōtra diluuiū ignis et aq̄ i
 perpetuū permanerēt. In figurā q̄ i
 prelat⁹ qui colūne dicit⁹: sufficiēs sca
 entia debet eē z nō ignorātia. Et ideo
 sapia dicit⁹ excidisse colūnas septē. p

uer. ix. Quia nisi prelat⁹ ecclesie sciē
 tia et sapiētia fuerit informati fabri
 ca ecclesie cito rueret. Tercio prelat⁹
 debet habere locū amoris z cōcatōis
 vt per beniuolētiam et bonam affecti
 onē subditos habeat z a subdiā habe
 atur. et hoc notatur cū dicit⁹. Habuerūt
 Debet enim prelatus haberi ab onii
 bus et non a quibusdam tantū et a q̄
 busdam non: sed omnibus et singulis
 debet esse cōmūnis. Vnde in laudez
 Traiani cesaris dicitur q̄ cum argue
 rent eum amici sui de nimia cōmūni
 tate et q̄ ad simplices nimis esset affa
 bilis vltra id quod etiam imperialem
 dignitatem deceret. Respondit talem
 se uelle esse imperatorē priuatis: qua
 les sibi esse imperatores priuatis op
 tasset. Sicut dicit Eutropius Romane
 historie libro octauo. Et sic etiam Iu
 lius cesar amorem sionum militum
 meruit: quia eos non milites sed con
 militones appellauit. Sicut de eo nar
 rat Suetonius libro. primo. Et vegeti
 us. de re militari. li. iiii. ca. primo docz
 q̄ in exercitu bene ordinato debēt ef
 se tres duces. Primus secundus z ter
 cius. Primus autem qui precipuam
 sustinet potestatem debet esse in par
 te dextera et inter equites et pedites
 vt et consilio regere tam equites q̄ pe
 dites et auctoritate ad pugnam possit
 hortari B Moraliter sic plat⁹ pso
 na cōmūnis debz esse: vt et maiorib⁹
 et minoribus suā beniuolentiā oñdat
 nō semp cū eq̄tib⁹ ppriū regrat hono
 rem nec sēper cū pedib⁹ subiectus ni
 mie negligētie torpore sordescat Sic
 ei chris⁹ in familia sua hoc est inter a
 postolos se habebat. Nā aliquādo ex
 hibebat sevt supior. Io. xiiii. Vos vo

catis me magister et dñe. ⁊ bñ dicitis
 Sū etenī. Aliqñ se habebat vt inferior
 Lu. xxii. Ego aut̃ in medio vestrū sū
 sicut q̃ mistrat. Aliqñ vt equalis. Ioh.
 xv. Jam nō dicā vos seruos s; amicos
 meos. Amicitia enī eq̃litate requirit
 viii. ethi. Eodē mō plat⁹ in subditos
 aliqñ debet eē maior aliqñ minor ali
 qñ equalis. Maior quātū ad corrigē
 dum iniquitatē. Ad Titū. ii. Argue cur
 oi ipeio Minor quātū ad humilitatē
 repñtatōez. p. ad Thess. ii. Facti sum⁹
 p̃nuli in medio vestrū. Equalis quātū
 ad amicabile opatiouē vel cōuersatio
 nē. Eccī. xxxii. Rectorē te posuerūt no
 li extolli: sed esto in illis quasi vn⁹ ex
 illis. Ista tria tāgit bñs Aug. in regu
 la vel speculo clericorū. Hōre corā vo
 bis platus sit vobis. Ecce reuerētia au
 toritatis: timore corā deo substrat⁹ sit
 pedib⁹ vestrīs: ecce repñtatio hūilitatē
 ergo oēs semeti p̃s bonorū operū se p̃
 beat exēplū amicitia. ecce cōuer
 satio eq̃lilitatis scd; Aris. xiii. de aīali
 bus. Cor est cōe p̃ncipiū a quo oīa mē
 bravitatē ⁊ virtutē recipiūt. Declinatū
 magis ad sinistrā partē q̃ ad dexterā
 quātū ad suū sitū. Isto mō in oralē pla
 tus ē cor in corpe xp̃i mistico a q̃ oēs
 subditi recipe debēt virtutē ⁊ solatōez
 et ifluētia sui mot⁹. Debet tñ ad ifirmi
 ores cōpatiēdo favorabilē declinare
 Vñ in libro de pōderib⁹ p̃positōe quā
 ta dicit sic. Si brachia libre fuerit ine
 qualia equalib⁹ appēs ex pte lōgiori
 mot⁹ fiet. Moralitē libra est plat⁹ q̃ fca
 suorū subditorū. scd; regulas iusticie li
 brare tenet. Isa. xl. Librauit in pon
 dere mōtes ⁊ colles in statera. Aliqñ
 ergo cōtingit q̃ ista libra habet longā
 et magnā affectionē p̃uatā ⁊ ptialē ad

vnā psonā. Et breuē et puā ad aliā: cer
 te tūc brachia libre sūt inequalia ⁊ sta
 tera necessario est dolosa. Nā illa pso
 na que iacet in brachio longiori ma
 ioris affectōis hīc sit equalis alteri in
 rei veritate vel forte min⁹ bon⁹ p̃pōde
 rabit alteri iacētī in brachio breuiori
 Et iō nō sic formalit̃ iudicat de isto p̃
 latus sū⁹ sicut talis est in rei veritate:
 s; oportet supponere q̃ plat⁹ sit statera
 iusta ⁊ nō de nūero eorū de qb⁹ p̃s.
 Medaces filii hoīz in stateris vt deci
 piāt: s; debet haberi plat⁹ a subdiētāq̃
 psona cōis a qua qlibet p̃simili mō cō
 soa tionē: eruditionē: instructionē ex
 empli habere possit vt merito subditi
 dicat ei illd Thob. x. Oīa in tēno ha
 bentes te nō debuim⁹ dimittere ire ā
 nobis. Quarto debet plat⁹ habere
 motū p̃cessoris ⁊ iformatōis. Et si no
 taf cū dicit. Ducē Vñ ad boni ducis
 strēmuitatē nō sufficit bñ mouere: p̃ci
 pere: et corripere: et solis f̃monib⁹ or
 dinare: s; necesse est eū strēmue se h̃re
 et virtuosē p̃ loco et t̃pe militare: ⁊ qd̃
 p̃cipit aliis exercere aliquoties factis
 suis debet iplere. p. Macha. ii. Ies⁹ na
 ue iplenuit verbū f̃cus est dux in ecclia
 Talis dux fuit Iuli⁹ cesar q̃ nūq̃ dixit
 militibus suis Ite: sed semp̃ venite Et
 subiunxit causā. Labor inqt̃ p̃cipat⁹
 cū duce videf̃ militib⁹ esse mior: sicut
 de eo scribit Iohēs. galēsis. Talis fuit
 dux. Abimelech q̃ p̃cidēs arboris ra
 mum ipositūq̃ ferens humeris soci
 is suis dixit. Q̃ nod me videritis face
 re cito facite Ergo certatim ramos de
 arboribus p̃cidētes sequebant̃ ducem
 Iudicium nono. Ergo ardētē colum
 nam et cetera.

LECTIO. CXCVIII.

d Vm cogitarēt iustorū occidere
 infantes etvno exposito filio et
 liberato in traductionē illoꝝ mltitu-
 dinē filioꝝ abstulisti: parit illos ī aq̄
 pdidisti valida. Illa aut̄ nox cognita ē
 ante a patrib⁹ nris vt vere sciētes Q̄ u
 b⁹ iuramētis crediderūt aie getiores
 effent. Suscepta est aut̄ a pp̄lo tuo sa-
 nitas iustorū ⁊ iustorū extēmiatio. Si-
 cut enim eiecisti aduersarios nros sic
 nos puocās magnificasti. P⁹ q̄ actū
 est diffuse de nona plaga illata egipti
 is per tenebrosi aeris obscuritatē. In
 ista pte icipit agere de decia plaga illa
 ta eis dē per p̄mogenitorū extēmiatōez
 Et circa hoc duo facit. Nā p̄mo agit d
 morte mirabili p̄mogenitorū in egi-
 pto. Scdo de submersiōe totali ⁊ rōna
 bili egiptioꝝ in mari rubro. scda ps
 ibi. ca. vltimo. Impiis aut̄. Circa p̄-
 mū duo facit. Prio agit de pena mor-
 tis que īficta fuit egiptus per diminaz
 ai aduersionē. Secudo de quadā pena
 mortis indicta hebreis ppter eoꝝ re-
 bellionē ibi. Tetigit aut̄ ⁊ tūc. Circa p̄
 mū duo facit. Nā p̄mo agit de illi⁹ ex-
 termiatiōis qualitate. Scdo de eiusdē
 quātitate ibi. Simili aut̄ pena. Cir-
 ca p̄mū quatuor fiūt. Nā p̄mo oñdi⁹
 q̄ ista extēmiatio p̄mogenitorū fuit
 egiptiis iuste illata Scdo q̄ fuit hebre-
 is iuste p̄us pphetata. Tercio q̄ fuit a
 iustis laudabiliter acceptata. Et quarto
 oñdi⁹ q̄lter diuersimode se habuerit
 egipti ⁊ hebrei cū pena fuisset illata
 Scda ps ibi. Illa enī nox est. t̄cia ibi.
 Suscepta est. quarta nī lectōe sequēti.
 Abscōseze. Legēda est gl̄sa sic. Cum
 cogitarēt egipti iustorū id ē iudeorū
 occidere ifātes. sicut ad lōgū habetur
 Exo. p̄. Vno exposito filio id ē Moy

se p̄iecto in aqua in fiscellā ⁊ liberato
 a morte per filiā Pharaonis ⁊ sororē
 matris moysi cōsiderantē euentū rei
 Exodi. ii. In traductionē illoꝝ id ē vt
 traduceret filios isrl de egipto. Mlti-
 tudinē filiorū abstulisti. i. p̄mogenita
 egiptioni occidisti Exo. xii. et parit il-
 los id est egiptios pdidisti in aq̄ vali-
 da in mari rubro. Exo. xiiii. quasi di-
 ceret. Nō solū filios egiptioꝝ occidi-
 sti. S; etiā patres eoꝝ occidisti. Moy-
 se liberato. Cōsequenter dicit quō hec
 nox fuit hebreis pphetata. Hec at̄ nox
 qua p̄mogenita egiptioꝝ pcussisti nō
 subitanea fuit ⁊ ipromisa: imo de hec
 aī r̄uelauerat Abrahamā: Isaac ⁊ Iacob
 dicēs eis q̄ in manu forti ⁊ ablaturus
 esset filios isrl de egipto. Vñ Genes.
 xv. scito p̄noscēs dixit dñs ad abrahā
 pegrinū futurū semē tuū in t̄ra non
 sua et subiciēt oēs fuituti et affligent
 quadringētis ānis. Verūtū gentē cui
 seruituri sūt ego iudicabo et post hec
 egredient̄. Dicit ergo Illa nox q̄ mor-
 tua sūt p̄mogenita egiptiorū cognita
 ē a patrib⁹ nris s; deo eis reuelate vt
 vere sciētes qbus iuramētis id est fir-
 mis p̄missiōib⁹ crediderūt aie quietio-
 res essent id est magis patiētes. Nam
 certitudo de liberatōe futura facit ho-
 minē magis patientē in iuria siue in
 iuriis. suscepta est a pp̄lo tuo sanitas
 qdē iustorū. i. debita iustis. In iustorū
 aut̄ extermiatio q̄si diceret. Vtrūq̄
 istorū s; iustorū sanitas ⁊ iustorum
 extermiatio factū est ad utilitatē ppli
 tui. Nā sicut eiecisti aduersarios no-
 stros. i. egiptios: sic nos puocās magni-
 ficasti id ē te dñe magnificare fecisti.
 Vno filio exposito. i. libato. extra de
 ifatib⁹ ⁊ lāgnidis expositis. Si a patre

De expositōe taliū sic deſeruat iura.
Si a patre suo ſciēte: aut ratū habēte
de negato pietatis officio infās expo-
ſitus extiterit hōcipſo a ptāte p̄ris eſt
liberatus. Nā in hoc caſu in īgenitātē
libertatis. et ſeruitutē in libertatē eripit. Idē
de languidīs cuiuſcūq; fuerint etatis.
Moralit̄ mūdus iſte filios ſuos tractat
diuerſimōe q̄ſdā ſibi applicat et p̄ficat.
quosdā abdicat et exponit. Applicat ſi-
bi diuites et abdicat ſibi paupes ſic egi-
ptus filios egiptiorū ſaluauit. et filios
iſrl̄ ſubmerſit tū de iſto nocumēto p̄-
uenit unū lucrū. Nā diuites remanēt
in tutela mūdi ſp̄ ſubiccti ipſi ptāti: ſz
certe paupes eximunt̄ a mūdi huius
ptāte: eo ipſo q̄ a mūdi huius amicitia
deſerūt. Et ſicut quē impius et crudel
pater naturalis exponit: pius et gene-
roſus hō in fūdū adoptat ita quē mūdus
exponit deus adoptat et a ſeruitute mūdi
liberat. Ro. viii. Nō enī accepit̄ ſp̄m
ſeruitutis iteꝝ in timorē. ſed accepit̄
ſp̄m adoptionis filiorū dei in q̄ cla-
mam? Abba p̄r A. Circa illā clar-
ſilā. Sciētēs q̄b̄ iuramētis crediderūt
Notādū q̄ bona credulitas ſine fides
q̄tuor īpetrat fore appetēda Procurat
enī fides bñ credēti pctōꝝ remiſſionē
demoniorū cōſuſionē: optatorū cōſe-
cutionē: et electorū bñdictōē. Primo
enī fides cōfert credēti pctōꝝ remiſ-
ſionē Act. x. de xp̄o d̄r. Hinc oſpphē
teſtionū phibēt remiſſionē pctōꝝ
accipe per nomē ei⁹ oēs: q̄ credūt ī eū.
Exēplū Ioue. iiii. Crediderūt viri iuu-
uite in dñōꝝ p̄dicaneſt iemūū Docet
Ariſt. in p̄mo rethorice in p̄ncipio q̄
tria ſūt q̄ faciūt dictū alicui⁹ credibile
quīs demōſtratiue loquat̄ viz pruden-
tia: virtus: et benignolētia. Cui⁹ cauſa ē

ſecūdū enī: quia p̄pter oppoſita iſtorū
diſcredim⁹ alicui nō demōſtratiue lo-
quenti videlicet. Aut propter impru-
dentia quia reputam⁹ eū ignarū: aut
p̄pter maliciā. quia quīſuery ſciat nō tñ
eſt amicus veritatis et iuſticie: aut p̄pter
defectū benignolētie. quia in caſu licet
ſit prudēs et v̄tuofus nō tñ reputam⁹
eū ita benignolū q̄ velit nobis cōſulere
q̄d nobis expediēs iudicat. Sz qñ iſta
tria cōcurrūt in cōſiliario ſz q̄ repu-
tam⁹ eū prudētē: v̄tuofū et nobis be-
nivolū. tūc abſq; dubio credim⁹ dictiſ
ei⁹: quīs ea nequaquā demōſtret. Sic d̄
xp̄o loq̄mur q̄ venit in mūdū p̄ſuadē
et p̄dicare: nō dicta ſua ſcientifice de-
mōſtrare. et ideo doctrina ſua: nō ſcē-
tia ſed fides noiāſ Sūt tñ dicta ſua ni-
hilomin⁹ credibili a p̄pter tres rōes p̄di-
ctas Tū q̄a in eo viguit prudētia: cū ef-
ſet ſapīa dei patris: tū q̄a in eo fuit v̄t⁹
q̄a oīa bñ fecit. Marc. vii. tū q̄a in eo
fuit benignolētia ad nos: q̄a dilexit nos
et lauit nos a pctis nr̄is in ſanguīe ſuo
Apoc. p̄. Et ideo ſignatē dicit p̄s. Te-
ſtimonia tua credibilia ſcā ſūt nimis
Secūdo opat̄ fides demoniorū cōſuſi-
onē. Marci vltimo. Signa eos qui in
me crediderūt ſequētur. In noiē meo
demonia eiiciēt. Et ideo fides dicitur
ſcutū ſp̄iale in quo demonia vincim⁹
Ephe. vi. In oībus ſumētēs ſcutū ſi-
dei ī quo poſſitis oīa tela nequiſſimi
ignea extingnere. Dicit Pap. et habe-
tur ī expositōe ſup̄ Iuuenalē Satira.
ii. q̄ Nūmia p̄pilio ſacrificatē cecidit
quoddā ſcutū de celo quod ancyle di-
ctum fuit. danūq; eſt reſponſū q̄ illuc
foret romanū imperiū terminat⁹
vbi ancyle foret ſeruatū Nūmia vnde
cum alia ſcuta fecit vt eſſēt duodecim

nūero vt qđ illd de celo deciderat ma-
neret occultū . Moralit̄ scutū fidei d
celo cecidit qñ xp̄s veniēs de celo fidē
hoib⁹ pdicauit ⁊ vbiq; fuent̄ scutū
istud seruauit: demonis exstirpabitur
dn̄iū ⁊ p̄seuerabit diu nū i perniū . Hec
aut̄ scuta duodeci sūt: qđ fidei articulo
duodeci ap̄i fūdauerūt . Istud scutum
liberat a demomb⁹: qđ in Daniele fi-
guratū fuit cōnemeter: qđ licet in lacu
cū leonib⁹ moraret̄: nulla tñ lesio in-
uēta ē in eo: qđ credidit deo suo Dañ.
vi. Tercio cōfert fides optator⁹ cōse-
cutionē Marci. xi. Quecūq; orantes
petitis credite qđ accipiet ⁊ fiet vobis
Narrat mḡr in historiis: qđ cū alexā-
dervemisset in mōtes caspios miserūt
ad eū filii captiuitatē decē tribuū egre-
diendi licentiā postulātes cūq; q̄sisset
causa captiuitatis r̄ndēst: qđ eo qđ re-
cesserūt a deo isrl̄ vitul̄ aureis imolā-
doz p̄phetas dei dictū esse eos nō re-
dituros. Tūc respōdit alexāder qđ ar-
ctius eos icluderet. Cū ḡ āgustaviarū
iciperet obstruere molib⁹ bituminat̄
et vidit hūanū laborē nō posse sufficē
rogauit deū isrl̄ vt illud op⁹ cōpleret .
Et ecce nutu diuo p̄rupta mōtiū ad se
inice accesser̄ ⁊ scūs ē loc⁹ imeabilis.
Etv̄ ait Ioseph⁹. De⁹ ingt qđ factur⁹ ē
p̄ fidelib⁹ suis: cū p̄ ifidelib⁹ ab eo au-
xiliū petētib⁹ tāta miraculoz ifignia
voluit opari. Exēplū ad istā p̄ Io. iiii.
de regulo: cui⁹ fili⁹ ifirmabat caphar-
naū Cui⁹ regnū fides: lz eēt diminuta
qđ nō credidit xp̄m posse sanare filiū
suū nisi descēderet corporaliter ad eū
salutē tñ filio ipetravit . Patet etiam
istud exemplū in cēturiōe. Mat. viii.
Cui pro salute serm̄ de p̄cātū finaliter
responsuz fuit Vade: sicut credidisti

fiet tibi. Quarto fides bene credenti
cōfert electoz b̄ndictionē Io. xx. Di-
xit iesus: gavidisti me thoma credidi-
sti: b̄ti qđ nō viderūt̄ crediderūt . Quod
exponēs Gre. dicit sic. In hac snia nos
specialit̄ signati sum⁹: qđ eū quē carne
um videm⁹ mēte retinem⁹ si tñ fidem
nfaz opib⁹ seqm̄ur Ille eteivē credit qđ
exercet operādo qđ credit. Distiguūt
aut̄ doctores de fide: qđ fides quedā ē
iformis: qđā formata. Informis ē qñ
est sine caritate sicut est in demonib⁹
et malis hoib⁹ Formata dicit̄ qñ cari-
tate unificat̄ . Et ideo dicit mḡr suāz
li. iiii. ca. xxiii. B Aliud est credē
deū et aliū in deū et aliū deo credere.
Credere deo est credere eē vera qđ loq-
tur. qđ et mali faciūt: et nos credim⁹
hoi sed nō in hoiez. Credere deū ē cre-
dere qđ ip̄e sit: qđ etiā mali faciūt. Cre-
dere in deū est credēdo amare ⁊ amā-
do in eū ire . Et hec est illa credulitas
sola qđ fac̄ hoiez sine aīaz hois eē rectā
Per cui⁹ p̄riū d̄r Abacuc. ii. Qui incre-
dul⁹ ē aīa ei⁹ nō erit recta i semetip̄o.
Iust⁹ at̄ ex fide firavit̄ signat̄ dic̄ qđ
aīa increduli qđ fidē formatā nō hēt nō
est recta. a Vbi notādū qđ est de
aīa hūana moralit̄: sic de triāgulo na-
turalit̄ p̄stat eē Null⁹ ei triāgul⁹ plures
angulos rectos h̄re potest lz tñ vni ⁊
tamen ab illo totus triāgul⁹ denotat̄
rectangulus vel ortogonus . sicut in
penultima conclusionē. et primo Eu-
didis patet . Cuius figuram ip̄e Pi-
tagoras nominavit dulcarnon . Sicut
enim Narrat Alexāder nequā libro
de naturis rerū dulcarnon fuit figu-
ra Pitagore . Et dicit̄ dulcarnon a du-
lia carnis id est ab imolatione carnis
tauri quem idem p̄ius imolauit Io-

in ob inuentione dicte coclonis. Ab hac ergo cocloe habeo qd tot⁹ triangul⁹ ab uno anglo recto triangul⁹ denoiatur rec tangul⁹. Et codē mō est de aia hūana moralit⁹. Aia enim humana triangularis esse dinoscit⁹ p meōnā: intelligētiam et volūtate. Vñ aug. x. de trinitate c. xviii. nulla istarū pfoarū seiviriūm dī anima esse recta nisi a sola volūtate. Nō enī dicit⁹ aia recta ppt bonitātē meōne: nec a subtilitate intelligētice. Multi enī inueniūt valde fecunde memorie et subtilis et pspicacis itelligētice qui tamē nō sunt recti nec iusti. Imo quandoq; valde distorti et iniusti. Relingit⁹ g^o q ania humana dī esse recta a sola volūtate a quo sola exñte recte hō dicit⁹ iust⁹ et rectus. et iō rōna bilit⁹ cōcludit. Ansel. viii. de li. arbi. q iusticia ē rectitudo volūtatis. Est g^o magna vaitas q hō nitit⁹ totis virib⁹ illas ptes rectificare que eū non faciunt rectum et illā potētiā dimittat incultam a qua tota ipsius sūit rectitudo. Sunt enī homines p̄muniter curiosi vt mltarū sciētiarū veritates meōnē teneāt et eas p intelligētā diligēt discutiunt sed q volūtas eorū amore dei et pximi inflāmet nō curāt. a q solo hō dicitur rect⁹. Cā. i. Recti diligūt te: et iō nō īmerito plāgit ppheta. Mich. vii. Perriit scūs de tra et rect⁹ i hoīb⁹ nō ē. Cū r^o cā assignat⁹ eccs. vii. Solūmō h̄ inueni qd de fecit hoies recti et ipe se imiscuit ī finē q̄stionib⁹. Et iō vt recte credam⁹ et bñdcōez elcōry habeam⁹ fidem nostrā catholicā caritate īformare debemus. Galia. iiii. Qui ex fide sūt benedicēt. **LEC. CXCIX**

a Bscōse enī sacrificabāt iusti pueri bonorū iusticie legē in concordia disposuerūt simul iter bona et ma

la recepturos iustos. patrias decātates laudes. Resonabat autē inconveniens inimicorū vox et flebilis audiebat plāct⁹ ploratorū isātū. Postq̄ tacta ē plāga mirabilis q̄ p̄mogeniti egiptiorū fuerunt occisi. Hic agit de plāctu miserabili quo oēs vniuersalit⁹ sūt lamentati. Et circa hoc duo facit. Nā p̄mo agit de hebreorū leticia et exiltatōe. Secūdo de egiptiorū lamētatiōe et tristitia. ibi Resonabat. Circa p̄mū narrat qd hebrei nocte illa insteterunt totalit⁹ laudi diuine: opere: corde: et ore. Opere qd sacrificabāt: corde qd ad legem iustam seruādā se parabant. ore quia laudes deo decantabant. Et hoc est qd dicit. Abscōse ei sacrificabāt iusti pueri bonorū. i. hebrei filii p̄riarcharū: occise fecerūt phase: exo. xii. qd etiā de nocte fecerūt. sic ibi patet. Et ī doibus inclusi. Et ideo abscōse fecerūt et q̄tū ad tēp⁹ et q̄tū ad locū et figurā et modū. Abscōditū fuit illā sacrificiū: qd figurā fuit sacrificiū nrī ī nona lege. Et iusticie legē ī p̄cordia disposuerūt. i. disposuerūt istā bonū fore ī p̄petuū de celebratōe phase ī p̄cordia. i. ī p̄suatiōe gēū illi⁹: qd exñe⁹ nō vescebat ex eo nisi circūcidēt⁹ s; qd p̄cepit eis deus. Et ecce quō disposuerūt se ī corde triplici. Nā disposuerūt se deo fore obediētes: disposuerūt se fore patiētes et disposuerūt se fore grās deo agētes. Qmā tū ad p̄mū disposuerūt legē ī p̄cordiā sicut expositū fuit. q̄tū ad scd^o dicit: qd disposuerūt se iustos recepturos sicut bona et mala. i. disposuerūt patiēt⁹ et q̄nūmēt se recepturos a deo. tā p̄sa q̄ aduersa. aduersa sū murmuratōe. p̄sa sū elatōe q̄tū ad tciū dicit qd hec disposuerūt decātates laudes p̄rias. i. laudes qs a patribus didicerāt qd est p̄tra nōm illos qd n̄

laudes scōry patrꝝ sed cātīlenas pēli-
gūt cātare meretricū. Alia sra habet.
Patri oim decātates laudes ⁊ sra pꝝ.
Sꝝ q̄lēt tūc se habuerūt egiptii declaraf
cū se quē. Resonabat aut̄ incōueniēs
īmicōry discōrdās egiptioꝝ vox. Erāt
ei plāgētes sū ꝑcordia et sine cōueniē
ti ꝑportōe erexerūt voces suas ⁊ flebil
audiebat plāctꝝ plōratorꝝ ifatiū. Ma-
gna enī fuit maīa doloris tot inocē-
tes occidi sūꝝ subitōꝝsiderare. **A**
Circa illā clausulā. Iusticie legē in cō-
cordiā disposuerūt. Notādū est ꝑ re-
ctores reipublice q̄cūqꝫ circa leges sta-
tuendas ad cōmodūꝝ subditōꝝ in his
v̄bis q̄drupliciē iformant. Requirit
nāqꝫ leges ad h̄ ꝑ debito mō fiāt subti-
litate nature deliberatiōis et vtilitatē
secure cohabitatiōis auctoritatē mafu-
re obligatiōis: et eq̄litate mēsure ⁊ di-
stributiōis. Priō mōvt quo ad subti-
litatē debito mō staturant̄ requirē matu-
ritas deliberatiōis. et hoc notat̄ cū dici-
tur. Disposuerūt. Nō enī subito neqꝫ
ex abrupto possūt leges vtilitē ⁊ vniuer-
saliter statui. In cuiꝝ figuraz Moyses
cū dño. xl. diebꝝ fuit q̄n legē scriptā ac-
cepit. per q̄ā etiā tps ieiunii fecit ꝑti-
nuū ad designādū ꝑ legislatores so-
brietati nō festis ⁊ cōmuniꝝvacare de-
bet̄ ꝑ tpe quo leges cōdūt. Sūt enī le-
ges que ordinant̄ ad bonū aīe ꝑncipa-
liores artibꝝ medicaminū que ordinā-
tur ad bonū corporis: sic dicit Arist. iii.
Pol. Cū ḡ leges medicinales homibꝝ
nō dent̄ sine ꝑua meditatiōe sollicita
et secura seu matura cōstat ꝑ nec le-
ges morales sū maturitate debita da-
ri debēt. Et ideo scribit iustimianꝝ in ꝑ-
logo institutionū ꝑ cū sūma diligen-
tiaz sūmis vigiliis ꝑ. prudētissioꝝ vi-

roꝝ solertiā leges fecit in illā dñvno
lumē ꝑpingi. Est ei legispositiū ꝑi-
cipalis ꝑs politice. ⁊ maxime necessa-
riū est cōitati hūane ꝑ alig fiant boni
legispositiū sine legislatores. Sic do-
cet Arist. x. eth. a. Probāt ei ibidē
Arist. tribꝝ vltis caplis tres ꝑclusiones
Priā ad faciēdū hoīes vtiolos nō so-
lū sufficit sūmo ꝑsuasiū. Scda ē ꝑ ad h̄
necessaria est bona cōsuetudo. Tercia
ē ꝑ bona ꝑsuetudo sū bonis legibꝝ ha-
beri nō pōt. Priā cōclusio ꝑ: ga iuue-
nū alig sūt libales: alig degeneres. et
alig ifanabiles. Libales sūt q̄ apti nati sūt
furgē turpes delectatiōes ex sola v̄cū-
dia. Degenēs sūt ⁊ iobediētes q̄ q̄le scūqꝫ
delectatiōes ꝑsequūt̄ nisi per penā cō-
trariā castigent̄. Insanabiles sūt q̄ ne-
qꝫ ꝑsuasiōibꝝ neqꝫ penis a prauis de-
lectatiōibꝝ retrahunt̄. Pro ꝑmis autē
inueniūbꝝ sufficit sermo ꝑsuasiū q̄ sta-
tim alliciunt̄ ad v̄tutē: cōsiderata tur-
pitudine inuicose delectatiōis ⁊ pulchri-
tudine honeste v̄tutis. Pro iobediētī-
bus ⁊ rebellibꝝ nō sufficit sermo ꝑsu-
siū sꝝ requirunt̄ penez punitiōes in ꝑso-
nis vel in rebꝝ. Pro ifanabilibꝝ q̄s nos
icorrigibiles vocamꝝ requirunt̄ exēmiatō
sive mors. Dicit Galienꝝ in dynamide
vt recitat Victorinꝝ. xxxi. l. suo natu-
raliū. c. ccc. Oē auxiliū medicine toti-
us corporis triplitū est viz medicamēto
ferro: et igne. Q̄ d̄ si medicamēto cu-
rari nō pōt: ferro ⁊ igne curet̄. Si autē
nec ferro igne curetur. Q̄ d̄ aut̄ nullo
istōꝝ triū curari pōsit icurabile est i-
metur. Moralit̄ medicamētū est oc-
culta correptio ⁊ caritatiua ferrū ꝑda-
natio: ignis excōicatio. vel seq̄stratio
corporis. Et q̄ nullo istōꝝ triū ē curabilis
ifanabilis iudicat̄. cui debet̄ mors vel

extrematio scđz Arif. Patet ̄ q̄ nō suf-
ficiat ad hūanā v̄tutē sol⁹ s̄ nō p̄suasiu⁹
Scđa n̄ p̄clusio q̄ ad h̄ necessario bona
p̄suetudo requir̄ sequit̄ ex p̄dictis. Il-
lud ei necessariū est ad salutē p̄ quod
extremat̄ passio iclinās ad viciū: s̄ hu-
iūsmodi est sola bona p̄suetudo: ergo
z̄c. q̄a sicut dicit̄ ē: sola doct̄na nō suf-
ficiat. Triplex ei sunt atiq̄q̄ s̄ua de eo
qd̄ ē hoies v̄tuolos fieri. Dixit ei qd̄a
q̄ hoies fiūt bōi p̄ naturā: puta ex na-
turali cōplexiōe cū ipressiōe corporū
sup̄celestiū. Alii dixerūt q̄ hoies fiūt
boni p̄p̄t exercitiū. Tercii dixerūt q̄ p̄
doct̄nā. Et ista tria dicta sūt aliq̄l̄t̄va
Nā qd̄a mox a nat̄itate sunt dispositi
ad fortitudinē v̄l tēperat̄nā: s̄ hec natu-
ralis dispositio ē v̄t̄ imp̄fecta. sicut di-
cit̄. vi. ethico. Vñ ad ei⁹ p̄fectionē reg-
riē doct̄na q̄ ē p̄fectio rōis. S̄z cū v̄tu-
tes morales sint in appetitu nō suffic̄
cū naturali dispositiōe doct̄na: s̄ v̄l̄t̄
requir̄ cōsuetudo p̄ quā ip̄e appetitus
iclinet̄ ad bonū. Habet enī cōsuetudo
bona quādā violēt̄ia iclinatē ad bonū.
Ex q̄ p̄z q̄ ad bonitatē morū requiritur
bona p̄suetudo. Tercia p̄clusio v̄z q̄ ad
bona p̄suetudinē requiritur bone leges
sic on̄dit̄. Bona cōsuetudo iō necessa-
ria ē ad bonos mores: q̄a p̄suetudo bo-
na iducit necessitatē quādā ad bonū:
s̄ hec necessitas sine legib⁹ b̄n̄ ordina-
tis nō habet̄. Habet ei lex quādā vim
coactiā iquātū p̄ m̄ltitudinē v̄l saltez
per aliquā. s̄ p̄sonā q̄ vicē m̄ltitudis ge-
rat̄ istutū. Et iō necessariū ē h̄re bonos
legislatores: tū p̄p̄t iuuenes q̄ s̄n̄ diffi-
cilitate a vauis nō retrahūt̄ tū p̄p̄t vi-
ros ip̄fecta etate v̄t p̄ leges bonas bōe
p̄suetudines i eis reseruet̄. Requirūt ̄ le-
ges quātū ad sui istitutionē subtilita-
tem mature delib̄atōis qd̄a notat̄ cū di-

cit̄. Disposuerūt. Eccl̄. xix. In oī sapia
dispositio legis. Scdo requir̄t leges vti-
litate secure cū habitatōis. Hec ē causa
finalis legū v̄t hoies possūt ad iuicē cō-
cordit̄ hitare. qd̄a notat̄ cū d̄r. Inp̄cor-
d̄tā Vñ dicit Arif. iii. Pol. q̄ citas est
cōcātio bonarū actionū p̄p̄t b̄n̄ viuere
ex gētib⁹ z̄ domib⁹ grā vite p̄fectez p̄
se sufficiētis v̄ni. ethi. c. p̄. dicit̄ q̄ ami-
cicia maxie videt̄ p̄tinere citates. z̄ le-
gispositores magis student circa eā q̄
circa iusticiā. Cōcordia ei aliqd̄ simile
amicicie videt̄ eē. Hāc at̄ maxie appe-
tūt̄ z̄ p̄tētiōe iimicā existentē maxie
expellūt̄. Hec arif. Et iō s̄z Isi. ii. ethiō.
c. iiii. In descriptiōe p̄p̄i cadit̄ p̄cordia.
Dicit ei q̄ p̄p̄s ē hūane m̄ltitudis ce-
tus iuris cōsensu z̄ cōcordi cōiōne so-
ciatus. Et cōcordat cū dictis Aug⁹. de
v̄bis d̄ni in mōte sermōe. xxvi. vbi cō-
m̄dās v̄nitatē dicit̄ sic. Vñ cogitate
fr̄es mei z̄ videte i ip̄a m̄ltitudie: si de-
lectat̄ nisi v̄ni. Ecce deo p̄picio q̄ m̄lti
estis. Quis vos ferret nisi vñ sapere
tis. Vñ de m̄ltis ges ista. B Da
vñz p̄p̄s ē: tolle vñ z̄ turba est. Hec
Augustinus Secundo tamen de ciui-
tate dei cap̄o. xxii. dicit̄ Augustinus
quid sit p̄p̄s scđz s̄niam Scipionis z̄
dicit̄ q̄ respublica ē res p̄p̄i. p̄p̄z at̄ di-
cit̄ Sapia nō oēs cetū m̄ltitudis: s̄ ce-
tū iuris cōsensu z̄ vtilitat̄ cōiōne socia-
tū. Aliā adhuc replicat̄ diffinitōez po-
puli. xix. de ci. dei. c. xxii. q̄ ē talis. Po-
pulus est cet⁹ m̄ltitudis rōal: v̄z quā di-
ligit̄ cōcordi cōiōne sociat⁹. P̄ria tamē
diffinitio videt̄ melior q̄ p̄p̄m ponit
eē cetū iuris p̄sensu sociatū. S̄z in oib⁹
istis diffinitōib⁹ satis liq̄t q̄ nulla m̄l-
tudo sine p̄cordia p̄p̄s dici pōt. Res
vero publica sine p̄p̄o esse nō pōt. Et
ideo dicit̄ aug⁹. recitans verba Scipio-

nis. ii de ciui. dei ca. xxi. q. quæadmodum armonia in cãtu est ita est cõcordia in ciuitate. Sicut enĩ ex distinctis sonis in fidibus et in tibiis cõcors cõcõctus efficit̃. Ita ex sũmis ifiniis me diis inflectis ordinib⁹ p̃cordia statuit̃ ciuitatis. Hec cõcordia: hec vna ninitas: dilectio mutua finis est quẽ legis positor intēdit. Ro. xiii. Plenitudo legis est dilectio. Et p̃. Thi. p̃. Finis aut̃ p̃cepti est caritas. Tercio requirunt leges in republica q̃lencũq; autoritatẽ man sũre obligatiõis: vt sicut nõ sine sũmo p̃silio instituitur: ita nec sine causis maximis abrogẽtur. Recitat aut̃ Aris. legẽ ypodami vni⁹ de atiq; legislatorib⁹ in. ii. Pol. in mltis ⁊ specialit̃ q̃a statuit talẽ legẽ quãtũ ad legislatores q̃ q̃cũq; adueniret aliqd nouũ expedies ciuitati honorẽ aliquẽ reportaret. Et q̃a ista lex videt̃ habere bonã apparẽtiam occasiõẽ hui⁹ legis disputat istaz q̃stionẽ. Vtrũ ciuitati semp̃ expediat mutare patrias leges p̃ meliorib⁹ legibus nouit̃ adiuẽtis. Et videt̃ q̃ sic: q̃druplicit̃ Tũ q̃a sic est in aliis artib⁹ q̃buscũq; sicut i medicinali ⁊ in musica q̃ aliq̃ approbata ab at̃ q̃s doctoribus fuit mutata: tũ q̃a mltẽ de legib⁹ talib⁹ sũtvalde barbaricẽ ⁊ irrõnabiles. sicut q̃ ciues poterãt ṽdere vxores suas p̃ ferro: tũ q̃a hoies atiq; fuerũt q̃si brutales ⁊ isẽsati: tũ q̃a leges sũt scripte vniuersalit̃: act⁹ at̃ hoiz p̃ticulares sũt ⁊ vari: nec p̃nt p̃vnã legẽ regi. Ad istã q̃stionẽ vult Arist. dicere q̃ nullo mō expedit ciuitati q̃ faciliẽ mutet ṽl abroget leges antiq̃s p̃ nouis legib⁹ etiã si aliqd modicũ vtilitatis ciuitati pueniret per nouas. Et iõ dicit q̃ illa lex ypodami mala fuit qua statuit q̃ ad-

inueniẽti nouã legẽ vtilẽ ciuitati ali quis honor dare: q̃a p̃ hoc iuuenes ⁊ ingeniosi isisterẽt circa adinẽtionẽ nouarũ legũ sub specie boni cõis: ad abrogationẽ veterũ. sic de facili iduceret mutationẽ toti⁹ veterũ policie. Et iõ dicit Aris. q̃ leges antiq̃ debet̃ eẽ magne reuerẽtiẽ ⁊ stabilitatẽ. Vñ faciliẽ cõdere leges nouas: mutare antiq̃s eẽ mltiplicit̃ nociũ: q̃a hõ nihil aliã est q̃ assuefacere hoies ad soluẽdũ leges et ad p̃cipẽdũ obligatiõẽ legis ⁊ ideo meli⁹ est sinere modicos ⁊ lenes errores q̃ soluere leges antiq̃s: q̃a qui frequẽter leges mutat̃ pl⁹ nocet̃ q̃ p̃sũt q̃a assuefaciũt ciues ad ñ obũada statuta p̃ncipũ et p̃cepta. Vñ tenet Aris. q̃ q̃ faciliẽ legẽ mutat: legis ṽtutẽ debilitat. Nec eẽ sile scãz eũ de artib⁹ ⁊ legib⁹. Nã ṽtus ⁊ efficacia artiu⁹ ⁊ scãz fũdat̃ sup̃ rões ⁊ ex tali rõne naturali habet vim suã. Leges at̃ positue i mltis nõ hũt obligatiõẽ nisi ex cõsuetudine ⁊ obũatiã ⁊ vetustate: ⁊ iõ debilitare cõsuetudinẽ eẽ debilitare legẽ. ff. de legi. ⁊ sena. cõsul. ⁊ lõga cõsuetudie. Lege nõ de oi q̃a maiorib⁹ cõstituta sũt rõ reddi p̃t. ⁊ l. sequẽti. ⁊ iõ rõnes eorũ omniũ que instituitur inq̃ri non oportet alioq̃ multa ex his que certa sunt subuertere. Si vero esset̃ ali que leges antique que manifeste cõtineret̃ p̃niciẽ ciuitatis de maturo cõsilio abrogare deberet̃. sed qd nullo cõsensu: nec hoc cõmuniter frequẽtare. Et ideo dicit signãter. Valer⁹ h. ii. d̃ institutis Marsiliensiu⁹ q̃ in eorũ ciuitate. cõdita vrbe seruatus est quidam gladius vsq; ad tẽpus suũ q̃ noxiũ utgulabãtur: rubigine exesuz vix sufficiens misterio. s; iudex in mĩmis quo-

q̄ reb⁹ omnia antiq̄ cōsuetudis moni
mēta seruare debet In hui⁹ figurā lex
mosayca in lapidib⁹ scripta erat. Le
ges etiā rōanorū i duodeci tabul ebur
neis scribebāt i signū stabilitatis et in
debilitatis future. Narrat ad istud p
positū Trogus pōpenns. li. vi. ca. v.

Quarto r̄quirūt leges equalitatē mē
sure ⁊ distributōis: vt videlz leges sint
omnib⁹ p̄es qui sūt eiusdē cōditōis: vt
qd̄ vni taliū liceat oib⁹ liceat: et qd̄ mē
dicat vni omnib⁹ sit interdictū. Hoc tñ
sic intelligi nō debet q̄ omnis lex eq̄li
ter oēs ciues cōplectat̄ cum alie leges
debeāt militib⁹: alie agricolis: alie ar
tificib⁹: alie dñis: alie seruis: sed om̄i
bus eiusdē stat⁹ cōditōis debet lex eis
data esse cōis. Et ideo q̄volunt aliquā
republicā seu cōitatē quācūq̄ cōsti
tuere ex p̄sonis omnino equalib⁹: ne
cessario destrunt ordinez et pulchri
tudine reipublice q̄ stat in diuersorū
graduū cōuenienti p̄portione. vt dicit
Aug⁹ .xix. de ci. dei. ca. xxiiii. q̄ pax
oim rerū est tranquilitas ordinis. Or
dovero ē pariū et dispariū rerum sua
cuiq̄ loca tribuens dispositio Ac per
hoc vbi est omnimoda paritas ibi nul
lus est ordo. An. dicit. vii. pol. q̄ lex ē
quidā ordo et bōa legislatio est bona
ordiatio. Et iiii. pol. dicit q̄ iustū ē eq̄
les sedz v̄tutē. eq̄le meritū recipe et in
equales ineq̄le. Est eni vnitas ciuitat̄
sicut vnitas aial: q̄ i bōa p̄portōe p̄sistit

LECTIO. CC.

s Imili aut̄ pena seru⁹ cū domio
afflicte et p̄laris hō regis simi
lia passus. Similiter et oēs ḡvno noie
mortis: mortuos habebāt innumerabi
les: nec eni ad sepeliēduz viui sufficie
bāt: q̄m̄vno momēto q̄ erat preclarior
natio corū ext̄miata est. De oib⁹ eniz

nō credētes p̄t beneficia tūc cuz pri
mū fuit ext̄m̄niū p̄mogenitorū sp̄o
pōderūt se pplm̄ dei eē Postq̄ actuz
ē de mirabili ext̄miatōe p̄mogenito
rū in egipto q̄ntū ad qualitātē ei⁹. Hic
agit de eiusdē pene magnitudie q̄trū
ad ipsius multiplicē acerbitatē. Circa
qd̄ tria facit Prio oñdit q̄ illa p̄ea nul
li peccit p̄t generis nobilitatē. Secū
do q̄ nulli peccit prop̄t t̄pis importū
tatē. Et tercio q̄ nulli peccit prop̄t sta
tus inf̄sibilitatē. Seda ibi. Cū eni ge
tū. Tercia ibi. Tūc p̄tmo Circa pri
mū dicūt tria. Nā p̄mo enarrat̄ pene
ḡnalis indifferētia. Secūdo sepulture
legalis inf̄sufficiētia. Tercio cōtritōis a
liqua ext̄miatōe. Circa p̄mū dicit q̄
i pena ip̄i plage q̄ ext̄miabant̄ egi
ptiorū p̄mogenita fuit duplex indiffe
rētia: q̄a cōit et indifferēt affligēban
tur dñs et seruis rex et viulgus. Simi
li inqt̄ pena zc̄ Et ex h̄ cōcludit q̄ om
nes sil vno nomine mortis mortuos
habebāt innumerabiles. Insufficiē
tiavero sepulture subiūgit̄ pro tanto
q̄ mortui fuerūt tot q̄ viui defecerūt
pre tristitia: nec suffecerūt ad sepeliē
dū mortuos. Vñ subdit nec eniz ad se
peliēdū sufficiebāt: q̄m̄vno momento
q̄ erat p̄clarior natio eorū. i. p̄mogeni
ta: ext̄miata est zc̄ Et terciū est aliqua
lis contritōis euidentia que tūc in egi
ptis apparuit: quid illi q̄ nullo mōvole
bāt credere propter ipsa b̄nficia. tunc
q̄n̄ ext̄m̄niū factū ē p̄mogeitorū sp̄o
ponderūt se pplm̄ dei esse: id ē promi
serunt se velle subici deo tali pacto q̄
plaga cessaret A Vel legitur ali
ter de hebreis qui añ mortē p̄mogeit
torū visis aliis plagis egiptiorū et be
neficiis prestitis non crediderūt per
fecte in deū: sed tūc p̄mo cū viderent

mortē p̄mogenitorū cōfessi sūt se populū dei eē. Et nota q̄ tria ponūtur hic historialiter peccata q̄ quotidie fieri cernim⁹ inter gētes. Dicitur enī q̄ de qualibet familia iacebat⁹ mortuus. et q̄ iste erat de natiōe danōri: q̄ p̄mogenitus. Et visa illa plaga egiptiū egerūt p̄nias fictā et spopoderūt se filios dei esse. Isto mō moralit̄ si scrute murvix est aliq̄ dom⁹ vel familia in q̄ nō iac̄ aliq̄ mortu⁹ peccato: imo forte plures: q̄ sultorū infim⁹ ē numerus. Fccs. i. Itē cōsiderem⁹ ad ocm. Il li q̄ deberēt esse p̄clariores et nobiliores ḡne plurimū iueniuntur mortui morte culpe. Itē et hoc pp̄edere possim⁹ euidēt q̄ ficta est penitētia nōnlorū: q̄ tēpore ifirmitatis vel aduersitat̄ clamāt ad deū p̄tiorē pene q̄ amore iusticie. Et iō q̄n̄ restitūnt̄ sauitati vel p̄speritati redeūt ad solitā peruersitatē. Sicut ā lupo metnce dicit̄. heu cū laguebat monach⁹ lup⁹ esse volebat Sed dū cōualuit mansit vt an̄ fuit. Itē dū fero lagueorē fero religiōis amorē Exps lagueoris nō sū mēor hui⁹ amoris. Sic antioch⁹ a deo p̄cuss⁹ p̄misit se iudeū futur⁹: et oēs locū tre pambulatū et p̄dicaturū dei potestātē. ii. macha. ix. q̄ nō fecit a Circa illā clau sulā. P̄p̄lā hō regi sūtia pass⁹. Notan dū est q̄ aliq̄ circa statū regiū decreuerunt antiq̄ solliciti⁹ obseruāda s. prelatōis regie necessitatē: institutōis cōgruitatē: executōis auctoritatē: et bone cōnerfatōis p̄bitatē Circa p̄mū ē aduertēdū q̄ necessitatē regie platiōis pulchre declarat. Petr⁹ ruananē. i suo ep̄lari ep̄lā. i. vbi dicit sic. Ad extollēda iustorū p̄conia et rep̄mēdas isolētias trāsgressorū p̄spiciēs e celo iusticia erexit i p̄p̄lis regnatiū solia et diuersorū p̄n

cipū ptates. Carnissz nāq̄ libēt⁹ hūana cōditio iug a domini: nec libtatez a se quā eis natura dōauerathoies ab dicasset nisi q̄ ipuuta licētia scelerū in euidentia humani ḡnis perniciē redūdabat. Et sic necessitate quādā oportunitaturā subesse iusticie et seruare iudiciū libertatē: sed nec extrifec⁹ exquiri decuit sp̄em aliquā creature: cui se rep̄ntata per hoiez celestis imago sub iiceret sed hō plāt⁹ ē hoivt gratiorem platurā efficeret idēptitas sp̄ei: potissimē cū diuina suia p̄fecit ad regimen p̄p̄lorū rōanorū ip̄eriu: dū oñsa sibi figuranumismatis in redditōe cēsus et solutiōib⁹ t̄butorū p̄ ceteris regib⁹ cesaree fortūe p̄signiuit fastigiū: cui s̄b iecit omimodas natōes: nō ad hoc solūvt eis ip̄erando p̄essz: sed vt ip̄si⁹ potit⁹ iustie copā mīstrādo p̄desset ne p̄ iunitatem criminū conualescat isolētia trāsgressorū. Hec ille. In qua sententia tres q̄stiones soluūt. P̄ria quare necesse fuit regimē regis inter homines introduci cū hō desideret naturalē libertate gaudere. Rō est: ne impunita licētia scelerū iusticiā extirparet. et iō oportuit libertatē subeē iusticie. Secūda quare nulla sp̄es aiāl creature assumpta ē in regimē hois vide licz: q̄ hō ē animal rōale hūis i se imaginē trinitatē: et iō nulli creature subici debuit corpali q̄ imagini tali caret: nec angel⁹ ei plāt⁹ ē s̄z hō hoivt gratiore platurā efficēt idēptitas sp̄ei. Tercia q̄ ex suia dicta liquet quis int̄ reges regēdi teneat fastigiū: q̄ viz ip̄ator ex snia saluator̄. mat. xxii. Reddite ḡq̄ sūt cesari cesari et que dei deo. Regna ū quatuor impialia p̄terisse cognoscimus secūdū Croicas. Et in propheta legi⁹ Dani. vii. videlz. Assirio-

nū. Persanū Grecorū et Romanorū
Imperiū vero romanorū qđ p cōstati-
nū ad grecos fuit deuolutū: transtulit
rōmana ecclia ī teutonicos ī personaz
karoli magni filii pipim tpe Stephaī
secūdi. Ex de elec. et elec. potestate. c.
Venerabilē. Hic at ē rex regū cui oēs
subsūt nationes et populi: q videlicet
tpalia ab eo recipiūt. Sacerdocio tamē
ac sūmo pōtifici dēnt subeē. sicut de-
clarat ex de maioritate et obediētia
ca. Solute. Pōtufex ei ī spūalib⁹ aūcel-
lit que tāto tpalib⁹ sūt digniora quāto
aīa preferē corpori. Vñ imperatori
pcellere declarat ī decretali p̄dicta du-
plici vel duplici auctoritate. Quarū
vna ē q dñs dixit Ieremie q sacerdos
fuit. Ecce p̄stitui te hodie sup gētes et
regna. Iere. i. Alia ē gñ. i. ibi dicit q de
us fecit duo magna iuraria. i. duas po-
testates instituit q sūt pōtificā et regal
ptās ad ecclie firmamētū: s; illa q p̄est
dicit. i. spūalibus maior ē: q vero nocti-
d est carnalib⁹ mīor ē. Scđo de regie
institutiōis cōgruntate ē sciēdū q institu-
tio regis siue p̄ncipis q̄druplici via so-
let eē legitima. v; dīna p̄uisione: ecclie
collatiōe: gñis successiōe: z vnanimi e-
lectiōe. Exēplū p̄mi de Saul et dauid.
i. regū. x. Exēplū scđi quō moyses p̄fe-
cit Iosue. De ii. xxxi. et samuel vixit
dauid ī Regē: in figura p̄vicari⁹ xp̄i
p̄lat⁹ ecclie cōfert p̄ncipatū z regiā po-
testatē ad vtilitatē ecclie. Vñ et vis et
auctoritas examiandi p̄sonaz electā ī
rēgē z p̄mouēdi ad iperū ad papā spe-
ctat sicut patet ex de elec. ca. venera-
bilē. Exēplū terciū d salomōe filio da-
uid et mult aliis. Exemplum quarti
de vespasiano z mult aliis q electiōne
pp̄lii vel senat⁹ adepti sūt regiā dignita-
tē. De qđā at p̄ncipis electiōne mirabili

narrat Solin⁹ de mirabilib⁹ mūdi ita
dicēs apud Trachiā in regis electiōe nō
nobilitas p̄ualet s; suffragiū vniverso-
rū. Popul⁹ enī eligit spectabilē ī mori-
bus vel ī mēterati demētia: vñ magis
grauē sed si ī eo q̄rit̄ cui liberi nulli sūt
Nā qui pater fuerit etiā si vita polleat
nō admittit̄ ad regēdū. z si forte dū r-
gat genuerit exiit p̄tate. Iō r̄ maxie
custodiē ne fiat hēditariū regnū deū
de. si rex p̄ferat maximā eq̄tatē nolūt
ei totū licere: sed. xl. rectores accipit
ne in causis capitō sol⁹ iudicē et si dis-
pliceat iudicatū ad pplm̄ renocat. atz
ita datis iudicib⁹. lxx. fere sūia cui ne-
cessario acq̄scere ē. Hec solin⁹. Tercō
de regie executiōis auctoritate pōt ex-
poni illud p̄uer. xx. Rex q sedz ī solio
iudiciū dissipat oē malū intuitu suo.
Vbi quatuor cōditōes ponūt̄ necessa-
rio requisite ad hoc q̄ r̄gia auctoritas
executionē debitā fortiat̄ s. trāgilitas
in presidēdo. qđ notatur cū dicit̄. Rex
q sedz. eq̄tas in discernēdo: qā ī solido
iudiciū. perspicacitas ī iqrēdo. intuitu
suo z veritas ī p̄miēdo. dissipat omē
malū Quarto p̄cipue p̄sabat antiqui
regie cōuersationis p̄bitatē. vt sicut p̄-
cedit z p̄cellit ceteros dignitate regali
sic antecedit bonitate morali. Vnde
Seneca ep̄la. ii. Nature est nō deterio-
rib⁹ potiora submittē: sed meliorib⁹
Arietes q ducatu p̄sūt gregib⁹ aut ma-
xia cornua hūt: aut vehemētissia. i. for-
tissia. Nō p̄cedit armēta d gener taur⁹
s; q magnitudie cesos mares vicat Ele-
phatorū gregē excellētissimus ducit.
Sūma felicitas erat gētū ī aureo secu-
lo: ī quo nō poterat potentior esse nisi
melior. In illo igit̄ seclo aureo q̄ phi-
be⁹ penes sapiētes fuisse regnū possu-
m⁹ iudicare qñ officii erat imperare:

nō regnū. hec Sen. Et boeti⁹ de conso. li. ii. pfa. iiii. dicit sic: Tu igit hāc sniaz ore Platonis sanxisti. Beatas fore res publicas si eas vel studiosi sapie regetur vel earū rectores studere sapie cōtingeret. Vñ metce dicit. Regna beata foret si vel ptingeret eē. Philosophos reges v^l reges philosophari

LECTIO. CCI.

c Vm eni getū silētium tenerēt omnia et nox in suo cursu mediū iter haberet oipotēs sermo tu⁹ domine exiliēs de celo a regalib⁹ sedib⁹ venit dur⁹ debellator in mediā extermīni terrā. p^liliū gladi⁹ acut⁹ insimulatū imperiū tuū portās. Et stās omnia replem⁹ morte et vsq⁹ ad celū attingebat stās in terra. Postq⁹ oñsū ē q⁹ pe na exterminatiōis p^lmogenitorū nulli pepcit pp^l gñis nobilitatez: q⁹ aq⁹ l⁹ afflixiū regē z vulgū z dñm z seruū. In ista l⁹ cōsequēt⁹ declarat⁹ q⁹ etiam nō pepcit aliqb⁹ ppter temporis ipor⁹ tunitatē. Cū nox sit tps hūane geti de putatū molest⁹ affligit ois aduersitas. Vñ i ista l⁹ tria fiūt: q⁹ pmo describit⁹ hora decurrēs. Scdo eā efficiens. Tercio effect⁹ sequēs. Scda ibi. Omnipotēs fmo. tertia ibi. Stās oia re. Circa p^lmū dicit sic. Cū enī getū silētū tenerēt oia. i. media nocte qñ hoies dantur geti et cōtinēt se a strepitu z tumf tu scz in tēpesto z nox in suo cursu zē. A Septē ei sūt hore noct⁹ fm Iudorū. v. ethimo. c. xxxiij. videlz: vesperz crepusculū: z cōticiuiū: z itēpestū: galliciniū: matutinū: diluculū. Vesperū d⁹ a stella q⁹ solē occidētē seq⁹ vno tpe z alio tpe pcedit. Vñ eadē stellavocaf⁹ hesp⁹ q⁹ seq⁹ solē pcedēs tñbras noct. z tūc d⁹ lucifer: q⁹ pcedit solēi auroz. Vñ boe. i. de p. me. v. At q⁹ pmo no

cū tpe agit algētes hesp⁹ ort⁹ solitas iterū mutat habenas. Phebi pallēs lucifer ortu. Crepusculū idem ē q⁹ dubialux. Nā creperz dubiū dicit⁹ ē inē luce z tñbras. Cōticiuiū dicit⁹ qñ os solēt p⁹ ticescē qd idē ē q⁹ silere. Intēpestum mediū ē et iactrosū tps noctis qñ agnū p⁹ z oia i sopore z gete sūt. Medinūz at noct⁹ actu carz. Galliciniū d⁹ illa p⁹ noctis i q⁹ galli lucē p⁹ nūciāt suo cantu. Matutinū d⁹ i abscessu tñbrarū z aurore aduētū. Diluculū d⁹ q⁹ iāncipiēs p⁹ na diei lux. Ergo i tēpesto qñ oēs sūt i silētio. z nox i suo cursu mediūz iter hz. Nox ē qñ sol ē sub t⁹ra z spacū noctis ab occidētē ad oriētē sub t⁹ra sol ē cursus s⁹z danascenū h. i. ca. v. In medio g⁹ illi⁹ noct⁹ t⁹rib⁹ ops fmo tu⁹ dñe. i. pceptū tuū qd ē xp⁹sv⁹ angel⁹ fmo ois tuū nūci⁹ v⁹ executor pcepti. Ecce eā efficiēs isti⁹ Exiliēs de celo z regalib⁹ sedib⁹ veit. i. ab āgel⁹ i qb⁹ de⁹ sedz dur⁹ debellator i mediā extermīni t⁹ra. i. mediū egipti q⁹ fuit tūc t⁹ra extermīni gladi⁹ tu⁹. i. fmo tu⁹ v⁹ āgel⁹ hūs gladiū actū i filatū. i. vey. z nō fūit ipiū tuū portās ecce hora decurrēs z p⁹soa occidēs z seq⁹ effect⁹ i b⁹sequēs z stās i plemit oia morte. i. os domos replem⁹ mortuis. Exo. xii. Nō erat dom⁹ vbi nō iacēt mortu⁹ z vsq⁹ ad celos attingebat stās i t⁹ra. Ecce ienitabilitas de q⁹ null⁹ eradere potuit a. Hic ē dubitatō l⁹al⁹. Vtq⁹ āgel⁹ extermīnator egipti fuerit bonus. Et videtur q⁹ sic. Nā de illo angelo d⁹ Actū. vii. Hūc s. moysen de⁹ pncipē redēptorēq⁹ misit i manu āgeli q⁹ apparuit ei i rubro. hic e duxit eos. faciēs prodigiaz signa i t⁹ra i egipto. in mari z in deserto qd ragnuta annis. Itē ad hebre. i. Qui facit angelos suos spūs. Vbi Greg⁹ Ad exercitiū vi. V. ii.

dicte mittit deus ágelos suos vt in 3o-
doma. g. boni ágeli extmiatores fue-
rūt 3odomorūz eadē rōe egiptiorū. Itē
Iſa. xxxvii. Egreſſus eſt angel⁹ dñi et
p̄cuſſit in caſtris aſſiriorū. clxxxv. mi-
lia. g. ágel⁹ bon⁹ p̄cuſſit aſſirios. z eadē
rōne egiptios. Ad oppoſitū Eze. xxx.
Diſſipabo terráz poná eá in man⁹ ali-
cuorū. Greg. in morál. Nō ei ágeli ſz
mali tortores ſūt. Itē ang. ſup illā p̄s.
Miſit in eos irā idignatois: imiſſiões
per ágelos malos Poſſim⁹ inq̄t ſi du-
bio malis ágelis attribuire mortes p̄
mitinori z iduratóes egiptiorū. Rñ-
ſio. Hic eſt duplex mod⁹ loquēdi Vñ⁹
q̄ ágel⁹ mal⁹ erat extmiator egiptio-
rū: ſed poſtea miſit de⁹ ágelū bonū q̄
malū cohiberet: ne ſiſit extmiaret he-
breos. z de illo dicit⁹ vt in Iſa p̄ Attin-
gebat⁹ ſq̄ ad celū. Ali⁹ mod⁹ dicēdi eſt
q̄ fuit ágel⁹ bon⁹. Et hoc magis p̄cor-
dat cū Iſa hui⁹ lectōis: q̄ aliter eēt ni-
mis diſtortū exponere p̄mā partē de
augelo malo: z ſcdz de angelo bono
quā dicit⁹. Stās oīa replemt morte vſq̄
ad celū atungebat ſtās in t̄ra. Et q̄ an-
geli boni extermināt malos corpali⁹
expiſſe dicūt p̄me rōes. Mali vero pu-
niūt aliqñ bonos corpali⁹ t̄n. ſicut p̄
Iob. i. z. ii. Ecce in manu tua eſt: verū
tamē aīam ei⁹ ſerua: ſed malos puni-
unt boni ágeli z corpali⁹ z ſpūali⁹.
B Boni vō ágeli puniūt malos ho-
mines in corpali⁹ penis nō ſpūali⁹
Hec glo. ſup illā p̄s Immiſſiões p̄ áge-
los malos. Ad primū in oppoſitū
de dicto Greg. dicēdū q̄ illā dictū dēt
ſic itelligi: q̄ ágeli boni nō ſūt torto-
res bonorū ſz malorū vt p̄z in 3odomu-
tiz z aſſiriis Ad ſcdz dicēdū q̄ ang.
nō det̄miat qd fuerit de ſcō: ſz qd poſ

ſit attribui ágelo malo. Et vult dicē q̄
ágel⁹ mal⁹ p̄t facē mutatóes naturaz:
ſicut mutare aquā in ſáguie⁹ vt creare
ranas ſz occidē pecora primitiuaz ob-
durare. i. tēptare de obduratóe poſſiūt
ſz demones de ptáte eis cōceſſa a do-
Poſſet etiā dici in ppoſito n̄fo q̄ áge-
lus bon⁹ vtebat⁹ demōib⁹ eos cogēdo
extmiare egiptios: ſic iſta extmiatō
fuit p̄ ágelū bonū z p̄ malū. Sz ex di-
ctis ori⁹ alia dubitatio. z eſt iſta: quia
dictū ē q̄ ágeli boni nō puniūt bonos
Vtrū aīe in purgatorio puniūt⁹ p̄ áge-
los bonos vſz p̄ malos B Et ad hāc
q̄ſtiōne dicēdū q̄ nō puniūt⁹ p̄ bonos
nec p̄ malos. Nō p̄ bonos: q̄ nō eſſet
p̄ueniēs q̄ cōciues ſuos itavehement⁹
affligerēt. Nec p̄ malos ſi decet fieri:
q̄ nō decet bonas aīas ita p̄ illos torq̄-
ri quorū pri⁹ extitit victores i via. Et
ideo p̄ ſolā dīnā iuſticiā ignis affligit
aīas i purgatorio exiſtētes cōcomitāt⁹
t̄n bonis ágelis demōes ad loca pena-
lia aīas ducētib⁹ z etiā aīab⁹ ibidē affli-
ctis aſſiſtūt vt de car⁹ pena ſatiēnt⁹ Af-
ſiſtūt etiā moriētib⁹ ad explorādūz in
exercitū ſi aliq̄ in eis calūniare poſ-
ſint Vide ſc̄m Thomā ſup. iiii. ſni az
diſ. xxi. q. i. ar. iiii. In x̄ illā clauſulam
Cū ei⁹ getū ſilētiū tenerēt oīa Notādū
eſt q̄ q̄es z ſilētiū p̄ueniēt⁹ p̄iungunt⁹ q̄
nihil magis tráq̄llitati eōriū q̄ nimia
loq̄citas. b Eſt etiā v̄tuōſū ſilētiū
morali⁹ cuſtoſoſcīe: frenū iſolētie: de-
cor inocētie: z ſignū ſapīe. Eſt ei⁹ p̄mo
moderatū ſilētiū cuſtoſoſcīe. nā i ml-
tiloq̄o nō deest pctm̄. Vñ credo vbiq̄
q̄ hō p̄n⁹ ad loquēdū p̄ſcīa cito lede⁹
et ſicut null⁹ theſaur⁹ ſecure ponit⁹ in
ciſta q̄ nō habz ſerā: ita nec v̄tutes diu-
manēt in p̄ſcīa hoīs q̄ ē imoderat⁹ ad

loquēdū. Hoies tpe belli hītāt in ciuitatib⁹ muratis libēt⁹ q̄ ex: quia ibi est maior securitas ppter fortitudinē muri ita bōe p̄sōe ⁊ silētio bñ murate sūt quasi fortia castra dei. Isa. xxx. In silētio et in spe erit fortitudo vestra. Secūdo silētū ē frenū insolēte Nota q̄ nobiles eq̄ frenāf et viles agrarii ⁊ nulli⁹ valoris frenis nōvntuntur. Et eodē mō moraliterviri sancti q̄ xpm ferūt per obediētā frenātur p silētū a sermonib⁹ indiferez ⁊ piculosis retrahūt. Eccl. xxviii. Verb tuis facito statera et frenos ori tuo rectos. Tercio silētū ē decor i nocētie. Zacharias in silētio genuit iohānē. Sciā q̄ maiorez sonū faciūt ligna arētia q̄ virētia: ita a ride p̄sōe frēq̄nt sūt vbose. Isa. xxxii. Culi⁹ iusticie silētū. Valeri⁹ li. vii. ca. ii. Xenocrates cū quodā tpe maledicorū sermoni intesset sūmo silētio: vno ex his p̄grēte Cnr sol⁹ lignā cōhiberet Quia dixisse me ingt aliq̄n penituit: tacuisse ū nūq̄. Itē ali⁹ philosoph⁹ cū dā dicēti sibi Male de te dixit tal. Nō curo ingt: q̄a audit⁹ debet esse robustior ligua: cū singul⁹ hoib⁹ sint singule liguez aures binē Vnde qdā cuidāv bofo dixit sic. Cū nihil auscultes sed plurima vana loquaris. Vna tibi meli⁹ auris q̄ ora duo. Nā geminas aures nobis deus os dedit vni. Nos audire decz plūma pauca loq. Quarto silētū moderatū ē signū sapie. Vñ Iero. si ecclesiasten. Pitagoricorū disciplina est tacē p̄ gnquēniū ⁊ postea erudit⁹ loq. Iob. xiiii. Vtinā tacereā vt putarem: in sapietes. Sciā q̄ aq̄ q̄to p̄fūdior tanto getior. Et eodē mō sapietes quāto p̄fūdī: sciūt tāto geti⁹ silēt. Proner. xiiii. Aq̄ p̄fūdāv ba ex ore sapiet⁹ viri. Exp tū ē frēq̄nt q̄ paup mercator trāsient

per villā plurā habz vba q̄ dives. Ita ē intēdū q̄ pauca sciēs sp̄ est iactatiū de nihilo. puer. xiiii. Vbi plūma sūt vba ibi frēq̄nt egestas ⁊ p̄ oppositū abūdātes dītis sapie cū modestiā silētio expmūt sēsū suū. Isa. viii. Aq̄ siloe currit cū silētio. ⁊ eccl. ix. vba sapientū audī ūt cū silētio pl⁹ q̄ clāor p̄ncipis iter sstos. Versus Scire loq̄ dec⁹ ē ⁊ scire tacere. Hec duo si potē scire perit⁹ cris

LECTIO. CCII.

t Vncōtinuovi⁹ malorū sōniorū turbancēt illos ⁊ tiores supervencēt isperat⁹ alius alibi picet⁹ seminū⁹ p̄pt quā cāz moriebat dem ostrabat vif ones ei q̄ illos turbancēt hec p̄monebāt: ne insciū qlit mala patiebāt perirēt P̄q̄ onū ē q̄ p̄ca illata egiptiis i morte p̄mogeitorū muli pepercit ppter gnīs nobilitatē: nec p̄t tēpori i p̄tunitatē. In hac parte declarāf q̄ nulli pepcit p̄t stat⁹ i fēfibilitatē sine qlitatē: i illa nāq̄ nocte i fēcōis p̄mogeitorū n̄ pepercit diu iudicta dormientib⁹: s̄z idifferent p̄mogeita egipti i fēcōis sine dormirēt sine vigilarent In h̄ aut dīna severitas t̄pamento clementie p̄mixta finit q̄ perituros p̄ sōnia et visiones p̄mouit: scientes q̄re fuerit i p̄xio puniendi t̄paliē: si vellēt etnalit̄ per p̄niam saluarent A Tria ergo dicūt i lra ista. Primū est q̄ dormientes p̄monebāt per sōniorū apparētā. Scd̄z est q̄ expellebāt a locis suis per corporalem violentiā: Tercii est q̄ immisso visioni fuit eis ad cōis real⁹ euidentiā Primo ergo q̄tū ad sōniorū apparentiā dicit sic Tūcōtinuo id est statū sine impedimento: quia sētentia dīna decreuit hāc mirabilē plagā i inferre egiptiis illa nocte. Vñ ius sōniorū. i. fāta smatū subito apparen-

tiū turbauerūt illos. ⁊ timōres supue-
nerūt isperati i illis q se ad sōnū posu-
erunt p gete. Sic moralit̄ mundiales
dormiētes in peccatis quīs i delectati
omb⁹ semper itēdāt quiescere. imor-
su tñ p̄scie turbātur cōtime quē secū
hūt. ⁊ n̄ soli sic pturbabāt egipti spū
aliēz imagiariē s̄ etiā trāsserebāt cor-
poralit̄ de loco ad locū. Et h̄ ē qd dicit
Et ali⁹ alibi p̄iectus semiuin⁹. i. vn⁹ in-
no loco ali⁹ alio loco iacuit semiuin⁹
⁊ deficiēs ab actiuitati q ē sēsūs v̄l mo-
tus. Demōstrabat eāz p̄p̄ quā morie-
batur. i. mod⁹ moriēdi: ita irregularis
fuit ex diuersis circūstātis q euiden-
ter apparuit: q nō habuerūt eāz effici-
ēiē nisi deū a Notādū moralit̄ q
duo faciūt vitā spūalē aēvizv⁹ et sciē-
tia. Vir⁹ i volūtate siue affectu. scia i
intellectu. Quādo ergo v̄t⁹ tollit⁹ ⁊ rē-
net scia tūc talis p̄sōa r̄lig⁹ semiuina
Sciē ei bñ agere: sed tñ nō opaf. Et ta-
lis tāq̄ vilis p̄iicēd⁹ ē i fontē ifernalez
Lu. x. Plagis ipōitis abierūt semini-
uo relicto Hoc ē q amō. i. diabol⁹ rasit
dimidiā barbā nūciōz dauid ⁊ decur-
tauit vestes eoz: vsq̄ ad nates. ii. Re. x
Moralit̄ loquēdo. Dimidiā ps barbe
radit⁹ qñ opatio virtutis omittit⁹ ⁊ cla-
ritas scie reseruat. vestes p̄scidūt vsq̄
ad nates qñ fama ex pramis opib⁹ or-
tavititas p̄sōe q per nates designat⁹ de-
nuda⁹. Semiuin⁹ etiā dē peccator vi-
uēs in corpore et mortuus in anima
Anima ei. tal⁹ mortua est spirituale
que caret vita gratie. i. ad thi. v Vidua
q̄ i deliciis ē. viuēs mortua ē. Semini-
u⁹ etiā dicit⁹ fama clar⁹ ⁊ vita fordidus
Apoc. iii. Nomē habes q̄ uiuas: mor-
tu⁹ es. Tādē finalit̄ dicit⁹ in littera: q
talis apparētia visionū dormiēdo fit

it facta eis ad cōis reat⁹ euidentia vt vi-
delicet p̄monerēt⁹ de peccatis suis ne
ignoraret⁹ qre tot mala patiebāt Vñ
dicit sic. visiones eī q̄ illos turbauerūt
hec p̄monēbāt eis dei mīa: ne ifcū. id
est igourātes quare mala patiebāt pi-
rent. Vbi dicit rabanus i glosa. Hoc
dine bonitatis ē q̄ peccātes castigat vt
abstineāt a peccatis suis ⁊ p̄riaz agāt
Si autē dei patia abutunt⁹ sine excusa-
tiōe ieternū puniēt. Quia hic dicitur
q̄ egiptū fuerunt p̄mo p̄uini p̄visio-
nes sōmōz fit dubitatio litteralis
Vtrū diuinitio p̄ sōnia sit licita: ⁊ ar-
guit q nō. Nā Lemē. xix. dicit⁹. Non
argurabimini nec obseruabitis som-
nia. Et similiē deutro. xviii. prohibet
sōmōz obseruatio. ḡ ē illicitū. Ad op-
positū scribit⁹ Iohē. ii. Iuuenes vestri
visiones videbūt. et senes vestri sōnia
sōniabūt. Et Iere. xxiii. Propheta q̄ h̄z
sōniū suū. ḡ licitū ē i casu per sōnia di-
uinare. Et cōfirmat⁹ p̄ textū hui⁹ lecti-
oms. Visiones inqt q̄ eos turbauerūt:
hec p̄monēbāt eos. ergo ille visiones fu-
erūt signa futuroz euentū ergo lici-
tū ē per tales visiones sōniales diuina-
re. Itē in scriptura sacra legim⁹ multa
per sōnia diuinasse Geñ. xxxvii. de
Ioseph q̄ dixit. Vidi per sōmū quasi
solē ⁊ lunā ⁊ stellas duodecim adora-
re me tē. Et iudic̄ septio. de sōno me-
diatē q̄ cōfortat⁹ ē gedeon. ⁊. ii. mach.
xv. somno digno fide oñso Iude ma-
chabeo. Igit̄ aliqua sūt sōnia digna fi-
de Pro dubitātiōe ista vidēdū ē p̄mo
quid sit sōniū ⁊ qd diuinitio Sōniū secū-
dū Arif. ii. de sōno ⁊ vigilia. est fantas-
ma factū a motu simulacroz in sim-
plicit̄ dormiēte. Remanēt enī simu-
lachra idola siue spēs in organo fāta-

fic et ex illis cānē idola in organo sē-
sus cōmūis et etiā in organis exteri-
orū sensuū sicut visus audit⁹ et sic de a-
liis. Et sic apparet homi q̄ videat au-
diat et tangat eo q̄ aīa vtiť simul. ch̄j
rerū p̄ reb⁹ ipis. et ideo dicit aug⁹. xii
sup̄ gen. ad litteraz q̄ tunc est somniū
cum inter species receptas et veras res
cuius sunt species nōn discernitur et
christus nūq̄ somniant. Diuina reve-
ro est predicere enētum futurum vel
ignotum quantum ad propositū per-
tinet. Istis visis dico tria. Vnum ē q̄
dinatio per somnia est licita in casu.
Secūdu m est q̄ talis diuiniatio non ē
ab omnibus expectanda. Terciū ē q̄
talis diuiniatio est multū periculosa.

Prima conclusio patet sic. Diuina-
tio per sōnia est naturalis aliquando.
ergo tunc est licita. Consequentia pa-
tet. Antecedens est Aristotelis. secun-
do de somno et vigilia: de diuiniatiōe.
vbi dicit Aristoteles. q̄ diuiniationez
quam in somniis agunt: nec est conte-
nere idoneū nec omnino suadere. vbi
dicit Cōmētator q̄ null⁹ hō ē qui non
vidit somniū quod enūntiamt sibi
ali quod futurū: ergo et c. Ex q̄ ergo di-
uiniatio per somniū non est nisi som-
niū significatiuū. et manifestum ē
multa somnia esse significatiua pla-
num est diuiniationem per somniū
esse licitam in casu. Confirmatur
per dictum Aristotelis. vii. Ethicorū
Fama non omnino perditur quā oēs
famāt. Multi aut̄ existimāt somnia
signationem habere tanq̄ ab experiē-
tia moti. scđm Arist. de som. et vigilia
vbi prius. Vnde veri sile ē diuiniatiōe
eē silez et p̄ p̄ns in casu licitā. Est er-
go aduertēdū sicut extrahi p̄t ex dict̄
bt̄i aug. xxii. fr̄ Gen. ca. xliiii. Et Ar.

de sō. et vigi. et etiā Albu i li. suo de eis-
dē. Sōnia sumūt originē mltip̄r. Ali-
qñ a corpore hūano: aliqñ ab aīa: ali-
qñ a corporib⁹ sup̄celestib⁹: aliqñ a spi-
ritib⁹ bonis: aliqñ a spiritib⁹ mal. Ex p̄-
te qdē corpōis originalit̄ oriūt̄ sōnia cō-
mūit̄ i hūiore. Vñ qñ i corpe hūano
sup̄abūdat hūior flegmatic⁹ accedēs ad
organi fātasie: fātasia fit sicut idoluz
sile illi hūori et hōi q̄ est i aliquo hūi-
do sicut in aqua: vel q̄ gustat aquam.
Sitr qñ hūior dulcis et flegmatic⁹ descē-
dit a capite apparz illi q̄ ipse gustet dī-
cia Cōsitr colera nigra abūdate in cor-
pore sōnat hō frequēt d̄ incēdiis et cō-
flagratōe domoz et h⁹ mōi. Et sic nar-
rat Albert⁹ quēdā sōniasse picē arden-
tē fuisse i vētre sui. et cā fuit: q̄ a eo a-
būdauit colera nigra. vñ exurgens e-
misit colerā nigrā i magna q̄titate. ta-
lia ḡ sōnia manifesta sunt significatiua
futuraz: ifirmitatū frequēt. et d̄ talib⁹
sōnis bñ iformat̄ medici ad iudican-
dū de p̄ditōe infirmi. Alia ū sōnia o-
riūt̄ ex pte aīe vñ hoies solliciti et co-
gitati cū aliq̄ negocia facere cogitant
frequēt sōniāt de eis dē. Ecc̄. v. Per mlt̄
tas curas sequūt̄ sōnia. Et hec ē cā q̄re
hoies frequēt sōniāt d̄ aīcis suis et not̄
suis et cit⁹ d̄ eis q̄ de eāneis. et plura d̄
eis p̄uidēt. Amici enim procul existē-
tes maxime solliciti sunt de seinuicēz.
Sicut docet Aristoteles vbi prius. Hec
est etiā causa quare dediti vilius vigi-
lādo: vilia somniant dormiendo. et q̄
re tātus p̄t esse habit⁹ honestatis in vi-
gilādo q̄ p̄sona etiā non assentiet dor-
miendo feditatibus nec voluptatibus:
carnalibus. sicut docet Aug⁹. x. cōfes.
q̄ tātū habitū honestatis p̄t homo ac-
quirere: q̄ virtute istius habitus disti-
pabuntur fātasie male: que p̄ somnia

ingerunt dormienti. Tercio sunt somnia
quae causantur in honestate corporum supercelestium. Nam corpora supercelestia influendo virtute nostris corporibus alterant corpora nostra in somno. et tunc contingit fantasia sibi formare species et idola conformia similitudinibus in corpore causatis. et sic apparet anime aliquid effectus futuri. sicut de bello et fertilitate sterilitate terre et huiusmodi: quae a corporibus celestibus causa habetur. sicut fuit de somno Pharaonis de septem bobus et septem speciebus Genes. xlii. Quarto originantur in nobis nonnulla somnia a spiritibus bonis sicut patet Math. ii. de Angelo qui apparuit in somnis Ioseph in aliis scripturis locis. Et tale videtur somnium Simonidis. De quo narrat Valerius li. p. c. v. Simonides cum ad littus nauem applicuisset in habitatumque corporum iacens repperisset et illud sepulture mandasset: admonitus idcirco per somnium ne proxima die nauigaret: in terra remansit: qui vidit naues solui fluctibus et procellis in eiuspectu obruti sunt. ipse letatus est quod vitam suam somno quam nani credere maluisset et memor benefici elegeratissimum carmen eternitati consecrauit melius illi et diuturnus homini in anima constitutus ens sepulchrum quod in desertis et ignotis arenis construxerat. Hoc somnium ab aliquo bono spiritu potuit fieri in recompensatione pietatis Simonidis.

Quinto originantur nonnulla somnia a malis spiritibus. sicut patet de uxore Pilati: que ociosa die parasceues dormiebat: multaque passa fuit per visum de christo demone immittente: ut per tales visiones seu apparitiones nostras impedire potuisset redemptionem. Unde miles mandauit viro suo Pilato dicens taliter Nihil tibi et iusto illi. Multa enim passa sunt per visum hodie propter eum. Math. xxvii. Et a tali spiritu

detur illud somnium causatum esse quod narrat Valerius ubi prius de Cassio per meum. Huic dormienti quaedam parere magnitudinis et nigri coloris appuit squalidus barba: et capite demisso interrogatus quod esset respondit kakodemon. Cassius perterritus familiaris excitauit et quasi fuit si quod talis cameram suam fuisset ingressus. responderunt quod non. Rursus obdormiuit et rursus eadem species appuit Lumen ergo insit afferri: et pueros sibi assistere precepit. Et ecce infra modicum tempus prius de mandato cesaris capite punitus est. Ex dictis est patet quod somnia siue vno modo siue alio modo causantur frequenter contingit quod sunt futurorum eventuum signa. Ex quo patet veritas prime conclusionis quod diuinitio per somnia in casu est licita. Secunda conclusio est quod diuinitio ista in omnibus somniis non est expectanda. Unde aristoteles de somno et vigilia ubi prius distinguit sic. Quedam inquit somnia sunt signa aliorum effectuum: quaedam cause: quaedam accidentia. id est. pertinencia ad futuros eventus. Signa sunt sicut patuit superius de humoribus colericis et flegmaticis. Cause sunt interdum quae aliquando homo vel sollicitus circa opus inchoatum vel inchoandum quae in dormiendo perfecte comprehendit modum conuenientem quo illud operum proficiet. et postea iuxta fantasiam producit propositum ad effectum. Et sic est somnium causa eventus futuri. Sunt etiam quedam accidentia et impertinencia ad eventum futurum quae nec sunt signa nec causa alicuius eventus futuri. et ex talibus somniis nullo modo est diuinitio expectanda. et sic patet secunda conclusio. Tercia conclusio est quod somniorum diuinationi indulgere est multum periculosum. Hec conclusio patet primo propter deceptionem malorum spirituum qui per somnia nituntur decipere illos vel seducere qui somniis fide persistant. et ideo facilius

posset homo nimis credēs sōnis labi in despationē ad suggestionē diaboli. Scīto pp̄ diuersitatē significatiōis in sōnis. Potest ei sōniū equocēz equaliter mltā significare. ⁊ iō hō applicās ad vnū p̄ticulare statū decipit. Tercio qa nōnulla sōnia habēt interpretari per similes nōnulla per p̄trariū. et in hoc casu difficile est discernere. Quarto qa sicut dicit Arif. hęc sōnia sūt significatiua futurorū aliqñ. tñ nō ē necesse euētū sōniorū accidere: qa possūt superiores cause impedire. Sicut enī nubes q̄ sūt cause pluuie: aliqñ habūdāt et signāt pluuiā futurā: tñ per aliam causā superiorē eos dispentē contingit pluuiā impediri. Cōsimilē i volūtariis opatōib⁹ q̄s habet q̄s ad aliqd faciēdū et firmū p̄positū ad illd exequēdū: nō tñ est necesse q̄ sic faciat. pōt ei forti⁹ p̄siliū supuenire totū mutare p̄positū. et iō interpretator sōniorū non debet dicere de s̄mate q̄ sic eueniet sicut sōniū signat: sed cū cōditione nisi fortior causa supueniēs i pediat. Et cōsimiliter debēt astronomi diuinari Vnde dicit Albert⁹ vbi p̄s q̄ astrologi dicētes de s̄mate q̄ talis effect⁹ eueniet faciūt scīa; astrologici viles cere: cū tñ in scīa astrologica viciū nō iueniāt: s; in astrologo de s̄mate absolute p̄ferēte. Periculosū est ḡ p̄ sōnia nimis cōiter diuinare: qa poetice dicit. Sōnia ne cures nā fallūt sōnia plures. Et eccl̄ xxxiiii. Vana spes ⁊ mēdaciū isensa to viro et sōnia extollūt i peritos. Quasi q̄ apphēdit vmbra et persequit̄ ventū: sic q̄ attendit ad vasa mendacia: secūdo hoc visio sōniorū ⁊c. Et i s̄ra. Sic p̄turientis cor tuū s̄tāfias patiet̄ nisi ab altissimo emissa fuerit visitatio. Et

sic p̄s ad dubitationē. Ad rōez i op̄positūz inhibet̄ ne sup̄sticiose hec fiāt nimis cōiter. Nō aut̄ qn aliqñ liceat sicut declarātū est.

LECTIO. CCIII.

t Etigit autē et tūc in s̄os tēptatio mortis ⁊ cōmotio in heremo facta est mltitudis: sed nō diu permāsit ira tua p̄perās ei homo s̄n q̄rela dep̄cari p̄ p̄lis p̄ferēs s̄uitutis s̄ue scutūz orōez et per icē s̄ū dep̄catiōez allegans restitit ire. ⁊ finē imposuit necessitati orōez qm̄ tur̄ est famul⁹. Postq̄ actū est de pena mortis is̄ficta egiptiis per diuinā aīaduēsiōez. hic trāsferit se auctor ad tractādū de q̄dam is̄ficta pena mortis is̄ficta hebreis pp̄ eorū rebellionem. Vbi notādū q̄ sicut Narratur Nūe. xvi. Chore fili⁹ ysuar fr̄is amrā q̄ fuit p̄ moȳsi ⁊ aarō iuidit eis dē murmurās p̄tra eos: q̄ vn⁹ eorū sibi sacerdotiū v̄surpauerat: ali⁹ p̄ncipatū.

A Voluit ḡ fieri sacerdos ⁊ sūgi sacerdotio qd̄ soli aarōz filiis ei⁹ cōcesserat: in q̄ etiā p̄posito adiūxerat sibi. ccl. leuitas q̄s oēs dignos p̄ferēbat sacerdotio: ⁊ in odiū ip̄i⁹. Aarōz in sup̄plātationē ip̄i⁹ moȳsi q̄ erat dux p̄li adiūxerat sibi datā et abyro: q̄ fuerūt rubemite qb⁹ dicebat deberi potissime p̄li p̄ncipatū: eo q̄ erāt de ruben primogenito Iacob. Deo ḡ vltiōe is̄olitā infligēte Dathan ⁊ Abyrō a t̄ra abforpti sūt s; et ignis i maxima quātitate egressus de thuribus: chore et aliorū lenitarū q̄ cū eo eiusdē cōspiratiōis fuerūt eos vltiōs in famillā redegit Aaron iuxta illos stāte illeso. Istis penis visis adhuc murmurauit p̄plis cōtra moȳsēz Aarō. Sequēti die oīs. s. mltitudo filiorū is̄rl̄ p̄uenit dicēs. Vos mi

hi interfecit ppls dñi. Cūq̄ voluisset eos ppls lapidare fugerūt Moyses ⁊ Aarō in tabernaculū. ⁊ opint eos in bes et statū egressus ignis de tabernaculo cepit ppls pflagrare. Dixitq̄ Moyses ad aaron Tolle thuribulū tuū et hausto igne de altari pone thimama et vade rogare p ppls. Accurrēs q̄ Aaron cū thuribulo stetitq̄ inter vivos ⁊ mortuos orās dñz plaga cessauit Firerūtq̄ percussū quatuordecim milia ⁊ septingenta absq̄ hac q̄ pierāt in seditōe Chore. Et de hac scda historia hic auctor agit. Et circa h̄ duo facit. Nā p̄mo narrat breuiter quō pena mortū fuit hebreis tribuit illata. Scdo quō fuit suauiter mitigata ibi. S3 non diu pmāsit.

Circa p̄mū tāgit penā et pene causam: cū dicit Tetigit autē tūc iustos. 1. hebreos tēptatio mortis id ē plaga in cēdū q̄ mortui fuerūt m̄ta de ppls et tēptatio mortis in murmuratiōe ppli p̄p̄t quā fuerūt digni morte. Et sequitur causa pene illatez cōmotio facta est in heremo m̄titudisotra moyses ⁊ aaron S3 quō dicit q̄ tūc tetigit hebreos tēptatio mortis? Nūqd̄ ei illa p̄motio fuit tūc q̄ p̄mogenita egiptioz occisa fuit? Et manifestū est q̄ nō s3 bñ p̄ Et dicēdū q̄ in h̄ loco tūc nō dicit similitudinē in tpe s3 cōueniētiā in ḡne pene. et forte i greco sonat talit̄. Vt tūc id ē p̄. Qualit̄ at illa pena fuit suauiter mitigata subdit p̄sequētv̄sq̄ i finē capli. Mod̄ eī quo illa pena sopita fuit ⁊ finita cōtinēt triaviz ipi? Aarō denotā orōez: dine cōsideratiōis allegatōez ⁊ sacraz vestitū rep̄ntatiōez p̄p̄t hec enī tria āgelū cedētē ppls cessare fecit ā plaga P̄rio ḡ agit auctor d̄ ipi? Aarō deuota supplicatiōe. Scdo de ip-

sius rōnali corā dño allegatōe. Et tercio de vestitū suaz q̄b̄ idut̄ erat rep̄ntatione. scda ibi. Vincit autē turbas. tertia ibi. Inueste poderis ei? Circa p̄mū dicit sic. S3 nō diu pmāsit ira tua id ē pena ex zelo iusticie dine p̄ueniēs Properās ei hō id ē Aarō s̄n q̄rela: q̄ viz habuit se ad deum pie: ad seip̄s sobriez ad pximū iuste: ⁊ iō dign⁹ p̄ces deo fūdere fuit et dep̄cari p ppls id ē ad dep̄cādū p his q̄s incēdū cōsumauit ⁊ p̄ferēs finitus sine scuti s3 orōez Est ei oīo ascēsus mētis in deuz scdm Damascenū. Hec oīo est scutū prelati triplici v̄tute corintū ad modū scuti: ga scdz Ber. Oratio est intētio cordis fide: spe ⁊ caritate submixa. ⁊ d̄ scutū feruuitis plati: ga debitū ānexū officio plati est orare p̄ subditis. ḡ sacerdotis officii ē orōes fūdere ⁊ p̄ iustis: ne cadāt p̄ pctōribus vt resurgāt. Ad heb. v. Debet quēadmodū p ppls ⁊ ip̄ sep̄ seip̄o orare Et p̄ incēfū dep̄catōez allegās. Obtulit ei thimama ⁊ dep̄catus est p ppls Nūe. xvii. Fuit at thimama puluis p̄positus ex stacteonicha galbane ⁊ thure. sicut p3 Exo. xxx. Et vocat̄ hic incēfū et signat deuotiōnez orōis. Apocal. xviii. Ascēdit fum⁹ in censoz de orōib⁹ scōz. Et cassiodor⁹ Oratio sine deuotiōe est sicut corp⁹ s̄n aīa. Corp⁹ sine aīa est cadauer ⁊ fetori pximū qd̄ idignū est offerri deo ⁊ factus eius. Sic ḡ d̄s̄posit⁹ Aarō restitit ire id ē pene imisse a deo. ⁊ finē ip̄osu it necessitati id ē uolētē mortū vt d̄ v. Meth. c. de necessario ostēds̄ quoniam tuus est famulus id est pastor ⁊ prelat⁹: cui⁹ est pro grege se exponere q̄ de ppls sinū castigat Circa illam clausulā. Proferēs seruuitis sine scu-

tum orōez. a Notandū est q̄ de-
nota oratio est rōnabilit̄ scala nostre
ascēfionis. scūtū nostre defēfionis: et
mūciū nostre legatōis: et reddit⁹ no-
stre subiectōis. Primo est scala nostre
ascēfionis. B Per hāc enī ascēdit
mus ad deū ⁊ a tremus ad celestia nos
leniam⁹. Eccī. xxxv. Oratio hūiliantis
se penetrat celos et nubes. Sed dubiū
esse pōt qd̄ intendim⁹ dū deū oram⁹:
q̄a vel petim⁹ q̄ operef̄ illd̄ qd̄ dispo-
suit se factur⁹ p̄ tpe. et hoc videt̄ frui-
stra. Nā sine nr̄is p̄cib⁹ q̄cqd̄ disposuit
se factur⁹ proficiet vel petim⁹ q̄ mu-
tet volūtātē et dispositionē et velit si-
cut nos volum⁹. et hoc est ipossibile:
cū deus mutari nō pōt. S3 dicēdū est
q̄ nō intēdim⁹ deū nec dīnā dispositi-
onē mutare: s3 magis istare q̄ cōplea-
tur i pleaf̄. Siceī de⁹ disposuit q̄ ea q̄
circa nos cōsūmabunt̄ per nr̄as orati-
ones cōsūmari merebunt̄. Et iō dicit
Boeti⁹. v. de cōso. profa. iiii. q̄ q̄ ponūt
oīa de necessitate euenire aiferūt hū
mani gn̄is cū deo illd̄ singulare cōmer-
ciū sc3 orōez. Non ergo cū oram⁹ deū
mutare proponim⁹ vel ad nos icliare
s3 magis nos ad deū lenare et nostrā
volūtātē suo bñplacito cōformare. Et
hoc pulchre declarat Dyonisi⁹. iiii. ca.
de dīnis noīb⁹ sub duob⁹ exēplis Quo-
rū p̄mū tale est. Si i imaginemur vnā
cathēnā lūis de celo depēdentē et nos
alternādo manus nitamur illā ad nos
trahere: nō eā descēdere facerem⁹ eq̄-
liter: sed nosmetipos per eā ad supe-
rius agerem⁹. Sic in proposito est de
oratione. Secūdū exēpli est tale. si ef-
sem⁹ in nauī existente in aqua et tene-
remus fimes fortes in manib⁹ exten-
tos ad nos de aliq̄ rupe imobili ⁊ tra-

herem⁹ fortit̄ illos fimes: nō mouere
mus rupē ad nos s3 ecōtra et nos ⁊ na-
uē mouerem⁹ ad rupē. Sic cū oram⁹
nō mouē⁹ ad nos imobīle dei v̄tutē: s3
poti⁹ trahim⁹ nos ad eū. Scdo orō ē
scūtū nr̄e defēfionis. Vñ hic d̄r. Pro-
ferēs sive frūitūis scūtū. i. orōez. Nar-
rat historia Britonū q̄ rex Arctur⁹ il-
lustris depictā habuit ifra scūtū ima-
ginē v̄ginis bñdicte filiū suū in bra-
chiis suis baiulantē. Ad hāc imaginē
quotiēs in p̄ssura belli incept̄ fatiga-
ri respexit. Cui⁹ statim intutu latātē
vires recētes recepit. Vñ li. vii. ca. v.
dicit̄ q̄ clype⁹ ei⁹ pr̄iken vocabat̄ i q̄
imago scē dei genitricis depicta fuit.
Moralit̄ isto mō debet scūtū nr̄e ora-
tionis ornari vt̄vz i tr̄insec⁹ hēat ima-
ginē v̄ginis bñdicte. b Si ei ima-
ginemur v̄ginē bñdictā in it̄iori p-
te scūtī stātē: ipa videbit̄ scūtū nostre
orōis deferre. Studeam⁹ ergo scūtū
nostre orōis ipi⁹ imagine exornare. ⁊
pōd⁹ nostre dep̄catōis sibi imponere ⁊
ipsa dignabit̄ nostrā orationē porta-
re et pro nobis filio suo p̄sentare. Nā
quicqd̄ filio suo offert: necessario ac-
ceptū est Et ideo dicit Bem. sup mis-
sus est Crede frater quicqd̄ illd̄ est qd̄
deo offerre paras Marie cōmendare
memento: vt eodem aluo ad largito-
rem gratie gratia redeat qui influxit
ergo orōez nostrā dno debēt cōplere.
Christus v̄z et Maria. Dicit̄ grāma-
tici q̄ inter ptes orationis p̄ncipalio-
res sūt nomen et verbū. Inter nomēz
verbum talis differentia datur q̄ no-
men significat substantiam cum qua
litate siue tempore Verbū significat
personā agere vel pati. aliquid cū tpe.
De natura etiā noīs est reddere sup-

positū ipsi v̄bo. ⁊ de rōe v̄bi est regere
nomen sibi i orōne supponens. sicut i
grāmatica iter puenliā docti sum⁹
Moralit̄ loquendo carissimi ad h̄ q
nostra oratio q̄ ad p̄ns f̄moni debet p̄
mitti inneniatur cōgrua conueniens
⁊ p̄fecta necesse est q̄ ex nōie ⁊ v̄bo ⁊
ponat̄ Verbi aut̄ qd̄ nostrā orōnez i
gredi debeat certe est illd̄ v̄bū de quo
dicit̄: q̄ de⁹ erat verbū ⁊ verbū caro fa
ctū est. Io. i. Istud verbū p̄sonā signifi
cat: imo est p̄sona filii dei. Significat
etiā cū tpe: q̄a q̄n̄veit plēitudo t̄pis mi
sit de⁹ filii sui ad Gal. iii. Silit̄ istd̄
v̄bū tā actōez q̄ passiōez importat. Isti
us ei verbi actōe secula formata sūt:
quia ad hebre. xi. Fide itelligim⁹ secu
la op̄ata esse dei verbo: vt ex iuisibili
b⁹ visibilia fierēt. Istius ei verbi passi
one cūcta sūt reformata q̄n̄ verbū ens
altissimi corporali passū est carne sū
pta. Habem⁹ ergo v̄bū qd̄ nostrā orati
onē ingredi debet Sed qd̄ est illd̄ nomē
qd̄ i oratiōe istu v̄bo debet p̄iungi? Re
uera nō inueni⁹ nomē sub celo qd̄ istu
verboz n̄ueniēt⁹ p̄iungi possit q̄ illd̄ de q̄
Lu. i. Nomē v̄ginis Maria ecce sub
stātia: virgo ecce q̄litas ⁊ hoc sine tem
pe. Cuius cā est ista. iiii. Phis̄. dicit̄ q̄
tēpus est cā corruptōis. oia ei corrupū
tur ⁊ tabescūt in tpe. Ille ergo m̄kieres
q̄ p̄mo sūt virgines ⁊ postea fiūt ma
tres sed nō sine corruptōe ⁊ generatio
ne certe ille m̄kieres sūt v̄gines in tē
pore. Sed hec benedicta ⁊ singularis q̄
virgo cōcepit: virgo peperit ⁊ post par
tū virgo quē genuit adorauit. Reuera
ip̄a est virgo sine tēpore. Versus. Trā
sit ad ethera v̄go puerperav̄gula yef
se. Nō sine corpore sed sine tpe transit
ad esse. Habem⁹ ergo nomē ⁊ verbū p̄
nostra oratiōe formāda. Sed vt in̄ hec

omnimoda p̄gruitas ostēdatur restat
vidē quō ⁊ quādo istd̄ nomē huic v̄bo
suppositū reddidit ⁊ quō v̄go ab eod̄ ver
bo ēgebat̄. Reuera charissimi q̄n̄ illa
b̄ndicta ab etno p̄destinata: p̄actifica
ta⁹ dei filio cōsecrata ⁊ cūctis creatur̄
supposita: ab angelo extitit saluta⁹ et
ip̄a hoc nō obstāte quasi vniuersis sup
posuit semetip̄az istu verbo benedicto
suppositū reddendo dicēs. Ecce ancil
la domini. Et certe eadē h̄ilitate qua
sic suppositum verbo reddidit ab ip̄o
p̄sequēt̄ regi petiit q̄n̄ subiūxit. Fiat
mibi scdm̄ verbū tuum. Ecce inqt̄ ancil
la d̄ni: fiat mibi scdm̄ verbū tuū De
dictis hic dubitatio oritur Impossibi
le videtur apud grāmaticos: q̄ nomē
reddat suppositū verbo et t̄n̄ nō rega
tur a verbo. Modo inuenio istā verbo
reddidisse suppositum quādo nequa q̄
recta videt̄ a verbo. Quādo certe ver
bū incarnatū pepēdit in cruce ip̄a red
didit suppositū istu verbo: sicut Io. xix
dicitur. Stabat inquit iuxta crucē ma
ter iesu et soror matris ei⁹. Qd̄ aut̄
v̄go ista t̄n̄c tēporis recta nō fuit aver
bo: p̄batur: quia si sic fuisset recta a v̄
bo in morte sicut in ortu: certe t̄n̄c fi
cut ip̄a v̄bū peperit sine pudore. ita v̄
bū vidisset mori sine dolore sed sic nō
fuit. q̄a ip̄a maxie doluit. ergo iter no
men et verbū. viz matrē et filiū q̄ de
berent esse partes orōis nostre t̄n̄c tē
poris mala grāmatica fuit Ad istā
questionem tripliciter respondeo Vno
modo potest cōcedi cōclusio q̄ videli
cet tēpore mortis x̄pi grāmatica ma
la fuit in mundo et homines loquebā
tur falsum latinum. Multi ei latinū
t̄n̄c temporis loquebant̄ falsū de x̄po
Videmus enī quādo grāmaticus scri
bit falsū latinū hoc est icongruū. p̄oit

crucē in margine vt postea corrigaf. Vñ in illa lra que ē ppingor cruci de notaf eē mala grāmatica. Ergo cū illa btā vgo tūc tps stetit ppingor iux crucē nō est mirādū si in ea mala grāmatica fuit et svbo supponēs a vbo: more solito recta nō fuit. Cōfirmatur hec rñsio: qā sicut tūc tps false fuit astronomia in mūdo qre nō potuit esse mala grāmatica. Dicat astrologus. Quare eclipsis scā fuit in sole: luna existēte in oppositione. Et dicit grāmatic⁹ qualit defect⁹ fuit in regimine vbi: noie existēte ad verbū in debita suppositōne. Sed qā hec respōsio nō saluat bonā grāmaticā fuisse tunc. Ecce alia rñsio ⁊ melior. Verū est q nomē in nomiatiuo casu regularit loquēdo nō ponit absolute qn avbo regatur. Sed in ablativo casu valde cōit absolute ponit. et dicit a grāmaticis ablatiu⁹ casus absolut⁹. Modo moraliter Maria in morte verbi incarnati fuit totalit in ablativo casu absolute posita qn aia xpi absoluebat a carne ⁊ corpus filii auferebat a matre. Isaie. xxxviii. Generatio mea ablata est et cōuoluta est a me. Sed certe in cōceptione verbi ipa stetit totalit in nomiatiuo casu. In cui⁹ signū euāgeliū narrās xpi cōceptionē replet noib⁹ passū illū. Lu. p. vbi dī. Cui nomē nazareth Cui nomē Ioseph ⁊ nomē virgis Maria ⁊ vocabis nomē ei⁹ iesus. Ecce q posuit totaliter in nomiatiuo casu. Sꝫ certe euāgeliū Io. vbi narraf quō supposuit in morte vbi nomē marie subicitur. Stabat inqt iux crucē matē iesu zc. vt p h signat denotaret q ipa nō stetit in nomiatiuo casu sꝫ magis in ablativo. Act. xxvii. Iā ablata erat ois spes sa-

lutis. Sed etiā rñsio dari pōt q nec ipsa fuit a regimie totalit ablata: sꝫ certe recta fuit averbo lz nō imediate: tñ mediāte quodā aduerbio. Vñ donatus. Aduerbiū est ps orōis q adiucta verbo significatiōe ei⁹ explanat atq: implet. sꝫ null⁹ magis significatiōe verbi explanauit eiusq volūtate cōplemit qverbi carissim⁹ Io. euāgelista. Vñ sicut xps vocaf verbū: sic Io. pōt dici aduerbiū: ⁊ certe xpus verbū exprās in cruce pmisit Io. aduerbio regimie matris sue dicēdo. Mulier ecce fili⁹ tuus. Deinde dicit disciplo. Ecce mat tua. Io. xix. Et ex illa hora accepit eā discipulus in suā. Notate modū xpi loquēdi. ecce fili⁹ tu⁹. Potuit at dixisse. Iste est fili⁹ tu⁹ ⁊ ista ē mē tua. Nō ē aduerbiū in mūdo qd regat nomiatiū casuz nisi h aduerbiū ecce vel en qd idē est. Voluit g in hac extrema mortentis locutiōe aliq verbo vocisq sono expme re hoc aduerbio ecce i signū q illa bñ dicta nō deinceps imediate a xpo verbo corpali pntia: sꝫ mediāte aduerbio Io. regeref. Habem⁹ g nomē ⁊ verbū. Tercio oīo est nūc nre legatōis. Vñ Aug. sup ps. lxxv. Oratiōis pure mag virt⁹ est et velut fidelis mnci⁹ mādatū pagit ⁊ illuc penetrat quo caro nō puenit. Vñ ps. Intret in cōspectu tuo oīo mea i clina aurē tuā ad pē meā. Cū ei tres fuit satisfactōis ptes: elemosina oīo ⁊ ieiuniū dubiū pōt eē q istarū est potior ad satisfaciēdū. Et dicūt qdā q oratio ē potior. Sꝫ in cōtrariū dicēdū et tenēdū ē q elemosina ē potior. Nā ptinet in se tā virtutē oratōis ⁊ ieiunii et ideo sicut aia intellectiua est nobilior sensitiaz vegetatiua: quas virtualiter cōtinet: ita elemosina efficiatior

est ad satisfaciendū q̄ ieiuniū vel oratō
de natura sui ceteris parib⁹. Continet
eni elemosinavirtutē ieiuniorōnis
duplici rōe. Primo: q̄ elemosina cō-
stituit eū cui dat⁹ debitorē ad orādū ⁊
ieiunādū p̄ eo q̄ dedit. Sc̄do q̄ elemo-
sina est q̄dā oblatio sc̄a deo q̄ vim ora-
tionis habet. Similit̄ elemosina cōti-
net ieiuniū iquātū p̄ elemosinā bona
extiora q̄ ad corpis sustētatiōez ptinēt
diminuitur. Oratio vero ptinet ieiuniū
in virtute. Nā extēsiō intellect⁹ in
deū debilitatē corpis parit sicut etiam
ieiuniū. Et ideo int̄ ista tria mun⁹ ē ie-
iuniū: elemosina maximū: ⁊ oratō te-
net mediū. Quarto oratio est reddit⁹
nostre subiectiōis. Cadit ei oratio sub
p̄cepto det̄miatē ⁊ m̄det̄miatē. Deter-
minate qdē quātū ad m̄stros eccl̄ie q̄
ex statuto ⁊ p̄cepto ad horas canoni-
cas dicēdas obligant̄. Indet̄miatē vō
quātū ad oēs Oīs ei hō tenet̄ suā salu-
tē p̄curare: q̄ sine oratōe adulto uō cō-
cedit̄. et iō orare m̄talit̄ vel vocaliter
est de iure nature ⁊ reducitur ad secūdū
p̄ceptū p̄mie tabule. Memētovt diem
sabbati sc̄ifices. Tēp⁹ ū orādū laicis vi-
det̄ istitui ex statutis canonū dieb⁹ fe-
stivis: q̄ tenet̄ d̄nis officiis it̄esse: vt
m̄st̄ris p̄ p̄lo orātib⁹ suā int̄tōne cō-
firmēt. Est ḡ oratio q̄si quidā reddit⁹
quē de⁹ a nobis exigit sibi dari. Osee
xiiii. Oēs aufer iūq̄tatē ⁊ accipe bonū
et reddem⁹ vitulos labiorū nostrorū id
est orōes deuotas.

LECTIO. CCIIII.

d Icit aut̄ turbas nō in v̄tute cor-
poris: nec in armatura potētie:
s̄ v̄bo illū q̄ se vexabat subiecit: iura-
mēta patrū et testamētū cōmēorās.
Cū enī iā aceruatiū ceca diffēt sup̄ al-

terutru mortui inst̄itit̄ ap̄tauit im-
petum ignis ⁊ diuisit illā que ad viuos
ducebat viā. Postq̄ tactū est de for-
ma quā sūm⁹ p̄t̄ifex Aarō obf̄uauit
in fedādo diuinā offēsā p̄tra p̄p̄z quā-
tū ad supplicatiōne. In hac pte p̄legē
de eadē forma placādū deus quātū ad
familiarē allegatiōne Allegauit autē
Aarō deo p̄ p̄lo saluādo p̄ficiētā ⁊ an-
tiquā dei ad p̄p̄z iudeorū vehemētē
affectionē cōmēorās ei m̄lta factā q̄ fe-
cerat patrib⁹ eorū vt sic m̄eor amici-
cie veteris nouas offensas remitteret.
Duo ḡ fiūt in l̄ra ista. Primo oñditur
quō Aarō adept⁹ victoriā p̄ d̄ine affe-
ctiōis allegatiōez Sc̄do ponit eiisdē
victorie exēpli explanationē. sc̄da ps
ibi. Cū ei iā. Circa p̄mū duo facit. Pri-
mo excludit illā qd̄ videbat statū pō-
t̄ificali cōtrariū. Sc̄do subiūgit illā qd̄
eidē statū noscitur eē necessariū ibi. S̄z
verbo. A Cōtrariū enī videt̄ sta-
tū p̄t̄ificali armata potēna seu virtu-
te corpis vim iferre: nisi fortassis vim
vi repellēdo qd̄ natura cōcedit cuiuslibz
Et iō dicit d̄ Aarō sic. Vicit at̄ l̄bas n̄
v̄tute corpis. Turbas. i. pestes f̄bātes
p̄p̄z sibi subiectū virtute corpis sicut
Sansonicit̄ Philisteos Iudicum. xv.
Nec armatura potētie: s̄z verbo pure
orōis illū q̄ se vexabat id ē āgelū puni-
entē p̄p̄z subiecit id ē a plaga incēdi
cessare fecit. Et nota q̄ vexatiōne po-
puli dicit suā fuisse more bōi plati. ii.
ad Corint. xi. Quis ifirmat̄ ⁊ ego nō
ifirmor. Sic moyses p̄ verbū orōis de-
uicit Amelechitas. Exo. xvii. Subiec-
it̄ inq̄ iuramēta patrū id ē p̄missiōes pa-
trib⁹ sc̄as ⁊ testamētū cōmēorās id est
legē eis datā. Cōsequēt̄ istū⁹ historie
ponit explanationē dicēs. Cū enī iam

acernati id ē p aceruos cecidissēt sup alterutrum ad eum? sup aliū mortui: igne eos occidēte inēstet Aarō in viuos: mortuos opponēs se q̄i murū p viue tibus p̄tra ignēz ap̄tauit ip̄etū ignis ppl̄z incēdētis. Hec ap̄ntatio sc̄a ē gladio verbi orōis: q̄a vt ait Cris. Nihil ē potētū hoīe pure orāte. Et diuisit illā viā ignis q̄ ducebat ad viuos. i. diuisit flāmā tēdētē v̄l viuos. Vñ i ps. Vox dñi incēdēt flāmā ignis. Morali t̄ sic ignis ille corpali t̄ incēdēs ppl̄z: oēs m teba t̄ occidere: ita ignis libidinosē luxurie q̄ in p̄cupia carnis viget: ppl̄z id est in t̄tudinē hoīz cotidie nitit̄ cōfla grare. Bonū ḡ pastoris puidētia more ipsi? Aarō cōsideret diligētē q̄ sūt illi q̄ iā sūt occisi p̄ pct̄n̄z q̄ adhuc imunes et inocētēs. p̄ malū at̄ exēplū z corruptionē alioz ad pct̄m tēptati. z ponat plat̄ se mediū in t̄ illos p̄ vigilātē p̄sidentia diuidēs viā ignis: ne ad viuos attingat. et ne inocētēs a corruptis iā mortuis incendant̄. a Iuxta illā clausulā Vicit at̄ turbas. Notandū ē q̄ septē sūt vicia capitalia que nos turbāt et q̄ nos bellādo tenemur euicere per septē dona sci spūs. p̄ quaz septēplici victoria septiformia nobis i apocalipsi p̄mia pmittunt̄. Designātur at̄ hec septē vicia p̄ septē gētes pestiferas q̄s ip̄i hebrei expugnant̄: z vice t̄ q̄s gentes dimisit dñs vt suparet eas filii isrl̄ sicut Iudicū. iiii. cōtineēt: q̄ fuerūt Gergesei Amorreī. Euei. Ethei. Chananei. Iebusei. et Ferefei. Deut. vii. Gergesei interpretat̄ colonū eiciēs z significat supbiā: q̄ p̄mū āgelū de celoz Adā Colonū paradisi eiecit. Hāc vice re debet qlibet nostrū p̄ domū timoris. z tūc p̄missionē cōsequē q̄ ponit̄

Apoca. iiii. Qui vicerit faciā illū colū nā in tēplo dei mei. De nature colūne est fortit̄ supportare q̄a sibi supponit̄. z cōditio supbie est nihil tolerare sibi suppositū: q̄a int̄ eē sup alios nō sub aliis: et iō illū q̄ vicerit supbiā faciet de? columnā. Amorre? interpretat̄ amaricās vel amara loquēs z significat iuidū. q̄ tot? est fellū? intrinsec? q̄ in se semp amaricat? semp amara effudit. Dicit Aris. ii. de aialib? ca. ii. q̄ abane est aial magnitudine cerui q̄ cōtra naturā oīz alioz aialiū habz fel in aure simile felli hoīs i colore. z est aial amare et velox nimis. Et significat iuidū q̄ fel in aure gerit q̄a q̄cqd audit in offēsiōnē amaritudinis p̄uertit Ouidi?. ii. metha. Pectora felle virēt lingua suffusaveneno. Risus adest nū ḡ nisi quē fecere dolores. Iste Amoreus vincēt? est p̄ donū intellect? q̄ hō aduertēs pximū sue nature p̄ticipem dulcē se p̄beat pxio suoz p̄passiōe fauētē: sic vicēdo p̄sequē p̄missiōez q̄ Apoc. ii. ponit̄ Vicit̄ dabo māna absconditū. Terc? ē Eue? q̄ interpretat̄ lapides colligēs z figurat iracūdiū z rixosū. hic colligit petras offēsiōis z lapides scāda livi i iurgio iaceat p̄ pximū Sic Semei ḡ diebat maledicēs z mittēs lapides p̄ dauid. ii. Reg. xvi. Istū vincere debēt per donū cōsiliū se quēdo xpi p̄silia de patia et tolerātia iuriarū. Mat. v. Ego aut̄ dicovobis non resistere malo: s; si qs te p̄cusserit in maxillā vnā p̄be ei z alterā. Et talis victor erit securus de p̄missiōe sc̄a Apoc. ii. Qui vicerit nō ledetur a morte secūda id est ifernali pena. Quart? est Ethe? qui interpretatur stupor v̄l formido. et significat accidā: que facit hoīez stupidū z formi

dātē opavirtuosa. Ille vincēd' ē perdo
nū fortitudis. De quo grego. vi. mox
Iustorū fortitudo ē carnē vincere: pro
priis voluptatib' cōtraire: delectatōez
vite p'sentis extinguere: hui' mūdi a
spera p'eterni p'miis amare p'speritatē
blādīmēta p'tenere a d'uersitatis nictū
cordis audacia supare. Reprobiorum
fortitudo ē transitoria sine cessatione
diligere: cōtra flagella ipi' p'ditoris in
sēsibilib' p'durare: ab amore re'z tē
poraliū nec aduersitate q'escere ad ia
nē gliaz etiā cum vite detrimēto p'nei
re: malicie argumēta acqrere: bono
rūvitā nō solūverbis et morib': s; eti
am glādūs ipugnare: i semetipis spes
ponere: inigtatē sp sine villo penitētie
desiderio ppetrare. Sed victori huius
ethei p'miū p'mittit'. Apōc. iii. Qui vi
cerit. dabo illi sedem mecū in throno

Quint' ē chanane' q' interpretat' pos
fessor vel negociator z signat auarū et
cessiones acqrit et auget. Vñ aug' de
dñi verbis. ser. xxv. Que ē illa auidi
tas cōcupiscētie cū et ipsa habet belne
modū? Tūc enī rapiūt qñ esuriūt: par
cūt vō p'de cū sēserit saturitatē: infatia
bil' est sola auaricia d'uitū: semp rapit
et nūq' satiat: nec deū timet: nec homi
nē reueret': nec pri' parcit: nec matres
rēcognoscit: nec fratri obtēpat: nec aī
co fidē p'stat: viduam opprimit: et pu
pillū inuadit: liberos in seruiciū reuo
cat: testimoniū falsū p'fert: res mortui
neq' mter occupat. Et que ē ista isania?
Amimarū aittere vitā appetere mor
tē: acqrere auz et perdē celū. Iste cha
nane' ē p donū pietat': q' mouet ad dā
dū pauperib' p'p' deū. Narrat Iulius
sext' Strategematō. li. i. c. iiii. q' cū e
mili' paul' cōsul roān' in lucanis in x

litt' angusto itinere exercitū ducēt et
tharētini ei classe infidiātes agmē eius
scorpionib' essēt aggressi captiuus late
ra euntū p'texunt: quoz respectu ho
stis imbuiere tela. Sic moralit' d'uites
si tela demonū vel l'tiones diuinas e
uadere velit ponāt in x' latera sua pau
peres elemosinas largiēdo et circum
dēt latera sua paupib' p'p' quos deus
frequenter parcit ab vlciscēdo et dēo
nes cessant a nocēdo: z taliē vincētī da
bit' illud in futuro qd p'mittit'. Apōc.
xxii. Qui vicerit possidebit hec: z ero
illi deus et erit ipse mibi fili'. Sext'
est Iebuse' q' interpretat' p'sepe. et signi
ficat gulā q' suadz hominī sēp stare ad
presēpe sicut asin' vel iumētū. z iste vī
ci debet p donū sciētie: qua sciā' viue
re tēperate. In x' illud apli ad phil. iiii
Scio abūdare et penuriā pati. et sic vī
cētī dabit' qd p'mittit'. Apoc. ii. Vincē
ti dabo edere de lignovite. Ad litte
rā. Temperatiā etiā p'tēvitā plōgat.
Eccī. xxxvii. Qui abstinent est aduci
ctvitā. et per oppositū gula in morbū
z in mortē inducit. Eccī. xxxi. Vigi
lia et colera et torturaviro infrumto
Ad litterā. excessus gule cat defectus
suavis sōni et colerā et fomicā pas
sionē torturā id est torsiones ventris.
Et hec omnia facit gula viro infrum
to. Dicit' autem infrumtus quasi sine
frumine. i. sine sapore. Est enim fru
mē illa ps guttur' que saporem sentit
Gulosus autē morsellos deglutit sine
sapore ad modū lupideuorādo. Vel
dicit' infrumit' quasi sine frumō qd ē cō
fectio qua corā frumit'. Vel dicitur
a frenesi vel a fronte v' a freno Ver
sus. Frons frenesis frumē frumia fre
na dabis. a Septi' ē pheresē: q' in
ēpretatur dū seminas terrā. et sigt' lu

bricū ⁊ illecebris datū q̄ illicite feinat
semē suū ⁊ metit momētaueā delecta
tionē ⁊ i sine penā etnā. Ad gall. vi. q̄
feiat i carne: de carne ⁊ metet corrup
tionē. Iste vincēd⁹ ē p̄ sapientia. i. p̄ sa
porē celestiu: q̄b⁹ gustatis cōstat omis
delectatō carnal. ⁊ q̄ sic vicēit p̄ssionē
p̄legē q̄ poit apoc. iii. q̄ vicēit hic vestie
tur vestime nā albis. He sūt turbe sep
tē q̄s vicē nos oꝝ. Est ei de xp̄o sic de
Marco furio camillo. De q̄ narrat se
xtus iul⁹ Strategematon. li. vii. c. iii.
Iste itur⁹ ad bellū in exercitu p̄clama
re fecit se nō receptur⁹ quicq̄ in castra
nisi victorē. reductisq̄ militib⁹ in aciē
victoria potitus est. Isto mō xp̄s nullū
recipit in celū in die iudicii nisi fuerit
p̄ victor. Et iō has septē p̄missiōes fa
cit sub sola p̄ditōe victorie. Prop̄ qd̄
dicit ysa. ix. Letabiū ē corā te sicut qui
letā ē in messe sicut exlātatores ca
ta preda qn̄ diuidūt spolia. L. CCV

i Nveste enīz poderis quā habe
bat tot⁹ erat orbis terrarū ⁊ paren
tū magnaia i quatuor ordib⁹ lapidūz
erāt sculpta ⁊ magnificētia tua i dya
dēate capitis illi⁹ erat scripta. His autē
cessit q̄ exēminabat. et hec extimuit.
Erat ei sola tēptatio ire sufficiēs. A
P⁹ q̄ declaratū ē qualit̄ sūm⁹ pontifex
Aaron diuinā placavit offēsā ⁊ ange
lum occidētē p̄p̄m p̄ incendiū cessare
fecit plagā p̄ deuotā supplicationē ⁊ p̄
dine fedē allegationem. In ista par
te. p̄legē quō ad euidē effectū cōmodi⁹
exequidū adiunxit sacrariū vestiu⁹ rep̄n
tationē. Fuit enī indut⁹ pontificalib⁹
vestibus que misteriis plene erant.

Et circa hoc dno facit. Nā p̄mo descri
bit sacerdotalis ornat⁹ p̄ueniētā. Se
cūdo oñdit quātā ip̄i aaron siue orna
to p̄stitit angelus reuerētiā ibi. His at

cessit. In describēdo autē ornatū sacer
dotalē non enumerat oēs vestes. de
q̄b⁹ exodi. xxviii. agit s̄z tm̄ tria omnia
mēta describit in quibus omnia alia in
telligi voluit. Sūt autē ista. Tunica iaci
ctina rōnale et lamina aurea q̄ pende
bat in frōte. In hoc autē ornatu tripli
ci erat representatio orbis terrarum:
cōmemoratio paterne nobilitatis: et
declaratio dīne maiestatis. Dic̄ ḡ sic.
i veste poderi. ē at poderi tunica talarū. ⁊
d̄f a pos podis grece qd̄ ē pes. dis. lati
ne q̄a erat tunica iacictia vsq̄ ad pedes
descēdēs. Vnde dicit̄ poderi quasi pe
dibus inherēs. Erat autē de duab⁹ inci
sionib⁹ facta: cōsuta sup̄ humeros et p̄
latera i modū dalmatice facta: manu
cas eiusdē coloris habuit: capuciū ha
bēs nō extrāuerso sup̄ scapulas: s̄z lō
gā sectionem habebat ista vestis a pec
tore vsq̄ ad medias scapulas: cui aper
ture: ne turpit̄ appareret ante et retro
assuta erat vitta: q̄ sup̄ scapulas hinc
de vasculis constringebat. Habebat au
tē hec solēnis tunica pontificalis. p̄ fi
bris. lxxii. tintinabula aurea q̄b⁹ erāt
imixta totidē vascula quasi malapuni
ca ex iacinctoz purpura ⁊ cocco bis ti
cto: itavt post tintinabulū esset mala
granatum quasi intercalari modo po
sitū: vt audiretur sonus quādo ingre
diebatur sacerdos sanctuariū. De hac
igit̄ veste pōntificali dicit̄ hic. In veste
enim poderis. Et est cōstructio in tran
sitina. Quā habebat tot⁹ orbis terrarū.
Stat autē hic poderi nō solū p̄ tunica iā
descripta. imo p̄ toto ornamēto sacer
dotali: p̄ qd̄ fm̄ suas diuersas ptes to
tus orbis terrarū mistice significabatur

Vbi notādū q̄ sicut dicit magister
in historis. Exo. xxviii. Quattuor e
rāt vestes tā miorib⁹ sacerdotib⁹ q̄s cō

munes vocabat q̄ principi sacerdotus
 que arabarchū appellabat cōes ⁊ alie
 quattuor erāt quib⁹ sol⁹ arabarch⁹ sup
 illis quatuor utebatur. Quatuor p̄me
 erāt femoralia: camisia talaris: et bal
 the⁹ lat⁹ ad q̄tūtatē q̄tuor digitorū itex
 t⁹ florib⁹ coccineis: purpureis iacinctis
 et thiara. Quatuor ū pontificales ve
 stes qb⁹ sūm⁹ sacerdos idnebatur fue
 rūt iste. Poderis de q̄ sup⁹ dictū ē. Su
 per humerale qd habuit formā q̄drā
 guli i pectore et duos lapides onichi
 nos supvtrūq̄ hūerū: i vno erāt scripta
 puincialib⁹ lris sex noia filiorū isrl̄ et
 in alio alia sex. Rōnale fuit terciū or
 namētū et quadrāguli i iux̄ mensurā
 aperture i suphūerali ex q̄tuor colori
 b⁹: i. bislor purpura: iacincto cocco bis
 ticto ⁊ auro cōtextū. sicut ⁊ suphūera
 le. Et crāt in eo duodeci lapides auro
 firmi iclusi p̄ q̄tuor ordies tres i sin
 gulis ordib⁹ In p̄mo ordie sardi⁹ topa
 sius ⁊ smaragd⁹. In secdo carbūcul⁹ sa
 phir⁹: et iaspis. In tercio ligurius aga
 tes ⁊ ametist⁹. In quarto crisolit⁹ oni
 chin⁹ et berill⁹. In qb⁹ erāt scripta no
 mia. xii. filiorū isrl̄ i iux̄ ordiez natū
 tis sue: singula i singul⁹. Quartū orna
 mētū sacerdotū sūmū erat capit⁹: qd cōi
 ter thiara mitravel ifula dī. s. sp̄al⁹
 cydaris: et erat iteri⁹ totalit̄ iacinctua:
 q̄ circū dabat⁹ exteri⁹ aureo circulo tri
 b⁹ ordib⁹ facto: cui⁹ sūmitas i acutissi
 mū acniē tēdebat: sup̄ frōtē tēdebat
 lamina aurea ad modū di midie lune
 scā q̄ arcuatiōez suā habuit⁹ sus surū
 et per anulū aureū. vici nō iserebatur
 q̄ thiare affix⁹ erat. i hac lamia sculp
 tū erat Ayoth Adonay .i. magnū no
 mē dñi scz tetegramaton qd ineffabile
 dī: nō qa dici n̄ possz: sed qa rē ineffabi
 lē significat qd his lris scribitur. He

Ioth Beth Vau: q̄ sonāt p̄ncipiū vite
 passionis iste: qd ē dictū p̄ passionē il
 li⁹ que p̄figurat iste sacerdos renūciat⁹
 vita i adā pdita. Ista sūt ornāmēta sū
 mi sacerdotis. De qb⁹ nota mḡm in
 historiis s̄ exo. xxviii. p̄chrez diffu
 se. qñ ergo dī In veste poderi stat li po
 deri p̄ totali ornāmēto sacerdotis ⁊ i
 tis figurabat⁹ totus orb⁹ terrarū: Nam
 femoralia ⁊ camisea linea: qa de lino
 erāt figurabāt trā. Balthe⁹ oceanum
 Tunicavero iacinctua ipso colore suo
 aerē p̄feribat. Tintiuabula rōe sui so
 nitus tonitruū. Malogramata coru
 scatōes. Ephothverovel suphūerale p̄
 pter varietatē suorū colorū: celū syde
 reū figurabat. q̄vero aurū quattuor a
 liis colorib⁹ itextū erat significat q̄ ca
 lor vital⁹ penetratvniuersa. Duo sardo
 nites solē ⁊ lunā significabāt. Duode
 cim gēme pectorales duodecā. signa i
 zodiacō ostēdebāt. Rationale quod er
 at iu pectore significabat q̄ frenā ad
 herent celestibus ⁊ q̄ ratōe cūcta sunt
 plena. Cydaris celū est empireū. La
 mina superposita deū oib⁹ presidētez
 Sic ergo patet s̄esus literalis hm⁹ tex
 tus in quo sic dicit̄. In veste poderis
 quā habebat tot⁹ erat orbis terrarū: s. z
 Iosephū ⁊ iudeos. Scdm ornāmētum
 qd specificat⁹ hic in lra ē rōale siue lo
 gyon: siue pectorale i quo erāt fm̄ enī
 quattuor ordies. Duodecim gēme i qb⁹
 sculpta fuerūt duodecim noia filiorum
 isrl̄ vt sup⁹ dictū fuit. et q̄tū ad h̄ dicit
 Et parētū s. duodecim priarcharū filio
 rū iacob magnalia id ē magnū aliqd
 signātia sculpta erāt in q̄tuor ordiū
 bus lapidū. i. gēnarū. Terciū ornāmē
 tū qd specificat⁹ hic i lra est cydar̄ pō
 nificalis q̄ a sui parte vocatur videlicet
 a lamina: que pendet in fronte pon

tificis. Vnde dicit sic. Et magnificen-
tia tua. i. magnifici et ineffabile nome-
nū erat scripta i dyademate capitis il-
li? id ē lamina aurea ad modū dimi-
die lune corniculata q̄ pēdebat in frō-
te pōtifidis et dyadēati. i. sidari vel mi-
tre fuit inserta. et sic stat totū p̄ par-
te. Cōsequē ōndit quātam reuerētiāz
fecit angelus Aarō sic indutovbi dic-
t. His autē cessit. his autē. id est que scri-
bebātur et figurabantur p̄ sacerdotis
vestes cessit angel? sine bon? sine mal?
qui exstirpavit populū. et i sup̄ hec ex-
timuit non timore qui est passio: s; ti-
more q̄ est reuerentie exhibitio. Sed
cum fuerit angelus bon? incōueniēs
erat q̄ istis cederet et ad horū reſen-
tationē punire cessaret. Enī p̄ q̄a: quia
erat sola tēptatio ire sufficiens. i. timor
quē habuit popul? dei iusta deū vindic-
ta quē videbat tantā multitudinē sub-
ito cōflagratā sufficiens erat ad deletio-
nē sceleris sui. Sūt autē quidam facilis
corruptōis quibus sufficit verbū corri-
piētis. quidā autē nō sic se hnt post ver-
ba oportet addē verbera. p̄uer. xxiii.
Sermus verbis erudiri nō potest. Imo
sicut legit̄ Ecc̄. xxxiii. In opa p̄stitue-
euz sic concedet illum q̄ si non obau-
dierit curua illum cū pedib?. Nota
moraliter q̄ persona ecclesiastica quelibet
debet indui isto triplici ornamento
potere: rationali et dyademate vt
fit poderis in corpore: rationale i pec-
tore: et dyadema i capite. a Po-
deris nanq; significat continentia ca-
stitatis: dyadema vero eminentia san-
ctitatis. rationale scientia veritatis. Pri-
mum ergo vestimētum quo debet se
vestire persona ecclesiastica est poderis
cōtinētie vt totū corp? a motib? lasci-

ue: petulātie et isolētie cōpescat. et hec
merito vocat̄ talaris. Fingūt poete vt
patz in scitillario poetarum q̄ mater
achillis achillē natū tinxit in ags sty-
giis. id est in aqua cuiusdā fluminis i-
fernalis quātū ad corpus totū excep-
to talo: et ideo achilles invulnerabilis
fuit p̄ totū corp? nisi dūtaxat i talo. cū
ergo capt? amore Polimene in tēplo
thorū persone statuisset a paride in ta-
lo percuss? occubuit. Et quia paris s; b;
simulacro apollinis latuit in tēplo ab-
scōditus fingit apollinē teluz paridis
dixisse in talum achillis et mortu?
est. Istius poesis sensus litteralis est
iste. Vene que sunt in talo ad renuz
et femoz atq; virilium pertinent ra-
tiones. Vnde orpheus principalē lo-
cū libidinis dixit esse i talo. Achilles
est homo p̄fect? quem mater vir? in-
tinxit in aquis stygiis: quia virtus con-
tra omnes labores homies munit so-
lū talū nō tinxit q̄a quātūcūq; homo
per humanā virtutē fuerit munit? se-
per ad libidinis ictus patet nisi per di-
uinam gratiā p̄ferret. Et ideo signan-
ter dicit Salomon Sapientie. viii. Sci-
ui quia aliter non possū esse continēs
nisi deus det: et ideo hec species iusti-
cie generalis sine virt? que est continē-
tia ē a deo cōtinue postulāda: et sic so-
lū modo haberi pōt. Iuxta illud Ecc̄.
xxvii. Si sequaris iusticiā que est con-
tinētia qua corpus recte agit apprehē-
des illā et indues illā quasi poderē ho-
noris. Vocatur etiā talaris cōtinētia
gavsq; ad finē vite cōtinuari debet. ii.
Regū. xii. Thamar erat induta huius-
cemodi talari tunica. Filie at̄ regū vir-
gines huiuscemodi tunica vtebantur
Secundū ornamentū p̄sone ecclesia
X.ii.

stice debet esse rationale scire. In isto roali
 scribebat doctrina et vitas. Hec enim de-
 bet esse principalis intentio clericorum pos-
 sit vera addiscere et vera docere. In col-
 lationibus patrum li. x. c. xxix. dicit sic
B Dixit abbas Palladius quod etiam se-
 cundum christi voluntatem puerfantem oportet
 aut discere fideliter que nescit aut docere
 manifeste que nouit. Si autem utrum-
 que si possit non uult infamie morbo la-
 borat. Inuitum ei recedendum a deo fastidi-
 um est doctrine. et com non appetit id quod
 anima semper eurusit quod diligit deum. De isto
 ornameto dicitur Ecclesiasticus. xxi. Ornamentum
 aureum prudentis doctrina Tercium orna-
 mentum quo se debet induere persona eccle-
 siastica est dyadema capitis. Est enim dy-
 adema insignis regale per quod discernitur
 rex ab aliis. Sicut certe caritas sola di-
 uident mentes filios regni et partitionis secundum
 Augustinum. Unde Hester. vi. dicitur in figura.
 Homo quem rex honorare cupit debet
 indui vestibus regis. et imponi equo qui de
 sella regis est et accipere regium dyade-
 ma super caput eius. Vestes eius regis no-
 strum christi sunt uirtutes quas etiam phis vocat
 habitus equi de sella regis sunt crux et
 dyadema regis caritas. Et ideo per hec
 tria horabiles nos faciemus apud deum et
 apud homines: uisum uirtutibus purum et caritate.
CA. XIX. LECTIO. CCVI.

Mpiis autem usque in nouissimum
 sine misericordia ira supuenit.
 presciebat enim et futura eorum:
 quoniam cum ipsi reuersi essent et
 promississet seducerent. et cum magna sol-
 licitudine promississet illos persequebatur illos
 actus proprie. Adhuc enim inter manus habentes lu-
 ctum et deplorantes ad monumenta mor-
 tuorum. aliam sibi assumpserunt cogitationem
 inficie. et quos rogantes peccerant: hos

tanquam fugiti nos persequebantur. Postquam
 auctor comedauit dei sapientiam iuste omnia
 gubernante a mirabili extrematione pri-
 mogenitorum in egipto. In hoc ultimo
 capitulo comedat eadem terribili submer-
 sione egiptiorum in mari rubro. Et
 circa hoc duo facit. Nam primo agit de ter-
 ribili extrematione in mari rubro. Secundo
 de multiplici patrocinio hebreorum in
 deserto. scilicet per ibi. Ois enim creatura.
 Et de istis duabus agit alternatim: nunc de
 patrocinio collato hebreis. nunc de ex-
 terminio illato egiptiis usque ad finem
 libri. Et circa hoc duo facit. Nam pri-
 mo agit de peccantium graui malicia
 Secundo de pene eorum: ueniens iusticia
 ibi Dicebat enim illos. Circa primam
 tria narrat. Primo quomodo iniusti et impij
 a deo diuersimode puniebantur. Secundo
 quomodo malorum scelera presentia et futura a
 deo non abscondebantur. Tercio persequebatur
 quod rationabiliter submergi merebantur. se-
 cunda ibi. Presciebat enim. tertia ibi. Quomodo
 cum ipsi. Dicitur ergo primo sic. Impius autem: quod
 si diceret Hebrei rebelles: et murmurantes
 contra dominum occisi sunt: per parte per ignis
 incendium: sed non totaliter desunt in populum
 ignis ille: quia sedatus fuit per potestatis sup-
 plicatis remedium. Sed certe ipsius id est
 egiptiis persequebatur hebreis in mare
 rubrum absque remedio usque in nouissimum
 finem misericordia ira supuenit Ira id est uindicta
 iusta consumpti sunt: quia usque ad mortem vel
 usque in nouissimum id est quemlibet: quia
 nullus de illa submersione liberatus est.
 hec ira supuenit a deo tanquam postquam quod
 sustinere non possent. **A** Ratio autem
 huiusmodi punitionis iustorum: et impiorum sub-
 iungitur quia dominus presciebat quod ipsi hebrei pe-
 niterent et se corrigerent. et ideo peccatum est
 eis Presciebat autem quod egipti perdurarent

finalit̄ obstinati. ⁊ ideo pmittētib⁹ cor
rectionē pepcit. et pponētes p̄tinatiaz
ext̄miatiōe fiali p̄cussit. ⁊ hoc ē qđ dicit
Presciebat eī futura illorū id ē sce
lera illorū futura si p̄missi fuissēt. De
inde cū dicit. Qm̄ cū ip̄i p̄mississent de
clarat qm̄ rōabilē meruerūt submer
gi p̄p̄t maliciā qđ dupliciē patuit in ex
itu israhel de egipto. Nā cū uidissēt egi
ptiū decimā plagā qđ fuerāt occisi pri
mogemti: ascēderūt ⁊ pmiserūt qđ filii
israhel intrarēt desertū ad sacrificādum
deo suo: imo cōpellebāt eos exire. sic
p̄ exo. xxxiii. et tñ hoc nō obstatē sta
ti displicuit eis qđ eos permisissēt re
cedere. ⁊ tñ fugitiuos persequebant̄
Hec ergo falsitas et icōstātia in propo
sito suo aggrauat malitiā eorū. Itē qđ
ita recēt cū adhuc erāt occupati circa
luctū et sep̄turā suorū mortuorū redi
erūt ad exercēdū maliciā et iniuriā
in hebreos et persequēdo volētes eos
reuocare satis ostēdit eorū maliciā idu
ratā fuisse ⁊ eos de bñ actis nō de cul
pis penitere. et ideo eos submersione
mirabili dignos esse dicit Igitur verū
est qđ de p̄sciuit eos finaliter fore ma
los qđ ex hoc satis patuit: quoniā cū
ip̄i egiptū reuersi essēt ad cor: videlicet
ad dei cognitiōz aliquale qđ permisissēt li
cētiādo hebreos vt se dicerēt scđ de e
gipto vel vt seducerēt id est seorsū dī
cerēt egiptiū hebreos int̄ mōtes ⁊ ma
re rubrū et cū magna sollicitudie re
mississēt illos s. hebreos: cōsequēbatur
illos actis penitētie: ip̄is scđ egiptiis
penitētib⁹ ā bono p̄ eos facto hebreis
Istis malis egiptiis de bono opere pe
nitētib⁹ similes sūt nonnulli religiosi
mah: qui de statu p̄fessiois penitēt ad
quē perpetuo sūt obligati. Contra q̄s
Isa. i. dicit. Ego at nō p̄tradico retror

sū nō abi. Et ecce qđ fatue fecerūt egi
ptiū: adhuc in manu luctū habētes id ē
materiā luctus. i. funera suorū et de
plorātes. i. valde plorātes ad monumē
ta mortuorū: aliā sibi assūpserūt cogita
tionē inscientie. id est per quem facti
sunt insipientes et fatui. et quos proie
cerāt. i. eiecerāt de egipto. Hos tñ fu
gitiuos persequebāt Exo. xiii. Indu
rauit dñs cor pharaonis regis egipti:
et persecut⁹ ē filios israhel a Circa
illā clausulā. In nouissimō ira dei su
peruenit. Notandū ē qđ ira dei que ni
chil aliud est qđ iusta dei vindicta scđ
Aug⁹. de ci. dei li. v. c. xxv. quatuor h̄z
conditōnes prop̄t quas merito debet
formidari Ira enī dei nō declinat̄ viri
um potestate: nō debilitatur tempor
tarditate: in plures excitatur vni⁹ pra
mitate: nullatenus mitigatur sine hui
litate Prima ergo p̄ditio ire dei ē qđ nō
declinat̄ viriū potestate. Ab ira ei ho
minis potest aliq̄s se fortassis abscondē
vel subterfugere v̄ resistere s̄ ira dei
nec loco metitur nec finit̄ tpe nec vir
tute descēdit. Nam p̄. ca. Quis stabit
ante faciem indignationis eius et q̄s
resistet ire furoris eius. Et ps. Quis
no. po. ire t. et pre. ti. t. i. t. di. quasi di
ceret nemo. Probat Boecius. i. de con
so. metro quarto. qđ sapiens non habz
timere iram cuiuscūq̄ tyrāni quātūz
cūq̄ seuiat cōtra eū. Sapientis enī est
facere irā ipsius inermē: qđ si sapiens
nihil timeat perdere qđ tyrān⁹ potest
auferre: nec aliqđ pōt ab eo sc̄pe qđ
tyrannus pōt ei cōferre: reddit irā ty
ranni totaliter impotentem et priuat
eam totaliter armis suis. Vnde dicit
sic. Quis q̄s composito serenus etno ⁊ c̄
Et infra. Quid tantū miseri ferus ty
rannos mirantur sine viri b⁹ furescentes.

Nec speres aliqd nec ptimescas. exar
maueris ipotēis irā. Aut q̄sq̄s trepi-
dus pauet vel optat q̄ nō sit stabil̄ sui
q̄ intris Abiecit clipeū loco q̄ motus.
Nectit quaualeat trahi catherā. Qui
cūq̄ hō sic hui⁹ vite appetit imodera-
te honores ⁊ diuitias vel abhorret pu-
sillanimitē aduersitatē fortune talis de
suis passionibus et affectioib⁹ facit ca-
thenā qua hac et illac p̄ amorē vel irā
alteri⁹ trahi possit. Mō si loquamur d̄
deo nō possum⁹ eū facere sic impoten-
tē nō appetēdo qd̄ pōt cōferre: nec pti-
mescēdo quod pōt inferre. Nā beati-
tudinē quā pōt cōferre naturalit̄ om̄s
appetimus et miserā quā pōt inferre
naturaliter abhorrem⁹. Omnes enī
hōmines beati esse volūt idq̄ vnū ar-
dētissimō amore appetūt. Sicut docet
Aug⁹ xiii. de tri. c. xv. Et alibi dicit q̄
nullo mō possum⁹ velle miseri eē. er-
go non restat nobis aliud nisi dinā vo-
lūtate explere. ex q̄ naturaliter appeti-
mus quod sine eo habere nequim⁹
Secūda p̄ditō ire dei ē q̄ nō debilitat
temporis tarditate. Vnde valerius li-
bro vii. c. ii. Lento enī gradu ad vindi-
ctam sui. dei ira procedit et tarditate
supplicii grauitate sui cōpensat. Eccl̄.
xvi. In gēte incredibili exardescet ira
Fert̄ de quadā citate que bello laceffi-
ta misit ad quendā principē p̄ succur-
su habēdo et vt illi de ciuitate ei⁹ ani-
mū citius inclinarēt: exponūt sibi for-
titudiez citatis ī muris et turrib⁹ ⁊ fos-
satis: qb⁹ ille p̄ respōso remisit. Est ne-
ingt vestra ciuitas supi⁹ coopta: ita q̄
ira dei sup̄ ip̄az descēdē neq̄at. Qd̄ si
ē libēt veniam et defēdā vos. Sin autē
cōtra irā dei p̄pter peccata vestra pug-
nare non audeo. In quadā etiā patria

in anglia que Northfolthia nominatur
dicit̄ cōtigisse q̄ blada ī estate pl̄cher-
rima creuerāt. et ecce appropiq̄nte tē-
pore messiū uenit qdā gen⁹ muscarū
in tāta multitudine q̄ totū bladū ī tā-
tū cōsūperūt q̄ vix ī q̄nq̄ miliarū
spacio vnus mod⁹ inueniretur: hominē
de illa patria quāsdā de ill⁹ muscis ce-
perūt et diligētē inspicientes quales
essent: quia nunq̄ pri⁹ cōsiles viderāt: ī-
uenerūt eas habere litteras depictas
in alis suis: vnā ala scribebatur ira:
in alia dei: vt manifestū est ⁊ prop̄ de
merita populū vindictā diuinā fuisse.
Iuxta illud Ieremie. xii. Seminaue-
runt triticū et messuerūt spinas: here-
ditatē acceperūt et eis non proderit.
Cōfūdemini a fructib⁹ vestris prop̄
irā furoris domini. Tercia cōditio
ire dei est q̄ in plures excitat̄ ob vnū
p̄rauitatē. Nā p̄pter vnū p̄sonē malici-
am flagellat de⁹ aliq̄ādo vnā magnā
multitudinem. Ex eplū Exo. xxi. vbi
dicitur q̄ tota domus abimelech steri-
lis facta fuit p̄pter demeritū abime-
lech: et totus pplus isrl̄ p̄pter peccatū
Achor punit⁹ fuit. Vnde dicitur ibi.
Non poteris stare cōtra inimicos tu-
os: donec deleaf ex te q̄ cōtamiat⁹ ē
scelere dicit dñs ad iosue. Iosue. vii.
Propter quod legim⁹ phinees dixisse
quidā patri filiorū isrl̄ Iosue. xxii. vos
hodie dñs reliquistis ⁊ cras in vniter
sū israēl ira ei⁹ descuet. Nōne achor
filius zare p̄terit mādātū dñi ⁊ super
omnē pplz isrl̄ ira ei⁹ icubiuit. Domi⁹
enim aliquando punit vnum hominē
p̄ p̄ctō alteri⁹ temporalit̄ sed etnaliter
nō B Quarta cōditio ira dei est
q̄ non mitigatur nisi p̄ humilitatem.
Natura enī leonis ē nō irasci nisi leda

tur Prostratis ei hoib⁹ pcedi Iux illd
poeticū. Parcere pstratis scit nobil ira
leonis. Eodē mō xps nō irascit nisi le
sus. vñ Isa. lxiiii. Ne irascat dñe satis
z ne vltra memineris iniquitatū nostra
rū. Vnde nota q̄ q̄tūcūq; deū offēderit
si te hūiliter placabis eū. ii. pali. xii.

Qua hūiliati sūt auerſa ē ira dī ab eis

LECTIO. CCVII.

d Ucebat enī illos ad hūc finē di
gna necessitas. et horū q̄ accide
rūt cōmemorationē amittebāt vt ea q̄
deerant tormētis repletet punitio et
popul⁹ qdem tuus mirabiliter transfret
illi aut nouā mortē inuenirēt P⁹ q̄
declaratū ē q̄ egiptiū psequentes fili
os israel vtebāt contra eos vehemēti
malicia. In ista parte oñdī cōseq̄nter
q̄ statim postea submersi fuerunt ex
cōueniēti dīna iusticia Et p̄mo tangi
tur eorū pena. Secūdo ipſius pene fia
lis cā ibi. Vt ea que deerāt. Ex parte
pene dicit sic. Ducebat enī illos s. egi
ptios z psecutores filiorū isrl ad hunc
finē: sc̄ vt perichitarētur ī mari rubro
digna necessitas. i. exigentia culpe: q̄
talē mortē mernit. Nā oīm plagarū
precedentiū q̄ eis acciderant obliti fu
erūt ex eorū p̄tinaci malicia. Et iō di
cit. Et horū que acciderāt cōmemora
tōez amittebant Cā ū finalis tangitur
in gñe cum dī. Que deerāt tormen
tis repletet punitio id est id qd deerat
plagis quas euaserāt repletet id est p
fecte cōsumaret punitio vsq; ad mor
tem. Sed in specie ipsa cā finalis ma
gis expr̄mt̄ qua s. egipti submersi sūt
in mari rubro. Cuius submersiōis du
plex est rō. Vna fuit vt popul⁹ dei trā
fret magis mirabiliter. Alia vt egipti
inuitata morte pirēt miserabiliter Pro

pterea enī magis miramur filios isrl
impune transisse: cedente illis mari:
qa etiam videm⁹ egiptios submersos
fuisse: mari sup̄ eos denuo redeūte. et
hoc ē qd dicit. Et ppl⁹ qdē mirabiliter
transfret. i. p siccā in medio maris. Il
li autē id est egipti nonā mortē inue
nirēt. Hec mors dicitur nona fuisse: n̄
qa multi hoies an̄ submersi n̄ fuisset
s; propt̄ modū submerēdi. qa mutu
diuino recepit eos om̄s mare: stās ab
vtraq; parte sicut mur⁹. Et cum omēs
submersi fuissent et filii israel iam lit
tora attigisset diuisit mare ī alneū su
um et oēs egiptios conclusit. Morali
ter loq̄ndo sic freq̄nter accidit q̄ illud
qd ē materia p̄motionis ī p̄ncipio: est
cā p̄fusiois ī termino. Mūdus quā
doq; cedit hōi ī p̄ncipio fatendo sibi z
dādo sibi dītas z honores: donec fue
rit p̄fecte implicatus curis et sollicitu
dimb⁹ et superbia seculari. et tunc qñ
credit se esse in optimo statu et apice
sue dignitatis commonet p̄turbatio
nes z persecutiones deiciendo eum.
vt in ps. dicitur. Deiecasti eos dum al
leuarentur a. Circa illā clausulaz.
Ducebat enī illos digna necessitas ad
hunc finē: Notādū est q̄ q̄tuor modis.
cōmuniter homines male dicuntur.
qdā enim abducūt illecebrosa sē sū
alitate. quidā pernicioſa familiaritate
quidā presumptuosa temeritate: z qdā
malicioſa seueritate. Primo ducū
tur quidā illecebrosa sensualitate.
Hi sunt qui nō secūdu rōnē: sed scdm
passionem viuunt: qui non quod hōe
suum: sed quod est delectabile in omi
bus querunt. Sic ductus est iuuenis il
le vecors quem mulier irretiuit mult
sermonibus z blandiciis laborū p̄tra
X.iiii.

xit illū ⁊ statū illā sequit̃ quasi bos ductus ad victimā. Prouer. vii. Narrat Fulgētī⁹ p̃mo mitologiā q̃ cū Admetus rex Alceſtā duxerat in vxoreꝝ cōtigīt. Admetū ifirmari cōſuluit a pollinē quō poſſz ab ifirmitate curari re ſpōſū ē p̃ pollinē q̃ curari nō poſſet niſi aliq̃s de ſuis ppings pro eo moreret̃ volūtariē. Quo itellecto Alceſta mortē ſpōte ſubiit: ⁊ ad iferna deſcēdit. Quo cū Hercules veniſſet: vt in de cerberū traheret̃ Alceſte ꝑpatiēſ ea ab iferis liberauit. Moralit̃ mens hūana ⁊ ſenſualitas adiūicē copulant̃ ſicut ſpōſus et ſpōſa: vir et vxor. vir in firmat̃ q̃n cogitatōib⁹ variis agitatur elamat ad deū cū ꝑs. Miſere mei domine q̃n ifirm⁹ ſū ſana me dñe. quia ſe orare debem⁹ q̃n mēs ifirmat̃. i. tē ptat̃ hoc eſt deū ſapīe ꝑ ꝑſilio regre re: rñdit aut̃ de⁹ ꝑ ſcripturas ſuas q̃ oportz ad hoc q̃ ſpūs cōſequat̃ ſalutē vnū de ꝑꝑings ſuis volūtariā mortē ſubire: id eſt carnē noſtrā volūtariis penitētis mortificari: quia niſi caro moria⁹ ſpūs vitā gratie nō habebit. Et hoc eſt qd̃ dicit̃. Ad Ro. viii. Si ſcđm carnē vixeritis: moriemī. Si aut̃ facta carnis mortificaueritis: viuetis. Caro mortificata ꝑ ꝑnias rōabilē tandē deſcēdit ad iferos q̃n in t̃ra de qua nat⁹ ē finaliē reuertet̃: ſz ꝑ herculē ṽtuoſū ꝑ quē xp̃s accipim⁹ in reſurrectōe g̃nali reſuſcitabit̃ et viro ſuo ꝑꝑetuo iūget̃. Caro igit̃ in hac vita ductrix noſtra eē non debet vt ſcđz ſenſuales illecebras ducamur: ſz magis ſcđz ſp̃m duci debeam⁹. Ad Gal. v. Spū ābulate et deſideria carnis nō ꝑficietis. Et ifra. Si ſpū ducimī: nō eſtis ſub lege vīz carnalis ꝑꝑuſcētie: que lex carnis dicit̃.

Ad Ro. vii. Video aliā legē in mēbris meis repugnātē legi mētis mee. Scđo ſūt qdā q̃ ducunt̃ ꝑuicioſa familiaritate. ꝑuicioſa res eſt nimit̃a familiaritas cū ꝑſonis vicioſis. Et rō eſt: q̃a ſic dicit̃ Hugo de ſcōvictore li. ſuo d̃ arra aīe. Ea eſt vis amoris: vt te talē eſſe necelle ſit quale ſit illā qd̃ amas ⁊ cui ꝑ affectū cōiūgeris in ip̃⁹ ſimilitudinē dilectōis ſocietate ꝑfirmaris. Nec mirū: cū ſcđz Dyonīſiū. iiii. c. ā dñis nominib⁹. Amor habet quādā vi excitatūā: vnitiūā: et trāſformatiūā: q̃ nō dimittit amatores ſui ꝑi⁹ eē: ſz amatorū. Et a conditionib⁹ illi⁹ que amat ꝑt̃ hō ṽiſſime deſcribi ſi tñ ei⁹ cōditiōes cognoscat. Vñ ſignat̃ ſcribit̃ Valeri⁹ ad Rūphinū Ethicū eſt. Cui des vide to. quaſi dicit̃. q̃ hō videat cū dat bōa ſua. Illā bñ ē Ethicū. i. ad ṽtutes morales pertinēs ſicut qdā pars ei⁹ pertinet ad ṽtutē liberalitatis: ſz videat cū hō det ſeipſū ꝑ amorē et familiaritatē ſeu amicabilē cōiocationē et hoc nō eſt ethicū quaſi pars ethice: ſz ethica id ē tota ṽt⁹ moralis. Iſtud g̃ ṽbū eſt ſūme iuuenib⁹ ip̃rimēdū. Vñ qdā ſenex filiū ſiū iformās: ne familiaritatē euz vicioſo ꝑtraheret aut meretrice dixit. Talē quēq̃ fore qualē ſibi nectit amore. Sermo vidicus ait̃ ip̃e ſit alē amic⁹. Huic dicto alludēs Ariſt. ix. ethi. c. xi. dicit̃ q̃ amic⁹ ē alē ip̃e. Hui⁹ ei mores venerare: cui⁹ amorē appetis. Vñ qdā metriſta. Qui ſq̃s amat reprobos reprobis ſe facit̃ amicū. Se negat eē ꝑbū ſe ſcō clamat̃ iniquū. Itē q̃ tangit̃ picē tingit̃ ſe turpi colore. Sic tibi ſume vicem q̃ flagras turpis amore. Et cōſequēter explanat̃ ſenex quē vocat̃ turpē et dicit̃ ſic. Turpē tetra cutis nullū

faciet noīari. S3 mēs pollutis fcīs cupiēs maculari. Et in fine alloquēs filiū sic cōcludit Ergo caue fili turpatos crimievilī. Ne tu cōsimili turperis fine senili. Notādū q̄ Arif. ix. Ethī. solūt tres notabiles q̄stiones ad p̄positū ptinētes. P̄ria est ista Ponam⁹ q̄ aliquis acceptet ad amicitia virū bonū q̄ postea mutaf et sit mal⁹. Questio est vtrū amicitia ad talē sit dissoluenda. B Scda q̄stio est ista. dato q̄ sic vtrū statī amicitia ad talē sit soluēda v̄ debet hō expectare Tercia q̄stio ē vtrū ad talez post dissolutionē amicitia se debeat habere alienus vel ifamiliari us q̄ si nūq̄ fuisset amic⁹. Ad p̄maz q̄stionē r̄ndet Arif. dicēs duo. V nū ē q̄ ipossibile est q̄ talis amef a v̄tuofo cur⁹ malicia est manifesta v̄tuofo: q̄ solū bonū honestū amat a v̄tuofo. Secūdo dicit q̄ vir honest⁹ nō debet amare talē s3 oīno debet dissoluere amicitia ad talē. et rō est: q̄ nō est possibile q̄ diu seruet amicitia ad talē nisi causetur aliq̄ similitudo malicie Ad secundā questionē distinguit: q̄ talis q̄ fcūs est mal⁹: vel est oīno insanabilis scz q̄ nō pōt reduci ad statū virtutis v̄ non. Si nō: sic nō debet statī dimittere amicū suū: s3 auxiliari ad hoc q̄ recuperet bonos mores. et mltomagis debet amic⁹ eū ad hoc iuuare q̄ ad recuperādū diuitias vel pecuniā: quāto virtus est mal⁹ bonū q̄ substātia corpalis Si vero sit oīno insanabilis. sicut sūt in ueterati diez maloz statī debet amicitia ad eū dissolui. Nec est incōueniens hoc facere: q̄ nō erat amic⁹ huic vel tali scz viciofo s3 virtuofo. Et iō dicit Arif. in eodē cap̄lo q̄ illi q̄ simulāt se virtuosos vt amicitia cōtrahāt cum

v̄tuofo. et tñ sūt latēter mali. sūt magis crimināda q̄ illi q̄ corrupūt numif mata: quāto nobilior est v̄t⁹ q̄ pecunia V n q̄ simulāt v̄tutes. maligniores sūt q̄ qui fingūt falsā monetā. Ad terciā q̄stionē r̄ndet. q̄ aut sit dissolutio amicitie p̄pter miore bonitatē in amico. aut p̄pter habūdantē maliciā. Si secūdo, mō nihil debet hō familiaritē exhibere tali magis q̄ cuiuscq̄ extraneo imo rōnabile est: q̄ min⁹ p̄ quāto euz decepit v̄ ecūdiā fecit. Verecūdū enī est v̄tuofo amicū fuisse viciofo. Si primo modo fiat amicitie dissolutio. sicut cōtingit de duob⁹ quoz v̄n⁹ stat in gradu remisso v̄tutis. et aliū pficit in gradū intensū. tūc enī nō est possibile q̄ pficiēs seruet amicitia ad nō pficiētē sedz Arif. q̄ nō de eisdē gaudēt et tristant: quod est propriū amicoz Tūc in tali casu hō debet se exhibere magis beminolī p̄pter p̄teritā amicitia q̄ si nūq̄ fuisset amici. Illi vero qui insanabiles oīno sūt: abiiciēdi sūt oīno a cōicatione v̄tuofoz quātū possibile est. Nec curādū est: si homo eis displiceat vel offēdat cū v̄tuofo semp debet eē p̄priū displicere pessimis. Sicut dicit Boeti⁹ p̄mo de p̄so. p̄sa. iiii. Hoc est enī sedz quod est v̄tuofo maxime ca uendū et vitandū tam prop̄ cōsciam q̄ propter famā pfictosa familiaritas ad p̄sonas corruptas v̄ ifectas prop̄ quā mlti inocētes in p̄ncipio corrupti et abhōiabiles fcī sūt in breui: ducti ⁊ abducti p̄mo a v̄tate p̄scie et tandem a serenitate fame sue: quoz cuilibet dicere pōt illd Iere. xxxviii. Seduxerunt te et p̄ualuerunt aduersū te viri pacifici q̄ dimerferūt in cenno et in lubrico pedes tuos et recefferunt a te.

De hac materia videlicet de vitāda societate mala: quod ducit homines in vitam viciosa. Loquitur Seneca ad Lucillum epistola xviii. secundam integros libros. Si vis inquit habere peregrinationes tuas iocundas comitem tuum feruā: herebit tibi auaricia quod dicitur avaro sordidoque coniungis: herebit tumor quod dicitur superbo conuersaberis nunquam senectutem in tortoris cotubernis pones: incidet libidines adulterorum sodalicia. si uelis uicinis cedere. longe a viciosa exemplis secedendum est. Ad meliores transferi. Hec seneca. De tali ergo corruptore et puerulo dicitur dicitur Proverbia xvi. Vir iniquus lactat amicum suum et ducit eum per viam non bonam. Tercio quod dicitur ducunt presumptuosa temeritate quales sunt plerique in experti adhuc quod proprio sensu nimis adheret quia ut dicitur Vegetius de re militari li. iiii. Imperita rusticitas plura permittit credit se scire quod nescit: et ideo propter inexperience passio inuētutis est presumptio timiditas se uentutis. sicut dicitur Aristoteles xii. rethorice. Et de talibus bene uisificat illud Math. xv. Ceci sunt et duces cecorum etc. Quarto quod dicitur ducunt maliciosa seueritate: hi sunt potentes et nobiles quod latera sua stipant maliciosis et persequutoribus quorum investigationibus ad iniurias varias agitantur: nunc ad pauperes deceptores et deprauidores nunc ad iniustas perquisitiones: nunc ad iniquas seditiones per quas res publica dissipantur. et pax civilis turbatur et quod peius est ecclesia dei pedibus conculcatur. Et uisificat illud Isaie. v. ca. propterea ductus est populus meus captiuus quia non habuit scientiam et nobiles eius interierunt fame et multitudo eius siti exaruit. et est prophetia tam de culpa preterita quam de ultione futura.

LECTIO. CCVIII.

o Mnis enim creatura ab initio ad suum genus refigurabat deserviens tuis preceptis ut pueri tui custodirent illi lesi. Nam nubes eorum castra obumbrabat et ex aqua que ante erat facta apparuit arida et in mari rubro via sine impedimento et capere germinans de pseudo nubo: per quem omnis natio transiit: que tegebatur manu tua videtes tua miracula et mostra. Actum est superius de extremo nio egyptiorum mirabili in mari rubro. Hic agit consequenter de favorabili patrocinio collato hebreis in recedendo de egipto. Et circa hoc duo facit. Nam primo commemorat diuinam gubernationem. Secundo narratur hebreorum exultatio ibi. Tangit enim equum. Circa primum duo facit. Nam primo ostendit in generali qualiter omnis creatura famulabat diuini uoluntati ad hebreorum liberationem. Secundo si ipsum manifestat in speciali per particularem deductionem ibi. Nam nubes Circa primum est sciendum quod sicut omnis creatura libera de uoluntate producta est de nihilo: ita omnis creatura diuine uoluntati sua operatione uel exercendo uel suspendendo pro tempore famulabat. Et ideo cum deus uoluerit sol et luna retrahit et motum eis sistit. et cum uoluerit mundum ac lucem illuminat et motum permittit. sicut miraculose factum fuit tempore passionis christi quo ad subtractiones et etiam tempore Iosue quo ad stationem etc. Et sic est de omni alia creatura. Et hoc est quod dicitur. Omnis enim creatura ad suum genus refigurabat reflectendo se ad suum genus quod deus est. et conformabat illi uoluntati. Sicut enim docet Aristoteles v. methaphisicorum. de genere. Genus uno modo dicitur illud a quo multitudo aliqua sicut a primo generante producit. Et secundum illud modum loquendum deus potest dici omnium rerum genus

Apocal. xxii. Ego sū radix gen^o oim
 Ad hoc gen^o ois creatura refiguraba-
 tur. id est reuertēdo cōformaf. deser-
 uis tuis pceptis. Ad hē enī ois creatu-
 ra cōdita est vt cōditori suo p oia obe-
 diat. Et mltiplicit̄ refigurabať p beni-
 gnā gubernationē hebreorū. Et iō sub-
 dit. Vt pueri tui videlz famulātes ti-
 bi hebrei. puer ei dicit̄ famul^o custodi-
 renť illesi: scz in egipto: i mari rubro:
 et in deserto. Hāc autē obediētā crea-
 ture ad deū et solatiū hebreorū in spe-
 ciali declarat duplicitiujs in colūna nu-
 bis q̄ eos ptexit per diē: ne calore sol̄
 cōburerent̄ et in recessu maris rubri
 quo dedit eis viā siccā iū qua sine ipe-
 dimēto graderentur. Vnde dicit sic.
 Nam nubes illorū castra obumbra-
 bat que tria eis fecit. Nam diuidebat
 inter eos et hostes. compescuit solis
 ardores et lucebat per noctes. Item
 quātū ad recessū maris dicit sic. Et ex
 aqua que ante erat supple in loco suo
 terra appuit arida: iū mari rubro via
 sine ipedimētorū cāp^o germinās de p-
 fūdo nimio id ē loc^o speciosus et ita se-
 curus et amen^o p itinere ac si fuisset cā-
 pus germinās Per quē cāpū siue locū
 ad modū cāpi se habētis. ois natio he-
 breorū trāsiuit q̄ regebat̄ manu tua. i.
 ptate vidētes tua mirabilia quo ad trā-
 sitū ei^o sicco pede p mediū rubri maris
 et mōstra quo ad submersionē egipti-
 orū iū illo. A Circa illā clausulā
 Ad gen^o suū refigurabať. Moraliter
 gen^o nostrū cōsiderare debem^o q̄dru-
 pliciter ex pte patris: ex pte mris: ex
 pte germanorū: ex pte filiorū. Pater ē
 de^o mater est trā: germani sūt āgeli:
 filii sūt opa. Seruem^o igitur iū nobis
 rōe patris: nobilitatē rōe matris. hūi-
 litatē rōe fratru: stabilitatē rōe filiorū

id est operū vtilitatē Primo ergo cum
 sum^o de genere ipsi^o dei oportet q̄ si-
 mus nobiles: nō degeneres. Act. vi.
 Fecit ex vno hoīe oē gen^o hoīz. Et in-
 fra. Igit^o cū sum^o gen^o dei nō debem^o
 estimare auroz argēto: aut lapidi scul-
 pture artis. et cogitatōni hoīs diuinū
 esse file. Nobilitas autē ista nō est nisi
 bonitas moralis. Vñ ois vtuosus est
 nobilis et generosus et ois viciosus de-
 gener est et ignobilis. Et iō cōtra vicio-
 sos glāutes de sua generositate carna-
 li rōabilē iuehit Boe. iii. de cōso. me-
 tro. vi. pbās hoīez viciosū ē ignobilē
 et hoīez vtuosū nobilē. Et dicit sic. Oē
 hoīz gen^o in terris simili surgit ab or-
 tu. Vñ enī rex p̄ est vn^o q̄ cūcta mi-
 strat. Ille ddit p̄hebo radios ddit et cor-
 nua lune Ille hoīs etiā trīs ddit et hie
 ra celo Hic mēbris claudit amicos celsa
 sede petitos. mortales igitur cunctos
 edit nobile ger mē. Quid gen^o et prauos
 strepiū si p̄mordia vñ auctorēq̄
 deū spectes nullus degener extat. Ni
 viciis peiora fouēs ppū deserat ortū.
 In hoc metro. v. Boetius dicit p̄mo q̄
 hoīs siue diuites siue pauperes simi-
 lem habēt ortū: q̄ a aīa de deo corpus
 aut de terra. Secūdo q̄ deus est pater
 omniū rerum tam hominū q̄ aliorū.
 Tercio dicit q̄ iste pater est valde no-
 bilis: q̄ omnia p̄duxit et oīa mi-
 strat tā in celo q̄ in trā. Dedit et p̄hebo radi-
 os et cornua lune. Quarto enī dicit q̄
 fatuū est genus et prauos ad iactantiaz
 recitare. Quinto q̄ omnis virtuosus
 est nobilis sed ille degener efficiē qui
 deserens deū implicat se viciis. Hūc
 cōcordat Seneca quere. c. viii. lectiōis
 tercie. Recogitātes igitur genus no-
 strū ex parte patris sim^o tales iū mo-
 ribus vt non mentiamur cū dicimus

Pater n̄r ꝛc. Mat. vi. c. Sꝫ vt de nobis
possit veracit̄ dici illud. i. pe. sc̄do Vos
aut̄ estis gen⁹ electū regale sacerdotiū
gēs sancta et p̄plus acquisitionis ꝛc. Se-
cūdo itelligentes gen⁹ nostrū ex parte
matris: serue⁹ hūilitatē. Terra enī est
mater nostra. Sc̄dꝫ p̄m̄ terra est infi-
mū et vltimū elemētū. Narrat valeri⁹
li. vii. ca. iiii. de Iunio bruto q̄ cū a re-
ge. Tarquio amūculo suo oēs nobilita-
tis indolē videret extirpari: int̄q̄ cete-
ros fratrem suū qui vegetioris inge-
nii erat interfectū animaduertez ob-
tusi se eē cordis simulauit. eaq̄ fallacia
maxias virtutes texit. Profect⁹ eti-
am delphos cū tarquiniū filiis quos is
apollinē phitiū munerib⁹ sacrificiis
q̄ honorandū miserat anrū deo domi-
cā cauato baculo inclūsū intulit: q̄a ti-
mebat ne sibi celeste numē apta libe-
ralitate omnino totū nō ess̄. Peractis
deīde mādati pat̄r apollinē iuuenes
cōsulerūt q̄snā ex ipsis rome regna-
tur⁹ videret̄. At is penes eum supre-
mavia vrbis nostre potestātē futurā?
Respondit q̄ ante omnes osculūz ma-
tri dedisset. Tunc brutus prouide ac
si casu prolapsus de industria se subie-
cit. terramq̄ cōmūne oīm matrē exi-
simās osculat⁹ ē. Q̄ d̄ tā vāstrū telluri
impressū osculū vrbis libertatē. Bruto
p̄mū in factis locū tribuit. Et illo mō-
moralit̄ q̄cūq̄ ad regnū aspirāt cele-
ste necē hnt̄ se in p̄nti hūilit̄ tenē sim-
plices se simulare et esse terrā matrēz
p̄ morā recordatōez osculari vt sciat q̄li-
bet cuius ḡnis sit ex pte matr̄: q̄ n̄ est
celestis sꝫ t̄ren⁹. ꝛ dicat illd̄ sap. vii. Siū
qdē ꝛ ego mortāl̄ hō ꝛ ex ḡne t̄reni il-
lius q̄ p̄mo fc̄is ē. Tercio remēoran-
tes genus nostrū ex parte frat̄rū q̄ sūt
angeli serue⁹ iustabilitatē in bono. Di-

cit̄ enī natura hūana germania āgelo-
rū. Vnde cū thobias a raphaelē vellz
gen⁹ ingrere: r̄ndit. Gen⁹ queris mer-
cenariū: an ip̄m mercenariū q̄ cū filio
tuo eat? Sed ne forte sollicitū te f̄ddā
Ego sū azarias magni ananie filius.
Thobias r̄ndit. Ex magno ḡne es tu.
Thob. v. Vex̄ dixit angel⁹ fm̄ nomi-
nis interpretatōnē. Azarias nāq̄ iterp̄-
tatur adiutor. Anamas gl̄ia dei. Erat
enim adiutor glorie dei. Quando er-
go recogitam⁹ āgelos fratres nostros
germanos esse in tāta gloria ꝛ nos ad
eos nō posse pt̄igere nisi fratrib⁹ nr̄is
assimilemur. conari debem⁹ totis viri-
bus nostr̄r ip̄os fratres nostros imita-
ri in signū fraternitatis istius Rapha-
el qui ꝛ azarias: quez thobias vicissim
fratrē vocat. Tho. vi. Obsecro te Aza-
ria frat̄. Et thob. ix. Frater peto te vt
auscultes verba mea. et angel⁹ ad euz
Tho. xi. Thobie frat̄ sc̄is quē admodū
religisti patrē tuū ꝛc. Sūt ḡ tā hō q̄
angelus de parētela dīna: sꝫ certe homo
multiplici⁹ cum sit triplex cognatio s.
legal̄ p̄ adoptionē. sp̄ial̄ p̄ sac̄mētī sus-
ceptōez. ꝛ carnal̄ p̄ carnis p̄pagatōnē
Angeli tm̄ atunēt deo sꝫ p̄gnatōz le-
galē. q̄ p̄ grām sūt adoptati. Hō aut̄ at-
tinet deo triplici cognatōe. Legali: q̄a
est fili⁹ dei adoptiū⁹. Ad Ephe. i. Pre-
destinauit in adoptōnem filiorum dei
Etiā est filius dei sp̄ial̄: q̄a per baptis-
mum nos regenerauit. Io. i. Dedit eis
potestātē filios dei fieri. Et etiā carna-
lis frater: quia de nostra p̄genie natu-
rā assūpsit. Ad hebre. i. Nisq̄ angulos
app̄hendit: sꝫ semē abrahe: ꝛ ideo pos-
simus dicere angelo illud. ii. Macha-
vii. Noli putare gen⁹ nostrū a deo de-
relictum esse Quarto recordātes ge-
nus nostruz ex parte filioz suemus i

morib⁹ vtilitatē Filii eni nostri opera nostra sūt Eccl. xi. Ante mortē ne laudas hoīem: qm̄ in filius suis agnosci^t vir id est in opib⁹ pfectis scdm̄ glo. ibi dē Apocal. xx. Iudicatu^m est de singlis scd³ opa eorū. Et Apocal. xiiii. Opera eni illorū sequūt illos. In istis ergo filiis seruem⁹ vtilitatē: vt sint nobis mēritori ad glāz et nō ad penā qd est qn̄ op⁹ nīz pducit⁹ a grā diuina et libero arbitrio. Q n̄ ū pducit⁹ a diabolo carne v^l mūdo et libero arbitrio est quasi spuriiū genus. Et nō pōt cōsequi hereditatē celestē. Et iō phibe^t pōtifici legis veteris sub figura Leui. xxi. q nō cōmisceat stirpē sui generis vulgo gētis sue: qā ego dñs q scifico eūz.

LECTIO. CCIX.

t Anquā eni equi depauerūt escā et tanq̄ agni exultauerūt magnificātes te dñe: qā liberaſti illos. Mēores eniz adhuc erant eorū q̄ incolatu eorū scā fuerāt. quēadmodū p natione aīaliū pduxit ēra muscas. et pro piscibus eructauit flum⁹ mltitudinē ranarū. Nouissime autē viderūt nouā creaturā aīnū: cū adducti p cupia postulauerūt escas epulatōis. In allocutiōe eniz desideriorū descēdit illis de mari orti gometra. Postq̄ actū est de mirabili hebreorū gubernatōe tā in mari rubro q̄ in deserto. In ista pte agit de inenarrabili exultatōe eorū dē in vtroq̄ loco. Et circa hoc duo fiūt. Nā primo oñdī⁹ quō letabānt p miracō trāsitu⁹ maris rubri. Scdo oñdī⁹ quō letabānt de delicioso cōniuiō cū uisā noui cibi et hoc in loco deserti ibi. Nouissime autē. Circa p̄mū duo facit. Nā p̄mo de scribit⁹ eorū exultatio p trāsitu⁹ maris rubri. Scdo exaggreat⁹ eorū iuratio ex his q̄ viderāt in ēra egipti ibi. Me

rores ei adhuc. Describit⁹ autē eorū exultatioz gaudiū sub figura dupliciūz equorūz agnorū. Equi eni depascētes bona pascua: agni in iuuetute tenera lascinez leticie mltū vacāt. Cōueniens eni nutrimētū et etas tenera iuuetutā in hoīb⁹ q̄ in bestiis causare solet leticiā. Et iō dī de hebreis Tāq̄ ei equi depauerūt. i. sic exultauerūt sicut eq̄ de pascētes bonā escā. Sic ei dī hoīe exultantez lasciuēte: p̄bēda sua pūgit eniz tāq̄ agni exultauerūt q̄ p corpis gesticulatiōnē leticiā cordis oñdūt Eodē mō loquēdi v^l sūt est p̄s. Describēs leticiāz filiorū israel post trāsitu⁹ maris rubri. Mare vidit⁹ fugit zc. et sequit⁹. Mōtes exultauerūt vt arietes z colles sicut agni oīū. Saltē mod⁹ loquēdi v^l triusq̄ sez tā pphete in psalmo q̄ sapiēt in isto loco p̄cordat. Exultauerūt igit magnificātes te dñe. i. te magnificū colaudātes. Exo. xv. Cātem⁹ dño: glō se eni magnificat⁹ est q̄ liberaſti illos tā de pharaonis ptātē q̄ de via maris rubri. Depauerūt. i. audacterz sine pauore se habuerūt sicut equ⁹. Iob. xxxix. Exultat audacter z in occurſū p̄git armat⁹ p̄tēnit pauorē: nec cedit gladio. Cōsequēt⁹ narra^t gaudiū eorū de trāsitu⁹ maris rubri. Recordabānt ei tūc t̄pis cum viderēt eis cedere aq̄s maris rubri quō aq̄ cōtra egiptios purgnauerūt q̄si cōtra naturā aq̄z illaz egiptios afflixerūt: p̄bētes eis ranas p piscibus⁹ Terra etiā exhibebat eis muscas p vtilib⁹ aīalib⁹. Et illa recordatio mltū augmētabat leticiā hebreorū qn̄ p̄debāt trāz aquā iūmicis eorū resistē z ecōuerso eis tā bēigne fauē Et h̄ ē qd dīc. Mēores eni adhuc erāt q̄ incolatu eorū dū adhuc accole egipti fuerūt scā fuerāt quēadmodū p nationē vtiliū aīa

liū pduxit fra muscas Exo. viii. Venerūt musce grauissie i oi domo pharaonis: p piscib⁹. i. loco pisciū eructauit fluui⁹ in litore mltitudinē ranarū Exo. viii. A scēderūt ranez operuerūt frā egipti. Circa illā clausulā. Quē admodū pro natiōe aialū pduxit fra muscas: cō Notādū est q̄ moralit̄ in p̄mitina ecclā fuerūt p̄sone valde p̄ vite sc̄itatē. Vñ erāt q̄si fortia aimalia Apocal. iiii. A ialia regē nō hntia die ac nocte dicētia. Scūs scūs dñs deus op̄s: s̄z heu modernis t̄pib⁹ loco fructuosorū aialū successerūt musce volātes p̄ supbiā: fedātes p̄ luxuriā: mordētes p̄ iracūdiā mugietes p̄ auariciā. Sap. xvi. Illos aut̄ muscarū z locustarū occiderūt morsus: nō est inēta sanitas aie eorū. Eodē mō in scā religioe p̄ses p̄mittiui fuerūt q̄si boues p̄p̄t̄ maturitate solide p̄uersatōis: p̄p̄t̄ mugitū sono re p̄dicationis z p̄p̄t̄ fissā vngulā recte discretōis: ac p̄p̄t̄ cornua debite p̄lationis. S̄z iā loco bouū successerūt musce volātes p̄ discursus z euagatōez fedātes p̄vilēz scādālosā p̄uersatōez mordētes p̄ maliciosas detractōez mugietes p̄ suspiciosas ipactōes Cōsiliū q̄ ad scolā. Priō p̄ piscib⁹ sūt mō rane. Fuerūt ei at̄q̄t̄ studētes rimātesz scrutātes tā phie q̄ theologie p̄fūda flumiorū more pisciū p̄scrutātes Iob xii. Volatilia celi indicabāt z narrabāt ea p̄ piscēs marū. Distiguit ei mḡ Rodolph⁹ Beluacē tria ḡna dencorū sic uarrat Gerald⁹ Cābrenf̄ i p̄logo p̄mi speculi ecclē. a Sūt ei qdā sup̄sciatī: qdā p̄ānosī. qdā passatī z massatī. Primi p̄termisso grāmatice sūdāmētō sup̄edificāt varias facultates sup̄ficiales n̄ existētes: statiq̄ imaturiz̄ imp̄fecti ad magisteriū festinātes: q̄b⁹ illd̄ plinū

z grue adaptat̄ Sāmo sole sp̄sa semia se lōge celerit̄ effūdāt̄ mutata sp̄icas herbule i māib⁹ aristis añ messis t̄p̄us flauescūt z silatis oīno vacue fructib⁹ emarcescūt Scd̄i de singlis sciētis ali quid hnt̄ vbiq̄ peg rini nūsq̄ māsuri: q̄ cū n̄bil existāt oīa se eēvidē. Terciū sūt paupes: q̄ l̄fature solidū sūdāmētū cetarūq̄ facultatū edificiū p̄struūt intēdū icōmūlū. Hec ille. Et tales fuerūt at̄q̄t̄ pisces. i. lūdētes. Iā v̄o loco pisciū surgūt rane garrulātes: saltantes: in luto morātes z aquā turbātes. Garrulātes p̄ excessiū loq̄citatē: saltātes p̄ nimie expeditōis velocitatē: qa nec plāe nec t̄p̄ue nec ordiāte addiscūt: s̄z añq̄ sciūt ptes saluūt ad artes et inde de libro ad lib̄z se monētes: q̄ vtilia z difficilia sūt trāsiliūt. z scolasticos grad⁹ attingūt In luto etiā morānt̄ p̄ carnis desideria z aquā. i. sc̄ia z bāt. p̄ ip̄p̄etā m̄st̄eria. Cōsequēt̄ ponit̄ in l̄ra quō filii isrl̄ letabant̄ in dest̄o p̄ delicioso p̄uino cuiusdā noui cibi: q̄n̄ viz̄ ip̄is desideratib⁹ vesci carnib⁹ dñs dedit eis coturnices sicut̄ expositū su it̄ sup̄i. c. xvi. Vñ dic̄ sic Nouiss̄ie at̄ vidēt̄ nonā creaturā auiū: nō de nouo creatā: s̄z tūc de nouo eis adductā. Dicit̄ ḡ nouiss̄ie: vt̄ distiguit̄ triplex t̄p̄s: viz̄ t̄p̄s more i egipto: t̄p̄s exit⁹ de eadē. z t̄p̄s p̄gress⁹ in dest̄ū. Et tūc i l̄i nouiss̄io t̄p̄e datū fuit̄ eis p̄uiniū istud Alioqn̄ apperet falsū qd̄ sc̄z d̄ hic nouiss̄ime: qa ip̄i filii isrl̄ tard⁹ habuerūt coturnices q̄ māna Exo. d. xvi. Vesp̄e cōcedet̄ carnesz māe satirabimi panibus. Seq̄t̄. Cū ducti p̄cupia postulauerūt escas epulatōis. i. escas d̄lectables carniū q̄b⁹ vsi fuerāt i egipto: q̄z desiderio d̄st̄atificet̄. In allocutiōe desideriorū. i. sc̄z desiderii eorū qd̄ ē qdā

allocutio apud deum: descendit illi de mari
ortigometra. i. coturnix. ad quod super e. xvi
in principio dictum est. LEC. CCX.

E vexationes peccatoribus superueniebant
non sicut illi quod ante facta fuerint argumentum
per vi fluminum iuste eis patiebantur sed et super
as nequias. Eteim in detestabiliore inhospi-
taliitate instituerunt. Alii quidam ignotos non
recipiebant aduenas. Alii autem bonos ho-
spites in fuitute accipiebant non solum si
sed et aliter erat respectus illorum: quoniam iuste re-
cipiebant eximios. Qui autem cum leticia re-
ceperunt hos quod eis deus visus erat institutum se-
uissimum afflixerunt doloribus. percussis sunt
autem cecitate sicut illi in foribus iusti cum su-
bitaneis coopti essent in tenebris iniquis
et ostium suum transiit querebat. Enarra-
to prociomo scilicet hebreis designata eo-
rum leticia exultatione redit auctor ad
explicandum de exterminio facti egyptiis:
ac eorum malicia et pernicitate. Et circa
hanc tria facit. Nam primo ponit eorum penam. Se-
cundo explicat pene iustam causam ibi. Iuste
eis. Et tertio ponit penam eorum notam
ibi. Percussis sunt. Circa primum dicit. Et ve-
xationes. i. punitioes superueniunt peccatoribus
sed egyptiis per vi fluminum in mari rubro
non sicut illi argumentum. i. miris signis vel ar-
gumentationibus quod processerint in egypto ad eo-
rum correctionem. Consequentem explicat penam
subdit culpa quod sunt pene iuste causa. et
dicit sic. Iuste eis patiebantur illas vexati-
ones siue punitioes secundum suas nequias.
A Fuit autem hec nequia specialiter per pia-
hospitalitatem: per quam quadrupliciter pecca-
uerunt. Quidam hebreos in terra egypti non
recepit. Alii vero ipsos receperunt sed cum
malavoluntate. Alii vero ipsos receperunt:
sed postea receptos fuitute. et aliis do-
loribus afflixerunt. Alii autem non solum ipsos non
receperunt: imo recipientes seuisis do-
loribus cruciaverunt. Dicitur igitur sic. Bindi-

entium est quod iuste patiebantur. et eis detestabili-
ore instituerunt inhospitalitatem ipsi egyptii
quia inhospitales et crudeles erant nimis.
Quidam per se differetia quadruplici. Nam alii
quidam ignotos non recipiebant aduenas quod
totaliter erant inhumani. Alii vero ipsos rece-
perunt: sed bonos hospites in fuitute ac-
cipiebant: in luto et latere ipsos seruitute
cogentes. Exo. p. Tercio non solum si fecerunt
sed et amarissime ipsos cruciaverunt: quia
et aliter erat respectus illorum. i. in detestatio ipsorum
quia non solum fecerunt inhumane et inhumane
sed et vexauerunt bonos hospites serui-
tute: sed etiam in hiis quod mala habuerunt ad
eos voluntate propter si solum quod fuerunt ex-
imios et ideo dicit. Qui iuste recipiebant ex-
imios Quarto si fuit in eis pessimum quod si
erat aliquid quod cum leticia receperunt pegrin-
os naturalis passionem. Illi tamen quod non rece-
perunt: tales gravissimos doloribus affli-
xerunt. Et ideo subdit. Qui autem cum leticia
receperunt hebreos et alios pegrinos
hos sed recipientes quod et eis deus institutus visus
erat sed propter deum recipiendo eximios se-
uissimis afflixerunt doloribus et est sen-
sus. quod illi qui statuerunt non recipiendos
hospites esse: illi hos quod receperunt acriter
punierunt. Consequentem ponit punitioem et
proportionata pena istorum. Sicut ei Zo-
domite inhospitales angelos in forma
humana a Loth receptos in hospicio. ig-
nominio se tractasse volebat. et ideo me-
rito puniti sunt cecitate et tenebris. Ita
isti egyptii non hospitaliter tractantes he-
breos palpabilibus tenebris per triduum
puniti fuerunt. sicut supra dictum est ca-
xvii. Et hoc est quod dicit. Percussis autem sunt
egyptii: videlicet cecitate et tenebris. Exo. x.
Sicut et illi. i. zodomite: quos in detestati-
onem nephadissimi vicini et abhominabilis
noiare non curat. Sicut nec dominus de domi-
te epilone cuius de nomine subtrahendo. solum

lazarū recitare dignabať. Luc. xvi. sic
sifr de pmo i forib⁹ iusti s. loth cū subitaneis esset coopti tenebris. gen. xix.
Vnusq; transitū hospiciū sui aq̄rebat s; introitum ostiū ipsius loth nec inuenire poterant. Gen. xix. Percussi sūt cecitate a mīmo vsq; ad maximū: itavt ostiū inuenire nō possēt
Circa op⁹ hospitalitatis ē notādum q; hospitalitas grata deo quattuor debet habere aditōes s. hilaritatē sine murmuratione: securitatē sine turbatione saturitatē sine diminutiōe: et pietatē sine negotiatione. Primo igitur debz hospitalitas habere hilaritatē sū murmuratione. i. Pe. iiii. Hospitales inuicē sine murmuratione. Hilarē eī se ostēderet miles si rex ad suū manerūz .i. hospiciū declinare dignaret. S; r̄x noster christus toties hospicio nostro recipit quoties qualiscūq; in ei⁹ noie receptať. Vñ dicit Mat. xxv Hospes eram et nō collegistis me. et ideo cuz magna hilaritate recipiēdi sūt hospites. Exēplo abrahe. Gen. xviii. Qui cūvidisset tres viros occurrit eis z adorauit in terra. Cōsimilit̄ loth Gn. xix Et discipuli. Lu. vi. cōegerūt xp̄z manere cū eis. Vbi dicit glo. q; h̄ exēplo docemur q; pegrini nō sūt solū ad hospiciū vocādi: s; etiā trahēdi. Scđo debet hospitalitas habere securitatē sine turbatōe. Defēdebāt enim antiquitus hoīes hospites suos sub piculo suo. sicut narratur i polerato li. viii. c. xiiii vbi dicit̄ q; criminis incurrerat notā q; q; per quq; dies hosti. i. pegrinō hūanitatis hospiciū denegabat. Ob eqtatē enī hospiti⁹ exhibendā hostis antiquus dicebatur: quē nunc dicim⁹ pegrinū. Dicit̄ hostis ab hostire qđ ē eqre scđm papā. Cui q; fuerat ihua

nus de iure antiquo iniqu⁹ erat. Qui cūq; vero fuisset eis hūan⁹ et pius eq⁹ et iustus cēsebatur. Exēplū de loth gen. xix. Qui p hospiti⁹ defēdētis filias suas obtulit zodomitis: quīs ex p turbatōe animi: nō sano tamēvns cōfilio hec dixisset. Vnde nec i h̄ ē imitand⁹ ga nō sūt faciēda mala vt eueniant bōa. hoc tñ ideo dicit q; mos erat fidelīū hostes. i. hospites suos ab omī iniuria defēdere. sicut mḡr in historis suis dicit. Tercō debz hospitalitas habere saturitatē sine diminutiōe: vt omnia necia hospiti mīstrēt. Vnde cum lenita dixisset seni Iudic. xix. Nulla re idigem⁹ nisi hospicio. Rñdit senex gabonita ego sū pbebo oīa que necia sūt tibi: tñ q; lo in platea nō maneat. Exēplū etiā ad hoc i sumamite habē iiii. Re. iiii. Que dixit viro suo autm aduertit q; vir dei factus ē iste q; transit p nos frequēt. Faciam⁹ illi cenaculū z pōam⁹ in eo lectulū z mēsam et sellā et cādelabrū: vt cuz venerit ad nos maneat ibi. Istā ē cōtra nō nullos qui seruiūt hospiti⁹ suis pulchris verbistñ. et de peiori potu quē habēt in domo propināt illis. Quarto hospitalitas debz h̄re pietatē sine negociatione. vt p dīno amore: nō pro nūmōvel lucro hospes admittat. tales enī receperūt mercedē suā. Ad hebreos decōtercio. Caritas fraternitatis maneat i vobis. et hospitalitatem nolite obliuisci. B Ecōtra q; recipit̄ quatuor i se seruet. s. vt sit cōtēp acceptatōz: sit hospiti gratus p gratiarū actōez: caueat in domo dñationē: nec nimis vexet amicū p frequentationē. Primo sit cōtēp acceptatōez z gratiē accipiat q; spontanee cōferunt. Hāc caritatē xp̄s docuit discipulos suos. In. x. In eadez

domo manere edētes ⁊ bibētes q̄ ap̄ illos sūt. Vñ dicit q̄dā metricē. Cum tibi p̄bem⁹ letōvultu q̄d habem⁹. Q̄d tibi sit gratis accipe sit q̄ satis. Vñ recitat Sen. q̄ socrates cū hospites suos fatīs tenui cena suscipe pararet et al. ei h̄i iproperaret. Rñdit. Si boni sint equanimi⁹ ferēt: si mali turbabūt. Se cūdo sit hospicio suo grat⁹. sic narrat dares frigi⁹ d bello troiāo q̄ theleph⁹ ipedunt sociū suū achullē: ne r̄gē Teu cratē occideret: mēor q̄ cūz patre suo hercule oli ap̄d teucratē hospitat⁹ fuisset. Itē Sene. li. iiii. de bñficiis narrat q̄ miles i grat⁹ hospiti stigmatib⁹ isignit⁹. q̄re s̄i ca. xvi. lec. dxxxvi. i fine. In li. ecclesiastice historie narrat q̄ cūz greg⁹ ep̄svrgēte t̄pis ⁊ p̄celle āgustia i alpib⁹ i fami apollinis diuertit⁹ a sacerdote l̄z p̄phāo obsequosissime ē recep̄t⁹. p̄ cū digressū accessit sacerdos ex more polcēs p̄sulta ⁊ r̄nsa. s̄z n̄llā r̄ñsioveiebat. tūc itēz ⁊ itēz sacerdos vitias r̄petit⁹: nihilōi⁹ sp̄ silētiū pmāebat Cūq; sacerdos stupore estuaret: in sōnis demō assistit dixit se nihil posse. p̄ cūctātī cāz ait p̄ aduētū gregroni⁹ esse expulsū. ⁊ cū p̄grēt sacerdos q̄d tūcre mediū daref. ait. nō alit̄ sibi i gredi licē nisi greg⁹ admittēt. Quib⁹ auditi sacerdos fecit⁹ ē beatū gregronū ad eū q̄ pueniēs rē p̄dit ex ordie hūaitatis sue ⁊ hospitalitatē eū admonuit: q̄relā exp̄si nimis exposuit: adēptā factatē suū q̄l̄ deplorat: ac reddi sibi oia ad p̄stinū statū deposcit. Sc̄psit greg⁹. ep̄i stolā i hec v̄ba dicēs greg⁹ apollini. p̄mitto te redire ad locū tuū et agē q̄ cōsuernisti. quā cū sacerdos posuiss̄z in x̄. silac̄z affuit demō r̄nsa dict̄ poscenti q̄d iste admirās ⁊ dicēs penes se q̄ gregron⁹ maior erat isto. claus̄ iannis pha

ni adiit gregronū ⁊ p̄stravit se ad pedes ei⁹ rogās vt illi se deo offerat cū v̄tute greg⁹ diis gēniū i perabat. Cū cū istest⁹ cathecumū fact⁹ ē ab ip̄o et p̄ea baptisimū p̄secutus it̄nū vite merito ac sic dei v̄tute p̄fecit vt ip̄e beato gregorio i ep̄ātu successit. Laudāda ē ḡ hospitalitas sacerdotū ifidel. venerāda factitas p̄ntificis mirifica et pietas saluatori sac̄dotē iustificatū p̄medāda. Tercio caueat hospes nimā dñatōnē i domovl familia sui hospit̄: quūmo dño dō obtpare studeat diligēt. ē enimimis rephēibile si ordiatōnē dñi dom⁹ hospes p̄sumēt reprobare: cū teneat oia obfuarē q̄ dñs dō ordiauerit. In x̄ illā metricū. Cū facis i gressū studeas sic eē modest⁹. Vt p̄ discessū de te sit r̄ior hōctus. Quarto caueat nimā frēq̄ntatōem. In x̄ illā puer. xxv. Subthe pedē de domo p̄xi tui ne forte faciat⁹ oderit te. Et eodē mō p̄pt eā dē cāz caueat magnā morā cū hospite suo p̄hēdā p̄pt familiaritatē nimā: per quā i ip̄i p̄tēptū faciū cadē poss̄z b̄ Z⁹ p̄siderādū est q̄ hospitalitatē quor sūt emolumēta. Nā p̄mo dispoit ad dī p̄gnitōez: p̄fert tp̄aliū mltiplicationē excludit dināvltionēz meref dei ⁊ āgeloz: susceptōnē. De p̄mo exēplū lu ce. vi. de duob⁹ discipul̄ q̄ cognouerūt deū i fractōe pais. Sic nōnūq; dina cognitō alicui ifūdīt occasione viri facti i hospicio suscepti. De sedo p̄z iii. r̄gū. xvii. de vidua q̄ heliā suscepit hospicō suo cui farinula n̄ defect nec lechitus olei minut⁹ ē. De t̄cio p̄z vi hēt Iosue vi Sola raab meret̄xviuat eo q̄ exploratores hospicio recepiss̄z. De quarto mat. x̄ Quivos recipit me recipit. ⁊ ad hebre. xiii. Hospitalitatē nolite obliuisci. Per hāc ei q̄dā placuerūt āgelis

hospicio recepti sic abraham gen. xix.
 Fert q̄ qdā sēator sibi castrū p̄struxit
 pulcherrimū s̄x̄ cun⁹ ianuā sic metri-
 ce sc̄psit. Decretū deē ne dormiat aut
 epuleē. Hic gēs villana s̄ achilles pla-
 to dyana. Intēdēs p̄ s̄ ordiāre q̄ null⁹
 ad illā castrū ad hospiciū vel prandiū
 recipeē nisi eē miles v̄ p̄hs aut domi-
 na nobilis. Cui x̄ps appuit ī somnis z
 ait. Me z meos a castro tuo cona) ex-
 cludē pp̄t q̄ z te castro meo q̄ celū ē
 debeo iuste p̄uare. Cū ḡ senator iudi-
 ciale acceptur⁹ ess̄ s̄ctētā inēposuit se
 supplicās mat̄ dei et obtinuit senato-
 rivite sue plōgatōez z p̄cepit illi q̄ v̄si
 bus illis sic dicitat delet z hospitalita-
 ti denote se daret z dixit sibi sic. Mu-
 tā decretū sanctorū suscipe cetuz. Nu-
 dū martinū iacobū lazary pegrinum

LECTIO. CC. XI

i N se ei elemēta dū p̄uertūē: sic
 in organo q̄litatei sou⁹ imutā z
 oia suū sonū custodiūt. Vñ efficiari ex
 ip̄o certoviso p̄t. Agrestia enī ī aquati-
 ca p̄uertebāē z q̄ciq̄ crāt natātia ī ter-
 ra trāsibāt. Ignis ī aq̄valebat sup̄ v̄tu-
 tē suā z aq̄ extingūēt nature obliuiscē-
 bāt flāmē ēp̄rio corruptibiliū aialiu⁹
 n̄ vexauerūt carnes coābulatū nec dis-
 soluebāt illā q̄ facile dissoluebat̄. sicut
 glacies bonā escā. Reprobata crude-
 litate ī hospitib⁹ egiptiorū z oīso q̄ di-
 gne p̄ illa ih̄m̄anitate fuerūt p̄culli t̄n-
 brarū cecitate. In ista pte redit auctor
 s̄at̄ abrupte t̄ctādo de dīna p̄tate ī opā
 do mirabilia p̄ filiis isrl̄ ī trāsitu ma)̄
 rubri z ī itinē p̄ destū. Dixit enī sup̄
 ī isto ca. q̄ oīs creatura īflectebat se q̄-
 dāmō applicato cursu nature ad obe-
 diēdū dīnevolūtati circa gubnatōem
 elcōy suorū: illā eādē cōclonē p̄ctat ī
 lecōe hodierna. Et circa hoc duo facit

Quia p̄mo declarat obediētā creatu-
 re tā ī elemēt q̄ ī elemētatis ī ḡnali. se-
 cūdo applicat obediāz illam ad res ge-
 stas in sp̄ali. ibi. Ignis ī aq̄valebat
 Circa p̄mū duo facit. q̄ p̄mo oñdit q̄
 s̄ elemēta tūc recesserūt deo iubente a
 nature sue p̄tēdudie n̄ t̄ recesserūt ab
 armoice dispōis. Z⁹ declarat quō aia-
 lia iuter se qdā noua vicissitudie suas
 p̄p̄tates p̄cauerūt ibi. Agrestia ei. Di-
 cit ḡ p̄mo sic q̄ sicut organifator in q̄cū
 q̄ istrumēto musico efficit armoniaz
 ex diuersa tēsiōne z moderatiōe cor-
 darū iux̄ sc̄iaz art̄ sue z p̄ libitovolūta-
 tis sue facit eādē cordā: mō reddē acu-
 tū sonū mō granē z t̄n sp̄ seruaf̄ bona
 armoniaz p̄sonātia delectabili opatiōe
 sua. Eodē mō de⁹ v̄tē p̄volūtate sua e-
 lemēt z cetis creatur) ad b̄n̄ficia elcō-
 rū z supplicia reprobōz. p̄ libitovolū-
 tad̄ sue. z t̄n s̄ n̄ obstāte cōsonantia ar-
 monica q̄ ē ī elemēta n̄ dissoluit̄. Da-
 cit ḡ p̄ s̄ilitudinē. Dū elemēta ī se p̄uer-
 tūē. i. dū elemēta suas v̄tutes mutāt v̄l
 inēmittūt. sicut ī orgāo q̄cūq̄ musica-
 li q̄litatei s̄o ypalage. i. q̄litas tōi imuta-
 tur p̄ volūtate organifad̄ z oia elemēta
 suū sonū custodiūt q̄ ad v̄lez modula-
 tōez ita q̄ sicut n̄ tollit̄ melodia p̄ mu-
 tatōz sonorū ī diuers) cordis istrumēti
 ita nec ī elemētis tollit̄ eorū p̄portōz ar-
 moia pp̄t mirabiles opatōes q̄s de⁹ fec̄
 p̄ ea. Nō ei de⁹ p̄didit creaturā sibi p̄ri-
 am. s̄ s̄uevolūtati p̄tētanē. Vñ. i. d̄ q̄
 scō efficiari ex ip̄o certo visū pōt qd̄ nō
 ex p̄suetovsu nature: s̄ ex volūtate cō-
 ditor) ista fiebāt. sicut ī sp̄ali stati de-
 clarat. Agrestia ei. i. hoies et alia aia-
 lia ī aq̄tica p̄uertebāē. i. ad mod̄ pisciū
 aq̄ticorū ī fūdō ma)̄ ābulāt. z q̄cūq̄ e-
 rāt natātia v̄t rane ī ēra trāsibāt. s̄ q̄tū
 ad aialia. Quātū s̄ ad elemēta: ignis ī

aq̄ valebat sup̄ vtutē. i. ignis mixt⁹ cū gradie de celovelebat: nec ignis aquā nec aq̄ ignē īpediebat. Exo. ix. Vñ s̄b dit z aq̄ extingued nature obliuiscēbaſ .i. n̄ extinguebat ignē cū q̄ de celoveniebat sicut expositū ē capitulo. xvi. Cōsequēt̄ subdit effect⁹ mirabiles dīne gubernationis ī spēali q̄tū ad clemēta.

A Vbi sciēdū q̄ flāma sine ignis duplicē h̄ vtutē ī duplici materia. Nā flāma naturalit̄ p̄burit sicut dissoluit humidū p̄gelatū sicut ī glacie. S̄z fuit mirabile q̄ flāma deuoletē etiā passū uis approxiata nent̄ hor̄ fecit. Vñ subdit flāme cōrio .i. p̄ naturā suā nō vexauerit carnes inflāmabiles corrup tibiliū aialiū coambulatiū p̄ desertū et potest intelligi de serpentibus igni tis quor̄ corpora nō fuerit cōsūpta p̄ flāmā in eis cōtetam Vcl de hominibus qui per serpētes non ledebantur postq̄ serpētem enē in spexisset. Vl de aīalibus. vel de inmentis que non ledebant̄ per illos serpentes ignitos. Nec flāme dissoluebāt illam bonam escā scilicet manna que tamen facile dissoluebat̄ sicut glacies ad calorē ignis Sicut supra dictū est capitulo xvi.

Sed dubiū est de eo quod superius dixit Qd̄ quecūq̄ erant natātia in terra transibant Vñ uersaliter enim loquitur. et tamen nō legimus q̄ pisces in terra transibant. Dicendū q̄ pisces erant mortui. Exodi. vii. Pisces qui erant in flumio mortui sunt et pro piscibus eructauit flumius ranas. Vnde non erant alia tunc natātia nisi rane.

LECTIO. CCXII.

A Nonnibus enim magnificasti populū tuū dñe et honorasti z n̄ non despexisti in omni tēpore z in oī

loco assistens eis Postq̄ auctor hui⁹ libri a capitulo. xvi. inchoat: instā ostēdit tā circabonos q̄ circa malos gubernationē. In hac finali clausula exurgit auctor in gratiarū actionē p̄ beneficiis miris iustus z magnis ostēsis populo hebreorū. Regratiaſ antē de tribus magnis beneficiis: videlz de inimicor̄ subiectōe: de miraculor̄ p̄ eis ostēsiōe de indeficiēte sue beneuolūtatis cōtinuatōe. Quātū ad p̄mū dicit sic. In omnib⁹ enim magnificasti. Magnificasti spēaliter in hostium destructōe et eor̄ liberatiōe. Per h̄ enim fact⁹ ē israel magnus in terra q̄ populos uicerunt: et eorum terras possiderunt Iere. v. Magnificati sunt et ditati: in crassati sūt et īpinguati. Et honorificasti in miraculorum ostēsiōe. h̄ enim mirabiliter cessit ad honorē ppli illi⁹ q̄ de⁹ p̄ eis tāta mirac̄a fecit sup̄ patuit de plagis egypti acis. Sicut etiam patuit de statōe sol̄ tpe Iosue et etiā d̄ eiusdē regressū tpe Ezechie. Et de m̄tis aliis ppt̄ q̄ pplūs iudeor̄ honorabil̄ uidebat̄: vt ī ps̄. Honorabile nomē eor̄ corā illo zc̄. Et seq̄t̄ dīnne affectiōnis ī sublimatōe ppl̄z īdeficiēs. cōtinuatio z q̄tū ad tps̄ z q̄tū ad locū. Vñ dicit. Nō despexisti eos: viz p̄tēdo: etiā cū tibi peccassēt lz eos demēt flagellauerit: tñ eras assistēs illis ī oī tpe. etiā ī tpe tribulatiōis sicut ī ps̄. Clamauerunt ad dominū cum tribularent̄: et de necessitatibus eorū liberauit eos Et in omni loco Actiūz decimo septimo. Non enim longe est abvnoquoq̄ n̄m. In ip̄o eivinum⁹ mouerunt vt sumus **A** Circa istam clausulam Magnificasti populū tuum domine Notandū est q̄ quatuor genera pecca

torū magnificat seipos. et quadrupliciter deus magnificat suos electos. Magnificat ei seipos quadrupliciter hoies in hac vita: videlicet iactatores poposi: simulatores dolosi: perquisitores pecuniosi: et peccatores monstruosi. Primo ergo magnificant semetipos iactatores poposi. Hi sunt qui sibi mediose attribuunt gratias quas non habent vel quas habent nimis extollunt. hi sunt qui sibi commendatores perducunt ut de eis talia divulget qualia in ore proprio credibilia forte non essent. hi sunt qui spreto testimonio prope conscientie viuunt confidentes in amicis de sola excellentia laudis aliene. a Iactantia non est viciū laudis humane. Sicut dicit Augustinus. xii. de ciuitate dei. c. viii. sed est viciū anime puerse amatis laudem humane: spreto testimonio prope conscientie Tales sunt nonnulli milites et armigeri qui strenua facta de ipsis confingunt ut attribuunt sibi metipsis que per alios gesta fuerunt Tales et si nonnulli Pseudo philosophi qui sibi arrogat et attribuunt labores aliorum questionibus tractat. et compilatores studiosorum quas vix intelligunt in quibus nihil habet propriū nisi quod peius recitat talia que fuerunt ab auctoribus compilata qualis fuit ille Fidei que lepidè deridet Marciali coquit Epigram. li. primo. Iste Fidei libros quos Marciali ediderat dum recites erant surripuit et discipulis suis legit. et tamen eos perfecte non intellexit. Reprehendens ergo eum super hoc Marcialis sic scribit. Que recitas meus est Fidei libellus. Sed male dum recitas incipit esse tuus. Intus ista que maiora tur per rarefactionem illa que maiora per augmentationem differentia est: quia illa que rarefit accipit maiorem quantitatem et occupat maiorem locum quam prius. et tamen non plus est in substantia de raro quam fuit in deo prius

sicut patet quarto Philosophorum capitulo de vacuo. Sed illud quod realiter augmentatur crescit tamen in substantia quam in quantitate et maiorem locum tenet et plus de substantia quam prius habuit. Sicut patet. ii. de anima. et primo de generatione corrupt. Et isto modo moraliter est de istis abiciosis scolariis qui per solas commendationes laicorum nomine clerici sibi querunt et accipiunt statum et locum maiorem per mediosas iactantias sed idigne. De perfectione tamen scire non plus habent quam prius Alii autem est de addiscendis solide et de his qui iactantie vicium phorrescunt. Hi ei sicut crescunt in honore et statu sublimitatione: ita crescunt in valore et scire augmentatione. Tales ergo iactatores male magnificant semetipos. Ipsi ei sunt qui magis amant vocari rabi quam esse magis amant appere sapientes quam esse. Amant honores: fugiunt labores: appetunt fastidium: et nesciunt fundamentum. De quo dicit Mat. xxiii. Dilatant phylacterias suas et magnificant fimbrias etc. Et per istis rogandum est cum presbiter Dispdat dominus vniuersa labia dolosa et lingua magniloqua. Qui dixerit linguam nostram magnificabimus. et iterum. Vt non apponat se homo ultra magnificare super terram Scdo se magnificat viciose simulatores dolosi: ut sunt adulatores qui magnificant alios ut e converso magnificent eos. Nam per se per alios adulantes eos magnificant ab eis contra magnificari sperant. Vnde iactatores et adulatores sepe sunt amici. Est enim adulator quasi spectaculum superbi. Senes quibus oculi incipiunt caligari habent instrumentum quoddam quod vocat spectaculum siue berillum: quod tenet inter oculos et lras quia volunt legere tunc statim lra que est in se valde gracilis apparet grossa propter defecitatem lapidis transparentis qui est in illo instrumentum per cuius medium transit lra ad

oculū hoc ē multiplicat spēs suā Isto mō cōtingit aliqñ q̄ hō q̄ p̄mis ē et hu mil parū reputat de seipō: sed si accedit vn⁹ adulator attribuit sibi gratiasz v̄tutes mirabiles quarū forsā nullā habet et si aliq̄ habeat illā mendaciē extēdi et ampliā. z statū paup̄ q̄ de se nihil estimat incipit qual nō ē se reputare B Sicut dicit seneca ī eplā. ii Incredibile ē q̄ magnos viros dulcedo abducat ostēsiōnis Et Alan⁹ de plāctu nature dicit sic Hui⁹ mōi pestilētia p̄cūtiū p̄ncipū laterales Palatini carnes Adulatonis artifices. Fabri laudis. Figuli falsitatis. Hi sūt q̄ magniloqua cōmendationis tuba in diuitūz aurib⁹ cytharīfant. Qui mellite adulationis fauos foris emittūt: quivt emūgāt mūera caput diuitis oleo adulationis vngūt. Prelatorūz aurib⁹ puluina laudū subiciūt qui ab eorūm pallis aut ficticiū puluerē excutiunt Aut vestem sophistice deplumāt ī plūmē Et īfra Adulatores: avliotatē vilitū: ab aivbū: a mēte lignū: ab itellcū loqlā. āple dīstētiōis īnuallo dīsimulant: plerūq̄ extē⁹ placabiliē applaudēdo collaudāt quos iterū p̄radictoria derisiōe defraudāt: foris vultu applaudūt virgineo: int⁹ scorpionis pūgūt aculeo: for⁹ mellitos cōpluūt īmbres adulationis: int⁹ detractiōis enomūt tēpestates. hec ille. p̄ istos magnificatores dīr Eccl. x. Glia dītū honoratorū z pauperū timor dñi ē. Noli despice hōminē iustū paup̄ z noli magnificare virū diuitē peccatorē. Tercio viciōsi se magnificāt p̄q̄sitores pecūiosī q̄ dilatāt horrea sua pecora z armētaz familiā mltiplicāt z supuacnas hitatōes edificāt. Sic magnificat⁹ fuit Nabal de q̄. i. Re. xxv Hō ille magnū nimis erat

diues z dur⁹: pessim⁹ z maliciofus. Talis aliqñ fuit Salomō q̄ dicebat. Magnificavi opa mea edificavi mihi domos z plātū vineas: feci ortos z pomeria et cōseui ī eis cūcti gñis arbores. Eccl. ii. De ista magnitudīe excusat se ps. Neq̄ īqt ābulam ī magnis. Quarto viciōse se magnificat peccatores mōstruosi. Naturalit̄ eī qñ ī aliquo īdini duo magitudo nimia repit. z qñ ī vno indiuiduo diuerse spēs p̄currūt: dicit mōstrū ī natura. vt si vnū indiuiduum esset ī parte porcus et ī parte bos merito diceretur mōstrū. Et q̄tō spēs ille magis distaret fm p̄fectionē nature: tāto magis vno nature eorū mirabil apparet Vnde turp⁹ mōstrū est: cōpositū ex boue z hoie: q̄ p̄positū ex boue z asino. b Moralit̄ peccatores dicit mltupl̄ mōstruosi. q̄ vel excessua magnitudie vnū p̄ccā. v̄ ex aggregatione magnorū et gramū p̄ctōz se cūdū spēs dīstictorū. imo q̄si p̄riorum Sūt enī q̄dā vicia q̄ quis nō sūt p̄traria p̄p̄vū tñ vt p̄it ad dīminutōz altius augef. Sicut supbia z luxuria n̄ sūt vicia p̄ria: q̄ nō sūt emsdē gñis tñ naturalit̄ luxuria habz ex sua feditate corrupe supbiā Vñ p̄sē mltū date lubricitati iueniūt cōmunit̄ sociales z non mltū supbi. Sicut supbia corrūpit luxuriā ex sui nobilitate. Sūt eī nōnllī ex idignatiōe supbie luxurie feditatem detestātes. Si īq̄ aliq̄ inueniat q̄ ex vna pte sit lubricissim⁹ z imidissim⁹: z ex alia pte supbillim⁹: tal debz inonstruosus reputari v̄tpote q̄ ē hō p̄ naturā: demō p̄ supbiā: et taur⁹ p̄ luxuriāz. z tal assilāt mīotairo filio pasiphaes vxorī Minois quē ip̄a de taurō p̄cepit marito morātē ī bello: z iste mīotaurus fuit semibos. z semivir. vñ p̄p̄t ve

re cūdiā sui gñis excogitauit. Dedal⁹
 labyrinthū i q̄ Minois vitā finiuit Ta
 lia etiā mōstra modernis tpi⁹ occidū
 tur Eodē mō mōstruosus pctor occidit
 debz auilit vt vizvita auili puef vel i
 labyrintho ppetuo pseruef De tali tur
 pit magnificatio dicit dñs p pphetam
 Isa. x. Visitabo sup fructū magnifi
 ci cordis regis assur. Assur iterptatur
 arguensvl pūcēs. z tal arguit vel cōi
 cit a seipo. Et Iere. ii. Arguet te mali
 cia tua et increpabit te Scdo nota q̄
 de magnificat hoiez mltipl⁹ viz. pdu
 cēdo curioso: redimēdo copiose: iustu
 ficādo grōse: z bñficādo glōse. Prio
 pductio hois oñdit hoiez magnū esse
 apud deū. Cū qdā ei curiositate pdu
 ct⁹ videf qm dixit de⁹. Faciā⁹ hoiem ad
 imaginē z similitudinē nostrā gñ. i. Iob.
 vii. Quid ē hō: q̄a magnificas eū? z cē
 Scdo magnificat hoiez redēptio copi
 osa. vt merito xps dicē possit illd. i. re
 gū. xxvi. Magnificata ē hodie aima
 tua i ocul⁹ meis Tercio magnificat de
 us hoiez iustificādo gratiose. Arguit
 ei magnū pciū hois q̄ de⁹ n̄vult eū p
 dere etiā si sit dign⁹ pdi. Ad ro. viii.
 Quos at iustificauit illos z magnifi
 cauit z cē. Quarto magnificat hoiez p
 miādo glōse dādo hoī semetipz. i. Re.
 xxvi. Magnificet aīa mea i ocul⁹ dñi
 z liberet me de oī āgustia: qd nob pce
 dat q̄ sn̄ fine uiuit z regnat. Amen

Explicit postilla fris Rober
 ti Holkot sup libro sapiētie.

o Simili meditabit sapiam.
 ps. xxxvi. Omis sapia sine
 hūanit⁹ adinēta sine dñit⁹
 ispirata tā i doctore q̄ i au
 ditore abilitatē regrit idoneā iux⁹ ipsi

us scie qualitatē. Null⁹ ei q̄tūcūq̄ doc
 t⁹ naturali igenio nisi abilitet⁹ pficiet
 ad q̄cūq̄ facultatē. Hic est q̄ pueri ad
 mathematicā ad logicā: adolefcētes
 phiaz: credes vel iā pucti ad ethicā ap
 tiores senedūf. z h̄ ē q̄ dicit ar. i. ethi. c
 iiii. vbi docz q̄ iuuenis n̄ ē pp⁹ auditor
 politice. z vi. ethi. c. vi. dic q̄ aliqs pōt
 eē in mathematic⁹ dū ē puer z null⁹ pōt es
 se phisic⁹ vl sapiēs dū ē puer. Quanto
 igit⁹ facultas aliq̄ dignior ēz nobilior
 tāto ad ipi⁹ acgrēdā noticiāz sincerior
 pexigīt aptitudo z abiliōr dispō i stu
 dētē: z iō cū sacra sc̄ptura q̄ singularit⁹
 sapiavocaf oēs trāscēdit sc̄iaz sc̄larē vt
 pote cū⁹ materia nobilior: cuius for
 ma faciliōr: cū⁹ finis vtilior: cū⁹ effi
 ciens sublimior iuuenit. Nccē ē ḡ volē
 tē i sacra sc̄ptura studē dispōes pueniē
 tes habē. Nō ei ad h̄ sufficiūt grāmāta
 corū rudimēta: rethoricorū ornamēta
 dialecticorū documēta: nec medicorū
 expimēta. Pl⁹ nāq̄ ad sacra sc̄pturā in
 telligēdā pdesse poterit derota depre
 catio q̄ pfūda pseruatio: pl⁹ pfert ima
 culata puerfatio q̄ intricata disputatio
 magis etiā valz dīne bonitatē tēplatio
 q̄ mūdane curiositatis occupatō. z ml
 to pl⁹ valz mētal suauitatē degustatō q̄
 smocual idagatio. H⁹ ḡ tā sacratissime
 facultatē sol⁹ ille auditor repit idone⁹
 q̄ fuerit moralit⁹ vt uol⁹. Et q̄a iusticia
 gñal ab arist. dīr sapia v. ethi. c. i. iō sa
 cratissime theologie auditori appropat⁹
 nomē iusti. Os iusti medi. sa. In q̄bus
 v̄b̄ iformat⁹ deuot⁹ theolog⁹ vl catholi
 c⁹ q̄ sacre sc̄pture noticia poccasidēz q̄
 druplicē ipetrat. Per officiosā suppli
 catōz: p fructuosā puerfatōz: p seriosāz
 p̄siderationē: p saporosā delectatōnez
 Os s̄ḡt officiosā supplicatōz. iusti fruc
 tuosā puerfatōz: meditatio seriosā p̄si

deratōz: ⁊ sapia saporofā delcātōz. Os iusti me. sa. Prio g̃ noticia sacre sc̃ptu re ē a deo attra hēda p̃ officiosā suppli catōez. ⁊ q̃tū ad h̃ p̃mittit̃ os. ps. os me um aperui ⁊ attra xi sp̃m. i. de sc̃ptura fac̃ nō lralē s̃z sp̃ualē fēfū: ga lra occi dit sp̃s at̃ vniūficat. ii. ad cori. iii. Sicut illi pulli auitū faciū? reficiūt̃ a m̃re q̃ i nido iacētēs capita alti? lenāt ⁊ os spa cōsi? dilātāt. ita scolares deuoti q̃ i nido sc̃pture iacētēs tato a x̃po vberiori noticia recreāt̃ q̃to p̃ orōis istātiā de um deuoti? depcāt̃: i. p̃o dicete i ps. Di lata ostui ⁊ i plebo illd. ⁊ lu. xxi. Ego dabovob os ⁊ sapiāz cui n̄ poteit̃ resi stē nec p̃dicē os aduersariū ṽri. ⁊ h̃ ē qd̃ dicit. b. greg. i. mora. c. xxvii. Ea q̃ p̃ scrutari i nob̃ iutimur sepe meli? orā do q̃ i nēstigādo penetram?. Hic ē q̃ si cut scribit Iero. ad demetriadē ṽginez Lcōz iqt̃ freq̃ntē it̃rupat̃ orō ⁊ aīaz iur git̃ ad hēntē deo g̃tavi ci s̃tudo sc̃tē oc cupatōis accēdat. Sic b. aug? i oib? p̃it̃ lib̃i suis cū p̃scrutatōe ⁊ studio deuo tā orōz admisit. Sic s. thōas de agno q̃ tiēs p̃plexis diffi c̃tātib? agebat̃: deuo tōi legi? se dedisse. ⁊ sic suā sc̃iāz pl? de notōis subsidio q̃ i nēstigatōis studio d̃r acq̃sisse. Sic paul? se p̃m̃dat ephesi s. ad ephē. vi. Orātes s̃it̃ oī tpe i sp̃i: vt de? mihi fmo i aptōe oī mei cū fi ducīa notū facē miserīū euāgelii. Of g̃ deuoti theologi ad h̃ q̃ digue B sc̃pture sacre diffi c̃tātē attrahat q̃dru p̃r se dispōat. Sepe? a luto lubce vili tāt: expurge? calcō celice sc̃iāt: cibe tur cibo solide ṽitāt: ⁊ arme? gladio feneritāt. Prio g̃ os d̃uoti theologi se pari d̃z a luto lubce vilitāt. Iē. xv. c. Si sepauer̃ p̃cōsū avili q̃i os meū eī? Pre cōsū avili. i. aīaz p̃cōsā a carnalib? desi deriis: vilib? ⁊ lutosis. Sap. xv. Luto

vilior vita illi?. Z^o d̃z expurgari calcu lo celice sc̃iāt iux̃ illd̃ Isa. vi. Volauit vn? ad me de seraphi ⁊ i manu ei? cal cul?: quē forcipe tulerat de altari ⁊ te tigit os meū ⁊ dixit. Ecce tetigi hec la bia tua. et aufere? iniquitas tua et pec catū tuū mūdabit̃. Moralit̃ altare est sacra scriptura: calcu? diffi c̃tātis e ius: forceps subtil̃ eiūsdē diffi c̃tātis extractio. Ad litterā angelici sp̃us de uote studētēs illuīant ⁊ expurgāt ne i sc̃pturis aberrēt. Tercio os deuoti the ologi cibari debz libro solide ṽtātis: d̃ q̃ apoc. x. Accepi libz de manu āgeli et deuorauī illū. ⁊ erat in ore meo tā q̃ mēl dulce. Iste liber est scriptura sa cra: que non debet dentibus contēri: sed potius deuorari: quia credi debet per fidem integralit̃ et sūmatim et n̄ per rationē discuti minutati: et sic fit tāq̃ mel: imo plus q̃ mel dulce. Iuxta illud ps. Q̃ n̄az dulcia faucibus meis cloqa tua super mel ori meo. Quar to debet os theologi armari gladio ri gide feueritatis ad destruēdū hereses ⁊ errores vicia ⁊ malos mores. I saie. xlix. Posuit os meū vt gladiū acutum vt illi assimile? . De q̃ apoc. xix. Vidi celū apertum et ecce equus albus et q̃ sedebat super illū vocabat̃ fides et ve rax: et ex ore eius procedebat gladi? acutus: vt in ipso p̃cutiat omnes gen tes. Et apoc. ii. Pugnabo cū illis i gla dio oris mei. Sed dolēdū ē de theolo gis his diebus quorū os locutum est vanitatem et dextera eorū dextera i iquitatis. In ps. In quorū quibusdam imenitur os dissolutōis ⁊ i nōmūl os detractōis: i plerisq; os ambitōnis: in multis os adulatōnis. Os dissolutio nis habent illi quorū oīs sermo turpi loqoz scurrilitatib? admiscetur. Cōtra

quos Coloc. iiii. Deponite turpē sūmo
nē de ore v̄ro. Et ad Ephe. iiii. Ois ser
mo mal⁹ de ore v̄ro nō pcedat. Os de
tractionis habēt illi q nō cessāt detra
here paup̄tati quā x̄ps docuit: castita
tem deridēt quā x̄ps cōsultuit: paupes
pupēdūt q̄s x̄ps elegit. Hi sūt p̄fendo
pphē. De quorū ore nihil aliud nisi rane
uane garrulitatē pcedūt. Apoca. vi.
Os ābitōis hñt illi qui sacre scripture
noticiā ad hūanos hōres ordināt ⁊ ec
clesiasticas dignitates ad officia p̄bē
das ⁊ grad⁹ in ecclesia sequēdos. Isti p se
allegāt q̄ ter dictū ē Petro. pasce oues
meas Ioh. xxi. Et qui ep̄atū desiderat
bonū op⁹ desiderat. p̄. ad Thi. iii. Hi sūt
v̄iles ypocrite: cū sola trena desiderāt
De celestib⁹ vero nō curāt In x̄ illd ps
lxxi. Posuerūt in celū os suū ⁊ lingua eo
rū trāsīuit in t̄ra. Lingua. i. lingue in
tētio corrupta. Os adulatōis hñt illi q
statū plature tenētes et in suis subdit⁹
scādaloſa vidētes cātāt sp̄ placebo sed
dirige mūq̄ cātāt. De qb⁹ v̄ificat illud
ps. xl. Hec via illoꝝ scādalum ip̄is. Et
postea in ore suo cōplacebūt. Scdo
p̄ncipalit̄ sacra scriptura est a theolo
go exercēda p̄ fructuosā cōuersationē
vt sit nō solū doct⁹ in sc̄ia: s̄ iust⁹ in vi
ta Os inq̄ iusti. Nō eiauditores legis
iusti sūt apud deum sed factores legis
iustificabunt̄ Ro. ii. Distinguit enim
Aris. v. ethi. iusticiā quadruplicē. s. di
stributiua: cōmutatiua: dñatiua. ⁊ pat
nam. b P̄rio ḡ deuot⁹ moral̄ de
bet h̄re iusticiā distributiua: vt qd̄ s̄
fictiōe didicit s̄ inuidia cōicet alios li
beraliter instruēdo. Prouer. x. Labia
iusti erudiūt plurimos. Iusticiā cōmu
tatiua debet h̄re vt nequaquā p̄ doctri
ne merito famā hūanā intēdat p̄ pre

mio. Mat. v. Attēdite ne iusticiā v̄rā
faciatis corā hoib⁹ s̄z pp̄ t̄pale lucrū
sed p̄petuū Dan. xii. Qui ad iusticiam
erudiūt multos q̄si stelle ī p̄petuas et ni
tates. Habeat ⁊ c̄cio iusticiā dñatiua in
stinct⁹ bestiales carnis p̄pescēdo legib⁹
rōis. Et h̄ ē qd̄ docz Plato in Phedro
ne ante mediū. In h̄ inqt manifest⁹ ē
P̄hus si absoluat aīaz a corpis cōione
differētī aliis hoib⁹. Et cito post. Aīa
p̄hi ihōrat corp⁹ et fugit ab eo. q̄ritq̄
īp̄a scd̄z seip̄az fieri Istū cordat Cōmē
tator Auerrois ī p̄logo. vi. phisicoꝝ.
vbi loquēs de īclinatōib⁹ carnis ⁊ cor
poris passiōib⁹ dicit sic. Studētēs inqt
cū sciuerit vilitatē earū expellēt eas a
se. et odiēt eas maxio odio. ⁊ sic erunt
casti retinētes leges dīnas ⁊ obediētēf
legib⁹ naturalib⁹ Hec cōmē tator. ps.
Dñabūtur eorū iusti ī matutio. Habe
at quarto iusticiā p̄nā: hūanitātē pa
tris erratib⁹ exhibēdo. Sap. xii. Docui
sti pp̄lz tuū p̄ talia qm̄ oportz iustū et
humanū eē. Tercio p̄ncipalit̄ sacra
scriptura ē a theologo p̄spiciēda p̄ scri
os am̄p̄sideratiōez. qd̄ notat̄ cū īfertur
Meditabit̄ In ps. In lege dñi volūtas
ei⁹ ⁊ ī lege ei⁹ meditabit̄ die ac nocte.
Ista meditatio tēpat corpis voluptatē
mitigat mūdi tēpestatē: p̄dicat dei pi
etatē: excitat hoīs caritatē. Primo di
co q̄ hec meditatio tēperat corpis vo
luptatem Ecc̄s. xii. Freq̄ns meditatio
carnis afflictioēz tēpat. Et Iero. Ama
sc̄iaz scripturarū ⁊ carnis vicia nō ama
bis Scdo hec meditatio mūdi mitigat
tēpestatē. Vñ Iero. s̄ ep̄laz ad Ephe.
Si aliqd̄ ē qd̄ ī hac vita vix sapiētē te
neatz int̄ p̄ssuras ⁊ tēptatiōes mūdi eq̄
aīo p̄manē s̄mdeat. Ad illd p̄mū esse
reor meditatiōez ⁊ sc̄iaz scripturarū

Tercio hec meditatio pdicat dei pietate. In ps. In matutis meditabor i te ga fuisi adiutor meo Quarto ista meditatio excitat hois caritate. In ps. In meditatioe mea exardescet ignis. Ista meditatio sacre scripture no d3 ee tra sitoria. sic de dialectica dixert qda atiq q e a limie saltada Sz d3 ee morosa et diuturnaz ptnua. et eo fueretior q ho senior iuenit Eccī. xiiii. Bnis vix q in sapia morabit z q iusticia meditabit. Vñ Iero. ad demetriadevgine Sacra ru scripturaz ardor nulla p r fus etate extinguit: imovt sc̄laris auctoij vtar: sc̄ia poti⁹ etate islamat. Et Greg⁹. xx. moral. c. p. Scriptura sacra puulis hui li sermoē bladiē q nec sic clausa evt pa uelcē debeat: nec sic pz vt vilescat: sed vsu fastidiū tollit z tato diligit qto pl⁹ meditat. Quarto pncipalit scriptu ra sacra ē recolligēda cū saporosa delectatōe. Et iō meritovocal sapia qua si sapida sc̄ia: d qua loqus Hugo d scō victore li. suo p. d aia dic sic. Nihil in hac vita dulci⁹ sc̄itē z nihil auidi⁹ sum tur Nihil ita mētē ab amore mādi se parat: nihil sic aizp̄ tēptatōes roborat: nihil ita hoiez excitat z adiuuat ad oē bonū sic studiū sacre scripture Et i eo devoluie li. iii. dic In refectorio sacre scripture ponūt tres mēse. i. tres itel lect⁹ dine sc̄pture ponūt scz historia: misti⁹ z moral. p̄ma mēsa simplicib⁹ sc̄da doctorib⁹. sc̄cia cōis ē vtrisq. In p̄ ma ē cūb⁹ grossior. i sc̄da subtilior. in sc̄cia dulcior. Priap̄tinet saporē exēplo rū. sc̄da vi gestoz. sc̄cia dcedinē moz. Et ifra In hac sc̄ptura qcqd docet: vñ tas. qcqd p̄cipit. bonitas. qcqd p̄mitu tur felicitas Nā de⁹ vñtas ē sñ fallacia bonitas sñ malicia: felicitas sñ misia

Hec Hugo. Est ḡ ista sc̄ia iobfuscabil i decore In sepabil i vigore. In appcia bilis i valore. Inēmiabil i hōre. Prio dico q ē iobfuscabil i decore. Sap. vi. Clara ē. z q nūq̄ marcescet sapientia Scdo isupabil i vigore Sap. v. Melior est sapia qvires. Et Sap. x. Oipotētior est sapia. Tercio ē iappciabil i valore Prouer. viii. Melior ē sapia cūctopi bus p̄ciosissimis. Quarto inēmiabil in hōre: qa Sap. vi. Cōcupia sapie de ducet ad regnū ppetuū Ad qd nos p ducat q sñ sine viutz regnat. Amen.

Opus preclarissimum eximi doctoris Roberti Holkot sacre the ologie moralissimi atq̄ doctissimi p fessoris ordinis fratru predicatorum super sapientia. Salomoms. Impres sum. Anno incarnationis domiuce Millesimo quadringentesimo octo gesimo nono. die vicesima p̄ma Mē sis octobris.

a Aron quō elect⁹ et vocat⁹ fuit ad honorem. Lectōe. clxv. ante. B.
Aaron et p̄byterorū vestimēta que ⁊ q̄ta lec. ccv. pertotū et quid significēt.
Abrahā futur⁹ iustus presitus fuit in turris babilonice edificio le. cxxvii. a.
Abrahāvtrū peccauerit dicēdo vxorē suam sororem ibidem infra.
Abraham docuit egiptios arismetri- cam ⁊ astrologiam ibidem autem. B
Abraham comēdatū per aristotelem in libro de pomo. zc. ibidem.
Abbatis paphi doctrina et disciplina lectione. vii. prope finem
Aabortire facit pregnātes fetor cāde- le extincte lectione. xxxiiii. post. B.
Abūtzviti qd sit fm iuristas. l. dix. a.
Aceptio p̄sonarū. qd sit pec. l. lxxix. p. a.
Aceptio p̄sonarū. qd sit ibidē post. b.
Aceptio p̄sonarū. v. sit in deo ibi p. B
Aceptio p̄sonarū vtrū sit in p̄motiōe consanguineorū vel nobiliū ibidem.
Aceptio personarū in qua donatiōe possit contingere ibidem.
Aceptio tal' vtrū p̄mittat dispensādo cū nobilib⁹ ⁊ nō cū paupib⁹ ibidē infra.
Aceptio talis quō fiat in electiōibus canonici vel quomodo non ibidem.
Aceptio talis quomodo facit i exhibitiōe reuerentiē ibidem in fine.
Accusatio indeorū x̄p̄z p̄ duodeci ar- ticulos cū d̄fesorib⁹. l. xxiiii. ⁊ sequitib⁹
Accusationes peccatoris in iudicio fi- nali que et quot erunt lec. lvii. post. a.
Ade cōtulit sapiētia q̄nq; gratias spe- ciales lectione. cxxv. A.
Adā ⁊ filii sui statim in p̄ncipio de- um esse predicarunt lec. clvii. ante. a.
Adā in statu inocētiē vtrū rationabili- ter fuit custodit⁹ a deo lec. cxxv. p. A
Aduētus christi ad iudiciū erit i voce- terribili lectione. lvii. ante. a.

aduentus xpi sedus quō differt a p̄mo lectione. lxxi. A. et lec. lxxviii. A.
adulteriū grauitas p̄z ex trib⁹. l. xlii. b.
adulteriū assimilatur homicidio et est maius furto ibidem infra
adulteriū periculum ex prolis peruer- se procreatione ibidem
adulteriū d̄testat⁹ aues ibidē circa fi.
adultera in quos specialit̄ peccet ibi.
adultervtrum grauius peccet q̄ adul- tera lectione. xlvi. b.
adulterorū filii n̄ diu durāt. l. xlii. p. A.
adulterorū filii tanq̄ rami inutiles ci- to confringūtur lectōe. xlvi. A.
adulterina gnatio nūq̄ insutuet leges rōnales et māsuras lect. xlvi. post. A.
adulterina propagatio cur nō sit vtilis rei publice lectōe. xlvi. B.
aduocatorum falsorū clausula de dā- natis lectione. lvi. a.
aduocati falsi reprobāt⁹ p̄p̄t. iiii. ibidē
aduocati tales p̄panē diuersis ⁊ ff peio- res mētricib⁹ ibidē infra Et plura talia aduersitas cur accidat bonis ⁊ q̄ sit vti- lis lectione. ix. per totum.
adulatores sūt inimici pessimi. l. cxxxi A. et ibi de aliis inimicis
affectio animi duplex secundū An- selmum lectione. iiii. B.
affectio hominis dupliciter deordina- tur lectione. lxiii. ante. A.
affectiuosa noticia qd sit. l. liii. añ. A.
alimenta nostra debēt esse opera san- ctorum lec. xlvii. ante. a.
alexandri dictum laudabile lect. lix. prope finem.
alexāder magnus nullum d̄ncē insu- tunt nisi sexagenariū le. ii. ppe finem
alexandri studiū ⁊ aristotelis sollicitu- do circa ipsū lectōe. lxxv. B.
ambicio et sumia caritatis lectōe. v. B
ambiciofi homines decident in iudi-

cio lectione. lvi. post primū. a.
 ambiciosoz picula ⁊ labores. l. xx. b.
 amicicie cōtrariat̄ susurratio lectōne
 xxviii. post. A.
 amicicia qd̄ sit fm̄ Tuliū. l. xxx. p^o. C
 amicicia mlt̄plex ⁊ q̄ melior. l. xlv. B
 amicos ab inimicis discernere vtilissi
 mum est lectōe. cxxxi. ante. a.
 amicicia cui sit congrue sociandū le
 ctione. ccvii. B.
 amicicia viri boni ⁊ postea pueri vtrū
 sit dissoluenda lectō. ccvii. ibidem. B.
 amicicia talis viri vtrū stati an p̄me
 ditate sit dissoluenda ibidem.
 amicium talem vtrum tanq̄ extraneū
 tenere liceat ibidem
 amicis p̄ferēda est v̄itas le. lxxxvi. b.
 amor feruentior inter nobiles osten
 ditur lectione. cv. ante. a.
 amor dei finis ē sacre sc̄pture. l. cii. A
 amor dei ad animā humanā ex trib^o
 patet lectione. liii. post. B.
 angel^o exterminator egipti vtrū fuit
 bonus vel malus lectione. cci. a.
 angeli boni vel mali vtrū puniāt aīas
 purgatorii ibidem. B.
 angeli cur gaudeant de pctōre p̄niam
 agente lectione. cxlix. post. a.
 angelorū imagines quales solent pin
 gi ibidem infra. et quare sic.
 angeli significāt ali quādo sacerdotes
 p̄pter similia officia le. cxxxiii.
 angeli sathane apostate incubi ⁊ c̄. sūt
 mali sacerdotes ibidē infra in fine
 anima quid sit triplex opinio falsaz̄
 lectione. xvi. ante. A.
 anima humana ex tribus probat̄ deo
 placida lectione. liii. post. B.
 animam mortalē ponētes quō cōclusi
 ue dicant lectōe. xx. A. Et. l. xv. p^o. A
 animā mortalē ponētes fatui probat̄

multipliciter ibidem infra
 aīma hūanavtrū sit imortalis. l. xv. a.
 animā esse imortalē vtrū possit p̄bari
 ratione naturali ibidem
 animarū electarū dotes et opationes
 que sint lectione. xxxvi. A.
 animas suas vendunt alii qui perdunt
 alii impignorant alii pro nibilo dant
 lectione. lii. vsq̄ in finem
 anima humana quomodo comparet̄
 triangulo lec. cxviii. B.
 anima scdm̄ voluntatē xp̄i cōuersans
 discat aut doceat lectōe. ccv. B.
 anima habet corpus obligatū ad tri
 plex officii lectione. cxxiii. post. a.
 aīevitā sp̄ialē duo faciūt. lectōe. cii. a
 anime defunctorū vtrū habeāt distyn
 cta receptacula lectione. xxxi. B.
 anime iustoz̄ multipliciter sūt in ma
 nu dei lectione. xxxi. vsq̄ in finem.
 anime purgatorii conquerūtur de tri
 plici genere hoīm le. xliii. post. b. Et
 Item de quatuor lect. cxxxiiij. B.
 anime peccatorū vtrū ⁊ quomodo sint
 in manu dei lec. xxxi. in fine
 anima non est perfecte bona nisi per
 gratiam lectione. cxvii. A.
 animabus purgatorii suffragari mo
 neamur quatuor rōnibus lec. xliij. B
 animarum retributio qualis erit lecti
 one. xxxi. A.
 anima separatur a deo per peccatum
 lectione. xliii. A.
 annivite humane vtrum intelligant̄
 centum viginti gen. vi. lec. xliij. p^o. A
 antithetō vel antithesis qualis figura
 sit lectione. xxxii.
 apollophani scriptū de solo stante tē
 pore ezechie lec. xcix. a.
 appetere debet homo sapientiā ⁊ reli
 gionem lectione. ii. B.

Appetit⁹ bonorū inflat nisi p̄diat^r sale
 discretionis. l. xlvi. post. b
Appetitus nullus est in homie qui nō
 possit implere virtuose vel actus. lect.
 xliiii. post. A
Aqua in scriptura plura significat.
 lectione. cxxxviii. A
Aque amare tripliciter dulcescūt. lec
 tione. cxxxiiii. B
**Aqua pluuiialis qđ causet et qđ mora
 liter significet.** ibidem
Aqua penitētie abluit sordes pctōrū
 zc. lectione. cxxxviii. B.
**Aque sex pprietates significāt cōditō
 nes bonas mulierum.** l. dxxxii. A
Arche noe officii. l. clxii. A
Arche foratio z dispō. l. cxxvi. B
Arciū glia diuersimode sūpta ē. l. 1. A
**Arc⁹ christi lux scripture mors natu
 re lex censure.** l. lxvi. post. A
Arc⁹ diaboli tres carnal⁹ cōcupiscētie.
 iferna⁹ iudētie: mūdial⁹ p̄sciē ibidez.
**Argentū p̄paf luto ppter aliqs natu
 rales similitudines.** l. xcii. post. A.
**Argētā vniū quō fisti possit. z quō cor
 nostrum stabiliatur.** l. vii. B
**Arma christi portando i corpore no
 stro.** lectione. cxxiii. post. B
Armatura nostra spiritualis que sit
 lectione. lxxi. post. a
**Ars magica v. sit hominibus ratiōa
 biliter interdita.** l. cxc. b.
**Ars notoria cōpntatur inter supersti
 ciosa** Ibidem infra
**Astutia quō faciat apparetem ḡtita
 tē zc** sicut aqua p tria. l. cxxxviii. B
**Astucia secularis duo ḡna hominum
 producit** Ibidem infra
Athomus quid sit subtili diffinitione
 lectione. ci. post. a
Audaciā loq̄ndi duo p̄stāt. l. xlix. p⁹. C
Aue litteraliter et sillabalter exponi
 tur. lectione. cxcv. B
**Aue quomodo significet sanctam tri
 nitatē** Ibidem infra
Aues p̄dales qđ significāt. l. lxxv. a.
Aurū z argētū cū sint sub tra vident^r
 nō necessaria humanis vsib⁹. l. xcii. A.
Aurea quō sit corōa aie. Sed aureola
 redūdat etiā in corp⁹. l. xl. post. b.
**Auditores sacre theologie quatuor
 habeant.** lectione. prima. post. a.
Aurū cur cōparetur arene. l. xcii. B
**Barlaā anachoreta quomodo iosa
 phat filiū cuiusdā regis docuerat.** lec
 tione. liii. prope finem
Beatitudo quid sit secundum boeciū
 lectione. xxxii. post. A.
Beatitudinis cōmendatio bernardi
 lectione. cxxi. in fine.
**Beatitudinis tria media. cura dilectō
 custodia.** lec. lxxxiiii. a
**Beatitudines hic querentes redargu
 it** augustinus lectōe. lxxxii. in fine.
**Beati v. post diem iudicii gaudebunt
 de penis damnatorum.** lec. lxxi. a
Bellū vtrū sit licitū xpiano. l. cxxiii. B
Bella iterdicūt p̄ncipib⁹. l. lxxxvii. B
**Bellū licitū scđz antiqs doc. quinq; re
 quiritur.** l. cxxiii. B
**Benedictio iacob p ysaac. vtrū tenuit
 exq; non intendit.** l. cxxv. a
**Beneficia nō recognoscētes vtrū de
 beant dici ingrati.** l. dxxxvi. post. A
**Beneficia creationis delicta preuari
 cationis z tempora concessa remissio
 nis hic si numerauerimus sine nume
 ro repiem⁹.** l. cxliii. post. b.
**Benedictionē diuinā merēt^r correcto
 res et p̄cipue iuuenū.** l. clxxv. post. b.
**Benedictōez diuinā meretur honor
 parentum.** l. clxxv. a. secundo
**Benivolētie dei erga nos tres effec
 tus.** l. liii. ante. A.

Benedictionez divina mereſ qui miſeretur indigentibus.lectōe. dxxv. B.
 Benedictionem diuinam acquirit innocentia conuerſationis ibi iuſra.
 Beneficentia mutua comparat ludo pile.lectiōe. cxliii. poſt. a.
 Beſtialitatis malicia quomodo fugienda.lectiōe. vi. A.
 Beſtie quomodo incutiunt timorem et quid ſignificet.lectiōe. cxlii.
 Bigamis efficitur qui contrahit amiciciam cū mendacio.lectiōe. xi. B.
 Bōitadine dīcedo. pbaſ. l. cxlvi. añ. a.
 Bonitatem duplicem poteſt habere q̄ uis perſona.lectiōe. xlvi. A.
 Bonum prolis et bonum ſacramenti in matrimonio.lectiōe. xliiii. poſt. A.
 Bonus et electos deus transfert triplīciter.lectiōe. l. B.
 Boni corrumpuntur inter mūdānos per duo infectiua.lectiōe. li. A.
 Boni cur ante ſenium plerumq̄ moriantur.lectiōe. l. A.
 Bona proximi non poſſunt videre in uidi.lectiōe. xxv. A.
 Brachium noſtrūz chriſtus eſt per qd̄ munitur zc̄.lectiōe. lxx. in fine.
 Breue eſt oē gaudiū mūdī. le. xxii. a.
 Brucius quid ſit. lect. dxxviii. poſt. B.
 Cabo et crabo et ſcrabo quomodo differant.lectiōe. cxlviii. ante. a.
 Cadendi in peccata qualis ſit ordo.lectiōe. xxxvii. poſt. A.
 Calandrus aus cuius ſit nature. lectiōe. lxxv. prope finem.
 Canis eſt animal ſagaciſſimum et qd̄ ſignificet.lectiōe. cxli. poſt. A.
 Capitalia vicia ſunt ſeptem que tenemur euincere.lectiōe. cciiii. a.
 Capitalia vicia per q̄ vicere pot̄ erim⁹ et quō ſignificēt̄ p̄ chananeos ibidē
 Cayn tranſgreſſio.lect. cxxvi. in fine.

Cayn quid obtulit.lectōe. xlvi. añ. B.
 Caritat̄ ſimia eſt ambitio.lectō. v. B.
 Caritas facit animam leuem cupiditas grauem.lectiōe. xxv. in fine.
 Caritat̄ uenenu ē iuidia. l. xxx. i fine.
 Caritat̄ igne dulcoratur omnis temporalis amaritudo. lect. xlvi. ante. b.
 Carcer quadruplex in ſacra ſcriptura lectiōe. cxliii. A.
 Carnis voluptas difficulter curabilis lectiōe. vii. ante. B.
 Carnem mortificare debent filii dei.lectiōe. xxiii. a. Et lectiōe. cvii. A.
 Carnis opera per que excuſentur in matrimonio.lectiōe. xliiii. B.
 Carnis voluptas ſuauiſ apparet ſz̄ in tus amareſcat. lectiōe. xlvi. ante. B.
 Carnales delectationes non ſunt vera bona.lectiōe. li. circa finem.
 Characteres et figure vtrum habeant aliquam virtutem. lectiōe. cxc. i fine
 Cartule vel ſacraverba vtrū licite poſſint collo. ſuſpēdi zc̄. l. dx. in fine.
 Cardinales virtutes que ſint et quare ita dicantur.lectiōe. cix. ante. B.
 Caſus ablatio quoddam mirabile ſed tamen naturale.lectiōe. xxv. ppe finē
 Caſa quid ſignificet.lectōe. cxxxvi. a.
 Caſte viuere cū ſterilitate meli⁹ q̄ uoluptuoſe cū fecūditate. l. xxxix. in p̄n⁹.
 Caſta generatio cum caritate melius dicitur q̄ cum caritate. lectō. xliiii. B.
 Caſtitas coniugalīſ vt debite ſeruetur tria requirit. Ibidem. A.
 Caſtrare ſeiſum vtrum aliquādo ſit licitū ppter continētīā.lectiōe. xl. A.
 Cautela maḡ nob̄ ſit i faciēdis. l. vii. A.
 Cautela duplici pugnauit alexāder et vicit.lectiōe. cxxxiii. prope finem
 Cecitates ſeptē inducūt ſeptem mortalia.lectiōe. xxix. B.
 Celeftia melius vident humiles q̄ ſup

bi. lectione. xxvii. post. B.
Cibus simplex vtrum sit lenioris di-
gestionis macrobius. lectoe. dxxii. B.
Ciuilitatem debite ordinandam que
requirantur. lectione. xlvi. a.
Clamant ad dominum quattuor ge-
nera peccatorum. lectione. lxxix. A.
Claritas ⁊ animarum dotes quare in
animabus erunt. lectione. xxxiiii. a.
Clementia precipue decet reges ⁊ pu-
cipes. lectione. lxxxvii. B.
Clementia. potentia. fortitudo et mā-
fretudo naturaliter coniungunt. lec. d. a.
Clerici sūt dispensatores bonorū chri-
sti nō possessores. lectoe. lxxxiii. p. b.
Clerici induantur podere continētie
⁊ c. lectione. ccv. ante. B.
Clericorum vita qualis esse debeat et
qualis hen simulata appareat. lectōne
xxiiii. ab. a. vsq; ad finem.
Clericus litteratus sit argusv centum
oculorum. lectione. xxxvii. post. a.
Codrus rex atheniensium quomodo
figuret christum. lec. xxviii. ppe finē
Et lectione. cxxix. prope finem.
collatio optima monachorū et fratru
mendicantiū. lect. xxvi. post. a.
cogitatio mundanorū qualis et quotu-
plex. lectione. v. in medio.
cogitationū quatuor genera. l. v. p. a.
cogitatio mūdanoꝝ quibus rebꝝ cō-
paretur lectione. v. ibidem.
cogitatio sanctavel contemplatio ex-
cellit omnia ibidem.
cogitatio duplex fecundat mentez ibi
prope finem.
cogitatio peruersa quomodo et quali-
ter seperet a deo lect. v. in pncipio
cogitatio cinerisvel pulneris ad quid
vtilis lectione. xvi. B.
cogitationes voluptuose licet pue cito
sūt repellāde. le. v. Et. l. lxxx. ppe finē

Cogitatio mortis initium sapientie.
lectione. lxxxviii. A.
Cognitio supernaturalium excedit li-
mites humane fra. lectioe. cxxiiii. A.
Cognitionē dei suuz pximi impediūt
diuitie temporales lectoe. cviii. B.
Coluber q̄lis spens fit. l. dxxvii. añ. a.
Columna ecclesie sit prelatus exēplo
vite lectione. cxvii. a.
Concept⁹ hoīs et natiuitatis dies fm
macrobiū fat magistralit. l. lxxxix. b
Conceptus humanū corpis qnq; circū-
stantie turpes lectoe. lxxxix. A.
Conceptus variat⁹ per picturas ⁊ ima-
ginationē vt p3 per exēpla. l. cxxx. A.
Cōcupiscētia verā btitudinis derelin-
quūt tria ḡna hoīz. l. lxxxiiii. post. A.
Comparatio regis ad subditos. lectio-
ne. lxxxvii. in fine.
Cōparatio p̄ris ad filios. l. lxxxvii. i. fie.
Comparatio pastoris ad oues lectioe
lxxxvii. in fine.
Confessionis sigillū et secretū non re-
uelandum lectoe. xxv. post. A.
Confessionē quomodo mitatur impe-
dire diabolus lectoe. cxv. b.
Confessio impiorum iutilis quomo-
do incipiat lectione. lx. A.
confessio impioꝝ tpe p̄gruo et in spe
p̄fecta foret multis ad salutē. Ibidem
confessionē impioꝝ tria faciūt inuti-
lem lectione. lix. A.
confessionē inutilē concludunt impii
per tria lectione. lxi. A
confidēdū in deo propter tria lectio-
ne. cli. post. B.
confidere debem⁹ in christo ⁊ in virgi-
ne maria lectione. xxxvi. B.
confidentia in deū necessaria trib⁹ ge-
neribus hominū. Ibidem.
cōiugiu iūstitutū ē ad officiu remediū
et immortalē mēoriā lect. xliiii. post. B

coniugiū moderni temporis heu aliter fit lectōe. xlv. post. B.
 coniugiū fare raguelis ponit^r pro exemplo coniugatorū. Ibidem.
 coniugale premiū pōt excedere statū aliquarū virginū lectōe. xlv. A.
 coniugat^r resuscitat^r vtrū teneat^r redire ad vxorem. ibidem infra
 coniugari volens quatuor notet circa vxorem. ibidem. a.
 cōputatōnis septē species fm algorismū cōplebit de^r nobiscō. l. dxix. p^r. a.
 computant nobiscūm triplices persone. ibidem infra
 conscientia hominis in multiplicē actū habet lectōne. cxci. a.
 consciētie carta quomodo presuetur a corrosione. ibidem. B.
 cōscia defectiua q̄duplex ibidē infra conscientie domus vt sit quieta quatuor habeat lectōe. cxv. B.
 conscientia non sit sicut domus dedali vocata labyrinthus ibi in fine conscientiam defectiuā multi habent et in quibus lectōne. cxci. b.
 conscientie causa negligi potest fama lectōne. cxv. A.
 conscientia mala nō potest fingere se ipsam uec deum ibidem
 cōscie bone q̄tuor p̄ditōes lec. cxci. a.
 consideratio creature ad quid sit vtilis per bona lectōne. xliii. B.
 cōsiliū est t̄min^r eguoc^r lect. cxxiii. A.
 cōsiliū q̄tuor modis capit^r. l. cxxiii. A.
 consilium quale sit in deo ibidem.
 consilii capiēdi triplex deliberatio lectōne. xciiii. prope finem
 consiliatores aliqui sunt inimici pessimi lectōne. cxxxi. a.
 consiliatorum bonorum et malorū plures conditiones notabiles secōduz ambrosium lectōne. cxvii. post. A.

consuetudo habet maximam vim inclinandi voluntatem lec. clxxvi. b.
 consuesci mala pessimū est Ibidem
 consuetudinis male maliciam narrat augustinus Ibidem
 cōsuetudo bona cū legib^r bonis pfici^r et ibi tres cōclusiōes lec. ccxix. post. a.
 cōsuetudo mala sequit^r motum naturalem q̄ debilis est in principio et fortior in fine lectōne. xliiii. post. A.
 consuetudo mala mirabilē nocet lectōne. ccxiii. b.
 contentio quid sit lect. xxviii. post. A.
 cōtinēs qs dicat^r scd̄z aris. lec. ccxii. b.
 contumelia quid sit et quomodo differt a conuicio lec. xxviii. post. A.
 contubernium quid sit et vnde dicat^r lectōne. cvi. post. A.
 cōiunia q̄tuor ad quorū tria hō imitat^r sed quartū deo propriat^r lectōe. iii. B.
 conuiciū quid sit lec. xxviii. post. A.
 cor humanum vult sibi deus dari tripliciter lectōne. iiii. in fine
 cor humanū difficile regi^r lec. vii. B.
 cor humanū citius ab amore speciei z cōcupiscentia subuertit^r lectōe. dvi. b.
 corruptibiliū quatuor s̄t mōi. l. xxx. b.
 cor nostrum demus deo. sed non veda mus neq̄ mutuamus lect. iiii. in fine
 cor nostrum assimilatur argentoviuo propter motum lectōne. vii. B.
 chore historia compendiose narratur lectōne. cciii. A.
 corpi debē^r tria sic suo. l. cxxiii. p^r. a.
 corpus gloriosissim vtrum sit quatuor donibus dotandū lectōne. xxxiiii. B.
 corpus primi hominis vtrū fuisset in corruptibile si non peccasset. l. xxx. B.
 correctio fraterna est op^r maxime caritatis propter tria lectōne. clxxv. b.
 corrector viciorum caueat a tribus. Ibidem infra.

Cornigi voluit alexander magnus ex
humilitate. lec. lxx. in fine
Corona quadruplici coronat hominē
iusticia. lec. xliii. B
Corpus alligatur anime ad triplex of-
ficiū. lec. cxxiii. B.
Creatura omnis tria principaliter sci-
re debet. lec. xliii. A.
Creatura omnis loquitur nobis tribus
vocius Ibidem. b.
Creature omnis plasmatio ppter nos
moueat nos ad quinq. Ibidem B.
Credere deo: deum: in deū quomodo
differant. lec. cxviii. post B.
Cresis sexta die p̄tigēs ē ad malū. sep-
tia si ad bonū sic sp̄ial̄. lec. lxxix. a
Credendum est christo propter tres
rationes. lec. cxviii. post A.
Cupidi et tenaces sunt communiter
tristes. lec. clxxxviii. post B.
Cupiditas diuitiarum aufert ab hoīe
miseriā et pietatem. l. xxiii. a
Cupiditas terrena grauem facit ani-
mam. lec. xxv. circa finē
Cura dei duplex. lectione. cxlix. a.
Cura dilectio et custodia sunt media
ad cognoscendum deum. l. lxxxiii. a
Cura discipline dilectōnem operatur
Ibidem post a.
Curiositas humana valde reprehendi-
tur. lectione. cxviii. in fine.
Damnatorū septē penalitates p̄p̄t
septē morū abusiones. lec. lvi. a
Dānos habere requiem dōmicis di-
ebus falsum probatur. lec. lvi. post A.
Damnatiui trimum puniuntur per corpo-
rales tenebras. lec. lxxi. b
Damnatiui t̄ i inferno agāt p̄nīaz de-
pctis. l. lxxviii. a. vsq̄ in fi.
Damnati quomodo patiuntur ab ig-
ne in animabus. lec. clxxxix. post a
Debitorēs sū deo q̄drup̄t̄. l. clxxi. a.

Debitorēs sū carni tripl̄ ibi infra
Debitorēs sūm̄ p̄xiō i f̄b̄ ibi vsq̄ i fi.
Deceptores operiunt falsitatē sub spe-
cie boni. lectione. xv. A.
Defunctorum diuersitas triplex. lec-
tione xliii. ante B.
Defuncti conqueruntur de tribus ge-
neribus hominum. lectione. xliii. p̄. B
Defunctos fraudant mali ecclesiasti-
ci in tribus Ibidem infra.
Defectus proprios videre debemus
non aliorum. lectione. xxvii. b
Delectatio triplex. lectione cxvi. B
Delectatō tria facit i homie ibi supra
Delectatio que sit bona melior vel op-
tima. ibi circa finem.
Delectationes eterne et temporales
in quantis differant. l. clvi. ppe finez.
Delectatio dei semper est vna ⁊ sic e-
rit eterna. Ibi in fine
Delectantur homines mundi diuer-
sis vanitatibus. lectione. clvi. ante. b
Delectationes tres proicit diabolus
ante peccatores. vt cursum vite impe-
diat. lectione. xliii. In fine
Delectatio naturalis est in operibus
virtuosis. lectione. lxxvii. a.
Delectatio est morum regulatiua. ⁊c̄
lectione. cxvi. B.
Delectationes mundi amaritudie ple-
ne. lectione. cxxxiii. ante B.
Deliciarum exteriorum et interiorū
maxima differentia. lectione. cxv. a.
Delicatus ornatus iudicat vite lasciu-
am. lectione. xxii. a.
Demones quomodo subserviunt ho-
minibus dupliciter. l. xc. prope finez
Demones non fugantur per herbas
sicut aliqui dicunt. ibidem supra
Demonum virtute sit incantatio ser-
pētū et nō alit̄. l. xc. circa finem
Denarii valor probatur in quatuor sic ⁊

nos spūaliē. l. xxxiii. in fine.
 Dentes naturales z tropici. l. cii. A
 Et vnde corū dolor causet
 Dentū naturalium et mysticorū tria
 notabilia ibidem.
 Dentium tres ordines in bestia dani
 elis. l. x. b. detractionem significāte
 Derisio quid sit et q̄ contraria virtuti
 lectione. lx. B
 Deriserūt christū quatuor ḡna hoīm
 qui adhuc deridēt statū religioformm
 lec. lx. a.
 Derisio q̄tuor mala facit. l. lx. ppe fi.
 Derisoy quatuor mine penarū pessī
 me ibidem in fine.
 Derisores assilant milus Ibidē añ. b
 Derogatio quid sit. l. cxxxi. b.
 Desideria carnis tradantur obliuioi.
 lec. cxiii. in medio
 Desperatio grauius peccatū q̄ presū
 ptio. l. xxv. circa finē
 Desperandū non est de quocūq̄ pec
 catore et qualiter hec. l. xxv. B.
 Detractor priē linguā suā. l. x. a.
 Detractores triplr infamantur p pro
 phetam ibidem. post. a
 Detractoris figurā daniel ponit i vr
 so ibidē. b
 Detractionis quatuor modi pestiferi
 Ibidem
 Detractionem emitare possum⁹ p tri
 plex remedium Ibidem. c.
 Detractionem pati q̄ salubre nob sit.
 Ibidem. c. vsq̄ in finem
 Detractores assimulantur hyene. Ibi
 dem in fine
 Detractores sunt falsarii monete le
 galis. lectione. x. post. c.
 Detractores et mali quandoq̄ bonis
 proficiunt. lec. x
 Detractoris os est sepulchrum patens
 zc. lectione. x. ante b

Deuotio populi cur modo non est tā
 ta sicut olim. l. lxxviii. B.
 Denotionē tangentiā quere Inuems
 scilicet. lec. liiii. post A
 Deū debere querere quatuor modis
 liiii. p totū Et l. viii. i sic. z l. dvi. a.
 Deū temptant quatuor ḡna hominū
 lec. iiii. in principio
 Dens videt oīa z ideo cauti sim⁹ i fac
 tis minimis. l. vii. i pncipio. et. viii. Et
 ibi Exemplū de dauid. A.
 Deum habere patrem magna nobis
 gloria. l. xxvi. A
 Deus per se est notus sicut prima p̄n
 cipia. l. lxxxii. a.
 Deus dat quicqd boni habemus. lecti
 one. xcvi. B.
 Deum esse infinite potentie multipli
 citer potest cōcludi. l. ci. A. Et q̄ sit vbi
 q̄ et quomodo. Ibidē
 Deus venter habet templum altare
 zc. lectione. cxli. post b.
 Deus quomodo iustus pbatur in om
 nibus operibus. l. d. A
 Deus solus debet dominus nomina
 ri ibidem in fine
 Deo soli p̄petit vaciter eē. l. dvi. a
 Deus omnia regit et spiritaliter ani
 mam humanam potentia mixta cuz
 misericordia. l. cxliii. A. Et l. cxlv. A.
 Dei p̄gnitōz habuissēt gētes si p de
 bita merita arguissēt. l. dvi. in p̄nci.
 Deus quadrupliciter magnificat si
 os electos. l. cxii. post. A
 Deo dignum fieri quid regrat cuz sit
 difficile. lec. xxxii. A.
 Deum super omnia p̄mendantia sūt
 quattuor. l. dxix. A
 De⁹ ē nomen equiuocū. l. dxvi. a
 Deus est querendus tripliciter. lectio
 ne quarta in fine
 Deus benedicit et mundus sed valde
 Z. i

diuersimode le. clxxv. b
Deus dedit chananeis locū et tēp⁹ ve-
nie lectione. cxlix. A
Deo attribuit^r omnimoda puniendi
potestas. l. clxxx. A
Deus quantūcūq; offendatur humi-
litate tamen placatur. l. cvii. in fine
De⁹ preuidit ab initio q̄ simul iunge-
re nē demētia ⁊ fortitudo. l. cl. post a.
Deo vtrū debeat laus. l. clxxv. a
Deum nosse negant tria genera hoīz
lectione. cliiii. a
Dei benedictiōes impetrāt q̄tuor ho-
minis dispositōes l. clxxv. post a
Deū omnipotētē q̄s cōpellat ad puni-
endū l. cxviii. post B
Deus vtrum siue nauis subsidio pos-
sit noies saluare in maris piculo lectō-
ne clxi. post A
Dei sermo quō sanet ifirmitates mo-
rales l. clxxix. in medio
De⁹ puniēdo fuit duas p̄ditōes valde
necessarias iudicib⁹ l. di. A
Deus quomodo in qualibet creatura
fit adorādus l. ci. B
Deū cōpellit ad puniēdū aliq̄s et non
miserandū. l. cxviii. post B.
Diabolus q̄ caute pugnet contra ele-
phantes id est prelatos lectōe. cxxxiii
prope finem
Diabol⁹ sūme laborat vt corpora dīi
gam⁹ ⁊ aīas negligam⁹ l. cxlv. a
Diabol⁹ nemi pōt p̄ualere nisi q̄ velit
succūbere l. xliii. B
Digni deo qualiter effici poterimus
vtrūq; saltem l. xxxii. a.
Diligere iusticiā quomodo teneatur
principes et prelati. l. iiii
Diligere debem⁹ christū mltiplica rati-
one l. clxxxv. post a
Diligere toto corde quid sit l. iiii. i sic
Dilectio plena totius veritatis magi-

stra l. lxxxiiii. B
Dilectionem suam deus ostendit ad
homines quadrupliciter l. clxxxv. a
Dilectio hominum deficit in quattu-
or Ibidem B.
Dilectio est medium perfectum cog-
noscendi deum. l. lxxxiiii. B
Dilectio christi ad nos probatur fuisse
maxima mltiplici ratiōe l. clxxxv.
Diluiui generalis cause quadruplices
lectione. cxxvi. a
Discere debent reges et presides hu-
militatem lectione. lxxv. B.
Discendi auiditas antiquorum quan-
ta fuerit Ibidem post B
Disciplina quid sit s̄z hugo l. lxxxii. b.
Disciplina accipit̄ trip̄r. l. cvii. a
Disciplinam derelinquunt tria gene-
ra hominum. l. lxxxiiii. post. A.
Discipline dei sunt medicinē rei. id ē.
peccatoris. l. cvii. B
Discretionis sal condit̄ appetitūz bo-
norū lectione. xlvi. prope finem
Discretio inter amicos et inimicis val-
de est necessaria l. cxxxii. ante. a
Disputatio quibus modis nō fiat bo-
na lectione ix. in fine
Distantia nimia facit errare tripliciter
lectione clvii. b
Diuitiarum cupiditas aufert ab hoīe
pietatem. l. xxii. post. b
Diuitie dāt̄ p̄pter pauperes l. xxvi. B
Diuites tenentur subuenire pauperi-
bus lectione. xxvii. In fine
Diuitiis gloriari quomō fatuum sit.
lectione. lxiii. post. B.
Diuitie q̄ta mala faciant et quāta bo-
na auferant Ibidem infra
Diuitie non auferunt sed afferunt ve-
ram indigentiam Ibidem.
Diuitie dicuntur esse nihil triplici de
causa. lectione. xci. prope finem

Diuitiarum ad sapientiam et bonam vitam nulla est cōparatio. l. xcii. p^o. a.
 Diuitiarū cupido generat bella cum omni dolo lec. xcii. ante A.
 Diuitie impediunt cognitionem dei et proximi sed et sui. Ibidem ante. a.
 Disertus quid significet. l. c. B
 Diuitie sūt virtutes et bona opera. l. cviii. A. et quomodo amande
 Diuitie sūme nihil timere nisi deum ⁊ nihil pter eū cōcupiscere. Ibi. p^o A
 Diuitiarū tria genera ibidem. B
 Diuitie male quid faciūt. l. cviii. p^o B
 Diuinitio p sōiavtrū sit licita. l. ccii. p^o. a. Et qd sit diuinitio ibidē infra.
 Draco quid sit Et dracōcea vnde nascatur. l. clxxxix. post. A.
 Dracones duo ē quid significent. lectione. cxli.
 Draconis quatuor proprietates quibus comparatur mulier. l. clxxx. b.
 Doctor docens sacram scripturaz tria habeat. lectione. i
 Doctores theologi debēt esse robusti ⁊ c. lectione. ii
 Doctrine claritate fulgeant predicator. lectione. xxxiiii. B. secūdo
 Docere oīa spiritum sanctum qualiter intelligatur lec. lxxxiiii. B.
 Doctores qdā pascūt pplm d qnq; panibus qdā de septem. lec. xvii. añ. B
 Doctrina debet esse clara et breuis lectione. cxvi. post. A.
 Doctrina bona confertur iustis p malorū punitionem. l. di. B
 Dolere nimium de morte aliena fatuum l. xxxi. ante. B.
 Dolere de viris sanctis morientibus tres cause nos inducāt l. clxiiii. i fine.
 Domini terreni habent tres maxios defectus. l. d. in fine

Domini terreni plus habent timere q̄ timeri. Ibidem infra
 Domus conscientie quomodo sit bene fundata tecta ornata et mundata. lectione cxv. B
 Donatū nescientie expellētur a cetu bonorum. lectione. xxxiii. post a
 Dormire in peccatis quare faciat diabolus lectione l. lxxxii. B
 Dormiente leone in nauis periditaf nauis. lectio. cxxxiiii. post. A
 Dormiēs platus qs excitabit eū ibid. dormire nimis quas infirmitates generet l. lxxxii. i fine
 dotes corporis gloriosi que et quot sit lectione xxxiiii. a
 dotinum illarum ratio consistit in quatuor Ibidem infra
 dulcedo diuina quanta sit in mentib⁹ iustorum. lectione. cxlvi. B
 dulces quō fiāt aq̄ aāre. le. cxxxiiii. B.
 dulcedo gaudiū quō hic in t̄ra misceat amaritudine. l. cvii. prope finem.
 dulcescunt sanctis amaritudines vite presentis l. cxxxiiii. post B
 dulcis officium habeat prelatus bon⁹ lectione. cxvii. post b
 ducunt homines multipliciter i hoc mundi bello. lectione. ccvii in principi.
 E littera qd significet in verbo aue l. ccv. vltra mediu
 Ebrietas quid sit l. cxii. b
 Ebrietas infert quatuor malaz precipue ex vino. l. xxi. post B
 Ebrui cui⁹ dā ⁊ fatui pulchra delusio p vxorem. l. cxxii. in fine
 Ecclesiasticiviri sūt filii dei et debēt assimilari deo. l. xxiiii. ante a.
 Echo qualiter causef ⁊ quid significet lectione. cxc. iii. A
 Eclipsis lune vnde causef. l. xix. i fine
 Z. ii

Eclipsis solis tempore passionis christi probatur fuisse miraculosa quatuor-
ter lectio. cxix. vsq; in finem
Educatio filiorum virtuosa in duobus
consistit lect. cvii. post. A.
Egiptiorum punitio fuit donationis
eorum inchoatio lect. cxxxix.
Egiptus vtrum aliquis profectus euenerit
ex plagis dei lect. cxl.
Egiptorum punitio declarat multiplex
lectio. clxxvi. A. et infra
Egiptii qui demerito tanta flagella pas-
si sunt lectio. clxxvii. A.
Egiptorum plagae de muscis et locustis
declarant lect. clxxviii. B.
Egiptorum in plagis adhuc duplex ini-
quitas declarat lect. clxxvii. a.
Egiptios cur permisit deus submergi le-
ctione. ccvi. A. Et. l. sequenti due rationes
Elemosina est potior inter satisfactoria
lect. ccii. et prope finem
Electos suos temptari permittit deus pro-
pter tria lect. xxxii. B.
Electi dei probantur a deo multipliciter
sicut nunci lectio. xxxiii. a.
Eligendum non est aliquid quicquam uti-
le nisi sit honestum lect. xcii. B.
Electio prelatorum quomodo fiat Et
forma eiusdem lectio. cxx. a.
Electionum peruersitas modernarum.
Ibidem.
Electores prelatorum vtrum tenean-
tur eligere meliorem ibidem infra.
Eloquentia sine scientia licet pericu-
losa. non tamen omnino contemnen-
da lectio. c. B.
Eloquentia summa quod homo sit tardi-
loquus Ibidem infra
Episcopus quidam post episcopum epi-
scoporum per magiam deceptus le-
ctione. cxc. A. et infra
Error nunquam est primum peccatum actua-

lectio. xxix. A.
Errant a deo et celestibus elongati tri-
pliciter lectio. clvii. b.
Errare facit tripliciter nimia distan-
tia. Ibidem.
Euangelium deferre secum. vel aliam
cartam qualiter sit licitum lectio. clx.
prope finem.
Eunuchi facti sunt aliquando propter
tres causas lect. xl. post. A. et quid requi-
ritur ut saluentur infra
Examinatio probandorum in quinque
articulis lect. xxxiii. post. a
Exandiri non meretur oratio quae non
procedit de cordis intimo. l. cxvii. an. B.
Excusatur actum matrimonii fides pro-
les et sacramentum lect. xliii. ante. B.
Excusabilem faciunt hominem tria le-
ctione. clxxvii. post. a
Excusationes sceleratorum reprobatae
de quae sint ibidem
Excusare debemus peccata proximorum
quantum possumus: sed non sic nostra
ibidem infra
Exercitus ut bene ordinetur requirit
tres duces lectio. cxcvii. B.
Ezechias in quo offendit deum ut in-
firmaretur lectio. xciii. a
Facere quedam oportet. quedam cre-
dere sufficit lect. lxxxiii. B.
Falconibus comparantur mali mili-
tes et lectio. lxxv. post. a
Falco quomodo differt a proprietate
bus gallinae ibidem infra
Fama dicitur a fando lect. cxii. A.
Fama oritur a vulgo. honor a senio-
ribus Ibidem
Fama hominis comparatur paratu-
re pomi lect. xviii. B.
Fama hominis ut sit bona tria habeat.
Ibidem infra
Fac claritate fulgeat lect. lxxxiii. p. B. ii

Fama figurabatur ab antiquis tali imagine l. cxiii. post A
 Fame bone memoriaz p^o se reliquat bonus homo et virtuosus l. cxiii. p^o A
 Famam negligere vtrum de ceat virtuosum l. xviii. vsq; in finem. Et nota bene
 Famam virtuosus tria debet habere l. xviii. b
 Fama hominis dupl^r divulgat. ibidem. A
 Famam gloriam diuulgates reprobatur
 Ibidem infra
 Fame contrariatur detractio lectione xxviii. post A
 Familiaritas viciorum periculosa est. lectione. ccvii. B
 Fragilitas humana magis respectu primorum l. v. in fine
 Fascinatio quid significet et vnde dicitur l. li. post A
 Fasciant boni per societatem malorum. Ibidem
 Fatuitas triplex hominum mundanorum lectione xv. p^o B
 Fatuitas duplex de morte. lectione xxxi. post A
 Fatuitas proditur per vinum immoderate sumptum. lectione. xxi. B
 Fatuificant viros mulieres et conuerfo. lectione. xxxviii. A
 Fauentes viciosis sunt causa perditionis et consequuntur maledictionem lectione. dxxv. in fine
 Felicitas humana que sit. lectione. li. prope finem
 Felicitas humana duplex l. liii. in medio
 Felicitas querenda que propria operatio hominis l. clviii. in principio
 Felicitatem aliqui posuerunt in ludo que multipliciter reprobantur. lectione. clxxiii. a. et infra.
 Felicitas humana comparatur quando que rebus instabilissimis l. lxxiii. p. totus.
 Famine quanta mala fecerunt aliquae

lectione. cxxviii. post a
 Famine allocutio mira fuit apostolis de christo ibidem B
 Festa duo fecit christus cibando populos. lectione. xcvi. post A
 Feter infamie solet multipliciter. non cere. lec. xxxiiii. post B. secundum
 Fletus quomodo fit in inferno. lecti. lxxiii. prope finem.
 Ficini comparatur virgo maria. l. xli. B
 Fides vera siue credulitas quid mereatur. l. cxviii. A
 Fides in matrimonio non accipitur pro virtute theologica. l. xliiii. post A
 Fides talis quid exigit ibidem
 Fides quid sit secundum hugonem. l. xxix. ante. B
 Filia dei eueritas sed mendacium eius a quo processit iniquitas. lec. xi. B
 Filii dei specialiter sunt viri ecclesiastici lectione. xxiiii. B
 Filii dei quadruplici zona debent preungi. Ibidem infra.
 Filii dei deberent mortificare carnem suam nunc autem sunt hostes christi. Ibidem infra
 Filius cuiuscumque hominis et spurus poterit esse virtuosus. l. xlii. post A
 Filio illegitimo inferitur duplex damnum sine sua culpa Ibi infra
 Filii vtrum de iure aliquod damnum portent ex defectu natalium. Ibi. a
 Filius vtrum teneatur patri obedire in differenter per omnia. l. xliii. prope finem.
 Filii dei per tria cognoscuntur que non habent hypocrite. l. xxiiii. a et infra
 Filium inconstante breui tangit auctor. lectione. li. in fine.
 Fons habet in se tria et competit christo. lectione. ci. post. a
 Fons gratie totus inanis est christus ibidem
 Fornicatio quid sit et vnde dicatur. lecti.

one. cxliii. A. secundū
Fornicatōis p̄sēbet etiā delectationis
est mortalis. l. xxii. B
Fornicatio simplex solutorūvtrū sit
pctm̄ mortale. ibidem. a.
Fornicatio. v. ceteris parib⁹ plus pec-
cetvir q̄ mulier rē. l. xli. post b
Fores aut porte per quas aīa ingredi-
tur ad deū q̄ sint. l. lxxxii. a
Fores aut sapie dicūt doctores ad q̄s
vigilandū est. ibidem infra
Fortitudo et clemētia rē. naturaliter
coniungūt. l. d. a
Fortuna sp̄ ē bōa sapiēti. le. xcv. B
Fortuna aduersa plus prodest q̄ pro-
spera. l. cvii
Fug⁹ est equocum. l. clx. B
Fugē dēm carnē z mūdū. l. cxxviii. a
Fugiamus carnales homines et besti-
ales. ibidē propter tria
Fugiamus ad montē dei id est sancte
religioms. ibidem infra in fine
Fulgeam⁹ claritate fame vite et doct-
ne. le. xxxiiii. B
Futurorū euentū observationes quā
do rep̄hēdāt z qn̄ nō. l. clx. B.
Fructus centesim⁹ quare debeatur v-
gimb⁹ sacris. l. xli. post. A.
Fructus bon⁹ quadruplex. Et similit̄
fruct⁹ malus. ibidem. infra.
Fructus hoīs op̄e rē. ibidem
Fruct⁹ inflat honoris nisi cōdiatur sa-
le discretionis. l. xlvi. ppe finem
Frumē Inde infrumtus quid signifi-
cent. l. cciii. ppe finem
Gaudia mūdī z lasciuia valde sunt
breuiā. l. xxii. ante. a
Gaudiū virtutis excedit et ē via salu-
tis. l. lxvii. B
Gaudentes cū mundo gement in fu-
turo. l. lvi. prope finem

Gaudii materia potest esse aliqd du-
pliciter. l. lxx. post a
Gratia prima datur homini sine me-
rito premio. l. cxvii. a
Gratia gratis data pōt esse sine carita-
te. l. ciii. post. a
Gratiarum actio qualiter reddenda z
qualiter explenda. l. cxcvi i principio
Et lectione. dxxxvi. post B.
Gratiarum actiones bonos habent cō-
ditiones. Ibidem. a.
Gradatio color rethoricus quando fi-
at. l. lxxxiiii. post. a.
Grad⁹ felicitatis p̄l. l. lxxxiiii. post A.
Gemit⁹ ē presentis temporis vsq; i di-
em liberationis. l. cxliii. in medio
Generadū actus virtuose exerceri po-
test. l. xliiii. post A
Generationis humane bonum est du-
plex. l. xxii. post. a.
Gradus iusticie quideci. l. lxix. p⁹ B.
Generositas humana reputetur vilis
et vana. lectione. cvi. a.
Genus nostrū salubriter speculandū
quadrupliciter. lec. ccviii. A
Genus autem spurium hereditat in-
fernum. Ibidem in fine
Generis nostriveri memoria pdest si
sit continua. l. lxxxix in fine
Gentiles phi de tribus p̄cipaliter re-
prehendit. l. clv. a
Gentiles qualiē nōdum cōmuniter sē
iformati in fide christi. l. xxix. ante a
Glia temporalis debite cōsiderata vi-
erit reputata. cxliii. ante. b
Glorie vane remediū. l. xvi. a
Gliari de mala pace. gloriari ē fatue.
lectione. dxxvii. B.
Gloria vera et magna hominū. habe-
re patrem deū. l. xxvi. A
Gloriantur plures de variis. sed hec

glá vilis é et inanis.l.xxvi.post.A

Gula pleq; causa est mortis subite. lectione.xxix i fine

Gula ex suo officio ppat vrsol.l.cxlj.i principio.Et iebuseo.l.cclj.in fine

Hebreei in deserto peccauerunt et io puniti sunt.l.cxxvii. in principio

Hebreorum multiplex consolatio.l.c lxxvi.post.A.infra

Hebreoru qualis cib' fuerit i deserto: l.cix.i fine

Heli sm hiero. sc'tus.pater fuit sed ppter filios subito mortu'.l.cxxix.A.

Hyena quale animal sit et quo detractores figuret.lec.x.in fine

Hyskyromones simla't' presumptuosisl.cxxii.post.a

Hylaritatem auferunt ab homine diuitie lec.lxiii.B

Holocanstum é optimu' sacrificiu' et i ter actus bonos martyru'.l.cxxxiii.A.

Homo quid sit diffiniatue. z gre.le.x. A.et.lectione.xi.a

Homo quomodo habeat imaginem dei.l.cxx.post.A

Hominis creatio quo differt a creati one aliaru' creaturaru'.Ibidem.A

Hominu' quatuor genera auium quatuor geueribus comparant'.le.lxv.a.

Hominu' tria genera negant se nosse deum.lectione.cliii.a

Homo prauus peior est diabolo.Cris lectione.lj.B

Homo maliciosus comparatur sagitte.lectione.lxvi.A

Homo naturaliter ordinat' ad beatitudinē supernaturalem et per que.lecti onē.lxxxiiii.A

Hofez de' creant ad tria.l.cxviii.a

Hó é imago dei nó parit'.l.cj.p'. b.

Hó ifligit fibiipsi triplicē mortē.lectio ne.cxxxx.a

Hominum fatuitas spontanee delinquendo notatur.l.cbxx.A

Homini excluditur euadēdi impune facultas.l.cxxx.A

Homo volens cū aliis conuersari debet se eis cōformare.l.cxxii.post B.

Homo bene cōsideras est debitor multorum.l.cxxi.a

Homo assimilatur arbori multis respectibus et auctoritatib'.l.xlvii post a.et lec.xlvi.post.a

Hominu' multoru' fruct' mali diuersimode.Ibidem infra.

Hominues fructibus crudis delectati abhorrent cibos sanos Ibidē infra

Hoies in primitiua ecclia fuerunt vt fortia animalia nunc sicut musce lectō ne.ccx.in principio

Hominum mundanorum triplex fatuitas.lectione.xv post B

Homini repugnat falsitas.l.xi.a.

Homo natus cum viuere incipit mori incipit l.lxvii.A

Hominu' diuersoru' diuerse cupiditates sunt l.cviii. post. A.

Hó seducit' quatuor modis l.ccvii.a

Homini immitas z duricia probat' per omdiu'.l.cxxiii. post A

Homine non decet mentiri propter tria.lec.xi.a

Homo debet mendacium detestari. Ibidem

Homini3 venenum est mendacium Ibidem

Homo quomodo figuratur in vtero matris.lec.lxxxix

Honestatem debet habere fama hois lectione.xviii.b

Honestatem aufert homini vinum imoderate sumptum.lec.cxxi.C

Homo preciosior est inter omēs creaturas.lectione.cxxxvii.post.a.

Honor mūdi est sicut equ⁹ ministralli
lectione xci. B
Honor magisterii an deceat religio-
fos lectione xcvi. post. b
Honori quatuor contrariant^r in pro-
ximo lectione xxviii. post. A
Honoratum quid faciat Et quid sit ho-
nor lectione xlix. A
Honorari volentes imagines sibi fe-
cerunt lectione clxv. A
Honorem exhibere vel quomodo sit
scipere debeamus. Ibidem. a
Honor triplex a romanis exhibeba-
tur triumphantibus Ibidem post. a
Honor talis ne extollat triplicez mo-
lestiam intulerunt eisdem Ibidem
Honor triplex in scriptura reperitur
et quis cui. Ibidem. B
Honor debetur virtuti probatur per
exemplum Ibidem in fine
Honorari debent prelati quāuis sint
mali lectione lxxvi. in fine
Honorum sedes sunt periculosae do-
lose lectione xci. B
Honor non acquiritur nisi per virtu-
tem lectione clxv. a
Hospes actiu⁹ quid faciat passiuo lec.
lxviii. post. A. et quid hec significet.
Hospitalitatem nullam vel malā aut
inuoluntariam fecerūt egiptū hebre-
is ⁊ ppter hoc iuste puniti sūt l. cxx. A
Hospitalitas deo grata quattuor ha-
bet conditiones lectione cxx. a
Hospicio receptus quatuor debet ha-
bere Ibidem. B
Hospitalitatis quattuor sunt emolu-
menta Ibidem. b
Hospitalitatem solis diuitibus facere
volens gratiam per mariam inuicit
dolens Ibidem in fine
Humana consideratio ad quatuor ex-
tenditur lectione xxvii. post. B

Humana stabilitas comparatur reb⁹
variandis in instanti lectione. cxliii. a
Humana mens ordinat^r ad deuz per
tria lectione. iiii. in principio
Humana miseria qua sol⁹ homo nu-
dus nascit^r ⁊ iermis per se neq; come-
des neq; bibēs. l. xc. B. ⁊ rō cris. ibidē
Hūilitatē mēdatio pulcra l. cxix. p⁹. b
Humiles melius vident celestia q̄ su-
perbi lectione xxvii. b
Humilitate abscondi debent virtutes
vt salue sint. Ibidem viz le. cxix. aū. b
Iactantia non est vicium laudis hu-
mane sed est victum anime peruerse
amantis laudem humanā lec. cxxii. a
Iacob et esau designāt carnē et spiri-
tum ⁊ c. historic morali lectō. cxxx. B
Iacob due vxores quid significant.
Ibidem in fine.
Iacob repatriando tres difficultates
habuit lectione cxxxi. A
Idolum accipit tripliciter lectōe clxii. a
Idolorū quatuor genera reperuntur
adhuc in ecclā lec. clxiii. a
Idolorū adimētionis diuerse histo-
rie lectione clxiiii. A
Idolorū gentiliū nomia progenies ⁊
diuerse supstitutiones lect. clv. B
Idolum quartū dicit^r mulier ornata
meretricio ornatur fugiēdū l. clxviii. a
Idolatrāz fatuitas notat^r le. clvii. A.
Idolatrie inutilitas Ac nauis fructu-
osa comoditas oñdiē lec. clxi. A
Idolatrarū stulticia diuersimode cō-
funditur lectione clx. A
Idolatrāz vanitas ex quatuor causis
idolorū lectione. clxx. A
Idolatre redarguunt^r de falsa opinio-
ne circavite humane moralē boni-
tatem lectione clxxiii. A
Idola facientes arguuntur de multis
lectione clxxii. A

Idolatria mater multorum malorum.
 lectione clxvii. A
 Idolatria generabat. xv. corruptōnes
 morum Ibidem. a
 Idolatrarū fatuitas reprehenditur ex
 causa finali quia idola non habent sē-
 sus Ideo nec ferre possunt auxiliū rē
 lectione clxxiiii. A
 Idolatrarū culpa irremissibilis et ra-
 tio iuste punitōnis l. clxxiii. A
 Idolatrarū fatuitas ex causa efficien-
 te et materiali. idoli l. clxxi. A
 Idolatre tripliciter sunt infelices lec.
 clviii. in principio
 Idolatre ligna adorātes reprobantur
 tripliciter lectione clx. A
 Idolatre merito deridētur a deo. ho-
 minibus āgelis et demonib⁹ le. cxc. A
 Idolatrandi causa ars et subtilitas le-
 ctione clxvi. A
 Idolatrie diuersos errores enumerat
 lectione cxli. A
 Idolatrie replicatur adhuc malicia.
 lectione clxviii. A
 Iesus quale nomē sit et quomodo no-
 bis laudandū l. cxxxv. a
 Iesus nomen triplicis excellentie.
 Ibidem. B
 Iesu nomen quomodo nouerit cōuer-
 sum liberant Ibidem prope finem.
 Iesu nomē quomodo dyonisiū cōner-
 tit Ibidem in fine
 Ignis infernalis qualis et quō sub ter-
 ra ardeat lect. clxxxix. B
 Ignis duplicē virtutē in duplici mate-
 ria sed tūc neutra fecit l. cxxi. A
 Ignis mirabilia diuersis temporibus
 vanantur lectione clxxxii. A
 Ignis moralizatur de maria ibidem.
 Ignis apud egiptios quomodo egerit
 lectione clxxxiiii. A
 Ignorantia duplex l. xxix. post. A

Ignorantia nostra duplex ex parte a-
 nime et corporis l. cxxiii. a
 Ignorantia sunt principalis causa fla-
 gellationis egipti lec. clxxxii. A
 Imagines astrologice certis tempori-
 bus facte v. sint alicui⁹ v̄tutis le. dx. b.
 Imagines tales quomodo differunt a
 nigromanticis ibidem infra
 Imaginum vsus triplici causa institu-
 tus lectione clviii. B
 Imaginum vsus quomodo sit intro-
 ductus lectione clviii. ibidem
 Imagines vtrū liceat christiano ado-
 rare lectione clviii. a
 Immortalitas primi hominis vtrū fir-
 mit naturalis lectione. iiii. post B.
 Impiis quatuor sunt onera grauiora le-
 ctione xxv. a
 Impotentia omnium terrenorum in trib⁹
 lectione. d. circa finem
 In quid significet et quomodo equi-
 vocetur lectione clx. ante. a
 Incantatio serpentū fit virtute demo-
 num et non aliter le. cxc. circa finem.
 Incōtinētia quid sit et quomō. iū. fugi-
 enda in moribus lec. vi. A
 Infelices tres in mūdo lect. xxxvii. a.
 Infirmitates nostre per christū prudē-
 ter curantur lect. cxxix. post. B
 Inferni dispositio quō erit post iudici-
 um lectione lxxi. post. b
 Infernale spaciū in quatuor portioēs
 distinguit lectione xxxi. post. B.
 Infirmitas corporalis tolleranda est p-
 pter quatuor bona le. xciii. post. A
 Infirmitates anime ad septē reduci-
 tur lectione clxxxix. in medio
 Infirmitates corpales Et spirituales
 in inuentute lectō. xlix. C
 Infirmitates hēales grauiore et pec-
 cata in senib⁹ grauiora ibidem
 Ingenium bonū tria faciūt ostendūt

et corrumpunt lec. cxvii. B
Ingratus quis sit ingrator ingratiſſi-
mus lectione clxxxvi. B
Ingratitudinis exempla plura. ibidē
ante. B. et poſt. b. Et lec. ccx.
Inimicos quatuor habem⁹ lect. cxxxi. a
Inimici quidā apparēt ſz tamē ſūt ami-
ci ibidem circa finem
Ioſeph ſuſtinuit duas tribulatiōes in
iurioſas lectione cxxxii. A
Localia precioſa cooperiūtur cryſtallo
propter duo lectione cxix. poſt b
Ione natiuitas et reſuſcitatio et ex vē-
tre ceti liberatio zc. lec. lxxxvi. poſt b
Imperia quatuor fuerūt lec. cc
Imperium quando tentouci habue-
runt lectione cc.
Imperatores propter duo pape ſubie-
cti ſunt le. cc.
Iniquus eſt qui cōtra mortē murmu-
rat lectione clxxx. poſt. a
Iniquitatē ſeptemvie difficileſ lectione
lxii. A
Iniuſti tripliciter anxiiabūt lec. lvii. a
Iniuſti damnabunt finaliter ſepara-
buntur potētialiter zc. l. lxxiii. a
Iniuſti nobiles quare ſubuertentur.
Ibidem. a
Iniuſticia vnde puenat in genere hu-
mano l. xliii. poſt A
Inſolubilia trib⁹ modis antiquit⁹ ſol-
nebantur le. lxxx. prope finem
Intemperatus z incōtinēs quomodo
differunt l. cxxix. A
Inuidia deſignat⁹ i odore fumi l. cxli
prope finem
Inuidi cōmunitate omnes ſunt triteſ
z de quatuor pertinetiis ad inuidiam
lectione clxxxviii. a
Inuidia eſt toxicū caritatis oſtiū mig-
tatis zc. l. xxx. ppe finē. z. l. xxix. p⁹ B
Inuitatoriū quādruplex cantat⁹ l. xx. B

Ippomenes vginis fabula miſticitur
lectione xliii. poſt B
Ira dei quatuor habet pōitiōes lec. ccvi. a
Ira eſt vna de peiorib⁹ int⁹ affectiones
iudicis lectione. iiii. in medio.
Ira quāta mala opeſ l. cxxvi. in principio
Iracūdoꝝ tercia ſpecies lec. cxix. c. et
quomodo vincantur in fine.
Ira eſt quedā firmitas ſpiritualis cō-
parat⁹ febrī acute le. clxxxix. i medio.
Iracūdoſus iniuriat⁹ deo tripliciter le-
ctione cxxvi. in principio
Ira cōparatur lapidī quūvocatur onix
lectione cxxvi. in fine
Iriſio et ſubſamatio quid ſintz quo-
modo ipii finaliē irrideunt lect. lv. A.
Iſraelite nō fuerūt plagati cū egipti-
is lectione cxxxvii. A
Iſraelitarū trāſitus per deſertū et oīa
alia quę eis ibidē ptingebāt le. cxxxvi. B
Iſraelitarū māſiones per deſertū z pe-
ricula l. cxxxvi. A.
Iſraelitarū punitio cū ſiti l. cxxxix. A
Iſraelitarū iubilū narrando quattuor
facit l. cxxxv. A
Iſraelitarū trāſitus eſt nobis moralis
ſenſus l. cxxxviii. in medio
Iſraelite mutuātes bona egiptiorum
vtrū peccauerūt lec. cxxxiiii. ibidē A
Iſraelite habuerūt tres difficultates.
Ibidem infra
Iude factū mltū execrant⁹ z idē faciūt
lectione clviii. i medioz le. xxvi. añ. B.
Iudex qualis eſſe debeat l. lxxvii. a
Iudeoꝝ popul⁹ tria beneficia habuit
a ſapientia l. cxxxiii. A
Iudex male ſententiās ex malicia vel
ignorantia ad quid teneat l. lxxvii. a
Iudex tria debet ſeruare volens legeſ
dei cuſtodire ibidem. B
Iudices propter tria dedinat⁹ a rigore
iuſticiē l. cxlix. poſt. A

Iudices aures prebent et vendunt rē.
 lectione lxxvi. post. A
 Iudices nō excusant a pctō false snie
 nisi liberēt ibi nocētes l. dliiii. in me^o
 Iudices parcāt interdū reis ppter be-
 ninolentiā impotentiam negligentia
 lectione lxxix. A
 Iudiciū pena durissima sicut pilati dif-
 ferenter a iuda ibidē le. lxxviii. p^o. A
 Iudicum ⁊ prelatorū interrogationes
 dure et durissime le. lxxviii. ibidē
 Iudicibus et platis ne icurrāt horren-
 dum dei iudicium duo sūt necessaria
 lectione lxxx. A
 Iudicib⁹ malis tria predicunt^r de chri-
 sti aduentu l. lxxviii. A
 Iudici vtrū liceat condemnare inno-
 centem propter allegata l. lxxix. a
 Iudicium christi fiet sine omni simi-
 latione l. lxxix. A.
 Iudicium humanū peruertitur quat-
 tuor modis l. lxxvii. A
 Iudicium vt sit actus iusticie tria req-
 rit ibidē i fine. exēplū theodosii
 Iudicia diuina magna sunt ppter q̄t-
 tuor rationes l. clxxxvii. b
 Iudicium humanum fallit et fallitur
 Ibidem infra
 Iudicii potestas quibus concedetur.
 lectione. xxxv. post. C
 Iudicandi participatio distribuet^r qu-
 q̄ modis l. xxxv. C
 Iudicii dei equitas et diaboli protesta-
 tio contra peccatorem ibidem
 Iudiciū vltimū semp cogitandū ⁊ q̄tū
 in hoc sc̄lo letandū l. xxxv. post. B
 Iudiciū dei cōparat^r arcui triplici rōe
 lectione. viii. in fine
 Iudicare terram exponit^r quadrupli-
 citer l. iii. prope finem
 Iudiciū precedet triplex dei preceptū
 lectione l. lvii. in fine

Iudiciū quodlibet requirit quatuor p-
 sonas l. lviii. A
 Iudiciū dei habet tria terribilia ibidē.
 Iudicio dei quq; cōcurrūt Ibidem
 Iudicii discussio de duobus ibidē. B
 Iudicii temp⁹ quō sit incognitū nisi q̄
 pueniet antixps ibidem in fine
 Iudiciū erit aliquantū cum disceptio-
 ne vocali ibidem, a
 Iudicii interrogationes erunt de tri-
 bus lectione. viii. in medio
 Iudicii vltimi aspitas. qa nulla inter-
 locutio nulla appellatio lec. xliii. p^o A
 Iuppiter q̄liter dep̄gebat^r. ⁊ mercuri-
 us cum capite canino lec. cxli. post. A
 Iurare an liceat aliquo mō l. dii. p^o A
 Iurandi frequentia est piculosa ⁊ deo
 iniuriosa rē. ibidem. B. ⁊ lec. dxviii. a
 Iuramentum vt licitum sit tria requi-
 runtur lectione clii. ibi in fine.
 Iuramenti materia requirit tria lect.
 clii. post. A
 Iusticia quid sit secundum Anselmū.
 lectione. iii. ante. a
 Iusticia dupliciter distinguitur lectōe
 cix. A. et lectione. iii. post. C.
 Iusticia quō describit^r le. xliiii. infra. B
 Iusticia originalis quinq; includat ad
 donum supernaturale ibidem. B
 Iusticie xv. grad⁹ lectōe. lxix. post. B
 Iusticia faciunt quattuor genera ho-
 minum sed non diligunt lectōe. iii. a
 Iusticia nō habet v̄tutē nisi inmoluat^r
 argento sicut iaspis lect. xcii. ante. a
 Iusticia auutilior sit reipublice vel a-
 micitia lectione. iii. C
 Iustus quis sit rite dicend⁹ lect. lxix. B
 Iustus merito letari debet in presen-
 ti et in futuro lectione xc. A
 Iusti dicuntur stare ad quatuor actus
 lectione lviii. ante. a
 Iusti sūt multipliciter pputati l. dxix. B

Iusti in pñti fulgere dēt triplici claritate. l. xxxiiii. B. ii.
Iusti ⁊ iusti dissilis exit⁹ ē l. xlviii. A
Iusti timēt deum ⁊ penā i pñti ad remeātū. lectione. lvii. a
Iniusti timebūt penā i iudicio ad exitū ibidem
Iustorū aie in presentivita sunt i manu dei quadrupliciter. l. xxxi. c.
Iustorū pñs vexatio ⁊ futura i idipsū recōpēsatio. l. xxxii. A
Iustorū ⁊ impiorum differentia viuēdo moriendo patiēdo ⁊c. l. xxxi. C
Iuuetus omnium iſtruat̄ ad bonuz lectione. liii. post B
Iuuentutis. iiii. semia crescūt sine fructu. lectio. xciii. B.
Iuuentutem decet acqrere habitum viuēdi bene. l. xlix. post. C
Iuuentus pauli ⁊ barlaam. l. liiii. i fi.
Iuuenū conditiones ponit Aristoteles. l. liiii. post A
Iuuenes quadrupliciter teneantur ad virtutes. lectione. liiii. a
Iuuenes tripliciter iſiruebantur sc̄pturis picturis ⁊ figuris. Ibidē
Iuuenum vestis pretexta. qualis et qd significabat ibidem
Iuueues quō casu gēt̄ur ne hely periculum incuratur. ibidem
Iuuenes pce sustētādiz quō ibidem
Iuuenes initio iudicādi sūt Ibidem
Iuuenibus tria precaueuda tria iponenda. ⁊c. l. cxii. in mediō.
Iuueues cur sint presūptuosiz animo si Ibidem
Labor human⁹ fit tollerabilis tripliciter l. cxx. a
Labor multiplex i pñtivita. ibidē. B.
Laboratiū seu molentium tria genera. ibidē infra
Laborare deb⁹ i presentivita virilit̄

et virtuose propter tria. l. cxxi. a
Lacrimarū vtutes. l. cxlvi. post a
Lans maḡ mliorū bōarū lec. clxxxii circa medium
Leges pñas mutare p meliorib⁹. v. expediat ciuitatib⁹. l. cxix. post B
Legislatores distāt quō fiāt et obseruentur leges. l. cxix. A.
Legislatores attēdant tres conclōnes Aristotelis. ibidem. a
Liberalitas dei magna probatur tripliciter. lectione. xciiii. A
Ligno crucis mltiplex iusticia facta fuit. l. cxii. post a
Lignū crucis pons lectus scala libra. lec. cxii. post B
Ligna ē data hoi ad duo offi. l. x. A
Lingue uicia. vii. quib⁹ nocem⁹ pxio lec. xxviii. In principio.
Lingue examiniatio anteq̄ loquatur. l. vii. prope finem
Locusta qd sit. l. cxxviii. p⁹. B. Ibidē
Briticus et Acelabus
Ludibrium quid sit. l. cliiii. A
Ludus quomodo sit bonus et uecessarius. l. lx. post B
Lusōrs excessiui vocāf belmolothi Ibidem. Et infra q̄tuor mala facit
Ludi triplex genus. l. cxxiii. i fine
Ludivt fiant virtuose tria requirunt Ibidem. B
Lutum et amatores pecunie equiparantur. l. xcii. post A
Luxuria carnalis multum est nociua l. xxii. post. B
Luxuria designatur per bestia spirātem vaporē. l. cxlii. circa medium
Luxuria ē firmitas spiritualis et cōparatur lepre. l. clxxxix. in fine
Luxuriosi excūsāt se tripliciter ad ce nam vocati. l. cxlv. post. B
Luxuriā debent fugere ministri dei

lectione. cxi. post. b.
 Luxuriam fugiunt demones lec. eadem per exemplum
 Magica ars multipliciter deridet lectione. cxc. A.
 Magistrandi probant in trib⁹ et nos pbamur spūaliter lectione. xxxiii. b.
 Magnetis mirabilis v̄tus quid significet lect. xxv. post. a. et lec. cvii. B
 Magni dñi diuersimode possidet p̄ciosa et vilia lectione. clxix. a
 Mali quare p̄sperant lect. ix. p⁹. A. Et se. liii. per totum fere
 Mali senes cōparatione bonorū iuuenum cōdēpnant lect. xlix. per totum
 Malos semper oportz bonis esse per mixtos lect. l. post. A
 Malefactores ex trib⁹ cōfidūt impune transire lect. xxxv. añ. B
 Malicia qd sit z quō fugiēda le. v. A
 Malicia habet currum suū cum quatuor rotis lectione. clxxx. prope finē.
 Malicia habet duos equos z duos aurigas in currū ibidem
 Malicia m̄ta mala facit lec. clxxx. B
 Malicia mulieris longa est sup oēs
 Ibidem infra et comparatur colubro propter tria
 Malicia mulieris p̄parat leonem. z draconem propter quatuor infra ibidem
 Mandragore proprietates et natura lectione. lxxxii. post. B
 Manne miraculum quo ad qualitatem et vtilitatem lectione. clxxxv. A
 Manna habebat multa mirabilia lectione. clxxxvi. A
 Manna h̄scebatur vtilit̄e ibidē añ. A z p⁹
 Manna mirabilē pluitū et omne habens delectamētū lectione. clxxxii. A
 Manna p̄ qnq̄ cōsiderem⁹ ibidē infra
 Manna qualem saporem habuerit ad vniūq̄q̄ Ibidem infra

Manna signat sacramētū eucaristie et q̄revocef p̄is āgelorū ibidē infra. a.
 Mansuetudo dei mira ad pctā malorum lectōe. cxlvi. ante. a.
 Manus dei in qua sumus qnq̄ habet digitos lectione. xc. viii. B.
 Maria v̄go facta est digna habitatio dei quādo christus in ea carnē assumpsit lectione. clx. in fine
 Maria fuit terra sc̄ta in vtero matris sanctificata lec. clxi. B
 Marie p̄ceptio qn fuerit sc̄a. l. clxi. B
 Marie sc̄a sc̄ificatio in conceptione christi fuit ibidem infra
 Marie grata postulatio apud christū lectione. clxxv. B
 Marie cōmendatio multiplex p̄pter fructum optimum lect. xli. post. a
 Maria cōparat̄ ficui mirabili in idia Ibidem infra
 Marie fruct⁹. fruct⁹ lucis crucis dicitur nucis Ibidem infra ante. B
 Marie imago in scuto regis britonū picta profuit lectione. xxxvi. post. B
 Maria p̄ chatē lapidē declarat̄ ex suis proprietatib⁹ Ibidem
 Maria medicina queratur si christus medicus irascatur Ibidem in fine
 Maris mortuū d̄tōes l. cxxviii. p⁹ A
 Matrimoniu quid sit lec. xlii. post. A
 Matrimoniu habet tria bona correspondentia castitati lect. xliii. post. A
 Meditatio mortis est vtilis l. xlvi. a
 Matrimonio iungi volens vir quatuor sciat lectione. xlv. post. a
 Medicine nostre sunt flagella vel discipline lectione. cvii. B
 Melancholici sunt boni somniiatores. lectione. ciii. prope finem
 Memoria triplex īscripturis in quibus erit iustus lectione. cxiii. a
 Memoriā primam beneficiorū tria

impediunt Ibidem infra
Mendacium dedecet hominem pro
pter tria specialiter lectione. xi. a
Médax mltō peior venefico Ibidem
Médaciū est filia diaboli Ibidem. B
Mendax quilibet christianus effici
bigamus Ibidem post. b
Mendaces possunt se iactare ingenio
sos sed non sapientes Ibidem in fine
Mens humana ad deū ordinatur per
tria lectione. iiii. A
Mercurius quid sit. et quid aceruus
mercurii lectione lxxix. in fine
Minerva immortalis dicta que vocat
etiam tritona et pallas le. cxiii. p^o. A
Miraculum fuit q̄ ignis non extin
guēbatur in aqua lectione dxxx. a
Miraculi hui⁹ cōgruētia lec. dxxx. a
Miracula cur non fiant modernis tē
poribus lectione cxxxiii. B
Miracula in fine mūdi rarissime fi
ent per bonos Ibidem infra
Misericordia domini dicit^r magna.
lectione cxviii. in fine
Misericordia domini vnde habet or
tum lectione d. post. a
Misericordia christi est magna hoc
surgit ex tribus lectio cxviii. B
Misericordia dei est fortis intensiue
extensiue ⁊ duratiue lectio. cxvii. B
Misericordia magna theodosii secū
dum Ambrosium Ibidem
Misericordia hominis ad hominem
debilis Ibidem in fine
Misericordia dei ē generalis ad om
nē creaturā vtr. Et mirabilis circa ho
mines specialiter. Et deus diligit q̄
quid p̄duxit eternaliter lect. cxliiii. A
Misericordia humana qua sol⁹ homo nu
dus nascit^r ⁊ iermis p̄ se neq̄ cōedēs ne
q̄ bibens le. xc. B. et ratio Cris.
Misericordia sex impiorū christum perse

quentium lectione. xxxviii. A
Moyse et helias apparuerūt cū do
mino in monte lectio. vi. B.
Vtrum vere apparuerint itransfigu
ratione Ibidem post. a
Monachi presumptuosi conditiones
pessime s̄m Bem. lectione cxxii. p^o. a
Moribus sūt p̄trarie tres species s̄m
Aristotelem lectione vi. A
Mors quō itrauit mūdū l. xxx. añ B
Mors est porta āgusta l. lxxiii. post. a.
Mors p̄mogenitorū i egipto per tria
contingebat l. ccii. A
Mors christi ignominiosa fuit ex quat
tuor l. xxviii. post B
Mors triplex in scripturis reperitur
lectione xii. B
Mors quare vocet^r facta religio ibidē
Mors corporalis ad quid meditata
Ibidem. b
Mors infernalis q̄ pessima ibi in fi
ne et vita eidem contraria
Mors semper est meditata. sed nō
declināda. nec formidāda l. xlvi. B.
Mors quid sit et quomodo describa
tur lectione. xxxi. post. A
Mortis tormētū p̄sistit in trib⁹ Ibidē
Mortē nimis timere vel de alternis
morte nimis dolere fatuitas est Ibidē
Mors p̄occupat duplici^r p^o A l. xlvi. B
Mors vtrum sit pena inflicta p̄ pecca
tis primorū parentū Ibidem. a
Mors primogenitorum fecit hebre
os vere credulos l. cc. A
mors p̄mogenitorū quomodo mora
lisetur pro nobis Ibidem infra
mors aduētus nō timēdus propter
duo lectione xviii. post. A.
mors in mēoria bona lec. xxi. p̄pe finē
mors timorē reprobat seneca lectōe
cxxxiii. in fine
mors triplici^r hō sibi istsit l. dxxx. a

mortis tempore duo mala solēt ho-
minem occupare lec. xliii. A
mortis tormētū in trib⁹ ē l. xxxi. p⁹ A
mortui flendi quō sint et qm lectione
xxxi. prope finem.
mortuos lamētantur nunc homines
multipliciter lectione xliiii. B
mortuos ptinacit lugētū fatuntas oñ
dis ex decē cōsideratiōib⁹ ibidē infra
mortuos laudabiliter lugere contin-
git tripliciter ibidem in fine
Morturus aristoteles q̄ sapiēter cū
discipulis loquebat^r lectione clvii. B
mortuū quartū non suscitauit christ⁹
lectione. xii. inter. a. z. B
mūdānorū iudiciū peruertit^r circa bo-
na triplicia lectione li. a
mundani tales audiant Senecam ar-
guentem post. a
mundus dicitur nobis mare propter
tria lectione cxxiiii. post. A
mundi pars maior hominū in quat-
tuor decipitur lectōe clxvi. B nota bñ
mundi prudentes quomodo fascinen-
tur lectione li. post. A
munerum acceptiones sunt tres lecti-
one clxxiiii. in fine
mulier tripliciter ledit sensibiliter le-
c. cxxviii. B. Et ideo diligēter fugiēda.
Mulier scā designat^r in aqua ppter si-
bi inatas sex ppetates l. clxxxii. i me⁹
mulier menstruata aspectu suo specu-
lum inficit lectione clxxx. b
mulieris astute fraus q̄ decept in te-
stamento mariti. lec. cxi. ante. B
mulieres etiā religiose vitande lectio-
ne cxxviii. post. B
mulierū prauarū cōfortiū cur sit dete-
standū ppter q̄tuor le. xxxviii. a
mulierū species est vna inter tempta-
tionū occasiones l. xxxii. in fine
murmuratio quid sit z quāte grauita

tis lectione. ix. in principio
murmuratio contra deum cōtra pre-
latū et contra pximū Ibidem
murmurant mundanū cōtra deū pro-
pter quatuor Ibidem
murmurationis exempla et fabule.
Ibidem
maria omnes virtutes operuit cristal-
lo humilitatis lectione cxix. b
Nabuchodonosor quō peccauit in
his q̄ de⁹ pcepit lectōe xxxvii. in fine
Narcissi pulchritudo mirabilis dispe-
riit lectione clvi. ante. b
Natiuitas christi ex vtero tpus nouē
mensū zvi. dierū lectōe. lxxxix. p⁹ A
Nauis benedicta lectōe clxii. A
Nauis significat penitentiā l. lxxiii. a
Nauis periclitanti quadrupliciter ite-
curritur lect. lxxiii. B
Nauigantiū tria sūt pericula magna
Ibidem post. B
Necessitas duplex lectione clvi. b
Negligētia quō fit causa p̄mordialis
pene in angelo et hoīe lec. xxxvii. A
Negligentia quadruplex in homib⁹
mundanis Ibidem. B
Negligentia an sit peccatus mortale.
Ibidem. b
Nobiles moderni comparant^r alba-
ne animali magno lect. lxxvi. in fine
Nobilitat^r magne inter corporalia sunt
tria sol. stelle. et lux. lectione ciii. A.
Noctis sunt septem hore v^l tempora
lectione cci. A
Noe viuente ex tribus filiis suis nati
sunt xxiiii. milia hoīm lec. cxxvii. A
Noe liberatio lectōe cxxvi. A
Noīa noua sūt triplici rōe le. cxxxv
post. a. Sic et deus fact^r ibidem
Nomē maria quō significet sine tem-
pore lectione cci. circa medium
Nomē maria quō rectū sit v^l nō aver

bo in cruce pendēte. Ibidem
Nō: ad alia v̄ba nō addit̄ per ppōem
nisi ad tria. l. xlviij. in fine
Nonici monachi de quq; interrogan-
tur. l. xxxiii. ante. B
Nonici xpi in quq; pbāt̄. l. xxxiii. B
Nubium generatio quō fiat natura-
liter. l. xvii. A.
Nugax ⁊ nugas quid sit. lectioē. xxvi
In principio.
Nugacitas quid significet. l. li. p^o A
Nuda oīa in iudicio erūt. l. lvij. añ. B
Nubē volens realiter quō pcedat i q-
tuor cum amica. Sic salomon sapien-
tiam contracturus. l. cv. A.
O multipliciter accipiē. l. cxlvi. p^o A.
O multipliciter dicitur scdm priscia-
num. lec. xliiii. ante B
Obedientia iuuenum ad senes. lectio
ne. cxii. circa mediū
Obedientia filiorum an debeat esse
omni moda. l. xliii. C.
Obedientia iuuat̄. l. xcvi. post B
Obliuio quadruplex in hominibus. l
clxxxiii. a
Obliuio beneficiorum causatur per
tria. l. cxiii. post. a
Ocium est cauendum iuuenibus. lec.
cxii. In medio
Ociositas perdit animam. l. lii. post b.
Et l. cxxix. post. a
Occidere per vim an liceat christiano
paganū. l. lxvi. post A.
Occidere vxorē deprehensam in adul-
terio an liceat viro. l. xlii. post. a
Opinio reprobanda perfidorū de im-
mortalitate anime l. xv. A
Opiniones quatyor false de essetia a-
nime. l. xvi. Ante A
Opprimere iustum per potētiam an
licitum sit. l. xxiii. a
Oppressores paupū varij. l. xxiii. añ. a

Oratio quid sit. l. cciii
Oratio sine deuotione est sicut corpus
sine anima. Ibidem
Oratio habet quatyor proprietates
Ibidem infra
Oratio dominica scilicet pater noster
est optima. l. cxxxix. post. a
Orando quid intendas. l. cciii. B
Oratio quomodo sit scutu; nostre de-
fensionis Ibi post. B
Orationis scutum studeamus exor-
nare nomine sancte marie. Ibidem
Oratio nostra cōponatur ex nomine
marie et verbo incarnato. Ibidem infra
Oratio quomodo cadat sub precepto
Ibidem. l. cciii. prope finē
Oratio inter satisfactiones an sit poti-
or vel quenis alia Ibidē
Oratio pure orantis multum potens
est. l. cciii. post A
Orē occidere animā monstruosum ē
et innaturale. l. xi. A
Ordo in peccata cadendi quis sit. lect.
xxxvii. post. A
Ordo quid sit. l. cccix. in fine
Organa corporis ad regendum tria
difficilia. l. vii. a
Oris officia naturalia plura sunt. lec-
tione xi. A
Origenes se castrauit. lectione xl. p^o
A secundum
Originale peccatum inducit duplices
penā l. liii. B
Ortigometra quid sit. vel Carlegiuz.
lec. clxxvi. a
Ortigiavel Coturnix. Ibidem
Papa precellit Imperatorem pro-
batnr l. cc. in medio
Papa filuēster secūd^o nigromatic^o fu-
it et quis eius finis. l. cxc. A.
Pacem et cōcordiam conseruet prin-
ceps l. xxiii. ante a-et post A

Patientia est signū magne sapientie
 lectione. lv. post B
 Pacis nomine appellat^r plerūq³ tria
 magna mala l. clxvii. b
 Pax triplex carnaliū mūdialiū curia
 liū. Ibidē vsq³ ad finē
 Palatiū est paradisus respectu carcerē
 lec. cxliii. in fine.
 Palescere vel rubescere in facie vnde
 pueniat l. cxliii. ante. B
 Palme arboris natura. l. xli. post. B
 Partusvtrum sequi debeat ventrem.
 lectione. cvi. post B.
 Parentes primi fecerunt tria. l. xliii.
 post A
 Parcitur quatuor generibus hominū
 etiam malis. lectione. xxii. A
 Passio christi et nostra redemptio p-
 ciosa rēl. cxxxvii. b
 Passio christi qualis fuerit. l. xxviii. B
 Pat^r duplici^r accipitur in scriptura no-
 tionalis l. cxv. b
 Patre deo mltā inueniūt^r pro quibus
 gloriemur lec. xxvi. post. A
 Patris auctoritas in filios dupliciter
 mensuratur. l. xliii. e
 Patrem triplicem habem⁹. sctitatis
 potestatis pietatis. l. cxxxix. A
 Pater noster est optima oratio vtilis
 Ibidem post. a
 Patrem corporalem debem⁹ triplici^r
 honorare. Ibidem post. a
 Patrem spiritualement debemus hono-
 rare per obedientiam beniuolentiaz
 et honorem prope finem
 Pauciloquū inter omnia reddit ho-
 minē commendabilem l. xcvi. a
 Paupertas triplex in hominibus. lec-
 tione. xxiii. B
 Pauperes honesti habent triplicē se-
 curitatem. Ibidem

Pauperes nō pauperes nihil habētes
 et omnia possidētes. Ibidem añ finē.
 Paupertas voluntaria tria cōfert. Ibi-
 dem circa finē.
 Paupertas vanitatis aliquorū philoso-
 phorum in fine
 Paupertas iuuat ad vitam eternam le-
 ctione. ix. prope finem.
 Pauperes facit murmurare defectus
 fidei lectione. ix in fine
 Pauperes nō reputantur. tria genera
 hominū nihil hntū. l. xxiii. circa finē
 Pauperes voluntarii securi sunt ī tri-
 bus. l. xxiii. post. B.
 Peccatū tria dāna facit cōtra hominē
 lectione. liii. A.
 Peccator vellet tria latē. l. vii. p^o A.
 Peccatum quare nō amandum sit. pp-
 ter duo motiua. l. xii. A
 Peccatū vocatur mors triplici conuei-
 entia. Ibidem. a
 Pctā puniēdi tres cāe l. cxliii. B
 Peccata que libet comparantur ania-
 libus quorum natura concordet cum
 illis. l. cxlii. per totum.
 Peccatū facit animā rigidā frigidā
 fetidā putridam Ibidem
 Peccata quatuor reperiuntur clama-
 re ad dominum. l. lxix. A
 Peccata magis exercentur ī nocte q̄ ī
 die. leo. cxv. a
 Peccata per penitētiā condonata an ī
 iudicio sint reuelanda generaliter lec-
 tione. viii. post A
 Peccata septem criminalia ppan^t se-
 ptem infirmitatibus. l. clxxix In me.
 Peccata septē capitalia cūvana gloria
 figurantur per octo gna chananeorū.
 lectione. ccliii. per totum post. a
 Peccatum comparatur sono propter
 quatuor. lectione. cxcii. A

Peccatū dissuadēs hoīm formatur rō
ex bonitate dei. l. xiii. post A
Peccatores sūt deo ingrati multiplici
ter lec. clxxxvi. Inter A et B
Peccatores per tria reddūt inexcusa
biles et digni pena. l. clxxvii. a
Peccatores quadrupliciter se solēt ex
cusare. Ibi infra
Peccatorum quatuor genera magni
ficant sei p̄fos. l. cxii. a
Peccatorum triplex excusatio exclu
dit. l. xiii. post A
Peccatorum carnaliū et spiritualium
differentia greg. l. v. a
Peccatorū triplici generi correspōdet
triplex vmbra. l. lxiiii. post A
Peccatores elongati a deo errant tri
pliciter circa gloriā futurā. l. clvii. i. fi
Peccatorū distātia et auium differētia
l. lxxv. post A
Peccare presūmūtur p̄cipes ex ma
licia non ex ignorātia. l. lxxiii. post a.
Per que quis peccat per hec et torque
tur est regula l. cxli post A
Pecunia q̄ta mala faciat. l. cxliii. B
Pecuniatio triplex per Aris. Ibi. infra.
Pecunie gloriatio p̄ alanū. l. cliiii. i. fi.
Pecunie amor causat tria in homini
bus mala. l. xcii. post A.
Pecunia heu p̄iudicat sapientiē i m̄
tis. Ibidem infra
Penam pro alio datur triplici ratio
ne. l. lvi. post B. et lectione. liii. A
Pena m̄xima est mala cōscientia. le
ctione. cxi. post. A
Penitentia significatur per aquā : qa
lauat flectit coquit. l. cxxviii. post. B.
Penitentia habet quinque porticus ibi
dem infra et qui sint.
Penitentiā vtilis duo requirit. l. xlix. B
Penitētiē quatuor incitāmēta z qua

tuor ipedimēta l. cxliiii. a vsq̄ in finē
P̄nie q̄tuor documēta. l. lii. a
Penitētiē stat⁹ p̄parat⁹ nauī triplici ra
tione. l. lxiiii. a
Penitētes diuersificāt. l. cxxi. B
Penitētiā agente dicitur in euange
lio et nō cogitate. zc. l. cxlix. a n̄ b
penie quatuor emolumēta. Ibidē
penitētia hominis r̄formatiā tres ha
beat p̄ditōes. l. cxlix. b
penitentes et impenitētes nō equalit̄
corripīāt. l. vi. ante a.
penitētiis suis antiqui quatuor facie
bāt sic z nos debem⁹ facere. l. clxxxi. b
penitētis dolor an possit eē nimius le
ctione. lix. a
penitētis triplex dolor debet esse.
Ibidem. B
peregrinus tria facit: tria uitat: tria re
portat. l. cxlvii. post a.
peregrini duplices sūt Ita z nos mora
liter l. lii. A
perfidiet fallaces sunt communit̄ tri
stes. l. clxxxviii. B
petere quomodo debeam⁹ docet salo
mon. lectione. xix. A
petrus an in orto peccauerit p̄tuen
do seruū p̄tificis l. lxxvi. circa finem.
periuurium ortū quomodo sit ex ido
latria lectione cxlviii. a.
periuur⁹ est multipliciter detestād⁹ Ibi
dem infra.
periuri audiant sensum suorum iur
ramentorum. Ibidem infra.
philosophi non potuerūt deū cogno
scere bonorū remūcratorē zc. l. clv. a.
philosophi vtrū de nō agnoscedi deus
possint aliqua rōe excusari. l. clvii. A.
Etvtrū noticia habeat aliqua dem on
stratōne v̄ naturalī istigatōe. l. clvii. A
pietas dei puniētis probatur in trib⁹.

lectone. cxlviii. **A**
 pilatus licet multa fecit vt christū libe-
 raret zc. tñ nō excusat. l. diiii. b
 plage egyptiorū in multis assimulant
 penis inferni l. clxxxix. **A**
 plaga septima egypti declaratur. lec.
 dxxxi. post **A**
 pragmatic⁹ qd dicat l. clxxxiiii. i fine
 preceptum datur multitudini duplici
 ter lectione xxxix. in fine.
 precordia qd sint. l. cxvii. ante. b.
 prelatus quō se gerat infē subditos. lec-
 tione. xcvi. post **B**
 prelatus bonū quatuor commendant
 lectione. cxxxiii. b
 prelat⁹ vt bñ p̄sit sit luosus opofus ḡ-
 tiosus animosus l. lxxviii. **B**
 prelati moderni in tribus reprehēdū-
 tur. Ibidē in fine
 prelatus etiā mal⁹ interim q̄ tolerat
 ab ecclesia debet reuereri prop̄ tria .
 lectione. lxxvi. in fine
 plati z sacerdotes docēt tria l. iiii. añ a
 prelati instruntur in quatuor bonis.
 lectione cxx. in medio
 platorū tres species. l. cxx. prope finez
 prelati mali deficiunt in omnib⁹ qui
 q̄ sensibus spiritaliter. l. cōe clxxiiii. a.
 prelati debēt habere duas mā⁹. suauis
 fimas. ibidē infra
 prelati multi nūc sola lingua lingunt
 vlcera peccatorū ibidē infra
 prelati triplici mō male instruntur Ibi-
 dem infra. **B**
 prelatorū confusio si nō inueniēt scri-
 pti in libro vite. l. lvi. in fine
 prelatus a quo cōsiliū petat quomo-
 do sit dispositus. l. cxvii. post **A**
 prelati boni describuntur iuxta qua-
 tuor conditiones l. cxvii. **A**
 prelati boni cōditōes. xl. aut plures le-

ctone. cxiiii. ante **B**
 prelatis cur dicitur diligite iusticiam
 et nō prudētiā zc. l. iiii. post. b
 premiū duplex scōrū. l. xl. b
 premiū accideutale dicitur dupliciē
 Ibidem infra.
 premium excellentisvictorie triplici
 dicitur aureola Ibidem infra.
 presbyter qualis sit habet per versus.
 l. xlix. c. et infra
 presbyteri interpretatio laudabilis et
 lamētabilis Ibidem c
 princeps talem se debet populo osten-
 dere qualem vult deum habere. lectio
 ne. lxxxvii. prope finem
 principes presumēdi sunt peccare ex
 malicia nō ex ignorātia. l. lxxiii. p⁹. a
 principat⁹ politici tres speciesz totidē
 coruptiones. l. xci. p⁹ **A**
 poderis vestis pontificis quid signifi-
 cet et vnde deriuetur l. ccv. **A**
 potētia dei q̄ sit oīpotēs l. cxlii. **A**
 pontificali statui cōtraria armata po-
 tentia l. cciii. **A**
 popul⁹ qd fit aug⁹. l. lxxxvii. a
 potētes tria faciunt sapientibus. lecti-
 onē. cxii. post **A**
 popul⁹ diffinitur duplē l. ccxix. **B**
 ponderem⁹ q̄tū debeam⁹ ex bñficiis z
 pōd⁹ magnitudinis. l. cxlii. in fine
 portenta: signa: mōstra l. cxxxiii. a
 prodigia quō differūt l. cxxxiii. a
 potentie generādi nature rātonali da-
 ta est sub duab⁹ legibus l. xlii **A**
 potentes comparantur volatui anis p
 pter tria. l. lxxv. **A**
 proci qui dicantur l. cvi. **A**
 professio mōachal⁹ ne faciat pplexita-
 tem nō sit nimis stricta l. xliii. in fine
 proles indisciplinata reppendit paren-
 tib⁹ cōfusione l. xlvi. a

Prophetia compatitur maliciā morū
nō autē uiciorum l.ciii. B
Probleuma arif. ut homo magis cō
tinuare possit ābulando per uia planā
q̄ aliquantulum montuosam hoc spi
ritualiter lectione lxxii. post a
Probleuma secundū quare via igno
ta uidetur nobis longior q̄ nota Ibidē
vsq̄ in finem
Processus iustorum cōtra impios in
iudicio finali lectōe lviii. post A
Prouisio dei in roba sicut dñorū p fa
milia secundū tempus lect. xxxiiii. a.
Prouidentia q̄druplex necessaria ad
pfectū regimē hūane uite l. lxxxiii. b.
Prudentia ponit pro sapientia et nō
dicitur astucia l. lxxxiiii. post B
Prudentia serpētis quā imitemur est
triple lectioe lxxxiiii. b
Prudentie tres ptes l. lxxxiiii. post. B
Prudentia quadruplex est necessaria
Ibidem. b
Psitacus salutabat karolum magnū
lectione. x. post A
Puerorū cōditiones septem reperiū
tur in sanctis lectione cxix. B
Pueri cōmuniter omnes nascunt̄ sic
dorē. lectione xc. post A
Pulchritudo est bonum defectunū z
deceptiuum lectione xciii. a
Punicio chanāeos aliquos traxit ad
duo lectione cliiii. A
Puniendi potestas deo attribuit̄ om
nino lectione dxxx. A
Punitorum malicia et indurata lecti
one cxlviii. a
Purgatoriū est hospitale dei l. cxliii.
in fine
Purgatoriū pena quomodo differt a
pena inferni lectione lxxiiii. in fine
Punētis dei pietas probatur in trib⁹
lectione cxlviii. A

Puerorū cōditiones debent habere uo
lentes deo placere lectione cxix. añ b.
Quasi in scripturis diuersimode
ponitur lectione dxxii. a
Quare post comestione stipticorū pō
ticorum uinū vel aq̄ potata uidef̄ dul
cis lectioe dxxii. circa finem.
Quare moriamur queritur ga mor
tibus uiuimus lectione c xix. C
Quare uia plana cōtinuata plus fati
get q̄ aliquantū mōtuosa l. lxxii. post. a.
Rabi nomiari an liceat religiosis.
lectione xcvi. post b
Radix est cogitatio hois lectōe. v. p^o c
Rationē habem⁹ ponere corā deo in
extremo iudicio le. dxxix. circa finem
Ratis vel nauis puppis et prora quid
significent lectōe dxi. a
Regem habere per electionē uel suc
cessionē qd̄ illorū melius l. cxx. post a
Regis potentia quanta debeat esse.
Ibidem infra.
Regis electio mirabiliter fit apd̄ tra
chiam lectione cc. circa finem
Regius stat⁹ q̄lter sit seruad⁹ lec. cc. a
Regere uel regi a natura qualiter fiat
fm aristotelē l. cxiiii. post A
Regimē exigit statutorū ordinatiōez
Et subditorū obtpationē z Ibidem
Rex quō coronad⁹ fit et q̄ habet iura
re et quō unigatur l. lxxv. post A
Regum et iudicum tria notabiliaz q̄i
propria l. lxxvi. A
Rex illitteratus est a finis coronatus.
lectione lv. b.
Regnū triplex. decoris. timoris. hor
roris l. lxx. A
Regnum quid sit. Et mocracia z c. le
ctione xci. post A
Regna duo sunt in hac uita permixta
lectione. xi. b
Regrattari debem⁹ deo de omnib⁹ q̄

habem⁹ l. xcviij. a. z l. ccxvi. z clxxxvi
 Religio ois cur sit istututa l. xcvi. B
 Religiosis licet vacare studio probat^r
 per sex colones. Ibidē ifra
 Religiosi professionē repenitētes lec.
 ccvi post A
 Religiosus quomodo cōpetat predica
 re verbum dei. l. xcvi. circa finem
 Religiosivtrū liceat studere artes li
 berales l. xcvi. a
 Religiosus resuscitat⁹ vtrum teneat^r
 sue religioni l. xlv. post A
 Renum infirmitas difficilis curatio
 nis. z spūaliē l. vii. post a
 Re⁹ patiē tria valde grama que z pec
 catorib⁹ erūt l. xxxv B
 Resurrectio vtrū sit oim generaliter
 futura. l. lxix. A
 Respondere oportet nos quatuor ar
 guentib⁹ et dispū. cōtra nos. l. lxxx. a.
 Respublica ex tribus consistit. lectōe
 lxxxvii. post a
 Romanorum senatores ad quid elec
 ti fuerint l. cxxxi. B
 Rosa describit^r ī quatuor l. xxii. A
 Ruborvult⁹ vnde proneniat l. cxliii.
 post B
 Sacerdotes dēt esse āgeli. i. ange
 los imitari in xi. officiis lectione. clx
 xxiii. post a
 Sacerdotes itē debēt habere quatuor
 cōditōes angelorū Ibidē. b
 Sacerdotes mali sunt qui istas condi
 tōnes nō habent Ibidem b
 Sacerdotes modernī angeli fathane
 sunt per multa. supbiā luxu. ibi. ifra.
 Sacerdotales vestes q̄ sint z quid signi
 ficēt lec. cev. A
 Sacerdotaliū vestū numer⁹ et nomi
 na et que fuerūt cōmunes. Ibi post A
 Sacerdotū vestes moraliter exponun
 tur ibidē. a

Sancti habebūt triplicem prerogati
 uam l. xxxv. A
 Sancti dominabū^r in honore corona
 bun^r cum decore. conseruabun^r sub
 bono tutore et defensabun^r a dei tō
 re lec. lxx. ante A
 Sctōry fruct⁹ z opa sūt omnibus vinē
 tibus spūalia alimēta l. xlvii. p⁹ A
 Sācti an iudicabūt actiē l. xxxv. b
 Sanguis hūan⁹ habet tria naturaliter
 in se l. cxxxvii. b
 Salamādevenenē appropriatur dia
 bolo ificiēti sacerdotiū. l. clxxxiii. p⁹ a
 Salomō petit sapiamvt p eam regat^r
 et regat l. cxxi. A
 Salomō oñdit quōp sapia orabat et a
 deptā quomodo appōciat l. xci A
 Salomō gloriat^r se habere immortali
 tatē p dote finali l. cxiii. A.
 Salomō p creaturis extollit deū ī tri
 bus l. cxviii. A
 Salomō ppter prerogatiās ppoit ma
 ritare sapiam l. cxi. A
 Salomō gloriatur de dote quadā sue
 charissime l. cxii. A
 Salomō habuit a spōsa sua p̄sa emoli
 mental l. cxi. ante B
 Salomō attribuit sue spōse septez pre
 rogatiuas l. cvi. post A
 Salomō loquitur de tercia prerogati
 na sue sponse l. cvii. A
 Salomon ponit vltimas duas prero
 gatiuas lcōne. cviii. A
 Salomō dicit se miserū ex trib⁹ ī sua
 natiuitate l. xc. A
 Sanitas maxie affectat^r l. xciii. añ. A
 Sapia que de⁹ est nō querit^r nisi prius
 inueniatur l. lxxx. b.
 Sapiētia quo mō loco et tempore que
 raturvt inueniatur l. lxxx. b
 Sapie thesaur⁹ quis sit z quō differt a
 thesauro mūdi et qualiter conuincan
 AA. iii.

das l. xcviij. añ A

Sapiētia duplex inuenitur l. lxxxvi A

de quib⁹ loqui pretendit rē

Sapiētia cōmēdat^r i quib⁹ l. cxxii. A

Sapiētia tribuit quinq⁹ spirituales vir-
tutes sapiēti l. cxvi. A

Sapiētia quatuor habet annexa lec.
lv. post A

Sapia amabil^r ppt. vii. l. cxi. ante A

Sapiētia inuenit^r faciliter ex tribus l.
lxxxiii. post A

Sapiētia post speculum dicitur etiā
imago bonitatis dei l. ci. b

Sapiētia dei christus ē candor lucis
per corporis puritatē Ibidem

Sapiētia non p̄cedit duo genera ho-
minum et ideo insipienter agūt l. xcvi
antē. a

Sapia p̄fert abūdantiā sc̄tē iocūditatē.
l. xcvi. ante. A

Sapia aufert ignorātiā iunate cecitatē
Ibi. B. Et l. cxxiii. ante A

Sapie figura sicut appuit boecio de-
scribit^r Ibi post B

Sapiētia sc̄dm athenienses tripliciter
figurā Ibi b

Sapiētiā p̄fert salomō saluti ⁊ pul-
chritudini notabile l. xciiij. A

Sapiēti probato ne ducat uxorem cō-
sultit hugo l. xlvi. post c.

Sapiētia cōparatur vaporī rē lec. ci.
post a

Sapiētia triplici vnitāte vna causat i
hominib⁹ tria l. ciii. A.

Sapiētia est cōmunicanda prop̄ plu-
ra l. xcviij. ante. A. et post.

Sapiētia maxie cōmēdat^r i regimie
vite humane l. lxxxvii. A

Sapiētia preoccupat concupiscētes se
rē l. lxxxii. in principio

Sapia preponderat auro et argento
ex duobus exemplis. l. xcii. post. A

Sapiētia ē preponēda regnis hono-
ribus et diuitiis l. xci. per totum

Sapiētia duplicem p̄fectionē cōfert
hoi ad cultū dei ptinetē. l. lxxxiii. A.

Sapiētiā quatuor p̄decent mod⁹ acq-
rēdi p̄gnoscent. rē. l. lv. post. A.

Sapiētia quō depungebatur et p̄ om-
niū deor⁹ principe colebatur Ibidem

Sapiētia non acquiri^r sine amore la-
bore humilitate. ⁊c. Ibidem

Sapiētia cognoscit^r per patientiam.
Ibidem infra

Sapiens non suscipit iniuriā nec p̄tu-
meliā Ibidē infra.

Sapiēti actus sunt tres. Informare
p̄bare et ordinare. Infra.

Sapiētiē fruct⁹ q̄s sit Ibidē. in fine

Sapia cōmēdat^r et rebus nobilibus
comparatur l. lxxxiiii. A

Sapiētia cordis in quo p̄sistat bern.
Ibidem. a

Sapiētia oris in tribus p̄sistit. Ibidē ⁊

Sapiens in opere patiēti cōtinet^r obe-
dienter cōuersatur Ibidem

Sapiētia triplex: mundialis: bestialis
spiritualis Ibidem B

Sapia spūalis est pudica ⁊ pacifica cō-
tra alias duas Infra

Sapia dei faciliter habet^r patet ex tri-
b⁹ l. lxxxij. i principio. ⁊ l. lxxxiii. añ. B.

Sapia lz appropriat^r filio tamē etiam
dicitur de spū sc̄tō. l. c. A

Quia non dicitur relatiue de filio
Sapiam qualē et quomodo salomon
petiit. l. cxix. A

Sapiētiā vel scientiam necessario
tria p̄cedunt vigilia ieiunium casti-
lectione. lxxxii. post B

Sapiētiē largitor ⁊ oīm gratiarum cō-
seruator p̄batur de⁹ sc̄tō. xcviij. A

Sapie abusores q̄ sunt l. xcviij. post B.

Sapie subuersores qm̄ sunt Ibidem.

Sapiëntie acq̄sitiō habet facilitates
 et possessio eius felicitatē l. lxxxiii. A
 Sapiētes debēt quatuor habere humi-
 litatē subti. ꝛc. l. lxxv. A
 Sapientie attribuit̄ sufficiētia celeri-
 tatis. Et coexistētia p̄ntialitatis. lectio
 ue. ci. A
 Sapientie vere et fice huius mundi
 ḡta differentia. l. cxv. p̄. a.
 Sapiētibus dantur tria a potētibꝫ rati-
 one doctrine. l. cxii. post B
 Sapientie septimū emolimentū dig-
 nitas regiminis. l. cxiii. A
 Sapientissimum emolimentū iocūdi-
 tas solaminis. l. cxv. A
 Sapie q̄s finis sit. l. lxxiiii. in princi-
 Scala quā vidit iacob in sōnis et late-
 ra ꝛ gradꝫ qd significet. l. cxxx. b
 Scaudala quando: et quādo nō sūt fu-
 gienda l. lxxxvi. post B
 Scientia facit hominem honore dig-
 num l. cx A
 Scientē omnia scibilia gloriatur salo-
 mon suam amicā l. cx. A
 Scientia triū est nobis necessaria fla-
 gicioꝝ beneficioꝝ ꝛc. Ibidē infra a.
 Scolaꝝ scientie sapiēte teneat mod-
 finē et ordinem. l. xcvi. A
 Scolaꝝ sapientie preponat vtilitateꝝ
 subtilitati ꝛc. Ibidem
 Scolaꝝ huiꝫ temporis triplices tanq̄
 rane respectu pisciū l. ccix. a
 Secretū ē duplex scz confessionis et
 nō cōfessionis l. xxv. post A
 Sedere in sedibꝫ svel in cathedꝫ est
 periculosū l. lxxxv. a
 Seminū tria genera in agro iuuentu-
 tis absq̄ ꝫ raris rarissime cōualescūt
 l. clvi. b
 Senatoꝝ romanorū quando ꝛ ad qd
 electi sūt l. cxxxi. B
 Senectus bona multipliciter vtilis et

ideo veneranda l. xlix. b
 senes iniusti cōdemnāf̄ respectu iu-
 venū inforū l. liiii. A
 senū descriptio l. xlix. prope finem
 senum duo genera sūt culpāda l. xlix
 prope finem
 senū cōditiones que sint l. xlix. post. c.
 senectus bona in quibus consistat. lec-
 xlix. a.
 sensus humani decipiuntur multipli-
 citer l. lxxxiii. post A
 sensus cōsūmatus est cogitare de sapi-
 entia Ibidem post A
 sensus an puniendi sint cū peccauerit
 volūtas ꝛc. l. cxli. b
 sermō dyonidis ad alexandꝫ de iu-
 sticia l. iii. post b. nota
 serpētis enei quē moyses fecit mira-
 culū ꝛ qd p̄tedit l. dxxviii. in p̄n.
 seruire deo est regnare et probatur.
 lec. xxxv. post A
 signa dei beminolētie remiscētie p̄-
 midētie patientie l. dxxviii. b
 signa pro negociis belli tria vocalia
 ꝛc. l. dxxviii. b. et infra
 signa illavnde procurabantur et qua-
 re ibidem infra
 signa precedentia extremum iudiciū
 l. lxxii. a
 signa belli faciet etiam christꝫ ante di-
 em aduētus sui Ibidem
 silentiū cōmēdat l. xii. p̄. B. ꝛ añ
 silentii p̄mēdatio et bona notabilia q̄t-
 tuor l. cci. bvsq̄ in finē
 simonia tangitur l. cxxxi. B
 simulachra adinuēta sunt primo sine
 tolerabili l. clvii. post. B.
 simplicitas tplex ꝛ q̄ sit bōa l. liiii B
 singularis quisq̄ odiosus erit per vsꝫ
 salustii l. cxxii. post B
 sobrietas triplex necessaria virtuoso
 lectione. cxxii. a

Sodomitarum petra quare fuit talis.
lectione cxxix. A
Singularitas est quarta species arro-
gantiae lectione lxxxviii. a
Sodomitarum vndecim incensua le-
ctione cxxix. a
Sodome subuersio et Ioth liberatio
quomodo fuit lectione cxxviii. A
Sol an illuminat stellas omnes super
se et infra lectione ciiii.
Sol an illuminat sub terra lectō. ciiii.
Somniū quid sit lectione cci. i medio
Somniorum origo multiplex et con-
clusiones Ibidem
Somniorum interpretatio est pericu-
losa Ibidem b
Somniū significatiū quid vel qua-
le sit lectione ci. b
Somnia significantia cōmuniter fi-
unt tribus generibus hominum circa
finem Ibidem
Somniū mirabili socii interfecti. de-
clarans facta lectione ciii. post b
Somnia interpretari per oppositū est
vulgare puerbiū lectōe cccii. p^o. A. a
Somniū causa et dispositio hominum
ad somnum. post A
Somnus habet tres filios quos mit-
tat ad reges Ibidem B
Somno nimio tres morbi eueniunt
significatio eorū spiritali. lxxxii. i fi.
Spado castus et eunuchus quomodo
differant lectione xl. A
Spadoni duo sunt necessaria. vt sit fe-
lix lectione xl. post A
Speculum est sine macula et imago
dei per diuinam personalitatem chri-
stus sapientia lectione cii. post a
Spes describitur quid sit l. xliii. post. A
Spes et confidentia tribus generibus
hominū necessaria ē lectōe xxxvi. B
Spes nostra precipue tribus tempori

bus est recolligenda lectione cliii. A.
Spes impiorum comparatur quatuor
rebus transitoriis lectōe lxiij. A
Spes presentis vite et patrie debet ori-
ri bonis in malorū punitionē l. clii. A
Spiritus sancti. xx. cōditiones p quas
nominat tanq̄ per adiectiua le. c. a
Spiritus sapientie ipeditur per duo ne
hominem inhabitet lectione. v. A
Spūs scūs ē benign⁹ triplici⁹ le. vii. A
Spiritus sancti missio necessaria fuit
propter tria lectione cxxiii. post A
Spūs scūs missus fuit in triplici specie
lectione cxxiiii. ante B
Spūs scī p̄ntis aliq̄ sūt signa l. cxlvi. a.
Spiritus sanctus an detestetur omne
fictionem lectione. vi. a
Spiritus scī gratia an necessario desit
hoī p̄parati se q̄m p̄tō le. cxlvi. b
Status penitentie cōparatur nauī tri-
plici ratione lectione lxiij. a
Stellarum motus an sit aliqua sciētia
lectione xcix. A
Studium scripturarum valet ad multa
lectione lxcvi. post B
Stupidi et p̄tinaces sunt semper male
tristes lectione cxxxviii. in fine
Subditi mouētur ad motū prelatorū
sicut corpora celestia lectōe. iii. p^o. A
Sulphur in scriptura significat pctā.
lectione. v. post b
Superbia vnde nascatur Et per qd cōpe-
scatur Bern. l. lxxxviii. post A
Superbia laborat in tribus que Salo-
mon abicit lectōe lxxxviii. A
Superbia in tribus precessit alia pec-
cata in nascendo generosim etc. lect.
lxii. A
Superbia est animosa et nō potest p̄fone
nam xpm inuasit Ibidem post A
Nec loco. nec tēpori. nec statui. vt nō
sit qui se abscondat.

Taciturnitas cōmēdat l. xii. p^o. B
 ubi silentiūz lectōe. cci. b. vsq; in finē.
Tactus naturalis z mathematic^o quō
 differunt lectione xxxi. post A
Talentū quere infra thesaurus
Templum ventris et altare sabbatūz
 sacrificia zc. p ordinē lectiōe cxli. p^o. b
 vsq; in finem
Templum secundum atrium habuit
 tria genera sedilium lectōe lxxxv. A
Tentare quid sit deum l. iiii. p^o. A
 et infra
Tentant aliqui clementiam dei zc
 lectione. iiii. ante. a
Tentare deo cōuenit improprie. l.
 xxxii. post. a. et dī q̄druplicē tentare
Tentari deus permittit ppter tria.
 lectione xxxii. B
Tentationum que sint cause scdm
 hugonē lectione xxxii. b. vsq; in finē.
Tenebre triplices lectōe cxv. añ A
Tenebre quare vocent^r peccata in scri
 ptura Ibidem infra
Tenebre causāt quatuor mala l. cxv
 a principio vsq; in finem
Tenebrarum plaga i egipto fuit mi
 rabilis lectione dxxxvii. A
Tenebray plaga abstulit ab egiptiis
 oē remediū eis ptrariū l. dxxxviii. A
 Et lectione cxai. A.
Tenebris durantibus egiptii nullum
 habuerunt solatium Ibidem
Theologia studere quis sit idone^o ser
 mone finali A
Theologia p q̄druplicē occasionez
 impetratur Ibidem infra
Theologi vt sint abiles se remoueāt
 et applicent Ibidem B.
Theologie scolares habeāt iusticiā ū
 druplicem Ibidem b
Theologi meditatio seriosa quatuor
 facit Ibidem C

Theologi meditatio sit p̄tinua ibid. z
Theologie refectoriū habeat iiii. mē
 sas In fine totius libri
Terra sancta est deo cara carior caris
 sima lectione cxlvii. a
Thesaurus qui absconditur vel talē
 tum lectione xcvi. B
Testimoniū triplex tenet^r omnis ho
 mo habere lectione xviii. prope finē.
Testis considerari debet in tribus le
 ctione cxxiii. B
Teuthonicus qdā nigromātico soluit
 mercedem lectione cxc. B
Timor dei causat multa bona in ho
 mine lectione cxciii. post A
Timor qualiter in nobis causet sapiē
 tiam lectione lxxxiii. ante B
Timoris principium medium z effe
 ctum lectione cxi. A
Thomas videndo credidit non tangē
 do lectione. vi. prope finem
Traducere quid sit lectōe. xxv. añ. A
Transfiguratio chnsti an fuerit ficta
 vel vera lectione vi. post a
Tristicie mala lectione dxxxviii. B
Tristium quadruplex gen^o. Ibidem.
Turri babilōie edificiū l. cxxvii. p^o A
Vanū quid sit lectiōe xxxviii. p^o A.
Vana gloria est vitanda exemplum.
 lectione xvi. a
Vani sunt omnes homines in quib^o
 non subest scientia dei zc. lec. dvi. A.
Vani gloriosi circumscribunt magi
 straliter per alatum lectione ccxii. B
Vendunt aliqui patris potestatem.
 aliqui filii veritatem Aliqui spiritus
 sancti mitatatem lectione cxxxii. B.
Verecundia quid sit secundum ber
 nardum lectione ccxiii. B
Verecundia cui competat secundum
 aristotelem Ibidem
Veritas triplex. sermons opationis

intentionis lectione lxxxvi. a
Veritas iterū triplex. doctrine iusti-
cie vite Ibidem. B
Veritas acquirēda quō sit defendēda
preponenda post B
Veritas an sit sponsa formosa ama-
bilis et fecunda lectione xi. post b
Vertex et vortex vtrum differant et
quomodo lectione dix. post a
Vespertilioes quare debiles oculos
habent lectione xxvii. b
Vestimenta sunt duplicia que rear-
ma et vestes. c.
Vestimentorum consideratio bona
et vtilis lectione cxxiii. B
Vigilandū est in omnibus ad doctri-
nā sapiēz xpi i euāglio l. lxxxii. p. B
Vigilant multi sed nō ppter deū sed
carnē lectōne lxxxiii. ante B
Vigilia an consequat̄ naturā in pri-
ma creatōe an somn⁹ l. lxxxix. post. b
vindicta triplex reperitur in scriptu-
ra lectione clxxxi. c
vindicta prima est faciēda. secūda ca-
uenda. tertia vitanda Ibidem.
vini vsus an sit hōi licitus l. xxi. p. A
vinum tribus generibus hominū p-
hibitum est lectione xxi. b
vinū q̄re phibeat̄ regib⁹ et q̄tū noceat
ebrietas l. cxxii. post h. l. xxi. ppe fi.
virginitas accipitur quandoq; pro vir-
tute morali lectione xxxix. a
virginitas accipitur multipliciter Ibi-
dem infra.
virginitas plus est q̄ continentia Ibi-
dem infra
virginitatem declarantes vel ostendē-
tes et quatuor conclusiones Ibi infra.
virginitas virtus quomodo possit re-
cuperari vel non ibidem circa finem.
virginitati debetur aureola lect. xl. B
virginitas corporis tantum non repu-

tabitur lectione. v. C
virtus quid sit describitur lecti. lxvii.
virtutis gaudium quadrupliciter gan-
dium mundi excedit lectōe lxvii. p. a
virtus facit duplicem paradysum. Ibi-
dem. B
virtuosa mens assimilat̄ paradiso ce-
lesti in quatuor post B. Ibidem
virtutum mgrī pauciorum totus
mundus plenus Ibidem in fine.
virtutes theologice comprehēdit̄ sub
cardinalibus lectione cix. ante B.
virtutes cardinales quadrupliciter va-
riantur fm Macrobinum Ibidem.
virtutes morales an sint connexe. ibi
B. et. xxxix. in fine
virtutes theologice que sint et ad qd
vtilēs lectione iiii. a
virtutes cardinales an maneāt in pa-
tria lectione xiiii. a
virtutis tria signa in operatione hu-
mana lectione lxvii. a
virtutem vnā habens quomodo ha-
beat omnes lectione xxxix. in fine.
virtus dupliciter corrumpitur in ho-
mine lectione. l. post A
virtutes sequūtur artes quarū alique
pceptore alie fructifices l. cix. i medio
virtuosi fiunt homines tripliciter le-
ctione cxcix. post a
virtuosi nomen tria debet habere le-
ctione xviii. b
vita nostra a trib⁹ describit̄ lec. xv. B.
vita mala vel viciosa duo mala facit
homini lectione xlix. An principio.
vitam nostrā virtuose regere pōt qua-
druplex consideratio lectiōe. xxvii. b.
vita humana comparatur reb⁹ transi-
tōriis lectione xvii. b. et lectiōe xix. a
vita humana an sit denuo reparāda.
lectione xvii. a
vita christiani homis est duplex acti-

ua et contemplatiua lectione lxii. a.
 vitam meritoriam in presenti faciunt
 quatuor lectione. iiii. post. B
 vite huius breuitas consideranda est no
 bis lectione clxxii. b
 vite premiuz quid sit et quomodo ad
 illud veniemus lectione dxix. ante. a.
 vite huius qualitas mutabilis confi
 deratur lectione clxxii. a
 vocationes diuine quid sint et excusa
 tiones lectione cxlv. B
 Et excusantiu punitioes per ordinē
 vocationes specialiores. iiii. sunt lectō
 ne cxlv. circa finem b
 voluptas carnalis est mala propter q̄t
 tuor lectione xxii. post B
 voluptuositas impiorum notatur in
 tribus lectione xxv. A
 voluptatis cincture sunt quatuor q̄bus p̄
 anḡi debet filii dei lectioe xxiiii. p̄. a
 vortex et vertex quomodo differant.
 lectione dix. post a
 votum qd̄ sit apud iuristas l. clx. p̄. A
 votum, quid secundum magistrū sen
 tentiarum Ibidem
 vox tube ante iudicium extremum q̄
 lis erit. l. lvii. ante. a
 vox tube an sit resurrectionis effect⁹
 causalis. lectione. lvii. B
 vulnera christi an post resurrectionē
 fuerunt vera. lectione. vi. ppe finem
 vxor quomō regenda sit lectioe xlv. b
 vxor secrete corrigenda Ibidem p̄. b
 vxor diligenda complete. Ibidem
 vxoris dilectio tripliciter sumitur per
 apostolum. Ibidem. infra.
 vxores bone ex tribus commendant̄
 Ibi. C.
 vxorem ducē volens notet verba hu
 gonis. Ibidem. c.
 vxorum malarum conditiones. Ibi
 dem vsq̄ in finem

vxor quomodo sit eligenda discrete
 rē l. xlv. post. a
 vxor ad quatuor solet face l. cxvii. A
 vxoricidium nō est grau⁹ q̄ matrici
 dium l. xlii. ante a.
 v. littera t̄plicif accipit l. cxcv. circa fi
 Xps fuit adeo paruius in vtero matris
 q̄ nullus vnq̄ puer fuit tam paruius. l.
 lxxxix. B
 Xps fuit speculum planū concuum
 conuexum rē l. ci. post. a
 Xps nos quesit in terra in aere in
 inferno l. lxxxiii. B
 Xps est dominus misericordie prop̄
 trial. cxviii. post. a
 Xps cur vocauit indoctos ⁊ antixps
 vocabit doctos lectione xcvi. b
 Xps figurabatur per serpentem ene
 um m̄tiphicer l. clxxviii. in p̄ncipio
 Xps fecit nobis triplex argumentum
 demonstratiuum lectione cx. B
 Xps exigit a nobis tria: cor manus et
 aures lectione lxxvi. in medio
 Xps probat suos sicut p̄ban̄ nomici i
 monasteris in q̄nq̄ lectioe xxxiii. B.
 Xps medicus p̄gustauit nobis ama
 ram medicinam lectioe xxxi. post. c.
 Xps vt medicus princeps ⁊ iudex nos
 liberat lectione cxxix. B
 Xps comparatur soli propter multas
 conuenientias lectione lxi. post A.
 Xpm solem nostrum tria nobis sub
 trahunt Ibidem a.
 Xps sol quomodo complet cursuz su
 um Ibidem B
 Xps habet arma arcus et sagittas: ad
 defendendum et diabolus ad sagittā
 dum lectione lxvi. post A
 Xps fecit mirabilia sua in genere p̄
 pter tria lectione clxxviii. c
 Xps fleuit quater vt legitur in euā
 gelio lectione xc. a

Xps fuit lignū moralit̄ propter duo l. dxi. post. a

Xps lignū plātātū in uero v̄ginis marie l. dxi. vsq̄ in finē

Xps lignū floruit fronduit et fructus fecit Ibidem

Xps ueniēs ad iudiciū quomodo erit armatus cum exercitu l. lxxi

Xps passus est in omni suo sēs̄iuit sol ueret omnium sēs̄uū delcā. l. dxi. B.

Xpi passio est nostra redēptio p̄iosa: dolorosa r̄c. l. cxxxvii. añ b

Xp̄i uulnera cicatrices an post resurrectionē fuerint uere l. viipe finē

Xp̄o ueniētī ad iudiciū omniā seruiēt contra reprobos l. lxxii. A

Xpi natiuitas quere sup̄ natitas xpi.

Xps sapiā increata liberat homines ut medicus ut princeps et iudex. lecti one. cxxix. B

Zel⁹ accipit̄ quīq̄ modis l. viii. p⁹ A

Zizania quid significet m̄stice l. xcii prope finē

Zizania raro deest tribus seminibus sparsis in agro iuuentutis l. clvi. b

Vtrū abrahā peccauerit dicendo uxorē suā sororē suā eē. l. cxxvii. a

Vtrum acceptio personarum sit peccatum lectione. lxxix. post a

Vtrum acceptio personarū sit dispensando cū nobilibus et non cum pauperibus l. lxxix. post B

Vtrum adam in statu innocētie rati onabiliter fuit custoditus a deo. lect. c xxv A. a

Vtrum in actu adulteri vir grauius peccet q̄ mulier l. xlvi. b

Vtrū amicitia boni viri postmodum peruersi sit dissoluēda l. ccvii. B.

Vtrū amicitia talis sit statū dissoluēda ante premeditationem Ibidem

Vtrū amicum talem habere debeat

tanq̄ alienū q̄ nūq̄ fuisset amicus. ibi

Vtrū angelus exterminator egipti sit erit bonus l. cci. a

Vtrū angeli boni p̄māt aīas in purgatorio. Ibidē. B

Vtrum aīe defūctorū habeant distincta loca. l. xxxi. B

Vtrū anima sit immortalis l. xv. a

Vtrū possit probari ratione naturali animam eē immortalē Ibidem

Vtrū ars magica sit hoībus rationaliter interdicta l. cxc. b

Vtrū beati post diem iudicii gaudebunt de penis damnatorū. l. lxxi. a

Vtrū benedictio iacob p̄ ysaaetenuit ex q̄ non intendit. l. clxxv. a

Vtrū bñficia nō recognoscētes debeant dici ingrati. l. dxxxvi. post A

Vtrū characteres et figure habeant aliquam potestatem uim l. cxc. in fine

Vtrū cartule uerba sacra continentefunt licite portande l. clx. in fine

Vtrū coniugatus resuscitatus teneatur cōiungv xori p̄stine. l. xlvi. post A

Vtrum corpus primi hominis fuisset incorruptibile si r̄c. l. xxx. B

Vtrum corpus gloriosū quatuor dotibus sit dotandū l. xxxiiii. b

Vtrum damnati p̄miantur per corporales tenebras l. lxxi. b

Vtrū damnati in inferno agant penitentiam de eo q̄ peccauerūt l. lxxviii. a vsq̄ in finem

Vtrum deus possit s̄n nauis subsidio homines saluare in maris periculo lectione. dxi. post A

Vtrū diuinitio p̄ somnia sit licita lectione ccii. post a

Vtrū electores prelatorū teneant eligere meliorem l. cxx. a

Vtrum filius teneat̄ per omnia parētibus obedire l. xliii. C

Vtrū filiū ppter defectū parentū licite patianf̄ damnū l. xli. a
Vtrū fornicatio simplex fit peccatu; mortale l. xxii. a
Vtrum fornicando vir plus peccet q̄ mulier l. xvi. post b.
Vtrum homo ad int⁹ gratia dei possit mereri ad p̄dignū l. xxxvi. a.
Vtrum homo ex caritate plus teneatur diligere deum q̄ seipsum lec. xx. a
Vtrum ignis corporalis p̄mit in inferno damnatos lectione dxxxix. a
Vtrum ignis purgatorius inuoluat reprobos lectione lxxi. B
Vtrum imagines aliquas liceat christianis adorare lect. dvi. in p̄ncipio.
Vtrū imagines astrologice sint aliquis v̄tutis l. dx. in fine.
Vtrum israelite fecerint furtū spoliantes egiptum l. cxxxiii. A
Vtrum indei cognouerint christum esse deum lectione xxvii. a
Vtrum leges patrias liceat mutare p̄ melioribus lectōe cxix. post B
Vtrum in iudicio dei fiat aliqualiſ disceptatio vocalis lectione lviii. a
Vtrum iurandi frequentia sit peccatum lectione clxviii. a
Vtrum iusticia vtilior sit in republica amicicia lectione. iii. C
Vtrū iusticia originalis includat ali quod donum sup̄naturale lec. xviii. B
Vtrum matrimonialis actus sit virtuosus lectōe xliiii. b
Ibidem habentur sex conclusiones.
Vtrū manna vnicuiq; sapuerit ad beneplacitum lectione dxxxiii. A
Vtrum misericordia dei tantū egent peccatores lectione cl. a
Vtrū moyses et helias vere apparuerint cū dño in trāffiguratione l. vi. p⁹. a
Vtrum mundus purgandus sit per

ignē lectione lxxii. B

Vtrum negligentia quilibet sit peccatum mortale lectione xxxvii. A
Vtrum occidere liceat viro vxorē suam adulterā dephēfā le. xlii. ante. b
Vtrum occidere liceat xp̄iano paganum per vim lectione lxvi. post A.
Vtrum omnia subduntur gubernationi diuine lectione cv. a
Vtrum omnia deus disponat misericorditer lectione cv. a
Vtrum opprimere iustum per potētiam sit licitum lectione. xxiii. a
Vtrum operā dei omnia misericordia et iusticia paganf̄ eq̄lū l. liii. p⁹ A
Vtrum oratio sit potior inter ptes satisfactorias lectiōe cciii. prope finem
Vtrum omne corpus humanū sit incinerandū lectione xvi. A
Vtrum peccata penitētia deleta sint in iudicio generaliter reuelanda lectione. lviii. post A
Vtrum pena damnatorū debeat dici corporalis lectione lxxiii. B
Vtrum penitētis dolor possit esse nimis lectione lx. a
Vtrū penitere possit malus senex in articulo mortis vtiliter le. xlix. post a
Vtrum petrus peccauerit pcutiēdo feruū p̄ntificis in orto le. lxvi. in fine
Et ibidez habet de moyses qui occidit egiptium
Vtrū philosophi possint aliqualiſ excusari de nō p̄gnoscedo deū l. dvi. A
Vtrum proles sequi debeat p̄ditionē patris in libertatez in finitite l. cvi. B
Vtrū prophetie donū conferat̄ solis amicis dei lectione ciii. a
Vtrum religiosis liceat itendere studiis litterarum lectione xcvi. a.
Vtrum religiosus resuscitat⁹ teneat̄ ad suā religionem lectione xlv. p⁹ A

- Vtrum religiosus liceat predicare v-
bum dei lectione xcvi. circa finem
- Vtrū resurrectio omnium generaliter
sit futura lectione xix. A
- Vtrum sacerdos plus peccet fornicā
do q̄vir adulterādo lectōe xlvi. C
- Vtrū sacerdos secularis fornicando
plus peccet q̄ religiosus nō sacerdos.
lectione xlvi. in fine
- Vtrū trāfiguratio xp̄i fuerit vera v̄
ficta lectione. vi. post a
- Vtrum saluti necessaria fuerint sup
naturalia reuelanda lectione. xxix. a
- Vtrū sc̄i iudicabūt actiue le. xxxv. b
- Vtrū secretū sue fidei cōmissū sit re-
uelādū ad p̄ceptū sui iudicis l. xxv. A
- Vtrū senex mal⁹ possit fructuose pe-
nitere lectione xlix. post a
- Vtrū ignoꝝ obfuitio ad cognoscē-
dum futura sit licita lectōe cx. post B
- Vtrum stellarum motus habeat sc̄e
tian lectione xcix. A
- Vtrū sp̄s sc̄i gr̄a necessario detur
hoī. q̄tū potest se p̄paranti lec. cxlvi. b
- Vtrum veritas sit sponsa formosa et
amabilis: c̄ lectione xi. post B
- Vtrū vigilia consequatur natum in p̄
ma creatione an somn⁹ l. lxxxix. p⁹ b
- Vtrū inuisus sit hoī licit⁹ l. xxi. p⁹ A
- Vtrū v̄ginitas sit v̄t⁹ moral l. xxxix. a
- Vtrū v̄gitati debeat aureola l. xl B.
- Vtrum v̄tutes cardinales manebūt
in patria lectione xiiii. a
- Vtrum p̄ter v̄tutes morales acq̄sitas
neesse sit ponere theologicas l. iiii. a
- Vtrum vita humana sit denno repa-
randa lectione xvii. a
- Vtrū vulnera xp̄i et cicatrices post re-
surrectionē fuerūt vere l. vi. p̄pe finē
- Vtrū christus orauit pro omnibus
iudeis in cruce lectione xxvii. B
- Vtrum christus fuerit violenter occi-
sus lectione xxviii. post B
- Vtrum christus necessario mortuus
sit lectione lxxxviii. B.

Inc
1174

L. h.

Bibllet

